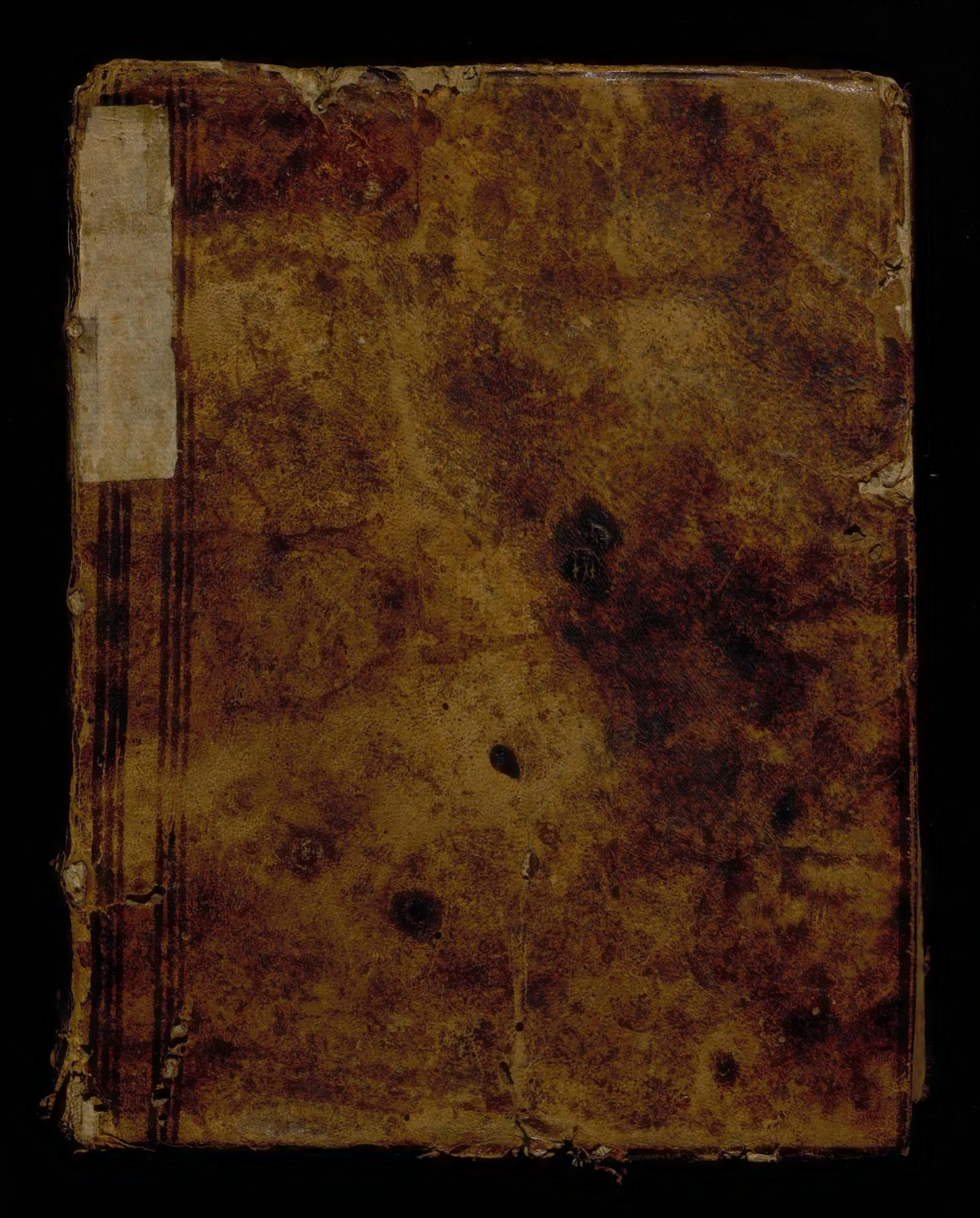
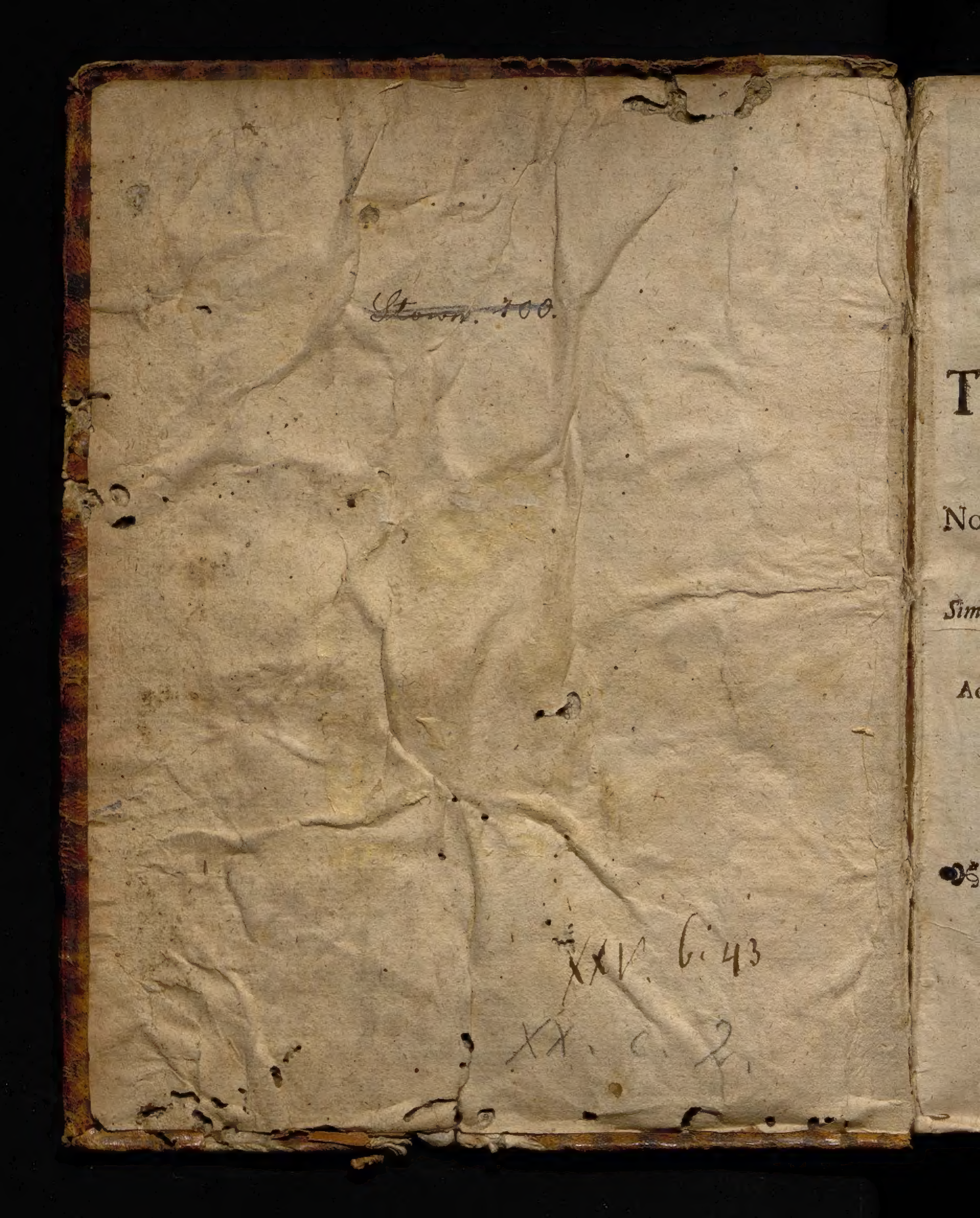

THESAURI POLONOLATINOGRÆCI,

GREGORII CNAPII

E SOCIETATE JESV

TOMVS SECVNDVS.

LATINO GERMANO POLONICVS

Novo Synonymorum, Epithetorum, & Phrasium Pòëticarum, apparatu auctus.

Simul idem Index Verborum primi Tomi ab Auctore confectus, & recenti editioni correctæ ac multùm auctæ accommodatus.

Adiecta est huic operi interpretatio dictionum, quæ in Sacris Bibliis duntaxat reperiuntur.

Editio nova correctior.

Superiorum permissu.

POSNANIÆ,
Typis, Clari Collegij Societatis JESU.
Anno Domini M. DC LXXXXVIII.

1698.

Æterno complectitur omnia nexu. Virg.

Perillustri & Magnifico Domino

D. MATTHIÆ

De Gembice in Łábiſzyn

GEMBICKI

CASTELLANIDÆ LANCICIENSI, &c,

Domino, & Mecænati Faventiſsimo.

DIlectionum, ſimulq; Virtutis, ac meritorum Tuorum Indicem, publicæ luci admovemus. *Perillustris Magnifice Domine*, ut abhinc, nullus Latio nomen dare, ſapereq; nullus ambiat, qui Tui Nominis ignoret magnitudinem, faciliúſq; ſit, ut orbis loqui neſciat, quàm ſine Te, diſcere quidquam, præ-

ſumat. Impleveras nuper magno Nomine Tuo, univerſum pene Regnum, cùm, in niveo primæ ætatis flore, ut capaciſsimæ Indoli Tuæ parem invenires eruditionem, certantiumq; de Te Athenarum præverteres invidiam, pluribus Te commodâſti. Vnius enim Collegii lycæa, Tuæ non ſuffeciſſent magnitudini, ut olim ſuo Macedonia Alexandro, nec Urbis Palæſtra Tuam impleſſet amplitudinem; toto Polono Orbe quærenda erat ſapientia, nunc Caliſsii, nunc Torunii, nunc Leopoli, Varſaviæ tandem, quæ tantæ mentis ac ingenii par eſſet vaſtitati; Modo ibis, etiam ultra Poloniam, cum ſignato decoribus Tuis volumine; in quo, quiſquis appellationes rerum, ſignificationem vocum, verborum notitiam indagabit, Tu illi, in ipſa operis fronte, occurres; & à Tuo Nomine, ſciendi ducetur initium. Quiſquis librum avidâ prehendet manu, Te animo complectetur, priuſq; Nomen Tuum adorare tenebitur, antequam eruditione, mentem inſtruxerit, & ubi doctrinam quæret, Te inveniet, ſatiſq; ſcientiarum ſe collegiſſe autùmabit, ubi Tuum Nomen perlegerit. Conſpectâ voluminis facie, ſimul in libri, ſimul in avitæ Domûs Tuæ veſtibulo, hærebunt univerſi, ut antequam doctas paginas, lectione attentâ, priùs collectam in orbem Tæniam, obligatâ mente evolvant; priùs illuſtriſsimis Magni Nominis Tui ſplendoribus colluceant, antequam ſub eruditi folii umbrâ, latitare incipiant; priùs Majorum Tuorum relegant veſtigia, quàm

quàm Scientiarum subintrent augustal. Et jam è tumulo manes ingentium animarum, quas Tua stirps orbi dederat, grata suscitabit recordatio; jam præclara alti sangvinis simulacra, longum per ordinem, vivâ depinget in imagine mentis; revocabitq; eos in memoriam, quos immortales loquuntur fasti, & ingentia clamant, de Regno Superisq; merita. Ne verò vel ipsa aberret imaginatio, primám statim à Primate Regni, LAURENTIO GEMBICKI ducet lineam, quem singularis Pietas, magnitudo animi, morum svavitas, meritorum amplitudo per suprema honorum culmina, ad immortalitatem deduxit. Huic proximos adjunget: insignem olim Cracoviensi mitrâ PETRUM GEMBICKI, Luceoriensibus infulis ANDREAM, Płocensibus verò IOANNEM GEMBICKI, qui non magis sublimi vertice, quàm animo, Virtutisq; gloriâ tangebant sidera. Referet tandem ac vivis efformabit coloribus, clarissima Regni Nomina: CHRISTOPHORVM, quem sapientia & Virtus, Gnesnæ Castellanum effecerat; STEPHANVM, quem Palatinum Lanciciensem; PAVLVM, quem Castellanum Medirecensem; STEPHANVM GEMBICKI adhuc in suo magnificæ mentis, & animi Filio, ad ingentia Poloni Orbis commoda superstitem, quem Castellanum Płocensem, merita promulgârunt, & Regia approbavit potestas. ANDREAS GEMBICKI Succamerarius Posnaniensis, honore simul

ac virtu-

ac virtutum encomio, Nobilitatis Princeps, ita omnium sese insinuavit pectoribus, ut nullo annorum decursu, aboleri queat, qui, ne præcoci fato suo, totus exspirasse videretur, eam animandæ Patriæ reliquit Prolem, cui in tenera ætate, nihil præter annos deesse, Illustrissima gratuletur Domus, & in cujus vitæ illibatis moribus, nihil videre sit quod maturior non laudet ætas. Illustrissimi verò Parentis Tui Castellani Lanciciensis imaginem, conformiùs nunquam adumbrabit, quam si Te, vivam paternæ virtutis effigiem, non humili spirantem animâ, spectandum obtulerit; in quo, quidquid longâ annorum serie; in Majoribus priora videre sæcula, habebit compendium: Per singulos enim ire, & singula, sine numero non sine merito, inquilini apud vos honoris insignia producere, immensus labor videretur; Orbemq; totum revolvere, qui alti sangvinis, & FASCIÆ Vestræ ad Principes etiam, summaq; Regni capita, protensos nexus enodare vellet. Sufficiet, si Te, sub legentium deducet conspectum. Tu ipse in primo libri aditu, magnum ardentissimumq; accendes discendi studium; Tu nova excitabis Lycæa, in quibus de Te solo, Tuâq; Magnitudine decertetur; ubi Panegyres, quas Tibi pridem Virtus & eruditio formaverat, lecturi recitabunt, & tamdiu magnum attollent Nomen, raras augustæ mentis Tuæ recensebunt dotes, donec in Te uno, omnia Virtutis vocabula exhauri-

hauriantur; tum primùm ad concluſas codice voces deſcendent. Si tamen, non ſatis ſibi jam eruditi, non ſatis inſtructi videbuntur, qui in Tui Nominis cognitionem devenêre; maximè verò, cum nec ipſe liber, plus jam ad orbis eruditionem, ad inſtructionem ſingulorum dicere poſsit; quàm prima, Tuum narrando Nomen, dixit pagina. Non alium enim Te Orbi proponit, niſi eum, qui omnium adimpleas, tam ſciendi cupidinem, quam vota; qui & præſentis ſæculi provoces in Te vultus ac pectora, & Poſteritatis irrites deſideria. Si Orbis hucuſq;, ut eruditus audiret, doctiora duntaxat librorum volumina expendebat, abhinc Illuſtriſsimæ etiam Domûs Tuæ FASCIAM evolvere debet. Vnde nec in acutis fractarum claſsium roſtris, Tullius, ſine GEMBICCIORVM Tæniis, eloquentiæ ſuæ explicabit majeſtatem; nec in rupibus Apollo, in montium præruptis Muſæ, abſq; FASCIÆ Tuæ nexu, fatidicam colligabunt ſvadam; nec numeroſa incipientium acies, de proſtratâ, aliter triumphabit ignorantiâ, quàm ſub Tuas inclinata laureas; nec tandem Orbis ex tot dubiis, & imperitiæ Labyrintho, tentatum inveniet reditum, niſi feliciùs, quàm Ariadnæ filo, Nobilibus Tuis Tæniis, ad Sapientiæ deducatur conclavia. Hinc licèt pridem, totum Gentilitiâ collegiſti FASCIA, magis

gis

gis tamen abhinc obligatum habebis Orbem, quem in Tui erudies venerationem; totq; Tibi cumulabit laudes, quot Tu Magno ſub Nomine concluſiſti dictiones, tot parabit honores, quot dignitati, ac meritis Tuis debentur, debentur verò & plurimi & ſummi, quos antequam recipias, admitte non tam Verborum quàm Votorum Indicem, quem Tibi offert

Devinctiſsimum

Collegium Poſnanienſe

Societ: IESV.

NOVUS SYNONYMORUM, EPITHETORUM, & PHRASIUM POETICARUM, THESAURUS.

A

Ā Od/ Z/ Po. *Germ:* Von/ *à Iove principium semper habeto tuum. syn.* ăb, ābs, ē, ēx, dē.
Ā brūmā, Z Zimy. Von dem winter.
Ā căpĭtĕ, ā prīmōrdĭō, ā prīncĭpĭō, ăccērsō, dūcō, ōrdĭŏr. Poczynam/ Z przodku/ & Przywodze. Anfangen.
Ā cōmmēntārĭīs, ā pūnctīs, Pisarek/ Ein Schreiber. (Beicht-vatter.
Ā cōnfēssĭōnĭbūs, Spowiednik/ Ein
Ā Cōnsĭlĭīs, Porádnik/ ein Rathsgeber.
Ā cūnābŭlīs, ā pārvŭlīs, ā pŭĕrō, ā prīmā ætātĕ, ā tĕnĕrīs, Od młodości/ Von der
Ā cūrā, Wytwornie. (Jugend.
Ā cūrā cătēllæ, Psiarz. (rechten hand
Ā dēxtrā, Po práwey stronie. Auf der
Ā facūndĭa mūltūm pŏtēst, Wymowny/ ein wol redner. (Von oben.
Ā fŏrīs, ā sūmmō, Z wierzchu/ Z dworu.
Ā fūndāmēntō, Z gruntu. Von grund.
Ā lăgēna sērvŭs, Nalewácz. Eingiesser
Ā lătĕrĕ ălĭcūĭus, Kochan/ Wiernek/ Z boku. Ein geliebter. (rendarz.
Ā lĭbēllīs, ā rēspōnsīs, Audytor/ Refe=
Ā līmĭnĕ, Z dáleká. Von weiten
Ā mē ēst, stăt, făcĭt, dīcĭt, Po sobie mam/ Zá mną to/ Es ist fur mich.
Ā mĕmŏrĭā, Przypominacz. (an.
Ā mŏdŏ, Od tego czásu. Von dieser zeit
Ā mŏrtĕ, Po śmierci. Nach dem Tod.
Ā nătūrā, Przyrodzony. Angeboren.
Ā pĕdĭbŭs, Háláſtrá/ Kursor/ ein Lauffer.
Ā pōtĭōnĕ, Podczaszy.
Ā prīmā lūcĕ, Z rána. In der fruhe.
Ā prīmōrdĭō, ā prīncĭpĭō. Od początku Von Anfang.
Ā pūgĭōnĕ, Germek/
Ā rădīcĕ, ā stĭrpĕ, Do czysta/ Z gruntu/ Z korzeniem. Von dem Grund.
Ā rătĭōnĭbŭs, Podskarbi/ Rachownik. Ein Schatzmeister.
Ā Săcrīs, Kapelan. Ein Priester.
Ā sēcrētīs. Sekretarz. Ein geheimer Rath
Ā sēmpĭtērnīs ætātĭbŭs, Od wiekow Von anfang der weld.
Ā sōlĕ, Od słońca/ sub Od rádości. Von der sonnen.
Ā stŭdĭīs, Náuczyciel. Ein Lehr=meister
Ā tērgō, Pozad/ Z tylu. Von hinten.
Ā vēntō, Wzwiatr. Von dem wind.
Ā vērō sēnsū, Prawdziwie. Gewis
Ā vŏlūptătĭbŭs, Roskosznicy.

A B (*origine mundi.*

Ăb, Od/ Von. *Discordes fuerant homines ab*
Ăb ălĭēnō pēndēt sūffrāgĭō, W cudzey to mocy. es ist in frembder macht.
Ăb ămōrĕ, Z miłości/ Von der liebe.
Ăb ārbĭtrīs rĕmōtŭs lŏcŭs, W osobności. Abgesonderter ort. (tzer.
Ăb ărgēntō, Kredencerz. Ein Kreden=
Ăb āspēctū dĕcōrus, Okazáły. Ansehnlich
Ăb aurĕ, Miánowiczy/ Sekretarz/ Sendyk. Ein geheimer freund.
Ăb ēlĕgantĭā pŏlītĭōrī ăbhōrrēt, Przezzag
Ăb ĕpīstŏlīs, Pisárek/ Ein Schreiber.
Ăb hāc partĕ, Z tey miáry. Von dieser seiten

Ăb hinc, Od tąd/ od tego cźáſu. Von dieſer zeit.
Ăb hōc, Po nim. Nach ihm.
Ăb īlibūs īpsīs, Polędźwicé.
Ăb īncūnābūlīs, ab infantibus, ab ĭnĕūntĕ ætātĕ, Od młodośći/ Vonder Jugend.
Ăb īnchŏātō, ăb īntĕgrō, Znowu/ auffs new.
Ăb ingĕnĭō, Z przyrodzenia. Von Natur.
Ăb īnĭtĭō, ăb ōmni æternĭtāte, ăb ōrbe condĭtō. Od poczatku świátá. Von anfang/ der welt.
Ăb īntēstātō, Bez teſtamentu. Ohn Teſtament.
Ăb ōrbĭtā, Nie grzeczy. Vngeſchickt.
Ăb ōrĕ hŏnēstīſsĭmūs, Vrodźiwy. Wolgeboten.
Ăb ōrĕ prīncĭpĭs, Referendarz.
Ăb rĕō, Prokurator/ Ein Verſorger.
Ăb rĕcēntī mĕmŏrĭā, Zá pámięći. Newlich.
Ăb sĕ, Sam. Allein/ Selbet.

ABA

Ăbăcēs. Niemy Ein Stummer.
Ăbăcī cūstŏs, Kredencerz. Ein Credentzer.
Ăbăcī vāsă/ Służbá ſtołowa/
Ăbăcĭūm, n Gr. Ráchownicza tablicá.
Ăbāctŏr, Bydłokradzcá. Ein Vieh-dieb.
Ăbāctŭs/ m, Bydłokrádztwo/ Záimánie. Entführung.
Ăbāctŭs, ti, Záiety/ Złożony z. Odrzucny. & ſub Wpádłość. Entführet. *O requies dulces medio nunc noctis abactæ.* Virg. *ſyn:* ăbdūctŭs, āblātŭs *vel* dējēctŭs pūlsŭs ēxpūlsŭs, rĕmōtŭs, rējēctŭs, fŭgātŭs, *vel* āctŭs, ēxāctŭs, *phr:* Pătrĭā fŭgātŭs. Dējēctōs ūltĭmŭs, ōrbĭs hăbĕt, Pătrĭīs dējēctŭs ăb ōrĭs.
Ăbăcŭlī, Liczmany/ Rechen phennig.
Ăbăcŭs, ci, Gr. Száchownicá/ Służbá ſtołowa/ Ráchownicza tablicá / Stoł kámienny/ Poſacká ścian/Siedzenie. Credentztiſch/ Stuhl / Seſſel/ *Ornamentum abaci nec non & parvulus infra. ſyn.* ăbāx, mēnsă ſtrūctōrĭă, *epith:* mārmŏrĕŭs, ĕbūrnŭs, nĭtēns nĭtĭdŭs, ăcērnŭs, aūrĕŭs, ārgēntĕŭs, vīnŏlēntŭs, *phr.* Fictĭlĭbūs tĭbī mēnsă, ăbăcūſquĕ nĭtēſcĭt ăcērnŭs. Hīc Sămĭdōsō ăbăcō nŭmĕrōs dŭplĭcābăt ĕbūrnō. Mārmŏrĕīs cŏŏpērtă ăbăcīs, ŏpĭbūſquĕ rĕfērtă. Sīc ăbăcūm Sămĭō ſæpĕ ŏnĕrārĕ lŭrō.
Ăbăgĭŏ, nis, Przypowieść. Ein Gleichnüß.
Ăbălĭēnātĭŏ, Oddalenie/ Odwrocenie. Entfrembdung.
Ăbălĭēnātŭs morbo. Zdrętwiały. Verſtoret.
Ăbălĭēnō, Odrażam/ Oddalam. Entfrembden/ entwenden. *Inde bonum ſequitur, bona non quærens aliena. ſyn.* ălĭēnō, dīsjūngō, āvērto, dīſtrăho, dīvēllo.
Ăbălĭēno mē ăb, Waśnię ſię. Sich abſondern.
Ăbălĭēnŏr, Odrażam ſię. Entfrembdet.
Ăbāmbŭlāntēs, *ſub.* Odchodzę. Entgehen.
Ăbămĭtă, Práprádźiádowá śioſtrá/ *in* Práprádźiad. Die Schweſter ünſers Alt-vaters.
Ăbānnātĭŏ, *B.* Wygnánie z. Vertreibung.
Ăbānnĭtŭs, *B.* Wygnány. außgeiagt.
Ăbāptĭſtūm, *Gr. ſub.* świder.
Ăbāptĭſtŭs, *Gr.* Niepograżny. üneingetunck.
Ăbārcĕō, Odganiam. Niedopuſzczam Abhalten/ verwehren. *ſyn.* Ārcĕō, prŏhĭbĕo, āmŏvĕo āvērto, ăbĭgo, pēllo, fŭgo. *v. Arceo.*
Ăbărĭs, *ios, eos, m. f Gr.* Odmorſki.
Ăbăvĭa. Práprábábá. uran Mutter.
Ăbăvūncŭlŭs, *ſub.* Wuy/ *& ſub* Práprábábá. Der brüder uran Mutter.
Ăbăvŭs, Práprádźiad. uranvater. *epith.* lōngævŭs, grāndævŭs cŏlēndŭs vĕnĕrābĭlĭs, vĕnĕrāndŭs, grăvĭs, sĕnĭŏr. vĕtūſtŭs.
Ăbāx, ācis. *Gr.* Stoł kuchenny. Küchen tiſch. *vide Abacus.*
Ābbă, *ſub.* Oyćiec. Ābbās, ātĭs, Opát. Abbt. *Forte cubos primum poſuit cum futilis Abbas. Tunc ſeſe Monachi ludere iure putant. ſyn:* Antĭſtĕs, Præsŭl. *epith:* Vĕnĕrāndŭs, Vĕnĕrābĭlĭs, Rĕlĭgĭōsŭs Pĭŭs, Sānctŭs, Īnclȳtŭs, Infūlātŭs, *vide Epiſcopus.*
Ābbātĭă, Opáctwo. Ābbātīſsă, Xśieni. Abbterey.
Ābbrĕvĭātĭo, *Abbreviatura.* Abrewiácya Verkürtzung.
Ābbrĕvĭo, Skracam. Verkürtzen/ abkürtzen. *ſyn:* brĕvĭo, cōntrăho. *phr:* Paūcīs cōmplēctŏr in paūcă rĕdĭgo.
Ābdērītă, Abdērītānŭs, Głupi. Ein Narr.
Ābdĭcātĭo, Wyrzeczenie ſię. Außſtoſſung.
Ābdĭcātŭs, *ti.* Wyrzekły. Außgeſtoſſen.
Ābdĭcō, *as,* Odrzucam Odſadzam z. Zápieram ſię/ Wyrzucam z. Wyrzekam ſię/

Sſkladam ſ... Zuſpiſſen/ Entetben. *Si Verſus facis abdices Poëtam.* (Phal.) Mart. *ſyn*: Prīvo, ſpŏlĭo, ēxŭo, ābjĭcĭo, dēpōno, rējĭcĭo. *phr*: Impĕrĭum dēpōno, Măgīſtratum ābdĭco; fīlĭŭm ābdĭcŏ.

Ābdĭco cōnsŭlātŭm. Ābdĭco mē cōnsŭlātu. Sſkladam z ſiebie. Ablegen.

Ābdĭco mē lībērtātĕ, Wolność utracam. Die freyheit verlieren.

Ābdĭco mē ſcrīptō. Wypiſuię ſię. Ich ent (ſchreibe mich)

Ābdĭco, *is*, Odrzucam 2. Odſądzam 1. Nádzieię pſuię. Abſagen/ abkünden. *Quid faciat crudele tuos abdicere amores.* Ovid. *Syn*: Rējĭcĭo, rĕcūſo, rĕpŭdĭo.

Ābdĭtamēntūm, Umnieyſzánie. Minderūng.

Ābdĭtē, Potáiemnie. Im verborgen (Heimlich

Ābdĭtīvŭs. Pomiotek.

Ābdĭtŭm. Skrytość. Verborgenheit.

Ābdĭtŭs, Potaiemny/ Skryty. Verborgen/ verhölet. *Abdita fronde levi, denſa ſpeculabar ab ulmo.* Ovid. *ſyn*: Cōndĭtŭs, ōccūltŭs, ōccūltātŭs, ābſcōndĭtŭs, lătēns, lătĭtāns, tēctŭs, ōbtēctŭs, ŏpērtŭs ădŏpērtŭs: *vel* ŏpācŭs, lătêbrōſŭs, ōbſcūrŭs: *vel* ābſtrūſŭs, ārcānŭs: sēcrētŭs. *phr*: Lătêbrīs cōndĭtŭs, Tĕnêbrīs dēfēnsŭs. Antrō cōntēctŭs ĭnānī Sōlĭs ĭnaccēſsŭs rădĭīs. Fŭgĭēns ŏcŭlōs. Paūcīs nōtŭs. Cūrvīs dētēntŭs Lătĕbrīs. Nĭgrīs ſpēlūncæ lătêbrīs īnclūsŭs. Eſsē sŭb ūmbrīs. Cæcīs ōccūltŭs ūmbrīs, Rārā pĕr ōccūltōs dūcēbāt sēmĭtă cāllēs. *vide Obſcurus.*

Ābdō, *is*, Kryię 1. 2. Verbergen/ verhölen. *Sed Pater omnipotens ſpeluncis abdidit atris.* Virg. *ſyn.* Cōndo, ābſcōndo, rĕcōndo, ōccŭlo, ōccūlto, tĕgo, ōbtĕgo, cōntĕgo, vēlo, ŏpāco, īnvōlvo, ŏpĕrĭo, cēlo. *phr.* Hōrrēntĭbŭs ūmbrīs ābdĕrĕ. Cōntĭnŭō īn mōntēs sēsē āvĭŭs ābdĭdĭt āltōs. Abdĭdĕrāt sēsē ātquĕ ārīs īnvīsă sĕdēbāt, Claūsūmquĕ căvā tē cōndĕrĕ tērrā *vide Occulto.*

Ābdŏr, Kryię ſię. Verborgen liegen. *ſyn*: Occūltŏr, cōndŏr. *v. Abdo*, lătĕo, lătĭto, dēlĭtēſco.

Ābdōmĕn, ĭnĭs, Wymię/ Brzuch/ Brzuchowa ſtábizná. Schmeerbauch/ Wanſt. *Venter adeſt, abdomine tardus.* Juv. *ſyn*: Vēntĕr, ālvŭs, pēctŏră, vīſcĕră, īlĭă. *ep.* Album ūnctum tŭmĭdum, pīnguĕ, tūrgēns, īnsătŭrābĭlĕ, ĭnēxplētum, *v. Venter.*

Ābdūco, *xi*, *ctum*, Odchodzę/ 2. Uwodzę 1, 2. Poymuię/ Umykam 4. Hinweg führen. *Tollite me Teucri quaſcunque abducite terras.* *ſyn.* āmŏvĕo, ăbĭgo, ābſtrăho, aūfĕro; tōllō, *vel* rĕmŏvĕo, rĕpēllo, rējĭcio.

Ābdūcŏr, Uwodzę ſię. Hinweggeführet werden.

Ābdūctĭō, Uwodzenie. Hinwegführūng.

A B E

Ăbĕăt; Porwon. Laßgehen.

Ăbĕcĕdārĭŭm, Obiecádło. Ein A B C.

Abecedarius, Obiecádłowy/ Gregoryanek/ Kléchá. Ein A B C lerner.

Ăbĕdo, ĭs, Obiadam. Ogłodáć, Abeſſen. verzehren. *ſyn.* ĕdo, cŏmĕdo, dēvŏro. mando, ĭs, ābsōrbĕo. *v. Edo.*

Ăbēllīna nux, Orzech láſkowy: Ein haſel nüs.

Ăbĕmo, *is*, Odeymuię, Hin weg nehmen.

Ăbeo. Odchodzę, 1, Uchodzę 2. Przemiiam 2. Uſtáie co. Odwlokło ſię Obracam ſię 5. Hinweg gehen. *Læta venire Venus, triſtis abire ſolet.* *ſyn*: Dīſcēdo: rĕcēdo, ēxcēdo, ēxĕo, făcēſſo, āvŏlo, mīgro, ēgrĕdĭŏr, prŏfĭcīſcŏr. *phr*: Pĕdem ēffērrĕ pātrĭā, tērrā, ūrbĕ, tēctō ēxcēdĕrĕ, rĕcēdĕrĕ, &c. Patrĭăm, pĕnātēs, ūrbēm līnquĕrĕ, rĕlīnquĕrĕ, dēsĕrĕrĕ, fŭgĕrĕ. Ardĕt ăbīrĕ fŭgā; dūlcēſquĕ rĕlīnquĕrĕ tērrās. Mīgrāntēs cērnās, tōtāquĕ ēx ūrbĕ rŭēntēs. Excēſsērĕ ōmnēs ădўtīs ārīſquĕ rĕlīctīs. Omnĭbŭs īdĕm ănĭmūs ſcĕlĕrātā ēxcēdĕrĕ tērrā. Urbem cĭtō pĕdĕ dēsĕrĕrĕ. Grēſsūs rĕmŭvētĕ prŏfānī. Prŏcŭl, ō prŏcŭl, ēstĕ prŏfānī. Tōtōquĕ ābsīstĕrĕ lūcō. Tāndēm dēcēdĕre cāmpīs ādmŏnŭit. Cēdĕ ăgĕdum, ēt tūtā līmĭnă līnquĕ fŭgā. Ipsă prŏcūl nĭbŭlīs ōbſcūră rĕcēſsĭt. Nōs pātrĭæ fīnēs ēt dūlcĭă līnquĭmŭs ārvă. Cērtŭs es īrĕ tămēn mĭsĕrāmquĕ rĕlīnquĕrĕ Dīdō. Exſpēctēm quī mē nūnquam vīsūrŭs ăbīstī? *v. Fugio, Proficiſcor.*

Abeo ad, Udáię ſię do czego/ Ich begebe mich.

Ăbeo ad commūnem lŏcum, Umieram/ 1. Ich ſterbe.

Ăbeo in flammas. Wſpłonąć/ Zgorzeć. Verbrennen.

Abeo in prŏfundum, Upada morze.

Abeo măgīſtrātu, Skladam/ Ablegen.

Abeo trans, Záchodzę 1. Vergehen.

Ăbĕquĭto. Odieżdżam. Wegreiten.

Aberceo. Odganiam. hinwegtreiben.

Ăberrā-

Ăberrătio, Chybiánie/ Pochybá/ Vstępienie/ Verfehlung.
Ăbĕrro, Chybiam / Vstępuię drogi / Mijam 2. Záblądźić/ Zábłąkáć się/ Odstępuię. Wenig irren/ verfehlen. *Vt poma à ramis, proles sic aberrat à patre. syn.* Recēdo, dēflecto, dēvio: erro, văgŏr. *phr.* Dēvĭŭs erro. Viæ incertŭs, īnscĭŭs, nescĭŭs ăberro. Văgābūndŭs, văgŭs, pāssim ferŏr. Nōtă vĭārūm rĕgĭōnĕ excēdo. Pĕr dēvĭă ferrī. Pĕr dēsertă văgārī. Errōrĕ lŏcōrum, vĭārūm ambāgĕ dēcĭpī. Innŭmĕrās errōrĕ vĭās implērĕ. Hūc illūc dēvĭŭs errăt. Văriīs hinc indĕ errōrĭbŭs āctŭs. Hūc illūc văgāntem dēvĭŭs errŏr ăgit. Pĕr nĕmŭs ignōtūm nōn certīs pāssĭbŭs errăt. Tōtăquĕ văgātŭr Urbĕ fŭrēns. Orās ĕt littŏră circŭm errānt. Errābānt āctī fātīs măriă omnĭă circum. Lŏcă vāstă pĕrerro. Ignōtās pĕr vĭās dŭbĭōs ferrĕ pāssus. Sīc tōtā pāssim rĕgĭōne, văgāntŭr. Ast ĕgo dūmōsōs cōlles, sylvāsquĕ pĕrerro.
Ăbest, Nie máß/ 1. Nie dostáie / Niespełná. Entfernet.
Ăbest à contentione, Nie sporny. Nicht zänckerisch.
Abest à culpa. Niewinny. Vnschuldig.
Abesse ălĭquem dŏleo, Tęże/ Tesknię.
Abgrĕgo, Odłączam. Absondern.

ABH

Ăbhīnc, Od tąd/ Z tąd. Von jetz an/ von dannen. *Scriptor ab hinc annos centum qui decidit, inter H. syn.* ā, ăb, *vel* dĕhinc.
Ăbhōrrĕo, Brzydzę się / Nienáwidzę / Stronię/ Nie rad co czynię. Abscheu- oder Grauen haben. *Felicem dices hominem qui crimen abhorret syn.* āvērsŏr, rĕfŭgio, fŭgio, āspērnor, fāstĭdio, tĕmno, cōntĕmno, dēspĭcio. *v. Contemno. vel* dētēstŏr, ēxĕcrŏr, hōrrĕo, hōrrēsco, ăbōmĭnŏr, pĕrhōrrēsco, *vel* ābsum, dīscrĕpo.
Ăbhortor, Odradzam. Abmahnen.

ABI

Ăbī, Precz z tąd. Hin weg/ von hier.
Ăbi in mălum. Abi morbōniam. Abin hinc Idź do. Precz z tąd. Weg von hier.
Ăbiectæ ædes, Pustki. Ein Wuster ort.
Ăbiectē, Podło/ Niemesko/ Gering.
Ăbiectĭō, Porzucenie/ Zárzucánie/ Odrzucánie. Verwerffung.
Ăbiectio ănĭmi, Niemęskość/ Podłość.
Ăbiectus, ii. Podły/ Wzgárdzony/ Vpádły/ & in Porzucam 1. Verworffen/ veracht et. *Tum super abiectum posito pede, nixus & hasta.* Virg. *syn.* Cōtemptŭs, dēspēctŭs, sprētŭs, nēglēctŭs, vīlis, hŭmĭlis, dēmīssŭs *phr.* Prōjēctă vīlĭŏr ālgā, dēspēctū tĭbī sūm, nēc quī sīm, quærĭs Alēxi, prōtrītŭs pĕdĭbŭs.
Ăbĭĕgnŭs, Jedlinowy. weiß Dännin. *Induit abiegna cornua falsa bovis.* Plin. *syn.* ēx ăbjĕtĕ.
Ăbĭĕgnŭs *Propert. primâ longâ, sed trisyllabum contractè,* Abiens, *euntis.* Odchodzący. Weggehend.
Ăbĭēs, ăbjĕtĭs, *vel* ăbĭĕtĭs, *tris.* Jedliná. Dannenbaum/ sonst Fichte genant. *Populus in fluviis, abies in montibus altis.* Virg. *epith:* ēnōdis, aūdāx, rĕdŏlēns, ūmbrōsă, crīspă, prōcēră, vĭrĭdis, pătŭlă, āltă, ārdŭă, mōntānă, ōpācă, sūblīmis, āmœnă, āĕrĭă: *phr:* Crēscēns in mōntĭbŭs. Sŭpĕr æthĕră sūrgēns. āptă frĕtis, ūndis, mărī. ūtĭlis ărbŏr ăquis. Cāsūs ăbĭēs vīsūră mărīnōs. Lābĭtŭr ūnctă vădis ăbĭēs, ĕt mārmŏră sūlcăt, ād cœlūm rāmōs ăbĭēs ēxtēndĭt, ĕt ingēns tōllĭtŭr. ăbĭēs in mōntĭbŭs āltis crēscit. nāvĭfrăgōs pĕlăgī vīsūră tŭmūltŭs. *vide Arbŏr, si pro navi ponitur. vide Navis.*
Ăbĭēs crīspă, Fladet. Ein fladet.
Ăbĭĕtărĭŭs, *adiect.* Jedlinowy/ Das von fichten ist.
Ăbĭĕtărĭŭs *substant.* Drewnicży. ein Tischler.
Ăbīgă. *æ.* Iwá zielé. Cypressen.
Ăbīgĕātŭs, *m.* Bydłokrádztwo. Entführung.
Ăbĭgĕnă *bos lege Ambegnus.*
Ăbĭgĕŭs, Bydłokradzcá. ein Viehdieb.
Ăbīgo, ăbēgī, Odganiam/ Zaymuię/ Zganiam/ Odganiam 1. 2. Poronić 2. Poronienie czynię/ Záganiam. Hinweg treiben. *O vir colloquio non abigente Deum.* Ovid. *syn.* ēxpello, pēllo fŭgo, prōpello. *vide Pello vel* ābdūco, ābstrăho.
Ăbjĭcio, ābjēcī, Odrzucam 1. Porzucam/ Zrzucam 1. 2. Obalam kogo / Gárdzę/ Przérykam 2. Ver- oder wegwerffen. Abiicit, *in 3. persona* Verrep. *Abjicito potius, quàm quo, proferre, iuberis.* Hor. *syn.* Cōntĕmno spērno, āspērnŏr, rējĭcio, dēspĭcio, tĕmno, neglĭgo, rēspŭo. *vide Contemno, vel* pōno, dēpōno, ēxŭo.
Ăbjĭcio hāstām, *Prov. sub* Nádzieię stráćić Nicht hoffen.

Ābiĭcio ŏbēdientiam, Niéposłuszny iestem. Ungehorsam sein.
Ābiĭcio mē, Sérce trácę/ Unizam się/ Upadam. ich demüttige mich.
Ābiĭcio vītām, Zabiiam się. ich tötte mich.
Ābiĭcio vŏlūntātēm, Odechciáło się. es geliebt mir nicht.
Ābĭtio, Odeśćie/ Vyśćie/ 2. Vcieczká, Abreiß/ Hinweggang. *Amphitryoniades armenta abitumque parabat.* Virg. *syn.* Dīscēssŭs, ēxcēssŭs, rĕcēssŭs, prŏfectio. *epith.* Trīstis, dūrŭs, mœstŭs, ăcērbŭs. *phr.* ăbĭtum, părārē.
Abĭto, as, Plaut. *ne quo abiret. per primam.* Lambini. *legit: ne quò abitat. per tertiam, pro abeat, priscè* Taubman. *à bito, is.* *Abĭto, is.*
Ābiūdĭco, Odsądzám / 1. Odrzucam.
Ābiūdĭco lībērtātē, Wolność utracam. Die freyheit absprechen.
Abiŭgo, as, Wyprzągam/ *sub* Odłączam. Von dem ioch Entledigen.
Ābiungo, Wyprzągam / Rozłączam. Außspannen.
Ābiūrātĭo, Odprzysięgánie. Verleugnung.
Ābiūro, Odprzysięgam się/ Zápieram. Verschwöten/ verneinen. *Abstractæque boves, abiurataeque rapinæ.* Virg. *syn.* Nĕgo, pērnĕgo, ābnĕgo, ābnŭo.

A B L

Āblāctātĭo, Odsadzenie od piersi. Entwöhnung vonder milch.
Āblācto, Odsadzam od piersi. Entwöhnen.
Ablăquĕātĭo, Okopywánie/ Obcinánie. Das ümbgraben der bäüm.
Āblăquĕo, Okopuię. ümbgraben.
Ablatiuus casus sub Słow końcowe odmiány.
Āblēcta ædēs, Pustki/ 1. & *sub* Porzucam 1. Wüsteney.
Āblēgātĭo, Odesłanie/ Wysłánie/ Zesłánie. Dieabfertigung.
Āblēgmĕn, *inis.* Okrawek. Abschnitt.
Āblēgo, *as,* Oddalam/ 1. Odsyłam/ Zásyłam / Odprawiam / Rospuszczam. Absenden/ verschicken. *Vlius tulerant ablegandà Tiberim ultra.* Juv. *syn.* āmāndo, ējĭcio, pēllo, ēxpēllo, *vide Eiicio.*
Āblēpsĭa, *Gr.* Niédozor. Sinlosigkeit.

Āblĭgūrĭo, ablĭgurrio, Pożeram/ Przemárnowáć. Verschlemmen. *syn.* Lĭgūrĭo, vŏro, hēllŭŏr, *vide Ligurio.*
Āblĭgūrītĭo, Rozrzutność/ Pożeránie/ Verschlemmüng.
Āblŏco, *as,* Náymuię komu. ümb zins außleyhen.
Āblūdŏ, *is,* Niezgadzam się/ & Niépodobny. Vngleich seyn. es stimmet nicht ein *Pan eris hæc à te non multum abludit imago.* Hor. *syn.* Dīscrĕpo, dīffĕro, ābsŭm.
Āblŭo, Vmywam/ Omywam/ Płoczę/ & in Spłokáć. Abwäschen/ Reinigen. *- - donec me flumine vivo Abluere.* Virg. *syn:* Lăvo, pūrgo, ēlŭo, tērgo? ābstērgo, mūndo, ās. *phr:* ăquīs rĭgārē, prōlŭĕrē, prōfūndĕrē, spārgĕrē, īnspērgĕrē. Mērgĕrē cōrpŭs ăquā, tīngĕrē cōrpŏră lўmphīs. Pūrō sē in fōntē lăvārē, ūndīs lābem ēlŭĕrē, mūndārē. tūrpēs ōrē fŭgārē nŏtās. ārtūs lĭquĭdō pērfūndĕrē rōrē, cōrpŭs dēmīttĕrē īn ūndās. Sŭpērfūsīs tīngĕrē cōrpŭs ăquīs. Mănĭbŭs lĭquĭdōs dānt ōrdĭnē fōntēs. Mēmbrōrūm măcŭlās pūrō mūndārē nătātū. Irrōrātquē mănūs lўmphīs.
Āblūtĭo, Vmywánie/ Mycie/ die Reinigung.
Āblŭvĭūm Powodź Wassergüß.
Āblūtŭs, ā, um, Vmywany. Abgewaschen. *Et latum sociis ablutâ cæde remisit.* Virg. *syn.* Abstērsŭs, ēlūtŭs, pūrgātŭs.

A B M

Ābmātērtēră Práprábáby siostrá. Vnsers grosmütter schwester.
Ābmĭttŏ, apud Plaut. corrige Mitto.

A B N

Ābnăto, Odpływam. Entschwimmen.
Ābnĕco, apud Plaut. corrige Neco.
Ābnĕgātĭo. Záprzenie sámego siebie. Verleügnüng.
Ābnĕgo, Zápieram się. Odmawiam komu/ Odrzucam 2. Verleugnen. *Abnegat excisà vitam producere Troia.* Virg. *syn.* ābnŭo, rĕnŭo, rĕcūso, nĕgo, pērnĕgo, īmprŏbo, rĕtrācto. *phr.* Cēdo ĕquĭdēm, nēc nātē tĭbī cŏmēs īrē rĕcūso. Præcēptīs părērē rĕcūsāt. Quĭs tālĭă dēmēns ābnŭāt? Cūr mĕă dīctă nĕgāt dūrās dēmīttĕrē īn aūrēs? Rēx tĭbī cōnjŭgĭum ēt quæsītās sānguĭnē dōtēs ābnĕgāt, ēlĭgē, āit nūllām pătĭĕrē rĕpūlsām.
Ābnĕpōs, ōtis, Práprawnuk: Der Enckel unsers Enckels.

Abnocto, as. Nie śpię domá. Zu nacht dar aussen liegen.
Abnodo as, Rozwiezuię/ Odćinam 1. Aufknüpfen.
Abnormis, Gruby Niezgrábny. ungeschickt.
Abnueo, es, Niepozwalam. Zbraniam się. Verbieten/ abschlagen.
Abnutio, Niepozwalánie. Abschlagung.
Abnuo, is, Nieprzyzwalam/ Odmawiam komu/ Nieposłuszny iestem/ Odkiwnąć głową/ Zápieram się. Versagen.
Abnutivus, Niepozwaláiący/ Niepozwalánie. Versagend.
Abnuto, Nieprzyzwalam / Odkiwnąć głową. Mit dem haupt nücken
Ăbŏlĕo, es, Wniwecz obracam/ Wymázuię/ Zágubiam/ Spłokáć. Außtilgen. *Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas.* Ovid. *syn:* Antiquo, rescindo, tollo, vel deleo. *phr.* ăbŏlērĕ nĕfāndī cūnctă vĭrī mŏnŭmēntă jŭbēt. Prōlēs dēfēcĕrĭt ōmnĭs. Sānguĭnĕ Cæsărĕō Rōmānūm ēxtīnguĕrĕ nōmĕn. Sīquĭd dēlēvĕrĭt ætās, Fērrōquĕ tŭōs ăbŏlērĕ nĕpōtēs.
Ăbŏleor, Vmieram 1. Nisczeię. Zu nichten werden.
Ăbŏlēsco, Nisczeię. Veralten/ vergehen. *Inque dies primos abolescere quæque creata.* Liv. *syn* ăbŏlĕŏr, āntīquŏr, rēscĭndŏr, ōbsŏlēsco, vel dēlĕŏr.
Ăbŏlĭtio, Zápámietánie 2. Zniesienie. *Aboloes in Festo, corrige ab oloes, prisce, pro ab ollis seu illis, æ pro i ut Loebesum apud eundem Festum, pro liberum, & consonantes non geminabant prisci.* Fest. Scalig. Gotfred.
Ăbōllă. Szátá mestka/ Szátá żolnierska. Ein kriegskleid.
Ăbŏmāsūm, Słaz flákowy/ sub Flák. Der feistedarm.
Ăbŏmĭnābĭlĭs, Brzydki. Ein abscheulicher
Ăbōmĭnāndŭs, Brzydki. Vermaledeylich/ erschrecklich. *Per abominandam nunc opem nate parens.* Jamb. Se. *syn.* Dētēstābĭlĭs, dētēstāndŭs, ēxĕcrābĭlĭs, ēxecrāndŭs, hōrrēndŭs.
Ăbŏmĭnātĭo, Brzydkość/ Ein grewel.
Ăbŏmĭnātŭs ti, Brzydki/ Przeklety/ Verflucht.
Ăbōmĭno, Ăbōmĭnŏr, Brzydzę się/ Przeklinam. Verfluchen/ abschew tragen.
Et vires fortuna negat, quod abominer ergo. Ovid. *syn.* Exĕcrŏr, dētēstŏr, fŭgĭo, hōrrĕo, ăbhōrrĕo. *vide Execror, Imprecor.*
Ăbōmĭnōsŭs, Brzydki. Grewlich.
Ăbŏrīgĕnēs. Ăbŏrīgĭnēs, *bi.* Przodkowie/ Stárodawni. Ein Altvater.
Ăbŏrĭŏr, ĕrĭs, *vel* īrĭs. Poronić niechcąc/ Vstáię co. Entspringen/ auffgehen. *Corpori & infringi Linguam vocemque aboriri.* Luc. *syn:* ŏrĭŏr, ĕxŏrĭŏr, ēxūrgo.
Abŏritur fœtus, Poronieniem odchodźi Frühe geburth bringen. (bürthig.
Ăbōrsŭs, *si.* Niedonoszony płod. Mißge-
Ăbōrsŭs *us.* Poronienie. Mißgeburth.
Ăbōrtă *sidera, pro oborta in* Wschodzę 2.
Ăbōrtĭo, *nis.* Ăbōrtĭūm. Ăbōrtĭvūm. Poronić niechcąc. Mißgeburth bringen.
Ăbōrtĭvŭs, Poroniony/ Poronienie czyniący/ Wyrodek/ Pomiotek. Mißgebürtig. *Et quod abortivo non est opus illa voluptas. Phr.* āntĕ dĭēm nāscēns, Ĭmmātūrō pārtū ēmĭssŭs, *vel* ēxcūssŭs.
Ăbōrto, *as,* Poronić niechcąc/ Mißgebähren. (Unzeitling.
Ăbōrtūm, Poronienie/ Pomiotek. Ein
Ăbōrtŭs, *us.* Poronienie 1. Mißgeburt. *syn.* Ĭmmātūrŭs pārtŭs.
Ăbpātrŭŭs, Prápradźiádow brát. Der bruder/ des groß vaters.
Ābrādo, Ostrobuię/ Golę/ Obrzywam/ Vrzywam/ Oćiosuię. Abschaben/ abkratzen. *Abradit spoliisque ungues exercet abonos.* Prud. *syn.* Rādo, cōrrādo.
Ābrāsŭs, Ogolony. Abgekratzt.
Ābrĭpĭo, Odrywam/ 1. Wegnehmen. *Qua sacer abripitur cæco descensus hiatu. syn.* ābstrăho, răpto, sūrrĭpĭo, tōllo, ērĭpĭo, aufĕro 6. *Furor,*
Ābrĭpĭŏr, Vnoszę się. Sich entführen.
Ābrŏdĭætŏn, *n.* Gr. Rozkoszniczy żywot. Ein wolustiges Leben.
Ābrŏdĭætŭs, *m.* Gr. Rozkosznik.
Ābrōdo, *sub* Vgryzam. Abnagen. *Abrodes ait hæc an siccis dedecus obstem.* Pers. *syn.* Rōdo, cōrrōdo, ēxēdo.
Ābrŏgārĕ *per Satyram. sub* Pomieszánie
Ābrŏgātĭo, Zniesienie/ Złożenie
Ābrŏgo, Znoszę / Odrzucam 2. Składam-

kogo/

kogo/ Kredyt zepsowáć. Abschaffen/ entsetzen. *Et nimium scriptis abrogat ille meis* Ovid. *syn.* Rescindo, dissolvo, ăbŏlĕo, antīquo, *vel* ădĭmo.

Ābrŏtŏnītēs, *æ, m. Gr.* Wino przyprawne. Wein von stab würtz gemacht.

Ābrŏtŏnūm, *n. & Lucretio m.* Abrotonus Gr. Boze drzewko. Stabwürtz.

Ābrūmpo, Vrywam 1. Przerywam. Abreissen. *syn* ābscīndo, āvello, rūmpo.

Ābrūmus, Odsadzony od pierśi. Abgesetzt von den brüsten. (bedacht.

Ābruptè Vrywczą/ Nagle/ Znagłá. Vnbedacht.

Ābrūptio, Vrwánie/ Rozwod/ Przerwánie. Ein Abbruch.

Ābrūptūm, Ābrūptus lŏcūs. Przerwá/Vrwá/ Przepáść. Verfallenes orht.

Ābrūptūs, *ti,* Przerwány/ Oderwány/ Przepáśćisty. Verfallen.

A B S

Ābs, Od. Ohn.

Ābscēdēntĭă, *ium, n. plur.* Cienie/ Ryćie wklęsłe/ Obraz z perspektywą. Der Schatten.

Ābscēdo, Odchodzę/ 1. Odstępuię 1. Vstáię co. Jatrzy się/ Przestáię 1. Hinweg gehen/ abtretten. *Conclusæ miserans terris abscedere magnum.* *syn.* ăbĕo, rĕcēdo, discēdo, cēdo, ēxĕo, ēgrĕdĭŏr. *V. Abeo. Exeo.*

Ābscēssio, Odbyt. Ein geschwär.

Ābscēssūs, *us,* Wrzedźienicá/ Záiątrzenie/ Odbyt 2. Odeśćie 1. Abgang.

Ābscīdo, Vćinam. Abhawen.

Ābscīndo, Vćinam Vrzynam/ Odćinam. Abschneiden. *Quærere plus prodest & inane abscindere solo.* Hor. *syn.* Scīndo, lăcĕro, ămpŭto, sĕco, rĕsĕco, rescīndo.

Ābscīndo dēntĭbūs, Vkęsuię. Abbeisen.

Ābscīssă, *orum,* Vrwá.

Ābscīssio, Vćinánie. Abschneidung.

Ābscīsè, Surowie/ Ostro 2. Gründlich.

Ābscīssūs, *si.* Przerwány/ Przepáśćisty. Oderwány/ Rzezániec/ Surowy. Abgehawen.

Ābscōndĭtè, Potáiemnie. Verborgen.

Ābscōndĭtŏr, Kryiący. Ein verberger.

Ābscōndĭtŭs, Skryty 1. Verborgen, *Comburens latitat Sylvis abscondita flamma.* Lucan. *Vide Abditus.*

Ābscōndo. Kryię. Verbergen. *syn.* Ābdo, cōndo, tĕgo, ōbtĕgo, rĕcōndo, cēlo *ac phr.* Nĕc ĕgo hānc ābscōndĕrĕ fūrtō spĕrāvī, nĕ fingĕ fŭgām. Dōnĕc hŭmō tĕgĕrĕ, aūt fŏvĕīs ābscōndĕrĕ discānt. Spīssīs nŏctīs sē cōndĭdīt ūmbrīs. Intĭmă mōrĕ sŭō sēsē īn cūnābŭlă cōndēnt. *V. Occulto*

Abscōnsè apud Esdram 4. *pro Abscondite.*

Ābscōnsio, Kryćie się. Verbergung.

Ābscōnsŏr, Kryiący. Verberger.

Ābscōnsūs, Skryty/ Verborgen.

Ābsĕgmĕn, Vćinek/ *& sub* Ogonowy.

Absēns, Nieprzytomny/ Nieprzytomnie Vmátły. Abwesend. *syn.* Dīssĭtūs, rĕmōtūs.

Ābsēntĕ me, nōbīs, W niebytnośći.

Ābsēntĭă, Nieprzytomność. Abwesenheit. *epith.* Lōngă, brĕvĭs, dūră, trīstĭs, mœstă.

Ābsēntĭs pārtĭbŭs fūngēns. Namiestnik. Ein Stadthalter. (Abschicken.

Ābsēnto, *as,* Odsyłam/ & Nieprzytomnie.

Ābsĭlĭo, *īs,* Odskakuię/ Vskakuię. Davon wegspringen. *Aut procul absiliebat, ut acrem excīret odorem.* Luc. *syn.* Exĭlĭo, trānsĭlĭo, dissĭlĭo, sălĭo.

Ābsĭmĭlĭs, Niepodobny. Vngleich. *syn.* Dīssĭmĭlĭs, haūd sĭmĭlĭs, dīspār, īmpār.

Ābsīnthĭăcūm, Piołunek. Wermut.

Ābsīnthĭăcūs, Piołunowy/ *in* Piołunek. Das von wermut ist. (mutwein.

Ābsīnthītēs, *æ, m, Gr.* Piołunek. Wer-*omnes l. phr.* Vīnum ābsīnthĭō mīstum, *vel* cōndītum. Vīnum ābsīnthĭăcum.

Ābsīnthĭum, *n. & m. Absinthius* Piołun: Wermut. *epith.* ămārum, īngrātum, tĕtrum trīstĕ cānum.

Ābsīnthĭūm Sāntŏnĭcūm Glistnik.

Absis, lege Apsis.

Ābsīsto, Przestáię 1. Odstępuię 1. *& in* Nie 1. Abstehen. *Prælia nec victa possunt absistere ferro.* Virg. *syn.* Dīscēdo, ăbĕo, ābscēdo, cēsso, dēsĭno, dēsīsto. *phr.* Tōtōquĕ ābsīstĭtĕ lūcō. Nĕc cūstōs ābsīstĭt līmĭnĕ Jānūs. Nĕc prĭūs ābsīstĭt, quām sēptĕm īngēntĭă vīctŏr Cŏrpŏră fūndăt hŭmī. Absīstĕ mŏvērī.

Ābsĭt, Nie day tego Boże. Das gesche nicht

Ābsĭt verbo invĭdia, W dobry czás/Nie chwaląc się.

Ābsŏcĕr, *sub,* Swiekier. Ein schwäher.

Ābsōlvo, Dokonywam / Odprawiam 2. Odbywam / Skázuię zá kim / Rosprawiam się / Wyzwalam 1. Zrobić co / Zabijam. Rozgrzeszam. Entledigen / loß sprechen. *Ex æquo, quod iura docent absolvitur omnis.* *syn.* Pērficio, cōnficio, pĕrăgo, finem īmpōno. *vide. Finio, Perficio*, cūlpā, crīmĭnĕ, nōxā sōlvo: nōxæ ēxĭmo, cūlpā lībĕro. *Phr.* Scĕlŭs rĕmīttĕrĕ. Scĕlĕrī pārcĕrĕ. Indīgnum crīmĭnĕ dūcĕre. Vīnclīs ēxsōlvĕrĕ. Sūbdūcĕrĕ lēthō. Ablūtō crīmĭnĕ, rĕmīttĕrĕ, dīmīttĕrĕ. Ablūtā rĕmīttĕrĕ cūlpā. Insōntēm făcĕre, ān cōmmōtæ crīmĭnĕ mēntĭs Absōlvēs hŏmĭnĕm, ēt scĕlĕrĭs dāmnābĭs ĕūndĕm?

Ābsŏlūtē, Doskonále / Zgołá. Volkommentlich.

Ābsŏlūtĭo, Dokonánie / Wyzwolenie z práwá / Doskonáłość Entlösung.

Ābsŏlūtōrĭūm *medicamentum.* Lekarstwo wyborne. Ein erledigende Artzney.

Ābsŏlūtōrĭŭs, Skázuiący zá kim / Wyzwoleniu służący. Ein gefreiter.

Ābsŏlūtŭs, Wyzwolony / Doskonáły Volkommend / befreyt / loß. *syn.* Pērfēctŭs, pĕractŭs, cūlpā *seu* crīmĭnĕ sŏlūtŭs, lībēr

Ābsŏnē, Nieprzyiemnie. Vnreimlich.

Ābsŏnŭs, Głosu nieprzyiemnego / Zádzieráiący. Nieprzyiemny. uber oder mißlautend. *Si dicentis erunt fortunis absona dicta.* Hor. *syn.* Mălĕsŏnāns, dīssŏnŭs: nōn cōnsŏnŭs.

Ābsōrbĕo, Wyssam / Wysarknąć / Pożeram. Gantz verschlucken / außtrincken. *Ridiculus totas simul absorbere placentas.* Hor. *syn.* Sōrbĕo, vŏro, dēvŏro, haurĭo. *phr.* Orĕ hĭāntī ēxcĭpĕre. Illūm sŭbĭtō tēllūs, ābsōrbet hĭātū. Avĭdām dīmīttĕrĕ ĭn ālvŭm. Mĭhī tēllūs prĭŭs ĭmā dĕhīscăt. Dēvŏrĕr āntĕ prĕcōr sŭbĭtō tēllūrĭs hĭātū. Dĕhīscĕ tēllūs. rĕcĭpĕ mē dīrūm chăŏs; Ast īllām ter flūctūs ĭbīdĕm. Tōrquĕt ăgēns cīrcum, ēt răpĭdūs vŏrāt æquŏrĕ vortēx. *V. Voro.*

Ābsquĕ, Bez / Ohn / sonder. *Præpositio.*

Ābsquĕ te esset. By nie ty. Wan du nicht wärest.

Ābsĭmĭā. æ, Odległość. Abgelegenheit.

Ābstēmĭūm prandĭūm, *sub* Postna potráwá. Ein mahlzeit ohn wein.

Ābstēmius, Bez winá / wodká. Der nicht Wein trinckt. *Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis.* Ovid. *syn.* Vīnī ābstĭnēns.

Ābstēntĭo, *sub* Wydziedziczony

Ābstēntŭs, Wydziedziczony / Wyklęty. Außgestossen.

Ābstērgĕo, Abstergo. Ocieram / Scieram Vcieram. 2. Abwaschen / saubern. *syn.* Dētērgo, tērgo, pūrgo, dīlŭo. *V. Abluo.*

Ābstērrĕo, Odstraszam / Odpłaszam. Abschrecken. *Vt canis à corio non absterrebitur uncto.* Hor. *syn.* Tērrĕo, tērrōrem īncŭtĭo, *vel* dētērrĕo, āvŏco. *vide Terreo.*

Ābstĭnē, Nie tykay. Las sein.

Ābstĭnēns, Powściągliwy. Enthaltend / mässig. *syn.* Tēmpĕrāns, sōbrĭŭs, mŏdĕrātŭs, pārcŭs. *phr:* Lætă sŭō pārvōquĕ dŏmŭs. Pārvō cōntēntă părātū præbĕt sōmnōs căsă sēcūrōs.

Ābstĭnēnter, Powściągliwie, Mässiglich

Ābstĭnēntĭssĭmŭs somni, Czuyny. Wachtsam.

Ābstĭnēntĭssĭmŭs Vĕnĕris, Czysty. Keusch

Ābstĭnēntĭssimŭs vini, Trzeźwi.

Ābstĭnēntĭă, æ, Powściągánie się / Powściągliwość / Niejedzenie / Trzeźwość Enthaltung / mässigkeit. *Illic dicata parcus abstinentia.* (Jam.) Prud: *syn:* Pārcŭs, vīctŭs mŏdĭcŭs cĭbŭs: sōbrĭĕtas. *epith:* Pārcă, sānă, lōngă, sānctă, dūră.

Ābstĭnĕo, Hámuię się / Niebywam / Nie jadam / *& in* Nie / *& sub.* Przewodzę co ná sobie. Sich enthalten / mässigen. *Non se convivis abstinet ille suis.* Ov. *syn.* Tēmpĕro, mē cōntĭnĕo, cŏhĭbĕo. *phr:* Est vīrtūs plăcĭtīs ābstĭnŭĭssĕ bŏnīs, ănĭmūm rătĭōnĕ dŏmātĕ Tĕnŭī vīctū ūtī. Invēntīs mĭsĕr ābstĭnĕt, ēt tĭmĕt ūtī. Mĭnĭmum dĕcĕt lŭbērĕ, cuī mūltum lĭcĕt. Quōd spēctārĕ dĕcĕt, nōn quōd lĭcĕt. Dīscĭtĕ qam pārvō lĭcĕāt prōdūcĕrĕ vītām: ēt quāntūm nātūră pĕtăt. *V. Castus, Ieiuno.*

Ābsto as, Stoię z dáleká. Von fern stehen *Absto, as, pro absum. Meurs. ex Ovidii 11. Metamorph. & Plauto Langi. priscum Taubman*

Ābstōllo is, Vnoszę / Vmykam. wecknehmen

Ābstōrquĕo, Vtrącam / Abtringen.

Abstractum Nomen est, quod formam aliquam cum exclusione subiecti significat, ut albedo, sapiētia.

Ābstrăho, Odciągam / Odrywam / Vwodzę. Ab oder entziehen. *Abstrahere nostris*

iugem charam toris, (Jamb:) *syn:* Abripio, avello, removeo, abduco, divello.

Abstrictus, *Liv. Laxare pedem abstricta modo, al. & melius, abstricto. Sigoni.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. Zachwycenie cierpię / Zapámiętywam się. Von sinnen kommen.

Abstrudo, Kryię co. Verbergen/ Verstossen *vide Abdo, Abscondo.*

Abstrusio, & Abstrusum, Krycie/ Skrytość

Abstrusus, Skryty / Verborgen. *Abstrusa in venis silicis pars densa ferarum. v. Abditus, Occultus.*

Abstuli, *vide* abstollo, abstulo, *priscè sub.* Vnoszę. Wegnehmen.

Absum, Nieprzytomny iestem/ Odległy iestem. Abwesend/ Entsessenseyn. *syn:* Desum, disto: sum remotus, disitus, disjunctus. *phr:* Longis inter se passibus absunt. Nusquam abero. Collectis omnibus una defuit, amantes non longe a charo corpore abesse volunt.

Absumedo, inis. Strawienie. Verzehrung.

Absumo, *is,* Trawię/ Przemárnowáć. Verzehren. *Ambesas subigat malis absumere mensas,* Virg. *syn:* Consumo, contero, conficio, perdo, exhaurio.

Absumor, Vmieram. Sterben.

Absumptio. Strawienie. Verzehrung.

Absurde, absurdum est, Niegrzeczy.

Absurdus, Niegrzeczny/ Nieprzyiemny/ Niekczemnik. Vngereimt. unlieblich zu hören *syn:* absonus, non conveniens.

Absynthium, vide, Absinthium.

ABU

Abundans, Obfity. Vberflüssig - - - - Nihil quam lactis abundans. Virg. *syn:* Ferax, dives, fertilis, affluens, pinguis, uber: plenus, refertus. *phr:* Lactis abundans. Dives pecoris. Fertilis frugum. *vide D. ves fertilis.*

Abundanter, abunde, Obficie/ Bujno/ Hoynie/ Dość Vberflüssiglich/ Reichlich. *Tum contra Iuno terrorum & fraudis abunde est.* Vir. *syn:* affatim, satis, copiose.

Abundantia, Abundatio, Obfitość/ Zyznosć. Vberfluß/ Vollauff. *syn:* Copia, ubertas, acervus, fertilitas, vis, affluentia. *epith:* larga dives. *phr:* Pleno copia cornu Prodiga rerum luxuries. Bonorum cumulus, acervus. Foecunda cornu copia divite. Hinc tibi copia Manabit ad plenum benigno. Ruris bonorum opulentia cornu. Aurea fruges Italiæ læto diffundit copia cornu. *vide Copia.*

Abundo, Obfituię/ Wynikam. Vberflüssig/ vollauff haben. *Rursus abundabit fluidus liquor, &c.* Virg: *syn.* affluo, circumfluo, sum dives, exubero. redundo, mihi abunde est. *phr.* Pomis exuberat annus. Terrorum et fraudis abunde est, at luxuria foliorum exuberat umbra. Rursus abundabat fluidus liquor. Foetu nemus omne gravescit.

Abundus, Obfity/ Pelen. Vberflüssig.

Abusio, Vżywánie złe / Zamiána słow. Mißbrauchung.

Abusivà *venditio, sub* Niewłasny. Frembder.

Abusive, Niewłaśnie. Frembd.

Abusque Tiberio, *apud Tacitum legit Lipsius: pro A Tiberio usque, Dardaniam siculo prospexit abusque Pachino,* Virg. *syn:* Usque, ab.

Abusus, *us,* Vżywánie złe/ Strawienie. Mißbrauch. *syn:* Malus, *vel* perversus usus

Abutilon, Slaz wielki. Ein Misbraucher.

Abutonon, *Gr. sub* Boże drzewko.

Abutor, Vżywam / Psuię, Trawię/ Wytrabiam/ Przeżyć/ Czynię z kim/ Wodzę, & *sub* Dármo. Mißbrauchen. *Constituet fruges, & Bacchi nomine abuti.* Luc. *syn:* Male perversus usus.

Abyssus, *si Gr. f.* Przepáść. Abgrund, Tieffe *Obice terrarum patriam sordentis abyssi. syn:* Vorago, gurges, hiatus, barathrum. *epith.* Coenosa profunda, immanis, horrenda. ingens, horribilis, aperta, horrida, stupenda, alta. *vide Vorago.*

ACA

Ac, I. Iák, Rownie iák, Vnd. *Si sapiat. vivet simul ac adoleverit ætas. syn:* et, que.

Acacia, *æ, Gr.* Bespieczeństwo, Cietnie I. *Primam produxit Marcellin. alioqui brevem.*

Academia, *Gr.* Akademia. Hohe Schul. *Hac fundata ratis Academia Legibus ortum. syn:* Gymnasium, schola. *epith.* antiqua, docta, celebris, umbrifera.

Acæna, *æ, Gr.* Miernicży pręt. Ein Ruth.

Acanos, *ni, f. Gr.* Ostrokrzew, & Syrká.

Acanthaleuce, *es. Gr.* Ocet. Gummi.

Acanthica *vel* Acanthice mastiche. *Gr.* Mástykowa żywicá, & Lepczycá

Acanthinus, Barszczowy. Bärenklawicht.

Acanthis, & Acalantis, *idis f. Gr,* Czyż. Ein distelfinck

Ăcănthĭŏn, & Ăcănthĭum, Gr. Oset páwłoczny, Ostrokrzew.
Ăcănthŭs, ti. m. Gr. Barszcz, Ostrokrzew, Rodzeniec. Bärenklau. *His animis nostræ dum versat Acanthis Amicæ.* (*Herba semper frondens, in quam mutatus fingitur Acanthus, puer formosissimus.*) *epith:* Mōllis, frŏndens, tŏrtŭs. Sĭdōnĭŭs, rĭdens, vĭrĭdis, vĭrēns, īnflēxŭs, lēntŭs. *phr.* īnflēxī vīmēn ăcănthī, ēt mōllī cīrcum ēst ānsās ămplēxŭs ăcănthō. Bāccæ sēmpēr frōndēntĭs ăcănthī.
Ăcănthylis, *idis, Gr.* Czyż
Ăcăpnă, *orum, Gr.* Drewká suche. Trucken Holtz (Räuchend hönig.
Ăcāpnŏn mel, Dymny miod, *sub* Niedymny
Ăcăpnŏs, *m. Gr* Niedymny. Das nicht raucht
Ăcărēs, *eos, Gr.* Iglicá ziele. Meüsborn.
Ăcarnē, *es, Gr.* Złotook. Ein Meerfisch.
Ăcărŏs, *ri. f.* Iglicá ziele. Meüsborn.
Ăcărŭs, Robacy w wosku. Ein Schab.
Ăcăsĭgnētē, *es,* Winne ziele. Wein strauch.
Acatalectitus versus, cui nihil deest, neq; superest in fine. Servi.
Ăcătălēpsĭă, *æ, Gr.* Nieobietość.
Ăcăthĭum, *Gr.* Zagiel. Ein gattüngeines Schiffs.
Ăcăstŭs, *ti, Gr.* Kárbunkul. Carfunkelstein

ACC

Ăccanto, Przyśpiewywam. überfingen.
Ăccēdĭt ad, Przybywa, Podobny. Mehrensich
Ăccēdo, Przystępuię, Przybliżam się/ Przystáię ná co, Wdáię się/ Przybywa. Hinzugehen/ nahen. *Tutus quos optas portus accedet aberrati.* Ovid. *syn.* Vĕnĭo, ādvĕnĭo, prŏpīnquo, ădĕo, trānsĕo, ădjūngŏr, ādvēnto, ădvŏlo. *vide Venio, io.*
Ăccĕlĕrātĭo, ōnĭs, Spieszenie, Eilung. *syn:* Prŏpĕrātĭo, fēstīnātĭo, cĕlĕr cūrsŭs.
Ăccĕlĕro, Przyspieszam, Herzu eilen. *Accelerèmus ait, vigiles simul excitat, illi.* Virg. *syn.* Cĕlĕro, mātūro, fēstīno, prŏpĕro, prĕmo, ūrgeo. *phr.* ăccĕlĕrātē grădum. Mŏrās rūmpĕrē, tōllĕrē, pĕllĕrē præcĭpĭtāre. *vide Festino, Curro,*
Ăccēndĭtŭr, Ima się ogień. Sich entzunden
Accēndo, Zápalam, Niecę, Iásno czynię/ Pobudzam, Iątrzę/ Ostrzę, Drżę/ & *sub* Záchęcić. Anzünden. *Ære ciere viros Martemq; accendere cantu.* Virg. *syn:* īncēndo, īnflāmmo, ūro. *Metaph.* impēllo, īncĭto, īnstīgo, ăcŭo, ēxcĭto, ūrgĕo. *phr.* Sūbdĕrē fācēs, īgnem īnjĭcĕrē, sūbjēctĭs ūrĕrē flāmmīs. *vide Incendo,*
Accēnsī, *vel* Accensus *si,* Sługá mieyski, Zołnierz lekki/ Posiłek, Sápient. Ein Stadtknecht.
Accensibilis. ad Hebr. 12. Zapálisty, *nam in Græco textu Pauli est. Cecaumenos,* Paláiący. Anbrennend.
Accēnsŭs, Posiłek. Ein stärckung.
Accēntĭūncŭlă, Accēntŭs, Nátężánie. Derthon einer jeglichen syllaben.
Accēntŭs scrīptŭs Kropká pisárska. Ein erhebung der stimm.
Accepso, pro Accepero. Biorę. Nehmen.
Acceptabulum, sub Octowy stárek. Ein essig geschirr.
Accēptī; ēxpēnsī cōdex, tăbŭlæ, Ráchunkowe księgi. Rechnung bücher.
Accēptĭlătĭo, Kwit, Długu bez pieniędzy zniesienie. Bekundliche, begnügung.
Accēptĭo, Bránie/ Nehmung.
Accēptīs ăddo Przybieram czego. Zulegen.
Accēptŏ, Przyimuię/ Odbieram pieniądze. Annehmen. (werden.
Accēptō lībĕrŏr, Kwituią mię. Begnüget
Accēptŏr, *oris,* Bieracz/ pochwalacz. Ein Empfanger.
Acceptor personārum, Actor. 10. Brákuiący personámi/ Ná ludzie się oglądáiący.
Acceptorius modulus, sub Cewká u rur.
Acceptrica, & Acceptrix, sub Bieracz/ Bioracy rad. Ein nehmetin.
Accēptūm, Wziątek/ Percéptá. Das empfaen ist.
Accēptūm făcĭo, Przyimuię/ Wpisuię w regestr/ In das register schreiben. (dig.
Accēptūm īllī rĕfĕrēndūm, Winien Schuldig.
Accēptŭs, Przyiemny. Angenehm. *syn.* Rĕcēptŭs, *vel* grātŭs, jūcūndŭs.
Ăccērsī *in* Przyzywam. Her zu ruffen.
Ăccērso *is fere; &* Ăccērsĭo, *is, ire.* Przyzywam/ Pozywam/ Każę przynieść/ Obwiniam/ Biorę/ Herzu oder hinzu ruffen/ beschicken. *syn.* Vŏco, āppēllo, ās, ădvŏco, cĭeo, ăccĭeo, ăccĭo. *phr.* ēxēmplō sŏcĭos, prīmūmquē

mūmquē accērsīt ăcēstēm. ādvēnĭēt jūstūm pūgnæ, (ne ăccērsītē) tēmpūs. Sŏcĭōs sum āccīrē părātūs æneān āccīrī ŏmnēs, pŏpŭlūsquē pătrēsquē ēxpŏscūnt Māgnĭfĭquē vŏcānt clāmōrĭbūs hŏstēm. Ænēām māgnā tēr vōcē vŏcāvĭt.

Ăccērsītŏr, Przyzywácz/ Ceklarz/ Záproßonych przyzywácz Ein berüffer.

Ăccērsītŭs, *us.* Wezwány/ Przywoźny.

Ăccērsĭtŭs, *us,* Przyzwánie. Berüffung.

Ăccēssĭo, Przybywánie/ Przydatek/ Przyśćie/ Przyplodek/ Kreſcencya/ Obrzywká/ Silenie ſię/ Choroby przybywánie. Vermehrung/ Zuſatz/ *ſyn* ădiēctĭo, īncrēmentum. *epith.* Mūltā, āmplā, ingēns

Ăccēſsio fit, Przybywa. Sich mehren.

Ăccēſsĭōnēm ædibus adiungere, Przybudowáć/ Zu bauen. (Mehren.

Ăccēſsĭōnē făcio, affēro. Przyczyniam.

Ăccēſsĭōnem non recipit, Nawiętßy.

Ăccēſsĭōnēm rĕcĭpit, Przybywa. Mehren.

Ăccēſsŏr, Pomocnik. Ein helffer.

Ăccēſsōrĭum, Przydatek. Zuſatz.

Ăccēſsūs *us,* Przyśćie/ Przyſtep/ Zunahung

Acceſſus măris Morſkie burzenie. Vngeſtimmigkeit des meers.

Ăccĭdēns, Przymiot/ Przypadek Ein zufall.

Ăccĭdēntālĭs, Przypadkowy. Zufallend.

Ăccĭdēntĭă, *æ,* Trefunek. Ein treffen.

Ăccĭdit, Trafia ſię/ Przyſtoi. Zufallen.

Ăccĭdo, Vpadam/ Padam 1. & *ſub* Kiskam. Widerfaren/ zutragen. *Accidit in puncto, quod non ſperatur in anno ſyn.* Cōntingo, ŏbtingo, ēvĕnĭo, īntērvĕnĭo, cādo, fio.

Ăccīdō, *idi iſum,* Szkodzę/ Podſkubuię/ Wynędźić. Abhauen/ abſchneiden. *Accidunt orbes careant ut margine lato. ſyn.* Cædo, consūmo, ābsūmo, circūmcīdo. *vide Scindo, Cædo.*

Ăccĭēo, *es,* Przyzywam. *vide ſupra Accerſo.*

Ăccīnctŭs, *ta* Ochotny. Behend.

Ăccīngo me, Gotuię ſię/ Záprzagam ſię/ Zákrzątnąć ſię/ Roſpaſać ſię. Sichumbgürten. *Hortatur ſocios, paribuſque accingitur armis.* Virg. *ſyn.* Cīngo, mūnĭo, īnstrŭo; ārmo. *Metaph.* păro, præpăro, cŏmpăro. *phr.* Hīc fērrō āccīngŏr, rūrsūs, clўpĕōquē sĭnĭstrām āptāns. Lōrīcā īndŭĭtūr, fīdōquē āccīngĭtūr ēnsē. īllī sē prædæ āccīngūnt; āccīngūnt ŏmnēs ŏpĕrī. *vide Præparo.*

Ăccīngo ēnsem lătĕri, Przypáſuię. Das Gewehrumbgürten.

Ăccīngŏr, Przypáſuię/ Gotuię ſię/ Záprzągam ſię. Vmbgürten.

Ăccĭno, Przyśpiewywam. Zuſtimmen *Accinit in ſylvis viridis reparabilis Echo.*

Ăccĭo *ivi, itum,* Przyzywam. *vide Accerſo.*

Ăccĭpăĭnă, *Acci-patina,* Miſá pláſka. Ein (breiteſchüſſel.

Ăccĭpĕ, Ná/ Nihui.

Ăccĭpĭo, Biorę/ 1. Przyimuię/ Słucham/ 1. Słyßę/ Witam/ Przywitáć/ Wykładam/ Rozumiem/ Stánowię Mam to zá/ Częſtuię. Bekommen/ Annehmen. *Illos porticibus Rex accipiebat in amplis.* Virg. *ſyn.* Căpĭo, rĕcĭpĭo; sūscĭpĭo, sūmo, āssūmo, prĕhēndo, prēndo. *phr.* Căpĕ sācra mănū.

Ăccĭpĭo ægrē, ătrōcĭŭs, dūrĭŭs, fastīdĭosè, grăvĭter. Zá złe mam/ Márkotno mi/ Obrażam śię. Vorübel auffnehmen.

Accĭpio ălĭquem malè, vĕhĕmenter. Łáie Schelten.

Accĭpio ămīcè in bŏnam partem. Nie obrażam ſię. Vor gütt auffnehmen.

Accipio mancipio. Odbieram kupno. unterthannig nehmen. (ſchlagen.

Accĭpio verbĕrĭbus, Siekę/ Wybiiam.

Ăccĭpĭter, Jáſtrząb. Raubuogel/ Habicht *Accipitrem aerium cautum me nominat auceps. Quod reliquas poſſim fallere primus aves. epith:* Prædo, răpāx, cĭtūs, præceps, fĕrūs, crūdēlĭs, vēlōx, vŏlŭcrĭs, nūbĭvăgūs, āūdāx, īntrĕpĭdūs, īmpĭūs, fĕrōx, trūx, īmmĭtĭs, ātrōx. *Phr.* Prædōtrīx, ālēs, ūrgēns trĕpĭdās cŏlūmbās. Cŏlūmbĭs prædo īnfēstŭs, ăcēr pēnnĭs? ēt cūrvĭs ūngŭĭbŭs ālēs. Săcēr ālēs Accĭpĭtēr nūllī sătĭs æquŭs, īn ŏmnēs sævĭt ăvēs. ăcēr sĕquĭtūr pēr īnānē cŏlūmbăm. Dēlāpsūs cœlō cēlsā dē sēdē cŏlūmbām sūstŭlĭt, āpprēnsām quām rōstrō ēvĭscĕrăt ūncō. Răptō vīvĭt ēt ŏmnēs tērrēt ăvēs.

Ăccĭpĭtĕr ſtellāris, Jáſtrząb wielki. Ein groſſer ſperber.

Ăccĭpĭtĕr lĕpŏrārius, cyanopus. Károg.

Ăccĭpĭtĕr minor, fringillarius, Krogulec. Ein kleiner. (kraut.

Ăccĭpĭtrīnă, Jáſtrzębiec źiele. Sperber

Ăccĭpĭtro, *as, priſcum.* Rzucam. Schmeiſſen

Ăccīſſo *as,* Zmyślam, Czwárzę ſię.

Ăccīsă bŏnă, Nátyrána máietność.

Ăccĭto, *as,* Przyzywam/ Beruffen.

Ăccĭtŭs *us,* Przyzywánie. Beruffung befehl

Ācclāmātĭo, Krzyk/ Okrzyk. Zuruffung/ Frolockung. *Acclamatio sibilans corona.* (Phal.) Sidon. *syn.* Plaūsŭs, āpplaūsŭs. *epith.* Sĕcūndă, īngēns, lætă, cāndĭdă. *vide Plausus.*

Acclāmo. Krzykam pochwaláiąc Mitteinander zuruffen. *syn.* Obmūrmŭro, plāudo, āpplaūdo, plaūsum dō. *vide Plaudo.*

Acclāssis. Bramá / & Suknia z rosporem. *sub* Rospor. Der saūmam kleid.

Ācclīnātŭs, Wspárty. Geneigt.

Ācclīnĭs, Náchylony/ Podgorny/ Wspárty. Geneigt/ anlåhnend. *Hanc delapsa polo, pice aeque acclinis opaca:* Fal. *syn:* Inclīnātŭs, prōpēnsŭs, prōclīvĭs, ācclīvĭs.

Ācclīno, *as*, Náchylam się/ Wspieram się. Sichneigen/ anlåhnen. *Circumspexit Atyn, seque acclinabit ad illum.* Ovid. *syn.* Inclīno, prōpēndĕo, īmpēndĕo.

Acclīvĭs, *vel* Acclīvŭs, Pochodźisty. 2. Wspárty. Auffgerichtet. *Arboris acclivis trunco, procul area ramis.* Virg: *syn:* Ardŭŭs, dĭffĭcĭlĭs, ērēctŭs, *vel* īnclīnātŭs, ācclīnĭs.

Acclīvĭtās, Pochodźistość/ Przykrość. Aūffrichtung.

Accŏlă, *ae*, Sąsiad. Feldnachbar. *Accola Vulturni, pariterque Saliculus asper* Virg. *syn.* Vīcīnŭs, hăbĭtātŏr, cūltŏr, īncŏlă, cīvĭs, cŏlōnŭs.

Accŏlo, *is*, Przylegly iestem. Beywohnen *Accolet, imperiumque pater Romanus habebit.* Virg. *syn.* Cŏlo, hăbĭto:

Accōmmŏdātŭs, Przyzwoity / Sposobny/ Grzeczny. Geschickt beqwem.

Accōmmŏdātè, Snádnie / Stosowánie / Dogadzánie. Beqwemiglich.

Accōmmŏdo, Pożyczam/ Przypodobam się/ Przystosuię/ Przypasuię/ Przyprawiam. Sich beqwemen: *Induitur laterique argivum accommodat ensem.* Virg. *syn.* āpplĭco, ādjūngo, āpto, rĕfĕro, cōmpăro, *vide Apto.*

Accōmmŏdŭs, Sposobny. Beqwem/fûglich. *Est curvo anfractu vallis accommoda fraudi.* Virg. *syn.* Cōmmŏdŭs, ōppōrtūnŭs, āptŭs, āppŏsĭtŭs, ĭdōnĕŭs.

Accōrpŏro, *lege* Adcorporo.

Āccrēdo, *Accreduo priscum*, Wierzę 1. & *sub* Dowierzam. Glauben.

Āccrēmēntŭm, Przybywánie. Ein Zūwachs

Āccrēmēntŭm mărĭs, Morskie burzenie. vngestumigkeit des Meers.

Accrēsco, Przyrasta/ Dorastam/ Przybywa Wylewa z brzegow. Zuwachsen.

Āccrētĭo, Przyrastánie/ 1. 2. Przybywánie. Zūwachs.

Āccŭbĭtālĕ, *is*, Kołdrá. Leylach/ bettlach.

Āccŭbātĭo, Leżenie/ Siedzenie u stołu / Biesiádá. Besitzūng.

Āccŭbĭtă, *ae*, Łożko stołowe. Ein faulbett.

Āccŭbĭtĭo, Siedzenie u stołu. Zu Tisch/ sitzūng.

Āccŭbĭtōrĭă vestis. Szátá biesiádna Ein Schlaff kleid.

Āccŭbĭtŭm, Łożko dzienne/ Łożko stołowe/ Wezgłowie. Ein Bett.

Āccŭbĭtŭs, *us*, Siedzenie u stołu. Beysitz Beyliegung. *syn.* āccŭbātĭo,

Āccŭbo, Leżę podle/ Siedzę u stołu. Beyliegen/beysitzen. *syn.* āccūmbo, āccŭbĭto

Āccūdo, Przykowáć/ Przydáię. Anschmieden

Āccūmbo, *is*, Siedzę/ Leżę. Zu Tisch sitzen *Concilias, tu das epulis accumbere Divum.* Virg. *syn.* āccŭbo ās, ādjăcĕo, dīscūmbo, rĕcūmbo. *Phr.* āccūmbĕrĕ mēnsīs. Tū dās epŭlīs āccūmbĕrĕ Dīvŭm. Dīscŭbŭērĕ tŏrīs prŏcĕrēs, strātōquĕ sŭpēr dīscūmbĭtŭr ōstrō. *vide Epulor.*

Āccŭmŭlātĭo, Obsypowánie/ Náwożenie/ Łupienie. Zu samnen haūffung.

Āccŭmŭlātīssĭmè, Hoynie. Reichlich.

Āccŭmŭlātŏr, Gromádziciel. Ein Samler.

Āccŭmŭlo, Kupię/ Obsypuię/ Náwożę. Hauffen/ mehren. *His saltem accumulem donis, & fungar inani.* Virg. *syn.* Cōngĕro, cŭmŭlo, ēxāggĕro, cŏăcērvo, cōmpōno, cōllĭgo, cōgo. *Phr.* Dīvĭtĭās cŭmŭlāre cădūcas, cōmpōnĕrĕ ŏpēs pēr fāsquĕ nĕfāsquĕ. Quīdquīd Gāngētĭcŭs ālĕs cōngĕrĭt ĭn nīdŭm.

Āccūrātè, Pilnie/ Wytwornie. Fleißig.

Āccūrātè făcĭo, Wytwarzam się Fleissigetwas machen.

Āccūrātĭo, Pilność. Fleiß.

Āccūrātŭs. Wytworny. Mit fleiß gemacht. *Eam nunc malitiam accuratam miles inveniat volo.* Jamb. *syn.* Pērfēctŭs, stŭdĭōsē, fāctŭs, ēxquīsītŭs, *vide Perfectus.*

Āccūro, *as*, *sub* Przypilnowáć. Zulauffen. *syn:* Cūrro, cōncūrro, ādvŏlo, āffluo. *Phr.* Cūrsū āccēdĕrĕ māgnō.

Āccūrro, *is*, Przybiegam.

Āccūrsŭs, *us*, Przybiegánie. Zūlaūff.

Accūsābĭlĭs, āccūsāndŭs, Przygánny.

Accūsātio Obwinienie/ Winowánie/ Skárgá/ Instygácya/ Zarzut. Anklag/ Verklagung. *Exin terribilis iusti accusatio surgens.* Juv. *syn.* Scĕlĕris, crīmĭnis dēlātio. *epith.* Falsă, quĕrŭlă, contentiōsă.

Accūsātīvŭs, căsŭs. *sub.* Oskárżyćiel/ & *sub* Słow odmiány. Verenderung der wörter. *Accusatiua Praepositiones. Isidoro; Accusatiuo casui iungi solita.*

Accūsātŏr, Oskárżyćiel/ Instygator/ Prokurator/ Strona powodna. Ankläger. *Accusator erit, qui verum dixerit, hic est.* Juv. *syn.* Dēlātŏr. *epith.* Quĕrŭlŭs, contentiōsŭs, ăcerbŭs, vĕhĕmens, mŏlestŭs, ācĕr, grăvis, falsŭs.

Accūsātōrĭŭs, Oskárżyćiel Prokuratorski. Ein anklagender.

Accūsito, Winuię/ Anklagen.

Accūso, Winuię / Obwiniam / Instyguię / Vskarżam się/ Gánię/ Strofuię. An- oder verklagen. *Accusas rumpisque coquum tanquam omnia crura.* *syn.* incūso, insĭmŭlo, crīmĭnis argŭo, arcesso, rĕdargŭo. *Phr. aliquem* reum ăgĕre, dēferre. Crīmĭnĭbŭs ŏnĕrāre. Crīmĕn *alicui* objĭcĕre. Crīmĭne lædĕre, Măcŭlāre nōmĕn *alicuius* crīmĭne. Crīmĭnĭbŭs terrēre nŏvis, intentāre rĕo crīmĕn. Scĕlĕris rĕtĕgĕre. Commūnis culpæ cur rĕŭs ūnŭs ăgŏr. Falsis ne perge quĕrēlis incūsāre tŭos. Sălĭbŭs incūsāt. Crīmĭnĭbŭs falsis insĭmŭlāre vĭrum, cur mĭhi pictă dĭes, quī sum sĭnĕ crīmĭne?

Accūsātŭs, Oskárżony.

ACE.

Ăcēdārĭă, Sáłatá. Salaten.

Ăcēdĭa, *Gr.* Leniſtwo. Faulheit/ Trägheit *Sic hominem falso deludit acedia vultu.* Mant. *syn.* ignāvĭă, inertĭă, pigrĭtĭă. *epith.* Torpescens, langvĭdă, lentă, sēgnis, tardă, fastīdĭōsă, jăcens. *vide Pigritia.*

Acediari. Ecclesiastici 21. Et non acediaberis in stultitia eius. i. non afficiaris tædio, & anxietate. vide Trapię się.

Ăcēdŏn, Miod wyborny. außerleſenes Honig.

Ăcentētă, *orū, Gr.* Bez kropek. ohn Punckt.

Ăcĕo, *es,* Kwáśnieię. Saur ſeyn. *syn.* ăcesco, cŏăcesco, ăcōrem contrăho.

Ăcĕphălŭs, *Gr.* Bez głowy. ohn Haubt. *Acephalus versus heroicus qui à brevi incipit.*

Ăcĕr, *huius acris, Adiect. m.* Ostry / Bystry / Gorący. Scharff/ ſtreng. *Acer & indomitus libertatisque Magister,* *syn.* ăcūtŭs, ingens, magnŭs, vĕhĕmens, vălĭdŭs, asper.

Ăcĕr, *ĕris, n. subst.* Jáwor/ & Klon. Ahorn- oder Maßholderbaum.

Ăcer album, Grab. Ein hagbuch.

Ăcĕrātŭs, Plewiſty/ Das voll ſprey iſt.

Ăcerbè, Cierpko/ Oſtro. Säurlich.

Ăcerbè fĕro, Żáluię 1. Bethauren.

Ăcerbĭtās, Ăcerbum, Cierpkość/ Oſtrość/ Jádowitość/ Przykrość. Bitterkeit.

Ăcerbĭtūdo, Cierpkość. Rauchärte.

Ăcerbo, *as,* Oſtrzę/ Drażnię/ Jatrzę. Verbittern/ reitzen. *Artificis scelus, & formidine crimen acerbat.* Virg. *syn.* aspĕro, exaspĕro, exăcerbo, irrīto, ăcŭo, *vide Irrito.*

Ăcerbŭs, Cierpki/ Przykry/ Surowy/ & *sub* Niedoſtały. Bitter ſtreng. *Persephone nostras pulsat acerba fores.* Ovid. *syn.* Grăvis, crūdēlis, ātrox, dūrŭs, mŏlestŭs, ăcūtŭs, austērŭs, incommŏdŭs, ŏnĕrōsŭs ŏdĭōsŭs.

Ăcernŭs, Klonowy/ Grábowy/ Jáworowy Maßholderich. *Præcipuè cum iam Trabibus contextus acernis.* Virg.

Ăcĕro, *as, sub* Plewiſty. Spreymachen.

Ăcĕrōsŭs, Plewiſty. Das voll ſpreur iſt. *Farre Aceroso, olei decumano pane coegit.* Luc.

Ăcerră, *æ,* Cżłonek/ Kádźidlnicá. Rauchfaß *Cumque meri patera, thurris acerra fuit.* Ovid. (*Vasculum erat, sive arcula in qua thus Diis adolendum reservabatur. Plenâ autem acerrâ, id est, liberali manu, quod ditiorum erat.*) *syn.* Thūrĭbŭlum. *epith.* sacrĭfĭcă, aurĕă, fūmans, ŏdōră, accensă, ŏdōrātă, ŏlens, rĕdŏlens, plēnă. *phr.* Sŭpĕrōs plēnā vĕnĕrātŭr ăcerrā Custos thūris ăcerrā.

Ăcersĕcŏmēs, *æ, m. Gr.* Nieogolony/ Gálánt Vngeſchoren.

Ăcervālis, Gromádźiſty / & *sub* Dowod 1. Hauffend.

Ăcervātim, Gromádą/Ogołem. Hauffächtig *Confertos ita acervatim mors accumulabit.* Lucr.

Ăcervātio. Kupienie cżego. Auffhauffung.

Ăcervo, *as,* Kupię/ Kopię/ Nawożę. Zuſammenhäuffen. *Hinc populos cecidisse putes, nam crimen acervat.* Alcim. *syn.* Cŭmŭlo, accŭmŭlo, congĕro. *vide Congero.*

Ăcervŭs, Kupá/ Brog/ & *sub* Dowod. Ein Hauffen. *Non domus & fundus, non æris acervus & auri.* Hom. *syn.* Congĕrĭes, strŭes, cŭmŭlŭs, cōpĭă. *epith.* ingens, nŭmĕrōsŭs, altŭs, magnŭs, grandis, vastŭs. *phr.* Ingentem farris ăcervum. æris ăcervŭs, et auri. Frūgum semper ăcervōs præbeat.

Ăcervus lăpidum, Kámionká. Ein ſtein (hauffen
Ăceſcens, Kwaſkowáty. Saurend.
Ăceſco, Kwáśnieie. Verſauern / ſauer werden. *Sincerum eſt, niſi fas, quodcunque in- fundis, aceſcit.* Hom. *ſyn.* ăceo, coăceſco, ăcorem contraho.
Ăceſiă, & ăceſis, *eos, Gr.* Kley złotnicży.
Ăcetabulă, *æ*, Łoże biegunow. (Berggrün.
Ăcenăbulum, Czáſzká biodr/ Czáſzki miſecżká/ Ocrowy ſtátek/ Rzeſá/ Száwowych kośći końce/ Szálbierſkie ſtoyki. Ein eſſig geſchir.
Ăcetăriă, *orum*, Sáłatá/ Sálſzá. Salaten
Ăcetoſă, *æ*, Szczaw. Saurenſſer.
Ăcetum, Ocet/ Byſtrość. Eſſig. *Am hora Niliaci, non ſit tibi vilis aceti. ſyn.* Vinum ăcidum *epith.* ācre, mordāx, rubens, sūbtile, vĕtus, frīgens
Ăchæmanidon, *Gr* Koniopłoch ziele.
Ăchæmenis, *idis, Gr: idem &* Bezliſt.
Ăchăne, *es*, Łáſzt. (Unangenehm
Ăchăris, *itis Gr. Eccl.* 20. Nieprzyiemny.
Ăchătes, *æ. m. Gr.* Achátek, Ein Edelgeſtein/ Achat genant. *Cernitur egregius lapis hic, cui nomen Achates* Luc. *Gemma verſicoloribus venulis diſtincta. vide Gemma*
Ăcherōn, *tis, Gr.* Acherons, Acheruns, Piekło. Die hölle.
Ăcherōnticus ſenex. Zgrzybiáły.
Ăcherōntis oſtium, Orchłan. Höllenthür.
Ăcherūsion, *Gr.* Gay. Ein luſtwald.
Ăcherūsius, Niewesoły / boleſny/ Nędzny/ Piekielny. Ein trauriger muhſehliger.
Schaff Dieb.
Ăchilleă, *æ* Achilleos, *i. f. Gr.* Złocień ziele
Ăchilleum, *Gr.* Gębká. Waſſer ſchwam.
Ăchne, *es, Gr.* Piáná morſka/ Miżkiny/ Proch. Allerley kleine ſpliterlein.
Ăchōres, *hi, ab* achor. *m Gr.* Strupy ćiekace. Fliſſende geſchwār auff dem kopff.
Āchrās, *adis, f. g.* Gruſzká leśna. Art der aller raveſten beeren.
Ăchreſtus, *Gr.* Niepożyteczny. Vnfruchtbar

ACI

Ăciă, *æ*, Nić/ Drátwá/ Fleytuch. Ein lime (plein.
Ăciārium, Igiélnicá. Ein nadel buchſe.
Ăcĭclă, *æ*, Nić. Ein faden.

Ăcicŭlă, Szpilká/ Igiełká/ Ein nadel.
Ăcide, Kwáśno. Säurlich.
Ăcidōton, *Gr.* Zyleniec.
Ăcidŭlă aqua, *ſub* Trunek piiány. Ein ſaurer trunck. (ſchmeckt.
Ăcidulus, Kwaſkowáty. Das ſaurlich
Ăcidus, Kwáśny/ Vſzczypliwy. Saur. *--- atque acidis imitantur vitea ſorbis.* Virg.
Ăcie tempero. Aciem excito, traho. Stále/ Oſtrze. Schärffen ſtalen.
Acie ſtare, pugnare, W ſpráwie ſtáć.
Ăcieris, *is, ſub* Siekierá. Ein Achs.
Ăcies, *ei*, Oſtrze/ Kończáſtość/ Oſtrość/ Byſtrość/ Pole/ plác bitwy. Szyk/ Potyczká/ Czoło woyſká/ Plác do czégo. Schärpffe/ Schneide. *Nam neque cum ſtellis acies obtuſa videtur.* Virg. *ſyn.* ăcūmen. *epith.* ācris, ăcūtă, obtūsă, nitidă, penetrāns, cŏruſcă, ſtrictă.
Ăcies ferri. Stal. Stal.
Ăcinăces, *æ. m &* Acinacis, *is, m. Gr.* Száblá. Ein Säbel (*Gladius Perſicus.*) *Inſignis manicis, inſignis acinace dextra. epith.* Perſicus Mēdus. *vide Enſis.*
Ăcinăcius Acinacium *vel* Ăcinăticum vinum Wino poślednie. Träſtwein.
Ăcinalis, Jágodny. Das voll beren iſt.
Ăcinarius. Jagodny/ Wytłoczony.
Ăcinătitius, Wytłoczony. Berrſafftig.
Ăcini lignum, Jadrko. Beren ſtrauch.
Ăcinor, *aris.* Tárguie ſię. Fälſchen.
Ăcinōſus. Jadrzyſty/ Jágodziſty. Das voll beren iſt.
Ăcinus, *ni, m. vel* Ăcinum, Jágodá/ Wytłoczyny winne. Allerhand kleine Beer od Kern. *--- Ex parvis acines potare ſabucis.* S.
Ăcinus, *ni, ſ. Gr.* Bázyliká polna. Wildbaſilien.
Ăcinus aridus, Rozynká. Roſinen.
Ăcipenſer, & Acipenſis, Jeśiotr. Ein ſteurs
Ăclaſsis, *ſub* Roſpor. Ein náten.
Aclētus. *Gr.* Nieporuſzony. Vngebeten.
Ăclis, *idis. f. Gr.* Kulá náwiązána/ Pociſk náwiązány. Ein pfeil.
Ătlis, *is, è Græco* Łoś. Ellend.
Aclita, vide Aptota. *Acnua, æ*, Polſtáie.
Ācmon, Nákowálnia. Ein ambos.

Ăcoĕmētă, *æ, m. Gr.* Nieśpiący.
Ăcoĕtŏn, *n. Gr.* Miod wyborny/ Treść miodu. Most des honigs.
Ăcŏlăstŭs, *Gr.* Niepowśćiągliwy.
Ăcŏlūthŭs Ăcŏlythŭs, *&* Ăcŏlytŭs, *Gr.* Akolit. Ein Nachfolger. Akolil.
Ăcŏnĭă, *æ, Gr.* Brzytwá rybá. Ein böser Fisch
Ăcŏnītŭm, *Gr.* Trućizná/ Ciemierzycá/ Jáſkier/ Toiad ziele. Wolffskraut
Ăcŏnītŭm, monococcum, Aconitum ſalutiferum, Wronie oko ziele.
Ăcŏnītŭm pardalianches *Gr.* Páleznik/ Kuczmerká wilcza. Omiag.
Ăcōntĭas, *æ, m. Gr.* Strzelec wąż/ *& ſub* Miotlá ná niebie. Ein langichtiger Comet
Ăcŏpă, *orum, Gr.* Lekárſtwo ná ſprácowánie/ Artzney/ die die műde vertreibt.
Ăcŏpŏs, *pi, f. Gr.* Bob. Ein ſtinckend kraut.
Ăcŏr, *oris,* Kwás. Saure. *Non tamen oblatum Christus deglutit acorem.* Calc. *ſyn:* ăcidŭs săpŏr. *epith.* ăcris, mŏrdāx, tūrgĭdŭs.
Ăcŏrem concipio. Kwáśnieie. Sauren.
Ăcŏrnă, *æ, Gr* Oſet włoſki. Ein diſtel kraut
Ăcŏrŭm, Acorus, *f. Gr.* Tátárſkie ziele. Gelb waſſer lilien.
Ăcŏſmia, *æ, Gr.* Nieochędożność/ Nierząd. Vnreinigkeit. Vnordnung.
Ăcŏſmŭs, *Gr.* Nie gálánt. Nicht galant.
Ăcquĭēſco, Przyſtáię ná co/ Odpoczywam/ cieſzę ſię/ Kocham ſię. Ruhen. vergnűgt. *ſyn:* ăſsēntĭŏr, cōnsēntĭo: *vel* cōntēntŭs ſum.
Ăcquīro, Doſtáię/ Zdobywam ſię Erlangen űberkommen. --- *Viresque acquirit eundo.* Virg. *ſyn.* ădipīſcŏr, ăſsĕquŏr, cŏmpăro, cōncĭlĭo, păro, cōnsĕquŏr, īnvĕnĭo, ŏbtĭnĕo, cōllĭgo, quæro.
Ăcquīsĭtio, Nábywánie. Vberkommung.
Acquīsītŭm, Zbior. Erobert.
Acquīsītŭs, ă, um. Nábywány. Erlangt. *Acquisita meo ſervit tibi Creta Metello.* Sid. *ſyn.* Părtŭs, quæsītŭs, cŏmpărātŭs, īnvēntŭs.

A C R

Ăcrăpălă, *orum, &* Acrapalus *Gr* Piiáńſtwá broniący/ *& ſub* Niepiiány. Nuchtern.
Ăcratĭſmŭs, *Gr.* Śniadánie Fruſtuck.
Ăcrătŏphŏrŭm, *Gr.* Winny ſtátek/ *a* Wino nie mieſzáne. unvermiſchter wein.
Ăcrătŏpŏsĭă, *Gr. ſub* Picie. Trincken.
Acrĕ, Oſtro/ Scharff.
Acrēdo, Cierpkość. Raue/ harte/ herbe.
Ăcrēdŭlă, Słowik. Nachtigall. *Vere calente novos componit acredulæ cantus.* Ovid. *ſyn:* Lŭſcĭnĭă, phĭlŏmēlă. *vide Philomela.*
Ăcrĭbŏdĭcēŭm, *Gr.* Práwo. Ein Recht.
Acrĭcŭlŭs, Gniewliwy. Ein Zorniger.
Acrĭfŏlĭum, Słodkie drzewo. Ein unbkanter Baum.
Acrĭmŏnĭă, Cierpkość. Oſtrość/ Jádowitość. Taubſuchl.
Ăcris, *is, Adiectivum Commune.* Oſtry/ Byſtry/ Gorący/ Surowy. Scharf.
Acritas, Oſtrość. Schärffe.
Acrĭtĕr, Oſtro/ Gorąco. Ernſthafft/ hefftig. *Acriter elatrem pretium, ætas altera ſordet.* *ſyn.* Fŏrtĭtĕr, vĕhĕmēntĕr, ācrĭanĭmō.
Acrĭtūdo, Cierpkość/ Oſtrość. Raue. (der
Acrĭrŏx, ocis Wrzaſkliwy. Ein hell ſchreien-
Ăcrŏāmă, *tis, n. Gr.* Ućieſzne ſłuchánie. Ein Kurtzweiliger Raht.
Ăcrŏăsis, *is, f. Gr.* Słuch/ Słuchácze. Ein zuhőrer Kurtzweiliger Sachen. (ter.
Acrŏbătĭcă machina, *ſub* Drábiná/ Ein Lei-
Acrŏbătĭcŭs, *Gr.* Wſtępny. Der auff die Leiter ſteigt.
Ăcrŏhŏlŭs, *Gr* Gniewliwy. Ein Zorniger.
Ăcrŏhŏrdŏn, *Gr.* Brodawká. Ein Bruſt wartze. (Armbein.
Acrŏcōlĭă, *æ, Gr.* Kość bárkowa / Ein
Acrocolia, *orum, Gr.* Drobki.
Ăcrŏcŏmēs. *æ, m. ſub* Czuprynà. Ein Cuprin
Ăcrŏcŏrion, *Gr.* Śniédek. Winterrauch.
Ăcrŏdryŏn, *Gr.* Owoc/ Orzech. Ein Nus
Ăcrŏſtichĭs, *idis. Certi versus ita diſpoſiti, ut primæ eorum literæ, aliquam dictionem aut ſententiam conſtituant, ut in carmine Erythrææ Sibillæ, & in Prologis Plauti. Idem Paraſtichis.*
Ăcrŏtērĭŭm, *Gr.* Gorá/ Budowánia ozdobá Szpicá/ Now przodek. Ein berggebäw.

A C T

Actă, *æ, Gr.* Brzeg morſki. Ein geſtad.
Acta *orum.* Kśięgi publiczne/ Dźiejow kśięgi/ Sprawá. Handlung.
Acta publica, Protokul. Erſter entwurff des ſchreibens.

Actæă, æ, Gr. Chébd. Attich (wohnt.
Actæŭs, Gr. Pobrzeżny. Der amgestad
Actio, Spráwá/ Czynienie/ Akcya/ Jest Oratorski/ Formulá w práwie/ Sąd/ spráwowánie/ Odpráwowánie. Das werck
Actio cīvīlis crīmĭnōsa, Spráwá. Ein Recht
Actio damni dăti noxalis, Spráwá o szkode Ein recht umbden schaden. (mung.
Actio in rem, Odzyskánie. Widerbekom-
Actionem do, edo. Przypuszczam do práwá. Zu dem recht lassen.
Actionem in factum do, Sądzę. Richten.
Actionem denego, Rozpisuię rok.
Actĭto, Czyniam. Machen/ Wircken.
Actĭuncŭlă. Spráwá. Ein handlung.
Actīvŭs, Spráwny. Geschäftig.
Actŏr, Sprawcá/ Prokurator/ Aktor/ Práktyk/ Stroná powodna. Ein Comödiant. *Mentito toties placuere Actore tragædi.* *syn.* Pērsōnă. *epith:* Thĕātrĭcŭs, scēnĭcŭs. *vide Histrio,*
Actor in villa. Folwárkowy. Ein Verfaller
Actor publicus, Sługá mieyski. Ein stad diener. (Schatz-meister.
Actor summarum, Podskárbi/ Száfarz.
Actuālĭs. Uczynkowy. Dinstwillig.
Actŭārĭŏlūm, *sub* Łodź. Ein Schiff.
Actŭārĭūm, & Actuarium nāvigium. Nawá zwiosły. Ein Schiff aus rudern.
Actŭārĭŭs, *adiect:* de navi. Wiosłowy Das gierrieben wirdt.
Actŭārĭŭs, *de limite* Przéganiálny/ *sub* Miedzá. Ubergeiagt.
Actŭārĭŭs, *de homine acta scribente.* Xięgozny/ do Xiąg publicznych należący. *in* Pisarz. *Item aliter in* Pogániacz. Ein Schreiber so die händel schreibt.
Actum ēst: Zginąłem. Es ist geschen.
Actŭōsè, Rzételnie/ Rzesko/ Prácowicie. Arbeitsam. (Żywy. Arbeitsamer
Actŭōsŭs; Prácowity/ Rzételny/ Obrotny/
Actŭs *us,* Spráwá/ Spráwowánie/ Dzieło Skutek/ Akt/ ćwierć/ Drogá/ Miedzá.
Actus quadratus Polstáie. (Ein That.
Actūtum, Wnet/ Záraz. Behend/ eilend. *Actutū vindex mea f supremă referre.* Sil. *syn:* Cōn-

fēstim, rĕpēntĕ, prōtĭnŭs, ēxēmplō, cōntĭnŭō, īllĭco. *vide Statim.*
Ăcu variatus, Wyszywány/ Háftowány.
Ăcŭlă, Igiełká. Ein kleine Nadel.
Ăcūlĕātŭs. Ostry/ Ośćisty/ Kolący/ Żądłowáty/ Obráźliwy. Spitzig/Stachelicht *syn:* ăcūlĕis, stĭmŭlīs plēnŭs, āsper: ăcūmĭnātŭs, ăcūlĕŭs.
Ăcūlĕŏlŭs, Żądło. Ein Stachel.
Ăcūlĕŭs, Żądło/ Ość/ Tarń/ Szczecina/ Ostrość/ Przymowká/ Utrapienie. Stachel/ Spitz. *Iam dudum ille meum pectus punxit aculeus.* (Jamb.) *syn:* Stĭmŭlŭs *epith:* Sūbtīlis, tĕnŭĭs, ēxīlĭs, sævŭs. *v. Stimulus, Calcar.*
Ăcūlĕus calcis. Ostrogá/ Ein Sporn.
Ăcūmĕn, Ostrość/ Ostrze/ Bystrość/ Kończástość/ Grot/ subtelność/ Kropká pisarska/ Dowćip. Subtilheit. *Nota refers meretricis acumina, sæpe catellam.*
Ăcūmĭnātŭs Kończáty/ Spiczásty. Zugespitzt *syn:* ăcūlĕātŭs, ăcūtŭs.
Ăcūmĭno, *as,* Zákończam. Zuspitzen. *vide mox acuo.*
Ăcūmŭlă, Igiełká. Ein Nadel.
Ăcŭo. Ostrzę/ Zákończam/ Pobudzam/ Podszczuwam. Spitzen/ schärpffen/ auffrichten/ auffmuntern. - - - *Variisque acuunt rumoribus iras.* Virg. *syn:* Ēxăcŭo, ăcūmĭno, *metaph.* Ēxcĭto, hōrtŏr, āccēndo, ănĭmo, īnflāmmo, pēllo, īmpēllo. *phr.* Ēvăcŭūnt, ălĭī vallōs fūrcāsquĕ bĭcōrnēs. Sŭbĭgūntquĕ īn cōtĕ sĕcūrēs. Dēntēsquĕ săbēllĭcŭs ēxăcŭĭt sūs. Sāxōquĕ ēxāspĕrăt ēnsĕm. Dūrum prōcūdĭt, ărātŏr Vōmĕrĭs ōbtūsī dēntĕm. Rūrsūm cōtĕ nŏvăt nigrās rūbīgĭnĕ falcēs. ēxēsōsquĕ sĭtū cōgit splēndĕrĕ lĭgōnēs, cōtĕ ăcŭĭt tēlŭm. Pōstquām vīsă sătīs prīmōs ăcŭīssĕ fŭrōrēs. Quām Jūno hīs ăcŭĭt vērbīs. Dīscūrrūnt māgnīsquĕ ăcŭūnt strīdōrĭbŭs īrās. Cūrīs ăcŭēns mōrtālĭă cōrdă.
Ăcūpĕdĭŭs, Prędkonogi. Schneller lauffer
Ăcŭs. ci. Igłicá rybá. Ein Fisch der eine lang maul hat.
Ăcŭs. ĕris, n. Plewá. Spreuer/ Kleyen. *Ventus acus paleasque leves sustollit in altum.* *syn:* Pălĕă, stĭpŭlă. *epith.* Tĕnŭĭs, frăgĭlis, sīccă, lĕvĭs, *vel neutr. gen.* tĕnŭĕ.
Ăcŭs. *us, f.* Igłá/ Igłicá/ Zgoniny/ Plewá/ Kolek ostry/ Fieyruch/ Szyk. Nadel. *Perforat exiguo pannum vel acuncula visum.* *syn:* ăcĭcŭlă, ăcēncŭlă. *epith.* Sūbtīlis, tĕnŭĭs, crīnālis, ās-

syrĭă

syrĭă, ăcūtă, mōrdāx, ărtĭfex, mŭliebrĭs, Lydiă, Mœŏnĭă. *phr.* Pīngĕrĕ ăcū chlămydem. ārtĭfĭci ăcū vēstem sīgnārĕ. Illī mūltĭplĭcēs crīnīs văriātŭr in orbēs. Idălĭă dīvīsūs ăcū. ăcū trājĭcĕrĕ, fingĕrĕ.

Ăcūs crīnālĭs, **Przedzielnicá.** **Ein Har Nadel** (Spitzig.

Ăcūtē, **Ostro** I. 2. **Subtelnie/ Dowcipnie.**

Ăcūtŭlūs, **Subtelny/ Sztuczny. Subtil.**

Ăcūtum, *nomen*, **Kończáta rzecz. Ein Spitzige sache.**

Ăcūtūm, *pro Adverbio*, **Bystro/** 3. **Ostro pátrzacy. SaurSehend.**

Ăcūtūs, **Kończáty/** I. **Ostry/** I. 2. 3. **Bystry/ Głośny/ Krzykliwy/ Subtelny. Gespitzt.** *metaph.* **Scharpffsinnig.** *Frondibus hirsutis & carice pastus acuta.* Virg. *syn.* Sūbtīlĭs, tĕnŭĭs, *metaph.* Sōlērs, săgāx, ăcĕr, īngĕnĭōsŭs, ărgūtŭs.

Ăcylōs, *li, f. Gr.* **Wiezozołdowy owoc.**

Acyrōlŏgĭă, *est figura impropriy sermonis. vel in verbo* Servius, *vel in sensu*, Donatus.

A D

Ăd, **Do/ Ku/ Przy Zu/ Bey/ Nah.** *Hinc alia sub rupe manet frondator ad auras.* Virg. *syn.* In *cum accus.* ŭsquĕ, *vel* jŭxtā, prŏpĕ, cīrcā, cīrcūm *vel* vērsŭs.

Ăd ămūssĭm, **Pod sznur/ Prostuie/ Gładko Wytwornie. Gar Eigentlich.** (Gemacht

Ăd ămūssĭm fāctŭs, **Wyprawiony Recht**

Ăd ămūssĭm făcĭo, **Wytwarzam się. Recht machen.**

Ăd ārām cōnfŭgĭō, **Uciekam. Entlauffen**

Ăd ărbĭtrĭūm, **Po woli/ Wedle. Nach dem willen.**

Ăd ărgēntūm, **Kredencerz. Ein Kredentzer**

Ăd ăspēctūm, **Ná poyzrzenie/ Okazáły. An Sehnlich.**

Ăd ăssēm, **Do pieniąžká. Zu dem Kreützer.**

Ăd băcŭlūm, **Pásterz. Ein Hirt.**

Ăd bŏnĭtātēm vĕnĭt, **Poprawia się. Sich Verbessern.**

Ăd cætĕră, **Z inszey miáry. Ein Ander zihl.**

Ăd călcŭlōs vŏcō, rĕdūcō, rĕvŏcō, **Ráchuię** I. 2. **Rechnen.** (tag.

Ăd cālēndās, **Dniá trzeciego. Den dritten**

Ăd cērtāmĕn, **Ná przepych/ Wytwornie. Zum Streit.**

Ăd cĭnĕrem āmbūrĕrĕ, **Spalić ná proch Zu Pulwer Verbrennen.**

Ăd cīrcĭnūm. **W cyrkiel. Ein Kreis.**

Ăd cōncŏquēndūm făcĭlĭs, **Sprawny**

Ăd cōndĭtĭōnēs āddūcō, pērdūcō. **Umawiam się. Sich Vertragen.**

Ăd cōnstĭtūtūm vĕnīrĕ, **Stánąć u práwá. Zu dem Recht gestellen.**

Ăd cyăthōs. **Podczászy / Nálewácz. Ein Mundschenck.**

Ăd dēnārĭūm, **Do pieniąžká. Zumböhmen.**

Ăd dēxtrām, Ăd dēxtrā, **Po práwey/ W práwo. Zu der rechten.** (Schafft.

Ăd dĭgĭtōs vĕnĭt, *sub* **Rachunek. Rechen**

Ăd dīgnĭtātēm āppŏsĭtŭs, **Przystoyny. Tauglich.**

Ăd dīmĭdĭās, **Nápoly. Zu der helfte.**

Ăd ĕām făcĭēm, **Táki. Ein Solcher/**

Ăd ĕūm fīnēm, **Dla tego. Darumb.**

Ăd ēxĭtūm dēdūcō, pērvĕnĭō, **Dokonywam Auß Machen.**

Ăd ēxtrēmūm, **Náostátek. Zu letz.**

Ăd fābēllām ūsquĕ. **Pletliwie. Geschwätzig**

Ăd glădĭūm dārĕ, *sub* **Ná Galery. Auff die Galeren.**

Ăd grătĭām **Udátnie. Prächtiglich.**

Ăd grătĭām ălĭcūjūs lŏquŏr. **Pochlebiam.**

Ăd grătĭām făcĭo. **Przysługuię się. Schmeichlen.**

Ăd hŏc, **Dla tego. Derentwegen.**

Ăd hŏc ēxēmplūm ēst. **Podobny. Gleich**

Ăd hōrās, trēs, quīndĕcīm. **Koło.** *Præp.* **Umb.**

Ădhūc, ăd id lŏcōrūm, **Poty/ Bis daher. Bis hieher.**

Ăd īncĭtās rĕdāctŭs, **Podupadł / Zubożyć/** & *sub* **Mieć** I. **Verarmet.**

Ăd īnsānĭām, **Zbytnie. Unsinnig.**

Ăd īnstăr, **Ná kształt. Auff gestald.**

Ăd īntĕrdīctūm vĕnīrĕ, **Stánąć u práwá. Zum Recht gestellen.**

Ăd īntĕrĭtūm rĕdĭgō. **Wniwecz obracam. Zu nichten werden.**

Ăd īntĕrnĕcĭōnēm cædō, **Porażam ná głowę. Bis auffs haupt verletzen. Verfilgen Schlagen.** Ăd īnvĭ-

Ād īnvĭdĭām, Skomá z. Zum Mißgunſt.
Ād jŏcūm, Zártem. Scherꝫweis.
Ād īſtām făcĭēm ēſt, Podobny. Gleich Sein
Ād lævā, Ād lævām, W léwo. Zur lincken.
Ād lānguŏrēm mē dĕdī, Vbiegalem ſie. Sich Müde lauffen.
Ād lătŭs. Obok. An die ſeiten.
Ād lĕctīcām, Lokay. Ein Senfftenträger.
Ād lĭbēllām, Ād līnĕām cōllŏcō, ēxĭgō, Proſtuie/ Vſtawiam proſto. Vergleichen.
Ād lĭbēllām rēſpōndēns. Proſty. Gleich
Ād lĭbĭdĭnēm, Do woli/ Po woli. Zum willen. (Vor der Kirch.
Ād līmĭnă, Odźwierny/ Przed Kośćiolem.
Ād lĭquĭdūm, Zápewne. Gewislich.
Ād lĭtēs, Prokurator. Ein Prokurator.
Ād lūcēm, Do dnia/ Ku dniowi. Zu tage.
Ād lūcūbrātĭōnēm, Przy świecy. Bey dem licht.
Ād lūdĭbrĭūm rĕcĭdĭt. W ßyderſtwo ſie obroćilo. Zu ſpotte werden.
Ād mănūm, Do ręki/ Ná doręďziu/ Łacno. Zu der hand. (der
Ād mănūm sērvŭs, Piſárek 1. Ein Schrei-
Ād mārgĭnēm, Z wierzchem. An dem Rang
Ād mē āttĭnĕt, pērtĭnĕt, Do tego mi. Es gehet mich an. (nüs.
Ād mĕmŏrĭām, Ná pámiątkę/ Zum gedächt
Ād mē rĕfĕrō. Tykam ſie ſam. ſich Schelten
Ād mĭnĭmă dēdūcō māgnă. Vdáie ſlábo.
Ād mōrēm, Ná kßtalt. Auff geſtald.
Ād mūcrōnēs & mănŭs rēm āddūxĭt. Zárobil ná zwádę. Zanck machen.
Ād mūltām nōctēm, Dlugo/ Dobrze w noc/ Es iſt lang indie nacht.

Ād mūltām dĭēm, Ād mūltūm dĭēī. Dobrze ná dźień. Es iſt gutt auff den tag.
Ād nĭhĭlūm rĕcĭdō, rĕdĕō, vĕnĭō. Nißczeie. Zu Nichten werden.
Ād nĭhĭlūm rĕdĭgō. Wniwecz obracam.
Ād nĭmĭūm pērvĕnĭt. Prześila ſie. Vber Wachſen. (richten.
Ād nōrmām dīrĭgō. Proſtuie. Gleich
Ād nōrmām rēſpōndĕt. Proſty. 1. Gericht

Ād nūllūm nŭmĕrūm rĕdĭgĕrĕ, Do ßczętu in Szczatek.
Ād nŭmĕrūm. Spelná Votuol. Völlig.
Ād nūmmūm. Do pieniążká. bis Zum Heller
Ād nūptĭās dărĕ ărgēntūm. ſub Ná trzewiki. Hochzeit anrichten.
Ād nūtūm. Powolny. Dinſtbar.
Ād ōccīsĭōnēm, ād ōccīsĭōnēm pērdūcō. Zárzacam. Hinrichten.
Ād ōffĭcĭă nātūræ, Ná dwor. In den hoff.
Ād paūcĭōrēs rĕdūcō, ād paūcōs rĕdĭgō, Vmnieyßam. Verkleinern.
Ād pērpēndĭcŭlūm. Proſto. Gerade.
Ād pērpēndĭcŭlūm ēxĭgō. Proſtuie. Gleich richten.
Ād plānūm rĕdūcĕrĕ. Rosplâßczyć. Verfertigen. (kommentlich.
Ād plēnūm, Zwierzchem/ Zupelnie. Voll-
Ād pōſtĕrūm, Ná potym. Auff ſonſt.
Ād præſcrīptūm, Z rejeſtru/ In dem Regiſter
Ād præsēns, Ná ten czás. Auff dieſe Zeit.
Ād prōpōsĭtūm rēſpōndere Grzéczy. Fein.
Ād quĭd? Ná co. Zu wás.
Ād quīnquĕ pĕdēs. Ná wyz.
Ād quō Jle. Wie viel.
Ād rāſtrōs īllī rēs rĕdĭīt. Podupadl.
Ād rătĭōnēm, Względem/ Jáko kędy/ Do rozumu. Verſtändig.
Ād răvīm pōſcās, ſub Nábiegalem ſie. Müde lauffen.
Ād rēctūm rĕvŏcō. Ād rēgŭlām dīrĭgō, Proſtuie. Gleich tichten.
Ād rēm vērbă cōnfĕr. Przyſtępuy do rzeczy Sag die rechte Sache.
Ād rēmĭūm dărĕ, Ná galery. Auff die galeren
Ād rĕquīsītă nātūræ. Ná dwor. Hin aus.
Ād rēſtīm īllī rēs rĕdĭīt. Vtrátnik/ Nie żal mu. Ein durchbringer. Schlemmer.
Ād rĕvĭdēndūm ineptè dicitur ſub Vyrzemy ſie Wir werden noch zuſammen.
Ād săgă īrĕ. Podnoße woyne Kriegenfahen
Ād sătĭĕtātēm, Do woléy/ Do ſytu. Zu dem willen. (Sich ſattigen
Ād sătĭĕtātēm trūcīdō, ſaūcĭō. Paſtwie ſie.

Ăd sătŭrĭtātēm, Do sytu/ & sub Nábiegalem się. Zum gnügen.
Ăd sēcrētă vēntris, Ná dwor wielki.
Ăd sēnsūm ălĭŭs lŏquŏr. Pochlebiem. Schmeichlen.
Ăd sĭnĭstrām, W lewo 2. Zur lincken.
Ăd spĕcĭēm, Ná oko/ Pozornie/ Ná kształt.
Ăd spĕcĭēm măgnĭfĭcŭs. Okazáły. Ansehnlich.
Ăd stīpĭtēm ŏffēndĕrĕ, O pal. An den pfal
Ăd stŏmăchūm făcĭt. Podoba mi się.
Ăd stūltĭtĭām prŏpĕ sĭmplĭcĭssĭmŭs. Ná poły głupi. Ein halber Narr.
Ăd sūmmă vĕnĭt, Przesiła się. Vber steigen
Ăd sūmmūm, Nadáley / Nawięcey. Am meisten.
Ăd tĕmpŭs, Ná czás/ Wczás 1. Zur Zeit.
Ăd tĭbĭām. Przy surmie. Bey d. pfeiffen.
Ăd trēs hŏrās. Koło. Præpositio, 2. 5. Vmb.
Ăd vānūm rĕdĭgŏ. Wniwecz obracam.
Ăd vērĭtātēm, Wedle. Nach.
Ăd vērūm. Rzecz samą/ Zapewne. Gewiß
Ad Vēstæ, &c. Do Kośćioła. In die Kirch
Ad vīnūm. Po piwnu/Przy kuflu. Zum Bier
Ad ūltĭmūm. Ná ostátek. Zu letzt. (chen
Ăd ūmbĭlĭcūm. sub Dokonywam. Außmachen
Ăd ūngvēm. Wytwornie/ Głádko. Glatt.
Ăd ūnguēm făctŭs, Gładki 1. 5. Geschlicht
Ăd ūnguēm căstĭgŏ, Wytwarzam się Abmartern.
Ăd ūnūm ŏmnēs dēlērĕ. Poráźić ná głowe. bis auffs Haubt vertilgen. (beliben.
Ad vŏlūntātēm. Po woli / Swoli Nach
Ad vŏlūntātēm lŏquŏr. Pochlebiam
Ad vōtūm. Omyśli. Nach dem Wunsch.
Ăd ūrbēm, W mieśćie. In der Stadt.
Ăd ūsquĕ. Aż/ 2. & 5. Bis
Ăd ūsūrpātĭōnĕ, Dla obyczáiu/ Ná oko. Wegen des gebrauchs.
Ădăctĭo, Przymuszenie. Nöthigung.
Adactŭs, us, Vderzenie/ & sub Kosanie.
Ădæquē. Rownie iák/ Ták bárzo. Gleich.
Ădæquŏ, Rownam 2. 4. Zrownáć/ Dośćigam. Gleich machen/ ebenen. syn. Æquŏ, ēxæquŏ, æquālĕ, pār facio, effĭcio, rēddo.

Ădærātĭo Spienieżenie.
Ădærŏ, as, Spieniężyć.
Ădæstŭŏ. as Pieniam się. Braussen v. Æstuo.
Ădaggĕro, as, Kupię/ Obsypuię. Zusammen hauffen. vide Aggero.
Ădăgio onis, f. Ădăgiūm, Przypowieść. Gemeines Sprüchwort. syn. prōvērbĭūm, sērmo trītŭs, vūlgātŭs, pērvūlgātŭs. epith. Cōmmūnĕ, vūlgārĕ, brĕvĕ, vērum, cērtum.
Ădăgĭūm ēst, Pospolićie mowią. Gemein sagen.
Ădallige, Przywiezuię/ Anbinden.
Ădămāntæŭs Gr. Dyámentowy. auf Diamant-art. Ecce adamanteis vulcanum naribus afflant. Ovid.
Ădămantĕ noto. Pámietno mi. Ich gedencke
Ădămāntĭnŭs Gr. Mocny/ Twárdy, Von Demant gemacht. Colchii flagrantes adamantina subiuga Tauros. syn: ădămāntēŭs, dūrŭs, fĭrmŭs, sŏlĭdŭs. Metaph. ĭnēxōrābĭlĭs: ĭnēxpūgnābĭlĭs, īnsŭpĕrābĭlĭs, īndŏmĭtŭs, īnvīctŭs, īnfrāctŭs, cēdĕrĕ nēscĭŭs.
Ădămāntĭs, idis, f. Gr. Dyáment źiele. Ein Hechsen kraut.
Ădămās āntĭs, m. Gr. Dyáment kámień. Ein Edelgestein/ Demant genant. Solidoque adamante columna. Virg. epith. Dūrŭs, pĕrēnnĭs, īnvīctŭs, īnfrāctŭs, rĭgĭdŭs, splēndēns, cŏrūscŭs, lūcĭdŭs, īncōrrūptŭs, prĕtĭōsŭs, clārŭs, ætērnŭs, nĭtĭdŭs, mĭcāns, sīdĕrĕŭs, pūlchĕr, īndĭcŭs, Eōŭs, rădĭāns, dīvĕs, īndŭs, trĕmŭlŭs, sŏlĭdŭs. phr. Clārō nĭtōrĕ mĭcāns. Fūlgŏr ădămāntĭnŭs. Dūrĭtĭē lăpĭs īnvīctŭs. Flāmmīs fērrōquĕ īnvīctŭs. Nōn ădămās flāmmīs nēc dūrā īncūdĕ dŏmātŭr: īllē sĕd hīrcīnō sānguĭnĕ cōntĕrĭtŭr.
Ădămbŭlŏ. Przechadzam się. ümb hingehen.
Ădămŏ. Vlubić sobie / Rozmiłowáć się. Sehrlieben/ verliebt seyn. stultus achilleos, non adamasset equos. Ovid. syn. Depĕrĕo. v. Amo.
Ădăpĕrĭŏ, is, Odkrywam/ Otwarzam. 1. Auffthun/ öffnen. syn: ăpĕrĭo, rĕsĕro, rĕclūdo, pāndo. vide Aperio.
Ădăpĕrĭŏ căpŭt. Zdeymuię czapkę. Die Mitz abnehmen.
Ădăpĕrtĭlĭs, Otworzysty. Auffgethan.
Ădăptŏ. Przyprawiam 1. Zurüsten.
Ădăquŏ. Napawam/ Pokrapiam. Wässern. syn. ăquŏr, ăd ăquām dūco, vel īrrĭgo. vide Aquor & Irrigo.

Ădārcă. *a. f.* Adarces *a. m. Gr,* Piiána trzćina.

Ădārĕō. Schnę. Dürren.

Ădăsiă, *a,* Owcá. Ein Schaf.

Adaſſint. Plaut. *idem Adaxint.* Merul.

Ădāucto, *as,* Przyczyniam 1. Auffhauffen.

Ădāuctŭs *us.* Przyrastánie. Auffhauffung

Ădāugĕō. Przymnażam / Przydáię. Mehren / vermehren. *ſyn.* Aŭgĕo, cŭmŭlo, āccŭmŭlo.

Ădaūgēſco. Przybywa czego. Przyrasta czego. Wachſen / zunehmen. *Nam neque adaugeſcit quicquam neque deperit inde. ſyn.* Aūgĕŏr, ădŏlēſco, crēſco, māiŏr fio, āmplĭfĭcŏr.

Adāxit, pro Adegerit, priſcum, ab Adigo.

Adbēllō, *as.* Walczę Szturmuię. Beſtürmen

Adbĭbō. Podpijam. Vber die Nothturfft trincken.

Adcēnsī, idem Accenſi.

Adcītātiō, Przypozwánie. Zuberuffung.

Adcōrpŏrātŭm ēſt, Przypſnelo.

Adcōrpŏrō. Przyłączam. Vereinbaren.

Adcōrpŏrŏr, Przylipam / Przyrasta co do czégo. Zu Sammen Wachſen.

Adcredo, vide Accredo. Adcreſco. vide Accreſco.

Addāx ācis. B. Kręcorog zwierz.

Āddĕ quŏd Nád to. Vber das

Āddĕcĕt, Przystoi / Es gezieme.

Āddĕcĭmo, Dzieśięćinę odbieram. Den Zehenden nehmen.

Āddēnsĕo, *es* Sćiśkam 4.

Āddēnsō. *as,* Vgęszczam. Dick machen.

Āddēnsŏr. Gęśćieię. Dick werden.

Āddēphăgĭă. *Gr.* Obżárstwo. Fräßerey.

Āddīcēntĭbŭs aŭſpĭcĭīs. Szczęśliwie Gluckſelig.

Āddīcō *is* Dáię w moc / Przywłaszczam / Vdáię 2. Przysądzam / Wzdawam / Obowięzuię się / Poddáię się / Poddáię / Przedáię / Skázuię 5. Przystáię 2. Wystawiam 1. Dáię zá tyle / Vdáię się ná / Rządzę się u kogo. Zuſprechen. *Emptor gaudentem nummo te addicere, ſed me.* Hor. *ſyn.* Dēdo, dēſtĭno, do, *vel* vēndo.

Āddīctè. addīctiŭs. Vprzeymie. Hertzlich.

Āddīctĭō. Przysądzánie. Zuneigung.

Āddīctŭs. Obowiązány / Zdány / Więźień / Przedáyny / Dłużnik 5. Ein Schuldner.

Āddĭſcō Vczę się / Náuczyć się. Lernen. *ſyn:* Diſco, *vide Diſco.*

Āddĭtāmēntŭm Przydatek. Ein Zuſatz.

Āddĭtĭtĭŭs. Przydátny. Zugab / Zuſetzig.

Āddĭtĭtĭŭs *mēnsĭs* Przybyćień. Ein Schalt monath.

Āddĭto, *ſextus eſt caſus.* Z tą kondycyą

Āddĭtŭs, Námiestnik / Nieprzyiázny. Zugeſetzt. *Mox & frumentis labor additus. ut mala culmos.* Virg: *ſyn.* ādmōtŭs, ādjūnctŭs, cōnnēxŭs, jūnctŭs nēxŭs, ānnēxŭs.

Āddīvīnō, *as,* Wieszczę 1. Weiſſagen.

Addo as, Plaut. *corr. id do.*

Āddō. *is.* Przydáię 1. 2. 3. Przyczyniam 1. Przykładam / Przyłączam. Hinzu ſetzen. *Addiderat ſocium, non inferiora ſecutus,* Virg. *ſyn:* ādmŏvĕo, ādjūngo, ădhĭbĕo, āpplĭco, ānnēcto, jūngo, cōnjūngo, cōnnēcto, āppōno.

Āddō ad nŭmĕrum antīquum. Przybieram.

Āddō cĕlĕrĭtāti, addō grădum. Przyśpieszam. Herzueylen.

Āddō alas, alacritatem, ardorem, animos, calcar, facem, cornua. Pobudzam Anreitzen.

Āddŏceō. Vczę / Lehren.

Addōrmīſcō. Sueton: *corr. Obdormiſco.*

Addŭbānŭm. Fēſt. *corr. Addubienum.* vide *Dubienus*

Āddŭbĭtātĭō, Wątpienie / Wątpliwość. Zweifflung.

Āddŭbĭtō. Wątpię nieco. Woran Zweiffeln *vide Dubito.*

Āddūcō. Przywodzę / Przyprowadzam / Nápinam / Pozywam / Wśćiągam 1. Hinzu führen / herbey bringen. *Adducitq; cutem macies, &c.* Ovid. *ſyn.* Dūco, dēdūco, īnvīto, cōmpēllo, īs, fēro, āllĭcĭo, pēllĭcĭo, īmpēllo: *vel* cōntēndo, īntēndo, tēndo. *phr.* āddūctō, cōnſtĭtĭt ārcū. Vīdĕrāt āddūctō Flēctēntēm cōrnŭā nērvō. Jām nōx āddūxĕrāt ūmbrās.

Āddūcŏr, Námowić się dáię / Przewodzę sobie. Sich Laſſen anreitzen / bereden.

Āddŭō, *pro addo* P. *priſcum.* Przydáię. Zulegen

Āddūplĭcō Przydáię. Verdoppeln / Zweyfalt machen. *ſyn.* Duplĭco, gĕmĭno, cōndūplĭco

A D E

Ădĕdō, *is* Obiadam. Ogłodáć / Nákęſuię. Gantz auffeſſen. *Penitus adedit grangræna Medullas. ſyn:* ēxĕdo, pĕrĕdo, rōdo, ārrōdo, cōnsūmo, vŏro. *vide Ede.*

(Palm.
Ădĕlphĭs, *idis. Gr.* Pálmá/ *sub* Dáktyl. Ein
Ădēmptĭō, Odiecie. Hinhweg Nehmung.
Ădĕnēs, *bi Gr. ab Adēn enis.* Gruczoł.
Ădĕō, *is,* Dochodzę 1. Przystępuię/ Mowię do kogo / Wdáię się 1. Przychodzę 1. Hinzu gehen/ Zu einem gehen. *Quin adeas Vatem, precibusque oracula poscas.* Virg. *syn.* Cōnvĕnĭo, īnvīso, vīso, vīsĭto, āccēdo. *V. Eo, Venio, vel* sŭbĕo, sūscĭpĭo. *phr.* ădīrĕ lăbōrēs. ădīrĕ pĕrīcŭlă. Aūdĕt ădīrĕ vĭrum.
Ădeò, Ták bárzo. So Sehr.
Ădēps, *hic, hæc.* Smalec/ Sádło. *& tr.* Treść 3. Schmaltz. *Imitetur adeps ceparum non sine succo. syn.* Pīnguēdo.
Ădēps ărbŏrĭs. *tr.* Biel 1.
Ădēptĭō, Nábycie. Erlangung.
Ădĕquĭtō, Náčieram ná kogo/ Nádbiegam. Einen vefolgen.
Ăderrō, Przybłąkáć się. Verfehlen.
Ădēsdŭm, Chodź sám. Kom her zu mir. *syn.* ădsīs ăd mē.
Ădēspŏtŭs, *Gr.* Bez głowy/ Niepewny/ Pusty 2. Swobodny. Frey Unbeherscht.
Ădēsŭrĭō, Łáknę/ Przemieram. Hungern.
Ădēsŭs, Ogłodány/ Nátyrana máiętność. Verzehret. *syn.* Rōsŭs, ărrōsŭs, cōrrōsŭs, cōnsūmptŭs, ēxēsŭs.

A D F

Adfātim, adfectos &c. lege Affātim &c.
Ādfrīngō, *is,* Vderzam co o co. Łamię co/ Obiję się głos. Anschmettern/ Zerbrechen *syn.* Frāngo, Cōnfrīngo.
Ādfrĭō, *as,* Przykruszyć/ Drobię. Brinckeln.
Adgemo. Adgnatus, &c lege Aggemo, Agnatus. *syn.* Gĕmo, cōndŏlĕo. *phr.* Flēnt mœstī rētrō cŏmĭtēs, ĕt ŭtĕrquĕ lŏquēntī ādgĕmĭt, ēt nōstrīs ĭpsă cărīnă mălīs.
Adgrettus vel Aggretus priscum, pro Aggressus. Fek. ut mertus, pultus, pro mersus pulsus, &c.

A D H

Ădhæc, Ktemu. Zu dem / darbeneben/ über diß. *syn.* Prætĕrĕā,
Ădhærēntĭă, Przystánie. Anhang.
Ădhærĕō, Przystáię 1. 2. Przylipam. Anhangen. *Cui canis ex vero dictum cognomen adhæret.* Hor. *syn.* Hærĕo, ādjăcĕō, ādjūngor: sūm īnfīxŭs, āffīxŭs. *phr.* āffīxŭs mănĕo, ādhærēns ſto, ărctē īnsĭdĕō.
Ădhærēscō, Przystáię 1. Przylipam/ Przypinam się. Anhangen.
(mit der reden.
Ădhæsè. Spoisto/ Zaiątliwie. Anstossen
Ădhæsĭō *Adhæsus us.* Przylnienie/ Przystánie Hafft/ Anhang.
Ădhālō, Chucham 1. Nápucham. Anblasen
Ădhāmō Záwadzam o co. Zu ihm Ziehen.
Ădhĭbĕō, Przykładam 5. Przydáię 1. Hin oder herzu gebrauchen. --- *Capiti non est adhibere necessum.* Mart. *syn.* ādjĭcĭo, ādmŏvĕo, āppōno, ādjūngo, āddo, ōffĕro.
Ădhĭbĕō cōntēntĭōnēm, nērvōs, stŭdĭŭm, Vsiluię. Sich Bemühen.
Ădhīnnĭō, Porzam/ Bestwię się/ 2. Pochwalam/ Rad to czynię. Bewilligen
Ădhōrrēscō, Zdrygam się. Ein Abschewen Tragen.
Ădhŏrtāmĕn, Ădhōrtātĭo, Nápominánie. Ermahnung. *syn.* Hōrtātĭo, hōrtātŭs, īmpūlsŭs, īmpūlsĭo, *epith:* Grăvĭs, vĕhĕmēns, fōrtĭs, ăcrĭs, dĭsērtă, făcūndă. *phr.* Hōrtātĭbŭs īnstīgārĕ, īncēndĕrĕ, ăcŭĕrĕ. *vide Hortor.*
Ădhōrtātŏr, Nápominácz/ Ein Ermahner.
Ădhōrtŏr, Nápominam. Ver- oder Anmahnen. *Facere & præterquam res adhortatus tua* (Jamb.) *syn.* Hōrtŏr, ēxhōrtŏr, mŏnĕō, ādmŏnĕo īncĭto, īmpēllo, ēxcĭto, *vide Hortor.*
Ădhŭc, Jeszcze 1. 2. Poty. Noch biß jetzund *Solus adhuc ego sum vestris Communis in oris.* Ovid. *syn.* Rūrsŭs, ĭtĕrŭm, *vel* hāctĕnŭs, *vel* ĕtĭāmnŭm, ĕtĭām nūnc.
Ădhŭc locorum. Poty 1. Bis daher.
Ădhūccĭnĕ? A 2.

A D I

Ădĭăcēns, Przyległy. Nahe beyliegend.
Ādĭăcĕō Przyległy iestem. Nahe beyliegen. *Adiacet Oceano vasto quam cernimus urbem. syn:* ădhærĕo, ădhærēsco, ādjūngŏr, cōnjūngŏr, sūm vīcīnŭs, prŏpīnquŭs, prōxĭmŭs, *vide Vicinus.*
Ădĭănŏētōs, *Gr,* Niepoięty. 2.
Ădĭāntŭm, *Gr.* Włoski P. Máryi ziele. MaurRuthen.]
Ădĭăphŏrĭă, *æ Gr.* Obostronność.
Ădĭāphŏrŏs, *Gr.* Obostronny / Bezrożny. Das Weder gutt noch böß ist.
Ādiēctĭō, Przydanie/ Przyłożenie. Zuwurff
Ādiēctĭtĭŭs, & Ādiēctīvŭs, Przydátny. Zuwürffs.

Hinc Adiectivum nomen, quod qualitatem aliquam significat, & Substantivo adjicitur, ut albus, sapiens.

Adiectus *u*, Dociśnienie Przydánie/ Przyłożenie. Zuwurff/ Zugabe.

Adigo, *is*. Wybijam 1. Przymuszam/ Przypedzam/ Przywodzę. Vderzam. Nöthigen hinzu treiben. *Vel Pater Omnipotens adigat me fulmine ad umbras.* Virg. *syn.* Cogo, compello, impello, *phr.* Magnis ithaci clamoribus actus sæpius occurrens hæc limina tendere adegit. *v.* Cogo

Adigo arbitrum, vel arbitrium, *sub* Przymuszam. (Beschwären.

Adigo ad iusiurandum, Poprzysiegam.

Adigo ensem ferrum, Przebijam. 1. Durch Stechen/ Stossen.

Adigo Sacramento, adigo iusiurandum, & periusiurandum, ad iusiurandum. Przysięgą obowiezuię/ & *sub* Przymuszam. Beschweren/ Verphlichten.

Adigo stipitem. Nápal wbiiam. Den pfal einschlagen.

Adigo telum, Dostrzelić.

Adiicialis. Przydárny. Zusatzig.

Adiicialis cœna, Nowokśiezyny/ Bánkiet Ein Herrlich Banket.

Adiicio, Przydáię 1. Przykładam/ Nádmieszam. Hinzuwerffen/ hinzu thun. *Adiiciam faciamque omnes non ore Latinos.* Virg. *syn.* addo, adjungo, adhibeo, admoveo, appono.

Adicit *aliqui scribunt apud Verrepæum.*

Adiicio oculos. Vlubić sobie/ & *sub* Przypátruię się czemu.

Adimo, Odeymuię 1. Hinweg nehmen. *Haud impure feres adimam tibi namque figuram.* Ovid *syn.* Rapio, eripio, capio, aufero, tollo, subtraho, abripio, extorqueo, subduco. *vide Furor, aris.*

Adimo vitam, Zabijam 1. Tott schlagen.

Adimpleo, Nápełniam. Erfüllen/ vollführen. *syn.* Compleo, repleo, impleo.

Adimplet vicem. Stoi to zá to. Vergelten

Adinscresco, Eccl. 23. pro Accresco, quanquam LXX. habent, ne multiplicentur.

Adindo. Wprawiam 1.

Adinvenio, Wynayduię. Erfinden. *syn.* excogito, comminiscor.

Adinventio, Wynálezienie. Erfindung.

Adipalis, Hoyny. *Adipalis cœna* Bánkiet. Ein kostlich Banket.

Adipatus Smalcowány/ Tłusty. Gemischt. *Livida materno fervent adipata veneno.* Juv.

Adipiscor, Dośćigam/ Dostáię 1. überkommen. *Et potius ventura adipisci præmia vitæ*, *syn.* acquiro, assequor, consequor, paro, comparo, *vide Acquiro*,

Adiposus, Hoyny/ Tłusty, Fett.

Adipsa *orum.* Gr. Prágnienie gászący. Ná prágnienie konfekty. Artzney die den durst Verdreibt.

Adipiatheon *ē* Gr. Ciernie. Dorn.

Adipsos, *si f* Gr. Łákrycya/ Ostrokrzew 2. & *sub* Sytká. Süsholtz.

Aditialis Przystępny. Zugehend.

Aditiculus, Przystęp. Zutretung.

Aditio, Przyśćie/ Przystęp. Ein Zugang.

Adito *as* Przychodzę. Hinkommen.

Aditus, *us*, Przystęp 2. 5. Przystąpienie. Der Eingang.

Aditus facilis ad. Aditus habet. Aditus lati ducunt, *sub* Przystępny. Ein Leichter zutrit

Adiubeo Przydáię/ f. do roskazánia co Befehlen.

Adiudico, Przysądzam/ Przyczytam/ Zdáię ná śmierć/ Stánowię 2. gerichtlich Zusprechen. *Et nunc si quid abest, Italis adiudicat armis.* Hor. *syn.* Tribuo, attribuo, addico.

Adiugo *as*, Przywiezuię/ Podwiezuię/ Przyprzęgam/ Przyłączam/ Zprzęgam/ Złączam. Zu Sammen binden.

Adiumentum, Pomoc/ Pośiłek. Beyhülff. *Esse duos iuvenes firma adiumenta parentis.* *syn.* Auxilium, levamen, solamen. *vide Auxilium.*

Adiunctio, Przydánie/ Przyłączenie/ Przyłożenie 2. Przybywánie/ Przydatek 2. Zu Sammen fügung. (men fuget.

Adiunctor, *in* Przyczyniácz. Ein Zu Sam-

Adiungo *is* Przyłączam/ Przykładam/ Przydáię. Zusammen fügen. *Vertere Mæcenati ulmisque adiungere vites.* Virg. *syn.* addo, conjungo, adjicio, alligo, admoveo, adhibeo, applico, appono, annecto. *vide Iungo.*

Adiungo animum. Vlubić sobie.

Adiuratio. Poprzyśiezenie/ Záklinánie,

Adiurgium Plaut. *corrige. aut iurgium.*

Adiurgo, Plaut. Budæ. *corr. Obiurgo. Lamb. Taubm.*

Ădiūrō Przyśięgam/ 1. & Poprzyśięgam. Eydlich beschwören. *Adiuro stygii caput implacabile fontis. syn.* Sūpplex ōro, ōbtēstōr, prĕcōr. *vide Oro, vel Precor.*

Ădiūtābĭlĭs, Pomocny.

Ădiūto *adiutor aris* Pomagam. Helffen.

Ădiūtōr, *oris.* Pomocnik. Helffer. *Magnum adiutorem posset, qui ferre secundas.* Hor. *syn.* Aūxĭlĭātōr, fautōr, sŏcĭūs, ădmĭnĭstĕr.

Ădiūtōrĭūm Ădiūtūs *us.* Pomoc. Hülff.

Ădiūtōrĭūs, Pomocny.

Ădiūvō, Pomagam 1. Helffen. *Adiuvat & magna Proclamat voce Diores. syn.* Jŏvō, aūxĭlĭōr, sūccūrro, sūbvĕnio, ŏpem fĕro. *vide Auxilior.*

Adlăbōrō, Adlecti &c. lege Allaboro &c.

Ădlēgo, Policzam/ Przyobieram. Dat Zu rechnen.

Ădlĭnēscō. Sinieję. Bleyfarbig Sein.

Ădlŭbēscit Podoba mi się. Es gefält mir.

Ădlŏquŏr. Mowię do kogo. Anreden. *vide Alloquor.*

Ădlātro, Przyszczekiwáć. Anbellen. *v. Allatro.*

A D M

Ădmātūrō Przyspieszam Zueylen　(messen.

Ădmētĭor *iris,* Mierzę/ Odmierzam. Ab-

Ădmĭnĭcŭlātōr. Pomocnik. Ein Helffer.

Ădmĭnĭcŭlō, Podpieram. Helffen/ Steuren

Ădmĭnĭcŭlōr, *ibidem, &* Rátuię. Erretten.

Ădmĭnĭcŭlūm, Podporá/ Pomoc/ Posilek. Stab/ Stütze *syn.* Fūlcrum, cŏlŭmĕn, fūlcīmēntum, mūnīmĕn. *epith.* Firmum, vălĭdum, tūtum.

Ădmĭnĭstĕr. Slugá/ Sprawcá. Verwalter/ Diener. *syn.* Mĭnĭstĕr, ădiūtŏr. *epith.* Vĭgil, pērvĭgil, ĭmpĭgĕr.

Ădmĭnĭstrātĭō. Rząd. 1. Spráwowánie 1. Verwaltung.

Ădmĭnĭstrātŏr. Rządcá/ Sprawcá/ Slugá/ & *sub* Hetman. Verwalter.　(tender.

Ădmĭnĭstrātōrĭūs, Spráwuiący. Verwal-

Ădmĭnĭstrātīvŭs. Sprawny/ Spráwuiący. dienend.

Ădmĭnĭstrō, Rządzę, 1. Odprawiam 1. Posluguię/ & *sub* Hetmánię. Verwalten/ dienen. *syn.* Rĕgo, mĭnĭstro, sūppĕdĭto.

Ădmīrābĭlĭs, Dziwny. Wunderbar. *Parce puer, sechi decus admirabile nostri.* Ovid. *syn.* mīrābĭlĭs, mīrāndŭs, ădmīrāndŭs, mīrus, stūpēndŭs, mīrĭfĭcŭs.

Ădmīrābĭlĭtās, Admīrātio. Dziwność/ Dziwowánie/ Podziwienie. Verwunderung. *Non propter nummos minor admiratio summis.* Juv.

Ădmīrābĭlĭter, Dziwnie. Wunderbarlich.

Ădmīrāndŭs. Dziwny. Wunderbar.

Ădmīrātĭōnĭs formula, sub Boże moy!

Admirationis nota est talis ! ut Papæ !

Ădmīrātor, Przypátruiący się/ Dziwuiący. Ein Verwunderer. *syn.* ădmīrāns, mīrāns. *epith.* stūpĕfactŭs, āttŏnĭtŭs, pērcūlsŭs, tăcĭtŭs, cōnfūsŭs.

Ădmīrŏr. Dziwuię się. Sich verwundern. *Sed tamen admiror, quo facto iudicium illud.* Hor. *syn.* Mīrŏr, dēmīrŏr, stūpĕo, ōbstūpĕo, sūspĭcio, stūpēsco. *phr.* Hæc dūm Dārdănĭo ānchīsæ mīrāndă vĭdēntūr. Dum stūpĕt ōbtūtūquĕ hærēt dēfīxŭs ĭn ūnō. *vide Miror.*

Ădmīscĕō, Mieszam 1. Przymieszywam/ Wtrącam się. Vntereinander mischen. *Proderit & tunsum gallæ admiscere saporem.* Mart. *syn.* Mīscĕo, cōmmīscĕo, pērmīscĕo, *v. Misceo.*

Ădmīssārĭūs, Jurny/ Fryierz/ Stadnik.

Ădmīssĭō, Admīssus *us,* Przypuszczánie 1. 2. Zulassung.

Ădmīssĭōnālĭs, Odźwierny/ & *sub* Opowiádam/ 2. Pförtner.

Ădmīssĭōnĕm do, Przypuszczam/ Zulassen.

Admissionis officium, Odźwiernego urząd. Ein Ambt des Pförtners.

Admissionum Magister. Admissionum proximus. Admissionum libertis, sub Odźwierny. Ein

Admissivæ aves sub Ptak wieszczy. Weissagender vogel.　(Hund.

Ădmīssūm Dopuszczenie/ Grzech/ Winá. Di-

Ădmīssūrā, Przypuszczánie stadnika. Zulassung des Viehes zum Weiblein

Ădmīssūras do, fácio, Przypuszczam stadniká　Zu sammen lassen.

Ădmīssŭs *si,* Prętki. Behend/ Geschwind.

Ădmīstĭō, Przymieszánie. Vermischung.

Ădmĭttō, Przypuszczam 1. 2. 3. 4. Dopuszczam się/ Przewiniam/ Grzeszę/ Rozwieram koniá/ & *sub* Łączy się. Hinzulassen. *Hoc admisisset nec Catilina nefas.* Mart. *syn.* ēxcĭpĭo, rĕcĭpĭo, sūscĭpĭo, īndūco, *vel* prŏbo, āpprŏbo, cōmprŏbo, *vel* pătro, pērpĕtro, cōmmītto.　　Ad-

Ādmittūnt ăvēs, *sub* Nadźieię czynię/ Hoffnung machen.

Ādmŏdŭlŏr. Przyśpiewywam/ Spiewam. Darzu singen. *vide Modulor.*

Ādmŏdum, Práwie/ Bárzo/ Ták ieſt. Schir

Ādmŏdùm quàm, Bárzo. Sehr.

Ādmœnio, Oblegam/ Dobywam. Vmblägern

Ādmōlĭŏr, Przywalam/ Dobywam ſię. Mit Mühe beybringen. *ſyn.* Mōlĭŏr, ādnītŏr, *v. Molior.*

Ādmŏnĕō, Nápominam/ *& ſub* Poganiam Vermahnen. *Admonet, & magna teſtatur voce per umbras. ſyn.* Mŏnĕo, cōmmŏnĕo, præcĭpĭo ſuādĕo, hōrtŏr, măndo, jŭbĕo. *Vide Hortor.*

Ādmŏnĕō dēbĭtōrēm. Vpominam ſię. Erfordern.

Ādmŏnĭtĭō, Nápominánie. Ermahnung/ Warnung. *ſyn.* Mŏnĭtum, mŏnĭtŭs hōrtātŭs, īmpūlsŭs, hōrtātĭo, præceptum. *epith.* ūtĭlĭs prūdēns, ămīcă. sălūtĭfĕră, dūră, grātă.

Ādmŏnĭtŏr, Nápominácz. Ein Vermahner

Ādmŏnĭtūm, admonĭtus *us,* Nápominánie/ Vermahnung.

Ādmōrdĕō, Nákęſuię/ Kąſam, Szczypię. Szkodzę. Anbeißen.

Ādmōtĭō, Ādmōtus *us,* Przyłożenie. Zuſchub

Ādmŏvĕō, Przymykam 1. 2. Przekładam 3. Przypuſzczam 2. Przyſadzam do pierśi. Rzucam ſię do. Przyraczam / Przytykam / Przywieram. Hinzu thun. *Properantes admovet horas.* Luc. *ſyn.* āpplĭcō, āppōnō, ădhĭbĕō, ādjūngō, ādjĭcĭō.

Ādmūgĭō, Przytyka krowá/ Ryczę. Anbrüllen. *Mollibus in pratis admugit fæmina Tauro.* Virg.

Ādmūlcĕō Wabię/ Hin zu Locken.

Ādmūrmūrātĭō, Szept/ Szmer/ Pochwalenie, Krzyk ſłuchaczow. Das Geräuſch.

Ādmūrmūrō, Pochwalam/ Sprzeciwiam ſię Murmulen brumlen. *ſyn.* Mūrmūro; frĕmo, *vide Murmuro.* āpplaūdo, plaūdo, ăcclāmo, prŏbo, āpprŏbo, cōmprŏbo. *Vel contrario ſignificatu,* īmprŏbo, rĕjĭcĭo.

Ādmŭtĭlō, Obćinam/ 2. Podſkubuię/ Ogołoćić/ Szkodzę. Stumpflen.

ADN

Ādnāſcŏr Nádraſtam. Anwachſen.

Ādnătō, Przypłynąć. Hin zu Schwimmen.

Ādnāvĭgo, Przybiiam do brzegu. Hin zu Schiffen.

Ādnēcto, *idem Annecto.*

Ādnēxŭs, *us,* Przyłączenie/ Zu Sammen Knupffung.

Ādnīctō, *as,* Mrugam 1. Anwincken.

Ādnītŏr, Podpieram ſię/ Vśiłuię. Mit aller Macht unterſtehen/ ſtreben. *Quid iuvat adniti niſi rem confeceris ipſam.* Anon. *ſyn.* Nītŏr, ādmōlĭŏr, cōnŏr.

Ādno *vel* ādnăto Przypłynąć. Herzu ſchwimmen. *vide Nato.*

Adnōmĭnātĭo, lege Agnominatio, & Annominatio.

Adnoto idem Annoto.

Ādnūbĭlo Zaćmiam. Nebeláchrig Wetter ſeyn. *ſyn.* ōbſcūro *phr:* Nūbĭbŭs, nūbe tĕgo, cōndo, ŏpĕrĭo. *Vide Nubes.*

Adnumero lege Annumero.

Adnuntius, a, um, Apulei. Ambroſ. eo ſenſu, quo Adnuntio, vel Annuntio, as. Colu.

Ādnūtīvŭs. Zeznawáiący/ *& in* Znáczący 1. Andeutender.

Adnūto, Kiwam głową. Mit dem Haupt [illegible] wincken.

Ādnūtrĭō, *ſub* Wychowuię. Ernehren.

ADO

Ădŏbrŭō Przywalam/ Záwalam/ Záſypuię/ Obſypuię. Vberfallen.

Ădŏlĕō. Piekę co/ Palę co ná ofiárę/ Kádzę Pachnę/ Zálata mię. Räuchern/ opffern. *His adolere focos. His ordine pocula ferre.* Sil. *ſyn.* ūro, cōmbūro, īncēndo. *phr.* Flāmmīs, fŏcīs, īgnĭbŭs īmpōno, dō, ābsūmo, trādo. Sūbiectīs ūrere flāmmīs, īngĕrĕrĕ fŏcīs, īn īgnēm mīttĕrĕ. Vērbēnāſquĕ ădŏlē pīnguēs, ēt mascŭlă thūră. Jūnōnī, ārgīvæ jūſsōs ădŏlēmŭs hŏnōrēs. Cuſtōs adŏlēt dum āltārĭă tædīs, ūrāntŭr pĭă thūră fŏcīs. Fūmōsīs āddĕrĕ thūră fŏcis. *Vide Uro. Thus adoleo.*

Ădŏlēſcēns, ădŏlēſcēntŭlŭs, Młodzieniaſzek Jüngling. *ſyn.* Iŭvĕnĭs, ĕphēbŭs, pūber. *epith.* lĕvĭs, īncōnſtāns, prōdĭgŭs, fērvēns, vērnans, ălăcrĭs, pĕtŭlāns, mălĕsānŭs, īnsānŭs, īncaūtŭs, [illegible] mēns, blăndŭs mĭnāx, cæcŭs, īngĕnĭōsŭs, văgŭs. [illegible] frænātŭs, īmprūdēns, gĕnĕrōsŭs. *phr.* Prīmī cŭī flōrēt tēmpŏrĭs ætās. Prīmā ſpārsūs lānūgĭnĕ malās Prīmī ævī pārtĕ vĭrēns. Prīmō sŭb ævō. Prīmæ lānūgĭnĭs ānnīs. Tĕnĕrīs īn ānnīs. Bīs ōctōnīs īntĕgĕr ānnīs. ăgēns jām trĭă lūſtră pŭĕr. Tĕnĕræ vērnāns jūcūndō flōrĕ jŭvēntæ. Cuī nūllā tĕnĕri sōrdēnt lānūgĭnĕ vūltūs. Fōrmā insīgnĭs vĭrĭdīquĕ jŭvēntā. Cūm tĭbī vērnārent dŭbĭā lānūgĭnĕ malæ

Nec

Ădŏlēſcēntiă, Jugend. *Rogenda magis eſt fervida adoleſcentia.* (Jamb.) *ſyn.* Jŭvēntă, jŭvēntūs, jŭvĕnīlĭs ætās: pūbērtās, flōs ætātĭs, vēr ætātĭs. *epith:* Fērvĭdă, lĕvĭs, īnſtăbĭlĭs, īmprūdēns, grātă, aūdāx. *phr.* Primum ævum Prīmă jŭvēntă. Pūbēſcēntēs, flōrēntēs ānnī. Flōrēns jŭvēntă. Ævum flōrēns. Virĭdĕ ævum. Virĭdĭs jŭvēntă. Vērnāns ætās. Flōs jŭvēntæ ævī. Dūm nŏvă lānūgo ēſt. Dum rŏſēīs vĕnĭt ūmbră gĕnīs. Dūm vērnāt ſāngvīs. Dum rūgīs īntĕgĕr ānnŭs. Jūcūndūm cum ætās flōrĭdă vēr ăgĕrĕt. Dum prīmō ŏpācăt flōrĕ gĕnās lānūgo. Tēmpŏrĕ quō prīmūm vēſtĭs mĭhĭ tradĭtă pūră ēſt. Primōquĕ ēxtīnguŏr ĭn ævō. Quō răpĭtĭs mĭsĕrōs primæ lānūgĭnĭs ānnōs? āntĕ gĕnās dūlcēs quām, flōs jŭvĕnīlĭs ĭnūmbrĕt, ōrāquĕ rīdēntī lānūgĭnĕ vēſtĭat ætās. Nōndūm vălĭdæ tĭbi sīgnă jŭvēntæ irrēpſērĕ gĕnis, ĕt ădhūc dĕcŏr īntĕgĕr ævī. *b. Iubent9*

Ădŏlēſcēntĭŏr, *aris.* Mlodzienſko ſie ſpráwuie/ Beſtwie ſie. Geil ſein.

Ădŏlēſcēntŭlă, Dzieweczká. Ein Mägdelein

Ădŏlēſcēntŭrĭŏ, Mlodzienſko ſie ſpráwuie/ Beſtwie ſie. Zum Kind Werden.

Ădŏlēſchŭs *Gr.* Wielomowny. Vieltedender

Ădŏlēſcŏ, Roſte/ Podraſtam/ Gorę/ Palę ſie. Wachſen. *At dum prima novis adoleſcit frondibus ætas.* Virg. *ſyn.* ūrŏr, īncēndŏr, *bel* āugĕŏr, crēſco āugēſco. *phr.* Pānchœīs ădŏlēſcūnt ignĭbūs āræ. Tēr sēnōs ădŏlēvĕrăt ānnōs.

Adonai, unum ex 10. Hebraicis Dei nominibus, quæ habet Perer. in Exod. c. 5. Latinè Dominus, Græcè Kyrios, bel Domini mei, plurale: aliquando pro Tetragrammato ponitur.

Ădōnĭdĭs flōs, Săſánká. Kotnroſen.

Ădōnĭs, *idis*, Rybá lądowa.

Adonius berſus conſtat Dactylo & Spondeo, ut Vibite fortes.

Ădŏpĕrĭŏ, *is*, Nákrywam/ Zákrywam. Zudecken. *ſyn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ābdo, vēlo, ās, ōccūlto, ās, ōbtĕgo. *bide Occulto.*

Ădŏpīnŏr, Dorozumiewam ſie. Erwegen.

Ădōptārĭŭs, Przyſpoſobiony. Erwehlt.

Ădōptātŏr, Przyſpoſobiciel. Der einen Vür Zum Kindt annimbt.

Ădōptĭŏ, Adoptatio, *onis*, Przyſpoſobienie. Auffnehmung/ Kindſchafftung. *epith:* Fēlīx, grātă, ſplēndĭdă, nōbĭlĭs.

Ădōptātĭtĭŭs, Adoptatus, Adoptivus, Przyſpoſobiony. Ein Angenommener an Kindsſtatt. *Quæ ſit adoptivis arbor onuſta comis.*

Ădōptŏ, Przyſpoſabiam/ Przyimuie/ Obieram/ 1. Názywam 2. Podpadam pod kogo. An Kindsſtatt annehmen. *Ergo aliquid gratum Muſis tibi nomen adoptes.*

Ădŏr, *ōris*, *m.* Zbożé/ Sauber und rein Korn. *Eſſet ador loliumq; dapis meliora relinquens.* *ſyn.* Frūmēntūm, fār, trĭtĭcum, *epith.* lectum, ēlectum, sēlēctum, pūrum. *bide Frumentum*

Ădōrārĭŭs, *ſub* Wonny. 2. Das geruch bringt

Ădōrātĭo, Poklon 1. Modlitwá/ Vklon. Anbetung. *ſyn* Cūltŭs, hŏnŏr. *epith.* pĭă dēbĭtă, mĕrĭtă, sūpplēx.

Ădōrātŏr, Chwalcá. Ein Anbeter.

Ădōrĕă, Chwałá/ Sławá/ Zold/ Owoc 1. Zboże/ 1. Zboża obfitość. Lob und Ehr. *Hac omnes beterum revocabit adorea laurus* Clau. *ſyn:* Glōrĭă, hŏnŏr. *epith.* īmmōrtālĭs, pĕrēnnĭs, ætērnă, *bide Laus.*

Ădōrĕōsŭs, Sławny/ Chwalebny. Ehrwürdi-

Ădōrĕūm, Zboże/ 1. Zyto. Getreüde. (gér

Ădōrĕūm fār. Zyto/ Járká. Sommer Korn

Ădōrĕūm lībūm. Kołacz z chlebá/ *ſub* Kołacz.

Ădōrĕūm sēmēn, Zyto/ Zboże. 1. Korn Getreüde.

Ădōrĕŭs, *adiect.* *ſub* Kołacz 1. & *ſub* Zbożowy. Auß reinem Korn gemacht. *Inſtituuntque dapes & adorea liba per herbas.* Virg.

Ădōrĭŏr. Vderzam ná kogo/ Tárgam ſie ná kogo. Anfallen/ Anfahren. *Commutare animum, quicunque adoritur & inſit.* Luc. *ſyn.* āggrĕdĭŏr, ădōrdĭŏr.

Ădŏrĭōsŭs, Chwalebny. Löblich.

Ădōrnŏ, Zdobię 1. Gotuię/ Spráwnię/ 7 Vbieram. Zieren. *ſyn.* ōrno, ēxōrno, dĕcŏro, īnſtrŭo, *bide Orno*, *bel* præpăro, cōmpăro *bide Præparo.*

Ădōrŏ, Kłániam ſie/ Klękam 2. Modlę ſie/ Pokłon czynię/ Chwalę 5. Waże ſobie/ Spráwuię 1. Rzecz od kogo ſpráwuię/ Mowię do kogo. Anbeten. *Iunonis magna primum prece nomen adora.* Virg. *ſyn:* Vĕnĕrŏr cŏlo. *phr.* Prĕcĕ nūmĕn ădōrārĕ. Dīvīnōs pērsōlvĕrĕ hŏnōrēs. Dīvīno hŏnōrĕ dīgnārī. Poplĭtĕ, gĕnū flēxo, cūrvāto ădōrārĕ. Nymphās vĕnĕrābăr āgrēſtēs. Thūrĕ crĕmātō, pĕcŏrĕ vōtīvō cŏlĕrĕ. Cum prĕcĕ pĭă thūră dărĕ. Sōlēmnĭă rēddĕrĕ vōtă. Tū mūnĕră sūpplēx, Tēndĕ pĕtēns pācĕm, ēt făcĭlēs vĕnĕrārĕ Năpæās. Prĕcĭbūs vōtĭſquĕ vŏcārĕ. Tăcĭtō vĕnĕrāntūr mūrmŭrĕ nūmĕn. Fārrĕ piō ēt plēnā sūpplēx vĕnĕrāntūr ăcērrā. Vōtĭſquĕ Dĕōs vĕnĕrā-

vĕnĕrābĕrĕ sĕrīs. Hīc vōtīs nūmĕn ădōrăt. Mīrō nūmĕn hŏnōrĕ cŏlĭt. Cŏlĭtūr Lātōnă pĕr ārās. Plācātăm Eŭrydĭcēn vĭtŭlā vĕnĕrābĕrĕ cæsā, ōmnĭbŭs īllă quĭdēm Sŭpĕrīs pĭă thūră fĕrēbăt. āntĕ tămēn cūnctōs Jūnōnīs tēmplă cŏlēbăt. ēt quīsquăm nūmĕn Iūnōnīs ădōrĕt prætĕrĕă: aūt sūpplĕx ārīs īmpōnăt hŏnōrĕm, īmprīmīs vĕnĕrārĕ Dĕōs ătquĕ ānnŭă māgnæ Sacră rĕfĕr cĕrĕri. Pāssīs dē līttŏrĕ pălmīs Nūmĭnă māgnă vŏcăt, mĕrĭtōsquĕ īndĭcĭt hŏnōrēs. Dīvūm tēmplīs īndĭcĭt hŏnōrĕm. *vide Precor, Sacrifico.*

Ădōxĭă, *æ, Gr.* Nieſławá. Die Vnehr.

Ădōxŭs, *a, Gr,* Nieſławny / Podly. Schlecht.

Ădpĕtītă vĕrbă, *ſub* Wyſtáwny.

Adpătŭlă, Varr. corrige Dapatilia.

Adplūmbō, ădprĕcŏr, ădprŏbŭs, &c. lege Applumbo, apprecor, &c.

Ădpūgnō, Dobywam 1. Szturmuię / Kuszę ſię / Vderzam ná kogo / Oblegam woyſkiem. Mit Sturm Erobern.

ADR

Ădrāchnē, *es, Gr, ſub* Nieśplik 2.

Ădrādō, Oſkrobuię / Podſkrobáć / Podgolić

Ădrāstĭă, *Gr* Pomſtá. Juppiters Tochter. *Vt ſcelere infando quod nec ſinit adraſtia.* Virg.

Ădrēptō, *is,* Przyłáżę / Dołáżę / Włażę / Wkradam ſię.

Adrōdō, idem Arrōdō. Adrogo, idem Arrogo.

Ădrūdŭs, *eris,* Miedź / W ſztukách miedź. Ertz Kupfer.

Ădrūmō, *as,* Rozgłaſzam.

Ădrŭō, *is,* Sypię 1. Przyrzucam 1. Zátrzucáć. W oráć. Zuwerffen.

ADS.

Adſcālpō aūrĕm, Apulei. *Adſcendo, idem Aſcendo.*

Ădſcīſcō, *is.* Przyimuię 1. 2. 5. Przyłączam / Przywłaſzczam / Przyczytam / Biorę 14. Jhme zuziehen. *vide Aſciſco.*

Ădſcītĭtĭŭs, Adſcitus, Przydátny. *v. Aſcitus*

Ădſcrībō, Przypiſuię / Przyczytam / Wpiſuię / Policzam / Przyimuię 1. 3. Przyſtáię ná co. Etwas Zu Schreiben.

Ădſcrīptĭō, Przypiſánie. Zu Schreibung.

Ădſcrīptĭtĭŭs, Adſcriptivus, Adſcriptus, Przypiſány / Przywźięty / Kmieć / Pośiłek / Zolnierz lekki / Zolnierz tytulowy. Lehenleuth.

Ădſcrīptŏr, Pomocnik. Der dem Kläger günſtig iſt.

Ădsĕllārĕ. Wyprożniáć ſię.

Adsĕrō *is, idem Aſſero. Adſero as,* Zámykam. Zumachen.

Adsĕrtĭō, Wypuſzczenie 5. Auslaſſung.

Adsīgnĭfĭco, Dáię znáć / Andeuten.

Adſilio, idem Aſſilio, Adſipio is. Tracę.

Adsŏnō, Przyśpiewywam / Odbiia ſię głos. Zuſtimmen.

Adſpicio, idem Aſpicio. Aſpiratio, Oddech.

Adſpīrō, Wieię / Powiewam / Zawiewa wiátr / Pnę ſię 2. Pomagam 1. Pucham.

Adſpŭo, Pluię 2. Anſpeien. Anblaſen.

Adſtaſſint pro ſteterint, priſc. Feſt: Scalig.

Adſtēs, itis, commune. Przyſtaw. Anführer.

Adſtĭpŭlātĭō, Adſtipulatus *us,* Poświadczánie / Potwierdzenie. Bewehrung. Billigung.

Adſtĭpŭlātŏr, Pomocnik / Potwierdźiciel / Pochwaláćz / Kontráktnikow pomocnik. Bewehret.

Adſtĭpŭlŏr, Poświadczam / Pomagam zá kim / Trzymam z kim. Bewehren.

Adſtĭtŭo, Przyſtawiam 1. Stawiam komu co. Züſetzen. (Beyſtehen.

Adſtō, Stoię wedle / Pomagam zá kim.

Adſtrēpō, Krzykam pochwaláiąc / Nábiiam komu uſzy. Mit geſchrey die ohren brechen

Adſtrĭctă ălvŭs, Zátwárdzenie / Verhärtung

Adſtrĭctē, Sćiśle / Streng.

Adſtrĭctĭō, Cierpnienie.

Adſtrĭctōrĭŭs, Cierpki / Zátwardzáiący / Zámieráiący. Zu ſammen ſtrengig.

Adſtrĭctŭs, us, Sćiśnienie 2. Zu Sammen häftung.

Adſtrĭctŭs, *ta,* Cierpki / Nié weſoły / Zmarſzczony / Sćiſły / 1. *& ſub* Mowá krotka / Zmárzły / Powagá. Verbunden.

Adſtrīngō, Przywiązuię / Związuię / Zátwardzá co / Obowiązuię / Obowiązuię ſię / Záwieram 1. Sćiągam 1. Zniewalam / Przyſtáię / 2. *& ſub* Dopuſzczam ſię. Verbinden.

Adſtrīngō mē, *vel* ădſtrīngŏr ſăcrīs. Poświącam ſię.

Adſtri-

Adſtringŏr frīgŏrĕ Márzne Gefriren.

Adſtrŭō, Przybudowáć/ Przydáię 1. Hin zu bauen.

Adſtŭpĕō, Zdumiewam ſię. Erſtummen.

Adſūctus, & Adſugo ſub Przypiiam ſię Saugen

Adſum, Ieſtem przytomny / Przychodzę 1. Przyieżdżam/ Być przy tym/ Pomagam 1 Stawiam. Da ſeyn/ bey oder vorhanden ſeyn. *ſyn.* Intērſum, āſsīſto, præſens ſum, āſto, *bel* ŏpĕm fĕro, aŭxĭlĭŏr, jŭvo. *bide Auxilior.* *bel* āccēdo, *phr.* imprōvīsŭs ădēſt. Cōrām, quĕm quærĭtis, ădsŭm. Hūc ădēs, ō Mĕlĭbæē ădsīs, ō plăcĭdūſquĕ jŭvēs. Cŭpĕrem īpsĕ, pārēns ſpēctātŏr ădēſſet. Quīſquis ĕs, ō făvĕās, nōſtrīſquĕ lăbōrĭbŭs ădsīs. ergo ădĕrāt prōmĭſſă dĭēs. Atquĕ ŭtĭnăm Rēx ipsĕ Nŏtō cōmpŭlsŭs ĕōdĕm āffŏrĕt Ænēās. Sī īpsĕ mĕŭs nŭnc āffŏrĕt Hēctŏr. Eſsĕ quŏquĕ īnfāns rĕmĭniſcĭtŭr āffŏrĕ tēmpŭs. Nōn ădsūnt īllĭc săltŭs. Nēc Teŭcrīs āddĭtă Jūno, ūſquam ăbĕrĭt. Nĕc dĕxtræ ērrāntī Dĕŭs ădfŭĭt.

Adtĕgĕr. Nitecáły/ Poczęty. Angefangen.

Adtĕgrŏ, as, Vmnieyßam/ Poczynam wino. Verkleineen/ Anfangen.

Adtexo, &c. idem Attexo.

Adtŭbĕrnālis. Spolmießkániec/ Ein Butsgeſel. *vide Attibernalis.*

A D V

Ādvēctĭō Advēctus, *m.* Przywożenie/ Náwożenie. Hin Zuführung.

Ādvēctō *as,* Przywozę. Hin zuführen.

Ādvēctor, Przywoźićiel. Ein Zuführer.

Ādvĕhō, Przywożę. Hinzu führen. *Advehitur Teucros, electram maximus Atlas.* Virg. *ſyn:* Vĕho, īnvĕho, fĕro, dēfĕro, īntĕro.

Ādvĕhŏr, Przyieżdżam. Her Kommen.

Ādvĕlĭtātĭō, Vtarczka/ Poſwárek. Scharmützlung.

Ādvēlō, Okrywam/ Záſłaniam. Zu oder bedecken. --- *Viridique advelat tempora lauro.* Virg. *ſyn:* Vēlo, ās, ŏpĕrĭo, tĕgo, ābdo, ŏccŭlto, ās, ābſcōndo. *bide Occulto as.*

Ādvĕnă, Przychodźień/ Przybyćień. Ein Frembdling. *Non tamen hoſpes eris: nec iam potes advena dici* Mart. *ſyn.* Hōſpĕs, pĕrĕgrīnŭs, ēxtērnŭs. *epith:* Fēſsŭs, sŭpplĕx, nŏvŭs, īgnōtŭs, văgŭs. *bide Hoſpes.*

Ādvĕnĕrŏr Czczę 1. 2. Ehren.

Ādvĕnĭō, Przychodzę. Hinzu oder ankommen. *ſyn:* Vĕnio, āllābŏr, cōntingo. *phr.* ōptātās sĕdēs ădvĕnĭs ădvĕnĭt hōſpĕs. Tўrĭăm quī ădvĕnĕrĭt ŭrbĕm. Prŏpĕrāns ădvēntăt ĭn ŭrbĕm. Tăcĭtīs hūc grĕſsĭbŭs āctī Dēvĕnĭūnt. Dēvĕnĕrĕ lŏcum. Cōncŭrsū āccēdĕrĕ māgnō. ūndĭquĕ cōnflŭĕrĕ. Pĕr pātrĭs hōſpĭtĭŭm, ĕt tērrās quās ădvĕnă ădīſtī. Jāmquĕ prŏpīnquābānt pōrtīs. Hūc tāndĕm cōncēdĕ: flēctĕ grădŭm: pĕdĕm rĕfĕr: cūrſum vērtĕ *bide Eo.* īngēntĕm cōmĭtŭm āfflūxīſsĕ nŏvōrum īnvĕnĭo ădmīrāns nŭmĕrum ĕt tāndĕm Eŭbŏĭcīs Cūmārum āllābĭtŭr ōrīs. Fĭt prŏpĭŏr tērrāſquĕ cĭtā rătīs āttĭgĭt aūrā. Pōrtūſquĕ pătēſcĭt Jam prŏpĭŏr. *bide Nabem appello.*

Ādvĕnītĭă bŏnă filii, Właſne rzeczy. Eigene ſache.

Ādvĕnītĭă cœnă, Gośćinny obiad. Ein Gaſtmahl.

Ādvĕnītĭŭm gĕnŭs, Przybyćień 1. Ein Schaitjahr.

Ādvēntĭtĭus, Cudzoziemſki/ Przydatny. Frembder/ ankommender. *ſyn.* āſcītŭs, āccērsītŭs, ēxtērnŭs, pĕrĕgrīnŭs, ālĭēnŭs.

Ādvĕntō *as,* Przychodzę 1. Przyieżdżam/ Przybliża ſię. offt ankommen *v. Advenio.*

Ādvĕntŏr Gość 2. Przychodźień/ Freyierz.

Ādvĕntōrĭa *æ.* Gośćinny obiad.

Ādvĕntōrĭus, Gośćinny / Przychodniowy/ *in* Przychodźień. Gaſtfrey.

Ādvĕntŭs, *us,* Przyśćie. Zukunfft. *ſyn:* āccēſsŭs. *epith:* Jūcŭndŭs, lætŭs, īnŏpīnŭs, ōptātŭs, tārdŭs, sērŭs, īnſpērātŭs.

Ādvĕrbĕrō, Vderzam/8. Trzpiatam ſię. Schlagen.

Ādvĕrbĭālis. Adverbialiter, Adverbium ſub Przyſłowié/2. Ein Sprichwort.

Ādvērſæ rēs, Przećiwność 1. Wiederwertigkeit.

Ādvērsāns, Przećiwny/ Odwrocony/

Ādvērsāntĕ nātūrā, Niechętnie. Vngern.

Ādvērsārĭă, *orum,* Ráchunkowe kśięgi. Kśięgi pámietne. Rechenbücher.

Ādvērsārĭus *adiect* Przećiwny. Widerſacher *Adverſarius eſt frater, lacus adria donec.* Hor. *ſyn:* æmŭlŭs, ădvērsŭs, ŏppŏsĭtŭs, īnĭmīcŭs, hōſtĭs. *bide Hoſtis.*

Ādvērsārĭus *ſubſt:* & Ādvērsātŏr Przećiwnik

Ādvērsē Przećiwnié. Wiederwertiglich.

Ādvērsĭō, *Adverſione emere.* Nie watownié. Vnſicher. *vide Averſio.*

Ādvērsĭs vēnĭs, Wświatr. Gegen den Wind.

Ādvērsĭtās, Przećiwność. Widerwertigkeit. *ſyn.*

syn. ærūmnă, elādēs, dāmnum; ādvērsūs cāsūs. *epith* īnfēstă, cōntrārĭă, sĭnĭstră, ĭnīquă, fūnēstă. ăcērbă trīstĭs. *vide Infortunium.*

Ădvērsĭtŏr Przećiw Pánu idący. Wieder Den Herren.

Ădvērsō animo, Niechetnie. Ungern.

Ădvērsō flūmĭne, Wzwodzę.

Ădvērsŏr *aris*, Przéczę/ Sprzećiwiam się. Zuwider seyn/ widerstreben. *syn:* Rĕpūgno, ōbsĭstŏ, rĕlūctŏr: sum hŏstĭs, ĭnĭmĭcŭs, ādvērsārĭŭs. *vide Resisto.*

Ădvērsum *Præpositio* Ku 1. Przed kim/ Przećiw 1. Náprzećiwko. Wieder.

Ădvērsūm *vel Advorsum priscè Adverbium.* Przećiw 4. Wieder.

Ădvērsūm *Nomen.* Przećiwność 2. Przećiwna rzecz. Wiederwertigkeit.

Ădvērsūm quŏd, Ináczey niż. Anders (nicht.

Advērsŭs *Præpos.* Przećiw 1. Przed kim/ W gorę. Wieder.

Advērsùs *Adverb.* Przećiw 3.

Advērsŭs quŏd Ile 1.

Advērsŭs tēndŏ Sprzećiwiam się.

Advērsŭs *Nomen* Náprzećiwny/ Przedsobny W twarz/ Niepotemu. Zuwieder/ entgegen *syn.* Cōntrārĭŭs, ŏppŏsĭtŭs, ādvērsārĭŭs, īnfēstŭs, ĭnĭmīcŭs, hŏstĭs. *vide Hostis.*

Advērsŭs lēctŭs, Łożnica/ *& sub* Nowożeńſki. Ein Schlaffkammer.

Advērtŏ, Baczę/ Obaczam/ Obracam ná się/ Pilnuię. 1. Auffmercken/ beobachten. *Et genus, auditique advertitis æquore cursum.* Virg. *syn:* Nŏtŏ, ānnŏto, ōbsērvo, ănĭmādvērto, vĭdĕo, cōgnōſco, pērſpĭcĭo. *vide Observo.*

Advēſpĕrāſcit, Ku wieczoru się ma. Abent-Werden.

Advĭgĭlāto ŏpŭs ēſt & āccūrātō. Przypilnowáć. Achtung fleis haben.

Advĭgĭlŏ, *idem, &* Stáram się/ Strzegę 1. Straż trzymam.

Advīvŏ, sub Doczekal. Erwarten.

Adūlābĭlĭs, Pochlebny. Ein Schmeichlender

Ădūlātĭo, Pochlebstwo/ Łáſienie. Schmeichlerey. *syn:* āſsēntātĭo, blāndĭtĭæ, īllĕcĕbræ, *Epith.* Mēllĕă, blāndă, pērblāndă, pērnĭcĭōsă, īnsĭdĭōsă, mēllĭtă, pērfĭdă, mēndāx, fāllāx, lŏquāx, vērbōsă, ĭmprŏbă. ŏccūltă, ăbdĭtă, dŏlōsă. *phr.* Dūlcĭă vērbă. Blāndă dĭctă. Blāndæ vōcēs. Mīllĭſsĭmă vērbă. Blāndĭtĭæ mōllēs. aūrēſquē jŭvāntĭă vērbă. Mūrmŭr blāndæ lĭngvæ. Nēc blāndæ mūrmŭrē lĭnguæ Dēcĭpĭmŭs. *vide Blanditiæ.*

Ădūlātŏr, Pochlebcá. Schmeichler. *Cæcus adulator, dirusq; à ponte satelles.* Jun. *syn.* āſsēntātŏr. *Epith.* Cæcŭs, vīlĭs, pērfĭdŭs, ĭmprŏbŭs, mēndax, fāllāx, blāndŭs, blāndĭlŏquŭs, lēvĭs, pērnĭcĭōsŭs, mēllĭtŭs, vērsūtŭs, mēllēŭs, fĭctŭs, sūbdōlŭs, fŭgĭēndŭs gārrŭlŭs. *Phr.* Dūlcĭbŭs īnſtrūctŭs vērbĭs. Byſsĭnă vērbă lŏquēns. Fāllācī ōrē, sūbdōlā lĭnguā blāndĭēns. Blāndă lŏquēns ōmnĭă dīlaūdāns vērbĭs cōmpŏsĭtĭs ăd grātĭam lŏquēns Dāns blāndă vērbă. Blæsŭs ădūlātŏr mēllĭtō mūrmŭrāt ōrē. Mēllĭtĭs fāllĕrē vērbĭs dŏctŭs.

Ădūlātōrĭē, Pochlebnie. Schmeichlich.

Ădūlātōrĭŭs, Pochlebny. Ein Smeichler.

Ădūlŏ, *as, sub* Ráduię się. Erfrewen.

Ădūlŏr, Pochlebuię/ Ráduię się/ Mácha ogonem. Schmeichlen. *Agmen adulantum media procedit in aula.* Ovid. *syn.* Blāndĭŏr, āſsēntŏr. *phr* Blāndă lŏqui, Byſsĭnă vērbă lŏquī. Dĭcērē blāndĭtĭās. ōrē mēllĭtō fāllĕrē. Dărē blāndă vērbă. Sūbdōlă vērbă lŏquī. Vēndēntēs vānōs cĭrcūm pālātĭă fūmōs. Sē cōmpōnĭt ăd ōmnēm Mājōrĭs nūtum. vĭtĭīſquē īmpērtĭt hŏnēſtă Nōmĭnă vĭrtūtūm. Quīd quŏd ădūlāndī gēns prūdēntĭſsĭmă laūdăt sermōnem īndŏctī, făcĭēm dēfōrmĭs ămīcī?

Ădūlŏr. *passivè* Pochlebstwo przyimuię. Schmeichlerey an Nehmen. (halb jahr.

Ădūltă æſtās, hyems, *& c sub* Pul látá Ein

Ădūltēr, Cudzołożnik. Ehebrecher. *Obrutus insanis esset adulter aquis.* Ovid. *syn.* Mœchŭs. *Epith:* Tūrpĭs, ōbſcœnŭs nŏctūrnŭs, sēcrētŭs, ŏccūltŭs, lāſcīvŭs, lūbrĭcŭs, ĭmpūrŭs, nĕfāndŭs, ĭmprŏbŭs, dŏlōsŭs, sōrdĭdŭs. *phr.* Fūrtīvæ īndūlgēns Vĕnĕrī. Lēctō mārĭtālī īnsĭdĭātŭs. Thālāmī sŏcĭālĭă fœdĕră rūmpēns. Aūsŭs thălāmōs vĭŏlārē jŭgālēs. Fūrtă ĭn rēcēſsū ēt ōbſcūrō ĭmprŏbŭs quærēns cŭbĭlĭ. Vĕnĕrĭs quī fūrtă nĕfāndæ sēctātūr, thălămōſquē īncēſtō pōllūĭt aūsū. Cōncūbĭtū pōllūtŭs ădūlter. Nūptās, nūptārum ſfĭdem sōllĭcĭtārē, tēntārē aūsŭs. *vide Adultero.*

Ădūltĕrātŏr Falßerz Ein verfälscher.

Ădūltĕrātŭs, Falßywy. Ein falscher.

Ădūltĕrīnŭs, Cudzołożny/Nieprawy. Erdicht

Ădūltĕrĭŏ, *onis*, Cudzołożnik. Ehebrecher.

Ădūltĕrĭtās, Cudzołostwo/ Falßowánie/ Szczepienie. Ehebruch.

Ădūltĕrĭūm nātūræ, Płod dziwny.

Ădūltĕrŏ, Adulteror. Cudzołożę Falßuię/ Przedá-

Przedárowáć. Ehebrechen. *Adulteretur & columba Milvio. (Iamb pur.)* Hor. *syn.* Mœchor, stupro âs: *Metaph.* corrumpo. *phr.* Fallere jura tori. Thalamos violare jugales. Temerare cubile. Vetitum sollicitare torum. Conjugii fallere fidem, Furtivæ Veneri indulgere. Thalami socialia fœdera frangere, vio are, temerare fallere. ausus es hospitii temeratis advena sacris. Legitimam nuptæ sollicitare fidem? an metuis Venerem temerare maritam. Castaque legitimi fallere jura tori? Turpiter illa virum cognovit adultera Virgo. arcano tu connubialia jura. Vertis adulterio. *vide Adulter.*

Ădultō vērē &c. Strzod &c. Ein Mittel.

Ădultŭs, Rosły/ & *sub* Strzodek. Auffgewachsen. --- *Spem gentis adultos Educunt fœtus, &c.* Virg. *vide Adolescens.*

Ădumbrātĭm, Ciemno 2. Mieznácznié. Vber Schattiglich.

Ădumbrātĭo, Rysowánie 2. Vberschattung.

Ădumbrātŭs, Málowány 5. Falszywy/ Zmyślony. Uberschattet. *Artis adumbratæ metuit seu sedula laudem.* Prud: *syn.* effictus, descriptus

Ădumbrō Zástaniam/ Zácimiam/ Rysuie 2. Wyrażam 2. Uberschatten. *syn.* effingo, describo, exprimo.

Ădunātĭo, Złączenie. Vereinigung.

Ăduncĭtās, Zákrzywienié. Krumme.

Ăduncŭs, Haczysty/ Zákrzywiony ná dol. Krum. --- *Naso suspendit adunco.* Hor. *syn.* Curvus, repandus, flexus, reflexus, incurvus, recurvus.

Ādvŏcātĭō, Przyzywánie/ Prokurácya/ Strona odporna/ Orßak/ Odwloká práwna. Vorsprechung.

Ādvŏcātŭs, Prokurator 1. Syndyk/ Woyt. Ein Fürsprecher. *Quis Deus tibi non bene advocatus?* (Phal.) *syn:* Causidicus, patronus. *epith.* Disertus, peritus, facundus, doctus. *vide Causidicus*

Ādvŏcĭtō, Przyzywam.

Ādvŏcō, Przyzywam/ Rauzy odpráwuie. Herzuruffen. *Advocat & ramis vastisque molaribus inflat.* Virg. *syn.* Voco, accerso: compello, as, *vide Voco.*

Ādvŏcō ănĭmŭm. Przychodzę ksobie.

Ādvŏlātŭs, *us*, Przylátanie. Zufliegung.

Ādvŏlō, *as*, Przylátuie/ Dolátam/ Przychodzę 1. Hinzufliehen. *Advolat, haud alia venientis imago.* Virg. *syn.* Volo, *Metaph.* Festino propero, accurro, celero. *vide Festino.*

Ādvŏlvo, *is*, Przywalam 1. Hinzuwältzen. *Advolvere focis ulmos, ignique dedere.* Virg. *syn.* Volvo, subvolvo, abduco, attraho. *phr:* Volvendo ducere. Manibus subvolvere saxa, advolvere focis ulmos. *vide Volvere.*

Ādvŏlvŏr, genibus, pedibus. Klekam 2. Vpadam 5. Auff die/ Knye niederfallen. einen Fußfall thun. *phr:* Genua amplexus, genibusque volutans, Hærebat. Volvitur ante pedes. Nec moror ante pedes procubuisse tuos. et genua amplectens effatus talia supplex. admovet illa manum genibus. en blandas manus ad genua tendens, voce miseranda rogat. ante pedes jacuit supplex. *vide Genua flecto.*

Advorsitor, prisc. lege Adversitor.

Advorsum prisc pro Adversum.

Advorsum tempori. Nie ná czás. Nicht Zeitlich.

Advorsum venio, eo, fio alicui. Wychodzę przeciw. Wieder einen gehen.

Advosem Fest. corr. Adversem, i. adversarium.

Ădur, Zboże/ 2. Getreude.

Ădurgeo, Przypieram / Doieżdżam 1. Popycham. Fast Nöthigen.

Ădūrō, Vpalam / Opalam / Przypalam / Powárzył / Dogrzewa mi / Odźiębić. Abbrennen/ versengen --- *aduritque pedes Boreæ penetrabile frigus.*

Ădūrŏr, Vpalam się/ Zágorywam/ Párzę się czym/ Przywiera. Verbrennen.

Ădŭs, ŏris, & *ĕris* Zboże 1. Getreude.

Adusq; idem Ad usq;

Ădustī cŏlōris, Ogorzáły. Angebrennet.

Ădustĭō, Zágorzenie 1. Przypalenie/ Banterzyzowánie. Anbrennung.

Ădustŭs, Przypalony/ Opelzł. Angebrennet

Ădūrŏr, Trawię 2. Wyrabiam 2. Verzehren.

Ădynămŏn vīnŭm, *Gr.* Wino słabe.

Ădytŭm *Gr.* Skrytość/ Swiątnicá. Heimlicher Ort. *Talibus ex adyto dictis Cumæa Sybilla.* Virg. (*Locus secretior Templi, ad quem nulli est adytus, nisi Sacerdoti:*) *syn.* Templum, sacrum, sacellum, penetrale, penetralia. *epith.* Terrificum, latens, venerabile, sublime, inclytum, grande, ingens, pictum augustum, altum, excelsum, aureum, sanctum, fulgidum, sacratum, profundum, penetrale. *phr.* æternumque adytis effert penetralibus ignem. Secretoque adyto gaudent et cœlibe tecto. et ex adyto sortes audire profundo. *vide Templum.*

Adzelari

Adzēlārī ăliquĕm. Esdræ. B. zelo incitari. Rozżarzyć się. *Vulgat.*

ÆDI

Æcāſtŏr, *Æcere, Ædipol* Záiste.

Ædēs, *vel* Ædis *hæ* Kośćiol 2. Kirch/Hauß *Antiqui innumeras struxerunt prolibus ædes.* Cic. *vide Domus vel Templum.*

Ædēs, *hæ* Dom 1. ein Haus. (Capell

Ædĭcŭla, Domek/ Komorá 1. Káplicá. Ein

Ædifex icis, Budownik. Ein Bauer.

Ædĭfĭcātĭo, Budowánie 1. Ein Bau.

Ædĭfĭcātĭuncŭla *idem, &* Domek.

Ædĭfĭcātŏr, Budownik/ Buduiący rad. Ein Bau Herr. *Ædificator erat Centronius & modo curvo.* Juv. *syn:* Cōnſtrūctŏr, ēxſtrūctŏr, cōndĭtŏr, *epith,* Dīvĕs, sŭpērbŭs, prōvĭdŭs. *phr.* Rōmānæ cōndĭtŏr ārcĭs, Cōndĭtŏr ēt văcŭōs mūrīs cīrcūmdārĕ cōllēs dēſtĭnăt.

Ædĭfĭcĭŭm, Budowánie 2. Ein Gebau.

Ædĭfĭcō, Buduię/ Muruię. Bauen. *Ædificare domos, laribus conjungere nostris.* Juv. *syn.* Strŭo, cōndo, cōnſtrŭo, fabrĭcŏr. *phr.* Mœnĭă, mūrōs, mūrōrum mōlēs, āttōllĕrĕ, ērĭgĕrĕ, dūcĕrĕ, mōlīrī, fīgĕrĕ, jăcĕrĕ, cœlō ēdūcĕrĕ, ūrbem, tĕmplūm, dŏmŭm ſtătŭĕrĕ, pōnĕrĕ, cōnſtĭtŭĕre. Tēmplī, dŏmŭs, ūrbĭs tēctă ēxſtrŭĕrĕ, lŏcārĕ, fīgĕrĕ. Fūndāmēntă lŏcārĕ, jăcĕrĕ. Mœnĭă prīmă fūndārĕ. Quĭd prŏhĭbēt mūrōs jăcĕrĕ, ēt dārĕ cīvĭbŭs ūrbēm? ībĭquĕ mĕmēnto prīmă lŏcārĕ mănū, mōlīrīquĕ āggĕrĕ tēctă Tēmplūm dē mărmŏrĕ pōnām. Cōndĕrĕ cœpērūnt ūrbēs, ārcēmquĕ lŏcārĕ, īnſtānt ārdēntēs Tyrĭī, pārs dūcĕrĕ, mūrōs, mōlīrīquĕ ārcēm ēt mănĭbŭs sŭbvōlvĕrĕ săxă: pārs āptārĕ lŏcūm tēctō ēt cōnclūdĕrĕ sūlcō hīc āltă thĕātrĭs fūndāmēntă lŏcānt ălĭī īmmānēſquĕ cŏlūmnas Rūpĭbŭs ēxcĭdūnt; ūrbēm prӕclārām ſtătŭī, mĕă mœnĭă vīdī. Fātālēs mūrōrūm āttōllĕrĕ mōlēs. Săxăquĕ sūbvēctārĕ hŭmĕrĭs trōjānă jŭvābĭt. Rōmŭlŭs ӕtērnӕ nōndūm fūndāvĕrăt ūrbĭs Mœnĭă. Tēmplă Dĕī săxō vĕnĕrābăr ſtrūctă vĕtūſto, Nōn cœptӕ āſsūrgūnt tūrrēs. Strūctă rĭgēnt sŏlĭdō ſtăbŭlōrūm mœnĭă săxō. Strūctĭs ēxūrgūnt ōppĭdă mūrĭs. Cīngĕrĕ mūrĭs ōppĭdă. Mōlīrī āggĕrĕ mūrōs. Ӕtērnām cōndĕrĕ sēdēm, ūrbēm cōmpōnĕrĕ tērrā, mœnĭbŭs cīngĕrĕ. Sŭb tērrā fŏdĕrĕ lărēm. Dūm cōndĕrĕt ūrbēm. Prīmās cūm cōndĕrĕt ārcēs. Pŏ ŭ rĕ īn mōntĭbŭs ūrbēm. ūrbēm cōnſtĭtŭī, lātēquĕ pătēntĭă fīxī Mœnĭă, fīnĭtĭmĭs īnvĭdĭōsă lŏcĭs Trōjămquĕ vĭdētĭs: Quām vēſtrӕ fēcērĕ mănŭs, Hōc īlĭum ēt hӕc lŏcă Trōjӕ ēſsĕ jŭbēt, īpsĕ hŭmĭlī dēsīgnăt mœnĭă fōſsā. Părĭĕtĭbŭſquĕ prĕmūnt ārctĭs, ēt quāttŭŏr āddūnt, quāttŭŏr ā vēntĭs ōblīquā lūce fĕnēſtrās, Ædĭfĭcăt sēmpĕr, mŏdŏ ſīrmīs pōnĭt. Nūnc fŏrĭbŭs clāvēs āptăt, ēmĭtquĕ sĕrās: Nūnc hās, nūnc īllās mūtăt rĕfĭcĭtquĕ fĕnēſtrās.

Ædīlātŭs *us,* Budowniczego urząd. Ein Bau-Meister ambt.

Ædīlĭs, Budowniczy 2. Podwojewodzy/ Kośćielny 5. Ein Bau-Meister.

Ædīlĭtās, Ædĭlĭtatus, Ædĭlĭtium, Budowniczego publicznego urząd. Podwojewodzego urząd. Ein Bau-Meister ambt.

Ædĭtĭtius, Budowniczy 1. Der Baumeister.

Ædes săcră, Kośćioł 2. Ein Kirch.

Ædĭtĭmŭs, Ædĭtŭēns, Kośćielny. Ein Opfferman.

Ædĭtĭmŏr aris, Kośćioł opátruię. Ein Opfermann seyn.

Ædĭtŭŏr, aris. ab Æditivus, vel æditueor, vide Lucret. æditüentes Kośćioł opátruię. Die Kirch besehen.

Ædĭtŭŭs, Kośćielny 5. Zákrystyan. Ein Glöckner/ Sacrist oder Meßner. *syn.* Tēmplī cūſtōs. *Æditus consultus ait: quod prospicit hospes.* Prud.

Ăēdōn, *onis, f. Gr.* Słowik. Nachtigal. *At velut Aedoni Corcæ cum spiritus alto.* Virg. *epith:* Suāvĭs, trīſtĭs, *vide Philomela*

Ægæōn, *onis, Gr.* Dziewięśioł.

Ægĕr, Chory/ 1. Smutny. Kranck/ elend. *Vastus quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn.* Mŏrbĭdŭs, ӕgrōtŭs, īnvălĭdŭs, īnfīrmŭs, lāngvĭdŭs, lāngvēns. *phr.* Mŏrbō lāngŭēns, āffēctŭs, mŏrbĭs grăvĭs, dēcŭmbēns, ſquālēns, tēntātŭs, āfflīctŭs, prēſsŭs, ōpprēſsŭs, lāngŭĭdŭs; lāngŭēſcēns, frāctŭs. Lāngŭĭdă mēmbră trăhĕrĕ, ōră būxō pāllĭdĭōră gĕrēns. Mŏrbī crŭcĭātĭbŭs īctŭs. Mēmbrĭs ӕgēr, ārtŭs īnvălĭdī, īnvălĭdŭm cōrpŭs. Lāngŭĭdă mēmbră ōſsă mŏrbō cōllāpsă. Quēm lāngŭŏr hăbĕt. Prōxĭmŭs ōrco lĕtho. Jam prŏpĕ dēpŏsĭtŭs, cĕrtē jām frīgĭdŭs ӕgĕr. Quēm tēmpŏrĕ lōngō. Tōrrĕt quārtă dĭēs, ōlĭmquĕ dŏmēſtĭcă fĕbrĭs. Cōntĭnŭō ēſt ӕgrĭs ălĭŭs cōlŏr; hōrrĭdă vūltūm Dēfōrmăt mācĭēs. Quēm mŏvēnt pŏsĭtӕ fāſtĭdĭă mēnſӕ, Quēm nēc Cĕrĕrĭs nēc tāngĭt cūră Lyӕī. ād Mĕdĭcūm ſpēctō vēnĭs fŭgĭēntĭbŭs ӕgĕr. ūltĭmă pārs ănĭmӕ dūm mĭhī rĕſtăt, ădēs. Nōn ēſt īn Mĕdĭcō sēmpĕr rĕlĕvētŭr ŭt ӕgĕr; īntĕrdūm dōctā plūs vălĕt ārtĕ mălūm. *vide Moribundus.*

Ægĕr ănĭmī, ănĭmō, āb ănĭmō, Utrapiony/ Betrübt.

Ægĕr cūrīs, Frásowliwy. Sorgfältig.
Ægilōps, ōpis m. Gr. Owieśek/ Dąb/ Fistulá 1. Die Fistel in den Augen.
Ægipăn, ānis m. Gr. Mießániec 1. Der ein Mann und Weib zu gleich ist.
Ægīrinūm, Gr. Topolowa máść.
Ægis, idis, f. Gr. Puklerz/ Modrzew/ proprié Kozia skorá.
Ægithūs, ti, m Gr. Czeczotká. Ein Vogel
Ægulă, fub Siárká. Schwewel.
Ægŏcĕrăs, ătos, vel ătis n. Gr. Boża krawká ziele. Bockshorn.
Ægŏcĕrōs, otis, m. Gr. vel Ægŏcĕrūs ri, Koziorożec. Steinbock. *Quo pacto æstivi se partibus ægocerotis.* Luc. *syn.* Capricōrnūs, ăriēs căper. *epith.* ūdūs humidūs, frīgidūs gelidūs, cĕlĕr, cōrnigĕr, nĭvōsūs. *vide Capricornus.*
Ægŏnychŏn n. Gr. Wroble proso.
Ægŏnŏmūs, Gr. Koziarz/ Ein Geißhirt.
Ægŏphthalmŏs, *secundæ, hæc, verba, vel his, lapis pretiosus Gr.* Koziooki ziele.
Ægrē, Łedwie/ Trudno. Schwärlich/ Kümmerlich. *Cærula quem genitrix, ægre solata dolentem.* Ovid. *syn.* Vix, mŏlēstē, malē, dĭffĭcūltĕr.
Ægrē āccipiō, ægrē mē id hăbĕr, Zá złe mam. Vor übel auffnehmen.
Ægrē ēst mihi, Przykro mi/ Smęcę się/ Złe mi/ Márkotno mi/ Nie mogę. Traurig sein. (thuen.
Ægrē făcĕrē ălicui, Ná złość. Zu trutz
Ægrē fĕrō, ægrē mē hăbĕt. Márkotno mi Verdriessen.
Ægrō, es. Choruię 1. Kranck sein.
Ægrēscō, Choruię 1. Truchleię/ Złe mi/ Zarzy się/ Przybywa. (Krancken.
Ægrio, is, ire. Ægrisco, is, ere. Choruię 1.
Ægrĭmōnĭă, Zal f. Bekümmernus.
Ægrĭtūdĭnē ăffĭcĭor, ŏpprĭmŏr. Smęcę się Betriben.
Ægrĭtūdō, Chorobá 1. Smutek/ Zal. Kranckheit. *Soletur senium, ægritudinemque.* Phal. *syn.* Mōrbūs, lănguōr. *vide morbus, vel ănxiĕtās, cūră, sōllĭcĭtūdō, vide Cura.*
Ægrĭtūdō mĕntis, Szaleństwo f. Vnsinig-
Ægrōr, ōris, m. Chorobá. Kranckheit (keit

Ægrōtātiō, Chorowánie/ Chorobá. Schwachheid.
Ægrōtō, Choruię/ Słábieię. Kranckseyn *Ægrotant Medici, fraudantur Iureperiti. syn.* Lănguĕo, dĕcūmbo, dŏlĕo, *phr.* Mōrbō, mōrbīs lăbōrārē, lănguērē, lănguēscĕrē, dĕcūmbĕrē, cōnfĭcī, ĕxĕrcērī, tĕntārī, ăffĭcī, prĕmī, vĕxārī, tŏrquērī, crŭcĭārī, cōnflīctārī, squāllērē, atrōcī prēssum dĕcūmbĕrē mōrbo. Grăvĭbūs morbī crūcĭātĭbūs ūrī. Trĭstēs īncēssūnt pĕctŏră mōrbī: Mēmbră frāctā, lāssōs ărtūs īn ŏmnī tŏrō vērsārē, ad præsēpē gĕmĭt mōrbō mŏrĭtūrūs īnērtī. Sălūtē dēstĭtūī. Pāllēnt ēxāngūī cōrpŏră mōrbō, īmā lăbōrānt cōntĭnŭīs crūcĭātĭbūs ŏssă. Tābĭfĭcūs cōrpŏră lănguŏr hăbĕt. ægrō fum cōrpŏrē, ægrūm trăhĕrē cŏrpŭs. Sŭbēūnt mōrbī, trīstīsquē sĕnēctūs. Līnquēbānt dūlcēs ănĭmās, aut ægrā trăhēbānt cŏrpŏră. Pāllĭdă vīx cŭbĭtō mēmbră lĕvārē pŏtēst. Vīs mōrbī dĭstrāctă pēr ārtūs. Tūrbăt ăgēns ănĭmam. Pāllĭdăquē ēxāngŭī squāllēbānt cŏrpŏră mōrbō. Mōrbūs mēmbră pŏpŭlātŭr. Morbūs dēcērpĭt cŏrpŏrē vīrēs. Fŭrĭt, ătquē ārtūs dēpāscĭtŭr ārĭdă fĕbrĭs.
Ægrōtūs, Chory 1. Kranck/ schwach. *Ægroto domini deduxit corpore febres.* Hor. *v. Æger*
Ægrūm, Chorobá f. Kranckheit.
Ælūrūs, Gr. Kot. Ein Katzen.

Æ M Æ N

Æmĭdūs, Nádęty. Aüffgeblásen.
Æmūlāndūs, Pożądány Begehrt.
Æmūlatiō, Æmūlatūs, us Miłość zawistna/ Zazdrość/Przećiwiánie się 1. 2. Násládowánie zawistne/ Przépych. Nachfolgung.
Æmūlātŏr, Násládowcá zawistny. Nachfolger. *Viventis atrox æmulator hostiæ.* (Jamb.)
Æmūlātūs ăgō, Waśnię 1. Przećiwiam się. Sich Wiedersetzen.
Æmūlŏr, Násláduię/ Przećiwiam się 2. Wyrázić chcę/ Podobny iestem/ Zayzrzę/ Ná przepych/ Ná udry. Nachfolgen/ Nachaffen. *Ipse meas solus, quod nil est, æmulor umbras* Promp. *syn.* Ĭmĭtŏr, īnvĭdĕo, sēctŏr *vide Imitor.*
Æmūlūs *subst.* Násládowcá 1. 2. Konkurent/ Przećiwnik/ Zawistnik. Nachfolger/ Nachaffer. *Æmulus exceptum Triton (si credere dignum est)* Virg. *syn.* īmĭtātŏr, sēctātŏr, *vel* īnvĭdūs, ădvērsărĭūs, cōntrārĭūs.
Æmūlūs *adiect.* Zazdrośćiwy. Neüdiger.

Ænēā bārbā hōmō, Lisowáty.
Ænĕātŏr, Trębácz. Ein Trompeter.
Ænĕōlūm, Miedziány státek Kocialek. Ein Kessel.
Ænĕūs, Mośiądzowy. Von Ertz. *Lætus ut in circo spatiere aut Æneus, ut stes.* Hor: *syn.* āhēnĕūs. *vide Aheneus.*
Ænīgmă *tis. n. Gr.* Mowá trudna Rätzel --- *propriis ænigmata vultus.* Prud: *epith.* obscūrūm, difficĭlĕ, dūbĭūm, cæcūm, Thēbānum; tĕnĕbrōsūm, ăncĕps, ābdĭtum, rĕcōndĭtum, ārcānum, ædĭpæum, īnvŏlūtum, lătēns, lătĭtāns, sēcrētum. *phr.* Cæcă ænīgmătă sōlvĭt.
Ænīgmătĭcūs, *Gr.* Trudny. Irrig.
Ænŏbārbūs, Lisowáty. Ein Rothbart.
Ænōs, *vel* ænūs, *Gr.* Bayká / Gadká 3. Chwalenie. Ein Rätzel frag.
Ænulum, idem Æneolum.
Æŏlĭpylă *æ, Gr.* Alembik.
Æcōnĭă, *æ, Gr. sub* Dąb/ Ein. Eyche.

ÆQU

Æquābĭlĭs, Jednostáyny/ Łáskáwy 1. Rowny 1. 3. Gleichförmig.
Æquābĭlĭtās, Jednostoyność/ Łáskáwość 2. Rowność. Gleichförmigkeit. --- *Nec enim de æquabilitate movebor.* Mart.
Æquābĭlĭtĕr, Jednostáynie/ Rowno.
Æquævūs, Rowiennik 2. Gleichen Alters. *Ut Regem æquævum crudeli vulnere vidi.* Virg. *syn.* cōævūs, cōætānĕūs, æquālĭs.
Æquālĭs, *adiect.* Rowny 1. 3. Jednostáyny. Gleich. *Et nunc æquali tecum pubesceret ævo.* Virg. *syn.* æquābĭlĭs, æquūs, pār, cōmpar sĭmĭlĭs, *vel* æquævūs.
Æquālĭs *subst.* Rowiennik.
Æquālĭtās, Rowność. Gleichheit.
Æquālĭtĕr, Rowno. Gleichlich. *Gratia pyramidum nobis æqualiter adsit.* Ovid.
Æquāmĕntūm, Klubá 2. Wagá rowna/ Szal klubá/ Szal stanie. Gleich gewichte.
Æquănĭmĭtās, Cierpliwość. Geduldigkeit
Æquănĭmĭtĕr, Skromnie. Geduldig.
Æquănĭmūs, Nieobrużeny. Geduldig/ Gutwillig. *Æquanimus fiam te iudice siue legenda.* Auf. *syn:* Mōdĕrātūs, pătĭēns, tōlĕrāns.
Æquātĭo, Pomiar. Mässigkeit.
Æquātŏr, Porownánia dniá z nocą punkt. Gleichkreiß. *Vltra æquatorem gens est asperrima bello.* Nat. C.

Æquè, Rownie/ Jednáko/ Spráwiedliwie/ Ták bárzo. Eben so/ billich. --- *æque iuvenumque Magistri.* Virg. *syn.* Părĭtĕr, sĭmĭlĭtĕr, æquālĭtĕr, nōn sĕcūs, haūd sĕcūs, nōn ălĭtĕr, haūd ălĭtĕr.
Æquĕ ăc, æquĕ ātquĕ, æquĕ, quăsi, *&c.* Rownie iák. Nicht desto minder.
Æque, quĭcquăm, Nic 2. Nichts.
Æquè quàm, Ták/ Ják. Also/ Wie.
Æquè ŭt ōlĭm, Po stáremu. Nach altem gebrauch. (gutt haben.
Æquī bŏnīquĕ făcĭō. Zá dobre mam. Vor
Æquī sērvātĭssĭmūs, Spráwiedliwy. Gerechter.
Æquĭdĭālĕ, Porownánie dniá y nocy.
Æquidici versus. Diomedi, in quibus singula verba, singulis opponuntur, ut Alba ligustra cadunt, &c. Rober. Constantin.
Æquĭdĭēs, ei, vel Æquĭdium, Porownánia dniá z nocą punkt. Gleicher Tag. --- *Æquator Solem statione reflexis, æquidiemq; facit &c.* Archith. *Æquidium duplex, pacato frigore & æstu.* Mant.
Æquiformes versus Diomed. in quibus nulla vox est composita. Rober. Constan.
Æquĭlŏtĭūm, Æquilantum, al. Æquilauium, sub Pol. Die Helfte.
Æquĭlātătĭo, Rowność. Gleichheit.
Æquĭlātĕrūs, sub Rowny 3. Gleich.
Æquĭlĭbrĭō stăbĭlĭō, Vstawiam prosto/ Gleich setzen.
Æquĭlĭbrĭs, Rowny wagą/ Wagi rowney. Gleiche Wage.
Æquĭlĭbrĭtās, Rowność / Wagá rowna/ Szal klubá/ Szal stanie. (Gewicht
Æquĭlĭbrĭūm, Wagá rowna. Gleich *syn.* Æquābĭlĭtās: æquālĭtās. *phr.* Jūstă pārī prĕmĭtūr cūm pōndĕrĕ lĭbrā: Pronā nĕc hāc plūs pārtĕ sĕdĕt nĕc sūrgĭt ăb īllā.
Æquĭmănūs, Oboręczny / Der lincks und recht ist.
Æquĭnōctĭālĕ tempūs, Æquinoctium, Porownánie dniá z nocą. Gleich des tags und Nachts.
Æquĭnōctĭālĭs, Jrśienny / Wieślenny/ i Porownánie 2. Tag oder Nacht gleichmässig. *Iam cæli furor æquinoctialis* (Phal)
Æquĭnōctĭālĭs cĭrcŭlūs, Porownánia dniá y nocy punkt. *Æquipăr,*

Æquĭpar, aris, Rowny 3. Gleich Paar. *Bissenas partes qui continet æquipares? as.* Aus. *syn.* Pār, nōn impār.

Æquĭpărābĭlis, Porownánia godny. Wehrt zu Vergleichen. - - - *velut æquiparabile quicquam.* Prud.

Æquĭpărātĭo, Rowność/ Gleichmachung.

Æquĭpărō, æquipĕrō *Lipsius* Przyrownywwam/ Zrownywam/ Gleich machen. - - - *solum æquiparas sed voce Magistrum.* Virg. *syn.* Cōmpăro, cōnfĕro, æquo, ēxæquo, ădæquo. *vide Comparo.*

Æquiperabilis apud Plautum Trinummo legunt quidam pro Æquiparabilis.

Æquĭpēs edis, Rowny 3. Gleich.

Æquĭpōllēntĭă, Rownosć. Gleichheit.

Æquĭpōllĕō, Rownam 6. Gleich/ so viel gelten. *vide Aequivaleo.*

Æquĭpōndĭum, Gwicht/ Przezmignowa wagá. Gleich gewicht.

Æquĭssĭmūm ōptĭmūm, Słuß, Billich.

Æquĭtās, Rownosć/ Słuß/ Sprawiedliwosć/ Łáſkáwosć. Billigkeit. *syn.* Æquum. *vide Iustitia.*

Æquĭtĕr, Rowno. Gleich.

Æquĭvălĕō, Rownam Gleichgelten/ gleichwerth seyn. *Nulla potest modulis æquivalere tuis.* Ovid. *syn.* Æquĭpōllĕo. *phr:* Tāntum vălĕo, pōllĕo. Tāntī sum prĕtĭī. Pār sum prĕtĭō.

Æquivocum nomen commune multis, ratione substantiæ diversis. *Sipont. Homonymum idem.*

Æquivocus versus Diomed. in quo syllaba ultima congruit penultimæ, Grata malis. Ethoicus Servio.

Æquō, Rownam 1. 2. 3. Zrownáć/ Dosćigam/ Nádążam zá kim/ Stoi zá tyle. Gleich/ eben machen. *syn:* ădæquo, ēxæquo, pār, æquālē rĕddo, făcĭo, ēffĭcĭo, *phr.* Părtĭbūs jūstīs æquō. Nūllō dīscrīmĭnĕ hăbērĕ. Quātŭŏr īn pārtēs dīvīsum mēnsĭbūs æquīs. ēt pĕdĭbūs sūmmās æquābĭs, ărēnās. Jūstā pārī prēmĭtūr, vĕlŭtī cūm pōndĕrĕ lībrā. Prōnā nēc hāc plūs pārtĕ sĕdēt, nēc sūrgĭt ăb īllā.

Æquō, *as*, sōlo. Znośię 6.

Æquô ănĭmô, Zá dobre/ Vor gutt.

Æquŏr, ŏris, Rownia / Morze 1. Pole. Das Meer. - - - *vastum maris æquor arandū.* Virg. *syn.* Mārĕ āltum, prōfūndum, pōntŭs frĕtum, sălum, cærŭlă, pĕlăgŭs, mārmŏr, ōcĕănŭs, Nēptūnŭs. Nēptūnĭă ārvă. *vide Mare. vel* plānĭtĭēs. cāmpŭs ăpērtŭs, lātŭs. *vide Planities.*

E

Æquŏrĕŭs, Morski. Das zum Meer gehört. *Sterneret æquoreas æquore nata vias.* Ovid.

Æquūm, *subst.* Rownia/ Słuß/ Spráwiedliwosć. Das billich ist. *syn.* Fās ēst, pār ēst, Fās ĕt jūră vŏlūnt.

Æquūm bŏnūm, Łáſkáwosć/ Słuß. Recht

Æquŭs, Rowny 1. 5. Słußny/ Spráwiedliwy/ Kontent. Billich. *Victor erat quamvis æquus in hoste fuit* Prop. *syn:* Jūstŭs. *phr:* ōbsĕrvātīssĭmŭs æquī. Jūstĭtĭæ fautŏr, Jūrĭs, *vel* æquī dēfēnsŏr. *v. Iustus.*

Æquŭs dīscēdŏ, Przeſtáię 5.

ÆRA

Aēr, ĕris, Powietrze 1. Die Lufft. *Alta petunt aer, atque aere purior ignis.* Ovid: *syn:* Æthēr, æthră, văcŭum, ĭnānĕ, Jūppĭtĕr aūră, nūbĭlă āstră, d.um. *epith.* Lĭquĭdŭs, văcŭŭs, tĕnŭĭs, hūmĭdŭs tĕnĕr, pūrŭs, spīrābĭlĭs, rōrĭfĕr, mĕābĭlĭs, ăgĭtātŭs, plŭvĭŭs, cīrrūmflŭŭs, ūdŭs, rōscĭdŭs, aūrĭcōmŭs, līmpĭdŭs, īgnĭfĕr, fūlgēns, mūtābĭlĭs, sĕrēnŭs, nĭmbōsŭs, rārŭs, prōcēllōsŭs, *phr.* āĕrĭī trāctŭs, āĕrĭī cāmpī, āĕrĭă plāgă, āĕrĭæ ōræ, dŏmŭs, plāgæ, aūræ, ĭnānĭă cœlī. Cœlī spīrābĭlĕ nūmĕn. Īn æthĕrĭās vŏlŭcrĭs sē sūstŭlĭt ōrās. Vēctŭs pĕr ĭnānĭă cūrrū. Lăpĭs văcŭum, pĕr ĭnānĕ vŏlūtŭs. Jūppĭtĕr hūmĭdŭs aūstrĭs. Nĕc īn văcŭum pŏtĕrūnt sē ēxtēndĕrĕ rāmī. Lăxĭs pĕr pūrūm īmmīssŭs hăbēnĭs. Sĭnĕ nūbĭbŭs āĕr līmpĭdŭs. Cālĭgāns nūbĭbŭs āĕr. Cœlī īn rĕgĭōnĕ sĕrēnā, āĕrĭs īn cāmpīs lātĭs, āĕră pĕr văcŭum fērrī, ātquĕ āssūrgĕrĕ īn aūrās. Vŏlāt sūbră fulvŭs Jŏvĭs ālĕs īn æthrā. In nūbēm cōgĭtūr, āĕr. Plŭvĭŭs tērrīs īrāscĭtūr āĕr. Tĕpĭdūm vŏlŭcrēs cōncēntĭbŭs āĕră pūlsānt. Līttŏră plāngūntūr flūctū ēt văgŭs īntŏnăt āĕr. āĕrĭs ūt pătŭlī jām cōnscĭă pērmĕăt æthram. Tūrgĕt vēntĭs āĕr nĕbŭlōsŭs. Nūbĭlă sī fŭlgēnt, īn tēmpŏră vērtĭtūr āĕr.

Aēr mănēs, pĭgĕr, dēnsātŭs, Zaduch 1. 2.

Aēră, *æ*, Rokol. Rok/ 1. Ráchownicze literry/ Znák ná pieniądzách. Ein Zeichen auf dem Geld. (Geld.

Ærā, *in plurali* Pieniądze/ Winá pienieżna.

Ærāmĕn, Miedziány ſtátek. Ein Kupfernes Gefäs.

Ærāmēntūm, Ærāmēntă, *orum*, Dzwon/ Mosiężne rzeczy. Ein glocken.

Ærārĭă, Mosiężna gorá. Ein Kupfer berg

Ærārĭă fâbrĭcă, Mosiężne rzemięſło. Ein Kupfernes handwerck.

Ærārĭă fōrnāx, Rudá 1. Mosiężna hutá.

Ærārĭă

Ærāriă ōfficīnă, Kotlárſki wárſtat.

Ærārii Præfectūs, Quæſtŏr, Tribūnūs, Podſkárbi. Schatz-Meiſter.

Ærārĭūm, Skarb Rzeczypoſpolitey 1. 2. Schatzkammer. *Regales ut opes & ſacra æraria ſervent.* Man. *ſyn:* ŏpēs pūblĭcæ, fiſcūs.

Ærārĭūs, *ſubſt* Kotlarz/ Mincarz/ Mosiądzem robiący/ Podſkárbi/ Ein Keſler.

Ærārĭūs, *adiect.* Mosiądzowy/ Podły. Kupfern.

Ærārĭūs mīlēs, Zolnierz pieniężny.

Ærārĭūs ſcrībă, Podſkárbi. Ein Rent-Meiſter.

Ærātūs, Mosiądzowy/ Miedziány. Verkupffert. *ſyn:* ærĕ tēctūs, ŏbdūctūs, mūnītūs, īnſtrūctūs, ārmātūs grāvĭs.

Ærātūs hŏmŏ, Dłużnik 1. Ein Schuldner.

Ærĕ dīrūtūs mīlēs, Zołnierz ſkaràny. Ein Geſtrafter Soldat.

Āĕrēs, *hi ſub* Powietrze 1. Die Lufft.

Ærĕūs, Mosiądzowy. Das von Ertz oder Kupffer gemacht. - - - *micat æreus enſis* Virg. *ſyn.* āhēnūs, āhēnĕūs, ærātūs.

Æreus, lege Ærius.

Ærĭcă, æ, Śledź. Ein Hering.

Ærĭfĕr, Mosiężyſty. *Ærificè ſub* Miedziány. Der Kupffer trägt. *ærifera comitum concrepuere manus.* Ovid.

Ærĭfĭcĭūm, Miedziány ſtátek/ Mosiężne rzeczy/ Mosiężne rzemieſło. Ein Ertzen-(gefäs.

Ærĭmĕn, Miedź. Ertz/ Kupfer.

Ærĭnĕūs, Ærĭnūs, *ab æra, æ,* Kąkolny.

Ærĭnūs, *ab Ære.* Mosiądzowy. Ertzig.

Ærĭpēs, *edis omne adiect.* Predkonogi/ Wiátronogi. Ein Kupffetner Fuß. *Fixerit æripedem cervam licet, &c.* Virg. *ſyn:* vēlōx, cĕlĕr, præcēps, præpēs.

Ærĭs ălĭcūĭūs, Zacz. Wie Viel.

Āĕrĭs flūŏr, flūxūs, Wiátr. Der Wind.

Ærĭs glăcĭēs, Zwierćiádło. Der Spigel.

Ærĭs mīllĭă, *ſub* Złoty. Ein Gülden.

Ærĭs pălĕă, ſquāma. Mosiężna ſkwárá, Die Hitze des Ertzes.

Ærĭs tērnī: ærĭs dēnī, cēntēnī, & *ſub* Siedm pieniążkow. Zwey Kreutzer.

Ærĭsŏnūs, Brzmiący. Wieder thönent.

Āĕrĭūs, Powietrzny/ Wyſoki/ Biały jáſno. Lüfftig. *nec gemere aeria turtur ceſſabit ab ulmo.* Virg. *ſyn.* æthĕrĭūs *vel* æthĕrĕūs cœlēſtĭs, sȳdĕrĕūs, *vel* ăltūs, sūblīmĭs, ēxcēlsūs, ēdĭtūs, ārdŭūs, cēlsūs, prōcērūs.

Ærīzūsă gēmmă, Turkus/ Ein Jaſpis.

Ærŏ, *as,* Mosiądzem/ ábo miedzią robię. Mit Ertz machen. (Ein Perle.

Ærŏīdēs *lapis, gemma, m. f. Gr. ſub* Beryl.

Ærŏmăntĭă, *Gr.* Wrożká 2.

Ærŏmĕlī, *n. Gr.* Manná 4. Himmel brod.

Ærōsum aurum, Fałſzywa monetá. Falſch (Geld.

Ærōsūs, Mosiężyſty/ Nieſzczery.

Ærūcă, Rdzá 1. Grynſpan. Spongrün.

Ærūgĭnŏ, *as,* Rdzewieię. Rüſten.

Ærūgĭnōſus, Zárdzewiáły. Roſtig.

Ærūgŏ, Rdzá/ 1. Gryſzpan/ Suchość/ Nieſzczerość/ Łakomſtwo. Ertz oder Kupffer Roſt. *Si reddat veterem cum tota æruginė ſollem.* Juv. *ſyn.* Rubīgo, *prim. anc. epith.* Scabră, tētră, nīgră, tūrpĭs, vĭrĭdĭs. *vide Rubigo.*

Ærūgŏ ſcolecia, raſilis. Mosiężny proch. Mos pulwer. (pfer

Ærūmĕn, Miedź Allerey Metall/ Ertz/ Ku-

Ærūmnă, æ, Vtrapienie/ Nieſzczęście. Mühſeligkeit/ Elend. *ſyn:* Mœrŏr, dŏlŏr, *epith,* Grāvĭs, mălă, dūră, lūctĭfĭcă, trīſtĭs, crūdēlĭs, lūgūbrĭs. *vide Mœror, Miſeria.*

Ærūmnābĭlĭs, Żáłoſny. Traurig.

Ærūmnālĭs, Cieſzki 2. Schwer.

Ærūmnæ, Ærūmnŭla, Widły 1. Ein Gabel.

Ærūmnātūs, Plaut. cor: Deartuatus

Ærūmnōsūs, Nędzny. Mühſelig/ *ſyn:* īnfēlīx, mĭsĕr, īnfōrtūnātūs. *vide Miſer.*

Ærūſcātŏr, Szálbierz. Ein Betrieger.

Ærūſcŏ, as, Zbieram/ Samlen.

Æs, æris, Miedź/ Mosiądz/ Dzwon/ Wagá 7. Winá pieniężna. Ertz oder Kupffer *Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat.* *ſyn.* ærĭs mĕtăllum. *vide Metallum. epith:* dūrum, sŏlĭdum, ſplēndĭdum, grāvĕ, tīnnŭlum, Cŏrīnthĭum. *phr:* ārgēntī rīvōs, ærĭsquĕ mĕtāllī ōſtēndīt vēnīs tēllūs. Nēxæ ærĕ trābēs fŏrĭbūs cārdo, ſtrīdēbāt āhēnīs. ēxcūdēnt ālĭī ſpīrāntĭă mōllĭbus æra. *pecunia, nummus,* (*vide Pecunia,*) Tūbă, būccĭnă, lĭtŭūs cŏrnū, claſsĭcum. *phr. Tinnulaque æra ſonant. arguta cavis tinnitibus æra cum bellicus are canoro, ſigna dedit tubicen.* vide Tuba.

Æs ălĭēnum, Dług j. Schulden.
Æs ălĭēnum cōgō, cōnflō, cōntrăhō, hăbĕō, făcĭō, &c. Dłużę się j. Schulden machen.
Æs cāldārĭum, fūsĭlĕ, cāmpānum, tĭnnŭlum. Spiżą j. Kupfer.
Æs cŏrōnārĭum, Mosiądz/ Messing.
Æs cuprĕum, Cyprĭum, dūctĭlĕ, rēgŭlārĕ. Miedź. Allerey Metall.
Æs grăuĕ, *sub* Poczwórny grosz/ Pieniądze
Æs mănŭārĭum, Wyrobek/ Wygrane/ (Gewin
Æs mīlĭtārĕ, Żołd/ Lohn.
Æs nātum, Obrywka. Zinsen Gewin.
Æs rŏtūndum, Cymbał/ Ein Cymbel.
Æs sīgnātum, Pieniądze/ Geld.
Æsălō, æsălōn, *onis, Gr* Drzemlik.
Æschrologĭă, *Gr.* Mowá plugáwa/ Garstige reden.
Æschynomenē, *es, Gr.* Żywoplon ziele.
Æscŭlātŏr, Szálbierz. Ein Lugner betrieger.
Æsculus, *lege* Esculus.
Æscōpĭcūm *onis, sub* Nadrożne/ Zehrgeld.
Æstās, Láto/ & *sub* Rok. Der Sommer. *Qualis apes æstate nova, per florea rura.* Virg. *syn:* æstīvum tēmpŭs, *epith:* Pūlvĕrŭlēntă ignĕă, tōrrĭdă, călĭdă, fĕrvēns, fērvĭdă, sērēnă, ĭnērs, sĭtĭēns, mōrbōsă, lāscīvă, fōrmōsă, fērtĭlĭs, lætă, jūcūndă, flōrēns, ŏptātă, spērātă, pīctă, pēstĭfĕră flāmmĕa, sīccă. *Phr.* æstĭfĕrī dĭēs. Sīrĭŭs, ārdŏr, æstīvă tēmpŏră. Pārs fērvēntĭŏr ānnī. Călĭdīssĭmă, sōlĭbūs æstās. Fōrmōsă mēnsĭbūs æstās. Spīcĕă sērtă gĕrēns, Fīndēns Phæbæīs ignĭbŭs ārvă: Vēstĭēns, ōrnāns, cūlmīs Cĕrĕālĭbūs āgrōs. Tēmpŭs quō tōrrĭdŭs æstŭăt āēr. Glēbāsquĕ jăcēntēs pūlvĕrŭlēntă cŏquĭt mātūrīs frūgĭbūs æstās.
Æstātĕ, Lecie. Zur Sommers-Zeit. Dūm tērrĭs īncŭbăt æstās. Cūm tērræ ārdōrĕ dĕhīscūnt ārvă călōrĭbŭs hĭānt. ārvă hĭūlcă sĭtĭ rūmpūntŭr: ūtūntŭr grāmĭnă cāmpīs: Dēnsæ tōrrēntūr ărīstæ. Cūm grăvĭs ēxūstōs æstŭs hĭūlcăt ăgrōs. Cūm ēxūstŭs ăgĕr mŏrĭēntĭbŭs æstŭăt hērbīs. ŭbĭ hĭūlcă sĭtĭ fīndĭt cănĭs æstĭfĕr ārvă. Cūm sĭtĭūnt hērbæ ēt pĕcŏrī jām grātĭŏr ūmbră ēst. ŭbĭ pūlsam hўĕmĕm Sōl āurĕŭs ēgĭt sŭb tērrā cœlūmquĕ æstīvā lūcĕ reclūsĭt. Cūm pēr sūmmă pŏlī phœbūm trăhĭt āltĭŏr æstās. ārēntēs cūm fīndĭt Sīrĭŭs āgrōs. Cūm sīccās īnsānă cănĭcŭlă mēssēs Tōrrĕt, cŏquĭt. Cūm călĕt, ēt mĕdĭō Sōl ēst āltīssĭmŭs ōrbĕ, ārĭdă cūm sĭtĭēns ēxcŏquĭt ārvă Lĕō. Cūm cūlmīs āgrōs vēstĭt Cĕrĕālĭbŭs æstās. Cūm Cĕrēs īncūrvā fălcĕ rĕsēctă cădĭt, Mātūrīs cūm flāvĕt cāmpŭs ărĭstīs, Cūm sīccōs cāncĕr ădūrĭt ăgrōs, Cūm lætæ tūrgēnt īn pălmĭtĕ gēmmæ.
Æstĭfĕr, Paláiący/ Gorący j. Sommer-trächtig. *Æstiferæ Libyes viso Leo cominus hoste.* Luc, *syn:* Fērvĭdŭs, æstīvŭs.
Æstĭmābĭlĭs, Zacz/ Ważny/ Oszácowány/ *sub* Nieoszácowány. Geschätzt.
Æstĭmātă pœnă, Winá 2. Schuld.
Æstĭmātĭō, Cena j. Szácowánie/ Schatzung
Æstĭmātĭō cēnsūs, Popis j. Musterung.
Æstĭmātŏr, Szácownik/ Sędźia. Ein Schätzer. *Rerum æstimator, si tamen tecum exigas,* (Jamb:) *syn:* Jūdēx. *epith:* æquŭs, jūstŭs, ĭnīquŭs. *vide Iudex.*
Æstĭmātōrĭŭs, Szácunkowy/ Das zuschätzen ist.
Æstĭmĭă, Szácowánie. Schatzung.
Æstĭmō, Szácuię/ Ważę sobie co/ Rozważam j. Trzymam o kiem/ Mierzę. Schätzen/ hoch achten *Quo redit ad fastos, & virtutem æstimat annis.* Hor. *syn:* Jūdĭcō, ēxīstĭmō, cēnsĕō, *vel* cōnsīdĕrō, *vel* māgnī, pārvī făcĭō, pēndō
Æstĭmō lītĕm, Przesądy nákázuię.
Æstīvă, *orum*, Letnié mieszkánie/ Leża letnia/ Chłodnik j. Sommerhauß. --- *Sed tota æstiva repente.* Virg. *syn:* æstīvă cāstră.
Æstīvă ăgō, æstīvō, *as*, Latuię j. Den Sommer verschliessen. *Amnibus & nudo jubat æstivare sub æmo.* Stat.
Æstīvē, Letko/ Letnié. Sommerlich.
Æstīvōsŭs, æstŭāns, Gorący. Südend heis
Æstīvŭs, Letni/ Sommerlich. *Solibus hybernis æstiva gratior umbra* Ovid.
Æstŭārĭă, *orum*, Morskie przychodzenia mieysce/ Meer sumpff.
Æstŭārĭum, Wylewki/ Odnogá morska/ Miałkość/ Dziurá. Lufftloch.
Æstŭātĭō, Palánie/ Chciwość. Brennung.
Æstŭō, Palam j. 2. Gorąco mi/ Pramy Znoię się/ Burzy się j. 2. Żądam/ frásuię Trudność mam. Erhitzt seyn. *Et cum exustus ager morientibus æstuat herbis.* Virg. *syn:* Fērvĕō, flāgrō, exæstŭō, *vel* flūctŭō, ăgĭtŏr.
Æstŭōsĭŭs, Gorąco j. Heis.
Æstŭōsŭs, Gorący/ Hitzig. *Gregem æstuosa torret impotentia.* (Jamb. pur.)

Æstus, *m*, Gorącość / Palánie / Wrzáwá y Burzenie 2. Morskie burzenie / Chciwość / Zátrwożenie. Hitz. *syn.* Calor, ardor, fervor, *vel* fluctus, motus, *epith.* Flammifer: sidereus, fervens, urens, malignus, gravis, fervidus. *phr.* exuperant flammæ, furit æstus ad auras. Propiusque æstus incendia volvunt, undisono motum mare fluctuat æstu, æstus erat magnusque labor, geminaverat æstum; asperque siti atque exterritus æstu. Lassos æstu fervente lacertos. Cum gravis exustos, æstus hiulcat agros. Vario mare fluctuat æstu. *Vide Fluxus maris.*

ÆTA

Ætas, Wiek / Czás / 1. Rok. 1. Látá 1. Zywot Das Alter. *Ætatis facta est tanta ruina meæ.* Ovid. *syn:* ævum, sæculum, ævi spatium, *vel* vita, anni, tempus, vitæ tempus, *epith.* Fugitiva brevis, irrevocabilis, matura, velox, præceps, propera, cita, instabilis, irrequieta, caduca, præpes, fallax, fugiens, revolubilis, lubrica, præterita. *phr:* Cito pede fugiens. Singula vertens, omnia fert ætas, utendum est ætate; cito pede labitur ætas. Labitur occulte, fallitque volatilis ætas, et dubiæ submittit cuncta ruinæ Nostra brevis veloxque ætas et plena laborum. Cum matura adoleverit ætas. ubi quarta accesserit ætas, nunc tertia vivitur ætas. *Vide Pueritia, Adolescentia, Iuventus, Virilis ætas, & Senectus.*

Ætas bona, Młodzieństwo.

Ætas decursa acta, ingravescens mala Stárość.

Ætas decrepita extrema præcipitata summa. Zgrzybiáłość /

Ætas legitima, Látá / Rok 1.

Ætas media *sub* Srzednich lat.

Ætate affecta, ingravescente homo, Létni

Ætate confectus, Zgrzybiáły.

Ætate parili ætate par, Rowiennik.

Ætate progrediente, Zá láty.

Ætate progressus, provectus, ætate prope acta, decursa. Podstárzał sobie.

Ætate præstat, antecellit, anteit, Stárszy.

Ætate senecta, Stáry.

Ætatem ad computationem revocare, *sub* Ráchuie sie.

Ætatis pars peior. Stárość 1.

Ætatis venia, Przyznánie lat.

Ætatis vitio, *vel* ætate, Od stárośći. *sub* Od rádośći.

Aetatula, Látá. 1.

Æternalis, Wieczny.

Æternitas, Wieczność. Die Ewigkeit. *Æternitatis ianua.* (Jamb. Dim.) Prud. *epith.* Longa, perennis, immutabilis. *phr.* Tempus fine carens, ævum perpetuum. Vita perennis. ævum æternum, expers principii, fine carens. Quæ semper adest, semperque fuit, semperque manebit. Cui neque principium est, usquam nec finis. Nescia finis. Quæ spatio non clauditur ullo.

Æterno, *as*, Wiecze / Wiecznym czynie /

Æterno, Vstáwicznie. (Slyn.

Æternum, Wiecznie / Ná długi czás / Záwsze. Ewiglich / *syn.* Semper, perpetuo, usque, Nunquam non, omni tempore, ævo. *Vide Semper.*

Æternus, Wieczny / Wielki. 1. Ewig / immerwährend. *syn.* Perpetuus, perennis, continuus, sempiternus, immortalis. *phr.* Fine carens. His ego nec metas rerum, nec tempora pono: imperium sine fine dedi, æternum nostros luctus extendit in ævum. nobis certa fides æternæ in sæcula laudis, immortale decus tribuit. Manet æternumque manebit.

Æther, *eris*, *m Gr.* Powietrze / 1. Ogień. 2. Niebo 1. Der Lufft Himmel. *Inde mare, inde aer, inde æther ignifer ipse.* Virg. *syn.* Cœlum, polus, olympus. *Vide Cœlum*, *vel vide Aer* *epith.* arduus, levis, rapidus, revolubilis, purus, apertus, liquidus, serenus, vastus, signifer, sacer, igneus, stellatus, curvus, omniparens, aureus, lucidus, lætus, conspicuus, purpureus, candens, ardens, *phr.* Ruit arduus æther. Graves udo funduntur ab æthere nimbi. Lætificusque dies erat omnibus æthere puro.

Æthereus, ætherius, *Gr.* Powietrzny / Niebieski. Lufftig / himmlisch / göttlich. *syn.* aerius, --- *Æthereas, telum contorsit in auras* Virg.

Æthra. *æ*, *Gr.* Powietrze 1.

Æthiopia, Murzyńska ziemiá.

Æthiopis, *idis*, *Gr.* Dziewánná.

Æthiops, *opis*, *Æthiopus*, *pi*, *Gr.* Murzyn. Die Mohren. *Æthiopum versemus oves, sub sidere cancri.* Virg. *epith.* Nigri, usti, atri, torridi, nudi horridi, deformes, fusci, vagi, exusti, tosti, feroces.

Ætiologia, *Gr.* Sprawowánie sie.

Ætites, *æ*, *m*, *Gr.* Kámień orli.

Ævitas, Stárość 1. Wiek.

Æviternus, Wieczny.

Ævum, *Ævus m*, *prisce.* Wiek / Wieczność / Czás

Czás 1. Zywot. Die Ewigkeit oder immerwährende Zeit. *syn.* Vītă, ætās, ævī spătium. *epith.* ăngŭstum, brĕvĕ, mĭsĕrābĭlĕ vŏlāns, lubrĭcum, lŏngum, lābĭlĕ, incĕrtum, flŭĭdum, lāmĕntābĭlĕ. *phr.* Tŭrpĭs ĭnŏpſquĕ sĭmŭl mĭsĕrābĭlĕ trānsĭgĭt ævum. Tāntum ævī lŏngĭnquă vălĕt mūtārĕ vĕtŭstās. *vide Ætas, & vita.*

A F F

Affăbĕr. Sztuczny.

Ăffăbĭlĭs, Rozmowny 1. Łágodny. Holdselig mit Reden. *Nec vaſa facilis, nec dictu affabilis ulli.* Virg. *ſyn.* Cōmĭs, mītĭs, plăcĭdŭs, bĕnīgnŭs, urbānŭs, hūmānŭs.

Ăffabĭlĭtas, Rozmowność/ Łágodność.

Ăffabĭlĭtĕr, Łágodnie.

Ăffâbrĕ, Sztucznie. Künſtlich. *ſyn.* Pŭlchrē, sōlĕrtĕr: bĕllĕ, pĕrĭtē, ēlĕgāntĕr.

Ăffābŭlārĭŏ, Bayki przyſtoſowánie.

Ăffāmĕn, *inis, n.* Mowienie do kogo.

Ăffānĭæ, Bayki/ Geſchwätz.

Ăffarī, *ſub* Mowię do kogo. Zuſprechen/ anreden. *Tunc ſic affari & curas his demere dictis.* Virg. *vide Affor, aris.*

Ăffătim, Obficie/ Hoynie/ Doſtátecznie/ Dość/ Do zdechu. Reichlich. *Affatim plenis, quibus imbuatur.* (Saph.) *ſyn.* ăbŭndĕ, lārgĕ, mŭltum.

Ăffātŭs, *us,* Przemowienie do kogo. Anred/ Anſpruch. *Audeat affatu, quæ prima exordia ſumat.* Virg.

Ăffĕctātĕ, Wyſtáwnie/ (ſię.

Ăffĕctātĭŏ, Pokázowánie ſię/ Przeſadzánie

Ăffĕctātŏr, Stotzypiertká/ Pozodácz/ Wyſtáwny. Ein Nacheifferer/ Sorgfältiger. *ſyn.* Cŭpĭdŭs, āppĕtēns, ſtŭdĭōsŭs.

Ăffĕctātŏr ſum, Przeſadzam ſię.

Ăffĕctātŭs, Wyſtáwny/ Zmyślony/ Dobrowolny. Sorgfältig. *ſyn.* Quæsītŭs, ēxquīsītŭs, āccērsītŭs.

Ăffĕctĭŏ, Afekt 4. Poruszenie/ Spoſobność 2. Námiętność/ Miłość/ Poſtánowienie 2.

Ăffĕctĭŏ ănĭmī, Zgodza.

Ăffĕctĭo cŏrpŏrĭs, Kompleksya.

Ăffĕctĭŏ, cœlōrum, Influencya.

Ăffĕctŏ, *as,* Pnę ſię 2. Vmyślnie czynię/ Wyſtáwnie co poczynam/ Czynię ſię 2. Nábawiam. Embſig begehren. *Per populos dat iura, viamq; affectat olympo.* Virg. *ſyn:* Cŭpĭo, āppĕto, ēxquīro, āmbĭo, aŭcŭpŏr, dēsīdĕro.

Ăffĕctŏr, *aris.* Pnę ſię 2.

Ăffĕctŭōsŭs, Afektu pełny.

Ăffĕctŭs, *ti, adiect.* Skłonny/ Afekt 7. Spoſobny/ Chętny/ Máiący/ Chorobie podległy/ Náruszony/ Záczęty/ Niedokończony. Chory 1. Náſchylku. Kranck/ geplagt. *ſyn.* Cŏmmŏtŭs, vēxātŭs, āffĭictŭs, *vel* īnfĭrmŭs, lānguĭdŭs.

Ăffĕctŭs malè ſum, Nieſprzyiam.

Ăffĕctŭs mălè, grăvĭtĕr, Vtrapiony.

Ăffĕctŭs ſum, Radbym.

Ăffĕctŭs, *us, ſubſt,* Afekt/ Miłość/ Poruszenie. Eine Lüſte/ oder Bewegung deß Gemüths. *Hæc dabit affectus ille excludatur amicus.* Juv. *ſyn.* Stŭdĭum, mōtŭs ănĭmī, mĕntĭs, pĕctŏrĭs. *epith.* vĕhĕmēns, tŭrbĭdŭs, vĭŏlēntŭs.

Affĕctŭs, bi. Dźieći.

Ăffĕctŭs ămōrĭs, Chęć.

Ăffĕrŏ, Przynoszę/ Przywodzę. Nábawiam

Ăffĕrŏ aŭxĭlĭum, ŏpem, Rátuię.

Ăffĕrŏ īncrēmēntum, Przymnażam.

Ăffĕrŏ mĭhī mănŭs, mŏrtem, Zábiiam ſię.

Ăffĕrŏ, pēſtem, ēxĭtĭum, īntĕrĭtum, Zátracam.

Ăffĕrtŭr, Słyszeć/ Wieść ieſt.

Ăffĭcĭŏ, Nábawiam/ Trapię 1. 2. Czeſtuię. Bewegen. *Sed potius largis affice muneribus.* Catull. *ſyn.* Mŏvĕo, cŏmmŏvĕo, tŭrbo, vēxo, pērtŭrbo, āffĭīgo, tŏrquĕo.

Ăffĭcĭo glŏrĭā, hŏnōrĕ, mūnĕrĭbŭs, *in* Vraczyć.

Ăffĭcĭŏ mŏrtĕ, cædĕ, Zabiiam 1.

Ăffĭcĭŏ, vŏlŭptātĕ, gaŭdĭo, Rozweſelam.

Ăffĭcĭŏr, Zeymuie mię/ Poruszam ſię/ Smęcę ſię. Betrüben.

Ăffĭctĭtĭŭs, & Ăffĭctŭs, *ti,* Przydátny. Erdichtet. *ſyn.* Fĭctŭs, sĭmŭlātĭtĭŭs.

Ăffīgŏ, Záwieszam/ 1. Przybiiam 1. Przylepiam/ Przyprawiam. Anhefften. *Concretam patitur radicem affigere terræ.* Virg. *ſyn:* Fīgo, īnsĕro, ādnēcto, cŏnnēcto, jūngo, ādjūngo, cŏnjūngo.

Ăffīgŏr, Wieszam ſię/ Przylipam. (ſtáię.

Ăffīgŏr mŏrſu, sŭctŭ, Przypiiam ſię/ Przy-

Ăffīngo, Przyczytam/ Wmawiam 2. Przydáię

dáię 3. Przyżywam 2. Dáię mowę. Andichten. *syn.* Fingo, simulo, assimulo.

Affinis, Powinowáty z Małżeństwá / Przyległy / Uczęśnik / O gránicę mieszkáiący. Schwager / Blutsverwandter. *Ius aliquod faciunt affinia vincula nobis.* Ovid: *syn.* Cognatus, consanguineus, agnatus, propinquus, sanguine junctus, *vel* aequalis, similis, consimilis, *vel* propinquus, vicinus.

Affinis sceleris, affinis vitio, Winien 2,

Affinitas, Powinowáctwo z małżeństwá.

Affinitatem concilio. Zpowinowacam kogo

Affinitatem jungo, Spowinowacam się.

Affirmans, Twierdzący.

Affirmate, Twierdząc / Mocno / Zápewne,

Affirmatio, Twierdzenie.

Affirmatio Religiosa, Przysięgá.

Affirmator, Twierdziciel.

Affirmo, Twierdzę / Potwierdzam / Utwierdzam / Dowodzę 2. Stwierdzam. Bekräfftigen / bejahen, *syn.* Assero, assevero, ajo, confirmo, juro.

Affirmo jurejurando, Przysięgam.

Affixa, *orum.* Ruchome rzeczy.

Affixus sum, Rámęczę. Angehefft. *syn.* Fixus, defixus, annexus, junctus, adjunctus.

Afflatu traho periculum, Zárazam się.

Afflatus, *us*, Chuchánie / Náchnienie / Powiewánie / Wionienie / Zálatánie / Nápuchnienie Angeblasen. --- *afflata ex numine quando.* Virg. *syn.* impulsus, agitatus. *phr:* Numine afflatus.

Afflatus incendio, Opekł.

Afflatus numine, Prorok.

Affleo, Przypłákiwam.

Afflictio, Afflictatio, Trapienie 3. Utrapienie. Trübsál / Bekümmernuß / Angst / Noth. *syn.* Casus, miseria, malum, adversa, fortuna. *vide Casus, Infortunium.*

Afflicto, *as*, Trapię 2.

Afflictor, *oris*, Trapiciel.

Afflictus. us, Cic: Afflictu occidit, corr. Lambin. Afflicta occidit.

Afflictus, *ti*, Utrapiony / Upádły / Utrząsnął się, Betrübt / geplagt. *Afflictus vitam in tenebris, luctusque trahebam.* Virg. *syn.* Prostratus, jacens, oppressus, *vel* infelix, miser, anxius, *phr.* Fatis jactatus, iniquis, Fatis usus acerbis. obrutus innumeris curarum fluctibus. *vide Curis angi, Infelix.*

Affligo, Trapię 1. 2. Uderzam o ziemię / Obalam 1 2. Betrüben / plagen / ängsten, *Flectit, & assuetum spoliis affligit egestas.* Claud. *syn.* Vexo, ango, *vel* prosterno, deprimo, dejicio, persundo. *phr.* Cladibus innumeris miseram vexavit; insontem oppressit fatorum mole. Fatis vexare cruentis, affvetum spoliis afflixit egestas, indomitos animos et corda superba, Cladibus afflixit.

Affligor, Smęcę się

Afflo, Owiewam / Nádymam 2. Nápuchnąć Chucham 2. Dmucham 2 Náchnąć / Otchnąć / Zárazam / Pomagam Anblasen. *syn.* inspiro. *Metaph.* incito, induco.

Afflor, Zálata mię / Náchniony jestem.

Afflor incendio, Záchwycąć ogniá

Affluens, Obfity / Affluenter, Obficie.

Affluentia, Obfitość / Uberfluß / *vide Abundantia, Copia.*

Affluo, Obfituię / Opływam / Przypłynąć / Przybywa / *& sub* Gromádzą się / Zbiegáią się, Uberfluß haben. *syn.* abundo, *vel* accurro, concurro.

Affodio, *is, ere,* Przykopáć / Przydáię 1. Anoder übergraben. *syn:* Fodio, effodio, eruo.

Affor, *aris*, Mowię do kogo. Ansprechen. *Ergo his aligerum dictis affatur amorem.* Virg. *syn.* alloquor, compello, as, *phr.* voce, verbis dictis compello.

Affore, *in* Przychodzę 1. Künfftig seyn / seyn werden. --- *Generos externis affore ab oris.* Virg. *vide Adsum.*

Affórmido, Obawiam się / Boię się.

Affrango, Obiia się

Affremo, Szumię.

Affrico, Náćieram / Námázuię / Zárazam 1. Czochram się.

Affrictus, *us*, Náćieránie 1.

Affringo, Łamię co, Affrio, Drobię.

Afra avis, Struś / 1.

Africia, æ: Arnob. Pultes aut libi genus in sacris.

Africus, Wiátr zachodnemu poboczny ku południowi Sudwestwind.

Affulgeo, Záiáśnieć.

Affunditur, Podlewa rzeká.

Affundo, *is*, Przylewam / Zálewam.

Aga-

Ăgāllŏchum, *Gr*, Aloë 1.
Ăgămus, *Gr*, Bezżeniec.
Ăgăpē, *es*, *Gr*, Biesiáda/ Miłość.
Ăgăpētă, *æ*, *Gr*, Nałożnicá.
Ăgārĭcum, *Gr*. Modrzémowa gąbká.
Ăgāso, *ōnis*, Osłarz/ Máſztálerz/ Páſterz/ Pogániácz. Eſeltreiber/ *Vt modo ſi patinam Pede lapſus frangat agaſo.* Hor. *ſyn*: ăgĭtātŏr ăsĕlli
Agăthŏdæmon, *Gr*. i. *bonus genius, apud Lamprid. Agathodæmones ſunt dracunculi magici.*
Ăgĕ, ăgĕ ăgĕ, Agĕdum, Nuż. Wolan. *Dic age, nam tunctis eadem eſt audire voluntas.* Ovid. *ſyn* ăgĕdum, ăgĕsis, ējă ăgĕ.
Ăgēă, *æ*, Chodzenie/ *s. e produxit Ennius.*
Ăgĕlaſtŭs, *Gr*. Nieweſoły/ Méiakorik.
Ăgĕlæŭs, *vide Panis agelaus.*
Ăgēllŭs, Rolá 1. Aeckerlein. *Quod nunquam veriti ſumus, ut poſſeſſor agelli.* Virg.
Ăgēllŭs vĭrēns Ogrod.
Ăgēmă *tis Gr*, Połek.
Ăgēnda, *orum*, Aiendá.
Ăgēns, Rzételiny.
Ăgēns in rebus, Sprawcá.
Ăgĕr, Rolá 1. Okolicá. Feld/ Acker. *Huic ager ille malus, dulceſq; à fontibus undæ.* Virg. *ſyn*. Cāmpŭs, ărvum, jūgĕră, tērră, sōlum, rūră, tēllūs, hūmŭs, ăgēllŭs. *epith*: dīvĕs, frūgĭfĕr, fœcūndŭs, lūxŭrĭōsŭs, fĕrax, bĕnīgnŭs, ĭngrātŭs, vēſtītŭs, trĭtĭcĕŭs, ārĭdŭs, lăpĭdōsŭs, grāmĭnĕŭs, mōllis, hērbĭfĕr, rĭgŭŭs, ĭrrĭgŭŭs, ālmŭs, cūltŭs, mădĭdŭs, bŏnŭs, ŏpĕrōsŭs, ĭncūltŭs, vĭrĭfĕr, cĕrĕālis, flāvēns, flāvŭs, pōmĭfĕr, săxōsŭs, ſpīnōsŭs, ŏlēns, ăprīcŭs, līmōsŭs. *phr*: Dīvĭtĭs ūbĕr ăgrī. Jūgĕră tērræ. Cām pōrum æquŏr, ager ŏnĕrātŭs mĕſsĭbŭs. Vēſtītŭs mĕſsĭbŭs. Rĕnŏvātŭs ărātrō. Frūgēs cūm fœnŏrĕ rĕddēns. Fērtĭlis ūbĕrĕ cāmpŭs, ămœni jūgĕră cāmpī. Hūmēctăt flāvēntĭă cūltă Galēſŭs. Cōnsĭtŭs ărbŏrĭbŭs. Flāvēns mĕſsĭbŭs. Lætō grāmĭnĕ vērnāns. Dēprōmēns vărĭis grāmĭnă pīctă nŏtis. Rĕddēns sătă lætă, ăgĕr mĕſsēs fĕrt pĭnguĭs ŏpīmās. Præbĕt pōmă bĕnīgnŭs ăgĕr. Fœcūndă sŭis pūbēſcūnt frūgĭbŭs ărvă. Pārtŭrĭt ālmŭs ăgĕr. Stĕrnĭt ăgrōs, ſtērnĭt sătă lætă, bŏŭmquĕ frūgĭfĕris ēſt īnsŭlă nōbĭlis ărvis. Quā cōllēs Bācchō lætī flāvēntĭăquĕ ărvă mĕſsĭbŭs. ēt sĕgnēm pătĭērĕ sĭtū dūrēſcĕrĕ cāmpum.

Ăgĕr pāſcŭŭs, cōmpāſcŭŭs, Błonie.
Ăgĕr rĕquĭētŭs, Ugor.
Ăgerātum, *Gr*. Zeniſzek żiele,

Ăgĕsĭs, Nuż/ Wolauff. *Nunc ageſis, quoniam docui nil poſſe creari.* Lucr. *ſyn*: ăgĕdum, ējă, ăgĕ.

A G G

Ăggĕmo, Wzdycham. Zuſeufftzen/ *Aggemit & noſtris ipſa carina malis.* Ovid. *vide Adgemo.*
Ăggĕr, Wał/ 1. Grobla/ Págorek. Ein Schantz/ Thamm. *Aggeribus ſeptam circum, & fluvialibus undis.* Virg. *ſyn*. Vāllum, mūnīmĕn, prōpūgnācŭlŭm, tērră ăggēſtă: tērrĕă mōlēs. *epith*. Tērrĕŭs, hērbōsŭs, lăpĭdōsŭs, grāmĭnĕŭs: ĭncūrvŭs, tērrēnŭs, fīrmŭs, cērtŭs, āltŭs, cēlsŭs, ēxcēlsŭs, ārdŭŭs, bēllĭcŭs, Mūrālis, sūblīmĭs, ĭngēns, ĭnsŭpĕrābĭlis. *phr*. Vāllo sēptās vĭdĕt ăggĕrĕ tērrās. *vide Munimen.*
Ăggĕrātio, Támá/ Sypánie/ Záſypowánie.
Ăggĕro, *as*, Kupię/ Obſypuię/ Záſypuię. Auffheuffen. --- *Dictis, atq; aggerat iras.* Virg. *ſyn*. Cōngĕro, cŭmŭlo, ăgglŏmĕro, ăccŭmŭlo, cōrrĭgo. *phr* Incēndĭtque ănĭmūm dīctīs, ātquĕ ăggĕrăt īras, ăggĕrĭtūr cŭmŭlō tēllūs, ſtānt mœnĭbŭs ăra. *vide Accumulo.*
Ăggēſtio, Zaſzezewánie. Grob 2.
Ăggēſtum, Nawoz/ Záſypowánie/ Grobla/
Ăggēſtŭs, *us*, Sypánie/ Záſypowánie.
Ăgglŏmĕro, Kupię/ Przyłączam. Zuſammen winden. *Et lateri agglomerat noſtro, &c.* Virg.
Ăgglūtĭno, Przyklejam/ Lituię co/ Spaiam Anleimen. *ſyn*: Glūtĭnĕ nēcto, ădnēcto, cōnnēcto, jūngo, cōnjūngo, cōpŭlo,
Ăggrăvātio, *ſub* Kłotwá. 2.
Ăggrăvēſcit, Sili ſię/ Szerzy ſię/ Pogorſza ſię. Je länger/ je ſchwärer werden. *ſyn* Dēprĭmŏr, ăggrăvŏr, grăvŏr, ŏpprĭmŏr, ŏbrŭŏr.
Ăggrăvo, Obciążam/ Vberladen/ beſchweren. *Illa meos caſus aggravat, illa levat.* Ovid. *ſyn*. Dēprĭmo, ŏnĕro, grăvo, ŏpprĭmo, ŏbrŭo
Ăggrĕdior, Przyſtępuię 1. Przychodzę 1. Poczynam/ Zaczynam/ Popadam kogo/ Szturmuię/ Ważę ſię 2. Vderzam ná kogo. Angreiffen / anfallen. *His vatem aggredior dictis, &c.* Virg. *ſyn*: Invādo, lăcēſſo, prōvŏco, ŏppūgno, prīŏr īrrŭo, ădŏrĭŏr, *v. Irruo, vel* ŏrdĭŏr, sūſcĭpĭo, īncĭpĭo, *v. Incipio. phr*: tēndĕrĕ, Fērrĭ, īnvădĕrĕ, ăggrĕdi. Dēnsĭs, īncūrrĭmŭs ărmĭs. Tālĭbŭs ăggrĕdĭtūr Vĕnĕrēm Sātūrnĭă dīctĭs, ăppĕtĭt ădvērsōs. *vide Hoſtem invado.*
Ăggrĕgo, *as*, Przyłączam/ Przypuſzczam / Przył

Przyimuię 1. Zusammen sammlen. *Aggregat, & secum petulans amentia certat. syn.* Cōngrēgo, cōlligo, cōgo.
Āggrĕssio, Agressus *us*, Naiazd/ Przystąpienie/ Szturm/ Zaczęcie 1.
Āggrĕssŏr, Rozboynik/ Szarpacz.
Āggrĕssūră, Naiazd/ Rozboy 1. Szarpánie.
Aggrettus, priscè, lege Adgrettus suprà.

AGI

Ăgĭlĭs, Chybki/ Prędki/ Zártki. Hurtig, geschwind. *Lassabant agiles aspera bella viros.* Ovid. *syn:* Lĕvĭs, cĕlĕr, prōmptŭs ēxpĕdītŭs, vēlōx, vŏlŭcĕr, ălăcĕr, pērnīx, cĭtŭs, *vide Velox.*
Ăgĭlĭtās, Prędkość/ Chybkość/ Behendigkeit *syn:* Lĕvĭtās, vēlōcĭtās, mōbĭlĭtās.
Ăgĭlĭtĕr, Prędko/ Chybko.
Ăgīnă, *æ,* Szal gwoździk/ Szal rękoieść.
Ăgĭnātŏr, Zyskownik/ Targownik
Ăgīnŏr, *aris,* Targuię/ Máchluię.
Ăgĭpēs, *edis,* Prędkonogi/ Rayca.
Ăgĭtābĭlĭs, Ruchomy. Beweglich. *Terra feras cepit volucres agitabilis aer.* Ovid.
Ăgĭtānt mē fŭrĭæ, Szaleię/
Ăgĭtātĭo, Chwiewánie/ Rușenie 1. 2. Mieszánie/ 2. Chełbánie/ Trzęśienie/ Poruszánie/ Burzenie. 2.
Ăgĭtātĭo mĕntĭs, Myśl 2.
Ăgĭtātŏr, Pogániacz/ Ráwálkátor/ Woźnicá. Ein Treiber/ Tummler. --- *Et equorū agitator Achilles.* V.
Ăgĭtātŭs *us*, Rușánie.
Ăgĭtātŭs, *ti*, Vtrapiony/ Okrzosány. Hin und wider getrieben. *syn:* Iactātus, vērsātŭs, āctŭs. *Incursant ramis, agitataq; pulsant* Ovid
Ăgĭtĕ, ăgĭtĕ dum, Nuż.
Ăgĭtō, Rucham/ Rușam 2. Pędzę/ Trzęsę 1. Mieszkam gdźie/ Vćieram 3. Bierzę 2. Rozprawiam/ Żyię 3. Rozważam 1. Myślę 1. Żywię śię 1. Bewegen/ treiben. --- *Illa choros lucis agitabat in altis.* Virg. *syn:* Jăctō, ăgo vērso, vēxo, tŭrbo, dĭstŭrbo, *phr:* Cūrsū tĭmĭdōs ăgĭt bĭs ŏnagrōs. ĭntōnsōs ăgĭtārĕt Apōllĭnĭs aūră căpĭllōs. Sæpĭŭs vēntĭs ăgĭtātŭr ĭngēns Pīnŭs. ĭllă chŏrōs lūcĭs ăgĭtābăt ĭn āltĭs. Pēr sōmnōs ăgĭtātŭs ĭmāgĭnĕ falsā, ēxtĭnctŭs ŭmbrās ăgĭtăt ĭnfēstŭs mĕās
Ăgĭto cōnvĭvĭă, Biesiáduię.
Ăgĭtō prædam, Rozbiiam.
Ăgĭtō săt, *pro* sătăgō, Vśiluię.
Ăgĭtŏr, Chwiewam śię/ Rușam śię.
Ăgĭtŭr, Idźie o co/ O głowę idźie, O to gra/ *& sub* Tocze śię.
Aglaophotis, *idis f. Gr.* Jásnotká źiele.
Aglaspis, Livi legio à scutis albis Gr.

AGM

Āgmĕn, Rotá ćiągnącá/ Gromádá ludźi/ Wielkość/ Pąd/ Zástęp/ Rupá. Ein Hauff/ ein Heer. --- *Agmen agens, magnique ipse agminis instar,* Virg. *syn:* Tŭrbă cātĕrvă, ēxĕrcĭtŭs, cŏhŏrs, phălānx, lĕgĭō, mănĭpŭlŭs, mănŭs. *epith:* Clўpĕātum, fōrtĕ, ārmātum, tĕrrĭfĭcum, răpĭdum, hōrrĕndum. *phr.* Sŭccĭnctum phărĕtrīs āgmĕn. Cāmpō ftĕtĭt āgmĕn ăpērtō. Tōtŭmque ĭnsĭgnĭbŭs ārmĭs āgmĕn. āgmĭnĕ fāctō ĭnvădŭnt hōstem. Vĭdĕo pēr dēnsă vŏlāntĕm āgmĭnă Dūctōrem Lўbĭæ. Sēsē mĕdĭum ĭnjēcĭt mŏrĭtūrŭs ĭn āgmĕn. Clўpĕātăquĕ tōtĭs āgmĭnă dēnsāntur pōrtĭs. Quadrŭpĕdāntĕ pŭtrĕm sŏnĭtū quătĭt ŭngŭlă cāmpum. Pŏpŭlātăquĕ plēnĭs Agmĭnă sē fūndŭnt pōrtĭs. *V. Acies militaris, Exercitus.*
Āgmĕn cōmpŏsĭtum, Szyk/ 2.
Āgmĕn flŭmĭnĭs, Nurt.
Āgmĭnālĭs, Ciężarowy.
Āgmĭnātĭm, Agmine Hurmem.

AGN

Āgnă, Owcá. Ein Lamm --- *Ipse atri velleris agnam.* Virg: *syn:* Bĭdēns, ŏvĭs bālāns. *epith:* Lānĭgĕră, tĕnĕră, plăcĭdă, păvĭdă. tĕnēllă, ĭmbēllĭs *vide Ovis.*
Āgnă mōllĭŏr, Łagodny.
Āgnă nŏvēllă Jágnię
Āgnāscŏr, Nádrastam/ Przyrodzam śię 1.
Āgnātă pĕcŏră, Przypłodek.
Āgnātĭo, Powinowáctwo po Oycu.
Āgnātum mēmbrum, Przyrostek.
Āgnātŭs, Powinowáty po Oycu/ Pogrobek Anverwandter/ Blutsfreund. *syn:* Cōgnātŭs, āffīnĭs, cōnsānguĭnĕŭs, prōpīnquŭs, *phr.* Sānguĭnĕ jūnctŭs. Cōnsānguĭnĭtātĕ prōpīnquŭs.
Āgnīnă, Báránina.
Āgnīnŭs, Báráni. Lämmerlein. *Cruda per agninos exercent funera rictus.* Prud.
Āgnēllŭs, Báránek/ Jágnię.
Āgnĭtĭo, Poznawánie/ Vznánie. Erkantnuß. *Agnitione notas rerum vel grossibus errant.* Prud. *syn.* Nōtĭo, cōgnĭtĭo, nōtĭtĭă.

Agnitor, Poznawacz.
Agnomen, Agnomentum, Przezwisko. 5. Zunahmen. *Adiectique probent genitiva agnomina Cottæ.* Virg: *syn.* Cognomen, *epith:* Clarum, augustum, *vide Nomen.*
Agnomon, onis, *m, Gr:* Wyroń.
Agnominatio, Názwánie/ Zamiáná słow.
Agnosco, Vznawam / Poznawam / Zeznawam 1. Znam sie. Erkennen. *Æneas agnovit eum lætusq; precatur.* Virg: *syn:* Nosco, cognosco, perspicio, scio, vel fateor, confiteor, admitto, *phr:* Casus mihi cognitus urbis. Littora nota tibi. Nec latuere doli fratrem Iunonis. Sed coram agnoscere vultus, velatasque comas præsentiaque ora videbar. *vide Cognosco.*
Agnua, Polstáie.
Agnus, Báránek/ Jágnie. Ein Lamm. *syn.* Balans, bidens *epith:* Mollis, laniger, tener, tenellus timidus, mitis, imbellis, blandus. *phr:* Lascivi soboles gregis, Fœtus ovium, Balatus matris per iuga longa sequens Luxurians lætis tener agnus in agris. Subsiliens, molliique in gramine ludens. Pavidoque fugacior agno. Sub matribus agni Balatum exercent. *vide Ovis.*
Agnus castus, Wierzbá włoska.
Agnus fœmina, Owcá. Ein Schaff.
Agnus lactens, subrumus, Jágnie.
Ago, *is,* Czynie 1. 8. 9. 11. Dawie sie. 1. Mieszkam gdzie/ Pędzę/ Pozywam 1. Prze/ Onácze/ Rządzę 1. Mowie 1. 4. Napędzam Rospráwiam/ Wyrażam 2. Jestami nárabiam/ Ruszam 2. Jdę wspániále/ Jestem z 4. Każę do sądu/ Spráwę mam / Żyię 3. Wbijam 1 Spráwuię 1. Náradzam sie / Stawiam sie 3. Wydáie ziemia/ Pobudzam Thun/ Machen/ Handlen. *syn.* Gero, facio, efficio, vel agito, vel pello, duco, vel urgeo, persequor, vel tento, molior, aggredior, vel tracto, curo, procuro, actus a, um. *[illegible]* factum pœnitet acti. *syn.* Factus, effectus, perfectus, vel pulsus: admotus, *phr:* acti [illegible] Variis erroribus actus. Sive errore viæ seu tempestatibus acti.
Ago amicum, Postepuię z kim łáskáwie.
Ago animam, Konam. in den letzten sein
Ago causam, ago ad populum, Rzecz mam.
Ago collem, colliculum, cauliculum, Wy-
Ago cuniculos, Podkopuię. (rastam 2.
Ago diem, vitam, Żyię. Leben
Ago diem festum, Swiecę. (trzymam.
Ago excubias, stationem, vigilias, Straż
Ago ferias, otium, Prożnuię.
Ago forum, Sądzę urzędownie. (treiben
Ago in exilium, Wyganiam. ins Elend
Ago in fugam, Obracam wząd. (wem.
Ago iudicio, iure, lege, Postepuię prá-
Ago placide, severe, iracunde, Postepuię
Ago pro meo iure. Dochodzę. (z kim.
Ago rimas, Pádam sie/ Rysuię sie.
Ago sat, *pro* satago, Vsiłuię. Sich bemühen
Ago ut, ago ne, Stáram sie.
Agoga, *æ, Gr,* Row 1.
Agolum, Pástuszá laská. ein Hirten-stock.
Agon, onis, *m, Gr.* Szránki/ Zawod/ Dziwowisko 2. *non* Konánie. Streit/ Kampff Ubung. *Nuntius adveniens narrat sub agone iacere.* Pr. *syn.* Certamen.
Agon gymnicus, *Gr,* Igrzysko.
Agonalia, *ium,* Miesopust.
Agonalis, Zawodniczy.
Agones, *hi sub* Odwłoczyćiel.
Agonia, *æ,* Ofiárá. 2.
Agonia, *Gr.* Vćisk/ *an* Konánie.
Agonia, *orum, Gr.* Mięsopust/ *& sub* Zawodniczy.
Agonium, *Gr.* Zawod 5. Igrzysk mieysce.
Agonizo, *Gr,* Konam. in den letzten liegen.
Agonotheta, *æ, m, Gr,* Igrzysk sprawcá/
Agoraeus, *Gr.* Nieuczony/ Rynkowy.
Agoranomus, *Gr.* Podwoiewodzy.

AGR

Agrammatos, *Gr.* Nieuczony.
Agraphum ius, *Gr.* Podánie 2.
Agraria, Agraria statio, Czátá.
Agrarias facio, Straż trzymam.
Agrarius *subst.* Agripeta *æ, m,* Rolnik/ Ziemiánin
Agrarius, *adiect.* Rolny. (miánin
Agrestes, *hi.* Chłopstwo.
Agrestis, *subst.* Chłop. 1. Baur.
Agrestis, *adiect.* Gruby 2. Polny Bäurisch. ---- *Collectos armat agrestes.* Virg. *syn.* Sylvestris, agricola, ruricola, incola ruris. *vide Agricola, Metaph.* inurbanus, incultus, horridus, Inconditus.

Agricola, *æ, m, Gr.* **Oracz. Ackermann Bauer.** *Agricolæ stringunt frondes, &c.* Virg. *syn:* Ruricola, arator, colonus, villicus, rusticus, agrestis, fossor. *epith.* avarus, robustus impiger, insomnis, irrequietus, indomitus, hirsutus, pauper, miser, infelix, patiens, gnavus, decolor, despectus, rugosus, vigil, quietus, sagax, anxius, lacertosus. *phr:* Cultor agelli. arva colens. Ruris colonus. Curvi moderator aratri. Qui terram aratro vertit, molitur, scindit, exercet. Rustica pubes, Rustica turba, attritis docta ligonibus versare glebas. Fortis patiensque laborum Agricola. Divitiæ cujus sunt messis et arbor. Rusticus incurvo terram molitur aratro: boves adjungit aratro, oneri supponit, sub juga ducit. Robustus quoque jam tauris juga solvet arator. Legesque dierum Rusticus observat. Fortis arat valido rusticus arva bove. ecce sagax tacite venientis rusticus anni curam corde coquit. Miseris heu præscia longe horrescunt corda agricolis.

Agricolaris, Agricultura, Oracza nauka.

Agricultor, Oracz.

Agrifolium, Ostrokrzew.

Agrimensor, agri mensor. **Miérniczy.**

Agrimonia æ, **Rzépnik.**

Agrimonia sylvestris, **Strebrnik ziele.**

Agriocastanon, *Gr,* **Swini kasztan.**

Agrios, *Gr.* **Polny** 2.

Agrippa. *æ, m, appellativum.* **Nogámi sie ros dzący.** *ab ægre & pes Plini.*

Agrostinus, *Gr.* **Trawny** 2. 3.

Agrostis, *f. ios, eos, Gr.* **Trawá** 1. **Grass.**

Agrosus, Rolny.

Agumentum, sub **Ofiárá** 2.

Agupedius, **Predkonogi.**

Agyreus, *Gr.* **Drojny.**

Agyrtes, *æ, Gr,* **Szálbierz.**

A H

Ah. *sub* **A,** 1. & **Ach.** *Ah ego non possum tanta videre mala!* Ovid.

Aheneum, ahenum, **Kociel** 1. **Kessel.** *Virgea suggeritur costis undantis aheni,* Virg. *syn.* Lebes, olla, cacabus. *epith.* undans patulum, tepidum calidum, cavum, ardens, spumans, Spartanum, Tænareum, Tyrium, Sidonium, (o *ant.*) agenoreum, assyrium, Getulum, *à locis purpura tingenda celeberrimis. phr.* Subjectis ignibus spumans ordine ahena locant alii. Pars calidos latices, et ahena undantia flammis expediunt. Magno veluti cum flamma sonore Virgea suggeritur costis undantis aheni. Foliis undam tepidi despumat aheni. ardenti decoxit aheno. amyclæis medicatum vellus ahenis.

Aheneus, ahenus, **Mosiądzowy/ Mocny** 2. **Erzin/ Kupfferin.** *Si recte facies, hic murus aheneus esto.* Hor: *Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos.* Virg. *syn.* Æneus, ex ære. *phr.* Hic murus aheneus esto.

Ahenobarbus, Lisowáty.

Aborta, corr. Aorta.

A I

Ajens, Twierdzący/ Mowiący.

Aigleuces, *eos, n, Gr,* **Wino słodkie.**

Ain, Aprawdász to/ Jáko/ Zeby. 2.

Aio, Mowię/ 1. **Twierdzę. Sagen/ Reden/ Bejahen.** --- *loco dejecit, ut ajunt.* Hor. *syn.* Dico, assero, affirmo, loquor. *v. Loquor*

Aiuga, *æ,* **Iwá ziele.**

Aiutamini Pasubi. pro Aiutate Nonius. priscum pro adjutate.

Aizoon maius, *Gr,* **Rozchodnik wielki.**

Aizoon minus, *Gr.* **Rozchodnik máły.**

Aizoon, *vel* aizoum urens. **Pryszczenicá ziele.**

A L A

Ala, Pachá/ Podpasze/ Skrzydło/ 1. 2. **Łono u száty/ Łodygá/ Páchy w budowániu. Flügel.** *Vt reduces illi ludunt stridentibus alis.* Virg. *syn.* Penna. *epith.* Celeris, velox, levis, cita, subita, tremula, stridula, stridens, tenera, extensa, agitata, picta, præceps, fugax, strepitans, aëra, pernix, præpes, audax, trepida, volucris, ventosa. *phr.* Volat ille per aëra magnum Remigio alarum in cœlum paribus se sustulit alis. Pedibus celer, et pernicibus alis. Simul æthera verberat alis. Movere, agitare per aëra pennis. Radit iter liquidum celeres neque commovet alas. Strepitantibus advolat alis. Trepidas in pectora contrahit alas. Ferit æthera pennis. Præpetibus pennis ausus se credere cœlo, aëriis sublimem sustulit alis. ite leves menses, alisque fugacibus anni. Veloces agitant pennas et sidere gaudet. *vide Volo as.*

Alæ, Wos/ Alæ equitum, **Rotá** 2.

Alæ, fabules, Bobowiny.

Alæ præfectus, Połkownik.

Alabandica rosa, Rożá ćelistá.

Alabaster, Słoiek 2. **Alábástrowy słoiek.**

Alabastrites, *æ, m, Gr.* **Onich/** & *sub* **Alabáster**

Alabastrum, *Gr:* **Słoiek/ Oczna przyprawá Ein Büx von Alabaster.** *Vas ad conservanda* [illegible]

unguenta) - - - - *Redolent alabastra sociique Deorum.* Ma.

Ălabăstrŭs, *Gr* Kłobuczki rożj nie rozwitey/ Słoick.

Ălăbetă, *æ,* & Alabetes, *æ, m, al.* Alabes, *ætis Gr.* Piiawka I. Piskorz/ Węgorz I.

Ălăcĕr, & Alacris *Adiect: in Masculino abundās terminatione;* Ochotny. Muntig/ Frölich/ Hurtig. *Sic ruit in densos alacer Mezentius hostes.* Virg. *Ergo alacris, cunctosq; putant excedere pugna.* Virg. *syn.* Vēlox, cĕlĕr, lĕvis, *vel* hĭlăris, *vel* părātŭs, prōmptŭs, ēxpĕdītŭs.

Ălācrĕ, Alacriter. Ochotnie/ Rzeſko.

Ălăcrĭtās, Ochota/ Rzeſkość.

Ălālă, *sub* Łala.

Ălăpă, *æ,* Policzek 2. Backenſtreich. *Sustentans alapas, ludibria, verbera, vepres.* Sid. *syn.* Cŏlăphŭs.

Ălārĭa, *orum;* Łono u ſżaty.

Ălārĭi ĕqquĭtēs, Rota konnych.

Ălārĭs, Ălārĭŭs, Skrzydłowy.

Ălātŭs Skrzydlasty. Geſ ügelt. *Vt primū alatis tetigit magalia plantis,* Virg. *syn.* ālĭgĕr, *phr.* ālīs īnſtrūctŭs, ōrnātŭs, mūnītŭs.

Ălaūdă nōn crĭſtātă, Skowronek/ & *sub* Dzierlatka. Lerch. *Prole nova exultans, galeaque insignis alauda.* Mart. *epith.* Mātūtīnă, lĕvĭs, trĕmŭlă, lŏquax, gārrŭlă, dulcis, blandă, blandĭsŏnă, fŭgax, păvĭdă, cĭtă, præpĕs. *phr.* itĕrans dūlcēs quĕrēlās. Gălĕātum căpŭt, īnsignīs găleā. Vărĭōs quæ dūcĭt ĭn āĕrĕ gȳros. Quæ sīdĕra carmĭnĕ mūlcĕt. ălaūdăm līnquentem tĕrras ĕt sīdĕră vōcĕ sĕquēntem. Rĕdĭēns nūntĭă lăbŏrĭfĕrī vĕrĭs. Gaūdēns ŏpĕrĭs rūrĭs ădĕſsĕ cŏmĕs. Quæ trĕmŭlō fūndēns dē gūttŭrĕ cāntūs. Præpĕtĭbūs pĕnnis vŏlucrēs dēcĭrcĭnăt aūrăs, ĕt lātō dēcĭrcĭnăt aĕra gȳrō. Prōlĕ nŏvā ĕxūltăt, gălĕāquĕ īnsīgnĭs ălaūdă cāntăt, ĕt āſcēndĭt, dūctōquĕ pĕr āĕră gȳrō. Sē lĕvăt ĭn nūbēs, ĕt cārmĭnĕ sīdĕră mūlcĕt. ōccŭlĭs īnflĕxō nīdum sĭbi grāmĭnĕ ălaūdă.

Ălaūdă lĕgĭŏ, *sub* Połek.

Alaudum, B. idem Allodium.

Ălaūsă, *sub* Sardela/ & Mintus.

ALB

Ālbă, *æ, subst* Perła.

Ālbă ſpīnă, Bodłak.

Albardeola, Czapla 2.

Ālbārĭum, Tynk I. Albarium opus, Tynk na ścianie/ & Gipſowany.

Albārius, Tynkarz. Albatus, Wbieli. Weiß angethan/ geweiſſet. *Festos albatus celebret, cor ipse bilibri,* Hor. *vide Albus.*

Ālbēdo, Białość Weiſſe Farb. *Et nitet inducta splendens albedine tectum.* M. *syn.* Cāndŏr. *epith.* Nĭvĕă ārgēntĕă, ĕbūrnĕă. *phr.* Cŏlŏr cāndĭdŭs ĕbūrnĕūs. Sŭpĕrānſquĕ nĭvēs ĕt līlĭă cāndŏr. Pār nĭtŏr īntāctĭs nĭvĭbŭs. Cāndŏr ĕrăt quālĕm præfĕrt Lātōnĭă Lūnă. Quĭppĕ cŏlŏr nĭvĭs ĕſt, quam nĕc vēſtīgĭă dūrī Cālcāyĕrĕ pĕdĭs. nĕc sŏlvĭt aquārĭcūs Aūſtĕr.

Albegmina, Fest: corr: Ablegmina.

Ālbĕŏ, *es,* Biele ſię. Weiß ſeyn. *syn.* ālbēſco, cāndĕo, cānĕo.

Albeolus, Cicero corr: Alveolus.

Ālbēſco, Bielę ſię/ Weiß werden. *Flammarum longos à tergo albescere tractus,* Virg. *syn:* ālbĭco, cāndĕo, ālbĕo, cānēſco.

Ālbĭcērātă fĭcŭs, Figa I.

Ālbĭcō, *as,* Biele ſię. Weißlich ſeyn. *Albicat insignis misto viridante smaragdo.* Lact.

Albicascit. Cn. Marius. i. albicat.

Ālbĭcŏr, Bieleię. Weißlich werden.

Ālbĭcŭla, sub Piſzka.

Ālbĭdŭlŭs, Ālbĭdŭs, Ālbĭnĕŭs, Białawy. Weißlechtig. *Spumaque pestiferos circumfluit albida rictus.* Ovid. *syn.* ālbŭs.

Ālbĭtūdo, *nis,* Ālbŏr, *oris,* Białość.

Ālbŏ, *as,* Biele. Weiſſen.

Ālbŏgălērŭs, Czapka I.

Ālbucum, Albucus, Złotogłow ziele.

Ālbūgŏ ŏcŭlī, Bielmo/ Białek na oku.

Ālbŭlă, Biała ryba.

Ālbŭlŭs, Bieluczki.

Ālbum, Białość/ Regeſtr/ Sznur cieśielſki

Ālbum ŏcŭlī Białek w oku.

Ālbūmĕn, *inis,* & Ālbum ŏvi, Białek w iaiu/ Das Weiß im Ey/ Eyerklar.

Ālbūrnum, Biel. I.

Ālbūrnŭs, Płocica.

Ālbŭs, Biały/ Dobry/ Zokrobrzuch/ Szczęśliwy. Weiß. *Sulphurea Nar albus aqua, fontesque Velini.* Virg. *syn.* Candidŭs, cānŭs, lactĕŭs, ĕbūrnĕŭs. *phr.* ālbēdĭnĕ tīnctŭs, īndūtŭs, ōrnātŭs, dĕcōrŭs, fūlgēns. Cāndĭdĭŏr nĭvĭbŭs. Quī cāndōrĕ nĭvēs sŭpĕrăt. Quī cāndōrĕ nĭvēs, cāndōre āntĕīrĕt ŏlōrēs. Cui pār nĭtŏr īntāctĭs nĭvĭbŭs. Lāctĕă cōllă Aūrō īnnēctūntur, ĕbūrnĕă cōllă dĕcŭſquĕ ōrĭs.

ōrīs, & in nivēo mistūm cāndōrĕ rūbōrĕm. Tōtō cāndĭdĭōr pŭēllā cy̆gnō. Cērūsātā cāndĭdĭōrā cŭtĕ. Sīgnātūs tĕnŭī mĕdĭā īntĕr cōrnŭā nigro, ūnā fŭit lābēs, cætĕrā lāctĭs ĕrānt. ēt nōn cālcātā cāndĭdĭōrĕ nĭvĕ.

A L C

Alce, es, & Alces is, Gr. Łoś.

Alcĕa, a, Gr. Ogon/ Glaz 4.

Alcedo, lege Halcedo, Halcedonia, &c.

Alchimia, Alchimia. (iezyk.

Alcibiădion, Gr. Czerwieniec/1. Wolowy

Alcibion, Gr. Wolowy iezyk.

Alcion, onis. Ein Eys-Vogel/ so gern an sandig und wüsten Orten wohnet. *Dilectæ alcyones Thetidi &c.* Virg. *syn.* Alcēdō, Cēycĭs ăvĭs. *epith.* æquŏrĕă, pārvă, lĕvĭs, dĭsērtă mœstă. *phr:* Tĕpĭdum ād Sōlēm pēnnās ĭn līttŏrĕ pāndūnt ālcy̆ŏnēs. Pēndēntĭbŭs æquŏrĕ nīdĭs ĭncŭbāt hy̆bērnō tēmpŏrĕ. ēxclūdēns ĭn æquŏrĕ pūllōs. *Vide Alcyon.*

A L E

Ălĕă, Kostka 6. 7. Niebespieczeństwo/ Niepewność/ Wygráne/ Trefunek/ Fortuná 3. Szánc 2. Würffel oder/ Würffelspiel. *Nam neq; me Vinum, nec me tenet alea fallax.* Ov. (*Sumitur pro omni ludo incerto & periculoso. Gallicè* de hasard. *ac præsertim pro* Tesserarum *ludo*) *epith.* Pĕrĭcŭlōsă, vĕtĭtă, præcēps, blāndă, fāllāx, pērnōx, dāmnōsă, āncēps, ĭnīquă, tūrpĭs, dŭbĭă, fŭgĭēndă. *phr.* Lūdĭtūr ālĕā pērnōx. Nōn mē tĕnēt ālĕā fāllax. *pro Periculo, vide Periculum.*

Ălĕām iăcio. Wdáie się. 1. Würffel Spielen

Ălĕām sĕquī, sŭbīrĕ, &c. Kostkę rzućić/ Odważam sobie. den mantel nach den Winde wenden.

Ălearius, Aleatorius, Kosterski.

Ălĕātŏr. Kosterá. Ein Würffelspieler. *Ædilem vocat udus Aleator.* (Phal.) *syn.* ālĕo, lūsōr ālĕæ cŭpĭdūs. *epith.* Turpĭs, fāllāx.

Ălĕātōrium, Aleatorium forum, Kosterow mieysce. ein ort zu Würffel Spiel

Alēbră, alebria, n. plur. & Alebrius, Pośilny.

Ălec, ēcis, m. f. n. Rybki drobne/ Rosol. *non* Sledź.

Alectŏria, a, Gr. Alectorius lapis. Kámień kápluni.

Ălectŏrŏlŏphos, Gr. Grzebień u kura.

Ălĕcŭlă, a. Rybki drobne/ *an* śledź.

Ălĕo, onis, Kosterá. Brettspieler. *Nisi im-*

pudicus, & vorax & Ales (Jamb. pur.) *syn.* ălĕātŏr.

Ălēs, itis, *subst: hic, hæ,* Ptak. Grosse Vogel/ als Häner/ Gänse/ &c. --- *Fulvus Iovis ales in æthera* Virg. *syn.* ăvĭs, vŏlŭcrĭs, *epith.* Sylvēstrĭs, pēnnātă, *vel* pēnnātŭs, quĕrŭlă, cănōră, gārrŭlă, lŏquāx, strĕpĭtāns, crīstātă, vēlōx. *v. Avis.*

Ălēs, itis, *adject. omne* Skrzydláty/ Skrzydłobłonisty/ Prędki. Das Flügel hat. *syn.* Vēlōx, cĕlĕr, præcēps, ālĭgĕr.

Ălēs, ăb Indīs. Indyk.

Ălēs Satyria, Kruk 1.

Alēscō, is, Rostę 1. & *sub* Vchowa się.

Alētūdo, Tłustę.

Ălēx, ēcis, f. Rybki drobne/ Rosol/ 5. Smrod 5. *In Alex primam corripuit. Anienus & Renatus. Carisio.*

Ălēxĭcăcŭs, Gr. Odwrotny 5.

Ălēxĭphārmăcum, Hr. Lekárstwo.

A L G

Ălgă, & Alga marina Porost/ *an* Glistnik. Wasserkraut/ Meergraß --- *lateriquē illisa refunditur alga.* Virg. (*Herba vilissima, in aquis marinis nascens.*) *epith.* Mărīnă, īnūtĭlĭs, mōllĭs, vĭrĭdĭs, līttŏrĕă, hūmĭdă, tōrtĭlĭs, tĕnŭĭs vīlĭs æquŏrĕă, flūctĭvăgă, ūndĭvăgă, hūmēns, vĭrĭdāns vĭrēscēns, văgă, pūtrĭs, prōjēctă.

Ălgēnsĭs, Porostowy.

Ălgĕō, es, Ziębnę. Frieren. *syn.* Frīgĕo, ālgēsco, frīgēsco, frīgŏrĕ rĭgĕo.

Ălgĭdŭs, *Algificus,* Zimny 1. Kalt. *Algidus aut horens, aut Tuscula protegit umbra.* Stat. *syn.* Frīgĭdŭs, gĕlĭdŭs. *v. Frigidus.*

Ălgōr ōris, m. & Algus, us, m. Zimno 1.

Ălgōsŭs, Porostowy.

A L I

Ali rei Fest. pro Aliæ vel alij priscum.

Ălĭă. Inędy.

Ălĭā vĭcē, Drugą rázą. ein ander mahl.

Ălĭās, Inędy/ Drugą rázą/ Gdźie indźie 1. Z inszey miáry. Ein andermal. *Hactenus hæc alias justum sit necne poema.* Hor.

Ălĭās rēs ăgĭs, *sub* Niedbam.

Ălĭbī. Gdźie indźie. Anderstwo. *Nec tam præsentes alibi cognoscere Divos.* Virg.

Ălĭbĭlis, Pośilny.

Ălĭcă, a, Peczak/ Krochmal/ Wyzáná/ *an*

Ălĭcārĭă, Nierządnicá. (Zyto.

Alicarius

Alicarius, Krupnik.
Alicastrum, Jarká.
Alicubi, Niekedy/ Gdziekolwiek. Etwan an einem Ort. *syn.* usquam, uspiam.
Alicuius aeris, Zacz.
Alicula, Kurtá.
Alicunde, Zkąd/ Zkądkolwiek. Etwanher. *Pervigil incubuit si quando alicunde venirem.* Fort.
Alid, pro Aliud prisce Drugi.
Aliena voluntas, Nieżyczliwość.
Alienatio, Oddalenie/ Odwrocenie/ Odrażenie. Entfrembdung.
Alienatio mentis, Szaleństwo 1. Zachwycenie/ Zápámiętywánie się.
Alienatus mente, sensibus, Zápámiętáły.
Alieni temporis, Niezwyczáyny. Unzeitlich
Alienigena, *Alienigenus,* Cudzoziemiec. Ein Frembder/ Außländischer. *Et nervos alienigenis ex partibus esse.* Lucr *syn.* externus, exterus.
Alieno, *as,* Oddalam/ 2. Odrażam. Entfrembden. *Invidiosa tuos alienant murmura sensus.* Claud.
Alieno tempore, alienis mensibus, Nie swego czásu/ Nie ná czás. Zur unrechten Zeit.
Alienor, Odrażam się.
Alienor mente, Zápámiętywam się/ Záchwycenie cierpię.
Alienum à, &c. Nie pátrzyć to z oczu.
Alienum institutis, alienum rationibus, Nie kmyśli/ Nie movski. Ungewönlich
Alienus, Cudzy/ Nienależyty/ Niechętny. Frembd. *Hic alienus oues custos bis mulget in hora* Virg. *syn.* remotus, aversus distans, discrepans, abhorrens.
Alienus à literis, Nieuczony. ungelehrt
Alienus *salutis,* Niezdrowy 2. Ungesundt.
Alifer, *Aliger,* Skrzydlásty/ Skrzydłobłotnisty. Das Flügel hat. *Transit & alifero tollitur axe Ceres.* Ovid. *syn.* aliger, alatus, ales, pennatus, pennis instructus.
Alima, *orum, Gr.* Ná łáknienie konfekt.
Alimentaria res, Spiżá 2.
Alimentarius, Żywności służący/ & Prebendarz.
Alimentum, Żywność/ Karmia 2. Podnietá. Nahrung. *Atq; ipsa vitijs sunt alimenta vices.* Ovid. *syn.* Pabulum, esca, cibus, nutrimentum. *epith.* Mite, vile, iucundum, suave, utile. *phr.* alimenta praebeo, do, ministro, ipse alimenta sibi maxima praebet amor. Desidiae molles vitiis alimenta ministrant. Lactisque alimenta dedere. *vide Cibus.*
Alimodi, *pro aliusmodi,* Inákszy.
Alimon, *n.* Alimos, *f. Gr.* Syrká ziele. *Priscian. mediam corripuit, Graeci producunt.*
Alimonia, *ae,* Żywność. Ernährung. *vide Alimentum.*
Alimonium, *idem.* & Żywienie.
Alio, Gdzie indzie. Anderstwo hin --- *Atque satas alio traducere messes.* Virg.
Alioqui, alioquin, Z inszey miáry/ Ináczey. Sonsten. -- *Quamvis alioqui candidus orbis* L.
Aliorsum, Gdzie indzie/ Ináczey niż/ Ná co inszego.
Alipaenum, *Gr.* Nie tłusty plastr.
Alipes *edis, Gr.* Prętkonogi. Das Flügel an Füssen hat/ Federfüssige/ *Instratos ostro alipedes, &c.* Virg. *syn.* aliger, alatus, ales, pernix velox, *vel.* equus.
Alipilarius, & Alipilus, Bárwierz.
Alipterium, *Gr.* Smárownia.
Aliptes, *ae, m. Gr.* Łáziebnik.
Aliquâ, Ponlekąd/ Ktorędykolwiek.
Aliqua ex parte, Poniekąd. Zum Thil.
Aliquam multum. Nieco.
Aliquandiu, Troche 2. ein Wenig.
Aliquando, Podczás/ Kiedyś 1. Kiedykolwiek/ 2. Wżdy kiedy. Bißweilen. *Et bene dic neutrum, dic aliquando, male.* Mart. *Orbatura patres aliquando fulmina ponat.* Ovid. *syn.* Nonnunquam, interdum, quandoque, *vel* saepe, *vel* quondam, *vel* tandem.
Aliquanti, Aliqui, Kilá ich.
Aliquantisper, Troche 2. Eine kleine Zeit/ unterweilen. *Hos aliquantisper poscit, &c.* Ovid.
Aliquanto, Nieco/
Aliquantulum, aliquantum, aliquantillum, Nieco/ Troche/ & *sub* Náchudł. Ein klein wenig. *syn.* Paululum, nonnihilque, leviter, paulisper, aliquantisper.
Aliquantus, Niektory/ Mierny.
Aliquatenus, Poniekąd.
Aliqui, pro Aliquis, Kto 2.

Ălĭquĭd, Coś/ Cokolwiek/ Nieco. Etwas. *Jam solus audes aliquid, & claro dic.* (Jamb.) *ſyn.* Quid quidpiam, nonnihil.

Ălĭquis, Kto, 2. Ktokolwiek / Kroś 1. 2. Ktoryś/ Niektory/ Ktory/ 2. Drugi 2. Etwa einer/ Jemand. *Hinc aliquis à te traditus quondam puer.* (Jamb.) *ſyn.* Quis, quidam, nonnullus, quiſpiam.

Aliquiſpiam, Cic: corr: Alius quiſpiam

Ălĭquo nŭmĕro, ălĭquo in numero, Zacz.

Ălĭquōrſum, Gdzie 4. Irgentwohin

Ălĭquŏt, Kilá. Erliche. *Poſt aliquot mea regna, videns mirabor ariſtas.* Virg. *ſyn.* Quidam, nonnulli, aliqui.

Ălĭquōtfărĭam, Rozmáicie/ 1. *& in* Kilá.

Ălĭquŏtĭēs, Kilákroć. erliche Mahl

Ălĭquŏties dĕcĭēs, Kiládziesiąt kroć.

Ălĭquŏuſquĕ, Poki pory.

Ălis, pro aliud priſce. Drugi 1.

Alīſmă, *n, Gr.* Anielſki trank/ Konopká ziele

Ălĭtĕr, Inácżey/ Zle. Anders/ andere Weiſe. *Sed quia non aliter vires dabit omnibus aequas.* Virg. *ſyn.* Secus, alias, alia ratione, alia via

Alithinus, *Gr.* Szárłátny.

Ălĭtūră, Karmienie 2. Wychowánie.

Ălĭŭbĭ, Gdzieindzie.

Ălĭud cūră, Nieſtáſuy ſie.

Ălĭud ēx ălĭo, Niepoſpołu mowiąc/ Jedno po drugim. eines auß dem anderen.

Ălĭum făcĭo, Odmieniam 1. Verenderen.

Ălĭundè, Zkąd inąd. Anderſtwoher/ von einem andern Ort. *Sive aliunde fluens alicunde extrinſecus aer.* L.

Ălĭus, Drugi 1. Inßy 1. 2. Rożny/ Inákßy/ Jeden 3. Zły. Ein anderer. *Hoc facias aliis, quod cupis ipſe tibi.*

Ălĭus atquĕ ălĭus, Inßy co raz. Unbeſtän(dig.

Ălĭūſmŏdi, *vel* ălĭus mŏdi, Inákßy.

Aliuta pro aliter priſce. Inácży 1.

A L L

Āllābŏr, *eris,* Przylézę/ Przylátuię/ Przybiiam do brzegu. Hinzu fallen. --- *antiquis Curetum allabimur oris.* Virg. *ſyn.* accedo, adjungor, addor, pertingo, venio, *vide Accedo.*

Āllăbōro, Uśiłuię/ Groſſe Arbeit thun. *Simplici myrto nihil allabores.* (Sapph.) *ſyn.* Laboro, enitor, conor, contendo, molior, *v. Laboro.*

Āllāctum, *Gr. ſub* Powtórek.

Āllævo, *as,* Gładzę. Glatt oder eben ma(chen

Āllambo. Dotykam/ Liżę 1. Belecken/ Vorhinlecken. *ſyn.* Lambo, libo, deguſto.

Āllantopoeus, Allantopōles, *æ, m. Gr.* Kieł(básnik.

Āllapsus, *us,* Przyłázenie.

Āllātro, Szczekam ná kogo/ Obmawiam/ Liżę. 1. Anbellen. *Allatres licet uſq; nos &c.* (Phal.) *ſyn.* Latro, as. *Metaph.* Maledico, convicior. *phr.* Maledicta, convicia fundo, ingero.

Āllason, *ontis, Gr.* Mieniony.

Āllasōntes pĭctūræ, Obraz z perſpektywą.

Allaudabilis opera, Plaut. P. pro Laudabilis.

Allaudium, B. ſub Wolne dobrá.

Āllaudo, Pochwalam. Loben

Āllĕc, Rybki drobne.

Āllēctātĭo, Łákocenie.

Āllēctĭo, Przyięćie 2.

Āllēcto, *as,* Przyłudzam/ Wabię/ *& ſub*

Āllēctŏr, *oris,* Wab 1. (Gwizdzę.

Āllēctus Przywziety/ Namieſtnik.

Āllēgātio, Allegatus, *us,* Przyczyná/ Przywodzenie/ Naſyłánie.

Āllēgo, *as,* Przywodzę 2. 5. Poſyłam/ Náſyłam/ Szczycę ſię 1. Zu einem ſchicken. *ſyn.* Lego, as, mitto. *Allegantq; ſuos utroq; à ſanguine divos.* Stat.

Āllĕgo, *is,* Przyimuię 5. Erwählen Item/ Zum Zeugnuß anziehen. *ſyn.* Lego, is, eligo, seligo, deligo, adſcribo, abdo, jungo.

Āllēgŏrĭa, & Allegoricos, Allegoricus, *Gr. ſub* Inácżey rozumiem/ *&* Mowá trudna. Verwendte oder anderſt zuverſtändte Red *Dic allegoriam, ſenſu ſi verba repugnent.* Deſp.

Alleluia, Hebræa vox, ſonat Laudate Deum. Herbarij inepti, ut ſolent, id nomen herbæ cuidam dederunt. v. Szczawik.

Āllēnīmēntum, Allĕvamentum, Allĕvatio, (Ulżenie.

Allevio, apud S. Iacobum. Et alleviabit eum Dominus i. eriget, excitabit ſurgere faciet è lecto.

Āllĕvo, Podnoſzę/ Ulżywam. Aufheben in die Höhe heben. *Evolat, ut gelidos complexibus allevet artus.* Prop. *ſyn.* Levo, ſublevo, mitigo, mollio, tempero, lenio, *vel* tollo, erigo.

Āllex *m,* & Allus, *li.* Pálec wielki u nogi.

Āllex, *f.* Rybki drobne.

Alliăria

Alliaria, Alliaris, Czosnaczek.
Alliatum, *Intritumcui allium admistum est, Iunius, vide* Tort.
Alliatus, Czosnkowány.
Allicefacio *is,* Wabie. her zu reiſſen
Allicio, *is,* Przyludzam/ Wabie/ Záciągam 2. Ciągne 1. An oder herzu reiſſen. *Alliciunt somnos tempus, motusque, merumque.* Ovid. *syn.* Invito, capio, capto, traho, attraho, duco, induco, excito, pellicio.
Allicere somnum, Vśpić.
Allido, Vderzam co o co/ Vderzam o ziemie. Anstoſſen. *syn.* illido, impingo, frango.
Alligatio, Przywiezowánie. Anbindung.
Alligator, Przywiezuiący. (Zanká.
Alligatura, Przywiezowánie/ *& sub* Wią-
Alligo, *as,* Przywiezuie/ Wiąże/ 1. Obówiezuie/ *& in* Dopuſzczam się. Anbinden. --- *unco non alligat anchora morsu.* Virg. *syn.* Ligo, colligo, vincio, ſtringo, aſtringo, obſtringo. *vide Vincio.*
Allinio, *is,* Zálepiam. Zukleben
Allino, *is,* Przymuſnąć/ Pomuſnąć/ Przypiſuie/ Przymieſzawam. Anſtreichen. *syn:* Lino, ungo. *Culpavit duros, incomptis allinet atrum.* Hor.
Allisio, Scieránie. ein Anſtoß
Allium, Czoſnek 1. Knoblauch. *Allia serpyllumq; herbas contundit olentes.* Virg. *syn.* Bulbus *epith.* olens, redolens, acre. Graveolens. *phr.* Gravem ſpirans, odorem. Graviter redolens.
Allium, Alpinum, anguinum, urſinum, Czoſnek dziki, (ſnek łuczek.
Allium Cyprium, Allium punicum, Czo-
Allocutio, Mowienie do kogo/ Przemowienie/ Pociechá. (nie dobrá.
Allodium, V. sub Właſna rzecz/ *& sub* Wol-
Alloquium, Mowienie do kogo/ Przemowienie/ Rozmowá. Anred/ Anſpruch. *Cuius ab alloquiis anima hæc, &c.* Ovid. *syn.* Colloquium, affatus, verba, ſermo, oratio. *epith.* Mite, dulce, blandum, gratum, iucundum, benignum, optatum, mutuum, breve, longum, honeſtum, utile, mellitum, humile, arcanum, nimium. *phr.* Fruiturque Deorum colloquio. Longis Cæsar producere noctem inchoat alloquiis.
Alloquor, *eris.* Mowie do kogo/ Cieſzę. Anreden. --- *extrema moriens tamen alloquar* [illegible] Virg. *syn.* Compello, as, affor, affaris.

(*inuſitatum in prima præsentis persona*) *phr.* dictis aggredior. Coramque parentem alloquere ad superos talia verba dedit. Dictis affatur amicis. Talibus aggreditur, Venerem Saturnia dictis. Tunc ſic Reginam alloquitur, cunctiſque repente improviſus ait. *vide Loquor.*
Alluceo, *es,* Przyświecam/ Rozświeca się. Anleuchten. *syn.* Luceo, ſplendeo, reſplendeo, fulgeo, mico. *vide Luceo.*
Allubeſcit. Podoba mi się. Gefallen. *syn.* Placeo, ſum gratus, arrideo.
Allucinatio, Błąd.
Allucinator, Bałamut.
Allucinor, Omylam się/ Szaleie. 1. Strauchlen/ Fehlen/ Irren. *Stirpitus, an lippis oculis allucinor, audet.* Calc. *syn.* Fallor, erro, decipior.
Allucita, æ, Komor.
Alludio as, priſcum, Pobłażam.
Alludo, *is,* Igram 1. Pobłażam/ Przymawiam ná co/ Obiia się o uſzy. Schertzen *Nec plura alludens, ea vox audita laborum.* Virg. *syn.* Dicta alio refero, *vel* ludendo blandior.
Alluo, Podlewa rzeká. Hinzu flieſſen. *syn.* Præterfluo, circumfluo, allabor, humecto, irrigo, *vel* abluo.
Allutia, orum, lege Elutia, & Alutatio.
Alluvies, Alluvio, *onis,* Podbieránie 1. Powodź. Ein Waſſerguß. *Fecit & alluvie, mons eſt deductus in æquor.* Ovid. *syn.* alluvio, alluvium, eluvio, diluvium. *vide Diluvium.*
Alma, Żywicielká/ *& sub* Żywotny.
Almanac V. sub Minucye.
Almities, ei, Roſłość/ Kráſá/ Piękność.
Almus, Żywotny/ Swięty. 2.
Alneus, Olſzowy/ *sub* Olſza.
Alnetum, Olſzyná/ *ibidem.*
Alnus, *f.* Olſza. Ein Erlen/ Erlenbaum. (*Arbor proveniens in aquoſis locis, utilis navigiis. Capitur quandoque pro navi*) *epith.* Procera, viridis, fluminea, procelloſa, virens, teres, opaca. Phaëtonthea, frondens, fluvialis, alta, aëria, viridans, longa. *phr.* Fluctibus aptior alnus, alnus amica fretis, apta mari, undis, atque ſolo proceras erigit alnos. Quantum vere novo viridis ſe ſurrigit alnus. Procumbitque teres vulſis radicibus alnus. Submiſit canas alnus opaca comas. *pro Navi & Navis*
Alnus baccifera, nigra, *an* Kruſzyná?

A L O

Alo, *is,* Karmię 1. 2. Żywię. Chowam ul-

timum, **Wychowuie.** **Ernähren.** —— *Binos alit ubere fœtus.* Virg. *syn.* Nutrio, pāsco. *phr.* ălĭmēntă dō, pōrrĭgo, sūbmĭnĭstro, sūppĕdĭto. Bīnōs ălĭt ūbĕre fœtūs. Parvōs ēdūcĕre natōs. Fērrĕ cĭbum, *vide Nutrio, & alimentum.*

Ălŏe, *es, Gr.* **Aloe** 1. 2. **Ein bittersafftig Kraut.** (*Herba saporis amarissimi*) *Plus aloes quam mellis habet, &c.* Juven. *epith.* āmāră, āspĕră, trīstĭs.

Alŏgĭa, *æ, Gr.* **Bezrozumność.**

Ălŏgīstes, *æ, m, Gr.* **Wolny od ráchunkow.**

Ălŏgīstĭă, *æ, Gr.* **Ráchunkow odpuszczenie.**

Ălōpĕcĭa, *æ, Gr.* Ălōpĕcĭōsŭs, *sub* **Włosow opadánie.**

Ălōpĕcĭas, *æ, m. Gr.* **Lis morski rybá.**

Ălōpecūrŭs, *Gr.* **Lisi ogon ziele.**

Alōlă, **Sárdelá.** Alpha, *tr.* **Przedni.**

Alphă, & Aētă, **Obiecádło.**

Ălphăbētĭcŭs, **Obiecádłowy.**

Ălphĭtum, *Gr.* **Grys** 2.

Ălsinĕ, *es, Gr.* **Kurzyślep.**

Ălsōsŭs, Alsus, **Zimny** 1. 4.

ALT

Ăltānŭs, **Wiátr południowemu poboczny ná zachod/ Wiátr z dołu.**

Ăltārĕ, **Ołtarz.** **Ein Altar.** *syn.* ārā. *epith.* Fūmĭdum, Thūrĕum, pīngvĕ, fēstum, sacrum, cūltum, dīvīnum, thūrĕ, văpŏratum. *vide Ara.*

Ăltārĕ pōrtatĭlĕ, **Portatyl.**

Ăltārĭum, *apud S Paulum.* i. *Altare.*

Ăltē, **Wysoko/ Głęboko/ z dáleká.** **Hoch.** *Non tamen hac altè volucris sua corpora tollit.* Ov. *syn* excēlsē, sūblīmē, prŏfūndē.

Ăltĕllus, **Wychowániec/ Porzutek.**

Ăltĕr, **Drugi** 1. 5. **Wtory/** 1. **Jeden** 5. 5. **Bliźny/ Ináksży.** **Der ander.** *Alter ab alterius funere mersus erat.* Ovid. *syn.* ălĭŭs, dīvērsŭs, dīssĭmĭlĭs, dīspār, *vel* sēcūndŭs. *phr.* Tū mōx ĕrĭs ăltĕr ab illo.

Ăltĕr *pro malo.* **Zły.**

Ăltĕr ĕgō, **Bliźni.**

Ăltĕras, *pro* ălĭās, **Insdy.**

Ăltĕrătĭo, **Odmiáná** 2.

Ăltĕrcābĭlĭs, **Sporny/ Sprzeczny.**

Ăltĕr *tangenōn, B.* **Bielun.**

Ăltĕrcātĭō, **Przegádywánie/ Spor.** **Hader Zanck.** *syn.* sūrgĭum, rīxă, cōntĕntĭo, pūgnă, lĭs, dĭscōrdĭă dĭssĭdĭum. *epith.* āspĕră, vēsānă īnsānă, īmprŏbă, īnīquă, mŏlēstă, ăcērbă, ăncēps. *vide Rixa.*

Ăltĕrcātŏr, **Prokurátor** 2. **Warchoł.**

Ăltĕrco, *Altercor*, **Sprzeczam się.** **Hadern zancken.** *syn.* Rīxŏr, iūrgor, cōntēndo, pūgno, cērto. *vide Rixa.*

Ăltĕrculum, *Altercum*, **Bielun.**

Ăltĕrnāns. **Náprzemiánny.**

Ăltĕrnātĭm, Ăltĕrnā vĭcĕ, **Ná przemiány. Eins ums ander/ wechselweis.** *syn.* āltērnīs vĭcĭbŭs, vĭcīssĭm, pēr vĭcēs, īnvĭcēm.

Ăltĕrnātĭo, **Przemiáná.**

Ăltĕrnātĭōne, **Ná przemiány** 2.

Ăltĕrnĭs, **Ná przemiány** 1. 2. **Co trzeći dźień.**

Ăltĕrno, *as*, **Ná przemiány czynię.** **Eins ums ander machen. abwechseln.** *syn.* āltērnīs ăgo, dīco, vărĭo.

Ăltĕrnŭs, *sub* **Ná przemiány.**

Ăltĕro, *as*, **Odmieniam** 3. **Mienie farbe. Verändern.** *Ille suam faciem transformat, & alterat arte.* Sil. *syn.* mūto, *vel* pērdo, dēprāvo, cōrrumpo, īn pējus vērto.

Ăltĕro tanto, Altĕrum tantum, **Wedwoy nasob/** *& sub* **Tyle troie/** *& sub* **Wezwoie nasob. Tyle drugie.**

Ăltērplēx, *icis*, **Dwoiáki/ Dwoisty/ Chytry/ Zdrádźiwy.**

Ăltĕrŭtĕr, **Jeden ze dwu.** **Entwederer** *Quo caret alteruter, sumit ab alterutro.*

Ăltĕrutērquĕ, **Obá.**

Ăltĕrūtrinquē, **Z obustron.** **Von dieser oder** (ienet seiten.

Ălthæă, *Gr.* **Slaz** 2. 5.

Ăltĭcĭnctŭs, **Ochotny.**

Ăltĭlĭs, *active*, **Posilny.**

Ăltĭlĭs, *passive*, **Karmny.** **Mast-Viehe.** *Ad nos jam veniet minor altilis, inde parato.* Iuv.

Ăltĭsŏnŭs, *Altisonans sub* **Grzmotliwy.**

Ăltĭtūdo, **Wysokość/ Głębokość/ Wspániáłość.** **Die Höhe.** *syn.* Căcūmĕn, ăpĕx, vērtēx, fāstĭgĭum. *vide Cacumen.*

Ăltĭvăgŭs, *Altivolans, Altivolus*, **Gorolotny.**

Ăltō vūltu, **Wspániále.** **mit hoher stirn**

Ăltĭŭs, ăltĭūscŭlē, **Przywyżey.** **Höher**

Ăltĭūscŭlŭs, **Przywyższym.**

Ăltŏr, **Karmićiel/ Żywićiel.**

Altrin-

Altrīnsĕcūs, Z drugiey strony. Von der ander Seiten. *Invectumq; sibi cohibens altrinsecus amnem.* Av.

Ālrīx, Zywićielká. eine Säugamme

Āltrōrsūs, *ah* āltĕrōrsūs, Gdźie indźie 2.

Āltrōvērsum, *altrovorsum,* Z drugiey strony.

Āltum, Głębokość, Morze 1. Niebespieczenstwo/ Niebo 1. die Tieffe Höffe.

Āltum pĕto, Odbiiam od brzegu. hoch Ziehlen

Āltŭs, *us,* Karmienie.

Āltŭs, *ti, adiect.* Wysoki 1. 2. Głęboki/ Skryty 1. Migiszy. Hoch tieff. *Alituum, pecudumque genus sopor altus habebat.* Virg. *syn.* Cēlsŭs, ēxcēlsŭs, īngēns. præcēlsŭs, sūmmŭs ēlātŭs, sūblīmĭs, prōcērŭs, suprēmŭs, ēdĭtŭs, ārdŭŭs, āĕrĭŭs, *vel* prŏfūndŭs, īmŭs, *vel* māgnŭs, ēxcēllēns. *phr.* Sīdĕrā tāngēns. Nūbĭbŭs īnsērtāns āltĭs căpŭt. Stābăt ăcūtă sĭlēx āltīssĭmă vīsū. Aĕrĭī cūrsū pĕtĭt ārdŭă mōntĭs. Tūrrĭs ĕrāt vāstō sūspēctū ēt pōntĭbŭs āltĭs. Ætnæōs frātrēs, cœlō căpĭtă ālta fĕrēntēs. Ipsĕ ārdŭŭs, āltăquĕ pūlsăt sīdĕrā. Cōnsūrgūnt gĕmĭnæ quĕrcūs, īntōnsăquĕ cœlō āttōllūnt căpĭtă, ēt sūblīmī vērtĭcĕ nūtānt. Hinc ātquĕ hīnc vāstæ rūpēs, gĕmĭnīquĕ mĭnāntŭr īn cœlum scŏpŭlī. Sēsē āttōllĭt ĭn aūrās, īngrĕdĭtūrquĕ sŏlō, ēt căpŭt īntēr nūbĭlă cōndĭt. Tūrrim in præcĭpĭtī stāntem Sūmmīsquĕ sŭb āstrā ēdūctam tēctis. Rēgĭă sōlĭs ĕrāt sūblīmĭbŭs āltă cŏlūmnīs. Mōns ĭbi vērtĭcĭbŭs pĕtĭt ārdŭŭs āstră dŭōbŭs. Nōmĭnĕ Pārnāssŭs, sŭpĕrātquĕ căcūmĭnĕ nūbēs. Urbs ĕrāt īn sūmmō nūbĭbŭs æquă jŭgō. Mōlēs prŏpĭnquă nūbĭbŭs ārdŭīs. ārctă ād sīdĕrā pīnŭs, āltīssĭmă vīsū. Quāntŭs ăd æthĕrĕum cœlī cōnspēctŭs ŏlympum. Nūllō quā vērtĭcĕ tēllūs āltĭŭs īntŭmŭĭt, prŏpĭŭsquĕ āccēssĭt ŏlympō. Dūm pĕtĭt īnfīrmīs nĭmĭūm sūblīmĭă pēnnīs. Sūblīmīquĕ mĭcāns sūbrūmpĭt ĭn æthĕră tēctō: ōstēntāns āltām. Phărōs ŭt Mēmphĭtĭcă, tūrrĭm. Sĭc tūrrĭbŭs āltĭs ārdŭă, ŭt āĕrĭās īntrēnt fāstĭgĭă nūbēs. *Altus pro excellenti* (3. Æneid.) Tē sĭnĕ nīl āltum mēns īnchŏāt. *Pro Magno* 10. Æneid.) Sĭc pătĕt īllĕ Dĕūm făcĭăt, sĭc āltŭs Apōllo. *Pro recondito & profundo.* (9 Æneid.) Quĭd mē āltă sĭlēntĭă rūmpĕrĕ cōgĭs? (1. Æneid.) Mānĕt āltă mēntĕ rĕpōstum, *Vide Mons.*

A L U

Aluco, *onis,* B. Kełek.

Ālvearium, Ālvĕār, Ālvĕāre, Vl/ Pszczelnik Bienenstock/ Immenhauß *quadrisyll. Seu lente fuerint alvearia vimine texta* Virg. *syn.* ālvĕārĕ, ālvĕār, ālvĕus, *dissyll.* *vel* ālvĕŭs. *epith.* ōlēns rĕdŏlēns, pīngvĕ, ŏdōrĭfĕrum, ŏdōrum, vīmĭnĕum, mēllĭflŭum, lĭquēns, căpāx dūlcĕ. Cecrŏpium Hyblæum, ŏpĕrōsum. *phr.* ālvĕārĭă vīmĭnĕ tēxtă, ăpum sēdēs, dŏmŭs, cŭbīlĕ, Cērĕă tēctă. Rūrĕ lĕvĭs vērnō flōrēs, ăpĭs īngĕrĭt ālvĕō. ăpēs dūlcī dīstēndūnt nēctărĕ cēllās. ăpēs īgnāvūm fūcōs pĕcŭs à præsēpĭbŭs ārcēnt. īllæ dīscūrrūnt īntŭs pĕr cērĕă cāstră. Sēdēs ăpĭbŭs stătĭōquĕ pĕtēndă.

Ālvĕatŭs, Dołkowáty. Außgehölt

Ālvĕŏlatŭs, Wydrożony.

Ālvĕŏlum, *n.* Wárcabnicá. Wasser-Trog

Ālvĕŏlus *idem &* Száchownicá/ Niećká/ Korytko/ Miská mała/ Korczak 1. Ein Gelte, *Cujus & alveolos & lævam pignorat Atreus,* Iuv,

Ālvĕŭs, Vl/ Koryto/ Czołn/ Niećká/ Száchownicá/ Wárcabnicá/ Wánná/ Łoże rzeki/ Naw dno, Ein Wasser-Kanal --- *prorapit alveus amni,* Virg. *epith.* Flŭĭdŭs, căvŭs, ōblīquŭs, lātŭs, āngūstŭs, sērpēns, ērrātĭcŭs, spătĭōsŭs, hūmĭdŭs, ūdŭs, bĭbŭlŭs, ārēnōsŭs, sĭnŭōsŭs. *phr.* īmpŏsĭtās ōrnōs sūstĭnĕt, fērt ālvĕŭs, Spūmāntīquĕ īncŭbăt ālvĕō. Alvĕus īncrēvĭt vāstĭs spătĭōsŭs ĭn ūndĭs. Lātō dēlāpsŭs ĭn ālvĕō Nīlŭs. Sūstĭnĕt īmpŏsĭtōs sūmmā căvŭs ālvĕŭs ūndā.

Ālvīnŭs, Żołądká chorego/ Biegunkę ćierpiący. 1. Bauch-kranck.

Ăllium, Czosnek 1. 4. Zywokost ziele Knoblauch.

Ălūmēn. *n,* Hałun. Alaun. --- *Cum nitro veniens & alumine sulphur.* Mac.

Ălūmĭnātŭs, Hałunowány. mit Alaun

Ălūmĭnōsŭs, Hałunisty. Vol Alauns

Ălūmnă, *active.* Zywićielká. Pfleg Mutter

Ălūmnă, *passive.* Wychowánicá. Pfleg-Kind

Ălūmnātŭs, *ti,* Wychowány. Gepflegt.

Ălūmno, *as, & Alumnor aris,* Wychowuię.

Ălūmnŭs, *passive* Wychowániec.

Ălūmnŭs, *active.* Zywićiel/ Karmićiel. Ein Pfleg Vater *Ebibit inde suæ rabiem nutricis alumnus,* Ovid. *syn.* āltŏr, faūtŏr, *vel* dīscĭpŭlŭs.

Ălūtă, Zámesz. Lind Leder. *epith.* Nĭgră, ālbă, Sĭcyōnĭa. *phr.* Sūccīnctŭs nĭgrā, tĭbĭ sērvŭs ălūtā. Pēs mălŭs, ĭn nĭvĕā sēmpĕr cēlētŭr ălūtā. āppŏsĭtām nĭgræ lūnam sūbtēxĭt ălūtæ. Pēdēs Sĭcyōnĭa vīnxĭt ălūtā.

Ălūtăcĭnatŭs, *Alutacinum, Alutamen, Alutamentum,* Zamszowy.

Ălūtārĭŭs, Zamesznik. ein Weißgerber

Ālvum ēlicĕrĕ, dūcĕre, ĭnānīrĕ, mŏvērĕ, sūb dūcĕre, clysmō trăhĕrĕ, &c. Purgácyą bráć

Ālvum sūbdūcēns, sŏlvēns. Ruſzáiący.

Ālvŭs cĭtă, lĭquĭdă. Biegunká.

Ālvŭs dūră, adſtrĭctĭor, sūprēſſa. Stolec ztudny.

Ālvŭs lĭquĭdă fūsĭor, bŏnă, Stolec łácny.

Ālvŭs sūpĕrĭor, Żołądek. Der Bauch.

Arguťuq́ caput, brevis alvus, obeſaque terga. Virg. *ſyn.* Vēntĕr, ŭtĕrŭs, vĭſcĕră, īlĭă. *epith.* ăvĭdă, căpāx, tŭmĭdă, dūră. *phr.* Tŭmĭdām sic ēxplĭcăt ālvŭm. Cĭbōs ăvĭdām cōndēbăt ĭn ālvŭm. *v. Venter*

Ălūtatĭo. Złotożyłá ziemiá.

Ălūtātŭs, Zamſzowy.

Ālvŭs, *i. m. & f.* Brzuch/ Vl/ Żywot niewieści/ Purgácya/ Gnoy. 1.

Ālvī causā ălĭquĭd dărĕ, Purgácyą dáć.

Ālvum bŏnam, facĭt. Purgácyą czyni.

Ālvum dēĭĭcĕrĕ, ēxĭnānīrĕ, lĕvārĕ, &c. Wyprożniáć ſię. den Leib außläten (Reinigen.

Ălx, *cis, f.* Łoś.

Ălyă, Pługowe nogi. (Turbit.

Ălypĭa, alypon, alypum, *Gr.* Cwikłá/

Ălyſsŏn, *Gr.* Konopká 2, Siedliczká.

A M

Am pro eam. Lucret. priſcum.

Ām, *Præpoſitio, in* Bolo.

Ămă, *æ,* Rydel. Schauffel/ Spatte

Ămābĭlĭs. Miłosny. Holdſelig/ lieblich.

ſyn. ămāndus, ſvāvĭs, āffābĭlĭs, *phr.* Dīgnŭs ămōrĕ, Dīgnŭs ămārī, mūltō dīgnāndŭs ămōrĕ, frōntĕ ēt mēntĕ bĕnīgnŭs. Dīgnŭs ămōrĕ pŭĕr, quī sĭbĭ cōncĭlĭăt mēntēs. Quī pēctŏră mūlcĕt, dēlīnĭt, răpĭt, āllĭcĭt. Ocŭlīs qui ſpīrăt ămōrĕm ŏcŭlūs rīdēns jăcŭlātŭr ămōrēs.

Ămābĭlĭtās, Przyiemność/ Miłość nieuczćiwa. Liebligkeit.

Ămābĭlĭtĕr, Miłe/ Przyiemnie/ Łáſkáwie. Holdſeliglich. Freundlich. *Luſit amabiliter, donec jam ſævus apertam.* Hor.

Ămābo, *Interject.* Proſzę ćię. Ich bitte dich/ lieber Ey. *ſyn.* Prĕcŏr, ōro. *Dic verum mihi, Marce, dic amabo.* (Phal.)

Ămalthēa, *Gr.* Książnica 1. (dung.

Āmāndātĭo, Odeſłanie/ Zaſłánie. Abſendung.

Āmāndo, *as,* Odſyłam/ Záſyłam. Wegſchicken. *Longiùs amandat, vaſtaſq; relegat in oras.* Virg. *ſyn.* ăblēgo, rĕlēgo, pēllo, ējĭcĭo, ēxpēllo.

Ămāns, *tis,* Miłośnik/ Nierządny. Der daliebet/ Liebhaber/ Buhler. --- *quid non ſperemus amantes.* Virg. *ſyn.* ămātŏr, prŏbŭs, ămīcŭs, ſtŭdĭōsŭs, *epith.* Stūltŭs, āmēns, īnsōmnĭs sōllĭcĭtŭs lāngvēns, trīſtĭs, gĕmēns, īnsānŭs, mĭsĕrāndus, lānguĭdŭs, īmpătĭēns, īncērtŭs, captīvŭs, pērvĭgĭl, dĕcōrŭs, īrrĕquĭētŭs, pāllĭdŭs, īmprūdēns, pērjūrŭs, ēxcōrs, fĭdēlĭs, mĭtĭs, dŏlōsŭs, īnsĭdĭōsŭs, fūcātŭs, ūrbānŭs, mēndāx, dēmēns. *phr.* ămāns ſtĭmŭlĭs ăgĭtātŭs ămōrĭs, ămōrĕ cāptŭs, rāptŭs, cōrrēptŭs, āttĕnŭātus, călēns. Saūcĭus cŭpīdĭne. cūjŭs ōſsĭbŭs tăcĭtŭs īgnĭs glīſcĭt. quēm mōllĭtĕr ūrĭt ămŏr. mīlēs mŏdŏ făctŭs ămōrī. sēntĭt grātām sūb pēctŏrĕ flāmmām. quēm dūrŭs ămŏr crūdēlī tābē pĕrēdĭt. Pāllĕăt ōmnĭs ămŏr cŏlŏr ēſt hīc āptŭs ămāndī. Dūră pătī dĭſcĭt plūrĭmă quiſquĭs ămăt. *Vide Amicitia, Amo, Amor.*

Ămāntĕr, amantiſsimè. Miłe. Freundlich

Amāntia, æ, Przyiemność.

Ămănuēnsĭs, Piſárek 1. ein Schreiber

Ămărăcĭnum, *Gr.* Máierá̈nowy oleiek. Majoran Oel oder Balſam. Pōſtēſquĕ sūpērbōs ŭngĭt ămărăcĭnō. Lucr.

Ămărăcĭnŭs, *Gr.* Májéránowy.

Ămărăcum, ămărăcŭs, *Gr.* Májéran.

Amaranthus Plin corr. Amarantus.

Ămărāntŏn, *Gr.* Rádoſtká ziele.

Ămărāntŭs *adiect: Gr.* Nieźwiedły.

Ămărāntŭs, *ſubſt. Gr.* Szárłat 2. Krwáwnik wodny. ein Blum/ Tauſendſchön genant

Ămărāntŭs cĭtrĭnŭs. Rocanki żołte.

Ămārè. Gorzko/ Rzewno. Bitterlich

Amarefacio Plaut. ut tabefacio, rarefacio Lambin. Amarefacitis, al. amarè facitis.

Ămārēſco, Gorzknę. Bitter werden

Ămārĭcĕ, *es,* Támáryſzek. (Kne.

Ămārĭco, *& Amaricor,* Gorzko czynię/ Gorz-

Ămārĭſsĭmè, Vpſzczypliwie/ Gorzko.

Ămārĭtās, *Amarities, Amaritudo, Amaror,* Gorzkość/ Bitterkeit. *Qua dulcem curis miſcet amaritiem.* Cat. *ſyn.* ămātŏr. *epith.* āſpĕră, īngrātă, mōrōsă.

Ămārŭs, amarulentus. Gorzki/ Rzewny/ Przykry. Sehr Bitter

Amăſco, is, Miluię. Lieben.

Amăſcŭs, Ămāſĭo *onis, &* Ămāſĭus. Miłośnik nieuczćiwy. ein Buhler/ Liebhaber.

Ămātĭo, Miłość. Liebung/ Buhlerey.

Amator, Miłośnik/ f. 2. Mierzodnik/ Fryjerz. Ein Liebhaber. *Invenias, cæcum versat amator iter.* Prop. *vide Amans.*

Amatorculus, Miłośnik nieuczciwy/ Mierzodnik/ Fryierz.

Amatorie, Mierzodnie. Buhlerischer (Weise.

Amatorium, Miłośniczy podátek.

Amatorius, Miłośniczy / Mierzodniczy / Mierzodny/ Fránowski. Buhlerisch

Amatrix, Miłośnica/ Fryierká. eine Buhlerin. *Et quod amatrices tàm prope servat aquas.* Mart. *syn.* amans, studiosa, cupida. *epith.* Venusta, ornata, compta, fucata, formosa, blandula, malesana, demens, decora,

Amaurosis, *eos, ios, f. Gr.* Slepotá iásna.

Amazon onis, Niewiástá mężna/ & *sub* Ubogi.

A M B

Ambacti, Pácholstwo.

Ambactus, Naiemnik. ein Umbläuffer.

Ambadedo, Obiadam.

Ambages, *hæ,* Bayki, Krążenie/ Umbschweiff / Umbwege. *Obscuræ sortis patres ambagibus errant.* Ovid. *syn.* ambago, inis, mæandri sinus, flexus, gyris, spiræ. *epith.* Longæ, difficiles, obscuræ, molestæ, horrendæ, multiviæ, Labyrinthiacæ, perplexæ, flexæ, inviæ, cæcæ, lubricæ, fallaces, noxæ, multiformes, connexæ, latebrosæ. *phr.* Horrendas canit ambages, antroque remugit. Deceptus multa ambage viarum Connexas rerum ambages ac fata resolvit. Non hic te carmine ficto, atque per ambages et longa exorsa tenebo. *v. Labyrinthus.*

Ambages allegoricæ, Mowá trudna.

Ambagio, onis, *f.* Przypowieść.

Ambagiosus, Záwikłány. Umbschweiffig/ Weitläuffrig. Item Krumm. *syn.* obscurus, intricatus, inextricabilis. *Metaph* Difficilis, anceps ignotus.

Ambago, inis, hæc, Krążenie.

Ambarvale, sacrificium, sub Okoliczny.

Ambarvalia, orum, & ium, sub Krzyżowe dni.

Ambarvalis hostia, ibidem.

Ambaxi, ambaxes, hi sub Koło. *Præpositio.*

Ambecisus, us, Obcinánie.

Ambedo, *is,* Obiadam / Ogłodáć. Umbnagen Kunduumb abessen. *syn.* Rodo, arrodo, corrodo, circumrodo.

Ambegnus, Ambestrix. sub Ofiárá 2.

Ambesus, Ogłodány. Umbgefressen --- *flammisq; ambesa reponunt,* Virg. *syn.* Rosus, arrosus, corrosus, circumrosus.

Ambesus flammis. Opalony.

Ambidens, *adiect.* Dwoyzeby. Zwey

Ambidens, *subst.* Owcá. Zähnicht

Ambidexter, Oboręczny. der Lincks

Ambiegnus, sub Ofiárá 2. Und recht ist.

Ambifariam, Ná obie stronie.

Ambiformiter, Oboiáko, Gleich formig.

Ambigitur, Spor iest/ Pytánie iest.

Ambignus, sub Ofiárá 2.

Ambigo, *is,* Wątpię. Zweiffelen. *Ambigeres, raperetne rosis Aurora ruborem.* Aus. *syn.* Dubito, anceps, animi sum. *vide Dubito.*

Ambigue, Wątpliwie. Zweiffelhafftiglich. *syn.* Dubie, varie.

Ambiguitas, ambiguum. Wątpienie/ Wątpliwa rzecz. Zweiffelhafftigkeit einer sach

Ambiguus, Wątpliwy 1, 2, Obostronny 1. Niepewny. Niestáteczny 1. Miesßániec 1. Zweiffelhafftig. *In vulgum ambiguas, & quærere conscius arma.* Virg. *syn.* Dubius, incertus, anceps, varius.

Ambilævus, Ambisinister, sub Oboręczny.

Ambio, *is,* Okrążam/ Obskakuię/ Dostoieństwá zábiegam, Umbgeben/ wornach streben. --- *Quo nunc Reginam ambire furentem.* Virg. *syn,* Circundo, cingo, *vel* Sector, prenso, cupio, aucupor.

Ambitio, Okrążenie 1, Oczi prágnienie. Dostoieństwá zábiegánie / Dostoieństwá zákupowánie / Przepych / Krániec. Ehrgeitz/ Ehrsucht. *Sollicitaq; fugax ambitionis eram.* Ovid. *syn.* Vanitas, fastus, superbia: ambitus. *epith.* levis, sollicita, impatiens, demens, cæca, turpis, infelix, vesana, ardens, malesana, pervigil, insomnis, irrequieta, inflata, elata, perniciosa, trux, fera, misera, nefanda, mala, prava, pendula, degener, impotens, invida, livens, imperiosa, temeraria. *phr.* Honorum dira cupido, Quærendi nominis ardor. ambitiosus amor. Dominandi vesana sitis, libido, immensus amor laudis. Levis ambitio, perfusaque gloria fuco. ambitio mentes agitat vesana superbas. Laudis titulique cupido, Laudum arrecta cupido. Vano splendida fastu, Cæca superbi pectoris ambitio. Quæ magnos sibi poscit honores. Quæ tergeminos suspirat honores, ambitio cæcique superbia cordis, et sitis æterna quæ

nā, quæ ſpē ſuccēndit hābēndī. Mōrtālēſquē ānimō ūrit āmbitio quæ vēſtibūlīs fōribūſquē pōtēntūm ēxcūbāt, ēt prētiis cōmmērciā pōſcit hōnōrum. Nīmium mōrtālia cōrdā vōlūtāt Ambitio. Heu pēſtis dāmnōsā hōmini ēt fūnēſtā lībido Nōminis, āmbitiōne mālā aūt ārgēnti pāllēt āmōrē. *Vide Superbia.*

Āmbitiōne relēgāta, Niechwalac ſie.

Āmbitiōsē, Wyſlawnie / Ná przepych.

Āmbitiōsus, Wyſlawny / Wytworny / Doſtoienſtwá nieporządnie zábiegáiący / Czći prágnący / Storzypiórká / Wſpániáły. Ehrgeitziger / Ehrſüchtiger. *Nota quidem ſed non ambitioſa domus.* Ovid. *ſyn.* Vānūs, sūpērbūs tūmidūs. *phr.* āmbitiōnē lābōrāns, fūrēns, tūmēns. Vānis hōnōribus inhiāns, aūræ pōpūlāris cāptātōr. Laūdum māgnō pērcūlsus āmōre. Laūdis āmōrē cāptūs, flagrāns, āccēnsūs æſtūāns. Vārio jāctātūs laūdis āmōrē. Quem āmbitio tōrquēt, sōllicitāt. Quēm tāngit quærēndi nōminis ārdōr. Qui vānōs āmbit hōnōrēs, cāptāt, sēctatūr, sēquitūr. Mēndicūs hōnōrum. Fāmam cāptāns ēt nōminis aūrām. Quem laūdis āmōr incēndit, āgitāt, titillāt, pērcēllit, ēxcitāt, impēllit. Quēm fāmæ laūdumve cūpido ēxāgitāt. Ætērnæ quærēns præcōniā fāmæ. Cūjūs ānimūs ſpērātæ laūdis āmōrē ignēſcit. Quem prēmit laūdis ānhēlā sitis. Cūjūs ūrit misērum glōria pēctus. *Vide Superbus, & ſupra Ambitio.*

Āmbitiōſus in verba, Wſpániáłomowny.

Āmbitōr, *oris,* Doſtoienſtwá nieporządnie zábiegáiący.

Āmbitūs, *ſub* Otaczanie. Nachlauffung /

Āmbitūs, *us,* ambitudo, Obbieg / Obchod 1. Okrążenie 1. Okrągłość 2. Kolo 1. Doſtoienſtwá zábiegánie / Doſtoienſtwá zákupowánie. Umbkreiß. Circuitus, *v. Ambitio.*

Ambiturio, is, ſub Chcę. Verlangen.

Āmbo, *orum, hi,* Obá. *Ambo & uterq; differunt, ibidem,* All beyde. *ſyn:* Dūo, utērquē

Āmbo, *onis, hic. Gr.* Zágięćie / Brzeg záwrobiony / Pulpit / Kazálnicá. eine Kantzel

Āmbrā, *æ, B.* Ambrá / Burßtyn. Bernſtein

Āmbrices, Łátá dáchowa / & Dáchowká.

Āmbro, *onis,* Vrtátnik. Dach-ziegln.

Āmbrōsia, *æ, Gr.* Molownik / Rozchodnik wielki. Slodycz / Boży byr. Beyfuß / oder S. Ioannis, Kraut / oder Speiß der Götter. *Liquidum Ambroſiæ diffudit odorem.* Virg. *(dicitur eſſe Deorum cibus, nectar vero potus) epith.* Cœlēſtis, dūlcis, ōdōrā, ōdōrātā, æthērēā, ætērnā, ōptimā, ōdōrifērā, ſacrā, sālūbris. *phr.* Dēōrum cibūs, Cibī. Cœlēſtiā pābūlā Dīvum cibi, Sālubris āmbrōsia sūcci: Nēctār ēt āmbrōsiam, lāticēs ēpūlāſquē Dēōrum.

Āmbrōsius, Ambroſiacus, *Gr.* Pachnący / Slodki. Vnſterblich. *ſyn.* immōrtālis, *vel* dūlcis frāgrāns.

Ambu, ſub Okolo / *Præpoſitio.*

Āmbūbāiā, *æ.* Surmácz / Niedźwiednik.

Āmbubēiā, *æ,* Podrożnik ziele / Pápáwá.

Āmbugia, Podrożnik ziele.

Ambulacium, Gránatowych iáblek kwiát.

Āmbūlācrum, Chodzenie 2. Vmbgang / Spatziergang. *In ambulacris, rivulos aquæ propter.* (Scaz.) *ſyn:* ārēa, pōrticus. *epith:* āmœnum, jūcūndum, grātum. *phr:* Trītum ſpātium, ārbōribus tēxtum grātis itēr. Sēmita trīta. virēns quā sēmita dūcit. Jūcūndiquē fērūnt cōllēs, āditūſquē pātēntes. Grāta pēr ōptātōs dūcēbat sēmita cōlles.

Āmbūlātilis, Chodzący / Ruchomy.

Āmbūlātio, Ambulatiuncula, Ambulatus, *us,* Chodzenie 2. Przechadzká. Spatzirung. *In magna ſimul ambulatione.* (Phal.)

Āmbūlātōr, Biegácz / Chodek / Biegun. 1. Spatzirer / Pflaſter-Tretter. *Hoc quod tranſtiberinus ambulator.* (Phal.)

Āmbūlātōrius, Chodzący / Ruchomy.

Āmbūlātrix, *ſub* Biegun 1.

Āmbūlo, *as,* Chodzę. Spatziren. *Ambulat, & ſubito mirantur funus amici.* Prop. *ſyn.* inambūlo, incēdo, dēāmbūlo, ingrēdior, grādior, ſpātior, prōgrēdior. *phr.* Ipsē ūnō grāditūr cōmitātūs āchātē, itquē rēditquē viam. Pēr littōrā lēntūs Pāſsibūs, ūt sōlēo, ſpātiābār. ēt sōlā in siccā sēcum ſpātiātur ārēnā. Itē pēdēs quōcūnquē fērēnt Quō tē Mœri pēdēs? Pēr tācitum nēmūs irē. ōptātās itquē rēditquē viās. Tū mōdo Pōmpēiā lēntūs ſpātiārē sūb ūmbrā, inſtābili grēſsū mētitur littōrē cōnjūx.

Āmbūlo ſuſpenſo gradu: in ſummis digitis. Dybię.

Amburbale, lege Ambaruale.

Āmbūrbia, *orum, & Amburbiales hoſtiæ, ſub* Krzyżowe dni.

Amburbium, lege Amburuium.

Āmbūro, *is,* Opalam. Anbrennen / verſengen. *ſyn.* ūro, ādūro, ēxūro, *v. Vro.*

Āmbūruare, *ſub* Roy wodzę.

Āmburuale, *Amburuium, sub* **Okolicá.**
Āmburuale *sacrificium, sub* **Okoliczny.**
Āmbustio, **Spárzelina. Verbrennung.**
Āmbustus, Āmbustulatus, **Opalony. Angebrennt.** *syn.* ustus, adustus, exustus.
Āmbustanea avis, ex Am & busto, non ab amburo, sub **Wagłik ptak.**
Āmcido, **Obcinam 1. Beschneiden**
Āmcisus, us, **Obcinánie. Beschneidung.**
Āmcisus, ſi, **Obcięty. Beschnitten.**

AME

Ameletis, Ovid: corr. Analectis.
Āmellus, **Gwiazdeczki ziele.**
Āmen, **Boże day to. Gott gebes.**
Āmens, *tis,* **Nie przy ſobie / Głupi / Szalony 1. Unſinnig / Närriſch / Toll.** *Colligit amentes, & adhuc terrore paventes.* Ovid. *syn.* Demens, stultus, stolidus, furiosus, malesanus, furens, insanus, lymphatus, fatuus, vecors, excors, stupidus, insipiens. *phr.* Mente captus, impos sui. Rationis egens, Ratione carens. Mentis inops. *v. Stultus.*
Āmentatæ haſtæ ſententiæ *ſub*
Āmentatus, **Náwiązány / Sznurowány.**
Āmentia, **Szaleństwo. Unſinnigkeit / Tollheit.** *Amiſſaſq; refert frendens amentia vires,* Sen. *syn:* Dementia, insania. furor, stultitia, vecordia; *epith:* Præceps, petulans, cæca, audax, temeraria, malesana, vaga, gravis, furens, rabida, furibunda. *Vide Stultitia.*
Āmento *as,* **Náwiezuie /** *& ſub* **Dowod.**
Āmentum, **Náwiązánie / Proce náwiązánie. Band / Riemen.** *Intendunt acres arcus, amentaque torquent.* Virg. *syn.* Lorum, vinculum, ligamen.
Āmerimnon, *Gr.* **Rozchodnik wielki.**
Āmes, *itis, m. vel f.* **Soſzki łowcze / Laſká ptaſznicza. Rekoieść / Podſtáwek Vogelſtange.** *Aut amite levi rara tendit retia.* Iamb.
Āmethystina purpura, **Szárłat 4.**
Āmethystinus, Amethyſtinatus, **Brunatny. Von Amethiſt.** *Cum potes amethyſtinos trientes.* (Phal.) (*& in* **Brunatny.**
Āmethystizon, *tis, Gr,* **Rubin / Kárbunkul /**
Āmethystus, Āmethysus, *Gr.* **Ametyſt. Edelgeſtein Amethiſt.** (*Gemma fulgore purpureo.*) *--- Myrthos hic purpureus Amethyſtos.* Ovid. *epith:* Purpureus, micans. *Vide Gemma.*
Amfractus, lege Anfractus.

Āmia, *æ, Gr.* **Spolnicá rybá.**
Āmianthis *ti, hic, Gr.* **Kámień niezgorzyſty.**
Āmica **Nałożnicá. Eine Freundin / Buhlerin.** *epith:* Formosa, mollis, fallax, tenera, dilecta, venalis, blanda, turpis, culta, levis. *phr:* Levior foliis auraque incertior. Blandis verbis animos mulcens. Quæ incautos amantes fallere didicit. Flexanimis, mulcens verbis. Verbis blandiloquis docta movere, admotis repetens laſciva labellis Basia, *vide Meretrix*
Āmicabilis, *Amicalis,* **Przyiázny. Freundlich**
Āmicarius, **Rufian.**
Āmice, *Amiciter,* **Po przyiácielſku.**
Āmice accipere, **Zá dobre mieć.**
Āmicimen, **Odźienie. Kleidung.**
Āmicinum, *Amicines,* **Vście kubłá / Vście 1.** *&* **Kubel.**
Āmicio, *is,* **Okrywam / Vbieram. Bedecken / bekleiden.** *Et piper, & quidquid chartis amicitur ineptis.* Hor. *syn:* Veſtio, tego, operio, involvo, velo.
Āmicitia, amicities, **Przyiácielſtwo Freundſchafft.** *Nomen amicitiæ barbara corda movet.* Ovid: *syn.* Concordia, coniunctio, fœdus, amor, *epith.* sancta, sincera, pudica, vera, honeſta, conſtans, fraterna, pacifica, immortalis, intemerata, perpetua, tenax, optata, fida. *phr.* Fœdus amoris. Vincula amoris, Fœdus, nexus amicitiæ. Longa fides. Nullus amor tali conjunxit fœdere amantes. Qualis adeſt Thetidi qualis concordia Peleo. Rebus in humanis nil dulcius experiere Alterno convictu, et fido pectore, amici, usus, amicitiæ vinclis, et fœdere certo. Hic tenor, hæc viridi concordia cœpta, juventa Venit ad albentes illabefacta comas. Te movit amicitiæ conſtantia longæ, ante tuos ortus quæ mihi cœpta fuit. Vulgus amicitias utilitate probat. Fœdus amicitiæ non vis, chariſsime, noſtræ. Nec si forte velis, diſsimulare potes. Qui duo corporibus, mentibus unus erant Velle ac nolle ambobus idem, sociataque toto Mens ævo plena fuit vobis omni concordia vita, et ſtetit ad finem longa tenaxque fides. Fratrum quoque gratia rara eſt. Si quid longa fides canaque jura valent.
Āmicitias diſsolvere, diſtrahere, divellere, renuntiare, &c, **Rozbráćić ſie.**
Āmicitior, *pro* amicior, **Przyiázny.**
Āmico *as,* **Błagam /** *& ſub* **Záchęćić.**
Āmicosus, ſub **Nierządny. Bühleriſch.**
Āmictorium, Amiculum, **Merlik.**

Ămīctus, *us*, **Odźianie / 1. Vbior / 1. Odźiewánie. Kleidung** --- *Duplicem ex humeris reiecit amictum.* Virg. *syn.* Vēstis, chlămys, vēlāmen, tēgmen, tŭnica, vēstīmēntum, tŏga, pāllium. *Mulierum amictus.* Pallă, cărbăsŭs, līnum, pĕplum. *epith.* Pūrpŭrĕus, fuscus, nĭvĕus, crŏcĕus, aurātus, pūnĭcĕus, nĭtĭdus, plēbēius, sōrdĭdus, tĕnŭis, pĭctŭs, *vide Vestis.*

Ămīctus plēbēius, **Sukmáná.**

Ămīcŭla, **Nałożnicá / Ein Buhlerin**

Ămīcŭlus, **Przyiaciel. Freundlein.** --- *adhuc, quid censet amiculus, ut si.* Hor.

Ămīcus, *substant:* **Przyiaciel. Freund.** *Verus amicus erit, qui plus me, quam mea quærit. syn.* Chārus, dīlēctus, *epith.* Fīdus, mĕmor, pūrus, cērtus, ūnănĭmus, cōnstāns, tenax, fĭdēlis, īmmūtābĭlis, cāndĭdus, pĕrēnnis, cōncōrs, ætērnus, chărus, sīncērus, dulcis, ōffĭcĭōsŭs, *phr.* Jūnctus ămīcĭtĭā. Dēvīnctŭs ămōre. Lōngo cōnjūnctus ămōre. Vĕtūstā pēnē pŭēr pŭĕro ūnctus ămīcĭtĭa. Quō nōn ēst chārior ăltĕr. Lōngo cōgnĭtus ūsu. Prīmīs jūnctus ăb annīs. Chāros nōn ūltĭmus inter ămīcos, ănĭmæ dīmĭdĭum mĕæ. Plēnă fuit vōbīs ōmni cōncōrdia vīta, ēt stĕtit ăd fīnem lōnga tĕnāxque fĭdes. His ămŏr ūnus ĕrăt. O lūcē măgis dīlēcta sŏrōri. Măgnus mĭhi tēcum ūsus ămīcĭtĭæ. O mĭhi dīlēctos īntēr sōrs prīmă sŏdālēs. Pārs ănĭmi ănĭmæ pārs mĕlior. Thēsēa fĭde pēctŏra jūncta gĕrēns. Rēbus īn ādversīs cōnstāns. Dūrīs īn rēbus rĕmănēns O pĕnĭtus tōto cōrde rĕcēpte mĭhi. Tu quŏque nōstrarum quōndam fĭdūcĭa rērum, Qui mĭhi cōnfŭgĭum, qui mĭhi pōrtus ĕrās. Tū tămen ō nōbis ūsu jūnctīssĭme lōngo. Pārs dēsīdĕrii māxĭma pēne mĕi. Nōn mĭhi quām frātri frātĕr ămāta mĭnus. O mĭhi chāre quĭdem sēmper sēd tēmpŏre dūro cōgnĭte, rēs pōstquam prōcŭbŭēre mĕæ. Nūllus dĭs jūngēt ămōres, ībĭmus ūna ămbo, flēntes ēt pāssĭbus īsdem, ībĭmus ætērno cōnnēxi fœdĕre. Tu cŏmĕs āntīquus, tū prīmis jūnctus ăb ānnis. O mĭhi pōst ūllos nūsquam mĕmŏrānde sŏdāles. O cŭi præcĭpŭe sōrs mĕa vīsa sŭa ēst. Quĭd nĭsi cōnvīctu caūsīsque vălēntĭbus ēssĕm, Tēmpŏris ēt lōngi jūnctus ămōre tĭbi? quĭd nĭsi tōt lūsus, ēt tōt mĕa sērĭa nōssēs. Quŏquē ĕgo dīlēxi frātērno mōrē sŏdālēs. O mĭhi Thēsēa pēctŏra jūncta fĭde. Ægrōtăt ămīcus, Phœbē vĕni, lăŭs măgnă tĭbi trĭbŭētur, īn ūno. Cōrpŏre sērvāto rēstĭtŭīsse dŭōs. Chāre mĭhi ānte ălĭos. Tūnc quŏque, sī fōrsăn nōstrum dēlēvit ămōrem Tēmpus, ĕram nĭmĭo jūnctus ămōre tĭbi, ūnus ĕrāt Pylădes, ūnus qui māllēt Ŏrēstes ipse mŏri.

Ămīcus, *adiect:* **Przyiacielski / Przyiázny. Lieb angenehm / hold.** --- *Tacita per amica silentia Lunæ.* Virg. *syn.* Grātŭs. jūcūndus, dīlēctus, chārus, *vel* ūtĭlis, ăptus.

Amigdala, corr. Amygdala,

Ămīnĕa ūva, **Jágodá winna leśna.**

Ămīnĕum vīnum, **Wino przednie.**

Ămīssio, Amissus, *us*, **Vtrácenie. Verlust**

Ămĭta, **Stryienká. Baas oder Vaters Schwester.** i *breve Persio, priscis longum. Scaliger ex Festo.*

Ămĭta maior, *idem, & sub* **Prádźiad.**

Ămĭtīnus, **Cioteczny. Geschwistrig Kind.** *syn:* Gērmānus, ăgnātus, cōgnātus.

Ămītto, **Vtracam 1. 2. Pozbywam / Odpráwiam 2. Puszczam od śiebie / Vpuszczam 2. Hinweg schicken, Verliehren** --- *Tum quos amisit inultus amores.* Virg. *syn.* Dīmītto, pērdo, ābjĭcio.

Ămītto cōrpus, **Chudnę. Mager Werden.**

A M M

Ămmĭum, *Gr,* **Aminek / Minija. Minien.**

Ămmŏvĕo, *lege Admoveo,*

Ămmōchysus, *Gr,* **Złotopiasek kámień.**

Ămmŏdytes, *æ, Gr,* **Wąż náktapiány.**

Ămmōnĭăcum, *Gr,* **Amoniják sok,**

A M N

Amnēnsis, **Przyrzeczny / & in Przyrzécze.**

Ămnēstĭa, *æ, Gr,* **Zápámiętánie / 2.**

Ămnĭcŏla, **Przyrzeczny / Rzeczny. der an einem Fluß Wohnet,** *Amnicolæque simul salices, &c.* Ovid.

Ămnĭcus, **Rzeczny. Zum Fluß gehörig.** *Manum super amnica terga vagantem.* Aus.

Ămnĭs, **Rzéká / Ein Fluß /** *syn,* Flūmen, flŭvius, rīvus, ūnda. *epith;* ămœnus, ārgĕntĕus, līmpĭdus, pēllūcĭdus, văgŭs, præcēps, răpĭdus, frīgĭdus, tŭmĭdus. *vide Fluvius,*

A M O

Ămo, **Miłuię 1. Kocham ſię 1. 2. Podoba mi ſię / Lubię / Zwykłem / Dźiękuię 1. Proszę 1. Nierzadu pátrzyć / & sub Dogádzam. Lieben.** *Non ut ames oro, verum ut amare sinas* Ovid. *syn.* Dīlĭgo, ārdĕo, dēpĕreo. *phr.* Incēndor, cōrrĭpior, īnflāmmor, tōrquĕor. Chārum hăbeo, Cōmplēctŏr ămōre. Vĕnĕrānde pŭer quēm pēctŏre tōtō āccĭpio. Fōrmōsum pāstŏr Cŏrydōn ārdēbat ălēxin ācĕr īn extrēmis ōssĭbŭs hæsĭt ămor. Sŭccūmbĕre ămōri. Tōto pēctŏre flāmmās cōncĭpĕre. Pēctŏre spīrat ămōrem Tăcĭtum, nūtrĭt sŭb pēctŏre vūlnŭs. Dīlĭgo lūce măgis, īn pēctŏre rēgnat ămŏr, Hūnc ămŏr ēxērcet, nōctēsquē dĭēsque. Măgnum

huic versat in ossibus ignem infelix amor amori indulgere. Flammis tacitis, ardentibus uri. Totis ossibus ignes percipere, sentire. Gerere saucia corda telis cupidinis. Sentire cupidinis arcus. Novas assumere flammas. Rapi corripi imagine formæ. Fraterno more, Thesea fide diligere. Succendi cupidine, ante alios amat ascanium. Colit magis omnibus unum. Teque tuis jurat charam esse medullis. Hæserunt tenues in corde sagittæ; & possessa ferus pectora versat amor. Flamma extincta relucet. Tacitæ serpunt in viscera flammæ. Rursus resurgens sævit amor, ignes in pectore crescunt, ut solet allecto crescere flamma rogo. Pectoribus quantum tu nostris, uxor inhæres. *Vide Amans.*

Amœbæus, *Gr,* Naprzemianny.

Amœna, *orum,* Poyrzenie wesołe. (barkeit

Amœnitas, Wesołość/ Przyiemność. Lust

Amœniter, amœnissimè, Wesoło 1. Lustig

Amæno, as, Rozweselam. Beinstigen/ Erfrischen. *Labitur & teretes saltus Iordanis amænat* Vict. *syn.* Recreo, relaxo, solor, consolor.

Amœnus, Wesoły. Lieblich. *Devenere locos lætos, & amæna vireta.* Virg. *syn.* Iucundus, gratus, deliciis plenus.

Amolior, *iris,* Odwalam/ Oddalam 1. Hinweg thun/ abwältzen. *Amolitur onus, sperantes omnia dextras,* Luc. *syn.* averto, amoveo, removeo, arceo, prohibeo.

Amolitio, Oddalenie. Abwältzung.

Amor, *oris,* Miłość 1. 5. Kochánie. die Liebe *Semper amet, fructu semper amoris egens.* Prop. *epith.* Dulcis, blandus, jucundus, svavis, gratus, tener, mollis, placidus, magnus, ingens, flagrans, acer, fervidus vehemens, indomitus, fervens, urens, arctus, ignipotens, sollicitus, sedulus, gnavus timidus, vigil, ingeniosus, sævus, verus, fictus, antiquus, anxius, sagittifer, aliger. pennatus; socius, vigilans, nudus, apertus, impiger, formosus, decorus, demulcens, arcitenens, arridens, officiosus; mutuus, festivus, fraternus, singularis, *phr:* ignis, æstus, ardor, flamma, fax, incendia amoris. Pectoris æstus, Vis amoris. Pectus adurens. Præcordia inflammans, urens medullas. ardorem cupiens dissimulare meum, omnia vincit amor. occulto pectus comburitur igne. ille meos primus qui me sibi junxit, amores abstulit. *Vide Amor.*

Amor insanus, perditus, Miłość nieuczciwa.

Amorem concipere, suscipere, Rozmiłowáć się. Liebe gegen einen fassen.

Amorem excitare, accendere, Záchecić.

Amorabundus, Miłośnik/ Ein Liebhaber.

Amosio annuo, *Fest: corr. Annos, annua infrà & sub Bábá.*

Amotio, Oddalenie/ Hinwegthüung.

Amoveo, Oddalam Odsyłam. Hinwegthun --- *Vetustate amovet ætas* Lucr. *Vide Removeo.*

A M P

Ampedix, i. appendix.Festo. quia am, i. circùm pendet, priscum.

Ampelitis, *idis, f. Gr.* Ziemiá lekárska/ Rudá ognista.

Ampelodelmos, *f. ad herbam relatum, Gr. sub* Wić/ Ein Wiede.

Ampeloleuce, *es, Gr.* Przestęp biały.

Ampelophasum, *Gr,* Łuczek ziele.

Ampelos agria, Máćicá płonna.

Ampelos Chironia, Przestęp czarny.

Amphemerinus, *Gr.* Codzienny.

Amphibia, *orum, Gr.* Wodnoziemne rzeczy.

Amphibius, *Gr.* Wodnoziemne zwierzę. Ein Thier das so wol auff dem Land als im Wasser lebet. *Amphibium numen terras atque æquora miscet,* Lucr.

Amphibolia, Amphibologia, Amphibolon, *Gr.* Mowá wątpliwa.

Amphibrachus, Pes Poeticus; Quintil. trisyllabus, mediam syllabam longam habens, extremas breves, ut vox sonat, quasi utrinq; brevis: ut Beatus.

Amphicyrtos luna, *Gr.* Księżyc po pełni.

Amphimacer, *Quintil. Pes Poëticus Amphibracho oppositus, mediam syllabam brevem, & extremas longas habens, ceu vox Græca indicat: ut confluunt,* Ma *syllaba brevis Verrepæo & aliis, sed vide Macrobium.*

Amphimalla, Amphitapa vestis, *Gr,* Szátá kosmáta. ein rauhes Kleid.

Amphimallum, amphitapa, *æ,* amphitapon, *Gr,* Koc 1. Ein Decke.

Amphimaschalos, *Gr.* Szátá z rękawámi.

Amphippus, *Gr.* Podwodnik

Amphiprostylos, *Gr.* w Filarowánie.

Amphisboena, *Gr.* Wąż dwogłowy.

Amphiscij, homines utrinque umbram habentes quotannis, i. & à meridie, & à septemtrione, hi nempè qui sub Æquatore habitant.

Amphitane, *es, Gr,* w Magnet.

Amphithalamus, *Gr,* Przedpokoie.

Amphitheatralis, Amphitheatricus, *Gr.* w Dziwowisko. Das zum Schauplatz gehört *Amphitheatrales nutrita magistros,* Juv.

Amphi-

Āmphĭtheātrum, Dziwowiſko. Ein Ring Schauplatz. ---- cedat labor amphitheatro. Mart. epith. Cōnſpĭcŭum, āltum, sūblīmĕ, māgnum, prăclārum, ĭngēns, rŏtŭndum. phr: Hīc ŭbi cōnſpĭcui vĕnĕrābĭlĭs amphĭthĕātri, ēxĭgĭtur mōles.

Āmphĭthĕtos, Gr, Dwoyuſzny.

Āmphŏra, Gr. Bánia i. Beczká/ Korcá Krákowſkiego polowicá. an Dzban. Wein Vaſſer oder Bier kanne/ Amphora non meruit tā pretioſa mori. Mart. epith: Aūrĕa, ārgĕntea, căpāx, cāvă, cōncāva, pŭlchrā, aūrātā, vīnārĭa.

Āmphŏra Āttica, Polbaryle/ Korcá Sędomirſkiego polowicá/ & ſub Dzban.

Āmphŏra Romana, Polbárylki.

Āmphŏra sĕmĭſtĕrtĭa, Āmphora ſeſquitertia, Wiádro miárá.

Āmphŏra ſpārtĕa, Slomianká.

Āmphŏrālis, Korcowy/ Wiádrowy.

Āmphŏrārĭus, Beczkowy.

Āmphŏrĕus, ei, vel eos, Gr. Korcá Sędomierſkiego ćwierć.

Āmphotis, idis, vel idos Gr. Náuſzká.

Āmplè, Āmplĭfĭcè, Wſpániále/ Swietno.

Āmplecto, is, Amplector, eris, Obłapiam/ Ogárnąć i Rozmilowáć ſię. Umfahen/ Umbhalſen. ---- Fuſcis tellurem amplectitur alis. Virg. ſyn: āmplēxor, āris, cōmplēctŏr. phr: Cōmplēxu tĕnĕo, fŏvĕo, cĭngo, āmbio, ēxcĭpio, āmplēxus pĕto. Dō āmplēxus: Dō cĭrcum brāchia cōllo. Fŏvĕo ĭn ūlnīs. Cōllō hærĕo, ĕo ĭn āmplēxūs, cōllā ĭnvādo, pĕto, tĕnĕo. Hŭmĕrĭs, cōllō brāchĭa pōno, ĭmpōno, fĕro, ĭnĭcĭo, ĭmplĭco. Cōlla lăcertis căpto, cōmplēctor, ĭmplĭco, nĕcto, ĭnnĕcto, prĕmo, ŏptātōs dĕdĭt āmplēxūs. Implĭcŭit mātērno brāchĭa cōllō. Tēr cōnātus ĭbi cōllō dare brāchĭa cĭrcum. Sēmĭānĭmēmquĕ sĭnu gĕrmānam āmplēxā tĕnēbat. Illĕ ŭbi cōmplēxu Ænēæ cōllōquĕ pĕpēndit. Cōmplēxi ĭnter sē nōctēmquĕ dĭemquĕ mŏrantur. Nōn sīc āppŏsĭtis vĭncĭtur vĭtĭbus ŭlmus, ŭt tŭa cūm cōllō brāchĭa nēxā mĕo. Tē tĕnĕt, āmplēxu pērfrŭĭtūrquĕ tŭo. Vūltquĕ sŭb āmplēxūs īrĕ pŭella tŭos. Dĕquĕ vĭri cōllō dūlce pĕpēndit ŏnus. Sīc mĕmŏrāns hŭmĕros dēxtrāſquĕ tĕnēbat āmbōrum. Trĕpĭdæ mātrēs prēſsēre ăd pĕctŏra nātos. Hīc ălăcer cōllā āmplēxu māterna pĕtēbat. Cōllō pēndŭlus hærĕt, ĭrrŭit ĭn cōllum, āmplēxus nātī Cўthĕrēa pĕtīvit. ăvĭdis āmplēxĭbus hærĕnt. Tēne mănūs ūnquăm nōstræ dĭmĭtĭere vĕl lĕnt. Tēnē mĕo părĕrĕt, vīſus ăbīre sĭnu? ēxcĭpĭt āmplēxu fēlĭcĭaque ōſcŭla jŭngĭt. Vide Oſculor, & Amplexus.

Āmplēxo, as, Obłapiam/ Umbarmen.

Āmplēxor, aris, Obłapiam/ Miluię/ Rozmilowáć ſię. Umbhalſen.

Āmplēxus, us, Obłapiánie/ Obięćie. Umpfahung/ Umbhalſung. Coniugis amplexus, oſcula, verba, manus. Prud: ſyn: Cōmplēxus. epith: fūrtĭvus, chārus căſtus, fēlīx, sānctus, cōncōrs, ĭtĕrātus, grātus, sĭmŭlātus, vērŭs, fīdēlĭs, fīdus, ſtrĭctus ŏptātus. phr: Quĭs tē nōſtris āmplēxĭbus ārcēt. Tē cōmplēxu nē sūbtrāhe nōſtrō. Nōn ĕgo nūnc dūldi āmplēxu dīvēllĕret ūnquām. Nāte, tŭo āmplēxu nāti Cўthĕrēa pĕtēbat.

Āmplĭātio, Odwloká/ Vermehrung.

Āmplĭfĭcātĭo, Rozſzerzánie/ i. 2. Przyczynienie Erweiterung.

Āmplĭfĭcātor, Przyczyniácz/ Rozſzerzácz.

Āmplĭfĭco, Rozſzerzam/ i. 2. Przyczyniám/ Rozprzeſtrzeniam. Groß machen/ erweitern, Porrigere, & ſatis amplificare moras, &c. Auſ. ſyn; Aūgĕo, ădaūgĕo, ēxtĕndo, ĭdīlāto, dĭdūco, prōtrăho, prōdūco, pōrrĭgo.

Āmplĭo, as, Odkladam 3. Przyczyniam i. Rozſzerzam i. Vermehren. v. Amplifico.

Āmplĭor, aris, ſub Przybywa. Mehren.

Āmplīſsĭmus, Zacny/ Powazny/ Mościwy. Machtig. item beſonders Groſmachtiger

Āmplĭter, Hoynie/ Wſpániále/ Bárzo.

Āmplĭtūdo, Wſpániałość/ Wielkość/ Szerokość/ Obfitość/ Powagá/ Doſtoieńſtwo.

Āmplĭvăgus, Bległácz/ Ein Lauffer.

Āmplĭus, Więcey/ i. 2. 3. Dáley i. Dluzey. Jeſzcze/ Nad i. Mehr/ Langer. Amplius obiectam paſſu tranſire paludem. Virg: ſyn: Māgis, plūs, vel īnsŭpĕr, vel dĕincēps pōſthāc.)

Āmplĭus āccĭpio, Przybieram czego.

Āmplĭuſcŭlus, Przyſporſzy.

Āmplus, Szeroki/ Przeſtworny/ Wſpániáły/ Obfity. Weit. ſyn: Lātus, māgnus, ſpătĭōſus, lātē pătens.

Āmplūſtra, orum, & Āmpluſtria, ium, Bániderá. Schiff gezierd.

Āmpron, ri, n, Gr. Poſtronek.

Āmptrŭo, as, ſub Rey wodzę.

Āmpūlla, æ, Flaſza/ Lagiew/ Ampułká/ Bánie-

Bániecźká. Ein Flaſche. *ſyn:* ămphŏră, *epith:* Că̆va. tŭmĭda, că̆pax, tūrgĭda.

Ămpūllācĕus, Bániáſty/ Bánieczny.

Ămpūllārĭus, *ſubſt:* Łagiewnik/ Bániecznik

Ămpūllārĭus, *adiect:* Bánieczny.

Ămpūllŏr, *aris,* Mowię głośno. Auffgeblaſen ſeyn. *An tragica deſævit, & ampullatur in arte.* Hor: *ſyn:* Tŭmēſco; tūrgēſco, īnflŏr. *Metaph:* sŭ-erbĭo.

Ămpŭtātĭo, Obćinánie 2. Vćinánie / Sćinánie. Abhauung.

Ămpŭto, Obćinam/ Vćinam/ Vſtrzygam. Abhauen. *Amputat enſe manus, caput obterit, oſſaq; ſaxo.* Luc: *ſyn:* Sĕco, rĕsĕco, ſcĭndo; reſcĭndo ābſcĭndo, īncĭdo, ēxsĕco, *vide Scindo.*

Ămsăncĭus, ſub Orchlan/ Smrod 1.

Ămsĕgĕtēs, hi, ſub, Przydrożny.

Ămtērmen, inis, n. Okolicá.

Ămtērmĭnes, Amtermini, ſub Okoliczny.

A M U

Ămŭla, Kropidlnicá. Ein Weyhkeſſel. *Amulam 3. Reg: 7. phialam quidam interpretantur, vel vas aliquod ad libandum vinum, quidam Aquiminale.*

Ămŭlētum, Noſzenie od czárow/ Ein Artzney für böſe Kranckheiten oder Gifft. *Amuleta gerit collo ſuſpenſa, nec audet.* M. *Quod ſibi amuletum veluti, vicinia quærit.* Fill. *ſyn:* āntĭdŏtum, phārmăcum, mĕdĭcāmĕn. *v. Medicamen.*

Ămŭlum, *idem Amylum Gr.*

Ămūrca, Amurga, *Gr.* Fuz. Oel-Trůſen. *Et nigra perfundere amurca.* Virg. *phr:* Fæx ŏlĕi. *epith.* atră, ſpĭſsa, nĭgră, pūtrĭs.

Ămūrcārĭus, Fuzowy/ *ibidem.*

Ămūsĭa, *Gr.* Niéumiéiétnosć.

Ămūsĭum, *Gr.* Tablicá 2.

Ămūſsim, *ab Amuſsi,* Pod ſznur.

Amuſsim, à muſſo, & A privante particula. Głośno. Hell.

Ămūſsĭs. Sznur ćieśielſki/ Tablicá 2. Szoruléc / Głádzeniu ſłużące naczynié. Richtſchnur/ Richtſcheit/ Bleywag. *Partibus ut coeat, nihil ut deliret amuſsi.* Auſ. *ſyn.* Līnĕa rēgŭla. *epith:* Rēcta, ēxāctā.

Ămūſsĭtātus, Wypráwiony / Wytworny / Pod ſznur. Werckllich.

Ămūſsĭum, Sznur ćieśielſki/ Tablicá 2.

Ămūſus, *Gr.* Nieuczony.

Ămygdăla, *æ, Gr.* Migdał drzewo. Mandelbaum. *Nec glandes, amarylli, tuæ, nec amygdala deſunt.* Ovid. *ſyn:* Phyllĭdĭs ārbor. *Quia in hanc arborem Phyllis mutata eſt ex Poetis.* *epith:* Vĭrĭdĭs, vĭrēns; pātŭla, frōndōſa. *vide Arbor.*

Ămygdălæ, *hæ,* Glinne jágody.

Ămygdălĕus, Migdałowy. Was vom Mandelbaum iſt. *Quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos.* Ser.

Ămygdălĭnum, amygdalinus, Migdałowy. Das von Mandeln gepreſt iſt. *Fertur amygdalinæ ſuccus, &c.* Ser. (le.

Ămygdălītes, *æ, m, Gr:* Czártowe mleko ziele

Ămygdălum, *Gr,* Migdał owoc. Amandlen

Ămygdălus, *f. Gr.* Migdał drzéwo.

Ămylum, *n. Gr.* Krochmal. Ammelmel.

Ămīſtĭde bĭbĕre, Duſzkiem. Gantzaůs.

Ămyſtĭs Threiicia, *Gr:* Wilkom.

A N A

Ăn *Præpoſitio, ſub* Koło. Ob/ oder nicht. *Quis ſcit an obyciant hodiernæ craſtina ſummæ?* Hor: *ſyn:* ūtrum, ānnĕ, nūnquid.

Ăn. *Adverbium,* Czy/ Jeźli/ Abo 2. A ſub (telnego.

An non? An num? Iza.

Ăna *libras, Ana drachmas, ſub* Po funćie.

Ănăbăptĭſta, *æ, m, Gr.* Nowokrzczeniec.

Ănăbăſis, *is, vel eos, Gr.* Przeſtká/ Bezliſt.

Ănăbăthra, *orum, Gr.* Wſchod 1.

Ănăbŏlĕus, *eos, vel ei, Gr* Strzemię.

Anabolicæ ſpecies. Vopiſc corr: embolicæ.

Ănăcălyptērĭa, *orum, Gr. ſub* Przénośiny.

Ănăcāmpsĕros, *otis, f. Gr.* Milośnicze ziele. *in* Miłośniczy podárek.

Ănăcĕphălæōſis, *is, vel eos, f. Gr.* Sumowánie.

Ănăchōrēſis, *f. Gr.* Oſobnosć.

Ănăchōrēta. *æ, m. Gr.* Puſtelnik. *Apud Sidonium.* Anăchōrēta, *non rectè* Ein Einſiedler/ Eremit. *Anachoreta tremit, qui nunquam frigora portet.* Sid.

Ănăchōrētĭcus, *Gr.* Puſtelniczy.

Ănăchītes, ănăchytes, *æ, m, Gr:* Dyiáment.

Anaclaſis. Rutilio Lupo. figura eadem quæ Antanaclaſis i. repercuſsio.

Ănăclīntērĭum, *Gr:* Łożkowa deſká/

Anacoluthon Servio, figura cùm non redditur aliquid ſuperioribus verbis reſpondens quaſi Inconſequens.

Anacænoſis Rufiniano, figura ſententiarum cùm Orator au-

tor auditores consulit. Communicatio *Ciceroni.*

Ănacrĭsis *f. Gr.* Szkrutynium.

Ănacrūsis, *f. Gr:* Rosztowánie 2.

Ănactŏrium, *Gr.* Miéczyk 2.

Ănădēma, Anadesma, *atis, Gr:* Bindá 2. Tkánicá. Ein Hauptgezierd. *Et bene parta patrum fiunt anademata mitra.* L.

Ănădēndrŏmălāche, *es, Gr.* Slaz wielki.

Anadiplosis figura Poetica verbum præcedentis versus ultimum, initio sequentis repetens. Diomed. Palilogia Rufinian. Huic gemina Conduplicatio.

Ănăgallis, *idis, f. Gr,* Kurzyślep 1.

Ănăglypha, *orum, Gr. in* Ryty. Erhebte oder außgestochene Arbeit.

Ănăglyphyce, *es, Gr.* Snycerstwo. Bildschnitzerey/ Kunst.

Ănăglyphicum opus, Rycie wypukle.

Ănăglypta *orum, Gr: sub* Ryty.

Ănăglyptes, *æ. m, Gr.* Snycerz.

Ănagnōstes, *æ, m. Gr.* Czytelnik.

Ănăgōgicus sensus, *&* Ănăgōge, *es Gr.* Duchowny wykład. Auff was höhers

Ănagrăphe, *es, Gr:* Rejestr. 3. Leitend.

Ănagyris, *is, vel eos Gr.* Bob

Ănălabus, *Analauus,* Pácyencya Mniská.

Ănălecta, *orum, Gr,* Pobierki/ Odrobiny stołowe/ Ostátki/ Ksiąszki zbierálne. Bißlein/ oder was vom Tisch fält. *Sed pretium scopis nec analecta dabunt.* M.

Ănălecta, *æ, vel* ănalēctes, *æ, m, Gr.* Zbierácz 2. Stołowy 2.

Ănălectus, *idis, f. Gr.* Nátámiennik białoglowski/ Ein Bißlein. *Conveniunt tenues scapulis analectides altis.* Ovid.

Analemma, tis, Vitrūvio. i. collectio. Instrumentum sphæræ in plano descriptæ ad umbras solis venandas & horologia describenda. Bernardin. Baldus.

Ănălŏgia, *æ, Gr.* Podobieństwo Proporcyá.

Ănălŏgista, *æ,* Analogos, *Gr.* Wolny od ráchunkow.

Analogum nomen, apud Grammaticos, quod similem cum aliis habet terminationem, inflexionem, comparationem, &c. ut pater, frater,: labor, dolor, honor, amo, clamo &c. Apud Dialecticos verò Analogum nomen est, quod ob proportionem quam habet ad aliud tale dicitur, ut pes montis, pomi, mali, ob proportionem ad pedem animalis. Sic caput, oculus, auris, &c. homo pictus ad verum. Salubris cibus & homo sanus, &c.

Ănălphăbētus, *Gr.* Nieuczony. Gánic

Ănălysis, *is, eos, Gr.* Rozwiązánie/ Rozwa

Analytica resolutioni servientia; libri Aristotelis, docentes rationem iudicandi seu resolvendi argumenta

Ănāncæum, *Gr.* Wilkom/ Kufowa szklenicá.

Ănānchītis, ănāncītis, *idis, Gr.* Czárownicy kámień.

Anantopodoton: Figura orationis cum deest membrum præcedenti respondens, quasi non redditum.

Anapæsticus versus, ex Anapæstis constans.

Anapæstus pes trisyllabus Dactylo oppositus, i. duabus brevibus syllabis & una longa constans ut Veniunt.

Ănaphŏra, *æ, Gr.* Wschod słońcá.

Anaphora figura Rhetorum generalis repetens idem verbum initio, vel medio, vel fine sententiarum. Repetitio. *Cic*

Anaphora item speciatim sumpta figura, idem verbum initio multarum sententiarum repetens. Caris. Diomed. Epanaphora aliis eadem.

Ănăphŏricus, *Gr.* Chrachálá.

Ănăphŏrum, *Gr. sub* Powerek.

Ănăphysēma, *tis, Gr. sub* Wybuchnąć.

Ănarrhīnum, *Gr.* Wężlin ziele.

Ănas, *atis, f.* Kaczká/ *& sub* Kaczor. Ein Entvogel. --- *Cælicolæ sed anas & mergus & anser.* Mant. *epith.* Flŭvĭālis, ĭnglŭvĭus, tĭmĭdus, ăquōsŭs, lātĭpēs, pălūstris, ūndĭvăgus, ăquātĭcus, tardŭs, ĭnglŭvĭosus, flūctĭvăgus, āmnĭcŏla. *v. Aviu.*

Ănas, *m. morbus vetularum atis. sub* Stárość.

Ănastŏmōsis, *is, Gr.* Krwie plwánie/ Zyłotwořzenie. Blut Speihung.

Ănastŏmōtica, *orum, Gr.* Aperyt czyniący.

Ănastrŏphe, *es, Gr.* Wrácánie się.

Anastrophe figura, duorum verborum ordo præposterus Diomed. Inversio. *Quintil. Et eiusdem Verbi, ut Facit are pro Arefacit* Lucret.

Ănătārĭa, *æ,* Orzeł. Ein Adler.

Ănătārius, *adiect.* Kaczy. 1.

Ănătārius, *subst.* Kaczy pástuch.

Ănăthēma, *tis, Gr.* Przeklectwo/ Przeklęty

Ănăthēma, *Gr.* Záwieszánie. Eine Gab so man in den Kirchen aufhänget. --- *Insigne legens anathema favillis.* Prud.

Ănăthēmătizo, *as, Gr.* Przeklinam.

Ănătĭcula, Kaczká. Ein Entvöglein.

Ănătīnus, Kaczy. 1.

Ănătŏcĭsmus, *Gr.* Lichwá/ z lichwy.

Ănătŏle *es, Gr.* Wschod słońcá.

Ănătŏ-

Ănătŏmen ēxērcĕo, Rozbieram.
Ănătŏmĭa, *æ, Gr.* Rozbieránie 1. Anatomija
Ănătŏmicus, *Gr.* Anátomik.
Ănaxyris, *idis. Gr.* Szczaw/ 2. Vbránie.

A N C

Ancapes, pro ancipes 1. anceps, sub Tycz.
Ăncārius, Poowodnik.
Ăncea, *ex Græco, sub* Doliná. Ein Thal.
Ăncæsus, Rzny. Geschnitzelt.
Ăncĕps, *pitis, & cipis, adest* O Oboiętny/ Obosieczny / Obostronny 1. 2. Dwoisty / Dwogłowy/ Wątpliwy. Zweiffelhafftig. *Tum verò ancipiti mentem, &c.* Virg. *syn.* Dŭbĭus, ămbĭgŭus, incertus, ānxius.
Ănchŏra, *è Græco.* Kotwicá. Ancker. *Anchora iam nostram non tenet ulla ratem.* Ovid: *syn:* Dēns fērrĕus, fērrĕus ūncus. *epith.* Mŏrdāx, tĕnāx, cūrvă, rĕcūrvă, ădūnca, naūtĭca, mărīna, grăvis, pŏndĕrŏsa, æquŏrĕa, mērsa, īmmērsa fērrĕa. *phr.* ānchŏræ dēns ădūncus, ānchŏræ mŏrsus. Hīc fēssas nōn vīncŭla nāvēs ūlla tĕnēnt. Tūm dēntĕ tĕnācī ānchŏra fūndăbăt nāvēs. Nāvēs ūnco nōn āllĭgāt ānchŏra mŏrsu. Nēxū ānchŏra cūrvo. Tĕnāx ūnco, nōn āllĭgāt ānchŏra mŏrsu. Nēxu ānchŏrā cūrvo. Tĕnāx ūnco clāssem prĕmĭt ānchŏra rostro. Hic tĕnĕat nōstrās ānchŏra jācta rătēs, ānchŏra de prora jācĭtur, stāns līttŏre pūppes.
Ănchŏrale, Kotwicá liná. [stam fie.
Ănchŏras tŏllo, Odbiiam od brzegu/ Ru-
Ănchŏrārius, ānchŏrālis, Kotwiczny. Das zu dem Ancker gehöret. *Seu sit rudens, sive anchorarius funis.* [Scaz.]
Ănchūsa, *æ, Gr.* Obrazki ziele/ Czerwieniec
Ăncīle. Puklerz. Ein Schildlein. *Rudavit clypeis, ancilibus, ô pater urbis.* Juv.
Ăncĭlla, Służebnicá. ein Dienstmagd. *syn.* Fămŭla, mĭnĭstrā, *epith:* Fĭdēlis, vĭgĭlis, sōllĭcĭta, īnsŏmnis, īndĭgna. *phr* Ŏpĕrum hăud īgnāra Mĭnērvæ. Dŏmĭnæ māndāta ōbsērvāns, ăd nūtūm părāta.
Ăncĭllārĭolus, Mierzodnik.
Ăncĭllāris, Służebniczy.
Ăncĭllārius, Mierząodniczy sługá.
Ăncillor, *aris,* Służę. 1. 2. Dienen. *syn.* Fămŭlor, mĭnĭstro, sērvio. *vide Servio.*
Ăncĭllŭla, Służebnicá. ein Dienerin.
Ăncĭēps, *cipis, & cipitis,* Oboiętny.
Ăncĭpes *securiculæ,* Siekiera obosieczna.
Ăncīsus, *us,* Obćinánie. Abhauung.
Ăncīsus, *a,* Obćięty. Abgehauen.
Anclabra, Anclabraria vasa, Anclabris mensa, sub Stol. 1. ein Tisch.
Anclator, Czerpácz/ Sługá 1.
Ancilo, as, Czerpácz. Schöpfen.
Ăncōn, *onis, m.* Gr. Węgielnicá/ Zákrzywienie/ Łokieć/ Łokiętek/ Kubek/Krokßtynki.
Ancora, idem Anchora.
Ăncra, Angra, sub Doliná.
Ăncter, *eris, m.* Gr. Haft. ein Gestück.
Ăncŭlo, *as.* Czerpam/ Posługuie.
Ăncŭnŭlĕnta, *æ, sub* Krworoczny.
Ăncus, *è Gr.* Kaczká 2.
Ăncyle, *is, è Gr.* Puklerz.
Ăncylŏglŏssum, *Gr.* Języká przyrośnienie

A N D

Ămdăbătæ, *bi. Gr.* Gonitwe czyniący.
Ăndrachne, *es. Gr.* Kurza nogá ziele.
Ăndrăchne ăgria, *Gr.* Wronie másło ziele.
Ăndrăpŏdon, *Gr.* Niewolnik.
Ăndrŏdămus, *antis, Gr,* Srebrnik kámień/ Krwáwnik kámień/ *& sub* Magnet.
Ăndrŏdas, *æ,* annus Rok podeyrzány.
Ăndrŏgynus, *Gr* Mießaniec. halb männlich/ halb weiblich. *Androgynum inter utrasnec, &c.* Lucr.
Ăndrŏlēpsia, *æ, Gr.* Areſt 2.
Ăndrōn, *onis, m.* Gr, Śćianki/ Sień podługowáta/ Mężkie mieszkánie.
Ăndrōnītis, *idis, f. gr.* Mężkie mießkánie.
Ăndrōnium, *Celso è Græco medicamentum ve faucium.*
Ăndrŏsăces, *is, n. gr.* Rzesá skálna.
Ăndrŏsæmon, *vel um, mi, n. gr.* Dzwonki.
Ăndrŏspinx, *gis, gr.* Chytry.
Andrius, sub Rey wodzę/ *&* Wracam się.

A N E

Anelitra, orum, gr, sub Stersydło.
Ănĕllus, Pierśćien. *A producta & uno n. legit apud Horat. doctiores.* Ein Ring. *Sæpè ex anellis rodit pendentibus ex se* Lucr.
Ănĕmōne, *es, gr.* Zawrzec ziele. Klapper oder Korn Rosen. *Cessite, dimi tunt, lachrymæ pariunt anemones.*

Ănĕmōne sylvestris, Sásánká.
Ănĕo, es, gr. Stárzeie się.
Ănēthātus, Koprowány/ sub Kopr.
Ănēthum, hr. Kopr. 1. Dill --- Et florem iungit bene olentis anethi. Virg. epith. ōlēns, ŏdōrĭferum, rĕdŏlēns, vĭrĭdĕ, ŏdōrum. phr. ănēthi flōs grāmen.
Ănēthum sylvestre. Oleśnik.
Ănēthīnŭs, vel Ānotīnus, gr. Koprowy. & sub Kopr.
Ănēurĕtātus. vel Aneuritatus, gr. Nienálezio(ny.
Ănēxĕtăstus, gr. Wolny od ráchunkow.

ANF

Ānfrāctum, Krązenie/ Krzywość.
Ānfrāctus, us, idem & Zákret.
Ānfrāctus, a, um, cor. Anfractum sub Krzywy. Ein krummer Weg. syn. āmbāgēs flēxus, epith. Cūrvus, īnāccēssus, lōngus, ōbscūrus, cæcus, īnflēxus, ōblīquus, dĭffĭcĭlĭs, tōrtus, ĭrrēmēābĭlĭs, īnēxtrĭcābĭlĭs, āmbĭguus.

ANG

Āngărĭa, æ, B. Podwodá/ Robotá dzienna/ Przymußenie/ an Suchedni.
Āngărĭo, as, Przymußam. producit Ga. Arator
Āngărius, Podwodnik/ corripit Ga. Lucillius.
Āngărus ri. gr. Podwodnik. corripit ga. Æschylus.
Āngĕlĭca, Dzięgiel.
Āngĕlĭcus, gr. Anielski/ Engelisch. Angelici Christo famulantur rite ministri. Sed.
Āngĕllus, Rącik. 1.
Āngĕlus, gr. Aniol/ Nowiná/ Poslániec. Engel. Inventor vitii non est Deus, Angelus illud, Prud. syn. āles, ālĭgĕr, nūntĭus cœlēstis, epith. Cœlēstis, æthĕrĕus, fōrmōsus, cĭtus, præpes, sȳdĕrĕus, ālĭpes. phr. Cœlēstis nūntĭus aūlæ. Pēnnātus jŭvĕnis cœli dēmĭssŭs ăb ārce. Aūlæ cœlēstis ālŭmnus, ālĭtĭbus dē frātrĭbus ūnus. Sȳdĕrĕa mĭssus tĭbi nūntĭus ārce. Qui jūssa Dĕi rīte mĭnĭster ăgit. ālēs jŭvĕnis cœlo dēmĭssŭs ăb ālto. Vŏlŭcer dēmĭssus ăb æthĕrĕ præco. Dĕi pōrtāns māndāta pĕr aūras. Vīsus cœlo dēscēndĕrĕ ăpĕrto Nūntĭus. Pŭer ăb æthĕre præpes pŭlcher ădest, ēccē aūtem ēffŭlgēns sŭbĭto delapsus ăb ăxĕ. Stēllĭgĕro pĭctĭs jūxtā pŭĕr āstĭtit ālis. Nūntĭus ālbis āĕra scīndēbat pēnnis, ēt rēmĭge dēxtro Frāncĭgĕnis īllāpsus agris, & māndātă tŏnāntis pōrtābat.
Āngĕrōna, & Angeronalia, orum, sub Skwináncya/ & sub Milczenie.

Āngīna, è Græco Skwináncya/ Maßtowy powroz. Das Zäpflein im Halß/ Halß-Geschwär. Verum angina tibi mistum sale poscit acetum Ser.
Āngĭpōrtum, Angiportus, ti, & us, Vlicá ćiásna. Ein eng Gäßlein. Flebis in solo levis angiportu. (Saph.)
Ānglones, sub Stol iadálny.
Āngo, is, Trapię 1. Dawię/ Trapi mię/ Gryzę się. ängsten. syn. Tōrquĕo, vexo, crucio.
Āngo, eris, Duße się/ trapi mię co/ Boleię/ Frásuię się. Mártotno mi/ Smęcę się/ Żal ło snym.
Āngŏr, oris, Vtrapienie. Angst. Nec capi humanis angoribus excruciari. Prud.
Āngŏr faucium, Skwináncya.
Ānguĭcŭlus, Wężyk.
Āngvĭfer, Wężownik ná niebie. Schlangenträger. Gorgonis angviferæ pectus operta comis. Prop.
Āngvĭgĕna, æ, sub Wężowy. Schlangenzucht. Quis furor angvigenæ, proles Mavortia vestras. Ov.
Ānguīlla, Węgorz/ & sub Bicz. Ein Aal. epith. Lūbrĭca, ōblōnga, vŏlūbĭlis. phr. Cōgnāta cŏlūbræ. Flēxĭbus īnnŭmĕris āngvīllæ īn līttŏre rēpūnt.
Ānguĭllārĭus, Węgorzny.
Āngvĭmānus Bézkost.
Ānguīna, Wężownik 1. Maßtowy powroz
Ānguĭnĕus, Wężowáty/ Wężowy. Von Schlangen. Eumenides, quibus anguineo redimita capillo. C.
Ānguĭnum, Wężyſko 1.
Ānguīnus, Anguinius, Wężowy/ Schlangenartig. Tortaq; in angvinos ducit vestigia gressus. M.
Ānguis, m, f. Wąż 1. 2. Ein Schlang. Frigidus, ô pueri, fugito hinc, latet angvis in herba. Virg. syn. Sērpēns, drăco, cŏlūber chĕlȳdrus, āspis. epith. Frīgĭdus, tōrtĭlis, squāmmĕus, rēflēxus, lūbrĭcus, tōrtus, īntōrtus, īmplĭcĭtus, mĭnāx, hōrrĭdus, sĭnuōsus, tŭmĭdus. Vide Serpens.
Ānguĭtĕnens, Wężownik ná niebie. Schlangenträger.
Āngulāria, ium subst. Węgielnicá.
Āngŭlāris, Kotny/ Węgielny/ Narożny/ Węgiásty 1.

Ānguĭpes, edis, 1. Nogi włoczący / Schlangenfuß. *Injicere angvipedem captivo brachia cœlo.* Ovid.
Āngŭlāris appendix, Narożnicá.
Ānguˈlārius, Narożny. Eckicht.
Ānguˈlātim Pokątnie / & *sub* Po domách.
Ānguˈlātus, Węgiásty 1.
Ānguˈlōsus, *idem & Kąćisty.*
Ānguˈlŭlus, Kąćik / 1. ein kleiner Winckel.
Ānguˈlus, Kąt / 1. 2. Rog 2. Ein Eck Winckel. *Inque domo lachrymas angulus omnis habet.* Ovid. *epith.* Secrētus, ābdĭtus, ŏccūltus, lătens.
Āngūria, *æ, sub* Melon.
Āngūsta, *orum* Cieśń. Angst.
Āngūstē, Ciásno / Sćiślé / Wąsko. Eng.
Āngūstia, Wąskość uciſk. die Enge.
Āngūstiæ, *hæ,* Cieśń / Niedostátek Wąwoz / Vbostwo 2. Beängstigung / Noth. *syn.* Mœror, dŏlŏr, āngor, trĭstĭtia, ærūmna. *epith.* Grāvēs, intŏlĕrābĭles, sŏllĭcĭtæ, quĕrŭlæ. *V. de Dolor.*
Angūstĭclāvĭa vestis, Szátá z kuráſámi.
Angūstĭclāvius, Rycerſki człowiek
Āngūstio *as, vel angustior.* Sćiſkam się / Vćiśniony ieſtem. Sich Angsten.
Āngūstĭtas Cieśń. ängst.
Āngūsto, Záćieśniam / Sćieśniam / Zwężám / Sćiſkam. Beängstigen.
Āngūstus, Wąſki / Ciásny / Sćiſły. Eng *Angustos habeant aditus nam frigore mella.* Ovid. *syn.* ārctus, cōntrāctus.
Āngūstus clavus, Rycerſki ſtan / Szátá z kuráſámi.

A N H

Ānhēlātio, Dychawicá / Duſzenie / Tchnienie
Anhelus, Ānhēlātus, *ti,* & Ānhēlātor, Dychawiczny / Dyſzący. Keicher *Nosq; ubi primus equis oriens afflavit anhelis.* Virg.
Ānhēlitum, animam effundo, ēmitto, *sub* Pucham. Ein Geruch geben. *item* Sterben
Ānhēlitum duco, Dyſzę. Keichen.
Ānhēlitus, *us,* Dyſzenie / Pará. Der Athem *Vastos quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn.* Hālĭtus, spīrĭtus, flātus, *epith.* Ǣgĕr, crēber, lāngvĭdus, fœtĭdus, dĭffĭcĭlis, lēntus, lēnis, ārĭdus, tĕpĭdus, călĭdus, fērvēns, fērvĭdus, vīvĭdus. *phr:* Fessos quătit ægĕr ānhēlĭtus ārtus. Ǣthĕris haustus. Vītālis aura.

Ānhēlo, Dyſzę / Pucham / Zadam 2. Keichen *Nullus anhelabat sub adunco vomere taurus.* Ovid *syn:* Respīro, spīro. *phr:* Spīrĭtum aūram trăhĕre, dūcĕre. Aūras căpĕre, căptāre, haurīre. Non tauri spīrāntēs nārĭbus īgnem Būcŭla cœlum sūspĭciens pătŭlis căptāvit nārĭbus aūras. Pĕctŏra raūca gĕmūnt, quæ crēbĕr ānhēlĭtus ūrget.

A N I

Ănĭātrŏlŏgētos, *ti, gr. sub* Nieuczony.
Ānĭcētum, *gr.* Anyż *Anicetus apud Tertull. e brevi, juxta accentum Græcum cùm* n *sit in penultima.* Anis.
Ānĭcŭla, Bábká 1. Alt Weiblein. *Siticulosæ aniculæ, senes rauci.* [Scaz,]
Ānīlis, Ānĭcŭlāris, Bábi. Altweibisch. *Contulit & rugis peraravit anilibus ora.* Ovid.
Ānīlitas, Stárość. Das weiß oder grau Alter. *Cana tempus anilitas.* [Dactyl.] Can.
Ānīliter, Po bábſku.
Ănĭma, Duſzá / Człowiek / Wiátr 1. Powietrze 1. Oddech / Dech / Żywot 3. Cuchnienie / Kochan / Miły 1. Die Seel. *Vipeream inspirans animam, fit tortile collum.* Virg. *syn.* ănĭmus, vīta, spīrĭtus. *epith:* vīvāx, īmmŏrtālis, dīvīna, æterna, pĕrēnnis, mīrābĭlis, vĭgil, pērvĭgil, īrrĕquiēta, īnsŏmnis, cœlēstis, æthĕrea, fŏrtis, săgāx, sŏlērs, mĕmor. *phr.* Spīrācŭla vitæ. Spīrāmēnta ănĭmæ. Quæ diffūsa pĕr ārtus. Cŏrpŏream molem rĕgit, ăgĭtat: ,et tōtō sē cŏrpŏrĕ mīscĕt. Vītæ fōns, ŏrīgo, Spīrĭtus intus, ălēns corpora. Vis ārtus ănĭmāns vĕgĕtāns.
Ănĭma vītālis, Mlecz drzewny.
Ănĭma vōcis, Náteżánie. *Animabus ut Equabus, Deabus non malè.*
Ănĭmæ plenus, Nádęty.
Ănĭmābĭlis, Żywotny / *sub* Żywotność.
Ănĭmādversio, Poſtrzegánie / Baczenie 1. Karánie.
Ănĭmādvērſor, Karzący.
Ănĭmādvērto, Baczę / Vpátruię / Zrozumiewam / Obaczam / Kárzę / & *sub* Dzieśiąstkowáć / 1. Vernehmen / mercken. *His animadversis terram, &c.* Virg. *syn* ādvērto, ŏbsērvo pērspĭcio, cōgnōsco, īntēllĭgo, sēntio, vĭdeo.
Animæquus. Sapiens. 18. animæquiores essent. animo æquo sum. Kontent.
Ănĭmal, Zwierzę. Ein Thier. *Pronaq; cum spectent animalia cætera terras.* Ovid. *syn.* ănĭmans, pĕcus, brūtum, fĕra, bēllŭa, bēstĭa. *epith.* im-

mitte, terrestre, sævum, ferox, indomitum, agreste, domesticum, pavidum, cornigerum, sylvestre, vagum, errans, rapax, audax. *Vide Fera, & Grex.*
Ănimal capillorum, **Weß** 1.
Ănimal nondum rationale, **Niemowlątko.**
Ănimal ventris, intestinorum, **Glista.**
Ănimal volucre, biforme, **Nieroperz.**
Ănimalcŭlum, **Zwierzątko.**
Ănimalis, **Zwierzęcy/ Duszny/ Zwięcy/ Wiecżny/ Wiatrowy/ Żywotny. Was ein Seel hat.** *Ergo animalis homo quondam, nunc &c.* Prud.
Ănimalis facultas, **Żywotność**
Ănimans, *subst. f. & n.* **Zwierzę/ Tchnąca**
Ănimans, *adiect.* **Żyjący. (czecz.**
Ănimans exos, exsanguis, **Robáctwo.**
Ănimatio, **Ożywiánie. Das lebendig machen.**
Ănimatum, **Żywoćiná.**
Ănimatum ovum, **Jaie zálęgle/**
Ănimatur, *sub* **Żyie** *1.*
Ănimatus, *us,* **Żywotność.**
Ănimatus, *ta,* **Smiały** *1.* **Żywy** *1. 2.* **Afekt kto iáko** *2.* **Lebendig.**
Ănimatus sum, **Vmyśliłem/ Rad co czynię.**
Ănime mi, **Moy ty. Du bist mein.**
Ănimi hi, **Pychá. Stoltz.**
Ănimi causa, **Ták sobie/ Zátem.**
Ănimi impetus, applicatio, **Vśilność.**
Ănimi ingentis, validus, **Możny.**
Ănimi mentis integer, **Przy sobie.**
Ănimi nimius, plenus, **Smiáły/ Pyszny.**
Ănimitus, **Dusznie** *1.*
Ănimo, *as,* **Ożywiam. 2. Behertzt machen.** *Quas humus exceptas varios animabit in angues.* Ovid. *syn.* incito, commoveo incendo, accendo, compello, excito, hortor. *Vide Hortor.*
Ănimo obiecto, pusillo, fracto, **Sercá máłego. Klein Müthig.**
Ănimo excelso, forti, magno, **Sercá wielkiego. Hoch Müthig.**
Ănimo es bono, **Nie frásuy się.**
Ănimo gaudenti, libenti, libentissimo, **Rad.**
Ănimo præsenti, fidenti, **Smiele. Erwogen**
Ănimo sum alieno, **Nienáwidzę.**
Animo suo obsequi, more gerere, animo suo volupe facere, **Dogadzam sobie.**
Ănimor, *aris,* **Żyię/ Zalęga się.**

Ănimosè, **Smiele/ Tapfferlich/ Hertzhafftig.** *syn.* Fortiter, generosè.
Ănimositas, **Smiáłość** *1.* **Serce wielkie.**
Ănimosum signum, **Obraz żywy.**
Ănimosus, **Żywy/ Smiáły/ Sercá wielkiego. Behertzt muthig.** *At fratres animosa phalanx, accensaq; luctu.* Virg. *syn.* Fortis, audax, magnanimus, generosus, intrepidus, impavidus, interritus, invictus, præstans animi. *Vide Generosus.*
Ănimula, **Duszyczká/ Die Seel.**
Ănimum advocare ad seipsum, & secum esse cogere, animum abstrahere, sevocare à &c. **Vspokoić się** *2.* **(Chác się.**
Ănimum benignum accipere. **Rozdobru-**
Ănimum contraho, demitto. **Serce trácę.**
Animum ergo, excito, do, facio, confirmo, **Sercá dodáię. Stärcken.**
Ănimum occupo, fatigo, intendo, **Robię głową. mit dem Haupt arbeiten.**
Ănimum sumo, recipio, **Serce bráć.**
Ănimum quatio, debilito, retardo, frango. **Serce psuię. den Muth verderben.**
Ănimus, **Vmysł/ Myśl/** *1. 2. 6.* **Duch** *1.* **Duszá/ Wolá** *1.* **Zdánie** *1.* **Otuchá/ Vćiechá/ Serce/** *2.* **Chćiwość/ Lubieżność/ Rozum. Das Gemüth/ Sinn.** *Extemplo turbati animi concussaq; vulgi.* Virg. *syn.* anima, mens, ratio, vel fortitudo, virtus, animi robur, constantia, vigor, vis, ardor. *epith:* Impavidus, masculus, virilis, nobilis, ardens, durus, ferreus, sævus, crudelis, atrox, trux, cruentus, sanguineus, immitis, impertérritus, abiectus, ignavus, iners, mollis, lentus, inconcussus, Herculeus, barbarus, Martius, solers, memor, subtilis, acer, divinus, immortalis. *phr:* animi vis, vigor. Fati nescius. Divino semine cretus. Pars ignea nostri. Mens cognita polo: Æthere natus Morte carens. Post fata superstes. Nunc si cui virtus animusque in pectore præsens adsit. Ingentes animos angusto in pectore versans. Nunc animis opus Ænea pectore firmo. Mens divinitus orta, debita Cœlo.
Ănimus abiectus, fractus, languescens. **Serce máłe. Klein Hertzig.**
Ănimus extra omnem patientiam positus. **Niećierpliwość. Vngedult. [kie.**
Ănimus fortis, excelsus, regius **Serce wielkie.**
Ănimus inimicus, **Nienawiść/**
Ănimus se colit, **Rachuie się.**

Ãnĩsōcycla, *orum*, *Gr.* Nátzedźie/ *& in* Kolisty 1. Werckzeug.
Ãnĩſum, *Gr:* Anyż Anis. *Sive vaporifero tunicas inducat aniſo.* Mill. *epith.* Flãgrãns, dũlce
Ãnĩtas, Stárość. Das Alter.

ANN

Ãnna, *Perenna*, *ibidem & ſub* Rok temu.
Ãnnãles, *hi. vel hic* Ãnnalis, *ſubſt.* Kronika. Jahr-Regiſter. *Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis.* Ovid. *ſyn.* Hiſtõriæ ſcrīpta: vĕtuſtātis mŏnŭmēnta. *epith:* Vĕrī āntīquī mĕmŏres, prīſci; īmmōrtālēs, vēracēs. *phr.* Si vŏlvĕrĕ prīſcōs, ānnālēs lŭbĕat, ĕt văcet ānnālēs nŏſtrorum āudīre lăbōrum.
Ãnnãlis, *adiect.* in Roczny. *&* in Látá
Ãnnãlis, annaria, lex Vſtáwá o lećiech/ *ſub* (Látá.
Ãnnãrius *ſub* Roczny. *& ſub* Látá.
Annãſcor, annavigo &c. lege Adnaſcor &c.
Ãn nĕ, Czy/ Li/ Abo 2. Iſt es nicht/ ob/ oder. *Fratre magis ſubito glorier, anne viro.* Ovid.
Ãnnēctō, Przywiezuie. Anknüpffen. *ſyn:* Nēctō, lĭgo, āllĭgo.
Ãnnēli frons, Pierśćieniowa głowicá.
Ãnnēllus, Pierśćień. ein Ringlein.
Ãnnēxus, *us* Przywiązowánie/ Przyłączenie. Anknüpffung.
Ãnnĭcŭlus, Roczny 1. Roczeń. Jährig. *Anniculus ſacer ille tibi redeuntibus annis.* Prud.
Ãnnĭfer, *ri*, Co rok rodzący.
Ãnnis, *&* Ãnnis lăbēntibus, volventibus, zá láty. Nach Jahren.
Ãnnis vērgēns, annis obſitus, Stáry.
Annitor, lege Adnitor.
Ãnnĭvērsarĭa ſacra, anniverſaria dies, Rocznicá. Jahrzeit.
Ãnnĭvērſarius, Co roczny/ Roczny.
Ãnnōmĭnātio, Podobienſtwo. *Item figura Proſonomaſia. Paronamaſia infra.*
Anno, as, Trwam.
Ãnno, Przed rokiem/ Loni/ Dawno.
Ãn non? Iza? Ob
Ãnnōna, Żywność/ Strawá/ Zold/ Obrok/ Dochod 1. Prowent/ Jurgieit/ Zboże. Nahrung. *His opibus nunquam cara eſt annona kenenti.* Juv. *epith.* Cōpĭōſa, cōmmŏda, ăbūndans, lārga, ūtĭlis, mŏdĭca, cāra, ābſcōndĭta, brĕvis, dŏmēſtica.
Ãnnōnæ præfēctura, Száfárſtwo/ Podwojewodztwo. Ein Schafferey.
Ãnnōnam ēxcāndĕfăcio, flăgĕllo, īncēndo, ŏnĕro, Drożę.
Ãnnōnārius, *adiect.* Obroczny 1. Strawny.
Ãnnōnārius, *ſubſt.* Przekupień.
Ãnnōs excedere, tranſmittere, *ſub* Przeżyć.
Annos, otis m. Stáry.
Ãnnos tot natus, ēgrĕſſus, explevi, Lat mam tyle.
Ãnnōſus, Letni 2. Alt/ bejahrter. *Pontificū libros, annoſa volumina Vatum.* Hor. *ſyn.* āntīquus, vĕtŭſtus, prīſcus, lōngævus, grāndævus, *phr:* ævō ānnīs grăvis, cōnfēctus, frāctus, ævī mātūrus. *Vide Senex.*
Ãnnŏtātio, *Adnotatiuncula, Adnotamentum.* Náterminowánie/ Náznáczenie.
Ãnnŏtātor, *in* Podſtrzegácz/ *alioqui* Znáczyćiel *ſonat.*
Ãnnŏtĭnus, *Ab anno*, Roczny/ Látoſi/ Ein Jahr alt. *ſyn:* Annŭus, ānnōnārius.
Ãnnŏto, Znáczę 2. Náznaczam/ Spiſuię/ Náterminowáć. Auffzeichnen. *ſyn.* Nŏto, ōbſērvo, ănĭmădvērto, *vel* īnſcrībo, rĕfĕro.
Annua, ſubſt. Bábá
Ãnnŭa ſacra, Ãnnŭa ſolēnnia, Rocznicá.
Ãnnŭa vĭcĕ, *Annuatim*, Po roku.
Annŭalis, Roczny. Jährig.
Ãnnŭeo, Kiwam głową.
Ãnnŭis vĭcibus, Co rok.
Ãnnŭlāre, *is, neutr.* Bielidło.
Ãnnŭlārĭa, *ſubſt. ſub* Pierśćiennik.
Ãnnŭlārĭæ ſcalæ, Wſchod kręcony.
Ãnnŭlaris, Ãnnular us, *adiect.* Pierśćieniſty/ Pierśćieniowy, *&* Pálec czwarty.
Ãnnŭlarius, *ſubſt.* Pierśćiennik.
Ãnnŭlatus, Pierśćieniſty/ Pato noſſący.
Ãnnŭli cŏmarum, Kędźior.
Ãnnŭli cūra, Káncleřſtwo.
Ãnnŭli ius donare, annulo aureo donare, Szláchćicem czynić. (cem zoſtáć.
Ãnnŭli ius impetrare, obtinere, Szláchći-
Ãnnŭli vēlares, Kołcá do opon.
Annŭle, as, Wniwecz obracam. Annŭ

Ānnŭlus, Pierśćień/ Refá/ 1. 2. Petro 1. Ein Ring. *Annulus ut fiat, primò colliditur aurum.* Ovid. *syn:* flĕvis, āurĕus, prĕtĭōsus, jŭgālis

Ānnŭlus sigillaris, sigillatitius, signatorius, Pieczęć. Ein Petzirinck.

Ān num? Izá? Ob.

Ānnum ăgo, cēntēsimum, Dochodźi mi lat.

Ānnŭmĕro, Licżę/ Odliczam/ Policzam. Darzu rechen oder darzu zehlen. *Dum properat versus annumerare sibi.* Mart. *syn.* āscrībo, āccēnseo: īn nŭmĕrum rĕfĕro: īn nŭmĕro, pōno.

Ānnūntiator, Opowiádácz.

Ānnūntiātio, Zwiástowánie. Verkündigung

Ānnūntio, Obwieszczam. Verkündigen.

Ānnŭo, *is,* Kiwam głową/ Skinieniem. pokazáć. Przyzwalam. Przystáię ná co

Ānnuo, oculo, Mrugam ná kogo.

Ānnus, Rok. Jahr. *syn.* Tēmpus, spătĭum ānni. *epith.* Lubrĭcus, vĕrtēns, lābĭlis, prŏpĕrans, rĕvĕrtens, īrrĕvŏcābĭlis, fertĭlis, flōrĭger, pōmĭfer, trĭtĭcĕus, vīnĭfer: vĕrtĭlis, tăcĭtus, văriābilis rĕvĕrsus, *phr.* tĕmpŏra, ānnŭa mōra, ānnŭus ōrbis, cūrsus rĕvŏlūbĭlis ānni, ānnŭa spătĭa, īn sē sua pĕr vēstĭgia vōlvĭtur ānnus. Annus ăgit cērtā lūcĭda sīgna vĭce. īntĕrĕa magnum Sōl cīrcumvōlvĭtŭr ānnum. Flūmĭnis īnstăr lābēns. Ipsĕ tămen rĕdit īn gȳrum, vīrēsque rĕsumit īmpĭger ætĕrnō sēmper rĕmĕābĭlis ōrtu.

Ānnus ăgitur, cōmplētur, ēxplētur, est, Dochodźi rok/ Rok temu. Cláro.

Ānnŭs rĕmīssĭōnis, sæcularis, Miłośćiwe

Ānnŭum, *subst:* Jurgielt/ Roczny jurgielt. Co rok prebenda/ Spiża.

Ānnŭus, Roczny/ Coroczny. Jährich

Annuus ex actis completur mensibus orbis. Virg.

ANO

Ănŏmalia, *æ, Gr.* Nierówność.

Ānōnis, *idis. Gr.* Ogon liśi źiele.

Ānōnymos, *Gr, adject.* Bez imienia.

Ānōnymos herba, *Gr.* Zywokost.

Ānōptĭce *es, Gr.* Pátrzenie.

Ānŏrexia, *æ, Gr.* Apetytu stracenie.

Ānŏrmis, Gruby. Anordnung. *Rusticus, abnormis, sapiens crassaq; Minerva.* Hor.

Ānŏtĕrĭca, *orum, Gr.* in Lekárstwo purguiące. Purgir pulwer/ artzney.

Ānquīna, Mászrowy powroz/ Liná. Segel oder Mast Sall. *syn.* ānchŏra, *epith:* fŏrtis, *Atque anquina regit stabilem fortissima cursum.* Cin.

Ānquīro, Dowiáduię się/ Inkwizycyą czynię. Wizytuię. Erkindigen.

ANS

Ānsa, Rekoieść/ Ucho u stątku/ Szal rekoieść/ Kremyk u obowia/ Powod 1.

Ānsa fĕrrĕa, Klámrá. ein Klammer.

Ānsam do, quæro, Powod 1. 2.

Ānsāta, Poćisk náwiązány.

Ānsātus, Náwiązány/ Wszáty/ 2. Toporzyszko máiący.

Ānsātus īncēdo, Podeymuię boki.

Ānsĕgĕtes, hi sub Przydrożny.

Ānser, *m. f. &* Anser fœmina, Gęś. Ein Ganß. *Anseris & tutum voce fuisse jovem.* Prop. *epith:* Garrŭlus, raucus, strīdulus, cānōrus, ārgūtus pălūstris, flŭvĭālis grāvis, āquōsus, āquātĭcus, īmprōbus, ĕdax, īnglŭvĭōsus, clāmōsus, sĕgnis, tārdus, īnērs, vōlŭcer, tĭmĭdus, lātĭpes, āmnĭcōla, *phr.* ānser āquis gaudēns. Tārpējæ quōndam cūstōdiă rŭpis. Cānĭbus săgācĭor ānser. Rōmānæ sērvātor cāndĭdus ārcis. Quæ sērvāvit āvis Tārpējī tĕmpla tŏnāntis. Strĕpit hīc ĕt āquātĭcus ānser. Sēnōnes dūm gārrŭlus, ānser Nūntiat.

Ānser mās, Ānser māscŭlus, Gąsior. 1.

Ānser cămēlus, Struś. ein Straus.

Ānserārium, Koćiec gąśi. ein Ganse hau.

Ānsĕrcŭlus, Gąśię/ Gąská. Gänslein

Ānsĕrīna, Srebrnik źiele.

Ānsĕrīnus, Gęśi. das von einer Gans ist.

Ānsŭla, Ucho u stątku/ Kremyk u obowia/ Klámrá.

Ānsulæ, *Exodi 26. funiculi ad margines cortinarum assuti per intervalla laqueati, quibus cortinæ nectebantur.* Jáko u poduszek teraz bywa

Ānsŭlātus, Uszáty 2.

ANT

Ānta, *æ,* Āntæ *arum,* Podwoy/ Słup. 1. Filar/ 2. Filáry ná przodku.

Antăcæus, *Gr.* Wyż ryba.

Āntăchātes, *æ, m. Gr,* Achátek.

Antaclassis (i. reverberatio) figura qua idem verbum in contrarium sensum retorquet. Quintil.

Āntāndrus, *Gr.* Namiestnik.

Āntăpŏcha, *Gr.* Cyrograf. *& sub* Kwit.

Antapodosis. Quintil. figura i. redditio, contraria comparatione.

Antăp-

Āntārcticus, *Gr.* Południowy. 2.
Āntārīnus, Przedmieyſki.
Āntārius funis, Liná. ein Seyl.
Āntāxon, *onis. Gr.* Biegun.

ANTE

Ānte, *Præpoſitio,* Przed. Vor. *Ante Iovem nulli ſubigebant arva coloni.* Virg: *ſyn:* āntĕa, prīūs.
Āntè, *Adverbium,* Przedtym/ Wprzod.
Āntè ālpha & bēta, *Prov.* Od młodośći.
Āntè dĭem Cālēndas, Nōnās, Īdūs, Dniá trzećiego. Den Dritten Tag.
Āntè lūcērnam, Wiecżor. Der abend.
Āntè ōmnia, Naybárźiey/ Nádewßyſtko.
Āntè pedes, Ná dorecżu.
Āntĕa, Przedtym. Zuvor. *Pecti nihil me ſicut ante juvat.* Iamb.
Ānteāctus, Przéßły. Vorgeſchehen. *ſyn.* Prætĕrĭtus, ēlāpſus, ēxāctus, trānsāctus.
Ānteāmbŭlo, *onis,* Poprzednik/ Máćßałek 1.
Āntebānis, Gwiazdá pśia mnieyßa.
Āntecāntāmen, *Antecantamentum,* Przegrawek
Āntecăpĭo, Vprzedzam / Vbiegam kogo. Zuvor nehmen/ Vorkommen. *Ante locum capies oculis.* Virg. *ſyn.* ōccūpo, prœōccūpo, āntĭcĭpo, prĭor ōccūpo, căpĭo, āntĕvĕnio.
Āntĕcēdens, Poprzedzáiący/ Przeßły.
Āntĕcēdo, Przewyżßam / Vprzedzam, Przodkuię. Vorgehen. *Succinctus neque curſor antecedit.* (Phal.) *ſyn.* Præcēdo, præĕo, āntĕeo, āntĕgrĕdĭor, āntĕvĕrto, prævĕrto, prægrĕdĭor, *vel* āntĕcēllo.
Āntĕcēllo, Przewyżßam/ Przodkuię. Ubertreffen. *ſyn,* Āntĕeo, præſto, ēxcēllō, sŭpĕro, præcēdo.
Āntĕcēſsĭo. Vprzedzánie. Ubertreffung.
Āntĕcēſſor, Poprzednik 1. 2. Promot/ Prátyk 2. Ein Vorgeher.
Āntĕcēſſorius, Poprzedzáiący. Vorgehend.
Āntĕcēſſio, Āntecēſſus, *us,* Vprzedzánie.
Āntĕcœna, *æ,* *Antecœnia, æ,* *Antecœnium,* Podwiecżorek/ Antypaſt. ein Veſpermal.
Āntĕcūrſor. Poprzednik. Vorlauffer.
Āntĕcūrsōria *potio,* Antypaſt.
Āntĕcūrsōrius, Poprzedzáiący. Vorlauffend.
Āntĕdēnūntĭo, antedico, Przepowiádam. Vorſagen.

Āntĕdictus, Przetrzecżony. Vorgeſagt.
Āntĕeo. *is,* Vprzedzam/ Przodkuię/ Przewyżßam. Vorhergehen. *Si quis vult forma tabulas anteire vetuſtas.* Prop. *ſyn.* āntĕcēdo, præēo. *Vide Antecedo.*
Āntĕexpēctātum Niespodźiánie.
Āntĕfācta, *orum,* Przeßłe rzecży.
Āntĕfĕro, Przenoßę 3. Vorziehen. *Quæ quibus anteferam &c.* Virg. *Vide Antepono.*
Āntĕfixa, *orum,* Bunty/ Budowánia ozdobá.
Āntĕgĕnĭtālis, Stárßy/ Dawny.
Āntĕgēſtus, Przeſzły. Voriget.
Āntĕgrĕdĭor, Vprzedzam. Vorgehen.
Āntĕhăbĕo, Przenoßę/ Mehrachten.
Āntĕhac, Przed tym. Vor dieſem.
Āntĕla. *æ,* Podpierśćień Brüſtriem.
Āntĕlātus, Przełożony 1. Ein Vorſtehen
Āntĕlŏgium, *Anteloquium,* Przedmowá
Āntĕlūcānis temporibus, Āntĕlūcānō, Ante luciò, Anteluculò Przededniem. Vortag.
Āntĕlūcānus, Przededniowy. Frühe.
Āntĕlūco, *as,* *Antelucor, aris,* Poránić ſię.
Antelūdium, *idem Antiludium.* (mittag.
Āntĕmĕrĭdiānus, Przedpołudniowy. Vor
Āntĕmna urbs, *ſub* Zarzecże.
Āntĕmūrāle, Przedmurze. Vor der Mauer.
Āntĕmūrānus, Przedmurowy.
Āntĕnna *æ,* Mäßtowy drąg/ Żaglowy drąg Segelſtang. (*Lignum tranſverſum ad malum, cui velum alligatur.*) *epith.* Vēlāta, vēlĭfĕra, Virg. 3. Æneid) Cōrnūa, vēlātārum ōbvērtĭmus āntēnnārum.
Āntĕōccūpātio, Vprzedzánie/ Zabieżénie. *Item figura, v. Prolepſis.*
Āntĕpāgmēnta, *orum,* Odrzwie.
Āntĕpārta, *orum.* Zbior, Geſamlet.
Āntĕpēndĭum, Antependium/ ein Vorhang.
Āntĕpēndŭli *crines,* Czuprynà ein Cuprin.
Antepenultima ſyllaba. Priſcian. tertia à fine. Antepenultimus. Quantitatem ſyllabæ pe. v. *in Penultimus.*
Āntĕpīlāni, Zołnierz przodkowy.
Āntĕpōllĕo, Przewyżßam/ Vbertreffen.
Āntĕpōno, Przenoßę/ 3. Kłádę pottáwy. Vorſetzen/ Vorziehen. *ſyn.* āntĕfĕro, præfĕro, præpōno: plūris æſtĭmo.
Āntĕquam, Pierwey niż. Ehedann/ Alſdann.

dann. *Antequam magnum fabricaret orbem,* (Sapp.) *syn.* Priusquam. *phr.* ante pudor, quàm te vidiem. ante novis rubeant quàm prata coloribus
Anterior. Przedfobny. Das vordere. *Anterior numero est, cui filius unicus uni est.* H.
Anteris, *idis, vel idos, f. Gr.* Zástrzał. Gewölb. *Commoda nec duræ desunt Anterides ipsis.* N. C.
Anterius, Ná przodku/ Zu Vor.
Antermen, inis, n. Okolicá. Azios.
Antermines, Antermini, Okolicżny.
Anteros, *otis, Gr. sub* Miłośnicży podárek. (*Veneris & Martis filius.* Cic. lib. 3. *de natura Deorum.*)
Antes, *hi. sub* Slup. 1. *& sub* Winnicá 2.
Anteſcholanus, Lokat. Vnter Lech meister
Antesignanus, Antesignarius, Przedpropornik/ Zołnierz przodkowy/ Hérſt/ *& sub* Kopiynik/ Der vor dem Fähnlein gehet. *Anteambuloni militi antesignano.* S.
Anteſtatus, *sub* Swiadcże.
Antesto, Stoie przed kim/ Przewyżſzam.
Antestor, *aris,* Swiadcże. 1. Zeigen.
Antevenio, Vprzedzam/ Przewyżſzam. Vorkommen. *Antevenit tempus, non exspectantibus ultro.* Virg. *syn.* Prævenio, prævérto, antecedo, antegredior.
Anteventuli crines, Czuprynà.
Anteverſio, Vprzedzánie.
Anteverto, Vprzedzam/ Vbiegam kogo.
Antevolo, *sub* Lecę/ *&* Vprzedzam. Vorfliegen. *Turum ut, ante volans tardum præcesserat agmen.* Virg: *syn.* Præverto, præcurro, prævenio.
Anteurbanus, Przedmieyſki. Vorſtadtiſch.
Anthedon, *onis, f. Gr.* Nieſplik.
Anthemis, *idis, Gr.* Rumien/
Anthericus, *Gr.* Złotoglow ziele.
Anthesteria. *Gr.* Mięſopuſt/ Kwietnia Niedzielá. Faſtnacht.
Anthias, *æ, m, Gr.* Tracz ryba.
Anthinum mel. *Gr,* Lipiec.
Anthologia, *Gr.* Zielnik.
Anthracinus, *gr.* Czarny. Schwartz.
Anthracites, *æ, m, gr.* Krwáwnik kámień/ Kámień ogniſty. Carfunckel ſtein.
Anthrax, *acis, sub* Minia.
Anthriscum, *gr.* Sniédek.
Anthropophagus, *gr.* Sámoiedź. Leutfreſſer. *epith.* Dirus, inhumanus, crudelis.
Anthropomorphitæ Hæretici, Deo formam humanam affingentes.
Anthropomorphon, *gr.* Pokrzyk.
Anthus, *ti, m. gr.* Konik ptak.
Anthyllion, Anthyllis, *idis, gr.* Solnik ziele
Anypophora, Subiecto. Budæ. ex Quintil. cum Orator interrogato adversario, ipse sibi respondet.

ANTI

Antiæ, *hæ. sub* Czuprynà. Haarlocken.
Antiades, *hæ. gr.* Slinne iágody/ Gruczoły
Antibacchius, idem Palimbacchius pes trisyllabus, oppositus Cacchie. ut Concurre,
Antibaſis, *is, eos, gr. in* Bunty.
Antica, *æ,* Domu przednia ściáná.
Anticanis, Gwiazdá pśia mnieyſza.
Anticategoria. Mutua occasio. Quintil. Recriminatio Budæo.
Anticellium, Solnik ziele.
Antichreſis, *is, gr.* Zaſtáwá 1.
Antichriſtus 1. Ioann. 2. 1. *contrarius Christo.*
Anticipatio, Vprzedzánie/ Oruchá/ Przeyżćie 2. Vbieżenie/ Zábieżenie.
Anticipatio figura Gramm. & Rhetorica Rufinian. eadem Prolepsis infra.
Anticipo, W przod co czynię/ Vprzedzam. Vorkommen. *Æstivam ſuadens anticipare diem.* Virg. in Rof. *syn.* Præoccupo, anteverto, prior occupo, capio.
Anticus, Przodkowy. Vordeltheil *Et super anticos in frontis imagine crines.* Mill.
Anticyricon, *gr.* Ciemierzycá.
Antideo, anteeo priscum. Vprzedzam.
Antihac, pro antehac priscum. Przed tym.
Antidorum, *Gr.* Oddánie. Abgebung.
Antidotum, Antidotus, *ti, f, gr.* Lekárſtwo. Artzney wider Gifft/ Gegengifft. *Qui facili potu antidotos imitatur honestas.* S. *syn.* antidotum, alexipharmacum, medicamen, amolêtum, *epith:* efficax, præsens, salutaris. *vide Medicamen*
Antichon, *Gr. sub* Głos. 10.
Antigerio priscum, sub Bárzo/ *&* Rychło.
Antigrapharius, Antigrapheus, *Gr.* Pobořcá. ein Rechen Schreiber.

Antilĕgŏmĕna, orum, Gr. Przećiwne piſá= (nie.

Antilēna, Antillena, æ, Podpierśień.

Antilŏgia, æ, Gr. Przeczenie.

Antilūdium, Przegrawek. Vorſpiel.

Antimenſia, orum, Portatyl.

Antimeria, Figura Grammatica, cùm Pars Orationis una pro altera ponitur. Analleges ſpecies, cuius multa exempla elegantiam, & antiquitatem ſpirantia, affert Verrep. in Grammatica ſua, & Pompa de antiquis locutionibus.

Antimeſuranion, Gr. Połniebá.

Antimetabole, Figura, cùm verba mutata repetuntur. eadem quibuſdam.

Antimōnium, B. Antymonium/ Ogna przy práwá Spieſglas.

Antimonia Quintil. cùm duæ leges colliduntur:

Antios, apud Feſtum, corrigit Scaliger, anctos i. excruciatos legens, ab ango

Antipāgmĕnta, orum, Odrzwie.

Antipăthes, is, n. Gr. Kámień od czárow.
(Rex Læſtrigonum, melampodis, ſeu, ut alij volunt, Lami filius, qui formicarū oppidum condidit) epithet. Læſtrȳgon, crūēntūs, trūx, hōrrēndus, fĕrus

Antipăthia, æ, gr. Przećiwność 2. Nieprzyiaźń wrodzona. Wiederwertigkeit.

Antipĕlargia, æ, gr. Oddánie dobrego.

Antipĕriſtăſis, is, gr. Sciśnienie 2.

Antiphĕrna, orum, gr. Wiáno.

Antiphōna, æ, gr. Antyfoná.

Antiphraſis, Figura cùm dictio aut ſententia contrario ſenſu profertur, Donat. Servius.

Antipŏdes, Antichtones, Podziemni ludźie die Leut/ die ihre Füß gegen uns kehren. *Non hic Antipodas: ſalumq; rubrum.* (Phal.) *phr.* Quī nōbis ādvērsa prēmunt vēſtīgia. Qui nōſtris ādvērſa prēmunt vēſtīgia plāntis.

Antiptoſis, Figura Grammatica caſum pro caſu ponens

Antiqua fide, virtute, &c. Szczéry 2.

Antiquārius, Stárożytnośći zákrawáiący/ Piſarz. Ein Liebhaber. *Ignotos mihi tenet antiquaria verſus.* Iuv.

Antiquātio, Zniesienie. Abſtellūng.

Antiquè, Po ſtároświecku/ Nach Alters.

Antiqui, Przodkowie. Vorfahrer.

Antiqui officii homo, Proſty. Ein faltig.

Antiquior, Lepſzy. Beſſer.

Antiquis mōrĭbus, Stárożytnie/ Poſty.

Antiquiſsimum eſt mihi, Mam to ná baczeniu/ Stáram ſie/ Ważę ſobie.

Antiquiſsimus, Przedni 1. Vorderſt.

Antiquĭtas, Dawność 1. Stárożytność/ Stáránie. Alt Weſen/ die alte Zeit. *Antiquitatem Romulæ, & mavortiam.* (Jamb.) *ſyn.* Vĕtūſtās, Sēnēctus, *epith.* Prīſcă, vĕnĕrānda, sāncta.

Antiquĭtus, Zdawna. Vor Alters/ Alten Zeiten --- *Capyn poſuiſſe antiquitus urbi.* Sil. *ſyn.* āntīquē, quōndam, ōlim, ă ias.

Antiquo, *as,* Znoſzę. Abſchaffen/ Abſtellen. *ſyn.* ăbŏlĕo, reſcīndo, īrrĭtō, ābrŏgo.

Antiquo opĕre, ărtĭficio, Po ſtároświecku

Antiquor, Wiotſzeię. Veralten.

Antiquum, Zwyczay/ Obyczay/ Po ſtáremu. der Gebrauch.

Antiquum ŏbtĭnes, Dawnoś ty táki/ Táki on ieſt. du biſt lang ſo.

Antiquus, Dawny/ Stárodawny/ Miły/ proſty 2. Szczery 2. Alt. *Hoſpitis antiqui ſolitas intravimus ædes.* Ovid. *ſyn.* Prīſcus, vĕtūſtus, lōngævus.

Antirrhīnum, gr. Wyſlin źiele.

Antiſcij, hi homines oppoſitas noois umbras habentes.

Antiſcŏrŏdon, gr. Czoſnek 5. Knoblauch.

Antiſigma, *tis, gr.* Strol iadálny.

Antiſophiſtes æ, m. Gr. Quintil. i oppoſitus Sophiſtæ.

Antiſpŏdon, *n. gr.* Mośiężne/ Miedźiáne żużele/ Schaum des Metalls

Antiſtaſis, Figura, cum vox in alio ſenſu repetitur. Rufinian.

Antiſtes, itis, *hic, hæc.* Przełożony 2. Biſkup Prálat/ Kśięni/ Przeſtaw/ Dozorcá/ Folwárkowy 2. Vorſteher. *Ante fores templi, crater antiſtitis auro.* Prop. *ſyn.* Săcērdos, Præſul, Epīſcŏpus, *epith.* Dīvīnus, săcĕr, cōnſpĭcŭus, cāſtus, pĭus, vĕnĕrābĭlis, vĕnĕrāndus, vĭttātus, īnfŭlātus. *phr.* Sacrōrum āntĭſtes. Sacrōrum mŏrumque māgiſter. Mitræ quem săcĕr ōrnat hŏnos. Mitrāti dĕcōrāt quem cūlmen hŏnōris; cui tēmpŏra mitra bĭcornis āmbit. Quem săcĕr ōrnat ăpex, qui dĕxtra păſtōrāle pĕdum gĕrit. Mitrā lĭtuōque decorus, infŭla cui nĭtĭdos ădvēlat cāndida crīnes. Chrīſti quī ſērvat ŏvīle. dīvīni cuī crēdĭta cūra grĕgis.

Antiſtita, *Antiſtia,* Kśięni, Abtiſſin. *Stabat apud ſacras Antiſtita Numinis aras.* C. Sev.

Antiſtitium, Przełożenſtwo/ Biſkupſtwo/ Prálature. ein Vorſtand.

Antiſto, Przechodzę kogo/ Przewyżſzam / & in Ważę ſobie co. Vorgehen.

Antiſtochon, Tropus literam pro litera ponens, ut Magalia, magaria: olli, illi, *Antiſtro-*

Antistrophe, i, conversio retrorsum. Figura Grammatica, cùm syllaba una alteri vel plures ex adverso sibi respondent Rhetorica, cùm dictiones. Et Comœdiæ pars respondens Strophæ.

Antithălămus, *gr.* **Przedpokoie.**

Antīthĕos, *gr.* **Czárt. der Teuffel.**

Antithesis, Figura eadem quæ Antistœchon, & Antitheton.

Antitheton Figura Rhetorica contraria contrarÿs opponens. Contentio & contrarium. *Cicer.* Relata ad singula. *Cicer. cùm in aliquot membris verba singula singulis opponuntur vel respondent.*

Antītŏra, *æ, B.* **Morzymord/ Cytwar.**

Antitypum, *gr.* **Konterfekt. Konterfey.**

Antĭlia, *æ, gr.* **Czerpáczká. Cymer/ Pump.** (*Machina ad hauriendam aquam*) *Curva laboratas antlia tollit aquas.* M.

Antlo, as, gr. **Czerpam. Erschorpfen.**

ANTO

Antonomasia, al. Tropus loco proprii nominis, aliud ponens. Quintil.

Antonўmia, Gr. idem Pronomen.

Antora, æ, B. **Morzymord/ Cytwar.**

Antræ, in **Doliná. ein Thal.**

Antroo, as, sub **Jáskinia/ Eine Hőle.**

Antrum, *gr.* **Jáskinia/ Páciepi/ Dziub. Ein Hőle.** *syn.* Spĕcus, căvērna, lūstrum, spēlūnca, spēlæum, lătebră, crȳpta, fŏvëa, fōssa, *epith:* dēclive, ārcānum, cōncavum, frōndōsum, cōnvēxum, ūmbrōsum sĭnŭōsum, fūrtīvum, ōccūltum, hōrrēndum, căvērnōsum, pĭcëum, fuscum, mōntānum, stŭpēndum, văcŭum, ābdĭcum, căpāx, ĭnhōspĭtum, vĭrĭde, rōrĭdum, nigrāns, vĭrēns, sēcrētum, mūscōsum, frigēns, rōrāns, nëmŏrōsum. *phr.* Dŏmus, ātră fĕrārum, ĭnāspēcti cœlo rădĭisquĕ pënātes. Vĭrĭdes dānt, *vel* sērvānt āntra tĕnebrās. Invīsi rădĭus, Sōlĭs mĕdĭo sēntītur in æstu, āntrum lūcĕ cărens. Sōlis ĭnāccēssum rădiis. Rūpis ēxēsæ căvum. Lōngō spēlūnca, rĕcēssu: Căvum sāxum. Rōrāntĭa fōntibus āntra. Căva rūpēs Căvāta sĭlēx, āntra sŭbīt tōphis lăquëata; ēt pūmĭce vivo. Pēndēntĭa saxo āntra. Scrūpëa tūta lăcu nigro nĕmŏrumquĕ tĕnēbris. Efficiēns hŭmĭlem lăpĭdum cōmpagĭbus ārcum. Cūjŭs ĭn ēxtrēmo ēst āntrum mëmŏrāle recēssu, ārte lăbōrātum nūlla, sĭmŭlāvĕrāt ārtem ingënio nātūra sŭo, nām pūmĭce vīvo, ēt lĕvĭbus tophīs nātivum dūxĕrat arcum, ĭn cōnvēxō nĕmŏrum sub rūpe căvāta. Vītam ĭn sȳlvīs ĭnter dēsērta fĕrarum. Lūstra dŏmōsque trăho. Ĭn sēcēssu lōngo sub rūpe căvāta, prōque dŏmo lōngis spēlūncā rĕcēssĭbus ĭngēns, ābdĭta, vīx ipsis ĭnvënĭēnda fĕrīs. Gārrŭlus ĭn prīmō līmĭne rivus ĕrăt. Străbăt ăcūta sĭlex præcīsis ūndĭquĕ sāxīs. Spēlūncæ dōrso insūrgēns, āltīssima vīsu. Sūb tērra fōdēre pōsŭēre lātem. Vērum mōrtē fĕræ sȳlvis dēgēbat ĕt antrīs.

Vntruo: as, sub **Rey wodze/** *& in* **Jáskinia.**

ANU

Ānŭlāre, **Bielidło.** *Anulus; lege Annulus.*

Ānŭs, *ni, m.* **Odbyt. das Gesäß.** *Excrucient turpes anum si forte papillæ.* Ser. *syn.* Pōdex.

Ānŭs, *us, f.* **Bábá/ z.** *& sub* **Długowieczny. Altes Weib.** *Ecce anus in mediis residens annosa puellis.* Ovid. *syn.* Vĕtŭla. *epith.* Trĕmēns, mārcĭda, sĕdŭla, frīgĭda, trīstĭs, rūgōsa, cūrva, sēgnĭs, mōrbōsa, mūltĭlŏqua, lāngvĭda, dēlīrāns, exāngvĭs, sōrdĭda, pārca, ārĭda, dēfōrmĭs, vĭgĭl, sēvēra. *phr.* Grăvĭs ānnis, ānnōsă părēns. Grāndĭor ævo. Cŭi frōns rūgis cōntrācta. Invălĭdis ănus ēnērvata lăcērtis. Lānguĭda sŏrdet ănus: ādmōte ādmūrmŭrat ignī. *vide Senex.*

Ānxĭè, **Frásowliwie/ Ostro. Angstlich.**

Ānxĭetas, *atis,* **Vtrapienie/ Frásowliwość. Angst/ Bangigkeit.** *Anxietate carens animus facie, omnis acerbi.* Luc. *syn.* Cūra, sōllĭcĭtūdo, *epith:* Trīstĭs, ĭnfōrmis, mōrdax, mōlēsta, păvĭda, grăvis, stĭmulāns, mōrdens, rōdēns, *vide Cura.*

Ānxĭfer, **Frásowliwy/ Frásunek przynoszący. Angstbringend.**

Anxĭtūdo, **Frásowliwość. Bangigkeit.**

Ānxĭus, **Frásowliwy/ Pieczolowity. Angsthafft** -- *Solicitam timor anxius urget.* Virg. *syn.* āmbĭgŭus, ĭncērtus, dŭbius, ānceps, sōllĭcĭtus. *vide Sollicitus*

Ānxūrus, **Azurus**, **Nie zátosły. Rachl.**

Ānypeūthīnos, *vel us, Gr.* **Wolny od ráchunkow. Frey von Rechenschafft.**

Ā P A

Ăpăge, *Gr.* **Precz zad/ Schoway się. Hinweg.** *Debueram dixisse, apage hæc immitia poma.* Gaz.

Ăpălæstros, *vel us, Gr.* **Gruby.** (wy.

Ăpărctias, *æ, m. Gr.* **Wiátr pułnocny pra**

Ăpărīne, *es, Gr.* **Ostrzycá ziele.**

Ăpărtilŏgia, *Gr.* **Rachunki dobre**

Ăpăstia, *æ, gr.* **Post. 1. Faste.**

Ăpăthēs, *is, gr.* **Niećiérpliwy/ Bez námiętności. ungeduldig.**

Ăpăthĭa, *æ, gr.* **Niećierpietliwość.**

A P E

Ape, i. prohibe. V. *Apeo.*

Ăpēllōtes, *æ, m. gr.* Wiatr wschodni prawy

Ăpēlla, *æ, m,* Obrzézániec.

Apenarij Trebel. Pollio. i. gladiatores, arenarij, ingentes, immanes, crudeles, à voce Græca ſævus. Marcellus, Donat. accedit & Rhodigin. hi Galieno luſare Cyclopem. al. Apinarij.

Ăpēniaūtiſmos, *vel us, Gr.* Wygnánie dożcżesne. ein Zeitliche außtreibung.

Apeo, es; apere, Apes, in. Zwięzuię/ Niedopuſzcżam/ Hámuię/ Odſtraſzam.

Ăper, Wieprz dziki/ *i. 2.* Wild Schwein

Trux aper inſequitur, totoſque ſub inguine dentes. Ovid. *ſyn* Sus, *epith.* Spūmeus, mināx, fūribundus, fūrens, immānis, fĕrus, tōrvus, fūlvus, trux, fūlmĭneus, hiſpidus, violēntus, fĕrox, trŭcŭlēntus, frĕndens, hīrsūtus, fērvĭdus, vŭlnĭfĭcus, sanguĭnĕus, impĕtuōſus, sōrdidus, dēntātus, hīrtus, sĕtĭger, sētōſus, crŭēntus, hōrrĭdus, prōtĕrvus, aūdax, impāvĭdus, ſpūmōſus, vāſtātor, frĕmens, tābĭdus, inglŭvĭōſus, ācer, ſævus, ſpūmans, ārcădĭus, Mænălĭus, Mārſus. *phr.* ōblīquo dēnte tĭmēndus ăper. Dēnte mĭnāx. Vŭlnĭfĭcos ăcŭit dēntes ăper. ēxĭlit ēxērto dēnte prōtĕrvus ăper. Vāſtāns rūra cŏlōnis, immēnſa mēmbrōrum mōle, crŭēntus, indŏmĭtus, rĕgnābat ăper. Sævus ăper lōnge ſylvis lātrātĭbus āctus Fŭlmĭnĕo cĕlĕres, diſsĭpat ōre cănes.

Ăpĕrio căput, Zdeymuię czapkę/ die Mütze Ăperta cœli, Podniebie. (abnehmen.

Ăpērte, Otworzyście/ Jáwnie/ Szcżerze/ Wyrozumnie/ Wzywe ocży. öffentlich.

Tu modo quem poteras vel aperte tutus amare. Ovid. *ſyn.* Pălăm, mănĭfēſte, *vide Palam, vel* ingĕnue.

Ăpērĭlis Otworzyſty. Aufschliſend.

Ăpērĭo, Otwieránie. Aufschuß.

Ăpērtis tibiis, Głośno. Hell.

Ăpērto capite, Niewſtydliwie.

Ăpērto pectore, Szcżérze. Aufrichtig.

Ăpērtum, Gola/ Widok 1. Przeſtwor.

Ăpērtum pectus, Szcżerość. Aufrichtigkeit

Ăpērtūra, Otwieránie/ Otwor/ Drzwi 1. Dżiurá 1. Auflosung.

Ăpērtus, Otworzony/ Otworzyſty/ Nági/ Nie nákryty/ Szcżéry 2. Offen/ Offenbahr. *Quid miſeros toties, in aperta pericula cives.* Virg. *ſyn.* Reclūſus, rĕſĕrātus, pătens.

Ăpes, *is, f. vel um, vel ium, plur. num.* Pſzcżołá. Bienen/ Immen. *Nunquam ceſſant apes opus exercere coruſcit Floribus aſſultant, undique mella legunt. epith.* Mēllĭfĕræ, ſēdūlæ, flōrĭgĕræ, fŭgāces, ingĕnioſæ, mēllĭflūæ, caſtæ, vĭgĭles, sōllĭcĭtæ, innūbæ, mēllĭtæ, vāgæ. pērvĭgĭles, pārvæ, grăcĭles, indūſtrĭæ, āttĭcæ. Cecrōpĭæ, Sĭcănĭæ, Hyblææ. *phr.* Vŏlucres, āves Hyblææ, Cecrōpĭæ, mēllĭfĭcæ, āpum āgmen, ēxāmen, ēxērcĭtus. Cārpit ăpis, ſtŭdĭōſa thymos. Dēnſa pĕr hērbōſos vŏlĭtant ēxāmĭna cāmpos. āpes thymo pāſtæ: mēlle grăvĭdæ. Flōrum ſtŭdĭōſa cŏhors. Vēris pŏpŭlāntur ăpes. Flōrĭbus inſĭliunt vārĭis, rōremque mădēntem ōre lĕgunt. Mēllis ăpes ăvĭdæ vŏlĭtant pĕr ămœna vĭrēta. Rōris ŏdōrĭfĕri. Sĭcănĭas dētĭnet hōrtus ăpes. Cērāſque lĭquēntes cōnfĭcĭunt, dūlcēſque lătes in pūmĭce fĭgunt, incūmbunt ŏpĕri, grātĭſque lābōrĭbus inſtānt. āmĭſso dūbĭæ rēge vāgāntur ăpes. ōmnĭbus ūna quies ŏpĕrum, lābor ōmnĭbus idem.

Ăpex, Kropká/ Wierzch 1. Czub/ Szłyk/ Czapká 1. Knopff/ Spitz --- *Iamq; volās apicem & latera ardua cernit.* Virg. *ſyn.* Fāſtīgĭum, vērtex, căcūmen, cūlmen. *epith:* āltus, ēxcēlſus, ārdŭus, ăpērtus, ſummus, ſŭpērbus, cēlſus, sŭblĭmis.

Ăpex plūmæ, Ość u kłoſia.

Ăpēxābo, *onis, f.* Jatrznicá. *Corripit penultimam Rob. Stephan. quam in Longabo producit, cùm tamen analogia ſimilis utriuſq; ſit.*

Ăphăca, *vel ce Gr.* Pápawá/ Gołębi groch/ Wyká polna/ Szálwia leśna.

Ăphærēma, *n. gr.* Pocżak. Gerſt.

Ăphærĕſis, *is, gr.* Odięcie. *Item Figura Ablatio, Diomed. quæ literam vel ſyllabam initio dictionis aufert.*

Ăphĕrĕria, *æ, gr.* Kres zawodnicży.

Ăphŏriſmus, *gr.* Sumowánie/ Klątwá.

Aphoriſmus Rufiniano, figura ſententiarum temerè dicta corrigens, al. Dioriſmus. Correctionis ſpecies.

Ăphrāctum, *gr.* Náwá nie nákryta.

Ăphrōdes, *is, gr. in* Pieniſty/ & Mák.

Ăpŏrōdes meconium, *gr.* Járy mlecz ziele.

Ăphrŏdĭſĭăces, *es, gr.* Achátek.

Ăphrŏpĭſias, *æ. gr.* Tátárſkie ziele.

Ăphrōn, *ri, gr.* Mák.

Ăphrōnĭtrum, *gr.* Sáletrá. Salpeter.

Ăphrŏſcŏrŏdon, *gr.* Czoſnek. Knoblauch.

Ăphthæ, *orum, gr.* Warg oſypánie.

Ăphye, *es, gr.* Mrzewká.

Ăphyllānthes, *is, n. gr.* Dryakiew polna ziele

Ăphyllon, *li, gr.* Gniazdo ziele.

Ăpia brăſsica, Apiacos caulis, Rápuſtá ke- dźierzáwa. Krencklich Kraut.
Ăpĭāna vitis, Muſzkátelá. ein Muſkat traub
Ăpĭānus, Pſzczelny. Apianum, Pſzczelnik.
Ăpĭārĭus, *adiect.* Pſzczelny. Immenpfieger
Ăpĭārĭus, *ſubſt.* Bártnik,
Ăpiăſter, Apiaſtra, Zołná.
Ăpiăſtrum, Jáſkier/ *an* Pſzczelnik ziele.
Ăpiātus, Fládrowáty drobno.
Ăpica ovis, *adiect. Græcum.* Owcá. I *corripit Rob. Stephan. ſed ratione originis Græcæ duplicis, poſſe etiam produci.*
Ăpĭcŭla, Pſzczołká. Ein klein Bienlein/ Immlein. --- *nunc haurit apicula, quæ te,* Scal.
Ăpĭcŭlus, Kropka / Bindá. Das Höchste eines/ jeden Dings. *parvus apex.*
Apilaſcus, ſ. Złoto/ r. Das gold.
Ăpĭnæ, *hæ,* Bayki unnütze reden.
Apingarius, Szyderz. Ein Verspotter.
Ăpios, *ij, f.* Rzodkiew/ Gruſzká ziemna.
Apioſa affectio, Słonecznicá.
Apioſus. Słonecznicę ćierpiący.
Ăpis, *is,* Pſzczołá. Ein Imme *non apis inde tulit collectos ſedula flores.* Ovid. *vide Apes.*
Ăpis imperfecta, Trąd.
Apiſcor, eris, Doſtáię. I. Erlangen.
Apiſterium, B. in Báré.
Ăpium, Opich. Eppig. *Et virides apio ripe, tortuſq; per herbam.* Virg. (*Herba amariſſima, quâ olim in Acheia Victores ſacri certaminis coronabantur.*) *epith:* ămārum, vĭrĭde, vĭrens, vīvāx, ūdum, vĭrĭdans.
Ăpĭum agreſte, Jáſkier. Meliſſen.
Ăpĭum hortenſe, Apium verum, Piotruſzká. Peter ſchilge.

APL

Ăplănes, *is, vel eos. gr.* Nie błedny.
Āplūdă, *æ,* Mizkiny/ Otręby. Treber.
Āplŭſtre, Apluſtrum. Apluſtra, & Apluſtria, Bándera. Schiffgezier. (*Ornamentum in ſummitate navis*) *Navibus aſſumptis fluitantia quærere apluſtra.* Cir. *Inconcuſſa vebit tranquillus apluſtria flatus.* Rut. *epith.* Flŭĭtans, Græcum.
Āplyſia, *æ, gr,* Gębká. I. Waſſer Schwam
Ăpnŏea, *æ, gr.* Bezerchu.

Ăpocalypſis, *eos, is, gr.* Obiáwienie.
Apocha, *æ, gr.* Cyrograf/ Kwit.
Apocolocyntoſis, gr ſub Kánonizowánie.
Apocope, és, Gr. Vćinánie. *Item Figura Grammatica, literam vel ſyllabam fini dictionis adimens,*
Apŏcŏpus, *Gr.* Rzezániec,
Apocrĭtĭcus venter, *Gr.* Słaz flákowy, & in Flák.
Apocryphus, *Gr.* Nieprawy/ Pokatny.
Apocynon apocynum, *gr.* Zábia koſtká, Toiná ziele.
Apocynum repens. Obwoiná.
Apodes, *hi, vide* Apus,
Apŏdidrăſcinda, *gr. ſub* Zmrużek.
Apŏdixis, *is, eos, gr.* Dowod/ Kwit.
Apŏdŏſis, *is, gr.* Oddánie. *Item Figura Rhetorum, cùm membrum periodi poſterius, priori membro reſpondet.* Ponat.
Apŏdyterium, *gr.* Zzuwálnia.
Apŏgæos, *ei, gr.* Wiátr z dołu.
Apŏgrăphum *gr.* Wypis/ Konterfekt/ Przemálowány obraz. ein Copey.
Apolactizo, *gr.* Odwierzgam.
Apŏlĕctŏrium, *gr.* Rádá poſpolita/ táiemna/ *de perſonis.*
Apŏlectum, *gr.* Koſołowa ſtrawá/ *ibidem* Tomus piſcis, Dzwono ryb,
Apŏlectus, *idem, &* Tuńczyk/ Trybunáliſtá, Koſołowa ſtrawá.
Apŏlis, *idis, gr.* Wygnániec ein Gebanter
Apŏlŏgātio, Gadká/ Báiánie. Rätzel,
Apollĭnāris, Bielun.
Apŏlŏgētĭcum, Apologeticus, *gr.* Obronna ſtawna. Verantwortung,

Apologia, Apologiſmus *gr. idem,*
Apologo, as, Przymawiam komu/ Oddawet zá wet.
Apŏlŏgus, *gr.* Bayká. Ein Fabel. *Apologon audi lector, & verum puta.* [Iamb.]
Apomagdalia, æ, in Rzcznik.
Apŏmĕli *gr.* Miod pity. Meth.
Apŏphăſis, *gr.* Odpowiedź I. Reieſtr z. & in Mowie że nie. Verlaügnung.

Ăpŏphle-

Apophlēgmătiſmus, *gr.* Máſtykátorium.
Apŏphŏrēta, *orum, gr.* Podárek.
Apophtegma, *tis, n. gr.* Powieść známienita. Ein kurker wolgefallener Spruch.
Apŏplĕcticus, *gr.* Apoplektyk.
Apŏplēxia, *æ, gr.* Apoplekſya/ Schlag.
Apŏpōmpæus, *gr.* Odwrotni. ein Gekért.
Apoprŏēgmĕna *gr.* Odrzutek. *Cic. de Finib.* Aus Würff.
Apor, pro apud, Feſto priſcum.
Apŏria, *gr.* v. Wątpienie/ Trudność/ Niedoſtátek. *Eccleſiaſtici 27. Aporia hominis in cogitatu illius. LXX. habent i. ſtercus. Polonus interpres.* Vtrapienie/ *reddidit.* Gebrehen.
Apŏrĭor, aris, Niedoſtáie mi, Vćiśnionym/ Trwożę. Mangelhaben.
Apŏron, *gr.* Wątpliwa rzecz.
Apŏsĭŏpēſis, *is, gr.* Zámilczenie. *Item figura Oratoria, quæ ſententiam inchoatam abrumpit ſic, ut tamen quod abſciſſum eſt, intelligatur. Quintil.* Reticentia, *Cic.* Obticentia, *Celſo,* Interruptio. *Quintil.*
Apoſprăgiſma, *tis, gr.* Pieczęć/ Herb ſygnetowy. Ein pezier.
Apoſtăſia, *æ, gr.* Odſtąpienie. Abfall.
Apŏſtăta, *æ, m. gr.* Odſtępcá/ Zbieg. Ein Abgefallener/ Abtrünniger. *Tunc vir Apoſtolicus, nunc vilis Apoſtata factus.* Sed.
Apŏſtăto, as, gr. Odpadam.
Apŏſtătrix, ſub Odſtępcá. Abtrinnigern.
Apŏſtēma, *tis, gr.* Wrzedźiennicá/ Zgátrzenie. ein Geſchwar.
Apŏſtēmatica, *æ, gr.* Dryakiew polna.
Apoſtolatus, us, apud S. Paulum Apoſtoli munus vel Apoſtolica dignitas.
Apoſtoli, hi. Liſty. Swiádeczny liſt.
Apŏſtŏlicus, *gr.* Apoſtolſki. Apoſtoliſch. *Tunc vir Apoſtolicus, nunc &c.* Sed.
Apŏſtŏlus, *gr.* Apoſtol/ Amital/ Poſłániec
Ăpŏſtrŏphe, *es, gr.* Odwrocenie. *Item figura Oratoria ſermonem ab una perſona ad aliam convertens. Converſio, Rufinian. Quintilian.*
Apoſtrophus, ſ. i nota. Averſio Diomedi. etiam Apoſtrophi idem. Nota Orthographica circuli dextra parte conſtans, ſed ſummum fini dictionis appoſita, ſignificans i vocalem ablatam eſſe, ut Ain. Tanton. Diomedi. At Priſciano Synalœphe *hac dicitur. Sed & conſonantem ablatam ſolam vel cum vocali, deſignat apoſtrophus. ut Mult. ille. Horridus miles amatur. & Inter ſe coiſſe vir, & decernere ferro; pro viris. Ecclipſis hæc vocatur, quæ exterit M. vel S. Exempla plura collegit Giſan. ad Lucret. & Verrepæus in ſua Grammatica. eadem Mario Victorin.*
Apotĕlēſma, *tis, gr.* Przepowiedzenie.
Apŏthēca, *æ, gr.* Spiżárnia/ Skład/ Piwnicá 1. Winna piwnicá. Ein Gehalter/ Apotheck. *Antapotheca procis intacta eſt, &c.* Horat.
Apŏthēŏſis, *is, eos, gr.* Kánonizowánie.
Apŏtrŏpæus, *gr.* Odwrotny.
Apŏxyŏmĕnos, *gr.* Sćieráiący ſię.
Apŏzēma, *tis,* Dekokt. ein Gekoch.

A P P

Āppărātē, Koſztownie/ Swietno. Köſtlich.
Āppărātio, Gotowánie/ Przygotowánie. Zubereitung.
Āppărātu nullo, Nie wytwornie.
Āppărātus, *adiect.* Opátrzony. Zugenſtet.
Āppărātus, *us,* Opátrzenie/ Przygotowánie Doſtátek 2. Sprzęt / Vbior 1. Apárat 1. Bereitſchafft/ Rüſtung. *Perſicos odi puer apparatus.* [Saph.]
Āppărens, W.doczny. Erſcheinend.
Āppārĕo, Stawiam. Erſcheinen. *Apparent rari nantes in gurgite vaſto.* Virg. *ſyn.* vĭdĕor, compărĕo, ŏrĭor, ēxŏrĭor, sūrgo, ēxsūrgo.
Appareſco 4. Eſdræ 7. pro Appareo.
Āppāret, Pokázuie ſię co/ Widáć/ an Widzieć? Es Scheinet.
Āppārĭtio, Vkazánie ſię/ Ceklárſkie ſtanie/ Ceklarz. ein Erſcheinung.
Āppārĭtionis magiſter, Hetman w Miáſtach. ein Haüptman inderſtadt.
Āppărĭtor, Ceklarz/ Háłábartnik. Diener Stadtknecht. *Apparitores ſed furenti ſuggerant.* (Jamb.) *ſyn.* Sătēlles, lĭctor, ſtīpātor, *epith.* Clāmōſus, ſævus, pēllītus, trūx, răbĭdus, rĭgĭdus.
Āppārĭtūra, Ceklárſtwo. Stadtdiener.
Āppāro, Gotuię/ Spráwuię. Zubereiten/ Zurüſten. *Incertus quid Iuno ferat, quas apparet iras.* Vel. *ſyn.* Păro, cōmpăro, ōrno, ădōrno, præparo.
Āppellatio, Názwiſko i. Náwánie/ Przezwiſko/ Apelácya. Nennung.

Appellatīvus, Názywáiący. ein Nennender
Āppellātor, *sub* Apéłácya. ein Nenner.
Appellatorius, *ibidem*.
Āppellĭto, *as*, Názywam. Nennen.
Āppello, *as*, Názywam/ Mowię do kogo/ Miánuię 1. Wymieniam/ Vpominam się/ Odwoływam się 2. Pozywam 1. Náradzam się. Apeluię/ Námawiáć ná niezgod/ Przezywam 2. Nennen. *syn*. Vŏco, nōmĭno, cōmpello, as, *phr*. Nōmĭne dīco, Nōmĭne clāmo, Rĕfĕro nōmen.
Āppĕllo, *is*, Przybiiam do brzegu/ Przypędzam/ Przykładam/ Popędźić/ Kiwam głową. Anländen. *Aut quis te gnavum nostris Deus appulit oris*, Virg. *syn*. ādmŏvĕo, āpplĭco, *vide Navem appello*.
Āppĕllo animum ad, Vlubić sobie.
Āppellŏr, *aris*, Zowią mię. Genent werden
Āppendĭcula, Przypadek. ein Zusätzlein.
Āppĕndix *icis*, *idem ab appendo*. ein Anhang
Āppĕndix spina, Głog/ Römischer Spick.
Āppĕndo *is*, Záwieszam/ Ważę wagą. Anhangen. *syn*. Sūspĕndo, *vel* pŏndĕro.
Āppĕndor, Wiszę/. Hencken.
Āppĕtēns, Chćiwy. Begirig.
Āppĕtēnte lūce, Przededniém. Vortage.
Āppĕtēntĭa, Pożądánie/ Prágnienie/ Apétyt 1, 2. Begierd.
Āppĕtēntia milvina, Apétyt, 4. Appetit.
Āpĕtĭbĭlis, Pożądány. Gewinscht.
Āppĕtīta verba, *sub* Wystáwny.
Āppĕtītio, Żądza/ Pożądliwość/ Chćiwość Prágnienie 4. Apétyt 1. 2. Wündsch.
Āppĕtītor, Pożądácz. ein Begehret.
Āppĕtītus, *us*, Żądza/ Chćiwość/ Apétyt 2. Grosse Begierd/ Lust. *syn*. Pĕtītus, ēxpĕtītus, ōptātus.
Āppĕto, *is*, Żądam 1. Chwytam 1. Śćiągam rękę/ Targam się/ Rzucam się do czego/ Przybliża się. Begehren/ Wünschen. *Possim quin oculos appetat ille suos*. Tib. *syn*. Cŭpĭo, ōpto, ēxōpto, pĕrŏpto, ēxpĕto.
Āppĕto, *onis*, Pożądácz. ein Begehrer.
Āppĕtor, *eris*, Rzuca się pies.
Āppīngo, Przydáię/ 1. Przypisuię/ Przyszywam 2. *& in* Máluię. hetzu Malen.

Āpplaūdo, Pochwalam/ Przyklaskam ręką/ Krzykam pochwaláiąc/ Vderzam o ziemię. Frolocken. *vide Plaudo*.
Āpplaūsor, Pochwalácz. Frolocker.
Āpplaūsus, *us*, Pochwał/ Krzyk.
Āpprŏpīnquo, Przybliżam się. Hetzu nahen. *syn*. Prŏpīnquo, āccēdo, ādvĕnto, *phr*. Fit prŏpior, tĕrrāsque cĭta rătis āttĭgit aūra. Pōrtūsque pătēscit. Jām prŏpior. Rēspĭcit īnstantem tĕrgo, ēt prŏpiora tĕnēntem. Jāmquĕ prŏpinquābānt pōrtis. *vide Advenio*.
Appropio, *as*, B. *Approximo* B. Przybliżam się. Beynahen. --- *Tepidaq; approximat Austro* Mant.
Āppulsus, *us*. Przygnánie. Przypłynienie. Przyśćie. Zuländung.

APR

Āprārĭus, Wieprzowy. Vondem Schwein.
Āprĭcāns, Pogodny: Heyter Schon.
Āprĭcātĭo, Słońce/ *& in* Ná słońcu.
Āprĭcĭtas, Pogodá/ poytrzenie wesołe/ Wesołość. Schonheit/ Heyterkeit.
Āprĭcŏr, *aris*, Ná słońcu rad bywam.
Āprĭcŭlus, Wieprz dziki morski.
Āprĭcum, *in* Násłoneczny. Sonnebitik.
Āprĭcus. Pogodny/ Násłoneczny/ Suchowiáwy/ Wesoły. Ein Sonnächtiger Ort. ---- *Et terris immittit apricis*. Virg. *Curet apricis, in collibus una colorem*. Virg.
Āprīlis, *subst*. Kwiećień. Der Monat April. *Aprilem memorant ab aperto tempore dictum*. Ovid. *phr*. āb ăpĕrto, tēmpŏre dĭctus, Mēnsis Cythĕrēius, ā Vĕnĕre hic māgnā dēscēndit ŏrĭgĭne mēnsis. Aprīlēm Vĕnĕri sacrum fēcēre Quĭrītes. Cum lætis dĕcŏrāntur flōrĭbus hōrti. Cum jam tīnnire vŏlŭcres īncĭpĭunt. Quo mēnse ārbŏribus hăbet frōdes, & pābŭla tēllus. Mēnsis, quo ver cūncta ăpĕrit.
Āprīlis, *adiect*. Kwietniowy.
Āprīnus, *vel* Aprugnus, Wieprzowy. Von einem wilden Schwein. *Sumina te, atq; eximiæ, ne dicam viscus aprugnum*. Lucr.
Āprōnĭa, *æ*, Przestęp czárny.
Aprōxis, *is*, *eos*, *Gr*. Nieprzystęp ziele. *&* *sub* Ognişte ziele. (Fleisch.
Āprūgna, *æ*, Dziczyzná. Wild Schwein
Āprūgnus, Wieprzowy. Wild Schweinisch

Apſinthium, *idem* Abſinthium
Apſis, *idis*, *Gr.* Obod/ Sklep.
Apſychos, Apſyctos, *i. Gr.* Cieplec.

APT

Āptātus, Przyptawiony/ *& ſub* Vwiązány
Āptè, Grzecży/ ſnádnie. Beſchlicklich. *Semper in his aptè narrantis verba reſiſtunt*, Ovid.
Āptĭtūdo, Snádność.
Āpto, *as*, Gotuię/ Náprawiam *1.* Spoſabiam/ Przyſtoſuię/ Náſadzam/ przyprawiam/ *1.* Tempotuię. Zuſammen fügen/ ordnen. *ſyn.* ăccŏmmŏdo, cŏmpŏno, ădăpto. *phr.* ăptāri cĭthăræ mŏdis.
Aptotum Nomen, Priſciano, quod ſolum Nominativum caſum habet, ut Iupiter, nefas, pondo, frugi, tot opus, nequam, centum etiam hæc dicuntur.
Āptus, Spoſobny / przygodny/ Grzeczny/ Vwiązány/ Wiſzący/ Spoiony/ Vpſtrzony. Geſchickt/ tüchtig. *ſyn.* ăccŏmmŏdătus, ăppŏsĭtus, cŏnvĕnĭens, cŏngrŭens, cŏngrŭus, *vel* cŏnnĕxus, cŏhærēns, *vel* cŏmmŏdus ĭdŏneus, *vel* ŏrnatus. *phr.* ăptos jŭnge păres.
Āptus, *i. adeptus ſub* Doſtáię 1.
Ăpua, *æ, è Græco.* Mrzewká. Ein Abſen.
Ăpud, V/ 1. Ná 2. Przed kim/ W mieście. Bey. *Scævola, tu cænas apud omnes, nullus apud te.* Mart. *ſyn.* Pĕnes, jŭxta, in.
Ăpud ſe, Z ſobą. Mit ſich.
Ăpud te ſis, Miey ſie ná pieczy.
Ăpum căſtra, cŭbĭlia, pabulatio, ſtatio, Pſzczelnik 1. Ein Bienſtock.
Ăpum globus, grex, examen, Roy pſzczoł,
Ăpum pullus, pullities, Pſzczołká.
Ăpum rex, rector, ductor, regulus, Pſzczoł mátká. Ein Weiſter.
Ăpum ſervitia. Trąd. Auſſatz.
Ăpus, *odis*, *Gr.* Jérzyk/ Láráwiec ptak.
Ăpyrĭnon, *Gr.* Bez iądrek owoc/ Gránatowe iábłko. Granat epfel.
Ăpyrĭnus fructus, Bez iądrek owoc.
Ăpyron, Apyrum, *Gr.* Siátká.
Ăpyrōtus, *Gr.* Kárbunkuł 2. *&* Niezgorzyſty. Karfunckel.
Ăqua, Wodá/ Vrzyná. Waſſer. *Alter aquis, alter flammis ad ſidera miſſus. ſyn.* Lympha, unda, lătēx, hūmor, lĭquor, flumen, rīvus, fluvius, fons, *epith.* clāra, ămœna, plăcĭda, flŭens, cŏrrūpta, pūra, ĭmmōta, jăcens, līmōſa, pălūſtris, ĭrrĭgŭa, sŏnōra, proſĭliens, ſtāgnāns. *phr.* Tērræ cīrcŭmfluus humor. Cōntrārius ĭgnĭbus hŭmor. Lĭquores gĕlĭdi. ăqua de flŭmĭne sūmpta: Mŏlli lāpſu per ſaxa sŏnans. Rĭvulus ſerpentis lēnĭter ăquæ. Seu fons pūrus ăquis ĭlle sŏnāntĭbus. Placidusquĕ sŏnōræ Lāpſus ăquæ. Currĕntem illĭgnis pōrtāre cănālĭbus undam. Sūmmōque hauſit de gūrgĭte lȳmphas. Lȳmphĭſque à fonte pĕtītis. Tēllure rĕfōſſa ŏccŭltos lătĭcēs, abſtrūſăque flūmĭna quærunt. Tēmpĕret ănnōſum sōbrĭa lȳmpha mĕrum. Dānt famŭli mănĭbus lȳmphăs. Mănĭbus lĭquĭdo dānt ōrdĭne fōntēs.
Ăqua cădūca, Wodá zbyrnia.
Ăqua fervens, Vkrop. Heiſſtedend Waſſer
Ăqua immunda, Vrzyná. Vrin ſeich.
Ăqua in ſe contorta. Wir.
Ăquă intĕrcus. Puchliná, Waſſerſucht.
Ăqua lactis, Serwatká Molcken.
Ăqua maris. Roſoł 2. Süppen.
Ăqua mulſa, Miod pity. Märt.
Ăqua perennis, viva, Zrzodło. E n Brun.
Ăqua ſalſa, Roſoł 2. Saltz Waſſer.
Ăqua ſtativa, reſes. Wodá ſtoiąca.
Ăqua ſtillatitia, Wodká palona. gebrant Waſſer.
Ăqua tritico incocta, Piwo. Bier.
Ăqua vitæ. Gorzałká. Brandtwein.
Ăquæ, *hæ*, Cieplicé. Bandſtuben.
Ăquæ guttæ, cōncrētæ, grandiores. Grad.
Aquaculo, as, Ruſiáńſką trzymam.
Ăquædūctio, Wody prowádzenie.
Aquæductus, Rurmus/ Rurmuſowy tow.
Aqualitium, Wody doſtawánie/ Rurmuſowy row. ein Rörkaſten. (tow,
Ăquagium, Młyn 4. Rurmus/ Rurmuſowy
Ăquale *is, u.* Ăqualĭculum, Wodny ſtátek.
Ăquālĭcŭlus, Korzyſo/ Brzuch/ Zołądek.
Ăqualicus, Brzuch/ Kiſzká miąſzſa.
Ăquālis, *m. & f. ſubſt.* Wodny ſtátek/ Miednicá/ Nalewká/ 2. Doniczká. Waſſergeſchirr. *quidam quoq; aqualibus undá.* Fill.
Ăquam aſpergo, obſipo, offundo, Cieſzę/ Chłodzę/ Pokrepiam.
Ăquam petere, ſumere, *ſub* Puſzczam wodę.

Ăquam

Aquam traho, *sub* Pusczam/ *ultimo.*
Aquaria libra, Rurmistrskie práwidlo.
Aquaria provincia, Wodniczy urząd.
Aquariolum, Pomywálnik/ Stek.
Aquariolus, Nierządniczy slugá *& sub* Rufian. ein Kupler.
Aquarium, Nápawálne mieysce. Pomywálnik/ Mlyn 4. Stek.
Aquarius, *adiect.* Wodny 1. Wasserich.
Aquarius *subst.* Rurmistrz/ Wodnik. 1. 2. Nierządniczy slugá.
Aquarius sinus, Száflik.
Aquaticus, Wodny. 1. Ein Wasserwogel. --- *Quam mollis aquaticus Auster.* Ovid.
Aquatile, Ptaw wodny 1.
Aquatilia, *ium,* Ptaw 9. Wasserwögel.
Aquatilis, Wodnisty/ Wodny 1. Das im Wasser lebt. *Nymphas natantes, incolasq; aquatiles.* (Iamb.)
Aquatio, Wody dostátek/ Wody czerpánie. Nápawánie/ Nápawálne mieysce.
Aquatione plantam adiuvo, animo, Pokropiam. Besprengen.
Aquator, Wodnik. Wasserträger *Ad Tartessiacum venit Indus aquator iberum.* Sec.
Aquatus, Wodnisty. Das vol Wasser ist.
Aqueus, Modroblády. Liechtblau.
Aquifolia, *æ,* Wiszozold/ Ostrokrzew.
Aquifolium, Ostrokrzew.
Aquila, Orzel/ *& sub* Chorągiew.
Aquila anataria, Orzel 2. Ein Adler.
Aquila barbara, Orzel lomigner.
Aquilegium, Zbieránie wody.
Aquilenta, sub Ostrokrzew.
Aquilex, *egis, & icis,* Rurmistrz. Brunnenmeister. *An Deus ipse Aquilex, cæcis &c.* Mill.
Aquilicium, Rurmusewy tow.
Aquilifer, Chorąży. Fenrich.
Aquilina, Aquilegia, Orlik ziele.
Aquilinus, Orli/ *&* in Bystry. Adler-Art. *Nisi sit milvinis & aquilinis ungulis.* Iamb.
Aquilo, Wiatr pulnocnemu pobocżny ku wschodowi. Nordwind. *Aut actum cœlo magnis aquilonibus imbrem.* Virg. *syn.* Boreas, *epith.* nivalis, nubilus, iniquus, serenifer, Scythicus, glacialis, algens, terribilis, Geticus, Threicius, rapidus, Riphæus, acutus, horriter, effrænus, salutifer, Borealis, durus, pestifuga. *phr.* Vis, rabies, impetus aquilonis ab axe hyberno furens. Nives spargens Gelida bacchatus ab arcto armatus turbine. Concretus grandine pennas Qui gelidam spargit ab axe nivem. Frigidus, & sylvis, aquilo decussit honorem. Qualis Hyperboreis aquilo cum densus ab oris, incubuit. Scythiæque hyemes, atque arida differt Nubila aerios rapido pervertens turbine campos. Cum deformis hyems rapidis aquilonibus horret. Cum glacialis hyems aquilonibus asperat undas. Talia jactanti stridens aquilone procella. Vela adversa ferit, fluctusq; ad sydera tollit. Tantaque commoti vis est aquilonis, ut altas æquet humo turres, tectaque rapta ferat. Frigidus ut Boreas obstupefecit aquas, ita fertur ut acta præcipiti pinus Borea. Cum gravis armetur Boreas glacieque nivali Hispidus. Cum Boreas Scythica stridulus arce furit. Boreas incendia miscet. Flammarumque æstus, tollit violentus ad auras. Resonantia Borea insultante rudentes, atra mihi vis est, hac tristia nubila pello. Hac freta concutio, nodosaque robora verto, induroque nives, et terras grandine pulso. Tanto molimine luctor, ut medius nostris concursibus intonet æther. Hæc Boreas, aut his non inferiora locutus, excussit prunas, quarum jactatibus omnis Afflata est tellus, latumque perhorruit æquor. *Vide Ventus.*
Aquilonaris, Aquilonius, Pulnocny. Das gegen Norden gelegen ist --- *Fratres aquilone proles.*
Aquilus, Orli/ Adler arth.
Aquilus color, Smiády. Braun Schwartz
Aquimanile Vmywádlnik. ein Handfas.
Aquiminale Lorczak 1. Wiádro.
Aquipenser, Iesiotr. Ein Star.
Aquor, *aris,* Wode czerpam/ Picuie/ Piie. Wasser holen/ schöpffen. --- *Tuæ sub mœnibus urbis aquantur:* Virg. *syn.* aquam haurio, traho, extraho, *vel* adaquo: adaquam duco. Potum duco, aquas ministro, præbeo. Fluvios ministro.
Aquosus, Wodnisty/ Wodnowzorzysty. Wässerig. *Dum pelago desævit hyems, & aquosus orion.* Virg.
Aquula, Wodká. 1. Wässerlein.

A R

Ar, pro Ad priscè Do 1. Zu.

Āra, Ołtarz/ Obrona 2. Uciecżka 2. Ein Altar. *Fumida cingatur florentibus ara coronis.* Ovid. *syn.* ăltāre, fŏcus. *epith.* ŏdorāta, sōlēnnis, pīnguis, flagrāns, fūmĭda, fūlgēns, vĕnĕrabĭlis, māgnĭfica, splēndida, īnviŏlābĭlis, sancta, pia, mārmŏrea, ērēcta, rŭtila, ēcita, vōtīva, thūrifera, sacrĭfica, ārdēns, cŏrōnata. *phr.* Thūrĕ călēns. Flāmmīs lūcens, īmbūta crŭōre. Multo quæ fūmat ŏdōrĕ. āris īmpōnĕrĕ dōna, aris frōndĭbus ōrnāre, frōnde cŏrōnāre. Tĕpido taurōrum īmbūta crŭore. Fūmāns sacris īgnibus. Sūrgit ŏdōratis sūblīmis fūmus ăb aris. Fūmida cīngātur flōrēntibus ārā cŏrōnis. *Vide Sacrifico, Victima.*

Āræ & foci, Ośiadłość.

Ărābĭlĭ, Orałny. Baulich/

Ărācĭa ficus, *Gr.* Figá/ ein Feige.

Ărācĭdna, *æ, Gr.* Podziemek płonká.

Ărăcoīdes, Ărăcus, *Gr.* Łedźwiec/ Podziemek. Der unter der erden ist.

Ăræos, ăræum, *Gr.* Rzadki 1.

Ăræōstylos, *Gr.* Na filarách/ *& in* Filarowánie. Unterstutzung.

Ărānĕa, *è Græco,* Páieczyná/ Páigk. Ein Spinne. *In foribus laxos suspendit aranea casses.* Virg. *syn.* ărānĕus, *epith.* Văga, pēndūla, sūblīmis, dŏcta, ărĭda, īngĕnĭōsa, ārtĭfex, ēxīlis, vĕnēnĭfĕra, īndūstrĭa, sūbdŏla, āĕrĭa, sūspēnsa pēndēns, turpis, vĭgil, stŭdĭosa, tŭmĭda, ŏpĭfex, pervĭgil. *phr.* Dēdūcēns filum grăcĭlĭ pede. Stāmen de pēctŏre dūcēns. Pēdĕ quæ grăcĭli dēducit arānĕa filum, & lĕvĕ dēsērta sūb trăbe fīgit ŏpus. Sūmmo quæ pēndet, ărānea tīgno, incautas quæ fīgit ărānĕa mūscās, āntīquas ēxērcet ărānea tēlas. Aut īnvīsa Mīnērvæ īn fŏrĭbus laxos sūspēndit ărānĕa cāssēs.

Ărānĕolus, Araneola, Páigk/ Ein Spinnlein. (*parvus araneus.*) *Atq; ut araneoli tenuem formavimus orsum.* Virg.

Ărānĕōrum opera, textura, vestis, tela, rete. Páieczyná. Spinwebe.

Ărānĕōsus, Páieczysty. Spinnwebig. *Araneoso turpis & squallens situ.* (Iamb.)

Ărānĕum, Páieczyne. Spinwebe.

Ărānĕus, Páigk/ Ein Spinne.

Ărānĕus mus, Mysz brytánska. Ein Harle

Ărātĭo, Oránie/ Rola. Ein Ackerbaū.

Ărātĭūncŭla, *idem.*

Ărātor, Oracz. Ein Ackermann. --- *Quæ curvus arator haberet.* Virg. *syn.* Cŏlōnus, agrĭcŏla, rūrĭcŏla, rūstĭcus, agrēstis, cūltor ăgelli, vīllĭcus *Vide Agricola.*

Ărātro, *as,* Poorywam 3. Orzę.

Ărātrĭcus, *sub* Oráczy. Ackerig.

Ărātrum, Płūg. Der Pflug. *Aspice aratra jugo referunt suspensa juvenci.* Virg. *syn.* Vōmēr. *epith.* Flēxum, cūrvum, īncūrvum, dēprēssum, ōblīquum vălĭde, trāctābĭle, mōrdax, ūtile, īnflūxum, ădūncum, dūrum, prēssum, rūsticum, sōrdĭdum. *phr.* Cūrvi pōndus arātri, īnflēxi grave rōbur ărātri. Tērram rĕnŏvans, scĭndēns. Glēbas vērtēns. Sūlco āttrītus vōmer. Prīmus ărātrá mănu sōlērti fēcit Ŏsīris, ēt tĕnĕram fērro sōllĭcĭtāvit humum. *Vide Aro.*

Ărātrum simplex, Rádlicá. Pflugeysen.

A R B

Ārbīlla, Arbina *sub* Łoy. Talch.

Ārbĭtrĭa, *orum,* Zapłátá Bezahlūng.

Ārbĭter, Jednácz 1. 2. Roziemcá/ Dozorcá/ Probierz. *Et sub* Komisarz. Ein Schidsmann. *Arbiter & formæ, certamina siste Dearum.* Ovid. *syn.* Jūdex. *epith.* Æquus, jūstus, ămīcus, sĕvērus, īnīquus, īnjūstus. *phr.* Quēm pĕnĕs ărbitrĭum ēst. Rēs ēst ărbitrĭo non dirīmēnda meo *Vide Iudex.*

Ārbĭter bibendi. Biesiádnik.

Ārbĭter honorarius, Jednácz. Mackler.

Ārbĭtrālis, Jednácki. Mäklinsch.

Ārbĭtrālis iudicatio. Sąd przyiácielski.

Arbitramentum, Jednácki wyrok.

Ārbĭtrāriē, Arbitrariò, Po woli swey.

Ārbĭtrārĭum est, Wolno mi. es ist mitfrey.

Ārbĭtrārĭus, Jednácki, Swobodny. Zweiffelhafftig. *Nunc pelago perij certo, haud arbitrario.* (Iamb.)

Ārbĭtrātu tuo, Jáko chcesz/ Po woli twey/ Wedle *& in* Zdáie sie ná dobrze.

Ārbĭtrii alieni. Nie swobodny.

Ārbĭtrii mei est, Wolno mi.

Ārbĭtrĭo suo carens, Nie swobodny.

Ārbĭtrĭo suo vivens, Swobodny.

Ārbĭtrĭum, Mniemánie/ Rozsądek/ 2. Sąd przyiácielski/ Wolność 1. Swobodá/ Wolá 1. Zdánie 1. 3. Władza. Meynung/ Vrtheil. *Quem penes arbitrium est & jus, &c* Hor. *syn.* Vŏlūntas, jūdĭcium, sēntēntĭa. *epith.* Æquum, jūstum, ĭnīquum, īnjūstum, ămīcum sĕvērum.

Arbitri-

Ārbitrium facio, Rozſądzam/ Urtheil.
Ārbitrium habeo, Wolno mi, es iſt mirfrey
Ārbitrium honorarium. Jednácki utząd.
Ārbitrium tuum ſit, W twey to mocy.
Ārbitrum do, ſumo. Zdáię ſię ná dobre.
Ārbitro, & Arbitror Mniemam/ Szácuię/ Ráię/ Roſtrząſam/ Wypátruię/ Twierdzę/ Przypátruię ſię. Vrtheilen/ Schätzen. *Testes factorum stare arbitrabere Divos.* Sil. *ſyn.* Pūto, jūdico, cēnsĕo, sĕntio, crēdo, ēxīstimo.
Ārbor, *oris,* Drzewo 1. Ein Baum. *Et mala radices, altius arbor agit.* Ovid. *ſyn.* ārbos, ārbūstum, vīrgultum, rāmus, frōndes. *epith.* fērtilis, foliāta, ālta, prōcēra, rāmōſa, āltīcōma, rigida, fœta, nōbilis, ŏdŏrifĕra, vīrēſcens, cūlta, īncūlta, āmbitiōſa, fœcūnda, cēlſa, rĕdivīva, āmœna, lūxūriōſa, ānnōſa, cādūca. *phr.* Pāndens, ēxtēndens, lāte sua brāchia. Rāmis diffūſa. īnfixis ālte rādicibus hærens. Pātŭlis lūxūriōſa cōmis, īngēntem quæ sūstinet ūmbram. Lārgis frūctibus ōnerāta, ōnūſta. Frōndibus ārbos lūxūriat fœcunda nŏvis, āvibus frōndōſa præbens hōſpitia. Frūctibus dēcōra excēlſos tēndens ād sȳdĕra rāmos. Tōllens ſe vērtice ād āuras. Nŏvis cōllūcens dĕcŏrātus flōribus, ārbŏr.

Ārbor *belua, & planta marina, ibidem.* (wo.
Ārbor felix, Drzewo płodne/ Gránat drze-
Ārbor inanis, vetula, Dziub/ Drzewſko.
Ārbor infelix, Drzewo płonne/ Szubienicá
Ārbor lanigera, Báwełnicá/ Báwełniány chroſt. Ein Baūm/ Wollen baūm.
Ārbor urbana, Drzewo pożyteczne.
Ārbŏrārius, Drzewny. Baumächtig.
Ārbŏrātor, Sádownik Ein Gartner.
Ārbŏrēſco, Drzewieię/ Wyraſtam. (klein
Ārbŏrētum Lás. Ein Baumgarten/ Wäl-
Ārbŏrēus, Drzewny/ Reſechát/ Gáłęziſty. Baumächtig. *Arboreis jactis alibi &c.* Virg.
Ārbos, Drzewo/ Ein Baūm.
Ārbūſcŭla, Drzewko. Ein Bäumlein. *Contemptis aliis explosa arbuſcula dixit.* Hor.
Ārbūſtīnus, Drzewny/ Náwiązány/ *in* Máćicá náwiązána/ *& in* Winnicá podwiązána
Ārbūſtīvus locus, Lás 1. ein Wäldlein.
Ārbūſto, *as,* Zápuſzczam lás.
Ārbūſtum, Lás 1. Chrościna/ *& in* Máćicá náwiązána. Gepüſch/ Geſtrauch/ Baum garten. *ſyn.* Frŭtēx, vīrgūltum, *epith.* Lætum, ōrnātum, frūctifĕrum, frōndēns, grātum, āmœnum, vērnum, tūrgēſcens, ſylvēſtre frūcticōſum, ūmbrans, *phr.* Vix aūdēns tĕnūes āttōllĕre rāmos. Pūllūlat ārbūſtūm rāmis fēlicibus.
Ārbūtens fœtus, Jeżowkowy owoc.
Ārbūtum, Jeżowkowy owoc/ Jábłko leśne/ Nieſplik 2. Holtzapffel. *Glande ſuos lati redeunt, dant arbuta ſylvæ.* Virg.
Ārbūtus, Jeżowká drzewo. Holtzapffel-baum. *Item,* eine grüne Au/ Wieſe. *Et quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra.* Ovid. *epith.* Vīrīdis, hōrrida, fœcūnda, ŏpāca, ūmbrōſa, ūmbrīfĕra, vīrīdans, ŏnĕrata, vīrēſcens, pōmīfĕra, frōndēns, lātēns.

ARC

Ārca, Skrzyniá/ Roſtkowa puſzká/ Dách 1. Truná/ Ladá u Organ. Ein Kaſte oder Lade. *ſyn.* Căpſa, căpsŭla, arcŭla, ſcrīnium. *epith.* Fērrāta, ærāta, pătŭla, sūpĕrba, plēna, vācŭa, clāuſa, apērta, lignĕa, aūrata, dīves, capāx, pīctā, rĕfērta.
Ārca robuſtea, Ciemnicá/ [illegible]
Ārcānè, Arcanò, Potáiemnie. Heimlich.
Ārcānum, Táiemnicá. ein [illegible]
Ārcānus, Potáiemny. [illegible] *re, arcanos etiam tibi credere* [illegible] Sĕcrētus, ŏccūltus, abdĭtus, [illegible] ābſtrūſus, ŏpērtus, rĕcŏnditus, latitans. [illegible]
Ārcārius, Stolarz. Arcarum faber, *idem.* Schreiner.
Arcatus, Ovid. corr. Arquatus.
Ārcĕbron. Czerwienieię 1. Rothwerden.
Arcedo, pro Accedo priſcè Turpilius.
Ārcella, *Arcellula,* Skrzynká ein Käſtlein.
Ārcēnſis, B. ſub. Zámkowy 2. Geſchloſſen.
Ārcĕo, Niedopuſzczam/ Odganiam/ Nieprzypuſzczam/ Zámykam 7. Oddalam/ Obeymuię/ Biorę 10. Ráżę przyniećić/ Przyneſſo. Abhalten/ wehren. *Arcelat longe Latio, multoſq; per annos.* Virg. *ſyn.* ābārcĕo, āmōvĕo, āvērto, prŏhĭbĕo, pēllo, ēxpēllo. *phr.* ārcēri pātria. Fūcoſa præſtīpibus arcent.
Ārcera, & Arcerra, Kolebá nákryta. *Mediam producit Renatus.*
Ārcēſsītor, Oſkárzyćiel, ein Verklager.
Ārcēſſo, Przyzywam/ Pozywam Przywodzę 2.

dzę 2. Obwiniam/ Pociągam/ Każę przynieść. is Beruffen/ Forderen. *syn.* Vŏco; ădvŏco, āccĭo, *vel* accūso.

Ārcēuthĭnus, *Gr.* Jałowcowy.

Ārchāĭcus, *Gr.* Starośwjecki

Archaismos; *imitatio prisci sermonis*: Donat. *ut operam abutitur Ter. Alienis rebus curas*: Plaut. *Parce metu. Exspectate venis*: Virgil.

Ārchĕtȳpum, *Gr.* Wizerunk/ Robotá własna/ Exemplarz. ein Vorbild.

Ārchĕtypus, *Gr. adiect.* Przedni 1.

Ārchĕtȳpus, *substant.* Wizerunk / Robotá własna/ pierwszy stątek.

Ārchēzōstis, *is*, *Gr.* Cytulik. Wundartz.

Ārchĭdiācŏnus, *Gr.* Arcydyakon. Archidiá-

Ārchĭdux, Arcyksiążę. Churfirst. (kon.

Ārchĭĕpīscŏpus, *Gr.* Arcybiskup.

Ārchĭgrāmmătĕus, *Gr.* Kanclerz.

Archigubernus; Amiral 1.

Ārchĭmăgīrus, *Gr.* Kuchmistrz.

Ārchĭmăndrīta, *æ*, *m. Gr.* Przeor/ Gwárdyan. Ober Kochder Prior.

Ārchĭmĭa, *æ*, *B.* Alchimia.

Ārchĭmīmus, *Gr.* Kuglarski mistrz. ein Fürst/ oder Führer der Comödianten: *syn.* Mīmōrum Princēps.

Ārchĭpĕlăgus, Morze. des Meer.

Ārchĭpīrāta. *æ*. *m. Gr.* Arcyrozboynik. Führer der Meer-Räuber. *Famelicosus, turpis Archipirata*. (Scaz.) *syn.* Princēps pīrātārum, Prædōnum.

Ārchīppŏcŏmus, *Gr.* Koniuszy.

Ārchĭsynăgōgus, Bożnicży.

Ārchĭtectātĭo, Ārchĭtectĭo, Sztuká.

Ārchĭtĕcton, *ŏnis*, *Gr.* Architekt/ Budownik/ Ziálbierz. Baumeister.

Ārchĭtectŏnĭce, *es*, *Gr.* Archytektońska náuká. ein Meisterlicher bau.

Ārchĭtectŏnĭcus, *Gr.* Archytektoński.

Ārchĭtector, *aris*, Buduię / Sprawuię / Wymyślam. Ich baue. *syn.* Ædĭfĭco, strŭo, cōnstrŭo, cōndo. *vide ædifico*.

Ārchĭtĕctor, *oris*, Architekt/ Budownik. Bau Meister.

Ārchĭtectūra, Archytektońska náuká.

Ārchĭtectus, Archytekt / Sprawcá Wynáleźcá/ Hérst/ Sztukmistrz. Baumeister. *Præconem facias, vel architectum*. (Phal.) *syn.* Ārchĭtector, māchĭnātor.

Ārchĭtrīclīnus, *Gr.* Marszałek weselny.

Ārchīum, Ārchīvum, *Gr.* Metryká/ Kancellarya. ein Schatz Kammer oder Kantzley.

Arcifinius ager, qui obiectu montium, fluminum, sylvarum arcetur, non certis limitum finibus terminatur: *Liber de limitibus, vel ab arcendis hostibus a finibus*: *Aggenus*.

Ārcĭo *is*, Każę przynieść. ich Tringean.

Ārcĭon, *Gr.* Łopian 1. ein Klette.

Ārcĭtĕnēns, Strzelec niebieski. Ein Bogenschütz. *Quam pius arcitenens oras, &c.* Virg. *vide Apollo*.

Ārcīma, *æ*, Lektyká.

Arcivus, Nieszczęśliwy/ & in Niedopuszczam

Arctatio, Sćiśnienie. eins chliessung.

Ārctè, Sćiśle/ Ciásno/ Gesto 3.

Ārctĭcus, Pułnocny 2. Von Mitternacht. *Arcticus est primus glaciali dictus ab arcto*. Ovidius.

Ārctĭon, *Gr.* Łopian máły.

Ārcto, Sćieśniam/ Sćiskom. Zusammentrucken. *syn.* Strīngo, cōnstrīngo, cŏărcto, prĕmo, cōmprĭmo.

Ārctŏmys, *yos*, *m. Gr.* Skrzeczek.

Ārctŏphylax, *acis*, *Gr.* Pogániácz.

Ārctos, *ti*, *f. Gr.* Woz niebieski / Gwiazdá żeglárska.

Ārctōus, *Gr.* Pułnocny 2. Von Mitternacht. *Solibus arctois, sideribusque ducem*. Mart. *syn.* ārctĭcus, sēptĕmtrĭōnālis, ăquĭlōnĭus, Bŏrĕālis.

Ārctūrus, *ri*, *Gr.* Pogániácz/ Łopian máły

Ārctus, Ciásny/ Sćisły 1. 2. Zusammengetruckt. *syn.* Strictus, cōnstrictus, ārctātus, cōmprĕssus

Arcuamentum. Obłączystość. Gewolb

Arcuarius, Łucznik/ Bogenmacher.

Ārcŭātim, Obłączysto/ & in Szczerka wodá

Ārcŭātus, Obłoczysty 1. Gewolbt.

Ārcŭātus, *i. Arquatus*, Żołtą chorobą ciérpiący. Der Von der gelbsucht Kranck ist.

Ārcŭātus currus, Woz nákryty.

Ārcubālista, æ, Kuśa reczna. ein Armbrust.
Ārcubiæ, Straż 2. ein Wächter.
Ārcula, Skrzynka 1. *Arcula avis Fest. corr. Arcua, ab Arcivus.* Ein Kistlein. *Sic micat innumeris arcula synthesibus.* Mart.
Arcula loculata, Szkatułá.
Ārcula thuris, Czołnek 3. ein Schifflein.
Ārculātum, Obwárzánek / Schlangen Wirbel.
Ārculum, Wieniec 1. Koroná krolewska.
Ārculus, Kołko 7. ein Ringlein.
Ārcuma, Lektyká. ein Senffte.
Ārcuo, *as*, Náginam. Wölben / Gewölb machen. *syn.* Cūrvo, īncūrvo, cămĕro. *phr.* In ārcum sĭnŭo, flecto, cūrvo.
Ārcuor, Náginam się / Gibam się / Wyprężam się. Sich bücken.
Ārcus, *ci*, Sklép. 1. *& sub* Tęczą.
Ārcus, *m*, Łuk / Sklép 1. Frambugá. Bręmá 3. Bukstele, Bogen. *syn.* Cōrnu nērvus. *epith.* Lēthĭfer, īncērtus, cōrnĕus, sĭnŭātus, ădūncus, īnīquus, tēnsus, dŭbĭus, hōrrĭsŏnus, hăbĭlis, fūlgēns, lēntus, flēxĭlis, Cȳdōnĭus, ăchæmēnĭus, cūrvātus, strictus, sŏnōrus, bēllĭger, săgĭttĭfer, aūrātus, ăpōllĭnĕus, ĕbūrnus, Hērcŭlĕus, nōxĭus, vūlnĭfĭcus, nŏcuus, rĕmīssŭs, ārmĕnĭus, sŭbdŏlus, aūrĕus, ācer. *phr.* ārmă Dĭānæ. Flēxĭle cōrnu. Nĭtĭdo spēctābĭlis ārcu. Hŭmĕris de mōre hăbĭlem sūspēnderat ārcum. Aūrĕus ēx hŭmĕris sŏnat ārcus. Cōnstĭtit hic ārcumque manu, cĕlĕresquĕ săgĭttas cōrrĭpŭit. Sōlvi cūrvātos impĕrat ārcus. āddūcto cūrvāns se in cōrnŭa nērvo.
Ārcus lyricinis, Smyczek. ein Fiedelbogen.
Ārcus plŭvĭus, cœlēstis, īmbrĭcus, Tęczá. Regen-Bogen. *syn.* Īrĭs, Pīctus, plŭvĭus, nūbĭlus, īmbrĭfer, pūrpŭrĕus, mūltĭcŏlŏr. *phr.* Nūbibus ārcus mīlle trăhit vărĭos ādvērso sōle cŏlōres. ārcum vărĭata lūce rŭbēntem. Sŭos ārcus per nūbĭla cīrcĭnat īris. Pūrpŭrĕus plŭvĭas cūr bĭbit ārcus ăquas. Plŭvĭus dēscrĭbĭtur ārcus.

A R D

Ārdĕa, Czáplá 1. Łyská. Ein Reiger. *epith.* Tĕnŭis, āĕrĭa, āltĭvŏlāns. *phr.* Nōtāsquĕ pălūdes dēsĕrit, ātquĕ āltām sūprā vŏlăt ārdĕa nūbem. Ausă vŏlāre ārdĕa sūblīmis pēnnæ cōnfīsa nŏtāntĭ. *Dicta* Ardea, *quasi* ardua, *quia volando alta petit. vide Avis.*
Ārdĕlĭo, *onis*, Nátręt. Fürwitz / Hanns in allen Gassen. *Omnino nihil est ardelione senes.* Mart.
Ārdens, Gorący / 1. 2. Paláiący / Ochotny / Popędliwy. Brennend / inbrünstig. *syn.* Flăgrāns, īgnītus, flāmmāns, fērvēns, īgnĕus, fēr[vi]dus, ārdēscēns, flāmmātus, īnflāmmātus, īncēns[us]. *phr.* Ignĭbus, flāmmis āccēnsus, ūstus, ēxūstus. Flā[m]mis cōllūcēns. Dīra fĕrens īncēndĭa.
Ārdēnter, Gorąco / 1. 2. Chćiwie.
Ārdĕo, Gorę / Gniewam się 2. Pałam 2. Chcę / Chce mi się / Miłuję bárzo / Poku[tu]mam 2. Swiecę się 1. Wrę co 2. Tánco[wać] się / Żądam 2. Prágnę. Brennen *syn.* Crĕmor, īncēndor, āccēndor, īnflāmmŏr, flagr[o], cōnflagro, ārdēsco, ēxārdēsco, ūror, fērvĕo, æstŭ[o], īncāndēsco, *vel* cŭpĭo, dēsīdĕro, ōpto, ēxōpto, ā[p]pĕto; *vel* dēpĕrĕo, ămo, *vel* fūlgĕo, splēndĕo, m[i]co splēndēsco. *phr.* Flāmmis, īgnĭbus cōrrĭpi[or], ūror, cōnsūmor, ābsūmor, pĕrĕo. Ignem āccĭpi[o], cōncĭpĭo. ōmne mĭhi vīsum cōnsīdĕrĕ īn īgnēs Ilium. īncāndēscĕre flāmmis. Cōncĭpĕre flāmmas Flāmmis crĕpĭtāre. Nē fōrte săcēr tot ab [i]gnĭbus æther Cōncĭpĕret flāmmas, tōtūsque ārd[e]scĕret āxis. *vide Incendium.* Fōrmōsum pāstor Cŏrȳdon ārdēbāt ālēxin, *i. e. amabat.* ūror ŭt īnd[o]mĭtis īgnem ēxērcēntĭbus Eūris, Fērtĭlis āccēn[sis] mēssĭbus ārdet ăger. īmplēri mēntem nĕquit, a[r]dēscitq; tuēndo. ārdet ămāns Dīdo, trāxitq; p[er] ōssa fŭrorem, ārdēmus scītāri, ēt quærĕre caūsas.
Ārdĕola, Czáplá 1. Reyer.
Ārdēsco, Gorę. Ich werde inbrunstig. *vi[de] de Ardeo.*
Ārdor, *oris*, Gorącość / Palenie 2. Zápale[nie] 2. Gorliwość 1. Popędliwość / Chć[i]wość / Gorączká 3. Brunst / Hitze *syn.* Æ[stus], călor, fērvor, *vel* ămor, dēsīdĕrĭum, cŭpīd[o]. *epith:* Flāmmĕus, tūrbĭdus, Vūlcānĭus, ănhēlus, īgnĕus, rădĭans, nŏcuus, sĭtĭbūndus, nĭmĭus, tōrrens, vĕhĕmēns, ĭnērs, īgnāvŭs, rĕpēntĭnus, dēle[...] mōrbōsus, sōlāris. *phr.* īgnĕus ārdor ĭnest. Ign[...] ĕt īnsŏlĭtis rădĭāns splēndōrĭbus ārdor. *vide Fervor, Calor.*
Ārdŭa, *orum*, Arduitas, Przykrość 1.
Ārdus, *pro Aridus*, Suchy / Trucken.
Ārdŭus, Przykry 1. Trudny. Hoch. *Ardu[os] armatos mediis in mœnibus adstans.* Virg. *syn.* Cēlsus, ēxcēlsus, sūblīmis, āltus, *vel* dĭffĭcĭlis mŏlēstŭs.

A R E

Ārĕa, Plác prożny / Siedlisko / Boiewisko / Podworze / Plámá / Grządká / Koło iásne. Ein Tenne oder Platz da man trischet. *Ne quicquam pingues palea teret area culmos.* Virg. *syn.*

syn. Platea. *epith:* Plana, strata, lata, patens, brevis, spatiosa, inanis, vacua, capax, magna, ampla, triticea. *phr.* Æquato plana area tergo. Strataq; arenosis includitur area septis.

Arealis, Gumienny. Tennen-meister.

Arefacio, Suszę 1. Därren. *syn.* Sicco, exsicco.

Arefio, Więdnę. Verweicken.

Arena, Piasek 1. Piaski/ Plác do czego/ Zapásków mieysce/ Szermierski plác/ Smiecí 2. *& in* Dziwowisko 1. Sand. *Collectum humorem bibula diducit arena.* Virg. *syn.* Sabulum, *vel* littus, *vel* campus. *epith.* bibula, fulva, flavens, gracilis, littorea, fluminea, mobilis, marina, attrita, limosa, mollis, pulverea, nidens, Libyca, ardens, sicca, tosta, arens, torrida. *phr.* agger arenæ. Numero carens: Spissa campos perfundit arena. Mobilibus turbatur arenis, alta puellaret tardat arena pedes. *Arena pro campo vel pro littore* in nostras quoniam nova puppis arenas venerat. Magno telluris amore egressi, aptata potiuntur Troes arena. Hospitio prohibemur arenæ.

Arena ventis acta, Zamieć.

Arenacea terra, Piaski/ Sand.

Arenaceus, Piaskowy/ Piaszczysty.

Arenaria, *oru*, & Arenariæ *aru.* Piaskownia

Arenarius, *adiect.* Piaskowy/ Piaszczysty.

Arenarius, *substant.* Zapáśnic.

Arenarius, numerorum, Rachmistrz.

Arenatio, Piaskowanie.

Arenatum, Wapno rozczynione.

Arenatus, Piaskowány/ Piaszczysty. Mit Sand bedeckt. *syn.* arena tectus, obductus

Arenatus calx, Wapno rozczynione.

Arenifodinæ, *arum,* Piaskownia.

Arenivagus, *in* Piaskowy.

Arenosus, Piaszczysty. Sandächtig. *Littus arenosum. Libyes ventosque secabat.* Virg.

Arenula, Piasek 1. Sand.

Areo, Schnę/ 1. 3. Więdnę. Fast dörr seyn. *Tantalus in media garulus aret aqua.* Ovid. *syn.* aresco, arefio, siccor, marcesco.

Areola, Plác prozny/ Grządká.

Ares, *eos, Gr.* Walecznik. Ein Kampfer.

Arescere patior, Suszę 1. Verdorren.

Aresco, Schnę. Verdorren. *Inserto arescunt radicum fila colore.* Juv. *syn.* arefio, areo.

Arestatio, *Arestum,* B. Arest. 2.

Arestum, e Græco, v. Wyrok 1.

Aretalogus, *Gr.* Mowcá/ Żártownik.

Aretinus, sub Gliniány.

Arsatio, Suszę 1. Dorren.

Arseria aqua ab arserius. Pogrzebny.

A R G

Argatilis, al. argathylis, agatilis avis ex genere Pararum, Plin. lib. 10. c. 33. *ex genere parorum Gasnero. acanthylis apud Plin. legit Delecamp. adi hæc.* & Sikorá/ Czayká, Czyż. ein Distelfincke. *Nidum ex filis vel ex pilis ovali figura conficit instar reguli, Delacamp. ex Plinio.* (crobá.

Argama, *æ,* Argema, *atis, Gr.* Zrzenice cho-

Argemone, *es, gr.* Bielmok ziele/ Gwiazdeczki ziele. Odermenig.

Argannus, *ni, Gr.* Biało-iásny/ Srebrny. *& in* Srebro szczere. Silbern.

Argenon, *Gr. in* Jaspid. ein Jaspis.

Argentangina, lege infra Argyranche,

Argentaria, *æ,* Srebrna gorá/ Bánk/ Mincá/ 1. 2. Bankierski kram. Silberberg.

Argentariæ, *arum,* Gory. Silberberg.

Argentarium, Służbá 5. Srebrowe olstro

Argentarius, *adiect* Srebrowy.

Argentarius, *substant.* Bánkierz. Ein Wechßler. *Argentaria Polla dat Poëtas.* Phal.

Argentatus, Srzebrzysty/ Zołnierz pienieżny. Versilbert. *Argentata tuos etiam sandalia talos.* Virg. in Op.

Argenteus, *substant.* Srebrnik moneta/ Poczworny grosz. Silbergeld.

Argenteus, *adiect.* Srebrny/ Biało iásny. Silber. *Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.* Virg.

Argenti extèrebronides, æ, in Szálbierz.

Argentifodina, Srebrna gorá. Silberberg.

Argentifodinæ, *arum,* Gory 2. (ny.

Argentosus, Srzebrzysty/ Srebrem mieszá-

Argentum, Srebro/ Służbá stołowa/ Pieniądze 1. Silber. *syn.* argenti metallum, *epith.* Purum, solidum, clarum, dives, nitens, nitidum, splendens, gratum, pretiosum, pallidum, album. *phr.* argenti lamina, argenti pondus, argenti splendor, argenti vascula puri, argento fulgebas.

gēbat ŏpus. Cȳmbĭaque ārgēnto pērfecta ātque āſpĕra sīgnis. ārgēnti māgnum dāt fērtĕ tălēntum. Jăcēnt pĕnĭtus dĕfōſsa tălēntă cælāti ārgēnti. *Si ſumatur pro pecunia, vide Pecunia.*

Ārgēntum aſperum, Monetá dobra. Gutt geld.

Ārgēntum conciſum, Monetá Geld.

Ārgēntum eſcarium, menſale, potorium, Służbá ſtołowa. Kredentiſch.

Ārgēntum vivum, Srebro żywe. Queck Silber.

Ārgēſtes, *æ, m. Gr.* Wiátr zachodnemu poboczny ná połnocy. Weſterwind.

Ārgīlētum, Glinki. Leimgruben.

Ārgīlla, Gliná. Weicher Lett/ Leimen. *epith.* Dūlcĭs, tĕnŭĭs, ūda.

Ārgīllācĕus, Gliniány/ Gliniáſty. Lettáchtig/ Leimächtig.

Ārgīllæ fodinæ, Argilletum, Glinki. Leimgruben.

Ārgīllōſus, Gliniáſty 1. Leimachtig.

Ārgŏnaūtæ, *Martial. i. pigri nautæ, ab piger i. gnavus. Ex alia origine vocantur argonautæ celebres viri Græci, qui ex Argo civitate navigarunt in Colchos, quod deſcribit Orpheus, Apollonius. Valer Flaccus.*

Ārgūmēntālis, Dowodny 1. Bewahrig.

Ārgūmēntātio, Dowod/ 2, Bewahrung.

Ārgūmēntor, Dowodzę 2. Dorozumiewam ſię. Bewährung brauchen.

Ārgūmēntōſus, Dowodny 1. Das viel Bewährung hat. *Argumentoſis dat retia ſyllogiſmus,* Sp.

Ārgūmēntum, Dowod 1. Rzecz do mowienia/ Znák 1. Probá 2. Sztuká od roboty. Sumá 2. Rycie 2. Kompozycya. Ein Beweiß/ *Certaq; perpetui ſint argumenta pudoris.* Cl. *ſyn.* Sīgnum, īndĭcĭum, mŏnĭmēntum, nŏta, *vide Signum.*

Ārgŭo, Strofuię/ Winuię/ Dowodzę 2. Pokázuię 1. Przekonywam/ Zádáię co ſromotnego/ *an* Zákázuię. Straffen. *Arguet ambigue dictum, mutanda notabit.* Hor. *ſyn.* īnsĭmŭlo, īncūſo, rĕprĕhēndo, incrĕpo, accūſo, *vel* ōſtēndo, rĕdārgŭo, cōnvīnco. *vide Redarguo.*

Ārgus, Wielooki/ Oſtrowidz 2.

Ārgūtătĭo, Skrzyp. Geſchwätz.

Ārgūtātor, Mędrek/ Chytry. ein Klugling

Ārgūtātrīx, Swiegotká. Schwätzerin.

Ārgūtē, Subtelnie/ Sztucznie/ Dowćipnie/ Chytro. Subtil Kunſtlich.

Ārgūtĭa, *hæc, Gellius,* Dowćip. Liſtig/ Spitzfündigkeit. *Quod mihi ſit claræ reſona argutia vocis.* Text.

Ārgutĭæ, argutiolæ, Subtelność/ Wykrętánie.

Arguto, as, ſub Szpáczkowáć.

Ārgūtor, *aris,* Swiegocę/ Swierkocę/ Szczę 2. Plaſſe/ Szpaczkowáć.

Ārgūtor pedibus, Depcę ſkory. Ledertreten

Ārgūtŭlus, Dowćipny/ Wykrętny/ Sztuczny/ Mędrek. Spitzſinnig/ Geſchwätzig

Ārgŭtus, Sztuczny/ Wykrętny/ Dowćipny/ Chytry/ Głośny/ Krzykliwy/ Oſtry/ Mały/ Subtelny/ *& in* Głos 10. Liſtig/ ſpitzfündig. *Argutoq; canat lingua diſerta ſono* Text. *ſyn.* Sŭbtīlis, sōlērs, īngĕnĭōſus, ăcūtus.

Ārgyrānchē, *Gelli. Argentanginam voce nova ſed propria reddidit Eraſmus, quæ ſonat Anginam ex argento ortam. Hinc iocus eſt in eum qui argento ſeu muneribus corruptus, non loquitur quæ debet. Argentanginam patitur.*

Ārgyraſpis, *&* Argyroaſpis, Chyſoaſpis, *idis, Gr.* Puklerznik 2. ein Schild macher

Ārgyrītis, *idis, Gr.* Srebrna piana.

Ārgyrodămas, *antis, Gr.* Srebrnik kámień

Ārgyrognomon, *onis, gr.* Argyroptates *a, m. Gr.* Odmieniácz pieniędzy.

Ărĭănis, *idis, Gr.* Ogniſte ziele.

Ărĭdē Sucho. Durrachtig.

Ārĭdĭtas, Suchość. Trockne/ Dörre. *Corripit ariditas, nerviſq; regentibus arctat.* M. *ſyn.* Sĭccĭtas. *epith:* Fērvĭda, īgnĕa, flāmmāta, ārdens *vide Siccitas.*

Ārĭdŭlus, Suchy/ Dürre.

Ārĭdus, Suchy/ Vſchły/ Skąpy/ Skromny/ Niewymowny. Dürr/ Außgetrocknet. *Oſſa ſub incurvis extabant arida lumbis.* *ſyn.* Mārcĭdus, sĭccus, ārēns, ārēſcēns, siccatus. *phr.* Hūmōrĭs ĕgēns, ĕgēnus, ēxpērs *v. Siccus*

Ărĭes, *etis,* Báran 2. Táran 1. Ein Widder *Hæ ſacris ſedes epulis, hæc ariete cæſo.* V. *epith.* Cōrnĭger, pĕtūlcus, pūgnāx, trūx, tōrvus, lānĭger villōſus,

villōsus, pĕtulāns, mītis, bālāns, cĕlĕr, præceps, *phr.* Dūx ŏvium. Pĕcŏris innŏcŭi tūtēla. Dēfēnsor lānĭgĕri gregis. Trūx ăries cōrnu dĕcĕrtăt, ăriēs villōsus, & hirtis cōrnĭbus. Bēllātor, cōrnūque fĕrox.

Ărietāria testudo, machina, **Táran** *1.* **Szopá woienna. ein Kriegsdach.**

Ărietārius, *sub* **Táran** *1* **Widderin.**

Ărietīna mens, **Glupiec. ein Naar.**

Ărietīnus, **Bátáni. Von einem Widder.**

Ărieto; **Trykam/ Zbiiam sie/ Táránem biie Potykam sie/** 2. **Tlukę** *1. 5.* **Szturmuię. Zu Boden stossen.** *Arietat in partas, & duros obiice postes.* Virg. *syn.* Qvătio, cōncŭtio, cornībus impĕto, vērbero

Ărilātor, **Kuchenny mieyſki/ Zmigroſz.**

Ărinca, **Zyto, Ofiárá** 2. **ein Opffer.**

Ăringa, **Ofiárá** 2. **ein Opffer.**

Ariolor, Ariolus, lege Hariolor *&c.*

Ăris, *idis f. Ar.* **Obrazki/ Kleßczeniec ziele**

Ăristarum, **Obrazki/** *& in* **Języczki wężowe.**

Ărista, **Ość u kłósia/ Ość rybia/** *& sub* **Kok Spitzlein an den Korn-Achren.** *Molli paulatim flavescet campus arista.* Virg. *syn.* Spīcæ, cūlmi, sĕgĕs, mēssis, frūgĕs. *epith.* Mōllis, pīnguis, grāvida, æstiva, cāna, grăcĭlis; læta. Cĕreālis, jējūna, fērtĭlis, aurata, aurĕa, lōnga, grāvis, dīvĕs, cūrvāta, pānda, ŏdōrāta, ŏdŏrĭfĕra, ĕxĭlis, mŏdĭca, exĭgŭa, ānnŭa, mūlta, plūrima, ēxpĕctāta. *phr.* Cōrtĭcē sūb mōlli tĕnŭes glŏmĕrantur ărĭstæ. Cĭnўphĭæ sĕgĕtĭs cĭtius nŭmĕrabis ărĭstas.

Ărĭstălthæa, *Gr.* **Slaz.**

Ărĭstarchus, *Gr.* **Probierz.**

Ărĭstida, Aristidia, *æ,* **Kłosowká ziele.**

Ărĭstatus armatus, **Ościſty.**

Ărĭstŏcrătia, *Gr. in* **Rzeczypoſpolitey ſprá-wowánie.**

Ărĭstŏlŏchia, *Gr.* **Kokornak/** *& in* **Kokorycz**

Ărĭstŏphŏrum, *Gr.* **Nośidło.**

Ărīthmētĭcē, *es, Gr.* **Ráchmiſtrſka náuká.**

Ărīthmētĭcus, *Gr. subst.* **Ráchmiſtrz/** *adiect.* **Ráchowniczy. Rechenmeiſter.**

Ărīto, *as,* **Orzę. Ackern.**

Ărĭdo, **Suchość. Dörre.**

Ărma, *orum,* **Broń/ Narzędźie/ Rynſztunek Sprzet/ Zbroiá/ Woyná/** *& in* **Kárácená. Waffen.** *syn.* Fērrum, ēnsis, glădius, tēlum, hăsta, frāxĭnus, jacŭlum. *epith.* Dĭscōrdia, vūlcānia, rădiāntia, grăvia, fōrtia, pĭcta, furĭālia, ĭnĭmĭca, nŏcĭtūra, călēntia, trĕpĭdāntia, sŏnāntia, crūēntata, căstrēnsia, vĭctrĭcia, fātālia, grāssantia, strĕpĕntia, ăhēna, trĭstia, rabida. *phr.* vires ărmorum, invīsa mātrĭbus ărma. Cæde călēntia. Aure cĕlāta. Sānguĭne pĭcta, īnfēcta tābo. ărma rĕpĕrcŭsso fŭlgĕnt rŭtĭlāntia Phœbo, ărma rĕnīdĕntem tōllūnt ăd nūbĭla flămmam. ărmōrum crīspo tăcĭatur lūmine cămpus. Rĕsŏnānt crēbris tinnītĭbus arma. ărmis crĕpĭtāntĭbus ingĕns ĕxŏrĭtur frăgor. Tūta mūnīmĭna cŏrpŏris clārēscūnt sŏnĭtus ărmŏrūmquĕ ingrŭit hōrrŏr. ărmŏrum sŏnĭtum tōtō Gērmānia cœlo aūdiit, insŏlĭtis trĕmŭĕrunt mōtĭbus ălpes; Hōrrēscit strĭctis sĕges ēnsĭbus, æraque fŭlgĕnt Sōle lăcēssita, ĕt lūcem sūb nūbĭla jăctănt. Sūmmăque in căssĭde lārgus ūndāntes vŏlvit flāmmās ăd sīdĕra vērtĕx. Vĭbrāntĭbus ăĕr Fŭlgŭrat ărmōrum rădiis. Flāmmĕŭs ætātis trĕmor ĕrrat in ărmis. Tūm lātē fĕrrĕus hăstis hōrret ăger, cāmpĭque ărmis sūblīmĭbus ărdĕnt. Trĕmŭlus vĭbrātur in ărmis ărdor, ĕt ĕrrāntes lūdūnt pĕr căssĭda flāmmæ. Itĕrum ătquĕ ĭtĕrum frăgor intŏnat ingĕns, ăc ēnses, clўpĕĭquĕ sŏnānt. *Vide Armo, & Bellum.*

Ārma cŭpio, sumo, **Walczę. Schlagen.**

Ārma dĕcrĕtorĭa, vĕrsa, *sub* **Broń.**

Ārmămēnta, *orum,* **Sprzęt.** *& sub* **Instrument muzyczny. Rußzeug.**

Ārmămēntarium, **Zbroiownia. Zeughauß/ Büchſenhauß.** *Quidquid habent telorum armamentaria cœli.* Iuv.

Ārmăriŏlum, Armarium, **Szafká. Ein Schanck allerley Rüſtung.** *Stantibus, œnophorum, tripodes, armaria, cistas.* Juv.

Ārmātūra, **Broń/ Zbroiá/ Rynßtunek/ Zołnierſka/ Zbroyny/ Zołnierz lekki. Waffnung/ Harniſch.** *Sparsa per extremos levis armatura maniplos* Luc.

Ārmātūræ ars, **Zołnierſka** 1.

Ārmātūræ levis miles, **Zołnierz lekki**

Ārmātūrārum tribunus, Rector. **Zołnierſki miſtrz. Ritt-meiſter.**

Ārmātus, *ti.* **Uzbroiony/ Zbroyny/ Obronny. Gewaffnet** --- *hic torre armatus robusto.* Virg. *syn.* ărmis instrūctus, mūnītus, tēctus, cīnctus, ăccīnctus, cīrcūmdătus. Clўpĕātus, squāmmĕus auro: crīstis rūtĭlus: Căssĭde mājor. ărmōrum lūce cōllūcēns insīgnĭbus ărmis, instrūctus fērro, insīgnis gălĕa, ĕt fūlgĕntĭbus ărmis. Pūlchris cōnspĕctus in ărmis. Thōrāca indūtus. Ære căput fulgens;

genti cristâque hirsutus equina. Quibus ibat in armis. Chalybe induti equites; et in ære latentes ipsi intus dextra ac læva pro turribus astant armati ferro, et cristis capita alta coruscí. *Armati pro Militibus.* Virg: arduus armatos mediis in mœnibus adstans fundit equus. *Vide Armo & Bellicosus.*

Armatus, *us*, Zbroiá/ Rynßtunek.

Armenia, *æ*, Ormiáńska ziemiá/

Armenica malus, Morelá drzewo.

Armenica minora, Morelki.

Armeniacum, Zielonomodra farbá.

Armeniacum malum, Morelá owoc.

Armeniacus, Ormiáński. ein Armenianer.

Armeniacus lapis, Lazur/ Kámień zloto= (pstry.

Armenice, Po Ormiánsku.

Armenim, Zielonomodra farbá/ Lazur.

Armentalis, Armeninus, Armentitius, Stádny. Ein Ochs zur Heerd gehörig. *Armentalis equæ mammis. &c.* Virg.

Armentarius, Pásterz. Ein Vieh=Hirt. *Præterea iam Pastor & armentarius omnis. &c.* L. *syn.* Bubulcus, Pastor.

Armenti dux, rex. Stadnik 2.

Armenti custos, Pásterz/ ein Hirt.

Armentitius grex, Stádo.

Armentosus, Bydlá śiłá máiący.

Armentum, *ti*, Armenta, *æ*, Stádo. Ein Heerd oder Hauffen grosses Viehes *syn.* Grex, pecus. *epit:* Lætum, validum, discolor, montanum, lanigerum, pingue, errans, numerosum, coactum squammans, forte, cornigerum, montivagum tardum, pigrum, edax, obesum. *phr.* Valida in sylvis reboant armenta. Pascuntur virides armenta per agros. *Vide Grex.*

Armenus, *subst.* Ormiánin. Armenianer.

Armenus, *adiect.* Ormiáski. Armenisch.

Armidoctor, Zołnierski náuczyćiel.

Armifer, Zbroyny. Waffenführer --- *armiferos potuit memorare labores.* Stat.

Armigata organa. 2. Reg. 6. in Veteribus Biblys, quasi irmosmena organa, ut est apud LXX. sed ea vox portentosa eiecta est è Bibliis in Sixtiana vulgata editione, vocem Græcam, reddes, aptatus, concinnus, affabre factus.

Armiger *substant.* Giermek. Waffenträger. *Hæc est armigera festis de quinq. Minervæ.* Ovid.

Armiger *adiect.* Uzbroiony. Gewaffnet.

Armilabus, *Armilausus, Armilarm,* Pácyencya mniska.

Armille, is, alter Armille. Dzbánek/ Száfá.

Armilla, Nárámiennik 1. 2. Obroż/ Łoże bięgunow/ Kolce u ßufład/ *& sub* Wędźidło.

Armillatus, *in* Nárámiennik. *& in* Obroż.

Armillum, Száfá/ Dzban Dzbánek/ Krużyk.

Armilustrium, Armilustrum, Okaska.

Armipotens, Waleczny. Tapffer/ mächtig an Waffen --- *genus armipotentis Achillis* Virg.

Armis decretoriis, versis pugnare, Bez ozłázu. Ohn Waffen.

Armisonus, Waleczny. Von Waffen klingend. *Palladis armisonæ, quæ prima, &c.* Virg.

Armo, *as*, Zbroię. Sich waffnen. *phr:* armis induo, cingo, instruo, munio, socios simul instruit armis. *Vide Armor.*

Armon, Armoracea, Brzoskiew polna/ Rzodkiew. Wilder Rettig.

Armoracia, Armoracium, Rzodkiew. Rettig.

Armorum ars ludicra, Gonitwá 2.

Armorum doctor, Zołnierski náuczyćiel.

Armorum gestus, Zołnierska.

Armus, Łopátká/ Die Schulter.

Arna, Owcá/ ein Schaff.

Arnacis, *idis, Gr.* Kożuch/ 1. Suleiáry.

Arnelaus, Pácyencya Mniska.

Arnoglossa, *Gr.* Babka ziele. Weggerich.

Aro, Orzę. Pflugen/ ackeren. *Frugibus infelix, ea nec mansvescit arando.* Virg. *phr.* Terram, tellurem, humum, arva, aratro, vomere, ferro rastris, ligone colo, subigo, scindo, verto, inverto, proscindo, verso, exerceo, rumpo, fodio, renovo, exercere solum subvomere. Vomeris ictu agros sulco. Juvencis exerceo solum. Prima Ceres unco glebam dimovit aratro. ante Jovem nulli subigebant arva coloni. Horrentem campum fractis invertere glebis, incumbere aratro. Validis terras proscinde juvencis. Pingue solum primis extemplo a mensibus anni Fortes invertunt tauri. Glebas ligone; rastro convellere, disrumpere, attrito terram renovare ligone, Rastris terram rimari. Tellurí infindere sulcos. Ducere araturos sub juga curva boves. Tenui vitem committere sulco. Durisque ligonibus arva excolit, exercent vomere colles. Tum cum multi versarent rura coloni. Ruraque centeno scindat opima bove. Terram centum vertebat aratris, suppositosque jugo pondus grave cogit aratri ducere, et insvetum ferro proscindere campum assiduis terram insectabere rastris. Depresso incipiat

piat jam tum mihi taurus aratro ingemere, et sulco attritus splendescere vomer colla jube domitos oneri supponere tauros, sauciet ut duram vomer aduncus humum. obrue versata cerealia semina terra. Quæ tibi cum multo fœnore reddat ager. Rastroque intacta, nec ullis saucia vomeribus per se dabat omnia tellus, in steriles agros nolunt juga ferre juvenci. Nullo sulcantur vomere campi. Non rastros patietur humus, non vinea falcem. Non ergo presso tellus consurgit aratro: Rura colit nemo mollescunt colla juvencis: Non glebam prono convellit vomere taurus: Squalida desertis rubigo infertur aratris.

Aroma, *vel* aromata, *orum*, Wonne rzeczy/ Perfumy/ Korzenie Aptekárſkie. Gewürtz *Solus odor ſparſi ſpiramen aromatis efflat.* Prud. *ſyn.* odor. *epith.* Dulce gratum, olens, Sabæum, indicum, Cyprium, balsameum, aſſyrium.

Aromatarius, Korzennik. ein gewürtz Kramer

Aromaticus, *Gr.* Korzenny. Das von Gewürtz iſt. *Meſsis aromaticæ, noctu, &c.* Sedul.

Aromatites, *æ, m. Gr.* Wino przyprawne / Burſztyn. Wein mit gewürtz gemacht.

Aromatizo, *Gr.* Pachnę. Geruchgeben.

Aromatopola, *æ, m, Gr,* Korzennik.

Aromatopolium, *Gr.* Korzenna Kramnicá.

Aron, *n,* aros, *f. Gr.* Obrazki ziele.

Arpendium, Mierniczy pręt.

Arquatus, Obłocżyſty 1. Zołtą chorobę cierpiący. ein Gelbſuchtiger.

Arquatus morbus, Zołta chorobá. Gelbſucht

Arquitenens Diana. Arnob. i. arcitenens.

Arquites, his Strzelec łuczny. *I corripio, ut in Equites ab Equus, arquites ab arquus priſcè pro arcus.*

Arquus, *arqui.* Tęcza/ ein Regen Bogen.

ARR

Arra, Zadatek/ Vpominek. Ein Mied/ oder Gottsphennig. *Leno arrhabonem hunc pro mina mecum fero.* I.

Arrabo, arrhabo, *onis, m,* Zadatek/ Zaſtáwá Vpominek ꝙ. Zakłádnik.

Arraboni relinquo, Záſtawiam.

Arrectaria, *orum,* Słupiec/ Kleſzcze.

Arractarius, Náſtorczony.

Arrectarius paries, Sciáná z deſk.

Arrectus, Náſtorczony/ Chęiwy. Auffgerichtet. *ſyn.* rectus, erectus, sublatus, celsus, excelsus; *phr.* arrectis auribus aſtans, arrectæque horrore comæ, arrectis ſpectans animis.

Arrepo, Arrepto, Przyłáżę/ Herzu Kriechen.

Arrepticius, Opętány.

Arrha, Arrhabo, *idem* Arra, *&c.*

Arrhenogonum *Gr.* Rodzeniec.

Arrideo, Vśmiecham ſię/ 2. Smieię ſię 2. Anlachen/ gefallen. *His Deus arriſit, velut arridere ſolemus.* Mant. *ſyn.* Placeo, subrideo. *phr* Lætus et augusto felix arrideat ore. Seu puer arriſit, sive puella tibi, et quandoque mihi fortunæ arriſerit hora.

Arridet mihi. Podoba mi ſię. es Gefält mir

Arrigitur coma, Wſtáią włoſy.

Arrigo, Podnoſzę/ Pokrzepiam/ Náſtorczyć Podſłuchywam. Strecken/ auffſtrecken. *Nunquid ſecurus non potes arrigere?* Mart: *ſyn:* erigo, subrigo, tollo, attollo.

Arrigor in digitos, Wſpinam ſię.

Arrilator, Zmigroſz. ein Koch.

Arripio, Porywam 1. 2. Popadam kogo/ Do padam/ Biorę 1. Vprząść ſobie/ Kłádę zá pewną/ Spopadł ſobie. Ergreiffen. *Arripuitq́; locum, & ſylvis inſedit iniquis.* Virg. *ſyn.* Rapio, ſubripio, capio, prendo, apprendo, prehendo

Arriſor, Smieſzek/ Pochlebcá.

Arrodo, Nákęsuię/ Przygryzam/ Gryzę/ Ogłodáć/ Szkodzę. Nagen. *vide Rodo.*

Arrogans, Pyſzny. Stoltz/ hoffärtig. *Reſiſtit arrogantibus* [Iamb.] *vide ſuperbus.*

Arrogo, *vel* adrogo, Przyczytam/ Trzymam o ſobie/ Przydáię 1. Przyſpoſabiam/ Poprzyśięgam/ Przywłaſzczam. Ihm ſelbſten zumeſſen. *Iura neget ſibi nata, nihil non arroget armis.* Hor. *ſyn.* sumo, aſsumo, aſciſco, vindico, tribuo.

Arroſor divitum, Páſorzyt/ *vel* Páſobrzuch

Arrugia, Złota gorá. Ein Goldberg.

ARS

Ars, Náuká 1. Sztuká / Rzemieſło / Przemyſł. Ein Kunſt. *ſyn.* artificium, facultas, ſcientia, doctrina, ſtudium, *vel* fraus, dolus, *epith.* Magiſtra, mira, salutaris, apta, divina, operosa, imitatrix, miranda, nova, ingenioſa, ſollicita, abjecta, celebris doloſa, *phr.* inventrix operum, ingenii fœtus. Naturæ æmula, imitatrix. Naturam quæ

nuæ supplet. Quæ fœtum naturæ matris adumbrat. Non hæc humanis opibus, non arte magistra Proveniunt. Quis Deus hanc Musæ, quis nobis extulit artem? (et varios usus meditando excuderet artes. *Ars pro fraude.* (Virg. 2. Æn.) Dolis instructus, et arte Pelasga. *Vide Dolus.*

Ars mechanica, humilis, sordida, Rzemieslo. Ein Handwerck.

Arse vorse, i. incendium avertere. Festus Incendij deprecatio ostijs inscribi solita meminit, Plin. lib. 32.

Arsenicum, *Gr.* Autypigment. Meüsgifft.

Arsenicum rubrum, Sandaráká.

Arsenogonum, *Gr.* Rodzeniec.

Arsineum, Arsinium, in Przedźielnicá.

Arsis, elevatio syllabæ in pede Poetico, Diomedi. Terentiano. Sublatio Diomedi. Quintil. Elatio Diomed.

Arsura, sub Pieczenie. Das bráten.

ART

Arraba, *sub* Rorcá Krákowskiego połowicá.

Artatio, Varr. idem Arctatio.

Arte, Sztucznie. Kunstlich.

Arte laboratus, Przyprawny/ Sztuczny.

Artemisia, *Gr.* Bylicá 1. Molownik/ Boży byt. Berfus.

Artemon, *onis, m. Gr.* Zagiel r. Klubá 1.

Artena, æ, Kruzyk/ Czerpaczká.

Arteria, *æ, Gr.* Zyłá pulsowa.

Arteria, *orum,* Arteria aspera. Krtań.

Artes liberales, Náuki 1. Die freye Künsten *epith.* ingenuæ, egregiæ, præclaræ, doctæ. *phr.* Nec vi vitæ, fontesque bonorum. Musarum et apollinis artes. Quæ polliunt animos hominum, vitamque popello distingvunt. Quibus pectora mollescunt, asperitasque fugit, inventas multi vitam excoluere per artes, ipse suas artes, sua munera lætus apollo. Auhuritum Cytharamque dabat adde quod ingenuas didicisse fideliter artes, emollit mores, nec sinit esse feros. Disce bonas artes, moneo, Romana juventus. Scilicet ingenium placida mollitur ab arte, excudent alii spirantia mollius æra. Tu regere imperio populos Romane memento, hæ tibi erunt artes.

Artes subtiles, Náuki, die subtile Künste.

Artes secretæ, nefandæ, funestæ. Czáry. Zauberey.

Arthalion Mák. Mohn/ Magsamen.

Arthricus, Cic. corr. Arthriticus.

Arthritica, *Gr.* Bukwicá 2. Betonien.

Arthriticus, *Gr.* Łamánie w stáwách ćierpiący. Podagramisch.

Arthritis, *idis, Gr.* Łamánie w stáwiech/ Łamánie w reku. (wiech

Articulamentorum dolor, Łamánie w stáwiech

Articulamentum, Staw. 2.

Articulans, Wymawiáiący. Ausredender.

Articularis, Członkowy/ Stáwowy.

Articularis dolor, Łamánie w stáwiech.

Articularius, *subst:* Podágryk/ Łamánie ćierpiący. Podagramisch

Articularius, *adiect.* Stáwowy.

Articularius dolor, Articulorum dolor, Łamánie w stáwiech.

Articulate, W ráźnie. Ausdrucklich.

Articulatim, Członkámi. Von Stück/ zu Stück. --- *Digitis, nunquid manus articulatim?* Lucr.

Articulatio, Kolankowátość.

Articulatus, Wyrozumny 2.

Articulo, & Articulor, Wymawiam dobrze Zertheilen. *Mobilis articulat verborum dædala lingua.* Lucr.

Articulorum nodi, Staw 2.

Articulosus, Członkowaty/ Kolankowáty. Drobny. Voll glied.

Articulus, Członek 1. Staw 2. Kolanko/ Rámię/ r. Artykuł/ Potrzebá Czás 2. Hátap 2. Ein/ Glied/ Gleich. *Nec premit articulos lucida gemma meos.* Ovid. *syn.* Digitus. *epith.* Mollis, mollicu us, tenuis, roseus, nitidus, candidus *phr.* at reditus jam quisque suos amat; et sibi quid sit utile, sollicitis supputat articulis. *Ovid.*

Articulus digiti, Klykieć. finger Knot.

Articulus suffraginis. Przegub.

Articulus temporis, Punkt czásu.

Articulus Grammaticorum, est Pronomen Hic, hæc, hoc, Generis in nominibus & Participiis index: Græci separatam orationis partem faciunt.

Articulus Oratorum est, cùm singula verba incisis distingvuntur.

Articulus Arithmeticorum, quo post notam significantem, habet circulum unum vel plures.

Artifex, *subst.* Sprawcá/ Rzemieślnik. Ein Kunstler. *Artibus, artifici quæ nocuere suo.* Ovid. *syn.* opifex. *epith.* Doctus, clarus, peritus, manualis, celebris, vigil, matutinus, ingeniosus, egregius, nobilis, sagax, solers, præclarus, sollicitus, mirabilis. *phr.* experientia docta artificis, egregius labor artificis,

Artifex,

Artifex, *adiect.* Sztuczny/ Künstreich.
Artificialis, *idem.*
Artificialiter, artificio singulari, artificiosè Sztucznié. Künstlich.
Artificiosus, Sztuczny. Kunstreich.
Artificium, Rzemiesto/Sztuká. Handwerck/ Kunst. *syn*, ars, *vide Ars.*
Artio, *is*, *ire*, Wklesniam / Wßczepiam / Wtykam/ Sciskam 1.
Artis plenus, Sztuczny.
Artito, Sciskam. Zu Stricken.
Artitus, *ab artubus*, Mocny. Starck.
Artitus, *ab arte*, Uczony. Gelehrt.
Arto, *as*, Sciskam. Zu sammen drücken.
Artocopus, *Gr.* Piekarz. Brodbecker.
Salva sit Artocopi reverentia: finge tamente. J.
Artocrea, *æ*, *Gr.* Páßtet. Ein Pasteten.
--- oleum, artocreasq́ popello. Pers.
Artolaganum, Artolaganus, *Gr.* Mákáron.
Artopta, *æ*, *Gr.* Piec chlebowy/ Brytfanná/ Piecyk. Ein Backoffen/ ein Beckerin.
Artoptæum, *Gr.* Piec chlebowy/ Piekárnia. ein Backstuben.
Artoptesius. Artoptitius panis, Mákáron.
Artotrogus, *Gr* Chleboiedźcá.
Artua, *n*, *plur. priscum.* Członek 1,
Artuatim, Członkámi. Von stuck.
Artuatus, Artuo, Rozbieram ná częśći.
Artus, *us*, *subst. m.* Członek 1. Staw w ćiele. Glieder. *Matura virgo, & frigitur artubus.* (Alcaic.) *syn.* Membra. *epith:* Robusti, caduci, fragiles, pulchri, formosi fessi. *phr.* Magni membrorum artus. Virtusque artus animosa fatigat.
Artus, *ti*, *adiect.* Ciásny. Eng
Artuum dolor, Łamánie w stáwiech.

ARU

Arva, *æ*, *prisce.* Rola. Der Acker.
Arvalis, Rolny. Ackerich.
Arvina, Sádło/ *vide* Łoy. Schmär. *Arvina pingvi subiguntq́ in cute secures.* Virg. *epith.* Mollis, pingvis, tenax. *phr.* arvina tergere.
Arviga, *sub* Ofiárá 2. Ein Opfer.
Arvignus, *Arvigus*, Báráni. Von dem Schaff
Arvipendium, Miérniczy ptzr.
Arvipyrium, Pożar. *mixobarb.*

Arvisium vinum, Málmázya/ Malmesey.
Arvix ignis sub Báran/ *&* Ofiárá.
Arula, Fairká/ *& sub* Ogniśko.
Arulator, Kuchenny mieyski/ Smigroß.
Arum, *Gr.* *idem* Aron.
Arum Ægyptium, Czerwieniec. Rothe.
Aruncus, Brodá. Geisbart.
Arundifer, Trzćiniásty. Das Rohr trägt.
Tibris arundiferum medio caput extulit alveo. Ovid.
Arundinaceus, Trzćiniásty. Rohrachtig.
Arundinetum, Trzćiá. Ein Rohrbusch im Wasser.
Arundineus, Trzćiniany. Rohrachtig. *Pastor arundineo carmine mulcet oves.* Ovid.
Arundinosus, Trzćiniásty.
Arundo. Trzćiná/ Pißczałká 1. Strzałá 1. Pioro pisarskie/ *& in* Wędźisko. Ein Rohr im Wasser. *Ludere par impar, equitare in arundine longâ.* Hor. *syn.* avena, calamus, canna *vel* fistula. *epith.* fluvialis, umbrosa, exilis, tenuis, longa, deformis, palustris, procera fragilis, aquatica, fluminea, aquosa, virescens, virens, viridis, mobilis, inconstans, agitata. *phr.* utque levi Zephyro gracilis vibratur arundo. Hinc virides tenera, prætexit arundine ripas. Crebes arundinibus tremulis ibi surgere lucus. *vide Fistula.*

Arundulatio, Podwiezowánie winá.
Aruspex, *idem* Haruspex. Ein Wahrsager.
--- Censore opus est, an aruspice nobis Juv. *syn.* Augur, vates. *epith.* Thuscus, Romanus, Etruscus, vanus, obscurus, terrificus, solers, sagax, sedulus peritus, anceps, mendax, dubius, divinus, longævus, altiloquus, sanctus, venerabilis, sinister. *v. Augur.*
Arutena, *è Græco*, Krużyk/ Cerpáczká.
Aruum *vel* Arvum, Rola 2. Gepflügt es Feld. *Ante Iovem nulli subigebant arva coloni.* Virg. *vide Ager.*
Arvum requietum, Ugor. Brachland.
Arvus ager, Rola 2. Decacker.
Arx, Obroná 2. Twierdza/ Zamek. Schloß/ Vestung. *Condidit & magnis munitas turribus arces. syn.* Munimen, vallum, turris, castrum, castellum; propugnaculum. *epith.* Summa, superba, aërea, sublimis, ardua, celsa, excelsa, turrita, fortis munita, vallata, solida. Mavortia. *phr.* ab auris surgens, educta sub auras, tutamen urbis turrigeræ surgunt artes. *vide Turris.*
Arytena, *Gr. idem Arutena. Primam Græci corripiunt.* Arythmus,

Ărythmus, *Gr. sub Erythmus.* Puls.
Ās, Cuzin. *plura in Assis, infra.*
Ās unciæ pēs, Stopá.
Ăsa *fœtida, B* Czártowe łayno.
Ăsărīna *B.* Omylnik ziele.
Ăsărōtum, *Gr.* Tło wytwornie sádzone.
Ăsărum, *Gr.* Kopytnik.
Asbēstinum, *Gr.* Len niezgorzysty.
Ăsbēstos, *Gr.* Niezgáßony.
Ăsbōlus, *Gr.* Pies czarny.

A S C

Ăscălia, *æ, è Græco.* Káréiof.
Ăscălōbōtes, *æ, m. Gr.* Krzeczek robak.
Ăscălōbōtion, *Gr. sub* Kárzeł. Ein Zwerg
Ăscărĭpĕda, *æ, è Græco* Nogi włoczący.
Ăscaules, *æ, m. Gr.* Gaydá.
Ăscellæ, *hæ,* Podpaße.
Ăscendens, Wstepny. Aufsteigend.
Ăscendo, Wstepuie I. 5. Wláże, Wsiadam I. Zostáie czym. Auffsteigen. *syn.* Scāndo, cōnscēndo. *phr.* āscēnsus sŭpĕro, exsŭpĕro. Cūrsu pĕtit ārdŭa mōntis. āscēnsu vīncĕre mōntem. ēvādĕre ād sūmmi fāstīgia mōntis. Mōntis in ārdŭa nīti. Hōc sŭpĕrāte jŭgum. Pĕdĭbus sŭpĕrāre căcūmĭna mōntis. Sēse āttōllĕre in aūras. Sŭpĕras ēvādĕre in aūras. Sūmmi fāstīgia tēcti āscēnsu sŭpĕro. idquĕ dŏmōs sŭpĕras scāndĕre cūra fŭit. Tōllĭmur in cœlum. Sē tōllĕre sūrsum. ēt sē prōtĭnus æthĕrĕa tōllit in āstra vĭa. *vide Cœlos ascendo.*
Ăscēnsionem făcio, Wstepuie I.
Ăscēnsio, Ăscēnsus, *ûs,* Wstep. I.
Ăscēnsor, Wsiádácz/ Jezdźiec.
Ăscēta, *æ, m. gr.* Bogomyślny. Gott.
Ăscētērium, *Gr.* Kláßtor. ein Kloster.
Ăscētria, *Gr.* Mnißká, ein Kloster jungfer.
Ăscia, Topor/ Bartá/ & in Obuch/ *non* Hebel, oder Zimmer-axt.
Ăscillæ, *hæ,* Podpaße.
Ăscio, *as,* Cieße drzewo. Holtz Hoblen.
Ăsciŏla, Toporek. ein Beil.
Ăscisco, *idem* Adscisco, Przywłaßczam Herzuruffen/ Zueygnen --- *generumq; asciverit urci.* Virg. *syn.* Vŏco, ădvŏco, cōnvŏco, āccērso, āscio, *vel* āscrībo, ādjūngo. *vide Accerso.*
Ăsclēpion, *Gr.* Pának.
Ăsclēpias, *adis, Gr.* Toiéśé ziele.
Ăscōgĕfrus, *cor.* Ascōgĕphyrus pons, *Gr.* Most przerki.
Ăscōliāsmus, *Gr.* Skakánie 2.
Ăscōlōpax, *acis, è Græco.* Párdwá.
Ăscōpēra, *Gr.* Mießek pienieżny/ Łagiew.
Ăscrībo, *lege* Ădscrībo, Zuschreiben/ Zueygnen. *phr.* Sŭbscrībo, āssīgno, trĭbŭo, āttrĭbŭo, impōno, do.
Ăscyrōn, *Gr.* Dzwonki. Barthen.
Ăsĕllus, Ăsĕllŭlus, Ośiełek/ Stonog I. Szczuká 2. Ein Eselein --- *miseranda sortis asellus.* Virg.
Ăsēma vēstis, *Gr. in* Szátá z kutasámi.

A S I

Ăsĭbĭda, *æ, m.* Ośłarz. ein Eseltreiber.
Ăsīlus, Gżik.
Ăsĭna, Ośłicá. ein Eselin.
Ăsĭnārius, *substant.* Ośłarz/ Pogániácz.
Ăsĭnārius, *adiect.* Ośli. Eselisch.
Ăsĭnīda, *Asiniga, æ,* Ośłarz.
Ăsĭnīnus, Ośli. Das von einem Esel ist.
Ăsĭnīnus pūllus, Ośle. ein klein Eselein.
Ăsĭnus, Ośieł I. Głupiec/ Nikczemnik. ein Esel. *Auriculas asini Mida Rex habet &c.* Juv. *syn.* āsĕllus. *epith.* Tārdus, vīlis, pĭger, dēses, ŏnĕrātus, inērs, bārdus, aūrītus, tūrpis, sēgnis, ārcădĭcus, grăvis, rŭdens, stōlĭdus, īgnāvus, īgnāvis, vīllōsus. *phr.* pĕcus ārcădĭcum, āssĭduo vērbĕre dŏmĭtus, indŭĭtūrquĕ aūes tārde grădĭēntis āsĕlli Sĭlēni vēctŏr āsĕllus. Vēnĕrāt ēt sēnior pāndo sīlēnus āsĕllo.
Ăsĭo, *onis,* Nocny kruk/ Sowá łezna.
Ăsĭvĭda, *æ,* Ośłarz. ein Eseltreiber.
Ăsĭus lăpis, Kámień trunny.
Ăsmătŏgrăphus, *Gr.* Muzyk I. ein Singer.
Ăsōmătos, *Gr.* Bez ćielny.
Ăsōtus, *Gr.* Vtrátnik/ Rozpustnik. Vollzapff/ Schlämmer. *syn.* Impŭdīcus, lāscīvus, prōdĭgus, hēllŭo.

A S P

Ăspălăthus, *Gr.* Ciernie z. Dorn.
Ăspărăgus, *Gr.* Szpárág/ Jármuż/ Podczos
Ăspēctābĭlis, Widomy. Sichtbar.
Ăspēctio, Pátrzenie, Anschauung.
Ăspēcto, Pátrzam. Anschauen.

Aspē-

Āſpectum effūgit, Niewidomy. Blind.

Āſpĕctūs, *us*, Wéyrzenie/ Widzenie 1. 2. Poſtáć/ Oblicznośé. das Angeſicht/ Anſchauen. *ſyn.* Făcies, vūltus, ōs, frōns, ŏcŭli, lūmina, *vel* cōnſpectūs, ōbtūtus. *epith.* Vĕnūſtus, grātus, bĕnignus, ămābilis, dūlcis, rīdens, ămīcŭs, plăcĭdus, cōmis, mītis, lāſcīvus, tĕrrĭbĭlis, fĕrōx, trūx, sĕvērus, trŭcŭlĕntus, hōrrĭbĭlis, *phr.* Sic ĭſta vĕnūſto ſplēndŭit āſpĕctu. Cŏlŏr āſpĕctu jām lūmĭna pŭlchro. Jām nāres invītat ŏdor. Læto rīdĕt āſpĕctu. Dum văgor, āſpĕctu; vĭſumquĕ pĕr ōmnia dūco. Sīſtĕ grădum tēquĕ āſpĕctū nē ſŭb trāhe nŏſtro. *Vide Aſpicio.*

Āſpĕllo, *is*, Odganiam. (ne.

Āſpēndĭos, *Gr. uva vel vitis.* Wino niekośćiel

Āſpĕr, Chropowáty/ Ryży/ Cierpki/ Surowy. Scharff/ hart/ rauh. *Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.* Ovid. *ſyn:* Scabĕr. *Metaph.* ăcĕrbus, dūrŭs, mŏlĕſtus, ărdŭŭs, dĭffĭcĭlis, grăvis, injūcŭndus, ĭngratus, *vel* cœlatus. *phr.* Cȳm biaquĕ ărgĕnto pĕrfĕcta, ātquĕ āſpĕra ſignis pŏcŭla. Rēbūſquĕ vĕni nōn āſper ĕgĕnis, ĭmprŏvĭſum āſpris (*pro aſperis*,) vĕlŭti quī ſĕntĭbus ănguĕm prĕſsit.

Āſpĕrē, Chropáwo/ Oſtro 2. Rauhlich.

Āſpĕrgĭmen, Porrzas.

Āſpĕrgĭllum, Kropidło. Sprenger.

Āſpĕrgo, *inis*, Kropla/ Kropienie/ Porrzas Beſprengung. *Objecta ſalſa ſpumant aſpergine cautes.* Virg.

Āſpĕrgo, *is*, Kropie/ Pokrapiam/ Pluſkam 1. Zakrapiam/ Pluie 2. Porrzaſam/Przymawiam komu. Beſprengen/ Beſpritzen. *ſyn.* Spārgo, rĭgo, ĭrrĭgo, pĕrfŭndo. *Vide Rigo.*

Āſpĕrĭtas, Przykroſc 1. 3. Niełágodnośé/ Chropowáćina/ Oſtrość/ Nieprzyiemnośé. Rauhe. *Aſperitatis & invidiæ corrector & iræ.* Hor. *ſyn.* Scabrĭties, *vel* grăvitas. *epith.* agrĕſtis, fĕrālis, hōſtīlis, flēbĭlis, ăcĕrba, intŏlĕrābĭlis, dūra, grăvis.

Aſpĕriter, Chropáwo. Verdrüßlich.

Aſpĕritūdo, Przykrość 3. Verdruß.

Aſpernābilis, Brzydki. Wzgárdy godny.

Aſpernanter, Wzgárdzenie. Werachtlich.

Āſpĕrnātĭo, Pogardzánie. Verachtung.

Āſpĕrnor, Gárdzę/ & *ſub* Niépoſluſzny ieſtem. Verachten. *Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis.* Virg. *ſyn:* Spĕrno, tĕmno, cōntemno faſtīdĭo, rĕſpŭo, negligo, ăbjĭcio, dēſpĭcio. *phr.* Măgno fāſtu, grăvi vūltu faſtīdio, rĕſpŭo, cōntĕmno. Dĕſpectus tĭbi ſum; nĕc quĭs ſim quærĭs ălĕxi, illud ămīcĭtiæ ſānctum ĕt vĕnĕrĕbĭle nōmen. Nūnc tĭbi pro vĭli, ſŭb pĕdĭbuſque jăcet. Mĕtus ōmnēs ĕt ĭnexōrābĭle fātum ſŭbjĕcit pĕdĭbus.

Āſpĕro, *as*, Oſtrzę 1. 3. Chropowáto czynię Strzępię/ Draźnię/ Jątrzę. Grob machen/ erbitteren. *Et glacialis hyems aquilonibus aſperat undas.* *gine cautes.* Virg.

Āſpĕror, Chropowáćieię/ Oſowieć 1.

Āſpĕrſio, Āſpĕrſus, *us*, Pokrapiánie/ Porrzaſánie. Beſprengung.

Āſpĕrūgo, Oſtrzycá 1.

Āſphāltĭon, *Gr.* Konicz.

Āſphāltis līmnē, *Gr:* Morze martwe.

Āſphāltītes, *æ*, *m. Gr.* Kleiowáty.

Āſphŏdĕlus, *li*, *Gr.* Złotogłow źiele.

Āſpĭcĭo, Páttzam/ Obaczam co/ Vyrzeć co. Wéyrzeć 2. Lituię ſię. Anſehen/ anſchauen. *Extremo veniens Sol aſpiciebat olympo.* Virg. *ſyn.* Vĭdĕo, tŭĕor, intŭĕor, cĕrno, cōnſpĭcio, īnſpĭcio, rĕſpĭcio, ſpĕcto, āſpĕcto. *phr.* cōnvĕrto, flĕcto, cōnjĭcio, ŏcŭlos fīgo, dĕfīgo ŏcŭlis āſpĭcio lūſtro. Hūc illūc vŏlvens ŏcŭlos. Quāntum ăcie pŏtĕrānt ŏcŭli ſĕrvāre ſĕquĕntem. Quo ſēcūmq; ăcies ŏcŭlōrum flexĕrāt, ĭn quămcūnque dŏmus ădvĕrti lūmĭna pārtem. Æquŏra prōſpĕctu, mĕtior ālta mĕo. ŏcŭlos ăd sīdĕra, tōllo, tendo, ocŭlis lĕgo, pĕrlĕgo, prōſĕquor, ŏcŭlos pāſco, recrĕo, rĕfĭcio, pĭctūra ŏcŭlos. vūltus ādvĕrto, ŏcŭlos pĕr ſingŭla vŏlvit ŏcŭlos fĕrt ōmnia cĭrcŭm, ĭn tē ōra Lătĭni, ĭn tē ŏcŭlos rĕfĕrūnt. Cōnſtĭtit, ātquĕ ŏcŭlis Phrȳgia āgmĭna cĭrcūmſpĕxit. Cōnſtĭtit, ĕt Lĭbȳæ dĕfīxit lūmĭna rĕgnis. Rĕſpĭcio ĕt quæ fit mē cĭrcum cōpĭa lūſtro. Tālia dīcĕntem jam dūdum ăvĕrſa tŭētur. Tōrva tŭēri. īlla sŏlo fīxos ŏcŭlos ăvĕrſa tĕnēbat. Cōrpūſquĕ pĕrĭngĕns lūmĭna vŏlvit, ŏbĭtquĕ trŭci prŏcul ōmnia vīſu. Trēs lĭttŏre cĕrvōs prōſpĭcit ĕrrāntes. ōmnĕm ăccēſſum lūſtrāns, hūc ōra fĕrēbat, ĕt illūc, os ŏcŭlōſquĕ lŏquēntis. Hæc sŭper ē vāllo prōſpĕctānt Trōes. ŏcŭlis ſpătium ēmĕnſus. Cūnctīquĕ Lătīni cōnvĕrtĕre ŏcŭlos. Cœlum ſūſpĭcĕre: ŏcŭlos ad cœlum, sīdĕra tĕndĕre, tōllĕre, āttōllĕre lūmĭna cœlo. Sūſtōllĕre ăd æthĕra vūltus. Lūmĭna fīxa tĕnēre sŏlo. In hŭmum dĕflĕctĕre ŏcĕllos. Fīgĕre lūmĭna tĕrræ. ŏbtūtūque hæret dēfīxus ĭn ūno. ŏcŭlōrum ŏrbes ăd mœnia tōrſit. Hæc ŏcŭlis pătet āſpĭcit æquĭs. Mīrātur, făcĭlēſquĕ ŏcŭlos fĕrt ōmnia circum. Lūmĭna fixa tĕnēs plēna pŭdōris hŭmo ādvĕrſāſquĕ āſpĕctat dēſŭper ărcĕs, ĕt nūſquam lūmĕn dĕtŏrquet ăb illa. Explēri mĕntem nĕquit ārdēſcitquĕ tŭĕndo. Lūmĭnăquĕ

ātquē in vūltu vēlūti dēfixa tēnēbam. ātquē ānimum pīctūra pāscit īnāni, ūtquē āciem partes dīmīsit īn ōmnes. ālter in ālterius jāctāntes lūmina vūltum. Dūm vāgor āspēctu. Æneāsquē ŏcŭlis sēmpēr vigilāntibus hæret. īlle quŏquē ōbliquos dīlēcta ād mœnia vūltus dēclīnat. Cōnvērsi inter sē ŏcŭlos ātquē ōra tēnēbānt. Dūm spēctānt ānimālia cætēra tērram, ōs hŏmini sūblīmē dēdīt, cœlūmquē tŭēri jūssit, ēt ērēctos ād sīdēra tōllēre vūltus. Hūc gĕmĭnas nūnc flēcte ăcies, hānc āspicē gēntem *Vide Video.*

Āspĭdion, *Gr.* **Pukler: Jástrzębiec ziele.**

Āspĭlātes, *æ, m. Gr.* **Kámień ognisty Srebrnik kámień.**

Āspĭrātio, **Oddech.** *Aspiritum idem.*
Aspirationis nota, apud Grammaticos Græcos est F *in maiusculis, & in minusculis vocalibus: apud Latinos est* H, *&* h. *quam aliqui literam esse aiunt alij negāt.*

Aspīro, lege Adspiro. **Oddycham/ Wieię/ Pucham. Anblasen/ Anhauchen.** *Vos, ô Calliope, precor, aspirate canenti.* Virg. *syn.* āfflo, spīro, *vel* fāvĕo, ŏpem fĕro. *phr:* āspīrat prīmo fōrtūna lābori. Dīj cœptīs āspīrāte mĕis! āspīrāte cănenti.

Āspis, *idis, Gr.* **Żmiiá. Eine Schlang.** *Aspides in mediis sitiebant dispades undis.* Luc. *syn.* Sērpēns, ānguis. *epith.* Sōmnĭfĕra, Phăria, lēthĭfĕra, sīcca; vĕnēnōsa, lūbrīca, hōrrĭda, tūrgĭda, tūmēscēns. *phr.* āspis fōrmĭdābĭlis īctu. Stābānt īn mārgĭne sīccæ āspĭdes, āspĭda sōmnĭfĕram tŭmĭda cērvīce lĕvāvit.

Āsplēnium, Asplēnum, *Gr.* **Stonogowiec ziele.**

Āspōndios, Aspōndōs, *sub* **Wino nie kościelne. Wein taben.**

Āspōrtātio, **Odwoz.**

Āsporto, **Zánoszę** 1. **Donoszę/ Vnoszę** 2. **Hin/ weg tragen.** *syn* aufĕro, āvĕho,

Āsprēdo, *inis,* Āsprētum, Aspritudo, **Chropowáciná.**

ASS

Āssa, *æ,* **Mámká/ Bábá** 3.

Āssa, *orum,* **Izbá/** 1. **Pocilnicá.**

Āssa būbŭla, **Pieczenia. Ein Braten.**

Āssa fætĭda, **Czártowe łáyno.**

Āssa vox, *sub* **Głos/** 4. *& sub* **Sam** 1.

Āssa vōce cănĕre, *Assare in* **Muzyká.** 3. *&* **Spiewam** 1, 2. **Singen.**

Āssāmēntum, **Deská** 1. **Wierzß** 2. **Drwá/ Wánczos/ Tárcicá. Ladenbretlein.** *Sanctius erexit, atq; assamenta, basesq;.* F.

Āssāria dāps, **Pieczenia. Ein Braten.**

Āssārium, **Funt. ein Pfund.**
Assaratum, meliùs Assiratum.

Āssārius, Assatus, **Pieczony. Gebraten.**

Āssārum, *sub* **Pukrotá gárcá.**

Āssātūra, **Pieczenia/** Pieczenie, **ein Braten.**

Āssĕcla, *m.* **Páchołek/ Dworzánin. Ein Trabant/ Nachfolger.** *Vos humili assectæ, vos indulgebitis unquam.* Juv. *syn.* Cŏmĕs, sŏcius, sēctātŏr.

Āssĕcla mēnsārum, **Pásorzyt.** Āssĕcŭla, *idem*

Āssĕclæ, *hi,* **Cháłástrá. ein Armman.**

Āssēctātio, **Chodzenie zá kim/ Postrzegánie.**

Āssēctātor, **Náśládowcá** 1. **Páchołek/ Pozádáiący.** *& sub* Pásorzyt.

Āssēctor, *aris,* **Chodzę** 6. **Zábiegam.** 5 **Begleiten.** *Cùm assectaretur, nunquid vis, occupat ille.* Hor.

Āssēdo, *onis,* **Siedzący podle/ Ławnik.**

Āssēnsio, **Przyzwolenie. Verwilligung.**

Āssēnsiōne cōmprŏbo, Assēnsiōnem ādiungo, **Przyzwalam. Verwilligen.**

Assēnsor, **Przyzwaláci. ein Verwilliger.**

Assēnsus, *us,* **Przyzwolenie. Bewilligung.** *syn:* Cōnsēnsus, *epith:* Lībĕr ŏptātus, grātus, cōmmūnis.

Assēntātio, **Przyzwolenie/ Pochlebstwo. Liebkosung/ Fuchßschwäntzerey.** *v. Adulatio.*

Assēntātiūncŭla, **Pochlebstwo.**

Āssēntātŏr, **Pochlebcá. Schmeichler.** *Assentatiores, jubet, ad lucem ire Poeta,* Hor. *vide Adulator.*

Āssēntātŏriē, **Pochlebnie. Schmeichlisch.**

Assēntio, *is,* **Przyzwalam. Verwilligen.**

Assēntior, *iris,* **Przyzwalam / Przystáię ná co/ Trzymam z kim. Verwilligen / überein stimmen.** *syn.* āssēntio, cōnsēntio, ānnŭo, ādstĭpŭlor.

Assēntor, *aris,* **Pochlebuię/ Przyzwalam. Schmeichlen.** ādūlŏr, blāndior, *v. Adulor.*

Āssĕquŏr, **Dościgam/ Dostáię** 1. **Poznawam Dorozumiewam się/** *& in* **Zgádni mi. Erlangen/ ereilen.** *Assequitur nec opinantem, in caput insilit ipsum.* Sil. *syn.* Cōnsĕquŏr, ădĭpīscŏr, ăcquīro, păro, cōmpăro. *Vide Accquiro, vel attingo.*

Āſsĕr, Zerdź/ Łátá dáchowa/ an Deſká? Ein Brett. *Qui ſequitur, ferit hic cubito, ferit aſſere duro.* Iuv.

Aſſĕrcŭlum, Aſſerculus, Zérdź.

Āſsĕro, evi. Przyśiewam/ Przymykam/Przytykam/ Sádzę 3.

Āſsĕro, rui, Twierdzę/ Wyzwalam 1. Wolność dátuię/ Przywłaszczam/ Wpieram ſię/ Vdáię ſię 2. Beſtätigen/ bejahen. *Scilicet aſſerui iam me, fugitq; catenas.* Ovid. āffirmo, āſsĕvēro, jūro, vel vindico.

Aſsērtĭo, Twierdzenie/ Przyzwolenie/ Wyzwolenie 5. Wypuszczenie 5. Jmánie ſię.

Āſsĕrtor, Obrońcá/ Wyzwalácz/ Wybáwiciel/ Odkupiciel/ Jmácz.

Āſsĕrvĭo, Pomagam. Helffen/ Dienen.

Āſsĕrvo, Strzegę 1. Więźnię kogo.

Āſsĕrvo in cărcĕre, Oſadzam więźniá.

Āſsēs, hi, Pieniądze 1. Geld.

Āſsēs tres, *ſub* Szelągi trzy. drey Kreützer.

Āſsēſsĭo, Siedzenie podle.

Āſsĕſsŏr, Siedzący podle/ Ławnik.

Aſſeſſorium, Ławicá. ein Sitz.

Aſsēſtrix, Bábá przy położney.

Aſsēſsūra, Ławniczy urząd. Beyſitzer/Ambt.

Āſsĕvĕrānter, Mocno/ Zápewne. Gewiß.

Āſsĕvĕrātĭo, Twierdzenie. Bekräfftigung.

Aſsĕvĕrātĭo cum execratione, ſub Dalbym ná to/ Dalbym ſobie.

Aſſeveratio cum juramento, in Dali Bog.

Āſsĕvĕrātē, Mocno. Stárck/ feſt.

Āſsĕvĕro, Twierdzę/ Wpieram ſię. Bekräfftigen. *Profitebitur, jurabit, aſſeverabit.* (Scaz.) *ſyn.* āffirmo, āſsĕro.

Āſsĕvĕro frontem, Marszczę 2.

Āſsiccēſco, Schnę 1. Dorren.

Āſsīcco, Suszę 1. Przyſuszam. Dürr machen

Aſſi calus. Colu. *potiùs Axiculus.*

Aſsīdēlæ menſæ, ſub Stoł 2. ein Tiſch.

Āſsĭdĕo, Społśiedzę/ Przyśiadam 1. Siedzę 1. 2. 4. Siadam 3. Oblegam. Beyſitzen. *Te mœſtæ decet aſſidere matri.* (Phal.) *ſyn.* Sĕdĕo, cōnsīdĕo, āſsīdo, cōnsido: jūxtā, prŏpē sĕdĕo.

Aſsīdo, *is,* Siádam 3. Przyśiadam ſię. (*à Sido,*) Hinzuſitzen. *vide Aſsideo.*

Aſsĭdŭē, Vſtáwicznie. Embſiglich. *Hi bellum aſſiduè ducunt cum gente Latina.* Virg.

Aſsĭdŭĭtās, Vſtáwiczność/ Pilność/ Obécność/ Siedzenie nád czym. Embſigkeit.

Aſsĭdŭo, Vſtáwicznie

Aſſiduo as, Eccleſiaſtic. 30. *apud LXX. ab qui diligit filium ſuum, aſſiduabit illi flagella, alij legunt aſſiduat. i. aſſiduo infligit.*

Aſsĭdŭus, Vſtáwiczny/ Obécny/ Pilny 1. Bogáty. Embſig. *Ipſa quoq; aſsiduo labūtur tempora motu:* Ovid. *ſyn.* Pĕrpĕtŭus, cōntĭgŭus, frĕquēns, dīlĭgēns.

Aſsīgnātĭo, Náznáczenie. Zueignung.

Aſsignator, Náznáczyciel/ *in* Náznaczam.

Aſsīgno, Náznaczam/ Przyczytam/ Przypiſuię. Zueignen/ Zuordnen. *ſyn.* āſcrībo, āttrĭbuo.

Aſsĭlĭo, *is,* Przyſkakuię/ Doſkakuię. Hinzu ſpringen. *Cum ſæpe aſsiliit defenſa mœnibus urbis.* Ovid.

Aſsĭmĭlis, Podobny 1. & *ſub* Przypodobywam co. Gleich.

Aſsĭmĭlis rătĭo, Rowność. Gleichheit.

Aſsĭmĭlĭter, Podobno. Vielleicht.

Aſsĭmĭlo, Przypodobywam co/ Przypodobywam ſię/ Przyrownywam/ Wyrażam 2. Vergleichen. *Grandia ſi parvis aſsimilare licet* Ovid. *ſyn.* Sĭmĭlo, cōnsĭmĭlo, cŏmpăro, cōnfĕro, cōmpōno. *plur.* āſsĭmĭlēmquĕ sŭi, lōnga āſsvētūdĭne fēcit. Sīc pārvīs cōmpōnĕre māgnă sŏlēbam. *Vide Similis.*

Aſsĭmŭlātĭo, Przypodobywánie.

Āſsĭmŭlo, Zmyślam 1. Pokrywam/ Wyrażam 1, 2. Czynię ſię 2. Przypodobywam co. Sich ſtellen/ wie dergleichen thun. *Aſsimulabit anum, cultoſq; intrabit in hortos.* Ovid. *ſyn.* Fingo, sĭmŭlo.

Aſsĭpōndĭum, Funt 1. Pieniądz.

Āſsĭrătum, *ſub* Trunek.

Aſsĭs, *is, m. idem.* As; Funt/ Cálego co/ Cześci cáley rzeczy/ Pieniądz/ śiedm pieniążkow/ Groß

Aſsĭs, *is, m. alterius originis, ſub* Deſká.

Aſsĭs æſtĭmo, Gárdzę, Verachten.

Aſsiſtentia, Aſyſtencya/ Veyſtehung.

Aſsīſto, Stoię 1. Stoię podle. Beyſtehen *ſyn.* ădſum, āntĕrſum, āſto.

Assistrix. Sapient. 9. sed apud LXX. est, i. Assestrix.

Assitus, *in* Przysiewam. Darbey gepflantzt. *Atria quid memorem bidentibus assita pratis.* A.

Assius lapis, Kamień trunny.

Asso, *as*, Piekę/ Spiewam 2. Grem 1. Piszę o kim/ *& in* Muzyka 5. Braten. *syn.* Torreo; *phr.* Subjiciunt verubus prunas, et viscera torrent: Dum turdos versat in igne. Pingviaque in verubus torrebimus extra culurnis.

Associo, Przyłączam. Sich zugesellen. *Dulcibus associas lymphis melliq; liquenti.* S. *syn.* adjungo, conjungo, addo, socium do.

Assolet, Bywa to/ Zwykł/ Zwyczay iest. Es ist also der Brauch.

Assono, Przyśpiewywam. Zustimmen --. *Plangentibus assonat echo,* Ovid. *phr.* Sono simul, Sonanti respondeo. *bide Echo.*

Astrictus &c, *lege* Adstrictus.

Assudesco, Pocę się. Schwitzen.

Assvefacio, Nakładam kogo. Einen gewohnen.

Assvefio, Nakładam się. Sich gewohnen.

Assvesco, Nakładam się Przypiiam się winu Obeznać się. Gewohnen. *Pluribus assverit mentem, corpusq; superbum.* M. *syn.* Consuesco, soleo. *phr.* adeo a teneris assuescere multum est. Ille manum patiens, mensaeque assuetus herili. Patiens operum, parvoque assueta juventus. Tua cernere facta assuescat. Virginibus Tyriis mos est gestare pharetram. Fortiter edisco tristia posse pati Atque hinc, atq; illinc humeros ad vulnera durat. Duratque multo sole geluque cutis. Quo more solent. Ritus ut a prisco traditus extat aevo. Sensumque mali detraxerat usus. Nam mortem fecerat usus.

Assvetudo, Zwyczay. Gewonheit. *Fac tibi consvescat, nil assuetudine maius.* Ovid. *syn.* Mos usus, consvetudo. *epith.* Longa, facilis, utilis, tenax. *phr.* Nam morem fecerat usus.

Assvetus, Przywykły. Gewohnet. *Assvetus tauri saltus, assueta leones.* Ovid. *syn.* Svetus, assuef. et u, consvetus, *bide Assvesco.*

Assula, Deszczka/ Trzaska/ Wior/ Okruszyna. ein Bretlein.

Assulas facere, Porzaskać. Span machen.

Assulatim, Drobno/ W trzaski/ *& in* Porzaskać. Von brett/ Zu brett.

Assulose, W trzaski/ Wzdłuż/ *& in* Porzaskać.

Assultim, Przyskakuiąc/ *& in* Poskakuię.

Assulto, Przyskakuię. auf einen Springen.

Assultus, *us*, Natarzd/ Przyskakowanie.

Assum, Pieczyste/ Pieczenia. ein Braten.

Assumentum, sub Łata 1.

Assumo, Biorę 1. 9. 24. Kładę sa pewne/ Przyimuię 4. Przyczytam/Przybieram/ Zawziąć się/ *& in* Rokoszę się. An=oder zu sich nehmen. *Praesertim cautum dignos assumere, prava,* Hor. *syn.* Capio, accipio, mihi tribuo, arrogo.

Assumptio, Branie. Annehmung. *Assumptio apud Dialecticos & Rhetores, pars syllogismi altera, per quam id quod ex propositione ad ostendendum pertinet assumitur. Cic. Assumptum. bel ergo Minor, bel Propositio minor. bide Sumptio.*

Assumptivus, Assumptus. Przydatny.

Assuo, Przyszywam. Anbutzen. *Assuitur pannus, cum lucus & ara Dianae.* Hor.

Assura, Pieczenie/ Ratmienie 1.

Assurgo, Wstaię/ Powstaię/ Podnoszę się. Roście / Wzmagam. Auffstehen. *Acra per bacuum ferri, atq; assurgere in auras.* Virg. *syn.* Surgo, consurgo, *bel* cresco, excresco, augeor. *sed* cedo. *phr.* Se tollere sursum. assurgere in auras. Septamque assurgit in ulnas. Assurgit Musae nostra Camoena tuae.

Assurrectio, Powstanie. Auferstehung.

Assus, Pieczony/ Sam 2. Gorący/ Suchy.

AST

Ast, Ale. Aber.

Astacus, *Gr*, Rak morski.

Astaphis, *idis*, *Gr.* Rozynka. Rosinen.

Astaphis agria, *Gr.* Gnidosz/ Jagoda wini na leśna. Wolffkraut.

Asteismos, *Gr*, Zart 3. Szczypka. *Item tropus quem urbanum iocum Latini bocant. Allegoria bel Ironiae species.*

Aster, *eris, gr. &* Aster Atticus, Gwiazdeczki ziele.

Asteria, *Gr.* Gwiazdeczka kamień.

Asteriace. Plin. corr. Arteriace.

Asterias, *ae, m, Gr.* Bok 1. Jastrząb wielki.

Astericum, *Gr.* Pomurne ziele.

Asterion, Asterium, *Gr. in* Pająk.

Asterios, *Gr.* Reiezyczny kamień.

Asteriscus, *Gr.* Gwiazdeczka/ Znaczek.

Asterno, Adsterno, sub Ściele 1. Betten.

Astes, vide *Adstes*,
Ăsthma, *tis*, *Gr.* Dychawicá.
Ăsthmăticus, *Gr.* Dychawiczny.
Ăstĭcus, *Gr.* Miéyski. Statisch.
Astĭpulor &c. lege *Adstipulor, &c.*
Ăstĭtuo, Przystawiam. Zusetzen.
Asto, lege *Adsto*.
Ăstrăbe, *es*, *Gr.* Łek u śiodłá/ Siodło.
Ăstrăgălizo, *Gr.* Kuty gram.
Ăstrăgălus, *Gr.* Kut do grániá/ Orzech ziemny.
Ăstrăpĭas, *æ, m. Gr.* Błyskáwicá kámień.
Ăstrăpŏplēctos, *Gr.* Piorunem uderzony.
Astrepo, astringo, &c. lege Adstrepo, adstringo &c
Astrĭser, Gwiazdzisty. Ein Gestirntrager.
Torquet & astriferos inclinat Iuppiter axes. St.
Ăstrĭos, *vel* Astĕrios, *otis, f. Gr.* Kśieżycżny kámień. der Mondstein
Ăstrŏbŏlismus, *Gr.* Zágotrzenie. 2.
Ăstrŏbŏlus, *Gr.* Rybak.
Ăstrŏĭtes, *æ. m. Gr.* Gwiazdeczká kámień.
Astrolabium, instrumentum diopcicum. ex quo astrorum motus, interválla, horæ cognoscuntur. Sipont. Rhodig. inventum Ptolomæi Sinesio teste.
Ăstrŏlŏgĭa, *gr.* Gwiazdárska náuká/ Práktyká. die sternen Kunst.
Ăstrŏlŏgus, *gr.* Gwiazdarz/ Práktykarz. Sternseher. *Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus.* Mart. *epith.* Vigil, præsāgus, fātĭdĭcus, dŭbĭus, incertus, mēndāx, nēscius, ānceps. *phr.* Quid Lūnā fĕrat, quid grāndo, quid æstus: aūt quid sangvineo, prænūntiet igne cŏmētes. ārbĭter Qui stēllārum ortus cōmpĕrit ātque ŏbĭtus. Nēc quicquam tĭbi prōdest āĕrĭas tēntāsse dŏmōs, ănimōq; rŏtūndum Pērcūrrīsse pŏlum mŏrĭtūro. Vūlgī crēdŭlĭtāte, sĕquācī ūtĭtur, āstrŏlŏgus, māgna ātque hŏrrēnda mĭnātur, īnsānāmque fămem, pŏpŭlāntēm que ōmnĭa pēstem, ēt bēlla, ēt quicquid bēllŏrum insānia clādis īnvĕhit hūmānis, īrātāque nūmina rēbus. Sȳdĕra cūncta nŏtat. Distingvēns circūmspĭcit āstra. ēt cērtis signis plŭvĭas prædĭcit ēt æstus. *vide Philosophus.*
Ăstrŏnŏmĭa, *gr.* Gwiazdárska náuká.
Ăstrŏnŏmus, *gr.* Práktykarz 2. Sternkündiger. *epith.* īnsōmnis, præscĭus, pērvĭgil, āttēntus, vĭgĭlāns, vērāx, săgāx, pĕrītus: *phr:* Cœli āstrŏrumq; pĕrītus, stēllārum āspĭcĭens, cūrsum cœlīque mĕātus. Cœli ōbsērvātor. Cœli mēntēs ēt sīdĕra signat. Cœli mĕātus dēscrībit rădĭo, ēt sūrgēntĭa sīdĕra dīcit. Aurōram ērrōrēsque sĭtumque dŏcēns; flēxusque rĕcūrsūsque īnnūmĕros, quī sōlērtī īndāgĭne nŏvit, quā vĕnit ēxŏrĭēns, quā dēfĭcit, ūndē cŏāctis cōrnĭbus īn plēnum mēnstrua Lūna rĕdit
Āstrōrum īntērprēs, Gwiazdarz.
Ăstrum, *gr,* Gwiazdá.
Astrŭo, lege Adstruo. Przybudowáć. Hinzubauen. *syn.* Cōnstrŭo, ædĭfĭco, cōndo, cōmpōno.
Ăstu, *ab Astus*, Chytro. Listiglich
Ăstu, *græca vox sub* Miásto. ein Stadt.
Ăstŭla, *æ*, Trzaská. ein Splitter Spahn.
Ăstur, Jástrząb wielki.
Ăstur ĕquus, Jednochodnik.
Ăstŭrco, *onis*, Jednochodnik.
Ăstus, *us*, Chytrość/ Sztuká 5.
Ăstūtē, Chytro. Listiglich.
Ăstūtĭa, Chytrość/ Sztuká 5. Argelist/ Betrug. *Hunc instrumentis humana astutia nisa.* Tert: *syn:* āstus, fraus, dŏlus, tēchnæ, fāllācĭa, cāllĭdĭtas. *epith:* Vērsūta, păvida, fāllāx, cāllĭda, dŏlōsa, ĭnique, lătēns, tăcĭta, căptĭōsa, sūbdŏla, īnsĭdĭōsa, īnŏpina, ārcāna, dētēstānda, sōlērs, săgāx, hŏstīlis, fĭcta, *vide Fallacia.*
Ăstūtus, Ăstūtŭlus, Chytry. Arglistig. Listig *Dixi equidem & dico, captes astutus ubique.* Hor. *syn.* Vērsūtus, văfer, cāllĭdus, cautus, dŏlōsus. *vide Fallax.*
Ăstylis, *idis, gr.* Száłatá. Salaten
Ăstynŏmĭcus, *gr.* Budowniczy. *subst.*

A S Y

Ăsyctos, *è græco*, Ciéplec kámień.
Ăsyla, *æ, è græco*, Zdrowiec bydlęcy.
Ăsylĭa, *gr.* Wolność 1.
Ăsylum, *gr.* Ucieczká. 1.
Ăsylus, *gr.* Niétykány. Unberurt.
Ăsymbŏlus, *gr.* Pásorzyt/ Łármoiad.
Asyndeton. Figura Diomedi, Donato, quasi non ligatum. cùm plura incisa vel membra Coniunctione careant. Dialyton, i. dissolutum. Dissolutio. Rufinian.
Asyntheton, idem Rufiniano.
Asytaton. Budæ. i. non consistens, vel secum pugnans, vel non existens in rerum natura.

A T

Ăt, Ale 1. Jednák/ Przynamniey/ Wszákże Tedy/ Lecz. Aber. *Dixit at ille furens, acrique incensa dolore.* Virg. *syn.* āst, sĕd, vērum,

At tan-

Ăt tāndem, tāndem, Ale iednák.
Ăt te, Bodáy 4. Wolte gott.
Āta, gr. sub Lucyfer. Lucifer.
At agen, lege Attagen.
Atanuvium, Atanuvius. Krużyk.
Ătārna, æ, Ătārne, es, Złotook ryba.
Ătat, Báwey. Aha/ Ey.
Ătăvia, Práprádźiádowa mátka. Vran-(mutter.
Ătăvus, Práprádźiádow oyćiec. Vran-Vatter. *Turnus avis, atavisq; potens, quem regia conjux.* Virg.
Ātē, *es, gr,* Szkodá/ Lucyfer. (heit.
Ătechnia, *gr.* Grubość/ die Ducke. Grob-
Ătenim; Ales/ Lecz. Doch/ Aber.
Ăter, Czarny/ Nieszczesliwy. Schwartz. *Calculus immitem demittitur ater in urnam.* Ovid. *syn.* Nigĕr, fuscus, nigrāns, nigrescēns, fulīgine tinctus. *vide Niger.*
Ătĕrāmnus, *gr.* Niewrzący. Vnkochend.

A T H

Ăthănăsia, *gr.* Wrotycz ziele/ *&* Nieśmiertelność. Unsterbligkeit.
Athăra, *gr.* Kászá dźiecinna. Gritze.
Ătheos, *ei, gr.* Bezbożny. Gottlos.
Ăthĕr, *ris, gr.* Ość u kłośia.
Ăthēra, *æ, gr.* Kászá dźiecinna. Gritze.
Ăthĕrōma, *tis, gr.* Krupká/ Guzik ná głowie
Ăthlēta, *æ, m, gr.* Zapáśnik/ Szermierz. ein Fechter/ Ringer. *Nunc Athletarum studiis, nūc arsit equorum.* Lucr. *syn.* Pūgil, lūctātor, glădiātor. *epith.* Gymnĭcus, lēnis, intrĕpidus, lăcertōsus, nervōsus, măgnănĭmus, pŏtēns, ūnctus, audāx, rŏbūstus, fĕrus, sævus, immītis, hōrrĕndus, sangvĭnĕus, răpĭdus, cruēntus, fĕrox, atrōx, impertĕrrĭtus. *phr.* Pŏtens āthlēta lăcertis, ăcĕr in hostem.
Athlētica, *æ,* Ăthletice, *es, gr.* Zapáśki.
Athlētice Szermierskó.] (erisch.
Ăthlēticus, *Gr.* Zapáśnicźy/ Pośilny. Fech-
Athlŏthĕta, *æ, vel es, æ, m, Gr.* Igrzyst spráwcá. ein Ringeûsgaber.
Ătīnia, *æ,* Wiąz. ein Ulmen Baum.
Ătizŏes, *æ, m. Gr.* Srebrnik kámień.
Ătēantes, *hi,* Odrzwie. (sohn.
Ătnĕpos, Práprawnuk. Meines Enck els-
Ătocium, *Gr.* Potonienie czyniące lekárstwo
Ătŏmos, *substan. f. Gr.* Proszek/ Kádźidło.

Ătŏmos, *vel* Ătŏmus, *adiect.* Nieśiekomy. Sonnenstäublein. *Parvarum seriē constat connexa atomorum. A. epith:* Lēvis, vŏlĭtāns, parvus, *vel* părva tĕnŭis.
Ătquĕ, I/ Iáko 4. Záraz/ Zwłászczá. Und *Atque Deos, atque astra vocat crudelia mater.* Virg. *syn.* ăc, ĕt, quĕ.
Ătquĕ ădĕo, Iowszem. Semeht.
Ătqui. Iednák/ Ale iednák/ Lecz. Ia/ Oben. *Invertisse graves, atqui non Massica Bacchi* Virg: *syn.* Sĕd, ăt, ĕtĕnim, sĕd ĕnim, ăst, vērum.

A T R

Ătrăbĭlis, Melánkolia, Melancholey.
Ătrăbili percitus, Szálety 2.
Ătrăctylis. *idis, Gr.* Krokos dźiki.
Ătrāmentārium, Kálamarz 1.
Ătrāmentum, Inkaust/ Pulwérés. Dinte. *Atramenta ferè scriptores carmine fædo.* Hor. *syn.* Sēpia, sūccūsātĕr, *epith.* Nigrum, splēndēns, cŏlōratum.
Ătrāmentum cŏriārium, Czernidło.
Ătrāmentum metallicum, Atramentum sepiæ *idem.*
Ătrāmentum librārium, scrīptōrium, fulgineum, Inkaust. Diente.
Ătrāmentum sutōrium, Koperwás/ *& sub* Mośiężna skwárá/ *& sub* Dźiegieć.
Ătrātus, Czarny/ Załobę noszący.
Atrēbātica vestis, Hárás.
Ătriārius, Atricus, Odźwierni. ein Thür-
Ătricăpilla, Figoiadká. (hutter.
Ătricolor, Czarny. Schwartz.
Ătriensis, *substant.* Odźwierni.
Ătriensis, *adiect.* Sienny 2.
Ătriliciumn, Tkaczownia.
Ătriŏlum, Przyśionek/ Sionká.
Ătrĭplex, *Atriplexum,* Łobodá.
Atritas Czarność/ die Schwartze.
Ătrium, Sień. *A longo non ancipiti. Renatum ab Ater. Servio, Sipont.* Podworze. Vorhof. *Porticibus longis fugit, & vacua atria lustra.* Virg. *syn.* Pōrtĭcus, vēstĭbŭlum, līmen. *epith.* Ærātum, mārmŏrĕum, pūlchrum, fulgĭdum, sublīme, nŏbĭle, lătum, spătiōsum, măgnĭficum, nĭtĭdum, eximium, præclārum nĭtēns.
Ătrōcĭtas, Okrućieństwo. Grimmigkeit.
Ătrōcĭter, Okrutnie/ Srogo. Grausamlich. *Linquit in ignotis morituram atrociter oris.* Man

Ătrŏpia, *Gr. sub* Suchoty chorobá.
Ătrŏphos, *Gr.* Suchoty ćierpiący.
Ătrŏr, *oris*, Czarność. Schwartze.
Ătrōx, *ocis, omne*, Okrutny. Grimmig/ Grausam. *Ecce inimicus atrox, magno strido- re per auras.* Virg. *syn.* Dīrus, crūdēlis, immītis, bārbărus, ĭnhūmānus, fĕrōx, ăspĕr.

ATT

Atta, æ, m. Tátá/ Stáruszek/ Ná pálcách chodzący/ Nogi włoczący.
Āttāctus, *us*, Tykánie/ Dotknienie.
Āttăgen, *enis, m*, Āttăgena, *f. gr.* Játzębek,
Āttămĕn, Wszákże/ Jednák/ Ale iednák. Aber/ Jedoch. *Nil bene cum facias, facit at- tamen omnia belle.* Mart. *syn.* Vērum, tămen, ăst, ăt, sĕd.
Āttāmino, *as*, Plugawię/ Zgwałćić.
Āttărăgus, *Gr.* Skorká ná chlebie.
Attate, vel At & tatæ. Boday ćię.
Āttĕgiæ, *arum.* Chálupá.
Āttĕger, Nié cáły/ Poczęty.
Āttĕgro, Dotykam się kąsek / Vmnieyszam / Osiáruię 1. Poczynam wino/ chleb.
Āttĕlăbus, *Gr.* Száráńcza.
Āttēmpĕrātè, Pomiérnié 2. Wczás 1.
Āttēmpĕro, Przystosuię/ Temporuię.
Āttēndo, Pilnuię/ 1. Słucham 1. 2. 4. Acht- haben/ Auffmercken. *syn.* Īntēndo, āudio, ădvērto, aūscūlto. *Phr.* Dictis ădvērtĕre mēntem, Vōcibus āures āccōmmŏdāre, præbēre: Mēntem ădjicĕre. Pāucis (ădvērte) dŏcēbo. His ănimum ărrēctis dictis, ărrēctis auribus ădstat. Tu tē ăttentū dictis præbēre mĕmĭnto, ălio mēntes, ălio dīvisimq āures. Fāvēte lingvis, cărmina nōn prius āudita Virgĭnibus pūerisquē căno *&c. Audio, Ausculto.*
Āttēndor, Przylégły iestem.
Āttēntè, Bácznie/ Pilnie. Fleissiglich.
Āttēntio, Przyłożenie chęći/ Pilność.
Āttēntior ad rem, Skąpy.
Āttēnto, Doświadczam 1. Kuszę się.
Āttēntus, Dozorny/ Pilny 1. Łákomy.
Āttĕnŭātè, Subtelnie. dünn Subtil.
Āttĕnŭātio, Wyćieńszánie/ Vmnieyszánie.
Āttĕnŭātus, Chudy/ Mager dünn.
Āttĕnuo, Wyćieńszam / Vmnieyszam/ Vdáię co lekko/ Nátyráć. Dünn machen. *Debue- rant luctus attenuata tuos.* Ovid. *syn.* Tĕnuo, ēxtĕnuo, īmmĭnuo, dīmĭnuo.

Āttĕnŭor, Subtelnieię/ Wyćieka się 1.
Āttĕro, *is*, Wyćieram 1. 2. ścieram 2. 4. Czochram się/ Dzierżę szátę/ Wynędzić/ Podeptáć/ Osádnić. *& sub* Trą się. Zerreiben. *--- surgentes atterat herbas.* Virg. *syn.* Tĕro, prōtero, cōntĕro, cālco, cōncŭlcō, prōcŭlco.
Āttĕro aures, Strofuię. Straffen.
Āttĕro coti, Ostrzę 1. Schärffen.
Āttĕro famam, Vwłaczam 2. Verachten.
Āttĕror, Wyćieta się 1. Außwischen.
Atterraneum fulmen, sub Piorun. Donner.
Atterruisse, pro attrivisse, sub Sćieram.
Āttēstātio, *sub* Poświadczánie.
Āttēstātor, Podchwalácz. Zeüger.
Attestatum fulmen. sub Piorun. Donner.
Āttēstātus, *sub* Twierdzący. Zeugend.
Āttēstor, Poświadczam/ Swiadczę Zeugen
Āttēxo, Przyplatam/ Przyłączam. Anweben *syn:* āddo, ădjūngo, ānnēcto, āpplĭco
Āttĭs, *idis, gr.* Słowik. Nachtigall. *Atthi- des, in nidis una remansit avis.* Mart. *&c. Philomela*
Āttĭbērnālis, Społmieszkániec/ Budkorz.
Āttigit eum dēsīdĕrium, Záchćiáło mu się.
Āttĭgo, *is*, Dotykam się/ *& sub* Vmnieyszam.
Āttĭgŭus, Przyległy. Aneinander gefügt. *Gurgitis attiguam medius hic impigra in arbis.* Am.
Āttĭlus, Rybá pádowa.
Āttĭnĕo, Trzymam 1. Zátrzymawam 1. Wieśnię 2. Beyhálten.
Āttĭnet, Przynależy/ Dotycze się/ Pomagaco/ Do tégo mi. Gehet mich oder dich an. *Cervice tinget, te nihil attinet.* (Alcaic.) *syn.* Pērtĭnet, spēctăt.
Āttĭngit me, Obchodzi mię/ Przynależy.
Āttĭngo, Dotykam 1. 2. 3. Doieżdżam 1. Dosięgam/ Dopadam/ Dośięgáć. Rozśruię 1. Sięgam 4. Wspominam 2. Przyległy iestem/ *sub* Dochodzi 2. *& sub* Pulsu mácáć. Anrühren. *Immixus arces attigit igneas.* (Alcaic.) *syn.* Tāngo, pērtĭngo, vĕnĭo, pērvĕnio, āccēdo.
Āttĭngo voce, Miánuię. Nennen.
Āttĭs, *idis, Gr.* Słowik. ein Nachtigal.
Āttōllo, Podnoszę/ 1. 3. Dźwigam/ Rozszerzam 2. Przynoszę. Auffheben. *Tranquillo silet, immotaque attollitur undâ.* Virg. *syn.* ērigo, ēvĕho, ēfĕro, tōllo, in sūblīmē fĕro.

Attollo oculos contra, Weyrzeć 1.
Attollo, sustollo supercilium, Pyßnię się.
Attondeo, Golę/ Strzygę 3, Podskubuię 3. Obćinam 1. Ogołoćić/ Wyiadam 1. Szkodzę. Bescheren.
Attondentur, Nahum. i. pro attondebuntur, quasi ab attondo per tertiam Bart.
Attonite, Zdumiálé/ Pilnié.
Attonitus, Zdrętwiáły/ Zápámiętáły/ Przelękły/ Wryty. Erschreckt/ Bestürtzt. *Gutta per attonitas ibat oborta genas.* Ovid. *syn.* Territus, perculsus, stupefactus, stupens. *vide Territus, Obstupefactus.*
Attono, *as,* Zdumiáłym czynię. Erschrecken *Nomine contactas attonuere suo.* Ovid.
Attractatio, Przyćiągnienie.
Attraho, Przyćiągam 1. Przywłoczę/ Záćiągam 3. An sich ziehen. *syn.* allicio, traho.
Attrectatio, Tykánie/ Głaskánie.
Attrectatus, *us,* Dotykánie/ Tykánie.
Attrecto, Dotykam się, Anrühren/ Antasten *syn.* Tracto, palmo.
Attremo, *attrepido.* Drżę/ *& sub* Przyspießam
Attribuo, Przyczytam/ Przywłaszczam/ Náznaczam. Zueignen. *Attribuit, totumq; hominis per sidera censum.* Man. *syn.* Tribuo, assigno addico, ascribo, concedo.
Attributio, Przymiot/ Przypisánie 2.
Attributum, *sub* Żołd. Bezahlung.
Attritio, *sub* Skrucha.
Attritus, *us,* Tárćie/ Sćieránie 1. Czochránie się/ Otrer/ Sádno. Zerschleissung.
Attritus, *ti,* Wytárty/ Zdárty/ Ogłodány/ Nátyrána. Verschlissen. *Et gravis attrita pendebat canthurus ansa.* Virg.
Attubernalis, idem *Attibernalis.*
Atypus, *Gr.* Blekot, ein Stamler.
Au, *vide* Au/ *& sub* Hap/ hap.
Avare, Avariter Łákomié/ Drogo. Geitzi(glich
Avaritia, Avarities, Łákomstwo. Geitz. *Fervet avaritia miseraq; cupidine pectus.* Hor. *Denique avarities, & honorum cæca cupido.* Lucr. *Epith.* Cruenta, hians, tabida, sollicita, vilis, fœda, sitibunda, indiga, insomnis, cœca, furens, irrequieta, vigil, pervigil, rapax, sæva, trux ferox, vesana, malesana, furiosa. *phr.* Nummorum, *vel* auri sitis, cupido, fames, opum, furiosa cupido. Auri sacra fames, amor immoderatus, vesanus habendi. Nummi turpis amor, furor exitialis habendi. Auri imperiosa fames. Auri cæcus amor. Tristis avaritiæ rabies. Auri vesana cupido. opum dira fames. Vilis avaritia et nummi tam fœda libido. Pergit inexpletæ pallor avaritiæ. Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames? Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit. Mortemque timere Auri nescit amor, ergo sollicitæ tu causa, pecunia, vitæ es. Per te immaturum mortis adimus iter. Insatiabile monstrum orcus avaritiam stygiis emisit ab antris. Germana Harpyis, facies inculta situ. Tristis, hiant rictus, tetricis frons aspera rugis; ora fame pallent, corpus miserabile cura attenuat, virus promptam in perjuria lingvam inficit, et trepidam exercent insomnia mentem. Prodiga nam vitæ, sitis insatiabilis auri. *vide Avarus*
Avarus, Łákomy. 3. Geitzig. *Semper avarus eget, certum voto pete finem.* Hor. *syn.* Parcus, tenax, sordidus. *epith.* Mendicus pauper, vigil, sollicitus, insatiabilis, cupidus, miser, infelix, langvidus, infamis, dives, rabidus, sitibundus, egenus, egens, tristis, inexpletus, miserandus, ardens. *phr.* Auri cæcus amor, auri quem dira cupido, sollicitat. Qui nummos numinis instar habet. inter opes mendicus opum. Cui pectus fervet avaritia, Quem noctes atque dies fervens amor urget habendi. Auri inflammatus amore. Qui amore senescit, tabescit habendi. Turpis avarus quærit, & inventis miser abstinet, ac timet uri. Congesto pauper in auro. Semper inops Lucri cupidine fervens, immoriens lucris. Cumulandi ardore tabescens. amor cui semper crescit habendi. Semper avarus eget. Condit avarus opes, defossoque incubat auro. Non Tartessiacis illum satiaret arenis tempestas pretiosa tagi, non stagna rubentis Aurea pactoli; totumq; exhauserit Hermum, ardebit majore siti, Parcum genus est, patiensque laborum. Quæsitique tenax, et quod quæsita reservet.

A U C

Auceps, *cupis, commune,* Ptászník 1. Podchwytácz. Vogelfänger --- *famulus nunc aucupis idem.* Mart. *epith.* Callidus, versutus, insidiator, insidiosus, fallax, vigil, vigilans, pellax, astutus, promptus, solers, dolosus, abditus, pervigil, immotus, avidus, impiger, properus, subdolus, insomnis. *phr.* Aucupii doctus, peritus. Fallaces tendens laqueos. Volucrum, avium venator volucres fallens laqueis, viscoque tenaci. Qui cantu deludit aves. Qui fictæ volucres deludit imagine vocis.
Auctarium, Przydatek/ Przymiatek/ Podkupne. Zugab übermas.
Auctarium adlicio, Nádmierzam.
Auctifico, Arnob. i. augeo, Pomnażam/ Czczę.
Auctificus, sub Pomnożyćiel. ein Mehrer.

Auctio

Āuctĭo, onis, *Auctionarius* Przéday publiczny.
Āuctĭonor, Aūctĭonem facio, propono, vendo, Wystawiam ná przedáy.
Aūctĭto, as, Przyczyniam 1. Mehren.
Āucto, *as,* Przymnażam/ Pomnażam/ Rozmnażam. Großmachen.
Āuctor, *oris, hic hæc.* Sprawcá/ Jśćiec/ Piſarz 1. Powod 1. Fundator/ Wynálezcá/ Dźierżawcá 1. Pomnożyćiel/ Rodźic/ Powiádácz/ Przodek 4. Przedawácz/ Rádźićiel/ Potwierdźićiel/ Przyſtaw. Urheber/ Anfänger. *Optima tu proprii nominis auctor eris.* Ovid. *ſyn.* Suāſor, impūlſor, hōrtātor, *vel* dōctor, māgĭſter, *vel* cāput, prīnceps, Dūx, *vel* nūntĭus
Āuctor ſecundus, Rekoymia. Nachfolger.
Āuctor ſum, Rádzę 1. Wáruię. Rathen.
Āuctōrem habeo, Szczycę śię. Rühmen.
Āuctōres ſunt, Powiádáią. es wird geſagt
Āuctōrāmēntum, Obowiązek/ Zadátek/ Zakup/ Rekodáyſtwo/ Vmowá/ Zapłátá przenáiętemu/ Jnweſtytura.
Aūctōrātĭo, Przedánie wárowne.
Āuctōrātus, *ti* Obowiązány/ Zákupiony/ Promot/ Zolnierz zmowiony. Verbunden.
Āuctōrĭtas, Powagá/ Powod/ 1, Moniment Odiſkánie/ Swiádectwo / Protokol/ Dawnośći używánia práwo. Groß Anſehen/ Gewalt. *Si auctoritatem poſtea defugeris.* Iamb. *ſyn.* Pōndus, mōmēntum, vīs, pōtēſtas, impĕrĭum, *vel* fīdes, nōmen.
Āuctōrĭtāte prædĭtus, grāvis, &c. Poważny
Āuctōrĭtāte alicuius nitor, &c, Szczycę śię kim. Sich auff eines Anſehen verlaſſen.
Āuctōro, Przećiągam 2. Nábawiam/ Obowiezuię. Verpflichten. *Auctoratus eas, an turpi clauſus in arca.* Hor.
Aūctōror, Obowiezuię śię/ Powod dáię.
Āuctum, *ti,* Przybywánie.
Āuctus, *us,* Przyraſtánie/ Przybywánie/ Pomnożenie/ Rośnienie/ Przymnożenie. Rozſłość/ Ciéliſtość/ Kreſcencya/ Podkup. Gemehrt. *ſyn.* ădaūctus, āmplĭor, māior āmplĭfĭcātus.
Āucŭpātĭo, Łowienie práſtwá.
Āucŭpātor, Práſznik. ein Vogelfänger.
Āucŭpātōrĭus, Myśliwczy. ein Jäger.
Āucŭpātōrĭus calamus, *in* Trzćiná.
Āucŭpātum, Ná ptaki.
Āucŭpĭum, Myśliſtwo/ 1. Obłow 1. Podchwytawánie/ Łápáczká w mowie. Das Vogelſtellen. *Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.* Prop. *ſyn.* āvĭum vēnātĭo, *epith.* Sūbtīle dŏlō ſum, fāllāx, āſtūtum.
Āucŭpo, *as* Āucŭpor, *aris,* Łowię práſtwo/ Chwytam/ 1. Łowię *tr.* Podſłuchywam/ Wypátruię/ Pytam. Podchwytawam/ Stáram śię / Zábiegam. Vogelſtellen. *Aucupor infelix incertæ murmura famæ.* Ovid: *phr:* āves cāpto. Vēnātu āvēs sĕquor, āgĭto. īnsĭdĭas āvĭbus pōno, īmōlĭor, āves lăquĕo, pĕdĭcis, cālămo, āmĭte, vīſco, līno, cāpĭo, āvēs dĕcĭpĭo, fāllo. Tūm lăquĕis cāptāre fĕras, & fāllĕre vīſco. Vōlucres nōdōſis plāgis dĕcĭpĕre āvĭbus rētĭa, lăquĕos tēndĕre, āvēs mĕdĭcāta fāllĕre vīrga. Grūĭbus pĕdĭcas, ēt rētĭa pōnĕre cērvis, īlla dŏlis, vīſcōq; sŭpĕr cōrrĕpta sĕquāci. Nēvĭbus hærēntem pĭcĕis frūſtra ādmŏvĕt ālās. ārtēſquĕ dŏlōſas Tōllĭte, nĕc vŏlŭcres vīſcāta fāllĭte vīrga.

A U D

Aūdācĭa, Smiáłość 2. Zuchwálſtwo. Kühnheit. - - -*in vultu eſt audacia miſta pudori.* Ovid *ſyn.* Impătĭens, īndŏcĭlis ănĭmus. īngĕntes ănĭmi, ārdŏr ănĭmi. Vīrtus āccēnſa, aūdāces ănĭmi. *epith.* Præſens, pūgnāx, fĕra, īnsŏlens, īncaūta fĕrōx, pĕtŭlāns, pērdĭta, fĭdēns, cæca, fŭrēns, fŭrĭbūnda, tĕmĕrārĭa, īnsānā, dēmēns, tērrĭbĭlis, sĕcūra, mālĕsāna, hōrrēnda, īntrĕpĭda, crūdēlis, ārdēns, āccēnſa, Mārtĭa, bēllĭca, rābĭda, trūx, mĕtŭēnda. *phr.* Nūlla mĕos trāxit, pĕtŭlāns aūdācĭa sēnſus. Nēc cæca mĕas aūdācĭa vīres fāllat. Præcēps aūdācĭa crēvit. Cōrdĭquĕ lānguēntēm, dēdĭdĭcēre mĕtum. *Vide Audeo.*
Āudācter, *&* Audaciter, Smiéle 1. Zuchwále. Tapfferlich. *ſyn.* Aūdēnter, aūdāci ănĭmo, gĕnĕrōsē, fōrtĭter.
Āudācŭlus, Smiáłek.
Āudāx, Smiáły 2. Zuchwáły/ *& ſub* Deſpérat. Vegen / kühn/ keck. *Dicat & audaci tu timor eſſe potes.* Prop. *ſyn.* īntērrĭtus, īmpērtērrĭtus, īntrĕpĭdus, īmpāvĭdus, aūdēns, gĕnĕrōſus, fōrtis, *vel* tĕmĕrārĭus, īncōnsūltus, ănĭmi præcēps, *phr.* Tērrōris ēxpērs. Tērrōre cārens. ănĭmo fōrtis. Quēm nūllus ūrget mĕtus. Quī mĕtum pēctōre ēxcūſſit, ējēcit. Aūdāx cūncta păti. Pūgnāntes ănĭmis aūdācĭbus īmplēnt, īngēntes ănĭmos āngūſto īn cōrpōre vērſant. *Vide Audeo, Fortis, Generoſus.*
Āudēnter, Smiele názbyt. Dapfferlich.
Āudēntĭa, Smiáłość 1. Kühnheit.
Āudĕo, Smiem. Dörffen/ ſich erkühnen/ Unter-

Unterstehen. *syn.* Audax sum, non timeo sum intrepidus, *vel* non dubito, *vel* confido. *phr.* Audendum est, fortes adjuvat ipse Deus. Tu ne cede malis, sed contra audentior ito. Audentes fortuna juvat. Pro te vel solus denis obsistere turmis. Quis te juvenum confidentissime, nostras jussit adire domos? Tanta ne vos generis tenuit fiducia vestri. Quod si deficiant vires, audacia certe laus erit in magnis. *vide Pericula adire.*

Audiat Reverentia vestra, vel sua, & Audiat Dominus, sub Waszmość.

Audiendi sensus, Słuch 1. das Gehör.

Audiens imperii, Audiens dicto, Posłuszny.

Audientia, Audyencya. Audiens.

Audin, Słysz. Hör.

Audio, Słyszę 1. 2. 3. 4. Słucham 1. 4. Posłuszny iestem/ Vsłucháć/ Wysłucháć/ Máią go zá. Zowią mię/ Ták iest 2. Dobrze 2. Hören. *Audiat hæc genitor qui fœdera fulmina sancit.* Virg. *syn.* Ausculto, *vel* intelligo, capio. *phr.* Aure sonos, sonitum haurio, capio, accipio. Sonus ad aures fertur, venit, pervenit sonus, vox aures pellit, penetrat, occupat, verberat. Fando si forte tuas pervenit ad aures. Vox reddita fertur ad aures. Vestras si forte per aures Nomen iit. Vocemque his auribus hausi. Vox auribus insti epit. Subito cum creber ad aures. Visus adesse pedum sonitus. Cum gravior mihi nuntius aures verberat. aures accommodat. Auribus aera captat. Vocemque his auribus hausit. Gemitus lachrymabilis imo auditur tumulo; et vox reddita fertur ad aures. multa auribus hausi. Maternas impulis aures luctus Pendet narrantis ab ore. Vulgi quæ vox ut venit ad aures. Contigerat nostras, infamia temporis aures. Constitit Æneas, strepitumque exterritus hausit. Auribus interdum voces captamus, et omnem adventus strepitum credimus esse tui, audio attente, *vide Ausculto.*

Audio surde, Audio parum. Niedosłyszę.

Audit bene, Dobrze o nim mowią.

Audit male, Źle o nim mowią.

Auditio, Słuch 2. Das Gehör.

Auditioni operor, Przysłuchywam się.

Auditiuncula, Słuch 2. das Gehör.

Audito, *absolute sub* Doznawszy.

Audito, as, Słucham 1. Hören.

Auditor, *oris.* Słuchacz/ Audytor. Zuhörer. *Excitat auditor studium, laudataq; virtus.* Ovidius, *syn.* Audiens, Discipulus.

Auditores, Słuchacze. Zuhörer.

Auditorium, Słuchálnia/ Szkoła/ Słuchá[...]

Auditorius, Słuchálny. [...]

Auditus, *us.* Słuch. 1, 3. das Gehör. *Visus abit, fugit auditus, trahit omnia secum.* Mart.

Auditus gravitas, Niedosłyszenie.

Auditus sensus, Słuch 1. Gehör.

AVE

Ave, Witay. Gott grüsse dich. *Et matutinum portat ineptus ave.* Virg. *syn.* Salve. *phr.* [...] beo salvere. Salutem dico, nuntio, fero, affero. [...] saluto.

Ave portans, Pozdrawiácz. ein Begrüsser.

Aveho, Vwożę. Hinwegführen. *syn.* Veho. deveho.

Avellana, Orzech láskowy. *non ab avellando dicta, sed ab Abella oppido, quasi Abellina.*

Avello, *is,* Odrywam/ 1. Oddzieram/ Vczosnąć. Ab oder hin wegreissen. *Fatali aggressi sacrato avellere templo.* Virg. *syn.* vello, convello, extirpo, abstraho, aufero.

Avena, Owies/ Źdźbło/ Łodygá. Haber, Halm. *Et levis obsesso stabat avena solo.* Ovid. *syn.* Calamus, arundo, fistula, cicuta, culmus. *epith.* exilis, exigua, gracilis. teres, iners, bibula, docilis, resonans, altisona, septiforis, phœbæ, *phr.* infelix lolium et steriles dominantur avenæ. expectata seges vanis elusit avenis. *vide Fistula.*

Avena sterilis, Owiesek. Strohalm.

Avenacea puls, Grucá. Habergrütze.

Avenaceus, Owsiány. das vom Haber ist.

Avenata, B. sub Grucá. Habergrütze.

Avenarius, Owsowy. Vom Haber.

Avens, Chciwy. Aventer, Chetnie.

Aveo, Radbym/ Żądam/ Chcę. Begehren. *E quibus unus avet quamvis aspergere cunctos.* Hor. *syn.* Cupio, opto, exopto, volo, desidero.

Averni limen, Orchłań piekielna.

Averna loca, Prakow niemáiący.

Avernalis, Piekielny. Höllisch. *Inter avernales haud ignotissima Nymphas* Ovid. *syn.* avernus, a, um; avernicus, Tartareus, infernus, Stygius, Tænarius, Phlegetonthæus, acheronicus.

Avernus, *substant.* Orchłań piekielna/ Pie[...]

Avernus, *adiect.* Piekielny. [...]

Averro, *sub* Zágrabić.

Averruncandus, Brzydki. Abscheulich.

Averruncans, Odwrotny 5. Versöhnend.

Averruncatio, Odwrácánie/ Oczyścienie 2.

Averrunco, Odwracam co złego.
Averruncus, Odwrotny 3. Versöhnt/
Aversa mens, Odwrocenie 2. Abwendung.
Aversa pecunia, Obrywka. Gewinn.
Aversabilis, Brzydki. Heßlich/ abscheulich. *--- incautum scelus aversabile cumq; est*, L.
Aversatio, Odwrocenie 2. Brzydzenie/ Nienawidzenie.
Aversatrix, *Hierem. 3. quæ aversatur.*
Aversio, Odwrocenie 1. Abwendung. *syn.* Fuga, odium. *epith.* improba, cæca, gravis.
Aversione emere, Niewarownie.
Aversione stomahi laboro. Apetytu nie mam
Aversor, *oris*, Odwrotny 5. ein Abkehrer.
Aversor, *aris*, Odwracam oczy/ Brzydzę się. Sich wegkehren/ scheuen. *Officioq; levem non aversatus honorem.* Ovid. *syn.* Fugio, refugio, odi, detestor, abominor, execror. *phr.* odio prosequor, odio habeo.
Aversus, Tylny / Niechętny / Wryl. Abgewandt. *Diva solo fixos oculos aversa tenebat.* Virg. *syn.* alienus, inimicus, infensus.
Aversus à Musis, Nie uczony.
Averta, *æ*, Nabiodrki.
Avertat Deus, Nie day tego Boże. Das Geschee nicht.
Avertens, Odwrotny. 5. Abwendend.
Averto, Odwracam 1. 2. Odstraszam/ Obracam wzad/ Obracam rzekę/ Obracam się tyłem/ Składam winę/ Kradnę 1. Zwalam/ Zsadzam. Abwenden. *Quo regnum Italiæ Lybicas avertere oras.* Virg. *syn.* abduco, avoco, amoveo. *phr.* Dii talam avertite casum. Nec posse Italia Teucrorum avertere Regem.
Avertor, Odstępuię 5. Abtretten.
Aufero, Kradnę 1. Vnoszę 2. Odeymuię 1. Hinwegnehmen. *Auferor, ut rapida concita navis aqua.* Ovid. *syn.* Tollo, extorqueo, adimo, rapio, eripio, abripio, *vide Furor, aris.*
Aufer te hinc, Precz z tąd. Weg von hir.
Aufero me, Odchodzę 1. Weggehen.
Aufero vitam, Zabijam. Todt Schlagen.
Aufert me aliquid, Vwodzę się.
Aufugio, Vciekam 1. Zbiegam 2. Fliehen. *Quisquis es, assiduas aufuge blanditias.* Virg. *syn.* Fugio, diffugio, *vel* vito.

Augeo, Przymnażam/ Pomnażam/ Rozmnażam/ Przyczyniam 1. Przydáię 1. 8. Nábawiam/ Roszszerzam 2. Ofiáruię 1. *& sub* Obdarzam/ Zálecam. Vermehren --- *& numerum Divorum altaribus auget.* Virg. *syn.* adaugeo, amplio, amplifico; extendo, multiplico, cumulo, accumulo, *vide Accumulo.*
Augeor, Rostę. Zunehmen. *syn.* Augesco, adaugeor, cresco.
Augesco, Rostę/ Rozmnażam 1. Pomnażam się/ Przybywa czego/ Przyrasta. Zunehmen
Augifico, Przymnażam. Grosmachen.
Augites, *æ*, *m. gr. in* Turkus.
Augmen, Rośnienie/ Rostość/ Pomnożenie Przyrastánie / Przybywánie / Ciélistość / Ofiárá 1. Zunehmung.
Augmen sumere, *sub* Przybywa. Mehren.
Augmen addo, Przyczyniam 1.
Augmento, Przyczyniam 1. Przymnażam. Mehren Zulegen.
Augmentum. Przymnożenie/ Ofiárá 1.
Augur, Wieszczek 2. Ein Wahrsager. *Auguribus Phœbus, Phœbe venantibus adsit.* Virg. *syn.* aruspex, vates, auspex. *epith:* Peritus, Phœbeius, vigil, certus, *phr.* os fatidicum. Præscia lingva, interpres Divum Fata canens, eventura videns. Plenus Phœbo. Veri providus Augur. Qui volucrum tractus solerti indagine signat. Cui pecudum fibræ cœli cui sidera patent, et lingvæ volucrum, et præsagi fulminis ignes. Noscens quæ mox ventura trahantur. Cui fatorum leges, æviquè futuri eventura pater posse videre dedit. Tu procul eventura videas, tibi deditus augur. Scit bene quid fati provida cantet avis. Dum sacra secundus aruspex nuntiet. *vide aruspex, Vates.*
Augur aquæ, Wroná 1. die Lefzen.
Auguraculum, Wieszczbiárnia/ Zamek.
Augurale, Káplicá. ein Capell.
Auguralis Wieszczy. ein Warsagender.
Auguratio, Wieszczbá 9. Weissagung.
Augurato, Obrzadnié. Mit rath.
Auguratorium, Káplicá. ein Capel.
Auguratrix, *apud Isaiam Latinum.* Wieszczká / Wrożká. ein Weissagerin.
Auguratus, *us*, Wieszczbiárstwo *in* Wieszczek
Auguratus scientia, Wieszczbá 1.
Augurorum interpres, Wieszczek.

Augu-

Augurium, Wieszczbá 3. Wrożká 2. Przepowiedzenie. eine Weissagung vom Vogel-Geschrey. *Ni frustra augurium vani docuere parentes*, Virg. *syn.* Vaticinium, auspicium. *epith:* Fatidicum, triste, cæcum, infelix, bonum, malum, certum, incertum, prosperum, fatale, felix, adversum, anceps, dubium, præsagum, terrificum, optatum, sinistrum. *phr.* Vatum præsagia, prædicta, oracula. Divini monitus.

Augurium mihi facit aliquid *sub* Sercá dodaie. ein Hertz machen.

Augurius, Wieszczy. Warsagender.

Auguror, aris, vel Auguro, as, Wieszczę 2. Weissagen. *Auguror uxoris fidos optabis amores*: Tib. *Et reor, & si quid veri mens augur at, opto*. Virg. *syn.* Vaticinor, prædico, is. *phr.* Casus futuros aperio, nuntio, denuntio, expedio. Per medias fuerat divino concita motu vaticinata vias. Tibi cãsus ante futuros Vaticinatus eram. *vide Prædico is.*

Augurum ars, Wieszczbá 1. Warsagung.

Augusta, Cesárzowa/ Keyserlich.

Augustale, Pálac/ Namiot ein Fürsten zelt.

Augustalis, Augustianus, Augustinus, Césárski. Keyserlich/ Herrlich.

Auguste, Wspániále/ Obrzędnie/ Swiątobliwie. Hochmütig prächtig.

Augustus, *substant.* Cesarz/ Ein Römischer Kayser. *syn.* Cæsar. *epith.* Victor, felix, indomitus, generosus, pacificus, belliger, invictus, pius, mitis, fortis.

Augustus, *adiect.* Paniecy/ Wspániały/ Czci godny/ Swięty 2. *Tectum augustum, ingens, centum: &c.* Virg. *syn.* Venerandus, venerabilis, colendus, sanctus, sacer, sacratus, religiosus.

Augustus, *mensis*; Sierpień. Der Augstmonat *syn.* Sextilis *epith:* Spiceus, frugifer. calidus, torridus, aridus, ustus, fervens, sitibundus, iners, piger, ignavus, segnis, pulverulentus, triticeus. *phr.* Mensis arida quo sitiens excoquit arva Leo. Quo Phœbus sicci terga Leonis adit. Quo Ceres, *seu* messis curva falce resecta cadit. Quo rapidis sol terga Leonis urit equis. Nomine Cæsareo gaudens. Cæsare ab Augusto ducens sua nomina mensis.

AVI

Avi sinistra, Szczęśliwie. Glückselig.

Avia, *æ*, Bábá 2. Großmutter. *Deque avia nihilum superest*, &c. Pers.

Avia, *orum*, Bezdrożny. Unwegsam.

Aviarium, Ptászńik/ Gay/ Sad ptászy.

Aviarius, Ptászńik. 2. Ein Vogel steller.

Avibus bonis, secundis, Szczęśliwie.

Avicula, Ptaszek. Ein Vöglein.

Avicularius, Ptászńik 2. Vogelsteller.

Avide, Łákomie/ Chćiwie.

Avidior, Przeszkerszym.

Aviditas, Chćiwość. Begierd. *syn.* Cupiditas, cupido, fames, sitis, ardor, desiderium.

Aviditer, Chćiwie. Begierlich.

Avidus, Chćiwy. Begierig. *Contemptrix superum, sævæque avidissima cædis*. Virg. *syn.* Cupidus, studiosus, amans, appetens.

Avilla, Jágnię. Ein Lamb.

Avis, Ptak. Ein Vogel. *Nunc avis in ramis tecta, laremque parat*. Ovid. *syn.* Volucris, ales. *epith.* acris, arguta, vaga, pavida, devia, nubivaga, aeria, præpes, rapida, levis, timida, cita, fugitiva, pennigera, celer, fugax cicurata. *phr.* alitum genus. Volucrum, alituum pennata cohors, Pennigeri greges. Increpuit volucrum densis exercitus alis. Tepidum volucres concentibus aera mulcent. Passimque vagantes dulce sonant tenui gutture carmen aves. Resonant avibus virgulta canoris. Vernis mensibus ales Garrula. Concentum suavem resonis e frondibus edens. Dulci modulamine mulcent aves solatia ruris. Assvetum sylvis, innocuumque genus. Et cecinit mœstum devia carmen avis, Innumeræ comitantur aves, stipatque volantum alituum suspensa cohors. Quam multa in sylvis avium se millia condunt. Quam multæ glomerantur aves, et in æthere puro effingunt varios lusus.

Avis cantrix, Ptak śpiewáięcy.

Avis caucasea, Sęp/ ein Geyer.

Avis guttata, Indyk.

Avis gloriosa, Paw. ein Pfeu.

Axis imbrium divina, Wroná. ein Kräh.

Avis imitatrix, Figlarz ptak/ *sub* Sowá.

Avis inauspicata, Avis incendiaria, Wszeglig ptak. ein unglückseliger Vogel.

Avis magna, Sęp/ Orzeł. ein Adler.

Avis malitiosa, Medica, Paw/ ein Pfeu.

Avis, non Avis, Struś 2. Ein Strauß.

Avis ore auspicium faciens, Ptak śpiewáięcy. Ein Vogel der singt.

Avis Palatina, Sęp. Ein Geyer.

Avis paradisi, Rájski ptak.

Avis parasita, *sub* Sowá 1. ein nacht Eyl.

Avis præpes, Avis regalis, Orzeł 1.

Ăvis săltātrix, *sub* Sowá/ ein Nacht eyle.
Ăvīta bona, Dźiadowizná.
Ăvĭcĭum, Ptástwo/ Feder spiel.
Ăvium īnfāntes, Ăvium pūlli, Ptaßetá. junge Vögel.
Ăvium cūstos, Ptáßnik. ein Vogel hütter.
Ăvius, Bezdrożny. Unwegsam. *Avia dum resonant avibus virgulta canoris.* Virg. *syn.* Invius, impervius, devius, ambiguus, anceps, incertus, cæcus, *phr.* Plenus, ambagibus decipiens errore locorum.

A U L

Āula, Dwor 1.3. Podworze/ Salá/ Sutmá. Ein Saal/ eines Fürstenhofs. *epith.* Văcŭa, nitida, sublimis, potens, venerabilis, magnifica augusta, varia, prædives, spatiosa, pulchra, splendida, aurata, picta, superba, clara, illustris, Regia, marmorea. parata, ornata, corusca. *v. domus Regia*
Aula, pro Olla, priscè, Kociel 1. ein Kessel.
Āula ăhēnĕa, Kociel 1. ein Kessel.
Āulæa, *orum, Gr.* Oponá/ Zagiél 2.
Āulæum, *Gr.* Obicie. Decken.
Āulæus, Oponny. Außgewirckt.
Aular. Pokrywká: ein Stirtze.
Āulētes, *æ, m. Gr.* Surmácz. ein Pfeiffer.
Āulētĭcus, *Gr.* Surmáczy. das da Pfeifft.
Āulētĭcus, călămus, *sub* Trzćiná. Ein Oohr
Āulĭca dŏmus, ædes, Dwor 1. Ein Hoff.
Aulicacademia, Polityká zła.
Aulicaster, sub Kortezyan.
Aulicoquus, sub Wárzony. Gekocht.
Aulicum, fămŭlĭtium, *sub* Dworzánin.
Āulĭcus, *substant.* Dworzánin. ein Hoffman
Āulĭcus, *adiect.* Dworowy/ Nadworny. Höffisch/ Prächtig. *Tunc cœtus juvenum, sed aulicorum.* [Phal.]
Āulōdia, *Gr.* Gránie. ein Spiel.
Āulœ̆dus, *Gr.* Surmácz. ein Sänger pfeiffer
Āulos, *vel* Aulus, Błyßczak/ Pław.
Aulula, Gárnußek. ein Töpflein.
Aumarium, Aumatium automatium. Wychod po(rzecz. spolity.
Avŏcāmĕntum, Rozrywánie/ Odwabiáiący.
Avŏcat me aliquid: Vwodzę się.
Avŏcātio, Odwabiánie/ Odćiągánie/ Odwodzenie/ Rozerwánie.
Avŏco, Odwabiam/ Odwodzę 2.5. Odćiągam 1. Hinwegruffen. *Sed nisi forte tuas melior sonus avocet aures.* Calph. *syn* ăverto, abduco, abstraho.
Avŏlo, Odlatam/ Vlatam/ Odchodzę 1. Vćiekam 1.

A U R

Aūra, Wiátr 1. Wiátrek/ Wionienie. Lufft.
Aūra populāris, Łáská/ Sprzyiánie/ Pochwałá. das lob. lieb. Gunst.
Aūra rumōris, Wieść. Neue Zeitung.
Aurāmēntum, Plin. corr. Aut ramentum.
Aurantia mala, Pomárańczá ein Pomrantz.
Aūrāria, Złota gorá. ein Goldberg.
Aūrārium metallum, Złota rudá.
Aūrārium nĕgōtium, *sub* Podskárbstwo.
Aūrārius, *substant.* Złotnik. gold-Schmid.
Aūrārius, *adiect. ab auro.* Złotowy.
Aūrāta, Złotobrem/ *& sub* Jazdz.
Aurātilis, Pozłoćisty. Vbergoldt.
Aurātor, Złotnik. Ein gold Schmidt.
Aūrātura, Pozłotá. Verguldung.
Aūrātus, Pozłoćisty. Złoty. Ubergulder. *Aurati his sex radij fulgentia cingunt.* Virg. *phr.* auro illusus, decorus, perfusus, ardens, squalidus, spectabilis, insignis, fulgens, fulvus, flavus, rutilans, rutilus, nitidus, tectus, opertus, circundatus, auro dives.

Aūrĕa, *æ, &* Aureæ, *hæ,* Galęzká/ Vzdá.
Aūrĕa, *orum,* Sentencyą 1. Sententz.
Aurĕax, Woźnicá/ Jeźdźiec konny.
Aurĕlia, Gąsiennicá.
Aūrem admoveo, arrigo, Podsłuchywam.
Aūrem præbeo, Aurium operam do, Słucham 1. Hören.
Aūrem pērvĕllo, vello, Przypominam.
Aūrĕŏlus, *adiect:* Złoćiuchny/ Pozłoćisty/ Piekny. Goldgulden. *Aureolus ultro quattuor ipse petit.* Mart.
Aūrĕŏlus, *substant.* Złoćik. Goldgulden.
Aūres ărātri, Pługowe nogi. Pflug stab.
Aūres ărrigo, ērigo, Słucham pilno.
Aūres vĕnābŭli, Knebel
Aurēsco, Złocę się. Sich gülden.
Aūrĕus, *adiect:* Złoty/ Piekny/ Wyborny/

Złotoczerwony. Gulden. *Aureus & simili frondescit virga metallo.* Virg. *phr.* nummus aureus, auro factus, effictus solidus, gravis auro.

Aureus, *subst.* Złoty czerwony/ *& in* Srebrnik monetá. Ein Dukaten.

Aureus solidus, Aureus stater, Złoty czerwony. ein gulden Schilger.

Auribus acutis homo, Rozsądny, Klug.

Auribus blandior, servio, Pochlebuię.

Auribus fit honos, Z douszczeniem.

Auribus, surdis, vanis, &c, *sub* Nie słyszę.

Aurichalcum, Mosiądz. Erß.

Auricomus, Złotowłosy. Der ein goldgelb Haar hat. *Auricomus cum quis decerpserit arbore fœtus.*

Auricula, Vcho 2. Ohrenläpplein. *Tum vetulo, auriculis alienis colligit escas.* P.

Auricula infima, Vchá część dolna.

Auriculæ, Słuchácze. Zuhörer.

Auriculas rado, Szczypię słowy.

Auricularis, Pálec ostátni. Der Ohren- oder kleine Finger. *Octavum præbet summum digiti auricularis.* M.

Auricularius, *adiect.* Vszny 1.

Auricularius, *subst.* Podchwytácz/ Sekretarz.

Aurifaber, Złotnik 1. ein gold Schmid.

Auri legulus, Złotarz/ *sub* Złotnik 1.

Aurifer, Złotorodny. Gold bringend. *Quidquid ab auriferis eiectat Iberia fossis.* Stat.

Aurifex, Złotnik 1. Goldschmid. *Est data ab Aurificum nostris incudibus ars.* M.

Aurificina, Złotárnia. Der Goldschmiden Werckstatt.

Aurifodina, Złota gorá. ein Goldberg.

Aurifur, Złotokradcá. ein Gold dieb.

Auriga, Woźnicá/ Sternik/ Powoźnik. Ein Fuhrmann. *Hic situs est Phaeton, currus auriga paterni.* Ovid. *epith.* Docilis, improperus, peritus, prudens, sollicitus, celer, citus, velox fortis, lacertosus, robustus, impiger clamosus, indocilis, imprudens. *phr.* equorum ductor, rector, moderator, agitator. Manibus qui flectit habenas.

Aurigandi ars, Woźnictwo. Fuhr künst.

Aurigarius, *sub* Woźnicá. ein Fuhrmann.

Aurigatio, Woźnictwo/ Powożenie.

Auriger, Złotorodny. das Gold trägt. *Aurigeri Divum placantes numina tauri.* Cic.

Auriginosus, Żołtą chorobę cierpiący.

Aurigo, *inis,* Żołta chorobá. gelb Sucht.

Aurigo, as, Powożę końmi.

Aurigor, *aris, idem, & tr.* Rządzę. Fahren.

Auripigmentum, Aurypigment/ *& sub* Sandaraká. Bergroth/ Arsenik.

Auriplices, hæ sub Obrazek. ein Bild.

Auris, Vcho 1. 2. *& tr.* Podchwytácz/ Wieniek/ & Pługowe nogi. ein Ohr.

Auris ima, Vchá część dolna.

Aurisalix, Złotowierzb.

Auriscalpium, Vszká. ein Ohrleffel.

Auritus, Vszáty 1. Słyszący/ Słucháiący tak der grosse oder lange Ohren hat. *Auritosque Asequi lepores, & figere demas.* Virg.

Aurium gravitas, tarditas, Niedosłyszenie.

Auro, as, Pozłacam. Vergolden.

Auro certans, Żołtoczerwony. Golroth.

Auro clavata vestis, Szátá z kutasámi.

Auro contra, *sub* Zá tyle.

Auro contra carus, Drogi/ Nieoszácowány.

Auro contra non carus, Wyborny.

Aurora, Zorza zárānna. die Morgenröth.

Aurosus, Złoty. Gold.

Aurugo, Żołta chorobá/. Suchość.

Aurum, Złoto 1 Pieniądze. Gold *Thesauros, ignotum argenti pondus & auri.* Virg. *epith.* Regale, coruscans, fulgens, obryzum, micans, nitidum, clarum, solidum, dives, rutilum purum, radians, pallidum, pretiosum, tersum. Dalmaticum, rutilans, invidiosum, flavum, fulvum, nobile, fatale, exitiale, potens, speciosum, nocens, optatum, gratum, jucundum. Hispanum, adoratum, expetitum, lentum, futile, cœlatum. *phr.* Auri metallum Auri pondus. Auri lamina. Fulvum metallum. Auri talenta. Flava viscera terræ. Magni ponderis aurum. Sunt auri pondera facti, insectique mihi.

Aurum Comicum, Czerwony złoty máłowány. Goldroth.

Aurum elutum, Złoto szczere. fein Gold.

Aurum in balucis, in glebis, in ramentis. Minerá.

Auruncو, as, Odwracam co złego.

AUS

Ausbaripeda, æ, m. sub Krzywonogi.

Ausculor, prisce, Cáłuię. Küssen.

Auscul-

Auscultatio, Vsłuchánie/ Posłußeństwo.
Auscultator, Słuchácz. ein Zuhörer.
Auscultatus, us, Słuch 2. das Gehör.
Ausculto, Podsłuchywam/ Posłußny ieſtem, Vsłucháć. Zuhören/ mercken. *ſyn.* Audio, adverto. *phr:* arrectis auribus adſto. Dictis mentem aures, animum, corda adverto. Dictis vocibus aures accommodare, præbere. Dictis adjicio mentem. Quod ſi quis monitis tardas adverterit aures. Corda parumper. Huc adverte libens. Si noſtris præbere vacat tibi cantibus aurem. Incipe, ſuſpenſis auribus iſta bibam accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta. Noſtram nunc accipe mentem. Sed cape dicta memor. His animum arrecti dictis. Quæ dicam animis advertite veſtris. Narrantis con jux pendet ab ore viri. Intentique ora tenebant. Dicta animis figere, defigere.
Auſim, Smiem. Durffen.
Auſonia, Włoska ziemiá. Ein Theil Italiæ. *Arva neque Auſonia ſemper cedentia retro.* Virg. *ſyn.* Italia, Latium. *epith:* Dives ſuperba, armipotans, fertilis. *phr.* Auſonii fines. Itala tellus, Saturnia regna. *vide Italia.*
Auſonius, Włoſki. ein Italiener.
Auſpex, Sprawcá/ Powod 1. *& ſub* Dziewosłąb. ein Wahrsager. *Dijs equidem auſpicibus reor &c.* Ovid. *v. Augur.*
Auſpicabilis, Sprzyiázny. Günſtig.
Auſpitalis, Wießczy. das etwas anzeiget.
Auſpicato, Szcześliwie/ Obrzędnie.
Auſpicatus, Szcześliwy/ Szczęſny. Glückſelig. *Non auſpicatos contulit impetus.* (Alcaic) *ſyn.* Fauſtus, proſper felix, favens.
Auſpicio optimo, Szcześliwie.
Auſpiciis addicentibus, bonis, optimis, ſalutis, Szcześliwie. Glückſelich.
Auſpiciis malis, non captatis, Nießcześliwie unglückſelig.
Auſpicium, Wießczbá 3. Szcześćia znák/ Znák 11. 12. Powod 1. Przodek 3. Hetmánienie/ Rząd 1. Weiſſagung. *Auſpicio felix totus ut annus eat.* Virg. *vide Augurium.*
Auſpicium mihi facit, Sercá dodáie.
Auſpico, as, & Auſpicor, aris. Wieſzczę 2. Szczęśćia ßukam/ Poczynam/ Záczynam 2. Weiſſagen. *Hinc auſpicant regna tantalidæ ſolent.* (Iamb.) *vide Auguror.*
Auſtellus, Auſter, Wiátr południowy práwy
Auſteritas, Srogość. Herbe/ Räuhe. *Adeone nulla auſteritas.* (Iamb. Dim.) *ſyn.* Aſperitas, durities, gravitas, ſeveritas.
Auſterus, Cierpki/ Oſtry 3. Zły 3. Rauh/ murriſch/ ſaur. *Qui volet auſteros, arte ferire viros.* Prop. *ſyn.* Severus, gravis, durus, aſper, immitis.
Auſtralis, Południowy. 2. Das gegen Mittag liget. *Nulla dies adeò eſt Auſtralibus humida nimbis.* Ovid.
Auſtria, Rákuſy. Oeſterreicherland.
Auſtrinus, Południowy. 2. Wilgotny. Mittägig. *Auſtrinos tulerit quæ terga obverterit axi* Virg.
Auſus, us, m. Auſum, ſi, n. Smiáły uczynek ein kühne That. *Auſibus illicitis nihil obſtiterit.* Proſp. *ſyn.* Auſum. *epith:* Herculeus, ſtolidus grandis, furialis, validus, cæcus, patulans, ſons, impius, maleſanus, rapidus, præſtans, nefandus, magnanimus, protervus. *phr.* Audaces compeſcuit auſus. Magnanimos auſus imitata parentum, en age, ſi quid ineſt animo par fortibus auſis. *v. Audax.*

AUT

Aut, Albo. 1. 4. Oder/ *Aut aris ſervire ſacris, aut ſcindere terram.* Virg. *ſyn.* vel, ſeu, (*monoſyll.*) ſive, ve, (*poſtpoſitiva particula.*)
Autem, A rozne/ Záś/ Iáko 3. Aber.
Authentes, æ, m. Gr. Iśćiec/ Freylich.
Authenticæ tabulæ, Original.
Authenticè, Dowodnie. Scheinbahrlich.
Authenticus, Gr. Dowodny/ Pewny/ Powa(żny.
Authepſa, æ, Gr. Fáirká.
Author. lege Auctor.
Autoceras, atos, Gr. Wino ſłábe/ *& in* Nieroſtworzony. Gewäſſerter Wein.
Autographum, Gr. Własna ręká/ Piſanie własney ręki.
Autographus, Gr. Ręką własną piſany.
Automata, orum, Gr. Sámoruſzne rzeczy.
Automatarius, ibidem, & Sztukmiſtrz.
Automatum. Sámoruſzne rzeczy.
Autonomia, æ, Gr. Swawola.
Autophorus, Gr. Złodźiey z licem.
Autopyrus panis, Gr. Chleb 2. Pßenny.
Autumnalis, Jeśienny/ *& ſub* Oźimina. Herbſtig. *Mollia fraga leges, ipſa autumnalia corna.* Ovid.

Autumnat, *sub* Jesień.
Autumnitas, Jesień/Obrodzenie Herbstzeit
Autumnus, *subst.* Jesień. Herbstzeit.
Autumnus, *adiect.* Jesienny. Herbstig.
Autumo, Mniemam/ Powiadam 1. Mowię 1 Vermeynen/ schätzen. *Autumat hæc populos: hæc magnos &c.* Hor. *syn.* Puto, existimo, opinor, judico, censeo, sentio.
Avulsio, Vczośnienie. Abreissung.
Avulsor, Obrywacz/ *& sub* Gzbkarz.
Avunculus, Wuy. Der Mutter Bruder. *Et furore incipias, ut avunculus ille Neronis.* I.
Avus, Dziad 1. Großvatter. *Stat fortuna domus, & avi numerantur avorum.* Virg. *syn.* atavus, proavus. *epith.* Longævus, vetustus, gravis, senior vivax, venerandus. *phr.* Huic genus a proavis, ingens clarumque paternæ Nomen erat virtutis. Turnus avis atavisque potens. Dum proavos atavosq; refers, & nomina mille. Mecœnas atavis edite Regibus.
Auxilia, *orum*, Posiłek. Hilff.
Auxiliaris, Auxiliarius, Pomocny. Behülfflich. *Cæruleus frater juvat auxiliaribus undis.* Ovid.
Auxiliarius miles, Posiłek, ein Helffer.
Auxiliares, *hi*, Zolnierz lekki.
Auxiliator, *idem*, & Pomocnik. ein Helffer *Infirmus Auxiliator, invadunt virum.* (Jamb.) *syn.* adjutor, fautor.
Auxiliatus, *us*, Pomoc. Hülffe.
Auxilio sum, Ratuię. Erretten.
Auxilior, Pomagam 1. Ratuię. Helffen/ behülfflich seyn. *Nec formidatis auxiliatur aquis*, Ovid. *syn.* Juvo, adsum, succurro, opitulor, subvenio, sublevo, adjuvo, faveo. *phr.* Auxilium, suppetias, opem, subsidium fero, affero, do. Auxilio subeo, venio. Dextram do, porrigo, tendo, animos viresque secundas sufficere. Auxilioq; levare viros, vimque addere victis, esse subsidio. Solare inopem et succurre relictæ. Rebus succurrere lapsis. Tuq; o dubiis ne defice rebus auxilio tutos demittam, opibusque juvabo. Auxiliatricem manum porrigere, tendere. Patriæ fulcire ruinas. Juppiter omnipotens, precibus si flecteris ullis, aspice nos. Regia, crede mihi, res est succurrere lapsis, addere se socium. Jungere vires. Quam potes, adfer opem. et sidera cœlo læta feras. Cumque perhorreret casus pars maxima nostros. Naufragiumque meum tumulo, (*id est, aggere*) spectaret ab alto: Seminecem stygia revocasti solus ab unda. Respicis absentem lapsis in rebus amicum, Fomentisque juvas vulnera nostra tuis. Parce pio generi et propius res aspice nostras: Quid dubitas unam ferre duobus opem? Tu præsens nostro succurre labori, ergo fer auxilium, et tandem respice nostras. in te jam spes una mihi succurre ruenti, *vide Auxilium*
Auxilium, Pomoc. Hülff. *Auxilio tutos dimittam, opibusq; iuvabo.* Virg. *syn.* Subsidium, suppetiæ, adjuvamentum, opis, (*in gen.* & opem *in Accus. à nom.* ops, *inusitato.*) Solamen, præsidium, juvamen, levamen, columen, solatium. *epith.* Præsens, divinum, expectatum, cupitum, petitum, fævens, humanum, cœleste, salutiferum, mutuum, subitum, repentinum, promptum, segne. *Phr.* Rebus solamen in arctis. Rerum tutela meerum. Nostris portus et aura melis. Tu quoque nostrarum quondam fiducia rerum. Spes sola salutis, columen vitæ præsidiumque meæ. Tu clypeus, tutela mihi, tu certa salutis anchora, tu statio tuti placidissima portus. Mea vis, mea sola potentia, turris, præsidium, spes et rebus solamen in arctis. Tu laceræ remanes anchora sola rati. Qui mihi perfugium, qui mihi portus eras. ad medicam dubius confugit æger opem. *vide Auxilior.*
Auxilium fero, affero, Ratuię. Retten.
Auxilla, Garnuszek. ein Töpflein.

A X

Axamenta, *orum.* Wiersz 2. ein Spruch.
Axere, *sub* Miazuię. *Axe*, Rotami.
Axe adglomerati, *sub* Skupiony.
Axes, *hi*, Łata dachowa. ein Lapp.
Axicia, *orum*, Nożyczki do świec/ *& in* Szczotka 2. Putscher.
Axiculus, Oś/ Zerdź/ Deszczka/ Oś wozowa. Bretlein. *Fur velut axiculo trocleaq; extenditur ipsum.* Col.
Axiculus trochleæ, Biegun 2.
Axies, *Eest. corr. Axites.*
Axilla, Pacha/ Podpasze.
Axinomantia, *Gr.* Wrożka 2.
Axioma, *tis*, *Gr.* Sentencya 2. Ein ungezweiffelter Spruch. *syn.* Sententia, effatum, memorabile dictum. *epith.* Certum, verum, doctum, receptum, notum, breve.
Axis, *is*, *m.* Oś wozowa/ Wał 2. Deska 1. Biegun 3. *& sub* Piżmo. Ein Holtz am Wagen/ darim die räder umbgeben. *Subsidunt undæ, tumidumq; sub axe sonanti.* Virg. *epith.* Rectus,

ctus, sŏnōrus, fervidus, citus, citatus. *Pro curru. vide Currus.*

Axites, hi, hæ, sub Spoltobie.

Āxitiŏ*sus,* Buntownik.

Āxungia, Máz/ *& sub* Smalec.

Āzymus, *Gr.* Niekwaßony.

Āzymus panis, Podplomyk/ Przásnik.

B A

Bābæ, A/ J/ Wey.

Babylon, Káir.

Bābylōnicus, Babyloniacus, & Babylonius, Haftowány. Babylonisch. *per Metonymiam nam propriè est is, qui Babylone est vel prodit inde.*

Baca, ut aliqui scribunt, lege Bacca.

Bacar. Winny ſtátek. ein Wein geschirr.

Bācca, Jágodá drzew/ Perłá / Bobek. Perle *syn.* Gēmma, ūnio, *epith.* Cōnchĕa, cāndĭda, insignis, Nĕrēia, lēvis, rŏtūnda *phr.* ālbēntes cōnchārum gĕrmĭna bāccæ. Lūdēbānt nĭtĭdæ per cōlla ārgēntĕa baccæ. Cōnchĕa bācca măris. *vide Gemma.*

Bāccălaŭreus, *B.* Bákálarz. ein Schul meister

Bāccālia, *æ,* Bobek drzewko. Loberbaum.

Bāccar, Winny ſtátek.

Bāccario, Niérządnicży ſługá.

Bāccario, Baccarium. Dzbánek/ Winny ſtátek *& sub* Rielna.

Bāccar. *n.* Baccaris, *f. Gr.* Szláchtáwá/ Obłápá wonna. ein Kraut.

Bāccātus, Perłámi oſádzony. Mit Perlen gestickt. *Non niveo retinens baccata monilia collo,* Virg. *syn.* Gĕmmātus. *phr.* Bāccis, lăpillis, gĕmmis ōrnātus, dĕcōrus, divĕs, prĕtiōſus, nĭtens, fūlgĭdus, ŏnĕrātus, grăvis.

Bācchānal, Kárczmá/ Rozgárdyás.

Bācchānal exerceo, facio, Rozgárdyás ſtroie

Bācchānālia, *ium, orum,* Mięſopuſt. Fastnacht. *Qui Curios simulant, & Bacchanalia vivunt* Juv. *syn.* Ōrgia. *phr.* Bācchō fēſta, ſacra nōx, *vel* dies. Tēmpŏra Bāccho ſacra. Bāccho fēſta dies, ſacra lux. Fēſta tēmpŏra Bāccho.

Bācchānālia vīvo, Rozgárdyás ſtroie/ Mięſopuſtuię. Fastnachten.

Bācchar, Baccharis, *idem.* Baccar.

Bācchātim, Szalenie/ *1.* Okrutnie.

Bācchātio nocturna, Gáchowánie/ Roſpuſtá. Geylheit/ Uppigkeit.

Bacchius pes trisyllabus, constans prima syllaba brevi, reliquis longis. Diomed. ut remittunt.

Bācchus, *Gr.* Wino/ Głowacz rybá. Wein.

Bācchus cerealis, Piwo, Bier.

Bācchor, Wykrzykam/ Rozgárdyás ſtroię. Hucżę/ Gáchuię/ Gromię/ Száleię Mięſopuſtuię/ Weſelę ſię/ Buiam/ Belkocę/ Wołam. Wüten. *Bacchatur vates, magnum si pectore possit.* Virg. *syn.* Fŭro, insānio. *phr.* Fŭrōre cōrrĭpĭor. Bācchi fūrĭis ăgĭtor. Sævit, ĭnōps ănĭmi, tōtāmquĕ ĭncēnſa pĕr ūrbem Bācchātur. Mēntēquĕ fertur insāna. Mōlles sibi sūmĕre Thȳrſōs incipiunt. *vide Ebrius.*

Bāccifer, Jágodorodny. Das Perlen trage *Dat quoq; Bacciferam Pallada rarus ager.* Ovid.

Bāccĕolus, Baceolus, Bacelus Gr. Głupiec.

Bācchla, Jágodká. ein Perlein.

Bācillus, Bācillum, Koßtur/ Laſká Stecklein. *Porto meis, nullo dextram subeunte bacillo.* I, *vide Baculus.*

Bācillum furcillatum, Soßká/ Widły.

Baccario, Bacrio, onis. Winny ſtátek/ Rielna kuchenna. ein Wein geschirr.

Bācŭlus, & Bacŭlum, Kiy/ Laſká do podpieránia/ Páſtuſza laſká. ein Stab. *Praetentes baculo luminis orbus, iter.* Ovid. *syn.* Fūſtis, ſtĭpĕs, băcillus, ărūndo. *epith.* Nōdōſus, ăcclīvis, dūrus, rēctus, tĕrēs, ăgrēſtis, ăcernus, quĕrnus, fīrmus, *phr.* băcŭlo innīxus ăcĕrno. Lāſſa cŭtis tĕrĕti măle sūſtēntāta băcillo, băcŭlumquĕ tĕnens agrēſte sinistra. Trūnca mănum pīnus rĕgit, & vēſtigia firmat, *vide Palus, i.*

Bădius, Ciſáwy, Braŭnrot. (chodá.

Bădiſſo, Bădizo, *as, Gr.* Jde *1. & in* Jednos

Bætĭcātus, Rydzáwy. Rauchfarb fachl.

Baeto, is, priscum. Jde 1. Gehen.

Băhăras, B. sub Jáſnotká ziele.

Baiolus, Plaut. idem Baiulus.

Bāiŭlo, Dźwigam. Tragen. *Cerberus effusam gradiens vix baiulat alvum.* M. *syn.* Hūmĕris fĕro, dēfĕro, ēffĕro, gĕro, pōrto.

Bāiŭlus, Tragarz *Recentioribus Græcis,* Pedágog. *tr.* Laſtträger/ Träger. *Bajulus, & custos ad munera, &c.* Mant.

Bājus, Ciſáwy/ Szárłátny. Brännroth.

Bālæna, *Gr.* Wieloryb. Wallfisch. *Quanto Delphinis balæna Britannica maior.* Iuv. *epith.* Stūpēnda, ſquāmmōſa, ūndĭvăga, măgnă, prædātrix, mărīna,

mărīna, Brĭtānnĭca, văga, Nēptūnĭa. *phr.* immāni cōrpŏre cētus. Māgna sē mōle mŏvēns. Hōrrĭda pŏnti bēllŭa, īmmānis bēllŭa pŏnti. ūndas ingēnti pēctŏre sūlcāns.

Bălænata virga, *ibidem.*

Bŭlănatus, *sub* Mußkátowy.

Bălănīnum oleum, *sub* Bukiew.

Bălănīnus, *Gr.* Mußkátowy. Kastanien farb

Bălănītes, *æ, m. Gr.* Kámień przek-ognisty.

Bălănītis, *idis, Gr.* Kaßtan.

Bălans, Balantum pecudes. Owcá.

Bălănus, *Gr.* Kaßtan/ Zołądź *1. 2.* Dáktyl z Czopék. Daktelkern.

Bălănus myrepsica, *Gr.* Bukiew 2,

Balastriæ, Balaustriæ è Gr. Báláſy.

Bălātro, *onis,* Bálámut/ Páſorzyt/ Szyderz/ Smrod / *& ſub* Błoto. Nichtswehrtige Leut. *Mendici, mimæ, balatrones, & genus omne.* Hor.

Bălātus, *us,* Beczenie. Das Geblåck. *Balatu pecorum, & crebris mugitibus auras.* Virg.

Bălāuſtīnus color, Indych/ Gránátowa fárbá. Granat farbe.

Bălāuſtĭum, Gránatowych iábłek kwiát.

Bălbè, Niewyráźnie. unklårlich.

Bălbe ſignifico. Szeplunie. Stamlen.

Bălbus, Szeplun/ Záiękliwy/ Blékot. ein Stammler.

Bălbūtĭes, Szeplunienie/ Blékotánie/ Záiąkánie. Liſpelen.

Bălbūtĭo, Széplunie/ Záiąkam ſie/ Blekoce *1. 2.* Swierkoce / Mowie pieściwie. Stammlen. *Balbutii, ſcaurum pravis vultum male talis.* Hor. *ſyn.* Lingva hæsĭto, hærĕo. *phr.* Bălbas dăt ōre lŏquēlas bălbas rĕfĕrēbat pēctŏre vōces. Măle vōcēs ēxprĭmit ōre. Difficĭles dĕdit ōre sŏnos Raūcĭdŭlum quīddam bālba dē nāre lŏcūtus

Bălĕārĭca funda, machina, Procá woienna. Sturmzeug. *Epith.* Mĭnax, hōrrĭda, crŭēnta, ſæva. *phr.* Jăcĭēns lăpĭdes, īnvērtens mūros & tēcta. Māgnus bălĕāris māchĭna mūros īncŭtit, & dūrō mūnīmĭna vērbĕrat īctu.

Balenatus, lege Balanatus.

Bălīnĕæ, Łáźnia poſpolita. ein Badſtuben.

Bălīneum, Łáźnia domowa. ein haus Badſtuben.

Bălĭŏlus, Ciſáwy. Braűnrot.

Bălis, *is, Gr.* Srokroć ziéle.

Bălito, Becze Blåcken. *Balius* ciſáwy.

Băllāria, Fiołetká *1.*

Băllĭo, *onis,* Rufian. Huren Wirth.

Băllĭſta, *Gr.* Rußá woienna/ Rußá morſká. Mautbrecher. *Quam grave baliſtæ mœnia pulſet onus.* Ovid. *ſyn.* Cătăpūlta. *epith.* Tŏrta, fĕrrĕa, bēlĭca, dūra, Mārtĭa, pŏtēns, Vūlcānĭa, īmmĭtis, vălĭda, tūrrĭfrăga, Māvōrtĭa, trūx, hōrrĭbĭlis, fĕra, hōrrens, ēxĭtĭōſa, ēxĭtĭālis. *phr.* Strĭdēntes tŏrquet bălĭſta mŏlāres, ēffūndit văſtos, bălĭſta mŏlāres, atquē ĕadem īngēntis mūtāto pōndĕre tēli. Fērrātam ēxcŭtĭēn, ŏrnum mēdĭa āgmĭna rūmpit. Bălĭſtáque pōrtas sàxo cōnfrĕgit. Nec ĕnim sōlis ēxcūſſa lăcērtis Lāncĕa, ſed tēnſo bālīſtæ tūrbĭne răpta. Haud ūnum cōntēnta lătus trānsīre quĭēſcit.

Băllīſta fulminalis, centenaria, talentaria, Rußá woienna. Maűrbrecher.

Balliſtea, orum. ſub Pieśń. ein Geſang.

Băllīſtārii, Rußni ſtrzelcy. die Armbrüſter.

Băllīſtārĭum, Rußne ſchowánie/ *ſub* Rußá.

Băllīſtra, Rußá woienna.

Băllōte *es, Gr.* Szátá czarna.

Bălnĕa, *orum,* Balneæ, *arum,* Łaźnia poſpolita. Gemeine badſtuben.

Bălnĕārĭa, *orum, ſub* Łáźnia. Badſtuben.

Bălnĕāris, Balneārius, Łáźiebny. Das zum baden dienet. *O fatum optime balneariorum.* (Phal.)

Bălnĕātĭcum, Łáźiebne.

Bălnĕātor, Łáźiebnik. Ein Bader. *Qui diſtdebat balneator elixus.* (Scaz.)

Bălnĕātōrĭus, Łáźiébny. das zum bade gehört.

Bălnĕŏlum, Balneola, *orum,* Balneolæ, Łáźienká. Badſtůblein. *Balneolum Gabiis, Romæ conducere furnos.* I.

Bălnĕum, Łáźnia domowa. Ein Bad. *Redde Lupi nobis, tenebroſaque balnea Grilli* M. *ſyn.* Thērmæ. *epith.* Dulce, mūlcēns, sūdans, tĕpĭdum, grātum, jūcūndum, hūmĭdum, fērvĭdum, sālūtĭfĕrum, ămœnum, ōptātum, frīgēns, ūdum, sălūbre. *phr.* Călĭdis sūdāntĭa thērmis bălnea. Quæ de călĭdo sūlphŭre fūmat ăqua. Nĭtĭdas vărĭo, de mārmŏre thērmas ēxtrūxit. Bălnĕa pūra pĕtēbant. sē flūmĭne pūro ăblŭit. Nĭtĭdis īmmērgĭtur ūndis. Mēmbra lavātūras mānē pĕtēbat ăquās. *v. Ablno.*

Bălo, *as,* Becze. Blåcken wie ein Schaaf/ plarren. *Tantaq; fumanti ſulphure balet ovis.* Ovid.

Ovid. *phr.* Bālātum dō, ēdo, fūndo, Bālātĭbus agros īmplĕo. Bālātu caūlas replĕo, pērsŏno.

Bālsămĭnus, *Gr.* **Bálſámowy. Auß Balſam.** *Balſaminum Ierichus ſuccum qua &c.* Fill.

Bālsămum, *Gr.* **Bálſam. Balſam.** *Balſama qui ſemper, Cinnama ſemper olet.* Mārt. *epith.* Sūdāns, ſpīrāns, ŏdōrum, rĕdŏlens, grātum, ŏdōrĭfĕrum, prĕtĭōſum, pīngve, ārōmătĭcum, Īndum, ŏdōrātum, fragrāns, mīte, gĕnĭāle, sălūtāre, dūlce. *phr.* Lætos ſpīrans ŏdōres, ŏdōrāto ſtīllāntĭa bālsăma lĭgno Bālsămă Nīlĭaco sūdāntĭa cōrtĭce. Quid tĭbi ŏdōrato rĕfĕram sūdāntĭa lĭgno Bālsăma? Bālsămĕo pērfūndit ŏdōre. Pēr tōtum bālsăma tēctum ēffūdēre a.li.

Bālſămĭna, **Bálſamká. Balſenholtz.**

Bālsēmōdes caſia, **Fiſtulá 4**

Bāltĕŏlus, Baltheolus, **Pás rycerſki.**

Bāltheus, Balteus, Balteum, **Pás rycerſki/ Pendent/ Zwierzyniec 2. Kołaczowy krá-niec. ein Breiter Gürtel mit ſpangen.** *Baltheus, & tereti ſubnectit fibula gemma.* Virg. *ſyn.* Cĭngŭlum. *epith.* Pēndŭlus, dĭſcŏlor, sīgnĭfer, ſolēndēns, ēnsĭfer, sūtĭlis. *phr.* Lāto, lāltēus aūro Nōbĭlĭbus gēmmis & cōcto lūcĭdus aūro bāltēus. Bāltheo cīngĕre lūmbos, īlia, rĕlĭgāre. Tĕrĭtur qua sūtĭlis ālvo Bāltheus. Hūmĕro cum āppārŭit ālto Bāltheus, ēt nōtis fūlsērunt cĭngŭla būllis Pāllāntis pŭĕri, āllĭgāta læva fūlgēntem bāltheus ēnsem.

Bālūca, **Piaſek złoty. gold Sant.**

Bālux; *ucis, f. idem. &* **Bryłá złotá.**

B A M

Bāmbăcĭon, *Gr.* **Báwełná. Baumwolle.**

Bāmbălĭo, Bambolo, **Záiąkliwy.**

Bāmbăta, *æ, è Græca origine breve a medium; Latina forma longum.* **Przyſmák mokry.**

Bāmmum, *Gr.* **Octowy ſłatek.**

B A N

Bānchus, *Gr.* **Głowacz rybá.**

Bandum, B. ſub **Chorągiew. Cnie.**

Bānnĭtĭo, *Bannum, B. ſub* **Bánicya/ Wywołá-**

Bāphĕus, *Gr.* **Fárbierz 1. ein Färber.**

Bāphĭæ, *hæ, Gr.* **Farbiennia. die Farbe.**

Bāptæ *hi, apud Iuven. molles ſaltatores.*

Bāptes, *æ, m. Gr.* **Burſzten. Bimſtein.**

Bāptĭſma, *atis. vel* Baptiſmus, *Gr.* **Chrzeſt. Die H. Tauff.** *Victricem victos abolens Baptiſmate labem.* P. *epith.* Sānctum, sōlēnne, sălūtĭfĕrum, ſacrum, sălūbre. *phr.* Fōns, săcer. Sacrum lăvacrum. ūnda sălūtĭferi flūmĭnis, Lūſtrālis ūnda aqua, lȳmpha. ūnda tōllens crīmĭna. ūnda lăvāns prīmæ vēſtīgĭa cūlpæ. Sacræ āſpērgo lȳmphæ. Sacrātus gūrges. Rōs sălūtĭfer ūndæ, quīs ănĭmæ ſcēlus ēlŭĭtur, vĕtĕrumq; părēntum. Nōmĭne cōntrāctæ ēxcēdant cōntāgĭa lābis. Flūmĭna bāptĭſmi. Quō dēlĭcta Adæ Chrĭſtus ĭn āmne lăvat. Nōs fēcit Chrĭſti sŏbŏlem bāptĭſmătis ūnda. Vĕtĕris mūndāns vēſtĭgĭa cūlpæ.

Bāptĭzo, *Gr.* **Chrzczę. Tauffen.** *phr.* Mērgo, īmmērgo, tīngo, ablŭo, pērfundo, lăvo, āſpērgo ſacra bāptĭſmătis ūnda. ēblŭo ſacro fōnte, ſacro flūmĭne, sāncto lăvacro, lūſtrālĭbus ūndis, ſacris lȳmphis. pūris ūndis, ſacri fonte lăvacri. Pūrgāntĭbus lȳmphis ablŭēre. Tīngĕre ſacris ūndis. Sacro pērfūndĕre flūmĭne cōrpus. Sacro pūrgāre lăvacro. Sacris āſpērgĕre lȳmphis. Crēdēntes ōmnes rĕnŏvat bāptĭſmăte ſacro. Cūncti āccĭpĭunt ūndāmquĕ, aūrāmq; sălubrem. Hōſq; jŭbet ſacro dē fōnte rĕnāſci Sălūtĭfĕri bāptĭſmătis āmne nŏvātur. Pūras ănĭmas ſacra lăvacra bĕānt. Pērgite; ēt āblūtos hŏmĭnes pūrgāntĭbus ūndis. Nōmĭne sūb sāncto Pătris, nātīque lăvāre, Vīvĭfĭci părĭter cūrrānt ſpīrāmĭna flātus. Sacro lūſtrātus fōnte sălūtis. Lūſtrāli pērfūſus ăqua. Fōntĭbus īmmērſus ſacris.

Bāptĭſta, æ, m. Gr. **Chrzćiciel. Ein Tauffer.**

Bāptĭſtērium, *Gr.* **Chrzćielnicá/ Wánná/ Kapiel.**

B A R

Bărăthro, Barathrus, Barathrum, *Gr.* **Przepáść/ Zátłok. ein tieffer Ort.**

Bārba, Barbitium, **Brodá 1. Ein Bart** *Candidior poſtquam tondenti Barba cadebat.* Virg. *epith.* Īmpēxa, hīſpĭda, mōllis, fœda, sōrdĭda, rĭgĭda, cūlta sĕnīlis, cāna, cāndĭda, nīvĕa, rĕnāſcēns, hīrta, āſpēra hōrrĭda, prōlīxa, cŏmāns, lōnga, vĕnĕrānda. *phr.* Gĕnas, mālas ōrnāns, ēxōrnans, tĕgens, pīngens, Mālis, gĕnis īnsērpens ārgūmēnta vĭri īn pēctus sōrdĭda bārba cădit. Cŭi plūrima mēnto Cānĭtĭes īncūlta jăcet. Sūmmo, cădit hīſpĭda mēnto bārba. Pāſsus ĕrat mœſtam mālis īncrēſcĕre barbam. īllam mānu mūlcet prōpēxam ād pēctŏra bārbam. Bārba rĕsēcta mĭhi bĭſvē, sĕmēlve fuit, ēt părĭter mōllem mālis dēmīttĕre bārbam. Nōſco crīnes īncānăque mēnta Rōmāni-Rēgis. Jām lĭbet hīrsūtam tĭbi fālce rĕcīdĕre bārbam. Pēctŏris īndĭcĭum lĭcet hōrrĭda bārba sĕvēri præbĕat.

Bārba in acutum deſinens, **Pontá.**

Bārbălălēxis, *Gr.* **Mowá łáćinſka zła.**

Bārbăre, **Grubo 2. Bárbarzyńſko.**

Bārbărĭa, Barbaries, **Nieludzkość/ Bárbárzyńſtwo/ Grubość/ Bárbárzyńſki kray/ Grubomowność/ Okrućieńſtwo. Grimmiakeit.**

migkeit/ Tyranney. *Inter inhumanæ nomina Barbaria.* Ovid. *syn:* Crudelitas, sævitia, feritas, rusticitas, sævities, barbaries. *epith.* atrox, ferox, rabida, tyrannica, fera, furens, temeraria, minax, impia, acerba, horrida, Stygia, Tartarea inaudita, ispera. *phr.* Dissona ritu barbaries. Horrida rusticitas. *vide Crudelitas & Barbaries.*

Barbarica, *orum.* Háftowány. Scheffe.

Barbaricarius, Háftarz. ein Hefftet.

Barbaricum, Krzyk żołnierski.

Barbaricus, Cudzoziemski/ Barbarzyński. Barbarisch. *Barbarico postes auro spoliisq; superbi.* Virg.

Barbarismus, *Gr.* Słowo złe. Böses wort.

Barbarus, *Gr. substant.* Barbarzyniec.

Barbarus, *Gr. adiect.* Niélucki/ Barbarzyński/ Okrutny/ Gruby 2. Cudzoziemski/ Grubomowny. Grausam/ Grimmig. *Barbarus hic ego sum, quia non intelligor ulli.* *syn.* Crudelis, immanis, ferus, efferus, dirus, asper, atrox, ferox, immitis, trux, *vel* longinquus, externus, alienigena. *phr.* Gens dura atque aspera cultu Gensque virum truncis, et duro robore nata. Queis neque mos, neque cultus erat, is genus indocile, ac dispersum montibus aliis composuit. *vide Crudelis.*

Barbarizo, *Gr.* Barbarzyńsko mowie.

Barbatus, *Barbatulus, Barbiger,* Brodaty. Gebartet. *Si promissa facit sapientem barba Magistrum. Barbatus possit, quam capere, ...* *syn.* Barbiger. *phr.* Cui plurima mentum barba tegit. Multa tectus lanugine malas.

Barbigeræ pecudes. Kozá.

Barbitos, *hac,* Barbiton, *hoc* Barbitus, *hic.* Lutnia. eine Laut/ Harffe. (*Instrumentum Musicum, quod plectro, digito seu calamo pulsatur.*) *Non facit ad lachrymas Barbitos ulla meas.* Ovid. *syn.* Testudo, lyra, cithara, chelys. *epith.* Facilis, querula, canora, nivea, mollis, aonia, aurea, aonia, dulcis, sonora, arguta. *phr.* ad querulam docto Barbiton ore canit. *vide Cithara.*

Barbobas, *Barbita.* Mienius. ein Fisch.

Barbus, Barbo, *onis,* Barwena. ein Barb.

Barbula, Brodka.

Barca, B. sub Łodź. (Kaptur 1.

Bardaicus, bardiacus, & bardiacus cucullus,

Bardocucullus, Kaptur 1. Płaszcz. Ein Spanische Capott/ so ein Kugel hat. (*Genus vestis à militibus in castris, & in agris rusticis usitata ad cubandum.*) Gallia Santonio vestit te bardocucullo. Mart.

Bardi, Lucan. sunt Cantores Gallorum. Turneb.

Bardus, Głupi/ Tępy. *Latina vox Brodæo non Græca, ut vult Nonius.* Plumb/ ungeschickt. *syn.* Stupidus, stolidus, hebes, tardus.

Baricæ, barycephalæ, *Gr.* Báłáfy.

Baris, *idis, Gr.* Czołn.

Baro. *Carones Isidoro sunt milites mercenarij & fortes à Græco, Barones. apud Hirtium legit Pithoeus pro militibus præcipuis seu custodibus. Apud Persium eandem vocem Cornutus & Casaubon, accipit pro servis militum. Baro inquit Pithoeus hodie sonat generosum & nobilem, in Glossar. Latinogræco, marem ... & Francis. Eandem vocem legunt apud Ciceronem aliquoties & apud Persium, pro agresti, stupido, fatuo, Casaubon. Pithoeum. ubi alij legunt Varronem, vel Tertullian. Barones cum rupicibus iungit Cuiac. Deuz. sed apud Persium, A, longum esse debet ... Varro.*

Barro, *sub* Słoń. Schreyen wie ein Elephant. *syn.* Barritum edo.

Barritus, *us, idem, &* Krzyk żołnierski.

Barrus, Słoń. Ein Elephant. *syn.* Elephas. *vide Elephas.*

BAS

Basaltes, *æ, m. Gr.* Marmur żelázny máści.

Basanites, *æ, m. Gr.* Kámień probny/ Miedzierowy kámień.

Basiauda, æ, Misa spora.

Basellæ, hæ, Rzeżatry.

Basiator, *sub* Cáłowánie. ein Küsser. *Effugere non est, Lasse, basiatores.* (Scaz.)

Basilica, *Gr.* Pałac/ Ratusz/ Kościoł. Ein Königliches Hauß/ Rahthauß. *syn.* Regia Templum.

Basilice, Pańsko/ Krolewsko/ Szumno/ Pięknie. Herrlich/ Königlich.

Basilicon, *Gr.* Bázylika/ Mieszanká.

Basilicus, *Gr.* Krolewski/ Pańsecy.

Basilinda, *Gr.* Krol grá.

Basiliscus, *Gr.* Bázyliszek. ein Basilisk.

Basio, *as,* Cáłuie. Küssen.

Basis, *is, Gr.* Podstáwek/ Dno/ Brzeg/ Tá Calets 2. Fuß/ Grund. *Quoq; minus dubites stat basis orba Dea,* Ovid. *syn.* Fundamentum, fulcimentum. *epith.* Fortis, solida, ænea, perennis.

Bassa, B. Básza. ein Oberster.

Bastigiarius, B. Tragarz. ein Träger.

Basterna, Lektyká

Bat, Płáſk. ein Schlang.
Bătilla, Wkowká.
Bătillum, vel Batillus, Pátelá/ Pogrzebáczká/ Rádzilnicá/ Lopátá 1. Fáirká 2:
Batiatica, Batioca, Batiola. Czárá i.
Bătis, battis, idis, Soł bábiá ziele.
Bătis hortensiana, Szparag. Spargel.
Bătos, Gr. Płaſzczka/ Ciernie. Dorn.
Bătrăchĭon, Gr. Jáſkier.
Bătrăchītes, æ, m. Gr. Żábiniec/ & in Żába.
Bătrăchĭus lapis, Żábi kámień. ein Kretſtein
Batrachomyomachia i. ranarum & murium pugna, liber Homeri.
Bătrăchus, Gr. Żábá. ein Froſch.
Battologia, Gr. Zaiąkanie. Viel Geſwätz.
Batualia, ium, Batuatores, Szránki. Gatter.
Bătuo, is, Biię kogo/ Obiiam gębę/ Biię ſię z kim. Schlagen mit rüthen.
Bătus, ti, Korcá Sędomierſkiego polowicá/ Miádro 2, Item v. Batos.
Baūbāris, Hápác. Bellen Wiedichund.
Baūcālis, is, f. Gr. Bánieczká/ & sub Chłodzeniu ſłużący. (roſien.
Bāxĕa, æ, Trépká/ Muły/ Trzewik. Pantoffel
Bdēlium, Bdélium drzewo.
Bdēlius color, Perłowa máść. Perlen farbe

B E

Be, Bé. (lob.
Bĕāſti, Chwała Bogu/ & in Cieſzę. Gott
Bĕātē, Błogo/ Dobrze/ 1. Szczęśliwie.
Bĕātitas, Beatitudo, Szczęśćie/ Seligkeit *Beatitates influunt cunctæ in ſinum.* (Jamb.) *ſyn.* Bĕātitas, felicitas. *phr.* Bĕāta sors, vita.
Bĕātifico, Błogoſławię, Seligmachen.
Beatificus, ſub Dobroczynny. Seliger.
Bĕātus, Beatulus, Błogoſławiony/ Szczęśliwy / Nieboſzczyk. Selig. *Beatus ille, qui procul negotijs.* (Jamb. pur.) *ſyn:* Felix, fortūnātus *vide Felix*
Becario, onis, Dzbánek. ein Krūg/ Flaſche.
Bēchion, Bechium, Gr. Podbiał/ Łepiężnik.
Bee, *in* Bé. *Beelare, idem Belare.*

B E L

Bēla, *orum, ſub* Owca. ein Schaff,
Belare, vide Belo,

Bĕlĕnĭon, Gr. Wilcza kniec/ Oman.
Bēlga, Niderlánczyk. Niderländer.
Bēlgium, Niderland.
Bēloculus, Kámień biały.
Bēllāria, *orum,* Wét 1. Łákoći/ Czaczko.
Allerley Confect. *Iam bellaria adorea pluebāt.* (Phal.) *epith.* Mēllīta, laūta, mōllĭa, quæsita, āttica
Bēllātor, Waléczník. Kriegsmann. *Pygmæus parvis currit bellator in armis.* Juv. *ſyn.* Bēlliger bēllicōſus, bēllicus, bēllĭpŏtens. *phr.* Bēlli pĕrĭtus, ūtĭlis ārmis. Bēllo māgnus, præclarus, clārus, ēgrĕgĭus, sŭpērbus, tērrĭbĭlis, fōrtis, dūrus, āſper. Bēllo māgnus ēt ārmis. ārmis ēgrĕgius, īnclўtus, īnsīgnis, præſtāns, ācer. Prōmptus ād ārma. Sævis ăgitatus, īn ārmis. Fōrtia bēllo pĕctŏra. Vīvĭda dēxtĕra bēllo. īnvīctāquĕ dēxtĕra bēllo. Dēxtĕra bēllo ūtĭlis. Căput īnsŭpĕrābĭle bēllo. Gĕnus īntrāctābĭle bēllo, ācer in ārmis, ācērrimus ārmis. Mārte fĕrox ēt vinci nēſcius ārmis. Māvortius hēros, ācer ĕrat, bēllōque fĕrox ād vimquĕ părātus. Nūlli cēſsūrus īn ārmis. ārmōrum præſtāns, ănĭmīquĕ, īnsīgnis fāma & fēlīcibus ārmis. Rōbūſtus acri mīlĭtĭa pŭer. Gĕmĭnos dŭo fūlmĭna bēlli Scīpĭadas ēxpērti bēllo jŭvĕnes. Prīmus īnīre mănu, pōſtrēmus pōnĕre Mārtem. Prōdĭga gēns ănĭmæ, ſtŭdĭīſque āſpērrīma bēlli, ēffĕra quī Mārtis prælia sēmper ămat. Cūi Māvōrtĭa cōrdi bēlla Mārtēmquĕ fătīgāns ēxpērs tērrōris Achīlles. Nōn īlli quīſquam bēllo ſē cōnfĕrat hēros, nōn īlli quīſquam ſē īmpūne tŭlīſsēt ōbvĭus ārmāto, sēu cum pĕdes īrēt īn hōſtem. Seu ſpūmāntis ĕqui fōdĕret cālcārĭbus ārmos. Hōſtĭbus haud tērgo, ſēd fōrti pēctŏre nōtus. Īdem expūgnāti prīmus ſtĕtit āggĕre mūri. Prōdĭga gēns ănĭmæ, ēt prŏpĕrāre făcīllĭma mōrtem. Nēq; tērga īra dăre aut vīrtus pătĭtur. Qui ſē in bēlla sĕquantur. Præſtāntes vīrtūte lĕgit. Dŭctor fōrtīſsĭme bēllo. Cēlsĭor ō cūnctis, ūnīquĕ æquānde Cămīllo. ălĭus ſit fōrtis in ārmis, Stērnat ēt ādvērſos Mārte făvēnte dŭcēs. Nām tē nōn ălĭus bēlli tĕnet āptius ārtes. Quā dĕcĕat tūtam cāſtris prædūcĕre fōſſam. Quālĭter ādvērſos hōſti dēfīgĕre nērvos. Quēmve lŏcum dūcto mĕlĭus ſit claūdĕre vāllo; ut făcĭlīſquĕ tŭis āddĭtus ſit, ēt ārdŭus hōſti. Jām sĭmul āudācis vĕnĭunt cērtāmĭna Mārtis, ādvērſīſquĕ părānt ăcies cōncūrrĕre signis. Tūnc tĭbi nōn dēſit făcĭem cōmpōnĕre pūgnæ, ſeu ſit ōpus quādrātum, ăries cōnsīſtāt īn āgmen: Dēxtraquĕ ut lævum tĕnĕat dēxtrumq; sĭnĭſtra Mīles ēt quānquam fūndi ſē cīrcum pūlſa vĭdĕret āgmĭna; dēlēta gēntīli pūbe cātērva. Cæsōrum īmplēbat sōlus lŏca. Nēc te mīſſa sŭper jăcŭlōrum tūrba mŏrātur; Nēc quæ vīpĕrĕo tēla crŭōre mădent ſpīcŭla cum pīctis hærēnt īn căſsĭde pēnnis, pārſquĕ fēre ſcūti vūlnĕre nūlla văcat. ut prōpĭus vēnum eſt, ādmōtāque dēxtĕra

dextræ. Rēsque fēre pŏtŭit cōmĭnūs ēnse gĕri, dīcēre dĭffĭcĭle est, quid Mārs tuus ēgĕrit ĭlic. Quodquē nĕci dĕdĕris quōsq; quĭbusq; mŏdis. ēnse tŭo fāctos calcābas vĭctor ăcērvos, ĭmpŏsĭtoquē Gĕtes sŭb pĕde mŭltus ĕrat. Sūnt nōbis fōrtĭa bĕllo pĕctŏra, sunt ănĭmi, ĕt rĕbus spĕctāta jŭvĕntus. *vide Bellum gero, & Armatus.*

Bĕllātōrĭus, **Woienny.** **Kriegisch.**

Bĕllātŭlus, **Piękny/ Gálánt.**

Bĕllè, **Dobrze 1. 2. Błogo/ Pięknie/** *& sub* **Przyięmny.** **Dapferlich.**

Bĕlli, **Ná woynie. in dem Krieg.**

Bĕllĭca dĭscĭplīna, vĭrtus, **Zołnierska/ Woienna umieiętność. Kriegs-kunst.**

Bĕllĭca res, **Woyná/ Zołnierská. Krieg.**

Bĕllĭcōsè, **Wálecznie. Krigriisch.**

Bĕllĭcōsus, **Waleczny. Kriegerisch.** *Quid bellicosus Cantaber, & Scythes.* [Alcaic.] *vide Bellator,*

Bĕllĭcrĕpa *saltatio,* **Skakánie żołnierskie.**

Bĕllĭcum, **Pobudká 1. Trąbienie.**

Bĕllĭcus, Bellicrepus, **Woienny. Kriegerisch** *Bellica non dextræ convenit hasta tuæ.* Ovid. *syn.* Mārtius, Māvōrtius.

Bĕllĭfer. **Waleczny. Krieg bringend** ---- *quid belliferam communibus urunt.* **Clau.**

Bĕllĭger *idem,* & **Woienny. der Krieg führet.** *Aut fera belligeras addite in arma manus.* Ovid.

Bĕllĭgĕrātor, **Walecznik. Krieger.** *Belligeratores nutrit tellus arimaspas.* Aul. *vide Bellator.*

Bĕllĭgĕro, **Walczę. Kriegen.** *Solus ego nequeo belligerare tribus.* Text. *vide Bellum gerere.*

Bĕllĭus, Bĕllis, **Stokroć ziele.**

Bĕllĭor, **Lepszy/ Beßer/ Mächtiger.**

Bĕllĭpotens, *Bello bonus, potens, bellosus,* **Waleczny. Im Krieg mächtig.** *Bellipotens aptat rorantes sangvine cristas.* Virg.

Bĕllĭtūdo, **Piękność, Schönheit.**

Bĕllo, *as,* Bellor, *aris.* **Walczę. Kriegen.**

Bĕllŭa, **Bestyia/ Zwierz/ Zwierzę/ Wielorzb Ein wildes Thier.** *Briareus, ac bellua Lernæ,* vide *Fera.*

Bĕllŭĭnus, Bellualis, **Bestyiálski/ Zwierzęcy. Viehisch.** *Exceptus inde belluinis faucibus.* (Jamb.)

Bĕllŭātus. **Bestyialski/ Wzorzysty.**

Bĕllūlē, **Dobrze 1. Pięknie. Gutt schön.**

Bĕllum, **Woyná. Ein Krieg.** *syn.* Prælium, cĕrtāmen, cōnflĭctus, pūgna, Mārs, ārma, mĭlĭtia. *epith.* Trĭste, hōrrĭdum, crūdēle, mōrtĭfĕrum, exiti-āle, dĭscōrs, nĕfāndum, ĭnfāndum, fĕrale, ĭmmāne, ĭnfaūstum, crŭēntum: ĭrrĕquĭētum, fĕrrĕum, fōrti-atrum, fĕrvĭdum, fŭrĭbūndum, fūrĭāle, rĕdĭvīvum, tūrbātum, răpax, pērfĭdum, hōstĭle, ēfferum, sān-gvĭneum, lūctĭfĕrum, ăcērbum, lachrўmābĭle, flē-bĭle, răbĭdum, sŭpērbum, pēstĭfĕrum, lēthāle, fūnē-rĕum, rĭgĭdum, aūdax, trĕmēndum, ārmĭsŏnāns, ter-rĭbĭle, fŭrĭōsum, ĭncērtum. *phr.* Rĭgĭdi cērtāmina Mārtis. Grăva, dūrum Mārtis ŏpus. Bēlli răbies, fŭror, tūrbo, nūbes. Fērrĕa tēmpēstas. Bēllōrum fluctus, ūndæ, prŏcēllæ. Bēlli pĕrīcūla, dĭscrĭmina. Sævit ămor fērri, ēt scĕlĕrāta ĭnsānĭa bēlli. Invīsa-quĕ mātrĭbus ārma. Flēnda cŏlōnis ārma. Dūra cērtamĭna bēlli. Sævit tōto Mārs ĭmpĭus orbe. In-gēnti bēllōrum Rōma tŭmūltu mĭscētur, cōncŭtitur. atram bēllis āccērsĕrĕ mŏrtem horrĭda bēlla, ēt Ty-brim mūlto spūmāntem sāngvĭne cērno. Lassabant ăgĭles āspĕra bēlla vĭros. Frĕmŭit cum Thrācia bel-li tēmpēstas. Bēlli nūbes cum dĕtŏnet ōmnis. Bella tŏnant, tōtumq; quătit dĭscōrdĭa mūndum. Infesto nos Mārte pĕtet. Incēndāmq; ănĭmos ĭnsāni Martis ămōre. Quĭd ĭn ārma fŭrēntem ĭmpŭlĕrit pŏpŭlum, quĭd pācem ēxcŭssĕrit ōrbi. Sĭne mĭlĭtis u u Mol-lia sēcūræ pĕrăgēbant ōtĭa gēntes. ēmērsūra brevi flagrāntia bēlla per ōrbem. Dēfĭcĭunt sēpti latran-tĭbus ūndĭquĕ bēllis. Flūctŭat ōmnis Ære rĕnīden-tĕ tēllus, nec dum hōrrĭda mĭscent prælĭa, sed dubius mĕdĭis Mārs ērrat ĭn ārmis. Nūlla sălus bēllo. Con-sērtæ cāmpis ăcĭes, mūltūsq; per ārva fērvēbat Ma-vors. ēcce tĕpēntino sūrgunt horrēntia mōtu prælia. ōcўus haud rŭĕret dāmnosa in prælĭa mĭles. Non sēgnĭus āmbo Ænēas Tūrnusq; rŭūnt per prælĭa. Non Mārtĭus ūnquām ĭmpĕtus āspĕrĭor, nec ăcērbi-or ūlla per ōrbem pūgna fŭit, nec ĕnim prĕtĭo con-dūctæ gĕrēbat. Bēlla cŏhors, ădĕrant prŏprĭo qui āngvĭne vēllēnt. Quās ĭpsi ēdĭdĕrant ŏdĭōrum ex-tĭngvĕre flāmmas. Heu quāntis lŭĭmus nos trĭstia prælĭa dāmnis. Quĭs fŭit hōrrēdos prīmus qui pro-tŭlit ēnsēs? Quām fĕrus, ĕt vēre fērrĕus ĭlle fuit! Tūnc cædes hŏmĭnum gĕnĕri, tūm prælĭa nata. Tūnc brĕvĭor dīræ mōrtĭs ăpērta vĭa est. Dĭffŭgĭunt ălij nūllĭsq; tŭēntĭbus agros, ĭncūstōdĭtæ dīrĭpĭun-tur ŏpes. Quæ nĕquĕunt sēcum fērre aūt ăbdūcĕre pērdūnt: ēt crĕmat ĭnsōntes hōstĭca flāmma căsas. Squālēnt ăbdūctis ārva cŏlōnis. *vide Bellum gerere & Certamen.*

Bēllum cōnflo, facio, infero, suscito, &c, **Podnośę woynę. Krieg anfangen.**

Bēllum gēro, habeo, obeo, administro,

Walczę.

Walczę. **Krieg führen.** *ſyn.* Pūgno, cērto dīmĭco, cōnflīgo, cōngrĕdĭor. *phr.* Dēcērnĕre fērro. Lăcēſſĕre bēlla, in ārma, in fērrum tŭĕre. Bēllo cōn tēndĕre, cōncūrrĕre, glŏmĕrāre mănum bēllo. Prælĭa cōnsĕrĕre, cōmmĭttĕre, mĭſcēre. Bēlla cĭēre, mŏvēre, mănum confērre, cōmmĭttĕre, ūndĭq; cōlĭāri cŏĕunt, Mārtēmq; fătīgānt. Cæſar dum măgnus ăd āltum fūlmĭnat Euphrātem bēllo. Prīma mănu tēntēre pĕrīcŭla bēlli. ārmis cōncūrrĕre cāmpo. Sūccēdĕre pūgnæ. Tēcum tēlis cōncŭrrēre vēllet. Tēndĭt in ādvērſos cāmpo sēsē ārduus īnfērr. Nēc mŏra, nēc rĕquĭes, vāſto cērtāmĭne tēndunt. Sŏcĭis tūnc ārma căpēſſant ēdico, ēt dūra bēllum cum gēnte gĕrēndum. īrrŭimūs dēnſis ēt cīrcūmfūndĭmur ārmis. Cūm prīma mŏvēnt īn prælĭa Mārtem. Fērrĕa sāngvĭnĕa bēlla mŏvēre mūnu. ēxūltānt tēlis, ītur pēr tēla, pĕr hōſtes. Tōtis in pugnam vīrĭbus ītur. Clўpētăque tōtis āgmĭna dēnsāntur cāmpis, ārdēnt ănĭmi, pūlchrūmq; mŏri sūccūrrit ĭn ārmis. Tūrnus ĭn ārma vĭros ārmis cīrcūndătus ipsĕ ſūſcĭtat, ærātāſq; ăcĭes in prælĭa cōgit. Hi bēllum āſsĭdŭè dūcūnt cum gēnte Lătīna. Ænĕadæ fērrum pro lĭbērtāte rŭĕbant. Bēllum īngēns gĕrĕr Ităliă pŏpŭlōſq; fĕrōces. Cōntūndet īlli īnter sēsē dūri cērtāmĭna bēllī. Cōntŭlĕrant īmmīſcēntq; mănus mănĭbus pūgnāmq; lăcēſſunt. īlli āltērnāntes mūlta vī prælĭa mīſcent Ære căvo īnvādunt sŏcĭj, & nŏvă prælĭa tēntant. ōmnĭbus idem ănĭmus fōrti dēcērnĕre pūgna. Nāte Dĕa, ſi nēmo aūdet ſe crēdĕre pūgnæ. trīſtis ŭbi īnfaūſto cōmmĭttĭtur ōmĭne pūgnă. Heu quāntum īnter ſe bēllum ſi lūmĭna vītæ āttĭgĕrint, quāntas ăcĭes, ſtrāgēmquĕ cĭēbūnt una cum gēnte tot ānnos bēlla gĕro. Quæ caūſă fŭit cōnsūrgĕre in ārma Eūrōpāmq; Asĭāmq; Hīnc mŏvet Eūphrātes, īllīnc Gērmānĭa bēllum vīcīnæ rūptis īnter ſe lēgĭbus ūrbes ārma fĕrūnt: ſævit tōtis Mārs īmpĭus ārvis. Nē pŭĕri, ne tānta ănĭmis āſſvēſcĭte bēlla, Neū patrĭæ vălĭda, īn vīſcĕra vērtĭre vīres. Sīgnăq; fērre jŭvat, sŏnĭtūſq; aūdīre tŭbārum, ōptātas aūdīre tŭbas cāmpīquĕ crŭēnta Tēmpēſtāte frŭi. Clāſsĭca jamq; sŏnānt, īmpŭlit īpſa mănu pōrtas, & cārdĭne vērſo, bēlli fērrātos rūpit Sātūrnĭa pōſtes. Mārtĭus īlle æris raūcĭcănor īncrĕpat, ēt vōx aūdītur frāctos sŏnĭtus ĭmĭtāta tŭbārum. Tū pŏtes ūnănĭmes ārmāre in prælĭa fratres. Dīsjice cōmpŏsĭtam pācem, sĕrĕ crīmĭna bēlli. Haūd ălĭter Trōjānæ ăcĭēſq, Lătīnæ cōncūrrunt, hæret pĕde pes, dēnſūſq; vĭro vir. Nōn nos ŏdĭum rēgnīquĕ cŭpīdō īmpŭlit ad bēllum, prō cōnjŭge mŏvĭmus ārma. Mīſcēntur māgnīſquĕ vŏcānt clāmōrĭbus hōſtem. Mūltăq; per cæcam cōngreſſi prælĭa nŏctem cōnſerĭmus, mūltos Dănăum demīttĭmus ōrco Bēllāntem gĕmĭnis tĕnŭit te Gāllĭa lūſtris, Bēllōrum ō sŏcii, qui mīlle pĕrīcula Mārtis mēcum, ăit, ēxpērti dĕcĭmo jām vīncĭmus ānno. *Vide Bellum, Bellicoſus & Arma.*

Bēlluōſus, Zwierzá pełny/ Béſtyi pełny. Sehr wild. *Te belluoſus qui remotis.* [Iamb. Hyperc.]

Bēllus, Bellutus, Dobry 1. 2. Piękny/ Stoprzepiękná/ Gálánt. Gutt ſchön.

Bēlo, *as*, Becżę/ *& ſub* Bé. Plarren.

Bĕlŏne, *es*, Gr. Iglicá rybá, Iglá.

Belua, *idem* Bellua,

Belus, *gemma iuglandis magnitudine, vitrea ſpecie, Plin. Tecolithi ſpeciem eſſe ait Dalecamp.*

B E N

Bĕnè, Dobrze 1. 2. Bárzo/ Sporo. Recht/ wohl. *Et memorem famam qui bene fecit, habet.* Ovid.

Bĕnè cādit, cēdit, it, habet, vertit, procedit. Powodźi ſię. es gelingt gutt.

Bĕnè factum, Chwała Bogu. Gott lob.

Bĕnè habet, Dobra naſza/ Chwałá Bogu/ Dobrze ſię dźieie. es iſt uns gutt.

Bĕnè habere ætatem, Dogadzam 2.

Bĕnè mane, Ráno. Früh.

Bĕnè mereor, Dobrze czynię. Gutt thuen.

Bĕnè natus, Rodzáyny 1. Szláchćic żyzny.

Bĕnè ominatus, Szczęſny.

Bĕnè ſit, bĕnè vertat, benè verruncent hæc Szczęść ći Boże. Gott gebe glick.

Bĕnĕdicè, Dobrorzecżliwie/ Łágodnić.

Bĕnè dico, Benedico, Błogosłáwię/ Zegnam ſtoł/ Zegnam kogo/ Dobrorzeczę. Segnen *Nec tibi ceſſaret doctus benedicere lector.* Ovid. *ſyn.* Bĕnevŏlo, bĕne cŭpĭo, bĕne prĕcor, faūſta prĕcor.

Bĕnĕdīctĭo, Zegnánie 2. Błogosłáwienie.

Bĕnĕdīctĭo nuptiarum, Slub Träuung.

Bĕnĕdīctum, Dobrorzéczenie. ein gutt wort

Bĕnĕdīctus, Błogosłáwiony. Gebenedeijet

Bĕnĕdĭcus, Dobrzerzecżliwy.

Bĕnĕfăcĭo, Dobrze czynię. Recht/ wohlt und gutes thun. *Si charta ſileat, quod benefeceris.* (Aſclep.) *phr.* Mūnĕra dōno, cōnfĕro, do trĭbŭo.

Bĕnĕfāctor, Dobrodźiey. Ein Wohlthäter.

Bĕnĕfāctum, Dobrodźieyſtwo. Gutthat.

Bĕnĕficēntĭa, Dobroczynność/ Szczodrobliwość. Gutthätigkeit.

Bĕnĕficiariæ res, Mánſtwo.

Beneficiarius, *substant.* Jurgieltnik/ Man/ Beneficyant/ *& sub* Kortezyan.
Beneficiarius, *adiect.* Zasłużony/ Darmy.
Beneficiarius miles, Zolnierz wyzwolony.
Beneficium, Dobrodzieystwo/ Manstwo 1. Srzodek 2. Wina. Ein Gutthat/ Dienst. *syn.* Donum, munus, benefactum. *epith.* Gratum, magnum, magnificum, regium, pretiosum, datum, grande, amplum.
Beneficium legis, Dyspensacya/ Przywiley.
Beneficium militare, Manstwo 2.
Beneficium pono, colloco, Przysługuie się.
Beneficium principis, Przywiley.
Beneficus, Dobroczynny/ Szczodrobliwy.
Beneficus oratione, Obiecownik, Dienstbar wohlthätig. *syn:* Munificus, liberalis, largus, benignus.
Bene longus, Przydłuższym.
Bene meritus, Dobrodziey. ein Gutthater.
Bene olens, Pachnący. Wolriche d.
Beneplacitum, Vpodobanie. Wolgefallen.
Beneventum, sub Twarz wesoła.
Benevole, Łaskawie. Guttwilliglich.
Benevolens, Łaskaw. Guttwillig.
Benevolentia, Łaska/ Chęć/ Sprzyianie/ Dobrotliwość. Geneigter Wille. *syn.* Studium, amor, amica voluntas.
Benevolus, Dobrotliwy/ Przyiazny. Gutwillig. *syn.* Benevolens, amans, amicus, studiosus.
Benigne, Benigniter, Łaskawie/ Łagodnie/ Ochotnie/ Hoynie. Gutriglich.
Benigne facio, Dobrze czynię. Gutthuen.
Benignitas, Łaskawość/ Szczodrobliwość. Gutrigkeit. *Satis, superq; me benignitas tua.* (Jamb. pur.) *syn.* Bonitas, lenitas, mansvetudo, clementia. *epith.* Clemens, grata, mitis.
Benignus, Łagodny/ Szczodrobliwy/ Cierpliwy. Gütrig. --- *animum, mentemq; benignam.* Virg. *syn.* Comis, urbanus, facilis, blandus, humanus, mansvetus, lenis, mitis, placidus, bonus
Benna, æ, Woz 1.
Beo, *as,* Szczęście/ Rozweselić kogo/ Rånonizuię/ Vcieszyć/ Obdarzam.

BER

Pero, onis. lege Pero. Hero, onis.
Berula, æ, Potocznik ziele.
Beryllus, *Gr.* Beryl. Ein grüner Edelgestein. (*Gemma viridis quæ in India tantum reperitur.*) *Et solitum digito beryllon adderat ignis.* *epith.* Glaucus, inæqualis, Indus, Indicus.
Bes, besis, *m. & hic* Besis *hujus* bessis, Osm części. *sub* Części całey rzeczy *& sub* Kieliszek. Zween drittel theil eins dings.
Bes alterum, Dziesięć. Zehn.
Besalis, Osm uncyi maiący/ *sub* Części całey rzeczy. *&* Osmpalcowy.
Besses usuræ, *i. bessales sub* Lichwa.
Bestia, Zwierz/ Zwierzę. Ein Vieh Thier.
Bestialitas, Cielesność/ *ultimum* Viehheit.
Bestiarius, *adiect.* Bestyialski. Viehisch.
Bestiarius, *substant:* Zapaśnik/ Wysiekacz Bestyalnik. (lein.
Bestiola, Zwierzątko/ Bestyika. ein Thierlein.

BET

Beta, *æ,* Cwikła. Mangold. (*Herbæ genus notissimum,*) *epith:* Candida, fatua, tenera *phr.* Deprimitur folio viridis pede candida beta.
Beta, *n, gr.* Mienagorszy/ Podleyszy troche.
Betaceus, *adiect.* Cwikłany.
Betaceus, *subst:* Cwikła. Mangold.
Betizo, *as,* Słabieię. Schwach werden.
Beto, is, Idę 1. *& sub* Wracam się 1.
Betonica, Bukwica 1. *Quantitas Sereni est, &* *Honerii.* Betonien.
Betulla, Brzoza/ *si à batuo, è breve: si à beta, longum.* Birckbaum.
Betulletum, Brzezina. Bircklaub.
Betullolëum, Dziegieć. Fett/ tron.
Betulus, Piorunek. Donnerstein.
Bezoar, B. in Bezoar.

BI

Biæon vinum, *Gr.* Wino mocne.
Biarchus, *Gr. sub* Podwoiewodzy.
Bibacitas, Opilstwo. Weinsücht.
Bibax, Bibaculus, Opiły. Ein Sauffer. --- *quibus officium tentare bibaces.* Mant. *syn:* Potator. *phr.* Vini avidus. *Vide Ebrius.*
Bibasia, Opilstwo 1. Weinsüchte.
Biblia, *orum, Gr.* Biblia. Die Bibel.
Bibliographus, *Gr.* Drukarz. Ein Buchdruker.

Bibliope-

Bibliŏpōla, æ, m. & Bibliopegus, Gr. Kśięgarz 1. 2. Ein Buchhändler. *Sed qui me vendit bibliopola putat.* Mart.

Bibliŏthēca, æ, Gr. Kśiążnicá 1. Kśiążki zbierálne/ Kśięgi 1. Ein Buchkammer. *Quem mea non totum Bibliotheca capit.* Mart.

Biblus, li, Gr. Pápier 1. Pápierowe drzewko. Pápier.

Bibo, is, Piję 1. Biorę w się/ Wśiąkam/ Nábieram w się. Trincken.

Bibo ad numerum, bibo majoribus poculis, bibo more Græco, bibo optima fide, bibo pro summo. Pełnię 2. Füllen.

Bibo in orbem, Pełnię rzędem.

Bibo pro salute, Piję przę zdrowie.

Bibo suctu, Ssę 2. Säugen.

Bibo, onis, Pijánicá. ein Sauffer.

Bibōsus, Opiły. Ein guter Trincker. *vide Bibax.*

Bibŭlus, *idem,* & Biorący w się. Der gern Trinckt. *Collectum humorem bibula deducit arena.* Virg.

B I C

Bicămĕrātus, Dwupiętry.

Bicĕps, itis, *adiect. omne.* Dwogłowy/ Rozdwoiony. Zweyköpffig. *Nec in bicipiti somniasse Parnasso.* (Scaz.) *syn.* bivertex, bifrons *phr.* Jane biceps, solus qui tua terga vides.

Bicīnium, Łożko stołowe.

Bicŏlor, *adiect. omne.* Dwoistey fárby/ Pstry Zweyfarbig. *Myrtea sylva subest, bicoloribus obsita baccis.* *syn.* Gemino colore distinctus, clarus, insignis.

Bicongius, *substant.* Dwugárcowa miárá.

Bicongius, *adiect.* Dwugárcowy pijánicá.

Bicorne ferrum, Motyká. Ein Karst.

Bicornis, *adiect. Commune.* Dworogi. Zweyhörnig. *Exacuunt alij vallos furcasq; bicornes. Virg. syn.* bicorniger, gemino cornu horribilis.

Bicorpor, *Omne.* Bicorporeus, Dwoistego ciáłá/ Mießániec. Das zween Leib hat. *--- formaq; bicorporis astrum,* Mant.

Bicubitālis, Dwułokietny. Zwo elen lang.

Bidellus, B. sub Sápient.

Bidens, *adiect. Omne.* Dwoyzęby/ Dwuletni Ein zweyjährig Schaaf. *--- mactant lectas de more bidentes.* Virg. *epith.* Mitis, lanigera, candida, placida, mansueta. *Vide Ovis.*

Bidens, *subst. mascul.* Motyczká/ Widły 1. Hak dwoyzęby.

Bidens, *subst. fœmin.* Owcá. ein Schaff.

Bidental, Piorunowisko/ Piorunem uderzony. Ein vom Wetter getroffener Ort. *Triste iace lucis, evitandumq; bidental.* Pers.

Biduu Biduum, Dwá dni 2. Zwey Tag.

Biennis, *adiect. Commune.* Dwuletni 1.

Biennium, Dwie lećie/ Dwuletni czás.

B I F

Bifăriam, Dwoiáko/ Ná dwoie. In zweyerley Weiß. *Ut dispartirem obsonium hoc bifariam.* [Iamb.]

Bifer, ra, rum, *adiect.* Dwákroć rodzący. Das zweymal im Jahr Frucht trägt. *At quibus in bifero Centauri corpore sors est.* M,

Bifidatus, Bifidus, Rospádły/ Rozdwoiony. Zweyspaltig. *--- Setaq; cadunt bifidosq; relinquit.* Ovid.

Bifolium, Podkolán ziele.

Biforis *adiect. commune.* Dwuskrzydłásty 2. & *sub* Drzwi 5. Das zwo Thüren hat. *Dimidia ubi assvetis biforem dat tibia cantum.* Virg

Biformatus, Biformis, Dwoistego ciáłá/ Mießániec. 1. Zweyförmig. *--- mistumq; genus prolisq; biformis.* Virg.

Bifrons, *adiect. Omne.* Dwoygłowy/ Dwoistego ciáłá. Das zwo Stirnen/ oder zwey Angesichter hat, *Saturnusq; senex, Ianiq; bifrontis imago.* Virg.

Bifurcus, Rosocháty/ Rozdwoiony. Das zwey Spitzen hat. *Ense iacet nostro: ramum prior ille bifurcum.* Ovid.

Bīga, æ, Cug koni/ Woz 2. Ein Wagen/ daran ein paar Roß nebeneinander ziehen. *Et nox atra polum bigis subvecta tenebat.* Virg. *epit:* Cita, concita, rapida, spumans, alipes, velox. *Vide Currus.*

Bigæ cornutæ, *sub* Woł. Ein Ochse.

Bigămia, Dwoyżeństwo. der zwey Ehestand.

Bigămus, Dwoyżon. der zwey Weiber hat.

Bigārius, Woźnicá. Ein Fuhrmann.

Bigātus, *sub* Poczwórny grosz.

Bigĕmmis, *sub* Pok.
Bĭgĕner, *ris, adiect. Omne.* Dwoiſtego ćiáłá.
Bignus, Bigna, Bliźniak. ein Zwiling.
Bĭjŭge curriculum, Woz 2, Ein Wagen.
Bĭjŭges, Pará 2. Podwoyne konie.
Bĭjŭgi, *absolutè.* Woz 1. ein Karn/Wagen.
Bĭjŭgi equi, Podwoyne konie/ Pará 2.
Bĭjŭgis, Bijugus, Woźnik. Zweyſpännig.
--- Martis equi biiuges & magni currus Achillis. Virg. *Interea biiugis infert ſe Leucagus albis.* Virg.

BIL

Bĭlanx, Szale. Schüſſelwag.
Bilbit, Bełkoce/ Glekoce 1.
Bilem vomere, *Prover.* Brzydzę ſię. Ekelen. (dig.
Bĭlībra, *æ*, Bilibre, *is*, Dwá funty. zwey Pfun-
Bĭlībris, *hic, hæc.* Dwáfuntowy. Zweypfün-dig. *Nolo mihi ponas rhombum, nullumve bilibrem.* M.
Bĭlībris nummus, *sub* Siedm pieniążkow.
Bĭlingvis, Nieſzczery/ Dwá ięzyki umieiący. Zweyzüngig. *--- Timet ambiguam, Tyrioſq; bilingves.* Virg. *ſyn.* Gĕmĭno hōrrens cūſpĭde lingvæ, *vel* mĕndax.
Bĭlis, Kolerá/ Gniew 2. Die Gall/ Zorn. *Bili tumet, Nerio iam ſeptima conditur uxor.* Perſ. *ſyn.* Īra, īrăcūndia. *epith.* Difficĭlis, ămāra, măſcŭla, ārdēſcēns, flāvă, ātra, īnīqua, pĕrūrēns, crŏcĕa fĕrox, răpĭda, ăcūta, īrăcūnda. *vide Ira.*
Bĭlis atra, Meláńkolija. Melancholey.
Bĭlis ſuffuſio, Zołta choroba. gelbSucht.
Bĭlĭōſus, Kolerycżny. Zohrenmüthig.
Bĭlix, *icis, adiect. Omne.* Wzorzyſty. Ein doppel Panzer. *Lancea conſequitur, rumpitq; infixa bilicem.* Virg.
Bĭlūſtris, *Comm.* Dźieśiećioletni. Zehenjährig. *Pergama cum caderent, bello ſuper alta biluſtri.* Ovid. *ſyn.* Dĕcēnnis. *phr.* Pēr dŭo lūſtra mănēns.
Bĭlychnis lucerna, *sub* Lámpowy noſek.

BIM

Bĭmăris, *adiect. Comm.* Miedzymorſki. Ein Erdreich zwiſchen zweyen Meer ligend. *Quaq; urbes aliæ bimari clauduntur ab iſthmo.* S. *Phr.* Īnter bīna lŏcātus æquŏra. *vide Iſthmus.*
Bĭmātus, *us*, Dwuletni czás.
Bĭmāter, Dwie Mátki máiący. Der 2. Mütter hat. *--- Satumq; iterum, ſolumq; bimatrem.* Ovid.
Bĭmēmbris, *hic, hæc*, Dwoiſtego ćiáłá/ Mieſzániec. 1. Das zweyfache Glieder hat. *Pertulerit, tu nubigenas, inBicte, bimembres.* Virg.
Bĭmēnſis, *Bimeſtris*, Dwumieśiecżny. Von zweyen Monaten. *Extaq; de porca cruda bimeſtre tenet.* Ovid.
Bīmus, Bimulus, Dwuletni 1. Zweyjährig. *Tum Bitulus bima curBans iam cornua fronte.* Virg. *ſyn.* Dŭos ānnōs nātus.
Bīni, Dwá/ Po dwu. Zwey und zwey. *Procula bina noBo ſpumantia lacte quotannis.* Virg. *phr.* Gĕmĭnus, duplex.
Bīnio, *onis*, Tuz/ ein Tucend.
Binŏctium, Dwie nocy. Zwey Nacht.
Binūminis, Binomius, Dwoiáko zwány. Der zwey Nahmen hat. *Stat vetus urbs, ripæ vicina binominis iſtri.* Ovid. *ſyn.* Gĕmĭno dē nōmĭne dĭctus, āppēllātus.
Biŏthānătus, *Gr.* Zábity. Erſchlagen.

BIP

Bĭpālium, Motycżká. ein Karſt.
Bĭpālmus, Dwudłonny/ Dwupiędźiſty.
Bĭpărtio, Bipartior, Dwoię 1. Zwey Theil.
Bĭpărtīto, Dwoiáko 1. 2. Zweytheilig.
Bĭpătens, Trzeytrzyſty/ Dwuſkrzydłáſty/ ó in Drzwi 5. An zweyen Orten offen. *-- portis alij bipatentibus adſunt.* Virg.
Bĭpĕdæ, Łokietnice/ Poſadzka 1. (ſtopny.
Bĭpĕdālis, Bipedaneus, & Bipedanus Dwu-
Bĭpĕdum impuriſsimus, nequiſsimus, Niecnotliwy. Schändlich.
Bĭpēnnis, *adiect.* Obośiecżny/ Dwuſkrzydłáſty. Das zwey Flügel hat. *ſyn.* Dŭābus pēnnis īnſtrūctus, mūnītus.
Bĭpēnnis, *ſubſtant.* Siekierá obośiecżna/ Hálábart. Ein Hellepard. *Duris ut ilex tonſa Bipennibus.* (Alcaic.) *ſyn.* Sĕcūris. *epith.* Vălĭda, ſæva, dūra fūlgens, ærāta, vūlnĭfĭca, fĕrrĕa, cruenta, lĕthĭfĕra rĭgĭda, mĭnax, nĕfāndă. *phr.* Fērro sŏnat ācta bĭpēnni Frāxĭnus. īlle īnter prīmos cōrrēpta dūra bĭpēnni Līmĭna pērrūmpit, pōſtēſquĕ ā cārdine vĕllit. *vide Securis.*
Bĭpēnnĭfer, Hálábartnik. Der ein Hellepard trägt. *Ecce furens contra ſua fata bipennifer arcas.* Ovid. *phr.* Sĕcūri ārmātus, īnſtrūctus, mūnītus

Bipartior, idem Bipartior.
Bipes, edis, Dwunogi. *Ausonius, es corripit,* Zweyfüssig. *Adjuncto bigeḷum, curru metitur equorum.* Virg. *phr.* Gemino pede nixus, innixus.
Bipensilis, *sub.* Klepze 1. Feyerklüft.
Bipinella, Sowia strzala ziele.
Biremis, Nawa 11. ein Schiff mit zwey Riemen. *Sic memorat geminaq, legit de classe biremes.* Virg. *syn.* Navis, *vide* Navis.
Biretum, B. Biter.
Birota, Woz o dwu kolách.
Birotum vehiculum, Kára. ein Karre.
Birotus, O dwu kolách. mit zwey Rädern.

B I S

Bis, Dwákroć. Zweymahl. *(anceps est, melius tamen corripitur.) Hic tibi bis estas, bis fue[r]it Hyems.* Ovid. Tum bis ad occasum, bis se convertit ad ortum. Ovid.
Bis centum, Dwieście, Zwey hundert mahl.
Bis deni, Dwádzieścia. Zwantzig mahl.
Bis quinque, Dziesięć. Zehen mahl.
Bis seni, Dwánaście/ Zweiff mahl.
Bis tanto, bis tantum, Dwoy nasob.
Bisaccium, Biesági, ein Knapsack.
Bis coctus panis, Biskokt., Zwiebacken.
Bisellium, Bisellium, Zedel. ein Sessel.
Biserus, Rozdwoiony. Zerspalten.
Bisextilis, Bisextus, Przestepny rok. ein Schalt jahr.
Bislingva, Jágodá listna.
Bison, *ontis, Gr.* Zubr. Ein Büffel. *(animal sicut bos.) epith.* ferus, turpis, villosus.
Bispellio, Szálbierz/ Grubarz. ein Liegner.
Bistarda, Drop. ein Drapgans.
Bistorta, Wężownik z. ein Slangen träger.
Bisulcus, Rozdwoiony / Rosocháty / Kopyt rozdwoionych. Zweygespalten/ gespitzt. *Pulsat eumq, solum pede pulsavere bisulco.* Ov.
Bisultor, Mściciel. ein Rächer.
Bithymum, Miod przásny.
Bitiensis, Biegun. 1. ein Landstreicher.
Bito, *is, & as, priscum.* Jde 1. *& sub* Wracam sie 1. Gehen/ Zu ruck kehren.
Bitortile, *auriplices, sub* Obrazek. ein bild.
Bitumen, Kley 1. Juden-Leim / Pech. *Et fragiles incende bitumine lauros.* Virg. *epith.* atrum pingve, tenax, tentum, liquidum fumans, Semiramium, nigrum. *phr.* Tenax gravida manat tellure bitumen.
Bituminatus, Klejony. Gepicht.
Bitumineus, Klejowy. Von solchem Leim. *Sive bituminee rapiunt incendia vires.* Ovid.
Bitumino, Kleię. Pichen/ Bleistern.
Bivertex mons, Sidon, *Dicoryphos*, Dwuwierzchowa gorá. Zweyköpffig. *Delius insurgit, summaq, bivertiris umbra.* St. *syn.* Biceps.
Bivira, Wdowá. ein Witwe.
Bivium, Rozstánie drog. Wegscheide. *Et tuus in bivio distineatur amor.* Ovid. *epith.* anceps dubium, sectum, scissum. *phr.* iter ambiguum, anceps, ambiguos pandens semita calles. Se partes via scindit in ambas. Locum insidiis conspeximus ipsi. Qui patet in bivio portæ quæ proxima ponto. *Virg.*
Bivius, Dwoydrogi/ Rozdwoiony.

B L A

Blacculus, Glupiec. ein unsinniger Man.
Blacteros, Bécze/ *Bladum B.* Zboze 1.
Blæsitas, Szépłunienie. Stamelheit.
Blæsus, *Gr.* Szépłun/ Krzywonogi.
Blande, Łágodnie. Lieblich.
Blandicellus, Blandiculus, Łágodniuchny. Schmeichlend/ liebelend. *Secum blandiculæ venustulaeque.* [Phal.]
Blandiloquus, Blandiloquens, Blandiloquentulus, Blandidicus, Łágodn omowny. Freundlich/ Liebkosend. *Blandiloquis olim capta est sermonibus Eva.* Ar.
Blandiloquentia, Łágodnomowność
Blandimentum, Pobłażánie/ Łázenie/ Przyłudá/ Błagániu służąca rzecz/ Łagodzeniu służąca rzecz. Schmeichlung. -- *Cur blandimenta, precesque.* Ovid. *vide Blanditiæ.*
Blandior, Pobłażam/ Pochlebuię/ Łechcę. Lubo iest. Liebkosen/ Smeichlen. *Mentiris tanoq, tibi blandiris honore.* M. *phr* Blandisonis dictis mulceo, delinio, capto, fallo. *&c. Adulor.*
Blanditer, Blanditim, Łágodnie.
Blanditia, Blandities, Blanditiæ, *hæ,* Łágodność/ Pieszczotá / Pobłażánie. Schmeicherey. *Mistaq, blanditiis puerilibus oscula junxit.* Ovid. *syn.* illecebræ, lenocinia, blandimenta, *epith.*

epith. dolosæ, mellitæ, teneræ, muliebres, subdolæ, loquaces, uxoriæ, materna fictæ. phr. Bysina verba. Dulcia verba. Aures mulcentia verba, blandæ voces. Mitissima verba. Blanda dicta. Mellitæ voces. di syllaba corripitur apud Poetas contra naturam suæ originis.

Blanditus, ūs, Pobłażánie. Liebkosung/ Freundlichkeit. Blanditiaq; fluant per mea colla rosæ. Prop.

Blandus, Blandulus, Łágodny/ Łáskáwy.

Blapsigonia, Gr. sub Poronienie 1.

Blasphemia, Gr. Bluźnierstwo. Lästerung. Non tulit alterius capiti blasphemia monstri. P.

Blasphemo, Gr. Bluźnię. Lästeren. Blasphemat Dominum Gens. &c. Prud.

Blasphemus, Gr. Bluźnierca. Ein Lästerer.

Blateæ, sub Błoto. Koth.

Blatero, as, Blekocę 2. Bałamucę/ Smiegocę/ Plotę 2. & sub Wielblad. Schwätzen. Audit cum magno blaterás clamore, furisque. Hor.

Blatero, onis, Bałamut/ Plotká 2. Swiegot Mowcá. Ein Schwätzer. epith. Clamosus ineptus.

Blatio, is, Plotę 2. Blato, is, idem. Swätzen.

Blatta, æ, Mol/ Jedwabnicá 1. Szárlat 4. Kielki morskie. ein Schabe motte.

Blattaria, Knafliczká ziele.

Blattarius, Molow pełny.

Blatteus, Szorłátny. Scharlaschisch.

Blatteum, vel blattium pallium, & blattea, subst. Szárłatna száta.

Blattio, is, Plotę 2. Swätzen.

Blavus, Modroblady. Liechtblau.

Blax, cis, Gr. Nikczemnik/ Głupiec.

Blechum, Gr. Poley 1.

Blennus, Gr. Głupiec/ Smárkacz.

Blepharo, Gr. Brwisty.

Bliteus, Bliteolus, Głupiec. Nikczemnik.

Blitum, Gr. Zmindá ziele.

BO

Boa, è Græco. Ocietklość/ Odrá/ Wołowa chorobá/ Wąż wielki/ Rufá.

Boa, hæ, Ospice. Blattern.

Boalia, ium, & orum, Wołow gonitwá/ Wołownia. Rinderung des Viehes.

Boarius, Wołowy. Ein Ochsenmarck. Araq; mugitu sancite boaria longo, Prop.

Bocas, æ, m. Gr. Wołok rybá/ Cielę morskie. Ein Meer Kalb.

Bodones, B. sub Kopiec. ein Eyter.

Boemus, Czech. Ein Bömak.

Boia, æ, Kuná żelázna/ Pánná 7. Wiesy.

Boiari, hi, B. sub Bojárzyn.

BOL

Bolbitum, Gr. Gnoy 2. Mist.

Bolchon, n. Gr. Bdelium.

Boleon, onis, m. Gr. Gnojewisko.

Boletare, is, Misá spora/ Rydzowy stáček.

Bolettarium, Rydzowy stáček.

Boleter, eris m. Gr. Oso do łowienia ryb.

Boletus, Gr. Rydz. ein Pfifferling.

Bolis, idis, Gr. Ołowianká żeglarská.

Bolitum, n. Gr. Gnoy 2. der Mist.

Bolonæ, hæ, è Græco, Rybne łatki.

Bolonæ, hi, & Bolones, è Græco, Kosolowych ryb przekupień.

Bolus, Gr. Kasek/ Kes 2. Sztuká 2.

Bolus, Gr. Rzucenie kostki / Zárzucenie

Bolus Armenia, Rubryká 2. (Sieči

BOM

Bombarda, B. Muszkiet/ & in Dział. Ein Büx/ Feur-Rohr. epith. Bellica, Martia, phr. æs cavum, ignivomum. Canna vulnifica. Ferream glandem igne vomens. Vix muris toleranda lues. Lethiferam eructans non casto vulnere sphæram. Ingenti fulmine muros concutit ignivomo pilus ab ære globus. Æris longa cavi series circumstat, ore centeno, centum ructans in mœnia sphæras. Sphæras queis aditus clausam pateant in urbem. V. Tormentum.

Bombax, Gr. A. J.

Bombilo, as, Beczę. Brummen wie die Immen. Bombilat ore legens munera mellis apes. Ovid.

Bombitatio, Beczenie. Das Brummen.

Bombizatio Fest. corr. Bombitatio.

Bombus, m. gr. Beczenie pszczoł/ Trąb dźwięk. Thon einer Trommetten. epith. Gravis, raucisonans, somnifer, resonans, tumidus, raucus, surdus, confusus, terrificus, horrisonus. phr. Machina terrifico, cum fulminat ænea bombo. Stimulatque tonitrua bombus.

Bombyces, hi Gr. Pomoty.

Bomby-

Bombycias, æ, gr: *sub* Trzćiná.
Bombycina, *orum*, Gr: Jedwábnicá ßátá.
Bombycinum, Jedwab. Seiden.
Bombycinus. Gr. Jedwábny. Auß Seiden gemacht. *Delicias, & panniculus bombycinus urit.* Iuv.
Bombyx, *ycis, hic* Jedwábnicá 1. Osá. Seidenwurm, *Nec si qua arabio lucet bombyce puella.* P. *syn.* Vermis indicus, *epith*; Lanifer, indicus, lanivomus, artifer, ingeniosus, industrius, opifer. *phr.* Vermis lanifex lanivomus. Qui fila tenacia. Serum ore vomunt. effundunt quæsita per ævum stamina, ditis opes uteri. Ducunt, edunt nitidum depectore filum.
Bombyx, *hæc*, Jedwábnicá ßata.
Bomonicæ, *gr: sub* Biczowánie.

BON

Bona, *orum*, Dobra máyetnosć. Güter/ Reichthum. *syn.* opes, divitiæ, fortunæ. *epith*: blanda, placida, fugacia, fragilia. *v. Divitiæ.*
Bona cum venia, Z łáſką. aus Gunst.
Bona dies, Dobry dźień. Ein gutten tag.
Bona fœmina, Dobra żoná/ *in* Marká. ein guttes Weib.
Bona fide, Szczerze / Wiernie / Prawdziwie/ Sumnieniem dobrym.
Bona fortuna, Nike.
Bona gratia, Z łáſką.
Bona mala, Wszystko.
Bona obvenientia, Spadek 2.
Bona prædia, Rekoymia dobra.
Bona salute, *sub* Wdobry czás.
Bona verba, Nie ták srogo.
Bona sus, Zubr ein Büffell.
Boni consulo, Zá dobre mam.
Bonis avibus, *Prov.* Szczęśliwie.
Bonis rebus, Zá Szczęśćia.
Bono modo, Przystoynie.
Bonitas, Dobroć / Zyznosć. Gütigkeit / Frömmigkeit. *Cecropium superas qui bonitate senem.* Mart. *syn.* Probitas, *epith.* Sancta, pia, mitis, dulcis, demens, amabilis, humana, candida, innocua, nativa, innata.
Bonitarius, B. *sub* Pan własny.
Bonum, *nomen.* Dobro/ Pożytek/ Srzodek.
Bonum, *Interiectio*, By ćie. Wan du.
Bonum factum, Sluß/ Dobra náßá/ Tochłop/ Grzeczy 1.
Bonum ingenij, bonum ingenium, Przyntoc
Bonum mane, Dobry dźień 2. Gutten Mor
Bonum sit, Szczesć Boże. Gen.
Bonus, Dobry 1. 2. Łáſkáw. Gutt/ fromm *Nec bonus Eurysteon prælato invidit honori.* Virg. *syn*: Justus, probus, rectus, integer. *phr.* Fallere nescius, amans æqui, Æqui cultor. Vitio carens. Recti custos, imitator honesti. integer vitæ scelerisque purus, expers doli. Quo non est justior alter.
Boo, *as*, Boo, *is*, Beczę/ Wołam 1. Ryczę. Brüllen als ein Ochs. *syn.* Reboo, mugio.
Boops, *pis*, Gr. Wolok ryba.
Bootes, *æ*, *m.* Gr. Pogániacz.

BOR

Borea gemma, Turkus.
Boreas, *æ*, *m.* Gr. Wiátr pulnocnemu poboczny ku wschodowi. Der Nordwind. -- -- *Aut Boreæ penetrabile frigus adurat.* Virg. *syn* aquilo, *epith.* Frigidus, gelidus, sævus, horrifer, præceps, rapidus, Scythicus, hybernus, crudelis, insanus sæviens, stridulus, volucer, violentus, minax, immitis, ferox, nivosus, procellosus, nimbosus, caspius, turgidus, sonorus, arcticus, acerbus. *vide Aquilo.*
Boreus, Gr. Pulnocny. Mitternächtig. -- -- *Peragenda sub axe Boreo est.* Ovid.
Borith. *Hierem.* 2. *est herba fullorum. Malach.* 3.
Borrago, *inis*, Borak. Boretsch.
Borussus, Prusak.
Borysthenes, *è Græco*, Niepr.

BOS

Bos, *bovis*, *m.* Wol. Ochs. *Qua bos ex homine est, ex bove facta Dea.* Ovid. *syn.* Taurus, juvencus, *epith.* Validus, tardus, piger, tumidus, hirsutus, laborifer, saginatus, opimus, obesus, arator, ruricola; ferus. *phr.* Cornu fronte minax. Docilis terram proscindere aratro. Fortis arat valido rusticus, arva bove. Cultor agri. Boum gemitu nemus omne remugit.
Bos, *fœmina*, *f.* Krowá. Eine Kuhe. *syn.* Vitula, juvenca, vacca. *epith*: Gravida, formosa, pingvis, fæda, prægnans. *vide Vacca.*
Bos luca, Słoń/ ein Elephant.
Bos sylvestris, Bawol. ein Büffel.
Boscas, *adis*, Boschis, *idis*, Gr. Cyránká.
Bosphoranus, Bosphorius, *sub* Morze ćiásne *Plaudentes stupere Bosphorani.* (Phal.)

Bosphorus, Bosporus, Gr. Morze ciasne.
Bostar, aris, Wolownia.
Bostryches, hi Gr. Kedziot. haar Locken.
Bostrychites, æ, m. Gr. sub Kamień niezgorzysty.

B O T

Botanismus, Gr. Plewidło.
Botaurus è Græco Bak 1.
Botellus, Botulus, Kiełbása/ ein Bratwurst
Botularius, Kiełbásnik.
Botrytis cadmia, Miedziáne odmioty/ Tucya
Botrus, ri, Botryon, onis, m. Gr. Grono. Ein Traub. vide Vva.
Botrys, yos, f. Gr. Mołownik/ Bożybyt ziele.
Botrytes, æ, m. Gr. Gronisty kámień.

B O V

Bova, idem Boa.
Bovatim, Po wołowsku.
Bovile inusitatum, sub Chlew. ein Kuhstall *vide stabulum.*
Bovillus, Wołowy.
Bovinator, Ociągáiacy się/ Szálbierz.
Bovinor, aris, Ociągam się/ Rozwieram gębę/ Szczypię 2. Sich Saumen.
Bovo, as, Beczę/ Ryczę. Prillen/ Plarren.
Box, ocis, Gr. Wołok ryba.

B R A

Brabeutes, æ, m. Gr. Igrzysk sprawcá.
Brabium, vel Braviũ Gr. Podárek zwycięski. Ehrenkräntzlein. *Solus bravij duplicis.* (Iamb. Dim.) *syn.* Certaminis, palæstræ præmium.
Brabyla, æ, Gr. Sliwá leśna.
Brabyla, orum, Gr. Dámásceny.
Bracca, æ, Szátá kosmáta/ Szubá.
Braccæ, hæ. Vbránie. Hosen/ Bruch. *epith* Laxæ, fluxæ, tumidæ, tumentes. *phr.* Pellibus et laxis arcent mala frigora braccis.
Braccæ laxæ, Pludry. Hosen/ Büchsen.
Braccarius, Krawiec. Ein Schneider.
Braccha, Bracha, Szubá/ Szátá kosmáta.
Brachæ, Szátawáry/ Vbránie.
Brachia, orum, Rogi. Die Arme. *Illi inter se se magna vi brachia tollunt.* Virg. *syn.* Lacerti ulnæ. *epith.* Candida, lactea, candentia, pulchra, formosa, venusta, arma, amica. *phr.* Intentaque brachia remis. Brachia collo injicit. Submittitque graves humeros, & fortia laxat brachia. Contendit telum diversaque brachia ducens. Ostendit latos humeros, alternaque jactat brachia protendens & verberat ictibus auras. Illi inter sese multa vi brachia tollunt in numerum, et dum pila valent fortia torquere lacerti, ocyus abducto torquens hastile lacerto.
Brachiale, is, Mánelá/ Nárámiennik/ Rękaw przegub. Armgezierd/ Armband.
Brachialis, Bárkowy.
Brachiatus, Rosochaty. Zerlegt.
Brachio molli, levi, Niedbále.
Brachiolum, *sub* Bárk. ein Ärmlein. *Mittat brachiolum teres &c.* Cat.
Brachionarium, Nárámiennik 1.
Brachium, Bárk/ Rosocha/ Odnoga morska/ Wylewki/ Pierwá. Wał 1.
Brachium arboris, Gáłąź/ Gáłąskả.
Brachium polypi, *sub* Czászki. ein Schale.
Brachycatalecticus versus, cui desunt duæ syllabæ. Servius.
Brachycatalectus, cui deest unus pes. Diomed.
Brachylogia, Gr. Krotkomowność.
Brachysyllabus pes, idem Diomedi qui Tribrachys.
Bractea, æ, Blachá 2. Ein Metallen/ Blat. *Ilice sic leni crepitabat bractea vento.* Virg. *syn.* Aurea, argentea, splendens, micans.
Bractea ventorum index, Wietrznik.
Bractearius, Bracteator, Blacharz. Ein Goldschlager.
Bracteatus, Błaszkowány/ Powierzchní. Mit Blech bedeckt. *phr.* Bracteis ornatus, fulgens, micans, corruscans.
Bracteola, Blachá 2. Blättlein aus Metall. *Neptuni, qui bracteolam de Castore ducat.* Juv.
Bradypus, Gr. Drop. ein Dropgans.
Branca ursina, Barszcz. Bärenklau.
Brachiæ, hæ, Gr. Oskrzele.
Brassica, Kápustá 1. 3. 4. 5. 6. Kohl Rapis. *Me notat & junco brassica vincta levi.* Prop.
Brassica canina, Bażánkả ziele.
Brassica sylvestris, Brzostiew polna.
Brateras aries, sub Báran 1. & Becze.
Brathy, yos, n. Gr. Sábiná 1.
Brechmasis, is. Gr. *sub* Pieprz. Pfeffer.
Brephotrophion, Gr. Szpital dzieci/ Dzieciecy. Ein Weysenhaus.

Brĕves *subst.* Księgi pámietne/ Spisek.
Brĕvi, Wkrotce/ Krotko/ Troche. In kur tzem/ bald. *syn* Mōx, mŏdo, jam jam, brĕvi tempŏre.
Brĕvia, *ium*, Brod/ Miálkość/ *(Vadosá loca in mari, navibus invidiosa.)* *Phr.* in brĕvia et sўrtes urget.
Brĕviarium, Spisek/ Sumowánie/ Skrocenie/ Dziennik/ & *sub* Brewiarz/ Dyurnal.
Brĕviarius, Krotki. Kurtz.
Brĕviculus, Księgi pámietne/ Spisek.
Brĕvilŏquens, Krotkomowny. Kurtz redend.
Brĕvilŏquentia, Krotkomowność/ Mowá krotká. ein Kurtzered.
Brĕvio, *as*, Skracam. Abkürtzen. *syn.* abbrĕvio, contrăho.
Brĕvis, *adiect.* Krotki/ Miálki. Kurtz. *Tytire dum redeo, brevis est via, pasce capellas.* Virg. *syn.* Părvus, pŭsillus, ĕxĭgŭus, ăngŭstus, cŏntractus, nŏn lŏngus, cŏncīsus *phr.* Brĕvĭbus ăgĕre. Paucis ĕxpĕdīre. Nŏn te lŏngo sermŏne mŏrabor. Paucis mŭlta rĕfert. Mŭlti plăcĕnt brĕvĭtāte lŏquendi. Quid mŏror in părvis? ănĭmus mājŏrĭbus instat.
Brĕvis, *m. subst.* Księgi pámietne/ Spisek.
Brĕvitas, Krotkość/ Miálkość. Kürtze. *Non licet hic vita de brevitate queri.* Mart.
Brĕviter, Brevibus, Krotko. Kürtzlich. *... atq; modus breviter sit naribus uncis.* M. *syn.* ĕxĭgŭe, ăngŭste, cŏncīse, brĕvi.

B R I

Briăreus, *eos, ei, Gr.* Dziewiesiol.
Brisa, *æ,* Wytłoczyny. Lämpfel. *Brisare est uvam exprimere Cornut. ad Persium: i. brisam facere. Eandem vocem aliqui legunt in Afranij versu apud Nonium loco vocis brasire, & interpretantur consumere. Brusire è Græco legit Iunius & Henric. Stephanus pro consumere.*
Britannia, Angielska ziemiá. Engelland. *(vide Anglia.) Dicitur & nostros cantare Britannia versus.* M.
Britannica, Wezownik 3.

B R O

Brŏccus, Zebáty 1. Wárgáty.
Brŏchitas, Wyglodánie. Aushüngerung.
Brŏchon, Bdelium.
Brŏchus, Brocus, Bronchus, Broncus. & Brocis dentibus, Zebáty. 1.
Brŏmus, *m. Gr.* Owies. Der Haber.

Brŏnchŏcēle, *es, Gr.* Gárdlá spuchnienie/ *in* Wole 1.
Brŏnchus. *Gr.* Wárgáty/ Zebáty.
Brŏntēum, *Gr.* Bęben 2. ein Hörrpaucke.
Brŏntia, *æ, Gr.* Piorunek. ein Donner stein
Brūchus. *Gr.* Szárańcza/ & *sub* Gąsiennicá. ein Käfer. *Aut populator edit gemmantia gemina bruchus.* Pr.
Brūma, Zimá/ Rok. Im Winter der kürtze Tag deß Jahrs. *Bruma novi prima est, veterisq; novissima Solis.* Ovid. *syn.* Hўĕms, *epith* intrāctābĭlis, frĭgĭda, gĕlĭda, cāna, nĭmbōsa, mădēns, rĭgĭda, glăcĭālis, ălgĭda, rĭgens: intŏlĕrābĭlis, ălba, ĭnĭqua, Dĕcĕmbrālis. *vide Hyems.*
Brūmalis. Zimny 2. Winterächtig. *Quale solet sylvis brumali frigore viscum.* Hor.
Brūscum, Fladet. ein Maser.
Brūta, *al.* Brute, *es, an* Sábiná.
Brūtia, Smolá 5. Pech.
Brūtiarius, Podwodnik.
Brūtus, Niećzuły 1. Tępy/ Niemy/ Muniá. Unvernünfftig *Quo bruta tellus, & vaga flumina.* [Alcaic]
Bryă, *æ, Gr.* Támáryszek.
Bryon, *n. Gr.* Chmiel/ Mech/ Porost/ Rzesá
Bryŏnia, *Gr* Támáryszek/ Rodzeniec.
Bryŏnia alba, Przestęp biały.
Bryŏnia nigra, Przestęp czarny.
Brytum, *n. G.* Piwo 1. Bier.

B U

Bu particula auget in Compositis, ut Bupes. Bulimia Fest.
Bua vox puerorum potum poscentium. Napoy/ item v. Nápełniam/ Pápu. *Item in* Ampulká

B U B

Būbălia, *orum, Gr.* Mánela.
Būbălinus, Báwołowy.
Būbălis, *idis, Gr.* Báwolicá. ein Büflin.
Būbălus, *Gr.* Báwoł. ein Büffel.
Bubbatio. Plin. l. 34. c. 14. corrigit Hermol. ex vet. Codice, & scribit Bullatio.
Būbĕtij ludi, Wołow gonitwá.
Būbīle, Chlew/ Wołownia. Rinderstall. *vide Bovile.*
Būbilo, Huczy sowá/ & *in* Sowá 2.
Būbino, Plugáwię. Garstig.

Būbo,

Būbo, *hi*, Bąkam. 1,
Būbo, *onis*, *m*, & *f*. Sowá leśna, Ein Nachteul. *epith*. trĕpidus, fœdus, īgnavus, prŏfanus, Stўgius, raūcus, dāmnōſus, infēlix, dīrus, lūctĭfer, mœſtus, nōctĭcănus, quĕrŭlus, raūcĭſonus, triſtis. *phr*. Nōctis ăvis vŏlucris prænuntia fāti. Triſte cănēns. Vēntūri nūntia lūctus. Ignāvus būbo, dīrum mōrtālibus ōmēn Viſus fērāli cārmine būbo. Sæpĕ quĕri, & lōngas in flētum dūcĕre vōcēs. Triſtia mīlle lŏcis Stўgius dĕdit ŏmina būbo. Sēdit in ădvērſo nōctūrnus cūlmine būbo Fūnĕrĕōquĕ sŏnos ēdĭdit ōre grăves. Pallădis āles. Lūctus prænūntius āles. Qui diræ mōrtis nūntius ēſsĕ sŏlet, Hūmāno gĕnĕri triſtia fāta cănens. Quid tŏties gĕmuit nōſtris fĕra nōctŭa tēctis? *vide Noctua*.
Būbōnes, *hi*, *gr*. Dymienice.
Būbōnium, *gr*. Gwiazdeczki ziele.
Būbōnŏcēle, *es*, *Gr*. Wydźćie chorobá.
Būbsĕqua, *æ*, *m*. Pogániácz/ Wołowiec.
Būbula, Wołowiná. (Woły páść.
Būbŭlcĭto, *as*, Būbūlcĭtor, *aris*, Páść bydło.
Būbūlcus, Pogániácz/ Wołowiec. Rühhirt. *Venit & upilio. tardi venêre bubili*. Virg. *syn*. Armēntārius, paſtor, *epith*. īgnāvus, tardus, lābōrĭfer, hīrſūtus, pānnōſus, sōrdĭdus, Infēlix. *phr*. Bōum, ārmēnti cūſtōs, măgiſter, păſtor.
Būbŭlo, *as*, Huczy sowá.
Būbŭlus, Wołowy. Rinderen. *Meus iſte sanguis verus eſt, non bubulus*. [Iamb.]

B U C

Būcārdia, *Gr*. Turkus/ Serdecznik kámień.
Būcæda, *æ*. *m*, Smáganiec/ & *in* Rzeźnik.
Būcca, Gębá 1. Res 2. Die Hôle der Backen oder deß Munds. *epith*. Tūmens, tūmida, rūbens, tūrgēns, tūmĕfacta. *phr*. Tōllere tūrgēntes būccas, ēt grāndia vērba būccīſquē tūmēntibus haūrit. *vide Os*.
Būccĕa, Buccella, Res/ Sztuczká. ein Bis.
Būccĕllarius, Kiryśnik 1 & *in* Ciurowie/ & Pasożyt/ Picownik.
Būccĕllatum, Biſkokt. Zwiebacken.
Būccĭna, Trąba 1. 2. & Pław; Trommete *Et grabis obſtreperet modulatis buccina nerbis*. L. *syn*. Tūba, cōrnu, lĭtŭus. *epith*. dīra, mĕtūĕnda, rĕsŏna. *vide Tuba*.
Būccĭnātor, Trębácz. Horn-oder Poſaunenblaſer.

Būcĉino, Trąbię 1. Dukam 1.
Būccĭnum, Trąbá 2. Pław 5. Szárłat fárbá.
Būccis fluentibus homo, Gębá.
Būcco, *onis*, Gębá 3. Głupiec/ Chełpliwy.
Būccŭla, Gąbká. ein Mündlein.
Būccŭlæ, *hæ*, Pucki/ Policzki.
Būccŭlārius, Płatnerz.
Būccŭlēntus, Gębá. der Mund.
Būcēntes, *æ*, *m*. *Gr*. Gzik. Roſmik.
Būcēntrum, *Gr*. Pogániacz. Roſtreiber.
Būcĕphălus, *i. bovis caput, nomen equi Alexandri Magni*, *Item* Orzech wodny. Deß Alexandri M. Pferd, *syn*. ĕquus Ālēxāndri. *vide Equus*.
Būcĕras, *atos*, *n*. *gr*. Boża trawka.
Būcērda, Gnoy wołowy/ *sub* Gnoy 2.
Būcĕrius, Bucerus, *gr*. Rogáty. Das Ochſen Hörner hat, *Buceriaq; greges, ſub eodem tegmine cœli*. Lucr. *Lanigeroſq; greges, armentaque bucera pabit*. Ovid.
Būcērum pecus, Woł. ein Ochſe.
Būcētum, Páſtwiſko. das Weyden.
Būchianos, *Gr*. *in* Trąbá.
Bucida, *idem Bucæda*.
Bucina, *ut aliqui ſcribunt*, *idem Buccina*.
Bucitum, *idem Bucetum*.
Būcŏlica, *orum*, *gr*: Skotopaſki.
Būcŏlicus, *gr*: Páſtuſzy. Der die Rinder hütet. *Bucolicis juvenis luſerat ante modis*. Ovid. *syn*: Paſtōrālis, āgrēſtis, rūſticus.
Būcŏlicon panaces, Pának.
Būcranum, Bucranion, *gr*. Wyżlin 2.
Būcŭla, Jáłowicá. Būcŭlus, Ciołak.
Būfo, Żábá ziemna. ein Krott. *Inventuſq; cavis bufo, & quæ plurima terræ*. Virg. *epith*. Nŏcŭus, cœnōſus, tūmĭdus, fædus, fœtĭdus, vĕnēnōſus, tūrgĭdus; tūrpis, hŏrrĭdus lēthĭfer, tūmĕfactus, pālūſtris.
Būglōſſum, agreſte; Wołowy ięzyk,
Būglōſſus, *f*. *gr*. Wołowy ięzyk.
Būgon, *onis*, *m*. *gr*. Pszczołá. Ein Biene.
Būgōnia, *gr*. Pszczelnik 2. ein Bienſtock.

B U L

Būlăpătgum, *gr*: Szczaw kobyli.
Būlbācĕus, Członkowáty/ Głowiáſty.

Bulbine, es, gr. Sniedek 2.
Bulbulus. Członek 3. Głowa.
Bulbus, gr. Członek Sniedek 1. 2. Głowka Korzeń okrągły. Wilder Knoblauch. *syn.* allium, *epith.* Salax, candidus.
Bulbus vomitorius; Psia cebula.
Bule, es, gr. Radá 3. Der Rath.
Buleuta, æ, m. gr. Rayca. Ein Rathsherr.
Buleuterium, gr. Radziecki dom.
Bulga, Mießek pieniężny/ Sumki/ Torba/ Żywot niewieści/ Błona 4.
Bulimia, Bulimos, gr. m. Apetyt 4.
Bulla, Bąbel/ Cetka/ Pukiel 1. Nośzenie drogie/ & in Bratnal.
Bulla aurea, Zaponka.
Bulla dignissimus, Dzieciuch.
Bullatæ nugæ, Mowa nadęta.
Bullatio, Bąbelistość.
Bullatus, Nadęty/ Bąbelisty/ Puklami osadzony/ Cetkami ozdobiony. Hoch/ Prächtig. *Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi nugis.* Pers.
Bullio, is, Kipię. Sieden. *syn.* ebullio, ferveo.
Bullire desiit, Odkipiało.
Bullitus, us, Kipienie. Aufwerffung.
Bullo, as, Bąbele się czynią/ Pienię się/ Wzwieram. Aufwerffen.
Bullula, Bąbelek. ein kleinem Knöpflein.

B U M

Bumastos, ti, f. gr. Jagoda winna spora.
Bumelia, æ, gr. Jesion. Ein Eschbaum.
Bunias, adis, gr. Rzepa podługowata.
Bunium, gr. Rzepnik. Rübe Samen.
Buo, is, Napełniam. Anfüllen.
Bupæs, Gr. Dziecię 2. ein kind/ Jung.
Buphonia. gr. *sub* Wołow gonitwa.
Buphthalmum, gr. Nogietek.
Buphthalmus, gr. Rozchodnik wielki/ Wołowe oko ziele. Gansblumen.
Buphonon, gr. Pastudnik ziele.
Bupleuron, gr. Aminek. Kraut.
Buprestis, is, f. gr. Pastudnik robak.

B U R

Bura. Nasad. *Burdicus*, Muł 1.
Burdo. Muł 1 Źrzebię/ Żmudźinek.
Burgus è gr. Burgimagistri B. Zamek.
Burichus, gr. Żmudzinek. Ein Zwerg.
Buris. Nasad. *Ursino* Bura & Buris, Klek/ Rozcia. ein Pflugkrümme. *In burim, & curbiformam accipit ulmus aratri.* Virg.
Burranica potio, Burranicum vas, Słodycz
Burrhinon, gr. Wężlin ziele. (nie.
Burrio, is, pro Bullio; Sypie się 2. Szmer czy
Burrus, è gr. Lisowaty/ Rumiany.
Bursa, in Gloss. est Cloaca. sed non est vox latina. Græca etiam Byrsa, (à qua videri potest ducta bursa) corium sonat non crumenam
Bursa pastoris, Taśnik ziele.

B U S

Buselinon, gr. *sub* Piotrußka. Petersilien
Busequa, æ, m. Wołowiec/ Pogániácz.
Bustar, aris, n. Wołownia/ Zglißcze.
Bustirapus, Niecnotliwy/ Grobowiec.
Bustrophe. es, gr. Uwrot.
Bustuarius, adiect. Grobowy/ Pogrzebowy. Zum Grabgehörig.
Bustuarius, subst. Wysiekácz. Fechter bey den Grabern. *Admittit inter bustuarias mœchas.* (Scaz.)
Bustum, Zglißcze/ Pogorzelisko/ Grob. Ein Grab. *Regis Decerni terreno ex aggere bustum.* Virg. *syn.* Sepulchrum, tumulus, pyra, rogus. *epith.* Horrificum, inhonorum, cavum, dirum, saxeum, mutum, miserabile. *phr.* Mors gravis à templis, in cava busta trahet, exanimem busto condit odorifero. *vide Sepulchrum.*
Busycon, gr. Figa 6. ein Feig.

B U T

Buteo, Jastrząb/ an Kania ein Raub vogel
Buthysia, gr. Bicie bydła.
Butio, onis, Bąk. Löffel gans.
Butomon, gr. Rzeżączka.
Butomos, gr. Wilcze bobki ziele.
Butorius, B. *sub* Bąk. Löffel gans.
Buttio, is, Bąkam. Mürmeln.
Buttis, gr. Radź.
Buttubata, Bayki. Nichtswerttige dinge.
Butyrum, gr. Másło/ y *Valgius corripuit, & Græci hoc y anceps.* Butter. *Qui lacte, casoque sibi butyro.* (Scaz.) *Lac niveum, butyrumq; novum*

novum cum melle comedit. Sid. *epith.* Mŏlle, pĭnguĕ, nŏvum, ŏdōrum, liquĭdŭm, liquēns, flāvēns.
Būxans, Buxosus, Bukſpanowey farby.
Būxētum, Bukſpanowy ogrodek. Burſwald *Lacus ad Europes tepidæ buxeta recurrit.* Mart.
Būxēus, Buxifer, Bukſpanowy/ Zołtą choroba cierpiący. Burbaumin.
Būxus, Buxum, *gr.* Bukſpan 1. 2. Burbaum. *Fluctuat hic denso crispata cacumine buxus* Cl. *Et densum folijs buxum, fragilesq; myricæ.* Ov. *epith.* Crīspāta, vīrēns, pāllens, tōnsilis, pāllĭda crīspa vĭrĭdis. Aĕrĕcȳnthĭa, flāva, frōndens, frōndōsa, ŏPēca, īncūlta. *phr.* Flūctŭat hic denso crīspāta cācūmĭne būxus. Flāvāque pērpetŭo būxus honore vĭret. *pro fistula.* *V. Fistula.* *Pro pectine, V. Pecten.*
Byne, *es, gr.* Słod/ Maltz.
Byrrhus, *gr.* Szátá zwierzchnia.
Byrsa, *gr.* Skorá 5.
Byssina verba, Słowá łágodne.
Byssus, Byssinum, *gr.* Bisior/ Płotno cienkie. Der allerköſtlichſte Leinwat. *ſyn.* Lĭnum. *epith.* Tĕnŭis, cānēns, ālbus, cāndĭdus, nĭtēns, tĕxĭlis, tĕres.
Byturus, Robacy winney máćice.
Byzantium, Carogrod. Conſtantinopel.

C A

Căbāla, *Cabaliſtæ, ſub* Piſmo táiemne.
Căbălārius, Koniuch.
Căbāllātio, Roſtruchárſtwo.
Căbāllīna, Szkápiná.
Căbāllīnus, Szkápi. Zu einem Roß gehörig. *Nec fonte labra proluit caballino,* (Scaz.)
Căbāllio, *onis,* Konik morſki.
Căbāllus, Szkápá. Ein Roß/ Pferd oder Hengſt. *ſyn:* ĕquus, quadrŭpes, sŏnĭpēs. *epith.* Pĭger, vŏlŭcer, sŭpērbus, *vide Equus.*
Căbus, Gr. Trzykwartowa miárá.
Căcăbo, *as, ſub* Kuropárwá. ein Gaxeu.
Căcăbŭlus, Gárnuſzek. ein Keslichen.
Căcăbus, *Gr.* Gárniec *i. 2. non* Kachel. ein Keſſel. *Alborum calicum, atq; cacaborum.* (Phal.)
Căcālia, *Gr.* Miłosna ziele.
Căcāre, *è Gr.* Kákáć/ Wyproźniáć ſię.
Căcātūrio, *is,* Na dwor mi ſię wielki chce.

Cacabata ædificia. B. Paulin. *i. instar ollæ denigrata. Hrydnia,* Czarna izba. *Cacabaceus,* Tertulian *i. instar ollæ bullientis.*
Cacimphăton, Cacephaton, *Gr.* Mowá plugáwa. ein unzüchtige rede.
Căchĕctes, *æ, m.* Cachectos, Cachectus, *Gr.* Niezdrow/ Bładý/ Cerę złą máiący. Ungeſünd.
Căchēxia, *Gr.* Cérá zła.
Cachinnabilis, Smiechowi podległy.
Căchīnnātio, Smiech. 2. Das Gelächer.
Căchīnno, *onis,* Smieſzek.
Căchīnno, *as,* Cachinnor, *aris,* Smieie ſię zbytnie. Uberlaut lachen. *Fiat uti ritu tremulo concussa cahinnent.* Lucr. *ſyn.* ŏbgānnĭo, *ridĕo. phr.* Căchĭnnis āppĕto, lăcĕro, tŏrquĕo, tŏllĕre rīsum, ingĕmĭnāre căchĭnnos. Sŭspēndĕre nāso, ēffūso căchīnno excĭpĕre. *V. Rideo, & Derideo.*
Căchinnum ſuſtulit, *ſub* Rozśmiáć ſię.
Căchīnnus, Smiech zbytni. Groß Gelächter. *Ingeminant tremulos naso crispante cachinnos.* P. *ſyn.* Rīsus, lŏcus, gānnītus. *epith.* Lætus, pĕtŭlāns, trĕmŭlus, ărgūtus, tĕner, mŏllĭcŭlus, sŭbsānnāns, mŏrdax, rĭgĭdus. *Vide Risus.*
Căchla, *Gr.* Wołowe oko ziele.
Cachrys, *ys, yos, gr.* Kwſa/ *& ſub* Rozmáryn.
Căcŏchymĭa *gr.* Wilgotnośći zbytek.
Căcŏdæmon, *Gr.* Czárt/ *& ſub* Smrod. Der böſe Geiſt. --- *Videas cacodemona, nigris.* Text. *Vide Dæmon.*

Căcoēthes, *is, n. gr.* Nałog zły Káncer. Ein böſe Gewonheit. *ſyn.* Prāvus mos. *Scribendi cacoethes, & ægro in corde ſenescit.* Juv.
Căcŏphăton, *gr. ſub* Mowá plugáwa.
Căcŏstŏmăchos, *vel us, gr.* Zołądká choregi Nieſtráwny.
Cacosyntheton, i. mala compositio dictionum. Lucill. *Quintill. Servi. Figura grammatica.*
Cacotechnia i. mala ars. Pravitas artis. *Quintil.*
Căcŏzēlia, *gr.* Náśládowánie glupie.
Căcŏzēlus, *gr.* Náśládowcá glupi.
Căctos, *vel* Cactus, *gr.* Kárćiof.
Cacubalum, Plin. *corr:* Cucubalum.
Căcŭla, *hic,* Giérmek. ein Troßbub.
Caculatus, us, ibidem.

Căcūmen,

Căcūmen, **Wierzch. 1. Gipffel/ Spitz** *Nunc herbæ ruptâ tellure cacumina tollunt.* Ovid. *ſyn:* Cūlmen, vērtex, ăpex, fāſtīgĭum. *epith:* ūmbrōſum mōntānum, ăcūtum, frōndōſum, nīmbōſum, ſāxōſum, vĭrĭdans, ārduum, āĕrĭum, rāmōſum, ăpērtum, ſŭpērbum, frōndĭferum, ĭnhōſpĭtum, vĭrēns, ſtĕrĭle, ĭnāccēſſum, ſcŏpŭlōſum, dēclīve, āvĭum. *phr.* Sūmmi fāſtīgĭa mōntis, Prærūpti nīmbōſa căcūmĭna ſāxi. Sūmmi fāſtīgĭa cūlmĭnis. Sūmmus ăpex. Sāxa mĭnāntĭa cœlō, Frōndōſo vērtĭce mōntes cōnſpĭcui. ālpīni mōntōſa căcūmĭna dōrſi. Ardŭa tūrrĭgeræ ſūrgēnt in cūlmĭna rīpæ. Extruit īngēntes ſŭblīmi cūlmĭne ſēdēs. Amittunt rāmōſa căcūmĭna frōndem. Præceps per acuta căcūmĭna vādit. Aĕrēum nĭvĕi mōntis lĭquĕre cacūmen. ăb ēxcēlſo mĕdĭtētur vērtĭce ſāltus. Vērtĭce cēlſo cānus ăpex. *vide Altus.*

Căcūmen arboris, **Látorośl 1.**

Căcūmĭnātus, **Ronczáty** *1.* **Szpiczáſty.**

Căcūmĭno, *as,* **Zákonczam. Zuſpitzen.** *Dat ſpatium collo, ſummaſq́ cacuminat aures.* Ovid. *ſyn* ăcŭo, ăcūmĭno.

Cădāver, **Trup/ Ciáło 4. Ein todter Cörper/ Aas.** *In ſtabulis turpi dilapſa cadavera tabo.* Virg. *epith.* infōrme mœſtum, tetrum, tūrpe, dēfōrme, mĭsĕrābile, ēxāngue, fœdum, gĕlĭdum, crŭēntum, flēbĭle, trānsfōſſum, frīgĭdum, frīgēns, pāllĭdum, pāllēns, hōrrēndum. *phr.* ārtus, ĭnānes, ēxāngues, ēxănĭmes. Cōrpus vīta ſpŏlĭatum Mūtum ēt ſine ſānguĭne cōrpus. Jăcet ingens littŏre trūncus. āvūlſumq; hŭmĕris caput, & ſine nomine cōrpus. Trūncus vītāq; ănĭmāque ſŏlūtus. Dēfūnctāquĕ cōrpŏra vīta. ēxănĭmum cōrpus. Spŏlĭatum lūmĭne cōrpus, cōrpus ĭnāne.

Cădāver capulare, **Zgrzybiáły. Zimlich alter**

Cădāvĕrōſa facies, **Trupia twarz.**

Cădāvĕrōſus, **Błády/ Nábrzmiáły/ Szpetny**

Cădīſcus, *gr.* **Wotowa ſkrzyneczká.**

Cădit, **Powodźi ſię/ Trafia ſię/ Przyſtoi. Doſtáło mi ſię. Es trifft Sich.**

Cădit in ſenſum videndi, cadit ſub aſpectum, ſub ſenſum, **Widomy/ Dotkliwy.**

Cădīvus, **Padáiący. Hinfällig.** *v. Caducus.*

Cădmĭa, *gr.* **Tucyia/ Mośiężne ábo Miedźiáne żużelé/ Kámień miedźiány.**

Cādmītes, *æ, m, gr, ſub* **Skorupiáſty.**

Cādo, *is,* **Vpadam 1. 2. 9. Padam** *1. 5.* **Spadam** *1. 2.* **Powalam ſię/ Opada 2. Západam Przepadam/ Przypada 1. Wpadam 1. Záchodzę 9.** *&* *ſub* **Vpadłá. Fallen.** *Multa renaſcentur, quæ nunc cecidere, cadentque.* H. *ſyn.* Dēcĭdo, cōncĭdo, ēxcĭdo, prōcĭdo, lābor, dēlābor, cōllābor, rŭo, cōrrŭo, præcĭpĭto, prōcūmbo. *phr.* Pĕnĭtūſq; vădis īllīſa recūmbit. Cum sŏnĭtu trăhit. Rŭit de vērtĭce præceps. in tērrām tōtus rŭit. Vōlvĭtur in căput. Lābĭtur in præceps, ab āncĭpĭti dēlāpſus cūlmĭne mōntis, præcĭpĭtēſque cădunt. Cōllāpſa rŭunt immānia, mēmbra. Cætēra nē sĭmĭli cădĕrent lăbĕfācta rŭina. Cēlsæ grăvĭōre cāsu Dēcĭdunt tūrres. ipsĕ grăvis, grăvĭtērquĕ ad tērram pōndĕre vāſto cōncĭdit. In măre lāſsātis vŏlucris văga dēcĭdit ālis, ipſa ſuo quōndam pōndĕre trācta rŭunt Jāmquĕ dŏmus, plŭvĭa rīmam făcĭēnte dĕhīſcit, ac vĕlŭti mōntis ſāxum de vērtĭce præceps. Cum rŭit ēvūlſum vēnto, ſeu tūrbĭdus imber. Prōluit, aut ānnis sōlvit, sūblæpſa vĕtūſtas. Cum dŏmus ingēnti sŭbĭto mea lāpſa rŭina cōncĭdit, in dŏmĭni prōcŭbŭitquĕ căput. *Pro mori. vide Morior.*

Cădo cauſa, fōrmŭla, **Vtracam ſpráwę.**

Cadūca bona, hæreditas, **Káduk máietność**

Cădūcārĭum jus, **Káduk práwo.**

Cădūcārĭus, *adiect.* **Kádukowy. Erbfellig**

Cădūcārĭus, *ſubſt.* **Káduk biorący.**

Cadūceātor, **Poſeł 2. Ein Friedbott.**

Cădūcēum, Caduceus, **Láſká poſelſka. Ein Herold-Stab.** *epith.* Pācĭficus, fēlix, fauſtus, pācĭfer.

Cădūcĭfer, **Poſeł 2. Ein Friedbott.** *Hinc ſe ſuſtulerat paribus caducifer alis. v. Mercurius,*

Cădūcĭter, **Prętko. Behend.**

Cădūcum, **Káduk máietność. Erbfellig.**

Cădūcum mali pumici. **Gránatowych iáblek kwiát. Granat äpfelblütt.**

Cădūcus, **Nietrwáły/ Vpadku bliſki/ Słáby/ Káduk ćierpiący/ Błákuiący/ Vpádły. Hinfällig.** *Vidi ego labentes acies, & tela caduca.* Prop. *ſyn.* Frăgĭlis, infirmus, lăbāns, pĕrĭtūrus, flūxus, dēbĭlis, *vel* cădens lābēns.

Cădūcus morbus, **Káduk chorobá.**

Cădūrcum, **Prześćieradło/ Námiotek/ Táſt/ Pośćiel/ Kołdrá. ein Krämet deck.**

Cădus, *Gr.* **Báryłá/ Bánia** *1.* **Miára, Rocá Sędomierſkiego połowicá/** *an* **Kadź? Ein Weinfaß.** *Vina bonus quæ deinde Cadis onerârat Aceſtes.* Virg. *ſyn.* Dōlĭum. *epith.* Pĭcātus vĕtŭlus, frăgĭlis, nĭvĕus, nĭger, fūmōſus, fălērnus, ilignus. *phr.* Lyæum sērvāns. Spūmāntĭa Băccho, Pōcŭla in Vātĭcānis cōndĭta vīnā cădis. Flāvāquĕ dē rubro prōmĕre mēlla cădo. Mōllĭaquĕ īlignis vīna rĕpōſta cădis, ēſt ter vāppa cădo nūper dīffuſa pĭcāto.

Cădus salsamentarius, Sledziowká.
Cadytas, æ, m. Gr. Kánia przedzá.
Cæcatus, Slepy z przodku. Verblindt.
Cæcias, æ, m. Gr. Wiátr wschodniemu poboczny ná polnocy.
Cæcigenus, Slepy od národzenia. Blind gebohren. *Nam cum Cæcigeni, solis qui lumina nunquam.* Lucr.
Cæcilia, æ, f. Wąż ślépy.
Cæcitas, Slépotá/ Záślepienie. Blindheit *In cæcitate corporis mente intuens.* [Iamb.]
Cæco, *as*, cæcitatem infero, consciſco, Oślepiam. Blind machen. *syn.* excæco, obcæco. *phr.* Lūmĭna, ŏcŭlos fŏdĕre, effŏdĕre, ērŭĕre ērĭpĕre. Dĭgĭtos in lūmĭna cōndĕre. Mănu lūmina haurīre; ŏcŭlos, *vel* lūmĭna gĕnis expellĕre, sedĭbus sŭis ērŭere. Lūmĭna perpĕtŭa nōcte damnare. Lūmen ădĭmĕre, ērĭpĕre. Lūce prīvāre, ōrbāre. Rādīce ăb īma fūnditus ēvūlsos sĭmul ēvōlvit ōrbes. ŏcŭlōrum ōrbes ūnguĭbus, *vel* fērro effŏdere. Lūmen trānsvērbĕrat ēnse. et părĭar fossis lūmen ăbīre gĕnis.
Cæco dies reluxit, Przeyrzał ślepy.
Cæcubum, Wino przednie. *Cæcuba vina ferens, alcon Chium maris expers.* Hor.
Cæcūlto, *as.* Niédoyrzę. Übelsehen.
Cæcŭlus, Slép. Blinkende augen.
Cæcus, Slépy *1, 2.* Niéwidomy *1.* Skryty *1.* Niérozmyślny/ Niéznáiomy. Blind. *syn.* obcæcātus, excæcātus. *phr.* Lūmĭnis expērs. Lūmĭne cassus. Perpĕtua nōcte damnātus. Ætērna nōcte, æternis tenebris, ætērna cālīgĭne ŏcŭlos rectus. Lūmĭnĭbus, vīsu ōrbus, *vel* vĭdŭatus. Trīstem trăhens sīne lūmĭne vītam. Lūce prīvatus. Rāptis, effossis lūmĭnĭbus, ŏcŭlis prīvatus, orbātus, captus. Cui lūmen adēmptum. Rāptis lūmĭnĭbus rĕpĕnte cæcus. Vītam perpĕtŭa sub nōcte trahens. Lūmĭne captus. Lūce cărent ŏcŭli ĭnānes lūmĭnis orbes. Trĕpĭdūlq; mĭnistro. Prætentat băcŭlo lūmĭnis ōrbus iter. Sōlis qui lūmĭna nunquam āspexit. Cūjus lūmĭna lūcis ĕgent. Quīque ŏcŭlis caruit. Stāt lūmĭne rāpto. Sī tu quŏq; lūmĭnis hūjus ōrbus, ait hĕres.
Cæcūtio, *is*, Niédoyrzę. Vbel sehen. *Cæcutire etiam, quoniam per munera acutum.* B.

C Æ D

Cædes *is*, Zaboy *1.* Rąbánie *2.* Siekániná *2.* Gárdło *2.* Todschlag/ Mordthat. *Tunc cædes hominum generi tunc prælia nata.* T. *syn.* Clādes, strāges, fūnĕra. *epith.* Sæva, dīra, fŭrĭālis, dūra, mĭseranda, fĕralis, īnfausta lēthĭfĕra, fūnesta, īmprŏba, īnsāna, atrōx, hōrrifica, crūdēlis, mĭsĕra, atra, lūctŭōsa, flēbĭlis, trīstis, hōstilis, rĕpĕntina, effĕra, vĭŏlēnta. *phr.* Īnfēlix cædit vĭolēnta cæde pĕrēmptos. Læsa cruentābat tūrpi cōnvĭvia cæde. Crūda vĭrum cædes flūmĭnis īnstat. Plēna fĕræ cædis, plēna crŭōris ĕrant. *v.* *Occisio, Strages.*
Cædo, *is*, Biję *4.* Zábijam *1.* Siekę *1. 2.* Rąbam. Biję bydło/ Biję rzez/ Wybijam *10.* Záćinam/ Ofiáruię/ Łamię kámień/ Rozbijam ná częśći. Schlagen/ Tödten. --- *quod nulla ceciderat ætas.* Ovid. *syn.* Vērbĕro, pĕrcŭtĭo, fĕrĭo, *vel* ōccīdo, īntērfĭcĭo, īntĕrĭmo, pĕrĭmo, nĕco. *phr.* ēnsem pēctŏre cōndo, rĕcōndo. Dēmītto in īlĭa fērrum. Tēlis, hāsta, ărūndĭne cōnfīgo, trānsfŏdĭo. Mūcrōnem sānguĭne tīngo. Trānsădĭgo cōstas, & cāndĭda pēctŏra rūmpo. Mănu pērcurrĕre, pūlsāre, fūndĕre. *Manibus* īnsĕqui. Plāgis fœdāre. Vērbĕra dăre, fērre. Tērga, lătus scīndĕre, nŏtāre. Sīc tĭbi de fŭrĭis scīndat lătus ūna flăgēllo. Qui mea crūdēli lăcĕravit vērbĕre tērga. Nūnc dēxtra īngĕmĭnans īctus, nunc ille sĭnīstra. *v.* *Occido, Verbero.*
Cædŭus, Rębny/ Odrastáiący.

C Æ L

Cæl. pro Cælum Apocope. Niebo *1.*
Cælāmen, Ryćie. Die Kunst des Außstechens/ Außgrabens. --- *neque enim clypei cælamina novit.* Ovid.
Cælator Snicerz. Ein Außstecher. *Sit mihi præterea curvus cælator, & alter.* Iuv.
Cælātus, Ryty. Außgegraben/ Außgestochen *Cælatus ferro, tristesq; ex arbore diræ.* Virg. *syn* Scūlptus. *phr.* Ære effictus, expressus. Sīgnis asper.
Cælatūra, Ryćie. *1. 2.* Snicerstwo.
Cælēbs, *substant:* Bezżeniec/ Nie mężáty/ Wdowiec.
Cælebs, *ibis*, *adiect. omne.* Bezżeński/ Niepłodny. Che-loß/ ledig. *Nil ait esse prius melius, non cælibe vita.* Hor. *syn.* īnnūptus, īnnūbus. *phr.* Cōnjŭgis expērs, nescius, īgnarus. Cāstrum sērvans īntācto cōrpŏre flōrem. Vīrgĭnĭtatis amōrem īntĕmĕrāta cŏlit. Vīrgo īgnāta vĭri. Tædæ non nōta jŭgālis. Cōntēmpto mūnĕre Phœbi īnnūba pērmănĕo. Cīrcum pŭĕri īnnūptæque pŭellæ sacra cănunt. *vide Castus.*
Cœlēstes, Niébieścy/ Swięty. die Heiligen
Cælēstis, Niebieśki. Himmlisch. *Tanta ne animis cælestibus iræ?* Virg. *syn.* Æthĕrĕus, āĕrĭus, sȳdĕrĕus, sŭpĕrus.

Cœle-

Cælestis vis, Influencya.

Cœli, *hi*, Niebiosá/ Niebo 1, Der Himel.

Cælia, æ, Piwo 1. Das Bier.

Cælibaris, Bezżeński.

Cælibatus, Bezżeństwo. Der unverheyrathete Stand.

Cælicola, Swięty/ Ein Heiliger.

Cælicolæ, hi. Niebieścy. Die heiligen Himmelsbürger. *Nulla super nubes convivia cælicolarum.* Juv. *syn.* Cœlites, Cœlestes, Superi, Divi, Beati. *phr.* Qui cœlestes aulas, superas domos, cœli tecta incolunt. Cœlituum cohors, cætus. Cives olympi, Ætherei proceres, Cœli cives. Divorum, *seu* Divum. Gens addita cœlo. Siderei chori. illustris animæ, quas purior accipit æther. aligeri proceres, æthereos inter proceres sanctumque senatum Qui pedibus nubes et sidera calcant.

Cælifer, Niebonośny. Der den Himmel trägt. *Extra anni solisq; vias, ubi cælifer Atlas.* Virg.

Cælimodiæ, hæ sub Obrzod.

Cælispex. Niebowidz.

Cœlites, *hi*, Niebiescy/ *& sub* Swięty/ Niebieski. Die Himmlischen. *Non ita cœlitibus visum est, &c.* Ovid. *syn.* Cœlicolæ, Superi. *v.* *Cælicolæ.*

Cœlitus, Z niebá. Vom Himmel herab. *Cælitus inseritur, si quis modo &c.* E. *syn.* Cœlo, *vel* divinitus.

Cælo, *as*, Ryię 2. Außgraben/ Außstechen. *syn.* Sculpo, incido. *phr.* Ære fingo, exprimo; Auro, lapide, ligno effingo. Cœlataque in auro, Fortia facta virum.

Cœlum, *plur. hi cœli*, Niebo 1. 2. Podniebienie/ Strop/ Sklep/ Wysokość/ Kráiná/ Powietrze. Der Himmel. *syn.* Æther, sidera, astra, æthera, aura, axis, polus, olympus, *epith.* profundum, nitidum, stellans, magnum, pluvium, liquidum, convexum, ignifferum, cæruleum, coloratum, splendidum, flammigerum, refulgens, stellatum, pictum, variabile, beatum, incurvum, pulchrum, rutilum, obliquum, serenum, immensum, coruscum, gemmeum, recurvum, versatile, nimbosum, nubilum, placidum. *vide Aer.* *phr.* Cœlestes oræ. Superæ domus. cœli atria, palatia. Tecta inclyta cœli. Cœli regia, axis, vertex. Fulgentia cœli templa. Cœlestia tecta, spatia, regna, oræ cœlestes æthereæ, aeriæ, superæ, sidereæ. Cœli templa, spatia, ætheris. Ætheris oræ. Ætherius vertex. Ætherea plaga. Sidereæ sedes axes Siderei. Limina Divum. Tecta tonantis. Cœleste solium. Regia magna Jovis. Cœlestis aula, Jovis atria summi. Stellifer orbis. Cœli convexa domus, arces olympi. altus olympi vertex. Templa stellantis olympi Superum convexa (orum) Ætheris arces, atria Divum Stellantia cæli tecta Regna beata poli, Stellis ardens lucentibus æther. Æternæ regna salutis, Quod tegit omnia cœlum. Pater omnipotens ter cœlo clarus ab alto intonuit. Tædet cœli convexa tueri, Quæ patet ut summa vidit Saturnius arce, Demisit ab alto, unde hæc tam clara repente. Tempestas: video medium discindere cœlum. Superasque Deorum implevere domos, Sidereos cœli rediturus ad axes. Fas illi limina Divum tangere. Macte nova virtute puer, sic itur ad astra, ubi stellantis rector olympi innocuas animas vitiorum labe carentes collocat ubi nec morbi, nec luctus, neve anxia cura Sollicitant miseras trepida formidine mentes, Sed secura quies et nescia vita senectæ, et cum pace fides habitant,

Cælum, *plur. hæc cæla*, Dłoto/ Rylec, Ein Meisel/ oder Grabeisen. *syn.* Scalprum. *epith.* Polycletæum, laboriferum, Phidiacum, ferreum, mentoreum, mordax.

Cœlum capitis, Czászká/ die Hirn schal.

Cœlum dubium, nubilum, Chmurá.

Cœlum immite, nubilum, Niepogodá,

Cœlum imum, Strop sklepowy.

Cœlus, prisce. unde, hi cœli. Niebo 1.

CÆM

Cæmenta, *æ*, Kámień łamány.

Cæmentarius, Kámiennik/ Mularz 2.

Cæmentitius, Kámienny. Steinern.

Cæmentum, Kámień łamány/ Budowánie 2. *Genesis c. 11. Cæmentum, vulgò reddunt Poloni cum Vnieco.* Wapno. *LXX habent, argilla figulorum,* lutum, limus.

Cæna lege. Coena.

Cænosus, Błociſty. Schleimig.

Cænum, Błoto/ Nikczemnik/ Smrod.

CÆR

Cærefolium, *è Græcò*, Trzebula. Körbel.

Cærite cera dignus, *sub* Pozniżam.

Cærites, *hi sub* Podły.

Cærimonia, vel Cerimonia, Obchod/ Kirchen-Brauch oder Zierath. *Consecratio Cærimoniarum* (Phal.) *syn.* Ceremonia. *phr.* Cultus sacer, religiosus,

Cærula, *orum*, Morze. Blaue Meer. *Ipsaque cærulei charta feruntur equis:* Ovid. *v. Mare.*

Cærŭleatus, Modry. Blaū.
Cærŭlĕum, Lázur. Blaūlasur.
Cærŭlĕis oculis, Modrych oczu.
Cærŭlĕus, *adiect.* Modry/ Morski. Himmelklar/ blau. *Adnixi torquent spumas, & cærula verrunt.* Virg. *syn.* Glaūcus, cæsius, viridis, mārīnus.
Cærŭlĕus, *substant.* Kráská.
Cærŭlĕus lapis, Lázur. Blaūlazur.
Cærŭlus, Modry. Himelblau.
Cæsa, *a, subst.* Cieta rána.
Casale. Columel. corr. Caseale.
Cæsar, Wyprotek, Cesarz.
Cæsărĕus, Cæsăriānus, Cesárski. Kaiserlich. *Et qui Cæsareo juvenes sub nomine crescūt* Ovid.
Cæsĕriātus, Kosmáty/ Haarächt,
Cæsărĭes, Włosy. Lange Haar. *Aurea cæsaries ollis, atq; aurea vestis.* Virg. *syn.* Căpilli, crines cōma. *epith.* Nitida, rŭtila, pendŭla, rădians, flŭĭtans, cāndĭda, aūrea, gĕniālis, flāvicŏma, pūlchra, intōnsa, flāva, dĕcōra, fulva. *vide Capilli.*
Cæsim, Sieczem/ Przecywáigc. mit Hauen.
Cæsio, *onis,* Rabánie. Hau/ oder Schnitt. *syn:* Cæsūra, scissūra, incīsio.
Cæsitium, *absolutè, &* cæsitiū linteū, Podwiká
Cæsitius, *vel albus, vel incisus, sub* Podwiká / & Biały. ein Schleyer.
Cæsius, Modrobláddy. Himmelblau. (*Color sub viridis igneo splendore intermicans, oculorū proprius.*) *syn.* Cærŭlĕus, glaūcus.
Cæsius homo, cæsiis oculis. Oczu modrá wych. Ein Mensch der blau augen hat.
Cæso, *onis,* Wyprotek. Auß Mutterleib geschnittene Kinder. (*Qui caso matris utero nati sunt, unde & Cæsares dicuntur.*)
Cæsor, Porębnik. Ein Zerhauer.
Cæstus, *us, m.* Smiertelnie rzemienie / & *sub* Nierząd/ *non* Kiećian.
Cæsullia, corr. Cæsulla. Oczu modráwych.
Cæsum. Członek 7. Ein Glied.
Cæsūra, Rabánie. Erhauung oder Beschneidung der Bäume oder Reben. *Extima membrorum circum cæsura tamen se.* L. Cæsio, incīsio, scissūra.
Cæsura Poetica. Priscian. Sectio. Mansio. Diomedi. Tome Incisio. Mario. Victori. Comma. Priscian. Fortunatian. Concisio. Incisum. Articulus alijs. Ea nunc accidit, cùm in eodem versu, post pedem absolutum aliqua dictione, manet syllaba pedem sequentem inchoans. Et quidem cùm post unum pedem manet syllaba, dicitur Cæsura Trithemimeris *Semiternaria. Cùm post duos pedes.* Penthemimeris. *Semiquinaria. Post tres pedes.* Hephthemimeris. *Semiseptenaria. Post 4. pedes, Enneemimeris. de his Terentian. Priscian. Diomedes & alij, qui addunt duas.* Trochaicam, *cùm post duos pedes manet Trochæus dictionem claudens, & sequentem pedem Dactylum inchoans: Item* Buccolicam, *cùm post tres pedes syllaba manens cum duabus syllabis (disyllabæ vocis additis, Dactylum efficit.* Tetrapodia, *ideo quoque dicitur. Addit Erythræus item duas, post quintum pedem manente syllaba, & cùm versus à monosyllabo non elisa incipit.*
Cæsuratim, Drobno. Klein.
Cæsus, Rąbány. Gehauen.

CÆT

Cætĕra, Napotym/ Z inszey miáry. Ubriges dergleichen. *Cætera turba palam titulos ostendit apertos.* Ovid. (*Absq; recto masculino singulari*) *syn:* ălia, rĕliqua.
Cætĕra alia, J co zá tym.
Cætĕro, Cætĕrum, *Adverb:* Ná potym. Ależ iednák/ Z inszey miáry. Sonst/ aber/ doch. *syn.* Dēnique tămen, attămen, dĕinceps, & dĕinde *dissyll.* (Virg. 9. Æneid.)
Cætĕroquis Z inszey miáry. Ohn das.
Cætĕrum, *Nomen.* Ostátek. das Letzte.
Cætĕrus, Jnszy 2. Zwyczayny. Ein Anderer.
Ceyx è Græco. Zimorodek. ein Meer Vogel.
Căjatio, priscum. Zaboy 2. Todtschlag.
Cajo, as, priscum. Zabiiam. Todtschlagen.
Cairus, Káit.

CAL

Călă, Kiy. ein Holtzene Kolb.
Călābōres, *æ, m. Gr.* Krzeczek.
Călămăgrōstis, *gr. in* Trawá. Das Gras.
Călămăria theca, Pisárska szkátułká.
Călămărium, Pennal pisárski.
Călămărius, Piorny.
Călămister, *vel* calamistrum, Kędziorny drot. Ein Eisen da man das Haar mit krauset.
Călămistatus, calamistrata comâ homo, Kędzierzáwiony. Deme die Haar gekämmt/ gekrauſt. *syn.* Călămīstro inūstus, pĕxus, ōrnātus, vĕnŭstus.

Călămĭſtris inuro, criſpo. Kędźierzáwię/ zdobię. Krauſen/

Călămĭta, æ, gr. Zábá drzewna.

Călămĭtas, Nędza/ Kleſká/ Vtrapienie/ Nieſzczęśćie / Szkodá / Porażká / Zła trzecz/ Grad/ Grádowizná/ Száráńczá/ Szkodnik Jammer/ Elend. Nec permoveri calamitate, nec flere. (Sc.) ſyn. Ærumna, miſeria, ægrĭtūdo, mœror, mălă, dŏlōres, ădvērſi caſus: fortuna, ădvērſa, infortūnium, clādes, ſtrāges, dāmnum, exitium, dētrimentum, incommŏdum. Vide Malum

Călămītes, al. Callaites, æ, m. gemma à calami tubo cui ſimilis eſt, dicta. Plin.

Călămĭtŏſè, Nędznie.

Călămĭtōſum frumentum, Grádowizná.

Călămĭtōſus, Nędzny/ Grádowy/ Niepogodny. Jämmerlich. In calamitoſo riſus etiam injuria eſt. [Iamb.]

Călămŏchnus, m, Gr. Piiáná trzćinná.

Călămus, gr. Trzćiná/ Zdźbło/ Trzćionká/ Piſzczałká i. Pioro Piſárſkie / Miernicży pręt. Kątowśl do ſzczepienia/ Strzáłá i. Ráyſka trawá. Feder/ Rohr/ Halm. Ludere quæ vellem calamo permiſit agreſti. Virg. ſyn. ărūndo, ăvēna, cĭcūta, fiſtŭlă, v. Fiſtula, vel săgitta, ſpīcŭlum. v. Sagitta. Epith. Grăcilis, mōllis, frăgĭlis, tĕnuis, pălūſter. Pro fiſtula. lŏquax, dūlcĭlŏquus, sŏnōrus, cănōrus.

Călămus, aromaticus, Arabicus, odoratus. Ráyſka trawá/ ton Tátárſkie źiele.

Călantĭca, æ, Czápká niewieśćia/ Podwiká.

Călaſaſter, Gołowąs. ungebartet.

Calaſis, Calăſſis, Szło/ Roſpor/ Perlicá.

Călăthĭānæ violæ, Fiiołki rozwinione.

Călăthĭſcus, Gr. Koſzyk. ein Körblein. Vellera virgati cuſtodibant calathiſci. Cat.

Călăthus, Gr. Koſzyk/ Kwiát rozwiniony/ Kieliſzek. Ein Weidenkorb. Ecce ferunt Nymphæ calathis &c. Virg. ſyn Cănĭſtrum, ciſta, ciſtŭla, fiſcĭna, fiſcellă. epith. nĕxus, căpax, ĭnērs, virgātus, ēburnus, fœmĭnĕus, ŏdōrus, flōriger, fragrans, rĕdŏlens, pătens. phr. Cĕrĕrēmque căniſtris expĕdiunt. Nūnc vīmĭne tēxtos, irridens călăthos foliis, agreſtibus implet. Tēxtĭlis à dēxtra călăthus dēpendet. Tibi filia plēnis ecce fĕrunt Nymphæ călăthis. Stat pŭer, et mănibus lāta cănīſtra tĕnet.

Călātor, Sługá mieyſki. Ein ſtad Knecht.

Calautica, idem Calantica.

Calbĕus, Narámiennik męſki.

Calcānĕus, vel calcaneum, Pięłá. Die Ferſen. Continuis rimis calcania ſciſſarigebat. Vir.

Calcar, aris, n. Oſtrogá. Sporen. Seu ſpumantis equi foderet calcaribus armos. Virg. ſyn. Stĭmŭlus, ăcŭlĕus. epith. ærātum rĭgidum, ſtēllātum crēbrum, sŭbĭtum, rĕpĕtītum, pērpĕtuum, impōrtūnum, phr. Călx fĕrrĕus, fērrātus, ærrĕus, ærātus. Călx fĕrrĕa, fērrāta, ærĕa, ærāta. Călcāribus călce ĕqui călcāribus ārmos, vel æquum fŏdĕre, ūrgēre, incĭtāre, ĕquo sŭbdĕre călcar cōrnipĕdēmq; cĭtum ferrāto călce fătīgat. Quō lătus ĕqui tūnditur. Quo urgentur ĕqui. Sævis călcāribus ūrgent. vide Stimulus.

Călcar admoveo, ſubdo, Zwierám koniá.

Călcāria fornax, & Calcarium, Wapiennia Kalck-Ofen.

Călcārius, adiect. Wapienny. Kalckicht.

Călcārius, ſubſt. Wapiennik. Kalckbrenner. Caſu inventa locis fornax calcaria vaſto. M.

Călcātæ, hæ ſubſt. Mierzwá.

Călcātor uvæ, Tłokarz. ein Tretter. Vt nudus raptas ſaltat calcator in uvas. Calph.

Călcātōria, orum, Podnożki trácze.

Călcātōrium, Tłokarnia.

Călcātus, ti, Vdeptány/ Podły/ Tynkowány Zertretten.

Călcātus, us, Deptánie. Zertrettung.

Călcāmen, calcamentum, Obow i. Geſchuch. ſyn. călcĕāmēntum, călcĕārium, călcĕus.

Călcĕārium, Ná trzewiki.

Călcĕāris, ſub Obow żołnierſki. (wiki.

Călcĕārius, ſubſt. Szwiec/ & ſub Ná trzewiki.

Călcĕātus, us, calciatus, Obow i. Obuwánie. Geſchucht. Qui dixit caput eſſe calceatum. (Phal.) ſyn. Călcĕos gĕrens, călcĕis, indūtus.

Călcĕi lanei, Kapćie. ein Filß Schuch.

Călcĕo, as, etiam Calcio, as. habet Priſcian. Obuwam/ Podkowáć.

Călcĕŏlārius, Szwiec. ein Schumacher

Călcĕŏlus, Trzewiczek. ein Schüchlein. Calceolum pedibus, & utrumq; perinde, &c. F.

Călces, hæ, à Calx. Wierzgánie/ Bierká.

Călces, hi contractè i. calices, ſub Kubek.

Calces contra ſtimulum. Verbum an Nomen? ſub Wierzgánie.

Calceus, Trzewik. Schuch. *Cui non conveniat tua res, ut calceus olim.* Hor. *epith.* aptus, utilis, habilis, levis. *phr.* Vincla pedum. Vincula Plantæ. Circumdata vincula plantis. Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis. Nexæ tegmina plantæ. Taurea nudis circumdat tegmina plantis. Vinclaque de niveo detrahet ipse pede.

Calceus linteus, Szkarpetká.

Calciarium, Ná trzewiki.

Calcifraga, æ, Lomikámien. Steinbrech.

Calcitratus, us, Wierzgánie.

Calcitro as, Wierzgam/ Niepostuszny iestem Hinden außschlagen/ schatten. *Calcitrat, & positas aspergit sanguine mensas.* Ovid.

Calcitro, onis, calcitrosus, Wierzgáiący / Koń biiący. Etwas das gern hinden außschlägt.

Calco, Depce 1. Podeptáć/ Nástepuie ná co/ Nárlaczam/ Tłocze 2. Mit Füssen tretten. *syn.* Contero, obtero, proculco. *Metaph.* Contemno. *phr.* Calce tero, protero, obtero. Sub pedibus tero, attero, premo, comprimo. Mistaque cruor calcatur arena. Quicquid calcaveris, hic rosa fiat.

Calcularius, Ráchownicży. ein Rechner.

Calculatorius, Ráchunkowy.

Calculator, Ráchmistrz/ Ráchownik.

Calculi supputatorij, Liczmany.

Calculo, as, Ráchuie 2. Rechnen. *syn.* Numero, suppùto.

Calculosus, Gruzłowaty/ Kamienisty/ Kamień ćierpiący/ *sub* Kámień 2.

Calculum album adijcio, *Prov.* Pochwalam/ Wotuie. Billigen.

Calculum pono, subduco, Ráchuie 1. 2.

Calculus, Kamyczek 1. Gruzłá/ Szach/ Bierka/ Warcab/ Liczmany/ Ráchunek/ Wotum Wotowa tabliczká / Kámien choroba / & *sub* Wągl 1. Kißlingstein. --- *argilla & dumosus calculus arvis.* Virg.

Calculus conchæ, Perłá. ein Perle.

Calda, Woda ćiepła. Warm Wasser.

Caldaria, æ, Kociełek.

Caldaria cella, Poćilnica/ & *sub* Łáźnia.

Caldariis utor, Kąpie sie. Sich baden.

Caldarium, Kociel/ Poćilnicá. *Et sub* Spoznice, ein Kessel.

Caldarius, Zágrzewáiący. Wärmend.

Caldor, oris, Ciepło 2. die Wärme.

Caldus, Ciepły 1. Warm.

Calecatus, Cynkowány. Gepflastert.

Caleco, as, Cynkuie. Verlüffeln.

Calefacio, Zágrzewam/ 1. Dogrzewam komu. *e anceps apud Grammaticos, sed potius brevis.* Einheizen/ erwärmen. *Sanguine quam longo Graios calefecerit amnes.* Claud. *syn.* Calfacio, *phr.* Incendo calore, torreo, uro.

Calefactio, Zágrzewanie. ein Erwärmung.

Calefacto, as, Zagrzewam. Erwärmen.

Calefio/ Zágrzewam się. Warm Werden.

Calendæ, Dzien mieśiącá pierwszy. Jedes Monats erster Tag. *Nec totidem veteres, quot nunc habuere Calendas.* Ovid.

Calendarium, Kálendarz/ Komput/ Minucyie/ Rachunkowe księgi.

Calendas tertio, sexto, Ante calendas &c. v. Dniá trzećiego. Den dritten Tag.

Calendula, Nogietek

Caleo, es, Ciepło mi/ ćiepły iestem/ Trudność mam. Warm seyn. *Paulatimque animi caluerunt mollia saxa.* Juv. *syn.* Calesco, areo, æstuo, ardeo; ferveo, siccor, exsiccor. *phr.* Fervens torreor, æstu. *Vide Studo.*

Calesco, Zágrzewam się. Warm Werden.

Caletur hic, Ciepło tu.

Calfactus, us, Zágrzewanie. Erwärmung.

CALI

Caliandrium, Arnob. corrigit Meurs. Caliendrum.

Calicularis, Bielun. Bilsenkraut.

Caliculus, Kieliszek/ Gárnuszek/ & *in* Ciáłki. ein Trinckglas/ geschir.

Calida, Woda ćiepła. Warm Wasser.

Calidarium, usitatius. Caldarium.

Calidarius, Zágrzewáiący. Warmend.

Calidus, Ciepły 1. 2. Gorący 2. Chćiwy/ Skwapliwy/ Prętki/ Nierozmyślny. Warm. *Ille rapit calidum frustra de pectore telum.* Virg. *syn.* Æstuosus, ardens, ignitus, torridus, fervidus, flammeus, fervens, ardescens, fervescens.

Caliendrum, Włosy przyprawne.

Caligæ, *hæ,* Obow żołnierski/ Obow stároświecki / *an* Ubranie? *non* Pończochy.

Hosen

Hosen-oder Kriegs-Striffel. *Cæsar, cognomen caligæ cui castra dederunt.* Aus.

Căligāris, caligarius, *adiect. sub* Obow żołnierski. Das zu den Hosen gehört.

Căligārius, *subst.* Swiec/ *an* Krawiec.

Căligātio, Zaćmienie 5. Slepiánie.

Căligātus, *sub* Obow żołnierski.

Cālīginōsus, Chmurny/ Mglisty/ Ciemny. Dunckel. *Caliginosa nocte premit Deus.* [Alcaic.] *syn* Tĕnebrōsus, ōbscūrus, nĭger, ŏpācus.

Cālīgo, *as*, Niédoyrze / Záćimiam / Záspać oczy/. Zachmurzyć się/ Ćmić się / *& sub* Rusz się z rzeki Nicht wol sehen/ im finstern seyn. *Et caligantem nigra formidine lucum.* Virg. *syn.* ōbscūror, fiem ōbscūrus, *vel* cæcūtio. *phr.* Tĕnebris invōlvor. Cālīgine tĕgor, Cālīgāntē lātēnt āstra sub æthĕre. Cālīgāns nigra fōrmīdine lūcus.

Cālīgo, *inis*, Mglá/ Zaćmienie 1. 2. 3. Zámieszánie. Fusternüß/ Dunckelheit. *Pandere res alta terra, & caligine mersas.* Virg. *syn.* Tĕnebræ, nox, *epith.* tĕrrĭbĭlis, nūbĭla, fūmōsa, gĕlĭda, stygia, hōrrēns, āvērnālis, terrĭca, lūrĭda. *v. Tenebræ, Nubes.*

Cālīgŭla, *sub* Obow żołnierski/ *&* Pończochy. Strimpfe.

Calim. i. clam, priscè Fest.

Călix, *icis, è Græco*, Kielich/ Kubek/ Kocielek/ Gátniec 1. Skorupá 1. Rurna cewká/ Wnętrze dzbana. Czerwieniec 7. Roża niezozwita. Ein Kelch / Trinckgeschirr. *Plebeios calices & paucis assibus emptos.* Juv. *syn.* Crātĕr pătĕra. *epith:* Pĕrspĭcŭus, fœcūndus, gĕmmātus, crystāllĭnus. *phr.* Fœcūndi călĭces, quem non fēcēre disertum. *vide Poculum, Patera.*

Călix Iergīnis, Kubełek/ *sub* Kubel.

Călla, Czerwieniec 1.

Căllĕus, *Gr.* Grzebień 3. ein Kamm.

Căllăis, *idis, gr:* Turkus/ *& sub* Topazyon.

Căllărias, *æ, m, Gr:* Szczuka.

Căllens, Vmieiętny. Wolkännend.

Căllĕo, Znam 1. Vmiem/ Dętrwieię/ Nabiiam uszy. Ein Ding wol verstehen können/ wissen. *syn.* Scio, *vide Scio.*

Callĭblĕphărum, *gr:* Oczna przyprawa.

Callĭcia, *æ, gr:* Lodownik kamień.

Callĭdè, Chytro / Rostropnie / Vmieiętnie.

Callĭdĭtas, Chytrość. Arglistigkeit. *Teque mea lædi calliditate puto.* Ovid: *syn.* āstūtia; fraus vĕrsūtia. *epith.* Prŏtĕrva, vĕrsūta, āstūta, fāllāx, caūta. *v. Astutia, Dolus.*

Căllĭdŭlus, Chytry. Listig/ Verständig.

Căllĭdus, Chytry/ Zdrádliwy/ Biegły/ Mądry/ Vmieiętny/ Rostropny/ Swiadom. Listig. *Non ego natura, nec sum tam callidus usu.* Ovid: *syn.* Caūtus, āstūtus, sūbdŏlus, vĕrsūtus. *vide Felix.*

Callĭgŏnon, *gr:* Sporyż 2.

Callĭmus, *mi, m. gr:* Kamień orli.

Callĭon, *gr:* Miechunki.

Callĭŏnymus, *m, gr:* Niebowid ryba.

Callis, *m. f.* Ścieszka. Gebahnter Weg. *Secreti celant calles, & myrthea circum.* Virg. *syn.* Sēmĭta, trāmes. *epith.* āngūstus, occūltus, hĕrbōsus ărctus, āmbĭguus: *vide Via, Iter.*

Callisco, Dętrwieię. Erstarren.

Callisthrūtia ficus, callisthrutis. Figa 1.

Callĭtrĭcha, callitrichum, Rzęsa skálna.

Callo tectus, Stwárdniały. Verhart.

Callŏsĭtas, Odrętwiałość. die Härte.

Callōsus, Stwárdniały/ Zdrętwiały/ Twardy. Voll Schwillen. *Humida callosa cum pinseret hordea dextra.* Ovid.

Callus, callum, Odrętwiałość/ *& sub* Wigs Schwillen an den Händen von Arbeit. *syn.* Callum, *epith:* Rĭgĭdus, dūrus, āsper.

Callum aprugnum, Szołdrá.

Callum obduco, Dętrwieię/ Twardzieię/ Stwardzam/ Zatwardzieć. Odbolałem/ *& sub* Przywyczam się.

Callus terræ, Grzyb. 1. Piltzken.

CALO

Cālo, *as, è græco* Wołam 1. Ruffen.

Cālo, *onis, à Cala*, Trepka/ Giermek/ Drewnięzy/ Chałaśtra.

Cālo, *onis, à Calo, as*, Woźny. ein Schreijer

Cālobāthrārius, *gr:* Drożnik/ ein Stelzen.

Calŏphănta, *æ, m, gr:* Szalbierz.

Calŏpŏdium, *gr:* Trepka/ Kopyto/

Călŏpus, *odis, gr:* Kopyto. Ein Leisten.

Călor, Ciepło 2. Hitze/ Wärme. --- *animos faciuntq; caloribus aptos.* Ovid. *syn.* ārdor, æstus, fervor. *epith.* vălĭdus, ārĭdus, flāmmāns, īgnāvus, sēgnis, pĭger, lēthĭfer, Phœbæns, īnsŏlĭtus, ĭngens,

nativus,

nătīvus, vĭtālis. *phr.* Sōlāri tēllus sēmper sūbjēcta călōri. Tērrās ārdor hĭūlcat. Grăvis ēxūstos æstus hĭūlcat agros, ēxūpĕrant flāmmæ, fŭrit æstus ad aūras. Lēthĭfĕros āccēndens Sīrius ignēs. Torret anhēlāntem sævis ārdōribus ōrbem. *Vide Æstatis tempore. Ardor.*

Călōrĭficus, Zagrzewáiący. Wärmend.

Călpar, Bania 1. Beczka/ Pierwiaśtki.

Căltha, *Gr.* Nogietek. Korn-Rose/ oder Ringelblum. *Mollia luteola pingit vaccinia calthæ. Virg. epith.* Lūtĕa, lūtĕŏla, flāmmĕŏla, ūsta, rŭbēns, flōrēns, pŭlchra, vĕnūsta, ŏdōra.

Călthŭla, Mętlik.

Călthŭlārĭus, Fárbierz 1. ein Färber heißer.

Călthŭlus, Zołty. Gelb

CALV

Călva, Czászka 2. die hirn Schal.

Călvārĭa, Głowia kość/ Czászká 2. Baniá

Călvārĭum, Głowizná. [rybá.

Călvāster, Călvātus, & Calvēna Łysy 1. Kahl.

Călvāta vinea, Winnicá nie obrodziła.

Călveo, călvesco, călvefio, Łysieię. Kahl seyn. *syn.* Călvo, călvĭtie sum dēfōrmis.

Călvĭtas, Oszukánie, Betrüg.

Călvĭtĭes, calvitium, Łysiná. Kahlheit. *Testa hominis nudum iam cute calvitium.* Aus.

Călūmnĭa, Potwarz/ Chytrość. Lästerung Verleumbdung. *Quo dente obtinens spinosa calumnia pugnet.* Prop. *syn.* īnjūrĭa; cōnvīcĭum. *epith.* ĭnīqua, nŏxĭa, tŭrpis fœda, nĕfārĭa, *vide Convitium.*

Călūmnĭātor, Potwarcá. Ein Lästeret/ Verleumder. *Et Delatores, & Calumniator.* (Phal.)

Călūmnĭor, Potwarzam. Schmähen/ Lästeren/ verleumden. *syn.* Cōnvĭcĭor, dētrăho. *vide Convicior.*

Călūmnĭōsus, Potwátliwy.

Calvo, as, i. calvum facio. Calepin. unde Decalvo, eiusdem significationis in SS. libris.

Călvo, *is*, & Călvor, *eris*, Oszukiwam/ Omylam. Betriegen.

Călvor, *aris, i calvus fio, vel calvesco, affert Rhodig. lib: 13. c. 29. ex Columell.*

Călvus, Łysy/ Goły 2. Kahl.

Călx, *cis, m. & f.* Piętá/ Napiętek / Ostroga 1. Kopyto 1. Szách. Koniec/ Kres zawodniczy/ Wapno/ Łupiny 1. 2. Czászká żołędziowa. Kalck. *epith.* ūrens, cāndĭ[da,] fērvens, tĕnax, *vel pro pedis parte.* Die Fer[sen.] Dūrus, vāgus, āgĭlis, *seu fæm. gen.* dūra, fērrāta, *phr.* Cōrnĭpĕdēmque cĭtum, fērrātō călce fătīga[t.]

Călx mali, Máśtow odziemek.

Călybīta, *æ, m. gr.* Chálupnik. ein Hitt[en...]

Călyx, *ycis, Gr.* Kłobuczki rożey/ Łupiny 1. 2. Czászká żołędziowa. Die Hülsen eine[r] jeden Frucht/ Rosenknöpf so ein wenig auffgangen. *Præda, nucum calycet cultro en[u]cleare molestum.* M.

CAM

Cămăra, *Gr.* Sklep. ein Kammer.

Cămbĭo, *is*, Odmieniam pieniądze / Mie[...]niam się. Wechslen.

Cămbĭum, Odmienianie pieniędzy.

Cămēla, *sub* Dzieżá. ein Multe fas.

Cămēlārĭa, Wielbłądow opátrowánie.

Cămēlārĭus, Wielbłądnik.

Cămēlāsĭa, camelelasia, *gr:* Wielbłądow o[...]pátrowánie.

Cămēlāsĭum, *sub* Wielbłądnik/ ...

Cămēlīnus, Wielbłądowy. Von eim Ka[...]mel-Thier.

Cămēlōta tela, Czámlet.

Cămēlus, *gr.* Wielbłąd/ an Rotwiczna lin[á] Ein Kamel-Thier. *Texta camelorum fuerant velamina setis.* Juv. *epith.* Hīrtus, dēfōrmis, īngēn[s,] vēlox, cĭtus, cēler, vŏlūcer, ŏnĕrārĭus, hīrsūtus.

Cămēlŏpārdălis, *is, eos, Gr.* Wielbłądorys.

Cămĕra, *e Græco*, Chłodnik 2. Sklep 1. & *sub* Puklat. Ein Gewölb/ Kammer. *Ef[ful]gent cameræ, vario vestigia vitro.* St. *syn.* Tēstūdo ārcus, fōrnix. *epith.* rĕpānda, ēbūrna, pĭcta, mār[-]mŏrea, aūrāta, splēndĭda, mĭcans, prǣclāra, pūlchra, fūlgĭda, mīrābĭlis, mūltĭcŏlor, rŭtĭla, cŏrūsca, sĭmĭ[-]āta.

Cămĕrārĭus, Sklepowy. Von dem Gewölb

Cămĕrātĭo, Sklep 1. ein Gewölbe.

Cămĕrātum vehiculum, Rydwan.

Cămĕrātus, Sklepisty. Gewölb. *syn.* īncūr[-]vātus, cūrvātus in ātrum.

Cămĕrus, Zawiły 2. Krümb.

Cămīllum, Słomianká. ein Strohalmen

Cămīllus, Młodzieniaszek/ Páchołę.

Cămīlus, *gr.* Rotwiczna liná.

Cămīnē-

Căminĕuta, æ, m, Gr. Kominnik.
Cămīno, as, Sklepię/ Kámień robię.
Camīnus, Kumin 1. 2. Piec 1. Ein Ofen.
--- Ruptus flammam exſpirare camilis. Virg. ſyn. Fōrnax. epith: Fūmĭfer, ăvidus, călĭdus, fŭrens, terrificus, hōrriăcus, flāmmĭfer, mētallĭcus, flāgrāns, ĕnhēlans, niger. Vide Fornax.
Cămīrus, Zawiły 2.
Cămīsĭa, Koßulá.
Cămmăron, cămmŏrŏn, Gr. Omieg.
Cămmărus, Gr. Rák morſki.
Cămŏmīlla fœtida, Pśi rumień.
Cāmpa, æ, Gr. Koń wodny.
Cāmpæ, hæ Bayki/ & ſub Plotę 2.
Cāmpăgus, Obow ſtároświecki.
Cāmpāna, ſub Dzwon. Ein Glock. Æs quoque, cui nomen noſtras campana per oras. M. epith: Sŏnans, clāngens, rĕsŏnāns, rĕsŏna, rauca.
Cāmpānārium, Campanile, B. ſub Dzwonnicá.
Cāmpānīſticum, B. ſub Dzwonne.
Cāmpānŭla, Powoy płotowy.
Cāmpānum æs, Dzwon.
Cāmpas dicis, ſub Plotę 2.
Cāmpe, es, Gr. Gąśiennicá / Robacy w iárzynie. ein Raup.
Cāmpēſter, Campeſtris, adiect. abundans terminatione in maſculino. Polny.
Cāmpēſtre, ſubſt. n. Spodnicá.
Cāmphŏra, Kámforá żywicá. Kampfer.
Cāmpĭdŏctor, Campiductor. Hetmánow namieſtnik/ Zołnierſki náucżyćiel.
Cāmpigĕnus, Przedproportnik.
Cāmpſo, as, è græca origine. Mijam co/ Odmieniam 1. Wechslen.
Cāmpſor, Odmieniácz pieniedzy.
Cāmptaules, æ, m. gr. Kornećiſta.
Cāmpus, Pole 1. 2. Plác bitwy/ Poboiewiſko/ Powod. Ein flach Feld. Obliti ignoto camporum in pulvere linquunt. Virg. ſyn. ārvum, āger, tēllus, rūra, jūgĕra; plānĭties, cāmpŏrum, æquor. epith: Pīngvis, jăcens, plānus, lārus, hērbĭdus ſpēctābilis, ſtĕrilis; hūmĭdus, pălūſter, pārŭlus, ărēnōſus, ūdus, flōrens, pūlvĕrĕus, flōrĭger, frūgĭfer, ŏpĭmus, præpīnguis, fĕrax. Vide Ager.
Cāmpus jaculatorius, Strzelnicá.
Cāmpus Martius, Gonitwy mieyſce/ Seymowe mieyſce.

Cămŭrus, Zákrzywiony/ Záwiły/ Rogow zákrzywionych. Krum/ gebogen. Pes etiã, & camuris hirtæ ſub cornibus aures. Virg.
Cāmus, è Græco, Nágebek/ Oglowka/ Wędzidło. ein Halfter/ Strick/ Band.
Cănă, orum, gr. Koß 1.
Cănăche, es, gr. Pies ßczekulá.
Canacleus, Canaclinus, Podkomorzy Krolewſki
Cănālĭcĭum aurum, Złoto kopáne/ ſub Złoto Indianiſch Gold.
Cănālĭcŏlæ, Chaláſtra 2. Hultay.
Cănālĭcŭla, canaliculus, Kreoń/ Korytko/ Rynienká/ Rowek/ Łubká/ Fugá/ Láſkowánie wklesłe. Hollkäel an einer Sülen/ oder Müssigganger.
Cănālĭcŭlātus, Lochowáty/ Laſkowány.
Cănālĭenſe aurum, Złoto 1.
Cănālis, m: f. Rynná 1. Rynßtok/ Koryto. Rurá wodna/ Kreoń/ Fugá Łubká ná złamáną nogę/ Kurmuſowy row. ein Kanal. Currentem ilignis potare canalibus undam. Ovid. ſyn. Tŭbus, epith: Plūmbĕus, lōngus, āngūſtus, flĕxŭōſus, īrrĭgŭus, pătŭlus; ōccūltus, ărūndĭnĕus, rĭguus, cūrvus, cūrvātus, flĕxus, īnflĕxus. phr. Mūltĭfidis diviſa cănālĭbus ūnda. Vĭrĭdes rĕcrĕāre cănālĭbus hōrtos. Rŭit ācta rĕpēnte cănālĭbus ūnda. Cūrrēntem, īlĭgnis pōrtāte cănālĭbus ūndam. Ovid.
Cănārĭa, Kłośienicżká/ Pśia paßa źiele.
Cănārīnus, canarius paſſer, Kánarek.
Cănārĭus, à cane. Pśi.
Canatam apud Plautum legit Turneb. pro temo ſalſo piſcis canis marini. Cammarum. Scalig.
Cănātim, Po pieſku.
Cāncămum, gr. Láká.
Cāncēllātim, Kraćiáſto/ Ná krzyż.
Cāncēllātĭo, Rozmierzanie/ & ſub Krzyż.
Cāncēllātus, Kraćiáſty. Durchſtrichen/ Außgekratzt. item vergittert. Quem cancellato tegit ærea culmine turris. P.
Cāncēlli, orum, Kratá 1. Sztánki 1. 2. Okreßenie. Gatter/ Tralien. epith. Tĕnŭes, rāri, cōnſpĭcŭi pătentes.
Cāncēllo, as, ſub Kracę/ & Przekreßam.
Cāncēllus, Ráczek/ ſub Rák 1.
Cāncer, cri, Przesilenie dniá/ Rák 1. 2. 5. ein Krebs. epith. Līttŏrĕus, tēſtūdĭnĕus, tārdĭgrădus, rŭbĭcūndus, rūbens, pĭger, tārdus, īgnāvus, ſquām-

squāmmeus, āmnicŏla. *phr.* Piscis ŏctipēs, Grădiens nōn rēcto trāmite cancer.

Cāncer, [*morbus*.] Ráncer/ Piekielny ogień Pław 7. ein Kranckheit/ der Krebs genant. *epith.* īmmĕdĭcābĭlis, īnflāmmātus, mŏrdax, mŏlēstus, ăcērbus, lāngvens, mŏrtĭfer, lēthālis, crūdēlis. īnexplētus, rŏdens, vŏrax. *phr.* ūtquē mălum lātē sŏlet īmmĕdĭcābĭle cāncer sērpĕre. *Ovid.*

Cānchrys, *gr. sub* Rozmáryn 2.

Cāncri, *bi*, Kratá 1.

Cāncrīnus, Rákowy.

Cāndĕfăcio, Rozpalam co/ Biele/ Droże.

Cāndela, Swiecá 1. Ein Kertz/ Licht. *Candelæ cuius dispenso & tempero filum.* Juv. *syn.* Cērĕus, tæda, fax. *epith.* Clāra, trĕmŭla, rŭtĭlāns, ārdens, lūcens, cērĕa, pĭnguis, mĭcāns, rădĭāns, pērspĭcua, flāmmĭvŏma. *phr.* Trĕmŭla lūce, cŏrūscans. Quæ lūcens ălĭis īpso dēpāscĭtur ūsu. Quæ suo ābsūmĭtur īgne. Quæ sēnsim à suis flāmmis pērēsa dēficit, & nŏctem cāndēla fŭgat. Hic tĭbi nŏctūrnos præstābit cērĕus īgnes. *vide Fax.*

Candelaber m. priscis usitatum pro Candelabrum. Arnobi. & Cæcil. hunc Candelabrum. Noni.

Cāndēlābrum, Lichtarz. ein Leuchter/ Lichtstock. *De candelabro magna lucerna tibi.* Mart.

Candelaria, orum, Gromnice.

Candelosbestes, æ, m. gr. Muchá 2.

Cāndens, Zarzysty.

Cāndentĭa, *æ*, Jásność 1.

Cāndĕo, *e*, Swiecę się 1 3. Weissen/ weiß seyn. *Tincta super lectos caderet vestis eburnos.* Hor. *syn.* ālbĕo, ālbēsco, cāndĭco, cānĕo, cānēsco, cāndēsco.

Cāndēsco, Cāndĭco, Biele się/ Swiecę się. Glüend/ item, weiß werden. *syn.* īncāndēsco, īgnēsco, *vel* ālbēsco.

Candetum, spatium 100. pedum in agro urbano, & 150. in agresti Isidor. & Auctor de limitibus.

Cāndicāns ē rufo, Mieniony.

Cāndĭcāntĭa, Glánc.

Cāndĭdātōrĭus, *sub* Dostoieństwá zábiegáiących stan.

Cāndĭdātus, W bieli/ Dostoieństwá potrzebnie zábiegáiący/ Wstęp do czego maiący/ Prośący się. Weiß begleitet/ oder Lehr-Jünger. *Christus illic candidatis præsidet cohortibus.* (Troch.) *syn.* āspīrāns, ălūmnus, *vel* ālbātus, cāndĭdus, ālbus.

Cāndĭdē, Biało/ Szczerze.

Cāndĭdē vēstitus, W bieli. Weis bekleidet.

Cāndĭdo, as, Biele 1. Weissen.

Cāndĭdŭlus, Bieluczki. Weißlecht. *Extra candiduli divina tomacula porci.* Juv.

Cāndĭdum ovi, Białek w iáiu.

Cāndĭdus, Biały iásno/ Jásny 1. Szczery 1. Bez przygány. Weiß *Candida barba viro, coma candida, &c.* Mart. *syn.* ālbus, nĭvĕus, ĕbūrnĕus, lāctĕus, cānus, cānēscens, cāndēscens, ālbēscens, ālbēdĭne tīnctus, cāndōre dĕcōrus, *vel* sincērus, īngĕnŭus, *vel* īntĕger, īnnŏcens, īnnŏxius, innŏcŭus. *v. Albus.*

Cāndor, Białość/ Jásność/ Glanc/ Szczerość. Das Weisse. *Qui candore nives anteirent, cursibus auras,* Virg. *syn.* ālbēdo, *epith.* Nivalis, nĭvĕus, ālbus, pūrus, cōnspĭcŭus, ārgēntĕus, lāctĕus, vīrgĭneus, mīrābĭlis, ĕbūrnĕus, īntĕmĕrātus, pūēllāris, āngĕlĭcus, īnnŏcŭus. *v. Albedo.*

Cāndŏsoccus, B. Látorośl. 5.

Cānĕo, cānēsco, Siwieię/ Biele się/ Dożywa/ Státecznieię. Weiß grau / oder alt werden. *Nec renovatus ager gravidis canebat aristis.* Ovid. *syn.* Cānēsco, ālbēsco, cāndĭco, ālbico *phr.* Cānis ālbēsco, cānis căpĭllis, căput āspērsum est tēmpŏrĭbus cānēbat spārsa sĕnēctus, *vide Senectus.*

Cānēphŏra, *æ, gr.* Koß niosąca.

Cāni, *orum, subst.* Siwizna. Graue Haar. *Intempestivi funduntur vertice cani.* Boet. *vide mox Canities.*

Cānĭa, Pokrzywá 3. Brennessel.

Cānĭcācĕus; canicæ, Otreby/ & *sub* Ospá.

Cānĭcēps, Psioglowy.

Cānĭcĕus, Otrebny. von Kleyen.

Cānĭcŭla, Gwiazdá psia 1. 2. Suczká/ Piesmorski/ Es ná kostce/ Szczypácz/ an Wydrá? Der Hundsstern. *En quid agis, siccas insana canicula messes.* Pers. (*Signum cœleste, in cuius exortu calores sunt maximi.*) *epith.* Æstĭfĕra, īcārĭa mălēsāna, ārdens, īnsāna, sēgnis, īnērs, pēstĭfĕra, pĭgra, fŭrens, īgnĭvŏma, fērvida, sĭtĭbūnda, īgnĕa, ācris, īgnīta, exĭtĭōsa, lēthālis, pērnĭcĭōsa, cālens, ūsta, ădūsta, tōrrĭda, mŏrbōsa, dāmnōsa. *syn.* Cānis Sīrĭus. *phr* Īcārĭum sīdus. Sīrĭus ārdor, Sīdĕrĕus cānis, cānis æstĭfer, īcārij stēlla prŏtērva cānis. Tŏrquet ēt ēxha ūstas cum sĭcca cānĭcŭla faūces. Quūm căput āttŏllit mălēsāna cānĭcŭla æstīvæ mŏrbĭda sīgna cānis. Sīccāns īnsāna cānĭcŭla mēsses. Jam dūdum cŏquit. Hōc ubi hĭūlca sĭti fīndit cānis æstĭfer ārva. Scīre ērat in vŏto dāmnōsa cānĭcŭla quāntum

quāntum rāderet, ēſt cănis, īcărium dicunt, quōs sīdĕre mōto. Tōta sitit tēllus prærĭpĭturquĕ sĕges. Călĭdi cum sīdĕris æſtu dēpōnit flāvas ānnŭa tērna cŏmas. ŭnda sŭb æſtīvum nōn ădĕūnda cănem. Vĕnit ĕnim tēmpus quo tōrrĭdus æſtŭat āer. īncĭpit ĕt Sicco fērvēre tērra die īncēndit, tŏrret, ŭrit sĭtĭēntes Sīrius agros. *Vide Canis, Aſtrum.*

Cănīcŭla damnoſa, **Koſtek tzucenie nieſczęśliwe.**

Cănīcŭlāres dies, **Kanikulá. (ſliwe.**

Cănīcŭlus, **Pieſek 1.**

Cănīle, **Pśiarnia**

Cănīna, **Pśia ſkorá/** *& ſub* **Pokrzywá.**

Cănīna ēlŏquēntĭa, caninum ſtudium, **Prokurácya.**

Caninum prandium, vide Prandium caninum.

Cănīnus, *adiect.* **Pśi, Hundiſch.** *Inde canina foro latras facundia toto.* Prud.

Cănīnus dens, **Kieł.**

Cănis, *commune,* **Pies 1. 5. Ps ná koſtce/ Kur/ Koſtek tzucenie nieſczęśliwe/ Łáncuſzek/ Gwiazdá pśia wiekſza/ Pochlebcá/ Niewſtydliwy/ ſpieg/ Stroż 1. ein Hauß-hund.** *Hinc canibus blandis rabies venit &c.* Virg. *ſyn.* Lўcīſca, mŏlōſſus. *epith.* Vigil, lēvĭsŏmnus, vōcĭfer, cŏmēs sōllĭcĭtus, fīdus, fĭdēlis, pērnix, vŏcālis, pērvĭgil, săgax, cūſtos, īmpăvĭdus, tērrĭbĭlis, sēdŭlus, āttēntus, cĕler, fĕrus, īnfēſtus, cĭtus ăvĭdus, aŭdax, hōrrĭsŏnus, aūrītus, ŏdōrĭsĕquus, prŏpĕrus, tērrĭfĭcus, răpĭdus. *phr.* Cūrſu fōrtis. Nārĭbus ăcĕr. Fūrĭbus īnvīſus. Grēſsum cŏmĭtātus hĕrĭlem. Vĭgĭles, sēdŭla tūrba cănes. Cănes quĭbus eſt aŭdācĭa præceps. Tūrba cănum cīrcūmsŏna. Nūntĭat hōſtem cūra cănum, fūrēſq; prŏcul latrātĭbus ārcet. Cănes vēſtĭgĭa nōſtra sĕquuntur sōllĭcĭti cănes latrātĭbus īnſtant: Latrātĭbus æthĕra cōmplant. Dŏmus ālta mŏlōſsis pērsŏnuit, ēxagitant ĕt. Lār & tūrba Dĭānĭa fŏres. Nōn ego tē vīdi Dāmōnis, pēſsĭme, caprum excĭpĕre īnsĭdĭis multum latrānte Lўcīſca? ſævitq; cănum latrātus in aūras, cănum latratĭbus intŏnat æthĕr, ſtўgius ſævis tērrĕt latrātĭbus jānĭtor.

Cănis fæmĭna, **Suká/ Pśicá.**

Cănis gregarius, pecuarius, paſtoralis, villaticus, **Kundel.**

Cănis minuſculus, **Gwiazdá pśia mnieyſza.**

Cănis ponticus, **Bobr.**

Cănis venaticus, inquiſitor, ſagax, **Pies łowczy. Ein Jaghund.** *epith.* ăcĕr, săgāx īnfēſtus, cĕler, prŏpĕrus, răpĭdus, cĭtus, pērnix, vēlox, ănhēlāns, āſtūtus, ăvĭdus, răpax, aŭdax, intrĕpĭdus, vōcĭfer, mŏrdax, īrrĕquĭētus, sēdŭlus, ŏdōrĭsĕquus, hōrrēndus, ārmīllātus, hirsūtus, raūcus, trūx fĕrus, lĕvis, fŏrtis. *phr.* Nārĭbus ăcer. Nāre săgax, Pĕdĭbus cĕler, păvĭdæ năctus vēſtīgĭa cērvæ. Nāre lĕgens vēſtīgĭa fĕræ, prōdens clāmōre fĕram, ērrōrēſque fĕræ per dēvĭa mērſa. Nāre lĕgit, tăcĭtoq; prĕmens vēſtīgĭa rōſtro. lūſtrat īnăccēſsōs vēnāntum īndāgĭne săltus, ut cănis in văcŭo lĕpŏrem cum Gāllĭcus ārvo vīdit, ĕt hīc prædam pĕdĭbus pĕrit, īlle sălūtem: ālter īnhæsūro sĭmĭlis jam jāmquĕ tĕnēre ſpērat, ĕt ēxtēnſo ſtrīngit vēſtīgĭa rōſtro: ālter in ămbīguo eſt an ſit cōmprēnſus, ĕt ipſis Mōrsĭbus ērĭpĭtur, tāngēntiaquĕ ōra rĕlinquit. Nēc crēdĭtur ūlli sўlva cănī, nĭſi qui prēſſo vēſtīgĭa rōſtro cōllĭgit, ĕt præda nēſcit latrāre rĕpērta, cōntēntus trĕmŭlo mōnſtrāſſe cŭbīlĭa lŏco in nĕmus īre lĭber, ſæpĕ cănes frūſtra nĕmŏrōſis mōntĭbus ērrānt latrāntes. *Vide Venor.*

Cănīſtēllum, **Koſzyk/ Łowczy.**

Cănīſtrum, *n.* & Caniſter, *è græco.* **Koſz 1. Brodkorb.** *Pabulaq; in floribus plenis appone caniſtris.* Virg. *ſyn.* Călăthus, ciſta, cīſtŭla. *epith:* Pătŭlum, lātum, grăvĭdum, vīmĭnĕum. *V. Calathus*

Cānĭtĭes, canitudo, **Siwizná. Das graue Alter.** *Canities inculta jacet, ſtans lumina flammas.* Virg. *ſyn.* Căni. *epith:* Sōrdida, sāncta, prōlixa, prīſca, nĭvĕa incŭlta, vĕnĕrānda, ārĭda, rāra, hŏnōrāta, sĕnīlis, īmpēxă, ēffūſa, *phr.* Tēmpŏra cānis ālba, ālbēntĭa, cōnſpērſa. Cānum căput, tēmpŏra căna. Jam mĭhi cānĭtĭes pūlſis mĕlĭōrĭbus ānnis vĕnĕrat, āntīquas mīſcŭĕratq; cōmas. Jam mĭhi dētĕrior cānis āſpērgĭtur ætas. Jam mĕa cўgnæas īmĭtāmur tēmpŏra plūmas. Tūrpem cānĭtĭem păti. Māgna fuit quōndam căpĭtis rĕvĕrēntĭa cāni. Inquĕ ſuo prĕtĭo rūga sĕnīlis ĕrat. Mōrōſis nōndum ſquāllent tibi tēmpŏra cānis. *V. Senectus.*

Cānna, *Gr.* **Trzćiná/ Sitowie/ Piſzczałká 1. Rogoża. Rohr.** *ſyn.* călămus, ărūndo, fĭſtŭla. *epith.* Pălūſtris, vĭrĭdis, crāſſa, pălūdĭgĕna, ſtrīdŭla, trĕmŭla.

Cānnăbĭnus, **Konopiány.**

Cānnăbis, *hæc.* cannabum, **Konopi 1, 2.**

Cānnăbis torta, **Liná. Hanff.** *Tunc mare tranſilias! tibi torta cannabe fulto.* P.

Cānnăbus, **Szczupły.**

Cānnăche, *es, Gr. ſub* **Pies.**

Cānnārĭa, **Kłośianniczká.**

Cānnēnſis, **Trzćinny.**

Cānnētum, **Trzćia.**

Cānnĕus, cannītus, **Trzćiniány.**

Căno, *is*, Spiewam 1. 2. Piele/ Brzakam/ Trąbię 1. 2. 5. Gram ná lutni / Nábijam uszy. Singen. *Læta fere lætus cecini, cano tristitia tristis.* Ovid: *syn*: Cōncĭno, cāntō, mŏdŭlor. *phr.* Cāntus do, ēxĕrcĕo: æthĕrā mūlcĕo cāntu. Lūdo vĕrsu. cănōros dat pĕr cōlla mŏdos. Mūsam mĕdĭtor, ingĕmĭno lĭquĭdas cōmprĕsso gūttŭre vōces. Cārmĭna vōce mŏdŭlor. Fĕrio āĕra cāntu. ārgūta mŏdŭlāri cārmĭna vōce. Lætos ōre cĭēre mŏdos. Cāntus, vel cārmen dūlci gūttŭre prōmĕre, fūndĕre. Vōces īnflēctĕre cāntu. Lĭquĭdum fūndĕre ab ōre mĕlos. Flēctĕre vōcem īn dūlces mŏdŭlos. cāntu fāllĕre, sōlāri cūras, lăbōrem, ōtia, īnflāre călămos, cĭthăram ăgĭtāre. Dōctas ānteire cănēndo āŏnĭdas. Spīrāre īncĭpĭunt dūlces cĭta pēctŏra cāntus. Nēc nōn Thrēĭcĭus lōnga cūm vēste săcērdos, ōblŏquĭtur nūmĕris sēptem dĭscrīmĭna vocum. Tu Tĭtўre lēntus īn ūmbra. Fōrmōsam rĕsŏnāre dŏces ămărўllĭda sўlvas īn cāntum īnsūrgit mēntēsquĕ lĕvāre cănēndo est sōlĭtus cāntu. lātè rĕsŏnābat ăcūto. Hўmnĭsŏno cāntu nōctūrna sĭlēntia rūmpit. Mūlcens mŏdŭlāmĭne cūras. Cĭrcum pŭĕri īnnūptæq; pūēllæ sacra cănūnt. ōmnĭbus hoc vĭtium est cāntōrĭbus īntĕr ămīcos, ŭt nūnquam īndūcant ănĭmum cāntāre rŏgāti, īnjūssi nūnquam dēsĭstānt. Dĭcta ēst sўlvas & sāxa mŏvēre, & mūlcēre fĕras, flūmĭna lōnga mŏrāri. ōre suo, vŏlucrēsquĕ văgas rĕtĭnēre cănēndo. Rūrăquĕ mūltĭsŏno cāntu mūlcēbat ăēdon. Fēstīvis fĕriūnt cāntĭbus āstra tŭbæ. Nōs ōtia vītæ sōlāmur cāntu. Mēcum ūna īnsўlvis īmĭtābĕrĕ Pāna cănēndo. Cārmĭna jam mŏrĭens cănit ēxĕquĭālia cўcnus. ăvia tūm rĕsŏnānt ăvĭbus vĭrgūlta cănōris, īntĕrĕa dūrum cāntu sōlāta lăbōrem, dōctăquĕ mēllĭflŭis vērtĕre vērba sŏnis.

Căno bēllĭcum, Trąbię ná trwogę/ Pobudzá

Căno foris, Gram smyczkiem/ *sub* Gram reką lewą.

Căno modulatè, musicè, symphoniâ, &c. Melodyinie śpiewam.

Cănon, *onis, m. Gr.* Práwidło 1. 2. Wizerunk Rejestr 7. 8. Probierz/ Kompásowy biegunek/ Szal iezyczek/ Żywność/ Obrok/ Dochod 1. 2. Pobor. Podymne/ Podstáwek 2. Regel/ Richtscheid/ Linial. *Si demum excessit Grammaticos canonas.* Aus. *syn.* Rēgŭla, nōrma, lēx.

Canonicorum Collegium, & Conclave Kápitułá.

Cănŏnĭcus, *Gr.* Kánonik. Das nach dem Richtscheid ist/ *vulgò* in die Zahl der Heiligen bringen.

Cănŏnĭum, Kánonia 2.

Cănŏnĭzātĭo, Kánonizowánie.

Cănŏnīzo, *as*, *Gr.* Prostuie/ Rownam 2. *an* Kánonizuie?

Cănor, *oris*, Dźwiek/ Brzmienie/ Głos. Ein guter Thon. *Mœnia Phœbeæ structa canore lyræ.* Ovid. *syn.* Sŏnor, sŏnus, cāntus.

Cănōrus, Cănōrŭlus, Głośny/ Brzmiący/ & in Głos wdzięczny. Wohl lautend. *Avia tum resonant avibus virgulta canoris.* Virg. *syn.* Sŏnōrus, sŏnāns, rĕsŏnāns, strĕpēns, strīdēns, [illegible] dŭlus.

Cănōsus, Siwy.

Cănstrĭstius, *B.* Szátny.

CANT

Cantabilis Psalm. 118. *aptus cani. Cantabiles iustificationes Dei. i. suaves instar cantici. Bellarmin.*

Cāntăbrĭca, Orlik/ Węży mord.

Cāntăbrum, Otręby 1.

Cāntāmen, Czáry, Gesang. - - - *Magicas nossem cantamina Musæ.* Prog. *Vide Cantus.*

Cāntātĭo, Spiewánie/ Czáry.

Cāntātor, Spiewak. Ein Singer. *Cantator cygnus funeris ipse sui.* Mart.

Cāntator fidibus, Skrzypek.

Cantatrix avis, Ptak śpiewáiący / & in Spiewak. Singerin - - - *cytharas cantatricesq; choreas*, Claud.

Cāntātus, Sławny/ Oczárowány.

Cāntēlĭus. Wálach.

Cāntĕrĭātus, Laszczkámi wspárty/ *in* Macicá podwiązána/ & *in* Podpieram.

Cāntĕrij, Krokwy/ Szrági.

Cāntĕrĭnus, Końśki 1.

Cāntĕrĭoli, Laszczki.

Cāntĕrĭŏlus, Soszká.

Cāntĕrĭus, Wálach/ Kozły do drew.

Cānthărĭas, *æ, m, Gr. sub* Krowká 2.

Cānthărĭs, *idis, gr.* Kántaryda.

Cānthărŭlus, *sub* Konew.

Cānthărus, *Gr.* Konew/ Mlorek 2. Krowkorobak/ Krowká ryba morska. ein Kann. *Cantharus ingratus succo, tum concolor illi.* Ovid. *epith.* Lignĕus, spūmans, tūrgĭdus, dūlcĭfer, grāvis.

Cānthēlĭus, Osieł/ Gruby.

Cānthĕrĭolus, Soszká.

Cānthĕrĭus, Wálach. Ein Wallach.

Canthus, *Gr.* Obod/ Szyná 2. Kolko bez śpic/ Krąg gtá/ Kocik woku.
Canticum, cantilena, Pieśń. Ein Lied oder Gesang. *Cantica qui Nili, qui caditana susurras.* Mart. *syn.* Carmen, cantus, mělos.
Cantillo, Spiewam 1. 5. Przyśpiewywam.
Cantio cantiuncula, Pieśń. ein Liedlein. *Nunc condidere cantiunculas turpes.* Scaz.
Cantito, canto, Spiewam 1. 5. Nabijam uszy. Offt singen. *Facturum credo, ut habeas qui cum cantites.* [Iamb.] *v.* Cano.
Canto alicui ocyma, Srtofinię.
Cantor, cantrix, Spiewag.
Cantor circumforaneus, cyclicus, Smyk 3.
Canturio, Swietkoce.
Cantus, ti, idem Canthus.
Cantus, us, Cantulus, Spiewánie/ Czáry. Gesang. --- *Magicis adjurant cantibus herbas* Gr. *syn* Concentus, carměn, cantio, mŏdŭlāmen. Mūsa cămœna, mŏdi, mŏdŭli, mělos. *epith.* Orphæus, trěmŭlus, argūtus, dulcis, ambrŏsĭus, mellifluus, ămœnus, raucus, mātūtīnus, sŏnans, ăcūtus. Mæŏnĭus, grātus, rusticus. *phr.* Vōcis mŏdŭlāmen. Aures mulcens. Lăbŏrem, cūras, otia fallens. Cūrārum dulce levamen. *Vide Cano.*
Cantus buccinarum, Treb dzwięk.
Cantus inclusus, Melodyia.
Canus, Siwy/ dawny Stároświecki. Grau *Frigora nec tantum cana concreta pruina.* Virg. *syn.* Candidus, canēscens, candens, albus. *phr.* Canis căpillis aspersus, albens, albēscens.

CAP

Capacitas, Obietność/ Przestwor/ Szerokość/ Wnętrze 2 Dziurá.
Capax, Przestworny/ Obietny 1. Fähig. *Tu potius ripis effuse capacibus amnis.* Ovid. *syn.* amplus, spatiosus, lātus, late patens, *vel* aptus, idōneus.
Capax est, capit, *sub* Zmieśći się.
Capedo, capeduncula, Kruzyk.
Capella, Kozká/ Koziełek ptak/ Czaycká. ein klein Ziege/ Gaißlein. --- *venit Hesperus. Ite capellæ.* Virg. *vide Capra.*
Caper, Koziel cyśzczony/ Iurny. ein Bock. *Non aliam ob causam Bacchi caper omnibus aris.* Virg *syn.* Hœdus, hircus, căprĕolus. *epith.* Barbĭger, barbatus, bĭcornus, sordĭdus, lascīvus, pĕtŭlans, campestris, timidus, vagabundus, immundus, sylvestris, intonsus, pĕtŭlcus, torvus, ācer, fœdus. *phr.* Dux grĕgis cornibus fronte minax. Sē căper ācer inhostem cornibus intortis infert. Cornibus intortis insurgit in hostem caprĕolus. Barbigerumq; pĕcus cornu luctatur in hostem ut saturas gestit dux grĕgis inter ŏves. Stabat săcer hircus ad āram. sēcum agit immundos & olentes turpiter hircos. Tenet & lactens, & primus cornibus hœdus. Hœdiq; pĕtulci floribus insultant. Prætĕrĕa trĕmŭli tĕnĕris cum vōcibus hædi. Molli pĕtŭlans hœdus in herba. Non longius hœdos insultare sŏlo pāritur sine mātre văgantes.
Caper, *è Gr. origine.* Wieprz dziki/ morski.
Capĕrans frons, Koziel *tr.*
Capĕratus, Zmarszczony.
Capĕro, *as.* Marszczę się.
Capes, *is,* Pokolenie.
Capesso, *ivi, vel ij, vel si itùm.* Biertę się/ Imam się/ Gotuię się. &c. An die Hand nehmen/ ergreiffen. --- *mihi jussa capessere fas est.* Virg. *syn.* Capio, accipio, tĕnĕo, obtineo.
Capesso jussa, Spráwuię co roskazano.
Capesso me, Idę/ Vdáię się gdzie/ Grámo
Caphura, *gr.* Kámfora żywica. Cle się.
Capidula, capiduncula, *æ,* Czára 1.
Capidulum, Zawićie.
Capillaceus, Włośiásty.
Capillamentum, Włosy/ Ploty/ Kosmáciny/ Włosy przypráwne/ Pregá. Ein gemachtes Haar. *syn.* capillitium, capilli.
Capillare, *is,* Czépek 3. & *sub* Włosowy. Ein Haarhaube. *Dividere mœchæ pauperis capillare.* (Scaz.)
Capillaris, Włosowy.
Capillatura, Ploty.
Capillatus, Kosmáty/ Gálant. Haarechtig *Parere gaudent Sillico capillati.* (Scaz.) *phr.* Cū 1 căpilli, crines effusi longi. Căpillis horridus.
Capilli intorti, Kędzior.
Capilli impexi, incompti, horridi, Roztárgáne włosy.
Capillitium, capillum, *n.* Włosy. Eine Perucque. *syn,* căpillāmentum, căpilli.
Capillis, capillo trahere, Zá włosy.
Capillor, *aris,* Włosami obrastam.
Capillus, Włos/ Włosy.
Capillus veneris, Włoski P. Máryi ziele.

Căpio, Biorę 1. Chwytam 1. Porywam/ Jmam kogo/ Rzucam się do czego/ Poymuię/ Poymuię myślą/ Dochodzę/ Obeymuię/ Ogárnąć/ Podeymuię 3. Vwodzę/ Bierzę w się. Nehmen/ fangen. --- *fructum caperetis amoris.* Luc. *syn.* ăccĭpĭo, sūmo, ăssumo, prĕhēndo; prēndo, *phr.* Căpe sacra mănu.

Căpio usu, Dawnością używánia práwá dostáię. (práwá,

Căpio, *onis*, Bránie/ Dawnośći używánia

Căpior, *eris*, Lubię/ Smákuię sobie/ Chcę mi się/ Vwodzę się/ Vłowić się

Căpis, *idis*, Konew/ Kružyk/ Misa 2.

Căpĭstĕrĭum, Wieiaczká.

Căpīstrātus, Ouzdány. Gezäumt. *Vite capistratas cogebat ad esseda tigres.* Sid.

Căpīstro, *as*, Ogłowkę kłádę.

Căpīstrum, *è Gr.* Ogłowká/ Vździenicá/ Rękoieść/ Toporzysko/ Obwiąsło/ Kágániec 2. Halffter. *Audiat, inque vicem det mollibus ora capistris.* Virg. *syn.* Frænum, hăbēna. *epith.* Nōdōsum, fērrātum, mōlle, pūrpŭrēum, īmpōrtūnum.

Căpit me satietas, satias, odium, Przyiada (się co

Căpĭta, *n. plur.* Ludzie. *& in* Bydlę.

Căpĭtal, Záwićie/ Podwiká/ Humerał, Niecnotá/ Grzech. (dłem.

Căpĭtal, *vel* capitale id est, Pachnie co gár

Căpĭtālem fraudem admittis, tibi creas, *idem, & sub* Przypłacam czego 2.

Căpĭtālis, Głowny 2. Smiertelny 2. 5. Niecnotliwy/ Krotki/ Niezgwałćisty/ Dowćipny. Deß Todes werth/ halßbrechend. *Seu capitale nefas operosâ diluis arte.* Luc.

Căpĭtālĭter, Głownie/ Niebespiecznie.

Căpĭtānĕus, *B.* Stárostá 1.

Căpĭtārĭum, capitarium æs, Pogłowie/ Jśći

Căpĭtātĭo, *idem, &* Podymne. (zná.

Căpĭtātus, Głowiásty/ Nierosocháry.

Căpite cavere, Gárdłem obowiązáć.

Căpite census, Golorá/ Komornik/ Podły.

Căpĭte aperto, nudo, Niewstydliwie.

Căpĭte diminutus, *sub* Poniżam. *Item* Podły/ Wywołániec.

Căpĭti tuo, *sub* Boday mię.

Căpĭte stare, Ná głowę.

Capite iosum, iusum suspendi, Nogámi wzgorę,

Căpĭtēllum, Kápitelá/ Głowicá/ Gałká.

Căpĭti tuo, Ná twą duszę.

Căpĭtis causa dimicatio, Sąd o głowę.

Căpĭtis diminutio, Poniżenie/ Wywołánie

Căpĭtis magni, Głowiásty.

Căpĭtis minor, Poniżony/ *sub* Poniżenie.

Căpĭtis status, Wolność *1.* (Kśtałćik

Căpĭtĭum, Podwiká/ Kaptur 1. *& sub*

Căpĭto, *onis*, Głowá 3. Vporny/ Głowacz (ryba

Căpĭto durus, capitosus, Vporny.

Căpĭtŭlātus, Głowiásty.

Căpĭtŭlo, *as*, Rozkładam.

Căpĭtŭlum, Głowká *1. 5.* Kápitela/ Kápitularz/ *& sub* Záwiása/ Sumá 2. *an* Kápitulum? (kámień

Căpnĭas, *æ*, capnites *æ*, *m*, *gr.* Dymnik

Căpnītis cadmia, Mośiężne ábo Miedziáne odmiory.

Căpnos, *m*, *Gr.* Rutá 4 Kokorycz 2. Dym.

Căpnumārgos, *Gr.* Ziemiá czerwona.

Căpo, *onis*, Kápłun.

Cappa, Kapa kośćielna/ Ornat.

Cappa, Ferr: corr. Campa.

Căppăris, *is*, *f. Gr.* Kápáry.

Căpra, Kozá. Ein Gaiß/ eine Ziege. --- *Non illa feris incognita capris.* Virg. *syn.* Căprĕa, căpēlla. *epith.* Lāscīva, sīma, hīrta, vīllōsa, cārbĭgĕra, hīrsuta, sȳlvēstris, sĕquax, īntōnsa, tĭmĭda, cŭpĭda, dūmĭvăga, păvĭda, pĕtūlca, văga, fŭgĭtīva, bārbăra, fŭgax, hīspĭda, lūctĭfica, grăcĭlis quĕrŭla. *phr.* Căprĭgĕnum pĕcus ămāntes sāxa căpēllæ. Distēntæ lācte căpēllæ. Tĕnĕra ătrōndent sīmæ virgūlta căpēllæ, flōrēntem cȳtĭsum, sĕquĭtur lāscīva căpēlla. Nōn me pāscēnte, căpēllæ, flōrēntem cȳtĭsum, aut sălĭces cārpētis ămāras.

Căpra sylvestris, Kozá dzika.

Căprārĭus, Koziarz. Ein Gaiß-Hirt. *syn.* Căprārum cūstos, pāstor.

Căprĕa, *f.* Sárná. Ein Rehbock. *Imbellis capreæ, sollicitusq; lepus. vide Capra.*

Căprĕŏlus, Koziełek/ Sarn/ Bunty w budowániu/ Szragi/ Szteple/ Záśtrzał w budowániu/ Witeczki. Ein Steinböcklein. *Capreoli sparsis etiam nunc pellibus albo.* Virg.

Căprĕŏlus bicornis, Hák dwoyzęby.

Căpriceps, cipitis. Koziogłow.

Căpri-

Capricornus, Koziorożec. Steinbock.
Caprificiales dies, *sub* Kánikulá 2.
Caprificatio, Fig opátrowánie.
Caprificor, *sub* Figá leśna.
Caprificus, Figá 3. Wilder Feigenbaum. *Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.* M.
Caprigenus, Kozi 1. Geiß-Geschlecht. *ca-prigenumq́ pecus nullo custode, &c.* Virg.
Caprile, *is.* caprilis casa, Koziárnia. Ein Gaiß-stall.
Caprimulgus, Kozodoy 1. 2.
Caprinus, caprilis, Kozi.
Capripes, *edis, omne.* Kozionogi. Daß Gaiß-Füß hat. *Capripedes agitat cum læta proter-via panos.* Aus.
Capriscus, Wieprz dźiki morski.
Caprona, capronea, Czuprynà/ Grzywá.
Capruncŭlum, Donicá. ein irden Geschir.
Capsa, *Gr.* Puzdro 1. Pudło/ Kápsá/ Tor-bá. Ein Kiste. *syn.* capsula, cista, arca *epith.* angusta, argentea.
Capsaces, æ, m. Gr. Bánieczká.
Capsarius, Pacholę/ Stroż 1. Szátny/ Stro
Capsarum opifex, Stolarz. (larz.
Capsella fictilis, Capsula Kápsá/ Puszká 1. Krubká/ Torbeczká/ Pudełko.
Capsus, ſi, Wozowy ząd/ Kolásá nákryta.

CAPT

Captatio, Podchwytawánie/ Chwytánie.
Captator, Podchwytacz/ Dźiedźicтwa zá-biegácz.
Captatorius, Podchwytliwy/ Wykrętny.
Captio, Bránie/ Chwytánie/ Oszukánie/ Łápaczká 2.
Captiose, Podchwytliwie/ Wykrętnie.
Captiosus, Podchwytliwy/ Wykrętny.
Captivitas, Poimánie 1. & Poimániec. Ge-fängnuß. *Captivitas & cæcitas.* (Iamb. Dim.)
Captiuncula, Łápaczká 2.
Captivo, *as,* Imam kogo. Gefangen ne-hmen. *Exiles telis captivat aranea muscas.* Text. *phr.* Sub iuga mitto, compedibus, vinclis, catenis vincio. ab hoste capio.
Captivus, *adiect.* Jeński.
Captivus, *substant.* Poimániec. Gefangen.
Captivum portatur ebur, captiva Corinthus, Hor. *phr.* Subjuga missus, captus ab hoste. Vinctus a-henis terga nodis. Vincla gerens cervice. Vinctus colla catenis. compede nexus. Vinctus eram ver-sas in mea terga manus, gemens victoris jussa su-perbi. Jam nobis audax Germania servit. Libera Romani subjecit colla catenæ. Victa potest flexo succubuisse genu. Tenebrose in carcere vinctus, clausus. Missus & in rigidi latebrosum carceris an-trum. Squallidus illum carcer habet, clausus tene-bris & carcere cæco, clausa domo teneor, gravi-busque coercita vinclis, carceribus clausus cæsis & compede vinctus. Nunc carceris angusti vincula tenent. *Vide Carcere mulctare.*
Capto, Chwytam 1. Podchwytawam/ Ło-wię zwierzę/ Łowię *tr.* Pilnuię 2. Strácam się/ Godzę/ Wabię/ Záchodzę ná kogo/ Zá-biegam 5.
Captura, Obłow/ Połow/ Nierządnicze/ Zapłátá/ Obrywká. Ein Fang. *Implevit captura sinus, ut plebe redundans.* Sid.
Captus, *us,* Bránie/ Połow/ Poięrność/ Zdolność.
Captus animi, animo, corde, mente, Szálo-ny 1. Zápamiętáły/ Głupi.
Captus auribus, Głuchy.
Captus membris, Niedołężny.
Captus oculis, Slepy 3.

CAPU

Capula, Dzban/ Konew/ Krużyk.
Capularis, Grobowy / Smiertelny. Einer der jetzt auff der Gruben gehet/ Stein-alt. *Ne dicas igitur, dum pecularis ero.* Text.
Capularis senex, Zgrzybiáły.
Capulator, Zlewácz. Ein Schöpfer.
Capulica, Gellio, navis capacissima Mosellanus.
Capulo, *as,* Zlewam. Schöpfen.
Capulo proximus, Zgrzybiáły.
Capulum, Rękoieść/ Truna/ Mary/ Grob.
Capulus, Rękoieść/ *an* Jelca? Ein Hand-habe/ Scheffte. - - - *Lateri capulo tenus abdi-dit ensem.* Virg. *epith.* Aureus, eburnus auratus, micans, splendens, splendidus, argenteus, insignis, pulcher, rutilus, coruscus, gemmatus. *phr.* & capu-lo insignis, radiabat acinacis auro.
Capus, Káplun. Ein Kapaun.
Caput, Głowá/ Człowiek 1. Osobá 2. Głow-ká/ Łeb/ Przodek 1. Punkt 5. Przedniá
rzecz/

trzecz. Sumá 2. Artykul/ Rozdźiał 2. Vśćie Wierzchołek 1. Obuch/ Korzeń/ Wierzch 1. Koniec 1. Zdroy/ Jśćizná/Początek 1. Herszt Sprawcá/ Zywot/ Wolność/ Krokszryny/ Rogi/ Bydle/ Powiádacz. Das Haupt/ Kopff. *Thesaurus caput est, pro capite ara petit.* Nov. *syn.* Tēmpŏra, vērtex, cērvix, cōllum. *epith.* Rŭtĭlum aūrĭcŏmum, cēlsum, hŏnēstum, nĭtĭdum, āmbrŏsĭum, flāvum, rŏsĕum, īntōnsum, cānum, grānde, jŭvĕnīle, īllūstre, fĭdēle, īgnāvum, sōllĭcĭtum, īnsŭpĕrābĭle, hŭmānum, ăcūtum, vĕnĕrābĭle, ērēctum, sŭbmīssum, cŏrŏnātum. *phr.* Prōmīssos ēffūndēns vērtĭce crīnes. Tēmpŏra pērfrīngit fŭlvo prŏtēcta căpīllo. vērtex căpĭtis. Cæsărĭe dēnsum Rĕdĭmītăq; tempŏra laūro. Prærădĭat căput aūrĭcŏmum, rŏsĕuſque per aūras, it dĕcor at prŏcēra căput cērvix fūlcĭbat hŏnēstum. Sūmma flāvum căput ēxtŭlit ūnda. Fōrma bŏvis cui turpe căput, cui plūrĭmă cērvix. Căput ŏbjēctāre pĕrīclis, sŭpĕrant căpĭte & cērvīcĭbus āltis.

Căput brachij, Rámię 1.

Căput cœnæ, Potráwá pierwsza.

Căput facio, emitto, Wyrastam 2.

Căput femoris, Stáwowych kośći koniec.

Căput fluminis, caput aquæ, Zrzodło.

Căput malignissimum, Niecnotliwy.

Căput, opugno, peto, Stoię ná głowę.

Căput porcinum, *sub* Szyk.

Căputium, Káptur mniski. Ein Kaptur.

Căpys, *yos, Gr.* Sokol. *(Vnus è comitibus Æneæ, qui Capuam condidit.)* & Căpўs, hinc nōmen Căpŭānæ dūcĭtur ūrbi. *Virg.* (Ovid. in fast.) Trōs est gĕnĕrātus ab īllo: Aſsărăcūſq; Căpyn.

CAR

Cara, lege Chara.

Cărăbus, *Gr.* Rák ptetkonogi.

Cărăcalla, Szátá długa/ Kápicá.

Cărbăsĕus, carbasineus, carbasinus *in* Płotno. Auß reinem Leinwat gemacht. *Post hæc carbaseis humorem tollere velis.* Tib.

Carbasinus item, & Carpasinus, Zielony. *Carbasinum, ac spacijs gemmata monilia colli.* Fil.

Cărbăsus, carbasum, Płotno/ Zagiel. Subtil Leinwat. *item* Ein Schiffsegel. *Carbasa deducit, ne qua levis effluat aura.* Ovid. *syn.* Vēla, līntĕa. *epith.* Flūxa, văgă spūmāntĭa, căva, ālba, prōspĕră, sĕcūndă sŭbĭtă, recūrva, fŭgātia, plēnă, cŏntrăcta, *phr.* ējēcto āffixa mălo Carbăsa. Tŭmĭdōquē īnflātur cārbăsu Aūstro. *vide Velum, Navis, pro veste, vide Vestis.*

Cătbătĭnæ, *Gr,* Kurpie.

Cărbo, Węgl 1. 2. Ein Kol. --- *creta, an carbone notandi, vide Ignis.*

Cărbo ungventatus, Trociczká.

Cărbōnārĭa, Węgielnia.

Cărbōnārĭus, *adiect.* Węglisty.

Cărbōnārĭus, *subst.* Węglarz. Ein Koler.

Cărbōne nōto, *Prov.* Odrzucam/ Przyganiam.

Cărbūncŭlātio, Zágorzenie 2.

Cărbūncŭlo, *as, &* carbunculor, *aris.* Zápala się wprzod/ Zágorywa/ Vsycha.

Cărbūncŭlans, Czerwony.

Cărbūncŭlōsus, Wygorzáły/ Czerwony.

Cărbūncŭlus, Węglik 1. Kárbunkuł 1. 2. Piasek czerwony/ Wygorzeliná/ Ziemiá czerwona. Ein Karfunckelstein. *Fulmineo rutilans Carbunculus igne coruscat.* M. *syn.* Pўrōpus *epith.* Præfūlgens, rădĭāns, splēndĭdus, nĭtĭdus, lūcĭdus, scīntīllāns, rŭtĭlans, rŭbĭcūndus, lūcēns. *phr.* Vōmēns, īnsĭtus in fūlvo rădĭans cārbūncŭlus aūro. Igni rŭtĭlānte pўrōpo clāra mĭcānte aūro. flāmmāque ĭmĭtānte pўrōpo. īgnĭvŏmi lūcent de nŏcte pўrōpi pēctŏra flāmmĭgĕris rădĭābant clāra pўrōpis. ārdēntis cīrcūmvēstīta pўrōpo. *V. Pyropus, Gemma.*

Cărbūncŭlus amethyſtizon, Rubin.

Cărbūncŭlus Carchedonius, Garamanticus, Gránatek kámień.

CARC

Cărcer, Więźienie 3. Więźień/ Niecnotliwy Smrod/ 2. Kres zawodniczy 1. Ein Gefängnüß/ Kercker --- *Clauso ventorum carcere regnet.* Virg. *syn.* cūstōdĭa, cārcĕris āntrum. *epith.* sōllĭcĭtus squāllĭdus, mœstus, tĕnebrōsus, tēter, hōstīlis, īnērs, āngūstus, sævus, rĭgĭdus, fĕrox, prŏfūndus, īngrātus, īnfaūstus, mœrens, căvus, ūmbrōsus, īnvīsus, fērrātus, ābstrūsus, fœtĭdus, hōrrĭbĭlis, tērrĭfĭcus, dīrus, crūdēlis, mŏlēstus, mĕtŭēndus, gĕmĕbūndus, īnāmœnus quĕrŭlus, căvērnōsus. *phr.* Squāllēns sĭtu. Fœtore plēnus. Spīssa cālīgĭne sēptus. Sine lūce dŏmus. Sine lūmĭne tēctum Cārcĕris ūmbrōsi nigrō sub fōrnĭce. Rĭgĭdi lătebrōsum cārcĕris āntrum. Nēc aūras Rēspĭcĭunt claūsi tĕnēbris & cārcĕre cæco. īnquē fĕrōci cārcĕre cōnstrĭctus. Sŏlĭdūt claūdet cārcer utrūmquē rĕum. *Vide Vincio.*

Cărcer robustus, Ciemnicá.

Cărcĕrārĭus, *adiect. sub* Táráſowe.

Cărcĕrārĭus, *subst.* Táráſowy.

Cărcĕrātĭcum, Táráſowe.

Cārcĕres, *hi*, Kres zawodniczy od ktorego.
Cārcĕris præfectus, Tátásowy.
Cārchărĭas, *æ, m.* carcharus, *Gr.* Pies morski
Cārchēdōnĭus, Karbunkul 2.
Cārchēsium, *Gr.* Kostruchan/ Kredens złoty/ Masztowy wierzch/ Winda 1.
Carcinetrum, Plini. al. Carcinethrum.
Cārcĭnĭas, *æ, m. Gr.* Rákowy kámien.
Cārcĭnōdes, *Gr.* Ráncerowaty/ *sub* Rákowy
Cārcĭnōma, *Gr.* Ráncer. Der Krebs.
Cārcĭnōthrum, *Gr.* Sporysz
Cārcĭnus, *Gr.* Rák niebieski.

CARD

Cādămōmum, *Gr.* Ráyskie ziarnká.
Cārdămon, *Gr.* Rzeżuchá 1. Ráyskie ziarnká
Cārdĭaca, *Gr.* Serdecznik. 2.
Cārdĭăcus, *Gr.* Kordyáczny/ Żołądka bolenie ćierpiący.
Cārdĭacus morbus, Kordyáka/ Żołądká bolenie. Das stechen des geweids.
Cārdĭnālis, *adiect.* Zawiásowy/ Biegunowy/ Przedni 1.
Cārdĭnālis, *subst.* Kárdynał. Ein Cardinal. *epith.* Săcer, vĕnĕrāndus, vĕrēndus, pūrpŭrĕus. *phr.* Vĕnĕrāndus mūrĭce Præsul cārdĭnĕa īnfŭla cōnspĭcŭŭs. Rōmŭlĕo vēstitus ōstro. Frōntem cŭi pūrpŭra cīngit. Pūrpŭrĕi pārs Sĕnātus. Rōmāno, nōbĭlis ōstro.
Cārdĭnātus, Sworowány.
Cārdĭnĕus, Przédni 1. Fürnehm.
Cārdĭnĭbus concludo, Wćinam.
Cārdĭnĭbus includo; Wiąże 5.
Cārdĭnĭs cavum, cardinis fœmina, Zawias (częśći.
Cārdĭno, *as*, Wćinam.
Cārdīsce, *es, Gr.* Sérdecznik kámień.
Cārdo, *inis, hic. hæc.* Zawiásá/ Biegun 5. Czop 2. Sworzeń/ Kołowrot / Grunt 4. Pogodá 5. Punkt 9. Ein Thürangel. --- *Postesq; à cardine vellit.* Virg. *epith.* Fērrātus, văgus, durus, ærātus, strīdens, sŏlĭdus, fērrĕus. *phr.* Vīdērunt claūsos fērrāto cārdĭne pōstes. Stānt duo cārdĭne pōstes, ērūmpit vērsis strīdēnti cārdĭne pōrtis.
Cārdo limes, *sub* Miedzá.
Cārdŭēlis, Szczygieł/ Czyż. ein distel Vogel
Cārdŭus, Oset 1. Distel. *Carduus & spinis surgit paliurus acutus.* Virg. *epith.* agrēstis, āsper, sēgnis, ăcūtus, mōrdax, pūngēns, hōrrĭdus, ĭnămœnus, *phr.* Vāstis hōrrēscit in agris Cārdŭus.
Cārdŭus benedictus, Oset włoski.
Cārdŭus fullonum, Szczeć 1.
Cārdŭus galaxias, Oset biały.
Cārdŭus sativus, Kárćiof.

CARE

Cārē, Drogo 1. Theür.
Cārēctum, Sitowisko. Ein Ort da viel Schwärtel oder Riod wächset. *Tu post carecta latebas.* Virg.
Cărēnārĭæ, *sub* Wino wárzone. *Prima anceps ob duplicem originem.*
Cărēnum, Wino wárzone/ *an* Kárny?
Cărēntia, B. sub Niemienie.
Căreo, Niemam 1. Niedostáie. Entbehren mangelen, *Si careas ære cupiet te nemo videre.* *syn.* Prīvor, ĕgeo, īndĭgĕo, non hăbĕo, ĕgēns sum.
Cărĕum, *Gr.* Karuy. A *anceps à Caribus.*
Cārex, *f.* Sit ostry/ Tátárskie ziele. Schwártel. --- *vel acuta carice tectus.* Calph. *epith.* ăcūta, lōnga.
Cārĭca, *Gr.* Figá. Dürre Feigen.
Cārĭem sentio, traho, recipio, Prochnieie.
Cārĭes, Prochno/ Prochnienie/ Pleśń. *Item tr.* Spleśniáły/ Zgrzybiáły. Wurmstiche *Vertitur in teneram cariem, rimisq; dehiscit.* Ovid. *epith.* *vide Cariosus.*
Cărīna, Naw dno. Der Schiffboden. *Restat adhuc humeris fulta carina tuis.* Ovid. *epith.* Cūrva, pānda, īnflēxa, cĕler, ūncta, lōnga, căva, trepĭda, pīcta, īncūrva, aūdax, vēlĭfĕra, ærāta, bēllātrix, cĭta, lĕvis, frăgĭlis, vēlĭvŏla. *vide Navis.*
Cărīnæ putaminum, Łupiny 2.
Cărīnantes in Łáią/ *&* Szydzą.
Cărīnārĭus, Fárbierz 1. Wyskowáto fárbuiący.
Cărīnātim, Wypukło.
Cărīnātus, Wypukły.
Cārīno, *as.* Wśkiesto czynię.
Cărīnor, *aris*, Łżę 1. Szydzę.
Cărĭōsus, Sprochniáły/ Spleśniáły/ Zgrzybiáły. Wurmstichig. --- *Nisi vos cariosa senectus.* Ovid. *phr.* Cărĭe vĭtĭātus, cōrrūptus, ădēsus, ēxēsus.

Caristia vel charistia, pro caritate. Barbarum.

Caritas, **Miłość/ Drogość. Die Liebe**, *vide Charitas.*

Carium, idem Careum,

Carmen, *à cano, is,* **Wiersz** 2. 3. **Pieśń/ Formułá. Ein Gedicht/ Gesang.** *Non me carminibus vincet. &c.* Virg. *syn.* Versus, numeri, modi Musa. *epith.* Dulce, nobile, gratum, operosum, amabile, phœbæum, lene, venustum, vocale, molle, sublime, tenerum, vigilatum, castalium, jocosum, fatidicum, divinum, modulabile, excultum, cultum amicum, blandisonum, lætum, æternum, nectareum, compositum, præclarum, garrulum, lætificum, sonorum, lepidum, ingeniosum, querulum, mellitum festivum, grandisonum, deductum, scenicum, grave, nobile, numerosum, apollineum, comptum, concinnum, cœleste, pierium, amatum, tonans, furens, furiosum, macilentum, abjectum, humile. *phr.* Verba numeris nexa, ligata, vincta, adstricta. Metricis verba coacta modis. in pedes verba coacta imparibus carmina facta modis. Flet noctem ramoque sedens miserabile carmen integrat. Res gestæ Regumque, Ducumque et tristia bella. Quo scribi possent numero monstravit Homerus, arma gravi numero violentaque bella parabam edere, materia, conveniente modis. Parvaque ne dicam, scribendi ulla voluptas est mihi, nec numeris nectere verba juvat. *vide Carmina scribere, Carmen pro incatatione, v. Veneficium.*

Carmen, *à caro, is,* **Greplá/ Szczotka do wełny.**

Carmen ballisticum, **Zwycięski wiersz.**

Carmen item alio sensu quasi charmen. Barb. sub **Kármazyn** 2.

Carmen magicum, **Czáry.**

Carmesinum, **Kármazyn** 3.

Carminarius, carminator, **Wybijácz wełny.**

Carminatio, **Wybijánie wełny.**

Carmino *as,* Carmine traho lanam. **Wybijam/ Czeszę wełnę. Kämmen, Hechelen.**

CARN

Carnalis, **Cielesny/ Podwojewody. Fleischlich.** *Nec carnale genus minuit factura creando.* D.

Carnaria taberna, **Játki mięsne. Fleisch (bänck.**

Carnarium, *idem,* & **Mięsna grzęda.**

Carnarius, *adiect.* **Mięsny. Fleischig.**

Carnarius, *subst.* **Rzeźnik/ Mięso rad jadájący. Ein Metzger/ Fleischhacker.** *Vt lucretur lardum, & carnaria furtim.* Luc.

Carnes facere, ex: *sub* **Rabam.**

Carnem perdens, **Suchoty ćierpiący.**

Carneus, **Ciáłowy/ Cielesny.**

Carnicula, Priscian. idem Caruncula.

Carnifex *subst.* **Kát/ Miecnoćiwy. Ein Hencker/ Scharffrichter.** *Carnifici duras præbuit illa manus.* Ovid. *syn.* Tortor, lictor. *epith.* Cruentus, crudelis, miser, immitis, dirus, sanguineus, inhumanus, horrendus, terrificus, ater, impius, metuendus, inexorabilis, ferreus, teter, sanguinolentus, infamis, feralis, immanis. *phr.* Legum vindex. Corpora discrucians. Quem scelératorum metuit mala turba nepotum; cujus ad aspectum facies funesta latronis pallet. crudeli jugulum tradere carnifici.

Carnifex, *adiect.* **Kátowski.**

Carnificina, **Kátownia/ Kátowánie/ Mełá. Richtstatt.** *Tam diversa locis hæc carnificina pererrat.* A.

Carnificinum, vel carnificum cribrum. **Smágániec. Peinigung.**

Carnificinus. Carnificius, Carnificus, **Katowski**

Carnifico, **Kátuię/ Czwartuię. Mattern.**

Carnis, huius carnis, f. priscum. Livius Poeta, & Historicus, apud Priscianum.

Carnisprivium, **Miesopust.**

Carnium dies, carnariorum dies, **Mięsny (dzień.**

Carnivorus, **Mięso rad jadaiący. Der Fleisch isser.** *Mitteres carnivoris præberi pabula mandat. phr.* Carnis, avidus, vorax edax.

Carnositas, **Cielistość.**

Carnosus, carnulentus, **Cielisty** 1. 2. **Fleisch (haftig**

Caro, *ris.* **Grepluię/ Wybijam wełnę/ Postrzygam.**

Caro, *carnis, hæc.* **Mięso. Fleisch.** *Ægra caro prodest animo, defuncta revixit.* Mart. *epith.* Mortalis, fragilis, infirma, rubens, rebellis, immunda, ægra, seditiosa, vilis, languida.

Caro arboris, **Biel** 2. **Mi[illegible]ść.**

Caro morticina, **Scierw.**

Carodunum, **Kráków**

Caros, *m. Gr,* **Spiączká/ & Káruy.**

Carota, **Pásternak** 1.

Capasium, **Len niezgorzysty.**

Cārpătīnæ, *hæ*, Kurpie.
Cārpătus, Krepak/ Tarry.
Cārpēntārĭa, Kolodzieystwo.
Cārpēntārĭus, *subst.* Kolodziey.
Cārpēntārĭus, *adiect.* Kolodzieyski. Opere carpentario. *Exodi* 35. *i. fabrili, fabri lignary Vulgatus. Cornel. à Lapide.*
Cārpēntum, Káretá. Ein Wagen. *(Vehiculi genus, quasi carmentum à carmenta Evandri matre.)* Nām prĭus Aūsŏnĭas mātres cārpēnta vĕhēbant. Hæc quŏquĕ ab Evāndri dīcta părēnte rĕor. *Ovid.*
Cārphĕōtum, *è Gr.* Kádzidlo/ Zywicá.
Cārphos, *n. Gr.* Bozá trawka ziele.
Cārpĭneus, *an* Grabowy? I *producit Robert. Steph. corripit Calepin.*
Cārpinus, *an* Grab? *an* Klon? *v. &* Trzmiel.
Cārpĭo, *B.* Karp
Carpisculus, Vopisc. barbaricum calceamentum simile carpisculo architectorum. Casaubon. ex Vet. Inscript. & L. Bisciola, l. ultimo c. 20. Tomi 2.
Cārpo, *is.* Obrywam 1. Vrywam 3. Skubie Szczypie/ 1. 4. Szárpam/ Drápie/ 1. Dre/ Drobie Szydze/ Obmawiam/ Przymawiam/ Przyganiam. Ergreiffen. *syn.* Căpĭo, āccĭpĭo, dēcērpo, lĕgo, cōllĭgo. *s. Colligo.*
Cārpŏbālsamum, *Gr. sub* Balsam.
Cārpŏphŏrus, *Gr.* Owocny.
Cārpŏphyllum, *Gr.* Jágodá bábia.
Cārpŏphyllos, *Gr. sub* Bobek 2.
Cārptim, Szczypka/ Częściámi/ Tu y owdzie
Cārptor, Kráyczy/ Przygániácz.
Cārptūra, Zbierániè 1. Abzweckung.
Cārptus, *us,* Szczypká/ Vrywczá.
Cārpus, *Gr.* Reki przegub.
Cārpus, *Latinum.* Kráyczy.
Cārrāginem facere, *sub* Tabor.
Cārrago, *inis, f.* Tabor.
Cārro. *is, idem* Caro.
Carrobalista. Ruszá woienna.
Cārrūca, Woz 1.
Cārrūcārĭus, *adiect.* Wozowy.
Cārrūcārĭus, *substant.* Woznicá.
Cārrum, carrus, Kátá 2. Woz 2.

CART

Cartallus, Gr. Kosz 1. Ein Brodkorb.

Cārtămus, Krokos 1. 2.
Cārthēgum, *in* Bukszpan 1. *sed lege Cratægon.*
Cārtĭbŭlum, Stol 2. Sluzbá stolowa.
Cārtĭlāgĭnĕus, cartilaginosus, Chrząstkowáty.
Cārtĭlāgo, Chrząstká. I. *corripiendum suadet Analogia, auctoritas deest. A quibusdam anceps.*
Cārtĭlago arundinis, *sub* Trzciná.
Cārum, *Gr. idem* Careum.
Cārŭncŭla, Miąsko/ Ciálko.
Cārus, Drogi/ Mily. Lieb. *Hoc mihi venturum iam tum carissime vidi.* Ovid. *syn.* Dīlēctus, ămātus, jūcūndus, grātus, āccēptus, svāvis.
Cāryātĭdes, *hæ Gr. in* Odrzwie. *prima syllaba, à Car longa. à Caryon brevis.*
Cāryca, *Gr.* Figá sucha. Jarzęnicá.
Cāryĭnus, *Gr.* Orzechowy.
Cāryītes, *æ, m. Gr.* Wilczy mlecz ziele.
Cāryon, *Gr.* Orzech 1. & Káruy.
Cāryon Basilicum, Persicum. Orzech włoski
Cāryŏphyllāta, Zarzyczká/ Benedykt ziele. Czyściec ziele.
Cāryŏphyllum, Gozdzik/ Jágodá bábia.
Cāryŏphyllus, *Gr.* Gozdziki kwiatki/ Gozdziki Indyiskie.
Cāryōta, cariotis, *idis, Gr.* Dáktyl.

C A S

Căsa, Chálupa. Bauren-Häußlein/ Hütlein. *Atq; humiles habitare casas, & figere cervos. syn.* Māgālĭa, măpālĭa, tŭgŭrĭum. *epith.* frōndĕa, strāmĭnĕa, īmmūnda, angūsta, agrēstis, cāmpēstris, vĭrĭdis, lūtĕa, rŭdis, frĭgĭda, rūrālis, grāmĭnea, tūrpis, paūper, mūltĭfŏris, sĕcūra, lăcĕra, tūta, mŏdĭca, ĭndĭga, pācĭfica. *phr.* Rūstĭca tēcta. Lāres angūsti, pārvi, tĕnŭes, ēxĭgui. Dŏmus hŭmĭlis, agrēstis. Pārvæ fŏres hŭmĭlis vĭlĭa tēcta căsæ. Jūncis cām naque īntēxta, pălūstri strāmĭne tēxta dŏmus. Strāmĭnĕas hăbĭtāre casas, & frōndĕa tēcta. Rārīs hăbĭtāta măpālĭa tēctis. Cōngēsto nōn cūlta măpālĭa cūlmo. Paūpĕris & tŭgŭri cōngēstum cēspĭte cūlmen. Stĭpŭla tūnc tēcta vĭrēbant, & părĭes lēnto vīmĭne rēxtus ĕrat. Dŏmus hŭmĭli cūlmĭne, hōrrens fĭmo & strāmĭne: strāmĭnĭbus cōntēxta: pērvĭa vēnto. De cannis strāmĭnĭbusq; dŏmus. Cum frĭgĭda pārvās, præbēret spēlūnca dŏmus, ignemquĕ lārēmq; & dŏmĭnos cōmmūni claūdĕret umbra. Pārva sĕd ēxĭlis tecta cŏlēnda căsæ. Sĕcūras quīcūnquĕ casas

căsas & rūris ămœni. Vērnāntes cōntēmnit ăgros. ō tāntum lĭbĕat tĭbi mēcum sōrdĭda rūra, ātq; hūmĭles hăbĭtāre căsas.

Cāsābūndus, Upadáiący/ Wáląc się/ Upadku bliski.

Căsārĭa, Domu pilnuiąca ein Hütterin.

Cāscus, Stároświecki, Stáry.

Cāseāle, casearia tabernă, Sernik.

Cāseārĭus, Serny. *sub* Serowy.

Cāseātus, Caseosus, Serowy.

Căsēllæ, Przégrody.

Cāseŏlus, Serek/ *sub* Ser. ein Käßlein. *Hæc dant ova nurus, caseolosq; die.* N.

Cāseus, caseum, Ser. Ein Käß. Cāsĕus āllātus cōnvīvis ēst măle grātus, nām sŭa nātūra nōn signat fercŭla plūra. *epith.* Pīnguis, ŏvīlis, mōllis, dūlcis, căndĭdus, nĭvĕus, vēnālis, prēssus, mōllicŭlus. *phr.* prēssi cōpĭa lăctis. Pēr tōtum nĭvĕus prĕmĭtur mĭhi cāseus ānnum. Prēssus & āngūsto cāseus ōrbe flŭet.

Căsia, *Cassia è Gr.* Fistulá Láwendá/ Wilczy pieprz wiekszy. Wohlriechendes Kraut. *Tum Casia, atq; aliis intexus mollibus herbis.* Virg. *epith.* Mitis, hŭmĭlis, vĭrĭdis, ŏlens, flōrēns, rŭbĕa.

Căsiăca. Száta żolnierska.

Casignete, Plin. corr. Acasignete.

Cāsĭto, Kápię/ *à cado, ut Rasito, à rado.*

Cāssa nux, cassa glans, Fraszká.

Cassare promissum, Fulgent. i. irritum reddere.

Cāsĭcŭlum, casiculus, Siatká.

Cāsĭda, *æ,* Przylbicá. Ein Helm. *Aurea cui postquam nudavit cassida frontem.* P. v. *Cassis.*

Cāsĭdile, Torbá/ Tobolá.

Cāssis, *is, usitatius est plural.* 1. 5. Siatká pástecżna. Ein Jäger-Garn. *Cassibus impositis venor, sed arundine sumpta.* P. *syn.* Lăquĕi, rētĭa, plăgæ. *epith.* Dŏlōsi, lāxi, ărcti, lătēntes, părāti, fāllāces, ōccūlti, sūbdŏli, mĕtĭēndi, ābdĭti, pŏsĭti, āppŏsiti, dĭspŏsiti, caūti, fērrĕi tĕnāces, īmpōrtūni. *vide Retia.*

Cāssis, *idis, f,* Przylbicá. Ein Helm/ Sturmhut. *Spicula cum pictis hærent in casside pennis* Ovid. *syn,* Gălĕa, cāssĭda. *epith.* Fūlva, crīstātă, ærĕa, aūrĭcŏma, aūrāta, mĭnax, nĭtĭda, tōrva, Mārtĭa infēsta, hīrsuta, căva, fērrĕa, ăhēna, ærāta, cælāta. *phr.* Ærāta, dēfendit cāssĭde crīnes. Seu căput ābdĭdĕrat crīstāta cāssĭde pēnnis, ēxĭt in aūras cāssĭdis āltus ăpex. *vide Galea.*

Cāssīta, Dzierlatka. Ein Lärch.

Cāssĭtĕron, *Gr. sub* Cyná. 1. Weis bley.

Cāssĭtĭas, æ, Jemiola.

Casmīllus, Młodzieniaszek.

Cesnar, priscum, Stáry.

Caso, *as,* Upadam/ Nachylam się. Lähren

Cāssum, Czczość.

Cāssum paleæ, Zdzieblko.

Cāssus, Czczy Leer/ Ledig. *syn.* Ĭnānis, văcŭus, frăgĭlis, *vel* prīvātus, ōrbātus.

CAST

Cāstāldus, B. in Ochmistrz.

Căstănĕa, *Gr.* Kasztan 1. 2. Kästen/ oder Kästenbaum. *Et nunc castaneas, nunc amatile nuces.* Ovid. Mōllis, hīrsūta.

Cāstănea aquatica, Orzech wodny.

Cāstănētum, Kasztanowy lasek. Kastanien

Cāstănĕus, Kasztanowy/ Cisawy/ (wald.

Cāstănĭnus, Kásztanowy. Aus Kasten ge(machi

Cāstè, Czysto. Keuslich.

Cāstēllāmēntum, Párkan.

Cāstēllānus, *an* Kasztelan. (mistr

Cāstēllārĭus, castello aquæ præfectus, Ru

Cāstēllātim, *sub* Po domách/ Rzędem.

Castellum, Miásteczko obronne/ Twierdza/ Zamek/ Kurmusowa skrzyniá.

Cāstērĭa, *è Græco.* Poklad 2.

Cāstĭfico, Oczyściam.

Cāstĭficus, Czystość spráwuiący.

Cāstīgābĭlis. Strofowánia godny / Karánia godny. Straffwürdig.

Cāstīgātĭo, Strofowanie/ Karánie. Züchtigung / Bestraffung. *syn.* ōbjūrgātĭo, pœna, mūlcta, cōrrēctĭo. *epith.* Jūsta, pĭa, ūtĭlis, ămīca, ămāra, dūra, ăcērba. *vide Punio.*

Cāstīgātĭus vivo, Uymuię się sam/ & Ra nie/ Skromnie.

Cāstīgātor, Karzący/ Strofuiący.

Cāstīgo, Karzę/ Strofuię/ Siekę 1. Poprawiam. Züchtigen/ straffen. *Corripies nimirum, & castigabis acerbo.* Juv. *syn.* ēmēndo, pūnio, plēcto, mūlcto, cōrrĭgo ōbjūrgo, īncrĕpo. *v. Punio.*

Cāstĭmōnĭa, Czystość 2. Reinigkeit.

Castimoniale liquamen, ex pyris. Pallad. forte idem vel simile quid garo, quod ad castimoniarum superstitionem

sitionem sacris Iudaicis dicatum erat, teste Plinio, & idem in casto Veneris sacro continentissimo & frugalissimo Romanorum concessum, Dalecamp. ex Plinio, Festo.

Căstĭtas, *Castitudo*, **Czystość** *sub* **Niewinność. Keuschheit.** *Pacis quietem, castitatem corporis.* (Jamb.) *syn.* Pūrĭtas, integrĭtas, pŭdīcĭtia. *epith.* Pūra, cāndĭda, sāncta, vĕnĕrānda, intācta, pŭdīca, innŏcēns, hŏnēsta, incōrrŭpta, intĕmĕrāta, vīctrix, cœlēstis, āngĕlica, dīvīna, mīra. *phr.* Nūlla rĕpărābilis ārte. Thălămus sĭne crīmĭne vītæ. Ingĕnuæ sīgna pŭdīcĭtiæ. Sēmpērque vĭrēntes flōre pŭdīcĭtiæ āpprŏbăt ēt cāstām cāsta pŭdīcĭtiām. Crēdo pŭdīcĭtiam Sātūrno Rēge mŏrātam īn tērris. Sērvāvi fātĕor mōrte pudīcĭtiam. Līs est cūm fōrma māgna pŭdīcĭtiæ. Vēl Pătĕr ōmnĭpŏtens ădĭgat mē fūlmĭne ad ūmbras, āntē pŭdor, quām te vĭŏlem, aut tua jūra rĕsŏlvam. *Vide Coniugium odiose.*

Căstor, *Gr.* **Bobr, Ein Biber.**

Căstŏrēum, *Gr.* **Bobrowe ſtroie. Bybergeil**

Căstŏrĕus, *Gr.* **Bobrowy. Von einem Biber.** *Castorea, eliadum palmas epirus aquarum.* Virg. *syn.* Căstŏrīnus, fibrīnus.

Căstra, *orum*, **Oboz. Ein Kriegs-Läger.** *Castrorum & campi medio, &c.* Virg. *syn.* Cōpiæ, tūrmæ, phălānges, cătērvæ, āgmĭna. *epith.* Hōrrĭda ăcērba, nĕfānda, Mārtia, fūlgĭda, sæva, ŏpŭlēnta, fīda, tūta. *phr.* Tēntōria ērēcta. Strīctis fūlgĭda tēlis. Mūlto rĕfērta mīlĭte in tūto lŏcāta lŏco. Sēmĭănĭmes in cāstra trăhēns hŏstīlia tūrmas. Pūlsus ădest ārmis, cāstrāquĕ sæva fŭgat. Strīctis quem fūlgĭda tēlis īnter laurĭgĕros ălŭērunt cāstra trĭumphos. *Vide Agmen.*

Căstra metor, pono, loco, habeo, **Oboz ſtawiam. Das Läger ſchlagen.** *phr.* Fīgĕre cāstra. Cāstra lŏcāre. Tūto fīgĕre, *vel* pōnĕre cāstra lŏco. cōnsīdĕre cāstris. Tēntōria fīgere, ērĭgĕre, cum lōnga cŏhōrtes ēxplĭcŭit lĕgio, cāmpo stĕtit āgmen ăpērto, āgmĭna dēnsāntur cāmpis: lāte lŏca mīlĭte cōmplēnt. Mīles cāmpo sēsē ārdŭus īnfert. Hūc ăcies dūcit Rōmānăquĕ circūm Cāstra lŏcat, pārvūmquĕ lĕvi strūit āggĕre vāllum.

Căstrămētātĭo, **Obozu ſtáwienie.**

Căstrămētātor, **Obożny. Lägermeiſter.**

Căstrămĕtor, **Oboz rozbijam.**

Căstrātĭo, **Czyſzczenie/ Rzezanie/ Obćinanie.**

Căstrātōrĭus, *sub* **Rzezaniec 3.**

Căstrātum vinum, **Wino łagodne.**

Căstrātūra, **Prześiewanie.** (nier.

Căstrātus, **Czyſzczony/ Prześiewany/ Rzezaniec**

Căstrēnsis, **Obozowy/ Woienny/ na Zamkowy? Grodzki?**

Căstrēnsis ratio, **Woienna umieiętność.**

Căstrēnsis rei curator, administer, magister, **Obożny. Was zum Läger gehört.**

Căstro, *as*, **Rzeżę. Czyſzczę 2. Obćinam 2. Cedzę/ Prześiewam/ Suſzę 1. Podbieram miod/ Urzynam.**

Căstrōrum præfectus, **Obożny.**

Castrum, **Zamek. Ein Schlos/ die Burg.**

Căstŭla, **Ciáſnocha.**

Căstus, *ti, adiect.* **Czyſty 2. Keuſch/ rein/ züchtig.** *syn.* Pūrus, pŭdīcus, intĕmĕrātus, illībātus, mūndus, cœlebs. *phr.* Quō nōn est cāstĭor ălter. cūi nūlla vŏlūptas nŏcŭit. cūjus mōres nūlla lĭbīdo cōrrŭpit, non vīctus mōlli lĭbīdĭne. lăude pŭdīcĭtiæ cĕlĕbris, ănĭmōque & cōrpŏre cāstus. Hi nēc cōncŭbĭtu indūlgent, nec cōrpŏra sēgnes in vĕnĕrem sŏlvūnt, cāstum sērvāns cŭbīle. Frīgĭdus in vĕnĕrem. vĕnĕris qui præmĭa nēscit. Tūrpĭa lāscīvi fŭgĭēns cōnsōrtĭa cœtus. me nātūra pŭdīcum fēcĕrat. Et cāsto pēctŏre dūrus ĕram. Nūlla sŭos ūnquam cōrrūpit fœmĭna mōres.

Căstus, *us, subst.* **Czyſtość 2. Obrząd/ Wilia**

Causualis, lege infra Præpositio 2.

Căsŭla, **Chalupka/ Ornat. Ein Hüttlein.** *Vivite contenti casulis, & collibus istis.* Iuv. *vide Casa.* **Szeżćić.**

Căsum, fortunam ſequor, **Puſzczam ſię na**

Căsus, *us*, **Przypadek/ Trefunek/ Upádnienie 1. Spadnienie/ Przygoda/ Razuo/ Powod 1. Fall/ Gefahr.** *Per varios casus, per tot discrimina rerum.* Virg. *syn.* Lāpsus, prōlāpsĭo, rŭīna, *vel* intērĭtus, ēxĭtium, pērnĭcĭes, *vel* īnfōrtūnium, dāmnum, clādes, strāges, *vel* ālĕa, pĕrīcŭlum. *epith.* ĭnŏpīnus, cĭtus, ādvērsus, fūnēstus, insŏlĭtus, lūctŭōsus, lūctĭfĭcus, īnfāndus, īnīquus, ăcērbus, *V. Cado, Strages, Periculum.*

Casus Grammaticorū, **Słow końcowe odmiany**

Casus Nominandi Nominativus. **Rectus** *ibidem.*

Casus secundus, gignendi, paternus, possessivus. ibidem

Casus tertius, dandi. dativus, ibidem.

Casus quartus, accusandi, accusativus ibidem.

Casus quintus, salutatorius, vocandi, vocativus. ibid.

Casus sextus. Latinus, auferendi, Comparativus. Ablativus. ibidem.

Casus septimus, Casus ollavus, ibidem.

Cata, sub **Kot/**

Cătăbăsis,

Cătăbăsis, is, Gr. Zastępowánie.
Cătăbŏlĭcus, Gr. Czárt.
Cătăbŭlum. Gr. Chlew/ Klatká 2.
Cătăchrēsis, is, Gr. Zamiáná słow.
Cătăclitum Gr. Łożko stołowe.
Cătăclysma, tis, n. Gr. Klisterá.
Cătăclysmus, Gr. Potop. Sündfluß. --- *Armenus qui post veterem cataclysmum.* Manc. *vide Diluvium.*
Cătădrŏmus, Gr. Powroz kuglárski/ Gonitwy mieysce. Ein Rennplatz.
Cătădūpa, *orum*, catadupi, *hi Gr.* Progi ná rzekach/ Szum.
Cătăgĕlăsĭmus, Gr. Naśmiewcá.
Cătăgrăphum, Gr. Obraz z perspektywą.
Cătăgūla, *æ*, Gr. Przadka.
Catalecticus versus, cui una syllaba deest. Servio. Catalectus Diomedi.
Cătălēpsis, *is*, Gr. Poięcie.
Cătălīptos, Gr. Poięty.
Cătălŏgus, Gr. Reiestr 5. Wybrániec / Popis/ Wyliczánie. Ein Register. *syn.* Index.
Cătălysis, Gr. Rozłączánie.
Cătămīdĭo, *as*, Wyśmiać kogo.
Cătămītus, Sodomczyk.
Catampo, Festo. ludus quo duo se exercent, vel potius, Catambo. i. deorsum. ut retro secessus. Scalig.
Cătānance, *es*, gr. Miłosna ziele/ & in Miłośnicy 2.
Cătăpĕtăsma, *tis*, Gr. Zasłoná 1.
Cătăphŏrĭcus somnus, Spiączka.
Cătăphrăcta, *æ*, Gr. Kiryś. (Kaytar.
Cătăphrăctus, cataphractarius, Kiryśnik/ Allenthalben bewahrt/ Kurassirer/ geharnischt. *Ferreus aurato ceu cataphractus equo.* Pr. *vide Armatus.*
Cătăphrăctum, Gr. Skarłupá.
Cătăpīrātes, *æ*, *m.* Gr. Ołowianká żeglárska
Cătăplāsma, *tis*, Gr. Maść 1. Namaczánie.
Cătăplasmo, *as*, B. Námazuię.
Cătăplēxis, *is*, *eos*, Gr. Przeleknienie.
Cătăplus, *li*, gr. Port/ Przypłynienie.
Cătăpŏtia *orum*, Gr. Pigułká/ Lekarstwo.
Cătăprŏrātes, *æ*, *m.* Ołowianká żeglarska.
Cătăpulta, *æ*, gr. Bełt/ Pocisk / Kuszá wosenna. Ein Armbrust. --- *Stridentes torquet catapulta molares.* Sid. *vide Balista.*
Cătăpultārius, *subst:* Kuszni strzelcy.
Cătăpultārius, *adiect.* Kuszny.
Cătăpūtia, *æ*, *e Gr.* Kleszczowiná.
Cătărăcta, *æ*, *e Gr.* Kratá żelázna/ Stáwidło/ Kátarákta / Szum / Upust. Ein Schoßpfort/ Wasserfall. *Excepere tuos, ó præcipites cataracta.* L.
Cătărăctes, & Catarrhactes, *æ*, *m.* Gr. Progi ná rzekach/ Czáplá 1. Rybitw ptak.
Cataractria, ut infra Cicelendrum.
Cătărrhus, *ri*, Gr. Rymá. Der Schnopf.
Cătărrhytus locus, Mokrzyny.
Cătăscŏpium, Gr. Łodź.
Cătăscŏpus, Gr. Szpieg.
Cătăsta, *e Gr.* Wendetá niewolników/ Progá/ Naczynie/ Kramnicá. Ein Ort der Sclaven. *Barbara gypsatos ferre catasta pedes.* Tib. (*Locus ubi venales servi exponebantur.*) *epith.* Bārbărĭca, ăvāra, ārcāna, ĭnērs, rĭgĭda, bārbăra. *phr.* Cōmpĕdĭbūsquĕ sŭis & ĭnērti ŏpprēssa cătāsta. Non te bārbărĭcæ vērsābat tūrba cătāstæ. Nōta lŏquor Rēgnum ĭpse tĕnet, quem sæpe cŏēgit Bārbăra gypsatos fērre cătāsta pĕdes. *Tib.*
Cătāstictos, Gr. Nakrapiány.
Cătāstrŏma, *sis*, Gr. Pokład w budowaniu.
Cătāstrŏphe, *es*, Gr. Odmiána. *Item. Actus Comœdiæ extremus conversionem fortunæ continens.* Donat.
Cătāstus, *e Gr.* Niewolnik kupny/ Młodzieniaszek.
Cătax, *cis.* Chromy.

CATE

Cătè, Ostrożnie.
Cătēchēsis, Gr. Náuka 1. 2. Ein Bericht.
Cătēchīsmus, Gr. Náuká Chrześćiáńska.
Cătēchīzo, Gr. Uczę kogo/ Náuczam wiáry
Cătēchūmĕnus, Gr. Chrztu czekáiący.
Cătēgŏrēma, Gr. *lege infrà* Prædicatum.
Cătēgŏrĭa, *gr. sub* Obwinienie 2. & *infrà Prædicamentum.*
Categoricus, lege infra Prædicativus.
Cătēia, Pocisk/ Kula nawiązána.
Cătella, Suczká/ Láncuszek żelázny. Ein klein Hündin. --- *acumina sæpe catellam.* Horat. *syn.* Cătŭla, *vel* pārva cănis. *Catel-*

Catellulus, Piesek.

Catellum, *n.* Łancuszek. Ein klein Kettlein

Catellus, *idem, &* Szczenię/ Łancuszek żelázny/ Nákolanki. Ein Hündlein. *v. Catulus.*

Catēna, Łáncuch *1. 2.* Taniec *5.* Szpaga *1.* Łáta dáchowa. Ein Kette. - - - *Stridor ferri, tractæque catenæ.* Virg. *syn.* Vincŭla, nēxus, cōmpĕdes, mănĭcæ, lăquĕus, fūnis, nōdus, lōra, lĭgāmen. *epith.* Grăvis nēxa, ferrūgĭnĕa, tĕres, sŏlĭda, ærĕa, īmprŏba, ŏnĕrōsa, pōndĕrōsa, rigida cruenta, fĕra, ăcērba, ænĕa, vūlcānĭa, sērvīlis, probrōsa. *phr.* Pōndĕre lāssa catēnæ est mănus. cēntum vīnctus ăhēnis pōst tergum nōdis. īnvādit vīncītquĕ mănus pōst tērga cătēnis. *vide Vincio.*

Catēna lignea, Łyczak/ Wić.

Catēnæ, Wiezy.

Catēnārius, Łáncuchowy.

Catēnāti, Pasmem.

Catēnātio, Wiązánie.

Catēnatus, Łáncuchowy/ Związany. Mit Ketten gebunden. *Expectant curæq; catenatique labores.* Mart. *syn.* Vīnctus, *vel* cōntĭnŭus. *phr* Cătēna, vīnclīs. mănĭcis, cōmpĕde vīnctus, lĭgātus, strictus, cōnstrīctus, ādstrīctus, cătēnis rĕvīnctus, vīnclis tĕnācĭbus ādstrīctus. cōmpĕde vīnctus. vīnclis pĕdes, mănūsq; lĭgātus.

Catēno, *as.* Łáncuchem związáć/ Wiąże *1.*

Catēnŭla, Łancuszek. Ein Kettlein. - - - *Et erit geminata catenula pendens.* F.

Catērva, Orszak/ Gromadá ludźi/ Kupá/ Połek/ Rotá *1.* Ein Schaar Kriegsleut. *Incessit magna iuvenum stipante caterva.* Virg. *syn* Tūrma, phalānx, āgmĕn, cŏhōrs, mănus, lĕgĭo, mănĭplus, ēxērcĭtus, glŏbus. *epith.* Flōrēns, fūlgens, insana, ārmĭfĕra, spūmāntes cæde cătērvæ, āgmen ăgēns ĕquĭtum & flōrēntes ære cătērvas. *vide Exercitus & Turba.*

Catervālis, Gminowy/ Podły.

Catervārius, Podły. Schlecht.

Catervātim, Hurmem/ Gromádą. Rotten- oder Schaarenweiß. *Iamq; catervatim dat stragem, &c.* Virg. *syn.* Tūrmātim.

CATH

Catharma, *atis, Gr.* Oddány/ *&c.*

Catharticus, *Gr.* Purguiący/ Lekárstwo purguiące.

Cathedra, *Gr.* Kátedrá/ Stolec *1.* Ein

Trühl/ Sessel/ Cantzel. *Et steriles cathedras basia sola crepant.* Mar. *Hinc atq; inde patens, & nudæ pæne cathedræ* Juv.

Cathedrālitium. Biskupizná.

Cathĕdrālitius, Pachoł. Das zu den Stühlen gehört. *Cum cathedralitios portet tibi rheda, &c.* Iuv.

Cathĕdrārius, Pokątny.

Cathēma, *tis, Gr.* Noszenie/ Łancuch złoty.

Cathetus, *ti, Gr.* Linia z góry ná dol.

Cathŏlicus, *subst. Gr.* Kátolik.

Cathŏlicus, *adiect.* Kátolicki/ Powszechny.

Catillātio, Polizowánie/ Łupiestwo,

Catillo, *as,* Polizuię.

Catillo, *onis,* Żarłok/ Polizácz/ Łupieżca/ Szczuká *2.* Ein Schlemmer.

Catillus, Miská máła/ Tygiel *2.* Młyński kámień zwierzchni/ *& sub* Pétlice. Schüßlein. *Incretum, puris circumposuisse catillis.* Hor.

Catīnellus, catinulus, Miská máła.

Catīnum, Krużyk.

Catīnus, Krzynow/ Misa spora. Schüssel. - - - *Angusto pisces urgere catino.* Hor. *syn.* Cătīnum, lānx, discus. *epith.* Fictilis, căpax, lautus.

Catlaster, Szczenię/ Dziecię *2.* Gołowąs.

Catlitio, Bestwienie się.

CATO

Catōblĕpas, *æ, m. Gr:* Głowacz *1.*

Catōchites, *æ, m. Gr.* Kámien lipki.

Catōgeum, *sub* Podziemny.

Catomio, *vel catomo, vel catomis suspendi.* Nogami wzgore.

Catōmum, *è Gr.* Łáncuch/ Piekło.

Catōnium, *sub* Piekło.

Catōprice, *es, Gr.* Pátrzenie.

Catōptrŏmantia, *Gr.* Wrożka *2.*

Catōrchites, *æ, m. Gr.* Figowe wino.

Catōrthōma, *tis, Gr.* Uczynek dobry.

Catōrthōsis, *is, Gr.* Sprawowanie *1.*

Catōtĕrica, *orum, Gr.* Lekárstwo purguiące

Cātta, *apud Martialem, avis edulis ignota.* Rader.

Cattus, *catta. idem Catus subst. & sub* Szopá (woienna.

Catula, Suczka.

Catularius, catulinus, Psi / Szczeniecy. Zum Hündlein gehörig.
Catulaster, Szczenie / Dziecię 2. Golowąs.
Catuli, hi. Dzieci 5.
Catullio, is, Bestwie się. Ramslen.
Catulitio, Bestwienie się. Das Ramslen.
Catulus, Piesek / Szczenie / Prosię / Łancuszek żelázny. Hündlein. *At consveta domi catulorum blanda propago.* Lucr. *syn.* Catellus, *epith.* Parvus, exiguus, tener, tenellus. Lactans, mollis, timidus, tener, blandus, pavidus, fugitivus, fugax, mordax, pavens, docilis canis.
Catameum. Arnobi. libi genus in sacris ethnicorum.
Catus, *adiect.* Umiejętny / Mądry / Ostrożny. Klug. *Voce formasti catus & decora.* (Saph.) *syn.* Cautus, astutus, callidus, versutus.
Catus, *subst.* Kot. Ein Katz. *Produxit a Petronius, & aliqui Cattus scribunt; aliis ejusdem originis, est cum Adiectivo a. Non secus ac muri catus, ille invadere pernam.* M. *syn.* Felis. *epith.* astutus: muribus hostis.

CAV

Cava, Kula nawięzana.
Cavaedium, Sień 1. Podwórze.
Cavamen, Loch / Grubá / Wydrożenie.
Cavata dextra, Garść.
Cavaticus, Lochowy.
Cavator, Dłubacz.
Cavatus, Wydrożony.
Caucalis, *idis, f. gr.* Pietrasznik ziele,
Caucon, *gr.* Przestká / Bezlist ziele.
Caucus, Czára 1. Korczak.
Cauda, Ogon / Plusk 1. Ein Schwantz. *epith.* Longa, sinuosa, versicolor, stellata. *phr.* Longo caudae syrmate condit humum.
Cauda salax, Członek.
Cauda placens piscis, Szczuká.
Caudam jacto, traho, *Prov.* Kokosze się.
Caudatus, Ogoniásty.
Gauderum, *in* Przestkowy.
Caudeus, Przestkowy / śitowi.
Caudex, *icis, m.* Pniak / Kłodziná / Odziemek / Głupiec / Nikczemnik. Der Stamm an einem Baum. *syn.* Truncus, liber. *Quin & caudicibus sectis, (mirabile dictu.)* Virg.

Caudica navis, Komiega. (Kłodziny
Caudicalis, Pniakowy / Kłodzinowy / in
Caudicalis provincia, Rąbánie drew.
Caudicaria, & caudicata navis, Komiegá.
Caudicarius, caudicatus, Pniakowy / Kłodzinowy / Dylowy,
Caudices connexi, Tráftá.
Cave, cave malo, Wárá 2.
Cave ne, Niech 1. Siehe zu. *Lucum ligna, cave ne portas occupet alter.* Hor. *Vade, vide, cave, ne titubes, mandataq; frangas.* Hor.
Cavea, Klatká 1, 2. Kosz koło plonek / & in Dziwowisko 1. Ein Käfig / Vogelkorb. *Exoritur caveis qualis resonantibus olim.* Cl. *syn.* Fovea, fossa, caverna, specus, antrum. *epith.* obscura, profunda, ima.
Caveo, Przestrzegam / 1. Wáruję 1, 2. Zákazuję / Zágradzam 2. Ochraniam / Zápisuję / Chronię się. & in Nie 2. Rádzę o kim. Meiden / hüten / fürsehen. *Ergo cavete viri, ne sit sententia discors.* P. *Quiq; aliis cavit, non cavit ipse sibi.* Ovid. *syn.* Video, provideo, antevideo, prospicio, adverto, praecaveo, observo, *phr.* Commisisse cavet, quod mox mutare laboret.

Caveo alicui obsidibus, Zakładniki dáć.
Caveo alicui praedibus, Rękoymię dáię.
Caveo mihi obsidibus, Zakładniki wziąć.
Caveo foedere, W przymierze co kłádę
Caverna, Jáskinia / Grubá. Ein Höle. *Rugia, & umbrosae penitus patuere caverna.* Virg. *syn.* antrum, specus, spelunca, spelaeum, latebra, lustra ferarum: *epith:* umbrosa, umbrifera, ima, clausa, cava, vasta, exesa, fossa, fulva, secreta, immanis. *phr.* abruptis specus atra cavernis. Secretisque diu latuere cavernis. aestiva in fossis condens frumenta cavernis. Curvisque immugiit Aetna cavernis. *Vide Specus, Antrum.*
Cavernosus, Lochowáty. Voller Hölen. *Perque cavernosos iussit penetrare meatus.* P. *syn.* Cavus, *vel* cavernis frequens, multis concavus antris.
Cavernula, Dziurká 1. Oddechowa dziurka.
Caveus, i, Korczak 1. Czárá 1.
Caviar, *aris, n. sub* Ogonowy.
Cavilla, *ae,* Szyderstwo, Ein Speywort.
Cavillatio, Przymowká / Szyderstwo / Wytrząsánie. Gespey / Gespött / Gehön. *syn.* Jocatio, joci, jocus, cavillus, scomma. *epith.* Turpis,

pis, sŏlūtā, pūĕrilis, mŏrdax, livēns, prŏcāx, mimi-ca, pĕrŭlāns, aūdax. *phr.* Plēna cōnvīciis, ŏpprŏbriis vērba. Rīdicŭli mŏrdāces, prŏtērvi sāles, jŏci, Scūrrilia fcŏmmātā. *Vide Risus.*

Căvīllātor, Szydert/ Szczypácz / Wykrętatz. Ein Spottvogel. *syn.* Iŏcŭlātor, *vide Cavillatio.*

Căvīllātus, *us*, Szydertſtwo/ Wykręcánie.

Cavilles, hæ sub Szydertſtwo.

Cavillo, *as*, Przeſtrzegam.

Căvillor, *aris*, Lżę 1. Szydzę Szczepię 4. Przymawiam / Przeganiam / Potwarzam/ Oszukiwam / Wykręcam 2. Zátruię. Höhnen/ ſpotten, *syn.* Rīdĕo, īrrīdeo, lūdo, illūdo, jŏcor. *phr.* Prŏcācĭter īllūdo; ărrīdĕo. Prŏtērvis, cōnvīciis lăcēſſo. Jŏcis ſcūrrīlibus ēxcīpĭo. Mŏrdācia ſcōmmāta jăcto. *Vide Derideo.*

Căvillum, cavillulum, Szydertſtwo. Speywort. *vide ſupra Cavillatio.*

Căvitio. Feſto, i. cautio priſcè.

Caūla, Chlew 1. Owczárnia/ Loch. Ein Schafſtall. *Cum fremit ad caulas, ventos perpeſſus & imbres.* Virg. *syn.* ŏvīle, ſtăbŭlum, sēptā, *epith.* Claūſa, tūta, āngūſta, lāta, pīngvis ŏpīma, plēna, călīda, ăpērta, mūnīta. *Vide Stabulum.*

Caūlæ, Dziurki 1.

Caūlem facio, Wyraſtam 2.

Caūlēſco, *is*, Głąbieię. Stänglen.

Caūlias, *æ*, *m. Gr.* Głąbowy/ *& in* Cyrenayſkie ziele.

Cauliator apud Plautum legit Lipſius, à caula. alluſiſſe Poetam aiens ad vocem Cavillator, quam ibi alij ſimpliciter legunt, argutè & aptè ad mores ſervi ruſtici fictis vocibus exprimendos.

Caūlĭcŭlum ago, facio, Wyraſtam 2.

Caūlĭcŭlus, Łodygá/ Pipá/ Podczos. Ein Krautſtengelein. *Nigra cauliculus virens patella.* (Phal.)

Caūlis, *è Gr.* Głąb/ Łodygá/ Pipa / Pioro gęśie piſárſkie/ Kąp 1. Kápuſtá *1.* Bobowiny/ Wyroſtek. Ein Krautſtengel. *Caulibus, & pomis, & aperto viveret horto.* Juv. *epith.* Tĕner, nŏvus, frăgĭlis, trĕmŭlus, vĭrĭdis, vĭrēns, vērnans, tūrgēns, pătŭlus.

Caūlium planta, Roſáda.

Caūlla. ſub Mały. (lona

Caūlŏdes, gr. Głąbiáſty. *& in* Kápuſtá zie-

Caululis Plaut. Lipſ. diminut. à caule, pro cavillulis, ut ſuprà Cauliator, pro Cavillator.

Caūma, *Gr.* Vpalenie/ Gorącość.

Caūnăce, *es*, *gr.* Gunia 2.

Căvo, *as*, Wydrażam. Hölen/ außgraben. *Dura tamen molli ſaxa cavantur aqua.* Ovid. *syn.* ēxcăvo, fŏdio, ēffŏdio, pērfŏro.

Căvo, is, per tertiam, in Niech. 1.

Caūpa, Przekupká.

Caūpo, Przekupień/ Szynkarz/ Kárczmarz Ein Wirth. *Differtum nautis cauponibus, atque malignus. epith.* Bibŭlus, pērfidus, mălīgnus, sŏrdĭdus.

Caūpōna, Kárczmá/ Szynkarká/ *ſub* Szynkarz. Wirthshauß/ Garkoch. *Aſperſus volet in caupona vivere, nec qui.* Hor. *syn.* Pŏpīna, tăbērna. *epith.* ăpērta, cŏmmūnis, pătēns, īnsīgnis, sŏrdĭda.

Caūpōnam, *vel* cauponiam artem exerceo, Szynkuię.

Caūpōnăria, cauponia ars, Szynk.

Caūpōnius, Kárczmárſki.

Caūpōnŏr, *aris*, Kupczę/ Szynkuię/ Przekupuię. Wirthſchafft treiben. *Nec cauponantes bellum, ſed belligerantes.* Enn.

Caūpōnŭla, Kárczmá.

Caurio, is, in Ryś 2. Schreren.

Caūrus, Wiátr zachoduiemu poboczny ná połnocy. Nort Weſt wind.

CAUS

Caūſa, Przyczyná *1.* Spráwá 1 6. Rzecz 2. Sąd 10, *11.* Wymowká/ Potrzebá 2. Przypadek 3. Chorobá *1.* Początek 2. *& in* Dla tego/ Dla boiázni/ Dla obyczáiu. Ein Urſach *syn.* Prīncĭpĭum, fŏns, ŏrīgo, căput, rādix, *vel* rătĭo, *vel* lis, cōntrŏvērsia, iūdĭcium. *epith.* ŏccūlta, īnānis, sūffĭciēns, hŏnēſta, pĭa, lēvis, dīffĭcĭlis, ŏbſcūra, īnnŏcŭa. *phr.* Tānti caūſa, eăpūtquĕ măli. Hinc mĭhi prīma măli lābes. Hŏc fŏnte dērīvāta clādes in pŏpŭlum patriāmquĕ flūxit. Quæ cauſa sŭbēgit īgnōtās tēntāre vĭās? Caūſās nĕ quicquām nēctis īnanes. Hinc īllæ lăchrȳmæ. Sēmina cūrārum dē căpite ōrta tŭo. Tū vĭtiis hŏmĭnum crūdēlia pābŭla præbēs? ērgo sŏllĭcĭtæ tu caūſa pĕcūnia vitæ ēs? Neū mātri mĭsĕræ tānti sim caūſa dŏlŏris.

Caūſa capitis, de capite, Sąd o głowie.

Caũſa cauſarum, Bog.
Caũſalis Conjunctio, ut igitur. Probus.
Caũſam ago, oro, dico, Obwiniono mię/ Spráwuię ſię 1. Wymawiam ſię/ Rzecz mam/ Prokurácyą ſię báwię.
Caũsãria miſsio, Odpráwá 3.
Caũsãriè miſſus miles. Zolnierz odpráwiony.
Caũsárius, *adiect.* Chory 1. Slußny/ Przypadkowy/ Zolnierz odpráwiony.
Caũſarum actor, &c. Prokurator.
Caũsarum concinnator, Práktyk 2.
Caũſas oro, ago, &c. Kauzy odpráwuię.
Caũsãtio, Wymowká.
Caũsãtio *ſub* Slußnie.
Caũsãtivus caſus, in Slow odmiány.
Caũsia, *Gr.* Zawoy/ Kápeluß/ Szopá woſienna.
Caũsidicina, Prokurácya.
Caũsidicus, Prokurator 2. Ein Fürsprecher/ Advocat, *Et te patronum, cauſidicumq; putas.* Mart. *ſyn.* Pãtrõnus, ãdvõcãtus. *epith.* Raũcus, ăvãrus, lŏquāx. *phr.* Lītibus ãptus. Lĩtes, ūrgĩa ămāns. Lĭtis ămāns. Fama dĕcũſquĕ fŏri, Qui cīvĭca jūra reſpondet. Cūjus aũxĭlio trĕpĭdis vōx sŏlet eſſe rĕis. Qui căpĭtāle nĕfas făcũnda dilŭit ārte. Quī măgnis clămōrĭbus ĭmĭ'et fŏrum. Clamōsi gloria cĭrci. Qui lĭngvam cāuſi ăcŭit. Dōctus caũſas ăgĕre, & compŏnĕre lēgēs. Ēxērcēt raũcōs tĕrtĭa (*hora*) caũsĭdĭcos. Nōn ſum caũsidĭcus, nĕc ămãris lĭtĭbus āptus. Tūrba cădem ſtīpat fŏra, cum tua mœſtos dēfēnsūra rĕōs vōcem facũndĭa mittit, laũdĭbus ĭpſa tŭis rĕsŏnānt fŏra, tu quŏque, Pīſo. Jūdĭcis ăffectum poſsēſsāque pĕctŏra dŭcis Vĭctor, ſpōnte sŭa sĕquĭtur quōcŭnq; vŏcāſti, flēt ſi flēre jŭbes. gaũdet gaũdere coāctus, & tĕ dante căpit Jūdēx quām nōn habet īram. Quĭs nōn attŏnĭtus Jūdex tŭa rēſpĭcit ōra? Quis regit ĭpsĕ ſŭam nĭsī pēr tŭa pōndĕra mĕntem. Nĕc te Pīſo tămen pŏpŭlo ſub jūdĭce sōla mĭrāntur fŏra, sēd nŭmĕrōſa laũde Sĕnātus ēxcĭpit, & mĕrĭtas rēddit tĭbi cūria voces. Quæ ſit ĕnim culti făcũndĭa sĕnsĭmus ōris, cĭvĭca pro trepĭdis cum tŭlit ărma rĕis: Mōx ŭndare fŏro victrix ŏpŭlĕntĭa lĭnguæ, Tŭtarīquĕ rĕos, ĭpſa hæc ămplĭſsĭma sēdes ōrāntem ſtŭpŭit. *vide Orator.*
Caũsificor, aris, Wymawiam ſię.
Caũsōdes, *is, gr.* Goręczká ćięßka.
Caũſon, *onis, m. gr.* *Idem.*
Caũſor, *aris,* Dáię przyczynę/ Wymawiam ſię czym/ Vſkarżam ſię/ Ocięgam ſię. Vrſachen: *Sed jam cauſaris barbamq; annoſq; piloſq; luv.*
Cauſſa, an cauſa melius ſcribuntur? ſub Przyczyná. Ein Vrſach.
Caũſticum, *gr.* Kauteryum 2.
Caũſticus, *Gr.* Palący. Brennend.
Caũsula, Przyczyná 1. Spráwá.

CAUT

Caũtè, Oſtrożnie.
Caũtēla, Warunek/ Przeſtrogá. Fürſehung/ Vorſicht. *Atq; hominum cautela fuit ſolerſq; bonorum.* Ser. *ſyn.* caũtio, vērsūtĭa, āſtūtĭa, călĭdĭtas, prūdēncia.
Caũter, *eris, m. gr.* Piętno/ Kauteryum 2.
Cauteriata ſcientia i, cauterio aduſta, inſenſibilis. *Rhodig. ad Timoth.*
Caũtērium, *Gr.* Kauteryum 1. 2. Żegádło. *in* Smelcmiſtrz.
Caũtes, *is, f.* Skálá 1. 3. Ein rauher Felß. *Stare vel inſanis cautes obnoxia ventis.* Tib. *ſyn.* Rūpēs, ſcŏpŭlus, saxum. *epith.* Dūra Marpēsia, crūda, sŏlĭda, ſpĭnōſa, āſpĕra, sāxōſa, rĭgĭda, rĭgēns. *vide Rupes.*
Caũtim, Oſtrożnie.
Caũtio, Oſtrożność/ Intercyzá/ Warunek/ Zapis/ Przeſtrogá/ Formulá.
Caũtiōnalis, Warunkowy.
Caũtiōnem adhibeo, Przeſtrzegam.
Caũtius, *Nomen ſubſt.* Sum rybà.
Caũtor, Przeſtrzegácz/ *& ſub* Formulá.
Caũtus, Oſtrożny/ Wárowny. Behutſam.
Căvum, Loch/ Jámá/ Dołkowátość/ Grubá/ Dziurá 1. Łąſkowánie wklęſłe/ & Dziub.
Căvum ædium Podworze/ Sień 1.
Căvum liminis, Biegunowa dziurá.
Căvus, vi, *ſubſtant.* Jámá/ Loch/ Dziurá/ Czárá 1. Korzak. Ein tieff Loch. *Inventusq; cavis buſo, O quæ plurima terræ.* Virg. *ſyn.* cavum; i. fŏſſa, căvērna, ſpĕcus, āntrum.
Căvus, vi, *adiect.* Hol. *Mons cavus, ignavi domus, &c.* Ovid. *ſyn.* căvātus, cōncăvus, effŏſſus, altus, prŏfūndus, hians, pătēns.
Caxo, onis, Cyromy.

Cecidit malè, irritum. Nie poszło mu.
Cĕcŭa, cĕcūma, Sowá 1.
Cĕcryphalus, Gr. Czépek 5.
Cēdēns annis. Nie trwáły.
Cēdit, Powodzi się/ Vchodzi. Dostało mi się.
Cēdo, is, Vstępuię 1. 6. 7. Pußczam 4. Vchodzę 1. Vchodzi 2. Zginam się/ Vmykam się 1. Vpadam 8. Vmieram 1. Weichen. *Cede repugnanti, cedendo victor abibis.* Ovid: *syn.* Dīscēdo, rĕcēdo, fācēsso, ēxĕo, ābĕo, ēvādo, ēxcēdo, vel cōncēdo.
Cēdo, Day 1. Dáię 1. Powiádam 1. Pytam/ Proßę 2. Gib her/ sag her. *Facti crimen habet, cedo, si conata peregit* Iuv.
Cēdo auctoritati, Przestáię ná co.
Cēdo precibus, Vprośić się dáię.
Cēdo quemvis arbitrum. Zdáię się 2.
Cĕdrātus, Cedrowány.
Cēdrēlate, es, & Cedris idis, Gr. Cédr.
Cēdria, & Cedrium, Cédrowa żywicá/ & in Smolá. Hartz von Cederbaum.
Cēdrinus, & Cedrius, Cédrowy. Cedern. *Ac etiam cedrinam cedrinis cum vestibus arcam.* Fill.
Cēdrŏstis, is, gr. Przestęp biały.
Cēdrus, gr. Cédr/ an Modrzew. Cederbaum. *Posse linenda Cedro, & levi servanda Cupresso.* H. *Vrit odoratam nocturna in lumina Cedrum.* Virg. *epith.* ŏdōrāta, ŏdōra, ŏlēns, ēnōdis, æterna, Lībănītis, fĕrālis, īmmōrtālis, frāgrāns, dēnsa, ālta, ūmbrĭfĕra, pūlchra, ārdŭa, ēxcēlsa, sūblīmis, dūra, īncōrrūpta. *phr.* prōcēra ārbor, pērpĕtuo vīrēns, nec cărĭem nec tĭnĕas sēntĭēns lōngæque sĕnēctæ non mētuit cārĭem cēdrus cārie īmpĕnetrābĭlis ārbor. Sēmper hăbēns frōndes. Nec tĭtŭlus mĭnĭo, nec cēdro chārta nŏtētur. Dānt ūtĭle lignum. Nāvĭgĭis pīnos, dŏmĭbus cedrum ātq; cuprēssos *vide Arbor.*

C E L

Cĕlātè, celatim, Potáiemnie.
Cĕlĕbrābĭlis, celebrandus, & celebratus, Sláwetny/ Chwalebny/ Zacny.
Cĕlĕbrāta, orum, Pogrzeb.
Cĕlĕbrātio, Sławienie/ Sprawowánie/ Kupienie się/ Zgromádzenie/ Swiecenie/ Chwalenie. Ruhm.
Cĕlĕbrātor, Zdobiciel.
Cĕlĕbrēsco, Słynę. Berümt werden.
Cĕlĕbris, adiect. commune. Sławny/ Vroczysty/ Ludny. Berühmt. *Gentis Aquitanæ celeber Messala Triumphis.* T. *syn.* Cārus, nōbĭlis, īllūstris, īnsīgnis, fāmōsus, laūdātus, spēctātus, vel frēquēns. *phr.* Nōbĭlis & fāmā mūltis cĕlebrātus in ōris. Cĕlebri cāntātus laude per ōrbem. Cĕlebri fāma laūdātus in ōrbe. Factis quem fāmā īngēntibus ēffert. Fāma sŭpēr æthĕra, sīdera nōtus, Cārmĭne mūlto cĕlebrātus. *vide Illustris.*
Cĕlĕbrĭtas, Kupienie się/ Tłum/ Zgromádzenie. Ruhm.
Cĕlĕbrĭter, Sławnie.
Cĕlĕbro, Sławię/ Chwalę 1. Zdobię/ Spráwuię 7. Bywam gdzie/ Swiecę. Stroię igrzyská. Loben/ rühmen. *Semper honore meo semper celebrabere donis.* Virg. *Seque celebrari quolibet ore sinit.* Ovid. *syn.* Laūdo, prædico. *vide Laudo, vel* frēquēnto.
Cĕlēbro vindemiam, Sprawiam tłukę/ in
Cĕlebror, Słynę. [Tłuká
Cĕlĕr, Prętki/ Rychły/ Porywczy/ & in Prętko. Schnell/ Geschwind. *Sic celeri missa præceps per inane volatu.* Ovid. *syn.* Vēlox pērnix, prōmptus, ēxpĕdītus, cĭtus, præpes, vŏlŭcer, lĕvis, fēstīnus, prŏpĕrus, cĭtātus, prŏpĕrāns, fēstīnans, haūd sēgnis, īmpĭger, vŏlāns. *phr.* ōcyor Eūro, Nŏto, aūra, vēnto, fūlmĭne, fūlmĭnis ālis. Cūi sŏnĭpes cūrsu, cūi cēsserit īncĭtus āmnis. *v. Festino, velox.*
Cĕlĕre, *pro Celer,* v. Prętki.
Celerissimus. Ennio.
Cĕlĕre, *celeranter, & celeratim,* Rychło/ Prętko
Cĕlĕres, *hi sub* Hálábartnik.
Cĕlĕrĭpes, Prętkonogi.
Cĕlĕris, is, *hic & hæc.* Prętki.
Cĕlĕrĭtas, celeritudo, Prętkość. Behendigkeit. *syn.* Vēlōcĭtas, lĕvĭtas.
Cĕlĕrĭter, celeriuscule. Rychło/ Prętko/ Spießno. Eylend. *syn.* Vēlōcĭter, prōmptè, prŏpĕre, lĕvĭter, ōcyus, cĭto, cōntĭnuo, ēxtēmplo, quāmprīmum, rĕpēnte, mox, cōnfēstim, sūbĭto, haūd mŏra.
Cĕlĕro, celeritatem facio, Przyspießam/ Spießę się/ Bieżę 2. Eilen. *Sed celerare fugam in sylvas, & fidere nocti.* Virg. *syn.* Prŏpĕro, fēstīno, mātūro, accĕlĕro. *vide Festino.*

Cēles, *itis, G.* Koń wierzchowy/ Koń ieʒdnego noßacy/ Łodź.
Cēlētizōntes, *bi, Gr.* Goniwe czeniacy.
Cēlēuma, vel celeusma, *tis, Gr.* Pobudká 1. Krzyk żołnierski/ Wśiadána piosnká/ Pieśń. Ein Ermahnung.
Cēlēustes, *æ, m. Gr.* Wiosłowych rządźcá.
Celia, æ, Piwo 1.
Cēlla, Komorá 1. Piwnicá/ Célá/ Swiatnicá/ Schowánie/ Ziemianká/ Szpichlerz/ *& sub* Pieczáry.
Cēlla frigidaria, Chłodnik.
Cēlla promptuaria, penuaria, mellāria, oleāria, Szpiżárnia.
Cēlla vinaria, Winna piwnicá.
Cēllæ favorum Suß pßczelny.
Cēllāria, *æ, in* Piwniczny.
Cēllāris, Piwniczny 2.
Cēllarium, Schowánie/ *& in* Spiżárnia. Speißkammer. *Plena domus curas abigit, cellaria pleno.* M.
Cēllārius, *subst.* Piwniczny 1. Száfarz 1. Ein Kellermeister.
Cēllārius, *adject.* Piwniczny 2.
Cēllūla, Komorka 1. 2. Celá.
Cēlo, *as,* Táię czego/ Zákrywam. Verdecken. *Sed bene coletur, bene si celabitur index.* Ovid. *syn.* ōccūlo, ōccūlto, tĕgo, cōndo, rĕcōndo, āscōndo, vēlo, ābdo, ōbtĕgo, ōbūmbro, prætēxo. *phr.* Hōc prætēxit nōmine cūlpam. ērrōr, qui fāct i crīmen ōbūmbret, ērit. Fāctumq; diū cēlāvit, ut vāstis, jăcĕas tĕnebris, cēlābĕre nūnquam, iste quidem cēlare cŭpit, tūrpīque pŭdōre tēmpōra pūrpūreis tēntat vēlare tiāris. *Vide Abscondo.*
Cēlōnēum, celonium, *Gr.* Zoław 2.
Cēlox, *ocis, f.* Łodź. Ein JachSchiff.
Cēlphus, Rogkodan.
Cēlsitas, celsitudo, celsum, Wysokość.
Cēlsus, Wysoki 1. 2. Hoch. *syn.* altus, ēxcēlsus, sublīmis, ārdŭus. *Vide Altus.*
Cēlte, *is, n.* celtes, *is, m. & f.* Rylec/ Dłoto
Cēltis, *is,* Żołw/ Słodkie drzewo.
Cēmus, *Gr.* Kania przedzá/ Miłośniczy podátek. *an* Język śiwe?

Cēnchrāmis, *idis, Gr.* Przepiorká wielká. Figowe źiarnko.
Cena, æ, ut aliqui scribunt. lege Cœna.
Cēnchrias, *æ, m. Gr.* Wrzod.
Cēnchris, *is, hic gr.* Woż nákrapiány.
Cēnchris, *idis, hæc gr.* Pustołká.
Cēnchrites, *æ, m. gr.* Jágliásty kámień.
Cēnchros, *ri, gr.* Dyáment.
Cēnōgraphium, *gr.* Máry poczéśne.
Cēnsĕo, Mniemam/ Vchwalám/ Popisuię/ Czynß nakázuię. Zda mi się/ Szácuię/ Pobor odbieram/ Nárádzam się/ Rádzę 1. Achten/ Schätzen. *Quam scit uterq; libens censebo exerceat artem.* Hor. *syu* Pŭto, sēntio, arbitror, ēxīstĭmo, jūdĭco. *V. Opinio.*
Cēnsĕor, Popisáć się dáię/ *& in* Zda mi się.
Cēnsio, Szácowánie/ Karánie/ Zdánie/ Popis/ Penowánie. [nowánie.
Cēnsiōnem facio, Popisuię żołnierzá/ Po[illegible]
Cēnsitio, Czynß 3. Popis 1. Poboru odbieránie. [dnik.
Cēnsitor, Czynßownik 2. Popisowy urzędnik.
Cēnsitus, Czynßownik 1. Kmieć.
Cēnsor, Popisowy urzędnik/ Obyczájow poprawiacz/ Szácownik/ Probierz/ Karzący. Censor. Schätzer. --- *Animum censoris mat honesti* Hor. *epith.* Rĭgĭdus, tetrĭcus, sevērus, trīstis, hŏnēstus.
Cēnsōria nota, virgula, Censurá.
Cēnsōria notatio, censorium judicium, Rozsądek.
Cēnsōria virgula noto, Censuruię.
Cēnsōrius, Obyczáiow poprawiacz/ Popisowy 1. Surowy 2. Das dem Schatzmeister zugehört. *Quem Censoria cum meo Severo.* [Phal.]
Cēnsōrius stylus, Rozsądek 3.
Cēnsu libera, prædia, Wolne dobrá.
Cēnsuālis, *adiect.* Popisowy 1. Czynßowy.
Cēnsuālis, *substant.* Poborcá/ Pisarz.
Cēnsuārius, Czynßowy.
Cēnsui censendo agri, prædia, Własne ziemie.
Cēnsum, *n. substant.* Popis 1.
Cēnsum ago, habeo, Pobor odbieram/ Popisuię. máiętności

Cēnsūra, Rozſądek 2. 3. Popis 1. Karanie/ obyczáiow złych gánienie. Des Schätzungs meiſters Ampt. *Dat veniam corvis, vexat censura columbas.* Iuv. *ſyn.* obsīrvātio. *epith.* Sūpērba, rigida, faſtūōſa, sevēra, iniūſta, dūra.

Cēnsūram facio, Rozſtuię 1. Probuię/ Obie ram 1.

Cēnſus, *us*, Czynſz 2. 3. Dochod 1. 2. Bogá- ctwá/ Pobor/ Popis 1. Zdánie. [mne.

Cēnſus colonicus, cenſus per focos, Pody-

Cēntaurēa *æ*, centaurea, *orum*, centaureon, centaurium, *gr.* Centurzyia 1. 2.

Cēntaūrion, Pának.

Cēntūris, *idis*, *gr.* Centurzyia 2.

Cēntaūrus, *gr.* Mieſzániec.

Cēntēnārium pondus, Cetnar.

Cēntēnārius, *adiect.* Setny 2. Stoletni/ Ce- tnarowy/ Setnik 1. Wielki.

Cēntēnārius, *ſubſt.* Setnik 2. Portugal.

Cēntēniōnālis, Portugal.

Cēntēnus, centeni *ſub* Sto. Hundert. *Et ter centenas erroribus implicat urbes.* T.

Cēntēsima uſura, Lichwá/ Zyſk.

Cēntēſimāre, Setkowáć.

Cēntēſimātio, Setkowánie.

Cēntēſimus, Setny 1. Stokrotny.

Cēnticeps, Stoglowy. Das 100. Häupter hat. *Demittit atras bellua centiceps.* A.

Cēnties, Stokroć/ Czeſto 1.

Cēntifōlius, Stoliſtny.

Cēntigrānus, Stoziarniſty.

Cēntimānus, Storeki. Der 100. Hände hat.

Cēntinōdia, Sporyż. Wegtritt.

Cēntipēda, *æ*, *f.* Gąśienicá. Graßwurm.

Cēntipēllio, Flák/ Kiſzki flákowe.

Cēntipes, *adiect.* Stonogi.

Cēntipes, *ſubſt.* Stonog morſki.

Cēnto, *onis*, Koc 1. Łáchmány/ Sámodział/ Sukmaná/ Kiść 1. Ein Schlecht kleid.

Cēntrālis, Pośrzodkowy.

Centratus circulus. Fulgentio centrum habens.

Cēntrīne, *es*, Gr. Pies morſki.

Cēntrīnes *æ*, *m. Gr.* Komor.

Cēntrōſus, Twárdy.

Cēntrum, Srzedni punkt/ Srzodek/ Twár- dość/ Mármurowy ſęk. Ein mittel puncte

Cēntrum cœli, Biegun 3.

Cēntum, Sto/ Wiele czego.

Cēntum capita, Mikołaiek ziele.

Centumgēminus, Dwuſetny. Hundertfäl- tig. *Et centumgeminus Briareus &c.* V.

Cēntūmnōdia, Sporyż 2.

Cēntūmpōndium, Cetnar/ Wagá 1.

Cēntum quadrantes, Dźieśięć groſzy.

Cēntūmvir, Łáwnik.

Cēntūmvirāle munus, Łáwniczy urząd.

Cēntūncūlus, Kocyk/ Płatek do oká/ Ko- cánki/ Vkwáp/ Łáchmány.

Cēntūplex, centuplus, Stokrotny. Hun- dertfach. *Centuplicemq; ferant virtutis robore frugem:* Juv.

Cēntūplicātio, Stokrotnie.

Cēntūplico, Stokrotno czynie.

Cēntūria, Sto/ Setnik 3. Rotá 1. Dwieśćie ſtay. Ein hauffen Kriegsleuth.

Cēntūriālis, Jednego uſcá/ & in Setnik.

Cēntūriātim, Stámi/ Rotámi/ Gromádą. Mit Hauffen. Mit Rotten. [wáć 1.

Cēntūriare, centuriatim diſtribuere, Setko-

Cēntūriātio, Rozmierzánie.

Cēntūriātus, *ti*, *adiect.* Setny 2.

Cēntūriātus, *us*, *ſubſtant* Setnictwo/ Popis

Cēntūriatus ager, Włość.

Cēntūriātus mulus, *ſub* Setnik 3.

Cēntūrio, *as*, Popiſuię żołnierzá/ Rozpiſuię

Cēntūrio penſans, Wáżę 1.

Cēntūrio, *onis*, Rotmiſtrz/ Setnik 2.

Cēntūriōnātus, *us*, *ſub.* Setnictwo.

Cēntūriōnis adiutor vicarius, Porucznik.

Centurionus, Setnik (niąſzkow.

Cēntūſsis, *is*, *m.* Koronat/ & in Siedm pie-

C E P

Cēpa, *æ*, & Cēpe, *n.* Ceps, *pis*, *Cariſius.* Ce- bulá. 1. Ein Zwibel. *vide* Cæpa.

Cēpæa, *Gr.* Kozi parſk ziele.

Cēpārius, Cebulnik.

Cēpētum, Cebulny ogrod. [wizná.

Cēphalæa, *ſubſt.* Gr. Głowy bolenie/ Gło-

Cēphālæa

Cĕphălæa, *adiect*, & Cĕphĕlæa, *orum, in* Głowizná.
Cĕphălicus, *Gr.* Głowny *1*.
Cĕphălus, *Gr.* Głowacz rybá.
Cēphen, *enis. m. Gr.* Trąd 3.
Cephus & Cepus, pi. Gr. Mieszániec/ Roczkodan.
Cēpīna, *æ*, Cebuiny ogrodek.
Cēpiōnis, *idis, f.* Kámień zwierściádłowy.
Cēpītes, & cepocapites, *æ, m. Gr.* Achatek/ Kámień zwierciádłowy.
Cēpitius, Cebuiny.
Cepphicus, Cic. ad Attic. 1. lebis. Victorio interp. vel futilis, vanus, Iunio.
Cēpphos, cepphus, *Gr. in* Rybitw ptak.
Cēpula, Cebula.
Cēpūricus, *Gr.* Ogrodny. *1. 2.*

CERA

Cēra, Wosk/ Ksiegá/ Bielidło. Wax. *Ignibus admovet ut nova cera solet.* Ovid. *epith.* Pinguis, liquida, flava, ŏdōrata, flāvēns, dūlcis, āttica, tĕnŭis, mōllis, dīves, tĕnĕlla, liquēns, cecrŏpia, ŏdora, tĕnĕra, liquēſcēns, trāctābilis, dūctilis, ŏdŏrĭfĕra, tenax, lăbōrāta, impressa, ārte lăbōrata. Rĕdŏlēns thȳmum Hȳmētia. *phr.* Sōle cēra rĕmōllēſcit, trāctatăquĕ pollice mūltas. Vērtitur in făcies ipsōquĕ fit ūtilis ūſu ădmōto călōre liquēns. Quæ liquēſcit ab igne. Quæ refluit călĭdis, sŭpĕraddita flāmmis. Hinc arte rĕcēntes excŭdunt cēras. Tābeſcēre flāvæ īgne lĕvi cēræ, mātūtīnæquĕ prūinæ sōle rĕpēnte sōlent.
Cēra illota, immunda, Woszczyny.
Cēra miniatula, Wosk czerwony/ Censurá.
Cēra punica, Wosk biały.
Cēra ſexangula, Dzienie.
Cēræ, Obrázy przodkow.
Cēræ apum textæ, Dzienie.
Cēræ ſecundæ, ultimæ, Testáment.
Cĕrăchātes, *æ, m.* Achatek
Cērāgo, Rdzá 2.
Cērāmĭum, *gr.* Polbáryle/ Bániá *1*.
Cērārĭum, Ná wosk/ Woskowe/ & *ſub* Zápłátá od pisánia.
Cērarĭus, Woskownik.
Cĕras amalthæas, Obfitość.
Cērasbōlum ſemen, *Gr.* Niewrzący.
Cĕrasbōlus, *Gr.* Nieogłaszány.
Cĕrăsia, *orum, Gr.* Trześnie.
Cĕrasinus, *Gr.* Wiśniowy.
Cĕrastes, *æ, m, gr.* Zmijá/ & *in* Figá *2*.
Genus ſerpentis quadrigeminæ cornua præferens. Alta, Cerastarum ſpiris caput aſperat atrum. S. *epith.* Lȳbica, văga, ănhēlans, crīnālis, lēthĭfĕra. *Vide Serpens.*
Cĕrăſus, *f.* & ceraſum *Gr.* Wiśniá 1. Kirſch. *Hic dulces ceraſos, hic autumnalia pruna.* P. *epith.* Dūlcis, ſvavis, jūcūndus, rūbēns. *S. Arbor. Fructus.*
Cĕrăſum album, Trześnie.
Cĕrăſus humilis, pumila, Wiśionká.
Cĕrătia, *gr.* Jednolist ziele/ Pieprzycá.
Cĕrătias, *æ, m. gr.* Miotłá ná niebie.
Cĕrătine *es, gr.* Trąbá.
Cĕrătinus, *gr.* Rogowy/ & *in* Mowá trudna. Ceratinæ.
Cērătītis, *is, Gr.* Mák.
Cĕrătion, ceratium, *Gr.* Słodkie strącze/ Wagá mnieyszá
Cĕrătŏides, *tunica oculi ſecunda cornea. Rhodigin.*
Cĕrătōnia, *æ*, Słodkie strącze.
Cērătum, Cerot áptekarski.
Cērātūra, Woskowánie.
Cērătus, Woskowány. Gewaxt. *Cerula ceratas accipit unda rates.* Ovid.
Cĕraūles, *æ, m. gr.* Rotnecistá.
Cĕraūles monumentarius, Pißczek ná stypie.
Cĕraūnia gemma, *Gr:* Piorunek 1.
Cĕraūnium, *gr.* Grzyb piorunowy
Cĕraūnŏbŏlus, Piorunem biiący.
Cerbĕrĭſtri. Chálástrá woienna.
Cērcălōpex, *pecos, gr:* Małpá 1.
Cērcĭus, Wiatr wielki.
Cērcŏlips, *Gr: ipis.* Małpá. *1.*
Cercolopis, Feſt: corr: Cercolips.
Cēacŏpĭthēcus, *m, Gr:* Roczkodan.
Cērcōps, *opis, pr:* Chytry/ Zyskownik.
Cērcūrus, *ri, gr:* Náwá 1. 9.
Cērdo, *onis*, Pátrácz/ Rzemieśnik/ Zyskownik. Ein Lapper. Schufticker.

CERE

Cĕrĕale donum, Zboże.
Cĕrĕale ſolum, Tálerz.

Cĕrĕālis, Zbożowy/ 2, Zytny/ Chlebowy 1. 2. Zoyny. Das zum Korn gehört. *Et cereale solum pomis abreſtibus augens.* Virg.

Cĕrăālis pompa, Bánkiet.

Cĕrĕbĕllum, Mozg.

Cĕrĕbro lăboro, Szálejé 1.

Cĕrĕbrōſus, Mozgowiec/ Szalony 1. Vporny. Hirnwütig. *Sentimus, donec cerebroſus proſilit unus.* Hor.

Cĕrĕbrum, Mozg. Das Gehirn. – *globos pariter, cerebrumque, merum.* Ovid. *Sanguine cernis adhuc, ſparſoq; infecta cerebro.* Virg. *epith.* Mōllĕ, călĭdum, dŏctum, ĭngĕnĭōſum, tĕnĕrum, călens. *phr.* Pĕrquĕ căvas nāres, ŏcŭlos, aūreſquĕ cĕrĕbrum Mōlle flūit. Tĕmpŏra cōntūndens mōlli præfixa cĕrĕbro.

Cĕrĕbrum arbŏris, Miecz drzewny.

Cĕrĕbrum longum, Miecz w páćierzách.

Cĕrĕs, Zboże 1. Chleb 1.

Cĕrĕfŏlium, Trzebulá.

Cĕrĕŏlārium, Woſkownia.

Ceremonia, vide Cærimonia.

Cĕrĕŏlus, Swiecá woſkowa.

Cĕrĕvīſia, Piwo. 1.

Cērĕum opus, ăpum. Dźienie.

Cērĕus, *adiect.* Woſkowáty/ Zołtáwy/ Płowy/ Miętki 1. Tłuſty. Wachſin. *Cereus in vitium flecti, monitoribus aſper.* Hor. *ſyn.* Cērĭnus, ex cēra, *vel* mōllis, trāctābĭlis, dūctĭlis, flexĭbĭlis.

Cērĕus, *ſubſt.* Swiecá woſtowa. Wachs kertz. *Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes.* M. *ſyn.* Fūnālĭa, candēla, lūcērna. *epith.* Pingvis, ignĭtĕr, cŏrūſcus, flāmmĭvŏmus, rŭtĭlāns, ārdens. *phr.* Trĕmŭla lūce cŏrūſcus, ēripiens nŏctem Vincens tĕnebras. *vide Candela, Fax.*

CERI

Cĕria, æ, Piwo 1.

Cĕrĭfico, Woſk robię.

Cerilarium, Woſkownia.

Cærĭmōnia, æ, Obrząd. *Prima ſyllaba anceps ratione originis variæ.*

Cærĭmōnĭōſi dies, Okrawá świętá.

Cærĭmōnĭalis, cærĭmōnĭōſus, Obrządkowy.

Cærĭmōnĭis omiſſis, Nieobrządnie.

Cērārius, Farbierz Woſkowaro fárbuięcy

Cērĭnthа, cerinthe, *es, gr.* Pſzczelnik. *Genus Herba, cuius floris apes ſunt avidiſſimæ.* Cērinthæ ĭgnōbĭle, grāmen. *Virg.*

Cērĭnthus, *gr. idem.* & Rdzá miodowa.

Cērĭnus, Woſkowáty 1. Zołtáwy/ Płowy.

Cērĭtes, *æ, m. gr.* Woſzczycá kámień.

Cerites hi, lege Cærites.

Cērĭtus, Szalony 2. Blády. Wütig. *(Is fuit dictus, qui in Cereris ſatris furore corripiebatur.* Hor. 2. Serm.) Cērĭtus fŭit, ān cōmmōtæ crīmĭne mĕntis ābsōlves hŏmĭnem.

Cērion, cerium, *Gr,* Ognipiora.

CERN

Cērno, Widzę 1. Pátrzam/ Patrzę przez/ Ogl ądam śię 2. Doyrzę 1. Vſtępuię 2. Poryzam śię/ Roſpieram śię/ Stánowię 1. 2. Dźiedźicżę/ Dźielę/ Dochodzę dźiedźictwá/ Roſtrzygnąć 2. Ważę 6. Cádzę Prześiewam. Sehen. *Debita quæ nati coram me cernere lethum.* Virg. *ſyn.* Vĭdĕo, āſpĭcio, cōnſpĭcio, pērſpĭcio, rēſpĭcio, tŭĕor, ĭnŭĕor. *phr.* Lūmina ŏcŭlos vērto, cōnvērto, flēcto. Lūmĭne, ŏcŭlis lūſtro, pērlūſtro. *vide Aſpicio.*

Cērnŭa, æ, Jazdż.

Cērnuālia, Koźiełek 4.

Cērnuātor, Kuglarz/ Miételnik.

Cērnŭātio, Kolyſánie.

Cērnŭlo, *as, ſub* Koźiełek 4. *ſub* Mietelnik/ *ſub* Vpadam ná twarz.

Cērnŭlus, Mietelnik.

Cērnŭo, *as,* Vpadam ná twarz/ Náchylam 1. Vczepnąć/ Koźiełká przewracam/ *in* Koźiełek 4. & *in* Mietelnik.

Cērnŭus, *ſubſt.* V. Mietelnik.

Cērnŭus, *adiect.* Padáiący ná twarz/ Náchylony/ Koń potkliwy.

CERO

Cēro, *as,* Woſkuię. Wichſen.

Cērŏfĕrārius, Akolit.

Cērōma, *atis, gr.* Zapáſkow mieyſce/ Máść zapáśnikow. Ein Oel/ damit ſich die Fechter ſalben. *Vare nec injecto ceromate brachia tendis.* *ſyn.* Cērōtum. *epith.* Pingve, crāſſum, lēne, ūnctum.

Cērōmătĭcus, *in* Máść zapáśnikow. Mit dem Oel Geſalbet. *Et ceromatico fert nicetevia collo.* J. *vide Ceroma.*

Cēropla-

Cērōplāſta, æ, m, gr. Woſkownik. Piekrzyo [ciel.
Cērōſtrōtum, gr. Tło rogiem ſádzone.
Cērōſus, Woſkowaty. Voll Wachs.
Cērōtum, gr. Cérot. Wachs-Pflaſter. *Nec labra pingui delibuta ceroto.* (Scaz.)
Cĕrrĕus, cerrinus, Debowy.
Cērriſuber, Wiezozold 2.
Cērrītus, Szalony 2.
Cērro, onis, Bałamut.
Cērrus, Dąb. Ein Cyrnen baum.

CERT

Cērta mente. Vpornie.
Cērtæ fidei, Pewny.
Cērtāmen, Spor / Porycżká / Szránki / Gonitwá / Biedzenie ſię, Przećiwiánie ſię 1. 2. Niebeſpiecżeńſtwo. Streit / Kampff. *Demens, & cantu vocat in certamine Divas.* Virg. *ſyn.* Pūgna, cōnflīctus, prælĭum, bĕllum, Mārs. *epith.* Mārtĭum, trĕpĭdum, ănhēlum, mĭsĕrum, lūctŭōſum mĭsĕrābĭle vălĭdum, ăcĕrbum, magnum, cĕlebre, īmpĭum, ănĭmōſum, mĭsĕrāndum, ăvĭdum, ălacre. *phr.* Certāmen atrōx mŭlto cum sānguĭne sŭrgit. Rĭgĭdi cērtāmĭna Mārtis. Cōntĭnŭo pūgnas ĭnĕunt, & prælia tēntant. Pūgna āſpĕra sūrgit. Vălĭda ād cērtāmĭna tārdos mōlītur grēſsus, & mĭnĭtāns ăvĭda ad cērtāmĭna fertur. Sūblātāmq; acri rĕpĕtit cērtāmĭne pālmam. Impĭa vĭcīni cērtāmĭna cāmpi. Lūdus ĕnim gĕnŭit trĕpĭdum cērtāmen & īram. *vide Pugna.*
Cērtāmen ēſt de hoc, pro hoc, certatur hoc, ob hoc. O to grá.
Cērtāntĭbus animis, Vśilnie.
Cērtātim, *idem, &* Ná przepych / Vbiegáiąc ſię. Kampffweiß. *Certatimq; omnes uno ore, &c.* Ovid.
Cērtātim cŭrro, ruo, Vbiegam kogo.
Cērtātĭo, Spor / Przećiwiánie ſię 2. Biedzenie ſię. Zanck.
Cērtātĭo cōrporum, Zapáſki.
Cērtātus, *us,* Biedzenie ſię Porycżká.
Cērtè, Záiſte / Zápewne / Ták ieſt 1. Przynamniey / Wżdam. Gewißlich. *His certe nec amor causa eſt, &c.* Virg. *ſyn* Cērto, prŏfēcto, vēre, vēra lŏquor.
Cērtĭoro, *as, & certioror.* Vpewniam.
Cērtiſſo, *as,* Dowiáduię ſię.
Cērtĭtūdo, Pewność.

Cērtō, *as.* Biedzę / Porykam ſię / Sprzegam ſię / Roſpierام ſię / Przewyżßyć chcę / Zrownáć / Rownam ſię 2. Zákładam ſię o co / Przećiwiam ſię / Przegádywam ſię / Roßtuię ſię / Wſcigam ſię / Nie dáię wprzod / Walczę. Streiten / kämpffen. *ſyn.* Pūgno, cōnflīgo, dīmĭco, cōngrĕdior. *phr.* ĭnīre, lăcēſſere Cērtamen ĭnīre. Cērtet Phœbum sŭpĕrāre cănēndo, āltērnis cōntēndunt vērsĭbus. Tu dic mēcum quo pīgnŏre cērtes. *vide Bellum gero, Pugno.*
Certor Deponens, pro contendo Eccleſiaſtici 11. De ea re quæ te non moleſtat, ne certeris.
Cērtò, Ták ieſt 1. Zápewne / Záiſte.
Cērtum eſt, certa fides, Pewna to.
Cērtum, certiorem facio, Oznaymuię.
Cērtus, Pewny / Pewien / Opiſany / świádomy / Práwy / Dobry 1. Łożá dobrego / Rezolut / Stály. Gewiß. Nōn dŭbĭus, non īncērtus, clārus, mănĭfēſtus, īndŭbĭtātus, *phr.* & cērtis pŏtĕris cōgnōſcĕre ſignis. Nĕ dŭbĭtā, nam vēra vĭdes Aŭſpĭcĭis mănĭfēſta fides. Rēſpōnſa dăbāntur Fīda sătis.
Cērtus necis; deſtinationis, mortis, *in* Odważam ſobie.

CERU

Cērva, Łáni. Ein Hind.
Cērvārĭum venenum, Trućizná / *& in* Wilcza kniéć. Hirsgifft.
Cērvārĭus, cervinus, Jeleni.
Cērvārĭus lupus, Oſtrowidz. [drog
Cĕrūchus, *chi, gr.* Rogáty / *& in* Máſzrowy
Cērvīcal, Podußká. Ein Hauptkiſſen. *Tinge caput nardi folio, cervical olebit.* M.
Cērvīcātus, cervicoſus, Vporny.
Cērvīcŭla, Szyiká / Szyiá. Gewieckte.
Cērvĭsĭa, Piwo. 1. Bier. *Cerviſiæ coctor, tonſor, piſtorq; manebat.* B. *ſyn.* Zȳtum.
Cērvix, Szyiá 1. 5. Szyie tył / Kárk / Podgárdlek. Nacken / Genick. *Emicat, arrectiſq; fremit cervicibus alte.* Virg. *ſyn.* Cōllum, faūces, *epith.* cāndĭda, nĭtēns, ămbrŏsia, blanda; mōllis, ŏlōrīna, vĕnūſta, tŭmēns, tŭmēſcēns. *phr.* Grātia fōrmōſi sŭbĭtōris ĕbūrnea cērvix. Aūrea cæsărĭes dĕmĭſsăquĕ lăctĕa cērvix. Præbēnda ēſt glădĭo pūlchra hæc ēſt cāndĭda cērvix. *vide Collum.*
Cērŭla, Woſk 1.
Cērŭŏli, Roſochate pale.

cērus, i. sanctus, Obrzod.
Cerus manus, i. creator bonus. Fest. priscum.
Cērūssa, Bieliḋło 2. Bleyweiß. Nec cerussa tibi, nec nitri spuma rubentis. Ovid. epith. ālba, cāndida, nĭtēns. vide Fucus.
Cērūssātus, Bielony. Mit Bleyweiß angestrichen. Et cerussata candidiora cute. Mart. syn. Cērūssa īllĭtus, pĭctus, nĭtēns, splēndēns. vide Fucatus.
Cērūsso, Bieliczkuię twarz.
Cērvus, Jeleń/ Rosochate pale/ Socha. Ein Hirsch. Agmina praecipitant, volucres formidine cervi. Sil. epith. Lēvis, īmbēllis, fŭgax, păvēns, ālĭpes, ālăcris, vēlox, quadrŭpes, păvĭdus, cōrnĭger vŏlŭcer, trĕpĭdus, cĕlĕr, văgus, tĭmĭdus, ānnōsus, vīvāx, lōngævus, fŭgĭtīvus, cĭtus, sylvēstris, ăgĭlis, văgābūndus; pērnix, ērrāns, præpes, tērrĭtus pĕtērrĭtus. phr. Pērnix fĕrā, in cōrnŭa cēlsus, Rămōsa ēxtōllens cōrnua cērvix. Cērvi cœlo căpĭta ālta fĕrēntes cōrnĭbus ārbŏrĕis, vŏlŭcres fōrmīdĭne cērvi. cĕlĕres per āvĭa cērvi dĭffŭgĭunt. ălĭa de pārte pătēntes trānsmīttūnt cūrsu cāmpos, ātq; āgmĭna cērvi pŭlvĕrŭlēnta fŭga glŏmĕrānt mōntēsquĕ rĕlīnquunt.
Cērvus palmātus, Jeleń zamorski.
Cērycīum, Laska poselska.
Cērylus, gr. Zimorodek.
Cēryx, gr. Poseł 2. Woźny/ Plaw 5.

CES

Cesale Colu. corr. Caseale.
Cesna, pro cœna priscum. Wieczerza.
Cēspes, vel cæspes, itis, Darn/ & in Rępa. Ein Wasen. Cespitibus mensam, cespitibusq; torum. Tib. syn. Glēba, vel grāmen. epith. grāmĭnĕus, crāssus, hērbĭfer, ŏdōrus, gĕlĭdus, agrēstis, ŏdōrātus, hērbōsus, mōllis, hŭmĭlis, vīvus, lēvis. phr. Grātus ŏdōrāto cēspite mānat ŏdor. Tĕnĕro cēspĭte tērra vĭret. Grāmĭnĕus tŏrus, paupĕris & tŭgŭri cōngēstum cēspite cŭlmen, ēt sŭbĭtus rāpti mūnīmĭne cēspĭtis āgger, præbet sēcūros, īntra tēntōria sōmnos. Grāmĭnĕam vĭrĭdi fŏdĕrēt de cēspĭte tērram.
Cēspĭtātor, Koń potkliwy.
Cēspĭtis radices siccatæ, Perz 1.
Cēspĭtĭtius, Darnowy.
Cēspito, Potykam się. Straucheln. syn. Văcīllo, lābo, lābāsco.
Cēspōsus, Darnisty. (znowánie.
Cēssātio, Przestanek/ Odpocznienie/ Pro-

Cēssātor, Leniwy/ Prożnuiący.
Cēssator, sum, Prożnuię.
Cēssĭcus, in Opiekun.
Cēssim, Wspak.
Cēssio, Vstąpienie práwne/ Wlánie práwá Pusczánie máiętności.
Cēssĭōnārius, sub Vstępuię/ & sub Wlanie. 2
Cēssĭtius, in Opieká.
Cēsso, Przestáię/ Prożnuię/ Vstáię/ Vstáie co/ Mieszkam/ Báwię się gdzie. Aufhören/ nachlassen. Nunquam meus cessabat in pœnas furor. (Jamb.) syn. Dēsīsto, ābsīsto, dēsĭno, quĭēsco. Fīnīre lābōres, ŏpus īntērmīttēre, sīstēre, sŭspēndēre lābōre ābstĭnēre. Incēpto dēsīstēre. Sēd tu dēsĭne plūra pŭer, & mūtāta sŭos rĕquĭērunt flūmĭna cūrsus, ēt jam tempus ĕquum fūmāntĭa sōlvēre cōlla. ŏmnĭbus ūna quĭes ŏpĕrum. Jūssa vĭri făcĭunt īntērmĭttūntquĕ lābōrem. Lūce sacra rĕquĭēscat ărātor, ēt grāve sūspēnso vōmēre cēsset ŏpus. Claudite jam rivos pŭeri sāt prata bĭbērunt, & si quid cēssāre pŏtes, rĕquĭēsce sub ŭmbra. v. Finio, Quiesco
Cēstĭcillus, Cestillus, Kolko ábo obrączká ná głowę. Ein Wisch.
Cēsto pellacius, Prov. sub Przyludá.
Cēstrēus, Gr. Głowacz ryba.
Cēstron, Gr. Bukwicá 1. (cna.
Cēstrōsphēndŏne, es, gr. Belt Strzalá pro-
Cēstrōtum, gr: sub Rycie 2.
Cēstrum, Gr: Rylec.
Cēstrus, gr: Glewiiá.
Cēstu pugno, Szermuię 2.
Cēstus, ti, subst. Związek/ Mierzod/ Pas 1. Przyludá/ Szermierskie rzemięnie.
Cēstus, ti. adiect. gr: Wyszywany.

CET

Cētāria, æ, cetaria, orum. Sadzawká rybna/ Wielorybi sadz.
Cētārium, Rybna beczká.
Cētārius, Rybny przekupień/ Rosołowych rzeczy przekupień. Wielorybi 1. 2.
Cēte, n. plur: & Cētos, n, singulare, gr: Wieloryb. Ein Wallfisch. Ad murmur cete toto exultantia ponto. Sil. syn. Cēti, sing. Cētus. epith: Grāndĭa, hōrrĭda, scŏpŭlōsa, īmmānĭa. phr: Immānis bēllŭa pōnti. Māgnā se mōle mŏvens. Sūlcāns īngen-

ingenti pectore fluctus. Monstra ingentia & horrida visu, immani corpore; Cete centum orbes centumq; undosa volumina torquens. Turbans impulsu pectoris undas. Abruptam credas radicibus ire Ortygiam, aut fractum pelago decurrere montem.
Cetra, Tarcza. Ein Schild.
Cetratus, Páweżnik.
Cette, i. cedite sub Dáie/ proszę. 2.
Cetus, ti, gr: Wieloryb.
Ceu, Jákby. Gleich. *Præcipites atra ceu tempestate columbæ.* Virg. *syn.* ut, quasi tanquam, non secus ac, haud secus ac, non aliter.
Ceuetes, hi. Tertull. i. molles, obscani. sub Psy- [liwy.]
Ceyx, ycis, m, gr: Zimorodek.

CHA.

Chærefolium, chærephyllum, chærophylum, gr. Trzebulá. Kerbel.
Chalasis. gr: Rospot.
Chalassis, Gzło.
Chalatorius funis, Liná.
Chalazias, æ, m, gr: Gradowáty kámień.
Chalazion, gr: in Jęczmyk.
Chalcanthum, gr: Koperwas.
Chalcanthemum, gr Bezica 2.
Chalcedonius, gr: Kálcedon.
Chalcenterus, gr: Mocny.
Chalceos, gr: in Miedziány 1.
Chalceutice, es, gr: Kotlarstwo.
Chalcidica lacerta, Padálec.
Chalcidice, es, gr: & Jászczurka. [ká.]
Chalcis, idis, gr: Siedz/ Padálec/ Jászczor-
Chalcites, æ, m, gr: Miedzisty kamień. Język krzymień. [lun.]
Chalcites, is, idem Gr: Mośiężna rudá/ Há-
Chalcographus, gr: Drukarz.
Chalcophonos, gr: Kámień brzmiący.
Chalcosmaragdus, in Szmarágd.
Chalcus, ci, gr: Biały.
Chaldæus, Prákty-karz 1.
Chalo, as, gr: Spuszczam.
Chalybe irrigo roboro, Stálę.
Chalybs, ybis, m, gr: Stal/ Musat. Stahl. *Hæc ære & duri chalybis perfecta metallo.* S: *epith:* Durus, rigidus, vulnificus, lethifer, strictus. *phr.* Chalybis massa. Vulnificusque chalybs vasta fornace liquescit. Insula inexhaustis chalybum generosa metallis.
Chama, æ, m, gr: Zieyká/ & sub Pław.
Chamæ, hæ, Modrzewnicá źiele.
Chameacte, es, gr: Hebd.
Chamæbuxum, gr: Bukszpan. 2.
Chamæcyparissus, gr: Cypris. (śientk...)
Chamæcerasus, gr: Trześnie poźiemne/ Wi...
Chamæcissus, gr: Bluszcz poźiemny.
Chamædaphne, es, gr: Bárwinek / Jágoda bábia/ Wilcze łyko mnieysze/ & in Bobek.
Chamædrops, gr: Ożanká.
Chamædrys, yos, gr: idem & Żywiczká.
Chamæleia, gr: Pław 4. (ſt...)
Chamæleon, ontis, gr: Jászczorka cudzoźiem...
Chamæleon, onis, albus, niger, Dźiewiecśił. Lepczycá.
Chamæleos Plin. corr: Chamæleia.
Chamæleuce, es, gr: Kwiat.
Chamælinon, gr: Lnicá. *Linum Latinum ilud go Græcum brevi.*
Chamæmelon, gr: Rumień.
Chamæmyrsine, es, gr: Iglicá źiele.
Chamæpeloris, idis, gr: Pław/ & Zieiec.
Chamæpeuces es, gr: Iwá.
Chamæpitys, ys, yos, gr: idem & Żywiczká ... & sub Dźwonki.
Chamæplatanus, gr: Niedźwiedźia stopa.
Chamæropes, Plin. corr: chamærriphes, *hæ, gr:* Palmiczká.
Chamærops, opis, gr: Ożanká.
Chamæsyce, es, gr. Járy mlecz.
Chamætrachiæ, gr: Pław.
Chamæzelon. gr. Pięćiornik/ Kocanki.
Chamelæa, gr: Wilczy groch wiekszy.
Chametæræ, Plin. gr. i. parvæ sociæ, simulacra dua, item scorta vilia.
Chameunia, gr. Sypiánie ná ziemi.
Chamulcus, gr. Wałek 2. Sanie.
Chamus, m, gr: Ogłowcá/ Ein Gebiess.
Channa, æ, chenne es, gr. Zieiec.
Chaos, eos, & ai n. gr. Zámieszánie/ Mieszánina/ Pomieszánie/ Przeciąg. Ein Klump/ darauß

daraus alles Ubel entstanden. (*Confusus rerum omnium acervus, mundi prima materies.*) *In chaos antiquum confundimus, eripe flammis.* Ovid. *syn.* Massa, congeries. *epith:* avidum, vetustum, antiquum, inane, cimmerium, triste, horrendum, profundum, durum, atrum, deforme, informe, obscurum, horrificum, umbrosum, omnigenum, cæcum, confusum, tetrum. *phr:* Pondus iners. Confusa sine ordine moles, cæcus avernus. Sine pace relabitur orbis in chaos antiquum, ante mare & terras, et quod tegit omnia cœlum, unus erat toto naturæ vultus in orbe. Quem dixere chaos rudis, indigestaque moles. Nec bene junctarum discordia semina rerum. Quaque erat et tellus, illic & pontus & aer. Si erat instabilis tellus, innabilis unda, lucis egens aer; nulli sua forma manebat. Ovid.

Chara, *gr:* Brzoskiew polna.

Characatus, *in* Máćicá/ *&* Winnica podwiązána.

Characias, *æ, m. gr.* Wilczy mlecz/ *&* Trzćiná

Character, *eris, gr.* Piętno/ Cechá/ 2. Kształt pismo 1. Mowy kształt. Ein Mahlzeichen/ Merckzeichen. *syn.* Forma, figura, insigne, signum.

Characterismus designatio rei per notas proprias, corpus, ingenium, mores effingens. Figura Rhetorum. Prosopographiæ species.

Charadrius, *gr.* Zołtaczek ptak.

Charax, *gr.* Tycz/ Zebak ryba.

Charaxo, *as, gr.* Drápię.

Charientismus, *gr.* Łagodnomowność/ *&* *sub* Zart uczćiwy.

Charisma, *tis, gr.* Dar.

Charisteria, *orum. gr.* Biesiádá.

Charisticum, *gr.* Podátek.

Charitas, Miłość. Liebe. *syn.* Dilectio, amor. *epith.* Cœlestis, ignea, vivax, patiens, serena, illustris, benigna, bona, celebrata, clara. *phr.* Divis proxima virtus. (*Mant.*) Venit invidiæ charitas. (*Prima licenter breviatur.*) inimica suarum prodiga opum. Tu civem, patremq; geris, tu consule cunctis Non tibi: nec tua te moveant, sed publica vota. *Vide Caritas*

Charitoblepharon, *in* Koral/ *&* *in* Miłośniczy.

Charonea scrobs, Orchłan 2.

Charonia, *orum gr.* Orchłań piekielna.

Charonium, *gr. sub* Piekło/ 1. *&* Katownia

Charopus, *pi, gr.* Oczu szarych.

Charta, *gr. sed gr. masc. Latinis famin.* Kártá 1. 2. Pápier 1. Papyr. *vide Papyrus.*

Charta bibula transmittens. Pápier przebijáiący.

Charta deletitia, Kśiegi kámienne.

Charta dentata, Gładzony pápier.

Charta emporetica, Pápier gruby.

Charta hieratica, Pápier regałowy.

Charta salutatrix, List. 3.

Charta virgo, Nie przepisany.

Chartaceus, Pápierowy.

Chartaria officina, Pápiernia.

Chartarius, Pápiernik 1.

Charti, orum. m. Græco more. an recte? Pápier 1. Kartá 1.

Chartiaticum, *gr.* Pápierne/ Zapłátá od pisánia.

Chartophylacium *gr.* Kancelárya.

Chartopola, chartoprates, *æ, m, gr.* Pápiernik 2.

Chartula, Kártká.

Chartularius, Referendarz/ Ránclerz/ Wyzwoleniec.

Chartus ti, m, gr. an recte? Pápier 1. Kárta 1.

Charus, *lege* Carus.

Charybdis, *is, gr.* Topiel. Tieffer Schlund deß Meers.

Chasma, *tis,* chasmatias, *æ, m, gr.* Rozstąpienie ziemi. Ein grosser Spalt der Erden. *syn.* Gurges, vorago, barathrum, hiatus, *epith;* Hians, latum.

Chasmate pereo, Západam.

Chasmaticus, *gr.* Rozstępny.

Chaus, *ai,* Ostrowidz 1.

CHE

Chelæ, *hæ, gr.* Nożyce rákowe.

Chele, *es, gr. &* chelon, *n.* Strzoż u kusze.

Cheleuma, *n. gr.* Drátwá.

Chelidon, *gr.* Jáskołka *1. 2.* ein Schwalb.

Chelidonia, *æ, gr.* Jáskołcze ziele / Jáskołczy kámień.

Chelidonias, *æ, m, gr.* Tuńczyk.

Chelidonium minus, Jáskołcze ziele.

Chelon, *m. gr.* Głowacz ryba.

Chelonia, chelonitis, *idis, gr.* Żołwi kamień.

Chelonium, *gr.* Windowe wrzeby.

Chelonophagus, *gr.* Żołwiojad.

Chelydrus, *Gr.* Wąż ziemnowodny.

Chēlys, *ys, yos, gr.* **Lutnia. Ein Laut.** *Hic chelin, hic flavum maculoso vebrida tergo.* St. *syn.* Tēstūdo, cīthăra, lўra. *epith.* Pīndărĭca, Cērĭca, īncūrva, mūltĭlŏqua, culta, pĭērĭa, Dīrcæa, aūrĕa, tĕnĕra dŏcta, blādĭsŏna, āltĭsŏna *phr.* Cūrārum dūlce lĕvāmen īlle tĭbi prīma chĕlys dīstīndis fila sŏnōræ dūctam sōllĭcĭtāve chĕlyn pulsābatq; căvam dēxtĕra dŏcta chĕlyn. Mūlcet ăpŏllĭnĕa sўdĕra cēlsa chĕly. Mŏvet trĕmŭlam pălma tĕnĕlla chĕlyn. Flēctĭtur ad fēstas tandem chĕlys aūrĕa laūdes. *v. Cithara.*

Chēnălōpex, *ecis, hic, sed Græcis hæc gr.* **Gęś.**

Chēnīscus, *m. gr.* **Gąſká.**

Chēnŏbōscium, *Gr.* **Kociec gęśi.**

Chēnŏmychon, *vel* chenomychos, *f. gr.* **Swietliczká ziele.**

Chēnŏpos, *vel us, gr.* **Serdecznik.**

Chĕra, *æ, al. chiria* **Brzoſtiew polna.**

Chĕrembŏlon, *gr.* **Skinienie.**

Chērnītes, *æ, m. gr.* **Kámień trunny.**

Chērsina, *gr.* **Zołw.** *Producit I Renatus. cùm tamen à masculino descendat, quod mediam corripit*

Chērsinus, *gr,* **Ziemny.**

Chērsiphron, *gr.* **Sztukmiſtrz.**

Chērsŏnēsus, *gr.* **Wyſep** *3.*

Chērsos, *vel us, f. gr.* **Ziemiá.**

Chērsydros, *vel us, m. gr.* **Wąż ziemnowodny**

CHI

Chīa terra, **Ziemiá lekarſka.**

Chīasmos, *gr.* **Krzyż** 1,

Chīlĭarcha, chilĭarchus, *Gr.* **Tyśiącznik** 3. **Połkownik.**

Chīlĭas, *adis, gr.* **Tyśiąc.**

Chīlĭŏdynămis, *is, ios, gr.* **Stosił ziele.**

Chīlo, *onis, gr.* **Wargaty.**

Chīmĕrinus, *gr.* **Zimny** 2.

Chimĕrlon, chimethlon, *n. gr.* **Odziebnienie**

Chīmice, *es, gr.* **Dyſtylowánia náuká / Alchymia.**

Chīmicus, *gr.* **Alchymiſtá.**

China. B. **Chyná.**

Chīrāgra, *gr.* **Łamánie w ręku. Das Zipperlein an Händen** *Nodosa noli corpus prohibere chiragra.* Hor. *Terrorem metui podagra, chiragraq; secatur.* M. *epith.* Nŏdōsa, dūra, lăpĭdōsa, frīgĭda, sæva, mŏlēsta, ăcūta, vĭŏlēnta, dīra, āspĕra, crūdēlis, īnsŏmnis, ăcērba, īmmĕdĭcābĭlis, īmpŏrtūna, rĕdĭvīva, rĕnāscens, fĕra, clāmōsa, immītis, quærūla, vĭgil, pērvĭgil, trīstis. *phr.* Cum lăpĭdōsa chiragra frēgĕrit ārtĭcŭlos.

Chīrămaxium, *gr.* **Lektyká.**

Chīrembŏlon, **Imanie ſię / Skinienie ręką**

Chīrĭdŏta, *æ, gr.* chiridota tunica. **Száta z rękawámi.**

Chīrĭdŏtus, chirodotus, *gr.* **Rękawy mający**

Chīrŏgrăphărius, **Cyrogrąfowy.**

Chīrŏgrăphum, chirographus, *gr.* **Cyrograf Handſchrifft.** *Vana supervacui dicens chirographa ligni.* Iuv.

Chīrŏmăctrum, *gr.* **Ręcznik.**

Chīrŏmantia, *gr.* **Wrożka** 2.

Chīrŏmantes, *æ, & chiromantis, is, m. gr.* **Wrożek.**

Chīrōnĭa ampelos. **Przeſtęp** 2.

Chīrōnĭa herba, **Centurzyia.**

Chīrōnĭon, chironium, *Idem &* **Pának.**

Chīrōnĭum hulcus, **Wrzod niuleczony.**

Chīrŏnŏmĭa, *gr.* **Pieśń / Jeſtow náuká.**

Chīrŏnŏmon, *gr.* **Kuglarz / Jeſtow miſtrz**

Chīrŏthēca, *Gr.* **Rękáwicá.**

Chīrūrgĭa *gr* **Barwierſtwo.**

Chīrūrgus, *gr.* **Barwierz. Wundartzt.** *Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus.* M.

Chīum vinum, **Małmázyia.**

Chlæna, *gr.* **Száta żołnierſka / Szubá.**

Chlămydātus, *&* chlamydula, *idem.*

Chlămys. *ydis, gr, idem. &* **Opończa. Rock.** *Quin & Sidonias chlamydes, & cingula baccis.* Cl. *syn.* Vēstis, ămĭctus, tĕgmen, vēlāmen, tūnĭca, vēstīmēntum *epith.* Phœnīcĕa, Sarrāna, Tyrĭa, ŏdōrāta, cōccĭnĕa, pūrpūrĕa, mĭlĭtāris, bēllĭca *phr.* īndūtus Tyriam clămўdem, quām līmbus obībat Aūrĕus. Cæsarĕos hūmĕros ārdēnti mūrice texit circūmfūsa chlămys. *Vide Vestis.*

Chlĭdon, *onis, f. gr,* **Máneta.**

Chlōrĭus, chlorio, chlorion, *onis, m, gr.* **Wywielga**

Chlōrītes, *æ, m, gr.* **Kamień zielony.**

CHO

Chŏa, *æ, gr.* **Gárniec miára.**

Chodax. Vitruv: lege Cnodax.

Chœnix, *icis, m. gr.* **Trzykwartowa miára Dwá funty.**

Chœrădes. *hæ, gr,* **Slinne iągody.**

Chærŏ-

Chærŏgryllus, gr. Jáśwlec.
Chŏledochus, sub Żołć.
Chŏlĕra, gr, Koleká 2. Die Gelbsucht. Noxia si penitus Choleram sævire venena. Ser. syn. ira bilis, iracundia. vide Ira.
Chŏlĕricus, gr, Koleryk. Gelbsüchtig. zornmütig. vide Iracundus.
Chŏliambus, i. claudus iambus versus. idem Scazon. infra.
Chōma tis, gr. Grobla.
Chŏndrilla, vel, e, es, chondrillon, Koźi mlècz źiele.
Chŏndris, is. f. gr. Dyptan 2.
Chŏralistria, Tanecznicá 1.
Chŏrāgium, choregium, gr. Tanecznicá 2. Apárat/ Przygotowánie. Dantzplatz. Qua corporum, qua mentium choragium. (Ia.)
Chŏrāgus, ab duco. Márszałek taneczny. Dantzmeister. Ipsa superborum domitrix gerit ipsa choragum. M
Chŏraūla, æ, choraules, æ, vel is, m, gr. Surmácz/ Piszczek 1.
Chŏrda, gr. Stroná 3. Saite/ Schnur. epith: Tenuis, tinnula, resona, levis, vocalis, Phœbea, Apollinea, garrula, jucunda, loquax, sonans, resonans. syn. Nervus, fides, ium. phr. Vocales impellere pollice chordas. Non arguta sonant tenui psalteria chorda. Calliope querulas prætentat pollice chordas: atque hæc percussis subjungit carmina nervis. Ridetur chorda qui semper oberrat eadem. vide Fides.
Chŏrdapsus, psi, m, gr: Gryźienie 1. & in
Chŏrdus, Pozny. (Kolika 1.
Chŏrea, gr, Taniec 1. Ein Dantz. Ad numerū motis pedibus ducere choreas. Ovid. Pars pedibus plaudunt choreas & carmina dicunt. V. syn. Chorus saltatio. epith: Ludens, festa, mollis, cantatrix, lepida, socia, grata, dulcis, læta, placida, facilis plausa, hilaris, agilis, blanda, revoluta, saltans, puellaris, nocturna, jucunda, sonora, numerosa, concors, lasciva, luxurians, publica, irrequieta. phr. Indulgere choreis. Choros celebrare, exercere, ducere. Pars pedibus plaudunt choreas. Manum implicare choreis. Membra movere ad numerum. Saltat, & immiscet revolutas arte choreas. ad citharæ cantus agiles, celebrare choreas. vide Salto.
Chorepiscopi, Sigeberto. iidem Archidiaconi. Ordines minores conferebant. i. regionis aut provinciæ Episcopi.

Chŏreuma, gr. Taniec 2.
Chŏreus, Chorius, Cordax, Cicer. Pes Poeticus longa & brevi syllaba constans. idem Trocheus.
Chŏreusa, gr, Skoczka.
Chŏreutes, æ. m. gr. Tanecznik.
Chŏriambus, Pes Poeticus ex Choreo & Iambo constans. ut Conveniunt.
Chŏricus, gr. Muzyk rejent. Tanecznik.
Chŏrŏbates, æ, m, gr. Kurmistrskie práwidło. Ein Richt schnur.
Chŏrŏcitharista, æ, m, gr. Lutnista.
Chŏrŏdidascalus, gr. Muzyk 5. Márszałek taneczny.
Chŏrŏgraphia, gr. Krátopisanie.
Chŏrŏgraphus, gr. Krátopis.
Chŏrŏstates, æ, m, gr. Muzyk rejent/ Márszałek taneczny.
Chōrs, tis. f. Podworze/ Grodz/ Kurnik.
Chōrtalis, Podworny/ sub Podworze.
Chōrtes, is, f. Chálupa/ Kurnik.
Chōrtinus, Trawny.
Chōrus, gr. Gromádá ludźi/ Kupa/ Taniec 1. 3. an Kor? Versamlung. Vtq; viro Phœbi chorus assurrexerit omnis. Virg. syn. Cœtus, concilium, turba, vel chorea. Chorus in Psalmis Instrumentum Musicum incertum quale, vel cœtus voce canentium. Bellarmin.

C H R

Chrēstum, gr. Podrożnik źiele.
Chrēstŏlŏgus, gr, Łagodnomowny.
Chria, Quintil. dictum breve vel factum scitum alicuius personæ. Exercitatio Rhetorica.
Christianus, Chrześćiánin.
Christus, appellativum, gr. Pomázániec.
Chrōma, atis, gr. Melodyja. (rybá
Chrōmbus, corr. chrōmis, idis, gr. Kwiczek
Chrŏnica, orū, gr. Chronici libri. Kronika. Chronik/ Geschichtbuch. v. Annales.
Chrŏnicus, gr. Doczesny.
Chrŏnŏgraphia, gr. Opisanie czasu.
Chrysalis, idis, gr. Gąśiennicá 1. & in Motyl/ Chrząszcz.
Chrysammos, mi, gr. Piasek złoty.
Chrysanthĕmum, gr. Rumian / Rádostka / Słonecznik/ Bylicá.

Chrysa-

Chrysaspis, idis, gr. in Pukletznik.
Chryselectrum, gr. Bursztyn.
Chrysendeta, orum, gr. Złote naczynie.
Chryseus, gr. Płowy.
Chrysites, æ, m, gr. Kámień złotawy/ Kámień probny.
Chrysitis, is, gr. Piasek złoty/ Złota piána/ Krwáwnik wodny.
Chrysobalanus, f. gr. Mußkátowa gałká.
Chrysoberyllus, gr. sub Beryl.
Chrysocarpum, chrysocarpos cissus, Blusczs
Chrysoclabus, Chrysoclavus. Szátá z kutasami.
Chrysocolla, æ, Gr. Kley złotniczy. Lit/ Zielona farbá. Bergrün.
Chrysocolla medicorum, sub Kley złotniczy
Chrysocome, es, gr. Krwáwnik wodny, Lének.
Chrysogonum, gr. Siedmlist ziele.
Chrysographatus, Rysowány złotem.
Chrysolachanum gr. Łobodá.
Chrysolithus, ti, & chrysolampis, idis, gr. Kámień złotáwy. Ein köstlicher Edelgestein/ Chrysolith genant. *Per juga Chrysolithi, positaq; ex ordine gemmæ.* Ovid. *epith.* Flāvēscēns, aūrĕus, rŭtĭlans, splĕndĭdus, crŏcĕus. *phr.* Flāvo lūmĭne chrysŏlĭthus. Flāvēntis gēmma cŏlōris Aūrĕam vŏmēns lucem per jūga chrȳsŏlĭthi. *vide Gemma.*

Chrysomelum, gr. Pigwá 2.
Chrysomitres, æ, m, gr. Szczygieł.
Chrysophorum, gr. Kley złotniczy.
Chrysophris, m, gr. Złotobrew.
Chrysophis, chrysopis, gr. Kámień złotáwy
Chrysoplytes, æ, m, chrysoplysium, gr. in Wodká 5.
Chrysoprasus, gr. Beryl.
Chrysopteros, gr. in Topázyn.
Chrysos, Ovidij corr. Chrysophrys.
Chrysospermum, gr. Roschodnik.
Chrysostomus, gr. Złotousty.
Chrysothales, tis, gr. Roschodnik 2.
Chrysulca, æ, gr. Wodka złoto spędzaiąca.
Chrysus, si, gr. Złotnik rybá.
Chus, m, gr. Garniec miára.

Chutra chytra, æ, gr. Garniec v.
Chydæi, Daktyl 2.
Chytrinda, æ, g. Zmrożek
Chytropus, odis, vel odos, gr. Gárniec ná nogách, Panew.

C I B

Cibalis, Pokarmowy/ Sniedny.
Cibaria res, Sniedna rzecz.
Cibaria, orum, Obrok/ Strawá/ Żywność/ Sniedna rzecz/ Zob.
Cibarius, Obroczny l. Pokarmowy/ Sniedny/ Podły. Speiß/ Nahrung. *Ajunt, cum sibi sunt congesta cibaria sicut,* H. *syn.* ălĭmēnta, cĭbi, ēscæ, vĭctus.
Cibatus, us, Pokarm/ Strawa. Speisung. *Aut alios hominum pastus, pecudumq; cibatus.* L.
Cibi minimi est, Máło iada.
Cibi multi est, Obżárty.
Cibicida, an Zárłok?
Cibilla, Stoł iadálny.
Cibyratici, lege Cybiratici.
Cibo, as, Karmię. Speisen. -- *Nisi à terra paulatim quid, cibentur.* Lucr. *syn.* Nūtrĭo, pāsco ălo, *vide Nutrio.*
Cibo gravis, onustus, *sub* Obiadam się.
Ciborium, gr. Kieliszek/ Bob Egipski/ & in Cyborium
Cibum capesso, capio, sumo, &c. Jem.
Cibus, Karmia 2. Pokarm. & *tr. sub* Rad co czynię. Allerley Speiß. *Non domus apta satis, non hic cibus utilis ægro.* O. *syn.* ēsca, dăpes, ŏpŭlæ, ălĭmēntum. *epith.* Nĕctărĕus, săpĭdus, lautus, grātus, rēgĭus, sŏlēnnis, ūtĭlis, părcus, vīlis, mēndīcātus. *phr.* Cōrpŏra sūstēntans, instaūrāns vīres, ănĭmīquĕ vĭgōrem. Mœstos ēxhĭlărāns ănĭmos. Rĕfĭcĭens vīres. Vīxque capit sŭāves mēnsa ŏnĕrāta cĭbos. Lautis mēnsa părāta cĭbis. Jūnctăque nĕctărĕis vīna iŏcōsa cĭbis.
Cibus diurnus. Obrok.

C I C

Cicada, Konik robak.
Cicatrico, as, Goię
Cicatricosus, Násiekány/ Szrámowáty.
Cicatrix, Cicatricula, Blizná/ Bliznecżka/ Szram. Ein Wundmal. *Cerne cicatrices veteris vestigia pugnæ.* Ovid. *syn.* ŭlcus. *epith.* mārcida,

cida, vetus, obducta, turpis, deformis. *phr.* Signata in fronte, cicatrix. Vulneris instincti vestigia, signa veteris vestigia plagæ, infixi vulneris impressa signa.
Ciccum, ciccus, Granowatych iabłek przegrodka, Frasska 1. Mikesa.
Ciccum non interduim. Niedbam.
Cicer, *n.* cicera, cicerula, *æ*, Cieciorka.
Cicerculum, Rubryka 2.
Cichela, cichla, *gr.* Drozd morski.
Cichoreum, cichorium, *gr.* Podroznik ziele.
Cichoreum agreste, Mlecz ziele.
Cichoreum verricarium, Brodawnik.
Cici, *gr.* Kleszczowina.
Cicilendrum, Cicimandrum. Cataractria. Polindrum Sancaptis. Hapalosis, apud Flautum, sunt vocabula ficta aromatum seu condimentorum coqui gloriosi.
Cicindela, Swiecą/ Złotnik robaczek.
Cicinus, *adiect. gr.* Kleszczowinny.
Ciconia, Bocian/ Zoraw siudziennỳ. Ein Storck. *Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro.* Ovid *epith.* Candida, gracilis, pia, alba, *phr.* Nuntia Veris, insignis pietate ciconia. Cultrix pietatis. Cum Vere rubenti candida venit avis longis invisa colubris. expansis candida pennis ipsa sibi plaudit crepitante ciconia rostro. Serpente ciconia pullos nutrit, & inventis per devia rura lacertis.
Cicuma, *æ*, *e Gr.* Sowa 1.
Cicur, *uris*, *Omne*, Oglaskany/ Chowany. Zahm, *Qui cicurum sensus, quæ tanta indago ferarum.* M. *syn.* Mansuefactus, cicuratus, placidus, mitis.
Cicuro, cicurem reddo, Oglaskać. Zahm machen. *syn.* Mansvefacio, mitigo, lenio.
Cicus, lege Ciccus.
Cicuta, Swinia wesz ziele/ Piszczalka. Bangenkraut, Wüttich. *(Herba venenosa.) Est mihi disparibus septem compacta cicutis.* Virg. *epith.* Fragilis, viridis, mœsta, cana, gelida, dira, læva, frigida, lethifera, lethalis venenosa, venenifera, frigens funesta, mortifera, tristis, algida, horrenda, torpens, exitiosa, exitialis, noxia, nocua, immedicabilis, glacialis. *Si pro fistula sumatur. Vide Fistula,*
Cidaris, *is*, *gr.* Korona krolewska/ Zawoy.
Cieo, *es*, Pobudzam/ Poruszam/ Przyzywam Mianuis/ Wymieniam/ Poczynam/ Dziele/ Rusza lekarstwo. Bewegen. *Condimus, & magna supremum voce ciemus.* Virg. *syn.* Moveo, commoveo, excito, concito, animo, accendo, stimulo, vel voco, accieo. *phr.* Tonitru cœlum omne ciebo. Ære ciere viros, at tu bella cie, conceptumque excute fœdus. Ægida concuteret dextra, nimbosque cieret.
Cieor, Ruszam sie.
Cilia, *orum*, Powieki/ Powiek włosy/ Powiek brzegi.
Cilibantum, Stoł 2.
Cilicina vestis, Włosienica.
Cilicinus, Kocowy/ Włosiany. Auß Haaren gemacht.
Cilicium, Koc/ *an* Włosienica? Ein härin Kleid. *epith.* asperum, rigidum, acutum mordax, pungens, hirtum, hirsutum. *phr.* Cilicum textum. Mollibus abjectis. Cilicum dant tegmina setæ.
Cilleo, Poruszam 1. Ruszam 1. 2.
Cilibæ, *in* Stoł iadalny.
Cilo, *onis*, Czołowaty/ Głowy podługowaty.
Cimelia, *orum*, *gr.* Kleynot. (tey.
Cimeliarcha, *gr.* Kościelny.
Cimeliarchion, *go.* Skarb kościelny.
Cimex, Pluskwa/ Smrod. Ein Wandlauß (*Vermiculus ex ligno nascens*) *epith.* Fœdus, fœtidus rodens, edax. *phr.* Tutus, cimice lectus.
Cimolia, Ziemia lekarska.

CIN

Cinædia, *gr.* Kamień drogi/ *sub* Ryba psia.
Cinædicus, *gr.* Frantowski/ Taneczik.
Cinædus, cinædulus, *adiect.* Niewstydliwy. Ein Danker. *Pulchre invenit improbis cinædis. epith:* impurus, obscœnus, petulans, procax, improbus, protervus, impudens.
Cinædus, *subst. gr.* Kuglarz/ Pliszka/ Ryba (psia.
Cinara, *gr.* Karciof.
Cinason, Cinasones, Fest. corr. Cnasones.
Cincinnatus, Kędzierzawy.
Cincinnus, *e gr.* Kędzior/ Ozdoba.
Cinclus, *gr.* Pliszka.
Cincticulus, Szorc.
Cinctorium, Przepaska.
Cinctura, Przepasanie.
Cinctus, *us*, Ciegatura/ Szorc/ Pas 1.
Cinctus Gabinus, *sub* Stroy 1. Płaszcz.
Cinctutus, Przepasany.

Cĭndălĭſmus, *gr.* Kołek grá.
Cine particula. in Li. *&* że 1.
Cĭnĕfacio, Pale 1. Spalić ná proch/ Obrá-
Cĭnĕfăctus, Spalony. (cam w co.
Cĭnĕrăceus, Popieliſty. Aſchfarb. *ſyn.* cĭnĕreus.
Cĭnĕrălia, *ium, orum*, Popielec 2.
Cĭnĕrarius, Popielnik/ Kedziornik. Der mit Aſchen umbgehet. *Nunc tuum Cinerarius liquorem.* [Phal.]
Cĭnĕres, *hi,* Smierć 1.
Cĭnĕreus, *Cinerosus*, Popieliſty.
Cĭnĕrŭla, Popiół.
Cĭngărus, *B.* Cygan.
Cingiliones, apud Trebellium legit Caſaubon. loco vocis Singiliones, & cingula parva interpretatur.
Cĭngo, *is*, Opaſuię/ Obſtępuię/ Obwodzę. Oblegam/ Przypáſuię/ Oblewam 1. *&* in Odzieram 1. Pobijam 2. Podſkrobáć/ Przewięzuię. Umbgürten/ umbgeben. -- *Longam muris cum cingeret albam.* V. *ſyn.* āmbĭo, cĭrcūmdo, cŏrōno, cĭrcūmcīngo, ŏbĕo, īnclūdo, sēpĭo, āmplēctor, cŏmprĕhēndo, *vel* cōmprēndo. *phr.* Infert sē sēptus nĕbŭla ūndĭquĕ cĭrcūmfūndĭmur, & mūlto nĕbŭlæ cĭrcum Dĕa fūdit ămĭctu. Quēm fūlva lĕōnis pēllis ŏbit tōtum Sўlva cŏrōnat āquas. Āſcănĭus lōngam mūris cūm cīngĕret ūrbem. Tērram āmplēctĭtur ōrbis. Săltūſque īndāgĭne cīngunt. Cīngit mĕdĭum lĭquĭdis āmplēxĭbus ōrbem āt Vĕnus ōbſcūro grădĭentes āĕre sēpsit; Jūſsĭt & āmbītæ cĭrcūndăre lĭttŏra tērræ, īpſa nătat tēllus pĕlăgi lūſtrāta cŏrōna, ūndĭquĕ ĕnim dēnſa Teūcri īnclūsēre cŏrōna, ātq; hīc vāſta pālus, hīnc ārdŭa mœnia cīngūnt.
Cingriæ. Feſt. voc. Gingrinæ.
Cĭngŭla, *æ*, Poprąg. Ein Roßgürt. *Vt nova velocem cingula lædis equum.* Ovid.
Cĭngŭlam ſubſtringo, *vel* adſtringo, Przypinam popręgow.
Cĭngŭlum, Pás/ Kray 4. Ein Gürtel. *Balteus, & notis fulſerunt cingula bullis.* Virg. *ſyn.* Bāltēus, zōna, cīnctus, us. *epith.* Lĕve, hăbĭle. *phr.* Prĕtĭōsăque cīngŭla gēmmis. Aūro lūcēbant cīngŭla mūndo: īpſe Quīntīnāli trăbĕa, cīnctūque Gabino īnsīgnis. *V. Balteus.*
Cĭngŭlum bullatum, Pás rycerſki.
Cĭngŭlus, Pás/ *&* tr. Szczuply.
Cĭniflo, *onis*, Kedziornik. Ein Kohlenblaſer. *Cuſtodes, lectica ciniflones, paradiſi,* Ho[r.]
Cĭnips, *iphos, gr.* Weſz/ Komor.
Cĭnis, *m. f.* Popioł/ Ług/ Umarły/ Grob/ Koſći zmárłych. Aſche. *Non ſervata fides cineri promiſſa Sichæo.* Virg. *epith.* Fūmāns, fērvēns, ēxĭgŭus, vērmĭfer, īngrātus, tĕpĭdus, īmmūndus, [...]nŭis, lĕvis, sĕpūlcrālis. *phr:* Sēd nĕquĕ jam cīneri ējēctatāmq; făvīllam fērre pŏtest. Pōſtquam cōllāpſi cĭnĕres, & flāmma quĭēvit. Cĭnis ōbdūctæ cēlābat lūmĭna prūnæ. Īncēdis pĕr īgnes sūppŏsĭtos cĭnĕri dŏlōſo. Non sătus cĭnĕres pătrĭæ insēdiſſe supremos. Pōſtquam cōllāpſi cĭnĕres & flāmma quĭēvit. *Cineres pro manibus.* (Æneid.) Nēc patris Anchīſæ cĭnĕrēs mānēſve rĕvēlli. Vōs cĭnis ēxĭgŭus, pallĭdæq; jăcēbĭtis ūmbræ. *Vide Manes.*
Cĭnnăbări, *n.* cinnabaris, *is, m. & f. gr.* Cynnobr. Cynnober.
Cĭnnămĕus, cinnamominus, cinnaminus, Cynámonowy.
Cĭnnămŏlŏgus, *gr.* Cynámonik ptak.
Cĭnnămōnĭnum oleum, *gr.* Cynámonowy.
Cĭnnămōmum, *gr.* Cynámon 1. 2. Zimmetriud. *Nam cinnamomi quod &c.* [Scaz.] *ſyn.* Cĭnnămum. *epith.* ŏdōrum, rĕdōlens, ārōmătĭcum, ŏdōrātum, ŏdōrĭferum, grātum, fragrans, ſpirans, [o]lens, ſuāve, dūlce, jūcūndum, āmœnum. *phr.* Grātum lāte quŏd jactat ŏdōrem. Suāves quod ſpirat ŏdōres. Nāres grāto quod replēt ŏdōre.
Cĭnnămum, *gr.* Cynámon 1. Zimmet. -- *Greſſus, adolebunt cinnama flammæ.* Ovid.
Cĭnnus, Kedzior/ Słodycz/ Pomieſzánie.
Cinyps, *yphis, ſub* Weſz.
Cĭnyra, *gr.* Cytrá/ Lutnia. [kártſtwo.
Cĭo, *is*, Poruſzam/ Pozywam kogo/ Ruſzá le[...]
Cĭppus, Pal 1. Kłodá 4. Nagrobek 2. Pręt/ Sidło/ Mil znák.

CIRC

Cĭrca, Około/ Koło. *Præpoſitio,* 1. 2. 3. Umb. *Multa boum circa mactantur corpora morti.* Virg. *ſyn.* circum, circiter.
Cĭrca domos mitto, Po domách.
Cĭrca reges mitto, Obſyłam.
Circanea avis, Kánia. 1.
Circæa, *Gr.* Czárownik ziele.
Cĭrcātor, Strażniczy.
Cĭrcēium, *gr.* Pokrzyk.
Cĭrcēnſis curſus, Zawod 2.

Circeum poculum, sub Przedźierzgnąć się.
Circinatio, Okrągłość 1. Obracánie/ Koło.
Circinator, Koło 1. Ringskreis.
Circino, *as,* Cyrkluię/ Okrągło czynię/ Okrążam 1. Mit dem Circkel rund machen. *Utque tuos arcus per nubila circinat iris.* M.
Circinus, Cyrckel / Ogień piekielny. Ein Cirkiel. *Integer immensum vertebat circinus annum.* A.
Circiter, *Præpositio.* Koło *Præpositio* 2. 3. Umb
Circiter, *Adverbium.* Koło. *Præpositio* 2.
Circites, *hi,* Kolcá do opon.
Circitor, *as,* Kolę 2.
Circitor, Wendetarz 1. Strażniczy śpieg 2.
Circius, Wiátr wielki. Ein grosser Wind.
Circlus Virg. P. idem Circulus.
Circo, *as,* Kolę 2.
Circueo, Obchodzę/ Obieżdżam.
Circuitio, Obchodzenie/ Krążenie.
Circuitione nihil usus, Nieochyláiąc.
Circuitione utor, Okrążam. (Detarz.
Circuitor, Strażniczy 2. Przekupień 1. Wendetarz.
Circuitu pervenio, Okrążam.
Circuitus, *us,* Okrągłość 2. Obbieg/ Krążenie. Ein Umbgang. *Sævaq; circuitu curvātum brachia longo.* Ovid. *syn.* āmbitus, ōrbis, circulus. gȳrus.
Circularis, Okolny.
Circulatim, Kolem.
Circulatio, Obracánie/ Krążenie.
Circulator, Szálbierz/ Ciárlatan/ Lekarz iármárkowy. Ein Landstreicher. *Quos sæpe falsus circulator decipit.* (Iamb.) *syn.* Præstigiātor, histrio, ludio, ludius, mimus.
Circulatoria jactatio, Szálbierstwo.
Circulatorius, Pospolity/ Podły/ Trerowy. Szálbierski.
Circuli Tropici, *sub* Koło ná niebie.
Circulo, *as,* vel Circulor, *aris,* Kolę 2. Obracam się 1. Okrągło czynię. Umbgeben umbcirckelen. *syn.* cingo, āmbigo, circundo.
Circulus, Okrąg 2. Krąg 1. Obręcz / Koło 1. Obarzánek/ Koło iásne/ Koło wozowe/ Kolcá u sáry, Gromádá ludźi/ Tálerz 2. Wić/ Obártuch. Ein Circkelring/ Kreiß/ *syn.* ōrbis, ōrbiculus, circuitus, āmbitus, gȳrus. *ep.* Flexilis, obliquus, tortilis, rotundus. *phr.* Tortilis à collo radians it circulus auro. Flexilis obtorti per collum it circulus auri. *Vide Gyrus.*
Circum, *Præpositio,* Koło. & Około.
Circum, *Adverbium.* Około. Rund umb. *syn.* circa.
Circumædifico, sub Otaczam.
Circum amicos dimitto, Obsyłam.
Circumactio, circumactus, *us,* Obracánie.
Circumaggero, Obsypuię/ Okładam.
Circumago, Obracam/ Oglądam się.
Circumamicio, Obieram 1. Przyodźiewam.
Circumaro, Oborywam.
Circumaspicio, Oglądam się 1.
Circumcæsura, Obrzázanie.
Circumcalco, Odeptáć.
Circumcampanus, *sub* Okolicá.
Circumcellio, Hultay.
Circumcidaneus, Obrzázány.
Circumcido, Obrzezuię, Obćinam 1. Okrawam/ Odcymuię 1. Podskubuię. Beschneiden. *Quod falsi fratres se circumcidere suasos.* T. *syn.* Circumseco, reseco, amputo. *Vide Scindo.*
Circumcingo, Okrążam 1. Otaczam.
Circumcirca, Około.
Circumcise, Krotko/ Skromnie 1.
Circumcisio, Obrzezánie.
Circumcisitium, *Circumcisitum vinum,* Wino poślednie.
Circomcisitius, *circumcisitus,* Obrzázány.
Circumcisura, Obrzázanie/ Obćinánie.
Circumcisus, *sa,* Obrzázány, Beschnitten. *Circumcisus adest, & iure renascitur undis.*
Circumcludo, Otaczam. Allenthalben beschliessen. *vide Claudo, cingo.*
Circumcolens, Okoliczny.
Cirrcumcolumnium, Ambit/ Krużganek.
Circumcolo, Mieszkam gdźie.
Circumculco, Odeptáć.
Circumcurrens linea, Koło 1. Obod.
Circumcurro, Okrążam/ 1. Zábiegam.
Circumcurso, Zábiegam/ Schodźić pole.
Circumdatio. 1. *Petri* 3. *circupositio,* Obłożenie

Circūmdo, Otaczam/ Obstępuię/ Okrącam/ Obwodzę 1. 2. Obwiiam/ Oprawiam 2. Kładę w pośrzodku. Umgeben. *Septem quæ una sibi muto circumdedit arces.* Virg. *syn.* ambio, cingo, cōrōno, sēpio, circūmcingo, circūmvāllo, ŏbĕo. *vide Cingo.*

Circūmdo ferro, Okować.

Circūmdo fossulas, Okopuię.

Circūmdŏlo, Ostrobuię/ Ociosać.

Circūmdūco, Obwodzę 1. Wodzę/ Rásuię/ Ogołocić/ Oszukiwam.

Circūmdūco dolis, Zdradzam.

Circūmdūctio, Obwodzenie 1. Oszukánie.

Circūmdūctus, us, Okrągłość 2. Obrácánie.

Circūmdūctus, ti, Ogołocony.

Circūmĕo, Obchodzę 1. Obieżdżam. 1, Okrążam/ Otaczam/ Kolę 2. Herumbgehen. *Cuius non hederæ circumiere caput.* Prop. *syn.* ŏbĕo ŏbāmbŭlo, pĕrăgro, pĕrerro, lūstro, pērlūstro, vel āmbio, cingo.

Circūmĕquito, Obieżdżam 1. Jeżdżę około. ūmbreiten.

Circūmĕrro, Kolę 2.

Circūmfĕrēntia, Okrągłość/ Koło 1.

Circūmfĕro, Noszę około/ Noszę przy sobie/ & in Oczyściam 2. & Wodą święconą pokropić. Vmbtragen. *Idem ter socios pura circumtulit unda.* Virg. *syn.* Circūmdūco, circūmvĕho.

Circūmfĕro oculos, Oglądam się.

Circūmfirmo, Obwárować.

Circūmflecto, Záwracam. 1. (bod.

Circūmflĕxio, circumflexus, us, Koło 1. Ob-

Circūmflŭo, Oblewam/ Okrążam 1. Obstępuię/ Otaczam/ & *sub* Ná wodzie.

Circūmflo, Owiewam/ Wieię 1.

Circūmfluus, Okrążáiący/ Ná wodzie. Vmbrinnet. --- *Ingeminas partes circumfluus amnis.* Ovid. *syn.* Circūmflŭēns.

Circūmfŏdio, Okopuię. ūmbgraben.

Circūmfŏro, *sub* Wiércę 1. ūmbboren.

Circūmfŏrānĕus, Renkowy/ Podły/ Lichwiárski/ & *sub* Ciárlátan/ Szálbierz.

Circūmfŏssor, Okopuiący.

Circūmfŏssūra, Okopywánie.

Circūmfrico, Ocieram/ Ostrobuię.

Circūmfringo, Oblámuię. Abbrechen.

Circūmfūlgeo, Záiáśnieć. ūmbscheinen.

Circūmfūndo, Oblewam 1. Oblegam/ Otaczam/ Obstępuię. ūmbgiessen.

Circūmfūndor, *sub* Okładam się/ & Wy...

Circūmfūsio, Oblewánie. (pie.

Circūmfūsus, Ná wodzie. Vermischt. *Nam circumfuso consistit in aere tellus.* T. *syn.* Circūmfūsus, diffūsus.

Circūmgĕlātus, Obmarzły. ūmbfroren.

Circūmgĕmo, Tchnę.

Circūmgĕsto, Noszę przy sobie.

Circūmglŏbor Kupię się/ *sub* Kupię.

Circūmgrĕdior, Otaczam. ūmbgehen.

Circūmjăcēns, Okoliczny.

Circūmjăceo, Leżę około/ Przyległy.

Circūmjăcio, Otaczam.

Circūmjectus, ti, Okoliczny.

Circūmjectus, us, Okrążenie/ Polepá.

Circūmjĭcio, Obwodzę 2 Otaczam.

Circūmlambo, Obliżuię 1 2.

Circūmlĕgo, Obieżdżam.

Circūmlĭgo, Obwięzuię/ Ściągam. Vmbinden. *Quando lien tumido circumligat ilia vinclo.* *syn.* Circūmlĭgo, nĕcto, vīncio *vide Ligo.*

Circūmlĭno, circumlinio, Oblepiam/ Obm...

Circūmlĭtio, Polepá/ Oblepiánie. (zuię.

Circūmlĭtus auro. Pozłocisty.

Circumloquium, Isidoro. Periphrasis aliis.

Circūmlŏquor, Okrążam 2.

Circūmlŏcūtio, circumloquutio, Okrążenie...

Circūmlŭitur, Ná wodzie.

Circūmlŭo, Oblewam Benetzen.

Circūmmitto, Obsyłam. Vmbschicken.

Circūmmanitus, sub Obwodzę murem.

Circūmmūlcĕo, Ogłaskáć/ Obliżuię.

Circūmmūnio, Ogradzam/ Obwodzę 2, Obl... iam kolmi.

Circūmmūnītio, Obwodzę murem.

Circūmmūrānus, Przedmurowy.

Circūmnāscor, Obrastam. ūmbwachsen.

Circūmnāvigātio, Obieżdżánie.

Circūmnāvigo, Obieżdżam.

Circūmnĕcto, Obwiązuię/ Ściągam.

Circumno, Okrążam.
Circumobruo, Zagrzebáć.
Circumornatus, *sub* Vbieram 1.
Circumpadanus campus, *sub* Okolicá.
Circumpango, Obiiam kolmi.
Circumpavio, Vbiiam.
Circumpedes, *bi*, Cháláſtrá/ Ponczochy.
Circumplecto, Obeymuię/ Spinam.
Circumplector, Obeymuię/ Otaczam/ Ogárnąć 1. Vmbfagen.
Circumplexus, *m.* Oblapiánie/ Obwinienie
Circumplico, Obeymuię/ Obwiiam.
Circumplicor, Obwiiam ſię.
Circumplumbo, Oblewam olowem.
Circumpono, Okładam 1.
Circumpotatio, Picie uſtáwne/ Rozgárdyas
Circumrado, Oſkrobuię.
Circumretio, Sidlę/ Otaczam.
Circumrodo, Oglodáć/ Gryzę 2.
Circumrodor, Obmawiáią mię.
Circumroto machinam, Obracam.
Circumrotundatio, Okrążánie/ Obracánie.
Circumſcalpo, Oſkrobuię. ümbſchaben.
Circumſcarifico, *idem. Quantitatem vide in Scarifico.*
Circumſcindo, Obcinam 2.
Circumſcribo, Okreſzam/ Przekreſzam/ Kłáde w ſzránki. Skłádam kogo/ Oſzukiwam. Vmbſchreiben. *ſyn.* Concludo, comprendo, defińio, limito.
Circumſcripte, Gládko 1.
Circumſcriptio, Okreſzenie 1. Okrągłość 2. Oſzukánie. ümbſchreibung.
Circumſcriptor, Szálbierz. Ein Betrieger.
Circumſcriptus, Okreſzony/ Ná wodźie.
Circumſeco, Obrzezuię.
Circumſectus, Obrzezány/ Obrzezániec.
Circumſecus, Okolo.
Circumſedeo, Oblegam/ Otaczam.
Circumſepio, Ogradzám/ Otaczam.
Circumſero, Obśiewam.
Circumſeſsio, Obléżenie/ Opánowánie.
Circumſideo, circumſido, Oblegam.
Circumſigno, Oznáczyć/ Okreſzam.
Circumſiſto, Obſtępuię.

Circumſitus, *in* Obrzezány.
Circumſonans, Głos trácące mieyſce.
Circumſonat, Rozlega ſię/ Obija ſię o uſzy.
Circumſono, Brzmię okolo. Schallen.
Circumſpectatrix, *ſub* Swidrzeigce oczy.
Circumſpecte, Oſtrożnie.
Circumſpectio, Oglądánie/ Opátrznoſć/ Oſtrożność/ Rozważánie.
Circumſpecto, Oglądam ſię.
Circumſpector, *ſub* Oſtrożny.
Circumſpectus, *ti*, Oſtrożny.
Circumſpectus, *m.* Przeglądánie 2. Oſtrożność. Das ümbſehen.
Circumſpergo, Kropię okolo/ Porrzoſam co
Circumſpicientia, Opátrznoſć/ Oſtrożność
Circumſpicio, Oglądam ſię/ 1. 2. Rozważam Poglądam po ſobie/ Rokoſzę/ Vpámiętywam ſię. Vmbher ſehen. *Diverſi circumſpiciunt, hoc acrior idem.* Virg. *phr.* Huc oculos verto, oculis omnia luſtro, colluſtro, oculos per ſingula volvo. Huc volvens oculos, totumque pererrat luminibus, tacitis oculos circumferre. partes in omnes vertere, verſare. Lumine vago luſtrare, aſpectu vagari, in quamcunq; domus adverti lumina partem, immenſæ ſpectantur opes. *Vide Aſpicio.*
Circumſtantia, Obſtąpienie/ Okoliczność.
Circumſtatio, Obſtąpienie.
Circumſtipo, Obſtępuię.
Circumſto, Stoię okolo/ Obſtępuię. Umbher ſtehen. *Curvata in faciem montis circumſtitit unda.* Virg *ſyn.* Sto circum, circumſiſto, vel cingo, ambio.
Circumſtrepo, Grzmot czynię.
Circumſtruo, Ogradzam.
Circomſudo, Poce ſię.
Circumſuo, Obſzywam. ümbnehen.
Circumtego, Okrywam. Bedecken.
Circumtexo, Oplatam.
Circumtinnio, Brząkam. Klingen.
Circumtonſus, Oſtrzyżony.
Circumtono, Grzmot czynię.
Circumtrecto, Obmácywam.
Circumtremo, Drżę.
Circumvado, *is.* Otaczam/ Obeymuię mię.
Circumvagus, Biegun 1.

Circumvallatio, Okop.

Circumvallo, Otaczam/ Oblegam/ Obwodzę 2. Mit Bollwercken umbgeben/ belägern. *syn.* vallo, obvallo, cingo, ambio, obeo, includo, munio. *vide Vallo.*

Circumvectio, circumvectus, *us.* Obbieg.

Circumvector, Circumvehor, *eris*, Obieżdżam/ Przeieżdżam się. umbfahren.

Circumvenio, Obchodzę 2. Otaczam/ Ogarnąć/ Ogołocić/ Oszukiwam. Umbgeben. *Multa senem circumveniunt incommoda, vel quod.* H. *syn.* Circundo, ambio, cingo, obsideo.

Circumventio, Oszukanie.

Circumventor, Szalbierz.

Circumverro, Omiatam.

Circumversor, *aris*, & circumvertor *eris*, Obracam się

Circumverto *sub* Ogołocić.

Circumvestio, Okrywam/ Odzylam.

Circumvincio, Obwiązuię. Herumbbinden

Circumvolito, *sub* Latam/ Zabiegam. Stäts hin und wieder fliegen. *Aut arguta lacus circumvolitavit hirundo.* Virg. *syn.* Volito, volo circum.

Circumvolo, *sub* Latam. Fliegen.

Circomvolvo, Obwiiam co/ Okrącam 1.

Circumvolvor, Obwiiam się.

Circumvolutor, Łaszę się.

Circumvortor, idem Circumvertor.

Circumcido, Circundo, Circumfero, Circumgestio, Circumscribo, Circumsedeo, Circumsono, Circumspicio, Circumvenio, &c. lege circumcido, circumvenio, &c. ut scribo cum Lambino, Gifanio, Coluio, Cerda, & aliis qui M *scribunt.* N *scribit Erythraeus, Scalig. Nizolius. At Turneb. nunc* M *nunc* N, *ut rem non magni momenti esse existimes.*

Circus, *gr.* Koło 1. Rynek/ Szranki 1. Zawod/ Gonitwy mieysce/ Iastrząb. Ein Umkreiß. *Multa capax populi commoda circus habet.* Ovid. *syn.* Circuitus, ambitus, circulus. *epith.* Theatralis, amphitheatralis, celeber, magnus, longus, capax, clamosus, magnificus festus, apertus, patens, spatiosus. *phr.* Festa theatralis celebrant solennia circi amphitheatralem circum facit area. Multa capax populi commoda circus habet. Mediaque in valle theatri Circus erat, pompa celeber, exultat rauco victoria circo.

Ciris, *idem* Cirris.

Cirnea, Dzban 2.

Cirratus, *Cirriger.* Kedzierzawy/ Galant.

Cirris, *is*, *gr.* Rybitw ptak/ *vide &* Cietrznak/ & Dzierlatka.

Cirrhus, *Gr.* Plowy.

Cirrus, Kedzior/ Czub/ & *sub* Pletwa.

Cirsion, *gr.* Ostrożeń ziele.

Cirsocele, *es*, *gr.* Kila.

CIS

Cis, Z oney strony/ Z tey strony/ Koło/ *Praepositio 1. 2.* Precz. Diesseyt.

Cis paucas tempestates, Wkrotce.

Cis paucos dies, Za kilka dni.

Cisiarius, Woźnica.

Cisium, Kara 2. Woz o dwu kołach.

Cispello, Odganiam.

Cissampelos, *gr.* Powoy ziemny.

Cissanthemus, *gr.* Gdula ziemna 1.

Cissites, *a*, *m.* *gr.* *sub* Blusczowy.

Cissophyllum, *gr.* Toiesc ziele.

Cissus, *gr.* Bluszcz 1.

Cissybium, *al.* cissymbium, *gr.* Kufel.

Cista, *gr.* Skrzynia/ Wozowa skrzyneczka & *in* Pudło. Ein Kast. *syn.* arca, cistula, calathus, canistrum, *epith.* Cava, texta, viminea, concava, capax, ampla, patula, clausa, lignea, *phr.* Pars obscura cavis, celebrabant orgia cistis. Namque vetus Graecos servabat cista libellos.

Cista viminea, Kobiel Kosz 1.

Cistarcia, *ae, vel orum. sub* Torba.

Cistella, cistellula, & cistula, Skrzynka 1.

Cistellatrix, Służebnica.

Cisterna, Krynica; Studnia/ & *sub* Piec...

Cisterninus, Kryniczny.

Cisthus, & Cistus, *Gr.* Róża pszczelna.

Cistifer, Cistiger, Krubnik/ Tragarz.

Cistophorum talentum, *sub* Talent.

Cistophorus, *gr.* Krubnik/ Podwoyny gr...

Citatim, Prętko. Behend. *Corpora, quae erant praecursibus apta citatim.* Fill.

Citatio, Pozwanie 1. 2. 5. Przypowieszczenie an Pozew?

Citatus, Prętki. Schnell. *Non Tigris citata raptis.* (Phal.) *syn.* Citus, celer, velox, properans.

Citeria, Swiegotká/ Klekotka.

Citerior, Bliski/ Z te strony. Viel näher. *syn.* Propior, vicinior, propinquior.

Citerius, Blizey.

Cithara, *Gr.* Lutnia / Cytra. Ein Harffe/ Zither. *Non studeo Citharæ. nec Musæ deditus ulli.* Hor. *syn.* Chelys, lyra, barbitus, testudo, plectrum, fides. *epith.* Sonora, bicornis, resonans, blanda, arguta, delicaca sonans, dulcisonans, querula, Apollinea, orphea, jucunda, garrula, tinnula, dulcisona, Rhodopeia, orpheia. Lesbiaca, grata, bonora. *phr.* Quæ dulces reddit pollice tacta sonos. Mentis sollicitæ relevans curas, Cithara crinitus jopas personat aurata. Cithara impulsis resonat Rhodopeia nervis. Bistoniam digitis citharam fac pulset eburnis. Pieria cithara resonant. Threicia fretus cithara, fidibusq; canoris. Jam manibvs citharam, fac pulset eburnis. Pieria cithara resonant. Threicia fretus cithara, fidibusq; canoris. Jam manibus citharam, jam pectine pulsat eburno. citharæ vocales tangere nervos. Tractat inauratæ garrulă fila lyræ. Threiciam digitis increpuisse lyram. Patrioque canoram, increpuit de more lyram, dulcedine mira, orphea Percusit socíantem carmina nervis. Pulsis ad carmina nervis. Blando resonantes murmure nervi. Hæc percusis subjungit carmina nervis. Vocales impellere pollice chordas. imbellis cithara & bellis haud apta canendis. Bella satis cecini, cithatam jam poscit apollo. Tunc ego nec cithara poteram gaudere sonora. Cuncti cithara, resonante sequuntur. *vide Lyra.*

Citharista, *æ, m, gr.* Cytrystá/ Lutnistá.

Citharistria, *sub* Lutnista. Ein Harpffenschlagerinn. -- *Gasu Citharistria virgo.* Mant.

Citharizo, *gr.* Gram ná lutni Harpffen. schlagen. *Et citharizantes Nymphas comitatur Apollo.* M. *syn.* citharam pulso, tango. *v. Cithara.*

Citharodia, *gr.* Granie *1.*

Citharoedicus, *gr.* Lucienny.

Citharoedus, *gr* Cytrystá/ Lutnistá/ *&* Rybá ieszczásta. Ein Harpffenschläger. *Accipis uxorem de qua citharœdus* Echion. J. *syn.* Citharista, citharam pulsans, citharæ pulsandæ peritus. *epith.* insignis, blandus, gratus, lætus, dulcisonus, Phœbeus, apollineus, mulcens, aonius, Pierius. *phr.* Fidibus plectroque potens. Doctus numeris intendere nervos. Plectra movens, impellens pollice chordas. saxa movens, ferasque lyra. Lætam pulsare peritus pollice vocali citharam, plectroque canoro. Threicia fretus cithara, fidibusque canoris. Vix dum finis erat dapibus: cum comptus in ostro astitit argutus juvenis, patrioque canoram increpuit de more lyram, dulcedine mira obstupuere omnes, sonitum mox verba secundant.

Citharus, *gr.* Rybá ieszczásta/ Plászczká.

Citimus, Bliski/ Zágránicżny. Allernechst. *Quâ citimus limes dispescit turbida puris.* F. *syn.* Proximus, vicinus.

Citipes, Pretkonogi.

Cito, *as, Activum.* Pozywam *1.* Przyzywam/ Rodze/ Poruszam/ Przywodze *5.* Mianuie. Wydáie ziemiá/ *& sub* Przypowieszczam. Beruffen/ fordeten. *Integer ambiguæ si quando citabere testis.* Juv. *syn.* Cieo, voco, urgeo.

Cito, *as, neutrum.* Przyspieszam.

Cito, *Adverbium,* Rychło/ Pretko. Schnell/ behend. *Si bene quid facias, citò, nam citò factum. Ille citò monitus rigidos eludere cæstus.* Mant. *syn.* Confestim, repente, subito, mox, continuo, extemplo, protinus, haud mora. *vide Celeriter.*

Citrà, Bez *2.* Kolo *Præpositio, 1. 2.* Z te strone. Hie/ disseit/ ohn/ nach. *Vincens aspiciet, citraq; carnis.* (Phal.) *Quos ultra, citraq; nequit consistere rectum.* Hor.

Citrago, citreago, Pszczelnik ziele.

Citratus ager à citra. Ageno Vrbico, qui citra est.

Citratus, *à citrus,* Cytrynowy.

Citretum, Cytrynowy ogrod.

Citreus, citrinus, *gr.* Cytrynowy. Das von Citronen Holtz ist. *Scribitur in citreis, calidum scis ponere sumen.* P. *syn.* Citrinus.

Citrion, citrium, *gr.* Cytryn owoc.

Citro, *vide* Ultrô, *cum quo semper conjunctum reperitur.* Hin und her. *Direptæ volitant ultroq; citroq; per auras.* L.

Citromelon, *gr.* Cytryn owoc.

Citrosus, Cytrynowy.

Citrus, Citrum, *gr.* Cytr drzewo/ Cytrynowe drewno/ Cytryn owoc. Citronenbaum.

Citta, *gr.* Stroká/ Apetyt brzemiennych.

Citulè, Pretko.

Citus, *à cieo, cio.* Rozdzielony/ in Dziele/. Pretki/ Rychły. Schnell/ geschwind. *Solvite vela citi, Deus æthere missus ab alto.* Virg. *syn.* Celer, velox, citatus, pernix, promptus, præpes, volucer, levis, festinus, properus, volans. *vide Velox, Celer.*

Civicas,

Cĭvĭcus, Mieyſki. Städtlich/ bürgerlich. *Clauſit & æterna civica bella ſera.* Ovid.

Cīvīle judicium, *ſub* Sąd o głowę/ *ſed aliud ſonat.*

Cīvīlis, Mieyſki/ Swiecki s. Zgromádny/ Łágodny. Bürgerlich. *Exclamat, nec te civilibus inſere bellis.* Ovid. *ſyn.* Cīvĭcus, ūrbānus, mītis, lĕpĭdus, cōmis, pŏlītus.

Cīvīlis *actio*, Spráwá.

Cīvīlis ſcientia, ratio, Rzeczypoſpolitey ſpráwowánie.

Cīvīlĭtas, *idem*, & Łágodność/ Obyczáyność/ Mieyſkie 2.

Cīvīlĭter, Po mieyſku/ Łágodnie/ Práwnie. Höfflich/ bürgerlich. *Exercet memores pluſquam civiliter iras.* Ovid.

Cīvĭs, *commune*, Mieſzczánin 1. Ein Bürger *Et feſti tandem cives infanda furentem.* Virg. *ſyn.* īncŏla. *epith:* Clārus, nōbĭlis, āntīquus, īnsignis, cĕlĕber, cĕlĕbris.

Cīvĭtas, Miáſto/ Mieſzczánie/ Rzeczpoſpolita/ Kráiná. Stadt/ Bürgerſchafft. *Tu civitatem quis deceat ſtatus.* (Alcaic.) *ſyn.* ūrbs, ŏppĭdum. *epith:* Clāra, pūlchra, āntīqua, sūpērba, pŏtēns, bēllĭca, mūnīta, sēcūra, impăvĭda, ĭnaccēſſa. *vide Urbs.*

Cīvĭtātem furatus, Mieſzczánin nieprawy.

Cīvĭtātis jus, Mieyſkie práwo.

Cīvĭtātis pretium, Mieyſkie. *ultimum.*

Cīvĭtātŭla, Miáſteczko.

C L A

Clābŭla, Látorośl do ſadzenia.

Clādes, Kleſká/ Porażka/ Szkodá. Niederlag. *Cladibus irrumpimus, nocituraq; ponimus arma.* L. *ſyn.* Cædes, ſtrāges, cāſus, fūnĕra. *epith.* Tetra, bēllĭca, mōrtĭfĕra, ăcērba, ĭnīqua, īmmēnſa, ſæva, fūnēſta, āſpĕra, mĭsĕra, fæda, ēxĭtĭōſa, ēxĭtĭālis, fŭrĭōſa, lāmēntābĭlis, rĕpēntīna, lūctŭōſa hōrrēnda, fĕra, dūra, māvōrtĭa, pērnĭcĭōſa. *vide Occiſio, Strages.*

Clām, *Adverbium*, Potáiemnie. Heimlich. *Clam ferro incautum ſuperat ſecurus amorum.* Virg. *ſyn.* Clāncŭlum, clāncŭlo. *phr.* Tēſte rĕmōto. Tēcto in rĕcēſſu, ŏccŭlta fraude.

Clām, *Præpoſitio*, Bez wiádomośći / & *ſub* Krylo ſię 2. Krádnę.

Clām me eſt, Niewiem.

Clāmātor, Wołácz/ Woźny.

Clāmātōrĭus, Krzykliwy/ *vide* Nieſzczeſliwy.

Clāmĭtātĭo, Wołánie.

Clāmĭto, Wołam 1. Embſig ſchreyen. *Hoſti terque quaterque clamitaris.* (Phal.) *phr.* Crebro, ſæpĭus clāmo.

Clāmo, Wołam 1. 4. Pokázuię po ſobie. Schreyen/ ruffen. *Clamabis capiti vina ſubeſſe meo.* Prop. *ſyn.* ēxclāmo, cōnclāmo, vōcĭfĕror. *phr.* Cœlum, aūras, æthĕra, cāmpos. dŏmum, ædes, vias, ūrbem, vōce, clāmōre īmplĕo: tŭmūltu, vōcĭbus, clāmōrĭbus, sŏno, ŭlŭlātu rēplĕo, cōmplĕo. Clāmōrem tōllo, ēdo, do. Clāmōrem ād sȳdĕra tōllo. Clāmōre īncēndunt cœlum Trōēſq; Lātīnīque. Cœlum rūmpo clāmōre, cōncŭrĭo, ōmnes māgno circum clāmōre frĕmēbant. ātq; īntŏnat ōre. ībat, & ingēnti sēsē clāmōre fĕrēbat. Sŏcĭi māgno clāmōre sĕquūntur. Mœſtam īncēndunt clāmōrĭbus ūrbem ŭlŭlātūſq; dĕdēre. Sŭbĭto ērūmpunt clāmōre, frĕmēntēſque ēxhōrtantur ĕquos. Fœmĭnĕum clāmōrem ād cœli sȳdĕra tōllunt. Auſus quīn ĕtĭam vōces jăctāre pĕr ūmbram. īmplēvi clāmōre vĭa mœſtūſq; Crēūſam ne quicquam ingĕmĭnans, ĭtĕrumq; vŏcavi. Tēr ſcŏpŭli clāmōrem, intēr căva sāxa dĕdēre. Hīc tōtum căvĕæ cōnsēſsum ingēntis, & ōra, prīma pātrum māgnis Sălĭus clāmōrĭbus īmplet. Clāmōrem īmmēnſum tōllit, quo pōntus & ōmnes īntrĕmŭēre ūndæ, pĕnĭtūſque ēxtērrĭta tēllus. Ităliæ, cūrvīſque īmmūgĭit Ætna căvērnis. Ităliam, prīmus cōnclāmat ăchātes. Ităliam læto sŏcĭi clāmōre sălūtant. īnſĕquĭtur clāmōrq; vīrum ſtrīdōrq; rŭdēntum. Clāmōres sĭmul hōrrēndos ād sȳdĕra tōllit. ūndĭq; clāmor tōllĭtur. īt trīſtis ad æthĕra clāmor Bēllāntum jŭvĕnum, & dūro sūb mārte cădēntum. Hic ūndĭque clāmor. Dīſsēnſu māgnus vărio sē tōllit in aūras. Māgnīſq; vŏcānt clāmōrĭbus hōſtem. Clāmōrēmq; fĕrūnt ad litrŏra. *vide Echo.*

Clāmo aliquem, Przyzywam.

Clāmor, Wołánie/ Wrzaſk/ Krzyk/ Gwar. Ein Geſchrey. --- *Magniſq; vocant clamoribus hoſtem.* Virg. *ſyn.* Vōx, sŏnus, sŏnĭtus, mūrmur, frĕmĭtus, ſtrĕpĭtus, frăgor, plāngor, ŭlŭlātus, gĕmĭtus, lāmēntum, quēſtus, mūgītus. *epith.* Flēbĭlis, dīſsŏnus, hōrrĭsŏnus, trīſtis, īngēns, lætus, fœmĭnĕus, māgnus, cōnfūſus, văgus, tērrĭbĭlis, pŏpŭlāris, īnsānus: īnsŏlēns, īnsŏlĭtus, mŏlēſtus, rĕsŏnus, ēmiſſus, tūrbĭdus, nĭmĭus, mŭlĭebris, sŭbĭtus, faūſtus, rĕpĕtītus, ĭtĕrātus: ĭnānis, trĭumphālis. *phr.* Sūblātus ad æthĕra clāmor. Tūm vēro īngĕmĭnat clāmor. Fŭrit ūndĭque clāmor dīſsŏnus. Fĕrit æthĕra clāmor. Naūtĭcus, īt clamor, cœlo cœlum sŏnat ōmne frăgōre. īt trīſtis ad æthĕra clāmor, īngēns frăgor æ-

thĕra

thera complet. Tum vero immensus surgens ferit aurea clamor sydera. Totumq; videres misceri ante oculos tantis clamoribus æquor. Pulsati colles clamore resultant consonat omne nemus strepitu, collesque resultant, it clamor totis per propugnacula muris. Tum vero exoritur clamor, ripæque lacusq; Responsant circa, & cœlum tonat omne tumultum. Clamor vario discrimine vocum sydera pulsat strepit omnis murmure campus. Clamor juvenilis & una Fœmineæ voces impulsaque tympana palmis, concavaq; ære sonant. Nauticus exoritur vario certamine clamor. Insequitur clamorq; virum clangorque tubarum, ergo omnes magno circum clamore fremebant. *vide Clamo, & Murmur.*

Clāmōre excipio, approbo, Krzykam

Clāmōre flagito, posco, Przyzywam.

Clāmōrem tollo, Wrzeszczę.

Clāmōsē, Głośno.

Clāmōsus, Krzykliwy/ Wrzasklíwy / Głośny/ Wołánia pełny. Ein Schreyender. *Clamosus iuvenem pater excitat, accipe ceras.* I. *syn.* Clāmans, exclāmāns, *vel* clāmōre resultāns, frēmēns

Clanculārius, Pokątny.

Clanculo. Milczkiem 2. Potáiemnie.

Clanculum, Kryiomo/ Bez wiádomości.

Clandēstīno, Potáiemnie.

Clandēstīnus, Potáiemny/ Pokątny. Verborgen. *Et clandestinis surgentia fraudibus arma.* M. *syn.* arcānus, sēcrētus, occultus.

Clanga, clangus, *gr.* Orzeł 2. (Orzeł

Clango, Skrzeczę/ Trąbię/ Kreráię/ *& sub*

Clangor, Kretánie/ Trąb dźwięk. Klang. *--- Magnis quatiunt clangoribus alas.* Virg. *syn.* Tubārum sonus, strepitus. *epith.* Raucus, luctificus sævus, Martius, resonans, terrificus, ærisonus, horrisonus, tremulus, minax, creber, horrendus, sonans resonus, stridens, fremens, tristis, Mavortius, bellicus, horrens, horridus. *phr.* Raucus stridenti murmure clangor. *Classicum, Tuba.*

Clangor anserum, Gęganie.

Clāre, Głośno/ Jásno. Scheinbarlich.

Clāreo, Clāresco, Jáśnieię/ Świecę/ Słynę. Hell/ klar/ berühmt seyn. *Ergo postq; magisq; viri nunc gloria claret.* Ec *syn.* Claresco, eniteo, *phr* Viri nunc gloria claret. Clarebant lumina cœli egregio tantum decus enitet ore. *vide Luceo*

Clāret, clārescit, Jásno rzecz.

Clārifico, Obiaśniam/ Jásno czynię.

Clārigātio, Wypowiádanie przymierza/ Arest cudzoziemcá/ Odiskánie.

Clārigātiōnem exerceo, Wypowiádam pokoy/ Upominam się.

Clārigo, *as*, Wypowiádam pokoy/ Odiskuię

Clārisonus, Głośny.

Clārissimātus, B in Mościwy.

Clārissimus, Wielmożny / Oświecony 2. Mościwy.

Clāritas, Jásność 1. Zacność/ Głosu brzmienie. Klarheit. *Summum ad gradum cum claritate veneris.* (Jamb.) *syn.* Splendor, lux, lumen. *v. Lux, vel* honor, fama, nomen. *vide Honor.*

Clāritūdo, Sławá/ Jásność 1. 2. Zacność/ Świetność 2. Głosu brzmienie.

Clāro, *as*, Obiaśniam/ Sławię. Erläutern. *Mitis iter longæ claravit limite flammæ.* St. *syn.* illustro: nomen, famam do, confero.

Clāror, *oris*, Glanc/ Jásność.

Clārus, Jásny/ Przezroczysty/ Głośny/ Oświecony 2. Zacny/ Sławny. Klar/ hell. *Ipse peregrina ferrugine clarus & ostro.* Virg. *syn* Perspicuus, lucidus, dilucidus, pellucidus, splendidus nitidus, *v. Lucidus. vel* evidens, apertus, manifestus, notus, notissimus, non obscurus, *vel* celebris, insignis, illustris, eximius, egregius, *vide Illustris.*

Classiārius, Żołnierz wodny.

Classicen, Trębacz.

Classicula, Naw woiennych kilká.

Classicum, Trąbá 1. 2. Trąb dźwięk / Trąbienie / Trwogá 2. Szálámáie. Der Lermen/ Feldgeschrey der Trompeten / Trummelen. *syn.* Clangor tubarum, fremitus, strepitus. *epith.* Ferale, Martium, ferum turbidum, perfidum, Mavortium. *phr.* abrumpunt dulcem, Mavortia, classica somnum. Nec dum etiam audierant inflari classica. Classica jamq; sonant, it bello tessera signum. Jamq; aurem horrisono rumpunt fera classica signo. Martia ferventes accendunt classica pugnans. *vide Tuba.*

Classicum certamen, Wodna bitwá. (dni.

Classicus, *adiect.* Okrętowy/ Żeglárski/ Prie-

Classicus, *subst* Powoźnik/ Żeglarz.

Classis, Nawá/ Naw woiennych kilká Woysko wodne/ Rząd 2. Szkołá 1. Schiffzug oder Flotte. *Classibus hic locus, hic acies certare solebant*

solebant, Virg. epith. Ærāta, lūnāta, prōfūga, vōlucris, vēlivŏla flūmĭnĕa, ārmāta quăssāta, æquŏrĕa, fŭgax, cĭta, dēnsa. Mārtĭa, flūctĭvăga, bēllĭca. *phr.* Vŏlucri frĕta clāssĕ pĕrērrat, Fērtur cĭta gūrgĭte clāssis. *Vide Navis.*

Clāssis primæ, Przedni.

Clātrātus, clathrtus, **Kraciáſty.** Ein Gatter *Obiectos caveæ vulvis non frangere clathros. Hor. epith* Sēptus, clauſus, cāncēllātus.

Clāthri, clatri, **Kratá 1. Bálaſy**

Clāthro, clātro, **Kracę.**

Clāva, Bulawá/ Máczugá/ Látorośl do ſádzenia. Ein Kolbe. *Ipſa capit clavamq́ʒ gravem, &c.* Ovid. *ſyn.* Stĭpes Hērcŭlĕus trĕmēnda, hōrrēnda, crŭēnta, lēthĭfĕra, rĕcūrva, vĭctrix, īmmītis, vūlnĭfĭca, pōndĕrōſa. *phr.* Clāvæ rōbur. Fērrātæ mūnitus rōbŏre clāvæ. īnſtrūxĭtq; mănum clāva dŏmitrice fĕrārum. āptābat dēxtrīs īrrāſæ rōbŏra clāvæ, Pīnĕa nōdōſa quăſsābat rōbŏra clāva īpſa căpit clāvāmque grăvem, ſpŏlĭūmqne lĕōnis, ōſſă mei frātris clāva pērfrācta trīnōdi. Quæ nēſcĭa frāngi Dūcat, ad āſsĭdŭos ſemper firmāta lăbōres,

Clāvārium, ſub Ná trzewiki/ *&* Obow zolnierſki.

Clāvārius, ſub Na trzewiki.

Clāvāta veſtis, Szátá ná tryumf/ Szátá z kutaſami.

Clāvātor, Giermek.

Clāvātus, Goździſty/ Podkowány/ Háftowány. Genagelt/ Geknöpfft. *ſyn.* Clāvo, *vel* clāvis, fīxus, āffīxus.

Claūdĭcātĭo, Chramánie.

Claūdĭcātĭonem afferre, Ochromić.

Claūdĭco, Chramię/ Náchrámuię/ Szwánkuię/ Skrzypię 2. Hincken. *Turpiter obliquo claudicet ille pede.* Ovid. *phr.* claūdo pĕdĕ grădior nūto, văcillo.

Claūdĭtas, Chromota.

Claūdo, Zámykam 1. 4. 5. Otaczam/ Obſkákuię/ Oblegam/ Sćieśniam. Zuſchlieſen. *Depulſos à lacte domi quæ clauderet agnos.* Virg. *ſyn.* ōcclūdo, īnclūdo, īntērclūdo, circūmclūdo, ōbſtrūo, ōbsĕro, *vel* ōccūlto, ābſcōndo. *phr.* Ærāta līmĭna claūſă sĕra. Fērro & cōmpāgĭbus ārctis. Claūdēntur bēlli pōrtæ pōrtas ōbīce fĭrmo claūsĕrat. Pōſtĭbus ōbdĕre sĕram, pērſtrŭĕre ădĭtum. Fōres ōbsĕro. ōbſtringĕre līmen. īllĭc claūſa tĕnēnt ſtăbūlis ārmēnta. Claūſa dŏmo tĕnĕor, grăvĭbūſq; cōērcĭta vīnclis. *Vide Occulto, & Carcere mulctare.*

Claūdo benignitatem, rem familiarem, Skromię.

Claūdo muro, *ſub* Zámurowáć.

Claūdus. Chromy.

Clāvĭcŭla, *à clave,* Kluczyk/ Witeczki/ Wſolowa ſtráwá. Krámb an den Weinreben. *Qualis ferratos ſubicit clavicula dentes.* G.

Clāvĭcŭla, *à clava,* Kulá 2.

Clāvĭcŭlārĭus, Klucznik.

Clāvĭcŭlātim, Zátoczyſto.

Clāvĭcŭlus, Gwoździk 1. Ćwieczek. Nägelein. *Claviculo, mediam fulgenti ſibila ferro.*

Clāvĭger, *à clava, ſub* Máczugá.

Clāvĭger, *à clave,* Klucznik. Schlüſſelträger. *Cum duce clavigero claviger ipſe fave.*

Clāvis, Klucz/ Zaporá. Ein Schlüſſel. *Nec prohibet clavos, & canis ipſe tacet.* Tib. *epith.* Fērrĕa, ærātă, ſtrĭdens, āhēna, ærĕa. *phr.* Pōrtas ſĕrāns, pāndēns, rĕclūdēns. Pōrtas præbēbat, clāvis āhēna pătēntes.

Clāvis adultera, clavis adulterina, Wytrych.

Clāvis Laconica, *ſub* Wytrych 1. *&* Zamek ślepy.

Clāvo, *as,* Pobijam 1.

Clāvo trabali figo, Utwierdzam.

Clāvŏla, Látorośl do ſadzenia.

Claūſa domorum, *ſub* Zámkniony.

Claūſtrārĭus, Zamkowy.

Claūſtrārĭus artifex, Sloſarz.

Claūſtrĭtĭmus, Odźwierni.

Claūſtrōrum magiſter, Cáráſowy.

Claūſtrum, Zámknienie 1. 2. Zamek 1. 2. Kloſter. Ein Schloß. *ſyn.* Vālvæ, fōres, jănŭa, pōrta, ōbex. *epith* Fērrĕum, tēnax, āhēnum, ōbſcūrum, ſtrīctum, ōbſtāns, īnēxpūgnābile, rĕlĭgĭoſum, sĭlens, quĭētum. *phr.* Clauſa dŏmus, clauſæ fores.

Claūſtrum pœnale, Więźienie.

Claūsūla, Zámknienie/ Artykuł/ Klauzula.

Claūsūlam impono, Dokonywam.

Claūsum, Zámknienie.

Claūsūra, Zamek 1.

Claūſus, Zámkniony.

Clāvūlārĭ, ſub Ćwieczek.

Clāvūlus, Ćwieczek, Gwoździk.

Clāvum teneo, Rádzę 1. Steruię.

Clāvus, Gwoźdź/ Ćwieczek/ Ufnal/ Stérn/ Guzik 2. Szrubá 1. Rząd 1. Szyſzká w ćiele/

Zágótzenie 2. v. & Perlice/ Obow żołnierski/ Szátá z kutasámi. Ein Nagel. *Millia clavorum, quis tam procul &c.* Juv. *epith.* Ferrĕus, aerĕus, ăcūtus, hōrrĭdus, trăbālis, dūrus, vălĭdus, firmus, ăhēnus, *phr.* Clāvum īnfigo, clāvis figo.

Clāvus capitatus, Brátnal.

Clāvus uncinatus, Haczek.

Clāxēndix, Nakrywká.

Clēma, *atis, gr.* Sporyż/ Látorośl winna/ Sośnká 1.

Clēmătis, *idis. hr.* Bárwinek/ Powoy 1. 4. Wolowy iezyk 2.

Clēmens, Łáskáwy. Mild/ gnädiglich. --- *primo clementior aevo.* Claud. *syn.* Mĭtis, cōmis, bĕnignus, hūmānus, mānsvētus, lēnis, bŏnus, făcĭlis. *phr.* Vĕniæ părātus in mĭsĕros bĕnignus. Qui cūm triste ălĭquid stătŭit, fit trĭstis & ipse: cuiq; fĕre pœnam sūmĕre pœna sua est. Flĕcti făcĭlis. Respĭciēns plācāto vūltu in mĭsĕros lēnis. Sed plăcĭdus făcĭlisque părens vĕnĭæque părātus, adde quod est ănĭmus sēmper sĭbi mĭtis, & altæ īndĭcium mōres nōbĭlĭtātis hăbēnt. *Vide Comis*

Clēmēnter, Łáskáwie/ Pomáłu/ Pochodźisto

Clēmēntĭa, Łáskáwość 1. 2. Pogodá. Milde Gütigkeit/ Gnade. *Tantaq; in Augusto Clementia, si quis ab illo.* Ovid. *syn.* Bŏnĭtas, lēnĭtas, mānsvētūdo, mĭtis ănĭmus. *epith.* Hĭlăris, făcĭlis, bĕnigna, cōmis, pācĭfica, æqua, grāta, rēgia. *phr.* Pigra ad pœnas: ad prœmĭa vēlox. Cum vĭncāmur in ōmni mūnĕre, sōla Deos æquat clēmēntĭa nōbis. *V. Clemens.*

Clēnōdium, *B. in* Kleynot.

Clĕōnĭcium, Storzyßek źiele.

Clĕpo, *ĕ gr.* Krádnę 1. Podsłuchywam.

Clĕpsămmĭdĭon, *Gr.* Zegárek ćiekący.

Clĕpsydra, *Gr. ibidem.* Ein Sanduhr. *Clepsydre mentitur verissimá, nempe foramen.* Ovid. *Septem Clepsydras magna tibi voce petisti.* Mart.

Clĕpta, *æ, m. Gr.* Złodźiey.

Clērĭcus, *gr.* Kleryk/ Duchowny. Ein Geistlicher. *Clerici ne quid maculet rigorem.* (Sapph.)

Clērŏmantĭa, *Gr. sub* Wrożká 2.

Clērus, *Gr.* Suß pßczelny/ Vlowy owad. & in Rdźá miodowa Ein Loß/ Geistlichkeit *Clerus hinc tantum peperit triumphum.* (Sapph.)

Clērus, Clericorum collegium, Duchowieństwo 1. Klerykow zgromádzenie.

Clĭbănārĭus, Kirysnik.

Clĭbănītes, *æ, m, gr.* Chleb 1.

Clĭbănus, *Gr.* Piecyk/ Piec chlebowy/ Fáitká/ Kirys/ Brytwánná. Ein Ofen. *Signū monte dedit claro, nam clibanus igne.* M. *syn.* Cŭcūmĕlla, fūrnus.

Clīdĭum, *gr. sub* Rosołowa stráwá.

Clīdūchus, *gr.* Klucznik.

Clĭens, *commune, &* Clienta, *f.* Przyiaćiel przypowiedźiány/ Podpadáiący pod kogo. Rekodáyny/ Man. Ein Vnterthan. *epith.* Quĕrŭlus, sōllĭcĭtus, mĭser, assĭduus,

Clĭēntela, Opieká/ Przyiaćielstwo 2. Rekodáystwo/ Obroná 2. Máństwo/ *v. &* Przyiaćiel. Der einen Schirmhern hat. *Prole, clientela felix, & coniuge quondam.* M. *syn.* Tūtēla, patrōcĭnĭum,

Clĭēntelas amplissimas mihi obligo, Záćiągam

Clīma, *tis, Gr.* Kray świátá 1. Eine gewisse Außtheilung deß Himmels. *Quæq; colunt medij devexo in climate mundi* T.

Clīmăcis, *idis, Gr.* Wschodek. [tzány.

Clīmăcter, *eris, m. Gr.* Stopień/ Rok podey

Clīmāctērĭcus, *Gr.* Wschodowáty.

Clīmāctērĭcus annus, Rok podeytzány.

Clīmăcŭla, sub Miecz.

Clīmax, *acis, Gr.* Wschod 1. *Item Gradatio, Quintil. Figura Rhetorica. Ascensus. Aquil. Rom. cum dictio praecedentis membri, sequens membrum inchoat*

Clīnămen, Náchylenie.

Clingo, Zámykam.

Clĭnĭce, *es, gr. sub* Chory 4. Kranck.

Clīnĭcus, *gr.* Lekarz/ & Chory.

Clīno, *as, gr.* Náchylam sie. Züneygen.

Clīnŏpus, *odis, gr.* Nogá/ *tr.* Łożkowa nogá

Clīnŏpŏdĭum, *Gr.* Łożkowa nogá/ Czyśćicá/ Storzyßek źiele.

Clĭtēllæ, Siodło 2. Burdy 1. Ein Saumsattel. *Clitellas ferus impingas: asiniq; paternū.* Hor.

Clĭtēllārĭus, *adiect.* Tłomokowy/ Ciężarowy/

Clĭtēllārĭus, *subst.* Tragarz. (Roboźny.

Clĭvīna, avis, à Clivinus, sub Nießczęśliwy.

Clĭvōsus, Pochodźisty 1. Büheláchtig. *Esse supercilio clivosi tramitis undam.* Virg.

Clīvum,

Clivum, Podgorze 1. Pochodzistość.
Clivulus, Pochodzistość/ Przykrość.
Clivus, *adiect:* Pochodzisty 1.
Clivus, *subst.* Pochodzistość/ Podgorze 1. Ein Bühell/ Hügel. *Castaliam molli divertitur orbita clivo.* Virg. *syn.* Collis, mons. *epith.* Saxosus, mollis, herbidus, gramineus, virens, montanus, pandus, amœnus, patens, inutilis. *phr.* ardua saxoso perducit semita clivo. Qua se se subducere colles incipiunt mollique jugum demittere clivo. *Vide Mons.*

CLO

Cloaca, Wychod 2. Ein Ort an einer Stadt/ da der Unflat durchläufft. *Verrula riparum pingvis torrente cloaca.* Juv. *syn.* Latrina *epith.* immunda, fœda, sordida, turpis. *phr.* Gravem quæ spirat odorem. Quæ diram exhalat, effundit, opaca mephitim, Quæ ingratum diffundit odorem. Quæ dirum per aëra virtus exhalat. *Vide Mephitis.*
Cloacale flumen, Plugástwo.
Cloacalis, Prywetowy.
Cloacarium, Prywetne.
Cloacarius, *adiect.* Prywetowy.
Cloacarius, *subst.* Prywetnik.
Cloaco, *as,* Plugawię.
Cloacula, Prywet.
Clocitant *servi, in* Jeleń 1.
Clodico. *idem Claudico.*
Clodo, *idem Claudo.*
Clostellum, Zamek 1.
Clostrum, Támá/ Zamek 1.
Clucidatus, *è Græco,* Słodki.
Cluden, *inis, m.* Puinal/ Granat.
Cludidatum, *Fest: corr. Clucidatum.*
Cludo, Oraczam/ Zámykam 1. Oprawiam 2.
Clueo, *es,* Zowię mię/ Názywam się/ Brzmię Słynę/ Chędożę. Geacht Werden.
Cluina, *in* Niesczęśliwy.
Cluma, Szupinká. Ein Gersten hülse.
Cluna, cluninum pecus, Málpá.
Clunaclum, clunaculum, Puinal/ Noż.
Clunes, *&* clunis, Pośládek 2. Zádkowe części. Hinderbacken. *Quod pulchræ clunes, breve quod caput &c.* H. *syn.* Nates.
Cluniculus, *in* Zádkowe części.
Cluo, *is, à Græco, Clyo,* Słynę.

Clupea, *&* Clypea, *Gr.* Sárdelá.
Clupellarius, Kirysnik.
Clupeo, *as,* Zástaniam 2. Okrywam.
Clupeum, *&* Clupeus, Puklerz.
Clurinum, *al. Clusinum pecus,* Málpá.
Clusilis, Zamczysty.
Clausor, Obozny.
Clusura, Zamek.

CLY

Clymenum, *gr.* Powoy wielki.
Clymenos, *f. gr.* Powoy wonny.
Clypeatus, Puklerznik 2. Ein Schildträger. --- *Incedis quoties clypeatus, & auro,* Cl *syn.* Scutatus. *phr.* Clypeo, scuto, umbone, parma, pelta armatus, tectus, munitus, protectus. *V. Armatus.*
Clypeo, *as,* Puklerzem zástaniam.
Clypeocentrum, *Gr. in* Puklerz.
Clypeum *n. &* Clypeus, *m.* Puklerz. Ein Schild. *Et totum clypei ferro dejecerat orbem.* Virg. *syn.* Scutum, parma, pelta umbo, ægis, cetra *epith.* Sangvineus, fulgens, ardens, durus, ingens, cavus, cuentus, dirus, auratus, æneus, ferreus, splendidus, ahenus, minax, rutilans, nitens, coruscus, oppositus, rutilus, perennis, curvatus, levis, habilis, septemplex, aureus. *phr.* Clypei textum, Clypei orbis. Clypei insigne decorum. Ære cavo clypeus. Ære munitus. Sævo fulgore micans. Flammas ad nubila jactans. Clypeum tum deinde sinistra extulit ardentem. Clypeumq; ex ære sinistræ subligat. Clypeo pugnas meditatur aheno. Hic ferro accingor rursus, clypeoque sinistram insertabam aptans. Hasta volans clypei transverberat æra. Totum clypei ferro dejecerat orbem. Postquam habilis lateri clypeus, loricaque tergo est. Simul aptat habendo ensemque, clypeumque. Nec misero clypei mora profuit ærei. Clypeoque micantia fulgura mittit. Vastos umbo vomit aureus ignes. Ille tamen clypeo objecto conversus in hostem ibat Clypeus sonat æreus hastis Tegmina tuta cavant capitum, flectuntque salignas umbronum crates. lævo dependet parma lacerto, At pius Æneas hastam jacit, illa per orbem ære cavum triplici, per lignea terga tribusque transiit intextum tauris opus. Clypeum tot ferri terga, tot æris cum pellis toties obeat circumdata tauri. Vibranti cuspide medium transverberat ictu. Lævas cetra tegit. Scutis protecti corpora longis. Ferrea scuta tegunt humeros, & pectora late.
Clypeus minervæ, Misa sporá.
Clysmus, *m. gr.* Klistera 2. Purgácya.

Clyster,

Clyster, *eris, m.* & Clysterium *Gr.* Klistera 1
Cnāso, cnason, *onis, m. gr.* Przedzielnica.
Cnēōrum, *gr.* Wilczy pieprz.
Cnēphōsus, *gr.* Ciemny.
Cnēstron, *gr.* Wilczy pieprz/ Tarka.
Cnēstis, *is, eos, f. gr.* Tarka.
Cnīcus, cnēcus, *gr.* Krokos 1. 2.
Cnīde, *es,* cnidos *n. gr.* Pokrzywa.
Cnissa, *gr.* Swad.
Cnōdāces, *hi gr.* Tokarskie czopy.

COA

Cōa vestis, Szata cienka.
Cŏăccēdo, Przystępuię 1. Hinzukömen
Cŏăcērvātim, Gromadą.
Cŏăcērvātio, Skupienie.
Cŏăcērvātus, Skupiony.
Cŏăcērvo, Kupię/ Gromadzę. Zusammen häuffen. *Et coacervatis ardebant corpora membris.* M. *syn.* ăcērvo, cōngrŭo, cŭmŭlo, ăccŭmŭlo, ăggĕro, cōllĭgo.
Cŏăcēsco, Kwaśnieię/ Wystarzeć się.
Cŏācta, *orum,* Gunia.
Cŏācta alvi, Gnoy 7.
Cŏāctĭlia, *ium.* Pilśń/ Gunia/ Tłomok.
Cŏāctĭlĭārius, Pilśniarz/ Czapnik.
Cŏāctĭlis, Pilśniany.
Cŏāctio, Przymuszenie/ Wyciąganie.
Cŏacto, Sciskam/ Przymuszam.
Cŏāctor, Przymusiciel/ Wyciegacz/ Pasterz/ Przekupień 1. Poborca/ Porucznik.
Cŏāctum lac, Zśiadłe mleko.
Cŏāctus, *us,* Przymuszenie.
Cŏāctus, *ti,* Przymuszony/ Poniewolny/ Poniewoli.
Cŏāctūra, Zbior.
Cŏăddo, coadijcio, Przydaię 1.
Cŏădŏlēsco, Spolrostę.
Cŏădūno, Spaiam/ Ziednoczyć/ Kupię.
Cŏædĭfĭcātus, Naśiadły.
Cŏædĭfĭco, *sub* Buduię.
Cŏæquālis, Rowiennik 1. Gleich. *Vna coaequali lustratur linea Phœbo.* M.
Cŏæquo, Rownam 1. 4.
Coequus, Plin. corr. æquus.
Cŏæstĭmo *sub* Policzam.
Cŏætāneus, coævus, Rowiennik 2.
Cŏăggĕro, *as,* Zasypuię.
Cŏăgĭtātio, Poruszanie 1. Trześienie.
Cŏăgĭto, Portrząsam 3.
Cŏāgmĕntātio, Spoienie/ Fuga/ Skupienie.
Cŏāgmĕntātus, Spoiony/ Złożony/ Skupiony
Cŏāgmĕnto, Spaiam/ Składam/ 1. Klecę.
Cŏāgmĕntum, Szpoga.
Cŏăgŭlātio, Zśiadanie.
Cŏăgŭlātum lac, Zśiadłe mleko.
Cŏăgŭlātio, Podpuszczam/ Zśiadło czynię.
Cŏăgŭlor, *sub* Zśiadą się.
Cŏăgŭlum, Serzysko/ Spoienie/ Śśiadanie Serek. geronnene Milch. --- *Vimq; meri & cum lacte coagula passo.* Ovid.
Cŏălēsco, Spaia się/ Zrasta się/ Przyimuie się/ Ziednoczyć. Zusammen wachsen/ fügen *Ulceris annosi sinus ut coalescere possit.* S. *syn.* Cŏĕo cōnvĕnio, cōncŭrro, cŏhærĕo, cōncrēsco.
Cŏălĭtus, *ti,* Spojony/ Złożony.
Cŏălĭtus, *us,* Spoienie/ Złączenie.
Coambulo i. simul ambulo, Sapientiæ 19. coambulantia.
Coamicus, Cic. corr. Comicus.
Cŏāngŭsto, Sćieśniam/ Zwężam.
Cŏārctātio, Cieśń/ Sćieśnienie.
Cŏārcto, Sćiskam/ 4. Sćieśniam/ Kopię 2. Einen Zwingen/ engen. *syn.* Prĕmo, cōmprĭmo, strĭngo, cōnstrĭngo, āstrĭngo.
Cŏārctor, Ciasno mi.
Cŏārgŭo, Przekonywam 1.2. Pokazuię 3. Zbiiam czyi dowod/ Dowodzę 2.
Cŏārtĭcŭlo *os,* Mowę dźię.
Coarto, as, idem Coarcto.
Cŏaspernor, Gardzę. Mitverachten.
Cŏāssātio, Spoienie/ Pokładanie 1. Pokład.
Cŏāsso, Tarcicami pokładam.
Coaugmentatio, Cic. corr. Coagmentatio.
Cŏaūctio, Przydatek.
Cŏax, *Gr.* Skrzeczenie.
Cŏāxātio, Spoienie/ Strop 3.
Cŏāxo, *ab axe,* Tarcicami pokładam.
Cŏāxo, *à Coax Græco, sub* Skrzeczę żaby.

Cŏb ălus

Cŏbălus, Gr. Skarbek, & sub Sowá.
Cōbĭo, onis, Gr. & Cobius, Kielb.
Cōbĭon, Románowe ziele.
Cōbĭtis fluviatilis, Sliz.

COC

Coccentum, Coccetum. Fest. corr. Cocetum
Cōccĕus, Kármázynowy/ Szárlatny.
Cōccĭna purpura, Szárlat.
Cōccĭnātus, Szárlatno chodzący/ & in Kármázynowy. In Scharlach bekleidt/ gefärbt. *Qui coccinatos non putat viros esse.* Scaz *syn.* Cōcco, mūrĭce, tĭnctus, *vel* indūtus.
Cōccĭnĕus, coccinus, Szárlatny/ Kármázynowy. Roth wie Scharlach. *Coccineas armis chlamydes auriq; nitorem.* M. *syn.* Cōccĭnus, ă, um, cōccĭnātus.
Cōccĭnum, *Gr.* Kármázyn máterya. Scharlach. *Si fuerit sanus, coccina quid facient.* M. *syn.* Cōccĭnĕa vĕstis. *vide Purpura.*
Cōccōgnĭdium. Wilczy pieprz mnieyszy.
Cōccum, Kármázynowe iágody/ Kármazyn. Ein Scharlein.
Cōccus, *Gr.* Kármázyn 2. Szárlatne iágody. Ein Körnlein Scharlach. (*Granum ex rubenti gramine nascens, quo purpura tingitur.*) *syn:* Mūrex, pūrpūra, ōstrum. *epith.* rūber, pūrpūrĕus, rŏsĕus. *vide Purpura,*
Cōccus frutex, Szarlat krzewinká.
Cōccygria, *æ,* Farbierskie drzewko.
Cōccix, *ygis, vel ycis, m. gr.* Gżegżolká/ Guziçá. Ein Guckgück.
Cōccyzo, *as, gr.* Kukam.
Cŏcētum, Plácek/ Mákowy plácek.
Cŏchlācæ, *hæ* Kámyczek gládki.
Cŏchlax, *acis, m. sub* Jáma.
Cŏchlĕa, *gr.* Slimak 1. 2. Plaw 5. Wschod krecony/ Szrubá 1. 5. Drzwiczki niskie. Ein Schneck. *Sum cochleis habilis, sed non minus utilis ovis.* Mart *Curvarum domus uda cochlearum.* (Phal,) *epith.* Flŭviālis, cūrva, rēptilis, nĕxilis, afra...
Cŏchlĕa haustoria, Kurmusowe kolo.
Cŏclĕæ domus, calix, Slimácza skorupa.
Cŏchlĕar, cochleare, Łyżká 1. Miará. Ein Löffel.
Cŏchlĕārĭa, *æ,* Wárzecha ziele.
Cŏchlĕāris, *adiect. sub* Łyżká 1.
Cŏchlĕārium, *Gr.* Slimáczy sádz/ Łyżká prekarska/ *mensura & pondus.* ein Löffel.
Cŏchlĭdia, *orum.* Plaw 5.
Cŏchlĭdia, *Gr.* Wschod krecony.
Cŏchlis, *idis, Gr.* Slimaczy kámień/ Wschod krecony/ & *sub* Krecony.
Cochlites, Plin: corr: cochlides à cochlis.
Cŏcĭo, *onis,* Kuchenny mieyski/ Zmigroß/ Intercyzá/ Kucharz.
Cōclācæ, *Gr.* Kámyczek gládki.
Coclea, idem Cochlea. Sic cochlearium, &c,
Cōcles, *itis,* Jednooki. Einäugig. *Cocl... abscissos testatur semita pontes.* Pr. *syn.* Lūscus, ... Lūmĭne căssus, lūmĭne, ŏcŭlo ōrbātus, vĭdŭātus, ... ptus, ōrbus. Cui lūmĕn ădēmptum est. Ūno ... mine răptō. Lūmĭnis ōrbus.
Coclis, Trebellij ornamentum capitis scalari forma ... dignus. Cyclas alij legunt. Ignorat Casaub. quid ...
Cōcta ligna, Drewká suche.
Cōctāna, & coctona, *orum,* Figá 4.
Cōctĭbĭlis, Wrzący/ Strawny.
Cōctĭlĭa ligna, Drewká suche.
Cōctĭlĭāria, *vel* coctilitia taberna, Dymnik/ Ozdownia/ Piekárnia.
Cōctĭlis, Wárzysty/ Palony.
Cōctĭlis murus, Céglány.
Cōctĭlĭtius, Suszeniu służący.
Cōctio, *f.* Wárzenie/ Piwo 1.
Cōctĭo, *m.* Kuchenny mieyski / Przekupień/ Zmigroß. die Kochung.
Cōctito, Warzę. Coctivus, Wrzący.
Coctor, Senec. corr. Decoctor.
Cōctum, Warza.
Cōctūra, Wárzenie/ Pieczenie. Kochung.
Cōcŭla, *æ,* Brytfanná/ Piecyk/ Piekarka/ Kuchárka. Ein Pfanne.
Cŏcŭlum, Kociel 1. Gárniec 2. Kocielek/ Drewka suche/ Brytfanná.
Cōcūra, *Cocurra,* Saydak 2.
Cŏcus, Kucharz. Ein Koch. *vide Coquus.*

COD

Cōda priscè, Ogon.
Cōdatrĕmŭla, Pliská. Ein Wasserstelß.

Codetum

Codetum, *sub* Przeſtkowy.
Codex, *icis*, *hic*, Pniek/ Kloc 3. Kśięgá. Ein Buch. *Codice qui miſſo, quem vix juga bina moverent.* Ovid. *ſyn.* Caudex, truncus, liber.
Codex accepti & expenſi, Codex rationarius, Ráchunkowe kśięgi.
Codex robuſtus, Kłodá/ Ciemnicá.
Codiaminon, Sniedek. *è Græco: ſed corrupta eſt dictio apud Plinium.*
Codicaria navis, Komiegá.
Codicarius, idem Caudicarius.
Codicillaris, Kśiążny.
Codicillaris magiſtratus, Kánclerſtwo/ *& ſub* Przywiley 2.
Codicilli, Kśiążki kámienne/ Liſt 5. Mándat/ Przywiley 2.
Codicillus, Skotká. Ein Büchlein. *Cultellum, tenueſq; codicillos.* (Phal.)
Codon, *onis*, *gr.* Dzwonek.
Codonophorus, *Gr. ſub* Dzwonarz.

C OE

Cœliacus, *Gr.* Biegunkę ćierpiący.
Cœliacus morbus, Biegunká 1.
Cœcus, *idem* Cæcus, *ſic Cœlebs, Cœlum, Cœmentum, vide ſupra Cœlebs, &c.*
Cœmeterium, *Gr.* Cmentarz. Ein Kirchhof/ Gottsacker. *ſyn.* Sepulchretum.
Coëmo, Skupuię. Kauffen. *Omnia conductis coëmens obſonia nummis.* Hor. *ſyn.* emo.
Coëmptio, Skupowánie/ Zrękowiny/ Slub małżenſki. (kun.
Coëmptionalis, Kupuiący rad/ *& ſub* Opie
Cœna, Wieczerza 1. Bánkiet/ Wieczernik. Ein Nachtmahl. *epith.* Sera, concinna, nocturna, dives, mollis. *phr.* Multo ſplendida luxu cœna parata fuit. Genialis fercula cœnæ. Sume voluptatem cœnæ genialis honeſtam. Hæc olim noſtri, jam luxurioſa ſenatus, Cœna fuit. *v. Convivium.*
Cœna cynica, cœna terreſtris, Wieczerza 3
Cœna terreſtris, cœna ſine ſangvine, Poſtna potráwá.
Cœna popularis, dubia, Bánkiet.
Cœna pura, Poſtnik/ Poſt ſuchy.
Cœna ſacerdotij aditialis, Nowokśiężyny.
Cœnacularia, *æ*, Komorá. 4.
Cœnacularius, Komornik 1. Naymácz.
Cœnaculum, Wieczernik/ Mieſzkánie górne/ Stołowa izbá. Sommerhauß. - - - *Rarus venit in cœnacula miles.* Juv.
Cœnatica, *orum*, *ſub* Strácyá.
Cœnaticus, Wieczerzny.
Cœnatio, cœnatiuncula, Stołowa izbá/ Wieczernik. Nachtſpeiſung. - - - *Quid ſim cernis? cœnatio parva.* M.
Cœnatoria veſtis, Cœnatorium, *ſubſt:* Szátá bieśiádna.
Cœnatorius, Bieśiádny. Was zum Nachtmahl gehört. *Cœnatoria mittit advocato,* Phal.
Cœnaturio, *ſub* Wieczerzam. Begiede zu Nacht zu eſſen. *Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.* Iamb.
Cœnipeta, *æ*, *m.* Páſorzyt. Ein Schmeichler
Cœno, cœnito, Wieczerzam. Zu Nacht eſſen. *Cum quo præterita cœnavit nocte, nec illos,* Juv. *Vide Epulor.*
Cœnobiarcha, *æ*, *m. Gr.* Przeor/ Gárdyan.
Cœnobium, *Gr.* Klaſztor 1. 2. Ein Kloſter.
Cœnomya, *Gr. ſub* Pśia muchá.
Cœnula, *ſub* Wieczerza/ *&* Poſtnik.
Cœnum, lege Cænum, Koth/ Miſt. *Aut ubi odor cœni gravis, aut ubi concava pulſu* Virg. *ſyn.* Sordes, lutum. *epith.* ſordidum, *Phr.* Seu cœno viridante ; alus, ſeu nigra receſſu. per vada reptabat cœno ſubnixa tenaci. ante fores cœnoſus merſa jacebat olenti.
Coëo, *is*, Spaja ſię/ Zraſta ſię/ Zśiada ſię/ Goi ſię/ Łączy ſię/ Zſycha ſię/ Zſtępuie ſię/ Spiknąć ſię/ Schadzáią ſię. Zuſammen kommen. *Qui nunc pro nivea cojere in prælia vacca.* N. *ſyn.* Convenio, congredior, concurro, jungor.
Coëo in denſitatem, Gęśćieię.
Cœpi, *Cœpio*, Poczynam. Anfangen.
Cœpta, *orum.* Początek. Der Anfang.
Cœptum, Záciąg, Zamyſł/ Początek.
Cœptum immane, Niecnotá.
Cœptus, *us*, Początek 1.
Coëpulonus, Gość 1. Spolbánkietnik.
Coëquito, Jádę ſpolem/ Społ iádę.
Coërceo, Hámuię/ Vymuię kogo/ Zátrzymawam/

wam 1. Zwięzuię/ Martwię 3. Ściskam 4. Zamykam. Hinder sich halten. *Multa dies, & multa litura coercuit, atq.* H. *syn.* Cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, cŏhĭbĕo, reprĭmo, cōmprĭmo, fræno.

Cŏērctĭo, coertio, & coercitio, Hamowánie/ Ciążánie.

Cŏēro, i. curo priscum, oe pro u. ut in multis alijs. Cic.

Cœsna, priscum, Wieczerza.

Cœtus, *m*, Schadzká/ Poryczká/ Zgromádzenie 3. Potkánie/ Zbor 2. Versammlung. *Excierat, læto complêrant littora cœtu.* Virg. *syn.* Cōnvĕntus, cōncĭlĭum, tŭrba frĕquens. *epith.* Lætus vŭlgāris, innŭmĕrus, cĭrcŭmvāllāns. *Vide Tuba.*

COG

Cŏggygrĭa, *a, è Græco,* Fárbierskie drzewko.

Cōgĭtābĭlis, Pomyślny/ Łácny do myślenia.

Cōgĭtābŭndus, Zámyśláiący się.

Cogitamentum, i, cogitatio, 4. Esdræ,

Cōgĭtātē, cogitatim, Rozmyślnie.

Cōgĭtātō, *idem, &* Vmyślnie.

Cōgĭtātĭo, *Cogitatiuncula,* Myśl 2. 5. Koncept Betrachtung. *Morosa sine cogitatione.* [Phal.] *syn.* Mēns, sĕntĕntĭa, cōnsĭlĭum.

Cōgĭtātĭo informata, Koncept/ Domysł.

Cōgĭtātĭone, fingo, depingo, Wymyślam.

Cōgĭtātōrĭum, B. sub Klaßtor.

Cōgĭtātum, Koncept/ Myśl.

Cōgĭtātus, *ti,* Vmyślny.

Cōgĭto, Myślę 1. Pomyślam 1. Rozmyślam się/ Zápuszczam się. Gedencken/ betrachten *Non tamen Æneam quamvis malè cogitet, odi.* Ov. *syn.* Pŭto, rĕpŭto, vĕrso, ăgĭto, mĕdĭtor. *phr.* ănĭmo, mĕnte, pĕctŏre, cŏrde ăgĭto, vŏlŭto, vĕrso, vŏlvo, rĕvŏlvo in mĕnte, sŭb mĕnte, sŭb pĕctŏre vŏlŭto, vĕrso, &c. Cæcōsque vŏlŭtat ēvĕntus ănĭmo sēcum. Tēcum prius ĕrgo vŏlŭta hæc ănĭmo. Sīc ĕquidem dŏcēbam ănĭmo, rēbārque fŭtūrum. ōmnĭa præcēpi, ātque ănĭmo mēcum ănte pĕrēgi. Tālĭa flāmmāto sēcum Dea cŏrde vŏlūtāns. īllą dŏlos dīrūmque nĕfas in pĕctŏre vērsat. Pārtes ănĭmum versābat in ŏmnes. ănĭmo nūnc hūc, nūnc flŭctŭat illuc, ănĭmum nūnc huc cĕlĕrem, nūnc dĭvĭdit īllūc. in pārtēsque răpit văriās. Mūlta mŏvēre ănĭmo. Hīc māgnus sĕdet Ænēas sēcumque vŏlūtat ēvēntūs bēlli văriōs. Nōndumque sŏlūtus. Scīpĭo cūrārum lăquĕis suprēmā vŏlūtāns ēxcĭdĭa īnfāndæ gēntis, tēmpūsque lŏcūmque: ātque ădĭtus fōrmāmque rei & discrĭmĭna, sēcum. Cūncta simul tăcĭtus vĭgĭli sŭb mēnte mŏvēbat. Id quĭdem ĕgo tăcĭtus mēcum ipse vŏlūto, at pius Ænēas pēr nōctem plūrĭma vŏlvens. Nūnc hūc ingēntes, nūnc īllūc pĕctŏre cūras mūtābat. Vĕtĕris fauni vŏlvit sub pĕctŏre sortem. ōbstŭpŭit văria cōnfŭsus imāgine rērum. Tāles jāctāntem pĕctŏre cūras. ōmnĭa sēcum versāns sŭbĭto, vix hæc sĕntĕntĭa sēdit. Mūlta viri virtūs ănĭmo mūltūsque rĕcūrsat. Gĕntis hŏnos, hærent infixi pĕctŏre vūltus. Vĕnātor dēfēssa tŏro cūm mĕmbra rĕpōnit. Mēns tămen ăd sylvas, & sua lustra rĕdit, ŏccŭrrunt ănĭmo pĕrĕūndi mille figūræ. Vĭdŭāmque dŏmum, gĕmĭtūsque rĕlīctæ cŏgĭtat, ŏccūltus sŭb cŏrde rĕnāscĭtur ărdor.

Cōgĭto altiùs, Zámyślam się.

Cōgnātĭo, Przyrodność/ Powinowáctwo 1. Złączenie. Verwand/ Freundschafft. *Chara daret solenne tibi cognatio munus.* Mart. *syn.* ăffīnĭtas, cōnsāngvĭnĭtas. *epith.* Chāra, grāta, ămīca.

Cōgnātĭone amplissima homo. Rodowity.

Cōgnātus, Krewny 1. Powinowáty. Ein Verwandter/ Freund. *Cognatiq; patres, tua terris dedita fama.* Virg. *syn.* ăffīnis, cōnsāngŭĭnĕus, āgnātus, sāngvĭne jūnctus,

Cōgnĭtĭo, Wiádomość/ Vmieiętność 1. Poznawánie / Poięcie/ Sąd/ Zrozumienie. Erkandtnuß. *Intonet horrendum, jam cognitione peractâ.* Juv. *syn.* Nŏtĭtĭa, nŏtĭo. *epith.* Cērta, vēra dŭbĭa, făllax, clāra.

Cōgnĭtĭoni operam do, Sluchám spraw.

Cōgnĭto, Doznawßy.

Cōgnĭtor, Poznawácz/ Sedźia/ Prokurator Swiádomia. Ein Erkenner. *Quas aliquis duro cognitor ore legat.* Ovid.

Cōgnĭtūra, Prokurácya.

Cōgnĭtus, Swiádowy, Znáiomy. Bekandt *--- Iam ex illo mihi casus cognitus urbis.* Virg. *syn.* Nōtus, āgnĭtus, spēctātus, pĕrcēptus.

Cōgnōmĭna impono, affingo, Przezywam.

Cōgnōbĭlis, Łácny do poznánia.

Cōgnōmen, Názwisko/ Przezwisko 2. 3. Zunahm --- *suæ merito cognomine gentis.* Pr. *syn* Cōgnōmĕntum, āgnōmen. *epith.* ăntīquum, hŭmĭle, nŏvum. *V. Nomen.*

Cōgnōmĕntum, Przezwisko 5.

Cōgnōmĭne, Przezwiskiem.

Cōgnōmĭnātĭo, Názywánie.

Cōgnōmĭnis, Drużbá 1. Przezwisko toż miano

Cōgnōmĭno, Názywam. Zunahm geben. *--- Mare, quod magnus cognomina altus.* M.

Cognosci-

Cognoscibiliter: Sapient. 3. sed apud LXX. est. analogos Proportione:

Cōgnōsco, Poznawam/ Przyznawam/ Wyrozumiewam/ Znam 1. Przeymuie/ Zrozumiewam/ Znácże się/ Sądzę utrzędownie/ Słucham spraw. Erkennen. *Perventum & nati fletus cognovit inanes.* Virg. *syn.* Nōsco, āgnōsco, intēlligo, pērcipio, nōvi. *phr.* Littŏra nōta tibi. Rīsu cōgnōscēre mātrem. Nēc lātuēre dŏli frātrem. *vide Agnosco.*

Cōgnōscēre virum, aut mulierem, Dziewictwo utrácić/ Małżeństwá záżywáć.

Cōgo, *is,* Przymuszam/ Przypędzam/ Gromádzę/ Zganiam 1. Zwodzę 1. Zbieram 1. 2. Pęganiam/ Zgęszczam/ Zśiádło czynię/ Scieszam 1. 2. Obtrzywam 1. Sćiskam 4. 6. Zwingen treiben. *Cogor & exemplis te superare tuis.* P. *syn.* Cōmpēllo, impēllo, ădigo, *vel* cōngrĕgo, cōnvŏco, *vel* āccŭmŭlo, cŏăcērvo, cōlligo. *phr.* Rēs dūra & rēgni nŏvitas, mē tălia cōgunt mōliri. Tōt ădire labōres impŭlĕrit. Hic tibi nāte prius vinclis căpiendus, ut ōmnem expĕdiat mōrbi caūsam, ēvēntusquĕ sĕcūndet: Nam sine vī nōn ūllā dăbit præcēpta, nĕque illum ōrāndo flēctes, vim dūram & vincŭla căpto tēnde, dŏlo circum hæc frāngēntur inānes

Cōgor, *eris,* Muszę/ Przymuszáią mię/ Zśiada się/ Gęśćieie.

C O H

Cŏhăbĭto, Spółmieszkam.

Cŏhærens, Zgadzáiący się.

Cŏhærēnter, Złączenie/ Snadnie.

Cŏhærēntia, Spoinie/ Przyległość

Cŏhærĕo, cohæresco, Zgadzam się/ Spaiá się/ Klei się, Anhangen. *Si quæcunque solo defixa cohæserat harum.* Ovid. *syn.* Cŏhærēsco, hærĕo, ădhærĕo, ădhærēsco, nēctor, ānnēctor, cōnnēctor, cōnjūngor.

Cŏhæsus, *si, sub* Złączam się.

Cŏhæres, Społdziedzic. Ein Miterb. *Forte cohæredum senior male &c,* Hor.

Cŏhibens, Zámykáiący.

Cŏhibĕo, Zámykam 2. Zástánawiám/ Niedopuszczam/ Wymuię kogo/ Spinam/ Ośćisnąć się/ Hámuię się. Sich/ enthalten/ wehren *Non potuit fortes auro cohibere lacertos.* Ovid. *syn.* ārcĕo, fræno, tĕnĕo, rĕtinĕo, cōntinĕo, rĕprimo, cŏērcĕo, refræno, cōmprĭmo. *vide Fræno.*

Cohibilius conscribere, Apulei. v. Coibilis.

Cŏhĭbĭtio, Hámowánie

Cŏhĭbŭli, *Cohivuli sub* Nierozwiniony

Cohircinatio, pro hircorum lascivia, Apule inepta vox

Cŏhīvum, Kłobuczki.

Cŏhŏnēsto, Zdobię 1. Czczę/ Uczczyć.

Cŏhŏnēsto exequias, Umarłego prowadzę.

Cŏhōrrĕo, Zdrygam się Erschrecken.

Cŏhōrs, Kurnik/ Podworze/ Obora 1. Owczárnia/ Połek/ Rotá 1, Kupá/ Orszak/ Gromádá ludzi/ *& sub* Halábartnicy Ein Schaar Kriegsvolck, *Vt sæpe ingenti bello cum longa cohorte.* Virg. *syn.* cătērva, tūrma, āgmen, phălānx, ēxĕrcitus, cŭnĕus, cōpiæ, ăcies, mănus, lĕgio, mănĭplus. *epith.* vălide, clŷpĕāta, scūtāta, fūnesta, trĕmēnda, săgittĭfĕra. *phr.* Pīlis ārmāta ibat in aūrātas nūllo tērrōre cŏhōrtes. Phăretrĭgĕræ rĕfĕrunt sŭa signa cŏhōrtes. Fŭriāta cŏhōrs aūsisque ăccēnsa sŭpērbis. Dum licet in mĕdium vălĭdas ărmāre cŏhōrtes. *v. Catervas Turba.*

Cŏhōrtalis ratio, Práßnictwo.

Cōhōrtātio, Nápomínanie.

Cŏhōrticŭla, Rotá 1.

Cŏhōrtor, Nápominam. Ermahnen, *syn.* Hōrtor, ēxhōrtor, ădhōrtor, ăcŭo, ēxacŭo, impēllo, stĭmŭlo, inflāmmo. *vide Hortor.*

Cŏhum, Niebo/ Járzmowe wići/ *& sub* Plugow; dyszel,

C O I

Coibilis, Składálny. *Secundam syllabam producunt, qui ab indicativo formant, corripiunt qui à Supino coitum.*

Cŏibiliter, Gládko 1. Spoiśćie.

Cŏinquinatio, Poszpecenie,

Cŏinquino, Zmázáć 1. Zárastam. Beflecken besudlen. *In vitium versæ monumenta coinquinat artis.* Hor. *syn.* inquino, măcŭlo, fædo, dēfōrmo, pōlluo, tūrbo. *vide Maculo.*

Cŏinquĕo, *Coinquino,* Obcinam drzewo/ *& sub* Obcinać.

Coitio, Spiknienie/ Schadzká/ Zbieránie/ Potrzeba/ Potkánie/ Łączenie/ Bunt

Cŏitus, Łączenie/ Zaśćie/ Księżycá zaśćie Zusammenkunfft/ Beyschlaff. *Perque suos coitus continet omne genus.* Ovid. *syn.* Coitio, cōncŭbitus.

Coinx, Cæcilius. Minutian. lege Coniux.

Cŏlăphizo, *Gr*, colaphum do, infligo, incutio, infringo, Policzkuię, Backenstreich geben. *phr*. Cŏlăphis pērcŭtĕre, vērbĕrāre, fĕrīre. Cŏlăphos impīngĕre. Dūrĭōri mănu pūlsāre gĕnas, ōs mănĭbus cædĕre. *vel* cŏlăphis pūlsāre căput, *vel* cædĕre pālmis.

Cŏlăphus, *Gr*. Policzek 2. Kułak/ Poszyiek/ *sub* Poszyikuię. Ein Backenstreich. *Nos colaphum incutimus lambenti crustula servo*. J. *syn*. ălăpa, ictus. *epith*. Grăvis, dūrus, sŏnōrus, ăcerbus, vĭŏlēntus, vălĭdus. *vide Alapa*.

Cŏlāx, *acis, m. gr*. Pochlebcá.

Cōlchĭcum, colchicus flos, Rozsiad

Cōlĕātus equus, Koń 1.

Cōles, *is*, Członek 5.

Cōlĕus, Jadro u zwierząt, Ein hode

Cōlĭăcus dolor, *Gr*, Koliká 1:

Cōlias, *æ, m, gr: an* Jaszczor rybá?

Cōlice, & colicus dolor, Koliká.

Cōlĭcŭlus, Latorośl 1. Wyrostek/ Podczos.

Cōlĭcŭlus intortus, Witeczki.

Cōlĭcus, *Gr*. Kolikowy/ Kolikę ćierpiący.

Colina, i. Culina, prisce Nonius. Sipont.

Cōlīphĭum, *Gr*. Gniotká/ Chleb zapáśniczy

Cōlis, *is, m*. Członek 5. Wyrostek

Cōlla, *æ, Gr:* Kley 1. Pappe oder Leym.

Cōllăbāsco, collabesco, & collabesio, Vpadam 1.

Cōllăbĕfăcto, Osłabiam.

Cōllăbĕllo, Cáłuię/ & *sub* Złączam

Cōllăbor, Vpadam 1, 2. Abfallen. *Dixit & exanguis collabitur, ac velut ipsum*, P. *syn*. Cōncīdo, cădo, lābor, *vide Cado*.

Cōllăbŏro, Społ robię.

Cōllăbus, *Gr*. Gozdzik u lutni

Cōllăcĕro, Drápię 1.

Cōllăcrymātĭo, Płácz. Beweynung

Cōllăcrymo, Płácze 2. Beweynen.

Cōllāctānĕus, *Collacteus*, Społwychowániec. So von einer Sängammen gesäuget. *phr:* Māmmam, nūtrīcem, sōrtītus ĕāndem. Nūtrītus ĕōdem ūbĕre. Qui ĕādem ūbĕra sūgĭt.

Cōllāre, Obroż/ Kuná żelázna/ *an* Kołnierz Ein Halsband, *Sæva ligant, & ferratis collaribus armant*, M.

Cōllāria, *æ*, collarium, Kuná żelázna

Cōllătĕrālis, Poboczny.

Cōllātĭo, Skład 1, Znoszenie/ Rownánie/ Czczenie 2. Podawánie Plebana/ *an* Postni...

Cōllātĭonem facio, Rownam 4. Przyrowny...

Cōllātis signis, castris, Wręcz (wam...

Cōllātĭtĭa stips, pecunia, Jáłmużná.

Cōllātĭtĭus, Składány, Zbierány

Cōllātīvus, Nátkány/ Społeczny/ Wzaiemny

Cōllāto, *as*, Rozszerzam 1.

Cōllātor, Podawcá 2. Składácz/

Cōllātus, *us*, Rownánie Zusammen getra...gen. *Qui tibi collatus, perfide Cæsar erit*. Mar.

Cōllaūdātĭo, Pochwałá Lob

Cōllaūdo, Pochwalam Mitloben

COLLE

Cōllēcta, *æ*, Skład 1. Zbieránina/ Jáłmużni Pobierki/ Składána wieczerza.

Cōllēctānĕa, *orum*, Zbieránina/ Księgi zbie(rálne.

Cōllēctānĕum æs, Zbior

Cōllēctānĕus, Zbierány 1. (dzi...

Cōllēctārius, Wyćiegácz/ Odmieniácz pieni(ędzy

Cōllēctĭo, Zbieránie/ Kupienie czego/ Zámknienie/ Pobor/ Dowod 2. Wrzod 2.

Cōllēctĭtĭa, *orum*, Pobierki/ Zbieránina

Cōllēctĭtĭa stips, Jáłmużná

Cōllēctĭtĭus, Zbierány 1. Gesammler

Collectivum Nomen apud Grammaticos est quod singulari numero multitudinem significat: ut Populus, Plebs, Concio. Priscian. Diomed. vocat.

Cōllēctīvus, idem, & Zgromádny/ Dowodny 1.

Collectrix, Plaut. corr: Conjectrix,

Cōllēcto, Wzbobki

Cōllēctum, Zbior

Cōllēctus, *ti*, Zgromádzony

Cōllēctus, *us*, Zgromádzenie

Cōllēga, *æ, m*. Społurzędowy/ & *sub* Koleiat. Ein Amptsgenoß. *At novius collega gradu post me videt uno*, Hor.

Cōllēgātārius, Społdziedzic / Odkazánego co(maiący

Cōllēgĭātus, *B*. Koleiat.

Cōllēgĭum, Zgromádzenie 5, Cech / Społ(eczność urzędu/ Kápitułá/ Koleium 1. 2. To(wárzystwo.

Cōllĕvo, Vżywam.

Cōllibērtus, Spolwyzwoleniec.
Cōllibet, collibitum eſt, Podoba mi ſię.
Cōllibro, Rozmierzam/ Vſtawiam proſto.
Cōllīciæ, Rynná dáchowa.
Cōllicŭlus, Págorek. Ein Bühel/ Hügelein *Credas colliculis arboribusq; meis.* M.
Cōllīdo, Vderzam/ Ściekam 2. Kláſkam rękomá. Zerknirſchen. *Annulus ut fiat, primo colliditur aurum.* Ovid. *ſyn.* Frāngo, cōntĕro, āttĕro, cōnfrīngo.
Cōllīdor, Tłukę ſię/ Zbiiam ſię/ Vderzić w ſię
Cōllĭgātĭo, Związánie/ Spoienie/ Wiązánie
Cōllĭgĭtur, Idzie zá tym.
Cōllĭgo, *as,* Wiążę 1. Spinam/ Záwiezuię. Zuſammen binden. *Anſaq; compreſſos colligat arcta pedes.* Tib. *ſyn.* Ligo, cōnſtrīngo, vīncĭo, rĕvincĭo. *Vide Vincio.*
Cōllĭgo, *is,* Sumuię/ Zdobywam ſię/ Zámykam 11. Dowodzę 2. Poymuię myślą/ Rußam ſię 3. Vchodzę 1. Podkáſuię ſię/ Dorozumiewam ſię/ Zwiiá ſię wąż/ Czyni tá ſumá/ Zbierám 1. 2. 6. 7. Sammlen. *Luna revertentes cum primum colligit ignes.* Virg. *ſyn.* Cōgo, āggrĕgo, cōngrĕgo, cōngĕrŏ, *vel* lĕgo, cārpo, dēcērpo. *phr.* Plēnis pōmārĭa cārpĕre rāmis. Jūvātquĕ nŏvos dēcērpĕre flōres. Quō dum prŏsērpīna lūco lūdit, & aut vĭŏlas, aut cāndĭda lĭlĭa cārpit. Dumque puellari ſtŭdĭo călăthosq; sīnūmquĕ īmplĕt, & æquāles cērtat sūpĕrāre lĕgēndo, īlla lĕgīt cālthas; huic ſunt, vĭŏlārĭa cūræ, īlla păpāvĕrĕas sūbsĕcat ūngvĕ cŏmas. Aurĭcŏmos dēcērpsĕris ārbŏre fœtus & cūltis cum sīmplēx ērrat in hŏrtis. Pōmăq; nōn nōtis lēgit āb ārbŏrĭbus, īsta lēgit vĭolas, cārpit & illa rosas? pōmăq; sēlēctis dētrāhit ārbŏrĭbus. *Vide Lego.*
Cōlligo vaſa, ſarcinas, colligo orbem, Ściſtáć ſię/ Prowádzę ſię/ Wybieram ſię.
Cōllĭgĕre ſe, animum, Ośmielić ſię/ Oſtráſzyć ſię/ Roztrzezwieć/ Vpámiętywam ſię/ Vſpokoić ſię 2. Przychodzę k ſobie.
Cōllĭmātĭo, Rychtowánie.
Cōllĭmĭnĭum Collimitia, orum, Pogránicze.
Cōllĭmĭtātus, Ogránicę mießkáiący.
Cōllĭmĭto, *as,* Ogránicę mießkam.
Cōllīmo, *as,* Zmierzam/ Trafiam. Ziehlen *ſyn.* Cōllīnĕo, āttingo ſcŏpum.
Cōllīnĕo, *as, idem, &* Nárychtowáć.

Cōllīnĭo, *is,* Námázuię.
Cōllīno, *is,* Plugáwię/ Szpecę.
Cōllīnus, Págorkowy. Bergächtig. *Quippe & collinas ad foſſam moverit herbas.* Virg. *ſyn.* Mōntānus, clīvōſus.
Cōllīphĭum, *idem* Coliphium,
Cōllĭquĕfăcĭo, Roztapiam.
Cōllĭquĕſio, Rozpływam ſię.
Cōllĭquēſco, Colliquo, *is,* Topnieię.
Cōllĭquiæ, Rynná dáchowa.
Cōllis, Págorek. Ein Bühel/ Hügel. *Liber pampineas inſidit collibus uvas.* Virg. *ſyn.* Mōns, jŭgum, clīvus, ăpĕx, vērtex. *epith.* pătŭlus, ūmbrōſus, cēlſus, fœcūndus, flōrĭfer, vĭrĭdans, sălēbrōſus, vērnus, ăcclīvis, flōrens, vĭrens, frūgĭfer, prōmĭnēns, sūrgēns. *phr.* Frōndōſo vērtice cōlles. Cōlle sūb ūmbrōſo. Flōrĭfĕri cōlles pĭctăque prāta vĭrent. Grāta cŏlōrātis ſpēctācŭla cōllĭbus ōffert.
Cōllīſus, *us,* collīſio, Ściekánie 1. Vderzenie/ Zbiiánie ſię. Zerknirſcht/ zerſtoſſen. *Græcia Barbariæ lento colliſa duello.* H.

COLLO

Cōllŏcātĭo, Poſadzenie/ Rozłożenie/ Wydánie corki.
Cōllŏco, Poſadzam 1. Pokładam 1. Stawiam Vſtawiam/ Obracam/ Stánowię/ Kłádę ſię/ Dáię ná lichwę/ Wyſtawiam 1. 5. Wſtawiam/ Vdáię ſię ná co/ Poſtánowić ſię 1. 2. Wydáię corkę/ Pokonáć/ Vſpić 1. 2. An einen Ort legen/ ſetzen. *Collocat, ipſa procul nebulis obſcura receſſit.* Virg. *ſyn.* Pōno, ſtătuo, cōnſtĭtuo, cōmpōno, dēpōno.
Cōllŏcūplēto, Bogácę kogo.
Cōllŏquor, Rozmawiam. Miteinander reden. *ſyn.* āllŏquor, āffor, āffāris, *inuſitatum in prima perſona præſentis temporis.* cōmpĕllo, as. *phr.* Vārĭo nōctem sērmōne trăhēbānt. Lĭcĭto tāndēm sērmōne frŭūntur. Mūlta ĭnter ſe ſe vārĭo sērmōne fĕrēbant. Tālĭbus īnter sē dĭctīs ad tēcta sūbĭbant. Sīc Vĕnus ac Vĕnĕris cōntra sīc fĭlĭus ōrſus. Tālĭbus ătque ălĭis nōctem sērmōnĭbus īllam īnsōmnem trāxēre. *Vide Loquor.*
Cōllŏquĭum, collocutio, colloqutio, Rozmowá. Ein Geſpräch. *Nec juge colloquiū, nec ſic tibi &c.* Ovid. *ſyn.* āl lŏquĭum, sērmo cōngrēſſus.
Cōllubet, Podoba mi ſię.

Cōllū-

Cōllūcātio, Przétzédzánie.
Cōllūcĕo, Swiecę/ Swiecę się. Glänßen/ schimmeren. *Collucet ajax, omne resplendet fre tum.* (Jamb.) *syn.* Rĕfulgĕo, cŏrŭsco. *v. Luceo.*
Cōllūco, *as*, Przetzedzam.
Cōllūctātio, Biedzenie się.
Cōllūctātor, Zapáśnik.
Cōllūctor, Biedzę się 1
Cōllūdo, Gram z kim/ Zmowę z kim uczynić. Miteinander halten/ unter einem Hütlein spielen. *Aut summa nantes in aqua colludere plumas.* Virg. *vide Laudo.*
Cōllum, Szyiá 1. 5. Der Halß. *Ille ubi cōplexu Æneæ, colloque pependit.* Virg. *syn.* Cervix, *epith.* Nivĕum, ĕbŭrnum, ārgĕntĕum, tĕnĕrum, fōrmōsum, lāctĕum, vĕnūstum, candens, ălbum, pulchrum, tŭmĭdum. *phr.* Fōrmōsōque mĭcant baccata mŏnīlĭa cōllo lāctĕa gĕmmāto rĕdĭmuntur colla mŏnīli. Pĕndēbant tĕrĕti gĕmmāta mŏnīlĭa cōllo sŏlvĕre cōlla jŭgo.
Cōllūmĭno, Oświecam.
Cōllŭo, *is*, Płoczę/ *Collus, li, m.* Szyiá.
Cōllūsio, colludium, Zmowá/ Igránie.
Cōllūsor, Spółgráiący/ Zmowni áktorowie/ Cōllūsŏrĭe Zmownie. (Towárzyß.
Cōllūstro, Oświecam 1. Besichtigen. *syn.* Lūstro, cĭrcumspĭcio, *vel* illūstro. *phr.* ōmnĭa cōllūstrāns hānc prīmum ad līttŏra clāssem cōnspĕxi vĕnĭentem. *Virg.*
Cōllŭtŭlo, Kalam/ Plugáwię.
Cōllŭvĭāre vas, Pomyinik.
Cōllŭvĭāris, Pomyiowy.
Cōllŭvĭārium, *sub* Rynßtok/ & Stek.
Cōllŭvĭes, colluvio, Plugástwo/ Pomyie/ Mißánina/ Smrod 5. Chálástrá 2. Stek 2. 5 Zusammen geflossener Unflat/ Wust. *Colluvies in maius abit, seniumq; libido.* M. *syn.* Cōllŭvĭo ēlŭvĭes, dīlŭvĭum. *epith:* Sŏrdida, fœtĭda, cœnōsa, putrida, fœda, tŭrpis, fœtēns.
Cōllŭvĭo ciborum, Obzárstwo 2.

COLLY

Cōllybīsta, *æ, m. gr.* Odmieniácz pieniedzy.
Cōllybus, *m, gr.* Odmienianie pieniedzy/ Odmieniánia pieniedzy zysk.
Collyphium, lege Coliphium,
Cōllyra, *Gr.* Bochen chleba/ Gniotká/ Ciástko/ Kłosek 1.
Cōllyris, *idis, gr.* collyrida, *æ,* Bochánek/ Plácek. (Maść 1
Cōllyrium, *Gr.* Oczne lekárstwo / Czopek
Cōlo, *as,* Cádzę/ & *in* Łowię ryby. Durch
Cōlo, *is,* Czczę 1. 2. Szánuię 1. Zdobię/ Chwale/ Miłuię/ Záchowuię/ Przestrzegam/ Mießkam gdzie / Báwię się / Orzę. Bauen. *Cura Deum, Dy sint, & qui coluĕre colantur.* Ovid. *syn.* Incŏlo, hăbĭto, *vel* cŏlo. *syn* vĕnĕror, hŏnōro, ădōro, *vide Adoro.*
Cŏlŏbĭcus, *e Græco,* Obćiety.
Cŏlŏbĭum, *gr.* Sérdak/ Káftan/ Koßulá starych mnichow.
Cŏlŏcasĭa, *æ,* colocasium, *gr.* Bob z. Egyptier Bonen. *Mistaq; redenti colocasia fundet acantho.* Virg.
Cŏlŏcynthis, *idis, gr.* Kolokwityndá,
Cōlon, *gr.* Kißká kolkowa.
Cōlon, *gr.* Członek 7.
Cŏlōna, Kmiotká/ Colonarius, Kmiecy.
Cŏlōnārĭum, colonicus census, Podymne.
Cŏlōnĭa, Wola/ Osádá Folwárk 1. Meyer/ oder Lehnhof. *Vellet Alexandri si quarta colonia poni.* A, (Kray.
Cŏlōnĭam instituo, impono, Osadzam pusty
Cŏlōnicus, Folwárkowy 1. Das zum Lehnhof gehört. *Et tingit piceo lachrymosa colonia Juno.* A. (pusty kray.
Cŏlōnos deduco, mitto, colloco, Osadzam
Cŏlōnus, *subst.* Zagrodnik/ Kmieć/ Oracz. Ein Ackermann. *syn.* Agrĭcŏla, ărator, rūstĭcus, vīllĭcus, cūltor agri. *epith.* Fōrtis, paupĕr, mĭser lăcĕrtōsus, ăvĭdus, dūrus, sĭmplex, sōllĭcĭtus, pervĭgil, sŏlērs. *phr.* Lăcĕrtōsi fŏdĭēbant ărva cŏlōni, ānnŭa sōllĭcĭti cōnsūmunt vōta cŏlōni. Pervĭgilāns lūstrat sŭa rūra cŏlōnus. *v. Agricola.*
Cŏlōnus, *adiect.* Osadzic służący/ *in* Osádá
Cŏlŏphōn, *onis, gr.* Koniec 1. Zámtnienie.
Cŏlŏphōnĭa, *Gr.* Socznicá ziele.
Cŏlŏr, Fárbá 1. 2. 5. Báiwá 1. Krasá/ Osobá/ Przypráwa/ Wymowká/ Potrzwká. Ein Farb. *Ante novis rubeant quam prata coloribus, ante.* Virg. *epith.* Grātus, vīvus, splēndens, lūcĭdus, pūlcher, nĭtĕns, vărĭus, mĭcans, cŏrŭscans, rŭtĭlans, vĭrĭdis, rūbĕus, rŭber, rŭbĭcŭndus, pūrpŭrĕus, rŏsĕus, nĭger, ātĕr, pĭcĕus, fūscus, ōbscūrus, flāvus,

vus, crŏcĕus, lūtĕus, aūrĕus, ālbus, cāndĭdus, nĭvĕus lăctĕus, ŏlōrīnus, cærŭlĕus, vĭŏlācĕus. *phr.* insignis vărĭo splēndōre cŏlōrum. Vāni rădĭis dĭstīncta cŏlōris. Văriis dĕcŏrāta cŏlōribus, āspĭce lăctĕōlo blanditur ut illa cŏlōre, ātquĕ ĕrat in nĭvĕo pūlchra cŏlōre cŏma. Cērva fŭit raro tērris spēctāta cŏlōre.

Cŏlor dĭlūtus, langvidus, obsoletus, surdus, Fárbá bladá. Color floridus, satur, vivus, Fárbá iásna. Color purpureus, verecundus, sangvinolentus, Rumiánośc.

Cŏlor ex auro flavus, color violam sentiens color ambiguus, color communicatus cum cæruleo, color vergens in candidum, Fárbá mieniona.

Cŏlōrātor, oris, *Laberius apud Gellium*, Fárbiarz.

Cŏlōrātus, Málowány/ Fálßywy/ Przyprawny. Gefärb. *Fluxa coloratis astringunt carbasa gemmis.* L. *syn.* cŏlōre, cŏlōribus dĭstinctus, ōrnātus, dĕcŏrātus, pĭctus.

Cŏlōre contactus, coloreus, coloriseus, Fárbowany.

Cŏlōrĭus, Fárbowány/ & Niefárbowány.

Cŏlōro, colorem do, Fárbuie/ Zdobię 1. 2. Anstreichen färben. *Quos aurora suis rubra colorat equis.* Prop. *syn.* Pingo. *epith:* Do cŏlōrem, cōnfĕro, indūco. Cŏlōre, cŏlōribus dĭstingvo, ōrno, dĕcŏro, pingo.

Cŏlōror, Fárzię / Ogorzec.

Cŏlōro in pejus, Odaię źle.

Cŏlōssĕros, *è Gr.* Olbrzymski/ *& sub* Wysoki

Cŏlōssĕus, *e Gr. idem*, *&* Wielki 1. *& in* Obraz. Großlästig.

Cŏlōssĭcŏtĕrus, *Gr.* Wielki 1.

Cŏlōssĭcum signum, Obraz 7.

Cŏlōssĭcus, *gr.* Wielki / Olbrzymski.

Cŏlōssus, *Gr.* Kolos/ Obraz. Ein groß Wunderbild.

Cŏlōstra, *æ*, Colostrum, Siárá.

Cŏlōstrātĭo, colostratus, *ibid: sed aliud sonat.*

Cŏlōtes, *æ, m. gr.* Krzeczek robak.

Cŏlŭber, colubra, Wąż 1. 2. Ein Haußschlang. --- *Et assvetus coluber succedere tecto.* Virg. *syn.* Sērpēns, āngvis, drăco. *epith:* Lōngus, hirtus, tērrĭficus. Mĕdūsæus, mōrdēns, măcŭlōsus, tōrtĭlis, Gōrgŏnĕus, nĭger, flĕxĭlis. *phr.* Aut tēcto āssvētus cŏlŭber sūccēdĕre & ūmbræ. Pēstis ăcērba bŏum. Mōtæ sŏnŭēre cŏlŭbræ. Pārsquĕ jăcēnt hŭmĕris, ĕcce lătens hērbā cŏlŭber, rŭgiēntis ădūnco dēnte pĕdem strīnxit. Sævis cădĕt icta cŏlubris. Quālis ŭbi in lūcem cŏlŭber măla grāmĭna pāstus, Frīgĭda sūb tērra tŭmĭdum quem brūma tĕgēbat, nūnc pŏsĭtis nŏvus ēxŭvĭis, nĭtĭdusque jŭvēnta. Lūbrĭca cōnvŏlvit sŭblāto pēctŏre tērga. *Vide Serpens.*

Cŏlŭbra cæca, Gliſtá.

Cŏlŭbrĭfer, Wężowáty.

Cŏlŭbrīna, Wężownik/ Mączyniec.

Cŏlum, *Latine* Cédźiwożek/ Durßlák/ Łuznik/ Sieć rybia.

Cōlum, *Græcæ originis*, Kißka kolkowa.

Cōlum, *gr.* Członek w mowie.

Cŏlūmba, Gołębicá/ Gołąb dźiki. Ein Taub. *Oscula dat cupido blanda columba mari.* Ovid: *syn.* Pălūmbes. *epith.* Mōllis, imbēllis, blānda, tŏrquāta. Dŏdōnæa, nĭvĕa, lăctĕa, mĭtis, ālba, pūlchra, sĭmplex, cĕlĕr, trĕpĭda, ĭdălĭa, văgă, călĭda văgābūnda, Cyprĭa, mānsvēta. *phr.* ăvis, vŏlucris, āles, Cythĕrēĭa, ăvis Păphĭa, Dĭōnæa, Chāŏnĭa, ĭdălĭa, Dŏdōnæa. Vŏlucris, Vĕnĕri dīlēcta. Cūra vĕnĕris, expērs fēllis ăvis. Chāŏnis āles, ăccĭpĭtrem mĕtuēns trĕpĭdantĭbus ālis, ut fŭgĭunt ăquĭlas, tĭmĭdissĭma tŭrba cŏlūmbæ. Quās ŏdĭum nūllum, nĕc fĕllĕus inquĭnat ārdor. Tĕnĕræ prædūro dēnte cŏlumbæ. Sĭmplĭcĭtāte tămen pūras sŭpĕrāre cŏlūmbas. Mūrmur aprĭcāntes nĭvĕa dānt tūrre cŏlūmbæ, expāndūnt ālās & ămĭcam blānda rŏgāntes ŏscŭla cĭrcŭmĕunt, insērtāntque ŏrĭbus ōra ŭtque cŏlūmba suo mădĕfactis sāngvĭne plūmis hōrret ădhuc, ăvĭdōsque tĭmet, quĭbus hæsĕrat, ūngves. Cum tēmpēstāte rĕpēnte ŭrgēnti cæco mĭscēri mūrmŭre cœlum incĭpit, & nĭgræ cīnxērunt æthĕra nūbes. Cōntĭnŭo līnquunt ărva ŭndĭque, & ārdŭa, pēnnis tēcta pĕtunt, cĕlĕresque căvis se tŭrrĭbus ăbdūnt. ŭbi mĭtes ăquĭlam vĭdēre cŏlūmbæ. Nāre pēr āĕrĭos trāctus. nĕc pīngvĭa rūra. Nĕc plăcĭdæ rĕtĭnens ĕpŭlæ, tĭmor ōmnĭa vĭncit, pārs lătet ŭmbrōso săltu, pārs ālta vŏlātu tēcta pĕtit, pārs mōntānis căva săxa lătebris.

Cŏlūmba Livia, Trukawká.

Cŏlūmbar, Kuná żelázna/ Gąsior 2. Smród Łoże u ćieśli/ Kąchel 2. Wiosłowy.

Cŏlūmbārĭus, *adiect.* & columbaris, Gołębi.

Cŏlūmbārium, Gołębieniec.

Cŏlūmbārĭus, *subst.* Gołębnik.

Cŏlūmbīnus, Gołębi. Das von Tauben ist *Vina, columbino limum bene colligit ovo.* H.

Cŏlūmbĭnus pullus, Gołąbię.

Cŏlūmbor, Cáluię. Küssen.

Cŏlūm-

Cŏlūmbŭlus, Gołąbek. Ein Täublein.
Cŏlūmbus, Gołąb 1. (pánia.
Cŏlūmbus, *e Gr. origine*, Sadzawká do ką-
Cŏlūmēlla, Słupik / Nagrobek 2. Wał / Ochmistrz / Przedni sługá.
Cŏlūmēllāres dentes, Zęby trzonowe 2.
Cŏlūmen, Wierzch / Podporá / Podłoßká / Grunt / Przedni sługá / Pánowie przedni. Auffenthaltung. *Rumpatq; postes, columen impressum labet.* (Jamb.) *syn.* Tūtēla, dēfensio, tūtāmen rērum inclīnāta rĕcūmbit in te tōta dŏmus.
Cŏlūmen familiæ, Ochmistrz.
Cŏlūmis, Zdrowy 1. Gesund.
Cŏlūmna, Słup 1. 3. Podporá / Słupiec / Filar 2. Wał / Dzielnice. Ein Pfeiler / Seule *Est ubi non parvæ parva columna notæ.* Ovid: *syn.* Fūlcrum, cŏlūmen. *epith.* Fĕrrĕa, sūblīmis, cēlsa, ēxcēlsa, fĕrrāta, sŏlida, firma, nĭtida, fūlgĭda, īmmānis, pūlchra, mārmŏrĕa, lōnga, ārdŭa, ēlāta, ērēcta, pĕrēnnis, æterna, sūpĕrba, māgnĭfĭca. *phr.* Sūrgĕntes ære cŏlūmnæ. Rēgia sōlis ĕrat sūblīmĭbus ālta cŏlūmnis. Fĕrrātis incūmbunt tēcta cŏlūmnis. Tēmplum ĕrat aurātis cĕntum sūblīme cŏlūmnis. Tĕr cĕntum fūlta, *vel* innīxa cŏlūmnis pŏrtĭcus. Īmmānēsque cŏlūmnas rūpĭbus ēxcīdunt. Cēlsis sūggēsta, thĕātra cŏlūmnis Tēctum aūgūstum, īngens, centum sūblīme cŏlūmnis. Pārĭīsque nĭtet qua fūlta cŏlūmnis pŏrtĭcus.
Cŏlūmnārĭum, Pobor filarowy / *sub* Filar.
Cŏlūmnārĭus, Filarem podpárty / Vrtátnik / Niecnotliwy.
Cŏlūmnātĭo, Filárowánie.
Cŏlūmnātus, Filarem podpárty. Mit Pfeilern oder Seulen unterstützt. *Facta columna ta est, intus quæ fulta columnis.* Fill.
Cŏlūrnus, Leßczynowy.
Cŏlūrus, Macrob. *Coluri Proclo; sunt duo circuli maximi in sphæra obliqua per polos mundi, & per puncta solstitiorum & æquinoctiorum transeuntes, dicti coluri; quasi mutili; quòd supra horizontem dimidiati tantum appareant. Hi æquinoctiorum, & solstitiorum puncta designant.*
Cŏlus, *us, & li, f. & aliquando m.* Kądziel / Przęślicá / & *sub* Krężel. Ein Runckel / Spinrocken. *Et colus, & fusus, digitis cecidere remissis.* Ovid. *epith.* Fœmĭnĕa, frāgĭlis, īmbēllis, lānĭgĕra, Lȳda, pāllădĭa, ēxīlis, lævis, lōnga, mūllĭebris, tĕres, plēna, rŏtūnda. *v.* Neo.

Cŏlūstra, Siárá.
Cŏlūtĕa, *æ, gr.* Moßenki drzewo.
Cŏlūthĕa, *orum, gr.* Wet 1.
Colycę vel colix, Plin: corr: Cochlax.
Cŏlȳcĭa, *orum. Gr. sub* Pław 5.
Cŏlymbas, *adv. f. gr.* Oliwká / Nurek ptak.
Cŏlymbus, *m. gr.* Sadzawká 2. Nurek ptak.

COM

Cŏma, *hæc, &* Comæ, *hæ,* Włosy / Płoty. List drzewny / Pierzysko / Listki ziół. Haar *Comuntur nostræ matre iubente comæ.* Ovid. *syn.* Cæsăries, căpilli, crīnes. *epith.* ūncta, nĭtĭda, prōlixa, flāvens, dīvĭdua, ŏdōrāta, dĕcŏra, flĕxĭlis, flāva, splĕndida, ŏdōra, hīrsūta, aūrĕa, cāna, flĕxa, pēndŭla, rūtĭla, aūrāta, pūlchra, cōmpta, rĕpĕxa. *phr.* Cīrcumdĭda dīvĭdŭa cōlla tĕgĕnte cŏma. Pĕxăque frōnte frăgret ŏdōre cŏma. Aūrātis lūcĕre cŏmis. Pālla hăbet rūtĭlam cāsĭdĕ tēcta cŏmam. *vide Capilli.*
Cŏma ovium, Wełná 1.
Cŏmāgēne, *es,* Nárdá.
Cŏmarches, *æ, m, gr,* Woyt na wśi.
Cŏmāns, comatus, Rosmáty. Das blätter hat. *Et conum insignis galeæ, cristasq; comantes.* Virg. Haricht. *Calvus cum fueris, oris comatus.* (Phal.) *syn.* Căpīllātus, crīnītus. *phr:* Crīnibus cæsărĭē, căpīllis, dĕcŏrus, ōrnātus, crīne dĕcōrus. Quī dat crīnes dīffūndĕre vĕntis. Prōlīxis qui tĕgit ōra cŏmis. Flŭĭtans cūi pĕndet ăb ārmis cæsărĭes.
Cŏmārus, *gr.* Jeżowká drzewo.
Cŏmāssor, *aris,* Rozgárdyás stroię.
Cŏmātŏrĭa, *acus,* Przedzielnica.
Cŏmbĕnnōnes, *in* Woz 1.
Cŏmbĭbo, *is,* Wypiiam / Nábieram w się / Nápiiam się / *tr.* Miteinander trincken. *I precor, & totos avidâ cute combibe soles.* M. *syn.* Bĭbo, ēbĭbo, haūrĭo.
Cŏmbĭbo, *onis,* Spolpiiący. Sauff-oder Zechbruder. *Frequens edonum turba, combibonumq;.* (Scaz.) *syn.* Mēnsæ, caūpōnæ sŏcius, cōmpōtor.
Cŏmbīnātĭo, Skłádánie. Combinatus, Skłádány.
Cŏmbrētum, *sub* Obłápá wonna.
Cŏmbūro, *sub* Spalić 1. Verbrennen. *syn.* ūro, ēxūro, adūro, crĕmo, incēndo: flammis cōnsūmo. *v.* Uro, *Incendo.*
Cŏmbūstĭo, combustura, Spalenie.

Cŏme, *es*, *Gr.* Kosia brodká ziele.

Cŏmĕdo/ Jem/ Ziadam/ Wyiadam/ Przeiadam/ Trawię 2. Przemárnowáć. Essen. - - - *Hæc hodie porcis comedenda relinquas.* Hor. *syn.* ĕdo, pāscŏr, māndūco, mando. *vide Edo.*

Cŏmĕdo, *onis*, Zárlok/ Utrátnik.

Cŏmĕdus, Zárlok. Verzehrer.

Cŏmes, *itis*, *commune*, Społidacy/ Náśládowcá 1. Towárzyß 1. 2. Ein Reißgesell/ Gleitsmann. *Tu tibi dux comiti, tu comes ipsa duci.* Ovid. *syn.* Cŏmĭtāns, cŏmĭtātus, sŏcius, sŏciātus, Sŏdālis, āssecla. *epith.* Fidus, fidēlis. *vide Comitor, Sodalis.*

Cŏmes, *m*, Groff/ Kniożyk/ Lantgraff.

Cŏmes domesticorum, Ochmistrz.

Cŏmes stabuli, Koniuszy.

Cŏmes thesaurorum, largitionum, Podskárbi

Cŏmēssābūndus incedo, Gáchuię.

Cŏmēssātio, Wieczerza droga / Rozgárdyás/ Schlemmerey.- - - *Mihi sit commessatio tanti.* Mart.

Cŏmēssātor, *oris*. Rospustnik. Ein Prasser Schlemmer.- - - *Potest nec comessator haberi.* Mart. *syn.* Hēllŭo, *vide Gulosus.*

Cŏmēssor, *aris* Rozgárdyás stroię. Verschlemmen/ verprassen. *Comessabere, Maximi* (Glycon.) *syn.* ĕpŭlor, cōnvīvor.

Cŏmēstio, comestura, Jedzá. Das Essen.

Cŏmĕstor, Zárlok. Ein Prasse.

Cŏmēsum, Ziádło sie/ in Ziadam.

Cŏmēsus, *us*, *sub* Ziadam. Gegessen *Et cito rapturus de nobilitate comesa.* Juv. *syn.* ēsūs, ădēsus, ēxēsus, cōnsūmptus.

Cŏmēta, *æ*, *m.* Cometes, *æ*, *m.* Miotłá ná niebie. Ein Cometstern. *Fulgura, nec diri toties arsere cometæ.* Virg. *syn.* Stēlla crīnīta. *epith.* Dīrus, crīnītus, sāngvĭnĕus, cāndĭdus, fātālis, præceps, trīstis, fūlgēns, flāmmāns, lūcens, īnfēlix, hōrrĭficus rŭbĭcūndus, ignĭfer, clārus, rŭbēscēns, ignītus, hōrrēndus, fūnēstus, mĭnax, sævus, crŭēntus, flāmmĕus, ignĕus, mĕtŭēndus, vĕrēndus, īnfaūstus, pēstĭfer, sĭnĭster, ēxĭtĭōsus, pērnĭcĭōsus, căpīllātus, ēxĭtĭālis, prænūntius. *phr.* Fāx dīra cŏmētæ. Stēlla făcem dūcēns Rŭbēscēntes fĕrāli crīne cŏmētæ. Nōn ūnus crīnē cŏ rūsco Rēgnōrum ēversor rŭbuit lēthāle cŏmētes. Con sĭlus, ingēntis dămni. Fērāle cŏrūscans. Trīste mĭcāns. Crīnēmquē trēmēndi Sȳdĕris. & tērris mūtāntem rēgna cŏmētēm. Nēc dīri tŏtĭes ārsēre cŏmētæ. Sāngvĭnĕi lūgūbrē rŭbent. Flāmmĭgĕrūmque trăhens spătĭōso līmĭte crīnem. Sāngvĭnĕo præcēps dēlābĭtur igne cŏmētes prōdĭgĭāle rŭbēns: Nōn illum nāvĭta tūto, nōn īmpūne vĭdēnt pŏpŭli. Cūm bēlli mōtus, aūt fūnĕra rēgum pōrtēndunt, crīnem īrāto spārsēre mĭnācem æthĕre sāngvĭnĕique rŭbent lūgubre cŏmētæ. Spēctātum nūnquam tērris īmpūne cŏmētem. Crīnēmque vŏlāntia dūcūnt sȳdĕra. Vŏmit atrā rŭbēntes. Fāx cœlo rădios, & sæva lūce cŏrūscum scīntīllas sȳdus, tērrīsque ēxtrēma mĭnātur. Crīnē mĭnāci nūntĭat aūt rătĭbus vēntos, aūt ūrbĭbus hŏstes. Quī sūmmi nūmĭnis īram nūntĭat. ēxĭtĭāle mĭcāns fax dīra cŏmētæ. Quālis ab æthĕre trīstis nūntĭus impĕrĭis sŏlet āppārēre cŏmēta. Quin & bēlla cănūnt, ignēs, sūbĭtōsque tŭmūltus, & clāndēstīnis sūrgēntia fraūdĭbus ārma.

COMI

Cōmĭcus, *Gr.* Komedyiny. Ein Comedi Dichter. *Versibus exponi tragicis res comica non vult.* Hor.

Cōmĭnus, Zbliská/ Wręcz/ Tudźież. Von nahen. *Cominus ense ferit; jaculo cadit eminus ipse.* Ovid. *syn.* Prŏpe, prŏpius: haūd prŏcul.

Cōmis, Łágodny/ Ludzki/ Vkłádny. Freundlich. *Conveniunt partes hæ tibi; comis anus.* Ovid. *syn.* Hūmānus, cŏmmŏdus, făcilis, bĕnīgnus, ūrbānus, blandus, mānsvētus, mītis, lēnis, plăcĭdus. *phr.* Pŏsĭtōque pēr ōmnia fāstu, inter & æquāles ūnus nūmĕrāris āmĭcos. Tāntāque in Aūgūsto ēst clēmēntĭa, sī quis ab illo. Hæc pĕtĕret prō me, fōrsĭtan īlle dăret, āccēde, rŏgāque: Cæsāre nīl ingens mītius ōrbis habet. Quī vĭncit sēmper, vīctis ut pārcĕre pōssit. Tāmen īlle prĕcānti mītis, & āffātu bŏnus, & pătĭēntior æqui. Tē lēnem mĭsĕris gĕnŭit nātūra, nēc ūlli mĭtius ingĕnĭum, quām tĭbi Brūte, dĕdit. Făcilis vūltūquĕ sĕrēnus. Dā mĭhi tē plăcĭdum Prīvātaquĕ pāssim. Vīsĕre dēpŏsĭto dīgnātus līmĭna fāstu. *vide Clemens, Mitis.*

Comissatio, Comissor, lege Comessatio.

Cōmĭtas, Rozmowność/ Łágodność/ Vkłádność/ Łágodnomowność. Freundlichkeit *Quiete Nervas, Comitate Drusones.* (Scaz.) *syn.* Bĕnīgnĭtas, hūmānĭtas, ūrbānĭtas.

Cōmĭtas assentatrix, Kortezya.

Comitasset. apud Accium explicat Nonius cubuisset: Gotfred. cum aliis explicat comitem misisset eodem leto, alii cobitasset eodem lecto, pro cubitasset.

Cŏmĭtātus, *us*, Prowádzenie poczesne/ Orßak/ Pácholstwo/ Towárzystwo 2. Grofostwo *sub* Groff/ Komitywá. Die Gesellschafft. *Et simul*

simul ex usu raris comitatibus uti. F. *syn.* Cœtus, cohors, caterva, turba. *vide Turba.*

Comitatus tribus, quator, quinque &c. **Sámoczwárt.**

Comitatus bene, comitatus multis, comitatu magno. **Pácholczno.**

Comiter, **Łágodnie/ Ludzko/ Vkłádnie. Freundlich/ lieblich.** *Comiter excipitur, sanguine iunctus erat.* Ovid. *syn.* Humane, humaniter benigne.

Comitia, *orum*, **Seym/ Gromádá** 5. *potius tamen omnes syllabas corripe.* **Landtag** *Cras mane quæso in comitio estote obviam.* (Jamb.) *syn.* Conventus, concilium *epith.* Centuriata, consularia.

Comitia gero, habeo, perago, **Seymuie.**

Comitialis, **Seymowy. Zum Landtag gehörig.** *Et comitiali obnoxiæ coturnices,* [Scaz.]

Comitialis homo, comitialiter *sub* **Ráduk cierpiący/ Krzywoprzysiężcá/ Przysiegácz/ Sądowny.**

Comitialis morbus, **Ráduk chorobá**

Comitiatus, *us*, **Seym.** **Comitio**, *as*, **Seymuie.**

Comitium, **Seymowe mieysce/ Gromádá.**

Comitor, *aris*, & comito, *as*, **Prowádzę** *3. 4* **Jádę z kim. Einen begleiten.** *Ille meum comitatus iter maria omnia circum.* Virg. *syn.* Socio, sector, sequor, stipo, assector; *phr.* Sum comes. Comes eo, addo me comitem. Vestigia sequor cui fidus achates it comes. Nec nate tibi comes ire recuso infert se socium. Comitem se se Mavortius addet Romulus. Lateri alicujus adhærere. alicujus iter, gressum comitari. Neve neget quisquam, me duce, se comitem, incedit magna juvenum stipante caterva. ipse uno graditur comitatus achate. Dextræ se parvus iulus implicuit, sequiturque patrem non passibus æquis. Nec non & Phrygii comites, & lætus iulus, incedunt ipse ante alios pulcherrimus omnes infert se socium Æneas atque agmina jungit, Neu comes ire neges, quamvis via longa paretur ille è concilio multis cum millibus ibat. Nulla meis sine te quæretur gloria rebus. *Dicitur & Comito.* Quem pia nobiscum proles comitavit euntem. *Ovid,* & nostros comitate gradus, & in ardua montis ire simul. *Idem.*

COMM

Comma, *gr.* **Vpust/ Członek** 7. *Item in Cæsura supra* Comma *item, Non Orthographica semicirculi dextra parte constans, quæ incisa oratoria distinguuntur., Diomed.*

Commaculo, *sub* **Zmázáć** 2. 3. **Versudlen besflecken.** *Commaculare manus, crudelis tu q[...] que mater.* V. *syn.* Maculo, fædo, inquino. *v.* Macul[...]

Commadeo, **Mokne/ Przemokam**

Commaduit, **Vwrzáło.**

Commalasso, *commalaxo*, **Miekczę co**

Commando, *is*, **żuię.** *Commanduco, & comman[...] ducor. Deponens Lucilli.* **Ziadam/ żuię/ Skąs[...]**

Commanducatu Nomen per quartam, Plin. corrige Com[...] manducato Participium per secundam.

Commaneo, **Spolmieszkam.**

Commanipulatio, **Połek**

Commanipulo, *onis*, commanipularis, **J[...] dnego ufcá piechotá/** 1. **Towárzysz** 3.

Commansum, **Mástyk ácrotium.**

Commarceo, **Truchleię/ Więdnę.**

Commargino, *as*, **Obrąbiam.**

Commaritus, **Społzaletnik.** *Commasculo, sub* **Męźnie.** *Commater sub* **Kmotr.**

Commeator, **Jédnácz Pośrzednik.** [dzisiy[...]

Commeabilis, commeatum continet **Przecho[...]**

Commeatum do, **Folguię/ Dozwalam.**

Commeatus, *us*, **Stráwá/ Spiżá** 2. **Odeśćie czás/ Prowádzenie** 1. **Przewoz** 1. **żywność/ Prześćie/ Komitywá.**

Commeditor, **Rozważam** (*v. Memini.*

Commemini, **Pamiętam. Jch bin eingedenck**

Commemorabilis, commemorandus, **Wspominánia godny. Denckwürdig,** *syn.* memorabilis.

Commemoratio, Commemoramentum, **Wspominánie/ Przypominánie.**

Commemoro, **Wspominam** 1. 2. **Przypominam. etwas gedencken/ erzehlen** -- *Morbi, quod telum commemoratur.* Ser. *syn.* Memoro, memini, commemini, *vide Memini.*

Commemoror in SS. libris Deponens, pro Commemoro Activo.

Commendabilis, **Zálecenia godny.**

Commendatio, **Zálecenie/ Vdawánie/ Ein Befelch.** *Formosa faciens muta faciens est.* Iob.

Commendatitius, **Zaletny Zum Fürdernuß dienlich.**

Commendator, **Zaleciciel**

Commendo, **Zálecam/ Poruczam/ Vdáię pięknie/** & *in* **Kładę się/** & *sub* **Przyiemnym**

czynię

czynie. Befehlen/ loben. *Verum ita risores, ita commendare dicates.* H. *syn.* Laudo, celebro, *vel* committo, trado, credo, depono, mando, as.
Commensus, *us*, Proporcya.
Commentaculum, Laska ceklárska. (wy.
Commentariensis, Pisarek 1. Pisarz 2. Táráso-
Commentariolum, Kśiąszki pámietne.
Commentarium, *idem*, & Wykład 1.
Commentarius, Kśiąszki pámietne/ Spisek/ Dziennik 1. Eine außfährliche Erklärung. *syn.* Commentarium.
Commentatio, Rozważánie/ Myśl Cwiczenie
Commentator, Wykładácz 1. Wynálezcá.
Commentior, Zmyślam 2. Erdichten.
Commentitius, Zmyślony. Erdicht. *syn.* Fictitius, fictus, effictus, simulatus.
Commento, *as*, Obiiam gębe/ Zbiiam gębe.
Commentor, *aris*, Zmyślam 1. Wymyślam 1. Myśle 1. Rozważam 1. Rozstrząsam/ Rozmawiam/ Piszę 2. Etwas in sich selbst betrachten. *syn.* Cogito invenio, adinvenio, reperio, fingo, comminiscor, *vel* explano, tracto, disputo.
Commentor, *oris*, Wynálezcá.
Commentum, Wymysł 1. Wykład 1. Zmyślona rzecz/ Zbieránie rzeczy. Erdichtung *syn.* Fictio, fabula. Ficta verba: Fictæ res.
Commeo, Przeieżdżam sie/ Przebiegam sie.
Commercium, Społeczność/ Händel 2. Towárzystwo/ Kontrákt 1. Zamiáná. Kauffmanschafft. --- *Tuis, belli commertia Turnus.* (Virg.
Commercor, Skupuię.
Commereo, commereor culpam, Zásługuię/ Przewiniam/ Grzeszę. Verschulden/ verdienen. *syn.* mereo, mereor. (dzam
Commetior, Mierzę 1. Pomierzam/ Wygá-
Commetiri numero, Zliczyć. Rechnen.
Commeto *as*, pro *commeo*, Przebiegam sie.
Commictilis, Podły.
Commigratio, Przeprowadzánie.
Commigro, Prowádzę sie/ Wprowadzam sie Wegziehen. *syn.* Migro, emigro, discedo, exeo.
Commiles, commilito, *onis*, Towárzysz. Ein Mittgesell im Krieg/ ein Camerad. --- *Vidit commilito, non timet ensem.* P. *syn.* Belli socius, pugnæ comes. *Vide Miles.*
Commilitium, Społżołdowánie, Towárzystwo. Kriegs Gesellschafft. *Et comilitij sacra tuenda putas.* Ovid.
Comminandi formulæ, in Dámći.
Comminatio, Groźbá. *Comminatim*, Groźno.
Comminativa Adverbia. Diomed. Groźeniu służące.
Commingo, Mokrzę sie
Comminisco, *is*, Comminiscor, Zmyślam/ Wymyślam Erdencken/ erdichten *Post hæc cachinnat, comminiscitur libros.* (Scaz.) *Vide supra Commentor.*
Commministro, Plini. corr. Commonstro.
Commino, *as*, *à mino as*, Zganiam & in Pedzę.
Comminor, *à minor, aris*, Grożę 2. Dräuen. *Vide Minor.*
Comminuo, Kruszę/ Kruszę/ Drobię/ Zbiiam łeb. Mindern/ zerstücken. *Ingenij vires comminuere mei.* Ovid. *syn.* Minuo, imminuo, frango, contero.
Comminutus, Podupadł/ Nárytána.
Commisceo, Mieszam 1. 4. Łączy sie/ Nieładu pátrzyć. (ię sie.
Commiseratio, Litość. Commiserescó, Litu-
Commiseror, *aris*, *idem*, & Nárzekam.
Commissarius, *sub.* Podkomorzy/ Komisarz.
Commissio, Spuszczánie szermierzow/ Záczęcie 1. Poruczanie/ Kompozycya/ Winá 1.
Commissorius, *sub* Przydatek 2.
Commissum, Dopuszczenie/ Zwierzona rzecz/ Winá 1. Występek/ Grzech
Commissura, Spoienie/ Szew 2. Figá/ Szew 2. Łátá 1. Ein Füg.
Commissus, Spoiony/ Konfiszkowány/ Odpádły/ & *sub* Dziedzictwo.
Commistio, & commistus, *us*, Pomieszánie.
Commistus, *ti*, Pomieszány/ Vermischt
Commitigo, Miękczę/ Wybiiam.
Committo, Powierzam/ dopuszczam sie/ Poruczam 1. Ważę sie 2. Wdaię sie 1. 2. Przepadam winę/ Spajam/ Poczynam/ Złączam Wádzę drugich/ Szczepię/ Potykam sie 4 Zżywam/ Vfam/ Wydáię/ Konfiszkowáć Pokáznię sie komu/ Vtracam 1. Grzeszę/ Háftuię

háftuię/ Przewiniam. Anvertrauen/ befehlen. *Primus inexpertæ commisit semina terræ.* Tib. *syn.* ādmītto, pātro, făcio, *vel* crēdo, cōnfīdo, cōmmēndo, trādo, *vel* ēxpōno, ōbjĭcio.

Cōmmītto bellum, Zwodzę bitwę. Committo literis, Wpisuię. Committo ludos, Stroię igrzyſká. Committo me fortunæ. Puſzczam ſię ná ſzczęście. Committo me fluctibus, Puſzczam ſie ná morze. Committo me viæ, Vdáię ſię gdźie. Committo noxiam, Przewiniam.

Commixtio, idem Commistio.

Cōmmīxtum, Mieſzanina.

Cōmmŏdātārĭus, *Commodator*, Pożyczálnik 2.

Cōmmŏdātĭo, Pożyczánie 1. 2.

Commōdātĭtĭus, Pożyczálny *sine auctore.*

Cōmmŏdāto, Pożyczkiem.

Cōmmŏdātum, Pożyczána rzecz 2.

Cōmmŏdātus, i. *commodus, vel accommodatus*, Pożyteczny. (ce Dobrze mi.

Cōmmŏdē, Ráźno/ Wczas 1. Snádnie/ Po tę-

Cōmmŏdĭtas, Snádność / Łágodność / Wczás/ Pożytek. Bequemligkeit/ Nutz. *Cogimur ipsius commoditate frui.* Ovid. *syn.* ūtĭlĭtas, *vel* ōccāsĭo, cōmmŏda, tēmpŏra.

Cōmmŏdĭto, *as*, Pożyczam 1.

Cōmmŏdo, *as, idem, &* Pożyteczny ieſtem/ Dogadzam 1. *& sub* Rad co widzę. Einem etwas/ leihen. *Tarpeio Deus hic commodet ora patri*, M. *syn* āccōmmŏdo, mūtŭum do, præbeo.

Cōmmŏdŭlātĭo, Proporcya 1.

Cōmmŏdŭlē, commodulum, Wczás.

Cōmmŏdum, Ná ſzczęście 1. Jenom uſzedł/ Dobrzem 2. Wczás.

Cōmmŏdum, Pożytek/ Wczas.

Cōmmŏdum eſt, Podoba mi ſię/ Czás po temu/ Łácno mi.

Cōmmŏdus, Wczesny/ Spoſobny/ Pożyteczny/ Powolny / Ráźny/ Miérny/ Ludzki / Łágodny/ Vkłádny/ Znośny. Nützlich/ bequehm. *Iam bene pro merito commoda mille precor.* Ovid. *syn.* āccōmmŏdus, ūtĭlis, ōppōrtūnus, āptus, tēmpēſtīvus, ĭdōnĕus.

Cōmmōlior, Knuię 2. Wymyślam/ Jdę ná kogo/ Zwalam/ Sztuki záżyć. Fürnehmen. *Cum commoliri tempestas fulmina cœptat.* Luc. *syn.* Mōlĭor, nītor, ānnītor, cōnnītor.

Cōmmŏlo, *is*, Miélę.

Cōmmŏnĕo, commonefacio, Nápominam. Erinneren, mahnen. *syn.* Mŏnĕo, ādmŏnĕo.

Cōmmŏnĕſio, Nápominánia mię.

Cōmmŏnĭtĭo, Nápominánie. (minánie

Cōmmŏnĭtōrĭum, Kśiąſzki pámiętne/ Nápo-

Cōmmōnſtro, Pokázuię 1.

Cōmmŏrātĭo, Mieſzkánie 1. Omieſzká/ Pomiſzkánie/ Przebywánie.

Cōmmŏrātĭo, *Item, Cic. Figura Oratoria, in aliquo argumento firmo diutius hæret.*

Cōmmōrdĕo, Skąſáć.

Cōmmŏrĭentes, *sub* Máſtokowie Tureccy.

Cōmmŏrĭor, Vmieram ſpołem.

Cōmmŏro, *as*, Mieſzkam 3.

Cōmmŏror, Mieſzkam gdźie/ Bawię ſię 1. Báwię kogo. Schſäumen/ auffhalten. *syn.* Mŏror, mănĕo, cōnsīſto.

Cōmmŭrsĭcāre, Skąſáć. Cōmmŏrtālu, Smiertelny. Cōmmō..s, *gr.* Pierzgá.

Cōmmōtăcŭlum, Laſká Cekiarſka.

Cōmmōtio, Poruſzánie/ 2. Afekt. Bewegung. *syn.* Mōtus, tŭmūltus, pērtūrbatio.

Cōmmōtĭūncŭla, Poruſzenie ſię/ Ograżka.

Cōmmōtus mente, Szalony 1. Bewegt. *Ergo ubi commotâ fervet plebecula bile.* Perſ. *syn.* Mōtus, pērtūrbātus, tērrĭtus, pērtērrĭtus, trĕpĭdus, āttōnĭtus, ſtŭpĕfactus.

Cōmmŏveo, Ruſzam ſię 2. 5. Pobudzam/ Ruſzam 2. Wzruſzam/ Przenoſzę 3. Podnoſzę. Bewegen. --- *Celeres neq; commovet alas.* V. *syn.* Mŏvĕo, pērtūrbo, āffĭcĭo, cōncĭto, īncĭto.

Cōmmŏvĕo ſacra, *sub* Proceſſya.

Cōmmŏveor, Obchodzi mię 2. Poruſzam ſię.

Cōmmūlcēre, Ogłaſkáć.

Cōmmūlco, commulto, Zbijam komu gębę.

Cōmmūne, Poſpolita rzecz/ Poſpolite dobro/ Poſpolitość/ Rzeczpoſpolita.

Cōmmūne eſt, Poſpolito ieſt. Commune ſit, Dźielmy ſię. Communem ſe facere, Nierządu páttzyć.

Cōmmūnĭcārĭus dies, In Wſzech świętych dźień.

Cōmmūnĭcātor, Vcześnik.

Cōmmū-

Cōmmūnĭcātĭo, communicatus, *us*, Społeczność/ Obcowánie.
Cōmmūnĭcātĭo sermonis, Rozmowá.
Cōmmūnĭcātĭo, *figura Oratoria. suprà* Anacœnosis, *eadem.*
Cōmmūnĭco, Społkuię/ Vczestnikiem czynię/ Zwierzam się/ Rozmawiam. Mittheilen. *At sua Tydides mecum cōmunicat acta.* Ov. *syn.* Cōnfĕro, crēdo, pārtior. impērtior, pārtĭcĭpem făcio.
Cōmmūnĭo, *onis*, Vczestnictwo/ Społeczność.
Cōmmūnĭo sermonis, Rozmowá.
Cōmmūnĭonem abnuens, *sub* Niespołkuię.
Cōmmūnĭo, *is*, Obwárowáć. Befestigen. *syn.* Mūnĭo vāllo. *vide Munio.*
Cōmmūnis, Pospolity 1. 3. Powszechny/Społeczny/ Nieczysty. Gemein. --- *Tantumque bonis communibus obsto.* Virg. *syn.* Vūlgāris, pŏpūlāris, plēbēius, pērvāgātus, trītus, nōn rārus, frĕquēns
Cōmmūnis Mercurius, *Prov. sub* Dzielmy się
Cōmmūnĭtas, Społeczność/ Obcowánie 1. Pospolitość. Gemeinschafft / *syn.* Cōmmūnĭo, cōmmērcium, fœdus, sŏcĭĕtas. *epith.* Sŏcĭa, fida, svāvis. *phr.* ĕōsdem hăbĭtāre pĕnātes, iisdem cōnsīdĕre rēgnis. Consōrtĭa tēcta ūrbis hăbēnt, in mĕdium quæsita rĕpōnūnt. Mēns ōmnĭbus ūna est, ōmnibus ūna quĭes ŏpĕrum, lābor ōmnĭbus idem. Quō res cūnq; cădēnt ūnum & cōmmūne pĕrīclum, ūna sălus, āmbōbus ĕrit. Cōmmūnem hūnc ērgo pŏpŭlum părĭbūsque rĕgāmus aūspĭcĭis. Si Jūppĭter ūnam ēsse vĕlit Tȳrĭis ūrbem Trōjăq; prŏfĕctis, Miscērive prŏbet pŏpŭlos aut fœdĕra jūngi.
Cōmmūnĭter, communitùs, Społecznie/Powszechnie/ Pospołu, Pospolicie. Gemeiniglich. --- *Item, capitur communiter herba.* Ser. *syn.* Vūlgo pāssim, ŭbīque, *vel* sæpĕ, sæpĭūs, crēbro, plērumque, frĕquenter.
Cōmmūrmŭrātĭo, Szmer. Das Geraüsch.
Cōmmūrmŭro, commurmuror, Mámrzę/ (Mátkocę.
Cōmmūtăbĭlis, Odmienny.
Cōmmūtātĭo, commutatus, *us*, Zamiána/Odmiáná. Verânderung.
Cōmmūtatio, *Cic. figura Rhetorica, unam sententiam in aliam sensu contrario formans.*
Cōmmūto, Odmieniam 1. 3. Mieniam się/ Mienię farbę/ Prowádzę się. Wechseln/ tauschen/ verândern. *In commutatum veniunt &c.* Lucr. *syn.* Mūto, pērmūto, cōnvērto, īnvērto. *vide Muto.*
Cōmmūto pecūnĭâ, Przedáię. commuto verbum, Sprzeczam się.

COMO

Cōmo, *is*, Piekrzę/ Tráfię. Zieren/ außbutzen/ kämmen. *Comat Virgineas hasta recurva comas.* Ovid. *syn.* Pēcto, dēpēcto, ōrno, ădōrno.
Cōmœdĭa, *Gr.* Komedyia 1. Schauspiel. *Interdum tamen & vocem comœdia tollit.* Ovid.
Cōmœdĭcè *sub* Komedyię stroię.
Cōmœdĭcè adstitit, Vprzod postáwę.
Cōmœdĭŏgrăphus, *Gr.* Pisarz wierszow.
Cōmœdus, *Gr.* Aktor 1. Comödiant. *Hæc de Comœdis te consulit, illa Tragœdum.* Juv.
Cōmŏpŏlis, *gr:* Wieś. Cōmōsus, Kosmáty.
Cōmōtrĭa, *f. gr: sub* Piekrzyćiel.

COMP

Cōmpāctĭlis, Składány 2. Spoisty/ Siádły/ Pleciony.
Cōmpāctĭo, Spoienie/ Zbićie gwozdźmi.
Cōmpācto, Zmownie/ Compacto corpore, (Siádły.
Cōmpāctor librorum, Kśiąznik.
Cōmpāctum, *à con. & paciscor.* Zmowá.
Cōmpāctus, *à Compingo,* Składány/ Spoiony/ Siádły.
Cōmpāges, *is, hæc.* Spoienie/ Szew / Staw w ćiele. Zusammenfügung. *In latus inque feri curvam compagibus album.* Virg. *syn.* Cōmpāgo cōmmīssūra, vīncŭlum. *epith:* Sŏlĭda, rĭgĭda, sēcūra, īncōncūssa. *phr:* Fērro & cōmpāgĭbus ārctis claudentur bēlli pōrtæ. Dūra cōmpāge rĕnēbant. *vide Vinculum.*
Cōmpăgĭno, Zwieram 1.
Cōmpāgo, *inis,* Spoienie. Eine Fuge. --- *In nebulam clara compagine versus.* Mart.
Cōmpar, *aris, adiect. omne.* Rowny/ Podobny Przystoyny. Gleich paar. *Bellatorq; tuo pensus sine compare pugnes.* Ovid. *syn.* Pār, sĭmĭlis, æquālis.
Cōmpar, *subst.* Towárzysz 1. Małżonek.
Cōmpar, *Cic. Figura Rhetōrum, quæ membra orationis pari numero syllabarum componit.*
Cōmpărābĭlis, Rownániu podległy.
Cōmpărātè, Względem.
Cōmpărātĭo, Rownánie/Przyrownánie/ Nábywánie/ Przygotowánie.

Cōmpărātum est, Zwyczay iest.
Cōmpărātīvus, Rownáiący.
Comparatiбus Gradus Grammaticorum, qui comparationem significationum continet, Quintil.
Cōmparco, *is*, Oßczędam.
Cōmpāreo, comparet, Widáć/ Znáć/ Náyduie sie/ Pokazuie sie co/ Stánąć/ Pokázuie sie komu. Erscheinen. *Lucifer in toto comparuit orbe.* Ovid. *syn.* āppārĕo, vĭdĕor, ădsum, ēxsto.
Cōmpăro, *as*, Przyrownywam/ Gotuie 1. 2. Dostaie 1. Nábawiam/ Sposabiam/ Pogadzam sie/ Spráwuie 14. Kupuie/ Vsadzam Vergleichen/ zubereiten --- *Divinis hoc factum comparat ausis.* Syl. *syn.* Cōnfĕro, āssĭmĭlo, āpto, cōmpōno, æquo, cōæquo, ădæquo, *vel* păro, āssĕquor, cōnsĕquor, ācquīro, ădĭpīscor, ŏbtĭnĕo, cōllĭgo. *phr.* Sī părva lĭcet cōmpōnĕre māgnis. Grān dĭa si părvīs āssĭmĭlāre lĭcet āptāri māgnis īnfĕrĭōra lĭcet. Nōn īlli quīsquam bĕllo sē cōnfĕret hĕros, & mĕrum cōnfĕrtūr Ulȳsses. Quīd vĕtat ā māgnis ăd res ēxēmpla mĭnōres sūmĕre: Sīc părvis cōmpōnĕre māgna sŏlēbam. Sī lĭcĕat sŭpĕris hŏmĭnum cōnfĕrre lăbōres. Sī lĭcet ā părvis ănĭmum ăd mājōra rĕfĕrre. Si lŏcus est ălĭquis tānta ĭnter nōmĭna părvis. Sī lĭcet ēxēmplis ĭn pārvō grāndĭbus ūtī. Dēnĭque ut ēxēmplis ĭpsos æquāntĭbus ūtar. *V. Similis.*
Cōmpărticeps, Vcześnik. Cōmpărtĭor, Dziele
Cōmpāsco, Pase bydło. Compāscor, Páse sie
Cōmpāscuus, Pospolity 1.
Cōmpāscuus ager, Pástwisko 1.
Cōmpătĭr, Kmotr.
Cōmpătĭor, *sub* Spolżáluie.
Cōmpătrōnus, *sub* Opiekun.
Cōmpăvēsco, Przeleknąć sie.
Cōmpăvĭo, Zbijam gębe. Cōmpăvĭtus, Zbity.
Compectum, lege Compactum.
Cōmpēde vinctus, Spetány.
Cōmpĕdes adimo, resolvo, Rospetáć.
Cōmpĕdes indo, compedio, Petam.
Cōmpĕdĭtus, Peto noßący/ Spetány. Der mit den Füssen zusammen gebunden ist. *Tum compediti ianuam lima terunt.* (Jamb.) *syn.* Cōmpĕdĭbus vīnctus, lĭgātus.
Cōmpĕdum tritor, Okowániec.
Cōmpĕllātĭo, Náleganie/ Nápominánie/ Mowienie do kogo.

Cōmpello, *as*, Mowie do kogo/ Miánuię/ Pozywam 1. Námawiáć ná nierząd. An-reden/ anklagen. *Compellabat, & has tristi Latonia voces.* Virg. *syn.* Vŏco, ădvŏco, āllŏquor, *vide Alloquor.*
Cōmpĕllo, *is*, Zganiam 1. Wganiam/ Przymußam/ Przypieram/ Przywodzę 4. Pozywam 1. Nöthigen/ zusammen treiben. *Haedorumque gregem viridi compellere hibisco.* Virg. *syn.* Pĕllo, ūrgĕo, ădĭgo, cōgo, īmpĕllo.
Cōmpēndia sequor, Oßczędam.
Cōmpēndia scribendi, compendia vocum, Abrewiácya.
Cōmpēndĭārĭō, Krotko.
Cōmpēndĭārius, Krotki.
Cōmpēndĭfăcio, compendium facio, Skracam/ Zyskuię/ Krotko mowiąc.
Cōmpēndĭjs scribendi utor, Piße przetko.
Cōmpēndĭōsus, Sumowány/ Zyskowny.
Cōmpēndium, Krotkość/ Sumowánie, Zysk 1. Pożytek.
Cōmpēndium dicendi, Mowá krotka.
Cōmpēnsātĭo, Nagrodá/ Rownánie. Vergeltung. --- *Homo est, hæc compensatio rupit.* Sid.
Cōmpēnsātīvus, *sub* Nagrodny.
Cōmpēnso, Nagradzam. Vergelten/ wett machen. *syn.* Pēnso, mūnĕror, rĕmūnĕror, *phr.* Rĕddo mūnus rĕfĕro, rĕpēndo.
Cōmpēnso pedibus pecuniam, Odchodzić.
Compĕrce, pro cōpesce priscū, in Nie/& Hamuię
Cōmpĕrēndĭnātĭo, comperendinatus, *us*, Odwioká. 2.
Cōmpĕrēndĭno, *as*, Odkładam.
Cōmpĕrēndĭnus, *sub* Rokoiemstwá dzień.
Cōmpĕrio, Comperior, Doświadczam 1. Náyduię 2. Wyrozumiewam. Etwas erfahren. *Vnde hæc compererim tam bene quæris amo.* Ovid. *syn.* Dēprĕhēndo, scĭo, nōvi.
Cōmpērnis, Krzywonogi.
Cōmpērtius, *sub* Doświadczam.
Cōmpērto, Doznawßy.
Cōmpērtum est mihi, habeo compertum, compĕri, Wiem pewnie.

Compertus, ti, Doświadczony.

Compes, ĕdis, hæc, Pęto. Fußeisen. *Sed neque compedibus, nec me compesce catenis.* Ovid. *syn.* Cătēna, vincŭla, lăqueus. *epith.* Dūræ, prædūræ, sævæ, tĕnāces, firmæ, servīles, pondĕrōsæ, vălĭdæ, tardæ, grāves, ferreæ, mŏlestæ. *Vide Catena*

Compes linea, Sidło.

Compesco, Uśmiramiam/ Hámuię/ Spolpáść Zähmen. *Lanea, quæ pœnis compesceret inferiorem.* Hor. *syn.* Cŏhĭbĕo, rĕtĭnĕo, contĭnĕo, cŏercĕo, fræno, refræno, comprĭmo.

Competens, Słuszny/ Przyzwoity / Przynależący. [Przyzwoicie/ Pomiernie

Competenter, competentissime, Przystoynie/

Competentia, Przynależytość / Proporcya.

Competit, Przynależy/ Przystoi/ Zgodzi się/ Zgadzam się.

Competitor, Spolproszący.

Competo, Spolproszę / Władam 2. Dogadzam 1. Domieszczam. Gebühren/ miteinander begehren. *syn.* Cōnvĕnio, cōngrŭo dĕcĕo.

Competo animo, auribus, lingva, Przy sobie jestem

Compilatio, Złupienie 1. Okradźienie.

Compilator, Wyłupiciel/ Złodziey 1. Przezwabiacz.

Compilatus, Okradźiony.

Compilo, à pilus, vel à pilo as. *sub* Obrywam Kradnę 1.

Compīlo, *à pilum vel à pilo as*, Ściskam 4. Kupię/ Kradnę 1.§ Wykradam/ Włupuję 1. Porywam za łeb/ Okraść kogo/ Bije kogo/ Przewabić. Stehlen/ rauben. *Compilare Cilix solebat hortum.* (Phal.) *syn.* Expīlo, dīrĭpĭo, ērĭpĭo, fūror, prædor.

Compingo, Spajam/ Spinam/ Wtłaczam 1. Kafuię/ Caręcami pokładam/ Rzucam w oczy/ Osadzam wieznia. Zusammen heffren. *syn.* Compello, dētrūdo, ādĭgo, urgĕo, *vel* compōno, conjūngo.

Compitalis, compitalitius, Trętowy/ Pospolity. (wa drogá.

Compitalia, compitalia festa, *sub* Krzyżo-

Compitum, Tret / Rozstánie drog. Creutzweg. *Compita grata Deo, compita grata cani.* Ovid. *syn.* Via, iter, vīcus, plātea. *Vide Via.*

Compitum, ti, Krzyżowa drogá.

Complacet, complacitum est, Podoba mi się/ Ulubić sobie

Complacitus, Ulubiony. *Complaco*, Błagam

Complano, Rownam 1. 2. Náwożę/ Polerwię. Eben machen. *Complananda domus, desolandiq; penates.* F. *syn.* Æquo, ădæquo, exæquo, *vel* sōlo æquo, ēverto.

Complantor, *sub* Szczepię.

Complaudo, *Cic. corr.* Plaudo.

Complecto, Obłapiam

Complector, *idem &* Obeymuię 1. Poymuię co myślą/ Ogarnąć. Umfangen. *Et patris Anchisæ gremio complectitur ossa.* Virg. *syn.* ...ămplector: cōmplexu tĕnĕo, fŏvĕo. *Vide Amplector.*

Complementum, Dopełnienie. Erfüllung. *syn.* Supplementum.

Compleo, Dokładam/ Dopełniam/ Dolewam Nápełniam/ Nárzekam się/ Stoi to za to. Dokonywam / Spełniam/ Zástępuię/ Náobiiam użyę. Erfüllen. *Annuus exactis completur mensibus orbis.* Virg. *syn.* Implĕo, ădimplĕo, *vel* perfĭcio, absōlvo, fīnio, cōnficio, impono finem.

Completio, Wypełnienie.

Completus, Pełen/ Zupełny. Erfüllt/ voll/ gántz. *Completos lapidum labiis, tum spuma per oras.* J. *syn.* Implētus, plēnus, *vel* perfectus.

Complex, Towarzysz 1. & Pomocnik.

Complexio, Záwikłánie/ Spléćienie / Złaczenie/ Obięćie/ Zámknienie/ Komplekcya/ Dowod.

Complexus, *us*, Łono 2. Obięćie/ Obłapiánie/ Powikłánie. Umbfahung. --- *Quis te nostris complexibus arcet?* Virg. *syn.* Amplexus. *epith.* Avidus, tĕnax, mōllis, nexilis, ārctus, mūtŭus, dūlcis, tĕner, plăcidus. *Vide Amplexus.*

Complexus, *xi*, Spleciony.

Complicari, complicatus, Powikłáło się.

Complico, Składam 2. Zwijam 1. Zusammen wickelen. *syn.* Plĭco, cōnvōlvo, īnvōlvo, cōntrăho.

Complodo, Kláskam rękomá.

Comploratio, comploratus, *us*, Płácz.

Comploratus, *ti*, Opłákány. (kiwam

Comploro, comploratu persequor, Opła-

Complu-

Cōmplŭor, Mokne. Complutus, Zmokły.
Cōmplūres, complufcŭli, Niemało ich. Viel miteinander. *Complures alios doctos ego: quos & amicos.* Hor. *syn.* Multi, pērmūlti, plūres, plūrimi.
Complūries, Compluriens, *prisce.* Czesto 1.
Cōmplŭviātus, Czworográniſty/ & in Winnicá powiązána.
Cōmplŭvium, Dách/ 1. Stek/ Podworze.
Cōmpōndĕro, Pomierzam.
Cōmpōno, Składam 1. Vkładam/ Jednam/ 1. Rownám/ Pogadzam 1. Złączam/ Vspokoić co/ Przyprawiam/ Przyrownywam/ Spuſzczam kogo/ Zmyślam 1. 2. Piſze 2. Grzebie umárlego. & *sub* Doſzłá ugodá. Zuſammen o rdnen/ vergleichen. --- *Sic par vis componere magna solebam.* Virg. *syn.* Cōmpāro cōnfĕro, āpto, āſsĭmĭlo, æquo, ēxæquo, ădæquo, cō æquo, *vel* conjūngo, cōmmītto, *vel* ſcribo.
Cōmpōno me, Kłádz ſie.
Cōmpōno vultum, Vprząść/ poſtáwę
Comporto. Znoſzę. Comportatio, Znoſzenie.
Cōmpos, *ōtis, adiect. omne.* Vczeſtnik. Mächtig. --- *Mentisne ego compos, & hoc nunc,* Sil.
Cōmpos fio, Otrzymawam/ Doſtáło mi ſie/ Doſtáie 1. Compos animo, compos mentis, ſui Przy ſobie.
Cōmpŏsĭtio, Składanie/ Spuſzczánie ſzermierzow/ Vgodá/ Przypráwá/ Receptá.
Cōmpŏsĭtio amicabilis, Zdánie. Cōmpŏsĭtē, Gládko/ Pieknie/ Skromnie. Cōmpŏsĭtō, Zmownie.
Cōmpŏsĭtor, Składácz. Ordner/ Zuſammenfüger *Plus tibi permisit compositore suo.* O.
Cōmpŏsĭtūra, compoſtura, Składánie/ Spoienie/ Przypráwá/ Receptá.
Cōmpŏsĭtus, Porządny 1. Kſztáltowny/ Vmowiony/ Zmyślony. Zuſammen gemacht *Mollia composita littora fronde tegit.* Prop.
Cōmpŏsĭtus pretio, Náięty.
Compostus, Vmárły.
Cōmpŏtātio, Spolpiiánie/ Dobra myśl/ Bánkiet/ Bieśiádá 1.
Cōmpŏtem facio, Nábawiam/ Domieſzczam Przyimuię 1. Cōmpŏtio, *is,* Nábawiam. Cōmpōto, Spolpiię. Miteinander trincken. *vide Poto.*
Cōmpōtor, *oris.* compotrix, Spolpiiący.
Compræs *ædis,* Spolrekoymia.
Cōmprānſor, Spoljadáiący/ Gość 1.
Cōmprĕcātio, Modlitwá.
Cōmprĕcor, Modlę ſie.
Cōmprĕhendo, Comprendo, Imam kogo/ Chwytam 1. Ogárnąć 1. Poymuię co myślą Przyimuię ſie/ Záchwyćić ogniá. Begreiffen. *syn.* āccĭpio, căpĭo, āpprēndo. āpprĕhendo: āſsĕquor, *vel* cōncĭpĭo, īntēllĭgo, pērcĭpĭo.
Cōmprĕhēnsĭbĭlis, Poięrny/ 2. Obierny.
Cōmprĕhēnſio, Imánie 1. Poiećie/ Obiecie/ Poimánie 2. Chwytánie/ Vchwycenie/ Okrągłość:
Cōmprēſsè, Sciśle/ Krotko. Compreſsio, Sciśnienie 1.2. cōmprēſsĭuncŭla, Sciſkánie. cōmprēſſor, Gwałćićiel.
Cōmprēſſus, *us,* Sciśnienie 1. Zgwałcenie 1 Drcgość 2.
Cōmprĭmo, Dławię/ Sciſkam 1. Zádławić/ Hámuię/ Vſtrzmiam/ Vymuię kogo/ Grámię/ Tłumię/ Trzymam co ſkapo/ Zátrzymawam 2. Otrzymáć ſie 2. Vtłoczyć/ Zgwałćić/ Wśćiągam 1. Zámykam. Zuſammen trucken. --- *Iam isthinc & comprime gressum* *syn.* Tĕnĕo, rĕtĭnĕo, cōērcĕo, cŏhĭbĕo, cōmpēſco, ſiſto, rĕtārdo, *vel* ābſcōndo, ōccūlto, *tego,* obtĕgo, *vel* cōntrăho, ſtrĭngo, cōnſtrĭngo, *vel* prĕmo, opprĭmo.
Cōmprĭmo animos, Składam pychę.
Cōmprĭmo manus Zákładam ręce.
Cōmprĭmor, *sub* Otrzymáć ſie. (chwaląc)
Cōmprŏbātio, Pochwał. Comprobaior, Po-
Cōmprŏbo, Pochwalam/ Potwierdzam. Loben/ billigen. *Comprobat ó quantum distant humana, &c.* A. *syn.* Prŏbo, āpprŏbo laudo.
Cōmprōmīſsārius, Jednácz.
Cōmprōmīſſum, Zákład iednáczy/ Zdánie.
Cōmprōmītto, compromiſſum facio, Zdáć ſie ná dobre ludźie.
Cōmptus, *ti,* Ozdobny/ Gálánt/ Vpſtrzony

Cōmptus, *us*, Piekrzenie.
Cōmpūgno, Biię się z kim/ Swárzę się.
Cōmpūlsio, Przymußenie.
Cōmpūlsor, Przymuśiciel.
Cōmpūnctio, Kłóćie 2. Skłóćie / Sztycho-wy raz/ Skrucha.
Cōmpūnctus, Skłoty/ Prystowány.
Cōmpūngo, Kolę 1. Skłoć.
Cōmpūtābĭlis, Łácny do obráchowánia.
Cōmpŭtātio, Ráchunek.
Cōmpŭto, Ráchuię 1. Erwägen/ ermessen. *Utile sollicitis computat articulis.* Ov. *syn.* Nŭmĕro, cēnsĕo, pŭto.
Cōmpūtrēsco, Prochnieię/ Gniię. Verfaulen. *vide Putresco.*
Cōmpŭtus, *per 2. & per 4. tus, & ti.* Ráchunek *an* Komput.
Cōnāmen, Vśilność/ Pęd. Vornehmung. *--- Exiguo funem conamine traxit.* Ovid. *vide Conatus.*
Cōnāmen sumo, Zápußczam się.
Cōnāmĕntum, Drąg 2. & Śilenie 1.
Cōnātio, Vśilność. Conatum, *ti*, Zámysł.
Cōnātum capio, Záwodzę się.
Cōnātus, *us*, Vśilność/ Zamysł / Zápußczánie. Vnterstehung/ Vnterwindung. *Sed quoniam tantis fatum conatibus obstat.* Ovid. *syn.* Cōnāmen, tēntāmĕn, mōlimen, nīsus, vīs. *epith.* Măgnus, cōnstāns, aūdax, gĕnĕrōsus, fŏrtis, măgnănĭmus, laūdābĭlis, īngēns, vălĭdus, sŭmmus, gĕmĭnātus, ĕxĭgŭus, cŭpĭdus, mŏdĭcus. *phr.* Stŭpŭēre pa-tres tēntāmĭna tānta. Cōnātusque tŭos. & frăgĭlis vălĭdo cōnāmĭne sōlvĭtur ēnsis, & nōbĭle nērvis cōnāmen călĭdus præbet crŭor, in mĕdĭis cōnātibus ægri succĭdĭmus, non lingva vălet, non cŏrpŏre vīres.
Cōncāco, Plugawię. Cōncæde claudo, Zátrzbuię drogę. Cōncædes, *is, f.* Obrąb.
Cōncălĕfăcio, Zágrzewam/ Rozruchać się.
Cōncălĕfāctōrius, Zagrzewáiący. (wam się.
Cōncălĕo, concalefio, concalesco, Zágrze-
Cōncāllĕo, Dtwárdzieię/ Odtwárdzieć.
Cōncălo, *as*, Zwoływam. (pis.
Cōncămĕrātio, Skłep. Concamero, Skle-
Cōncānui, *à concino, in* Spiewam.
Cōncăpes, *is, f.* Drewno wyrobione/ Tycz/ winn igne rosty.
Cōncaptivus. Spolwięźień.
Cōncāstigo, Strofuię. (cußno.
Cōncătēno, Łáncuchem wiąże/ & *sub* Łáń-
Cōncătērvāti, Zátárli się/ & *sub* Sciśnąć się
Cōcăva. *orum*, Grubá.
Cōncăva pars, Złobkowátość.
Cōncăvo, *as*, Wydrążam Nákrzywiam. Außhölen. *Est locus in geminos ubi brachia concavat arcus.* Ovid. *syn.* Căvo, ēxcăvo.
Cōncēde hinc, Precz z tąd.
Cōncēdĭte, Wárá z.
Cōncēdo, Dozwalam/ Przyzwalam/ Vchodzę/ Dátuię/ Dáię 1. Podáię 1. 2. Vstępuię/ Przyznawam 1. Daymy to/ Vmieram 1. Zulassen/ erlauben. *Quo mihi fortunæ, si non cōceditur uti?* Hor. *syn.* Dōno, do, lārgĭor, trĭbŭo, pērmītto, cēdo, *vel* fātĕor, nōn nĕgo, non rĕpūgno non rĕcūso, nōn ābnŭo, *vel* āccēdo, trānseo.
Cōncēdo alicui dicto, concedo impunitatem Odpußczam.
Cōncēdo de meo jure, Vstępuię swego.
Cōncēdo in jus ditionem. Poddáię się.
Cōncēdo petitioni. Vprośić się dáię.
Cōncĕlēbro, Sławię/ Stroię igrzyskà. Fest halten. *Concelebra & multo tempora funde mero.* T. *vide Celebro.*
Cōncēlo, *as*, Táię czego.
Cōncēntio, Spiewánie/ Melodyá.
Concentor qui simul canit. Calepin. ex Decret.
Cōncēntratio, Ściśnienie 2.
Cōncēnturio, *as*, Rospisuię/ Sporządzam/ Zbieram 1. Rozmyślam się.
Cōncēntum servat, Stroyny 2.
Cōncēntus, *us*, Spiewánie/ Melodya/ Zgadzánie się/ Zgodá. Zusammenstimmung. *epith.* blāndus. *phr.* Cōncōrs, cāntus. Vōcum dīscordia concors. Lætis mulcēnt cōncēntibus aūras. Vŏlucrum rēsŏnāt cōncēntŭs ad auras, argūti concēntus mūrmŭra. Fēsti concēntus āĕra, *vel* ædes mūlcēnt. *vide Cantus.*
Cōncēptācŭlum, Poczęćia mieysce/ Doł/ Káłużá. Ein Ort da etwas empfangen und behalten wird. *Intercepta sinu per conceptacula sese.* P.
Cōncēptātur *sub* Poczyna niewiástá.

Cōncēptela, Kurmusowa skrzyniá.
Cōncēptio, Poczęcie/ Obięcie, Formuła/ Koncept.
Cōncēptio verborum, formularum, concepta verba. Formułá. (śięgam.
Cōncēptis verbis, Rozmyślnie/ & sub Przy-
Cōncēptivæ feriæ, sub Swięto ruchome. Concēptivus, Zápowiedny. Cōncēpto, as, Zámyślam co. Conceptor, Práktyk podły.
Cōncēpius, ti, Rozmyślny. Cōncēptus, us, Poczęcie/ Poięcie/ Płod 1. Jámá/ Koncept. Conceptus aquarum, Doł 2.
Cōncērno, an Bacżę? vide ibi.
Concernit, pro pertinet ad, respicit, tangit, fert secum, recentiorum est Latinorum.
Cōncērpo, Drápię. *Concerræ, sub* Bálámut. *Concerro, oni,* Towárzysz 1. Bálámut.
Cōncērtatio, Swar/ Spor. Cōncērtativus, Swárliwy. Concertator, Przećiwnik/ Warchoł. Concertatorius, Swárliwy/ Sporny 1. Concerto, Sprzeczam się/ Swárzę się/ Wyśćigam się. *Concertor. pro certo cum Sapient.* 15.
Cōncēssatio. Przestawánie/ Przestanek.
Cōncēssīvus, Dozwalaiący. *Cōncesso, as,* Przestáię. Concessio, concessum, concessus, us, Dozwolenie/ Godziła rzecz.

Cōncha, *gr.* Slimácza skorupá/ Pław/ Skorupá/ Korczak 2. Łupiná/ Czára 1. Umywádlnik. Fisch in Muscheln/ allerley Fisch mit harten Schalen. (*Genus est piscis firmiorem habens testam.*) (*Interdum accipitur pro gemmis, quæ nonnunquam in eo reperiuntur.*) *epith.* Squālens, prĕtiōsa, vīlis, dētrīta, mărīna, tĕnuis, tŏrta, æquŏrea, lūcida, ădūnca, nērvosa, Inda, gĕmmifĕra, gēmmāta, squāmmōsa, squāllida, sarrana, sīdōnia, spūmans, lēvis, aurata. *phr.* Bucca renidebat cōncha dērasa tĕnāci, & nivĕos hūmĕros lūcida concha tĕgit. Sic lævēs cūrvo spērnūntur littŏre conchæ. *Sumitur quandoq; pro tuba.* Non facit ad nostros ærĕa cōncha sŏnos, ēxpavit tŏrtæ cīrcantia murmūra conchæ. *Vide Tuba.*
Cōncha ærea, ferea, Miednicá. Cōncha bibo, Pełnię 1. Concha margaritifera, Perłowa máćicá. Cōncha Porcellana, Venerea, Pław. Conchæ calculus, nucleus, Perła. Cōnchatus, Dęskowáty.

Cōnchis, *idis, gr.* Slimáczy kámień/ Groch
Cōnchīta, *æ, m. gr.* Rybak. (w łuszczach
Cōnchlāce, Kámyczek gládki.
Cōnchūla, Skorupá/ Miecká/ Korytko/ Pław
Cōnchyliāta vestis, Szárłat. Cōnchyliatus, Szarłatny. Cōnchylis, *is. al. idis.* fuco tincta purpura. *Catul. Seren. vel à Conchyli. vel adiectiva concyhlis purpura. vel conchyli fuco. i. conchylij. Vide Scalig. P. feralium.*
Cōnchylium Pław 4. Szárłat 5. Ein Fisch in einer Schalen/ von welchem Purpur oder Schariach gemacht wird. *Tincta tegit rŏsĕo conchylis purpura fuco. Cat.* (*Genus conchæ, idem cum murice, cuius sanie pretiosissima lana tingebantur.*) *Vide Murex.*
Cōncīdo, Rąbam/ Kraię/ Siekę 1. Drobię/ Pośiekáć/ Knuię 1. Zerschneiden/ Zerstücken. - - - *Scrobibus concidere montes V. syn.* Cædo, scindo.
Cōncīdo *à cado,* Upadam 2. 8. Serce tráćę. Zu hauffen fallen. - - - *Manum qua concidit iliæ te us Virg. syn.* Cādo, dēcĭdo, rŭo, corrŭo, lābor, (ĕris.) *Vide Cado.*
Cōncieo, Poruszam/ Pobudzam/ Zwoływam
Cōncilia bŭla, *orum.* Sąd.
Cōnciliabŭlum, Schadzká/ Grod/ Powod 1.
Cōnciliatio, Jednánie 2. Ugodá/ Użyćie 1.
Cōnciliator, Jednacz 1. 3. Nietzadnicy płużgá/ Spráwcá, Rufian. Versöhner/ Friedmacher.
Cōnciliator carnis, Rzeźnik 1.
Cōnciliatrīcula, conciliatrix, Jédnaczká. Rufiánká. (stwo.
Cōnciliatura, Ugodá/ Jednánie 2. Rufiań-
Cōnciliaturam exerceo, Rufiánsk a rzecz mam
Cōnciliatus, us, Ziednoczenie/ Złączenie.
Cōncilio, Srzęczę 1. 2. Złączam, Pogadzam 1. Pisáianego co tobie/ Nabawiam/ Jednam łáskę ziednáć/ Raię/ Ziednáć 2. Sciągam 2. Kupuię/ Przyimuię sługę. Versöhnen. *Iste tibi dominam concil abit amor.* Mart. *syn.* Cōniungo dēvincio, vel ăcquīro, păro, compăro.
Cōncilior, Rádzę 1.
Cōncilium, Radá 2. Seym/ Gromádá/ Zgromádzenie/ Radzieckí dom/ Powor. Ein Versammlung deß Volcks. *Ille e concilio multis cum minibus ibat.* V. *syn.* Cœtus, conventus.

Cōnci-

Cōncinēntia, æ, Melodyia. Cōncinnātio, Przypráwá 1. Cōncinnātor, Piękrzyćiel/ Sprawcá/ Redźiorník. (Práktyk.

Cōncinnator causarum litium, Prokurator/

Cōncinnātitius, Skromny 2

Cōncinne, concinniter, Ozdobnie/ Gládko.

Cōncinnitas, concinnitūdo, Piękność/ Skłádność/ Wypráwa/ Gládkość mowy.

Cōncinno, as, Náprawiam 1. Gotuię/ Chędożę/ Wyprawiam 3. Przyprawiam 5. Nábawiam/ Wmawiam 2.

Cōncinnus, Składny/ Gládki/ Gálant.

Cōncino, is, Spiewam 1. 3, Zgadzam się/ Gram 1. Trąbię. Zuſammen ſtimmen. *Dicitur ad clauſas concinuiſſe fores.* Ovid. *ſyn.* Căno, cānto, vel cōncentum ēdo, cāntu reſpōndĕo, rēſpōnſo, āccino.

Cōncio, is, Poruſzam/ Nábawiam kogo Wzbiiam 1. Buntuię.

Cōncio, onis, Zgromádzenie/ Gromáda, 2. 3. Słucháge/ Kazanie/ Kazálnicá. Eine Verſammlung deß Volcks/ oder Rede zu einer Gemeind predigen. *ſyn.* Cōncilium, vel ōrātio, sērmo.

Cōncionālis, concionarius, concionatorius, Gminowy/ Káznodźieyſki/ Kazániu ſłużący.

Cōncionārius populus, Słucháge.

Cōncionātor, Káznodźieiá. Ein Prediger. *ſyn.* ōrātor. *epith.* Săcer, sānctus, pĭus, pŏtens. *phr.* Vērbi Dĕi præco. Sacra dōgmăta trāctāns. Quōd ſit ĭter mōnſtrāns ād sīdĕra cœli. Cōmmĕmŏrāns jūſsă vĕrēnda Dĕi.

Cōncionor, Kazę do ludu. Ein Predigt oder Red thun. *ſyn.* ōro, *phr.* Fidĕi vērba sŏno, īllūſtro dōgmăta Chrīſti. ōrācŭla lēgis pāndo. Chriſti dōgmăta ſpārgo pĕr ōrbem. Iūſtitiæ lēges, vītæque sălūbrĭa jūſſa. Vĭrtūtes patrĭas sĭmul insĭnŭāndo dŏcēbat. Pŏpŭlum plērūmque dŏcēndo ad vērum cōnvērtit ĭter. Pŏpŭlum dūces per lūmen ăpērtum. ērrōrem pēr te ſpērnent, mōrtiſq; tĕnebras ābrūmpēnt ōmnes tŭa quī præcēpta sĕquēntur.

Cōncipilo, Biię kogo/ Porywam zá łeb/ Rozſzarpáć.

Cōncipio, Poymuię myśl/ Poczyna niewiástá/ Dopuſzczam się/ Záymuię się/ Przyzwalam/ Ima się ogień/ Napiiam się tr. Zachodzę. Begreiffen/ wohl mercken. *Pingvia concipiunt, ſive illis omne per herbam.* V. *ſyn.* Pērcĭpĭo, nōſco, cōgnōſco, āſsĕquor, īntēllĭgo, căpĭo.

Cōncipio flammā, Zápalam się/ Zagorzáło się

Cōncipio morbum, Zárażam się/ Záchorzeć/ Pſuię się 3.

Cōncipio ſummas, Ráchuię. 1.

Cōncipio verba, jusjurandum, Mowię z kim

Cōncipior, concipitur, Wſzczyna się.

Cōncise, Drobno. Cōncisio, Zśiekánie.

Cōncisūra, Siekánie/ Rozdźielność/ Drobność.

Cōncitāmentum, Pobudká 1.

Cōncitātio, Poruſzánie 2. Buntowanie.

Cōncitātor, concitor, oris, Buntownik/ Pobudká 3. Warchoł.

Cōncitatus, Poruſzony/ Prętki. Getrieben. *Si concitata ferveant ventis freta.* (Jamb.) *ſyn.* Cōncĭtus, cĕlĕr, răpĭdus, vēlox.

Cōncito, Pobudzam/ Poruſzam/ Podſzczuwam/ Wzbiiam 3. Rozwieram koniá/ Wzruſzam/ Záwodzę się/ & ſub Buntuię. Erwecken/ reitzen. *At malus interpres populi mihi concitat iram.* Ovid. *ſyn.* ēxcĭto, mŏvĕo, sōllĭcĭto, ſtĭmŭlo, īncēndo, ăgo, pēllĭcĕo, ăcŭo.

Cōncitus, à Concior. Poruſzony. Gereitzt. --- *Toto concita pericula mundo.* Lucr. *ſyn.* Cōncĭtātus, ēxcĭtus, ēxcĭtātus, vēlox.

Cōncitus, à concieor, ibid. Bewegt. --- *Rapido cum concitus æſtu,* Virg.

Concivis, an rectè Ziomek tegoż miáſtá.

Cōnciuncula, Gromádá 3. Kazánie.

Cōnclāmātio, Krzyk 1. 2. conclamatum eſt, ſub Nádźieię ſtráćić.

Cōnclāmatus, Odſtąpiony od lekárzow/ Zwątpiony/ Vmárły/ Wielki. Verſchryen *Immenſis cum conclamata querelis.* M.

Cōnclāmito, Rozwoływam 1.

Cōnclāmo, Krzyczę 1. Krzykam 3. 4. Obwoływam, Mitſchreyen. *Italiam primus cōclamat Achates.* Virg. *ſyn.* Clāmo, ēxclāmo, vōcĭfĕror

Cōnclāvātus, Zawárty.

Cōnclāve, conclavium, Komora 3. Łożnicá Zámknienie 1. Pokoy 4. Stołowa izbá/ Klatká ptáſza. Ein Gemach. *Currere per totum pavidi conclave, magoſque.* Hor.

Cōnchi-

Cōnclīniſcere, Vczepnąć.
Cōnclūdĭtur, Idźie zá tym.
Cōnclūdo, Zámykam 5. Dokonywam/ Sćiſkam 4. Kończę 1. 2. Beſchlieſſen. *Pars aptare locum tecto, & concludere ſulco.* Virg. *ſyn.* Claūdo, inclūdo, *vel* cōllĭgo, īnsĕro, *vel* ābsōlvo, pērfĭcĭo.
Cōnclūsè, Záwártćie. Conclūsĭo, Zámknienie/ Zámykanie Dowod 2.
Cōnclūſus, Zámkniony. Beſchloſſen. *Svave locus voci reſonat, concluſus inanes.* Hor. *ſyn.* claūſus, inclūſus, intĕrclūſus.
Cōnclūsūræ fornicum, Roſʒ ſklepowy.

CONCO

Cōncōctĭo, Trawienie 1. Strawienie.
Cōncœna, æ. m. Gość ná bieśiedźie.
Cōncœnātĭo, Bieśiádá 1. Bánkiet.
Cōncŏlor, *omne.* Jedney máśći. Gleichfarbig --- *Cum fætu concolor albo.* Virg.
Cōncōpŭlo, Spajam.
Cōncŏquo, Trawię 1. Wárzę 1. Strawić 2. Zumal kochen/ verdauen. *Pulchrè concoquitis, nihil timetis.* (Phal.)
Cōncōrdĭa, concordatio, concordĭtas, Zgodá/ Przejednánie/ Vgodá/ Bocian. Einigkeit/ Einhelligkeit. *Quid mihi ſi tanto felix concordia bello.* P. *ſyn.* Pāx. *phr.* Pāſcens rūtas dūlcis cōncōrdĭa mēntes. Virtus cōntrārĭa lītī. Nūllis cōncōrdĭa rūpta quĕrēlis. ūna quĭdem făcĭes sēmper, mēns ūna dŭōbus, ūna quĭes, ūnūſque lăbor. *vide Pax.*
Cōncōrdĭa vocum diſcors, Melodyia.
Concordiālis, ſubſt. Bielmok żiele.
Concordiālis, adiect. Concordis, is, Zgodny.
Cōncōrdĭter, concordiſsĭmè, Zgodnie. Einhelliglich. *Viximus, ut noſtis, totos concorditer annos.* M.
Cōncōrdo, Zgadzam śię.
Cōncorpŏrālis, Towárzyſʒ. *Concorporatio* Zśiadánie/ Zraſtánie. *Concorporo,* Spajam. *Concorporor,* Zraſta śię/ Zmieſʒáć/ Wpada rzeká. [iący śię.
Cōncōrs, *dis. adiect. omne.* Zgodny/ Zgadzáiący śię.
Cōncrātĭtĭus, Kraćiáſty. v. Cratitius.
Concratitius paries. Sćiáná ſpolna.
Cōncrēdo, Powierzam/ Zwierzam śię.
Cōncrĕmo, Spalić 1. Verbrennen. *Vt concremarem prolis & thalami rogos.* (Jamb.) *ſyn.* ūro, cōmbūro, ădūro, ēxūro, īncēndo, crĕmo. *v.* ūro.
Concreo, ſub Stwarzam.
Cōncrĕpo, Grzmot czynię/ Brzmię/ Brzękam 2. Trzáſkam/ Gruchocę/ Skrzypię/ Klápam/ Kláſkam 1. Rauſchen. *Cymbala Thebano concrepuēre Deo.* Ovid. *ſyn.* Crĕpo, crĕpĭto, cōncrĕpĭto, strīdĕo, strĕpo, strĕpĭto.
Cōncrēſco, Zraſta śię/ Zśiada śię/ Skrzepnię/ Gęśćieię/ Márznę. Zuſammen wachſen. *ſyn.* Cōnſlor, cŏĕo, cōmmīſcĕor, cōndēnſor, dēnſor, cōgor, īndūror. *phr.* Cōncrēſcūnt sūbĭtæ cūrrēnti in flūmĭne crūſtæ.
Cōncrĕtĭo, Zraſtánie/ Zrośnienie/ Zśiadánie/ Spoienie. Zuſammenwachſung. *ſyn.* Mixtĭo.
Cōncrētus, Spoiony/ Złożony/ Skrzepły/ Gęſty; Zuſammen gefrohren/ gerunnen. *Multa diu concreta modis inoleſcere miris,* Virg. *ſyn.* Cōmpŏsĭtus, cōnflātus.
Concrĭbillo, Dźiuráwię/ *& ſub* Pokreśić.
Concrīmĭnor. Zmyślam. Cōncrīſpo, Potrząsam.
Cōncrŭcĭor, Boleię 1. Zboleć.
Cōncrūſtātus, Spiekły.

CONCU

Cōncŭbĭa nox, Pierwoſpy.
Cōncŭbīna, Nałożnicá.
Cōncŭbīnātus, *us,* Nałożnictwo.
Cōncŭbīnus, Nałożnik. Ein Beyſchläffer. *Quid nobis, Proculina, concubino.* (Phal.) *ſyn.* Mœchus, ădūlter, lūxŭrĭōſus.
Cōncŭbĭtor, Społſypiáiący/ *&* Sodomczyk.
Cōncŭbĭtus, *us,* cōncŭbĭus, *adiect.* Łączenie Beylag/ Beyſchlaff. *Concubitu vetito naturæ pollue fœdus.* Ovid. *ſyn.* Cŏĭtus. *epith.* Nĕfāndus, īmpūrus, nōctūrnus, scĕlĕrātus, sōns, vĕtĭtus, īmprŏbus, dŏlōſus.
Cōncŭbĭtus vagus, Porubſtwo.
Cōncŭbĭum, Łączenie/ Pierwoſpy.
Cōncŭbo, *as, ſub* Społſypiáiący.
Cōncūlcātĭo, Podeptánie.
Cōncūlco, Wtłaczam/ Podeptáć. Zertretten. *ſyn.* Cālco, tĕro, prōtĕro, cōntĕro, prōcūlco. *phr.* Cæſos cālcāre dūces. Cōlla dūcum cōmprĭmĕre plānta, sūb pĕdĭbus tĕrĕre. Nĕque ŏves hædique

diqúe pĕtūlci Flōrĭbus īnsūltēnt, aūt ĕrrāns būcŭla, cāmpo. Dēcŭrĭat rōrem, & sŭrgēntes āttĕrat hērbas Spārsas pĕdĭbus prōtĕrit ēscas & lævo prĕsĭit pĕdĕ, tālĭa fātus.

Cōncūmbo, *sub* Spolſypiáiący / *&* Małżeńſtwá záżywáć.

Cōncŭpīſcēntĭa, Chćiwość.

Cōncŭpio, *Concupiſco*, Żądam 1. Begehren/ gelüſten. *Quod Reges, dominiq; concupiſcunt.* (Phal.) *ſyn.* Cŭpĭo, cōncŭpĭo, ŏpto, pĕrŏpto, āppĕto.

Cōncŭpīſcĭbĭlis, Pożądány/ Pożądliwy.

Cōncŭpītor, Pożądácz.

Cōncūrātor, *ſub* Sprawcá.

Cōncūro, *as*, Opátruię.

Cōncūrro, *is*, Zbijam ſię/ Potykam ſię/ Gonię ná oſtre/ Schadzáią ſię/ Zbiegáią ſię. Zuſammen lauffen. *ſyn.* āccūrro, ādvŏlo, cōnvŏlo, cŏĕo, cōnflŭo. *phr.* Cōncūrſu āccēdĕre, māgno Rāptis cōncūrrūnt ūndĭque tēlis. Audĭtque vĭrĭs cōncūrrĕre virgo bĕllātrix.

Cōncūrsātĭo, concurſio, Zbiegánie 1. Kupienie ſię.

Cōncūrsātor, Potykácz.

Concūrsātōrius, Potyczkowy.

Cōncūrſo, *as*, Biegam 5. Schodźić polá/ Zbiegáią ſię/ Zwiedźić.

Cōncūrſus, *us*, Zbiegánie 1. Zbijánie ſię/ Kupienie ſię/ Konkurencya. Zulauff. *ſyn.* āccūrſus. *epith.* Māgnus, ĭngēns, cĕlĕbris, frĕquēns. *phr.* Tūrba frĕquens. Quĭd vūlt cōncūrſus ād āmnem.

Cōncūrſus fit. Zbiegáią ſię.

Concurſus ludicri, Gonitwa.

Concurro, Nákrzywiam.

Cōncūſsĭo, concuſſūra, Stłuczenie.

Concuſſor, ibidem.

Cōncūſſus, *us*, Poruſzánie. Zerſchüttelt. *Et tremefacta comam concuſſo vertice nutat.* Virg. *ſyn.* Quăſſus, ēxcūſſus, mōtus, ăgĭtātus, cōncĭtātus, jāctātus. *phr.* Cāſu cōncūſſus ăcērbo.

Concŭtio, Tłukę 4. Trzęſę 1. 2. Potrząſam 1. Vtrząſnął ſię. Erſchütteln/ bewegen. *Ægida concuteret dextrâ, nimboſaq; cieret.* Virg. *ſyn.* Quăſſo, mŏvĕo, cōmmŏvĕo, ăgĭto, cōncĭto, ēxcŭtĭo, jāctŏ.

Concūtior, Vtrząść ſię.

COND

Cōndălium, condalus, *à Græco*, Pierśćień.

Cōndĕcens, Przyſtoyny. Cōndĕcēntĭa, Przyſtoyność. Condĕcet, Przyſtoi.

Cōndĕcēnter, condecōrē, Przyſtoynie.

Cōndĕcŏro, Zdobię 1. Zieren/ Außputzen. *Dignè digniloquis picturis condecorari.* Ovid. *ſyn.* Dĕcŏro, hŏnēſto, ōrno, ēxōrno, ădōrno.

Condēlector, *ſub* Kocham ſię.

Condēliqueſco, Rozplywam ſię.

Cōndēmnātĭo, Potępienie/ Skazánie przećiw komu.

Condemnābĭlis, Przygánny.

Condemnātor, Sędźia 2.

Cōndēmno, Skázuię przećiw komu/ Zdáię 2. Poſądzam. Verurtheilen/ verdammen. *ſyn.* Dāmno, *phr.* Crīmĭne dāmno. Scēlĕris ārgŭo mōrte ēxĭlĭo mūlcto. Mōrti, nĕci āddīco, dēdo ălĭcūjus nōmini, *vel* ălĭcŭi crīmĭni nigrum præfīgĕre Thēta. Mōrtĭfĕrum āddĕre sīgnum. Nēc mĕa dēcrēto dāmnāſti facta Sĕnātus. Nēc mĕa sēlēcto jūdĭce jūſſa fŭga eſt.

Cōndēnſo, *Condenſeo, es.* Zgęſzczam/ Stłaczam/ Nátłaczam/ Gęśćię/ Gromádzę ſię/ Sćiſkáć ſię. Dick machen. *ſyn.* Cōgo, ſpiſſo, dēnſo, dūro, īndūro.

Cōndēnſum, Gęſtwá. 1. Condēnſus, Gęſty 2.

Cōndēpſo, *is*, Gniotę/ Depcę 2.

Cōndīco, Zmawiam 1. Záprąſzam ſię do kogo Vmawiam ſię/ Náymuię ſię. An oder Zuſagen. *ſyn.* ĭndīco, sīgnĭfĭco, dēnūntĭo, cōnſtĭtŭo.

Cōndīctĭo, condictium, Vmowá.

Condictitius, Vmowny. Condictus Vmowiony

Cōndīctum militare, Háſło.

Cōndidĭci, Zwykłem.

Cōndīgnē, Przyſtoynie. Condignus, Godny

Cōndīmēntārĭus, Przypráwny.

Cōndīmēntum, Przypráwá 3. Przyſmák. Ein lieblicher Zuſatz allerley Gewürtz. *Quæ ſatis admiſto tundetur condimento.* Sp. *ſyn.* Cōndītĭo, cōndītūra. *epith.* Svāvĕ, dūlce, grātum.

Cōndĭo, *is*, Przyprawiam 5. Zdobię. Mit Wärtz beſprengen. *Et quadringentis nummis condire guloſum.* Juv. *phr.* Cōndīmēntis, ſvāvi săpōre tēmpĕro. Dūlcem āſpĕrgo săpōrem. Cōndīmēnta mīſcĕo.

Cōndīſcĭpŭlus, condiſcipula, *ſub* Spolucżeń

Cōndīſcĭpŭlātus, *us*, Spolucżennictwo.

Cōndīſco, Przyuczam ſię/ Nákładam ſię.

Cōndīta, condītānea roſa, Konfekt.

Cōndītānĕus, *à condio*, Przyprawny.
Cōndītānĕus, Chowániu służący.
Cōndĭtĭo, Tworzenie/ Przydatek 2. Kondycya/ Stan/ Zywot 7. Zrekowiny/ Warunek Vmowa/ Obowiązek/ Postánowienie/ Malżeństwo. Ein Andingung/ Beding. *Accipe & hoc munus conditione mala.* Mart. *syn.* Lēx, pāctum, *vel* mōdus, *vel* fōrtūna, sōrs, stātus. *epith.* Mĭsĕra, cōmmŏda, dĭffĭcĭlis.
Cōndĭtĭo, *à condio.* Przyprawá 4. Eingemacht/ Einsaltzung. *syn.* Cōndīmĕntum, cōndĭtūra. *epith.* Svāvis, dūlcis, grāta.
Condĭtĭonem filiæ quærere, *sub* Raie.
Conditionalis Coniunctio, apud Grammaticos, quæ apposita, conditionalem sermonem reddit, ut Si venerit. Caris.
Cōndĭtĭōnālĭter, *sub* Przydatek.
Cōndĭtītius, Chowány.
Cōndĭtīvum, Grob/ Truná.
Cōndĭtīvus, Chowány 1. Chowániu służący
Condĭtor, Przyprawiacz. Der ein Ding wolschmäckig macht. *epith.* Sōlērs, pĕrītus, īndūstrĭus.
Cōndĭtor, Sprawcá/ Stworzyciel/ Stánowiciel/ Fundator/ Początek. Erschaffer/ Urheber/ Stiffter. --- *Romanæ Conditor arcis.* Virg.
Cōndĭtōrium, Conditum, Schowánie/ Skład 2. Grubá/ Grob/ Truná/ Szpichierz/ Zbroiownia. Relikwiarz/ Spiżá 2.
Cōndītum, Przyprawna rzecz/ Przyprawá 2
Cōndītūra, Przyprawá 2 ʒ. 4. Das Eingemacht/ Einsaltzung. *syn.* Cōndīmĕntum, cōndĭtĭo.
Cōndītus, *us, à condio.* Przyprawá. Eingemacht mit Gewürtz/ gespickt. *Ne male conditum ius apponatur, & omnes.* Hor.
Cōndĭtus, *us, à condo,* Zákładánie/ Chowánie. Verborgen. --- *Operit præcordia condita Liber.* Hor. *syn.* ābscōndĭtus, ābdĭtus, ōccūltus lătens.
Cōndĭtus, *ti,* Pogrzebiony. Verborgen.
Cōndītus, *ti.* Przyprawny.
Cōndo, *is,* Buduię/ Chowam/ Skárbię/ Pokrywam/ Grzebię 1. Piszę 2. Verbergen. *Condidimus terrâ, mœstasque sacrabimus aras.* Virg.
syn. ābscōndo, ōccūlo, ōccūlto, tĕgo, ōbtĕgo, *vel* cōstrŭo, cōmpōno, cōllĭgo, cōăcērvo, *Vide Occulo & Ædifico.*
Cōndo in cārcerem, Osadzam wiezniá.
Cōndŏcĕfăcio, condoceo, Przyuczam.
Cōndōctus, *pro edoctus. sub* Vczony.
Cōndŏleo, *seu potiùs* condolet, condoluit aliquid, Zábolało 1. Boleię 1. Zboleć nie Spolżáluię. Fast wehe thun/ Mitleiden haben. *At si condoluit tentatum frigore corpus.* Hor. *syn.* Dŏleo, īndŏleo, mœrĕo.
Cōndŏlēscĕre, Zboleć. Cōndŏlium, Przy...
Cōndōnātĭo, Dárowánie. (Erlaß)
Cōndōno, Odpuszczam/ Dáruię. Schencken/ nachlassen. *syn.* Dōno, *vel* rĕmītto, pārco īgnōsco.
Cōndōrmio, cōndōrmīsco, Vsypiam/ Przysypiam się.
Cōndūcĭbĭlis, Pożyteczny. Nützlich/ förderlich. *Ad bene vivendum conducibile, atque beatè.* S. *syn.* Cōmmŏdus, āptus, ūtĭlis
Cōndūco, *is,* Náymuię 2. 3. Kupuię/ Arenduię/ Pomaga co/ Zśiada się. Nutzen/ kauffen. *Quod non proposito conducat, ut haereat apte.* Hor. *syn.* Dūco, *vel* sīm cōmmŏdus, ūtĭlis āptus: cōnvĕnĭo, *vel* rĕdĭmo, lōco.
Cōndūco nummos, Lichwę dáię.
Cōndūcta opera, Naiemnik.
Cōndūctĭo, Naiem 2. Arendá. Dingung.
Cōndūctĭo nervorum, Kurcz.
Cōndūctĭtius, Naiemny. (gem...)
Cōndūctor, Náymácz/ Arendarz. Ein Di...
Cōndūctum, Naiemna rzecz.
Cōndūctus, Naięty. Bedigt.
Cōndūlco, Słodzę. Sus machen.
Cōndūlus, *è Græco.* Pierśćień. [Dwoeka...
Cōndūplĭcātĭo, Powtarzánie/ Zdwoienie/
Conduplicatio, figura Oratorum, idem verbum initio & in fine sententiæ ponens. Cic. Carisius
Cōndūplĭco, Przydáię 2.
Condurdum, sub Rzep 2.
Cōndūro, Zatwardzam.
Cōndus promus, Száfarz.
Cōndylōma, *Gr.* Szyszká w ćiele.
Condylus, *Gr.* Klykieć/ Kułak/ Szczudłek/

Pierśćień. Ein Knochel an den fingern.

Cōndyli tibiæ, *Martial. id est, foramina Rader.*

Cōnfābrĭcor, Buduię 1.

Confābŭlo, Confabulor. Báię/ Zmyślam 2. Rozmawiam

Confămŭlor, Spolsługę.

Confarreātio. confarreationis vinculum, Zrękowiny/ Małżeństwo.

Confarreo, as, *sub* Slub małżeński.

Cōnfātalis, *sub* Złączony.

Cōnfĕctĭo, Spráwienie/ Czynienie/ Dokonánie/ żwánie/ Zbieránie 1. Skáżenie/ Przypráwiona rzecz/ Konfekt.

Cōnfĕctor, Sprawcá/ Dokończyciel/ Skáźiciel/ Zwyćiężcá/ Niszczyciel/ Rzemieśnik/ Kát.

Cōnfĕctor coriorum, Gárbarz.

Cōnfĕctor ferarum, Zapáśnik.

Confĕctor purpuræ, Szárłatnik.

Cōnfĕctum est sidus, Vćicha/ & *in* Zimá.

Confĕctum relinquo, Dokonywam.

Confĕctum sidus, *sub* Wyiaśnia się.

Confĕctūra, Przyprawá 1. Robienie 1. Podbieránie miodu/ & *sub* Syce.

Confĕrcĭo, *is*, Nápełniam/ Nátykam 1. Sćiskáć się.

Confĕro, Znoszę 1. Dáię 1. Rozmawiam/ Składam winę/ Składam się/ & *sub* Obdarzam/ Przyrownywam. Zusammen tragen/ gegen einander rechnen. *syn.* Fĕro, *vel* compāro, *vel* cōngĕro, cōnjĭcio.

Confĕro accepta, & data, Ráchuię się.

Confĕro me, Vdáię się 1. 2. 1. Podpadam/ Podziwam się.

Confĕro gradum, pedem, Potykam się/ & *sub* Przystępuy do rzeczy.

Confĕrre capita, Náradzáć się.

Confert, Pomaga co/ Pożyteczno iest.

Confĕrte, Sćiśle.

Confĕrtim, Tłumem/ Gęsto ..

Confĕrtus, Skupiony/ Pełen/ Nábity/ Nátkany 1. Gęsty 2.

Conferva, Gębká 1. Wasserschwam.

Confervĕfăcio, Roztapiam.

Confervĕo, Zrastam się.

Confervĕsco, Wzwieram/ Burzy się/ Pram.

Confēssa res, Jáśna rzecz.

Confessārius, an Spowiednik *recte*?

Confēssio, Wyznánie/ Spowiedź.

Confessīvus, *sub* Wyznawáiący.

Confēssor, Wyznawcá, *an* Spowiednik.

Confessōria res, Jáśna rzecz.

Confessōrius, Zeznawáiący.

Confēssus, Jáwny/ Wyznawáiący się.

Confēstim, Záraz 2. Bald.

Confēta sus, Máćiorka.

Confēto, confetui, Rodzę.

Confībŭla, Szpagá/ Zworą.

Confĭcio, Spráwuię 1. 14. Dokonywam/ Zrobić co/ Vrobić/ Przekonywam 2. Dóćieram 4. Gryzę/ żuię/ Trawię 1. Buduię/ Psuię/ Porażam/ Pośiekáć/ Zábiiam/ Rozprawiam się / Odprawiam 1. Piszę 2. Trapię/ Vpajam/ Przegadáć/ Pokonáć/ Pożyć/ Przemárnowáć/ Nabawiam/ Zbieram 1. 2. Przywodzę 4. Außmachen/ vollbringen. *Conficit, & tenebris nigrescunt, &c* Hor. *syn.* Făcio, effĭcio, pĕrficio, absōlvo, expĕdio, *vel* absūmo, pessūndo, attĕro, *vel* occīdo, interficio pĕrimo.

Confĭcior, Smęcę się/ Frásuię śię/ Trapi mię co.

Confĭcitur, Idźie zá tym.

Confĭcitur sidus, signum, *sub* Niepogodá/ & Zimá 1.

Cōnfictio, Zmyślánie 2.

Confideiussor, Spolrękoymia.

Confidens, Smiały 1. 2. Zuchwáły. Unverzagt/ vertrawend --- *Se juvenum confidentissimè nostras.* Virg. *syn.* Fidens, fisus, cōnfisus, audax.

Confīdēnter, Zuchwale/ Bespiecznie/ Vfaiąc. unverzagt.

Cōnfīdēntia, Zuchwálstwo/ Smiáłość 1, 2. Bespieczeństwo/ Vpor/ Vfánie.

Confidentilŏquus, Bespieczny 5.

Confīdo, Vfam 1. 2. Nádźiewam się/ Tuszę. Vertrawen. *Desinat elatis quisquam confidere rebus.* Cl. *syn.* Fido, fidem hăbeo, *vel* crēdo, cōmmitto, cōmmēndo, trādo. *vide Fido.*

Confidus, Sprzyśięgły.

Confīgo, Wykalam/ Postrzelić/ Krzyżuię/ Wykalam oczy / Vtapiam myśl / Zwieram gwoździmi/

gwoździmi/ Nábijam/ *sub* Nábudowáć. Zusammen hefften/ durchstechen. *Nil pueri faciunt; ipsam configite matrem.* J. *syn.* Figo, trānsfīgo, vūlnĕro, cōnfŏdio, saucĭo.

Cōnfigūro, Formuię/ Przypodobywam co.

Cōnfīne, Pogránicze.

Cōnfīngo, Zmyślam. 1. 2. Sztuki záżyć. Erdichten. *syn.* Fīngo, ēxcōgito, cōmmĭnīscor, cōmmĕntor.

Cōnfīnis, Ogránice mieszkáiący. Nachbar/ anstossend. *Sed cum luce tamen dubia confinia noctis.* O. *syn.* āffīnis, vīcīnus, prōpīnquus, finitimus, cōntērmĭnus.

Cōnfīnium, Stánicá/ Pogránicze/ Bliskość/ & *sub* Konánie.

Cōnfīnium lucis, & noctis, Mierzch.

Cōnfīo, Staię się/ Zrobić co/ Niszczeię/ Sprawuię 1. Gemacht werden.

Cōnfīrmātio, Potwierdzenie/ Pokrzepienie. Bierzmowánie.

Cōnfīrmātor, Potwierdźiciel.

Confirmĭtas, Stáłość.

Cōnfīrmo, Potwierdzam/ Twierdzę/ Utwierdzam/ Posilam/ Pokrzepiam *1.* 2. Dowodzę Bierzmuię. Zur gewiß sagen/ bekräfftigen *syn.* āssēro, āssēvēro, affirmo.

Cōnfiscātus, confiscata pecunia, *Sueton. Tertull. i. in fisco ceu in tuto loco reposita & adservata Lipsi.*

Cōnfīsco, *as,* Konfiszkowáć.

Cōfīsio, Ufánie. Vertraünug.

Cōfīsus, Ufáiący. Guter Hoffnung. *O nimium cælo, & pelago confise sereno.* Virg. *syn.* Fisus, fidens, cōnfīdēns, aūdax.

Confiteor, Zeznawam 1. Wyznawam/ Przyznawam się/ Spowiádam się 2. Bekennen *Et sceleris numeros confiteare tui.* Ovid. *syn.* Fătĕor, āgnōsco.

Confīxĭlis, Zbity gwoździmi/ Składálny.

Cōnfīxum, Baszta 3. Ruchome budowánie.

Cōnflaccĕo, conflaccesco, Słábieię/ Upadam [da motze

Cōnflăges, *bæ,* Wiátrowisko.

Cōnflăgro, Zápalam się/ Pogorzeć/ Zgorzeć. Gantz feurig seyn/ verbrennen. *syn.* Flăgro ārdĕo, crĕmor, ūror, cōmbūror, ārdēsco, ēxārdēsco, incēndor. *Vide Ardeo.*

Cōnflatile. Bałwan 1. *Conflatilis,* Odlewány. Gegossen. *Non esset ullus Iuppiter cōflatilis.* (I.)

Cōnflātio, conflatūra, Zlewánie/ Zlewánia kruszcow náuká. Dat schmeltzen der Me[tall.]

Cōnflātor, Mincarz. Ein Giesser.

Conflatōrium, Piec Ein Giestigel.

Cōnflatus, Odlewány/ Lity/ Złożony. Zusammen gegossen --- *Tyndarides flamma conflatus amore.* Lucr. *syn.* cōflātĭlis, *vel* cōmpŏsĭtus, mixtus.

Cōnflēxus, *xi,* Zákrzywiony/ 1. Krzywy.

Cōnflēxus, *us,* Zákrzywienie.

Cōnflīctātio, Biedzenie się,

Cōnflīctio, Zbijánie się/ Ściéránie 1.

Cōnflīcto, Trapię 1.

Cōnflīctor, *aris,* Biedzę się 1. Rospieram się, Sprzeczam się/ Trapi mię co.

Cōnflīctor judicio, Práwuię się.

Cōnflīctor morbo, Choruię 2.

Cōnflīctus, *us,* Ściéránie/ Potyczká/ Zbijánie się/ Przegádywánie. Streit/ Kampff. *syn.* Pūgna, prælium, cērtāmen, cōngrēssus. *Vide Certamen, Lucta.*

Confligium, Zbiiánie się.

Cōnflīgo, *is,* Zbijam się/ Rospieram się/ Sprzeczam się/ Potykam śię/ Uderzyć w się Zusammen schlagen/ streiten. *Tot simul objectis posset confligere rebus.* Cl. *syn.* Pūgno, cōngrĕdior, cērto, dīmĭco, *V. Certo, as, Pugno, Luctor.*

Conflo, Wzniecam 2. Zlewam 1. Zbieram 1. 2 Nábawiam kogo czego/ Przekowáć. Zusammenblasen/ schmeltzen. *Te patiente mea conflabit imaginis aurum.* *syn* Fābrĭcor, fabrĭco ēx ære, aūro, &c. fūndo, cūdo, ēxcūdo, lābōro, ēlābōro, cōnfĭcĭo.

Cōnflo familiaritatem, societatem. Stowarzyszyć śię.

Confluctuor. Chwieię śię 2. Poruszam się.

Cōnflūens, *subst. m.* Zbiegánie 2.

Cōnflūentia, *æ, idem, &* Ściekánie. Zusammen flissung

Cōnflūges, hæ. Ściekánie rzek.

Cōnflŭo, Ściéka co/ Ściąga się/ Ściągáią Zchadzáią śię/ Ziezdżáią się / Zbiegáią się/ Schodzi się rzeká. Zusammen fliessen. *syn.* Cōnvĕnĭo, cōncūrro, cōĕo.

Cōnflūvium, Zbiegánie rzek. Zusammenfluß

fluß vieler Wasser. *Donec confluvio revolutis aestibus amnis.* S.

Cōnfŏdio, Przebijam 1. Wykopywam/ Ryię. Zergraben. *Telaq; confodiunt hostes, &c.* Val. *syn.* Fŏdio, dēfŏdio, *vel* fĕrio, pĕrcŭtio.

Cōnfœdĕratio, Sprzymierzenie/ Spiknienie

Confœdustus, Sprzysięgły.

Consorios u, Plugáwie.

Cōnfōrmatio, Kßtalt/ Konterfektz Formowánie/ Rysowánie 2. Wyráženie. *Conformatio ad Herenni. & Priscian. Figura Oratoria, quae personae absenti, fictae, vel mutae orationem & actionem dat.*

Cōnfōrmis, Podobny. Gleichförmig. *syn.* Similis, pār, cōmpār.

Cōnfōrmo, Konterfetuię/ Formuię/ Sposabiam się/ Przypodobam się. Ein Gestalt geben/ abbilden. *syn.* āssimĭlo, *vel* cōmpōno, fōrmo, īnfōrmo, figuro.

Cōnfōrnico, Sklepię.

Confussior, i. magis confossus. v. Przebijam.

Cōnfōveo, Zágrzewam.

Confrăcesco, Gniję. *Confractio*, Złamánie.

Confrăges, hae. Wiátrowisko.

Cōnfrăgōsa oratio, Mowá trudna.

Cōnfrăgōsus, Rowisty/ Nierowny 1. Brüchig/ rauh/ hart. *Clivosa planis, confragosa ut lenibus.* (Jamb.) *syn.* āsper, scāber, sălēbrōsus, scrŏpēus, peĕrōsus, lăpĭdōsus. *vide Saxosus.*

Cōnfrăgus, Chropawy/ Rowisty. Jách/ uneben. --- *Castella vocant, & confraga densis.* Luc. *syn.* ĭaccēssus, cōnfrăgōsus.

Cōnfrĕmo, Sapam/ Szmor czynię.

Cōnfrĭco, Drápię/ Pocieram/ Strofuię/ Obrażam 2.

Cōnfringo, Kruszę/ Łamię/ Tłukę 4. Psuię/ Rozbiiam/ Przemátnowáć. Zerbrechen. *syn.* Frango, īnfringo.

Confŭga, Uciekácz/ *sub* Zbieg 1.

Cōnfŭgĭo, Uciekam 2. 5. Podpadam pod kogo. Hinzufliehen/ Zuflucht nehmen. *syn.* Fŭgio, diffŭgio. *phr.* ād te cōnfŭgio, & sūpplex tŭa nūmĭna pōsco. *vide Fugio.*

Cōnfŭgĭum, *Confŭgēla*, Ucieczká 1. Ein Zuflucht. *Fulmine percussae, confugiumq; rati.* Ovid. *syn.* Pērfŭgĭum. *v. Perfugium.*

Cōnfŭlgĕo, Swiecę się.

Cōnfūndo, Mieszam 1. Zlewam 2. Pomieszáć/ Záwstydzam. Zusammen schütten/ vermischen. *Ore, Arethusa, suo siculis confunditur undis.* *syn.* Mīscĕo, pĕrmīscĕo, tūrbo, pĕrturbo.

Confundor, Wstydzę się.

Confūsānea doctrina, Xięgßki zbierálne.

Confūsāneus, Mieszány.

Cōnfūsè, confusim, Pomieszánie/ Pospołu/ Nieporządnie/ Nierozdzielnie. Vermischt.

Cōnfūsĭo, Pomieszánie/ Zamieszánie/ Zátrwożenie/ Wstyd 2. Vermischung.

Cōnfūsus, Pomieszány/ Nierozumny/ *sub* Głos. Vermischt/ erschrocken. *Obstupuit variâ confusus imagine rerum.* Virg. *syn.* Tūrbātus, mixtus, pērmixtus.

Cōnfūtātĭo, Odpor słowny. Wiederlegung

Cōnfūto, Mieszam w gárcu/ Przerażam/ Zbijam czyi dowod/ Przegadáć/ Przekonywam 1. & *in* Kipię. Widerlegen. *An confutabunt nares, oculiq; revincent.* L. *syn.* Rēfūto, rĕfēllo, rējĭcĭo. ēxplōdo, dīlŭo, īnfirmo, cŏārguo, dīssōlvo, frāngo.

CONG

Congaudeo, sub Weselę się.

Cōngĕlāsco, Márznę. Verfrieren.

Cōngĕlātio, Zmárznienie. Verfriǔng.

Cōngĕlātus, Zmárzły. Congĕlĭdus, Zimny 1.

Cōngĕlo, *as*, Ziębnę/ Zmarzłym czynię/ Márznę/ Zsiádło czynię. Zusammen frieren. *Congelat hyberni vultus Iovis, &c.* Val. *syn.* Cōngĭācio, gĕlo, *vide Gelo*,

Cōngĕlo caseum, Tworzę ser. (Zlenieć.

Cōngĕlor, Márznę/ Zámarzam/ Zsiadá się/

Cōngĕmĭnātĭo, Zdwoienie/ Dwoyká.

Cōngĕmĭno, Przydáię/ Powtarzam. Zweyfach machen/ verduppien. *Cougeminat fors & virtus miscentur in unum.* V. *syn.* Gĕmĭno, dūplĭco, cōndūplĭco. *phr.* & crēbros ēnsĭbus ĭctus congĕmĭnant.

Cōngĕmo, Wzdycham. Mitseuffzen. *Congemuit, traxitq; iugis, &c.* Virg. *vide Gemo.*

Cōngĕner, Przyrodny.

Cōngĕnĕro, Spowinowacam/ Dotyká się mnie powinowáctwem.

Cōngĕnĕror, Przyrádzam się do kogo.

Cōngĕ-

Cōngĕnĭtus, congenĕrātus, Przyrodzony/ Społurodzony. Mitangebohren. *Cives congenitos concludat mœnibus undis.* P. *ſyn.* īngĕnĭtus, īnsĭtus, īnnātus, nātīvus.

Congĕnuclo, congĕnŭlo, congenuo, Klękam.

Cōnger, *gri*, Węgorz morſki.

Cōngĕries, Kupá/ Págorek. Ein Hauff. *Congeriem ſecuit, tectamq́; &c.* Ovid. *ſyn.* ăcērvus, ſtrŭes, cŭmŭlus, cōpĭa. *vide Acervus.*

Congermānēſco, Spowinowacam ſię.

Congermĭnaſco, ibidem vitiosè.

Cōngērmĭno, Krzewię ſię/ Rozwiią ſię.

Cōngĕro, *is*, Kupię/ Składam ſię 1. Gromádzę/ Náwożę/ Nanaßam/ Znoßę 1. Gnieżdżę ſię/ *& ſub* Obdarzam/ *& ſub* Nábudowáć. Hauffen ſammlen. *Congerere arboribus, cœloq́; educere certant.* Virg. *ſyn.* āggĕro, cōngĕro, ăcērvo, āccŭmŭlo, aūgēo, ădaūgēo, cōnglŏmĕro, cŏăcērvo, glŏmĕro, āgglŏmĕro. *v. Accumulo.*

Cōngĕro, *onis*, Smyk.

Cōngērro, *onis*, Towárzyß.

Cōngēſtè, *Congeſtim,* Gromádą/ Nierozdzielnie.

Cōngēſtĭo, Náwożenie/ Kupienie czego.

Cōngēſtītĭa humus, *&* Congēſtus, *us*, Náwoz/ Náwożenie/ Kupá/ Znoßenie 1. Kupienie czego.

Cōngĭālis, congiarius, Gárncowy 2.

Cōngĭārĭum, Podárek 5 Gárniec winá.

Cōngĭus, Gárniec/ 4. Miárá 4.

Cōnglăcĭātus, Márzny/ Skrzypię 2.

Conglīſco, ſub Powſtáię.

Cōnglŏbātĭm, Gromádą.

Cōnglŏbātĭo, Skupienie/ Sćiśnienie/ Gromádá ludzi. Conglobatus, Skupiony.

Cōnglŏbo, Kupię Toczę 5.

Cōnglŏmĕro, Zwiiam nići/ Kupię. Zuſammenhäuffen/ oder winden. *Continuat parvo ſi poſſit conglomerari.* L. *ſyn.* Glŏmĕro, āgglŏmĕro cŏăcērvo. *vide Congero.*

Conglōrĭfico. ad Roman. 8. ut & conglorificemur. Abyſmy byli ſpołuwielbieni.

Cōnglūtĭnātĭo, Kleienie/ Spoienie.

Cōnglūtĭno, Kleię 1. Spaiam/ Zlepiam/ Goię. Zuſammenkleben / leimen. *ſyn.* āgglūtĭno, jūngo, cōpŭlo, cōnjūngo: glūtĭne nēcto.

Congræcare, Przemárnowáć.

Cōngrātŭlātĭo, Winßowánie.

Cōngrātŭlor, Winßuię. Mit frolocken/ *ſyn.* Grātŭlor, cōngaūdēo.

Cōngrĕdĭor, Potykam śię 4. Schodzę ſię. Wyrzeć ſię. Hinzugehen, ſtreiten/ kämpffen. *Vix hoſtem, alterni ſi congrediamur, habemus.* V. *ſyn.* Cōnflīgo, pūgno, cērto, dēcērto, dīmĭco. *vide Luctor, Pugno.*

Cōngrĕgābĭlis, Łácny do zgromádzenia.

Cōngrĕgātĭo, Zgromádzenie.

Congregator, ſub Zgromádny.

Cōngrĕgo, Gromadzę/ Przyłączam/ Gromádzą ſię. Verſamlen. *Congregat & longum dat cornua mixta, &c.* Sc. *ſyn.* Cōngĕro, ăcērvo, cŏăcērvo, cōgo, cōllĭgo, cōntrăho, āggrĕgo, cōnjūngo, glŏmĕro, āgglŏmĕro.

Cōngrēſsĭo, congreſſus, *us*, Schadzká/ Potyczká, Obcowánie/ Oględánie 7.

Congrex, egis, Jedney trzody. [nie

Congrŭens, Zgadzáiący ſię/ Składny/ Przyſtoyny.

Congrŭēnter, Przyzwoićie/ Snádnie.

Congrŭēntĭa, Przyzwoitość/ Przyſtoyność/ Proporcyia 1. Congruit, Podobny.

Congrŭo, Zgadzam ſię. Sich reimen/ ſchicken. *Et pars quæq́; ſuo congrueret titulo.* prop *ſyn* Cōnxĕnĭo, quadro, cōnsŏno, cōnsēntĭo.

Cōngrus, *gri*, Węgorz morſki.

Cōngrŭus, Przyzwoity.

Congylis, *idis*, *gr.* Rzepá okrągła. Rattig.

Congyro, Otaczam/ Kupię.

CONI

Cōnia, *pro Cĭconia. aphæreſi ridicula,* in Bocian *&* Zadátek.

Conjēctānĕa, Kśiąßki zbiéràlne/ Domyſł.

Conjēctans, Ná domyſł.

Conjectarium, Cicer. apud Nonium corr. Confectarium.

Conjēctātōrĭè, Domyślnie/ Ná domyſł.

Conjēctĭo, Domyſł/ Rzucánie/ Wießczbá.

Conjēcto, *as*, Dorozumiewam ſię / Oſadzam wieśnią/ *& ſub* Zgádni mi.

Conjēctor, Domyślacz/ Gadácz/ Wießczek.

Conjēctor ſomniorum, conjectrix, Sennik.

Conjēctūra, Domyſł. Muthmaſung. *Augurium ratio eſt, & coniectura futuri.* Ovid. *ſyn.* Cōnjēctĭo, ŏpīnĭo, ſūſpĭcĭō, dīvīnātĭo.

Conje-

Conjectūro, *as*, conjectura aſſequor, ducor, Dorozumiewam ſie/ Ná domyſł.
Cōnjēctūrālis, Domyślny.
Cōnjēctus, *us*, Rzucánie/ Ciśnienie/ Pociſk
Cōnjēctus oculorum, Wéyrzenie.
Cōnĭfer, *coniger*, Spiczáſty/ Szyſzkorodny.
Cōnjĭcio, Wrzucam/ Dorozumiewam ſie/ Zgádnąć/ Zrzucam/ Kryie ſie 1. Składam wine/ Nábawiam/ Wmieſzáć ſie/ Podziewam ſie. Wpadam 1. Zuſammen wetten/ muthmaſſen. --- *Salices, & grandia conjice ſaxa.* Virg. *ſyn.* Aūgŭror, dīvīno, sūſpĭcor, cōnjēcto, *vel* jăcĭo, īnjĭcĭo.
Cōnjĭcio in tricas, Zádáie trudność.
Conīla, lege Cunila. Cŏnīſco, *as*, Trykam.
Cŏnīſtērium, *gr.* Piaſkownia zapáśnicza.
Cŏnīſtĭcus, *Gr. ſub* Piaſkuie.
Conjūcundor alicui. Eccleſiaſtici 37. Dobrey myśli pomagam. Cōnjŭga, *æ*, Zoná.
Cōnjŭgāle jus, Slub małżeńſki.
Cōnjŭgālis, Conjugialis, Małżeńſki. Ehelich. *Dij conjugales, tuq; genialis tori.* [Iamb.]
Coniugata, apud Rhetores ſunt verba eiuſdem originis. ut Sapiens, ſapienter, ſapientia. Cic. qui etiam Coniuncta vocat.
Cōnjŭgātĭo, Związánie. Cōnjŭgātor, Sprzegácz.
Cōnjŭgis, *is*, *ſub* Społprzeżony.
Cōnjŭgium, Stadło/ Małżeńſtwo/ Pará/ Złączenie. Die Ehe. *Ni dare conjugium, & dicto parere fatetur.* V. *ſyn.* Cōnnubĭum, Hўmĕnæi. *epith.* Stăbĭle, fīdūm, sŏcĭāle, sānctum, firmum ſacrum, sōllĭcĭtum, pĕrēnne, fīdēle, gĕnĭāle, faūſtum fēlix, pŭdĭcum, sŏcĭum, cōncōrs, ămīcum, Sōlēnne. *phr.* Tædæ jŭgāles, sŏcĭāles. Sŏcĭi cōnsōrtĭa lēcti. Cōnnubĭāle jŭgum. Jūra tŏri. Lēcti sŏcĭālĭa jūra, ſacra jŭgālĭa. Thălămi, Tŏri fœdus. Dēbĭta jūra tŏri. Sŏcĭālis ămor. āt tĭbi ĕgo ignārus thălămos tædāſque părābam. Quāmvis cōnnubĭa noſtra prŏcōrum Tūrbā pĕrat ſtŭdĭis. Pĕr cōnnubĭa nōſtra, pĕr īncēptos hўmĕnæos. Cōnjŭgĭum pĕr lūſtra nŏvem ſine crīmĭne cōncōrs ūnum hăbŭi. Quōd si fēlīcĭor ēſſem, nēc mĭhi cōnjŭgĭum fata īmpōrtūna nĕgārent Rēx tĭbi cōnjŭgium ēt quæsītas sangvine dōtes ăbnĕgat, ēxtērnuſquĕ in rēgnum quærĭtur hæres.
Cōnjŭgo, *as*, Złączam/ Sprzęgam. Zuſammen binden/ jochen. *Conjugat excelſum tabulis laquearia pictis.* M. *ſyn.* Jŭgo, jūngo: cōllĭgo *as*
Cōjŭgŭlus myrtus, *Cato.* Conjugula myrtus. *Plin.* i. conjugata, Społrzoſły/ Społprzeżony.
Cōnjŭgus, Sprzeżony/ Jednego ſtadła/ Pará. Eheleut. *Conjuga permiſit, ſervatus & extulit aras.* F.
Cōnjūnctè, conjunctim, Poſpołu/ Sćiśle/ Ogołem.
Cōnjūnctĭo, conjunctus, *us*, Złączenie/ Przyjaćielſtwo.
Coniunctio, pars orationis apud Grammaticos, Priſcian. Cariſ. nectens vel ordinans dictiones.
Cōnjūnctĭōnem dirimo, perfringo, Rozbráć
Cōnjūnctis ſentētiis, Zgodnie. (czynie.
Coniunctivus modus, idem Subiunctivus.
Cōnjūnctus, *ti*, Złączony. Conjunctus amicitia, gratia, officiis, Przyiaćiel 2. Conjunctus cōſvetudine, ſocietate, uſu, Towárzyſz
Cōnjūngo, Złączam 1. 2. Spajam/ Spinam/ Sprzegam/ Ziednoczyć.
Cŏnīvŏlus, *Origo eadem quæ vocis Conivum, ſub* Nierozwintony 2. Stulony/ Slep.
Cōnjūrātĭo, Sprzyśiężenie. [ſowy.
Cōnjūrātus, conjurator, Sprzyśiegły/ Popiſowy. Zuſammen geſchworen. *Conjurata tuas rumpere nuptias.* (Aſclep.)
Cōnjūro, Sprzyśiegam ſie/ Zgadzam ſie. Zuſammen ſchwören. *Altera poſcit opem res & coniurat amice.* Hor. *ſyn.* Cōnſpīro, īnsĭdĭor, *vel* (jūro.
Cōnjūx, *adiect.* Społprzeżony.
Cōnjūx, *vel* conjunx, *ſubſt. hic, hæc.* Małżonek/ Zoná. Das Eheweib. *Exemplumq; bonæ coniudis eſto mihi.* Ovid. *ſyn.* ūxor, ſpōnſa. *epith.* Pūlchra, grāta, sōllĭcĭta. *phr.* Sŏcĭāta fœdĕre lēcti. Sī qua tĭbi ſpōnſa eſt. Sērvāns caſti sŏcĭālĭa fœdĕra lēcti. Mūltos dīlēcta pĕr ānnos. Sĭmĭlis prŏbĭtāte mărīto. Făcĭēns vĭrum pūlchra prōle părēntem.
Cŏnīvum, *à coëundo, dictum videtur.* Kłobuczki
Cŏniza, *lege Conyza.* *Conlatro, as,* Łżę 1.
Conlaxo, Rozprzeſtrzeniam.
Conlūco, lege Colluco,
Connatātio, Cōnnăto, *ſub* Społpływam.
Connatio, ibidem, & ſub Społzalernik.
Cōnnēcto, Wiąże 1. Záwiezuie 1. Zwiezuie/ Złączam. Zuſammen binden. *ſyn,* Nēcto, ānnēcto, jūngo, ādjūngo, cōnjūngo, addo, cōpŭlo, āllĭgo, cōmpōno.
Cōnnēxio, connextum, *xi*, connexus, *us*, Złączenie.
Cōnnēxīvus, Złączáiący.

Cōnnē-

Cōnnēxus, xi, Spojony.
Cōnnītor, Vsiłuię/ Opieram się/ Vsadzam się/ Pnę się. Sich unterstehen. *syn.* Nītor īnnītor, cōnor.
Cōnnīvēntia, Przeglądánie. übersehung.
Cōnnīvēo, ivi, & xi. Mrugam cżesto/ Stulam/ Przeglądam 4. Durch die Finger sehen/ verschonen. *Connivens, oculis ibat, lucoq; ferebat.* Sil. *syn.* Dīsīmūlo, īndūlgĕo, pārco.
Connibum, idem Conibum.
Cōnnūbiālis, Małżeński. Zur Hochzeit gehörig. *Tradere mirificis, dum connubialia festa.* Matt.
Cōnnūbĭum, Małżeństwo. Die Ehe. *Hectoris Andromahe, Pyrrhi in connubia servas.* Virg. *vide Coniugium.*
Connūbo, is, żenię się. *Connumero,* Policżam.
Cōnōīdes, *is, Gr.* Kończato okrągły.
Connūdo, Obnażam.
Cōnōpēorum animal, Komor.
Cōnōpēum, *Gr.* Namiotek. Ein Vorhang.
Cōnor, Vsiłuię. Unterstehen. *Molliter impresso conor adire toro.* Prop. *syn.* Tēnto, nītor, ēnītor, cōntēndo, mōlĭor, īncūmbo, āggrēdĭor, cōnnītor, ānnītor. *phr.* Vīrībus ēnīti, tōto cōnnīti cōrpōre. Cōnāri plūrĭma frūstra. Mōlīmĭne māgno tēntāre. Vīres ōmnes īmpēndēre, ădhĭbēre, īnstāre, ātque ōmnes īmpēndēre vīres. Hōc acrĭus ōmnes īncūmbunt. Fērt īngēns tōto cōnnīxus cōrpōre ferrum. Hūc ōmnes vērtēre vīres. ōmnĭa cōnāndo, dō cĭlis sōlērtia vincit. Fātāle āggrēssi sacrāto āvēllēre tēmplo Pāllādĭum. Cāptīvus pātrĭos tēntat ădīre fōcos. Tēr cōnātus ĭbi cōllō dăre brāchĭa cīrcum īlle sīmul mănĭbus tēntat dĭvēllēre nōdos.

CONQ

Cōnquădrātus, Czworogránisty.
Cōnquădro, Czworogránisto cżynię.
Cōnquāssātĭo, Poruszenie się/ Stłuczenie.
Cōnquāsso, Trzęsę 2. Tłukę 4.
Cōnquāssor, Vtrząść się.
Cōnquĕror, Vskarżam się 1. 2. Nárzekam. Klagen. *Conqueror, ite à me seria verba precor.* Tib. *syn.* Quĕror. *phr.* Quĕrēlas, quēstus, fūndo, ēffūndo, ēdo, prōmo, prōfēro, pēctōre rūmpo quēstus, ēffūndo. *vide Queror.*
Conquexi, sub Vcżepnąć.
Conquiesco, Odpocżywam 1. Przestáię/ Vstáię co/ Vcicha/ Kocham się. Ruhen. *syn.* Quĭēsco rĕquĭēsco, cēsso, dēsĭno.
Conquĭnīre, Vcżepnąć. *syllabæ* qui, *anceps quantitas, tamen aliqui potius corripiunt.*
Conquĭnisco, idem, & Náchylam się.
Cōnquīro, Zdobywam się/ Szukam/ Zbieram 1. Mit Fleiß suchen/ erforschen. *Hi illi studium vulgo conquirere amantes.* P. *syn.* Quæro, scrūtor, pērscrūtor, īnvēstigo, vēstigo. *v. Quæro.*
Cōnquīsītē, Wyrwornie.
Cōnquīsītĭo, Wynáleźienie. Szukánie.
Cōnquīsītor, Popisowy woienny/ Podchwytácz/ śpieg.
Cōnquīsītus, Wybrániec/ Wyborny. Genau gesucht. *Conquisita diu, dulciq; reperta labore.* L. *syn.* Quæsītus.
Conrĕgio, onis, Pojrzenie/ Okolicá. (Sulis.
Conregione, Náprzećiwko. *Conregno,* Spolkro
Conrĕsuscito, Spolwzbudzam. *Ad Ephesios* 2. *sermo est de mortuis.*
Conrĕus, Spolobwiniony.
Conruspor. Zbieram 1. Szukam/ Wyszpetáć.

CONS

Cōnsălūtātĭo, Pozdrawiánie.
Cōnsălūto, Pozdrawiam 1. Witam się.
Cōnsănēsco, Wzmagam/ Goi się.
Cōnsāngvĭneus, Krewny 1. Blutsfreund. *Et Consangvineus lethi sopor, &c.* Virg. *syn.* Cōgnātus, ădnātus, prōpinquus, āffīnis. *phr.* Cōnsāngvĭnĭtāte prōpīnquus. Cōnsōrs gĕnĕris. Cōgnāto sāngvĭne vīnctus. stĭrpe āb ūna. Sāngvĭne nātus ĕodem. Jūs ālĭquod făcĭūnt āffīnĭa vīncŭla nōbis. āb ĭīsdem fōntĭbus ōrti. Dūcūnt āb ĕōdem stēmmăte rāmum ĭīsdem mājōrĭbus ōrtus ĕōdem sāngvĭne prōgnāti. ĕādem quōs līnea jūngit stēmmătis. Gĕnus āmbōrum fundit se sāngvĭne āb ūno.
Cōnsāngvĭnĭtas, Krewność. Blutfreundschafft. -- *Impacata cōsangvinitate ligavit.* St.
Cōnsānāre, Zlecżyć. Consanari, Goi się.
Cōnsārcĭnātor causarum, litium, Prokurator 2. Práktyk 2. (ślam2
Cōnsārcĭno, Szyię 1. Zszywam/ Kleię/ Zmy
Cōnsārrĭo, Wskopywam 2. Grábię.
Cōnsaucĭo, Ránię.
Cōnscĕlĕrātus, Niecnotliwy. Lasterhafftig. *Conscelerata piâ discernit vincula sede.* v. *Sceleratus*

Cōnſcĕlĕro, Gwałcę/ Zmázáć co 2.

Cōnſcēndo, Wśiadam 1. Wſtępuię. Auffſteigen. *Conſcendebat equos, patrio mucrone relicto.* Virg. *ſyn.* Scāndo, āſcēndo: ſŭpĕro. *phr:* Cōnſcēndĕre in ĕquum. Bis dēnis Phrўgium cōnſcēndi nāvibus æquor.

Cōnſcēnsio, Wśiadanie.

Cōnſcĭēntĭa, Sumnienie/ Wiádomość/ Porozumienie. Das Gewiſſen. *Abacta nulla Veia conſcientia.* (Jamb.) *epith.* Mōrdāx, mōrdēns ſtimŭlans, crŭcĭāns, dūra, rĕmōrdens, tōrquens. *phr:* Cōnſcĭa mēns, ănimus cōnſcĭus. Tēſtis dŏmēſticus, ſtimulus intĕrior. Quōs dirī cōnſcĭa făcti mēns hăbet āttŏnĭtos, & sūrdo vērbĕre cædit. Nŏcte dĭēquĕ sŭum gēſtāre in pēctŏre tēſtem. Nil cōnſcīre sĭbi, nūlla pāllēſcĕre cūlpa. Prætĕrĭtis ādmiſſa mălis pēccāta rĕmōrdēns, āſsĭdŭus in pēctŏre tēſtis. Cōrrōdens vērmis. Cărnĭfices hăbĕt ōccūltos cōnſcĭēntĭa mōrdēns. Quī măgis ātq; măgis tōrquent quām vērbĕra pēctus ōccūltum quătĭens ănĭmos tērrōre flăgēllum. Hī ſunt quī trĕpĭdānt & ad ōmnĭa fūlgūra pāllēnt, cum tŏnat, ēxănĭmes prīmo quŏque mūrmŭre cœli. Hăbĭtāns ſub ălto pēctŏre.

Cōnſcĭēntĭa mordeor, Sumnienie mam.

Cōnſcĭēntĭæ angor, Sumnienie trwożliwe.

Cōnſcĭndo, Rozdżieram / Drápię 1. Rżę 1. Szczypię 4.

Cōnſcĭo, Czuię ſię 2. Bewuſt ſeyn. *Nil con ſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.* Hor. *ſyn.* Cōnſcĭus ſum, tēſtis mihi ſum.

Cōnſcīſco, Vchwalam/ Dopuſzczam ſię/ Stánowię 1. Nábawiam kogo/ Zbroić co/ Zábiiam ſię. Etwas mitordnen. *ſyn.* Dēcērno, *vel* infĕro.

Cōnſcīſsūra, Dziurá/ Roſpor.

Cōnſcium facio, Zwierzam ſię.

Cōnſcius, Swiádom/ Wiedzący/ Społwiedzący/ Czuiący ſię. Bewuſt. *Conſcius audacis facti caudamq; remulcens.* V. *ſyn.* Partĭcēps, sŏcĭus tēſtis, *vel* rĕus, nŏcēns.

Cōnſcĭus ſum, Czuię ſię/ Wiem co ná cię.

Conſcreor Popluwam. *Coſcrībillāre*, Pokreśić.

Cōnſcrībo, Spiſuię/ Popiſuię 1. 3. Piſzę 2. Wbiiam/ Pokreśić. Beſchreiben. *Ordinis extremus conſcribi in ſæcula civis.* S. *ſyn.* Scrībo, inſcrībo, cōmpōno, *vel* cōllĭgo, cōgo.

Cōnſcriptio, Spiſowánie/ Spiſek.

Cōnſcrīptor, Piſarz 1. Dżieiopis.

Cōnsĕcāre, Zśiekáć. Cōnsĕcrānĕus, Conſecratus, Poświecony. Cōnsĕcrātio, Poświęcánie. Cōnsĕcrātor, Poświęćićiel.

Cōnsĕcro, Poświęcam 1. Oſtátuię 1. Ránoniżuię. Weihen. *Poſt fata conſecratus, & templis datus.* (Jamb.) *ſyn.* Săcro do, dico, dēdĭco.

Conſectaneus, i. alios ſequens, conſentiens, Calepin. Caſaubon.

Cōnsēctārĭum, Zámknienie 5.

Cōnsēctārĭum eſt, Idźie zá tym.

Cōnsēctārĭus, Náſtępny.

Cōnsēctātio, Nábywánie/ Sádzenie ſię/ Wytrwánie/ Gonienie/ Stáránie/ Chwytánie.

Cōnsēctātor, Zabiegácz. Cōnsēctio, Rąbánie.

Cōnsēctor, *aris.* Náśláduię/ Ścigam/ Zábiegam 5. Dośćigam/ Idę zá kim/ Stáram ſię/ Chodzę 5. Zdobywam ſię. Wyrázić chcę. Nachfolgen/ nachgehen. *ſyn.* Sēctor, sĕquor pērsĕquor, cōnsĕquor: aūcŭpor. cāpto.

Cōnsĕcūtio, Nábyćie/ Náſtępowánie.

Consĕdeo, pro Consĭdeo. ad Epheſeos 2.

Consĕdo, onis, Społśiedzący/ Siedzący podle.

Conſellæ hæ, in Stolec 1.

Consēmĭnālis, conſemineus, Mieſzány.

Cōnsĕneſco, Stárzeię ſię/ Zſtárzeć ſię/ Niſzczeię/ Gnuśnieię. Alt werden. *Maceſco, conſeneſco, tabeſco, miſer.* (Jamb.) *ſyn.* Sĕnēſco, sĕnēx fio.

Conſenior 1. Petri 5. qui & ipſe eſt presbyter, quæ vox plures ſenſus habet.

Cōnsēnſio, Zgadzánie/ Zgodá/ Zezwolenie/ Spiknienie/ Iednomyślność.

Cōnsēnſu omnium, Zgodnie.

Cōnsēnſus, *us,* Zezwolenie/ Przyzwolenie/ Zgodá/ Proporcya 1. Skłonność 2. Gleicher Sinn/ Einwilligung. *ſyn.* āſsēnſus, *vel* cōncōrdĭa. *epith.* ămīcus, quæsītus, făcĭlis. *phr.* Cōnsŏnat aſſēnſu pŏpŭli, prĕcibuſque făventum Rēgia. *vide Conſentio.*

Cōnsēntanĕum eſt, Przyſtoi.

Cōnsēntanĕus, Przyſtoyny/ Przyzwoity/ Zgadzáiący ſię/ Zgodny.

Conſentia ſacra. Feſta, quæ ſtatuta ſunt ex conſenſu multorum, ut familiarum gentium. Et Conſentes dij apud Varronem earundem.

Cōsēntiens, Zgadzáiący ſię/ Zgodny.

Cōnsēn-

Cōnsēntĭo, Zgadzam ſię/ Zezwalam. Verwilligen/ gleiches Sinnes oder Meynung. *Conſentire ſuis ſtudiis, qui crediderit te.* Hor. *ſyn.* Cōnvĕnĭo, aſſentĭo, aſsēntĭor, ānnŭo, cōngrŭo. *phr.* Mēns ōmnĭbus ūna eſt. ōmnĭbus ĭdem ănĭmus. Cūncti āſsēnſere. Īdem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. Cūnctæ sĭmul āſsēnsēre cōhōrtes. Quod sī Dĕus ōre sĕrēno ānnŭĕrit. Nōn āvērsāta părēnti ānnŭit. Dicta Iŏvis pars vōce prŏbānt, ſtĭmŭlōſq; frĕmēnti ādjĭcĭunt, ălĭi pārtes āſsēnsĭbus īmplēnt. Sīc īlle ēffātus, & ōmnes āſsēnsēre ănĭmis, nūtuque & murmure læto.

Cōnsēnrit, Przyſtoi. *Conſepelio, ſub* Grzebię.

Cōnsēpĭo, Ogradzam 1. Zagradzam 1. Einzäunen. *ſyn.* Sēpĭo, mūnĭo, claudo.

Cōnsēptum, Grodź/ Zámknięnie/ Oſádá.

Cōnsĕquens, Náſtępuiący.

Cōnsĕquens eſt, Idźie zá tym.

Cōnsĕquenter, Náſtępnie/ Porządkiem / Zá tym.

Cōnsĕquentia, *æ*, Náſtępowánie / *& ſub* Idźie zá tym.

Cōnsĕquentia, *ium, à Conſequens neutro, ſub* Zámknięnie domu. *Conſequiæ, hæ,* Ořſzak.

Consĕquium, Náſtępowánie/ Pácholſtwo.

Cōnsĕquor, Náſtępuię 1. 2. Sćigam/ Dośćigam/ Idę zá kim/ Pośládowáć/ Chwytam/ Doſtáię 1. Poymuię myślą. Erlangen/ nachfolgen. *Conſequor hic, ut me nec timeat, nec amet.* M. *ſyn.* Sĕquor, *vel* ădĭpīſcor, ăcquīro, părc, cōmpăro, āſsĕquor. *v. Acquiro, vel* æmŭlor, ĭmitor.

Conſequus. Náſtępuiący.

Cōnsĕrēnat, Wyiaśnia ſię.

Cōnsĕro, *rui,* Potykam ſię 4. Záſadzam / *& in* Złączam. Zuſammenſetzen. *Conſerimus multos Danaum dimittimus Orco. ſyn.* Mīſcĕo, īmmīſcĕo, cōnjūngo, cōnnēcto, cōnfĕro. *phr.* Mūltăquĕ pēr cæcam cōngrĕſsi prælĭa nōctem. Cōnsĕrĭmus, Lōrīcam cōnsērtam hāmis aūrōque trĭlīcem.

Cōnsĕro, *evi,* Záśiewam/ Sádzę plonki/ Żyznym czynię. Beſäen/ bepflantzen. *Conſerere atq; Olea magnum veſtire Taburnum. ſyn.* Sĕro, īnsĕro, sēmĭno, plānto. *phr.* ēn quĭs cōnsēvĭmus agros.

Cōnsērte, Sćiśle. Cōnsērtĭo, Spoięnie.

Cōnsērtor, Potykácz/ Przećiwnik.

Cōnsērtus, Spleciony.

Cōnsērvātĭo, Chowánie.

Cōnsērvātor, Obrońićiel/ Obrońcá.

Conſervitium, Spolniewola.

Cōnsērvo, Záchowuię 1. 2. Żywię/ Pochowáć/ Przeſtrzegam 3. Bewahren/ beſchirmen. *Conſervabat opes humilis caſa, mitia poro.* P. *ſyn.* Cūſtōdĭo, tŭĕor, tūtor, sērvo, āſsērvo.

Cōnsērvōrum laſsitudo, Smágániec.

Cōnsērvus, Spolniewolnik.

Cōnsērvŭla, *Seneca, Rhetor.*

Cōnsēſſor, Spoliadáiący/ Siedzący 2. 3.

Cōnsēſſus, *us,* Zgromádzenie/ 3. Siedzący.

CONSI

Cōnsīdeo, *es.* Siedzę 1. Siadam 3 Społśiedzę/ Vpada morze. Beyeinander ſitzen. *ſyn.* āſsīdeo, āſsīdo, ūna sēdĕo, *vel* quĭēſco, mŏror, cōmmŏror, cōnsīſto, cōnsīdo.

Conſiderantia, Cic. corr. Inconſiderantia.

Cōnsīdĕrāte, Opátrznie/ Bacznie.

Cōnsīdĕrātĭo, Vpátrowánie/ Przypátrowánie/ Rozważanie/ Opatrznośće.

Conſiderator, Przypatruiący ſię/ Rozważący.

Cōnsīdĕrātus, Baczny/ Opátrzny/ Oſtrożny.

Cōnsīdĕro, Rozważam co/ Przypátruię ſię/ Oglądam 1. Náradzam ſię/ Ráchuię ſię 2.

Cōnsīdo, *is,* Siadam 3. Sádowię ſię/ Siedzę u ſtołu/ Vſtáie co/ Vſtáie ſię co/ Vpada co ná doł/ Poſtánowić ſię. Niderſitzen. *vide ſupra Conſideo. Vultis & his mecū pariter cōſidere regnis.* Virg.

Cōnsīgnātĭo, Pieczętowánie/ Swiadectwo. Moniment/ Zegnanie.

Conſignātius, Conſignatiſsime. Wyraźnie.

Consignificātio, Obwieſzczenie.

Cōnſigno, Pieczętuię/ Piſzę 2. Verſieglen. *ſyn.* ōbsīgno, sīgno, fīrmo, *vel* dēpōno.

Cōnsīgno publicis literis, munimentis. W wodzę w kśięgi.

Consilēre, Vmilknąć. Conſileſco, *idem,* & Vćicha.

Cōnsīlia ſtruo, Zmawiam ſię.

Cōnsīlĭārĭus, Conſiliator, *ſubſt.* Porádnik/ (Senator.

Cōnsīlĭārĭus, *adiect.* Porádny.

Cōnsīlīgo, Gorzykwiát/ Płucnik ſieie.

Cōnsīliis, in, ad conſilium adhibeo, Rádzę ſię.

Cōnsīlij magni, Rozſadny.

Cōnsīlĭo, Vmyśinie. *Conſilio as,* Pilśniane go co robić.

Cōnsīlĭo, *is,* Wſkákuię.

Consi-

Cōnsiliō meo, Zá rádą mą.
Cōnsilio princeps, Ráycá.
Cōnsilior, aris, Rádzę 1. Nárádzam się.
Cōnsiliorum dux, moderator, minister, auctor, socius, Porádnik/ Rádźićiel.
Consiliosus, Porádny.
Cōnsilium, Ráda 1. 2. 4. Poráda/ Náradzánie/ Sąd 2. Sposob/ Przemysł/ Koniec spraw/ Rádźiecki dom. Ein Rath. Rathschlag. *Consilium ne sperne meum, tibi fama petatur.* Virg. *syn.* Sententia, mens, sensus, judicium, animus. *epith.* arcanum, providum, salutare, utile, fidele, amicum, quæsitum secretum, cæcum, maturum, salutiferum. *phr.* Quis jam solatia victo consiliumq; ferat? admonitu cœpi fortior esse tuo. Consilium nobis resque locusque dabunt. arcanum jocoso consilium retegis Lyæo.
Cōnsilium alicujus sequi, *sub* Rádá 1.
Cōnsilium sanctius, interiusq; *quasi* Rádá [tájemna
Cōnsilium do, affero, Rádzę.
Cōnsilium accipio, capio, exquiro, peto, [Rádzę się.
Consimil. consimilis, Podobny.
Cōnsimiliter, Podobnie.
Consipio, is, *sub* Trácę. *Consiptus, sub* Zagrá-
Consisto, Zástánowić śię. [dzam.
Cōnsisto, Zástánawiam śię/ Niedobiegam/ Vstáię co/ Otrzymáć śię/ Pokázuię śię/ Stoię w spráwie/ Ostáię śię/ Zostáię śię.
Cōnsistere mente, animo, Vspokoić śię/ Przychodzę k sobie.
Consistorium, Konsistorz/ Sądowa Sala/ & Rádá tájemna 2.
Cōnsitio, Siánie. Consitor, Sádownik.
Cōnsitor uvæ, Winiarz. Cōnsitūra, Zásiew

CONSO

Cōnsobrīnus, Wuieczny/ Stryieczny/ Cioteczny. Schwester-Sohn. *syn.* agnatus, cognatus, affinis, propinquus.
Cōnsocer, Społświekier.
Consociatim, Społecznie.
Cōnsociatio, Stowárzyszenie/ Złączenie.
Cōnsōcio, Złączam. Zugesellen. *Vmbram hospitalem consociare amant.* (Asclep.) *syn.* Jungo, conjungo, socio.
Consocio consilia, *sub* Spiknąć śię.

Cōnsōlābilis, Poćieszny/ Łácny do ćieszenia.
Cōnsōlātio, Cieszenie/ Poćiechá. Trost. *syn.* Solamen, solatio, solatium. *vide Solatium.*
Cōnsōlātor, Poćieszyćiel. Consolatorius, Poćieszny.
Consolida, Żywokost.
Consolida regalis, Ostrożka. *Consolidatio*, Vtwierdzenie. Cōnsolido, Spajam/Vtwierdzam
Consolino, *pro consulo priscum.* Rádzę.
Consolor, Cieszę/ Cieszę śię. Trösten. *His me consolor, victurum suavius ac si.* Hor. *syn.* Solor, levo, *vide Solor, ari.*
Cōnsomnio, Sni mi śię/ Zábázylo mu śię/ Zmyślam 1. [Głos.
Cōnsonans: Zgadzáiący śię/ Brzmiący/ & in *Consonantes literæ apud Grammaticos sunt, quæ per se nec syllabam facere, nec efferri possunt, sine vocalium præpositarum vel postpositarum auxilio. Diomed.* Consone, *Terentiano.*
Cōnsonantia, Melodya/ Zgodny dźwięk.
Cōnsono, Zgadzam śię. Mitthonen Zusammen stimmen. *Consonat omne nemus, vocemq; inclusa, &c. syn.* Sono, resono, persono, *vel* consentio, convenio.
Cōnsonum est, Przystoi
Cōnsonus, Zgodny/ Stroyny. Gleichstimmig. *Habitus noti, & vox consona linguæ,* Sil.
Cōnsopire, Vśpić. Cōnsopior, Vsypiam.
Cōnsors, Vczestnik/Towárzysz/ Społkuiący. Mitgenoß. *syn.* particeps, socius. *phr.* Consors, sociusque laboris.
Cōnsors tori, Małżonek. Cōnsortio, *onis*, & consortium, Towárzystwo 1. Złączenie.
Conspector, Pátrząc. Cōnspectus, *ti*, Okázáły
Cōnspectus, *us*, Weyrzenie/ Oblicznosć/ Widok 2.
Cōnspergo, Pokrápiam/Posypuię 2. Rozczyniam/ & *sub* Pstrzę. Besprengen. *syn.* aspergo, perfundo, spargo.
Conspersio, sub Komplexya/ & Rozczynione.
Cōnspicilium, conspicillum, Strażnicá/Okulary.
Conspicio, onis, Poyrzenie.
Cōnspicio, *is*, Obaczam co/ Widzę 2. Vpátruię 1. Vyrzeć co/ Pátrzam. Anschauen/ beschauen. *Et precor illi ipsi conspiciare senex.* Ped. *syn.* aspicio, conspicor, considero, video, intueor. *vide Aspicio.*

Cōnſpĭcor, Widzę 2. Obaczam co. Geſehen/ werden. *Fontibus in liquidis quoties me conſpicor ipſe.* Ovid. *vide ſupra Conſpicio.*

Cōnſpĭcŭus, conſpiciendns, Okazáły/ Widoczny 2. Znákomity/ Znáczny/ Wielki 1. *&* in Kraſny. Achtbar/ ſchembar. *Occultum ſtellæ, conſpicuumq́ polum.* Ovid. *ſyn.* Cōnſpĭcĭendus, clārus, pērſpĭcŭus, īllūſtris.

Cōnſpīrans, Zgadzáiący ſię/ Zgodny.

Cōnſpīrātè, conſpiratiùs, Zgodnie.

Cōnſpīrātĭo, Spiknienie/ Zmawiánie ſię/ Zgodá/ Zgadzánie ſię. Vereinigung/ Verbindnüß. *ſyn.* cōnjūrātĭo: cōsēnſus, cōncōrdia

Cōnſpīrātus, *ti, à ſpira.* Skupiony.

Cōnſpīrātus, *ti. à ſpiro,* Sprzyśięgły.

Cōnſpīrātus, *us, à ſpiro,* Spiknienie/ Zmawianie ſię.

Conſpīrĭtus, us, Zgodá.

Cōnſpīro, *à ſpira,* Kupię/ Zwiia ſię wąż.

Cōnſpīro, *à ſpiro,* Zmawiam ſię/ Spiknąć ſię/ Zezwalam ſię. Zuſammen ſchwören/ oder ſich zuſammen verbinden. *Æreaq́ aſſenſu conſpirant cornua rauco.* Virg. *ſyn.* cōnjūro, cōnſēntĭo, cōnvĕnĭo.

Cōnſpīſsātus, Twárdy/ Cōnſpīſſo, Zgęſzczam.

Conſpŏlium. Arnob. libi genus in ſacris.

Conſpondeo, ſub Spolrzekoymia.

Conſpōnſio, Obietnicá/ *&* ſub Zakładnik 2.

Cōnſpōnſor, *Conſponſus,* Obiecownik/ Spolrzekoymia/ Sprzyśięgły/ Wierny.

Cōnſpŭo, conſputo, Pluię ná co.

Cōnſpūrcātus, Pomázany.

Cōnſpūrco, Plugáwię.

CONST

Cōnſtăbĭlĭo, Vtwierdzam.

Cōnſtāgno, Rozlewa rzeká.

Cōnſtāns, Stały. Conſtanter, Stále. Standhafftig/ tapffer. *ſyn.* Fīrmus, īmmōtus, īmmōbĭlis, tĕnax. *phr.* Prōpŏsĭti tĕnax. Mēns nēſcĭa flēcti. Nĕque me sēntēntĭa vērtit. Nūlla meam vērtet sēntētĭa mēntem. Sī mĭhi non ănĭmo fixum īmmōtumque mănēret. Quōd sĕmĕl ōre prōfūdi. Nūlla īmmūtābĭt vēntūri tēmpŏris ætas. Sĕdet vūltu grăvĭtas īmmōta sĕrēno. Pērſtĭtit īlle ănĭmo vūltūquĕ īmmōtus ĕōdem. Nūllis frāngitur īlle mĭnis. Mĕtus ōmnes & īnēxōrābĭle fātum sūbiēcit pĕdibus, īllum nōn pŏpŭli fāſces, nōn pūrpŭra Rēgum flēctit, mŏvĕt, turbat. Fōrtūnæ sūbdĕre cōlla nēſcĭus. Haūd ălĭo vūltu quām ſi cōnvīva jăcērĕt, īntēr plēna mĕri rēdimītus tēmpŏra sērtis. Fōrtūnāmquĕ tŭens ūtrāmquĕ rēctus. Īnvīctum pŏtŭit tĕnēre vūltum. Tālĭa pērſtābat mĕmŏrāns fixuſquĕ mănēbat. Īlle nĭhīl vūltum mūtātus, ĭnānes pērdĭdit, lăchrȳmas. Sēd nūllis īlle mŏvētur flētĭbus, aut vōces ūllas trāctabĭlis aūdit. Jūſtum ātquĕ tĕnācem prōpŏsĭti vĭrum. Nōn cīvĭum ārdor prāva jŭbēntĭum. Nōn vūltus īnſtāntis Tȳrānni mēnte quătit sŏlĭda, nĕque Aūſter, nec fūlmĭnāntis magnă Jŏvis mănus. Sī frāctus īllabātur ōrbis, īmpăvĭdum fĕrĭent rŭīnæ. Flamma Mĕlĕager ab īlla ūrĭtur, & cæcis tōrrēri vīſcĕra sēntit īgnĭbus, ac măgnos sŭpĕrat vīrtūte lăbōres. Nēc tămen hic mūtata quĭes prŏbĭtāſve sĕcūndis īntŭmŭit, tĕnĕr īdem ănĭmus, mōrēſquĕ mŏdēſti fōrtūna crēſcēnte mănent.

Cōnſtantia, Stáłość/ Pewność. Standhafftigkeit. *ſyn.* Grăvĭtas, *epith.* Īmpĕnĕtrăbĭlis, īnvīcta, firma, īntrĕpĭda, sēcūra, fōrtis aūdax, gĕnĕrōsă, măgnănĭma, vĭrīlis, ſtăbĭlis, īmmōbĭlis, īmpăvĭda, pērpĕtŭa, măgna, īmpătĭens, īntĕrrĭta, ſtūpēnda, īnēxpūgnabĭlis. *phr.* ănĭmus fīrmus, cōnſtāns, īmmōbĭlis, īmmōtus, Mēns nēſcĭa flēcti. Cōnſĭlĭum fīrmum. Mēns īnvīcta mĭnis: nēſcĭa mŏvēri. vūltu grăvĭtas īmmōta sĕrēno.

Cōnſtat, conſtat mihi, Wiem 1. 2. Kosztuie mię/ Stoi zá tyle/ Wiádomo ieſt/ Przychodzi mi/ Jáſna rzecz/ Vmyśilem/ *&* ſub Złożony.

Conſtat mens in aliquo, Przy ſobie.

Cōnſtat ſibi, Stály.

Conſtellàtus, Gwiazdziſty. *Conſtellatio,* Konſtełácya.

Cōnſternātĭo, Przelęknienie/ Roſterk. Cōnſtērnātus, Przelękły/ Struchiáły/ Zhukány.

Cōnſtērno, *as,* Trwożę/ Przeſtraſzam/ Zhukáć. Beſpreiten. *ſyn.* ēffūndo, ſtērno, ſpārgo, cōnſpērgo. *phr.* Cōnſtērnūnt tērram cōncūſſo ſtīpĭte frōndens.

Cōnſtērno, *is,* Ściełę/ Nákrywam/ Táręicámi pokładam/ Obałam 1.

Cōnſtērnor, *aris,* Truchleię/ Serce trácę/ Vpadam/ 2. Przelęknąć ſię.

Cōnſtĭpātĭo, Skupienie/ Sćiśnienie/ Stłaczánie.

Cōnſtĭpo, Kupię/ Stłaczam 2. Vtłoczyć/ Zátátić ſię. Zuſammen trucken. *Inter carnifices, & conſtipata ſedebat,* Prud. *ſyn.* Stīpo, dēnſo, cōndēnſo, cogo.

Cōnſtīpor, Wtłaczam ſię/ Sćiſkáć ſię.

Conſtitio, Záſtánowienie ſię.

Cōnſtĭ-

Cōnstituo, Stánowię 1. 2. Stawiam 2. 5. Vchwalam/ Vmawiam się/ Náznaczam/ Sporządzam/ Postánowić 1. 2. Arenduię/ Gotuię/ Wystawiam. Ordnen/ fürnehmen. *Constituunt taurum ante aras, &c.* *syn.* Stătŭo, dēcĕrno dēlībĕro, cōgĭto, dēsigno, vel pōno, cōllŏco.

Cōnstituo judicium, Osadzam prawo.

Cōnstitūtio, Postánowienie 1. 3. Stánowienie/ Vstawa 1.

Cōnstitūtio causæ, Wpisienie w práwo.

Cōnstitūtio corporis, Kompleksya.

Cōnstitūtio personalis, Przywiley.

Cōnstitūtor, Stanowiciel.

Constitutōrius, ut Actio Constitutoria. Paul. IC. Spráwá o umowę niezáchowána.

Cōnstitūtum, Vmowá 1. Czás umowiony.

Cōnstitūtus, ti, Afert/ kto/ iáko. Geordnet/ bestellt. *syn.* Stătūtus, dēcrētus, *vel* pŏsĭtus, lŏcātus.

Cōnstitūtus, *us,* Zástanowienie się/ Skupienie/ Gromádá 2.

Cōnsto, Spolstoię/ Zgadzam się/ Stoię przy tym/ Státeczným bydź/ Postawam 1. Przy sobie. Stand halten. --- *Adducto constitit arcu.* Virg. *syn.* Stō, pērsto, pērsēvēro.

Cōnstratum, Pokład w budowániu.

Cōnstrĕpo, Grzmot czynię.

Cōnstrīctio, Ściśnienie,

Cōnstrīctus. Ściśły/ Związány/ Ściśniony/ Niewesoły/ Zmarszczony.

Cōnstrīngo, Zwiążuię/ Spinam/ Wiążę 1. Zusammen ziehen. *syn.* arcto, cōarcto, cōmprimo, stringo, astringo, lĭgo. *v. Vincio.*

Cōnstrūctio, Spoienie/ Skłádánie/ Budowánie 1.

Cōnstrŭo, Składam 1. Buduię/ Kupię/ Gromádzę/ Klecę. - Auffbauen. *syn.* cōndo, strŭo, ædĭfico, *vide Ædifico.*

Cōnstŭprator, Gwałćiciel.

Cōnstŭpratus, Srázony.

Cōnstŭpro, Zgwałcić. Ein Frauenbild schwächen. *syn.* Stŭpro, viŏlo.

CONSV

Cōnsvādĕo, Rádzę 1. Cōnsvāsor, Rádźiciel.

Consuālia, orum ludi in honorem Consi. Varr. Plin. Ar nob. v. infra Consus.

Cōnsūdāsco, consudo, Pocę się/ & sub Puszcza drzewo.

Cōnsvĕfăcio, Nákładam kogo czego. Gewöhnen. *syn.* assvĕfăcio.

Cōnsvēsco, Nákładam się/ Nákładam kogo czego/ Przyuczam/ Nierządu pátrzyć 1. 2. Gantz gewohnen. *Consvevere jodos vestri quoque ferre, &c.* M. *syn.* assvesco, sŏlĕo, assŏlĕo. *v. Assvesco*

Cōnsvētūdo, *Consvetio,* Zwyczay/ Obcowánie 1. Towarzystwo 1. Gewohnheit. *Consvetudo mali, tenet insanabile multos.* J. *syn.* Mōs, ūsus, assvētūdo. *epith.* āntīqua, vĕtus, nŏva, bŏna, măla, pēssima, ūtilis. *vide Assvesco.*

Cōnsvētūdo dissoluta, Rospustá.

Cōnsvētus, Zwyczáyny. Gewohnt. *Cum Proteus consueta petens è fluctibus antra.* Virg. *syn.* assvētus, āssvēfactus, cōnsvēfactus.

Cōnsul, Burmistrz. Bürgermeister. *Atria sunt illis Consules alta mei.* Mart. *epith.* Vigil, ānxĭus, sōllĭcitus, æquus, jūstus, pŏtēns. *phr.* ūrbis rēctor. Quem pĕnes ēst cōmmūnis cūra sălūtis, ūrbis fræna tĕnens, ūrbis sōrtitus hăbēnas. Quī jūstis mŏdĕrātur lēgibus ūrbem. Quēm pĕnes est lēgum vĕnĕrānda pŏtēstas. Quī scrībit lēges. Quī plăcĭda pŏpŭlos in pāce gŭbērnant. Ūrbis sūmma tĕnēns. Pūblica res & Cōnsŭlibus dat cōndere fāstos.

Cōnsŭlaris, Burmistrzowski / Rádziecki. Dem Bürgermeister zugehörig. *Non enim gaza, neque Consularis.* (Saph.)

Cōnsŭlaris vir, Rayca.

Cōnsularĭter, Burmistrzowsko.

Cōnsŭlco, Brożdżę/ & sub Marszczę się.

Cōnsŭlo, Rádzę się/ Rádzę o kim/ Porádźić sobie/ Náradzam się/ Stáram się/ Szánuię 2. Oszczędam/ Zábiegam 3. Dogádzam 1. Ochrániam/ Opátruię 2. 3.

Cōnsŭlo in aliquem &c. Postępuię z kim.

Cōnsŭlo in me male, &c. Źle sobie postępuię.

Cōnsŭlor, Rádzą się mnie.

Cōsŭlta opera, Vmyślnie.

Cōnsŭltātio, Náradzánie/ Porádá/ Rozmyśl

Cōnsŭltātor, Rádzący się.

Cōnsŭltē, consultissime, Mądrze. (myślnie.

Cōnsŭltō consultis verbis, Vmyślnie/ Rozmyślnie.

Cōnsŭlto, *as,* Náradzam się/ Rádzę się.

Cōnsŭltor, *oris,* Porádnik. Ein Rathgeber *Sub galli cantum consultor, ubi ostia pulsat.* H.

Con-

Cōnsūltum, Vchwałá 1. 3. Wyrok 1.
Cōnsūltus, consultōrius, Porádny/ Biegły/ Rozmyślny/ Vczony. Weiß/ wohl berathet. *Consultus erro; nunc retrorsum.* Iamb. cum syll. syn. Qui consulitur, vel peritus.
Cōnsūltus juris, Práktyk 2. [Zpelná.
Cōnsūmmābĭlis, consummatus, Doskonáły/
Cōnsūmmātĭo, Dokonánie/ Sumá 1,
Cōnsūmmo, *as,* Dokonywam/ Sumuię/ Czynię sumá. Vollenden. *Effectam cum consummaveris adem.* Al. syn. Cōnficĭo, ăbsōlvo, pĕrăgo. *vide Finio.*
Cōnsūmo, *is,* Trawię 2. Ziadam 1. Przemárnowáć/ Psuię. Verzehren. *Accisis coget dapibus consumere mensas.* Virg. syn. Tĕro, cōntĕro, ābsūmo, impēndo, ĕxhaurio, dīssĭpo, cōnfĭcĭo, pērdo
Cōnsūmor, Niszczeię/ Schnę 2.
Cōnsūmor incendio, Pogorzeć/ Zgorzeć.
Cōnsūmptĭo, Trawienie 2. Strawienie/ Niszczenie. Consumptio sui, Suchoty chorobá
Cōnsūmptor, Trawiciel/ Niszczyciel.
Cōnsŭo, Zszywam. Consuo dolos, Sztuki
Cōnsūrrēctĭo, Powstánie. (zażyć.
Cōnsūrgo, Wstáię/ Powstáię/ Podnoszę się 2. Oburzam się.
Consus, deus consiliorum. Varr. Arnobi. Cyprian. idem Neptunus.

CONTA

Cōntābēsco, contabefacio, Schnę 2. Verzehren/ außdörren. syn. Tābēsco, cōntābĕo.
Cōntăbŭlātĭo, Piętro/ Fałdowánie.
Cōntăbŭlo, Tárcicámi pokładam/ Piętruię/
Cōntāctus, *us,* Dotknienie. (Most buduię.
Cōntāctus ab auro, Pozłocisty.
Cōntāctus sale, sapore, Okraszony.
Cōntāgĭo conscientiæ, Porozumienie.
Cōntāgĭone patris, Z oycá.
Cōntāgĭōsus, Przyrzutny.
Cōntāgĭum, contagio, contāges, *is,* Zárázá 1. Przyrzut/ Dotknienie/ Złączenie/ Vczestnictwo. Ansteckende Kranckheit. *Nec mala vicini pecoris contagia lædent.* Virg syn. Cōntāges, cōntāgĭo, lŭes, pĕstis. *epith:* Mălum, dīrum, sōrdĭdum pūtĭdum, mōrbĭdum, infĕstum, hōrrĕndum. *phr.* Dira per omnes mānābānt pŏpŭlos fœdi contāgia morbi. Invādunt tōtum cōntāgĭa mōrbĭda mūndum. *vide Pestis.*

CON

Cōntāmĭnātĭo, Poszpecenie/ Pomazánie/ Zel
Cōntāmĭnātor, Łżyciel/ Plugáwiec. (Zeniec.
Cōntāmĭnātus, Niecnotliwy/ Sprośny.
Cōntāmĭno, Szpecę/ Plugáwię/ Zárażam/ Pęskię się/ Zmázáć 2. 3. Beslecken/ besudlen. *Sic interpositos vitio contaminat unco.* M. syn. Fœdo, ĭnquĭno, cōĭnquĭno, pōllŭo, ĭnfĭcĭo, măcŭlo, cōmmăcŭlo. *vide Maculo.* (tio.
Cōntĭnter, *idem* Cunctanter. Cōntātĭo, *idem* Cuncta-
Cōntātius, Kopiynik 1. 2.

CONTE

Cōntēchnor, Zmyślam 2.
Cōntĕgo, Nákrywam/ Zákrywam/ Pobiiam/ Zudecken. *Aut hic Tanaria contegat exul ego.* syn. Tĕgo, cōndo, ābscōndo, ŏccŭlo, ŏccŭlto: *vide Occulto.*
Cōntĕmĕro, Zmázáć 2. 3. Zgwałcić 3. Schänden. *Ausus tam notas contemerare manus.* M. syn. Tĕmĕro, vĭŏlo, cōrrūmpo.
Cōntĕmno, Gárdzę. Verachten. syn. Tĕmno, fāstīdio, rĕspŭo, spērno, āspērnor, dēspĭcĭo, cōncūlco, ābjĭcĭo, nēglĭgo, pārvi, nĭhĭli dūco, făcĭo, æstĭmo, pēndo, pūto, nōn cūro. *phr:* Sōrdēnt tĭbi mūnēra nōstra. Nēc mūnēra cūras. Hōc tĭbi pro vĭli sub pĕdĭbūsque jăcet. Nĭhil ĭlle Dĕos, nēc tālĭa cūrat. Invĕnĭēs ălĭum, si tē hĭc făstīdit ălexis. Dūmquē tĭbi ēst ŏdĭo mĕa fīstŭla. Nē rĕfŭgis tēdŭesque, pĭget cŏgnōscĕre caūsas. Rēspŭis hæc ănĭmo, lōngēquē rēmĭttis. Tu cāvē nōstra tŭo cōntēmnas cārmĭna fāstu. *vide Aspernor.*
Cōntēmnĭficus, *sub* Wzgárdzony. (się.
Cōntēmplābĭlis, Widoczny 2. Przypátruiący
Cōntēmplātĭo, Przypátrowánie/ Rozważánie/ Bogomyślność. [śláiący.
Cōntēmplātīvus, Przypátpuiący się/ Rozmyśláiący
Cōntēmplātor, Przypátruiący się/ Bogomyślny. Anschauer. *Contemplator item, cum se nux, &c.* Virg.
Cōntēmplātus, *us,* Przypátrowánie.
Cōntēmplo, Pátrzam/ Przypátruię się.
Cōntēmplor, *idem,* & Oglądam/ Rozważam 1. Wlepiam oczy/ Bogomyślnością się báwię. Betrachten/ besehen/ anschauen. syn. ănĭmo lūstro, cōnsĭdĕro, mĕdĭtor, cōgĭto. *vi. Cogito.* vel vĭdĕo, pērspĭcĭo, cōnspĭcĭo, spĕcto, āspĭcĭo, intŭĕor. *vide Aspicio.*
Cōntēmpŏrānĕus, Rowiennik 2.

Contemptibilis, Wzgárdy godny/ Podły.
Contemptim, Gárdząc/ Wzgárdzenie.
Contemptio, Wzgárdá 1. 2. Pogardzánie.
Contemptius, Niedbálé.
Contemptor, aris. Plaut. corr. Contemplor.
Contemptor, oris. Gárdźićiel. Ein Verächter. *Est hic, est animus lucis contemptor: & istum* Virg.
Contemptu laboro, Gárdzą mną.
Contemptus, ti, Podły/ Wzgárdzony. Verachtet. *syn.* Despectus, fastiditus, spretus, abjectus, rejectus, neglectus. *phr.* Despectus tibi sum, nec qui sim quæris ălexi. Spretæque injuria formæ. Posthábita cóluisse Sámo. *v. Abiectus.*
Contemptus, us, contemtus Wzgárdá 1. Pogardzánie. Verachtung. *syn.* Fastidium, *epith:* Superbus, elatus, tumens, tumidus, grăvis. *phr* atque superba păti fastidia.
Contendo, Sprzeczam się/ Swárzę się/ Przećiwiam się/ Przegádywam się/ Vsadzam się/ Gárnę się/ Wyśćigam się/ Pnę się 2. Silę się 1. 2, Nápinam/ Vdáię się gdźie/ Rospieram się/ Przyrownywam / Zákładam się o co/ Wádzę śię/ Vśiluię/ Jádę 1. Idę Nie dáię wprzod/ Rośćiągam co/ Bieżę 1. 2. Sćiągam 1. Spannen/ zancken/ streiten. *Abnuat, aut tecum malit contendere bello.* Virg. *syn.* Conor, nitor, enitor, molior. *v. Conor, vel* intendo adduco, *vel* rixor, jurgor, altercor. *vide Rixor.*
Contenebrat, Mierzchá się. (śno.
Contente, contentius, Sćiśle/ Vśilnie/ Gło-
Contentio, Vśilność / Nátężánie / Nápięćie/ Przećiwiánie się 2. Spor / Przyłożenie chęći / Rownánie / Przegádywánie się. Zanck / Unterstehung. *syn.* Lis, rixa, *vel* conatus. *epith:* iniqua amara, molesta, vana, rabiosa, clamosa, vesana, insana, sangvinea, turpis, improba. *vide Rixa.*
Contentio vocis, Wołánie.
Contentio Figura. idem Antitheton.
Contentionem excito, injicio, Poswárzyć się
Contentionem facio, Przyrownywam.
Contentiose, Spornie.
Contentiosus, Swarliwy/ Sporny.
Contento studio, Vśilnie.
Contentus, *à contendo*, Nápięty/ Vśilny.
Contentus, *à contineo*, Kontent/ Záwárty.
Contentus sum, Przestáię 5.
Contermino, as, Ogránicę mieszkam.
Conterminus, Ogránicę mieszkáiący,
Conternans situla. Isaiæ 15. i. tertium annum agens Franc. Lucas Brugens. LXX. i. situla triennis. Emman. Sa.
Contero, is, Psuię/ Sćieram 2. 3. 4. Kruszę/ Tłukę 1. Wiercę 2. Rozćieram/ Przegadáć kogo. Zertretten/ Zerreiben. *Conterit una tribus, Gargiliane foris. syn.* Tero, attero, protero, calco, conculco, proculco, premo, *vel* consumo, absumo, conficio.
Conteror, Dźierżę się/ Zdźieram się/ Skruszyć się.
Conterraneus, Ziemek 2.
Conterreo, es, Straszę/ Przestraszam. Erschrecken. *syn.* Terreo, exterreo, territo.
Contesseratio, Złączenie/ Stowárzyszenie.
Contestatio, Oświadczánie/ Wzywánie 1.
Contestatio litis, Wstąpienie w práwo. Wdánie się w práwo.
Contestato, Swiádecznie.
Contestatus, Swiádomy.
Contestor, Oświadczam się/ Protestuię się.
Contestor litem. Wdáię się w práwo.
Contexo, is, Tkę, Plotę/ Skłádam 1. Zmyślam 1.
Contexte, contextim, Sćiśle.
Contextio, Splećienie/ Spoienie.
Contextus, us, Splećienie/ Wiązánie/ Mowy kształt. Contextus, ti, Splećiony.

CONTI

Conticeo, conticesco, Milczę/ Vmilknąć/ Vćichá. Stillschweigen. *Conticuere omnes, intentique ora tenebant.* Virg. *syn.* Conticesco, taceo, reticeo, sileo. *vide Sileo.*
Conticinium, Pierwospy/ *& sub* Noc 1. *proprie* Vmilknienie. Nachtstille, *In conticinio, vel crepusculo noctis.* (Schaz.)
Contificium, & Contifigium, Szrych/ Szrychem.
Contignatio, Piętro 1. Strop 1. Dách/ Wiązánie/ Pokład 2.
Contigno, Nákrywam/ Piętruię/ Wiążę.
Contignum, Schab.
Contiguus, Dotykáiący się/ Nie odźielny 1 Nieprzerwány/ Przyległy. [illegible]

Hunc tibi contiguum, missæ fore, &c. Virg. *syn.* Prŏxĭmus, prŏpĭnquus, vĭcīnus, prŏpĭor, jūnctus, ădjūnctus.

Cōntĭnens, *gen. omnis, adiect.* Vstáwiczny 1. 2. Nieprzerwány/ Cáły 2. Dotykáiący się/ Przyległy/ Zámykáiący/ Powśćiągliwy. Eingezogen *Vtriusq; haberi continentis legimus* (Iamb.) *vide Castus.*

Cōntĭnens, *subst. f.* Ląd/ Ziemia 3.

Cōntĭnens, *subst. n.* Grunt 4.

Cōntĭnenter, Bez przestanku/ Vstáwicznie/ Nierozdźielnie 2. Powśćiągliwie. Stäts/ ohn unterlaß. *An continenter quod sedetis insulsi.* (Scaz.) *syn.* Cōntĭnŭē, pērpĕtŭō, āssĭdŭē.

Cōntĭnēntĭa, *æ*, Przyległość/ Zátrzymánie/ Powśćiągliwość. Behutsamkeit/ Eingezogenheit. *Terrente continentia.* (Iamb.) *syn.* Abstĭnēntĭa. *vide Castitas.*

Cōntĭnēntĭa, *ium.* Okolicá/ Przedmieśćie.

Cōntĭnĕo, Zátrzymawam 1. 2. Trzymam 9. Strzymáć/ Zámykam 5. 7. Vymuię kogo/ Martwię 3. Behalten/ sich enthalten. *Continuere diu, nec aperti copia Martis.* Ovid. *syn.* Cōmprĕhēndo, īnclūdo, cōmplēctor, *vel* cŏhĭbĕo, cŏērcĕo, cōmprĭmo, fræno, rĕfræno, cōmpēsco.

Cōntĭnĕo me. Zátrzymawam się 1. 2. Otrzymáć się. (Stálo mi się

Cōntĭngit, Trafia się/ Dotyka się mnie/ Do-

Cōntĭngo, Dotykam się/ Dośięgam/ Trafiam/ Pomuśnąć/ *& sub* Powinowáty. Anrühren. *syn.* Tāngo, āttĭngo, āttrēcto, *vel* ēvĕnĭo, āccĭdo. *phr.* Fūnĕmque mănu cōntingĕre gaudēnt.

Cōntĭngo saltu, Doskákuię.

Cōntĭnŭātē, continuè, Vstáwicznie.

Cōntĭnŭātĭo, Konánie czego/ Przyległość/ Złączenie. (Ciąg 2.

Cōntĭnŭāto protelo, Bez przestanku/ *& in*

Cōntĭnŭātus, Vstáwiczny, Przyległy.

Cōntĭnŭātur, *sub* Jéden zá drugim/ Ogránicę mieszkam. (Rośćiągłość.

Cōntĭnŭĭtas, Nierozdźielność/ Złączenie/

Cōntĭnŭō, Záraz/ 2. Vstáwicznie/ Wnet. Unauffhörlich. *Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti.* V. *syn.* Sēmpĕr, perpĕtuo, *vel* confēstim, rĕpēnte, mōx, sŭbĭto, prōtĭnus, extēmplo, haud mŏrā, īlĭcet, ōcyus, stătim, cōnfēstim.

Cōntĭnŭo, *as*, Konam co/ Nieustáię/ Nieprzestáię/ Trwam 1. Złączam/ Bez przestánku czynię/ Przyczyniam 3. Przybudowáć. Fortsetzen/ beharren. *Continuatq; dapes, nisi non vernaliter ipsis.* Hor. *syn.* Pērgo, pērsĕvēro, nōn ābsisto, nōn dēsisto, nōn cēsso, nōn dēsĭno.

Cōntĭnŭus, Nierozdźielny/ Nieprzerwány/ Cáły 2. Vstáwiczny. Immerdar/ unauffhörlich. *Sed quam continuis & quantis longa senectus.* Juv. *syn.* Pērpĕtŭus, pĕrēnnis, cōntĭnŭātus.

Cōntĭnŭus alicujus, Kochan/ Wiernek.

CONTO

Cōntŏgātus, *sub* Szátá 7.

Cōntollo gradum, Schodzę się.

Cōntŏphŏrus, *Gr.* Kopiynik.

Cōntor, *&* cunctor, *aris*, Pytam.

Cōntŏrquĕo, Kręcę co/ Kieruię/ Wywracam Obrácam rzekę/ Záwikłánie mowię. Krümmen/ biegen. *Spicula contorquent, cursuque, &c.* Virg. *syn.* Tōrquĕo, īntōrquĕo, flecto, īnflēcto, *vel* vibro, jăcŭlor, ēmĭtto, cōnjĭcĭo.

Cōntŏrrĕo, Suszę. Cōntŏrsĭo, Kręcenie.

Cōntōrta oratio, Mowá trudna.

Cōntōrtē, *adv.* Záwikłánie. Cōntōrtĭo, Záwikłánie. [trudna.

Contortĭplĭcātus, Záwikłány/ *& sub* Mowá

Cōntōrtor, Wykrętarz.

Cōntōrtus, contortulus, Záwiły/ Záwikłány/ Kręcony/ Kręcący się. Gekrümt/ gebogen/ abgeschossen. *Mollia contortis alligat ossa comis.* Prop. *syn.* Tōrtus, intōrtus, flexus, inflexus, *vel* vibrātus, cōnjēctus, ēmĭssus.

Cōntōrtus crinis, Kędźior. [ćiwnie.

CONTRA

Cōntrà, *adverb.* Náprzećiwko 1. Ku/ Przeć-

Cōntrà, ac, atq; quam, Ináczey niż.

Cōntra, *Præpositio*, Przećiw/ Náprzećiwko. Wider/ gegen. *Carthago, Italiam contra Tyberinaq; longè.* Virg. *syn.* in, *cum Accusativo.* ādvērsus, ādvērsum, *vel* vĭcĭssim, ex ădvērso, ē rĕgĭone.

Cōntra facio, pugno, sto, venio, Sprzećiwiam się. [wiam się

Cōntra aquam, Wzwode.

Cōntra aurum, Drogo.

Cōntra fas, jus, legem, Niesłusznie.

Cōntra flatum, contra ventum, Wzwiátr.

Cōntra

Cōntra pilum, Ná wſzroś.
Cōntractio, Skrocenie/ Zmarſk/ Krotkość/ Spuſzczenie/ 2. Skurczenie/ 1. Marſzczenie.
Cōntractio animi, Smętek.
Cōntractiuncula, Skurczenie/ & ſub Smętek.
Cōntractūra, Szczupłość / Wąſkość / Wyćiąnſzenie.
Cōntractus, ti, Wąſki/ Zmarſzczony / & in Mowá krotka (ſtrakt.
Cōntractus, us, Szczupłość/ Vmowá/ Kon-
Contrādīco, contrà dico, pugno, Przeczę/ Sprzećiwiam ſię. Widerſprechen. ſyn. ādvērſor, rēſiſtō, rēpūgno.
Cōntrādictio, Przeczenie.
Contrādictor, Pezećiwnik.
Cōntrādictum, Przeczenie. Contrādo, Podáię
Cōntrăĕo, contrà eo, Idę przećiw/ Sprzećiwiam ſię.
Cōntrăho, Kurczę/ Skracam/ Zśiádło czynię/ Kurczę ſię/ Marſzczę ſię / Smęcę ſię/ Hámuię ſię / Zwodzę 1. Przepadam winę/ Spuſzczam 3. Sammlen/ Zuſammen bringen. Panditur, ipſe tibi jam brachia contrahit ardens. Virg. ſyn. Cōngrĕgō, cōllĭgo, cōgo. phr: côntrăhēs vēnto, nĭmĭum sĕcūndo Tūrgĭda vēla.
Cōntrăho familiaritatem Stowárzyſzyć ſię.
Cōntrăho humeros, Zżymam ſię. (rzeć.
Cōntrăho mōrbum, valetudinem, ſub Záchorzeć.
Cōntrăhor, Smęcę ſię/ Serce tráćę/ Zſtępuię ſię.
Cōntrālicĕor. Podkupuię.
Cōntrāpŏsitus, contrà poſitus, Náprzećiwny
Cōntrāriè, Cōntrāverſum, Przećiwnie.
Cōntrārĭĕtas, przećiwność 2.
Cōntrārĭum, Przećiwna rzecz/ Opák wſzyſtko
Cōntrārĭum æs, Wſztukách miedź.
Contrarium, vel contraria, orum, Figura Rhetorica, Antitheton.
Cōntrārĭus, Przećiwny/ Náprzećiwny/ Cięſzki 1. Widerig/ zuwider. Quæ colat, elegit contraria flumina flammis. Virg. ſyn ādvērsārĭus æmŭlus, ĭnĭmīcus, ōppŏsĭtus, ādvērſus, pūgnāns, rēpūgnāns, ĭnfēſtus.
Cōntrāſcrīptum, Odpis. Contraſto, contrà ſto, Sprzećiwiam ſię. Cōntrāvĕnĭo, contrà venio, Idę przećiw/ Sprzećiwiam ſię/ Przeczę.

Cōntrectābĭlĭter, Dotkliwie
Cōntrēctātĭo, Dotknienie/ Mácánie.
Cōntrēctātus, Vbrudzony.
Cōntrēcto, Dotykam śię.
Cōntrĕmīſco, contrĕmo, Drżę/ Zdrygam ſię
Cōntrĭbūlis, Ziemek 1. Cechowy.
Cōntrĭbūlo, Kruſzę/ Traplę ſię.
Cōntrĭbuo, Składam ſię/ Daię 1. Policzam/ Dźielę 1. Mittheilen/ beytragen. Contribuere aliquid iuncoſaq; littora, &c. Ovid. ſyn. Cōnfĕro, trĭbŭo.
Cōntrĭbūtĭo, Składánie. Cōntrīſto, Záſmucam.
Cōntrīſtor, Smęcę ſię/ Oſowieć.
Contrītio ſub Skrucha.
Cōntrītor, Ścierácz/ Skáźićiel.

CONTRO

Cōntrŏvērsè, Spornie. O produxit Auſonius, corripiunt alij.
Cōntrŏvērsĭa, controverſiŏla, Spor/ Przypadek 5. Streit/ Händel/ Zanck. Declamatio, controverſarium. (Phal.) ſyn. Dĭſcēptātĭo, cōntēntĭo, dĭſcrīmen, pūgna, līs, vide Lis.
Cōntrŏvērſus, Controverſiōſus, Sporny 1. 2. Przećiwny/ Wątpliwy 2. Davon man zancket/ oder ungewiß iſt. Si controverſum diſſentio ſubiiciet non. Auſ. ſyn. āmbĭgŭus, dŭbĭus, incērtus, ăncēps.
Cōntrŏvērſor, aris, Sprzeczam ſię.
Cōntrŭcīdo, Zabijam okrutnie/ Zśiekáć.
Cōntrūdo, Wtłaczam/ Wpycham/ Tkam/ Ḱáſuię. Hinein ſtoſſen. Dupliciter, nam vi venti contrudit & ipſa. Lucr. ſyn. Cōmpēllo, ĭmpēllo, cōmpĭngo.
Cōntrūdo in carcerem, Oſadzam więźniá.
Cōntrūnco, Rnuię r. Zrąbić co/ Zśiekáć.
Cōntŭbērnālis, Społmieſzkániec / Domownik/ Towárzyſz 1. Jednego uſca/ żoná. Stubengeſell, Salax taberna voſq; contubernales. (Scaz.) ſyn. Dōmēſtĭcus, fămĭlĭāris, cōnvīctor, sŏcĭus, sŏdālis.
Cōntŭbērnĭum, Społmieſzkánie/ Towárzyſtwo 1. 5. Burſa 2. Dźieśiątek 2. Nałożnictwo. Ein Rott Kriegsleute.
Cōntŭbŭlātĭo, Nádęćie/ Wypukłość.
Cōntŭĕor, Widzę 2. Pátrzam/ Wlépiam oczy/ Ochraniam.

Contui

Contui, pro Contueri, sub Widzę 2.
Contuitus, *us,* Pátrzánie.
Contumacia, Zuchwálstwo/ Vpor/ Niepostußeństwo/ Pychá/ Nie stanie u práwá. Halsstarrigkeit. *syn.* arrogantia, superbia, fastus, obstinatio, mentis obfirmatæ superbia.
Contumaciter, Zuchwále/ Vpornie.
Contumax, Zuchwáły/ Niepostußny/ Niestáiący u práwá/ Vporny. Halsstarrig/ widerspenstig. *Ne me dixeris esse contumacem.* (Phal.) *syn.* Pertinax, obfirmatus, superbus, rebellis.
Contumax emori, Trwáły 1.
Contumelia, Zelżywość/ Potwarz/ Łáiánie. Schmachred. *Docet exercendas ferre contumelias.* (Jamb.) *syn.* Convicium, injuria, calumnia. *epith:* Gravis, maligna, infanda dira, nefanda. *Vide Convicium.*
Contumeliam dico, Łże 1.
Contumeliose, Zelżywie.
Contumeliosus, Obelżywy / Zelżywy 1. Schmachhafftig. *Nec te barbara contumeliosi.* (Phal.)
Contumio, onis, Poytrzenie.
Contumulo, Grzebię umárłego.
Contundo, Tłukę/ Wybiiam 3. 4. 5. Zbiiam gębę. Zerstossen/ zerstampffen. *Contuderit vites, oleamq; momorderit æstu.* Hor. *syn.* Tundo, obtero, comminuo, frango, percutio, verbero.
Contuoli. Fest. lege Conibolus.
Contuor, Widzę 2. Pátrzam.
Conturbatio, Zátrwożenie/ Zámießánie.
Conturbator, Vtrátnik/ Falßerz ráchunkow.
Conturbo, Mießam rzeczy / Máchluię / Pomießáć/ Trwożę/ Zásmucam/ Przemátrowáć/ Nie mśćić się. Verstöten/ verwitren *syn.* Turbo, perturbo, misceo, commisceo, confundo.
Conturmalis, Towárzyß woienny.
Conturmo, Sciśkam się.
Contus, *ti, gr.* Koncerz/ Kopiia 1. Spys 2. Drąg. Ein Störstang/ damit die Schifleute die Tieffe des Wassers erreichen. *syn.* Sudes, *vel* hasta. *epith.* Pugnax, ahenus, ferreus, *phr.* Ferratasque sudes, & acutos cuspide contos expediunt. Nunc sude, nunc duro contraria pectora conto. Detrudit muris. Telorum effundere contra omne genus. Teucri, & duris detrudere contis. ipse ratem conto subigit. Per marmora contis discursant.

Contusio, Stłuczenie/ Vderzenie.
Contusus, Stłuczony. Zerstossen. *Ignotus fatori; nullo contusus aratro.* Cat. *syn.* tritus, obtritus, percussus.
Contutor, aris. 2. Machabæ. 1. contuti sunt f. igni. Zachowáli/ Obronili. Pozywam.
Contutor. oris, sub Opiekun. *Convador, aris,*
Convaleo, convalesco, Wzmagam / Zámagam się/ Mocnieię/ śile się/ Szerzy się/ Wylegam się 2. Záwziął się. Tántoni się. Wieder gesund werden/ genesen. *Hæredem scripsit me Numa, convaluit.* Mart. *syn.* Valeo, convaleo, ex morbo recreor.
Convallis, Doliná 1. Ein Thal. *Lucus, & obscuris claudunt convallibus umbræ.* Virg. *syn.* Vallis. *epith.* Cava, depressa, obscura, virens, abrupta, umbrosa, umbrifera, præceps, ima, curva. *V. Vallis.*
Convallo, Otaczam. *Convario,* Pstrzę/ Szpecę.
Convaso, Zágárnąć / Zágrábić/ Sprzątnąć. *ultimum.* Einschlagen. *Convasare nefas fuerit, ceu falsæ rapaci.* F. *syn.* Vasa, colligo: abeo.

CONVE

Convectio, Wożenie/ Zwożenie.
Convectitius, Przywozny.
Convecto, conveho, Zwożę. Zusammen führen. *Convectare juvat prædas, & vivere rapto.* Virg. *syn.* Veho, transveho: transporto, deferho.
Convector, *oris,* Społjadáiący.
Convello, *is,* Wywracam 2. Obálam 1. Wywiiam/ Osłabiam/ Kásuię/ Wyrywam. Auß Händen reissen. *Vincere nec duro poterit convellere ferro.* Virg. *syn.* Vello, avello, revello, evello.
Convello, *as,* Zákrywam/ Záwiiam/ Zdobię.
Convena, Cudzoziemiec/ Zbiegáiący się.
Convenientia, *æ,* Przyzwoitość / Składność/ Zgadzánie się/ Skłonność/ Proporcya 1. Vertrag/ Vergleichung.
Conveniens, Zgadzáiący się/ Zgodny. Das sich Schickt/ bequemt. *Non bene conveniens tu sinu esse iugum.* Pr. *syn.* aptus, consonus, congruens, decens, consentaneus, idoneus.
Convenienter, Przystoynie/ Przyzwoicie/ Prawdziwie.
Convenio, convenit, Przystępuię / Dochodzę 1. Pozywam 1. Zgadzam się/ Ziezdżáią się.

ſie/ Schadzáią ſie/ Stárgowáć ſie/ Vyrzeć ſie/ Zgodzi ſie/ Trafia ſie/ Doßlá ugodá/ Vmowá ſie ſtálá/ Przyſtoi/ Rachunki dobre.
Cōnvēnta conditio, Zrzekowiny.
Cōnvēntiōnālis, Vmowny.
Cōnvēntitius pater, Mierzadnik.
Cōnvēnto, as, ſub Schadzáią ſie.
Cōnvēntus, ti, Vmowiony.
Cōnvēntus, us, Cōnvēntĭcŭlum, conventum, & conventio, Zgromádzenie 1. Gromádá/ Schadzká/ Vmowá/ Sąd 4. Zuſammenkunfft. ſyn. cœtus, cōncĭlium, turba.
Cōnvērbero, Zbijam gębę/ Wybijam.
Cōnvērritor, Vmiátácz/ Zbierácz 2.
Cōnvērro, Vmiátam, Zámiátam 2, Zágárnąć/ Zgárnąć.
Cōnvērsatio, Obrácánie Obcowánie 1.
Cōnvērse, Chędogo. Converſim, Wzad.
Cōnvērsio, Obrácánie/ Náwrácánie / Obwieg.
Cōnvērsio, Figura in Apoſtrophe ſupra.
Cōnvērſo me, Obrácam ſie 1. ſcánie.
Converſor ſub Obcuię. Cōnvērſus, us, Obrá-
Cōnvērto, Obrácam 1. 2. 3. 4. 6. 12. 14. 15. Kieruię/ Náwrácám kogo/ Przedzierzgnąć ſie / Przekladam 7. & ſub Obutzam ſie.
Cōnvērto iter, Vdáie ſie gdzie.
Cōnvērto me, convertor, Wzad idę/ Vdáie ſie ná co
Conveſcor, ſub Spolſiadam.
Cōnvēſtio. Okrywam.
Convētērānus, ſub Zolnierz ſtáry.
Cōnvēxio, convexitas, convexum, Oblogystość 2. Wypukłość.
Cōnvēxus, Wypukły/ Obłogysty 2.
Cōnvēxo, as, Szárpam/ Trapię 1.

CON VI.

Convibro, Obrácam 1. Szoruię.
Cōnvīciātor, Potwarcá/ Lżyćiel/ Sczypácz. Ein Schmäher/ Läſterer. Conviciator ſentiet. (Jamb.) ſyn. Călumniator, mālĕdĭctus.
Convīcio efflagitare, extundere, Wyfukáć.
Cōnvīcĭŏlum, Przymowká.
Cōnvīcior, Lżę 1. Łáię 2. Zádáię co ſromotnego. Schmähen läſteren. v. mox convitiū
Cōnvīcium, Łáiánie zelżywe / Złorzeczenie/ Swár. Löſterung/ Schmachred. Neve in me ſtolidæ convicia fundere lingvæ. Ovid. ſyn. Prŏbrum, ŏpprŏbrĭŭm, mălĕdĭctum, călŭmnĭa. epith. ĭnjūrĭōſum, văgum, rūſtĭcum, ăſpĕrum, phr. Prælia lingvæ. Cōnvĭcĭa fūndĕre, ēffūndĕre, vŏmĕre, jăctāre. Quid quĕror, & tŏti făcio, cōnvĭcĭa cœlo? Quæ mŭlier grăvida jăctăt cōnvĭcĭa lingva. Mĭnāſque, ni prŏcul ăbſcēdat cōnvĭcĭaquē inſŭper ăddunt. Mŏvent rĭxas, cōnvĭcĭaque ăſpera miſcent. Fāmam, vel nōmen prōbrōſis lædĕre vērbis, lăcĕrāre, dīvēllĕre. Clāmōſæ rēprĭmit cōnvĭcĭa lingvæ. Lingva nŏtam imprĭmĕre. Dĭctis mōrdēre. Stōlĭdæ cōnvĭcĭa fūndĕre lingvæ, īncēſsĕre dĭctis. Vērbis vēxārē. Prōſcĭndĕre cārmĭne, ăſpĕra dīcĕre vērba. Dīra prĕcāri. Pĕtŭlānti lædĕre lingva, ăddĭt cōnvĭcĭa facto. rōdĕre ſvēta bŏnum nŏmen.
Cōnvīcium dico, Łáię. Convictor, Spolżyiący. Convictus, us, Convictio, Spolżycie/ Obcowánie 1. Burſa 2.
Cōnvĭnco, Przekonywam 1, 2. Zbijam czyi dowod/ Dowodzę 2.
Convinctio, Quintil. corr. Coniunctio.
Cōnvīſo, Oglądam 1. Náwiedzam/ Zwiedźić.
Cōnvītium, lego Convicium.
Cōnvīva, Gość 1. Godownik 2. Ein Gaſt. Tres mihi convivæ prope diſſentire videntur. Hor ſyn. Cōnvīctor, vel cŏmpŏtor, cŏmbĭbo: mēnſæ sŏcius. epith. ăvĭdus, lætus, cōmis, ĕdus, prŏcax, făcētus, īnsānus, hĭlăris, vŏcātus, ădmĭſsŭs, ŏptātus, impŏrtūnus, ēxpĕctātus. phr. Vīvĕret ănte sŭos dŭlcis cōnvīva, pĕnātes Cōnvīvas ăvĭdos cœcam, sērvōſq; tĭmēntes. Cōnvīva jŏco mōrdēnte făcētus.
Cōnvīvālis, convivialis, Bieśiádny.
Cōnvīvātor, convivij magiſter, pater, rex, Bieśiádnik 2.
Convīvĭfico, Epheſ. 2. Spolożywiam.
Cōnvīvĭjs diſsipare. Przeczeſtowáć.
Convivium, Bánkiet/ Bieśiádá 1. Gośćie. Ein Gaſtmahl/ Gaſtung. Mutuaq; inter ſe læti convivia curant. Virg. ſyn. ĕpŭlæ, dăpes, mēnſa. epith. vīnōſum, sūmptŭōſum, cēlĕbre bŏnum, fœcūndum, sōlēnne, părātum, fēſtīvum dēlĭcĭōſum. Hўmĕnæum, nūptĭāle, cōnjŭgāle, īnſtructum rĕpĕtĭtum. phr. Lūxŭrĭōſa părānt lāutis cōnuīvĭa mēnſis. Fēſto cōnvīvĭa læta tŭmŭltu. īnſtrŭctum lāutis ĕpŭlis. vide Convivor.
Cōnvīvo, is, Spolżyię/ Bieśiáduię. Beywohnen. Non convivere, nec videre ſaltem. (Phal.) ſyn. Sĭmul, ūnā vīvo, dĕgo.
Cōnvīvor, aris, Convīvo, as. Bieśiáduię.

Gastung halten. *Quod convivaris, sine metu.* Gc. Mart. *syn.* ĕpŭlor. *phr.* Mūtŭāque inter sē læti cōnvīvia cūrant. Pīngvia sūb vĭridī cĕlebrānt cōnvīvia frōnde. Dūlcia cum mūlto cĕlebrat cōnvīvia Bacchō. Tū das ĕpŭlis ăccŭmbĕre Dīvūm. Cērtātim īnstaūrānt ĕpŭlas ātquĕ ōmĭne māgno Crātēras læti stătūūnt; & vīna cŏrōnant. Indūlgent vīno, & vērtunt crātēras ăhēnos. fēstāmque pĕr ūrbem. Rēgĭfĭce ēxtrūctis cĕlebrānt cōnvīvia mēnsis. Mīscebānt festis cōnvīvia laūta dĭēbus. Tūm văcŭi cūris vĭvino in līttŏre mēnsas īnstĭtŭūnt, fēstōque ăgĭtānt cōnvīvia lūdo, Splēndĭda rēgāli fēcit cōnvīvia lūxu. Lūcis pārs optĭma mēnsæ ēst dăta. Dānt fămŭlī mănĭbus lymphas, cĕrĕrēmque cănīstris ēxpĕdĭūnt, tōnsīsque fĕrunt māntīlĭa vīllis? Quīnquāgīnta īntus fămŭlæ, quĭbus ōrdĭne lōngo. Cūra pĕnum strŭĕre, & flāmmīs ădōlēre pĕnātes. Cēntum ălĭæ tōtĭdēmque păres ætāte măgīstrī. Quī dăpĭbus mēnsas ŏnĕrēnt & pōcŭla pōnānt: nec nōn & Tyrii pĕr līmĭna læta sĕquēntes. Cōnvēnēre tōris jūssi dīscŭmbĕre pīctis. Pōstquam prīma quĭes ĕpŭlis mēnsæque rĕmōtæ. Fit strĕpĭtus tēctis, vōcēmque pĕrāmpla vŏlūtānt ātrĭa, dĕpēndent lychni lăquĕārĭbus aūrĕis īncēnsi. Et nōctem flāmmis fūnālĭa vīncunt: Hīc Rēgīna grăvem gēmmis, aūrōque pōpōscit īmplēvĭtquĕ mĕro păteram, & mūlto īmprīmis hĭlărans cōvīvĭa Bācchō ānte fŏcum, sī frīgus ĕrit, sī messis in ūmbra: vīna nŏvūm fūndam călăthis ārvīsĭa nēctar. Cŏrpŏrā sub rāmis dēpŏnunt ărbŏris āltæ, īnstĭtŭūntque dăpes, & ădōrĕa lība pĕr hērbas sūbjĭcĭūnt ĕpŭlis sīc Iūpĭter īpse mŏnēbat) & Cĕrĕāle sŏlūm pōmis ăgrēstĭbus aūgent. *v. Epulor*

Cōnvŏcātĭo, Zwołánie/ Gromádá/ Konwokácya.

Cōnvŏco, Zwoływam. Zusammen ruffen. *Amicos, medicosq́ convocare.* (Phal.) *syn.* Vŏcātus, cōncĭtus, ăccĭtus.

Cōnvŏmo, *in* Womitowáć.

Cōnvŏlo, *sub* Zlatáię sie/ Zbiegáię sie. Zusammenfliegen/ lauffen. *Datum iri gladiatores. populus convolat.* (Jamb.) *syn.* āvŏlo, cōnvĕnĭo, cōncūrrō.

Cōnvŏlvo, Zwiiam 1. 2. Gmátwam.

Cōnvŏlvo in offas, Toczę 5.

Cōnvŏlvŭlus, convolvŭlus, Gąsienicá 1. Powoy/ 2. 6. Robacy/ & *sub* Rolićá 1.

Cōnvŏlvor, Wikłę sie.

Cōnvŏtus, Poślubiony/ Slubu winien.

Cōnus, Szyszká 1. Szyszkowy wierzch/ Koń cáte rzecz ku gorze/ Konczáte okrągłość.

Die oberste Spitz von einem Helm. *Et iunum insignis galea, cristasq́ comantes.* *syn.* Gălea ēt stătus ăpex. *epith:* īnsignis, mĭcāns, tĕrrĭfĭcus. *Vide Galea.*

Cōnvūlnĕro, Ránię.

Cōnvūlsĭo, Skurczenie/ Kurcz.

Cōnvūlsus, Skołátány.

Cōnyza, *Gr.* Szláchtawá/ Oblápá wonna.

COO

Cŏŏlēsco, Spaiá się co.

Cŏŏnĕro, Obćiążam. *Cooperator,* Pomocnik

Cŏŏpĕrcŭlum, Nákrywká.

Cŏŏpĕrīmentum, Nákrycie.

Cŏŏpĕrĭo, Nákrywam/ Okrywam. Bedecken. *syn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ōbtĕgo, cōntĕgo, ābscōndo, ŏccŭlo, ŏccūlto, *v. Occulto, Abscondo.*

Coopĕror, Społrobię.

Cŏōptātĭo, Policzenie/ Przyięcie 2.

Cŏōptātus, Przywźięty/ Namiestnik.

Cŏōpto, Przyobieram/ Przyimuię/ Obieram

Cŏŏrĭor, Powstáię 1. Poczyna się/ Wszczyna się/ Porywam się.

Cŏortus, *us,* Powstánie/ Wschod słońcá.

Cōpa, Przekupká/ Szynkarká/ *sub* Szynkarz.

Cōphĭnus, *Gr.* Kosz 1. Ein Korb.

Cōpĭa, Dostátek 1. Obfitość/ Wielkość liczby/ Woysko 1. Przemożenie/ Dorcz. Uberfluß/ vollauff. *Post messem prædæ copia maior erit.* Ovid. *syn.* Jus, pŏtēstas, făcūltas, *vel* ăbūndāntĭa, ūbērtas, vis, cŭmŭlus, ăcērvus. *epith:* āffluēns, fāstīdĭōsa, dīves, aūrĕā, lārga, bŏna, bĕāta. *phr.* Prēssi cōpĭa lāctis. Bŏnōrum īngēns ăcērvus, cŭmŭlus, cōngĕrĭes, āt sī lūxŭrĭa fŏlĭōrum ēxūbĕrat ărbor. Quæ cŭīque est cōpĭa, læti dōna fĕrunt.

Cōpĭa est, Wolno mi/ Dolekę mam. Cōpĭa parva, mĭnima, Máło ich. Copia dicendi, Mowá.

Cōpĭæ, *ha,* Potrzeby/ Woysko 1. Bogáctwá/ Máietność/ Strawá. Kriegs-Schaaren. *Vide Exercitus, Agmen.*

Cōpĭæ instructæ, Szyk 2, Copiæ cornu, Obfitość/ Pokarm/ Zywność/ Ksiągi zbiorálne. Cōpiam mei facio, Nád áię się/ Przystep dáię. Cōpĭarĭus, Przyśiew/ Cōpĭŏlæ, Máietnostká.

Copior, Pikuję. Grosse beute erlangen.
Cōpiōsē, Bujno/ Dostatnie/ Obficie. Reichlich. Cōpiōsus, Cōpis, is, & Cops, ōpis, Bogaty/ Obfity. Wohlhabend.
Cōpis, idis, Gr. Szabla.
Cōpo, onis. Szynkarz. Cōpōna, Karczma.
Cōprēus, coprias, æ, m. gr. Smrod/ Blazen.
Cōprōnymus. Gr. in Smrod 3. (Osuch.
Cōpta, gr. Copta Rhodica, Gniotka / Piernik /
Cōpŭla, Związek / Swora / Więzy. Ein Band/ Zusammenhefftung. *Latrantem frustra, copula dura tenet.* Ovid. *syn.* Vincŭlă, lĭgāmĕn, nexus. *epit.* Dūra, irrūpta, tĕnax, ārcta, strĭcta
Cōpŭlātē, Złączenie. Beyeinander.
Cōpŭlātio, Spojenie. Zusammenfügung.
Cōpŭlātīvus, Złączaiący. Fügbar.
Cōpŭlātus, us. Złączenie.
Cōpŭlo, Złączam/ Wiążę 1. Zusammen fügen/ hefften. *Quo symplegmate quinque copulentur.* (Phal.) *syn.* Jūngo, cōnjūngo, ādjūngo, lĭgo, āllĭgo, nēcto, cōnnēcto.
Cōpŭlo societatem, Stowarzyszyć się.
Cōpŭlor, Deponens, Złączam.
Cŏqua, Kucharka/ Ein Köchin. Cŏquĭbilis, Wrzący.
Cŏquīna, Kuchnia 1. Ein Küche/ Braterey. *syn.* Cŭlīna.
Cŏquīnŭla, Kuchenka. Coquinăria, Kucharstwo. Die kunst zu Kochen. Coquinăria taberna, coquinarium forum, Kuchnia miejska. Cŏquīnārius, *adiect.* Kuchenny miejski/ Das zu Kuchen gehört.
Coquinatōrius, & coquināris, Kuchenny.
Cŏquīnus, Kucharski. Cŏquitur, Wre co.
Cŏquīno, coquinor, Coquito, as, Kucharzę/ Warzę. Mit der Kuchen umbgeben.
Cŏquo, is, Warzę 1. 2. 5. Palę 1. Wrę/ Myślę 1. Trapi mię. Kochen. *Mitis in apricis coquitur vindemia saxis.* Virg. *phr.* Igne, flāmmīs, tŏrrēre. Dŏmat cārnem fērvēntĭbus ūndis. Sēmĭnĕces pārtim fērvēntĭbus ārtus. Mōllit āquis, pārtim sŭbjēcto tŏrrŭit īgni. Pārs in frūsta sĕcat, vĕrŭbŭsque trĕmēntĭa fīgit. Lĭttŏre ăhēna lŏcānt ălĭi, flāmmāsque mĭnīstrant. Sūnt quæ mītēscĕre flāmma, Mōllĭrīque quĕant hĕrbæ. Sŭppŏsĭtum cĭnĕri pānem pătat. Mēmbra dīlănĭat, pārs inde căvis ēxultat ăhēnis, Pārs vĕrŭbus strĭdet.

Cŏquo igne asso, (ab assus.) Piekę.
Cŏquŭla, Piekarka/ Kucharka.
Cŏquŭlum, Kocielek. *vide* Coculum.
Cŏquŭlus, Kuchcik.
Cŏquus, Coquinarius, *subst.* Kucharz. Ein Koch. *Sed coquus ingentem piperis consumet acervum.* M. *epith.* Sævus, pingvis, āter, nĭger, ūnctus, sōrdens, sōrdĭdus, clāmōsus, sōllĭcĭtus. *phr.* Ōre nĭger, fūmo, pāstus, fūlĭgĭne tīnctus, & cūjus făcies cărbus, ālter ădēst. Cūi sŭa sōrdēntem pīnxērunt ārma cōlōrem Fixūræ, cŭcūmæ, scăpha, pātēlla, trĭpes. (*Mart.*) Nōn sătis ēst ārs sōla cŏquo, sērvīre pălāto. Nāmq; cŏquus dŏmĭni dēbēt hăbēre gŭlam.

COR

Cŏr, Serce/ Rozum 1. Mlecz 2. Głębokość. O anceps, sed potius breve. Verrepæus. Das Hertz. *Confiteor misero molle cor esse mihi.* Virg. *Molle meum levibus cor est violabile telis.* Ovid. *syn.* Pēctus, præcōrdĭa. *epith.* Cālens, āvĭdum, pūrpŭrĕum. *phr.* Sāngvĭnis, & vītæ fōns cor, dē pēctŏris āntro. Vītālem spārgit præ cætĕra mēmbra cālōrem. Cŏr mĕdĭa rĕgĭōne lŏcātum ēst cōrpŏris. Tĕnĕro rĭgĭdus stāt tĭbi cōrde lăpis. Īmo in cōrde pŭdor. Mĭsĕris hēu præscĭa lōnge. Hōrrēscunt cōrda agrĭcŏlis.
Cŏrăcīnus, *adiect.* gr. Kruczy/ Wrony/ Czarny. 1. *producunt aliqui, sed magis ex Latina analogias quàm Græca.*
Cŏrăcīnus, *subst.* Gr. 1 *circumflexo notatur,* Karas 1. 2. & *sub* Dubiel.
Cōrăllĭticus lapis, Kamień biały.
Cōrălĭum, Koral. Corall. *Nunc quoq; coraliis eadem natura remansit.* Ovid. *Cum virides algas, & rubra coralia nuda.* Aus. *epith.* Frăgĭle, pūnĭcĕum, lĭquĭdum, rūbĕum, rŭbens, rāmōsum, rŭbĭcūndum, tĕnĕrum, sŏlĭdum, æquŏrĕum, mărīnum, dūrum.
Cōrāllis, *idis.* Gr. Miniowy kamień.
Cōrāllĭum, corallum, Gr. Ein Corall.
Cōrāllŏăchātes, æ, m, Gr. in Achatek.
Cōrām, *Præpositio,* Przed kim.
Cōrām, *Adverb:* Obecnie/ Ustnie/ Wocży. Gegenwärtiglich. *Improvisus ait, coram, quem quæritis, adsum.* Virg. *syn.* Ānte, īn ŏcŭlis, āntĕ ŏcŭlos, ānte ōra, īn cōnspĕctu, vel pălam, ăpērte.
Cŏrămble, es, gr. Kapusta czarna.
Cŏrax, ăcis, m. gr. Kruk/ Pies/ kruczek.
Corban, Carbōna, sub Skarb Kościelny.
Cŏr[illegible], corbula, Koszyk 1. Ein Korblein.

Cōrbis, *m, f,* Koß 1. Ein Korb. *Corbis ut impositi pondere messor gro.* Prop. *vide Calathus.*
Cōrbīta, Okret. Ein last Schiff.
Cōrbīto, as. Ładuię. *Corbitor, oris,* Kuglarz
Corbŭlum, sveto. corr: Corbula.
Cōrchŏrus. *Gr.* Kurzyślep 1. Hünerdarm.
Cōrcŭlum, Serdußko/ Mędrzec/ Mądry.
Cōrcŭlus, *sub* Mądry.

CORD

Cōrdātè, Mądrze.
Cŏrdātus, Mądry 1. Wohl behertzt / verständig. *At te, cui sapiens fuit & cordata juventus.* M. *syn.* Prūdēns, săpĭēns, sōlērs. īngĕnĭōsus.
Cōrdax. *saltatio rustica inepta item pes Poeticus. idem Trochao vel Choreo,* Cic.
Cōrdē, Serdecznie.
Cōrdi est mihi, Rad/ Stáram się/ Mam to ná bacżeniu.
Cōrdis compressio, Sercá ściskánie.
Cōrdis dilatatio, Sercá podnoszenie.
Corditūra, B. in Załogá. *Cordophorus, in* Kordá
Cordŏlium, Przykrość / Utrapienie/ Żal 1. Litość.
Cordolium est mihi, Przykro mi/ Trapi mię co/ źle mi/ Gryzę się/ Skomá mi.
Cōrdŭla, cordyla, cordylla, *in* Tuńczyk.
Corgo, al. gorgo, i. ergo, priscum. Fest.
Cŏrĭăcēsĭa, *Gr,* Lodownik kamień.
Cŏrĭăgĭnōsus, Chudy. Cŏrĭāgo, Chudość
Cŏrĭandrūm, *è Gr.* Koryander Koriander.
Cŏrĭārĭus, *adiect.* Gárbárski.
Cŏrĭārĭus, *substant.* Białoskornik. Gárbarz. Skornik. ein Ledergärber.
Corias, Plin. corr. Colias.
Cŏrīnthās, *ădis Gr.* Wężownik 4.
Cŏrĭon, *Gr.* Dzwonki 2.
Cŏris, *is Gr.* Dzwonki 2. Wrzosowiec,
Coriscus, vitiosè sub Saydak.
Cŏrium. *1. 5.* Rzemień 1. 2. Polepá. Tynkz. Łupiny 1. Cebulna skorká. Leder/ Haut. *Ut canis à corio non absterrebitur uncto* Hor. *epith:* ūnctum, pingve, ātrum, fŭscum, lēve.
Cŏrium veteramentarium, Skurlat.
Corius m, priscè Skorá 1 5.

CORN

Cōrnĕa fibră homo. Nieczuły 1.
Cōrnĕŏlus. Cōrnĭcŭlatus, Rogowy.
Cōrnēsco. Rogowácieię. (wáchsen,
Cōrnētum. Dereniowy gay. Da hagedorn
Cōrnĕus, *à cornu* Rogowy. *& tr.* Twárdy, Nie czuły Hage dernen.
Cōrnĕus, *à cornu f.* Dereniowy.
Cornĭcen. Kornecistá Trębacz. Hornbläser *Illinc cornicines, hinc præcedentia longi.* Juv.
Cornīcor. Kracze i Mámrze. Przechadzom się Schreyen wie ein Kräh. *Nescio, quid tecum grave cornicaris inepte.* P.
Cōrnīcŭla. Kawká/ Ein Krählein. *Grex avium plumas, moveat cornicula risum.* Hor.
Cornĭcŭlans, luna. Księżyć rogáty.
Cōrnĭcŭlārĭus, Corniculus *sub* Rotmistrz,
Cornĭcŭlatio lunæ sub Księżyć rogáty.
Cōrnĭcŭlūm Rożek *& sub* Rotmistrz 1,
Cornĭfĕr, *sub* Dereniowy.
Cornĭger Cornifrons, Rogáty/ Hornträger, *Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum.* Virg. *syn.* Cōrnu, cōrnŭa gĕrens, cōrnĭbus, hōrrēns.
Cornĭpēs, *ĕdis omne* Rogonogi. Kopytá u nog máiący. Hornfüssig. *Cornipedes arcentur equi, quod littore currum.* Virg.
Cornĭpĕta, Cōrnŭpĕta. Bodący rad.
Cornix *īcis f.* Cōrnīx cinerea. Wroná Ein Krähe. *Raucisonos cantus cornicum ut secla vetusta* Lucr. *epith:* Lŏquax, præsāga, sinīstra, rauca, gārrŭla, ānnōsa, vīvax, lōngæva, atra, nigra, vĕtŭla, fūsca, ingrāta, īmprŏba. *phr.* Vŏlŭcrīs īnvīsa Minĕrvæ. Prōvida fati, sæcŭla pāssa nŏvem. Plŭvĭōsæ nuntia lūcis. Plūviæ vātes, Sæclis vix mŏrĭtūra nŏvem, Tēr tres ætātes hūmānas gārrŭla cōrnix vincit. Tum cōrnix plēna plŭvĭam vŏcat imprŏba vŏce: & sōla in sicca sēcum spătĭātur ărēna. Cum plŭvĭæ vātes cōrnix, ātq; căput spārgens ŭndis vēlut ōccŭpat imbrem. Scīt bĕne, quid fati prŏvĭda cāntet ăvis. Sæpe sĭnīstra cāva prædīxit ăb īlice cōrnix.
Cōrnīx nigra, frugĭlĕga, frugivŏra. Gawron
Cōrnū, Rog 1. Korner. Trąbá 1. 2. Láternia Skrzydło w szyku Wylewki. Zatoki rzek. Ein horn. *Deprompsit pharetra, cornuque infensa tetendit.* Virg. *syn.* Buccĭnă, tŭbă, lĭtŭŭs. *v. Tuba, vel* ărcŭs, *v. Arcus. vel* ūngŭlă. *v. Ungula. epith:* ăcūtum, flēxum, curvum, rĕcūrvum, tōrvum, tōrtum, intōrtum, prōmĭnēns, prōcērum, pătŭlum, lūnārē, rĭgĭdum, īnflēxum, tērrĭfĭcum, dīstōrtum, raucĭsŏnūm, mĭnax, pugnāx, fĕrum, sævum, gĕmi-

sum, fortē, rāmōsum. *phr.* ārmă bŏvis. Quæ bōs ārmă gĕrit. Nātum frōnti. in tĕrgă rĕcurvum. Cūi frōns āspĕră cŏrnu. in cŏrnŭă cēlsūs.
Cŏrnū ferio, peto, **Bodę.**
Cŏrnua. **śmiáłość 2.**
Cŏrnūārius. **Rogownik Trębácz.**
Cŏrnūcōpĭæ, Cornu copiæ. **Obfitość. kśię-ski zbierálne.**
Cŏrnum, **Dereniowa jágódá/ Rog 1.**
Cŏrnūo. **Náginám.**
Cŏrnū-ſtibii, *apud Iobum 42. nomen filiæ, ſonat Elegantem vel opulentam. nam ſtibio in cornu aſſervato feminæ fucabant oculos, & ſic Græci dicendum eſſet. Apud LXX. dſt, i. Amalthææ cornu, quo ſignificatur copia, opulentia. Emma. Sa.*
Cŏrnus, *us & ni f.* **Dereń.** in **Kornellbaum.**
Cŏrnus femina **Głog 2.**
Cornus m. **Rog 1.**
Cŏrnūta **Ritrśnik ryba.**
Cŏrnūtus **Rogáty. Gehornet.** *Occubuit tandem cornuto ardore petitus* Mārt.

CORO

Cŏrōlla, **Wianek. Kräntzlein.** *Et modo ſolvebam noſtra de fronte corollas.* P.
Cŏrōllārium **Podátek 3. Obrywká. Przydatek** *& ſub.* **Wieniec 1.**
Cŏrōna coronamen. **Wieniec 1. 2. Koło 1. Koło iáſne. Gromádá ludzi. Zgromádzenie 1. Obdách. Liſtwá 4. Obrabienie Sklepu rzezánie. Nádkopyćie** *ſub* **Kopyto Gzemſy** *an* **Paćiorki 1. 2. Ein Krantz/ Kron.** *Omnibus in morem tonſa coma preſſa corona.* Virg. *ſyn.* Cŏrōllă, vĭttă, sertum, *vel* tūrbă, cœtŭs *v. Turba* *epith.* Aūrĕă, gĕmmĭfĕră, nĕxă nĭtĭdă, gĕmmĕă, īmplĭcĭtă, fŭlgĕns, īnsīgnĭs ſplĕndĭdă, rĕgĭă, clāră, nōbĭlĭs. gĕmmātă prĕtĭōsă, dĕcōră triumphālĭs, laūrĕă, cŏrūscă, pulchră, nĭtēns, ſpĕctābĭlĭs cōmă ŏdōrĭfĕră, sācra, rēgālĭs. *phr.* Fūlgēns aūrō rădĭāntĕ cŏrōnă. Gĕmmĭs dĭstīnctă. Gēmmĭs aūrōque cŏrūscă. Strīnxĕrăt aūrātos ſtēllātă cŏrōnă căpĭllōs. Pīctās dăt flōrĕ cŏrōllas. Rūrĕ pŭĕr vērnō prīmūm dē flōrĕ cŏrōnam fēcit. Nēctūntquĕ cŏrōnās, Sērtāquĕ cœlēstēs, īmplĭcĭtūră cōmās Tēmpŏră ſŭtĭlĭbus cingŭntur tēctă cŏrōnĭs. Cŏrōnă căpŭt, *vel* tēmpŏră cingĭt, ōrnăt, īmplĭcat, āmbit. Lætī naūtæ īmpŏsŭĕrē cŏrōnas Pūppĭbus. Duplĭcēm gēmmĭs aūrōque cŏrōnam. *Corona pro cœtu, v. Turba,*
Cŏrōna aurea, **Korona Krolewſka.**
Cŏrōnă florea, plexa, **Wieniec.**
Cŏrōna Caſtrenſis, Civica, Muralis, Navalis, Obſidionalis, Oleāgina, Ovalis, Triumphalis. *ſub* **Wieniec żołnierſki.**
Cŏrōnam habens, **Rámámi opráwiony.**
Cŏrōnāmĕntum. **Wieńcowe zioła** coronaria (herba,
Cŏrōnārĭa, **Wieńczatká.**
Cŏrōnārĭum opus. **Gzemſy Sklepu rzezánie.**
Cŏrōnārius, *adiect.* **Wieńcowy. Krantzmacher.**
Cŏrōnarius, *ſubſtant.* **Wieńczarz.**
Cŏrōnĕŏla roſa. **Roża ćieliſta. Einherbſtroſe**
Cŏrōnis, *idis, Gr.* **Koniec 1. Przydatek 1. Záwkniẹnie 4. End oder. Spitz** *Si nimius videor, ſeraque coronide longus.* M. *ſyn.* āpĕx fīnĭs.
Cŏrōnix, *icis è Græco.* **Gzemſy.**
Cŏrōno, **Otaczam. Obſtáwiáć. Koronuię. Nálewam. Krönen.** *Crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant.* Virg. *ſyn.* Cĭrcūndo, cĭngo, āmbio. *phr.* Cŏrōna căpŭt, tēmpŏra, crīnēs, căpĭllōs, cŏmam, frōntem ōrno. Cŏrōna, *vel* dĭădēmătĕ ēxōrno, cĭngo, rĕdĭmĭo, vĭncio, āmbio, īmplĭco, præcĭngo, vēlo, cĭrcūndo, prĕmo, tĕgo, vēstĭo. Impōnō ſērta cōmæ. Cĭngo flōrĕ căpŭt innĕcto tēmpŏră ſērtĭs. Præcĭngĕre flōrĕ căpĭllos. Căpĭti dărĕ sērta. Frōndēntī tēmpŏră rāmo īmplĭcat. Vĭrĭdiq; ădvēlat tēmpŏra laūro. Laūrōque īnnĕctit crīnem ĭlle căput flāvum, laūro Părnāsĭde vĭnctus. Fēsta frōnde rĕvīnctus. Tum căpŭt ātque hŭmĕros plēxit rĕdĭmīte cŏrōnĭs. Mĕrĭtos ōrnat dĭădēmăte crīnes. Quērcu cōma cĕrŭla tantum cĭngĭtur tēcta cŏrōnĭs. Dēbŭĕram sērtĭs īmplĭcŭĭsse căput.
Cŏrōnŏpus, *odis Gr.* **Wronia nogá. Kłośieniczká. Goldblumen.**
Corophia, Plin. lege Corythia.
Cŏroplăthus, *Gr.* **Lalkarz.**

CORP

Cŏrpŏra parviſſima, prima, minima.
Corpora principiorum. **Proſzek.**
Cŏrpŏra prima genitalia. **Żywioł.**
Corporālis, **ćielesny 1. ziemek 2.** (ſnie.
Corporāliter, **ćieleśnie. Rzecżą ſámą wyrá-**
Corporaliter iurare, ſub **Przyśięgam ná co.**
Cŏrpŏrātio, **ćieliſtość. Wzroſt.**
Cŏrpŏrātūra, **ćieliſtość Geſtalt/ Wzroſt.**
Cŏrpŏratura modica, **śiádłość.**

Cŏrpo-

Corporatus. Rosły cielisty/ Materyalny.
Corpore effugio aliquid. Vchylam się.
Corporeus. cielesny Materyalny. Leibhafftig. *Corporea abscedunt pestes. penitusq; &c.* V
Corporo. Zabiiam 1. *Corporor,* ciałem się stáię
Corpulentia, cielistość.
Corpulentus. cielisty/ 1. Wolbeleibt.
Corpus ciáło 1. 4. Mięso Cálego co. Ein Leib. Rzeczpospolita. Máteryálna rzecz. Pośrzodek 2. Cech. Pospolitość. Zgromádzenie 5. siłá 2. Księgá Tom księg. *Corporis exiguum praconum solibus aptum.* H.
Corpus ciuitatis. Miásto.
Corpus collegii, Bráctwo.
Corpus individuum, insecabile. Proszek,
Corpus nucis. Iądro.
Corpusculum, ciałko Proszek, Ein Leiblein. --- *Tantum corpus corpuscula possem.* Luc.

CORR

Corrado. Zdobywam się. Zbieram 1. *& sub* Nábudowáć. Zusammen kratzen. *Argumenta fidem dictis corradere nostri.* L. *syn.* Rado, abrado, vel colligo.
Corrago, inis. Borak. Correctio. Popráwá.
Corrector, Popráwiacz/ Karzący.
Correctura Przypráwá 2.
Correpo. Wlázę umykam się.
Correpte. Krotko. *sub* Reki uiecię.
Correptio. Karánie strofowánie. Porwánie.
Correptor Karzący. Strofuiący.
Correus, idem Conreus, Corrideo. Smieię się
Corrigia. Rzemyk 1. 2. Ri *producit Arator, corripit Fortunatian. & qui à Corrigo ducunt.* ein Rim
Corrigentes dicta phrases. sub Nic ták 2.
Corrigo. Poprawiam. Náprawiam 1. Karzę. Vymuię kogo. Náwracam kogo. Zacieram 2. Bessern. *Corrigere, at res est tanto magis ardua quanto.* Ov. *syn.* emendo *phr.* errata pungo, expungo, deleo. Limam adhibeo. et male turnatos incudi reddere versus. Sæpe ego correxi sub te censore libellos, sæpe tibi admonitu facta litura meo est. Scilicet incipiam lima mordacius uti, ut sub judicium singula verba vocem.
Corripio, Porywam 1. 2. Popadam kogo. Strofuię. Karzę.

Corrivalis. Spolzaletnik.
Corrivatio. ściekánie.
Corrivatur. ścieka co ściąga się.
Corrivo, Prowádzę wodę. ściągam wodę.
Corrivus vel corrigus. sub Rzeká.
Corroboro. utwierdzam Potwierdzam. Posiłam. Porzepiam 1. 2.
Corrodo, Gryzę. Zernagen. *Corrodet sanies & putrida contrahit ossa.* C. *syn.* Rodo, arrodo, circumrodo.
Corrogatio, Ecclesiastici 32. Zbieránie. *quidam reddit* Towárzystwo.
Corrogo, Zbieram 1. *& sub* Nábudowáć.
Corrosivus, W grzyzący. *Corrotundo.* Okrągło co czynię. Corruda, Szpárag. Corrugatus, Zmarszczony. *Corrugis idem.*
Corrugo Marszczę się. Zasępić się. Zusammen runtzeln. *Corrugat nares, nec non &c.* Hor. *s.* Ruga.
Corrugus sub Rurmusowy tow. *& sub* Rzeká.
Corrumpo, Psuię 1. 2. Zgwałcić 4. Fałszuię Przedáwáć, *& sub* Psuić się człowiek. Zerbrechen / verderben. *Non corruperit, ut solet licebit.* (Phal) *syn.* Vitio, depravo, contamino, destruo.
Corruo, Vpadam 2. Sypię 1. Obalam 1, Wrzucam. Fallen. *syn.* Vitio, depravo, contamino, destruo.
Corrupte, Źle *& sub* Mowię źle/ Corruptela, Skázá zákupowánie 1. Corruptio, skázenie Corruptor, Szkáziciel/ Gwałciciel/ Zakupnik 4. Corruptus Skázony. Zgwałcony.
Cors, tis, f. Chálupká Podworze/ Oborá 1.
Corsoides, corsoites, æ. m. Gr. Kamień nieco zgorzysty.

CORT.

Cortalis, Podworzowy. *in* Podworze.
Cortalis officina. Kurnik szopá/
Cortes, tis f. Kurnik szopa. Chálupká/ *& sub* Korteżyan.
Cortex, *hic hac.* Łub/ Korá. Skorupá 1. Skorká 5. Pływáczká. *& sub* ciało. Rinden. *Oraque corticibus sumunt horrenda cavatis.* V. syn.

v. *syn.* Liber *epith.* Pinguis, viridis, cavatus, rugosus, rimosus, turgidus, arboreus, fragilis, tener, tenuis, mollis, rigens. *phr.* Clausa, arborei sub cortice libri. Nunc tumido gemmas cortice palmes agit. Dum novus in viridi coalescit cortice ramus, eripitur fragilis nodoso e robore cortex.]

Cortex lini. Pazdzior.

Corticatus. Korzysty. Skorá obrosły.

Corticeus, Corticius, Korkowy. Zur Rinden gehörig. *Ducit corticeis fluitantia retia signis A.*

Corticosus, Korzysty. Łupiniásty. Skorą obrosły.

Cortina, Kociel/ Pokrywká 1. Połniebá. *an* Kotrynáe Färb-Kessel. *Mons circum, & mugire adytis cortina reclusis.* Virg. (*Tripus Appollinis, unde oracula reddebantur*) *epith.* apollinea, Delphica, fatidica, phœbea, prænuntia, præsaga, veridica, terrifica, veneranda.

Cortinale, Browar 2. Ein kessel gestell.

Cortinipotens, Lucil.

Cortinula, Kocielek.

Cortumio onis. Poyzrzenie 2.

CORV.

Corvinus, Kruczy. *Corvinus patriis intermisere petita.* Hor.

Corvito, as, Kugluie. Ploßę. Łáduie.

Corvitor oris, Kugiarz.

Corus, *latina vox,* Wiátr zachodnemu pobogny ná połnocy. Westwind ⟶ *Hyberni condunt ubi sidera Cori. v. Caurus.* Virg.

Corus, *vox ab Hebræis sumpta.* Kufa. Kłodá 2. Korzec 2. *& sub* Łaßt. *corripit o prudent.*

Coruscamen. coruscatio Błyskánie.

Corusco. Łyknę się. Błyska się Miga się co. Trykam. Blitzen/glántzen. -- *Inter se coeunt, pennisque coruscant.* Virg. *syn.* Luceo, splendesco, splendeo, mico, fulgeo, refulgeo, niteo, radio, *vel* vibro, intorqueo. *phr.* Lucem sub nubila jacto. Mavors adamante coruscat. *v. Luceo. v. Corusco pro vibro* (10 Æn.) Talia vociferans sequitur, hastamque coruscat *v. Iacio.*

Coruscus. Błyszczący się/ Łsknący się. Migocący się. Blitzend glänzend. *Exultat telis & luce coruscus ahena.* Virg. *syn.* Lucidus, rutilus, nitidus, lucens, fulgens, rutilans, nitens, ardens, micans, relucens, splendidus, splendens, coruscans, radians. *v. Lucidus.*

Corusso *as Vel is. Gifanius. Gr.* Trykam.

Corvus, Kruk 1. 3. żoraw woienny. Kárás 1. Ein Raab. *epith.* Niger, garrulus, crocitans, loquax, vocalis, raucus, vividus, annosus, feralis, vorax. longævus, sinister, turpis obscœnus, fatidicus, funereus, prænuntius, infaustus, malus *phr.* aeles Phœbeius. Phœbo sacer. apollinis ales Nuncius imbris. Triste minans. Nigrantesque petunt provecta cadavera corvi presso ter gutture voces ingeminant. Tristia nam crocitant semper vomit ominia corvus. albus erat quondam volucris Phœbeia coruus. Nunc importunæ præmia vocis habet.

Corvus demolitor, żoraw woienny.

Corvus minor frugiuorus, Gawron.

CORY.

Corybantia, *æ, Gr.* Spánie oczy otworzywßy

Corybantio *as Gr.* śpię nie śpiąc. ußuipiße cierpię.

Corycеum, *Gr.* Piłá 3. Ry *anceps videtur ex origine Græca, potius tamen brevis.*

Corycæus, *Gr.* Podchwytácz. Corycobolus

Corycus, *Gr.* Piłá 3. Corydalis, *is Gr.* Kokorzycz 1. Corydalium, *e Gr.* Rutá práßa

Corydalus, Coridus, *Gr.* Skowronek.

Coryletum Leßczyná/ lasek leßczynowy.

Corylus, *f. e Gr.* Leßczyná drzewo. Haselstande. *Phyllis amat corylos, illas dum Phyllis amabit,* Virg. *epith.* Dura, fragilis, sylvestris, flexilis densa.

Corylus edura. Orzech láskowy.

Corymbia, *e Gr.* Blußcz 1. Corymbiatus, *sub* Blußczowe iágody. *& sub* May. Corymbifer, *sub* Blußczowy. Corymbion, *e Gr.* Pory. Chochoł Włosy przypráwne.

Corymbites, *æ, m. Gr.* Czártowe mleko ziele.

Corymbus, *m. Gr.* Blußczowe iágody/ Jágoda máłych płonek. Grono. Orßki. May 2. Chochoł/ Träublein wie Ebheu. *Diffusos hedera vestit pallente corymbos.* Virg. *epith.* Diffusus, gravidus, comans, tener, Bacchæus, textilis, bicolor, croceus, tremulus, viridis, mollis, niger, frondens, frondosus, amœnus, racemifer, Nysæus, spissus, hederosus. *phr.* umbraque textilibus, circum variata corymbis. antra racemiferis semper vestita corymbis.

Coryphæus, *Gr.* Herßt/ Wodz/ Muzyk rézient. ein Redels führer.

Córyphæa, Coryphia, Colydia, Corycia, orum Corymia orum Pław 5. Córyphe, as Gr. Brzuśćiec 1. Córytus, Gr. Sáydak/ Köcher/ da man die Pfeil einlegt. *Corytiq; leves humeris & lethifer arcus.* Virg. *Epith.* Lēvis; sāgittifer v. *pharetra.*

Córyza, Gr. in Rymá.

COS

Cōs, *tis.* Osłá. Ein Wetzsteln. --- *Subiguntque in cote secures.* Virg. *epith.* Dūra, trīta, āspēra, ēxīgūa, tĕnūis lōnga, mōrdax, ĕdax *phr.* Sūbīgūnt īn cōte sĕcūres. Cōte nŏvat nīgrās rūbīgīne fālces. Cōte ăcūit tēlum. fūngat vīce cōtis ăcūtum, Rĕddĕre quæ fĕrrūm, vălet ĕxors īpsa sĕcāndi.

Cōsmēta Gr. Pieknzyćiel/ Cōsmĭcus, Gr. Swiecki/ Weltlich.

Cōsmŏphthŏrīne, Cosmŏtŏrŷne, es Gr. Zámießánie.

Cōſſes, hi Cosſi, Robacy wdrzewie.

Cōſſigēro, Roſtracząm ſie.

Coſſilires, Krączochowie. Łázekowie. *ibidem*

Coſſim, Roſtráczywßy ſie. & *ſub* śiedzę 9.

Cōſſus. Zmarßczony. *Coſſus, Meurſ. idem Coxus.*

Cōſta, Zebro Szpogá 2. Nawy ßpogi. Ein Rip.

Cōſtātus, Zebrowáty. Cōſtātus. *ſub* Mánelá. Cōſum Gr. Roſt. heidniſch Wundkraut Cōſtus, *aroma Gr.* Roſt/ Cytwar. Cōſtus *herba.* Mietká 4. & *ſub* Dziegiel 1. 2.

COT.

Cōtāria, *ſub* Osłá. Cōthon, *onis,* Port.

Cōthūrnārius *ſub* Obow 1. & Mowá wſpániálá.

Cōthūrnātus *ibidem* & Znáczny. Hochtrabend. *Illa cothurnatas inter habenda Deas.* Ov.

Cōthūrnus Gr. Obow 1. & mowá wſpániála/ Tantz-Schuch/beyden Tragedi: gebräuchlich. *Purpureoque alte ſuras vincire cothurno.* Virg. (*Calceamenti genus ſubere ſublevatum, pro Tragœdia quandoque ſumitur.*) *epith.* Sŏphoclēus, grāndis Trāgĭcūs, grāvis grātūs, āltus pīctus, Lydius, tērrīfĭcus, māgnīlŏquus, ăcer, prīſcus, āltīsŏnus, hērōĭcus, sūpērbus, sūblīmis, āntīquus, æſchylēus, pūrpūrēus, Cēcrŏpius. *phr.* Cārmīna dīgna cōthūrno. Lydius āltă pĕdum vīncla cōthūrnus hăbet, Mātērĭa ēſt quānquam sūblīmĭbus āpta cōthūrnis.

Cōtĭcula. Oſełká. Kamień probny/ Ti *corripiunt aliqui analogiâ, nam auctoritas deeſt, quamvis & pro longa non paucæ analogiæ ſint.*

Cotidie, Cotidianus, &c. idem Quotidie, &c.

Cotifico, Apulei corrigit Lipſius & Colvius.

Cotim ſico. i. ſeco ex Lactantiō.

Cŏtīnus Gr. Oliwá leśna. Fárbierſkie drzewko. Gárbárſkie drzewko. Szárłat 2.

Cōtio ſub Inretcyzá. Cottana *orum* Figá

Cŏtōnĕa *herba ſub* Prágniente 3.

Cŏtōnēum, & Coconeum malum. Pigwá drzewo. Kwitten apfel.

Cōttabum facio, Pláſkąm.

Cōttăbus Gr. Kláſk 1. Trzaſk.

Cotula fœtida. Pśi rumień.

Coturnium, i. gutturnium, priſcè Feſt. Scalig.

Cŏturnix, Przepiorká. *o quidam producunt corripuit Ovid.* Ein Wachtel. *Ecce coturnices inter ſua prælia vivunt.* Ovid. *epith.* Plā; pērēgrīnă, ădvĕna. *phr.* Mātērtēra phœbi. Rēgum grātīſsima mēnſis. Sēdūla per ſtīpūlās tēnĕra cūm prōle cōtūrnix pāſcĭtur.

Cŏtūrnix maior, Chrośćiel.

Cŏtŭla, Cŏtyla, cotyle, *es Gr.* Kubek/ Korzak/ Polßoſtaká/ Stáwowych kośći końce.

Cŏtylēdon, ōnis Gr. Rozłog kiele. Rzeſá 2. Stáwowych kośći końce.

Cŏtios ſodalis, Sodomczyk

COV

Cŏuīnārius. Woźnicá & *ſub* Woz woienny.

Cŏuīnus. Woz nakryty Rydwan. ein kriegwagen.

Cōum, *Latine* Jątrzmowe wiči.

Cōum, Gr. Jedwab Couror Spolkuis.

Cōus Gr. Roſtek rzucenie ßcześliwe.

Cōxa, Vd/, Kirśc/ Kość udowa. Cōxēndĭcum herba Rzeſá 2. Cōxēndix Biodro-drowy ſtaw Łopátká 3. Vd. Stáwowych kośći końce. die küfte. *Coxim* Roſtráczywßy ſie & *ſub* śiedzę 9. *coxon, coxu,* Chromy.

CRA.

Crabatus lege Grabatus.

Crābro, *m.* Sierßeń. Ein Horniß/ Weſpe. *Aut aſper crabro imparibus ſe miſcuit armis.* Virg. *Epith.*

pith. Ferus, ferox, celsus, virens, viridis.

Cracca, Wyká/ Ledźwiec. *Cracentes, Craceo, in* Szczuply. Crambe, *es, Gr.* Kápuſtá czarna. ein gatug kappyſtil.

Cranium, *Gr.* Czáßká głowy. hirn Schal

Crapula, *Gr.* Pijáńſtwo 2. Głowy bolenie od pijáńſtwá. Trunckenheit, un darauß entſtehendes Kopffweh. *It male digeſtis ſi crapula ſebiet eſcis.* Ser. *ſyn.* ebrietas *epith.* furioſa, audax, impavida, fugienda, horrida, *Ebrietas.*

Crapulatus, Crapulentus. Pijány 1. Crapuloſus, Opiły, Cras. Jutro 1. 2. Morgen. *Dic mihi cras illud, poſthume, quando venit?* Mart. *phr.* Craſtina lux, dies, aurora. Craſtinus Sol. Quum primum craſtina cœlo Puniceis invecta rotis aurora rubebit. Cum craſtina fulſerit eos. Craſtina puniceos cum lux detexerit ortus. Et lux cum primum terris ſe craſtina reddet: ubi primos craſtinus ortus extulerit Titan, radiisque retexerit orbem.

Craſis, *ꝓ vel eos f. Gr.* Mießánie 1.

Craſis, *medicorum Gr.* Kompleksyia.

Craſis, *Grammaticorum, lege infra Synæreſis,*

Craſſamen. Vſtoiny. Mul 2. Geſtość. Zgęſtego co Drożdże.

Craſſe, Miąßßo. Grubo 2.

Craſſeſco, Mięßßeię. Gęśćieię. Tyię Twárdzieię. (ſtość

Craſsitudo, craſſamentum Miąßßość. Gę-

Craſſus, Miąßßy/ Geſty 1. Gruby 1, 3. Tłuſty/ Otyły, Dick, *ſyn.* Denſus, opacus, pinguis, ſpiſſus.

Craſtini, Craſtino, Jutro 1.

Craſtinus, Jutrzeyßy. Morgig. *Ordine reſpicies, nunquam te craſtina fallet.* Virg:

Cratægis. Plin. l. 26. 1. 10. corrigit Dalecamp. legens Cratægonon.

Cratægon, Cratægos, *ſub* Nieſplig 2. Bukſpan 1.

Cratægonum, Cratæogonum, *Gr.* Płodźieniec 1. brenkraut.

Crater, eris *m. Gr.* Cratera Czárá 1. Czáßa. Vśćie 1. Kutna czáßá. Orchłoń piekielna. Trinckſchal/ Pocal. *Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos.* Virg. *ſyn.* Patera, calix *ep.* ahenus, inauratus, coruſcus, impreſſus, profundus, latus, pulcher, ſplendens. gratus, ſignifer, undans, lætus. *Phr.* Geſtat cratera coruſcum. Crateras læti ſtatuunt, & vina coronant. Quam dulce aurato fuſum cratere falernum. *V. poculum patera.*

Crater philoteſius, Wilkom.

Craterites, a gemma prædura flaua Plin. quaſi à fortit.

Craterra, *æ.* Wiadro. Crates, *is f.* Kratá 1. ein egge hurd. Crates dentata, Broná. Crates favorum, Dźienie. Crates texta. Płot 3. Crates ſtercorariæ. Gnoiowki.

Crateuterion. *Gr* Wilk Kuchenny.

Craticula Craticulum, Kratká. Roſt Ein Rooſt. *Parva tibi curva craticula ſudet ofella.* Hor. *epith.* Ferrea, ardens, candens, fervens, accenſa, ignita, ſuppoſita, atra, nigra.

Cratio, *ꝓ* Kracę Bronuię.

Craticius, Kráćiáſty, *Ti, ſi à Crates, brevis: ſi à Cratio longa*

Craticius paries Śćiáná z deſk Zápierzenie.

CRE

Creabilis, Stworzyſty. Creagra, *Gr.* Widelcá 2. Ein fleiſch gabe

Creatio. Tworzenie Obieránie urzędu

Creator, Spráwcá. Stworzyćiel Fundator.

Creatus & cretus Stworzony. Kreaturá. Erſchaffen. *Eſto precor memores, qua ſitis ſtirpe creati* Ovid. *ſyn.* Genitus, productus, ſatus: ex nihilo factus.

Creber, Gęſty. Dźiurkowáty/ Offt/ vielmahl. *Non tam creber agens hyemem ruit æquore turbo,* V. *ſyn.* Frequens, denſus, repetitus, multus, plurimus.

Crebra veſtis, *ſub* Nátkány 2.

Crebra Crebre Częſto 1.

Crebreſco, crebeſco Częſto co czynię/ Wßczyna ſię co Rozgłáßa ſię Gruchnęło. Je länger ie mehr zunehmen. *Crebreſcunt, optatæ auræ portuſque pateſcit.* V. *ſyn.* Increbreſco, creſco, augeor, vel vulgor, divulgor.

Crebri. Wiele czego 1. *Crebriſurus,* Oſtrożenie. Crebritas, crebratudo Vczęßczánie. ERbſigkeit *Crebriter* Częſto 1. Crebro, Częſto 1. Gęſto 3. *& ſub* Dźiurkowáty. Offt/ vielmahl. *Eſt mihi purgatam crebro qui perſonet auram* H. *ſyn.* Sæpe, ſæpius frequenter, non raro.

Credibilis Podobny 1. 4. Glaublich, *Credibile eſt, ipſos conſuliſſe Deos* Ovid. *ſyn.* Fidem merens; non ſuperans, Cui credere fas eſt.

Crēdĭbĭlĭter, **Podobnié** 2. **glaublich.**

Crēdĭtŏr, **Wierzyćiel. Pożyczalnik** 1. **Der einem Geld vertrauet.** *Solvas censeo, Sexte, creditori.* (Phal.)

Crēdĭtum, **Pokład** 1. 2. 3. **Powierzam Zwierzam się Poruczam/ Vfam** 1. **Tuszę Pożyczam** 2. **Mniemam Borguię.** & *sub* **Puszczam się ná morze. Glauben/ vertrauen.** *Nec cito credideris, quantum cito credere lædat.* Ovid. *syn.* Fīdo, cōnfīdo, cŏmmĭtto, *vel* fidem dō, hăbĕo, ădhĭbĕo *phr.* Nĭmĭum nē crēde cŏlōri. *v. fido.*

Crēdŭlĭtas. **Lekkowierność/ Leichtfertigkeit zu glauben.** *Et tumidus Gallæ credulitate fruar.* M.

Crēdŭlus, **Lekkowierny' Wierzący łácno. Podobny ku wierzeniu, Pewny, Leichtglaubig.** *Credula res amor est subito &c.* Ov.

Crĕmăster, ēris *in Gr. sub* **Jądro** 2. Crĕmātĭo, **Paleni** 1. **ein Brand.** Crēmbălon, *Gr.* **Dremla.** Crĕmēntum, **Rośnienie.** Crĕmĭālis, *sub* **Susz drewny/** Crĕmĭum, **Skwárki. Drewká suche. Susz drewny.**

Crĕm o, *as* **Palę** 3. **Spalić** 1. **Brennen.** *Det tua succensæ membra, cremanda pyræ:* Ovid. *syn.* ūro, ēxūro, cōmbūro, ădūro, īncēudo, īnflămmo., *v. Vro Incendo.*

Crĕmor *aris* **Gorę Wsplonąć/** Crĕmor *oris* **Kászá tártá/ Polewká/ Milchram Saffl.**

Crĕmor hordei, **Bielidło/** Crĕmor lactis, **Smiotáná/** Crēna, **Nárzynánie wrąb** 3.

Crĕo, **Stwarzam/ Obieram ná urząd/ Rodzę/ Czynię** 1. **Koronuię. Nábawiam Erschaffen.** *Emineat, magnique immensa creaverit orbis.* Pr. *syn.* Prōcrĕo gigno, prōdūco. *phr.* ēx nĭhĭlo ēffĭcio, ēffingo, făcĭo; cōnfio.

Crĕo sacerdotem, **Poświęcám,** Crĕor, **Zostáię czym.** Crĕŏcāccăbus *Gr.* **śiekániná** 2.

Crĕŏdætes, *a. m. Gr.* **Kráyczy.**

CREP

Crĕpa, **Kozá.** Crĕpax, **Trzeszczący.**

Crĕpĕrus, **Wątpliwy. Ungewiß zweiffelhafftig.** *Exæquatáq; sunt creperi certamina belli.* L. *syn.* Dŭbĭus, ănceps, īncērtus.

Crĕpĭcŭlum, *crepidŭlum, crepitulum.* **Polatká.**

Crĕpīda, crepidula, **Pántoflá. Pantofeln.** *Sed tales crepidas ligare cura.* (Phal.) (*Calceamentum in usu apud Græcos.*) Nōn hic qui īn crĕpĭdās Grājōrum lūdĕre gēstit. *Pers.* *A crepitu duci debent, non à Græca voce quæ primam longam habet.* Sipontin. P. Mosellanus.

Crĕpĭdărĭus, *subst.* **Szwiec/ Pántoflarz.**

Crĕpĭdărĭus, *adiect.* **Szwiec/ Pántoflarz.**

Crĕpĭdātus, **Pántofle noszący.**

Crĕpīdĭne cŏerceo, **Obrabiam** 2.

Crĕpīdo, *inis,* **Brzeg** 2. 4. **Kraniec.**

Crĕpis, *Gr.* **Płácek.** & *herba ignota Plinio.*

Crepitacilla, orum. apud Lucret. aliqui legunt. Crepitacula. Lambin: Gifani.

Crĕpĭtācŭlum, **Klekotká/ Grzegotká/ Grzechotká/ Brzękádło. Schallen.** *Allicit & tremulus quassat crepitacula palmis.* N.

Crĕpĭto, **Gruchoce/ Trzeszczę/ Klekoce/ Chrupa/ Klekoce/ Klápam/ Szczekam zębomá. Geräusch machen poltern.** *Illice si levi crepitabat bractea vento.* Virg. *syn.* Strĕpĭto, strīdĕo, sŏno. *vede Crepo.*

Crĕpĭtus, *us,* **Grzmot/ Trzask** 2. **Trzeszczenie Chrobot/ Gruchot/ Chrupánie/ Skrzyp/ Szum/ Szelest/ Klápánie/ Klask** 1. **Puk/ Chrzest/ Szczekánie zębomá/ Wiátru przyrodzonego upuszczenie. Knall/ Thon.** *Incenso crepitum dedit aurea fundo.* J. *syn.* Strĕpĭtus, sŏnus, sŏnĭtus, frăgor. *epith:* Sŏnōrus, hōrrĭsŏnus. *vide Sonitus.*

Crĕpo, *as,* **Skrzypię/ Trzaskam/ Rospukniię się/ Pádam się/ Pukam się/ Mowię głośno/ Chelpię się/ Kruczę/ Wiátru przyrodzonego upuśćić. Thönen.** *syn.* Sŏno, pĕrcrĕpo, crĕpĭto. *phr.* Crĕpăt ad mĕdios laurus ădusta fŏcus. Mănibus faūstos tēr crĕpŭēre sŏnos.

Crĕpūndĭa, *orum,* **Czączko/ Noszenie. Kindergaaben,** - - - *Pueriq; crepundia parvi.* P. *epith:* Pŭĕrīlĭa părva.

Crĕpūscŭlascens *hora.* **Mierzch.** [wȩ

Crĕpūscŭlo, **Z mrokiem.** *Crepulus,* **Wrzaskliw**

Crĕpūscŭlum, **Swit/ Zorza wieczorna/ Mierzch/** & *sub* **Noc** 1. **Die Morgenröth oder Demmerung.** - - - *Saturas ad prima crepuscula lustret.* Ovid. *epith.* Obscūrum, sērum, nŏctūrnum, rŭbĭcŭndum, nĭgrum, vēspĕrtīnum. *phr:* Cōnfīnĭa nŏctis. Dŭbĭæ crĕpŭscŭla nŏctis, ēxtrēmæ pĕrāctæ pārs lūcis. Nŏx prīma. Trăhĕrent cūm sēra crĕpŭscŭla nŏctem. Pĕcŭdes rĕvŏcant cum sēra crĕpŭscŭla pastas. Sērus sub nĭgra crĕpŭscŭla vĕsper ultĭma.

ūltima pārs lūcis, prīmăquĕ nōctis ĕrat. Nōctem dūcēntĭbus āstris. In nōctem vĕrgēnte dĭe, īndūcūnt nōctūrna crĕpūscŭla nōctem. Tēmpusque sŭbībat, quōd tu nĕc tĕnĕbras, nĕc pōssis dīcĕre lūcem. Sēd cum lūce tămen dŭbiæ cōnfīnia nōctis. *Vide Vesper & Aurora.*

Crĕpūscŭlum incessit, Mierzcha się.

Crĕpuscus, dicitur crepusculo natus. ut Lucius, luce natus. Varro, Wieczorek.

Crēsco, Roste/ Rozrastam się/ Przybywa cze go/ Przyrasta / Sili się / Pogarsza się. Wachsen/ zunehmen. *Altaq; nativo creverat herba solo.* Prop. *syn.* Aūgeor, ădaūgeor, aūgēsco, ēxtēndor, āccrēsco.

Crespinus, & Crispinus, B. Cietnie 2.

CRET

Crēta, cretūla, Kretá/ Kres zawodniczy. Kreyte. *Illa prius creta, mox hæc carbone notasti.* F. *epith:* ālba, tĕnax, pûtris, cĭmōlia.

Crēta argentaria alba, Trypelá. Creta figularis, Glina biała/ Glina zduńska. Creta nōto, *Prov.* Pochwalam. Creta sutoria, Czernidło.

Crētācĕus, crēceus, Kreciány / Kretowy. Von Kreyten gemacht. *Cretaceis oronibus latus farcit.* (Scaz.)

Crētārius designatŏr, Stánowniczy.

Crētæ fōdīnæ, *sub* Kretny.

Crētāta ambitio, *Persi. pro candidatis.*

Crētātus, Kretowány. Gekreytet. *Quam cretata timet Fabulla nimbum.* (Phal.) *syn.* Crēta ōbdūctus, cōlōrātus, fūcātus.

Crētērra, Wiádro. Crētĭo, Dziedziczenie.

Crēthmos, *Gr.* Sol bábia ziele.

Creticus, Cic. Pes trisyllabus, extremis syllabis longis media brevi constans, ut scripserant. Prædam pro tribus in mare Creticum. (Alcaic.)

Crētōsus, Kretny. Kreytächtig. *Mycenen, cretosaq; rura cimoli.* Ovid.

Crētūra, Obsiewiny. *Cribēllātus,* Przesiewány. Crībrarius, Sitny. Crībro, Przesiewam.

Crībrum, cribellum, Sito 1. 2. & *sub* Dutsłák. Ein Syb. *Lac solet, utve liquor rari sub pondere cribri.* Ovid.

Crībrum areale, cribrum cereale, Opałká.

Crībrum ruderarium, Kratá mulárska/ Rzeszoto mulárskie. Cribrum pollinariū. Pytel.

CRIM

Crīmen, Grzech/ Winá 1. Zarzut 1. Obwinienie 2. Niecnotá. Ein Laster. *Famaq; non ficto crimine, crimen habet.* Ovid. *syn.* Scĕlus, nĕfas dēlictūm. mălum, piācŭlum, pēccātum, nōxa, vĭtium, cūlpa, făcĭnus, flāgĭtium, ērrātum, cōmmīssum. *epith.* Nōxium, prāvum, īnjūstum, scĕlĕrātum, īnfāndum, dŏlōsum, dāmnābĭle, pērfidum, ōccūltum, ĭnēxcūsābĭle. *phr:* Cōmmăcŭlāre mănus, scĕlĕrāto crīmĭne. Sōntes aūsus. Scĕlĕrāta, lĭbīdō, īnfāndum crīmen pāssa nĕfasque grāve. Dētēstānda lŭēs & īnēxcūsābĭle crīmen. Crīmĭnis īnjūsti tūrpia signa pătī. Nōn ĕgo mēndosos aūsim dēfēndĕre mōres, Fālsăque pro vĭtiis ārma mŏvēre mĕis. Cōnfĭteor, si quīd prōdest dēlĭcta fătēri, īn mĕa nūnc dēmēns crīmĭna fāsus eo. *Vide Scelus.*

Crīmen diluo, dissolvo, purgo. Oczyściam

Crīmen majestatis, perduellionis, Kryminał.

Crīmĭnālis actio, criminale judicium, Spráwá/ Sąd o głowę.

Crīmĭnālĭter, Ostro/ *sub* Prawnie.

Crīmĭnātĭo, Obwinienie 2. Winowánie/ Zádánie/ Szkálowánie/ Łżenie/ Potwarz.

Crīmĭnātor, Potwarcá. Lästerer. *Cum illum reposces criminatorem vicum.* (Jamb.)

Crīmĭnor, crimino, Odnoszę/ Zádáję co srogiego/ Obwiniam/ Potwarzam/ Wykładam źle. Lästeren. *Nec crimineris impios.* (Jamb. Dim.) *Vide Accuso.*

Crīmĭnōsa actio, Spráwá karánia godna.

Crīmĭnōsè, Potwárliwie/ Przygánnie.

Crīmĭnōsus, Potwárliwy/ Zarzutny/ Przygánny / Uszczypliwy/ Wády máiący. Lästerig. *Quem criminosis cumq; volet modis.* Alc.

Crīmĭnōsus liber, Páskwil.

Crīmnum, *Gr.* Grys 1. Krupá.

Crīnāle, Przedzielnicá. Haarhaube/ Haarnadel. Et *madidos myrrha curvum crinale capillos.* Ovid.

Crīnālis, *subst.* *idem,* Das zum Haar gehört. *Solvite crinales vittas, capite orgia mecum.* V.

Crīnālis, *adiect.* Włosowy.

Crīnānthĕmon, crinonia, *Gr.* Lilia 1.

Crīnes seni, crines septem, *sub* Plotý. Die Haar. *Dulcis compositis spiravit crinibus auro.* Virg. *syn.* Căpilli, cōma, cæsăries. *epith:* văgi,

rŏsĕi.

rosei, odorati, flaventes, compti, compositi, connexi, hirsuti, aurati, decentes. *vide Capilli.*
Crines propenduli, anteventuli, Czupryná.
Crinitus, *Criniger*, Kosmáty. Haaricht. *Nec metues atro crinitas angve sorores.* Ov. *v. Comatus.*
Crinile, Tkániçá. *Crinior*, Włosami obrastam/ Crinis, *m. sub* Włosy. Crinis fulguris, stellæ. Promień.
Crinorrhodon, crinon, *Gr.* Lilia czerwona.
Criobolium, *Gr.* Rzeźniczy warsztát.
Criodoce, *es, Gr. sub* Táran.
Criomachia, *Gelli. i. arietum pugna.*

CRIS

Crisimus dies, *Gr,* Dzień lekárski.
Crisis, *ios, eos, f. Gr.* Choroby odmiáná.
Crispans pignum, Flader.
Crispisulcans, crispisulco, Strzepię.
Crispo, Kędzierzáwię/ Strzepię/ Potrząsam/ Krauß machen. *Bina manu lato crispans hastilia ferro.* Virg. *syn.* undo, fluctuo, *vel* vibro, quatio, quasso.
Crispor, Strzepię się/ *& sub* Lśnę się.
Crispatus, Crispulus, crispus, Kędzierzáwy.
Crispus undatim, Flándrowány. Krauß. *syn.* Cirratus.
Crista, Czup/ Féderpuß/ Grzebień u kurá. Ein Hanenkamm. *Item* Ein Federbusch auff dem Kriegs-Helm, *epith*, Comans, rutila, terrifica, alta, corusca, horrens, undans, micans, elata, minax: splendida, refulgens, effusa, surgens, terribilis, formidabilis, militaris. *phr.* undantes rutilanti in vertice cristæ. Tremunt in vertice cristæ sangvineæ. Cristam quatit aura volantem. undantes casside cristæ. arma inter, galeasque virum cristasque rubentes. attollam excelso, tumefactas vertice cristas. Ære caput fulgens, cristaqua hirsutus equina. Cavo protegit ære caput.
Cristatus, Czubáty. Das ein Kamm oder Strauß hat. *Cristataq; sonant undiq; lucis aves.* Mart.
Cristula, Grzebień u kurá/ Czub.
Crithe, *es, Gr.* Jęczmyk ná oku.
Crithamum, crithmum, crithmus, *Gr.* Sol bábia ziele.
Criticus, *Gr.* Probierz/ Wykładácz. Richter. *Ut Critici dicunt leviter curare videntur.* H.
Criticus dies, Dzień lekárski.

CRO

Croata, croatia *sub* Kárwat.
Crocallis, is, Wiśniowy kámień.
Crocatio, crocitus, *us,* Krakánie.
Croceus, Száfránny/ *&* Zołtoczerwony. Safftanfarbig. *Invitent croceis halantes floribus horti.* Virg. *syn.* Rutilus, luteus, flavus.
Crocias, *æ, m. gr:* Száfránek kámień.
Crocinum, crocomagmasis, *Gr.* Száfránowy oleiek.
Crocinus, crocatus, *Gr.* Száfránny. Wie Safftan. *Fulgebat crocina candidus in tunica.* Cat.
Crocio, *is. Producit primam Renatus, forte à Græco.* Kraczę *j.*
Crocis, *idis, f. Gr.* Póięcznik *z.*
Crocito, Kraczę *j.* Schreyen wie ein Rab. *Et crocitat corvus, graculus at frigulat.* Ph. *Qui à Crocio ducunt,* O *&* I *producunt: qui à Crocas. I corripiunt. Auctor Philomelæ quisquis ille est, utramq; corripit. sed apud Plautum aliqui idem faciunt. recentiores tamen pro voce Crocitabat apud Pla: legũt Crocibat, utraq; longa & rectius, aliqui Crocibat. O, quam brevem putant gemino c c fulcientes.*
Croco, as. Sipont. idem Crocio.
Crocodilea, *sub* Krokodyl
Crocodilinus, crocodilides, *æ, m. gr.* Mowá (trudna.
Crocodilium, *Gr.* Oset czarny.
Crocodilus, Krokodil. Ein Crocodill.
Crocota, *æ,* crocotula, crocotularius, Száta białogłowska.
Crocotilus, *Crotilus, sub* Máły/ Szczupły.
Crocotinum, Chleb żołty.
Crocum, crocus, *Gr.* Száfran. Saffran.
Crocuta, *Gr.* Wilk murzyński.
Crolalia, *orum: sub* Perłá.
Crotalistria, *è Græco,* Bocian/ Klekotká.
Crotalum, *Gr.* Brzękádło/ Klekotká. Ein Schell. *Crispum sub crotalo docta movere latus.* Virg. *syn.* Cymbalum.
Crotalus, croton, *Gr:* Klekotká/ Kleszczowiná/ Kleszcz *z.* Pollierbaum.

CRU

Cruciabilis, *crucius,* Okrutny/ Przykry/ Cięż(ßki.
Cruciabiliter. Okrutnie.
Cruciamentum, cruciabilitas. Męká/ Trapienie Kátowánie.

Cr...

Crŭcians canterius, Koń ćięſzko noſzący.

Crŭciārius, Szubienicznik / Wyświecony / Smáganiec.

Cruciata, Tyrlic. *Cruciator*, Morderca.

Crŭciātus, *us*, Męka / Trapienie / Utrapienie Pein / Quaal / Marter. *Lateris cruciatibus uror.* Ovid. *ſyn.* Pœna, ſupplĭcium, tormentum. *epith.* mœſtus, Siſȳphius, fĕrus, horrĭdus, ſevērus. *phr.* Mōlitur mortem & ſævis crŭciātibus inſtat. & crŭciātu ambos paſsim affĭciēbat atroci Siſȳphis lābor æquālis crŭciātibus oſſa corrĭpit. *vide Dolor, Supplicium.*

Crŭcifigo, cruci figo, ſuffigo, dō, Krzyżuię. Creutzigen. Ō *Præſes, crucifige, cito crucifige, nec unquam.* Calc. *phr.* Membra crŭcĭfigo, affigo, ſuffigo, in trābe fīgo. in crŭcem tollo, infāmi ſuſpendĕre trunco, ērecto affīgĕre ligno, inſontem affigunt trābĭbus per mūtŭo nexis. Nūda dehinc tendunt trānſverſo brāchia ligno. Diverſăque ambas affigunt cuſpide pālmas. Hinc ătque hinc, mūcrōne pĕdēs tĕrēbrantur ĕōdem. Fūnĕſtō affīgĕre ligno & rēcto diſtendĕrĕ ligno affixum, & lenta paulātim perdĕre mŏrte, ēripĕre vitam ſuffixo ſtīpĭte. Suſpendi in, *vel* ab arbŏre. Suppliciō infando dūros fīnīre lābōres. Sălus homĭnum infanda trābe nexa pĕpendit.

Crŭciātus, *ti*, *Cruciger*, Polgroſzá / Krzyżak.

Crŭcio, Krzyżuię / Męczę / i. Trapię. i. Peinigen / plagen. *Quantum ſic cruciat lumina veſtra dolor.* P. *ſyn.* Torquĕo, vĕxo, ăgito, prĕmo, ango, macto, afflicto, affligo, confĭcio. *phr.* Clādĭbus innŭmĕris miſĕram vĕxāvit. *v. Affligo.*

Crŭcior, Frāſuię ſię / Gryzę ſię / Przykro mi / Trapi mię co.

Crŭcis figura, Crucis ſignum, Krzyż.

Crucium vinum, Winſko.

Crūdāria, *ſub* Zyłá kruſzcowá.

Crūdēlĭter, crude, Okrutnie / Surowoi Grauſamlich. *Crudeli officio nimium crudeliter uſi.* Mart.

Crūdēlis, Okrutny. Grauſam. *Tollere heu fortuna, quis eſt crudelior in nos.* H. *ſyn.* Sævus, ătrox, fĕrus, fĕrox, trux, dīrus barbărus, dūrus, inhūmānus, trŭcŭlentus, ferrĕus, ăcerbus, immānis, crŭentus, effĕrus, tĕter, immītis, fŭrens, inclēmens, ăſper, imprŏbus, sāngvuinĕus. *phr.* Sāngvĭne gaudens. Prĕcibus manſvēſcĕre nēſcia corda. Crŭōris, cædis ăvidus, cŭpĭdus. Multa cæde crŭentus, mădens indŏcilis flecti. Dūrior æquŏrĭbus, æquŏre quŏvis ăſpĕrior. Quem nec longa dies, pietas nec mītigat ulla. Sed nullis ille mŏvētur flētibus, aut vŏces ullas tractābĭlis audit. Ferrum & ſcŏpŭlos in pectore geſtat. In dūro ſtat tibi corde ſilex Mītius invēni quam te, gĕnus omne fĕrārum. Dūris gĕnuit te cautibus horrens Caucăſus, Hyrcānæque ădmōrunt ūbera Tigres. Tē lăpis, & montes, innātăque rūpibus altis Rōbŏra, te ſævæ prōgĕnuēre fĕræ Dūros ſilĭces, sŏlĭdumq; in pectore ferrum, ătque ădămanta gĕrit. Nōtus fĕrĭtāte Lycāon. Sævior es triſti Būsīride, ſævior illo. Qui falſum lento torrŭit igne bŏvem; ăſper & imprŏbus ira. Gens ſævæ ăvidiſsima cædis. Nec viſu făcilis, nec dictu affābilis ulli! Inſignes fĕrĭtāte vĭri. ō dīris barbăre factis. ō crūdēlis ait. Fĕrus ătque ipſis trŭcŭlentior Eūris. Quam fĕrus & vēre ferrĕus ille fuit. Nec mœſtis lachrȳmis, nec blanda vōce mŏvēris. Sævior Hyrcāna ſublāto Tigride fœtū. Sive hŏmĭnes, vix ſunt hŏmĭnes hoc nōmĭne digni. Quămque lŭpi ſævæ plus fĕrĭtātis hăbent. Tua ſunt ſilĭcis circum præcordia vēnæ, & rĭgidum ferri sēmĭna pectus hăbet. Præ tē nōn dūri montes; nōn rōbŏra dūra. Dūrior eſt glăcies pectŏre nulla tuo: Nōn ădămas præ tē dūrus nōn marmŏra dūra: Dūrĭtiem vincunt nulla mētalla tuam. Nātūramq; simul, frātremq; hŏmĭnemq; crŭentus exuit. Gaudet perfūſus sāngvĭne frātris. Quænam tē gĕnuit sōla ſub rūpe Lĕæna. Quod măre cōnceptum ſpūmantibus expuit undis? Quæ Syrtis? quæ Scylla vŏrax? Quæ vaſta Chărybdis? Tālia qui reddis prō dulci præmia vita? Nec uſque ădĕo ſunt corda fĕrōcia nobis? Pectore ſub noſtro nec mens tam barbăra vīvit. Nātus ēs ē ſcŏpŭlis nūtrītus lacte fĕrīno. Tunc me de Tigride nātam. Tunc ferrum ăt ſcŏpŭlos geſtāre in corde fătēbor. Quid mĕmŏrem infandas cædes, quid facta Tyranni effĕra? Nēmo ădĕo ut nŏcĕat barbărus, eſſe ſolet.

Crūdēlĭtas, Okrucieńſtwo. Grimmigkeit / Grimm. *Crudelitate non metu mortis tremens.* (Jamb. *ſyn.* Fĕrĭtas, immānĭtas, barbăries, ſævĭtia, ſævĭties, inclēmentia, dūrĭties, ăſpĕrĭtas, fĕrōcia, ăcerbĭtas, ătrōcĭtas. *epith.* inhūmāna, fĕrīna, crŭenta, horrenda inſāna, immītis, dūra, invĭda, cæca, fŭriōſa, præceps, fĕra, ſcĕlĕrāta, fŭrĭbunda, impătiens, terrĭbĭlis, ŏdiōſa. *phr.* effĕra mens. Mens crŭōris ăvida. Mens flecti indŏcĭlis, ănĭmus fĕrox. Fĕrĭtas inămābĭlis. Neſcia flecti Barbăries. Nil illæſum ſcĕlĕrata rĕliquit Barbăries, & barbărus infrēmit horror. Quid non ſæva dŏmat duræ inclēmentia mortis? Dūrĭties, piĕtāti inimīca rĕſiſtit flētibus & ſurda contĕmnis verba prĕcantum aure. extinxēre fŭrentem ſævĭtiam.

Crūdēlĭtātem exerceo, expleo, depromo, ſaturo, Páſtwię ſię.

Crūdē-

Crūdēſco, Jatrze ſie/ Pogarſza ſie/ Sili ſie Rau werden. *Sin in proceſſu cœpit crudeſcere morbus.* Virg. *ſyn.* Rĕcrūdēſco, ingrăvēſco, aūgĕor.
Crūdĭtas, Nieſtráwność/ Surowizná.
Crūdĭvŏrus, Surowo iedzący.
Crūdus, Surowy 1. 2. 3. Niedoźrzáły 1. Okrutny. Roh/ unzeitig. *Seu crudo fidit pugnam committere caſtu.* Virg. *ſyn.* immātūrus, dūrus, crūdēlis.
Crŭentātus, Krwawy 1. Blutâchtig. *Ecce cruentati redeunt, &c.* Virg. *vide Cruentus.*
Crŭentè, cruentiùs, Krwáwo.
Crŭento, Krwáwie/ Roźkrwáwić kogo. Blutig machen. *phr.* crŭōre, sāngvine fædō, tūrpo, īnfĭcio, pērfūndo, ſpārgo, cōnſpērgo, im būo.
Crŭentus, Krwáwy/ Okrutny. Blutig. *Tydides multâ vaſtabat cæde cruentus.* Virg. *ſyn.* Crŭēntātus, sāngvĭnŏlēntus. *phr:* Tūm crīnes ārdēntĭaquē Ōra crŭēntis rōrĭbus, & tērra mŏrĭēntum āſpērgĭne mānānt. ībat pūrpŭrĕus nĭvĕo de pēctŏre sāngvis. *vide Sangvis.*
Crūma, *tis, Gr:* Brzękádło.
Crūmēna, crūmĭna, Káletá/ Mieſzek pieniężny. Ein Beutel. *Et mundus victus non deficiente crumena.* H. *ſyn.* Mārsūpĭum, lŏcŭli. *epith:* Plēna, rĕfērta, grăvis, dīves.
Crūmēnĭsĕca, Rzezymieſzek,
Cruor, Krew/ Juchá. Schweiß Blut. --- *ſparſo latè rigat arva cruore.* Virg. *ſyn.* Sănĭes, sāngvis. *epith.* ōbſcœnus, tĕpĭdus, cālĭdus, ātĕr, rūtĭlus fœdus, nĭger. *phr:* Crāſsum vŏmit ōre crŭōrem. Spārſo lāte rĭgat ārva crŭōre, Pēr cāndĭda mēmbra ... fūmāns crŭor, āc tēllus pērfūſa rŭbēſcit. Tĕpĭdum que crŭōrem Sūſcĭpĭunt pătĕris. Cāndĭda pūnicĕo, pērfūdit mēmbra crŭōre. *v. ſanguis.*
Crupellarius, Kiryśnik. Crūrales, Ponczochy. Crūrales faſciæ, Podwiązki. Crūrĭcrĕpĭda, Okowánie. (złamánie.
Crūrĭſrăgium, *crurifrangium, crurumfragiū,* Nog
Crūs, cruſcŭlum, Goleń.
Crus arboris, Odziemek/ Pniak.
Crūſma, *tis, Gr,* Brząkánie.
Crūſta, Strup/ Skorká ná chlebie/ Krá/ Kożuch 2. Przywárá/ Skorupá 2. Tynk 2. Poſacká ściań/ Sztuká 1, Skrzydło 1. Łupiny 1. Złotnicżey roboty ſztuká/ & *ſub* Grudá/ *ſub* Lod. Harte Rinde *epith.* Cōcta, dūra, prædūrā, frăgĭlis.
Crūſtārĭus, *ſubſt:* Tynkarz/ Futruiący/ Skorupiarz. Ein Vertefier.
Crūſtārĭus, *adiect:* panifex, Márcepannik.
Crūſtāta, *orum,* Pław. Cruſtata humus frigore, Gołoledź. cruſtatio, Tynk 2. cruſtator, Futruiący. cruſtatus, Skorupiáſty Sádzony/ Zmárzły Futrowány. (Szy
Crūſtatus ferro, Okowány. cruſtōſus, Krus
Crūſto, *as,* Polewam/Tynkuię/ Sádzę ściány
Crūſtula, *æ,* Poſacká ściań/ Okruſzyná/ Strup. Rindlein --- *Ingenium tantum nova cruſtula promit.* H.
Crūſtŭla, *orum,* Łákoćt. Cruſtŭlārius, *ſubſt:* Páſztetnik/ Márcépannik/ Łákotnik. cruſtulata caro, perna, Páſztet. cruſtulum, Androt/ Opłátek. cruſtum, Sztuká/ Cáłety
Crux, Krzyż 1. Szubienicá 1, 2. Pál / Złoczecz. Szubienicznik. Ein Creutz *Carnifici duras præbuit illa cruces* Ovid. *ſyn.* Trabs, lignum, trūncŭs, ſtĭpes ārbor, rōbur, pātĭbŭlum. *epith.* læva, rĭgĭda, crŭēnta, atrā, āmāra, mĭsĕra; lūrĭda, fūnēſta, lūctŭōſa, sālūtĭfĕra *phr.* Crŭcis lignum: īnfāmis trūncus Fūnēſta trābs. Fātāle rōbur. Tēllēra Chrīſtĭădūm. Tērror ăvērni. Dīgna Dĕo trābs hōſpĭte līgnum. ōlim sūpplĭcium māncĭpĭis grăve. Nūnc Rēgum căpĭti præcĭpuum dĕcus, īnfelix ōlim fŭĕrat; fērāleque līgnum. Sūpplĭcij gĕnus īnfōrmis, trabs hoſpĭta lēthi: Nūnc prŏpè nūmen hăbet sāncta et vĕnĕrābĭlis ārbos: Hāc ōlim ſcĕlĕra īmpĭa Rēges, ūrgēbant pœna ſōnteſque hāc mōrte nĕcābant. totūm Tūm nĕque hŏnos ĕrat; īnfāmi nēc glōria trūnco, āt nūnc nūmen hăbet Crūx dŭcis æthĕrei vēxīllum et fōrte trŏphæum, Rōre quōd īntīnxit sānguĭnis illa ſŭi. ēn sĭgno ſacrāta crŭcis vexīlla cōrūſcant.

Crypta, *Gr:* Grubá 1, Sklep podźiemny/ Ziemiąnká/ Chłodnik 3. Pieczáry.
Crypticus, *Gr:* Podźiemny. Verborgen.
Cryptŏpōrticus, *Gr:* Sklep podźiemny/ Chłodnik/ & *ſub* Krużganek.
Cryſtāllĭnus, *Gr:* Kryſztałowy.
Cryſtallium, Pśi len.
Cryſtallum, cryſtallus, *f. Gr,* Kryſztał/ Lod.
Cteſibia machina, Pompá wodna.

Cŭbīle, Łoże. cubātus, *us*, cubĭtūra Leżenie.
Cŭbĭcŭlārĭorum decutio, magister, præfectus Podkomorzy. 1.
Cŭbĭcŭlāris, cubicularius, *adiect:* Komorny/ Łożniczy 1. Kammerling. *Cubiculario, ostiario, eunucho.* (Scaz.)
Cŭbĭcŭlāris, cubicularius, *subst:* Łożniczy 2. *it* Komornik.
Cubiculata navis, Nawá z pálacem.
Cŭbĭcŭlātus, Komorczásty.
Cŭbĭcŭlum, Komorá/ 1. Komorká/ Łożnicá. Schlaffkammer. *Sed à cubiculo lectuloq; jactatam.* (Scaz.) *epith:* Văstum, ārcānum, dīves, ōrnātum.
Cŭbĭcus, *Gr.* Czworograniſty.
Cŭbīle, Łoże 1. 2. Łożysko/ Początek 3. Fugá/ Gniazdo. Ein Kammer/ Bett. *Aut quater ingeminant, & sæpe cubilibus altis.* Virg. *syn.* Lectus, thălămus, tŏrus, strātum. *epith:* cōnjŭgāle ārcānum, pūrum, lātĕbrōsum, dūlce, rŏsĕum, tĕnĕbrōsum, ŏccŭltum, tĕnĕbrōsum, tĕpĭdum. *phr.* ignāvo tempus tĕrit ŏmne cŭbīli, ēnĕrvant ănĭmos plūmōsa cŭbīlia fōrtes. Cum sŭbĭt aurĭcŏmus nŏctūrna cŭbīlia Titan, Tĕpĭdōque trăhunt sĕcūra cŭbīli ōtia. *Vide Luctus.*
Cŭbīlia fenestrarum, Ramá.
Cŭbion, cubium, Romanowe ziele.
Cŭbĭtal, cubitale, *sub* Weiglowje. Eine Armlähne. *Fasciculus, cubital, focalia potus ut ille.* Hor.
Cŭbĭtālis, Łokciowy. Einer Ellen breit/ lang oder hoch. cŭbĭtālis litera, Wersal.
Cŭbĭto, *as*, Legam. Offt ligen. *v.* Cubo.
Cŭbĭto emungitur. *Proverb.* Podly.
Cŭbĭtor, Legáwy. cŭbĭtōria vestis, Szátá legálna.
Cŭbĭtus, *ti*, cubitum, Łokieć 1. 2. 3. Kość łokciowa wiekſza.
Cŭbĭtus, *us*, Legowiſko/ Leżenie. Ein Elbogen. *Ter se se attollens, cubitoq; innixa levavit.* Virg.
Cŭbo, Leżę 2. Choruię 1. Ligen/ ruhen. *Et timet in vacuo sola cubare toro.* Ovid: *syn:* Jăcĕo, sternor, prōsternor, rĕcŭmbo, prōcŭmbo, tĕcŭbo, quĭēsco, rĕquĭēsco, *phr.* Mēmbra rĕpōnĕre lĕcto, prōcŭmbĕre lĕcto, Dēfēssăque mēmbra mārmŏrĕo rĕfĕrunt thălămo, strātĭsque rĕpōnunt. *Vide lacto, & Lectum pete.*

Cŭbus, *gr*, Kostká figurá/ Czworograniſta rzecz. Cŭbus, Korcá Krakowſkiego połowicá
Cŭctio, *onis*, Zmigroſ/ Przekupień 1.
Cŭcŭba, Sowá 1. cŭcŭbălum, Psinki.
Cŭcŭbo, Huczy sowá. Schreyen wie ein Nachteul. *Noctua lucifuga cucubat in tenebris.* Ph.
Cŭcŭli flos. Smolanká.
Cŭculla, *sub* Kápicá/ Káptur. 1.
Cŭcullātus, Káptur noſzący/ *sub* Káptur 1.
Cŭcullus, *vel* cuculus, cucutium, Kápicá/ Gżegżołká/ Trąbká 2. Cudzołożnik/ Leniwy/ Fryierz/ Głupiec. Ein Hals-Rapp. *Tempora Santonico velas, adoperta cucullo.* Juv.
Cŭcullus sagatus, Kápá 3. Káptur 1.
Cŭcŭlo, *as*, Kukam.
Cŭcŭlus, Gżegżołká. Ein Guckgug. (*Avis notissima, quæ in aliarum avium nidis ova parit, quod sciat se aliis invisam*) *epith:* ingrātus. u *medium, breve in Philomila, & Verrepæo: reliqui producunt, multi etiam hoc sensu geminum l scribunt supra*
Cŭcŭma, *æ*, *gr:* Kociel 1. Gárniec/ Sowá 1. Chálupká/ Granat 1. Ein ährin Kessel.
Cŭcŭmella, Kocielek/ cucumula, Gárnuſzek *Quantitas ut in Cucuma.*
Cŭcŭmer, *eris.* & cucumis, Ogórek 1. Cucumern. *Cresceret in ventrem cucumis, nec serra comantem.* Virg: *epith:* Tōrtus, intōrtus, cærŭlĕus, lĭvidus, frīgidus, āgrēstis. *syn.* Tōrtusque per herbam crēscĕret in vēntrem cŭcŭmis.
Cŭcŭmĕrārium, Ogórkowy ogrodek.
Cŭcurbĭta, Korb/ Báńká 2. Ein Kürbs. *--- Cucumis, tumidoq; cucurbita ventre* P. *epith:* Grāvis, prægnans, vĭridis, sylvēstris, ūnca. *phr:* Tū mĭdŏque cŭcūrbĭta vēntre. In lātum dēmīssa cŭcūrbĭta sērpit.
Cŭcurbĭta sylvestris, Kolokwintyda.
Cŭcurbĭtas adhibeo. admoveo, Stawiam báńki. cucurbĭtinus, Korbásowy. cŭcūrbĭtula, Báńká 2. Cŭcurrio, *is*, Kokorykam.
Cŭcus, *Gr.* Gżegżołká.
Cūdo, *is*, Kuię/ Biię pieniądze/ Młocę. Schlagen/ schmieden/ müntzen. *Mulciber Ætnais fulmen cudebat in antris.* M. *syn.* excūdo, prōcūdo. *vide Procudo.*
Cūdo, *onis*, Szyſzakowa czapká. Ein ledern Beckelhaub. *Scipio contorquens hastam cudone comantes.* S.

Cūja, *sub* Czyi. cūjas, *atis*, Z kąd rodem. cujātis, *is*, *idem*, *&* Ktorego rodu. cuiciumŏdi, cujuſmodicunq; Jaki taki 1. cujus, *a*, *um*, Czyy, cujus generis, cujus noræ, cujuſmodi, Jaki 1. 2. cujuſdammodi, Jakiś. cujuſquemodi, Wßelaki.

CUL

Cul, pro Qualis, priſcè Jaki 1.

Cūlcita, culcitra, Máteracz/ Płatek do oka Pietzyna f. Podußka/ Siedzenie/ Podſtawek 3. Ein Pflaumen-Unterbett. *Tertia nec vacuo ceſſaret culcitra lecto.* Juv. *ſyn.* Pulvīnus, lectŭlus. *epith:* Făcilis, picta, lĕvis, *phr.* Mŏlli tumeat făcilis, tibi cūlcitra plūma.

Cūlcita ſubalaris, Wezglowie. culcitella, culcitulla, culcitrula, Podußka. culeare labrum, Polkadek. cūlĕāris, Kufny.

Cūleola, *culiola*, *orum*, Lupiny 1.

Cūleus, *Gr*, Kufa/ Kłoda/ Kubel ſkorzány/ Wor ſkorzány.

Cūlex, *m, f.* Komor. Ein Mücke/ Schnacke. *Quæ in niſtro culices, & cætera ponunt.* Luc: *epith.* Mălus, īnfōrmis, rŏtūndus, tĕnŭis, lēvis exilis, āĕrius, vŏlĭtāns, īmpōrtūnus, vāgus, mŏlēſtus, văgābūndus, mōrdax, exĭgŭus, pārvus.

Cūligna, Kubek/ Dzban 2.

Cūlina, Kuchnia 1. Zgliszcze/ Prywet. Küche. *Captum te nidore ſuæ putat eſſe culinæ.* Juv *epith:* Nigra, pūtida, ūncta, crāſſa, pingvis, āngūſta, fœtĭda, fūmōſa. *Phr:* Călens crēbris īgnĭbus ālget adhuc nĭtido clauſa cŭlīna fŏco, īpſā dăbit lautas ūncta cŭlīnā dăpes.

Cūlīnārius, *adiect.* Kuchenny.

Cūlīnārius, *ſubſt:* Kucharz.

Cūlix *herba, in cuius trita ſucco ſemina cucumerum macerata, ſine ſemine gignunt cucumeres* Plin.

Cūllĕum, Kufa/ cūllĕus, Wor ſkorzány.

Cūlmārius, Zdziebłny.

Cūlmen, Wierzch 1. Zdbło/ Poßycie/ Dach 4 Gipffel/ Spitz. *Solaq; culminibus ferali carmine bubo.* Virg. *ſyn.* Căcūmen, ăpex, vertex. faſtīgium. *epith:* sublīme, altum, sŭmmum, cĕlſum. *Vide Cacumen.*

Cūlmen fabarum, Bobowiny.

Cūlmētum, Scierniſko/ Rzyſko.

Cūlmus, Zdzbło, Słoma/ Bobowiny. Halm -- -- *Et fragili iam ſtringeret hordea culmo* Virg. *ſyn.* Călămus, ſtĭpŭla, ăvēna. *epith:* cĕrĕālis, ūdus tĕner, lactāns, flāvēns, ſpīcĕus, flāvēſcens, crŏcĕus, frūgĭfer, vērnans, ſpīcātus, fĕrax, fœcūndus, aurĕus, pāndus, cūrvus. *phr:* Cānis flāvēſcit cūlmus, ăriſtis, Grāvĭdis prŏcūmbit cūlmus ăriſtis. Vĭrĭdes ăgĭtans cum flāmĭna cūlmos. Tūrgēſcunt lāctēntibus hōrdea cūlmis.

Cūlpa, Wina 1. Ein Schuld/ Urſach/ Fehl. -- -- *Tacita ſudant præcordia culpa.* Juv. *ſyn:* Nŏxa, dēlictum, vĭtium, crīmen, ſcĕlus, pēccātum. *epith:* tăcĭta, sōrdĭda, ŏpērta, lātens. *phr:* Fœdæ cōntāgia cūlpæ, & tu īnfāmis ĕris, tūrpīque nŏtābĕre cūlpa sŭis. Tăcĭta sūdant præcōrdia cūlpa, &. pērtæ, cōnſcia cūlpæ, cūncta păvet. *V. Crimen Scelus*

Cūlpābilis, Przygánny. Scheldbar.

Cūlpāndus, Strofowánia godny.

Culpatio, Winowánie/ Przygána.

Cūlpito, culpo, *as*, Winuie/ Gánię. Schelten/ beſchuldigen. ēſt tĕpĭdum bēllum, cūm cūlpat ăsĕllus ăsĕllum. *ſyn.* accūso incūſo, īnsĭmŭlo. *Vide Accuſo.*

Cūlta, *orum.* Rola ſpráwiona.

Cultellatur, ſub Nożowáty/ Oſtry.

Cultello, *as*, Zrzynam/ Rownam 1.

Cūltellus curvus, Siekacz ogrodniczy.

Cūltellus crepidarius, Gnyp.

Cūlter, cultellus, Noż/ Siekacz 1. 2. Brzytwe/ Kráwądź. Ein Meſſer. *More ſuper vacuam cultris abrumpere carnem.* Juv. *ſyn.* Glādius, *epith:* ăcūtus, ſtrictus, fūlgēns, crūĕntus. mĭnax, flexĭlis, tĕnŭis. *V. Gladius.*

Cūlter aratri, Kroy pługowy.

Culticula, Laſka ceklárſka.

Cūltio, cultus, cultura agri, Oránie.

Cūltio deorum, Cżeżnie 2. (Szánuiący

Cūltor, Chwalcá/ Miłośnik/ Szanuiący.

Cūltor agelli virentis, Ogrodnik.

Cūltor terræ, Oracz. cultor vineæ, Winiarz

Cūltrārius, Nożownik/ Oſtrzarz/ Pop pogáńſki.

Cūltrātus, Nożowáty/ Oſtry.

Cūltu vacans regio, Puſtynia.

Cūltūra, *æ*, Naſługowánie/ Cwiczenie 1. Ackerbau. *Dulcis inexpertis cultura potentis amici.* Hor.

Cūltus, *ti*, Galánt. Ehrerbietung/ Ehr. *Servit Roma Deo, cultus exoſa priores* Prud. *ſyn.* Honor.

nor, reverentia. *epith:* Supplex, debitus, meritus, dignus, humilis, pius. *V. Honor, Adoro. vel* ornatus. *vide supra.*
Cultus, *us,* Ubiór 1. Ochędostwo/ Ozdobienie 2. Chwała 3. Nabożeństwo/ Stan czcya. Ein Zierd/ Schmuck. *Cultus decoros regia vestis petit.* (Jamb.) *syn.* ornatus, *epith:* regalis, solennis, decens, nitidus, gemmatus, muliebris, insolitus. *phr:* Strata cubilia cultu Magnifico. Cultus gestare decoros. Cultúq; superbo; Pendebant niveo geminata monilia collo. Cultúq; ornata decenti. Stabat sine divite cultu. Nulli caesura Deorum occurrit juveni mulier, non cultus in illa segnior effigie, variis nam purpura gemmis intertexta tegit.
Culullus, Kieliszek/ Krużyk.

CUM

Cum, *Adverb:* Kiedy 2. Jako/ Jedną rázą.
Cum, *Praepositio. sub* Z.
Cum imperio, cum potestate, Z Urzędu/ Zwierzchność mam.
Cum praesidio, Obronno. cum luce Ráno.
Cumatilis, Modry/ Wodnowzorzysty. *A longum est* [illegible]*a analogiam Latinam: alioqui ratione originis Graecae, breve esset, ut in Cymatos.*
Cumba, Łodz. (chierz.
Cumera, cumerum, Słomianka / *an* Szpichierz.
Cuminum, *Gr.* Kmin 1. Kimmel.
Cuminum Aethiopicum, Aminek.
Cummi, *n. Indeclin: & haec* cummis, *is, Gr:* Klej drzew
Cumprime, Bárzo. [
Cumprimis, Imprimis, Przednie/ Práwie.
Cumulate, cumulatim, Obficie. Mit hauffen. *— — Dapibus cumulatim aggesto redundant. syn.* acervatim.
Cumulatus, Wierzchowáty.
Cumulo, *as.* Kupię/ Przydáię 1. Przyczyniam czego/ Gromadzę/ Obdarzam/ *& sub* Wierzchowáto. Hauffen. *Qui male congestos auri cumularet acervos.* A. *syn:* acervo, accumulo, aggero, congero, colligo, congrego, cogo. *phr:* Divitias cumulare, caducas. Componere opes per fasque nefasque. *vide Accumulo.*
Cumulus, Kupa/ Przydátek/ Wierzch miáry Ein Hauffe. *Insequitur, cumulusque ruit male pinguis arenae.* Virg. *syn.* acervus, congeries, strues, vis, copia. *epith,* ingens, magnus, numerosus, copiosus, grandis, nimius. *phr:* ingens farris acervus. Aeris acervus & auri. ingentem mistae glomerantur in orbem Divitiae. *V. Acervus.*
Cunabula, *orum,* Kolebká 1. Początek/ Gniazdo 1. Wiege. *Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.* Virg. *syn.* incunabula, cunae.
Cunae, *arum,* Kolebká 1. Die Wiege. *Cunarum labor est, angues superare mearum.* Ovid: *syn.* Cunabula, incunabula. *epith:* Tenerae, tepidae, dulces, soporae, somniferae, molles, pueriles, soporiferae, placidae, inertes, quietae flebiles, primae, lacrymosae. *phr:* Tepidas primaeva infantia cunas transiit, & segment tis dormisset parvula cunis.
Cunctabundus, Ociągaiący się/ Rozmyśláiący się/ Nieochotny.
Cunctanter, Ociągáiąc się/ Leniwo/ Nie rychło/ Rozmyślnie.
Cunctantius, *al.* contatius, Nieochotnie.
Cunctatio, Odwłoká 1. Rozmyśl/ Lenistwo/ Ociąganie się/ Nieochota.
Cunctatione abiecta, Zaraz.
Cunctator, Odwłoczyciel/ Rozmyśláiący się Nieochotny/ Nierezolut/ Niesktwápliwy/ (Rozmyślny
Cuncti, Wszyscy.
Cunctio, *onis,* Zmigrosz. *Cunctim,* Ogolem
Cunctor, *aris, aliqui scribunt* Contor, Ociągam się/ Rozmyślam się. Verziehen. *Cunctaris animo: subitus an vultus gravat.* (Jamb.) *syn,* Moror, haereo, subsisto, *vide Moror.*
Cunctus, Wszystek, Allesamt. *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Virg. *syn.* omnis, totus, universus.
Cuneatim, Rotámi. cuneatio, Kończátość/
Cuneatus, Kliniásty/ Szpiczásty.
Cunei, Police szaf/ *& sub* Dziwowisko 2.
Cuneo, *as,* Zakończam/ Kliniásto czynię/ Záklinam/ Klinem rozbiiam/ Szczepam/ Zwierám 1.
Cuneolus, Klinik/ *sub* Klin.
Cuneus, Klin 1. 2. Rotá 1. Szyk 2. *& in* Dziwowisko 2. Gromada. Ein Keul. *Nam primi cuneis scindebant fissile lignum.* Vide. *epith:* Ferreus, ligneus. *vide Findo, & Exercitus.*
Cunicularius, Podkopnik 1. cuniculatim, Lochowáto. cuniculosus, Lochowáty.
Cuniculis oppugno, cuniculos ago, Dołki kopáć/ Száncuię się.
Cuniculus, Jámá/ Podkop/ Krumusowy

 kow/

row/ Kynienka/ Krolik zwierze. Ein Kneynlein. *Item,* Ein Gang unter der Erden. *Gaudet in effossis habitare cuniculus antris* Mart. (Steph: *corr.*

Cunila, Czabr. i *longa Græcis, licet* Robert:

Cunilago, Szlachtawa. Cunio, *is, sub* Wyprozniać się.

Cunq; *particula addititia, sub* Kolwiek.

Cuntor, Cuntator, &c. lege Cunctor, &c.

Cunitois, Plin. *corr: Conyza.*

Cupa, *æ,* cuppa, Kufa/ Kadź/ Beczka/ Dzban 2. Stagiew.

Cupa, *ex caupa contractum* Przekupka/ & Szynkarka/ *sub* Szynkarz.

Cupedia, *æ,* Łakotliwość/ Obżarstwo 1. Leckerbißlein. *Melius dicis, nihil moror cupedia.* (Jamb.)

Cupedia *orum,* cupediæ, *arum.* Łakoći.

Cupediarius, & cupedinarius, Łakotnik/ Kuchenny mieyski.

Cupedo, *inis,* Chćiwość. cupella, Beczułka.

Cupellarius, Kiryśnik.

Cupes, *is,* cupedius, cuppes, *is,* Łakotliwy. Przekwintarz/ Smakowaniu dogadzaiący.

Cupide, cupienter, Chćiwie.

Cupidineus, Mierzadniczy/ Miłośniczy. Begierig. *Molle cupidineis nec inexpugnabile telis.* Ovid.

Cupiditas, Chćiwość/ Pożądliwość/ Żądza/ Pragnienie/ Namietność/ Apetyt 1. Begierd. *vide Cupio.* [barzo.

Cupiditate ardeo, flagro, incendor, Żądam

cupido, *f.* Żądza/ Chćiwość/ Pożądliwość Pragnienie 4. Begierd. --- *prædæ tam cæca cupido est.* Ovid: *syn.* Cupiditas, ardor, libido, desiderium, amor. *epith:* Vigil, avida, misera, jejuna, inops, malesana, prona, immoderata, violenta, pervigil, insomnis, sollicita, anxia, inexplebilis, inexpleta. *phr:* exagitans animum, opum furiosa cupido. Ne tibi regnandi veniat tam dira cupido. Quod si tantus amor menti, si tanta cupido est. Quæ lucis miseris tam dira cupido? Vincet amor patriæ, laudumque immensa cupido. Fervet avaritia miseraque cupidine pectus: Deliciæ inficiunt animos, præcepsque cupido. *vide Desiderium, Amor.*

Cupido, *m.* Miłość nieuczćiwa.

Cupido eum cœpit incessit, Zachćiało mu się.

Cupidus, cupitor Chćiwy/ Miłośnik. Begierig. *Quid cupidum Titana tenes jam, &c.* Virg: *syn.* avidus, amans, appetens.

Cupio, Żądam 1. Sprzyiam. Begehren. *Sæpe fugam Danai Troia cupiere relicta.* Virg. *syn.* Volo, opto, exopto, desidero, appeto, aveo. *vide Desidero.*

Cupitus, *ti,* Pożądany. Gewunscht --- *vitamq; cupit, poiturq; cupita.* Ovid. *syn.* optatus, exoptatus, quæsitus.

Cupo, *onis,* Szynkarz. *Cupola, Cupla,* Kupula

Cuppedia, Obżarstwo. cuppedo, *inis,* Chći (wość

Cupressetum, Cyprysowy lasek.

Cupresseus, *cupressifer,* Cyprysowy 1,

Cupressinus, Cyprysowy Von Cypressen/ --- *jubentes passiq; cupressina quorum.* F.

Cupressus, *si,* & *us, m. f.* Gr: Cypris 1. Cypressenbaum. --- *tumulos tectura cupressus.* Cl. (*Arbor funesta, funebri signo ante Defunctorum ædes poni solita.*) *syn.* Cyparissus, sepulchralis arbor. *epith.* Mœsta, funerea, odorata, tristis, funesta flebilis feralis, infausta, infelix, Stygia, Idæa. virens viridans, frondosa, umbrifera, densa, alta, patula, procera, celsa, excelsa, ardua, aëria, sublimis, funebris, lugubris, lachrymabilis, sepulchralis. *phr.* Tumulos, tectura cupressus. Non plebeios luctus testata cupressus. erexere pyram, deploratasque cupressos. I puer, & postes funesta cinge cupresso. Funeris ara mihi ferali cincta cupressu.

Cupressus cretica, Sabina 2.

Cupressus silvestris, Jałowiec.

Cuprum, cupreum æs, Miedź. Kupfer.

Cupreus, cuprinus, Miedziany.

CURA

Cur, Czemu/ 1. Warumb.

Cura, Staranie Frasunek. Powinność. Sorg Fleiß/ Angst. *O curas hominum, ô quantum est in rebus inane.* P. *syn.* Sollicitudo, anxietas. *epith.* ambigua, vigil, sedula, diligens, edax. vitiosa, sequax, acerba, acris, vigilans, longa, amara, languida, memor, damnosa, attonita mœsta, avara, arcana, infanda, deses, sollicita, turpis, pervigil, pallens, pallida, urgens implacida, funesta, anceps, misera, gravida, inanis, vana, maligna, severa, flagrans, anxia, iniqua, tetrica, premens, turbida, ingrata, noxia, perniciosa, tacita, nocens, crucians, dira, importuna. *phr.* Curarum stimulus. asper curarum morsus, Stimulans præcordia, pectora discrucians. Solli-

cito lātitans in pectōre. Nec plācidam membris dāt cūra quietem. Mentis sententia. Dūm cūræ ambiguæ, dūm spēs incērta fūtūri āt tū si quā piæ rēmānet, tibi cūra pārentis. Tālia vōce rēfert cūrisque ingentibus, æger, spem vūltū simūlans. extēnuant vigiles cōrpus miserabile cūræ. Mœstas exēdit cūra mēdūllas.

Cūra rei domesticæ, Gospodarstwo 2.

Cūrantia sub Niedbálstwo.

Cūra, palatii, Márßálkostwo.

Curalium, Gr. Korál.

Cūrāte, Wytwornie Pilnie.

Cūratio, Stáránie. Opátrowánie Leczenie/ Spráwowánie 1. Powinność/ Zleczenie Opieká.

Cūrātor, Spráwcá. Dozorcá. Rzodzcá/ Opiekun. Vrzędnik. Sorger/ Pfleger. *Curatoris eget, qui navem mercibus implet.* Iuv.

Cūrātor Reipublicæ, Ráycá.

Cūrātor sartorum tectorum, Budowniczy 2.

Cūrātum dabo *sub.* Sprawuie 1.

Cūrātūra, Wychowánie. Skromność 1.

Cūrātus, ćielisty Tłusty.

Cūrax acis, Pilny *i.* curcūlio, Gardła uście Gárdło 1. Czopek 2. żárłok. Głodny/ Robacy w życie. ein Körnwurm.

Cūrcūliuncūlus. Robacy w życie/

Cūria, Rádziecki dom Ratuß. Dwor 3. Cech. Párafiia. Plebania Fárá 2. Rahthauß. *Curia pauperibus clausa est, dat census honores.* Ov.

Cūriale templum, Fárá 2.

Cūriālis, Cechowy/ dworowy/ Fárski/ Páráfian/ Rorteżyan 1. chowy.

Cūriātim, *sub.* Cech. cūriatus, *curionius* Ce-

Cūricētum, Gr. Bárwiernia.

Cūrio, Cechmistrz Woźny 1. Pleban/ Chudy

Cūrionatus *curionium* Plebánia.

Cūrionis, fundus/ Poświątne.

Curionus i. curio priscè Fest.

Cūriōse/ Wytwornie/ Ostrożnie.

Cūriōsitas, Dworność/ Chęć do náuki/ *sub* Nauk pilny. Fürwitz. *Isthæc iuventæ damna curiositas.* (Iamb.)

Cūriōsius, Pilnie/ cūriōsulus. Dworny.

Cūriōsus, Dworny Pilny 1. Pieczołowity. Nauk pilny. Podwodny urzędnik/ świdrzące oczy/ Chudy. Sorgfältig. *Et ipse nostri curiosus, & poto.* (Iamb.)

Cūrius, *at* curium infortunium. *Plaut.* cave tibi à curio infortunio, *i. à vita curarum plena, ut agnus curio in Aulularia. Taubman. Lambin. Lipsius qui etiam suspicatur legendum Curtio. i. in foveam præcipitante fato Curtii. at Isaac Pontan. à Crutio infortunio. i. cruciante.*

Curmi, Piwo/ 1.

Cūro,, Stáram się/ Dbam/ Opátruię 1. 4. Leczę/ Sprawuię. 1. 2. Sorgen/ verschaffen/ heilen. *Tu recte vivis, si curas esse quod audis* Hor. *syn.* Lābōro; stūdeo, *vel* mēdeor, *sanare vel cura.*

Cūrōpălātes, *æ m. Gr.* Pálácowy 2.

Cūrōpalātissa, *sub.* Márßálkostwo.

Cūrōtrōphium, *Gr. sub.* Dziećinna komorá.

Currax, Sidło/

Currax nodus. Węzeł bez zadźierzgu.

Cūrrĭcūlo, Biegiem Ná prętce 1.

Cūrrĭcūlum. Bieg 1. Woz 2. 6. Wozek 1. Szránki. Gonitwy mieysce/ Zawod 1. 2. 3. Plác do tego. Ein Karrlein. *Curriculo gravis est facta ruina meo.* Ovid. *syn.* Cūrsus, *vel* spātium spātia.

Cūrrĭcūlum conficere. Wzawod biegáć.

Cūrrĭcūlus. Woz o dwu kołách. Wozek Zawod 2.

Curro, Bieżę/Biegam 2. Vbiegam 1. Lauffen. *Hæc mea per placidas cymba cucurrit aquas* Ovid. *syn.* Fēstīno, prōpĕro, vŏlo, ādvŏlo, fūgio, *phr.* Cūrsu fēstīnus ānhēlo ādvŏlat. Cūrsū pērnix ād littŏra tēndit āērji cūrsū pētit ārdŭa mōntis. Fūgit ōcyor aūra. Cūrsu trānsmīttere cāmpum. Cūrsū vŏlūcres sūpĕrat. Hæc fātur Virgo et pērnīcibus īgnea plāntis trānsit ĕquum cūrsu. Nunc hūc, nūnc īllūc; et utrōque sine ōrdine cūrro. āligĕro prōpĕrat pĕr īnānia nūbila cūrru. *vel festina.*

Cūrrōdrĕpănus, Woz woienny.

Cūrrūca, Piegża. ein grasmück.

Cūrrus, *us* Woz 1. Ein Wagen. *Aut cum superbo victor in curru stetit.* (Iamb.) *syn.* Plaūstrum, āxis, tēmo, tōta (*partes pro toto sæpius usurpatæ*) *epith.* Præceps, quādrĭjŭgus cĕler, cōncĭtus, prōpĕrus sūbĭtus, sūpĕrbus, īnsignis trĭūmphālis, ovans, pĭctus, *phr.* Quādrĭjŭgo vĕhitur cūrru, ĕquis, cūrrūque sūpērbo Fērtur. Grāvibus jŭga dūcere plaūstris. Sīlvāque sūpērbus ēmĭcat in cūrru, et mănibus mōlītus habēnas,

habenas. Cœloque invectus aperto Flectit equos, curruque volans dat lora secundo. Iungit equos, curru genitor, spumantiaque addit Fræna feris, manibusque omnes effundit habenas. Hæc nostro signabitur aëra curru. Currus agitare sonantes. Versant agiles in pulvere currus. Centum quadriiugos agitabo ad flumina currus. occupat ille levem juvenili corpore currum.

Currus arcuatus, Woz nákryty Rydwan.

Currus triumphalis Woz zwyćięski.

Cursim, Biegiem Prętko. Na prętcé 3.

Cursito, Biegam 1. Viel lauffen. --- *Veluti succinctus cursitat hospes.* Hor. *phr.* Varios cursus itero, renovo, ineo.

Curso *idem* & Vwijam się. Przébiegam się.

Cursor, *oris* Kursor Zawodnik.

Cursor armillatus, Podwodnik,

Cursorius, Biegániu słuzący/ cursu contendo, Wyścigam się. cursu valet. Prętkonogi/ cursu vinco, supero, Wyścigam.

Cursura. Bieg 1.

Cursus, Bieg 1 Powod 1. Plác do czego. Záwod 1. żywot 5. *An* Kurs? Der Lauff. *Ventos sequantur, cursibus motu citis* (Iamb.) *epith.* Rapidus, præceps, celer, subitus, declivis, vagus, effrenis, vivax, concitus, furiosus, effrenatus, anhelus, volucer, properus, citatus, pernix, fulmineus, præpes, avidus, agilis, alacer, ales audax, incitus, irrequietus, ardens, effusus, velox, amens prærapidus, volans, aliger, fugax. *v. Curro.*

Cursus publicus, Posztá.

Cursus publicus vehicularius, fiscalis. Podwodá

Curto, *as* Skracam. Vmnieyszam abkurtzen

Curtus. Kusy/ Krotki 1. Obrzezániec & *sub* Vlomek 2. Kurtz/ Klein.

Curvamen, Obłączystość 2. Die Krümme. *Hic tibi dum sequitur Patriæ curvamina ripæ.* Ovid.

Curvatio, Krzywość zaroki 1.

Curvatura, Nagięcie. Krzywość. Zaroki 1.

Curvatura, Nagięcie Krzywość/ Obod. & *sub* Kurwátura.

Curve, Krzywo/

Curvipes, Krzywonogi.

Curulis, *f. subst.* Stolec dygnitarzow. Einem Wagen gleichig. *Prætor adest, vacuaque loco cessere curules.* Luc.

Curulis, *adiect.* Wozowy 1. żołnierz 2. 5.

Curulis dimicatio, certamen. Gonitwá.

Curulis equus, Woźnik

Curvo, Naginam Nákrzywiam. Krümmen/ biegen. *Portus ab Eoo fluctu curvatur in arcum* Virg. *syn.* incurvo, flecto, inflecto, sinuo, inclino, recurvo, camero, torqueo, intorqueo. *phr.* Magna vi flexa, domatur in burim, et curvi formam accipit ulmus aratri.

Curvor, oris, Krzywość. curvum, Násad.

Curvus. Krzywy. Krumm. *Interit, & curvis frustra defensa latebris,* Virg. *syn.* Curvatus, inflexus, recurvus, sinuatus.

CVS

Cusculium, Szárłat 2. Kármázynowe iágody.

Cusor, Kuźnik. cusor monetæ, Minczarz.

Cuspidatim, Kończato/ mát der Spitz.

Cuspidatus, Kończáty 1. Grot máiący/ Spitzig.

Cuspido, *as.* Zákończam Spitzig machen.

Cuspis, Kończatość Włocznia 1. Grot 1. Eine Spitz am Eisen/ Spieß. *At tibi dat clypeum, dat acutæ cuspidis hastam.* Ovid. *syn.* Spiculum telum, ferrum, hasta mucro. *epith.* aurata, ærata, aurea, fulgens, violenta, rigens, ahena, tremenda. *v. Hasta.*

Cussilires, Łázękowie *sub* Rozkraczam się,

Custode remoto, Samopas.

Custodela, Strzeżenie. *custodiæ hæ* Straż,

Custodes vitæ Hálábarnicy,

Custodia, Strzeżenie. Straż 1. Strażnicá/ Więzien. Więzienie 1. 2. 5. Wypełnienie/ Przystrzegánie. Wacht/ Hut. *Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti.* Virg. *syn.* excubiæ, vigiliæ, præsidium, *vel* tutela, *vel* carcer *v. Carcer.* *Epith.* Vigil, pervigil; solers, dura, armata, armigera, sedula, attenta, insomnis, irrequieta, fida, fidelis, vaga, nocturna.

Custodio Strzegę 1. Behüten/ bewahren. *Custodite animas, & nulli credite mensæ.* Iuv. *syn.* Servo, asservo, tueor, tutor. *phr.* Lecto custode tueri. Quibus ad portam cecidit custodia. *V. Vigilo.*

Custodire, Ostrożnie/ Behüt Samlich

Custoditio, Strzeżenie. Hütung.

Custos, Stroż 1 Látorośl zostáwiona/ Pies/ Hüter/ Wachter. *Palladium, cæsis summæ custodibus arcis.* Virg. *Epith.* Vigil, vigilans, fidus anxius, insomnis, irrequietus, fidelis, nocturnus, solers, armiger, armatus, sollicitus, pervigil. *phr.* Vigilans

Hians in limine. Fidusque ad limina custos. Postibus angustis eapem fidissima custos ante fores stabat sub fido custode reliquit.
Custos corporis salutis, Halabartnik.
Custos herilis, Pedagoh. custos luci nemorum, Gaiowy 1. cuticula, Skorka 1. cuticularis, Skorny, curio onis, Stronog 1.
Cutis, Skora 1. Skorka 2. 4. Lupiny 1. Die Haut. *Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa cutem* Virg. *syn.* Pellis, *epith.* candida, arida, clara, hirta, callosa, fucata.
Cutis terræ. Darn. cuti, pro cui. P. Auson.

CY

Cyamea Gr. Bobiasty kamień/
Cyamus Gr. Bob. ... ein bone cyaneus, color, Modra farba/ cyanopus, Gr. Karog.
Cyanos cyanus Gr. Lazur/ Modrek/ Modra farba Turkus/ blaue Kornblumen.
Cyatusso. Gr. Nalewam 1.
Cyatus, Gr. Krelißek uaczynie i miarka. Ein Becher/ *In Priami cyathis. Astyanacta, bibes* Mart. *syn.* Calix, crater, datera, scyphus, poculum *epith.* Commodus, capax, utilis 6. *Patera poculum.*
Cybea, æ. Okret. cybeles avis, Naplun.
Cybiosactes, æ m. Gr. Rosolowych rzeczy przekupień.
Cybisteter, eris m. Gr. Mietelnik. Nurek 2. gauckler.
Cybium Gr. Rosolowa strawa Dziwono ryby/ Tuńczyk ryba. Czworogranista rzecz. Kostka Krakowskiego polowica.
Cyceon, onis Gr. Słodycz Pomieszanie.
Cychramus Gr. Przepiorka wielka/
Cyclaminum, cyclaminus Gr. Gdula ziemna/ Ein eidinus 1. 2. *Quantitas hic posita, Theocriti est.*
Cyclas, adis, cycladatus Gr Szata Białogłowska/ Ein Vnterrock *Hæc nunc aurata cycladi verrit humum* P. *epith.* Longa, decora, purpurea; aurata: *phr.* Purpurea cyclade verrit humum.
Cyclitus Gr. Podły Trerowy/ Kolisty.
Cydonia æ *cydonium e* Gr. Pigwa 1.
Cydonitæ vites, Cydonitæ vinum, *sub* Pigwowy.
Cydonium, Gr. Pigwa 2. Quittenapfel.
Cyfra, Cyfra.

Cygneus a, Gr. Łabęci Von Schwanen *Battare, cyneas repetamus carmine voces.* C.
Cygnus cycnus Gr. Łabęć/ Schwan. *Fit nova cygnus avis, nec se cæloque Iovique* Ovid. *Donatura cygni si liceat sonum.* (Asclep) (*Avis candida voce arguta, præsertim imminente morte, quo tempore dulcius cantare dicitur.*) *syn.* olor, *ep.* Candidus albus, niveus, raucus Dircæus; flumineus, mollis, Neptunius mutens, vagus, blandus, mitis, dulcis, canorus, sonorus; fluvialis, aquosus palustris imbellis, pavidus, amnicola, Ligris, tardus, imbellis. *phr* Caystrius ales, Mæandri incola Flumina Cygnus amans. Cantator funeris ipse sui. Candenti corpore cygnus. Niveis argenteus alis. Dat sonitum raucus per stagna loquacia cygnus. Carmina qui moriens canit exequialia utque jacens ripa deflere Caystrius ales dicitur ore suam deficiente necem. Cygnus in auguriis nautis gratissimus ales at cygnus liquidis per prata recentia rivis. Riparumque toros, niveis argenteus alis Rimatur rostro latices et amœna canoros emittit per colla modos, aut remige penna alternatque choros, et cantu nubila plaudit: Qualis ubi exalto notis: Mæandria ripis perspoxit vada seu placidi stagna ampla Caystri. Præcipitem se sed candenti corpore cygnus, Mittit agens, jamque implumis segnisque videtur ipse sibi, donec tandem potiatur amantis Victor aquis.
Cylibantum, cylibatum cyliceum, Stol iadalny/ Służbe stołowa.
Cylindraceus, Walkowaty/ Okrągłodługi.
Cylindrus, Gr. Wał 2. Kamień drogi. Ein Walzstein/ lang und rund. *epith.* Teres, longus, *Area cum primis ingenti æquanda cylindro.* Virg.
Cyllo, cylo. Psotliwy. Sodomczyk.

CYM

Cyma, æ cyma tis Gr, cymosus, Podczos.
Cyma silvestris, Brzoskiew polna.
Cymatilis, *idem* cumatilis, cymation Gr. Kapitelow ćsy
Cymba, Gr. Czołn. Ein Kahn/ Schifflein. *Et ferruginea sub vectat corpora cymba.* Virg. *syn.* Navicula, lembus, phaselus, linter, navigium, scapha *epith.* adunca, concava præceps, instabilis, natans, fluvialis, exigua, anceps, parva, subita, angusta, propera erratica. *phr.* Non ita præcipites agitantur in æquore cymbæ. Meque levis magno gurgite cymbæ vehit. Dirige fluctivagam ventosa per æquora cymbam 6 *Navis.*
Cymbalaria, Zwieśieniec.
Cymbalisso Gr. Brzękam.

Cymba-

Cymbălistă, & cymbaiistria *m. Gr.* Brzękácz 3. Ein Cymbel Schläger.
Cymbălum *Gr.* Cymbał. Cymbel. *Tinnitusq; cie, matris quate cymbala circum. V. epith.* Cōncăvum, căvum, Cŏrybăntium: Bĕrĕcynthium, ærĕum, sŏnōrum, raūcum tinniens. *phr.* Phrygiæ Bĕrĕcynthĭa, cymbăla mātris. Cymbăla pūlsāre, tūndĕre, fĕrīre. Tūndet ăd idæōs cymbăla raūca sŏnos ĕt căva cymbăla pūlsant Raūcos fūndens sŏnos.
Cymbĭum *Gr.* Czárá 1 Trinckgeschirr wie ein Schifflein. (*Poculum oblongum & angustum*) *v. Poculum.*
Cymbŭla, Członek.
Cymīndis *is, idis Gr.* Sochá 1 Nocny kruk.
Cymīni sector, Mrzygłod.
Cymīnum *arium* agreste, *Gr.* Kmin 2.

CYN

Cynăcāntha, *Gr.* Rożá polna/ Rosmárki/
Cynæpus, *Gr.* Rybá psia/
Cynăgrostis, *is Gr.* Psia paßa ziele.
Cynamologus, Plin. corr. cinnamlogus. (streng.
Cynānche, *es Gr.* Skwinancya. die halß
Cynānthĕmis, *Gr.* Psi rumień.
Cynas ădis *Gr. sub* Reçnik/
Cynasones Fest. corr. Cnasones.
Cynēgĕtica, *orum. Gr.* Łowcze kśiegi Myślistwo źwierze,
Cynīps, *iphis Gr* Psia muchá. Wasser Mücke Cynŏcĕphălia, *Gr.* Jásnotká ziele/
Cynŏcĕphălĕum *gr.* Zawilec/ Cynŏcĕphălis, *gr.* Wyżlin ziele hundskopf cynŏcĕphălium, *gr.* Szláchtawá/ Cynŏcĕphălus, *gr.* Psiogłowy Niewstydliwy.
Cynŏcrāmbe, *es* Bázánká Toyná. Cynŏdōntes, *hi gr. sub* Kieł 1 Cynŏglōssus *f. gr.* Psi iezyk hunds Zung. cynŏīdes, *hoc gr.* Psi len
Cynŏmŏrion, *gr.* Gniazdo ziele. Zárázá ziele.
Cynŏmyia, *gr.* Psia muchá. Psi len. hundß mücke
Cynŏphōntes, *æ m. gr.* Psiarz/ co psy biie.
Cynops *opis m. gr.* Błośienicżká ziele/
Cynŏpūs, *gr. sub* Korczak.
Cynŏrŏdon, cynorrhodon, *gr.* Rożá polna/ Lilia czerwona. Wilderosen.
Cynŏsbătos, *gr.* Rożá polna. Hagedorn.
Cynosdexia, piscis rotundus ex concharum genere. Plin. Synodontes corrigit Dalecamp.
Cynŏsŏrchis *gr.* Liśie iaycá ziele/ Knaben kraut.
Cynŏspăstos *gr.* Jásnotká ziele Roża polna
Cynŏsūra, *gr.* Wóz niebieski Gwiazdá żeglárska. *Esse duas Arctus, quarum Cynosura putatur* Ovid. *v. Ursa signum cœleste, Arctos.*
Cynŏsūrum ouum Jaie zálęgłe/
Cynŏzŏlon, *gr.* Dziwięć śił Lepczycá. Eberwurtz.
Cypărīssias, *æ m. gr.* Pochodnia *2.* Sosnká mała.
Cypărīssus, *f. gr.* Cypris 1. Ein Knab in einen Cypressen-Baum verwandelt (*v. bist*) *Sel Cupressus.*
Cypĕris, *idis gr.* Ostrzyż wonny.
Cypĕrus, *idem &* Kasztánki ziemne/ *an* Ptasza zob *e* Wildengalgan.
Cypĕrus Babylonius, Galgan.
Cypĕrus Indicus Ostryż Indyyski.]
Cyphon, *onis m. gr.* Pánna 3
Cyphus, Kubek *producit primam Renat. At Spontonio cyphus idem cum Scypho y brevi.*
Cypĭrus, Ostrzyż wonny/
Cyprīnus *adiect. sub* Cypr/ Cyprīnus, *sub gr.* Kárp kárás/ Dnbiel Kárp/ Kárpfen.
Cyprīnus latus/ Leszcz/ cyprium æs Miedź Kupfer cyprius, Miedźiany/
Cypros Cyprus, Cypr/
Cypsĕlus, *gr.* Jerzyk/ (inschwall.
Cyrenāicus succus, *in* Cyzekáyskie ziele Ros
Cytnĕa, Dzban *2.*
Cysitēs, *æ m gr. sub* Bluszczowy.
Cyttărus *gr.* Rzeſá leszczynowe.
Cytĭnus, *gr.* Gránatowych iábłek kwiát/
Cytĭsus, cytisum *gr.* Szczodrzeniec/ Groß set Geiß Klee *epith.* Flōrens, vĭrĭdis, ăgrestis, tĕnŭis, grăvis *phr.* Florentem cytisum sequitur lascivă căpella. *Virg.*
Cytos, *eos n. gr.* Głowia kośc.

DA

Dā leu Dic. Virg. Ecloga 1. Horat 2. Satyr. 8. P.

Dā veniam, Z odpuſzczeniem/
Dācia. Wołoſze Siedmigrod/
Dācnas, ădis Gr. Szczypawka/
Dacryma, pro lacryma, Gr, Feſt.
Dactylicus numerus, Cic. ex dactylis conſtans.
Dactyliŏthēcā, Dactylotheca, Gr. Pierſćienniczá/
Dactylis idis Gr. Máćicá nienáwiſczána.
Weinreben eines fingers dück.
Dactylus, Gr Palec 1. Daktyl 2. Blyſzczak ryba/ Jeżá trawá. Kielki Piaw 4. Krwáwnik 2. Pálcowe źiele.. in Pálcowy/ Pálcżáſty kámień Máćicá nienáwiſczána.
Dācus Wołoſzyn/
Dædălus, adiect. Sztuczny. Künſtreich
Dæmon, Gr: Anyol Czárt. Der Teuffel/ böſer Geiſt. Dæmonas, ac talem prohibet ſe pandere teſtem. S. ſyn. Căcŏdæmon, Diăbŏlus, epith. Mălignus, perverſus, viŏlentus, răpidus, teter, horridus, hōrrendus, infernus, tōrvus perfidus, ſævus, pervigil, fĕrox, fœdus, dirus, mălus, horrificus, callidus, fallax, vigil, rĕbellis, ſŭperbus, infe- rus, Stygius, crūdēlis, nefandus, aſtūtus dŏlŏſus ſubdolus, inſidiator phr. Tyrannus infernus; Tartăreus drăco, Phlĕgĕthonteus anguis, cŏlŭber, Tartăreus drăco Phlegĕthonteus anguis cŏlŭber Tartăreus Hōſtis. arbiter ŏrci. Mŏdĕrātor ăverni. Hūmani nōminis hōſtis, Tortor ăverni artes cui mille nocendi, miſeræ deceptor ſŭbdŏlus ēvæ. Stygia agmina. Tartărei frātres. Sŭpĕri quos ira părentis Cœlo, immāne; nĕfas ănimis, excuſſa dortos. Quærens ſăpidŏquem dēvŏret ōre, ūmbrārum păter. Tartareă nigră cŏlens. Stygiis qui præſidet ūndis. Tenăreo qui regna tĕnent inferna ſŭb ŏrco. Cui triſtia verba, iræque: inſidiæque, et nŏxia crīmina cordi. Immūnda mălŏrum āgmina ſpiritŭum. Lūcifūgi răpum trĕpido adſunt agmine frātres, Hūmāna făcie crūrum tĕnus, inde drăcōnes, Nitūntur rēcto captas abdūcĕre mentes.
Dæmŏniăcus, Gr. Opętány.
Dæmŏnicus, Czártowſki/ Teuffliſch. Dæmonico cuneata globo, ſquameus &c. S.
Dæmŏnarches, æ gr. Lucifer.
Dæmŏnium meridianum, Przepołudnicá. Böſer Geiſt. Dæmonis auxilio, qui princeps dæmoniorum. Iuv.
Dæmŏnŏmantia, gr. ſub Wrożká 2.
Dagnas corr. Dacnas.
Dalius, potius Dăliuus. Nikczemnik.
Dălmăta Słowak/ Dalmaticus Słowieńſki.
Dalmătia Słowieńſka źiemia/
Dalmătica, Dálmátyká Dalmaticatus ibidem.
Dama, æ. hæc hic Roza dźika/ Gems/ Et canibus leporem, canibus venabere damas Virg. epith. Timĭdus, păvĭdus, mōllis āgrēſtis, păuens, tĕrritus, imbēllis prōnus, ērrans, fŭgax, lĕvis, præceps, fŭgitivus văgus, cĕler. phr. Proſpicit ērrantem ſpătiōſa per æquŏra dāmam aggrēſtes figĕre dāmas Currit ŭt aūditis tĕrrita dāma lŭpis In fugam prōni dāmæ. Præcipites ibant damæ, lūcōſque pĕtēbant. Cūm cănibus timidi vĕniēnt ād pŏcŭla dāmæ Dēnte tĭmētur ăper, dēfēndunt cōrnŭa cĕruum. Imbēlles damæ quid nisi præda sūmus?
Dămaſcēna pruna, Damaſci pruna. Dámáſceny/
Dămaſcēna tela, Adámáſzek/
Dămăsōnium gr. Anielſki ziele.
Dămnābilis, Damnandus, Przygánny/
Damnas, atis pro damnatus, ſub Powinienem. 1.
Damnātio Damnatus us, Potępienie Skazánie przećiw komu. Verurtheilung/ Verdammnuß. Iudiciū veſtrū fugiat damnatio ſæva. I.
Dāmnătōrius, ſub Skazánie 3.
Dāmnātus, ti Skazány/ verdammt/ verurtheilt. Hos iuxta falſo damnati crimine mortis, Virg. ſyn. Stygio dāmnātus ăverno. Æternis āddictus ignibus, flammis, rŏgis, cāminis Æternis prædă, vŏrāndă rŏgis Stygiis dāta præda căvernis. Æternis ĕrĕbi tenebris dāmnātus ād ŏrcum. Trāditus æternis pœnis. Æterno infēlix qui tiet Stygiis grāta răpina fŏcis, infernālis præda cāminiÆternis ĕrĕbi damnata cātēnis āgmina. Quām vel. lent æthĕre in alto, (i. e. inter vivos ſive ſuperſtites) Nūnc ēt paupĕriem, dūros perferre lăbores. Fāta obſt.nt, triſtīque pālus innābilis ūnda alligat. Vi-
Damni conciliabulum, Szkodnik Szkodliwy.
Damni infecti ſatiſdo, promitto Waruię 1.
Damno as Potępiam Poſądzam Zdáię 2. Skazuię 4 5. 6. Obrzucam Gánię Przyczytam. Nákázuię. Verdammen. Abſolves hominem, & ſceleris damnabis eundem H. ſyn. Condēmno, mū.&. v. Condemno vel imprŏbo, ārgŭo.
Damnōſe, Szkodliwie.
Damnōſus, Szkodnik Szkodliwy, Rozrzutny/ Szkoduiący. Schädlich/ Damnoſis pecori curris. damnoſior agrū. Ovid. ſyn. Nŏxius, nŏcŭus, nŏcivus, nŏcens, incŏmmŏdus, infeſtus.

Damnum. Szkodá. Ein Schade *Me damnu urgere solet qui semper acerbus* Cl. *syn.* [illegible] pernicies, noxa, detrimentum, iactura, dispendium, incommodum *epith.* fatale, ferale, triste, [illegible] intolerabile, cruentum, hostile, [illegible] molestum, funestum [illegible] fuerunt dupondii [illegible] [illegible] lingua fuit damno [illegible] habes damni solamen acerbi [illegible] irreparabile casus. Tempus ad insidias, ad damna hostilia confert. 6. *Noceo.*

Damula, Koza dzika/

Dam, savium, *Plaut pro* dasne suavium?

Danace *es gr.* Pieniądz.

Dania, Duńska ziemia.

Danista, *gr.* danisticum genus Lichwiarz/ ein Wuchrer.

Danisticus, *gr.* Lichwiarski/ Wuchrisch.

Danubius, Dunay/ *Dinunt, i dant. priscè Pla.*

Danus, Duńczyk/

Dapalis Hojny/ Schleckethafft. ---- *Laetitiamque sequi, mensasque dapales.* M.

Dapatice, Hojnie Schleckethafftig.

Dapaticus *dapatilis,* Hojny Wspániáły.

Dapes, *hae* Potráwá Biesiádá. Bánkiet. Herlich e Speiß. *Nam simul expletus dapibus, vinoque sepultus* Virg. *syn.* Cibus, epulae, pabulum esca. *epith.* superbae, vivificae, festae, sociae, ambrosiae, mellifluae, *phr.* at sibi quisque dapes, et festas extrues alte Cespitibus mensas. Mox laetae de more dapes, post prandia [illegible] 6. *Cibus, Epulae convivium.*

Daphnia, daphnias, *ae. m. gr. sub* Káduk chorobá.

Daphnoides, *is gr.* Bobek 2. Bárwinek. Wilcze łyko wiecie Fistulá 4. Kelrerzhals

Daphnitis, *is gr.* Jágodá b.b.a. Bobek drzewo.

Daphnon, *onis gr.* Bobkowy Ogrodek/ (*Locus, Lauru consitus.*) Dispoluit Daphnona suo Torquatus in agro. *Mart.*

Dapifer, Stolnik.

Dapino. Karmię. Gotuię.

Daps, *apis f. sub* Bánkiet/

Dapsile, *Daps liter.* Hojnie/

Dapsilis, Hojny Cl. *per.* Herrlich. *Dapsilis excepit dictis Cereremque ferente* 1. *syn.* abundans, magnificus lautus, opiparus.

Daria, [illegible] Morchicke

[illegible] Záropnik.

[illegible] ναυτα.

Dasia, *gr.* [illegible] gęstość.

Dasia [illegible] *aspiratio, apud Graecos. vel* [illegible] *Priscian. vulgo, spiritus asper.*

Dasypus, *dai gr.* Krolik zwierzę. ein haas.

Datarius, Dáłny 2. Datatim, Podawaiąc/

Dathiatum, dathyatum, Kádzidło żywicá/

Datio, Dawánie Dosyć/ Datek.

Dativus, Dáiny/ Dato, *as* Dawam/

Dator, Dawcá Piłarz/ *& in* Podawáiąc. Ein Geber. *Adsit laetitiae Bacchus dator, & bona Iuno.* Virg. *syn.* Donator, largitor.

Datum, Dátek/

Daucus, *gr.* Márchew polna. Pásternak/

Daucus hortensis, Márchew włoska.

Dautia, *orum.* Pocześne/ Posełska izbe.

D E

De *particula in compositis aliquando auget verbi significationem, ut deamo, dealbo, defraudo, deturpo, &c. aliquando minuit, ut dearmo, dehonesto, depretio. aliquando in utramq. partem valet, ut desavio.*

de, *pro* Apud *in* V 1. Bon/ auß *De caelo tactas memini praedicere quercus* Virg. *syn.* e ex ab *vel* super, id est, *touchant.*

de caetero, Ná potym z inszey miáry.

de caelo ictus, tactus, Piorunem uderzony/

de coena surgere, Od wieczerzey/

de compacto, de compecto, de composito, Zmownie/ de complexu, Kochánek Wierny dé consilio, Zá rádą/ *&* Rády sie szyiey imam, de delectu eius est, Wierny. de die, Zránu We dnie/ de eodem genere. Táki. *De fide est aliquid, sub* Wierze iák Bogu/ de faece, Ostátki de genu, Kleckiem. de hoc. O to i 2. O tym rzecz. de improviso, Znieobáczká. Nieostrożnie de industria, Umyślnie de integro, Znowu. de imis Zewnątrz/ de iure decedo, Ustępuie 7. de lapide emptus, *prov.* Niewolnik de me experior, de meo sensu iudico, Po sobie znam/ de medio sumptus Podle/ de meliore nota, *Prov.* Dobry 1. de more, Zwyczaynie/ de multa nocte, Dobrze

Dobrze w noc/ dē nare loquor, Gegnie prześ nos mowie/ dē nihilo Nic oś darmo 1 dē nocte, W nocy/ dē nocte dicor, Zowię dē plano sic prawnie/ Pewnie Wie- mie/ dē plaustro loqui obdie/ & in Obiecznie 2. dē plaustro loqui Prov. sub, Stroie na ſkowę Rozwieram gę- bę Lże 1. dē pace, Podię. dē prandio, Po obiedzie dē procul, Z daleka. dē prope Z bliska/ dē proprio de ſuo Swem ko- ſztem/ dē proximo Z bliſka/ dē pulmone reuello, prov. Wybiiam z głowy/ dē reliquo Napotym Naoſtatek/ dē repente Za- tym/ dē ſcripto, Z karty/ dē ſententia Zá radą/ & z rady ſię cyiey imam/ dē ſinu eius eſt Prov. Wiernek Rochánek/ dē ſub Alpibus. dē ſub maſſa, ſub Od kotnych/ dē via homo, Prov. Hultay/

deă Bogini/ Göttin/ *Quatuor his aras, alta ad delubra Dearum* Virg. *ſyn.* Diva *epith.* Fōrmōſa cœleſtis, æthĕrĕa pŏtens, alta, inclўta, vĕrĕnda *&.* *Deus*

deăcinătus, deăcĭno, Cyedzę/ & in Jago- da 1. *Deactio* Spráwienie/

dĕalbātus delaucatus Tynkowány/

dĕalbo, Biełe Pobielam/

deămbŭlātio, Przechadzka/ ſdrenie 1.

Deambulatōrium, *corrige* deămbŭlācrum, Cho-

deămbŭlo Przechadzam ſię Spaziren gehen *ſyn.* ămbŭlo, incēdo, prōcēdo vādo, ĭo, prōgrĕdĭor, ſpătĭor, grădĭor, *&.* *ambulo.*

deămo, Miłuię bárzo,

deărgĕnto, Poſrzebrzam Lupię/

De argentaſſere, *ſub* Lupię 2.

deărmo, Odeymuię broń/ Gołocię/

Deartuo, Rozbieram na częśći Poſiekáć O-

deăſcĭo, Oćioſuię Ogołoćię/

Deauro, Pozłacąm/

dĕbacchor, Gromię Páſtwię ſię. Mären. *Quâ parte debacchentur ignes.* (Jamb. cum ſyll.) *ſyn.* Băcchor, fŭro.

dĕbacchātur ignis, Gore Buiam/

dĕbellātio, Po woynie/ Po háłápie/

Debellātor, Zwyćięzca/

dĕbello, *as.* Zwyćiężam Zwalczyć/ überwältigen/ überwinden/ *Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos*, Virg. *ſyn.* Vinco, sŭpĕro, dŏmo sŭbĭgo. *phr.* Bĕllo frăngo, tŭndo, cōntŭndo, ſtĕrno, Sŭb jŭgă mittō. Sērvĭtĭo prĕmo, cōmprĭmo. Gēns dūra atque ăſpĕra cŭltu Dēbēllānda tĭbi. Stĕrnet Pœnos Gallumque rebēllem. Quī ōmnem Hēſpĕrĭam pĕnĭtus ſŭa ſub jŭga mīttet. Nōbis ăudax Gērmānĭa ſērvit Lĭbĕra Rōmānæ ſubjēcit cōlla cătēnæ *&.* *Vinco.*

dēbĕo, Dłużenem/ Powinienem 1. 2. Przyrzam/ Sollen/ müſſen/ ſchuldig ſeyn. *Nec ſumus ingrati, tibi nos debere fatemur.* Ovid *ſyn.* Tĕnĕor, ŏblĭgor.

dēbētur mihi Winno mi/

Debibo, Piię 1.

dēbĭlis, Słáby Niedołężny/ Schwach/ mätt/ krafftloß. *Corpora debilibus nituntur ſiſtere membris* S. *ſyn.* ĭnvălĭdus, infirmus, fĕſſus, dēfĕſſus, fractus, ĭners, lānguĭdus, frăgĭlis, ĭmbēllis, lāſſus, dēfĭcĭens, ēffœtus, mōllis. *phr.* Dēfēcta mĕmbra vĭrĭbus, Dēbĭlĭtāta mălis, mōtu grăvis, ăſpĕra trăctu.

dēbĭlĭtas, Słabość/ Schwachheit/ Mattigkeit. *Scilicet, & morbis, & debilitate carebis.* Juv. *ſyn.* ĭnfīrmĭtas, lānguor, *epith.* ĭnfīrma ĭnērs mōlēſta, quĕrŭla, ĭnvălĭda, *&.* *languor.*

dēbĭlĭtātio, Oſłábienie/ Náruſzenie. Zwątlenie.

dēbĭlĭter, Słábo/

dēbĭlĭto, Oſłabiam Mdlę. Schwächen. *Dicere conantem debilitabit onus*, Ovid. *ſyn.* ĭnfīrmo, *phr.* ĭnvălĭdum rĕddo. Tōllo vĭgōrem. Vīres dē cōrpŏre tōllĕre. Dēbĭlĭtāt vīres ănĭmi, mūtātque vĭgōrem. Dicĕre cōnāntem dēbĭlĭtābit ŏnus, ŭt Vĕnus ēnĕrvat vīres, ſic cōpia Bācchi, ĕt tĕntat grēſſus dēbĭlĭtātque pĕdes.

dēbĭtor, Dłużnik 1. Winien 2. Ein Schuldner. *Perpetuusq; animæ debitor huius ero.* Ovid.

dēbĭtum Dług/ 1. 2. *Debitrix*, *Vlpian.*

dēbĭtus, Powinny Schuldig. *Reddatur grata debitus urbis honos*, Ovid.

dēblătĕro, Rozwoływam 1. Mowię głośno/ Obmawiam/ Bálámucę/ Blekocę.

Debuccino, Ogłaſzam.

D E C

dĕcāthōrdum, *ſub* Hárfá/

dĕcăcūmĭnātio, Obćinánie śćinánie.

dĕcăcūmĭno, *as* Obćinam 1. śćinam/

dĕcădarchus, dĕcădūchus, *gr.* Dzieśiętnik? z

Decalantico *as.* Obnażam/ & in ... de

wierzchu/ Odzieram z ...

decălŏgus, *gr.* Przykazanie Boże/ Die zehen Gebott Gottes. *epith.* Săcer, dīvīnus, sānctus, cŏlĕndus *phr.* Dĕi māndāta, jūssa, Præscripta, ēdictā. Dīvīnæ ōrācŭla lĕgis. Præcēpta dĕcem Aūrĕa jūssa dĕcem. Lēgis jūra trĕmēnda sacræ.

Decaluo, Łysem czynię *sub* Łysieię.

dĕcantātus Znaiomy Sławny/ Ośćzarowány/ Gepriesen/ *Et maribus Curiis, & decantata Camillis* Hor. *syn.* Laudatus, cĕlēbrātus, illūstris.

dĕcānto, Rozgłaßam/ Nábiiam ußy/ Nágádał się/ (kan/

dĕcānus, Cechmistrz/ Dziesiątnik 1 2 Dzie-

dĕcăpŏlis, *is* Decem civitatum regio,

dĕcăprōtia, decarchia *gr.* Dziesiątnictwo/

dĕcăprōtus, decarchus *gr.* Dziesiątnik 2/

dĕcăpūlo Przelewam 1 Zlewam 3 4

dĕcas ădis *f. gr.* Dziesiątek 1

dĕcăstĭchon, *gr. sub* Szesćrzedy/ (cinnik/

dĕcăsĕmă *æ m. gr* dĕcătŏlŏgus *gr.* Dziesię-

dĕcaulēscŏ, Wyrastam 2

dĕcēdĭte Wára 1

dĕcēdō, Vstępuię 2 5 7 Odchodzę 1 Vmieram 1 Vchodzę 1 Składam z siebie Zstępuię 2. Pußczam 4 Odmieniam zdánie Vbywa Abweichen. *Vicina invitet decedere ripa calori* Virg. *syn.* ăbĕo, ēxĕo, rĕcēdo, discēdo, excēdo, mīgro, ēgrĕdior. *v. abeo, vel* mŏrior, īntĕrĕo, ŏccumbo cădo, ŏccĭdo. *v. morior.*

dĕcem, Dziesięć/ Wiele cżego/ Zehen/ *Vsq; decem decies inspicienda viris* Ovid. *syn.* Bis quinque.

dĕcember, *bri & Decembris m* Grudźień/ Der Christmonat/ *Talia luduntur fumoso mense Decembri* Ovid. *epith.* Gĕlidus fūmōsus, rigidus, cānus, frīgidus hōrrĭdus, atrōx, brūmalis, niger strīngens, hybērnus, fēstus. (*ob Saturnalia conviviis ludisque hoc mense celebrata.*) *phr.* ūltimus anni mēnsis. Dĕcimus mēnsis (*apud Antiquos, qui initium anni sumebant à mense Martio.*) Mēnsis, quō cānent Bŏrĕālibus arva prūīnis. Lūna nŏvūm dĕcies implērat cŏrnĭbus ōrbem Bis qui nōs plēna cūm frŏnte rĕsūmĕret ōrbes Cynthia. Dēna resūrgēbant ŏriēntis cŏrnŭa Lūnæ ebria vīnōsus fēsta Dĕcember hăbet.

dĕcēmbris, decembrius, Grudniowy/

dĕcemiugis, Podziesiątny/ Ein karrn mit zehen Roß/

dĕcempĕda, *æ, f,* Mierniczy pręt. Dziesięćstopna miárá/

dĕcempĕdātor, Mierniczy/

Dĕcemplex dĕcemplĭcātus, Dziesięćkrotny/

dĕcemprīmātus, *us,* Dziesiątnictwo/

dĕcemrēmis deceris Náwá 12

dĕcemvir, *sub* Dziesiątnik 2

dĕcemvirātus, *us,* Dziesiątnictwo/ (fest/

dĕcennālia, decennia *orum:* Dziesiątoroczny

Dĕcennālis, dĕcennis, Dziesięcioletni. Zehenjährig. *Atq; decennali quod Laumedontia bella.* Mart:

Dĕcennium, Dziesięć lat. Zeit von 10. Jahr *Et pergas placidam per multa decennia vitam.* M. *phr:* ānnōrum dĕcem spătium, cūrrĭcŭlum, vices, Dĕcēnnis mŏra.

Dĕcens, Przystoyny. Sich gebührend/ geziemend. *Esset cæca decentior Philenu.* [Phal.) *syn.* aptus, cŏnvĕniēns, cŏngrŭus, cŏnsŏnus: dĕcŏrus, cŏnsēntānĕus, ăppŏsĭtus, cŏngrŭus.

Dĕcenter, decentissime, Przystoynie. Gebührlich. *Mille habet ornatus, mille decenter habet.* T.

Dĕcentia, Przystoyność/ dĕceptio. Ośukánie

Dĕceptor, Szálbierz/ Zwodźiciel. (nie

Dĕcermen, Swięcone źiele. (ne.

Dĕcermina, *n. pl.* Obrywki/ Kéßkel zbierálne

Dĕcerno, Stánowię/ 1. 2. Vchwalam/ Nákázuię Wyrok czynię/ Skázuię já kim/ Skázuię przećiw komu/ Kostkę rzucam. Potykam się/ Rospieram się/ Vymuię/ Vrywam 2. 3. Ważę 6. Vmyśliłem/ Zástáwiam się/ Práwuię się/ O reßtę idźie. Erkennen Ordnen. *Et non decernis, Taure quid esse velis* Mart: *syn:* Stătŭo, cōnstĭtŭo; *vel* dēfīnio, jūdĭco, cēnsĕo, *vel* sāncio.

Dĕcerpo, Obrywam 1. Szczypię 1. Abbrechen. --- *Adducto pomum decerpere ramo.* O. *syn.* Lĕgo, cŏllĭgo, cārpo, dētrăho, dēlĭbo, aūfĕro, ēxcērpo, āvēllo. *vide Colligo.*

Dĕcertātio, Przegádywánie.

Dĕcerto, Rospieram się/ Przegádywám się/ Walczę/ Przećiwiam się/ Koßtuię się z kim Potykam się 4. Kampffen. *Agmina decertant belli.* St. St. *syn.* Pūgno, prælior, dīmīco, cōnfligo, cērto, cŏngrĕdior. *vide Bellum gero, Pugno.*

Dĕcessio, decessus, *us,* Zjáchánie/ Vstąpienie/ Vstáwánie/ Vmnieyßanie.

Dĕcessionem facio, Vymuię 5.

Dĕcel-

Decessor, Poprzednik 2.
Decet. Przystoi. Es gebühret sich. *Tum decuit, cum sceptra dabas, &c.* Virg. *syn.* Convenit, congruit, juvat, quadrat, expedit.

DECI

Decidium, Seneca. corrigit Muret. Discidium.
Decido, Pocinam/ Scinam/ Ucinam/ Żnę/ Rosprawiam sie/ Rostrzygnąć 2. Stargo-wać sie/ Stanowię/ Pogadzam sie/ Umawiam sie/ Docieram. Abhauen. *Arboribus veteres decidere falcibus, ramos.* Lucret. *syn.* Seco, reseco, scindo, abscindo, rescindo. *vide Scindo.*
Decido, *à cado,* Upadam 2. Spadam 1. 2. Opada 2. Wpadam/ Serce tracę/ Umieram. Herab fallen. *Decidit in casses præda petita meos.* Ovid. *syn.* Cado, excido, labor, collabor, concido, ruo, corruo, prolabor, delabor, præcipito, procumbo. *vide Cado.*
Deciduus, *à cædo,* Podcięty. Abhanig. *Contremuit, gemitumq; dedit decidua quercus.* Ovid.
Deciduus, *à cado,* Opadzisty / Uwiędły. Baufällig. *Deciduam frugem legit, & matertera Phœbi.* M. *syn.* Caducus, cadens, labans, fluxus.
Deciens, decies, Dziesięćkroć/ Często. Zehenmal. *Ægrotus uno decies aut sæpius anno* M.
Decima, Dziesięcina/ Meßne.
Decimanus, Żołnierz przedni.
Decimatio, Wetecz/ Dziesiątkowanie.
Decimo. *as,* Wytykam 2. Dziesiątkować.
Decimodia, *æ, sub* Korzec Lubelski.
Decimum, Dziesiąty raz.
Decimus, Dziesiąty/ Wielki / Naywiekßy. Der zehende. *Hæsit, & in decimum vestigia retulit annum.* Virg. *syn.* Denus, bis quinus, alter à nono.
Decimus octavus, Osmnasty.
Decimus septimus, Siedmnasty.
Decipio, Oßukiwam, Betriegen. *Nam neque decipitur ratio; nec decipit unquam.* M. *syn.* Fallo, circumvenio, deludo, illudo *por.* agere infraudem. Insidiis hominem deludere mente, Simulata mente locutus. Fallere mille modis, nec non intexere fraudes. Fraudem involvere verbis. insidiasque parat, solitasque recurrit ad artes. *vide Fallo.*
Decipula, decipulum, Łapicą/ Łapaczka 1. Ein Vogelschlag. *Decipula muri sit comes, lepori plaga.* (Jamb.)

Decircino, *as,* Okrąglo co czynię.
Deciremis, *is,* Nawa 12.
Decisio, Rosprawa. Ugoda.

DECL

Declamandi magister, Krasomowski mistrz.
Declamatio, Krasomowskie ćwiczenie. Ubung im reden. *Vt pueris placeas, & declamatio fias.* Juv.
Declamator, Krasomowski uczeń. Ein Redner. *Declamatoris Mutinensis corde Vagelli.* I.
Declamatories, Krasomowsko. (służący.
Declamatorius, Krasomowskiemu ćwiczeniu
Declamito, Krasomowsko sie ćwiczę.
Declamo, *idem, &* Rozwieram gębę. Ein Rede thun. *Declamare doces, ô ferrea pectora Vecti.* Juv. *syn.* Clamo, exerceor. *Ovid.* 1. *de arte.* Sed neq; declament medio sermone diserti.
Declaratio, Pokazanie/ Obiaśnienie.
Declarator, Opowiadacz.
Declaro, Obiaśniam, Oglaßam/ Pokazuię. Erklären/ kundbar machen. *Declarat, viridi que adbelat tempora lauro.* Virg. *syn.* Significo denuntio, assevero, vulgo, divulgo, revelo, expono, manifesto, expromo, explico, indico, as, *vide Manifesto.*
Declavo, Obcinam 1.
Declinatio, Zstępowanie 2. Ustąpienie/ Nachylenie/ Uchylenie/ Nakłonienie/ Kray świata 1. Chronienie sie/ Skłonność 1.
Declinatus, *ti.* Pochodzący. *alioqui sonat* Nachylony/ Ustaiący. *&c.*
Declino, Ustępuię. Uchylam sie/ Udaię sie gdzie/ Umykam sie 1. Skłaniam sie 2. Stronię/ Chronię sie/ Mijam co/ Schraniam sie Obracam 1. Zstępuię 2. Ustaię co. Niederbiegen/ entweichen. *Declinamus item motus, nec tempore certo.* L. *syn.* Deflecto, fugio, vito, evito.
Declivis, Pochodzisty / Nachylony. Niederwärts. *Fluminaq; obliquis cinxit declivia ripis.* Ovid. *syn.* inflexus, inclinatus, devexus.
Declivitas, Pochodzistość.

DECO

Decocta, Przewarzana woda.
Decoctor, Utratnik/ Falit.
Decoctum, Wywarzone rzeczy; Dekokt.

Deco-

Dēcoctus, m, Wywarzanie.
Dēcoctus, ti, Wypráwiony/ Gládki/ Łágodny.
Dēcollatus, Scięty.
Dēcollo, as, Scinam/ Zrzucam z. Omylam/ Vtracam 1. Chybia co. Enthaupten. vide Caput amputo.
Dēcolo, as, sub Vtracam 1. sonat alioqui Rospływam się.
Dēcolor, ōris, Szpetny/ Splowiały/ Fárby nápsowáney/ Ogorzáły. Ubel gefärbt entfärbt Deterior donec paulatim & decolor ætas. Virg. syn. Pallens, pallidus. phr: Pallente colore lividus.
Dēcoloratio. Fárby odmiáná/ Blákowánie/ Szpetność. decoloratus, Opelzł.
Dēcoloro, Szpecę/ Fárbę psuię/ Smolę/ Zmázáć z. (gorzeć.
Dēcoloror, aris, Mienię fárbę/ Blákuię/ Ozdobá. Decolor. Arnob. Meurs. pro Decolor.
Dēcoquo, Wywarzam/ Podwarzam/ Wárzę/ Strawić z. Przegrawam 1. Przemátnowáć Omylam kogo/ Popiłowáć/ Odgniewáć się/ Vtracam 4. 6. Chybia co / Niezgodziło się/ Nieuiśćić się. Einkochen/ weschwenden. Decoqueretur olus soluti, quicquid sum, &c. Hor. syn. Coquo, excoquo. Metaphoricè. rem prodigo. effundo, perdo, disperdo, dissipo, devoro, absumo, consumo.
Dēcoquor, decoquitur, Vbywa.
Dēcor, oris, m. subst: Krásá/ Piękność/ Ozdobá. Zierd/ Schönheit. Mira decore pio servabat nata penates. St. syn. Pulchritudo, venustas, forma, species, decus, cultus, ornatus. epith. Conspicuus, roseus, mollis, gratus, purpureus, lepidus, tener, divinus, perennis, amabilis, niveus, lacteus, puellaris. phr: Regali plena decore. Fuit mollis in ore decor. Fulget in egregio decor insuperabilis ore. Divino vicina decori.
Dēcor, oris, adiect: decoratus, Ozdobny.
Dēcoramen, decoramentum, Ozdobá.
Dēcore, decoriter, Ozdobnie/ Przystoynie/ Pięknie. Decorio, as, Odzieram 1.
Dēcoro, Zdobię 1. Zieren/ schmücken. Tarpeÿ clamant Iovis, & delubra decorant. Sil. syn. orno, exorno. vide Orno.
Dēcorticatio, Odzieránie/ Skrobánie.
Dēcortico, Odzieram.

Dēcorum, Przystoyność.
Dēcorus, Piękny. Hüpsch/ schön/ zierlich. In quamcunq; Solet, verte, decorus erO. P. syn. Pulcher, formosus, decens, conveniens, honestus, clarus insignis, conspicuus, conspiciendus, concinnus. vide Pulcher.
Dēcotes, Decutes, hæ sub Wytárty.
Dēcrepat, Parska. (pitus qui puer ante fuit.
Dēcrepitus, Zgrzybiáły. Alt. Fit cito decre-
Dēcrescentia, Zniżycá schod.
Dēcresco, Vbywa/ & sub Wyrastam.
Dēcretorius, Nieodwołany/ Szkodliwy/ Niezártowny/ Głowny z. Surowy z. Niebespieczny/ & sub Oręż.
Dēcretorius dies, Dzień lekárski.
Dēcretum, Skazánie 1. Vstáwá 1. Wyrok/ Vchwałá/ Dekret/ Rozsądek/ Mándat. Erkantnuß. Sic decretorum moderabor iura meorum. Virg.
Dēcretus, ti, Nákazány.

DECU

Dēcubo, as, Leżę z. Dēculco, Tłoczę z.
Dēculpatus, Przygánny.
Dēcuma, hæc, decumæ hæ, decuma pars, Dziesięcina/ Dochod publiczny.
Dēcumanum, decumanus limes, subst: sub Miedzá.
Dēcumanus, adiect: Wielki/ Podły/ Naywiększy/ Zolnierz przedni/ Dziesiętczny.
Dēcumanus subst. Wytrzny/ Zolnierz przedni/ Dziesięcinnik.
Dēcumas exigo, Wytykam 4.
Dēcumatio, idem Decimatio,
Dēcumbo, is, Kłádę się/ Polegam 1. Leżę z. Vmieram. Niederligen. Te sumus obliti decubuisse senem. Ped. syn. Recumbo, cubo, procubo, quiesco, iaceo. v. Cubo, iaceo.
Dēcumo, as, Dziesięcinę dáię/ Dziesięcinę odbieram/ Ofiaruię 1. Obrywam.
Dēcumum, Dziesiąta część.
Dēcuncis, is, m. & Decunctor, al. Decontor. Apulei. i. demoror, insisto cunctabundus. Beroald.
Dēcunx, cis, m. sub Części cáłey rzeczy
Dēcuplo, decuplum, Dziesięciornasob.
Dēcuplus, Dziesięciornasobny/ Dziesięciorá (kro.
Dēcures, i. decuriones sub Dziesiątnik.

decuria Dziesiątek 1. 2.

decuriatio, Dziesiątkowánie 2. Rospisowánie/ Popis 2.

decuriatus, us Dziesiątkowánie 2. Popis 2.

decurio, onis, Dziesiątnik 1. 2. Woyt 2.

decurio as, Dziesiątkowáć 2. Popisuię żołnierzá. Rospisuię 4.

decurionatus, us, Dziesiątnictwo/

Decurionus, Dziesiątnik 1. 2.

decurro, Zbiegam 1. Dobiegam 2. 3. Uciekam 1. Ubiegam 2. Przebiegam 4. Rzucam się do czego/ Gonię 4. Sumuię. Hinab lauffen. *Laocoon ardens summa decurrit ab arce.* Virg.

decursio, Gonitwá Wyćieczká.

Decursorium, Gonitwy mieysce.

decursus, us Zbieżenie Śćiekánie/ Dobiegánie/ Stoczenie/ Schrlek/ Gonitwá. Ablauff. *Nil opus est verbis, magnus decursus aquarum.* Lucr. *syn.* Cursus, incursus, impetus.

Decurtator, *sub* Obćinácz. Skróćićiel.

decurto, Skrácam/

decus, Ozdobá/ Poczćiwość/ Chr/ Lob/ Zierde --- *Veterum decora alta parentum* Virg. *syn.* Pulchritudo, venustas, decor, *vel* cultus, ornatus, ornamentum, *vel* laus, gloria honor, dignitas, splendor, nomen *v. Honor, epith.* Regale superbum, altum, immortale indelebile *phr.* Formæ egregium, mirata decus, egregie tantum decus enitet ore. armis decus immortale mereri. Vitamque volunt pro laude paciscí.

decussatim, Ná krzyż 1.

decussatio, *sub* Ná krzyż 1.

decussis, *is m.* Krzyż 1. Dziesiątek 1. Poczwotny grosz/ *& sub.* siedm pieniąszkow. *substant. & adject.*

decussisexis, *sub* Poczwotny grosz/ *& sub.* Szostak grosz/

decusso, *as.* Ná krzyż dźielę/.

decussus, *us, sub.* Strącenie/

decutio, Zbiiam 14 Otrącam/ Strącam/ Obiiam 1. Obrywam 3. Trzęsę 1. Otrzęsam/ Przeświwam. Śćinam/ Urywam 5. Abschlagen/ abschütteln/ *Decutiat rorem, & surgentes atterat herbas.* Virg. *syn.* excutio, dejicio excurbo. *phr.* et subita frondes decutiuntur aqua. Aut errans bucula campo Decutiat rorem et surgentes atterat herbas.

dedecet, Nie przystoi/ Es stehet übel/ es geziemet sich nicht. *Admovique preces, quarum me dedecet usus.* Ovid. *syn.* Non decet, non convenit: turpe est.

dedecoro, Lżę 2. Verschreyen/ schänden. *Aut faciem, turpi dedecorare bove.* Prop. *syn.* Deturpo, fœdo, infamo.

Dedecorose, Zelżywie/ Dedecorosus. Zelżywy.

dedecorus, *idem. &* Nieprzystoyny.

dedecus, Zelżywość/ Niesławá. Schande/ Unehr. *Non ego dedecori tibi sum, mea vita futurus.* Ovid. *syn.* opprobrium, probrum, infamia, ignominia, macula, nota, labes. *epith:* infame. *phr:* Dedecus urbis habes, abi procul infamemque notam atque averte pudendum dedecus. *v. Infamia.*

dedicatio, Poświącánie Poślubienie/ Fest.

dedico, Poświącam/Przypisuię/Wystawiam Pokázuię 1. *& sub* Obwieszczám. Zueignen. *Templa iugo posuit, tres illi dedicat aras.* Novid. *syn.* Dico, as, sacro, consecro, voveo, devoveo, offero.

dedignatio, Wzgárdá/ 1. Zbrániánie 1. Niegodność.

dedignor, Gárdzę. Unwürdig achten/ verschmähen. *Dicere se fratrem si dedigna-ris amicum* M. *syn.* Non dignor aspernor. *Vide Aspernor.*

dedisco, Odkładam się. Das gelernte verlernen/ vergessen *vide Obliviscor.*

deditio, Wydánie/ Poddánie się komu. Ergebung. *Et jam cuncta acies in deditionis amorem.* P.

dedititius, Poddániec/ Wydány.

deditus, Poddány 1. Obowiązány/ Sprzyiáźny/ Uprzeymy. Ergeben. *Cognatiq; patres, tua terris dedita fama.* Virg.

deditus sum, Bawię się/ Kocham się/ Sprzyiam/ Zápátrzam się.

dedo, *is.* Wydáię 4. Poddáię się/ Udáię się ná co. Sich ergeben. *Ultro quod Solymam Chaldæis dedidit urbem.* P. *syn.* Do, trado, tribuo, addico, committo.

dedo me in familiaritatem. Stowárzyszyć się.

dedoceo, Odkładam. Entlehren. *Dedocet uti.* (Adonic.)

dedoleo, *sub* Dźiáłowáć/ Obolałem.

dedolo

dēdŏlo, Obćinam 1. Oćiosuię.

dēdūco, Prowádzę 5. 4. Sprowadzam/ Záprowadzam / Doprowadzam/ Naprowadzam/ Przywodzę 2. 4. Odwodzę 1. Vymuię/ Przyprowadzam / Przećiągam / Nábawiam/ Náwodzę/ Sćiągam wilgotnośći / Odradzam 1. Wytrącam 3. Abführen/ von einer Summ abziehen. *Ille tamen nostra deducit origine nomen.* Virg. *syn.* ābdūco, rĕdūco, rĕvŏcŏ, retrăho, rĕmŏveo, *vel* dūco, prōsĕquor, cŏmĭtor.

dēdūcor, Vwodzę się/ Odwodzę się.

dēdūctĭo, Przywodzenie 1. 3. Vmnieyszánie/ Wytrącánie.

dēdūctor, Prowádźićiel 2. Przystaw.

Deductōrium. Brozdá 2. dēdūctus, Subtelny.

dĕērro, Chybiam/ Vstępuię/ Omylam się/ Zábłąkáć się/ Zábłądźić, Sich veritren/ vergehen. *Vir gregis ipse caper deerraverat, atque ego Daphnin.* V. *syn.* ērro, ăbērro, dēflecto, dēvĭo. *vide Vagor.*

dĕērro visu, Nie doyrzę.

dĕest, Nie dostáie/ Nie spełná.

D E F

dēfæcātus, Wystáły/ Przezroczysty/ Łágodny/ Szczery 1. Wesoły 1.

dēfæco, Klátuię/ Cádzę. dēfæcor, Vstáie się co. *Defalco, as?* Wytrącam/ *& sub* Kosżę. *Dēfāmātus,* Osłáwiony/ Szpetny/, *dēfānātus* Sprofanowány. dēfāscĭnātĭo, Vrok. dēfătīgātĭo, Sprácowánie. dēfătīgātus, Sprácowány/ Wyrodźiły.

dēfătīgo, Morduię 1. Müd machen. *syn.* Fătīgo, frāngo, īnfirmo, dēbĭlĭto. *vide Fatigo.*

dēfătīgor, Morduię się/ Vstáię, Przyiádá się co/ Wyradza się.

Defatiscor, lege Defetiscor.

dēfectĭo, Vstánie/ Niedostátek 2. 5. Vpádnienie 1. Odstąpienie/ Zbieżenie 2. Kśiężycá zaćmienie/ Omdlewánie / Záćmienie. Abfall/ Ohnmacht. *syn.* Rĕbellĭo, *vel* dēlĭquĭum ănĭmi.

Dēfectīvus, Niedostáteczny/ dēfector, Odstępcá/ Zbieg. 1. dēfēctum, Niedostatek. 5.

dēfectus, *us,* Niedostátek 2. *non* 3. Koniec 3. Omdlewánie. Mangel. *Defectus solis varios Lunæq; labores.* Virg.

dēfēctus, *a, um,* Niedostáteczny/ Niedołężny Słáby/ Záćmiony/ *& sub* Podupadam/ *& sub* Bez *Præpositio.*

dēfēctus senio, Wyrodźiły/ Wystárzeć się.

dēfēndo, dēfēnso, dēfēnsito, Bronię 1. Zástániam/ Odganiam/ Odbiiam/ Szánuię 2. Vertheidigen/ beschirmen. *Asveti longo muros defendere bello.* Virg. *syn.* Tŭeor, tūtor. tēgo, protĕgo, prōpūgno, sĕrvo, cūstōdĭo. *phr.* Sūm tūtēla, armis tŭēri. Dēxtra tūtāri ārma fĕrunt ălii & pērgunt dēfēndĕre mūros. Fŭĕrat tūtātus mœnia sæpe. Si pērgăma dēxtra dēfēndi pŏssent, ĕtiam hac dēfēnsa fuissent. Mūlcĭber in Trōjam pro Trōja stābat Apōllo, ŏppŏsŭi mōlem clўpĕi tēxique jăcēntem, sērvāvique ănĭmam (mĭnĭmum ēst hoc laūdis) ĭnērtem. *vide Auxilior.*

dēfēnĕror, Lichwię.

dēfēnsĭo, Bronienie / Obron 2. Schutz/ Schirm. *syn.* Tūtēla, pătrōcĭnium, aūxĭlium.

dēfēnsor, Obronca/ Prokurator/ Syndyk/ Stroná odporna. Beschirmer/ Beschützer. *Non tali auxilio, nec defensoribus istis.* Virg. *syn.* Cŭstos, tūtāmēn, tūtēla, sērvātor, cūstōdĭa, aūxĭlium, cŏlŭmen, prōpūgnātor, tūtor, pătrōnus. *epith.* Fīdus, fĭdēlis, fŏrtis, măgnănĭmus, gĕnĕrōsus, ămīcus, aūdax. *phr.* Sălūsque dĕcus & tūtēla pĕlāsgi nōmĭnis. Aūxĭliumque dŏmus, sērvātōremque fătēntur. Rērum cērta sălus, īnsigne mœstis præsĭdium rĕis. *v. Auxilium.*

dēfēnsor corporis, Hálábartnik.

dēfĕro, Donoszę/ Oznáymuię/ Dáię 1. Ofiáruię 2. 3. Obwiniam Tragen/ anbringen. *Deferimus sævoq; gelu duramus & undis.* Virg. *syn.* ŏffĕro, trādo, trĭbŭo, cōncēdo, *vel* nūntĭo, sĭgnĭfĭco, *vel* āccūso, *vel* āffĕro.

dēfĕror, Obwiniony mię.

dēfērvĕfacio, Wywarzam.

dēfērvĕo; defervesco, Wzwierać przestáię/ Wyszumieć/ Ochłodnąć/ Opłoknąć 2. Stygnę/ Vćicha/ Vstáie co/ Vpada morze/ Vstáie się co 2. *& sub* Burzy się 2. Odgniewáć się. Vom sieden ablassen/ erkalten/ *syn.* Dēfērvēsco.

dēfĕssus, Sprácowány / Nábiegałem się 1. Wybiegałem się. Müd/ krafftloß. *Pandite defessis hospita fama viris.* Prop. *syn.* Fĕssus, dēfătīgātus, ēxhaūstus, lăngvens, lāngvēscens, lāngvĭdus, frāctus, dēbĭlĭtatus, ēnērvātus, dēbĭlis, lăssus.

defeu-

dēfētiſcor, Vſtáię, Przeſtáię 1.

dēficio, Vſtáię/ Mdleię/ Opádłá wodá 2. Słábieię/ Zácżynia ſię/ Nieſtáie mi cżego/ Serce trácę/ Pſuię ſię 2. Abnehmen/ krafft-loß werden. *Deficerent ſylvæ, & victum Dodona negaret* Virg. *ſyn.* Dēbilitor, infirmor, ēnervor, ēxhaurior, frangor, infringor, langvēſco, *vel* dēſum, *vel* dēſino, *vel* recēdo, repello, dēsero, dēſciſco.

dēficit, Vſtáię/ Kończy ſię/ Nie dotrzymáć/ Schodzi mu, Niedoſtáie/ Nieſtáie.

dēfigo, Vtykam/ 3. Wſtawiam/ Stawiam 5. Vſadzam ſię/ Vtapiam myśl/ Cżáruię/ Wlepiam oczy/ Zámyślam ſię/ Przeklinam/ Sądzę 2. Vprząść ſobie co. Anhefften/ annageln. --- *Terræ defigitur arbos.* Virg. *ſyn.* Figo, infigo, plānto, immitto, cōlloco, pōno. *phr.* āltius, *vel* penitus dēfigo.

dēfingo, Robię 2. Formuię.

dēfinio, Stánowię 1. Opiſuię 1. Náznaczam/ Mierzę 2. Enʒielen/ die Eigenſchafft erklären. *ſyn.* Finio, circūmſcribo, dēſcribo.

dēfīnītio, Opiſánie/ Okreſżenie.

dēfinitiva ſententia, Skazánie 1.

dēfinitive, dēfinite, Okreśnie/ Wyráźnie.

dēfinitivus, Okreſżáiący.

dēfioculus, Jednooki

dēfit, Niedoſtáie. Es mangelt. *Et nullo vatum tempore defit amor.* P. *ſyn.* Dēeſt, *vel* dēeſt, dēficit. *phr.* Lac mihi nōn æſtāte nŏvum, nōn frīgŏre dēfit.

dēfixus, Mocny/ Zámyślájący ſię/ Oczárowany.

dēflāgrātio, Zgorzenie.

dēflāgro, Zgorzeć/ Opłonąć 2. Vſtáie ſię co 2. Vćicha/ Odgniewáć ſię/ Gniew uſtáie. Verbrennen --- *Sic deflagrare minaces.* Lucr *ſyn.* Flagro, ardeo, ūror, ēxūror, cōmbūror, ardēſco ēxardēſco, conflāgro, inflāmmor, *v.* *Ardeo, Uror.*

dēflammo, Gáſżę.

dēflecto, Vſtępuię/ Skłániam ſię/ Náginam Wſtępuię 2. Zſtępuię 2. Odſtępuię 5. Obrácáć/ Pſuię ſię 2. Biegen/ abweichen. *ſyn.* Dētorqueo, flecto, dēvio, āberro.

dēfleo, Opłakiwam. Beweinen. *Hectora tot fratres, tot deflevere ſorores.* P. *ſyn.* Fleo, dēplōro, lūgeo. *Vide Fleo, Lachrymor.*

dēflēxus, *a*, Náchylony/ Krecący ſię.

dēflēxus, *us*, Náchylánie/ Wyboczenie/ Wſtępowánie

dēflo, Odmuchnąć/ Zdmuchnąć.

Defloccatus, Obłázły/ Wytárty/ Łyſy 1.

Deflocco, Skubię/ Wybijam/ Wyćiera ſię.

dēflōreo, Okwitam. Verblühen. *Idem cum tenui carptus defloruit ungvi.* Cat. *ſyn.* Dēflōrēſco, flōrem āmitto: flāccēſco, mārcēſco.

dēflōrēſco, *idem & Niſżczeię/* Zgáſnąć.

dēflōro, Obrywam 1. Kwiát obrywam/ Vymuię/ Zbieram 1. Szumuię. Beſudlen. *ſyn.* Cōnſpurco, cōntāmino, pōlluo, vitio. *v.* *Macedo.*

dēfluo, Sćiekam/ Obláta co/ Opadáią włoſy/ Oćieka co/ Wpływam/ Spadam 1. Vbywa. Abflieſſen. *Merſatur miſsuſq; ſecundo defluit amni.* Virg. *ſyn.* Fluo, labor, dēlabor, cādo, rĕcido, dēcido.

Deflustrare, Vſpokoić.

dēfluvium, Włoſow opádanie.

dēfluus, Opádziſty. Abflieſſend. *ſyn.* Flūxus, cadūcus.

Defluxio, Rymá/ Sćiekánie.

DEFO

dēfŏdio, Kopam/ Zákopywam/ Wkopywam/ Kryię/ Wykopywam. Vergraben. *Hoc duce nec viva defoderetur humo.* O. *v.* *Fodio.*

dēfŏre in, Niedoſtáie. *Deforis.* Zwierzchu.

dēfōrmātio, Formowánie/ Vſżtałtowánie/ Model 1. Ryſowánie/ Zelzenie.

dēfōrmatus, Szpetny/ Obćiężty/ Pryſkowány/ *& ſub deformo plura.*

dēfōrmis, Szpetny. Ungeſtalt. *Sermonem indocti, faciem deformis amici.* Juv. *ſyn.* Turpis, informis, fœdus, ſqvalidus, teter, horrendus, horribilis. *phr.* forma carens, aſpectu, horridus. Horrendus viſu. Cui difficilis formam natūra negavit. Nōrat informis pallida membra cŏlor, Et facies ridenda tibi. Quo non eſt turpior alter, & manſit tōto nūllus in ore dĕcor.

dēfōrmitas, Szpetność/ Sproſność.

dēfōrmiter, Szpetnie/ Sproſnie.

dēfōrmo, Opiſuię 1. Szpecę/ Formuię/ Ryſuię 2. Konterfetuię Robię 2. Okreſżam. Ungeſtalt machen. *Cœleſtem in nobis deformat natura figuram.* Mant. *ſyn.* Dētūrpo, fœdo, măculo. inquino. *Vide Maculo.*

dēfōssus, *adiect:* Wkopány. Vergraben. *Dēmersus, ac defossus, & toto insuper.* (Jamb.)
dēfōssus, *us, subst:* Wkopánie/ Row.
dēfraudator, Szálbierz.
dēfraudo, Oszukiwam/ Zdradzam/ Vymuię Vbliżam. Betriegen. *syn.* Fallo, dēcipio, circumvĕnio. *v. Fallo, & Decipio.*
dēfrēnātus, Wyuzdány. *Defrensus.* Pożerty.
dēfrĭco, Wyćieram/ Oćieram/ Drápię/ Náćieram co/ Sćieram się l. Mattwię/ Szczypię/ Strofuię.
dēfrigēsco, Ochłodnąć/ Oziębnąć.
dēfringo, Vtrącam/ Vłámuię/ & *sub* Wybiiam/ & *sub* Poduczyć się.
Defrūdo, as, Zdradzám/ Odeymuię sobie/ Wyplonić. *u produxit Ter. Plaut. Corripuit Paulinus ob ablatam fortè vocalem è Diphtongo au, à Defraudo.*
dēfrūgātio, Wyplonienie.
dēfrūgātur, defrūgātione exinanitur, Wyradza się.
dēfrūgo, *sub* Wyplonić. *defruor.* Záżywam/ Wyżyć/ *defrustrari.* Zedrzeć się.
Defrustrātus, sub. Sztukuię/ l. & Suknia zdárta.
dēfrūto, *as, sub* Wino wárzone.
dēfrūtum, Wino wárzone. Traubenmus. *Defruta, vel Psythia passos de vite racemos.* Virg.
defŭgio, Zbrániam się/ Stronię.
Dēfunctio, sub Skonánie.
Defunctōriè. Niedbále/ Ná oko.
Dēfunctorius, Ládáiáki.
dēfūnctus, Vmárły/ Wybáwiony. Gestorben/ entseelet. *O tandem magnis pelagi defuncte periclis.* Virg. *syn.* ēxtīnctus, ēxănĭmus, mōrtŭus, ēxănĭmis, fātis, ērēptus, vīta fūnctus, mōrte pĕrēmptus, lūmĭne cāssus. *v. Mortuus.*
dēfūndo, Zlewam/ Przelewam/ Nálewam.
dēfūngor, Pozbywam/ Odbywam/ Vchodzę Wybrnąć z. Spráwuię. Außrichten/ *syn.* Fūngor, pērfūngor, vel lībĕror, ēxĭmor.

D E G

dēgĕner, Wyrodek. Der auß dem Geschlecht oder Art schlägt/ ungerathen. *Degeneremq; Neoptolemum narrare memento.* Virg. *phr.* Pătrĭi nōmĭnis, virtutis ăvītæ immĕmor, haud mĕmor, oblītus. Dēdĕcus, ēgrĕgii gĕnĕris Dēgĕnĕres ănĭmos tĭmor, ărgŭit.

dēgĕnĕro, *neutr.* Wyradzam się/ Odstępuię. Auß der Art oder Geschlecht schlagen. *Degenerare tam n, ne vis humana, &c.* Virg. *syn.* Dēficio, dēfĭcio, dēdĕcto, sum dēgĕnĕr. *phr.* a virtute pătērna dēfĭcit. Virtūti nōn respōndēre pătērnæ. Dēgĕnĕres āfferre ănĭmos. Mārti dēgĕnĕrāre pătērno. Pōmăque dēgĕnĕrant sūccos oblīta priores, Sŏbŏles sŭa dēgĕner ēxtat. Majōrum ăvōrum, părēntum făcta dēdĕcŏrāre.
Degenero, activè Nikczemnym czynię.
dēgĕnĕro in feritatem. Dzieczeię/ Leśnieię.
dēgĕro, Donoszę/ Vmnieyszam.
dēglābro, deglubo, *is,* Odzieram/ Wyłuszczam.
Degluptus. Obrzezániec.
dēglūtio, *is,* Połykam. Schlucken/ *Deglutire virum fauces implere capaces.* A. *syn.* Sōrbĕo, ābsorbĕo, haurio, ēxhaurio.
dēglūtĭno, Odkleiam.
dēgo, *is,* Mieszkam gdźie, żyię z. 3. Zbieram, Wybiiam/ Vmnieyszam. Vollführen/ leben. *Tempora in ante acto cum pulcher degeret ævum.* L. *syn.* Hăbĭto, ăgo, vīvo.
Dēgrădo, in Składam. dēgrāndĭnat, Grad omija. *degrassor,* Porażam z. *Degrassantur nubes.* Apulei. *i. degravantur, deprimuntur. An decrassantur i. resolutæ in aquas crassitiem perdunt.*
dēgrăvo, Vważam i. Pograżam. dēgrăvor, Vważam się. dēgrĕdior, Zstępuię i.
dēgrūmo, dēgrūmor, Rownam/ Wyrownywam.
Dēgŭlātor, Vtrátnik.
dēgŭlo, Połykam/ Pożeram/ Przemárnowáć.
Dēgŭmare, degumiare, degunere, prisca Pożeram/ Rosztuię.
dēgūstāmentum, Probá z.
dēgūstat ignis, Jma się ogień/ Zápala się. Opalam.
dēgūstātio, Ręsztowánie.
dēgūsto, Rosztuię l. Doświadczam l. Dotykam/ Mácam. Versuchen/ schmecken. *--- Celer degustat singula sensu.* Claud. *syn.* Gŭsto, dēlībo, āttingo.
dēhaurio, Zlewam z.
dēhinc, Náporym. Hinführo. *Cervici subnecte, dehinc ubi liberæ colla.* Virg. *syn.* Dĕinde, ēxin, deinceps, pōstĕa.
dēhīsco, Pádam się/ Rozstępuię się / Rospuknąć/ Rozwija się/ Szczepa się. Rozwiera się/

hs, Rozdźiewiam gebo/ Západam. Vos neinander spalten/ auffthun. *A media cœlum regione dehiscere cœpit.* Ovid. *syn.* Discēdo, hisco, findor, ăperior.

dehŏnestămentum, Oszpecenie/ Zelżenie/ Zel-

dĭh'nesto, L. 2. [żywość.

dĭhŏnestus, Niepoczćiwy/ Szpetny.

dehortatio, Odradzanie.

dehortor, Odradzam. Abmahnen. *Annibal audaci dum pectore dehortatur.* Enn. *syn.* Dissuādeo

D E I

dejectio, Zrzucenie 2. Wyprozniánie się.

dejectus vultus, Ponury.

dejectus, us, Obaiánie/ Zrzucenie. Abgeworffen/ gestürtzt --- *Oculos, dejecta decoros.* Virg. *syn.* Dēmissus, stratus, prostratus, dirūtus eversus.

dejĕro, Przyśięgam 1. Hochschwören. *Illum liquet mihi dejerare his mensibus.* (Iamb.) V. Iuro.

dejĭca lues, Raduk chorobá.

dejĭcio, Zrzucam 1. Obaiam 1.2. Pocinam/ Pocinkiwam/ Poniżam/ Zrażam 2. Postrzelić/ Zsadzam 1. Niderweꝛffen stürtzen. *Dejicitur passus quod pater ipse tulit.* Nov. *syn.* Sterno, prōsterno, dēstruo. ēverto, dīruo, vel dēturbo, dēpello, extūrbo. *phr.* Sternĕre hŭmi. effundĕre terræ, āgmina stērnĕre ferro, cūspidis ictū ingentis turbine saxi prosternere. Dejicit, aut quot humi mŏrientia cōrpŏra fundit. Dejectūrum ārces Itālum excidioque dătūrum. Vide Everto.

dejĭcio alvum superiorem, Womituie.

dein, vel sæpius dĕin, Potym. Darnach/ demnach. *Dein usq; altera mille, deinde centum* (Phal.) *syn.* Deinde, vel dēinde, exin, exinde, dĕhinc, vel dĕhinc: deinceps, vel deinceps.

deinceps, Adverb: Potym/ Napotym/ Náste-puie/ Powtóre.

deinceps, cipis, vel cipitis Nomen. Nástepuiący

deincĭpiti dies Náżaiutrz.

deinde, Ktemu/ Potym. deinsuper, Z gory.

deintĕgro, as Vmnieyszam/ Poczynam wino/ Zgwalćić 4.

deitas, Bostwo. Gottheit. *Qui negat intuitu frontem deitatis adiri.* P.

dejungo, as Rozłączam. dējungo, is, idem &

Wyprzągam. dejurium, Przyśięgá/ dējuro, Przyśięgam 1. dējuvo, Nieratowáć.

dēlabor, Vpadam 1. Wpadam 1. Nápadam 1. Zmykam się/ Vnoszę się. Hinabfallen. *Scilicet in terram delabi pondere cogit.* L. *syn.* Labor, cādo, dēcido, *phr.* Serra căpiti dēlāpsa jăcēbant. V. Cado.

dēlăcĕro, Drápię.

dēlăchrўmātio, Oczu płynienie.

dēlăcrўmo, as Saczę się/ Soczy się/ Puszcza drzewo/ Kropie wypuszczam.

dēlævo, Gładzę 1. delambo, Liżę. delāmentor Opłákiwam delapidatus, Brukowány.

dēlăpĭdo, Brukuię/ Wybieram kámień.

dēlasso, Morduię. dēlātio, Obwinienie 2.

dēlātor, dēlātōrius, Oskárżyćiel/ Porwarcá. Anbringer. *Et delator habet, quod dabat auxilium.* M. *syn.* accūsātor.

dēlatūra, in Ecclesiastic, 38. pro Calumnia. Detractatione. Odnieśienie/ Obmowisko/ Przymowká.

dēlăvo, Plaut: corr: Elavo.

dēlēbĭlis, Zmazány/ Podległy. Leicht außlöschend. *Casibus hic nullis, nullis delebilis annis.* Mart.

dēlectābĭlis, dēlectātior, Rozkoszny.

dēlectābĭlĭter, Rozkosznie.

dēlectāmentum, Vćiechá/ Kochánie.

dēlectātĭo, idem, & Rozkosz.

dēlecto, ćieszę się/ Vćieszyć/ Bawię kogo/ Zabawiam. Belustigen/ erfreuen. *Quæ res plus nimio delectavēre secundæ.* H. *syn.* oblecto, rĕcrĕo, rĕlaxo, rĕficio, vel căpio, dūco, trăho.

dēlector, Rozkosz mam/ Kocham się/ Lubię. Sich erlustigen. *Carmine tu gaudes hic delectatur Iambis.* H. *syn.* Căpior, trăhor, dūcor, răpior, tĕnĕor, gaudeo. *phr:* Hoc mihi plăcet, arridet, grātum est, jūcūndum est. Nos ārbūsta jŭvant. Mūsæ nŏster ămor. Dum me Gălāthea tĕnēbat. Nōbis plăcĕant ānte ŏmnia sylvæ. Sed me Părnāsi dēsērta per ārdŭa dūlcis. Răptat ămor, jŭvat īre jŭgis. Vide Voluptas.

dēlectus, ti, Wybrániec. Außerlesen. *Nec non & pecori est idem delectus equino.* V.

dēlectus Iudex, Trybunalistá.

dēlectus, us, Obieránie 1. Rozsądek 1. Zbieránie/ Popis 2. Brák.

dēlēgātio, Zlecenie/ Wlanie práwá.

dēlēgātus judex, Komisarz.
dēlēgo, as, Poruczam/ Spuszczam urząd/ Wlewam 2. Poselstwo wypráwuię/ & sub Dług 5.
delenificus, Łágodnomowny/ Namowny. 1.
dēlēnimentum, Uciechá.
dēlēnio, Blagam/ Łágodzę/ v. & delinio.
dēlīnitor bestiarum, Niedźwiednik.
dēleo, Zmázáć 1. Zgładzić/ Wniwecz obrácam/ Porážem 2. Zápámiętowam. Abwischen/ außlöschem. *Neve operis famam posset delere vetustas.* Ovid. *syn.* expūgno, tōllo, ădĭmo, abstergo, *vel* ēverto, dēstruo, vasto, pērdo, dirŭo, extingvo. *v. Everto*, *vel* corrigo, ēmēndo, *v. corrigo. phr.* Lacrўmæ fēcēre litūras. Hæc ĕrit ē lăchrymis facta lĭtūra mĕis.
dēlētio, Zmázánie/ Porážká/ Zgubá.
dēlēbilis, Zmázuiący.
dēlētitius, Zmázániu podległy.
deletor, *sub* Niszczyciel.
delero, *lege potius*, *sub delavo.*

DELI

dēliăcus. Kurnik 2. dēlībātio, Kosztowánie
dēlībātus, Nátruszony.
dēlĭbĕrātio, Náradzánie/ Rozmysł.
dēlĭbĕrativus, Náradzániu służący.
dēlībĕrātor, Rozmyśláiący się.
dēlībĕrātum est, Pewna to.
dēlibitor, *aris*, Podładam sobie.
dēlibo, *as*, Kęszuię 1. Nátruszam/ Vymuię 5. Dotykam 5. Szczypię 1. Oczosnąć. Ein wenig versuchen. *Delibasse cibos contentus &c* Claud. *syn.* Lēvĭter āttingo, gūsto, pērstringo.
Delibor. 1. *ad Timotheum 4. i. immolor, addito libamine quod in honorem Dei in sacrificijs effundebatur.*
dēlībrātus, Odárty.
dēlibro, *à libra*, Wáżę 1. Odważam 1. Prowádzę wodę/ Spuszczam staw/ Ściągam wodę/ Wodę prowádzenie wymierzam. Die Rinden abziehen/schälen. *syn.* dēcōrtico
dēlibro, *à liber substantivo*. Odzieram drzewo/ Oczosnąć. delibĭo, *is*, *sub* Námázány.
dēlibūtus, Nápuszczány/ Olejkowány/ Námázány. Gesalbt. *Hoc delibutis ulta donis pellicem*, (Jamb.) *syn.* ūnctus, pĕrūnctus, ĭnūnctus ōblitus, imbūtus, pērfūsus, spārsus.
dēlĭcātē, Rozkosznie/ Lubieżnie.
dēlĭcātus, Rozkoszny/ Rozkosznik/ Rozkosznicy 1. Pieściwy. In Wolüsten erzogen. *Et delicatæ laureum nemus Floræ.* (Laz.) *syn.* Dēlĭcĭarum ămāns. Dēlĭcĭis dēditus, *v.* [illegible]aurus.
delicia, *æ*, Kochan/ Rozkosz/ Moj ty/ Rynná dáchowa.
dēlĭcĭæ, *arum*, Pieszczotá, Lubieżność/ Rozkosz/ Rozkoszne/ Kochan/ Kochanie/ Krotofilá/ Komedya 2. *item* Krokwy. Wolust/ Kurtzweil. *Deliciæ populi, quæ fuerant Domini* Mart. *syn.* Gaudium, vŏlūptas. *epith.* Fluentes, blandæ, mōlles, āmœnæ, dūlces grātæ, jūcūndæ, fūgāces ōptātæ, quæsītæ, ætērnæ. pĕrēnnes. *v. Voluptas.*
dēlĭcias dico, Żártuię.
dēlĭciāres tegulæ, *sub* Dách. & *sub* Krokwá & *sub* Ściągáiący.
dēlĭciātum tectum, *sub* Dách/ & *sub* Krokwá
dēlĭcies, Kochan. dēlĭcio, *is*, Wabię.
dēlĭciŏlæ, dēlicium, Rozkosz/ Kochan.
Dēlico *as*, Objaśniam/ Pokazuię 1. Oznáymuię. Wykładam/ Mordunę Poswięcam 1.
Delico is. Noni corrigit Sipont. Delicio is.
dēlĭctum Występek/ Missethat/ Fehler. *Et pro delictis hostia blanda fuit.* Ovi, *syn.* ĕrror, crīmen, cūlpa, scĕlus, ērratūm pēccatūm, nŏxa, piāculum; *epith.* Nĕfāndum, tūrpe, indīgnum, grāndĕ, lĕve, *v. Culpæ peccatum*,
Dēlicuus, Niedołężny/ *dēlicus*, Odsádzony od piersi/ *dēlicuum* Mniey Niedostátek/
dēlĭgo *as* Przywiązuię. Obwiązuię/ Erweblen/ außlesen. *Et primam tenui deligere ungue rosam*, O. *syn.* Lĭgo ēligo sēligo-
dēlĭgo, *is*, Obieram 1. 2. Obrywam 1. Przebieram 1. Wyszukam Zawiązuię 1.
Dēlimito *as*, Graniczę/
dēlĭmo *as*, Piłuię Niákrzywiam/
dēlingo, *is* Liżę, rzem 2. Liżę & *sub* Łámbitewum.
dēlīnīmentum, Przyprawá 5. Blagániu służąca rzecz/ Łágodzeniu służąca rzecz Czary. Ermeichung. *Mala ætas nulla delinimenta invenit.* (Jamb.) *syn.* Blandĭtiæ, blandīmēnta, lēnōcinium.

delinio, as, Resuie 2. Okreßam 1.
delinio, is Lagodze Zniewaiam. Glaßcze Mamię/ Czátuię/ Nemaiuię/ Versöhnen/ besänfftigen. Disce libens longum delinitura laborem, syn. Lenio, mulceo, demulceo, blandior, adulor, lenocinor.
delinior, Vwodze się/
delinitio, Łagodzenie Vkoienie.
delinitor, Błágacz.
delinitus, Zapámiętały/ Oczárowány Szczęsny/ 2. Bestreicht/ besänfftiget. Crimen erat nostrum, si delinita fuissem, Ovid.
delino, is sub. Zmázáć 1.
deliquis, Niedostáié/ Vstáie co.
delinquo, Wystepuię 2. Grzeßę/ Zgwałćić co/ Opußczam 1. Sündigen/ fehlen. Magnum peccatum est, paulum deliquit amicus. Hor. syn. Pecco, erro, s. Pecco.
deliqueo, deliquesco, Rospływam się Táię 3. Rospuszczam 1.
deliquiæ, arum. Rokwy/
deliquio, onis, Deliquium, Vtrátá/
deliquium, Omdlewánie/ Zćmienie Vpádnienie śił/ Abgang/ Abbruch/ Sentit deliquio, quantumque armenta, &c. P. syn. Defectio, defectus, epith. Periculosum, exitiale, metuendum.
deliquo, as, Oznáymuię/ Obiaśniam/ Poiuię/ 1. Zlewam 4. Przelewam/ Cádzę.
deliquor, aris, Vstáie co/ Vstáie się/
deliquum, Mniey/
deliquum est, Niedostáie mi czego/ Niedostátek 2.
deliramentum, Szaleństwo 1. Vnsinnigkeit. Consule barbati deliramenta Platonis. Prop.
deliratio, Broniewánie Szaleństwo 1.
deliritas, delirium, Szaleństwo 1.
deliro, prop. Broniuię/ & tr. Száleię Ob... lem się. Zbroić co. Vnsinnig/ närrisch seyn oder thun. Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi Hor. syn. Desipio, insanio, bel devio, erro, aberro.
delirus, Szalony 1. Głupi. Vnsinnig/ närrisch. Aversis merca tris, delirus & amens. Hor. syn. Stultus, insanus, demens, s. Demens.
deliteo, delitesco, Taię się. Kryię się 2. Pochowam Pod kogo.

Delitigo, Swárzę się/
delirus, sub. Zmázáć co Podmázuię/
delphica mensa, Stoł o trzech nogách.
delphicum vas, Nátrzedźie.
delphin, inis. gr. Swinia morska:
delphinium, gr. Sená Ostrożká ziele.
delphinus gr. Swinia morska/ Wagá zegárów/ Delphini mensaria vasa, vel ornamenta, Plin Dalecamp, Ein Meerfisch. Orpheus in sylvis, inter Delphinas Arion, Virg. syn. Delphin, delphis epith. Curvus, pandus, blandus, caeruleus, æquoreus, viridis vagus, levis celer, squammosus, pinnifer, velox, fugax, squameus lascivus, ludens. phr. Ludens vario per caerula cursu Delphines in orbem æquora verrebant caudis, æstumque secabant. Nec se super æquora curvi Tollere consuetis audent delphines in undas. Caerulei eus ponto cum se Delphinus in astra trigit. Vagique per æquora circum adnabant Delphines Tum neque se pandi possunt delphines in auras Tollere, undique dant saltus multaque aspergine rorant emerguntque fretum, redeuntque sub æquora rursus, inque chori ludunt speciem, lascivaque jactant corpora, et acceptum tumidis mare naribus efflant.
deltoton, gr. Trzygraniec/

D E L U

delubrum, Kośćiół 1. Bałwochwálnia Kośćioł/ Ein Tempel Ad delubra venit, monstratas excitat aras. Virg. syn. Fanum, templum, ædes, epith. Decorum, præclarum, candidum, s. templo.
Deluctor: delucior, Biedzę się/
Deludificor, Plaut. corr. Ludificor,
deludo, Oßukiwam Odegráć. Verspoten/ védt. achen. Aut quæ sopitos deludunt somnia sensus. Virl. syn. Ludo, illudo, rideo, derideo, fallo, decipio, circumvenio, phr. Cibo deusum gutur inani. Hoc uno responso animum delusit Apollo; s. Decipio, Fallo.
delumbata camera, Sklep łamány.
delumbatus, Nátußony/,
delumbis, idem & Słaby Niewieśći 2.
delumbo, Nátußam/ Osłabiam/ Obćinam i. Ochromić.
Deluo, Płocze, Płáczę/ 1.
delutamentum, Polepá. deluto, Oblepiam.

D E M

dem Particula sub ze 1. & Sz.

demādeo, demadesco, Mokne 1.
Dēmagis, Bárziey Dáleko wiecey.
dēmando a, Poruczam/ Spuſzczam urząd.
dēmāno, a ściekā co/
dēmărchus, gr. Urząd 3. ein Fueſter
Dēmĕaculum, Schod/
Dēmōmini Zápamiętywam/
dēmens, Szalony i. Głupi. Sinnloſt/ närriſch – *Demens & cantu vocat in certamina divos.* Virg. *ſyn.* āmens, fŭriōſus, insanus, mălēsānus, fŭrens lymphātus, stultus, fătuus, vēcors *phr.* Sævit inops animi, totamque incensa per urbem Bacchatur. *ſ. ſtultus.*
dēmēnsum, Obrok Mieśięczny obrok Meßne
dēmēnsus, Wymierzony/
dēmēnsus cibus, Mieśięczny obrok.
dēmenter, Szálenie Närriſch *Tabuit ex illo dementer amoribus uſa,* Ovid.
dēmentia, Szaleńſtwo 1. Sinnloſigkeit/ Thorheit/ *Ab virgo infelix, quæ te dementia cepit.* Virg. *ſyn.* āmentia, īnsānia, stultitia, fŭror *epith.* Spūmĕa, frendens, spūmans, fĕra, īnsānābilis, mălĕsāna, *ſ. Stultitia.*
dēmentio, *is* Száleię 1. Głupieię.
dēmento, Mamię/ Szalonym czynię/ Zdumiáłym czynię. *& ſub* Száleię/
dēmeo, Zſtępuię 1.
dēmĕreo, demerĕor, Zárabiam co/ Przyſługuię ſię.
dēmergo, Ponurzam/ Sádzę 2. Niedertauchen/ unterſencken. *Dum licet obſcœnam ponto demergite puppim,* Ovid. *ſyn:* Mergo, immergo obrŭo.
dēmerſio, Pogrążenie.
dēmerſus, *us ſub.* Tonienie. Untergeſuncken. *Demerſus ac deffeſſus & toto insuper* I. *ſyn.* Mersus immersus, obrūtus.
dēmĕtior, Rozmierzam/ Odmierzam/
dēmĕto, *is* żnę. ścinam Urywam 2. Szczypam/ Podbieram miod/ Frucht abmehen ſchneiden. *Sole ſub ardenti flaventia demetit arva.* Virg. *ſyn.* Lĕgo, cōlligo, mĕto. *phr.* Et vos ăgrestes dūro qui pōllice mōlles dēmĕtitis flores. *ſ. Meto:*
dēmĕtior, *aris* Mierzę 1. Rozmierzam,
dēmigrātio, Prowádzenie ſię/

dēmigro, Prowádzę ſię wmieram/ Wegziehen/ abziehen. *Animam amittunt, priusquam demigrent loco,* Jamb.) *ſyn.* Migro; ăbĕo, ēxĕo, rĕcēdo, ēxcēdo discēdo. *ſ. Abeo exeo.*
deminoratio, Eccleſiaſtici 22. diminutio.
dēminūtio, Umnieyſzenie/
dēminuo deminutio idem diminuo, &c.
dēmīror, Dziwuię ſię/ Sich ſehr verwundern. *ſyn.* Mīror, admīror, stŭpĕo, obstŭpĕo, obstŭpēſco, ſuſpicio, *ſ. Miror obſtupeſco.*
dēmiſſa loca, Niziná/ dēmiſſe, Podło Pokornie, dēmiſſio Spuſzczenie pokorá/
dēmīſsitius, Dlugi/ *& ſub.* Szátá dluga/
dēmiſſus, Podły/ Niſki/ Náchylony/ Dlugi 2. Opuſzczony/ *ſub* Opuſzczam.
dēmītigor, Ogláſkáć ſię dáię.
dēmitto, Spuſzczam 1. 4. 5. Znizam Opuſzczam 1. Zarzucam. Náchylam ſię. Herab laſſen. *demiſere neci, nunc caſſum lumine lugent,* Virg. *ſyn.* inclīno, dēprĭmo, ābjĭcio. *phr.* Jam nŏvă prōgĕnĭes cœlo dēmittĭtur ălto.
dēmium, *è Græco.* Sárdyk kámień.
dēmiūrgus, *Gr.* Dżieśiątnik 2. Rzemieśnik. ein Zahnder/
dēmo, Umnieyſzam/ Uymuię 5. 6. Odeymuię 1 Uwlaczam 2. Poniżam ſumy. Hinweg nehmen. *Exiguam pleno de mare demit aquam* Ovid. *ſyn.* Tōllo, aūfĕro, ădĭmo, dētrăho.
dēmŏcrătia, *gr.* Poſpolſtwá przodkowánie/ Rzeczypoſpolitey ſprawowánie/
dēmōlio, dēmōlior, Obalam 1. Zwalam 2. Znoſzę 6. Niederreiſſen/ ſchláiffen *Subruit hæc abi demōliturque prioris* Ovid. *ſyn.* Dĭtŭrbo, dējĭcio, dēstrŭo, ēvērto, *ſ. Everto.*
dēmōlĭtor, Obálacz/ Burzyćiel. Wywroćićiel.
dēmōnstrātio, Pokazánie Dowod/
dēmōnstrātīvè, Pokazuiąc Oczywiśćie/
dēmōnstrātīvus, Pokázuiący. Chwalący.
dēmōnstrātor, Pokaźićiel/
dēmōnstrātōrius. Pokázuiący/ Pálec wtory.
dēmōnstro, Pokázuię 1.
dēmordeo, Ukąſuię/ Abbeiſſen. *Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungues.* Perſ. *ſ. mordeo.*

dēmŏrĭor Umieram 1. Marćwieię.

dēmŏroſ

demŏrŏr. Bawię kogo Mieszkam gdźie Czekam Zátrzymawam. dēmŏrtŭus, Vmárły.
dēmŏvĕo, Zwalam 1. Poruszam Skladam kogo. Odradzam 1. Odwrácam 1. Zdeymuię 1.
dēmūgio *sub* Ryczę.
dēmulceo, Głaszczę Blagám/ Besänfftigen/ streichelen/ verschnen. *v. Mulceo,*
dēmŭm, Náostátek Wżdy Dopiero 2. Endlich/ zuletzt. *Sic demum socios consumpta hoste reviso V. syn.* Tāndem dēnĭquē, pōstrēmo.
dēmūsso, *sub* Zmilczeć Scierpieć 2.
dēmūtilo, Scinam/
dēmūtātio, Plin. corr. Mutatio,
dēmūto Odmieniam / Odmieniam się.
dēnārius *adiect.* Dźieśiątkowy. Podźieśiątny. Ein gemein Pfennig/ *Vnus sæpe tibi tota denarius urna* M.
dēnārius, *subst.* Poczwórny grosz. *In denario substantivo A breve quidam faciunt auctoritate Catonis nixi illa: Dilige denarium. quidam ancipitem aiunt ex Martiali. Sed utrobiq; longa esse potest contractione scilicet* Dēnārium Dēnāriis.
dēnārro, Rospowiádam Powiádam 1.
dēnāscor, Vmieram/ & *sub* Vbywa.
dēnāso, *ut* Nos vkąśić/
dēnāto, Przepłynąć Wypływam/ Hinab und unter sich schwimmen. *Tusco denatat alveo.* (Glyconic.) *syn.* Năto nōn *phr.* Flūvium trānsmitto nătātu Flūmina nāndo trājĭcio sŭpĕro, Sĕcūndo flūmine nāti *v. Nato.*
dendrāchātes, *æ. m. gr.* Achátek.
dendrītes, *æ. m. gr.* Kámień drzewny.
dendrŏcīssus, *gr.* Bluszcz drzewny.
dendrŏsālcus, Robus
dendrŏīdes, *is. n. gr.* Romanowe źiele/
dēnĕgo, Odmawiam 2. Nie dáię 3. Zápieram się. Niedopuszczam. Marzwię 2. Abschlagen/ leugnen/ --- *Amnis tibi denegat undas.* Ovid. *syn.* Nĕgo, ābnĕgo, ābnŭo, rĕnŭo, rĕcūso. *v. Abnego Recuso.*
dēni, Dźieśięć czego/ Dźieśięć á dźieśięć. Zehen. *Bis denas Italo taxamus robore naves.* V.
dēnt ǽris, *subaudi* asses, *sub* sieđm pieniędzy Pieniądz Poczwórny grosz.
dēnĭcāles fēriæ, żałobá 1.
dēnĭgro, Czernię Brudzę Kopcę/

dēnĭque, Náostátek Dopiero/ 2. Zuletzt. *Est modus in rebus, sunt certi denique fines* Hor *syn.* Tāndem, dēmūm pōstrēmo.
dēnōdo arcum, Spuszczam łuk.
dēnōmĭnātio Nazwánie/
dēnōmĭno, Názywam/ 1. 2. 3. Ernennen. *Denominatus & nepotum* (Jamb. cum syll.) *syn.* Vŏco, āppēllo, nōmino, dīco.
dēnōrmo, Szpecę.
Denotatio, Ecclesiastici v. 1. *damnatio,* Vwieczo: & Náziazeń. *sic usurpat.*
Denotatus, us, Tertull. i. denotatio, nota infamia.
dēnŏto, Náznaczam Znáczę 2. Lżę 2. Opłaswiam. Abzeichnen/ anschreiben/ *syn.* Sīgnĭfĭco, dēsigno, nŏto.
dēns, Ząb *f.* 2. Hak. *sub* Grzebień Ein Zahn
dēns arātri vomeris, Kroy plugowy Nasad.
dēnsātio, Sklaczánie, Zgęstnienie
dēnsātus, Gęsty 2. dēnse Gęsto 3.
dēnsĕo, Gęśćieię/ Zgęszczam Zśiadá się.
dēnsĕor, ściśkam się Gromadzę się.
dēnsĭtas, Gęstwá 1. Gęstość/ Dicke.
dēnso, Sklaczam 2. Zgęszczam Kupię. Dick machen/ *Vela dabit, vos unanimi densate catervas* Virg. *syn.* Cōndēnso, stipo, cōgo spīsso *phr.* 2. Juppĭter hūmĭdus Aūstris, Dēnsat, ĕrant quæ rāra mŏdo, ĕt quæ dēnsa rĕlāxat. *Virg.*
dēnsor, Gęśćieię ściśkam się.
dēnsus, Gęsty 1. 2. 3. Dick. *Corvorum increpitat densis exercitus alis.* Virg. *syn.* Dēnsātus, cōndēnsātus, cōmpāctus, crāssus, spīssus.
dēntāle, Nasad/ Rádło/ *an* Broná? & Zębak tybá/ Krümme deß Pflugs. *Binæ aures, duplici aptantur dentalia dorso.* Virg.
dēntālis, Zębak tybá.
dentaria maior, Gniazdo źiele/
dentaria minor, Bábie zęby źiele,
dēntārpăga, *f.* dēntārpax, *āgis m.* Zębne kleszczki bákwierskie.
dēntāta hārta, *sub* Gładzony/ *duplici sensu.*
dēntātus, Zębáty 1. 2. Ostry 3. Der Zähne hat *Sic dentata sibi videtur Ægla* (Phal)
dēntes nudo, rĕstrīngo, Oszczerzam się dēntes Zęby/ Die Zähne *Sputaq; per dentes ire cruenta cavos.* P. *epith.* Rābĭdi, dūri, vālĭdi, cāndēntes, ālbi, vūlnĭfĭci, ūnci spūmōsi, mĭnāces, nĭvĕi, cāndĭdi, præ-dūri,

dūri, mōrdāces. ăcūti, mōlares gĕnŭīni sĕrrāti, fœdi pūtrĭdi, sōrdĭdi. *pbr.* Cāndĭdŭli dēntes; ŏcŭlīque vēnŭsti. Disjectisque ŏssibus ōris, ăvĭdo cōnvellĕte dēnte Quid dēntem dēnte jŭvabit rōdĕre, īmmēnsūmque cāput, dĕntes utrĭuque mĭnaces. Sævus ēt īnfēlix fŭrĭāli dēnte pĕrēmit. *v. Mordeo.*
dēntex, icis *m.* Zebak ry a.
dēntĭcŭlātum olus, Szpinak/
dēntĭcŭlātus, Zebáty 2. Natzynány/
dēntĭcŭlus, Ząbek/
Dentiducum, idem quod Dentarpaga Cœlio Aureliano è Græco.
Dentifabres, al. dentefabres rastros, apud Ennium, porrigit Iunius: Dente, faber.
dentĭfrangĭbŭlum, Pięść 1.
dentĭfrangĭbŭlus, Zęboptluk ibidem.
dēntĭfrĭcium, Zębny proch/
dentĭlĕgus, Zębow zbieracz/ *& sub* wybiiam y
Dentilŏquus Plaut. corr. dentilegus.
dēntio, is Zęby puszczam/ Szczekam zębomá.
dēntĭscalpium, Zębna szpilká.
dēntĭtio, Zębow pusczánie,
dēnto, onis *Nomen parasiti vel helluonis à dentibus fictum, ut bucco, capito, &c.* Zębal.
dēnūbo, żenię się 1.
dēnūdo, Obnażam/ Enblössen/ berauben.
Denudat artus durus, atq; ossa amputat. (Jamb) *syn.* Nūdo, ĕxŭo, spŏlĭo
dēnūntiātio, Obwieszczenie/ Wskázánie/ Wypowiádánie Odpowiedź 4.
dēnūntio, Oznáymuię Obwieszczam 1. Odpowiádam 2. Nákázuię/ Sądy zápowiedzieć Verkündigen/ *Tristes denuntiat iras.* Virg. *syn.* Nūntio, sĭgnĭfĭco dēclāro īndĭco ās, prædico is
dēnŭo, Znowu/ Wiederumb/ abermahl.
Denuo qui mihi det veteres arcessere Musas. S. *syn* Rūrsum, rūrsus, ĭtĕrum.
dēo favente volente, Dali Bog 1. 3.
dĕocco, as Bronuię/ Eggen/
dĕŏnĕro, Dźwam/ Rozsiodłáć entladen.
dĕōro, Roncze rzecz.
dĕorsum, Ná dol/ Ná dole Niederwärts.
Deinde quod omninò naturæ pondera deorsum. P.
dĕōscŭlor, Cáłuię. Küssen/ *Hos amplectitur, hos deosculatur.* (Phal.) *syn.* ōscŭlor, āmplĕctor. *v. osculor.*

DEP

dēpăcīscor, Vmawiam się Wymawiam sobie Przystáię ná co. Ważę ná co gárdło/ Vereinbahren/
dēpăctus *à depango,* Weit=/
dēpactus *à depacīscor, v depacīscor,*
dēpălātio, Wyznaczenie/
dēpălmo, Policzkuię/
dēpango, Sádzę plonki. Wtykam/ Wbiiam 1. einschlagen/
dēpasco, Przepasam/ Spasam/ Wyiadam/ Wniwecz obracam/ Abweiden/ *Luxuriem segetum tenera depascit in herba.* Virg. *syn.* Pāsco pāscor, ĕdo, vel mĕto dēmĕto,
dēpāscor, Wyiadam/ Trawię 3. Trawi ogień/ Wniwecz obrácam.
dēpāstio, Spas/ dēpāstus Ogłodány/
dēpăvio, Bię kogo/ Wybiiam 10 Zbiiam gębę. Schlagen.
dēpaupĕro Zubożę.
dēpĕcīscor, idem depacīscor.
dēpĕcto *v* Czeszę Szubię/ abkämen
Depector Apuleo, qu. depecīscitur Colvius G: Stebelbius
dēpĕcŭlātor, Wyłupiciel/ Złodziey dobr pospolitych.
dēpĕcŭlor, Wyłupuię 1. Kradnę h 5. Wykradam/
dēpello, Zgániam 2. Odgániam/ Odrządzam 1 Odsadzam. 2. Von sich stossen.
Depulit, & cœlo tandem miseratus ab alto est. V. syn. Pĕllo, ĕxpĕllo rĕpĕllo; prŏpŭlso, Prŏpĕllo dējĭcio, dĕtūrbo, ĕxtūrbo, *v. Pello.*
dependeo, es, Wiszę 1. Záwisło/ Hinab hängen. *Atria dependent lychni laquearibus aureis.* Virg. *syn.* Pĕndĕo: sŭspēnsus sum.
dēpendo *v* Płácę 1 Odważam 1 Rátzam się bezahlen.
dēpēnsa lana, *sub* Odważam
depensum, Koszt Winá 2.
deperdo, Vtracam co Verliehren/ verderben/ *Et membratim vitalem deperdere sensum L. syn.* Pĕrdo āmitto.
dēpĕrĕo, *neutr.* Ginę/ Zergehen/ verderben. *Gens hominum vivit deperitura fuit* Ov. *syn.* Pĕrĕo dīspĕrĕo, īntĕrĕo, ŏccĭdo.
dēpĕrĕo, *activ.* Miłuię bárzo/
depesta, Konew dēpĕtīgo, Liszay/
dēpexus

dēpexus, Wyczosany tr. abgekärnt
dēpilātio, Skubienie dēpilātor, Obrywácz/
dēpilatus, Oberwány. dēpilis, Goły.
dēpilo, Obrywam 2. Skubię/ Gárbuię.
dēpingo, Máluię/ Opisuię 1. Poymuię myślą Abmahlen. *Quæ manus obscænas depinxit prima tabellas.* P. *syn.* Pingo, pictūro, ādūmbro.
Deplanus runcinarum levigata simulacra. Arnob. i. levigationibus, à Deplauum. an à Daplana instrumento levigante?
dēplango, Opłákiwam. Beweinen.
dēplano, *as.* Rownam/ Wykładam 2.
dēlanio, Oczosnąć/ Uczosnąć/ Ucinam.
dēpleo, Ziewam 3. Przelewam 1. Uiewam/ (Wyproźniam
dēplōrandus, Żáłosny.
dēplōratus, Odstąpiony od lekárzá/ *& in* Zginąłem.
dēplōro, Opłákiwym/ Nárzekam/ Uskarżam się/ Napłákáć się/ Żáluię się. Beweynen/ beklagen. *Et deplorata limen adire domus.* Ovid. *syn.* Lāmentor, lūgeo, fleo, plāngo, quĕror, cōnquĕror, gĕmo, dōleo *vide Fleo, Queror.*
dēplūmis, Goły. dēpluo, Deszcz páda.
dēpŏlio, *is,* Gładzę/ Poléruię/ Szoruię/ Wyćierám. dēpŏlitio, Wyprawá.
dēpōno, Składam/ Pokładam 1. 2. Sádzę 2. Uymuię/ Zákładam się o co. Powierzam/ Odwodzę się. Abiegen/ hinterlegen. *De grege non ausim quicquam deponere tecum.* Virg. *syn.* Pōno, rĕpōno, ābjicio, dīmitto, exuo, rĕlinquo *vel* cōmmitto, crēdo, *vel* pignŏre certo.
dēpōno feritatem, Oględáć się dáię.
dēpōno hospitem, Rozgośćić się.
dēpōntanus, Zgrzybiáły/ Wolny 3.
dēpŏpŭlatio, Pustoszenie/ Spustoszenie
dēpŏpŭlator, Spustoszyćiel.
dēpŏpŭlor, *depopulo,* Pustoszę. Plündern/ berauben. *Agmine læsuro depopulentur aves.* Ovid. *syn.* Vasto, pŏpŭlor, dēprædor. *v. Vasto.*
dēpōrtatio, Zawiezienie/ Noszenie/ Wygnánie (ganiam
dēpōrtatus, Wygnány.
dēpōrto, Zánoszę/ Záwożę/ Przynoszę/ Wy-
dēpōsco, Żądam 1. Domagam się/ Podeymuię się/ Upominam się. Begehren. *Aut prius infecto deposcit præmia cursu.* P. *syn.* Pōsco, expōsco, rĕpōsco, pĕto, pōstŭlo.

dēpŏsĭtārius, Pokládnik.
dēpŏsitio, Pokladánie 2. Złożenie 2. Składánie 3. Zwloczenie 1. (dnik.
dēpŏsitor, Pokládnik 2. dēpŏsĭtum Pokła-
dēpŏsĭtus, Odstąpiony od lekárzow/ Zwąpiony. Hinderlegt. *Ille ut depositi proferret fata parentis.* Virg. *syn.* Pŏsĭtus, ābjectus, rĕlictus cōmmissus, crēditus.
depostfetantes, sub Od kotnych. *depostulo,* Domagam się. dēprædatio, Łupiestwo.
dēprædor. Łupię 2. Berauben/ *v. Prædor, Depopulor.*
dēprælior, Potykam się/ Zbiiam się.
deprandius, Ná czczo.
dēprāvātē, Źle/ Przewrotnie.
dēprāvātio, Psowánie/ Wykrzywiánie/ Wykrecánie/ Skázá.
dēpravo, Psuię 1. 2. Obćinam 2. Zgwałćić. Verderben/ verkehren. *Depravare fidem, Christique invadere regnum: syn:* Cōrrumpo, vitio, ādultĕro.
Deprĕcabilis esto, Psal. 89. Day się ubłagáć.
deprecaneum fulmen, sub Piorun.
dēprĕcatio, Przeprászánie/ Przyczyná/ Wyprászánie/ Prośbá/ Odproszenie Odwrácánie czego złego/ Záklinánie.
dēprĕcator, Przyczyńcá/ Wyprośićiel.
Deprecatorius 1. *Machab.* 10. *Verba deprecatoria.* Słowá prośby/ ábo proszące.
dēprĕcor, Proszę 1. Przepraszam/ Przyczyniam się/ Wypraszam się 1. 2. Złorzeczę. Abbitten. *Sæpe precor mortem, mortem quoq; deprecor idem.* Ovid. *syn.* Prĕcor, rŏgo, sūpplico, *vide Precor.*
dēprĕhēndo, Obaczam co/ Doświadczam 2. Domacáć się 2. Doyrzę 2. Náyduię co u kogo/ Dochodzę/ Zástáię 1. Schodzę 1. 2. Erfinden/ mercken. *Deprendis animæ tormenta latentis in agro.* Juv. *syn.* Cōmprĕhēndo, āgnōsco, cōmpĕrio, advĕrto, ānimādverto.
dēprĕhēnsio, Prześćiżegánie.
Deprendo. contractum ex deprehendo Poëticum. idem Deprehendo.
dēprĕssio, Znižánie. *depressitas,* Niskość.
dēprĕssius, *sub* Głęboko. dēprĕssus, Niski
Dēprĕtiatus, *sub* Tánieię. *depretio, as,* Cenę spuszczam.

 dēprimo,

dēprĭmo, Obćinam. Zniżam/ Náchylam 1. Tłumię/ Poniżam/ Przeważam 1. Pogrążam. Unterdrucken. *Et ne deprimeret fluctusve, lapisve carinam.* Ovid. *syn* Cōmprĭmo, āffligo, āttěro, prōtěro, cōntěro, cōncŭlco, dējĭcio, dēmĭtto, dēpello.

dēprĭmor, Vważam się.

dēprōmo, Dobywam/ Wybieram/ Wymyślam. Heraus ziehen/ herfür gehen -- *Et ultricem pharetra depromo sagittam.* Virg. *syn.* Prōmo, ēxprōmo, prōfěro, ēxpōno, ērŭo, ēxtrāho.

dēprōpěro, Przyspieszam/ Pilnie co robię.

depsĭticus, vel potius depsĭticius, depstītius panis. Mágniećiony/ Gniotká.

dēpso, *ui,* Gniotę/ Depcę/ Roszczyniam/ Nie rządu pátrzyć.

dēpūber, dēpūbis, Niedorosły.

dēpūbes, Niezárosły.

dēpŭdēre didicit, Niewstydliwy.

dēpŭdīcāre, Zgwałćić.

dēpŭdui, *à depudesco quo usus est S. Hieronymus* Niewstydzę się.

dēpūgnātĭo, Potyczká.

dēpūgno, Potykam się/ Biedzę się. Streiten/ kämpffen. *Non mea magnanimo depugnat tessera talo.* M. *syn.* Pūgno, cērto, dēcērto, dīmĭco, cōnflīgo, cōngrĕdior.

dēpūlsĭo, Odpor 2. Oddalenie.

depūlso, Zganiam 2. Rum czynię.

dēpūlsor, Odgániácz.

dēpūrgo, Chędożę/ Pelę/ Skrobię/ Strugam

dēpūro, *as,* Klárnię.

dēpŭto, Obćinam 1. Szácuję / Ráchuję 1. Skázuję/ Mniemam. Dafür halten. *Non mihi falx nimias Saturnia deputat umbras.* Ov. *syn.* Pŭto: stătŭo, cōnstĭtŭo, dēstĭno, *vel* mītto, lēgo, ās.

depŭvio, Biię kogo/ Wybiiam/ Zbiiam gębę.

dēpȳgis, *sub* Zádkowe częśći.

dēquĕror, Vskarżam się

DER

dērādo, Odskrobuię/ Strugam/ *& sub* Odszpuntowáć.

dērĕlĭctio, derelictus, *us,* Opuszczenie.

dērĕlĭctus, Pusty.

dērĕlinquo, Odbiegam 2. Opuszczam.

dērĕpēntĕ *derepentino,* Nagle. dērĕpo, Złażę.

dērīdeo, Smieię się. Verlachen / verspotten. *Derident stolidi verba Latina Getæ.* Ovid. *syn.* Rīdĕo, īrrīdeo, lūdo, īllūdo, dēlūdo. *phr.* Ingēmināre căchinnum: Māgno īllātrāre căchīnno. Lōripĕdem rēctus dērīdĕat, æthĭŏpem ālbus. ēxcūsso, pōpŭlum sūspēndĕre nāso. Mōrdēnte căchīnno āssĭlit: *vide locus, Irrideo.*

dērīdiculo est, Szydzą z niego.

dērīdĭcŭlum, Naśmiewisko/ Szyderstwo.

dērīdĭcŭlus, Błazeński.

dērĭpio, Zdzieram/ Zrywam. Hinnehmen. *Deripit ex humeris auro &c.* Virg. *v.* Eripio.

dēris, *Gr. sub* Koldrá.

dērīsor, Naśmiewcá, Verspotter. *Qua Thymelen spectas, derisoremq; Latinum* Mart. *syn* irrīsus, īllūsus.

dērīsōrius, Szyderski/ dērīsus, *us,* Naśmiewisko.

dērīvātĭo, Prowádzenie/ Náćiągánie/ Pochodzenie.

Dērīvātīvus, derivatus, Pochodzący.

dērīvo, Prowádzę wodę/ Ciągnę 2. Náćiągam ná swoy / Vdźielam / Obalam ná się/ Obracam 4. Zwalam 2. Skłádam winę/ Záćieram 2. Ein Bächlein anderswohin führen. *derivare queunt, animam curaque levare* Lucr *syn.* āquam, rīvum dēdūco.

dērōdo, Gryzę/ Oglodáć.

dērŏgātĭo, Nagáná/ *sub* Vstáwę gánię.

dērŏgātor, Vymácz.

Dērŏgātīvus, *derogātōrius* Vmnieyszáiący.

Dērŏgĭto, Pytam.

dērŏgo, Vstáwę gánię/ Ponieważam/ Vwłaczam 2. Vymuię/ Vmnieyszam/ Kredyt zepsowáć. Absetzen/ abziehen. *syn.* dētrăho aūfěro, *vel* mĭnuo, *vel* ābrŏgo.

dērōsus, Oglodány.

dērūncĭno, Oćiosuię/ Ogołoćić. *Quantitatē ambiguam vide in Runcina.*

Dēruncio, Chędożę.

dēruo, Strychuię/ Vpadam 2.

dērupta, *orum,* Przérwá 1. Przepáść.

dēruptus, Záwieśisty/ Przepáśćisty.

DES

Des, idem Bes. Dētābūlo, Vrwierdzam.

Desācro, Poświącam 1.

Desævio, Srożeię/ Pástwię się/ Wyszáleć/ Łágodnieię/ Przestáię/ Zábiiam 2. Vśtáie się co 2. Wüten. Nec dum desæviat ira. Luc. syn: Mitigor, placor, mitesco.

desulto, sub Odráncowáć.

Descapulatus, apud Senec. legit Scalig. pro homine discincto, molli; fluxis vestibus. alij legunt, De capsula totus, eodem sensu.

descendo, Zstępuię/ Zśiadam/ Przystępuię 1. Przystáię/ Wstępuię 1. Vćiekam Hinab steigen--- At fulvum descendere monte leonem. Virg. syn. L. Labor, delabor, illabor, demittor, desilio. phr. Subducta ad manes imos descenditmus unda. Summo delabor Olympo. Delapsus ab æthere summo desilit in terras. De cœlo lapsa per umbras stella facem ducens multa cum luce cucurrit. Harum unam celerem demittit ab æthere summo, illa volat, celerique ad terram turbine fertur: non secus ac nervo per nubem impulsa sagitta, stridens & celeres incognita transilit umbras. Geminæ cum sorte columbæ ipsa sub ora viri cœlo venere volantes. vide è Cœlo descendere.

descensio, descensus, us, Zstępowánie.

descisco, Odpadam 2. Oddáię/ Odstępuię 2. Wystáię/ Zostáię.

desc obino, Ostrobuię.

describo, Opisuię 3. Przepisuię 3. Rospisuię 3. Popisuię 2. Náznaczam/ Mierzę Abschreiben/ beschreiben--- Rhenum aut pluvius describitur arcus. Hor. syn. exaro, exscribo, scribo, conscribo, transscribo, vel designo, delineo. phr: Immo, hæc in viridi nuper quæ cortice fagi. Carmina descripsi; & modulans, alterna notavi.

descriptio, Opisánie/ Popis 2. Rospisánie/ Okreszenie/ Wypis.

descriptiuncula, Opisánie.

descriptum, Wypis.

deseco. Poćinam/ Vćinam/ Sćinam/ Obćinam 2. Rossę/ żnę/ Odćinam/ Piłuię 2. Abschneiden. Ni patrium crinem desecuisset amor. Ovid: syn. Seco, Scindo.

desecro, Sprofanowáć/ Degrádowáć/ Skladam kogo.

desectio, Siekánie.

desero, deserui, Odbiegam 2. Przestáię czego/ Opuszczam 2. Odstępuię czego/ Serce tráce/ Nie stánąć na rok/ Nie rátowáć. Verlassen. Littora deseruere, latet sub classibus æquor. Virg. syn. Desum, linquo, relinquo: negligo, mitto, omitto, prætermitto, vel destituo, prodo, vel sero, desigo. phr: Deserimus vltius, fugit, indignata voluptas; Hic sterilem exiguus ne deserat humor, arenam, in Dominum veterem deseruisse fidem. Hanc quoque deserimus sedem, paucisque relictis.

Desero, desevi. Wśiewam/ Sádzę plonki/ Szczepię/ Wtykam/ & sub Sádzony.

desertio, Opuszczenie/ Vstąpienie

Deserto, as, Opuszczam 2.

desertor, Odstępcá/ Zbieg 1. Niestawáiący żołnierz odbiegácz.

desertum, Pustynia. Einöde/ Wüste.-- Lybiæ deserta peragro, Virg. syn. eremus, solitudo, recessus. epith: arduum, longum, incultum, triste, mœstum, avium. phr. Locus avius, avia cursu. Dum sequor, & nota excedo regione viarum. Deserta terra, ora, tellus. Deserta loca. Deserta regio in dumis interque horrentia lustra. Solis exegit montibus ævum. Virg. Sic ego secretis possum bene vivere sylvis. Qua nulla humano sit via trita pede. Hæc certe deserta loca, & taciturna querenti: & vacuum Zephyri possidet aura nemus. Hic licet occultos proferre impune dolores. Si modo sola queant saxa tenere fidem, & quodcunque meæ possunt narrare querelæ, cogor ad argutas dicere solus aves. Prop. Non alia est magis & libera & vitio carens. Ritusque melius vita quæ priscos colat. Quam quæ relictis mœnibus sylvas amat. Non illum avaræ mentis inflammat furor. Qui se dicavit montium insontum jugis: Sed rure vacuo, potitur & aperto æthere: Nunc ille ripam celeris alphei legit. Nunc nemoris alti densa metitur loca, ubi Lerna puro gelida perlucet vado. Sedemque mutat: Hic aves querulæ fremunt, Ramique ventis lene percussi tremunt. Veteresque fagi: juvat hic, aut amnis vagi pressisse ripas, cespite aut nudo leves. Duxisse somnos, sive fons largus citas, Diffundit undas, sive per flores novos fugiente dulcis memorat rivo sonus; excussa sylvis poma compescunt famem, & fraga parvis vulsa dumeris cibos faciles ministrant. Regios luxus procul est impetus fugisse: sollicito bibant auro superbi: Quam juvat nuda manu captasse fontem: Senec. vide Antrum.

desertus, à deserui, Opuśćiały/ Pusty. Verlassen. Desertis olim fleverat æquoribus: Prop: syn. Relictus, vel remotus, dissitus, vastus.

desertus, à desevi. Sádzony/ & sub Wtykam.

deservio, Służę 1. Dogadzam 2.

deses, idis, om. Gnuśny. Faul/ träg. It vacuum in montem, quà desidis atria somni. Ovid. syn.

Desidi-

Dēsidiōsus, iners, ignāvus, segnis, enervis, langvens, torpens, tardus, piger. *Vide Piger.*
dēsico, *pro disseco,* Rozćinam.
dēsidæmon, *Gr.* Sumnienie trwożliwego,
dēsideo, Prożnuie/ Siadam 3. Gnuśnieie. Sitzen/ und faullentzen *Desidet, atq; aliqua semper in aure sonat.* Mart. *syn.* Dēsido, rēsido, rēsideo. sum deses.
dēsīderābilis, Pożądany.
dēsīderātio, Pożądánie.
dēsīderātur, Niedostáie.
dēsīderium, Pożądánie/ Załobá. Ein Begierde/ Verlangen. - - - *Domusq; subit, desideriumq; locorum.* Ovid. *syn.* Vōtum, cūpīdo, ămor, ārdor, sitis, fāmes. *epith:* ārdens, flāgrans, immensum, vĕhĕmens, ingens, vēsānum, nimium, dīrum. *phr.* Cūris ăcuens, stimulans Velle suum cuiq; est, nec vōto vivitur ūno. Vōta trānscendi mea secundet, qui pōtest, nōstrum Dĕus. Ne tibi regnan di veniat tam dira cŭpīdo, ŏpum fŭriōsa cŭpīdo. Sed si tantus ămor cāsus cōgnōscere nōstros. ămor urget hăbendi. Laudum percŭssus ămore. auri sacra fāmes. impĕrii sitis cruenta exăgitans ănimum o dēsīderii summa căputque mei, ăccurre o nostrum dĕcus, ō mea māxima cūra. Votis, ōmnibusque bŏnis, precibusque vŏcātus apprŏpera: Idem ōmnes simu ārdor hăbet. Tantus ămor laudis. *V. Cupido.*
dēsīderium alicujus ferre non possum. Tęsknię
dēsīdero, Potrzebuię 1. 2. Niebacze. Verlangen/ begehren/ wünschen. *Sed neq; jam fœtus desiderat arbore demptos* Ovid. *syn.* Cŭpio, ŏpto, exopto, quæro, vŏlo, āspiro, ārdeo, lĭbet, plăcet, cōrdi est. *phr:* idem ōmnes simul ārdor hăbet. ăliquid jam dūdum invādere māgnum mens āgitat mihi. Jŭvĕnili ārdebat ămore. Fert ănimus caūsas tāntārum exprōmere rērum. Cōncurrere in ārcem cum sōcijs ārdent ănimi. Suspirare aliquem, Lōngo sŏcios sermōne requirunt Nimios, ōptābat hōnōres. Lætitiaque, mētuque ăvidi cōjungere dextris ārdebant. *Vide Desiderium, & Opto.*
dēsidia, desidies, Gnuśność/ Prożnowánie. Trägheit/ Faulheit. *Desidiæ cordi, juvat indulgere choreis,* Virg. *syn.* Pĭgrĭtia, tōrpor, segnĭties, ignāvia inertia. *epith:* imprŏba, ĭnānis, mōllis, imbellis, segnis, tōrpens, sōrdida iners, măla, tristis, fastĭdiōsa. *Vide Pigritia:*
dēsidiæ se dare, Zlenieć.
Dēsidiābŭlum Jástinia/ Piwnicá 2.
dēsidiōsè, Gnuśno/ Prożnuiąc.
dēsidiōsus, Gnuśny/ Prożnuiący.
dēsido, *is,* Pogrążam się/ Ciecze/ Západam/ Upada morze/ Klękam. Müssig seyn. *Cum bada desidunt, & ripa coerceat undas.* St. *syn.* Dēsideo, resideo, resido.
Dēsiduō, Długo 1.
dēsīgnātio, Náznáczenie/ Okreßenie/ Model Rozłożenie/ Rysowánie 2.
dēsīgnātor, Stánowniczy/ Igrzyst sprawcá/ (Márßáłek.
dēsīgnātus, Miánowány.
dēsīgno, Znáczę 1. 2. Opisuię 1. Obieram 1. Zbroić co. Verzeichnen. *Designatorem designatorem decorat lictoribus atris.* Hor *syn.* Nŏto, dēnŏto, dēmōnstro, ōstendo, describo, dēfinio.
dēsilio, Zskáąię/ Zśiadam. Hinab springen. *Desiluit Turnus bijugis, pedes apparat ire.* Virg. *syn.* Descendo, exilio, cado.
dēsĭno *is,* Przestaię. Zániechawam/ Ustáie co/ Konczy się/ & *sub* Nie. Auffhören/ ablassen. *Atq; ut vivamus, vivere desinimus.* M. *syn.* Cesso, finio, intermitto, dēsisto, ŏmitto, sino. *Vide Cesso.*
Dēsino, *as, sub* Nierátowáć.
dēsipientia, Szaleństwo 1.
dēsipio, Głupieię/ Szaleię 1. Trace/ Rozumu się 2. Närisch seyn. *Desipit extentat nervos torquetur. anhelat.* L. *syn:* Dēliro, insānio.
dēsisto, Przestáię 1. Zániechawam/ Zostawiam 1. Odstępuię czego/ Odmieniam zdánie. Abstehen. *Destitit extinctos natus lugere parentes.* C. *syn:* intermitto, dēsino, cesso.
Dēsitus *à desero evi.* Sadzony Wrykam. Verlassen/ abgethan. *Desita ne meriti vilescat gratia facti* F. dēsitus, *à desino, sub* Przestáię.
Desinēre, Nietátowáć.
Desolatio, Opuśćiáłość/ Opustoßenie.
Desolatorius, Pustoßący/ *sub* Pustoßyćiel.
dēsōlatus, Pusty/ Opuśćiáły/ Opußczony. Verlassen. *Disjectiq; duces, desolatique manipli.* Virg.
dēsōlo, Pustoßę. Berauben/ verwüsten. *Vidimus, ingentes & desolavimus agros.* Virg. *syn.* Vasto, dēpŏpŭlor.
dēspectatio, Poyźrzenie.
dēspectio, Pogardzanie. (Przeyrzał.
dēspecto, Patrzę na doł z gory/ Gárdzę/

despectus, *us*, Poyzrzenie/ Wzgárdá 1. Verachtet/ schlecht. *syn.* Spretus, contemptus, neglectus, posthabitus, *vel* vilis, sordidus. *Vide Abiectus.*
desperanter, Desperacko. [cyia.
desperatio, Rospácz/ Zwątpienie/ Desperácyia. Verzweyfflung. *Oscula delectant & desperatio barba.* Juv.
desperatus, Zwątpiony/ Desperat.
Desperno, is, Gárdzę.
despero, Rospaczam/ Nádźieię straćić. Verzweifflen. *Nec quia desperes invicti membra Glyconis.* H. *syn.* Diffido. *phr.* Spem pono, perdo, abiicio, animo, cado, mentem demitto. Superest spes nulla salutis, Nullam sperare salutem. Spes omnis adempta est Funditus occidimus. Nec spes libertatis erat. Nec spes opis ulla dabatur. absumpta salus, nec spes jam restat iuli. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi. omnis spes abiit.
despicatio Wzgardá 1.
despicatissimus, Podły/
despicatus, *ti* Wzgárdzony.
despicatus, *us,* Wzgárdá 1.
despicientia, Wzgárda 1. 2. Pogardzánie/ Pokora/
despicio, Pátrzę ná doł z gory/ Przewyższał/ Gárdzę/ Verachten/ verschmähen/ *Et Regum magnæ despiciuntur opes.* Tib. *syn.* Sperno, aspernor, temno, contemno, negligo, respuo, fastidio, posthabeo, non curo, *v. Despicio,*
despicor, *aris,* Gárdzę/ Verachten. *v. Despicio,*
despicus despicuus, sub Pilny 1. Wzgárdzony/
Despoliabulum, idem Dispoliabulum,
despolio, Wyłupuię 1. Odźieram 2.
despondeo, Obiecuię 1. Serce tracę/ Nádźieię tracę/ Oswiećć/ Oźionąć/ Zrękowáć. 1. 2.
desponsa desponsata, Zrękowána/
desponsatio, Zrękowiny.
desprętus, Wzgárdzony/
despumo, Piánę zbieram/ Szumuię/ Wytrzucam 2. śćieram 3. Szoruię/ Głádzę/ & *sub* Pienię się/ Wyspiam się/ Ochłodnąć
despuo, Spluwam/ Lekuię/ Brzydzę się/ Gárdzę.
desquamo, Skrobię 1. Oskrobáię/ Oczosnąć.
destercoro, Chędożę/ *desterno,* Rozśiodłáć/
desterto, Wyśpiam się 2. *destico,* Piszczę/
destillatio, Kápánie/ Rymá/ Spadek 1. Sápká/ & *sub* Dystylowánie.
destillo, śćiekam/ Ośiąkam/ Oćiekáć co/ & *sub* Dystyluię,
destimulare, Skłoć/ Náiątrzać.
destina æ. Vwiązek/ Podporá.
destinata, Zrękowána.
destinatè destinatò, Vmyślnie/ Zmownie.
destinatio, Vpor/ Postánowienie umyslu/
destinatus, Uporny/ Stáły/ Miánowány/ Vwiązány Związány.
destino, Stánowię 1. 2. Náznáczam/ Vpiekam się/ Vmyśliłem/ Wiąże 1. Przywiezuię/ Zwiezuię/ Zrekowáć/ Zmierzam/ Tuszę/ Oźionąć 2. Kupuię Odważam sobie. Fürsetzen/ verordnen. *Destinat imperio clarum, prænuncia veri.* Ovid. *syn.* Tribuo, attribuo, assigno: decerno, constituo.
destituo, Opuszczam 2. Odbiegam 2. Opádła ich woda/ Stawiam/ Vtwierdzam/ Verlassen. *Non odio quidnam destituere mei.* Ovid. *syn.* Desero, linquo, relinquo, derelinquo.
destitutio Opuszczenie 2.
destrigmentum, Oskrobiny.
destringo, Oskrobuię/ Omykam/ Vrywam 3.
destringor, śćieram się/ destructio Skáżenie.
destruo, Obalam 3. Psuię 1. 2. Zerbrechen zerstören. *Destruat, aut captam ducat Getulus Iarbas. V. syn.* Everto, diruo. *v. Everto.*
desuasor, Odradzáiący/ *desubito as* Obalam 1.
desubito, Nagle.
desubulo, as Przekalam/ & *in* Szydło/
desudasco, Pocę się/ desudatio, Vśilność/
desudo, Pocę się/ Vśiluię/
desuefacio *desveo,* Odkładam kogo/
desuetudo, Odzwyczáienie.
desugo, Ssáć przestáię/
desultor, Prześiadácz/ Oklep iádący/ Powodnik/ Rowálkator.
desultorius, Powodnik/ Oklep bieżący Rowowodny/ Niestáteczny.

desulto

dēsultūra, Zſkakánie.
dēſum, Niedbáły ieſtem/ Przeſypiam/ ſpráwę/ Niemáß 1, Mangeln/ nicht da ſeyn. *Deſumus, ecce rates Deus bas, &c.* St. *ſyn.* ābſum, dēficio dēſidĕror.
dēſūmo, Odbieram 1.
dēſuo, Zßywam *ſub.* Zwieram 1.
dēſūper, Z-góry/ Von oben auff. *Inſpectura domos, venturaque deſuper urbi.* Virg.
dēſurgo Ná dwór wielki.
deſurſum, Zgóry.

DET

dētēctio, Odkrycie/ Wydánie/ &.
dētĕgo, Odkrywam/ Entdecken/ auffdecken. *detegit imbelles animos, &c.* Luc *ſyn.* ăpĕrio, pāndo, rĕſĕro, ōſtēndo, rĕtĕgo, rĕclūdo, ēxplĭco.
dētēndo, Spußczam 5. dētēntio, Zátrzymánie/ *deter inuſitatum,* Zły/
dētērgĕo, *et* Ocieram/ Ścieram 1. & *ſub* Obliźuię ſię.
dētērgo, *is* Ocieram/ Ścieram 1. Obrywam 3. Vcieram/ & *ſub* Liżę. Abſauberen. *Elicis, & fædo detergis ſecula victu:* Claud. *ſyn.* ābſtĕrgo, tĕrgo, mūndo, dētĕrgo, &. *Abluo.*
deteriæ, i macilentæ. ſub Chudy.
dētĕrior, Gorßy/ Böſer/ *Perculit imperio deterioris heri* Cat. *ſyn.* Pējor.
dētĕrius, Gorzey/
dētērmĭnātio, Okreßenie/ Zámknienie 4.
dētērmĭno, Okreßam 1. Rozmierzam/ Mierzę 2. Náznáczam/ Gránicze/ Koncze. Ein Ziel ſetzen/ --- *Vt hinc teli determinet ictus:* Lucr.
dētĕro, Ścieram 3. 4. Dźiercze ſláte/ Trę 6. Młocę/ Wygłodáć/ Przemátnowáć. Abſchleiffen. *deteret invalidos & via longa pedes* I. *ſyn.* Tĕro; cōntĕro, āttĕro: ābſūmo.
dētērrĕo, Odſtraßam/ Abſchrecken. *Cædibus & victu fœdo deterruit Orpheus* H. *ſyn.* Dĕhōrtor, āvŏco, rĕvŏco, dēdūco, āmŏvĕo, āvērto ābdūco, *vel* tērrĕo.
dētērrĭmus, Zły/ Böß ſchändlich. --- *Mo-vet ut deterrimus error* P. *ſyn.* Pēſſĭmus.
dētēſtābĭlis, Przeklęty. Verfiucht *Exemplum in noſtro tam deteſtabile ſexu* Juv: *ſyn.* Dētēſtandus, Execrandus, ēxĕcrābĭlis, hōrrēndus.
dētēſtātio, Odrzekánie Przeklinánie/ Cżyßczenie/ Brzydzenie/ Proteſtácya/
dētēſtor, Brzydzę ſię/ Odrzekám ſię/ Przeklinam/ Oświádczam ſię. Verfiuchen/ abſcheuhaben. *deteſtata manet ſub Iove frigido* (Aſclep.) *ſyn:* ābōmĭnor, ēxĕcror, ābhōrrĕo, fūgio, āvērſor, hōrrĕo.
dētexo, *ſub* Oderkáć 1. Ogołocić/ Obnażam.
dētĭneo, Trzymam 4. Wiążę 2. Zátrzymawam/ Báwię kogo/ Zábawiam Zwłaczam. Auffhalten/ verhalten. *Sæpe oculos etiam detinuere tuos.* Ouid. *ſyn.* Tĕnĕo, rĕtĭnĕo, mŏror, dēmŏror.
dētōndeo, Strzygę 1. Poſtrzygam Obćinam 1. Vſkramiam.
dētŏno detonuit, Odegrzmiáło/
detonſo as Strzygę 2. detorno *as,* Toczę 5.
detorqueo, Kieruię/ Nákrzywiam/ Wykrzywiam 2. Odwracam 1. Odwodzę 2. Vdáię ſię gdzie. Neben ſich drücken/ abtringen. *ſyn.* dēflēcto āvērto.
detractio, Vmnieyßánie/ Zwłoczenie 2. Wyprozniánie ſię/ Obmowá/ Kradźież 1. Pußczánie krwie 1.
detractio alui, Purgácya/
dētrācto *i. malè tracto ſub* Cżeſtuię/
detractor, Obmowcá/
dētrăho, Vymuię 5. Vmnieyßam/ Vwłaczam 1. Zdeymuię 1. Zdźieram/ Zwłoczę 1. Składam kogo/ Poniżam 1, 2. Wiárę pſuię Oſtáwiam ſię/ Zbieram ptaki. Abziehen *detulerit, faſces indigno detrahet idem* H. *ſyn.* Mĭnŭo, dērŏgo, aūfĕro, dēcērpo, tōllo.
detraho ſoccos, Zzuwam.
dētrēctātio, Ociągánie ſię/ Zbraniánie 1. Vmnieyßánie/.
detrectator, Vymácz/
detrectator imperij, Nieposłußny/
detrecto, Ociągam ſię/ Obmawiam/ Vſtępuię/ Zbrániam ſię/ Wybiiam ſię/ Vwłaczam 2. Nieposłußny ieſtem. & *ſub.* Cżeſtuię. Sich widdern/ abſchlagen. *Verbera; detrecto non ego vincla pedum* Tib. *ſyn.* Vīto, ēvīto, fūgio, dēfūgio, rĕcūſo, dēvīto, ſābnūo dēclīno.

detrimentum, Okrußyná/ Szkodá. Verlußt Schade/ *detrimenta fugae servorum, &c.* Hor. *syn.* Damnum, noxa, incommodum.

detrimentosus, Szkodliwy/

detritus, *us,* Wycieránie. Abgeschliffen. *Omnia detrito vincula fune cadunt.* Prop.

detritus *ti,* Wytárty.

detrudo, Stracam/ Spycham/ Wtracam i zwalam *i.* Wpycham/ Osadzam wiezniá. & *sub* Przypedzam/ Herab stossen. *Aggressi, superisque Iovem detrudere regnis: V. syn* Depello, expello, dejicio exturbo, deturbo.

detrullo, Przeléwam 1.

detruncatio, Obcinánie 2. Scinánie.

detrunco, Obcinam 1. 2. Scinam/ Ocios- sulo.

detrux, i detrusus, *sub* Desperat.

detudes, *sub* Oglodány,

detumeo detumesco, Tchnę/ upada motze/ Auffschwölen. *detumuere animi maris & clementior aether.* St.

Detundeo Lucil. Proras detundete Marii: Victorin: Nonius obsoletum.

detundo, sub Vderzam się/

deturbatio, Stracenie.

deturbatus, *sub* Szubienicznik/

deturbo, Obalam *i* 2. Spycham. Abstürtzen/ abstürtzen. *Agmina deturbat gladio, &c.* Sil. *syn.* Depello, dejicio exturbo. *&. Deiicio.*

deturgeo, Tchnę/ Vpada motzę.

deturpo, Szpecę/ Verwüsten/ *syn.* Turpo, maculo.

DEV

devasto, Pustoßę/

deveho, Zwożę/ Zawożę/ Spußczam rzekę. Abführen/ *Hactenus historiae, nunc ad tua devehor astra* P. *syn.* Defero, veho.

devello *is* Obrywam 1. Vrywam 2. Zrywam/ skubię/

develo *as* Odkrywam/ Entdecken/ *Oraque develat miserae pudibunda sororis.* Ovid. *syn.* Revelo, detego, retego, aperio.

deveneror, Czczę 1.

devenio, Przychodzę 1 10. Dochodzę 1. Wpadam 1. Abhin kommen. *devenient, adoro, & tua si mihi certa voluntas,* Virg. *syn.* Pervenio, venio, advenio, accedo. *&. advenio.*

devenusto, Szpecę/

deverbero, Zbiiam kogo/

devergentia, Náchylenie/ Kray świátá 1.

deverro, Wymiatam.

Deverto: Plaut. Apulei; lege Diverto.

deversus, Náchylony/ Ná dol.

devestio, Obnażam.

devexitas, Pochodzistość/ Náchylenie/ Stroczystość. *devaxo idem divexo;*

devexus Pochodzisty/ Náchylony/ Nider sich hangend. *syn.* Declivus, pronus, *Ad terramque fluit devexo pondere cervix.* Virg.

devincio, Zwiezuię/ Záwiezuię 4. Zlączam/ Zniewalam/ Poddáię 2. Przywiezuię/ Dopußczam się/ Przedátowáć/ Spowinowácam się/ Przysługuię się. & *in* Przeklinam.

devinco, Zwyciężam 2.

devinctus, Obowiązány/ Verbunden - - - *Neque quis me sit devinctior alter.* H. *syn.* Vinctus revinctus, ligatus.

devio, Vstępuię drogi/ Chybiam/ Miiam 2

devirginata, Nie Pánná.

devirginatio, Zgwałcenie 2.

devirgino sub, Zgwałcię 4. devitatio, Vście 2.

devito, Chronię się/ Schroniam się. Vermeiden/ *Vt mala devites, prae cunctis otia vites.* B. *syn.* Vito, evito, declino, fugio, effugio, detrecto.

devium, Vstronie/ Z drogi.

devius, Zdrożny/ Ab dem Weg geirret. *Cum iuvenis placido per devia lustra vagantes* Ovid. *syn.* errans, aberrans, *vel* avius, *vel Avius.*

deunx, *cis m.* Jedenaście części. *sub* Części cáley rzeczy. & *sub* Kielißek.

devoco, Zwoływam/ Wywoływam/ Przyzywam/ Wabię.

devolo, Zlatam/ Vlatam/ Przybiegám Zbiegam 1. Przychodzę 1.

devolvo, Zwalam co 1 Zwiiam/ 1. Abwältzen *Verba devolvit, numerisque fertur.* (Saph)

devoluor, Spadá 1. Spadá ná kogo/ Ostoi się/ Zbiegam 1.

devomo, Womituię/

devorandum est, Pácyencya.

devoratio, Pożeranie/

devŏrātor, Pożeracz *sub* Zarłok.

dēvŏro, Pożeram/ Strawić 2. Ożłopać 2. Zjadleś/ Pátrzam 1. Przemárnowáć/ Wytrwáć 1. Verschlingen. *devorat & clausum pectore vulnus alit.* Ovid. *syn.* Rēlligio, piĕtas. *vel Pietas.*

dēvoror, Gine/

devŏtatio 2. *Reg.* 8. *apud LXX. est i votum, precatio. Polonus interpres reddit.* Przeklęctwo/ *quo sensu, etiam Preces Latini usurpant & poloni.* Paciertze mowi, i Przekline.

dēvŏtatus Czárowány.

dēvŏti, Máſtokowie Turecccy/ Rekodáyny.

dēvŏtio, Poślubienie/ Oddánie ſię/ Nabożeństwo/ Czáry przeklęctwo. Andacht/ *Una eademque via, tanta est devotio legum.* Virg. *syn.* Vŏtūs, āddīctus, dēstinātus.

dēvŏto, *as* Oddáię ſię Czáruię/ Bluźnię/ Przeklinam/

devŏtōrius. *sub* Oddány/

dēvōtus, Poddány/ Oddány/ Poślubiony/ Uprzeymy/ Rekodáyny/ Zprzyiázny/ Przeklęty/ *an* Nábożny? Der Andacht ergeben/ --- *Pesti devota futura.* Virg. *syn.* Vōtus, āddīctus, dēstinātus.

dēvŏveo, Oddáię ſię/ Ofiáruię 3. Poświęcam 1. ślubuię 3 Wydáię ſię 2. Przeklinam/ *& sub.* Przyiácielſtwo przyiąć/ Geloben/ verheiſſen/ --- *quorum se devovet aris.* Virg. *syn.* Vŏvĕo, cōnsĕcrō, dĭco, ās āddīco, is, dēstīno.

dĕūro, Spalić/ 1.

Deus, Bog/ *& tr.* Przedni 1. Gott. *devotos, Auguste, Deo? cui sordida templa.* P. *syn.* Nūmen, *epith.* ōmnĭpŏtens, ætērnus, clēmens, vīndex, ūltor, prōvĭdus, cœlĭpŏtens, āstrĭpŏtens, īmmotus, māgnus, īnācceſſus, trĕmēndus, mĕtŭēndus, īmmēnſus, īnfīnītus, jūſtus, æquŭs, vĕrēndus, sūblīmis, īnvīctus, vĕnĕrāndus, tĕrrĭbĭlis, *phr.* Păter ōmnĭpŏtens. Cēlsi mŏdĕrātor ōlўmpi. Tērrarum cœlīque sātor. Hŏmĭnum rērūmque rĕpērtor. Rēx māgnus ŏlўmpi. Sŭpĕrum, Cælĭcŏlum Rēx, Rēctor, Cæli ſcēptra tĕnens. Mūndi, orbis cōndĭtor Cœli, tērræque creātor. Tōrquet quī sўdĕra cœli. Cūncta sŭo quī nūmĭne tōrquet. Quī tēmpĕrat orbis hăbēnas. Quī ſcēptra tĕnet radiantis ŏlīmpī. Quī māre, quī tērras, quī cælum nūmĭne complēt. Ætērno quī nūmĭne cūncta gŭbērnat. Nūtu quī tēmpĕrat ōrbem. Cūius ŏb ŏbtūtum tēllus cōmmōta mĭſcit. Cūncta sŭpĕrcĭlĭo quătiens. Ætērno nūmĭne cūncta mŏvens. ŏpĭfex rērum, ēt mūndi mēlĭōris ōrĭgo. Quī fēra tērrĭbĭli jăcŭlātur fūlmĭna dēxtra. O māgne ŏlўmpi rēctor, ēt mūndi arbĭter, ō qui rēs hŏmĭnūmque Dēumque ætērnis rēgis impĕriis, ēt fūlmĭne tērres. Quī tēmpus ăb ævo īre jŭbet, ſtābĭlĭſque mănens dat cūncta mŏvēri. Cērnens cūncta Dĕus, præsēntia prĭſca, fŭtūra. Quī mŏtus ănĭmī, sēnsusque, lătēntes. Pērſpĭcit ēt tăcĭti pēctŏris īma vĭdet. Cūjus ad īmpĕrium fūndit sŭa mūnĕra tēllus. Quī sēmper ădeſt, sēmpĕrque fŭit, sēmperque mănēbit. Quī cōnspĭcit ōmnia jūſtus ărbĭter. Prīncĭpium, rēctor, dūx, sēmĭta, tērmĭnus ĭdem. Quī jūſto ēxāmĭne nōvit. Pārcēre sŭbjēctis, ēt dēbēllare sŭpērbos. Quī dūro in dīſcrĭmĭne vērsat, Rēs hŭmĭlis pŏpŭli āfflīctas, ŏcŭlīque sŭpērbōs Dējĭcit ēlāti faſtus, Mēntīſque mălæ ſcĕlĕrāta rĕtūndens Consĭlia. Quī rĕgit īnmēnsam jūſto mŏdĕrāmĭne mŏlem. Quīque mŏvet nōſtros pēr tŏt mīrăcŭla sēnsus. Cœlum nūtu quī tēmpĕrat ālmum: Æthĕra quī lĭbrat lĭquĭdum, qui rōris ăcērvos. Quīque nĭves ſpārgit gĕlĭdas, ēt nūbe sălūbri ēlĭcit ŏprātos hērbis sĭtĭēntĭbus īmbres. Quī tŏnat, ēt trĕpĭdum răpĭdis quătit āĕra flāmmas. Tēmpŏra sўdĕrĭbus, quī dat sŭa sēmĭna tērris. Quī pĕlăgus flŭĭtāre jŭbet, cōnsĭſtĕre montes. Quī cōrpus mēntēmque dĕdit, quĭbus āddĭdit ārtes īnnŭmĕras gĕnĭum cŭmŭlāns, ăb ōrĭgĭne mūnus.

dĕūtĕrăgōnĭſta, *æ m. Gr.* Podleyſzy/ Wtorzędny.

dĕūtĕrŏpotmos, *Gr.* Zmartwychwſtáły

dextrans, *tis m. sub* Trzéci cáłey trzęy *&* *sub* Bieliſzek.

dextella, Práwa ręká/ *quasi* Práwiczká/

dexter Práwy. 1. Po práwey ręce/ Łaſkáw/ Roſtropny/ *& sub* Roſtropnić/

dexter ſenio, Roſter rzucenie ſzcześliwe, Gerecht/ geſchicklich/ hurtig, *Et ſellam cubito dexteriore premit.* Mart *syn.* īngĕnĭoſus, ſăgax sōlers, īndūſtrius, ăcūtus, *vel* sĕcūndus, prōſper, fauſtus, fēlix, fortūnatus.

dextĕre, Roſtropnić/ dexterior, Práwy/

dextĕritas, Roſtropność/ *dextimus,* Prawy 1

dextera dextra, Práwa ręká/ Máneta. Die rechte Hand. *dextera per ferrum est, pietas ſpectata per ignes* Ovid. *syn.* Dēxtra, *epith.* īndŏmĭta *phr.* Jūnctāque bēllo Dēxtĕra. Sī Pērgăma dēxtra Dēfēndi pōſsent. Cōngrēſsi iūngent dēxtras. Jūncta ēſt mĭhi fœdĕre dēxtra, Dēxtrăm lābēnti tēndit īnermem. Cūr dēxtræ jūngĕre dēxtram Non dătur: *v. Manus.* dextra,

dextra, Wprawo/ Po prawey ręce/
dextrâbus sub Prawy 1. dextrale, Manelá/
dextralis ... 1.
dextrali ... ingo. Witam 2.
dextrariolum, Manelá/ dextratio, Witánie.
Dextrationem vocat Scalig. ad Manilium, exteriorem sideris flexum. vel cum sidus dextros it per orbes ut ait Manilius.
dextre, Bacznie. dextrocherion, Manelá/
dextrorsum, dextrorsus, *dextroversum*, Wprawo.
dextrum, Po prawey ręce.

D I A

Di Praepositio Inseparabilis, respondet Polonice Roz
Diabathra Gr. Patynká/
diabathrarius, Szwiec Patynkarz/
diabetes, *æ m. Gr.* Zewar/ Trcionká/ Wrya ny ćięcenie.
diabole *es* Potwarz/
diabolicus Gr. Czártowski.
diabolus *gr.* Czárt/ Potwarcá/ Oskárżyćiel. Ein Lasterer/ oder ein böser Geist. *v. Demon. Furvum Diaboli nomen est in amoribus.* (Jamb.
diachetum, *à Gr.* ćiernie/ 3.
diachytum, Gr. Wino słodkie/
diacodium, Gr. Mákowa Máść/ & *sub* Z żelázá. & *sub* żyłá pulsowa.
diaconatus, *us sub* Dyákon/
diaconus, Gr. Dyákon. *A ex contractione quasi producitur, Vergara, alioqui breve est, licet Poetæ producant, Gretser.*
diacope, Gr. Rozćięćie.
diacope, Rufinian. *Figura inter duo verba similia, diversum interponit. Due age due. Diastole etiam vocatur. vide Tmesis.*
diacopus, Gr. Upust.
diactor, Gr. Jednácz 1. Pośrzednik.
diadema, *æ* Koroná Krolewska.
diadema *atis. Gr. idem &* Przepaská/ Ein Hauptbinde mit Purpur durchflochten/ wie die Königе tragen. *Dignior est sceptro, & regni diademate virtus. M. syn.* Corona, *epith.* conspicuum, fulvum, puniceum, dives, rutilans. *phr.* Regis insigne. Frontis decus, impositum capiti gemmis diadema coruscis. Regem, regisque insigne gerentem, aspicis insigni cultam diademate frontem.

Huic nobile flavum præcinxit diadema caput. Cui frons diademate fulvo Cincta erat. Ipse tenens sceptrum et nitido diademate fulgens.
diadematicum forum, *sub* Koronowány/.
diadematus, Koronowány/
diadicasia, *æ Gr.* Spor/
diadochus, Gr. *sub* Dźieyl & nastepcá/
diæresis, *is Gr.* Dźiał.
Diæresis figura syllabam dividens: ut Aulai Donat Nota eius ¨ vel
diæta Gr. Izbá 1. Stołowa izbá/ Letne mieszkánie Sad 1. Wieczernik/ Skromność 3. Obrok. (darz.
diætarius, Obroczny 1. Stołowy/ Prebendiætetes, *æ m. gr.* Rozjem:á/ Jednácz 1.
diætetica, *æ gr.* Skromność 3.
diætula, Wieczernik/
diaglaucion, *gr.* Mákowy sok.
diaglyphice, *es gr.* Snicerstwo/
diaglyphicum opus. *Gr.* Rycie wklęsłe/
diagonia, diagonalis, diagonica linea. Linia od rogu do rogu/ Węgielna linija.
diagonios, *f. secunde vel Diagonia, f. linea gr.* Węgielna linia.
diagramma, *gr.* Rysowánie 2. Figury 2.
diagrammismus, *gr.* Bierki kostki/
diagraphice *es gr.* Málarstwo/
diagrydion. Dyágryd.
dialectica *æ gr.* Dyalektyká/
dialectice, dialecticus, *adiect. substan. ibid.*
dialectus, *f. Gr.* Mowy jednego narodu też znośći/
dialeucon, *gr. sub* Száfran/ 1.
dialis *à die* Jednodźienny/
dialis, *à dios Flamen dialis Livi. i Iovis sacrificulus*
diallage, *gr.* Jednanie 2.
dialogicus, *gr.* Rozmowy 2.
dialogismus, *gr.* Rozmowá.
dialogista *æ, m. gr. sub* Rozmowny. 3.
dialogus *gr.* Rozmowá 1.
dialutensis, Błoćisty.
Dialysis is vel eos. Dialyton figura, idem Asyndeton
diamastigosis, *is eos gr.* Biczowánie/
diameter, diametros, *f, gr.* Linia s

diămŏrŏn, *sub* Morwá owoc
diānāria Bylicá,
diănŏme *gr.* Dźiał/ *& infrà Merismos,*
diăpasmătă diaplasma, *n. plur.* Gr. Perfumy
Dipason Græci ex omnibus. f, intervallis sonorum symphonia constans nempe ex quinque tonis, & duobus semitoniis, seu ex diatessaron & diapente, consistitq; in dupla proportione. vulgò, Vna octava Voces octo, intervalla septem habens, Bárzo i dáleko/
Diapensia, a. Zánkiel Łyßczak ziele/
Diapente Vitruv. i. ex quinque: est intervallum sonorum Musicorum, quale est: Vt, Sol. *Sesquialteræ proportionis. Philander Quinta vulgò.*
diăphănus, *Gr.* Przezroczysty/
diăphŏra *Gr.* Rożność/
diăphŏrĕtĭcus, *Gr.* Purguiący.
diăphragma, *n. Gr.* Przegrodá 1. Błoná. 3.
diapsalma. *Gr. n. sub* Boże day to. & Przestánek.
diarium, Dźiennik 1. Obrok 1.
diarrhæa *gr.* Biegunká. 1.
diarrhytum, *Gr* Mokrzyny/
diarthrōsis, *eos, vel is f. Gr.* Spoienie.
diasphĕndŏne, *es. Gr. sub* Roztárgáć.
diastēma *Gr.* Przećiąg/
Diastŏle nota Orthographica, dextrâ pars circuli ad imam dictionem posita, malè cohærentia distungens.
dĭastўlcs, diastylus, *Gr. sub* Filarowánie & Ná filarách.
diăsyrmos, *vel us, m. Gr.* Szyderstwo.
Item figura cùm rem vel personam elevando irridemus
diăsyrticus, *Gr.* Szyderski/ Vßczypliwy/
diătessăron, *Vitruv. Macrob. intervallum symphoniæ musicæ, proportionis sesquitertiæ, quartam vulgò vocant.* Vt, Fa, *Philand.*
diăthēca, *æ. Gr.* Testáment.
diăthēca, *orum idem &* Dźiedźictwo/
diăthyrum *gr.* Portyerá/ Slup 7.
diătŏnus, *Gr.* Przezgłownik.
diătrĕta, *orum Gr.* Toczone rzeczy/
diătrĕtārius, Tokarz/
diatrētus, *gr.* Toczony/ Sádzony 2.
diătrība, *æ Gr.* Szkołá 1. Obcowánie.
Apud Poëtas Græcos iota anceps est, sed sæpiùs longum.
Diătўpōsis figura oratoria idem quod distractio,

diaulos, diaulus, *Gr.* Stáłe dwoie.
diaulŏdrŏmus, *Gr.* Zawodnik.
dĭbălo, as. Rozgłaßam/ Rozwoływam 1.
dĭbăpha purpura, Szárłat 4.
dĭbăphus, *Gr. sub* Fárbowány.

DIC

dĭca, *Gr.* Pozew/
dĭcācĭtas, Vßczypliwość/ żártowność. żárt 2. 4. Szyderstwo/ Schwäßigkeit/ Spéyung. *Risus, ſerietas, dicacitates.* (Phal.) *syn.* Lŏquācĭtas, gărūlĭtas.
dĭcācŭla, świegotká.
dicaculus, Wielomowny/
dĭcæŏdŏtes, *æ m. gr.* Surogator.
dĭcæŏlŏgia *Gr.* Obroná 4. *Item figura Oratoria Rutilio, quæ æquitatem causæ brevi sententia complectitur.*
dĭcastĭcum, *gr.* Sędźiemu podátek/
dĭcātio, Poddánie/ Przystánie/ Przypisánie/
dĭcax, żártowny/ Vßczypliwy, żwáwy/ Szyderz.
dicendi genus, Mowy kßtałt. (mowá/
dicendi ubertas, vis, copia, facultas, Wy-
dĭces, *hi, à dix. m. Gr.* Robacy w drzewie.
dĭchalcum, *Gr,* Kwartnik/
dĭchŏtŏmos, *velus f. Gr. sub* Połkśiężycá/
dĭchus, *oos, & es, Gr.* Dwugárcowy/
Dĭcĭbŭlum, Bayki 1.
dicis causa, dicis gratia, Ná oko/ Niedbále/ Dla obyczáiu/ Rzkomo/ Zmyślnie/ W słowie. & *sub* Nowokśiężyny. *Quantitas anceps. sub* Ná oko.
dĭcitur, Powiádáią/
dĭco, *as,* Ofiáruię 7. Przypisuię 3. Poddáię się Zawießam 2. Obwießczam 5. Poświącam 1. Zueignen/ heiligen. *Connubio iungam stabili, propriamque dicabo.* Virg. *syn.* Dēdĭco, cōnsĕcro, săcro, nūncŭpo, vŏvĕo, dēvŏvĕo, *vel* dēstĭno āddĭco, *is.*
dĭco *is,* Mowię 1. Rażę do ludu/ Náznaczam/ Czynię 5 Podáię 9. Obieram 2. Powiádam/ Poświącam 1. Sagen/ reden/ *Diceret, hæc mea sunt, veteres migrate coloni* V. *syn* Lŏquor, ēlŏquŏr făris, ēffăris prŏfăris, (*sec. persona ab inusitato, for.*) păndo, nărro, ēnărro, rĕfĕro,

ᵭto, mēmŏro. *phr.* ōre sŏnos ēdō, prŏfēro, prōmo, exprōmo, *v.* *Loquor.*
Dico diem alicui, Pozywam 1. Stánowię 1.
dicondylus, *Gr*, Dwukłykcy.
dicor, Zowię się. dicrŏtum, *Gr.* Nawá n.
dictamnum, dictāmum, dictāmus, Dyptan 12
dictāta, *orum*, Piſánie powiádánie/
Dictāta excipio, Piſzę po kiem.
Dictatio, Powiádánie/ *ſub* Powiádam/ 3.
Dictātor, Rządzcá/ Bieśiádnik 2.
Dictātōrius *ſub* Rządzcá/
Dictēria dico, Szydzę/
Dicterium, Szmypká/ Schmähe Wort.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes. M.
Dictio, Słowo/ Mowá 1. Mowienie cże=go/ Powieść/ Przypowieść/ Kazánie/ Wy=tok 2.
Dictio cauſæ, Obroná 4. Sprawiánie ſię/ Odpráwowánie.
Dictio oratoria, Kazánie/
Dictio ſententiæ, Wotowánie.
Dictiōnārium *ſub* Słownik/
Dictiōſus żártowny. Dictito, Mawiam/
Dicto, *as*, Mowię z kiem pacierz/ Pokázuię 1. Powiádam 3.
Dicto, pecuniam, Pożyczam 2.
Dictum, Słowo/ Powieść/ Przypowieść/ żárt/ Dzynek/
Dictum factum, Rychło/ Zaraz.
Dictum falſum, Szmypká/
Dictum vernile, Szyderſtwo/
Dictūrio, Swierzbi mię iezyk. (wy/
Dictyŏthĕrum, Dictyŏion, *Gr.* *ſub* śiatko=
Didactron. *vel um* Gr: Kwártał/
Dĭdaſcălus, *Gr.* Miſtrz/ Náuczyciel/
Didici, Zwykłem/ Dīditur, Rozchodzi ſię/
Dīdo *is* Rozdáię. Außtheilen/ *ſyn.* Dīvĭdo, diſtrĭbŭo. (*Virg.* 7 *Æneid*) Dīditur hic sŭbĭtō Trōjana pĕr āgmĭnā rūmor.
Dĭdŏrum *gr.* Dwupiędźiſta miárá/ *ſub* Pię=dźiſty/
Didrachma, *æ*, Vrt,
Dĭdrâchmum, *Gr.* Oſmak 2. Vrt.
Dĭdūco, Roſprowadzam/ Roſzczépierzam/ Rozrożniam/ Rozdźierwiam gębę/ Zerthe=ilen/ zerziehen/ *Tum verè in partes animus diducitur omnes* T. *ſyn.* Dĭſtrăho, dirĭmo.

D I E

Die Wé dnié Die cæca emo, Borguię mi/
Die oculata vendo, Zá gotowe/
Die priſtine. Dźień przed tym.
Dĭe quarto, Dźiś trzeći dźień.
Diēcŭla, Dźionek/
Dĭĕgertĭcum, *Gr.* Cynek/
Dielcyſtinda, *Iunio.* *Polluci ludus, in quo duo ordines puerorum ſibi oppoſiti, porrectis manibus alteri alteros ad ſe pertrahunt.* Przećiągánie ſię
Diēm de die, Diem ex die, Odednia do dniá/
Diem dico, do. Pozywam 1.
Dīērecto, Nieſzczęśliwie/
Dīērectus, Nieſzczęśliwy/ Szubienicznik/
Diē rectus abi. Idź do złego.
Dies, *hic, hæc, at hi dies.* Dźień Czás Rok *ſub* Pozwánie. Ein Tág/ eine Zeit. *Non ulli paſtos illis egēre diebus.* Virg. *ſyn.* Lūx, Sōl, lūmen, Aūrōra *epith.* Lætĭfĭcus, vŏlŭcer, fōrmō-ſus, īnſtābĭlis, cĕler, vēlox, nĭtens, fŭgĭtivus, fŭ-gax, flŭens, brĕve, ſpērātus, grātus, fēlix, ēxſpē-ctātus. *phr.* Dĭūrnum tēmpus Dĭūrna mŏra: Dĭ-ūrni mŏra: tēmpŏris. Cāndĭda, Lūcĭfĕro prævĕnĭ-ēnte dies. Rĕvŏlūta rūebat Mātūra jām lūce dies, nŏctēmque fŭgābat. Lætĭfĭcuſque dies ĕrat ōmnĭ-bus æthĕre pūto. Hæc mihi lūx tōto jām lōngior ānno eſt, ĕrgo ādĕrat prōmĭſsa. dies, ĕt tēmpŏra Pārcæ Dēbĭta cōmplĕrant. Tēcum ĕtĕnĭm lōngos mĕmĭni cōnsūmĕre sōles. Tē vĕnĭēnte dĭe, tē dē-cēdēnte cănēbat. Lūx tērris sē crāſtina tōllet. Vē-nit sūmma dies, ĕt ĭnēlūctābĭle tĕmpus. Tōtus ĕt ĭlle dies, ĕt qui nāſcēntūr āb ĭllo ēxāctum ād mēn-sem plŭvĭa vēntōque cărēbunt. Ōmnem crēde dĭ-em tĭbi dīlūxĭſse sŭprēmum, ōrta dies tōtum rā-dĭis ĭmplēvĕrat ōrbem. Hĭc prīmum nŏva lūx ŏcŭ-lis ēffulſit. āltus ĕquis Tĭtan rădĭāntibus ĭnſtat. Sī nĕque clāra dies, nĕc nōx dăbĭt ārta quĭētem, ēx-pēctāta dĭes ādĕrat.
Dies ādſcripta literis, Datá.
Dies artificialis, Dźień 1. Dies civilis,
Dies criticus Dźień lekarſki Dies decretorius
Dies dicta mihi eſt, Obwiniono mię/
Dies Dominicus, Niedźielá.
Dies feſtus Dźień Sądowy/

Dies funestus, infaustus, religiosus. Dźień Nieszczęśliwy/.
Dies in noctem vergens. Wieczor 1.
Dies Iovis. Czwartek/. Diēs Lunæ Poniedźiáłek/ Dies Martis Wtorek/. Dies medius. Południe 1. 2. Dies Mercurij Srzodá.
Dies nascens. świt/. Dies natalis. Dźień národzenia/ Dies naturalis. Dźień 1. Diēs noctibus æquares. Vstáwicżnie/. Dies otiosus. Dźień wolny/. Dies Saturnis Sobotá. Dies Solis. Niedźielá/. Dies Veneris Piątek/. Dies ultimus. śmierć. Diescit. świtá/. Diĕsis ú Gr. Cedzenie.
Diesis, item apud Musicos, est primus sonus, qui sensu percipitur.
Diespiter Horat. V Iupiter quasi dies aut diei pater. Lucretius Festo, diei & lucis pater. Varro aërem interpretatur.
Diĕtĕris, idis f. Gr. Dwuletni czás//

DIF

Diffamatus Osławiony//
Diffāmo. Osławiam/. Rozsławiam 2. Rozgłaszá się/. Schanden/ verleumbden. Vulgat adulterium, diffamatumque parentis. Ovid.
Diffarratio. diffarratios Rozwod//
Differcio. Nátykam/. Roztykam.
Diffĕrens. Rożny/. differenter Rożnie//
Differentia. differitas Rozność//
Diffĕro. Rożnoszę/ Rozgłaszam/ Roztywam 2. Roztárgáć/ Rozszárpáć/. Rozbieráią/. Szczypię 4. Liż 1. Osławiam/. Pomieszáć/. Przesadzam/. Odkładam 2. Rożny jestem. Aufschieben/. Pleraque differat, & praesens in tempus omittat. Hor. syn. Dīlo, diffentio, discrĕpo, & tārdo, cūnctor, mŏror, prōcrāstino.
Differor. Nigo tám/ nigo sám Szydzę z kogo.
Differt. Rożność jest. differtus. Pełen.
Diffibulo Rozpinam/ difficiles difficiliter, difficulter. Trudno/.
Difficĭlis. Trudny/ Niegodny/ Nieludzki/ Przykry 1. Dźiwák/. Schwär. Difficile est fateor, sed tendit in ardua virtus Ov. syn. ārdŭus ŏpĕrōsus, lābōrĭōsus, &. mōrōsus, quĕrūlus. phr. Tāntæ mōlis ĕrat Rōmānam cōndĕre gentem.
Difficul. sub Trudno/. Trudny.
Difficultas. Trudność/ Przykrość. Schwere syn. Nĕgōtium, mŏlēstia, lābor. phr. Hōc ŏpus, hīc lābor est. Tāntæ mōlis ĕrat Rōmānam cōndĕre gentem.
Diffidens. Niedowiárek/
Diffidenter. Niedowierzáiąc/ Boiáźliwie/ Wątpliwie/
Diffidentia. Niedowiárstwo/ Boiaźń/ Mißtrauen/ --- Longus amor quem diffidentia nutrit. Ov.
Diffīdo ú Niedowierzam/ Nádźieię stráćić. Mißtrauen. Heu nimium faciles lesis diffidere rebus Sil. syn. Nōn fīdo, nōn confīdo, dēspēro. &. Despero.
Diffĭdo, as B. sub. Odpowiádam 2.
Diffindo. Szczepam/ Przerywam 7. Odkładam 8. & sub Przésypiam się.
Diffingo. Odwieniam 1. Przerabiam/ Przekowáć/ psuię/
Diffinio, diffinitus, &c. ut aliqui scribunt lege: Definio, &c.
Diffisio. Odwłoká 2. Diffisus, si. Zwlęczony Der einem nicht trawet.
Diffĭtĕor. Zapieram się/. Läugnen. Et puldor obscœnum diffiteatur opus. Ovid.
Diffragellatio. Biczowánie/.
Difflĕti oculi sub Wypłákáć oczy//
Diflo. Rozdmuchnąć/
Difflor. Rozchodźi się/
Diffluo. Rospływam się/ Zerfliessen. syn. Flŭo, ēffluo, līquēsco, lĭquor, ĕris.
Diffluo lascivia, luxuria, otio. Rospuszczam się/
Diffluus. Rospływáiący się/
diffringo. Łamię co/ Rozłamuię.
diffŭgio. Vćiekam 1. Rozbiegáią się. Hin und her fliehen. Diffugimus visu exangves, &c. Virg. syn. Fūgio, aūfŭgio, ēffŭgio. &. Fugio.
diffŭgium. Rozpietschnienie.
diffūlmĭno. sub Rostrzáskáć/. Rozstrzeláć.
diffūndĭto. as. tr. Przemárnowáć/. alioqui proprie sonat. Rozlewam.
diffūndo, is. Rozlewam 2. Zlewam/. Przelewam 1. Rospromadzam/ Rospuszczam. Zergiessen. Haec ait & liquidum ambrosiæ diffundit odorem.

ritum. Virg. *syn.* Fundo, effundo, profundo, dispergo, dissipo.
diffundo faciem, vultum, animum. Rozweselam/ Wesolo patrze.
diffundor, Rozpływam się/ Rozchodzi się/ Rozrastam się. diffusè. Szeroko.
diffusilis, Rozchodziisty/ Rozstępny.
diffusio, Roslanie.
diffusus, Roslany/ Rozłożysty/ Przestworny/ Szeroki/ Zwleczony. Vergossen. *Diffusos hedera vestit pallente corymbos.* Virg. *syn.* fusus, effusus.

D I G

Digamma, *Cic. 9. ad Attic. 14. vocat* F *literam, à qua* *Fenerator incipit.*
digamus, Gr. Dwoyżony [nie.
digerens, Rospydzáiący. digeries, Rozłożenie.
digero, Rozsadzam/ Rosprowadzam/ Sporządzam/ Rozliczam/ Rospędzam/ Rosskładam/ Rospowiádam/ Trawiznie. Hin und wieder ordnen. *Digerit in numerum, &c.* V. *syn.* ordino, distingvo, distribuo, dispono, vel coquo, concoquo.
digestio, Rozłożenie/ Trawienie. v. & *Merismos, infra.*
digestioni accommodatus, Strawny 2.
digestus, *us.* Szafowánie. Geordnet. --- *Vacuos si sit digesta per agros.* Virg.
digestus, *ti,* Rozczosány. digitale, Napárstek
digitalia, *ium.* Pálczáste rękáwice. digitalis, Ná pálec miąższy. digitatus, Pálczásty Pazurowaty. digitellum, Rozchodnik wielki. digiti in codylos complicati. Kułak/ Pięść 1. Die Finger. *Et digitos digitis & frontem fronte premebam.* Ovid. *syn.* articuli. *epith:* eburni, nivei, rubentes, dociles, formosi, teretes, industrij, articulati. *phr.* Digitis intendit mollibus arcum. Citharam digitis percussit eburnis.
digitis duobus, tribus, digitis eminulis,
Szczypko, digitorum percussione, Łacno.
digitulus, Páluszek.
digitum ostendere, Gárdzę/ Figę pokázuię.
digitus, Pálec 1. Pazur.
digitus auricularis, Pálec ostátni.
digitus demonstratorius, Pálec wtory.
digitus medicus, medicinalis, Pálec czwarty.
digitus medius, digitus verpus, Pálec trzeci.
digitus salutaris, digitus silentij. Pálec wtory.
Digitus Arithmeticorum, est numerus quibus denario minor. Rhodigin.
digladior, Szermuię/ Biię się/ Wádzę się. Zancken/ hadern. *syn.* Pugno, prælior, certo, decerto, rixor, contendo.
dignanter, Łáskáwie/ Vczciwie, & *sub* Raczę.
dignatio, Dostoieństwo/ Poczciwość/ Szánowánie/ Vraczenie/ Poszánowánie.
digne, Godnie/ Vczciwie.
dignitas, Godność 1. Dostoieństwo/ Powagá Vczciwość/ Wspániáłość/ Vrodá. Würde Ehr/ Hoheit. *Nunc est reddita dignitas equestris.* (Phal.) *syn.* Honestas, honor, splendor, decor, decus, ornamentum. *epith:* insignis, eximia, optata merita.
Digno, *as,* Raczę/ Godnym rozumiem.
dignor, Raczę 1. 2. Czczę/ Zdobię 1. Godnym być rozumiem. Würdigen. *Iussa aliena pati & dominos dignabere Teucros.* Virg.
Dignoro, Cechuię/ Znáczę/ Rozeznawam.
dignosco, Rozeznawam.
dignus, Godny 1. 2. & *sub* Przystoi co. Würdig. *Te superesse velim tua vita dignior ætas.* Virg. *syn.* Meritus, promeritus, *phr.* Dignus amari. Cantati dignus. Multo dignandus honore.
digredior, Odchodzę 1. Odstępuię 1. Vmieram/ Rozstáię się/ Rozchodzę się/ Vmykam się Weggehen. *Digrediere, simul fugiet pars altera terra.* M. *syn.* Discedo, abeo, exeo, migro, demigro, excedo, recedo. v. *Abeo.*
Digressio, Odstąpienie/ Rozstánie się.
digressus, *us,* Przechod, Rozstánie się.
Dij, Boże moy! Die Götter. *Non ego te Dijs & mensis accepta secundis.* Virg. *syn.* Superi, Divi, Numina, Cœlicolæ, cœlestes. *epith:* Falsi ficti, inferi, vani. v. *Deus.*
Dijambus, *pes Poeticus ex duobus Iambis constans.*
dijudicatio, Rozeznánie.
dijudico, Rozsądzam 1. Rozeznawam. Vnterscheiden. --- *Nam qui dijudicet isthuc.* Luc. *syn.* Iudico, discepto, vel discerno, distingvo.
Dijugatio, Rozłączenie/ Rozprzężenie.
Dijugo, *as,* dijugo *is,* Rozłączam.
dilabida vestis, Szátá rzadka.

dīlābĭdus, Rozlázły/ Słáby.
dīlābor, Rozsypuię się/ Niszczeię/ Rozbiegáią się/ Rozłáżą się/ Rozchodzą się/ Rozlátáią się/ Rozlata się. Zerfallen. *syn.* ēlābor.
Dīlăcĕrātĭo, Roszárpánie/ Szárpánie.
dīlăcĕro, Rozdzieram/ Roszárpáć. Zerreissen. *Intereatq; feris dilaceratus equis.* Prud. *syn* Lăcĕro; dīscērpo, lănĭo, dīlănĭo, dīsēco. *vide Lacero.*
dīlāmĭno, Rozłupuię.
dīlāncĭnātus, *à Dilancino sub* Roszárpáć.
dīlănĭo, Roszárpáć/ Roztárcháć. Zerflücken. *Dilaniata foras dispergitur, interit orgo.* L. *v. Lacero.*
dīlăpĭdo, Rozpraszam/ Przemárnowáć. Verzehren/ verschlánderen. *Grandia dilapidans, hominumque, &c.* C. *syn.* Dīspērdo, cōnsūmo. *vide Lapido.*
dīlārgĭor, Rozdáię. dīlātātĭo, Rozszerzánie
dīlātĭo, Odwłoká 1. Sublewácya. Ein Auffschub. *O miseri, quos jam justæ dilatio pœna.* Marr.
dīlāto, Rozszerzam/ 1. 2 Rozwodzę się. Außbreiten. *Ipsaq; dilatant patulos convicia rictus.* Ovid. *syn.* ēxplĭco, ēxtēndo, propāgo.
dīlātor, *orĭs,* Odwłoczyćiel.
dīlātōrĭus, Odwłoczny.
Dīlātrāntes, *sub* Rospieram się.
dīlaūdo, Chwalę 2. dīlāxo, Rosstraczam.
dīlēctĭo, Miłość 2. Liebe. *Tantus amor terræ tanta est dilectio nostri.* F. *syn.* ămor, stŭdĭum.
Dīlēctor, Miłośnik 1.
dīlēctus, *ti.* Kochan. Geliebt. - - - *O luce magis dilecta sorori.* Virg. *syn.* ămātus, chārus, ămīcus.
dīlēctus, *us.* Zbieránie. dīlēgo, *as,* Rozsyłám
dīlĕgo, *is, unde Dilectus, us, sub* Zbieránie.
dīlēmma, *n. Gr.* Dowod 1.
dīlĭgens, Pilny 1. Fleissig. *Quem si terseris aure diligenti.* (Phal.) *syn.* impĭger, sēdŭlus, stŭdĭōsus, īndūstrĭus, sōlērs, gnāvus, vĭgĭlāns, āssĭdŭus, āttēntus. *phr.* Sēgnĭtĭem fŭgĭēns. Dēsĭdĭam ēxōsus, pērōsus. Dētēstans ōtĭa. Mūltæ sēdŭlĭtātis hŏmo. Dēsĭdis vītæ fŭgĭēns ōtĭa. Nōn tĭbi dēsĭdĭas mōllēs, nēc mārcĭda lūxu ōtĭa, nēc sōmnos gĕnĭtor pērmīsit ĭnērtes, īmpătĭēns mōræ, īmpătĭēns tŏlĕrāre mŏras.
dīlĭgēnter, Wybornie/ Bacznie/ Pilnie. Fleissig. *Quidam me modo, Ruffe, diligenter.* (Phal.) *syn.* Stŭdĭōsè, sēdŭlo, nāvĭter, āssĭdŭe.
dīlĭgēntĭa, Brák/ Pilność. Fleiß. *Curate hat fultis magnâ diligentiâ* (Jamb.) *syn.* Stŭdĭum, sēdŭlĭtas, indūstrĭa, sōlērtĭa, cūra. *epith.* Laūdāta, nōbĭlis, ōffĭcĭōsa, gĕnĕrōsa, fōrtis, ūtĭlis, bŏna. *phr.* ōmnĭa vĭncens. Tēndens ăd ārdŭa. Vĭrtus quæ pĭgrum nōn sĭnit ēsse pigrum. Quæ mēntem ēxcĭtat ingĕnŭam, acri cōrrĭge cēssātos sēdŭlĭtāte dies. Prōvĭda sēdŭlĭtas, rēbusque īntēnta gĕrēndis.
dīlĭgēntĭa minuta, accuratissima. Wyrwarzá
dīlĭgo, Miłuię 1. Rozćinam. Lieben. *Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est.* Ovid. *syn.* ămo dĕpĕrĕo, ārdĕo. *phr.* ămōre tĕnĕor, căpĭor, ūror, flāgro, īncēndor. *v. Amo.*
dīlŏgĭa, *Gr.* Mowá wątpliwa.
dīlōres, *sub* Strefisty. dīlōrĭco. Rozdźieram
dīlūcēscit, świta/ Oświtło/ Jásna rzecz/ Jásno.
dīlūcĭde, Wyrozumnie/ Jásno. (Stněis.
dīlūcĭdo, Objaśniam.
dīlūcĭdus, Jásny 1. 2. Sehr licht/ klar. *Dilucide expedivi, quis me oportuit.* (Jamb.) *syn.* Lūcĭdus, clārus, nĭtĭdus, pērspĭcŭus, cōnspĭcŭus, mănĭfēstus, ăpērtus, nōtus.
dīlūcŭlat, dilucuiascit, Swita.
dīlūcŭlāvit, Oświtło.
dīlūcŭlò, Ráno/ Przededniem.
dīlūcŭlum, Swit. Der Morgen. *Pudor fit ut diluculum.* (Jamb. Dim.) *syn.* Aūrōra, lux prīma, māne. *epith.* nĭtĭdum, pērspĭcŭum, cōnspĭcŭum splēndens, rubrum ālbum. *phr.* & fūscis nōx hūmĭda trānsfūgit ālis. Nōx ŭbi trānsĭĕrit, cœlūmq; rŭbēscēre prīmo cœpĕrit. Vix sūmmos spārgēbat lūmĭne mōntes ōrta dies: ōrtus ĕrat sūmma tāntūmmŏdo mārgĭne Phœbus. Cum prīmum ālto sē gūrgĭte tōllūnt sōli ĕqui. Tēmpus ĕrat, vĭtrĕa quō prīmum tērra prŭīna spārgĭtur, & tāctæ rōre quĕrūntur āves. *vide Aurora, Mane.*
dīlūdĭum, Frysst 1.
dīlŭo, Rozmaczam/ Rozczyniam/ Rozrzedzam Rozrwarzam/ Rozpuszczam/ Wniwecz obracam/ Przyprawiam/ Oczyściam 2. Splokáć/ Zbijam czyi dowod. Saubern/ abwischen. *Stantia currenti diluerentur aqua.* P. *syn.* ēlŭo, āblŭo, tērgo, ābstērgo, lāvo; *vel* cōnfūto, rĕfūto.
dīlūtum, Rozrworzone/ Wino mieszáne/ Ju-
dīlūtum absinthij. Piołunek. (fuzya.
dīlūtus, Rozrworzony/ Rzadki 1. Gejauchert.

bat. Dilutas querimur geminet quod fistula pu-tas. Pers.

diluvialis, *sub* Powodz, diluviem facio, Rozrzedzam. diluvies, Rozmoczenie/ Powodz.

diluvio. *as,* Zalewa rzeka.

diluvium, Powodz/ Potop. Sündfluß. *Diluvio ex illo tot vasta per æquora vecti.* Virg. *syn.* diluvies, inundatio. *epith.* undans, horrendum, vagum, rapidum furens, terribile, rapax, stupendum triste, immite, furiosum, præceps, subitum, repenti, tum, inopinum, ingens. *phr.* Deucalionis aquæ, undæ Deucalioneæ. ultrices undæ. illuvies, strages fatalis aquæ. omnia dum late series convellit aquarum. Quum gravis infuso tellus foret obruta ponto Impia quum pluviis terra periret aquis. *v. Inundatio. Et fusiorem Diluvij descriptionem. lib. 1. Metamorphos.*

D I M

dimachæ, *vir.* Zolnierz lekki.

dimadeo, Taie 3.

dimano. *as,* Rozlewam/ Rozchodzi sie co/ Slyne/ Rozgłasza sie. Zerfliessen / zerrinnen. *Illacrymasse sponte dimanantibus.* [Iamb.] *syn.* Mano, promano, emano, fluo, diffluo, proficiscor.

dimensio, Rozmierzanie.

dimensum, *idem* demensum.

dimensus, *si,* Rozmierzony/ Wymierzony. Abgemessen. *Omnia sint partibus numeris dimensa viarum.*

dimetatus, dimetitus, Wymierzony.

Dimeter versus, duo metra, i. duas mensuras habens, sed pedes quatuor.

dimetior, dimetor, Dziele 1. Rachuie 1. Mierzę 1. Rozmierzam. Abmessen. *syn.* Metior mensuro, definio.

dimicatio, Potyczka/ Niebespieczeństwo.

dimico, Potykam sie/ Rospieram sie. Streiten/ fechten. *Vt vineam, toties dimicuisse pudet* Ovid. *syn.* Pugno, certo, decerto, confligo, congredior, *v. Bellum gero, & Pugno.*

dimidiatus, dimidiatum, dimidium, Pol. In zwey getheilt. --- *Vas vini dimidiatum.* (Enn

Dimidio, *as,* Połowicę czynię.

dimidium facio, Dwoię. Das halbe. *Dimidium cura debet habere tua.* Ovid.

dimidium supra tres, Połczwarta.

diminuo, Vmnieyszam/ Vymuie/ Poniżam / Poniewazam/ Wyb[illegible]/ [illegible] mindern/ ringern. *Diminui si qua Numinis ira potest.* Ovid. *syn.* Minuo, imminuo, attenuo, extenuo, detraho, tollo, reseco, demo, aufero.

diminuitur, Vbywa.

diminutio, Vmnieyszenie/ Vyma/ Poniżenie.

diminutio mentis, Szaleństwo / Zapamiętywam sie.

Diminutiva verba sunt, quæ thematis significationem minuunt: ut Sorbillo, Catillo.

Diminutivum Nomen, quod minuit significationem Ab- (luti.

diminutus, Niecały/ & *sub* Natyrana. Gemindert. *Deficit pastor grege diminuto.* Sapph.

dimissio, Odprawka 1. 2. Rozestanie.

Dimissoriæ literæ, Swiadeczny list/ Formaty.

dimissus, Odprawiony.

dimitto, Rospuszczam 1. 2. Puszczam/ Wypuszczam 1 Opuszczam 1. 2. Rozsyłam / Odprawiam 2. Vpuszczam 2. Hinweg schicken gehen lassen. *Dimisitq; animam nobiliore rogo.* M. *syn.* Mitto, omitto, amitto, remitto, depono.

dimitto circa, dimitto circum, Obsyłam.

dimoveo, Oddalam/ Odpycham/ Składam winę/ Poruszam/ Roztrucę. Verrücken. *Æthere se mittit. spirantes dimovet auras.* Virg. *syn* Pello, depello, pulso, removeo, deiicio.

dimoveor, Odmieniam/ Nawodzić sie daię.

dimyxos, *Gr, sub* Lampowy nosek.

dinosco, *idem* dignosco.

dinumeratio, Wyliczanie. *Item* dinumeratio *Cic. Figura Oratoria.* Enumeratio *eadem.*

dinumero, Liczę/ Odliczam/ Płacę. Abzehlen. *Tempora dinumerant, nec me. &c.* Virg. *syn.* Numero, enumero, recenseo, percenseo.

diobolaris, Dwupieniężny/ Podły.

diobolus, *subst. sub* Szelągi cztery.

diobolus, *adiect.* Podły.

dioctæ, diogmitæ, diogmitæ, dioctonitæ, *vi.* *Gr.* Zolnierz lekki.

Diœcesis, *is, eos, Gr.* Biskupstwo 2. Powiat

diœcetes, *æ, m. Gr.* Sprawca.

diomedea avis. Rybitw

dionysia, *orum,* Miesopust.

dionysiacus *Gr.* Ruglarz.

dionysias, *adie. f. Gr.* Kamień od piiaństwa.

diony-

dionysonymphas, adis, Gr. Winne ziele.
diopetes, eos, adiect. Gr. Żaba dżdżowa.
dioptra, gr. Rurá. dioptrice, es, gr. Perspektywá.
Diorismus figura, eadem Aphorismus.
dioryx, ygis, m. gr. Rów 2.
diota, æ, gr. Bániá 1. Kruż.
diox, ocis, m. Wyż.

DIP

diphtera, Gr. Párgámin/ Kożuch.
diphtongus, Gr. Dwugłośna litera. duos sonos habens. Diphtongus Grammaticorum, duas vocales in unam syllabam coniungit, duosque habent phtongos: i. sonos, etiam æ, oe, ei, cum apud Poetas dissolvuntur. Diomed.
diphris, diphyis, eos, Gr. sub Mieszániec.
diphryx, ygis, Gr. Mośiężne odmiory.
diplasiasmus, Gr. Dwoistość. Item figura Orthographica, quam alij Epenthesin vocant.
Diple, apud Cicer. & Græcos nota trianguli imperfecti ⁊ > L in margine apposita aliquid dignum observatione indicans varias eius formas, leges apud Isidorũ.
diplinthius, gr. Sćiáná we dwie cegle.
diplois, idis, f. gr. Szátá podszyta.
diploma, tis, gr. Bulá 1. Mándat/ Alembik. Paszport/ Podwoyny list.
diplomatica officina, Káncelárya.
dipnitis, idis, gr. Szátá bieśiádna.
Dipodia, Mario Victorin. Ratio metiendorum versuum pedibus binis pro una mensura computatis: ut Monopodia singulis pedibus singulas mensuras constituentibus.
Dipondiarius, Dipondium, idem Dupondiarius, &c.
dipsacus, m. Gr. Szczeć 1. 2. 3. Gespia/ ćiecznie 3. Vryny ćieczenie/ Prágnienie czyniący.
dipsas, adis, f. Gr. Wąż máluczki.
dipseticus, gr. Prágnienie czyniący.
dipteros, vel us. hic, hæc, Gr. sub Filatowánie.
Diptoton, Nomen, quod duos tantum casus diversos habet, ut Fors, forte. Verba, verubus. Priscian.
diptycha, orum, Gr. Rejestr/ Kśiążki kámienne.
diradio, Rosprowadzam/ Rozczepierzam/ & sub Promienie wypuszczam.
diræ, ba, & diræ exsecrationes. Przekleństwo Die unsinnige höllische Weiber. At procul Dira stridorem agnovit, & alæ. Virg. 3. Furiæ.
directorius, Złodziey.
directe, directim, directo. Prosto 1. 2.
directio, Prostowánie Rychtowánie/ Tynkowánie.
directum, Prost. directura, Tynkowánie.
directus, ti, Prosty 1. Recht. Inque vicem modo directo contendere passu. P. syn. Rectus.
diremptio, sub Rozdáię/ & Przeglądam.
diremptus, us, Rozerwánie/ Rozłączenie.
direptio, Rozszárpánie/ Rozcárgánie/ Szárpánie, Pustoszenie. direptor, Rozboynik/ Łupieżcá/ Pustoszyciel.
direptus, us, Rozboy. Geraubt. Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis, P. syn. Raptus, ereptus.
diribeo, Rozdáię/ Rozćinam. diribitio, Rozdawánie. diribitor, Kráiczy/ Rozdawácz.
diribitorium, Popisu żo nierskiego mieysce/ Okázki mieysce. diribo, is, Rozdáię.
dirigeo, Martwieię. Von Kält erstarren. Diriguit visu in medio, &c. Virg.
dirigo, Kieruię/ Zmierzam/ Miárkuię/ Prostuię/ Mierzę 2. Narychtowáć/ Składam grot/ Szykuię 1. Rozćinam/ Tynkuię. Richten/ ordnen. - - - Certoq; hastilia dirigit ictu. Virg. syn. Rego, ordino, compono, dispono, vel tendo.
dirimo, Rozwadzam/ Rozrywam/ Przerywam 1. 2. Rozstrzygnąć 2. Rozeymuię/ Dzielę 2. Zwlaczam 3. Odkładam/ Przeglądam/ Targam 1. Voneinander scheiden/ trennen. Et qui cæruleum dirimebat nerea Delphin. Pers. syn. Divido, distraho, separo, decido.
dirimor, Odległy iestem.
diripio, Rozrywam, Rozchwyćić/ Rozszárpáć/ Rozcárgáć/ Targam 1. Plondruię/ Wyłupuię 3. Pustoszę. Plündern/ rauben. Non auditur diripuere Noti. Prop. syn. Rapio, prædor, deprædor, populor, depopulor, vasto, vide Prædor.
diritas, Nieludzkość/ Srogość/ Okrucieństwo/ Surowość.
dirumpo, disrumpo, Rozrywam/ Przerywam/ Targam 1.
dirumpor, Pádam się/ Pukam się/ Rospuknąć się.
diruncio, Chędożę/ Wyczyśćić.

dirŭo, Rozwalam. Niderreissen. *Diruit, ædificat, mutat quadrata rotundis*, Hor. *ſyn*. Diripio perdo, evĕrto, dēſtrŭo. *v. Everto*.
diruptio, Rozerwánie/ Rozpuknienie.
diruptus, Przepukły.
dirus, Okrutny/ Srogi / Straſzliwy. Grauſam. *Custodes lecti, Phœnix, & dirus Vlyſſes*. Virg. *ſyn*. Crūdēlis, ſævus, dūrus, atrox.

DISC

Dis, *Præpoſitio Inſeparabilis: ut Polonica*. Bez
dis, *nomen adiect: comm: & hoc dite*, Bogáty,
dis, *ſubſtant:* Lucyfer. *Noctes atq; dies patet atri ianua Ditis*, Virg. *v. Pluto*.
discalceatus, Boſy. i. discálceo, Zzuwam,
dissipo... Rozcżepierzam.
discaveo, Chronię ſię.
discēdo, Odchodzę 1, Rozbrát czynię/ Rozſtępuię ſię/ Przeſtáię 1. Rozrozniłi ſię/ Rozchodzę ſię/ Zápámiętywam ſię / Vmieram 1. Wegziehen/ weichen. *Tecum diſcedit, ſi tu diſcedere poſſis*, Ovid. *ſyn*. ăbĕo, ēxĕo, cēdo, rēcēdo, ēxcēdo, fŭgio, ēffŭgio, mĭgro, dēmigro, dēcēdo, *vide Abeo*.
disceptatio, Spor/ Przegadywánie ſię.
disceptatiuncula, Przegádywánie/ ćwiczenie
disceptator, Jednácz/ Rozjadnik/ Rozjemcá
discepto, Rozpieram ſię/ Przegadywam ſię/ Rozſądzam/ Rozſtrząſam/ Práwuię ſię. Diſputiren/ ſtreiten. *ſyn*. Dĭſpŭto, cōntēndo, cērto, dēcērto.
dīscērno, Rozeznawam/ Rozeymuię/ Dzielę 1. Unterſcheiden. -- *tenui telas diſcreverat auro*. Virg. *ſyn*. Dījūdĭco, dīſtingvo, īntērnōſco, dīvĭdo, dīſcrīmĭno.
discerniculum, Rożność/ Przedzielnicá.
dīſcērpo, Drápię 1. Rozdzieram/ Roztárgáć/ Rozſzárpáć. Zerreiſſen. *ſyn*. dīlăcēro, lănĭo, dīlănĭo, dīſſēco, dīſcĭndo, lăcēro. *v. Lacero*.
discerptio, 4. *Eſdræ*. 12. Rozſzárpnienie/ Roztárgnienie.
diſceſſio, Odeſćie/ Rozwod.
diſceſſus, *us*, Odeśćie/ Odiazd/ Rozſtánie/
disceus, *ei*. *Gr*. Miotłá ná niebie. (śmiecé 1.
diſcĭdĭum, Rozłączenie/ Rozſtánie/ Rozbrát/ Rozwod/ Przedział. Zwytracht. *Diſcidium parere, & nexum diſſolvere poſſet*. Lucr.
Diſcido, *Plaut*. *idem Diſcindo*.

dīſcīnctus, Roſpaſany/ Niedbáły 1. Nieważący 2. żolnierz wyrabiony.
diſcĭndo, Rozcinam/ Rozrywam/ Rozdzierám 1. Przerzbuię/ Szrubuię 1. Przetrzáwam Przecinam. Zerſchneiden. *ſyn*. Scĭndo, sēco, dīſcērpo, dīvēllo. *v. Scindo*.
dīſcĭngo, Rozpáſuię/ Odpáſuię/ Składam kogo
dīſcĭplīna, Ćwiczenie 1. Káránie/ Kárność 1. 2. Wychowánie/ Vczenie/ Náuká 1. Przykład/ Sektá/ Dyſcyplina. Lehr/ Zucht. *Donec ad auguſtæ pia munera diſciplinæ*: *ſyn*. Dŏctrīna, ărs, ſcĭēntia. *v. Artes*. *Sci ſyllabam corripuit Prudentius, nam anceps eſt*.
dīſcīplīnābĭlis, Náukom ſłużący/ Poiętny 3.
Diſcĭplĭnālis, *diſciplinoſus*, ćwiczony/ Kárny/
diſcĭplĭnatus, Ćwiczony. *Diſciplinatos diſceſsit promere fructus*, Aſc.
diſcĭpŭlātus, *ſub* Vczeń. (Poiętny.
diſcĭpŭlus, Vczeń. Ein Lehrjünger. *Duc age diſcipulos ad mea templa tuos*. Ov. *ſyn*. Aūditor
diſclūdo, Przedzielam/ Odłączam/ Dzielę 2. Entſchlieſſen. *Tum durare ſolum, & diſcludere Nerea ponto*. Virg. *ſyn*. Dīsjūngo, sēpăro, *vel* rēclūdo
dīſclūſio, Przegrodá/ Oddzielenie.
dīſco, Vczę ſię/ Wyrozumiewam/ Zrozumiewam. Lernen. *Iam didici Getice, Sarmaticeq; loqui*, Ovid. *ſyn*. ēdīſco, āddīſco, pērdīſco, pērcĭpio cōgnōſco. *phr*. ārtĭbus īngĕnŭi vāco. Mūſas cōlo ſtūdĭis īntēndĕre mĕntem, Stūdĭis dărę tēmpŏra. Mūſis sērvīre. *v. Studeo*.
dīſcŏbŏlus, *ſub* Kámień.
dīſcŏlŏr, *adiect: omne*; *diſcolōrius*, *diſcolorus*, Rożny/ Piſtry. Mancherleyfärbig. *Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit*. M. *ſyn*. Cŏlōre dīſpār vărĭus, dīſsĭmĭlis, dīvērſus.
diſcōndūcit, Szkodzi. *diſcōnvēnit*, Niezgadzam ſię. *diſcooperio*, Okrywam. *diſcŏquo*
Rozwárzam. *diſcōrdābĭlis*, Niezgodny.
dīſcōrdĭa, *diſcorditas*, Niezgodá. Uneinigkeit/ Zwytrach. --- *ſocijq; comes diſcordia regnis*. Stat. *ſyn*. Dīſsēnſus, dīſsēnſio, dīſſĭdĭum, cērtāmen, cōntēntĭo, rīxa, prælium, lis, sēdĭtĭo, pūgna. *epith*. Dēmēns, ēffēta, fērox, ēxĭtĭālis, flāgrans, īnvĭda, crūdēlis, ſæva, præceps, bārbăra, āmens, lĭtĭgĭōſa, īmmĭtis, fĕra, ēffrēnis, bēllĭca, fūnēſta, trŭcŭlēnta, ătra, īnhūmāna, īmmānis, fĕrālis. *phr*. Lăcēro dīſcordĭa crīne. Vīpĕrĕum crīnem vĭttis īnnēxa crŭēn-

tis, infidos agitans discordia fratres. Repente discordia surgit. exoritur trepidos inter discordia cives. Regibus incessit magno discordia motu. Tum magis increscunt animis discordibus iræ. Scinditur incertum studia in contraria vulgus & bellum, belliique parens discordia, & iræ, regit flagrans discordia cives. *Vide Seditio.*

Discordialis, *discordiosus, & discordis, is,* Niezgo- (dny.
discordias facio, Wadzę drugich.
discordo, Niezgadzam się / Rożny iestem / Rostrożnili się. discors, Niezgodny.
Discredo, apud SS. Scriptores, pro non credo. Ea forma Plautus usurpavit Disconducit: & Horat. Disconvenit.
discrepans, Zádzieráiący. (cya zla:
discrepantia, Niezgodá / Rożnienie / Propor-
discepito, Niezgadzam się.
discrepo, *idem, &* Rożnię / Zádzieram / Odstępuię, Rostrożnili się. Zweyträchtig / uneins seyn. *Vt signum à signo, sic à se discrepat ipso.* M. *syn.* Dissentio, dissideo, disto, absum, *vel* differo: sum dissimilis, dispar.
discrete, *discretim,* Rozdzielnie.
discretio, Rożność. *discretor,* Rozsądnik.
discretus, Rozdzielny. Unterschieden. *Hic ubi discretas insula rumpit aquas.* Ovid. *syn.* Distinctus: divisus, disjunctus, remotus.
discrimen, Przedział 1. 2. Rożność / Niebespieczeństwo / Spor 1. Brák / Spárá. Unterscheid. *Compositum discrimen erit, discrimina lauda.* Ovid. *syn.* Dissidium, *vel* periculum. *epith.* Sævum, durum, anceps, lethale, dirum. *Vide Periculum.*
discriminale, Przedzielnicá. *discriminatim,* Rożnie. *discriminatio,* Rozłączenie. *discriminator,* Przedzielacz / Dzielcá. discriminatus, Rozdzielny.
discrimino, Rożnym czynię / Dzielę 2. Unter oder entscheiden. - - - *Et picto vestes discriminat auro.* L. *syn.* Distingvo, discerno.
discrucio, Męczę 1. Gepeinigt / geplagt werden. *An forte me à domina vertice discrucior.* Ov. *syn.* Crucio, torqueo, vexo. *Vide Crucio, Affligo.*
discrucior, Boleię 2. Gryzę się.
discubitorius, Łeżeniu służący.
discubitus, *us,* Siedzenie u stołu.
discubo, *as,* Leżę 2.
discumbitur, discubitum itur, Siadáią.
discumbo, Siedzę u stołu.
discuneo, Klinem rozbiiam / Szczepam.
discupio, Żądam.
discurro, Przebiegam się / Przeieżdżam się / Rozbiegáią się / Rozważam 1. Rozwodzę się / Dyszkuruię. Herum rennen. *I licet in muros tota discurritur urbe.* Virg. *syn.* curro, concurro, accurro. *V. Curro.*
discursatio, Buiánie. discursator, Przeble-
discursint, Tam y sam / Precko. (gacz.
discursio, *discursitatio,* discursus, *us,* Przebiegánie / Wyćieczká.
discurso, Przebiegam się. (plaska.
discus, *Gr.* Kámień ćiskániu służący / Misa
discussio, Roztrząsánie / Rozpędzánie / Rozzrywánie / Rozlegánie / Bádánie / Ráchunek.
discussor, Badácz / Podskarbi / Popisowy 2.
discussorius, Rozpędzáiący.
discutio, Rozpędzam / Rozbiiam 1. Przetrząsam 1. Roztrzeźwić. Entweder zerschütten. *Vincula rumpamus, juga discutiamus eorum.* Paul. *syn.* Dispello, removeo, tollo, *vel* excutio, agito, quatio, quasso, *vel* examino. *phr.* pallentes discutit umbras, ut primum discussæ umbræ, & lux reddita menti est.
disdiapason, *Gr. Harmonia musica constans ex duabus octavis,* Dáleko 1.
diserte, disertim, Wyraźnie / Wymownie.
disertio, onis, Dział. *disertitudo,* Wymowá.
disertus, Mowny 1. Wymowny. Wol beredt. *In causa facili cuivis licet esse diserto.* Ovid. *syn.* Facundus, eloquens. *V. Eloquens.*
disertus leporum, Zártowny.
dishiasco, Rozczosnąć się. disjecto, Rozrzucam, disjectus, *us,* Rozrzucenie.
disjicio, Rozrzucam / Rozrarcháć. Zerwerffen. *Disjicit. & sparso lato rigat, &c.* Virg. *syn.* Dissipo, spargo, dispergo.
disjunctio, Rozłączenie / Rozbrát.
disjunctim, *disjunctive,* Rozdzielnie.
disjunctivus, Rozłączáiący.
disjunctus, Odległy.
disjungo, *is, &* disjugo, *as,* Rozłączam / Rozprzągam / Wyprzągam / Odłączam / Odrażam / Rozbrát czynię. Absonderen. *syn.* Abjungo, divido, separo. disjungo,

disiungor, Odległy iestem. *disortio, onis,* dział
dispálesco, Rozgłaßa się. *Ā breve à Palam. nisi velis ducere à Pālo, as, quod innuit Lambin. nam tunc longum esse.*
dispālo, Rozpędzam. dispālor, Rosprąßają się/ Rozbiegáją się/ Rozłáżą się.
dispando, Rośćiągam/ Rospośćiéram/ Rozcepierzam.
dispānsus, *sub* Rośćiągam.
dispār, *aris, omne,* Rożny/ Nierowny 2 Ungleich. *Est mihi disparibus septem compacta cicutis.* Virg. *Dissimilis.*
dispăt, Nierowny 2.
dispāreo, Znikam. Verschwinden. *syn.* Nōn amplius āppārēo, āspēctu mē sūbtrāho, āspēctum fūgio, ēvānēsco. *V. Evanesco.*
dispărilis, Rożny. dispărilitas, Rożność.
dispăriliter, Rożnie.
dispāro, Rozłączam/ Rosprąßam. Sondeten. *It nos pergentes, alium in aliam disparat.* (Iamb.) *syn.* Disiungo, sējūngo, sēpāro.
dispārtor, Vchodzi śćiána.
Dispārtio, Dispārtior, *idem* Dispertio, &c.
dispastus, *sub* Rośćiągam. (Klubá.
dispastos, *s. alioqui adjectivum est comm. Gr. sub*
dispēctio, Przeczuwánie.
dispēctus, *us,* Rozważánie, Przeglądánie 2. Vpátrowánie/ Rozsądek 2.
dispello, Rozpędzam. Vertreiben. *Dispulerat, penitusque alias advexerat oras.* Virg: *syn.* Dīscūtio, disiicio, pello, ēxpello.
dispendiōsus. Szkodliwy.
dispēndium, Koßt/ Szkodá. Verlust/ Schade. --- *Ne qua morae fuerint dispendia tanti.* Virg. *V. Damnum.*
dispendo, *dispenno,* Rośćiągam / Rozkrácam się/ Dźielę 1. Rozcepierzám
dispēnsātio, Spráwowánie/ Száfowánie/ Rozłożenie/ *&* *sub* Dyspensácya/ Przywiley.
dispēnsātor, Száfarz/ Podskárbi.
dispēnso, Száfuię/ Rozkładam/ Rozdáię/ Sporządzam/ Dźielę 1.
dispērtūtio, Rozbiiam 1.
dispērditio, Zgubá/ Burzenie 1.
dispērdo, Rozprąßam / Vtrácam/ Wniwecz obrácam/ Przemárnowáć.

dispēreo, Ginę/ Niszczeię. Verderben. --- *Inferior pars horum disperit omnis.* L.
dispergo, Rozrzucám/ Rospędzam/ Rosprowadzam / Rozgłaßam / Rospryskáć. Außspreiten *syn:* Spārgo, dīssēmīno, dīffūndo, ēffūndo, prōiicio.
dispērgor, Rozpierzchnąć śie.
dispersē, dispersim, Tu y owdźie.
dispērsio, dispersus, *us,* Rosproßenie.
dispērtio, dispertiōr, Dźielę 1.3.4. Rozdáię/ Dwoię/ Rozbiiam 1.
dispēsco, Dźielę 2. Odległy iestem / Zganiam Przedźielam. dispessus, *sub* Rośćiągam.
Disphendomena, corr. Diasphendone.
dispicientia, Vpátrowánie.
dispicio, Vpatruię 2. Przypatruię śię/ Rozważam. Besehen. *Dispicit omne nemus &c.* Ovid. *Vide Aspicio.*
Dispico, as, pro dispicio priscum. sub Przeglądam
displicentia, displicina, Mierźiączka/ Melánkolie
displiceo, Niepodobam śie/ Nie miło mi 2. Omierznąć. Mißfallen. *Poena est, quam tantò displicuisse viro.* Ovid. *Syn.* Nōn plăceo, nōn ārrideo, sum ōdiōsus, ingrātus, injūcūndus. *phr.* Aūribus ingrātum cārmen, ōcŭlos inhōnēsta ōffēndit īmāgo, ănimos, ōffēndit & aūres incūltum cārmen.
displico, Rosplátam displōdo, Rozbiiam 1. Klaskam. displōsus, *sub* Puká się.
displūviatum tectum, Dách nie dwoisty.
dispoliabulum, Rozboynia/ Piwnicá 1. *sed propria voce.* Odźierálnia.
Dispōlio, *Petroni. idem* Despolio.
Dispondeus, i. duplex spondeus, per quatuor longis syllabis constans, ūt Contemplantes.
dispōno, Roskładam/ Sporządzam/ Rozsadzam. Ordnen. *Et quinque in partes totus disponitur orbis.* Tib. *syn.* Cōmpōno, dīrigo, ōrdino.
dispōsitō, Rozłożnie/ Rozdźielnie/ Porządnie
dispōsitio, Rozłożenie/ Postánowienie 2.
Dispositor, Rozkładácz. *dispositura,* Rozłożenie
dispōsitus, *us,* Rospráwiánie. Vol geordnet. *Dispositi in turmas, &c.* Stat.
dispōsitus, ti, Sporządzony / Porządny/ Rozsadzone konie.
dispŭdet, Wstydzę się/ żal mi.

 dispul-

dispulvero, Ścieram 5. Rozcierając/Rospuie.
dispunctio, Ráchunek. dispunctor, Ráchownik
dispungo, Przepiatam/ Ráchuie 1.2.
disputabilis, Wątpliwy 2.
disputatio, Przegádywánie/ Rozmowá. Ein Disputation. Quidquid decenter docta disputatio. (Jamb.)
disputatiuncula, Przegádywánie.
disputator, Gádacz.
disputo, Przegadywam się/ Rozstrząsam. Disputiren. Quod optimum sit, disputat convivium, (Jamb.) syn. Disceptо, contendo, rixor, vel dissero.
disquiro, Dowiáduie się. Umbsuchen/ nachforschen. Verum hic impransi mecum disquirere cur hoc? H. syn. Quaero, inquiro, scrutor, investigo.
disquisitio, Bádánie.
disrato, as, Przerzedzam/ Rozrzedzam.
Disrumpo, idem Dirumpo. Dissabior, idem Dissavior. Disscindo, idem Discindo.
dissectio, Rozcięcie.
disseco as, & Dissico, is, prisce. Manutius, Putean. Colui. Rozcinam/ Rozbieram 2. Zerschneiden. Offam molaris dissecarent invidi. (Jamb.) syn Seco, lanio, dilanio, discerpo, scindo, discindo, vide Lacero.
dissemino, Sieię. 2. Rozgłaszam/ Rozpraszam hin und herrsaen/ auszprengen. syn. Semino, spargo, dispergo, dissipo. Metaph. vulgo, divulgo.
dissensio, dissensus, us, Niezgoda. Rozterk. Zwytracht. syn. discordia, dissidium, dissensus. vide Discordia.
dissentaneus, Niezgodny.
dissentio, Rożnię / Niezgadzam się/ Roztożnili się. Anderst gesinnet seyn. Tres mihi convivae prope dissentire videntur. H. syn. Discrepo, dissideo, vario.
dissepimentum, dissepium, Przegrodá/ Błoná.
dissepio, Przegradzam/ Dzielę. Rozgradzam.
disserenat, Wyiaśnia się.
dissero, evi, Rozśiewam/ Rozsadzam/ śieię.
dissero, rui, Mowię/ Roztrząsam/ Przegadywam się. Ein lange Red halten. Infantum acciernit animos, & dissere quales. P. syn. Loquor, narro, enarro, dico, edissero; vel disputo, discepto.
disserpo, Rozłażą się. dissertatio, Spor.
dissertio, Sprzeczam się. dissico as, dissico is, Rozcinam. dissidentia, Niezgodá.
dissidium, idem, & Rożność/ Rożnienie/ Rozbrat/ Rozłączenie/ Rozwod. Uneinigkeit. Dissidium non est hoc, sed proculeia, lutrum est. M. vide Discordia.
dissideo, Niezgadzam się/ Roztożnili się. Uneins seyn. Matris ab ingenio dissidet ille suo Ovid. syn. Dissentio, discrepo, discordo.
Dissignator, Dissigno. lege Designo.
dissilio, Rozstáruie się/ Pádam się/ Rospuknąć się/ Rozpietszchnąć się/ Rospuie się Zerspringen. Dissiluisse ferunt; cum protinus utraque tellus, Virg.
Dissimilaris pars, apud medicos i. Dissimilis.
dissimilis, Rożny. Ungleich. Illis dissimilei, & nostro tempore natae. Juv. syn. Non similis, absimilis, dispar, impar, diversus, varius, discrepans, inaequalis
dissimiliter, dissimili ratione, Rożnie.
dissimilitudo, Rożność.
dissimulamentum, Zmyślánie 1. ... fälnis.
dissimulanter, dissimulatim, Nieszczerze/ Zmyślnie.
dissimulantia, Zmyślánie 1. Zarz.
dissimulatio, Nieszczerość/ Szyderstwo/ żarty Przeglądanie 1. Zmyślánie 1.
dissimulator, Zmyślacz. Verhälet. Nam mihi iam notus dissimulator eris. H.
dissimulo, Zmyślam/ Przeglądam/ Pokrywam/ Pokátuie 2. Zámilczeć. Verhälen/ durch die Finger sehen. Dissimulare etiam sperasti, perfide tantum. Virg. syn. Fingo, simulo, occulto, conniveo. phr. Fuerat simulata mente locutus. Tristi fingere mente jocum. Imitari gaudia falsa. Spem vultu simulat. Dissimulare etiam sperasti perfide tantum posse nefas, tacitusque mea discedere terra.
dissipabilis, Rospraszysty/ Rozsiepny.
dissipatio, Rozproszenie / Rozsypánie/ Rozpędzánie/ Rozerwánie/ Rozrywánie.
dissipator, Rozproszyciel.
dissipatur, Rozchodzi się/ Rozsypuie się 2.5 Na piżone idzie,
dissipium, Błoná 3. syllaba si longa a Dissepio quasi dissepium, nam prisci has vocales commutabant.
Dissipo, Rozpraszam/ Roztrzącam/ Rozgłaszam/

ßam/ Rozpędzam/ Przemarnowáć/ Sieię 2 Zerstreuen/ *Fulmineo celeres dissipat ore canes.* Ovid. *syn.* Spargo, dispergo, disjicio, vel consumo, absumo, perdo, profundo.

Dissipor, Rozſypuię ſię 2. 3. Rozpierzchnąć ſię

Dissitus, Odległy/ & *sub* Rozchodzi ſię/ Abgelegen/ *Cætera pars animæ per totum dissita corpus* L. *syn.* Remotus, disiunctus, distans.

Dissociabilis, Rozdzielny/ Rozłączyſty/ Rożny/

Dissociatio, Rozłączenie Przećiwność.

Dissocio, Rozłączam Rozróżniam. Absondern. *Dissociata locis concordi pace ligavit.* Ov. *syn.* Disjungo, separo, sepono, segrego.

Dissocior, Rozbrát czynię.

Dissolubilis, Łácny do rozwiązánia/ Skázitelny/

Dissolvo, Rozwiezuię/ Rozbrát czynię. Rozſtapiam/ Płácę 1. Káſuię/ Rozpráwiam ſię/ Rozſypuię 2. Odpráwiem 2. Zbiiam dowod Długi płácę/ Oczyśćiam 3. Auffloſen. *syn.* Solvo, resolvo, diluo, vel aperio, recludo, & expedio.

Dissolvor, Rozſypuię ſię 2.

dissolute, Niedbále.

Dissolutio, Rozłączenie/ Rozwálenie/ Rozwiązánie/ Rozſpánie/ Rozpuſtá/ Odpor ſłowny/ Oczyśćienie 3. Niedbálſtwo śmierć

Dissolutus, Rozwiązány/ Rozrzutny/ Rozpuſtny. Auffgelaſt/

Dissonantia, Zadzieránie/

Dissono, Niezgadzam ſię/ Zádzierám.

Dissonus dissondrus, Niezgodny/ Nieſtroyny/ Zádzieráiący/ Rożny/ & *sub* Głos 11. Ubel lautend/ *Dissona quam vario flectant ad murmura cursu* Ovid. *syn.* absonus, non consonus, discors, dissidens.

Dissortio onis, Dział/

Dissuadeo, Odradzam 1. Widerrathen. *Hinc dissuadet amor, victus pudor esset amore* Ovid. *syn.* Dehortor, deterreo.

Dissuasio, Odradzánie/

Dissuasor, dissuasorius, Odradzáiący.

dissuavior, Cáłuię. *Dissuitus*, Rozdwoiony.

dissulto, Rozpierzchnąć ſię Rozſtákuię ſię/ Miga ſię/

dissuo, Porzę/ Rozpáram 1.

Dissupo priscum idem Dissipo,

dissyllabus, *idem dissyllabus infra.*

DIST

distabesco, Táię 3. distadet Vteſknię ſobie.

distans, Odległy.

distantia Odległość. Unterscheid/ Weite. *syn.* Spatium, discrimen

Distega, a vel Distega, orum, Gr. Dwupiętry.

distendo, Rośćiągam/ Rozdziewiam/ Rozrywam 2. Rozpieram/ Náciągam/ ćiągnę 1. 5

Distendo, Rośćiągam/ Rozczepierzam.

distensio, Rośćiągnienie.

distentio, Rozerwánie 5. Zabáwá.

distentio neruorum, Kurcz.

distento, *as* Rozpieram/ & *in* Nábieráię.

distentus, *us*, Nadęćie/ Rośćiągnienie.

distentus, *ti à distendor*, Opuchły/ Pełen/ Obiadam ſię/

distentus *ti à distineor*, Zábáwiony.

disterminio, Dzielę 2.

Disterno, Śćielę Rozpośćieram.

distero, Rozćieram/ Wiercę &

distichia gr. Włoſow wyráſtánie/ *&c.*

distichon, *carmen Mart. duobus versibus constans.* Zween Reimen. *Si quando ex vestris distichà pauca legis*, Mart

distichus, *adiect. m.* Gr. Dwoyrzędy/

distillarius, Wodek Parácz/

distillatio, Rymá/ Wodki palenie.

distillo, Ciekę 2. Puſzcza drzewo/

Distimulo idem destimulo,

distincte, Rozdzielnie/

distinctio, Rozdzielność/ rozłączenie/ Rożność/ Rozeznánie/ Dział/ Punktowánie.

Distinctor Sędźia i (ieſt.

distinctus, Vpſtrzony/ Nákrapiány/ Rożny

distinctus auro gemmis, Háftowány.

distinctus, *us* Vpſtrzenie/ Rożność.

distineo, Rozrywam kogo / Báwię kogo. Hindern/ auffhalten, *Quæ tuto tibi magna volant, dum distinet hostem.* Virg. *syn.* Teneo, retineo, detineo, tardo moror, remoror, vel impedio occupo.

distineor, Rozerwány iestem/ Zabáwionym/

distinguo, Rozłączam/ Rozdzielam/ Rozeznawam/ Przedzielam/ Przeplatam/ Pstrzę/ Zdobię/ Dzielę 2. Osadzam 2. Sadzę 1. Unterscheiden. *syn.* Dīscērno, dīscrimino, 6 sēpāro, 6. vārio.

Distisum pro distæsum, priscum Gest.

Distito, as idem, & Rozny iestem.

distorqueo, Wykrzywiam 2. Wywracam 6.

distortio, Krzywość/ Nakrzywienie/

distortis talis, Krzywonogi/

distortus, Krzywy/ Wykrzywiony Szpetny/

distractio Rozbrát Rozerwánie 3. Roztargnienie/ Rosprzedanie/

distractor, Przedáwácz/

distractus ti Rozerwány. Zerrissen. *syn.* ābstractus, dīvūlsus, disiūnctus.

distraho, Rozrywam 2. Przerywam 1. Rozeymuię/ Rozbrat czynię/ Roztárgáć/ Rozstrzygnąć 2. Przedáię/ Rosprzedawam. Verziehen/ verhandlen. *Distrahitur magis hoc magis est ut cernere posset,* L. *syn.* Sēpāro, sējūngo, disjūngo, dīuello, dīdūco. ābstrāho.

distrahor, Rozstáię się/ Roztoznili się/ Rozerwány/ Nigo tám/ nigo sam.

distribuo, Rozdáię/ Rozliczam/ Rozkładam Dzielę/ 3. Auß und zertheilen. *Distribuenda pios hominum mandabit in usus* M. *syn.* Dīvīdo pārtior, dīspērtior, trībūo.

distribute, Rozdzielnie/ distrībūtio, Rozdawánie/ Dział. distrībūtor, Dzielcá/

districte, Vpornie/ Srogo/

Districtim, Vpornie/ *districtio,* Trudność.

districtus, *ti. adiect.* Zabáwiony 1, 2. Rozdwoiony/ Dobyty/ Frásobliwy.

Districtus us Powiát/

distringo, Ostrobuię Drápię/ 2. Kruszę 2. Wystrobáć/ ścieram 5. ścieram się Drásnąć/ Dobywam mieczá/ Omykam/ Oliwki zbieram/ Rozrywam/ 2. Przymawiam/ Rozdzieram 1.

distringor, Zábáwionym/ distrunco, Przecinam/ disturbatio, Rozwálenie/

disturbo, Roztrucam/ Rozwalam/ Rozrywam/ [Rospatam 2. Rozbiiam 8. [Rosprászam/ Obalam/ Zrzucam 3. Zerstören/ zerstürmen. *syn.* dīsiicio, ēverto, dīrūo,

dītesco, Bogacę się/ *Ditatio,* Bogácenie/ Reich werden. *Sive feras interficere, & ditescere præda,* Lucr. *phr.* ōpes, dīvītias pāro, compāro, āllēquor, cōnsēquor, ācquiro cūmūlo: ācērvo, cōngēro, cōnquiro.

dithalassus, *Gr.* Międzymorski.

ditio, *onis,* Pánowánie/ Pánstwo/ 2. Dzierżáwá/ Herrschafft. *Qui mare, qui terras omni ditione tenerent.* Virg. *syn.* Pŏtēstas impērium,

dito *as* Bogácę. Reich machen/ *Sueverat innumeras hominum ditare catervas.* C.

Ditrochæus. Pes ex duobus trochæis constans. ut Cantilena Diomed.

D I V

diu, Długo 1. Dáwno/ Wédnie. Lange Zeit. *Phœbe, diu, res si qua diu, mortalibus ulla est.* Virg. *syn.* Mūltos ānnōs, mūltos dies lōngum tēmpus,

divagor, Błąkam się/ Umschweiffen. *syn.* Vagor, ērro, ōbērro, cūrro, dīscurro.

dīva, Bogini/ divalis Boski/

dīvārico, Rozkraczam się Rozprowadzam/ Rozwieram się Rozwieram się Rozgonić się.

Divatus sub Niebosczyk.

divello, Rozdzieram 1. rozłączam/ Odrywam/ Odzieram. Von einander reissen. *Non ego nunc dulci amplexu divellerem usquam.* Virg. *syn.* Sēpāro, dīstrāho, dīsiūngo, āvēllo, ābstrāho.

dīvellor, Rostáię się/ dīvendo, Rosprzedawam.

dīverbēro, Rozbiiam 1. Hart schlagen --- *Volucres diverberat auras.* Virg. 6. *Verbero.*

dīverbium, Rozmowá/ *Sententia* 1.

Divergium, Rozchodzenie/

dīverse Rożnie/ Inákszey i Tám i sám/

Diversio, Podkarm/ Wstąpienie/

diversitas, Rożność/ rożnienie.

Diversito as, Skłaniám się 2.

Diversitor oris, Gość 2. Przychodzień/ Gospodarz 1.

dīversor *aris,* Stoię gospodą.

dīversor, *oris,* Przychodzien/ Gość 2.

diversōrium diversōriolum, Gospodá 1. 2. Sklo-

Skłonienie/ Wstęp 3. Podkarm. Herberg/ *Mutandus locus est, & diversoria nota.* H. *syn.* Hospitium, domus.

diversorius, Wstępny 3. Gościnny 2.

diversum, Na przeciwko 1. Tám i sám

diversus, Rożny Rozmáity. & *sub* Osobno. Abgewender/ verschieden. *Diversos ubi sensit equos, currumque referri.* Virg. *syn.* Dissimilis, dispar, varius, discrepans, alius.

diuersus animi, Niestáreczny.

diverticulum, Vstronnie/ Wboczenie/ Odstąpienie 2. Skłonienie 1. Zstępowánie 2. Vcieczká 1. Wstęp 5. Gospodá pospolita/ ściezká/ Odnogá morstá/ Wymowká/ Ein Wirthshauß am Weg gelegen. *In diverticulum biviis nec pluribus anceps.* Pr. *syn.* Diversorium, *vel* semita, trames.

diverto, Zstępuię 2. Skłániam się 2. Stoię gospodą/ Rożny iestem/ Odstępuię od rzeczy/ Wstępuię 2. Abkehren, *Castaliam molli divertitur orbita clivo.* Virg. *syn.* De *v.* ex via deflecto: alio flecto, iter fero: alio feror *vel* Hospitor.

divertor, Wstępuię 2. Stoię gospodą/

dives, itis. *Omne divitior,* Bogaty/ Reich. *Dives agri, dives pecorum, ditissimus auri.* M. *syn.* Locuples, opulentus, ditissimus, prædives. *phr.* Dives opum, opibus, divitiis abundans, affluens, potens, superbus. Quem multæ comitantur opes. Ditissimus agri: Largus opum. Dives positis in fœnore nummis. Quo non ditior alter. Creverat aggestis jam densa pecunia nummis. Nec domus immensas arcta tenebat opes. Ingens argenti pondus et auri possidet, intactis opulentior Thesauris Arabum et divis Indiæ. Auro dives et ostro. Divitijs et multo splendidus auro. Dives opum, dives pictai vestis et auri. Auri congesto pondere dives. Quam dives pecoris nivei, quam lactis abundans. Immensas numerans opes. Aurea cui sunt mille talenta. Cui est fulvi vasta metalli Congeries indocilis, pauperiem pati. Qui rebus abundat opimis. Cui magna manent rura: Divitiis noscenda domus. Mille meæ Siculis erant in montibus agnæ: Lac mihi non æstate novum, non frigore defit. Mille greges illi totidemque armenta per herbas errabant; et humum vicinia nulla premebat. Terram centum vertebat aratris: ille tenet culti jugera magna soli. Qui fortunæ munere possidet, jactat habet, numerat immensas opes. Possidet rutili congestos aeris acervos.

divexo, Trapię 1. divi, Niebiescy/

Dividia, Niezgodá/ Przykrość/ 3.

Dividiculum. Rurmusowá skrzyniá.

divido, Dzielę 1. 2. Dwoię/ Rąbam Rozdáię/ Zertheilen, *Dividimus muros & mœnia pandimus urbis.* Virg. *syn.* Separo, disjungo, distraho, distinguo, partior, dispertior, distribuo, in partes seco; disseco, frango.

divido diem, *sub* Trawię czas.

divido artuatim membratim, Rozbieram ná [części

dividor, Rozstáię się *dividua idem dividia.*

dividuitas, Dział/ *dividus* Osobny 1.

dividuum facio, Dzielę 1.

Dividuus Rozdzielny 1. 2. Pół/ Połmieśią[ca/

divina *substant,* Wrożká 1.

divinaculus, Wießczek 1. Wrożek/

divinans, Wießczy/

divinatio, Wießczbá 1. Práktyká 1. Wrożka

divinationis ars, Wießczbá.

divinè, Boskiem zrządzeniem/ Wybornie.

divinipotens, Czárownicá/ 1.

divinitas, Bostwo/ Gottheit/ *Divinitatis vim coruscantem capit.* (Jamb.) *syn.* Deitas: divinum Numen: Dei majestas.

divinitus, Z niebá/ Boskiem zrządzeniem/ Wybornie. Auß Gott. --- *Quia sit divinitus illis.* Virg. *syn.* ex Deo cælitus,

divino, Prorokuię/ Wießczę 1. Zgádnąć/ Zgádni mi/ Errathen/ wahrsagen. *Vt divinatas auferat augur opes* Ovid. *syn.* Vaticinor, auguror, conjicio, prædico, is hariolor. *v. Auguror.*

divinum, Bostwo/

divinus, *adiect.* Boski/ Zacny/ Wyborny/ Wießczy. Göttlich. *Atque deinde canit divino ex ore Sacerdos,* Ovid *syn.* Divus, *Dius* æthereus, cœlestis *phr.* Cœlo demissus ab alto. Divina stirpe creatus. Satus, cretus, generatus, sanguine Divum. Qui genus ducit olympo; Divum certissima proles: igneus est illis vigor et cœlestis origo,

divinus, *subst.* Práktykarz/ Wießczek/ Wro[żek.

divisio Dział/

divisis temporibus, Tédy owédy/

divisor Dzielcá/ Przedzieląc/ Zákupnik 4. Kráycy/ Sodomczyk/

divisura, Przedział/

divisus us & divisio, Dział/ Getheilt. *Et penitus.*

penitus toto divisus orbe Britannos. Virg. *v. supra* Divido,

Divitiæ, Bogactwá/ Reichthumb. *Divitiis homines, an sint virtute beati.* Hor. *syn.* opes, fortunæ, copiæ, gaza, nummi, thesauri, pecunia, aurum, argentum. *epith* miseræ, regales, invidiosæ, magnæ perituræ molles, gratæ. nefandæ. *phr.* auri argentique talenta. Magnum, *vel* ingens auri pondus. Census ingentes. Regales gazæ. Cunctarum, copia rerum. Magna metalli congeries, effodiuntur opes, irritamenta malorum. et turpi fregerunt sæcula luxu Divitiæ molles. Cum magnis opibus domus ampla niteret, Nec me regna juvent, nec Lydius aurifer amnis, nec quas terrarum sustinet orbis opes. Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit, Veteres tellure recludit, Thesauros, ignotum argenti pondus et auri. immensas dives habebat opes. Hunccè leves non comitantur opes. Mihi munificas parca negavit opes. Non opibus mentes hominum, curæque levantur. Divitias alius fulvo sibi congerat auro, et teneat tulis auri, arvaque si findant pinguia mille boves, Quidve domus prodest Phrygiis innixa columnis, Auratæque trabes marmoreumque solum. *vide pecunia & Regia,*

Divitatio Bogacenie/ divito as, Bogácę/

dium, Podniebie. *De gente sub dio moreris.* (Jamb cum syll.)

Divo as Kanonizuię. divolvo, Rozważam 1.

divorsum, Tám 1. sám/

divortium, Rozroźnienie/ Rozwod/ Rozbrát/ Rozchodzenie/ Rozstánie drog/ Przedział/ śćieszká/ odnogá morska. Ein Ehescheidung. --- *In gemini spargit divortia ponti.* Luc.

Divorto *idem diverto,*

diureticus, *Gr.* Vryne ruszájący/

diurni commentarii, Kśięgßki pámiętne/

Diurno, Zyię długo/

diurnum Robotá dźienna/ Obrok/ Dźiennik 1. Kśięgßki pámiętne/ Dyurnał/ Zebránina.

diurnus, Dźienny 1.

Dius Boski/ Dźienny 1, Wyborny/ Göttlich. -- *a Quas ipsa decus sibi dia camilla.* Virg. *v. Divinus,*

Diutile *diutine, diutino,* Długo 1.

diutinus diuturnus, Długi 1. Langwirig. *Postquam vapor diutinus* (Jamb. Dim.)

diutius, Dłużey Längere Zeit. *Fortunæque velit meminisse diutius oro F,*

Diutulè, diuturnè, Długo 1.

diuturnitas, Długość/

divulgatus, Spospolitowány.

divulgo, Rozgłaßam Wydáię kśięgi/ Gemein/ offenbahr machen. *divulgata vetus ad cælum gloria fertur,* Lucr. *syn.* Vulgo, evulgo pervulgo,

Divus, Boski/ świety 3. Kanonizowány/ Ein Heiliger. *Accipit & numero divorum altaribus auget,* Virg.

D O

Do, Dáię Dátuię/ Dáię znáć/ Dozwalam/ Dopußczam/ Podáię Przyznawam Przyymuię Powiádam/ Stáwiam Czynię Dayę mu pić/ Wydáię 4. *vide & sequentia.* Geben/ schencken. *Sic ego do pœnas artibus ipse meis.* Ovid. *syn.* Dono præbeo, tribuo, largior, impertio, impertior, *vel* committo, mando, trado, *vel* suppedito, *vel* permitto, concedo. *v.* Dono as.

do aditum, munio aditum. Przystęp dáię, do ad languorem, Mdlę/ do ad remum, Skázuię 6. do animam, Vmieram/

do ansam, Napomykam/ do artem magisterio, Vczę/ do crepitum fragorem, Trzeßczę/ do exitio, Wniwecz obrácam/ Zátracam/

do filiam nuptum, in nuptias, in matrimonium, Wydáię corkę.

do frena, Popußczam 3. do incrementum, Przymnażam/ do in mandatis, do mandata Roskázuię 3,

do in manum, Porykám co/ Przédárowáć/

do in splendorem, Poleruię/

do iusiurandum Przysięgam,

do legatis curiam, senatum, Słucham posłow/ do locum, Vstępuię komu/ Vmykam się 2. do manus Poddáię się/

do me in pennas, Vlatam/ do nomen, Wpisuię się/ do novitatem, Odnawiam/

do operam, Robię do operam aff duam, Pilnuię 1. 2. do operam præceptori, Vczę się. do pausam, Odpoczywam komu/ do

præce

præcepta, Vczę/ do precibus Vprośić śię dáię. do ratem fluctibus *sub* Pußczám śię ná βczęśćie. do specimen, Pokázuię śię. do symbolam Składam śię: do transitum, Vstępuię komu/ Przepußczam 1. do vitio, Winuię/ do utendum Pożyczám 1. do uxorem, Zenię.

Do, per Aphæresin, i. domum sub Dom 1. *&* Do domu.

D O C

Doceo, Vczę/ Dowodzę/ Oznáymuię Lehren. *Expediam, & paucis animos adhibere, docebo.* Virg. *syn.* edoceo, ostendo, monstro, indico, *vel* instruo, erudio, *phr.* artibus instituere, instruere, imbuere, informare, erudire, artes tradere. Se præbere magistrum. Dare præcepta, documenta. Tum quos ad studium atque usum formabis agrestem, illa etiam stantes radio percurrere telas erudiit. unum Tritonia Pallas edocuit, multaque insignem reddidit arte. Phyllirides puerum citharæ perfecit achillem. Socios simul instruit armis. in patrias artes erudiendus erit. Hortare, viamque insiste domandi. Dum faciles animi juvenum, dum mobilis ætas. Carmina feci, artibus ut posses non rudis esse meis. Faciles juvenum animos, teneras mentes ad studium atque usum formare. Possum multa tibi veterum præcepta referre. ut rudibus pueris monstratur littera primum per faciem, nomenque suum: tum ponitur usus. Tum conjuncta suis formatur syllaba nodis: Hinc verbis structura venit per membra legendi. Tum rerum vires, atque artis traditur usus, perque pedes proprios nascentia carmina surgunt, Singulaque in summa prodest didicisse priora: Quæ nisi constiterint propriis fundata elementis. Quæ propere pueris dederint præcepta magistri effluet in vanum rerum præposterus ordo *Manil.* atque animos molli contudit artefros. Nunc qua ratione quod instar Consiteri possit, paucis advertere docebo.

Dochimus, Cic. Pes oratorius ex Iambo & Cretico constans, ut Reipublicæ.

docibilis Poiętny/ i. *docibiliter*, Poiętnie.

docilis, Poiętny 1. Lehrsam. *Ex nobis geniti quoniam dociles imitandis.* Juv. *syn.* Disciplinæ *&* doctrinæ capax, aptus ad artes *vel* facilis tractabilis, mitis, *phr.* Cereus in virtutem ucti.

docilitas, Poiętność/ dociliter Poiętnie

docte, Vczenie/

doctiloquus, Vczony/ Scharffsinnig. --- *Doctiloqui moriatur Musa Maronis!*

doctor Náuczyćiel Doktor/ Ein Lehrer/ *Doctor arguta fidicen Thalia* (Sapph.) *syn.* Magister, præceptor *epith.* durus, blandus celebris; *&*. *Magister.*

doctrina Náuká 1. Vczenie/ ćwiczenie 1. Lehr. *Doctrina pretium triste magister habet.* Ovid. *syn.* eruditio, scientia, documentum, præceptum, disciplina ars. *epith.* Senilis, laboriosa, honoranda, utilis, pulchra, insignis, *Phr.* utile doctrinis præbere senilibus aures.

doctrinæ liberales, Náuki wyzwolone 1.

doctus, Vczony/ Gelehrt/ wol erfahren/ *Ditior hic, aut est quia doctior, est locus uni* Hor. *syn.* eruditus, peritus, haud ignarus non nescius. *phr* artibus instructus. aonii gloria rara chori. Rerum fandique peritus. Quem musæ studiis excoluere suis. Tritonia Pallas Quem docuit, multaque insignem reddidit arte. Quem casto erudiit docta Minerva sinu. Thespiadum decus immortale sororum Doctæ non ultima gloria turbæ. Qui ingenuas animum excoluere per artes.

documentum i documen, *inis*, Náuká 1. Dowod 1. Przykład/ Eine Vnterweisung/ Anzeigung. *Et documenta damus, qua simus origine nati.* Ovid. *syn.* Præscriptum, præceptum, monitum.

docus, *m. Gr.* Pochodnia 2. Gr/

dodecatemorion, *Gr. sub* Części cáley trzę

dodecatheon, *vel* dodecatheos herba, Dwunastnik ziel.

dodra *è Gr.* Polewká 2.

dodrans, *tis m.* Dziewięć części *sub* Części cáley rzeczy/ *&* Trzy ćwierći *&* *sub* Bieliżek/

dodrans pedis, Piedź wielka.

dodrantalis, Piedźisty/ Trzy ćwierćiowy/

doga, Kadź. *dogarius,* Bednarz *ibidem.*

dogma, *Gr.* Wyrok 1. Ein Erkantnuß/ Gesetz. *dogmata si sequeris, talis ut esse velis.* M. *syn.* Placitum, decretum, sententia, scitum, *epith.* Certum, clarum, perspicuum, constans, receptum, tritum, vulgare, nobile, antiquum.

D O L

dolabella, Toporek 1. śiekierká.

dolabra, Topor/ Oskard/ śiekierká. Ein Schaab/ Hobel/ *Silentus pigra monitus castra dolabra.* Juv. *syn.* fascia, securis

dolabrata securis, **Oskard/**

dolamen sub **Rzezanie/** *dolatorium*, **Hebel/**

dolenter, **żáłośnie Bolesno/** **Schmertzlich/** *Post Phaetonthaeos vidisse dolentius ignes.* Ovid. *syn.* Moeste, tristius, cum gemitu.

doleo, **Boleie** *i. 2.* **żáłuię** *i.* **Smęcę się/ Grysę się/ żáłosny iestem/ Niemogę** *3.* **Schmertzen haben.** *Aut doluit miserans inopem, aut invidit habenti* Virg. *indoleo*, gemo, ingemo, *v. Quaror. phr.* Doloribus uror, crucior, vexor, angor, agitor, premor, urgeor, torqueor, conficior, exerceor, maceror, indulgere dolori. Graves haurire dolores. Nimio coquere corda dolore. Nec corpus querulo nec mens vacat aegra dolore. Cunisque ingentibus aeger, spem vultus simulat, Mens hebetata malis torpet. Confecta dolore Funereas spectat languida vita faces. Tacitum nutrit sub pectore vulnus. Ille dolet vere, qui sine teste dolet. Membra vigor liquit, mors ungvibus imminet atris! *v. dolor.*

dolet mihi, **Żal mi/ Boli/**

doliare vinum, **Wino młode** *i.* **Wino ná drożdżách.**

doliarii, **Beczkowy, Rufny/ Opukáły/** *& sub* **Opiły.**

doliarium, **Piwnicá** *i.* doliarius, **Bednarz/**

dolichodromus *Gr.* **Zawodnik/**

doliolum **Beczułká/** *dolito as*, **Boli mię/**

dolitus sub **Rzez/** dolium **Beczká/ Rufá/ Rłodá** *2. 5.* **Połkufek/ Fásá Stagiew. Ein Weinfaß/** *dummodo purpureo spument mihi dolia Baccho.* Prop. *syn.* Cadus *epith.* inane, spumans, dulce fictile, cavum, rimosum amplum, capax, profundum. *phr.* exundant pingui, spumantia dolia musto in cava lesbeas dolia portat aquas. Purpureo spumant tibi dolia musto *v. Cadus.*

dolo *as*, **ciosz drzewo/ Gładzę/ Strugam. Höblen.** *Non sum de fragili dolatus ulmo* (ph. *syn.* Laevigo, caelo, sculpo.

dolon, onis, *Gr.* **Granat** *i.* **żagiel** *i.* *vide &* **Puinał. Ein Stab/ datinnen ein Degen verborgen.** *Pila manu, saevosque gerunt in bella dolones.* Virg. *epith.* Teres, durus. saevus, validus.

dolor, oris **Bol/ żal. Schmertz/ Kummer.** *Nulla fides damnis, verisque doloribus adsit.* Hor. *syn.* Moeror, angor, tristitia, cruciatus aerumna. *epith.* Crudelis, moestus, infelix, sollicitus, ferus, Ululans, tabidus, asper, intestinus malus, ardens, crudus vesanus indomitus, gemebundus, flebilis, impatiens, pervigil, funereus irrequietus, vigil *phr.* Longi tormenta doloris. Stetit acri fixa dolore. Subito mentem turbata dolore. Hic Venus indigno nati concussa dolore. Duris dolor ossibus ardet. Urit ima dolor delapsus ad ossa. Premit altum corde dolorem. Gemitusque dolorem testantur. Nostro doluisti saepe dolore. Tum vero exarsit juveni dolor ossibus ingens. Terens, conficiens, macerans, mordens arrodens. exedens, lancinans, excrucians praecordia animos, et corpora curis. Sume animos, nec te vesano trade dolori. His dictis curae emotae, pulsusque parumper corde dolor tristi. Subito omnis de corpore fugit. Quippe dolor. Nec dum etiam causae irarum saevique dolores exciderant animo. Infandum, Regina, jubes renovare dolorem expletur lachrymis, egeriturque dolor. Nunquam tibi causa doloris haec erit. Nec finire licet tantos mihi morte dolores. Quid me alta silentia cogit rumpere, et obductum verbis vulgare dolorem O ego ne possim tales sentire dolores! *v. Luctus.*

dolor articulamentorum, articularis articulorum, **Łamánie w stáwiech.**

dolose, **Zdrádliwie Chytro/**

dolosus, **Zdrádliwy Chytry/ Listig** --- *Mulier si forte dolosa.* Hor. *syn.* Fallax, astutus, callidus cautus vafer.

dolum confingere, consuere struere, **Sztuki żáżyć/**

dolus, **Zdrádá Sztuká** *5.* **Ein List/ Betrug/** *Ex templo dolus. infandum. patefactus ad aurdi* Virg. *syn.* Fraus, astus fallacia, astutia, insidiae. Mens simulata. Fictum pectus, *epith.* callidus compositus fictus inopinus; abditus, metuendus, pervigil, vafer, secretus, falsus, fallax, varius lascivus, bilinguis, nocturnus, at mihi fallaces tum paturere doli. Nil tacito quaesita dolo victoria durat. illa parat vario corda tenere dolo. Nullum quippe nefas quod non versuta Tyranni Calliditas fine xisse qveat. Sed calliditate proterva Principibus Regnisque graves inducere casus. est Deus, occultos qui vetat esse dolos. *v. Fallacia fraus.*

DOM

doma atis *Gr.* **Dom** *i.* **Ein Dach/** --- *Supremo domate cresitii.* Sit.

domabilis, **Głaskliwy/**

domator, **Uskromiciel, Zwyciężca/ Rawálkator. Ein Zähmer.** *Te duce non alias conversus terga domator.* T. *syn.* Domitor, debellator, victor.

Domesa-

domĕfacta tellus Petron. i. *domita, ſubacta.*

domeſtica prudentia, Goſpodárſtwo 1.

domeſticātim. Po domách.

dŏmeſtĭcus, *adiect.* Domowy 1. Chowány 2. Prywatny 2. Ein Haußgenoß. *Ille ego conᵛictor, denſoque domeſticus uſu.* Ovid.

domeſticus *ſubſt:* Domownik.

dŏmĭcilium, Mieſzkánie 1 Ośiádłość/

dŏmĭcænium Domowa wieczerza.

dŏmĭna, Páni 1. Ceſárzowa żoná, Ein Herrin, Frau. *Concurrunt trepidæ comites dominamque ruentem.* Virg. *epith.* Grāta, sŭpērba, pulchra fallax, pŏtens. *phr.* Mihi nōn vivo sŭpērba. Cōncūrrunt trĕpĭdæ cŏmĭtes, dŏmĭnumqne rŭentem sūſcĭpĭunt.

dŏmĭnatio, Pánowánie 1. Jednowłádztwo/ Swobodá, Herrſchafft Beherrſchung. *Summa poteſtatum, ſimplex dominatio rerum* Pr. *ſyn.* Dŏmĭnātus ūs: dicio, pŏteſtas, impĕrium, rēgnum ſ. *Imperium.*

dominator, Pan 1. 5. Herrſcher -- -- *Poſtquam dominator Olympi.* P.

dominatrix, Páni 1. dŏmĭnātus *us* Pánowánie 1. *Dominicum* Kośćioł 2.

dŏmĭnĭcus, Pánſki 1.

dominicus dies Niedźielá/

dŏmĭnium, Właſność 2. Dźierżáwá/ Dzierżawa/ práwo 1. *an pánowánie?*

dŏmĭnor, Panuię/ Beherrſchen, gebieten/ -- *Et tectis dominabitur agris.* Virg. *ſyn:* impĕro, rĕgo, præſum *phr.* impĕrio tĕnĕo, rĕgo mŏdĕror, prĕmo, impĕrii fræna tĕnĕo. ſ. *Imperio.*

dŏmĭnŭlus, Pan 1.

dŏmĭnus, Pan/ 1. 2. 3. 5. 8. Goſpodarz 4. Dziedźic 4. Chlebodawcá/ Małżonek/ Jgrzyſk ſprawcá/ Ein Herr. *Romanos rerum dominos, gentemque togatam.* Virg. *ſyn.* Rēctor, hĕrus. *epith.* Sŭpērbus, mītis, trĕmēndus ăctor, *phr.* Nōs pătrĭa āmiſsa dŏmĭnis pātēre sŭpērbis cōgimur. Vēndidit hic aūro patrĭam, dŏmĭnūmque pŏtēntem impŏsŭit, quid dŏmĭni făciens, aūdĕant cūm tālia ſērvi,

dŏmĭporta, żołw/ *Domitio* Vſkromienie/

dŏmĭto, *as* Vſkromiam/ Okroćić.

domitor, Vſkromićiel/ Zwyćiężcá/ Káwálekárar/ Ein Zähmer/ Bändigmacher/ -- -- *Hominum domitorque ferarum* M. *ſyn.* Victor, dēbēllātor, dŏmātor, ſ. *Victor.*

dŏmĭtūra domitus, *us* Okrocenie/

domitus *ti,* Chowany 2. Skromny/ 1. Gezähmt. *Creſcere iam domitis ſinito, &c.* Vir. *ſyn.* Dŏmātus, victus, dēvictus, sŭpĕrātus, sŭbjectus, expūgnātus, dēbellātus, sŭb jŭga miſsus.

Domna, B. *ſub* Ceſárzowa/

dŏmo, *as* Vſkramiam/ Okroćić/ *& in* Okrocam 2. Zahm machen. *Non anno domuere decem, non mille carinæ.* Virg. *ſyn.* Vinco, sŭpĕro, sŭbigo, dēbēllo dēvinco. *phr.* Sūb jŭga mittŏ. Cōmpēſcere fræno. Pœnōs Gāllumqne sŭperbum. Pŏpŭlōſque fĕrōces cōnfūndit victor. ſ. *Vinco. Debello.*

dŏmŭĭtio, Wracánie 3. Chod/ do domu/

domuĭtionem do, Roſpuſzczam 1.

dŏmuncŭla, Domek/

dŏmus, *us,* Gr. Dom/ 1. 2. 3. *Hic domus Æneæ cunctis dominabitur agris,* Virg. *ſyn:* Tēcta, ædes, ātria, līmen, pŏrtĭcus, āula, ſēdes, *Pĕnātes-* lāres, pĕnĕtrālia: hōſpĭtium, căsa, rēgia, līmen *epith.* cōnſpĭcŭa, ārdŭa, ingens, ēxīlis, ēxĭgŭa, măgna, pūlchra, rēgia, abjēcta, dēserta, incūlta. *phr* Mĕdĭisquē rĕsīdunt ædibus, Stābat in ēxĭgŭa māximus ædē Dĕus. ēt Dĕa mărmŏrĕa, cūjus in æde sŏmnus. Ædes ēmit ăper sed quās nēc nŏctŭa vēl let, ēſse sŭas ădĕo, nigra vĕtūſquē căſa ēſt. Sēpta tēcta dŏmōrum. Sūblīmĭbus ālta cŏlūmnīs, Aūgūſti făſtigia tēcti. ſ. *Regia,* ſ *Caſa,* Tēctis sūccēdite nŏſtris. Nŏſtris sūccēde pĕnātibus hōſpes. āppāret dŏmus, intus, ēt ātria lōnga pătēſcunt. Tēctis mātres ingēntibus ērrānt. āſt ŭbi jām pătriæ pērvēntum ăd līmĭna sēdis, īllos pŏrticĭbus rēx accipiēbat in āmplis. Aūlāi in mĕdĭo lībābant pŏcŭla Băcchi. Sūb tērra fŏdĕre lărem. Rĕdĕūnt in tēcta. Sine ūllis hōſpitiis, Fit ſtrĕpĭtus tēctis, vŏcēmque pēr āmpla vŏlūtant ātria, ăditis ēffert, pĕnetrālibus ignem. Hōſpĭtium ăntiquūm Trōjæ, ſŏcĭiique pĕnātes, inhōſpita tēcta Tўrānni ingrĕdĭor. Gĕmĭtu tēctum ōmne rĕplēbat. ūnăque jām tōta ſtābat in ūrbe dŏmus. Cūm sōlem nōndum prŏhĭbēbat, ēt imbrem Tēgŭla. Dīgnāre tŭos ŏpĕrīre pĕnātes.

Domus Dei, Kośćioł 2.

domus cæmentitia, domus lateritio opere ſtructa, Kámienicá/

dŏmuſcŭla, Domek/

D O N

dōnārium, Dar/ Záwieſzenie 2. Kośćioł 2. Eine Gaab/ *Si tua contigimus manibus donaria puris.* O. ſ. *Donum.*

Donata-

Donitarius, in Cod: qui dono aliquid accipit.

donaticus Dátowný.

donatio, Dátowánie/ Ein Geschenck/Gaab. *Longius ostendit culpæ donatio mitem.* M.

donatio propter nuptias donum nuptiale, Wiáno/

donativum, Podátek 3.

donatum, Dátowizná/

donax, acis m. Gr. Blyßczak ryba/ Trzcina 1.

donec, Poki/ Aż 1. Biß daß. *Donec eris felix, multos numerabis amicos.* Ovid. *syn.* Dum quamdiu, vel quoad, & *Monosyll.* quousque.

Donicum Aż 1.

dono, Dátuie Obdarzam/ Begaben/beschencken. *Quem pater ipse Deum sceptri donavit honore.* Virg. *syn.* Do, tribuo, largior, impertior, elargior. *phr.* Dono dare, muneribus, donis cumulare, ornare, onerare. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit. Quæ tibi, quæ tali reddam pro carmine dona. Hoc sibi pulchra suum ferri proserpina munus instituit. Lætum amplexus acceptum muneribus cumulat magnis. Hac te nos fragili donavimus ante cicuta. Multis oneravit limina donis. Quodvis pete munus et illud me tribuente feres. Invitat pretiis animos, et munera ponit. Extremum hoc munus morientis habeto. Nil tibi quod demus majus habemus ait. Cui dives egenti Munera multa dedi. Hoc tibi quo potui confectum carmine munus. Pro multis aliis redditur officiis. Sidonio subvectus equo, quem candida Dido esse sui dederat monimentum et pignus amoris. Dona dehinc auro gravia, sectoque elephanto, imperat ad naves ferri, stipatque carinis ingens argentum. Textilibusque onerat donis, ac talia fatur. Accipe, et hæc, manuum, tibi quæ monumenta mearum sint, puer, et longum Andromaches testentur amorem Conjugis Hectoreæ, cape dona extrema tuorum. *V. Donum Præmium. & Liberalis.*

dono civitate, Przyimuie 1.

donum, Dar/ Záwiéßenie/ 2. ślubne záwiéßenie. Ein Gaab Geschenck. *Et, cur non aliis eadem dare dona licebit?* Ovid. *syn.* Munus munusculum, præmium. *epith.* gratum, acceptum, regale, splendidum, exiguum *Phr.* Vestra, inquit, munera vobis Certa manent. Dominamque potentem Supplicibus supera donis. At tibi prima puer nullo munuscula cultu, errantes hederas fundet cum bacchare tellus, an quidquam nobis tali sit munere majus? Vis dare majus adhuc et inenarrabile munus. Hæc tibi vir quondam nunc frater casta Neæra Mittit, et accipias munera parva rogat. Non si muneribus certes, concedet Iolas. Timeo Danaos et dona ferentes. *V. dono.*

DOR

dorcas, adis, f. gr. Sarn. dorceus gr. Plelowczy. doris, idis, f gr. Czerwieniec 2.

dormiens. Nieboßczyk. dormiens vigilo Mije

dormio, Spie 1. 2. Plote 2. Schlaffen/ Ruhen. *Certatim tandem fessus dormite viator.* H. *syn.* Quiesco, requiesco, dormito. *phr.* Somnum, Soporem carpo, capio, capto, duco, peto. Somno fruor, jaceo, premor, sepelior. Somno succumbo, indulgeo. Labor in somnum, in somnos solvor. somno membra quiete. Do placidam per membra quietem. Subiit lumina fessa sopor. In dulcem solvuntur lumina somnum. Placidi capiebat munera somni. Premi gravitate soporis. Dulci declinat lumina somno. Toto proflabat pectore somnum. Placidæ demittere membra quieti. Hunc sopor altius habet. Dare corpora somno. Placida laxare membra quiete. Requiescere lecto. Lumina cum placido victa sopore jacent. Sic dant sua lumina somno. Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis, & cadit a mento languida facta manus. Prima quies aderat, cum curis fessa diurnis pectora somnus habet. Et cum te fusco somnus velavit amictu: Fessis oculis mulcentem admittere somnum. Somno lumina victa dedi. Dant corpora fessa soporis atque omnes pariterque silent, pariterque quiescunt. Nec pudor in stipula placidam cepisse quietem. Nec fœnum capiti supposuisse suo. Nox erat, & vino somnum facientе jacebant. Corpora diversis victa sopore locis. Vesta jacet placidamq; capit secura quietem. Circumfusa rosis, nigroque recumbit amomo. Dormit & in pluma purpureoque toro. Somnumq; petebat Securus varias, dux gregis inter oves. Nox erat, & terris animalia somnus habebat, in tanto fremitu cunctis sine fine jacebat Sopitus venis & inexperrectus aphidas. Nox est data cætera somno. Cum pater in ripa gelidique sub ætheris axe procubuit, seramque dedit per membra quietem. Placidumq; petivit infusus matris gremio per membra soporem. Cætera per terras omnes animalia somno, Laxabant curas, & corda oblita laborum. Tum me confectum curis somnoque gravatum infelix habuit thalamus pressitq; jacentem dulcis & alta quies. Passim vino somnoque per herbam corpora fusa vident. Lumina custodis succumbere nescia somno. *V. Somnus.*

dormitatio Drzemánie

dormitator, Ospáły/ Drzemiący/ Zmdlały/ (Złodziey 1.

dormitio, Spim 1.

dormito, dormiturio, Drzemię/ Sypiam/ Nie
dbáły iestem. Schläfferen. *An dormitabo,*
aut ridebo tristia mæstum. S.
dormitorium, *subst.* Sypiálnia.
dormitorius, Sypiálny. doron, *gr.* Dłoń
miárá. *Doronicus, sub* Serdecznik *dorsuale*
Deká. *dorsualis,* Grzbietowy.
dorsum, *dorsus, masc. prisce.* Grzbiet 1. 2. Tył
dorsuosus Grzbiecisty, Wydátny/ Gorzysty.
dorum, *gr.* Dłoń 2. dorycnion, *gr* Strzały
ziele. dorypetron, Gr. Języczki siwe.
doryphorus, doryphorema, *gr,* Hálábártnik.

D O S

dos, *tis, f. gr.* Posag/ Przymiot 2. Sprzęt.
Morgengaab/ Heyrathspfenning. --- *&*
numeras in dote triumphos. Mart. *epith.* Paterna,
materna, grandis, jugalis, dives, ampla. *phr.* Regnum
dotale reliquit.
dosis, *is,* Gr. Dozys.
doso, onis. *Latina forma à dabo: vel doson Doson*
tis ex Græco futuro, daturus, Obiecownik.
dossuarius, *adiect.* Ciężarowy/ Roboczny.
dossuarius, *subst.* Tragarz. *dossum,* Grzbiet.
dotalia dona, dotalitia, *orum.* Wypráwá.
dotalis, Posagowy. Das zu dem Heyraths-
phenning gehört. *Est mihi fæcundus dotalibus*
hortus in agris. Ovid.
dotalitium, Wiano. dotatus, Obdárzony.
doti dico, promitto, dotis nomine do, Zápisuię/ Wyposażam/ Dáię zá posag/ W wiánie
doto, *as,* Wyposażam/ Obdarzam/ Nádáię.
Aussteuren. *Sangvine Trojano, & Rutulo dotabere, virgo.* V.

D R

draba, *gr.* Rzeżuchá Turecka.
drachma, *æ,* Gr Drágmá 1. 2. Pocztowny
grosz/ *&* in Uncyá. (Lichwá.
drachmalis, sub Drágmá 2. *drachmalis usura*
draco, Smok/ Wąż 1. Chochoł/ Látorośl
winna. *& pro Ceto. Ezechiel. 32. & a. Cornel. à*
Lapide. Ein Drach. *Aut hæc Massyli poma dra*
conis erant. Pat. *syn.* Serpens, angvis. *epith.* Immanis, insopitus, sævus, aliger, maculosus, flexus, horridus, ferus pervigil, crudelis, atrox, trux, cæruleus, formidabilis. *phr.* Prima tibi ut flexi torquetur
spira draconis. Vidimus immani specie, tortumque
draconem terribilem. Distortos nexus sinuat qui
corpore longo. *v.* Serpens.
draconarius, Chorąży 1. (mion
draconites, dracontias, *æ, m. gr.* Smoczy ká-
dracontium Wesz wodna.
dracontium majus, Wężownik 4.
dracunculus, *sub* Smok/ Jászczor ryba
dracunculus hortensis, Totun ziele
dracunculus major, Wężownik
dragma, *tis, gr.* Garść 2. 3. Wiązanká.
drama, *tis,* gr. Akt 1. Ein Schauspiel. *Ver-*
sum recusat drama, quippe servile. (Scaz.)
Drama, vel Dramaticum Poëma est, in quo sola personæ
loquuntur, Poëta tacet.
drapeta, *æ, m. gr.* Zbieg 1. drapetinda, *æ, gr.*
Zmrużek gra. Drancus, Sodomczyk.
drensant Cygni sub Łábęć.
drepanis, *idis, vel idos, f. gr.* Grzebieluchá.
drindit mustecula sub, Łásicá.
dromas, *adis, f. gr.* Drabarz/ Wielbłąd/ Pies
prętkonogi. dromedarius, Drabarz.
dromon. *onis, m. gr.* Łodź, *& parvus canon.*
dropacismus. *gr.* Włosow wyrywánie.
dropacista, *m. gr.* Obrywácz.
dropax, *acis, m. gr.* Włosow wyrywániu máść
drosca, drosta, Drozd. *Drungarius, B.* Półko-
wnik. *drungus,* B. Półek. druppa, Oliwká
dryites, *æ, m. gr.* Kámień drzewny.
dryophonon, *gr.* Rzeżuchá Turecka.
dryophyta, *vel dryophytes, oes adiect. gr,* Żábá
drzewna.
dryopteris, *f.* Gr. Strusie pioro ziele.
dryos hyphear, Gr. Jemiołá.

D U

dua pro duo. Dwá. *dua pondo,* Dwá funty
dualis, Dwoykowy. *dubenus i. dominus prisce.*
Pan 1. dubie, Wątpliwie. *dubiensis, dubiosus, dubitativus, dubitabilis,* Wątpliwy. dubietas, Wątpienie. *dubio, as, priscum,* Wątpię
dubitanter, *dubitatim,* Wątpliwie.
dubito, Wątpię/ Wáhám się. Zweiffelen.
Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis. Virg.
syn Ambigo, fluctuo, hæreo, in dubio sum, versor.
Mens in contraria fertur. Sæpe mihi dubiam traxit
sententia

sententia mentem. Mens hæret in ambiguo. Mens, animus hæret, pendet. Mens dubiis percussa pavet. animus stat incertus, Quid sequar, in dubio est. anceps æstus incertam mentem rapit. ut vidit vulgi variare labantia corda. Mens titubat: partes fertur in omnes Speque timor dubia, spesque timore cadit, Nec sum animi dubius, verbis ea vincere, magnum quam sit, Pectore sensus vertuntur variis. animo incerto, dubio fluctuare, nutare. Quo ferar ignoro. Non habet exactum quid agat, et libet, & timeo; nec adhuc exacta voluntas est satis, in dubio pectora nostra labant. modo vult tentare puderque; & cupit et quid agat, non invenit: atque securi saucia trabs ingens, ubi plaga novissima restat. Quo cadat, in dubio est, omnique à parte timetur: Sic animus vario labefactus, vulnere nutat. Huc levis atque illuc momentaque sumit utrinque. Mens incerto fluitans errore vagatur. Labat ambiguo spes mea mixta metu. Heu quid agat: vario nequicquam fluctuat æstu. *V. Curis angor.*

dubium, Watpienie/ Watpliwa rzecz.

dubius, Watpliwy 1. 2. Niepewny / Niestateczny/ Nie dobry. Zweiffelhafftig. *Sæpe mihi dubiam traxit sententia mentem.* Claud. *syn.* incertus, ambiguus, anceps, varius, suspensus, anxius. *phr.* dubiis affectibus errans. Mente labans, exitus in dubio est. Rumor in ambiguo est. ut stat, & incertus qua sit sibi nescit eundem; cum videt ex omni parte viator iter. Dicam equidem, nec te suspensum, nate tenebo. Tuque o dubiis ne defice rebus. Nunc adeo quæ sit dubiæ sententia menti expediam. Auctor in incerto est. Dubia martis alea, & pendebat adhuc belli fortuna, diuque inter utrumq; volat dubiis victoria pennis. Nescia quem maneat tanti victoria regni. *V. Dubito.*

DUC

ducalis, Hetmański/ Książęcy.

ducatio, i. ductio, Prowadzenie.

ducator, *ducatrix*, Prowadziciel.

ducatus, ti, B. Dukat.

ducatus, *us*, Powod 1. Hetmanienie/ Księstwo Hetmaństwo. Ein Hertzogthum. *At vos signifero qui talia vota ducatu.* A.

duce *i. duc sub* Prowadzę 1. **ducenarius**, *adiect:* Dwusetny. **ducenarius**, *subst:* Rotmistrz 1. **ducentesimus**, Dwusetny.

duceni, ducenti, Dwieście, Hundert. *Nam fuit hic vitiosus: in horas sæpe ducentas.* H.

ducenties, Dwieście kroć. Zwey hundert mahl. *Ducenties accepit, & tamen vivit.* Scaz.

ducissa. Księżna. ducit colorem uva, Brzeknie.

duco, Wiodę 1. 2. Wodzę 1. Prowadzę 1. 2. 4. 6. Wywodzę/ Nawodzę/ Hetmanię/ Pojmuję 1. Zwłaczam 1. 2. Przedłużam/ Ciągnę 4. Robię 2. Kuię/ Mam to za/ Gardzę/ Rozrzyszam/ Piię 1. Leię 2. Imam 3. Wypijam/ Idzie droga tam. Führen. *Ducite ab urbe domum, mea carmina ducite Daphin.* *syn.* Deduco, adduco, ago, *vel* educo, *vel* cogito. *phr.* Dic, age, duc ad nos, fas illi limina Divum tangere. *Pro Examino.* (Virg. 10. Æneid.) Tanton me crimine dignum duxisti? *Pro Volvo.* (Virg. 6. Æneid.) Sic equidem ducebam animo, rebusque futurum. *Pro Contraho.* (Virg. 11. Eclog. 9.) Duceret apricis in collibus uva colorem. *Pro Stringo.* (Virg. 11. Æneid.) Auxilium ducto mucrone petebat.

duco aerem, animam, spiritum, Oddycham/ żyię. duco agmen, funem, restim, Rey wodzę. duco uxorem, Żenię się.

ducor, Lubię/ Uwodzę się/ Przystrzegam.

ductabilitas, Powolność.

ductarie, Ciągnąc/ Nie ochotnie.

ductarius, Ciągnieniu służący.

ductarius funis, Liná/ Windowe liny.

ductilis, Ciągły/ Ciągniony/ Kowány. Leicht zu ziehen, *Palmitu, hoc riguæ ductile flumen aquæ,* M.

ductim, Pomału/ Duszkiem.

ductio, Prowadzenie 1. Windowánie.

ductio alvi, Purgácya.

ductitius, Ciągły/ Ciągniony

ductito follitim, Wodzę 2. Szkodzę.

ducto, Wodzę 1. 2. Hetmánię/ Zwłaczam 2. Szkodzę.

ductor, Prowádziciel/ Hetman. Ein Hauptmann. *Ipsis præcipuos ductoribus addit honores,* Virg. *Vide Dux.*

ductor gregis, Stadnik. **ductor** ordinis, Rotmistrz.

ductus aquæ, Ług wody.

ductus, *us*, Powod 1. Prowádzenie/ Hetmánienie.

ductus oris, Twárzy kształt.

dudum. Przed tym/ Dawno. Vorlängst. *Ipsa egomet dudum Beroen digressa reliqui.* Virg. *syn.* Jam dudum, jam pridem, jam diu.

duella, *sub* Uncya/ Skóciec.

duellator, Waleczník. *duelli*, Ná woynie.

duellica

bellica ars, Woienna umieietność/Zolnierska
bellicus, Zolnierski/ Waleczny. Das zum Streit gehört. Et caput abscindit sic pugna duellica per te. P.
bellis, Nieprzyiaciel i.
duellum, Poiedynek/ Woyna. Ein Streit zwischen zweyen. Pugna, certamen, bellum, epith: Forte, incertum, rabidum, insanum, dirum, furiosum. phr. Qui toties ausus forti certare duello saepe per incerti gladios ruitura duelli. Vix tulerit ... sitis insatiata duelli.
duellus, Dobry i. duicensus, Mieszczanin nieprawy. duidens, Dwoyzeby. duis, i. bis, Dwa kroć. duis, i. dederis, frequens apud Plaut. prisce ... Dwoyka.

D U L

dulcaridus, sub Kwaśkowaty. dulce, Słodko
dulcedo, Słodkość. Süßigkeit. Nescio qua praeter solitum dulcedine laeti. Virg. syn. Suavitas epith: Magna, grata, jucunda, mira, blanda, suavis, mellifica, nectarea. phr. Loci captus dulcedine molli. Nectarea dulcedine lactant. Nescio, qua natale solum dulcedine cunctos, ducit & immemores non sinit esse sui. Ovid.
dulceo, dulcesco, Słodnę.
dulcia, ium, vel orum, Miodownik/ Łakoci.
dulciaria, orum, Miodownik.
dulciarius, vel dulciarius panis, Marcepannik/ Piernikarz. (Słodki.
dulciculus, Słodziuchny. dulcifer, dulcifluus,
dulciloquus, dulcioriloquus. Wdzięcznomowny Der süssiglich redet. Mollit dulciloqua canorus arte: (Phal.)
dulcis, Słodki/ Przyiemny/ Miły j. Süß/ lieblich. Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. Virg. syn. Suavis, melleus, mitis, nectareus. Metaph: jucundus, gratus, charus, vel amoenus.
dulcis languide Słodkawy.
dulcisonus, Wdzięcznie brzmiący. dulcitas,
dulcitudo, Słodkość. dulciter, Słodko.
dulco, Słodzę.
dulia, Gr. Niewola/ & sub Chwała Boża.
dulice, Niewolnicze.

D U M

dum, Kiedy 2. Byle 1. Poki/ Aż 1. Że 1. Jedno 1. Jeszcze nie. Dieweil/ so fern als. syn. Donec, vel quando, vel modo, dummode. dum particula additicia, sub Si.
dumectum, dumetum, Cierniśko. Ein Dornwald. Ter centum nivei tondent dumeta juvenci. Virg. syn. Spinetum, vepretum, rubetum. epith. Horrendum, horridum, florens. phr. Quae dumeta colunt horrenda ferae, avia pascentes inter dumeta capellae.
dumesco, Leśnieię. dumicola, Aviena, in dumo habitans. Der in Buschen wohnet. Cau cafeas arces, & dumicolus Avienos. A.
dumosus, Cierniśty. Dornächtig. Dumosa pendere procul de rupe videbo. Virg. syn. Spinosus, spinifer. phr. Dumis, spinis, rubis plenus, horrens, asper. v. Spinosus.
dumus, Ciernie. Ein Dornheck. Per juga, per sylvas, dumos & saxa vagatur. Ovid. syn. Rubus, dumetum, sentes, vepres, spinae. epith. Horridus, avius, umbrosus, spinosus, virens, viridis, impervius, spinifer. phr. Sylva fuit late dumis, atque ilice nigra horrida quam densi complerunt undique scates. aspera dumis rura tenent. V. Rubus.
duntaxat, Jeśćie/ Tylko.

D U O

duo, Dwa. Zwey. Vel simulacra duo forsan duo dona fuere. M. Sed par atque eadem cena duobus erat. Mart.
duodecies, Dwanaśćie kroć. duodecim, Dwanaśćie.
duodecimus, Dwanasty. Der Zwölffter. Duodecimo Turnus divinis occidit armis. V. A.
duodenarius, Podwanasty. Das 12. in ihm hat Quam duodenarius circumtulit. &c. Ar
duodeni, Dwanaśćie. duodennis, Dwanaśćieletni.
duodetricies, Dwadźieśćia y osm razy.
duodetricesimus, duodetriginta. Dwadźieśćia i ośm. duodeviceni, Ośmnaśćie.
duodevicesimus, Ośmnasty. duonus, priscum Dobry i. duorum pedum semis, Półtrzećia.

D U P

dupla, ae, Dwoynasobna wina. (nierz.
duplares armaturae, duplarij, duplicarij, Zołduplaris, duplarius, Podwoyny/ & żołnierz
duplaris numerus, Cetno. (podwoyny.
duplatio, Dwoynasobna wina.
duplex, Dwoy/ Dwoiaki/ Dwoisty/ Wielki Chytry/ Nieszczery 2. Mnogi. Zweyfach.
- - & duplicem gemmis auroque coronam. Virg. syn. Geminus, ambo.

duplicatio, Dwoistość/ Powtarzánie/ Dwoynásobna winá.
duplicato, Wedwoynasob/ Dwoiáko 1.
duplicatus, dupliciarius, duplicarius, Podwoyny. duplices, *adiect.* Dwá. duplices *substant.* Ksiąski kámienne.
duplicitas, Dwoistość.
dupliciter, Dwoiáko 1.2. Zweyfachtig. *Dupliciter, nam bis venti contrudit & ipsa.* Luc.
duplico, *as*, Powtarzam/ Przydáię 1. 5. Zweyfach machen. *Mobilitas duplicatur, & im petus ille grauescit.* Luc. *syn.* adduplico, conduplico, gemino, aggemino, congemino. *phr:* Sol crescentes duplicat umbras.
duplio, *onis*, Dwoyká/ Dwoynasobna winá.
duplo, *as*, Przydáię 2.
duplo, Wedwoynasob/ & *sub* Weczwornasob/ Dwá kroć.
duplum, Tyle dwoie/ Dwoynasob/ Dwá kroć
duplus, Dwoynásobny/ Dwoiáki/ Dwá kroć.
dupondiarius, Dwustopny/ & *sub* Siedm pieniąszkow.
dupondium, Dwustopna miárá/ & *sub* Siedm pieniąszkow/ *sed aliud sonat.*
dupondius, *sub* Siedm pieniąszkow.
dupondius, & semis, *sub* Groß/ & Połtrzeciá

DUR

durabilis, Trwáły 1. Langwürig. *Quod caret alterna requie, durabile non est.* Ovid. *syn.* Diuturnus, stabilis, manens, permanens, constans. *phr.* Diu manens, durans, stans. Multos per annos permanens
durabilitas, Trwáłość. (stradki.
duracinus, Trwáły 2. Twardoskory/ zimo-
duramen, Twárdość/ Rosochá/ Gáłąská/ Latorośl zostáwiona/ Látorośl winna/ Lod.
duramentum, Rosochá/ Gáłąská/ Vmocnienie/ Látorośl.
duras dabis, Nieprzepieczeć się.
durate, Pácyencya. durateus, *Gr.* Drewniány. *duratrix, sub* Trwáły 1.
duratus, Stwárdniáły/ Zátwárdziáły/ Okrzosány *tr.*
duratus frigore, glacie, Zmárzły. dure Twárdo. duresco, Twárdzieię. Erhärten. *Limus ut hic durescit, & haec ut cera liquescit.* Virg.
syn. indúresco, induror, concresco, astringor, primor, rigeo. *v.* *Gelo.*
duri oris, Twárdousty.
Duricordia, Nieużyrość/ Zátwárdziáłość.
Duricorius, Twárdoskory. (kość.
duritas, Twárdość/ Surowość/ Nieludz- Härtigkeit. *Oblita terra duritatis hybernae.* (Scaz.) *syn.* Durities, rigor; *vel* saevitia, crudelitas.
duriter, durius, Twárdo/ Surowie/ Ostro/ Nieprzyiemnie. Härtiglich. *Duriter & dura terram pede pellere matrem.* Ovid.
duritia, durities, duritudo, Twárdość/ Trwáłość/ Zátwárdzenie/ Nieużyrość/ Surowość Vpor. Härte. *Ponere duritiem coepere, suumque rigorem.* Ovid. *syn.* Duritas, rigor, saevities, crudelitas, barbaries. *epith:* adamantina, acerba ferrea.
duritie spissari, Zátwárdzieć.
duritiem induo, *idem*, & Odrętwieć.
duriusculus, Przytwárdszym.
duro, *as*, Trwam 1. 2. Stwárdzam/ Zátwárdzam/ Wytrwáć. Harten/ hart machen. *syn.* induro, astringo, constringo, premo, gelo: firmo, *vel* sto, maneo, permaneo, diu maneo: stabilis, sum diuturnus. *phr:* inde ubi pubentes calamos durauerit aestus. Durauitque animum, destituitque preces. Deserimus, saevoque gelu duramus & undis, *pro Tolero.* (Virg. 1. Aen.) Durate, & vosmet rebus servate secundis.
duror, *aris*, Mocnieię/ Twárdzieię/ Drętwieię
durus, Twárdy/ Nieużyty/ Nielutościwy/ Surowy 2. Nieludzki/ Cierpki/ Ciężki 2. Vporny/ Zły. Hart/ unfreundlich. *Durus uterque labor: laudate ingentia rura.* Virg. *syn.* Solidus, firmus, ferreus, adamantinus, marmoreus. *Metaph:* molestus, ingratus, injucundus, *vel* severus, rigidus, crudelis. *v.* *Crudelis.*
durus capite, Vporny.
Dusmosus, pro dumosus, priscum, Fest.
Duumvir. *Cic: Duumviri olim carceris curam habebant negotia Reipub: curabant, & publica locabant, ex decurionibus creabantur, & fasces habebant, immunes à munijs verbis. Erant & Municipiorum & Navales, & Capitales. Hos Tribunis plebis & Magistris civitatu & similes aliqui dicunt, apud Schardium. Huic Duumviratus. Cic: Duumvirum munus. Et Duumviralis, Vlpia, ad Duumviros pertinen. v. &* Burmistrz 1
Dux, *comm.* Wódz/ Hetmán/ *an* Xiążę. Ein Führer. *Consedere duces, & vulgi stante corona*

tum. syn. Ductor. *epith:* Cruentus, audax, Martius, magnanimus, indomitus, generosus, prudens, sagax, solers, providus, vigil, pervigil, Mavortius, terrificus, metuendus, trux, atrox, ferus, cristatus, insignis magnus, tremendus, ferox, acer, callidus, astutus, cautus, versutus, fidelis, potens, sedulus, strenuus, minax, imperterritus, invictus. *phr:* Primus inire manu bellum. *v. Bellicosus.*
dux exercitus provincialis, Wojewodá
dynamis, *eos, f. gr:* Wielkość 2.
dynamis olivi, Oliwek urodzay.
dynasta, dynastes, *æ, m. gr.* Pan wielki.
Dyota. Rob. Steph. corr. diota.
dyschrestia, *gr:* Trudność.
dyscolus, *Gr:* Niegodny. [Gryźienie,
dysenteria, disenterica passio, *gr.* Biegunká/
dysentericus, *gr.* Biegunke ćierpiący/ Gryźienie ćierpiący.
dysgargalis, *eos, vel* dysgargalus, *li. Gr.* Łe
dyspepsia, *gr:* Niestrawienie. (chcywy.
dysphimia, *Gr:* Niesławá.
dysphoricus, *gr.* Nieszczęśliwy.
dyspnoea, *Gr.* Dychawicá/ Dusznosć.
dyspnoicus, *gr.* Dychawiczny. [dność
dysuria, dysuricum pathos, *gr.* Uryny tru-
dysuriacus, *Gr.* Uryny trudność ćierpiący.

E

E *Præpositio, sub* Z/ że 1. Od kogo 1. Von/ auß. *Tu quod es, è populo quilibet esse potest,* Mart: *syn.* ex, de.
E contraria parte, è regione, Ná przećiwko
E contrario, è diverso, Przećiwnie.
E longinquo, Z dáleká, è natura, Z przyrodzenia. [Sąsiad.
E propinquo, è proximo, Z bliská/ & *sub*
E sublimi, Z gory. è transverso, Z boku.
E vestigio, Wnet/ Záraz.
Eâ, eâ causa, eâ re, Dla tego.
E â conditione, eâ lege, Z tą kondycyą.
Eabus scopus, pro iis, Cato prisce & Hemina.
Eale, es, Koń togáty. *Eapse, pro ea ipsa,* Tá,
Eatenus, Poty 1. 2. Z tey miáry/ Ták barzo. Tym sposobem: So fern/ so lang. *Ortus erat, cum Rex in somnis eatenus altum.* M.

Ebachari apud Lamprid. legit Rob. Constantin. alii legunt Debacchari.
Ebenus, ebenus gr. Heban. Ein Indianischer Baum/ Ebenholtz genant. *Fert Ebenum Solis est thurea virgo Sabæis.* Virg. *syn.* ebenum, *neutr. gen. epith:* Dura, splendida, splendens, atra, nitens, nitida, Inda, fusca, nigra.
Ebeo, as, i. felicitate privo. Sipont.
Ebibo Wypijam/ Pożeram. Außtrincken. *Filius, aut etiam libertus, ut ebibat hæres:* Hor.
Ebiscus, *m, gr.* Slaz 2. Eblandior, Wyłudzá.
Eborarius, Snycerz 1.
Eboratus, eboreus, Słoniowy.
Ebriacus, al. Ebriatus, Pijany 1.
Ebriamen, Trunek pijány.
Ebrietas, ebriositas, Opilstwo. Trunckenheit. *Non semel ebrietas est simulata mihi.* O. *syn:* Crapula, temulentia. *epith:* Turpis, demens, amens, improvida, fœda, iners, stupida, insana, obscœna, loquax, garrula, tremula, titubans, gravis, furens, malesana, exitiosa, perniciosa, *phr:* Corporis robur frangens, enervans, exhauriens, ingenii frangens vires, animique vigorem. Ebrietas mater fœcunda malorum. Certa juventæ pernicies. Rixis gaudens, Sanæ menti inimica illecebris exitiosa suis arcanum demens detegit ebrietas. Arcani mala custos operta recludens extinctæ prodiga famæ arcana revelans. in prælia quæ trudit inermem ebrietas fugienda viro cuicunque, sed altis Principibus funesta lues. ut Venus enervat vires, sic copia Bacchi, & tentat gressus, debilitatque pedes. *v. Ebrius.*
Ebrio, *as,* ebriolo, *as,* Upajam.
Ebriosus, ebriolatus, Opiły. Ein vertrunckener Mensch, *Ebriosa acina ebriosioris.* Ph.
Ebriulatus, ab Ebriulo, sub: Upajam.
Ebrius, ebriolus, Pijany 1. Pełen tr. Truncken, *Non magis audierit quam Fufius ebrius olim.* Hor. *syn:* ebriosus, temulentus, vinolentus. *phr:* Somno vinoque sepultus, sopitus. Vino madidus, madens, udus, madefactus gravis. Cui titubat multo linguaque mensque mero. Nimio venas inflatus iaccho Mitti delusus iaccho. Multo tempora perfusus. Baccho cibo vinoque gravis. Ægre titubantes sustinet artus. Multoque jacebat membra deo victus, ille mero somnoque gravis titubare videtur Convivæ valido titubantia vino. Membra movent; dubii stantque labantque pedes. Gaudet itque mero mergitque in pocula mentem. Passim vino somnoque per herbam corpora fusa jacent. Silenum

num pâtri somno vidit ille . . . infusum . . . po venas, ut semper, iaccho, ebrius imprudens . . . . . . mente vacillant. Nam . . . . . . dapibus vinoque sepultus Cervicem . . . posuit, iacuitque per antrum immensum, saniem eructans. Somno vinoque sepulti procubuere, silent, late loca. Fusique per herbam indulgent vino, & vertunt crateras ahenos. Crateras læti statuunt, & vina coronant immodico nutant tempora quassa mero. Nescitque regi mens plena Lyæo Vino concussa vacillant tempora, vinoque gravatum fulcitur læva caput. Vide Vinum.

Ebrius veratro, Szalony 2.

Ebullio, Kipię/ Wykipiam/ Wzwieram. Wydáię ná świát/Wymyka śię/ & sub Chelpię śię. Auffsieden. Ebullit patrui præclarum funus, & ê ß. Pers.

Ebullitio, Kipienie/ Wykipienie.

Ebullo, as, Wykipia. Zerspringen. Atq; alia fletus ebullant parte viriles. F.

Ebulum, Ebulus, Chebd.

Ebur: Słoniowa kość. Helffenbein. Munera portantes, eborisq; aurisq; talenta. Virg: epith: indum, indicum, nitidum, candens, assyrium, sectile, alveum, splendidum, liquidum, attalicum, politum. phr: nivei munera dentis. ebur nitidum fastigia summa tegebat. Sectile deliciis india præbet ebur. Pro Cithara; dum canit, & liquidum dum Dea pulsat ebur.

Eburatus, eburneolus, eburnus, Słoniowy.

Eburneus, idem, & Bieloiásny, Helffenbeinerin. Oppida turritis cingantur eburnia muris. Ovid. Portabat nitidis cursus eburnus equis. Tib.

EC

Ecastor, Záiste Ecbasis, gr. Wyście/ Odstąpienie.

Ecbolas, adis, ecbolimos, ecbolios, gr. Poronienie gyniocy.

Ecce, Oto/ Owo/ Ali. Sihe/ Seheda. Ecce Dionai processit Cæsaris astrum. Virg. syn. en.

Eccheuma, gr. Wylanie/

Eccillum, eccistum, eccos, Owoś.

Ecclesia, gr. Zgromádzenie Kośćioł 1. 2. Eine Kirch/ Christliche Versammlung. Cuius de manibus sumens Ecclesia corpus. Mart. syn. Templum delubrum, fanum, ædes. phr: Ædes sacra Deo. Sacra tecta tonantis. V. Templum vel Christiadum cœtus, populus, gens; Piorum fortunata manus. gens pia, electum genus; Christi cultores. Grex Christi qui militat . . .

Ecclesiastes, æ, m. gr. Káznodzieiá.

Ecclesiasticus, gr. Duchowny.

Ecclesiasterium, Gr. Dźiwowisko.

Ecclesis, gr. Wywolánie/ Wyzywánie. Item figura Grammatice Latinè Evocatio; quæ personam tertiam ad primam vel secundam trahit: ut Ego pauper laboro. Calliopius recensui, subaudito Ego.

Eccum, Eccos, Owoż iest.

Ecdicus, Gr. Syndyk/ Pospolstwá obrońcá.

Ecere, Oto/ Záiste.

Echea, n. plur: gr: Głosu odbiiánie.

Echebæum, gr. sub Plugowy.

Echemythia, gr. Málomowność.

Echemythus, gr. Málomowny.

Echeneis, is, vel idis f. gr. Trzymonaw. Ein kleiner jangléchter Meerfisch. syn. remora Parva echeneis adest, mirum, mora puppibus ingens. Ovid.

Echetæ, hi, gr. Konik robak.

Echetle, es, gr. Plugowe nogi.

Echetlion, gr. Sadz rybny.

Echidna, gr. Zmijá. Ein Natter/ Schlang --- Lernaæ sangvis echidnæ. Ovid. epith: Lernæa tumida, fera, dira, rabida, furialis, lethifera, venenosa, venenifera, tumens, tumida, horrida. v. Serpis

Echidnium, gr: Wolowy iezyk 2.

Echinatus, Naiezony 1. Kolący 1.

Echini pellis, Szczotká do szat.

Echinometra, gr: Jeż morski. (cupá.

Echinophora concha, Slimak/ Slimácza skorupá.

Echinopus, odis, f. gr. Jeża nogá ziele.

Echinus, gr: Kásztánowá łuská/ Jeż morski/ Wędzidło/ Ksiąszki fiákowe/ sub Flak/ Mánelá/ Pław morski. 3. 5. Vmywádlnik/ & sub Doniczká. (Animal spinis obsitum) Epith: Ruber, hirtus, volubilis, æquoreus, sylvestris, cautus.

Echinus terrestris Jázwiec/ Jeż 1.

Echion, Echium, n. Echios, Echite es, Gr. Wolowy iezyk.

Echites, æ, m. gr. Jaszczurnik 2. Zmiiowiec

Echium, Gr. Oczne lekárstwo.

Echo, us, vel echonis, hæc gr. Głosu odbiiánie

Echoicus versus, idem Æquivocus. (iánie

Eclecta, orum, gr. Pismo przebráne.

Eclegma

Ecligma, tis, gr: Kołaczek/ Lambieywum.
Eclipsis, gr. Zaćmienie/ Księżycá zaćmienie Włitánie. Ein Verschwindung. *syn.* Defectus, dēliquium, *epith:* Minax, fatālis, fūnesta, tristis infēlix, hōrrēnda, mētuēnda, nigra, atrā.
Ellipsis Grammatica figura. *Quintilian. cùm dictio ad constructionem plenam necessaria deest.*
Ecliptica linea, vel circulus. *Macrob. Via solis. Circulus solis, & aliorum planetarum transiens per medium zodiacum oblique, in quo fiunt eclipses Planetarum, idem monstrat loca altitudines, latitudines, declinationes planetarum.*
Eclipticus, *Gr: sub* Zaćmienie. 4.
Eclōga *gr:* Pisánie zbieránie. Außlegung. *Vernans per varii carminis eclogas.* (Asclep.)
Eclōgārius, Zbieracz. Eclōgium, *Gr.* Napis
Ecnēphias, *æ, m. gr.* Wicher.
Econtra, Ná przeciwko. Dargegen. *Æmulus, econtra sperat, quos vicerit, edit.* Sed.
Ecphōra, *gr:* Wydátność.
Ecphrăsis, *gr:* Rozpowiádánie.
Ecquando, Kiedy. Ecquid, Jeżli/ Czy/ Li
Ecquis, Kto 1. Ktory 1. Ktoż/ Jeżli 1.
Ecquisnam, Ktoryż?
Ecrysis, *gr.* Wyciekánie.
Ecstăsis, *gr.* Záchwycenie.
Ectha, *æ.* Pryszczel 2.
Ecthlipsis figura, *eadem Diastole 1. supra.*
Ecthlipsis, *Carisio, Diomed: figura Poëtica, cùm duæ dictiones asperè concurrentes vocalem cum consonante eludunt, ea consonans est M. apud antiquos etiam S. ut apud Lucret, & Lucilli. sæpè, raro apud posteriores teste Marius Victor. Collisionem Donat. Valer. Prob. Iuniores. Elisionem verbo proprio licet novo, vide Apostrophus.*
Ectrapĕlos, *gr:* Olbrzym/ Wzrostu niezwyczajnego.
Ectrōma, *ătos, gr:* Pomiotek. (czáynego,
Ectrōmătium vinum, *Gr:* Poronienie czyniące.
Ectrŏpe, *es, gr.* Skłonienie 1. [ce.
Ectrŏpium *gr.* Powieki niskiey upádnienie.
Ectypum, *gr:* Kontersfet/ Obraz formierski/ Proba Wykontersfetowánie. (wány/
Ectypus, *gr.* Wyrażony 2. Wykontersfetowány/
Eculeus, Proba naczynie. Eine Fälle. *Item* Eine Folter. *Eviscerandum corpus eculeo eminus* (Jamb.)
Edācitas, Obżárstwo/ 1. Fraßerey. *Gula est ferina; sed socors edacitas.* (Jamb.) *syn.* Vōrācitas, ingluvies, gula.

Ĕdax, Rośálecz/ żárliwy/ Obżárty. Ein Fraaß. *Tempus edax rerum, &c.* Ovid. *syn.* Vŏrax, gŭlōsus, hēlluo, *v. Gulosus.*
Ĕdĕātrā, *æ* Edeatres, *æ, m. gr.* Kráyczy.
Ēdĕcimātus, *al.* Edecumatus, Wyborny.
Ēdecimo, Obieram 1.
Ēdentātus edentulus. Bez zębow. Zahnloß *Edentularum cantilinæ suaserint.* (Jamb.)
Edēnto, *as,* Wybiiam zęby.
Edera, lege Hedera.
Ēdīco, *is,* Nákázuię/ Obwoływam/ Roskazuię urzędownie/ Mándat dáię/ Wyrok wydánie/ Wywoływam/ Przykázuię/ Sądy záopowiedźieć. Außschreiben/ gebieten. *Tantaq; concedis tu menti edicere donis.* Prop. *syn.* Dēnūntio, significo, dīco, præmŏnĕo, vel stătuo, cōnstituo, dēcerno, sāncio, jŭbĕo.
Edictalis, sub Mándat.
Ēdīctum, edictio, Mándat/ Wyrok. Ein Mandat/ Gebott. *Adde quod edictum quamvis immite minaxq;* Ovid.
Edicto, *as,* Wypowiádam.
Ēdīlis, *sub* Śniedny/ *potius* edūlis.
Edim, is, edam. Noni. ex Cæcil. Plaut. Pomp.
Ēdisco, Uczę się/ 1. 2. Náuczyć się/ wyuczam się. Außwendig lernen. *Audiit Eurotas, jussitque ediscere Lauros.* Virg. *syn.* Disco, pērdisco, pērcipio, cōncipio, *vide Disco.*
Ēdīsĕro, edisserto, Powiádam 1. Rozpowiádam/ Wypowiádam 1.
Ēditio, Wydánie/ Porodzenie/ Národzenie
Ēdititius judex. Jednácz.
Ēdĭtor, Sprawcá/ Jstzyst sprawcá. Der außgehen läßt. *Vulturnusq; celer, nocturnaq; editor auræ.* L.
Ēdĭtus, *ti,* Wyniosły/ Miánowány. Herfürgebracht. *Felicemq; trahunt limum, quiq; editus Austro.* Virg.
Ēdĭtus, *m.* Gnoy bydlęcy.
Ēdo, *is,* Wydáię 7. 8. 11. 19. Wyiawiam/ Powiádam 1. Rodzę 1. Miánuię/ Zbroić co/ Nieśie się kokosz/ Żniosłá/ Dopuszczam się. Etwas lassen außgehen. *syn.* Făcio, *vel* prōfĕro dīvŭlgo, ēmitto, ēxprōmo.
Ēdo ludos, munus, Stroię igrzyská.
Ĕdo, *dis, vel es,* Jem. Essen, *syn.* Cōmĕdo mandūco.

mandūco, mando, pāscor, vēscor. *phr:* Membra cibo fŏvĕo, ĕpūlis sūstĭnro, restaūro. Victu vires rĕvŏco. Pōstquam ĕpūlis exempta fames, ŭt dăpibus compressa fămes. Tum corpŏra cūrant fessa lăbōrĕ grāvi. Dăpes ăvĭdam dēmittĕre in ālvum. Dăpes ăvĭdo cōnvellĕre dĕnte. Sē dăpibus rĕplĕrĕ. Cōnsvēvit quĕrna jējūnĭa sŏlvĕrĕ glānde. *Vide Mandūco.*

Ĕdo usquĕ ăffatim, Naiadam się.

Ĕdo, ōnis, Zarłok.

Ĕdŏceo, Vczę/ Wyuczam. Oznaymuię/ Powiadam 1. Rozgłaszam. Wol lehren *Edocent, multasq; viro se adiungere gentes.* Virg.

Ĕdŏlātus, Gładki 1. Ĕdŏlo, Poleruię.

Ĕdŏmĭtus, Ogrodny 1.

Ĕdŏmo, Vskramiam/ Vkrocić. Zähmen. *Edomuit invalidas mentes quæ simplicitatem P. syn.* Dŏmo, dŏmĭto.

Ĕdor, ĕris, *sub* Wychodzą księgi.

Ĕdor, ŏris, Zboże.

Ĕdormio, edormisco, Wysypiam się 1. Przesypiam się 1. 2. Außschlaffen. *Cum illo nam dormit Catienus mille ducentis.* Hor.

Ĕdūcātio, educatus, *us*, Wychowánie.

Ĕdūcātor, Żywiciel.

Ĕdūcatrix, Żywicielká/ Kwoczká.

Ĕdūco, *as*, Wychowuię/ żywię 2. Rodzę/ Odchowáć. Aufferziehen. *Non eger lic pomum, non dulces educat uvas.* Ovid. *syn.* Nūtrĭo, ălo. *v. Nutrio, vel* instĭtŭo, infŏrmo.

Ĕdūco, *is*, Wywodzę/ 1. 4. Wychowuię/ Wyciągam 1. 5. Wypiiam/ Spuszczam staw. Hinauß führen/ herfür bringen. --- *Celoq; educere tertant.* Virg. *syn.* trăho, extrăho, lĭbĕro, sŏlvo, ĕxpĕdio, ĕxĭmo, ēmitto.

Ĕdūlco, Słodzę.

Ĕdūlia, *ium, & orum*, Potráwá.

Edulia, æ, Dea tibi infantium præses.

Ĕdūlis, śniedny. Ĕdūlitas, Stráwá 1. Was gut zu essen ist. *Vinea summittit capream non semper edulis.* Hor.

Edulitas pro annona minus latinè, quid significet, v. Żywność.

Ĕdūlium, Jedło/ śniedna rzecz.

Ĕdūre, Vpornie.

Ĕdūro, *as*, Zátwardzam/ Przeżyć.

Ĕdūrus, *E minuente.* Miękki.

Ĕdūrus, *E augente.* Twárdy. Das fast hart ist. *Eduramq; pyrum. & spinos jam pruna ferentes.* Virg.

Ĕffābĭlis, Wypowiedziany.

Effasilatus. Obnażony. Ĕffarcio, Nátykam.

Ĕffari, Wymawiam 1. Przemawiam 1. Wypowiadam 1. *& sub* Wystawiam. Sagen/ reden. *Incipit effari, mediaq; in voce resistit.* Vir. *syn.* Făr, lŏqui, ēlŏqui, dīcĕre, prŏferre. *v. Loquor.*

Ĕffăscĭnātio, Wyrok. Ĕffăscĭno, Vrzekam.

Ĕffātum, Wyrok Boski/ Wyrzeczenie/ Wyroków odpowiedź. Ein Red. *syn.* Dictum, sententia, sermo.

Ĕffectio, Działánie/ Sprawowánie.

Effectivus status, sub Sprawuiący.

Ĕffector, Sprawcá/ Stworzyciel.

Ĕffectum, effectus, *us*, Skutek.

Ĕffēcundo, Żyznym czynię.

Ĕffēmĭnātē, Nie męsko. effēmĭnātio, Niemęskość. Ĕffēmĭnātus, Niewieści. Ĕffēmĭno, Niewieściuchem czynię. Ĕffēmĭnor, Niewieścieię.

Ĕffĕrātio, Bestwienie 2. 3. Rozjuszenie.

Ĕffĕrātus, Roziádły/ Okrutny/ Zdziczáły/ Roziadł się. Erwildet. *Et efferata per nefas ingens ruunt.* (Jamb.) *syn.* ĕffĕrus, fĕrox, fĕrus, sævus, crūdēlis.

Ĕffercio, Nátykam/ Obiadam się.

Ĕffĕresco, Roziuszam się.

Ĕffĕro, *as* Roziuszam/ Dzikim czynię/ Bestwię/ Srogim czynię/ Stráśnym czynię/ Formuię. Erwilden. *Quod te efferarit, si nihil suffecerit.* (Jamb.)

Ĕffĕro, *ers*, Wynoszę 1. 2. 3. Wydáię/ Wysławiam 1. Wymawiam 1. Wypowiádam 1. Chwalę 1. Prowádzę umárłego. Außtragen/ erhöhen. *Sæpe efferendus, interim hæc ligues ferant.* (Jamb.) *syn.* Tŏllo, ēvĕho, prŏvĕho, *vel* laudo.

Ĕffĕror, *eris*, Pustoszeię/ Dziczeię.

Ĕffĕror, *erris* Pysznię się/ Wzlatam.

Ĕffĕrus, Pełen/ Obfity/ Nátkány 1.

Ĕffervĕo, Ĕffervesco, Wybuchnąć/ Wzwiecam/ Kipię/ Wykipia/ Burzy się/ Vnoszę się/ Wykisnąć/ Rozgadał się/ Rozgniewáć się/

sie. Uberáuß sieden. *Stridere apes utero, & ruptis efferbere costis.* Virg. *syn.* effervesco, fervëo, ebullio.
Effervescens, *tr.* Gniewliwy.
Efferus, Okrutny/ Roziádly. Wild/ grimmig *At trepida, & cœptis immanibus effera Dido* Virg. *syn.* Ferus, indomitus, sævus, crudelis. *Vide Crudelis.*
Effetatio, Wyrodzenie się.
Effetè, *tr.* Mdrze.
Effetus, Wyrodźiły/ Wyradza się/ Wylęgła się/ Wylęgłe/ & *sub* Pierwiastká.
Effexo, *pro effecero*; *Plaut. Casina. Si effexis hoc.*
Effibulatus, *lege Exfilatus.*
Efficacia, efficientia, efficacitas, Skuteczność.
Efficaciter, efficienter. Skutecznie/
Efficax, Efficiens Skuteczny/ Kräfftig. *Iam iam efficati da manus scientiæ* (Jamb.)
Efficio, Spráwuie 1. Czynię 1. Vrobić cò/ Dokázuię 1. 2. Przewodzę swoie.
Effictio, Wykazánie. [Wyráźiciel
Effictor morum, Wyráźiciel/ *in* Obyczáiow
Effigia, *æ* Obraz 1. *Effigiatus, ti* Znákowány Rzeż/ *Effigiatus, us,* Kßtalt.
Effigies, Wyráżenie 2. Podobieństwo 3. Obraz 1. Kßtalt. Ein Bild/ Abtruck. *Effigies inter vestras, statuamque Vagelli,* Juv. *syn.* Imago, simulachrum, species signum, *epith.* Ficta decora, pulchra, aurea, ænea, *b. Statua.*
Effigio, *as* Wyrażam 1. *Effio, cfit* Stáie się
Effingo, *is*, Wymyślam/ Wyrażam 1. 2. Trafiam &. Abmahlen. *syn.* exprimo, formo, informo.
Efflagitatio, Nálegánie/ żądánie 1. Wyciągánie/ Vpominánie się/
Efflagitatus, *us,* Wyciągánie/ żądánie 1.
Efflagito, żądam 2. Domagam się. mit Ernst fordern --- *notumque efflagitat ensem.* Vi. *syn.* Flagito, peto, posco, exposco, postulo.
Effleo, Wypłákać oczy. Effictim, Vprzeymie/
Efflicto, *as sub* Pokonác. (náć
Effligo, Porażam/ Zábiiam 1. & *sub* Poko-
Efflo, Wywiewam/ Wylewam Wybuchnąć/ Wyrchnąć/ 1. Wydmuchnąć.
Efflōreo, Okwitam/ verblühen/ oder fast blühen. *syn.* efflōresco, splendeo, splendesco, *vel* māno, ēmāno.
Efflōresco/ Kwitnę/ Rozwiia się/ Wynikam 1. Wychodźi 5. Pochodzę.
Effluentia, Wyćiekánie.
Effluerit, *Lucret. corr. Et fuerit.*
Effluo, Wyćiekam 1. Rozgleßa się/ Vpußczam 1. Wybiia się/ Rozsypuie się. Zápámiętywam Zbiega dzień/ Vochodźi czás/ Außfliesen. *syn.* Fluo, elabor, effundor, excido, abeo, evanesco.
Effluvium effluxio, Wyćiekánie/ Vpust.
Effoco, Dawię kogo.
Effodio, Wykopywam/ Wykalam/ Wygrzebáć. Außgraben/ *Effodiuntur opes, irritamenta malorum.* Ovid. *syn.* eruo, evello, extraho fodio.
Efforo *as,* Wywiercieć/ Effossio, Wykopywánie/ (dźiey/
Effractarius, effractor, Wyłupićiel & Złodźiey/
Effractura Wyłupienie/
Effrenatè, Nieuhámowánie/ Popędliwie/ Rozpustnie/ [dliwość.
Effrenatio, Wyuzdánie/ Rozpuchá/ Popę-
Effrenatus effrenis effrenus, Wyuzdány Nieuhámowány/ Nieuzdány/ Rozpustny/ Popędliwy/ Unbändig/ ungezämt. *Effrenatorum moderamine pacificator.* Prop. *syn.* effrenis sed frenus, præceps, indomitus.
Effrēno, Wyuzdáć/ effrico, Wyćieram/
Effringo, Wyłamuię/ wyłupuię 1.
Effrons, *adiect. omn.* Niewstydliwy/
Effugio, Vchodzę 1. 3. & *sub* Zápierzeć/ Entfliehen/ entlauffen/ *Effugerent aliquæ flagra profunda via.* Ped. *syn.* Fugio evado, elabor, vito, devito, declino, evito.
Effugium, Vćieczká 1. 5. Vćiec 2. wyprawienie się/ Eine Außflucht. *Res occurrere & effugium præcludere sunti.* L. *syn.* Fuga, vel refugium.
Effulcio, Nátykam.
Effulgeo, Jáśnieię/ Lśnię się/ świecę się 1. Glantzen/ blitzen. *Reteritur & effulgere ab ant.* effulgo, *Verbere Leucaten, auroque effulgere fluctus,* Virg. *syn.* Fulgeo, emico, coruseo, splendeo, eluceo.
Effumo. Serenus, i. fumum emitto.

Effundo

Effundo ... ewam 1. wy ... wysypuie/ Mo ... me/ Sypię się/ Popu ... wysypuie / rozwieram konia/ Prze ... owáć. Außgiessen/ außschütten. *Talis & ipse iubam cervice effudit equina* Virg. *syn.* Fundo, profundo, emitto, spargo.

Effundor, effunditur, Sypię się 2. rozlega się wycieka 1. wypadam 3. wysypuię się.

Effundor in luxum, epulas. Rozgárdyás stroię.

Effuse Hoynie/ Hurmem/ Szeroko/ Rozrzutnie Zbytnie/ Chćiwie/ Bárzo/ Bez miáry/ Pędem/ 2.

Effusio, wylánie/ wysypánie/ wydánie 11. Rozrzutność. Szczodrobliwość.

Effusorie, Hurmem Tłumem/

Effusus, Rozrzutny/ Zbytéczny/ Niezmierny Prętki. Außgegossen. *Exciderat puppi mediis effusus in undis.* Virg.

Effutio, Mowię nierozmyślnie wymykam się 2. 3. wydáię 11. wylewam 1. Verschwätzen/ außplaudern. *Effutire leves indigna Tragœdia versus* Hor. *syn.* Garrio, *phr.* Temere dico: inania verba fundo, profero.

Effutilia *idem.* Effutitia, *orum,* Słowo 3.

Effutuo, *is sub* Przemárnowáć/

EG

Egelidor, *in* Márzně/

Egelidus, *Eminuente,* Ciepły 2. Létni.

Egelidus *E augente,* zimny/ 1. Laukalt/ außgethauet. *Sed gelidum Boream, egelidumque Notum.* Ovid. *syn.* Gelidus.

Egens, Niedostáteczny/ Vbogi/ Potrzebny 2. żebrak/ *& sub* Łączeniem czego.

Egenus egestosus, Niedostáteczny/ Potrzebny 2. Arm/ bedürfftig. *Crescit enim in cumulos, quidquid præstatur egenis. syn.* Egens, indigens, indigus, pauper, inops, mendicus. *v. pauper.*

Egeo, Niemam 1. Potrzebuię 1. Niedostáie. Ich bedarff/ mangele. *Accersis & egere vetes, & scribere cogas.* Hor. *syn.* indigeo, careo, opus habeo, opus mihi est: pauper sum.

Egeries, wyrzutek/ Gnoy 1.

Egermino, wyrastam 1. Rozwiia się.

Egero *u* wyprożniam/ wyprzątam wynoszę 1 Hinaußtragen. *Expletur lachrymis egeriturque dolor,* Ovid. *syn.* expello, eiicio deiicio, aufero, removeo, arceo.

Egestas, Vbostwo, Niedostátek 1. 2. Armuth/ Bedürfftigkeit. *Duris urgens in rebus egestas.* Virg. *syn.* Paupertas, pauperies, inopia, penuria: *epith.* Sordida, gravis, turpis crudelis, dura, immitris, infelix, misera, pannosa prædura, molesta, languida, urgens, contempta, despecta, humilis, dira, acerba, lacera. *v. Paupertas.*

Egestas rationis, Nierozum/

Egestatem afferre, Zubożyć.

Egestio, wynoszenie 1.

Egestus, *us,* wyrzucánie/ wyprożniánie się.

Egetur, Nędze klepie.

Egignor, wyrastam 1.

Ego Ja/ Ich. *Ille ego qui quondam gracili modulatus avena.* Virg. *Ausus ego primus castos violare pudores* Virg.

Egomet, *sub* Sam, Ichselbst. *Vidi egomet duo de numero quum corpora nostro. V.*

Egredior, wychodzę 1. wywodzę się/ Odstępuię 5. Przestępuię 2. Herausgehen. *Egreditur, ferroque manus armata bidenti V. syn.* exeo; excedo, discedo, abeo, *v. Abeo, Exeo.*

Egregie, wybornie/ Osobliwie Bárzo/

Egregius, Wyborny/ Außbündig/ fürtrefflich. *Tantum egregio decus enitet ore.* Virg. *syn.* insignis, eximius, excellens, præstans,

Egressio, Egressus *us,* Wychodzenie/ Odstępienie

Egretus *sub* Ocucam się/

Egula, *ab* Eglula. *sub* śiárká/

Egurgito, Wyrzucam 1. Wylewa z brzegow/ Wydáie 1.

Ehem, Báwéy! ehéu, Ach! Eho Słysz/ co mowisz/ A iuż! Ehodum, Choć sam/

E I

Eia Nuż/ A 1. Eia. *Eia age, rumpe moras &c.* Virg. *arboris, eia per ipsum.* Val.

Eia age, Nuż/ Eia autem, Jáko 1. 3.

Eiaculor Wystrzelam 2. śikam/ Abschiessen. *Eiaculatur aquas, atque ictibus aera rumpit.* Ovid.

Eiecta, *orum,* Eiectamenta, *orum,* Wymiot 2.

Eiectio, eiectus *us* Wyrzucenie.

Eiecti-

Eiectivus. Wyrzncálny/ Poroniony.
Eiectitius partus, Eiectus partus. Pomiotek/
Eiecto, as Wyrzucam 1.
Eiero, Odprzysięgam się/
Eiicio, Wyrzucam 1. Wyganiam 2. Wypędzam 3. Hinauß werffen/ außstossen. *Turpius eiicitur, quam non admittitur hospes.* Ovid. *syn.* Pello, expello, dejicio detrudo, extrudo, *deturpo.* V. *Pello.*
Einater, eros. *ab vel eros sæpius, ab Gr.* Brátowa.
Eiulabilis, Krzykliwy.
Eiulatio Eiulatus, *m.* Nárzekánie/ Krzyk żáłosny/ Płácz. Heulung. *Et illa non viri lis eiulatio* (Jamb. pur.) Hor.
Eiulito, *as* Nárzekam *&* *sub* Rzę.
Eiuncidus, Szczupły/ (kam się/
Eiuratio, Odprzysięgánie/ *&* *sub* Odrze-
Eiuro, Odprzysięgam się/ Odrzekam się/ Przysięgą zbyć/ Składam z siebie.
Eiusce fiis, apud Cicer Corr. Eius Sceius.
Eiusdemmodi, Táki/ Eiusgeneris Táki/
Eiusmodi eiusmodi. Táki/

E L A

Elabor, Wymykam się 3. Vchodzę 1. 3. Wyślizgáć się/ Vpuszczam 1. Entrinnen/ entfallen. *Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis.* Virg. *syn.* evado, excedo, effugio, labor, excido.
Elaboratio, Wypráwá 2. Wyrwarzánie/ Prácá.
Elaboratus, Wyprawny wyrworny/. Außgemacht/ verfertigt. *Non elaboratum ad pedem,* (Jamb. Dim.)
Elaboro, Pilnie co robię/ Vsiluię/ Wypráwiam 1. ćwiczę się Vrobić co. Mit fleiß arbeiten/ außarbeiten. *Dulcem elaborarunt saporem.* (Jamb. cum syll.) *syn.* exorno, expolio, perpolio *vel* laboro, enitor excolo.
Elacata, Elacare, *es Gr.* Rosolowá stráwá/ Máßtowy wierzch/ Rodziel/ Jáßczur/ Wrzecienicá/ Tuńczyk.
Elacaten, *Gr.* Wrzecienicá Tuńczyk/
Elacatena, *Gr.* Rosolowa stráwá/
Elæomeli, Oley/ (wnie/
Elæodeusium, Elæothesium. *Gr.* Smároe

Elæones, *æ. m. Gr.* Oleynik.
Elangveo, Elangvesco, Osłábieć/ Zleniec. Erweichen/ ermatten. *Dubiisque elanguit alis.* Val.
Elaphoboscum *Gr.* Jeleni korzeń/.
Elapido, Wybieram kámień/
Elaps, *vel* Elops, *opis m. Gr.* Wąż/ 1.
Elaqueo, Wywikłáć.
Elargior, Dáię/ Wydaię się ná kogo/ Verschencken. *Quantum elargiri deceat, quem te Deus esse.* P.
Elassesco, Wysilá się/
Elatæ, *arum sub* Pálmá.
Elate, Wyniosło/ Pysznie/ Wspániále/
Elate, *es Gr.* Jedliná *&* *sub* Pálmá/
Elaterium *Gr.* Ogorek leśny/
Elatine, *es Gr.* Powoynik ziele/ (chowánie.
Elatio, Wyniesienie/ Wynoszenie 2. Wyns-
Elatites, *æ. m Gr.* Krwáwnik ziele.
Elatro, Wyrzucám 2. Wyszczekáć/ *ibid.*
Elatus Wyniosły/ Pyszny. erhebt/ erhöhet. *Contra elata mari respondet Gnosia tellus* Virg.
Elaudo, Chwalę/ Sławię.
Elavo *as & u* Omywam/ Plochę Wypłokáć/ *&* *sub* Przepiiam.

E L E

Elecebra, Wab 2.
Electa, *orum,* Pisánie przebráne.
Electe Wybornie.
Electilis *Electibilis,* Wyborny.
Electio, Electus, *us,* Obieranie 1. Die Wahl. *syn.* Delectus us, optio.
Electo, *as,* Wywábiam/ Wyłudzam/ wybádáć/ wyklekáć.
Elector, Obieracz/ Kurfirst.
Electreus, *Gr.* Srebrny.
Electrinus, *Gr. idem &* Bursztynowy.
Electrum *Gr.* Srebro wyborne/ Złoto przyprawne/ Bursztyn. *An* Kontryfal? Agstein/ *Pinguia corticibus sudent electra myricæ.* Virg. *epith.* Pingue, lachrymosum, roscidum pallens, pallidum, præfulgens, liquidum, flavum, splendens micans, lucidum *phr.* Pinguia corticibus sudant electra. Palliдaque [illegible]

Electus, *ꝟ*, Obrány/ Erwehlung. *In necis electu parva futura mora est.* Ovid.

Eleemosyna gr. Litość/ Jálmużná/ Allmosen/ *syn.* Benigna munera, dona. *vel Liberalis.*

Elegans, Ochedożny/ wytworny *1.* wyborny/ Czysty 1. Piękny Dostátni 1. Gálánt, Erwöhlt/ schön. *Nec sane nimis elegante linguæ* (Phal.) Cat. *syn.* Concinnus, politus, venustus.

Eleganter, Chędogo/ Pięknie/ Hoynie.

Elegantia, Ochędostwo/ Piękność/ Głádkość mowy.

Elegeia, *Poet.* *Ovid. idem Elegia.*

Elegia secundò, apud Plin. lege Epigia.

Elegia *Gr.* Elegidion, Elegus, *gr.* Pogrzebna piosnká Wierß 2. Ein Traur Lied. *Blanda pharetrales elegia cantet amores,* Ovid. *Quas inter multum petulans elegia propinquat.* Stat. *Hic elegos impune diem consumpserit ingens.* Juv. *epith.* Flebilis, tristis, mœsta, infelix, miserabilis, querula, gemebunda, mollis, lenis, imbellis, acuta, parva, blanda, petulans. *phr.* Versus impariter juncti impares numeri. Venit odoratos elegeia nexa, capillos, Huc elegi tristes, laceræ huc properate Camœnæ. Nec celeres elegos dulce querentis opus,

Elelisphacon. Elelisphacos, *f. Gr.* Szálwija.

Elementa literarum *vel* puerorum Obiecádło/ Element/ ein Anfang eines jeden Dings. *Mos elementorum cedit, regnique futuri.* Sed. *phr.* inter se pugnantia semper, Quatuor hæc simili cum sint elementa figura prædita, non uno pergunt tamen incita motu ire, sed hæc sursum levitas rapit, illa deorsum. Quanquam mutabis pereant, redeantque figuris: Quotidie tamen æterna se lege propagant. *Numero quatuor, scilicet. Ignis, Aer, Aqua, Terra,*

Elementalis, Żywiołowy/

Elementariæ literæ. Obiecádło/

Elementarius, Obiecádłowy/ Żywiołowy/ Gregorzánek/ (Żywiość.

Elementum, Początek 1. 2. Żywioł/ Prostek/

Elenchus, Gr Peclá/ Reiestr 1. Obwinienie 2. Dowod.

Elenchus apud Dialecticos, est Syllogismus contradicentem conclusionem alicui propositioni inferens, ex Aristot.

Elencticus, *Gr.* Dowodny 1. Eleo, *es* Kolam

Eleones *æ. m.* Oleynik Eleoselinum *Gr.* Opich/ Elephantia, Elephantiasis *Gr.* Trąd.

Elephanticus, Elephantiacus, *Gr.* Trędowaty/ Von einem Elephant. *syn.* Barrinus.

Elephantini libri, Księgi wielkie. *Penultima anceps ibidem.*

Elephantinus *Gr.* Słoniowy 1. 2.

Elephantistes, *æ m. Gr.* Słoniowy jeźdźiec.

Elephantus, Słoń/ Słoniowa kość 1. Rąb morski/

Elephas, *Gr.* Słon/ Trąd 1. Párch. Ein Elephant. Item/ Helffenbein. *Vel dentes stringunt Elephantis ab ore revulsos,* Pris. *syn.* Barrus. *epith.* Indicus, fortis, lacertosus, immanis, Getulus, potens, robustus, docilis, bellicus, vastus, Eous, ingens, mitis, clemens, solers, industrius. *phr.* Bellua Getul, Indica, Turritoa bellua dorso Quæque suis obtemperat unda magistris Bellua. Turritas moles ac propugnacula dorso, Bellua nigranti gestans. *Sumitur pro Ebore.* In foribus pugnam ex auro solidoque elephanto altera candenti perfecta nitens elephanto ornentur postes auro nitidoque elephanto. *Pro Morbo.* Lacerosque elephas effusus in artus ulcera sanguineo sistet manantia tabo.

Elevatio, Podnoszenie/

Elevo, Podnoszę/ Wymowiám 4. Ponieważam/ Vdáję lekko Vwłaczam 2. Erheben/ erhöhen. *Neve inimica meas elevet aura preces.* Prop. *syn.* Levo, tollo, *vel* extollo, *vel* minuo, diminuo.

Eleutheria, *orum, Gr.* wolności święto.

Elexi, ab Elicio, wywabiam.

Elices *hi, ab elix. m.* Brozdá 2.

Elichrysum Plin. corr. Helichrysum.

Elicio, wyrlaczam/ wyćiskam 3. Dobywam źrzodłá/ wywabiam/ wybadać/ wyklekáć/ Rzeszę 1. Herauß locken. *Elicit illa cadens raucum per levia murmur.* Virg. *syn.* allicio attraho, educo.

Elicius, wab. 2.

Elido, Rozbiiam/ Dawię/ Vtłoczyć/ Zádláć Podeptáć/ wybiiam oczy/ wyrlaczam. Außschlagen/ außstossen. *Elidit geminos, infans, nec respicit angues.* Mar. *syn.* Frango, incido, *v.* elicio.

Eligo, Obieram 1. 2. wyrzucam 1. *an.* Mordui/ Erwehlen. *Eligitur, locus hunc angustique imbrice tecti.* V. *syn.* Lego, deligo, seligo, opto.

pta. phr. Sōbōlem ārmēnto sōrtitæ quōtānnis Mā-
ji lecta diu ēt mūlto spēctāta lābore. Dēgēnērāre
timens ni vis hūmāna quōtannis Māxima quæque
mānu lēgēret. Hūc dēlēcta virum sōrtiti cōrpōra
fūrtim inclūdunt. Nēc nōn ēt pēcōri ēst idem dē-
lēctus ēquino.

Elimino, Wypycham/ wynoszę 1. wychodzę/ hinaus stossen. *Sic qui dicta foras eliminet, ut coëat par.* Hor. *syn.* ējicio pēllo, ēxpēllo, ēxclūdo.

Elimo, Polèruię/ Piłuię 2. wyprawiam 1. Außfeylen/ außputzen. *Elimas, non illud opus tenuissima vincat.* Ovid. *syn.* Pōlio, ēxpōlio, ēxōrno, ēxcōlo.

Elingo, Wylizuię.

Elingvis, *idem &* Niémy/ Zámilkły/ Milczący/ Niéwymowny. Der kein Zung hat. *Elinguis oris organum fautor mobe.* (Jani).

Elingvo, Język urznąć/ Eliquāmen Rosół 1.

Eliquātum mustum, Klaret.

Eliquātus, *sub* Wystałe wino/

Eliquēsco, Wyciekam/ Topnieię/ Sączy się.

Eliquo, *as* Klaruię/ Wylewam/ Odlewam 2. Mowię pieśćliwie/ *& in* Pieszczę się.

Eliquor, *aris* Wysaczę się co 1.

Elixo Warzę/ 1. Elixum Warzę.

Elixus, Wárzony/ Gesotten. *Miscuerisque elixa simul conchylia turdis.* Hor.

Ellebōrum, &c. *idem* Helleborum, &c.

Ellipsis, idem Ecclipsis 2. suprà,

Ellum, Owoż iest/ Ellychnium, Gr. Knot.

Elōgium Napis 1. Tytuł 2. Obwołánie/ Przyczyná 2. Paskwil/ Nagrobek/ Chwalenie. Ein herrlich/ Zeugnuß/ ein Lob. *Elogium tacita firmant quod littora voce.* Virg. in Cul.

Elōco, *as*, Náymuię komu/ *an* Wynáyduię?

Elōcūtio, wymowá/ Elocutrix, *sub* Wymowcá. Elōngo, Przedłużam/

Elōps, *ōpis m.* Gr. Ryba Azyáńska/ Wąż 1. *ton* Jésiotr.

Elōquēns, Wymowny/ Wymowcá/ Krásomowcá/ Wohl beredt. *syn.* Facūndus, dīsērtus. *phr.* Flēxānimo sērmōne pōtens, ōs mēlle fluens. Cēlēbris fācūndæ mūnēre lingvæ. Fāndi pērītus. Cui lārga est cōpia fāndi dōctissimus. Qui prǣstat dūlcēdine, lingvæ. ūnum Trītōnia Pāllas. Quēm dōcuit, mūltāque īnsignem rēddidit ārte

Oo

ingēnue faciens vērba disērta sōno. Qui Pīēriis pōllet stūdiis mūltōque rēdūndat ēlōquio, Lārga fuit sēmper cui cōpia fāndi. Lēgimus ō jǔvēnis pātrii nōn dēgēner ōris, Dicta sibi plēno vērba disērta fōro. *v. Causidicus.*

Eloquentia, Wymowa/ Krásomostwo/ Mowność/ Wolredenheit. *syn.* Fācūndia, ēlōquium, *epith.* āmbrōsia, dōcta flēxānima, dūlcis, mēllita, ōrnāta, pōtens, dīvīna, cūlta, ēxcūlta, fūlmīnea, fāllax, dōlōsa, cāllida, īnsidiōsa blānda, vēnūsta, mēllīflua *phr:* Dīcēndi vis, ūbērtas, cōpia. Lārga cōpia fāndi, ōris fācūndia cūlti. Blāndæ mōdūlāmina lingvæ. Fācūndia mēlle dūlcior. Elōquii nitor; dēcor, grātia. Vērba disērta. Līquido vērba fluēntia cūrsu. Pōtēntis ēlōquii virtus. Grātiāque ēxcūlti dēfūit ēlōquii. Fācūndæ suāvissima grātia lingvæ. Līquidi mēl flūit ēlōquii: Grātia fācūndi quanta sit ēlōquii, ēlōquii flūmen lābiis īnstīllat ăpertis.

Eloquentissimè, Wymownie/

Elōquium, Mowá 1. Wymowá/ Ein Red/ Außsprach. *Hic tibi ad eloquium cives, hic ampla nepotum.* M. *syn.* Fācūndia ēlōquēntia. *epith.* Nēctărēum, fācūndum. *v. Eloquentia.*

Elōquor, Wymawiam 1. Wypowiedam 1. Mianuię/ Powiádam 1. *& sub* Domawiam 2. Außsagen. *Eloquar, an sileam? gemitus lachrymabilis imo:* Virg. *syn.* Dico, prōfēro, rēnūntio, ēxprimo, *v. Loquor,*

E L U

Elūăcrum, *sub* Fáská 2. *&* Potok 2.

Elūceo, Elūcēsio, elucescit, Jaśnieię/ Pokazuię się co/ Wydáie się co/ *& sub* Oświtło/ Herfür leuchten/ scheinen. - - - *Elucent alia & fulgore coruscant.* Virg. *syn.* Lūceo, ēnitēo, ēmico, āppārēo ēmineo, *v.* excello.

Elucido, Objaśniam/ *Elucifacio, Elucifico,* Oślepiam/ *Elucto as. Plaut. corr. Celecto,*

Elūctor, Gramolę się/ Dobywam się 2. Wybija się płomień/ Wygrámolić się/ Wydzieram się/ Wywikłác Wybrnąć/ Hinauß ringen - - - *Atque eluctabitur omnis.* Virg.

Elūcubrātus, Wyprawiony/

Elūcubro Elucubror, Piszę 2. Wyprawiam Bey Liecht arbeiten/ *syn.* ēlābōro, ēxpōlio, pērpōlio, āccūrro.

Elūcus *adiect.* Gnuśny/ Głupiec/ Pijánicá ziewácz/ Bálamut.

Elucus

Elūcus, *subst.* Gnuśność / *prima brevi, ā animo concido, ducit Gellius: aliqui tamen produ- cunt eandem.*
Elūdo, Zbywam kogo / Szydzę / Omylam / Oszukiwam / Odegráć / Wyszydzić. Verspotten / verhönen. *Qua vafer eludi possit ratione maritus* Hor. *syn.* Ludo, irrideo, fallo, decipio,
Eluellæ, *ha* Ogrodna stráwá /
Elūgeo, Opłákiwam / żałobę złożyć
Elumbis, Elumbus, Słáby / Ciástoch / Niewieśći / 2.
Eluo, Omywam / Płoczę / Odmywam Wypłokáć / Wydáie się 1. Przemárnowáć / Przepiiam / Außwaschen. *Infectum eluitur scelus, aut exuritur igni,* Virg. *syn.* Lavo, diluo, purgo, abstergo, deleo, *v. Purgo.*
Elūscatio, Oślepienie / Eluscatus, Slepy / *z.*
Elūsco, Oślepiam.
Elūtia, *orum,* Wypłoczyny / *sub* wypłokáć / Złorożyłá ziemiá.
Elūto. *Virg. Aqua elutabitur corr.* Eluctor.
Elūtum aurum, Złoto szczere.
Elūtrio, *as* Przelewam 1. Płoczę Piers chusty / *&* *sub* Potok 2.
Elūvies, Plugastwo / Smrod. 5. Przerwá / Potok 1. Powodź / Przepaść 1. Wasserguß: --- *Eluvie mons est deductus in æquor.* Ovid. *syn.* Diluvium alluvium, diluvies, alluvies. *epith. v. Diluvium.*
Elūvio, Powodź Pożar /
Eluxatus, wywiniony.
Eluxūrior. Bujno rośćie / wyśilá się zbożę /
Elytron, *Gr.* Skrzydło 1.
En Owo.
Em, pro cum prisce. Fest. Macrob.
Emacerātus, Chudy / wyschły /
Emacio, *as,* Chudzę / wypłonić.
Emacitas, Kupowánie chćiwe /
Emacror, Chudnę / wytadzá się.
Emāculo, Chędożę / *an* wymázuię ? Die Flecken außtreiben / reinigen. *syn.* Purgo, maculas tergo, abstergo, deleo, tollo, aufero, eluo, diluo.
Emancipatio, Powzdánie / Odpráwienie syná / wypuszczenie 1.
Emancipātus, Odpráwiony syn / wypuszczony Poddány / 1. Zugeeignet / übergeben. *Emancipatus fœmina.* (Jamb. Dim.
Emancipo, Poddáię 1. 2. wzdawam 1. Odpráwiam 5. wypuszczam z oycowskiey władzy / Oddáię 4.
Emanco, *as,* Obćinam 2.
Emaneo, *es,* Nieprzytomny iestem / Niebywam / *&* *sub* żołnierz odbiegácz /
Emāno, wyćiekam 1. Słyszeć / Rozgłaszá się. Herauß fliessen. *Emanarit, uti fumus, diffusa anima* *bis* Lucr. *syn.* Mano, dimano, promano, effluo, exeo, proficiscor, orior.
Emansio, *sub* Żołnierz 9.
Emansor, Żołnierz odbiegácz /
Emarceo, Schnę 2. 1
Emargino, Rownam. Goię rány /
Emasculator, Trzebieżyk /
Emasculo, Rzeżę 2.
Emātūresco, Dostáię się 1. Vstáię się co 1.
Emax, Kupuiący rad. Ein Krámer. ----
Non te prece poscis emaci. Pers.

E M B

Embamma, *ătis n. gr,* Musztárdá / Przysmak mokry.
Embasicœta gr, Nierządnik / *&* Trunek 3.
Embateuticum; *Gr.* Wstępne /
Embarica, embaenetica, embibatica, *gr,* Żeglárstwo /
Emblēma *gr.* Złotniczey roboty sztuká 1. Ozdobá Szczep. Ein werck hin und her geblümbt. *Arte pavimento atque emblemate vermiculato.* Luc. *epith.* Dives, minutum, vermiculatum.
Emblemata, apud Poetas sunt Poematia quibus imagines, simulacra, pegmata scitè inventa, acutè & erudite explicantur. Tria autem requiruntur ad Emblema, 1. Sententia brevis scita & acuta seu reitotius anima 2. Pictura 3. imago. 3. Poesis picturam explicans.
embŏla *æ. gr.* Náiazd. emboli *gr. hi* Podśienie / embolia *orum Gr,* Stopory,
embolica species, Ładunek sztuczny /
embolicus, *gr. sub* wrzucony.
embolismus, *gr.* Przybyćieň / embolion, embolium, *gr.* Sztepel / Krotofilnego co.

embŏlon. gr. Naw przodek.
embŏlus, gr. Łon/ Szczepel/ Biegun 2.
embolus masculus, Biegun 2.
embrĕgma, gr. Pokrapiánie.   / zpłod.
embryo, embryum yi. n. gr. Niedonoszony

E M E

ēmĕdĭtātus, Zmyślony sub Zmyślam.
ēmĕdullo, wyciągam/ wypowiadam/
Emem, i. eundem priscè. Fest.
ēmendābĭlis, Karny. emendatè. Bez fałszu.
ēmendātio, Popráwá/ emendator Poprá-
wiácz/ emendĭcātus cibus, Zebránizá.
ēmerĭdĭco, wyżebráć/
ēmendo, Poprawiam/ Náprawiam 1. Lecze. Verbessern. Cultus & in pomis succos, emendat acerbos. Ovid. syn. Corrigo mendis purgo s. Corrigo
ēmeo, as Przebyć co.
ēmentior, Zmyślam 2. Vdáię co fałszywie/ Wylgáć/ Czynię się 1. Erligen/ erdichten Ementitus erat clypeo quoque flumina septem Ovid. syn. Mentior, fingo, confingo.
ēmĕreo emereor, Zásługuię/ wysługuię/ Kończy się.
emĕrĭtum, wysługa/ ēmĕrĭtus, wysłużony/
ēmergo is, Wynurzam się/ wynikam wschodzę 1 wygrámolić się/ wybrnąć 1. 2. wydáię się/ co/ wszczyna się/ Ziawia się Ozywam się/ wychylam 1. 2. wskoczć/ Auß dem Wasser sich erheben. Haud facile emergunt, quorum virtutibus obstat. Ovid. syn. Exeo, evado, exurgo.
emersus, us, Wynurzenie/ Wschod słońcá 1.
ēmĕtica orum Gr, sub womitowy.
ēmĕtior, wymierzam/ Przemierzam 2. Vchodzę co drogi/ Vbiegam 2. Außmessen. Non aliud patria tanto emetiris acervo. Hor. Emeto. Horat. Emetit Orcus. corr. Metit.

E M I

ēmĭcātio, wynikanie sub wyrastánie.
ēmĭco, Błyszczę się/ wynikam/ Lśknie się/ Drgam/ Szczerka/ sikam/ wybuchnąć/ wyryska/ wybiia się. Herfür glåntzen oder blincken. - - - Iuvenum manus emicat ardens Virg. syn. Mico, luceo, splendeo effulgeo, lucesco, niteo.

Ēmĭgro, wyprowadzam się/ Vmieram Außweichen. Nemo inde retulit semel, ut emigravimus. (Jam.) syn. Migro, demigro, discedo, excedo, exeo.
Ēmĭnātio Groźbá
ēmĭnens, Wydatny/ Okazáły.   (cznosć.
emĭnentia, wydátnosć Pozor/ Sárby wydá-
eminentissimus, Przedni 1.
ēmĭneo, wydáię się co/ wychodźi 1. wybiega 2. Pokazuię się co/ Przewyższam Przodkuię. Ubertreffen - - - Ambas in partes eminet hasta. Ovid. syn. Exto, appareo, excedo, supero, excello.
Ēmĭnor, Grożę 1. ēmĭnŭlus wydatny/
ēmĭror Dźiwuię się. Emisceo, Mieszam 1.
ēmissārium, Vpust/ Skrzynia 4.
ēmissārius, špieg/ Podchwytácz/ Naieźdnik Hárcownik/ Ełeár. Stadnik 1.
emissārius, vel emissus palmes, Látorośl zostáwiona/
Ēmisśim pro emerim sub Kupuię.
emissio, wypuszczenie/ Látorośl 3
emissitiæ, & emissitius sub wypuszczálny/
Emisti pro Emisisti. P. Plaut.
ēmitto, wypuszczam/ Vpuszczam 2. wystrzelam 2. Spuszczam staw/ Toczę piwo/ wydaię kśiegi. Herauß lassen. Ipse Deus somno domitos emittere vocem. Tib. syn. Mitto, dimitto, vel ejicio,
emmĕlia, gr. Taniec 1.

E M O

Ĕmo, Kupuię/ & sub Borguię mi. Kauffen. Hac emis, hirsuto spirant opobalsama collo. Juv. syn. Paro, comparo.
Emo, pro accipio, priscè. Fest.
emo beneficiis, Zniewalám.
emo donis, Przedárowáć.
ēmŏdŭlor, wyśpiewáć/
Emolæ 3. Esdræ I. Coxerunt in emolis al. in emulis, ebanis. Emman. Sa. quid si legas, in Amulis?
ēmŏlior, wywalam/ wyciągam. Burze ...
emolior tussi wykásłáć.
Emollida corpora. Liu. lege Mollia: ...
ēmollio, Miękczę/ Zmiękczam/ Ogłaskáć.
ēmŏlo is, Mielę.
ēmŏlŭmentum, Pożytek/ Nutz/ Genutz. Atque alia

que alia emolumenta notemus. Juv. *syn.* utilitas, lucrum, commodum.
emorior, Vmieram 1. Nischczeję/ Matwicię. Absterben. *Et rogus ignem emoritur, &c.* Pr. *syn.* Morior, extinguor.
emorior risu, Do zdrchu.
Emortualis Vmierania nalezący/ śmierci Mlen.
emortuus, Martwy,
emoveo, wypycham/ wystawiam drzwi/ wyzarnąć/ wygszonąć. Aufwegen, *Emovet, & fidum capiti subduxerat ensem.* Virg.
empetrum *Gr.* Lomikamień.
emphasis *in Figura, cum subest voci tacita quædam maior vis & significatio, Quintil.*
emphyteusis *gr.* Maiętności cudzey trzymanie.
Emphyteuta, vel es, æ. m. Gr. Emphyteuticarius. Emphyteuticus, Gr. ibidem.
empinętica, *gr. Penetica sub* Zeglarstwo/
empiricæ *es gr,* Lekarska nauka/
empiricus, *gr. sub* Lekarz Ein Artz allein durch die Erfahrnüß. — *Methodus simplex empirica pangit.* M.
emplastratio, Szczepienie/ Plastrowanie/ *ibidem.*
emplastro, *as.* Szczepię.
emplastrum, *gr.* Maść 1. Zrzas.
emplection, *gr.* Kamienica/
emporeticus, *gr,* Kupiecki/
emporium *gr,* Skład 3. Ein Gewerb oder Handelstadt/ da man Jahrmarckt hält/ *Pisarum emporio, divitiisque maris.* Rutil.
emprosthotonus *gr,* Szyie kolowatość/
emprosthotonicus *gr.* Skurczony ku przodku
Empsim *pro emerim, sub* Kupuię/
Empsitem Plaut. corr. empsim vel emsim vel emissim, & pro emerim:
emptio, Kupowanie.
Emptionalis. Cic. corr. Coemptionalis.
emptitius emptivus Kupny Zolnierz pieniężny/ Gekaufft.
emptito empturio, Kupuię/ emptor Kupiec.
emptus, Kupiony Przedażowany/
empusa, Nocnica Przypołudnica/
empyicus, *gr. sub* Ropisty/
Empyrium cœlum, i. e. Ignitum cœlum. apud Theologos (nam Philosophi & Mathematici non ita de illo sentiunt) est cœlum omnium supremum immobile & sedes beatorum, sive illud sit undecimum, sive duodecimum, aut aliter, nam sunt opiniones de numero orbium cœlestium variæ. Crystallinum etiam à recentioribus vocatur, vulgò Empyreum.
Emtio Emtus. *ut aliqui scribunt lege Emptus. Nam Priscianus ait, hac adsciscere P. Euphoniæ causa.*
emucidus, Spleśniały.
emugio, Mowię głośno. wybeknąć/
emulgeo, Doię/ wysysam/ Spuszczam staw.
emunctio, Vcieranie nosa/
Emunctorium, Nożyczki do świec.
emunctus, *tr.* Ogołocony/
emundo, Chędożę wyczyścić/ Außreinigen/ säubern/ *syn.* Mundo purgo eluo,
emungo, Nos ucieram/ ucieram świecę/ Doię/ wyciaczam/ wyciskam 3. Ogołocić. Außschmeltzen. *Emuncta naris duros componere versus.* Hor.
emungor, Nos ucieram/ Ośę ...
emunio, Ogradzam/ Obwarować/ wywo...
emunitus, Obronny/ 1.
emusco, Mech obrywam/
Emussitatus, wyprawiony/
Emutis quasi ab Emutio, Plaut. corr. metuis à metuo.
emuto, *as* Odmieniam, emys, ydis *f. gr.* Zolw

EN

En ecce Ono/ Oto/ Owo/ wey/ Sihe.
— *Hoc tibi dant calamos, en accipe Musa:* Virg.
en tibi en sum, Na/ Naści.
Enæmon, *vel um Gr.* Krwawne lekarstwo
enæorema, *gr.* Vryny obłoczek powierzchni.
enallage. *gr.* Zamiana. *Item figura Grammatica, cùm pars orationis una pro altera, aut accidens pro accidente ponitur. illa est Antimeria, hæc Heterosis.*
enargia *gr.* Rzetelność/
enarrabilis, wypowiedziany/ Das man erzehlen/ mag. *Hastamque & clypei non enarrabile textum.* Virg.
enarratio, wykład 1. Rozpowiadanie
Enarro, Rozpowiadam/ wypowiadam. Erzehlen. *syn:* Narro, explano, memoro, commemoro, refero.
Enascor, wyrastam 1. Auffwachsen.

Enăto, wypływam / wybrnąć 2. Hinauß schwimmen --- Tabulis si fractis enatat exspes. Hor. syn. Năto, nō. vide Nato.

Enăvigo, Przepłynąć 2. wybrnąć 2. Außfahren/ hinauß schiffen. Enaviganda sive reges. (Jamb. cum syll.) Hor.

Enăvo, as, sub Postuguje.

Encænia, orum, Gr: Poświęcanie/ Kierwäß.

Encărdĭa, gr. Serdecznik kamień.

Encărpis, & Encarpa orum, Zinda.

Encaustes, æ. m. gr. Smelcmistrz.

Encaustĭcæ, es, Encause, Encaute, es, Gr. Smelcarstwo.

Encausto pingo, Smelcuję. Encaustum gr. Smelc. Encaustus, Encaustĭcus, Smelcowány.

Encentris, idis. gr. sub Ostrogá.

Enchīrĭdion, Gr. Spisek/ Puinal/ Rekoieść,

Enchristum, gr. Smárowániu służący.

Enchūsa, gr. Czerwieniec 2.

Enchytum, Gr. Tort.

Encliticæ particulæ, vel dictiones monosyllabæ præsertim, aliquæ etiam disyllabæ apud Græcos sunt, quæ accentum suum in præcedentem dictionem inclinant seu transferunt: apud Latinos, & disyllabæ sunt, ut tamen. Quidem: & monosyllabæ, ut Que, No. Ve, & Inclinativas vocant recentiores scriptores, aliquando cum præcedentibus simul scribuntur, aliquando separatim maximè apud Græcos.

Encombōma, gr. Sukmaná/ Stoła.

Encōmiastĭcus, gr. Chwalący.

Encōmium, gr: Chwalenie kogo.

Encratitæ, quasi continentes, abstinentes. Hieronym. Hæretici carnis & matrimonio abstinentes, iidem Severiani, continens, abstinens.

Encyclios, Gr Okolny.

Encyclios discĭplina. Encyclopædia, wałny/ Umieiętność wałna.

END

Endelĕchia, gr. Vstáwiczność.

Endixon, Enĕma tis, gr. sub Klisterá.

Endo, pro In, priscè, sub Do Domu/ Ku/ Ná. Præpositio. Endogredi pro ingredi prisce. Lucret.

Endoitium, priscum. Początek.

Endopeditus pro impeditus. priscè. Lucret. Endoperator. al. Induperator. pro Imperator. Lucret.

Endoplōro, priscum sub. wrzeszczę.

Endrŏmis, idis, gr, Endromidatus, sub Szátá kosmáta/ Szátá miękka/ Sunia 2. Ein langer winter-Rock. (Vestis longiore villo, venti pluviæq. iniuriis arcendis accommoda) epith: Tyria, pĕrĕgrina, villōsa, hirsuta. phr: Sordida, sed gĕlido nōn aspernanda, Decembri dōna, peregrinam mittimus endrŏmidem. Mart.

Enĕco, Vmorzam/ Zábiiam. Tödten. Iam. iurgio enecabit, si intro rediero. (Jamb.) Plaut. syn. Nĕco, occido, pĕrimo, interficio. v. Occido.

Enĕrgia, gr. Skuteczność. Item figura Oratoria Quintil. Illustratio. Evidentia Cic. Repræsentatio alŷs.

Enĕrgūmĕnus, Gr. Opętány.

Enervātus, Stárgány/ Słáby/ Niewieśći 2.

Enervis, Enervus, Ciástoch/ Słáby/ Niewieśći. Unartig. Scorta, placent, fractiq; enervi corpore gressus. Per.

Enervo, Mdlę/ Osłábiam/ Niewieśćiuchem czynię/ Tárgam się/ Siły odeymuię. Krafftloß machen/ außmärgeln. Ut Venus enervat vires, si copia Bacchi. Virg. syn. Debilito, infirmo, phr. Et tentat gressus, debilitatque pedes.

Engibata, orum, gr. Łotki wodne.

Engŏnăsis, is, gr. Klęczeń.

Enhæmon, gr. Krwáwne lekárstwo.

Enhydris, is, eos, gr. Enhydrus, wąż wodny wydrá Egipska.

ENI

Eniber. Nieszczęśliwy. Enibra, æ, Omieszká.

Enĭco, pro eneco, Zábiiam/ 1. Przykrzę się/ Niemogę 1.

Enim, Bo/ Zátśte. Dann. Progeniem sed enim Troiano à sanguine duci. V. syn. Nam, namque etenim.

Enimvēro, Prawie/ Táko/ sub Jako/ Lecz. Nun wolan. neq; hoc, neq; illud, neq; enimvero serio. (Jamb.)

Enĭtĕo, enitesco, Lśnię się/ Pokázuie się co wydáie się co/ Przewyższam. Herfür scheinen. Et quantum faciles enituere Deæ, Tibull. syn. Nitĕo, mĭco, ēmico, splendeo, cŏrusco, lūceo, ēlūceo, ēlūcesco, fulgesco, effulgesco.

Enītor, Usiłuię/ Pnę się/ Rodzę/ Gramolę się/ Zniosłá/ Ocielilá się/ Niesie się kokosz/ Usadzam się/ Przebyć co. Sich unterste- bey

hen. Nec sic enitar tragico differre colori. Hor. syn. Nitor, cōnor, mōlior, contendo, vel pario.
Enixa, Położnicá.
Enixè, Vprzeymie/ Vśilnie/ Chętnie/ Stále
Enixim, Vpornie/ Enixus, xi, Vśilny.
Ennixus, us, Rodzenie.
Ennam, pro Etiamne. Fest priscum.
Enneăphārmăcum, gr. sub Ropiący
Enneăphyllon, Gr Dziewięćlistnik.
Enneāricus, Gr. Dziewiątny

ENO

Eno, as, Wypływam.
Enōdāte, wyráznie/ Jásno/ Dołożnie
Enōdātio, Rozwiązánie/ wykład 5.
Enōdis, hic, hæc, adiect: comm: Bez kolankow/ Nie sekowáty/ Nie kolankowáty Ohn Knopff. Aut rursum enodes trunci resecantur & alte. Virg.
Enōdo, Rozwiezuię/ wykładam/ Obcinam.
Enoplia saltatio, gr. Skakánie żołnierskie
Enorchis, is, gr. sub Jądro 2.
Enōrmis, wielki/ Krzywy/ Niekształtowny.
Enōrmĭtas, Ogrom 2. wielkość/ Nádmiar.
Enōrmĭter, Zbytnie/ Znácznie.
Enōtēscit, Rozgłasza się co/wychodzą księgi
Enōtāre, Náterminowáć.
Enobo. apud Cic. Roberti Steph. lebic. corr. Renobo.
Ens, sub Jstność. Ensicŭlus, Mieczyk
Ensifer, Miecznik. Ensis, Miecz. Ein Degen/ Schwerdt. Horrescit strictis seges ensibus, æraque fulgent. Virg. syn. Ferrum, gladius, mucro cuspis. epith: Rigidus, nefandus, fervidus, fidus, infidus, futilis, coruscus, fulmineus, æreus, fatifer, decorus, martius, bellicus, lethalis, improbus, impius, infaustus, vulnificus, sangvineus, cruentatus, immitis, pugnax, horrendus, sequax, insanus, validus, hosticus, barbarus, mavortius, crudelis, sangvinolentus. phr: Stellatus iaspide fulva ensis erat. Viribus ensis adactus transadigit costas, & candida pectora rumpit. Per costas exigit ensem. Ferrum adverso sub pectore condit. Vagina eripit ensem fulmineum. ensemque recludit Dardanium. Vaginaq; cava fulgentem diripit ensem. Simul ense recluso ibat in Euryalum. Micat æreus ensis. Spumate, cru ore terrificus gladius. Strictis horrescunt ensibus arva. Corripit hic subita trepidus formidine ferrum. Sublatum alte consurgit in ensem. Strictum rotat ensem. Lateri capulo tenus abdidit ensem. Strictamque aciem venientibus offert. Laterique accommodat ensem. Fidoque accingitur ense. ensem collo suspendit eburnum. Laterique accinxerat ensem. Tum lateri atque humeris Tegæum subligat ensem. Gladiosque tegat vagina minaces, & tenerum duri tunditur ense latus. ensem tumido in pulmone recondit.
Ensis falcatus, Persicus, Scythicus, Száblá.
Entĕlĕchia Gr, Vstáwiczność.
Entĕriōne Gr. Miecz drzew. (ckowáty
Entĕrŏcela, Gr. Kilá. Entĕrŏcelicus gr. Ki-
Enthéastĭcus, gr. Nátchniony 1.
Entheca, Ulpian. Papinian. i. prædij supellex, annona, penus. Turneb.
Enthēma gr. Látorośl/ Plastr.
Enthūsĭāsmus gr. Nátchnienie/ Záchwycenie.
Enthymēmia n. gr. Dowod 1. entoma orum, gr Owad. Entŏmon gr. Ciemierzycá

ENU

Enūbo, żenię się.
Enūcleātè, Wyrwornie/ wyráźnie/ Chędogo
Enūclĕo Wyłuczam/ wykładam 2. Außkernen. Item außziegen/ erkláren. Præda nucum calyces cultro enucleare molestum. syn. expono, pando, explico, enarro, aperio. (Colu.
Enūdo, Cic. corr: Enodo. Habet tamen Enudo Apulei.
Enūla campana, Oman. Enūla, oru gr. Dziástá
Enūmĕrātio, Wyliczánie. Item figura Oratoria, Cic. & in Propositione, & in Confirmatione, & in Conclusione locum habens.
Enūmĕro, Wyliczam / Odliczam/ Zliczyć. Erzehlen/ rechnen. Enumerat miles vulnera pastor oves. Ovid. syn. Numero, recenseo, dinumero, percenseo.
Enūnciātio. Rospowiádánie/ Sentencya.
Enūntiātivus, sub Opowiádácz.
Enuntiātum, wyrzeczenie/ Sentencya.
Enūntio, wymawiam 1. wypowiádam 1. wykładam 2. wydáię. Außkünden syn: Pronuntio, eloquor, profero, exprimo, nuntio.
Enuptio, onis, Wydánie corki.
Enūtrio, Wychowáć. Aufferziehen. syn. Nutrio, alo, pasco, v. Nutrio.
Enystrum, gr. Słaz flákowy/ sub Flák/ Kruszki.

EO

Eo, is, Idę 1. Jádę 1. Chodzę/ Stámolę się

zápuſzczam ſie/ Cárgam ſie ná kogo. Ge-hen. *Deinde eo dormitum non ſollicitus mihi quod cras.* Hor. *ſyn.* incēdo, grădior, prōgrĕdior, tendo, vādo, prŏficīſcor, fĕror, prōcēdo, pĕrgo, pĕto. *phr.* Viam tento, cārpo, tero, mĕtior. Quibus vēniſtis ăb ōris. Quōve tĕnētis ĭter? ĭter ad nives tendēbat ăchātes. Pătrias vento pĕtiēre Mycænas. Vādimus haud dūbiam in mōrtem, mĕdiăque tĕnēmus ūrbis iter. Pērge mŏdo & quā te dūcit via, dirige grĕſſum. Inde dătum mōlitur ĭter. Cōrripŭēre viam intĕrĕa, quā ſēmita mōnſtrat. Principio dēlūbra ădeunt. Pērge mŏdo, ătq; hinc te rēginæ ad līmina pērfer. Grĕſſumque ăd mœnia tendi. Tālem Dido ſe læta fĕrēbat. Mēque ēxtra tēcta fĕrēbam. Fĕrimur pĕr ŏpāca lŏcōrum ăd āltos tendēbat mūros; grĕſſumque in caſtra fĕrēbat. Itāliam pĕtĕre, & tĕrras tentāre rĕpōſtas. *V. Abeo.*

Eō, *adverb.* Cám 2. Dla tego. Biß dahin. *Ibit eo quovis qui Zonam perdidit, inquit.* Hor.

Eō ad-dum, eo uſque, Poty 1. Eō recidit, eō res adducta, deducta, devoluta, redacta res eſt, *ſub* Przychodzę. (Zatas

Eo pacto, Ták. eodem veſtigio, Tudzież 1.

Eōne, *es gr. ſub* Dob.

Eōs, ŏis, *vel* ŏos, *f. gr.* & Eōus, *ſubſt.* Zorza zaránna. Die Morgenröth. *Tres ubi Luciferos veniens præm ſerit Eos.* Ovid. *ſyn.* Aūrōra, *epith:* Lūtĕa, crōcĕa, fūlgida, pūrpŭrĕa, clāra, ālma, cāndida, rūbēns, pāllens, pālida, fōrmōſa, rūbra, Tīthōnia, Pāllantis. *V. Aurora.*

Eōus, *adiect:* Wſchodni. Morgenländiſch. *Portus ab Eoo fluctu curvatus in arcum.* V. *Tradimus Heſperiæ gentes aperimus eoâ.* Lucan.

E P A

Epacta, *i. inſerta dies. Epactæ ſunt dies, qui poſt duodecimam lunationem reſtant in menſe Decembri. quibus diebus ſuperat annus ſolaris lunarem, hi inchoant lunationem anni ſequentis, & ætatem Lunæ indicant.*

Epăgōge, *es, gr.* wabienie/ Dowod. *Item figura. Rufiniano, ſimilium rerum vel argumentorum collatio.*

Epăgōgium, *gr.* Obrzezek. Epălimma Máść

Epănădiplōſis, *gr:* Powtarzánie. *Rufiniano figura, cùm idem verbum in una ſententiâ primum & ultimum eſt.*

Epănălepſis, Epanaphŏra, *gr* Powtarzánie. *Item figura eadem cum præcedenti; Diomedi, cum Anadiploſi, Cariſio.*

Epănŏdos, *f. gr.* wracánie ſię. *Item figura o-ratoria poſt digreſſionem poni ſolita.* Reditus ad rem Cic: *Epanodos Rufiniano, cum pluribus rebus propoſitis, ad ſingularum narrationem redimus.*

Epăphæreſis, *Martial. coma ſcan‹d›ili modo gradatim ad ornatum ſucciſa Rhodigin. Iuni.*

Epăſcor, Ziadam. Epaūlia, *oru. gr.* Pokładźiny

Epĕnthĕſis, *gr.* wkładánie. *Item figura Poetica, Donato, literam vel ſyllabam in medium dictionis interponens. ut productior fiat quantitate aut numero ſyllabarum, ut Reliquiæ. Induperator. Interpoſitio. Interiectio. Eadem Parentheſis Donato.*

Ephēbēum, Gr. Sala/ Szermierſka ſzkoła.

Ephēbīa, *gr.* Dźiecinná komorá.

Ephēbĭcus, *gr.* Młodźieńſki.

Ephēbus, *gr.* Młodźieniaſzek. Der über die vierzehen Jahr Jüngling iſt. *Qui pacto par tes tutetur amantis ephebi. ſyn.* ădŏlēſcēns jŭvĕnis *epith.* Gĕnĕrōſus, fōrtis audax, fōrmōſus, pūlcher, dĕcōrus. *V. Adoleſcens.*

Ephecticus, *gr.* Rozmyślájący ſię.

Ephĕctum, *gr.* Siodmak.

Ephĕdra, *vel on gr.* Przeſłká ziele.

Ephelcis, *idis, gr.* Strup.

Ephēlis, *is, vel idis. gr:* Ogorzáłość.

Ephelmator è Græco, Powrozobiegun.

Ephēmĕra, *f. febris gr.* Gorączká/ *& neutr, plur:* Robaczek iednodniowy.

Ephēmĕris, *idis, gr.* Dźiennik 1. Kśiąſzki pámiętne/ Rejeſtr/ Czytánie/ Minucye.

Ephēmeron, *vel um, gr:* Robaczek iednodźienny/ Łániczka/ Brodawnik.

Ephēmerum Colchicum, Száfran dźiki.

Ephēſtris, *idis, gr,* Szátá źwierzchnia/ Roſzułká ná zbroię.

Ephi, *ſub* Rorcá Sedomirſkiego połowicá.

Ephialtes, *æ, m, gr.* Duſzenie nocne.

Ephippiatus, *ſub* Siodłány.

Ephippium, Siodło. Ein Sattel. *Optet ephippia bos piger, optat arare caballus.* Hor.

Ephŏdos, *f. gr:* weśćie 1.

Ephŏrus, *gr: ſub* Poſel ziemſki.

Ephthŏpōlium, *Gr:* Kuchnia.

Ephўdor, *gr: ſub* Zégármiſtrz.

Ephўdros, *Gr:* Przeſłká.

E P I

Epibas, *adis, f. gr:* Łodź

Epibăta, vel Epibates, æ, m. Gr. wśiádácy/ żołnierz wodny.
Epibăthra, æ, Epibăthron, Gr. wschod/ zo-
raw 2. Baszta woienna.
Epibătica, æ, gr. żeglárstwo.
Epibatis, idos, f. gr. Łodź.
Epiblēma, n. Gr. Szátá zwierzchnia.
Epibŏlus, m. gr. Lon
Epicēdium Pogrzebna piosnká
Epicĕphălium, gr. Pogłowie
Epicherēma n. gr. Dowod 1.
Epichўsis gr. Leiek/ Nálewká 1.
Epicœnum genus, gr. sub Płeć 1.
Epicŏpănum gr. Stoł kuchenny
Epicŏpus m. gr. sub wiosło.
Epicrŏcum gr. Podwiká/ Szátá białogłowska
Epicūreus Rozkosznik. Ein gottloser Epicurer. Cur epicurem vel stoicus impia soli. Arator.

Epicus Poëta, sub wierszow pisarz
Epidēmĕticus epidemetica, orum, gr. Stánownicy.
Epidēmia gr. Łożna chorobá
Epidermis idis, f. gr. Skorá 1.
Epidictĭcus gr. Chwalący. Epidicus Gr. wątpliwy. Epidipnis idis, f. gr. wet 1.
Epidrŏmus gr. Náwłoká/ Pás łoszkowy/ żagiel.
Epigāstrion gr. Brzuchowe ſtábizná.
Epigia arundo, gr. sub Trzćiná.
Epiglōssis, epiglottis, idis, gr. Krtáni błonká
Epigŏnus, gr. Pásierb.
Epigrămma, epigrăphe, gr. Nápis/ Wiersz. Vberschrifft. Hexametru epigramma facis, scio dicere Tuccam. M. epith: Blandum, ingeniosum, argutum, subtile, lepidum, festivum, breve, vividum, gratum, astrictum. phr. Blandaque lascivis epigrammata pingere chartis. Quique astricta brevi claudunt epigrammata nodo.

Epigrămmătārius, Epigrammaticus, Wierszow pisarz.
Epiīcia, gr. Łáskáwość/ Sluszny Sąd łáskáwy
Epilēpsia, gr. Kádук chorobá.
Epilēpticus, gr. Kádук cierpiący.
Epilima, gr. Máść 1. Epilŏgus gr. Zámknienie.
Epimēdion, gr. Bezkwiát ziele.
Epimelas, mel, gr. sub Czarnawy.
Epimēlis, idis, gr. Niesplik/ Tárnośliwá.
Epimēlites, æ, m. gr. Sprawcá.
Epimĕnĭdion, gr. Bezkwiát ziele.
Epimēnion, gr. Miesięczny obrok.
Epimetaticum, Zápisánie gospody.
Epimŏne es, gr. Trwánie/ Dotrwánie. Item Figura Verborum, eandem sententiam aut versum sępe repetens.
Epimўthium, gr. Bayki stosowánie.
Epinīcion, Gr. Zwyćięska piosnká.
Epinўctis, idis, gr. Pisánie/ Krostá/ Cieczenie.
Epipactis, idis, gr. Járzmiánká.
Epipētrum, gr. Bázylika polna.
Epiphānia, orum, Ziáwienie Páńskie// Trzech Krolow świeto.
Epiphōnēma, gr. Krzyk. Item figura Oratoria rei narratæ vel probatæ summa acclamatio. Quintil
Epiphŏra, gr. Cieczenie/ Oczu płynienie.
Epiphŏrēma, gr. Wet.
Epiphўlis, idis, gr. Ostátkow zbieránie/ Gronowych.
Epiploŏcēle, es, gr. Kilá
Epiplŏŏmphălon, gr. Przepukliná.
Epirhēdium, gr. Woz 2.
Episcēnium, gr. sub Dziwowisko/ & sub Dno
Epischis, idis, gr. Klin.
Episcŏpa, Episcopium, gr. Biskupi stolec.
Episcopalis, Biskupi. Episcopatus, m. Biskupstwo. Episcopius, gr. Spiegierski
Episcŏpus, Gr. Biskup/ Dozorcá. Ein Bischoff. Sanctæ plebis Episcopus, [Glycon.] syn. Præsul, Antistes, epith: inclytus, longævus, relligiosus, verendus, purus integer. vide Antistes.
Episcopus titulo tenus, Episcopus villarum Sufragan.
Epistăta, Epistates, æ, m. gr. Dozorcá/ Folwarkowy 2.
Epistathmia, gr. Stánowniczego urząd.
Epistathmus, gr. Stánowniczy.
Epistŏla, Epistolium, gr. List 3. Ein Sendbrieff. Nunc oculos tua cum violarit epistola nostros. Ovid. syn. Littera, epistolium, charta, libellus. epith: Nuntia, internuntia, brevis. S. Littera.
Epistŏlāris, Listowny
Epistŏlicæ quæstiones, sub Księgski zbierál ne.
Epistŏmium, Gr. Czop 1. Kurek u Antfosa/

Epistro-

Epistrophe, es, gr. wrácánie.
Epistrophe item Rufiniano figura, cùm plures sententiæ in idem verbum desinunt.
Episynalœphe, *Figura Poëtica, duas syllabas in unam contrahens. Caris. Diomed. Synæresin alij vocant.*
Epistilium, gr. Tram/ Kápitelá.
Epitaphium, gr. Nagrobek. Ein Grabschrifft. *phr:* Signatum carmine saxum. Inscripta sepulchro facta. Sub saxo carmina fixa. Tumulo superaddita verba, incisum in marmore nomen.
Epitasis, gr. Náteżánie/ Nápięcie.
Epitasis item, est actus Comœdiæ vehementissimus ante Catastrophen. Donat.
Epithalamium, gr. Pokłádźinna piosnká/ weselna piosnká. (dem.
Epithece, gr. Przydatek i. *Adpositio figura ea-*
Epithema, tis, gr. Plastr Epithesis, gr. Pástwił: Epitheton, gr. Przydatek.
Epithetum apud Grammaticos, est Nomen Adiectivum Substantivo additum, ad laudē vel vituperiū. Diomed
Epithymium, gr. Czabrzyca.
Epithymum, gr. Kania przędzá.
Epitogium, e gr. Szátá zwierzchnia, Giermak
Epitome, es, gr. Skrocenie/ Sumowánie.
Epitomo, as, Skracam.
Epitonium, gr. Gwoźdźiki y lutni/ Kurek u antfosa/ Kolko.
Epitoxis, idos, Epizygis is, gr. *sub* Kuszá.
Epitritus, gr. Trzecio cześćio wiekszy.
Epitritus pes tetrasyllabus, aliter Hippius dictus Diomedi, supra tres longas syllabas unam brevem habens, vel primo loco, ut Voluntates; vel secundo, ut consonantes, vel tertio, ut Consentiunt, vel quarto; vel Exspectate.
Epitrochasmus, *Figura multa distantia citò percurrens Aquila. Instans & multiplex interrogatio. Donat.*
Epitrope gr. Opieká/ Zdánie sie ná iednácze
Epitrope, item Figura Oratoria. Permissio *Cicer: cùm causa sua multùm confidens Orator, totam alieno iudicio & arbitrio tradit. Synchoresis eadē, i. Concessio*
Epityrum, Gr. Oliwká. epiurus, gr. Gwoźdź
Epizeuxis, is, Figura, eandem dictionem sine interpositione repetens. Caris. Diomed. Item cum singulis diversarum rerum clausulis, verbum debitum apponitur Subiunctio.

E P O

Epobelia, *sexta pars drachmæ, multa calumniatorum. Rhodig.* Dwá Szelągi.

epoche, es, gr. Zátrzymánie.
Epolonus, idem Epulo. Festo priscè.
Epodos. i. incantator, vel post odas positus, Apud Horatium liber epodas, aut epodon vulgo explicatur, quasi post odas scriptus vel positus.
epomis, idis, f. gr. Hálás. epops, opis, m. gr. Dudek. epoptes, æ, m. gr. Dozorcá.
epos, eos, n. gr. wiersz. Gedicht. *Facta canit pede ter percusso forte epos acer, Hor. v.* Carmen
epos, odis, m. gr. Pleszká.
epostracismus, gr. Skorupki grá.
Epoto, as, Wypiiam. Außtrincken. *syn.* Poto, haurio, exhaurio.

E P U

epula, *hæc &* epulæ *hæ,* Potráwá Allerley Speiß. *Item* Panquet / Gasterey. *Turgidus hic epulis atq. albo ventre latratur. Pers. syn.* Dapes cibi, convivium, epulum. *epith:* Dulces, regales, calentes, geniales, solutæ, suaves, unctæ, fumantes. *phr:* Regales epulæ, & festo convivia luxu. Regales epulæ mensis, & Bacchus in auro ponitur epulæque ante ora paratæ regifico luxu. Onerantur opimis Structæ epulis mensæ. Dapibus mensas onerabat inemptis. Non illis Massica Bacchi munera, non illis epulæ nocuere repostæ. Non putri luxu aut epulis marcere solutis. *v. Epuler,*
epularis, epulo, onu, Biesiádny / Bánkiet=
epulatio, epulum, Biesiádá/ Bánkiet. [cnik
Epulatorius, i. epulis aptus. Sipantino.
epulis, idis, f. gr. *sub* Dziąsłá.
Epulo, as, Biesiáduie. Ein Gast. *Hic præter parasitorum, lurconum, epulonum. M.*
epulor, aris, Bánkietnik. Zu gast gehen. *Extremusq; toros, dapibusq; epulamur opimis. Virg. syn.* Convivor. *phr.* Convivia agito, celebro, epulis vaco, epulas instauro, institio. Festivas celebrare dapes. Instituunt de more epulas. Nutrimus lautis mollissima corpora mensis. Tu das epulis accumbere Divum. Patriisque epulandum apponere mensis. Cæsis gens est epulare juventis. Spes bene cœnandi vos decipit. Ecce dabit jam semesum leporem, atque aliquid de clunibus apri. *v. Convivor.*

E Q U

equa, equila, equula, Klaczá. Ein Studt
Castorea, Eliadum palmas Epirus equarum. Virg. epith: [illegible], lasciva.
equaria, æ, Końskie stado. [nowal.
equarius. *subst.* Másztálerz/ Pogániacz/ Ko=
equarius, *adiect.* Końśki. i. [illegible]

eques,

eques, itis, **Jeździec konny.** **Ein Reuter/ Ritter.** *Quod non vidisti, faciant equites Asiani.* Juv. *epith:* Severus, clarus, bellator, superbus, hastatus, celsus, egregius. *phr:* equorum domitor, agitator. Flectere doctus equos. equos qui flectit habenis. Spumantis equi fodiens calcaribus armos. Torquens frænis ora fugacis equi, equum sævis calcaribus urgens admisso subdere doctus calcar equo, acer equis volat ecce per hostes. Vectus equo spumante Lages. Qui spumantia frænis ora citatorum dextra contorquet equorum: Qui furit actus equo. Qui fertur equo. Quis ursus traducit equestres. Colla ferocis equi luctantia torquens. *v. Equito.*

equester, *adiect. m.* equestris, *comm:* **Konny/ Szlachecki.** **Was zu Pferden dienet.** *Tu enim proiectis insignibus, annulo equestri.* H.

Equester ordo, Rycerski stan/ Szlachtá.

Equestres copiæ, Jázdá z.

equestria, *ium,* **Rycerskie mieysce/ Szlacheckie mieysce/ Láwy wschodowáte/** *& sub* **Dziwowisko 1.**

equestris ordinis, Rycerski 1. Szláchćic.

Equicervus, Jeleń brodáty.

equidem, Záiste. Fürwahr --- *Per me equidem sint omnia protinus alba.* Per.

Equiferus, Koń dziki.

equile, Stáynia. Ein Pferd-Stall. *In vastis habeat nec plurima equilia regnis.* F.

equimentum, Stadnicze.

equinus, *adiect:* **Koński/ Kobyli. Das vom Pferd ist.** *Humano capiti cervicem pictor equinam.* Hor.

Equinus, subst: pro Echinus prisce Plaut. Scalig.

equio, *is,* **Bestwie się 2.**

equiria, *orum,* **Gonitwá.**

equis, & quadrigis, *Prov:* **Vsilnie.**

equiselis, equisetis, equisetum, Przestká.

equiso, & equisio, *onis,* **Kawálkátor/ Pogániácz.** [wodzie.

equiso nauticus, Przewoźnik/ Powoźnik ná

equitabilis, Jezdny z.

equitatio, equitatus, *us,* **Jázdá. Reuterey/ Ritterchafft.** *Iamq; adeo exierat potis equitatus apertis.* Virg

equites, *hi,* **Jázda z. Szláchtá.** (stado.

equitiarius, Koniuch. equitium, **Końskie**

equito, Jádę ná koniu. Reiten. *Ter circum astantem lævos equitavit in orbes.* Virg. *syn.* equo, utor, vehor, invehor, insideo, feror, deferor. *phr.* Subdo, calcar equo equi terga premo. Quadrupedis fodio calcaribus armos. equo ibat in armis, ire in equo. Quadrupedem ferrata calce fatigat Tergumq; premebat acris equi. Terga premebat equi, spumantiaque ora regebat. Dum certum flectit in orbem. Quadrupedis cursus spumantiaque ora coercet. Celerem super edere corpus. Audet equum, variisque sedet moderator habenis. Quadrupedes agitare volucres. Cum rapidum effusis ageret sublimis habenis Quadrupedem. Quadrupedi, modo calce citat, modo torquet in auras. Flexibiles rictus, modo jam cervice rotata, incipit effusos in gyrum carpere cursus. Immitem quatiebat equum, spumantia sævo, fræna, cruentantem morsu. at puer Ascanius mediis in vallibus acri gaudet equo, jamq; hos cursu, jam præterit illos. ante urbem pueri & primævo flore juventus exercentur equis. Volat ecce per hostes vectus equo, agmine facto, Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum. arduus altis pulverulentus equis furit. Spumantemq; agitabat equum, quem pellis ahenis in spumam squamis, auroque inserta tegebat. Cum subsultantem (*equum*) hinc premeret calcaribus, illinc tardaret fræno, gradibusque sonare doceret in numerum motis, dein æquore latus aperto ante notumque datis Zephyrumque volaret habenis. Talia vociferans rapidum calcaribus urget cornipedem, incedunt pueri, pariterq; ante ora parentum frænatis lucent in equis.

equuleus, equulus, Konik 1. Źrzebię/ Prożbá. Ein Fülle. *v. Eculeus.*

equus, Koń/ 1. 2. &c. Ein Roß oder Pferd *Ille equus, ille meos in castra reponet amores.* Prop *syn:* Cornipes, quadrupes, sonipes. *epith:* Bellator, arduus, acer, ardens, fortis, spumans, citatus, fremens, ferox, impiger, velox, mordax, animosus, anhelus, citus, rapidus, asper, nobilis, volucer, levis, præceps, ignipes, intrepidus, bellicus, audax, pugnax pernix, alacer, generosus, martius, impavidus, phaleratus, superbus, furens, furibundus, comans, jubatus, crinitus, fumans, sudans, interritus, imperterritus, sternax. *phr.* Fræna recusans, obluctans frænis, ostro insignis & auro. Mandens spumantia fræna elata cervice superbus. Quem Thracius albis portat equus bicolor maculis, vestigia primi alba pedis frontemque ostentans, arduus albam. Stare loco nescit, micat auribus, & tremit artus: ignescunt patulæ nares, nec sentit arenas ungula. equi spirantes naribus ignem. equus campo sese arduus infert. equus furit, altaque jactat vulneris impatiens arrecto pectore crura, arrectis auribus acrem Hinnitum.

ſtum ſundēbat ēquūs. Hinnitu lŏca cōmplet ă-cuto. Sē tōllit quadrūpes ārrēctum, & cālcibus aūras vērbērat. ēquus ēlāta cērvīce sŭpērbit. Qui cāndōre nives ānteires, cūrsĭbus aūrās. ēmĭcat, ārrēctisque frĕmit çērvīcibus āltē lūxŭriāns, lūdūntque jūbæ pēr cōlla, per ārmos. Pūgnātōris ĕqui cōstas & tērga fātigat, Hic frĕmet īnsūltans, frænăque māndit ĕquus. Pāſcit ĕquos, gaūdētque rŭēns ānte ōra frĕmēntes. Quālis ŭbī ābrūptis fŭgit præsēpĭa vinclis tāndem lĭber ĕquus, cāmpōque pŏtĭtus ăperto ut frĕmit ācer ĕquus, cum bellĭcus ære cănōro signa dedit tŭbĭcen, ālĭpĕdumque fŭgam curſu tēntāvit ĕquōrum. Trĕmŭlis hinnĭtibus āer clāngit. ad litŭos hĭlārem, īntrēpĭdumque tŭbārum prōſpĭcĭēbat ĕquum. *Vide Equito.*

ĕquus caſtratus, **Wáłach**. ĕpuus inanis, **Koń powodne**. ĕquus Indicus, **Koń togáty**. ĕquus ligneus, **Ꝁáwá** 1. ĕquus muſimon. (**Konik**.

ERA

Era, æ, apud Iſidor, corr. Aera. æ,

ērādīcātio, **Wykorzeniánie**.

Eradicitus **Do gruntu**.

ērādīco. **Wykorzeniam/Wyrywam**. **Mit der Wurtzel außrupffen.** *ſyn.* āvēllo, cōnvēllo, ēxtirpo, ēvēllo. *Dij te eradicent, ita me miſeram tertius.* Terent.

ērādo, **Wyſkrobáć/ wymázuię/ Podbieram/ Zrzucam z godnośći. Außkratzen.** *Eradenda Cupidinis.* (Choriamb.) Hor. *ſyn.* Rādo, ēxpūngo.

ĕrănista, *æ, m. gr.* **Składácz**.

ĕrānthĕmum, *gr.* **Rumień**. ērāſus, **Złożony**.

ērciſcēor, erciſco, erciſcor, **Dźielę** 1. 2.

ERE

ĕrĕbeus, *gr.* **Piekielny**.

ĕrĕbinthus, *gr:* **Ciećiorká**.

ĕrĕbus, *gr.* **Piekło. Gott der Verdampten.** Ad Gĕnĭtōrem īmās ĕrĕbi dēſcēndit ad ūmbras. (*Infernorum Deus, vel ut alijs placet, fluvius. Frequentiſſimè ſumitur pro ipſa infernorum ſede.*) *ſyn.* ōrcus, ſtyx, īnfĕri, āvērnus, Tārtărus. *phr.* Păter nōctis, ēx chăos & cālīgine prōgĕnitus. *V. Infernus.*

ērēctio, **Podnieśienie**.

ērēctus, **Náżeżony/ Ochotny. Auffgerichter.** *Erectas in terga ſudes, hoc defuit unum.* Lucan.

ērēmĭgo, **Przepłynąć**. 2. ĕrēmīta, *æ, m. gr.* **Puſtelnik**. ĕrēmĭtĭcus, *gr:* **Puſtelniczy**.

ĕrēmŏdĭcium, *gr.* **Sąd w niebytnośći/ Nie ſtánie u práwá**.

ĕrēmus, *gr,* **Puſtynia. Ein Einöde.** *Tempore quo vaſtâ Hebræi verſantur eremo.* Alc. *Vide Deſertum.*

ērēpo, **Wyłażę/ wygrámolić ſię/ Pnę ſię** 3. [**wyłażę** 3.

ēreptio, **wydárćie**.

ērēpto, *as,* **wygrámolić ſię**.

ēreptor, **wydźierácz**.

ērēptus, **Vmárły. Hingeriſſen.** *Conſulis erepti publica damna refert.* Ovid.

ēres, *is,* **Jeż** 1. ērēsiōne, *gr. ſub* **May** 2.

ĕreuthŏdănum, ereuthodanus, *gr.* **Márzáná**.

ērga, **Ku/ Náprzećiwko** 1.

ērgāstērium, *gr,* **wárſtát**.

ērgāſtŭla, *orum,* ergaſtulus, **Niewolnik** 1.

ērgāſtŭlārius, **więźniow i Niewolnikow ſtroż**

ērgāſtŭlum, **Kiérat** 2. **Więźienie. Ein Gefängnuß** --- *Lucanos; aut Thuſca ergaſtula mittas.* Juv.

ērgăta, *gr.* **Kiérat** 1. **Windá ſtojąca**.

ērgò, *o brevi Feſtus.* **Przetoż/ Więc Też/ Tedy**

ērgò, *o longum habens, pro cauſa. Feſt.* **Dla tego. Derhalben.** *Tu captas alios, jam ſumus ergò pares.* Mart. *Ergò iuſſa parat, &c.* Vērgo.

ērgò igitur, **Przetoż**. ērgŏlabus, *gr.* **Náymácz**

ERI

ĕrīca, ĕrīce, *es, gr.* erix, *icis, f.* **Wrzos**.

ĕrīca baccifera, **Żorawie iágody**.

ĕrīcæum mel, *gr.* **Miod podły**. (**ta, Jeż** 1.

ērīcius, **Kobylenie**. *Quantitas varia eſt & incer*

ērĭgĕron, *gr,* **Przymiot źiele**,

ērĭgitur coma, **Wſtáią włoſy**.

ērĭgo, **Podnoſzę** 1. 2. **Pokrzepiam** 1. 2. **Nikorzyć/ Oſtrzę** 2. **Dodáię ſercá/** *& ſub* **Przyſtawiam** 2. **Auffrichten.** *Corticis atq; ſolo proceras erigit alnos.* Virg. *ſyn.* ēxtōllo, ēxcito, ēvĕho, ēffĕro, ēlĕvo, āttōllo. *phr:* Tōllĕre hŭmo. Tōllĕre in aūras. ad sȳdĕra tōllĕre pālmas, ēdūcĕre cœlo tūrrim. Cœlōque āttōllere mōlem.

ērīnācĕus, **Jeż** 1. *Quātitas variat, & incerta eſt*

ērīnĕos, erinos, *f. gr.* **Figléřká wodna**.

ĕrinnȳs, *ys, yos, f. gr.* **Niewiáſtá zła. Eine von den höllischen Furien.** *Vota Deis, cœco nec erynnias ore rogabi.* Stat. *epith:* Trīſtis, fērālis, īnsāna, nōctūrna, āngvĭfĕra, fŭrĭālis. Stygia īmpătiens, fūnēſta, răbĭda, imprŏba, īnfēlix, vēsāna. *phr:* Săta nōcte. Tēnĕbrārum īncŏla. Cūi trīſtĭa bēlla, iræque

ireque insidiæque, & crimina noxia cordi. In arma feror. Quo gemitus vocat & saltu se tollit erinnys mine minax. Postquam visa satis primos acuisse furores. Protinus hinc fuscis tristis Dea tollitur alis. acribus excivit stimulis furialis erinnys. Quoque mage infestos discors bacchatur erinnys. Qua terra patet, fera regnat erinnys. *v. Furiæ.*

ĕriŏphŏrus, *gr.* Sniedek z.

ĕriŏxўlon, *gr.* Báwełná.

ĕriphia, *æ, gr.* Roziałek ziele.

ĕripio, Wydzieram/ Odeymuię/ Wyrywam/ *1. 3.* Wyimuię. Abtringen. *Eripit herentes adverso littore naves.* Hor. *syn.* Răpio, præripio, aufero, ădimo, extorqueo, tollo.

ĕrisma, *æ, è Gr.* Zastrzał.

ĕrisma, *atis, gr.* Podporá.

Eristalis, al. Erythrilla gemma candida ad inclinationes rubescens. Plin.

ĕrithace, *es, gr.* Rdzá miodowá/ Pszczelnik.

ĕrithăcus, *gr.* Gil. (ziele

ĕrithăles, *Gr.* Rozchodnik máły/ *cos in alioqui adiectivum est Comm.*

Eritudo, melius, Ericius.

Eritudo, priscum, Niewolá.

ĕrivo, *as,* Sciągam wodę.

ĕrix, *icis, m.* Jeż ziemny.

ĕrneum, Ciásto śmážone.

ĕro, *futurum, & ejus periphrases, sub* Bedę.

ĕro, *onis,* Słomiánká/ Rogoża/ *& sub* Wor.

ĕrōdius, *Gr. sub* Cżápla. ĕrōdo, wygryzuię.

ĕrŏgătio, wydánie *1.* Száfowánie.

ĕrŏgător, Podskárbi. ĕrŏgătōrius, Rozdáwáiący. ĕrŏgito, wydáwáć.

[ĕ]rŏgo, wydáię *1.* wypraszám. Außtheilen. *syn.* Largior, do, distribuo, dono, expendo.

ĕrōsio, wygryzienie/ wygłodánie.

ĕrōtēma, *Gr.* Pytánie. *Item Figura Oratoria.* Interrogatio. *Cic. cùm ad augendum aliquid interrogamus nos vel alios. Aquila.*

ĕrōtŏpægnion, *gr. sub* Frántowski.

ĕrrābundus, Błędny. Umbschweiffig. *Errabunda bovis vestigia, &c.* Virg. *syn.* Vagabundus, vagus, errans, aberrans.

ĕrrāticus, errator, erro, *onis,* erroneus, Błąkáiący się/ Huncwot/ Błędny/ Zołnierz obbiegacz/ Plánetá. Was hin und wider wächst. *Orbem interdici, quam vix erratica Delos.* O.

ĕrrātio, erratum Błądzenie/ Zmyślenie/ Występienie/ Błąd.

ĕrrhina, *orum, gr. sub* Kichawká.

ĕrro, *as,* Omylam się/ Błądzę/ Błąkam się. Irren fehlen. *Excutimur cursu, at medius erramus in undis.* Virg. *syn.* Vagor, deflecto, aberro, devio. *v. Aberro, Vagor, vel Pecco;* labor, delinquo, offendo, culpæ succumbo. *v. Pecco.*

ĕrror, *errantia, æ.* Błąd. Fehler. *Paulatim vitia atque errores exuit omnes.* Juv. *syn.* erratum, peccatum, commissum, culpa, mendum. *epith.* Dubius, vanus, malus, gravis, temerarius, perplexus, pravus, cæcus, turpis, avius, devius, verecundus, indelebilis, inextricabilis. *v. Peccatum.*

ERU

Ĕruangina, Sárásá ziele.

ĕrŭbesco, wstydzę się/ Zápalam się. Roth werden/ sich schämen. *Saxaque roratis erubuisse rosis.* Ovid. *syn.* Rubeo, *phr.* suffundor. Rubor ora, vultum, genas, pingit, notat, inficit, tingit, colorat, subit, succendit, perfundit, erubuere genæ, ora verecundus tingit rubor. Manat conscius ore rubor. Incanduit ore, Confessus secreta rubor. Cui plurimus ignem subjecit rubor. Flava verecundus tinxerat ora rubor, erubuit Phaëthon, iramque pudore repressit subitusque in vita notavit ora rubor, rursusque evanuit, ut solet aer purpureus fieri, cum primum aurora movetur, erubuit, gremioque pudor dejecit ocellos. Hæc satis in tacita signa fatentis erant illa verecundo vix tollens lumina vultu. Pudore. Summo totis erubuisse genis. Suspicor ingenuas erubuisse genas. erubuere genæ, totoque recanduit ore. ac si virgineum suffuderit ore ruborem. Non aliter quam poma solent, quæ candida parte, Parte rubent aliis. aut variis solet uva racemis. Ducere purpureum nondum matura colorem, avenis vultus, & fit in in ore pudor.

ĕrŭbescendus, wstydliwy z.

ĕrŭbescentia, wstyd. (łátszniе.

ĕrūca, Gorczycá/ *1.* Gąsienicá/ Robacy w

ĕructātio, Rzygánie.

ĕructo, Rzygam wyrzucem *1.* wybuchnąć/ Mowię głośno. Herauß werffen. *Erigit eructans scopulos, &c.* Virg. *v. Bitio.*

ĕructum vinum, *sub* womit z. wino posle

ĕrŭdero, wyprzątam. [dnie.

ĕrŭderos Wyprzątam.

ĕrŭdio, Ćwiczę/ Vczę. Unterweisen. *In patrias artes erudiendus erat.* Ovid. *syn.* Instituo, instruo, *v. Doceo.*

ĕrŭdiŏr,

ĕrŭdior, Vczę się. ērŭdītē, Vczenie. ērŭdītus, Vmieietnie.

ērŭdĭtio, Vczenie kogo/ Cwiczenie/ Nauka.

ērŭdītor, Cwiczyćiel. ērŭdītŭlus, Przezak.

ērŭdītus, Vczony/ Vmieietny/ Biegly. Erfahren/ gelehrt. Nil exactius eruditiusq; est. (Phal.) Mart. *syn.* Dŏctus, pĕrītus. *v.* Doctus.

ērŭgātio, Wymarßczánie.

ērūgo, *as*, Rozmarßczam/ Wymarßczam.

ērūgo, *is*, Rzygam/ Wybucham.

ērūgo, *inis*, Rdzá w zbożu. (Groch

ērvila, eruilia, eruilla, Cieciorká dzika/ *non*

ērumpo, Wypadam 1. 2. Wynikam/ wyłámuię wytryska/ wyskpuię się/ wylewam gniew/ wybija się płomien/ Bucha się płácz/ Gniew wyrzucam/ Pokázuię 2. Außbrechen. *Clamore erumpunt subito &c.* Virg. *syn.* ēxĕo, ēgrĕdior, ābĕo, ēvādo, cum sŏnĭtu ēgrĕdior, vi ēxĕo. *v.* Abeo.

ērūnco, Pelę/ wyczyśćić.

ērŭo, Wyrywam/ wykopywam/ wyłupuię 2. wyspetać/ wygrzebáć/ wywracam 2. Dobywam/ Burzę ſ. Außgraben/ außziehen. *Cornicum immeritas eruit ungue genas.* Prop. *syn.* Vĕllo, ēvĕllo, ēxtirpo, ēffŏdio, *vel* dīrŭo, ēvĕrto. *v.* Everto.

ēruptio, wyćieczká/ wypádnienie / wytryſkánie/ występowánie/ & *sub* Cieczenie.

ēruptio pituitæ, Ospice ſ. 2.

ēruptio sangvinis, Krworok z nosá.

ēruptor, wyćieczacz.

ērŭtus, *us*, wyrwánie. Außgezogen --- *Radicibus eruta pinus.* Virg.

ērvum, Gęsia wyka.

E R Y

ērynge, ērўngium, *gr.* Mikołáiek ziele/ & *sub* Boży byt.

ērўsĭmon, *Gr.* Gorczyca polna/ Tátarká.

ērўsĭpĕlas, *atos, gr.* Roża chorobá/ Káncer/ *non* Ogien piekielny.

ērўsisceptrum, *Gr.* Cietnie.

Erysthales, Plin. corr. Erythales. Erythace, Varr. corr. Erithace.

ērўthrăĭcum, *gr.* Sroczek.

ērўthrānus, erythrŏcarpus, Bluszcz 1.

ērўthrīnus, *Gr.* Jaź/ Kárp.

ĕrўthrŏcoccon, *gr.* Gránatowe iabłko.

ĕrўthrŏdănus, *Gr.* Márzaná.

ĕrўthrŏphthălmos, erythroptĕros, *gr.* Płoćicá.

ĕrўthrŏpus, *odis, gr. sub* Czerwonak.

ĕrўthros, *Gr.* Gárbárſkie drzewko.

ĕrўthrŏtaon, *Gr.* Cietrzew.

E S

ĕs, *pro Sis, Plaut.* ĕs, *pro soles, sub* Zwykłem.

ēsca, Zob/ Netá/ Pokarm/ Podnietá. Speiß. *syn.* Cibus, dăpes, ălĭmentum, păbŭlum. *v.* Cibus.

Escalium, ēscarium vas. Misá spora.

ēscālis, escarius, Pokármowy/ Stołowy 1. Stráwny 1. & *sub* Stoł iadálny.

ēscendo, wstępuię 1. wśiadam 1. (piásty.

ēschăra *gr.* Strup. ēschărŏticus, *gr.* Strupiásty.

Escit, pro erit, priscum. Fest.

esco, as, esse in edere Jem.

ēscŭlentum, Sniedna rzecz/ Potrawa.

ēscŭlentus, Sniedny/ Stráwny 1.

ēscŭlētum, Bukowiná.

ēscŭlĕus, escŭlinus, Bukowy. Vom Mispelbaum. *Vicerat esculeæ capiebat frondis honorem.*

ēscŭlus, *f.* Buk/ Dąb. Mispelbaum. *Interea veteres, quæ porrigit Esculus umbras.* Cal. *vide Esculus.*

ēsĭto, Jadam ſ. 2. *esox, ocis, m,* Wyż ryba.

ēssĕda, *æ*, essĕdum *di*, Woz 1. Ein Wagen Karrn. *Belgica vel molli melius feret esseda collo.* Virg. *epith:* Belgĭcum, ſtrĭdens, mŭltĭsŏnŏrum, Brĭtannum, cŭrvum. *phr.* ēssĕda cŏncŏrdes mŭltĭsŏnŏra trăhunt, ēssĕda cælātis sĭste Brĭtānna jŭgis.

ēssĕdārius, woźnica. *essentia,* Jstność.

essetur, pro estur, editur, Jedzą to.

esse, ab edo, sub Jem/ & Rozgárdyán ſtrofá.

ēstrix, *f.* Zárłok. ēst in prĕtio, Poplacá.

ēst in votis, Ządam. ēst usui, Zgodzi się/ Pożyteczno ieſt.

E S U

ēsŭla major, & *esula minor* Sosnká 1.

ēsula latifolia, Czártowe mleko ziele. [stny

ēsuriales feriæ, Post. ēsŭrĭālis, Głodny/ Pośtny

ēsŭries, esurio, Łáknienie Hunger. *Esuries ignota cibos non posceret ullos.* Alcim.

ēsŭriens,

Esuriens, esurio, onis, esuritor, Głodny.
Esurigo, idem, & Głod.
Esurio, is, Łákne/ Przemieram 1. 2. Hungeren. Sustulit esuriens, minus hoc jucundus amicis. Hor. phr. Fame premor, conficior. Lenta deperit ille fame. v. Fames.
Esus, us, Jedzá. Das Essen. Solennisq; novo cultu deponitur esus. Alcim.

E T

Et, et autem, J. Vnd. Natus & ipse Dea, &c Virg. syn. ac, atque, que.
et cætera, Idem, & Ostátek.
et id, et idipsum, et quidem, J to.
et quæ sequuntur. J co zá tym.
et ut, Zwłaszczá.
etenim, Bo. Dann/ ferner. Nulla etenim mihi te fors obtulit: optimus olim. Hor.
etesia flabra, etesiæ arum hi ab etesias, æ, m, Gr, wiátr coroczny.
Etesiaca bilis, quæ Etesijs variat, Plini.
etesius, Coroczny.
ethica imago, statua. Obraz żywy.
ethice es, gr: Obyczájow dobrych náuká.
ethnicus, subst. gr. Pogánin.
ethnicus, adiect. gr. Pogáński.
ethologia gr. Obyczájow wyrázenie.
Ethologia. Quintil. & Rutilio, est figura mores & affectus personarum exprimens.
ethologus, Gr. Kuglarz/ & sub Obyczáiow wyrázenie.
ethopoeia, Gr. Obyczáiow wyrázenie.
etiam, Toż/ Owszem/ Ták/ Jeszcze; Chociá A gniewasz sie? Auch. Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant. Virg. syn. et, ac quoq; pariter, similiter.
etiamdum, etiamnum, etiamnunc, Pocy.
etiam atq; etiam, Pilnie,
etiamsi, Acz/ Chociażby. etiam tunc, Jeszcze
etsi, Obschon. syn. Licet, quamvis, quanquam.
etymologia, Gr. wykład. apud Grammaticos pars artis, dictionum singularum originem, discrimina, proprietates explicans. Varro disciplinam etymologicam, seu de origine verborum, appellat.
etymologicus, etymologus, gr. wykłádácz.
etymum, Gr. Wykład.

evacuatio, Wyprożniánie.
Evacuatoria B. sub Cyrograf.
evacuo, Wyprożniam. Außleeren. Evacuat quod culpa gravat, truncata libido. Ar.
evado, Vchodzę 1. 3. Vćiekam 1. wybrnąć 1. 2. wychodźi 3. wybiegam 3. Státe sie/ & sub Ma dobrze/ wylegam sie. Entgehen/ enttrinnen. Exsuperatq; jugum, sylvaq; evadit opaca. Virg. syn. Fio, vel exeo, fugio, aufugio, excedo, erumpo, vel effugio, vito, evito, declino. phr. Hostibus elabi. Casus evaserat omnes. Tene aspicio tantis ereptum, nate periclis? eripui me letho, & vincula rupi. Hostes, vincula, periclum effugere. Vincelis se expedire. v. Abeo.
evagatio, wybiegánie/ Błąkánie/ Buiánie,
evagino, Dobywam mieczá.
evagor, Bujam / Odstępuie od rzeczy/ wyboczyć/ Rozlewa rzéká/ Szerzy sie/ Rozrastam sie. Herumb lauffen/ außschweiffen. syn. Vagor, erro, divagor. v. Vagor.
evaleo, evalesco, wyradza sie.
evallefacio, wyrzucam 1.
evallo, as, wyłuszczam. evallo, is, idem & Opalam/ wypycham/ wyrzucam 1.
evanesco, Niszczeie/ Táie/ Znikam 1. Vstáie co/ wywietrzeć 1. 2. Spełzło 2. Verschwinden/ vergehen --- In tenuem ex oculis evanuit auram. Virg. syn. Vaneseo, exeo, excedo. phr: oculos fugio, ū mbris me condo, ex oculis fugio, recedo, dilabor, me subtraho, proripio. Tenues fugio ceu fumus in auras. Mortales visus medio sermone reliquit. & procul in tenuem ex oculis evanuit umbram. effugit imago par levibus ventis, volucrique simillima somno. Dixit & ex oculis subito, ceu fumus in auras. Commistus tenues fugit diversa, neq; illum prensantem nec quicquam umbras, & multa volentem dicere præterea vidit. Ter frustra comprensa manus effugit imago.
evangelia, orum, gr. Nowinne/ Podátek posłowi.
Evangelista, in SS. libris. Ewángelistá. Der Evangelist. Evangelista scripsit talia. [Iamb.]
evangelium, Gr. Ewánielia/ Podátek. Fröliche Verkündigung. Clara Evangelij verbique ardente lucerna. Alc.
Evangelizo apud SS. & profanos scriptores, bonum nuntium affero.
Evangelus, i. bonus nuntius. Pastori nomen ex eventu datum apud Vitruvi.

evānidus, Niśczeiący/ Márny/ Nietrwáły.
evānno, *as*, Opalam/ wieię 2.
Evantes orgia. Virg. i. celebrantes, Turneb. ∫. Evān. *re*sonantes. *Beroald.* Bacchantes. *i. Baccho canentes, cui Evan nomen. Servius.*
evăpŏrātio, wilgotnośći wychodzenie/ wywietrzenie/ Kurzáwá 1. 2.
evăpŏro, Wywietrzeć 1.
evāsio, Wypráwienie się.
evāsto, Pustoszę. ēvax, Hey/ Hu/ Hup.
eucæria, *gr.* Czás 4.
euchăris, *itis*, *vel itos*, *Gr.* Przyiemny.
euchăristia, *gr.* Dźięká/ Sákráment. Das h. Abendmahl. *phr.* Cœlēstes ĕpŭlæ. Sacræ lĭbāmĭna mēnsæ. Dīvīnæ dăpes. Sălūtĭfĕra cœnă, ēsca sălūtĭfĕra. Strūctis cœlēstia pābŭlă mentis. Sacra mēnsæ mūnĕra Chrĭstĕ tuæ, & sævi mŏnĭmēnta dŏlŏris. Cērta sălus jūstis. Vīta pĭis ĕrit, ātque eădem mōrs sōntĭbus ēsca. ūno eōdemque sălus flŭet ātq; è fōnte vĕnēnum. Dīvīnas lībāte dăpes, lībāte bĕātă pōcŭla. Vēlātumq; dăpis sub ĭmāgĭne nūmen. Hōc ēst cōrpus, ăit, mĕus, hic de vŭlnere sānguis fūndēndus, commissa hŏmĭnum qui dīlŭat. Quæ pānis ĕrat, quæ vīni ēssentia quōndam, fĕcit ut in Chrīsti corpus, săcrūmq, crŭōrem trānsiĕrit sŭbĭto, sălvis utrīūsque figūris.
euchărĭstĭcus, *Gr.* Dźiękowániu służący.
euchĭmus, euchylus, *Gr.* Pośilny/ Smáczny.
euclea herba. *Gr. sub* Sławá.
eucrăsia, *Gr.* Zdrowie/ Powietrze.
eudixon, eudiæus, *Gr. sub* Alisterá 1.

E V E

ēvĕctus, *us*, ēvĕctio, Wywoz/ Podwodny list Außgeführt. *Morte tua mox æthereas evectus in auras.* Claud.
ēvĕho, Wywożę/ Sławię. Außfuhren/ erhöhen. *In pelagus rapidæ evehat amnis aquæ.* Tibull. *ſyn.* ēxtōllo, āttōllo, ēffĕro, prōmŏvĕo.
ēvĕhor, Wyieżdżam 1.
ēvĕllo, *is*, Wyrywam/ wykorzeniam/ wydźieram/ wybiiam/ Rwę 2. Abreissen. *Nec quicquam cœno cupiens evellere plantam.* Hor. *ſyn.* Vĕllo, cōnvĕllo, ēffōdio, ērŭo, ēxtirpo, ēxtrăho, *phr.* imis rādīcĭbus ērŭĕre, ārbŏris ābstrāxit mōlem, pĕnĭtusque rĕvūlsam ēvērtit. Rādīcĭtus ērūta pīnus cōncĭdit. Vĭrĭdēmque āb hŭmo cōnvēllĕre sylvam cōnātus, fūndo & rādīcĭbus ērŭit īmis. Sŏlĭdōque rĕvēllĕre dōrso ānnōsam pinum māgno mōlīmine tēntat. *v.* Vello.
ēvēlo, *as*, evelatus, ēventilo, wieię/ 2. wywiewam.
ēvĕnit, ēvĕnio. Trafia się/ Spadá na kogo/ Stáie się. Es trägt sich zu. *Evenit ing ... rant vitia ut tua rursus & illi.* Hot. *ſyn.* Cōntingit, ōbtingit, fit, āccĭdit.
ēvēntum, Przypadek 2. Powodzenie.
ēvēntus, *us*, *idem*, & Skutek/ Koniec/ Nieszczęśćie. Außgang. *Quisquis ab eventu facta notanda putat.* Ovid.
ēvērbĕro, Wybiiam.
ēvērgănĕus, *è Gr.* Wypráwiony/ Składany.
ēvērgo, *à vergo*, wylewam. ēvērræ, *hæ* śmieći. *Everriator*, Vmiátacz.
ēvērrĭcŭlum, Pomiotło/ Niewod/ Wlok/
ēvērro, *is*, Wymiatam/ wygrzonąć.
ēvērsio, wywrot/ Przewrácánie/ Zburzenie/ Spustoszenie/ Pustoszenie.
ēvērsor, Wywroćićiel/ Obálácz/ Burzyćiel/ Pustoszyćiel.
ēvērto, Wywracam 1. Przewracam/ Obálam 1. Umbkehren/ zerstören. *Disjecitque rates, evertitq æquora ventis.* Virg. *ſyn.* Vērto, invērto, pērvērto, sŭbvērto, dēstrŭo, dīrŭo, dēmŏlior, vāsto, pŏpŭlor, dēpŏpŭlor: vi frāngo, dējĭcio, quătio, cōncŭtio. *phr:* Æquāre sŏlo: inclēmēntia Dīvŭm hās ēvērtit ŏpes, stērnitque à cūlmĭne Trōjam. Ŏppĭdă, cum tōtis prōstērnĕre dīrŭta mūris. Mūros in plānum ēffūndo. Jam sĕges ēst ŭbi Trōja fūit. Præcĭpĭtēmq; dĕdit tūrrim. Tōrmēntă vĭrĭque Mœnia dīrŭĕrent, fērrūmque, ignīsque sŏnăret. Phrygiæ res vērtĕre fundo cōnāmur, ipse mānu Thēbas, cōrrēptăque mœnia fūndo ēxcŭtiam. vērsāsque sŏlo sŭper Inăchă tēcta ēffūndam tūrres. Hic ŭbi disjēctas mōles, āvŭlsăque sāxis sāxa vĭdes, mīstōque ūndāntem pŭlvĕre fumum, Nēptūnus mūros & āgnōque ēmōta trĭdēnti Fūndāmēnta quătit, tōtāmq; à sēdĭbus ūrbem ērŭit. *v. Vasto, & Deiicio.*
ēvēstīgāre, Wyszperáć.
eufragia, świetlik ziele 1. 2.
eugălăctum, *Gr.* Mleczne ziele.
eūge, A/ Hey/ Báwey/ Dobrze 2. *Euge puer sapias, dijs depellentibus agnam.* Pers. *v. Hertor.*
eugēpæ, Báwey.
eugnōmŏsȳne, *es*, *Gr.* Łáskáwość 1.

E V I

ēvĭbro, wyrzucam. *evictio*, warunek/ Zwyćięstwo/ Zástąpienie 2. Odiskánie.

ēvidens, Dowodny 2. Jáſny. Augenſcheinlich. *ſyn.* Clārus, perſpicuus, cōnſtans, măniféſtus, cērtus, ăpērtus, nōn dŭbius.
ēvidēnter, Dowodnie/ Jáſnie.
ēvidēntia, Jáſność/ Rzetelność
ēvigilo, Ocucam ſie/ Czuie/ Pilno co robię Piſze. wypcawiam. Erwachen. *Quos studium cunctos evigilavit idem.* Ovid. *ſyn.* ēxpērgēfăcio, *vel* ēxpērgiſcor, ēxcitor, *vel* vigilo, invigilo.
ēvileſco, Tánieię
ēvincio, Wiąże 1. Obwiezuie. Binden. *Puniceo ſtabis ſuras evincta cothurno.* Virg. *ſyn.* Vincio, ligo, ālligo, cōlligo, ſtringo, ādſtringo, cōnſtrindo.
ēvinco, Zwyciężam 1. Pokázuie/ Przewodzę/ Przewyżſzam/ Odiſkuie/ Przepłynąć 2. Obſiegen/ überwinden. *Exiit, oppoſitaſq; evicit gurgite moles.* Virg. *ſyn.* Sŭpēro, vinco, dēbēllo, ēxpūgno. *v. Vinco.*
ēvirātio, Cżyſzczenie. ēvirātus, Rzezániec/ Niewieśći 2.
ēvireſco, Zielenię ſię/ wynikam.
ēviro, *as,* Rzeże, ēviſcērāre wypátroſzyć.
ēvitābilis, Vchronny. ēvitātio, Vśćie.
ēvito, *à vito as* Vchodzę 3. Vermeiden. *Oſficit evitare bonam deperdere famam.* Hor. *ſyn.* Vito, dēvito, fŭgio, ēffŭgio, dēclino.
ēvito *à vita a.* Zabijam 1.
eulŏgia *gr.* Błogoſłáwieńſtwo.
Eum, *pro eorum priſcè Feſt.*
eumēcēs, *n. Gr* Bálſam/ ſzczy.
eumēces, *m. Gr.* eumēnes *gr.* Kámień wie-
eunŏmia *gr.* Práwość.
eunūchium *gr. Gr.* Sáłátá 1.
eunūchizo, *gr,* eunūcho *as* Rzeże 2.
eunūchus, *gr.* Rzezániec/ Ein Verſchnidtener. *Eunuchum ipſe facit cupiens evadere damno* Juv. *epith.* mōllis, imbēllis, rūgōſus, tĕner,
evŏcati żołnierze 4.
ēvŏcātio, Wywolánie 1. wyzwánie 1.
evŏcator, Wywoływácz/ Popiſowy 3. *& ſub* Buntownik.
ēvŏco, Wywoływam 1. wyzywam/ wołam Popiſuię żołnierzá. Heraußruffen. *Evocat, & multa terra madeſcit aqua* Ovid. *ſyn.* Vŏco, ācio, ēxcio, āccērſo, cieo, *vel* ēxcito, ēxsuſcito.

evŏco ſacra, *ſub* Poświęcenie znieść.
ēvœ, ēvohe, Hu/ Hey.
ēvŏlo ēvŏlito, wylatam/ wypadam 3. Außfliegen/ wegfliegen/ --- *Madidis notus evolat alis* Ovid. *ſyn.* ăvŏlo, fŭgio, ēffŭgio, ēxeo, ēxcēdo ērūmpo.
ēvŏlo, *à vola, i. eripio è manu, in Ciſtellaria, & pro Deiotaro, legit Rob. Steph. vitioſè. corr. à volo. as.*
ēvolvo, Rozwiiam/ Roſplatam/ wytaczam/ wywalam/ wywikłáć/ wyſzperáć/ wywiiam wywracam 2. 6. wyśliznąć ſię/ Wártuię/ Otwarzam 1. Zwiiam/ 1. Außwaltzen/ Außrollen. *Et mecum ingentes oras evolvite belli.* Virg. *ſyn.* Vōlvo, pērvōlvo, ēxpēndo, diſcŭtio, *vel* ēxplico, ēxpōno.
ēvŏlūtio, Rozwiiánie/ wártowánie/ Czytánie
ēvŏmo, wyrzucam 1. 3. wylewam 5. Außſpeyen. *Tartarus evomuit, proceres parteſque beati.* Vict. *ſyn.* Vōmo, ēmitto, ējicio, ēgĕro, ēructo. *v. Vomo.*
ēvōnymus *gr,* *ſubſtant. an,* Trzmiel ?
yuonymus, *adiect.* Lewy/

E U P

eupătōria, *Gr.* Rzepik.
eupătōrium, *gr.* Sądziec/ Rzepik.
eupĕtălos, *gr. ſub* Opal. *&* Bobek 3.
euphōnia, *gr.* Głoſu brzmienie.
euphorbia, euphorbium, *gr.* Mlecznik ziele/
euphrāſia, *gr.* Świetlik ziele 3.
euphrŏsyne, *Gr.* Weſołość/
euphrŏsynum, *Gr.* Wołowy język ziele
Euplea Plin. corr. Euclea.
Eureos, al. epicoros, epichloros, gemma ſtriata nuclis olivæ ſimilis Plin.
eurīnus, Wſchodni/ eurinus ventus wiátr 1
eurīpi, *hi* wodá przywiedziona.
eurīpus *Gr.* Okop. Rurmuſowy row.
euroafrīcus, wiátr połudnoiowemu poboczny ku zachodu.
euroăquĭlo, Wiátr połnocnemu poboczny ku wſchodowi.
euroauſter, wiátr południowemu poboczny ku wſchodowi.
Eurōpa, *Gr,* Ewropá/ *Tertia pars orbis, quæ*

nos incolimus. Nec ... Europa ... est, *sed in hospita* ..., Ovid ... *to.* Dives, potens, ..., ferax, Martia, belligera, opulenta, fœcunda, præclara, culta, docta, fœcunda. *phr.* Regna europæa. Europææ oræ. Magnorum genitrix Europa virorum, Frugum altrix, viniquc ferax, fœcunda virorum. Roburque, decusque potentis Europæ
eurotias, *æ. m. gr. sub* Piesaskow/
eurus, *Gr.* Wiatr wschodnemu pobocżny ku południowi. Der Ostwind. *Tartareus turbo, atque infano sævior Euro.* S. *syn* Vulturnus. *epith.* Eurus, Phœbeus Nabathæus, ferox, nubifer, *phr* Nabathæaque regna recessit. Eurus ab Auroræ populis nebulosus ... Eurus ab ortu ... ubi nubifer Eurus. Naufragium spargens operit freta, ... in ... Eurus. Flat levis Eurus ab ortu. *v. Ventus.*
Eurythmia *Gr.* Proporcyá y Jest oratorski
eurythmus, *Gr. sub* Puls/
euschēme, *é Gr.* Grzécz./
euschēme adstruit. Vprzadź postáwe/
eustylos *Gr.* Ná Słupach/ *& sub* Filarowánie/

EUT

eutheristron, *Gr* Balsam/ euthygrammum, *Gr.* Práwidło/ euthymia, *Gr.* Spokoyność.
eutrapelia *Gr.* Zártowność.
evulgo, wydáie rátemnice/ wydáie kśięgi/
evulsio, wyrwánie/ euzomos *gr.* Gorczycá/
Ex Od/ Od kogo/ Z/ że 1. według/ *& sub* Vrzednik przeszły.
ex abundanti, Nád wzwyż/
ex æquo, Rowno/ Rownie 1. Spráwiedliwie.
ex arte Sztucżnie/ ex asse Zupełnie/
ex-consul, ex consule, *sub* Vrzędnik przeszły
ex denuntiato, Opowiédnie/
ex improviso, Z niecbácżká/
ex industria, Vmyślnie/
ex inopinato, Niespodźiánie/
ex insidiis, Zdrádliwie.
ex necessitate Poniewoli.
ex obliquo, Ná ukoś.
ex ordine, Koléią/ Porządkiem/
ex pactione, Zmownie/
ex-præses *sub* Vrzędnik przeszły.
ex re, Z rzéczy.
ex retuso telo plaga, Ráná tłuczona/
ex suppositione, Zmownie/
Exaceo, Kwáśnieię.
exacerbatio, Rozdráżnienie/ Drażnienie/
exacerbesco, Rozgniewáć się.
exacerbo, Drażnię/ Jątrzę 2.
exacon centaurium, *é Gr.* Centurzya 2.
exactè wypráwnie/
exactio, wyćiąganie/ wybieránie 2. wytrzącenie/ wytwarzánie/ Doskonáłość/ Pobor,
exactor, wyćiągacz/ Poborcá/ wygániácz/ wykonácz/
exactor supplicij, Kát.
exactus *us*, wyćiągánie/
exactus, *ti*, wygnány/ Doskonáły wytworny/
exactus ad libellam ad regulam, Rowny 2.
exacuo, Ostrzę 1. 2. Zákończam/ Záćiosáć/ Spitzen/ schärpffen. *Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes,* Virg. *syn.* acuo, acumino, *v. acuo v.* aspero, exaspero, exacerbo, *vel* excito, accendo, incito, impello.
Rozdźieram oczy.
exacutio, Ostrzenie/ Zakończenie.
exadversum *exadversum*, exadversus, Náprzećiwko/ 1.
exædificatio, Budowánie/ 1.
exædifico, Buduię 1. Dobudowáć/ wypychám.
exæquatio, Pomiar/
exæquo, *as* Rownam 1. 4. Zrownáć/ Ebenen *Exequamus avis, tamen etsi bella quierunt.* Luc.
exæstuo, Gorąco mi/ Palam 1. 2. wybuchnąć/ Burzy się/ Przychodźi morzé/ Sehr hitzig seyn/ brennen, wydáie ziemiá/ *Hos igitur tellus omnes exæstuet æstus.* Lucr. *syn.* æstuo, flagro, ardeo, exardeo, ardesco.
Exassilatus, *idem exsilatus sub* wykładam tęky.
exaggeratio, Sypánie/ wynieśienie.
exaggero, Przyczyniam 1. Rozszerzam 2. Erheben/ groß mahen. *syn.* amplifico, extollo, *vel* aggero, congero, coacervo.
exagitator, Prześládowcá Szydcrz.
exagito, Roztrząsam/ Obracam 11. Szárpamy Prześláduię. Hin und her treiben. *Exagitat nostros manes, sectetur & umbras,* Prop. *syn.*

syn. agito, vexo, divexo, insector, exerceo, jacto.

Exagium e Græco, ważenie.

exagoga *gr.* wynoßenie/ wywoz

exagogicum, *e Gr*, Cło 1.

exalbesco, Blednieię/

exalbidus, Białásy/

exalburno, Biel odźieram z drzewá.

exaltatio, Podnoßenie/

exalto, wywyżßam/ Erhöhen. *syn.* attollo, extollo, erigo, tollo.

exaluminatus, Głáncowny/ & *sub* Perłá/

Exambio, i. ambiendo assequor. Cyprian. Arnobi.

Examen, wielkość liczby/ Gromádá ludźi/ Exzámen/ Języczek u ßal. Ein Immen oder Bienenschwarm. Item/ Erforschung. *Sic tua Smyrnæas fugiant examina taxos.* Virg. *syn.* Discusio, vel agmen apum. vel *Apes epith.* justum, æquum, injustum, iniquum, severum.

examen apum, Roy pßczoł.

examen pullorum, Stádo/

examinant apes, Roią się.

examinatio, ważenie/ Bádánie/ Rozważánie/ Skrutynium/

examinatius, Pilnie.

examinator, Bádácz/ Rozsądnik *sub* Sędźia

examino, Doświadczam 1. Prostuie/ Rozrząsam/ ważę/ 1. Erforschen. --- *Male verum examinat omnis* Hor. *syn.* Perpendo, expendo, pondero, discutio, exquiro: animo volvo, agito.

Examo. Plaut. corr. Hamaxo,

examurco, Klátuię/ Zlewam 4.

examussim, Pod ßnur/ Wytwornie.

exanclo, Wylewam/ wypijam/ wyczerpáć/ wytrwáć/ 1. Spráwuię/

Exanimalis Martwy/ Zábiiáiący.

exanimatus, Przelękły/ Martwy/ Vmárły.

exanimo, *as*, Zábijam 1. Przestraßam & *sub* Niemogę 1. Sterben. *Cur me querelis exanimas tuis.* (Alcaic.) H.

exanimis, exanimus, Bez duße/ Vmárły/ Martwy/ Przelękły.

exantlatus, Sprácowány/

exantlo, Wylewam 1. wyczerpáć Podeymuię 3. Prácuię/ wytrwáć 1.

exaptus, Vwiązány.

exarchiatros, *sub* Vrzędnik przeßły.

exardeo, exardesco, Rospalam się/ Zápalam się/ Gniewam się/ Rozgniewáć się/ Záchćiáło mu się. Inbrünstig seyn/ brennen/ *Exarsere ignes animo, &c.* Virg. *syn.* exardesco, inflammor, ardesco, ardeo.

exareo, exaresco, exarefio, Więdnę Schnę wywiędnieć Vschnę/ Verdorren/ *syn.* areo aresco, exaresco, marceo, marcesco.

exareno, Piasek odbieram/

exarmo, Obeymuię broń/ Zbroię zdźieram/ Pásuty obćinam/ Vćinam rogow/ Okroić

exaro, wyoráć/ Záoráć 3. Piszę 1. Außpflügen/ schreiben/ *Ad fratrem scriptas exaret illa notas.* Ovid. *syn.* Pingo, scribo.

exarticulatio, Wywinienie.

exasciatus Gładki 5. (wiam 1.

exascio, Pociosuię 1. Ociosuię 1. wyprawiam 1.

exasperatrix domus, Ezechiel Apud LXX. i. exasperans domus, Drażniący v. Drażniciel/

exasperatur, Sili się.

exasperatus, Rozdrażniony/

exaspero, Ostrzę 1. 3. Jątrzę 2. Odźieram Erbitteren/ *Quod si concussas Triton exasperet undas.* Ovid. *syn.* aspero, exacerbo; vel exacuo

exauctoratus, wysłużony/ żołnierz odprawiony/ żołnierz wytrąbiony/ Odrzucony/

exauctoro, wytrąbowáć/ Rospußczam woysko/ Degrádowáć/ Frey lassen. *Atque Magistratus exauctorare vetustos M.*

exaudio, Słyszę 2. Vsłyszeć/ wysłucháć 1. Erhören/ sich erbitten lassen. *Plane exaudiri discernique articulatim.* Luc. *syn.* annuo *phr.* annuo votis. Audio precantem Votis adsum Aures præbeo precanti. Preces excipio, rata habeo. Precibus non avertere vultum. Dare se facilem votis. Verba exaudire precantis. Votis favere rogantis. Precibus flecti, molliri. Aures precibus præbere benignas. Postremis annuo votis Vanas non sinit esse preces., annuit et nutu totum tremefecit Olympum Sed nullis ille movetur fletibus aut voces ullas tractabilis audit.

exauditio, wysłuchánie. *exauditor*, wysłuchacz.

exaugeo, Przymnożam.

uxauguratio, *sub* Sprofanowánie.

exau-

exangŭro, Składam kogo/ Poświęcenie/ zniéść/ Sprofánowáć/ Degrádowáć/ Składam z śiebie.
exauricŭlātus, Vßu obrzezánych/ wyświecony/
exaußpico *sub* Vchodzę 1. *exballiſto*, w. ſtrzelam
exbuo. *exbueres in* Piianicá 2. *& in* Nápełniam/ *exbuo*. Nápełniam.
excæco, Oślepiam/ Deß Geſichts berauben/ verblenden. *ſyn*. Cæco, *vel Cæco*.

EXCA

excalceātus, Boſak/ excalceo Zzuwam/
excalceor, Zzůwam ſię *excaldatio*, Rapánie/
excaldor excalefio, Myię ſię Zágrzewam ſię.
excălĕfăcio Zágrzewam *e potius breve*,
excalefactio, excalefacto, Zágrzewânie/
excalfactōrius Zagrzewáiący/
excandĕfăcio, Roſpalam co/ *& ſub* Drożę/ *anceps*, *ſed potius breve*.
excandeo, excandeſco, Roſpálam ſię/ Rozgniewác ſię/ wybuchnąć/ *& ſub* gorącość/
excandeſcentia, Gniew 1. 2.
excantātus, Oczárowány.
excanto, Czáruię/ Lekuię/ Czárámi przewabiám/ wywabiam/
excarnĭfĭco, Trapię/ 1. *excaſtrātus*, Czyßczony. excăvātio, wydrożenie/
excaudico, *idem excodico*. excăvo, wydrążam.

EXCE

Excēdo, wychodzę 1. Przewyżßam Vchodzę 3 wyrastam 4. Odwlokło ſię/ wytacza ſię/ Vmiéram 1. wylewa z brzegow/ Przebieram miarę/ Przeważam. Ent oder außweichen *Si iubeat patria damnatum excedere terra*, Mant. *ſyn*. Dīſcēdo, rĕcēdo ăbĕo, fŭgio, ā-vŏlo *vel* mŏrior.
excellens, Zacny/ wyborny/
excellenter, Zácnie/ wybornie/
excellentia Zacność.
excelleo es, excello *is*, Przewyżßam. Erheben/ ůbertreffen. *ſyn*. Sŭpĕro, prætĕrĕo, ēxsŭpĕro, sŭpĕrēmĭnĕo, præſto ēmĭnĕo. *phr*. ānte ălios præſtāntior ōmnes. Victōrque viros sŭpĕrēminet ōmnes. Vērum hæc tāntum ălĭas inter căput ēxtŭlit ūrbes. Quāntum lēnta sŏlent inter vībūrna cŭprēſsi. Micat inter ōmnes Jūlium sȳdus vĕlut inter ignes Lūna mĭnōres, ĭpſe inter prīmos præſtānti cōrpŏre. Tūrnus vērtĭtur ārma tĕnens, ēt tōto vērtĭce sūpra ēſt. Quāntum ĭpse fĕrōci vīrtūte ēxŭpĕras, tānto mē impēnsius æquum ēſt cōnsŭlĕre. Tantum ălios virtus tŭa prætĕrit ōmnes, ānte citos quāntum pēgasus ibat ĕquos. āntc alios pūlcherrimus ōmnes. Grădiens sŭpĕrēminet ōmnes Quā nĭhil īn tērris ād fīnem sōlis ab ōrtū Clarĭus (ēxcēpto Cæſăre) mūndus hăbet.
excelse, excelsĭus Wyſoko/
excelsitas excelsum, wyſokość/ wſpániałość
excelſus, wyſoki 1. 2.
exceptio, wyięcie 2. wymowienie/ wybiiánie ſię Vchrona práwna/ Odwłoká 2.
exceptitius, Oſobny 1.
exceptiuncŭla, Przydatek 2. wybiiánie ſię.
excepto *as*, Chwytam 1. *& ſub* wynoßę 3.
excepto *ſextu caſu*, Chybá 1. Oprocz.
exceptor pißący po kiem.
exceptōrium, Podſtawiálny ſtátek/
exceptōrius Podſtawiálny *& ſub* Podſtáwiam.
exceptus, wyięty/ Oſobny.

Excĕrĕbro canem. Iſaiæ 66. i. mactio, cerebrum excutio. poteſt dici (nam apud LXX. hæc non eſt) quod proprie ſonat, emedullo, ſed & pro cerebro uſurpatur, *Polon*. Zábiiam pſá/ Łeb pſu roztrącam/ aż mozg wypádnie/

excerno, wieię 2. Oſączam/ prześiewam/ wyprozniáć ſię/
excerpo, wybieram 5. excerptio, Zbieránie.
excesſio, ēxcesſus *u* Záchwycanie wyśćie śmierć/
excĕtra Zmiiá/ Niewiáſtá zła. *corripuit Cic. mediam ſyllabam, alij producunt*.

Exchalciare, i. ære ſpoliare. Rhodigin. ex epigrammate in Voranum libertum Catulli furacem, quem nummularius æra ſubtrahentem, & in caliceo mittentem advertens, excalciabit & exchalciabit.

EXCI

excĭdium, Excīdio, ōnis Burzenie Zburzenie/ Zerſtörung. *Vidimus excidia, & captæ ſuperavimus urbi. V. ſyn*. ēvērsĭo, dēſtrūctio, rŭīna, clādes, ſtrāges *epith*. Mĭsĕrābĭle, nefandum, crūdēle, immite, lāmēntābile, flēbile, lūctĭfĭcum, fūmans, ĭnhūmānum, ăcērbum, cōmmūne, īmmĕrĭtum, *v. Ruina, Everto, Cædes*.
excīdo, wycinam/ wyrzynam/ Burzę. Außhauen/ *Rupibus excidunt, ſcenis decora alta futuris*

futuris. Virg. *syn.* Scindo, sēco, exsēco, exscindo. *6. Scindo, Cedo.*

excīdo, wypadam 1. Vpuszczam 1. Chybiáć/ Zápamiętywam/ Vtracam 1. 2. Wymyká się/ Zápamiętywam się/ Außfallen. *Excidet, aut auras tenues dilapsus obibit.* Virg. *syn.* Lābor, cōllābor, prōcūmbo, dēficio, *phr.* excīdit, ēt mīsēro, vōxque cōlōrque fūgit. Sūbītōque dōlōre cōllāpsus cēcīdit. *6. Cado.*

Excieo, *es sub* Pobudzam/

Excio, *is* Poruszam/ Wzruszam/ Pobudzam/ Wywoływam/ Wzywam/ Budzę Wzbiiam 1. Außhin. beruffen — *Animas imis excire sepulchris* Virg. *6. Evoco.*

Excīpio, Wyimuię 1. 3. Wyzwalam 2. przywitáć/ 2. Vchwyćić/ Wátuię/ Wymawiam sobie/ Podeymuię 3. Przysłuchywam się/ Nástępuię 1. Chwytam 1. *& sub* Kleszam. Außnehmen. *Inter & exciperet cæli indulgentia terras.* Virg. *syn* āccīpio, rēcīpio *vel* sēquor.

Excīpula excipulus, Státek/

Excīpulum, Jaz/ *Excipuus,* Wyięty/

Excīsio, Wyćinánie/ Burzenie/ Zburzenie/ Wytrzebienie/ Pustoszenie/

Excīso, excisatus, sub Ránny.

Excīsōrius, Wyrzynániu służący. *Excissatus sub* Ránny.

Excitatè Rześko/ Jásno/ excītātio, Budzenie Ermal. *excitator,* Budźićiel.

Excitatus, Rześki/ Głośny/ Krzykliwy/ Mocny/ Ostry/ 3.

Excīto, Budzę/ Pobudzam/ Poruszam 2. Pokrzépiam/ Niecę Poddymam/ Podnoszę 5. Wypycham/ Wystawiam 3. Wzbiiam 1. Buduię 1. Wskrzeszam Wzruszam 2. Antreiben/ auffmuntern. *Ad delubra venit monstratas excitat aras.* Virg. *syn* ādhōrtor, incīto, cōncīto, āccēndo, stīmŭlo, cōmmŏveo, *vel* ērīgo, *vel* sōlor, cōnsōlor, *vel* ēxpērgefăcio, sūscīto *phr.* Sōmno mēmbra rēsōlvo. *vel* Vītæ rēstītŭo, rēddo, ā mōrte rēdūco Rēvōco sub lūmīnis aūras. Sōmnos ābrūmpit cūra sālūbres, expūlērant somnos hæc mēa vērba tūos. Quis mātūtīnos ābrūmpet mūrmūre somnos. Nēve Æneam sōmnūsque rēlinquit, Evāndrūm lūx sūscītat ālma, ēt mātūtīni vōlūcrum sūb cūlmīne cāntus. Tērritus ēxūrgit, fūgit ōmnis ĭnērtia sōmni.

Excītus, *ab excieo,* excītus *ab excio,* Obudzony *sub* Ocucám się. Außgebracht — *Stratis excita iuventus* Lucan.

EXCL

Exclāmātio, Záwołánie/ Wrzask.

Exclāmo, Krzyczę 1. Podnoszę głos/ Záwołáć/ Außschreyen. *Tu miser exclamas, ut Stentora vincere possis,* Juv. *syn.* Clāmō, prōclāmo, cōnclāmo, vōcīfĕror. *6. Clamo.*

Exclaror exclāratur, Jáśnieię/ Wyiáśnia się

Exclūdo, Wywieram/ Wylączam Wyimuię 3. Wypycham/ Nie przypuszczam/ wylęgá ptak/ Wydźiedźiczam/ Wyzwalam 1. Wyłupić oczy/ Rodzę/ Oćielilá się. Außschliessen. *Credit, & excludit sanos Helicone Poetas syn.* ārcĕo, ābārcĕo, prōhĭbeo, ēxpēllo, ējīcio.

Exclūdor, Wylęga się/

Exclusio, Wyłączenie/ wylęcie 1. Nieprzypuszczenie. *exclusissimus* Wygnány, *exclusivè sub* Do piątku/ *exclūsōrius sub* Wylęćie

Exclūsus, Wyięgły/ Außgeschlossen. *Manibus exclusos duro in certamine linquit.* Virg.

excōdico, Wykopywam/ Okopuię.

Excōgĭtātio, Wymysł 2.

Excōgĭtātor, Wymyślácz.

Excōgĭto, Wymyślam/ Erdencken/ ersinnen. *Excogitavit homo sagax &c. astutus,* (Scal. M.) *syn.* Cōgĭto, mĕdĭtor, māchĭnor, fingo, invĕnio.

Excŏlo, *is* ćwiczę Orzę/

excōlo as sub Cádzę/ Außzieren. *Inventas aut qui vitam excoluere per artes.* Virg. *syn.* Cŏlo, ēxōrno, ēxpōlio, āccūrro.

Excŏlūbro, as Plaut. Lamb. an świdrzę?

Excommūnĭcātio, Wyłączenie/ wywołánie/ Klątwá/ 2.

Excommunicatus, Wyklęty/

Excommūnĭco, Wyklinam/

Excōnsul, Burmistrz stáry/ *& sub* Vrzędnik stáry.

Excŏquo, wywarzam/ wypalam 2. wymyślam/ wypoćić się/ Dozrzáło człecie. Kochen. *Excoquitur vitium atque exudat inutilis humor.* V.

excoriatio, Odźieránie 2.
excorio, Odźierám 2. Schinden/ die Haut abziehen. *phr.* ōſsa pēlle ēxŭo, nūdo, ſpŏlio Pēllem ōſsibus ēxtrāho, ēripio, dētrāho ādimo. Vīſcĕra nūdo. Tĕrgŏra, pēllem dīripio cōſtis. Pēllis cōſtis. dētrācta fĕrārum. Clāmānti cŭtis ēſt sūmmos dīrēpta pēr ārtus. Nēc quīcquam nīsi vūlnus ĕrat, crŭor ūndīque mānat: Dētēctīque pārent nērvi, trĕpĭdæque sine ūlla pēlle mīcant vēnæ: sālĭēntia vīſcĕra, pōſses, ēt pēllūcēntes nūmĕrāre īn pēctŏre fibras. Tērgŏra dīrĭpĭunt cōſtis, ēt vīſcĕra nūdant. Nūdavē dīrēpta pāteant tŭa vīſcĕra pēlle.
Excornis Bezrogi.
Excors, Glupi Szalony 1. Thorechtig/ närriſch. *ſyn.* Vēcors, ſtūltūs, āmens, īnsĭpĭens, ſtŏlĭdus.
Excrēmentītius, Niepośilny/ [trzećzy.
Excrēmentum, Gnoy 1. Plwoćiny/ Zbytnie
Excreſco, wyraſtam 1. *Excrētio*, Odbyt 2.
Excrētum Obśiewiny.
excrŭciabĭlis Bićia godny.
Excrŭcio, Męczę 1. Przykrzę śię/ Peinigen/ martern. *Quare jam te cur amplius excruciet.* Catull. *ſyn.* Crŭcio tŏrquĕo, vēxo, āngo, cōnfĭcio.
Excrúcior, Gryzę ſię/ żáluię 1.

EXCU

Excŭbātio, Excubitus, Nieſpánie/ Strzeżenie/
Excŭbiæ, Straż 1. 2. Die wacht/ *Interea vigilum excubiis obſidere portas.* Virg. *ſyn.* Cŭſtōdes, *epith.* sōllĭcĭtæ īmpăvĭdæ. *phr.* Fīdūſque ād līmĭna cūſtos pōnĭtur. Præbēnda vĭgil cūſtōdia vallo. Nŏctem cūſtōdĭa dūcit īnsŏmnem lūdo. *V. Vigilo.*
Excubicularius, *ſub* Urzędnik przeſzły.
Excŭbĭtor, Stróż 1. Strajnicy 2. Ein wächter. *excubitorque diem cantu prædixerat ales.* Virg.
excubutōrium, Strażnicá/
Excŭbo *as*, Straż trzymam Mam ſię ná pieczy/ Czuię 1. Czuham/ Strzegę 1. Śiedźi na iaſczach. Wacht halten. *Excubat. exercetque ...* Virg. *ſyn.* Vigĭlo, ēxcŭbias āgo, ſum in ēxcŭbiis. *phr.* Vēſtĭbŭlum īnsŏmnes sē vānt ōmnis pēr [illegible] pĕrīclum ēxcŭbat, ēxērcetque vĭ[illegible] Vĭgĭl [illegible] cuſtodia mūros. Pōrta [illegible] *V. Vigilo.*
excudiliare [illegible] *ſub* wyſtáło.
Excūdo, [illegible] wyżćieſáć/ wyżłuło ſię/ Piſze 2. Drukuię/ wybiiam 7. wylęga ptak/ wywagam co. Außſchmieden. *Excudent alij ſpirantia mollius. æra.* Virg. *ſyn.* Cūdo, prōcūdo, vel cōmpōno, ēlūcūbro, vel ēlīcio, ēxcūdo.
Excultata verba, Gellio, i abiecta, ab uſu reiecta & contempta.
Exculcator, Procarz 3. Ruſzni ſtrzelcy/
Exculco, wytłaczam/ & *in* wybiiam 10.
Excultus, wyczoſany Ochędozny/ Ozdobny Uczony.
excŭneātus excuneo ſub wypycham/
excūrātus Kraſny. wytworny.
excūrio, *as* wyrzucam 5.
Excurro, wybiegam 1. 2 wyćiekam 2. Rozwodzę ſię/ Rośćiągá ſię/ Dobiegam 3. wynoſzę 7.
excurſator, wyćiekácz/ Eleat.
Excurſio excurſus *us*, wybiegánie/ odſtąpienie od rzeczy.
Excurſor, wyćiekácz Hárcownik.
excūſabĭlis excuſatus wymowki godźien/
Excuſātē, Z wymowką/ *ibidem*.
Excuſatio, wymowká/
excūſatōrius, wymowkom ſłużący/
Excūſo, wymawiam 4. 5. 6. 7. Entſchuldigen/ *Excuſatores non ſollicitemus, amicos.* Juv. *phr.* Crīmine pūrgo, lībĕro ēxīmo. Crīmen rēmŏvĕo ā cūlpa ēxīmo Dā vĕnĭam nĭmĭōque ĭgnōſce dŏlōri. Cūlpām prætēxit hŏnēſto nōmine. Sī quā mĕis fŭĕrint, ūt ĕrunt, vĭtĭōsa lĭbēllis, ēxcūſāta sŭo tēmpŏre, lēctor, hābe. Cūlpa līběrāre, ēxīmĕre nŏcēntem.
Excūſor, *oris* Kotlarz/ Sznicerz/ Drukarz/
excuſsē Pilnie *excuſsio* wybićie Strzelánie 1.
Excuſſorium cribrum/ śito 2.
Excuſsōrius in Prześiewány.
Excuſſus, *Iſai.* 126 *Filii excuſſorum, pro excuſſi, i exparti, validi. Emma. Sa.* [illegible] *apud LXX.* [illegible] *Symmach. habet* [illegible] *filii, i. juvenes. Schobi* [illegible] *habet i. vinctorum, ligatorum, Polonus verſio* [illegible] Utrapionych. *Bellarmin: Filios excuſſorum, interpretatur diſcipulos & imitatores Prophetarum & Apoſtolorum, a mundo eiectorum & expulſorum, fortes in perferendis perſecutionibus & mortes, & triumphatores mundi & Diaboli.*
Excutia, *orum*, [illegible] 2.
Excŭtio *is* wytrząſam/ [illegible]

trzosam co/ Trzesie 5. 5. Rozterzosam/ Mło-ce/ Ráchuie się 2. Rozbiiam 1. Zrzucam 2. Krzeszę 1. wybiiam 1. 5. 10. 12. wytrącam. Außzwingen/ außschütern. *Excutiat Teucros Vallo &c.* Virg. *syn.* Discŭtio, ăgito, quasso, quăsso, dējĭcio, *vel* ēlĭcio, ēxcūdo.

Excŭtior somno, Ocucam.

Exdĕcĭmo, *as*, Obieram 1.

exdorsuo, *as*, Płatam ryby.

Exdūtæ, i. exuviæ, priscum. Fest.

EXE

Exēdo, *is*, Wyiadam 1. wygłodáć/ Przegryzam 1. Außessen. *Sive calens febris jactatos exedit artus.* Ser. *syn.* ĕdo, ābsūmo, rōdo, cōrrōdo, circŭmrōdo, cōnsūmo, cōnficio,

Exēdor, Gryze się/ Frásuie się.

Exēdentŭlus, Bez zębow.

ēxēdra, exedrium, *gr.* Siedzenie/ Stolec 1. Formá/ Kápitulárz/ Sala.

exĕfficio, Spráwie.

ēxēmplar, Model 1. Wizerunk/ Kontrfet/ Przykład/ Przemálowány obraz/ Kształt/ Ekzemplarz 1. Przepis/ Przykładny. Ein Beyspiel/ Vorbild. *Vtile proposuit nobis exemplar, Ulyssem.* Hor. *syn.* ēxēmplum, ĭmāgo, spĕcies. *epith:* ūtĭle, ĭmĭtābĭle, vērum.

ēxēmplāre, *is*, Przykład,

ēxēmplāris, Wizerunkowy/ Przykłádny.

ēxēmplārium, Ekzemplarz 1.

ēxēmpli causa, gratia, Ná przykład.

ēxēmplum, Przykład/ Kształt/ Kontrfét/ Przepis/ Przykłádny. (wolność,

ēxēmptĭlis, Wyięrny. ēxemptĭo, wyięcie 1.

ēxēmptor, *sub* Kámiennik. [iam 2.

ēxēmptus, Wolny/ wyborny/ & *sub* Przemi-

exēntĕro, Płatam ryby/ wyikrzyć/ wypátroszyć/ wyprozniam/ Ogołocić. (się.

ēxēnteror, *tr. proprium sume ex activo*, Gryze

exĕo, Wychodzę 1. 2. wyieżdżam/ wyrastam/ wschodzę/ Rosie/ wychodzi/ Puszcza się zboże/ kłoe/ Słyszeć/ Odwlokło się/ Vchodzę/ Vmieram 1. & *sub* Ná dobre/ Zápamiętywám się. Außgehen. *Quamvis mula meis exiret victima septis.* Virg. *syn.* ēgrĕdior, ābscēdo, ēxcēdo, dīscēdo, *phr:* ēxcēdĕre ădytis ŏmnes. Lūcōque ābscēde vĕrēndo. *v. Abeo.*

ēxĕquor, & exsequor, Wykonywam/ Odprawiam/ 1. Spráwuie 1. Powiádam 1. Potrzeb spráwuie. Vollenden. *Iussa tamen divum exequitur, classemq; revisit.* Virg. *syn.* Perficio, cōnficio, pĕrāgo, absolvo, fīnio.

ēxērceo, Robię 2. Obrácam/ Przeglądu{ię}/ Bawię się 1. Záprawiam 2. Cwiczę 1. 2. Naymuie komu/ Trzymam/ Dáię ná lichwę/ Trapię/ trapi mię co/ & *sub* Nágradzam Vben -- *Uterq; libens, censebo, exerceat artem.* H. *syn.* Fătīgo, vĕxo, *vel* trādo, prŏfĭtĕor. *phr.* Membra exērcēre lăbōre. Pēr dūros īnstrūxit mēmbra lăbōres.

ēxērcio, *is*, *pro exsarcio*, *sub* Nágradzam.

ēxērcĭtium, exercĭtātio, exercĭtio, *onis*, Cwiczenie 1. 2. 3. Robótá dla zdrowia/ Kompozycya. Vbung. *syn:* ūsus, *epith:* āssĭduum, sēdŭlum, indēfessum.

Exercĭtātissime, Biegle. [kátor,

ēxērcĭtātor, Cwiczyciel/ Náuczyciel/ Rawál

exercĭtātus, Cwiczony/ Biegły. Geübt. *Exercitatas aut petit Syrtes Noto.* (Jamb.) H.

exercĭto, *as*, Cwiczę.

exērcĭtor, *oris*, Cwiczyciel.

exērcĭtus, *us*, Woysko/ Zastep/ Cwiczenie 2. Wielkość 1. Trapienie 2. Ein Kriegsheer. -- *Dolopumq; exercitus omnis.* Virg. *syn.* ăcies, cŏhōrs, tūrma, phălānx, āgmen. *epith:* īnfēstus, tremendus, dūrus, sævus, mĭnāx, cruēntus, ĭnĭmīcus, pŏtens, vălĭdus. *phr.* Cāmpis ēxērcĭtus ībat ăpertis, Fērvĕt crĭstātis, ēxērcĭtus ūndique tūrmis. Ruit variis ēxērcĭtus ārmis. ăcies stĕtit ōrdĭne cērtō. Pugnāces ĕquitum tūrmæ, pĕdĭtumque cātērvæ. Campo stĕtit āgmen ăpērto. īmplēbānt vălĭdas nŭmero so mīlĭte tūrmas. *v. Agmen.*

exercĭtus, *ti*, Cwiczony/ wyczosány/ Trwáły

ēxĕro, & exsero, Wyrzywam/ wychylam/ 1. wywieszam 2. wykładam/ Stawiam się/ Otrząsam się/ Dobywam miecza. Hinauß thun. *Primus ab Oceano caput exerit Atlanteo.* (Spond.)

ēxērro. Błądzę/ & *sub* wystepuię 2.

ēxēsor, wygryzacz. exēsto, Precz z rąd.

ēxēsus, wygłodány/ wyrobiony 2. Ogłodány Lochowáty/ Dupniásty. Zernagt/ außgefressen. *Pumicibusq; caves, exesæq; arboris antro.* [Virg.

Exsībĭlātus, Obnażony 2.

exsīlatus, idem, & in Wykładam ręke.

exusfo, is, Rádzę/ Oczyściam 2.
exusfit, Nomen Acletum, Rádzenie/ & sub Oczyściéniu służący.
exsfiius, us, Oczyściénie/ Rádzenie.
exfodio, potius, effodio.
Exfornicatæ, in epistola Iudæ. i. fornicationi deditæ ab scortat.
exfundo, as. wywracam 2. Burzę 1.
Exfuti, pro effusi, priscè ut merto, pro merso Festus.
Exgruminantes. Varro: lege Exruminantes.
exgrūmo, as Wygrámolić się.
exgūrgito, Wyrzucam 1.

E X H

exhālātio, Kurzáwá sucha/ wilgotność.
exhālo, Wydáię/ Kurzy się z. Wilgotność wydáię/ Pachnę 1. Rzygam/ Vmieram. Herauß blasen/ den Geist auffgeben. -- *Sæbamque exhalat opaca Mephitim.* Virg. *syn.* ēmitto, effūndo, spīro, hālo.
exhaurio, Wyczerpáć/ wyprozniam/ wypiiam/ wyiśrzyć/ wynędzić/ Ogołocić/ Przemárnowáć/ Lichtuię/ wysillam się. Außschöpffen. *Exhauriebat ingentis laboribus.* (Jamb.) Hor. *syn.* Haurio, văcuo, ēvăcuo, ēbibo, exsicco.
exhausto, as, wynoszę/ wyczerpáć.
exhaustum, Przebránié/ wyprozniánie.
exhaustus, ta, Chudy/ Przechárstły.
exhĕbĕnus, Kámień probny.
exhērbo, Pelę. *Exhĕdra, idem Exedra.*
exhērēdātio, Wydziedziczenie.
exhērēdo, wydziedziczam. exhēres, wydziedziczony.
exhibeo, Pokázuię 1. Stawiam/ Zdáię/ Stawiam się/ Stroię igrzyśká. Fürhatten/ fürweisen. *Exhibuit pulsa sidera clara die.* O. *syn.* Prōfĕro, ostēndo, prōdo, ēdo.
exhibitio, Pokazánie/ Stáwienie.
Exhibitōrius. Ulpi. ad exhibitionem pertinens.
exhilăro, Rozweselam. Erfrewen/ frölich machen. *Exhilarent ipsos gaudia nostra Deos.* Mart. *syn.* Hilăro, recrĕo, oblĕcto. *v. Recreo.*
exhinc, Potym. exhŏnōro, Poniewáżam.
exhŏrrĕo, exhorresco, Zdrygam się.
exhŏrtātio, Pobudká.
exhŏrtor, Pobudzam/ Nápominam. Ermahnen. *Auctor ego audiendi, sic exhortata relinquit.* Virg. *syn.* Hŏrtor, ădhŏrtor, excito, incito, accēndo, ăcuo. *v. Hortor.*

E X I

exicia, orum, Nożyce.
Exicco, Exico, lege Exsicco, Exsico. Exiet, pro exibit, in SS libris.
exigentia, Potrzebá 1.
exĭgo, is, Wyciągam/ wyganiam 2. wypycham/ wyrzucam 1. Prostuię/ Miarkuię/ Przebyć co/ Dokonywam/ Vpominam się. wytrwáć. Fordern/ außtreiben. *Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.* Virg. *syn.* Pĕto, pōsco, rĕpōsco, *vel* exclūdo, ējĭcio, expĕllo, *vel* pĕrăgo, ăbsōlvo, cōnficio.
exĭguè, Skąpo/ Trochę.
exĭguĭtas, Troczá 1. Máłość 1. Krotkość.
exĭguum, Trochę/ Máło ich.
exĭgŭus, Máły. Klein/ wénig/ gering. *Et quamvis igni exiguo properata maderent.* Virg. *syn.* ēxilis, pārvŭs, tĕnŭis, grăcĭlis.
exĭlicus, vel exulicus, wygnáńczy.
exĭlis, Szczupły. Dünn/ gering. *In latere exiles digiti pro curribus hærent.* Ovid. *syn.* Pārvus, tĕnŭis, exĭgŭus, grăcĭlis.
exīlĭtas, Szczupłość/ Subtelność/ Máłość.
exīlĭter, Szczupło.
exĭlium, Wygnánie. Das Elend. *Exilioque domos, & dulcia limina linquunt.* V. *epith:* Dūrum, lōngum, ăcerbum, tūrpe, īnfēlix, īnfaūstum, ămārum, īnfīme, quĕrŭlum tædĭōsum. *phr:* Nōs patriæ fines & dūlcia līnquĭmus ārva. Rēgnōque dŏmōque pēllĭmur, ējectos ūltĭmus ōrbis hăbet. Lōngă tĭbi ēxĭlĭa, & văstum mărĭs æquor ărāndum. Dīvērsa ēxĭlĭa & dīvērsas quærĕre tērras. Aūgŭrĭīs ăgĭmur. Dīvûm. ēxĭlĭoque dŏmos & dūlcia līmĭna mūtant. *vide Exul, & Exulo.*
exĭmiè, Wyborne.
exĭmius, Wziety/ wyborny/ Vprzywileiowány. Trefflich/ fürnehm. *Quattuor eximios præstanti corpore tauros.* Virg. *syn.* ēgrĕgĭus, ēxcēllēns, præstāns, prǣclārus, īnsīgnis, nōbĭlis.
ēxĭmo. Wyimuię 1. wyzwalam/ 1. 2. wymázuię/ Zwłaczam 1. Trawię czás/ wyrzucam/ Przewracam. Herausnehmen. *Nulla dies unquam memori vos eximet ævo:* V. *syn.* Lībĕro, sōlvo, ēxpĕdĭo, ērĭpĭo, *vel* aūfĕro.
exin, Zaraz/ Potym. Derhalben/ dernach. *syn.* Dē-

syn. Dein, deinde, *vel* deinde, *Diss.*
exinanio, Wyprozniam/ wyiszczyć/ czym czynię/ Pustoszę.
exinanitio, wyprozniam się/ Biegunka.
exinde, Potym/ Od tego czásu. Von deßwegen. *Quisq; suos patimur manes, exinde per amplum.* Virg.
Exinsulare, est exserere. Fest: priscum.
Existentia, idem Exsistentia.
existimatio, Mniemánie/ Rozumienie 2.
existimator, Probierz/ Sędzia 1.
existimo, Mniemam/ Dorozumiewam się/ Sadzę o czym/ Rozważam 1 Trzymam o kim/ Mam to zá/ Mierzę 2. Waże sobie. Erachten/ das für halten. *Et bene procedit, bonus es, cum bac existimas.* (Jamb.) *syn:* Puto, sentio, censeo, judico.
existo, & exsisto, Jestem 1.5. Pochodzę zkąd/ wynikam/ wynurzam się/ wydaie się co/ wschodzi/ wychodzi 1. Rzuca się chorobá *syn.* emineo, exurgo, prodeo, appareo, exorior, *vel* sum.
exitium, Zatrácenie/ Zgubá. Ein Verderben/ Untergang. *Imminet exitio vir conjugis illa mariti.* Ovid. *syn.* Clades, strages, pernicies. *epith:* Durum, furiale, crudele, triste, infandum, miserabile, grave, flebile acerbum. *phr.* agris tempestas tulit exitium. Fœmina Trojæ attulit exitium, *vide Ruina.*
exit in folia, Rozwija się.
Exita ætas, Zgrzybiałość.
exitiabilis, exitialis, exitiosus, Szkodliwy, Schädlich. *Dumq; manu tentat trahere exitiabile telum.* Virg. --- *Donum exitiale Minervæ.* Virg *Tu, ne quid pecces exitiose, vide.* Mart.
exitus, *us*, Koniec 1.2. wyście 1, 2. Skutek/ Odbyt/ Zámknienie/ Smierć. Ein Außgang. --- *Docuit post exitus ingens.* Virg.
exitus is fuit, Ná tym stánęło.
exjuro, Przysięgam 1. *exlecebra, idem elecebra.*
exlex, *egis*, Práwu niepodległy/ wolny 2, Swowolny.
exlibertus *sub* Wyzwoleńcow syn
Exmas, aris. Arnob. pro castrato. Pecudes fiunt exmares Exmatres legit Meurs. i. sine matre.
exobrutus, *sub* wykopywam. *exobsecro*, Proszę
exoche, *es*, *Gr*, Zacność/ wybor
exocœtus, *gr: subst:* Rybá lodowa
exocœtus, *adiect:* Niespiący domá
exoculatus, Slepy.
exoculo, unde exoculasso, pro exoculavero, Subjunctivus apud Plaut, Oślepiam.
exodiarius, Krotofilnego co
exodium, *gr.* Koniec/ wyście 2. Końánie/ Skonánie/ Krotofilnego co
exolesco, Niszczeię/ Słabicię/ Stárzeię się/ wyradza się/ wystárzeć się/ wywietrzeć 1. wyrodziły/ Stároświecki/ Sodomczyk Veralten/ abgehen. *Quam nullo sacer exolescet ævo.* (Phal. Stat.)
exoletus, Młodzieniaszek/ Dorosły/ wywietrzały/ 2. wyrodziły/ Stároświecki/ Sodomczyk. Veralt. *Stat exoletus suggeritque ructandi.* (Jamb.)
exolvo, & exsolvo, Rozwiązuię/ Długi płácę/ Rozpętáć/ wyzwalam 1. Płácę 1. Odpuszczam/ Oczyściam/ & *sub* Dyspensowáć. Aufflösen. *syn.* Solvo, expedio, libero.
exomis, exomium, *gr:* Serdak.
exomphalum, *gr. sub* Pępek
exoneratio, Wyprozniánie 2.
exonero, Wyprozniam/ Złożywam/ wytrząsam 1. wyzwalam 1. Entledigen. *Possumus impositis caput exonerare tenebris.* Ovid. *syn.* Levo, sublevo. *phr.* onus, depono, solvo pondere corpus libero, eximo. Pondera pono, depono, excutio, abjicio.
exoptabilis, exoptatus, Pożądány.
exopto, Żądam 1. życzę. Hertzlich wünschen. *syn.* opto, peropto, cupio, desidero, volo. *vide Opto.*
exorabilis, Vprośony 2. Łácny do uprośenia. Erbittlich. *Gaudia cum parvis, non exorabilis auro.* Hor.
Exorabulum, Prośbá. *exoratio*, Vprośenie
exorator, Vprośiciel. exorbito, Vstępuię drogi. *Exorbeo, Plaut: corr: exsorbeo.*
exorcismus, *gr.* Záklinánie 2. Poprzysięzenie
exorcista, *æ*, exorcizator, *m. gr.* Záklinácz
exorcisso, exorcizo, *gr.* Záklinam / Lekuię
Exorcizatio, Záklinánie 2.
exordior, Poczynam. exordium, Początek.
exoriens,

exŏriens, exortus, *us*, *ſubſt:* wſchod ſłońcá 2.
exŏrior, wſchodzę 2. wynikam/ wſchodzi/ Rozdźi ſię/ Pochodzę/ wſczyna ſię/ Poczynam Powſtáię/ Poczyna ſię. Entſpringen/ auff geben. *xxoriare aliquis noſtris ex oſsibus ultor.* Virg: *ſyn:* ŏrior, ēgrĕdior, nāſcor, ēmĕrgo, ēxŭrgo,
exormiſtos, *gr.* Węgorz morſki
exōrnātio, Piękrzenie/ Zdobienie/ Ozdobá
exōrnātor, Piękrzyćiel/ Zdobićiel
exōrnātus, Stroyny.
ēxŏrno, Zdobię 1. 2. Piękrzę ſię. Zieren/ ſchmücken/ *ſyn.* ōrno, ādōrno, āppăro, īnſtrŭo, dēcōlo.
exōro, Vpraſzam / wyklekáć. Erbitten *Exorat pacem Divûm, vittaſq; reſolvit.* Virg. *ſyn.* Plăco, sēdo, mītĭgo, lēnĭo, vel ōro.
exōrſa, *orum.* exorſus, *us*, Początek
exōrtīvus, Wſchodni
exŏs, *exoſsis, adiect: omne.* Bezkoſt/ Nieośćiſta rybá. exŏs, *ſubſt; m:* Wąż rybá
Exoſcŭlātio, Cáłowánie. *exoſcŭlor,* Cáłuię
exoſſātus, exoſſis, *is,* Bezkoſt
exoſſo, *as,* Kámienie wybieram/Płatam rybę/ Kośći odbieram/ wybieram/ wybijam/ Obijam gębę
exoſtes, *æ, m. gr.* Alkierz. Ĕxoſtra, *gr.* wzwod
ēxōſus, Brzydki / Nienawiſtny 2. Verhaſſig.---- *Si nondum exoſus ad unum.* Virg. *ſyn.* Pĕrōſus.
exōſus ſum, illum, Nienáwidzę
exōtĭcus, *gr.* Cudzoziemſki
expāllo, expalleſco, Blednieię. [nażam,
Expalliātus, *ſub* Obnáżony. *Expallio, as,* Ob-
expālpo, Wyłudzam/ wyklekáć/ wybádáć
Expalpōnĭdes, *æ, m. Græco more fictum, ſub* Wyłudzam. Expānditor, Roſpośćierácz
expāndo, Roſpośćieram co/ Rośćiągam co/ Roztaczá paw ogon/ Rozwiią ſię. Außſpannen. *ſyn.* Pāndo, explĭco, expōno, ăpĕrio.
Expando, is, Plin. lib 2. c. 27. Sidera ad normam expādere. i. (ſi vera eſt lectio) diſponere, expandere, alia lectio, ad nomen expungere, i. ſtellas ad ſidera redigere & annumerare, ac nomina ſingulis reddere. Dalecamp.
Expăpillātus, Obnáżony do pierśi

Expăpillo, Wykładam ręcę. *Expartus,* Wyrodźiły.
Expăto, *as,* Wypadam/ Wyſtępuię.
Expātro, *as.* Przemárnowáć,
Expăvĕfăcio, Przeſtraſzam, *e potius breve.*
expăvĕo, expăveſco, Przeląknąć ſię. Sich von Forcht enſetzen/erſchröcken. *Fratrem expaveſcat frater, & natum parens,* (Jamb.) S. *ſyn.* Tīmĕo, mĕtuo, păvĕo, vĕrĕor.

EXPE

Expectŏro, *as,* Wyrzucam 1. 2. & in wypycham
Expĕcūliātus, *expeculio, ſub* Ogołoćić
expĕdio, Spráwuię 1. Dokonywam/ Wyzwalam 1. Wyważam 2. Wywikłáć/ Vprzątam/ wypráwiam / Dobywam 2. 3. Gotuię/ wybrnąć 2. wypowiádam 1. wybieram 2. Powiádam 1. Roſpętáć/ Rezolwowáć ſię/ Odprawiam 2. Odpowiádam 1. Płácę 1. Oczyśćiam/ Vlecniam ſię. Entledigen/ außrichten. *Expediunt tonſiſq; ferunt mantilia velis.* Virg. *ſyn.* Sōlvo, lībĕro, ēxĭmo.
expĕdit, *imperſonale.* Pożyteczno ieſt/ Potrzebá ieſt.
expĕdītè, Roſtropnie/ Łácno.
expĕdītio, Wypráwá 1. 2. Ruſzenie poſpolite/ Spráwowánie 1. Ein Kriegzug/ Außfertigung. *Nam quis præſidis expeditionē* Phal.
Expeditiōnālis, Nadrożny/ & in Wypráwá 1.
expedītum eſt, Łácno ieſt
expĕdītus, wypráwny / Łácny. Gerüſt/ Wegfertig. *Terminum curis vagor expeditus.* S.
expēllo, Wyganiam / wypycham. Außtreiben. *ſyn.* Pēllo, ējĭcio, dējĭcĭo, ēxĭgo, dētŭrbo. *v: Pello.*
expēndo, Odważam 1. Pomierzam/ Rozważam/ ważę 1. Przypłacam 2. Wydaię/ Rozerzoſam. Erwägen. *ſyn,* Pōndĕro, *vel* ēxsōlvo,
expēnſa, *æ,* expenſum. Wydatek
expenſi latio, relatio, Rachunek
expēnſo, *as,* Wydáię 1. wpiſuię w reieſtr 2. Nagradzam
expergo, expergĕfăcio, *expergĭfico,* Budzę/ *e anceps, ſed ſæpius breve.* Erwecken. *ſyn.* ēxpērgefăcio, ēxcĭto, sūſcĭto. *v. Excito.*
expergĕfīo, expergiſco, expergiſcor, expergor, Ocucam ſię. *Exper-*

Expergificum carmen, Cynal.
Expergificus, Budzący. *Expergitè*, Pilnie.
Expergitus, ti, sub Ocucam się.
expĕriens, Biegły.
expĕrientia, Biegłość/ Doświadczenie.
Erfahrenüß --- *Ingressus hominum experientia cepit*. Virg.
expĕrīmentum, Doświadczánie/ Sztuká. Versuchung. *Et experimentum cape*. [Iam. Dim.] Pr.
expĕrior, Doświadczam 1. Probuię/ Postępuię práwem/ Wáżę się 2. Rosztuię się z kim/ *& sub* Przymierzam 1. Erfahren/ versuchen. *Tegna cava, & pictos experiēre metus*. Prop. syn. Tēnto, aggrĕdior. *phr*: Nihil inexpĕrtum, intentātum rĕlinquĕre, Cūncta prius tentanda. Quid tĕntāre nŏcēbit? Tēntāre Tethin ratibus. Per vārios ūsus ārtem ēxpĕriēntia fēcit. animum tĕntāre precāndo.
Expĕritus, i. imperitus, Nieuczony.
expernatus, sub Podćinam 2.
expērrectus, Czerstwy/ *& sub* Ocucam się.
expers, *adiect. omne* Nieuczesnik/ Nieuczony/ Nieświádom/ Prozen/ Bez *Præpositio, & sub* Swiádom. ēxpers cibi, Ná czczo.
expertio, Doświadczánie.
expertor, oris, Swiádom
expertus, Swiádom/ Doświadczony/ Biegły
expĕtendus, Pożądány. [dam.
expĕtēsco, expĕtesso, expetisso, życzę/ żą-
expĕtit, Trafia się/ Przypłacam/ *& sub* Powodzi się.
expetīvit nequiter, sub Nieposzło mu.
expĕto, *is*, Proszę 1. żądam 1. Trwam 1. Zwalam 2. Fast begehren. --- *Toto nitidissima saltu expetitur coniux, &c.* Ovid: *syn*. ōpto, ēxōpto, cŭpio, dēsidĕro. *v. Opto*.

EXPI

expiābilis, Oczyśćiálny.
expiāmentum, expiatus, *us*, Oczyśćienie.
expiātio, *idem, &* Odwracánie.
expiātrix, Bábá/ Czárownicá 2. (ćiel.
expīlātio, Wyłupienie. expīlātor, Wyłupi-
expīlo, Wyłupuię 1. 2. Berauben. *Expilatq; genis oculos: facit ira valentem* Ovid. *syn*. Dīripio, spŏlio.
expīlo, Obrywam. expingo, Máluię.
expinso far, Młocę/ wybiiam/ Otłukam.
expĭo, Oczyśćiam 2. Odwracam 2. Odczártowáć/ Poświecenie znieść/ Przypłacam 1. Poświącam znowu/ Zabobonami opátrzyć/ Obchod spráwuię. Reinigen. *Expiare, seu poposceris*. (Iamb. pur.) Hor. *syn*. Pio, pūrgo, dēlĕo.
ēxpio injurias, scelus, Mszczę się.
expiscor, Dowiáduię śię/ wybádáć/ *an* Wyłá-
explānābilis, Wytozumny 2. [wiam.
explānātè, explanatius, Jáśno/ Wyrozumnie
explānātio, Wykład 1. wymawiánie.
explānātor, Wykładácz.
explāno, Wykładam. Außlegen. *Quam dudum tuum ais fuisse istum, explana mihi*. (Iamb.) *Vide Explico*.
explānto, Wyrywam 1. wywracam/ wyćinam
explēbilis, Násycony. explēmentum Dopeł-
Explenunt, i. explent. priscè Fest. [nienie
explĕo, Nápełniam/ wypełniam/ Dopełniam/ Dokonywam/ Zátykam 1. Násycam 1. Rownam 1. Dogadzam 1. 2. Zlewam/ Nájadam się/ Do woli Nábiegalem się 2. Czynić tę sumę/ Náżył się. Erfüllen. *Discedam, explebo numerum, reddarque tenebis*. V. *syn*. implĕo, ădimplĕo, cōnficio, pĕrficio, absōlvo, pĕrăgo, *vel* sătūro, sătio.
explētio, Wypełnienie/ Nápełnienie/ Násycenie.
Expletiva Coniunctiones Quidem, Autem, Tamen, Quique, Porro &c. Carisi. Donat. Probus.
explētus, Násycony/ Dołożny/ Zupełny/ Dokonały. Erfüllet. *Nam simul expletus dapibus somnoq; sepultus*. Virg. *syn*. implētus, *vel* sătiātus, sătŭrātus.
explĭcābilis, Wypowiedźiány explĭcātè, Jáśno 2. explĭcātio, explĭcatus, *us*, Rozwiiánie/ wykład. explĭcātor, Wykładácz. explĭcatus, *ti*, Jáśny 2. *Explicit*, Kończy śię.
explĭcitus, Łácny/ Jáśny 2. *& sub* Dokonywam. Erklärt. *Versibus explicitum est omne duobus opus*. M.
explĭco, *as*, Wykładam 2. Rozwiiam śię/ Rospośćieram/ Roztacza paw ogon/ Odpráwiam 1. Spráwuię 1. Wypowiádam 1.

Otwo-

Otwarzam 1. Czytam 2. Erklären, Item/ außwälhen. *Explicuit vino contractæ seria frontis.* Hor. *syn.* Prōmo, pāndo, ēvōlvo, expōno, ăpĕrio, explāno, intĕrprĕtor. *phr.* Tōtam rem ōrdĭne pāndo. Fērt ănĭmus caūsas tāntārum exprōmĕre rērum, expĕdiam dictis; & te tŭa fāta dŏcēbo. Fās mihi Grājōrum săcrāta rĕsōlvĕre jūra.

explĭco frontem, wesele śie/ wesoło pátrze

explōdo, wypycham/ wyrzucam/ wykszykáć/ Odrzucam 2. Mit Handklopffen antreiben. *Quin etiam gallum noctem explodentibus alis.* Lucr.

explōrātē, Zápewne/ explorato, wiádomo.

explōrātio, Doświadczánie/ śpiegi,

explōrātor, śpieg Ein Außspäher. *Exploratores equitum levia improbus arma.* Virg.

explōrātōrius, Spiegierski.

explōrātum est mihi, exploratum habeo, Wiem pewnie,

explōrātus, Doświadczony/ Pewny.

explōro, Doświadczam 1. Dowiáduie śie/ Rosztuie 1, Mácam/ śpieguie/ Upátruie 1. Przymierzam/ & *sub* Ráchuie śie 2. Erkunden/ außforschen. *Explorare labor, mihi jussa capessere fas est.* Virg. *syn.* inquīro, exquīro,

E X P O

Expŏlio, Poleruie/ Ćwiczę 1. 2. Wyprawiá. Piszę 2. Gładzę. Außstreichen/ außputzen. *Quare etiam quædam nunc artes expoliuntur.* Lucr. *syn.* Pŏlio, pērpŏlio, excŏlo, exōrno, āccūro.

expŏlītio, Polerowánie.

expŏlītus, Wyprawiony/ Gładzony/ Wygoſány/ Ozdobny/ Gáłánt. Außgeputzt. *Arida modo pumice expolitum.* (Phal.) Catul. *syn.* Pŏlitus, excūltus.

Expōno, Wykładam 1. 2. wystawiam/ wysadzam/ wyrzucam 1. wypowiádam 1. Rozpowiadam/ Powiádam 1. Porzucam. Außlegen. *Vestibus exponi tragicis res comica nō vult.* Hor. *syn.* ōbjĭcio, vel explĭco, vel exprōmo.

expŏpŭlātio, Pustoszenie.

expōrrectus, Nieźmarszczony.

Expōrgo, expōrrĭgo, Sciągam rękę/ Rośćiągam/ wydáię.

expōrrĭgo frontem, Wesele śię.

expōrtātio, Wynoszenie/ wywoz/ wygnánie.

Expōrto, wynoszę 1. wywożę.

expōsco, żądam 1. Proszę 1. Modle śię. Heischen/ fordern. *syn.* pōsco, pĕto, pōstŭlo.

Expŏsĭtē, Jaſno.

expositio, wykład 1. Rozumienie/ Porzucenie.

expŏsĭtitius, Porzutek.

Expŏsĭtīvus status. sub wykłádácz.

expŏsĭtus, wystáwiony/ Náwietrzny/ Pospolity.

expositus, sub Wykładam 1.

expōstŭlātio, Uskarżánie/ żálowánie/ żálobá

expōstŭlo. Uskarżam śię 2. Modlę śię 2. Erfordern/ zancken. *syn.* Quĕror, cōnquĕror

expōtum, sub Przeiadam.

exprĕsse, expressim, wyráźnie.

exprĕssio, wyćiskánie/ wytłaczánie/ Cádzenie/ Pompá wodna.

exprĕtus, Doświadczony, Prozen.

exprĭmo, wytłaczam/ wyćiskam/ wyrażam/ 1. 2. Tłoczę 2. wyżymam/ wydzieram/ wypowiádam/ Drukuię/ Muszę/ Niecze 2. Trá fiam kogo/ wymawiam 1. 3. Außpreßen/ außtrucken. *Exprimet, & molles imitabitur ære capillos.* Hor. *syn.* Ēlĭcio, vel expōno, explĭco, expāndo, vel effingo, imĭtor, rĕpræsēntor.

Exprobrabilis. Proverb. 18. *apud LXX. sed c.* 25. *Verbum exprobro à quo exprobrabilis sum, seu probro, exprobratione dignus.* Náśmiewánia/ Urągánia godny

exprŏbrātio, Urągánie/ wyrzucánie.

exprobrator, sub wyrzucam ná oczy.

exprŏbro, wymawiam komu/ wyrzucamy.

exprōmissio, Rękoiemstwo.

exprōmissor, Rękoymia.

exprōmitto, Obiecuię 2. Ręczę/ Biorę ná śię

exprōmo, Dobywam/ wydáię 1. wyrzucam 2. Verweisen/ fürwerffen. *Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas.* Ovid. *syn.* ōbjĭcio, expōno, ōbjăcto.

wymawiam 1. Trawię 2. Herauß ziehen/ herfür thun. *Compellare virum, & mæstas expromere voces.* Virg. *syn.* Prōmo, prōfĕro, expōno, dēprōmo.

exprōmptus, Prętki. expūgnābilis, Dobyty

Expugnassere, sub Dobywam.

expūgnātio, Dobyćie. expūgnātor, Burzyćiel

expūgnātor pudicitiæ, Gwałćićiel.

expugnatōrius, Dobywalny.

Expūgno, Dobywam 1. wykupuię 1. Burzę/ wymagam/ Zgwałcić. Erstreiten/ erobern *Expugnabis, & est qui vinci possit. eoque. Hor. syn.* Vinco, sūpĕro, dēbēllo, ŏccūpo. *v: Debello.*
expulsim, Odbiiáiąc/ *sub* Podawáiąc
expulsio, wygantánie/ wygnánie 5:
expulso, wybiiam
expulsor, expultrix. wygániácz
Expumicare, Tertull. pro expolire.
expūngo, wymázuię/ Rásuię/ wyrzucam 1. Obrywam 2. wniwecz obracam/ Dlugi płácę. & *sub* Kwituię. Außtilgen/ außlöschen *syn:* Dēlĕo, tōllo.
expūrgātio, Oczyśćienie
expūrgo, Oczyśćiam/ Chędożę
expŭto, wyćinam/ Rozstrząsam/ Rozważam Dorozumiewam się (gnić
expūtesco, expūtisco, expūtresco, *sub* wy-
exquæstor, *vel* exquæstore, *sub* Podskárbiego urząd
exquīro, Dowiáduię się/ Ráchuię się. Erfahren. *Æstibus ac mediis umbrosam exquirere vallem.* V. *syn:* Quæro, ĭnquīro, pērquīro, scrūtor.
exquīsītē, *exquisitim,* wytwornie
exquisitio, wymyśl. *Exquisitor,* Bádácz
exquīsītus, wyborny/ Kosztowny Ersucht/ außwändig/ außerlesen. *syn.* Præstans, ēxcēllens, præclārus, ēxĭmĭus, ēgrēgĭus.
exrŏgo, wyimuię 5. Dyspensowáć
Extrūmĭnantes, sub Przezuwam

EXSA

Exsăcrĭfĭco, Ofiáruię 1.
exsævĭo, *sub* Vstáie się co 2.
exsangvis, Niekrwáwy/ Blády
exsănio, *as,* Ropę wyćiskam/ Osaczam/ wyciaczam/ Soczy się/ Posoká ćiecze / Zlewá
exsanior, wyćiekam/ Posoká ćiecze
exsarcio Nágradzam
exsătio, exsăturo, Násycam
exscālpo, Ryię 2. exscēndo, wyśiadam
Exscēnsio, exscensus, *us,* Wyśiadánie/
Exscĭdĭum, *ab exscindo, melius scribitur, quam* excidium *supra,*
Exscindo, Wyrzynam/ Wyćinam/ Wykrawam/ Wykowáć/ & *sub* Vrzynam iesz. Zerstören, *syn.* ēxcīdo, ēvērto, dīrŭo dēlĕo.
Exscreābĭlis, Łácny do wychrachnienia
Exscreātio, Wychrachnienie/ Plwoćiny/
Exscreo, Chrácham/ Wychrachnąć/ Wychracháć się/
Exscrībo, Wypisuię/ Przepisuię 1. Wytaiam
Exscrĭptum, Wypis
Exsculpo, Wydrazam Kryię 1. Wyćiskam 1. Wyklwał/ wydzieram 1. Wybádáć/ Wykupuię oczy/ Wymázuię/ Dobádáć się

EXSE

Exsĕco, Wyćinam/ Wyrzynam/ Vrzynam
Exsēcrābĭlis, Brzydki/
Exsecrābĭlĭtas, Exsecramentum, Brzydkość/
Exsecrandus, exsecratus, Bezecny/ Przeklęty/ Brzydki/ Wyklęty/
Exsecrātio, Odrzekánie/ Klątwá/ Przeklęctwo/ Wyklinánie/ Záklinánie
Exsecro, Przeklinam
Exsēcror, *idem,* & Odrzekam się/ Bluźnię/ Brzydzę się
Exsectio Wyrznienie
Exsector, Rzezańcow trzebićiel
Exsectus, Rzezaniec/ Wyprotek/ (wienie/
Exsĕcūtio, Wykonánie/ Wypelnienie Spráwienie/
Exsĕcūtor, Wykonácz/ Exekutor/ & *sub* Mśćićiel. *Exsensus* Nieczuły/ Exsēquiæ Pogrzeb/ *Exsēquiālis,* Pogrzebny/
Exsequias eo, prodeo. Exsequias cohonesto. Prowádzę Vmárłego/
Exsēquior, Pogrzeb spráwuię/
Exsēquor, *vide* Exequor. Exsĕro *vide* E.
Exero, Exserte, Głośno/
Exserto, *as* Wychylam/ Wysmuknąć tęcę/ Wywieszam/ 2.

EXSI

Exsībĭlāre, Wykszykáć/ Exsiccesco, Schn
Exsicco, Wysuszam/ wypiiam/
Exsicco, is al. exico, is. prisce. (ut Dissico supra) Plaut. Apule. idem exseco, Turneb. Colui.
Exsigno, Wypisuię/ Spisuię/ Wyymuię 1 księgę.

Exſilio, Wyſkakuie 1. Pierſſe/ wytryſka
Exſilium, ut aliqui ſcribunt, lege Exilium.
Exſincēratus Ránny/ Chudy/ Odárty
Exſincēro, Wybiiam 10. Exſinuo *ſub* Rozwiia ſię. *Exſiſtentia* Bytność/
Exſiſto, *vide* Exiſto, Exſolvo, *vide* Exolvo
Exſōlūtio *ſub* Płácenie/ Exſomnis Nieśpiący
Exſorbeo, Wyſyſam/ wyſątknąć/ Wyłknąć wypiiam wytrwáć 1.
Exſordeſco Smierdzę/
Exſors, *ortis adiect. Omn.* Nieucześnik/ Osobny/ wyborny/
Exſors culpæ, Niewinny Exſors ſum Nie ſpołkuię.

EXSP

Exſpargo, Roſptaſſam/ wytrzucam 1.
Exſpātians, Rozłożyſty
Exſpātior, Buiam/ wybiegam 1. Rozwodzę ſię/ Rozchodzi ſię/ wylewa z brzégow rzeká/ Rozbiegáły ſię konie
Exſpectābilis Exſpectatus, Oczekiwány/
Exſpectatio, Oczekiwánie
Exſpecto, Czekam Oczekiwam/
Exſpergo, Wyrzucam 1.
Exſpergor *ſub* Rozpierzchnąć ſię/
Exſpes, *adiect. Omn. indecl.* Bez nádzieie/ Zwątpiony
Exſpīrātio, Wydymánie/ wilgotność 1. & *ſub* Oddech
Exſpīro, Wilgotność wydáię/ Kurzy ſię 2. wydáię 7. Konam/ Vmieram 1. Pachnę 1. wiednę/ wybuchnąć/ Zgáſnąć/ (śnieć/
Exſplendeo, Exſplendeſco, Jaśnieię Záiá-
Exſpŏliatio, Złupienie/
Exſpŏlio, Obnażam Ogołoćię/
Exſpuĭtio, Plwánie wypluwánie/
Exſpūmo, wypienię ſię/ Pienię ſię/
Exſpuo, wypluwam/ wyrzucam 1.
Exſtales. 1. Regum 5: Et computreſcebant prominentes exſtales eorum. ſ. partes ani. exſtantes cùm procidunt. Emma: Sa. aliqui legunt extales ab extis, & *Polonus reddidit.* J gniły wychodzące trzéwá ich. *Alij* zádnie ielitá
Exſtans wyniosły/ *Exſtantia æ.* wydátność.
Exſtăſis, lege Ecſtaſis, nam non Latina, ſed Græca vox eſt; ineptiùs etiam Extaſis ſcribunt aliqui.

Exſtercŏro. Chędożę.
Exſternātus, Przelękły/ Szalony 1.
Exſterno, Szalonym Czynię
Exſternor Száleię od ſtráchu (czam.
Exſtillo, wyćiekam. wypłákáć oczy/ Oſá-
Exſtimulator Podſſczuwácz/
Exſtimulo, Pobudzam/ Podúſſczam/ Ermahnen. *His ſolita eſt dictis exſtimulare virum.* Ovid.
Exſtimulor, Beſtwię ſię 1.
Exſtinctio, Exſtinctus *us*, Zgáśnienie
Exſtinctor, Gáśiciel. Niſſczyćiel
Exſtinguo, Gáſzę/ Porażam 2. Zágubiam Zábiiam 1. (mieram
Exſtinguor, Gáſnę/ Niſſczeię/ Zgáſnąć/ V-
Exſtirpātio, wykorzenianie/
Exſtīrpo, Pelę wyrywam/ wykorzeniam/
Exſto, Jeſtem/ wydáie ſię co/ wychodzi ſię. Zoſtáię 1.
Exſtringo Cic: 4. Academic. corr. Contraho.
Exſtructio, Budowánie Murowánie/
Exſtrūctiō fornicis, Sklepienie 1.
Exſtruo, Buduię 1. Kupuię/ Kopię 2. Sypię groblę/ wywodzę 4.
Exſuccus, Nieſoczyſty/ Niewymowny 1. Zwiedły/ Chudy
Exſuctio, wyſyſánie/
Exſuctus, wycodziły/ Płonny/ Chudy/ Suchorláwy/
Exsūdo, Pocę ſię/ wypoćić ſię, śilę śię 1. Puſſczá drzewo/ Soczy śię/ Wilgotność wydáie/ Schnę 1. Prácuię. & *ſub* Oſáczam
Exſufflo, Wydmuchnąć
Exſugeo, Exsūgo, Sſę 1. Wyſyſam
Exſugula ſub. Smyk
Exſul, Exſularis, Exſulatio, Exſulium, Exſulo, ut aliqui ſcribunt, Caper, Scaurus. Caſellius, Manut; lege Exul, exilium, exulo &c.
Exſultanter, exſultim, wyſkákuiąc
Exſultantia, Exſultātio, wyſkákowánie 2.
Exſulto, wyſkakuię 1. Skaczę 2. weſelę ſię/ Chełpię śię/ Exsūpĕrābilis, Przebyty/
Exſupĕrantia, Exſuperatio, Nádmiarz/
Exſuperatōrius, Zbytni.

Exsūpē-

Exsŭpĕro, Przewyższam/
Exsurdātus, *sub* Głuchy/ 1.
Exsurdo, Záglußam Przetwię/
Exsŭrdor, ćierpnę Ogłußeć/
Exsurgo, wstáię/ Powstáię 1. Podnoßę 5. wspinam śię & *sub* Nie klecz. (cken.
Exsuscĭto, Budzę/ Przebudzom. Auffetwe-
Exsyncĕrastus, *Exsynceratus* Chudy/ & *sub* Postáwá/ & *sub* wybiiam kogo.
Exta, *orum*, wnętrznośći gorne/ Das Eingeweyd. *syn.* Viscĕra, intēstina. *epith:* tŭmida călentia, *phr.* Spirantia consŭlit extra. *v. Viscera.*
Extābesco, Schnę 1. Nißczeię/ Verschinden/ außdorren. *syn.* Tābēsco, tābĕo, marcēsco. *phr.* Tābe conficior, exēdor.
Extar, *aris n.* Gárnec 2. & *sub* wnętrznośći 2. Extans, Trzewowy/
Extemplo, Záraz 2. Ex-templo, *sub* Juß 4 Als obald. *syn.* Cōntĭnŭo, prōtinus, sŭbito, haud mōra, rĕpēnte, ōcyis, cōnfēstim, ilĭcet, ăctūrum.
Extempŏrālis, Nierozmyślny/ Nagły/ Ná prętce 2. Behent *Extemporalis factus es meus Rhetor.* (Scaz.)
Extempŏrālitas, Nagłość/
Extendo, Rośćiągam co/ Außstrecken. *Fusus humi, totoque ingens extenditur antro.* Virg. *syn.* Tēndo, pāndo, expāndo, diffūndo, pōrrĭgo explĭco, *vel* prŏpāgo. *phr.* Virtūtem ēxtēndĕre factis. Se fūlva mŏribūndum ēxtēndit ārēna.
Extensio, Extentio Rośćiągłość/
Extēnsīvus, Extentus, Rośćiągły/
Extento, *as*, Doświadczam 1. Chełpię śię/
Extenuātio, Vmnieyßánie/ Ochylánie/
Extĕnuātus, *sub* Nátyrána.
Extĕnuo, wyćienßam/ Vmnieyßam/ Ochrániam/ Ochylam/ Vdáię lekko. Dünn máchen/ verkleinern. --- *Vacuas prius extenuandus in auras:* Ovid. *syn.* Tēnŭo, mĭnŭo, imminŭo, *vel* dēprimo,
Extĕnuo, ćienßeię *Exter* Cudzy.
Extĕrĕbro, wywiertćieć/ wyßpetáć/ wybádáć/ wyćiskam. 5. (ßam.
Extergeo Extergo Extĕro wyćieram/ Oćie-
Extĕrior, Powierzchny/ Nádworny/ Lewy, Ná dworze. Außwendig. *Tu comes exterior, si postulat ire, recuses.* Hor.
Extermĭnātio, Nißczenie.
Exterminātor, Nißczyćiel.
Exterminatōrium instrumentum, Táran 1.
Extermĭnium, Sapient 5. Zgubá Zátrácenie.
Extermĭno, wyganiam wytrzucam. Deß Landes verweisen. *Te Paulus hinc exterminat.* (Jamb. Dim). *syn.* ăbŏlĕo *vel* ējĭcio, pēllo, expello, ăbĭgo.
Exterminant faciem Pharisæi. Matthia. 6. demoliuntur, deturpant, extenuant, pallore & severitate affectata. wychudzáią, wyniszczáią.
Externo, as lege potius Exsterno,
Externus. Exterraneus, Cudzy, Cudzoziemiec Pogánin. Außländisch frembd Item/ äusserlich. *Monstra sinunt, generos externis affore ab oris.* Virg. *syn.* extĕrus, extrānĕus.
Extĕro, Wyćieram/ Szoruię/ Młocę/ Wykrußam. Exterreo, Przestraßam/
Exterreor, Przelęknąć śię/ *Exterĭcĭneus* Pomiotek/ *Exterrĭtatio*, Przestrách.
Exterrĭtus, Przelękły/ Erschrocken *Tum vero Æneas subitis exterritus umbris*, V.
Extersus *us*, ócieránie śię. (zam
Extexo, *sub* Ogołoćić/ Wybiiam 10. Obn-
Extĭma *orum*, Ostátki/ Zágránicze.
Extĭmēsco, Extĭmeo, Przelęknąć śię. Erschrocken seyn. *Nec quemquam nervos extimuisse tuos.* Ped,
Extimus, Ostátni/ Cudzy/ Zágrániçny.
Extispex, *spicis* Wießczek z trzew.
Extispicium, Wießzbá 4. Extispicum *art.*
Extollentia, Wyniosłość/
Extollo, Wynoßę 3, Podnoßę 1. 2. Wywáżam/ Pyßnię śię/ Erheben/ loben. *syn.* ēffĕro, ēdūco, is, *vel* laūdo, prædīco, ās cēlēbro.
Extorqueo, Wydźieram/ wykręcam 1. wyćißkam 5. wywiiam 2. wystráßyć/ Mocę 2. Dobádáć śię/ Abtringen. *Tendunt extorquere poemata, quid faciam, vis.* Hor. *syn.* Aufĕro, răpĭo, ērĭpĭo.
Extorris, Wygnániec/ wyklęty.
Extortis talis homo, Krzywonogi.
Extortor, Wydźieracz.

Extra Zwierzchu/ Oprocz/ Z dworu. Draus sen. *Quamvis nil extra numerum fecisse, modumq.* Hor.
Extra proprium est, Nieoszácowány/
Extraclusus ager. Frontino. qui extra limites finitima linea claudebatur, & ad subsecivorum ius pertinebat.
Extractio, Wyciągánie/
Extractōrius, Wyciągáiący.
Extrāho, Wyciągam/ wywlaczam/ wyrywam/ wywikłáć się/ Zwlaczam 1. wybiiam 11. Oddalam 2. wywabiam. Außziehen. *Nec pransae Lamiae vivum puerum extrahat alvo.*
Extrāmūrānus, Podmurowy/ Zámurowy.
Extrāneus, Obcy/ Cudzy/ Nienależyty/ Cudzoziemiec/ Przywzięty/ Przydátny/ Außländisch. *Tollat pedes indomita strato extraneo.* (Jamb.) *syn.* ēxtērnus, ēxtērus.
Extraordīnārius, Niepotoczny/ Nádzwyczayny.
Extrārius, Niewłasny/ Obcy/ Cudzy/ Nienáleżyty/ Powierzchni.
Extrēmitas, Kray 1. Koniec.
Extremò Náostátek.
Extremò anni, Ná schyłku 2. ... [illegible] ... słek/
Extrēmum, Kray 2. Ostátek/ Koniec/ Schy-
Extrēmus, Ostátni/ & *sub* Ostátek/ Der äusserste/ Letzte. *Impiger extremos currit mercator ad Indos.* Hor.
Extrīcābĭlis, Wywikłány.
Extrīco, Wywikłáć/ wybádáć/ wyczyścić. Chędożę. Auffknüpffen/ lösen. --- *Aut summos unde extricet amaros.* H. *syn.* ēxpĕdio, sŏlvo, lībĕro.
Extrilidus, Galli, i. exalbidus. Robert. Constantin. vel securus extra laesionem positus. Petr. Mossellan. Impavidus Rhodig.
Extrīnsĕcus, *a, um,* Powierzchni.
Extrinsĕcus, Zwierzchu/ Z dworu.
Extrītis talis homo, Krzywonogi.
Extro as Wychodzę 1. ...
Extrūdo, Wypycham/ wyptawiam 5. Przetykam 2. Hinauß stossen. *Laudat venales qui vult extrudere merces.* Hor. *syn.* Dētrūdo, dētūrbo, pēllo, ēxpēllo, ējĭcio.
Extūbĕrans, Wydátny 1. Extūbĕrātio, Nádęcie/ Extuberatus, Nádęty/ wspuchły.
Extūbĕro, wyrastam/ Nádęto czynię/ Nápuchło czynię/ wydáie się co. Auffschwöllen. *Plumboque cervix verberata extuberat.* (Jamb.)
Extūmeo, Extumesco, Nádymam się/
Extūmidus, Wyniosły wydátny 1.
Extumus, Varr. priscè idem Extimus.
Extundo, wybiiam 1. 7. 10. wyklekáć.
Extūrbatio wypychánie.
Exturbo, wypycham/ wyganiam/ wytrucam

EXU

Exūber ĕris, Odsadzony od piersi/
Exūbĕrātio, Nádmiarz Zbytek 1.
Exūbĕro, Rozrastam się/ Buyno rodzę Obfituię/ Nápełniam/ Obsito czynię. Uberflüssig haben. *At si luxuria foliorum exuberat umbra.* Virg. *syn.* ăbūndo, āfflŭo.
exuerrae. śmieci 1. Vmiatánie.
Exūgo, *is,* Außsaugen/ *syn.* Sūgo,
Exuibriffo, Wycwerkuię/
Exul, Wygnániec Ein Vertriebener/ *Exul ab octava Marius bibit, & fruitur Diis* Juv. *syn.* ēxpūlsus, ējēctus, prŏfūgus, ēxtōrris. *epith.* Văgus, mĭser, văgābūndus, flēbĭlis, trĭstis, mœstus, sōllĭcĭtus, īnsōmnis, lānguĭdus, ānxĭus mœrens, īncōgnĭtus. *phr.* Pătrĭa pūlsus, ēxpūlsus. Patrĭis ōris, fīnĭbus, sēdĭbus pūlsus, ēxpūlsus, ējēctus. Fīnĭbus ēxtorris. Sēdĭbus īncērtis ērrans, ălĭēnăque lūstrans Līmĭna. Quī prŏcul ēxtrēmo pūlsus in ōre lătet. Rēgnis ēxul ădēmptis. Quĭbus ēxul ăb ōris ēxpēctāre vĕnis. ērrans pēr vărios cāsus, pēr dīra pērīcŭla vītæ, ēxŭl ĕrat, pătrĭaque cărens. Cuī pērpētŭo pătrĭa tēllūre cărēndum ēst, ĭpse ignōtus, ĕgens Lĭbўæ dēsērta pĕrērrat. Fāma vŏlat pūlsum rēgnis cēssīsse păternis. Mē pūlsum pătrĭa, pēlăgique ēxtrēma sĕquēntem, Fōrtūna ōmnĭpŏtens ēt inēlūctābĭle fātum. Hīs pŏsŭēre lŏcis. Sī quĭbus ējēctus sўlvis aūt ūrbĭbus ērrat, pēr frĕta, pēr scŏpŭlos ēxŭlis ībo cŏmes. *V. Exulo.*
Exŭlāris Wygnáńczy/ Exulātio, wygnánie 1.
Exulcĕrātio, Roziątrzenie/
Exulceratōrius, Roziątrzáiący/
Exulceratrix, ab exulcerator. Plini.
Exulceratus, Obráżony/ Roziątrzony.
Exulcĕro, Iątrzę 2. Drażnię/ Obrażam 1. Nárużam/ Verbittern. *syn.* ăspĕro, ēxăspĕro, ēxăcērbo.
exulicus, Wygnáńczy/

Exulo, wygnániec iestem/ Im Elend seyn/ verrtieben. *Victus abit, longeque ignotis exulat oris.* Virg. *phr.* Patriis expellor ab oris Patriam fugio. exilioque domos, et dulcia limina linquo excedo patria. Quæro alio patriam sub sole jacentem. abit. longeque ignotis exillat oris. ignota per oppida tristes exul agit casus. *Pelli* in terras alio sub Sole jacentes, exulat, et toto quærit in orbe fugam. exul agor, patriamque relinquo, ignota constitit exul humo. Cum patriam pulsus dulcesque penates Linqueret, et tristes exul traheretur in oras. Procul a patria, in extremas terras relegor. Vagus, exul in orbe errabit, toto patriis ejectus ab oris. Patria arceor, fugor, ejicior, pellor. Profugus ferro. Pellimur e patriis laribus patimurque volentes exilium. *Littora* tum patriæ lachrymans portusque relinquo, et campos ubi Troja fuit, feror exul in altum. Cum sociis, exilium dira pœnam pro cæde luebat. Nos patria amissa dominis parere superbis Cogimur: exul agor, cineresque viri patriamque relinquo. *v. Exul Exilium.*

Exululo, Krzyczę/ wyię. Heulen, *Nec puduit scissis exululare comis.* Ovid. *syn.* ululo vociferor, *v. Vlulo.*

Exundatio, Powodź Exundant apes, Roią się

Exundo, Rozlewam 2. wylewa z brzegow/ wybuchnąć/ Exungo, Namazuię

Exunguis, Bez paznokci

Exungulo, as sub Smyk 2, *& sub* Pazury obrzynam/ *& sub* Vcietam 4.

Exuo, *Exsuo scribit Cassiodor. cum Casellio, &c* Zwlocze 2. Zzuwam 2. wyzuwam 1. 2. Obnażam/ Pozbawiam/ Dobywam 2. Linieię/ wybiiam się/ wywikłać/ wyśmuknąć Składam 5. Sich außziehen. *Abstulit hæc animas dextra, & totidem exuit armis:* Virg. *phr.* artus nudo. Vestem, amictum pono; depono ex humeris vestem rapio, eripio. Duplicem ex humeris dejecit amictum. *v. Nudo.*

exurgeo, wytłaczam / wyżymam

exuro, wypalam/ Spalić. Verbrennen *Infestum eluitur scelus, aut exuritur igni.* Virg. *syn.* uro, aduro, cremo, incendo, accendo, inflammo. *v. Uro.*

exuror, Zágorywam/ Pogorzeć/ wygorzeć

exustio, wygorzenie/ wypalenie/ Spalenie/ Vpalenie

exustus, Vpalony/ wypiekły

exuvium, *ab exuo, sub* Przeiadam

exutus, *tr.* Złożony/ *proprie* wyzuty.

exuviæ, Skorá/ Łup/ wężowa skorá/ Zewłoká. Die außgezogene Kleider/ Raub/ Beute. *Hectore, qui redit exuvias indutus Achilli.* Virg. *syn.* Spolia, præda. *phr.* Ex hoste exuvias rapere. eripere. solidi, vestis, *v. Præda.*

Ey, ey, vel hey sub Pfá.

F A B

Faba, Bob 1. Faba fressa, Grochowká. Faba lupina, suilla. Bieluń. Eine Bon *Et faba fabrorum, prototomique rudes.* Colum. *epith.* Dura, pallens, pingvis, picta, ventosa.

Fabacia, *æ*, fabata Bobowy placek

Fabaginum acus, fabale, & fabale acus, Bobowiny:

Fabaginus, fabalis, fabarius, fabatus, Bobowy.

Fabalis stipula. Fabarum alæ, caules, culmi, culmina, scapi. Bobowiny

Fabata puls, Bobowa polewká

Fabatarium, Bobowa misá

Fabella, Bayká

Faber, Rzemieślnik/ Kowal ryba. Ein Werckmann. *Æmylium circa ludum faber imus & ungues.* Hor. *syn.* artifex, opifex, *epith.* Ferrarius, lignarius, ærarius, industrius, robustus, fortis, *phr.* Magna vi brachia tollens. ingenti, molimine vires exercens. Multo conamine nitens. Rigida exercens; validis incudibus æra Versans tenaci forcipe massam. ensem immiti duxerat arte faber. *Vide Produco.*

Faber ærarius, Kotlarz

Faber æris, *idem, &* Konwisarz/ Snicerz.

Faber auri, Złotnik. Faber ferrarius, Kowal. Faber marmoris Kámiennik

Faber tignarius, Cieślá. Faber, *ra, um,* Sztuczny.

Fabetum, Bobowisko/ Bobowy ogrod

Fabia, Rusianká.

Fabre, faberrime, Sztucznie

Fabrefacio, Buduię/ Knuię

Fabrefacio fallaciam, Sztuki záżyć

Fabrica, Rzemiosło/Práktyká/ Sztuká/ Cieśielstwo/ Budowánie 1. 2. Cieśielski wárstát/ wárstat/ Probá naczynie. Ein werckstatt. *Deniq; ut in fabrica si parva est regula prima.* Lucr.

Fâbrica ars, *adject*: fabrica materiaria *subst.* Cieśielstwo: Ein Werckstatt. *Denique ut in fabricâ si parva est regula prima.* Lucr.

Fâbricâtor, Budownik/ Sprawcá. Ein Werckmeister. --- *Et ipse doli fabricator Epeus.* Virg. *syn.* ârtifex, ôpifex, strûctor, exstrûctor, faber.

Fâbricâtio, Budowánie 1.

Fâbricênsis, Plátnérz.

Fâbrico, *as, & Fabricor*, Buduie 1. Robię 2. Tworzę. Kuię 2. Schmieden/ zimmern/ bauen. *Pugnabant armis, quæ post fabricaverat usus.* Hor. *syn.* Fâcio, efficio, côndo, exstrûo, ædîfico, môlior, cûdo, excûdo. *V. Procudo, Ædifico.*

Fâbrîlis *idem & Kowalski ćieśielski* Was zu einem Werckmann gehört. *Fabriles operas rudibus contendere massis.* Scu.

Fâbrîliter *Prudentius, i fabrorum more.* Meisterlich. *Est illud quod nemo opifex fabrîliter aptans.* P.

Fâbula, *à Fari*, Bayká Rozmowá/

Fâbûla, *à faba*, Bob 1. Ein Gedicht/ Mährlein. *Nomine sub nostro fabula nulla fuit.* Ov. *syn.* Cômmentum, figmentum, *f* bella *epith.* ânîlis, mendax, vâna, gârrûla, ficta inânis, ingen.osa, sôlers, pêrita, mônstrôsa, vûlgâris, pôêtica, læta, ântîqua, dôcta, dêlîra *phr.* Vêri expers. Fabêlias gârrire pêritus ânîles. Nêscia vêri. Fâbûla dêludit fâciles, indîgna relâtu. Fâbûla sûcco plêna. Aures implêbit fâbûla plêna sûcco. Aûres implêbit fâbûla nûlla mêas. Côntinet ôbscœnos fâbûla nûlla jôcos.

Fâbûlâris, Bayczány/ Fabulator, Bâia/

Fâbûlia, *ium*, Bobowiny,

Fâbûlis, Bobowy/ *Fabulo as*, Báię/

Fâbûlor, Báię/ Plotę 2. Rozmawiam/ Schwätzen/ reden. *Dum fabulamur millibus decem dixit.* (Scaz.)

Fâbûlôsę Fałszywie/ Lügenhafftig, Fabelweiß.

Fâbûlôsitas, Báiánie/ Bayka/ Zmyślánie.

Fâbûlôsus, Zmyślony/ Plétliwy/ Voll. Fabeln. *Caucasum vel quæ loca fabulosus.* (Sapp] Hor. *syn.* Fictus, fictitius, effictus: vânus inânis.

Fâbûlum, Bob 1. Bobowiny/

Fâbûlus, Bob/

Fâc esses velle, potuisse, Daymy to/ Máche/ thue. *Non possunt, fac enim minimus e partibus esse.* Luc. *Hos fac Armenios hæc est Danaeia Persis.* Ovid.

Fâcêla, *Fâcella, Facellâria.* Antypast.

Fâcesse *hinc*, Precz z sąd/

Fâcesso, *ssivi, ssi, si, situm*, Sprawuię 1. 10. Wypełniam/ wychodzę 2. Nábáwiam/ Odchodzę 1. Machen/ thun --- *Matris mandata facessit.* Virg.

Fâcête, Żartem/ żártwnié/ Vćieśznie.

Fâcêtiæ, *arum*, *Facetia*, Żárt/ 3. Schertz/ Schimpffreden. *Disertus puer ac facetiarum.* (Phal.) *syn.* Jôci, sâles, lêpôres, fêstîvîtas.

Fâcêtus Żartowny/ Vćieszny/ Schimpfflich/ possirlich. *Vt cuique est ætas, ita quemque facetus adopta.* Hor. *syn.* Lêpîdus, fêstîvus, sâlsus, jôcôsus, ûrbânus, ârgûtus.

Fâciare *B. sub* Liczię/

Fâcies, Kształt/ Twarz 1. 2. Widok 5. Obraz 1. Postáć/ Postánowienie/ Das Angesicht. *Vertitur ex templo facies & mentis & oris.* Ovid. *syn.* ôs, vûltus, frôns, *epith.* cândida, hônêsta, grata, vênerânda, vênerâbilis, sûbrîdens, côntrâcta, ôblîqua, fôrmîdâbilis, sôrdîda rûgôsa, *phr.* Gênis fâcies squâlêntibus hôrret in aûrigæ fâciem mûrata Mêtisci. Vîrte ômnes tête în fâcies. êt fâciem taûro prôpior, Fâciêmque Dêæ, vêstêmquê rêpônit. Quôs hômînum ex fâcie Dêa sæva pôtêntibus hêrbis îndûerat Circe în vûltus, âc têrga fêrârum. *V. Os oris.*

Fâcile *faciliter*, Łacno/ Dobrze 1. 4. Bez małá/ Bez wątpienia/ Rad 1. Leichtlich. *Nec temperari facile nec reprimi potest* (Jamb.) *Ingenio facile conciliante placens.* Ovid.

Fâcilis, Łacny/ Łágodny/ Przyiázny Nałomowny/ Vprośzony/ 2. Leicht zu thun. *Et faciles motus mens generosa capit.* Ovid.

Fâcilitas, Łácność/ Łagodność/ Łaskáwość Snádność/ Powolność/ Skłonność.

Facilitas multa mala docet. *sub* Psuię 2.

Fâcinôrôsus, Niecnotliwy/

Fâcinus, Niecnotá, Grzech wielki/ Dźieło/ Sprawá 2. Eine That. *Te per meorum facinorum laudem precor.* (Jamb.) *syn.* âctio ôpus, fâctum, *vel* scêlus, crîmen, flâgitium, *epith.* êgrêgium, însîgne, gênerôsum, præclarum: mâlum, âtrox, ôbscœnum, hôrrêndum, *phr.* Trîst[illegible]

facinus, tacitaque exæstuat ira. Sed quo nefandum facinus admissum loco est? 6. Scelus.

Facio, Czynię 1. 5. Robię 2. Zrobić co/ Sprawuię 1. 2. 10 Czynię się 2. Dokazuię/ Dopuszczam się/ Nabawiam/ Jestem tym/ Bawię się 1. Snacze. Ofiaruię/ Biię było/ Biię trzeć/ żywię się czym/ Powolny iestem. Thun/ machen/---- Nucibus facimus quaecunq; relictis. L. syn. efficio, conficio, exequor, ago, perago; molior, operor, patro perpetro.

Facionatus terminus B. sub Pozwanie 5.

Facitergium B. sub Recznik.

Factio, Rozrożnienie/ Sekta Strona Bunt 1. Czynienie/ Powinowactwo 4. Panowanie/ Bogactwa/ Zacność/ Przyiacielstwo/ Działanie/ Towarzystwo/ 2.

Factionari... sub Strona 4.

Factiosus, Sprawny/ Rodowity/ Buntownik/ Buntowny/ Rottezyan 2, Możny.

Factitium nomen. Priscian. quod à proprietate soni per imitationem factum est. Fictitium, Io Vrsin. ut Tintinabulum, Taratantara, Stridor, murmur.

Factitius, Robiony 2. Przyprawny/ Przypisany/

Factito, Czyniam/ Bawię się.

Facto as, Czynię 1.

Facto vel Factis, Rzeczą samą/

Factor, Folwarkowy 2. Pilarz/ & sub Podawaiąc/ & sub Sprawca.

Factor cerevisiæ, Piwowar/

Factor olei, Oleynik/

Factorium Robienie iedno.

Factu difficile, Trudno/

Factum Uczynek/ Sprawa 2. Robienie 3. Pieczywo/ Razus/ Tak iest.

Factum do, Sprawuię 1. (wam

Factum est: Quid factum est de sub Podzie-

Factura, Robienie Robota 1.

Factura corporis, Kształt/

Facturio, sub Zapuszczam się/

Factus ti, Robiony 1. (czywo/

Factus, us, Robienie 1. Budowanie 1. Pie-

Facul, Łacno/ Facula, Pochodnia.

Facultas, Zdolność/ Przemożenie Łacność/ Moc/ Snadność/ Wolność 1. Dozwolenie/ Dostatek 1. Powod 1, Nauka 1.

Facultas dicendi, Wymowa. Macht/ Gewalt. Cuius Aristæo quoniam est ablata facultas, Virg.

Facultates, Maietność.

Facunde Facundissime, Wymownie.

Facundia, Wymowa/ Wolredenheit. Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo. H. 6. Eloquentia.

Facundus, Facundiosus wymowny/ Wohl beredt. Non formosus erat, sed erat facundus Vlysses. O. 6. Eloquens.

Facunditas, wymowa/

Fæcarius, Drożdżowy/

Fæculentus Fæcatus, fæcinius, fæcinus Mętny Drożdżysty/ Voll. Heffen. Et faeculentos gurgites horrescere. (Jamb.) syn. Cœnosus, Fel crassus.

Fecialis lege Fecialis,

Fæcula, Sok winny/ Fæculentia Plugastwo

Faecutinæ: Smrodliwe mieysce/ Corripit u Renat. contra Analogiam.

Fæx, Drożdże/ Fuz/ Smrod 5. Chałastra 2. Heffen/ Trusen.--- Ego fæcem primus & halec. Hor. syn. Sedimen, sedimentum, cœnum epith. Liquida, virosa, crassa. lenta, fœtida.

Fæx urbis Pospolstwo/

Fafæ, Pfa/ Fagea glans, Bukiew/

Fageus. Fagineus Faginus, Bukowy/

Fagina arbor, faginea silva, Bukowina/

Fagopyrum, Tatarka/

Fagus Buk/ & sub Dąb/ Ein Buch Baum. Fagus, & Arcadio pinus amata Deo. Prop. epith. Patula, ardua, excelsa, alta, umbrosa, frondosa densa. phr. Late ramos, annosaque brachia pandens, umbrosa cacumina fagi. Rugoso cortice fagus. Patulæ recubans sub tegmine fagi.

F A L

Fala, Zdrada/ Sztuka 5. Bastra 5.

Falarica, Pocisk 2. Włocznia 1. Glewiia/ Belt/ Podpały woienne.

Falcarius, Kosiarz & sub Szabla.

Falcatus Kosisty 2. Krumm wie ein Sichel. Levas cetra tegit, falcati cominus enses. Virg.

Falcātus currus, falcatæ quadrigæ, Woz wojenny.

Falcicŭla, śiekacz ogrodniczy/ ... sienny.

Falcifer, Kośiarz/ Kośistry/ & sub Woz woj.

Falco as, Koszę/ Ein Falck. epith. vŏrax, ātrox, crŭentus. phr. Pēnnis ēt cūrvis ŭnguĭbus ācer. Sūblīme vŏlans tĕnŭem sĕcat āĕra fălco. ʃ. Accipiter.

Falco, onis Sokol/ Pászurowáty/

Falco arborarius, Kobus/

Falcŭla, Kośeczká/ śierp.

Fălĕrĕ n hoc Podstáwek ʃ. Táma/

fălernum, Muszkátelá wino. Falerner Wein Malueris, quam si musta Falerna bibas. Mart. (Vinum generosissimum, ex agro Falerno in Campania Italiæ.) syn. Vīnum. epith. Fūmōsum, īndŏmĭtum, vĕtŭlum, ācre mōrdax, mōlle cāmpānŭm. phr. Lūdĕre fūmōsum pŭĕro fŭndĕnte fălĕrnum. Cāmpāni mōllissĭma vīna fălĕrni. ʃ. Vinum.

fălĭscæ clathratæ. Drabina ʃ.

fallācia falla, Zdrádá/ Sztuká ʃ. Betrug/ Schalckheit. Verum ubi nulla fugam reperit fallacia, victus. Virg. syn. Dŏlus, fraus, āstus, āstŭtĭa, cāllĭdĭtas, vāfrĭtĭes, īnsĭdĭæ. epith. ĭnīqua, măla, mēndax, mălīgna, pĕrfĭda, scĕlĕrāta imprŏba, rēcta, phr. Fraus mēndāci tēcta cŏlōre. Confĭcta, dŏlo mēndācia tūrpi. ʃ. Dolus.

fallăcĭes, Oszukánie.

Fallacilŏquentia, Fałsz/ Nieszczerość.

Fallacĭōsus fallĭfĭcus, Zdrádliwy.

fallăcĭter, Zdrádliwie/ Chytro/ Fałszywie/ Betrüglich. Quæque vacant anima fallaciter omnia transit: Ovid.

fallax, Omylny. Betrüglich/ treuloß. nec fraus te incolumem fallaci perforat anno. Virg. syn Mēndax, dŏlōsus, pērfĭdus. phr. Vir pēctŏre fĭcto. Dŏlis īnstrūctus, ēt ārte pĕlāsga. Quī dīrum nĕfas in pēctŏre vērsat. Blānda quĭdem vŭltu, sēd quā nōn tērrĭor ūlla īntĕrĭtus, fūcāta gĕnas, ēt āmicta dŏlōsis īllĕcĕbris. ʃ. Decipio.

Fallo as Zwłaczam 2.

fallo is Omylam kogo. Oszukiwam/ Zdradzam/ Záwodzę kogo/ Zwłaczam 2. Vchodzę 3. 4. Potykam śię i. Chybia co/ Táię śię. Betriegen. At regina dolos, qui fallere possit amantem? Virg. syn. Dēcĭpĭo, fraūdo, dēlūdo, ēlūdo. phr. Dŏlis, āstu căpĕre, căptāre, dēcĭpĕre. Făllĕre dŏlo. Fraūdem āstūto pēctŏre vērso. Nŏvās ārtes, nŏva pēctŏre vērsat cōnsĭlia. Dō vērba. īnsĭdĭas mēdĭtor īlle dŏlis, dīrūmque nĕfas in pēctŏre vērsat. Heū quĭbus īnsĭdiis, quā mē cīrcūndĕdit ārte. ʃ. Decipio.

fallor, Omylam śię. falsarius, Fałszerz 2.

falsè falsò, Fałszywie.

Falsĭdicus falsilŏquus falsus a um, Kłamcá/ Fałszywy/ Ein Lügner/ Falsidicus confidensque, quid tum postea. (Jamb.)

Falsĭtūrus, Krzywoprzyśiężcá.

Falsĭmōnium falsitus falsum. Falß.

Falsĭpărens, Bękárt.

Falso as, Fałszuię. Falschlich. Invidia est, falso plurima vulgus amat. (Tib.) syn. Fălse.

falx, śierp/ Kosá. Ein Sichel/ Sense Vomeris huc & falcis honos, huc omnis aratri. Virg. syn. Cūrva prŏcūrva, ŏbtūsa, ăcūta, ădūnca, fĕrrĕa, dūra æstīva pānda, rĕpānda, fœnĭcĕa, lōnga, mōrdax, cāmpēstris. phr. Fālce mĕto, sĕco. Mātūris fālcem sūppōnit ărīstis. Cĕres fālce rĕsēcta cădit. Mēssem prōstērnĕre fālce. Mēssĭbus æstīvæ dētōndent Gārgăra fālces. Jām fālce rĕcūrva ūltĭma rūra mĕtunt. Mātūræque hăbĭlem sĕgĕti sūppōnĕre fālcem.

falx putatoria, vinitoria, śiekacz ogrodniczy.

F A M

Fāma fāmella, Sławá/ Wieść Niesławá/ Ein Geschrey/ Gericht. — Magnas it fama per urbes: Virg. syn. Rūmor, mūrmur, sērmo. epith. Nūntĭa, pēnnata, vŏlĭtans, mēndax, īncērta sŭpērstes, mēmor, pĕrēnnis, mălīgna, prænūntĭa, vīvax cĕler, vērbōsa, pŏtens, sŭbĭta, phr. Rērum prænūntĭa fāma. Tām făcti prāvīque tĕnax, quām nūntĭa vēri, īnnŭmĕras sōlvens fālsa in prǣcōnia līnguas. Vŏlĭtans pēr rēgna, pēr ūrbes. Văcŭas īmplens sērmōnĭbus aūras. Māgnārum nūntĭa rērum. Incērtæ mūrmŭra fāmæ. Fāma, mălum, quō nōn vēlōcius ūllum. Mōbĭlĭtāte vĭget, vīrēsque ăcquīrit ēundo. Nūntĭa fāma rŭit, pŏpŭlīque āllābĭtur aūres. Fama lŏquax pērvēnit ăd aūres. Fāma lŏquax, quæ vēris āddĕre fālsa Gaūdet, ēt ē mĭnĭmo sŭa pēr mēndācĭa crēscit, ăd nōs vix tĕnŭis fāmæ pērlābĭtur aūra. Intĕrĕa păvĭdam vŏlĭtans pēnnāta pēr ūrbem. Nūntĭa fāma rŭit. Fāmāmque fŏvēmus īnānem. Hīnc tōtam īnfēlix vūlgātŭr fāma pēr ūrbem. ēt jam fāma vŏlans tānti prænūntĭa lūctūs, Ēvāndrum Ēvāndrique dŏmos ēt mœnĭa cōmplet. Fāma frĕquens tōtum circūmvŏlat ōrbem. ʃ. Rumor.

fāma adversa, Niesławá.

famelicus fămēlicōsus, **Głodny Suchy/ hungerig/ außgehüngert.** *Nocte boves acri, laqueque famelica collo:* Juv. *phr.* Nīl hăbet, ēt lentē dēpĕrit īllĕ fămē răbĭdā trĭă gŭttŭra pāndens. Impăctus ceū plēnā lĕo pĕr ŏvīlia tŭrbans (Suādet ĕnim vĕsāna fămes) māndĭtquĕ trăhĭtque Mīlle pĕcus: īllos lōnga dŏmant ĭnŏpi iējūnia vĭctu. Nondum sūrgĕntĭbus āltam īn sĕgĕtem cūlmis cĕrnit mĭsĕrābĭle vŭlgus īn pĕcŭdum cĕcĭdīsse cĭbos, ēt cārpĕre dūmos, ēt spŏlĭāre nĕmus, lēthŭmque mĭnāntes. Vēllĕre ăb īgnōtis dŭbias rādīcĭbus hērbas: Quæ mōllīre quĕunt flāmmā, quæ frāngĕre mōrsu. Quæque pĕr ăbrāsas ŭtĕro dēmīttĕre fāuces, Plūrĭmăque hūmānis ānte hāc īncŏgnĭta mēnsis. (*Ovid. 8. Metam.*) ŭtque frĕtum rĕcĭpit dē tōto flūmĭne tērra. Nēc sătĭātur ăquis, pĕrĕgrīnōsque ēbĭbit āmnes: ŭtque răpax īgnis nōn ūnquam ălĭmēnta rĕcūsat, īnnŭmĕrāsque făces crĕmat, ēt quō cōpia măior ēst dāta, plūra pĕtit, tūrbāque vŏrācĭor īpsa ēst; Sīc ĕpŭlas ōmnes ĕris īchthŏnis ōra prŏfāni āccĭpiunt, pŏscūntque sĭmul: cĭbus ōmnis īn īllo Caūsa cĭbī ēst, sēmpērque lŏcus fĭt ĭnānis ĕdēndo; Jāmque fămē pătrĭas āltīque vŏrāgĭne vēntris āttĕnŭārat ŏpes, sēd ĭnāttĕnŭāta mănēbat. Tūm quŏque dīra fămes, īmplācātæque vĭgēbat Flāmma gŭlæ, tandem dēmīsso īn vīscĕra cēnsu, Fīlia rēstabat nōn īllo gĭgna părēnte. Præbēbatque ăvĭdo nōn iūsta ălĭmēnta părēnti. Vīs tămen īlla mălī pōstquām cōnsūmpsĕrat ōmnem Mātĕrĭam, dĕdĕrātque grăvī nŏva pābŭla mōrbo, īpse sŭos ārtus lăcĕro dīvēllĕre mōrsu Cœpit, ēt īnfēlix mĭnŭēndō cōrpus ălēbat.

Famen. n. Paul. Diacon. pro sermone.

fămeo fămēsco, **Łaknę.**

fămes, **Głod/ Hunger.** *Et metus, & male suada fames; & turpis egestas.* V. *syn.* ēsŭries. *epith.* Răbĭda, mălĕsuādă, īnsāna, sæva, mĭsĕra, jējūna, stĭmŭlāns, dūra, ĭnops, ātrā, crūdēlis, ūrgens, vŏrax, ăcērba, īmpōrtūna, āspĕra, ægrā, prædūra, ăvĭda, pāllĭda jējūnans, lānguĭda, fŭrĭbūnda, vĭŏlēnta, dīra, ĭners, īmpătiens, quĕrŭla, vĭgil, īnsŏmnis, īrrequĭēta, grăvis, rĕdux, rĕdĭvīva. *phr.* Ardor ĕdēndi. Trīsti mŏrĭēntia tōrpent. Mēmbra fămē. Cōllēcta fătigat ĕdēndi ēx lōngō răbĭes. Tūm quŏque dīra fămes īmplācātæque vĭgēbat Flāmma gŭlæ. Fŭrit ārdor ĕdēndi, Tūrpi lūrĭdā vūltu īmpōrtūna fămes: in stĕrĭli jējūna fămes, pāllōrque trĕmorque Sēde hăbĭtant. Suādet, ūrget vēsāna fămes. Mōrtis ăcūmina fămes. Răbĭes īmprōba vēntris Mălĕsuāda fămes. ēt tūrpis ĕgēstas. Frāctus mōrbōque fămēque. Pāllĭdă sēmper ōra fămē. Cōgēbat văcŭi vēntris fŭror hōstĭbus īpsis Pāllōrem āc măcĭem. Cĭbōrum āmbĭtĭōsa fămes. Cūm rēx, nāte, ignōta ād līttŏra vēctum āccīsis cōget dăpĭbus cōnsūmĕre mēnsas. *Vel Famelicus*

Famiger, famigerator, **Nowiniarz/**

Famigerabilis famigeratus, **Sławny, Sławienie.**

fămĭlia, **Czeladź. Dom z. 3. Máietność Dźiedźictwo/ Sektá. Hauß Gesind/ Geschlecht/** *Pater familiæ verus est Quirinalis* (Scaz) M. *syn.* āgnātio, cŏgnātio, stirps; gĕnus.

famĭlĭārĭca sella, **Pczwet.**

fămĭlĭārĭcus famĭlianum, **Czeládny/**

fămĭlĭāris, *substant.* **Domownik/ Towárzysz 1. Haußgenoß/ freundlich.** *Ego par sum familiaris, ex hac familia.* (Jamb.)

familiaris, *adiect.* **Pospolity. z. 4. Zwyczayny/ Znaiomy/ Towárzyski/ Gospodarski 1.**

fămĭlĭārĭtas, **Towárzystwo 1.**

fămĭlĭārĭter, **Po przyiacielsku/ Po znáiomu/ Bespiecznie.** *Famino. sub* **Mow/** (stwil/

fămōsum carmen, epigrammă, scriptum, **Pás**

fămōsus, **Sławny/ Niesławny/ Niepoczciwy/ Bezecny/ Osławiáiący/ Uszczypliwy/ Verleumbdet/ verschreit.** *Nec sponsæ laqueum famoso carmine nectit* Hor. *syn.* īnsĭgnis, præclārus, fāma sŭper æthĕra nōtus, *vel* tūrpis īnfāmis.

Fămul, **Sługa 1.**

fămŭla, **Służebnicá/** *Famulabus, ut filiabus, rectè,* *Famulanter,* **Pokornie**

fămŭlare, **Służebnicze/**

fămŭlāris, **Czeládny/ & Służbisty/ Służebny/ Domowy/ Służebnicy/ Dienstbar/** *Famularis retinet errantem manus.* (Jamb.) S.

fămŭlāris turbă, **Pácholstwo/**

fămŭlātus *us,* famulatio, famulĭtium: **Orszak al. Służbá/ Ein Dienst.** *Damnatos cohibent ergastula quos famulatu.* Pr.

fămŭlĭtium, *idem &* **Czeladź Pácholstwo/**

Famulitas, **Niewolá.**

fămŭlor, **Służę 1. Dienen.** *Et studiis celebrare bonis, famulemur ut illi.* Ar.

fămŭlus, *subst.* **Sługa 1. Czeládnik/ Knecht/ Diener.** *Cæsareum famulo vertice ferre pedem.* Ovid. *syn.* Mĭnĭster, sērvus, pŭer. *epith.* Prōmptus cĕlĕr, fīdus, sūccīnctus, gnāvus, sōlers, săgax fĭdēlis. *Vel Servus.*

famulus, adiect. Posłuszny/ & sub Służały.
fanaticus, Natchniony/ Szalony/ 2. Rozściełny/ Piorunem uderzony/ Opętał go czart.
fandum Słuszno, fandus, Sprawiedliwy/
Fano, as Poświącam 1. Famulum, Kaplica.
fanum, Bałwochwalnia/ Kościół 2. Ein Kirche Agros atque lares proprios habitandaque Fana. Hor. syn. Templum, delubrum. epith. Sacrum, vetustum, antiquum. 6) Templum.

F A R

Far, ris, n. Zboże 1. 2. Żyto/ Mąka. Allerley Korn. Far erat, & puri lucida mica salis. Ovid.
far adoreum, Żyto/ far canicum, Ospa.
far hordei, Krupa/
farcimen, Kiszka nadziewana/ Kiełbasa.
farcio, Nadziewam/ Natykam.
Farcilis, idem Fartilis. Farctor, idem Fartor.
farctum, farctus idem Fartus.
Farfara maior, B. sub. Lepiężnik ziele.
Farfaria, Bukwica.
farferum farfugium, Kniat/
fari. sub. Mowię 1. & Przepowiadam. Redent -- dictis ita fatur amicis. Virg.
farina farinula, Mąka. Meel. Nam quæ pulveres fuerint confusa farina. Ovid. Epith: Triticea, adorea, pulticifica, candida, levis, attrita.
farina conspersa subacta. Ciasto 3.
farinæ tritici flos, Mąka pszeniczna 1.
farinacea, orum, Ciasto. 3.
farinaceus, Mączny 2.
farinarium, Mączne schowanie sub Mączny/
farinarius, farrinulentus, Mączny 1.
fario onis Pstrąg Fórny dob.
Fariolus prisce, pro hariolus. Scaurus.
farraceus, Mączny. 2. Zbożowy 2.
farraginarium, Mieszanka 1.
farrago, idem & Mieszanina żyto. Ein gemischt Futter von allerhand Gekörn vor das Viehe. Tum demum crassa magnum farragine corpus. Virg.
farranum, Kniat/ farrarium, Szpichlerz
farrarius, farrearius farreus, żytny Zbożowy 2. Mączny. farratum, Kasza 1.
farratus, Kaszany.
farreatio, sub. ślub małżeński.
farreum, Gumno/ Stodoła/ Kołacz/ Rynka Brytfanna.
Farriculum sub. Kwas 2.
farsura fartile. & fartura, Nadziewanie.
farta orum. fartilia, ium, Nadziewanego co.
Farta salsicia sub. Kiełbasa/ farticulum idem
fartilis, Karmny/ fartim, Natkano Gromadą
fartor, Nadziewacz/ Kiełbaśnik. Mianownicy.
fartum, Nadzienie Nadziewanego co/ & sub Karmny & Siekanina.
fartus, Nadziany Natkany Pełno gdzie czego.

F A S

Fas, Słuszno. Recht/ billich. Fas & jura ferunt, ribos deducere nulla. Virg. syn. Jus, æquum, licitum, justitia, æquitas.
Fas est, Godzi mi się
Fasceatim, Wiązankami/ [niakość.
Fasces, hi, Laska cekiatska/ Urząd/ 1. Wspa
Fascia, Przepaska 1. 2. Binda/ Chustka 2. Strefa/ Obwiąsło/ Zwierzyniec 2. Kray. Ein Kinds Binde/ Windeln. epith. Tenuis, gracilis, sinuosa, mollis, purpurea, pendens, pendula
Fascia lecti, Pas łożkowy
Fasciæ, hæ, Pielucha. Fasciatio, Powicie 1.
Fasciatus, Przepasany
Fasciculus, Wiązanka/ Garść 2. Rowniarka & sub Kiść 1. Ein Büschlein. Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum. Hor.
Fascinans, fascinator, Urzekacz
Fascinatio, fascinum, fascinus, Urok/ Urzekanie.
Fascino, Urzekam.
Fascio, as, Powijam dziecię/ Zawijam. Verzauberen. Nescio, quis teneros oculus mihi fascinat agnosi
Fasciola, Podwiąska/ Binda 3.
Fascis, Wiązanka/ Ciężar 1.
Faselinus, Bobowy. Faseolus, Bob 2.
Faselus, fasellus, m. f. Łodź. Ein Nachen. Et circumplicitus vehitur sua rura faselis. Virg.
Fasti, hi, Kalendarz
Fastidienter, fastidiliter. Ckliwie/ Teskliwie
Fastidio, Brzydzę się/ Mierzi się czym/ Ckliwo mi/

wo mi/ Nie rad co czynię/ Niechce mi się nic/ Gárdzę/ Czwarzę się/ Przekwintuię Eckelen/ abscheu haben. *Invenies alium, si te hic fastidit Alexis.* Virg. *syn.* ăbhōrrĕo, āvērsor, rĕfŭgio, cōntēmno, āspērnor. *v. Contemno & Aspernor*

Fāstīdiose, Cckliwie/ Teskliwie/ Niechętnie/ nie pilnie/ Ostro 2.

Fāstīdiōsus, Cckliwy/ Nieucżynny/ Niedogodny/ Niechotny/ Teskliwy/ Gárdzący/ Roskoszny 2. Łákotliwy/ Przekwintarz. Verschmacht. *Fastidiosa tristis agrimonia.* (Iamb.) Hor.

Fāstīdium, Brzydkość/ Tesknicá/ Ckliwość/ Przekwintowánie/ Wzgárdá 1. Mierziączká Verdruß/ Eckel/ Abscheu. *Matri longa decem tulerunt fastidia menses.* Virg. *syn.* Tædium, naūsĕa cōntēmptus. *epith.* Lēntum, dĭffĭcĭle, mōrōsum, lōngum

Fāstīgātio, Fāstīgiācio, Kończátość.

Fāstīgiātus, Kończáty 1. Szpicżásty

Fāstīgio, *as,* Wierzch czynię/ Zákończam

Fāstīgium, Wierzch 1. Szczyt/ Szpica w budowániu/ Káráfalk/ Kończátość/ Kropká Pisarska/ Stan/ Koniec/ Przodek 2. Głębokość/ Domu przednia ściáná. Ein Spitz Gipffel --- *& summa sequar fastigia rerum.* Virg. *syn.* Cūlmen, vērtex, ăpex, căcūmen. *epith;* sūmmum, āltum, cēlsum, excēlsum. *v. Cacumen.*

Fāstīgo, as, Zákończam/ Wierzch czynię

Fastōsus, fastŭōsus, Pyszny. Voll Stoltzheit *Ad nocturna iacet fastose limina mœcha.* Mart. *syn.* Sŭpērbus, fāstu tŭmēns, tŭmĭdus.

Fāstus, *ti,* Práwny 1. Sądowny/ Dzien sądowy.

Fāstus, *us,* Postáwá/ Pychá/ Kálendarz/ Pogárdzánie. Stoltzheit/ Ubermuth. *Tu quoque qui pleno fastus assumis amore.* Prud. *syn.* Sŭpērbia, ambĭtio. *epith:* ĭnānis, sŭpērbus, tŭmens, vēntōsus, tŭrgĭdus, ēlātus, *phr:* Lāxet tērrĭbĭles mājēstas rēgia fastus. Ille trŭces fāstus vĭŏlēntaque pēctŏra lēnit. Tŭrgĭda vēntōsus pēctŏra fāstus ăgit.

FAT

Fātālis, Niepochybny/ Zrządzony od Bogá/ Gwáltowny/ Wieszczy/ Smiertelny 2. Záwity rok. von Gott ercacht. *Quod si fatales, iam nunc explevimus annos.* T.

Fātālĭter, Niepochybnie/ Koniecznie/ Zá Bożym wyrokiem/ Z Boskiego zrządzenia. Durch/ Erachtung Gottes. *Ut solers Orator ait, fataliter urbem.* P.

Fătĕor, Wyznawam/ Przyznawam/ Spowiádam się 2. Bekennen. *Ipse fatebatur, sed reddere posse negabat.* Virg. *syn.* Cōnfĭtĕor, nōn nĕgo, cōncēdo.

Făthisco, idem Fatisco.

Fātĭdĭcus, *Fātĭcanus, Fātĭcĭnus,* Prorok. Wahrsager. *Vatis fatidicæ cecinit, quæ prima futuros.* Virg.

Fatidica anus, Wrożká 1.

Fātĭfer, Smiertelny. Tödtlich. *Fatiferumque ensem loricam ex ære rigentem.* Virg.

Făti̅gātio, Sprácowánie.

Făti̅gātus, Sprácowány. Müd/ abgemattet. *Ite fatigatas ubi Dædalus exuit alas.* Iuv.

Făti̅go, Przynálegam/ Mordnię 1. *& sub* Poganiam. Müd machen. *Terga fatigamus hastâ: ne tarda senectus.* Virg. *syn.* Lāsso, *vel* ūrgĕo, prĕmo

Făti̅gor, Morduię się. *Fātĭlŏqua,* Prorokini

Fătim, Dość 1.

Fătīsco, Rozstępuię się/ Rysuię się/ Pádam się/ Puszczam *ultimum.* Ustáię/ Zgrzybieć/ Wyradza się. Sich voneinander thun. *Ut pulvere victa fatiscat.* Virg

Fătīscor, Przestáię 1. Puszczam. *ultimum.*

Fātor. aris, Wiele mowię

Fatuārius, Nátchniony. *Fătŭellus,* Latáwiec

Fătuitas, Głupstwo.

Fātum, Bieg 2. 3. Kondycya 2. Nieszczęście/ Smierć 1. Wyrok 2. *& sub* Bożkie zrządzenie, Schickung Gottes/ oder Tod. *Concordes stabili fatorum numine Parcæ.* Virg. *syn.* Sōrs, fōrtūna, *vel* mōrs, fūnus, lēthum. *epith.* ĭnēlūctābĭle, ĭncērtum, mĭsĕrābĭle, trīste, sōllĭcĭtum, ŏccūltum, dēstĭnātum, mĭnĭtans, ĭmmōtum, mālĭgnum, pērnĭcĭōsum, lāmēntābĭle, tērrĭbĭle, fērrĕum, fūnĕreum, ămārum, ĭmmōbĭle, ĭmmāne, sȳdĕrĕum, ĭnstāns. *phr.* Fātālis lēx. Nūlli mūtābĭle fātum. Fāti ætĕrnus ōrdo. Fātōrum fērrĕus ōrdo. Dīvūm dēcrĕta, ĭmmōtæ cœli lēges, ātque āspĕra fāta. Nūlla prĕce mōbĭlis ōrdo. Pārcārum fērrĕa fāta. Trīumdēcrēta sŏrōrum. Fāta vŏlēntem dūcunt, nōlēntemque trăhunt. Immōbĭlis ŏbstat caūsārum sērĭes, & ĭnēlūctābĭlis ōrdo. Dēsĭne fāta Dĕum flēcti spērāre prĕcāndo. Sōrs ōmnia vērsat. Sĭc ĕrat in fātis. Trōjæ sic fāta fĕrēbant. Sic vōlvĕre pārcas. Sic fāta Dĕum rēx

um rex

ubi rex sortitur, volvitq; vices, is vertitur ordo. Occulti miranda potentia fati. Præceps agit omnia fatum. Numero tria fata feruntur. Fatis agitatus iniquis. Sic improba fata ferebant. Sunt qui sydereis tribuant hæc omnia fatis.

Fatuor, Glupieię/ Błaźnioný iestem

Fatuus, Glupi/ Niesmácżny/ Łotáwiec Nárrisch. *Id quod verbosis dicitur & fatuis*, Catull. *syn.* Stultus, stolidus, vecors, insanus. *vide Stultus.*

F A V

Fauces, *hæ*, Páßcżeká/ Vstá 1. Gárdłá ußćie/ Oddechowá dziurá/ wąwoz/ Niebezpieczeństwo/ Wéśćie 2. Orchłan piekielna. Der Rachen Schlund. *Faucibus exuperat grauis halitus inspice sedes.* P. *syn.* Jugulum, guttur, *epith.* obscuræ, avidæ, angustæ, parulæ.

Faucillo, *as*, *sub* Dawię

Favens, favitor, Sprzyiázny

Faventia, *æ*, Mowá szcżęśliwá / Sprzyiánie / Winßowánie

Faveo, Sprzyiam / winßuię / Krzykam pochwaláiąc/ *& sub* Rad co cżynię. Günstig seyn/ wohl wollen. *Casta fave Lucina: tuus iam regnat Apollo.* Virg. *syn.* aspiro, adsum. *phr.* Da facilem cursum atque audacibus annue cœptis. Quisquis es, ô faveas nostrisque laboribus adsis, adsis ô pede Diva secundo, adsis, ô placidusque juves Dexter ades, aspiret primo fortuna labori. Nostris bonus annue votis. Nostris allabere votis. Da mihi te placidum, *vel* facilem. Sis bonus, ô felixque tuis. *v. Auxilior, Aspiro.*

Favius, Fabea, al. Favia. *i. puer, puella, Scalig. ex Plaut. Tibull. Iuvenal. Gloss.*

Favi expressi, Woßczyny.

Favilla, favillaceus, Perzyná Glüende Asche/ Funcke. - - - *Rapidis ambusta favillis.* Ci. *syn.* Scintilla, cinis. *epith.* Candens, calens, fumans, incensa, tepida, ignea, bibula, sparsa, cana, vana, mobilis, tremula, altivola, crepitans, flammans. *phr.* Volitans per nubila summa: Continuo volitant per inane favillæ. *v. Ignis.*

Favilla æris & cadmiæ, Mośięzne odmiotý.

Favilla vivens, Zarzewie.

Favissæ, Pieczáry.

Favissor, *Apuleio, Columbio: Stebechio. i. fautor, Lipsius legit Fabitor.*

Faunorum ludibria, Dußnie nocne.

Faunus, *sub* Mießániec 2. Dziki mąż/ Strachy nocne.

Favonius, Wiátr zachodni práwy/ Bekárt. Der Westwind. *Primo restituent vere Favonij* (Choriamb.) H. *syn.* Zephyrus. *epith.* Spirans, candidus tenuis, liquidus. levis, florifer, placidus, floridus, *phr.* Aura favoni. Grata favoni temperies. Sub adventum spirantis lene favoni. Spirat genitabilis aura favoni. *v. Zephyrus.*

Favor, Chęć/ Sprzyiánie/ Łáská. Gunst. *Uncta dat fabor arbiter corona.* (Phal.) M. *syn.* Studium, gratia. *epith.* Dulcis, benignus, propensus, secundus.

Favorabilis, Sprzyiázny/ Záchowáły/ Przyiemny/ Fawory máiący.

Favorabiliter, Sprzyiáźnie/ Przyiemnie.

Faustè, Szcżęśliwie. *Faustitas*, Szcżęśćie.

Faustus, Szcżęsny. Glückselig. *syn.* Felix, Fortunatus, beatus. *vide Felix.*

Fautor, fautrix, Sprzyiázny 1. Fantor czyi/ Przyiaciel 2. Ein Gönner. *Hic ubi nequitiæ fautoribus & tumidus nil.* Juv. *syn.* Favens, studiosus, protector, defensor, adjutor, amicus.

Favus, Plastr/ Suß pßczelny/ Posacká/ Ognipiotá/ Kśiąßki zbieralne. Honigroß/ Honigseim. *Mella favis, illi silice atq; uberrima pinus.* Virg. *syn.* Mel. *epith:* Pressus, mellitus, siccus, olens. odorifer, odoratus, pingvis, cœlestis. *vide Mel.*

Faux; usitatius plurale Fauces supra Fauce habet Ovid:

Fax, facis, Pochodnia 1. 3. Pobudká 1. 5. Noc 1. Podßcżuwácz. Ein Fackel. *Iamq; faces, & saxa volant, furor arma ministrat.* Virg. *syn.* Tæda, lampas, lux, lumen. *epith.* Fumida, fervens, lucida, lucifera, flammea, ignivoma, splendida, fervida, flammivoma, grata, cœlestis, funerea. *phr:* Pinea tæda. Flammifera pinus. Inducto ceratæ sulphure tædæ. Facibus lucet radiantibus aula. flammiferæq; ardent pinus atro lumine fumantes fixit sub pectore tædas. Dependent lychni laquearibus aureis incensi, & noctem flammis funalia vincunt. Faces incta ferebant.

Faxo, taxim, faxis, Czynię 1.

F E B

Febri æstuo, caleo, jactor, aduror, Gorączkę mam. *&* febricito, febrio, *is*, *idem.*

Febricula, Gorącżká mała. Ein klein Fieber

Febriculosus, febriens, Gorączkę máiący.

Fiebeerhafftig. *Verum nescio, quid febriculosi.* (Phal.) C. *syn.* Febrem accendens, *vel* febricitans.

Febrilis, Goraczkowy. Das zum Fieber gehört.

Fêbris, Gorączka *1. 3. 4.* Das Fieber. *Cum furit, atq; artus depascitur arida febris.* Virg. *syn.* Fêbrilis, æstus, ardor, ignis. *epith.* ārida occulta, ānhēla, maligna, mōlesta, dira acerba, īnsāna, amāra, grāvis, īnērs, fervēns, recidiva, violenta segnis, fūrens, ācūta, corrodēns, dēpascēns, fūribunda, sitibunda, torrēns, recurrēns, lenta, rediviva, redux, ādūrens, renāscēns, gelida, frigida, mutabilis. *phr.* Corpōris ārdor, ārida convellit fervēns præcordia febris. Nōnne vides quāntos, febris recidiva dolōres afferat? īnsāna grāvitēr dum febre laborat: aret & excusso tabēscit lingva palāto. Sūraque comprēssis faucibus ora tacent. Fēbribus obsideor vālidis, mortēmque propinquam suspicor. *v.* Fabricito.

fêbris ephemera, Gorączka iednodzienna/

febris intervallata, Gorączka nieustawna/

febris periodica stata, Gorączka iednostayna.

febris quartana, quadrini circuitus, Czwartaczka.

febris quercera, querquera, frigida, Zimnica/

fêbrua, *orum*, Oczyścieniu służące rzecz/ Zaduszny dzień.

Februa Festa, Gromnice.

Fêbruarius, *substant.* Luty/ Der Hornung. *Brumales Ianus, Februarius atque December.* Aus. *epith.* Brūmālis, ferālis, plūvius, imbrifer, nivōsus, brevis frigidus gelidus. *phr.* Mēnsis, Quī sequitur Jānum reliquis quōque mēnsibus impar.

Februarius, *adiect.* Lutniowy/ & *sub* Oczyściam/ fêbruo, *as*, Oczyściam/

F E C

fĕcialis, *substant.* Poset 2. *Prima syllaba variat quantitatem, ibidem.*

fecialis, *adiect.* Heroldski/

Fecilitra, al Felicitra, sub Nieszczęśliwy.

fĕcula, Sok winny; Piekrzydło.

fĕcunde, żyzno/

fĕcunditas, Płodność/ żyzność.

fĕcundo, *as*, żyznem czynię.

fĕcundus, Płodny/ żyzny/ Pożyteczny.

Fĕcūtinæ *arum*, Smrodliwe mieysce.

Fœdus sub Koziel 2.

fel Żółć/ Die Gall. *Siue fel ursinum, tepefactâ dilue lympha.* Seren. *epith.* atrum, vīpereum mordax, āmārum, viride, virōsum, mālum, triste, cærūleum.

fel terræ, Centurzyia 2.

Feles, is idem Felis, is.

fēlicitas, Szczęście 1. 4. Powodzenie/ żyzność/ Glück/ Wolstand. *O nulla longi temporis felicitas.* (Jamb.) Senec. *syn.* Prōspēritas. *phr.* Rēs secundæ, prōspĕræ, Fōrtūna prōspēra, secunda. *v.* Felix.

fēliciter, Szczęśliwie. Glücklich. *Nam sperat tragicum satis, & feliciter audet.* Hor. *syn.* Fōrtūnāte, bēāte, fauste. *phr.* Secundo ālite. Dextro ālite ōmine dextro. Auspicio faustō. Dīs Auspicibus. Auspice Christo.

fēlis, *is*, Kot. Ein Katz. *Fele soror Phœbi, nivea Saturnia vacca.* Ovid. *syn.* ælūrūs, cātus, *epith.* Cautus, callidus *phr.* Mūribus infensus.

felis vel feles virginea, felis pullaria, Łupoktadca/ *Felis pardus sub* Ryś 2.

fēlix, Szczęśliwy *v.* żyzny/ Płodny/ Nieboszczyk. Glückselig. *Nos amiternus ager felicibus educat hortis.* M. *syn.* Bēātus fortūnātus, *vel* prōsper faustus, secundus, *vel* cōmmodus, ūtilis, opportūnus. *phr.* Quō nōn fēlicior alter. Terque quaterque beatus, ab omni parte beatus. Cui vultu ridet fortūna sereno. Cui vultum servat fortūna benignum. Cui fortūna servit ad nūtum. Omnia Dii cui vota secundant. Quem lārga beant fortūnæ mūnera. Cui nihil optandum superest. ō mihi felicem terque quaterque diem. ūltima semper expectanda dies hōmini est, dicīque beatus ante obitum nemo supremaque fūnera debet. O felix ūna ante ālias Priamēia virgo. Felix, heū nimium felix, si, &c. Cūm felix, quis enim neget hoc? felixque mānebo. āspirat primo fortūna labori. Crēbrescunt optātæ auræ. Dīs equidem auspicibus reor et Jūnōne secunda. Auspicio felix totus it annus erat. Venit post multos ūna serena dies. Nunquam rebus credere lætis, Redeat felix fortūna licet. Dēsinat elatis quisquam confidere rebus. Donec eris felix, multos numerabis amicos. Dūm flāvit velis aura secunda meis. Diligitur nemo nisi cui fortūna secunda est. Nē quis nimium sublata secundis colla gerat. Tū quamcūnque Deus tibi fortūnāverit hōram, Grata sume mānu, nec dulcia differ in annum. *v.* Fortuna.

felle ferire, *tr. sub* Przymawiam komu.

Fellêbris sub Ssę 1. **felleus**, żółciany/

fēmina. Białagłowa/ Dziewka/ Samica/ Ein Weib/ Frau. *v.* Fœmina.

Fellico fellito fello. Ssę 1.
femur, femen, *inis* Vd. Dicke deß Beins/ Schenckel. ---- *Rostro femur hausit adunco.* Ovid. *syn.* Crus, femen. *epith.* Tenerum, hirsutum, tremulum, molle, tumidum, tenellum, candens, niveum, firmum, robustum, forte validum, lacteum, hirtum, titubans.
femina cardinis, Biegunowa dziurá.
femina prostituta, femina publicata, pudicitia, Nierządnicá/
feminal, Członek 6. (cie/
feminalia, *ium*/ femoralia, *ium*, Vbránie/ Ga-
Feminata virtus, pro effeminata, apud Cic. in versu Poëtico, legit Lambin.
femineus, femininus Białogłowski/
Feminine, i. feminino genere; Grammaticorum. vox Carisi Arnobi.
femininum genus, *sub* Płeć 1.
femininum rapum, Samicę/
femorale, Nogawicá/

FEN

fenarius, śienny 1.
Fendica i. hira Arnob. priscum.
fenebris feneratorius, Lichwiárski/
feneratius fenerator, Lichwiarz/
feneratio feneratus, *us*, Lichwá/ 1.
fenerato, Lichwą/
fenero, Lichwię/ & *sub* Pożyczam 3.
feneror, Lichwię Lichwę dáię/
fenestella, Okienko/
fenestra, Okno 1. Błoná 7. Oko 1 Powod. Ein Fenster. *Densa per angustas tela intorquere fenestras.* Virg. *epith.* Cava, angusta, patens, aperta, patula, sublimis, biforis, clausa, lignea, vitrea *phr.* Qua lumen thalami, parva fenestra dabat.
Fenestralis, sub Okienny.
fenestratus, Okienisty/ Kratkowáty/ Dziurawy Oszarpány.
fenestro, Okno czynię.
Fenestrula Okienko.
feneus fenicularius, śienny 1.
feneus homo, Strászydło 1.
fenicium, *sub* Mieszánina/
feniculum, Kopr włoski/
feniculum sylvestre Kopr kobyli.
fenile śiennik.

feniseca, fenisector, fenisex, Kośiarz.
fenisecium, śiáno/ Koszenie.
fenisecia *æ*. fenisicia, *æ*. *Fenisicia arum.* Koszenie/ fenisicium, *idem*.
fenore *vel* fenori sumo. Lichwę dáię/
fenori do, Lichwię/
fenum śiáno/ *Fena Plur. Apulei.*
fenum autumnale, fenum cordum, Potraw,
fenum Græcum, Boża trawká/
fenus, fenusculum, Lichwá 2. Owoc 1.
fera, Zwierz/ Ein Wild/ Wildpret. *Certum est, in sylvis inter spelæa ferarum.* Virg. *syn.* Bestia bellua, brutum *epith.* Horribilis, rigida, montana, hirsuta, rabida, crudelis, immitis acris inhumana, minax, vaga, atrox, errans, sylvestris, fremens, dira, interrita, imperterrita; sanguinolenta, concita, horrens, formidabilis. *phr.* Per opaca vagantes Lustra feræ. Fera venantum septa corona. Vestigare feras sylvis. Feræ canum latratibus actæ, sylvaque montanas occulit alta feras, errans per campos viridesque recessus. Contra tela furentes. Peragrantes devia lustra. Montivagum ferarum genus. errantes agitare feras. Rabiemque frementes deposuere feræ. Postquam altos ventum in montes, atque invia lustra: ecce feræ saxi dejecti verticæ capræ. Decurrere jugis, alta de parte patentes Transmittunt cursu campos, atque agmina cervi Pulverulenta fuga glomerant, montesque relinquunt. Diripiant avidæ viscera nostra feræ. Sub nocte silenti irrupere feræ. iratas mulcere feras. ista decet brutas sordida vita feras.

Ferabitis Sisenna corr. Fera vitis sub Máciçá 9
feracitas. Płodność/
Ferraculum. Vlpian. corr. Serraculum. Servaculum.
ferale, Straszliwie/
ferale epulum, Pogrzebny obiad.
ferale officium, Pogrzeb/
ferales dies, Zaduszny dzień/
feralia, *ium. Eiusdem originis cuius Feralis, quod tamen e longum habet.* Tag/ daran man den Todten pflegt. (*Feriæ erant Romanis, diis manibus sacratæ, sic dictæ à ferendis ad tumulum epulis.*) Hanc quia justa ferunt, dixere feralia lucem ultima placandis manibus illa fuit. Ovid.
feralis, Okrutny/ Straszliwy/ śmiertelny 1. Pogrzebny. Grausam. *Solaque culminibus ferali carmine bubo.* Virg. *syn.* Funestus, dirus, exitialis.

Ferax, Zyzny/ Płodny/ Buyny 1. Obfity, Fruchtbar. *Terra ferax Cereris, multoq; feracior uvis.* Ovid. *syn.* ūbĕr, fæcūndus, fertilis, ăbūndans, v. *Fertilis.*
Ferctum, Nádźiewánego co. Ofiárá 2. & *sub* Kármny/
Ferculum, Nosidło/ Noszenie potraw Pos trawá/ Máry/ Zwyćięskie łupy/ etc. Lektyká. Ein Gericht/ Essen. *Multaque de magna superessent fercula cæna:* Hor. *syn.* ēscă, dăpes, ĕpūlæ, cibus, *epith.* Lautum, ŏpimum, suāve dulce, rēgāle, sūperbum, tĕnue. v. *Epula.*
Ferculus, Tragarz.
Fere, Pospolićie/ Prawie/ Niemal. Beynahe/ fast/ schier/ *Num tecum fere totus ero quocunque recedam,* Aus. *Iamque fere sicco subducta littore puppes.* Virg.
Ferentarius, *adiect.* Prętki.
Ferentarius, *sub.* Zolnierz lekki/ Zolnierz/ poćiskowy/ Posiłek.
Feretrum, *Gr.* Máry. Ein Todten-Bar. *Auxilium vitale tulit, tactoque feretro.* Sedul. *epith.* Nigrum, dūrum, misĕrum, *syn.* Sĕpulchrum, tŭmŭlus. *phr.* Jām virgo effertur nigro compōsta fĕretro. Dūro pŏsuērunt membra fĕretro.
Feria, *sub* Sobotá. *Feria prima.* Niedźielá/ *Feria quarta,* Srzodá/ *Feria quinta* Czwartek. *Feria secunda* Poniedźiałek. *Feria sexta* Piątek. *Feria tertia,* Wtorek.
Feriæ, Dźień wolny świeto/ Feiertage/ *Pœnarum celebres sub styge feriæ.* (Dhoriambi.) P.
Feriæ belli, Freyst/ Przymierze.
Feriæ Festæ, świeto 1.
Feriæ imperativæ, świeto nákazáne.
feriæ statæ stativæ, świeto nieruchome.
Feriæ piscatorum, Mięsopust.
Ferialis, *subst.* Posel 2.
Ferialis, *Adiect. an.* Powszedni/ *sub* Powszedni dźień.
Feriaticus dies, feriatus dies, Swieto 1.
Feriatus, Odświetny/ Proznuiący/ & *sub* Prozno 2. Der müssig ist. *Sacra mentito male feriatos.* (Sapph.) Hor.
Ferina ferina caro. Zwierzyná.
Feriunt, pro feriunt: Prisce. sub Wracam się.
Ferinus, Zwierzęcy/ Zwierzynny. Dem Wild gleich. *Armentalis equæ mammis & lacte ferino.* Virg.
Ferio, *is,* Biię kogo/ Uderzam 1. Poszczelić Kinie/ Ogołoćić/ Tnę/ Trafiam/ Poćiskiwam/ Biię pieniądze. Schlagen. *Sublimi feriam sydera vertice.* (Choriamb.) Hor. *syn.* Cædo percŭtio, verbĕro, tundo, pulso. *phr.* Nunc dextra ingĕminans ictus, nunc ille sinistra. Densis ictibus hēros crēber utrāque mānu pulsat, versatque dărĕtă. Crūdeli lăcĕrāvit verbĕre tergă, Mānu percŭtit Mānibus insĕquor fædis.
Ferio cornu, Bodę.
Ferior, *aris,* Prozniię. Feyren. *syn.* Cesso, quiēsco, văco, ŏrior. v. *Cesso.*
Feritas, Dzikość/ Okrućieństwo. Grausamkeit. *Quamque lupi sæpe plus feritatis habent.* Ovid. *syn.* Fĕrōcia, barbăries, crūdēlitas, *epith.* Torva, sæva, Scythica, immānis, indŏcilis. v. *Crudelitas, & Barbaries*

FERM.

Ferme. Prawie/ Bez mála. Schier/ gar nahe. *Mobilis & varia est ferme natura malorum.* Iuv.
Fermentatio, Kiśánie/ Kwászenie.
Fermentatum solum. Pulchna źiemia/
Fermentatus, Kwászony & *sub* Smetny/
Fermentesco, Kiśam/ Kwáśnieie/ Puchlnieię/ Námiekam.
Fermentos *as,* Pulchno czynię/ Kwászę/ 1. 2.
Fermentor, Kwáśnieię/
Fermentum, Kwás 2. Puchlność.

FERO

Fero, Niosę 1. 2. Wiozę/ Znoszę 5. Odnoszę 2. Wydáć źiemia/ Wytrwáć 2. ćierpię 1. 2. Rodzę/ Chodźi synem. Idźie drogá/ Worowáć każe. Tragen. *Quo ferar in partes ipse fuisse tuas.* Prop. *syn.* Porto, tollo, sustĭneo gesto, gĕro, *vel* suffĕro, tolĕro, pătior, *vel* prōdūco, părio, gigno, *vel* obtĭneo, cōnsĕquor, *vel* offĕro, *vel* aufĕro, *vel* affĕro, *vel* dūco. *phr.* Hŭmĕris ŏnĕri suppōno, ŏnĕri succēdo. Congestāque rōbŏra dūris Fert hŭmĕris. axem Atlas hŭmĕro torquet, gestat. Fert ingens tōto cōnnixus corpŏre saxum. ŏnĕri cervīcem subjĭcere. Hæc fătus lătos hŭmĕros, subjectăque colla veste sŭper, fulvique insternor pelle Leōnis. Succēdoque ŏnĕri. *Pro Duco.* (Virg. 6. Æn.) Hinc via tartărei quæ fert ăcheróntis ad undas. *Pro Dico.* (Virg. 1. Æn.) Quam Iuno fer-

fluo fertur, &c. Pro Offero. (Id. 3. Æn.) Sacra Dionææ matri Divisque ferebam. pro Produco, (Id 3. Æn.) Si duo præterea tales Idæa tulisset Terra viros. Pro Aufero. (Id in Daph.) Postquam te fata tulerunt. Pro Cupio. Fert animus causas tantarum expromere rerum

Fero acceptum, Wpisuję 1.

Ferocia, Zuchwalstwo. Frechheit/ Stoltz Hochmuth. V. Barbaries.

Ferocio, Bestwię się 1. Muthig werden. Mox intractati more ferocis equi. Ovid.

Ferocitas, Zuchwalstwo/

Ferociter, Zuchwale/ Hochmüthiglich. Arguit, & vitio datur esse ferociter ausum. M.

Feroculus, śmiałek/

Feror, Ferris, fertur. Diomed. Bieżę 1. 3. Lecę 1. Spadam 1. Unoszę się 1. 5.

Feror equo, Jadę na koniu,

Feror natatu navi, Płynę 1.

Ferox, Nieogłaskány/ Nieuhámowány/ Zuchwały/ Okrutny/ Pyszny. Grausam. Ægis feroces ore saxifico minas. (Iamb.) Sen. syn. Ferus, efferus, barbarus, truculentus, crudelis atrox. 6. Crudelis Barbarus.

Ferramenta, orum, żelázne naczynie.

Ferramentarius, Kuźnik/

Ferramentum bifurcum, Widły 1.

Ferranum, Kniát.

Ferraria officina, Kuźnia/ Rudá 1.

Ferrariæ, żelázne gory.

Ferrarium metallum, żelázna rudá.

ferrarius, adiect. Kowálski.

ferrarius, subst. Kuźnik/ Kowal.

ferratilis ferratus. żelazny/

ferrea fabrica, Kowálstwo.

ferreus, żelázny/ Nieużyty/ Nieludzki/ Niełutościwy. & in Nieprzebudzony.

ferri acies, ferri nucleus, Stal.

Ferricrepinæ in. Kierat 2. Ferriterium Więzienie 1. Ferriterus Okowániec.

Ferritriba æ, Ferritribax acis, idem.

ferro armatus, Z żelázem

ferro crustatus, Okowány.

ferro præfigo, circundo, sub Okowáć/

ferrugineus ferruginus, Żelázny/ Rdzáwy/ Brunatny/ Modry/ Dzierwięcy/ Rauchfarb. Et pinguem tiliam & ferrugineos hyacinthos. (Virg.

ferrugo, Rdzá żelázna, Eisenrost. Cum caput obscura nitidum ferrugine tex . Virg. syn. Rubigo epith. atra, scabra, obscura, spissa, picea, pallens, picta. 6. Rubigo.

ferrum, żelázo/ Eisen. epith. Durum, solidum, rigidum, grave, stridens, forte, mordax, nocens, crudele, triste, rigans, strictum. syn. ensis, gladius, mucro. phr. obductum rubigine ferrum. igne rubens. Versant tenaci forcipe ferrum. intima fatifero, rupit præcordia ferro. Vitam crudeli abrumpere ferro, Sed fatale prius caderet quam in pectora ferrum. 6. Ensis, & Telum.

ferrum missile, pennatum, volucre. Strzała

ferrum vivum. Magnetowáne żelázo/ Głá 1.

ferrumen. Lit/ Kitá Mylárska.

ferrumen cæmentorum, Wapno/

ferruminatio, Litowánie/ Nitowánie/

ferruminatus, Nitowány/

ferrumino, Nituię/ Lituię/ Spaiam Vrykam

fertilis, Żyzny. Fruchtbar. Fertilis æstiva nilus abundat aqua. Tibul. syn. Fœcundus, ferax dives, abundans, uber, gravis, pinguis, opimus. phr. Tellus ditissima frugum. Potens ubere glebæ Frugum ferax Cereris, Bacchique ferax. Datum semen multo cum fœnore reddens Divitis uber agri. Turgens humeroso gramine tellus, Frequens herbis, et fertilis ubere campus. 6. Fructuosus.

fertilitas, żyzność/ Płodność. Fruchtbarkeit. Hosne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem Ovid. syn. Fœcunditas, ubertas, feracitas, uber, abundantia. epith. magna felix, læta opulenta, grata, sperata ingens, Cerealis. phr. Telluris almæ læta sinum beans. colonis, quamvis avidis, parens Benigno Proventu dominum ditat ager. Aurea fruges. Italiæ læto diffundit copia cornu. 6. Abundantia.

fertiliter, Bujno/ żyzno.

fertum, Nadziewánego co/ Ofiárá 2. 3. & sub Karmny.

fertus, a, um, Żyzny.

FERV

Ferveat, pro ferveat sub Gore.

fervefacio, Podwarzam/ Wzwárzyć. Hitzig machen. Ea ipsa se sic patina fervefaciunt, illico. Pl.

fervidus fervens, Gorący 1. 2. 3. prętki. Siedenheiß. Atque manum pinu flagranti fervidus

vidus implet. Virg. *syn.* Ferveus, ardens, igneus, aestuans.

ferventer Goraco.

ferveo fervesco, Wre co j. 4. Palam 2. Burzy sie 1. 2. Rospalam sie/ Sypie sie 2. Pełno gdźie czego/ Gorąco mi/ Zagrzewam sie. Sieden/ heiß sein. *Fervebit saepe insulso coenanda Glyconi*, Pers. *syn.* Fervesco, aestuo, exaestuo, ardeo, bullio ebullio. *phr.* Subjectis ignibus unda fervet, et exultat spumisque tumentibus albet, Pars calidos latices, et ahena undantia flammis expediunt. exusto clausus liquor indignatur aheno, exultant aestu latices, furit intus aquae vis. fumidus atque alte spumis exuberat amnis. Nec jam se capit unda, volat vapor ater ad auras. Nimio accensis fervore exuberat undis.

ferula, Zapaliczka/ Rozga 1. Pątczka Palmarka szkolna. Birckwurtz. *Et nos ergo manum ferulae subduximus, &c.* Juv. *epith.* Minax, tristis, invisa dura.

ferula sylvestris, Łoczydło.

ferula Syriaca, Galban drzewko.

ferulaceus, Zapaliczkowy/

ferulago. Zapaliczka/

Fervo, fervis Fervere. Gore/ Wre co/ Pale 2. Gniewam sie. 1 Sieden. *Collucere faces jam fervere littora flammis*. Virg.

fervor, Gorącość/ Wrzątwa 1. Gorliwość 1. Burzenie 2. Hitz/ Brunst/ Effect. -- *Mediis fervoribus acrior instat*. Virg. *syn.* ardor, aestus, calor. *epith.* Aestivus, calidus, siccus rapidus *phr.* Natura suismet Aegrotat morbis, nimios obsessa per aestus. Tantus per sydera fervor Funditur Flammiferis tellus radiis cum exusta dehiscit, Candentique globo medius coquit aethera fervor, tum primum siccis aer fervoribus ustus Canduit. incenditque aera fervor aestivus. *S. Siccitas, Aestus. Aestatis. tempore & calor.*

ferus, *substant.* Koń.

ferus, *adiect.* Dziki/ Leśny/ Nieoglaskany/ Okrutny/ Srogi/ Nie uczły/ Nieorany/ & *sub* Pustynia. Wild/ grausam. *Gloria Teucrorum, ferus omnia Juppiter argos*. Virg. *syn.* efferus, crudelis, barbarus, immanis, immitis, ferox, truculentus. *S. Crudelis.*

ferus-oculus, Zdrowiec bydlęcy.

FES

fescennina licentia, Weselna piosnka.

fescennini versus, *idem & Paszkwil.*

fescenninus, Frantowski/ Sprośny.

Fesnoe. Fest. corr. Fascinoi. prisce. pro fascini sub Urzekacz.

fessus, Spracowany/ Nabiegałem sie 1. Ubiegałem sie. Müd/ matt/ krafftloß. *Et statuit fessos fessus & ipse boves*. Prop. *syn.* Defessus, lassus, fatigatus, fractus, languens, languidus.

festilogium B. vox hybrida sed apta, sub Cyzyoianus. festinate festinatim, Spiesznо.

festinanter, Skwapliwie/ Spiesznо.

festinatio, Skwapianie sie/ Spieszenie sie.

festinato, Spiesznо/

Festinator Quintil. corr. Festinatio

festinatus festinis festinus, Spieszny/

festino, Spiesze sie/ przyspieszam/ Skwapiam sie/ Pilnie co robie/ Uwijam sie/ Gotuie 3. Eylen. *Festinate viri, quae vos tam sera moratur Segnities?* Virg. *syn.* Propero, maturo, celero, accelero: volo, advolo, evolo, *phr.* Moras rumpo, pello, tollo. Haud mora, festinant jussi, rapidisque feruntur passibus. Praecipitare moras. Gradum celerare, accelerare. evolat haec pedibus celer, et pernicibus alis avolat illa Noto citius, voluerique sagitta. Tenuit mora nulla vocatos Nec mora, nec requies, Jussa Deae celeres peragunt ocyus omnes imperio laeti parent, ac jussa facessunt. Maturare fugam. celeri pede humum pulsare. Segnes moras pellere. Jam propera, nec te venturas differ in horas. Haud mora continuo matris praecepta facessit. Sic illam fert impetus ipse volantem. en age! segnes rumpe moras. Mox se se ad littora praeceps contulit. Quin age si quid habes, in me mora non erit ulla. Jam jam nulla mora est, sequor, et qua duciris adsum. Haud mora continuo fugit ille per undas. inde ubi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes Haud mora prosiluere suis. inde alii celerant cursus, stupet inscius ipse Aeneas, Sic ait, et dicto citius tumida aequora placat. Vix summo vestigia pulvere signat. Tardius e summo decurrunt flumina monte. *S. Curro:*

festissimus, Uroczysty.

festuca, Źdźieblo/ Owiesek/ Laska 4.

festive żartownie, Dobrze 2.

festivis me festiviter, Ucieszenie/

festivitas, żart 3. żartowność/ Wesołość.

festivus, żartowny/ Uciешny/ Wesoły 1. Piękny. Lublich/ frölich. *Ardua festive pulsemus*

pulsemus sidera cantu Text. *syn* Lĕpĭdus, făcētus, urbānus, lætus, jŏcōsus, hĭlăris.
festra, Okno 1.
festūcarius, *sub* Łaska 4.
festum festus dies, święto 1. Ein Fest/ Feyertag. *epith.* Insigne, sŏlēnne, ānnuum, lætum, *phr.* Dies Festus. Festīva dies. Festa lūx. Annūa sŏlēnnia. Sacra lūx. Sŏlēnnia sacra. Festa dies ānno rĕdeūnte resūrgit. ānnūa jām festis vēnērunt sacra diēbus. Sōl festam lūcem rĕdūxit, rĕtŭlit. Lūce sacra rĕquiēscat hūmus, requiescat ărātor, et grāve sūspēnsō vōmĕre cesset ŏpus. Pŏplitibus flexis rĕcŏlunt sŏlēnnia festa. Festīvum cĕlĕbrāre diem, ipse dies ăgitat festōs illūxit festīva dies. Sălve festa dies, mĕliōrque rĕvērtĕre sēmpĕr. Dēlubra Deūm festā vēlāte frŏnde. ānnūa sŏlvāmus Mūsis sŏlēnnia nōstris. Sacra die pĕrăgenda sacra. Festum cĕlĕbrāre Săcērdos jūsserat. Dūm festas pĕrăgunt lūces. Jūdæis ădĕrant sŏlēnnia Pāschæ.
festus, Wesoły 1. 2. Poświętny/ Uroczysty.

FET

feta. Cielna/ Máciotká/ Prośna/ Brzemienna.
fetiālis, *idem* fecialis.
fetifer, fetificus fetosus, Płodny/
feto, *as*, Rodzę/ Płodzę/ Lęgo się.
fetuōsus sub Cielna.
fetifico, Rodzę/ Płodzę/ Lęgo się.
fetūra, Płodzenie/ Nieśienie/ Noszenie. w żywocie Przypłodek.
fetus, *a um*, Obrodziły/ Pełen/ Rotna.
fetus, *us*, Płod 1. 2. Noszenie w żywoćie/ Rodzenie/ Urodzay dzieci 5.
fetus arboreus, fetus arborum, Owoc drzewny/ fetus gallinæ, Jáie.
feudalia bona, B. *sub* Máństwo/
feudatarius, B. *sub* Man.
feudum, B. Lenne práwo/ Máństwo 2.
fex idem fæx.

F I

fi *verbum*, Badź 1. fiat, Daymy to.
fiber, *substant.* Bobr. Ein Biber. *Anatat intento præda fiber avius hoste* Sil.
fiber, *adiect.* Ostátni.
fibra, Zyła 15. Ein Bord am Wasser. *An quia non fibris ovium ergennâque iubente* Pers. *epith.* Vitālis, tĕnĕra, spīrans, ărcāna, tĕnŭis, occūlta.
fibræ, Rosmáćiny/ Wnętrzności żorne.
fibræ, arborum, herbarum, &c. Włokno/
fibratus, Rosmáty/ lupiniásty/ Słoiowáte &
fibrīnus, Bobrowy.
fibŭla, Haft/ Háftká/ Przeczká/ Kolcá u sukie/ Szpilká 2. Kobyłká u petlic/ Szpągá/ Ankrá/ Wic/ Zwotá, & *sub* Petlicá. Ein Rinck/ Hefftlein. *Aurea purpuream subnectit fibula vestem.* Virg. *epith.* Răsĭlis, mordax, ĕbūrnĕa, aurĕa, argĕntĕa ferrĕa, ænĕa, dūra tĕnax, cūrva, ădūnca. *phr.* Summam mordĕbat fibŭla vestem. Strīngit ĕbūrnĕa vestem fibŭla, Lătĕrum, ibundūras fibŭla mordet. Nimio jūvat aurĕa mōrsu fibŭla. Fibŭla tōrto Mōrdax dente vōrat Tunicæ mordācia vīncla rĕlaxat.
fibulatio, Ankrowánie/ Wiązánie 2.
fibulatorius, Kolcá máiący. *sub* Kolcá u sáty/ fibulo, Spinam.

F I C

ficaria fici arbor ficulnea, Figá 1.
ficarius Figowy/
ficatio, Szyszká w ćiele/
ficēdŭla, Figoiadká/ Ein Schnepff. (*Avis, quæ ficuum esu pinguescit.*) *Epith.* Viridis cērĕa, nătans, pinguis.
ficedulensis *ibidem*, Przekupień figoiadek
ficeŏla, Figowy pal/ ficētum, Figowy sad.
ficitas, Fig obrodzenie/ ficitor, *oris.* Figownik. ficolea, Pal.
ficosus *sub* Szyszka 3.
ficte, Zmyślnie/ Nieszczerze.
fictile *is subst.* Gárncárská robotá.
fictilis, Gliniány/ Auß Leym gemacht. *Fictilibus crevere Diis hæc aurea templa.* P.
fictio fictura. Zmyślánie 1. Formowánie.
fictitius fictus. Zmyślony. Erdicht. *syn.* Fictus, effictus, simulatus.
fictor Zmyślácz/ Formierz/ Snicerz 1.
fictrix, Baba 4. ficulnea ficulus, Figá 1.
ficus *ci, m.* Szyszká w śiedzeniu/ Cieczeni
ficus, *ci & us f.* Figá 1. 2. Ein Feyg/ Feygenbaum. *Cum me ficus alat, cum pascar dulcibus uvis.* M. *epith.* Pinguis, virescens, lactea, mellifica, nectarea, dulcis, suavis fœcunda, mollis tenera *Phr.* Baccis cærula, fœcunda est prope labentes consita ficus, aquas at tibi dum lactens habebat in arbore ficus. ficus

ficus Aegyptia, Figi [illegible]wá/

ficus arida, Livia, Figá 2.

fidei commissarius substant. Powierzony rzecz przyimujący/ Executor.

fidei commissarius adiect. sub Powierzona rzecz.

fidei commissum, Powierzenie/ Poklad 1. Od-kazánego co/ Powierzona rzecz 2.

fidei commissus, Powierzony *sub* Powierzona rzecz 2.

fide iubeo, fide-iubeo, Recze/

fideiussio, Reczenie/ Rekoiemstwo/

fideiussor, Rekoymia/ Rmotr/

fideiussorius, Rekoiemski.

fidele *sub* fideliter, Wiernie/

fidelia Báńiá 1. Dzban 2. Ein irdener Krug. *Respondet viridi non cocta fidelia limo.* Perf. *epith.* Cocta coctilis lutea.

fidelia congialis, Gárniec 4.

fidelis *adiect.* Wierny/ Pewny/ Getreu. *Parca tenax veri, seu nata fidelibus hora.* Perf. *syn.* Fidus amicus. *Phr.* Fallere nescius. Fidei tenax, memor Fide conspicuus, insignis, spectatus, inclytus, illustris, constans. Pectora nescia fraudum, mentiri nescia ignara fallendi. Cujus fidus multis spectata periclis Certa manet. Qui mutare fidem nescit. Qui fallere nescit amicos. Cujus inconcussa fides non cedit oresti. Qui fidem gessisse caducam morte magis timet. Thesea pectora juncta fide. *v. Constans.*

fidelis, *substant.* Wiernek/ Man.

fidelitas, Wierność Mánstwo/

fideliter, Wiernie/ Treulich/ *Non retinens pastuta commissa fideliter aures.* Hor.

fidenter, Bespiecznie/ śmiele 1.

fidentia, Vfánie.

fides, *ei*, Wiárá 1. 2. 3. 4: Kredens/Páßport/ Vbespieczenie/ Wierność/ Prawdá/ Sumnienie dobre/ *sub* 3. Obrona Mánstwo. Treu/ Glaub/ *Cana fides & Vesta, Remo cum fratre Quirinus.* Virg. *syn.* Fiducia *epith.* Chara, sancta, pia, pura solida, impolluta jurata, pacta, recta, socialis, intacta, intemerata, relligiosa, firmata, sincera, incorrupta, ingenua, socia, unanimis, stabilis, immota, perennis inviolata. *phr.* Fides longos intemerata per annos. Nulla fides regni socii. Servabo pactam tempus in omne fidem. Puram non temerare fidem. Nulla fides pietasque viris qui castra sequuntur. Et stetit ad finem longe tenaxque fides, Rectus amor, pietas, intemerata fides. Sincera fides tot jam celebrata per annos. Cultam servare fidem. Firmatam violare fidem. Cui tare pectora juratam fallere docta fidem. Si qua est fiducia sorti. Vitae non est fiducia nostrae Certa satis. Humanis quae sit fiducia rebus admonet. Nulla est fiducia capto, a re servanda est semper honesta fides. Decepit vanae fiducia formae. *v. Fido & fidelis.*

fides curiae, Paßport/

fides penes auctores sit, fides auctores appellet. Wierz pro Boze/

fides publica, Gleyt Páßport.

fides, *is* Strona 3. Lutnia/ Skrzypice 1. 2. Instrument muzyczny.

fidicen, fidicinius fidicinus, Muzyk ná stronach Skrzypek/ Ein Saiten-Spieler *Romanae fidicen lyrae.* (Glyconic.) Hor. *syn.* Lyricen, citharista. *epith.* Doctus solers, peritus, insignis. *phr.* Fidibus plectroque potens. Nervos pulsare peritus. *v. Citharoedus.*

fidicina, *sub* Muzyk ná stronach.

fidicula, Skrzypice/ 2.

fidiculae, Proba Męczenie/

fido, Vfam 1. 2. Trauen/ glauben. *Fidit ne pedibus, ferro rumpenda per hostes.* Virg. *syn.* Confido, fidem habeo, credo *phr.* Corpore primaevo fidis. Nunquam rebus credere laetis. Ne dubitetes, adsitque tuae fiducia formae. Desinat elatis quisquam confidere rebus, Credidimus blandis, quorum tibi copia verbis, afflictis confidere rebus *v. Fiducia.*

fiducia, Vfánie/ Nádzieiá/ śmiáłość z Vfność/ Poklad 1. Zastáwá 1. 2. Wyderek/ Zuversicht/ *Tantane vos generis tenuit fiducia vestri?* Virg. *syn.* Confidentia, audacia, ausus. *vel* fidelitas *epith.* Audax, superba, firma, certa, constans, intrepida, immota, temeraria, fallax, *phr.* Mendax fiducia famae. Quae sit fiducia capto in voluctri tenuis fiducia cursu. Decepit vanae fiduciae formae. Audaci cessit fiducia Turno. Spesque, audaxque, una metus, et fiducia pallens, omnis spes Danaum, et coepti fiducia belli Palladis auxilio semper stetit. *v. Audacia, Spes, Fides.*

Fiducialiter, Vfáiąc/

fiduciaria res, Powierzona rzecz 2

fiduciaria mancipatio, venditio, Wyderek/

fiduciariam possessionem do, Wyderkiem dáię/

fiducia-

fiduciārius. *adiect*, Wydeřkowy/ Záſtawny/ zmyślony/

fiduciarius, *ſubſtant*: Pokłádnik/ Powierzona rzecz przyimuiący/ Wydeřkownik.

fidus, *fiduſtiſ*, Wierny/ Treu/ſicher, *Fortunata domus, modò ſit tibi fidus amicus*. P. *ſyn*. Fidelis. *V. Fidelis*.

F I G

figlina figulina, Gárncżárſki wárſtat.

figlinam exerceo, Gárnce robię/

figlinum, *ſubſtant*. Gárncżárſka robotá.

figlinus figularis figulinus, Gárncżárſki/

figmentum, Wymyſł 1. Stworzenie/ Báie wan 1. Eine erdichtete Sache *ſyn*. Fābŭla, cōmmĭntum. *V. Fabula*.

figo, Wtykam s. Wrykam/ Wbiiam 1. Przybiiam 1. Záwieſżam 2. Szyie 2. Zárykam Anheffren. Item/ verwunden. *Oſcula & in collo figere dente notas*. Tib. *ſyn*. ăffigo, dēfigo, infigo, præfigo, cōnfigo: *vel* fĕrĭo, vŭlnĕro, *vel* immitto, plānto, cōndo, fŏdĭo. *Metaph*. Firmo, rōbŏro, ſtătŭo; *phr*. Scŏpŭlōque infixit ăcūto, in hoſtis præfigunt căpĭta. *Hæret* lătĕri lēthālis ărūndo. Stāt fixa ănĭmo sĕntĕntĭa.

figo clavis, Zwieram s.

figulus, Gárncżarz. Ein Haffner. *Sicaniæ figulo ſum genitore ſatus* Auſon. *ſyn*. Fictor, ārgĭlæ fabrĭcātor, tēſtārum ŏpĭfex. *phr*. Fōrmat humum mănĭbus Signa făcitque lŭto Tēſtāmque pĕrĭtus e mōlli finxiſse lŭto Fictĭle figŭlīnum, figlīnum, lŭteum ŏpus, sĭmŭlāchră ārgĭllācĕa fingĕre dōctus. *V. Artifex*.

figūra, Kſztałt/ Model 1. Poſtáć/ Podobieńſtwo 3. Zámiáná słow. Figur/ Geſtalt/ Form. *Inde figurarum poſitas ſine pulbere formas*. Lic. *ſyn*. Fōrma, ſpĕcĭes, ĭmāgo, făcĭes: *epith*. Rēcta, vărĭa, cērta, āpta, cērea.

figuræ ligneolæ, Łatki kuglárſkie/

figuranter, figuratè, Niewłaśnie.

figurātio, Formowánie.

figūrātus, Zámieniony/ Niewłaſny.

figūro *as*, Formuie/ Tworzę/ Leię obrázy/ Bilę pieniądze. Geſtalten/ bilden. *O tenerum pueri balbamque Poëta figurat*. Hor. *ſyn*. Fōrmo, fingo, ēffingo, cōmpōno, quādro. *phr*. Fĭgūris ſigno, dēſcrībo. Fĭgūras dūco, trăho, ēffingo, exprimo.

fila neta, *n. Plur*. Przędzá.

filāmen, filamentum, Bindá 1.

filamenta, *orum*, Niećiáne rzeczy. *ſub* Nić.

filātim, Po nići. filectum, Páproćiná/

filex, Páproć/

filia, Córká. Eine Tochter. *Quid tibi filiolus, vel filia naſcitur ex me*. Juv. *ſyn*. Nāta, sŏbŏles, prōles. *epith*. Pūlchra, vĕnūſta, vĕrēcūnda, pŭdīca, nūbĭlis, căſta. *Phr*. Sŭpĕrans rĕlĭquas fōrma præſtānte pŭēllas. Cūjus Pūrpŭrĕas vincunt ōra cŏlōre rosas. Hăbens pūrpŭrĕis æmŭla labră rŏsis Cūi făcĭes nĭvĕo pūlchra cŏlōre nitet. Jām mātūra viro, jām plēnis nūbĭlis ānnis.

filiālis, Synowſki. *filiatio*, Synoſtwo/

filicātus, Páproćiá tyry *ſub* May 1.

filico, *onis*, Nikczemnik.

filictum, Páproćiná. filicula, Páprotká/

filiŏla, Córeczká/

filius, Syn/ filiŏlus filiaſter, Synaczek/ Ein Sohn. *Luſerat in campo fortunæ filius omnes*. Hor. *ſyn*. Nātus, prōles, sŏbŏles, prōgĕnĭes, pŭĕr, sătus, crĕātus, gĕnĭtus, sānguis. *epith*. vĕnūſtus, ĭngĕnŭus, blāndus, ſuāvis, *phr*. Măſcŭlă prōles. Părēntis ſpes, ādjūmēntum, sōlāmen Cūrārum et sĕnĭi dūlce lĕvāmen. Spēs fĭrma părēntis. Sŏcĭi pignŏra chāra tŏri. Fĭlĭus hūic făto Dīvum prōlēſque vĭrīlis Nūlla fŭit.

filipendula B. Kropidło ziele.

filo (*à filum ſextus caſus*) pendet, Ná łycżku.

filo, *as* Przędę 1.

filum, Nić/ Strona 3. Drot/ Bindá 1. Liniá 2. Kſztałt/ Twárzy kſztałt. Faden. *Omnia ſunt hominum, tenui pendentia filo*. Ovid. *ſyn*. Stāmen, līnum, fĭli ſtāmen. *epith*. tēxtĭle, *Phr*. Tĕrĕti dēdūcit ſtāmĭna fĭlo, āc quicquid lĕvĭbus fĭlis cōnnēctit ĕt aūro. Dēdūcit ărānĕa fīlum. Dēdūcens pōllĭce fīlum. *V. Neo*.

filum arborum, Włokno.

fimbria, Kray ſzáty/ Bramá 2. Strzępki. Saum/ Beláge/ Verbremung. *ſyn*. Lăcĭnĭa, inſtĭta, līmbus, vĕſtis, ōră. *phr*. ēt circūmtēxtum crŏcĕo vēlāmen ăcānthō. Quām plūrĭma circum Pūrpŭra Mæāndro duplĭci Mĕlĭbœa cŭcūrrit.

fimbriātus, Náczynany/ Brámowány/ Brzezyſty/ fimētum, Gnoiewiſko.

finalis, Końcowy/ Gránicżny/

fimus, fimum, Gnoy 1. 2. Miſt/ Koth. *Ne ſaturare fimo pingui pudeat ſola, &c*. Virg. *ſyn*.

Lĭmum,

Lŭtum, cœnum, stĕrcus, *epith.* ābjēctus, putris, vīlis *phr.* īmmūndus pūlvis, çinis, ārida, tántum. *v.* *Stercore.*

Fimum ovillum, Owcze bobki.

Findo, Szczepam/ Spalten/ *Finditur incertum studia in contraria vulgus.* Virg. *syn.* Dīffindo, scīndo, prōscīndo, sĕco, dīvido. *phr.* Pārtes ŭbi vīs findit in āmbas. Finditur in sŏlidum cŭnĕis via. Pāries tĕnŭi rīma fissus. *v.* *Scindo.*

Findor, Padam się. fines, *hi.* Gránicá/

Fingo, Zmyślam/ 1. 2. Formuię/ Kszté 2. Gatce robię. Erdichten. *Fingeris ad rectum, & per te sapis, hoc tibi dictum.* Juv. *syn.* Effingo, *vel* simŭlo, dissimŭlo, *vel* crĕo, formo, ēfformo, īnfōrmo, *vel* ēxcōgito, *vel* īmitor, ēxprimo.

Finio, Konczę 1. Dokonywam/ Okreſlam 1. Vstáie co/ Vmieram 1. Wypiſuię 1. Enden/ beschliessen. *Si bellum finire manu, si pellere Teucros.* Virg. *syn.* Cōnficio, pērficio, ābsōlvo, cōnclūdo, fīnem făcio, dō, pōno, īmpōno, *vel* līmĭto, tērmino, *phr.* Finem dĕdit ōre lŏquēndi, ōptātam cōntingĕre mētam, pōrtum. Nōn vētra căpit dīscōrdia fīnem. Fīnem pŏsŭīsse lābōri gaūdet. Vēntum ād sūprēmum ēst. Fácĕre mŏdum. Ad fīnem pērdūcĕre. Sūmmam, ēxtrēmam mănum ŏpĕri āddĕre, ádhibēre, āffērre, ādmŏvērē. Prīma mĕi pārs ēst ēxácta lābōris. Dīrimĕre sanguine bēllum ānnus, ēxit ēmĕrĭtis cūrsibus. Cōntĭgimus pōrtum quō mĭhi cūrsus ĕrat. Piĕrīdes cœptis addite sŭmma mĕis. Cūris īmpōnĕre fīnem. Dūlcĭbus ōptātam vērbis īmpōnĕre mētam. Hōc ŏpus ēxēgi mŏnŭmēntum ære pĕrēnnius. *v.* *Finis.*

Finis, *m.* & *f.* Koniec 1. 2. Granicá/ Daß End/ Beschluß. *Nullane finis erit nostro concessa dolori:* Prop. *syn.* ēxitus, tērminus, mēta, līmes, *vel* ēvēntus, sūccēssus, ēffēctus, *phr.* Hīc fīnis Priămi fatōrum, hīc ēxitus īllum sōrte tŭlit, cœptis sūprēmam īmpōne mănum ēxtrēmo sūb fīne lăbōrum. Quis scĕlĕrum mŏdus ēst? Quēm dās fīnem. Rēx magne lăbōrum? Exitus ācta prŏbat. Finis ădēst. ēt jam fīnis ĕrat. *v.* *Finio.*

Finite, Pomiernie.

Finitimus, O granicę mieszkáiący. Anstossend/ angräntzend. *Hic ego finitimis quamvis circumsonor armis.* Ovid. *syn.* Vīcīnus, prōpinquus, prŏximus.

Finitio, Dokonánie/ Opiſánie.

Finitor, Dokonczyciel/ Okreśiciel/ Gránicznik/ Miernicży 4. Kray świátá/ okiem obiezny.

Finitus, Okreſlony/ Grendet. *Scriptus & in tergo, nec dum finitus Orestes.* Hor.

Finium regūndorum *vel* regendorum præfectus, arbiter, Komiſarz/ Podkomorzy ziemſki.

Fio, Stáię się/ Stánę u práwa/ & *sub* Podziewam/ Wyrzucam 5. Gemacht werden. *Omnia jam fient, fieri quæ posse negabam.* Ovid.

Fircus, pro hircus, sub Kocik w oku.

Firmamen, Vtwierdzenie/ Veſte/ Stärcke. *Porrigitur radix longi firmamine trunci* Ovid.

Firmamēntum, *idem* & Grunt 4. & *sub* Ramá 2. Grundfeste/ oder Firmament deß Himmels.

Firmamēntum, *in Genesi & Psalmis pro cælo, aliqui aërem intelligunt, alij extensionem.*

Firmator, Potwierdziciel/

Firmiter, firme Mocno Stále/ Festiglich/ *Fluctibus à ventisque adversis firmiter essent.* L.

Firmo, Vtwierdzam/ Pokrzepiam 1. & *sub* Przyśięgam 1. Befestigen/ Bestätigen. *Hinc ubi iam firmata virum te fecerit ætas* Virg. *syn.* Rōbŏro, cōrrōbŏro, cōnfīrmo, stăbīlio. mūnio.

Firmus, Mocny/ Stály/ Trwáły 1. 2. Pośilny/ Opátrzony. Beständig/ fest. *Non hydra secto corpore firmior.* (Alcaic.) Hor. *syn.* Cōnstans, īmmōtus, immōbĭlis, cērtus, stăbĭlis fixus *v.* *Constans.*

F I S

Fiscalis, Skárbowy/

Fiscarius, Podſkárbi/ Náymácz 1.

Fiscella. Koſzalká/ Ogłowká/

Fiscellum, fiscēllus, Koſzyk/

Fiscellus, Łákotliwy.

Fiscina, Kosz 1. Koſzalká/ Koſzyk/ Ein Maulkorb/ *Pressaque flammeola rumpatur fiscina caltha.* Col. *syn.* Fiscēlla, fiscēllum, *Dimin.* cista, cĭstŭla, cănistrum, călăthus, *epith.* Vīmĭnĕa, frăgĭlis, tĕnŭis, tēxtĭlis. *phr.* Vās lēnto, vīmine tēxtum. Viridi fiscellam tēxit hĭbīsco. fiscēlla lĕvi dētēcta ēst vimine jūnci. Cōntēxtăquē cānnis Fiscina.

Fiscina lixiva fiscus lineus, Łużnik/

Fiscus, Koſzyk/ Cédzidworek/ Skarb 5.

Fiscus vimineus, *Idem* & Kosz do cádzenia

Fisiculatio, *sub* Rozbieram 2.

Fissiculatus, Rospádły/
Fissĭcŭlo, Kárbuię/ Porzę 2. Rozbieram 2.
Fissicalor, Padam się/
Fissile lignum, Szczepá/
Fissilis, Łupny/ Leicht zu spalten/ *Nam primum cuneis scindebant fissile lignum,* Virg.
Fissio, Łupánie/ Szczepánie/ Rozbiiánie/
Fissum fissūra Fissus *m*, Rospádlina/ 1.
Fissus, *a*, Rospádły Rozszczepiony/
Fisus, Dufaiący. Wohl vertraut. *Sæpe hac qui fisus victor ab hoste redit.* Nov: *syn.* Fidens, cōnfisus,
Fistūca, Bábá 5. Klepádło/ Szláchtáwá.
Fistūcātio, Vbiiánie/
Fistūco *as*, *idem*, Vbiiam ziemię/
Fistŭla, Piszczałká/ Flernia/ Fistułá 1. 4. Dziurki 5. Rurá wodna/ ćieczenie 6. Wicher. Ein Pfeiff Fleut. *Quem mea carminibus meruisset fistula caprum.* Virg. *syn.* ăvēna, călămus, tībĭa, ărūndo, cānna, cĭcūta, būxus, *epith.* ărgūta, rūstĭca, dūlcis, suāvis, căva, lĕvis, tinnŭla, raūca, strīdens, indōcta, blānda, gărrŭla, agrēstis jūcūnda, grāta, ămœna, læta, sylvēstris. *phr.* Fistŭla dispărĭbus septem compācta cĭcūtis. Sēptem cĕcĭnit fistŭla blānda mŏdos. Suādetque lĕves căva fistŭla somnos. Lūdĕre quæ vellem călămo permīsit agrēsti. Tu călămos īnflāre leves, ĕgo dīcĕre versus. ărgūtis dulce sŏnat călămis. Gārrŭla sylvestri fistŭla sacra Deo, fistŭla sylvēstrem nōn cessans fūndĕre vōcem, Sōlāmēnque măli dē cōllo fistŭla pendet. Sic rūstĭca quōndam fistŭla dispărĭbus paulātim sŭrgit ăvēnis. Sylvēstrem tĕnŭi mūsam mĕdĭtāris ăvēna. Mē Sylvānus ămat, dŏcĭles mihi dōnat ăvēnas. Călămos lābris īnflāre sŏnōros. Pān prīmus călămos cēra cōnjūngĕre plūres īnstĭtŭit. *v. Chelys.*
Fistŭla farraria, *sub* Stąpor.
Fistula pastoritia, Ostyk 2.
Fistula visoria, Rurá 4.
Fistŭlaris, Piszczałkowy/ Dźiurkowáty/
Fistulāris calamus, Trzćiná do Piszczałek/ *Fistularis versus. Diomedi. Rob. Constantin. Iunio. quasi Gradatus. Scalaris. Rhopalius idem infrà.*
Fistulator, Piszczek 1. Strzelec 2.
Fistŭlātōrius Surmáczy/
Fistulatoria ars, Surmáctwo/
Fistulatus, Fistŭlōsus, Dziurkowáty/
Fistŭlo *as*, Dziuráwięię.
Fitilla, Kászá dźiećinna/

Fixŭla, Szpagá.
Fixus, Mocny 3. Nieodmienny.

FLAB

Flabellĭfĕra, Służebnicá/
Flābēllum, Ogonká 2. Wáchlarz/ Wädel/ Vocht. *Profuit & tenui ventos movisse flabello.* Ovid. *Et modo Pavonis cauda flabella superba.* Prop.
Flabĭlis, Dmuchnieniem ruchomy/ Oddechowy.
Flābrum, Wiátr 1. Powiewánie/ Dećie 1. Wehung der Winde. *Lenibus horrescunt flabris, summaque sonorem V. syn.* Flāmen, flātus, aura, vēntus, *vel* flābēllum. *epith.* vēntōsum pictum dĕcōrum, fœmĭnĕum, ănĭmōsum, prŏcax pĕtŭlāns *phr.* Prōfŭit et tĕnŭi vēntos mōvisse flābēllo. Quæ tĕnet in nĭvĕā flabra dĕcōra mănu. ut mōvit crines vēntōso Cælia flabro. *v. ventus, & Ventilo.*
Flabrum sylvifrăgum, Szum. (Gnile.
Flācceo, flaccesco, Słábieię/ Mięknię/
Flaccĭdus, Słáby/ Nie tęgi/ Obwisły/ Klápouchy.
Flaccus, Wielgouchy/ Klápouchy/ Nietęgi.
Flaces, Plin. corr. Fraces.

FLA

Flăgellātio, Biczowánie.
Flăgello, Młocę/ Biczuię/ Trzymám co skępo/ & *sub* Drożę. Geisseln/ mit Ruthen hauen. *Lumina sideribus certent, mollesque flagellent. syn.* Cædo, pĕrcŭtio, vĕrbĕro. *phr.* Flăgēllis, virgis, vĕrbĕrĭbus cædo, căstīgo, tūndo, cōntūndo, lăcĕro, flăgēllo ĕquos ēxcito, stĭmŭlo, ŭrget ĕnim stĭmŭlis aūrīga crŭēntis. Sōntes ūltrix āccincta flăgēllo Tisiphŏne quătit. Mārs fŭrit, ēt dūrum quătiens Bēllōna flăgēllum. Tērrĭbĭli fŭrĭæ īnsŏnŭēre flăgēllo. Nēc dūra tĭmēbis Flagra păti, illi īnstant vĕrbĕre tōrto. Flagris ēt vĕrbĕre cædĕre. Vĕrbĕrĭbus cædūntur tĕrga nĕfāndis. Sīc tĭbi dē fŭrĭis scīndas lătus ūna flăgēllo. *v. flagellum.*
Flăgellum, Rozgá 1. Wierzchołek/ Bicz/ & *sub* Cepy/ Dyscyplina. Ein Geissel. Peitsche. *Continuo sontes ultrix accincta flagello* Virg. *syn.* Flagrum, vĕrber, virga, lōrum, scŭtĭca. *epith.* ātrum, hōrrĭsŏnum, grăve, dīrum, vūlnĭfĭcum, hōrrēndum, sānguĭnĕum, mĭnax, vindex, ăcērbum, fŭrĭāle, nōdōsum, mĕtŭēndum, crŭēntātum rĕsŏnans, īmmĭte, *phr.* Sānguĭnĕum vĕlăt quătiens Bēllōna flăgēllum. Viscĕra vūlnĭfĭcis tandem

dem cōntūsâ flāgellis. Nūdat et atrōci prōscindit tērga flāgēllo. Nēc dūra timēbis Flāgra pāti. terrībili fūriæ in ōnūēre flāgēllo.

Flāgellum, Polypi, *sub* Czáßki.

Flāgellum vitis, Látorośl winna.

Flāgitātor, Wyćiegácz/ Pożyczálnik 1.

Flāgitātus, Osłáwiony/ Sodomczyk.

Flāgitiōsē Flagitiosissimè, Psotliwie/ Zelżywie/ Niecnotliwie/ *Vide & Skrzypam* 1.

Flāgitiōsus, Sprosny/ Psotliwy/ Niecnotliwy/ Niesłußny. Bubisch/ voll Schelmerey.

Flāgitium, Niecnotá/ Nierząd 3. Niesławá Psotá/ Grzech wielki/ Zelżywość/ Sprosność/ Vpominánie się. Laster Mißethat *Possis & in tanto Vivere flagitio*. Prop. *syn.* Scēlus, crimen. *epith.* Dētēstābile, tūrpe, inaūditum, īnfāndum. *v.* *Crimen.*

Flāgito, Vpominam śię/ Nálegám/ Poprzebuię 1. Wołam 4. 5. Osłáwiam/ Pozywam 1. Námáwiáć ná nierząd. Etwas erbitten. *Flagitat in morsu refici, quin omnia malit.* Hor. *syn.* Pēto, pōstūlo, pōsco, ēxpōsco, prēcor. *v.* *Precor.*

Flāgrans, Gorący 1. 2. 4.

Flagrantia, Gorliwość/ 1. Zápalenie 2. Palánie. *Flagrator*, Dyscyplinant.

Flāgro, *onis*, Smágániec/

Flagriciba, Flagritriba, idem.

Flāgro, *as*, Palam 2. Gore/ Wre co/ Brennen. —— *Trepidare metu, crinemque flagrantem.* Virg. *syn.* Dēflagro, ārdēo, ēxārdēo, incēndor. *v.* *Ardeo Incendium.*

Flāgrum Rozgá 1. Bicz. Ein Ruth *Ad sua qui domitos deduxit flagra Quirites.* Juv. *Exposuit sua membra flagris.* (Dactyl) Damas. *v.* *Flagellum*

FLAM

Flāmen, *n.* Dęćie 1. Wiátr 1. Wind/Blasung —— *rapido terram cum flamine portant.* Virg. *syn.* Vēntus, flātus, spīritus. *epith.* Spīrans, rāpidum, incērtum, sōnōrum, lēne. *v.* *Ventus*,

Flāmen, *m.* *sub* Káplan/

Flāmeum, Podwiká/

Flāminia, Flāminica, *sub* Káplan/

Flāminium, Flāminius, *ibidem.*

Flāmma, Płomień 1. Chćiwość/ Flamm. *Ordine flammarum, & late discriminat agros.* V. *syn.* ignis, fax, Vūlcānus *epith.* crēpitans, ācris, ignēa, vōlans, vēlox, vīva, rōgālis, lūcens, rōsēa, mīcans, rādians, clāra cōrūscans, āgilis, rāpax, īmpia, lūcida, ārdens, ēxārdens, Ætnæa, īgnita, cōmans mōbilis, sēquax, fūlgens, aūdax, pōpūlātrix vāstātrix, fēra, strīdūla, crūdēlis. *phr.* ēxūpērant flāmmæ, Cōrripūit trēmūlis āltāria flāmmis ignis ēdax. Flāmma prōpiōre cālēsco. Mœnia cōllūcent flāmmis. Lūcet via lōngo ōrdine flāmmārum, et lāte discrīmĭnat agros, īgnēa tēmpēstas, flāmmisquē sōnāntibus ārdor. Sūrgit in immēnsum gēminātis īgnibus atrox Flāmma rōgum. āccēnsōque rōgo strīdūla flāmma mīcat. *v.* *Ignis Incendium.*

Flammans, Flammātor, Płomienisty/ Pałáiący. Flammea viola, Fiołeczká 1.

Flammeōlum, Podwiká/ żołty tybek.

Flammeōlus, żołtoczerwony.

Flammesco, Rospalam śię/ Hitzig/ feurig werden. *syn.* īgnēsco, āccēndor, incēndor inflāmmor. *phr.* Flāmmas cōncipio sūmo. Flāmmis cōrripior.

Flammēum, żołty tybek/ *An* Podwiká.

Flammeus, Płomienisty/ żołtoczerwony/ żołty. Feurig/ glüend. —— *Se facies aperit tum flammea torquens.* Virg. *syn.* Flāmmātus, īgnitus, īgnēus, āccēnsus, ūrens, flāmmivōmus, flāmmifēr, flagrans.

Flāmmifer, Flammidus Flammigena, *idem*. Flammenträger. *Flammiferis implent pedibusque. &c.* Ovid.

Flammigĕro, *Gelli. potius* Flammigo. Gorę/ Płomień wydáię.

Flammis corripi, cremari, Wspłonąć/

Flammis, *idis f.* Złotnik tobaczek/

Flāmmivōmus, Płomienisty/ Feuerspeyend. *Flammivomo, sub sole iacet, &c.* Arator.

Flammo, *as*, Płomień wydáię/ Rospalam/ Pobudzam.

Flammŭla, Płomyk *sub* Płomień/ Brát z śiostrą/ Pryßczeniec ziele.

Flammula item seu flamula, æ & flammulum, li & flammula, orum. interdum simplici m interdum geminato est signum militare, Imperatori prælatum domi belliq, Vegeti, Lips. Gretser.

Flātilis Dmuchány/ *Flāto as* Nádymam 1.

Flātor, Surmácz/ Trębácz.

Flator æris, Mośiądzem robiący.

Flatu

Flatu impellĕre, Wdmuchnąć.
Flatūra, Dęćie 1. Zlewánie.
Flatum ventris emittere, Wiátru przyrodzonego upuśćić.
Flaturarius, Zlewacz krußczow/
Flatus ti Dmuchány/
Flātus, us, Wiátr 1. Wiátr w żołądku/ Dęćie 1. Wionienie/ Powiewánie/ Pychá. Wind/ Blaſung. Hybernis parcebant flatibus Euri, Virg. v. Flamen, Ventus.
Flavus Flavens Flavidus, Płowy żołtáwy/ Gelb. Et crines flavos, & membra decora juventa Virg. ſyn. Rŭtilus, crŏcæus, lūtĕus, flāvens, aureus.
Flavesco, Flāvĕo, Płowieię wiednę. Gelb werden. Paulatim molli flaveſcet campus ariſta. Virg. ſyn. Flāvĕo. phr. Flāvum cŏlōrem indŭo, contrăho, sūmo.
Flaviſſa, Pieczáry/ Skarb 1.

F L E

Flebile, Flebiliter, Płácżliwie/
Flēbilis, Płácżliwy 2. Żáłoſny/ Opłákány/ Smętny. Beweynlich. Nec jaceam clauſam flebilis ante domum, Tib.
Flecto, Náginam/ Kiekám 1. Námawiam/ Mijam co/ Biegen/ flechten. Iuppiter omnipotens precibus ſi flecteris ullis. Virg. ſyn. Infleĉto, tŏrquĕo, contŏrquĕo, cŭrvo, vel plāco mītigo, mŏvĕo. v. Curvo.
Flecto iter, Vdáię ſię gdźie.
Flegmina, n. plur. Oćiekłość/ żyłá oćiekłá.
Flēmina, n. plur. idem & Nádećie. Item ſub Oćieká co. & ſub Nápuchło. ſub Ochwaćić.
Fleo, Płacżę/ Weynen. Flebat & abductas Tityrus ager oves. M. ſyn. Dēflĕo, lūgĕo, lăchrymor, lāmentor, quĕror, cōnquĕror, dŏlĕo, gĕmo, sūſpiro. phr. Flētus fŭndo, cīĕo, dūco. Quid lūges, īmōque trăhis dē pectŏre quēſtus? Longis singŭltibus ilia pūlsat. Quis tālia fando Tempĕrĕt à lăchrymis in ămāros lūmina flētus Sōlvit. explētur lachrymis, ēgĕriturque dŏlor. v. Lachryma.
Flētus us, Płácż. Das Weynen. Et tremulus mæſtis orietur fletibus horror. Prop. ſyn. Lachrymæ, lāmenta, luctus, gĕmitus, quēſtus, epith. mĭser, tĕner, lārgus, immēnsus, ūber, mădens, mūltus, nĭmius lūctisŏnus mĭsĕratus, crēber, lūgubris, inexplētus. phr. Flētu mădūĕre rĕpĕnti ora. ignĕa turgēſcunt ŏrantia flūmina flētu, Flētibus aula frĕmit. v. Lachryma.
Fletus cĭĕo, excito, Rozrzewniam.

F L E X

Flexăbŭlum, Nákrzywiaczká/
Flexănimo, as ſub Náchylam corr. Flexanima. Nomen.
Flexănimus ſub Námáwiacz/
Flexĭbĭlis, Flexĭlis, Gibki Powolny. Das leicht zu biegen. Nobilis flexibiles curvantur Apollinis arcus. Ovid. Flexilis obtorti per collum circulus auri. Virg.
Flexĭlŏquus, Wykrętacz. & ſub Mowa trudna.
Flexio, Náchylánie/ Przeginánie Kroženie/ Żákręt/ Vſtąpienie 1.
Flexiones molliores in cantu, idem.
Flexĭpes. Krzywonogi/
Flexŭmĭnes, ſub, Hálábartnik.
Flexuōſa orum Krzywość.
Flexuoſe, Krzywo.
Flexuōſus, Krzywy Krecący ſię/
Flexūra, Nágięćie/ Żákręt/ Krzywość/
Flexus us, Krzywość/ Náchylenie/ Przeginánie/ Vchylenie/ Zginánie/ Vſtąpienie 1. Żákręt/ Schylek/ Gibkość/ Ieſt Orátorſki/ Zawrot/ Vwroć/ Nágięćie Kręs zawodnicży do ktorego/ etc. Biege/ Umweg. ſyn. Sĭnus, gўrus, ſpīra, circŭitus. epith: Sĭnŭōsus văgus, mūltĭvăgus, sŭpīnus. phr. Cŭrvātis claudens ingentem flexibus ŏrbem. Cŭrvātas sinŭātis flexibus āmnis ŏbliquor rīpas. vide Gyrus.
Flexus capillorum, Przedźiał ná głowie.
Flictim, Vderzáiąc ſię ſub Vderzam co o co.
Flictus us, Vderzenie 1.
Flīgo, Vderzam o źiemię/ Vderzam ſię o co/ Obalam kogo/ Wniwecz obracam/ Vderzyć w ſię/ Biię pieniądze.

F L O

Flo, Dmucham 1. Wieię 1. Blaſen/ wehen. ſyn. Spīro, āſpīro. phr. Flātus mitto, in gĕmino. Lēnius āſpīrans aura ſĕcūnda vĕnit. Et terras tūrbine pērflant, Sævi fĕra mūrmŭra vĕnti Dēmittunt, v. Venti.
Floccĭdus, Apule, Floccida veſtis, i. flocci plena. Rożmátá.
Floccĭfacio, Floccipendo, Gárdzę/

Floccifacteon. *Cic. ad Attic. pro floccifaciendum est. sed hæc vox tota Græca, illa hybrida ex Latina & Græca conflata, vel Latino-Græcè inflexa.*

Floccŭlus, Kosmek *sub* Kosm/

Floccus, Kosm Frászka 1. (ny/

Flōces, *hæ. à flox, Turneb.* Drozdze wytłoczy=

Flōra, *sub* Kwiatkowy. Göttin der Blumen. *Chloris eram quæ Flora vocor, corrupta Latino. Ov. Dea florum, cui Florales ludi instituti sunt à Romanis) syn.* Chlōris, Laurĕntia, Zĕphy̆ritis. *epith.* Rūstica, fōrmōsa, ŏdōra ŏlens, rĕdŏlens, læta, jūcūnda, suāvis, cāndĭda, ŏdōrĭfĕra, ŏdōrāta, bĕnīgna, cōmpta, vĕnūsta, fœcūnda, ămœna, mitis, dūlcis, mūltĭcŏlor, cūlta, rĕnāscens, rĕdĭvīva. *phr.* Zĕphy̆ri pūlchĕrrĭma cōnjux. Impĕrium quæ Dĕa flōris hăbet? Cūr Zĕphy̆rus dōtāles trādĭdit hōrtos. Flōrĭbus ārva cŏrōnans. Rĕdĭmīta rŏsis. Lūdis cēlebrātā jŏcōsis. Tāntus vĕrus hŏnos ēt ŏdōræ grātia Flōræ. Vĭrĭdi rĕsĭdens in grāmĭne. Cīncta flōrĭbus. Vūltu vĕrsĭcŏlōre dĕcens. (*Ovid. 4. Fast.*) Chlōris ĕram, quæ flōra vŏcor. His tūm mulcēbat Dŏmĭnam Zĕphy̆rĭtĭda dictis.

Flōrālia, *ibidem & sub* Krzyżowe dni.

Florens, Sławny/ żołtoczerwony.

Flōreo Floresco, Kwitnę/ Słynę/ Pluzę. Kisam/ Blühen. *Floreat, irriguumque bibant violaria fontem. Virg. syn.* Flōrēsco. *phr.* flōres indŭo, fūndo, trūdo, explĭco, spārgo, mĭnĭstro, gĕro, fĕro. Flōrĭbus indŭor, pūbĕo, cŏmor, vĕstior, vărior, ālbĕo, rŭbĕo, hālo. Indŭĕre sē in flōrem. Trūdo dē cōrtice gĕmmas. Flōrĕa gĕmmāto grāmĭne prāta vĭrent. Incānŭit albo Flōre py̆ri. Spīrant ārva crŏcĕis vĕstīta flōrĭbus ārbor. Nūnc ōmnis părtŭrit ārbos. Pūrpŭrĕis cōllūcent flōrĭbus agri. Nōs quŏque flōrŭĭmus; sēd flōs fŭit ille cădūcus. Vēre nŏvo lætis dĕcŏrāntur flōrĭbus ārva. Sēmper ŏdōrātis spīrābant flōrĭbus arva.

Flores serti, Wieniec 1.

Flōrĕus, Kwiatkowy/ Żołtoczerwony.

Flōrĭdŭlus. Kwitnący/ Krasny/ Wesoły f. 2. żołty/ Kwiatkowy/ Kwietny/ Vpstrzony/ Kwitnący. *& sub* Farbá łásna.

Florifer, Kwietny.

Florifertum sub Pierwiąstki.

Flōrilĕgus, *sub* Kwiát obrywam/ Der Blumen sammler. *Florilegæ nascuntur apes, &c.* Ovid.

Florŭlentus, Kwitnący/ Kwietny.

Flōrus, *adiect.* Kwitnący/ żołty/ żołtoczerwony.

Flōrus, *subst.* Konik ptak/ żolná.

Flōs, Kwiát/ Treść 4. Wybor. Eine Blum. *Puberibus caulem foliis & flore cumantem. Virg. syn.* Sertum. flōscŭlus, *Dimin. epith.* Blāndus, lætus, ŏlens, mōllis, nĭvĕus, dūlcis, mĭcans, vērnus, æstīvus, cāndĭdus, nĕctărĕus, nĭtĭdus, grātus dĕcōrus, purpŭrĕus, crŏcĕus vērnālis, nāscens, ămœnus, vērsĭcŏlor, vărius, rŭtĭlus gĕmmans. *phr.* Prātōrum hŏnos. Vĭrĭdānti in grāmĭne gĕmmas. Lāte fūndens ŏdōrem. Cōlit nĭtĭdis gĕmmāntem flōrĭbus hōrtum. Quem mūlcent aūræ, firmat Sōl, ēdŭcat imber ŏdōrāto gērmĭne rĭdens, Dāns lūmĭna prātis. Qui dūlcem lāte diffūndit ŏdōrem. Mūlcēbant Zĕphy̆ri nātos sine sēmĭne flōres. *v. Flores.*

Flos ævi ætatis, Młodzieństwo.

Flos æris, Mośiężna treść.

Flos calcis, gypsi, marmoris, Tynk f.

Flos farīnæ, tritici, Mąká pszenna 1.

Flos Poëtarum, Equitum, &c. Przedni.

Flos pratensis, Belweder z.

Flos vīni, Flos Lībĕri. Wino przednie.

Flos virginei pudoris, Dziewictwo/

Flosculus, Kwiatek *sub* Kwiát. Ein Blümlein. *Flosculus angustæ miseræque brevissimæ vitæ. Juv.*

FLU

Fluctĭcŭlus, *sub* Wał. *a.*

Fluctĭfrăgus. Wełnołomny. *sub* Wełnisty 1.

Fluctĭvăgus, Wełnisty. *& sub* Pływácz. Der über die/ See oder Gewell schwimmet. *Fluctivagi nautæ scrutatoresque profundi. S.*

Flucto as. Pływam 2.

Fluctuōsus, Wełnisty 2.

Fluctuātim, Cwałem/ Szumno/ *& sub* Sunwam się/

Fluctuātio, Chelbánie/ Chwiewánie/ Rzucánie f. Glukánie/ Warpienie.

Fluctuo, Chwieię się 1. 2. Pływam po wierzchu/ Chelba się/ Warpie. Hin und her schwimmen/ wancken. *Cor fluctuatur, circa pietatem fugat.* (Jamb.) Sen. *syn.* Flŭĭto, æstŭo, ŭndo, *vel* flūctĭbus, æstu lăctor, ăgĭtor, impĕllor, ŭndis innăto, sŭpernăto. *Vel Metaph.* Dŭbĭto văcillo, tĭtŭbo. *Phr.* Spūmōsis vōlvĭtur ŭndis. Ventōrum

torum vălidis fervēſcit flātibus ūnda. Vōlvit pelăgus vāſtos ād līttŏra flūctus īnsēquitur cŭmŭlo, prærūptus ăquæ mōns. Fŭrit æſtus ărēnis. Vāſtāque vŏrāgine gūrges æſtŭat, īmo bārathri tēr gūrgite vāſtos. Sōrbēt īn ābrūptum flūctus rūrsūſque ſūb aūras ērigit ālternos, ēt sidĕra vērbĕrat ūnda. Vēnto rēsiſtit æſtus, ēt vēntus retro æſtum rĕvōlvit, Lōngo pēr multa vŏlūmĭna trāctu æſtŭat ūnda mīnax flūctus sĭnŭōso vōrtice vōlvit, flūctus ſpūmāntia līttŏra pūlsant. Fit sŏnitus ſpūmānte ſălo. Vel ērrāmus, vēnto hūc ēt vāſtis flūctibus āctī. Nūnc mē flūctus hăbet, vērsāntque īn līttŏre vēnti. Cȳmba prŏcēllōſis flūctibus īcta tŭmet. V. Fluctus.

Fluctus ūs, Wał ná wodźie/ Zámieſzánie/ Tłum. Ein Waſſerwelle. Fluctibus in mediis & tempeſtatibus urbis. Hor. ſyn. Æſtus epith. tŭmens, cānus mărīnus, răpĭdus, trĕmŭlus, ăgitans ſpūmōſus, sāxĭfrăgus, vēsānus, hōrrĭsŏnus, văgus, săliens, frĕmens ărēnōſus, ērrans, prŏfūndus, vălĭdus, ſpūmĭfer, ūndans. Phr. Spūmōſæ īmpĕtus ūndæ, īngens mōtus ăquārum ūnda tŭmens. Prærūptus ăquæ mōns, ăquārum mōlēs ūnda dĕhīſcēns. Rĕsŏnans īmmēnso mūrmŭre flūctus, ōbrŭĕrat tŭmŭlos īnsāna lĭcēntia pōnti flūctus ŭbi prīmo cœpit cum ālbēſcĕre vēnto, paūlātim sē sē tōllit măre, ēt ālcius ūndas ērigit, īnde īmo cōnsūrgit ăd æthĕra fūndo. Cŭmŭlus ăquārum. Lōngo pēr multa vŏlūmĭna trāctu ūnda mĭnax. Sĭnŭoso vōrtice īnvōlvens, nāvēmque vĭrōſque Spūmāntia līttŏra pūlſans. Mē mĭsĕrum, quānti mōntes vōlvūntur ăquārum. Jām jām tāctūros sīdĕra sūmma pŭtes, āſſiliunt flūctus, īmŏque ā gūrgite Pōntus Vertitur, īnque mŏdum tŭmŭli. Cōncāva ſurgit ăqua. Flūctibus ērigĭtur, cælūmque æquāre vĭdētur pōntus, ēt īndūctas āſpērgine tāngĕre nūbes. Quī vĕnit hīc flūctus sŭpĕrēmĭnet ōmnes. Pūlſābāntque nŏvi mōntāna căcūmina flūctus. V. Tempeſtas & Fluctus.

Fluctus decimus, decumānus, Náwálność morſka.

fluens, Płynący/ Obwiſły.

Fluenter, Ciekącym ſpoſobem/ Rzadko ſ.

Fluentia, Cieczenie/ Mowność

Fluentiſonus, Szumiący.

fluentum, Strumień ſ. Potok. Ein Waſſerfluß/ ſyn. flŭvius flūmen āmnis.

flŭidus, Ciekący 1. Rzadki 1. Nieтęgi/ Słáby/ Obwiſły/ Flüſend. Luminis effoſſi fluidum lavit inde cruorem. Virg. ſyn. Flŭens, flūxus, lābilis, liquĭdus, dēflŭus prōflŭus.

Flŭito, Pływam po wierzchu/ Trzpiotam ſię, Embſig flieſſen. Fragmina remorum, quos & fluitantia tranſtra. Virg. ſyn. Flūctŭo, ūndo.

Flūmen, Rzeká/ Cieczenie 1. Kapanie 2. Pod Obfitość/ Ein Waſſerfluß/ Fluminibus ſalicets craſſisque paludibus albi. V. ſyn. Flŭvius, āmnis, flŭentum V. Fluvius.

flumen hibernum, Potok ſ.

flumentānus, Rzeczny/

flūmĭnĕus, idem flūmĭnōſus, ibidem, Flieſſend. Et quam fluminea luſit adulter ave Ov.

Flŭo, Ciekę 1. Opływam/ Pochodzę z kąd/ Płynę ſ. Vpuſzczam 1. Niſzczeię/ Vchodzi 2. Pluſzczy/ Vpadam 2. Flieſſen/ rinnen. Inter opima virum, leni fluit agmine Tibris. Virg. ſyn. Dēflŭo, īnflŭo, prōflŭo, lābor, īllābor, dēcūrro. Phr. Vāriis flŭo cūrsibus. Cōnſvētos ăgo cūrſus. Sĭnŭōſis flēxibus ērro, vōlvor. Cĭrāto cūrſu īn ārva fĕror, ăquas vōlvo, cōncĭto, ăquis pīngvia cūlta hŭmēcto, īrrōro. Exſpătiāta rŭūnt pēr ăpertos flūmĭna cāmpos. Vāſto cum mūrmŭre mōntis. It măre prærūptum, ūrbes āngūſto īnterlŭit æſtu. Pēr sāxa vŏlūtus pūrior ēlēctro cāmpum pĕtit āmnis. Sĭnu lābēns cīrcūmflŭit ātro ē gĕlĭdo fōns prōsĭlit āntro āmnis. Exiit āggĕrĭbus rūptis īn pōntum lāto rŭit īncitus ālvĕo. Dēcūrſu răpĭdo dē mōntibus āltis. Dānt sŏnitum ſpūmōſi āmnes. Mūlta flāvus ărēna īn măre prōrūmpit. Cāmpōque rĕcēptæ lībĕriōris ăquæ prō rīpis līttŏra pūlſant. Exĕrcita cūrſu flūmina. Pēr cāmpos, ſcŏpŭlōſque īllābitur āmnis. Tĕnŭis fŭgiens pēr grāmina rīvus, īn frĕta dum flŭvii cūrrent. Nācta nĕmus gĕlĭdum dē quo cum mūrmŭre lābēns ībat, & āttrītas vērsābat rīvus ărēnas. Sic sŏlet ēxĭgŭæ cūrrĕre rīvus ăquæ. Aſpĭce lābēntes jūcūndo mūrmŭre rīvos, īn măre dēdūcunt (amnes) feſſa ērrōribus ūndas, īn măre pūrpŭrĕum vĭŏlēntiŏr īnflŭit āmnis. & dīvērſa rŭēns sēptem diſcūrrit īn ōra. V. Inundatio, & Fluvius.

Fluor, oris, Cieczenie 1.

Fluſtra, orum, Morſkie uſpokoienie.

Flŭtas Węgorz morſki/ & ſub Trzciná.

Flŭto, as, Trzpiotam ſię/ Ruſzam ſię/ Pływam

Flŭtus, an Adiectivum, Pływáiący/ ſub Pławi 1

Fluvia, æ, Siſenn. i. fluvius, priſcum.

Flŭviālis, flŭviātĭcus, fluviatilis, Rzeczny. Flieſſend. Virgina per ſylvam, & ripis fluvialis arundo. Virg. ſyn. Flūmĭnĕus, ăquātĭcus.

Flŭviātus, Moczony / Flandrowáty/ & ſub Żyłowáte drzewo.

Flŭvi-

Fluidus, Ciekacy 1. Rzadki 1.

Fluvius, *substant.* Rzeká, Ein Wasse fluß. *Populus in fluviis, abies in montibus altis.* Virg: *syn:* Flumen, amnis, fluentum, torrens, palus, rivus, *epith:* sonorus, clarus, concitus, effusus, fluvialis, spumosus, tumidus, exundans, torrens, turbidus, sinuosus, refugus, sinuans, flexus, inflexus, lubricus, properans, herbosus, profundus, citatus, viridans, amoenus, purus, glaucus, caeruleus ductilis, riguus. *phr.* Riguae ductile flumen aquae. Declivis cursus aquarum. Celeres aquarum lapsus Rivus lene fluentis aquae, aqua currens fluminis undae, ardua ripis flumina, obliquis cinxit declivia flumina ripis. Sinuoso tramite currens. exiguo sonitu fugiens per devia saxa. Jucundo murmure labens. Molles irritans murmure somnos. errantes late sinuantia flumina flexus, gyros. Violenta ruunt abrupta flumina ripis, exercita cursu flumina Herboso margine cincta. Fluvius devexa rupe volutus, ubertibus foecundus aquis. Variis fluens cursibus. Contortos agens cursus sinuosis flexibus errans. in mare decurrens. Murmure rauco strepitans. Murmure tranquil los somnos inducens irrorans mollia gramina. Dulces invitans murmure somnos. Mediam sulcans terram. Sub magna labentia flumina terra. Nimbosoque ruunt spumantia flumina rictu. exspatiata ruunt per apertos flumina campos. Rivus municipio prosilite lapide. Tenuere suos proerantia flumina cursus. & viridem Aegyptum nigra foecundet arena. Dant sonitum spumosi amnes, et in aequora currunt Multa prius vasto labentur flumina ponto. Flumen ibit resonans in vallibus imis. Neque enim consistere flumen. Nec levis hora potest. *bide Ripus.*

Fluvius, *adiect.* Rzeczny.

Fluxa vestis, Szátá dluga.

Fluxe, Obficie. *al,* Ciekacym sposobem.

Fluxio, fluxura, fluxus, *us,* Cieczenie 1. 2. Das Fliessen.

Fluxio oculorum, Oczu plynienie.

Fluxus, *adiect.* Fluxuosus, Ciekacy 1. 2. Niestáteczny / Nietrwaiy.

F O

Foba, *gr.* Pietrzysko. Focale, *à foco,* Lenfocale, *à faucibus,* Kolnierz. [twal

Focalia, *ium,* Kresy/ *corripiunt o aliqui ibidē.*

Focaneus, Gatolowy.

Focaria, Kuchárká/ Nalożnica.

Focarius, *subst,* Piecuch/ Kucharz / Stroß

Focarius, *adiect:* Kuchenny. (Domowy.

Focarius panis, Podplomyk.

Focillatio, Napárzánie/ Zagrzewánie.

Focillo, *à foco,* Ciepło co chowam/ Pośilam

Focillo, *à fauce,* Dawia. (sie.

Focillor, *foculo,* Ciep o co chowam.

Focula, *orum,* Pokarm/ Drewka suche.

Focülor, Warze/ 1. Foculum, Komin.

Foculus, Fáierká 1. 2. Ognisko. Ein Herdstättlein. *Iam lavat, & bucca foculum excitat, & sonat undis.* Juv.

Focus, Ognisko/ Komin. Ein Herdstatt zum Feuer. *Admovêre focis ulmos, igniq; dedêre.* Virg. *epith.* Calens, calidus, tepidus, fumosus, ardens, accensus, fervens, flammivomus, sacrificus, thuricremus, sacer, odoratus. *phr.* Subdere, impone ligna foco, assiduo luceat igne focus ardenti subdere ligna foco. Fumifico imponit plurima ligna foco, positur in calidis alba columba focis. *bide Caminus, Ignis,*

Fodico, Sturfam/ Trącam kogo/ Szczypie Kupi mie/ Trapi mie. Graben. *Qui fodicet latus, & cogat transpondera dextram.* Hor.

Fodio, fodo, *as,* fodos *is,* Kopam/ Kole 1. Sturfam/ Trącam kogo. Graben. *Et spumantis equi foderet calcaribus armos.* Virg: *syn.* Fodico, effodio, confodio, defodio, *bel* excavo, perforo, *bel* ferio. *phr:* Lacertosi fodiebant arva coloni. Duratam renovat nunc mihi fossor humum. Fodiunt rastris, durisque ligonibus arva, *bel* Scrobibus concidere montes oculis capti fodere cubilia talpae, Sub terram fodere larem. Venas rimata sequaces abdita telluris gens fodit avara. *bide Aro.*

FOE

Foecialis, lege Fecialis, sic Fecundus, &a.

Foede, Brzydko/ Sprośnie/ Sromotnie/ O

Foederatus, Sprzymierzony. (krutnie,

Foedero, Przymierze czynię/ Stanowie 1.

Foederor, Sprzysiegam sie.

Foedifragus, Przymierza gwałćiciel/ Zbieg.

Foeditas, Sprośnosć/ Szpetnosć/ Smrod,

Foedo, *as,* Szpecę/ Gwalcę/ Lże 2. Krwawie/ Porażam/ Zgwałćić/ Zmazać 1. *& sub* Pypie. Verwüsten/ besudeln. *Foedavit vultus, aut cur hec bulnera cerno.* Virg. *syn.* Maculo, inquino, coinquino, polluo, *bide Coinquino, Maculo.*

Foedus, *adiect:* Sprośny/ Szpetny/ Plugáwy/ Nie-

wy/ Nieczysty/ Brzydki/ Okrutny. Unflätig. *Semesam prædam & vestigia fœda relinquunt.* Virg. *syn.* Fœdatus, sordidus, turpis obscœnus, *vide Turpis.*

Fœdus, di, *subst: m.* Kozieł 2.

Fœdus, eris, *subst: n.* Ein Bund/ Verbündnuß. *Multa Iovem, & lesi testatus fœderis aras.* T. *syn.* Pactum, pactio, concordia. *epith.* Socialis, jugale, placidum, æternum, firmum, incorruptum, tacitum, socium, amicum, stabile, lætum, juratum, pacificum, gratum, mutuum, perpetuum, ruptum, violatum, fictum, mendax, dolosum, fallax, insidiosum, optatum, perenne, conjuratum, legitimum. *phr.* Lex fœderis, Firmatæ pacis leges. Pacis inviolabile pignus. Tranquillæ fœdera pacis amo. Hi conjurato movêrunt fœdere bella. Compôsito jungebant fœdere curas.

Fœdus conjugale, fœdus tori, Slub małżenski. Felix, &c, *vide Felix.*

Fœmina, Białogłowá/ &c, *vide* Femina, Ein Weib/ Frau. *Vna dolo Divûm si fœmina victa duorum est.* Virg. *syn.* Mulier. *epith.* Culta, compta, pexa, candida, læta, imbellis, callida, mollis, mobilis, loquax, insidiosa, prodiga, concinna, venusta, pulchra, vana, superba, invida, mendax, inconstans, incerta, garrula, mutabilis, fragilis, levis fallax, variabilis, malesana, curiosa, imprudens, verbosa, perfida, infidelis, bilingvis, fucata, litigiosa, spernenda, fugienda. *phr.* Fœmineum genus. Sexus imbellis. Crudele genus, nec fidum fœmina nomen. Varium & mutabile semper fœmina. Quot scelerata gerit fœmina mente dolos. Notumque furens quid fœmina possit. Dedita blanditiis, curandæ dedita formæ. Fœmina me laqueis cepit iniqua suis. Dedit natura cui pronum malo animum ad nocendum pectus instruxit dolis, sed vim negavit. Crede ratem ventis, animum ne crede puellis. Namque est fœminea tutior unda fide. Fœmina nulla bona est, vel si bona contigit ulla? Nescio, quo fato res mala facta bona est. Intolerabilius nihil est quàm fœmina dives. Nulla ferè causa est, in qua non fœmina litem moverit. Neve puellarum lachrymis moveare caveto, ut flerent oculos erudiere suos. Mens est mutabilis illis. Spectatum veniunt, veniunt spectentur ut ipsæ. furitque videndo fœmina Tunc gravis illa viro, tunc orba tigride pejor, Tunc simulat gemitus occulti conscia facti.

Fœmineus, Białogłowski. Weiblich. *Et de fœmineo reparata est fœmina iactu.* Ov. *syn.* Muliebris.

Fœnero, & fœneror, Dep. Lichwię. Wuchern. *Hæc sapit, hæc omnes fœnerat una Deos* Mart. *phr:* Do fœnori, vel in usuram fœnore (?) commodo. Fœnus, usuram exerceo, usuras infligo, vel fœnori accipio, in fœnus capio. Fœnore utitur. Pendo usuram. Cum fœnore reddo. Fœnore lucrum, divitias, commoda quæro. Facere lucrum, positis in fœnore nummis, illicitis quæstibus auget opes. Multis occulto res fœnore crescit.

Fœnum, vel Fenum, Siano. Heu. *Sed tuta fœno cursor ova portabat.* (Scaz.) *syn.* Herba, gramen. *epith.* Rigens, rigidum, asperum, vile, viride, tenue, gratum, verhans, odorum, redivivum, amœnum, utile, aridum, autumnale herbosum.

Fœteo, Śmierdzę. Stincken. *syn.* Puteo, *phr:* Male, graviter oleo, redoleo, spiro: Fœtidum odorem mitto, afflo, exhalo, aspiro. *vide Odor, & Oleo.*

Fœtor, oris, fœtiditas, Smrod. Gestanck. *syn.* Putor, mephitis. *epith.* Putidus, olens, pestifer, gravis. *phr.* Teter odor,

Fœtidus, Fœtulentus, Śmierdzący. Stinckend. *Parare porco fœtido volutabrum.* (Scaz. *syn.* Putidus, fœtens, putens, male olens. *epith.* teter gravis, pestifer.

Fœtus, us, *vide* Fetus us, Leibsfrucht und Jungen eines jeden Thiers. *Sic quoq; mutatis requiescunt fœtibus arva.* *syn.* Partus, vel proles, vel fructus.

Fœtutinæ, hæ, Smrodliwe mieysce.

FOL

Folia arbor agit, mittit, Rozwija się.

Foliaceus, foliatus, foliosus, Liściany.

Folatum, Nárdowy oleiek.

Foliatura, Liścia kształt.

Folium, List drzew/ ziol/ Nać/ Nárdá/ Kártá 2. Ein Blat. *Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras.* Virg. *syn.* Frons, vel charta, vel bractea. *epith:* Molle, tenue tenerum, crispum, mobile, opacum, odoratum, leve, comans, virens, flexile, tremulum, tremefactum, caducum, glaucum, vernum, viridans. *phr.* Foliorum umbræ. arboris comæ. Luxuria foliorum exuberat umbra arbor. *vide Frondeo.*

Follico, Dmucham 1. Sapam.

Folliculares, is, *sub* Mieszá rekoieść.

Folliculus, Mieszek 1. Skorka 2. Łupiná/ Piłá 2. Strąk 1. 2. Jądrek skorká/ Gałuzká/ Ciało 1. Ein ledern Säcklein. *Folliculos ut nunc teretes æstate cicadæ,* Lucr.

Fŏllis, Miech skorzány/ Mieszek pieniężny. Pęcherz 1. Piłá 2. Pieniądz/ Weżgłowie.

Fŏllitus, Pieniężny.

FOM

Fōmentātio, fōmentum, Náparzánie/ Zágrzewáiącą rzecz. Zuwärmung *Frigida cu rarum fomenta relinquere posset.* Hor.

Fōmes, *itis*, Podnietá/ Pobudká 1. Proch 2. Wiór/ Trząská/ & *sub* Zagiew. Zündel -- *Rapuitq; in fomite flammam.* Virg. *syn.* Fōmentum, nūtrimentum, nūtrimen: *pro igne.* ārida, pinguis, māteries, sūlphur, bitūmen. *phr:* āc primum silicis, scintillam excūdit achātes. Sūscēpitque ignem fōliis, ātque ārida circum. Nūtrimēnta dēdit rāpuitque in fōmite flāmmam.

Fōns, *ontis*, Zrzodło/ Początek 1 5. Ein Brunn. *Fontis egens erro, circaq; sonantia lymphis.* Ovid. *syn.* Lātex, flūentum. *epith:* Lympidus, liquidus, gelidus, irriguus, mūndus, montanus, sacer, lārgus, pūtealis, āmœnus, lārgifluus, frigidus, dūlcis, vivus, illimis, ārgenteus, fœcūndus, vagus, cæruleus, lūtōsus, præceps, vāpōrōsus, grāmineus, riguus, sonans, āltus, perennis, virens, raucus, gārrulus, grātus, clārus, crystāllinus, susurrans, cūrrens sāliens, fugiens, ūndans, errans, celer, vēlox, propērans, tūrbidus, sinuosus, ōbliquus, defluus, lentus, pēllūcidus, ūmbrōsus, vitreus, mūscōsus, ōpācus, pūmiceus. *phr.* Fōns āquæ. fōntis āquæ. Lātices fōntāni. Vēna perennis āquæ. Sāliens rivus āquæ. Spirācula fōntis. Scatens rivulus. Fōns largus āquæ bene fluens. Splendidior vitro. Tenuis fugiens per grāmina rivus. Nitidis ārgenteus ūndis. Mōlles invitans murmure sōmnos. Liquidi fōntes & stagna virentia mūsco. Mūscōque ādōperta virenti. Mānābat saxo vēna perennis āquæ, fōns tenui pēllūcidus ūnda. niveo de pūmice fōntes. Rōscida mōllibus lambebant grāmina rivis. Fōns dissiliens variis in glōmerāmina pāssim liquitur. Scātet mediis fōns largus ārenis. Spūmāntem in lāticem se dejicit ālto e saxo. Querulis fōns gārrulus ūndis. Unde lōquāces Lymphæ dissiliunt. Rauci per flōrea grāmina fōntes. ārentes relevans jūcūndo frigore fauces. Fōntis grātissima lympha. Hic gelidi fōntes, hic mōllia prata. Est nitidus, utrōque mägis pēllūcidus āmnis. Dūlcēsque à fōntibus ūndæ. Gārrulus in primo limine rivus erat. Dūlcis āquæ sāliente sitim restingvere rivo. et petere e vivis libāndas fōntibus ūndas. Fōns sōnat à dextra tenui pēllūcidus ūnda. Margine grāmineo pātulos succinctus hiatus. Fōntibus ut dulces erumpat terra liquōres.

Fōns inclusus, Studnia.

Fōns jugis, perennis, vivus, Zrzodło.

Fōns muscōsus, Zrzodlisko.

Fōns surgens, Zdroy.

Fōntānālia, *ium*, fōntānālis, fontinālis, fontālis, fōntānus, Zdroiowy. Das vom Brunnen ist. *Bis caput intensum fontana spargitur unda.* Ovid.

Fōnticulus, Zrzodełko. Ein Brünnlein. *Quam ex hoc fonticulo tantundem, &c.* Hor.

FOR

Fŏra, *n. plur. sub* Tłokárnia/ Chodzenie.

Fŏrābilis, Łácny do przebićia/

Fŏrāgo, Przedźielnicá.

Fŏrāmen, Dziurá. Ein Loch. *Æmula sed tenuis, simplexq; foramine parvo.* Hor *syn.* Meatus, cavus, āntrum, rima, fissūra, spirāmentum. *epith:* Cavum, apertum, patens, hians, tenue, āngūstum. *phr:* āngūstus āditus, ārctus exitus. *Vide Rima.*

Fŏramina invisibilia, Dziurki 1.

Fŏrāminōsus, Dziuráwy.

Fŏras, Nádwór/ Precz z rąd. Hinaus. *Sit qui dicta foras eliminet, ut coëat par.* Hor.

Forasgero, *ōnis*, Wynośićiel.

Fŏratus, *us*, Wiercenie. Löcherich. *Pace salutantis sese intulit, atq; foratus.* Sedul.

Forba, *forbea*, Pokarm.

Forbum *i. calidum in* Obcęgi.

Fōrceps, *ipis*, *m. & f.* Kleszcze 1. Kleszczki/ Obcęgi/ Nożyce. Ein Zang. *A carbone & forcipibus gladiosq; parante.* Juv: *syn.* Fōrfex, vel vōlsella, vel vulsella: *epith:* Tenax, cūrva, ādunca, ahena, bifida, mōrdax, habilis, ācūta, bisulca. *phr:* Versantque tenaci fōrcipe ferrum: Ferrum quod fōrcipe cūrva. Cūm faber edūxit, lācūbus demittit. Bifida tōrres āmbūstos fōrcipe versat.

Forcillo, *lege* Furcillo.

Fōrcipes denticulati, Nożyce rákowe.

Fōrcipicula, *sub* Obcęgi. **Fōrda**, Cielna.

Fŏre, *sub* Bedźie. Seyn werden. *Hinc fore ductores revocato a sanguine Teucri.* Virg.

Fordicidia, *orum. dies, quibus boves forda seu horda, i. gravida, immolabantur. Fest. Hordicalia Varro vocat. Hordicidia etiam Fest. Fordicalia Alij.*

Fŏrēnsia, *ium*, Targowe.

Fŏrēnsis, Rynkowy/ Práwny/ Sądowny. Das zum Marckt. Item Rechtshandel gehört --- *Posita gravitate forensi.* Ovid.

Fōres, *hæ*, Foris, *is*, *f.* Drzwi. Eine Thür Port. *In foribus laxos suspendit aranea casses.* Virg. *syn:* Jānŭa, ōstĭa, ădĭtus, vēstĭbŭlum. *epith:* āspĕræ, rōbūstæ, rigidæ, difficiles sūrdæ, pīctæ, quĕrŭlæ, vălidæ, cælātæ, ærĕæ, fĕrrĕæ, fōrtes, ōrnatæ, dūræ. *phr.* Difficilem moto cārdine pande fŏrem. Tum vălidas strīdōre fŏres. Jānŭa fōrtes Dēmōnstrat duplĭcāta fŏres. & sēdĕo dūras Jānĭtor ānte fŏres. *Vide Porta, Ianua.*

Foresta, *B. sub* Oborá 2.

Forestalia, *B. sub* Oborne.

Fōrfex, *m. f.* Fōrfĭcŭla, Nożyce/ Kleßczyki zębne. Eine Scheer. *Forficis læsa cutis, tacitum ne pustula virus.* C. *syn.* Fōrcĕps.

Fōrfĭcŭla, Kleßczyki 1.

Fŏri, *bi*, Grządká/ Chodzenie/ *& sub* Dziwowiſko 1. Die Gäng in den Schiffen/ hin und wieder zu gehen. --- *Laxatq; foros, simul accipit alveo.* Virg.

Foria, æ, morbus, suum Varroni, sed fortè communis cum homine, an Biegunká?

Fŏria, *orum*, Gnoy. Fŏrica, *æ*, Wychod.

Fŏricarius, Przewetnik.

Fŏricŭlæ, Drzwiczki/ Błoná w oknie/ Kwáterá w oknie.

Fŏrinsecus, Z dworu/ Z wierzchu.

Fŏriŏlus, Plugáwie / Smrod.

Fŏris, *Adverb:* Z dworu/ Nie domá. Drauſſen. *Ne biberis diluta foris est promus & atrum.* (Hor.

Fŏris eſt, Niemáß i.

FORM

Fōrma, *Fōrmāmĕntum*, *Fōrmātura*, Kßtałt/ Obraz 1. Poſtáć/ Podobieństwo 3. Twarz 1. Model 1. Formá 5. Twárzy kßtałt/ Twárzność/ Figury 2. Litery drukárſkie/ Kopyto u ſzewcá/ Mowy kßtałt/ Urodá/ Tworzydło/ Ramá 2. Poſtępek prawny/ Widok. Eine Geſtalt/ Form. *At mihi quod formas unus vertebat in omnes*, Prop. *syn.* Figūra, ēffĭgĭes, imāgo, *vel* ēxēmplar, tȳpus, *vel* pŭlchrĭtūdo, vĕnūstas, dĕcor, spĕcies. *epith.* ēxĭmĭa, gĕnĕrōsa, hŏnĕsta, fŭgax, vēlox, brĕvis, cădūca, flūxa, frăgĭlis, dĕcōra, splĕndĭda, vĕnūsta, præstāns, pŏtēns, īnstābĭlis, īnsīgnis, nōbĭlis. *phr.* Nōxĭa fōrmæ blāndĭmēnta. Fōrma plăcĕt, nĭvĕūsque cŏlor, flāvīque căpĭlli ădĕrat nūlla făctus ab ārte dĕcor. Nātīvum fōrmōsi cŏrpŏris dĕcus. & brĕvis est ætās, brĕvis ēst & fōrma pŭellis. Tĕnĕræ māgna īncōnstāntĭa fōrmæ. Frăgĭlis quām nōxĭa fōrmæ Blāndīmēnta. Fōrma bŏnum frăgĭle ēst, quāntūmque āccēdit ād ānnos, Fit mĭnŏr, & spătĭo cārpĭtur īpsa sŭo. Fōrma brĕvis flos est, prīmo spēctābĭlis ōrtu. Dūm flōrĭda dūrat ætas. dumq; cŭtis tĕnero fŭlgēscit in ōre. *Vide Pulchritudo.*

Forma, item puls miliacia ex melle Fest.

Fōrma ab exēmplari sumpta. Konterfet.

Fōrmacĕus paries, *fornacium, formatum*, Lepianká/ Sciáná lepiona.

Fōrmalis epistola, Formaty/ Liſt powßechny

Formaster, Piekny. *Formātæ epistolæ*, Formaty

Fōrmator, Náuczyćiel/ Pedágog.

Fōrmatus cælo, Rzny. *fōrmella*, Gomołká.

Fōrmīca, Mrowká. Ein Ameiß. *Parvula nam exemplo est magni formica laboris.* Hor. *epith* īmpĭgra, sōlērs, răpax, sōllĭcĭta, frūgĭlĕga, prūdēns: prōvĭda, īngĕnĭōsa, vĭgil, prōmpta, ēxĭlis, părva, părvŭla, tĕnŭis, lăbōrĭōsa, ăvāra, părca, sēdŭla. *phr.* Prōvĭda bēstĭa. Părcum gĕnus. Nigrum āgmen. Quæ siti fōrmica tĕnax. Farris pŏpŭlatrix turba. Patiens fōrmīca lăbōrum. Nōn incăuta fŭtūri. Præsaga fŭtūr.. Stŭdĭōsa lăbōris, īnŏpi mĕtŭens sĕnēctæ. Hyĕmis mĕmor. Cōndit in brūmam nŏva fărra. ōre trăhit quōdcūnque pŏtēst, ātque āddit ăcērvo. Quēm strŭit, haud īgnāra ătque incaūta fŭtūri. ut rĕdit, ĭtq; frĕquēns lōngum fōrmīca pēr āgmen. Grānĭfĕro sŏlĭtum dūm vĕhit ōre cĭbum. Hic nos frūgĭlĕgas aspēxĭmus āgmĭne lōngo. Grāndĕ ŏnus ēxĭgŭo fōrmīcas ōre gĕrēntes.

Fōrmīcans, verminans, pulsus. Puls zły.

Fōrmīcarum agmen, classis. Mrowiſko.

Fōrmīcātio, Tarnienie/ *& sub* Mrowiſko.

Fōrmīcationem sentio, Tarnę.

Fōrmīcīnus, Mrowczány.

Fōrmīcipes sub Obczgi/ *&* Winniczne koßty

Fōrmīcōsus, Mrowiſty.

Fōrmīcŭla, Mrowká.

Fōrmīdabilis, Straßliwy. Schröcklich/ förchtlich. *syn.* Trĕmēndus, tĕrrĭbĭlis, hōrrĭbĭlis, hōrrēndus, formīdāndus, tĭmēndus, mĕtŭendus.

Fōrmīdamina, *inum*, Strachy nocne. (dus

Fōrmīdatæ pennæ, Stráßydło 1.

Fōrmīdatus, Stráß.iwy.

Fōrmīdo, *as*, Boię ſię. Schrocken/ förchten. *Iudicis argutum quæ non formidat acumē* H. *syn.* Mĕtŭo, tĭmĕo, păvĕo. *Vide Timeo.* For-

Fōrmīdo, *inis*, Boiaźń/ Strách 1. Stráßydło 1. Forcht. *Tu nihil admittes in te formidine pœnæ.* H. *syn.* Păvor, mĕtus, tĭmŏr. trĕmor, hŏrror. *epith.* ancĕps, ānxia, trĕpĭdā, ēxāngvis, gĕlĭda, sēgnis, sōllĭcĭta, vĭgĭl, īnsŏmnis, pāllĭda, hŏrrĭda, ægra, dūbĭa, frīgĭda, sūbĭta, ĭnŏpīna, rĕpēntĭna, ĭmbēllis, păvēns. *vide Timor*

Fōrmīdŏlōsē, Straßliwie.

Fōrmīdŏlōsus, Ttráßliwy/ Boiáźliwy.

Fōrmĭdus, Ciepły/ *& sub* Obcęgi.

Fōrmĭo, onis, idem Phormio.

Formus, vel Formus priscum. pro formoso. Andr. Schot. ex Plauto. Nonio, Servio, al. Fortis eodem sensu.

Fōrmis ligneis inclusus, Ramámi oprawiony

Fōrmo, Formuię/ Twotzę/ Ryię 2. Przekowáć/ Vczę/ Przyuczam/ Wymawiam. Gestalten/ ein Form geben. *Et simili formata videbant esse figura*, Luc. *syn.* ēffōrmo, fingo, ēffingo, fĭgūro.

Fōrmōsĭtas, Piękność. Fōrmōsŭlus, Gálant

Fōrmōsus, Kráiny/ Piękny. Wohl gestaltet. *Sic etiam positis formosius amore capillis.* Mart. *syn.* Pūlcher dĕcōrus, vĕnŭstus. *phr.* Fōrmā īnsĭgnis, cōnspĭcŭus, ēgrĕgius, cōnspĭcĭēndus, præstāns: făcĭe spĕctābĭlis. Cŭi plūrĭma frōntis Mājēstas, & hŏnos. *vide Pulcher.*

Fōrmucales, an Obcęgi? (tostry

Fōrmŭcales, hæ, Obcęgi/ *& sub* Winnicżne

Fōrmŭla, Wizerunk/ Kopyto u ßewcá/ Kßtałt/ Pozew/ Postępek práwny/ Sprawá/ Vmowá/ Ser/ Gomołká/ Krásá.

Fōrmŭlārĭus, formularum cantor, Práktyk

Formum, sub Obcęgi. *formus*, Ciepły. (podly

FORN

Fōrnācālĭa, *ium*, *sub* Piec.

Fōrnācārius fornacator Piecuch/ Piekarz.

Fornaceus paries, Lepianká.

Fōrnācula, Piecek/ Podßczuwacz.

Fōrnāx. fornax fusoria, Piec 1. 2. 3. Ein Ofen. *Vidimus undantem ruptus fornacibus Ætnam.* Virg. *syn.* Cămīnus. *epith.* Căva, vāsta, căpāx. cūrva, văpŏrĭfĕra, ārdēns, cāndēns, ĭgnĕa, ĭgnĭvŏma, flāmmĭvŏma, rŭtĭla, ĭgnīta, ætnæa, ātra, fūmans, sūlphŭrea. Sĭcŭla, vŏrax, pĭcĕa. prŏfūnda, ærārĭa, cālcārĭa. *phr.* Fōrnāx lōngo īncānduit æstu. Chālybs vāsta fōrnāce lĭquēscit. Rūptīque căvis fōrnacĭbus ĭgnes. Fōrnāce căpāci ĭgnĕa vis fūrit, è fōrnace prŏfūnda, Sāxa ĭgnī tŏrquēnte crĕpānt. Sūlphŭrĕis ārdet fōrnācĭbus Ætna. Qui furentis sēmper ætnæis iūgis vērsat cămīnos.

Fōrnĭcārius, Piecuch/ Budkarz/ Sklepowy/ *an* Potubnik. [stwo.

Fōrnĭcātio. Sklepienie 1. Sklep/ *&* Porubstwo.

Fōrnĭcātus, Sklepiony.

Fōrnĭco, *as*, Sklepię. Ein Gewölb machen/ wölben. *syn.* Cămĕro, ārcŭo, cūrvo, *phr.* Fōrnĭcis in mōrēm strŭo, ērĭgo, ædĭfĭco, sĭnŭo, fōrmo, ēdūco, ĭncūrvæ strŭit in tēstūdĭnis ārcus. Cămēræ sĭnūōsā strŭit cūrvāmĭna. Cămēræque sĭnus mōlĭtur ŏpācæ. Īnflēxōs tēctum ēdūcit in ārcus.

Fōrnĭcor, *aris*, Wyprzęzam się/ *& sub* Nierządu páttzyć 1. 2. (dom.

Fōrnix, *m.* Sklep 1 4. Bramá/ Nierządny Ein Gewölb/ Schwibbogen. *Zenonum pueri quocunq. in fornice nati.* Juv. *syn.* Cămēra, tĕstūdo, ārc. s. thŏlus, *testudinis umbilicus.* *Epith:* Cūrvus, cōncăvus, căvĕrnōsus, cōnvēxus, cūrvus, pēndēns, ŏpācus, nĭger. *phr.* Cōnvēxi fōrnĭcis ārcus in cūrvus lāto cūrvāmĭne fōrnix. Căvĕrnōsā fōrnĭcis āntra lŏcas.

Fōro, *as*, Dźiuráwię/ Wiercę 1.

Fōrpĭces, *à* forpex *sub* Obcęgi.

Fōrpĭcŭla. Kleßczyki/ *& sub* Nożyce 1.

Fōrs, *fortis*, Nomen. Szczęście/ Trefunek.

Fōrs mala, Nießczęście.

Fōrs, *Adverb.* Forsan. Forsitan, Forsit, Podobno. Vielleicht. *Mittite, forsan & hæc olim meminisse iuvabit.* Virg. *-Hæc à Sardois tibi forsitan exulit oris.* Mart.

FORT

Fōrtāsse, Fōrtāssean, fōrtāssis, Podobno/ *&* Może bydź. Es mocht sich schicken. *Crediderat, cœloque animum fortasse ferebat.* Virg.

Fōrtax, Cło nábiiáne/ *& sub* Piec.

Fōrtè, fortean, Podobno/ Snadź/ Trefunkiem. Ohngefähr. *Forte sub arguta consederat Ilice Daphnis.* Virg. *syn.* Fōrs, fōrsan, fōrsĭtan, fōrtāsse, fōrtāssis, *vel* fōrtŭīto, fōrtūna, cāsu.

Fōrtesco, Mocnieię/ Możnieię.

Fōrtĭcŭlus, *Fortiusculus*, Mocny.

Fōrtĭfĭco, Sércá dodáię.

Fōrtis corpore, Mocny/ Możny. Männlich stärck von Leib. *syn.* Rŏbūstus, vălĭdus: vīrĭbus īnsĭgnis, pŏtēns, ācer, *vide Robustus.*

Fōrtis animo, Sércá możnego. Großmüthig/

thig/ tapffer. *syn.* Măgnănĭmus, gĕnĕrōsus ănĭmōsus, invictus, audax. *phr.* Quēm măscŭla vīr tus ēxcitat. Invictăque bēllō Dēxtĕra quām fŏrti pēctŏre & ārmīs. ănĭmi, & rēbus spēctāta jŭvēntas, ō præstāns ănĭmi jŭvĕnis, quāntum ĭpse fĕrōci vīrtūte ēxŭpĕras. *vide Bellicosus, Generosus.*

Fŏrtĭter, Mocno/ Mężnie/ Sráie. Tapffer lich/ hertzhafftig *Solo, nil verbi, pereas quin fortiter addam.* Hor. *syn.* ănĭmōsē, cōnstănter, *vel* vălĭdē, nĕrvōsē.

Fŏrtĭtūdo, Moc/ Męstwo. Stärcke/ Manns heit' *syn.* Rōbur, vīres, vĭgor, ănĭmus, *epith:* Fīrma, vălĭda, prævălĭda, fŏrtis, sŏlĭda, dūra, invicta, rĭgĭda, ĭndŏmĭta, ĭnexpūgnābĭlis, nĕrvōsa. *vide Animus, & Robur.*

Fŏrtŭĭtò, fŏrtŭĭtu, Trefunkiem. Ohngefähr. *syn.* Căsu, fŏrte, fŏrtūna.

Fŏrtŭĭtus, Trefunkowy / Nierozmyślny. Ohngefähr/ zufällig. *Nec fortuitum cernere cespitem.* (Alcaic.) *Nam neq; fortuitos ortus surgen tibus astris. M. Aly* fŏrtŭĭtus. *Trisyll. faciunt.*

Fŏrtūna, Szczęście 1. Nieszczęście/ Powodzenie/ Trefunek/ Fortuná 1. Gut Glück/ glücklich. *epit.* Fŏrtūna rīdēns, ămīca, plăcĭda, prōspĕra, faūsta, fēlix, bĕnīgna, mītis, făvēns. *phr:* Vūltus fortūnæ bĕnīgnus. Vūltu rīdet fŏrtūna sĕrēno. Faūstis sŭccēssĭbus, fātis ămīcis ūti, ālĭte dēxtro, lætis aūspĭcĭis frŭi. Vēntis sĕcŭndis, sĕcŭndo flatu ūti. Dūm flaret vēlis aūra sĕcŭnda mĕis. Sī plăcĭdo dūcas căndĭda vēla mări bēllis sĕcŭndos rēddĭdit ēx ĭtus. *vide Felix.*

Fŏrtūna adversa, afflicta, misĕra. Nieszczęście. Unglück / Widerwärtigkeit. *syn.* Fŏrtūna ĭnīqua, sæva, dūra, ĭncōmmŏda, ĭnĭ mīca mĭtis, āspĕra, fĕrrĕa, ĭnvĭda, nŏxĭa, dīra, crūdēlis, măla, grăvis. *phr:* Trīstes cāsus. Rēs āfflīctæ, ārctæ, dūbĭæ, dūræ. Fatis trīstĭbus ăngi. Dūris ēxērcēri fātis. Vărĭis, ĭnīquis ūrgēri cāsĭbus. Mĭsĕrum trīstis fŏrtūna tĕnācĭter ūrget. Nēc vĕnit ĭncēptis mōllĭor aūra mĕis. *vide Infortunium.*

Fŏrtūnæ, hæ, Máiętność/ Szanc 2. Bogáctwá.

Fŏrtūnæ forum, Fortuná.

Fŏrtūnātè, fŏrtūnātim, Szczęśliwie. Glücklich. *Ingenium misera qui fortunatius arte.* Hor. *syn.* Fēlīcĭter, bĕātē, faūstè. *phr.* Sĕcŭndo sŭccēssu. Fēlīcĭbus aūspĭcĭjs. Dīis, aūspĭcĭbus. Aūspĭce Chrīsto, cœlo. Aūspĭcĭo faūsto, ōmĭne dēxtro *vide Feliciter.*

Fŏrtūnātus, Szczęśliwy. Glückselig. *Fortunatus & ille Deos qui novit agrestes.* Virg. *syn.* Fēlix, bĕātus, *vel* prōsper, faūstus. *phr.* Blănda ārrīdens fŏrtūna. Dĕos ēxpērtus ămīcos. *vide Felix.*

Fōrtūnĭpĕta, *æ, m,* Żołnierz dobrowolny.

Fōrtūno, Szczęście. Segnen/ beglücken. *Tu quamcunq; Deus tibi fortunaverit horam.* Hor. *syn.* Bĕo, prōspĕro, fēlīcito, sĕcūndo: făvĕo: vōtis (ănnŭo.

Fŏrŭli, Przegrodki/ Szkátulká.

Fŏrum mercatorium, Rynek / Targowisko/ Sąd / Grod / Trybunał/ Forum 1. Ein Marckt/ da allerhand verkaufft wird. *syn* Plătea, ārea, cōmpĭta: mērcātus, măcēllum, nūndĭnæ *epith.* Sōlēnne frĕquēns, vēnāle, vēnālĭcium. *phr.* ānnōnæ gĕnus, ōmne. mērcēs vēnālĭtias prōpōnens.

Fŏrum civile, Ratuß/ Sądowa sala/ Rádá pospolita. Rath-Hauß. *syn.* Cūrĭa, Sĕnātus, rōstra. *epith:* Lītĭgĭōsum, clāmōsum, frĕmēns, tūrbĭdum, vērbōsum, trīste, ārgūtum, dŏlōsum, lēgĭfĕrum, raūcum, sĕvērum, ĭnjūstum. *phr.* Rĭgĭdi flēctĕre jūra fŏri. Fœdĕra lēgĭfĕri, jūrăque fŏri. Fŏra Mārte sŭo lītĭgĭōsa văcānt. Cēdant vērbōsi gārrŭla vērba fŏri. Strīdula clāmōso ēxērcēnt pēr fŏra lītes caūsĭdĭcos.

Fŏrum coquinarium, Kuchnia mieyska.

Fŏrum olitorium, Rynek zielony. Fŏrum piscarium, Rybne iatki. Fŏrum promercale, fŏrum scrutarium, Wendetá. Fŏrum vinarium, Ciokárnia.

Fŏrus, Sąd 4. Chodzenie.

F O S

Fōssa, Row/ Okop/ Łożę rzeki. Ein Graben. *Ingentesq; tenent fossas, & turribus altis.* Virg. *syn.* Fŏvĕa, lăcūna, scrŏbs, *vel* vāllum. *epit:* Præcēps, prærūpta, pătŭla, hĭans, prŏfŭnda, ōbscūra, pătēns ăpērta. *phr.* Pārs ĭn prægcĭpĭtes fŏssās ūrgente rŭīna vŏlvĭtur. Cæco fŏvĕæ dēcēptus hĭātu, ĭn pătŭlōs cōncăva fŏssa lăcus. Cĭngĕre, cĭrcūndăre mœnĭa fŏssis.

Fossa, *sub* Wiele ego.

Fōssam duco, facio, perdūco, Kopam.

Fossantes, *sub* Rolę 1. Fōssatum, Okop/ Row.

Fōssilia, *ium,* Kopánie rzeczy/ Minerá.

Fōssilis, Fōssitius, Kopány. Das man auß der Erden grabt.

Fōssim, Sztychem. Fōssio, Kopánie.

Fōssorium, Rydel.

Fōssor, Kopacz/ Krabarz/ Grubarz, Ein Greber, v. *Arator.*

Fossula, Dołek 1. Rowek. (kop
Fossum, Fossura, Row/ & Kopánie/ Pod-
Fotus, us, Nápatrzánie.
Fovea, Doł 1. Ein Grube. *Donec humo tegere, ac foveis abscondere discunt.* Virg. *V. Fossa.*
Foveo, Zágrzewam/ Ciepło co chowam/ Ná-patrzam/ Wárzę 1. Siedzę w wodzie/ Záchowuię 1. Miluię. Ernähren/ beschützen/ wärmen. *syn.* Calefacio, *vel* alo, tego, *vel* mulceo, *vel* tueor, tutor, defendo. *phr:* Progeniem nidosque fovent. Fœtusque tenellos blanda fovet. Suppositis incubet ovis. Vulnera cruda fovet lymphis. Castra fovet miles.

FRA

Fraceo, fracesco, Gniię/ Námiękam / Nie-podobam się/ Vlezał się.
Fraces, Frages, *hæ,* Fuz/ Wytłoczeny.
Fracidus, Nágnily/ Zgniły/ Vlezał się.
Fracta pronuntiatio, Pieszczona mowá.
Fracillum, Tárká. Fractio, Łamánie czego.
Fractor, sub Szkodnik.
Fractura, Złamánie/ Spádánie.
Fractus, Zerwány/ Vtrapiony/ Niewieśći 2 Gebrochen. *syn.* infractus, effractus, contusus, Obtritus, *vel* debilitatus, afflictus.
Frano, vide *Freno.* *Franum,* vide *Frenum.*
Fraga, Fragaria, *orum,* Poźimki. Erdbeer- -*Et humi nascentia fraga.* Virg. *epith:* Montana, mollia, rutilantia, rubentia, redolentia, *phr.* Flores, & humi nascentia fraga, Jucundi fraga saporis.
Frageo, Niepodobam się.
Fragesco. Łamię się/ Słábieię/ Truchleię/ Serce tracę.
Fragilis, Kruchy/ Łomisty/ Słáby/ Niettwá-ły/ Krewki. Gebrechlich/ schwach. *Iam subeunt anni fragiles, & inertior ætas.* Ovid. *syn.* Tenuis, tener, caducus, *vel* debilis, infirmus.
Fragilitas, Kruchość/ Słábość/ Krewkość
Fragmen, *inis,* Fragmentum, Vłomek/ Okru-szyná/ Sztuká 1. Trzáská. Ein abgebrochener Stock. *Ilioneus saxo atq; ingenti fragmine montis:* *syn.* Fragmentum, segmentum, frustum. *epith:* Parvum, exiguum, exile, tenue minutum.
Fragmina sylvarum, Łom.
Fragor, Grzmot/ Łomot/ Trzask/ Trzeszcze-nie. Ein Knall/ Thon/ Krachen --*Cœlum sonat omne fragore.* Virg. *syn.* Sonitus strepitus, stridor, murmur. *epith:* repentinus, vehemens, resultans, præceps. *phr.* Cœlum fragore tonat, reboat. armis crepitantibus ingens exoritur fragor. Terrifico reboant montana fragore; ecce novæ gentis resonans fragor impulit aures. iterum atq; iterum fragor intonat, ingens, ensesque clypeique sonant. *Vide Murmur.*
Fragor cœlestis, fragor nubium, Grom.
Fragose, Chropáwo.
Fragosus, Kruchy/ Chropáwy/ Nierowny.
Fragrantia, *æ,* Wonia. Wohl riechender Geruch. *syn.* Svavis odor. *vide Odor.*
Fragro, *as,* Pachnę. Wohl riechen --*Redolentq; thymo fragrantia mella.* Virg: *syn:* Redoleo, svaviter oleo, spiro. *Vide Oleo.*
Framea, Miecz/ Włocznia 1.
Frango, Łamię 1. 2. Tłukę 4. Kruszę/ Kruszę/ Gryzę/ Rozbiiam 2. 3. Mdlę/ Nátuszam/ Martwię/ Vymuię kogo/ Zgwałćić 2. Niewieśćiuchem czynię/ Tráśię wło ś/ Vstawiam 1. Zwyćiężam 2 Tárgam się 2. Przeryswam 1. Pokonáć/ Zbiiam czyy dowod/ Drobię, Vderzam 3. Brechen. *syn.* infringo, confringo, effringo, rumpo, perrumpo, perfringo, comminuo, contundo, elido, *vel* infirmo, fatigo, debilito. *phr:* ad saxum corpora prensa manu frangebat. Vi perfringere portas. opposito genu perrumpo. Fregerat saxo gravi Balista portas. Fit via, vi rumpunt aditus. Bipennis instans quatit ictibus arcam. Laba ariete crebro Janua. et emoti procumbunt cardine postes. Viribus obnixus quassatam diruit ulmum. Correpta dura bipenni limina perrumpit, postesque a cardine vellit. instabat quo frangeret altos portarum postes. Terque quaterque graves juncturas verticis ictu rupit, & in liquidos sederunt ossa cerebro. Rumpimus inviti tua vincula
Frango vocem, Mowię pieśćliwie.
Frangor, frangitur aliquid, Prześiła się/ Vstaie co/ Pádam się/ Łamię się/ Tárgam się Serce tracę/ Słábieię.
Frangor precibus, Vprośić się dáię,
Frangula, Krußyná. *Fratellus,* Bráćiszek.
Frater, Brát 1. Podobny 1. & *sub* Miłośnik 2. & *sub* śiekánińá. Bruder. *Frater ut Æneas pelago tum omnia circum.* Virg. *syn:* Germanus,

nus. *epith*: Chārus, ămātus, dīlēctus, dūlcis, ūnănĭmis, fīdus, fīdēlis. *phr*: Gērmāna prōpāgo, prōlēs, sŏbŏles. Frātērno, gērmāno sāngvĭne jūnctus. Gĕmĭni frātres, fœcūndæ glōrĭa mātris. Gĕmĭnīque sub ūbĕre nāti. Frāter nē dēsĕre frātrem. Frātrum quŏque grātĭa rāra ēst. Ovid. *de Ætate ferrea.*

Frāter germanus, uterinus, Brát.

Frātercŭlus, Bráćiβek.

Frātercŭlus gigantum, Podły. (cko.

Frātercŭlo, as. Pęcznieię. Frāternè, Bráter

Frātērnĭtas, frātrĭa, Bráctwo/ Braterstwo.

Fraternitas vestra, an rectè? sub Wáβmość.

Frātērnus, Brácki/ Bráterski.

Frātilli, sub Strzepek.

Frātrĭcīda, Brátoboycá/ & *sub* Mężoboycá. Ein Mörder an seinem Bruder oder Schwester. *Quid fratricida, quid peremptor invidus.* (Jamb.

Frātrĭbus, vel fratibus, sub śiekánina,

Fraūdātĭo, Oβukánie/ Zdrádá.

Fraūdator, Krzywdźićiel/ Przeymácz/ Szálbierz/ Fálirz.

Fraūdātōrĭus, Zdrádźiecki.

Fraūdem frausus, *sub* Zbroić co,

Fraūdo, *fraudavi, & frausus sum.* Zdradzam/ Oβukiwam/ Vblizam/ Pozbawiam/ Nie ulśćić się/ Nie dáię komu 1. Odeymuię sobie. Betriegen. *Nec cibus iste juvat mersu fraudatus aceti.* M. *syn.* Frūstrŏ, as, & Frūstror, āris: fāllo, dēcĭpĭo. *phr*: Mēnte dŏlōsa, āstu fāllāci mălīgno ūrgĕo. Fraūdem mĕdĭtātur ĭnīquam. Clām fraūdes īntēxit. *vide Fallo, Decipio.*

Fraūdŭlēnter, Zdradliwie/ Krzywdę.

Fraūdŭlēntus, Zdrádliwy. Betrüglich. *Cum populo & Duce fraudulentō.* (Dact.) T.

Fraūs, *aūdis,* Fradūlēntia, Zdrádá/ Vymá/ Karánie/ Winá/ Grzech 1. Zdrádliwy. Betrug. *Tum conata Iuno, Terrorum & fraudis abundè est. syn.* Dŏlus, tēchnæ, fāllācĭa, præstĭgĭæ āstūtĭa, āstus, īnsĭdĭæ. *epith*: ōccūlta, īnsĭdĭōsa, nĕfānda, dŏlōsa, măla, dīra tăcĭta, tūrpis, hōstīlis, caūta, īmpĭa, īnvīsa, vērsūta, āstūta, tăcĭta, hōrrĭda, ingĕnĭōsa, lătēns, clandēstīna, sūb dŏlæ. *phr*: Crīmĭna fraūdis, āstūta mōlīmĭna. Vĕnus īntĕrĕa fraūdem mĕdĭtāta mălīgnam. Tūrpi fraūde sălus hōsti quæsīta, & clāndēstĭnis sūrgēntĭa fraūdĭbus ārma. O dīra īnvīsæ spēctācŭla fraudis. *v. Dolus, Fallacia.*

Fraūsus, *sub* Dopuβczam się/ & Zbroić co/ & Zdradzam.

Frāxĭnĕus, frāxĭnus, *adiect*: Jeśionowy. Ein Eschbaum. *Fraxinus in sylvis pulcherrima pinus in hortis.* Virg: *syn.* īngens, ālta, prōcēra, āĕrĭa, ūmbrōsa. *phr*: Hāstis ūtĭlis ārbos. Frāxĭnĕæ sūdes, trăbes īnvīsa cŏlūbris. Frāxĭnus.

Frāxĭnus, *subst*: Jeśion/ Eschen. *Fraxineaque trabes cuneis & fissile robur.* Virg.

Frāxo, as, Straż trzymam.

F R E

Frĕmĭtus, Sapánie/ Rżenie/ Szum/ Trąb dźwięk. das Murren/ Geräusch. *Circumstant fremitu denso, &c.* Virg: *syn,* Strĕpĭtus. *epith.* Trĕpĭdus, flēbĭlis, trīstis. *phr*: Strīdēns mūrmur. Clāmōre frĕmēnti cōncĭtus. Frĕmĭtūque sŏnōro cōllūctāntur ăquæ. *v. Murmur, Fremo.*

Frĕmo, Sapam/ Dąsam się/ Mámrzę 2. Mruczę 2. Gryzę się/ Zgrzytam/ Gniewam się/ Szumię/ Tarkáią/ Ryczę. Schnorren/ murren. *Post tergum nodis, fremet horridus ore cruento.* Virg. *syn*: īnfrĕmo, strīdĕo, frēndĕo, mūrmŭro, *vel* īndĭgnor. *phr*: Frĕmĭtu rĕsŏnānt cūncta sŏnōro. Frĕmĭtu āssūrgēns ūnda mărīno. Frĕmĭtūque sŏnōro cōllūctāntur ăquæ. Vēnti īndĭgnāntes măgno cum mūrmŭre mōntis cĭrcum claūstra frĕmunt.

Frĕmor, *oris,* Szum/ Szmer 1. Gwar.

Frēnātor, frenĭger, Ouzdány.

Frēndĕo, *es, & is,* Zgrzytam/ Miele/ Szrzętuię/ Gryzę/ Kruβę. Mit den Zähnen knirschen von Zorn. *Et graviter frendens, sic fūfatis ora resolvit.* Virg. *syn.* īnfrēndĕo, trĕmo, fŭro. *phr.* Dēnte mĭnor. Dēntem dēnte fătīgat īnfrēndēns. Dēntĭbus īncŭtĭo dēntes, frēndens.

Frēni, *hi,* Wędźidło/ Monβtuk/ Hámulec 2.

Frēno, *as,* Ouzdáć/ Ogłowkę kłádę/ Hámuię/ Vymuię kogo/ Miárkuię. Zäumen. *v. Frano.* (*Frænum*

Frēnum, Vzdá/ Wędźidło. Ein Zaum. *vide*

Frĕquens, frequēntārius, Częsty/ Ludny/ Náśiádły/ Pełen/ Wielki. Embsig/ offt/ viel. --- *Odiisq; viro, telisq; frequentibus instant.* Virg. *syn*: Crēber, nŭmĕrōsus, mūltus, plūrĭmus, *vel* cĕlĕber, frĕquēntātus, *vel* āssĭdŭus.

Frequens, pro frequenter. Często 1.

Frĕquentāmĕntum, Uczęszczánie.
Frĕquĕntātĭo, Uczęszczanie/ Chadzánie/ Przebywánie/ Rupienie się/ Zgromadzánie
Frequentatiba verba apud Grammaticos sunt, quæ frequentem rei actionem significant, ut Clamito. Verso. Minitor. Iteratiba Carisio.
Frĕquĕnter, Często. Offt. --- *Currus numerans elephanta frequenter.* M. *syn.* Crēbro, sæpè nōn rāro, *bel* āssĭdŭē, cōntĭnŭō.
Frĕquēntes, Gromádą/ Wiele czego.
Frĕquēntĭa, Orszak/ Zgromádzenie/ Tłum/ Gromádá ludzi/ Uczęszczánie. Eine grosse Menge/ Versammlung. *Sprevisse tradunt criminum frequentiam.* (Jamb.) *syn.* Mūltĭtūdo, tūrba cōpĭa, vis, nŭmĕrus īngēns: tūrba frĕquēns: dēnsa cŏhōrs.
Frĕquēnto, Uczęszczam/ Nápełniam/ Bywam gdźie/ Chadzam/ Często co czynię/ Zágęszczam. Viel gebrauchen/ offt besuchen. *Vltima quæ bello clari secreta frequentant* Virg: *syn.* Sæpè ădĕo, cōnvĕnĭo, vīso, invīso, frĕquēns ădĕo, pĕto, cĕlĕbro.
Frēssus, frēsus, Szorowány/ *sub* Szoruię/ *&*
Frĕtālis, fretensis, *sub* Morze. *(sub* Bob.
Frĕtum, frĕtus, *us,* Morze I. *&* Przedźiał. Enge des Meers. *Item* die See --- *Crebris freta concita bentis.* Virg: *syn:* Măris āngŭstĭæ, faūces, *bel* măre. *epith:* Tŭmēns ăpĕrtum, ŭndāns, tōrrēns, mĭnāx, *sālĭēns.* *phr.* Cæco, ŭndans æstu. Crebrīs frĕta, cōncĭta vĕntis. Frĕmēntis ira frĕti. Imo frĕta cōntōrquet Nĕptūnĭa fundo tĕmpēstas. *bide Mare.*
Frĕtus *anni, sub* Porownánie dniá z nocą. *&* Przedźiał.
Frĕtus, *a, um,* Frĕtus gratiâ, humanitate, conscientia, &c, Ufáiąc. Sich verlassen. *His ego fretus amo, Cynthia rara mea est.* Pr.

FRI

Frĭābĭlis, Kruchy. *Friātura* Kruszenie czego.
Fribūscŭlum, Vlpian. Friguscŭlum legit Holoander Rozwod.
Frĭcātio, Frictio, Drápánie 2. śćieránie.
Frĭcātūra, Szorowánie.
Frĭcātus, *us,* Tárćie/ Náćieránie.
Frĭco, *as,* Szorowánie.
Frĭcātus, *us,* Tárćie/ Náćieránie.
Frĭco, *as,* Drápię 2. Náćieram co. Kratzen/ reiben. *syn.* Pērfrĭco, *vel* ūngo, ōblĭno. *phr:* Frĭcat ărbŏre cŏstas.
Frictus, Smáżony/ Przypiekány.
Frīgēdo, źimno.
Frīgĕo, źimno mi/ Nieochotny iestem/ Słábieię/ Skrzypię 2. Frieren/ kalt seyn. *Corpusq; labant frigentis & ungunt.* Virg: *syn:* ālgĕo. *phr.* Frīgŏre corrĭpĭor, cōntrăhor, tædor, tōrpĕo, pāllĕo, rĭgĕo. Frīgus mĕmbra, cōrpus, ărtus lædit, prĕmit, īnfēstat, ūrit, ădūrit, āstrīctum gĕlido frīgŏre pĕctus ĕrat. Rigidam pĕrmănat frīgus ad ossa. Rigidæ frīgŏre pāllet ăquæ. Gĕlĭdus cōncrēvit frīgŏre sāngvis. Tŏrpĕtque vīnctu frīgido sāngvis gĕlu, & păvet ōbsēssum glăcĭālī frīgŏre cŏrpus. Frīgūsque pĕr ūngves Lābĭtur, & pallent āmīsso sāngvine vēnæ. Sic lēthālis hyĕms paūlātim īn pĕctŏra vēnit: Vītāĕque vĭas & rēspīrāmĭna cla ŭsit. *b. Frigus.*
Frīgĕfăcto, źiębnę/ Chłodzę I. *e anceps, sed potiùs breve.*
Frīgēsco, frīgĕfĭo, źiębnę. Frieren/ kalt werden. *Pulsus amor, segniq; juvat frigescere luctu.* Val.
Frīgida, Wodá źimna.
Frīgĭdārĭa cella, Chłodnik/ *& sub* Łáźnia,
Frīgĭdārĭum, *sub* Spodnice. [nie.
Frīgĭdārĭus, Chłodny. Frīgĭdè, Nieocho-
Frigidefacto, as, Chłodzę I.
Frīgĭdīssĭmè, Nieskutecznie/ Ośiębłe.
Frīgĭdĭtas, źimno. Kält/ Frost. *Ardorem, domita frigiditas facit.* M. *bide Frigus.*
Frīgĭdĭūscŭlus, Przyźimnieyszy.
Frīgĭdŭlus, Zimny/ Przyźimnieyszy.
Frīgĭdus, źimny I. 3. Nieochotny/ Nieskutecżny/ Nieżártowny/ Słáby/ Umárły. Kalt/ frierend. *Frigidus in pratis cantando rumpitur angbis.* Virg. *syn.* Frīgēns, gĕlĭdus, ălgĭdus, ālgēns. *phr.* Gĕlu, frīgŏre hōrrĭdus, rĭgēns, tōrpēns, ūstus, ădūstus. Cūi frīgŏre pāllent mĕmbra. Glăcĭālī cōnstrīctus frīgŏre. Frīgida bĕllo dĕxtera.
Frīgīlla, friugilla, fringillāgo, źiębá.
Frĭgo, *is,* Porywam się.
Frīgo, *is,* Smáżę/ Skwárzę/ Práżę.
Frigorificus, źimny I.
Frīgus, źimno. Kälte/ Frost. *Frigoribus parto agricolæ plerumq; fruuntur.* Virg. *syn.* Gĕlu, *epith:* Cōntrăctum, Scўthĭcum, tōrpēns, rĭgidum,

gere, immite, durum, iners, arctoum, malignum, Riphæum, iniquum, Hyperboreum, acutum, penetrabile. *phr:* minæ, vis, Frigidus horror. Frigidus aer. Crudo sub frigore tellus concrevit. Stricto concrescunt frigore guttæ. intrat penetrabile frigus in artus. Jacens lethali frigore segnis. Sæva recurrenti mitescunt frigora vere. ah te ne frigora lædant. Aut Boreæ penetrabile frigus adurat. Extemplo Æneæ solvuntur frigore membra. *Vide Frigeo, & Hyems.*

frigutio, & frigutrio, *is,* **Drze/ Drgam/ Podskakuie/ Swiegoce.**

Fringulat fringulit sub **Kracze** 1.

fringultio, **Pczekesuie slowá/ Záigkam sie/ Swierkoce prák/**

fringutio, **Drze.** frio. **Krßz/ Krußs.**

frior, **Rozsypuie sie** 2.

frit, **Puzena.** *an* **Oćć u klośia?**

fritilis, **Smáżenie służący/** *Primam syllabam aliqui corripiunt Analogica, nam ex origine longa esse deberet, quasi frictilis, ut Renat. producit.*

fritilla, **Kaßá dziecinna/**

fritillus, **Kostkowa pußká/**

fritinnio, **świerkoce/ Cwierkam/ Trzepiece sie/ Podskákuie.** *& in* **Drze.**

friuola, *orum,* **Skorupá** 2. **Rupieći.**

friuolarius, **Wendetarz** 1.

friuolus, **Stłuczony/ Błażeński.**

frixorium, **Rynká/** frixum, **Skwárki.**

frixus, **Smáżony.**

FRON

frondarius, **Gáłęzny/**

frondatio, **Obćinánie/ Gałęzi obćinánie.**

frondator **Obćinácz/ Sádownik/ Der die Bäume behauet.** *Hic alta sub rupe canet frondator ad auras.* Virg.

frondeo, frondesco, **Grünen/ Blätter gewinnen.** *Balsamaque ad baccas semper frondentis achanti.* Virg. *syn.* Frondesco, *phr:* Frondes fundo, effundo, profundo, spargo, aperio, explico, gero, mitto, emitto, induo, Frondibus induor, tegor, comor, vestior, vireo, verno. adolesco, como in patulas luxuritate comas. Patulo se tegmine, vestit arbor, et ingentes attollit ad æthera ramos, arbor foliis et fronde comans. Ramis tegitur frondentibus arbos. Perpetuos gere frondis honores. Patulis diffusa ramis terram opacat. Diffusas patula laxabat stipite frondes Crinibus in Cœlum surgit fœlicibus arbor. Crevit et umbrosas porrexit in aera frondes arbor patulis ambitiosa, *vel* luxuriosa; comis Frondis odoriferæ lauros ubi sylva comantes explicat. *Vide Frons.*

Frondes aridæ, **Suß** 1.

Frondes festæ, **May** 2.

Frondeus **Chrostowy Gáłęziowy/**

Frondifer frondifluus, **Gáłęzisty/ Blätterächtig/** *Frondiferasq; domos avium, &c.* Pr

Frondo as, **Obćinam** 1.

Frondosus **Gáłęzisty. Voll Blätter.** *Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est.* Virg. *syn.* Frondifer. *Phr.* Frondibus, foliis abundans, opertus, opacus.

Frons, *dis hæc* **Gáłąz/ Laub/ Blat/ grünet Ast.** *Exstructosque toros obtentu frondis abundant.* Virg. *syn.* Folium, arboreæ com[illegible] nes *epith.* Viridis, alta, patula, arborea, graminea comans, umbrosa crispans, læta, odorifera, densa rediviva, decidua, caduca, flavescens, *Phr.* Sylvarum, arboris decus, honos. arboris tegmen, umbræ. arboreæ comæ Brachia ramorum, frondesque tulere comantes. arbor erat patulis ambitiosa comis. arbor deciduis vidua capillis Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte Fronde super viridi. *V. Frondeo.*

Frons, *tis hæc & priscè hic* **Czoło** 3. 2. **Wstyd** 1. **Powaga/ Przodek** 1. **Domu przednia śćiáná Twarz** 3. 4. **Die Stirn.** *Nasidiene redis, mutatæ frontis ut arte* Hor. *syn.* os, vultus, facies. *epith.* Tenera, lucida, nivea, candida, veneranda, rugosa, remissa, contracta, elata, ferox, obscœna, gravis, obducta, senilis. *phr.* Frontis honor. Castigatæ collecta modestia frontis anus obscœna rugis arat frontem. Rugaque in antiqua fronte senilis erit Gravem remittere frontem. Sollicitam explicuere frontem. Contractæ seria frontis.

Frons aversa, **Domu tył/**

Frons adducta, caperata, contracta, **Twarz nie wesoła/**

Frons erugata exporrecta. **Twarz wesoła/**

Frons ferrea. Frontis firmitas, **Niewstyd/**

Frons lecti. **Łoßkowa deská** 2.

Frontale, **Naczelnik/**

Frontanus, Frontatus lapis, **Przezgłownik/**

Fronte, **Nießczeście/**

Frontis integræ, **Wstydliwy** 1.

Frontis mollities, teneritudo, **Wstyd/**

Fronti-

Frontispicium, Domu przednia ściana/
Fronto, frontōsus, Czołowaty/

F R V

Fructĭfer, Owocny Płodny/ Fruchtbar. ߃. Fructuosus.
Frūctĭfico, *sub* żyzny/ Frucht bringen. *Laurus fructificant, vicinaque nascitur arbor.* C. *syn.* Frūctus pārĭo, fĕro, prōmo, fūndo, ēdo, pārtŭrĭo, prōfĕrō.
fructuosus Fructificus, żyzny/ pożytki dáiący/ Fruchtbar/ nützlich. *Saturnalia fructuosiora.* (Phal.) *syn.* Frūctĭfer, frūctĭfĭcus, frūgĭfer, fertĭlis, ߃el ūtĭlis *phr.* dīves, ăbūndans, lŏcŭples, ăvis, ŏnĕrātus. Frūctu ūber, ߃el ūbĕre dīves. Dūlces frūctus nōn ēdūcat ārbos. Pōmis sē fērtĭlis ārbos īndŭĕrat. Prōdĭga læto prōvēntu bĕat āgrĭcŏlam. Ārbor ŏpes fūndit. Cūrvāntur pōndĕre rāmi. Nēc flōre cădūco ārrĭdens blānda dŏmĭnum spē lāctat ĭnānem. Aspĭce cūrvātos pōmōrum pōndĕre rāmos: Ut sŭa; quōd pĕpĕrit, vīx fĕrat ārbor ŏnus. Pōmăque læsīssent mātrem, *id est arborem*, nisi sūbdĭta rāmo Lōnga lābōrānti fūrca tŭlīsset ŏpem ߃. *Frugifer*

Fructuarĭa porca, Máćiorká/ (dząca
Fructuārius, *adiect.* Owocny/ pożytki to-
fructuarius, *substant.* Pożytek biorący/
Fructus cti, sub Záżywam/
fructus *us*, Owoc 1. 2. Pożytek/ Pożytki ziemie/ Záżywánie/ Vżywánie/ Baum Frucht/ *Fructus amicitiæ magnæ cibus, imputat hunc Rex.* Juv. *syn.* Pōma, ߃el fœtus, pārtus, ߃el tēllūs. *epith.* Tērrēstris, sȳlvēstris, ămœnus, nŏvus, dēlĭcĭōsus, cōrrūptus, æstīvus, ānnŭus tĕner, præcox, ūber, dīves, jūcūndus, tēmpēstĭvus, *phr.* Præmĭa tēllūris ārbŏrĭs ŏpes. Dīvĭtĭæ rāmōrum. Ārbŏrĕa prōles, prōpāgo. Fœtus ārbŏre dēmpti. Pōma pătŭlis pēndēntĭa rāmis. Prēssos cūrvāntĭa rāmos. Pēndēntes ārbŏre frūctus. Călăthōs rēplet frŭtĭcis pōmōna bĕāti Fœtĭbus. ߃. *supra Fructuosus.*
fructus orationis Krescentia/
fructus defloratus, deformatus, Gogolká/
frudo, priscè. pro fraudo. Zdradzam.
frūgālis, Skromny 2. Oszczędny/ Mässig/ häußlich. *Ventre nihil novi frugalius. hoc tamen ipsum.* Juv. *syn.* Frūgi, bŏnæ frūgis, sōbrĭus, mŏdĕrātus, mŏdēstus, tēmpĕrans, tēmpĕrātus, ābstĭnens, prūdens *phr.* Pārvo cōntēntus. Lūxum pĕrōsus, ēxōsus. Sōbrĭĕtātis, prŏbĭtātis, vīrtūtis, pārcĭtātis ămans.

frūgālĭtas, Mierność w życiu/ Oszczędánie/ Zywność/ Zboże/ Vrodzay. Mässigkeit/ Vergnügung. *Frugalitatis lege pollet exacta.* (Scaz.) Per. A. *syn.* Sōbrĭĕtas, mŏdēstĭa.
frugalıter, Oszczędnie/ Miernie/ Mässiglich/ profitlich. *Cum me hortaretur parcè, frugaliter atque.* H.
frūges, *hæ*, frugamenta *orum*, Owoc 1. Zboże 1. 2. Owoc drzewny. Allerley Frucht der Erden. ---- *Nocent & frugibus umbræ.* Virg. *syn. Generatim.* Ŏpĕra, lĕgūmĭna, vītes, sĕgĕtes, &c. *complectendo speciatim.* sĕges, mēssis, frūmēntum. *epith.* ămœnæ, nĭtĭdæ, nŏvæ, ŏpīmæ, fœcūndæ, cūltæ, tōstæ. *phr.* Rūris ŏpes Frugum prĭmĭtĭæ, mītĭa dōna, ăcervi, lūxŭrĭ... strum quō sĕgĕtes gaudērent frūctĭbus, mĕdĭo tostas æstū tērit ārĕa frūges. Quīque nŏva, ăliti non ūllo sēmĭne frūges. tēllus ĭnārata fĕrēbat. *V. Seges.*

frūges rōburneæ. Żołędź/
frūgi, Skromny 2 Oszczędny/ Pożyteczny/ Dobry 2. (teczny/
frugı bonæ, frugis bonæ, Dobry 2. Poży-
frugi fio, Vmuie sie 1. Polepszam się.
frūgĭfer, *Frugiferens*, Zyzny/
frūgĭlĕgus, ziárná zbieráiący/
Frugiperda, Niedoprzewáiący/
Frugiperda salix, Wierzbá 1.
Fruiniscor, fruinor, Zażywam/
Fruiscor idem & Dostáię 1. (pá/
frūmen, Guz w gárdle/ Gárdla uśćie Kru-
frūmentāceus, Zbożowy 1.
frumentatia res, Zboże 1. Zywność/
frumentariæ rei curator, præfectus, Podwoiewodzy Picowńik/
frūmentārĭus, *adiect.* Zbożowy/
frumentarius, *substant.* Zbożem hándluiący/ Mierńik 2. (cy/
frumentarius negotiator. Zbożem hándluią-
Frumentātio, Zbieránie zbożá/ Zbożá rozdawánie/ Picowánie/ Podátek 1.
Frumentator, Picowńik/
Frumentor, *aris*, Picowńik/ Korn sammlen/ nach Korn außgehen/ *syn.* Frūmēntātum,

[illegible] Frūmēntum quæro, Frūmēnti, frūmēn-tāta pābŭla cūro. v. *Pabulum.*

Frūmentum, Zboże 1. 2. 3. Figowe ziarnko/ Korn/ Gettäid. *Si quis ad ingentem frumenti semper &c.* Hor. *ſyn.* Frūges, Cēres, sēges, mēſſis, trĭtĭcum. *epith.* Pūrum, æſtīvum, aūrēum, grāve, lāctens, grānde *phr.* Hūmānis ūſibus āpta Cēres, Frūmēnta in vĭrīdi ſtĭpŭla lāctēntia ſurgent. v. *Fruges.*

Frūniſcor, Doſtáię 1. Záżywam.

Frūnitus, Mądry/ Roſtropny/ Báczny/

Fruor, Záżywam/ Używam/ Genieſſen/ nutzen. *Poſſe frui fruaró ſolus amore tuo.* Prop *ſyn.* Pŏtĭor, ūtor, tĕnĕo, pŏſſĭdĕo. *Phr.* Frŭāris ſōlus āmōre mĕo ōptāta lūce frŭāris. Jŭvĕnis pālmæ pŏrĭētur āmōre ēt vānas aūdit vōces, frŭĭtūr-Dēōrum Cōllŏquĭo,

Frūſta, făcio, Sztukuię 1.

Fruſtātim, Sztukámi/ Ná ſztuki. Stückweiß. *Fruſtratim ſecuit, mox eſt congreſſa Leoni.* Virg. *ſyn.* in frūſta, mĭnūtim, mēmbrātim.

Fruſtillatim, Kąſtámi/ Sztukami/ Pokąſku. & *ſub* Sztukuię 1.

Fruſtillum, Sztuczká.

Frūſtra, Dármo 1. Vergebens/ umbſonſt. *Ne quid inexpertum fruſtra moritura relinquat.* Virg *ſyn.* in căſſum, nēquĭcquam, ĭnānĭter, ĭnūtĭlĭter. *phr.* Vāno cōnāmĭne. Mōlĭmine căſſo, ĭnānī cōnātu nīsu, ſtŭdio. Căſſo ēvēntu. Vānis ſūccēſsĭbus. Quid prōdeſt? Quid jŭvat?

Fruſtrābilis, fruſtratōrius, Omylny/

Fruſtrātio, Oſzukánie Pochybá/

Fruſtrator, Odwłoczyćiel/ Nieſtawáiący u práwá.

Frūſtro, *as,* Omylam/ Oſzukiwam. Betriegen. *Credito vera fient, nec ſpe fruſtrabor inani.* Arat. *ſyn.* Fraūdo, făllo, dēcĭpio.

Fruſtror, *idem* & Chybia co/

Fruſtror tempus, Zwłaczam 1.

Fruſtŭlentus, W ſztukach 1.

Fruſtŭlum, Sztuczká.

Frūſtum, Sztuká 1. Ein Stück. *Tempore & exiguæ fruſtis imbutus ofellæ.* Juv. *ſyn.* Frūſtŭlum, părtĭcŭla ſēgmen, ſēgmēntum, frāgmen, frāgmēntum: mĭnūtal, *epith.* tĕnŭe, părvum, ēxĭle, mĭnūtum *phr.* in frūſtŭla, frūſtātim, mĭnūtātim, mĭnūtim cōncīdĕre, părtīri.

Frŭtētōſus, Krzewiſty/ *ſub* Chroſćina & Chroſtowy.

Frŭtētum, Chroſćina/

Frūtex, ĭcis, *m,* Krzew/ Chroſt we pniu/ Łodygá/ Nikczemnik/ Gruby 2. Eine Stauden. *Sylvarum fruticumque viret nemorumque ſacrorum.* Virg. *ſyn.* ārbŭſtum, ārbŭſcŭlum, vĭrgūltum, *epith.* Rāmōſus, ărbŏrĕus, părvus, ūmbrōſus, tĕner, hŭmĭlis ābjēctus, dēnſus, crĭſpans, ŏpācus; vĭrĭdis, frōndōſus, vĭrens, v. *Arbuſtum.*

Frutex ſangnineus, Glog drzewo/

Frŭtĭcātio, Krzewienie/

Fruticatio inutilis, Wilk 4.

Frŭtĭceſco, Chroſćieię/ Krzewię ſię/

Frŭtĭcētum, Chroſćiná,

Frŭtĭco fruticor, Krzewię ſię/ Zum Geſtäud werden/ viel Außſchläg gewinnen. *Cernas ramoſis palmas fruticare lacertis.* Sidon. *ſyn.* Frŭtĭcēſco, Pūllŭlo gērmĭno *phr.* Frŭtĭces, ſūrcŭlos, rāmos, pālmĭtes ēffūndo, profūndo, ſpārgo, ēxplĭco. Frŭtĭcum rāmis, ſylva vĭrĕo, vĭrēſco, ādŏlēſco, lūxŭrĭo; ēxŭbĕro. ārbor quām mūltus ŏpācat frŭtex. v. *Germino.*

Frŭtĭcōſus, Krzewiſty/ Voll Geſtäud/ von vielen Außſchlag. *Vallibus, agreſtes illic fruticoſa legebant.* Ovid. *ſyn.* Frŭtĭces ēmĭttens, fūndens, frŭtĭcĭbus frĕquens, dĭves, crēber, ăbūndans.

Frŭtilla avis, eadem lynx, Veneri Fruti dicata, Scaliger.

frux, ūgis *f.* Owoc 1.

F V

Fu, Pfá/

Fuam, fuas, fuat, à Fuo priſco. ſub Jéſtem.

fūcātus, Fárbowány/ Zmyślony/ Falſzywy/ Przypráwny/ Nieſzczery/ & *ſub* Gálánt. Weiber ſo angeſtrichen/ geſchminckt. --- *Hyali ſaturo fucata colore.* Virg. *ſyn* Fūcōſus, ĭnfūcātus, *phr.* Fūco īllĭtus, pĭctus, āſpērſus, nĭtens, ſplēndens. Fūcāta gĕnas, ēt ămĭcta dŏlōsis īllĕcēbris. Făcies ŏpĕrōsa cūltu: sătūro fūcāta cŏlōre. Cērūſsātis īncēdit cāndĭda būccis.

Fūcilis, Przypráwny/ Zmyślony.

fūco, *as,* Fárbuię/ Pickrzę/ Falſzuię/ Ein frembde Farb anſtreichen/ ſchmincken. *Alba nec aſſyrio fucatur lana veneno.* Virg. *ſyn.* īnfūco. *phr.* Fūco pīngo, cŏlōro, tīngo, līno, īllĭno, ōblĭno, āſpergo, ōbdūco, ădūltĕro, ōrno. Fūcum īllĭno, īndūco. Fūco cŏlōrem mēntior. Nātīvum cŏlōrem fĭcta ārte mūtāre. Mĕdĭcāmĭne, cōmpŏsĭtis vĕnēnis, mērcāto cūltu nātūrāle dĕcus jŭvare. Pīgmēntis ōra, gĕnas, cōlla, mănus ēxcŏlĕre, cōmere.

mere, adornare. Deformes ore fugare notas. Rugosam faciem ungventis celare, obtegere. Naturale decus fictæ non commodat arti. externo formam corrumpere luxu. Hirsutas excoluisse genas. composita est aliis fucandi cura coloris: quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos. Sæpeque mutatas disposuisse comas? Quid succo splendente genas ornasse, quid ungves artificis docta subsecuisse manu? Vestes et cingula comit. Sæpe manu, viridique angustat iaspide pectus: Substringitque comam gemmis, et colla monili Circuit et baccis onerat candentibus aures.

fuco circumlinio, Piekrze/

fucosus, Przyprawny/ Falszywy.

fucum facio, Mamie Oszukiwam/

fucus, Trod 3. Barwiczka/ Piekrzydło/ Przyprawa/ Zdrada/ Kluczka 2. Oszukanie. Eine Schminck/ zum anstreichen. *Tincta tegit roseo conchylis purpura fuco.* Virg. (*Herba in Creta nascens, quâ vestes tinguntur. Sumitur metaphoricè pro adulterino colore, quem deformes usurpant, ut pulchriores appareant*) *syn.* Cerussa, pigmentum, ungventum, *Metaphoricè* Fraus, dolus. *epith.* Mendax, vanus, fallax, inanis. roseus, fœmineus, pictus, nitens, splendens, peregrinus quæsitus. *phr.* Vultus medicamen: Coloratum, pictum venenum Color fucatus, ementitus, fictus, quæsitus, peregrinus externus nitor. Succus splendens. Fucus ubi fallax mentitur, nosse laboras. Nequidquam verum. Mendaci resplendens gloria fuco. *v. Fuco.*

fucus marinus, Porost.

Fu, fu, Fu fy, Pfa.

Fue. Plaut. vox ructantis. Camerar. Gruter Taubman.

F V G

Fuga, Vcieczka/ 2. Chronienie sie/ Vscie 2. Flucht --- *Longumque fugæ ne linque laborem.* Virg. *syn,* effugium. *epith.* Furtiva, trepidans; præceps, celer, pernix, effusa, cita, pavida, vaga, turpis, timida, tristis, tuta, astuta, probrosa, velox, repentina, propera, levis, nocturna, occulta, festina, provida, honesta, sollicita. *phr.* Fugæ cursus. cursus fugax, fugiens. Fugæ labor. Præceps discessus, exitus, excessus. Turpia fœmineæ terga dedere fugæ. at vaga sultantes campo fuga volvit achivos. Quid turpes jam mente fugas. Quid Gallica rura respicis? *v. Fugio.*

fugacissimus, Plochy. fugacitas, Plochość/

Fugax, Pierzchliwy/ Plochy/ Nietrwały 1. Flüchtig. *Ventosa in lingva, pedibusvè fugacibus estis.* Virg. *syn.* Timidus, ignavus, mollis, iners: ad fugam pede fervidus, *vel* fugiens, fugitivus, profugus, *vel* celer, velox, pernix, *vel* caducus, fragilis, fluxus, brevis.

fugela, Vcieczka 2.

fugiens, Słaby 2. Nietrwały.

fugiens litium, Niezwadliwy/

Fugio, Vciekam 1. Chronie sie/ Stronie/ Wietrzeie/ Zbiega. Fliehen/ außreissen/ *Implicuit bello qui nos fugiatis amicos.* Virg. *syn* effugio, aufugio, *vel* odi, vito, caveo, *vel* evanesco. *phr.* Fugam capio, maturo, festino, celero, molior, arripio. corripio, tento, agito. Fuga abire, se proripere. Fugæ, in fugam, fuga terga do. Campos fuga peto, corripio, Fuga, pedibus quæro salutem: Pericula vito, eripio me letho aspectu clam me subtraho. Tacitus decedo. Terga do, præbeo, verto, converto. Dato vestigia tergo vertere. Tuta petunt, et equis aversi ad mœnia tendunt. Diffugiunt quocunque agit error. Fugit ilicet ocior Euro. Diversa metu per littora passim Diffugiunt. Fuga sylvas, saltusque peragrat. Fugere, et patriis excedere terris. Rapido temeraria cursu turba fugit. Fugam medios tenuere per hostes. Pedibus timor addidit alas. Cursu festinus anhelo aufugit. Carpere prata fuga. Aut hos versa fuga victor dare terga coegit. Pulverulenta fuga. Rutili dant terga per agros. Dixerat, et tenues fugit ceu fumus in auras, eripe, nate, fugam. Sed fugite o miseri, fugite, atque ab littore funem Rumpite. Haud mora conversisque fugax aufertur habenis. Quadrupedemque citum ferrata falce fatigat. Quamvis sæpe fuga, versos ille egerit hostes. Tota exterrita sylvis Diffugiunt armenta. Sæpe fugam Danai Troja cupiere relicta moliri. immisitque fugam Teucris, atrumque timorem. Diffugiunt versi trepida formidine Troes. ergo amens diversa fuga petit æquora Turnus. Tunc infamis amor versis dare terga carinis Jussit, et externo quærere in orbe fugam. Tandem proripuit sese, atque inimica refugit Littora illa dato vertit vestigia tergo, alipedumque fugam cursu tentavit equorum. Haud mora continuo fugit ille per undas ocyor. Præpropera ante fuga per apertos evolat agros. alia parte parentes Transmittunt cursu campos, atque relinquunt ac velut effusa si quando grandine nimbi præcipitant, omnis campis diffugit arator. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.

fugio me, Melankoliey zbywać/

Fugitiuarius Pogonia 1.

Fugitivarius locus, Varroni qui fugæ patet, et qua fugere licet.

fugiti-

fugitivus fugitor, Zbieg 1. Niettwáły/ Smrod 3. Flüchtig. *Victorem fugitivus agit, quis sufferat hostem?* Sed.

fugito *as* Chronię się/ Prześláduię/

fugo *as* Obracam wzad/ Rospędzam/ Odganiam/ Prześláduię/ Wyganiam 1. Verjagen/ wegtreiben. *Trans pontum fugat, & terris immittit apricis.* Virg. *syn.* Pello, repello, expello, propulso, abigo. *phr.* In fugam do, verto, converto, conjicio: Fugam immitto. Sæpe fuga versos dux egerat hostes. *v. Pello.*

F V L

Fulcimen. fulcimentum, Podporá. Unterstützung. *syn.* Columen, fulcrum.

fulcio, *is* Podpieram 1. podiadam sobie. Unterstützen. *Et serie fulcire genus, mihi cymba volenti.* Mart. *syn.* Suffulcio, sustineo, sustento, fero *phr.* Robustis fulta columnis Tecta. Ferratis incumbunt tecta columnis. Humeris stellatum fulcit Olympum Magnus Atlas. *v. Fero.*

fulcrum, Podporá nogá *tr.* Podstáwek u stozpic/ Łoßkowa nogá/ Ein Stöer. *syn.* Fulcimen, fulcimentum, columen, adminiculum. *epith.* Suppositum, forte, aureum eburneum, acernum. *phr.* Fulcro nituntur acerno Iners senectus adiuvat baculo gradum. Lucent genialibus alte Aurea fulcratoris. Fulcro sternatur lectus eburno.

fulgeo, Swiecę się 1. Łśkne się/ Błyska się. Scheinen/ glänzen. *Picta nec inducto fulgebat parma pyropo.* Pr. *syn.* effulgeo, refulgeo, fulguro, splendeo, luceo, niteo, coruſco, mico. *phr.* Nec domus argento fulget, auroque renidet. Jacet igneus hastæ Dirum lumen apex. *v. Luceo splendeo.*

Fulgero fulgerat fulgo is, Błyska się/ Łsákne się.

fulgetrum fulgetra, *æ,* Błyskánie. Weiterleuchten/ blitzen. *v infra Fulgur.*

fulgidus fulgidulus, Łśknący się/ Scheinend/ hell. *Fulgida præsertim cum cernere sæpe nequimus* Luc. *syn.* Fulgens, lucidus, coruscus, rutilus, splendidus, micans, *v. Splendidus.*

fulgor Jasność 1. 2. fulguratio, Łśknienie/ Schein/ Glantz. *Attollit nitidis pectus fulgoribus, &c.* Virg. *syn.* Splendor, lux, nitor. *epith:* splendidus, gemmeus, flammans. *phr.* aspicies oculos tremulo fulgore micantes, In pedibusque micant ignes, micat igneus ore Fulgor. Cum tonitru, micat igniteris fulgoribus æther.

fulgur, Błyskánie/ Blitz/ *Nam præter pelagi casus, & fulguris ictum.* Juv. *syn.* Fulgetrum. *epith.* Rapidum, micans, clatum, rutilum, ignitum, flagrans, flammeum, repentinum, igniferum, ardens, velox, minax, formidabile, vanescens, radians. *phr.* Fulminis ignes. elisi nubibus ignes. Rupti, dehiscentis cœli crebra lux. Vibratus ab æthere fulgor. Cum sonitu tremulum vibrantia lumen Fulgura. Terrifico mugitu ardens secat aëra fulgur, excussa nubibus atris fulgura. *v. Fulmen, Tonitru Fulguro.*

fulgurat, Błyska się. Es blitzet/ wetterleuchtet. *phr.* Fulgur cœlo cadit. Coruſcat Fulminis ignea vis, ingeminant abruptis nubibus ignes. Ruptoque polo micat igneus æther. Spargit rutilas per nubila flammas Jupiter. Non alias cœlo ceciderunt plura sereno Fulgura. Cavis elisi nubibus ignes exiliunt, dissiliunt. Tonitru cum rupta coruſco ignea rima micans percurrit lumine nimbos. Cæci in nubibus ignes. Terrificant animos. Subinde Dissiliunt rutilo vibrantia fulgura tractu. Ignea decussis erumpit nubibus æthra. et attritus subita face rumpitur aër. Ruptisque micant e nubibus ignes. Flammiferæque volant magnum per inane sagittæ. Fulguraque igne micant. Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther. *v. Fulmen*

fulguralis, Błyskáwiczny/

fulgurator, Błyskáwicę pußczáiący/ Błyskáwiczny/ Wießczek 4.

fulgurio, *is,* Błyska się/ Piorun bije/ *Fulguritatem arborum, à fulguritas. Lucill. corr. Lipsius, fulguritarum arborum.*

fulguritum, Piorunowisko/

fulguritus, Piorunem uderzony/

fulguro, *as,* Błyska się/ Łśkne się/ Porazam/ Blitzen. *Insidiæ, vetitoque domus jam fulgurat auro.* St. *syn.* Fulgur jacio, jaculor, vibro, excutio, emitto, spargo. *phr.* Jaculari e nubibus, ignes. Repetito fulgure terret ignipotens. *v. fulgurat.*

fulica fulix, Łyßká/

fuligineus, Okopciały śmiády.

fuliginosus, Okopciáły/ Rußig, *Fulginosi thure placantur Lares,* (Jamb.)

fuligo, *inis,* Sadze/ Kopeć. Ruß. *Semper & assidua postes fuligine nigri.* Virg. *epith.* Picea, atra, nigra, tetra, obscura, madida. *phr.* atro concreta fumo illuvies, assidua nigri fuligine postes. Æstuat, ac nigra semper fuligine squalet Tota domus.

fulio, Pieniacz/ Pracz/ Farbierz 2. Blechartz/ an Walkers

fullōnia, Fárbierſtwo 2.
fullōnica idem fullonica ars, idem
fullōnica aliter Fárbiernia 2.
fullonica pila, Foluß/
Fullōnicus, fullōnius, Fárbierſki 2
Fulmen, Piorun/ Der Strahl/ Donnerkeul/ *Fulmen erat, toto genitor quæ plurima cælo.* Virg. *epith.* Hōrrēndum, īnfēſtum, tōrtum, īnēvītābile, ætnæum, hōrrĭdum, atrum, vĭŏlēntum, intōrtum, ŏblīquum, fŭgax, lævum, vălĭdum, mīſsĭle, æthĕrĕum, cŏrūſcans, cœlēſte, sūlphŭrĕum, ignĭvŏmum, trĕmēndum, mĕtŭēndum, fŭrens, vĭbrātum, pĕnetrābĭle, trĭfĭdum, præsāgum. *phr.* Fūlmĭnĕus, trĭsūlcus ignis. ignĕa tēla Jŏvis, ārma insīgnia, trĭsūlcum, flagrans tēlum. Cȳclōpĕa tēla. Vīndĭces flāmmæ Jŏvis. Jŏvis haūd ĭmĭtābĭle fūlmen. Sacrum sūlphur, cŏncŭtiens cēlsas vērtĭce tūrres pērmīſtāque nĭmbis fūlmĭna mīſsa pŏlo. Jŏvis īrāti mīſsa mānu Sūmmos fĕrĭēntĭa mōntes fūlmĭna. Prōcēras quătĭunt tūrres, ēt tūrbĭnis īctu Dīſjĭcĭunt. ēxprēſsum vēntis pēr nūbĭla fūlmen Æthĕris īmpūlsum sŏnĭtu mĭcat. *v. Fulgur & infra Fulmino.*
Fulmen luſorium, Ráca/
Fulmenta æ, Podeſzwá 2.
fulmentātus, *ibidem.* (nogá/
fulmentum, Nogá tr. Podporá/ Loßkowa
Fulmĭnat, Piorun bije/ Es ſchlägt mit Strahlen. *ſyn.* Fūlmen rŭit, cădit, præcĭpĭtat, mĭnātur *v. fig.* tŏna, fūlgŭrat. *phr.* Trĭfĭdos, jăcŭlātur, Jūppĭter ignes Fūlmĭnat īrātus cœli ārbĭter. Tŏnĭtru mĕtŭēnda cŏrūſco fūlmĭna præcĭpĭtant. Cădit in tērras vis flāmmĕa. Hōrrōrem incŭtĭunt impĕrĭo īrāti fūlmĭna vibrat ignĭpŏtens. *v. Fulmino.*
fulmĭnātio, Piorunowy raz/
fulmĭnātor, Piorunem bijący/
fulmĭnātrix legio, *ſub* Polek/
fulmĭnātus, Piorunem uderzony/ Vom Donner mit Strahlen geſchlagen. *ſyn.* Fūlmĭne ictus, pĕrcūlsus, ēxūſtus, dē cœlo tāctus.
fūlmĭnĕus, Piorunowy/ Strahlächtig. *Laudabitque ſono fulmina fulmineo: S.*
Fūlmĭno, *as* Piorun bije/ Gromię/ Strzelam z dźiał. Mit den Strahlen ſchieſſen/ blitzen. *Fulminat Euphratem bello, &c.* Virg. *ſyn.* Fulmĭna mitto, vĭbro, jăcŭlor, lĭbro, tōrquĕo mōlior, jăcto ſpārgo. *phr.* Tŏto vindex Plūrĭma cœlo Dējĭcit in tērras Dīvum Rēx fūlmĭna. Mŏvet tŏnĭtru vĭbrātăque fūlmĭna jăctat. Tērras fūlmĭne īnfēſto quătit: Mēntēſque nōſtras ignĭbus tērret ſacris. Mīſso pērfrēgit ŏlȳmpum fūlmĭne. Quătit īmmāni mĕtŭēndum pōndĕre fūlmen. Fēra tērrĭbĭli jăcŭlāri fulmĭna dēxtra. Fulmen ăbrūpto mīttĕre cœlo āt păter ōmnĭpŏtens dēnſa inter nūbĭla tēlum Cōntōrſit. Quăter inde cŏrūſcum Cōntōrſit dēxtra fūlmen quā tōta rĕlūxit Mœŏnĭdum tēllus. Jāmque ĕrat in tōtas ſpārſūrus fūlmĭna tērras Jūpĭter. ipſe păter mēdĭa nīmbōrum in nōcte cŏrūſca Fūlmĭna mōlītur dēxtra, quō māxĭma mōtu Tērra trĕmit, inque Jŏvis dēxtra mīſsĭle fūlmen ĕrat. Jūpĭter īrātus crūdēlĭa librat fūlmĭna. Quālĭter ēxprēſsum vēntis pēr nūbĭla fūlmen ætheris īmpūlſi sŏnĭtu mūndique frăgōre ēmĭcŭit, rupitque dĭem, pŏpŭlōſque păvēntes Tērrŭit, ōblīqua præſtrīngēns lūmĭna flāmma. Nāmque īmprōvīſo vĭbrātus ăb æthĕre fūlgor. Cūm sŏnĭtu vĕnit, ēt rŭĕre ōmnĭa vīſa rĕpēnte. Nūnc hinc, nūnc illinc ābrūpti nūbĭbus ignes cōncurſant, cădit in tērras vis flāmmĕa. (*Lucret. lib. 6.*) inde ŭbi pērcālŭit vīs vēnti, vēl grāvis ignis impĕtus ignēſcit, mātūrum tūm quāſi fūlmen. Pērſcīndit ſūbĭto nūbem, fērtūrque cŏrūſcis ōmnĭa lūmĭnĭbus lūſtrans lŏca pērcĭtus ārdor. (*Ibid.*) Pēr ſē accēndūnt (*fulmina*) quŏque tēcta dŏmōrum, ēt cĕlĕri flāmmā cōmĭtāntur in ædĭbus īpſis. (*Ibid.*) Trānſit ĕnim vălĭde fūlmen pēr ſēpta dŏmōrum. Clāmor ŭti āc vōces, trānſit pēr ſāxa pēr æra. Nunc ĕa quō păcto gignāntur, ēt impĕte tānto Fiant, ŭt pōſſint ictu dīſclūdĕre tūrres. Dīſtūrbāre dŏmos āvēllĕre ligna trābēſque, ēt mŏnŭmēnta vĭrūm dēmōlīri, ātque cĭēre, ēxănĭmāre hŏmĭnes, pĕcŭdes prōſtērnĕre pāſſim. Cætĕra dē gĕnĕre hōc, quā vi făcĕre ōmnĭa pōſsint ēxpĕdĭam. *v. Fulminat & fulgur.*
Fulcĭficus, Pośilny/
fultio, *onis,* Wſpieránie/ Podbudowánie/
fultūra, Podpora Podbudowánie/
Fulvus, Żółty/ Golgelb/ Lebetfarb. *ſyn.* Flāvus, rŭtĭlis crŏcĕus aūrĕus,
Fumarĭa, Rutá polna/ Rokorycz 2.
fūmārĭŏlum, Kominek *& ſub* Komin 1.
fūmārium, Dymnik 1. Izbá czarna/ Ozdowńia/ Komin 1.
fumi ſpiraculum, Komin 1.
fūmĭdus, Dymny 1. Okopciáły/ Rauchächtig. *Fumidus, atque alte ſpumis exuberat amnis.* Virg. *ſyn.* Fumōſus, fumĕus, fumans, fūmo plēnus, ōpācus, undans ſœda nigro ſimŭlācra fumo.

fūmĕus, fumĭfer, fumĭficus, **Dymny/ 1. Voll Rauch.** *Fumea Massilia ponere vina potest.* Martialis. *Fumiferam noctem commistis igne tenebris.* Virg. *Fumificisque locum mugitibus implevere.* Ovid.

fūmĭgo, *as*, **Dymię/ Beräuchern/ Rauch machen.** *syn.* Fūmo īmplĕo, spārgo, sūffio, văpōro, ŏdōro.

Fūmo, *as idem.* & **Kurzy się/ 2. Rauch geben.** *Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras.* Virg. *syn.* Fūmum do, mĭtto, vŏmo, ēvŏmo, ēxhālo, spārgo, vŏlvo glŏmĕro, *phr.* Cœlum sūbtēxĕre fūmo. Crāssa vŏlvit cālīgine fūmum. Inclūsum glŏmĕrans æstu ēxpīrānte văpōrem ērigit ātro. Nigrāntem fūmo, rŏgus ālta ad sȳdĕra nūbem. Tūrbīne fūmāntem pĭcĕo, et cāndēnte fāvīlla. Sūlphūrĕum vŏmit ēxēso vērtīce fūmum, ēxūndat fūmans pĭcĕus cālīgine vērtex. Faūcibus īngentem fūmum. (mīrābĭle dīctu) ēvŏmit, īnvŏlvītque dŏmum cālīgine cœca ūdo sūb rŏbŏre vīvit Stūpa vŏmens tārdum fūmum īgnibus ātrĭa fūmant.

fumo infĭcĕre, **Przydymić Rauchächtig/ dämpffig.** *Collaque prælorum fumosis deripe tectis.* Virg. *syn.* Fūmĕus, fūmĭfer, fūmĭficus, fumĭdus.

Fūmus, **Dym/ Rauch/** *Saxa vides, mistoque undantem pulvere fumum.* Virg. *syn.* Fūlĭgo, cālīgo, *epith.* sōrdidus vŏlūcer, sĕquax, sūblimis, tĕnŭis, vŏlans, cālĭdus, pingvis, grāvis, ārens, ūndans, īnānis, lēvis, văpŏrōsus, ăĕrius, vānēscens, tūrbĭdus, āmārus, sūlphūrĕus. īgnĭtus. *Phr.* Fūmĕus văpor, hālĭtus. Fūmī nūbes, ūmbra. Fūmĭfer æstus, Spătĭōsa vŏlūmĭnă fūmi. Nĕbūla atræ cālīgĭnis. Nĕbūlæ quas ēxĭgit īgnis. Vŏlat văpor āter ād aūras. Vŏlvĭtur āter ād auras. Vŏlvĭtur āter ŏdor. Văcŭas it fūmus ād aūras, īntērrūpti īgnes ātērque ād sȳdĕra fūmus ērĭgĭtur. Pĕr mūlta fŏrāmĭna fūmus ēvŏlat, ipsos pĕnātes nūbe dĕfōrmī obsĭdet. Sūrgit ŏdōrātis sūblīmis fūmus āb āris. Crāssa cālīgine fūmus cœlum prætēxit. Prōspēctum ērĭpĭens ŏcūlis, glŏmĕratq; sūb āntro fūmĭfĕram nōctem cŏm mīstis īgne tĕnebris. Quā plūrĭmus ūndam fūmus ăgit, nĕbūlāque īngens spĕcus æstŭat atra. Tūrbīne cæco vŏlvĭtur, īmmēnsōsque cĭet pĕr nūbĭla trāctus. Thūre Săbæōrum dīvīna āltārĭa fūmo pĕr vŏlĭtānte ŏlĕant. ērĭgit atro Nigrāntem fūmo rŏgus ālta ād sīdĕra nūbem.

Fūnāle, *is*, **Lana świecá. Wachskertz/ Fackel.** *Incensi, & noctem flammis funalia vincăt.* Virg: *syn:* Fāx, tæda, lāmpas. *V. Fax.*

Fūnāle fūndæ, **Proce náwigzánie.**

Fūnālis cerĕus, **Lana świeca.**

Fūnālis equus, **Lecowy koń.**

Fūnāmbŭlus, **Powrozobiegun. Ein Sailtäntzer.** *Funambulo eodem accessit exspectatio.* (lamb.)

Fūnārius, **Powroźnik.**

Fūnctĭo, **Spráwowánie/ Smierć.**

Fūnctus, **Vmárły**

Fūnda, **Procá 1. Mieszek pieniężny/ Sak 2. Wiećierz/ Káletá/ Trzos/ Pierśćieniowa głowicá/ Opráwá. Eine Schlinge/ Schläuder/ damit man wirfft.** *Stupea torquentem Balearis verbera fundæ.* Virg. *epith:* Bălĕāris, bălĕārĭca, strīdēns, cĭta, tōrta, vŏlūta, vŏlūbĭlis, āĕrĭa, lĕvis, flēxa, tĕres, vălĭda, pūĕrīlis, vērsātĭlis, ēxcūssa, īntōrta sŏnāns. *phr:* Fūndæ vērber. Bălĕāris hăbēna. Hăbēna teres. Stūpĕa bălĕāris vērbĕra fūndæ. Fūnda pĕr īnāne vŏlūta. āĕrĭas plūmbum jăcūlātur īn aūras ārcta mănu. Glānde mĭnāx. Tĕrĕtes pārs vērtĕrĕ fūndas āssvētī. Strīdēntem fundam tĕr ādductā cīrcum căput ēgit hăbēna. Fūndam librāre, vībrāre, tŏrquēre pĕrĭtus. Mīssĭle plūmbum mūltīplĭcī gȳro cŏntōrquet.

Fūnda talentāria, **Procá woienna.**

Fūndāmen, Fundamentum, **Grunt 1. 2. 4. Grundveste.** *Prima favis ponant fundamina, deinde tenaces.* Virg: *Fundamenta alij, &c.* Virg: *syn:* Fūndamĕn, sŏlum, stăbĭlīmen, stăbĭlīmēntum. *epith:* āltum, stabĭle, fīrmum, sŏlĭdum, mānsūrum, tūtum, sūppŏsĭtum.

Fūndāmēnta jacio, loco, ago. ordior, **Zákładam budowánie.**

Fūndātĭo, **Zákładánie/ Grunt 1.**

Fūndātus, **Gruntowny/ Stárodawny.**

Fūndĭbălum, fundibŭlum, fundibalus, **Procá woienna**

Fūndĭbūlāris, **Procny/ in Procá.**

Fūndĭbūlārĭus, funditor, *ōris*, **Procarz.**

Fūndĭto, *as, à fundo, is*, **Leię 1. Wiele mowię.**

Fūndĭto, *as, à funda*, **Procą biię.**

Fūndĭtus, **Do gruntu/ Do czystá/ Zgołá. Von Grund auff.** --- *Omne malum miseris nec funditus omnes.* Virg: *syn:* Stirpĭtus, rādīcĭtus, *vel* pĕnĭtus, prōrsus, ōmnīno. *phr:* à sēdĭbus īmīs. à rādīcĭbus īmis.

Fūndo, *as*, **Buduię 1. Zákładam 2. Vtwierdzam/ Zámagam się. Vesten Grund legen.** *Fundatur Veneri Idalia, tumuloq; sacerdos.* Virg: *syn.*

syn: Fundāmēnta, fundāmĭna pōno, jăcio, mōlĭor. *phr.* Hīc ālta Thĕātris fundāmēnta lŏcānt ălĭj. *vide Ædifico.*

Fūndo, *is*, **Leie** 1. 2. **Nálewam/ Wlewam/ Sypie/** 3. **Funduie/ Obalam kogo/ Porażam Wydáie ziemiá. Giessen/ schütten.** *Funditur & castos umbo vomit aureus ignes.* Virg. *syn.* ēffūndo, spārgo, dīspērgo, prōjĭcio, ēmitto, *vel* dīssĭpo, prōstērno, *vel* lŏquor. *phr:* & pēssĭma fūdit Vīna cădis. *Pro Prosterno (Virg. 1. Æneid.)* Nēc prĭus ābsĭstit quām sēptem ingēntia victor. Cōrpŏra fūndat humi. *Pro Largior. (Idem Eclog. 4.)* ipsa tĭbi blāndos fūndēnt cūnābŭla flōres. *Pro Loquor. (Idem 1. Æneid.)* Tālia fūndēbat lachrȳmāns. *Pro Demitto (Idem.)* Crīstīsque ā vērtice flāmmam fūndit.

Fūndo imo, **Z gruntu.**

Fūndolum, *vel* Fundulum, **Kiszká kotna.**

Fūndor, *eris*, **Rozchodzi się/ Wybuchnąć.**

Fūndŭla, **Vlica bez wyiázdu/** *& sub* **Biegun.**

Fūndŭlus, **Biegun** 2. **Kielb náśki.**

Fūndum, **Dno/** *& sub* **Káletá.**

Fūndus, **Grunt/ Włość/ Folwárk/ Przedáwácz/ Potwierdźiciel/** *& sub* **Dobrodźiey.**

Fūnĕbre epulum, **Pogrzebny obiad.**

Fūnĕbre vestimentum, **żałobá** 2. **(dusżny.**

Fūnĕbria justa, sacra, **Pogrzeb/ Obchod za**

Fūnĕbris, **Pogrzebny/ żałobny/ żáłosny** 1. **Zur Leich gehörig.** *Ira truces inimicitias & funebre bellum.* Hor.

Fūnĕra, *æ*, **Płaczká.**

Fūnĕrālia, *ium*, **Wilie zá umárłego.**

Fūnĕrārius, *subst.* **Grubarz** 2.

Fūnĕreus, Fūnĕrārius, *adiect.* Fūnĕrātitius, *Funĕrus*, **Pogrzebny/ żałobny/ żáłosny. Leidig/ traurig.** *Funereasq; inferre faces, tibi nomina mille.* Virg.

Fūnĕro, *as*, funeror, *aris*, **Grzebię umárłego**

Funerum arbiter, **Márszałek pogrzebny,**

Funerum solennia, **Zadusżny dźień.**

Fūnĕsta, vestis, **żałobá.** 2.

Fūnĕsto, **Zaboiem zgwałćić/ Krwáwię/ Lżę** 2. **Záśmncam/ Zgwałćić** 1. 8. **Sprofanowáć**

Fūnĕstus, **żałobny/ żáłosny/ Pogrzebny/ Nieszczęśliwy/ Smutny/ Szkodliwy/ Smiertelny** 2. **Kläglich/ tödlich.** *Lumina funesti conscia facta mali.* Ovid: *syn:* Fūnĕbris, fūnĕrĕus, *vel* ferālis, *vel* mœstus.

Fūnētum, **Winnicá podwiązáná/ Chłodnik**

Fūngĭbĭlis, **Strawny** 1. **(Sklepisty**

Fūngīnus, **Grzybiásty** 3.

Fūngor, **Záżywam/ Odprawiam** 1. **Spráwuię. Záwiáduię/ Jestem/ Cierpię** 1. **Dostoieństwo mam/ Stoi to zá to/ Zástępuię kogo/ Obrażam się/ Vrząd mam. Verwalten/ vertretten.** *syn:* Dēfūngor, pērfūngor, præsto, ēffĭcio, ēxērcĕo, ēxĕquor, ŏbĕo. *phr.* Fūngi trīste mĭnĭstĕrĭum, ōffĭcio fūngi pĭĕtātis.

Fūngor diem, fungor fato, **Vmieram.**

Fūngōsĭtas, **Dziurkowátość.**

Fūngōsus, **Grzybiásty/ Dziurkowáty.**

Fūngus, **Grzyb** 1. 2. **Głupiec/ Nikczemnik. Zagorzenie** 3. *& sub* **Jelcá. Ein Pfifferling/ Schwamm.** *syn* Bōlētus. *epith:* Prātēnsis, ālbus, frīgĭdus, hūmĭdus, hūmēns, ūdus, fœdus, sōrdĭbus, plŭvĭālis. *phr.* īrrītāmēnta gŭlæ fūngi. Prætēnsĭbus ōptĭma fūngis nātūra ēst.

Fūngus aridus, **Zagiew/ Proch** 2.

Fūngus putridus, **Nikczemnik/** *tr.*

Fūnĭcŭlus, **Powrozek/ Sznur miernicki/ Czostká. Ein kleines Seyl.**

Funiculus, Psalm. 138. pro mansione in hereditate, vel pro serie vitæ filo, mensura, spatio, Sa.

Fūnĭcŭlus ardens, **Lana świecá.**

Fūnĭrēpus, **Powrozobiegun.**

Fūnis, **Powroz** 1. **Kordá/ Sznur miernicki/ czostká dźiedźictwá, Ein Seyl/ Schnur,** *Nec tibi Tyrrhena solvatur funis arena.* Pr. *syn:* Rēstis, lōrum, rŭdēns, rĕtĭnăcŭla, stūpĕa vīncŭla, cătēna. *epith:* vŏlūtus, dŭctārius, sāltātōrius, stūpĕus, cānnăbĭnus, līnĕus, lōrēns, spārtĕus. *v. Catena.*

Fūnis antarius, ductarius, subductarius, chalatorius, **Liná.**

Fūnis junceus, sparteus, **Łyczak.**

Fūnis tractorius, **Postronek.**

Fūnus, *ĕris*, **Pogrzeb/ Ciáło. Ein Leichbegräbnüß.** *Felix con lex funeris una mariti.* Prop: *syn:* ēxĕquiæ, īnfĕriæ, jūsta. *epith.* Crūdēle, mĭsĕrābĭle, lāmēntābĭle, flēbĭle, ēxtrēmum, ămārum, jūstum, gĕmĕbūndum, ĭnīquum, lūgubre, ăcērbum, lachrȳmōsum, crŭēntum, suprēmum, sōlēnne, fēlix, præclārum, hŏnēstum, dēbĭtum, īllūstre, cōnspĭcŭum. *phr:* Fūnebris pŏmpa, lūctus. Suprēmus hŏnos. Mūnĕra suprēma. Sĕpūlchri hŏnōres. Fūnĕbria sacra. Fūnĕra dūcĕre, ĕt nōs sæva manu mittāmus

mus funera teucris. Mista senum & juvenum densantur funera. Funera dicebat mediam iacuryimota per urbem, cantabat mœstis tibia funeribus. *v. Exequiæ, Sepelio.*

funus celebro, duco, deduco, Vmárlego prowádzę. **funus curo, exsequor, facio**, Pogrzeb spráwuię. **funus ducitur, procedit**, Vmárlego niosą.

F U R

fur, furculus, Złodziey 1. Trod/ Smyk 2. Smrod 9. Ein Dieb. *Parvus pendetur, Fur magnus abire videtur. syn:* Latro, prædo, prædator, populator, raptor, ereptor, abactor. *epith:* Rapax, nocturnus, vagans, tacitus, occultus, pervigil, avarus, crudelis, ingeniosus, callidus, cautus, astutus, solers, versutus, improbus, nefarius, errans, insomnis, abditus, reconditus, anceps, trepidus, armatus, minax, noctivagus, sollicitus, auritus. *phr.* Nummorum spoliator. Furtum ingeniosus ad omne. uncis manibus rapax. Vivens ex rapto. Assuetus telo, ferro accinctus, furens, in sylvis subsidens. Non fuit Autolyci tam piceata manus. Nocte latens, vagans. Nocturni procul hinc discedite fures. Callidus effracta nummos fur auferet arca. Casus aventinæ timor atque infamia sylvæ. Non leve finitimis hospitibusque malum, sylvarumque tremor tacita qui fraude solebat. Ducere nec rectas cacus in antra boves. ut jugulent homines surgunt de nocte latrones. *vide Furor, aris.*

fur manifestarius. Złodziey 2. 6.

fur maritimus, Rybak.

furacitas, Kradziezność.

furacissime, Złodzieyśko.

furatrina, Kradziez. **furatus civitatū** Wlaz.

furax, *acis, omn:* Kradnący rad. Zu stehlen geneigt. *Furaces moneo manus repellas.* (Phal:) *syn:* Rapax, raptor. *v. Fur.*

furca, furcilla *æ*, Socha/ Widły oracze/ Nosidło/ Szubienicá 1. Jástá. Eine Gabel. *Exacuunt alij vallos, furcasq; bicornes.* V. *epith:* Bicornis, ferrea, lignea, firma, bifida, bicuspis, tricornis, tricuspis. *phr:* Bicuspis contus, sudes lignum bifurcum.

Furca, Szubienicá 1. 2. Ein Creutz-Galgen. *vide Patibulum.*

Furcæ, Sośki/ Szragi/ Piętro 2. Sośká.

furcæ bicornes, Widły oracze.

furcæ cancrorum, Nożyce rákowe.

furcifer, Szubieniczník/ Wyświecony/ Niecnotliwy.

furcilla, *orum.* Widły.

Furcillo, furcilo, Vwłaczam komu/ Wyrzucá.

furcula, *æ*, Widły oracze/ Kość rámienna.

furenter, Szálenie. **Furfur**, *uris, m.* Otręby.

furfures *hi*, Otręby w głowie/ Piegá.

furfurosus, Otrębny.

furia, Niewiástá zła/ Jędzá.

furiæ, *hæ*, Sumnienie złe/ Czárt/ Szaleństwo.

furialis, furijs actus, cautus, Szalony 2. Fast wütend/ Teuffelisch. *Serpentis furale metum, &c* Virg. *syn.* Furiosus, furens, rabidus, iratus, insanus, demens. *phr:* Furiis accensus, & ira terribilis.

furialiter, Szalenie. Vnsinniglich. *Non habes exactum quid adat, furialiter odit.* Ovid.

furias invoco, Przeklinam.

furiatus, furibundus, Szalony. Vnsinnig. *--- Hanc speciem furiata mente Choræbus.* Virg. *Cum semel accepit solem furibundus acutum.* Mart. *syn.* Furiosus.

furijs agitor, agor. Szálcię 2.

furinus, Złodzieyski.

furio, *as*, Wściekłym czynię/ Bestwię 2.

furiose, Szalenie. 1.

furiosus, Szalony. 2. Wütig/ unsinnig. *Tempe tuo furiose, meo sed non furiosus.* H. *syn.* Furibundus, furiatus, furens.

furnaceus, Piecowy. **furnaria**, Piekárstwo.

furnarius, Piecuch. **furnulus**, Piecyk.

furnus, Piec chlebowy.

furo, *onis*, Łásicá leśna.

furo, *is*, Szálcię 2. Wściec się/ Gniewam się Burzy się 1. Wüten/ toben. *Quid furis, aut quonam nostri tibi cura recessit.* Virg. *syn:* insanio, bacchor, irascor. *phr:* Mente furores concipio. Furias concipio. Furor itaque mentem præcipitant. Cæco insanire furore. Furiis incensa feror. ardet furore pectus. Mentem cæcus instigat furor. His agitur furiis, totoque ardentis ab ore scintillæ absistunt, oculis micat acribus ignis. Æstuat ingens imo in corde pudor, mistoque insania luctu, et furiis agitatus amor. Quæ te, germane, furentem. Mens agit in facinus? Furens, spumas agit ore cruentas. os rabidum. fera corda gerit. indomitos gestare in corde furores. Cœco raptus amore furit. Tum denique concita mater exululat: passisque

fugit

fūgit mălĕsāna căpillīs. Cōgor īnŏps, ārdēns āmēnti cœca fŭrōre. Īmmēnfam sine more fŭrit lȳmphāta pĕr ŭrbem. Eccĕ fŭrēnt ănĭmīs ădĕrat. Dēntĭbus īnfrēndēns tēr tōtum fērvĭdus īra. Lūſtrat ăvēntini mōntem. *v. Furor, oris, & Iraſcor.*

fūro per riſum. Száleie weſolo.

fūror, *aris,* Krádnę *1. 2.* Wkradam ſię *2.* Stehlen/ rauben. --- *oculos furare labori.* Virg. *ſyn* Răpĭo, abrĭpĭo, dīrĭpĭo, ērĭpĭo, ſurrĭpĭo, pŏpŭlor, cōmpīlo, ēxpīlo, ſŭbtrăho, ăvērto, sŭbdūco aūfĕro, tōllo. *phr.* ădmīttĕre fūrtum, vīvĕre răpto. Fūrto, vi clām ſŭbdūcĕre, ăbrĭpĕre. Trīſti ſpŏlĭāntur tēmpla răpīna. Nōn ĕgo tē vidi Dāmōnis pēſsime caprum ēxcĭpĕre īnsĭdĭīs mūltum lātrānte Lȳciſca? Quāttŭōr ā ſtăbŭlīs præſtānti cōrpŏre taūros ăvērtit, tōtĭdem fōrma præſtānte jŭvēncas. Fātāle ăggrēſſi ſacrāto ăvēllĕre tēmplo. Pāllădĭum cœſis ſummæ cūſtōdĭbus arcis. Cōrrĭpŭēre ſacram ēffigĭem, mănĭbūſque cruēntis. Vīrgĭnĕas aūſi Dīvæ cōntingĕre vittas. Nēc ĕgo hōc ābſcōndĕre fūrto ſpĕravi. [illegible] vel ărcāno dēmēns ſpŏlĭāvĕrat aūro. Sī quis răpĭat ſtăbŭlīs ārmēnta rĕclūſis. Aūfĕrat hīc aūrum pĕrĕgrīnos īlle lăpīllos: ēt quāſcūnque pŏteſt tōllĕre tōllat ŏpes. Sēd nĕque tōllūntur, nēc dum rēgit ōmnĭa Cæſar, īncŏlŭmis tānto prœſide răptor ĕris. Nōs fūrto nĭhĭl īnter nōs cārpāmus ăvāri. dŏmūs nūllo cūſtōde rĕlīctæ, nūllos nōctūrno fōrmīdant tēmpŏre fūres. īpſi jām cūlmis ſint tūti ārdēntĭbus agri. Prātāque ſȳlvæque, ēt pīctis vīnēta răcēmis. *v. Prædor.*

fūror, *oris,* Szaleńſtwo *2.* Zápálczywość. Das Wüten/ Unſinnigkeit. *Iamq; faces & ſaxa volant, furor arma miniſtrat.* Virg. *ſyn.* īnsānĭa, āmēntĭa, dēmēntĭa, vēsānĭa, fŭrĭæ, răbĭes, īra. *epith:* īmpĭus, īgnĕus, īmmītis, īmmānis, ēxĭtĭōſus, fērrĕus, īmpătĭens, flăgrans, īnflāmmātus, āccēnſus, vēcōrs, īmplăcābĭlis, crūdēlis, fōrmīdābĭlis, sūbĭtus dīſcōrs, bēllĭcus, Mārtĭus, Māvōrtĭus, īmpŏtens, vīndex, atrōx, ſangvĭnĕus ārmātus. *phr:* Fŭrōris ſtĭmŭli, mala mēns, fŭrorque vēcōrs. Mēns fŭrĭāta. Lȳmphātæ vĭŏlēntĭa mēntis. ănĭmi ēffĕra vis, īmpĕtus, ārdor Nēſcius rēgi fŭror: prōnus in ārma. Frāni īmpătĭens. Pērdĕre cūncta părāns. ārma mĭnīſtrans, āccēnſis lāmbēns præcōrdĭa flāmmis. īn præceps ōmnĭa vērtens. ănĭmos cæca călīgĭne vērſans. in clādes, ſævāque bēlla trăhens. Tĭmĭdis vălĭdus fŭror īncĭtat īras. Tēlăque præpōrtānt vĭŏlēnti sīgna fŭrōris. ēffera præ tŭmĭdo quatĭēbat cōrda fŭrōre. Cūm sŭbĭta īnfrænus sūrgit in ārma fŭror. O jŭvĕnes ſērvāte ănĭmos, ăvĭdūmque fŭrōrem mīttĭte. Fŭror īmmītis jām pērdĕre cūncta părābat. Laxīſque fŭror băcchātur hăbēnis. *v. Furor, Rabies, Furia.*

furor ab œſtro. Miés.

furore captus, percitus, Szalony.

furorem obijcio. Szalonym czynię.

furtim, furtīvè, Kradzieżą / Pokątnie/ Potáiemnie/ Vkradkiem/ *& ſub* Krádnę.

furtīvus, *furtĭficus,* Krádziony/ Kradzieżny Pokątny. Geſtohlen *Furtivū nudata coloribus, ipſe quid audies.* Hor.

furto manifeſto, Z licem.

fūrtum, furtīva res, Złodzieyſtwo/ Kradzież. Ein Diebſtahl *ſyn.* Præda, răpīna, răptum latrōcĭnĭum. *epith.* Păvĭdum, nōcturnum, tăcĭtum īnīquum, lătebrōſum, ſacrĭlĕgum. *phr:* Fūrti crimen Fœdum lucrum. Fœdi īnsānĭa lucri. Lætatur fūrtis quōndam dŏlĭtūrus īnīquis. Nōn hăbet ēvēntus ſōrdĭda præda bŏnos.

furtum manifeſtarium, Kradzież świeża/ (Licę.

fūrūnculi, Száchy.

fūrūnculus, Złodziey/ Smyk *2.* Łásicá leśna/ Szyßká w ćiele/Łotrowśl zoſtáwiona/ Szách.

furvus, Czarny. Schwartz/ finſter. *ſyn.* fūſcus, ōbſcūrus, nĭger, ater. *vide Niger.*

FUS

Fuſaria B. ſub Trzmiel.

Fuſanei piſces, Ryby gromádne.

fūſcātor, Chmurny.

fūſcina,Ość do łowienia ryb. Eine Gabel mit drey Spitzen. *Fuſcina dente minax, nexa fuit anchora curvo.* M. *ſyn:* Trĭdēns, Nēptūni ſcēptrum. *epith:* Sæva, mĭnax, ădūnca, Nēptūnia. *vide Tridens.*

fūſcĭnŭla, Widelcá *1. 2.*

fūſco, *as,* Chmurzę/ Smiádo czynię/ Czernię. Verdunckeln. *Et fuſcata ſicu corrupit lana colorem.* Prud. *ſyn:* īnfūſco, ōbſcūro, fūſco cŏlōre tĭngo, īnfĭcio.

fūſcus, Smiády. fūsè, Szeroko.

fūsĭlis, Odlewány. Das man gieſſen mag. *Fuſile per rictus aurum fluitare videres.* Ovid.

fūsĭo, fūſus, *us, &* fūsūra, Lánie/ Zlanie.

Fūſor, Konwiſarz/ Zlewácz *2.* Giſer. Ein (Gieſer.

fūſor ærāmentārius, Pußkarz.

fūsōrium, Piec *1.* Tygiel *2.* Stek.

fūsōrius, Odlewániu ſłużący. Gegoſſen

fūſterna, Jedlinowy wierzchołek/ *ſub* Jedli (ná

Fuſtĭbalus, Procá. *Fuſtibulator,* Procarz.

Fŭstĭcŭlus, Kijek/ sub Kij/ Łodygá.
fŭstīgātus, fustigo, Bijs kijem.
fŭstis, Kij. Ein Stock. *Rumpuntur summi fustes, huc ocyus inquit.* Juv. *syn.* Bacŭlus, bacŭlum, stipes, sudes, contus. *v. Baculus.*
Fŭstitudinæ insulæ, sub Kierat 2.
fŭstŭārium, Kijowe karanie. (ba.
fŭsus, *si, subst.* Wrzećiono/ Wrzećienicá ry Eine Spille/ Spindel. --- *gravidos penso devolvere fusos.* Virg: *epith:* Gravidus, versatus, prægnans, levis, tortus, teres, puellaris, versatilis, volubilis, solers, succinctus. *phr:* Teres, versatile lignum. *vide Neo.*
fŭsus, *a, adiect:* Odlewány/ Szeroki/ Gegossen. *Tum victu revocant vires, fusiq; per herbă*

F U T

Fŭtile, futiliter, Lekko 2. Dármo 1.
fŭtātim, Rozrzutnie/ Często 1.
fŭtilis, Bez denká/ Lekki 2. Ciekący 2. Blazeński/ wylewczy/ Bezecny 2. Mátny/ Wielomowny/ Bláhy/ Jezyczny. Schwätzig/ plauderisch. --- *concilijs habitus non futilis auctor.* Virg. *syn.* Garrulus, loquax, *vel* levis, vanus, inanis, irritus.
fŭtilitas, Prożność/ Lekkomowność.
fŭtis, *is, m.* Wodny státek.
fŭto, *as,* Mieszam 1. Mieszam w gárcu/ Bywam/ Zbijam czyr dowod/ Wykipieć nie dáie/ *sub* Kipię.
Fŭtŭtim. Często/ *& sub* Rozrzutnie.
fŭtum, Wárzechá Wodny státek.
Fŭtuo, olim sonabat effundo. unde Effutuo suprà: iam obscænum est, apud Mart. explicat Sipont.
fŭtūrus, Przyszły. Das seyn wird. *Hic victor pugnis, ille futurus equis.* Cl.
Fuvi, pro Fui. Fuverat, pro fuerat. Plaut. Fuvat, pro fuat. Lucret: Poëtica epenthesi, ad producendam primam syllabam. Sic Pluvit. Livi, Priscian, Annuit. Enni.

G A L

Găbălus, Szubienicá 2. Găbāta, Misá spora
Gāgātes, *a, m. Gr.* Gágátek.
Gălactītes, *a, m. Gr.* Mleczny kámień.
Gălactŏpŏta, *vel es, a, m. Gr.* Mleczko.
Gălæna, Ołowna rudá. Gălanga, Gálgan.
Gălăxia, *Gr.* Mleczná drogá.
Gălăxias, *a, Gr.* Biały. *Item subst.* Jesiotr.
Galba, *a, Gr.* Nárámiennik męski. Robacy w drzewie
Gălbăna vestis, *sub* Gálbánowy.
Gălbăna, *orum, sub* Niewieśći 2.
Gălbănātus. Modroblády/ Perfumowány/ Niewieśći.
Gălbănĕus, *e Gr.* Gálbánowy/ Niewieśći.
Gălbănum, *Gr.* Gálbánowy sok/ Perfumowána szátá/ Gálban.
Galbănus, *f. subst.* Gálban.
Galbănus, galbaneus, *adiect:* Modroblády/ Niewieśći
Gălbĕus, Nárámiennik męski.
Gălbĕus, galbŭlus color, żołtáwy.
Galbĭna vestis, *sub* Gálbánowy.
Galbĭnus, Modroblády. i. *apud MArtialem correptum legit Turneb. Pulman. & alij. apud Iuvenalem Britanic. &c. Producunt alij, & apud Martialem legunt* Galbanos.
Gălbŭla, Figoiadká/ Wywielga/ *an* żołtaczek
Galbŭlus, *&* galgŭlus, Cyprysowa gałká/ Gáłuszká/ Máchárzyná/ Wywielgá.
Galbus color, źielony/ żołtáwy.
Gălea, Przyłbicá/ Szyszak. Ein Helm/ Sturmhut. *Et conum insignis galeæ, cristasq; comantis.* Prud: *syn.* Cassis, cassida, cudo. *Partes & ornamenta.* apex, conus, crista, jubæ, pennæ. *epith:* crinita, terribilis, decora, radians, corusca, horrida, rigens, minitans, ardens, lucens, pennicoma, horrens, horrifica. Mavortia, micans. *phr:* Ferratus apex, æs cavum. Capitis arma, tuta tegmina, munimentum, tutamen ære rigens. Cristis decora. Cristis subnixa coruleis. Terribilem cristis galeam, flammasque vomentem. Capiti intremit ærea cassis. Nitor galeæ claro radiantis ab auro. Galea horrida flictu adversæ ardescit galeæ. Galeam quassabat rubra minitantem vulnera crista. Funditur, in galea formosus erat. Capitique micantem imponit galeam. Tum galeam Messapi habilem, cristisque decoram proripiunt tecti scutis, & cassidę ahena armati. Scuta cavæque dant sonitum flictu galeæ. imam inter galeam, summi thoracis & oras abstulit ense caput.
Găleārius. *sub* Giermek.
Găleātus, W przyłbicy/ *sub* Przyłbicę kłádę Der einen Helm auff hat. *Hæc animante tuba galleatum fern duelli.* Prop.
Gălēna, Ołowna rudá.

Găleŏ, æ, Przyłbice kłáde.
Găleobdŏlon, gr. Pokrzywa martwa.
Găleŏla, Czárá z (morski.
Găleōnymus, găleos, vel us, i m. gr: Pies
Găleōpsis, & gălion, gr: Pokrzywá martwa
Găleōtes, æ, m, gr. Krzeczek.
Gălērĭcŭlus, Jámułká, gălērĭcŭlum, idem, & Plory/ Włosy przypráwne.
Gălērĭcum, Czapeczká. (latká.
Gălērĭcus, gălērītus, subst. gălērita, Dzier-
Gălērītus, adiect: Czapkę máiący.
Gălērus, galerum, gălērĭa Czapká 1. Jámułká/ Kápelusz/ Włosy przypráwne Ein Hut/ Bina manu, fulvosq; lupi depelle galeros. Virg. syn. Pĭlĕus, pĕtăsus. s. Pileus.
Gălilæa, Græcis quid? in Wielkanoc.
Găllium, gr: Przytulija.
Galla, æ, Gálás/ Winsko/ Szydło.
Gallantes, sub Szaleię.
Găllĭcæ, hæ, sub Szaleię 2.
Gāllĭcĭnium, Kuropoy/ & sub Noc 1. Hahnengeschrey. syn: Gālli cāntus. phr. Iam cĕcĭnit mĕdĭam vŏlucris Tītānia nōctem. Quōd tămen ăd gālli cāntum făcit ille sĕcūndum. Sōmnĭa ēxcūssit nūntĭa lūcis ăvis.
Gāllīna, gallīnāceum genus, Kokosz 1. Eine Hänne. Nec gallina malum respondet dura palato. Hor. epith: Crīstāta, strēnŭa, sēdŭla, sōlērs, sōllĭcita, vĭgil. phr: Pūllōrum fidissima cūstos. Quæ fœtus stŭdĭōsa fŏuet Crīstāti fœmĭna gālli. Cōnjūnx crīstāti fœta mărīti. Tĕgēns ālārum tĕgmĭne pūllōs. Gāllīna nūtrit ămōre sŭōs fœtus lāscīva tĕnēllos. Quæ si lābēntem vĭdĕat pērnīcĭbus ālis āccĭpĭtrem à tēcto sūblāta voce grăcillāns, ārrēctis sūrsum pēnnis, cērvīce rĕcūrva. ēxpāndit tūmĭdas pūllis glōcĭtāntĭbus ālas. Tum prōflīgat ăves aūdāces sēdŭla māter, ēt cārōs pūllos ēx ālĭtis ōre răpācis lībĕrat, īmplūmēsque fŏvet.
Gallina Africāna, gallina gibbata, Indyk.
Gallina coryllorum, Járząbek.
Gallina incŭbans, Kokosz nasiadká.
Gallina ovipăra, Kokosz niesna.
Gallina pumilio, Kokoszká.
Gallina, rustica, Járząbek.
Gallinācĕus, subst: gallinæ maritus, Kur.
Gāllĭnacĕus, adiect: Kokoszy/ Kurzy.

Gāllīnācĕus pes, Kokorzec. [Szopá.
Gāllīnāgo, Pátdwá. Gāllīnārium, Kurnik/
Gāllīnārĭus substan: Kurnik/ Sługá.
Gallinārius, adiect: Kurzy/ Kokoszy.
Gāllīnŭla, Kokoszká. Gallitrĭcum. Gránatek (ziele.
Gallo, as, Pustuię.
Gallopavus, Indyk. Gallulasco, Zátastam/ M (tuię.
Gallus castratus, gallus spado, Káplun.
Gallus, gallinaceus mas, Kur Ein Hahn. Quoniam avolavit gallus gallinaceus: (Iamb.) syn. Gāllīnācĕus. epith: Tītānius, sūpērbus, mātūtīnus, īnsōmnis, pērvĭgil, sŏnōrus, Mārtius, bēllĭger. phr: āles, ēxcŭbĭtor: ēxcŭbĭas ăgēns. Lūcis prænūntius āles. Mātūtīnus, crīstātus āles. vŏlucris Tītānia. pērsĭcus āles. Nūntĭa lūcis, ăvis. Aūrōræ præco vĭgil. Qui tĕpĭdum vĭgĭli prōvŏcat ōre dĭem. Mārmărĭcis mĕtŭēnda Lĕōnĭbus ales. Crīsta spēctābĭlis ālta. īnstāntis quod signa cănēns dēt gāllus ĕōi: & rĕvŏcet fămŭlas ad nŏva pēnsa manus. Aūrōram vocat ōre mŏrātemēt, lætum cĕcĭnēre dĭem, ālārūmque dĕdēre Plausibus āssĭdŭis & ăcūta vōce făvōrem. Nōn dum crīstāti rūpēre sĭlēntĭa gālli. Sōmnūmque ēxcŭssit nūntĭa lūcis ăvis. Jam cĕcĭnit mĕdĭam vŏlŭcris Tītānĭa nōctem.
Gămītes, æ, m. gamitis idis, f. gr. Nowożeński kámień.
Gammărus, gr. Rák morski.
Gānea, Kuchnia mieyska/ Nierządny dom/ Piwnicá 2. Ein Sauff- und- Huren- Hauß. Corripuit primam Prudent. tu potius produc.
Ganearius, sub Biesiádny/ Roskoszniczy,
Gāneo, ōnis, Łákotliwy/ Roskosznik/ Nierządnik. Ein Huren-Wirth: Sed laudem siliquas occultus ganeo pultes. Juv.
Gānĕum, Nierządny dom/ Piwnicá.
Gānglĭon, vel um, gr: żył nádecie.
Gāngræna, gr. Káncer/ Martwienie/ Zaráźá
Gānnio, is, Szczekam iáko Lis / Skowycze/ Skolę/ Skwierczę 2. Mámrzę/ Szepcę/ & sub Piszczę.
Gānnītus, us, Gānnītĭo, Skolenie/ Skowyczenie/ Szczekánie/ Skwierczenie. Bellung Et gannitibus improbis lacessit. (Phal.) Hor.
Ganza, B. Gęś.

GAR

Gărămāntītes, æ, m. gr. Kámień gwiazdzisty.

Gargaridio, as, gargarido, as, Swiegocę/ Chrachánie.
Gargarizatio, gargarizatus, us, Gárgáryzowánie/ Chrachánie.
Gargarizo, gr. Gárgáryzuię/ Chrácham.
Garivitium, Rosol 3.
Garrio, garridito, Swiętkocę/ Szepcę/ Wiele mowię/ Rzekocę żáby. Schwätzen/ plauderen. *Garris in aurem semper omnibus Cinna.* (Scaz.) *syn.* Garritum edo, vel nugor. *phr.* Nugas loquor, sero. Do inania verba, inepta loquor. Garrulitate acri nunc hos, nunc modicus illos vexat.
Garritor, Swiegot.
Garrula, garrulatrix, Swiegotká.
Garrulitas, Mownosć/ Wielomownosć. Geschwätz/ Plauderey. *Auctoris pereat garrulitate sui.* Mart: *syn:* Verbositas, loquacitas. *epith:* odiosa, insana, atris, intempestiva, improba, importuna, mendax, molesta, fœminea, procax, longa, nimia, litigiosa. *phr:* Loquacis murmura lingvæ: Raucaque garrulitas. studiumq; immane loquendi improba garrulitas, verbisque procacibus ardens. Garrulitas odiosa mihi, lingvæque venenum. Hæc tua garrulitas, intempestiva facessat. Garrulitate acri, nunc hos, nunc mordicus illos vexat. Sed magnis insana garrulitate premor.
Garrulus. *subst:* Soyká.
Garrulus, *adiect:* Rzekotliwy/ Swiętkotliwy Wielomowny. Ein Schwätzer/ Plauderer. *Percunctatorem fugito nam garrulus idem est.* Hor: *syn:* Loquax, nugax, dicax, vaniloquus. *phr:* Garrulitatis amans vanis sermonibus aures, implens, fallens, inanes iterans voces.
Garum, garum arcanum, garum sociorum, Rosol. Garus, śiláwá. *Gasidane, es,* Bezar gaster, *eris.* Gastra, æ, *f. Gr.* Gárnec.
gastrimargia, *Gr.* Obżarstwo 1.

G A U

Gau, pro Gaudium, priscum. Enni. Auson.
Gaudeo, es, Weselę sie. Rocham sie. Sich erfreuen. *Gaudet equis, canibusq; & aprici gramine campi.* Hor: *syn:* Lætor, ovo, exulto, gestio. *phr:* Gaudia concipio, capio, agito. Lætitia perfundor, exulto, triumpho. Lætus, hilaris, gaudens, gestio. Lætos sumo, induo vultus, gaudia blando vultu, lætis vocibus, geminatis plausibus edo, testor, prodo. Festum celebrare diem, exultatque, & vix animo sua gaudia differt. Sensitque alacres in pectore motus. Tacitam pertentant gaudia mentem. Vultum pulso mœrore serenat. Lætitiæ dare signa, & tollere plausus. Gaudens animus vix se capit. Cæca carpere mente gaudia. Lætos diffundere vultus. Induere faciles gaudenti pectore vultus, sepositis agitare gaudia curis, edere non fictos hilari de pectore plausus. Lætitia perfundere mentem. Lætitiaque fremunt, animosque ad sidera tollunt. Iam nube repulsa tristitiæ, lætos hilarabant gaudia vultus. Certatim ingenti celebrant nova gaudia plausu. Nescio qua præter solitum dulcedine læti. Pater Æneas audito nomine Turni lætitia exultans. Fusus in amplexus matris pia gaudia carpit. ergo alacris sylvas & cætera rura voluptas, Panaque, pastoresque tenet. Dryadesque puellas, omnis longo solvit se Teucria luctu. emicat extemplo lætus, post talia. Dictis paremus ovantes. Quid mihi vel tota potuit contingere vita Lætius? ingeminant plausum Tyrii. ingens lætitiæ fertur ad astra sonus. (*Horat:*) Nunc est bibendum, nunc pede libero pulsanda tellus. (*Claud:*) Nunc pateras, libare Deis nunc solvere multo nectere corda libet. Quaque tibis manibus circumplaudere tuorum, undiq; iactato flore tegente vias. Tempora phœbea lauro cingentur, ioque milesio magna voce, triumphe canet
Gaudialis. Apulei. vox nihili Gaudimonium Baruch 4. pro gaudio.
Gaudium, Wesele. Freud. *Gaudia percepit nato secura recepto.* Ovid. *syn.* Lætitia, voluptas, oblectamentum, iocus, plausus. *epith.* beatum, spe ratum, verum, repentinum fugax, fugitivum, instabile, nimium, optatum, insolitum, pium. novum, profanum. *phr:* Vultus hilares, Exhilarans animos. a cunctis hilari pietate colantur. Fallacis vaga gaudia mundi. Gaudia principium quæ sunt pleruma; doloris, gaudia remeant, sed fugitiva volant. Non frontem vertere minæ, sed candida semper gaudia securo sederunt pectore. ingens exorta tumultu lætitia. Scilicet interdum miscentur tristia lætis. Prærepta leves abiere per auras gaudia. Speratàque gaudia fallunt incautos. umbra tibi notat et vaga gaudia mundi. *v. Gaudeo.*
Gavia, Łyská/ Rybitw ptak.
Gavia cinerea, Bulik.
gaulus, *gr.* Łodż/ Czára.
gaunace, *es, gr.* gaunacum, *e gr.* Roc/Gunia
gausapa, *æ,* gausapa *orum.* Szátá 1.
gausapa villosa, Obrus/ Szátá 1.
gausapatus, *sub* Gunia 2.
gausape, *n.* gausape, *is,* gausapum, Szátá 1. Gunia 1. Roc/ Szátá żolnierská.
gausapina, *æ.* Szátá 1. *&* Szátá miożsa.

gāza, gr. aut Persica vox. Skarb 1. 5. Reichthumb. Nobilibus gazis, opibusq; cubilia surgant. Cl. syn: Dīvitiæ thēsauri ōpes, pĕcūnia. epith: pĕregrīna, Eōa, Persica, Asiatica, Lȳda. phr: ōpŭlenta sŭpellex. Lȳdæ pondĕra gāzæ. vide Divitiæ.

gazŏphȳlăcium, gr: Skarb kościelny.

Gĕhēnna, Piekło. Die Höll. Mundani involvant populi, damnetq; gehennæ. Prud: epith: ōbscūra, hŏrrĭda, tētra, mĕtŭēnda, căva. phr. Quŏd si fŏrte cāvæ mĕtŭis tŏrmēnta gĕhēnnæ. Gehenna in Sacris libris: Hieronymo teste, fuit vallis filiorum Hennon amœnissima, irrigua, nemorosa. in qua Iudæi idolo Moloch filios urebant. Tophet aliter dicta & i. tumulus mortuorum. In novo Testamento sumitur pro incendio inferorum.

gĕlăsiānus, Błazen 1. (śmieszek.

gĕlăsĭmus, gr. adiect: & gĕlăsīnus, gr. subst:

gĕlă sĭni, gr. Zeby przednie/ śmiechowe dołki

gĕlātio, Mroz. gĕlĭcĭdium, Lod/ żlod/Mroz

gĕlĭda, Wodá zimna. gĕlĭdē, Oziębłe.

gĕlĭdus, Mroźny/ zimny. Fróstig/ Eißkalt Sed gelidum Borean, gelidumq; Notum. Ovid: syn: Gĕlātus, cōngĕlātus, frīgĭdus. phr: Gĕlu cōncrētus, rĭgĭdus, rĭgēns v. Frigidus.

gĕlo, as, & gĕlăsco, is, Márznę. Zusammen frieren Centum me tetigere manus aquilone gelatæ. M. syn. Cōngĕlo, cōnglăcio, ĭndūro activè dūrēsco, gĕlăsco, passivè. phr. Gĕlu āstrĭngo, ĭndūror, ĭndūrēsco, āstrĭngor, rĭgĕo, prĕmor, hŏrrĕo. Stānt flūmĭna dūro, ĭncrŭstāta gĕlu. Cōncrēscūnt sŭbĭtæ cŭrrēnti ĭn flŭmĭne crūstæ. āstrĭcto cōit ūnda gĕlu. Sŏlĭdis hærēnt flūmĭna lȳmphis. Vīdĭmus ĭn glăcĭe pĭsces hærēre lĭgātos. Hȳems dum sæva rĭgēnti. Strĭngĕret ārva gĕlu. Mārmŏreo pāllet ădūsta gĕlu, & mŭlta cōncrētus grāndĭne crīnes. Pēndŭla tēctis. Hŏrrēscit glăcĭes. Glăcĭem cum flūmĭna trŭdunt. Vīdimus ĭngēntem glăcĭe cōnsīstĕre pŏntum. Glăcĭe cŭrsus frænātur ăquārum. Tēr frīgŏre cōnstĭtit ĭster. Făcta ēst Eūxīni dūra ter ūnda măris. Sēd jăcĕt āggĕrĭbus nĭvĕis ĭnfŏrmis, & ălto tērra gĕlu lāte, sēptēmque āffŭrgit ĭn ŭlnas. ūndăq; jăm tergo fērrātos sŭstĭnet ŏrbes. Pŭppĭbus ĭlla prĭus, pătŭlis nūnc hŏspĭta plaūstris. æräque dĭssĭlĭunt vŭlgo, vēstēsque rĭgēscunt ĭndūtæ, cædūntque sēcūrĭbus hūmĭda vīna, & tōtæ sŏlĭdam ĭn glăcĭem vērtēre lăcūnæ. Stīrĭaque ĭmpēxis ĭndūrŭit hŏrrĭda bārbis: ĭpse vĭdes cērto glăcĭe cōncrēscĕre pŏntum, ĭpse vĭdes rĭgĭdo stāntĭa vīna gĕlu. Quāque rătes jĕrant, pĕdĭbus nūnc ĭtur. & ūndas Frīgŏre cōncrētas ūngŭla pŭlsat ĕqui. Tēllus sub stĕrĭli lāngvet ădūsta gĕlu. ōmnĭa brūmāli dĭrĭgŭēre gĕlu. vide Frigeo, Hyems.

gĕlo cadum, Tworzę ser.

gĕlōtŏphyllis, idis, gr. Smieszek ziele.

gĕlu, gelum, n. gelus m. Mroz. Kälte/ oder Eyß. Rura gelu cum claudit hyems, nec semine iacto. Virg: syn: Glăcĭes, frīgus. epith: hȳĕmāle, hȳbērnum, āstrĭctum, cānens, cānum, mārmŏrĕum nĭvāle, dēnsum: phr. Cōncrētum frīgus. Rĭgĭdo, cōmpācta per ĭnānĭa grāndo. Dēcĭdit hȳbērno prægrăvis ūnda gĕlu. Tēllus sub stĕrĭli lāngvet ădūsta gĕlu Dum sæva rĭgēnti strĭngĕret ārva gĕlu. vide Frigus, Gelo.

gĕlu astrictus, stans, torridus, rigidus, Zmárzły.

GEM

gĕmēllar, n. gĕmēllārĭa, æ, Statek 1.

gĕmēlli & gĕmĭni, Bliźnietá. Brüder einer Geburt/ Zwillinge. — modo namq; gemellos. Procubuisse lupam, geminos huic ubera circum. Virg. syn. Gĕmĭni. phr. Gĕmĭni sub ūbĕre nāti. Gĕmĭnus partus, fœtus, prōles gĕmĭna. Gĕmĭni frātres, fœcūndæ glōrĭa mātris.

gĕmēllĭpăra, Bliźnietá rodząca.

gĕmēllus, adiect: Podwoyny/ Dwáktoć rodzący Rodzony.

Gemiæ, Lucill. Rob. Steph. corr. Gumiæ.

gĕmĭnātim, Dwoisto. gĕmĭnātio Powtarzánie

geminatus, Dwoy / Dwoisty/ Podwoyny/

Gemĭnĭtūdo. Podobieństwo. (Dwá.

gĕmĭno, Powtarzam/ Przydáię 2. Przyczyniam 1. Złączam 1. Doppelen. Iamq; decem vitæ frater gem naverat annos. Ov: syn: Ingĕmĭno, dŭplĭco, cōndŭplĭco, cōmbīno, vel rĕpĕto, ĭtĕro.

gĕmĭnus, Dwoy/ Dwoisty/ Rodzony / Podobny 1. Rowny 1. Dwá. Zwerfachtig/ dopelt. Terga premit, pecoris geminus amor aureus alis. M. syn: Gĕmēllus, gĕmĭnātus, dŭplex, dŭo, bīni.

gĕmĭsco, Wzdycham/ Stekam.

gĕmĭtes, itæ, gr. Nowożeński kámień.

gĕmĭtus, us, Wzdychánie/ Stekánie. Das Seufftzen / Klag/ trauren. Extremosq; ciet gemitus, ut tristis arator. Virg: syn: Lūctus, sŭspīrĭa, plānctus, plāngor, lāmēntum, flētus, quĕrēla, quēstus, clāmor, ŭlŭlātus. epith: frĕmēns, dūrus, grăvis lăcrȳmābĭlis, mĭsĕrāndus, lōngus, rĕsŏnāns, crēber, ĭtĕratus, pērpĕtŭus, fictus, ēxōrtus. phr: āttrāctus ab ălto spīrĭtus ĭntĕrdum gĕmĭtu grăvis. Gĕmĭtus lăchrȳmābĭlis ĭmo aūdītur tŭmŭlo Lāmēntis, gĕmĭtūque, & fœmĭnĕo ŭlŭlātu tēcta frĕmūnt. vide Gemo.

Gemma

gemma, Pok/ Kámień drogi/ an Perłá? Ein Edelgestein. *Sæpe velut gemmas eius regnumque probarem.* T. *syn.* Lapillus, concha, bacca. *Gemmarum species aliquot.* achates, adamas, amethystus, Beryllus, Chrysolitus, Cyanus, Hyacinthus, Iaspis, Margarita, *sive* unio; onyx, Sardonix, Sapphirus, Smaragdus Topazus, Pyropus. *epith.* tumens, nobilis, nexilis, rutila, micans radians, scintillans, dives, ignea, Garamantis, perspicua, fulgens ardens, idaspæa, culta, radiosa, fulgida, clara, stellans, pura, flammata, coruscra syderea, erythræa, Gangetica, *phr.* Spolia rubri maris Lapis rubris advectus ab undis. Rubri munera Ponti. Dona maris Indi. Pelagi dona rubentis. Conchea bacca maris, i. *unio*, Gemmeus fulgor, nitor, lux, ignis. Gemmarum pretium. Nitido fulgore coruscans Gemma. Gemmæ auro intextæ radiant. Positæque ex ordine gemmæ. Clara, repercusso, reddebant lumina Phœbo. Gemmarum radiantes lucibus, ignes. Miro candoris honore coruscans. Quæ legitur rubris gemma sub æquoribus. Dat digitis gemmas, dat longa monilia collo. Substringitque comam gemmis, et colla monili Circuit, et baccis onerat candentibus aures, pendebant tereti gemmata monilia collo. Gemmas collo circumdedit, ardebat gemma Garamantide cærula vestis, ut cum sparsa micant stellarum lumina cœlo. *v. Ordo.*

gemmeus gemmatus gemmosus Perłowy/ 1. 2. Perłami osádzony/ Von Edelgestein. *Gemmeus iste tibi miles & hostis erit.* Marcell.

gemmasco, & gemmo *as*, Pąkowie puszczam/

gemmesco, *sub* Kamieie,

gemmifer Perły rodzący/ Das Edelgestein trägt. *Et freta gemmiferi fundere classe maris.* Pr.

gemo, *is*, Wzdycham 1. 2. Stękam/ Huczę sową/ Grucha gołąb/ Skrzypię 1. Seuffzen/ weynen. *Et gemuit, gemitus verba parentis erant.* Ovid. *syn.* ingemo, gemisco, lugeo, suspiro, queror, plango. *phr.* alto de corde, pectore ab imo gemitum do, edo, duco, emitto, traho, haurio, fundo, cieo, tollo. Gemitu loca impleo. Perdius et pernox alto de corde petitos edebat gemitus imo de pectore ducens illachrymat anxia nocte, anxia luce gemit. ingentem gemitum tunsis ad sidera tollunt pectoribus, Mœstusque per omnes it gemitus. *v. Gemitus, Fleo, Lachryma.*

gemoniæ. gemoriæ scalæ, gemonij gradus, Przepáść 2. Katownia/

gemonus, *dis e gr.* Kamień położniczy/

Gemulus, Wzdychaiący/

Gemursa, Szpátny wrzod/ *aliter ibidem.*

GEN

Genæ, *hæ* Policzek/ Jágodá ná twárzy/ Powieká/ Die Wangen/ Backe, *Pendentesque genas, & tales aspice rugas.* Juv. *syn.* Malæ. *epith.* Pulchræ, molles, purpureæ, teneræ, ambrosiæ, nitidæ, eburneæ, niveæ, roseæ decoræ, candentes, coloratæ, albentes, nivosæ, rubentes, juveniles, verecundæ, venustæ, rubescentes, tenellæ, albentes blandæ tumidæ, seniles, rugosæ, hirsutæ, erasæ, severæ: *in luctu* tabentes, mœstæ, pallentes humentes, madidæ, udæ *phr.* Genarum purpura, candor, gratia, decus, blanditiesvenustas. Queis, blanda est gratia. occupat et teneras purpura grata genas. Lachrymis molles immaduere genæ, is decor, e que genis stillat ros fusus eburnis, tantus niveis stat decor in genulis. Candentes vincunt lilia cana genæ. Quid tegis ingenuas, Clori decora, genas?

Genabius. Varro corr. Genianus.

Genealogia, *Gr.* Rodzáiu opisánie. Geschlecht Regitster/ *syn.* Generis descripta series. Series avorum, Stemmatis ordo, descriptio.

Genealogus, *gr.* Rodzáiu pisarz/ Geschlecht Schreiber. *Esse Deum velut illud ait genealogus idem.* Pr.

Gener, *ri & ris. prisce.* Zięć. TochterMann. *Monstra sinunt: generos externis adfer ab oris.* Virg

Generabilis, Płodny/ Rodzáyny/ 1. 2.

Generalis, Powszechny/ Rodowy/ Allgemein/ *Ostendat maculas generales corpori inesse.* Lucr.

Generaliter, Powszechnie.

generasco, Rodzę się/

generatim, Powszechnie/ Ogołem/ Rozdzielnie/ Rodzáiem/ Den Geschlechten und Gattungen nach. *Quare agite O proprios generatim discite cultus.* Virg.

Generatio, Rodzenie/ Gebährung. *syn.* Productio, *vel.* progenies, propago, genus.

Generator, Rodzic/

genere clarus, Urodzony zacnie.

genere proximus, Powinowáty/

Genero *as*, Rodzę/ Gebären/ schaffen. *Felici iam morte Deo genitaret. ut esset.* Alcim. *syn.* Progenero, gigno, progigno, creo, procreo, produco, *vel* pario. *phr.* Fortes creantur fortibus et bonis.

ēt bŏnis. ēst in jŭvēncis, ēst in ēquis patrum virtus, nĕc imbēllem fĕrōces Prōgĕnĕrant ăquilæ cŏlūmbam. ĕdĕre pārtum. Sāltem si quā mĭhi dē tē sŭscēpta fŭisset ānte fŭgam sŏbŏles, Qui tānti tālem gĕnŭĕre părĕntes? Gĕmĭnam pārtu dăbit, ĭlia prōlem. Tŭa cōncĭpiĕnt cœlēsti vīscĕra jŭssu nātum. Quō sānguĭne crētus, Sātus sānguĭne Dīvum Fīgŭlo sŭm gĕnĭtōre sātus. *V. Paris.*

gĕnerōse, Prodziwie/ Wspániále/ Meżnie.

gĕnĕrōsĭtas, Proda, Rosłość/ Tápfferkeit/ Großmütigkeit/ *ſyn.* Nōbĭlĭtas, *uel* fŏrtĭtūdo, vĭrtus: ănĭmi rŏbur vīs *phr.* Māscŭla vīs ănĭmi. Gĕnĕrōsum pēctus. Mēns gĕnĕrōsa Mārtĭus ārdor. Nōbĭlis; vĭrĭlis, cōnstans ănĭmus, Fōrte pēctus, ĭnvīctæ vĭres. Māscŭla vĭrtus.

gĕnĕrōsus, Prodziwy/ Rosły/ Meżny/ Zacny/ Sercá wielkiego/ Przyrodzony. Edel dapffer/ heroiß/ *Incoluit fines, nemo generosior est te.* Hor. *ſyn.* Nōbĭlis, *vel* fōrtis, ăudax, māgnănĭmus, ĭntrĕpĭdus. ănĭmōsus ĭmpăvĭdus, ĭntĕrrĭtus, *phr. vel* Præstans ănĭmi. Vĭrtūte pŏtens. Bĕllo fŏrtis, ĭnvīctus. Vīr fŏrti pēctŏre. Vīrĭbus ĭnvīctus. Fĭdens ănĭmi. Vĭnci nēscĭus. ărmis ăcer. Ingens ănĭmis. Cŭi gĕnĕrōsus ĕbullit sānguis. Quem māscŭla vĭrtus ēxcĭtat. *V. Fortis.*

gĕnĕsis, *is f. gr.* Národzenia godziná/ Konſtelácya/

gĕnĕthlia, *orum gr.* Okupiny/ Národzenie Páńſkie/

gĕnĕthlĭăcus, *adiect. gr.* Národzeniu ſłużący/

gnethliacus. *ſubſtant.* genethlĭălŏgus, *gr.* Práktykarz 1.

gĕnĕthlialŏgia, *Gr.* Práktyká/ 4.

Genitrix. Inſcript. Vet. idem Genitrix.

gĕnĭālis, Nowożeńſki/ Małżeńſki/ Płodny/ Godowy/ Gośćinny 4. Bieśiádny/ Wesoły 2. Freudentag. *Imminet aſsimilis, lucent genialibus altis.* V. *ſyn.* Gĕnĭo, săcer, fēstus, *vel* lætus, fēstīvus, dēlĭcĭōsus, ămœnus, dăpsĭlis, lautus.

gĕnĭālĭtas, Weſołość/

genialiter, Rozkoſznie/ Hoynie/

geniānus, Bieśiádny/

genibus repere, Ná báłuku.

gĕnĭcŭlāris, *f. ſubſtant.* Firlerká 4.

geniculātim, Kolánkowáto/

geniculatus, Kolánkowáty/

genicŭlo, *as,* Kolánkowáćieie/

gĕnĭcŭlum, Kolánko 1. ein aſt/

genicŭlus Zákrzywienie/

Gĕnŭmen, Płod 2. Owoc/

Gĕnista. Janowiec/ *& ſub* zátnowiec ziele. Erd Pfrimmom/ oder Ginſtern.

- - - Molle ſiler lentaque geniſta. Virg. *ſyn.* Spārtum. *epith.* Hŭmĭlis vĭrĭdis lēnta. flēxĭlis. *phr.* Spārti vĭmen Spārtēa vĭmĭna.

geniſtella, zátnowiec/

gĕnĭtābĭlis, Płodny/ Rodzeniu ſłużący/ *Et reſerata viget genitabilis aura Favoni.* Lucr.

genitāle, *is* genitales res. genitalia genitalia loca, Członek 4.

gĕnitale ſolum genitalis terra, Oyczyzná/

genĭtālis genitabilis. Rodzeniu ſłużący/ Národzeniu ſłużący/ Przyrodzony/ Żyzny/ Płodny/ Własny/ Rodowy/ Oyczysty 2. Dienlich zu gebähren. *Romulus in cœlo cum Diis genitalibus ævum. P.*

genitalis deus. Rodzenia bożek.

genitalis hora, Národzenia godziná.

gĕnĭtīvus, Spolurodzony/ Rodowy/ Rodzeniu ſłużący.

genitiuus caſus, *ſub* Słow odmiány/

Gĕnĭtor, Rodzic/ Vatter --- *Penes genitoris ad undam.* Virg. *ſyn.* Gĕnĕrātor, prōgĕnĭtor, sātor, părens, păter. *V. Pater.*

Gĕnĭtrix, Rodźićielká/ Mutter. *Iamque domum mirans genitricis & humida tecta.* Virg. *ſyn.* Părens, māter. *V. Mater.*

Gĕnĭtūra, Národzenia godziná/ Rodzenie ſię/ Bieg 2. Konſtelácya Naśienie 1.

genituræ peritiſsimus, Práktykarz/ 1.

genium defraudans ſuum, Mrzygłod/

Gĕnĭus, Anioł/ Rodzenia bożek/ Skłonność przyrodzona 1. Przyrodzenie/ Przymiot 4. Szczęśćie/ 1.

genius ater, malus, ſiniſter, Czárt/

genius ſalax, Łátawiec 1.

Genio, is, Rodzę/

Gens, Narod Dom 2. Volck. *Gentibus is noſtris riſu quatiare: ſed illis.* Juv. *ſyn.* Sŏbŏles, prōgĕnĭes, prōles, gĕnus, ſtirps, sānguis, prōpāgo, *vel* Pŏpŭlus, nātio,

Gentes,

Gentes, Pogánie/ Gentiana Goryczká/
Gentiana minor, Tyrlicz/
Gentiana pumila, Nostrzek modry/
Gēntĭcus, Narodowy/
Gēntīlis, idem & Powinowáty/ Rodak/ Rodowy/ Domowy/ Przyrodzony/ Herbowy/ Eines Geschlechts. Obliquus, nec non gentilia tympana secum. Juv.
Gēntīlĭtas, Pogáństwo/ Powinowáctwo 1. n. Rod 1. Spolecznosć/ Narod/ Viele des Gechlchts/ Gentilitatis sordida nubila. (Alcaic.) Prud.
Gentiliter, Pogáńskie/
Gēntīlĭtius, Rodowy/ Narodowy/ Herbowy/ Das zu einem/ Geschlecht/ oder Stammen gehört.
Gĕnu, Koláno. Knie. Dixerat, & genua amplexus genibusque volutans. Virg. syn. Poples. epith. prōcĭdŭum, flexum, sūmmīssum, sūpplex, tĭtūbans, rĭgĭdum, dūrum. phr. Quā crūs ēsse incipit, ēt iunctura genuum. Tārdā trĕmēnti Gĕnuā lābant, pro gĕnŭā per synæresim. Gĕnua ægra trăhĕntem Rĭgĭdo nīxus gĕnu. Trĕmŭlo mĕdĭos ābrūmpit pōplĭte gȳros.

genu nixus, genibus curuatis, Klecżkiem/
Genua, Lucil. corr. Gumia,
gĕnuāle, Podkolánek z. (cski/
genualia, Nakolánki/ Ponczochy/ Podwięgĕnuīni, Zęby karne/
gĕnūīnus, Własny/ Przyrodzony/ Przodkowy/ Kiel. Natürlich/ Te Lupe, te Muci, & genuinum fregit in illis. P.
Genus, ni m. priscum, Koláno/
Gĕnus, eris n. Rod 1. Linia rodu/ Rodzay/ Narod/ Płeć 1. Powszechnosć/ Twarznosć/ Sposob. Geschlecht. Nam genus, & proavos & quæ non fecimus ipsi, Ovid. syn. Gēns, gēntīlitas, ōrtus, ōrīgo, stirps, sanguis, vel prōpāgo, prōgĕnĭes, vel stēmma epith. Nōbĭle, āntīquum, rēgĭum, præclārum nōtum, rēgāle: īgnōbĭle, ābjēctum, vīle, hŭmĭle sōrdĭdum īgnōtum. phr. Gĕnĕris prīmōrdĭa, grădus. Gĕnus īmmōrtāle mănet mūltōsque pēr ānnos. Prīmōrdĭa gĕntis. Crēdo ĕquĭdem, nēc vāna fides gĕnus ēsse Dĕōrum. Mūlta vĭrī vīrtus ănĭmo mūltūsque rĕcūrsat gĕntis hŏnos. āb Jŏve prīncĭpĭum gĕnĕris. v. Nobilis, Ignobilis.

genus eleganter redundat, sub Káżdy 1.
Genus Grammaticorum, est indicatio sexus vocum, veri in animalibus, vel similitudine in aliis, per Pronomen Hic, hæc, hoc, appositum, ut Consentius docet, vel per terminationem, ut Iul. Scalig.
genus hominum, Ludźie/

GEO

Geōdæsia, gr. Rozmierzánie/
geōdætes, æ, m. gr. Mierník 1.
geōgrăphia, gr. Kráiopisánie/
geōgrăphĭcus, gr. Kráiopisowski/
geographus, gr. Kráiopis/
geōmĕtres, æ, gr. Miernik 1. Miernicży/ 1. Corripuit o Iuvenal. Latino more.
geōmĕtria, gr. Miernicka náuka/ (nicki/
geōmĕtrĭca, orum, geometricus, gr. MierGĕorgĭca, orum gr. Orácżey náuki Kśięgá/
georgicus, gr. Orácży/

GER

Gerănītes, æ m. gr. Żoráwi kámień/ sub żoraw z.
gerănion, vel um gr. Żoráwie noszki/
gerănos, m. gr. Żoraw/ 1. 5.]
gerāria, Piástunká/
geraria navis, Náwá 9. gerārius, sub Nośićiel/ Gerĭtio sub Czynienie/
Gerdius è Græco, Tkacz/

GERM

Germānē, Bráterskie/
Germānia Niemiecka źiemiá/
germānĭcus, Niemiecki/ Teutsch/ Quem Germanicus ore non rubenti. (Phal.)
germānĭtas, Bráterstwo/ Powinowáctwo/ 1. Społecznosć/
germanitus, Bráterskie/ Prawdźiwie/
Germānus, adiect, Rodzony/ Práwy 2. Podobny 1. Własny/ Szczery/ & addita negatione, sub Przypisány/ Ein Teutscher. Item ein Bruder — sed regna Tyri Germanus habebat. Virg.
germanus, substant. appellativum, Brat/ 5.
gērmen, Pak/ Wyrostek/ Látorośl do szczepienia/ Obrodzenie/ Płod. Ein Zweig/ — aliena ex arbore germen. V. syn. Sēmen, stirps. epith.

epith. Mōlle, tūrgens, ōdōrum, flōrĭferum, āmbrōsĭum pūbens. *V. Mox germino.*

germĭnālis, Owocny.

germĭnātio, Rodzenie i. 2. Pokowia pußczánie/ Obrodzenie/ ... czánie/

germĭnātus, *us* Rodzenie 2. Pokowia puß-

gērmĭno, *as*, Pokowie pußcza. Außschlagen/ wachsen. *Germinat & nunquam fallentis termes oliuæ* Virg. *syn.* Prōgērmĭno, pūllŭlo, gēmmo *phr.* Gērmen ēdo, pārĭo, mĭtto, ēmitto, fūndo, trūdo. Gērmĭne pūllŭlo, frōndĕo, flōrēsco. Dīvĭte gēmma, vēstit Pāmpĭnĕas vītis ŏpāca cŏmās. Gērmĭne pūbet ŏpāca cōmas. Gērmĭne pūbet ōdōro ēffūndit gēmmas, tūrgēnti ēt gērmĭne frōndet āmbrōsĭo gērmĭne frāgrat. hūmus. Mūltĭplĭces fūndit frūtĭces, ēt vīmĭne, crēbro gērmĭnat. *V. Frutico.*

Gero, as, prisce Plaut. unde Aggero, Exaggero, ut Meursi.

GERO

gĕro, *is* Noßę r. Spráwuię i. 2. Jestem tym/ Rządzę 1. Postępuię z kiem/ Chodzi z synem. Tragen/ außrichten. *Aspera si geritis corda, redire licet.* Mart. *syn* Făcĭo vel pŏrto gēsto, fĕro.

gero potestātem, magistratum, Przyd mam ná sobie.

Gĕro onis Wynośiciel/ Podwodnik/

gĕrontŏcŏmium, *gr*, Szpital stárych/

gerræ *arum gr.* Kratá 1. Bayki/ Páwężá.

gerres *hæ* Rybki drobne/ śielawá. (niarz.

gerro, *onis*, Bálamut/ *Gerulifigulus.* Nowi-

gĕrŭlus, Nośiciel/ Tragarz/ Ein Träger. *Festinat Calidis mulis geruliśque redemptor.* Hor.

gĕrŭlus literarum, Kursor/

Gerundia apud Grammaticos, sunt voces quædam quæ Verborum vicem gerunt, & præsertim Infinitivi loco ponuntur, Priscian. Verba hæc vocant plerique Infinita sine personis & numeris. Participia aliqui. Separatam partem orationis ut & Supina Augustin. Saturni. Gerundium modum Servius. Carent ijs Græci & Poloni. Vide Indicem hic in fine.

Gerundivus modus. v. infrà Modi 2.

gĕrūsia, *gr.* Stárych zebránie/ Szpital stárych

GES

Gessum. *idem* Gesum,

gesta, *orum*, Dźiełow Kśiegi/ Spráwá 2.

gestæ res Spráwá 2.

gĕstāmen, Noßenie 1. Noßenie drogie/ Ein Bürde/ Last — *magni gestamen Abantis* V.

gestamen religiosorum, Noßenie od Gátow.

gestātio, gestatus *us*, Noßenie 1. 4. 6.

gestator Nośiciel/ gestātorium, Lektyká/

gestātōrius, Noßeniu służący/

gestĭcŭlaria, Kuglarká/

gestĭcŭlarius gesticulator, Kuglarz/

gesticulatio, Kuglowánie/ Plęsy Jestámi nátrabiánie/

gestĭcŭlor, Pląßę/ Kugluię Jestámi nátrabiam. *A Gestio, i producit quidam: meliùs ex lij à Gesto, ut Sipontin. vel à Gestus ducunt, & corripiunt: ut à Fluctus, Flucticulus. ab Artus, Articulus. à Testor, Testiculor. Plautus.*

gestĭcŭlus Kuglowánie/ Jest oratorski/

gestio *is*, Skaczę 2. żądam 2. Bestwię śię. Chce mi śię/ Wesełę śię. Frolocken. *Et studio incassum videas gestire lavandi. V. syn.* ēxūlto, lætor, gaūdĕo. *Phr.* Gēstu ēxūlto. Lætĭtĭa ēxĭlĭo, sŭbsĭlĭo, ŏvo, trĭūmpho. *v. Gaudeo,*

gestio, *onis*, Czynienie/ Spráwowánie 1.

gēsto, Noßę/ & *sub* Chodzi z synem/ Tragen/ führen. *Non obtusa adeo gestamus pectora Pœni.* Virg. *syn.* Gĕro, pŏrto, fĕro.

gesto in sinu, Piástuię/ Szánuię.

gestor, Nośiciel.

gestōrius *ibidem & sub* Náwá 9.

gestuōsus, Jestámi nátrabiáiący.

gestūrio, Chce mi śię.

gēstus *us*, Jest oratorski/ Spráwá 2. Spráwowánie 1. Weise/ Manier/ Gebärde. *syn.* āctĭo, mōtus. *epith.* Lŏquēns, pērŭlans, grātus, mōllis, sōlūtus, dĕcōrus, hŏnēstus, scēnĭcus. *phr.* Lūmĭnĭbus mōtis, āpte, gēstūque vēnūsto. Hīnc dūlcis lĕpor ēt grāto făcūndĭa gēstu. Mōlli dēdūcit cāndĭda gēstu Brāchĭa.

Gēsum, & gæsum, Pociśk 2. Gattung eines Pfeils. *Nobis erectis fundere gessa rotis.* Prop. *Phr.* Lēvi jăcūlātur Gallĭca gēsu mănu ālpīna cōrūscans Gēsa mănu.

gēthyon, *Gr.* Cebulá 1.

GI

Gibber, ĕris, *m.* gibbus *subst.* Garb/

gibbēr, gibberosus gibbōsus gibbus, *a um adiect.* Gárbáty/

gigān-

gigantēus, *gr.* Olbrzymski/ Von Rysen Geschlecht. *Sive Gigantea spatiabere littoris ora.* Prop.
gigas, *antis gr.* Olbrzym.
gigeriæ *hæ*, Drobki. gigerium, Pypek 2.
gigno, Rodzę. Gebähren/ Zeugen. *Sæcula, qui tanti talem genuere parentes?* Virg. *v. Genero.*
gignor, Rodzę się Rosse/
giluus, Plowy/ Rydzawy/
gingidium, *gr.* Bućien/ Pieprzycá mála/ Trzebulá/
gingīvæ, *hæ*, gingivŭla, *æ.* Dzigsłá.
gingras, *æ, m. gr. Gingrica tibia. Gingrina*, Surmá.
Gingriātor, Gingrīnātor, Surmacz.
gingrio, *is*, Gęgam.
gingrītus, gingrum, Gęganie/ świdło/
girgillus, Kołko 4 *non* Wiiádło. *non* Motowidło/
gith, Czárnuchá/ glābelia, Miedzybrwie/
glābellus, glāber, Goły/
glabrentia loca, glabretum, Golizná/
glābreo, glabresco, Głádnieie/ Włosy mi pádáią. *Glabritas, Glabrities*, Gołość/
glăciālis, Lodowy. Eißächtig. *Et glacialis hyems canos hirsuta capillos.* Ovid. *syn.* Gĕlĭdus, prŭīnōsus, ālgĭdus, frīgĭdus.
glacians, Mrożny/
glacias, Márznie Zśiada się/
glaciātus, Zmarzły/ Gefroren *syn.* Gĕlātus cōngĕlātus, cōnglăcĭātus. *Phr.* in glăciem cōncrētus Glăcie rĭgens, āstrictus cōncrētus, hōrrens.
glaciatus humor, Gołoledź/
glăcies. Lod/ Eiß. *Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plantas.* Virg. *epith.* āspĕra, cōncrēta, sŏlĭda, rĭgens, īndūrāta, ālpīna, Rīphæa, dūra, lūcĭda, frāgĭlis, *Phr.* Gĕlu cōncrētus lacex. Crūsta lubrĭca Stīria pēndens. Dēcĭdit hȳbērno prægrăvis ūnda gĕlu. Vēntis glăcies āstrīcta rĕpēndit. *v. Gelu*
glacies suspensa, Grad,
glăcio, *as* Lodowáćieie/ Uberfrieren/ *Ventis & Positas ut glaciet nives.* (Choriamb.) Hor. *syn.* Cōnglăcio, gĕlo, cōngĕlo, *Neut.* Glăcior, cōngĕlor. *Pass. v. Gelo.*
glacio caseum, Tworzę ser/ ćśię/
glăcior, *idem &* Márznę/ Zśiada się/ śćinę
Glacito as, Gęgam/ gladiarius, Mieczńik 1.
glădĭātor, Poiedynkiem się biiący/ Wyśiekácz/ Mieczńik 1. Ein Fechter/ *Lustravitque fuga mediam gladiator arenam.* Juv. *syn.* Pūgil, lūctātor lănīsta *gladiatorum Magister epith.* nūdus, tŭnĭcātus. *phr.* ārmātæ pĕrĭtus palēstræ. Mĕdia pūgnat glădĭātor ărēna. *v. Athleta.*
gladiatores, Szermierskie igrzysko/
gladiatoribus *sub* Dniá trzećiego/
gladiatorie Okrutnie
gladiatorio animo, Desperácko/
gladiatorium, Zwyćięski upominek/ Szermierskie igrzysko.
gladiatorium certamen, Poiedynek/
gladiatorium munus, certamen, Szermierskie igrzysko/
gladiatorius, Szermierski/ gladiatūra Szermierská/ glădĭŏlus, Mieczyk/ 1. 2.
glădĭŏlus paluſtris, Ostrzyß wonny/
gladiorum artifex Mieczńik 1.
Gladium n. prisce, Miecz/
glădĭus, *m.* Miecz/ Ostropysk Powod 1. Schwerd/ Degen. *Nescierint primi gladios extendere fabri* Juv. *syn.* ēnsis, fērrum, pūgio, sīca mūcro cūspis, ăcies, *v. Ensis.*
gladius anceps, Szpadá/ śblá/
gladius Medus, Persicus, Scythicus, Szá
glāma, *æ. f. gr.* Oczny gnoy/
glandarius, glandifer, żołędny/
Glandionia, Glandionica, Podgorze/
glandium, glandŭla, *idem*,
glandŭlæ, Gruczoły/
glandulosus, Gruczołowáty/ Szyiowáty/
glănis, *adu. f. gr. sub* Sum/
glans, *dis, f.* żołądź. Ein Eichel. *Sin autem exiſtit durum tibi glandibus inguen.* S. (*Hoc fructu homines ætate aurea vescebantur.*) *epith.* Dūra, sȳlvēstris, ēxcūssa vĭrens, agrēstis, sŏnōra, hȳbērna, vĕtus, cădūca: quērna, īlīgna, æscŭla, Chăŏnia. *phr.* Quērnĕa, īlīgna, *vel* æscŭlĕa nūx, frūx, bācca. Quērcus, ilicis, æscŭli fœtus, frūctus, Quērnum, īlĭceum pōmum. Glandōria nūx. Chăŏnĭæ frūges. Cōntēntus nĕmŏrum pōmis, ēt glāndĕ ŏnōra vīvit. Tolerat ēt immŏdĭcam glāns mĭhi strīcta fămem. Sūppĕditat glāns quērnĕa victum. Sȳlvēstria pābŭla glandes. āntĕ mĭnīstrabant glandes ălĭmēnta. Cĕrĕris mūnĕre tēllus Chăŏnĭam pīngvi glandem mūtavit ărīsta.

gĭgān- glans,

glāns, *dis. f. globus tormentarius* Kulá 2. Ein Stück- oder Feuer-Kugel. *epith.* Plūmbĕa fērrĕa, ăhēna, mīssa, vŏlāns, vŏlucrīs, mīssĭlis, īgnĕa, vūlnĭfĭca. *phr.* Glŏbus ænĕus, Pīla fērrĕa, Plūmbĕa māssa. Mīssĭle plūmbum. Vŏlātĭle fĕrrum. Vībrat, ēvŏmit īgnītas hŏstīlis māchĭna glāndes. Fērrĕa lævam glāns īgnīta mănum fĕriit. Vŏlŭcres ĭmĭtāntur fūlgŭra glāndes.

glans Ægyptia, Bukiew 2.

glans plumbea, Pociſk 2. Kulá 2.

Glanus. Plini. lege Glanis.

glăphȳrus, *Gr.* Gálánt/

glārea, glareŏla, Piasek gruby/ Grieß/ Sand. *Nam jejuna quidem clivosi glarea ruris.* Virg. *syn.* ărēna, *epith.* Flāva, jējūna, dūra, *phr.* Jējūna clīvōsi glārĕa rūris. Vīx hŭmĭles ăpĭbus căsĭas, rorēmque mĭnīſtrat. Crēber līttŏris ăspĕrat ōram cālcŭlus, sĭlex, scrūpŭlus, lăpīllus.

glareōsus, Piaszczysty/ glastĭnus, Modry/

glastum, Farbownik/

glauce, *es gr.* Mleczne ziele/ *Glaucicomans oliva. Iuvencus.* glaucĭnus, Modrobłády/

glaucĭon, *um gr.* Mák leśny/

glaucīscus, *gr.* Modrzeniec ryba/ (rakrá

Glaucito, Skole/ glaucōma, *æ & atis,* Katá-

glaucōpos, *ōpi &* glaucops, *ōpis, gr.* Oczu modrawych/

glaucus, *a. um. gr. adiect.* Modrobłády/ Oczu modrówych/ Rydzáwy/ Grau/ blau/ *syn.* Cærŭlus, cærŭlĕus, vĭrĭdis vĭrens, cæsĭus, prăsĭnus.

glaucus, *subst. gr.* Modrzeniec ryba/ [wá/

glaux, *cos vel cis f. gr.* Mleczne ziele/ & So-

glēba, Bryłá Báłwan/ 9. Ein Erdscholl/ *Liquitur & Zephyro putris se gleba resolvit.* Virg. *syn.* Cēspes *epith.* Jăcens, ĭnērs, sŭpīnāta, pīnguis sicca, fœcūnda, mādĭda, cāmpēſtris, ēffō-a, fĕrāx, spīcĕa. *phr.* Glēbæ dīvĭtis ūber. Dītes sīne vōmĕre glēbæ ūlīgĭnĕis tēllus ūbērrĭma glēbis, ūbĕre glēba tērra fĕrax. Rāſtris glēbas frāngĕre ĭnērtes. Vōmĕre vērtĕre glēbas.

Glebāle aurum, Podymne/

glebalis, Datnowy/

glēbārius, Rolny/ Roborny v. Bronownik/

glēbōsitas, Nierowność/

glēbōsus glebulentus, Bryłásty Grużłowáty

glebŭla, Bryłká glessārius, Burszrynowy/

glessum, Burszryn/

gleucĭnum, Moszczowy oleiek.

glirārium, Szczurczy sadz.

glīs īris, & *Gliris, is, m.* Szczurek/ Feldmauß. *Somniculosos ille porrigit glires.* [Scaz]. M. *syn.* Mūsālpīnus. *epith.* pĭger, sōpōrātus, pīngvis, sōmnĭcŭlōsus, *phr.* Glīs brĕvis hybērno sōlĭtus pīnguēſcĕre sōmno. ēt pīnguior ille tēmpŏre sūm, quō mē nīl nĭsi sōmnus ălit, Rēbus glīs hybērnus ădēmptis ēvĭgĭlat.

glis, *itis* Jł & *sub* Ubity/

Gliscĕræ mensæ, sub Roſte 1. & *sub* Stol 6.

glisco, Roſte 1. Tyie/ śili sie/ Tantoni sie/ Szerzy sie/ Przybywa/ Auffwachsen. *syn.* Crēſco, āccrēſco, aūgēſco, ĭnvălēſco.

glisco gaudio, Wesele sie/ *Glittus, potius Glutinus.*

GLO

glŏbātim, Gromádá/

glŏbo, *as* Okrąglo czynie/ Tocze 3.

globor, *sub* Gromadze sie/

glŏbōsitas, Okrągłość 1.

glŏbōsus, Okrągły 1. Kugelrund. *Scilicet esse globosa tamen cum, &c.* Lucr. *syn.* Rŏtūndus, ōrbĭcŭlātus. *phr.* fĭgūrātus. Tōrno cīrcūmdūcens.

glŏbŭlus, Gałeczká/ Pączek/ Kupká/ *sub* Kupá/ Kłosek 1. Perlice.

glŏbus, Okrąg/ Kulá/ Gałká/ Pączek/ Págorek/ Gromádá ludźi Rota 1. Ein Kugel/ Kloß. *Quis Globus O cives caligine volvitur atra?* Virg. *syn.* Sphæra, ōrbis. *epith.* lævis, dēnsus, tōrnātĭlis.

globus apum, Roy pszczoł.

globus terræ, ziemia 1. *Glocidatio* Gdakánie/

glōcĭdo, Gdacze. *O primum hic & in sequentibus produco, ob cognationem significationis & originis quam innuit Sipontin. cum Glutio. Glutio, Glucio. Et pro Glocire apud Festum legit Glutire Gotfred.*

glōcio Kwoká Krekorze/

glōcĭto, Kracze/ *Vide &* Jeleń/ 1.

Glocĭtŏro sub Boćian/ 1. & *sub* Glekoce/

Glŏmĕrāmen. Kupá 1. Ein runder Hauff. *Dissimiles igitur forma glomeramen in unum.*

glŏmĕrātim, Gromádą/ Jednochodą.

glomerātio, Zwiiánie/

glomeratio, curru mollis, Jednochodá/

glomero, Smatwam/ Zwijam nici/ Kupię/ Tocze 5. Mięszam 1. & sub Jednochodo. Auffwinden. *In speciem & villæ parvos glomerabis in orbes.* S. *syn.* ăgglŏmĕro, ăggĕro, cōngĕro, ăccŭmŭlo, *phr.* Mănum mīstæ glŏmĕrāntur ĭn ōrbem. Grĕssus glŏmĕrāre sŭpĕrbos. Vŏlvūntur ĭn ōrbem immēnsos sĭnŭātur ĭn ărcus. *V. Accumulo*

glomerantur, Zbieráią się/

glomerŏsus, Okrągły/ 1.

glŏmŭlus, Kupka sub Kupá/ & Kłębek/ sub Kłob.

glŏmus, *mi. m. & eris. n.* Kłob Pączek/ *Produxit o Lucret. contra Analogiam. tu corripe potius.*

glōria, gloriola, Chwałá/ Sławá/ pochwałá/ Ehre Ruhm/ Lob/ Preiß/ --- *hortatrix animosi gloria lethi.* Stat. *syn.* Laŭs, hŏnor, dĕcus, nōmen, fāma, splēndor, *epith.* īnclyta, ārdŭa, vĕntōsa, frăgĭlis, fūgĭtīva, brĕvis, mūtabĭlis, dēbĭta, măgna sūmma, trĭūmphālis ŏpĕrōsa vīvax, fēlix. *phr.* Nūllo ūnquam dēlēbĭlis ævo. Immēnsum glōrĭa călcar, hăbet. Nĕscĭa mōrtis glōrĭa, ēxpers sĕpūlchri. Pōst fāta sŭpĕrstes. Mēndāci rĕsplēndens glōrĭa fūco. Clarăque ĕrit scrĭptis glōrĭa vĕstra mĕis. *V. Nomen.*

glōrĭābĭlis Chwálebny/ 1.

glōrĭātio, Chełpienie się/ Chwalenie kogo.

glōriabundus, *Adverbii loco,* Chełpliwie.

Gloriator, Chełpliwy, glōrĭfĭco, Uwielbiam/

glōrior, Chełpię się/ Sich rühmen. *Vis cursu pedibusq; gloriari.* (Phal.) M. *syn.* ŏstēnto, iăcto, iăctĭto. *phr.* Dŏtēs ŏstēntāre sŭas, Vērbis īmmŏdĭcis, sŭpērbis ēxtŏllĕre, fĕrre ĭn āstra, fĕrre pŏlo. *V. superbio.*

gloriose, Chełpliwie/ Chwalnie/ Chwalebnie.

glōrĭōsus, Chwálebny/ Chwalny 1. Sławny/ Chełpliwy/

glōs ōris, *f.* świeść/

glossaria mortuaria, Báia/

glossārium, Wykład/ Głoská/ (trudna/

glossa, *æ. gr.* Głoská. Wykład 1. Mowá

glossēma, *tis gr.* Mowá trudna/ Wykład 1.

glossēmătĭcus, *gr.* Wykładácz/

Glossito, Gęgam/ *Glossulæ,* Głoská/

glossŏgastor, ōris *gr,* Pochlebcá/

glōtŏrat, Giegoce/ & sub Bocian/ 1.

glottis, ĭdis, *hæc gr.* Przepiorká wielká.

glūbeo, glubet, Drze się/

glūbo, *is* Odzieram/ 1. 2. Obnażam.

glūcĭdo, Kwoká/ *glūcĭdatus, è Græco* Słodki

glūcio, Kracze/ kwokam/

glŭctio, *is,* Gdacze/ Kwokam/

glūma, *æ,* Szupinká/

Glus, glutinis, hæc Carisio, Gluten inis n. Glux etis f. Kley 1. Leym *Glutine materies, taurino ita iungitur una I. syn.* Glūtĭnum, vīscus, vīscum. *epith.* fŏrte, vīscosum.

Glut, glut. Glu glu. & sub Bekoce/

glūtĭnamentum, Kleiona rzecz.

glūtĭnātor, Księżnik 2.

glutinatus, Kleiony. glutinosus, Kleiowáty

glūtĭno, *as,* Kleię/ Skolę/ Zusammen leymen. *Quod fuerat verbum carnis dum glutinat usum. syn.* Cōnglūtĭno, ăgglūtĭno. *phr.* Glūtĭne iungo, strĭngo, cōmpĭngo, nĕcto, cōnnĕcto.

glūtĭnum, Kley 1. Kláiste.

glutinum ferri, Lit/

glūtio, *is,* Połykam/ *pro Glocido etiam usurpari Sipontin.*

glūto, ōnis gnatho ōnis, żárłok Łákomy 1.

gluttus, *ti,* Gárdło 1. żárłok/

glūtus, *ti,* Ubity 2. Gárdło 1.

glycyrrhiza, glycyrrhizon, *gr.* Lákrycya/

glycyside, *es gr.* Piwonia/

G N

gnăphălion, gnaphalium, *gr.* Ukwap/ Pieciornik/ Rocánki.

Gnarrigabit, i narrabit. Gnarruisse, i narrasse. Fest. prisca.

Gnaritas, świádomość/ *Gnārūro,* sub Oznaymuię/ *Gnārūris,* Swiádom/ Znáiomy/

gnarus, *idem &* Umiejętny/. Weſſenhafft. *Non cultor instans, non arator gnarus est.* (Jamb.) *syn.* Pĕrītus, sŏlers, ēxpērtus, scĭens, dŏctus, nāvus, prūdens.

gnatula, Coreczká/

gnātus, Syn/ Sohn. *Gnatum exhortaretur ni mistus matre Sabella.* Virg. *syn.* Natus, fīlius.

gnāvitas, Biegłość/

gnāviter, Rześko/ Fleissiglich. ---- *morantur agendi gnaviter id quod. N. syn.* Fŏrtĭter aūdācter, sŏlērter.

 gnessus,

gnesius, *gr.* Prawy 2.
gnephosus, *è græco*, ciemny.
Gnobilis, Znáiomy/
gnoma, *æ. è gr.* Mietnicze státek/
gnomon, onis *gr. idem & Práwidło* 1. Zegárá słonecznego pręt/ Zeby trzonowe 2. Węgielnicá/ Ein Ritscheid/ Richtschnur
Tertia Solis micans ad sextos gnomonas. Bat. Cl *syn.* Norma, regula, *In Horologiis*, index, stylus, acus. *phr.* Stylus horarius. Horarum index, acus. Horas umbra notans.
gnomonice, *es gr. sub.* Zegárá słonecznego pręt. *Gnosco.* Znam 1. *Gnide, lege Cnide,*

G O

gobio, *onis*, gobius, *ij, Gr.* Kiełb 1. 2. Ein Gründlig. *epith.* Capitatus, pingvis, opimus, fluvialis, amnicola *phr.* Principium cœnæ gobius esse solet Tu quoque fluminneas inter memorande cohortes Gobio,
Gomor sub Połtorá gárcá/
gonorrhœa, *rr.* Płynienie 2.
gorgonia, *gr.* Korał/
Gossampinus, Gossipinus, Báwełniány/
gossipion, *um*, Báwełniány Chrost/
grabatus, grabatulus, Łożko dziénne/ Ein Lotterbett. *Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati. M. syn.* Cubile, torus, thalamus; stratum, lectus. *epith.* Tenuis, vilis. *phr.* Tenui tum sola grabato. Decubuit. Membra levat sensim vili demissa grabato. *V. Lectus.*
Graccito, Gęga gęś/
Gratilæ à gracilus, gracilens, gracilenta. Szczupły/
gracilesco, Chudnę/ Szczupleię/
gracilis, gracilipes, Szczupły/ cienki 2. Mager/ dünn/ rann. *Et gracilis structus effugit umbra rogos.* Ovid. *syn.* Gracilentus, exilis, macer, macilentus, tenuis, parvus, exiguus.
gracilitas, *gracilitudo.* Szczupłość/
gracillo as Krekorzę.
graculus, Kawá/ Soyká *an* Jászczur rybá/
gracus Kawá.

GRAD

gradalis Krokowy/ *gradalis pes Iambus Diomed. gradariæ pugnæ apud antiquos aptus:*
gradarius, Jednochodnik/ Zmudzinek/
gradatim, Po stopniách/ Po wschodách/ Wschodowáto. Von schritt zu schritt. *Usque ad principium placeat damnare gradatim. P. syn.* Sensim, paulatim, pedetentim.
gradatio, Postępowanie/ Wschodowáte ściądzenie.
Gradatio, Figura Oratoria: eadem Climax supra
gradationes scalarum, Wschod 1.
gradatus, gradilis, Wschodowáty/ Stopnisty/ Nierowny.
gradibus, Po stopniách/
gradior, *graderis. Infinit. gradi.* Idę/ Bręd. Gehen/ tretten. *-- Ipse uno graditur comitatus Achate.* Virg. *syn.* Incedo, eo, vado, ambulo. *phr.* præcipitare gradum. Gradu discedere verso. Compositoque gradus agit atque leves circumfertque refertque gradus, inque tuo celerem littore siste gradum. *Vel incedo.*
Gradipes, Isidor. corr. Bradypus.
gradivus, Krokowy/ *Gradivumque patrem Geticis qui, &c. Inclyta Amazonidum magnoque exorta Gradivo.* Val. *V. Mars.*
gradus, *us* Krok 2. 3. 4. Stopień/ Szczebel/ Wstęp/ Mieysce 3. Ein Tritt/ Staffel. *In gradibus sedit populus de cespite factis.* Ovid. *syn.* Gressus, passus, incessus. *phr.* Celer, præceps, citatus, velox, præpes, vagus, properus, tardus, lentus, segnis, iners, dubius, certus, firmus, titubans, tremulus, rapidus, fugax, subitus, incertus, anhelus, succiduus, labans, fessus, æger, compositus, suspensus, sublimis, superbus. *V. Gradior.*
gradus militaris, *sub* Krok 4.
gradus suspensus, Dybánie *& sub* Dybię.
græcanicum pavimentum, Tło nabiiáne/
græcanicus, Grecki/
græcè, Po Grecku/ *sub* Greckiem ięzykiem/
Græcia, Grecyia/ greciensis, Grecki/
græcisso, Greckiem ięzykiem mowię/
græcor, Rozgárdyás stroię/
græcostasis, *gr.* Poselska gospodá/
græculus, *substant.* Greczyn,
græculus, græcus, *adiect.* Grecki/
græcus, *substant.* Greczyn/ gralla, Drożek/
grallator, Drążnik 2. Kuglarz/ Mietelnik.
grallatorio gradu eo, Kroczę/
grallatorius, Spory Szeroki *& sub* Kroczę/ Sporo chodzę/

grama,

grāma, æ, Oczny gnoy/
grāmen, inis Trawá 1. Graß. *Libavit quadrupes, neque graminis attigit herbam.* Virg. *syn*, Herba. *epith.* tenax, montanum, frondens, pictum, micans, fœcundum, herbosum, humidum, redivivum, ridens, amœnum, madidum, riguum, jucundum, *phr.* Herbæ gramineæ. Gramineus cespes, tosus. Terræ germina. Gramina pubescunt campis. Læta virescunt, florent, halant, rident, vernant Gramina. Variis gramina picta modis. Herboso vestiti, virides, vernantes gramine campi. Viridi semper se gramine vestit. *v. Herba.*
gramen aculeatum, Krwáwnik/ 2. Manna/
gramen canium, Psia paßa ziele.
gramen mannæ, Manna 2.
gramen Parnaſsi, Blußczopert/
grāmia, gramiosus gramosus, Oczny gnoy/
gramineus, graminosus, Trawny/ 2. Das vom Graaß gemacht ist. *gramineæ ripæ religavit ab aggere claſſem.* Virg. *syn.* Herbosus, herbidus.
grāmma, tis. *gr.* Szkrupul/ Piſánie 1. Literá/ List 3. Księgi publiczne.
grammāteus, grammatias, *æ. m. gr* Piſarz 2.
grammātica, *æ. vel e. es.* Grámátyká/ Sprach und Schreib-Kunst. *epith.* Docta, perita, nobilis, magistra, apta, ingeniosa, palæmonia. *phr.* ars Palæmonis. odi Hanc ego quæ repetit, volvitque Palæmonis artem. ille palæmonia non inferius arte revolvit implicita. (Idem.
Grammaticalis, Grammaticaliter, grammatice,
grammaticus, *adiect. sub* Grámátyká/
grammāticus, grammatista, *ſubſtant.* Grámmátyk/ Miſtrz ßkolny Klechá/ Der zu der Grammatic gehört. *Grammaticas ambire tribus, & pulpite &c:* H.
grammatophylācium, *gr.* Káncellárya/

GRAN

Grana benedicta, an rectè? Paciorki święcone.
grānārium, Gumno/ Szpichlerz. Ein Kornhauß/ Kornſpeicher. *Cum tua plus laudes cameris granaria noſtris.* Hor. *ſyn.* Horreum. *epith:* Capax, amplum, dives, triticeum, cereale, refertum.
grānatim, Po ziarnku.
grānatum, Gránatowe iábłko/ Grucá.
grānatum, *sub* Wzobki. granatus, *sub* ziárniſty. granatus, *us,* ziarn zbieránie.
grāndævitas, Stárość 1.
grandævus, Stáry. Eines groſſen Alters. *- - Vectus abas & quæ grandævus alethes.* Virg. *vide Senex.*
grāndeſco, Roſtę/ Rozraſtam ſię/ Doraſtam 1. Pecznieię/ Mnożßeię/ Obradzam/ Podraſtam/ Náraſtam/ Przyraſta czego.
Grandiloquus, - Wſpániáłomowny/ Poważny. Großſprachig. *Inter grandiloquos per mille &c.* Ar.
grāndino, grandinat, Grad páda. Es hagelt/ kieſſelt. *ſyn.* grando pluit, ruit, præcipitat. *phr.* effuſa grandine nimbi præcipitant. Stridenti reſonans crepitu ruit aere grando. Ruit crepitans lapidoſæ grandinis imber. Tectis crepitans ſalit horrida grando. Vites, ſegetes terram, tecta, grando verberat. lædit, percutit, icit, pulſat, quatit Culmina grandine crebra icta ſonant. Crebra ſonans volitabat ab aere grando. Grandinis & crebra tellus crepitante procella pulſa ſonat, ruptiſque micant e nubibus ignes. Cum ſalientes graves ceciderunt grandine nimbi. Horrida grando contrivit ſegetem. Horruit æther grandine terribilis, ut grandine pulſo. Quam multa fiet grandine canus athos Heu male tum mites defendet pampinus uvas. Quam multa grandine venti in vada præcipitant, ac velut effuſa ſi quando grandine nimbi præcipitant, omnis campo diffugit arator. armenta effugiunt lapidoſæ grandinis ictu. Jam ſatis terris nivis, atq; diræ grandinis miſit pater & rubente dextera ſacras jaculatus arces terruit orbem.
grāndine verberata vinea, Grádowizná.
grāndinoſus, Grádowy/ Gruczołowáty,
grāndio, granditi facio, Roſtym czynię.
grāndio gradus, Kroczę/ Sporo chodzę/ Stąpam/ Przyſpießam.
grāndior, Bywno roſtę/ Roſtę 1. Rozraſtá ſię
grāndis, grāndiculus, Roſły/ Spory 1. Doroſły/ Plenny/ Wielki 1. Wſpániáły/ Poważny. (wiſty.
Grandiſcapius, Pniakowáty/ Gruby 3. Krzeгрāndītas, Stárość 1. Powagá.
grānditas verborum, Mowá nádętá.
grāndiuſculus, Roſły.
grāndo, *inis* Grad/ Gruczoły/ Jecżmyk. Hagel. *Hic ego nigrantem commiſta grandine nimbum.* Virg: *epith:* Saxea, dira, horrida, hyberna, hyemalis, pernicioſa, exitioſa. ſæva, inimica, brumā-

brumalis, Borealis, cana, minax, arctoa, hyperborea, densa, gravis, concreta, ſpiſſa, crepitans, effuſa ſaliens, glacialis, nivalis. *phr:* Grandinis imber, procella, tempeſtas, horror, verber. Gelatæ grandinis ictus, iræ. Nimbi multa grandine mixti. Nix indurata, concreta. Gelidis concreti ventis nimbi. Lapidum duræ hyemes. Duris grando inviſa colonis, proſternens ſegetes. Tectis crepitans. Sonitu ſtridente ruens Lapidoſæ grandinis imber. Quatiens ſylvas. Grandine læta ſeges Nigrans commiſta grandine nimbus. *v. mox Grandinat.*

granea, Grucá.

granifer, źiárná zbieráiący. Das Körner trägt. *Graniferumq; agmen ſubjectis ſpargere &c* Ovid.

graniferum agmen, Mrowiſko.

granoſus, źiárniſty.

granum, źiárno 1. 4. Pęczak/ Gruzłá/ Grucá Jádrko winney jágody/ Kármázynowe jágody/ Członek gośnku. Korn. *Punica ſub lento cortice grana rubent.* Ovid: *epith:* Purum, lactens, flaveſcens, cereale, tumens.

granum cocci, granum ilicis, aquifoliæ, Kármázynowe jágody.

GRAP

graphiarium, *è gr.* Piſárſka ſkátułá.

graphice, *es, gr.* Málárſtwo.

graphicè, Grzeczy/ świetno/ Stroyno.

graphicus, *gr.* Grzeczy, Stroyny/ Sztuczny Vkłádny/ Fránt/ wyborny.

graphicus nugator, fur, Wieruczny.

graphidis ſcientia, Ryſowánia náuká.

graphis, *idis gr. idem, &* Málárſtwo.

graphium, *gr.* Pioro piſárſkie.

graſsatio, graſsatura, Rozboy/ Gáchowánie.

graſsator, *oris* Rozboynik/ Ponocnik. Ein Räuber. --- *Subitus graſſator agit rem.* Juv. *ſyn:* Populator, latro, fur. *v. Fur.*

graſſor, Rozbiiam/ Pgdem idę 1. Srożeię/ Bobruię/ Chodzę 1. 4. Brodzę 1. Száleię/ Paſtwię ſię/ Vderzam ná kogo/ Poſtępuię práwem/ Cyadzam, Berauben, *Miſcuit, aut ferro graſſatur ſæpius illum.* Iud. *ſyn.* Furor, aris: populor, *vel* invado, *vel* diffundo, ſpargor.

grate, gratanter, Wdźięcznie/ Przyiemnie.

grate olens, grateolens, Pachnący.

grates, *hæ,* Dźięká. Danckſagung. *Iam jam ſuperno numini grates ago.* (Jamb.) S.

gratias ago, grates ago, habeo, reddo, Dźiękuię. Danck ſagen. *ſyn.* grates ſolvo, reddo, pendo, rependo, exſolvo, perſolvo, refero, dico, concino. *phr:* Juſta rependere dona. Quas dicere grates. Quaſve referre paras? Nominis ante mei venient oblivia nobis, pectore quam pietas ſit tua pulſa meo. Fortuna eſt impar animo. Dum lumen vitale videbo, Spiritus officio, ſerviet iſte tuo. Verba ſed officiis cuncta minora tuis. Æterni pignora, monumenta obſequii dare. Haud opis eſt noſtræ. Meritis ne hæc gratia tantis redditur et levis hæc meritis referatur gratia tantis. Si minus invito te quoque, gratus ero. Veſtri non immemor unquam. Qui mala ſollicitæ noſtra levatis, ero Di tibi (ſi qua pios reſpectant numina? ſi quid uſquam juſtitiæ eſt, et mens ſibi conſcia recti.) præmia digna ferant. Nec laudare ſatis, dignaſque rependere grates ſufficiam, referent ſuperi. O referant grates. (quonjam non poſſumus i. ſi) Dii tibi qui referent. Si pia facta vident. Dii (ſi qua eſt cœlo pietas, quæ talia curet) perſolvant grates dignas, & proemia reddent debita, ſemper inoblita repetam tua munera mente. Et mea me tellus audiet eſſe tuum. Pro quibus ut meritis referatur gratia jurat, ſe fore mancipium tempus in omne tuum. Nam prius umbroſa carituros arbore montes, & freta velivolas non habitura rates. Fluminaque in fontes curſu reditura ſupino. Gratia quam meriti poſſit abire tui. & prius hanc animam vacuas reddemus in auras. Quam meriti fiat gratia vana tui: *vel* quam quiſquam veſtrum arguat ingratum non meminiſſe ſui. Pro quibus affirmat fore ſe memoremq; piumque ſive diem videat, ſive tegatur humo. Parva quidem fateor pro magnis munera reddi. Cum pro conceſſa verba ſalute damus: Sed qui, quam potuit, dat maxima, gratus abunde eſt. Hæc mihi ſemper erunt imis infixa medullis. Perpetuuſque animæ debitor hujus ero. Spiritus hic vacuas prius extenuandus in auras ibit, et in tepido deſeret oſſa rogo. Quam ſubeant animo meritorum oblivia noſtro, & longa pietas excidit iſta die. Pro talibus illi Rex ſuperum meritis grates perſolvat opimas. *vide Remunero.*

gratia, *gratiola,* Łáſká/ Przyiemność/ Sprzyiánie/ Piękność/ Vdátność/ Dobrodzieyſtwo/ Przyiaćielſtwo. Danck/ Schönheit Gunſt. --- *Adoleſcet gratia facti.* Virg: *ſyn.* Lepor venuſtas, pulchritudo, *vel* amor, ſtudium, pietas, favor, donum, munus, officium, *vel* gratus animus, grata memoria: voluntas. *epith:* Benigna, amica,

ămīca, sincēra. *phr:* Grātia dēbētur mĕrito pro re bus īnemtis Grātia, quæ tarda ēst, ingrāta ēst grătia. Si bĕne quid făcias, făcias cĭto, nam cĭto factum grātum ĕrit, īngrātum grătia tārda făcit.

grātiâ, gratijs, **Z łáſki, Dármo.**

grātiâ meâ, tuâ, **Ná przyczynę/ Dla 4. 6.**

gratiâ verbi, gratiâ exempli, **Ná przykład.**

gratiæ causâ, **Ná przyczynę/ Pochlebuię.**

gratiarum actio, **Dziękowánie.**

grătĭfĭcātio, **Chęci pokazánie/ Dogadzánie/ Przyſługá.**

grătĭfĭcor, **Dogadzam ſ. Przyſługuię ſię/ Łáſkę komu uczynić/ Doświadczam/ Winſzuię/ Chęć pokázuię/ Pochlebuię. Einem willfahren/ Dienſt oder Freundſchafft beweiſen.** *ſyn.* Făvĕo, mūnĕro, dōnis ōbſtrin go, ōffĭcĭis dēvincio.

gratioſa miſſio, **Odpráwá żołnierſká.**

gratiōſus, **Przyiemny/ Łáwory máiący/ Miłoſny/ Sprzyiázny/ Zachowáły.**

grātis, *Adverb:* **Z łáſki/ Dármo. Umbſonſt.** *Dat gratis, ultro dat mihi galla, vego.* M.

Grātito, **Gegant.** grātĭtūdo, **Wdzięczność.**

grātor, *ari*, **Winſzuię/ Dziękuię 2.**

grātuĭtō, **Z łáſki/ Dármo 2.**

grātuĭtus, **Dobrowolny/ Dármy/ Prozny. Unverdient.** *Largi gratuitum capit rapinis.* (Phal.) Stat. *ſyn:* Grātis, ultro dătus, ōblātus.

Gratulantis affectus, ſub **Chwałá Bogu.**

grātŭlātio, **Winſzowánie/ Dzięká. Glückwünſchung.** *Lachrymas in ipſis gratulationibus* (Jamb.) P.

grātŭlor, **Winſzuię/ Dziękuię. Glückwünſchen/ ſich darüber erfreuen.** *Gratulor ingenium non latuiſſe tuum.* Ovid: *ſyn.* Congrātŭlor, grātor. *phr:* Gaudia teſtor, prōdo. Lætitiæ dăre ſigna ſuæ. Fēlici, sĕcūndo lætor ămīci ſuccēſſu. Cērtātim sōlēnnia gaudia jungit, cĕlĕbrat tōtōque lĭbēns mĭhi pĕctŏre grātor. Grātātur rĕdūces, & gāza lætus ăgrēſti. *vide* Plaudo.

grātum eſt, gratum habeo, **Podoba mi ſię/**

grātus animus, **Wdzięczność.** **(Lubię.**

grātus, **Przyiemny/ Wdzięczny. Angenehm/ danckbar.** *Flecte viam velis, an ſit mihi gratior ulla.* Virg. *ſyn.* Jūcūndus, ăccēptus, dūlcis, ſvāvis, ămātus, *vel* mĕmor ōffĭcii, nōn īngrātus, nōn īmmĕmor. *phr:* grātus ănĭmus. Bĕne ăpud mĕmŏrem vĕtĕris ſtāt grātia facti. *v. Gratias ago.*

Gravaſtellus, **Stáruſzek/ Prozny chleb.**

grăvātim, grăvāte, **Leniwie/ Niechętnie. Ciężko. Beſchwerlich/ ungern.** *Qui nimia levitate vadunt plerumq; gravatim.* Luc.

grăvātus, **Ociężały.**

grăve æs, **W ſztukách miedź.** **(Sápká.**

grăvēdĭnōſus, **Głowy bol cierpiący/ & ſub**

grăvēdo, **Sápká/ Głowy bolenie/ Rymá/ Plwociny.**

grăvĕŏlens, **Cuchnący/ śmierdzący. übel riechend/ ſtinckend.** -- *Ad fauces graveolentis Averni.* Virg.

grăvĕŏlēntia, **Cuchnienie/ Smrod.**

grăvēſco, **Pogarſzá ſię/ Obrażam. Schwer werden.** *Nec minus interea fœtis nemus omne graveſcit.* Virg.

grăvĭda, **Brzemienná/ Chodźi ſynem. Schwangere Frau.** *ſyn.* Prægnāns, fœta, *phr:* Grăvis pōndĕre fœtus. Hăbēns īntra vīſcĕra fœtum, ŭtĕro lăbōrāns pŭella. Mārte grăvis gĕmĭnam părtu dăbit ălia prōlem. Sūrgēntēmque ŭtĕrum, ătque ægros in pōndĕre mēnſes ōccŭlŭit, plēnis dōnec ſtāta tĕmpŏra mĕtis āttŭlit, & părtus īndex Lūcīna rēſŏlvit. ălvus pōndĕre tūrget. ūrgent mātūri pōndĕra vēntris. Sūs fĕra jam grăvĭor mātūri pīgnŏra vēntris ēmĭſit fœtum. Jăcet illa grăvis jam ſcīlĭcet īntra vīſcĕra Rŏmānæ cōndĭtor ūrbis ĕrat. Grăvĭdāmque dŏlet de ſēmĭne magni ēſſe Jŏvis Sĕmĕlem. Dūlce mĭhi grăvĭdæ fēcĕrat aūctor ŏnus. Mănĭfēſta crīmĭna plēno fert ŭtĕro fōrſĭtan, & grăvĭdam Dīdo, ſcĕlĕrare rĕlīnquis. Iamq; tŭmēſcēbant vĭtiati pōndĕra vēntris, ægrăque fūrtivum membra gravābat ŏnus. Mātris ădhuc ŭtĕro părtu rĕmŏrante, tĕnēbar. Jam grăvĭdus jūſto pōndĕre vēnter ĕrat. ēxŭĕrat tŭnĭcas ŭtĕri mănĭfēſta rŭmŏre, prōdĭtur īndĭcio pōndĕris ipſa ſui. Fēlix ô fœmĭna ſălve, fœlīcem gēſtāns ŭtĕri ſĭnŭāmĭne fœtum. Cœlēſti tŭmĭdus pōndĕre vēnter ĕrat. (*Claud de Virgine Maria.*) Vīrgĭnei tŭmŭēre ſinus, īnnūptaque māter ărcāno ſtŭpŭit cōmplēri vīſcĕra părtu Aūctōrem părĭtūra ſuum. (*Sedulius*) ŭtĕrumque pŭellæ Sȳdĕrĕum mox implet ŏnus, ſtŭpet īnnūba tēntos Virgo *ſinus*, gaūdetque ſuum părĭtūra părentem.

grăvĭdĭtas, **Brzemienność.**

grăvĭdo, *as*, **Brzemienia nábáwić. Schwangeren.** *Nec nobis fundaſſe ſolum gravidare novales.* Hor.

grăvĭ-

grăvĭdus, Cieżki 1. Poll/ schwer/ schwanger. *Bis gravidos cogunt fœtus duo tempora messis.* Virg: *syn.* Grăvis, ŏnĕrōsus, ŏnūstus.

grăvis, Cieżki 1. Obciążały/ Obciążliwy/ Niezdrowy 2. Przykry 3. Ważny 2. Gruby/ Poważny 1 2. Otyły/ Drogi/ Leniwy 2. *& sub* Brzemienna. Schwär wichtig. *Aut gravibus rastris galeas pulsabit inanes.* Virg. *syn.* Pōndĕrōsus, ŏnĕrōsus; grăvĭdus, *vel* mŏlēstus, acerbus, difficĭlis, *vel* austērus, sĕvērus. *phr:* Sŭpĕrans grăvĭtāte Cătōnem. *Vide Gravitas.*

grăvis armaturæ miles, Rycerznik.

Gravistellus, Zgrzybiały/ Prożny chleb/ Otyły

grăvĭtas, ātis, Ciężkość/ Obciążenie/ Ociężałość. Schwärheit. --- *Ignava nequeunt gravitate mori.* Ovid: *syn:* Pōndus, ŏnus, mōles. *epith:* ingēns, ŏnĕrōsa.

grăvĭtas, ātis, Powaga. Majestät/ Ernsthafftigkeit/ Gravität. *syn.* Majĕstas, austērĭtas, terrĭcĭtas, sĕvērĭtas. *epith:* Tetrica, sĕvēra, sĕnīlis, mātūra, immōta, dĕcēns, sĕrēna, læta, dĕcōra spectābĭlis, insignis. *phr:* Sĕvērus, tetrĭcus, austērus, grăvis vultus. Plēnus grăvĭtāte sĕvēra vultus. In tĕnĕro grăvĭtas ōre sĕnīlis ĕrat. Sŭpĕrat grăvĭtāte Cătōnem. Spectāre sĕnem jŭvĕnīlibus annis. Vultu grăvĭtas immōta sĕrēno. Hăbĭtus grăvĭtate dĕcōrus Triste sŭpercilium, durique sĕvēra Catonis Frons, Rĭgĭdi sed plēna pŭdōris Elūcet grăvĭtas, tacta jŭcūnda rĕmōto. Læta viro grăvĭtas & mentis ămābĭle pondus, Et sine tristitia virtus, non ille rigoris ingrātas laudes, nec nūbem frontis ămabat. Sis grăvior Cŭrio, Fabrĭcĭōque licet. Qui lŏquitur Cŭrios assertōrisque Cămillos, cujus & ipse times triste sŭpercilium. Iam uenit īrātus nĭmium, nĭmiumque sĕvērus. Vultūque & veste sĕvērum.

grăvĭter, Ciężko/ Obciążliwie/ Poważnie. Schwärlich. *Ipse gravis, graviterq; ad terram pondere vasto.* Virg.

grăvĭuscŭlus, Przyciężko, *sub* Przymiążkym.

grăvo, Obciążam. Beschwären. *Non poterat vestras ille gravare manus.* Prop: *syn.* Prægrăvo, ŏnĕro, prĕmo, opprĭmo, comprĭmo, ŏbrŭo.

grăvor, Ciężko mi/ Lenię się/ Nie rad co czynię/ Obciąża mię

Graxo, Plaut. à Craxo, i. strepo. Cave ne graxis. Meursi. Gifani.

grĕgāles, *bi,* Towarzystwo 2.

grĕgālis, Towarzysz 1. Pospolity Zur Schaaren gehörend. *Quod plebs gregalis incolat.* (Iamb. Dim.) Pr.

grĕgārius, Stadny/ Podły, Pospolity/ Żołnierz podły.

grĕgātim, Gromadą/ Stadem. (stynek.

Grĕgŏriana, orum. Gregoryanki/ *sub* Grego-*Gregoriani modi, gregorianus cantus,* Korał.

gremio complector, foveo, Piastuię.

grĕmium, Łono 1. 3. Zanadrá. Die Schooß. *Ut cum te gremio accipiet lætissima Dido.* Virg. *syn.* Sinus, pectus, *epith.* pērdulce, ămœnum jucundum *phr:* excipiet grĕmio prōtinus ille suo. *v. Sinus.*

grĕssus, *us,* gressio, *onis,* Chod/ Krok 3. 4. Ein Tritt/ Staffel. *Gressibus impressis spatiatus triverit udum.* P. *syn:* ingressus, grădus. *vide Gradus.*

grĕx, ĕgis. *m.* Trzodá/ Orszak/ Towarzystwo Gromadá 2. Ein Schaar/ Heerde Vieh. *Ut gregibus tauri; segetes ut pinguibus arvis.* Virg. (*Ab Armento distinguitur, quod Grex propriè sit minorum animalium, puta ovium, porcorum, caprarum & similium. Armentum verò de majoribus, ut de equis, bobus. &c. dicatur, Poëtæ tamen nonnunquam has leges non servant, & gregem etiam pro Armento usurpant.*) *syn:* Pĕcus, pĕcŭdes, pĕcŏra, pĕcŭāria, armĕntum. *epith:* Hirsutus, hirtus, văgus, errātĭcus, ăvidus, ŏpimus, ŏpŭlentus, fœcundus. *phr:* Pĕcŭdum grex, gĕnus. Grex armĕntōrum. Lūnātique grĕges clauso stăbŭlāntur ŏvili. Lānĭgeros ăgĭtāre grĕges, Grĕgem viridi compellĕre hibisco. Quadrŭpĕdum ōmne gĕnus. Lānĭgĕrumque pĕcus, rūrĭcŏlæque bŏves. Rĕpĕrunt cĕlĕres pāscŭa nōta grĕges. Persultant pĕcŭdes pāssimque văgāntur pĕr agros.

grĕx, *f. sub* Stádo.

grĕx anatum, ovium, anserum, armentorum. Stádo. grĕx apum, Roy pszczol.

Gricena, gricenea, priscum. Liná.

grȳphus, *gr.* Mowá trudna/ Wietszá.

Grillat, sub Swierczy. *Griseus B. sub* Stáry.

Grocito, Krácze. grōma, Miernicży státek.

grōmătica, Miernicka náuká.

grosfus, *ut aliqui scribunt, sed melius* grosphus *gr. sub* Spis

Grossitudo, Miąższość.

grŏssŭlus, grossus, *m.* Figá niedoyrzáła.

Grossus, m. subst: an Groß.

Grossus, adiect. Miąższy.

grūma, Miernicży státek/ Kurmistrzskie prawidło/ Krzyżowa drogá/ Rozstánie drog.

grūmo, *as*, **Rownam l. Wyrownywam/ Mierzę.**
grūmŭlus, **Bryłká.**
grūmus, **Bryłá/ Gruzłá/ Págorek.**
grūndio, grunio, grunnio, **Kwiczę.**
grūnnītus, *us*, **Kwiczenie.**
gruo, gruunt, **Kreráią.**
grus, gruis. f. m. **żoraw. l. ſ. Ein Kranich.** *Tunc gruibus pedicas, & retia ponere cervis.* Virg. *epith:* aĕrĭa hȳbērna, quĕrŭla, ādvĕna, brūmālis præſaga; vĭgil, Thrēĭcĭa, Strȳmŏnia, Bĭſtŏnĭa. *phr:* Thrēĭcĭa vŏlucris, Pălămēdis ăvis, āles. Quæ pigmæo ſingvĭne gaūdet ăvis. Grūs ōrdine lōngo, Cum clāmore vŏlat. Strȳmŏnĭæ cīnxēre grŭes lōngo ōrdine cœlum. Rĕdūntque grŭes, & ſēmĭna sūlcis jācta lĕgunt. Clāngunt Naūplĭădæ vŏlucres, & & pērvĭa pēnnis. Nūbĭla cōnſcrībūnt Tūrmātim, Pălămēdis ăves cēlſæque pēr āltum āĕra clāmāntes vĕnĭūnt.

G R Y

gryllus, **Świercz.**
grȳphus, *i. gr* **Wierßa/ Gryf.**
grȳpus, *i. gr.* **Nosá wypukłego.**
grȳps, *ȳphis, vel ȳpis, gr.* **Gryf.**

G U

Guberna, otum, **Ster.**
gŭbernācŭla tĕneo, tracto, **Steruię/ Rządzę.**
gŭbērnācŭlum, **Ster/ Poiazd/ Rząd Ein Steur-Ruder auffm Schiff.** *Ipſe gubernaclo ſubit, ipſe magiſter.* Virg. *ſyn:* Clāvus, tēmo; nāvis mŏdĕrāmen, rĕgĭmen, hăbēnæ, *vel figur.* Tēmó: gŭbērnātĭo, ādmĭnīſtrātĭo, īmpĕrĭum, mūnus ōffĭcĭum. *epith:* Naūtĭcum, flŭĭtāns, prŏpĕrum, fīdum, pēndēns, flēxĭle. *phr:* Rĕgĭmen dēxtra mŏdĕrānte cărīnæ flēctĕre. Clāvum rĕgĕre, flēctĕre, dūcĕre, tōrquēre, mŏdĕrāri, rēctor ĕrit pūppis clāvōque īmmōbĭlis hærēns mūtābit pĕlăgo tērras. Rĕsĭdēns īn pūppe măgĭſter ārte rĕgit vēntis īmpūlſæ nāvis hăbēnas. *v. Clavus navalis.*
gŭbērnātĭo, **Spráwowánie/ Rząd.**
gŭbernātor, **Stérnik/ Rządzcá. Ein Verwalter/ Regent/ Steuerman.** *Ipſo gubernator puppi palinurus ab alta.* Virg. *ſyn.* Rēctor, mŏdĕrātor. *epith:* Prōvĭdus, sōlērs, vĭgil, pērvĭgil, sōllĭcĭtus. *phr: de nautico.* Nāvis măgĭſter, dūx, cūſtos, dŏmĭtor, īpſe sĕdēns clāvūmque rĕgit, vēlīſque mĭnīſtrat. Quī rĕgit ārte rătem, Vincĭtur ārs vēnto nēc jām mŏdĕrātor hăbēnis ūtĭtur. Dŏmĭtor frĕti nāvārchus.

Gubernium, ſub **Rządzcá.**
gŭbērno, *as*, **Rządzę l. Steruię/ Spráwuię Miarkuię. Regieren/ verwalten.** *Quid qui gubernat aſtra, qui nubes quatit.* (I.) *ſyn.* Rĕgo, dīrĭgo, dūco, mŏdĕror, dŏmĭnor, īmpĕro. *v. Impero.*
gŭla, **Szyiá l. Gárdło l. Gębá/ Smák z. Obżárſtwo. Gurgel. Kähle.** *Item,* **eine Fraß** --- *Quanta eſt gula quæ ſibi totos.* Juv. *ſyn:* Faūces, jŭgŭlum, gūttur, *vel* īnglŭvĭes, ĕdācĭtas, vŏrācĭtas. *epith:* Īnsătĭābĭlĭs, tūrpis, ĭnēxplēbĭlis, ĭnēxplēta, hĭāns, īmplācāta, nĕfānda, īndīgna, ĭnops, īmmēnſa, lūxŭrĭōſa, īngĕnĭōſa, nŏcēns. *phr.* Cĭbōrum īnſātŭrāta fāmes, ēt nūnquam sōbrĭus ārdor. ēſcārum īnfīnīta vŏrāgo. Quæsītōrum terra pĕlăgōque cĭbōrum āmbĭtĭōſa fāmes, ēsŭrĭēs. Lūxŭrĭōſa gŭlæ făſtidia. *v. Fames.*
gŭlæ extrēmum, **Gárdło.** *Gulliocæ,* **Łupiny**
gŭlōſus, gŭlo, *onis*, gŭmia, *æ, m.* **Obżárty/ żárłok/ Łákotliwy/ Smakowániu dogadzáiący/ Roſomak. Fräſſig.** *Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.* M. *ſyn.* Hēllŭo, gŭlo, lūrco. *phr:* Vŏrāx, ĕpŭlo. Gŭlæ dēdĭtus, āddīctus, sērvĭēns, ōbſĕquēns. Vēntri nātus. Vŏrāns ōmnĭa lūrco ēſcārum vŏrāgo, gūrges. Dăpĭbus īndūlgēns. īnsătĭābĭlis ōre. īnglŭvĭem dăpĭbus vīnōque replens. Nōn dāns fræna gŭlæ. Lūrco ōmnĭa vŏrans. Plūrĭma dĭſpēndēns mūlto quæsīta lăbōre. Sēctāns laūtæ fērcŭla mēnſæ. Dīlăpĭdāns patrĭas hēllŭo tūrpis ŏpes. *vide Famelicus.*
gŭlosè, guloſiùs, **Łákotliwié/ Smácznó.**
gŭlōsĭtas, **Obżárſtwo.**
gūmma, *æ*, gumen, gummis, *is, f.* gummi, *n. indecl. è græco,* **Kley z drzew.**
gūmmātus, gummineus, gummōſus, **Kleiowáty/ Smolny.**
gūmmĭno, gummo, *as*, **Kley puſzczam.**
gūmmĭtio, **Kleiu puſzczánie/ ſub Kley puſzczá/ Náſmalánie.** *Gurdus,* **Głupiec.**
gūrges, *ĭtis, m.* **Głębokość/ Topiel/ żárłok/ Vtrátnik. Waſſerſchlund/ Wirbel.** *Gurgitibus miris & lactis vortice torrens.* *ſyn.* Vŏrāgo, bărathrum, ăbȳſſus. hĭātus. *epith:* Præcēps, līmōſus, cænōſus, cūrvus, īntōrtus, sĭnŭātus, ūndōſus, raūcus *phr.* Spūmōſi gūrgĭtis æſtus, īra, ūnda. Sĭnŭāti gūrgĭtis ōrbes. Tūrbĭdus hīc cœno, vŏrāgo pēſtĭfĕras ăpĕrit faūces. Cūrvos sĭnŭātus ĭn ārcus. Spūmĕas rŏtāns ăquas. Tŭmŭitque īntōrto gūrgĭte vōrtex. *v. Hiatus, & Charibdis.*

gūrgŭ-

gŭrgŭlio, Czopek 2. Gárdło 1. Gárdła uścia Czlonek 5.
gurnŭstiŏlum. gurgŭstium, Chałupá.
gurgustium apud Iobum 40. LXX. habent fiscellam reddit Emman. Sa. Wierßa. *Vuiecus.*
gŭstātio, gustātus, *us,* Koßtowánie 1. Smák Antypáſt. 1.
gŭstā ōrium, Zewar/ Czárá 1. Stoł iadálny *& sub* Koßtowániu ſłużący.
gŭsto, Koßtuię/ 1. Zákuśić/ Podſłuchywam Verſuchen/ koſten/ ſchmácken. *Vt nihil omnino gustaremus, velut illi.* Hor. *ſyn.* Dēgŭsto, lĭbo, dēlĭbo. *phr.* Gŭsto, lābris āttingo ēscas, gŭstāre pălāto.
gustus, *us,* gustŭlum, Smák 1. Okußenie/ Antypáſt 1. Czućie 2. Geſchmack. *Interea gustus elementa per omnia quærunt.* Juv. *ſyn.* Gustātus, gŭstāmen, săpŏr. *epith:* Dulcis, grātus, ſvāvis, jūcŭndus, săpĭdus, nĕctărĕus. *V. Sapor.*
gŭtta, Kroplá/ Mirowy oleiek. Ein Tropff *Gutta cavat lapidem, consumitur annulus uſu* Ovi. *ſyn.* Stilla. *epith.* Mānāns, frīgĭda, tūrgēns, dēcĭdŭa, prŏcĭdŭa, flŭĭtāns, văga, lĭquĭda, rĭgŭa, īrrĭgua nĭtĭda, lūcĭda, tĕres, ſtillāns, cădēns, lĭquēns. *phr:* Rōs ēxĭgŭus. Tĕnŭis ăquæ lĭquor, āſpĕrgo. Rūpe cădēbat ēxĭgŭis hŭmor gŭttis. Văga sŭccĭdŭis gŭtta cădēbat, flŭēbat ăquis. ōra crŭēntis Rōribus & tĕrra mŏrĭēntum āſpĕrgĭne mānant. Gŭtta căvat lăpĭdem, nōn vi, ſĕd ſæpĕ cădēndo. Irrĭgŭæque cădunt āb āēre gŭttæ, pērque mĕos ārtus frīgĭda gŭtta flŭit. Irrĭgat ālbēntes hŭmĭda gŭtta gĕnas. Trīstĭbus ēx ŏcŭlis hŭmĭda gŭtta cădēt. Lĭquĭdæque flŭūnt per ĭnānĭa gŭttæ. Prŏcĭdŭis tēllus gŭttis & săngvĭne fœda.
gŭttāns, guttātus, Kápány/ Kroplisty/ Nákrapiány/ Jarzębáty,
gŭttātim, Kroplámi. Tropffen weiß. *In quam lachrymæ guttatim cadunt.* (Jamb.)
gŭttŭla, Kropélká/ Trochá 1.
gŭttŭlus, guttum, Bánieczká/ Ampułká.
guttur, Gárdło 1. Szyiá/ żárłok. Die Gurgel/ Kehl. *Obijcit: ille fame rabida tria guttura pandens.* Virg: *ſyn.* Jŭgŭlum, faŭces. *epith:* Căvum, pătēns, hĭāns, rāŭcum, tĕnŭe, cănōrum, sŏnōrum, blandĭsŏnum. *phr:* Dum ſpĭrĭtus ūdo gŭttŭre, dum quĕrŭlo dūcĭtur ōre sŏnus. Fŭndĕre căntus ārgūto gŭttŭre. Cōncăva dētrŭlit rĭgĭdum pĕr gŭttŭra fĕrrum. Hæſit ĕnim ſŭb gŭttŭre v[illegible] & ūdæ vōcis ĭter, tĕnŭēmque īnclūſit săngvĭne vitam. Părĭtĕrque lŏquentis vōcem ănĭmămque răpit.
guttur tumidum, turgidum, Wole 1.
gutture turgido, Wolaty. gutturis tumor, (Wole 1.
gutturnium, Nalewká.
gutturōlus, Gárdłowáty/ Szyiowáty/ Woláty/ żárłok.
guttus, Nalewká 2. Ampułká/ Bánieczká. Gutttuff/ Gießkann. (*Poculum angusto collo quo in ſacrificijs utebantur.*) *ſyn.* ūrcĕus, urcĕŏlus, *epith.* āmbrŏsĭus, făgĭnus, sămĭus, căvus, cōncăvus căpāx.

G Y

gȳmnas, *adis, gr.* Zapáſki.
gȳmnăsiārcha, *æ,* gȳmnăsiarchus, *m. gr.* Szkolny 2. *&* Zapáśnik.
gȳmnăsij præfectus, Szkolny 2.
gȳmnăsium, *gr,* Szkolá 1. Zapáſkow mieyſce / Robotá. Eine Hohe Schule/ darin man ſich ůber zu ſtudiren und diſputiren. *Gymnasiis aderit, ſtudioque ignava palæſtra.* Luc. *ſyn.* Pālæſtra: lūdus gȳmnăstĭcus, pālæstrĭcus, vel Schŏla, cōllēgium.
gȳmnăsium flagri, Smágániec.
gȳmnăstĭcus, gymnĭcus, *gr.* Zapáśniczy.
gȳmnăstĭca ars, gymnĭci ludi, Zapáſki.
gȳnæceum, *gr.* Niewieyſkie mießkánie / Fraucimer 2.
gynæceum ſacrum, Klaßtor 1.
gȳnæcĭārĭus, Rzezániec.
gȳnæcōnītis, *f. gr.* Fraucimér 1. 2
gȳpsātus, Gipſowány/ Bielony/ Pobielány/ *& sub* Oblepiam. (piam.
gȳpſo, *as, gr.* Pobielam/ Polewam/ Oblepiam/ Mit Gips beſtreichen. *Barbara gypſatos ferre catasta pedes.* Tib.
gȳpſum, *gr.* Gips. *ger.* Gips. *epith:* ālbum tĕnāx, crăſſum.
gȳrātus, Okrągły 1. Kolisty. 2.
gȳrīnus, *gr. ſub* żábá 1.
gȳro, *as,* Okrąglo czynię.
girofalco, *onis,* Białozor.
gȳrus, *gr.* Krążenie/ Koło 5. Zatoki Sztánki. Ein Wirbel/ Kreiß. *Septem ingens gyros ſeptena volumina traxit:* Virg. *ſyn:* ŏrbis, cĭrcŭitus, circŭlus, āmbĭtus, nĕxus. ărcus, vŏlūmen, flĕxus, sĭnus, ſpīra, rŏtātus, glŏmĕrāmen. *epith.* vŏlūtus,

...itus, immēnſus, ſpătiōſus, vāſtus, ingēns, căpax, āltērnus, rŏtātilis. *phr.* Sĭnŭōſus flēxu ēlābitus ānguis. Mūltĭplĭces sĭnŭātur in ōrbes. Cōrpus sūblime vŏlūmine gȳrat. Gȳros dūcĕre, ăgĕre, pĕrăgĕre, fōrmāre flēctĕre, trāhĕre. Pēr immēnſos sĭnŭāre vŏlūmina gȳros. Gȳrūſque rŏtālis ōrbes implĭcat innŭmĕros. Vōlvĭtur āncĭpĭti gȳro. In gȳrum flēctĕre, sĭnŭāre, glŏmĕrāre, vōlvĕre in ōrbem. Vŏlūbĭlĭbus ſquāmmōſos nēxĭbus ōrbes tōrquet. ălĭos inĕunt cūrſus, alĭōſque rēcūrſus ādvērſis ſpătiis, āltērnōſque ōrbĭbus ōrbes impĕdiunt. in gȳrum ēqui lūctāntia sōlvĕre cōlla.

H

HA, *Interiectio cohibens, increpans, apud Plautum* Ha! nimis ſæviter & *Catull.* Ha! nimis fero corde. *aliter.* O. vel Ah *ibi alij legunt.*

Ha ha, **Chá/ Chá.**

Hăbēna, **Lejc/ Proce náwiązánie/ Bicz. der Zügel im Zaum.** *Ipſe ter abducta circum caput egit habena.* Virg. *ſyn.* Lōrum, frænum, rĕtĭnācŭlum, căpiſtrum. *epith:* āngūſta, lāxa, flēxĭlis, tĕres, ūndans. *phr:* Mŏdĕrāmen ĕquōrum. Frænōrum hăbēnæ, Mănĭbus mōlĭtur, rĕgit, mŏdĕrātur hăbēnas. Lōra tĕnēre mănu. Hăbēnas lāxāre, ēffūndĕre, immīttĕre, ādmīttĕre, pērmīttĕre, cōncēdĕre. Lāxas dăre hăbēnas. Prōni dant lōra, vŏlāt vī fērvĭdus āxis. Hăbēnas cōntrăhere, āddūcĕre, prĕmĕre, ſūpprĭmĕre: Hăbēnis cūrſus cŏhĭbēre cĭtātos, Cum răpĭdum ēffūſis ăgĕret sūblīmis hăbēnis cōrnĭpĕdem, Răpĭdis īnsīſtit prōnus hăbēnis: Et lāxas ſcīret dăre jūſſus hăbēnas. *v. Fræno, Frænum.*

Hăbēnæ, **Wodzá/ Rząd.**

Hăbēntia, æ, **Mienie czego/ Máiętność.**

Hăbēnŭla, **Rzemień.**

Hăbĕo, **Mam 1. 2. Mieszkam gdzie/ Mogę/ Chcę/ Chowam co ćiepło/** *& ſub* **Niech 1. Cześtuię. Haben/ beſitzen.** *Qui primi fines aliquando habuere Latinos:* Virg. *ſyn.* Eſt mĭhi, pōſsĭdĕo, ōbtĭnĕo, tĕnĕo, *vel* ſērvo, cōnsērvo, pŭto æſtimo. *phr.* Nīl tĭbi, quōd dēmus, mājus hăbēmus ſit. Sūnt mĭhi bis sēptem præſtānti cōrpŏre Nȳmphæ.

Hăbeo amicam, habeo rem cum fœmina, **Nie rządu párrzyć.**

Hăbeo certum, habeo pro certo, **Pewna to/ Wiem pewnie.**

Habeo concionem, **Każę do ludźi.**

Hăbeo conventionem, convivium, **Czynię 1.**

Hăbeo corpus jucundè, **Dogadzam ſobie.**

Hăbeo deliberatum, **Vmyśliłem.**

Hăbeo delicatum aliquem, **Pieszczę.**

Habeo in cuſtodia, **Więźnię 2.**

Hăbeo in delicijs, **Kocham ſię.**

Habeo indulgenter aliquem, **Pieszczę.**

Hăbeo in levi, habeo pro nihilo, **Gárdzę.**

Hăbeo ludibrio, **Szydzę.**

Hăbeo orationem, ſermonem, **Każę do ludu.**

Hăbeo ſecretum, **Táię czego.**

Hăbeo ſtatutum, **Vmyśliłem.**

Hăbeo voluptati, **Kocham ſię.**

Hăbeor, habetur, **Máią go zá.**

Habeſsit, ſub **Mam 1.**

Habet pro majori, **Mam** *pro majori.*

Hăbĭlis, **Spoſobny/ Mierny/ Trafia ſię 2. Geſchickt/ fähig.** --- *de more habilem ſuſpenderat arcum.* Virg. *ſyn.* āptus, cōnvĕnĭens, cōmmŏdus, *vel* ălăcer, ăgĭlis, dēxter, sōlērs.

Hăbĭlĭtas, **Snádność/ Poſtánowienie.**

Hăbĭlĭter, **Snádnie.**

Hăbĭtābĭlis, **Mieszkániu służący/ Mieszkáią tám. Wohnhafft/ bewohnlich.** *Æternet O qua Sol habitabiles.* (Alcaic.)

Hăbĭtācŭlum, habitatio, **Mieszkánie. Ein Wohnung.** *Accipiuntq; cavis habitacula digna latebris.* Alc. *ſyn.* Hăbĭtatio, sēdes, dŏmus. *vide Domus.*

Hăbĭtātor, **Obywátel.**

Hăbĭtio, **Mienie czego.**

Hăbĭtior, **Cielisty 1. Kraſny/ Tłusty.**

Hăbĭto, **Mieszkam gdzie/ Bywam gdzie/ Przesiedzam/ Miewam. Wohnen/ beſitzen.** *Nulli certa domus, lucis habitamus opacis.* Virg. *ſyn:* Cŏlo, incŏlo, tĕnĕo, frĕquēnto. *phr.* Nūlli cērta dŏmus, lūcis hăbĭtāmus ŏpacis, Quæ nĕmŏra, aūt qui vōs sāltus hăbŭēre? Illo me tēmpŏre dūlcis ălēbat Pătria. Flūmĭna prōpter dēgit, ēt in ſȳlvis sōla & sēcūra mŏrātur. Quas cōndĭdit ārces ipſa cŏlat. Stāgna cŏlit, rīpiſque hăbĭtat. Urbs āntīqua fŭit Tȳrij tĕnŭēre cŏlōni. Rīpārumque tŏros & prāta rĕcēntia rīvis incŏlĭmus. Tāntum lĭbĕat mēcum tĭbi sōrdĭda rūra, ātque hŭmĭles hăbĭtāre căſas. Quō fŭgis, āh dēmēns, hăbĭtārunt Dij quŏque ſȳlvas. Nōbis plăcĕant ānte ōmnĭa ſȳlvæ. Crēdo pŭdĭcĭtiam Sātūrno rēge mŏrātam in tērris, vīſamque dĭū. cūm frīgĭda parvas. Præbēbat ſpēlūnca dŏmos, ignemque lārem-

fūrēmque, & pĕcus, & dŏmĭnos cōmmūni claudĕret ūmbra. Sĕd nĕque ĭn ărctōo sēdem tĭbi lĕgĕris ōrbe. Sŏcĭa sĭmul ūrbe frūūntur. ĭncērti quo fata fĕrant, ŭbi sĭstĕre dĕtur. Mūtāndæ sēdes, nōn hæc tĭbi lĭttŏra svāsit. Dēlius, aut Crētæ jūssit cōnsīdĕre Apollo. Hāc dēmum vŏlŭit cōnsĭstĕre tērra. Quam Jūno fertur tērris măgis ōmnĭbus ūnam. Pōsthăbĭta cŏlŭĭsse sămo.

Hăbĭtu studentis, *sub* Po włosku.

Hăbĭtūdo, Postáć/ Postánowienie/ Cerá/ Cielistość/ Kompleksya.

Hăbĭtus, ti, habitior, issimus, Tłusty.

Hăbĭtus, us, Nalog zły/ Sposobność 2. Postáć/ Postánowienie 2. Ceta/ Chudość/ Vbior 1. Ksztalt/ Stroy. Weisse/ Gebärde. *Virginis os habitumq; gerens, &c.* Virg. *syn.* Fōrma cūltus, gĕstus: *epith:* Dĕcēns, mūndus, cūltus, sōrdĭdus, tūrpis fœdus, sŭpērbus, præstāns. *phr:* Cūltūque, hăbĭtūsque ŏlōrum. Vāde, sed ĭncūltus, quālem dĕcet ēxŭlis ēsse: ĭnfēlix hăbĭtum tēmpŏris hūjus hăbe.

Hăbĭtus malus corporis, Suchoty.

Hăbĭtus oris, Twarz 2.

Hăbui, *sub* Vtracam 1. Vmieram 1.

Hāc, *adverb.* Tedy. Hiedurch. *Hac iter elisium nobis, at læva malorum.* Virg.

Hâc conditione, hāc lege, Z tą kondycyą.

Hac illac, Tám i sám/ Tedy owedy.

Hac propter, hac re, Dla tego/ Ták.

Hāctĕnus, Poty 1. 2. Ták bárzo. Bißher/ soferu. *Hactenus arvorum cultus & sidera cœli* Virgil.

Hâdrŏbōlum, *gr.* Bdelium/ & Brylasty.

Hâdrŏsphærum, *gr.* Nárdá.

HÆ

Hæc facit mihi Deus, Boday.

Hæccine fieri ? A z gniewem.

Hædīle, Koźiárnia

Hædīllus, hædŭleus, hædŭlus, Koźlę

Hædus, Koziel Hædīnus, Kozłowy

Hæmachates, æ, m. gr. Achátek. (wonak

Hæmantŏpus, hænătŏpus, ŏdis m. gr. Czer-

Hæmătinus, Czerwony/ Krewny.

Hæmătītes, æ, m. gr. Krwáwnik kámień.

hæmorrhăgia, *gr.* Krwię plwánie.

hæmorrhŏia, *gr.* Krwotok

hæmorrhŏicus, *gr.* Krwotoczny

hæmorrhŏis, ĭdis, *gr.* Krwotok 2. żyłá krwotoczna/ Niewieśćia choroba

hærēdĭtas, ātis. Dziedzictwo. Erbschafft. *Hæreditate tibi trecenta venisse.* (Scaz.) *syn:* Pātrĭmōnĭum, pātrĭæ ŏpes, bŏna, prædĭa, fōrtūnæ.

hæreo, Zástánawiam się/ Ociągam się/ Wąpię/ Bawię się 1. 3. Więznę/ Zostáię 1. Stoię 2. Wießam się/ Záćinam się/ Ni go tám/ ni go sam/ Tkwi mi co/ & *sub* Nie pewny. Anhangen/ kleben. *Quod non proposito conducat & hæreat apto.* Hor: *syn.* ădhærĕo, cŏhærĕo, *vel* dūbĭto, hæsĭto. *phr:* ŏbtūtu hæret dēfixus ĭn ūno. Hæret lĭngva mĕtu. Vōx faūcĭbus hæsit, āspĕctu cōntērrĭtus hæsit. Hæret ĭn āmplēxu. āttŏnĭtis hærēre ănĭmis.

hæresco, Zostáię 1.

Hærĕsiarcha, æ, m. gr. Kácermistrz.

hærĕsis, is, f. gr. Sektá/ Szkołá/ Kácerstwo Ketzerey/ Secte. - - - *Raptu perit hæresis horrida membris.* Pr. *epith:* ĭmpĭa, scĕlĕrāta, nĕfanda, scĕlēsta, ēxĭtĭosa, ātrōx, fĕrālis, dīra, hōrrĭda, dētēstānda, sŭpērba, ēffrēnis, aūdax, ĭnfēsta, ĭnsāna, prŏbrōsa, făllax, mēndāx, dŏlōsa, pērfĭda. *phr:* Hærĕtĭcus ērror. Dōgma hærĕtĭcum. Pērvērsum, fălsum, dŏgma, ĭmpĭa sēcta. Nŏvĭtātis ămans. Nŏvos rĭtus fĭcta pĭĕrāte ĭndūcens. Săcra jūra rĕsōlvēns. Fĭlia nŏctis ŏrco ēdĭta. Pĭĕtātis, vēræ fĭdĕi hōstis, ĭnĭmīca, ăntīquis ĭnfēsta sacris, ĭncaūtis ĭnsĭdĭans ārte nĕfanda. Vīrus fātale tĕgens. Vĭtĭōrum sēmen, Nūlla vūlt lēge tĕnēri ĭmprŏba Rēllĭgĭo. hōstis jūrāta bŏnōrum, Bēllūa mūltōrum căpĭtum, sĭbi dĭssŏna, pācem ēxōsa ĭncaūto ĭnsĭdĭāta pŏpēllo. Hāc dūce vāstātos lūget Gērmānĭa cāmpos, ōmnis ŭbi spārsis ŏssĭbus ālbet ăger. Hāc dūce cīvĭli mădŭērunt sāngvĭne rīvi Anglĭa sīve tŭi, Gāllĭa sīve tŭi.

Hærĕtĭcus, *adiect. gr.* Kácerski.

Hærĕtĭcus, *subst:* Kácerz 2. Ein Käßer/Abtrünniger. *Cum tamen hæretica nigredine plenus averni. syn.* Nŏvātor: fĭdĕi hōstis. *epith:* ĭmpĭus, scĕlĕrātus, *&c.* v. *Hæresis. phr.* Hōstis rēllĭgĭōnis ăvītæ. Gēns ēxlēx, Apŏstŏlĭcam rēscĭnd. sēdem cōnjūrāta cŏhōrs scĕlĕrātis ēxcĭdit aūsis ā Dēvĭa tūrba. Tūrba nŏvātōrum Hærĕsĕos lēthāli āfflāta vĕnēno. Mūlta sŭper sānctis blāsphēmāns. ĭlle nŏvos rĭtus, nŏva săcra pēr ūrbes ĭnstĭtŭit prīscāsque aūdet rēscĭndĕre lēges. Lēges ăbŏlēre părēntum āntĭquas cŭpit, ātque nŏvos ĭndūcĕre rĭtus.

hæsĭtans, Záigkliwy. hæsĭtātor, Nie rezolut

hæsĭtan-

hæsitāntia, hæsitātio, Zaiąkanie/ Wąrpienie
Hæsīto, Wątpię/ Zacinam się/ Zaiąkam się Wiesno/ Vlnąć. Stacken/ stamlen/ zweiffelen. *Sub terris igitur tremulum jubar hæsitat ignis.* L. *syn.* Frĕquens hærĕo, sæpe hærĕo, vel titūbo, văcillo, dūbĭto.

H A L

Hălăpanta, *æ, m. gr.* Szalbierz.
halcēdo, *inis. f.* halcyon, *ōnis, hic & hæc* zimorodek.
halcēdōnia, *orum,* Morskie uspokoienie.
halcyŏnĭdes, *hi vel* dies, *gr.* halcyonij dies. Morskie uspokoienie.
halcyŏnium, halcyonum, *gr. sub* Piiána morska.
hălec, *e græco,* Rybki drobne/ *ab* śledź. *vide Halecula, lege Alecula.* (Alec.
hălex, *ēcis. f.* Rosołowa strawá. *v. Alex.*
hăliæĕtus, haliætus, *gr.* Orzeł morski. Ein Art von Adler. *Dicitur à nonnullis Falco, ab aliis Accipiter, ab aliis Nisus.* ūt mŏdo factus ĕrat fulvis Hăliæĕtus ālis. *Ovid.*
hălĭcăcăbum, *gr.* Miechunki źiele.
halicaria, halicarius, *lege* Alicariæ, &c.
Halicastrum, lege Alicastrum.
hălieutica, *orum, gr.* Rybołowcze kśięgi.
halieuticus, *gr.* Rybiewi.
hălimon, hălimos, *hic. frutex. gr.* Sytká źiele
hăliphlœos, *gr.* Dąb
hălitus, *us.* Tchnienie/ Dech/ Párá/ Wilgotność 1. Wonia / Rurzáwá sucha. Der Athim. *Abluam & extremus si quis super halitus errat.* Virg. *syn.* Spīrĭtus, flātus, aūra. *v. Spiritus.*
hallūcĭnātio, Błąd. halucinor, Omylam się.
hallus, *li.* Pálec wielki u nogi.
hallex, *idem, &* Smród.
halmades, *plural. à recto Halmas, sub* Oliwká przypráwna.
halmyrĭdion, *Gr.* Rápustá Przemorska/
hālo, *as* halito, Pucham/ Tchnę/ Sapam/ Pachnę 2. Wilgotność wydáię/
hālo, *ōnis* Piiánicá 2. hălo *us gr.* Koło iásne.
hălŏnitrum, *gr.* Sáletrá.
hălŏphanta, *æ. m. Gr.* Szalbierz żeglarz/
hălŏsachne, hălos-achne, *gr.* Piiána morska/ Kroplá/
hălŏsis, *gr.* Dobycie miástá/
halūet, *ōris m. gr.* Kámień ciskániu / ábo skakániu służący.
hălus, *li hæc sub.* Prágnienie gąsięcy/
hălipleumon, *ōnis m. gr.* Płucnik morski/

H A M

hăma *æ.* Wodny státék/ Kubeł do gászenia ogniá. *Iarnebo,* Dzban *vel* Dzbánek/
hāmātus hāmātĭlis, Wędźisty/ Haczysty/ Zákrzywiony 2. hĕmaxa, *Gr.* Wóz chłopski.
hămāxăgōga, *æ. m. gr.* Wywoźićiel/
hămāxŏpŏdes, *Gr.* Nogá *tr.* Kołko bez spic
Hămaxor, aris, è Græco, Ciągnę wóz/
hāmi, Kolcá u páncerzá/ Grzplá.
hāmiōta, *æ. m.* Wędkarz Rybak/
hammĭtes, *æ. m, gr.* Kámień ikrzásty/
Hammonium, Var. corr. Armentum.
hāmo, *as,* Hakámi spinam.
Hāmŏtraho, ōnis Rybak/ Grubarz 2.
hāmŭla, Kubeł do gászenia ogniá. *Hamula 3. Regum 7. vide supra Amula.*
hāmŭlus, Haczek/
hāmus, Wędá/ *& sub* Szczotká do lnu.
Hanulum, v. fanulum prisce. Fest.
Hanum, hanus, Száfik.
hăpăla ova, hăpălāria, *Gr.* Iáie ná wodę/
hăphe, *es gr* Dotykánie Piástowánie/
hāspus Gałęź/ *sub* Suszwálki/

H A R

Hără, Swinnik/ Karmnik/ Ein Schwein-oder Gänß-Stall. *syn.* Sūīle, stăbŭlum, *phr.* fœda, ŏlens, *phr.* ōbscœnis stăbŭlāntūr hāris. Hōstiăque ē plēna rustica pōrcus hāra.
Hara anserum, Kocieć gęśi/
Hăringa. haruga harviga, Ofiárá 2.
Hăriŏlātio, Wieszczká 2. Wróżká 2.
Hăriŏlor, Wieszczę 1.
Hariolor naribus, Węchem szukam/
Hăriŏlus, hariola, Wróżek/ Wieszczek 1. Ein Wahrsager/ *v. Agur.*
Harmŏge, *es gr.* Farby odmiána.
Harmŏnia *gr.* Zgodny dźwięk/ Melodya. Einhelligkeit/ Einstimmung. *Harmoniam Graij quam dicunt, quod, &c. L. syn.* Cōncēntus, mĕlos,

mĕlos, cōncōrdia vōcum. *epith.* jūcūnda, mūsica dōcta, *phr.* Cōncors diſcōrdia vōcum. Cōnsŏna fēſtivi mŏdŭlāmĭna cāntus.
Harmŏnĭcus *gr.* Melodyiny/
Harpa *gr.* Czaplá 1.
Harpaction, *vel potius* Harpactĭcum, Siátká/
Harpăga *e,* Hak woienny/
Harpăgo, *as* Porywam/
Harpăgo, ōnis, *m. græco more* ĭnis, *Robert. Stephan. Latino flexu.* Hak 1, 2. Widelcá 2, Ein Hack. *Mutati ab illis clavium harpagonibus.* (Jamb.) *ſyn.* Hārpax, ūncus. *epith.* ūncus rĕcūrvus, mōrdax.
Harpălus, *gr.* harpyia *gr.* Pies ſmyk.
Harpaſtum, *gr.* Piłá 2.
Harpax, ăgis. *gr. adiect. ſub* Porywácz.
Harpax, *gis ſubſtant. m.* Smyk 2. Burſztyn/ Widelcá 2. Chábiiás/ Hak 1. Szábla/
Harpe, *es gr.* Orzeł łomignat/ Rániá 1.
Harpĕdŏne, *es gr.* Wiiádło/ Cięciwá/ Powroz/
Harundo lege Arundo.
Hărūſpex, haruſpica, Weiſzczek z trzew. *v. Aruſpex. Augur.*
Haruſpĭcīna, Wieſzczbá z trzew/ Wrozká 2.
Hăruſpĭcīnus, Wieſzczy/

HAS

Hāſta, Włocznia 1. Kopiia 1. Włoczenká/ Ein Spieſz/ Stang/ Lantz/ Pique. *ſyn.* Lāncĕa, Spīcŭlum, hāſtĭle, cūſpis, tēlum, jăcŭlum, fērrum, frāxĭnus, ăbies, pīnus. *epith.* grăvis, īmmĭtis, trăbālis, mĭnax, ōblōnga trĕmĕbūnda, Māvōrtĭa, fĕrox, fūnēſta, fōrtis, āmēntāta, rĭgida, tĕrēs, trĕmens, īntōrta, ſcĕlĕrāta, *phr.* Ærātæ cūſpĭdis hāſta. Tēlum fērro mĭcans Sānguĭnĕa mánus hōrrĕat hāſta, ārmaque cŏruſca. Hāſta mănum. Hāſtam jăcŭlāri lībrāre, cŏrūſcāre, quătĕre, quāſſāre, cōncitāre. *v. Iaculor.*
Haſta donatica, haſta pura, Włocznia goła
Haſtæ ſubĭjcio, Wyſtawiam ná przeday/
Haſtārium, Wendetá mieyſce/
Haſtātus haſticus, Kopiynik/ Kopiyny/ Der ein Spieſz tragt. *Nec magis ardentes Mavors haſtataque pugna.* St.
Haſtici ludi, Gonitwá/
Haſtīle, Drzéwo u drzewcá/ Oſzczepiſko/ Drąg 1. żerdź/ Tycz/ Słupiec 2. Ein Schafft eines Spreſſes. *Bina manu late criſpans haſtilia ferro.* Virg. *epith.* dūrum, lēntum, sānguĭnĕum. *Phr.* Fērro præfixum rōbur ăcūto. Hāſtīlis vīrga ſtīpes. Hāſtæ fătālĭa rōbŏra. Pīctūrata fĕrunt lōngis hāſtīlĭa rōſtris, Bīna mánu lāto criſpans, vībrans hāſtīlĭa fērro. *v. Haſta.*
Haſtŭla, Włoczenká Trzaſká/
Haſtula regia, Złotogłow źiele/

HAV

Haud. Nie 1. Nicht. *Haud obſcura cadens mittet tibi ſigna Bootes.* Virg. *ſyn.* Nōn.
Haud auſpicato, Nieſzczęśliwie/
Haud diu, haud dudum eſt, Niedawno/
Haud nihil, Nieco/
Haud quaquam, Nie 1. Gar nicht/ mit nichten. *Dividit, haudquaquam dictis &c.* Virg. *ſyn.* Haūd, nōn, mĭnĭme, nēquāquam.
Haveo, Lipſ. lege Aveo.
Haurio, *hauſi & haurivi hauſtum & hauritum,* Czerpam/ Piie 1. Wypiiam/ Schöpffen/ herauſz ziehen. *Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto.* Virg. *ſyn.* ēxhaūrĭo, trăho, āttrăho, ēxtrăho, ēdūco, sōrbĕo, ābſōrbĕo, vŏro. *phr.* impĭger haūsit Spūmāntem pătĕram, *id eſt vinum.* ăvidō călĭces īngūrgĭtat haūſtu. Haūrītūra căvis pŭtĕi pĕnetrālĭbus ūndas. Tāndem haūrīre părat dēmiſsis flūmĭna pālmis. āt pōſtquam ēxhaūſto jam flūmĭne vīcĕrat æſtum ăccĭpĭmus dăta pōcŭla dĕxtra. Quæ simul ārēnti sĭtĭēntes haūsĭmus ōre. *v. Poto*
Hauriot, Tonę/ Pogrążam ſię/ Zapadam ſię
Hauſtim, Duſzkiem/ hauſtor Czerpácz.
Hauſtōrium organum, Kutmuſowe koło.
Hauſtrum, Czerpaczká/ Kutmuſowe koło/ Kubełki/
Haūſtus, *us,* Czerpanie/ Połykánie/ Picie 1. Trunek 1. Schöpffung/ ein Trunck. *ſyn.* Pōtus. *epith.* ăvĭdus, grātus. *phr.* ăvĭdo călĭces īngūrgĭtat haūſtu, haūſtus ăquæ mĭhi nēctar ĕrit.
Heautontīmōrūmĕnos, *Gr. ſub* Fráſowliwy/
Hebdŏmăda, *gr* Tydźién/
Hebdomadarius, Oficiant/ Hebdomádarz.
Hebdŏmas, *dis f. gr.* Tydźień. Ein Woch. *phr.* Sēptĭma clāra sŭos Aūrōra ōſtēndĕrat ōrtus. Sēptĭmus ē tērra clīvōſum ſcāndit ōlȳmpum Phœbus Sēptĭmus hēbdŏmădi vēnit sŭper āddĕre sēxto.
Hebdŏmătĭcus, *gr. ſub* Pośiodmy/

Hebĕ-

Hĕbēnum, *&c.* *idem*, Ebenum, *&c.* **Eben⸗holtz/ ein Baum der in India und Æthiopia, wächst/ und schwartz ist.** *Fert hebenum, solis est thurea virga Sabæis.* Virg. *epith*: ēnōdis, grāvis, sōlĭda, dūra, pŏlīta, ātra, nigra. Eōa. ŏrĭentālis, Mărēŏtĭca, Indĭca, Inda, splĕndĭda splĕndens. *v. Ebenus.*

Hĕbeo, *es.* **Tępieię/ Stumpff seyn.** *Sanguis hebet, frigentq; effœtæ. &c.* Virg.

Hĕbes, ĕtis *Omn.* **Tępy Słáby** 2. **Stumpff grob/ tölpisch.** *Iamque hebes & crasso non aſper sanguine mucro.* Val. *syn.* ōbtūsus, rĕtūsus, hĕbens, hĕbēſcens, hĕbĕtēſcens, hĕbĕtātus, ăcūmĭnis expers, *vel* stŭpĭdus pĭger, sēgnis. *phr.* īngĕnĭo tārdus, ĭnōps īngĕnij. Mĭnērva nātus ĭnīqua.

Hĕbeſco, hĕbĕteſco, **Tępieię.**

Hĕbĕtūdo, hebetatio, **Stępienie** *sub* **Tępość Zdumiewánie/ Stümpffe/ Grobheit** *syn.* ōbtūsa, rĕtūsa, ăcĭes *vel* pĭgrĭtĭes, tōrpor stŭpĭdĭtas.

Hebetātus, *Hebetatrix sub* **Tępy**

Hĕbĕto, **Tępię. Stumpff mahen.** *Verbis hebetans & carmine dentem.* Sil. *syn.* ōbtūndo, rĕtūndo.

Hebræus, *ſubſtant.* **Żyd** *adiect.* **Żydowski.**

Hĕcăte *es gr.* **Przypołudnicá/**

Hĕcătombe, *es gr.* **Ofiárá Pogáńska/**

Hecta, æ, **Pryszczel/** 2.

Hectĭca, *gr.* **Gorączká ustáwna táiemna/**

H E D

Hĕdĕra, **Bluszcz/** 1. **Ebhew/** *Inter victrices hederam tibi ſerpere lauros.* Tib *epith*. ērrans, pāllēns, lĭgans, sērpens, vĭrens, lāſcīva, vĭgens, nēxĭlis, īntōrta, vĭrĭdis, frōndōsa, tōrtĭlis, flēxĭlis, frōndens, cōmans, sĕquax, tĕnax, lēnta, vīvax, Bācchīca, crīnālis, dĕcōra, vīctrix. *phr.* Frōndēntes bāccis hĕdĕræ. Cŏrȳmbis vĭrēſcens. Frōnde sĕquācī rōbōra lĭgans, āmplēctens. Bācchīca sērta, īnsīgnĭa Bācchi. Dōctārum præmĭa frōntĭum. Nōbĭlis cŏrōna vātum, Grātīſsĭmo Bāccho.

Hĕdĕrosus, hederaceus, **Bluszczowy Kręty/ voll von Ebhew/** *Lucus erat felix hederoſo conditus antro:* Prop.

Hederārius **Bluszczem tyty** *sub* **May** 2.

Hedus, lege Hadus,

Hēdyosmos, *gr.* **Miętká/ Ráyska trawá/**

Hēdychronum hedychrum, *gr. sub* **Oleiek/**

Hēdypnois, *idis gr.* **Podrożnik ziele/**

Hēdysăron, *vel um gr.* **śiekiernicá/ Wytrych ziele/**

Hēdyſma, *tis gr.* **Perfumy/**

Hēgūmĕnus, *gr.* **Opát/ Heb Ach niestetyß**

Heiulito, lege Eiulito.

H E L

Helciārius, **Flis/** Helcium *gr.* **Chomąto/**

Helcium ſparteum, **Szla/**

Helcyſma, *tis gr.* **Żużel/** Hĕlēnium *gr.* **Oman**

Helenium Indicum, **Słonecznik/** 7.

Hĕlĕpŏlis, *is. vel eos. f. gr.* **Táran** 1. **Dźiáło**

Hĕlĭce, *es gr.* **Woz niebieski/ Gwiazdá żeglárska/ Ein Gestirn am Himmel/ der Hörwagen/** *Illa vel ad ſtatus Helices optanda ſerenæ.* Gr. *v. Vrſa, Arctos.*

Hēlĭchrysūm, *gr.* holochrysū. **Rádostká ziele**

Hēlĭocăminus, *gr.* **Sála/ Ná słońcu sala.**

Hēlĭochryſon, *um* heliochryſos, *f. gr.* **Rá(dostká/**

Hēlĭon *gr.* **Chebd/**

Hēlĭoſcŏpium, *gr.* **Brodáwnik Kołowrot ziele/ (kámień.**

Hēlĭotrŏpium, *gr.* **Brodáwnik/ Słonecznik/**

Hellānŏdĭces *a. m gr.* **Sędźia** 1.

Hellĕbŏrīne, *es gr.* **Iátrzmionká/**

Hellĕbŏrītes, *æ, m. gr.* **Wino robione/**

Hellĕbŏrōſus, **Szalony** 2.

Hellēnīſmus, *gr* **Grecka mowá/**

Hellĕbŏrum, helleborus, *m. gr.* **ćiemierzyca Nießwurtz/** *Danda eſt Hellebori multo pars maxima avaris. epith.* Grăvis, trĭstis.

Hellenismus apud Grammaticos, Græca figura, Servio: alijs Græca conſtructio, cùm dictio Latina eum caſum habet, quem Græca Syntaxis habere ſolet, ut in Eclipſi, Pleonaſmo, Enallage, Antiptoſi. Adi Linacrum. Verrepæum.

Helleſpontus, *gr.* **Morze ćiáſne/ Morze Cárogrodzkie/**

Helops, Quintil. corr. Elops.

hēluātio, **Obżárstwo** 2. **Rozgárdyas.**

Hēlūcus, e gr. **Piiánicá** 2. **Głowy bol od piiáństwá/**

helvellæ, **Ogrodna stráwá/ (dzáwy/**

helveŏlus, heluolus, **Ceglásty/ Płowy/ Ry⸗**

heluĕtius, **Swáycár/**

hēluo, *ōnis* **Vżrátnik/ żárłok.** *Aliqui geminant* l. **Ein Fraaß/ Schlämmer/** *v. guloſus.*

heluŏlum vinum, **Klaret/**

Hĕlŭor, *aris* Rozgárdyas ftrole/ Freffen/ praffen/ *Parum expatravit, an parum beluatus est,* (Jamb. pur.)
Helus, pro holus, priscè. Fest.
helvus, Rydzáwy/
helxīne, *es gr.* Powoy ziemny/ Pomurnk (ziele/

H E M

Hem, Owoß/ Wey/ Záwey.
hem tibi, Ná/ Náśći/ Oroß maß.
hēmĕrēsios, *gr.* Jednodzienny/
hēmĕris, *idis f. gr.* Dąb/
hēmĕrŏbion, *gr.* Jednodźienny robaczek/
hēmĕrŏcalles, *gr.* Lilia żolta/
hēmĕrŏdrŏmus, *gr.* Prętkonogi/ Jednodźienny/ Kurfor.
hēmĭcădium, *gr.* Polkádek.
hēmĭcrania, *gr.* Głowy bolenie/
hēmĭcyclus, *gr.* Polcerklá/ Stolec 1.
hēmĭcylindrus, *gr. sub* Wal 3.
hēmīdrachmium, *gr.* Podwoyny groß/
hēmimneum, *gr.* Połgrzywny/
hēmina hēmīnārius, *Sunt* 1. Polßoftaká/
hēmiobŏlium, *gr.* Pieniądz/
hēmiŏlum, *gr.* Poltorá gego/
hēmiŏlus, *gr.* Poltorny/
hēmiŏnion, *vel um,* Ożánká Stonogowiec/
hēmiŏnītis, *idis* Jeleni ßczaw/
hēmĭplexia, *gr. sub.* Paráliż/
hēmisphærium, *gr.* Polgalki/ Polniebá/ Sklep okrągły/ Kompás/ Podftawek u ßrzypic/
hēmistĭchium, *gr.* Polwierßá/
hēmĭtŏnium *gr.* ćwierćwá 2. *Item v. supra* Diesis, *& infra* Semitonium,
hēmitrĭtæos, *Gr.* Trzećiaczká/ Poltrzećiáná gorączká/
hēmixeston, *gr.* Polßoftaká/
hĕmōna, *hemōnem sub* Człowiek 1.
Hendecāsyllăbus, *i. undecim syllabarum; epitheton Versus Phalacij & Sapphici.*
Hendiadis, is f. Hendyas, dis Hendias, dis. & Hendiadis, vel potius Hendia dyo, *Servi. Figura Poëtica, cùm pro uno duo dicuntur. ut Chalybem frenosq; pro chalybeos frenos. Aggeres murorum, pro muris Cerda*

H E P

hēpar, *atis n.* hēpăcium, *gr.* Wątrobá/ßnek/
hēpătĭca, *Gr.* Plucnik/ Wątrobnik/ Troiznek/
hēpătĭcus, hepatarius *gr.* Wątrobny/ Wątroby chorobę ćierpiący.
hēpătĭcus morbus, Wątroby chorobá/
hēpătītes, *æ. m gr.* Wątrobny kámień,
hēpătītis, *idis f gr.* Rzepik ziele/ (bnik/
hēpătŏrium, Rzepik/ hēpătus, *gr.* Wątro-
hēphæstītes, *æ m. gr.* Zwierćiádlowy kámień,
Hephthemimeres, vide supra in Cæsura, (mień,
hēpiŏlus, *gr.* Muchá 2.
hēpsēma, *tis gr.* Wino wárzone,
hepsēthia *Gr.* Skorká ná chlebie/
heptăphōnus, *Gr. sub* Głos 8.
heptăpleuros, *f. de herba, alioqui adiectivum est, Com. gr.* Babká ziele.
heptaftădium, *gr.* Zawod 3.
heptēris, *is, vel eos, f. gr.* Náwá 12.

H E R

hēra, *gr.* Rodzenia bożek.
hĕra *Latinum,* hera maior, Páni 3. Gospodyni
hera minor, Corká páńská.
hĕrăclēa, *gr.* Złoćień/ (gnet.
heracleos, *vel us, ri vel eon. neutr. gr.* Má-
hĕrăclēŏtĭcum origanum, Lebiodká/
hĕraclium. Mák leśny/
heraclius lapis, Kámień probny Mágnet/
Herba, ziele/ Kraut/ *Quippe frequens herbis & fertilis ubere campus.* Virg. *Syn.* Grāmen, cēspes. *epith.* vernans, vĭrĭdis, tĕnella, flōrens, læta, gemmāns, pūbens, prŭīnōsa, ūda, rōscĭda, rōrans, flŭvĭālis, bĭbŭla. sylvestris, ărēnōsa, frāgrans, flōrida, hālans, suāvis, rĕdŏlens, sĭtiens, săpĭda, irrĭgŭa. trĕmŭla, ārens, ămāra, nŏcens, vĕnēnāta: Mĕdĭca: sălūbris, phœbēa, pæōnĭa, Măchāŏnĭa, sāna, pŏtens: Măgĭca, fūnesta, cāntāta lēthālis, ŏpĕrōsa, Circæa, Mēdēis, Hĕcătēis. *phr.* Grāmĭnis herbā. Mixtis rĕdŏlentes flōribus herbæ. Surgit ŏdōrātis fertĭlis herba jŭgis. Herbæ rūpta tellūre căcūmina tŏllunt. Quum rōs in tĕnĕra pĕcŏra grātissĭmus herba, Ilĭce sūb nigra păllentes rūmĭnat herbas. Săpĭdas āspergĭne rĕddĭdit herbas. Innūmĕris distĭnctæ flōrĭbus herbæ. Quæque dĭes lātŭit, nūnc quā sē tŏllat in aŭras, Fertĭlis ŏccŭltas invĕnit herba vias invītant herbæ gemmāntes ōre rĕcēnti. v. Grāmē
herba ignobilis surda, Chwaft/

herba,

herba pura, Koßyßczko/
herbāceus, Chwaściſty Wyroſty/
herbāria, źioł náuka/
herbarium, Zwierzyniec/
herbarius, adiect. źiélny/ ſtary
herbarius, ſubſtant. źielnik 3. źiołopie/ Apte=
herbarius liber, Zielnik 2.
herbarum ſylva vitium, Chwaſt.
herbaſco, Chwaśćieie.
herbāticus, Trawny 3.
Herbens pratum, Apulei. i herbiferum.
herbeſco, Zielenie ſię/ Wſchodzi/ Chwa= ściele. herbens, źielony/
herbidus, Chwaściſty/ źieliſty/ Waaßäch= tig. Miſit aprum quanto majores herbida tauros. Ovid.
Herbifer, źieliſty. Graaßächtig.
Herbilis, Trawny 3. & ſub Przyprawny.
herbōſus, Chwaściſty/ źieliſty. Voll Krä= ut/ ſo viel Kräuter trägt. Paſcentem niveos herboſo flumine cygnos. Virg. ſyn. Herbidus, herbifer. phr. Herbis dives fœtus, creber, frequens abundans, fertilis. Herbarum ubere largo Dives Frequens herbis, & fertilis ubere campus.
herbula, źiołko/ herbum, Gęśia wyká.
heriſco, heriſcor, Dźiele 1.
herctum citum, herctus, idem Erctum erctus
hercle certè hercule hercules, Zaiſte/
hercle hoc eſt, Táki ieſt/
herculānea formica, ſub Mrowká/
herculanea urtica, Pokrzywá 5.
hercules, ꝛ Klecżen/
herculeus, Mocny/ Addit & Herculeos artus, haſtamque Minervæ. Juv.
herculeus, lapis, Magnét/
herculeus morbus, Kaduk choroba/
Hereditarie, Dźiedźicznie/ hereditas commiſſa Dźiedźictwo/ hereditas ſine ſacris, Puśćizná/
hereditatem adeo, capio, cerno. Dźiedźicżę/
herediōlum, heredium, Dźiedźiná/
herēdipeta, æ. m. Dźiedźictwá zábiegácz/
Heredito, Dźiedźicżę/
hæres, edis Dźiedźic/ Heres, ris idem.
heri, Wczorá/ Geſtern/ Heri manus viginti pro ambobus dedi. (Jamb.)

heri, hi Páńſtwo 3. hēricius, Jeż źiemny/
Herifuga, Zbieg 1. herilis filius, Pánic 3.
herilis, Páńſki 1. Goſpodárſki 1. Das dem Haußherren zugehört/ Haußvätterlich. Ille manum patiens, menſaq aſſvetus herili. Virg.
herinaceus Africus, Indicus, Jeż cudzoziem= (ſki
hērix, icis, Jeż źiemny/
hermaphrōditus, hermathēna gr. Mießániec/
Hermelinus, Gronoſtay/
hermion, Gr. Ożánká/
hermōdactylus, Gr. Száfran dźiki/
hermūpoa, gr. Szczer źiele/
hernia. Kilá/
herniōſus, Kilowáty/ Vulecus interpr. Levitici 21 hernioſus, uno teſticulo. Hebræ. contuſis teſticulis
hēro, onis hic Rogoża Słomianká ſub Wor/
Ciconia, Suidæ. Ardea, Plinio. Miluius Hiero. Fulica, Auguſt:
hěrōdius herodion, onis gr. Czáplá 1.
hērōicus, herous, Gr. Bohátyrſki/ Hel= diſch/ ritterlich. Quid faciunt reges heroica carmina laudes. Ovid. Carminis heroi tangere iuſſit opus. Prop.
hērōina. herois, idis, Bohátyrká/ Pani 1. Goſpodze. Eine Heldinn. Illa ſit inachiis & blandior heroinis, (Spond.) P. idem. Mutatas formas heroidas inſuper iiſdem. Mart.
Hēros, ōis gr. Pan wielki Bohatyr/ Ein Held. Heros Æſonius potitur ſpolioq ſuperbus. Ovid. epith. Magnanimus, animoſus, magnus, ingens, potens, fortis, generoſus. phr. Vir ſemideus. Deorum genus, ſanguis, progenies. Fama ſuper æthera notus, ingentes Herōum animæ. Magnanimi proceres. Virtutum nomine clarus. Viribus invictus. Sēta ſanguine Divum progenies. Nobilis armis Divîſque videbit permiſtos heroas, et ipſe videbitur illis. Hic genus antiquum, Teucri pulcherrima proles, Magnanimi heroes, nati melioribus annis. ēntelle herōum quondam fortiſſime. v. illuſtris.
hērōum, gr. Kátafalk/
herpes, etis m. gr. Wrzod pomykáiący ſię/
Herpeſtiomenes, inepta vox ſub Wilk robak/
Hěrus, Pan 1. Ein Hauß Herr. Hic herus albanum Mæcenas, ſive falernum: Hor. ſyn. Dominus. epith. Potens, metuendus, ferox. v. Dominus.
Herus, & hera, Páńſtwo 2.
herus major, Goſpodarz 14.

herus mi-

herus minor, Pánic 2. Gospodárſki ſyn.
Heſpĕria, gr Włoſka ziemia/
heſpĕris idis gr, Fiiolki oźimé/
heſpĕrūgo heſpĕrus, Gwiazda wieczorna/
heſterna luce, heſterno die Wczorá/
heſternus, Wczoráyſzy/ Przeſzlednio wy/

H E T

hĕtæriarcha, æ. m. gr. Bráctwu przełożony/ Cechmiſtrz/ Przeor.
Hæteriſſa, Nierządnicá/
Heteroclitum, *Nomen 1. aliter inclinatum, quam Analogia poſtulat propriè Heteroc ita ſunt, quæ variant declinationem, Grammatici tamen etiam Deficientia & Abundantia, his ſubijciunt.*
hĕtĕrŏcrānea, Gr. Głowy bolenia/
hĕtĕrŏgĕnĕa, *orum, Gr. i diverſi generis.*
hĕtĕrognātus, zárłog/
hĕtĕromaſchălos, *gr. ſub* Szátá 4.
Heteronzma; Nomina quæ circa idem diverſa ſunt, ut aſcenſus, deſcenſus.
Heteronymia, diverſitas nominis,
Heteroſis, *figura grammatica Enallages ſpecies, cum accidens pro accidente ponitur. eius exempla plurima congeſſit Verepæus & Popma.*
heua, Trzaſt á Pryſzczel 2.
heuemăticus, gr. Podły/

H E V

Heu. heu heu, Nieſtetyſz/ Ach. *Heu tibi pacta fides, ubi quæ iurare ſolebas?* Ovid.
heus, Hey ſłyſz/ Słyſz. Holla/ *Ac primus, heus, inquit, iuvenes, &c.* Virg.
heurĕtes, *æ. m. gr.* Wynalezcá/
heurĕthrum, *gr.* Nalezne/
hexaclinum, Gr. Łoſzko ſtołowe/
hexăgōnus, *gr.* Sześć węgielny.
Hexameron, i. ſex dierum. Apud Baſidam liber. i ſex dierum opus; ſeu mundi creatio.
Hexamĕter, verſus. Cic. ſex menſurarum ſeu pedum.
Hexămitos, Gr. Akſamit. *adſonat voci græcæ Polonica ſex licijs conſtans, Græcis adiect. Commune.*
hexaphorum, *gr.* Peſzoſtny woz/ Káretá.
hexĕris, *is, eos gr.* Nawá 1. 2.
hexaſtichum, hexaſtichos, Sześćrzędy/
hexaſtylos, *gr. ſub* Filarowánie/
hexecontalĭthos, *gr.* Kámień farb rozlicznych
hians, Chciwy/
[illegible] Pádam/ ziáię/ Otwiera ſię/ Puka ſię 2. Roſpuknąć ſię/
hiāto, *as,* Ziáię. *Hiatula,* Zieieć 2.
hiātus, *us,* Rozdźiewienie geby/ ziewnienie/ Przerwá 2. Przepáść 1. Náćiećie/ Roſtąpienie. das Geynen/ ein Spalt der Erden/ Klufft. *Et miſer inviſam traxit hiatu aquam.* Prop. *ſyn* Rima, *vel* vŏrāgo, gŭrges, bărathrum, ăbyſſus. *epith.* Vāſtus, pătŭlus, *phr.* Terra dĕhīſcens. Vaſtæ fauces. īmmānes pāndit, sŏlvit, dīdūcit hĭātus. Văcuo dīſcĕdit hĭātu. Sŭbĭto tĕllus ābsŏrbet hĭātu, ūnda dĕhīſcens. Tĕrram īnter flŭctus ăpĕrit. Vaſtus tĕllūris hĭātus, ō quæ ſatis īma dĕhīſcat Tĕrra mĭhi mānēſque Dĕum dēmĭttat ăd īmos. *v.* Gurges, *Vorago.*
hīberna, *orum,* Leża zimna/ Namiot/ 1.
hiberna ſiligo, Ozimina.
hībernācŭlum, zimne mieſzkánie. Izbá 1. Namiot 1. *Hibernalis hiemalis,* zimny 2.
hiberni fructus, zimoſtrodki.
hīberno, *as,* zimuie/ hibernò, zimie/
hibernum, Namiot 1.
hibernum cubiculum, Izbá 1.
hibernus, *arum,* Ozimi zimny 2.
hibiſcus, hibiſcum, Slyz wielki/ Ibiſch/ wilde Pappelen. *epith.* Vĭrĭdis, tĕnŭis, virens, grăcĭlis.
Hibris, lege Hybris,
Hibus, pro his. Plaut. Caris priſcum.
hic, hic iſte, hic ille. Ten/ To/ 1.
hic ipſe. hic ipſius, Tenże.
hic, Ten 1. 5. hicce Owdźie 1.
hiccine? Ten-li/ Tenże/
Hicta, Fráſzká 1. Gránatowych iábłek przegrodká/ Pryſzczel 2.
hiĕmat, zimá ieſt/ Zámatza/ Niepogodny.
hiemātio, zimowánie/
hiemem tolerare, Przezimowáć/
hiems, *non Hiemps.* zimá/
hĭĕmo, zimuie/ ziebię.
Hiera, Senecæ. media linea in ſtadio. i ſacra.
hĭĕrācia lactuca, hieracium, gr. Jáſtrzębiec
hĭĕrācĭtes, *æ. m. gr.* Jáſtrzębi Kámień/
hierārchĭa, *Sacer principatus,*
hiĕrŏbŏtăne, *es gr.* Roſzczko/
hiĕrŏdūlus, *gr.* Zákryſtyan/
Hierofalco, Białozor/

hieroglyphica, orum, hieroglyphicæ, literæ, Gr. Pismo święte/
hieromonachus, gr. Profes/
hieronica, æ. m. gr. Zwyciescá/
hierophylax, cis, gr. Wytrykuß/
hieto, idem hiato.

H I L

Hila, æ Kißká cienka/
hilare. hilarem in modum, hilariter hilaritus, Wesoło/
hilaresco, Wesele się/
hilaria, orum, -ium, święto 1. Miesopust/
hilaris hilarus, Wesoły 1. Frölich freugig. *Oderunt hilarem tristes, tristemq; jocosi.* Hor. *syn.* Hilarus, lætus, gaudens, alacer, ovans, genialis, festivus, jocosus, facetus, *phr.* Lætitia perfusus: exultans animis Gaudia concipiens, captans Lætitiæ dans signa. Fronte serena gaudens. *v. Gaudens.*
hilaro as, Rozweselam kogo/ Erfreuen. *Hos ubi facundo tua vox hilaraverit ore.* Ovid. *syn* exhilaro, oblecto, lætifico, recreo. *v. Gaudio afficio.*
hilaror, Rozweselam się/ Rochánie mam/
hilaritas, hilaritudo, Wesołość/ Frölichkeit/ Freude. *syn.* Lætitia, gaudium, festivitas, alacritas. *Phr.* Læta mens Festivum ingenium. *v. Gaudium Lætitia.*
hilarodus, gr. hilarula hilarulus, Wesołek/ Smyk 3.
hilla æ, Kiełbásá/ Kißká cienka.
hillas cædere, *sub* Sodomczyk/
hillum, hilum. Fráßká/ Bobowa plámá/ Nieco/ & *sub* Zapálicżká/ & Złotoglow ziele.
himantopus, odis gr. *sub* Czerwonak.
Hin, *sub* Dwugárcowa miárá/
hinc, Z tąd/ Z te strone.
hinc civis, Tutecżny/ hinc inde, Zewßąd.
Hinnibunde, Hinnibundus, & Hinnies. Rżący.
Hinnio, Hinnilito, Rżę. Schreyen wie ein Roß. *phr.* Hinnitum edo, tollo, fundo, Hinnitibus auras, aera, campos implere pulsare, arrectis auribus acrem Hinnitum fundebat equus.
Hinnitus, us, Rżenie. Roßgeschrey. *Denique non hinnitus item differre videtur.* Luc. *syn.* equorum fremitus, clamor. *epith.* Sonorus, acutus, acer, tremulus, horrificus. *Phr.* Hinnitu campus sonat, *vel* assonat omnis acuto.

hinnuleus, hinnulus, Młody płod/
hinnus, Koń z oślice/ Muł osieł/ Mießániec 1. Zmudzik/
hio, Rozstepuie się/ ziáię. Rozwira się/ Pádam się/ Rozwiera się z. Otwiera się.

H I P

hippa, æ. *potius*, hippeus, *sub* Rak przekonogi.
hippace es gr, Ser kobyli/ Láktycya/
Hippaco as, Hippito; as, Dyßę/
hippago. inis, hippagogos navis hippagus, *idem gr.* Prum/
hippeus, ei eos, gr. Jezdziec 1. Rak przekonogi/ Miotłá ná niebie.
hippelaphos, Gr. Jeleń brodaty/
Hippice, Plin. cor. Hippace. Alioqui Hippice, es, gr. sub Káwálkátor/
hippicum, Połćwiercí mile Włoskiey.
Hippius pes, idem Molossus.
hippocampa, æ. f. gr. Koń wodny/
hippocampus, hippocampinus, Gr. *sub* Konik morski/ (ciol.
hippocentaurus, Gr. Mießániec 1. Dziewieciol.
hippocomus, Gr. Máßtálerz/ Rostruchárz/ konny/
Hippoctaricum vinum, Wino przyprawne/
Hippodromus Gr. Gonitwy mieysce stánki/
hippoglossum hippoglottion, gr. Jágodá bábia/
hippolapatum, Szczaw kobyli/
hippomanes, is gr. Száley ßkápi/ Brodawká źrzebiecá/ *ibidem duas alias significationes leges.*
hippomarathrum, gr. Kopr kobyli/
hippopera, gr. Tłumok Sumki/
hippophaes eos, hippophyes n. eos gr. Szczeć morská/
hippophæston, Gr. *sub* Greplá/
hippophoba, adis al. hippophorbas, adis Bezlist/ & Konioploch ziele.
hippopotamus, gr. Koń wodny/
hipposelinum, gr. Dziegiel/ Gierß/ Opich/ Lubßczyk swoyski/
hippotoxotes, æ. m. gr. Strzelec 1.
hippuris, idis, gr. Przesłká ziele/
hippurus, Gr. Nurek ryba/

 r, biris,

Hir, *hiris f.* **Dłoni dołek/**
Hira, **Kiszka czcza/**
Hirceus, Arnob. Meurscidem Irceus.
Hircinus, **Kozłowy/** *Hircipilus,* **Twardowłosy**
Hircosus, **śmierdzący/ Brodaty/ Brodaty/ Parkotem śmierdzący/ Jurny. (ziele.**
Hirculor, **Bestwię się 2.** hirculus, **Kozlik**
Hircus, **Koziel stadnik/ Kacik w oku. Parkot/ Jurny. Ein Bock.** *Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum.* H. *syn.* Hœdus, caper. *epith.* sētiger, hīrsūtus, sāliens, grāvis, ŏlens, prŏcax. *v. Caper.*
Hircus, castratus, **Koziel czyszczony/**
Hirnea, **Garniec 1. Bania 1. Dzban 2.**
Hirnella, **Dzbanek/ Kubek.**
Hirpus pro lupo, prisca vox Oscæ. ut & hircus pro Capro. Ios. Scaliger, Cerda.
Hirquicervus, **Jeleń brodaty/**
Hirquiens, hirquitallus, **Młodzieniaszek/ Mutant.**
Hirquio, n, **Bestwię się/**
Hirquitallio, idem & **Mutuię/**
Hircus, **Kacik w oku/**
Hirrio, is, Hirrivi & ij. Diomed. Carisi. **Warczę.**
Hirsutia, **Kosmatość/** hirsutiæ, **Kosmaciny/**
Hirsūtus, **Kosmaty/ Haarächtig/ Haaricht.** *Hirsutumque supercilium, promissaque barba* Virg. *syn.* Hīspĭdus, vīllōsus, pĭlōsus, sētōsus, hīrtus. *phr.* Vilis āsper, hōrrĭdus, dēfōrmis, împēxus, rĭgens.
Hirtuosus, hispidosus hispidus, **Najeżony/ Haaricht.** *v. supra Hirsutus --- summoque cadit barba hispida mento. S.*
Hirtus, *idem &* **Srogi/**
Hirūdo, **Pijawka/ Ein Blut-Egel oder Igel.** *epith,* Pălūstris, mōrdax, tĕnax. *phr.* Nōn mīssūra cūtĕm nīsi plēna crŭōris hirūdo.
hĭrundinaria. **Jaskółcze ziele/**
hĭrundinīnus, **Jaskółczy/**
hirundine prima, **Z zimy.**
hirūndo, **Jaskółka 1. 2. Ein Schwalb.** *Aut arguta lacus circum volitavit hirundo.* Virg *syn.* Prōgne, Daūlias: *epith.* ārgūta, gārrŭla, nĭgrā, vāga, pĕrĕgrīna, vāgābūnda, lŏquax. *phr.* Daūlĭas āles. Bīstŏnis āles. Pāndīŏnis, Cecrŏpis āles. āvis āttĭca. Thrācĭa vŏlŭcris. Vēris nūncĭa, prænūncĭa: āmīssum quæ gĕmit āles ĭtўm. Tīgnis nīdum sūspēndit hīrūndo. Lūtĕum cēlsa sūb trābe fīgit ŏpus. Sūb lūcem mŏdŭlos ĭtĕrat, mĕdĭtātur, fūndit hīrūndo. Lāscīva lăcus pērstrīngit hīrūndo. Vēris prænūncĭa vĕnit hīrūndo. cāntūque sălūtat. Nīdōsque rĕvērsa lūtābat hīrūndo. *v. Progne.*
hirundo marina, **Kulik.**
hirundo riparia, **Grzebieluchá/**
Hisce, pro hi priscè. Plaut. Terent. **Pe pma.**
hīsco, **ziáię/ Tchnę. Otwieram się. Geyuen/** *syn.* Hīo, *vel* ōs dīdūco, āpĕrĭo. *phr.* Vix pāūca fŭrēntī Sūbjĭcĭo, ēt rārīs tūrbātus vōcibus hīsco. *Virg*
histŏbŏēus, *eos ei gr.* **Dyszel pługowy/**
Histŏnes, hi. gr. **Krosna/**
Hister, Thusce, idem Histrio, Livi.
Hīstŏria, *Gr,* **Dzieiow księgi. Ein Geschicht.** *Crispus Romana primus in Historia.* Mar *syn.* ānnāles. *epith.* cĕlĕbris, nōbĭlis, ārgūta, nŏva, rĕcēns, māgīstra. *phr.* Vĕtĕrum scrīpta, mŏnūmēnta. Hīstŏrĭæ fāma, sĕrĭes, fĭdes. Ætātis mŏnūmēnta vĕtūstæ. Hīstŏrĭcæ, vīctūræ chārtæ Prīsci tēmpŏris, ævi fāctā, āctā Quæ făcit ūt lōngos dūrent bĕne gēsta pĕr ānnos, ēt pŏssint sēra pŏstĕrĭtāte frŭi. Quā sĭne prætĕrĭtæ nōn ēsset mēntĭo vītæ. Quā sĭne vīrtūti nūllus ădēsset hŏnos.
Historialis sub **Dzieiopis.**
historice *es gr.* **Dzieiow pisánie.**
histŏricus, *substant. gr.* **Dzieiopis.**
historicus, *adiect. gr. ibidem,*
histrĭcus, histronalis histronicus, **Kuglarski**
histrio, ōnis, **Kuglarz/ Ein Schauspieler/ Pickelhäring/ Comœdiant.** *syn.* Mīmus, gēstĭcŭlātor, lūdĭo, cīrcŭlātor, præstīgĭātor, cōmœdus, *epith.* Hĭlăris, fēstīvus, lætus, fāllax, gārrŭlus, vērbōsus, dŏlōsus, mēndax, sūbdŏlus, rĭdĭcŭlus, jŏcŭlāris, ārgūtus, prŏtērvus pĕtŭlans, ĭnĕptus, īndūstrĭus, nāvus, scēnĭcus. *phr.* Mŏvens rīsus. Vēstĭbus ēt vūltu rīdĭcŭlus. Mīmīque lĕves, scūrræque lŏquāces.
histrionia, **Kuglarska náuká/**
Hittio, is **Pryciam/ Skolę.** *Hitta idem Histh.*
Hittus us, **Prycianie/ Skolenie.**
hiulcè, **Rozwożisto/**
Hiulcè as, **Rysuię 1. Szczepam.**
hiŭlcus, **ziáiący/ Rospádły/** *& sub,* **Łakomy. Auffgespalten.** *Hoc ubi hiulca siti findit canis æstifer arva.* Virg. *syn.* Hians, pătens, hīscens, dĕhīscens, āpērtus, rīmōsus, fīssus, vāstus, fătīscens.
Hiulcus versus Hexameter, seu exilis Diomedi. in medio læsus Victorin. qui in medio pro dactylo Tribrachym vel Iambum aut Trocheum habet. vide Erythræum.

Hoc, To/

Hoc, To. Hoc est, To iest/ To mi.
hoc magis, Dla tego. hoc modo, Ták.
hoc noctis, O tey dobie.
hoc opus, hic labor est, Tu sęk.
hoc fis vide, Záwey. hoc vide, Wey.

HOD

hŏdie, hodiernè, Dźiś. hodiernus, Dźisieyszy.
hodie natus, *sub* Okupuis sie.
hŏdieque, Po dźiś dźień.
hŏdædŏcus. *gr.* Rozboynik.
hŏdœpŏrium, Drogá 6.
hœdus, &c, *vide* hircus,
hoi, *Ter. Interjectio plorantis.*
holce, *es, gr.* Poczworny grosz.
holcos, holcus, *gr.* Kłosowká źiele.
hŏlŏbēra vestis, *sub* Jedwábny.
hŏlŏcaūstum, holocaūtoma, *gr.* Cáłopalona ofiárá. Ein Opfer. *syn.* Sacrificium, lībāmen. *epith:* pingvē, pūrum. *phr.* Fūmōsis ēxta cremāta focis. Sacris, āddita flāmmis. Māctāta Dĕo *vide Victima*
hŏlŏphănta, *æ, m. gr.* Szálbierz.
hŏlŏschœnus, *gr.* Sit morski.
hŏlŏschœnus juncus, Rogoż.
hŏlŏsēricus, *gr:* Jedwábny.
hŏlŏsphȳrătos, *gr.* Nie czczy.
hŏlŏstĕum, *gr.* Rośćieniec źiele.
hŏlŏthūria, *orum,* Pław & *sub* Grzyb morski
holus, *idem* Olus.
Homagium B. sub Mánstwo/ Rekodáystwo.
Homelium priscum, Czapká 1.
hŏmĭcīda, Mężoboycá. Ein Todtschläger. *Si fur displiceat Verri, si homicida Miloni.* I.
hŏmĭcīdium, Mężoboystwo.
Homillus, apud Lucret. scribit Lambin. Homullus, Gifani.
Hominium, B. sub Mánstwo.
hominum genus, Ludźie.
hŏmo, Człowiek 1. Mężczyzná/ Chłop. Ein Mensch. Ex ŏcŭlis, lŏcŭlis, pŏcŭlis, cōgnōscĭtur hŏmo. *syn.* Mōrtālis, tērrĭgĕna, *epith* Frăgĭlis, cădūcus, vīlis, mĭser, īnfēlix, ærūmnōsus, īmbēcĭllus: īncaūtus, sōlērs, prōvĭdus, prūdens, mēndax, fāllāx, ĭnops. *phr:* Pūlvis & ŭmbra. Tūrpi ēx lŭto cōncrētus. Tērræ hōspes. Nātus in cūras. Sōrtis ĭnīquæ lūdus, lūdĭbrium. Vărĭis fōrtūnæ vĭcĭbus căsĭbus, ēxpŏsĭtus, ōbnōxĭus, īrrĕquĭētus hŏmo. Pērque ōmnes ānxĭus ānnos, ăd mōrtem fēstinat ĭter. Quem nāsci ūna dĭes cōnspĭcit, ūna mŏri. Sācra dīvīnæ mēntis ĭmāgo. Căpax rătĭonis. Cui īgnĕus est vĭgor & cœlēstis ŏrĭgo. Sānctius his ănĭmal, mēntĭsque căpăcius āltæ. Deĕrat ădhuc & quŏd dŏmĭnāri ĭn cætĕra pŏsset ōs hŏmĭni sublīme dĕdit, cœlumque tŭēri jŭssit, & ērēctos ad sȳdĕra tōllĕre vūltus: Hŏmĭnes, pūrūm gĕnus. Gĕnus hūmānum, mōrtāle. Gēns hūmānā. Vĭrum gĕnus Tērrĕa prōles Hūmānæ mēntes: mōrtālia pēctŏra, cōrda, ūnica gēns hŏmĭnum rēcto stat cōrpŏrĕ & āstra suspĭcit. Haūd tĭbi vultus mōrtālis, nēc vōx hŏmĭnem sŏnat
hŏmo, *pro ipse, vel ille.* On.
Homœomeria, *Lucretio i, similitudo partium.*
hŏmœoptōton, hŏmœŏtĕleuton, *gr. sub* Rym 1.
Hŏmogenea, *quæ eiusdem generis sunt.*
Hŏmōnȳmia *est, cum unum nomen plura significat, vel cum uno nomine plures res vocantur, ut Leo, Taurus, Lupus, Nepos, Gallus, Diomedi consentio.*
Apud Grammaticos Homonyma nomina sunt eadem Æquivoca, quæ voce non significatione conveniunt. Sipontin. opposita his Polyonyma.
Apud Dialecticos quibus nomen tantum commune est, ratio substantiæ diversa. Sipontin.
hŏmūncio, hŏmūncŭlus, hŏmullus, hŏmŭlus Człowieczek
hŏnestāmentum, Ozdobá.
hŏnēstas, honestitudo, Uczćiwość/ Poczćiwość. Ehrsamkeit/ Ehrbarkeit. *Curat honestatem iustitiamq; Deus.* M. *syn:* Hŏnēstum, dĕcus dĕcōrum virtus. *phr.* Hŏnēsti glōria, lēx, dĕcus ănimi.
hŏnēstè, Uczćiwie.
hŏnēsto, *as,* Zdobię.
hŏnēstus, hŏnōrābĭlis, hŏnōrārius, hŏnōrātus, Uczćiwy/ Poczesny. Ehrlich/ löblich/ ehrbar. *Participem qui te secreti fecit honesti.* Iuv. *Cuius honorati ossa vehantur equis* Pro. *syn.* Dĕcōrus, dĕcēns, *vel* laūdābĭlis, vĕnĕrābĭlis, vĕnĕrāndus, laūdātus, hŏnōrātus, hŏnōrāndus, laūdāndus, cōlēndus, cĕlĕber, īnclȳtus, ēxĭmius, īnsignis. *vide Celeber.*
hŏnor, honos, ōris, hŏnorificentia, Uczćiwość/ Poczćiwość/ Dostoieństwo/ Poczesne/ Cześć. Ehr/ Beehrung. *Quid favor aut cœtus, pleni quid honoribus anni.* C. S. *syn.* Glōria, laūs, fama, pĕcus, nōmen: dīgnĭtas, *vel* rĕvĕrēntia, cūltus. *epith:* mūndānus. tērrēnus, pŏpŭlāris, dīvīnus, āmbĭtĭōsus, quæsītus, ōptātus, stĭmŭli. Hŏnōris āpex Nōmĭnis glōria, dĕcus. Virtutis

ris meritum. Cupidas stimulans mentes. Proprium decus, & partum indignatur honorem. Semper honos nomenque tuum, laudesque manebunt. Virtuti calcaria præbens. Non me conspicui fucus titillat honoris. ebria titillans, pectora mollis honor. Fragiles hominum semper contempsit honores. ingredere & celebres cape quos spondemus honores. Haud equidem tali me dignor honore. *v. Gloria.*

honorabiliter, honorate, Poczćiwie.

honoraria opera, Korreszya.

honorarium, Poczćsne/ Obyczne / Przypuszne.

honoratio, Czcżenie.

honorifice, Wspániále/ Poczćiwie.

honorificus, Poczćsny. [gáiacy.

Honoripeta, Dostoieństwá porządnie zabie-

honoro, *Honorifico,* Czcze 2. Wielbię/ Ehren/ loben. *Cum quo consonuit miles honorat equum.* M. *syn.* Colo, veneror. *phr.* Honore prosequor, afficio, extollo, decoro, condecoro, orno, exorno, colo, celebro. Tergeminis tollere honoribus. *v. Adoro, Laudo*

honorus, Poczesny/ Wspániáły.

hoplomachus, *gr.* Rycérnik.

hora, *æ,* Godźiná. Ein Zeit/ Stund. *Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas.* Virg. *epith:* Brevis, fugax, celer, irrevocabilis, properans, fugiens, velox, mobilis, levis, subita, rapida mutabilis, præceps, agilis, fluens, fugitiva, cita. *phr:* Horæ spatium, mora, tempus, intervalla diei. Fugiens fræno non remorante. Proh superi, quid non homini brevis eripit hora? Hora fugax, & anhelo concita cursu. Quid vano sermone leves consumitis horas? Nox fluit Ænea, nos flendo ducimus horas certa dies nullique datur mutabilis hora.

Horæ, Hora Canonicæ, Páćierze Káplánskie.

horæa, *orum,* Rosołoma strawá.

horæus, *gr.* Piękny/ Krasny.

horarium, Zegar/ *&* sub Sala.

horarius, Godźinny/ *&* sub Godźinki.

horda, Cielna krowá.

hordeaceus, hordearius, *adiect.* Jęczmienny.

hordearius, *subst:* Kruparz.

Hordeatio, Ochwat. (ny.

Hordeius. a, um, fictum rusticane sub Jęczmien-

hordeolum, Jęczmyk hordeum, Jęczmien.

hordeum murinum, Wyczyniec/ Jęczmień (myszy.

hordeum restibile, Owiesek.

hordeum tostum, Słod.

Hordicalia, & Hordicidia. idem Fordicidia.

Horia a, lege potius Oria.

Horito pro Hortor, epenthesi. Diomed. ex Plauto 1.

horizon, *ontis, gr.* Kray świátá okiem obi-(ty.

hormesion, Kámień żołtawy.

horminum, *gr.* Gránatek ziele/ Szálwiia

horno, Tego roku/ Látoś.

hornotinus, hornus, Játy/ Látośi/ Látoś.

horologium, *gr.* Słonecznik/ Zegar/ Kompás/ Godźinnik 2. Zegárek ćiekacy.

Horoscopans, Firmic. in horam indicans Et Manil. l.3 astrum horoscopat.

horoscopum, *gr.* Kompás.

horoscopus, *gr.* Konstelácya/ Národzenia czyiego godźiná.

Horræa, æ, Gumno/ Stodołá.

horrearius, Gumiennik (Strach

horrende, Strászliwie. horrendum dictu,

horrendus, horribilis, Srogi/ Okrutny. Erschröcklich/ Grausam. *Nunc etiam horribili visu portenta sequuntur,* Virg. *syn:* Horridus, horrendus.

horrens, Najeżony/ Chropáwy.

horreo, horresco, Zdrygam się / Boię się/ Strách 2. Osowieć/ Wstáią włosy. Sich ersetzen/ schuderen. *Aut impacatos à tergo horrebis iberos.* Virg. *syn.* Horresco, exhorreo, exhorresco, inhorreo, perhorreo, tremo, rigeo, timeo, *phr:* Nec vanos horret strepitus. Sævus, circumstitit horror. Cor pepulit horror. *v. Tremo, & Timeo.*

horreum, horreolum, Stodołá/ Gumno. Szpichlerz/ Skład 2. Gumienko. Ein Korn Boden/ Korn-Scheuer. *Illius immensæ ruperunt horrea messes* Virg. *syn.* Granarium. *epith:* plenum vacuum, stipatum, altum, pensile. *phr.* Messis ubi numerosa, frumenti, frugum, compositi acervi, condita messis.

horreum vinarium, Winna piwnicá.

Horri comis, Apulei. i. horridus coma.

horride, Grubo 2. horridulus, Gruby 2. 3.

horridus, *horrifer, horrificabilis, horrificus,* Chropáwy/ Najeżony/ Srogi/ Strászliwy. Häßlich/ grausam. *Horridus in jaculis & pelle Lybystidos ursæ.* Virg. *At nos horrifico cinefactum te prope busto.* Hor. *syn:* Horribilis, horrendus, horrificus, terribilis, metuendus, tremendus, stupendus terrificus, vel hispidus, hirsutus, asper. Hor-

Horrifico, Strasse/ Strasznym czynie. Erschrecken. *Terribili monita horrificant, agit ipse furentem.* Virg.

Horripilatio, Naiezenie włosow.

Horripilo, **horripilor**, Naiezam sie/ Włosami obrastam.

Horrisonus, Strászliwy/ Szumieiący. Erschröcklich. *Tum demum horrisono stridentes, &c.* Virg.

horror, *horriditas*, Brzydkość/ Zdrygánie. Strách 1. Forcht/ Zitterung. *Arrectaeq; horrore comae, & vox faucibus haesit.* Virg. *syn.* Tremitus, tremor, *vel* terror, formido? *epith:* Luridus, ferus, terribilis, terrificus. Martius, implacabilis, exitialis, ater, barbarus, sonorus. *phr.* Furit implacabilis horror. gelidusque coit formidine sangvis, obstupui, gelidusque comas erexerat horror. at me cum primum saevus circumstetit horror, obstupui. at vero Aeneas aspectu obmutuit amens. *v. Timor.*

horsum, Ku/ Tu 2. (nie.

hortamen, hortatio, hortatus *us*, Nápominánie Eine Ermahnung. *Nec dum consveta norint hortamina voces.* N. *Persvasit certe hortatu non impulit acri.* Pr. *syn.* Hortatio, adhortatio, impulsus, impulsio, monitus: stimuli. *epith:* Vehemens, gravis, fortis, acris, urgens, fidelis, disertus, facundus.

hortator, Nápominacz. Ein Ermahner. *Hortator scelerum Aeolides, &c.* Virg.

hortatorius, hortativus, Nápominálny.

hortensia, *ium*, Ogrodna stráwá.

hortensianus, hortensis, hortensius, *a, um.* Ogrodny.

hortor, Nápominam/ Poganiam. Ermahnen. *Impetus hortamur fari, quo sangvine cretus.* Virg. *syn.* exhortor, adhortor, acuo, suscito, stimulo, incendo, accendo, inflammo, instigo, sollicito, incito, concito, pello, impello, fero, moneo, svadeo, exacuo, exstimulo. *phr:* Hortando, excito, foveo. Hortatibus instigo, acuo. Monitu increpo. Dictis animos do, addo, tollo, sufficio, suscito. Verbis animum, virtutem accendo. Juvenem facta ad mavortia flammat. Juvenes animis audacibus implet. Corda virum fovet hortando, revocatque vigorem. Sic ille paventes incendit virtus animos. Nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amatis. Tarchontem in praelia saeva suscitat His ubi turbatas hortatibus impulit aures. Certatim sese rutuli exhortantur in arma. Ecce iterum stimulat Deus aethere missus ab alto. Talibus incensum dictis senioris amici. incenditque animum famae venientis amore. Quam Juno his acuit verbis, ac talia fatur. ultro animos tollit dictis atque increpat ultro. Vacuis acuunt tumoribus iras. Sic ait & paribus Messapum in praelia dictis hortatur, sociosque duces, & pergit in hostem. ergo inter caedes, cadentiaque agmina Tarchon. Fertur equo; variisque instigat vocibus alas. Nomine quemque vocans, reficitque in praelia pulsos. Sic exhortata reliquit incertam. excitat ipse altos animos. atque omnia firmat. Per medias volitans acies. Hos laudat, blandis castigat vocibus illos, ob urgatque moras, & amico verbere inertes instigat. Docet ille decus, docet ultima belli praemia, quem contra discriminis atque pudoris admonet, his similis animos impellit & urget. Non magno hortamine miles in praedam ducendus erit, acer & ad palmae per se cursurus honores: Si tamen admoneas, fortior ibit equus.

hortorum germina Ogrodna stráwá;

hortulanus Ogrodnik

hortus, hortulus, hortuli, horti, Ogrod. Ein Garten. *Hortus ubi & tecto vicinus, jugis aqua fons.* Luc. *syn.* Viridarium, viretum, pomarium. *epith:* Pingvis, ferax, riguus, hilaris, excultus, pomosus, felix, pomifer, placidus, genialis jucundus, septus, auricomus, ridens, fructifer, florens, frondens, fertilis, virens. *phr:* fructibus, herbis, floribus, ultum solum. Hortorum septa. Sectus & cultus ager floribus, herbis odoratis, arboribus consitus, cultus: dives odoratis cultissimus herbis. Crocei, halantes, redolentes, spirantes floribus horti. Ruris amoeni Deliciae. Sectus rivo lene sonantis aquae. ubi crebra rosaria, violaria spirant. Variis decoratus floribus. Molli fragrans odore. Florum gemmis collucens. arboreo foetu dives. Conspicui promis non deficientibus horti. Hortus odoratis suberat cultissimus herbis. Parva suburbani munuscula mittimus horti. est mihi foecundus dotalibus hortus in agris. Aura fovet liquidae fonte rigatur aquae. Quam nitidis hilares decorantur floribus horti. & manet irriguis floribus hortus aquis attulit & varias quas habet hortus opes. Nec quas hortus alit cum succis mitibus herbas. Pomona fuit qua nulla Latinas inter Hamadriadas coluit solertius hortos, nec fuit, arborei studiosior altera foetus, unde tenet nomen. *v. Flos, Fructus, Arbor, Fons, &c.*

hortus arboribus consitus, Sad

horum est. Jednego stanu.

Hosanna, Hebraea vox sonat, salva obsecro. Acclamatio prosperitatem à Deo petens Messiae. ut vulgo clamamus Vivat Rex.

Hoſpes, hoſpita *a, comm. Cariſio, omn: Priſcia no.* Gość 1. 2. Goſpodarz 1. Przyiaciel gośćinny/ Pan. *an* Cudzy? Niebywały/ Niewiádom. Ein Gaſt/ in Frembder. *Vivitur ex rapto, non hoſpes ab hoſpite tutus.* Ovid. *Hoſpita Damophoon tua, te Rodopeia Phyllis.* Ovid.

hoſpĭtĭum, hoſpĭtāle, hoſpitiolum, Goſpodá 1. Przyiaćielſtwo gośćinne 1. 2. Záchowánie. Eine Herberg/ Wirthshauß. *Si jungi hoſpitio properat, ſociuſq́ vocari.* Virg: *epith:* Cōme, pĭum dūlce, ămœnum, bĕnīgnum, grātum, quæſitum, ōptātum, mīte, ăpērtum, pătēns, părātum *phr.* Hōſpĭta tēcta. Sŏcii pĕnātes. Tēllus, dŏmus hōſpĭta, hōſpes. Hōſpĭtii jūſque, fĭdēſque. Hōſpĭtis ōffĭcĭum. Pĕregrīnæ gēntis ămœnum hōſpĭtium. Tērra prŏcul văſtis cŏlĭtur māvōrtĭa cāmpis. Hōſpĭtĭum āntīquum Trojæ, sŏcĭique pĕnātes. Tu quæſo bĕnīgno īndulge hōſpĭtĭo, caūſāſque īnnēcte mŏrāndi.

hoſpĭtālis, hoſpitus, *a, um,* Gośćinny 1. 2. Lucki 1. Przyiáćielſki.

hoſpĭtālĭtas, Przyiaćielſtwo gośćinne / Záchowánie 2. Gośćinność.

hoſpĭtālĭter, Ludzko.

hoſpĭtor, *aris,* Stawam goſpodą. Einziehen in die Herberg/ beherbergt werden.
phr. Utor hōſpĭtĭo. Sŏcĭa dŏmo frŭor. Hōſpĭtium ădĕo, sŭbĕo. Tēctis hōſpes sūccēdo, mŏror. Pēr patris hōſpĭtĭa, & mēnſas quas ādvĕna ădīſti. Hōſpĭtĭbus jānŭa nōſtra păţet. Lōngis ērrōrĭbus ācto Thrēĭcĭos pōrtus hōſpĭtĭūmque dĕdi. Sŭper ōmnĭa vūltus āccēſſere bŏni, nēc īnērs paūpērque vŏlūntas. Nēc Trōjam Aūſŏnĭos grĕmĭo ēxcēpiſſe pĭgēbit. Īllos pōrtĭcĭbus Rēx āccĭpĭēbat ĭn āmplis. Quis nŏvus hīc nōſtris ſūccēſſit sēdĭbus hōſpes. Sī jūngi hōſpĭcio prōpĕret. Nōſtris ſūccēde pēnātibus hŏſpes Quāre ăgite ō tēctis jŭvĕnes sūccēdĭte nōſtris. Jūngĭmus hōſpĭcĭo dēxtras & tēcta sŭbīmus. īllā mihi dŏmus ēſt vōbis ĕrit hōſpĭta tēllus. Nūper ăb Hæmŏnĭis hōſpes mĭhi Thēſſălus ōris vēnĕrat, & tāctum vīx bĕne līmen ĕrat. Hīc tămen hāc mēcum pŏtĕrit rĕquiēſcĕre nŏcte. Nēc nōn & Teūcris sŏcĭa sĭmul ūrbe frŭāntur, Hæc, īnquit, līmĭna vĭctor ālcīdes sŭbiit hæc īllum rēgĭa cēpit.

Hōſtĭa, Ofiárá/ Ofiárá pogáńſka/ *an* Hoſtyia 1. 2. *recte? an* Oplátek. Ein Opffer. *Et pro delictis hoſtia blanda fuit.* Ovid. *ſyn.* Vĭctĭma, pĭācŭlum. *epith:* Plācābĭlis, mȳſtica, pĭa, īnſōns, ſacra. *v. Victima.*

hōſtĭātus, *ſub* Ofiárá 2.

hōſtĭcum, Nieprzyiacielſka ziemiá.

hoſtĭcus, hoſtĭlis, Nieprzyiaćielſki / Nieprzyiázny. Feindlich. --- *Dira venena, nec hoſticus auferet enſis.* Hor. *Incluſus muris, hoſtiliq́ue aggere ſeptus.* Virg.

hōſtīlĭtas, Nieprzyiaźń. Feindſchafft. *ſyn.* ŏdĭum, fĕrĭtas, crūdēlĭtas, ſævĭties.

hōſtīlĭter, Nieprzyiaćielſko. Feindlich--- *Armentum ſternitq́ hoſtiliter omnes.* Ovid.

hoſtīmentum, Nagrodá/ Oddánie.

hōſtĭo, *is,* Oddáie wet zá wet/ Obrażam Vymuie kogo/ Rownam / Oddáie dobrodzieyſtwo/ Hámuie.

hōſtis, *comm.* Nieprzyiaćiel 1. 2. Odpowiednik. Ein Feind. *Hoſtis habet muros, ruit alto à culmine Troia:* Virg. *ſyn.* ĭnĭmĭcus, ādvērſārĭus. *epith:* ādvērſus, fĕrus, sŭpērbus, pērfĭdus, ĭnīquus, ăcērbus, īnvīſus, trŭcŭlēntus, pūgnax, sānguĭnōlēntus, mĭnax, īnsĭdĭōſus, vĕrēndus, crūdēlis, caūtus, īmmĭtis, ĭnhūmānus, aūdāx, vēsānus, fŭrĭbūndus, prædātor, īmpătĭens, fōrmīdābĭlis, āmēns, vērsūtus, īntērrĭtus īmpērtērrĭtus, vĭgil, pērvĭgil, *phr.* īnvĭus, īnfēſtus hŏmo. Făcĭes hōſtīlis, ĭnĭmīca Gēns ĭnĭmīca. Hōſtīle, ŏppŏſĭtum āgmen. Hōſtīles ănĭmi. Tūrba, mănus ĭnĭmīca. Hōſtis cæde nŏcēns: Vĭŏlēntus ārmis: Fērro mĕtŭēndus: Mītēſcēre, flēcti nēſcĭus. Bēllĭger īngrŭit hōſtis. Mūros ŏbſĭdet hōſtis. ēn fĕrus hōſtis ădēſt dēfendĭte ăb ōris, Mūris ĭtĕrum īmmĭnet hōſtis. Dētrūdĕre fīnĭbus hōſtem. Căvis ēxpēctānt tūrrĭbus hōſtem. Hōſtis hăbet mūros. Dăte tēla, ſcāndĭte mūros, hōſtis ădēſt Pāllet, & hōſtīles, crēdit ădēſſe mănus. Magnīſque vŏcānt clāmōrĭbus hōſtem. ādvērſos tēlum cōntōrſit ĭn hōſtes. Mūros ŏbſĭdet hōſtis.

hōſtōrĭum, Strychulec.

hoſtus, Kobienie iedno.

HU

Hu, vel hy, Interiectio qua olfactantes vel olfactu aliquid vestigantes, utuntur. Plaut. Hu! hu! olet profecto. *Taubman. Douza. Apud Ariſtophanem paraſitus ſentiens nidorem bulinæ a.t: Poloni ſimile quid habent flatum naribus attrahentes.*

Huber, lege Vber.

huc, huc locorum, huc viciniæ, Sám/ Tu; Hieher. *Huc ades, o formoſe puer: tibi lilia plenis.* Virg.

huc illuc, Tám i ſám/ To tám/ To ſám.

hucuſq; Poty 2. hui, Báwey.

hujus

hujus generis, hujusmodi, hujus notæ, Táki.
hulcerōsus, Wrzodowáty
hulcus, Wrzod/ Przykrość.
hulcus apertum, erumpens, Wrzedźienicá.
hulcus serpens, Wrzod pomykáiący śię.
hulcusculum, Wrzodek.
hūmāne, humaniter, Łudzko/ Łáskáwie Freundlich/ Menschlich.
Humanista, B. sub Ludzki/ Uczony
hūmanitas, Ludzkość / Człowieczeństwo/ Krewkość/ Ludzkie przyrodzenie/ Náuki wyzwolone. Menschheit / Holdseligkeit / Freundlichkeit. *syn.* Cōmitas, ūrbānitas, bēnignitas, clēmentia, lēnitas.

hūmānitas politior, Náuki wyzwolone.
humanitatis politioris expers, Przezzak.
humanitatis studia, *idem.*
hūmānum, Człowieczeństwo/ Człowiek 1.
hūmānus, Człowieczy/ Ludzki 1. 2. Uczony/ & Człowiek 1. Menschlich/ leutseelig/ freundlich. *Non hæc humanis opibus, non arte magistra.* Virg: *syn:* Cōmis, ūrbānus, mītis, āffābilis, grātus, trāctābilis, bēnignus, lēnis, clēmēns, *vide Comis.*
hūmātio, Pogrzeb. *Hūmātor,* Grubarz.
hūmātus, Pogrzebiony.
hūmēctātio, humefactio, Odwilżánie
hūmēcto, Odwilżam/ Pokrapiam. Befeuchten. *Qua niger humectat flaventia culta Galesus.* Virg. *syn:* Mādēfācio, īrrigo, īrrōro, imbūo.
hūmēns, humectus, humidulus Wilgotny. Feucht. *Humentemque Aurora polo dimoverat umbram.* Virg.
hūmeo, humesco, Wilgnę
hūmērale Humeral/ Náramiennik & *sub* Rámienisty
hūmērōsus Rámienisty. hūmērulus Rámionko.
hūmērus Rámię/ & Bárk.
hūmi, Ná źiemi/ Ná źiemię
hūmidum Wilgotność/ Mokrzyny
hūmidus, humifer, humificus Wilgotny/ Mokry. Feucht/ naß --- *Et jam nox humida cœlo.* Virg. *Naribus humiferum duxêre ex aëre succum.* C. *syn.* Hūmēns, mādidus, mādēus, ūdus.
hūmigo, Odwilżam.

Humiliatio. Upokarzánie śię.
Humilio, as. Upokarzam śię.
hūmilis. Podły/ Niski 1. Miáłki/ Pokorny. Unterthänig/ demüthig/ niedrig. *Atq; humiles habitare casas, & figere cervos.* Virg. *syn.* Dēmīssus, sūbmīssus: *vel* vilis, ābjēctus, cōntēmptus, īgnōbilis.
hūmilitas, Podłość/ Niskość/ Pokorá.
hūmiliter, Nisko/ Podło/ Pokornie.
humi repens, humi serpens, Podźiemny.
humi-rubus, Jeżyny.
hūmo, *as.* Grzebię 2. Zákopywam/ Zágrzebáć. Vergraben. *Quisq; suum pro te consortem mœstus humabat.* Luc: *syn:* inhūmo, tūmūlo, *vide Sepelio.*
hūmor, Wilgotność 1. 2. Mokrość/ Miazgá. Feuchte/ Näſſe. *Vnde cavæ tepido sudant humore lacunæ.* Virg: *syn:* Hūmiditas, mādor, *vel* āqua, liquor. *epith:* Gēlidus, tēner, āquātilis, ēxūndans, dūlcis, spūmēus, līvidus, frīgidus, pīngvis, tēnāx, lēntus spārsus. *phr:* Spūmēus, īnque hūmēros & pēctōra dēflūit hūmor. Vēre nōvo gēlidus cānis quum mōntibus hūmor liquitur.
hūmor corporis saccatus, humor obscœnus præfandus, Uryná.
humorem reddo, Puszczam wodę.
humoris alumnus Komor/
Humi, in humo Ná źiemi.
hūmus, źiemiá 2. Die Erden. *spargite humum foliis, inducite fontibus umbras.* Virg. *syn.*
Hungāria, Węgierská źiemiá.
Hungārus, Węgrzyn.
hurpex, *hi* hurpices. Broná.
Huso, onis, B. Wyż rybá.

H Y

hyācīnthīnus, *Gr.* Brunatny / Fiołkowey máśći. Violbraun. *Annua prælata redeunt hyacinthina pompa.* Ovid.
hyācīnthus lapis, *gr.* Jácynt/ Modra fárbá. Edelgestein/ Hyacinth gennant. *epith:* Vērōlācēus, fūlgidus, mīcāns. *v. Gemma.*
hyacinthus herba, Márcowy kwiát.
Hyācīnthus, *Exodi 25. lana vel tela, sericum caerulei coloris. Sa. Cornel. à Lapide.*
hyādes, *hæ, Gr:* Dżdżownice.
hyālinus, hyali colore, Modroblády.

hyălostrōton, *gr* Tło ſzkláne poſadzkę ſadzone [blády.
Hyălus, *ſubſt: gr.* Szkło.
hyălus, *adiect: græcum accentu diverſo.* Modro-
hŷbrĭda, *è græco.* Złáynik/ mieſzániec 1. Polſzláchćicá.
hŷbris, *idis, gr.* Mieſzániec 1. Polſzláchćicá.
hŷdnŏphyllum *gr.* Jelenia bedłká.
hŷdra, *gr.* Wąż wodny. dŷdrăgōgium, *gr.*
hŷdrărgȳrum, *gr.* Srebro żywe. (Młyn-
hŷdraŭla, *vel es, m.* Orgániſtá. [ny.
hŷdraŭla, *f: gr.* Młyn wodny/ Wodne orgá-
hydraulicum organum, hydraules, *æ. m. gr.* hydraulis. *is,* Wodne orgány/ *& ſub* Orgány. hydraulum *gr.* Piſzczałká wodna/ Wodne orgány.
hydreuma, *gr.* Stánowiſko 1.
hŷdriă, *gr.* Wiádro 1. Loſowy ſtátek/ Cebec Wodny ſtatek/ Státek 1. *&* Miárá dwunaſtogárcowa / *ſub* Korca Sędomierſkiego polowicá.
hydrŏcēla, *æ, vel e, es, gr.* Kilá.
hydrŏcēlicus, *gr.* Kilowáty.
hŷdrŏgărum, *gr.* Roſoł.
hŷdrŏlăpăthum, *gr.* Szczaw kobyli.
hŷdrŏmĕli, *gr:* Miod pity.
hŷdrŏmeli anthinum *gr.* Lipiec miod.
hŷdrŏmȳla, *gr:* Młyn wodny.
hŷdrŏphŏbia, *gr.* Szaleńſtwo / wśćiecżenie
hŷdrŏphŏbos, *ſubſt: gr.* Przelęknienie.
hŷdrŏphŏbus, *adiect: gr.* Przelękły/ Szalony
hŷdrōpicus, *gr.* Puchliny ćierpiący.
hŷdrŏpĭper, *è græco.* Rdeſt biały.
hŷdrōps, *ōpis, m. gr.* hŷdrōpĭſis, *f.* Puchliná Die Waſſerſucht. *Creſcit hydrops, aut cum ſiccatæ febre medullæ.* S. *ſyn.* Hŷdrōpĭſis, *vel* hydropĭcus. *epith.* Tūrgĭdus, inflātus, tŭmĭdus, æger, lāngvidus, ăquōſus, pāllĭdus, sĭtĭēns. *phr.* Diſtēnto vēntre tŭmēſcit plēnus ăquæ. Sic quĭbus intŭmŭit ſūffūſa vēnter ăb ūndis. Quō plus ſunt pōtæ, plus sĭtĭūntur ăquæ. Crēſcit indūlgēns sĭbi dīrus hŷdrōps nēc ſĭtim pēllit, niſi caūſa mōrbi fūgĕrit vēnis, & ăquōſus ălbo cōrpŏre lāngvor.
hŷdrus, *gr.* Wąż wodny/ Wydra Egipſka. Eine Waſſerſchlang. *epith:* Vĕnĕnōſus, nĭger, tōrvus, ſtrĭdēns, răbĭdus, līvēns, ſævus, Nīlĭgĕna, Lĭbȳcus, Gōrgŏnĕus. *S. Serpens.*

hyēms, *ut aliqui ſcribant è Græco, idem* hiēms, Zimá. Der Winter. *Eſt ubi plus tepeant hyemes, ubi gratior aura.* Hor. *ſyn:* Brūma. *epith:* infōrmis, plŭvĭōſa, ăquōſa, fĕra, vēntōſa, imbrĭfĕra, immītis, fērrĕa, tūrbĭda, ūndōſa, fĕrox, nĭvōſa, ſēgnis. *phr.* Hȳbērnum, hȳĕmāle, brūmāle, tēmpus, ſȳdus, frīgus. Brūmæ intrāctābĭlis hōrror, imbres ſȳdĕra brūmæ. Frīgĭdus ānnus. Hȳbērni sōles, mēnſes. Glăcĭālĭbus ăſpĕra vēntis. Rĭgĭdis ăquĭlōnĭbus hōrrēns. Cōntrīſtāns rāra gĕlu frīgŏre cœlum. Cānis ădōpērta prŭīnis. Raūco mūgĭēns ăquĭlōne. & glăcĭālis hȳĕmis cānōs hīrsūta căpillos. Vis hȳĕmis glăcie cūrrēntes ālligat ūndas. Trīſtis hȳēms mōntes nĭvĕo vēlāmĭne vēſtit. Frōnde nĕmus măle nūdat hȳēms, āmnēſque rĭgēſcūnt frīgŏre. Brūma dĭem ſpătĭis brĕvĭōrĭbus ărctat. Sūb Jŏve nūdus ăgo glăcĭālis frīgŏra brūmæ. ipſe Dĕcēmbrāles brūmas & frīgŏra lāni pērtŭlit. Brūmam Caprĭcōrnus inērtem pēr mĭnĭmas cōgit lūces & māxĭma nōctis Tēmpŏra. Tāndem brūma nĭves āffērt. Pīgrumque rĭgōrem rēddit. *S. Glacies, Gelu, Nix, Frigus.*
hŷgrēmplaſtrum, *Gr. ſub* Máść 1.
hŷlāctor, hŷlax, *Gr.* Pies ſzczekułá.
hŷlæus, *Gr.* Pies láſek.
hŷmen, hŷmĕnæus, *Gr.* Weſelna pioſnká.
hŷmĕnæi, *hi. P.* Gody. *Hymniſer,* Muzyk.
hymnŏlŏgus, *Gr. idem, &* Wierſzow piſarz.
hymnus, *Gr.* Wierſz 2. Pieśń. Ein Lobgeſang. *epith.* Săcer, ălăcer, fēſtīvus, dīvīnus blāndĭsŏnus, hĭlăris, *phr.* Dŏmĭni matrem dĕcŏrāvit, & hȳmnis ēxcŏluit ſacris ăltĭsŏnis ălăcres cĕcĭnērunt vōcĭbus hȳmnos, ſēmper hŏnōrātos ūni tĭbi cōncĭnet hȳmnos. *S. Cantus.*
hyŏſcĭămĭnus, *Gr.* Bielunowy.
hyŏſcĭămus, *Gr.* Bielun/ Tábáká.
hyŏſēris. dyŏsīris, *idis, Gr.* Prośienicżká.
hŷpæthrus, *Gr.* Nadworny 2.
hypæthrum, *Gr.* Podniebie/ Podworze.
Hypagus, Plini. corr. Hippagus.
hŷpallăge, *es. Gr.* Zamiáná słow:
hypapānte, *es, f. gr. in Martyrologio Romano, & apud SS. Scriptores.* Gromnice. *proprie* Zábieżenie/ Zaśćie.
Hŷpăte, *Vitruv. chorda ſuprema oppoſita Netæ, l. infima. Principalis Capella.*
hŷpēcoon *Gr.* Mák żytny.
hŷpĕlăte, *es, Gr.* Jágodá bábia/ *& in* Bobek
hŷpēnĕmium ovum, *Gr.* Jáje czcze.

hypĕrbăsis, Gr. Przestępienie.
Hypĕrbăton, *quasi Transgressio. Donat.* Vel *Transgressio, apud Grammaticos figura.*
hўperbŏle, *es, Gr.* Nadmiarz/ Przyrzucenie
Hyperbole, figura Oratoria, cùm dictio fidem excedens ponitur, augendi vel minuendi causa. Donat.
hўperbŏreus, *Gr.* Pułnocny 2. Von Mitternacht her. *Talis hyperboreo septem subjecta Trioni. Virg. syn.* Bŏrēālis, ăquĭlōnĭus, ărctŏus.
Hypercatalecticus versus, cui supra legitimos pedes syllaba superest, Servius.
Hypermeter versus, cui syllaba ultra legitimam mensuram superest in vocalem desinens, sed ea à vocali sequentem versum inchoante absorbetur. Diomed.
hypĕrĕndўma, *tis, n. Gr.* Rokiet.
hypĕrĭcon, hypericum, Wrzosowiec/ Dziwon
hypĕrthўrum, *gr.* Ramziano. 　　　ski.
hўphear, *tis, Gr.* Jemiołá.
Hyphen nota ortographica, quæ syllabis interposita, unam dictionem esse legendam monet.
hypŏcaŭitum, hўpŏcaŭsis, *is, gr.* Izbá.
hypŏchœris, *idis, f. gr.* Prosienicznik.
hypŏchŏndrion, *Gr.* Slábiznà.
hypŏcistis, *idis. Gr.* Podrost.
hўpŏcŏrisma, *Carisi. Gr.* Umnieyszenie.
hўpŏcrĭsis, *is, eos, Gr.* Nieszczyrość. Gleißnerey/ Heuchlerey. *O odium crudele nimis quod hypocrisis ornat. Calc. syn.* Fĭcta Prŏbĭtas, vĭrtus simulata, pĭĕtas. Vāna ŏstĕntatio. Vĭrtūtis făllax sĭmŭlatio. *epith:* īnfĭda, sŭbdŏla, ămbĭtĭōsa sŭperba, fraudŭlĕnta, ĭnīqua. *phr.* Fĭgens lūmĭna tĕrræ. Fĭcto sĭmŭlāns pĭa pĕctŏra vŭltu laudis ămor. Făllax mŏdĕstĭa vŭltus ŏre dĕlūdēns hŏmĭnum mĕntes.
hypocrĭta, *æ, m. Gr.* Nieszczyry 2. Ein Gleissener. *Et cognosce tuum deformis hypocrita morbum. Virg. epith:* Fĭctus, făllax, mĕndāx, fūcātus, spĕcĭōsus. *phr.* Fĭcto vŭltu, spĕcie rĕcti făllens. Hŏnĕsti, pĭĕtātis sĭmŭlātor, făllax ĭmĭtātor. Sănctos mōres ēffĭngēns, mĕntītus, ŏre pĭus, mĕndax ănĭmo. Nēquĭtĭam vŭltu tĕgēns. *v. Hypocrisis.*
hypŏdĭdascălus, *Gr.* Lokat.
hypŏgēson, *gr.* Rozchodnik wielki.
hypogēum, *Gr.* Ziemiankà/ Grubá/ Sklep podziemny. 　　　(bek.
hypŏglossa, *æ, Gr.* Jágodá listna/ *& sub* Bobek 2.
hypoglottium, *Gr. sub* Bobek 2.
hypomaschăla, *orum, Gr.* Nabiodrki końskie

hypomnēma, *tis, Gr.* Spisek/ Księgi pámiętne/ Zbieránie rzeczy. 　　(Wo-
Hypŏpium, *Gr.* Łoczydło. hўporrhĭnion *Gr.*
hypostăsis, *Gr.* Bytność/ Dno/ Zasadá/ Istność. *& infra suppositum.*
hypothēca, *Gr.* Zastáwá 1. 2.
hypothēcarius, Zastáwnik 1.
hўpŏthĕsis, *Gr.* Rzecz/ Pokrywká 2.
hўpŏtrimma, *tis, gr.* Wét 1.
Hўpotўposis, figura Oratoria, eadem Dyatiposis.
Hўpozeuxis, figura, cum singulæ res aut personæ suum verbum habent. Subiunctum, Carisi. Subiunctio alijs vulgo.
hysca, *æ, Gr.* Wyż. *Item aliter, sub* Potráwá.
hysge, *es, Gr.* Szárłat. 2. hysĝinon, *vel um,* Gr. Szárłat 2. 3. Márcowy kwiát.
hysĝinus, *gr.* Szárłatny.
hўsitium, Wątrobká pieczone. *vide Isicium.*
hyssōpites, *æ, m. Gr.* Izopek/ Wino robione/ Wino przypráwne.
hyssōpum, hyssopus, *hæc gr.* Izop. Hysop
In vino prius hyssopum, validam quoq; rutam. Ser.
hystĕrica, *æ, Gr.* Máciná.
Hysterologia. cùm Præpositio Verbo iungitur, quam casus requirebat, ut Advenio urbem. Linacer.
Hysterologia, & Hysteron proteron. Diomedi. & Donato est præposterus ordo verborum aut rerum.
hystrĭchis, *idis, f.* Bicz.
hystrix, *cis, gr.* Jeż cudzoziemski.

I A C

Iá, *orum, Plin: lege* Ión.
Iacea, *R. sub* Bráť z siostrą.
Iăcēns, Upádły/ Nędzny/ Zániechány/ Nieochotny. Ligend. *Silinum pueri somno videre iacentem. Virg. syn.* Cŭbans, rĕcŭbāns, fŭsus humi, ĕxtēnsus, strātus, prŏstrātus, prŏjēctus, rĕvŏlŭtus, reclīnātus, rĕsŭpīnus. *phr.* Ŏpāca fŭsus in hĕrba. Mĕdia rĕsŭpīnus ărēna. Vĭridi mĕmbra sub ūmbrā. ărbŭto strātus. *v. Iaceo.*
Iăcĕo, Leżę/ Choruię 1. Gárdzą mną/ Nieochotny iestem/ Odłogiem leżę/ Tánieie/ Prywatem bydź. Ligen. *Corpora per campos, ferro quæ fusa iacebant. Virg: syn.* Cŭbo, ĭncŭbo, rĕcŭmbo, prŏcŭmbo, dĭscŭmbo, stĕrnor, prŏstĕrnor, ĕxtēndor. *phr.* Grāmĭnĕos dĕdit hĕrba tŏros. Prŏpter ăquæ rĭvŭm, sŭb rāmis ărbŏris

arbŏris altæ prŏcŭbuit immānia terga rĕsōlvit fūsus hūmi, tōtōque ingēns extēnditur āntro. Mōlli in cēspite mēmbra pōnĕre. Mĕdiis prŏcŭmbĕre campis. in grāmĭnĕā pōnĕre cōrpus hūmo. Stērnĕre cōrpus hŭmi. in grāmĭne pōnĕre cōrpus. Strāto discŭmbĕre, āccŭmbĕre tŏris. Rĕcŭmbĕre in āntro. Fēssa rĕsēdit hūmi, vēntōsquĕ āccēpit āpērto pĕctŏre. Pāssim vīno sŏmnōque per hērbam. Cōrpŏra fūsa jăcent. Căput in dūra pōnĕre jūssit hūmo. Rĕcŭbat sūb tĕgmĭne fāgi. Prĕmitque jăcēntem dūlcis & ālta quies. Plăcĭdum cārpēbant fēssa sŏpōrem cōrpŏra pēr tĕrram. Strātōque sŭper discŭmbitur ōstro. Pērque vias stērnuntur ĭnĕrtia pāssim cōrpŏra. ille căput vĭrĭdi fēssum sūmmīsit in hĕrba. īnter se prōstrāti in grāmĭne mŏlli, nōn māgnis ŏpĭbus jūcŭnde cōrpŏra curant. Cōrpŏra sūb rāmis dēpōnānt ārbŏris āltæ. Sæpe grĕges inter rĕquiēvimus ārbŏre tēcti. Mīssāque cum fŏliis præbuit hērba tŏrum. Mōllĭbus in fŏliis aūt mōllĭbus incŭbat hērbis. *V. Iacens.*

Iăcio, *ciskam* 1. 2. **Rzucam** 1. **Wciskam/ Zarzucam ſieć. Zrzucam/ Strzelam** 2. **Werffen.** *Anchora de prora iacitur ſtant littora puppes.* Virg. *ſyn.* Prōjĭcio, cōnjĭcio, ējĭcio, jācto, mītto, ēmītto, fūndo, ēffūndo.

Iactānter, jactantius, **Chełpliwie/ Wyſtáwnie**

Iactāntia, **Pokázowánie ſię/ Chełpienie ſię/ Pychá. Ruhmſucht/ Praleroy.** *ſyn.* Iāctātio, ōstēntātio, fastus, sŭpērbia.

Iactātio, **Chełpienie ſię/ Mowá nádęta/ Rzucánie** 2. 5. **Pokázowánie ſię.**

Iactātor, jactantissimus, **Chełpliwy/** *& ſub* **Obmowcá** 1. Iactātus, *us.* **Rzucánie** 1.

Iactĭto, **Rzucam** 1. **Wciſkam** 3. **Hin und her werffen.** *Iactitat, ignavæ mentis deformia nudat.* C.

Iactĭto ridicula, **Szydzę.**

Iacto, *ciſkam* 1. **Rzucam** 1. **Miecę/ Számocę/ Wciſkam** 5. **Chełpię ſię. Rühmen/ hin und herwerffen.** *Deucalion vacuum lapides iactavit in orbem.* Virg. *ſyn.* Jāctĭto, ōstēnto, prædĭco, glōrĭor, *vel* jăcio, vibro.

Iactūra, **Szkodá. Ein Verluſt.** *Exuviasq; petet, facilis iactura ſepulcri eſt.* Virg. *V. Damnum.*

Iactus, *us,* **Rzucánie/ Pociſk** 1. **Strzelánie/ Zárzucenie ſieci/ Ton/ ćiśnienie.**

Iactus baſilicus, jactus herculeus, jāctus Venereus, jactus Vulturius, **Rut/ Koſtek rzucenie ſzcżeſliwe.**

Iacŭlābĭle pōndus, **Pociſk.** Iacŭlābĭlis, **Pociſky**

Iacŭlātio, **Rzucánie/ Strzelánie.**

Iăcŭlātor, **Ciſkacz/ żołnierz pociſkowy/ Rybak/ Strzelec** 1. **Ein Schütz.** *Felix orator quoque maximus, & Iaculator,* Juv. (wy

Iăcŭlātōrius, **Strzelczy.**

Iăcŭlātōrius campus, **Strzelnicá.**

Iăcŭlo, *as,* **Strzelam** 1.

Iăcŭlor, *aris, idem, &* **Ciſkam/ Piorun biję. Schieſſen.** *Non ſegnes radios triſti jaculatur ab æthra.* N. *ſyn.* ējăcŭlor, jăcio, tŏrquĕo, intŏrquĕo, cōntŏrquĕo, ēmītto, vibro, spārgo, ēxcŭtio, dīrĭgo. *Phr.* Tēlum, jăcŭlum, hāstam vibro. Tēlorum spīcŭla vibro. ēxcŭsso jăcŭlum vibrāre lăcērto. jăcŭlo quāmvis dīstāntia mīsso sīstĕre dŏctus ĕrat, sed tēndĕrĕ dŏctior ărcus. intŏrquet sūmmis ădnixus vīribus hāstam. Tōto cōnnixus cōrpŏre tēlum cōnĭicit. illa vŏlāns clȳpei trānsvērbĕrat æra. Hāsta vŏlāns nŏctis dīvērbĕrat ūmbras. Vēnit ădvērsa in tĕrgum Sulmōntis, ibique frangĭtur, & fixo trānsit præcōrdia ligno. Vŏlat ātri tūrbĭnis, instar exitium dīrum hāsta fĕrēns. Vibrānti mĕdium cūspis trānsvērbĕrat ĭctu. Tēlum imbēlle sine ĭctu cōnjicit. Trĕmēntia fōrti. Tēla mănu tōrsit, it tōto tūrbida cœlo. Tēmpēstas tēlōrum, āc fērrĕus ingrŭit imber. vŏlĭtānt tēla crēbra nĭvis ritu. Mīssĭlibus tēlis stērnit, trānsfŏdit, trānsfīgit, vūlnĕrat. *V. Iaculū*

Iăcŭlum, **Pociſk** 1. **Strzałá** 1. **Wiecierz. Ein Wurffpfeil.** *Neq; enim jaculo vitam ille dediſſet* Virg. *ſyn:* Tēlum, spīcŭlum, mīssĭle, pīlum, săgitta. *epith:* Trĕmŭlum, āles, cŏrŭscum. *phr:* Mīssĭle tēlum. ūtque mănu jăcŭlum fătāle părābat mīttĕre. Fūlmĭnĕisque mănum jăcŭlis ārmātus, ĕt ita, & mŏdo læve mănu jăcŭlum mŏdo sūmpsĕrat ărcum. Cōnjēcto stērnit jăcŭlo. *V. Telum, Haſta, & ſupra* (Iaculor.

Iăcŭlum mitto, **Strzelam.**

Iăcŭlus, **Strzelec wąż.** Ēt nătrix vĭŏlātor ăquæ. Jăcŭlīque vŏlucres. *Luc.*

Iam, **Iuż.** jam jam, **Záraz.**

Iam ab illo tempore, Iam inde à. **Jeſzcze ſ. Záraz.** Iam, jam, **To to/ To owo.**

Iam jamque. **Tudzież/ Wnet** 1.

Iambeus verſus: Hor. Iambicus. Cicer. ex Iambis conſtans.

Iambus, Cic. pes diſſyllabus ex brevi & longa ſyllaba conſtans. ut Sedens. Par temporibus Tribrabo, & Choreo etiam ſyllabis.

Iam dudum, jam diu, jam olim, jam pridem, **Dawno. Vorlängſt.** *Et pater Æneas jamdudum erumpere nubem.* Virg.

Iana, *Varroni est Luna. Scalic. ab eundo, quasi eana, ut* Ianus, Eanus. *Nigidius: D. præponit ut fit Diana vide Sipont.*
Iānĕus, Iānus, Progowy bożek/ *sub Prog.*
Ianĭtor, Odźwierny. Iānĭtrīces, Ianitrix, *sub* Odźwierny/ Bratowa.
Ianizari, *B.* Iánczárowie.
Iānthĭnă purpură, Szárłat.
Iānthĭnus *Gr.* Brunatny/ Fiołkowy.
Iānŭă, Drzwi *l. 3.* Powod *l.* Przystep.
Iānŭă animi. Czoło.
Iānŭă cancellata, reticulata fenestrata Drzwi.
Iānuārius, *subst.* Styczeń. *Item, pro Ianitore usurpat Nirembergius.*
Iānuārius, *Adiect.* Styczniowy.
Iāpix, *igis*, *Gr.* Wiatr zachodniemu pobocżny ná pułnocy
Iāsĭōnē *es*, *Gr.* Powoy płotowy.
Iāsme, *es*, *Gr.* Jáśmin.
Iāspis, *idis*, *hic*, *hæc*, *lapis gemma.* Iaspĭdĕus, Iaspŏnyx, *ychis*, *gr.* Jáspid. Ein Edelgestein Jaspis. *Et pretium magni fecit iaspidibus.* Mar. *epith:* Fūlva, præclāra, rŭtĭlāns, vĭrens, tĕres, Indica. *phr.* Effulgens, obnūbit tempŏra Iāspis. Multa sinus et colla virens ornabat Iāspis. Viridique angustat iāspide pectus, illi stellātus iāspide fulva ensis erat. Multaque ornatur iāspide clarus eva. *v. Gemma.*
Iaspis aerizusa, Iaspis Caspia, Turkus/
Iātrălīptes, *æ*, *m gr.* Bárwierz Łáziebnik/ I & a, *duæ syllabæ sunt in istis Græcis.*
Iātrălīptĭcē, *es*, *gr.* Bárwierstwo/
Iātrēum, *Gr.* Podatek lekárzowi/
Iātros, *vel us tri. Gr.* Lekárz.

I B

Ibērĭcă herba, Janowiec/
Ibērĭcus, Janowcowy/ Auß Spanien. *Et primum ruptas se pontus Ibericus illinc.* Au. *syn* Iberus, Hispanus.
Ibēris, *idis gr.* Pieprzyca/ 2.
Ibērus piscis, Jáśczur/
Ibex, *icis f.* Koza dzika/
Ibi. Ibi loci. Tam/ Daselbst. *Aut ibi flava Ceres mutato sidere farra.* Virg. *Ter conatus ibi collo dare brachia circum.* Id.
Ibīdem, Tamże/ Ebendaselbst. *Crebra ferit, demissa auris, insertus ibidem.* Virg.

Ibis, *idis*, *vel is. f. gr.* Bocian 2. Ein Aegyptischer Storch. *Illius ambages imitatus in ibide dicar.* Ovid.
Ibiscum, *idem* Hibiscum,
Ibris *hi ab iber Ibrida*, Mieszániec *s.*
Ibus, pro iis, Plaut. Pompon. priscum.

I C

Ices, *ab ix gr.* Robacy winnice psuiący/
Ichneumon, *onis m. gr.* Osá/ Wydrá Egypska
Ichnogrăphia, *Gr.* Model gruntu/
Ichthyŏcolla, *Gr.* Karuk/ *an* Wyż ryba/
Ichthyŏphăgus, *gr.* Ryboiad/
Ichthiŏthrŏphion, *Gr.* Sadz rybny/
Ico, *is*, Bić kogo/ Vderzam *l.* Postrzelic. Schlagen/ treffen. *Emicat in partem sanguis, unde icimur ictu.* Virg. *syn.* Fĕrio, vērbĕro, pĕrcŭtio, cædo, lædo. *v. percutio.*
Icon, *onis f. gr.* Iconicum simulacrum Obraz.
Icōnică statuă, Obraz żywy/
Icōnĭcus, *Gr.* Wyrazny/
Icōnĭcum *gr.* Mincárska Formá/
Icōnismus, *gr.* Wyrazánie/
Icŏnŏclasta, *æ. m. gr.* Obrázoborcá/
Icŏnŏmăchia, *gr.* Obrázoborstwo/
Iconomachus, *gr.* Obrázoborcá/
Ictĕrias, *æ m. gr. sub* żółta chorobá/
Ictĕrĭcus. *gr.* żółtą chorobę ćierpiący/
Ictĕrus, *gr.* żółta chorobá/ Wywielgá żołtá
Ictis, *idis gr.* Łásicá leśna. *stacjek.*
Ictis Scythică, Sobol/
Ictu inflexo, obliquo, Slozem/
Ictu uno, Do rázu/
Ictus, *us*, Vderzenie/ Poćisk *l.* Mach/ Pad/ Puls/ Sztych/ ćięćie Takt/ Raz *Nomen* 2. Vkąśenie/ Ein Streich/ oder Strich. *Procumbunt, vastis tremit ictibus ærea puppis.* Virg. *syn.* Percussio, percūsus, ūs: vērber, plāga, vūlnus. *epith.* Vălĭdus, vĕhĕmens, dūrus, rĕsŏnus, hōrrĭfĭcus, sŏnōrus, crēber, fōrtis, rĕpĕtītus, dēnsus, văstus, innŭmĕrus. *phr.* Rĕfūgo subsultat mallĕus ictu. Crebro ictu, viŏlentis ictibus ornum percutit, quatit, contundit. Dextra ingĕmĭnant ictus. Vĕsānos excipit, sustinet ictus. Vastis trĕmit ictibus arbos. Rĕpĕtītis ictibus æra sŏnant. Ille ictum vĕnĭentem a vertice vēlox prævidit, cĕlĕrique ēlapsus corpŏre cessit. Sævos nōbĭlis ictus exit ŭterque pūgil. Multa cāvo lātĕri ingĕminant, et pectore vastos.

Dant sonitus, Hunc densis ictibus heros Creber utraque manu pulsat, verberat. v. Percutio, & Verbero.

Icuncula, Obrazek/

ID

Id agitur, O to gra idzie/

Id controversum est, Id controversiam facit. O tym rzecz/

Id diei, Id temporis, O tey dobie tego czásu/

Id pro Ob id, Dla tego/ Das Quidquid id est, timeo Danaos & dona ferentes. Virg.

Id genus, Táki

Idea, gr, Kształt/ Wizerunk/ Model 1. Vorebild/ Muster. syn. Species, forma, figura, exemplar, imago.

Idem, m. Podobny/ Tenże/ Eben derselbe/ einerley. -- amor omnibus idem. Virg.

Idem, n. Toż/ Dasselbig. Nil prodest quod Non lædere possit idem. Ovid.

Idem ætatis, Rowiennik 3.

Idem ille, Onże/

Idem ipse, Idem iste, Tenże/

Identidem, Często 1. Offt immerzu. Qui sedens adversus identidem te (Saph.)

Ideo, Ideo quia. Ideo quod, Ideo ne, Ideo ut, Dla tego/ Derhalben. Rhetica, ne cellis ideo contende Falernis. Virg.

Idiographum, gr. Własne ręká/

Idioma, gr. sub. Polszczyzná/

Idiota, æ, m. gr. Nieuczony/

Idiotismus, gr. Mowy iákiey własność.

Idiotismus, vitium orationis sub Polszczyzná/

Idipsum, Coż/

Idolium, gr. Báłwochwálnia/

Idololatra, æ, m. gr. Bałwochwálca/ Götzendiener. syn. idolorum cultor, epith. Demens, amens, insanus, stolidus, scelestus. phr. Barbara gens. Fidei expers, Qui vana colunt et corde sinistro Relligiosa sibi sculpunt simulacra, suumque factorem fugiunt, et quæ fecere verentur. Ludicra numina, fictos Deos colentes. Quos excæcat vanas superstitio. Felices populi, quorum nascuntur in hortis numina, de Ægyptiis qui porrum, cæpe, &c. sicuti Deos venerabantur.

Idololatria, æ. gr. Báłwochwálstwo/ Götzendienst/ abgötterey. Phr. idolorum cultus, veneratio, vana superstitio.

Idolothytia, immolatio quæ idolis fit Spont.

Idolothyton, idolis immolatum S. Paul.

Idolum, gr. Báłwan/ Obłudá 2. Fántázya 2. Ein Götz Götzenbild. Et plures orare Deos, idolaque multa. Victo. syn. Simulacrum. epith. Vanum, fragile, profanum, fictile. phr. Inanis imago Inane signum. Profana effigies, statua. Fictilis, fictus, vanus, ligneus, aureus, argenteus marmoreus Deus. Fictum numen in auro Ludibrica cœca Deorum.

Idonee Snádnie/

Idoneus, Godny 1. 2. Sposobny/ Snádny/ Grzeczny/ Przystoyny/ Tüchtig/ bequem. Si facis ut patriæ sit idoneus, utilis agris. Iuv. syn. aptus, commodus, opportunus, utilis.

Idoneus sum, Godzę się/

Idus, uum, f. Dzień 7. Idulis adiect. ibidem.

Idus tertio, quarto, &c. sub Dniá trzeciego,

IE

Iecinorosus, Wątroby chorobę cierpiący.

Iecur oris vel jecinoris Iecinus n. obsoletum, Iecusculum, Wątrobá/ Mędrość/ Die Leber. Aspice quam tumeat magno jecur anfere maius. M. syn. Hepar. epith. Calidum, palpitans, fervens, ardens, sanguificum phr. Fervens, difficili bile tumet jecur.

Ieiunatio, Post 1. Ieiunator, Postnik.

Ieiune Ieiuniosior, Ná czczo/ Słábo/ Niedbále.

Ieiuniosus, Głodny/

Ieiunitas, Czczość/ Suchość.

Ieiunium, Niejedzenie/ Post 1. Die Fasten/ Fasttage. Longa domant illos inopi jejunia victu. Ovid. syn. abstinentia. epith. triste, acerbum, molestum, macilentum, iners, ignavum, pium, castum. phr. Deo gratum, acceptum, inopi jejunia victu Corpus attenuans, vires debilitans.

Ieiunium olet, Proverb. Cuchnie mu.

Ieiuno as, Poszczę 1. 2. Fasten. Iesus dicato corde ieiunaverat. (Iamb.) Prud. Phr. Cibis abstineo Jejunia colo, servo, appositis abstinet ora cibis, tenui cibo corpus atterere, Famem tolerare. Nullos ore cibos contingere. Solitas sibi negare dapes. Perque novem locos expers undæque cibique, Rore mero, lacrymisque suis jejunia pavit. Nulla cibi, potusque alimenta dabantur. avidum jejunia ventrem Longa premunt.

Ieiunus, Ná czczo/ Głodny/ Suchy/ Nilewymowny. Nüchtern. Iratus pariter jejunis dentibus acer. Hor. v. Famelicus.

Ientāculum, Śniadánie 1. 2. Frühstück. *Sed fine carne velis ientacula sumere fragi.* M.

Ientaculum fumo, Śniadam.

Ientātio Śniadánie/ **Iento**, *as.* Śniadam.

IESUS, i. Saluator. Der Erlöser und Seeligmacher. *Sidera venturum præmisso nomine Iesum.* Sed. *Funere solenni tumulatum nuper Iesum.* Alc. *Epith:* Sālvātor, sērvātor, clēmens, āmābilis. *phr.* Almus Rēdēmptor. Hūmāni gĕnĕris rĕpărātor, sălus. Cērtæ aūtor dūxque sălūtis. Qui crīmina nōstra piāvit, *vel* ēlūit āffixus crūci, lĭgno. Spēs mĭsĕris. Sălūtis ōrigo. Nŏvus Adam. Mūndi mĕliŏris ŏrigo. Nōster ămor: dūlces dēlĭciæ: ūnica vŏlūptas, ēt dēsidĕrium Nōmēn ădōrāndūm, vĕnĕrābile, ftўgiis fōrmidābile rēgnis. Qui Dĕus indūit ārtus mōrtāles: Spērātum pēr fæcŭla mūndus. sŭpĕrat cœlo quæ mīssa pēr aūras, āntiquam gĕnĕris lābem mōrtālĭbus ægris ăblŭit, ōbstrūctīque vĭam pătĕfecit ŏlympi. Nāscitur hūmāna sūb ĭmāgine, nāscitur ille. Qui sĕmper fŭit, ēst, ĕt ĕrit cūi sydĕra pārent. Mōrtālique Dĕus tĕgitur sūb mōle, nēc ārtus Rēspŭit hūmānos, nēc vitæ incōmmŏda nōstra fāctus hŏmo, mōrtique ĕtiam sē sūbiicit. Glōria sūmma tibi rērūm sător ātque Rĕdēmptor. Quem vōces vētĕrum ēt sāncti cĕcinēre prŏphētæ. Chrīstus ădest quem tōta cănunt, ōrācŭla vātum. Vēntūrum sūb cārne Dĕum, Dignātus ĭniquas ætātis sēntire vĭces, ēt cōrpŏris hūjus dīssĭmiles pērfērre mŏdos hŏmĭnēmque sŭbire. Dēscēndit Dĕus, ille Dĕus, tōtōsque pēr ārtus. (*Virginis Mariæ*) Dăt sēse, mīscētque ŭtĕro, quō tācta rĕpēnte vīscĕra cōntrĕmŭēre, sĭlet nătūra, păvētque āttŏnitæ sĭmŭl, cōnfŭsăque tūrbĭne rērum ĭnsŏlito. *v. Christus.*

Igitur, Więc 1. Tedy 1. Toć tedy/ Derhalben. *Alternis igitur contendere versibus ambo.* Virg. *syn:* ĭdĕo idcirco, quōcirca prōptĕrĕa

Ignarium, *Senec. corr. linguarium.*

Ignārus, Ignārūris Ignaturus, Nie biegły/ Nieświadom/ Niewiedzący/ Nieumiejętny/ Nieznajomy/ Unwissend. *Miratur rerumque ignarus imagine pendet.* Virg. *syn.* insciūs, nēscius, indōctus, impĕritus, rŭdis. *Phr.* Nūlla prædĭtus ārte. Prædĭtus ēlŏquio nūllo. Rērūmque ignārus ĭmāgine gaūdet.

Ignavè, Ignaviter, Gnuśno/

Ignāvia, Ignavitas, Gnuśność/ Faulheit/ Unwissenheit. *Tyrrheni, quæ tanta animis ignavia venit?* Virg. *syn.* inērtia, dēsĭdia, vēcōrdia. *epith.* Tōrpens, dēses tūrpis, lānguida, tĭtŭbāns, iners. *phr.* Sōmnique ignāvia māter. Fŭgiens lăbōres, pĕrĭcŭla. Pārca lăbōris ēxōsa lăbōres. Dāmnātrix ŏpĕrum. Făcit tārdos ignāvia sēnsus. Nūmquam vĭgili tōrpēns ignāvia vūltu. ābscĭssis tĭtŭbans ignāvia cērvis ōtia mūlcēbant vĕnĕrem ātque ignāvia dēses. Dēdĕcet ingĕnŭas mēntes ignāvia mōllis. *v. Pigritia.*

Ignāvo is Leniwo czynię/

Ignāvus, Gnuśny/ Faul/ träg. *Ignavum fucos pecus à præsepibus arcent.* Virg. *syn:* Dēses, vēcors, ēnērvis, inērs dēsĭdiōsus, pĭger. *v. Piger.*

Ignem immitto, subijcio, Zapalam/

Ignēsco, Gorę/ Pałam 2. Gniewam się 1. Feurig werden/ glüen/ glitzen. *syn.* ārdēsco, ārdĕo, flāgro, ēxārdēsco, incēndor, inflāmmor *phr.* ignēscūnt iræ, ēt dūris dŏlor ōssibus ārdet. *v. Ardeo.*

Ignĕus, Ignescens, Ognisty/ Feurig. *Cæruleus pluviam denuntiat, igneus Euros.* Virg. *syn.* Flāmmĕus, flāmmātus, āccēnsus, ignītus, incēnsus, fērvens, ārdens, ēxārdens, cāndens, ignĭfer, flāmmĭfer, ignĭvŏmus. *phr.* igne mĭcans, cŏrūscus, ārdens, scintĭllans, rūbens.

Igniārium, Krzesiwo/

Ignicoloræ nubes Iuvenal. P.

Ignĭcŭlus, Ogień/ 1. Iskra/ Feuerlein. *Nec dolet, igniculum brumæ si tempore poscas.* Juv.

Ignifer Ignifluus Igniarius, Ognisty/ der Feuer träger. *Inde mare, inde aer, inde æther ignifer ipse.* Luc.

Ignĭgĕna Ognik/ *Ignigenus ibidem,*

Ignio, *Prudent.* i *ignefacio. Sipontin,*

Ignipes, *Ignipotens*, Ognisty/ Feurfüssig. *Tum sciet ignipedum vires expertus equorum.* Ovid. *Haud secus ignipotens, nec tempore.* &c. V.

Ignis, Ogień 1. 2. Miłość nieuczciwa/ Gwiazda/ Feuer. - - - *Panchæis adolescunt ignibus aræ.* Virg. *syn.* Flāmma, incēndia: făces: Vūlcānus, Mūlcĭber, rŏgus. *epith.* Tōrrĭdus, rŭtĭlus, āvĭdus, ĕdax, cŏrūscus, cĕler, æstĭfer, călĭdus, trĕmŭlus, vŏlans, flāmmĕus, lēvis, āter, dāmnōsus, răpĭdus, fērvĭdus, vŏlŭcer, lūcĭdus, splēndĭdus, flāgrans, flāmmĭvŏmus, scintĭllans, tōrrens, fērvens. *phr.* ignis ārdor, ignĕa vis ignĕus ārdor, fērvor. Vūlcānia pēstis. Jăciens pēr ĭnāne făvillas. Sēmĭna flāmmæ vōlvens. Prūnæ ārdēntes, ignis ĕdax sūmma ăd fāstīgia vēnto vōlvĭtur. Māgno frăgōre fŭrens āmplēxu quæque răpāci cōrrĭpit. ālta ignis prōrūmpit, vōlvit ăd æthĕra nūbem. Pĭcĕo vērtice ūndans. Pēr nĭgri spătiōsa vŏlūmĭna fūmi exūrgens. Fŭrit immīssis Vūlcānus hăbēnis. ōmnia cōnsūmens. Cōntrārius ūndis Sūmma pĕtens Vŏlans pēr

lans per alta cacumina. Cineri suppositus. Flammivomus altis spectant in montibus ignes. ignis in æthereas volucer se sustulit auras. Nutritur vento, vento restinguitur ignis: Lenis alit flammas grandior aura necat. igne levatur hyems interrupti ignes aterque ad sydera fumus erigitur. Meus assiduo luceat igne focus. V. Flamma.

Ignis cæcus, *sub* żyle ogień/

Ignis fulmineus cælestis, Piorun/

Ignis Græcus, Ogień przyprawny.

Ignis lapideus, Karbunkul 2.

Ignis sacer, Ogień piekielny/

Ignispicium, Wrożká 2.

Ignitabulum, Fáirká Krzesiwo/

Ignitus, Ognisty/ Feurig/ glühend. *Colla vel ignitis sincera incingere sertis. P. syn*, ardens, flammans, candens, flammatus, flammeus ignivomus.

Ignobilis, Niesławny/ Nieznáczny/ Podły/ Hultay/ Nieszláchćić/ Vnadel/ schlecht. --- *Studiis florentem ignobilis otii.* Virg, *syn.* ignotus, humilis, obscurus, despectus, inglorius, vilis, abjectus. *Phr.* infimæ plebis homo: sine nomine. Quem series inhonora parentum progenuit. Proavis obscurus. Sanguis parentum pauperum.

Ignobilitas, Podłość/

Ignominia, Zelżywość/ Schand/ Hohn/ Schade. *Multa gemens ignominiam, plagasque superbi.* Virg. *syn.* infamia, dedecus, macula, labes, probrum. V. *Infamia.*

Ignominiatus, Zelżony/

Ignominiosus, Obelżywy zelżywy/ schmählich/ schändlich. --- *Immunda crepent ignominiosaq. dicta.* Hor.

Ignorans, Niewiedzący/

Ignoranter, Niewiádomie/

Ignorantia, Ignoratio. Nieumiejętność/ Vnwissenheit. *Ignorantia causarum conferre Deorum.* Lucr, *syn:* inscitia, ignoratio, imperitia. *epith.* Rudis, turpis, noxia.

Ignoro, Niewiem 1. Nienmiem/ Nieznam/ nicht wissen/ unbewust. *Ne fugite hospitium neve ignorate Latinos.* Virg. *syn.* Nescio. *phr* Mens hominum ignara, cæca futuri. Scire nefas homini quid crastinus efferat ortus. Nec latuere doli fratrem Junonis, et iræ. Fati nescius, incertus.

Ignoscens, Ignoscentior, Łácny do odpuszczenia/

Ignoscentia, Odpuszczenie/

Ignoscibilis, Odpuszczenia godny/

Ignoscibilis noxa, Powszedni grzech.

Ignosco, Odpuszczam/ Folguię/ verzeyhen, *Ignoscere humanum, ubi pudet cui ignoscitur*, (Jamb.)

Ignotus, Nieznáiomy/ Niewiádom. unbekandt. *Rara per ignotos errant animalia montes.* Virg. *syn.* ignotus, abditus, arcanus, vel ignobilis

Iisdem vestigiis. W tez tropy/

I L

Ile, *n.* Kiszká ćienka/ (Kolika v

Ileos, Ileris, *m.* Gr. Gryzienie/ 2. & *sub*

Ilex, icis Wiezozold 1. & *sub* Jedliná/ Ein Gattung Eychbaums. *Corticibusq. cavis, uitiosaq. ilicis alvo. V. epith.* frondens, opaca, littorea, viridis, curvata, hirsuta, *phr.* iligneum, ilignum, iliceum robur, ilex, plena favis. Torrentem patula vitabant ilice solem. Gemit icta securibus ilex. V. *Quercus.*

Ilex aquifolia, Karmazyn drzewko/ Szárłat,

Ilex coccigera, Ilex pumila, Szárłat 2.

Ilia ducens, Dychawiczny/

Ilia duco, traho, Dyszę/

Ilicet, Iśćie/ wer will/ mag gehen. *Ilicet ignis edax summa ad vestigia vento.* Virg.

Ilicetum, Wiezozołdowy gay/

Iliceus, Iligneus, Ilignus, Wiozozołdowy/ von einem Eychbaum/ *Ornique, iliceaque trabes, metuendaq. succa.* St. *Currentem ilignis portare canalibus undam.* Virg.

Ilosus, Gryzienie ćierpiący/ Kolikę ćierpiący

Ilium, an recte idem quod Ile? sub Kiszká ćienka

Illa, illac, Onędy/ Támtędy/

Illabefactus, Nienáruszony/

Illabor, Wpadam 1. Wpada rzeká W ślepe. einfallen/ hinein schleichen. *Illa subit, mediaque minans illabitur urbes:* Virg. *syn.* incido, irruo, influo.

Illaboratus, Niewytworny/

Illaboro, Robię 2.

Illacerabilis, Nierozerwány/

Illacessitus, Nienágábniony/

Illacrymabilis, *ex in affirmante*, żálosny/ den man zu weynen nicht bewegen kan. *Amice places illacrymabilem.* (Alcaic.) Hor.

Illacrymabilis, *Ex in negante*, Nieopłakány/ Niepłáczliwy/

Illacrymo, Illacrymor, Płácze 5. Zápłákáć. Anfangen zu weynen. *Et mæstum illacrymas templis ebur,* &c. V.

Illas *adv gr.* illiăcus turdus, Drozd.

illæsus, Nienáruszony/ Nieobrázony/

Illætābilis, Niewesoły.

illævīgatus, Gruby 5.

Illamentatus, sub Nieopłákany/

illapsus *us,* Wpadnienie.

illaqueo, śidle/ illăqueo, Więżnę/ Verstricken/ *Sævos illaqueans duces,* [Glyconic) Hor. *syn:* irrĕtio, impĕdio, implĭco, intrīco illĭgo, invōlvo, circŭmrĕtio.

illātebra, Otwor/

illātebro, Wtłoczyć się/

illātio, Wnoszenie/ Zámknienie dowodu.

illatīvus, Wnoszący/

illātro as Szczekam ná kogo.

illaudābilis, Nie grzeczny & *sub* Chwálny/ Unlöblich/ - *Iuvat heu juvat illaudabile carmen:* St.

illaudatus, Niesławny/ Ungelobt. *Aut illaudati nescit Busiridis aras.* Virg.

illotus, Nieumyty/

ille, On/ Ow. ille, ille. Isty/ Onże/ Der jener/ - - - *Sic juppiter ille monebat.* Virg.

illĕcĕbra, Przyłudá/ Pobudká 1. Wab 2. Przyiemność/ Obłudá 1, Lubieżność/ Łágodność/ Łágodzenie/ Pryszczenica/ Wrośnie másło/ ziele.

illĕcĕbrōsus, Łákomy 2. Anleitzlich. *Illecebrosus enim sapor est & pestifer horum.* P.

illectāmentum, illectatio, Łákocenie/ & Námowa/

illectus, *ti.* Nieczytány/ Niezebrány/

illectus, *us.* Wabienie/

illēgĭtĭmus, Nieprawy/

illĕpĭdè, Niesztucznie/

illĕpĭdus, Nieprzyiemny/ Nie żártowny/ Gruby 2. 3. Zły 3. Unzierlich/ unlieblich. *Compositum illepidève putetur, sed quia nuper.* Hor. *syn.* insūlsus, ineps, stŏlĭdus.

illex, ēgis Omne, Swawolny/ Niecnotliwy/ Anlaß/ Anreitzung. *Vt tibi nunc esca Pharao velut illice captus.* M.

illex icis. Plaut. corr. illix is.

Illi, *pro illic.* Tám 1.

illībātus, Nienáruszony/ Cáły 4. Unbefleckt unberührt. *Seque per hoc voluit quod si illibata maneret.* Virg. *syn.* pūrus, intĕmĕrātus, intāctus, intĕger, illæsus, incōrrūptus, intāmĭnātus.

illībĕrālis, Łákomy/ Skąpy/ zmindak Nie illiberalis labor, Rzemiosło/ (poczciwy.

illiberalitas, Skąpstwo/ zmindá 1.

illiberaliter, zmindą/ surowie Nieprzystoynie/

illic, illæc, illoc, Ow/ Dat/ daselbst. *Illic officiant lætis ne frugibus herbæ.* Virg.

illic, *Adverb.* illic ibi, Tam 1.

illĭcio, Wabię/ Náwodzę/ Sidlę/ Przywodzę 4. Anreitzen/ anlocken. *Illicere ut cuperent vitam mutare priorem.* I. *syn.* āllĭcio, pēllĭcio, āttrăho, cāpto, ĭnēsco. *phr.* Aūceps, illĭce, cānna, vel illĭcio, cāptat ăves.

illicitātio Pobudká 2. *illicitator* Targownik.

illicitē, Niesłusznie/ illicitum est. Niegodzi się

illĭcĭtus, Niedozwolony/ Verbotten/ unerlaubt. *illicitas tentare vias,* &c. *Virg. syn.* Vĕtĭtus, nōn lĭcĭtus, ĭnīquus.

illĭcium, Nętá Pobudká 1. Gromádá 5.

illicius sub Wab 2. illĭco, Záraz 2. So bald/ plötzlich. *illico mundanum dispergit omne decus.* Buch. *syn.* Stătim, cōntĭnŭo, prōtĭnus, ōcyus; cōnfēstim, ēxtēmplo, cĭto; nĕc mŏra.

illīdo, Uderzam 2. 4. Rozbiiam 2. Anstoßen/ anschmeissen. *illiditque vadis atque aggere cingit arena. V. syn.* āllīdo, cōllīdo, frāngo, īnfringo, īmpīngo, cōnfrīngo, ōffēndo, ōbtĕro, cōntĕro.

illidor, Uderzam się o co.

illigatio, Záwiązánie/ Zadziergi.

illĭgo, Wiążę 1. Wiążę się/ Więźnię/ Wikłę 1. Wwięzuię/ Wprawiam 1. Wpłatam/ Przywięzuię/ Oprawiam. Einbinden/ einwickeln. *Non ut juvencis illigata pluribus.* (Jamb.) H. *syn.* Lĭgo, vīncĭo, īmplĭco, irrĕtiō illăquĕo, intēxo, innēcto, immīscĕo:

illīmis, Niebłotny/ Ohn Koth/ lauter. *Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.* Hor. *syn.* Limpĭdus, pūrus, nĭtĭdus.

illac, illim Z támtąd/ Z Onąd/

illinio, *is,* Námázuię 1. illĭno, *is idem* Hi[illegible] ein

ein salben/ anstreichen. *Quod si bruma nives albanis illinet agris.* Hor. *syn.* Lino, oblino, circumlino, illinio, ungo, inungo, perungo, induco.
illino aurum, Pozłacam/
illiquefacio, Wlewam 1. Oblewam 2.
illisus, *us*, Uderzenie 1.
illiteratus, Niepisány. Nieuczony/ Ungegelährt. *illiterati num minus nervi rigent.* (Jamb.) Hor. *syn.* indoctus, ignarus, imperitus.
illitus, *ti*, Przyprawny/
illitus, *us* Námázywánie/ Bestrichen *Crines & aurum vestibus illitum.* (Alcaic.) Hor.
illiusmodi, Onáki/ Owáki/
illix, *icis. Omne*, Wab 1. 2.
illò illorsum, Tám 2. illo modo, Owák/
illocabilis, Niewydátna/
illotus, Nieumyty/ Ungewäschen. *Et Tyrias dare circa illotas talia vestes.* Hor.

ILLV

illuc, Tám 2. An den Ort dahin/ dorthin. *Huc caput atque illuc humero ex utroque pependit.* Virg.
illuceo, Roświeca się Záświtnąć/ Hinein scheinen/ liecht werden/ *illucere solent magnis, & ferre triumphos M.* *syn* illucesco, irradio. *v.*
illuceo aliquem, Oświecam *Luceo.*
illucesco, Záiáśnieć/ *illuctor*, Biedzę się/
illud, Ono 1. Das *illud in his rebus non est mirabile quare.* Lucr.
illud durum, Tu sęk/
illudo, Szydzę/ Psuię/ Zgwałćić 4. Verspotten/ verhönen/ außlachen. *Circumfusa ruit, certantque illudere capto,* Virg. *Syn.* Ludo, deludo, rideo, irrideo. *v. Derideo.*
illum sub Zapáliczká, illuminatè, świetno/
illuminatio, Oświecánie/ Przeytrzenie 5.
illuminator, Oświećićiel.
illumino, Oświecam 1. Roświecam/ Zdobię 1. & Illuminowáć obrázy. Erleuchten. *Vix evecta dies illuminat, omneque late.* Ar. *syn.* illustro, collustro. *phr.* Lumen do, præbeo. Lumine repleo, perfundo, circumdo, sereno. Luce noctem, tenebras pellere, vincere, fugare. Largoque serenat igne domum aft alii tenebras et opacam vincere noctem aggressi, tendunt auratis vincula lychnis. Noctem flammis funalia vincunt. Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti. Collucent ignibus ædes. *v. Lumen.*

illuminus, Nieiásny/ ćiemny/
illunis, Bezksiężyczny/ ćiemny/ ohne Mondschein. *Illunem nacti per rura tacentia noctē.*
illunus, Bezksiężyczny/ Nieiásny/
illusio, Szyderstwo/ *Item Figura Oratoria, eadem Ironia.*
illusor, Náśmiewcá/ Szyderz/
Illustramentum, Obiáśnienie/ Ozdobá.
illustratio, Obiáśnienie/ Rzetelność.
illustris, Scheinbar/ berühmt/ Edel. *syn.* Lucidus, coruscus, clarus: *vel* insignis, conspicuus, spectandus, præcellens, famosus, inclytus, præstans, eximius, celebris, spectatus, nobilis. *phr.* Clarum nomen adeptus. Clarus apud populos. Fama inclytus. Perpetuo vigens honore. Pietate insignis & armis. Quem illustris celebrant præconia famæ. Quem gloria rerum commendat, clarumque decus. *v. Celeber.*
illustrissimus, Oświecony 2.
illustro, Oświecam 1. Obiáśniam/ Zdobię.
illustror, świecę się. *illutibilis*, Nie odmyty.
illutus, Nieumyty/ Niepokalány/ ungewäschen. *Monstravit coquere illutos Cotillus echinos.* Hor.
illuvies, Brud/ Plugástwo/ Nieochędostwość/ Powodź Mist/ Unstat. *Nec tondere quidem morbo illuvieque peresa.* Virg. *syn.* Colluvies, sordes, squallor. *epith.* Fœda, immunda, obscœna, sordida, lutosa, fœtida, crassa. *v. Sordes.*
Illyria, illyris, *idis*, Słowieńska ziemia/
Illyricus, Słowieński/

IMA

Im, pro eum prisce. Lucret. *Fest.* Macrob.
ima arbor, ima stirps. Odziemek/
imaginarius, *adiect.* Zmyślony/
imaginarius, *subst.* Chorąży 1.
imaginatio, Fántázyá 2.
imagines maiorum, Obrázy/
imagines subitæ, Szláchectwo nowe/
imaginifer, Chorąży *imagino as.* Obraz czynię.
imaginor, Myślę 1. ihm etwas einbilden/ vorbilden. *syn.* Fingo, effingo, excogito, commentor: animo concipio, designo:
imaginosum, Spánie 2. & Vższu pisk/
imaginosus, Fantástyk/
imago, Obraz 1. Podobieństwo 3. Málowánie

wanie 2. Ein Bild. *Vanum nocturnis ludit imaginibus*, Tibul. *syn.* effigies, species, exemplar, figura, icon, simulacrum, statua, signum. *epith.* lucida, sculptilis, expressa, adumbrata, *phr.* picta tabella, artifici fabricata manu. Quam duxit in ære sculpsit, excudit docti artificis manus. Vivos simulans vultus, Tristis imago sæpius occurrens. Me turbida terret imago. *v. Statua.*

imaguncula, Obrazek/ Łatká/

imbalnicies, Plugástwo/ *imbarbesco*, Zárastam/

imbecillus, imbecillis, imbellis, Słáby 1. 2. schwach/ Krafftloß/ *imbecillus iners sim quid bis adde pocino.* Hor. *syn.* imbecillis, infirmus *v. Infirmus. Sunt quos Eunuchi imbelles & mollia semper.* Juv.

imbecillitas imbellia, Słabość/

imbecilliter, Słábo/ imber, *ri*, Mießániec 1

Imber, *ris.* Deszcz 3. Platzregen. *Imber atrox, restesq; tenent in mœnia vultus.* St. *syn.* Pluvia. *epith.* Densus, largus, undans, effusus, turbidus, hybernus, insanus, repentinus, sævus, sonorus, aquosus, præceps, nimbosus, creber: brumalis, horrendus, terrificus, ater, cæruleus, effusus, fertilis, utilis, *phr.* Turbidus imber aquæ effusus nubibus, actus cœlo imber, agmen aquarum, effusi rumpuntur nubibus imbres. Tantus se nubibus imber Ruperat. Rigat imber agros. Humectans agros in media qui gignitur aëris aula. Pluvii erumpunt de nubibus imbres. Ruit æthere toto Turbidus imber aquæ, Præcipitesque ruunt liquefactis nubibus imbres. Mihi cæruleus supra caput astitit imber. Jupiter utilibus quoties rigat, imbribus agros. Dicitur Ægyptus caruisse juvantibus arva imbribus, atque annos sicca fuisse novem. Plura locuturi subito subducimur imbre: *v. Pluvia.*

imber concretus, conglaciatus, żłod/

imberbis, Golowąs/ ohne Bart/ Jüngling *Imberbis iuvenis tandem custode remoto;* Hor. *syn.* impubis, impuber. *v. Adolescens & Lanugo,*

imbibo, Nápiiam się/ *tr.* Uprząść sobie/ Nábieram w się/ Ukował sobie/ Usádzam się/ Wsiąká co. Hinein trincken. *Imbiberat dirum spargens per rura cruorem,* Alcim. *syn.* Bibo, combibo, haurio, *vel* concipio,

imbito, *is priscum,* Wchodzę 1.

imbracteatus auro, Pozłocisty/

imbracteo, Blachą pokładam/

imbrex, *icis m. f.* Dáchowká 2. Korytko/ Nosowa chrząstká/ Polędźwicá. Dach-Kännel/ ein Hol-Ziegel. *Eligitur locus, hunc Angustiq; imbrice tecti.* Virg.

imbricatim, Żłobkowáto/ wdłuż/

imbricatus, Łaskowány/ Żłobkowáto zchodźisty/

imbricium, Dáchowká 2.

imbrico, Dáchowką pokładam/

Imbrifer, imbridus imbricus, imbruitor, Dżdżáwy/ Das Regen bringt. *Venturam admittat imbrifer arcus aquam.* Tib.

imbubino, imbulbito, Plugáwie Wyprożniáć się

Imbuo, Námaczam co/ Nápaiam 2. Nádymam 3. Uczę/ Przyprawiám 3. eintuncken/ einnetzen. *Cum semel imbuerit speramus carmine fingi.* Hor. *syn.* Rigo, tingo, perfundo, lino, *vel* instruo.

imbuo vitijs aliquem, Psuię kogo/

imbuor. Nábieram w się/ Nápiiam się/ *tr. Imburum, Var. corr. In urbum, vel In uruum.*

Imitabilis, Wyrázisty/ Gut nachzuthun. *Demens qui nimbos & non imitabile fulmen.* Virg

imitamen imitamentum, Náśládowánie/ Zmyślánie/ Nachfolgung/ — *Priscique imitamine facti.* Ovid.

imitatio, Náśládowánie 1, 2. Zmyślánie 2. Wyrażánie/ Zgorszenie 2, Nachfolg. *Sedula promisit summos imitatio fasces.* Rutil.

Imitativa Verba, apud Grammaticos, sunt, quæ thematis sui Græci significationem imitantur, ut Patrisso, Cretizo, Græcisso. *Latini dicunt Græcor, Bacchor, Philosophor, Pöëtor. Verrepæ. Sunt & Nomina Imitativa, ut Parasitaster, Philosophaster. Donatista, Platonicus, Christianus. Nicolaita, Simoniacus, &c,*

imitator, Náśládowcá/ Nachfolger/ *Interpres, nec desilies imitator in arctum.* Hor.

imitor, Náśláduię/ Konterfetuię/ Wyrażam 2. Podrzeźniam/ Formuię/ Zmyślam. Nachfolgen/ nachthun. *Exprimit & molles imitabitur ære capillos.* Hor. *syn.* Æmulor, simulo, assimulo. *Phr.* imitando sequor, assequor, sector, æquo, exæquo, Exprimo, affingo. Vestigia sequor, lego.

imitus, Z dołu/ Zgruntu/

IMMA

immaculatus, ex in negante. Niepokaláný. Unbefleckt — *Quamquam immaculata parentis.* Paul.

immaculo, ex in. affirmante. Szpecę.

immadeo, immadesco, Námakam/ Moknę w wodźie.

immāne, Srogarzecz/ Strach 2. Dziw 5.
immānis, Wielki 1. Okrutny/ Straszliwy/ Niezmierny/ Sprosny. Grausam/ Tyrannisch. *At trepida & captis immanibus efferă Dido.* Virg. *syn.* immitis, crūdēlis, fĕrus, barbărus, fĕrox, vel ingens.
immānĭtas, Okrucieństwo/ Srogość/ Wielkość/ 2. Grausamkeit. *Nam si ferina immanitas.* (Jamb.Dim.) Pr.
immaniter, Okrutnie.
immansuetus, Nieoglaskány/
immarcescibilis Niewiednący/
Immartesco, Horat. corr. Inamaresco.
immaturè, Ráno 2. Przed czásem.
immātūrĭtas, Niedoyrzáłość Skwapiánie się.
immaturus, Niedoyrzáły 1. 2. Niedorosły/ Przed czásem. unzeitig. *Filius immaturus obiisset, heres quis esset.* Hor.

IMME

Immediatè. Gelli. corr. Immediatè. Recentiores tamen, in scholis praesertim, usurpant Immediatus & Immediatè.
immĕdĭcābĭlis, Nieuleczysty/ unheilsam *— Late solet immedicabile cancer.* Ovid.
immĕdĭtāte, Nierozmyślnie/
immeio *sub* Puszczam wodę/
immĕmor, *immemoris. is.* Niepámietny/ vergessend. *Immemor herbarum quas est mirata juvenca,* V.
immĕmŏrābĭlis, Niepámietny 2. Niewysłowiony/ Pámięći niegodny/ Wspominania niegodny/
immemoratio, immemoria. Zápámietánie/
immemoratus, Niesłychány/
immensitas, Niezmierność. immenso, drogo.
immenso plus, Zbytnie/ Názbyt.
immensum, Dziw 5. Wiecznie/
immensum quantum, Zbytnie/
immensus, Niezmierny/ Nieskończony/ unermeßlich/ *Horresco referens, immensis orbibus angues.* Virg.
immeo *as,* Wpada rzeka/
immĕrens, Niewinny/ unuerdient. *Quid immerentes hospites vexas canis?* (Jamb.)
immerenter, Niewinnie/
immergo me, aliquid, Ponurzam/ Topię/ Wkradam się 1. Vtapiam myśl/ Wmieszáć się/ Włáżę/ Przypochlebiam się. eintuncken/ eintauchen. *Sparserit, aut praeceps Neptuno immerserit Eurus.* Virg. *syn.* Mĕrgo, dēmĕrgo, submĕrgo. v. *mergo.*
immergor, Wpada rzeka/ Rospáśáć się
immĕrĭto, immeritissimo, Niewinnie/ Niezasłużnie/ immeritum, Niewinność/
immĕrĭtus, Niezasłużony. unverdient. *Et rapit immeritas sordidus unctor opes.* Mart.
immersābĭlis, Niepogrążny/ Nietonący/
immētātus, Nierozmierzony.

IMMI

immĭgro, Wprowadzam się/ einziehen zu wohnen/ Item wegziehen. *Postea quam immigravi in ingenium meum.* (Jam.) *syn.* Migro, commigro, ăbeo.
imminentia, Przybliżánie/
immĭnĕo, Nálegam/ Nástępuię/ Nád głową stoię// Godzę/ Czucham/ Wiszę 2. Pilnuię 2. Wywieszam się/ Przybliża się co/ & *sub* Blisko/ vorhanden seyn/ einem nachstellen/ *Imminet & lentae texunt umbracula vites,* Virg. *syn.* insto, impĕndĕo ingruo.
imminuitur, Vbywa/
immĭnŭo, Vmnieyszam/ Vymuię 5. Vwłaczam 2. Podskubuię 5. Zgwałćić 4. Ponieważam 2. mindern/ ringern. *Postquam se dolor imminuit, mea pectora planxi.* Ovid. *syn.* Mĭnŭo, dīmĭnŭo, ătĕnŭo, extĕnŭo.
imminuta virgo, Dziewicá 2.
immĭnūtio, Vymá/ Vmnieyszánie/ Ponieważenie.
immĭnūtus, *ex In Affirmante,* Niecáły. gemindert. *A se imminuit corporis damnis novum.* (Jamb.)
imminutus, *ex In negante,* Cáły 4.
immiscĕo, Wmieszáć się/ Wdáć się 2. Wtrącam się/ Wiążę się 1. vermischen. *Si maculae incipient rutilo immiscerier igni.* Virg. *syn.* Miscĕo, commiscĕo, permiscĕo, admiscĕo, confundo.
immĭsĕrābĭlis, Vżalenia niegodny/
immisericordia, Nielutość/
immisericorditer, Nielutościwie.
immĭsĕrĭcors, Nielutościwy/
immisārium, Skrzynia 4.

immiſsio, Wpuſzczánie/ Wtykánie/ Sádzénie/ Szczepienie.
immiſsis habenis, Prętko.
immiſsŭlus, Orzeł łomignat.
immītis, Niedoźrzáły 1. Surowy Okrutny/ unmild/ unbarmhertzig. *Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam.* Virg. *ſyn.* Bārbărus, fĕrus, dīrus crūdēlis, īnhūmānus. *v. Crudelis.*
immītto, Wpuſzczam/ Wtykam/ Náſyłam 1. Nápráwiam kogo/ Szczepię/ Roſpuſzczam żagle/ Rozwiekam koniá/ Szczuię/ Háftuię/ hinein ſchicken. *Tantum effata furens antro ſe immiſit aperto.* Virg. *ſyn.* Mītto, īmpēllo, īnjĭcĭo, īntĕro.
immixtim, Bez przymieſzánia/ *& ſub* Nieroztworzony.

IMMO

Immo, Owſzem/ I owſzem.
immōbĭlis, Nieruchomy/ Krzepki/ Mocny/ unbeweglich/ --- *Capitoli immobile ſaxum.* Virg. *ſyn.* īmmōtus, fixus, hærens, firmus, cōnſtans, ſtăbĭlis, īncōncūſsus. *phr.* Vĕlut, pĕlăgi rūpes īmmōta rĕſiſtit. Mănet īlla, sŭōque ēſt pōndĕre tūta. ōbvĭa vēntōrum fŭrĭis, ēxpōſtăque pōnto. Vim cūnctam, ātque mĭnas pērfert cœlīque mărĭsque Scŏpŭlis hærens īmmōta. Haūd sĕcus āc mōles quām māgno mūrmŭre flūctus ōppūgnat, mănet īmmōtus. *v. Conſtans.*
immobilitas, Nieodmienność/ *propriè.* Nieruchomość/ immobiliter, Krzepko/
immŏderatè immodeſte, Bez miáry/ Zbytnie/ Nieſkromnie/ Niećierpliwie/
immŏdĕrātio, Bezmierność/ Zbytek/
immŏdĕrātus, Niezmierny/ Zbyteczny/ Unmäſſig/ unbeſcheiden. --- *Et pateat tantum immoderatum.* Luc. *ſyn.* īmmŏdĭcus, īmmŏdēſtus, īncēmpĕrans, nĭmĭus.
immodeſtia, Nieluckość/ Surowość/ Roſpuſtá/ Nieſkromność.
Immŏdeſtus, Nieſkromny/ Roſpuſtny.
Immŏdicè, Zbytnie.
Immŏdĭcus, Zbyteczny. Unmäſſig. *Cuncta, ſed immodicum tempora frigus habent.* Ovid.
Immŏdŭlātus, Nietzmowny.
Immœnis, Nieprzyiemny.
Immŏlātio, Ofiárowánie.

Immŏlātor, Ofiárnik. Ein Opfferer. *Nati immolator unici.* (Jam. Dim.) Prud.
Immōlior, *ſub* Zábudowáć.
Immōlītus, Zábudowány/ Zbudowány.
Immŏlo, Ofiáruię. Opfferen, *Et immolamus hoſtiam laudis Deo.* (Jamb.) Paul. *ſyn.* Mācto, līto ſacrĭfĭco. *v. Sacrifico.*
Immŏrior, Vmieram 1. 4.
Immŏror, Báwię ſię 1. 2.
Imortālis, Nieśmiertelny. Unſterblich. *Dum noſtra tentat, ceſſit immortalibus.* (Jamb.) *ſyn.* Pērpĕtŭus, pĕrēnnis, ætērnus. *phr.* Mōrtis ēxpērs, nēſcĭus īmmūnis fātī. Mōrī nēſcĭus. Nūllo pĕrĭtūrus ævo. Cui mōrtis ădēmpta ēſt cōndĭtio. Vīvāx, ēxpērſque sĕpūlcrī. Fāto māior. Stat sĭne mōrte dĕcus. Nōmēnque ĕrit īndēlēbĭle nōſtrum. Sēmper hŏnos, nōmēnque tŭum laūdēſque mănēbunt. Nūlla dĭes ūnquam mĕmŏri vōs ēxĭmet ævo. Nēc īgnis nēc pŏtĕrit fērrum nēc ĕdāx ăbŏlēre vĕtūſtas. Nūllo īntĕrĭtūra dĭe. Sōlăque nōn nōrunt hæc mŏnŭmēnta mŏri. Nōn ſtāmĭna pārcæ īn tē dūra lĕgunt, nec jūs hăbŭēre nŏcēndi. at gēnus īmmōrtāle mănet, mūltōſque pēr ānnōs. Stat fōrtūna dŏmus.
Immortālĭtas, Nieśmiertelność. Unſterblichkeit. *Mortale corpus ſumit immortalitas.* (Jamb.) *ſyn.* Pērpĕtŭum, ætērnum, īmmōrtāle, mānsūrum, ævum tēmpus. Vita īmmōrtālis, īmmūnis lēthi. īmmōrtāle jūs, fas, lēx.
Immōrtālĭter, *immortalitus,* Nieśmiertelnie
Immōrtuus, Obumárły 2. [bátſa.
Immōtus, Nienáruſzony/ Nieporuſzony. Unbewegt. *Mens immota manet, &c.* Virg.

IMMU

Immūgio, Záryczeć / Rozlegá ſię. brüllen wie ein Ochs. -- *Curviſq; immugiit Ætna cavernis.* Virg.
Immūlgeo, Wkrapiam/ Karmię 2. Doię.
Immūndĭtia, Plugáſtwo.
Immūndus, Plugáwy/ Nieczyſty/ Sproſny.
Immūnes agri, Wolne dobrá.
Immūnĭfĭcus, Skąpy.
Immūnis, Vprzywileiowany/ Wolny 3. Prożen/ Skąpy/ Prożnuiący/ Nieprzyiemny/ Wielki 1. Nieucześnik/ Żołnierz wyzwolony Dármoiad. Ledig/ frey. *Pars nulla regni immunis exitio vacat.* (Jamb.) *ſyn.* Liber, văcāns, văcŭus, sōlūtus, ēxpērs.

Immunitas, Wolność/ Przywiley.
Immunitatem dare, Uprzywileiować.
Immunitus, Nieobwárowány. unbewahrt. --, Eurotan, immunitamq; frequentat. Ovid.
Immurmuro, Szepcę/ Szemrzę/ Szumię/ Mámrzę. Drein brummen. Vt quondam sylvis immurmurat Auster. Virg.
Immusculus, immussulus, corr: immissulus.
Immutabilis, Nieodmienny. Unveränderlich Immutabile materiæ quodq; corpus habere. Lucr.
Immutabilitas, Nieodmienność.
Immutabiliter, Nieodmiennie.
Immutatio, Odmiáná.
Immutesco, Odniemieć/ Umilknąć.
Immuto, Odmieniam 1. Mienię fárbę/ Przewłoczę szátę. Veränderen. Immutatq; meam videor sensisse figuram. Ovid. syn. Muto, permuto, vario,
Impacatus, Niespokoyny. Unversöhn. Aut impacatos à tergo horrebis iberos. Virg.
Impactio, Uderzenie 1. 3.
Impages, is, m. f. Szpągá/ Kwáterá,
Impalleo, impallesco, Nábladł/ Blednieię.
Impancro, impancror, Wpadam 1.
Impar, adiect: omne, aris. Zbytni/ Nierowny Ungerad/ ungleich. --- Crebro imparibus se, immiscuit armis. Virg.
Impar, subst. n, Licho. (wo,
Impar ea, Nierownasz. Imparate, Niegoto-
Imparatus, Niegotowy. ungerüst. Ego imparatus quæ loquantur suggeram. (Jamb.)
Imparens, Nieposłuszny.
Imparientia, Nieposłuszeństwo. (szła,
Imparilitas, Nierowność/ Mowá łácińska
Impariter, Nierowno. ungerad. Versibus impariter iunctis querimonia primum. Hor.
Impartio, lege Impertio,
Impasco, Pasę/ Impascor, Páśę się.
Impassibilis, Niećierpietliwy.
Impassibilitas, Niećierpietliwość.
Impastus, Głodny.
Impatibilis, Niezno\u015bny/ Niećierpietliwy.
Impatiens, Niećierpliwy/ Niećierpietliwy/ Nietrwáły. ungedultig. Mollis & impatiens ægre laboris eram. Ovid. syn. Pati nescius, indocilis. Dolori, Metunæ, impar, vel furiosus, phr: adversos casus qui ferre recusat, nequit.
Impatiens laboris Nierobotny.
Impatienter, Niećierpliwie.
Impatientia, Niezno\u015bzenie/ an Niećierpietliwość/ Niećierpliwość.
Impavide, Nielekliwie,
Impavidus, Nielekliwy. unforchtsam unerschrocken. Impavidus frangit telum &c. Virg. syn: intrepidus, interritus, audax. v. Audax.

IMPE

Impeccabilis, Bezgrzeszny.
Impeccabilitas, impeccantia, Bezgrzeszność,
Impecto, an recte sub Uderzam,
Impedico, as, Wikłę.
Impedimenta, orum. Obłogi/ Ciężary/ Sprzęt.
Impedimentum, Przeszkodá/ Záwádá. Verhindernus. Illos dicebat impedimentum comæ, (Jamb:)
Impedio, Przeszkadzam/ Záwadzam Niedopuszczam/ Podwięzuię 2. Wikłę/ Záwodzę, Verhindern/ wehren. Impediuntq; loqui lacryma & dolor. &c. Ovid: syn. prohibeo, veto, obsto, obsum, obsisto, phr: Votis obstat, obsterque meis. Quippe vetor fatis arcere aditu. Hospitio prohibemur arenæ. Prohibete a navibus ignes. Primaq; vetant consistere terra. Fata obstant. Pabula venti Ferre domum prohibent. Dii prohibete minas, Dii talem avertite casum.
Impedior, Więznę/ impeditio, Przeszkádzánie
Impeditus, Uwikłány/ Nieprzebyty/ Przeszkodzony/ Ni go tám/ ni go sám. Verhindert, Aut impedita casibus refert domum Scaz.
Impedo, Podwięzuię 2,
Impello, Wganiam/ Nápędzam/ Nápycham/ Pobudzam/ Przywodzę/ Námawiam/ Potrącam. Antreiben. Hoc geritur Zephyris primum impellentibus undas. Virg. syn. Pello, injicio infero, induco, incito, concito, urgeo, premo, cogo vide Pello, Cogo,
Impendeo, Wiszę. Impendiosus, Rozrzutny
Impendio, Bárzo/ Bárziey/ Daleko więcey,
Impendium, Nakład/ Koszt/ Lichwá.
Impendo, is, Nákładam 2. Wydáię ziemią.
Impendo laborem, Prácuię 1. Podeymuię pracę.

Impenetrabilis, Nieprzebity/ Nieprzebyty/ Niezgwałcisty/ Twárdy. undurchtringlich --- *Mens impenetrabilis iræ.* Sil.

Impennata, Kłos nieościsty.

Impenetrale, Pokoy 4.

Impensa, *æ,* Nákład/ Cło nábiiáne/ Polepá Tynk i. Nádźienie. Cæmenta ſine impenſa, *Eccleſiaſtici 22. explicat. Em. Sá. ſine arte, cura neglectim. alij ſic:* Wápno bez nakłádu. *aliqui:* Wapno nie zálane. *Rectiùs interpretaberis.* Kámienie w murze bez tynku/ ábo wápna/ ktore miedzy kámień/ ábo cegłę kładą *vide Cæmentum. Apud LXX habetur i. ornatus, arenoſus muri elegantis. politi.*

Impense, Vśilnie/ Bárzo.

Impensius, Bárźiey.

Impenſibilis, Gell. corr. Incomprehenſibilis.

Impensus, Niewydány/ Vśilny/ Drogi/ *ſub* Drogo/ Wielki Niezápłácony/ Nikczemnik.

Imperatoriæ feriæ, Swięto nákazáne.

Imperative, Rozkázuiąc.

Imperativus modus apud Grammaticos quo alijs imperamus, ut aliquid agant, vel patiantur. Priſcian. Diomed. Rozkázuiący.

Imperator, Cesarz/ Hetman/ Rządzcá/ Mistrz *an* Kuglárski mistrz. Ein Kayser/ ein Gebieter. *Eone nomine, imperator amet.* [Iamb.] *ſyn:* Rex, *vel* Dux.

Imperatoria, *ſ. herba.* Mistrzownik źiele.

Imperatoria ars, Hetmáńſtwo.

Imperatorie, Cesárſko.

Imperatorius, imperialis, Cesárſki/ Hetmáńſki

Imperatrix, Cesárzowá.

Imperatum, imperatus, *us,* Rozkazánie.

Imperce, ab Imperco, is, Folguie.

Imperceptus, Niepoięty 2.

Impercussus, Nieobráżony.

Imperditus. Pozostáły. Imperfecte, Niedoskonále.

Imperfectio, Niedostátek 3.

Imperfectus, Niedokończony.

Imperfossus, Nieprzebity.

Imperfundies, ei, Plugáſtwo.

Imperiabiliter. Rozkázuiąc.

Imperialiter, imperiose, Rozkázuiąc/ & Hárdźie.

Imperiosus Pánuiący/ Obćiążliwy/ Ciężki/ Gwałtowny/ Hárdy. Gewaltig. *Imperioſa trahit proſerpina, vive valeque.* Hor.

Imperite, Nieumieiętnie.

Imperitia, Nieumieiętność.

Imperito *as,* Rozkázuię i. Pánuię. Herrſchen. *Qui pecori imperitet, quem tota armenta ſequantur.* Virg.

Imperitus, Nieumieiętny/ Nieświádom/ Nieuczony/ Niebiegły. unerfahren. *Homine imperito nunquam quicquam, iniuſtius.* (J.) *ſyn.* indoctus, ignarus, rudis, illiteratus.

Imperium, Pánowánie/ Roſkázowánie/ Hetmánienie/ Spráwowánie / Vrząd 1. Hetmáńſtwo/ Roſkazánie/ Zwierzchność/ Páńſtwo 2. das Reich/ ein Gebott. *Imperium Oceano, famam qui terminet aſtris.* Virg. *ſyn.* Juſſum, præceptum, mandatum, *vel* regnum, poteſtas, ditio, dominatus, dominatio, moderamen, ſceptrum *epith.* violentum, ſolemne, audax, iniquum, moleſtum, immite, intolerabile, ſvave, blandum, felix, potens. *phr.* imperii jus, jura, poteſtas, fræna, moderamen, honor, majeſtas. imperii moles, pondus, onus Regium. Imperium terris æquate, oceano terminare. omnisque poteſtas impatiens conſortis erit. Moderamina rerum. Pater omnipotens rerum, cui ſumma poteſtas. Regis imperium, iuſta, leges pati, veteri imperium proferre. Imperii fines extendere, protendere. Imperio, *vel* ſcepero novos populos adiungere, addere, adiicere. Nova ſubdere regna. illa inclyta Roma imperium terris, animos æquabit olympo. Sed rogat, ac vultu tacito mihi multa minatur. Sed rogat ac durum precibus latitare ſub iſtis imperium agnoſco, parebimus. Super Garamantas & indos proferet imperium.

Imperiuratus, ſub Niezgwałcony.

Impermissus, Niedozwolony.

Impero, Roſkázuię/ i. Pánuię i. Nakázuię/ Przykázuię. Gebieten/ regieren/ herrſchen *Rex imperabit, inſtitit virtus mihi.* (Jamb.) *ſyn.* Percipio, præſcribo, iubeo, mando, edico, *vel* dominor, regno præſum. *phr.* Tracto, Jura do populis. Leges impono. Ditione tenere. Populis leges indicere, ſtatuere. Sceptra tenere, gerere. Populos ſub leges trahere. Regno ſceptroque potiri. Magnas regnare, per urbes per populos dare iura. Jura dabat legeſque viris. Totaque ſub regno terra futura tuo eſt. Mare & terras omni ditione tenebat. Quicquid ubique vides cœlum, mare, nubila, terras, omnia ſunt noſtra clauſa patentque manu. qui mare, qui

terras

terras, Omni Actione tenerent. Placida populos in pace regebat. Pacatumque reges patriis virtutibus orbem. Totum sub leges mitteret orbem. Victis dominabitur argis. Sed fore qui gravidam imperiis, belloque frementem Italiam tegeret. O qui res hominumque Deumque æternis regis, imperiis, & fulmine terres. Regemque dedit qui fœdere certo & premere, et laxas sciret dare iussus habenas. Luctantes ventos tempestatesque sonoras imperio premit, ac vinclis & carcere frænat. Imperat, ac digiti pariter cum voce locuti. *V. Regno.*

Imperor, Posłuszny iestem.

Impersonale verbum est, quod carens supposito recto seu Nominativo, caret & Numeris ac personis, excepta tertiæ personæ singularis quadam imagine & specie. Saturnius.

Imperspectus, imperspicuus, Nieprzeyrzysty

Imperterritus, Nieląkliwy.

Impertio, impertior, Vdzielam/ Vczestnikiem czynię/ Dáię. Mittheilen. *Atq; eadem membris impertitura medelas,* Drac. *syn.* Do, tribuo, præbeo, largior, elargior. *V. Do.*

Imperturbatus, Nieobruszony/Niezátrwożony

Impervius, Nieprzebyty.

Impesco, is, sub Wpuszczam

Impete, *i. impetu ab impes etis. Priscian. sub* Pęd/ Pędem.

Impetibilis Niekuszony/ Nieuproszony.

Impetiginosus, Liszáiowáty

Impetigo, Liszay/ Trąd/ Kántárydá

Impetix, *igis.* Liszay

Impeto Vderzam ná kogo/ Tárgam się. Anfallen. *Impetito felix quod in hac tibi secula primos.* C. *syn.* invado, irruo, impugno, aggredior, adorior.

Impetrabilis Vproszony 2. Vpraszáiący/ Łácny do uproszenia/ *& sub* Dokonywam.

Impetrascere, impetrassere sub Vpraszam.

Impetratio. Impetratus, *us.* Vproszenie.

Impetrativus Vpraszáiący:

Impetro Vpraszam/ Dokonywam 2. Erbitten/erlangen. *Impetrat & pacem locupletem frugibus annum.* Hor.

Impetu. Pędem. Impetuosus Gwałtowny.

Impetum mollio Psuię 1.

Impetus *us.* Zápuszczenie się/ Pąd/ Pochop/ Náiazd/ Porywczość/ Poruszánie 2. Popędliwość/ Zápęd/ Chciwość/ Námiętność/ Nádchnienie/ Raz/ Nomen. Ungestümmigkeit/ Sturm. *Æquora sic illam fert impetus ipse volantem.* Virg. *syn.* Vis, violentia, incursio, incursus. *epith:* vividus, celer, citatus, acer, validus, furibundus, amens, demens, effrænis, violentus, iratus, furialis, fervens, potens, ardens, vagus. *phr.* Præceps totam impetus obruit arcem. Impetus auditur stridens Subito ruit impetu præceps.

Impexus Nieczosany/ Kudláty/ Gruby

IMPI

Impia herba Yłwáp. *(ny,*

Impiatus Niecnotliwy/ Bezecny/ Splugáwiony

Impico Násmálam/ Polewam.

Impie Niepobożnie.

Impietas Niepobożność/ Niezbożność. Gottlosigkeit. *Impietatis habet, festum celebrare sacerdos.* Ov. *syn.* Nefas crimen, scelus, *vel* crudelitas. *epith:* Audax, sacrilega, fera, effrenis, petulans

Impiger, Nie leniwy/ Rzeski. unverdrossen lustig/ hurtig. *Impiger extremos currit mercator ad indos.* Hor: *syn.* Diligens, assiduus, sedulus, strenuus, acer.

Impigre, Nieleniſtwo/ Rzesko.

Impigritas, Rzeskość/ *& sub* Prętkość.

Impilia, *ium, vel orum. ab Impile vel Impilum, ut Torale, & Toralium,* Pilśń,

Impingo, Wrzucam/ Rzucam w oczy/ Nátrącam się/ Zátrzucam kogo/ Nábawiam kogo/ Nápadam 1. Wtykam/ Zawadzam 1. 2. Vderzam 1. 3. 4. Biię kiiem.

Impingo compedes alicui, *sub* Okowáć.

Impingo dicam, *sub* Pozywam kogo.

Impingvo, Tuczę. *Impingvor, sub* Roztył się.

Impio, as Zmázáć.

Impius, Niepobożny. Gottloß *Quam punit pœnis vindex Deus, impia sævis. syn.* Scelestus, sceleratus, nefarius, nefandus, *vel* crudelis. *phr.* Dei contemtor. Quem nulla movet relligio. Quem cæca rapit impietas. Quem impius abstulit error. Spernens iussa verenda Dei. Per omne fasque nefasque ruit.

Implacabilis, implacatus, Nieubłagány. unversöhnlich. *Effice sit nobis non implacabilis ira.* Ovid. *syn.* inexorabilis, immitis. *phr:* indocilis flecti. Precibus mansvescere nescius. *vide Crudelis.*

Implācābīlitas, Nieużytość.
Implācīdus, Nieubłagány/ Nieludźki. unfriedſam. *Druſus Genaunos implacidum genus.* (Alc.)
Implāno, Oßukiwam.
Implēcto, Wplatam/ Złoczám.
Impleo, Nápełniam/ Náſypuię 2. Wypełniam/ Spełniam/ Obiadam ſię/ Bezámię nia nábáwić/ Nábiiam uſzy/ Dowazą/ Wyćiągam 4. Erfüllen *Implevit magni Ciceronis opus.* Mart. *ſyn.* Cōmpleo, ădimplēo, replēo, cūmūlo.
Implexus, xi, Spleciony/ Powikłáło ſię.
Implexus, *us*, Spoienie/ Złoczenie/ Wplećienie.
Implicatè, Implicitè Powikłánie/Záwikłánie
Implicātio, Powikłánie/ Záwikłánie/ Mátánina.
Implicātus, implicatiſsimus, implĭcĭtus iſsimus, Záwikłany/ Uwikłány/ Spleciony. Verwickelt. *Candida brevibus implicata viperis* (Iamb.) *Implicit aque errore via, &c.* Lucr.
Implico, Wikłę co / Záwiiam/ Mießam ſię. Ein wickeln. *Implicuit bello qui nos fugiatis amicos.* Virg: *ſyn.* illăquĕo, irrētio, circŭmrētio, invŏlvo, impĕdio.
Implĭcor, Wikłę ſię/ Wieznę/ Wiążę ſię/ Mießam ſię/ Powikłáło ſię.
Implōrātio, Modlitwá/ Wzywánie 2.
Implōro, Modlę ſię 1. 2. Wzywam/ Rátá wołáć. Kläglich aurufen. *Cœleſtes implorat aquas docta prece blandus.* Hor. *ſyn.* invŏco, exposco, obtēſtor, prĕcor ŏpem, tēſtor, appēllo.
Implūmis, Goły 1. Niezárosły. ohn Federn. *Obſervans nido implumis detraxit, at illa.* Virg. impōlitus.
Implŭo, Deßcz pada/ Rápie.
Implŭvia, *æ*, Rapá kośćielna.
Implŭviātus, Czworográniſty/ śniády/ Okopćiáły/ Rudáwy/ & *ſub* Máćicá.
Implŭvium Podworze.
Impœnitens, corr. Roman. 2. Bez pokuty/ Serce twárde/ nie káiące ſię.
Impœnitendus, ſub Nieżal.
Impŏlītè, Grubo. Impŏlĭtia, Grubość.
Impŏlĭtus, Niepolerowány/ Gruby 2. 5.

Impōllūtus, Niepokalány. unverlett. *Impolluta fides, &c.* Sil.
Impōmenta, orum, Wet t.
Impōno, Kłádę 2. 5. Nákładam/ Wſadzam z Nákázuię/ Oßukiwam. Auff oder einlegen/ ſetzen. *Vidi, thuricremis cum dona imponeret aris.* Virg. *ſyn:* ăddo, sŭpĕrăddo, sŭpĕrpōno, ăggĕro, *vel* injŭngo, mãndo, impĕro, *vel* făllo, dēcĭpio, illŭdo.
Impōrcĭtor, Oracz/ & Brozdźićiel/ *ſub* Brozdżę.
Impōrco, *as*, Brozdżę,
Importabilis Niezdolny. Impōrtātus, Przywoźny. Importo, Wnoßę 1. Przynoßę/ Przywożę
Importūnè, Nálegáiąc/ Nie ná czás.
Impōrtūnĭtas, Nieſkromność/ Náleganie/ Zuchwálſtwo/ Nieodbytość/ *ſub* Niezbyty.
Impōrtūnus, Nálegáiący / Niezbyty / Niewczeſny/ Nieſkromny/ Okrutny/ Przykry. ungeſtümm/ unruhig. --- *Seras canit importuna per umbras: ſyn.* incŏmmŏdus, nŏcens, nŏcŭus, nŏxius, infēctus, mŏlēſtus.
Impōrtuōſus, Nieportowny.
Impos animi, & impos, *abſolutè adiect. omne.* Nie przy ſobie/ Száłony. unmächtig.
Impŏsĭtio, Wkładánie.
Impŏsĭtītius, Wkładány/ Przydátny/ Poczętkowy.
Impŏsĭtĭtium nomen, *ſub* Názwiſko.
Impŏsĭtīvus, Przydátny.
Impŏsĭtor nominum, Miánownicy.
Impōſsĭbĭlis, Niepodobny ku czynieniu.
Impoſsibilitas, Niepodobieńſtwo ku czynieniu
Impōſsĭbĭle, *impoſsibiliter,* Niepodobnie. unmöglich. *Eſt impoſsibile ſpectare profunda Sabaoth.* Pr. *ſyn.* Vīribus, cōnātibus māius. Nŭnquam fŭtūrum. *phr.* ăb ŏrtu Sol ănte cădet, quam hōc cōntingĕre fas ſit. Prius ab ŏccăſu năſcētur Tītan. Crĭbro ăquam haurīre. Măre exhaurīre lĭcēbit. Prius tērra fēret ſtēllas, cœlum findētur ărătro: ŭnda dăbit flāmmas, & dăbit ignis ăquas: Dēsĭnet ēſſe prius cōntrārius ignĭbus hūmor ănte lŭpos căpiēnt hœdi vĭtŭlīque lĕōnes. Fiĕri nūlla quŏd rătiōne pŏteſt. Quŏd nūlli cōntingĕre fas ēſt ănte tigres iŭngēntur ĕquis. Cum cănĭbus tĭmĭdi vĕniēnt ăd pŏcŭla dāmæ. Nūlla prius vāſto lābēntur flūmĭna pōnto. Prius pārs ĕădem cœli Zĕphÿros ēmittet & Eūros, & tĕpĭdus gĕlĭdo flābit ăb ăxe nŏtus: & ver aŭtŭmno, brūmæ miſcēbitur æſtas, ătque ĕădem rĕgio,

segŏ vesper & ortus erit. Dulcia amara prius fient & mollia dura. Prius fluctus poteris siccare marinos. Validum prius ægra leonem. Spernet uvis ante per ignotos errabunt sydera fluctus. Prius tellus alimenta negaverit orbi. v. Nunquam.
Impostor, Szalbierz/ Impostura, Zdrada.
Impotens, Nieuhamowany 2. Niepowściągliwy/ Okrutny / Słaby. Ohnmächtig/ Kraftloß. *Illam deperit impotente amore.* Phal. Gat. *syn.* imbecillis, infirmus, debilis, invalidus.
Impotens animus, Zapalczywość.
Impotens iræ, Zapalczywy.
Impotenter, Niepowściągliwie/ Nieuhamowanie/Popędliwie/Gniewliwie/Okrutnie
Impotentia, Niepowęga/Niepowściągliwość/ Popędliwość/ Słabość. Vnmöglichkeit. *Gregem æstuosa torret impotentia:* (Jamb. pur.)
Impotentia mentis, Szaleństwo 1.

IMPR

Imprædite, *Impræpedite.* Bez zawady. *Adverb.*
Impræpeditus, Bez zawady. *Nomen.*
Impræsentiarum, Teraz/ Na ten czas.
Impransus, Na czczo/ Bez obiadu.
Imprecatio Złorzeczenie.
Imprecor, Przeklinam. Verfluchen/ Böses wünschen. *Imprecor arma armis, pugnent ipsique nepotes.* Virg. *phr.* Mala omnia posco. Diras precor. Diris onero, incesso. Diris devoveo. Mala multa precor. Mala multa optare. Thyesteas preces mittere. Capiti carmina dira canit. Sangvineas edat ille dapes, atque ore cruento. Tristia cum mu to pocula felle bibat. Terra tibi fruges, amnis tibi deneget undas. Dii tibi dent nullosque lares, inopemque senectam, & longas hyemes, perpetuamque sitim, eveniat nostris hostibus ille pudor. Ipsa fame stimulante furens, herbasque sepulcris. Quærat, & a sævis ossa relicta lupis. exul, inops erres alienaque limina lustres: exiguumque petas ore tremente cibum. Sisque miser semper, nec sis miserabilis ulli: Gaudeat adversis fœmina virque tuis. Devoret ante prius subito telluris hiatu. Aut rutilo missi fulminis igne cremer. Sed mihi vel tellus optem prius, ima dehiscat. Vel pater omnipotens, adigat me fulmine ad umbras, ante, pudor, quam te violem.
Imprecor salutem, Pozdrawiam 1.
Impressio, Najazd/ Naciekanie 2. Natężanie 2. Wyrażanie/ Drukowanie.
Impressionem do, facio, Naciekam kogo.
Impressor, Drukarz. Impressus, *us*, Najazd.
Impressus, *a*, Wybijany/ Ryty.
Imprimis, Naprzód/ Nabarziey. Vorab/ vorauß. *Imprimis una discat amare domo.* Ped.
Imprimo, Naciskam/ Wyrażam 1. Wyciskam 1. Wprawiam 1. W bijam w pamięć/ Drukuję/ Napaiam 2. Eintruncken. *Felix, nunc levior cippus nunc imprimis ossa.* Pers. *syn.* Signo, obsigno, inscribo, informo, figo, infigo.
Improbabilis, Niedowodny/ Przyganny.
Improbatio, Ganienie/ Odrzucanie/ Przyganá
Improbator, Przyganiacz. (Na-
Improbatus, Przyganny.
Improbe, Niecnotliwie/ Niesłusznie.
Improbitas, Złość 1. Dowcip. Unfrommhafftigkeit/ Boßheit. *Improbitas ipsos audet tentare parentes.* M. *syn.* Scelus, crimen, impietas
Improbo, Ganię / Rasuię / Odrzucam. Schelten/ verwerffen. *syn.* Rejicio, damno, criminor, arguo.
Improbro, *Plaut. corr. Opprobro.*
Improbulus, Złośnik.
Improbus, Niecnotliwy/ Złośliwy/ Zły 1. Szpetny/ Niewstydliwy/ Obżarty. Unfromm/ böß. *syn.* Malus, malignus, sceleratus,
Improbus ab ingenio, Wierutny łotr.
Improcerus, Niewysoki.
Improcreabilis, *sub* Niestworzony.
Improfessus, Niepopisany/ Przemycony.
Improles, *improlis*, *improlus*, Bez potomka/ Nieprzypuszczony do prawa/ ó Nieszczęsnie prawy.
Impromiscuus, Niepomieszany.
Impromptus, Nieochotny/ Nieochetny.
Improperata vestigia, *sub* Vrągam się.
Improperium, in SS. libris frequens, Vrąganie/ Łżenie/ Obmowisko/ Zelżywość.
Impropero, Spiesżno gdzie wchodzę/ Vrągam się/ Wyrzucam na oczy
Improprie, Niewłasnie. Improprius, Niewłasny
Improsper, Nieszczęśliwy
Improspere, Nieszczęśliwie.
Improtectus, Nieobroniony.

improvidè, Nieostrożnie/ Niepostrzegle.
improvidus, Nieostrożny/ Niepostrzegły. Unfürsichtig. --- *Atq; improvida pectora turbat.* Virg.
improvisò, Niepostrzegle/ Nieostrożnie/ Z nieobaczka.
improvisò accedo, Schodzę.
improvisus, Niepostrzegły/ Niespodziany. unversehen. *Improvisus ait, coram quem quaeritis adsum.* Virg. *syn.* inopinus, inopinatus, repentinus, inexpectatus, insperatus, subitus.
imprudens, Niewiadom/ Niebiegły/ Nieostrożny/ Niechcąc/ Niechcący/ Niebaczny. Unfürsichtig --- *Nunquam imprudentibus imber.* V. *syn.* improvidus, incautus, inscius, ignarus.
imprudens, *pro imprudenter.* Niechcąc/ Niewiadomie/ *& sub* Nieobaczyłem się.
imprudenter, Nieostrożnie/ Niebacznie/ Niewiadomie.
imprudentia, Nieostrożność/ Niewiadomość Unfürsichtigkeit. --- *Quid enim imprudentia prodest.* Ser.
impuber, eris, *Omne.* Niedorostły/ Golowąs.
impubes, *bis, idem &* Niedorostły. Jung/ *Di vidit, impubesq; immani vulnere malas.* Virg.
impubis, *is, hic, haec, com* impubescens, Niedorostły/ Golowąs.
impudens, Niewstydliwy. unverschämt. *Impudens liqui patrios penates:* (Saph:) Hor. *syn.* effrons, inverecundus, procax, protervus, audax, temerarius. *phr:* pudore, vel pudorem exutus. Homo durioris, perfrictae frontis. Cui nullus in ore pudor. Cujus exulat ore pudor. Qui mente pudorem expulit. Perfricuit frontem, posuitque pudorem. Fronte carens. Pudoris expers. Cujus fugit ab ore pudor Nil tua, Cydippe, facta ruboris habent. Vos ubi contempti rupistis fraena pudoris.
impudenter, Niewstydliwie. unverschämlich. *Non impudenter vita quod, &c.* (Iamb.)
impudentia, impudicitia, Niewstyd.
Impudicatus, Zgwałcony/ Sodomczyk.
impudicus, Niewstydliwy. unkeusch/ unzüchtig. *Nec impudica Colchis intulit pedem.* Iamb. pur. *syn.* Turpis, impurus, infamis, lascivus, libidinosus.
impugnatio, Náciéránie/ Dobywánie.
impugnator, Naiezdnik.
impugnatus, *ex In, negante,* Bez potyczki,
impugno, *ex in, affirmante.* Náciéram ná kogo Dobywam.
impulsio, impulsus, *us,* Pobudká z. Popchnienie/ Poruszenie z. Chćiwość.
impulsor, Námawiácz/ Pobudká.
Impulstrix, apud Nonium.
impulvis, *idem* inpulvis.
impunctus, *sub* Ryty.
impune, impunitè, impunissimè, Bez karánia/ Przepiekło się. unsträfflicher weiß. *Et saepè alterius ramos impune videmus.* Virg.
impunitas, Niekarność/ Rospustá/ Odpuszczenie/ *& sub* Przepiekło się.
impunitus, impunis, Niekarány. ungestrafft *Tergo plector enim, quid tu impunitior illa.* Hor.
impuratus, Bezecny/ Niécnotliwy.
impurè Sprośnie.
Impurgabilis Bez wymowki.
impuritas, *impuritia,* Sprosność/ Plugástwo
impurus, Sprosny/ Psotliwy/ Niecnotliwy unrein. *Sed quae se impuro dedit adulterio.* Catull. *syn.* immundus, foedus, spurcus, obscoenus, sordidus, turpis.
imputator, Przyczyniácz.
imputatus, *ex in, negante,* Nieokrzosány.
imputo, *ex in affirmante,* Przyczytam/ Wymawiam co komu/ Przypisuię/ Winuię/ Nákazuię/ Wytrocem sobie/ Rachuię 1. Przydáię Zurechnen/ die Schuldgeben. *Imputet ipse Deus ne Aar mihi: fiet acetum,* M. *syn.* Tribuo, attribuo, arrogo, adscribo, vel supputo, numero.
imputresco, Gniię, *Imputribilis* Nieprochniejący.
imula oricilla, Ucha część dolna.
imulus, Nadolny.
imum arboris, imum virgultum, Odziomek.
imus, Naniższy/ Nadolny/ Niski 1. Odziomny/ *& sub* Ostatek czego. der Unterste Niderste, *Sed graviter gemitus imo de pectore ducens.* Virg: *syn:* infimus, extremus, vel profundus, intimus.

in, *Præpositio*, Miedzy/ W/ t. Ná. in/ an/ auff/ &c. *Si nullam nostris ultra spem ponis in armis.* Virg.
In. *pro A, vel Ab,* v. Od.
in aciem, in equum, in arenam descendo, Potykam się.
in acutum produco, Zakończam.
in æquo stare, Zrownáć.
in album refero, Poliezam/ *& sub* Przyrzá (ny.
in angulo, Potáiemnie/ Pokątnie.
in angulos exit, Wyglásty.
in annos, in annis singulis, Co rok.
in antecessum accipio, do, Przed czásem Płá [cę.
in arquatus, żołtość. in assem, Zupełnie.
in aurem, Do uchá szepcę. [głowie.
in brevi, W krotce. in capita tributum, Po
in cassum, Dármo/ Wniwecz.
in causis versatus, valet, Práktyk.
in cinctu, Zá pasem.
in commissum cadere, Konfiszkowano go.
in commune, W obec/ Powszechnie/ Ogołem/ O wszystko/ Spolecznie/ *& sub* Dziel (my się.
In coram, lege incoram.
in deditionem accipio, redigo, Podbiiam (pod moc.
in dies, Co dzień.
in deterius torqueo, Wykładam co źle.
in eo cardo, res, spes vertitur, O to grá.
in fabulis est, *Prov.* Mowią o nim.
in fronte gerit amicitiam, *Prov.* Nieszczery
in gyros, Kołem. in horas, Co godziná.
in hunc diem, Po dziś dzień.
in incerto est, Niepewny.
in infinitum, Bez miáry.
in initio, Ná początku. in integro, W cále.
in jus voco, duco, rapio, Pozywam
in longum, W długo. in longum ævum, Wiecznie. in medio, Srzod.
in memoriam, Ná pámiątkę.
in memoriam excito, redigo, reduco, induco Przypominam.
In mentem est mihi, Pámiętam.
in modum, in morem, Ná kształt.
in morbum incidere, delabi Záchorzeć.

in more est, Zwyczáyny.
in notitiam meam aliquid venit. Poznawam
in numerum, Wtákt.
in obliquum, Poprzecz/ Ná ukos.
in oculis est, Obecny/ Mam kogo ná oku/ Mam to ná baczeniu/ Blisko.
in opere est, Ná robocie.
in optimam partem Zá dobre mieć.
in orbem Kołem/ Toczkiem/ Koleią/ Obchodzę się.
in ore est omnium Mowią o nim/ Tarkáią
in ore & oculis omnium Jáwnie.
in pecuniam ludere O pieniądze gráć,
in perpetuum Wiecznie. in pollicem Ná pálec. in pollinem Miałko
in porrectum, W dłuż.
in posteritatem, in posterum, Ná potym.
in præceps decido, Ná szyię spáść in præceps dejicio, deturbo, adigo. Ná szyię ze (pchnąć.
in præsens, in præsentia Teraz.
in pretio est. Zacz. in prima visione Ná weyrzeniu. in primis Naybárziey, Naprzod
in primoribus labris Ná końcu ięzyká.
in procinctu, Gotowo/ Poręczo/ Spieszno/ Nádoręczu/ Zápasem 2. Blisko.
in procinctu sum, Wybieram się
in proclivi est, Łácno.
in prodigium acceptum, Zá dziw
in promiscuo habere, Spospolitowáć.
in promptu. Ná dorędziu/ Spiesznó.
in propatulo, Ná dworze/ Ná gołt.
in propinquo, Blisko.
in quadrum, Czworogránisty r. 2. *& sub* Wyprawiam co/ Gládko co czynię.
in quantum, *lege* inquantum
in rectum, Prosto u in reliquum, Ná potym
in re præsenti, Obécnie/ W rzeczy sámey/ Jáko obacze/ Być przy czym.
in respectum, Dla, in ruborem do, Záwsty (dzam,
in scripto, Ná piśmie.
in senium vergens, Letni.
in sententiam alicujus eo, concedo, transeo, venio, &c. Przystáię ná co.

in ser-

in sermone est, Mowię o nim.
in simul, Pospołu. in singulos, Ná káżdego.
in singulos dies, Co dźień. (się.
in societatem assumo, venio. Stowárzyszę
in solido, in solidum, Wcále. Zupełnie.
in somnis video, videor, śni mi się.
in speciem, Zmyślnie/ Ná oko/ ná poyrzenie.
in splendorem do, Wyćieram/ Dóćieram się.
in sublimè, in summum, W zgorę 2.
in cantum, Ták bárzo.
in tetrantem, ná krzyż Czworogránisty.
in totum, Zupełnie/ Wszystko 2. Zgiłá/ Ogołem/ Powszechnie/ Vstáwicznie.
in transcursu, Przemiiáiąc.
in transennam duco, *Prov.* náwodzę.
in tuto, in vado, Bespieczny iestem.
in vanum abit, Wniwecz.
in ventrem crescit, Opukáły.
in universum, Powszechnie/ Ogolem.
in unum redigo, Ziednoczyć.
in usu est, positum est, Zwyczay.
in utramque partem, Obostronny.

I N A

Ina, *æ, gr.* żyłká/ & *sub* Pápier 1.
inabruptus, Nieprzerwány.
inabsolutus, Niedokończony.
inaccessus, Niedostępny/ Nieprzystępny. Da man nicht zukommen mag. *Dives inaccessos, ubi solis filia lucos.* Virg. *syn.* invius, impervius inaccessibilis, *vel* inhospitus. *phr.* Carens aditu, asper accessu, aditu impervius omni. Quaque est difficilis, quaque est via nulla. Salebrosæ rupes. Pertingere gressu quo nemo valeat.
inaccesco, Rwáśnieię/ Przykro mi co.
inadulabilis, Pochlebstwem się nie uwodzący.
inædifico, Obalam 1. & *Oppositum* Zbudowáć/ Zábudowáć.
inæquabiliter, inæqualiter, Nierowno.
inæqualis, inæquabilis, Nierowny. ungleich. *Haud bene inæquales veniunt ad aratra juvenci.* Ovid.
Inæqualitas, Nierowność.
Inæquatus, *in negat.* Nierowny.
Inæquo, *as, in affirmat.* Rownam 1.
inæratus, Niedźiány.
inæstimabilis, *inæstimatus,* nieoszácowány/ & *contra,* nikczemnik.
inæstuo, Burzy się. sehr hitzig seyn. *Quod si meis inæstuat præcordiis.* (Jamb.) Hor.
inaffectatus, niewystáwny/ Sámorodny.
inagitabilis, nieruchomy. inagitatus, nieoczosány (krzosány
inalbeo, inalbesco, Bieleię się.
inalbo, Bielę; inalgesco, Ziębnę.
inalienatus, *sub* nieprzyprawny.
Inalto, as, Podnoszę.
inamabilis, niemiłosny/, nieprzyiemny. unlieblich. *Non cadit in mores feritas inamabilis istos.* Ovid.
inamaresco, Gorzknieię.
inambitiosus, niepyszny. unehrgeitzig. *Secretos montes & inambitiosa colebat.* Ovid.
inambulatio, Chodzenie 2. Przechadzká.
inambulo, Przechadzam się.
inamœnus, Niewesoły. unanmuthig/ - - - *Adiit inamœnaque regna tenentem.* Ovid.
inane, Czczość/ Prożność/ Prozne mieysce.
inania, *hæc,* inaniæ *hæ,* Prożność.
Inanilogista, inanilogus, inaniloquus, Proznomowny.
Inaniloquium, Proznomowność.
inanimalis, inanimatus, nieżyiący.
inanimentum, Czczość.
inanimus, Bez duszę/ nieżyiący.
inanio, *is,* Wyprożniam/ Purgácyą bioręs.
inanio, *iri,* Wyprożniam się.
inanis, Prozny/ Czczy/ Márny. Leer/ ledig. *Perque Domos ditis vacuas & inania regna* Virg. *syn.* Vacuus, vacuatus, *vel* vanus, irritus.
inanitas, Czczość/ Prożność.
inanitate plenus, Prozny.
inaniter, Dármo. Liederlich *Ne sibimet quisquam de rebus inaniter ullis.* A.
inapertus, Nieotworzony/ ungeöffnet/ *Fraudique inaperta senectus.* Sil.
inaquosus, Bezwodny/ inarata terra, Odłog.
inaratus, Nieorány/ ungebaut. *Nec nulla interea est inaratæ gratia terræ.* Virg.
inarculum, Wieniec 1. Koroná Krolewská/
inardesco, Zápalam się/ inbrünstig seyn. *solis*

solis inardescit radiis, longeque refulget. Virg. *syn.* Inardeo, incendor, incandeo, incandesco, ignesco, ardeo.
inarefactus, Suszony/
inaresco, Schnę/ Wiednę/
inargentatus, Posrzebrzany/
inargutè Niesztucznie/ Niedowćipnie/ (ny/
inargutus, niesztuczny/ inarmatus Bez zbroy-
inaro, In *affirmante*, Orzę/ Pooryway z. 3. W orác.
inartificialis, niestuczny/ Prosty 3.
inartificialiter. niestucznie Po prostu/
inarticulatus, niewyrozumny/ niewymawiáiący dobrze.
inascensus, niedostepny/
inaspectabilis, niewidomy 1.
inaspectus, niewidány/ ungesehen. *Sedis in aspectos cœlo radiisque penates:* Virg.
inaspicuus, niewidomy/ inassatus, Pieczony/
inassero, *as* Tárcicámi pokładam/
inassuetus, nieprzywykły/ ungewohnet. *Lumen inassueti vix patiuntur equi.* Ovid.
inater, eris *sub* Brátowa/
inattenuatus, Cáły 4.
Inattesiatum, apud Plautum quidam legunt. i. intestatus
inaudax, niesmiáły/
inaudio, Zásłychnąłem/ násłychnąć.
inauditiuncula, Spisek/ *alioqui sonat.* Sluch Słuchánie/ násłychnienie.
inauditus, niesłychány/ niesłuchány/
inauguratio, Poświącánie 1.
inaugurató, Obrządnie/ *& sub* Wieszcze 3.
inauguro, Poświącam 1. 2. Wieszcze 1. einweyhen. *syn.* Consecro, dedico,
inaurator, Pozłotnik Złotnik/
inauratus, *(affirmans)* Pozłocisty. *(negans)* niezłocisty/ vergüldet/ *Cuius inaurati celebrarunt limina currus.* Prud.
inauris, náuszká/ nosżenie drogie. Ohrenzierd/ *Excoluit digitos, geminas & inauribus aures:* F.
inauritus, Bez uszu.
inauro, Pozłacam/ übergülden. *Confestim liquidus fortunæ rivus inauret.* Hor. *syn.* Deauro, auro, decoro, exorno, illustro, dito, tego, obduco, induco, illino.

inauspicata avis, Wąglik ptak/
inauspicató, nieszczęśliwie/
inauspicatum, Znák zły/
inauspicatus, nieszczęśliwy/ unglückseelig. *Per inauspicatum sanguinis pignus mei* (Jamb.) *syn.* infelix, adversus, sinister, infaustus, lævus.
inausus, niekuszony/ forchtsam. *Ast ego magna Iovis coniunx nil linquere inausum.* V.
inauxiliatus, Bez pomocy/

INCA

incæduus, nierąbány/ incæstus, *idem* incestus.
incalatio, Wzywánie 2.
incalesco, Zágrzewam się Rozgadał się. erwarmen/ erhitzen. *Incaluit quoties saucia vina mero.* M. *syn.* Calefio, inardesco, inflammor.
incalesco mero. Vpijam się
incalfacio, Zágrzewam/
incallide niesztucznie/ niechytrze/ niedowćipnie/ Głupie.
incalidus, niechytry/ Szczery 2.
incalo as Wzywam/ Przyzywam.
incana herba, Vkwap.
incandesco, Rospalam się.
incanesco, śiwieię. grau werden. *Tortaque remigio spumis incanuit unda.* Cat.
incantamentum, Czáry/ Zákłinánie 3.
incantatio, Zaklinanie 3. Zauberey/ *syn.* Incantamentum, cantamen, fascinatio. *phr.* Magicum carmen, incantata vox. Magici cantus. soni, susurri, Magica cantio, ars Circæa, Magicum murmur. Veneficus cantus. Noxia, venefica verba. *V. Magia Veneficium.*
incantator, Záklinácz/ Czárownik/
incantatus, Oczárowány.
incanto, Czáruię/ Záklinam 3. Lekuię
incanus, śiwy/ greiß/ grau von Aelte. - - *Nosco crines incanaq; menta.* Virg.
incapistro as, Ogłowkę kłádę/
incarcero, Osádzam więżnia.
incardino, *as* Wćinam.
incarnatio, Wćielenie.
incarnatus sub ćielisty 2. *& sub* Wćielił się Bog
Incassum, lege in cassum.
incastè, nieprzystoynie.
incastratura Fugowánie.

incastr-

incasurus, *Plini. ab incido. i. eventurus*, Który się przytráfi/ ábo przytráfić może.

incăveātus sub Blatká 1.

incăvillātio, Szyderstwo/ Urrgánie.

incăvo, Wydrążam/ incautè, nieostrożnie.

incautus, nieostrożny/

INCE

incēdo, *is*, Idę 1. 6. Chodzę 1. 5. Idę wspániále/ hinein tretten/ einher gehen, *Exiit, & gressu gradiens incedit Iulj.* Virg. *syn.* ĕo, vādo, āmbŭlo, grădĭor. *phr.* grēssum tēndo, fĕro, ēffĕro, Vēstīgĭa flēcto, tōrquĕo, Haŭd mŏra fēstīnant jŭssi, răpĭdisque fĕrūntur pāssĭbus.

incedo passu anili, tardo, Łażę

incĕlĕbratus, incelebris. niesławny/

incendia facio, Palę 1.

incendiaria avis, Wąglik ptak.

incendiarius, *substant.* Zápálácz.

incendiarius *adiect.* Zápaláiący/

incendio hauriri, Zgorzeć.

incendium, Zápalenie 1. Pożog/ Zágorzenie 5. Pożar/ Pobudká 1. ein Brand oder Feuersbrunst. --- *Glomeratq; ferens incendia Ventus.* Virg. *syn.* ignis, flāmma, rŏgus. Vūlcānus. *epith.* Văgum, Vūlcānĭum, ātrum, dīrum, sævum, fŭrens, fŭrĭbūndum, trīste, lēthāle. vŏrax, fūmans, fūmōsum, fūmĭdum, răpĭdum. *phr.* Cūnctă iăcent flāmmis, ēt trīsti mērsa făvīlla. *Dant* clāra īncēndĭa lūcem. Fūmĭdus ātra văgis Phlĕgĕton īncēndĭa volvit. Vŏlucres vŏlĭtant pēr ĭnāne făvīllæ, ălĭmēnta vŏrat strĕpĭtu. Vūlcānus ănhēlo ārĭda, ēt ēx ōmni mānant īncēndĭa tēcto. Dĕdit āmplæ rŭīnam Vūlcāno sŭpĕrānte dŏmus. Sigæa īgni frēta lāta rĕlūcent. īgnis flagrāntes prūnas, lĭquĕfāctăque sāxa sūb aūras, cūm strĕpĭtu āgglŏmĕrat. Mīxtis pēr ĭnāne făvīllis, ēt cĭnĕre īgnīto tōtum prætēxit ŏlympum. Vūlcānĭa pēstis. pēr ālta căcūmĭna rēgnans. Victorque si nōn īncēndĭa mīscet īnsūltans. Răpĭdusque īncēndĭa flātus vēntĭlat; ūt vŏlŭcres spārgit pēr nūbĭla flāmmas. Sēd nōn īdcīrcō flāmma ātque īncēndĭa vīres īndŏmĭtas pŏsŭēre, ōmne mĭhi vīsum cōnsīdĕre īn īgnes īllum. Jām tŭa sūppŏsĭtis ārdērent mœnĭa flāmmis. īgnes īlĭum. Jām tŭa sūppŏsĭtis ārdērent mœnia flāmmis, īgnes ād tēcta fĕrūntur. Nēc vīres hŏmĭnum īnfūsăque flūmĭna prōsunt. Prōstērnit patrĭos īn pĭa flāmma lăres. *V. Incendo. ignis & fumus.*

incendium annonæ, Drogość 2.

incendium excito, offero, Zápalam/

incēndo, Zápalam/ Kádzę/ Rospalám/ Pobudzam. anzünden --- *Fragiles incende bitumine lauros.* Virg. *syn.* Sūccēndo, īnflāmmo, ūro, ēxūro, ădūro, cōmbūro, crĕmo, *vel* īncĭto, cōncĭto, prōvŏco, īmpēllo, hōrtor. *phr.* Flāmmas, făces, īgnem sūbdo, sūbjĭcĭo, īgnes īnjĭcĭo, sūbjēctis ūtĕre. Flāmmis, īgni, flāmmis dăre, Fēr stăbūlis ĭnĭmīcum īgnem. Tōtis Vūlcānum spārgĕre tēctis. Sacrĭlĕgos Tēmplis ādmōvĕrat īgnes. Flāmmis dēlēre, ēxtĭnguĕre, ăbŏlēre. *V. Vro.*

incendor, Gniewam się 2. Záchćiáło mu się 2. żądam bárzo/

incensè, Gorąco 2. incensio, Zápalenie 1.

incensior, Zápálczywy/

incensor, Zápálacz/ Buntownik/ Pobudká 3.

incensum, Kádzenia máteryá/ Stroj r

incensus *ab incendo*, Zápalony.

incensus, *à censeo, i. non censui.* niepopisány.

incentio, Spiewánie/ Gránie 1. Záczynánie/ Czáty 1.

incentivæ tibiæ *sub* Surmá.

incentivum, Pobudká 1. Podszczuwácz/ Rozjuszenie/

incentīvus, Záczynáiący/ Pobudzáiący/

incentor, Trębácz/ Pobudká/ Buntownik. *& sub* Deszkant.

inceptio, Záczęćie 1. Początek 1.

inceptiva litera, Wersal/

inceptivus Początkowy.

incepto *as*, Poczynam/ Zádźieram z kiem.

incepto absisto, abscedo, Przestáię 1.

inceptor, Záczynáiący/ Początek 3.

inceptum, Początek 1. Zamysł/ Záćiąg 1.

incērātus, Woskowány/ (Cłárská/

incernĭcŭlum, Rzeszoto/ Sito 1. Kratá

incerno, Potrząsam 4. Przesiewam.

incēro, Woskuię.

incertè niepewnie/ Wątpliwie.

incertitūdo, niepewność.

Incerto as, Wątpię 1. incerto, niepewnie/

incērtus, niepewny/ Wątpliwy/ nigo támy/ ni go sám/ niestáteczny. ungewiß/ zweiffelhafftig. *Incerti quo fata ferant, ubi sistere detur.* Virg. *syn.* ănceps, dŭbĭus, nōn cērtus, ămbĭgŭus, ānxĭus, dŭbĭtans.

incertus,

incertus sum, niewiem 1. 2. Wątpię.
incessabilis, nieustały/
incessio, onis Strofowánie.
incessit cupido, Záchćiało mu się.
incessit mos, Weszło w obyczay/ Spopadł [sobie.
incessit timor, Przeleknąć się.
incessit valetudo, Záchorzeć/
incesso is, ssivi, ssi, si, itum, nágábam/ Przesládnię/ náćieram ná kogo/ Przegarzam/ Strofuię/ Dogrzewam komu/ Fukam/ nápada mię/ Imam się/ ćiskam 2. nástáię 1. Rzuca się choroba/ Obeymuię mię Podupadł
incesso diris, exsecrationibus, Przeklinam.
incessus, us, Chod/
inceste, nierządnie/ Káźirodzkie.
incestificus, Káźirod/ nierządny.
incesto, as, Plugáwię/ Zgwalćić 4. Gwalcę/ Káźirodztwem zelżyć. Blutschandbegehen — Thalamos ausum incestare noverca. Virg. syn. incestu polluo, violo, maculo, vitio, temero, fœdo, inquino, corrumpo.
incestum, incestus us Káźirodztwo/ nierząd 2. eine Blutschand/ epith. impurum, nefandum scelératum, arcanum, impium. phr. incestum scelus, crimen, flagitium, nefas, incestus torus. Crimen incestus incesti thalami, concubitus.
incestus ti, Káźirod/ niewstydliwy/ nierządny 2. nieczysty. Das solche Blutschand/ oder Hurerey begangen hat. syn. incestuosus. phr. incesti reus, conscius incesti labe notatus.
inchoatio, Záczęćie/
Inchoativa Verba apud Grammaticos sunt, quæ rem inchoatam augeri & crescere significant.
inchoativus, Záczynáiący/
inchoo, Poczynam/
incicor incicur, nieoglaskány.
incidit, Trafia się/ Przypada 1. náwija się co/ Zábáżyło mu się.
incido, Wpadam 1. Padam 3. Potykam się 3. nápadam 1. 2. 3. nátrącam się/ hinein/ oder einfallen. Incidit in casses præda petita meos. Ovid. syn. Labor, cado, decido, vel contingo evenio.
incido, náćinam/ Kárbuię/ násczepiam/ Rytę 2. Rysuię 5. Tnę/ Podćinam 2. Wćinam/ Przerywam 1. Podskubuię krzydeł komu. Einschneiden/ einhauen. syn. Cædo, præcido, seco, amputo, vel insculpo, sculpo, cælo. s. Scindo.
Incidum idem Incædum. Stat vetus & multos incidua sylva per annos. Ovid.
inciens, Położnicá/
incilia, ium, inciliæ, incile is Row 2.
inciles, canales, Rynsztok/
inciles fossæ, incilæ, hæ. Row 2.
incilo as, Szczypię 4. Łżę 1. Strofuię/ Łáię.
incingo, Opásuię/ Obwodzę 2. Obłoczę 1.
incingulum Pás 1.
incino, Záczynam/ śpiewam 1. Grom 2. Etwas zusingen. Brachia, seu varios incinit ore modos. Prop.
incipiens, nástáiący/ aliqui proprie poczynáiący
incipio, Poczynam/ Anfangen. Et furere incipiat ut avunculus ille Neronis. Juv. syn. ordior, inchoo, cœpi, aggredior: suscipio, ingredior. Phr. initium duco. Mox tamen ardentes accingar dicere pugnas. Talibus orsa modis. Te sine nil altum mens inchoat. Prima repetens ab origine mira Pandam. Rerum primordia dictis aggrediar. s. Initium.
Incipisso, incipesso, idem.
incipit, Poczyna się.
incircumcisus, nieobrzezány/
incise, incisim, Drobno/ Członkámi/ Sztukámi/ Przerywaiąc.
incisio, náćięcie Przećinánie/ Karb 1. Wćinek 2. Członek 7.
Incisitiva securis. Plin. ab incidendis radicibus. Dalecamp. ex aliis, ipse tamen scribit Insitia.
incisor, Kráyczy. incisum, Członek 7.
incisores dentes, Zęby przednie/
incisura, nárzynánie/ náćięcie/ Karb 1. Prąszká 2. Członek 1. Dłoniowa prąszká/ Wćinek 2. Wrznienie/ Zákończánie.
incisurum habens, Przewięzisty/
incisus, si náćięty/ Prąszkowáty/ Wyryty. Emgehawen. Non incisa notis marmora publicis. (Choriam.)
incisus, us, náćięcie/ (Met.
incita, æ. incitæ, hæ. Trudność/ Vbostwo 1.
incitabulum, incitamentum, Pobudká/
incitate, incitatius, Pędem/

incitá-

Incitatio, Pęd/ Pochop/ Prętkość/ Pobudka 2. Zbudowanie.
Incitatio animi, Ochota/ Poruszenie.
Incitator, Pobudka 3. incitatus, Prętki/
Incitega, Obrus/ Tálerz 2.
Incitego, nákrywam.
Incito, Pobudzam/ Podyszczam/ Podszczuwam/ Szczuję/ Poganiam/ Przyśpieszam. Antreiben/ anmahnen. Stimulus aut mollibus incitat iras. Virg. *syn.* Suscito, concito, acuo, exacuo, incendo, cohortor, stimulo, impello, urgeo, instigo, provoco. *v.* Hortor.
Incitus, *ti, à Cieo*, Nieruchomy/ *& sub* Trudność/ Angetrieben. Poplite subsidens, apicem tamen incita summum. Virg.
Incitor *aris*, Popędzić się.
Incitum, Trudność / Vbóstwo 2.
Incitus, *à Cio*, Prętki. Incitus *m*, Pęd.
Incivilis, Nieobyczayny/
Inciviliter, Nieludzko/
Incivilius, nieobyczaynie/ nielágodnie.

INCL

Inclamito, inclamo, Wołam 5. Przyzywam Łáię/ einem zuruffen/ einruffen. Fit sonus, inclamat comites, & lumina pascit. Ovid. *syn.* inclamo, clamo, exclamo, *vel* voco, advoco, accerso.
Inclareo, inclaresco, Słynę/ W sławiam się.
Inclemens, Okrutny. ungnädig/ streng. *syn.* Immitis, inhumanus, implacabilis, crudelis, immanis, sævus, durus, asper.
Inclementer, nielágodnie/ Surowie/ Ostro.
Inclementia, nielurość/ nielágodność. Unmildigkeit. Et labor, & dura rapit inclementia mortis. Virg. *syn.* Crudelitas, sævitia.
Inclinabilis, *sub* Skłonny.
Inclinamentum *sub* nákłonienie.
Inclinans ad alium colorem, Mieniony.
Inclinatio, náchylenie/ nákłonienie/ Skłonność 3. nachylánie/ nátężánie 2. Odmiána/ Kray świátá.
Inclinato sole die, Po południu/
Inclinatus, *ti*, nachylony/ Pochodziśty/ 1. náchyłku 2. geneigt — In te omnis domus inclinata recumbit. Virg.
Inclinatus *m sub* náchylenie/

Inclino, náchylam 1. 2. nákłaniam się/ Mam się ku 2. 3. Zwánkuię/ Ku wieczoru się ma/ Zwalam 1. sich zu etwas neigen/ lencken. Si modo plura mihi bona sunt, incliner amari. Hor. *syn.* inflecto, incurvo, *vel* propendeo, impendeo, vergo.
Includo, Zámykam 5. Oczazam/ Obstákuię/ Oprawiam 2. Wkładam 1. Wprawiam 1. Osadzam więźnia. einschliessen. Nec prima æstivo pecus includatur ovili: C. *syn.* Claudo, concludo, ambio, circumdo, cingo, sepio, amplector.
Inclusio, Zámknienie kogo/ Obleżenie.
Inclusor, Obozny. *an* Złotnik? *ibidem.*
inclusus, Zámkniony. eingeschlossen. Mors tamen inclusum protrahit ille caput: Pr.
Inclytus, Sławny/ Chwalebny/ berühmt/ edel — Tuque inclyte Mavors. Virg. *syn.* Clarus nobilis, insignis, illustris.
Incoactum lac, (*pro coactum, In, auget.*) Zsiadłe mleko/

Incoactus, (*In negat.*) nieprzymuszony/
Incoctile *n.* Pobielány stárek/
Incoctus, (*In negat.*) niedowárzony/ *& tr.* nierozmyślny.
Incoctus, (*In affirmat.*) Wárzony/ nawrzał. Ogorzáły/ Przypalony.
Incœnatus incœnis, niewieczerzywszy/
Incœpi, Incœpto, &c. ut aliqui scribunt. idē Incepto. &c.
Incogitabilis, nierozmyślny 1. 2.
Incogitans, *In, negat.* nierozmyślny 3.
Incogitantia, nierozmyślność/
Incogitato animo, nierozmyślnie/
Incogitatus, nierozmyślny/ 1. 2.
Incogito, In, affirmat. Myślę 5.
Incognitus, Nieznáiomy/ unbekand. Vidit Ioannes, vobiscum incognita scripsit. A. *syn.* ignobilis, obscurus.
Incognosco, sub Znam 1.
Incohibilis, nieuhámowány/
Incoibilis, niespoisty/
Incoinquinatus, niepokalány/
Incola, Obywátel/ Przychodzień 2. Swoyski/ Einwohner. Naso Tomitanæ non jam nobus incola terræ. Ov. *syn.* Hospes, civis, colonus, accola.

incolatus Obywatelstwo. In SS. libris pro commoratione, habitatione.
incolo, Mieszkam gdźie/ einwohnen/ bewohnen. Sic veteres sedes incoluistis avi. Tibull. syn. Colo, habito, maneo.
incolumis, Zdrowy 1. żywy 1. Cáły 4. Gesund/ starck/ frisch. Gratulor incolumi quantum, &c. Ovid. syn. Salvus integer illæsus, sospes, tutus securus, sanus. phr. Morbo liber. Talos à vertice sanus ad imos. Si me vivere vis sanum recteque valentem. Sæpe Deos supplex ut tu scelerate valeres.
incolumitas, Cáłość/ Zdrowie/ Zostánie przy
incomedisticus, sub niewczesny 1. (zdrowiu.
incomes itus, Szczegulny/
incomis, is, Gruby 2. 3.
incomitatus, Szczegulny/ unbegleitet. Cur sine me cur sic incomitatus abis? Prop.
incomitio, as. nágábam/
incommeabilis, nieprzebyty/
incommendatus, niezálécony/
incommobilitas, sub nieczułość/
incommodatio. niedogodá/
incommode nie ná czás/ nie ná rękę/
incommodisticus sub niewczesny 1.
incommoditas, niewczás/ niedogodá/ niepożytek/ Przeszkodá 1. & sub Przerywácz
incommodo, Przeszkadzam/ Szkodzę. (mowy
incommodum, niewczás 2. Przeszkodá 1. niedogodá/ niepożytek/ Szkodá. Schaden/ Verlust — Lotus miserantem incommoda nostra. Virg. syn. Damnum, noxa, detrimentum. &c. Damnum.
incommodus, niewczesny 1. niekromny/ nieczájny/
incommunicabilis, niespolny/ (rázny/
incomparabilis, nierowny 2.
incompertum habeo, incompertum mihi est.
incompertus, nieznáiomy/ (niewiem.
incompertus vetustate, niepámiętny 1.
incompletus, niedokończony/
incomposite nieporządnie/ Pomieszánie/
incompositus, niesktádny/ nieuszykowány/ Prosty 3. Gruby Pomieszany. ohne Ordnung. Det motus incompositos & carmina dicat. Virg.
incomprehensibilis, nieobiety/ niepoięty 1.
incomptus, Gruby 3. Prosty 3. Rozczochany/

INCON

inconcessus, niedozwolony/
inconcilio as Waśnię 1. Drażnię/ Mieszam 3. Oszukiwam/ Rozroźniam/ Psuię 2.
inconcinne, Grubo 2.
inconcinnitas, nierymowność/ (Grubo.
inconcinniter, nierymownie/ niesztucznie/
inconcinnus, nierymowny/ Gruby 2.
inconcitus, nieprętki.
inconcupisco, pro concupisco, sub żądam.
inconcussus, nieporuszony/
incondite, nieporządnie/ Po prostu/ Grubo
inconditus, nie ná chowánie/ nieporządny/ nieuszykowány/ niepogrzebiony/ Gruby 2. 3. unordentlich. Assidue veniebat ibi hæc incondita solus. Virg.
inconfusibilis, sub niezáwstydźiß się.
inconfusus, niepomieszány/
incongelabilis, niemárzniący/
incongruens, niezgodny/ nieprzystoyny/ niesposobny.
inconnivens, niemrugáiący/ (sposobny.
inconnivus, idem & sub Czuyny/
inconscius, niewiedzący/ nieuczestnik/ Bez wiádomośći/ (coluthon.
inconsequens, nieporządny/ Item vide Anacoluthon.
inconsequentia, nierymowność/
inconsiderans, nieostrożny/
inconsiderantia, niebácznosć/
inconsiderate, nieostrożnie.
inconsideratus, nieostrożny/ niebáczny/ nierozmyślny.
inconsolabilis, nieućieszony/ das nicht zu trosten ist. Iura sui mærens inconsolabile vulnus. O. syn. Insolabilis.
inconspicuus, nieokázáły/
inconspretus, Bez przygány/
inconstabilitio. 4. Esdræ 15. i. Seditio. Emma. Sa.
inconstans, niestáteczny/ unbeständig. wanckelmütig. syn. Levis, mobilis, instabilis, mutabilis. Phr. animus incertior aura anceps animi, animo levi, incerto, instabili, labanti, ambiguo. Varium ac mutabile semper fœmina. Euripo inconstantior.

stantior. Sibi nōn cōnstans, ănimō nūnc hūc, nūnc fluctuat illuc. Semper impătiens sŭi. Nil dŭbio plăcet. Nōn sic incĕrto mūtāntur flāmĭne Syrtes. Nec fōlia hybĕrno tam trĕmĕfăcta Nŏto. Quam cito fœmĭnea nōn cōnstat fœdus in ira. Sive ea causa lĕvis. (*Ovid. Epist.* 6.) Mŏbilis æsŏnide, vĕrnāque incertior aūra. Cūr tŭa pōllĭciti pōndĕre vērba cărent.

inconstanter, niestátecznie.

inconstantia, niestáteczność/ Unstandhaftigkeit/ Unbeständigkeit. *syn.* Lĕvitas, mōbilitas *phr.* Mentis incertæ lĕvitas. Mēns instăbilis. Văgi errōres. *v. Fortuna & Inconstans.*

inconspĕctus, niezwyczáyny.

inconsulta ratio, niebácznosć/ (porády/

inconsultè, niebácznie/ nierozmyślnie/ Bez

inconsulto, nierozmyślnie/

inconsultu meo, niedołożywszy się.

inconsultus, *ta* nierozmyślny 1. niebáczny/ Bez porady.

inconsultus, *us*, niedokładánie.

inconsummātus, niedokończony.

inconsumptus, niestráwiony/ Pozostáły/

inconsūtĭlis, nieszyty/

incontāmĭnātus, niepokaláany/

incontanter, nieodwłocznie/ nierozmyślnie.

incontatus, Bezodwłoczny/

incontentus, nienáciągniony/ niestroyny.

incontiguus, niedotkliwy. (ſtący ſię.

incontinens, niepowśćiągliwy/ Rozpływa-

incontinenter, niepowśćiągliwie/

incontinentia, niepowśćiągliwosć.

inconvĕniens, nieprzyſtoyny/ niespoſobny.

incopiare sub żártuie/

incŏquo, *Warzę* 2. náwrzał 1. Pobielam żelázo/ Posrebrzam/ Pozłacam/ Polewam/ etwas einkochen/ *Hujus odorato radices incoque Baccho.* Virg.

incoquor, Spieka się/

INCOR

incorporalis, Bezćielny/

incorpŏrālitas, Bezćielność/

incorpŏreus, Bezćielny/

incorpŏro, Cechuię/ *W prawiam* 1. & *sub* Inkorporowáć/ *incorporor*, Wrastam.

incorrectus, niepopráwiony/

incorruptè, nieskáźitelnie/ Bez namiętności/ Prawdźiwie/ Spráwiedliwie/ Bez podáruku

incorruptĭbilis, nieskáźitelny/ (kow/

incorruptibilitas, *incorruptio*, *incorruptela*, nieskáźitelność.

incorruptus, nieskáźitelny/ niezepsowány/ nieprzedáwány/ nienákáżony/ nienáruszony/ Wierny/ unzerstört/ ungefälscht/ unbestochen/ *syn.* inviŏlātus, intĕmĕrātus, integer, pūrus, sānus, sincērus, castus.

incoxo. *as*, śiedzę po Turecku.

incrassor, incrassatus, Migżßeie/ Rozrył się/

increatus, niestworzony.

incrēbesco, increbescit & increbresco, increbuit, Spolspolitowáło się/ Weßło w obyczay/ Gruchnęło/ Słyszeć/ náſtáie 1. Rozgłaßa się/ Powiádáią/ Powſtáie 1. je länger je mehr zunehmen. — *Et late increbescere nomen.* Virg.

incrēbro, Uczeßczam/

incredĭbĭlis, *Passive*, niepodobny ku wierzeniu/ & *active* niedowiárek/ & *sub* niewiezą mi. unglaublich. *Hic incredibilis rerum fama occupat aures.* Virgil. *phr.* Fide mājor. Crēdĭbĭli mājor. Fidem excēdens, sŭpĕrans. Hōc crēdi nĕfas. Crēdĕre quis pŏssit? Si crēdĕre, dignum crēdi nĕfas. Cui pōstĕritas nōn hăbĭtūra fidem. Est. Si quā fides. Nisi vātibus ōmnis ĕrĭpĭenda fides, excēssitque fidem. Multăque crēdĭ dem mĕritōrum sūmma tuōrum. Mūltăque crēdĭbĭli tŭlĭmus mājōra, rātāmque. Quō minus accĭdĕrit, nōn hăbĭtūra fidem.

incrēdĭbĭlitas, niepodobieństwo ku wierzeniu/ niedowiárstwo.

incredibiliter, niepodobieństwo 1. Bárzo.

incrēdŭlitas, niedowiárstwo/ Unglaubigkeit. *Se non vult, pœnas incredulitate meret.* P.

incrēdŭlus, ein Unglaubiger/ *Quodcunque ostendis mihi sic, incredulus, odi.* Ovid.

incrementi maioris, Rosły.

incrementi minuti, parvi. Drobny/

incremento augeor, Rostę/

incrēmentum, Rozmnożenie/ Pomnożenie/ Przymnożenie/ Przybywánie/ Wzrost. Mehrung/ Auffnam. — *Magnum Iovis incremen-*

crementum. (Spond.) *syn.* Accessio, augmentum. *epith.* Magnum, amplum, ingens, mirandum.

incrementum capio, recipio, affero, Roście/ Przybywa.

increpatio, Łáiánie/ Strofowánie.

increpito, Strofuię Łáię/ anschnarchen. *Hostis amare, quid increpitas, mortemque minaris?* Virg.

increpo, Trząskam 1. Klápam/ Oderżam 1. Kołácę/ Chrószczę 1. Brzmię/ Gruchoce/ Gruchnelo. Słyszeć/ Zádáię 8. Strofuię/ Łáię. ein Geräusch machen/ straffen. *Pollicibus fragiles increpuere manus.* Pr. *syn.* Crepo, strepo, instrepo, *vel* arguo, objurgo, incuso.

increscit, Przybywa/ śili się/ Pogarsza się.

incresco, Rostę/ nárastam. auffwachsen. *Telorum seges & iaculis increvit acutis.* Virg.

increto *as*, Bielę. *In affirmante.*

Incretus, *Horat. incerniculo purgatus: ab Interno. Apulei. non purgatus. quasi non cretus. In, negante.*

incruentatus, Niekrwáwy/

incruentus, *Idem &* Łágodny/

incrustatio, Pobielánie/ Tynkowánie/ Sádzenie ścian.

incrusto, Polewam 3. Tynkuię.

INCU

incubatio, śiedzenie ná iáycách.

incubator, Domak.

incubitatus, Sodomczyk.

incubatus *us* incubitio, incubitus, *us*, Siedzenie ná iáycách.

incubo onis, Lárawiec 1. anfliegen. *Incubuere mari. totumque à sedibus imis.* Ovid. *syn.* incumbo, indormio *vel* foveo.

incubo, *as*, Leżę ná czym/ Przeleżeć. Siedzę 3. Strzegę 1. Násiadá.

Incubus Lárawiec/

incubus morbus, Duszenie nocne.

incudi reddo, Poprawiam/ Znowu co czynię (nie.

incudo *is*, Wybiiam obrázy/

inculco, Wtłaczam/ Wpycham/ Nátłaczam/ Nábiiam uszy/ Przypominam/

inculpabilis Niewinny.

inculpatus, Bez przygány/ Niewinny.

Inculte Grubo *&c.*

incultus *ti*, nieorány/ nieozdobiony/ nienáśiádły/ nieośádzony/ niegálant Gruby 2. 3. Pusty 1. unbewohnet. ungeehret/ ungebauet. *syn:* incomptus, inornatus, inurbanus, inconcinnus, incompositus, horridus, squallidus,

incultus *us*, Zániedbánie/

incumba, Rosz sklepowy.

incumbit mihi, Powinienem.

incumbo, Leżę ná czym/ Nálegam/ Wspieram się 5. Podpieram się/ Siedzę 4. nákłániam się/ náchylam się/ Usiłuię/ nácieram 5. Stáram się/ Przypilnowáć/ Oczy się Zátrzymię się/ Báwię się 1. Przebiiam się. uff oder anligen/ einem Ding fleissig obligen. *syn.* incubo, innitor, *vel* studeo; invigilo, vaco, intendo.

incunabula, *orum*, Pielucha/ Początek. die Wiege oder Kinds windeln. *Iovis incunabula Crete.* Virg. *syn.* Cunabula, cunæ *&. Cunæ.*

incunctabilis, niewątpliwy.

incuria, Zániedbánie/ niedbálstwo. Sorglosigkeit. *Offendar maculis quas aut incuria fudit.* Hor. *syn.* Pigritia. *Epith.* Tarda, lenta, segnis, deses. *&. Pigritia.*

incuriose, niedbale/

incuriosus, niedbáły/ niedworny 1. 2. niegálant/ Tłusty. *incurius,* niedbále/

incurro, Wbiegam 1. Wpadam 1. Wtárgam/ nabiegam/ nápadam 1. 2. Nátrącam się/ náieżdżam/ Łáię/ Leżę 2. Kole co kogo/ Przypada co. ein oder anlauffen. *Densisque incurrimus armis.* Virg.

incursatio, náiazd/ incursim, Prętko.

incursio, náiazd/ Wbieżenie.

Incursionem facio, Wtárgam.

incursito, náieżdżam/ nácieram ná kogo/ Wtárgam/ nápadam 1. Oderzam się o co.

incurso, nácieram ná kogo/ náieżdżam/

incursus, incursitatio, náiazd Wtárgnienie/ Wbieżenie. *incurvatio,* Krzywość.

incurvesco, *incurvisco,* Uginam się/ náginam się/ Gárbię się.

incurvicervicus, náchylony.

Incurvo, nákrzywiam / náginam / Zákrzywiam z. náchylam.
incurvor, náginam się / Vginam się.
incurvus, Krzywy / náchylony 4.
incus udis haec Nákowalnia / ein Amboß. *Gemit impositis incudibus Aetna.* Virg. *syn.* Horrisona, rigida, dura, ferrea, gravis, sonans, resonans, Aetnaea Vulcania. Aeolia, Sicula. *v. Procudo.*
incusatio, Strofowánie.
incuso, Vskarzam się / Zadáie 8. anklagen. *Quem non incusavi amens, &c.* Virg. *syn.* accuso damno, arguo increpo. *v. Accuso.*
incussus, *m.* Vderzánie n.
incustoditus, niestrzeżony / nieostrożny / Bez (strazy.
incussus lapis, żarna n.
incusus, nasiekány / eingehauen. *Incusum aut atrae massam picis urbe reportat.* Virg.
incutio, Wbijam 1. Vderzam 3. 4. einschlagen. *Incute vim ventis, submersasq; obrue puppes.* Virg. *syn.* Quatio, infligo, impingo.
indagabatur, należny. indaganter, śladem.
indagatio, śladowánie / Szukánie.
indagator, śladownik / Szukácz / Wynáleźcá
indagator aquarum, Rurmistrz.
indagator umbrae, Zegárá prze.
indagatrix *sub,* Szukácz. (staczam /
indagine cingo. claudo, Otaczam sieci rozindagos *ar* śladuie / Wynayduie / Mácam 4. Gespür / Jägerspur. --- *Saltusq; indagine cingunt.* Virg. *syn.* Rete, casses, *vel* indagatio, perscrutatio. *epith.* Vigil, solers, sollicita, anxia, sagax, strenua, longa, constans.
indago *inis,* sieci rostoczenie / Okrążenie / śladowánie.

INDE

Inde, Z támtąd. von dannen. *Inde thoro pater Aeneas sic orsus ab alto.* Virg.
Inde loci, Od tego mieysca.
Inde usque, Zdáleká / Zdáwná.
Indebite, indebito, Niepowinnie.
Indebitus, Niepowinny. dis man nicht schuldig ist. *Praemia magna quidem, sed non indebita posco.* Ovid.
Indecens, Nieprzystoyny.
Indecenter, nieprzystoynie. ungebührlich.
Indecentia, nieprzystoynosć.
Indecet, Nieprzystoi.
Indeclinabile Nomen. apud Grammaticos, quod non declinatur, sive monoptotum sit, sive aptotum. Diomed.
Indeclinabilis, indeclinatus, nieuchronny.
Indecor, *oris, omne, &* Indecoris, *is, comm.* Niepoczciwy. heßlich. *Non erimus regno indecores, nec vestra feretur.* Virg.
Indecore, nieprzystoynie / Grubo 2.
Indecorus, nieprzystoyny / niepoczciwy. unzierlich / schandlich. *Non indecoro pulvere sordidos.* (Alc.) H. *syn.* inhonestus, inglorius, turpis, infa-
Indefatigabilis, niespracowány, (mis
Indefectus, nieustáły. indefensus, nieobroniony.
Indefesse, Bez spracowánia.
Indefessus, niespracowány. unverdrossen. *Nunc validam dextra rapit indefessa bipennem.* V.
Indeficiens, nieustáły. indefinite nieokreśnie
Indefinitio, *sub* niedkończoność
Indefinitus, nieokreślony / niezmierny
Indejectus, nieobálony.
Indelebilis, niezgłádźisty / nieodmyty.
Indelector, nierad co czynię
Indelebatus, nienáruszony unversucht. *Indelibatas cuncta sequuntur opes.* Ovid.
Indelictum, niegrzech.
Indemnatus, niepotępiony.
Indemnem servo, Ochrániam
Indemnis, nieuszkodzony
Indemnitas, Bezszkodność / nieszkodowánie.
Indemnitati consulo, Ochrániam.
indeploratus, nieopłákany. unbeweynt. *Indeploratum barbara terra teget.* Ovid.
indepravatus, Nieżepsowány.
indeprecabilis, nieporuszony.
indeprehensibilis, niepoślákowány.
indesertus, nieopuśćiały. unverlassen. *Indeserta meo pectore regna gero.* Ovid.
Indeses, idis, omne, nieleniwy.
indesinenter, Bez przestánku. (máiący
indetonsus, nieogolony / Zápuszczone włosy
Indevoratus, Plaut: obir. Et devoratus.
Indevotio, nieuczynność. & *vulgò:* nienabożeństwo.
Indevotus, nienabożny.
index, Skázyciel 1. Wydáwácz / Wyiáwiacz / napis /

napis/ Regestr 1. 5. Rámień prodny/ Pálec wtory/ Znák 1. Roczká 5.
indicatio, Wydánie/ Odnieśienie spráwy.
indicativus, Skázuiący. (Cenienie.
Indicativus modus, ibidem, & infrà: Modi 2.
indicatura, Pokazánie.
Indicina, Wydánie/ Podátek/ & sub należne.
indicium, Znák 1. Probá 2. Odnieśienie spráwy/ Wydánie/ Podátek/ należne. Anzeigung. Indicium mores nobilitatis habent. Ov. syn. index, signum, argumentum, nota, insigne, specimen.
indicium profiteor, Wydáie 11. 14.
indico, as, Pokázuię 1. Odnoszę kogo/ Skázuię/ 1. Wydáię/ Cenię. Zuwissen thun/ anzeigen. Indicat & nomen litera pacta tuum. Tib. syn. ostendo, monstro, significo, aperio.
indico, is, nákázuię/ Zapowiádam/ Oznaymuię/ Obwoływam/ Odpowiadam komu/ Zápraszam się do kogo/ Sądy zápowiedźieć Verkündigen. Tecta simul Divûm templis indicit honorem. V. syn. edico, denuntio, promulgo
indictio, Zapowiedź 5. nákazánie/ Pobor/ Piętnaśćie lat. (zánie.
Indictivus, Zápowiedźiány. indictum, nákazánie.
Indictus, in negante. niémowiony/ niewysłowiony/ nieosądzony/ niesławny.
Indictus, in affirmante. Zapowiedźiány/ nákazány.
Indicum, Indych.
indidem, Z támtąd że/ Támeczny
indifferens, Bezrożny/ Obostronny 1.
indifferenter, Bezrożnie/ Bez bráku/ Miérnie/ Skromnie 2.
Indifferentia, Bezrożność/ Obostronność.
Indifficilis. Ulpian. corr: In difficili est.
indigena, Rodźic ztąd/ nászyniec/ Swoyski/ Támeczny/ Obywátelski. Ein Einländischer. Suspicit, indigenæ Sidonida nomine dicunt. Ovid.
Indigenus, Obywátelski.
indigens, Potrzebny 2. niedostáteczny.
indigentia, niedostátek 1.
indigeo, Potrzebuię 1. niedostáię. Bedürffen. Quin tu aliquid saltem potius quorum indiget usus. Virg. syn. egeo, careo, opus habeo.

indiges, etis, m. f. Pátron/ Swięty.
indigestè, nierozdźielnie.
indigestus, nierozłożony/ niestráwiony. ungeordnet. --- Rudis indigestaq; moles. Ovid.
indigetes, his, Niebiescy. Einheimische Götter. Dii patrii indigetes, & Romule, vastaq; mater. Virg.
Indigetamenta, indigitamenta, orum. Pontyfikalcách liczyé. (Gniewliwie.
indigeto, as, & indigito, názywam 11 ná pál-
indignabunde, indignabundus, indignanter,
indignatio, Gniew 2. Zorn/ Unwilligung. Si natura negat, facit indignatio versum. Hor. syn. ira, epith: præceps, subita, repentina, sæva, cæca, demens, minax. v. Ira.
indignatiuncula, Poruszánie 2.
indignè, nieprzystoynie/ niesłusznie/ Sprośnie/ Sromotnie/ Okrutnie/ an niegodnie.
indignè fero, Zá złe mam.
indignis modis, niepoczćiwie.
indignissimè, niesłusznie Okrutnie.
indignitas, nieprzystoyność/ niesłuszá/ Sprośność/ Żelżywość/ niegodność.
indignor, Gniewam się/ Mam to zá z. Zürnen/ unwillig werden. Et casum insontis mecum indignabar amici. Virg. syn. irascor, succenseo, stomachor. v. Irascor.
indignum, niegodna rzecz/ Sroga rzecz/ niesłuszá/ żal się Boże.
indignus, niegodny/ nieprzystoyny/ niesłuszny/ Okrutny/ niewinny/ & sub nieprzystoyto ná ćię.
indignus majoribus, Wyrodek.
indigus, Potrzebny 2. niedostáteczny/ Łácznem czego. mangelhafft/ dürfftig/ arm. Ut propria nituntur, opisq; haud indiga nostræ. Virg. syn. egenus, egens, inops, pauper.
indiligens, niedbáły/ Zániedbány.
indiligenter, niedbále. indiligentia, niedbalstwo.
Indimensus, sub niezliczony.
indirectus, Krzywy. indireptus, nierozerwány.
indisciplinatus, indisciplinosus, Niekárny.
indiscrete, Bez bráku. indiscretio, niebáczność
indiscretus, niérozeznány / nierozdźielony / Bez bráku/ an niebáczny. Indiscreta suis gratusq; parentibus error. Virg. indi-

Indiscrīminātim, Bez braku/ Bezrożnie.
Indisertè, niewymownie 1.
Indisertus, niewymowny
Indispēnsatus, niemierny/ nieporządny
Indispositè, nieporządnie/
Indispositus, nieporządny
Indissimilis, indissimillimus, Podobny 1.
Indissimulābilis, niezmyślony/ Przebaczánia
Indissociabilis, nierozdzielny (niegodny
Indissolubilis, nierozietny/ niesłażyteiny/
niewywikłany
Indissolūtus, nierozerwány.
Indistinctè, nierozdzielnie 1.
Indistinctus, nierozłożony
Indistrīctus, niezrániony.
Indīviduitas, nierozdzielność
Indīviduus, indivisibilis. nierozdźielny. unzertheilt. *Mors individua est noxia corpori.* (Choriamb.)
Indīvīsus, indīvulsus, nierozdźielony 2. nierozdźielny 1. unzertheilt. *Indivisus honos iterumq; & rursus eidem.* Sil.

INDO

Indo, *is*, Wtykam/ Wprawiam/ Wpuszczam Wkleśniam/ nakładam 1. Zdiąć.
Indo catenas, Okować kogo
Indocilis, Tępy/ nieświádom. ungelehrnig
Is genus indocile ac dispersum montibus altis. Virg.
Indoctè, nieumieietnie.
Indoctus, nieuczony. ungelehrt. *syn.* impĕrītus, ignārus, illĭtĕrātus, rŭdis. *phr:* Dōctrīnæ, Pāllădis expers. Stĕrĭlis dōctrīnæ fœtibus, ārte incŭltus; rŭdis ārtis expērs. Qui dūlce nēctar Pēgāsei fōntis nōn hausit. *v. Ignarus.*
Indolentia, *in, negans.* Bezbolność
Indoleo, *in, affirmans.* Boleię 1. żáluię/ żal mi/ Lituię się/ Żáboláło. Schmertzen oder Wehe haben. *Indoluit facto, &c.* Ovid.
Indoles, Dowcip/ Przymiot/ Przyrodzenie/ Własność 1. Przybywánie/ Płodność/ żyzność/ Wspániáłość/ Twárzy kształt. Art/ Zuneigung. *Quid pius Æneas tanta dabit indole dignum.* Virg. *syn.* ingĕnĭum, nātūra. *epith:* ēgrĕgia, gĕnĕrōsa, nōbĭlis, ingĕnua, præstāns, ămābĭlis, cŭlta. *v. Ingenium.*
Adolesco. Arnobi. & Iustin. idem Indolee.

Indolor, Bezbolny. *Indoloria*, Bezbolność.
Indŏmĭtus, *indŏmābĭlis*, nieogłaskány/ nieuhámowány/ niezwyćiężony. ungezähmt.
Sternimus indomitum, quod te spumare falernum. Pers. *syn:* invīctus, insŭpĕrābĭlis, inexpūgnābĭlis, fortis.
Indormio, Leżę na czym/ niedbáły iestem/ śpię 1. Przesypiam spráwę.
Indotata, Bez posagu/ Bez wiáná/ Niewyposażona/ Posagu niemáiąca.
Indotatus, Nieozdobiony.

INDU

Indŭbĭtānter, indubitatè. Niewątpliwie/ Bez wątpienia.
Indŭbĭtātus, indubitabilis, Niewątpliwy. ungezweiffelt. *Indubita fides, cui nunquam munera, &c.* A.
Indubito, *as, in, hîc affirmat, in præcedentibus negabat.* Wątpię 2.
Indūcĭæ, Fryste/ Przymierze. Stillstand. *Suspiciones, inimicitiæ, induciæ.* (Jamb.) Ter.
Indūco, Wprowadzam/ Przywodzę/ Náwodzę/ Wodzę 2. Náprowadzam/ Wyprowadzam/ Powlaczam/ Futtuię/ Wpisuię/ Przekreślam/ Kásuię/ Námawiam/ Oprawiam/ Obuwam/ Zmázáć 1. Einführen. *Iungere si velits & varias inducere plumas.* Hor. *syn.* addūco, admitto, intrōdūco, impello, ădigo.
Indūco animum in animum, Przewodzę ná sobie/ Stánowię 2. Przykładam chęć.
Indūco calcem marmoratum, tectorium, Tynkuję
Indūco colorem, Zámálowáć. (Kuię
Inducor, Námowić się dáię/ Uwodzę się.
Indūctio, Wprowadzánie/ Wabienie/ Nákłonienie/ Przełożenie chęći/ Kásowánie/ Przekreślenie/ Dowód 2. Kutmusowy rom.
Indūctio calcis, parietis, Tynkowánie.
Indūctor, Wprowadzáiący.
Indūctum in mores, weszło w obyczay.
Indūctus, *us*, wprowádzenie/ Námowá.
Indūcŭla, Odzienie. *Indulcitas* niełágodność
Indulgens, Łágodny/ Miękki. (wie.
Indulgenter, Łágodnie/ Łáskawie/ Pieśćliwie
Indulgentia, Pobłażanie/ Przeglądánie/ Popuszcz-

pußczánie/ Odpußczenie/ Dogadzánie sobie Láſkáwość. Verzeyhung/ Nachlassung/ Abiaß. *ſyn.* Lēnītas, clēmentia, piĕtas, *vel* vēnia, rēmiſsio. *epith.* Blānda, mitis.

īndūlgentiæ, Odpuſt.

īndūlgentiſsĭmus, Pieścliwy.

īndūlgeo, Pobłażam/ Przeglądam/ Rospuſzczam ſię 2. Popuſzczam komu/ Dogadzam 1. 2. Dozwalam/ Poddáię ſię/ Rozgárdyás ſtroię/ Szánuię 2. Bawię ſię 1. Stroię ſię/ & in Nie 2. Powolny ieſtem. übersehen/ verzeyhen. *Quid tantum inſano juvat indulgere labori?* Virg. *ſyn.* ignōſco, cōndōno, pārço, *vel* cōncēdo, pērmitto. *v. Parco.*

Indultum, Przywiley.

īndūmentum, Odźienie. ein Kleid. *Indumenta pedum velut Moyſes.* (Phal.) P. *ſyn.* ămictus, vēſtis. *v. Veſtis.*

induo, Oblecze 1. wdźiewam/ Obuwam/ Vbieram kogo/ wikle ſię/ Vprząść poſtáwę/ Zápęrzyć ſię/ Zmyślam 1. Pokázuie co po ſobie/ názywam ſię/ Odmieniam ſię/ Podkowáć koniá/ Czynię ſię czym. die Kleider anlegen. *ſyn.* Vēſtio, ămĭcio, ŏpĕrio, tĕgo. *phr.* Vēſtem hŭmĕris indūcĕre. Tŭnĭcăq; indūcitur ārtus. ălbentīque hŭmĕro indūtus ămĭctu Mœſtăque fūnĕrea cōrpŏra vēſte tĕgunt. Aūrato cīrcum vēlātur ămĭctu. *v. Veſtio.*

īndūrātus, Zatwárdźiáły.

īndūrātus flammis, Opalony.

īndūrēſco, Drętwieię/ Twárdźieię/ Odrętwieć. hartwerden. *Sufficit atq; ipſo vexatum induruit uſu.* Ovid. *ſyn.* Dūrēſco, īndūror.

īndūro, Stwardzam/ Zatwardzam/ Vrwierdzam/ Vpieram ſię.

īndūſiāria, Szwaczká 1.

īndūſiārius, Kráwiec/ Koßule ſzyiący.

Induſiatus pulchrè, Stroyny,

īndūſium, *Induſiata veſtis,* Koßulá 1. Ein Hembd. *ſyn.* Vēſtītus, ămictus, ŏpertus, tēctus, tŭnĭcātus, vēlātus.

īndūſtria, Przemyſł. Fleiß/ Geſchicklichkeit *Sed non ulla magis vires induſtria firmat.* Virg. *ſyn.* Sōlērtia, ārs, dēxtĕritas, ingĕnium. *epith.* Sōlērs, sēdūla, vigil, ācris, cāllĭda, sāgāx, aūdax, ingĕniōſa, ārtĭfex, dīvīna, præſtans. *phr.* Fēcit ŏpes, părĕtque ſāgax, indūſtria vītæ. Prīmis sōlers indūſtria cœptis āddĭdĕrat.

īndūſtria, Vmyślnie.

īndūſtriē, Przemyślnie/ Dowćipnie.

īndūſtriōſus, Sztuczny.

īndūſtrius, Przemyślny/ Dowćipny/ Spráwny. Fleiſſig. *ſyn.* Sōlērs, īngĕniōſus, săgāx, vigil, ācer, dēxter.

īndūtilis, Wdźiewálny, *ſub* wdźiewam.

īndūtus pulchrè, Stroyny.

Indūtus, *us,* Odźiewánie/ Oblecżenie. Bekleidet/ Kleider anhaben --- *Exuvias indutus achilli.* Virg. *ſyn.* Vēſtitus, ămictus, tŭnĭcātus, tŏgātus, ŏpertus.

īndŭviæ, *ha,* Odźienie/ Skorká. Kleidung. *Induvias cæca pecudes, & frigida parvas:* Prud.

INE

Inēbræ, Omießká/ *Inebræ aves, ſub* nießcześliwy.

Inēbrio, Vpaiam/ nápuſzczam. Truncken machen. *Nolentem & miſeram vinoſus inebriet aurem.* Juv.

Inēbrĭor, Vpiiam ſię. Truncken werden. *Inebriati nabiæ potu ſalis.* (Jamb.) Paulin. *ſyn.* Bacchor, Lyæo, vīno, ōbrŭor, căpĭor, impleor, sōlvor, sĕpĕlior. *v. Ebrius.*

Inēdia, Niejedzenie/ Poſt 1. Enthaltung von Speiß. *ſyn.* Fămes, *v. Fames.*

Inēdia conſumor, fatigor, Zámieram/ Przemieram.

Inēdia vitam finio, Vmarzam ſię

Inēdītus, niewydány.

Inēffābĭlis, niewyſłowiony.

Inēfficācĭter, nieſkutecznie.

Inēffĭcāx, nieſkuteczny/ nieſpráwny.

Inēffigiatus, niewykßtałtowány.

Inēffūgĭbilis, Nieuchronny

Inēlăbōrātus, niewypolerowány/ niewyrwor

Inēlēgans, Nieozdobny/ Gruby

Inēlēgānter, Szpetnie/ Grubo 2.

Inēlŏquens, Niewymowny

Inēlūctābilis, niewywikłany/ nieuchronny. unüberwindlich. *Venit ſumma dies & ineluctabile tempus.* Virg.

Inēmēndābĭlis, Bez popráwy/ niepopráwny/ niekárny.

Inemorior, Vmieram 4.

Inēm-

Inemptus, niekupiony. unerkaufft. Dapibus mensas onerabat inemptis. Virg.
Inenarrabilis, inenarratus, niewysłowiony. unaußsprechlich/ unerzehlbar. Vix dare majus adhuc & inenarrabile munus, M. syn. Non enarrabilis: insolitus.
Inenarrabiliter, niewymownie.
Inenodabilis, niewywikłany/ Záwikłany.
Inenormis, Nieszpetny.
Ineo, wchodzę/ wstępuię/ Poczynam/ Popedam. Ginein gehen. Ante leves ineunt si quando prælia parthi. Virg.
Inepte, nikczemnie/ Błazeńsko/ Grubo.
Ineptia, Nikczemność.
Ineptiæ, hæ, Bayki/ Bálamuctwo/ Błazeństwo.
Ineptio. is, Bálamucę/ Plotę.
Ineptitudo, nikczemność/ niesposobność/ Bálamuctwo.
Ineptus, niesposobny/ niegrzeczny/ nieżartowny/ nikczemnik. ungeschickt/ untüchtig. Iurasset cupide quicquid ineptus amor. Tibull: syn Stupidus, insulsus, fatuus, stultus, hebes, stolidus.
Inequitabilis, in, negante. nieiezdny
Inequito, in, affirmante Jadę 2.
Inermis, inermus, Bez broni/ Bez obrony. Wehrloß. Vel licet armatis hostis inermis eas. Prop.
Inermo, as, Odeymuię broń/ Zbroię zdzieram
Inerrabilis, inerrans, nieblędny
Inerrantes stellæ, Gwiazdy społchodzące,
Inerro, Błąkam się
Iners, adiect. omne. nieuczony/ Tępy/ nikczemnik/ niestrуczny/ nieruchomy/ nierobotny/ Gnuśny. undwissend/ faul/ träg. Libertas quæ sera tamen respexit inertem. Virg. syn. Piger, ignavus, segnis, tardus, lentus, deses, desidiosus socors. s. Piger.
Inertia, Gnuśność/ nieumieietność/ nierobotność. Unwissenheit/ Faulheit: syn. Ignavia, desidia, segnities, pigritia: epith: Mollis, stolida, lasciva, degener, languida, tarda. s. Pigritia
Inerticulus, nieszkodliwy.
Inerudite, nieumieietnie. ineruditio, nieumieietność. ineruditus, nieuczony
Inesco, Zaprawiam z. Zaiuszam / Záchęcić/ Wabię/ necę.

Inevitabilis, nieuchronny. unvermeidentlich. Cogunt ad facinus & inevitabile mergunt. P. syn. ineluctabilis, non evitabilis, non fugiendus, non vitandus, non declinandus.
Ineunte vere, na wiosnę.
Inevolutus, nierozwiniony 1. nieczytány.
Inexaminatus, niepytány/ niedoświadczony
Inexcitabilis, nieprzebudzony
Inexcogitatus, niewymyślony
Inexcultus, niewyprawny/ nieozdobiony
Inexcusabilis, Bez wymowki. unentschuldbar. At ne te retrahas, & inexcusabilis adsis. H.
Inexercitatus, inexercitus, niećwiczony
Inexhaustus, nieprzebrány 1. unerschöpfflich Insula inexhaustis chalybum generosa metallis. Virg.
Inexorabilis, nieuproszony. unerbittlich Atque metus omnes & inexorabile fatum. Virg. syn. Non exorabilis, implacabilis, crudelis.
Inexorabiliter, ibidem.
Inexpedibilis, sub niewywikłány
Inexperrectus, nieprzebudzony
Inexpertus, quasi activa significatione. niewiádom/ niebiegły. unerfahren. Dulcis inexpertis cultura potentis amici. Hor.
Inexpertus, quasi passivo sensu niedoświadczony/ niekuszony
Inexpertus malorum, Prosty al. proprie niewiádom
Inexpiabilis, nieubłagány.
Inexplanata lingva, niewymawiáiący
Inexplebilis, inexpletus, nienasycony/ nienápelniony unvollkommen Cernere inexpleto studio certare lavandi. V. A.
Inexplicabilis, niewysłowiony/ niewywikłány/ Záwikłany
Inexplicabiliter, niewymownie 2.
Inexplicitus, niewywikłány/ Záwikłány.
Inexplorate, Niewiádomie.
Inexplorato, Bez proby/ Bez szpiegow.
Inexploratus, Nieznáiomy/niedoświadczony.
Inexpugnabilis, Niezwyciężony/ nieprzekonány/ Niedobyty. unüberwindlich. Hostibus obsistens & inexpugnabile turris. Pr. syn. Non expugnabilis, insuperabilis, indomitus, invictus, non exuperabilis. s. invictus.
Inexputabilis, Niezliczony/ niewywikłány.
Inexsaturabilis, nienásycony.

Inexſpectâtus, nieſpodziany.

Inexſtinctus, inexſtingvibilis, nieugâßony / nieʒgâßony. unerlöſchlich. *Ignis inexſtinctus templo celatur in illo.* Ovid.

Inexſtirpabilis, niewykorzeniony.

Inexſuperabilis, niezwyciężony.

Inexterminabilis. nieſkâźyteln. *Apud LXX. eſt: in corruptione. i. immortalis. Emman. Sa.*

Inextricabilis, niewywikłány / Zâwikłány. gantz verwirrt. *Hic labor ille domus & inextricabilis error.* Virg.

Inextricabiliter, Zâwikłanie.

INFA

Infabrè, Nießtucznie / niegłádko / Grubo 2.

Infabricatus, niewypolerowány.

Infacetè, Infacetiæ, Infacetus, *idem* Inficetè, &c.

Infacundia, Niewymowność.

Infacundus, Niewymówny / l. [wiony

Infamatio, Osłáwienie. infamatus, Osła-

Infamia, Niesława. Schand / böß Gerücht. *Falſus honor iuvat, & mendax infamia terret.* Hor. *ſyn:* Dedecus, probrum, opprobrium, ignominia, convicium. *epith:* Maculoſa, probroſa, ſumma, ingens, perennis. *phr:* Turpis, infamis nota, macula, labes. Fama ſiniſtra. Famæ, nominis, damna, diſpendia. Famæ jactura pudicæ. Dedecus æternum maculoſa infamia noſtris inducet titulis. Mendax infamia terret.

Infamia flagrat, laborat, notatus, niepoczćiwy / niesławny / źle o nim mowią.

Infamiæ eſt, Sromotny.

Infamiam conflo, infero, inuro, Osławiam.

Infamis, Niepoczćiwy / niesławny / Bezecny / Verleumbd / unehrlich / übel beſchreyt. *Hinc infamis amor verſis dare terga carinis,* P. *ſyn.* inhoneſtus, famoſus, turpis, probroſus. *phr:* Quem maculoſa infamia læſit. Quem turpi nota infamia ſparſit, color infamis tinxit. Generis opprobrium ſui. Seculi crimen vagor, odium Deorum juris exitium ſacri.

Infamiſsimè, Niesławnie.

Infamo, Osławiam / Rozgłaßam verleumbden. *Parcius infamant, nam tibi cauſa levis.* P. *ſyn.* Dedecoro. *phr:* Famam eripio, tollo. Nomen obſcuro.

Infanda res, niegodna rzecz (Boże.

Infandum, Sroga rzecz / Niestetyß / Żal ſię

Infandus, Niemianowánia niegodn / Okrutny / Niewysłowiony. Ein unaußsaglich / ſchändlich Ding. *Infandum Regina jubes renovare dolorem.* Virg. *ſyn:* Nefandus, deteſtandus, ſceleſtus, nefarius, illicitus, *vel* non dicendus, tacendus.

Infans, *ſubſtant.* Niemowlątko / Pan mlody / *ſub* Panic 2. Unmündig / ein Kind. *ſyn.* infantulus. *epith:* Tenellus, flebilis. *phr.* Puer infans. Lactens puer. parvulus puer. Tener in cunis, & ſine voce puer, adhuc ubera ſugens, iacens ſine viribus infans. Querulis implens vagitibus aures. *vide* *Puer.*

Infans, *adiect.* Mlody 1. 2. Niewymowny / Glupi / Okrutny / Niemy.

Infans facinus Sroga rzecz.

Infantaria, Położnicá.

Infantia, Młodość / Dziecinstwo / Glupstwo / Niemotá / Niewymowność. unmündig Alter / Kindheit. *epith.* Tenera, rudis, blanda. *phr.* Prima, primæva, tenera lactens. lactea ætas incunabula: primæ cunæ infantis ætas. Teneri anni. primum ævum.

Infanticidium, Zaboy płodu / Młodzianki.

Infantilis, Dziecinny. *Ti producendum potius cenſeo, quia quotquot ſunt exempla bonorum ſcriptorum, ab Infans ſubſtantivo. non ab Adiectivo ducta ſunt.*

Infantulus, Niemowlątko 3.

Infarcio, lege Infercio.

Infas, pro Infans, priſcè Meurſ.

Infatigabilis, Niespracowany.

Infatuo, Mamię / Błaznię / Glupim czynię.

Infavorabilis, Nieszczęśliwy. unglücklich. *ſyn.* inauſpicatus, ſiniſter, lævus.

Infectivus, Fárbowány.

Infectio, *in, affirmat,* Fárbowánie / Zárázenie.

Infector, *idem, &* Fárbierz.

Infectum æs, *in, negat.* W ßtukách.

Infectum reddo, Znoßę / Pſuię.

Infectus, *us,* Fárbowánie.

Infectus, *ti, negante ſenſu,* Nierobiony / Niedokończony / Nieważny / Gruby.

Infectus, *ti, affirmante ſenſu.* Zárázony / Nápußczány jádem.

Infecundè, Nieplodno / Sucho. infecundus, Nieplodny. infecunditas, Nieplodność.

Infelicitas, Nieszczęście. Unglück. *vide infra Infortunium.*

Infeliciter, Nieszczęśliwie.

Infelicito, *as.* Nieszczęścia nabawić.

Infelix, Nieszczęśliwy / Nieplodny, unglückslich. *Quosdam infelices astris damnavit iniquis.* Pr. *syn.* Miser, infortunatus, ærumnosus, miserabilis, infaustus, sinister, lævus. *phr:* Fatis agitatus iniquis. Quem variis sors casibus urget, premit agitat, vexat, exercet, angit, obruit. Quem infelix fortuna fatigat. Quem Jovis ira premit. iniqui tolerans incommoda fati. Rebus concussus acerbis. O mea nullis æquanda malis fortuna. Me miserum tristis fortuna tenaciter urget. Diis natus iniquis, Casu concussus acerbo. Terque quaterque miser. Quem duri exercent casus. Quem fata impia tangunt. Nulla spondet fortuna salutem. Horaque erit tantis ultima nulla malis. *V. Infortunium.*

Infense, Gniewliwie / Nieprzyiaźliwie.

Infenso, *as*, Niesprzyiam / Szkodzę.

Infensus, Nienawidzący / Nieprzyiazny.

Infer, Niższy / *& sub* Niski.

Inferalis, Pogrzebny.

Infercio, Nadziewam / Natykam.

Inferi, *hi*, Piekielnicy / *& sub* Piekło. Die Höll. *Herculem & visum canis inferorum.* Sapph. Ser. *V. Infernus.*

Inferiæ, Obchod duszny / Zaduszny dzień / Pogrzebny upominek. Leichbegängnüß / Todten opffer. *Viventes rapit inferias quas immolet umbris.* Virg *syn.* exequiæ, funera, justa.

Inferiale, officium, Pogrzeb.

Inferialis, Pogrzebny.

Inferilia, Obchod zaduszny.

Inferior, Niższy / Podleyszy / Potomny / Spodni. niederer. *Lenea qua pœnis compesceret inferiorem.* Hor. *syn.* Minor, vel humilis, abjectus.

Inferium vinum, sub Ofiarny.

Inferius, a, um, Pogrzebny, Ofiarny.

Infernalis, Nadolny / Piekielny. Höllisch. *Infernalis aquæ fulvo suffodit averno.* M. *syn:* infernus inferus.

Infernas, *atis*, Odziemny / Nadolny.

Inferne, Z dołu. infernum, Doł 3.

Infernus, *adiect:* Nadolny / Piekielny / Niski 2.

Infernus, *subst:* an Piekło? Grob. Die Höll. *Pœna sed infernis hilares sine regibus umbræ.* Juv. *syn.* orcus, avernus, tartarus, erebus. *epith:* opacus, horrendus, immanis cavernosus, mœstus, tremendus, formidabilis, metuendus, luridus, teter. *phr:* Tenariæ sedes, domus, fauces, specus, paludes, umbræ. Tartarei, Stygii, acherontæi, phlegetontæi, lacus, sinus. Plutoni subdita regna Stygii regna Tyranni Nigri regia cæca Dei. Dira furiarum loca. Tartareum barathrum specus. [illegible] immanes erebi hiatus. Profunda vorago. cæca nox, nigri, opaci recessus. imæ sedes erebi. Ditis inamabile regnum. Noctis æternæ chaos. Trides sine sole domus. Silentes nocte perpetua domus. luce carentia regna umbrarum domus, locus. Loca plena timoris. Æternæ caliginis umbræ. Tartareus carcer, gurges Stygiæ et gattula noctis. Formidabile regnum mortis inexpletæ. Vindices ignes: ultrices flammæ, æterni nigris fornicibus ignes. Ditisque profundi pallida regna. Cæcis domus alta cavernis adigat me fulmine ad umbras. Pallentes umbras erebi, noctemque profundam. Hic specus horrendum, & sævi spiracula Ditis monstrantur, ruptoque ingens acheronte vorago pestiferas aperit fauces, aspicies lucos Stygios, regna invia vivis, ignis ubi ardebit nullo delebilis ævo. Luctus ubi & duræ posuere cubilia curæ. ubi pallentes habitant morbi tristisque senectus, & metus, & male svada fames, & turpis egestas, & caligantem nigra formidine lucum ingressus. Manesque adiit Regemque tremendum. Sub tristia tartara mittit. Lucis egenus tartarus, horriferos eructans faucibus æstus. Pice torrentes atraque voragine ripæ. Sulphure & igni semper anhelantes coctoque bitumine campi. ubi labor & lacrymæ, & longo suspiria tractu, & macies odiumque sui pallorque ruborque, & malesvadus amor, scelus ira furorque doliique, Stant furiæ circum, variæque ex ordine mortes. Sævaque multisonans exercet pœna catenas *Inferni loca.* elysium, Limbus.

Infero, Wnoszę 1. Wpisuię / Wtrącam / Grzebię umarłego. Hinein tragen. *Inferat, & pulchram properet &c.* Virg. *syn.* induco, intrudo, inveho.

Infero me, Wieżdżam / Wpadam / Idę wspaniale / Wdaię się 1. Wchodzę.

Infero mortem, necem, Zabiiam 1.

Infero probrum, crimen, labem, Zadaię co sromotnego.

Inferveo, infervesco, Wzwieram.

Infervefacio, Wzwrzeć.

Infervefio, Wzwieram. e *sæpius breve.*

Inferus, *adiect.* Niski 2. Nadolny.

Inferus substantive, loco Inferorum.

Infestè, Szkodliwie.
Infestis hastis venio, Skladam grot.
Infestiviter, Niestrucznie.
Infestivus, Niestruczny.
Infesto, Náciekam na kogo/ Gabam/ Pusto≠ sze/ Psuie/ Dokuczam/ Nágába mie choro≠ bá. unrubig machen. *syn.* Vexo, ango, torqueo, exagito.
Infestus, Náciekáiacy/ Niespokoyny/ Cie≠ szki 2. Nieprzyiázny/ Niebespieczny. Fein≠ dlich/ schädlich. *syn.* infensus, inimicus, molestus, noxius, iratus.

INFI

Infibulo, Spinam.
Inficetè, Niestrucznie/ Grubo 2.
Inficetiæ, Grubość.
Inficetus, Niezártowny/ Nieobyczáyny/ Nie strucżny/ Gruby 5. [ram się.
Inficialis, *sub* Zápieracz. inficias eo, Zápie≠
Inficiatio, Nieposwalánie/ Zápierá nie.
Inficiator, Zápieracz. *Inficiens*, Proznuiacy
Inficio, *is* Zárazam/ Szpecę/ Brudzę/ Plu≠ gawię/ Farbuię/ Nápuszczam 2. Eintun≠ cken/ verderben. *Pocula si quando sævæ infecere novercæ.* Virg. *syn.* Corrumpo, depravo, violo, perdo, maculo, temero; *vel* tingo, imbuo.
Inficior, *eris, pass.* Zárazam się/ Przyrzuca się
Inficior, *aris, Depon.* Zápieram się. Laug≠ nen. *Inficiabor habens aliquid sine teste, &c.* Pier: *syn.* Nego, pernego, denego, abnuo.
Infidelis, Niewierny. untreulich/ ungläub≠ lich. *Novisq; rebus infidelis allobrox.* (Iamb. Pur.) *syn.* infidus, perfidus, fallax: *vel* idololatra.
Infidelitas, Niewierność.
Infideliter, Niewiernie.
Infidibulum, Leiek/ & *sub* Nalewká 1.
Infidus, Niewierny/ Niepewny. untreu/ treulosz. *Flexit, & infidos agitans discordia fratres.* Virg. *syn.* Perfidus, infidelis.
Infigo, Utykam/ Wtykam. Hinein hefften *Crebra relinquendis infigimus oscula portis.* Rutil. *syn.* Figo. *phr.* Scopuloque infixit acuto. Crebra confixus cuspide.
Infigor, Wpiiam się/ Tkwię 2. Utapiam
Infigurabilis, Niewyrázisty. (myśl.
Infimas, atis, & Infimatis, *is*, Podły.

Infimatus, ab infimo, as. idem & sub Poniżam.
Infimitas, Podłość.
Infimus, Náynizszy/ Podły/ Pokorny/ & *sub* Ostátek. der allerunderste/ der letzte. *Carum Tyndaridæ fidus ab infimis.* (Choriamb.) *syn.* imus, postremus, ultimus.
Infindo, Nászczepiam/ Wszczepiam/ Porzę 2.
Infinibilis, Nieskończony.]Orzę.
Infinitæ rei quæstio est, Wieleby o tym mo≠ wić. [zliczoność.
Infinitas, Nieskończoność/ nieokreszenie/ nie
Infinitè, Bez końcá/ Nieokreśnie/ Bez miáry.
Infinitio, Nieokreszenie/ Nieskończoność.
Infinitivus, Nieokreszony.
Infinitò, Dáleko/ Bez miáry.
Infinitum tempus, Wieczność.
Infinitus, Nieskończony/ Niezmierny/ Nieo≠ kreszony. unendlich/ unzehlbar. Et *infinito contractum habere bellum.* Lucr: *syn:* interminatus, *vel* innumerus, innumerabilis. *phr.* Finis expers. Sine limite. Hybernos citius numeraveris imbres, plumiferas quot habet volucres agitabilis aer. Quot lepores in atho, quot apes pascuntur in Hybla. Tot premor adversis, quæ si comprendere coner. icariæ numerum dicere coner aquæ; quam multa in sylvis autumni frigore primo Lapsa cadunt folia: *vide Innumerus.*
Infirmatio, Watlenie/ Osłabiánie / Odpor≠ słowny/ Kásowánie.
Infirmatus, Chory 1. Infirmè, infirmiter Słábo
Infirmus, Słáby. infirmitas, Słábość/ Nie≠ porzgá/ Chorobá.
Infirmo, Mdlę/ Osłabiam/ Náruszam/ Zbi≠ jam dowód. Schwächen. *syn.* Debilito, enervo, frango, infringo, attenuo, extenuo, conficio *phr:* Vires, robur, minuo, frango.
Infirmor, Słábieię.
Infirmus, Chory/ Słáby. Schwach/ Krafft≠ losz. *syn* Debilis, imbellis, enervis, enervatus, invalidus, langvidus, fractus, mollis: *phr:* Torpent infractæ ad prælia vires- invalidæ manus, & inanes lacerti. Ægre langvida membra ferens, trahens, effœto langvent in corpore vires. *&. Debilis & Æger.*
Infiteor, Nieprzyznawam się/ Zápieram się.
Infitias, inficiatio, inficior, &c. idem Inficias, &c.

īnfixio, *sub.* Pal/ & Wtykánie.
īnfixus, Wlázło mi/ Tkwi mi.
īnflābilis, *sub* Nadymam 1.
Inflacceo. Słabieię. īnflāmmānter, Gorąco 2.
īnflāmmātio, Zapalenie/ Rozpalenie/ Pustoszenie.
īnflāmmo, Zapalam/ Żarze/ Rozpalam/ Podszczuwam/ Pobudzam. anhitzen/ anzünden. *Nemo novâ caluit sic inflammatus amicâ.* Hor. *syn:* ūro, cōmbūro, incēndo. *vide Uro, Incendo, vel* hōrtor, īncīto.
īnflāmmor, Gniewam się 2. Rozpalam się/ Zgadam 2.
īnflāmmor rabie, Wściec się.
īnflāns Opuszáiący. īnflātè Pyszno.
īnflātio, Nádęcie/ Opuszenie/ Wiátr w żołąd(ku.
īnflātes, Nádęcie/ Pyszno/ tr.
Inflātus, *ti.* Nádęty/ Pyszny. auffgeblaſſen *Inflatum hesterno venas, ut semper Iaccho.* Virg.
īnflātus, *us,* Nádęcie/ Nátchnienie.
īnflēcto, Nachylam/ Náginam 1. Mięk cżę/ Kłániam się 1. biegen/ krümmen. *Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum.* Pr. *syn.* Flēcto, tōrqueo, intōrqueo, cōntōrqueo, cūrvo, incūrvo.
īnflētus, Nieopłakany.
īnflēxibilis, Niegibki/ Nieużyty/ Nieodmienny.
īnflēxio, Náchylanie/ Náchylenie/ Zakręt.
īnflēxus Zakrzywiony.
īnflīgo Vderzam/ Zadaię/ Ránię. hinein schlagen. *syn:* īmprīmo, īnfēro, īmpīngo, incūtio.
īnflo, Nádymam 1. 2. 3. 4. Opuszam/ Dodymam/ Gram/ Piszczam/ Dukam/ Trąbię 1. 2. Podnoszę się 1.
īnflo buccas, Gniewam się/ Dąsam się.
īnflor, Nádymam się 1. Pysznię się.
īnfluentia, Wpływnienie/ Influencya.
Influxio, influxus, *us,* Wćiekanie/ Wpływnienie
īnflūxus cœli, Influencya.

INFO

īnfŏdio, Wkopywam / Zakopywam. eingraben. *Vngvibus infodiunt fruges,* &c. Virg: *syn:* Fŏdio.
īnfōrmātio, Pojęćie/ Przyięćie/ Vkształtowánie/ Formowanie/ Informacya.
īnformātus, *affirmando.* Vformowany/ Wyrażony/ Ćwiczony
īnfōrmātus, *negando.* Niedokończony
īnfōrmīdātus, Niestraszny
īnfōrmis, Niekształtowny/ Niewykształtowány Gruby/ Szpetny
īnfōrmo, Formuię/ Robię 2. Wyrażam 1. Ćwiczę/ Vczę/ Opisuię 1. Poymuię myślą. Etwas entwerffen/ oder abbilden/ itē unterweisen. *syn.* Fingo, ēffingo, figūro, *vel* imbŭo, ērŭdio, ēxpŏlio.
Infŏro, *as à foro as* Wiercę 1. Przewierćieć.
Infŏro, *as, à Nomine forum.* Pozywam
īnfōrtūnātus, Nieszczęśliwy. Unglückhafft. *vide Infelix.*
īnfōrtūnium, *Infortunitas,* Nieszczęśćie. Unglück. *Tunc tua me infortunia lædent.* Hor *syn.* īnfēlīcitas, ærūmna, călămĭtas, mălum, ēxitium clādes. *epith:* Triste, grāve, crūdēle, dūrum, īnfāndum, ăcērbum. *phr.* Fōrtūna ādvērsa. Trīstes mĭsĕri cāsus. Lāpsæ āfflīctæ res. Dūra īnclēmēntia fāti Nūbĭla, dūra, trīstia tēmpŏra: Nūnc quid cōntrāxit vūltum fortūna, rĕcēdit. O sōla īnfāndos Trōjæ mĭsĕrāta labōres. O sŏcii, nĕque ĕnim ignāri sŭmus ānte mălōrum. O pāssi grăvĭōra, dăbit Dĕus hīs quŏque fīnem. Măla cum tŭlĕris plūrima, plūra fĕres. āt tu qui lætus rīdēs măla nōstra, căvēto. Mōx tĭbi nōn vānus sæviet īpse Dĕus. Utque cădūcis. pērcūssu crēbro sāxa căvāntur ăquis. Sīc ĕgo cōntĭnŭo fōrtūnæ vūlnĕror īctu. Nēc măgis ēst cūrvis āppia trīta rŏtis: Pēctŏra nām mĕa sūnt sĕrie cālcāta mălōrum: à pārte læva mœsta vŏlāvit ăvis. Sæpe mălum hōc nōbis, si mēns nōn læva fuisset. Dē cœlo tāctas mĕmĭni prædīcere quĕrcus. *vide Fortuna adversa, Infelix,* & *Miseria.*
īnfōsio, Wkopánie.
īnfrà, *Adverb:* Nádoł/ Nádole.
īnfra, *Præpos.* Nád 1. Pod tzym. unden. *Cogebant infraq; locum concedere cultis.* Lucr.
īnfra lōquela, vox Pieszczona mowá.
īnfrāctio Náruszenie/ Słábość.
īnfrāctus, *in affirmante.* Náruszony/ Złamany/ Żałosny/ Náczytana/ Krupiásta sol.
īnfrāctus *in negante* Nienaruszony
īnfrāgibilis, infragilis, *idem,* & Niekruchy/ Niezłamany/ Mocny 1.

infrē-

infremo, Grzmot czynię. vor Zorn die zähn auffeinander beissen/ schnorren. *Acrius infremuit, trepidumq; exterruit orbem.* Sil. *syn.* Fremo, frendo, infrendo: *vel* minor, indignor, irascor.

infrenabilis, Nieuhamowany

infrenatus, *affirmans*, Ouzdany.

infrenatus *negans*. Nieouzdany

infrendeo, Zgrzytam.

infrenis, infrenus. *in negante*. Nieouzdány/ Nieuhamowany. ungezähmt. *Illum infrenis equi lapsu tellure iacentem.* Virg.

infreno, *as*, *in affirmante*. Ouzdać/ Hamuię/ Zatrzymywam; Uymuię. Den zaum anlegen/ zäumen. *Infrenant alij currus, &c.* Virg. *syn.* Freno, coërceo, cohibeo, comprimo, contineo, retineo, domo. *v. Freno.*

infrequens, żołnierz odbiegacz/ Rzadki 3. selten/ uagäng. *Parcus Deorum cultor & infrequens.* (Alcaic.) *syn:* Rarus, insvetus.

infrequentia, Rzadkość/ Niegęstość/ Małość/ Trocha 2.

infrico, Náćieram co/ Wdrobić/ Wkruszyć *Infrictus, quasi ab Infrigo: Plini. corr. Infriatus.*

infringo, Nálamuię/ Nárußam/ Osłabiam/ Mdlę/ Serce psuię/ Policzkuię/ Psuię. zerbrechen *Rector meos infregit, & lacrymam extulit.* (Jamb.) *syn.* Frango, confringo.

infringo lingvam, Zaiąkam się.

infringor, *sub* Przesila się. infrio, Wdrobić

infrondis, *is*, infrons, *dis*. Niegáłęzisty

infructuosus, Niepożyteczny. (Obiáćy

infrunitus, Niewstydliwy/ Pyßny/ Głupi/

infucatum vinum, Wino mießane/ Przyprá (wne

infucatus, *in affirmante*, Zmyślony.

infucatus, *in negante*: Nieprzyprawny/ Niezmyślony.

infuco, Rozwarzam/ Mießam *1. 3.*

Infula Sznur do czapki/ Infulá. Ein Bischoffs Hut. *Labentem pietas nec Apollinis infula texit.* Virg. *syn.* Mitra. *epith.* Sacra, eximia, splendida, micans, lucens, gemmata aurea, insignis. *phr.* Pontificalis apex.

infulae, Záwićie. Záwießenie *2.*

infulatus, Infulat/ Záwity. *sub* Záwićie *3.* der mit solchem Hut oder Kronen gezieret ist. *Hinc Sacerdotum domus infulata.* Saph. Pr.

infulcio, Nátykam/ Nádziewam/ Wtykam/ (Wtłaczam.

infulgeo, Zaiáśnieć.

infumatio wędzenie. infumatus, wędzony.

Infumibulum Komin *1.*

infumo, *as*. Wędzę/ Dymię. beräuchern. *syn.* Fumo tingo, obscuro, infusco, *vel* fumo, sicco, exsicco, arefacio, induro.

infudibulum, infundibulum, Leiek/ Rurká áptekárska/ Nalewká 1. Kosz młyński.

infundo, Nalewam 1. Wiewam 1. Polewam. eingiessen/ einschencken. *Desuper infundam, & tonitru caelum omne ciebo.* Virg. *syn.* Fundo, instillo, ingero, immitto, injicio.

infurnibulum, Łopata chlebowa/ *& sub* Rurka áptekarska.

infuscatus, śmiady. Czarnáwy/ Metny/ *& sub* Niesmakuie mi *1.*

infusco, śmiado czynię/ Czernię/ Szpécę. Rozwarzam. Mącę Pługáwię Zarażam Psuię. verdunckeln; braun machen. *Summaque ieiuna sanie infuscatur arena.* Virg. *syn.* obscuro, infumo, inficio.

infuscor, Czernieie, Farbuię/ Słábieie

infuscus, Czarnáwy, śmiady, Płowy

infusio, Nalewánie/ Wlanie 1. Polewanie, Klistera *2.* *Infusorium* Nalewká *1.*

infusus, *us*, Nalewánie/ Polewánie.

infusus, *si*. Nalany. eingegossen. *Nix humeros infusa tegit.* &c. Virg.

Infuta, Mießam/ Rozwarzam.

INGE

Ingelabilis, Niemarzniecy.

ingeminatus, Dwoiáki/ Podwoyny. zweyfachtig. *Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.* Virg.

ingemino, Powtarzam/ Przyczyniam 1. Przybywa. dopplen. *Ingeminat ictus, domitus infregit minas.* (Jamb.) *syn.* Gemino, congemino, duplico.

ingemiscendus, żałosny 1.

ingemisco, ingemo, Wzdycham 1, 3. erseufftzen. *Tantum ingemiscit ignis ad durum jecur.* (Jamb.)

ingĕnĕrāſco, Wradza ſię co.
īngĕnĕrātus, Przyrodzony.
īngĕnĕro, Wradzam/ Sadzę plonki.
Ingĕniarius, Sztukmiſtrz.
īngĕnicla, ingĕnĭcŭlus, Klęczeń.
īngĕnĭcŭlātus, *idem*, & Klęczący.
īngĕnio, Sam Sámorodnie.
Ingĕnio natus, Sámorodny.
Ingĕnĭōſe, Dowćipnie.
īngĕnĭōſus, ingeniatus, Dowćipny/ Sztuczny/ Chytry. verſtändig/ ſinnreich. *Inter Sauromatas ingeniosus eram.* Ovid. *ſyn.* Sŭbtīlis, ſăgax, sōlērs perspĭcax, *phr.* ăcri, sōlerti ĭngĕnio măgnus, māxĭmus, nōbĭlis.
īngĕnĭtus, Przyrodzony. angebohren. *Ingĕnitus genitusq́; Deus, pater & patre natus,* Pr. *ſyn.* īnnātus, īnsĭtus, īngĕnĕrātus.
īngĕnium, *ingeniolum*, Dowćip/ Przyrodzenie, Włáſność l. Vczćiwość/ Obyczay/ Wymyſł l. Verſtändigkeit/ angeborne Art. *Ingenium quondam fuit pretiosius auro.* Ovid: *ſyn:* Nātūra, īndŏles, *vel* sŭbtīlĭtas, săgācĭtas, ĭndūſtrĭa, sōlertĭa. *epith:* Vēlōx, ăcre, āſtūtum, mŏbĭle, cŭltum, fertĭle, prōmptum, mīrābĭle, căpāx, ūber, rŭde, dūrum, ōbtūſum, crāſſum, tārdum, ĭners, hĕbes. *phr.* Ingĕnii ăcies, ăcūmen, vīs, dēxtĕrĭtas, vĭgor, flūmen, vēna, făcūltas. Artĭbus, rēbus ăgēndis ăptum. īngĕnium, prĕtĭōſius ăuro, ăt non ingĕnĭo quæsītum nōmĕn ăb ævo excĭdĕt, īngĕnĭo ſtăt sĭne mŏrte dĕcus.
Ingĕno, *is*, Wradzam.
Ingenor, *eris* Wradzam ſię.
Ingēns, Wielki j. faſt groß. *ſyn.* Māgnus, ăltus, prōcērus. *phr.* Cōrpŏre præſtāns, ĭpſe ārdŭūs, āltăque pūlſat sydĕra.
Ingenuatus, Obyczayny/ & *ſub* Dowćipny.
īngĕnuē, Vczćiwie/ Swobodnie/ Szczerze.
īngĕnŭĭtas, wolność z urodzenia, Swobodá wſtyd/ Vczćiwość
īngĕnuus, Szláchetny/ wolny z rodu/ Swobodny, Vczćiwy/ Sámorodny, Vrodziwy, Tutecżny/ Támecżny/ wyzwolony. wohlgeboren/ Ehrbar. *Aut pudor ingenuus aut reticendus amor.* Prop. *ſyn.* Lībĕrālis, hŏnēſtus, nōbĭlis, căndĭdus, sincērus, prŏbus.
Inger, *pro* Ingere. *Catul. aphæreſis, Poetica.*
īngĕro, wrzkam co/ Porzkam co komu/ Wkłádę z. wtrącam ſię, Ciſkam l. Nákłádam l. Láię/ Nálewam, Przypominám. hinein bringen/ hineinſtoſſen. - - - *Fugientibus ingerit haſtas.* *ſyn.* īnfĕro, īntrūdo, īnjĭcio, īnfūndo.
īngĕſtābĭlis, Ciężki l. ingigno, wradzam.
inglŏmĕro, wichrzę, Zágmátwáć/ Mieszam. zuſammen häuffen. *Inglomerant noctem tenebroſa,* &c. Stat. *ſyn.* Glŏmĕro, cŭmŭlo, ăccŭmŭlo cōngĕro.
Inglōrius, Nieſławny l. P[illegible] Ehren-dürfftig/ unachtbar. - - - *Palmaq; inglorius alba.* Virg. *ſyn.* īgnōbĭlis, īndĕcōrus, īnhŏnōrus, ābjectus, vīlis, īncōgnĭtus, sĭne nōmĭne, nōmĭnis ēxpers.
īnglŭvĭes, Gárdło/ Brzuch/ Obżárſtwo. Freſſerey. *Præclarum ingrata ſtringat malus ingluvie rem.* Hor. *ſyn.* Gŭla. *epith.* Vŏrax, ēbria, fœda, īnexplēbĭlis, īnexplēta. *v.* Gula.
īnglŭvĭōſus, Obżárty żárłok.

INGR (ſtam ſię

Ingrandeo, Ingrandeſco, Mnożeię/ Roſtę.
Ingratè, Nieprzyiemnie/ Niewdzięcznie.
Ingratiæ, Niechcenie. *Ingratificus* niewdzięczny
Ingratis ingratijs, Ná złość/ Niechetnie/ Bez dzięki. unwilliglich/ ungern. *Effugere haud potis eſt, ingratis hæret & angit.* L. invite, cōāctē.
ingrātĭtūdo, Niewdzięczność.
Ingrātus, Niewdzięczny/ Nieprzyiemny. unangenehm/ undanckbar. *I nunc ingratis offer te irriſe periclis.* Virg. *ſyn.* īnjūcūndus, mŏlēſtus, *vel* īmmĕmor. *phr.* Mĕrĭtōrum ōffĭcĭi, *vel* mūnĕris ăccēpti īmmĕmor, ōblītus. Vĕtĕris cui gratia facti ēxcĭdit, ĭn ămīcos măle grātus, īngrātum caput.
Ingravescit, Pogarſza ſię l. śili ſię.
Ingrăveſco, ćiężkiem ſię ſtáię, Drożeię/ Oćiężeć.
Ingrăvo, Obćiążam/ verletzen/ beſchweren. *Ingravat hæc ſævus Drances.* &c. Virg. *ſyn.* Grăvo, āggrăvo, prĕmo, ōpprĭmo, ōbrŭo, *vel* ēxāggĕro.
Ingrĕdior, Wchodzę/ Wſtępuię z. Wieżdżam/ Wdaię ſię/ Vdaię ſię gdzie/ Poczynam co/ Chodzę l. Idę &. hinein gehen. *Conſilia & vita diverſum iter ingredietur.* l. *ſyn.* īntrŏ, īntrŏĕo, īnĕo, sŭpĕro.
Ingredi ad uxorem. honeſta periphraſis in SS. libris. Małżeńſtwá záżywáć.

Ingressio Weście 1. Wstęp/ Początek 1.
Ingressus us, Chod/ Wstęp/ Weście 1. Początek 1. Eingang und Anfang. *Vide nova ingressus hominum. &c.* Virg. *syn.* āditus vel limen vestibulum, vel ingressus, gressus.
Ingruo, Nalegam/ Wiß: 2. Gruchnelo. Przybliża się co/ Rzuca się choroba/ Nad szyię co wisi. anfallen. *Ingruit Æneas Italos, & prælia miscet.* Virg. *syn.* irruo, irrumpo, immineo.
Inguen, inis n. Łono 2. Członek 4. Dymienice. die Scham. *Candida succinctum latrantibus inguia monstris, V. epith.* Lūtōsum, obscœnum, tumidum, crassum, ūdum.
Inguinalis, Inguinaria, Gwiazdecki ziele.
Ingurgito, Wpada rzeka Obiadam się/ Opiiam się/ Zapił rozum/ Ptaplam myśl/ Piię gwałtem/ Zabrnąć 3. einschlucken. *Ingurgitans impura in se merum avariter.* (Jamb.)
Ingustabilis ingustatus, Nieukuszony.

INH

Inhabilis, Niesposobny/ Nietążny.
inhabilitas, Niesposobność.
Inhabitabilis, Nieosadny.
Inhabitator, Komornik/ 1. Obywatel. Inwohnen/ bewohnen. *syn.* Habito, incolo, mäneo, moror.
Inhabitata terra. Isa. 61 in qua habitatur.
Inhæreo, inhæresco, Wiszne/ Przylipam/ Tkwi mi/ Ulnąć/ Stoi mi przed oczymá. ankleben anhangen. *Indum non fulgebat ebur quod inhæserat auro.* P. A. *syn.* inhæresco, hæreo, insideo.
Inhalatus us, Chuchánie
Inhalo, Chucham 2. Nápuchnąć. hinein blasen/ oder hauchen. *syn.* exhālo, exspiro, inspiro, afflo, respiro.
Inhamo aliquid, Zawadzam 2.
Inhæredito. 4. Esdræ. pro heredito in.
Inhiatio, Ziewánie/
inhibæ aves sub Nieszczęśliwy.
Inhibeo, Wściągam/ Hámuię/ Zatrzymawam/ 1. 5. Zastánawiam 1, 2. Cofam się. verhindern/ abhalten. —— *Cursus inhibebat equorum.* Ovid. *syn.* Cohibeo, prohibeo, impedio.
Inhibitio, Cofnienie się.
Inhio, Ziáię/ Czuham/ Żądam bárzo. gegnen/ oder fast begehren. *Defixu inhiant obtutibus, & radiorum.* Prud. *syn.* Hio, vel avide cupio,
inhonestamentum, Nieuczciwość.
Inhoneste, Niepoczciwie.
inhonesto as, Szpecę. entehren/ schänden. *syn.* Dedecoro, infamo, deturpo, fœdo, maculo.
Inhonestus, Niepoczciwy. unehrlich. *Exitus hic nobis non inhonestus erit.* Prop. *syn.* Turpis, infamis, probrosus, sordidus, obscœnus, impurus, pudendus.
inhonoratio, Zelżenie
Inhonoratus, *idem & Nieuczczony.*
Inhonoro, Lżę 2.
Inhonorus, Niepoczciwy/ Wzgárdzony. unberühmt. *Deripit, abiectaq́ inhonorus fronde sacerdos.* Stat.
Inhorresco inhorreo, Naiezam się Zdrygam się. erzitteren/ erschrecken —— *Et inhorruit unda tenebris.* Virg. *syn.* Horreo exhorreo, timeo.
inhortor, Pobudzam/ Szczuię.
Inhospitalis, Bez gospody/ Niegościnny/ Nieucki. unwohnbar. *Sive facturus per inhospitalem.* (Sapph.)
Inhospitalitas, Niegościnność/
inhospitus P Bez gospody/ Nieucki. unbewohnt. *Et Numidæ infræni cingunt, & inhospita Syrtis.* *V. syn.* Non habitabilis, inhabitabilis, desertus, incultus, inaccessus,
inhuber lege inuber.
Inhumane inhumaniter, Nieludzki.
Inhumanitas, Nieludzkość,
Inhumanus, Nieludzki/ 1. & 2. unfreundlich. *Lector inhumana, liber ab invidia.* Mart. *syn.* Crudelis, inurbanus, ferus, immitis.
Inhumatus, In negans, Niepogrzebiony. unbegraben. *interea socios inhumataq́ corpora terræ.* Virg.
Inhumo, as, in affirmans. Zakopywam/ Zágrzebáć.

INI

Inibi, Tam/
Iniectio, Wrzucenie/ Imánie się.
iniectivus status Wrzucony.
Iniecto, Wrzucam/ Imam się.
Iniectus us, Wrzucenie.

Iniens, Náſtáiacy/ Inigo, Wganiam/

Iniicio, Wrzucam/ Wtrącam 3. Wbiiam 5 Nábawiam/ Przymawiam ſię o co. hinein werffen. *Luſerat, injiciunt ipſis ex vincula ſertis.* Virg. *ſyn.* Jăcio, immitto, infĕro.

Inijcio catenas, Okowáć/

Inijcio, cupiditatem ardorem, Pobudzam.

Inijcio frenos, Vymuię 7.

Inijcio manus, Imam kogo/ Zágrábić.

Inimicabilis Nieprzyiázny.

Inimice, *inimiciter*, Nieprzyiácielſkie/ Nieprzyiázliwie.

Inimīcitia, *æ.* & *hæ* Inimicitiæ. Nieprzyiáźn 1. Zaśćie 2. Waśn/ Nieſnaſká. Feindſchafft. *Protinus ingentes ſunt inimicitiæ.* Mart. *ſyn.* Diſſentio, diſſidium, ŏdium, ſimultas. *epith.* Hŏſtilis, fūnesta grăvis, trūx, ăcērba, atrox, ſæva. *phr.* ita trŭces inimīcitias ēt fūnebre bēllum ēxcitat. 6. *Diſcordia.*

Inimicitias capeſſo, concipio, capio, contraho, gero, Waśnię 2. 5.

Inimicitijs capeſſendis facilis. Waśniwy/

Inimico P. Waśnię 1. Rozróżniam.

Inimicor, Waśnię 3. Nieprzyiáźń wiodę.

Inimīcus ſubſt. Nieprzyiaciel. ein Feind. *Ecce inimicus âtrox magno ſtridore per auras.* Virg *ſyn.* Hŏſtis, ădversārius. *epith.* bĕlliger, lĕthĭfer, fallax, *phr.* ēcce inimīcus atrox măgno ſtrīdōre pĕr aūras inſĕquitur, pœnăsque inimīco ē sănguine sūmit. 5. *Hoſtis.*

Inimīcus, *adiect.* feindlich. *Gens inimica mihi* &c Virg *ſyn.* infēnsus, infēſtus, āvērsus, ălĭēnus, irātus,

Inimicus, *Icti.* *vir poſt. divortium.*

Inimitabilis, Niewyrázisty Trudny/

Ininveſtīgābilis, Niepoślákowány/

Inīque nieſłuśnie/ niewinnie/

Iniquitās, nierownia/ nierowność/ nieſłuśa. Trudność.

iniquo as, Obrażam 2. Poruśam 1. 5.

Inīquus, nierowny/ nieſłuśny/ nieprzyiázny/ Gniewliwy/ nieprаw. uneben/ ungerecht. *Abſtrahat è noſtro pulvere iniquus amor. P.* *ſyn.* injūſtus. *phr.* Cōntēmptor æqui ſcĕlĕre ānte ălĭos immānior ōmnes, Propāgo. Cōntēmptrix sŭpĕrum, ſævæque ăvĭdiſſima cædis, ipso, ſcĕlĕris mōlīmine Tēreus, Crēditur ēſse plus laūdēmque ā crimine sūmit

Ĭnĭtia, *orum*, Poświącánie/ Czácżko/

Initiālis. Początkowy.

Ĭnĭtiāmentum, Początek 2: náuká chrześćiáńſka.

Ĭnĭtiātio, Obrząd/ Ofiárá 1.

Initiatur, Poczyna ſię.

Ĭnĭtiatus, Zácżęty/ Duchowny 2. Poświęcony 1. Poczęty/ Promot/ Kleryk.

Ĭnĭtió, ná początku.

Ĭnĭtio, *as*, Poświącam 1. 2. Poczynam/ Odſadzam od pierśi/ Záprawiam 5.

Ĭnĭtior, święcę ſię/ Kápłánem zoſtáię.

Ĭnĭtium, Początek 1. Anfang. *ſyn.* Prīncĭpium, ēxōrdium, primōrdium, ēxōrsa: ingrēſsus, cœptum, incœptum, căput, ŏrigo; tyrōcĭnium, rŭdimēntum. *phr.* in prīma frōnte lĭbēlli. ăb Jŏve prīncĭpium gĕnĕris. ā rē prīncĭpium tĭbi dēsinet, āccĭpe jūſsis Cārmĭna cœpta tŭis. ăb Jŏve principium, Mūſæ. Si prīma dŏmus rĕpĕtātur ŏrigo. ā Lătio căput, hōrum ēt caūsa mălōrum imo ăge ĕt ā prīma dic hōſpes ŏrigine nōbis insĭdias.

Initium do, duco, facio, pono. Poczynam 1.

Ĭnĭto, Chadzam Wchodzę/

Ĭnĭtus, *us*, Początek 1. Weśćie 1. Łączenie. das vrſprungen/ oder eingegangen. *Tempore quo nobis inita eſt. Cerealis eleuſis* Virg.

Iniucunde, nieprzyiemnie.

iniucunditas, Nieprzyiemność/

Iniūcūndus, Nieprzyiemny/ nieućieśny/ unlieblich, *ſyn.* ingrātus, inſuāvis, mŏlēſtus.

Iniudicatâ cauſa, Nieprawnie,

iniūdicātus, Nieoſądzony.

Iniūgis,/ Nierobotny/ Nieuk 2.

iniungo, Nákázuię/ Zadáię 7. Przywiązuię.

Iniūratus, Bez przyśięgi/

Injūrĭa, Krzywdá/ Unrecht/ Unbillichkeit. *Longa eſt iniuria, longa.* Virg. *ſyn.* injūſtĭtĭa. inīquitas, vel diſsēntio, cōnvicium, probrum, ōpprobrium, mălĕdictum, nōxa, dāmnum. *epith.* Grăvis, atrox, dira, mŏlēſta, intŏlĕrabilis. *phr.* Măla, dūra, pŭdēnda, vērba, dicta. Mōlēſtæ vōces. inſtrūcta dŏlis iniūria. Vērbis ōdia ăſpĕra mŏvi. Probris hunc incēſsit ămāris. Virus in insōntes mittēns. ſi ſcĕlĕris tantā injūria nōſtri. Sĕd nūnc quŏque tūrpes Lĭtibus ēxĕrcent linguas, pūlsōque pŭdōre. pŭdet hæc ōpprōbria nōbis ēt dici pŏtuiſſe ēt nōn pŏtuiſse rĕpēlli. 6. *Convicium.*

Iniuriâ, Niesłusznie/ Nierowno.
Iniuriâ jactatus, laborat. Iniuriam passus, Ukrzywdzony/ iniurie Niesłusznie.
iniurior aris, Krzywdzę kogo.
Iniuriosè Niesłusznie z krzywdą/
iniuriosum est, Niesłuszna/
Iniuriosus, *active* Krzywdę czyniący/ unbillig. *Iniuriosis aridus ventis ferar.* (Iamb.) Hor.
Iniuriosus, *passive*. Z krzywdą złączony/
iniurium, Krzywoprzysięstwo/
Iniurius, Niesłuszny/ Niecnotliwy/ Winien.
iniurus, Niesłuszny/ Niecnotliwy.
iniussus si, iniussus us, Bez roskazania/
In.iuitè. Nie-prawiedliwie.
Iniustitia, Niesprawiedliwość.
Iniustus, Nierowny/ Niesprawiedliwy/ Nieprawy/ Niezdolny/ Ciężki 1. ungerecht. *syn.* iniquus, iniuriosus. *phr.* Æqui justitiæ, juris, recti contemptor. Fraudis amans. *&c.* *Iniquus.*

INL

inlargio, Daię/ *inlatebro, lege illatebro.*
inlex, icis. Fest. corr. inlix.
inlex, egis idem illex egis.
Inlices, *ab inlix*. Rynsztok
Inlicitator, Targownik.
Inlicium, Nakazanie/ Gromada 3.
inliteratus, idem illiteratus.
Inlix, icis. Wab 2.
inlutus, &c. idem illutus, &c.
inlubrico, as, Wmykam się.
innabilis innavigabilis, Niepławny, unschiffbar/ unschwimmisch. *Tardaq; palus innabilis unda.* Virg.
innascor, Wradza się co/ Rodzę się.
innato, Wpływam/ Pływam powierzchu. hinein schwimmen. *Innatat unda freti dulcis, leviorq; marina est.* Ovid.
Innatus, Przyrodzony/ *& sub* Wychowany. angebohren. *Cecropias innatus opes amor urget habendi.* Virg. *syn.* ingenitus, insitus, ingeneratus
Innecto, Wiążę 1. Wikłę 1. Wplatam.
innector, Wikłę się/ Wiążę się/
innexio, Wplecienie/

innitor, Podpieram się/ Wspieram się 1. 3. Polegam 2. sich aufflehnen. *syn.* Nitor, fulcio, incumbo.
inno *as,* Wpływam/ Pływam 2. Jadę po wodzie.
Innocens, Niewinny/ Nieszkodliwy/ Cnotliwy. unschuldig. *Hic innocentis pocula Lesbii.* (Alcaic.) Hor. *syn.* insons, innocuus. *phr.* Criminis, noxæ, fraudis expers, immunis. Nullius noxæ reus. Vitæ morum labe carens. Vitam sine crimine duxit. Cui conscia mens recti est. Vita, fidesque inculpata tua est innocuæ quibus est vitæ tranquilla quies. Sine fraude doloque Viximus innocui. Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa. Nec quidquam, quod lege vetet committere, feci. *&c.* *Pius.*
Innocenter, Niewinnie/ Nieszkodliwie/ Cnotliwie.
Innocentia, Niewinność/ Powściągliwość. Unschuld. *Frontis pudorem, cordis innocentiam.* (Jamb.) *syn.* integritas. *phr:* Vita inculpata. innocui mores. insons animus. Manus innocuæ.
Innocuè, Nieobrażliwie/
Innocuus, *active* Nieszkodliwy/ *& passive* Nieuszkodzony/ unschädlich. *Ludimus innocuis verbis. &c.* Mart.
Innodo, *as,* Węzłem zawiezuię/
innominabilis, *Ad laudem* Niewysłowiony/ *Ad vituperium,* Mianowania niegodny.
Innotescentia, B. sub Obwieszczenie.
innotesco, Wsławiam się Słynę. Bekant werden. *Fallimur an nostris innotuit illa libellis.* Ovid.
innovatio, Odnowienie.
innovator, Nowak/ Odnawiacz.
innovo, Odnawiam innoxiè Nieszkodliwie
innoxius, *activum* Nieszkodliwy/ Niewinny. *& passiv.* Nieuszkodzony/ Nienaruszony.
innuba, Niemężatka. ohnverheyrath/ledig. *Innuba permaneo, sed iam felicior atas.* Ovid. *syn.* innupta, cælebs, virgo.
innubilor. Zachmurzyć się/
innubilus, Niechmurny. *& in* Pogoda 1. Schön/ heiter --- *Semperque innubilus æther.* Lucr.
innubis, Niechmurny/ Jasny 1. ohne Wolcken.

ckeit. *Et sole fulsit, qualis innubis dies.* (Iamb.) Senec. *syn.* innubis, sine nube, purus, serenus.
innubo, żenię się/
innumerabilis, *innumeralis* Niezliczony/ unzehlbar. *Possit dinumere, aut innumerabilis.* (Chor.) H. *syn.* innumerus, infinitus. *phr.* Numero carens. Cui deest numerus. numero copia maior erat, excedit numerum meritorum summa tuorum. Quot salum (pelagus) continet stellas coelum, astra polus. *v.* *Infinitus.*
innumerabilitas, Niezliczność/
innumerabiliter, Bez liczby/
innumerus, Niezliczony/
innuo, *u.* Kiwam głową. Mit dem Haupt nicken/ oder wincken. *syn.* annuo, nutu concedo, consentio.
innupta, Niemężatka/ Ledig/ unverheurather. *syn.* innuba, cælebs, virgo.
innutrio. Zaprawiam innutrior, Schowac się. innutritus alicuius rei. Wychowany.

INO

inobediens, Nieposłuszny.
inobedientia, Nieposłuszeństwo/
inoblitus, Niezapamiętany.
inobrutus, Niezawalony Nietonący/
inobscuro, Zaćmiam/ inobseptus, Nieogrodzony/ inobsequens, Nieposłuszny.
inobservabilis, inobservans, niepostrzegły/
inobservantia, Zaniedbanie.
inobseruate, niepostrzegle/
inoccidũus, Niezapadaiący.
Inocco, *as.* Zawłoczę Bronuię.
Inoculatio. Szczepienie/
Inoculator, Szczepnik Sadownik/
inoculo, *as,* Szczepię/ pfroię.
Inodor, *oris. m.* Bezwonność.
inodora, Fiołki leśiżnne.
inodorata, Fiołetka 1. inodoro, *as* Perfumuię.
inodorus, Niewonieiący/ Geruchloß. *Ossa inodoro dabit, seu spirent cinnama surdum. P.*
inodorus flos. Safanka/
Inoffense, Nieobrażliwie/
Inoffensus, *passi,* Nieobrażony/ *& active,* Nieobrażliwy. unverletzt. *Detur inoffensæ vitæ tibi tangere metam.* Ovid.

inofficiosus, Nieuczynny/ Nieludzki.
inolens, *ab Inoleo, In negante.* Niewonieiący.
inoleo, inolesco. *In affirm.* Wradzam/ Wradza się co/ Zaprawiam kogo w co/ Zaprasta rana. ein wachsen. *Duritiem lapidum mersis inolescere ramis.* Sil.
inolitus, Zastarzały/
inominalis, inominatus. Nieszczęśliwy. (ty/
inopaco *as,* Zaćmiam. inopertus, Niezakryinopia, Niedostatek/ 1. 2. Armuth/ Mangel *syn.* Paupertas, penuria.
inopinabilis, Niespodziany/
inopinans, Niespodziewaiący się/ (dźianie/
inopinanter, inopinate, inopinato. Niespoinopinatum, Niespodziana rzecz/
inopinatus, Niespodziany/ Nierozmyślny.
inopinus, Niespodziany/ unvermeynt. O *Virgo nova mi facies inopinaq; surgit.* Virg. *syn.* improvisus, inexpectatus, insperatus, repentinus, subitus.
inopiosus, Niedostateczny/
inopportunus Niewczesny/
inops, *opis adiect. Omn.* Niedostateczny/ ubogi. Arm/ bedürfftig. *Turpis inopsque simul miserabile transiget ævum syn.* Pauper, egenus ægens, indigus. *v. Pauper.*
inops mentis, Głupi inoptabilis Nieżądny.
inorabilis, Nieuproszony.
inoratus, Niesłuchany.
inordinate *inordinatim,* Nieporządnie/
inordinatio, Nierząd 1. inornate Grubo 2.
inordinatus, Nieporządny.
inorior, Wschodzę 2. Wszczyna się.
inornatus, Niezdobny/ Gruby 2. ungezieret. *Quisquis inornatumq; caput crinesque, &c.* T. *syn.* incõnditus, incomptus, horridus.
inoris *is,* Bez ust. inoro *as,* Nalewam 1.
inorus, Bez ust. inos *oris,* Niemy 1.
in pulvis inpuluis, Bez prace. *& sub* Łacny.
inquam, Mowię 1. Rzekę.
inquantum, Ile 1. 2.
inquantumcunque, Ilekolwiek 2.
inquies *etis substant.* Niepokoy/ Niespanie.
inquies *etis adiect.* Niespokoyny. es *corripit* ... *Probus.*

trobu. inquiete, Niespokoynie/
inquietatio, Przykrzenie/ Nágábánie/
inquieto, Niepokoy czynię/ Nágábam/ Przebudzam 1. Poruszam. (koy.
inquietor Poruszam się inquietudo, Niepo-
inquietus, Niespokoyny. unruhig. Nam securis erit nec inquieta. (Phal.) M. *syn.* irrequietus, turbatus, sollicitus mobilis, impatiens moræ.
inquilinus, Chálupnik/ Kmieć Komornik 1. ein Haußmann/ Zinsmann/ Hofherr. Vicinus Novis vel inquilinus. (Phal.) M.
inquinamentum, Plugástwo/ Pomázánie/ Poszpecenie.
inquinatè Szpetnie/ & *sub* Mowię ile.
inquinatio, Splugáwienie.
inquinatus, Plugáwy/ Sprośny.
inquino, Plugáwię/ Szpecę/ Liżę 1. Zmázáć 2. Besudlen/ beflecken. Inquinat egregios adiuncta superbia mores. Cl. *syn.* Coinquino, fœdo, temero contamino, polluo, deformo, maculo. v. Maculo.
inquio, Mowię 1.
inquiro, Dowiáduię się/ Pytam/ Szukam/ Inkwizycyią czynię/ Instyguię/ Szperunk czynię/ Ráchuię się 1. Rachsuchen. Evenit inquirant vitia ut tua, rursus ut illi. Hor. *syn.* Quæro, exquiro, requiro, perquiro, investigo, scrutor, perscrutor.
inquisitio, Szukánie/ Inkwizycyia 1. 2. Informacya. inquisitius, Pilnie.
inquisitor, Bádácz/ Strona powodna/ Szpieg/ Instygator/ Inkwizytor/ Pies 1. Rachsucher. Inquisitores agerent cum remige nudo. Juv.

INSA

insalubris, Niezdrowy 2. Insalutaris Apulei. ungesund. Escas insipidas & insalubres Anon.
insana, *f. herba*, Bielun.
insanabilis, Nieuleczysty. unheilbar. Si tribus anticyris caput insanabile nunquam. Hor.
insanè, insaniter, Bárzo, Szalenie.
insania, Niezdrowie/ Száleństwo 1. Rospustá. Unsinnigkeit. Sævit amor ferri, & scelerata insania belli. Virg. *syn.* Furor, rabies, amentia; dementia. *epith:* Scelerata, præceps, furibunda, turpis, titubans, crucians, rabida, cæca, amens, violenta, sæva, ardens, effrenis. v. Furor & Stultitia.

insanio, Száleię 1. Páśtwię się/ Targam się/ Miluię 2. Pyszę 2. Pustuię. unsinnig werden/ wüten. Errori similem, cunctum insanire docebo. Hor. *syn:* Furo, sævio, desipio.
insanitas, Niezdrowie.
insanùm, Bárzo/ Dziwnie.
insanum, quantum, Strach 2.
insanus, Niezdrowy/ Szalony/ Wielki. unsinnig/ thöricht. Tunc insanus eris, si acceperis an magis excors. Hor: *syn.* Furens, amens, demens, vel stultus.
insatiabilis, insatiatus, Nienásycony. unersättlich. Mox acquirendi docet insatiabile votum. Juv. - - - Namq insatiatus eundi. Sil. *syn.* insatiatus, inexplebilis, inexpletus, avidus, vorax, gulosus.
insatiabilitas, insatietas. Nienásycenie.
insatiabiliter, insaturabiliter, Nienásycenie. Insativis, quasi ab Insativus. Plin. corr. Insativis.
insaturabilis, Nienásycony.

INSC

inscendo, Włáżę/ Wsiadam 1.
inscensor, Wśiadácz. inscie, Nieumieietnie
insciens, *nomen* Głupi.
insciens, *pro* inscienter, Niewiádomie/ Niechcąc/ Nieobaczylem się. (Grubo 2.
inscienter, inscitè, inscitissimè, Nieumieietnie
inscitia, inscientia, Nieumieietność / Głupstwo. Unwissenheit. Quem mala stultitia & quæcunq inscitia veri. H. *syn.* ignorantia, ignoratio imperitia. *epith:* Rudis, turpis.
inscitissimus, Nikczemnik.
inscitus, Nieumieietny/ Głupi. Grob. Auxilium te nempe vocas inscite magister. Aus.
inscius, Niebiegły/ Nieumieietny/ Niewiedzący. unwissend Præcipitesq trahit sylvas, stupet inscius alto. Virg: *syn:* Nescius, ignarus, ignorant, indoctus. vide Ignarus.
inscribo, Wpisuię/ Przyczytam/ Napis kłáde/ Cechuię/ Przykuię, Pokreśić/ Wyszywam/ Wbiiam w pámięć/ Wystawiam ná przedáy. einschreiben. Per terram, & versa pulvis inscribitur hasta. Pr.
inscriptio, inscriptum Napis, Zapis/ Przykowanie. inscriptus, *in affirmans*, Nápisany/ Przyszo-

Przyskowány. inscriptus, *Inscriptilis, in negans*, Niepisany/ Niepopisany.
Inscrūtābĭlis in negat, Niezáleziste. unerforschlich. *Cujus judiciū sic inscrutabile & altū.* P.
Inscrūtor, in affirmat. Dowiáduię się / Przypátruię się.
insculpo, *Rysuię 3.* Wyrżć.

INSE

insĕcābĭlis, *in negat.* Niesiekomy.
insĕco, *as, in affirmat,* Náćinam.
Inseco, is. pro insequo, is, Mow 1. Powiádam. Odpowiádam.
insectānter, Nalegáiąc/ Ostro 2.
insectatio, Prześládowánie/ Pogonia 2. Tea
insectātor, Pogonia 1 [illegible] (piánie,
Insectio, Powiadánie [illegible]
insecto, insector, Prześládui/ Nalegam/ Dokuczam/ Dogrzewam/ Ścigam 2. Jagt nach folgen. *syn.* Cōnsĕctor, sĕquor, insĕquor, pērsĕquor.
insectum, Robáctwo/ przewiezişte.
insectum volucre. Owad.
insectus wáćięty/ Násiekány / Prośkowáty/ Przewieziśty.
insecūtio, Gonienie/ Pogonia.
Insēdābĭlĭter, nieuhámowánie:
insēdatus, nieśtromny.
insemĭnātus, *in negat,* niezasiany.
insemĭno, *in affirmat:* Wśiewam/ Wradza się
insĕnesco, Zstárzeć się 2. *Insensatus* Głupi
Insensatè, Głupie.
insensĭbĭlis, insensĭlis, nieczuły 2.
insensĭbĭlĭter nieczule.
inseparabĭlis, nierozietny.
insēpārābĭlĭter, nierozdzielnie 2.
insēpultus, niepogrzebiony. unvergraben. *Post insepulta membra different lupi;* (Jamb.) H. *syn.* intŭmŭlātus.
inseptus, nieogrodzony.
Insĕque i. dic. sub Mowię 1. Odpowiádam/ Powiádam 1.
Insequenda scelera. Cato: i. non fanda. Infanda. Pal- (mer.
insĕquēns, Nástępuiący.
Insequenter, Gelli. corr. Infrequenter.

Insequo, is, priscum, Mowię 1.
Insĕquor, Ścigam/ Nástępuię 1. Idę za kim/ Odpowiádam 1. nachfolgen. *Insequitur causas penitus tentare latentes.* Virg. *syn.* Sĕquor, insĕctor, cōnsĕquor, vel pērgo.
Insērēnus, P. Niepogodny.
insĕro, *rŭi.* Wprawiam 1. Wkleśniam / Wrażam/ Wtykam/ Wtrącam/ Ćisnę się/ Wdáię się 3. Wtrącam się/ Wpisuię/ Wkładam 1. Potykam co komu/ Wradza się co. Etwas einthun oder stossen. *Et volo te chartis inseruisse meis.* Pr. *syn.* immitto, insĭnŭo, immĭscĕo.
insĕro, *evi.* Sádzę plonki/ Szczepię/ Wśiewam/ Sieię 1. Zásiewam. Einpflantzen. *Insero Daphnipyros, &c.* Virg. *syn.* Cōnsĕro, [illegible] mĭno. *phr.* Fāc rāmum rāmus ădōptet. Se[illegible] pĕrĕgrinis ārbor ŏpāca cŏmis. Fi[illegible]o m[illegible] lignum insĕrit, & sūccos ălĭēno [illegible] ălŭmno. Insĕre nūnc Mĕlibœĕ pýros, pōne ōrdine vītes. (*Virg. 2. Geor.*) Hūc ălĭēna ēx ārbŏre gĕrmen inclūdūnt, ūdōque dŏcēnt inŏlēscĕre lĭbro. Aūt rūrsum ēnōdes trūnci rĕsĕcāntur, & āltè findĭtur in sŏlĭdum cŭnĕis vĭa. Deinde fĕrāces plāntæ immittūntur.
insĕror, *sub* Wradza się.
inserpit somnus, Usypiam.
insērpo, Włáżę/ Wmykam się.
insertā, *æ, subst.* Ozdobá.
insertæ fenestræ, *Virgil. sub* Wtykam.
Inserto, as, Wtykam/ wikłę.
inservio, Násługuię. Dogadzam 1. 2.
Inservo, Strzegę. Insessor, Zastępcá.
Insexit, sub Odpowiádam 1.

INSI

Insībĭlo, Swiſtam. Pfeiffen/ zischen. *Qualia succinctis ubi trux insibilat Eurus.* Virg.
insiccātus, Mokry.
insĭcium, Kiełbása/ Siekánina 1. watrobká.
insĭdeo, Siedzę 1. Obśiadam/ Opánowáć/ Przyśiadam 1. wlázło mi/ Tkwi mi/ wpiiam się/ Zásiadam się. in oder auff etwas sitzen. *Insideat quantus miseria Deus, &c.* Hor. *syn.* Hærĕo, ădhærĕo, inhærĕo, sŭpērsĕdeo.
insĭdiæ, Zasadzká. Hinderlist/ Betrug. *Excipere insidiis multum latrante Lycisca.* Virg. *syn.* Rētia, dŏlī. *epith:* ōccūltæ lătēntēs, tacĭtæ. fallāces.

ces, nōctūrnæ, cautæ, hōsti es. dŏlōsæ, iniquæ, sævæ, nĕfandæ. tūrpes, vānæ, ĭnānes. *phr.* Fallendi viæ, ārma, tēcta. Fūrta bēlli. *V. Insidior.*

īnsidianter, Zdradliwie.

Insidias pono, molior, instruo, tendo, Zásadzam się.

īnsidiātor, Zasadnik / Zastępcá / Zdraycá / Rozboynik. Ein Außpäher. *Insidiatorem prærosо fugerit hamo.* Virg.

Insidior, Czuwam / Stoię ná gárdło. Mit fleis nachstellen. *Callidus extremis tantum insidiabere plantis.* V. *phr.* ĭnsidias pōno mōlior, tendo, facio, pāro, strŭo, instrŭo, mĕditor, tēndo, mĕditor. Rētia, lāquĕos, plāgas tendo. Vias, āngūsta viārum, cæcos rĕcēssus, ōccūltas lātĕbras, sĕcēssus lătēntes. ... ōbsideo, in sylvis pŏsitis tēlis, tēctis ārmis insidĕo, sūbsidĕo, ărripŭitque lŏcum, & sylvis ĭnsēdit ĭniquis. Sēdet ēnse rĕposto ābditus. Nōn dātur, insidias, ārmāque tēcta părānt. Nēc lūpus insidias pĕcŏri, nēc rētia cērvis ulla dŏlum mĕdĭtāntur, āc vĕlūti plēno lūpus insidiātus ŏvili. In āpērtos ūndīque sylvis, prōsiliunt hōstes, & lătus ōmne tĕnēnt. Fāllite fallĕntes, ex māgna pārte profānum sūnt gĕnus: in lāquĕos, quōs pŏsŭēre, cădānt. *Vide Decipio.*

īnsidiōsè, Zdradliwie.

īnsidiōsus, Zdradliwy. aufsätzig. *Insidiosorum si ludus bella latronum.* Mart

īnsīdo, Siedzę 1. wpiiam się. sich etwan auffsetzen. *Floribus insidunt variis &c.* Virg.

īnsīgnè, Znák 1. 3. Herb / Sédérpuß. ein Zeichen / Sigel / Wappen. *syn.* sīgnum, īndĭcium, nōta, *vel* stēmma, ōrnāmēntum, *vel* signū vēxillum.

īnsīgne naturæ, Známię 2.

īnsīgne regium, Koroná Krolewska.

īnsīgnio. Znáczę 2. Bezeichnen / zieren. *Auro insignibat iam setis obsita, iambos.* Virg. *syn.* Dĕcŏro, cōndĕcŏro, ōrno, ēxōrno, illūstro.

īnsīgnis, Znákomity / Znáczny / wyborny. *Et contra* Wádę máiący. Fürnehm / fürtrefflich / *Ipsi per medias acies insignibus alis.* V. *syn:* illūstris, ēximius, ĕgrĕgius, inclytus, nōbilis.

īnsīgnītè, Znácznie / Osobliwie / Bárzo.

īnsīgnĭter, *idem, &* Wybornie.

īnsīgnĭtus, Znáczny / wyráżny / wádę máiący.

īnsila, *vel* ĭnsilia, *orum*, Podnożki tkacze.

īnsĭlio, *is.* Wskakuię. Ein oder auffspringen. *Insiliat, sit jus liceatq; perire Poetis.* Hor. *syn.* irrŭo, sāltu ineo, sălio in.

Insĭmul, Pospołu. īnsĭmŭlātio, Zádánie.

īnsĭmŭlātor, Potwarcá.

īnsĭmŭlo, Potwarzam / Vdáię źle / Zádáię. Einem etwas bezeyhen / beschuldigen *Criminibus falsis insimulasse virum.* Virg: *syn.* ăccūso, crīmĭnor, ārgŭo, rĕdārgŭo.

īnsīncērus, Nieszczery 1. Nieczysty / plugáwy.

īnsĭnuātio, wemknienie się / wkradánie. *Insinuator, Arnob. persuasor doctor.*

īnsĭnuo, wkradam się 1. Zálecam / wmieszáć się / wdáię się 1. Einschieben / einschicken / zu wissen machen. *Tempore iam faciles insinuantur opes.* Prop. *syn.* immītto, īndo, insĕro, immīscĕo.

īnsĭpĭde, Niesmácznо.

īnsĭpĭdus, Niesmáczny / Nieprzyiemny.

īnsĭpiens, Głupi. Unsinnig / närrisch. *Insipientis inest maior iactantia menti.* Buch. *syn.* Stūltus, īnsānus, ēxcŏrs, āmēns, dēmēns.

īnsĭpĭēnter, Głupie. īnsĭpĭēntia, Głupstwo

Insĭpio, Szálěię. īnsĭpo, *as, & is.* Sypię / wsypuię / Násypuię.

Insistens, Postawáiący.

īnsīsto, Postawam idąc / Stoię / Zástanawiám się / Stánąć 1. Opieram się / Vsádzam się / Podpieram się / Báwię się 1. 2. Odprawiam 1. Prowádzę sprámę / Stáram się / Jdę / Jdę zá kim / Nástępuię. Ein oder auff etwas stehen / antreiben. *Institerat jaculo Palmas, &c.* Virg. *syn:* Cōnsisto, *vel* innītor, *vel* īnsto, ūrgeo, *vel* pērgo.

īnsĭta arbor, Szczep. īnsĭtio, Szczepienie.

īnsĭtĭtium animal, Mieszániec / *& sub* Bękart.

īnsĭtitius, wkładány / Szczepny / Przydátny / Przestępny dzień.

īnsĭtium, Kiełbásá / wątrobká.

īnsĭtīvus, Szczepny 1. Przydátny / wkładány / *& sub* wrykam.

īnsĭtor, Szczepnik. Ein Zweygenpflantzer. *Insitor hic solvit, pomosaq; bota coronat.* Prop.

īnsĭtum, Szczep / Látorośl do szczepienia / Látorośl wszczepiona.

īnsĭtus, *ti*, Szczepny / Przydátny / Przyrodzony / Przychodzien. Eingepflantzt / angeboyren. *Vertere in alterius mutatamq; insita mala*

mala. Virg. *ſyn.* innātus, ingĕnĭtus, ingĕnĕrātus, inhærens.
īnsĭtus, *us*, Sádzenie 1. Szczepienie.
īnsŏcĭābĭlis, Nierowátzyſki/ nieſpoiſty/ niekleiſty/ niezgodny/ Nieludzki.
Insolabiliter, P. Bez pociechy.
īnsōlātio, Bielenie ná słońcu/ ná słońce wyſtawiánie.
īnsōlātor, Blechatz.
īnsōlātor, náſłoneczny/ Jáſny 1. Pogodny.
īnsŏlens, inſolitus, niezwyczáyny/ nieprzywykły/ nieświádom. *item* Roſpuſtny/ Rozrzutny/ Pyſzny. Stoltz/ übermüthig/ hoffärtig/ ungewöhnlich. *Ludum inſolentem ludere pertinax.* Hor. *ſyn.* īnsŏlĭtus, inſvētus, inexpĕrtus, *vel* sŭpĕrbus, tĕmĕrārius.
inſolenter, inſolutè Niezwyczáynie/ & Nieſtrownie/ Pyſzno.
inſolēntia, Niezwyczáyność/ Roſpuſtá/ Rozrzutność/ Przebarſzczánie/ Pychá.
Inſoleſco, Roſpuſtnie żyię/ Puſtuię.
īnsōlo, *as*, Bielę 2. Ná słońce wyſtawiam.
īnsŏlūbĭlis, Niewywikłány/ Nierozdzielny 1. Nierozśięrzny/ Niewypłácony/ Nieprzekonány.
insŏlūbĭlis nexus, Zadzierzgę.
īnsŏlūbĭlĭter, Nierozdzielnie 2. Nierozśięrtnie, Rozdzierzgiem. (ny.
Inſolum, i *inſolitum*, *priſcum*, *ſub* Niezwyczáyinsŏlūtus niezápłácony. inſomnia, *æ*, Nieſpánie. inſomniōſus, Sennik.
īnsōmnis, Nieśpiący. Wachſam/ ſchlafloß. *ſyn.* Vĭgil, pērvĭgil.
īnsōmnĭum, Sen. 2. Ein Traum. *Sed falſa ad cœlum mittunt inſomnia manes.* Virg. *ſyn.* Sōmnĭum, vīſum, *vel* dēlīrium, *epith.* Vānum, fallāx, falſum, ināne, mendāx, nōcturnum. *v. Somnium.*
īnsŏno, Trzáſkam/ Trąbię/ Zágráć/ Kláſkā. Erthönen/ Erklingen. *Inſonuêre cavæ, gemitumq; dedêre caverna.* Virg. *ſyn.* sŏno, rĕsŏno, pērsŏno, īnstrĕpo.
īnſons, Niewinny. insŏnus, cichy/ niecuły.
īnsōpītus, Nieuśpiony. Der nicht entſchläfft

INSP

īnſpectātio, inſpectio, Pátrzenie/ Przeglądánie/ Dozor/ Oglądánie 1. Rewizyia.
īnſpecto, wglądam/ náglądam/ Pátrzam.
īnſpector, *oris*, Dozorcá/ Rewizor/ Przypátruiący ſię/ Czárt.
īnſpectus, *us*, Oglądánie/ Weyrzenie.
īnſpērāns, nieſpodziewáiący ſię.
īnſpērānte me, inſperanti mihi, nieſpodziánie
īnſpērātus, inſperabilis, nieſpodziany. Unverhofft. *Inſperata tuæ cum veniet pluma ſuperbiæ.* (Cho.)
īnſpēgimentum, Potrząs.
īnſpergo, Pokrapiam, Potrząſam.
īnſpēſus, *us*, Potrząſanie
īnſpiciendi cauſa, *vel* inſpiciendum aliquid poſco, Ná oglądánie.
īnſpĭcio, Náglądam/ wglądam 1. Pátrzam, Doglądam 2. Przypátruię ſię/ Przeglądam ſię/ wiźruię. [illegible] *inſpiceris*, [illegible] *ſyn.* inſpecto, reſpicio, [illegible], inſpector, [illegible].
īnſpīco, *as.* Szczepiam. Wie ein Ähr Spitzen. --- *Ferroq; faces inſpicat acuto.* V.
īnſpīrātio, Nátchnienie/ Oddech. Göttliche Eingebung/ Einblaſung. *ſyn.* Tăcĭtus Dei mŏnĭtus, impulſus Divīnus afflatus, mōtus. Nūminis aūra pŏtens, vōx. Divīnum, cœleſte monĭtum, arcana Dei iuſſa.
īnſpīrātus, Nátchniony.
īnſpīro, Chucham 1. Pucham, Powiewam. Wierzę/ Nádymam/ Zarażam/ Nárájam/ Pobudzam. *& ſub* Nátchnąć. Ein oder auffblaſen. *Delius inſpirat vates, aperitq; futura.* Virg. *ſyn.* Spīro, expīro, inhālo, afflo. *vel figur.* immitto, insĭnŭo, indo.
īnſpŏlĭātus, Niezłupiony. Inſpuo *is.* Pluię 2
īnſpūto, *as*, *idem. &* Lekuię.
īnſtābĭlis, nieſtáteczny. Unbeſtändig/ wanckelmüthig. *Inſtabiles animos ludo prohibebis inani.* Virg. *ſyn.* Mōbĭlis, lĕvis, mūtābĭlis, incōnſtāns. *v. Inconſtans.*
īnſtābĭlĭtas, Nieſtateczność. Unbeſtändigkeit. *ſyn.* Mōbĭlĭtas, lĕvĭtas, incōnſtāntia, *phr.* Trānsĭbūnt cito, quæ vōs mānſūra pūtātis. aſpice quōd cŭpĭas, trānsĭbunt tempŏra. cōrpus hoc cādet, & cēdent indĭgno membra sĕpūlchro. Nec Maūsōlei, dīves fōrtūna sĕpūlchri. Mōrtis ab extrēma cōndĭtĭōne vācat. *v. Inconſtantia.*
īnſtans, *adiect.* náſtępuiący/ Terázniejſzy.
īnſtāns

instans, n. subst. Punkt czásu.
instante aliquo, Ná przyczynę.
instanter, instantissime. Usilnie/ Chętnie/ Nálegáiąc.
instantia, Nálegánie/ Náciętánie.
instar, aris, nomen n. Probus Iovin. Pontanus. Vrsin. Leopol. Kształt.
instar, Monoptotum. Prisciano. Jákby / Ná kształt/ Koło Præpos. Gleich als. --- Strepitus circa comitum; quantum instar in ipso Virg.
instauratio, Odnowienie/ Powtarzánie.
instauratitius, instaurativus, Powtarzálny.
instauratitius dies, Poprawiny.
instauro, Odnawiam / Przywracam 1. Powtarzam/ Naprawiam 1. Erneueren. Ergo instauramus Polydo O funus, & ingens. Virg. sy. Restituo, re[illegible] ro, reparo, renovo. V. Reparo.
insterno, Nasć[illegible]am/ Nakrywam/ Pokładam
instigatio, Podußczánie/ Pubudká 2. Instygácya/ Poruszánie 2.
instigator, Podßczuwácz/ Instygátor.
instigatus, us, Pobudká 2.
instigo, Pobudzam/ Podußczam/ Podßczuwam. Antreiben / anreitzen --- pressoque instigant agmine Ventos. Virg. instimulo, incito, concito, pello, impello, sollicito, acuo, exacuo, hortor.
instillatio, Wkrapiánie.
instillo, Wkrapiam/ Nápußczam 1. Kápię. Kápam/ wmawiam
instimulo, P. Pobudzam/ Podußczam/ Podßczuwam.
instinctor, Pobudká.
instinctus, ti, Nátchniony/ & sub Porußony.
instinctus, us, Nátchnienie/ Pobudká/ Podußczánie.
instipo, as, Wpycham.
instipulor, Kontráktuię/ an Obiecuię 2.
instita, æ, Bramá 2. Pás łoßkowy. Ein Schweiff an einem Rock. Quarum sub suta talos tegat instita veste. Hor
institio, Zástánowienie się/ Postawánie
Instito, as, Cæsar. al. Insto, as, vide infrà.
institor, Przekupień 1. Wenderarz 1. Kramarz Ein Factor Krämer. Mundus demissis institor in tunicis. Prop.
institoria taberna, Kramnicá.

institorium, Kramarstwo
institorius, Kramárski. institrix, Kramárká
instituo, Stánowię 1. Záczynam / Zákładam 1. Gotuię/ Poczynam/ Funduię/ Osadzam/ Uczę/ Zamnażam/ Przyuczam/ Zaprawiam Wynayduię/ Wdaię się/ Sádzę plonki/ Umyślilem. Stifften/ anordnen/ fürnehmen. Instituere pedis, crudus seget altera pergo Virg. syn. Statuo, constituo, decerno, vel doceo, erudio.
instituo astutiam. Sztuki zájęć.
instituo iter, Udáię się gdźie.
instituo ludos, Stroię igrzyská.
instituo vestigia, Stánąć.
institutio, Cwiczenie/ Uczenie/ Náuká.
institutor, Náuczyćiel/ Pedágog.
institutum, Postánowienie umysłu / Stan/ Użytwa 1. Zwyczay/ Zwyczay.
insto, Nalegam/ Pilnie co robię/ Przyspießam/ Nástępuię/ Náćieram ná kogo/ Dogrzewam/ Wiszę/ przybijá się/ Poczynam/ Twierdzę, Przypilnowáć/ Przed sobą. Anhalten/ dringen/ vorhanden seyn. --- atq; instantibus eripe fatis. Virg: syn: insisto, urgeo, premo, irruo: vel incumbo, vaco, vel immineo, impendeo, advento, prope adsum, vel pergo, persto.
instragulum, Deká 1. Pierzyná 2.
instratum, idem, & Kołdrá/ Woylok.
instratus, Siodłany. Bedeckt / überspreitet. Instratos ostro alipedes, pictisq; tapetis. V.
instrenuus, Nieochotny.
instrepo, Skrzypię/ Zgrzytam/ Gruchnelo. Hinein rauschen/ getöß machen. Instrepat & iunctos temo trahat areus orbes. Virg. syn. Strepo, perstrepo, intono.
instrictus, Apulei. Instricta dolore uxor.
instrido, Skwierczę.
Instringo, Wiążę 1. śćiągam 1. Hámuię się.
instructio, Opátrzenie / Przygotowanie / Szyk 1. (wcá.
instructor, Bieśiádnik 2. Stołowy 2. Sprá
istructus, ti, Opátrzony/ Sporządzony/ Obdárzony/ Gotowy/ Uczony.
istructus, us, Przygotowánie/ Sprzęt.
instrumentum, Narzędźie Státek 1. Sprzęt/ Moniment

Moniment/ Pomoc/ Apárat 1 Ksiegi publiczne/ Instrument 2. Werckzeug. *Abiecto instrumento artis, clausaq; &c.* Hor.

instrŭo, Sporządzam/ Opátruię/ Szykuię/ Gotuię/ Informuię/ Vczę/ Oznáymuię/ Záprawiam/ Náprawiam kogo. Underweisen/ zurüsten/ ordnen. --- *Socios insimul instruit armis*, Virg. *syn.* Păro, āppăro: ōrdĭno, cōmpōno, ōrno, *vel* dŏcĕo, ērŭdĭo.

Instudiosus, Niechętny. *instupens* Zdrętwiały.

INSU

insvāsum, *sub* śmiády/ *&* Okopćiáły/ *&* Fárbá

insvāvis, Nieprzyiemny/ Nieućieszny. Unlieblich/ unangenehm. *Quod nisi concedas, habere insuavis acerbo.* Hor. *syn.* īnjūcūndus, īngrātus, mŏlestus, ăcērbus.

Insubide, Nieprzyiemnie/ Niedbále.

insŭbidus, Nieprzyiemny/ Nikczémnik.

insubsidiati stare non possumus. 3. Esdræ 9. 1. sub dio Emman. Sa. Nádworze stać nie możemy. *Nuiectus, quasi Insubdiati.*

insubtilis, Niedowćipny.

insubtīliter, Niedowćipnie.

insūbŭli, *orum*, *&* insubula, *orum*. Nići tkaczey an Nawoy.

insūccātus, Moczony/ *& sub* Infuzya.

insūcco, Námaczam/ Nápuszczam.

insvēfácio, *in affirmat.* Nákładam kogo.

insvesco, *idem*, *&* Nákładam się. Gewohnen. *phr.* āssvēsco, cōnsvēsco.

insvētūdo, *in negat.* Niezwyczáyność.

insvētus, Niezwyczáyny/ Nieprzywykły. Ungewohnet. *Arcadas insvetos acies inferre pedestres.* Virg. *syn.* insŏlĭtus, insŏlēns, *vel* impĕrītus.

insufflare. Natchnąć.

insŭla Wysep 2. Dzielnicá. Eine Insul. *Insula dives opum, &c.* Virg. *epith:* Nĕmŏrōsa, dīves, sāxōsa, fertĭlis, fĕrāx, fœcūnda, ŏpīma, cīrcūmflŭa, lāta, spătĭōsa, ūber, ūda, mădēns, mădĭda, rĭgŭa, ĭrrĭgŭa. *phr.* Cīncta, claūsa mări tellus. ăquis circūmdăta tellus. ăquārum cīncta flŭentis terra. Flūctĭbus, flūmĭne āmbīta, cīrcūmvāllāta. āmni cīrcūmflŭa. Quām sĭnŭōso āmplēxu, īnflēxis gȳris ăqua cingit, circūmflŭit, ŏbit, āmbit. Dīvĭdŭa quam prĕmit āmnis ăqua. Discrētas insŭla rūmpit ăquas, insŭla pōrtum ēfficit ŏbjēctum lătĕrum.

insŭlāris, insulārius, Wyspny.

insŭlāris pœna, Wygnánie.

insŭlōsus, Wyspiásty.

insūlsè, Nieprzyiemnie/ Głupie.

insūlsitas, Nieprzyiemność/ Nikczemność/ Niesklonność/ Głupstwo.

insūlsus, Niesłony/ Nieprzyiemny / Nieżárcowny/ Nikczemnik. ungesaltzen/ unzierlich. *syn.* incōndĭtus, ābsūrdus, incūltus, ĭnēptus.

insūltātio, Vrągánie.

insūlto, Vrągam się/ Przegarżam/ Szydzę/ Skaczę/ Wyskákuię/ *& sub* Rolácę. Mit Ungestümm auffspringen / einem trotzén. *Insultare docet campis fingitque morando.* Var. *syn.* Sæpe insĭlio, irrŭo, irrūmpo, *vel* illūdo, rīdĕo, irrīdĕo, ēxăgito, vēxo, īnsector.

insultus, *us*, Naiazd.

insŭltūra, *idem*, *&* wskákowánie.

insum, inest, Jestem 1. Mam 1,

insūmo, Bierzę w się/ *item* wydáię/ Nákładam/ Trawię 2. Verzehren/ verbrauchen. --- *melius quo insumere possis.* Hor. *syn.* impēndo, cōnsūmo.

Insumo animum, Ważę się 2.

insŭo, wszywam/ Zászywam. 2. Einnehen / einflicken. *Corporis insueris, dicam, tu concipe dicta.* L.

insŭper, Nad to/ Ná/ Ná wierzchu. Uber das/ darüber/ weiter. *Insuper id campi, quod Rex habet ipse Latinus.* Virg. *syn.* ădhūc, ūltĕrĭus, prætĕrĕa.

insŭper habeo, Gárdzę

insŭper jacto, Przyrzucam.

insŭpĕrābilis, Nieprzebyty/ Niezwyćiężony/ Nieuleczysty. unüberwindlich. --- *Genus insuperabile bello.* Virg. *syn.* Nōn ēxŭpĕrābĭlis, inēxpūgnābĭlis, inēlūctābĭlis, indŏmĭtus, invīctus.

insūrgo, Podnoszę się 1. Oburzam się/ Wstawam/ Nátrzam/ naćiskam. sich wider einen erheben. *syn.* Sūrgo, *vel* ōbsīsto.

insuscēptus, Nieprzyięty.

Insuspicābilis, Niedomniemány/ *vel, ut Hugo interpretatur, ab omni mala suspitione alienus.*

Insustentabilis, nieznośny.

insŭsūrrātio, Szept/ Poduszczánie.

insŭsurro, Szumię/ Szepcę/ nábiiam uszy.

Intābēſco, Táię/ Topnieię/ Schne. Auß oder eindörren. *Virentem videant, intabeſcantque relicta.* Perſ. *ſyn.* Tābēſco, cōntābēſco: intus tā (bēſco.
Intāctĭlis, Niedotkliwy.
Intāctus, *ti,* nieryk any/ nienáruſʒony/ nieoſkrzoſány 2. unberührt/ unbefleckt. *ſyn.* Integer, immăcŭlātus, pūrus, intāmĭnātus. *v. mox intaminatus.*
Intāctus, us, niedotkliwość.
Intāmĭnātus, P. niepokaláný. unbefleckt. *Intaminatis fulget honoribus.* (Alcaic.) H. *ſyn.* Intāctus, impōllūtus, inviŏlātus, incōrrūptus, intēmĕrātus, integer, pūrus, caſtus.
Intāntum, Ták bárzo.
Intectus, *in affirmans,* nákryty. *in negans,* nie (nákryty.
Intĕger, intĕgĕllus, Cáły 1. 2. 4. Wßyſtek/ nienáruſʒony/ Zupełny/ niezepſowány/ Cnotliwy/ Wierny/ Szczery 2. świeży/ Czyſty/ niepokaláný/ niedárowány. Gantz/ frey/ geſund. *Integer ambigua ſi quando citabere teſtis.* Juv. *ſyn.* intāctus, intāmĭnātus, *vel* incōrrūptus perfectus, tōtus, *vel* incŏlūmis.
Intĕgo, nákrywam/ Zákrywam. Decken. *Integit, Arcadii morem tenet ille Galeri.* *ſyn.* Tēgo.
Intēgrāſco, integrāſcit. Ponawia ſię/ *& ſub* Wznawiam.
Integrātur, *ſub* Wznawiam.
Integrē, integerrĭmē, Zupełnie/ Szczerze/ Cnotliwie/ Bez podátkow/ Bez námiętnośći
Intēgrĭtas, Cáłość/ Cáłego co/ Szczerość/ Dziewictwo/ Cnotá 1. niewinność / Zdrowie. Vollkommenheit / Redlichkeit/ unſchuld/ Reinigkeit.
Intēgrĭtūdo, Szczerość.
Intēgro, *as,* Znowu co czynię/ Wznawiam/ Powtarzam/ Dopełniam/ Vćieſzyć/ Rozweſelam. Erneueren / wiederbringen. *Integrat & mæſtis late loca queſtibus implet.* Virg. *ſyn.* inſtauro, innŏvo, rĕnŏvo.
Integrum eſt, Wolno 2.
Intēgŭmēntum, nákryćie/ Zákryćie/ Záſłoná 1. 6. Pokrywká 2. Powłoká.
Intellēctio, Zrozumienie.
Intellēctus, *us,* Rozum 1. Rozumienie 1. Zrozumienie/ Pojęćie/ Wyrozumienie 2. Czućie. Verſtand. *ſyn.* Mēns, ănĭmus, rătio.
Intellĭgēns, Znáiący ſię/ *& ſub* Przeymuię.
Intellĭgēnter, Wyrozumnie.
Intellĭgēntia, Rozum/ 1. Baczenie 1. Rozumienie 1. Wyrozumienie 1. 2 Zrozumienie/ Vmiejętność. Erkanntnüß/ Verſtändnüß. *ſyn.* Cōgnĭtio, ſciēntia, prūdēntia.
Intellĭgĭbĭlis, Pojętny 2.
Intellĭgo, Rozumiem/ Wyrozumiewam/ Baczę/ czuię 2. Przeymuię kogo/ Dorozumiewam ſię. Verſtehen/ vermercken. -- *Claudi nimirum intelligit unus.* Hor. *ſyn.* Pērcĭpio, cōncĭpĭo, căpĭo, ăccĭpĭo, ăgnōſco, cŏgnōſco. *phr:* ănĭmo pērcĭpĭo. Mēnte pērcĭpĕre, nōtāre, tĕnēre. ănĭmo infĭgĕre. ănĭmis ădvērtĕre. Paucis, ănimos ădhĭbēre, dŏcēbo. Sēd ſi tāntus ămor cognōſcĕre nōſtros. Fēlix qui pŏtuit rērum cŏgnōſcĕre cauſas, Nēc lătuēre dŏli frātrem Jūnōnis. Nōvit nāmque ōmnia vātes. Quæ ſint, quæ fuĕrint, quæ mox ventūra trăhāntur. *v. Attendo, Auſculto.*
Intēmĕrāndus, nieſzgwałćiſty.
Intēmĕrātus, nieſzgwałcony/ nienáruſʒony. unbeflecket/ ungefälſchet. *Intemerata focis, perfecto lætus honore.* Virg. *ſyn.* intāmĭnātus, intĕger, pūrus, caſtus.
Intēmpĕrāns, niepowśćiągliwie/ nieſkromnie unmäſſig. *ſyn.* Intēmpĕrātus, immŏdĕrātus incōntĭnēns, lĭbīdĭnōſus.
Intēmpĕrānter, niepowśćiągliwie / nieſkromnie
Intēmpĕrāntia, niepowśćiągliwość.
Intēmpĕrāntia cœli, niepogodá.
Intēmpĕrātē, nieſkromnie/ Zbytnie.
Intēmpĕrātus, Obżárty.
Intēmperiæ, *hæ,* Szaleńſtwo/ Czáry.
Intemperiæ me agunt, Szaleię 2.
Intēmpĕries, *intempĕrĭa, æ,* nieſkromność/ niepomierność. Unmäſſigkeit deß Luffts/ Witterung/ Ungewitter. *ſyn.* immŏdĕrātio *vel* Cœli grăvĭtas: Dūrum, grăve cœlum: incōmmŏda cœli: āĕris inclēmēntia: cœli injūria: grăvis tēmpĕrĭes, intēmpeſtas.
Intēmpĕro, as, Miárkuię. Intēmpeſtas, niepogodá. Intēmpēſtīvē, nie ná czás/ Ráno/ nieprzyięmnie.
Intēmpēſtīvĭtas, nie ná czás/ Aſpekt zły.
Intēmpēſtīvus, Pozny/ nieweczeſny. unzeitig *Intempeſtivus deſcendit nubibus imber.* Hor.
Intēmpēſtus, niepogodny/ nieſdrowy 2.

Intĕmpŏrālis, Bez czásny.

Intēndo, Vsiluię/ Vsadzam się/ Zmierzam/ nápinam/ náteżam/ náwiezuię/ nátychtowáć/ Osnowáć/ náwiiam/ Zámierzam się/ Stáram się/ Drożę/ Grożę 1. Godzę/ Przykłádam 3. Dobymam/ Dobywam/ Pilnuię/ Zákrzątnąc się. & sub Rospościeram. Wornach zielen/ spannen/ außdåchten. *Possit & intentos astu cacare maritos.* Prop. *syn.* Tēndo, ēxtēndo, pōrrĭgo, *vel* cōntēndo, āddūco, *vel* cōgĭto, mĕdĭtor, spēcto, *vel* āpplĭco, ādmŏvĕo,

Intēndor, Drożeię.

Intēnsio, náteżanie 1. 2. Vsilność.

Intēnsius, Vsilnie. *intensivus, sub* Spustny.

Intensus, *fi, idem* Intentus, *idq; usitatius,*

Intēntātio, Machánie/ Zámierzánie 2.

Intentator, in epistola S. Iacobi Deus enim intentator est malorum, ipse autem neminem tentat.

Intēntātus, *à tento,* niekuszony.

Intēntè, intentissimè, Pilnie.

Intentio, nápięcie/ náteżánie/ Vsilnośc/ Pilnośc/ nábrzmiáłość/ Przyłożenie 2. Zádánie komu czego. *au* Koniec spraw.

Intēnto, Zámierzam się/ Przymierzam 2. Grożę 2. 5. Stoię ná gárdło/ Zádáię. Prüffen. *item* drohen. *Nunc etiam manes, has intentata manebat.* Virg. *syn:* Sæpius intēndo, *vel* mĭnĭtor, mĭnor.

Intēntus, *ti,* nápięty/ Vsilny/ Pilny.

Intēntus, *us,* ściągnienie/ Zámierzánie/ Machánie/ & *sub* Groźbá.

Intĕpĕo, intĕpesco, Zágrzewam się. Lausern. *Et latus æstivis intepet imber aquis.* Prop.

Inter, Miedzy/ ná 2. Przez 1. Przy. Zwischen *Crura sonant ferro, sed canit inter opus.* Tibull.

Inter agendum, Robiąc,

Inter hæc, Tym czásem.

Inter initia, ná początku.

Intĕrālbĭcans, nákrapiány/ Pstry/ Przebiáłe.

Intĕrālbĭco, Pstrzę się. [biale.

Intĕrāmna, *f. regio, civitas, sub* Miedzyrzecze

Intĕrānea, *orum,* wnętrze 1. Trzewá/ Kiszká/ (Kruszki

Intĕrāresco. Przesycham.

Interatim, pro interim, Pod czás.

Intērbĭbo, wypiiam/ Piię gwałtem.

Interbito, priscum, Ginę/ & *sub* wracam się.

Intērcălāris, intercălarius, Przybyszowy/ wstáwiony/ Przybyćień/ Przestępny dzień.

Intērcălāris mensis, Luty.

Intērcălātio, wstáwienie dniá.

Intērcălātor, Przestępny dzień.

Intērcălo, *as,* wkładam 1. Odkładam 2, Przybyß wkłádáć.

Intērcăpēdo, Przestánek. (wiązánie.

Intercardinatus, ti, ab intercardino. wiążę & in

Intērcēdo, wkładam się 2. niedopuszczam/ Sprzećiwiam się/ Leżę miedzy/ Mam z kim Przeplatam/ Przypada 2. Przerywam co czym/ Ręczę/ *an* Przyczyniam się 1. Fürbitt thun/ darzwischen kommen. *syn.* Intērvĕnio, *vel* intērsum, *vel* ōbsto, ādvērsor, rēluctor, (rĕsisto.

Intērcēptio, Przechwycenie.

Intērcēptor, Przeymácz.

Intērcēssio, Sprzećiwiánie/ Zástáwiánie/ nádeśćie. *an* przyczyná.

Intērcēssor, Przeszkodnik/ Sprawcá/ Jednácz

Intērcĭdo, Ginę/ & *sub* Zápámiętywam. Verfallen/ untergehn. *syn.* Intĕrĕo, cădo.

Intērcīdo, Przecinam/ przerywam 1. Zrzucam 3. Przerzucam. Von einander oder Zerschneiden. *syn.* Dīvĭdo, sĕco.

Intērcĭlĭum, Miedzybrwie.

intercinctus, Plin. corr. *interstinctus.*

Intērcĭno, Spiewam, Darzwischen singen. *Defendat, ne quid medios inter actus.* Hor.

Intērcĭpio, Przerywam 1. 2. Przeymuię 2. Aufffahen. --- *Rhœtus intercipit optime Teucra.* Virg.

Intērcĭptor, Záchodzę. intercisè, Drobno.

Intercisio, Plin. corr. Item rosio.

Intērcīsus *sub* Zrzucam kontrákt/ & święto do południá. Zerschnitten/ zerhauen. *syn.* Dīvīsus, scissus, sēctus.

Interclāmo, Krzykam przećiw.

Intērclūdo Zágradzam 1. 2. Ozaczam/ nieprzepuszczam/ & *sub.* Duszę/ Zárchnąć się. Verschliessen/ den Paß verlegen. *Interclusit hyems, &c. syn.* Claudo, ēcclūdo, *vel* prŏhĭbĕo, vĕto, impĕdio.

Inter-

intercludor, Záchodzą/ Záßły go wody.
interclusio, Zátchnienie / Dußenie, wkłádánie.
intercolumnium, Miedzyfilarze.
interconcilio, Łágodzę. interculco, wtykam.
intercurro, wbiegá co/ Przeplatam, wkłádam się. 2.
intercurso, Przebiiam się/ Przebiia biale.
intercursus, u, wbieżenie/ wstawiánie się. przyczyná przyscie.
intercus, utis. Adiect. omne. ZásKorny.

INTERD

Interdico. Nákázuię/ Zákázuię/ Roßkázuię 4. Arestuię/ Opieram się/ Wywoływam 2. Verbieten. syn. Prohibeo, veto, defendo.
interdictio, Zákazánie/ Záwießenie 5. Skazánie 1. interdictus. Zákazány/
interdiu, interdius. Wednie.
interductus, u. Przedział/ Kropká/
interdo sub Niedalbym.
interdum/ Podczás. underwellen/ zuwellen. syn. aliquando, nonnunquam.
Interduo, pro Interdo. Plaut. priscum.
interea, interea loci, Tem czásem / Darzwischen/ unterdessen. Panditur interea domus omnipotentis olympi. Virg. syn. interim, tum, hæc inter.
interemptio, Zaboy. 1. interemptor Zábiiak.
interequito, Przeieżdżam 1.
interesse, Interesse.
interest, Rożnosć iest/ Rożny iestem/ Do tego mi. Rok temu/ Pomaga co. Es geht an/ es ligt daran. Nil interest an pauper & infima. (Alcaic.) Hor.
interest magni, permnimium, interest Reipub. Wiele ná tym.

INTERF

interfacio, Robię/
interfari, Przerywam mowę.
interfatio, Przerywánie 2. Skazánie 1.
interfectio, Zaboy.
interfector, interfectrix, Zábiiak.
interfeminium, Krok w ciele/ Członek 6.
interficio, Zábiiam 1. 2. Tödten/ umbrigen imbrem atque interfice messis. Virg. syn. occido, neco, eneco, perimo, interimo. V. Occido.

interfinium, Nosowa chrząstká/
interfio, Nißczeię/ Zginąłem/ Zgorzeć.
interfluo, ciekę 5. interfluus ciekący przez.
interfodio, Kopam & sub Wykłwał.
interfringo, Łomię co.
interfugio, Przepadam. interfundor, Uciekam.
interfuro, is P. Szaleię. 2.
interfusus, ciekący przez/ Polewány 1. Darzwischen gegossen. --- Novies Styx interfusa coerces. V.
intergarrio, Mowię do kogo/ Przerywam mowę.
intergerinus, Wkładány/ (we/
intergerinus paries, ściána spolna/ ściána przeczna.
intergerium, Nadzienie sub Wkładam 1.
intergerrivus paries, ściána spolna.
interiaceo, à jaceo Leżę miedzy. Darzwischen liegen.
interibi, Tám/ Tem czásem/
interibilis, Zgubie podległy.
interiectibus, Tedy owedy/ Niekázem. Przerywáiąc/ Rázámi/ in Rázá.
interiectio, Wkładánie/
Interiectio Grammatica, est pars orationis affectum mentis voce incondita significans.
interiectio spatio, Tem czásem.
interiectus ti Srzedni.
interiectus u, Przedział 1. Wkładánie/ Chwilá/ Odległość/ Zástąpienie.
interiicio, Wkładam 1. Mießam 1. Przesciełam 1. Przybyß, wkłádáć. Zwischen einwerffen.
interim, Tym czásem / Pod czás. Inzwischen/ indessen. Interim dum tu celeres sagittas. (Saph.) Hor.
interimo, Zábiiam 1 niemogę 5. Przykrzę się. Umbringen. --- uxorem interimis, matremq; veneno. H.
interior, Wnetrzny Prywátny 1. Skryty 1. Prawy. Mehr. innerwartz. At domus interior regali splendida luxu. V.
interiora, orum Wnetrze/ interitio, Zgubá.
interitus, u idem & Zginienie/ Zatrácenie. Der Tod/ Undergang. Scilicet interitu gaudeat ille tuo. Prop. syn. Mors exitium, excidium.

interiungo, Wyprzęgam 1. 2.
interius, Wewnątrz. 1. 2.
interlego, Przebieram 1. Przerzedzam.
interlino, Wymázuię/ Przekreślam/ Fałszuię.
interlocutio, Przerywánie mowy 1.
interlocutoria, *sub* Skazánie 1.
interloquor, Przerywam 2. Skázuię 2.
interluceo, świecę się 1. Rozświecą się. Przeyrzeć 1. Przebiją 3. Dazwischen oder durchscheinen. *Acies, interlucet corona.* Virg. *syn.* intermico, interniteo.
interlucatio, Przerzedzánie.
interluco, *as* Przerzedzam.
interlunis Bez księżycny.
interlunis nox interlunium, Księżycá zaśćie.
interluo, Vmywam/ ćiekę 5. Płynę 2.
interluvies, ćieczenie/ Powodź/ Potok 1.

INTERM.

intermanco, Mieszkam gdźie.
intermedium, Krotofilnego co.
intermedius, Srzedni. *& sub* Leżę miedzy.
intermenstruus: intermestris luna. Księżycá zaśćie *&* Miedzymiesięczny.
intermeo *as* ćiekę przez/
intermico, świecę się/ Błyszczę się. Dazwischen glitzeren. *Rutilum squammis intermicat aurum.* C.
in-terminatus, *ab in & termino*, nieskończony/ nieokreślony/ niezmierny.
interminatus, *ab inter & minor, aris.* Zakazány ungezielet. *Interminato cum semel fixæ cibo.* (Jamb.)
intermino as, Wołam ná kogo.
interminor, Grożę 1. 3. Zakázuię.
intermisceo, Przemieszywam.
intermissio, intermissus, *us* Przestánek.
intermitto, Przestáię 1.
intermorior, Obumieram/ Vmieram 1. Martwieię/ Vstáie co/ Vschą.
intermortuus, nápoły umárły/ Obumárły 1. 2. Vmárły/ nieochotny/ Zdretwiáły.
intermundium, Miedzyświećie. (murze.
intermuralis, Miedzymurny. *& sub* Miedzy-
internascor, Miedzy czym iest.
internecidium sub Mężoboystwo.
internecine, Do czystá. *& sub* Porażam ná głowę.
internecinum bellum, Porażká. [cy.
internecinus, śmiertelny 2. Zgubę przynoszą-
internecio internectio, Zaboy 1. Porážká/ Zgubá. Außreuttung mit dem Schwerd/ gäntzliche Niderlag. *syn.* occisio, interitus, strages, cædes.
internecio facta *sub* Porażam.
internecines Do czystá/
internecivus, Zgubę przynoszący.
interneco Zábiiam 1. *internecto*, Záwięzuię 1.
internectus, Zábity. *internicies*, Zguba.
Internicio lege Internecio.
internidifico, Gniezdzę się.
internigrans, Pstry/ Przebiiá/
interniteo, Swiecę się/ Lśknę się.
internodium, Goleń/ Członek 1. 2.
internosco, Rozeznawam.
internuculus, Sodomczyk.
internundinum, *sub* Jármárk.
internuntio, Oznáymuię.
internuntius, Tłumácz/ Posłániec/ Pośrzednik/ Jednácz 1.
interna orum, Wnętrzności 1.
internus Wnętrzny.
intero *is*, Drobię/ Kruszę/ Wdrobić.
interordinium, Drogi w ogrodách. *& sub* Miedzysłatrze.

INTERP

interpateo, Otwarem stoi/ Przeyrzeć 1. *& sub* Dźiuráwy.
interpedio, Przeszkadzam,
interpellatio, Przerywánie mowy 2.
interpellator, Przerywácz/ Przeszkodnik/ Przychodźień.
interplico, Przeplatam.
interpolatio, Polerowánie/ Wypráwá 3. Przerabiánie. *interpolator*, Pártácz.
interpolatrix, *Pomponio*,
interpolatus, Przerabiány/ nicowány.
interpolis, *is idem &* Wymuskány.

interpo-

interpolo, Poleruię/ Przerabiam 1. Odnawiam. 2. nicuię.
interpolus, Przerabiány/ nicowány.
interpono, Wkładam/ 1. Wtrącam 3. 4. Przeplatam/ Przerywam 7. Mieszam 1. Zástáwiam się 3. Przestáię 1. Darzwischen.
interpello, Przerywam mowę/ Niepokoy czynię/ nálegam/ Przeszkadzam, niedopuszczam Vpominam się.
interpensiva, arum, Przypustnice/ Krokstryny. & sub Obdách.
interpensivus paries, ściáná z krámbugámi. legen. Interponis aquam subinde Rufe. (Phal.) syn. interjicio, intersero, intermisceo.
interpositio, Wkładánie/ Glosłá.
interpositus us, Przedział 1. Wkładánie/ Zástąpienie.
interpremo, lege interprimo.
interpres, etis, Wykłádácz/ Przekłádácz/ Tłumácz/ Domyśłácz/ Doktor/ Professor. Ein Dolmetscher. Hominum divumque interpres asylæ. Virg.
interpres cæli, Prákrykárz.
interpres portentorum, Wieszczek 4.
interpretamentum, Wykład 1. (myst.
interpretatio, Wykład 1. 2. Przekład/ Do-
Interpretatio, ad Herreni. exornatio oratoria,
interpretor, Wykładam 1. 3. 4. Przekładam. Außlegen/ erklären. syn. explico, expono, explano.
interpretor male, sinistre. Zá złe mam.
interprimo, Sćiskam/ Dawię.
interpunctio, interpunctum. Przedział/ Kropká interpunctus, Rozdzielny.
interpungo, Punktuię/ Przedzielam/ Przeplatam. interpurgo, Podskrobáć.
interputatio, Przerzedzánie.
interputo, Przerzedzam/
interqueror, interquæstus, Vskarżam się/
interquiesco, Odpoczywam 1. Przestáię 2.
interrado, Podskrobáć/ Poleruię.
interrasilis, interrasus sub Przezrzysta robotá. pr. Przeskrobány mieyscámi.
nterregnum, Krolewska wákáncya.

interrex, Krolewski namiestnik.
interritus nielękliwy/ unerschrocken. Brachiaque ad superas interritus extulit auras. Virg syn. intrepidus, securus, imperterritus, audax. &. Audax.
interrogatio, interrogatiuncula, Pytánie/ Item figura Oratoria, idem Erotema.
interrogative Pytánym sposobem.
interrogatium, Pytániu służący.
interrogo, Pytam/ Sprawowáć się każe. Fragen/ forschen. syn. Quæro, Inquiro, sciscitor, alloquor.
interrogor, Spráwuię się.
interrumpo, Przerywam 1. 2. Zrzucam most.
interrupte Przerywáiąc.
interruptio, Przerwánie. Item figura Oratoria, eadem Aposiopesis.
interruptus, Przerwány/ Zániechány/
interscalmium sub Wiosłowy gozdź.
interscapilium, Plecy/ Miedzyłopátczé.
interscapulum, Plecy.
interscindo, Przecinam/ Zrzucam most.
interscribo, Przypisuię.
interseco, Przecinam/ Zerspálten. intersecantur, his fac angusti laris. (Jamb.) Au.
intersectio, przecinánie.
intersemino, Wśiewam. (wodzę/
intersepio, przegradzam/ Zágradzam/ Ob-
intersero, evi. śieię 1. Wśiewam. untermischen. Sic ait, & mediis interserit oscula verbis. Ovid.
intersero, rui, przeplatam/ Wkładam/ przybyß wkłádáć.
intersisto, Zástánawiam się.
intersitus, i situs inter sub Leże miedzy. untergemischt. Omnia quæ ponis interfita dulcibus ornant. L.
interspergo, porrozsam co czym.
interspiratio, Oddech/ przestánek.
interspiro, Oddycham.
intersterno, prześciełam 1.
interstinctus, Nákrapiány/ pstry.
interstinguo, Gáßę/ Dawię/ przedzielam/ Sádzę 1. interstinguor, Gáśnę.
interstitio, przestánek, przeciąg.

interſti-

interstitium idem & przedźiał.
interstitium lunæ, Kśieżycá záśćie.
intersto, Sapientiæ 18. Wpośrzodku/ ábo miedzy dwiemá stronámi stoię.
interstrepo, Chroboczę. under einander rauschen. *Dignâ, sed argutos interstrepit anser olores.*
interstringo, Dawię 1. Obieśię 1.
interstruo, Buduię 1. Spaiam.
intersum, Jestem przytomny/ Być przyczyną/ Leżę miedzy. Zugegen seyn/ beyseyn. *syn.* adsum, præsens sum.
intertaleo as sub Látorośl 2.
intertexo, przeplatam/ pstrzę/ Wkłádam 1.
intertignium, Miedzybálcze.
Intertinctus. Plini. corr. Interstinctus.
intertraho. Wyćiągam 1.
intertrigo, Sádno, & *sub* śćieránie.
intertrimentum, *intertritum* Szkodá/ Vmnieyszánie.
interturbatio, Przeszkadzánie/ Zámieszánie/ Vprzykrzenie Przykrzenie się.
interturbo, Niepokoy czynię/ Przerywam mowę. *intervacans,* Prozny 3.
intervallatus, Przestawáiący.
intervallo magno, Zdáleka.
intervallum, Przećiąg/ Odległość/ Plác prozny/ Przestánek/ Spárá/ Przedźiał/ czás 1. 2. Máteżánie 2. Chwilá. Ein Raum/ Unterscheid. *syn.* interstitium, spatium.
intervello, Obrywam 1. Przerzedzam/ Wyrywam.
intervenio, Nádchodzę 1. Schodzę 1. Przypada co 2. Wkładam się/ Przeplatam/ Leżę miedzy/ Przedźielam/ & *sub* Rzecz. Darzwischen kommen. *Plura dolor prohibet, verboque intervenit omni. Ovid. syn.* impræviam adsum; *vel* intersum; intercedo.
interventum, Bieł 3. Dźiurá 1.
interventio, Przypadek 2.
interventor, Przychodźień/ Gość 2. Przestrodnik/ Pośrzednik/ Rekoimia.
interventus, *us* Nádeśćie/ Obecność/ Wstawiánie się.
interversor, Przywłaszczyćiel/ Prywatnik.
interverto, Przewracam/ Obracam ✝ oszukiwam/ Kradnę 1. Przemarnowáć.
intervigilo, Spię nie spiąc/ Czuię 1. Przecywam 1.
intervigilus an Przerwány?
interviso, Náwiedzam/ Dogladam 2.
interula, Szátá spodnia/ Koszulá 1.
interula tunica, Serdak.
interundatus, Wzorzysty/ Wodnowzorzysty.
intervolo as, Przelatam.
interuomo, Womituię/ Wlewam 1.
intestabilis, Bez testamentu/ Bezecny 1. 2. *Item ab alio sensu.* Rzezániec.
intestato, Bez testámentu/
intestatus, Nieprzeświadczony/ Niewierny/ Bez testámentu. *Item* Rzezániec.
intestina *orum,* Trzewá/ Das Ingeweyd. *Sicbine subrepsti mi, atque intestina pervreus. Cat.*
intestinorum animal, Glistá.
intestinum, Kiszká 1. 2. 3. 4. 5.
intestinum cæcum, Kiszká ślepa.
intestinum opus, Drewnia 2. Futrowánie/ Ruchome rzeczy. [wem.
intestinum pavimentum, Tło sádzone drzewem.
intestinum rectum. Kiszká ostátnia.
intestinus, substant. m. sub Kiszki.
intestinus *adiect.* Wnętrzny. & *sub* Drewniány.
intexo *is* Wplatam 1. Wkładam 1. Przeplatam/ Wyszywam/ Háftuię.
intextus *ii,* Tkány/ intextus *us,* Wplećienie

INTI

intimator, Przypominácz Nápominácz.
intime, Vprzeymie.
intimo, Oznáymuię/ Wkładam 2.
intimor, Wpada rzeká.
intimus, Vprzeymy/ Wnętrzny/ Potáiemny Skryty 1. Wiernek. gantz innerlicher Freund. *Intima more suo sese incunabula condent. Virg. syn.* internus, interior, imus *vel* charissimus, dilectissimus.
intinctus *us* Omaczánie Przysmák mokry/ Musztárdá.
intingo, Omaczam/ Chrzczę.

INTO

intolerabilis, Nieznośny/ unerträglich. Intolerabi-

tolerabilibusq; malis erat anxius anber. Luer. *syn.* intŏlĕrāndus, grăvis mŏlĕstus.
intolerabiliter, Nieznośnie/
intolerandus, Nieznośny/
intŏlĕrans, niecierpliwy 2. & nieznośny. *Tacit. servitus intolerans.*
intoleranter, nieznośnie/ niecierpliwie/ pyszno.
intolerantia, cięszkość/ Rozpusta/ przebarszczánie/ Dziwáctwo.
intondeo es, przystrzygam.
intŏno, Gromię/ Grzmot czynię. Donneren erklingen. *Intonuere poli, & crebris micat ignibus æther.* Virg. *syn.* Tŏno, insŏno, pĕrsŏno
intonsus, niegolony/ Zápuszczone włosy nosący.
intonuit, Zagrzmiáło/ Grzmi/
intorqueo, Wykrzywiam/ Wywijam. Zákręcam 1. ćiskam 2. umbwinden/ umbdrähen/ einschiessen. *syn.* Tŏrquĕo, *vel* immĭtto, Jăcŭlor.
intorta oratio, Mowá trudna/ (wo.
intortè intortius, Krzywo/ Záwikłánie Krzywo.
intortus, Kręcony Záwiły/ Ronczárokręty.

INTRA

Intrà *Adverbium*, Wewnątrz.
intra *Præpositio.* przez 1. W domu/ Wewnątrz 2. In/ innerhalb. *Intra castrorum timuit tentoria ductor.* Lucan.
intra cutem, Zá skorę.
intra jactum, ictum, náćiśnięnie.
intra juventam, w młodośći.
intra paucos dies, Zá kilká dni.
intraclusus, Zámkniony.
intractābilis, nieogłaskány/ niećierpliwy/ niedotkliwy/ Dziwak. Ubel zu handeln. *Sed fines Lybici, genus intractabile bello.* Virg.
intractātus, nieogłaskány. [trocony.
intrāmūrānus, w murze położony/ murem otrarius, Oprzeczny.
intrĕmo, intrĕmisco, Drżę. Erzittern. *Palluit & subita genua intremuere.* Ovid. *syn.* Trĕmo, trĕmisco, trĕpĭdo.
intrĕpĭde, nielękliwie.
intrĕpĭdus, nielękliwy. unerschrocken. *Atq; adeo intrepidi quacunq; altaria tangunt.* *syn.* intĕrrĭtus, impĕrtĕrrĭtus, impăvidus, audāx.

Intrĭbuo, Skłádam się. Intrĭbūtio, pobor.
intrĭco, *as*, wikłę/ więżnię 1. Verwirren. *Qui intricant manibus spiras, & tortile spartum.* Cant. *syn.* illăquĕo, irrĕtio, implĭco, impĕdio.
intrigo, *inis*, Stárćie/ *sub* Śćiéránie.
intrĭmĕntum, przyprawá 2.
intrinsĕcus, wewnątrz 1. Inwendig. *Sudabunt etiam fauces intrinsecus atræ*, Luc.
intrita, *æ*, Gliná rozczyniona/ Tynk/ Oblepá śćiány/ Mieszániná/ wyrłoczyny / Głodziny/ wapno zálane/ Miękiny.
intritus panis, aqua, Drobiánká.

INTRO

intrō, wewnątrz 1. 2. w dom. Darinnen/ hinein. *Mitteret ad se intro, sed magis eliceret* Catull.
intro, *as*, wschodzę/ wkradam się/ Łeżę. Hineingehen. *Ibitis Italiam, portusq; intrare licebit.* Virg. *syn.* Inĕo, intrŏĕo, ingrĕdior, sŭbĕo. *phr.* Tecta, pĕnātes ădĕo, sŭbĕo. Tectis succēdo, in limina pĕdes infĕro, pŏno. Tectis jŭvĕnes succēdite nŏstris. ingrĕdĕre, & patriis succēde pĕnātibus hŏspes.
Introadmitto, introaspicio, *Mer.* Popma. *alij dividunt:* Intro admitto. *Sic alia similia.*
introcēdo, wchodzę. *Intro do, Cic. corr. Intrudo*
introdūco, wprowadzam 1. Dáię mowę / wnoszę 2. Hineinführen. *Sic animas introduxerunt sensibus auctas.* Luc.
introdūctio, wprowadzánie/ początek.
introĕo, wchodzę. introfĕro, wnoszę 1.
introgrĕdior, wchodzę/ Hineintretten. *Postquam introgressi, & coram data &c.* Virg.
introitus, wéśćie 1. 2. początek 1. Eingang. *Introitus & bella loqui perculsa, ruinas.* Prop. *syn.* Līmen, ădĭtus, ingrĕssus.
Intrōmissio, wpuszczánie. wwiązowánie kogo
intromitto wpuszczam.
introrumpo, wdzieram się, wbiegam 1.
introrsum, introrsus, wewnątrz 1. 2.
introrsus ago, ćiskam/ Zwężam.
introspicio, wglądam/ náglądam/ Mácam/ Rachuię się 2.
Intrōvŏcātus, *us*, przywoływánie.
intrōvŏco wołam 1.
intrudo, wtrącam 1. 4. wpycham. Hineinstossen/

stossen/ hineindringen. *syn.* introduco, impello, injicio.

intrusus, *sub* wlaz. intubaceus, Endywiiowy

intubum, intubus, Endywiia. Endivien.
epith: Hortensis, agrestis, viridis, amara.

intubus erraticus, sativus, podrożnik ziele.

intueor, pátrzam/ przypátruię się/ Heffrig ansehen. *Quid ut noverca me intueris, aut uti.* (Jamb. pur.) *syn.* Video, cerno, inspicio, aspicio, specto, contemplor. *phr.* Vultus, oculos, lumina, figo, in oculis lustro, perlustro, observo. *v. Aspicio.*

intuitus *us*, Weyrzenie.

intumeo intumesco, nádymam się/ pulchnieię/ napuchło/ Wylewa zbrzegow/ pyßnię się/ Gniewam się. Auffblähen/ auffschwellen. *Vide virgineas intumuisse genas,* Ovid. *syn.* intumesco, tumefio, inflor, tumeo, turgesco.

intumulatus, niepogrzebiony. unbegraben.
Occurramque oculis intumulata tuis. O. *v. Inhumatus*

intuor, pátrzam 1. Widzę 2.

inturbatus, niezátrwożony.

inturbidus, *idem &* niemierny/ Spokoyny.

intus, Wewnątrz .1. 2. W domu/ Zewnątrz/ Z domu. Drinnen *Intus aquæ dulces, vivoq; sedilia saxo.* Virg.

intusiatus, *idem Indusiatus.*

intusium, Koßula 1. intutum, Niebespieczno.

intutus, Niebespieczny.

intybum, intybus, & intyba, *æ.* Endywiia.

INVA

Invado, Nátezdżam/ Porywam 3. Szturmuię/ Targam się Popadam/ Imam się/ 2. Rzuca się chorobá/ Nápádła mię 2. Obeymuie mię/ Opánowáć/ Nágába mię chorobá Opánował go/ Vderzam 5. Záchćiáło mu się/ Pokuszę mam 2. Záchorzeć. Einfallen/ anfallen/ angreiffen. *Invadunt arcem somno, &c,* Virg. *syn.* adorior, impeto, aggredior: lacesso, provoco, oppugno: irruo, feror, involo, insilio, irrumpo in: vim facio. *Phr.* Forti pectore, magnis animis in hostes tendere, in adversos ruere. in oppositos ferri invadere, aggredi domum, urbem, castra, irruere in tecta, in media arma ruere. in medium agmen se inferre. irruimus ferro. Densos fertur moriturus in hostes. Mediis se immiscuit armis. Quin etiam bis tum medio, invaserat hostes, irruerant Danai, et tectum omne tenebant. Hærent parietibus scalæ; postesque sub ipsos. Nituntur gradibus clypeosque ad tela sinistris. Protecti objiciunt, prensant fastigia dextris. Prima Saguntinas turbarunt classica portas invadunt urbem somno vinoque sepultam. Sed vos o lecti ferro quis scindere vallum apparat, et mecum invadit trepidantia castra? Per tela per hostes Vadimus haud dubiam in mortem. Utque eo, specula cum vidit ab alta Stare procul campis meditantem prælia taurum? advolat: haud alia est Turni venientis imago. (*Ovid. 2 Fast.*) Ecce velut torrens undis pluvialibus auctus. Aut nive quæ Zephyro victa repente fluit. Per sata, perque vias fertur, nec; ut ante solebat. Riparum clausas margine finit aquas: Sic Fabii vallem latis discursibus implent. Quoque vident sternunt, nec metus alter inest. *V. Irruo.*

invaleo, invalesco, Zámagam się/ Zmocniam się/ Weßło w obyczay. Gesund werden.
--- *& crescent, inque valebunt,* Lucr. *syn.* invalesco, corroboror, vires resumo.

invaletudo, Chorobá 1.

invalenta idem & Słábość/

Invalidus, *In negante* Słáby Chory. *& opposito sensu. In affirmante,* Mocny. Schwach/ kranck. *Deteret invalidos & via longa pedes.* Tibull. *syn.* infirmus, debilis, imbecillis, debilitatus. *V. Ægrotus.*

invasio, Náiázd. invasor, Naiezdnik.

inuber, Nieżyzny.

invectio, W wożenie/ Przywożenie/ Wnoßenie/ Nawożenie/ Gromiénie/ Łáianie zelżywe/ Fuk. invectitius, Przywożny.

invectivus, Gromiący/ invectus ti przywożny.

invectus *us*, W wożenie/ Wnoßenie/ Przywożenie. inveho W wożę/ Wnoßę.

invehor, Wiezdżam 1. Łáię/ Gromię/ Roźwieram gębę/ Jádę na koniu/ Jádę ná kogo. *& sub* Przybiiam dobrzegu. Hereinfahren/ anfahren/ schelten. *Centauro invehitur magna, &c.* Virg. *syn.* Feror, importor, inferor, *vel* insector, exagito, criminor.

Invendibilis, Nieprzedáyny/ Nieskupny.

invenio, Náyduię/ Wynáyduię/ Doświadczam/ Dostáię. Finden/ erfinden/ erdencken.
-- *sub nubibus invenit ignes.* Ovid. *syn.* Reperio, comperio, nanciscor, *vel* adinvenio, excogito, comminiscor.

inventarium, Reiestr *n.*

inuentio, Wynáleźienie/ Náleźienie.
inuentiuncula, Wynálazek.
inuentor Wynáleźcá/ inuentrix, *ibidem*.
inuentum, Wynálazek.
inuentus *m*, Wynáleźienie.
inuĕnustè, Nieprzyiemnie.
inuĕnustus, Niekráśny/ nieprzyiemny/ Szpetny. [Gruby] 2. nieszczęśliwy. unlieblich/ unfreundlich. *Quamvis sordida res & invenusta est.* (Phal.)
inuĕrĕcundè, niewstydliwie.
inuerecundia, niewstyd.
inuĕrĕcūndus, niewstydliwy. unschamhafft. *Simul calentis verecundus Deus.* (Jamb.) *syn.* effrons, impudens, v. *impudens*.
inuergo, náchylam 2. Wywracam 5. Wlewam 5. nálewam/ Piię 1. Wypiiam.
inuersio, Przewrácánie/ Opácznosć/ Szyderstwo. *& sub* Jnáczey 3. *item figura Oratoria eadem Ironia.*
inuersūra, Krzywość. *sed propriè* Przewrácánie.
inuersus, Przewrotny 2. Opáczny/ Zámienione słowá.
īnvĕrto, Przewrácam/ Obrácam 5. Wywrácam 1. 4. umb oder verkehren. *At nos virtutes ipsas invertimus atque.* Hor. *syn.* Verto, cōnvĕrto, pĕrvĕrto, īmmūto, in cōntrārĭa vĕrto.
inuespĕrascit, Ku wieczoru się ma.
investigabilis, niepoślákowány.
inuestīgātio, Szukánie/ Bádánie *& sub* Poślàdowáć.
inuestigator, Szukácz/ Bádacz/ Wynáleźcá.
invēstīgo, Szukam/ Wynáyduię. nachforschen/ nachspüren. *Investigato fonte lavacra dedit.* Rul. *syn.* indāgo, inquiro, exquiro, perquiro scrutor, perscrūtor.
inuestio, *is à veste* Okrywam/ Zdobię.
Inuestio, vel investo. à Vesta. niecę ogień.
inuestis *is*, Golowąs.
Investitura v. sub Jnwestyturá.
invĕtĕrasco, Stárzeię się/ Słábieię/ Zástárzeć się. inuĕtĕrātio, Zástárzenie.
Inuĕtĕrātus, Zástárzáły. veraltet. *Auspiciis epulisque sacris, quas inveterato. Pr.*
inueterauit consuetudo, Weszło w obyczay.
inuĭcĕm, Zástárzálym czynię/ Stárzeię się.
inuĭcem, náprzemiány Wzáiem Społecznie/
inuictus, niezwyćiężony. unüberwindlich. *--- geniti. atq; invicti viribus essent.* Virg. *syn.* indŏmĭtus, insŭpĕrābĭlis, inexpūgnābĭlis, infrāctus, inexsŭpĕrābĭlis. *Phr.* Vinci nescius. Viribus invictus Marte fĕrox, et vinci nescius armis. Căput insŭpĕrābĭle bello, invictāque bello dextĕra. Cōntemptor fĕrri. Cui corpus nullo pĕnĕtrābĭle telo, Quō nōn bello mājor et armis.
inuĭdentia, Zazdrość.
invĭdĕo, *In affirmans.* nienáwidzę/ Záyrzę/ niedáię 3. Urzekam. Mißgünnen. *Concepit laudem, & patribus non invidet armis.* Virg *syn* Æmŭlor. *Phr.* Livōre mālĭgno Cōnficior. invidia vexor; crŭcior; impellor, tābesco; tŭmeo. Tōrvus præcōrdia livor occŭpat, carpit, hăbet: lenta tābe ēdit, dēpāscitur; ălĭenis bŏnis indŏleo, mœreo, livesco, ănimos sŭbiit fŭror, ægrāque lætis invĭdiā, iniquis, oblĭquis, ægris aspicere ŏcŭlis. Hūnc glōria. Tūrni oblĭqua invidia stĭmŭlis ăgĭtābat ămāris. invĭdiā saucia cōrda tŭment. Livor ĕdax præcōrdia rōdit, invĭdiā, livŏris răbie ăgĭtari, cŏqui, ăltĕrius bŏnis, rēbus ŏpimis, rēbus lætis livescere, mārcescere, ægrēscere insultāre mălis, rēbusque ægrēscere lætis. Haud equĭdem invĭdeo, nec enim livescere fas est. Quid ĕnim mellŏrĭbus actis invĭdeam? Aut dŏluit mĭsĕrans inŏpem, aut invĭdit hăbenti. Nōn equĭdem invĭdeo, miror măgis. Quæ cum vidisti pŭero dōnāta, dŏlebas: et si nōn ălĭquā nŏcuisses, mortuus esses. *V. Invidus.*
invideor, invĭdetur mihi. Zayrzą mi.
invĭdĭa, Zazdrość/ nienáwiść 1. nieprzyiemnosć/ Mierźiączká/ Obrázá 2. Rozumienie złe/ Skomá 2. Mißgunst/ neid. *Invidiâ Siculi non invenere tyranni.* Hor. *syn* Livor. *Epith.* oblĭqua, ācris, noxia, exitialis, prāva, ægra, infelix, inhŭmāna, minax, fŭrens, ārdens, iniqva, tristis, dēgĕner, cæca, livens, măcilenta, fŭriōsa, lānguida, insōmnis, irrequieta, tetra, tābifica, ŏperta, glĭscens. *Phr.* invidiæ livor, tābes, tābum, virus, vĕnēnum lābes, pestis, stĭmŭli, telum, dens, impĕtus, vis, răbies. Livor invĭdus, invida tābes. Livida tābes. Livor iners vitium, mōres nōn exit in āltos. Nulli pars æmŭla dēfuit ūnquam. Quæ grāvis obstrepĕret laudi, stimŭlisque mālignis Facta sĕquēbātur quāmvis ingentia livor. Vitium rēbus cōmmūne sĕcundis. invĭdiæ vis omnia rōdens, extĕnŭans, mācĕrans, cōnficiens ossa, mĕdŭllas, cōrpŏris ārtus. Ægra lætis. Sĕcundis ānxia. Pectŏris ingens Tōrmentum. Prŏcul ātra rĕcedat invĭdia, ātque ălio liventia pectŏra flectat. O diru

exitium

exitium mortalibus, O nihil unquam Crescere, nec magnas patiens exurgere laudes invidia. Livor tabificum malis venenum, intactis vorat ossibus medullas, et totum bibit artubus cruorem. Fertilior seges est alienis semper in agris. Vicinumque pecus grandius uber habet. v. Invideo.

Invidiosè, Zazdrośćiwie/ Obráźliwie.

inuidiosus, Zazdrośćiwy/ nienawistny/ Obráźliwy/ 1. Podeyrzány. Mißgünstig. *Tempus edax rerum, tuque invidiosa vetustas.* Ovid.

invidus, Zazdrośćiwy. Neidisch/ Mißgünstig. *Invidus, iracundus, iners, vinosus amator.* Hor. *syn.* Lividus, æmulus: Zoilus. *Phr.* Cujus cor, pectus, medullas invidia, livor occupat, cruciat. invidiæ veneno afflatus invidiæ stimulis agitatus. alterius quum lædit honos. Cui nocens virus inspirat livor. Risus abest, nisi quem visi fecere dolores. invidia æger, laborans. alterius quem crucians. laudes. Lentaque miserrima tabe Liquitur ut glacies incerto saucia sole invidus alterius rebus marcescit opimis. ecce iterum nigros corrodit lividus ungues. v. Lividus.

invigilo, Státam się/ Mam się ná pieczy.

invincibilis nieprzekonány.

invincibiliter nieprzekonanie.

invinius, Wodká 2.

inviolabilis, niezgwałćisty/ nietykány. unverletzlich. --- *Velut inviolabile telis.* Sil.

inviolatè nieobráźliwie.

inviolatus, unverletzt/ Keusch. *Stygias tulit inviolata sub umbras.* Cor. S. *syn.* intemeratus, integer, castus.

invisibilis niewidomy. Unsichtbar. *Est invisibilis donum patris edere natum.* Prud.

invisitatus nienáwiedzony/ niewidány.

inviso *is*, náwiedzam/ Oględywam 2. Heimsuchen/ besuchen. --- *gelidos invisere fines.* Virg. *syn.* Viso, adeo, convenio.

invisor oris sub Zazdrośćiwy.

Invisus, *ab inuideo primo, suprà.* niewidány/ niewidomy. verhaßt/ ungesehen. *Abdiderat sese atque aris invisa sedebat.* Virg.

invisus, *ab invideo secundò.* nienawistny 2. Obráźliwy *1.*

inuitâ Minervâ, *Prov.* niechętnie.

invitabilis, Łakomy 3. Wab 2.

inuitamentum, Przyludá/ Pobudká 1. Pokusá/ nápomknienie.

invitatio, Záprászanie/ Wzywánie 2. Pobudká 2. Pićie do kogo.

inuitatiuncula, pićie do kogo. *alioquin* Záprászánie. *ut invitatio suprà.*

invitatus *us*, nápomknienie, pobudká 2.

invitè, niechętnie/ nie rad/ Bez dźięki/ nád wolą moię 2.

invito, nápomykam/ Záprászam/ Wabię/ podiadam sobie. Laden/ Beruffen. *Invitent croceis halantes floribus horti.* Virg. *syn.* Voco, advoco, *vel* allicio.

invitus, niechętny. ungern/ unwillig. *Invitus, Regina, tuo de littore cessi.* Virg. *syn.* Repugnans, coactus, non libens, nolens.

invium, Bezdrożność.

invius, Bezdrożny. ungebahnet/ ungangbar. *Longa procul longis via dividit invia tectis.* Virg. *syn.* impervius, inaccessus.

inula, Oman. inuleus, Młody 2.

inultum tulit, przepiekło się.

inultus, niezemszczony/ niekarany/ nieobrany. ungerochen. --- *nec enim moriemur inulti.* Virg.

inumbratus, powierzchny.

inumbro, Záćimiam.

Inunco, Záwadzam zá co/ Zágrábić.

inunctio, námázánie námázywánie.

inundatio, Powodź. Außlauff/ überlauff/ Uberschwämmung. *syn.* illuvies, diluvium. *Phr.* Torrens cum vagus in campos frustra prohibentibus exit obicibus. Tumens super aggere tutas excurrit ripas. Sese patentibus explicat arvis editæ cœlo Proluvies illuvies fatalis aquæ. Diluviem meditantur agris. Cum torrens undis pluvialibus auctus. Per sata, perque vias fertur, nec ut ante solebat. Riparum clausas margine finit aquas, Fluctuat omnis ager. remis sonuere novales. Cernit cum stabulis armenta natantia pastor: Sternuntur segetes, et deplorata colonis. Vota jacent, longique perit labor irritus anni. Ruens præceps altis de montibus amnis. Torrentes impellit aquas pecudesque ferasque Villarum cum strage trahit, perque arva refusi Mille vias pandunt vasto cum murmure rivi. v. Diluvium.

inundo, Oblewam 1. Zálewa rzeká/ Wylewa z brzegow. Uberläuffen/ Uberfliessen --- *nec inundant sanguine fossæ.* Virg. *syn.* exundo diruo, effundor.

inungo, Námázuię/ Beſalben --- *idcirco contemnas lippus inungi. ſyn.* ungo, illino.

INVO

invocatio, Wzywánie.
invocatus, *in negans* niewzywany.
invoco, *in affirmans*, Wzywam. Anruffen. *Invocat & duplices cœloque ereboque parentes.* Virg. *ſyn.* Rogo precor, imploro, poſco, expoſco.
involito, *ſub* Latam.
involo *as, à volo as* porywam zá łeb. *& ſub* Latam/ Rzucam ſię w oczy/ Wieżdżam 2.
involo *as à vola, æ. ſub* Zágrabić.
involucre Tuwálniá.
involucris, Bez ſkrzydeł/ nielotny.
involucrum, Tuwálniá/ Záwicie/ Obwicie/ powłoká. Überzug/ Futer. *Contentum involucris atque cubilibus C.*
involucrum tramæ, Cewká.
involumentum, Záwicie.
inuoluntas, niechcenie/
involvo, Uwiiam/ Záwiiam/ Wikłę 1. 2. Obwiiam 1. 2. Zágmátwáć/ Zábáwiam/ Einwickeln/ Einwinden. *ſyn.* illaqueo, irretio, intrico, implico, *vel* abripio, diruo.
involvolus, Gąśienicá 1. Robak winnicę pſuiący. involvulus, Gąśienicá 1.
involute, Záwikłánie. involutus, Záwikłány.
inurbanè, nieobyczáynie/ niezártownie.
inurbanus, nieobyczáyny. unhöfflich. *Scimus inurbanum tepido ſeponere dicto.* Hor.
nurgeo, náciérám ná kogo. *& ſub* Bodę.
inurino, nurzam ſię.
inuro, Smelcuię/ Cechuię. Ein oder anbrennen. *Continuoque notas & nomina gentis inurunt.* Virg. *ſyn.* imprimo, infligo, noto, inſcribo.
inuſitatè, niezwyczáynie.
inuſitatus, niezwyczáyny. ungebräuchlich/ ungewöhnlich. *inuſitatum fere quod populi horreant.* (Jamb.) *ſyn.* inſolitus, rarus, inſolens, novus.
inuſtus, przyſkowány/ Opelzł/ Smelcowány. Verbrennt. *Fulmina declarant ictus & inuſta vapore.* Lucr.
inuſus us nieużywánie.
inutilis, niepożyteczny. unnütz. *Et ſibi inutilior, timidi commenta retexis.* M. *ſyn.* Vanus, inanis.
inutilitas, niepożytek.
inutiliter, niepożytecznie. unnützlich vergebens. *ſyn.* inaniter, fruſtra. *v. Fruſtra.*
invulgatus, Spoſpolitowány.
invulgo *as* Rozgłaßam/ Wydáię kśięgi.
invulnerabilis, niezránione.
invulneratus, *idem &* nieobrážony.
inuus, Lotáwiec.
inyſtrum, *Gr.* ßlaß Flákowy *ſub* Flák.

IO

io. Ach/ Huy/ Hey/ Toś chłop. *Dicite io Pæan, & io bis dicite Pæan.* Ovid.
Iobeleus, iobileus, Miłośćiwe láto 1.
ioca, *orum*, žárt 2. *iocaliter* žártem.
iocabundus, žártem ſobie 1.
iocatio, žárt 1.
ioci, *hi* žárt 2. ioco, žártem.
iocor, žártuię/ Szydzę. Schimpffen/Schertzen/ Lachen. *Carum neſcio quid jubet jocari.* (Phal.) *ſyn.* Rideo, irrideo, ludo, illudo. cavillor.
iocoſè, žártownie/
iocoſus, žártowny. Simpfflich/ Kurtzweilig. *Non potui melius litem finire jocoſam.* Mar. *ſyn.* Facetus, feſtivus, lepidus.
iocularis, śmiechu godny/ Szyderſki. Schimpfflich/ Spöttiſch. *Præterea ne ſicut qui iocularia rides.* Hor.
ilocaliter, žártem ioculatio, žárt. 1.
ioculariius, śmiechu godny.
ioculator, žártownik/
ioculator ſcenicus, Kuglarz.
iocus, žárt 1. 2. Schimpff/ Kurtzweil. *Mox iuvenes agitare iocos, & pollice dextro.* Perſ. *ſyn* Riſus, ludus, luſus ſales: cavillatio, cavillus, ſcomma. *epith.* gratus, placidus, puerilis, venuſtus, alacer, vanus, inanis: laſcivus, turpis, infamis. *phr.* jucundis gratia verbis. Feſtiva, lepida procacitas. Argutis carmina plena jocis. Miſcenda eſt lætis rata repulſa jocis. Condiit ornatis et ſua dicta jocis. Dum vacat inſanis ebria turba jocis. Nulla venenato littera mixta joco eſt. *v. Sales,*
iocundus, *corr.* iucundus,
ion, *n. Gr.* Fiiołki brunatne/ Fiiołkowy ká- ...
iota longum, Szubieniczník. (mień.
iovis, ſtella, Jowiß.
ipes, *ab ips pis, m, Gr.* Robacy w rogách.

ips pre Is in 12. Tabul. Popma.
ipsa, Sámá 1. 2. żoná. [sonie.
ipse, Sam 2. 3. 4. On/ Isty/ Cáły/ W pers-
ipsiles ipsiplices ipsulles ipsullices. Obrazek.
ipsipse, ipsipte, ipsipsus, Sam 2.
ipsissimus, Tenći/ prawdziwy/
ipsus est. Tenći.
ir, *iris fem.* Dłoni dołek/
Ira, Gniew/ 1. 2. Zorn/ Groll. *Sevit amor. magnoque irarum fluctuat æstu.* Virg. *syn*, Furor, rabies, iracundia. *epith.* acerba, effera, rabida, acris, atrox; audax, noxia insana, discors, immanis, commota, litigiosa, tumida, cæca, accensa, fulminea, præceps, crudelis, fremens, vivax, minax victosa, infrænis, flammata, fervens, nocens, iniqua, spumans, Tartarea. *phr.* vis, impetus, ardor. irarum æstus, fluctus, vesania, sævities, Cæcus mentis furor iratus, furiosus dolor. Commoti pectoris æstus. Ira parens odii. Præcipitans, turbans, excæcans mentem. Coquens præcordia animos cæca caligine versans in præceps omnia vertens. Parturiens minas. asperque coquebat. Jam dudum immites iras. Scintillavitque cruentis ira genis. Candida pax homines, trux decet ira feras. ira furens, strictis odium mucronibus explet. Comes indivisa furoris. Præcipites agit ira gradus, ira tumens spumanti fervida rictu. Sanguinea intorquens suffuso lumina felle ira furor brevis est. Placidis mulcet bacchantem vocibus iram. *v. Furor, oris, Irascor.*

iracunde, *iracunditer* Gniewliwie.
iracundia, *irascentia,* Gniew 1. 2. Zorn/ zornmüthigkeit. *Impiger iracundus inexorabilis, acer.* Hor. *syn.* Pronus, proclivis in iras; *vel* iratus.
Iracundus, irascibilis, Gniewliwy. Zornmüthig/ zornik. *Impiger iracundus, inexorabilis, acer.* Hor. *syn.* Pronus, proclivis in iras *vel* iratus.
Irascor, Gniewam się 1. Sich erzörnen. *Et tentat sese, atq; irasci in cornua discit. syn.* Succenseo, indignor. *phr:* irâ flagro, ardeo, æstuo, ferveo, incendor, accendor, exæstuo, incandesco, agor, agitor, iras concipio, exerceo, attollo. iræ sub pectore fluctus volvo, voluto, foveo, irarum æstu fluctuo. iræ permitto habenas. exardesco, surgo in iras, iræ assurgunt, ignescunt, ardent, candescunt, exardescunt, exardescunt iræ, & duris dolor ossibus ardet. Increscunt animis discordibus iræ. Vivaces agit violentus iras animus. Tumet animus irâ, fervet immensum dolor. Rabie pallet, tumet, infrendit, spumat. omnes irarum effundere habenas. Volvere, volutare, fovere irarum magnos sub pectore fluctus. alere magnas venis turpentibus iras. iras animo coquere. Tum vero insurgunt iræ. increscunt animis discordibus iræ. Mens exæstuat ira. Varioque irarum fluctuat æstu. Vacuis acuunt rumoribus iras. Tumidas exarsit in iras. exarsere ignes animo, subit ira cadentem ulcisci patriam. Nate quid indomitas tantus dolor excitat iras. animus turgescit tristibus iris. Fronte minæ durant, & stant in vultibus iræ. Protinus exarsit, nec tempora distulit iræ, o quàm terribiles exarsit pronus in iras. irarum tantos volvis sub pectore fluctus. Nec tamen irascor, quis enim succenset amari? Prave sectum stomacheris ob ungvem. *v. Iratus, & Furo.*
Iratus, Rozgniewány. Erzörnet/ zornig. *Aut unde iratus sylvam devexit arator.* Virg, *syn.* Rabidus, furens. *phr.* irâ consitus, commotus, turbidus, percitus, actus, ardens, fervidus, flagrans, accensus, incensus. irarum turbidus æstu. Audaces, tumidas effusus in iras. impatiens iræ. irâ ferox, demens, furens, irarum qui fluctuat æstu. Huc illuc volvens oculos irarum volvens sub pectore fluctus. Sæva bile tumens. Flagranti percitus ira. Furiis accensus & irâ terribilis. Quatiensque minantis more caput frontemque rugis majoribus implens. Murmure terribilis sic tandem turbidus inquit, ingens & inexorabilis urget ira duces, populosque duos. Sicut ubi ardenti gelidus successit aheno Humor aquæ, furor ille silet, Paulumque repenti stat similis, mox aucta suas incendia vires exercent magis, sic ille tumultus pectoris oppressus stimulis agitantibus iisdem. Fortior admotas rationis spernit habenas.
Ircens, Ircem, Kiełbása.
irenarcha, *æ, m. gr.* Márszałek koronny.
irinus, Rosaccowy. irio, *onis, m.* Gorczycá polna.

iris, *is, idis, eos, ios, idos, f.* Tecza/ Zrzenice okrązek/ Rosáciec. Ein Regenbogen. *Irim de cælo misit Saturnia Iuno.* Virg. *syn.* Thaumantis, Thaumantias. *epith:* Junonia, aëria, imbrifera, curvata, unda, roscida, humida, nimbosa, pluvia, aquosa, æthērea, picta, colorata, corusca, decora, discolor. *phr.* Cœlestis, pluvius arcus, in nubibus arcus. Variis distincta coloribus iris. Vario circumdans nubila cinctu, gyro. Suos arcus per nubila circinat iris. Nuncia Junonis. Curvata puro nuntiat nimbos sinu. Vario decorata colore. Quæ picturato cœlum distingvit amictu. Inficiens longum ingenti curvamine cœlum. Concipit iris aquas, alimentaque nubibus adfert. *v. Arcus cælestis.*
iris sylvestris, Łániczká.

Irito, ut aliqui scribunt & ab ira ducunt idem Irrito.
Irnea, Dzban. Irnella, irnula, irnula, Dzbánek
Kubek. Irneum, Ciásto smáżone.
Irōnia, gr. Zmyślánie/ żárt/ Szyderstwo.
Irōnia, Item. Cic. figura Oratoria.
Irpices, Grábie/ Broná.
Irquitallus, Młodźieniaszek.

IRR

Irrădio, Promienie wypuszczam. Bestrahlen erleuchten. Irradiare dies, culmen qui nominis alti. Sedul. syn. Rădio, lūceo, illūceo, illūmino, illūstro. v. Radio.
Irrādo, sub wdrobić.
Irrāsus, Nieogolony/ Gruby 4.
Irrătiōnābilis, Irrationalis, Bezrozumny.
Irrătiōnābilitas, Nierozum/ Bezrozumność/ Niebácznosć.
Irraūceo, irraucesco, irraucui, irrausi, Ochrápieć.
Irrecordabilis, niepámiętny 1.
Irredivivus, niepoprawny.
Irredux, nieprzywrotny.
Irregularis, & Irregularitas in sacris, sub Kápłaństwá niesposobność.
Irrĕligatus, nieuwiązány. Irreligiositas, niepobożność.
Irrĕligiōsus, Niepobożny/ Nieprzystoyny. Ungottsförchtig. syn: impius.
Irrĕmĕabilis, nieprzywrotny. Falleret indeprensus & irremeabilis error. Virg.
Irremediabilis, nieuleczysty irremisse Bez folgi
Irremunerabilis nieoddáczny/ sub nienagrodny.
Irrĕpărābilis, nienagrodny. Unwiederbringlich. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus. Virg.
Irrĕpertus, Nienáleziony.
Irrēpo, Wkradam się 1. 2. Wmykam się/ włáżę/ & sub właz. Hineinschleichen. Quis non ingemuit, quis non irrepere sacris. M. syn. Rēpo, obrēpo, adrēpo, sērpo.
Irrepascibilis, sub nieodwolány.
Irreprehensibilis, irreprehensus, Bez przygány.
Irrēptitius, Właz.
Irrĕquiētus, Nieustáły. Unruhig. Bellaque cum multis irrequieta geris. Ovid. syn inquiētus, contūrbatus, tūrbŭlentus, sollicitus, pervigil, insomnis.
Irresectus, nieobrzezány.

Irrĕvŏlūbilis, nierozwity.
Irrĕsŏlūtus, nierozwiązány.
Irrētio, śidlę/ wiklę/ Zniewalam, Verstricken/ in das Netz bringen. Irretire plagis, retinacula denique caecis. Prud. syn. implico, illāqueo. phr. in retia mitto. Retibus involvo, capio, impedio.
Irrētior, Wiąznę/ ni go tám/ ni go sám.
Irrĕtortus, niemrugáiący/ nie po oku pátrzący.
Irrĕvĕrens, niewstydliwy.
Irrĕvĕrenter, niepoczćiwie/ nieprzystoynie.
Irrĕvĕrentia, Poniewáżánie.
Irrĕvŏcăbilis, nieodwołány 2. nieodmienny/ nieprzywrotny. Unwiderrufflich — Volat irrevocabile verbum. Hor.
Irrĕvŏcātus, nieodwołány 1. nieprzywrotny.
Irrevolutus. Martial. corr. inevolutus.
Irrīdeo, śmieię się/ Oszczerzam się/ Szydzę. Verlachen/ verspotten. Irridebit eos, justaque loquetur in ira. Paul. Pag. syn: Rīdeo, dērideo, illūdo, insulto, jŏcŏr, cāvillor, lūdifico, lūdificor. phr. Rīsu, cāchinno, salsis jŏcis, fœdis gannitibus excipio, lăcesso, obstrēpo, ignōtos nāso suspendit ăduncŏ extenso, excusso. Insultantque malis, miserisque prŏtervis vōcibus illūdunt. Certant illūdere capto. Vide Derideo.
Irrīdĭcŭlè, nieśmieśnie. Irrīdĭcŭlum, Szyderstwo.
Irrĭgātio, Pokrapiánie
Irrĭgātus plagis, Smágániec.
Irrĭgo, Pokrapiam. Befeuchten/ begiessen. Corpora curant, fessos sopor irrigat artus. Virg. syn. Rĭgo, āspergo, hūmecto, irrōro. v. Rigo.
Irrĭguum, Mokrzyny/ Opárzysko.
Irrĭguus, Pokrapiáiący/ Mokry. Gewässer Floreat irriguumque bibant violaria fontem. Virg.
Irrio, is, ii. Hirrio. Wárczę.
Irrīsio, irrīsus, us, Náśmiewisko.
Irrīsor, náśmiewcá. Verspotter. Dicebam tibi venturos irrisor amores. Prop.
Irrītăbilis, Gniewliwy 1. Zornmüthig. --- Genus irritabile vatum. Hor.
Irrītāmen, irritamentum, Anreitzung. Adjecisset opes, animi irritamen avari. Effodiuntur opes irritamenta malorum. Ovid.
Irrītātio, Rozdráżnienie/ Poruszánie 2. Drażnienie.
Irrītātor, Pobudká/ Dráżniciel.
Irrītātus, Rozdráżniony/ Roziadł się.

Irrito,

irrīto, *as*, *ab irruo*, *vel ab irrio*, Rozjuszam/ Drażnię/ Pobudzam. Zum Zorn anreitzen. *Segnius irritant animos demissa per aurem.* Hor. *syn.* Prōvoco, lăcesso, exāspĕro. *phr.* ăd īram prōvŏco, excīto, īmpello, exstĭmŭlo, īrās ăcŭo, mŏvĕo excīto, āggĕro, sūscĭto, īrrītātque vĭrum tēlis & vōce lăcēssit. Pārce īrrītāre quĕrēndo. Nē quēmquam vōce lăcēssas. Lēx dĭcta ōffĭcĭis, nē vōce lăcēssĕrit hōstem. īncēndĭtq; ănĭmum dĭctis, ātq; āggĕrat īrās.

Irrĭto, *as*, *à ratum.* Kasuię/ Znoszę.

īrrĭtus, nieważny/ Próżny/ *& sub* niesprawi- (wszy nic

Irrōbŏro, *sub* Mocnieię.

īrrŏgātio, nakazanie.

īrrŏgātio mulctæ, Penowanie.

īrrŏgo, nakazuię / naznaczam / Stanowię/ Daię. Zumuthen/ aufflegen. *Regula peccantis quæ pœnas irroget æquas.* Hor.

īrrōro, *as*, Roszę 1. Rosá pada/ napuszczam 1. Pokrapiam. Mit Thau befeuchten. *Aut cum Sole novo terras irrorat eous.* V. *v.* *Roro.*

Irrŭbeo, *irrubesco*, Czerwienię się / Zapala (się.

īrructo, *sub* Rzygam,

Irruso capillum, żołcę. īrrūgio, *is*, Zarycżeć.

Irrūgo, *as*, Marszczę, *Irrumo*, *sub* Karmię.

īrrūmpo, wdzieram się/ wrywam się/ wpadam 1. wtargam/ Dobywam się. Einbrechen. *Qui cursu portas primi irrupuêre patentes.* Virg. *v.* *infra Irruo.*

īrruo, *is*, wpadam 1. wieżdżam 2. Vderzam na kogo. Ungestühmlich an oder einstürmen/ einfallen. *Irruimus, densis & circumfundimur armis* Virg. *syn.* Rŭo, īncūrro, īrrūmpo, īnsĭlĭo, fĕror, me fĕro, īnfĕro, īnjĭcio: mē dō in: īnvādo, āggrĕdĭor. *phr.* Sē dĕdit in mĕdĭas ăcĭes. Mĕdĭos mŏrĭtūrus īn hōstes īrrŭit. Răpĭdo fĕrtur īmpĕte miles, & cīrcumpōrtīs īnstāns tēcta ōbsĭdet. īn hōstes īrrŭit, & quā tela vĭdet dēnsīssĭma tēndit Nēscit utro prius īlle rŭat, rŭĕre ārdet utrōque, āc vĕlŭti mōntis sāxum vērtīce præcēps. Cum ruit āvulsum vēnto, seu tūrbĭdus īmber prōlŭit, aut ānnis sōlvit sūblāpsa vĕtūstas, ēxūltātque sōlo sȳlvas ārmēnta, vĭrōsque īnvōlvēns sēcum, dĭsjēcta pĕr āgmĭna Tūrnus. Sīc rŭit. Aut ŭbi dēcūrsu răpĭdo dē mōntĭbus āltis. Dānt sŏnĭtum spūmōsi āmnes, & in æquŏra cūrrunt. *v.* *Invado.*

īrrūptio, wtargnienie. īrrūptus, nieprzerwany.

I S

Is, Ten/ Taki. Der oder er. *Vestrum prætor is intestabilis, & sacer esto.* Hor.

īsăgōge, *es*, *gr.* Początek 1. Wprowadzanie

īsăgōgĭcum, *gr.* Cło 1.

īsătis, *idis*, *Gr.* Farbownik/ Vrzet.

īschaemon, *gr.* Kostrzewa.

ischa, *ădis*, *gr.* Rzodkiew dzika.

ischiăcus, ischiadĭcus, *gr.* Scyatyczny.

ischiadĭcus dolor, ischias, *adis*, *gr.* Scyatyka.

ischūria, *gr.* Vrmy zastanowienie.

Isdem, Tenże. īsĕlāstĭcon, *gr.* Tryumf. 2

īsĭcium. nadzienie/ siekanie 1. wątrobka pieczona/ Kiełbasa.

īsŏcīnnămos casia. Fistula.

Isocolon, *Græcis anceps*, *sæpius longum Poetis*.

īsŏdŏmum *ædificium æqualiter structum.*

īsŏetes. *is*, *n.* *gr.* Rozchodnik mały.

īsŏnŏmia. *gr* Rowność, īsŏpyrum. *gr.* Łyszczca.

Isosceles, *i*. *æqualia crura seu latera habens. ut sunt Triangula apud Euclidem varia.*

Istac, Tedy. Istactĕnus, Poty 1.

iste, Ten/ Isty/ isteipse. Tenże.

ister, istrus. *Gallio.* Dunay.

īsthmus. isthmos. *m.* *gr.* Miedzymorze. Ein stück Landes zwischen. 2. Meeren. *epit.* Bīmăris, æquŏrĕus, cīrcūmflŭus, āngūstus, brĕvis, ēxtēnsus, lātus, tĕnŭis, ēxīlis. *phr.* Gĕmĭno tēllus, cīrcūmdāta pōnto. Bĭnis æquŏrĭbus tĕrra cĭncta, ōppūgnāta. Faūces gĕmĭni mări, īn mărĕ pōrrēcta, prōjēcta tēllus. ēxĭgŭo dēbēt quod nōn ēst īnsŭla cōlli. Hæc spătĭo cōntrācta brĕvi frĕta bina rĕpēllit āngŭsto dūplēx măre dīvĭdit īsthmo.

Isthic, *corrige istic.* Istic *Nomen.* Ten.

Istic. *Adverb.* Tam 1. Istinc, Ztamtąd.

Istius generis. istiusmodi. Taki.

Isto. Dla tego. Istò: istoc Tam 2.

Istoc vilius. I tylka. Istorsum, Tam 2.

Istuc ætatis. w tych leciech.

īstŭla. justŭla. Wisła.

I T

īta. Tak. So/ also/ ja. *Sublime expulsam eruerent, ita turbine nigro.* Virg. *syn.* Sīc, nōn ălĭter, haud sĕcus, nōn sĕcus.

Ita me. Ita te. Boday go/ Boday mię/ Iakom dobry/ Iakoś dobry/ *& sub* Przysięgą

ita profecto, ita inquam, ita verò. Tak iest.

Italia. Włoska ziemia. Italien. *Italiam fato profugus Lavinaque venit.* Virg. *syn.* Ausonia, Oenotria, Hesperia, Latium. *epith:* Dives, superba, nobilis, illustris, Martia, bellica, generosa, ferax, fertilis, fœcunda, potens, opulenta. *phr.* Tellus Itala, Ausonia, Oenoria, Hesperia, Latia, Saturnia, Romana, Latii, Itali, Ausonii fines, agri, Itala regna. Italiæ, Ausoniæ tellus. Italis ora, plaga, regio. (*Virg.* 2. *Æneid.*) est locus Hesperiam Graji cognomine dicunt. Terra antiqua, potens armis, atque ubere gleba, Oenotrii coluere viri, nunc fama minores Italiam dixisse, ducis de nomine, terram.

Italicè. Po włosku.

Italis, *idis.* Włoszka. Italiänerin. *Italides, quas ipsa decus tibi Dia Camilla.* Virg.

Italisso. Pachnę włochem. italus włoch.

itàne? Tákli? A (z gniewem) Ist es wahr *Itane & salutis publicæ indicium obrues.* (Jamb.)

itaque. Przetoż/ więc 1. A ták 2. Derohalben/ derowegen. *Nunc itaq; & versus & cætera ludicra pono.* Hor. *syn:* igitur, ergo, quare, quapropter, quamobrem, ideo, idcirco, atque adeo

item. Záś/ J/ Tákże. Auch/ also/ deßgleichen. *Contemplator item cum se nux plurima sylvis.* Virg. *syn.* insuper, præterea, adhuc, rursus, rursum, iterum.

itemque. Záś/ J co zá tym.

iter. Drogá 1. 2. 3. Weg/ Reyse/ Fahrt. *Hinc iter incertum peragunt, &c.* Virg. *syn.* Semita, via, callis, trames, aditus, spatium, *v. Via.*

iter ago, facio. Jádę 1. Jdę 1.

iteratinus, Powtarzálny.

iteratio, Powtarzánie/ Przeorywánie.

itero, *as.* Powtarzam/ wracam się/ Przeorywam. widerholen. *Sic iterat voces, & verba cadentia tollit.* Hor. *syn.* Gemino, ingemino, duplico, integro, redintegro, repeto, resumo.

iterum, iteratò, Znowu/ Powtore. wiederumb. --- *iterumq; iterumq; monebo.* Virg. *syn.* Rursum, rursus, præterea, insuper, adhuc.

ithyphallicum carmen. *idem* Phaleucium, *rectius.* Członek. Ithyphallus, *gr.* Członek.

itidem, Tákże/ Tákiż/ Ják w piekło. Gleich *Omnia nos itidem depascimur aurea dicta.* Lucr. *syn.* Pariter.

Itiner, *priscum, idem* Iter.

itinerarium, Drogá/ Wśiadánà.

Itinerarius, Drożny/ nadrożny

itio, *onis, f.* itus, *us.* Chod.

ito, *as,* Chadzam. Itrion, *gr.* Placek.

iuba, Grzywá/ Grzebień u kurá. Die Mane oder lange Haar an einem Pferd oder Thier. *Densa juba, & dextro jactata recumbit in armo.* Virg. *syn:* Coma, crinis. *epith.* Fluens, undans, comans, pexa, longa, flava, effusa, crispans, errans, vaga, sparsa, compta, diffusa, rutila equina, leonina. *phr.* Luxuries jubarum. Discussæ capiti jubæ. Jubam cervice effundit equina. jubæ errantes ludunt, vagantur per colla, per armos, jubisque tremantes excutit ille toros.

iubar, *n. & m,* Łśnienie/ Promień/ Słońce/ Gwiazdá zárànna. Ein Glantz/ Schein. *In portis jubare exorto delecta juventus,* Virg. Fax, lumen, splendor, fulgor, lux, radii. *v. Fax, & Lumen.*

jubatus, Grzywiásty. Mit Manen/ oder langen Haaren. *syn.* Crinitus, comatus. *phr,* jubâ ornatus, decorus, munitus, hirsutus.

jubeo, Roskázuię/ Przykázuię/ Vchwàlam/ życzę/ Chcę/ Pozdrawiam/ Witam. Befehlen/ gebieten. *Seu Troas fieri jubeas, Teucrosq; vocari.* Virg. *syn.* impero, mando, præcipio. *phr.* Parendum est monitis, fiat quod uterque jubemus. Vade salutatum pro me liber, ire juberis. Tuus, o Regina, quod optes, explorare labor, mihi jussa capessere fas est. *v. Impar*

jubilatio, jubilum, jubilatus, *us,* Krzyk/Gwar

jubileum, jubileus, Miłośćiwe láto 1. 2.

jubilo, wołam/ Krzyczę/ Przyzywam/ Bákám.

jucundè, Roskosznie/ Wesoło/ Smácznó/ & *sub* Przyiemnie,

jucunditas, Wesołość/ Roskosz/ Vćiechá. *Iucundo & iucundor in SS. libris aliquoties. i. iucunditate afficio vel afficior.*

jucundus, Miły 1. Przyiemny/ Vćieszny. Lieblich/ anmuthig. *Sustulit esuriens, minus hoc iucundus amicus.* Hor: *syn:* Gratus, svavis, acceptus, dulcis, amœnus, lætus, hilaris, festivus, lepidus, jocosus.

judæus, Żyd/ judaicus, żydowski.

Iudex, *hic, hæc,* Sędźia 1. 2. Censor. Ein Richter. *Iudicis argutum quæ non formidet acumen.* Hor: *syn.* Arbiter. *epith:* incorruptus, integer gravis, sanctus, sagax, prudens, corruptus, immitis, sævus. *phr:* Litis arbiter, cognitor, quæsitor. Juris, justitiæ præses, antistes, Legum vindex. Æqui defensor

sor ŏbsĕrvāntissĭmus. Cōnsūltissĭmus æqui: Cui sunt dŭbii crēdita jūra fŏri. Qui jūra dat, caūsas cō-gnōscit. Grăvis cēnsor vitas & crimĭna quærit. Sĕvēro vūltu rĕum tĕrrēns.

Iūdex sedeo, Sądzę urzędownie.

Iūdex extraordinarius, Deputat.

Iudex juratus, Iudex quæstionis. Woyt.

Iudex strictus, Jednácz. Iūdĭcātio, Sąd.

Iūdĭcātò, Rozmyślnie/ Sądownie.

Iūdĭcātum, Osądzona rzecz/ Skazánie 1.

judicatus, ti, Zdány. [Przesądy.

judicātus, us, Sąd 2. Rozsądek 2.

judicia, orum. Roki 1. 2. 3.

jūdĭciālis, judiciarius, Sądowny. Rechtlich. *Sacra damus festis, fora judicialia ponunt.* Ovid.

Iūdĭcĭum, Sąd 1. 2. 3. 5. 7. &c. Jurydyká/ Skazánie 1. Zdánie 1. Rozsądek 1. 2. Mniemánie. Ein Gericht/ Urtheil. *Iudicium Paridis, spretaq́ iniuria formæ.* Virg. *syn.* ārbĭtrĭum, sēntēntia, *vel* prūdēntia. *epith:* Rēctum, prūdēns, grăve, vērum, ĭmprūdēns. *phr:* Jūdĭcis ōffĭcĭum, ārbĭtrĭum, ōffĭcium fŏri Jūris, Lēgis vīndĭcta.

jūdico, Sądzę o czym/ Sądzę urzędownie/ Mniemam/ Trzymam ták/ Rozeznawam/ Skázuię 4. Urtheilen/ recht sprechen/ schätzen. *Et sapit, & mecum facit. & Iove judicat æquo.* Hor. *syn.* Stătŭo, dījūdĭco, dēcērno, cōnstĭtŭo, ēxīstĭmo, ārbĭtror, cēnsĕo, *vel* jūs dīco. *phr.* Jūs prōnūncĭo, ēxērcĕo, jūra do. Lites cōmpōno, dirĭmo, cōncĭlĭo: Jūdĭcium stătŭo, dēcērno. Caūsārum sēdit ārbĭter: ārgŭit ăbsōlvit, dāmnāt, at vos ĭn pŏpŭlis quĭbus ērit pērmīssa, pōtēstās jūris & æquārum cūltor sānctissĭmē lēgum. Vērĭdico Lătĭum quī rēgis ōre fŏrum ērgo ŭbi vērĭdicus Jūdēx in nūbe sĕrēna dīcĕre jūs vĕnĭet scĕlĕrīsque cŏărgŭet ōrbem. Cōncĭlĭumque vŏcat, vitas & crīmĭna discit. Cāstīgātque, audĭtque dŏlos, subĭgitque fătēri.

IUG

jŭga, orum, Wiosłowych łáwy/ Burtá.

jŭgābĭlis, *sub* Spoisty.

jŭgalis, *adiect.* Wozowy / Járzmowy / Małżeński/ Nawoiony/ *sub* Nawoy.

jŭgālis, *subst:* woźnik. Das an das Joch gehört. *Emeritos vertŭt ad pascua nota jugales.* C.

jŭgāmēntum, Ramá 1. 2. Nádprożek.

jŭgārĭus, Pogániácz/ Sprzęgácz.

jŭgātōrius, wozowy/ Roboczy/ Járzmowy.

jŭgātus, Náwiązány/ *sub* Máćicá podwiązáne

jūgĕrālis, Stáiowy. jugeralis tabula, Stáie.

jūgĕrātim, Stáiámi.

jūgĕrum, & juger, ris, n. Morg. Acker. *Et labefacta movens robustus iugera fossor.* Virg. *v. Ager*

jŭges, bi, Cugu iednego / Járzmá iednego / Pará 2.

jūgis, is, *adiect: comm:* Ustáwiczny/ nieprzebrány 1. Stätig / Embsig. *Hortus ubi, & tecto vicinus iugis aquæ fons.* Virg. *syn.* Pĕrēnnis, pērpĕtŭus, cōntĭnŭus, āssĭdŭus.

jūgĭter, Ustáwicznie. Ohn unterlaß *Sodalis & convictor, hospes iugiter.* (Jamb.) Aus.

juglāns, dis, f. Orzech włoski/ Drzewo i owoc. u *anceps, Renato.*

Iŭgo, as, Sprzęgam/ Podwięzuię 2. wydáię corkę. Zusammen binden/ vermáchlen. *Cui pater intactam dederat, primisq́ iugarat.* Virg. *syn* Jungo, *vel* mărīto: *phr:* Cōlla iŭgis sŭbdĕre, sŭbmīttĕre, sŭppōnĕre, ŏnĕri sŭppōnĕre taūros. Sŭb iŭga cōgĕre. prĕmĕre iŭgo.

jŭgŭla, æ, iugulæ, arum, Gwiazdá S. Jákubá

iūgŭla, orum, Kość rámienna.

Iŭgŭlātio, śćinánie/ śćięcie.

iŭgŭlo, as, Zabiiam 1. Śćinam/ Przekonywam 2. Pokonáć. Die Gurgel abstehen/ erwürgen. *Vt iugulent homines, surgunt de nocte latrones.* J. *syn.* Jŭgŭlum rĕsōlvo, faūces rĕsĕco sĕco, fŏdio: ĭncīdo, ōccīdo pĕrĭmo. *v. Occido.*

iŭgŭlus, jŭgŭlum, Szyiá / Szyie przodek. Die Gurgel oder Kehl am Halß. --- *Tenui iugulos aperire susurro.* Sil. *syn.* Faūces, gūttur, cōllum.

iŭgum, Járzmo/ Nawoy/ Szyiá 2. Stáie 1. Wagá u wozow/ Szal kołowrot/ Szragi/ Cug/ Wał krośienny / Winniczne tyczki/ Sochi 2. 3. Para 1. 2. Małżeństwo/ Gorá 2. Kuszá rybá. wierzch 1. Ein Joch. *Instrumentum, quo boves copulantur & iunguntur. Hinc* Sērvĭtus. *ac etiam* ĭmpĕrium, *iugum dicitur. Robustis quoq́ iam tauris iuga solvet arator.* Virg. *epith.* Sērvīle, ŏdĭōsum: dūlce, svāve, mīte, grātum. *phr.* Sŭb jŭga pāscēntes cōgit lōrāta iŭvēncos. Bōs prĕbet ĭn cūrvo, cōlla prĕmēnda iŭgo. Dūra Tўrānni Pērpĕtĭmur jŭga. Chrīsti svāve iŭgum ēst. Bŏves sŭb iŭga vŏcāre, cōgere, dūcĕre mittĕre. Plaūstro,

[illegible]ro,

ăratro ădiŭngĕre. ăd iŭga rūrĭcŏlas ēxpōnĕre dūra iūvĕncos. Jŭgum ferre, sŭbire Sŭb iūga ire. Dăre cōlla iŭgo. Iŭgum ēxcŭtĕre, dētrēctāre. Cōlla iŭgo sūbtrăhĕre, ēripĕre. Dūcam rūrĭcŏlas sŭb iŭga pānda bŏves. Nōn īnsuāve iŭgum cēvīci īmpōnĕre nōstræ Chrīstus ămat. īfse facros Mārtī fub iŭga pānda bŏves. Primo taŭrus dētrēctat ărātra. Pōft vēnit āfsvēto mōllis ăd ārvà jŭgo. ēt tŭa læsūro sūbtrăhe cōlla iŭgo ēripe tūrpi cōlla iŭgo. Quōnam ūfque fĕrēmus ēxitiāle iŭgum.

Jŭgum montis, Podgorze. Die spitz oder Gipffel eines Bergs. v. Cacumen.
iŭgum accipio, subeo, Poddáie sie.
iŭgŭmento, as, Zrebuie/ Klece.
Iŭgŭmentum, Nádpodrożek/ Rama 2.
Iŭgus, ĕris, n. Stáie r. Iulapium B. Julépek.
iūlis, Gr: Kniáżik ryba.
iūleus, iulius, adiect: Lipcowy.
Iūlius, subst: Lipiec 1, & sub Poczwórny grosz.
iūlus, gr: Rzesá leszczynowa/ Rzesa wierzbowá/ Robacy winnice psuiący/ Mech ná pogliczkách/ Stonog.
iūmēntārius, Bydlecy
iūmēntum, Bydle/ Bydło roboczne/ Sprzężay/ Natrzedzie, Groß Vieh. Ætolis onerat plagis iumenta, canesque. Hor.
iūncētum, sitowisko.
iūncĕus, sitowij. Suchorláwy/ Szczupły
iūncĕus funis, Łyczak. iūncĭdus, Szczupły
iūncīnus, sitowy 1. iūncosus, sitowia pełny.
iūnctim, Pospołu, iūnctio, Złączenie
iūnctūra, Spoienie/ Złączenie/ Sprzegánie/ Szaw w ciele / Szła. Ein Fug zusammenfügung. Iuncturis tabulata dabant, &c. Virg: syn. Cōmmīssūra. epith: Vălĭda, firma, pōlita, lævis.
Iūncus, sit 1. Ein Binß/ Ried. syn: ărūndo scriptus: iūnci vīmen. epith: Mōllis, tĕner, lĕvis, ăcūtus, ūdus, ūvĭdus. phr: Nēc mōlli iūnco nēc vīmine lēnto pērfēci călāthos. dum fiscēlla tĭbi flūviāli Tityre iūnco tēxitur.
iuncus angulosus, quadratus, Ostrzyż 1. Kásztánki ziemne.
Iūncus caballinus, Rzeżączká.
Iūncus holoschœnus, Rogoż/ sit morski.
iuncus odoratus, rotundus, Kárśka trawá.
iūngo, Sprzegam, Przyłączam/ Záprzegam/ Złączam/ żenię/ Oddáie stadło. Zusammen fügen. Sternitur, hic apta jungitur arte silex. Tibull. syn. Cōniūngo, ădiūngo, nēcto, cōnnēcto, ădnēcto, lĭgo, ăllĭgo, cŏpŭlo, cōmmūto, se ăddo, ădmŏvĕo, ădĭicio, ăpplĭco.
Iūnĭcŭlus, Látorośl winna.
iūnĭpĕrus, Jáłowiec. iūnius, subst: Czerwiec:
iūnius, adiect: Czerwcowy.
iūnix, īcis, f. Jáłowicá.
iūno, iuno lucina, Rodzenia Bożek.
iunonia volucris, Paw.
iūpĭter, Jowisz. Ein Steen der 7. Planeten. epith: Fēlix, fœcūndus, plūvĭus, cōrūscāns, sīdĕrĕus. phr: Stēlla Jŏvis. Bĕnīgnum Jŏvis āstrum. Iuppiter, aliqui scribunt in carmine, sed Verrep. Iūpiter, u longo.
iūrāmēntum, Przysiegá. Schwur/ Aid. Iuramenta patri, &c. Æn. 6. Iusiurandum.
iūrāmēntum facio, Przysiegam.
iūrātissimus, Wierny. iuratò Pod przysiega.
iūrātor, Przysiegácz/ Popisowy urzędnik.
iūrātus, Sprzysiegły/ Przysiezny/ Láwnik. & sub Przysiegam 1.
iūrè, Sądownie/ Práwnie/ Spráwiedliwie/ Słusznie/ Dobrze ták. (ne dobrá
iūrē optimo prædia, iure primo prædia, wols
iūrē consultus, iure peritus, Práktyk.
iūreiūrāndo, Pod przysiega.
iūrĕiūrāndo comprobātus, obstrictus, adstrictus, Przysiezny. [przysiegam
iūrĕiūrāndo, obstringo, Przysiegam / Po
iūrĕiūro, as, Przysiegam.
iūreus, Pod polewke/ Rzadki 2.
Iurgātio, Práwowánie.
Iurgātōrius, Iurgiosus, Swárliwy.
iūrgĭum, Spor/ Swar/ Poswárek/ Práwowánie. Zanck/ Hader. Haud justus insurgis & irrita iurgia iactas Virg. syn. Rixa, cōntēntio, pūgna, dīscōrdia, lis. v. Rixa.
iurgo, iurgor, Práwuie sie/ Swárze sie. Hadderen/ zancken. syn Rixor, āltĕrcor, līiigo, cōntēndo, cĕrto. v. Rixo.
iūrĭdĭciālis, iurĭdĭcus adiect. Sądowy/ Práwny 1.
iūrĭdĭcus, subst. Sędzia 2. Ein Rechtsprecher.

chec. *Septē juridicis responsa ubi reddidit annis* E

iuris cessatio, Sądow wywołánie.

iuris consultus, iurisconsultus, iurisperītus, Práktyk.

iurisdictĭo, Sąd 1. Jurysdykcya/ Pánowánie 1. Spráwiedliwośći sprawowánie.

iurisprudentia, Práwo. iuris sui. Swobodny

iūro, iuro conceptis verbis, iuro iurandum. Przysięgam 1. 2, 3. Schweren/ betheuren. *Dij cuius iurare timet & fallere numen.* Virg. *syn* Adjūro, tēstor, āttēstor. *phr:* Tēstem invŏco, āppēllo. Jūsiūrāndum do. Jūrāndo fidem do dictis, pōllĭcĭtis. Jūrāndo pōllĭcĕor, āffirmo. Pēr mărē, pēr tērras, pēr cœli nūmĭna iūro. Tērram, măre, sīdĕra iūro. Cœlum hōc, & sīdĕra cōnscĭa iūro, tēstor āttēstor. Nūmĭna tēstāri. Tēste Dĕo prōmittĕre. Dĕōs tēstes ădhibēre. Pĕr Dĕos, sȳdĕra, patrĭam, părēntes, lībĕros iūrāre. Pĕr nūmĭna iūro. Pĕr sŭpĕros & & sī qua fides tēllūre sŭb īma ēst. Jūro per iŭbar hōc sōlis rădĭis īnsigne cŏrūscis. Pēr sŭpĕros ātque hōc cœli spīrābĭle lūmen. Vōs ætērni ignes, & nōn vĭŏlābĭle vēstrum āttēstor nūmen. Pēr flūmĭna iūro īnfĕra. Tāngo āras, mĕdĭōsque ignes, & nūmĭna tēstor ōssa tĭbi iūro pēr matris & ōssa părēntis. Tēstor māiōrum cĭnĕres tĭbi Rōma cŏlēndos. Pērque suos īllam nūper iūrāsse rĕcōrdor.

iūrŭlēntus, *idem.* iussulentus.

IUS

iūs, *ris,* Sąd/ Spráwiedliwość/ Władza/ Práwo 1. 2, 3. 4. Vstáwá 1. Pobudká 1. Słuß. Das Recht. *Cavimus & domini jus omne remisimus agro.* Hor. *syn.* Æquum, fās, rēctum, iūstum, *vel* iūstĭtĭa, æquĭtas. *epith:* Sānctum, sacrum, īnvĭŏlātum, ālmum, lītĭgĭosum, ānceps, clāmōsum, ārctum, sĕvĕrum, rĭgĭdum, īnvĭŏlābĭle, firmum. *phr.* Lēgum iūra. Jūris lēges, dēcrēta. Jūs & Æquum. Fās & iūra sĭnūnt. Immōta mănēnt Jūris dēcrēta sĕvēri. Jūra fŏri.

ius, *ris, alio sensu,* Polewká 1, Podlewá 1. 2.

ius agraphon, podánie.

ius bonum, æquum, Słuß.

ius coniugiale, ślub małżeński. (práwá,

ius nigrum, Jucha. ius obtentum, przewod

ius patronatus, ius nominandi prodendi sacerdotis. podawánia práwo.

ius singulare, przywiley/ Ius spissum, Gaßcz.

ius suum, Swobodá.

iuscŭlum, polewká 1. *Iuscum. ibidem.*

iūsiūrāndum, przysięgá. Ein Ayd-Schwur *Fidem alligabit iure iurando suam.* (Jamb.) *syn.* Jūrāmēntum, sacrāmēntum, fides, rēllĭgio. *epith:* Sōlēnne, sacrātum, sānctum, īnvĭŏlābĭle, tēnāx.

iussŭlēntus, pod polewką wárzony/ Rzadki 1.

iussum, iussus, *us,* Roskazánie. Geheiß/ Befehl. *Imperio læti parent, ac jussa facessunt.* Virg. *syn.* Jūssus, impĕrium, māndātūm, præcēptum.

iusta, *orum,* potrzeby/ Obrok/ powinność. Robotá dzienna/ Obrząd.

iusta exequiarum, iusta funebria, & iusta funerum. pogrzeb,

iustè, Słußnie/ Spráwiedliwie.

Iustificātio, Vspráwiedliwienie.

Iustĭfico, Vspráwiedliwiam.

Iustificus. Spráwiedliwy.

iustĭtia, Spráwiedliwość. Gerechtigkeit. *Iustitiæ ne prius mirer, belline laborum.* Virg. *syn.* Æquĭtas, *vel* Ius, Æquum. *Iustitiæ præsides.* Thĕmis & āstræa. *epith:* Sāncta, dīvina, cōnstāns, pŏtēns, pĭa, fidēlis. *phr.* Iūris ămor, cūra, Rēcti dĕcor, pĭĕtāsque, fidēsque. Æqua gĕrit rēctam librat quæ pōndĕre lāncem. Iūstĭtĭa immōta firma tĕnāxq; mănu. Cūius stāt fœdĕre mūndus, pācta æquāto exāmĭne pēndēns. Trĭbŭēns cŭique suum.

Iustitiarius, Spráwiedliwośći dozorcá.

Iūstĭtium, Sądow wywołánie. (cie.

Iustitium remittere, Sądy wywołáne przywro

Iustus, Spráwiedliwy / Słußny / práwy 2. przyzwoity/ Zupełny/ Spory 1. pelen/ powinny/ prawdziwy/ Łáskáwy/ Opisány / Mierny/ Wielki 1. Cáły. Gerecht, *syn:* Æquus, rēctus, *vel* pius, innŏcŭus, *vel* lēgĭtĭmus, mĕrĭtus, dēbĭtus. *phr:* Iūstĭtĭæ, Iūris. Lēgum sērvātor & æqui. Nēc prĕce, nēc prĕtio, mŏbĭlis Iūstique tĕnōrem Flēctĕre nōn ŏdĭum cōgit, nōn grātia svādet. Cūi ingēns ēst rēcti rĕvĕrēntia. āstrææ gĕnĭus Thĕmĭdis iūra cŏlēns. Iūstissĭmus ūnus. Qui fŭit in Teūcris, & sērvāntissĭmus æqui. Tānta tĭbi ēst rēcti rĕvĕrēntĭa Cæsar & æqui. Quō nōn ēst iūstior ālter. *v. Pius:*

iŭvāmen, pomoc. Hülff. *Et confert hæc morboicis hoc sæpe iuvamen.* M. *v. Auxilium.*

iuvat, podoba m się/ pomaga co.

iŭvĕnālis ludi, Iuuenalia. Igrzysko 2.

iŭvĕnālis, Młodzieński. (*Decius Iunius, Iuvenalis, patriâ fuit Aquinas, patre Libertino, operam dedit scribendis satyris, & carpendis hominum vitiis.*) epith.

epith. Fācundus, disertus, turgidus, āquinus, mordax

iūvēnca, Jálowicá/ Młodká. Ein junge Kuhe. *Immemor herbarum, quas est mirata juvenca.* Virg. *syn.* Bōs, būcculā, vācca, vitūla, iūvēncūla. *epith:* Cōrnigěra, pīngvis, těněra, pětūlāns, pětūlca, fœcūnda.

iūvēncūlus, Młodzieniaßek.

iūvēncus, Młodzik/ Ciolak/ Młody 1. Ein junger Ochs. *Expecta & validis terram proscinde iuvencis.* Virg. *syn.* Bōs, taūrus, vitūlus. *epith:* Těněr, lāscīvus, pětūlāns, pětūlcus, īndōmĭtus, fōrtis. *phr:* Dētrēctāns iūga prīma iūvēncus, īnsūltāns cāmpo. Fōrtes vēnīūnt ād ārātra iūvēnci. prōfūgi stērnūnt dūmēta iūvēnci. Vīdīmus aūdācem cāmpo īnsūltāre iūvēncum. ārātra iūgo rěfěrunt sūspēnsa iūvēnci.

iūvěnēsco, Młodnieis, Jung werden. *Matre quid largis iuvenescit herbis.* (Sapph.)

iūvěnīlis, Młodzieńſki Młody 1. Jung. -- *sumptis Priamum juvenilibus armis.* Virg.

iūvěnīlĭtas, Młodzienſtwo

iūvěnīlĭter, Młodzieńſko. Wie die Jungen *Venatum in sylvas iuveniliter ire solebat.* Ovid.

iūvěnis, *adiect:* Młody 1. Młodzienſki

iūvěnis, *substant:* Młodzieniaßek/ Dziewezká. Jung/ Jüngling. *Mox juvenes agitare iocos, & pollice honesto.* P. *syn.* Pūber, ādōlēscēns ěphēbus. *epith:* ādūltus, ālācris, fērvĭdus, īmpāvĭdus ēgrěgius, dōcĭlis, īndōcĭlis. *phr.* Vĭgēns iūvěnīlĭbus ānnis. Jūvēnta, flōre iūvēntæ īnsīgnis. Ævi, ætātis flōre vĭrens. Vĭgēns prīmævo flōre iūvēntæ. Vĭrĭdi spēctābĭlis ævo. Vālĭdis ārdēns ănĭmis, ālācrique iūvēnta. Cūi děcor īntěger ævi. Cūi īntěger ævi sāngvis īnēst, sōlĭdæque sŭo stānt rōbŏre vīrēs. Jūvēnta cāllĭdus, fīdēns, aūdāx. Prīma spārsus lānūgĭne mālas. Prōdĭgus æris. ūtĭlĭum tārdus prōvīsor. Cērěus īn vĭtĭum, vel vīrtūtem flēcti. Mŏnĭtōrĭbus āsper. *v. Adolescens.*

iūvěnor, Młodzieńſko ſię ſpráwuie.

iūvēnta, *æ,* Młodź/ Młodzieńſtwo.

iūvēntas, Młodzieńſtwo/ Mech ná policzkách

iūvēntus, ūtis, Młodź/ Młodzieńſtwo. Jugend. *Conjurat trepido Latium, sævitq́ juventus.* Virg. *syn.* Jūvēnta, pūbērtas. *epith:* prīmæva, vĭrēns, vĭrĭdis, vērnans, flōrēns, pūbēscēns: hĭlāris, læta, iūcūnda, blānda, āmœna, fērvĭda, īgnĕa, vālĭda, gnāva, gěněrōsa, īmpāvĭda, aūdāx, dōcĭlis, fācĭlis, mītis, pětūlāns, pětūlca, ēffrēnis, præcěps, īndōmĭta, īnsāna, vāga, cæca, īncōnstāns, mōbĭlis, īncauta. īmprūdēns. *phr:* Iūvěnīlis ætas. Iūvěnīles ānni. Iūvēntæ, ævi, ætātis flōs, vēr. Prīmæ lānūgĭnis ānni. Ævum flōrēns, vĭrĭde. Flōs vĭrēntis ævi. Ēgrěgium děcus iūvēntæ. Iūvěnīle děcus, Blānda iūvēntæ tēmpŏra, ānni vĭrĭdis iūvēntæ. Fōrtĭor ætas mělius ævum Iūvēntæ vĭgor, rōbur, cālor, fērvor, flāmma, Iūvěnīlis ārdor. Ætas vērna, flōrĭda, flōrēscēns, fōrtĭor. Ætātis brěve ver. Aūrĕa vītæ tēmpŏra. Jūvěnīles, prīmi, těněri, flōrēntes ānni. Pārs mělĭor vītæ. Mōllis & āpta căpi, rěgi. Laūde gěrēndārum rērum īnflāmmāta iūvēntus. Parvi dōcĭlis. Cālĭdo præ sāngvine fērvēns. Vēntōsa lěvĭtāte tūmēns. īmpātĭēns ŏpěrum. Pōstquam lāscīvæ cěcĭdit cālor īlle iūvēntæ. Quĭd mōllēm pătěris lūxu tōrpēre iūvēntam? ūtēndum ēst ætāte, cĭto pěde lābĭtur ætas. Nēc bŏna tām sěquĭtur, quām bŏna prīma fuit. Nēq; ěnim rōbūstĭor ætas ūlla něc ūběrĭor, něc quæ măgis ārděat ūlla. Măle cĭrcūmspēcta iūvēntus. *v. Adolescentia, & Lanugo.*

iūvēnius primævo flore, Mołoiec.

iūvo, pomagam 1. *& sub* przyczyniam ſię. Helffen. *Auxilio tutos dimittam, opibusq́ juvabo.* Virg. *syn.* ādiŭvo, aūxĭlĭor. *v. Auxilior.*

iuxtà, *Adverb:* Rownie/ podle.

iuxta, *Præpos.* Wedla/ Záraz/ po Boku. Bey/ nahbey. *Ingens ara fuit, juxtaq́ veterrima laurus.* Virg.

Iuxtim, podle.

Ixia, *æ, gr* Dźiewięć śił/ Lepczycá.

ixias, *æ, m.* ixine, *es, gr.* Lepczycá.

iynx, *gis, f. gr.* Kretoglow/ pliſzká/ przylesdá/ Miłośnicz podárek.

K

K *seu Kappa literam Græcam, aliqui Latini usurpant in Græcis dictionibus. ut cùm scribunt Kalenda &c. aliqui etiam in Latinis Kaput, Kalumnia, Kalamitas, pro Calamitas. Sed rectè utrosq́ refutat Priscian. lib. 1. & eum secutus Iulius Cæsar Scalig: c. 10. de Causis lingvæ latinæ copiosè, asserens. K. rejiciendum esse: & C scribendum: idem nos sentimus cum his, & Quintiliano, Terentiano, aliisq́ quam plurimis.*

L

L*Abandria, orum.* Brudne chuſty. *sub* Pierzę chuſty.

Lăbans, Vpadáiący. Hinfallend. *syn.* Văcillans, nūtans, cădūcus. *phr.* in cāsum prōnus. Cāsum mĭnans.

Lăbărum, *Gr.* Chorągiew 1. Grot 3. *Raban. Maurus Episc. à primum produxit.*

Lăbaſco, labaſcor Chwieie ſie 1. Słábieie/ Serce tráce.

Labdaciſmus, idem Lambdaciſmus.

Labea trapeti, Catonis. An labrum?

Lābēcŭla, Zmázá zelżywość.

Lăbĕfăcio, Oſłabiam/ Obruchác. Verderben/ ſchwächen. *Et labefacta movens robuſtus iugera foſſor:* Virg. *ſyn.* Lăbĕfăcto, cōrrūmpo, dīſtūrbo, quătĭo, dĭſcōncŭtĭo, sōlvo, dīrŭo, ēvērto, disjĭcĭo, pērfrīngo, ſtrŭo, pērvērto, ſūbvērto.

Lābefactio, Naruszenie/ Oſłabienie/ Obruszenie 1.

Labefacto, Náruſzam/ Oſłábiam/ Obruchác.

Lăbĕfīo, Słábieie.

Lăbēllum, Wárgá/Wánienká. Ein Lefftzel *Ne te pœniteat calamo triviſſe labellum* Virg.

Labellum fictile, Donicá.

Lăbeo, *onis* Wárgáty/ Głowacz rybá

Lābes, Vpadnienie ziemie/ Rozſtopienie ziemie/ Plámá/ Skáza/ Zmázá, Wádá/ Sproſność/ Zelżywość/ Grzech/ Smrod 3 Szácáncza 3. Ein Fleck Schand. *Hinc mihi prima mali labes, hinc ſemper Vliſſes.* Virg. *ſyn.* Mācŭla, nŏta, sōrdes : nævus, *vel* dēdĕcus, īnfāmia, *vel* pēſtis, cōntāgĭo lŭes, *vel* ēxĭtium, rŭina, clādes. *V. Macula.*

Labes pecudum, Páſkudnik.

Lăbia. æ. Labea, Wárgá/ *Lăbidus,* Śliſki.

Lābĭlis, Vpadku bliſki. Hinfällig. *Hæc monumenta tuos ſi labilis orbis amicos.* Lact.

Lăbiōſus, Wárgaty.

Lăbĭum, Wárgá. Lefftz. *Inter ſingultus, labiisq; trementibus annos.* Sil. *v. Labrum.*

Labium dolij, Wroná u beczki.

Lăbo *as,* Vpadam 1. Chwieie ſie 1. Słábieie/ Serce tráce/ Zátoczam ſie. Niderfallen. *Cuſtodes ſufferre valent, labat ariete crebro.* Virg. *Lăbāſco,* văcīllo, nūto, in cāſum mĭnor, *vel* lābor, cōrrŭo, cădo.

Lābor, ĕris, Vpadam 1. 2. 9. Lécę 1. 2. Wpadam 1. Szfánkuie/ Potykam ſie 1. Płynę 3. Niżcżeie/ Suwam ſie/ Vchodzi 2. & in Zápámietywam ſie. Hinfallen/ fehlen. *Tempora labuntur, tacitisq; ſeneſcimus annis.* Ovid. *ſyn.* Prōlābor, cădo, cōncīdo, prōcīdo, rŭo, cōrrŭo, prōcŭmbo, *vel* fāllor, ērro, dēcipio. *v. Cado.*

Lăbor, ōris, Praca/ Robota 1. 2. Zácmienie 4. Müh/ Arbeit. *Fronde nemus, redit agricolis labor actus in orbem. ſyn.* ŏpus ſūdor, *vel* īncōmmŏdum, cūra, dŏlor, *vel* cōntēntĭo, cōnātus. *epith.* īmprŏbus, pērtĭnax, īnsōmnis, rĭgĭdus, ærūmnōsus, ŏpĕrōſus, Hērcŭlĕus, cōntĭnŭus, īndēfeſſus, īrrĕquĭētus, nōn īntērmiſſus, īmpĭger, īmmānis, īmmēnsus, fēlix, vānus, īngrātus, ſtĕrĭlis, īnfēlix. *phr:* Lăbōris ŏnus ŏpĕrum lăbōres Sĕrĭes lăbōrum. Tædĭa lōnga lăborum. Lăbor ŏmnĭa vincit īmprŏbus ărtĭfĭci cēdit nātūra lăbōri ŏmnĭbus ūna quĭēs ŏpĕrum: lăbor ŏmnĭbus ūnus. Tædĭa mūlta pătiens. Perdĭus ăc pērnox, lăbor. Nūnquam cēſſans. Tam grăve sērvĭtĭum, tam dūros păſſa lăbōres. Sĭs felix nŏſtrumq; lĕves, quæcūmque lăborem. Tāntălĕāmque sĭtim, Tўrĭi tōrmēnta, lăbōres Sĭsўphĭos. Fămĕ lăsque lăbōrĭbus ūrgent. Mē quŏque dēbĭlĭtat sĕrĭes īmmēnsa lăbōrum, ānte mĕum tēmpus cōgit ĕt ēſſe ſĕnem. *v. Laboro & Finis.*

Labor illiberalis, Rzemieſło/

Lăbōrātus, Wyprawiony.

Lăborĭfer, Prácowity/ Arbeit machend. *Námque laboriferi cum iam natalis adeſſet,* Ovid.

Lăbōriōſè, Prácowicie/ Trudno.

Lăbōrĭōsus, Prácowity/ Trudny. Arbeitſam/ mühſolig. *Laborioſi remiges Vliſſei.* (Iamb) Hor. *ſyn.* Dūrus: lăbōris pătĭēns, lăbōri ăſſuētus, lăbōrĭbus īnvĭctus. *phr.* Dūrum gĕnus, ēxpĕrĭensque lăbōrum. Dŏctus ā pŭĕro dūros pērfērre lăbōres, æſtum, frīgus, nĭvem. āſſĭdŭo dūrātus mēmbra lăbōre. Quem nūllum fătīgat lăbōris ŏnus. Mūlti pătĭens ĕrat ĭlle lăbōris. ăt pătĭens ŏpĕrum, pārvōque āſſuēta jŭvēntus. Aūt răſtris tērram dŏmat aūt quătit ōppĭda bēllo. Nōn tĭbi dēſĭdĭas mōlles ēt mārcĭda lūxu ōtĭa, nēc sōmnos gĕnĭtor permīſit īnērtes ; Sēd nŏva pēr dūros īnſtrūxit mēmbra lăbōres, ēt cruda tĕnĕras ēxērcŭit īndŏle vīres: Frīgŏra ſævă pătī grăvĭbus nōn cēdĕre nīmbis: æſtīvum tŏlĕrāre jŭbar, trānsnāre sŏnōras Tōrrēntum fŭrĭas, āſcēnsu vīncĕre mōntes, Plānĭtĭem cūrsu, vālles ēt cōncăva sāltu: Nēc nōn īn clўpĕo vĭgĭles pērdūcĕre nŏctēs. *v. Laboro.*

Laboris expers, fugiens, Nierobotny/

Lăbōro, Prácuie/ Robię 2. Stáram ſie Słábieie/ Choruie ná co/ Szwánkuie/ Vśiłuie/ Báwie ſie 1. Dbam/ Trapi mie/ Záćmia ſie/ Máią go zá. & *ſub* Jeſt gdzie powietrze *ſub* Opánował go gniew/ Dokuczam/

czam/ Dłużenem. Arbeiten/ kranck seyn. *Nec cum fraternis Luna laboret equis.* Prop. *syn.* Elăbōro, ŏpĕror, vel dŏlĕo, cūris ăngor, vel nitor cōnor, contēndo. *phr.* Lăbori văno, indūlgĕo. ŏpĕri insto Lăbōre dēfūngor. Lăbōrem sŭbĕo, haurio, exhaurio, pătior, fĕro, perfĕro, tŏlĕro, exāntlo, impēndo, exĕrcĕo. Mē do lăbōri. Ipse lăbōre mănum dūro tĕrat. Nēc tē pœnitĕat dūros sŭbiisse lăbōres. Aut ŏpĕri ăsuĕtas āttēnŭāsse mănus. Lăbōre cōrpus exĕrcēre, dūrāre rĕdit agrĭcŏlis lăbor āctus in orbem. Nēc ūlla rĕquies tĕmpus aūt ūllum dătur. Finis ălterius măli, lăbōris, grădus ēst fŭtūri. Præcipŭum jam inde ā tĕnĕris impēnde lăbōrem. Nōn dēfēssa grăvi sŭccūmbunt mēmbra lăbōri. Jam vĕniet tăcito cūrva sĕnēcta pĕde. Aūt fĕra bēllĭgĕras āddite in ărma mănus. Quid tāntum insāno jŭvat indūlgēre lăbōri? Qui stŭdet ŏptātam cūrsu cōntingĕre mētam. Multa tŭlit, fēcitque pŭer, sŭdāvit, ēt ālsit. v. *Laboriosus & Labor. At si plures pariter opere laborantes describere velis? Vide supra, Ædificio, Apes & formica.*

Lăbos, Pracá.

Lăbōsus, *à labos* Prácowity/ Trudny/ ćięſzki.

Lăbōsus, *à labes*, Błoćiſty.

Lăbra, *orum*, Wętory.

Lăbrax, *acis gr.* Szczuká 2.

Lăbros *Gr.* Pies przetkonogi.

Lăbrōsus, Wárgáty/ Brzezyſty.

Lăbrum, Wárgá/ Wánná/ Fáská 2. Stągiew/ Skrzyniá 4. Kraniec/ Brzeg 2. 4. Obrobienie. Die Leffczen/ Lippen. *Hoc natat in labris, & in udo est Manas & Atys.* Perſ. *syn.* Lăbium, lăbellum. *epith.* Pūrpŭrĕum, tĕnĕrum, mōlle, rŭbens, rŏsĕum, tĕnēllum, suāve, blāndum dĕcōrum fōrmōsum, āmbrŏsium, virgĭnĕum, făcūndum, dĭsērtum. *phr.* Cŏlōrātis labra dĕcōra gĕnis. Rŏsĕus pingit mōllia labra nĭtor. Vērba rĕfērt trĕmŭlis tĭtŭbāntia labris.

Labrum eluacrum, Pomywálnik Potok 2.

Lăbrus *Gr.* Szczuká 2. Głowacz rybá.

Lăbrusca, labruſcum, Máćicá 4. Agreſt. Ein wilde Weintrâb. *Sylvestris raris sparsit labrusca racemis.* Virg. *epith.* Sylvēstris, stĕrilis dēnsa, vĭrens.

Lăburnum, Wielgokwiát drzewo,

Lăbyrintheus, *è Græco* Zátoczyſty/ *Ne labyrinthæis è flexibus egredientem. C. syn.* Lăbyrinthiăcus.

Lăbyrinthus, *Gr.* Mátnia. *tr. Propriè autem Labyrinthus, inquit Sipont. fuit portentosissimum humani ingenij opus, seu ædificium itinerum ambages, occursus ac recursus inexplicabiles continens, crebris foribus ad fallendos exitus, redeundumq́ in eosdem errores. Quatuor tales fuisse recenset cum Plinio. Ægyptium omnium maximè mirabilem, tum Creticum, post Lemnium, deniq́ Italicum,*

L A C

Lăc. Mleko/ Milch/ *Lac asinæ placidæque bovis prodesse &c.* Ser. *epith.* Cāndidum, svāve, tĕpidum, dūlce, cāndens, nĕctărĕum, grātum, tĕpens, nĭvĕum, nŏvum, rĕcens, pingue, pūrum, cōncrētum prēssum, cōāctum. *phr.* Lāctis, vel lāctĕus hūmor. Cōpia lāctis. Mūnĕra lāctis, ălimēnta. Lāctis sŭccus, sĕrum, crĕmor. Cōăgŭla lāctis. Lāc mihi nōn æstāte nŏvum, nōn frīgŏre dēfit. Quam dives nivĕi pĕcŏris, quam lāctis ăbūndans. Sūnt nōbis mitia pōma, Căstănĕæ mōlles, ēt prēssi cōpia lāctis. Lāc mihi sēmper ēst nĭvĕum, pārs inde bĭbēnda sērvātur, pārtem liquĕfācta cōăgŭla dūrant, ārmēntālis ĕquæ māmmis, ēt lācte fĕrino Nūtribat tĕnĕris immūlgens ūbĕra labris, ūbĕra sūgunt, ēt sibi pērmīsa lāctis ālūntur ŏpe.

Lac agitatum, Máslanká/

Lac paſſum, preſſum, Ser.

Lac pingue. Smiotáná.

Lac ſeroſum, Máślanká/

Lacca, *Gr*, Ráká.

Lăcer, Oſzárpány/ Poſzárpány, Niedołężny Obćięty *& sub* Ranny. Zerriſſen/ zerlumpt *Quambis est circumcæsis lacer undique membris L. syn.* Lăcĕrātus, dīlăcĕrātus, scissus, lăniātus, dīscērptus, conscissus.

Lăcĕrātio, Drapánie/ Szárpánie Rozſzárpánie.

Lăcerna, Sukmáná/ Szátá zwierzchnia/ Opończa/ Szátá żołnierſka/ Mętlik/ Hálás Regenmantel. *vestis genus. epith.* Tyria, pūrpūrĕa, fūlgēns, pinguis.

Lacernatus *sub* Opończa *&* Szátá żołnierſka.

Lăcĕro, Drápię 1. Szárpam 1. 2. Rozdźieram 1. Tárgam 1. Roztárgáć/ Roztarcháć/ Łżę 1. Rosam/ Obmawiam/ Nátrząć/ Trapi mię *& sub* Rozrzutnie żyię. Zerreiſſen. *Debueras, sed tunc cum lacerabit it yn.* Mart. *syn.* Dīlăcĕro, dīscērpo, scindo, dīscindo, cōnscindo, ābscindo, lănio, dīlănio, sĕco, dīsĕco, frăngo, rūmpo, dīrŭmpo. *phr.* Dīscērptum lātos jŭvĕnem spārsēre pēr agros. Mērsis in cōrpŏre rōstris. Dīlăcĕrant fălsi dŏmĭnum sŭb imăgine cērvi. Dēiphŏbum vidit lăcĕrum crūdēliter ōra, mănūsque ămbas: pŏpŭlātă-

pŭlātăque tēmpŏra răptis Aūrĭbŭs ĕt fœdas ĭnhŏnē-sto vūlnĕre năres, ōră, gēnas, crines, ăreus ūnguĭbus, dīgĭtis cārpĕre, fœdāre, lăniāre, dīrĭpĕre, rūmpĕre, īnvādĕre. Unguĭbus īre ĭn gĕnas, ā frŏnte căpĭllos Rūmpĕre. Heū sūnt mĕmbra vĭri mănĭbus dīrēpta nĕfāndis. ipsīque sŭos jam mŏrte sŭb ægra. Discĭssŏs nūdis lăniābant dĕntĭbus ārtus, Vīvēbant lăcĕri, mĕmbris stīllāntĭbus ārtus. īnque omni nūsquam cŏrpŏre cŏrpus ĕrat. Prīămĭdem lăniābant cŏrpŏre tŏto. Quī lăniens ăvido vīscĕra dēnte lŭpos. Jam lŏca vūlnĕrĭbus dēsunt. Tūnc flēvi, rūpīque sĭnus, ĕt pĕctŏra, plānxi, ĕt sĕcŭi mădĭdas ūngue rĭgēnte gĕnas ōrĕque sūnt dīgĭtis āspĕra făcta meis. Cōntĭgit īnque mĕas ŭnguĭbus īre gĕnas. *Vel Voro.*

Lăcerta, *æ.* Jászczurká/

Lacerta orum, Łokieć 1.

Lăcertōsus, Barkowáty/ Mocny w rękách. Aderachtig/ starck von Gliedern. *Dura lacertosi fodiebant arva coloni.* *syn.* Tŏrōsus, nĕrvōsus, rōbūstus.

Lăcĕrtus, Bárk/ Łokieć 1. Mußkul/ Jászczorká Jászczor ryba. der Obertheil deß Arms *Humeros patentes, & lacertorum moras* (Jamb.) *syn.* Tŏrus, nĕrvi, brachĭum rōbur. *epith.* Fōrtis, vălĭdus, tĕres, nĭvĕus, mōllis, nĕrvōsus, rōbūstus, *Phr:* Lăcĕrtōrum tŏri, rōbur.

Lăcĕrus, niedołężny.

Lăcesso, is ire, itum. lăcesso, *is. sivi ssi, ssi.* Drażnię/ Nágábam/ nágábá mię chorobá/ Wyzywam/ nápomykam.

Lăchăniso, *e Gr.* Słábieię.

Lăchănon, *gr.* Ogrodna stráwa.

Lăchne, *es gr.* Pies kudły.

Lăcĭnia, *æ.* Kray száty/ Łono u száty Sztuká 1. Miechel/ 3. Chustká 1. Brodawká 4. Rościągłość. das Bord an einem Kleyd.

Laciniātim, Sztukámi.

Laciniatus, Łoniśty/ Nárzynany.

Lăcĭnĭōsus, Łoniśty/ Robielisty/ Rościągły/ Szeroki. voll Falten. *Nudus, laciniosus, atque pannosus.* (Scaz.)

Lăcio, *is ere,* Wabię 1. Przywodzę 4. Zdrádzam. Lacior, *eris,* Wpadam 1. Ślepy.

Lăcōnica clavis, Wytrych 1. *& sub* Zámek

Laconicum, Pocilnicá/ Wierzchnice.

Lăcōnismus *gr.* Krotkomowność. Mowá krotka.

Lăcrȳma *e Greco,* Łzá/ Sok 2.

Lăcrȳma arborum, Kley z drzew/ Miazga.

Lacrymābĭlis, Płáczliwy 2. Opłákány.

Lăcrymābundus, Płáczliwy 1.

Lacrymæ oboriuntur, erumpunt, voluuntur. Rzucá się płácz.

Lacrymatio, Płácz.

Lăcrȳmo lacrymor, Płáczę 1. weynen/ Zähren vergiessen. *Quo non ars penetrat? discunt lacrymare decenter.* Ovid. *syn.* illacrȳmo, flĕo, plōro, lūgĕo. *phr.* Lacrȳmas fūndo, ēffūndo, profūndo, do, Sōlvi ĭn flētum. īre ĭn lacrȳmas ĭn flētum ērūmpĕre. Lacrȳmis indūlgēre. Flētu. lacrȳmis; ōra, vūltum, gĕnas rĭgāre, īrrĭgāre. hūmēctāre, sūffūndĕre, spārgĕre, implēre. Tūmĭdis stīllat tĭbi rīvus ŏcēllis. Lacrȳmis ōra sĭnūsque mădent. Lacrȳmis ŏcŭli rōrāntur ŏbōrtis. Sīc ēffāta, sĭnum lacrȳmis īmplēbat ŏbōrtis. Nōn lacrȳmis cărŭēre gĕnæ: Lōngas ĭn flētum dūcĕre vōces. Lacrȳmas ēffūndit, ĕt ŏmnem īmplēvit clāmōre lŏcum. Vūltum lacrȳmis ātque ōra rĭgābat. Sĕpūlchrum flētĭbus īrrōrat. Tālĕsque mĭsērrĭma flĕtus Fērtque, rĕfērtque părens. Tēr cōnāta lŏqui, tēr flĕtĭbus ōra rĭgāvit. ŏcŭlis nēc dēfŭit īmber. Hūmĭdăque ēst flētu līttĕra făcta mĕo. Flēre lĭcet, cērte flēndo dīffūndĭmus īram: Pērque sĭnus lacrȳmæ flūmĭnis īnstar ĕunt. Hæc ĕgo dūmque quĕror, lacrȳmæ sŭă vērba sĕquūntur. āt lacrȳmas sĭne fīne dĕdi, rūpīque căpĭllos. Tālia fūndēbat lacrȳmans, lōngōsque cĭēbat īncāssum flĕtus it lacrȳmans, gūttisque hūmēctat grădĭbus ōra. Vīsus ădēsse mĭhi, lārgōsque ēffūndĕre flētus. Sēd grăvĭter gĕmĭtus īmo dē pĕctŏre dūcens. Sīc ăit īllacrȳmans. Tōrpŭĕrant mōlles ānte dŏlōre gĕnæ. Ipsa nĭhil præter lacrȳmas pŭdĭbūnda prŏfūdi. Sīccĭne ĕam īncōmptis vĭdĭstis flēre căpīllis? Heu quŏtĭes præsāga măli vĭŏlāvit ŏbōrto Rōre gĕnas, Illĭus ēx ŏcŭlis mūlta cădēbat ăqua. Lacrȳmas vērba īnter sīngŭla fūndit. *v. Lugeo, Fleo.*

Lacrymose, Płáczliwie.

Lacrȳmōsus, Płáczliwy 1. 2. Łzáwy/ Soczysty. Voll Zäheren. *Hic bellum lacrymosum hic miseram famem.* (Ja.)

Lăcrȳmŭla, Łezká/ *sub* Łzá. Zährlein Thränlein. *Frustrantur falsis gaudia lacrymulis.* Catull.

Lacta *æ,* Fistułá 4.

Lactans, Mleczny 1. Doyna.

Lactāria *orum* Mleczno/

Lactaria bos, Doyna Krowá.

Lactaria herba, Wilczy mlecz.

Lactārius, *adiect.* Mleczysty/ Mleczny 3.
lactarius, *substant.* Mlecznik 1.
lāctatus *m*, Karmienie 2.
Lacte ū Mleko.
lactens, Mleczysty/ Ssący/ Osesek
lacteo, Ssę. lacteŏlus, Bieluczki.
lactes *hæ* Kiszka cienka/ Słabizna/ Mlecz rybi/ Błona 5. lactesco, Mlecznieię.
lāctĕus, Mleczny. Von Milch/ schön weiß. *Lucet ebur, fusos cervix cui lactea crines.* Virg. *syn.* Cāndĭdus, cāndens, ālbus, nĭvĕus, dūlcis, svavis.
lactibus lassis, *vel* laxis, Przechátsky.
Lacticinia in Mleczno/
lactis, *is. hæc* Kiszka cienka/
lactis coacti massa. Twarog.
lactis acor. lactis sedimentum, Máślanká.
lactis flos, lactis pingue. Śmietáná.
lācto, *à lacte* Karmię piersiámi/ Zu saugen geben. *Cur sit ager sterilis, cur uxor lactitet, edam. M. phr.* Ubĕra do, præbĕo, ādmŏvĕo, sūggĕro. Lācte nutrĭo, ālo. Māmmam pōrrĭgo, præbĕo. Lāctis ălĭmēnta do āltrice māmmīlla ēdūco, ĭs vel ēdŭco, ās, *v. Lac*
lacto, *à lacio Festo,* Wabię/ Łudzę/ Zwłaczam 2. (ta.
lactōris *is f.* Mleczne ziele. o *incertum quan-*
lāctūca, Sáłatá 1. Salat/ Lattig. *Claudere quæ Cœnas Lactuca solebat Avorum. Epith.* Frōndens, sȳlvēstris, vĭrĭdis, vĭrens, mollis.
lactuca sylvestris, Jástrzębiec.
Lăcŭlātus. Száchowány.
lăcŭlo *as*, Łonisko czynię.
lăcūna, Loch/ Doł 2. Dołek 1. Upádnienie ziemié. Dziurá 2. Sadzawká bez ryb. & *sub* Wátgá. Pfütz/ Graben. *Vnda cava tepido sudant humore lacuna,* Virg. *syn.* Fōssa. *Epith.* Căva, ūda, ĭnūndans, bĭbŭla, ĭners, tĕpens, crāssa, fœda, pĭgra, plēna ăquis, tēpĭdo hūmōre. *Phr.* Dēnsăque sēpĭĕrant trĭtem spĭnēta lăcūnam. (*Virg* 1. *Georg.*) Præsērtim incērtis sĭ mēnsĭbus āmnis ăbūndans, ēxĭt et ōbdūcto lāte tĕnet ōmnĭa līmō, ūnde căvæ tĕpĭdo sūdant hūmōre lăcūnæ. *v. Lacus.*
lăcūnar, *āris n.* Strop 2. Gewölb. *Ius nullum uxori doctus spectare lacunar.* Juv. *v. Laquear.*
lacunārius, Grabarz/ cieślá.
lacunātus, Dołkowáty.
lăcūno, *as* Sklepię & *sub* Dołkowáty.
Lăcus *us*, & *ci. m. è Græco, quod geminat.* Jezioro/ Staw 1. Sadzawká bez ryb/ Kadź Skrzyniá 4. Wapienna skrzynia/ Koryto/ Przegrody/ Strop 2. Grubá/ Doł. Ein See/ Teich. *Et lacus æstivis intepet amber aquis.* Prop. *syn.* Stāgnum, pălus. *Epith.* profūndus, āltus, īmus, sēgnis, plăcĭdus, vāstus, trānquīllus, sĭlens, quĭētus, spătĭōsus, īllīmis, vitrĕus, līmpĭdus, pērspĭcŭus, trānquīllus, hūmens, latus, gelidus, ūlvōsus. *phr.* Pălūstres ăquæ. Līmōsus gūrges Hic stāgnat hūmor frigŏre ætērno rigens. Lăcus ūlvæ cœnōque rĕfērtus, ūlvōsa pălus, et mūlto sōrdida līmo. Seū stābit ĭners, seū pērflŭet hūmor. Līmōsōque pălus, ōbdūcit pāscŭa jūnco, Mitis in mōrem stagni, plăcidæque pălūdis. Mērgĭtur ŭnda lăcu. Immēnso pāndĭtur ōre lăcus.
lăcuscŭlus, Dołek 1. Przegrody/ Gruba.
lăcŭturris brassica, Kápustá Głowiásta.
lada, *æ gr.* Kozilep ziele.
lādănum, *gr.* Kozilepowy sok. *Corripuit primam Marcellus, quæ Græcis est.*
lādon, *ōnis* Piec pretkonogi.
læa brassica *Gr.* Kápustá gládka.
lædo, Obrażam 1, 2. Ponieważam/ Przymawiam. Verletzen/ beleydigen. *Carmine læsa meo est, lædere & illa potest. M. syn.* ōffendo, vĭŏlo, nōcĕo, vūlnĕro.
lædor, Obrażam się 1, 2.
lælaps *Gr*, Pies pretkonogi/ Wycher. (bá.
læna, Szátá miąższa/ Szátá żołnierska/ Szu
læna hyacinthina. Szátá biesiádna.
læsio, *Læsura,* Obrázá 2.
Lætăbĭlis, Wesoły 2. Freudenreich. *Accipiam, cunctisq; meum lætabile factum.* Ovid.
lætāmen, Gnoy 3. lætanter, Wesoło/
lætaster, Wesołek/ Wesoły 1. læte, Wesoło.
lærhargus, Milczkiem kąsáiący Pies.
lætĭfĭco, Rozweselam/ Gnoię ziemię. Fröhlich machen. *Lætificat magni. quæritur quod tuta per æquor.* Luc. *syn.* Hĭlăro, ēxhĭlăro, ōblēcto, recrĕo, dēlēcto. *v. Gaudio afficio.*
lætificor, *lætisco is.* Wesele się.
Lætificus, Wesoły 2.
lætĭtĭa, *lætitudo,* Wesele 1. Freud. *Adsit lætitia Bacchus dator, & bona Iuno.* Virg. *syn.* Gaudĭum. *epith.* Blānda, fēstiva, fēsta. *v. Gaudium.*

Læto,

Læte as Rozweselam/ Gnoie 2. Vćieszyć.
lætor āris, Wesele sie. sich erfreuen. *Latatur gemina fratrum sorte, &c.* Virg. *syn.* Gaudeo, exulto. *v. Gaudeo.*
lætus, Wesoły 1. 2. Rosły. frölich/ lustig. *--- Dignus patriis qui lætior esset.* Virg. *syn.* Hilaris, alacer, gaudens, ovans. *v. Gaudens hilaris.*
læva, læva manus, Lewica.
lævatus, lævigatus, Gładzony/
lævigatio, Gładzenie.
lævigo, *as.* Gładzę/ Szorstkie, ścieram 3. Wymuskáć. glatt und eben machen. *v. Polio*
lævigor, Gładniejo. lævinus, Mánkáty.
lævis, Gładki 1. glatt. *Tandem inter pateras & lævia pocula fervent.* M. *v. Politus.*
lævitas, Gładkość/ Lipkość.
lævorsum, lævorsus, W lewo.
lævum, Lewa strona/
lævus, Lewy/ Nieprzyiázny/ Szkodliwy/ Głupi/ Nieszczęśliwy *& oppositum.* Szczęsny. Linck/ unglückich. *Ilionea petit dextra, lævaq; Serestum.* *epith.* Sinister. *Metaph.* Infaustus, infelix, malus.
lăgănum *gr.* Kreple. *& sub* Ogrodna strawá
lăgēna, Flászká/ Łagiew. *& sub* Faská 1. *&* Pijánicá 2. ein Fläsch. *Et signo læso non insanire lagenæ.* Hor. *syn.* amphora. *epith.* Capax, patula, spumans, cava, plena, fictilis, fragilis, dulcis. *phr.* Plena mero. Saguntino pocula ficta luto.
lăgĭne *es.* Wołowy iezyk 3.
lăgōis, *idis f. gr. an.* Kuropatwá?
lăgophthalmus. *gr. substant.* Powieki podniesienie chorobá. *& adiect.* Oczu niezáwieráiący.
lăgōpŏdium *gr.* Owieczki.
lăgōpus, ŏdis, *vel* ŏdos *f. Gr. Idem &* Kuropátwá/ śnieżnicki. *Produxit a Martial. corripiunt Græci,* Lăgūna, Flászá.
lăgūncŭla, Łagiewká. *sub* Łagiew/ Flászká. *an* Łętká? ein Fläschelein.
lăicus *Gr.* Laik/ świecki 2. Niepoświęcony/ Nieświęcony.
lălĭsio, *gr.* Ośle dzikie.
lalla, lallus, Lili. lallo *as, ibidem,*
lāma, Káłużá/ Doł 2.
Lambdăcismus, Labdacismus, Quinctil: est litera L. crebra & odiosa repetitio. Vt Sol & luna luce lucent alba leni lactea.
lambĕro, Szárpam/ Szczypie 4. Drapie 1. *& sub* Oddáie wet zá wet.
lambĭto, *as,* Łepcę.
lāmbo, Liże/ lepcę/ Dotykam 3. Piie 4. Ima się ogień/ Podbiera rzeká. lecken. *Sibila lambebant linguis vibrantibus ora.* Virg. *syn.* allambo, lingo. *phr.* Lingva lambo. ignis sydera lambit, attingit.
lāmella, Blaszká. *sub* Bláchá 2.
Lamenta æ, Nárzekánie.
lāmentābĭlis Smętny/ żáłosny 1. Rzewny kläglich. *Troianas ut opes, & lamentabile regnum.* Hor. *syn.* Lacrymabilis, lugendus, lugubris tristis, funestus,
Lamentarius, Smętliwy.
lāmēntātĭo, Nárzekánie/ Krzyk żáłosny. Wehklag. *Limineq; in ipso vasta lamentatio,* (Jamb.)
lāmēntor, nárzekam. Wehklagen. *Cum lamentamur non apparere labores.* Hor. *syn.* Queror, lugeo, ploro, fleo, gemo, doleo. *v. Fleo.*
Lamentatrix, Płáczká.
lāmēntum, Nárzekánie. Klag. *Lamentis, gemituq; & fæmineo ululatu,* Virg. *v. Lacryma, Fletus. Gemitus, Querelæ.*
lāmia, *gr.* Nocnicá/ Jedzá/ Czárownicá 1. Strászydło 2. Mieszániec 1. Pies morski. ein Zauberweib. *neu pransæ Lamiæ puerum vivum extrahat alvo.* Hor.
lāmĭna, Bláchá 1. ein Zinne Platt. *Lamina mollis adhuc tenero est in lacte, &c.* Ov.
lamina sectilis, Posáczká ścian.
lamium, Pokrzywá 4.
lamnŭla, *Lamna æ,* Blászká. *sub* Bláchá 2.
Lampada, æ 1. lampas,
lampada trado alteri. Zdáie Vrząd.
Lampădārius, Swiecznik 2.
lampădŏphŏrus, *gr.* Pochodnik 1.
Lāmpas, ădis *vel* ădos, *f. Gr,* Pochodnia 1. 2. Káganiec 1. ein Ampel/ Fackel. *Argolici clypei aut Phœbea lampadis instar.* Virg. *syn.* Lychnus, lucerna, fax, tæda, lumen, testa. *epith.* coruscа,

rūſca, rădians, nĭtĭda, pēndŭla, pēndens, ārdens, ĭgnēa, trĕmŭla, rŭtĭlans, cāndens, cālens, trĕmŭla, nĭtens, fŭlgĭda. *phr.* Trĕmŭla lūce cŏrūſcāns. Pīnguēſque ārdēre vĭdēntur Lāmpădes. Sōl flāmmĭgĕra lūſtrābit lāmpăde tērras. ēffūlſit ſplēndēntis lāmpădis īnſtar. *v. Fax.*

Lampetra Węgorz morſki/ Piiawká morſka/ Minog.

lampūrus, *m, gr* Pies ogonek.

lampyris, *idis f gr.* Złotnik robaczek.

lāmyrus, *m. gr. ſub* Jäßczur.

L A N

lāna, Wełna 1. Kądziel 2. Woll. *Ante pedes calathi, lanaq; mollis erat.* Ovid. *ſyn:* Vēllus, *epith:* Cāndĭda, nĭvĕa, mōllis, bĭbŭla, ālba, dĭſcŏlor, măcŭlōsa, pŭlchra, tĕnŭis, tīncta, tēxtĭlis, dīves āttălĭca. *phr.* Lānæ vēllĕra, ſtāmĭna: Mōlles vīlli.

lana anſerina, Puch gęśi.

lana coacta, Pilśń/ lana lignea, Báwełná.

lanaria, Mydelnik ziele. lanaris, Wełnisty.

lanārius, Wełniarz/ Sukiennik 1.

lanarium malum, Pigwá 2.

lanatus, Wełnisty 1. Mchem obrosły/ Pilśniány/ Kosmáty.

lāncĕa, Włocznia 1. Oßczep 1. 2. Dardá. Ein Lantz/ Speer. *Lancea conſequitur rumpitque infixa bilicem.* Virg. *ſyn:* Hāſta, hāſtile, jăcŭlum. *v. Haſta.*

lanceārius, Hálábarnik.

lanceatus, Włocznią zábity.

lanceŏla, Włoczenká.

Lanceolata. Włocznia ziele/ Język 3.

lancĭcŭla, Miſká máła.

lancinatus, Narzyzány/ *ſed propriè* Podrápány/ Poßárpány.

lancīno, Szárpam/ Gięmzi mię. Stechen. *Hoc omne quidquid lancinamur non dolet.* (Jamb.) *ſyn.* Stĭmŭlo, pūngo. *v. Pungo.*

lancŭla, Miſka máła/ Szale máłe.

lānea, lāniārium, laniatōrium. Rzeźnicz warſztat. lānea veſtis, lanerum, Wełniánká.

lānĕus, lāneſtris, Wełniány. Wüllinn. *Laneus Euganei lupus excepit ore Timavi.* Matt.

lānguĕo, langueſco, Niedoſtatnym Gnuśnieię/ Słábieię. Matt und ſchwach ſeyn. *Vita tulit, triſti languebant corpora morbo.* Virg. *ſyn.* Lānguēſco, tŏrpĕo, tŏrpēſco, mārcēſco. *phr.* Lānguĭda ſēgnis cŏrpŏra tŏrpor hăbet, ŏccŭpat, āllĭgat, vīncit, cōnſtrĭngit. Lānguens ēxhauſto rŏbŏre vīres. Tŏtum cŏrpus ingēnti lānguōre jăcet ſine vīrĭbus ægrum. Tēntāti grăvĭbus mŏrbis. Tābĭfĭcus cŏrpŏra lānguor hăbet. Heū dŏlĕo, lānguōre ănĭmus trīſtātur ămāro. Dēfĭcĭo nec plūra ſinit mē dīcĕre lānguor Lēthĭfer.

languidè, Niedochotnie/ Leniwo/ Słábo.

lānguĭdus languĭdŭlus, Słáby/ Mdły/ niechotny/ Gnuśny. *& ſub* Farbá bládá. Schwach/ krafftloß. *Ac velut inſomnis oculos ubi languida preſſit. V. ſyn* Lānguens, tŏrpens, tārdus, īnfirmus, dēbĭlis, dēbĭlĭtātus, æger, mŏrbĭdus, īnvălĭdus. *v. Infirmus & Æger.*

lānguor, Słábość. Niedochotá/ Chorobá 1. Schwachheit/ Trägheit. *Eliget & rurſus molli languore ſolutus.* Ovid. *ſyn.* Tŏrpor, vetērnus mŏrbus: īnērtĭa, sēgnĭtĭes. īgnāvĭa, sōcōrdĭa, pĭgrĭtĭes. *epith.* grăvis, ăcērbus, frīgĭdus, lēthĭfer. *phr.* Cŏrpus āttĕnŭāns. Nēc plūra sĭnit mē dīcĕre Tābĭfĭcus cŏrpŏra lānguor hăbet. Lānguor mēmbra prēmit, ārtus dēbĭlĭtat.

lănĭātus *us* laniatio, Szárpánie/ Kátowánie/ Rozßárpánie. Zerhackt. *Diſperſa fœde membra laniatu effero.* (Jamb.) S.

lānĭcium ſilvarum. Jedwab.

lānĭcia, *æ.* Wełniſte bydło/

lānĭcium, *idem &* Owiec ſtádo/ Wełná 1. Wüllewerck. *Si tibi lanicium cura. &c.* Vir. *ſyn.* Lānĭfĭcium.

Lanicutis Kosmáty/ Wełnisty.

lănĭēna, Rzeźnicży wárſztat. Fleiſchbanck. *Laniena quando, ſebit Hippocratica.* (Jamb.) P.

lānĭfĭca, Przędká.

lanifica ars, Sukiennictwo.

lānĭfĭcium, Wełny robienie/ Sukiennictwo/ Przędzienie. Wüllenhandwerck. *ſyn.* Lānĭcium, *phr.* Pāllădis Mĭnērvæ ārs, ſtŭdĭum, ŏpus. Lānĭfĭcam pēnsis impŏsŭiſse mănum. Aūt dūcunt, vel trăhunt lānas, aut ſtāmĭna pōllĭce vērsant. Sīve rŭdem prīmos lānam glŏmĕrābat in ŏrbes: Seū dĭgĭtis sŭbĭgēbat ŏpusrēpĕtītāque lōngo. Vēllĕra mōllībat nēbŭlas æquāntĭa trāctu, ēſt mĭhi quæ lānas mōllĭat āpta mănus.

lānĭfĭcus lanifex, wełniarz/ Sukiennik 1. Wüllen-Spinner. *Si mihi lanificæ ducunt non pulſa ſorores.*

lānĭger lanifer, wełnisty 3. Der Wüllen trägt. *Lanigeros agitare greges, hirtasq; capellas.* Virg. laniger,

laniger grex Owiec ſtádo.
lănignus, Rzeznicży/
lănio, *onis* Rzeznik 1
lănio, *as.* Szárpam 1. 2. Roſam/ Rożdzie-ram 1. Rozdárcháć. Zerhauen/zerſtücken. *Diſciſſos nudis laniabunt dentibus artus.* Virg. *ſyn;* Lăcĕro, dīlácĕro, dīſcĕrpo, dīſsĕro. *V. Lacero.*
lănĭōnius, Rzeźnicży. *lănĭpendia,* Przodká.
lāniſcus, Bindá 4.
lănīſta, *æ m.* Szermierſki miſtrz. *& ſub* wy-śiekácz. Ein Fechtmeiſter. *Pinnirapi cultos iubenes iubenesque laniſta.* Juv.
lănīſta avium, Práſznik 1. lanius Rzeźnik 1.
lanius maior, Srokos.
lānŏculus, Placek/ człowiek.
lānōsĭtas, Roſmátość. lanoſus, Wełniſty 1.
lanugine obtexo, Mſzę. (roſły 2.
lanūgĭnōſus, Roſmáty/ Mchem obroſły/ Zá-
lānūgo, Roſmáćiny. Mech 1. Milchhaar. *Dum nulla teneri ſordent lanugine bultus M. epith,* Tĕnĕra, prīma, nāſcens, mōllis, nŏva, tĕnŭis, rŏsĕa, rĭdens. *Phr.* Prīma, nŏva bārba. Lānūgĭnis ūmbra. Dum rŏsĕis vĕnit ūmbra gĕnis. Vălĭdæ nōndum ārgūmēnta jŭvēntæ īrrēpsēre gĕnis. Prīmæ flōs jŭvēntæ. Tum mĭhi prīma gĕnas vēſtībat flōre jŭvēnta. Cuī nūlla tĕnĕri sōrdent lānūgĭne vūltus. Lānūgo gĕnas tĕgens, ōrnans: Gĕnis, mālis īnsērpens, pĕr gĕnas sērpens, ēnāſcens. ŭbi flōre nŏvo pūbēſcit fīrmĭor ætas. Sīgnābāt tĕnĕras dŭbĭa lānūgĭne mālas. Per tŭa lanūgo cum sērpĕre cœpĕrit ōra. Sŭbĕrat flāvæ jam nŏva bārba gĕnæ. Nŏva lānūgo făcĭem vēſtīvĕrat. Tĕnĕra pŭer ŭt lānūgĭne vērnat, Cum tĭbi vērnārent dŭbĭa lānūgĭne mālæ. Dum nŏva lānūgo ēſt. Prīma tēctus lānūgĭne mālas. *V. Iubenis & Adoleſcens.*
lanugo linteorum deraſa, Fleytuch.
lanugo terebræ, Trocina.
lānx, Miſa płaſka/ Szala. Ein Platte oder Schüſſel. Item Ein Waag-Schüſſel. *Dona ferunt, cumulantque oneratis lancibus aras.* Virg. *ſyn:* Stătēra trŭtĭna, lĭbra, bĭlanx, *bel* ſcŭtŭla, cătinus, părōpsis, pătĭna. *epith.* Æqua, jūſta, cērta, pānda, rĕpānda, æquālis pēndŭla, pēndens.
lanx cauata, panda, Miſa ſpora.
lăpăthium, lapathum, lapathus, *hic gr.* Szczaw kobyli.
lăpĭcīda, Kamiennik.
lăpĭcīdīnæ, Kamienne góry/

lăpĭdārius, *ſubſtan,* Kámiennik. Ein Stein-hauer. *Inde ibis porro in latomias lapidarias* (Jamb.)
lapidarius, *adiect.* Kámienniczy.
lapidat, Kámienny deſzcz páda.
lapidātio, Kámionowánie.
lapidator, Kámionownik.
lapidatus Kámienny 1.
lapideſco, Kamieię Twárdźićię.
lapideus, Kámienny 1. Skámiáły. Steinen
Lăpĭdĭcīda, Kámiennik.
Lapidicīna, Kámienne góry.
lăpĭdo, *as,* Kámionuię. Steinigen. *Phr:* Lăpĭdĭbus, sāxis pĕto, āppĕto, ōbrŭo. Sāxa jăcĭo, mītto. Sāxōrum grāndĭne lăcēſſo, pērcŭtĭo, ōpprĭmo, āffligo. Lăpĭdum īmbre ōbrŭo. Lăpĭdum mōle sĕpĕlĭo Hīnc ātque īnde sŏnat cīrcum căva sāxĕus īmber Tēmpŏra, Sāxōrum crĕpĭtant sūb vūlnĕre mālæ. īncūſſo crĕpŭērunt pōndĕre mālæ. Crēbris īnflīgunt vūlnĕra sāxis, īmmīſsis sāxis īctus īngĕmĭnant. Căpe sāxa mănu, căpe rōbŏra paſtor. Tōllēntemque mĭnas, et cærŭla cōlla, tŭmēntem Dējĭce. Cōncrēta crŭēnto pēr nāres cĕrebro sănĭes flŭit ātrāque mănant ōrbĭbus ēlīsis et trūnca lūmĭna frōnte. Grāndĭnis in mōrem prōjēctis ūndĭque sāxis ōbrŭĭtur. Hīnc ātque īndĕ fĕrit căva tēmpŏra sāxĕus īmbēr, Et cīrcum frōntem ſtrīdent fĕra mārmŏra. Sāxōrum Stĕphănus grāndĭne pūlsus ŏbit. (*Videas de Dibo Stephano.*) Lăpĭdum sūb grāndĭne dīra, ēfiāſti fēlīcem ānĭmam, cœlumque pĕtiſti.
lăpĭdōſus, Kámieniſty. Steinachtig. *Ferre pyrum & prunis lapidoſa rubeſcere corna.* Virg. *ſyn.* Sāxōsus, pĕtrōsus, ſcrūpĕus. *phr,* Sāxis frĕquens, āſper, Lăpis ōmnia nūdus ōbdūcit.
lăpillus, Kámyczek. Ein Steinlein. *Excurſusque brebes tentans, & ſæpe lapillos:* Virg. *ſyn* Călcŭlus, ſcrūpus, *bel* gēmma. *epith.* Lўbicus, tĕres, pĕregrīnus, pērlūcens, cŏlōrātus, nĭtens Scythĭcus, lūcens. *Phr.* Cōnchas, pīctōsque lapĭlios Pōntus hăbet. Pūra cŏlōrātos īntērſtrĕpit ūnda lăpīllos. Cārpſit ĕrȳthræo nĭtĭdos ēx ōrbe lăpīllos. Eōis pēctus vărĭāre lăpīllis. *V. Gemma.*
Lăpio is Kámieię/ Zátwárdzam/ Trapi mię.
lăpis ĭdis, Kamień 1. 2. Mil znák *& ſub* Nagrobek 2. Nikczemnik/ Munia. Ein Stein. *Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas,* Mart. *ſyn.* Sāxum, sĭlĕx. *Epith.* Grăvis rŭdis, īnfōrmis, rĭgĭdus, ſcăber. *Phr.* Māgnæ ōſsa părēntis, Quī mōlli căvātur ăqua. Rīvus mūſcōso prōsĭlit ē lăpĭde.   lapis,

lapis ærosus, Kámień miedźny.
lapis Armenius, Kámień ćiemnoźielony.
lapis cavatus, Kurna czáſá/
lapis finalis terminalis, Kopiec 2.
lapis fistulosus bitulus, Kámień dźiatſtwiſty. Dźiatſtwo/ Kámień z piány morſkiey.
lapis Heracleus lydius, Kámień probny.
lapis molaris, Kámień młyńſki.
lapis quadratus, Kámień ćioſány.
lapis ſchiſtus, lapis ſpecularis, Kámień przeyrzyſty. lapis vivus, Iſkrzyk.
lapis Thracius, Kámień ogniſty.
lappa & lappa maior, Łopian. Kletten. *Epith*, Tēnax, rĭgĭda, ăſpĕra, vĭrĭdis, vĭrens.
lappa canaria, Rzep 2.
lappa minor, *idem &* łopian 2.
lappāceus łopianowy/
lappāgo aſpera. Oſtrzycá źiele/ (Słáby,
lapsābundus, Vpadáiący/ Potaczáiący ſię.
lāpsāna, *æ gr.* Brzoſkiew polna.
lapſans, Potaczáiący ſię.
lapſio, *onis.* Spádnienie Vpádnienie 1.
lapſo, *as* Vpadam czeſto/ Pośliznąć ſię.
lapſus facultatibus, Podupádły.
lapſus, *us* Vpádnienie 1. Spádnienie/ Pośliznienie/ Suwánie. Ein Fall. *v. Caſus.*

L A Q U

Lăquear, Strop 2. Eingebogen oder gewölbt Bühne. *Erigitur, ſummiq; ferit laquearia tecti.* Virg. *ſyn.* Lăcūnar, lăquĕārium, tăbŭlātum. *epith:* pictum, cælātum, aūrātum, cāvum, fūlgēns, mĭcāns, ſplĕndĭdum, marmŏrĕum, măgnĭfĭcum, cŏrūſcāns, gĕmmĭfĕrum, cŏrūſcum, cēlſum, āltum, āmplum. *phr.* Laquĕāta tēcta. Cōmpāctæ trābes. Nōn aūro nĭtĭdæ trābes. Nēc fūlget ăltis ſplēndĭdum tēctis ĕbur. Nĭtet lăquĕārĭbus aūrum.
Lăqueātor, śidlnik/ *& ſub* Wyśiekácz.
Laqueātus, *à laqueari*, Sklepiſty/ *& ſub* Strop
Laqueātus, *à laqueo*, Związány.
Lăqueus, śidło ná ptaki/ powroz do obieſzenia/ Związek/ Łápáczká/ 2. Szubienicá 3. Ein Strick/ Netz. *Et laqueis captare feras &c.* Virg: *ſyn:* Vĭncŭlum, rētĕ, *vel* dŏlus.
Lār, *āris, m.* Bożek pogáńſki/ Ogień 1. Dom/ Hetman/ Aniol. Die Haußgötter, *Sed patrii ſervate Lares, aluiſtis & iidem.* Tibull. (*Dii putati ſunt domorum protectores: quandoq; pro ipſis domibus ſumuntur.*) *ſyn.* Pĕnātes, dŏmus, fŏcus. *epith.* fĭdēles, patrii, bĕnĭgni, ſāncti. *phr:* Dii patrii. *vide Domus. Lar nomen proprium Ducis. Lartis facit Priſcian: non Laris, ut alij.*
Lārārium, Káplicá/ Báłwochwálnia.
Larbăſum, Oczna przypráwá.
Lardaria, æ, B. Trzmiel.
Lārdum, Słoniná. Lares, v. Lar *ſuprà*
Largē. Hoynie/ Dość/ Obficie.
Largificus. Hoyny/ Szczodrobliwy.
Largifluus, Obfity.
Largiloquus, wielomowny/ Obiecownik.
Lārgior īris, Dáię 1. Schencken/ freygeben. *Præſenti tibi maturos largimur honores.* Hor: *ſyn:* Do, dōno, impērtio, impērtior, diſtrĭbŭo.
Lārgĭtas, Szczodrobliwość/ Obfitość/ *& ſub* Rozrzutność.
Lārgĭter, largiŭs. Hoynie/ Dość. Reichlich/ völliglich. *Largiter & morbi generatim ſecla tenere.* Lucr.
Lārgītio, Dátowánie/ Podátek/ Zákopowánie. das reichlich außſchencken. *Cuius apud famulos iam cum largitio pura.* Virg.
Largitionalis, Podſkárbi.
Largitione cæcare, Przedátowáć.
Lārgītor, Dawcá/ Zákupnik. der freygebig iſt. *Largitor ipſe, tunc viciſſim ut naufragus.* (Jamb.)
Lārgus, Szczodrobliwy/ Obfity. Freygebig/ Mild. *Largus opum, & lingva melior, ſed frigida bello.* Virg. *ſyn.* Amplus, lātus, *vel* lĭbĕrālis.
Lārĭcĭnus, Modrzewowy.
Lārĭdum, Słoniná. *Corripit a. Claius, potiùs, longum eſt apud Plautum.*
Lărignus, Modrzewowy.
Lărignus fungus, Modrzewowa gąbká.
Lărix, ĭcis, *f. Vitrum. maſc. gen.* Modrzew. (*Arbor duriſſima, cariem non ſĕtiens, quæq; in igne vix conſumitur:*) *Epith:* Dūra, lōngæva, pĕrēnnis. *phr.* ēt rōbūſta lārix īgni īmpĕnĕtrābĭle lĭgnum.
Larix pumila, Iwá 2.
Lārva, Máſzkárá/ Obludá. Ein falſch gemacht Antlitz/ eine Larve. *ſyn.* Pĕrſona, *epith:* Prŏcāx, lūdĭcra, ĭnānis. *phr:* Vūltus fictus, cōnfi-

cōnfictus, mēntitus, ēmēntitus. Species fálsa. Inane simulacrum. *Pro Spectris & Manibus.* 6. *Spectra, & Manes:*

Larvæ, *ha*, Stráchy nocne.

Lārvālis, Stráßliwy/ *& sub* Máßkárá. Ein ungestalt Angesicht. *Projicit ac nebulis larvalibus exuit artus.* Ar.

Lārvātus, Przetzast sie: *pro personato, Sipont: usurpat:* Oczárowány/ Szalony. Mit einem falschen Antlitz angethan/ vermummet. *syn:* Persōnātus. *phr:* Fictos indūtus vultus. Faciem mēntitus. Falsam speciem gērens, ālienos simulāns vultus.

Larviālis, Stráßliwy. Lārvo, *as*, Przekam.

Larvor, aris. Czáruie. Lārus, *gr.* Rybitw ptak

Larus cinereus, Rulik. *an* Łyská.

LAS

Lăsănum, *Gr.* Stolowe naczynie/ Prynal.

Lāscīvia, Jurność/ Psotá/ Rospustá. Geyl heit/ Uppigkeit. *Floribus & foliis lascivia læta monebat.* Luc.

Lāscīvio, *is*, Bestwie sie z. geyl/ gottloß seyn. *Ponite, dilecto volo lascivire sodali.* S.

Lascīvitas, Jurność/ Rospustá.

Lāscīvus, Jurny/ Wßetecżny/ Rospustny. Geyl/ unzüchtig. *Luxuriam lascivus habet, vitiique minister.* Arat. *syn:* Pĕtŭlāns, prŏcāx, sălāx mŏllis, lūxŭrĭōsus, lĭbīdĭnōsus. 6. *Libidinosus*

Lăser, *sub* Czártowe łáyno/ *&* Cyrenáyskie ziele/ *an* Dźiegiel.

Lăserpītium, Cyrenáyskie ziele.

Lassatus, Sprácowany.

Lassesco, Mordnie sie/ Pstáie/ Ostábieć.

Lassĭtūdo, Sprácowánie. Müde. *Cave lassitudo, poplitum cursum levet.* Jamb.

Lăssus, lassŭlus, Sprácowány. Müd/ matt erlegen. *syn.* Lāssātus, fătīgātus, fēssus, dēfēssus. *phr:* Via, dēvia, lăbōre frāctus cōnfēctus, lān gvēns.

Lāstaŭrus, *Gr.* Wßetecżny.

LAT

Lātè, Szeroko.

Lătĕbra, Skrytość/ Łożysko i. Rot. Ein heimlich verborgen Lóret/ Unterschlauff/ Höle. *Tum latebras animæ, pectus mucrone recludit.* Virg. *syn.* Lătĭbŭlum, căvērna, spĕcus, āntrum, spēlūnca, spēlæum. *epith:* rĕcōndĭta, ābscōndĭta, lătēns, călīgāns, rĕmōta, sĭlēns, squāllĭda, dēmīssa, tūrpis, vīlis, ŏccŭlta, ĭrrĕmĕābĭlis, *phr:* Lătebrōsa dŏmus. Tĕnebrōsa tēcta, lŏca, āntra. *Quæ labyrinthæas pŏtĕrunt vāstāre lătebras tĕmpŏra? Cæcis spēlūnca lătebris* 6. *Specus.*

Latebra scribendi, Pismo táiemne.

Lătĕbrĭcŏla, Pokatnik. Lătĕbrōsè, Pokątnie.

Lătĕbrōsus, Skryty z. Łochowáty. voll Hölen. *Cui domus, & dulces latebrosa in pumice nidi.* Virg. *syn:* ōbscūrus, tĕnebrōsus, cæcus, lătēns, ŏccŭltus. *phr.* Cæcis ōbscūrus lătebris. Sōlis, ĭnāccēssus rădiis. 6. *Obscurus.*

Latēnter, Potáiemnie.

Lăteo, Kryie sie z. Dyßę z. Verborgen ligen. *Non latuêre doli fratrem Iunonis & iræ.* V. *syn:* Lătēsco, dēlĭtēsco, lătĭto, ābscōndor, ābdor. ŏccŭltor. 6. *Obscurus.*

Lăter, Cegłá Ein gebackner Ziegelstein. *Constringunt igni lateres, operisq́ futuri.* Vict.

Lătĕrālia, *ium*, Sumki. Lătĕrālis, Boczny.

Lătĕrāmen, Gliniány státek.

Lătĕrāria, *æ*, Cegielnia.

Lătĕrārius, *adiect: à latus, eris*, Poboczny.

Lătĕrārius, *substant: à later*, Strycharz.

Lătercŭlus, Cegłá/ Czworográniſta rzecz/ Piernik/ Szách Lătĕrĭtius, Cegłány.

Lătĕrna, laterna cornea, punica, laternarius, Łáterniá. Ein Leuchte/ Latern. *Dux laterna via clausis feror aurea flammis.* Mart. *syn.* Fāx, lychnus. *epith:* Nŏctūrna, ĭgnĭfĕra. 6. *Fax.*

Lătĕro, *onis*, Hálábarnik.

Lătĕrūncŭlāria, latruncularia tabula, Száchownicá.

Lateruncularius, latruncularius, Száchowy.

Lătesco, *is*, Szerzę sie.

Lătex, *icis, m. & f.* Ciekąca rzecz/ Wodá. Allerley Feuchte. *Securos latices, & longa oblivia potans.* *syn.* Hūmor, liquor, ăqua. 6. *Aqua, & Fons.*

Lăthyris, *idis, Gr.* Skoczek mnieyßy.

Lăthyrus, *Gr.* Ciećiorká.

Lătiālis, Włoski/ Łáciński.

Latibulo, latibulor, Kryie sie,

Lătĭbŭlum, Skrytość. Ein Unterschlauff. *Hiantia inter latibula exesi specus.*

Lati clavi tunica, laticlavia tunica, Szátá z kutasami. lāticlā-

Lāticlāvium, Szátá Senatorſka.
Lāticlāvius, Senator. Lātifūndium, Włość
Latīnè, Po włosku/ & sub Po prostu.
Lātīnitas, Latinum, latina lingva, Łácina.
Latinitātis auctor, Łácinik.
Lātīnus, Latiniensis, Łácinski. (Virg. 10. Æn.) Rēx ārva Lātīnus, & ūrbes. Jām senior lōnga plācidas in pāce gūbērnat.
Lātio, onis. Stánowienie/ Noszenie.
Lātitātio, Kryćie się. Lātito, à lateo, Kryję się. Sich verbergen. Quis modus argenti fulvo latitaret in auro. P.
Lātitūdo, Szerokość. Lātito, à fero, Naszam.
Lātium, Włoska ziemiá. Lātius, a, um. Włoski
Lātōmiæ, Latumiæ, Gr. Kámienne gory.
Lātōmus, Gr. Kámiennik. Ein Steinmetz/
Lātor, Okurent. Ein Träger. Latorem frustra credendum est athere missum. Mant.
Lātor legis, Práwodawcá. Latrans, Głodny
Lātrātor. Szczekácz/ Prokurator. Ein Beller/ Bleffzer. Retia dum cessant, latratoresque molossi. Mart.
lātrātus, us, Szczekánie. Das Bellen der Hunde. Venator cursu canis & latratibus instat. Virg. epith. ăcūtus, cănōrus, raūcus, hōrrĭbĭlis, vĭgil, tērrĭbĭlis, īngēns, clārus, sævus, hōrrĭsŏnus. phr. Sævit cānum latrātus in aūras: Intŏnat, rĕsŏnat, pērsŏnat lātrātibus æther. Cērvus cānum lātrātibus āctus.
lātrīa, Gr. Chwałá Boża.
lātrīna, latrinum Łáźnia domowa/ prywet.
lātro, onis, Hálábartnik/ Rozboynik / Łowiec / żołnierz pieniężny / Szách. Ein Mörder. Vt jugulent homines surgunt de nocte latrones. Hor. syn: Fūr, rāptor, prædo. v. Fur.
lātro, as, Szczekam 1. 3. Wołam 1. Mowię głośno/ Vpominam się. Bellen/ Bleffzen Tempore cervinam pellem latrabit in aula. Hor. syn: ēdo, mītto latrātum. phr: Lātrātus tōllĕre in aūras. Cānes latrātĭbus īnstānt. Aūras, cāmpos, æthēra lātrātibus, īmplēre. Dŏmum latrātu pērsŏnāre.
Lātrōcĭnālis, Rozboynicży.
lātrōcĭnātio, Rozboy/ Łupienie.
lātrōcĭnium, Rozboy 1. żołnierska 2. Morderey. syn. Fūrtum, rāpīna, præda. v. Furtum
lātrōcĭnor, Rozbiiam/ żołduię Mörderey treiben. v. Furor, & Prædor.
lātrūncŭlātor. Rozboynicży śpiegierz/ Hetman/ Woyt 1.
lātrūncŭlus Rozboynik/ Łotr/ Szách
lātus, ti. Szeroki. weit/ breit. Gallia nec latis audax Hispania terris. Virg: syn: āmplus, spātiosus, pătŭlus. phr: Lātē extēnsus, effūsus, dīffūsus.
lātus eris, Bok/ Strona 1. Krámodz łożká. die Seyte. Impulit in latus, & venti velut agmine facto. Virg: syn: Cōstæ. epith: Dēxtrum, sinistrum, lævum, mōlle, tĕnĕrum. phr: Lātĕrum iūnctūræ pārtes, cōmpāges.
lātus regionis. pierzeiá.
lātus-clavus Senatorska godność, Szátá Senatorska/ Szátá z kutasami.
lātuscŭlum. Boczek.

L A V

lăvācrum. Wánná/ Łáźnia 1. an Vmywádlnik. ein Bad. --- avidus splendere lavacris. Claud. v. Balneum.
lăvābrum. Wánná.
lăvatio. Myćie/ Kąpanie/ Kąpiel.
lăvatrīna pomywálnik/ Stek/ Łáźnia domowa.
laūdabĭlia, ium, sub Sentencya 1.
laūdābĭlis. Chwalebny/ Chwalny. Löblich/ rühmlich. Natura fieret laudabile carmen an arte. Hor. syn. Laūdāndus, hŏnōrāndus, cŏlēndus, cĕlēbrāndus, mĕmŏrābĭlis, ēgrēgius, īllūstris. phr: Plēnum laūdis ŏpus. Cūnctis mĕmŏrābĭle tērris. Cūi dēbĭta laūs īngēns. Laūde fĕrēndus. Laūdari dīgnus. Rēs digna Cāmœnis. Fāctum īngēns, pūlchrum laūde fĕrēndum. Nūllum maius ŏpus mīrātur, & æquat ŏlympo. Fāma vĕtus, mānet hūnc præclāram lābōrem glōria. & pūer īste fūit cāntāri dīgnus.
laūdābĭlĭter. Chwalebnie.
laūdāndus, Chwalny laudatio Chwalenie kogo. Laudativus. Chwalący.
Laūdātor, Wysławiácz / Pochwalácz. ein Lober/ Rähmer. Derisor verò plus laudatore movetur. Hor. syn: Laūdum præco. epith: īngĕnĭōsus, pĕrĭtus, dōctus, īndūstrius, īnsignis, cĕlēber, īllūstris.
Laudıcœna, laudicenus, Pochwalácz / Storzypietká.
Laūdo, Chwalę 1. 2. Przywodzę/ Dáię pokoy/ Gánię/ & sub Toś chłop. Loben/ preisen. Respondet, laudatur ab his, culpatur ab illis

illis. Hor: *ſyn.* Celebro, prædico. *phr:* Laudibus effero, tollo, extollo, decoro, orno, afficio, illuſtro, commendo, celebro, ad ſydera, ſub aſtra, in cœlum, cælo tollo. Cœlo laudibus æquo. Honorem, laudes tribuo, impertio, indico. Do munere laudum. Laudibus in aſtra fero. Præconia laudum celebro. Heroïs nomen, laudes cano, concino, carmine dico, celebro, ſcribo. Laudes lyra, cantu celebro. Virtutum nomen dictis extendere. Tuaſque ingenio laudes uberiore canunt. O qui nominibus cum ſis generoſus avorum, exuperas morum nobilitate genus. O decus Auſoniæ, ſpes o fidiſſima gentis. Clarum militiæ, Fronto, togæque decus. Nec genus ulla tuos æque celebrabit honores. Cantetur toto nomen in orbe meum. Ergo feram late tua facta per urbes finitimas, ſemperque meo celebrabere cantu. Nulla mihi ſtatuent finem te fata cauendi, carminibus ſemper celebrabere noſtris. Carminibus vives tempus in omne meis. Vir Troiane quibus cœlo te laudibus æquem? Nec veſtra feretur fama levis. Nec tu carminibus, Regina tacebere noſtris: quaque patet tellus liquido circumſona ponto. Multi, Roma, tuas laudes annalibus addent. Sed numeroſa laude Senatus excipit, & meritas reddit tibi Curia voces. Omnis Cæſareo cedat labor amphiteatro unum pro cunctis fama loquatur opus. Facta dicemus, Daphninque tuum tollemus in aſtra. Eia alacres cuncti domini celebremus honores. Luce canam te, nocte canam te, nulla carebit Laudibus hora tuis. Non te deficient noſtræ memorare Camœnæ.

lăver, *eris. hoc, aliquando hæc, herba,* Potocznik ztele. (Złodziey 1.

lăverna, lavernio, *onis, utrumq; maſc. gen.*

lăvo, *as, & is,* Vmywam/ Pláczę/ myię ſię/ Kąpię ſię/ Piorę 1. Oczyśćiam ſię. Waſchen. --- *Poto, cano, lavo, cœno, quieſco.* M. *ſyn:* abluo *V. Abluo.*

lavor, Kąpię ſię. (mocya.

laurea, Bobkowy wieniec / Wieniec / Pro-

laureatus, Pod máiem/ *ſub* May 2. Bobowem liśćiem ozdobiony/ Promot.

laureola, Bobkowy wieniec / Promocya/ Wilczé łyko *1. 2.*

laureolus, *i. f. ſub* Mośiężne odmioty.

lauretum, Bobkowy ogrodek.

laureus, laurinus, Bobkowy.

lauri baccæ, Bobek owoc.

laurices, Króliki młode.

lauricomus, Bobkowy. Lorbeerblätterich *Lauricomos ut ſi per montes, &c.* Lucr.

Laurifer, a, um, & Lauriger, Bobkowym liśćiem ozdobiony. Das Lorbeerbäum trägt *Lauriferos nullo comitetur vulnere currus.* Lucr.

laurus, *us, & ri,* Bobek drzewo/ May 2. Ein Lorbeerbaum. Et *non aſſiduo laurus aduſta ſono* Ovid. (*Arbor Apollini ſacra, victoriæ ſignum & præmium.*) *epith:* Viridis, virens, viridans, tenera, opaca, redolens, frondoſa, odora, odorata, frondens, vireſcens, comans, patula, caſta, virgo, innuba, phœbea, Apollinea, Delphica, Parnaſſia, aonia, Pieria, ſacra, victrix, triumphalis, fatidica, venturi præſcia *phr:* arbor Phœbi. Phœbea, Parnaſſia, Parnaſſis arbor. Laurus Phœbi decus, Phœbo ſacra, dicata, gratiſſima. Lauri frondes: germen Apollineum ſervans æternum fronde virente decus, utque viret ſemper laurus, nec fronde caduca carpitur, æternum ſic habet illa decus. Æternos gerens frondis honores. laurea ſerta. victricis prœmia frontis. ite triumphales circum mea tempora lauri. Vicimus ornatique comas hederis, & virgine lauro. Venturi præſcia laurus. Crepitet pene laurea flammis. *ſc. per laurum aduſtam Antiqui futura prævidebant.* Quæ Delphicorum filia montium, cœlo tonantem non metuis Jovem. Dum ſaxa, dum turres caduco, ſoſpite te feriuntur igni: ne tu moreris ſerta diutius, ſerta, & coronas.

laurus Alexandrina, Idea, Jágodá bábia.

laurus taxa, Jágodá liſtna.

laus, Chwałá · Lob/ Preiß/ Ruhm. *Laudibus immodicu Cares in aſtra ferant.* M. *ſyn.* Gloria, honor, decus fama, nomen præconium, encomium, laudatio. *epith:* Magnifica, ſuperba, eximia, perennis, æterna, immortalis, ingens, ſplendida. *Phr:* Præconia laudum. Nominis præconia. Neſcia mortis. Non parvas animo dat gloria vires: & fœcunda facit pectora laudis amor. Noſtra per immenſas ibunt præconia laudes. Laudibus ipſa tuis reſonant fora. Egregiam vero laudem & ſpolia ampla refertis. Ad laudem rapido contendere curſu. Venari ſtudio laudem, & dubios expoſcere honores. Illum ſollicitat faſtoſæ gloria laudis.

Lauſus, us, Płacz. Laute, Choynie/ Chędogo

laute diverſari, Dobrze ſię mieć.

lautia, *orum,* Poczeſne/ Poſelſka izbá.

lautia loca, *ſub* Poſelſka goſpodá.

lautitia, Doſtátek/ Ochędoſtwo/ Rozgárdyáß Pracht und Herrligkeit. *Sisſitiis, lautitiis, Pitaneis.* Scaz.

lautiuſculus, Ochędożny.

lautumarius, lautumiarius, Kámiennik 1. Niecnotliwy. *Lauto-*

Lautumiæ, idem Latomiæ.
lautus, Omyty/ Ochędożny/ Czysty/ Chodny Dostátni/ Obfity/ Bogáty/ Roskoßniczy. Herrlich/ Köstlich. *Romanoq; foro, & lautis mugire carinis.* Virg. *syn.* Splendidus, concinnus, pulcher, excultus, magnificus, dives. opulentus.
Lax, ācis, f. Zdrada
Lāxāmentum, Odpocznienie/ Vlżenie/ Przestwor/ Rospot/ *& sub* Dispensácya.
laxātio, Spußczánie 2.
laxātis curis, *sub* Sobie. laxatus, Wolny.
laxè, Przestworno/ Szeroko/ Wolno *ultimū*
lāxitas, laxitūdo, Szerokość/ Przestwor.
lāxo, Popußczam 2. 3. Vlżywam/ Vwalniam Rozprzestrzeniam/ Spußczam luk. Weit machen. *Vix primos inopina quies laxaverat artus.* Virg. *syn.* Rělāxo, rěmitto, *vel* dilato, extendo, diduco, protraho.
laxus, Szeroki/ Przestworny/ Wolny/ Słáby

L E

Lea, *latinum.* Lwicá. Lēa. *Gr.* Kápustá.
leæna, Lwicá. Eine Löwin. *Squammosusque draco, & fulva cervice leæna.* Virg. *syn.* Lēa: *epith:* Tŏrva, gĕnĕrōsa, fera, Getula, Lybica, Hircana, fulva, sæva, audax, ferox. *phr:* Tōrva lēæna lŭpum sĕquitur, lŭpus ipse căpellam. Tĕmpŏre nōn ălio cătŭlōrum ŏblita lēæna. Sævior errāvit cămpis. Utq; fŭrit cătŭlo lactente ŏrbāta lēænā, Signăque nācta pĕdum sĕquitur quem nōn videt hōstem. *v. Leo.*
lĕbĕris, *idis, f. Gr.* Wężowa skorá
lĕbes, *ētis, m. Gr.* Kocieł/ Panew. ein Kessel *Viginti magnos oneroso ex ære lebetes.* Ovid. *syn.* Căcab*us*, ōlla, āhēnum. *epith:* Cūrvus, cōncăvus, ingens. *v. Ahenum.*
Lĕbiton, lĕbītōnarium, Koßulá stárych mnichow/ Włośienicá.
lecticāriŏla, *Mart. Lecticarij amica.*
lecticārius, Lokay. lecticula, Lektyká.
lēctīca, Łoże 1. Kárerá/ Lektyká. ein Tragbett. *Custodes Lecticæ, ciniflones, parasitæ.* Hor *epith:* Fūlgens, ĕbūrna, lēvis. *phr:* Lēctica vēctus ĕbūrna.
lectio, Zbieránie/ Obieránie/ Czytánie/
Lectisterniator, Łożniczy 1. (Lekcya
lectisternium, *an* Pośćiel? Słánie łożká *ibid.*
lēctito, Czytam 1. Obrywam/ Zbieram. offt lesen. *Patrisque nomen lectitas in alpibus*
lecto, *as,* Czytam 1. (Jamb.)
lēctor, Czytelnik. ein Leser. *epith.* Stŭdiōsus, vigil, vigilans, dŏctus, ingĕnuus.
lectus, *ti adiect.* Wyborny/ Wybrániec.
lēctus, *lecti substan.* Łoże 1. Łożko stołowe/ Pośćiel. ein Bett. *dimin.* lectulus, ein Betlein. *Et non unius spectator lectulus unde.* Mart. *syn.* Lēctus, thălămus, tŏrus strātum, cŭbile, grăbātus *epith.* Mōllis, quiētus, plăcidus, grātus, sŏcius, sŏciālis, sēgnis, sŏpŏrifer, iners, castus, pŭdicus, gĕniālis, ignāvus, nŏctŭrnus, plūmĕus, ĕburnus. *phr.* Lēcti mōllia strata. Strāta tŏris fūlgentibus. Fūlcro sternātur lēctus ĕburno. Tĕgunt străgŭla sĕrica, aurĕa vēlāmina lectum. Rŏsĕisque cŭbilia sūrgunt Flōribus, et thălămo dŏtālia pūrpŭra vēlat. Dōrmiret in plūma, pūrpŭrĕoque tŏro. Ignāvo tēmpus tĕrit ŏmne cŭbili. Grāminĕos dĕdit herba tŏros. Jăcet, cŭbat in dūra cōrpŏre fūsus hŭmo. Quāssus ăb impŏsito cōrpŏre. Tum me cōnfectum cūris, sōmnŏque grăvātum infēlix hăbuit lectus, prēssitque jăcentem Dūlcis et ālta quies, plăcidæque sĭmillima mōrti. *v. Thalamus.*
lectus adversus, genialis. Łożnicá 2.
lectus, *us,* Zbieránie/ Łoże 1.
lēcythus, *Gr.* Bánieczká/ Słoiek málárski.
lēda, *æ, è Græco.* Plesy.
lēdon, lēdum, *è Græco,* Rozilep źiele.
lēdānum, *Gr:* Rozilepowy sok.

L E G

lēgālis, Práwny 1. Práktyk. Gesatzmässig. *Quæ docuit tabulis legalibus indita Moses.* M.
lēgārium, Járzyná.
Lēgātārius, Odkazánego co maiący/ Testámentu dochodzący. (bliczny.
lēgātio, Poselstwo 1. 2. Wysłánie / Poseł pu-
lēgātio libera, Pielgrzymowánie / *& sub* Kortezyan. (Nadrozne.
Legatitium, Lēgātivum. Poselska wypráwá/
lēgātor, Testámentarz.
Lēgātōrium, Poselska izbá/ Gospodá.
lēgātum, Odkazánego co.
lēgātus, Poseł/ 1. 2. Namiestnik. Ein Abgesandter. *Legati responsa ferunt, &c.* Virg. *syn.* Orātor, *vel* Vicārius, vicem gĕrens. *phr:* Pācis āc bēlli nūntius, Orātor in fœdĕra missus, pācem fĕrens, ōliva insignis. Pāllădis ārbore tēctus.

legē agerē, &c. Vrzędnie/ Prawnie/ Porządnie.
Lēgibilis, legifacilis, Czytelny.
Lēgicrĕpus, Práktyk.
lēgĭfer, legislator, Práwodawcá. Gesetzgeber. *Optavit Minos similes si legifer annos.* Ov:
lĕgio, ōnis, Pulk. ein Hauffen Kriegsleut/ von 6666. Mann/ oder Legion. *Imperium, fasces, legiones, omnia nunc sc. J. epith:* Mārtĭa, bēllātrix, hōstīlis, ārmĭsŏna, ārmĭfĕra, nūmĕrōsa, bēllĭgĕra, ārmāta, mĭnax, hāstāta, pūgnax. *syn.* Cŏhōrs, cătērva, phălanx. *phr:* ōmnia pēr mūros lĕgio sōrtīta pĕrīclum ēxcŭbat. Cætĕra dum lĕgio cāmpis īnstrūcta mŏrātur. *v. Caterva, Agmen, & Acies militares.*
lĕgiōnārius, pułkowy.
legionarius centurio, dux, Pułkownik.
lēgirūpa, *m,* lēgirūpio, *onis,* práwołajcá/ Niecnotliwy.
legis beneficium, przywiley.
lēgĭtimè, Słusznie/ Práwnie/ porządnie.
Legitimo, as, sub Vczćiwe przyznawam.
Legitimum. Práwo.
lēgĭtimus, Słuszny/ práwny 2. Opisány/ Ważny 3. przyzwoity/ słubny. Recht/ Rechtmässig. *Corpora legitimis imposuisse oris* Ovid. *syn.* Jūstus, rēctus, æquus, dēbĭtus, mĕrĭtus.
lĕgiūncŭla, pułek.
lēgo, *as,* poselstwo wypráwuię/ posyłam/ Odkázuię/ Zápisuię ná testámenćie. Bott schafft schicken. *Legarat Ladius, neu dicta oppone paterna.* Pr.
lĕgo, *is,* Zbieram 1. 2. Obieram 1. 2. Obrywam/ Porywam/ Jádę/ Czytam 1. Lesen/ sammlen. *Qui legitis flores, &c.* Virg: *syn.* Lēctĭto, [illegible] ēvŏlvo: ŏcŭlis pērcūrro, lūstro, pērlūstro, ex[illegible] *vel* ēlĭgo, dēlĭgo, *vel* sēlĭgo, *vel* cōllĭgo, cārpo, [illegible]cērpo, dēcērpo. *phr:* Flōres, frūctus mănu cārpo, dēcērpo, mĕto. Plēnis pōma cārpĕre rāmis. Flōres ūngve, pōllĭce sĕco, sūbsĕco. Pōmum ārbŏre dēcērpo, dētrăho. *Pro lectito.* Lūstrāre, vēstīgāre lĕgēndo. ēvŏlvĕre libros. Dētĭnŭērē ŏcŭlos cārmĭna nōstra tŭos. Līttĕra ēst ŏcŭlos īlla mŏrāta tŭos. Quis tē fērret, pērlĕgĕrētque līber īlle rŏgat ŭt sua vērba lĕgas.
lēgūleius, práktyk/ v. plebeiusz.
lēgūleus, lēgūlus, Obrywacz/ Zbieracz.
legumlator, conditor, scriptor, práwodawcá
lēgūmĕn, *legumentum,* Járzyná 1.
lēma, *æ, gr.* Oczny gnoy.
lēmbūncŭlus, lembus, Łodź.
lēmma, *n. gr.* Napis/ Tytuł/ Sumá 2.
lēmnia lota, Rubryká.
lēmniscātus, Bindámi otoczony. (can.
lēmniscus, *m, gr:* Bindá/ Fleytuch/ Knot do
lēmōnium, Limonija ziele.
lēmūrālis, Strászliwy.
lēmūres, lemurales larvæ. Strachy nocne/ Dusze. *Lemurem habet, Apulei.* Nachtgespänst *Tunc nigri lemures, ovoq; pericula rapto.* Pers. *syn:* Lārvæ. ūmbræ, spēctra, Mānes. *epith:* Nigri ātri, vāgi, ērrāntes, pāllēntes, tērrĭfĭci, īnfēsti, nōctūrni.
lēna, Rufiánká. Eine Hurenwirthin. *Quæ sciet hos illos vendere lena teros.* Mart: *epith:* Tūrpis nĕfānda, īnsĭdĭōsa.
lēnīmen, łagodzeniu służące rzecz. Sanfftlegung/ Linderung. *Hoc quoq; lenimen, quo solo flexit amantem.* Ovid: *syn:* Lĕvāmen, fŏmēntum rĕmĕdĭum, mĕdēla, sōlāmen, sōlātĭum. *epith:* Blandum, dūlce, grātum, jūcūndum, mōlle, svāve, āmīcum
lēnīmēntum. *idem, &* przyprawá.
lēnio, łagodzę/ Błagam/ Otrącam 2. Cieszę/ Cieszę się/ Ogłáskáć/ Vspokoić. Miltern sänfftigen. *Lenibunt tacito vulnera nostra sinu,* Prop. *syn:* Plāco, mītĭgo, flēcto, sēdo, *v. Placo, & Solor.*
lēnis, *adiect.* łágodny/ Gładki 1. Gelind/ still/ sanfft. *Lenior ira quidem tanto pro crimine culpæ.* Prop. *syn:* Mītis, clēmēns, mōllis, īndūlgēns, făcĭlis, hūmānus, mānsvētus, cōmis, plăcĭdus, blāndus, bĕnignus.
lēnis, *substan: m:* Czołn.
lēnitas, lenitudo, łágodność/ łáskáwość. Sänfft/ Sanfftmut. *syn:* Clēmēntia, bĕnīgni, plăcĭdi mōres.
lēnĭter, lēnè, łágodnie. sanfftiglich. *Puris leniter admoventur astris.* (Phal.) Mart. *syn:* Clēmēnter, bĕnīgnè, plăcĭdè, blāndè.
lēnīūscŭlus, łagodniuchny.
lēno, ōnis, Rufian. Ein Hurenwirth/ Kuppler. *Vt patris attenti, lenonis ut insidiosi.* Hor: *epith:* īnsĭdĭōsus, tūrpis, ăvārus, īmpūrus, ōbscœnus sōrdĭdus, nĕfandus, scĕlēstus, impius. *phr:* Tūrpis cōncĭlĭātor, īntērnūntius.
Lenocine, Nierządnie.

lenocinium, przyluda przyprawa / Wytwarzanie / piekrzenie / pieszczota / łagodność / Lubieżność / Rufiańſtwo. Kupplerey / Hurenwirthschafft. *Et lenocinium vitæ præsensq; voluptas.* Man. *ſyn.* ars lenonis, *vel* blanditiæ, blandimenta, illecebræ.

lenocinor, pobłażam *1.* pochlebiam / Zálecam. Gemeiner Frauen Wirthschafft treiben.

lenonius, Rufiańſki.

lens, *dis, f.* Gnidá. lens paluſtris, Rzęſa *1.*

lens, *tis, f. & Titin. m. priſcè.* Soczewicá. Leinſe. *epith:* Teres, Niliaca, peluſiaca.

lente, pomáłu / Leniwo / Stepio / Nierychło / łagodnie.

Lenteo. es, Słábieię / Gnuśnieię.

lenteſco, *is,* Gibki ieſtem / Miękczeię / Lipno zlipa ſię / przylipam / Używa co.

lenticula, *ſubſt:* Soczewicá / piegá / Słoiek ozleykowy. lenticularis, Soczewiczny / Wgłáſky.

lentigo, plámá / piegá.

lentiſcifer, lentiſcinus, Máſtykowy.

lentiſcus, Máſtykowe drzewo.

lentitia, Gibkość / Lipkość.

lentitudo, Nieochotá / Nierychłość.

lento, *as,* Gibam / Náginam.

lentor, *oris,* Miękkość / Lipkość / Wilgotność kleiowáta.

lentus, Lipki / Gibki / Miekki Nieochotny / Leniwy / Barſzczyk / Letni *1.* Nierychły / Wolny / Nieſkureczny. Weich / zähe träg. *Nos patriam fugimus, tu Tityre lentus in umbris.* Vir: *ſyn:* Tardus, ſegnis, piger, *vel* effœtus, languidus, *vel* placidus, lenis, moderatus.

lenullus, Rufian / *ſub* pieśiu.

lenunculus, Członek *1.* Rufian.

LEO

leo, *es, evi.* Zálepiam.

leo, *onis,* Lew / Rák morſki *1.* Kutny ſłup. ein Löwe. *Ad quæ confugias ora leonis habet,* Mart. *epith:* Martius, magnanimus, rabidus, ferus, indomitus, aſper, rapax, ferox, rugiens validus, violentus, iracundus, avidus, torvus, trux, animoſus audax, prædator, fulmineus, furens, horridus, fortis generoſus, immanis, interritus, furioſus, impavidus, intrepidus, villoſus, jubatus, hirſutus. *phr:* Ferarum rex magnanimus. Viribus audax, ungve valens oculiſque minax. Fulvam minaci fronte concutiens jubam. Comantes excutiens cervice toros, fremit ore cruento. Genus acre leonum. Concutit horrendas ore fremente jubas, emicat extemplo cunctis trepidantibus audax Craſſa mole leo, ignota ſpectandum mole leonem. Creſcere miratur genitrix Maſſyla leonem.

leocrocuta, Lew mieſzániec.

leoninus, Lwi. Das zu einem Löwen gehört. *Molle Leoninis viribus ut ſit onus.* N.

leontice, *es, Gr.* Miłoſne ziele.

leontios, *f. gemma, vel Leontius lapis, Gr. ſub* (Lwi.

leontopetalon, *Gr.* Rzepá świnia.

leontophonon, *Gr:* Lwitrut zwierzę.

leontopodium, *Gr:* Języczki świe.

leonſtomium, *Gr:* Orlik.

leopardus, Lámpárt. lepas, *adis, f. gr:* Pław.

lepeſta, *æ, gr:* Konew / Dzban *z.*

lepide, Trefnie / Sztucznie / Roſkoſznie / pięknie / Hoynie / Ućieſznie.

lepidium, *Gr:* Miętká Grecká / pieprzycá *1.*

lepido es, *æ, m. Gr:* Łuſkáwy kámień. *ſub*

lepidule, Trefnie. (Łuſkowáty.

lepidus, Trefny / Ućieſzny / Sztuczny / Grzeczny. Holdſelig / lieblich. --- *Quorum eſt lepidiſsimæ coniux.* Cat. *ſyn.* Facetus, feſtivus, hilaris, iocoſus, urbanus, argutus, concinnus.

lepis, *idis, gr:* Mośiężna ſkwárá.

Lepiſta, lepiſtra, Konew / Wodny ſtátek /

lepor, *oris,* przyiemność. Holdſeligkeit. --- *Vario diſtincta lepore:* Lucr. *ſyn:* Venuſtas, gratia, feſtivitas, urbanitas, elegantia, *ſales. epith:* urbanus, gratus, iucundus, mellitus, inſidioſus, ſcurrilis, iocoſus, facetus, tener. *phr.* Sermonis [illegible] verba poliri. Gratia ſermonis. Nec deſit iucundi [illegible] gratia verbis. Nec abeſt facundis gratia dictis. Mira gratia manet ab ore loquentis.

leporarium, Záieczy [illegible] Zwierzyniec *1.*

leporinus, Záieczy. Haſsinn. *Leporina luſtrant, ſenſit & rubi advena.* Iamb.

lepos, *oris,* przyiemność / Wdźięcznomowność / żárt. *1.*

lepra, *Gr:* Párch. Außſatz / Malzey. *Mundavitq; lepras, hoſtes caligine ſepſit.* T. *ſyn:* elephas. *epith:* Lurida, edax, improba, fœda, putrida, deformis, ſordida, fœdida, moleſta, acerba, exitioſa, exitialis, pernicioſa, triſtis, lethalis, lethifera, immedicabilis. *phr:* Mordaci ſerpens prurigine.

leprō-

leprōsus, Párchaty. Außsätzig. *Nil tam leprosum aut putridum.* (Jamb. Dim.)
lepton centaureum, Centurzyja 2.
leptŏphyllum, *Gr:* Romanowe ziele.
leptŏphyllus, *Gr:* Skoczek 1.
lĕpus, ŏris, lepuscŭlus, Zájac. Ein Haase. *Fœcundi leporis sapiens, sectabitur armos.* Hor: *epit:* Aūrītus, păvĭdus, văgus, vēlox, fūgax, tĭmĭdus, lĕvis ălăcris, ăgrēstis, sylvēstris, fūgĭtīvus, præpes, pērnix, cĕler, răbĭdus, prōnus. *phr:* Cūr mea ăpērta văgus cūrrĕret ārva lĕpus. Timĭdos fūgit lĕpŏres, nēc părcĕre nōvit. Rētia pōnĕre cērvis Aūrītōsque sĕqui lĕpŏres.
lĕpūscŭli, Kostká do gránia.
lēria, *n. plur:* Petlice.
lessum, *si* lessus, *us,* Nárzekánie / płácz żałobny.

LET

Lētālis, Lētābĭlis, Smiertelny. Todtlich.
letāliter, Smiertelnie. *Letatus.* Zábity.
lēthæus, *Gr:* pámięć odeymuiący / Nieprzebudzony. *Ibunt lethæo perfusa papavera somno.* (Virg.
lēthārgia, *gr:* Spiączká.
lēthārgĭcus, *Gr:* Spiączkę máiący.
lēthārgus, *Gr:* lethargicus morbus. Spiączká
Lethum, lege Letum, Smierć. Der Todt. *Tunc consangvineus lethi sopor & mala mentis.* Virg. *v. Mors.*
Lēthĭfer, śmiertelny. Das den Todt bringt. *Arboribusq; satisq; lues, & lethifer amnis.* Virg.

LEV

lĕvāmen, levamentum, Ulżenie. Leichterung. --- *Omnis curæ casúsq; levamen.* Virg: *syn:* Lĕvamēntum, lēnīmen, sōlatium, aūxĭlium.
lĕvātio, Ulżenie / Umnieyszenie.
leuca, *æ, Gr:* Mlecznik kámień.
Leuca, æ, B. Milá polska / Milá ruska.
leucăcanthe, *es, Gr:* Rosarki.
leucăcănthes, *æ, m, Gr:* Achátek.
leucāntha, leucanthe, *es, Gr:* Máruná / Ostropest.
leucănthĕmis, *ădis, Gr:* Rumień.
leucănthĕmum, *Gr: idem &* páięcznik,
leucărgillion, leucargillon, Gliná biała.
leuce, *es, Gr:* Brzostkiew / Topola / Srebrnik włoski ziele / piegá.
leuceōron, *Gr:* Jezyczki 2.
leucĭscus, *Gr.* płocicá.
leucŏchrȳsus, *Gr:* Kámień złotáwy.
leucŏcoccon, *Gr:* Gránatowe iábłko.
Leucŏcrŏta, Lew mieszániec. (mieszniк
leucŏgæa, leucŏgrăphia, *Gr:* Mlecznik ká-
leucŏgrăphis, *ĭdis, f. Gr:* Ostropest / pszczel-
leucoion, *Gr:* Fiiołki białe.
leucōma, *tis, Gr:* Białek w iáiu.
leucŏmænis, *idis, Gr:* śieláwá.
leucon, *ōnis, Gr:* pies biały.
leucōnarcissōlīrium, *Gr:* Troykwiát ziele
leucŏpĕtălos, *Gr:* Kamień złotawy.
leucŏphæātus, leucŏphæus, *Gr:* popielisty / Myszásty.
leucŏphŏrum, *Gr:* Kley złotniczy.
leucŏphālmos, *vel us, m. Gr:* Oczko 2.
leucos, leucus, *Gr:* Czápla biała.
leucōstĭctos, *Gr.* Pstry / Mármur czerwony.
leucrŏcūta, Lew mieszániec.
Leviathan, Wielorib, *pro Cacodæmone seu Lucifero apud Iob. & Isaiam.*
lēvi brachio, Niedbále. lĕvĭcŭlus, Lekki.
lĕvĭdēnsa *æ,* Szátá rzadká / Kir.
lĕvĭdēnse munuscŭlum, Podátek podły.
levidensis, Rzadki. levidensis vestis, Szátá rzadká. *Lĕsidus,* Niepewny.
Levigo, lege Lævigo. *Lĕvipes,* Prętki. *Lĕvir,* Dziewierz.
lĕvis, Lekki 1, 2. Niestáteczny / Chybki / łácodny. Leicht ring. *Ante leves ergo pascentur in æthere cervi.* Virg. *syn:* Grăvĭtāte cărēns, ēxpērs grăvĭtătis, sine pōndĕre, nil grăvĭtătis, pōndĕris habēns, *vel* ăgĭlis, ălacris, cĕler, *vel* mōbĭlis, incōnstāns, *vel* pārvus, ēxĭgŭus, tĕnuis, vīlis. *v. Celer* (*Inconstans.*
Lĕvĭsomnus, Czuyny.
Levisticum, Lubszczyk swoyski.
lĕvĭtas, Lekkość 1. Niestáteczność. Leichte. *Et solum constans in levitate sua est.* Ovidius. *syn:* Mōbĭlĭtas, cĕlĕrĭtas, incōnstāntia.
lĕvĭter, Lekko 2. Podło / łácno / Słábo / Trochę 2. Skromnie. Leichtlich. *Audebant eadem hæc leniter & leviter.* Catull. *syn:* ălăcrĭter, mōbĭlĭter, *vel* pārum, paūlum.

leunculus, Lewek/ sub Lew.
levo, as, ut aliqui scribunt lege Lævo.
lĕvo, as, Podnoszę 1. 2. Używam/ Wyważam 2. Odpoczywam/ Ochraniam. Auffheben. Cum te servitio longo, curæq; levaret. Hor: syn. ērigo, tōllo, ēxtōllo, ēffēro, vel jūvo, sō- [lor-
levor, aris, Wzmagam.
Levor, eris, lege lævor. leuson, e gr: Fladerlex, Ustáwá 1. 3. Zakon/ Obowiązek. Ein Gesatz, Omnis sub leges mors vocat atra suas. Ovid: syn: Jūs, mōs, īnstitūtum, īmpērium, māndātum, præceptum, ēdictum, dēcrētum, scītum, plăcitum. epith: Iūsta, īnjūsta, impērĭōsa, sĕvēra, īmmītis, īmmānis, rigidæ, grăvis, ăcērba, īniqua, īmpia. phr: Lēgum jūssa, præscripta fas & jūra Sācrātæ: sanctio lēgis. Lēgum mŏdĕrāmen īncōncūssæ hăbē- (næ.
lexicum, Gr. Słownik.
lexipy. ĕtos. hic vel hæc Gr: sub Goracżkowy.
lexis, is, ios, vel eos, f. Gr: Słowo/ & sub Mowá ctudna.

LIB

libădium centaureum, Gr: Centurzvia mniey [sza
lībāmen, libamentum, Rosek 1. Ofiárá 2. Kosztowánie 1. Allerley Opffer. Nomine ab autoris ducunt libamina nomen. Ovid.
libamenta præcursoria, Antepast.
lībănōchros, ōtos, vel otis, hic, hæc gr. Kádźidłowy kamień.
lĭbănōtis, idis, Gr: Rozmáryn 1. 2. Zebrzycá.
lĭbănus, Gr: Kádźidłowe drzewko i żywicá
lībārius, Pierniktarz. lībātio, Ofiárá 1.
libatorium. 1. Machab. 1, Státek do ofiar mo- (szkow/ pieniądz.
krych.
libella, Szrodwagá/Szrenwagá/ śiedm pienię-
lībēllio, onis, Wendetarz kśiąg/ Kutsor.
lībēllus, Kśiążeczki/ Supplikácya/ żałobá/ Pozew/ List/ Kśiąszki pámiętne Ein Büchlein. Parvus, sed cura grande libellus opus. Ovid. syn. exĭgŭus liber. cōdex.
libens, Chętny/ & pro Adverbio, Chętnie. gern/ willig. Quam scit uterque libens censebo, exerceat artem. Hor. syn. Lŭbens, vŏlens, nōn īnvītus.
libenter libentissimè. Chętnie/ Ochotnie/ Rad 1. gutwillig/ gern Verum. Gallice, non libenter audis. (Phal.) syn. Lŭbēnter, spōnte, ūltro.

libentia, lege lubentia.
Libentina dea libidinum; Arnobi
lĭber, bri subst, Kśięga/ Łyko 1. Skorká 4. Ein Buch. Illa parit libris est data palma meis Prop. syn. Cōrtex, vel vŏlūmēn chārtæ, cōdex, lībēllus; Epith: Dōctus, lăbōrātus, lĕpĭdus, ārgūtus, cūltus, ēxcūltus, ūtĭlis, īngĕnĭōsus, fācūndus, præclārus, ēxĭmĭus, aūrātus, pĭctus. phr. Victūræ in sĕcŭla chārtæ: Dōctōrum scripta; vel mŏnŭmēnta virōrum: Plēna lăbōrātis hăbĕas cum scrīnia libris. Tū lĕpĭdōs sălē tīnge lĭbēllos īre dŏmum, cūltumque: īllī dōnāte lĭbēllum, at chārtis nēc fūrta nŏcent; nēc sæcŭlæ prærunt. Sōlaque nōn nōrunt hæc mŏnŭmēnta mŏri.
lĭber, bĕri adiect. Wolny 2. 4. 5. Swobodny/ Bespieczny. Sive quod es liber, vestis quod libera per te Ovid. syn: Sŏlūtus, īmmūnis, ēxpĕdītus; lībĕrātus, īngĕnūus, sui jūris.
Liber: huius liberi substant. pro filio. Sipont. & Calepio ponunt in singulari: An rectè? v. Dźieći
Liber in folio, in octavo, &c. ineptè dicitur sub Ná iákie modum.
liberali facie, forma: Urodźiwy.
lībĕrālia, orum & ium, Mięsopust.
lībĕrālis, Szczodrobliwy/ Urodźiwy/ Uczciwy/ Hojny/ Wyzwolony 3. freygebig/ mild. Sed iam prodigus atque liberalis. (Phal.) Mart. syn. Lārgus, mūnĭfĭcus, māgnĭfĭcus, bĕnĕfĭcus. phr. Lārgus ŏpum Prōdĭgus æris. Lārgā bĕnīgnus mūnĭfĭcēntiā. Dīvitias, mūnĕra, dōna prōmptā mănu lārgiens. Cōngēsto nōn īncŭbans aūro, ăbdĭtæ cīstiĕ lāminæ, id est pecunia. īnĭmīcus. Dīvĭte vēna, plēno cōrnu īnstar. Hēmi, aūr Pāctōli fūndens aūrum, ănĭmus ăd præmia, mūnĕrs, vēlox. Prōdĭga cūnctis dextĕra. Cūjus hăbet nūllas lārga īndūlgēntia mēras. Nūnquam pĭgra fūit nōstris tūa grātia rēbus. Nēc mĭhi mūnĭfĭcas ārca nĕgāvit ŏpes. Hīc nōn dīvĭtias nigrāntibus ăbdĭdit āntris. Nēc tēnebris dāmnāvit ŏpes. Sĕd lārgior imbre Svēvērat īnnūmĕras hŏmīnum dītāre cătērvas. Quippe vĕlut dēnso currēntia mūnĕra nīmbo, Cērnĕre sēmper ĕrat, pŏpŭlis ūndāre pĕnātes, ăssĭdŭos īntrāre īnŏpes, rĕmeāre bĕātos. Præceps īlla mănus flūvĭos sŭpĕrābat ībēros Aūrĕa dōna vŏmens. v. Do.
lībĕrālĭtas, Szczodrobliwość/ Wspániáłość. Freygebigkeit/ Mildigkeit. Quid est an hæc sinistra liberalitas. (Jamb.pur.) syn. Mūnĭfĭcēntia, mūnĭfĭca nātūra, īndŏles. Mūnĭfĭci mōres.
liberalitas dissolutior, Rozrzutność.
liberaliter, Hojnie/ Ochotnie/ Uczćiwie.

liberatio, Wyzwolenie 1.
liberator, Wyzwálácz/ Wybáwiciel.
libere, Wolnie/ Wolno 3. Swobodnie/ Bespiecznie 2.
liberi *bi* Dźieći 1. 5.
liberi supra parentem, Vkwap źiele.
libero, Wyzwalam 1. 2. *& sub* Dispensowáć. Erlösen/ erretten/ befreyen. *Infernis neque enim Tenebris Diana pudicum liberat* Hippolytum. Hor. (Scaz) Mart. *syn.* Sōlvo, ēxpĕdio, ēximo vindĭco. *phr.* Vinclis, jŭgo ēximo, ērĭpio, Sērvīlia vincŭla, jŭga sōlvo, rŭmpo, ābrŭmpo, dēmo, lĕvo, dētrăho, ēxcŭtio. Sērvitio rĕdĭmo. Assĕrĭtur fērro cāptivum vŭlgus, ĕt ōmnes. Quōs sævus trāxĕrăt hōstis. *v.* *Salvo.*
liberta *sub* Wyzwolenice.
libertas, Wolność 1. Swobodá. Freiheit. *Nec spes libertatis erat, nec cura peculi.* Virg. *epith.* Grāta, dŭlcis, ămīca, blānda, læta, chāra, ŏptāta, ămāta, spērāta, prĕtiōsa, svāvis, expēctāta, cŭpida fēlix, cāndĭda, aŭrĕa. *phr.* Lībērtātis hŏnos, dĕcus. Lībĕra cōndĭtio. Vita pŏtior, liber ā sērvitio. Jŭgi impătiens. Sērvīle jŭgum ēxōsa, infēnsa Tўrānnis. Nōn bĕne prō tōto lībērtas vēndĭtur aŭro. Patriæ piĕtas ĕt dŭlcis ămœnæ Lībērtātis ămor. In mōrtem prō lībērtāte părāri.
libertas infinita, intoleranda, immoderata, Rospustá.
libertas nimia, Wolność 2.
libertinus, Wyzwoleńcow syn. Ein Freygelassener. *Et libertinas arca flagellat opes* M.
libertus, Wyzwolentec. *idem*, *Seu dare libertos extremæ in parte sedentes.* Juv.
liberum arbitrium, Wolność woley.
liberum est. Wolno mi.
libet, *Verbum Impersonale.* Lubi się. Es gelüst mich/ gefället geliebet. *Mirari libet O Naiadum potens.* (Choriam.) *syn.* Plăcet, jŭvat, lŭbet.
libet, *particula adiectitia*, *sub* Kolwiek.
libidinor, Nierzadu pátrzyć/ Psoty pełnić/ ćielesność pełnić. In Wollust leben/ Geilheit treiben. *Post hæc omnia cum libidinatur.* (Phal.) *phr.* Vĕnĕris căstra nĕfānda sĕqui. Vĕnĕris fœdissima crīmina patrāre. In Vĕnĕrem cōrpus sōlvĕre. *v.* *Libidinosus.*
libidinose, Nierządnie/ Lubieżnie/ Psotliwie.
libidinosus, Jurny/ Psotliwy/ Wszeteczny/ Chćiwy. Vnkeusch/ geyl. *Libidinosus immolabitur caper.* (Jamb. pur.) *syn.* Lāscīvus, impŭdĭcus, impŭrus, ōbscœnus, prŏtērvus, procax. *phr.* Lĭbīdine fērvēns ăccēnsus, fŭrens, pērcĭtus, cōncĭtus, căptus, vĭctus, frāctus. Stĭmŭlis lĭbīdĭnis āctus. Quem sæva lĭbīdo stĭmŭlat, ăgit, ŭrget, pērdit, frāngit, āttĕrit. Vēsāni stĭmŭlis ăgitātus ămōris. Mōllibus dēlĭciis victus, sērviens. Tŭrpĭter vitio făvens Cujus mōres ōbscœni, pĕtŭlānsque lĭbīdo. Mōre fĕrārum in Vĕnĕrem præceps, prōnus, rŭens. Impos sŭi ămōre cæco. In Vĕnĕrem fœdo stĭmŭlātus ămōre. Cŭjus tŭrpes ēxŭrunt flāmmæ mĕdŭllas, cōr, pĕctus. Lāscīvō igne fērvĭdus, cōncĭtus. *v.* *Adulter.*
libido, Jurność/ Lubieżność/ ćielesność/ 1. 5. Chćiwość/ ćielesna pobudká/ Chęć/ żądza/ wola 1. Kochánie 1. Vćiechá/ Námiętność/ Nierząd 5. Chcenie. Muthwill/ Geilheit/ Unkeuschheit. *Ardet & ebrietas geminata libidine regnat* Ovid. *syn.* Cŭpīdo, vŏlŭntas, ārbĭtrium. *Vel* lāscīvia, lŭxŭries. *epith.* fŭriōsa, probrōsa prŏcax, imprŏba, impia, nĕfanda, indŏmĭta, illĭcĭta, prāva, pērnĭciōsa fœda, fŭrens, impŭra, pērfĭda. *phr.* Tŭrpis cŭpīdo Lāscīva lĭcēntia. Lĭbīdĭnis æstus, ardor, stĭmŭli. Cæcus ignis. Incēsti flāmma fŭrōris. Scĕlēsti ămōris flāmmæ Prōbrōsa Vĕnus. Quam cœcus inest vitiis ămor: ōmne fŭtŭrum Dēspĭcĭtur, suādēntque brĕvem præsēntia frŭctum: ĕt rŭit in vĕtĭtum dāmni sĕcŭra lĭbīdo. Cōnsĭliis inĭmica bŏnis. Vĕnĕris răbies mălĕ sāna nĕfāndæ. Cōrpŏra cōmmăcŭlans, ănĭmāsque in Tārtăra mittens. Brĕvis ĕt nōn vēra vŏlŭptas. Vēnas inflāvit tētra lĭbīdo. Pŭllŭlat & sŭmit vīres ănĭmōsa lĭbīdo. Vīcit ămor jŭvĕnem, tŭlit impĕriōsa lĭbīdo. Intŭlit hŭnc pŭĕris lŭxum cōrrŭpta lĭbīdo. *v.* *Libidinosus*, *Amor lascibus*, *Cupido*, *Luxuria*, *Venus*, & *Voluptas.*
libido est mihi, Chce mi się. *& sub* Rad 1.
libitina, Pogrzeb/ Smierć.
libitinam exerceo, Pogrzeb spráwuię.
libitinarius, Grubarz 2.
libitinensis, Pogrzebny.
Libito as sub Podiadam sobie.
libitum, Vpodobánie 1. Nierząd 5. Gefällig. *Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras.* P.
libo *as*, Dotykam 1. 5. Kosztuię 1. Smákuiąc iem/ Kredencuię/ Ofiaruię 5 Vymuie 5 Wylewam 1. Zbieram 1. Opffern. *Gens epulata teris Lenæum libat honorem.* Virg. *syn.* Cōnsecro, dico, dēdico, litro, sacrifico, mōnstro *vel* dēlibo, gŭsto.

libonotus, *gr.* Wiátr południowemu poboczny ná zachod.

libra, *æ.* Funt 1, 2, 3. wagá 1. 3. 6. Librá 1, Szale/ Rutmistrzskie práwidło/ Srzodwaga/ wysokość/ Spráwiedliwy. Pfund/ waag. *Librarum, cæca pompa caputque fuit.* Mart. *syn.* Pōndo, *vel* lanx, trŭtĭna, stătēra. *epith.* cērta, ānceps, pānda, rĕpānda. *phr.* Rēcto æquāto pēndens ēxāmĭne lībra sŭas dēmĭttens pēndŭla lānces æquo trŭtĭna mōmēnto dĭscrīmen pārtītur. *V. Libro.*

libra pondo, libræ pondo, Funt 1. wagá 5.

lībrālis, Funtowy.

lībrāmentum, wagá 8. Nawiązánie Szal/ Klubá/ Szal ſtánie/ wody pochopu probowánie.

libramentum palpebrarum, Powiek brzegi.

libramentum plumbi. Pociſk 2.

librāria, libraria taberna. Księgarnicá.

librārĭŏlus, Piſárek 1.

librarium, Spiſek/ Księżki pámiętne/

lībrārius, *ſubſtant.* Księgarnik 1. Drukarz/ Piſárek 1.

librarius *adiect. à libro,* Książny.

lībrarius *adiect. à libra.* Funtowy,

lībrātio, Rychtowánie/ ważenie/ wyrownánie/ wody pochopu probowánie.

lībrātor, Puſzkarz 2. Rutmiſtrz/ żołnierz pociſkowy/ Ruſzni ſtrzelcy.

lībrātus, Proſty 2 Vſtáwiony proſto/ ważny.

libri chronici, Dziejow kśięgi.

libri divīni, Piſmo święte.

lībrīle, Klubá 2. Szal kołowrot/ Kulá náwiązána Ruſza rybá

lībrīlis, Funtowy/ librīlla. Kulá 3.

lībrĭpens, *dis m.* ważnik.

libros ſtrictim attigit, Przezżak.

libro, *as,* ważę 1. Rozważam/ ważę ſię 1. ćiſkam 1, Vważam ſię/ Dzielę 1, Záwieſzam 1. Rzucam 1, wieſzam ſię/ Zámierzam ſię/ wody prowádzenie wymierzam/ Vſtawiam. Wâgen. *Libravit dextra media inter cornua cæſtus.* Virg. *ſyn.* Trŭtĭno, pōndĕro: trŭtĭnā pēndo, āppēndo, ēxāmĭno, *vel* ăgĭto, jăcto, vērſo. *phr.* Æquāre ad jūſtæ pōndĕra libræ. Gĕmĭna libræ sūſpēndĕre lānce.

libs, *bis gr.* Wiatr 5. 6. 10.

lībum, Miodownik Chleb 1. 4. Lebkuchen. *epith.* Dūlce, ſuāve, cĕrĕāle.

libum piperatum, Piernik.

Libus, m. priſcum ſub Miodownik.

lĭburna, Náwá z wioſły/ Łodź.

liburnia, *ſub* Katwat,

lĭburnĭca, liburnum. Náwá z wioſły Łodź.

lĭbўca avis. Indyk.

lĭbyſtĭcum, *Gr.* Lubſzczyk 2.

lĭcēnter, Beſpiecznie Roſpuſtnie. Frey/ ohne Scheu. *Idcircone vager, ſcribamque licenter, an omnes* Hor. *ſyn:* īmpūnĭte, ĭnūlte, īmpūne, lībĕre aūdācter.

lĭcēntĭa Wolność 1. 2. Swobodá/ Dozwolenie/ Roſpuſta/ Niekárność/ śmiáłość 2. Lekkość 3. Swawola. Erlaubnuß/ Freyheit. *Feſcennina per hunc inventa licentia morem.* Hor, *ſyn.* Lībertas vĕnĭa, pŏtēſtas, făcūltās *vel* lĭbīdo. *epith.* ēffræna, ēffūsa, văga, sŏlūta, lāſcīva, damnōsa, vēsāna, fŭrĭbūnda, aūdax, præceps. *phr.* Scĕlĕrāta aūdācĭa, ſcĕlĕrum lĭbērtas. Quidlĭbet aūdēndi ĭniqua pŏtēſtas, īmpūnĭta făcūltas. Sŏlūta lēgĭbus. Lībĕra frænis. Tūnc dăta lĭbērtas ŏdiis, rĕsŏlūtáque lēgum Frænis īra rŭit. Sūblātūsque mŏdus. Prōclīvĭor ūsus ĭn pējora dătur, ſuādētque lĭcēntĭa lūxum. Pērnĭcĭōsa, dāmnōsa jŭvēntæ.

licentia, *figura Rhetorica, eadem Parrheſio.*

licentior, Beſpieczny 3. Wolny 2.

lĭcentĭōſus, Roſpuſtny.

liceo, Cenię/ Targuię Cenią mię.

lĭceor, Targuię/ Podkupuię. Fâlſchen/ drauff bieten. *Et centum Græcos curto centuſſe licetur.* Perſ.

lĭcet, *Verbum* Godzi ſię/ Daymy to/ Niech ták będzie/ Może bydź. Es iſt erlaubt/ vergônt. *Cui licet ut voluit, licet ut volo vincere, non ſim.* Perſ. *ſyn.* Fās ēſt, lĭcitum ēſt, pērmīſſum ēſt, dătur. *phr.* Fās ēt jūra sĭnūnt. Pŏtēſtas dătur. Tūta ēſt lĭcēntĭa. Nīl vĕtat, prŏhĭbet. Mē si făta mĕis pătĕrēntur dūcĕre vītam Aūſpĭcĭis. Cūr dēxtræ jūngĕre dēxtram Nōn dătur?

lĭcet, *Adverb.* Obſchon/ obwohl. *Hoc reliquum accipio, licet illud & ut volo, tollo.* Perſ. *ſyn.* ētsi, tămētsi, quānquam, quāmvis.

licet per legem, Nieprzeſzkadza.

lĭchas, *adis f, gr.* Piedź 1.

lichen, ēnis m. gr. Lißay/ Lißáiec/ Frańcá/ Rzeſá ſkalna 2. Licitātōrium, Nawoy.
Licinium licinius, ſubſtant. Knot.
Licinius, adiect. Licinius, Rogow podnioſłych.
licitatio, Targowánie.
licitator, Targownik.
licitator appoſitus, Podkupnik.
licitò, Godnie.
licitor, āris. Targuię/ Porykam ſie 4. Szérzmuię/ Cektuię ſię/ ćiſkam 1. Etwas außbieten. *Ludicre jactent ſaxa, inter ſe licitantur.* Ennius.
licitum eſt, Godzi ſie.
licitus, Godziły. Zugelaſſen/ erlaubt. *Ædibus, & licito tandem ſermone feruntur* Virg. *ſyn.* Cōnceſſus, permiſsus, juſtus, legitimus.
licium, Nić/ Oſnowá/ Warek/ Táśmá. Ein Webergereiß. *Vt mos eſt Phariis miſcendi licia telis.* Luc. *ſyn.* Filum, ſtamen, linum.
lictor, Ceklarz. Ein Scherg. *Lictoris abiget virga baſiatorem* (Scaz.) M. *ſyn.* apparitor, satelles, vel carnifex. *epith.* Sævus, atrox, trucūlentus, dūrus, minax, trux. *v. Carnifex.*
lictorius, Ceklárſki.
lien, ēnis & hic lienis, is Sledźioná. (piący.
lienicus, lienoſus, Sledźiony chorobę ćier-
lienteria Gr. Biegunká 1.
liéntericus, gr. Biegunkę ćierpiący 1.
ligamen, Zwiąezek/ Przepaſká/ Sznur do czapki. Ein Band. *Quæ cum Sidonia nocturna ligamina mitræ.* Prop. *ſyn.* Nexus, nōdus, catena, vinculum.
ligamentum, śćiegno.
ligatura, Przepaſká 1. Noßenie od czárow/ Podwiązowánie.
ligillum, Drewienko.
Ligium ius B. Mánſtwo/ *Ligius B.* Man.
ligna acapna, lenia, &c. Drewká ſuche.
lignarium, Drewná 1.
lignarius, Drewny/ Drewnicży.
lignātio, Drew ſzukánie/ Drew zbietánia mieyſce/ Porąb 1.
lignātor, Drewnicży.
lignatum eo, Drew ßukam.
lignea cuſtodia, ćiemnicá. (ny.
ligneŏlæ figuræ, łątki 1. ligneolus, Drewnia-
ligneus, idem & Drewniſty/ Suchorłáwy. Hölßin. lignor, Picuię.
lignōſus, Drewniſty, Kołowáty.
lignum, Drewno 1. Holß. *ſyn.* Stipes rōbur, sudes, trabs: arbor, silva *epith.* viride, sectile, tonsile tornatile, exēſum, cariōſum. *phr.* Larga feſtos lūcet ad lares silva Rōbore secto ingentem! flūxere pyram, Fōvens tremulas flammas, in mediis fōcis crepitans. Cuneis ſcindebant fiſsile lignum. Cæne virens et tonsile lignum.
lignum infelix, Szubienicá 2.
lignum nuclei, łupiny 2.
ligo, as. Wiąże Záwiezuię Binden/ knüpffen. *Laqueoque animoſa ligavit.* Ovid. *ſyn.* alligo, religo, vincio, revincio, necto, annecto, connecto, ſtringo, conſtringo. *v. Vincio.*
lignum pomorum, prunorum, oliuæ. Peſtká.
ligo, ōnis m. Motyká. Ein Hau/ oder Karſt. ---*Longis purgare ligonibus arva.* Ovid. *epith.* Durus, longus, obtūsus, attritus, gravis exēsus, aduncus, ferreus, acūtus. *v. Aratrum*
ligula à lingua, Iezyczek/ Szpátelá/ Kopyść/ łyßká 1. 2. Kord/ Szal ięzyczek Czopek 2.
ligula, à ligando, Rzemyk 2. Wſtęgá.
Ligula, prima longa an recte: ſub Wſtęgá.
ligula tibiæ, Stroy u ſurmy.
ligulatus, Záwrąbiony.
ligurio, ire/ Smákuię ięm/ Podiadam ſobie. Verſchlecken/ vernaſchen. *Tractavit manibus calicem, dum furta ligurit.* H. *ſyn.* abligūrio, vōro, devōro, sorbeo, absorbeo, helluor, consūmo, absūmo.
ligūritio, Obżárſtwo 1. łokánie.
Liguritor, Politacz. ligurrio, idem ligurio.
ligurritio, idem liguritio.
liguſticum, gr. Lubßczyk 2.
ligūſtrum, Práßa zob. Rheinweiden/ Mundholß. *Alba liguſtra cadunt, vaccinia nigra leguntur.* Virg. *epith.* Candidum, virens, vernans, album, argenteum, candens, lacteum, formōſum, niveum, odōrum, odōratum, redolens, albeſcens, hians, gratum, amœnum, florens, fragrans, halans, ſpirans, odōriferum, roſcidum, irriguum.
liliaceus, Liliowy. liliaſtrum, Powoy 2.
lilietum, Liliowy Ogrodek.
lilinum oleum, Liliowy oleiek.
lilium, Lilia 1. 2. 3. & tr. Dol. 1. Eine Lilge
Lilia

Lilia luteolis inter lucentia sertis. Prud. *epith.* Cāndĭdum, vĭrens, vērnans, cānens, ālbum, lăctĕum, ālbēſcens, nĭvĕum, ārgĕntĕum, rōſcĭdum, cāndens, pĭctum, mōlle, fūlgens, aūrĕum, ālbĭcŏmum, hĭans, flōrens, vērnum, fragrans, fōrmōſum, întăctum, lūcĭdum, rĭdens, ŏdōrum, ŏdōrātum ŏdōrĭfĕrum, rĕdŏlens, grātum, ămœnum, hālans, ſpīrans. *phr.* Tĭbi lĭlĭa plēnis. Ecce fĕrunt Nȳmphæ calăthis. lūdit, ĕt aut vĭŏlās, aut cāndĭda lĭlĭa cărpit. Hīnc vĭŏlæ flōrent, hīnc rōſcĭda lĭlĭa cānent. Aūrĕăque Hĕſpĕrĭis rădĭābant lĭlĭa cāmpis.

lilium convallium, Konwálija.

L I M

Lima, dea liminum. Arnobi.

lima, Pilá oloſátſka. *& tr.* Poletowánie. Eine Feile. *Defuit & ſcriptis ultima lima meis.* Ovid. *epith.* Aſpĕra, dēntāta, fērrĕa, ĕdax, rōdens. *v. Limo.*

lima ultima illi defuit, Niewypoletowány.

līmāceus, ziemiſty/ līmāria, *ſub* Tunczyk.

līmātè, Gładko 3. līmātŭlus, Gładki 5.

līmātūra. Piłowánie/ Opiłki.

līmātus, Wypráwiony/ Wytworny/ Gładki 5. Głádzony. limatulus, Gładki 5.

līmax, ācis *hic hæc.* ślimak bez ſkorupy. *& tr.* Nierządnicá. Ein Schneck. *Implicitus concha limax. hirſutaq; campo* Col. *epith.* Pĭger, tārdus, lēntus, tārdĭgrădus, ſpūmōſus, rēpens, rēptĭlis, cōrnĭger. *phr.* Implĭcĭtus cōnchæ. Cŏrnŭa frōnte gĕrens. Tĕnĕras frōndes ārrōdens.

limbatus, Brámowany.

līmbŏlārius, Háftarz/ Krawiec.

limbus, Bramá 2. Zwierzyniec/ Czoln / Ochłań. Ein Ort in der Höllen. *ſyn.* Elȳſium. *phr.* Innŏcŭæ circum ſēdes, ſēcrētăque lōnge. Atrĭa cīrcŭĭtu lōngo: hīc īncēndĭa nūlla, Nulli ŏbsunt pĕnĭtus flāmmis ūltrīcĭbus ignes. Dētĭnet hīc claūsās. (*inſontes animas.*) nōſtræ nīl lūcis ĕgēntes. Pœnarum prorſum ēxpērtēs nĭſi lūcē cărēntes Jūcūndâ, quā gēns gaūdet ſtēllāntis ŏlȳmpi.

limen, Prog/ Kres zawodniczy 1. Weśćie 2. Eine Thür Schwel. *Liminibus peccas, nec tua furta tegis.* Mart. *ſyn.* Oſtĭum, pōrta, fŏres, ātrĭum, vēſtĭbŭlum, jānŭa. *epith.* trītum, aūgūſtum, mārmŏrĕum, prīmum. *phr.* Stāntes in līmĭne prīmo. Līmĭna ſēdis, āntīquāsque dŏmos. *v. Ianua.*

limen leti, Konánie.

limen ſuperum, Nádprożek.

līmĕnarcha *æ. m, gr.* Portowy 2.

līmentīvus, *ſub* Prog/

līmes, ĭtis. Gránicá/ Miedzá/ Vlicá 2. Drogá 3. Ein Marckſtein/ Gräntze. *Vos mala ne noſtris pellite limitibus.* Tib. *ſyn.* Tērmĭnus, fĭnis, mētă. *vel* Sēmĭta, vĭa. *epith.* Sānctus, săcer, īmmōbĭlis, īmmōtus, fīxus, rēctus, jăcens. *phr.* Lăpis fīxus īn agris Cāmpo jăcens. Quī rĕgĕret cērtis fīnĭbus ārva lăpis.

limeum, lege lameum.

limus, *a.* *adiect.* Krzywy.

līmis, *i oculis.* Po oku 1. 2.

limis aſpicio, Przeglądam.

limis rapere, Zayrzeć.

līmĭtāneus, Gránicżny/ Pogránicżny/ Ogránicżny/ żołnierz oſádzony.

līmitaris Miedzny. līmĭtātus, Rozmierzony.

līmito, Rozmierzam/ Gránicżę/ Dzielę 2. Vmnieyſzam. Vmſchreiben/ untermachen unterſcheiden. *ſyn.* Tērmĭno, fīnĭo, dēfīnio claūdo, cīrcūmſcrībo, dētērmĭno. *phr.* Mētas pōno, fīgo. Līmĭtĭbus, cērtis ſpătĭis cŏerceo. Līmĭtĭbus dĭſcrēvĕrat ōmnĭa cērtis. Hīs ĕgo nēc mētas rērum nēc tēmpŏra pōno. Limes agro pŏsĭtus lĭtem ut dĭſcērnĕret ārvis.

limitor, aris, Dzielę 2.

līmo, *as, à lima* Piłuię 2. Poletuię / Popiłowáć 1. ścieram 2. Vćieram/ Vymuię/ Vmnieyſzam/ Szkodzę / Nierządu pátrzyć. Feylen/ glätten. *limat non odio obſcuro, morſuque venenat* Hor *ſyn:* Elīmo, līma tĕro, āttĕro, ſcālpo, pŏlĭo, ēxpŏlĭo, lævĭgo. *phr:* Dăte cārmĭna līmæ. Dēfŭit & ſcriptis ūltĭma līma mĕis.

līmo, *as, à limus,* Kałam.

limocinctus, Ceklarz. v. Szorc *in* 1. *Tom.*

līmōnia, *Gr:* Sáſánká/ Kárćiof.

limoniates, *æ, m, Gr:* Smárágd. (Klá.

līmōnium, *Gr,* Limonia ziele/ Kárćiof/ ćwi-

limonium malum, Limonia owoc.

limōſa. *ſub* Tuńczyk.

līmōſus, Błociſty/ Muliſty. Schleimig/ kohtächtig. *limoſoq; lacu per noctem obſcurus in ulva.* Virg. *ſyn.* Lŭtūlēntus, lŭtōſus. *phr:* Līmo fœdĭdus, tūrpis, ſquāllens. *v: Lutulentus.*

līmpidus, Przezroczyſty/ *& in* Głos wdzięczny. *1. Reg. 17 limpidiſsimos lapides, læves, non aſperos,* Gładkie głázy. Waſſerlauter / klar/

klar/ hell. *Gaudere vosq; limpidi lacus undæ.* (Scaz.) C. *syn.* Lūcidus, pellūcidus, nitidus, pūrus, clārus, illīmis, vitrĕus, crystallīnus.

limpitūdo, Przezroczystość.

līmŭla, Pilka/ *sub* Pila ślosarska.

limŭlis, *i. oculis,* Po oku. līmŭlus, Krzywy

līmus, *subſtant.* Mul 2. Kal/ Błoto/ Brozda/ Szorc. Schleim/ Koht/ Lett. *limus ut hic durescit, & hæc ut cera liquescit.* Virg. *syn.* Lūtum, fæx, cœnum. 6: *Lutum.*

līmus, *adiect.* Krzywy/ Ukośny/ Poprzeczny/ Po oku 3.

LIN

līnamentum, Kreska/ Nić/ Fleytuch.

līnāria Lenek/ Konopka ptak/ Czeczotka.

linarius, Płóciennik/

linctus *us,* Lizanie/ Lambitywum.

līnea, Kreska/ Linia 2. Powrozek/ Prawidło 1. Sznur cieśielski/ Wodna nić/ Strasydło 1. Krea zawodnicza. 1. 2. Ein Lini/ Richtschnur. — *mors ultima linea rerum.* Ho. *epith.* Lōnga, sĕcta, tĕnŭis, cūrva, oblīqua.

linea ambiens, circumcurrens. Obwod.

linea diagonalis, diagonias diagonos. Linie od rogu do rogu.

linea serta. Powroz 1. līneālis, Liniowy.

lineamentatio, lineamentorum, compositio. Twarzy kształt.

līneāmentum, Kreska 1. Kształt/ Figury 2.

līneāris, pictura, Malarstwo 2.

linearis ratio, Miernicka nauka.

lineas extremas circumscribo. Rysuię.

lineatio, Kształt. *propr.* Liniowanie.

līneo, *as* Liniuię/ Pod sznur cieśię/ Prostuię/ Piszę: 6. līneŏla Kreska/ Linia 2.

līnĕus, Płócienny 1. Lniany. Flachsin. *Non valuit, nodos ac vincula linea rupit.* Virg.

līngo, Liżę co. & *sub* Lambitywum. Lecken *syn.* Lambo, dēgŭsto, allambo,

līngva, Język 1. 1. Wężowy ięzyk & *tr.* Obmowa. Eine Zung. *Ite igitur pueri linguis animisq; faventes.* Juv. *epith.* Lŏquax, garrula, blanda, prŏcax, prŏtĕrva, clāmōsa, imprŏba, mordax, mendax, pĕtŭlans, effrēnis, dulcis, vŏlūbĭlis, pŏtens, aurĕa, mellĭflŭa, dŏcta, fācunda, dīserta, pĕrĕgrina, ălĭēna, difficilis barbara. *phr.* Lingua lŏquax: nullis ŏbnŏxia vinclis. *Linguæ* mŏdŭlāmina, fācundia; grātia. Suppressa pălāto. Sonans ēlŏquium mentis. Functa sălūtandi mūnĕre. Fācundæ suāvissima grātia linguæ. Mălōrum fœcunda părens Linguis rem vāniloquācibus auget. Mōbilis articŭlat verbōrum mūnĕra lingua. Blandæ mŏdŭlāmina linguæ. Crīmĭnibus fictis imprŏba lingua valet Prōmunt dŏcilis mŏdŭlāmina linguæ. linguāque cynnămĕum fundet ămœna mĕlos. Sit in exitium lingua prŏterva tuum.

lingua secretior, Mowa trudna.

linguâ magis quàm factis, Takci on to mowi.

linguæ mobilitas, solutio, volubilitas, Prędkomowność.

linguārium, Język 1. 2. Knebel.

linguatus, żwawy/ świegotka.

linguax. Językowy 3. Mowny/ Mowca.

lingŭa, Języczek 1. Kopyść/ łyżka/ Wstęgá/ Szal ięzyczek/ Wysep 3. Kord/ Tásak.

lingŭlāca, Wołowy ięzyk/ Płaszczka/ Ryba ięzyczasta/ świegotka/ świegot.

lingŭlāta, *sub* świegotka.

lingulatus. Języczny 2. Zawrobiony.

lingŭlax, Mowny. *linguōsus,* Języczny 3.

līniālis. Liniowy.

linifarius, linifeo. linifio, onis. Płóciennik 1.

līniger, Płócienne odzienie máiący/ Komżę noszący. *linio, as. lege lineo, as.*

linitio, sub Polewanie 2. *linium,* Taśma.

līnio, *is* Namázuię/ Zámázuię/ Zálepiam/ Pomuznąć. Salben schmieren. *Accipiant inimicum imbrem, memor esto linire.* Alcim. *syn.* Lino, illinio, ungo, inungo.

linospartum *gr.* Janowiec.

Linostima vestis, in historia S. Sylvestri, & alibi videtur esse vestis linea.

linostrophum, *gr.* Szata biała.

linozostis, *gr.* Szczyr ziele.

linquo Opuszczam 2. Verlassen. *Nil intentatum nostri liquere Poetæ.* Hor. 6. *Relinquo.*

linquo animam. linquor, *eris.* Mdleię.

lintea villosa, Obrus/

linteāmen, Prześcieradło.

linteamen sanctum. Korporał.

linteārius, *adiect.* Płócienny 2.

lintearius, *subſtant.* Płóciennik 2.

linteatus, Płóćienne odźienie máiący/ Romżo noszący. linteo onis Płóćiennik 1.
linteolum, Chustká do nosá. Tüchle/ oder Lümple. *Succum linteolo suggerit ebrio.* (Choriamb.)
linteolum cæsitium, Podwiłá.
linter, hæc hic Koryto. Czoln. Ein klein Schifflein. *Exiguus pullæ per vada linter aquæ.* Tibull. *Syn.* Lembus, scapha, cymba.
linteum, Płótno 1. Chustká. 1. ściérká 3. Przesćieradło, żagiel 1. Allerhand Leinwand. *epith.* Candidum, leve v. *Telum.*
linteum extersui, ściérká 1. 3.
linteus, Płóćienny. 1.
lintrarius, Przewoźnik/ Czołnem ieżdżący.
lintriculus, Czołnek 1.
linum, Len 1. 2. Rądziel 2. Nić. Płótno 1. 2. Powroz 1. śieć 1. 2. Flachs/ Werck. *Urit enim campum lini seges, urit avena.* Virg.
linum xylinum, Báwełná.
lipara æ. gr. Máść 1. (*Insula una ex Æoliis, sic dicta à Liparo rege Ausonii regis filio.*) *Epith.* Fumosa, æolia, Vulcana, tepida terra, horrida, furens, (*claud.*) Ignifluisque gemit Lipare fumosa cavernis.
liparis *sub* Jászczor. lipio, is *sub* Rániá.
Lippogrammaton. carmen aut Poema est, in quo toto una aliqua litera penitus omittitur & excluditur.
lippio, is ćiekq mi oczy.
lippitudo, Oczu płynienie.
lippulus lippus. Oczu płynących.
lipsanotheca, gr. Reliquiarz.

LIQV

liquabilis, Topnisty.
liquamen, Rosoł 1. Sok 1. Smalec.
liquata vox, Głos wdźięczny.
liquatio, liquefactio. Topienie.
liquatus, Przezroczysty.
liquefacio. Roztapiam/ Zlewam 1. *Catullus e produxit.* Fliessend machen/ zerlassen. *Cogit hyemis, eademq; calor liquefacta remittit.* Virg. *Syn.* Liquo, eliquo, solvo, resolvo, dissolvo.
liquefio, Topnieię *aliqui e producunt.* Weich werden. *Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis.* Virg.
liquens, Rospływáiący się. Zerfliessend. *Educunt fætus, aut cum liquentia mella.* Virg.
liquentius, Jásno.
liqueo, Rospływam się/ Cádzę.
liquesco, *idem &* Topnieię/Táię 3. Weich werden. *Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis.* Virg.
liquet, Jásna rzecz/ Pewna to. Es ist offenbahr. *Quod magis ut liqueat nove hoc &c.* Ovid.
Liquidæ literæ quæ Mutis postpositæ, communem vocalem præcedentem faciunt.
liquide Jásno/ Szczerze.
liquiditas, Rzadkość/ Przezroczystość.
liquidiusculus, Łágodniuchny/ Przezroczysty.
liquido, Prawdźiwie/ Jásno/ Szczerze.
liquoris æterni vomica, Srebro żywe.
liquido, as Rozrzedzam.
liquidum, Sok/ ciekąca rzecz.
liquidum facio, Roztapiam.
liquidus, Rzadki 1. Roztopiony/ Przezroczysty/ Rozchodźisty/ Szczery 1. Jásny 1. Łagodny. *& sub* Głos wdźięczny. Flüssig fliessend. --- *Conveniunt liquidis, & liquida crassis.* Lucr. *Syn.* Liquens, humidus, fluidus, defluus, fluxus, mollis, labilis, liquefactus, solutus, liquatus. *Phr.* in liquidas extenuatus aquas.
liquo, as Cádzę/ Klárnię/ Roztapiam/ Rozrzedzam. Schmeltzen. --- *Ereptaq; tela liquabit* Juv.
liquor, aris. Rospływam się. *Sumere & expressis mella liquata favis.* Ovid.
liquor eris Táię/ Rospływam się/ Nißczeię/ Mdleię. Geschmoltzen werden. *Liquitur & Zephyro putris se gleba resolvit.* Virg. *Syn.* Liquor, aris, liquesco, liquefio, solvor, resolvor, dissolvor. *Phr.* in liquidas aquas extenuari, solvi. Chalybs vasta fornace liquescit. Vere novo gelidus canis cum montibus humor Liquitur, et Zephyro putris se gleba resolvit. Liquitur ut glacies incerto saucia sole repente nives. Nivibus de monte solutis.
liquor, oris. Sok 1. ćiekąca rzecz/ Wodá Safft/ flussiging/ feuchte. *Pressit ut hauriret gelidos potura liquores: O Pondus ut saxi, calor ignis, liquor aquæ.* Luc. *Syn.* Humor, latex, aqua, unda. v. *Aqua.*
liquus vel liquis, *unde* Obliquus *sub* Pal.
lira, Brozdá 2. Zagon.
lira e *Græco*, Bálámuctwo/ Bayki.

liratim Zagonami / Rzedem 3.
lirinum gr. Lilijowy oleiek.
lirinus Gr. Lilijowy. lirium gr. Narcißek.
liro as, Brozdzę / Podrywam 2. Porzę 2. Obiiam gebe.
lis, Zwada / Swar / Sprawa 6. Zanck / Hader. *Insequeris tamen hunc, & lite moraris iniqua.* Hor. *syn.* Litigium, contentio, rixa, altercatio, discordia, disceptatio, concertatio, controversia, dissensio, dissensus, dissidium, iurgium, certamen, pugna. *epith.* iniusta, æqua, iusta, sollicita, difficilis, forensis, ambigua, dubia, importuna, exitialis, funesta, anceps, infesta, tristis. *phr.* Stridula clamosos exercent per fora lites. Causidicos obstrepit insanis litibus omne forum. Tristia qui litis bella forensis amat & fora Marte suo litigiosa vacent. 6. *Rixa.*
lis pendens, lis sub iudice. Sprawa zawieszona,
lisa, æ. Zyla ßyyna.
litania, gr. Modlitwa / litaris victima, &c. Znak dobry. litatio, Ofiara 1. litato Po ofierze / litem habeo, Rozpieram się.
litem intendo, infero, ago, Pozywam 1. 2. Prawuię się.
litera, Litera / Pisanie 2. List 3.
literæ Nauki 1. List 3. 5. Gramatyka.
literæ Ægyptiæ, ignorabiles, Pismo taiemne
literæ primæ. Obiecadło /
literæ publicæ, Monimenta / [illegible]
literalis sensus, Wyrozumienie słowne,
literarius, Szkolny / Naukom służący,
literate, Vczenie.
literator, Nauczyciel / Grammatyk / Przeczytacz. Ein sleckcht gelehrter. *Munus dat tibi Sylla, literator.* (Phal.) Catull.
literatura, Nauki wyzwolone / Gramatyka.
literatus, Vczony / Pisany 1. Przykowany / Smagaaniec / Cechowany / Gramatyk.
literio onis, Gramatyk / Vczony
litero, as, Cechuię. literosus, Vczony.
lites cieo, concio, sero. Wadzę drugich.
lithanthrax, gr. Wągiel 2.
lithargyros, lithargyrum, gr. Srebrna piana.
lithiasis, gr. Kamień chroba.
lithizon, tu gr. Karbunkul 2.
lithocolla, gr. Rita 3.
lithospermum, gr. Wroble proso.
lithostrota, æ. m. gr. Brukarz. (niem.
lithostrotum, gr. Bruk / Tło sadzone kamie-
litticen, Trębacz. litigiose, Spornie.
litigator, Strona 5. Zwadliwy.
litigiosus, Sporny 1. 2. Swarliwy / Zwadliwy / zwawy. Haderich / zanckisch. *Auribus atque oculis mentem nisi litigiosus* Hor. *syn.* Litis amans, litibus incumbens.
litigium, Zwada.
litigo, Prawuię się / Wadzę się / Rozpieram się. Mit eim zancken / hadern. *Litigat & podagra Diodorus, Flacce, laborat.* Mart. *syn.* Discepto, contendo, rixor, altercor, certo, pugno. *Phr.* Forensi contendere, dimicare, certare bello. 6. *Rixor.*
litis sator, Zwadca.
lito as, Ofiaruię 1. Vprzaßam / Błagam / Czynię dość. Mit Opffer erbeten / erwerben. *Et quid tam parvum est, sed nullo thure litabis?* P. *syn.* Sacrificio, exoro, impetro, vel sacrifico, libo.
litus, lyrtæ, gr. Robacy w ieziku psa ßalonego
littoraria navis. łodź. littorosus, Brzeżysty.
littera, potius litera scribunt eruditi. Ein Buchstab / *syn.* Character, nota. *Littera pro studiis 6. Studia.*
littoreus, littoralis, Pobrzeżny. Am Ufer sich haltend. *Littoreas agitabat aves, turbamque sonantem* Virg.
littus, oris. n. Brzeg 1. Ląd. Ufer am Wasser. *Has autem terras Italique hanc littoris oram* Virg. *syn.* Ripa, ora acta. *epith.* curvum saxosum, vagum, spumosum, sinuosum, naufragum, procellosum, refluum, æquoreum extremum, resonans, sinuatum, tutum, optatum, securum. *Phr.* Littoreæ arenæ, Fluctibus illisum perculsum, pulsatum, sonans littus. Saxis, scopulis, oppositis, objectis spumas frangens, alga respersum. Vastus ferit humida fluctus littora. *Littus propriè maris est. Ripa fluminum.* 6. Ripa.
litura, Zmazanie 1. 2. Namazanie. Durchstreichung / außtilligung. *Emendare iocos una litura potest.* M. *epith.* Fœda, turpis, atra, docta.
lituro, as Przekrzeßam / liturgus gr Ofiarnik.
litus, oris. ut aliqui scribunt. idem Littus, oris.
litus, Namazywanie. litus ti Nakrapiany.
lituum, Kurwatura.

lituus, idem & Trąbá woienna/ Krzywulá/ Pobudká. Ein Heerhorn/ Zinck. *Et lituo pugnae insignis obibat & hasta.* Virg. *epith.* uncus, aduncus, tortilis, sonorus, aereus. *v. Tuba.*

L I V

livedo inis, Sinosć.
liveo, livesco, Siniećie/ Zayrze. Blaw/ neydig seyn. --- *Nec enim livescere fas est.* C.
livia columba, Trukawká.
liuidulus, Zazdrośćiwy. Bleyfarbig. *Omnia tunc quibus invideas si lividulus sis.* J.
lividus, śiny/ Zazdrośćiwy. Blau-gelb/ Item neydig. *Factaque lascivis livida colla notis.* Ovid. *syn.* Livens, plumbeus, contusus. *vel* invidus. *phr:* impulsus livore maligno, obliqua invidia et torvo liquore crepabit. *v. Invideo.*
liuo onis, Inflánczyk. liuonia, Inflánty.
liuor, śinosć/ Zazdrość/ Ein blaw geschlagen Orth am Leib. Item, Bleyfarb/ Neyd. *Vuaque conspectu livorem ducit ab uva,* Juv. *syn.* Lividus color, *vel* invidia. *epith.* edax, anxius, iners, malus, ater, mordax, exanguis, malignus, procax, Tartareus, urens, torvus. *phr.* Livor iners vitium mores non exit in altos. Dum malus obtrectat facta immortalia livor. Impatiensque sui morbus, Livorque secundis anxius. Sic impius atram livor agit bilem. *v. Invidia.*

L I X

lix, icis f, Łużyny/ Popiół/ Zolá.
lixa *a. m,* Chałástrá 3.
lixabundus, *idem & sub* Przebiegam *sie.*
lixiva, lixiuia, *substant &* lixiuia cinis, *adiect.* Lug. lixiuium, lixiuius *vel* lixinus cinis. lixivum idem
lixivium saponariorum, pileonum, &c. Kál/ Kuo.
lixivum mustum. Treść winá.
lixivum vinum. Wino 2.
lixivius lixiuus. łużny.
Lixo, as inusitatum (unde Elixo.) Calep.
lixula, Obárzánek/ Obárzuch.

L O

Loba. Plin. corr. Phoba.
lobus, m. *Gr.* łupiná/ Vchá cześć dolná.
loca genitalia, naturalia, Członek 4. 5.
localis, Mieyscá pewnego.
locarium, Gośćinne/ Czynß 5.
locarius, Mieyscá rozdawáiący.
locatarius, Náymácz 1.
locatio, Naiem 1. Arendá.
locator, Naymácz 1. 4. locatus Náiety 2.
locellarius, Naiemnik.
locellus, Mießek pieniężny.
loci, żywot niewieśći/ Członek 6.
locito, Naymuie 1.
loco, *(Ablativus)* Miásto kogo. W czás.
loco, *as,* Náymuie 1. 3. 4. Arenduie/ Pokládam 1. Stawiam 2. Obracam 3. Setzen/ an ein Ort stellen. *Pocula, gramineoque viros locat ipse sedili* Virg. *syn.* Colloco, pono, repono, statuo, constituo.
loculamentum, Komorká 2. Przegrodká/ łoże 2. Koß kokoßy/ Kielnia 3. Káchel 2.
locularis, Trunny/ *sub* Truna 1.
loculatus, Komorczásty.
loculi, Mießek pieniężny/ Szkátułá.
loculosus, Komorczásty/ Dołkowáty.
loculus, Truná/ Mießek. Ein Beutlein/ Täschle/ Säckle. *Hos nisi de flava loculos implere moneta.* Mart. *syn.* Crumenta, marsupium, pera, sacculus. *epith.* tumens, turgidus, plenus, capax, tumidus, inanis.
locuples, Máietny/ Dostátni 1. Obfity/ Poważny 1. Pewny/ świádomy/ Wiáry godny. Reich. *In locuplete penu defensis pinguibus umbris.* Pers. *syn.* Dives, opulentus. *v. Dives.*
locupletissime, Hoynie.
locupletatio, Zbogácenie *sub* Bogáctwá.
locupleto, Bogacę/ Pomnażam/ Reichmachen. *syn.* Dito, divitiis, opibus augeo.
locus, Mieysce 1. 2. 3. Poßánowánie/ Rod 1. Stan/ Czás 2. Powod/ Członek 4. Plác. Ein Ort/ Platz. *Pone subit coniux, ferimur per opaca locorum.* Virg. *syn.* Sedes, spatium, intervallum, *vel* Regio, terra, ora, *vel* occasio, facultas. *epith* planus, exiguus, vacuus, vicinus, remotus.
locusta, Száráńcza/ Rák przekonogi. & *sub* Wierzcholek. o *potius producendum censet Corderius,* Ein Häuschreck. *Bruchus & excusso confidens rure locusta.* Alc. *syn.* Bruchus. *epith:* Tenuis, levis, exilis, gracilis viridis, parva, garrula, stridula, loquax, aestiva, stridens, picta, vaga, edax saltans, saliens. *phr.* arva colens. Tenues ceteris vastantes

stantes dōna lŏcūstæ. Lŏcūsta, quæ sūper excēlsas vŏlĭtans absūmit ārĭstas. Lōngo prŏcul ōrbe lŏcūstæ āctæ Eūris nōstros sese effūdēre pĕr agros: ĕt mĭsĕris sēgĕtem lāte absūmpsēre cŏlōnis.

lŏcūtio, **Mowá** 1. **Eine Rede.** *Fescennina locutio.* (Chor.) Catull. *Vel Sermo, Vox.*

lŏcūtor, **Mowcá/ świegot.**

lŏcūtŭlēius, **Mowcá/ Jezyczny** 3. *vide infra plebeius.* lœdŏria *Gr.* **Urągánie.**

lōdīcŭla, lōdix, *icis hac* **Koldrá.**

lœmeum, *Gr.* **Wilcza knieć.**

lŏgārium, *gr.* **Reiestrzyk.**

lŏgēum *Gr.* **Pulpit kośćielny/**

lŏgi, *Gg.* **Bayki/ żart.**

Lŏgĭca, *orum* logice, *es, gr.* **Dyalektyká.**

lŏgista, *æ m. gr.* **Ráchownik.**

lŏgistērium, *gr.* **Popiſu żołnierſkiego mieyſce/ Okrzki mieyſce.**

lŏgistŏrĭcus liber, *gr.* **Kśiąſzki zbieráłne.**

lŏgŏgrăphus, *gr.* **Ráchownik.**

lŏgos, *vel* logus. **Słowo/ żárt/ Bayki/ Szóſtak miárká.**

lŏlĭāceus, lŏlĭārius, **Kąkolny.**

loliginis ſuccus, *tr,* **Nieczystość.** (**Pław.**

lōlīguncŭla, *al.* lolliguncula, **Kálámarz**

lŏlium, **Kąkol.** **Lůlch/ Unkraut.** *Infelix lolium, & steriles dominantur avenæ.* Virg. *ſyn.* Æra Zīzānia, æ, *vel* ōrum. *epith.* Stĕrĭle, nŏcĭvum, nŏxĭum, infēlix, āmārum. *phr.* Agris, sēgĕti inimīcum, invīſum.

lōmentum, **Bobowa męká/ Bielidło.** **Jenik.**

lonchītis, *tidis f. gr.* **Włocznia ziele/ Páproć**

longauo, *onis m.* **Kiſzká oſtátnia/ Jatrznicá.**

longæuitas, **Długowiecznosć.**

lōngævus, **Długowieczny/** **Alt/ langwärig.** *Fit Beroe Iſmarii coniux longæva Dorycli.* Virg. *ſyn.* Sĕnex, sĕnior, grāndævus.

Longanimis, longanimitas. longanimiter, ſub **Nieſkwápliwy.** **Langmůtſſig.** *v. Patiens.*

lōngè, **Dáleko/ Bárzo/ Precz/ Z dáleká. Fern/ weit.** *Iulia quæ ponto longè ſonat unda refuſo.* Virg.

Longimănus, **Długoręki/** longinquè, **Dáleko.**

longinquĭtas, **Dal/ Długość/ Odległość.**

longinquum *nomen.* **Dal.**

longinquum, *Adverb.* **Długo 1.**

longinquus, **Dáleki** 3. **Odległy.** **Entfernet/ entlegen.** *ſyn.* Rĕmōtus, dīstans, dīsĭtus, diſiūnctus, extĕrus, pĕregrīnus.

longĭpes, **Długonogi.** *Longiſco, is* **Dłużeię.**

Longiter, **Dáleko.** *longitrorſus* **Wzdłuż.**

longĭtūdo, **Długość** 1. 2. **Länge/ Langheit.** *Non plus habere longitudinis modo.* (Jamb.)

Longiturnitas, **Długowiecznosć.**

Longiturnus. **Długowieczny/** longiùs **Dáley.**

longùm, **Długo** 1. **Ná długi czás.**

longŭrio, *onis* **Długoſz** 1.

longŭrius, *żerdź/* **Dyl/ Przewora.**

Lōngus, **Długi** 1. 2. **Rośćięgły.** **Lang/ länglich.** *Flammarum longos à tergo albeſcere tractus.* Virg. *ſyn.* ōblōngus, prōlĭxus, prōdūctus, *vel* diūturnus, *vel* prŏcĕrus, āltus, māgnus.

lŏpas, *ădis, vel ados f. Gr. idem* lepas *Item.* **Miſa płáſká/ Zágorzenie** 2.

LOQV

lŏquācĭtas, **Wielomownosć.** **Geſchwätz.** *Da ſacri laticis loquacitatem.* (Phal.) Sid. *ſyn.* Gărrŭlĭtas. *v. Garrulitas.*

lŏquācĭter, **świegotliwie.** **Mit langem Geſchwätz.** *Scribetur tibi forma loquaciter & ſitus agri.* H.

lŏquax, *ăcis idem &* **Mowny/ świerkotliwy.** **Schwätzig.** *Improbus ingluviem, ranisque loquacibus explet.* Virg. *ſyn.* Vērbōsus, gărrŭlus, mūltĭlŏquus. *phr.* Vărias mĕdĭtans vōces, ēdens mīlle sŏnos. Nōn cŏhĭbēre pŏtens līnguam. Fāllens sērmōnĭbus aures.

loquelāris, **Słowny** 2. **Poſtánie.** *& infrà Præpoſitio* 2. *Loqueläriter.* **W ſłowie.**

lŏquēla, **Mowá** 1. **Eine Rede.** *Circumfuſa ſuper ſuaves ex ore loquelas.* Lucr. *v. Sermo, Vox.*

loquentia, **Mowność/ Wielomowność.**

loqui ſummis labris, **Przez zęby mowić.**

Lŏquĭtor aris **Mawiam.**

lŏquor *eris.* **Mowię** 1. & 19 **Powiádam** 1. **Rozmawiam.** **Reden.** *Quidquid venerit obvium loquamur.* (Phal.) *ſyn.* ēlŏquor, dīco, fāris, affāris, prōfāris. *ſec. perſ. ab inuſitato For. phr.* Vērba mītto, făcio, fūndo, effūndo, ēdo, prŏfĕro, prōmo, hăbĕo, rēddo, jācto, dō, dēprōmo, vōcem mītto. Vōce, sērmōne sĭlēntia rūmpo. Ōre lŏquēlas dō,

cieo, fundo, profero. ora solvo, resolvo. Pectore voces refero, rumpo. Sic ore effatus amico est. Hæc ubi dicta, *seu* verba dedit. Vix hæc ediderat. Graves edidit ore sonos. Gravi, dulci verba sono reddidit. Solio sic infit ab alto. ad quem tum Juno supplex his vocibus usa est. Vocibus his tandem mœsta ora resolvit. ut primum fari potuit, sic incipit ore. addidit hæc verbis ultima verba tuis. Hæc placido, sic reddidit ore. Dictis affatur amicis, imoque trahit de pectore vocem. Vox excidit ore. Tales fundebat ad æthera voces. Talia voce refert. Sic memorat. Vix ea fatus erat. Hunc blandisque moratur Vocibus, Roseo hæc superaddidit ore. Talia perstabat memorans. Jupiter hoc iterum sermone silentia rupit. Talibus inde modis ora indignantia solvit. Tum senior tales referebat pectore voces. Nec plura locutus. Solio sis infit ab alto. Quid me alta silentia cogis rumpere, et obductum verbis vulgare dolorem? Talia verba dabat. ea verba locutus, optatos dedit amplexus. Tunc sic orsa loqui. ad superos talia dicta dedit. Finem dedit ore loquendi. edidit ore trementе sonos. Vultum demissa profatur. eloquar an sileam? incipit effari, mediaque in voce resistit. Tandem pauca refert Graviore novissima dixit Verba sono. Rupitque silentia voce Pyrrha prior. Cum tenero vocem proferret ab ore. Sic incipiens hortatur ovantes. Mortales visus medio sermone reliquit. Tantum effatus, et in verbo vestigia pressit.

loquor nutu, supercilio, Mrugam 1.

loquutus us Mowá 4.

LOR

lora *æ à lorum*, Kubek ſkórzány.

lora *æ à lotura* Wino poślednie. *Corripit o Caristius*, loramentum, Rzemień 2.

lorarius, Cekiarz.

loratus, Rzemieniem związány.

lorea, *contractum ex laurea* Bobkowy wieniec

lorea, *diductum ex lora, æ.* Wino poślednie.

loretum, Bobkowy ogrodek.

loreus, *à loro*, Rzemienny. von ledern riemen gemacht. *Inde catenarum tractus, hic lorea flagra*; Pr.

loreus, *à laureus*, Bobkowy.

lorica, Zbroiá/ Polepá/ Párkan/ Plot 3. Tynk ná ścienie/ Obdách/ Oſtrożenie/ Szanc. Bruſtharniſch/ Panßer/ lederne Göller. *Et loricarum vasto sub tegmine gaudet.* Alcim. *ſyn.* Thorax. *epith.* ærata, dura, splendida, aurata, splendens, corusca, coruscans, trilix, impervia, sanguinea, cruenta. *phr.* Nulli tegmen penetrabile telo. squallens auro trilix. ahenis squamea nodis. Duplici squamma lorica fidelis. Flexilis inductis humatur laminamembris. Pectus ahena lorica tegit, munit, servat, tuetur. Loricæque moras, et pectus perforat ingens. *V. Thorax.*

lorica, hamata, hamis contexta. Pancerz.

lorica linea, Kaftan do potyczki.

lorica plumata, squamata, Karacena.

loricæ, *hæ* Blánki/ Roſze ſzańcowe.

loricatio, Tynkowanie.

loricatus, Zbroyny/ Páncerznik/ Kiryśnik.

lorico, Tynkuię/ W páncerz ubieram *ſub* Páncerz & *ſub* Omulić ſię.

loricula, Plot 3. Oſtrożenie/ Szańc/ Roſze ſzańcowe/ Blánki.

loripes, *Omn.* Nogi włoczący.

lorum, *gr.* Rzemień 2. Rzemyk 1. Wodze/ Korbácz/ Leyc.

lotio, Plokánie. *Lotiolente.* Plugáwo.

lotium, Vryná. lotometra, *gr.* Chleb 1.

lotophagi, *gr. ſub* Obroſtnicá.

lotor, Prácz. lotrix Práczká.

lotos *gr.* Obroſtnicá. *ibidem* Słonecznik. (*Arbor in Africa familiaris, in quam lotis mutata dicitur.*) *epith.* impia, aquatica, amara, Mygdonia, Phrygia, aquatilis, Syrtigena, Palladia. *phr.* Lotos amica Lyæo. in spem baccarum florebat aquaticæ Lotos.

lotura, Plokánie/ Pránie.

lotus, *ti f. Gr.* Romonicá. Obroſtnicá. Gewäſchen. *Lotus & Hesperia qui capricornus aquæ.* Prosp. *ſyn.* Lavatus.

loxiæ *æ Gr.* Krzywonos. [Chetnie.

lubens, Chetny/ Weſoly. & *pro Adverbio*, lubenter, Chetnie. Williglich/ gerne. *Lasciuibundum tam lubenter currere.* (Jamb.) *ſyn.* libenter, sponte, ultro.

lubentia, Lubość/ Przyiemność/ Weſołość.

lubet, Lubię co. Es geliebet. *Neu tibi lubeat feras obire.* (Phal.) *V. Libet.*

lubidinitas. Jurność. lubricatus, Głádżony.

lubrico *as*, ślifko czynię.

lubricum, ślifkość. & *tr.* Młodość 2.

lubricus, ślifki/ Omylny/ Niepoięty/ Nieſtáteczny/ Niebeſpieczny. Schlüpfferig/ glatt. *ſyn.* Labilis, mobilis, fugiens, fallens, fluxus, præceps, periculosus. luca

Luca, æ. m. Słoń.
Lūcānica, *ſubſtant.* Kiełbáſá.
Lucanica, *adiect. Gentile ibidem.*
lucanicarius, Kiełbáśnik.
Lūcar, āris *n* Wrzebne/ Zapłátá krotofilnikow/ Widokowy koſzt. *Corripit a Priſcian.*
Lucarius, vel lucaris, (*adiectivè utrumq;*) *ſ. cuſtos.* Gáiowy 1.
Lūce, luce clara, Wednie Zá dnia/
Lūcellaris, lucellarius ſervus, Naiemnik.
Lūcellum, Zyſk 1. Obrywká.
Lūcĕo, świecę/ świece ſię. Leuchten/ ſcheinen. *Vt mihi perpetuo luceat igne focus.* Tibull. *ſyn.* Lūcēſco, illūcēſco, illūcĕo, cōllūcĕo, ſplēndĕo, fūlgĕo, ēffūlgĕo, mĭco, nĭtĕo, rŭtĭlo, cŏrūſco, rădĭo, irrădĭo, *phr.* lūmen, dō, dīſpērgo, ēffūndo, jăcto, mitto, ēmitto, jăcŭlor, Rădĭos ſpārgo. Clārāque in lūce rĕfūlſit. Pūra pēr nōctem in lūce rĕfūlſit ālma părens. Ecce lĕvis ſūmmo dē vērtice ſūſus Iūli. *ſ. ſplendeo Lumen.*
Lūcērna, Lámpá/ świecliczká 1. Báńiá morſká. *& ſub* Jáßczur.
lucernaria, Dziewánná. lūcernarium, Wieczor
Lūcernarius, świecznik 2. *& ſub* Pokgtny.
Lūces *hæ* Dźień 1. lūceſcit, lucet hoc, świta.
lūci Wednie. lucidè Jáśnie.
Lūcĭdus, Jáſny 1. Przezroczyſty. Heyter/ hell. *Nec facundia deſeret hunc, nec lucidus ordo.* Hor. *ſyn.* Lūcens, ſplēndĭdus, ſplēndens, fūlgĭdus, fūlgens nĭtĭdus, nĭtens rŭtĭlus, rŭtĭlans, cŏrūſcans, cŏrūſcus, rădĭans, mĭcans. *phr.* Flāmmis ēt lūce rĕnīdens. Rŭtĭlum vibrāns lūmen. *ſ. Splendidus.*
lucifacio lege Elucifacio,
Lūcĭfer, *adiect trium terminationum.* świecznik.
Lūcĭfer, *ſubſtant.* Gwiazdá zárannà Lucyfer. Der Morgenſtern. *Et vigil Eois Lucifer exit aquis.* Ovid. *ſyn.* Phoſphŏrus. *epith.* ālbus rōſcidus, lūcĭdus. pūrus, pūrpŭrĕus. *phr.* Lūcĭfĕri ſtēlla, sīdus, āſtrum. Aūrōræ nūncĭus, ſŏcĭus, prævĭus. Mātūtīnis ſūrgit cum rōſcĭdus hōris Lūcĭfer. Cum jam Lūcĭfer ālbæ. Aūrōræ prævĭa ſtēlla. Quī vŏcat aūrōram cœlo nĭtĭdīſsĭmus ālbo. Quī cœli ſtătĭōne nŏvīſsĭmus ēxit. Rūbro ſūrgēbat āb æquŏre fūlgens Lūcĭfer. Nōbis aūrōra nĭtēntem Lūcĭfĕrum rŏſĕis cāndĭda pōrtat ĕquis; Lūcĭfer ŭt nĭtĭdos prōdūcit in æthĕre vūltus. Fūlgĕat ēt rŏſĕis Lūcĭfer ālmus ĕquis, ădmŏnĭtŏrque ŏpĕrum cœlo nĭtĭdīſsĭmus ālbo Lūcĭfer ŏrtus ĕrat. *Vid. Diluculum, Aurora, Mane.*

Lūcĭfŭga, Pokgtnik/ Liechtflüchtig. *Hic & lucifugæ poſuere cubilia blattæ.* Virg.
Lūcīna, Rodzenia bożek. Liecht-Göttin. *Dicite, tu nobis lucem Lucina dediſti.* Ovid. *ſ. Iuno, & Diana.*
lucinia lege luſcinia, lucinium, Knot/ Grzyb 3.
Lūcĭnus, ślep. *unde Hallucinor, Oblucinor. Scalig. Idem luſcinus.*
lucis confinia, primitiæ. świt.
lucēſcit, świta.
Lūcĭus, Szczuká 1. Ein Hecht. *epith.* Vorax, răpax, āſper. *phr.* Rēx ātque tўrānnus ăquārum Lūcĭus ōbſcūras ūlva cœnōque lăcūnas ōbsĭdet.
lucrativus, Zyſkowy/ lucricupīdo, Łákomſtwo. lūcrĭfăcio, Zyſkuię.
lucrificabilis lucrificus. Zyſkowny/
lūcrĭfīo, lucrifit, *ſub* Zyſkuię.
lūcrio, *onis*, Zyſkownik/
lūcror, Zyſkuię/ Gewinnen/ wuchern. *Cauſa mali tanti, iacet interfecta lucrandi.* Prud. *ſyn.* Lucrĭfăcĭo. *phr.* Lucrum, quæſtum făcĭo. Cōnsĕquor ŏpes Lucris aūgĕor.
Lūcrōſus, Zyſkowny. gewinnſam. *Cur mihi ſit damno, tibi ſit lucroſa voluptas.* Ovid.
lūcrum, Zyſk 1. Obrywká/ Gewinn/ Wucher. *Sperne lucrum, vexat mentes veſana libido.* Val. *ſyn.* Quæſtus, cōmmŏdum. *epith.* ăvārum, ingens, măgnum, ēxĭgŭum, tĕnŭe, tūrpe, inhŏnēſtum, pŭdēndum, dūlce ŏptātum. *phr.* Lucrum ingens lārgo dĭtat prōvēntu. Fœdi infāmĭa lucri in tĕnŭi ſpēs nūlla lucri ēſt Lucris dīvĭtĭis inhĭans ăvāro incūmbĕre lūcro.
Lūcta, Biedzenie ſię/ Zápáſki. das Ringen Kamp. *ſyn.* Lūctamen, lūctātĭo, Lūctātus, cērtāmen, pūgna, pălæſtra. *ſ. Luctor.*
lūctamen, Biedzenie ſię. --- *Remo ut luctamen abeſſet.* Virg.
luctantes, *hi*, Krokwy. luctatio, Biedzenie ſię. Luctator, Zapáśnik,
Luctatus *us*, Biedzenie ſię.
Luctificabilis Smetny/
luctificus, luctifer. luctiſonus. Smętliwy. das Leyd bringt. *luctificus Titan nunquam magis æthera &c.* Sil.
luctitor aris, Biedzę ſię.
lucto as, luctor, *aris*, Biedzę ſię/ Zápáſy chodzę. Ringen/ kämpffen. *Sævit, & infracta*

luctator

luctator arundine telum. Virg. *syn.* oblŭctor, cōntra cōnor, cērto, īnsto, nītor, ŏbnītor, cōntēndo. *phr.* Cŏrpus ēxērcĕo pălæstra. Cōntēndo, cērto lŭcta, pălæstra, īndūlgĕo pălæstræ. Lūctæ cērtāmĭna, ēxercent patrias ŏlĕo lābente pălæstras nūdāti sŏcii. Pārs īn grāmīnĕis ēxērcent mēmbra pălæstris. Cōntēndunt lūdo ēt fūlva lūctāntur ărēna ēt jam cōntūlērant ārcto lūctāntia nēxu Pĕctŏra pēctŏrĭbus. Pīnguēsque īn grāmīne læto, īnter sē ădvērsis lūctāntur cōrnĭbus hœdi īncălŭēre ănĭmi dūra cērtāre pălæstra. Sīc fatus sūstŭlit ālte Nītēntem īn tērras iŭvēnem. Nīmĭo ēxērcent ăgĭles sūdōre pălæstras, Bellātrix aūdetque vĭris cōncūrrēre virgo. *vid. Pugno.*

Lūctŭōsus, Smetny/ żałosny. voll Leyds Trauens/ klaglich. *Hesperia mala luctuosæ.* (Dact. Troch.) Hor. *syn.* Fūnēstus, mĭser, īnfēlix, flēbĭlis, lăcrȳmābĭlis, lūgŭbris, trīstis, mœstus.

Lūctus, us, żałobá 1, Klag/ Leyd/ Trauer. *Luctus ut in Druso publicus ille fui.* Pedo. *syn.* Flētus, gĕmĭtus, lacrȳmæ, quēstus, plānctus, lāmēntum. *epith.* Mœstus, æger, atrox, sævus, ăvĭdus, līvĭdus, ācer, ūrgens. hōrrĭbĭlis, īnfōrmis, quĕrŭlus, rĭgĭdus, ūndans mœrens. *Phr.* Tōtamque vĭdēmus. Cōnsēdīsse ūrbem lūctu. Lūctus ăcērbus ăbest. Cōntīnnŭo lūctus rĕsŏnat pēr rēgia tēcta. Dīvērso mīscentur cōmpĭta lūctu ănĭmus mĕmĭnīsse hōrret lūctūque rĕfūgit. *vid. Lugeo, Lacrymæ, & Fletus.*

lūcŭbrātio, lucubratiuncula lucubratorius, *sub* **Nocna robotá/**

lucubratione, Przy świecy/

Lūcŭbro, *as.* **Piszę 2. Nocą co robię. Beym Licht arbeiten.** *Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camenis. M.*

Lūcŭbrum. świecá/ Zapał 1.

lūcŭla, **Złotnik robaczek.**

Lūcŭlēnter, luculentè, **Jásno/ dostátecznie/ Wyrozumnie/ Ozdobnie/ Drogo. Scheinbarlich.** *Mea lingua Christus luculenter differet.* (Jamb.)

luculentitas, **Swietność.**

Lūcŭlēntus, Jásny 2. Znaczny/ Sławny/ Dostátni 1. Piękny/ Wesoły 2. Obfity/ Bogáty. Hell/ scheinbar. *Nec dictat mihi luculentus artis.* (Phal.)

Lūcumo, Szalony 1.

Lūcunculus, Lŭcuns, *tis* **lucunter,** *eris* **Pláček/ Łákoći.**

Lūcus, *ci.* **Gaye. Ein Lust-Wald.** *Nulli certa domus, lucis habitamus opacis.* Virg. *syn.* Sȳlva, nĕmus, săltus. *epith.* Săcer, fācrātus, sĭlens, īncēdŭus, vĕrēndus, hōrrens tĕnĕbrōsus. *vid. Sylva.*

lucus us priscum, **Swiátło 1.**

Lūdi Gonitwá/ Igrzysko 2.

Lūdia, Kuglárká. Lūdianus, Kuglárski.

Ludibriosé, Szyderskie.

Lūdibrĭōsus, Szyderski/ Błázeński/ Smiechu godny.

Lūdĭbrium, Szyderstwo/ Zgwałcenie 2. *Corripit di Lucretius,* **Spott/ Spottwerck.** *Ludibrium necis horrescens vel aspera Ponti. S. Quid te vana iuvant miseræ ludibria chartæ ?* Mart.

Lūdĭbūndus, Gráiąc/ żártem/ Szyderskie/ Sobie 1. Schimpfftreibender. *Hæc ludibundus dixerat.* Prud.

Lūdĭcer, Ludĭcrus, Igrzyskowy/ Grawálny/ żártowny/ Szyderski/ Kuglárski Błázeński.

Lūdĭcrum, i. Igrzysko 2. żárt 2. Gonitwá; Gauckelspiel. — *Et versus, & cætera ludicra pone.* Hor.

ludificabilis, **śmiechu godny.**

Lūdĭfĭcātio, Szyderstwo żárt 1.

Ludĭfĭcator Szyderz. Ludifico, Szydzę.

Ludificor, łudzę/ Szydzę/ Urągam się/ Zgwałćić 4.

Ludi Magister, Mistrz szkolny.

Lūdĭo, *ōnis m.* **Kuglarz/**

Ludis, *Ablativus sub* **Dniá trzećiego.**

Lūdius, *substant,* **Kuglarz/ Skoczek.**

Ludius, *adiect.* **Szyderski.**

Lūdo, *ablativus* **żártem/**

Lūdo, *is* **Igram 1. Gram 1. 2. Rosterue/ żártuię/ Szydzę/ Piszę 5. Stawiam 7. Oszukiwam. spielen/ kurtzweilen.** *Hæc ego Pieriâ ludebam tutus in umbra.* Mart. *syn.* Lūdo, văco, īndūlgĕo, *vel* īllūdo, rīdĕo, īrrīdĕo, *vel* dēlūdo, fāllo, dēcĭpĭo. *phr.* Mēntem, ănĭmum, cōrpus lūdo recrĕo, lāxo, rĕfĭcĭo, ērĭgo. Vires lūdo recrĕo, rĕsūmo. Tēmpus lūdo trăho, dūco, fāllo, pērdo, tĕro, īnsūmo, trādūco trānsĭgo. Nōcti lūdum æquāre, īn lūcem lūdum fērre Lūdo diem, nōctem dūcēre. Mūsas sĕvēras tēmpĕrāre lūdo. Tēmpus dāre lūdo.

Lūdus, Igránie/ Grá/ żárt 1. Szyderstwo/ Szkolá 1. Spiel/ Schertz/ Kurtzweil/ It. allerley Lehr-Schulen. *Ludus idem genuit tripodum certamen & iram.* Hor. *syn.* Lūsus, *vel* lŏcus, *vel*

cus, vel gymnasium. *epith.* jocōsus, mōllis innocuus, festus, amœnus, levis, dubius, anceps, fallax, vetitus, illicitus. *phr.* Ludi dulcedo, sōlatia, gaudia, oblectamentum. *v. Ludo.*

luēla, Karánie.

lūes, *is*, Zarázá 1. Wodá/ Kortok. ein gemein Seuche/ Sucht/ Plag. *Arboribusque satisque lues, & letbifer annus. V. syn.* Pestis, contages, contagio, contagia,

lues sacra, Kaduk chorobá.

Lūgeo, Płácze 2. żáłuię 1. Opłákiwam/ żałobę noßę. Klagen/ betrauren. *Dardanus, & versis lugeret Græcia fatis.* Virg. *syn.* Fleo, gemo, plango, lacrymor, lamentor, queror, doleo, ploro. *phr.* Luctibus indulgere. Dare animum in luctus. Se in luctum solvere. Luctu vultus condere. Hominum consortia vitare. Nec minus Heliades lugent, et inania morti Munera dant lacrymas. Non aliter, quam si immissis ruat hostibus omnis Carthago aspice demissos lugentis more capillos, et tunicas lacrymis sicut ab imbre graves. Non puduit ruptis exululare comis. Non aliter quam si nati pia mater ademti. Portet ad extructos corpus inane rogos. *v. Luctus & tristis.*

lūgubre, żáłośnie/ lugubria *ium*, żałobá 2.

lūgubris, żáłosny/ Smętny. traurig/ leidig. *Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor* Virg. *Qui gurges aut quæ flumina lugubris.* (Alcaic.) *syn.* Luctuosus, lamentabilis.

lugubris ornatus vestis, żáłobá 2.

luitio, Zápłácenie.

lūma, ćiernie. lūmārius, ćierniowy.

lumbāgo, Krzyżá bolenie.

Lumbāre āris, n. Spodnicá.

lūmbi, Lędźwie. Die Lenden. *Epith.* Calidi, lascivi, salaces.

lumbifrāgium, Krzyżá náruszenie/ *& sub* Bicie kijem.

lūmbricus, *m.* Glistá/ Dżdżownicá 1. *& tr.* Smrod 3. Podwyższony ptetko. Regenwurm. *syn.* Teres, curvus, longus, viscidus edax, mordens.

lumbulus, Polędźwicá.

lumbus, *idem &* Lędźwie.

lūmectum, lūmētum. ćiernisko.

Lūmen lumina, świátłość 1. 3. Jásność 2. Okno 1. Oko 1. Lampá/ Objáśnienie/ Ozdobá/ Dźień 1. Poyrzenie 2. Widzenie 1. Fárby wydátność/ Dźiurá 7. Drzwi 1. Przedni 1. Liecht. *Luminibus flammæ arrectis, &c.* Virg. *syn.* Lux, fulgor, splendor, nitor, jubar, vel dies, vel oculus. *epith.* radians, micans, irradians, sydereum, optatum, serenum, rutilum, rutilans, splendidum, flammans, vagum, errans, æthereum. Phœbeum *phr.* Lucis nitor, splendor, radii. Lux Solis comes; Conjux et filia Solis. Clara luce coruscum, eripiens noctem. expellens tenebras. Pice cum fert fumida lumen. Tæda. Rutilo scintillat lumine lampas. Clarum emicuit Sole oriente jubar, igneus apparet per prima crepuscula candor. Dant clara incendia lucem. Formidato clypeus Titana lacessit. *v. Lux Luceo. Illumino Splendor.*

lūmināre, *is*, świátło 1 świetnik. *ibid.* Lámpá/ Błoná 7. *& sub* Zacz.

luminaria, *Plur. tr. sub* Zacny człowiek.

lūmino, Oświecam. lūminōsus, świetny 2.

lūmus, Brozdá/

Lūna, der Mond. *Defectus lunæ varios, Solisque labores.* Virg. *syn.* Phœbe, Latonia, Diana, Lucina, Cynthia, *Delia*, Hecate, Trivia. *epith.* Menstrua, tremula, lucida, bicornis, globosa, roscida, cornigera, gelida, frigida, pernox, argentea, decrescens, senescens, instabilis, errans, nocturna, silens, *phr.* Noctis sidus, decus, ignis, Dea. Lunæ jubar, splendor, sidus, vultus, facies, imago, cornua globus, currus, equi, bigæ orbis. Tacitæ moderatrix. Cynthia noctis Phœbe noctibus imperans. Nativa luce carent. Fratris, Solis de lumine lucens. Nox erat, et cœlo splendebat luna sereno. Niveis invecta micat Latonia bigis. Lunaq; nocturnos alta regebat equos. Fulgentia lunæ Cornua, Lunaris lampas, currus. Lunares equi. Lunare jubar, sidus. Nocturna Diana, instabili varians sua cornua motu. Tacitæ amica silentia Lunæ. Cornu præsignis adunco Delia. Quam nunc in cornua primum. Surgere nunc plenam tumido splendescere vultu Cernimus. Nunc nova se curvans in cornua, nunc velut orbis Dimidium fingens. Globus. Lunæ qui tot mutatur in ora. Pura nec obtusis per cœlum cornibus ibat Luna. Lucis mœsta parum per densas Cynthia nubes Præbebat. Lunaque non gracili surrexit lucida cornu, astrorum decus, et nemorum Latonia custos. Cæló cum luna refulget. atque soporiferos niveis argentea bigis Luna vehit radios. Quoties Latonia cœlo exoritur. Candor erat qualem prætert Latonia luna, armaque curru noctivago Phœbe medium pulsabat olympum. Sed vesper opacus Lunares jam ducit equos. Nec par aut eadem nocturnæ forma. Dianæ esse potest unquam, at si virgineum suffuderit ore ruborem Luna. Nec candida cursum Luna negat,

 splen-

ſplēndet trĕmŭlo sūb lūmĭne pōntus. Lūnă mĭhi trĕmŭlum lūmen præbēbat ŏpācum.

luna corniculata creſcens, gibboſa. **Kśieżyc pod pełnią. Der zunehmende oder wachſende Mond.** *Phr.* Nŏvă crēſcēndo rĕpărābat cōrnŭa Phœbe Lūna rĕvērtēntes cōllĭgit īgnes. Lūnă rĕsūmēbat dĕcĭmōnŏsa cōrnŭa mōtu. īgnes Tērtium Lūnæ rĕfĕrēntis ōrtum. Lūna in nŏva cōrnŭa crēſcit ōrbem, cōrnŭă rĕpărans, rĕsūmens, rĕnŏvans.

Lūna decreſcens, minuens, ſeneſcens. **Kśieżyc po pełni. Der abnehmende Mond.** *Phr.* ōrbem Lūna cōntrăhit, āngūſtat, cōgit, ōrbe cōntracto dĕfĭcit, īntĕrit, lūmĭna pērdit.

Lūna plena. **Kśieżycá pełnia. Der volle Mond.** *Phr.* Cōrnĭbus īn plēnum rĕdit Lūna cŏāctis, Lūna ōrbem, cōrnŭa, cōmplet, ēxplet: plēno ōrbe mĭcat. ōrbem Lūna cŏāctis, jūnctis cōrnĭbus īmplet Lūna dēmĭſsos plēna rĕcōllĭgit īgnes. Plēno tŭrgēſcit Cy̆nthĭa cōrnu, tŭmĭdo ſplēndēſcit vūltu. Clārĭor quānto mĭcat ōrbe plēno, cum sŭos īgnes cŏĕūnte cōrnu jūnxit, ēt cūrru prŏpĕrānte pērnox ēxĕrit vūltus rŭbĭcūnda Phœbe.

lunare virus. **Niewieśćia chorobá/**

lūnāria, **Pisnieżnik podeyrzon/**

Lūnāris, **Kśieżyczny/ Das zum Mond gehört.** *Lunari ſubjecta globo, &c.* Cl.

Lūnātĭcus, **Lunátyk/ Mänig/ Mönſichtig.**

lunatio, **Kśieżyczny okrąg.**

Lūnātus, **Obłączysty 1. Rośisty 1. Rogáty. Geſtalt und außgeſchnitten wie ein halber Mond.** *Duxit Amazonidum lunatis agmina peltis.* Virg.

lūno, as. **Náginam/ Nákrzywiam/ Nápinam łuk.**

lūnŭla. **Pierśćieniowa głowicá.** *& ſub* **Kśieżyc 1. & Mieśiączek.** *lūnus,* **Kśieżyc 1.**

Lŭo. **Omywam/ Oczyśćiam 2. Przypłacam 1. 2. Płacę/ Karzą mię/ Płocę.** *& ſub* **Przypłacę. Engelten/ bezahlen.** *Vaſtato pœnas tandem luitura profundi.* Cl. *ſyn.* Sōlvo, pērsōlvo, ēxsōlvo, pēndo.

LUP

Lūpa, **Wilczycá, Nierządnicá.** *& ſub* **Pies. Ein Wölffen.** *Adjicis & rapidæ tradis ovile lupæ* Ovid. *epith.* Fĕrox, trūx, īnhūmāna, fŭrens, ōbſcœna, lāſcīva. *Pro Meretrice. V. Meretrix.*

Lŭpānar, lŭpānārium, **Nierządny dom** *& tr.* **Nierządnicá. Ein gemein Frauen oder Hurenhauß.** *Intravit calidum veteri centone lupanar ſyn.* Prōſtĭbŭlum, lūſtrum, fōrnix, Gānĕum. *Epith.* Spūrcum, īmpūrum, tūrpe, īmmūndum, fœdum, ōbſcœnum, prŏbrōſum.

lupanaris, **Rufiánſki/** lupanārius, **Rufian.**

lŭpārius, **Wilczy łowiec.**

Lupatum, lupata frena. **Kręgi. Ein ſcharff Gebiß.** *Verbera dura pati, & duris parere lupatis.* Virg. *ſyn.* Frænum, hăbēnæ. *&: frænum.*

lŭpātus, *ſubſtant. vel hi.* lupati. **Kręgi.**

lupatus, *adiect.* **Haczysty/ Kręgowy.** *ſub* **Kręgi.**

Lŭpercālia *n. plur.* **Mięsopust.**

lŭpi, *hi* **Kręgi/ Kleſzcze 1.**

lŭpillus, **Słonecznik ſtrączysty/** *& ſub* **Czerwony złoty marchwiány.**

lŭpīnārius *ſub* **Słonecznik 6.**

lŭpīnum, **Słonecznik ſtrączysty.**

Lŭpīnus, *ſubſtant. idem &* **Czerwony złoty ż pieniądz.**

Lŭpīnus, *adiect.* **Wilczy. Das vom Wolff iſt.** *Nec non & iecoris quæratur fibra lupini.* Ser.

lŭpor, *aris,* **Nierządu pátrzyć.**

lupula, **Nierządnicá.**

Lŭpus, **Wilk 1. Szczuká 2. Hak woienny/ Páiąk/ Wrzod, Piłá drzewna. Ein Wolff.** *Torva leæna lupum ſequitur, lupus ipſe capellam.* Virg. *Epith.* Mārtius, ŭlŭlans, rāptor, ācer, răpax, āſper, ăvĭdus, ſævus, sānguĭnĕus, crŭēntus, răbĭdus, vŏrax, trūx, fĕrox, tērrĭbĭlis, īmmĭtis, crūdēlis, prædo, hīrtus, īngens, īnfēſtus, īnsĭdĭātor nōctūrnus. *phr.* Pĕcŏrum, ŏvium hōſtis ārmēntis īnfēſtus, ŏvium prædo vŏrax. īnsĭdĭans ŏvīli īngens ſtăbŭlis, pĕcŏrīsque lŭes, tĭmor. Flāmmāntĭa lūmĭna tōrquens. Lŭpōrum ēxĭtĭāle gĕnus. Plēno lŭpus īnsĭdĭātus ŏvīli. Nōcte sŭper mĕdĭa tūti sūb mātrĭbus āgni Bālātum ēxērcent, īlle āſper ēt īmprŏbus īra ſævit īn ābsentes: cōllēcta fătīgat ĕdēndi ēx lōngo răbĭes, ēt ſiccæ sānguĭne fauces. Lŭpi quōs īmprŏba vēntri ēxēgit cæcos răbĭes. Răpax ſtĭmŭlānte fame, cŭpĭdūsque crŭōris īncūſtōdītum căptat ŏvīle lŭpus. Pĕcŏris lŭpus ēxpūgnātor ŏpīmi. Lŭpus īn plăcĭdas sānguĭnŏlēntus ŏves. Sævit ŭt īnter ŏves atrox lŭpus ōre crŭēnto. Aūdītis cĕlĕret bālātĭbus ōbvĭa pāſtor. Jam sĭbĭmet mĕtŭens, ſpīrāntem dēntĭbus īmis. Rējēctat prædam, ēt văcŭo fŭgit æger hĭatu. Bālāntum tĕnĕro tūrba tĭmēnda grĕgi, īmmānis fĕrĭtāte

lŭpus

lŭpus nāmque ōre cruēnto crūda pĕr āgnīnos ēxērcet fūnĕra rictus.
lupus cervarius, Ryś 2. Ostrowidz 1.
lupus femina, Wilczycá.
lupus fluviatilis, Szczuká 1.
lŭpus salictarius, Chmiel.
lŭpus vetulus, tr. Kos 1.
lūra, Kubeł ſkorzány/
lurco, *as.* & lurcor, *aris,* żrę.
lurco, *ōnis* żárłok/ Roſpuſtnik.
lūrĭdus, Blády żołtáwy/ śmiády/ śiny. Bleyfarbig. *Lurida terribiles miſcent aconita novercæ.* Ovid.
luridus ales. Wywielgá.
luror. Bládość/ żołtość/ śmiádość.

L V S

luſcĭfico, Oślepiam.
luſcĭnia, Luſcĭnĭŏla, Słowik. *Luſciniæ tumulum ſi Theleſina dedit.* Mart. *vid. Philomela.* *Luſcinius m. pro Luſcinia f. apud Phædrum Tiberij Cæſaris libertum mythologum.*
Luſcĭnus, *vide ſupra Lucinus,* luſciōſus, luſcitiōſus, ślep 1. & *ſub* Niedoyrzę.
luſcĭtio, Slepiánie. & *ſub* Slep 1. *ſci. producit Renatus.* Luſcus, Jednooki.
lūſio, Igránie.
Lūsĭto, Koſtekuię/ Igram 1. Embſig ſpielen. *Imamq; dente luſit ante fimbriam.* (J.)
lūſor, Szydercz/ Piſarz. Ein ſpieler. *Luſori cupido ſemper gravis exitus inſtat.* Virg.
lūsōrium, Igrzyſk mieyſce.
luſorius, Igrzyſkowy/ Krotofilny/ Grawálny/ Szyderſki/ Błazeńſki.
luſtra, *orum.* Łożyſko 1.
lūſtrālis, Oczyśćiálny/ Reinigend. *Perpetui tergo bovis, & luſtralibus extis.* Virg.
luſtralis aqua, Swięcona wodá.
luſtrāmen. Przegłądánie.
luſtramentum, Odczárowánie.
luſtrātio, Przegłądánie 2. Náwiedzánie/ Obiezdżánie urzędowe/ Wizytácyia/ Ogłądánie 2. Oczyśćienie 1. Wywodżiny/ Odczárowánie.
luſtrator, Oczyśćićiel/ Dozorcá/ Wizytator/ Biegun 1. Spieg.
luſtratus *us,* Oczyśćienie.
luſtrĭcus, Oczyśćiálny. Tag der Reinigung.
luſtricus dies. Miánowiny.
luſtrĭficus, Oczyśćiálny.
luſtro onis, Roſpuſtnik.
lūſtro, *as* Obchodzę 1. Ogłądam 1. Okáſkę mieć/ Zwiedźić Oczyśćiam 2. Wodą święconą pokropić. & *ſub* Ráchuię śię 2. Umbhergehen/ beſichtigen/ reinigen. *Quisquis adeſt faveat, fruges luſtramus & agros.* Ovid. *ſyn.* Pĕrāgro, vīſo, invīſo, pĕrĕtro, ŏbĕo, circumĕo *vel* ēxpĭo, pūrgo, *vel* circūmſpĭcio.
luſtror, *aris à luſtrum,* Rozgárdyáš ſtroię/. Nierządu páttzyć. (głowá-
luſtror, *aris à luſtro as,* Wywodżi śię biáła
lūſtrum, Cżterlećni czás/ Cztery látá/ Nierządny dom/ Piwnicá 2. Doł 2. Káluża. *vide* & Pięćiolecni czás. Höle der wilden Thier. *Non abſunt illic ſaltus, & luſtra ferarum.* Virg. *ſyn.* āntrum, căvĕrna, ſpĕcus fĕrārum, cŭbile, lătĭbŭlum. *vel* lŭpānar, *vel* lūſtrāle, ſacrĭfĭcium, ſacrum, *vel* quinquĕnnium, ŏlȳmpias.
lūſus *us,* Grá/ Igránie. Spiel/ Kurtzweil/ Ergötzlichkeit. *ſyn.* Lūdus, jŏcus. *Phr.* Plăcĭdō lūsu gaūdia căptāre. *v. Ludus iocus.*

L Y T

lūtāmentum, Lepianká/ Polepá.
lūtārius, Błoćiſty. lūtātus, Námázány.
lūteŏlus, żołty. Gälbächtig. *ollia luteola pingit vaccinia caltha.* Virg.
lūter, *ēris.* m. *Gr.* Wánná/ Umywádlnik.
lūtēſco, Błotnieię. Zu kaat werden. *Sanguine diluitur tellus, cava terra luteſcit.* Fur.
lūteum, Farbownik lūtdum oui, żołtek.
lūteus, Gliniány/ Błocjány/ Plugáwy.
lūtēus, żołtáwy/ żołty/ Płowy. Gälb *Aurora in roſeis fulgebat lutea bigis.* Virg. *ſyn:* Flāvus.
lūteus ales, Wywielgá/
lŭto, *as à lutum,* Kałam/ Námázuię 1. 2. Lepię/ Oblepiam. (ruię.
lūto, *as. à luo, pro lito priſce* Płácę/ & Ofia-
lūtoſus, Błoćiſty.
lūtra, *è Græco idem lytra.*
lūtra, *à luo luto,* Potok 2. Beczká.
lūtrum, lutron *ōnis Gr.* Łáźnia domowá.

lutulentus, Błociſty/ Plugawy/ Sproſny. Kohtig. *Tens lapides varios lutulento radere palma.* Hor. *ſyn.* Cœnoſus, lutoſus, limoſus. *phr.* Luto plenus, fœdatus, turpis, fœdus, ſordidus.

lutulo, *as* Kalam/ Szpecę.

lutum, Farbownik ziele.

lutum, Błoto/ Glina 1. Oblepa/ Smrod 3. Koth/ Unflat/ Laym. *- - - vel amica lutoſus.* Hor. *ſyn.* Limus, cœnum, ſordes, fæx, illuvies. *epith.* Turpe, udum, ſordidum, fætidum, graveolens. *Triſyl.* paluſtre, craſſum, pingue, tenax, infectum.

lutus *priſcè*, Błoto. luvio *onis* Plugaſtwo.

luvit, *in præterito, pro luit. Epentheſis. Poet. Lucret.*

L V X

Lux, *f. & priſcè m.* Swiatło 1. Widok 1. 2. Dzień 1. Jaw/ Oko/ Obiaśnienie/ Ozdoba/ żywot 4. *& ſub* Gwiazda/ Moy cy. Liecht/ Tag. *Reſtitit Æneas, claraq; in luce refulſit.* Virg. *ſyn.* Lumen, ſplendor, fulgor, nitor, jubar, fax, *vel* dies. *epith.* alma, *phr.* Lucis nitor, ſplendor, radii decor. Lucidus nitor. Candor igneus. Tremulo igne coruſcans. Purpureum lucis jubar. E medio lucida flamma micat. *v. Lumen & ſplendor.*

luxatio, Wywinienie. luxatus Wywiniony.

luxo *as* Wywiiam nogę.

luxum, *xi n.* Wywinienie.

luxuria, *v.* luxuries, Buyność/ Rozrzutność/ Zbytek Rozgardyas *ali* cielesność. Uberfluß in Speiß und Kleydung/ item Geilheit. *Luxuriam premeres cum craſtina ſemper egeſtas.* Mart. *ſyn.* Luxus, laſcivia, libido. *epith.* Prodiga, blanda, petulans, miſera, deſes, iners, ignava, inhoneſta, nociva, noxia, deſidioſa, *phr.* Prodiga rerum luxuries. Nunquam parvo contenta paratu. inimica virtuti luxuries, Marcida deliciis. Cui ſemper adhærens infelix humili greſſu comitatur egeſtas, Quæ male perdit opes. Luxuria extinctæ jam dudum prodiga famæ. Delibuta comas, oculis vaga, languida voce, Perdita deliciis, vitæ cui cauſa voluptas. *v. Libido.*

luxurio, *as* Roſpuſzczam ſię, Przekwintuię/ Na wymyſł. unmäſſig ſeyn. *Luxuriant animi rebus plerumque ſecundis.* Hor.

luxurior, Rozgardyas ſtroię/ Na wymyſł czynię. In Wolluſt und Geiheit leben. *Me facit, ut tenues luxuriantur opes.* Mart. *phr.* Luxuriare novis. Cum juvenilibus annis Luxuriant animi, corporaque ipsa vigent.

luxurioſus, Rozrzutny/ Zbyteczny/ Na wymyſł/ Buyny 1. Strojny 1. überflüſſig/ geyl. *Hauſiſti patrias luxurioſus opes.* Mart.

luxus, *us*, Rozrzutność/ Doſtatek 2. Zbytek 2 Uberfluß in Speiß und Kleydung und Geilheit. *ſyn.* Luxuries, luxuria, *vel* pompa, faſtus. *epith.* mollis, achæmenius, nocens, fœdus, fœmineus, effuſus, segnis, infrenis, exlex, cæcus, turpis. *phr.* Populator, dilapidator opum. Diffuaſor honeſti Luxus. Luxuque malo conjuncta voluptas. Regali ſplendida luxu atria. Segnive fatiſcere luxu. infrenem extinguere luxum. Rura placent, luxus deſidioſe vale. epulæque ante ora paratæ Regifico luxu.

luxus, *xi.* Wywiniony.

L Y

lycanthropia, *Gr.* Wilcza choroba

lycanthropos, lycaon, *onis Gr.* Wilkołek.

lyceum, *Gr.* Szkoła/ Hohe Schul. *Gelidi fleverunt ſaxa Lycei. V. v. Academia.*

lychnis, *Gr. idis f.* lychnis coronaria. Firletka.

lychnis ſylveſtris. Wyzlin ziele.

lychnites, *æ m. gr.* Kamień ogniſty.

lychnitis *idis gr.* Dziewanna.

lychnobius, *Gr.* Nocą co robiący.

lychnopus, *odos vel odis m. gr.* Lichtarz.

lychnuchus, *Gr.* Lampa Kaganiec Lichtarz.

lychnus, *gr.* Lampa. Kertz Ampel. *- - - Dependent lichni laquearibus aureis* Virg. *v. Lampas.*

lyciſca, *Gr.* Pies wilczek.

lycium, *gr.* Bukſzpan ościſty.

lycoctonum *gr.* Toiad ziele.

lycophthalmos, *adiect. gr.* Wilczooki.

lycophthalmos, *ſubſtant. gemma gr.* Wilczooki.

lycopſis, *is f. Gr.* Czerwieniec 2.

lycoſta, hylos, *Gr.* Kalina.

lycus, *vel* lycos Wilk 1. Szczuka 1. Widełca Paiąk 1.

lydius lapis. Kamień probny. *Ad terram Heſperiam venias, ubi Lydius arva.* Virg.

lympha *Gr.* Woda, Hell/ klar Waſſer. *ſyn.* aqua, unda. *v. Aqua.*

lymphaticum, Szaleńſtwo 2.

lymphaticus, Szalony 2.

lymphatio, Strachy nocne.

lymphatum vinum, Wino mieſzane.

lymphātus, *ti* Rozrworzony/ Szalony 2. Przelękły. Unsinnig/ wütentig.--- *Sine more furit lymphata per urbem.* Virg. *syn.* Lymphāticus, fūrens, rābĭdus, īnsānus, dēmens.

lymphātus, *us*, Szaleństwo 2.

lympho *as*, Szalonem czynię.

lymphor *aris*, Szaleię od wody/ Boię się.

lympĭdus, lege limpidus.

lynceis oculis, Ostrowidz 2.

lynceus, *idem &* Ostropátrzący/ Bystry 2. Luchssen.--- *ne corporis optima lynceis.* Hor.

lyncūrium, *Gr*, Bursztyn/

lynx, *hic hæc gr*, Ostrowidz 1. Ein Luchs. *Lyncibus ad cælum vecta Ariadna tuis.* Prop. *epith.* Măcŭlōsa văria, versicŏlor, vēlox, cĭta, fŭgax, Scythĭca, tĭmĭdus ăcūtus. *phr.* ăcūto lūmĭne sōlers. Bacchŏ sacra. Bĭjŭgum pictis insignĭa frænis. Colla prēmit lyncum.

lyra, *gr*, Skrzypice 1. 2. Skrzypicá rybá/ Rogácz rybá/ Ricyśnik 2. Kwiczek. Eine Leyr/ ein Harff. *Et movet auratæ pollice fila lyræ.* Ovid. *syn.* Cithăra, fides, ium, testūdo. *epith.* Imbellis, ĕburna, aurata, æmōnia, Threicia, Phœbēa, āōnia, Pīeria Bistōnia, Bistōnis, āpollĭnea, īānthra, vōcālis, ărcădica, Thrācia, Clāria, suāvis, Thēbāna, ăgănippæa. *phr.* Tractat inaurātæ consōna fila lyræ. Threiciam digitis increpuisse lyram. Cūras attĕnuare lyra. Aurēa fila lyræ sollĭcitare mănu. Nŏvit et argūtæ tangĕre fila lyræ. Phœbo dulcisŏnam percŭtiente lyram. Par ăgănippææ lūdere docta lyræ. Dēsvētæ rĕpĕtit fila cănōra lyræ. *v. Fides ium Cythara.*

lyrĭcen, lyrĭcus, *substant.* Skrzypek. Ein Leyrer/ Harpffenschlager *v. Fidicen. Et Lyrici vates numero sunt Mnemosynarum.* Aus.

lyricus *adiect.* Skrzypiczny.

lyrion, *gr*, Skrzypki *sub* Skrzypice/

lyristes, *a. m. gr.* Skrzypek/

lyrum, *Gr*, Anielski tránk/

lysis, *is Gr*, Kapitelow fugowánie/

lysimachia, *gr*, Bázánowiec/ Wilcza ogon,

lyta *æ*, lytus, *gr*, Licencyat/ Promotor:

lytra *gr*, Wydrá/ lytrum, *gr*, Okup 1.

lytha, *gr*, *idem* litua.

M

MAccus *e Græco*, Głupi.

Măcella *gr.* Morybá. Sáic.

Măcellārius, Przekupień 1. Rzeźnik co przedáie.

Măcellum, Jatki 1. 2 Rynek zielony/

Măceo, Chudnę/ Schnę 2.

Măcer, *ĕris*, *substant.* Mußkát.

Măcer, *cri adiect.* Chudy/ Suchy. Mager/ dünn/ dürr. *Eheu quam macer est pingui mihi taurus in arvo.* *V. syn.* Măcĭlentus, grăcĭlis, grăcĭlentus. *phr.* Măcie confectus, tĕnuātus, attĕnuātus, tĕnuis, pĕresus, hōrrĭdus, dēfōrmatus, tūrpis, infōrmis, exēsus, squallĭdus, obdūctus, ēnectus, ārrĭtus, dēficiens, lānguens, lānguidus, tābens, tābĭdus, exīlis, attĕnuātus in ārtus. Măcie squallĭda membra gĕrens, trăhens. Dēficiens vix trăhit ossa cŭtis. Măcies, pallentes occŭpat ārtus, et nŏtat infōrmis pallĭda membra cŏlor. Pallor in ōre sĕdet, măcies in cŏrpŏre tōto. Fūgĕrat ōre cŏlor; măcies addūxĕrat ārtus. Membra tūrpis măcies dēpāsta est, exedit, fœdāvit. Auxĕrat artĭcŭlos măcies, mănūumque tūmēbat ōrbis, et immŏdico prōdibant tūbĕre tāli. Măcie confecta suprēma ignōti nŏva forma viri, misĕrandăque cūltu. Tū tĕnuis, tardīque grădus, măciēque pĕresus. Concīdimus măcie, cŏlor est sine sanguine. Nam nĕque sunt vīres, nec qui cŏlor esse sŏlēbat. Vix hăbeo tĕnuem quæ tĕgat ossa cŭtem. Jam lūmina retro exēsis fūgĕre gĕnis, jam lūrĭda sōla. Tecta cŭte, et vēnis măle juncta trĕmentĭbus ossa, extant consūmptis visu dēfōrmia membris. Dīceris et măcie vūltum tĕnuāsse. Cum pallĭda nūdis ossibus hōrrōrem dŏmĭnis præbēret ĭmāgo Dēcŏlor, et măcies ŏcursu læderet ōmnes. Jējūna lăcĕrros exēdit măcies. *v. sup. Descriptionem Famis.*

Măcĕrāta calx, Wapno zálane.

Măcĕrātio, Moczenie/ Măcĕrātus Moczony.

Măcĕresco, Miękrzeię Moknę w wodźie.

Măcĕria, Płot kámienny/ Párkan. *& sub* Mur.

Măcĕries, Chudość/ Płot kámienny/ Kámienny párkan.

Măcĕro, Chudzę/ Námáczam/ Trapię. Mager machen. *Maceror interdum; quod sim tibi causa doloris.* Virg. *syn.* Conficio, extĕnuo, attĕro, exĕdo, tābĕfăcio. Măcie attĕnuo, dēformo, consūmo.

Măcĕror, Schnę 2. Gryzę się/ Frásuię się.

Măcesco, *Macisco*, Chudnę/ Schnę 2.

Măchæra, *gr.* Kord/ Miecz/

Machærio, *onis* Siekacz.

Machærion, Machærium, Kord/ Mieczyk/

Măchærŏphŏrus, măchærŏpœus, *gr* Miecznik

Măchĭna, Báßtá 3. Táran 2 Wendetá niewolnikow/

wolników/ Bábá 5 Narzedźie/ Sztuká 5 Rozbrowánie, Allerley Gebäuen/ Item/ List/ Betrug/ Ein grob Stück Geschütz.
Aut hac in nostros fabricata est machina muros. Virg. *syn.* ars, artificium, dolus, astutia, fraus, *vel* moles, instrumentum, tormentum bellicum, balista, aries, bombarda. *epith.* Stridens, muralis, ænea, sæva, bellica hostilis, ingeniosa, ingens, fulminea, horrida, terribilis, violenta, Martia, Vulcania, trux, ferrea, minax, stupenda, Mavortia, immanis, æquata cœlo, saxa rotans, muros quatiens, *vel* dolosa, scelerata, dira, latens. *phr.* Muris metuenda Concutiens muros. Mœnia subvertens, rumpens, Saxa rotans. Bellica in adversam vibrata utrinque phalangem. Machina, ac velut hostilis cum Machina terruit urbem urbes, sylvæque tremiscunt, excutit ingentes immani pondere moles, involvens fumo nigri coloris diem Machina terrifico cum fulminat ænea bombo. Qualiter ære cavo, dum sulphura pascitur atra, inclusus magis atque magis furit acrior ignis. Molitúrque fugam nec se capit intus anhelans: Tum piceo disclusa volat glans ferrea fumo; Fit crepitus, credas, rupto ruere æthere cœlum; Jamque illa et turres procul ecce stravit et arces: Corpora et arma jacent late via facta per hostes. *V. Tormentum bellicum, & Dolus, Fraus.*

Machinalis, Architektoński/ Młyński/
Machinamentum, Sztuká 5 Táran 1,
Machinarius, *substant.* Budownik.
Machinarius, *adiect.* Narzedźia śiłá potrzebuiący/ Młyński.
Machinatio, Wymysł 2. Sztuká 5. Bászta 3. Budowánie 2.
Machinator, Budownik/ Sztukmistrz/ Sprawcá/ Wynálezcá. Ein Erfinder. *O Machinator fraudis, O scelerum artifex.* (Jamb.)
Machinatus, *us*, Sztuká 5.
Machinor, Wymyślam/ Sztuki zázyć/ Myśię chytro/ Knuię 3. Gotuię. Erdencken/ erfinden. *Non tibi prætereà, quod machinor inveniamque* Luc. *syn.* Molior, excogito meditor: struo exstruo, fabrico, *seu* fabricor.
Machinones, Machiones, *hi sub* Mularz 2.
Machinosus, Narzędźia śiła potrzebuiący/ Wielki 1. Sztuczny.
Machlis, *is f. gr. sub* Łoś/
Macidatus, Apulei corr. Madidatus,
Macies, Chudość/ Vschnienie. Magerheit/ dörre. *Cum subito à sylvis macie confecta suprema.* Virg. *syn.* Tabes. *epith.* infelix, misera, informis, decolor, jejuna squallida, tristis, iners, pallens, arida, *phr.* Membra, artus consumens, extenuans. Deformans vultum, ossa renudans. Consumens artus, duro languore solutos exsectis macies inglorïa nervis. *V. Macer.*
Maculentus, Chudy/ Seht mager. *v. Macer.*
Macir, *iris*. Macis, *idis in Accusativo macida, vel macin, e Græco,* Mußkat/
Macresco, Macreo, Chudnę Schnę 7. Mager werden. *Ne nimis exhausto macresceret inguine gallus. M. syn.* Tabesco, gracilesco. *v. Macer,*
Macritas, Suchość/ Macritudo, Chudość,
Macrobius, *Gr.* Długowieczny.
Macrocollon, *gr.* Papier regałowy. *& sub* Ksiegá.
Macrologia, *gr.* Wielomowność.
Macror, *oris* Chudość/ Mactator Zábijak,
Mactatus *us*, Zábićie/ Bićie bydłá,
Macte, Dobrze 2. Grzecży/ Toś Chłop/ Boże ćię przeżegnay/ Szczęśćić Boże,
Mactea, *orum*, Macteolæ Mactia *orum* Łákoci
Macticus, Gębá 3.
Macto, *as*, Zábijam 1. 2. Rarzę/ Bije bydło/ Wßczę śię/ Gwałcę/ Zátracam/ Bije trzez/ Dawci 1. Przykro mi/ Spycham/ Ofiáruię 1 Obdarzam/ Szánuię 1. Czczę 1. Razę/ Blagam/ Nábáwiam/ Pámiętno co uczynić/ Zdobię 1. Tödten/ schlachten. *Solennes taurum ingentem mactabat ad aras.* Virg. *V. Occido à cædo: Sacrifico.*
Mactra, f. Dźieża. Mactya. *æ.* Łákoći.
Mactus, Rosły/ Obdárzony/ Obfity.
Macula, Zmázá/ Plámá/ Wádá/ Pstrocina/ Przygáná/ Zelżywość/ Dziurá 3. Kray 4. *& in* Serdecznik. Ein Fleck/ Maß. *Rejice ne maculis infuscet vellera pullis.* V. *syn.* Nota, labes *M.* dedecus, infamia. *Epith.* sordida, immunda, deformis. *phr.* Scabra situ, turpisque atra rubigine labes, Turpes ore fugare notas. Maculis discolor atris. Cærulææ cui terga notæ inficiunt. Maculæ sese undique fundunt. *V. Sordes.*
Maculæ. Oká w śiećí/ Sádzona robotá.
Maculatio, Zmázánie/ Poßpecenie Szpetność.
Maculo, Lżę 2. Szpecę/ Zmázáć 2. Beflecken/ besudelen. *Edita purpureo, lucens maculatur amictu.* Virg. *syn.* Commaculo, inquino, coinquino,

inquīno, fœdo, pōllŭo, cōntāmīno, cōnſpūrco; tūrpo, dētūrpo, dēfōrmo, vel măcŭlīs āſpērgo, nŏto vărĭo, diſtinguo, pingo, līno, ōblīno, īllīno. *phr.* Măcŭlis, labe, sōrdĭbus īnfĭcio, tĕmĕro, āſpērgo, cōnſpērgo, īnquīno. Măcŭlas, sōrdes, lābem īnfĕro, īnjĭcio, īnſpērgo, Tūrpi, īnfāmi lābe nŏto. Lābe dĕcus ēxīmo, aufĕro, tōllo, fŭgo.

Măcŭlōſus, Nákrapiány/ Pſtry/ Sproſny/ Plugáwy/ Szpetny Niecnotliwy. Gefleckt/ Fleckicht. *Cærulea cui terga notæ, maculoſus, & auro.* Virg. *ſyn.* Măcŭlātus, īnquīnātus, sōrdĭdus, măcŭlis pictus, āſpērſus, vărĭātus, īllĭtus.

M A D

Madacus, Szátá bieśiádna.

Mădărōſis, *gr.* Włoſow opadánie ná brwiách

Mădărus, *Gr.* Łyſy.

Mădĕfăcio, Námaczam/ Naß machen/ nätzen. *Virides madefecerat herbas.* Virg *ſyn.* Hūmecto, īrrĭgo, īrrōro, ăblŭo. *phr.* ăqua ſpārgo, tingo, ăblŭo, prōlŭo, pērfūndo, īrrĭgo. Sŭpērfūsis ăquis īrrōro.

madefactus, Moczony/

mădĕfīo, Mocze ſię/ Moknę 1. Naß werden. *Æmathiique iterum madefient cæde Philippi.* Virg *ſyn.* Mădēſco, mădeo, hūmector. *phr.* ăqua āſpērgor, pērfūndor, īrrĭgor.

mădĕo, Moknę 1. Przemakam/ Nápiiam ſię. *tr.* Wrę co/ Vwrzálo. Naß ſeyn. *Et madet aſſiduo lubricus imbre lapis.* Ovid.

madēſco, Moknę 1. & *ſub* Vwrzálo/ Wilgnę. Sich nätzen. --- *pluvioque madeſcit ab auſtro.* Virg. *ſyn.* Mădĕfīo.

Mădido ſub Námaczam. Naß machen/ nätzen. --- *Illè nobo madidantes nectare pennas.* Cl.

mădĭdus, Mokry/ Zmoczony/ Wátrzony/ Piiány 1. Naß/ Feucht. *Dum ſedet & ſiccat madidas in carcere pennas.* Cl. *ſyn.* Mădens, hūmĭdus hūmens, ūdus, ūvĭdus. *phr.* ūdus ăquis, ăqua pērfūsus.

mădon, *vel.* mados. *hæc gr.* Przeſtęp biały/

mădor, *oris*, Mokrość/ Näſſe/ Feuchte. *Excipiens nullos, Auſtro ceſſante, madores.* F. *ſyn.* Hūmor. *epith.* Fluĭdus, rōſcĭdus, rĭgŭus, īrrĭgŭus. *phr.* Mădĭdus dēflŭit hūmor.

Madulſa æ, m. Piiány 1. *Maduſa idem vitioſum.*

M Æ

mæănder, Krążenie/ Wzor ná ścianie/ Zakręt/ Zatoki 1.

mæandrātus, Kręcący ſię/ Krzywy/ Wzorzyſty.

mæandrum, & mæandrus, *idem* mæander.

mælis, *is* Zbik. mæliūm, Obroż.

mæna, *æ Gr.* Śieláwá/ Koſol 3. Rybki drobne

mænais, *idis f. è Græco.* Męzownik 4.

Mæniana, lege Meniana.

mænis, *idis gr.* śieláwá.

mænŏmĕnon, *gr.* Miod ſzalony/ Máſłok.

mæōtĭca, unda *ſub* mæōtis *idis* & mæotis palus, Motze Tátárſkie.

mæror, *idem* Mœror; *mæſtitia idem mœſtitia.*

mæſon, *ōnis m. gr.* Slugá podły. *al.* Meſon, *ut Meſonauta.*

Maforte, *Maſurtium*, *B*, Płaſzcz/ Podwiká.

magadis, *gr.* Hárfá.

măgădium, *gr.* Podſtáwek u ſkrzypic.

māgālia, magaria *orum* Chálupá; Dorffhäuſer/ Höf/ Hütten. *Miratur molem Æneas magalia quondam.* Virg. *ſyn.* Māgārĭa, āttĕgĭæ, Māpālĭa căsa, tŭgŭrĭum. 6 *Caſa.*

măgas, *adis, gr.* Deká 2. Podſtawek 2.

magdălia, *æ gr.* Otreby 1.

magdălia, *orum*, magdălis, *idis* Kołaczek.

măgia, *gr.* Cudotwotność 1. 2. Zauberey. Hexerey. *Nec non Theſſalicæ doctiſsimus ille magiæ.* Prud. *ſyn.* Vĕnēfĭcium, incāntātĭo.

măgĭce, *es Gr.* magica ars, Czárnokśięſka náuká.

măgĭcus, *gr* Czárnokśięſki/ Czárownicży. Zauberiſch. *Hic magicos affert cantus hic Theſſala vendit.* H.

măgĭda *æ* è *gr.* Miſá pláſká. (chcik.

măgīrus, *gr.* Kucharz. măgīrīſcĭum, *gr.* Ku-

măgis, *idis gr.* Deſká 2. Miſa pláſka/ Stoł o trzech nogách/ Dźieżá.

măgis, Bárźiey Więcey 2. Rácżey. Mehr. *Iam magis atq; magis præceps agit omnia fatum.* Luc. *ſyn.* Măge, plūs.

magis ac magis, Bárźiey.

magis, *comparativo additum In*, Łácniey/ Więcey 2. Więtſzy.

Măgīſter, Miſtrz 1. Náucżyćiel/ Vrzędnik Meiſter/ Lehrer. *Sæpè tui judex, ſæpè magiſter eram.* Ovid. *ſyn.* Præcēptor, dŏctor, mŏdĕrātor. *epith.* mītis, bĕnignus, mānſuētus, īndūſtrius, vigil, mōrō-

morosus, clamosus, gravis, acerbus. Phr. Juventæ moderator, Rector. Rudes animos præceptis docens, instituens, doctrina exercens artibus excolens. Cui docendi munus et officium. Qui teneram studiis formare juventam. Novit. Dandi commoda præcepta. Teneram pubem moderans, erudiens, docens. Præcepta instillans teneræ veneranda coronæ. Auribus arrectis mansueto attende magistro. V. Doceo.

magister certaminis, Igrzysk sprawca.
magister cubiculi, Podkomorzy/
magister curiæ, Ochmistrz/ Cechmistrz.
magister equitum, Hetmanow namiestnik/ Rotmistrz.
Magister militiæ, Hetman 1.
magister navis, Szyper.
magister officiorum, Ochmistrz. (tonny.
magister pacis ac disciplinæ, Marszalek ko-
magister pagi, Szoltys/ Woyt ná wsi.
magister peditum, Porucznik/ Rotmistrz.
magister populi, sub Rządzcá.
magister scriniorum, Kanclerz.
magister scripturæ, Pisarz 2.
magister stabuli, Koniuszy.
magister trivialis, Klechá. (Szoltys.
magister vici, Dziesiątnik 2. Woyt ná wsi/
magister vocis, Muzyk co uczy.
Magisterium, Mistrzostwo/ Rząd 1. Urząd 1. Meisterschafft/ Regiment. *Cum mea ridebant vana magisteria C:*
magisterium equitu, peditum. Rotmistrzstwo.
magisterium militiæ, Hetmáństwo
magisterium officiorum, Ochmistrzstwo.
magistra, Mistrzyni.
magistralis, Mistrzowski.
Magistratus, us, Urząd 1. 2. Obrigkeit Regenten/ Oberherrn. *Iura magistratusq́; legunt sanctumque senatum.* Virg. *syn.* Populi moderator: proceres, primares. *in plur. vel* magistratus officium, munus: fasces, secures, *pro consulatu epith.* Gravis, prudens, sapiens, providus celebris, superbus urbanus. *Phr.* Cui credita est moderandi potestas. Cui rerum commissus apex. Sedeas in alto tu licet tribunali, et de curuli jura gentibus reddas illum non populi fasces, non purpura. Regum Flexit. Purpureos habitus, juvenique curule indulgebis ebur. Legum penes quem summa potestas. Qui sollio, suffultus eburno Jura legit populis. Cui est imperii commissa potestas. Cui Populi incumbit cura paterna sui. Cui cura est punire malos, et defendere justos. Populos qui lege gubernat. Quorum illustrata superbo. Vita magistratu fuerat.
magistratus amplissimus. Rádá 2.
Magistro, as. Radzę 1.
magma, *tis gr.* Fuz/ Oleykow drożdże/ Extrakt 2. Perfumy.
Magmentaria vasa, sub Ofiárá 2.
Magmentarius, Aptekarz.
magmentum, Pomnożenie/ Ofiárá 2.
Magnalia ium, sub Wielmożny. Herrliche Thaten. *Dat dextram mancus, loquitur magnalia mutus:* Pr.
magnanimitas, Wielgomyślność/ śmiáłość.
magnanimus, Wielgomyślny/ śmiáły 1. Mężny/ Sercá wielkiego. Großmüthig/ dapffer. *Magnanimum Æneam, neque me, &c.* Virg *syn.* animosus, generosus, fortis. V. *Fortis.*
magnarius, Kupiec.
magnates, *hi Magnati hi,* Panowie przedni. Die färnehmste Häupter/ die grosse Herrn. *Magnates dare parva pudet, &c. M. syn.* Proceres Megistanes, primores.
magnes, *etis m. gr.* Magnet. Ein Magnetstein. *Quem magneta vocant, patrio de nomine Grai. L. epith.* Decolor, obscurus, niger; ater mirabilis, potens, *prb.* Lapis, ferrum ducens, trahens: ferro amicus. Lapis magneticus. Heraclius. Nigri miracula saxi, Magnesia cautes.
magneticus, *gr.* Magnetowy. Das zu dem Magnet gehört.--- *Venerem magnetica gemma figurat: C.*
magni est, Drogi.
magni interest refert, Wiele ná tym.
magni pendo, puto, facio. Ważę sobie co.
Magnidicus, Wspániálomowny/ Chelpliwy. *& sub* Mowá nádętá.
Magnificatio, Wielbienie/ Raczenie.
magnifice, Wspániále/ Páńskie/ Hoynie/ Szumno/ świetno.
magnificentia, Wspániáłość/ Hoyność. Herrligkeit/ Hoheit/ Pracht. *syn.* Pompa, splendor, munificentia, liberalitas.
magnificius, *sub* Wspániále. [Szerzam 2.
magnifico, Wielbię/ Raczę 1. Sławię Roz-
magnifi-

măgnĭfĭcus, Wielmożny/ Hoyny. Herrlig/ großachtbar/ prächtig. I nunc magnificos victor molire triumphos. Ovid. syn. Splēndidus, laūtus, rēgius, lībĕrālis.

Magnĭlŏquentia, Wspániałomowność Mowá wspániáłá.

Măgnĭlŏquus, Wspániáłomowny/ Chełpliwy. Prächtig mit Worten. Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas. M.

magnipendo, al. magni pendo, supra,

magnĭtūdo, magnĭtas, idem & Wspániáłość/ Wielkość. 2.

magnitudo animi Męstwo.

magno, Drogo/ Bárzo.

magno constat, est, stat. Drogi/ adiect.

măgnŏpĕre, Fast heffrig/ sehr höchlich. Magnopere à vera lapsi ratione. videntur. Luc. syn. Vălde, mūltum, plūrimum, vĕhĕmĕnter.

măgnus, Wielki 1. Kroś 2. Groß. Aggredere, O magnos, aderit iam tempus, &c. Virg. syn. Grāndis, īngens, āmplus, vāstus, īmmēnsus, īmmānis, māximus, nimius, nōn parvus nōn ēxiguus nōn tĕnŭis, nōn mĕdiŏcris, prōcērus, āltus. phr. Vāstæ, stŭpēndæ mōlis. V. Altus.

Magnus dies, sub Wielkanoc.

măgūdăris, non Maguderis. ut Lambin. scribit. Gr. sub Cyrenayskie ziele.

măgus, Cudotworcá 1. Czárnoksiężnik Czárownik/ Medrzec. Ein Zauberer. Adjutrixque venis, cantusq; artesq;, Magorum. Ovid. syn. Vĕnēfĭcus, īncāntātor. V Maga Veneficus:

MAI

Māja æ gr. Rak morski okrągły.

majēstas, Wspániałość/ Vczćiwość/ Dostoieństwo/ Powagá/ Máiestat/ Rostość. Majestät/ Herrligkeit. Majestas, etsi funesta pecunia templo. Juv. syn. Grăvĭtas, splēndor, pōmpa. epith. Grăvis, impĕrĭōsa, Rēgia, sūblīmis, cēlsa trĕmēnda. phr. ōris hŏnos, Aūgūsta grăvĭtas. Rēgius fāstus Rēgālis imāgo. Splēndōre pĕrcēllens, tĕrrens ănimos. Rēgiæ spĕcĭmen gēntis. Frōns gĕrit. Tăcito vĕnĕrābilis ōre. impĕrĭōsa vĭris mājēstas. Fūlmen hăbet dēxtra mājēstătemque trĕmēndam. Laxat tĕrrĭbĭles mājēstas rēgia fāstus. Dē mājēstāte vĭrīli Dēcĭdit in plānctus. Cæsărĕa pŏpŭlos qui mājēstāte gŭbērnat.

majestatis crimen, reatus, Kryminał/ Znieważenie 2.

mājor, Więtszy 1. 2. Stárszy 1. Nierowny 2. Przodek 4. Látá práwne máiący. Grösser. Nate Dea, nam te maioribus ire per altum. V.

major domus, Ochmistrz.

mājor quam pro numero, Wielki 1.

mājōres Przodkowie/ Stárszy 4. an Przełożony? Voreltern/ Vorfahren. syn. Patres, āntīqui, vĕtĕres, prīsci, āvi, prŏāvi. epith. Prīsci, āntīqui, pii vĕnĕrāndi, cŏlēndi. phr. Priōrum ætas. Prīsca gēns. Ætas āntīqua. Prīsci tĕmpŏris ætas.

Mājus, substant. disyllabum, a longo. At trisyllabum, a breve. May. Der Monat May. Hinc sua maiores tribuere vocabula Maio: Ovid, (Mensis à maioribus dictus, quorum consilio Resp: gerebatur, sicut Iunius à iunioribus, qui rem armis gerebant) epith. Viridis, vērnans, vĭrens, hūmĭdus, īmbrĭfer, fœcūndus, flōrĭdus, nīmbōsus, lūxūrians, āmœnus, grātus, blāndus, lætus, hĭlăris, fēstīvus. phr: ōrnans, flōre sōlum. Hērbas, grāmĭna prōmens. Vārio dēpīngens grāmĭne tērram.

mājŭs, adiect. trisyllabum, licet Poetæ contrahant Máiowy. Majuscula, litera, Wersal.

majusculus, Przysporszy.

māla æ, substant. Jagodá ná twárzy.

măla crux, Szubienicá 2. & Zła rzecz. apud Æthnicos.

malæ, hæ. Policzek. Die Wangen/ Backen. Crepitant duro sub vulnere malæ. V.

mălăbăthrum, gr. Nárdowy olejek.

mălăche, es gr. Slaz 1.

malacha, malâchra, maldăcon gr. Bdelium.

mălăcia, æ Gr. Miękkość/ Pokoy 3. Morskie uspokoienie/ Apetyt 3.

mălăcisso Gr, Niewieśćiuchem czynię/ Miekczę

mălăcus gr. Miękki/ Komplekcyi miękkiey/ Niewieśći 2. Rozkoszniczy 1. In Malacus prima anceps apud Græcos.

mălagma, Gr. Maść. 1.

mălasso. malaxo, ās. gr. Miękczę.

malce, es gr. Zdrętwienie.

Malchio, Psotliwy.

măle, źle/ Ledwie/ Bárzo/ Drogo/ Zmyślnie. Böslich/ übel. Iam sibi tum curvis malè temperat unda carinis. Virg. syn. Prāve, pērvērse, vĭtiōse, īmprŏbe, nĕfārie, nēquĭter: nōn bĕne.

malè gerens, rei, Niegospodarz.

malè luminatus, oculatus, Slep.
malè moratus, Nieobyczayny.
male oleo, Smierdzę.
male ominatus, Nieszczęśliwy.
malè sanus, Nieuleczony/ Szalony t.
mălĕdĭce, Złorzeczliwie/ Vszczypliwie.
mălĕdicentia, Złorzecżliwość.
mălĕdīco, Złorzecze/ Szczypię kogo słowy/ Bluźnię. Einem übel nach reden/ schelten/ lästern. *Potores vel quod maledicunt liberius vel* H. *syn:* Cōnvīcior, imprĕcor. *phr:* Mălĕdīctis ŏnĕro, līgo, cārpo, rōdo, incēsso, prōscīndo, vēllico, ŏbtrĕcto, dētrăho. *v. Imprecor.*
maledictio, Złorzeczenie/ Łáiánie/ Szkálowánie/ Łzenie.
maledictor, Złorzeczliwy.
mălĕdĭctum, Złorzeczenie/ Przeklinánie/ Poswarz/ Przeklectwo. Schmachwort/ Fluch. *Vocis & insanæ tot maledicta tuæ.* Prop. *syn.* Cōnvīcium, prŏbrum, ŏpprŏbrium, călūmnia, injūria: imprĕcātio. diræ. *epith.* insānum, hŏrrendum, dīrum, ătrox. *v. Convicium, & Iniuria.*
maledictum conjicio, dico. Szczypię. 4.
Maledictus ti, Przeklety.
mălĕdĭcus, Złorzeczliwy/ Vszczypliwy. Übelreder/ Flucher/ Lästermaul. *syn.* injūrius, injūriōsus, ŏbtrēctātor. *phr:* Lingua prŏcax, pĕtŭlans. Quemlibet ŏpprobriis infămans. ālterius sĕmper laudi ŏbstrĕpens. invĭda, līvida lingua. *v. Invidus.*
mălĕfăcio, Szkodzę. *Malefactor,* Złoczyncá.
malefactum, Szkodá/ Niecnotá.
malĕfĭcentia, Szkodá/ Przykrzenie się.
maleficiose, *Cic. al.* malitiose, *eodem sensu infra.*
maleficium, Złoczyństwo/ Szkodá/ Złość z. Niecnotá/ Przykrzenie się/ Grzech wielki/ Czáry.
mălĕfĭcus, *adiect.* Szkodliwy/ Schädlich. *Dolis & astu malefica mentis iacent.* (Jamb.)
maleficus, *substant.* Złoczyncá/ Praktykarz t. Złodziey.
mălĕfĭdus, Niewierny/ Niepewny. Untreu. *Nunc tantum sinus, & statio malefida carinis.* V.
malè vacus, Porednik zł/ Námáwiácz. Der böses rath. *Et metus, & malesuada fames, & turpis egestas.* Virg.

mălĕtrăctātio, *sub* Czesłowánie.
mălĕvŏlens, Nieżyczliwy.
malevolentia, Nieżyczliwość/ Niechęć/ Złość.
mălĕvŏlus, Nieżyczliwy/ Zazdrośćiwy/ & *sub* Niesprzyiam. Abgünstig. *Nam curiosus nemo est quin sit malevolus.* (Jamb.) *syn.* invĭdus, inimīcus, hŏstis.
mălĭcŏrium, Gránatowych iábłek skorká.
mălignè, Skapo/ Chytro.
mălignĭtas, Złość/ Skępstwo/ Nieżyczliwość. Boßhafftigkeit. *Malignitatum vulnera.* (Jamb. Dim.) *syn.* Mălĭtia, imprŏbĭtas, pervērsĭtas, nēquĭtia, āstūtia, fallācia, *epith.* Scĕlĕrāta, nĕfanda, dīra, prāva, dŏlōsa, sūbdŏla. *phr.* Prāva, pervērsa, scĕlĕrāta, măla, mălĭgna, vŏlūntas, mēns. Mēns, cōnscia fraudis.
Malignor, aris. Złośliwie postepuię.
mălignus, Złośliwy/ Skapy/ Trudny/ Płonny. Boßhafft/ Arg. *Non fuit ingenio fama maligna meo.* Ovid. *syn.* imprŏbus, mălus, fallax, dŏlōsus: scĕlĕrātus.
Maliloquax. Złorzeczliwy.
mălīnus, Jábłonowy.
mălĭtia, Złość/ Nieurodzáyność/ Niepogodá.
malitiosè, Złośliwie/ Chytro.
mălĭtiōsus, Złośliwy/ Chytry.
malleator, Bláchárz.
malleatus, Bity z. Tłuczony/ Zbity.
malleo, *as,* Zbiiam pápier/ miedlę.
mallĕŏlus, Młotek/ Látorośl do sádzenia/ Podpały woienne/ Strzałá ognista/ Kulká.
mallĕŏlaris, Látorośliny.
mallĕus, Młot/ Sztaga/ Kuszá ryba. Ein Hammer. *syn,* Tŭdes, mallĕŏlus. *epith.* Fĕrrĕus, dūrus, grăvis, pōndĕrōsus, ārtĭfex, vălĭdus, rĭgĭdus, rĭgens.
malleus rostratus, Czekan.
malleus stuparius, Cierlicá/ Miedlicá.
mallŭviæ, Vmywádliny rak.
malluuium, Vmywádlnik/ Szaffik.
mālo, māvis, Wolę/ życzę. Lieber wollen. *Dicis utrum mavis elige, malo manum.* M.
mălŏbăthrarius, *è Græco.* Apptekarz.
malŏbăthrum, *gr,* Nárdowy oleiek.
Malŏgranātum, Gránatowe iábłko.

malta maltha, *æ m. gr*, Niewieśći/ Rozkoßnik.

maltha, *æ f. gr.* Pies morſki/ Wosk z ſmołą/ Kitá mulárſka/ Smołá 1. Kley ogniſty.

malthāna, Wosk z ſmołą.

malthīnus, maltinus, Rozkoßnik.

maltho, *as è græco,* Lituię co/ Náſmalam.

Malthia ſub Słod.

mālva, Slaz 1. Pappelen, *epith.* Flōrens, vĭrĭdis, yirens, mōllis, tĕnĕra, lĕvis.

Malvāceus, *adiect.* Slazowy.

malvaceus, *ſubſtant.* Slaz 1.

Malvaticum, Malviſinum vinum, Málmázya.

mālum, Jábłko/ Owoc drzewny. ein Apffel. *Malo me Galathea petit laſciva puella.* V. *ſ. pomum.*

mălum, *Nomen ſubſtant.* Zła rzecz/ Złe/ Ubel/ Unglück/ Pein oder Arbeit. *Aut Deus ille malis hominum miteſcere diſcat.* Virg. *ſyn.* incōmmŏdum, dāmnum, dētrimēntum, ēxĭtium, clādes, strāges, pērnĭcies, *ſel* mĭsĕria, călāmĭtas, īnfōrtūnium: pĕrĭclum: dŏlor, *ſel* ſcĕlus, crīmen. *epith.* Fĕrāle, trīſte, lūgubre, ſævum, crūdēle, nĕfāndum, mœſtum, flēbĭle, lūctŭōſum, lachrўmābĭle, fūnēſtum, grānde, īngens, īnfāndum, ăcērbum, grăve, dūrum. *phr:* Mălōrum sĕrĭes, āgmĭna, tūrba. Gĕnus ōmne măli. Măli dūra mōles ōpprĭmit. Sĕrĭes, cŭmŭlūsque mălōrum. Măla vĕl hōſtī lacrўmas mōtūra: hōſtĭbus īpsīs mĭsĕrānda. Pērnĭcĭōsa măli cōngĕrĭes. *ſ. Infortunium, Miſeria.*

mălum, *Interjectio.* By ćię. *& ſub* Smrod 3.

mālum Aſſyriacum, Cytryn.

malum aureum, Pomáráńcza. Iko.

malum grānatum, punicum, Gránatowe iábł=

malum lānātum, ſtruthium, Pigwá 1.

malum Perſicum, Brzoſkwinia owoc.

mălus, *adiect.* Zły/ Szkodliwy. Böß. *Terra malos homines nunc educat atque puſillos:* Juv. *ſyn.* īmprŏbus, pērvērsus, nĕquam, ſcĕlĕrātus, mălīgnus, *ſ. Sceleratus.*

mālus, *ſubſtant. m.* Máßt.

mālus, *ſubſtant. f.* Jábłoń/ Ein Apffelbaum. *ſ. Pomus.*

mālus Aſſyriaca, Medica, Citria. Cytr drzewo.

mālus cotonea, cydonia, Pigwá 1.

mālus Punica, Granat drzewo.

măмīlla, Pierśi 2. Brodawká 4. Tuttlein. *Ipſa loqui tecta facie ſtrictisque mamillis.* Juv.

mămīllare, Kſztałćik/ Chuſtká białogłowſka.

mămma, Cycek 2. Pierśi 2. Guz 2. Mámá. Bruſt. *ſyn.* Mămīlla, ūber, păpīlla, mammŭla. *epith.* āltrix, mātērna, tĕnĕra, nĭvĕa, pēndŭla, tĕres, mōllis, īrrĭgŭa, pēndens, fœcūnda, tŭmens, nĕctărĕa, lāctans, tŭmĭda, tūrgĭda, lācte plēna, dĭſtēnta, tŭmens. *phr.* Tĭbĭ fōrmōſæ ſtānt pĕctŏre māmmæ. Læta măgis prēſſis mānābunt flūmĭna māmmis āltrīces hŏmĭnum lāctāre mămīllas. *ſ. Lacto.*

Mammātus, Pierśiſty/ Odukáły. Mit groſſen Brüſten. *At gemina & mammoſa Ceres eſt ipſa, &c.* Prud.

mammōſus, mammātus, Pierśiſty/ Odukáły.

mammŭla, Pierśi 2. Brodawká 4.

Mamphur, ăris, m. vel n. Tokárſkie wrzećiono.

mānabilis, Przenikáiący.

Manachus, Manacus, Minucyie.

Manal. Manale. mānālis lapis, *ſub* Ochłoń piekielna.

mānālis, Ciekący 1. 3. *& in* Deßczowy.

manans, Ciekący 1. manat ſermo. Powiádáią/

manceps, *hic cĭpis.* Naymácz 2. 3. 5. Jśćiec. Rękoimia/ Zákupnik 3. Celnik/ Przekupień.

manceps carceris. Táráſowy.

manciŏla, Rączká, mancipi, Własny.

mancĭpātio, Przedanie wárowne/ Powzdánie

mancipatus *us,* Kupowánie wárowne/ Dzierzáwá 3.

mancipatus, *ti* Poddány 1. Obowiązány.

mancipatus nemini, Pan ſobie.

mancipi, Własny.

māncĭpium, Niewolnik/ Własność máietnośći/ Dzierzáwá 3. Przedánie wárowné/ Wárunek/ Práwo 1. Vmowá. Ein Leibeygen Perſon/ Sclave. *Vitaque mancipio nulli datur, omnibus uſu.* L. *ſyn:* Sērvĭtus, *ſel* sērvus, cāptīvus, fămŭlus. *epith.* Mĭsĕrum, vīle, ēmptum, vēnāle. *ſ. Servus.*

māncĭpo, *as,* Wdawam 1. Oddáię 4. Poddáię 1.

mancupi accipio, capio, Odbieram kupno.

mancupi emptio, Kupowánie wárowne.

mancupium, *idem* mancipium.

mancus, Jednoreki/ Obćiety/ Niedołężny/ Niedostonały. *Mandatarius*, Roskazuiący.
mandator, *idem & Podszczuwacz*
mandatum, Roskazánie/ Wskazánie/ Mándat/ Posełstwo. Ein Befehl/ Gebot. — *Ferre iubet celeres mandata per auras.* Virg. *syn.* Jussum, jussus, imperium, præscriptum, præceptum, commissum. *epith.* amicum, lætum, dulce, benignum, grave, durum, sævum, triste, acerbum. *v. Imperium:*
Mandatum, Roskazánie.
mandibula, Czeluść f. & *sub* ćietlicá.
Mandibulum, n. sub Czeluść f.
mando, *is*, Zuwam/ żuię/ Gryzę/ Kąsam/ Przeżuwam. Kauen/ mit Zähnen zerbeissen. *syn.* Manduco, edo, voro.
Mando manduco onis, żarłok.
mando, *as*, Wskázuię/ Porucząm/ Posyłam/ Zásyłam. Befehlen/ gebieten. *Mandavi dices olim, nec talia suasi.* Juv. *syn.* impero, jubeo, præscribo, *vel* committo
mando memoriæ, Pámiętno co uczynić/ Náuczyć się.
mando vinculis, Osadzam więźnia.
mandra *gr.* Chlew/ Tabor/ Woz chłopski/ Miásteczko.
mandragora, *æ m. &* mandragoras *æ. m. gr.* Pokrzyk.

manduco, *as*, Jem/ żuię. Essen. *Illud quid faciat, quod manducamur in ore.* Luc. *syn.* edo, comedo, exedo, voro, mando, *is*, pascor, vescor. *phr.* expleo me dapibus, cibis, escis, carnibus, pane. eximo famem epulis. Cibos capio, sumo, appositis dapibus pasci, vesci. Dapes avido, convellere dente. Famem levare cibo, solari dapibus, epulis pellere. Sumere cibos. Sedare jejunia cibis. Premere dente dapes. Jejunia solvere. Dapes avidam demittere in alvum. Membra cibo fovere epulis sustentare, restaurare. Victu vires revocare. Miseros morsu depascitur artus. Frondibus arboreis et amata pascitur herba. Nullus venit in ora cibus. Nullos contigit ore cibos. Frondibus et victu pascuntur simplicis herbæ. Sumptaque pallentis septem de cortice grana Presserat ore suo. Nec languida fessi corpora sustentant epulis. Dulcius cum una pinere glande tamen, ut dapibus compressa fames. Nonnisi dejecta pascitur ille fera. Aggere gramineo considit læta juventus. Ceis ore cunctis Scitio. Rexque additus illi, Herbosum tenuere torum, tum corpora curant. Fessa labore gravi, benoque exhausta diurno. *v. Edo Voro.*
Manducor aris Deponens. Jem.
Manducum, Potráwá.
manducus, żárłok/ Straszydło f.
Mandya, æ. m. & f. Gr. Opończa.
Mane, *nomen & Adverb.* Poránek. Der morgen/ oder morgens früh. *Carpamus dum mane novum, dum gramina canent.* Virg. *phr.* Matutinum tempus, Matutinæ horæ. Matutinus Sol, Sol oriens, Matutini, Phœbei ortus. Dies oriens. Pars prima diei, *vel* diluculo Mane novo, primo. Prima luce. Veniente die, Sole. Aurora surgente, rubente, renascente, exoriente. Sole novo. Primo Eoo. Solis ad ortus. Nocte fugiente. Sole recens orto. Claro jam mane. Cum primum Eois consurgit Phœbus ab undis. Cum Sol æquoreis surgit redivivus ab undis. Cœlo cum primum Lucifer alto evocat Auroram natalibus undis. Cum primum albescere luce incœpit cœlum Aurora referente diem. Jamque rubescebat stellis Aurora fugatis. Prævius Auroræ Lucifer ortus erat. Cum Sol, Titan, Phœbus caput, currum, equos æquoreis aquis tollit, Eoo gurgite effert, tollit, extollit, promit, exerit, educit, erigit. ubi se nitido Sol aureus extulit ortus. Jamque rubescebat radiis mare, et æthere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. Postera vix summos spargebat lumine montes orta dies, ubi aurora nitens croceo velamine linquit oceanum. Cum Sole novo terras irrorat Eous. Postera Phœbea lustrabat lampade terras. Humentemque aurora polo dimoverat umbram. Postea cum primo stellas oriente fugarat Clara dies. exspectata dies aderat, nonamque serena Auroram Phaëtonti equi jam luce vehebant. Clara laboriferos cœlo Tithonia currus extulerat. Cum lucem revehit tenebris Aurora fugatis. Cum rutilos oriens Aurora immitteret ortus. interea revoluta rubebat. Matura jam luce dies, noctemque fugarat admonitorque operum cœlo clarissimus alto Lucifer ortus erat. Jam sole refuso, jam rebus luce retectis. Nox ubi consumpta est. Aurora rubescere primo Cœperat, exurgo. Jam dederat cantum lucis prænuncius ales Sol radiis insigne caput fulgentibus auro cum mane æquoreis emergens exerit undis. Protinus effugiunt tenebræ. rebusque colores, et formæ redeunt, et quæ contexerat umbra abstuleratque oculis, nitido Sol lumine reddit. Vix dum pulchra dies pelago surgebat, et astra undique vicinum fugiebant languida Solem. Jamque novum terris pariebat lumine primo egrediens aurora diem, stabulisque subibant ad juga Solis equi, necdum ipse ascenderat axem, Sed prorupturis rutilabant æquora flammis. *v. Lucifer, Aurora Diluculum.*

maneo, Czekam/ Trwam f. 1. Zostáię 1. Mieszkam gdźie/ Dotrwáć. Bleiben/ warten. *Priami-*

Priamique arx alta maneres. Virg. *syn.* Mŏror, rĕmănĕō, pĕrmănĕo, hæreo, sto, rĕsto, pĕrsto, rĕsisto, *vel* hăbĭto, cōmmŏror, vērsor.

mānes *hi* Duße/ Vtrapienie. *Manem, Apuleius.*

mangănon, *gr.* Kußá woienna.

mango *onis*, Piekrzyćiel/ Ludokupiec/ Wenderatz/ Párácz/ Kußá woienna.

mangŏnicus, Piekrzyćielſki/ Ludokupiecki. *& sub* Wenderatz.

mangōnium, Piekrzenie/ Ludokupſtwo

mangōnizo, *è Græco* Zdobię/ Piekrzę/ *& sub* Ludokupiec.

Mani priſcum, Poránu.

mănĭa, *æ gr.* Szaleńſtwo 1. Stráßydło 2. Nocnie/ Marolká/ Łątka. *sub* Stráßydło/ Zápámiętánie 3. Bielun. *& sub* Szpetny.

Mănĭbŭla, manibulum, Pługowe nogi.

manibus pedibusque, Vśilnie.

mănĭca, Rękaw/ Rękáwicá/ Katwáß. Handſchuh/ oder Handband. *Et tunicæ manicas & habent redimicula mithræ. ſyn.* Mănŭūm vĭncŭlum, lăquĕi, cătēna. *epith.* Dūra, rĭgĭda, fĕrrĕa, tĕnax, tĕres, ārcta, cōnstrĭcta, ærĕa, vălĭda ăcērba, ænĕa, ăhēna, sæva, grăvis. *Phr.* Rĕgāles mănĭcas rūpit utrăque mănu. Mănĭcas ātque ārcta lĕvāri Vīncla jŭbet. *v. Catena.*

manicæ, *hæ* Pęto 2. (wámi.

manicata *vel* maniclata tunica, Szátá z rękamănĭcatus, maniclatus, Rękawy máiący

Mănĭco as Poránić ſię.

mănĭcon, manicum, *gr.* Száley 2.

mănĭcŭla *æ*, Pługowe nogi/ Poręcze.

mănĭfesta, *orum,* Widoki niebieſkie.

manĭfestarius, Jáwny.

Manifeſtatio, Obiáwienie.

manifeste, manifesto, Jáwnie.

mănĭfesto, *as* Oznáymuię/ Obiawiam. Offenbahren/ entdecken/ bekand machen. *Inſidias prodet, manifeſtabitque latentem.* Ovid. *ſyn.* Dĕclāro, pătĕfăcio, ăpĕrio, pando, rĕsĕro, rĕvēlo prōdo dŏcĕo, indĭco, rĕtĕgo, ēxprōmo, ēxplĭco, ēxpōno. *phr.* Lūce pălam ŏstĕndo. In lūcem trăho. Dictis ēxpĕdio. Lătĕbris ēdūco. Cāūsas, ĕt sĭgna dŏcĕo indĭcium făciet. pāndĕre rēs tĕnĕbris ātque ālta cālĭgĭne mērsas. Mēntītāque săcra rĕvelat. Vēntūros prōdĕre cāsus. Dīcam ĕquĭdem, nĕc tē sūspēnsam nāte tĕnĕbo. ēxpĕdĭam dictis, ĕt tē tūa fāta dŏcēbo.

manifestus, Jawny.

Măniŏlæ, Marolká/ *&* Szpetná twarz/ *ſub* Szpetny.

Măniōſus, Szalony/ *Mănĭplāris,* Piechotá 3.

Mănĭprĕtium, Zapłátá od roboty.

mănĭpŭlāres, manipularis, Piechotá 2.

manipularius, żołnierſki.

manipulatim, Rotámi.

mănĭpŭlus, Snop/ Wiązań/ Garść 2. 3. Rotá 1. Eine Handvoll. *Portabat longa maniplos.* Ovid.

mānna, *æ gr.* Manná ſok. Himmel-Brodt. Dūlce, mēllĕum, mēllĭtum, grātum, mātūtīnum.

mannus, mannŭlus, Zmudźinek. Podieżdek.

māno, *as,* Ciekę 1. 2. Płynę 3. Rozchodzę ſię/ Sączy ſię/ Pußczá drzewo. Fließen/ rinnen. *Semper abundare, & latices manare perennes.* Luc. *ſyn.* Dīstĭllo, dīmāno, flŭo.

mănon, *Gr.* Gębká 2.

MANS

manſio, Mießkánie 1. 4. Poſtawánie/ Stánowiſko 1. Podkarm/ Zoſtánie.

Manſiōnărius, Stánowniczy.

mansĭto, *à maneo,* Mießkam gdźie.

mansĭto, *à mando,* żuię/ Jadam 1.

Mansōrius ſub żwánie.

Manſūtor, Dźierżawcá 1. Obrońcá.

Manſucius, manſucius, żártliwy/ żártlok.

mānſuēfactus, Ogłáſkány. Gezähmt.

manſuēfio, Ogłáſkáć ſię dáię/ Vſpokoić ſię.

Manſues, ſuis, & ſuetis. Ogłáſkány/ ćichy 1.

mānſuēſco, Ogłáſkáć ſię dáię/ Vnośić ſię dáię/ Vbłagáć ſię dáię/ Łágodnieię/ Vćicha. Zehm werden. *Manſuevere Getæ, feritasque cruenta Geloni.* Prud.

manſuētārius, Niedźwiednik.

manſuēte, Łágodnie. *Manſuetor ſub* Vćicha

mānſuētūdo, Łágodność/ ćichość/ Łóſkáwość. Demüthigkeit/ Zahme. --- *mites quod manſuetudo coronat.* Juv.

mānſuētus, ćichy/ Łágodny/ Ogłáſkány. Sanfftmüthig/ freundlich. *Carmina manſuetus lenta quærit amor.* Prud. *ſyn.* Hūmānus, făcĭlis lēnis, mītis, cōmis, plăcĭdus, bĕnignus, olĭmĕns, ŭrbānus, affābĭlis. *v. Comis.*

Manſas,

Mansa, æ, subſtant. incertæ originis. Morg.
mansus, *ſi adiect. à mando, u.* żuty.

MANT

mantele, *u.* Serwetá/ Obrus.
mantelium, Ręcznik/ Obrus.
mantellum, mantelum, manterium, Ręcznik/ Serwetá Oponcza.
mantes *ii m, gr.* Wrożek/ Wieſzczek 3.
manteum, *gr.* Wieſzczbiarnia.
mantia, *Gr.* Wieſzczbá 1. mantica, Mantyká.
mantica duplex, Bieſági.
mantice *es gr.* Práktyká 1. Wieſzczbá.
mantichora, manticora, *Gr.* Mantykorá. *Corripuit o Calpurni.*
Manticularius, Krzeżymieſzek/ Doręczny.
manticulatio, Szálbierſtwo.
manticulator, Chytry/ *& ſub* Krzeżymieſzek.
manticulor, Chytrze ſię obchodzę/ Szálbieruię/ Sztuki záżyć/ Szyplę 2. Ućieram 1.
mantile, Ręcznik/ Obrus. Ein Handzwehel/ oder Liſchlachen. *epith.* Nitidum, mundum, *phr.* Tonsisque ferunt, mantilia villis.
Mantiola, Rączká/ *mantiſcinor,* Wieſzczę 1.
mantiſa mantiſſa, Przydatek 1.
Manto, as Mieſzkam gdźie/ Czekam.
Manuale, Manipularz,
manualis, Garśćiány/ Ręczny. *& ſub* Garść.
manuarius, Ręczny/ Wyrobiony 3.
Manuballiſta, Kuſzá ręczna.
manubia *hæc,* Piorunowy raż. *ſub* Piorun.
manubiæ, *hæ,* Łup.
manubialis, manubiarius, manubius, Łupowy.
Manubriatus, Rękoieść maiący.
manubriolum, Rękoieść.
manubrium, Topoṛzyſko/ Rękoieść Ucho u ſtatku/ Biczyſko/ Trzonek/ Okładki.
manucla, Stroż u kuſze. *& ſub* Rączká 1.
Manuclatus, Rękawy maiący.
Manuco-diatta, B, i, auicula Dei, Pierius. Látáwiec ptak.
manucula, Rękaw/ Rączká 1. Stroż u kuſze.
manufactus, manu factus, Nieſámorodny/ kowany.
Manulea, Rączká 1. Stroż u kuſze/ Rękaw.
manulearius, Krawiec.
Manuleata veſtis, Szátá z rękawámi.
manuleatus, Rękawy maiący/ Niewieśći z, *Manum ni ſub* Zorzá. *&* Poranek.
manumiſſio, *ſub* Wyzwolenie 2.
Manumiſſor, Wyſwobodźićiel.
manumitto, manu mitto. Wolność dáruię.
Manuor, aris, Krádnę.
manu-pretium, Zapłátá od roboty.
manus, *us, ſubſtant.* Ręká 1. 2. 3. Piſánie włáſney ręki/ Piſmo 1. Robotá 2. Moc/ Woyſko 1. Rotá 1. żolnierz. żolnierſtwo/ Wielkość liczby/ Bitwá/ Wygrane/ Sprawcá/ Hak woienny. Ein Hand. *Et manus in gremio languida facta iacet.* Ovid. *ſyn.* Dextra, ſiniſtra, læva, palma, digiti. *Metaph.* Turba, caterva, legio, cohors; manipulus, maniplus *epith.* Tenera, nivea, candida, lactea, candens, albens, rosea, pulchra, formosa, decora, valida, fortis, dura, Martia, vindex, potens, rapax, avara, unca, adunca, sordida, cruenta, ſacrilega, impia, munifica, pura, caſta, pia, fida, artifex, docta, ſolers, debilis, tremens, ſupplex. *Phr.* Variis artibus apta, aſſueta bello, expersque quietis, pondere laſſa. Formosaſque manus, ductiſque laboribus aptas. Injicis ambroſias in mea colla manus. Jam tibi formoſam porriget ille manum. Ille cavis manibus, haurit de fontibus undam. Bello inſuetas cogit ad arma manus. *f. Caterva.*
manus elephantis naſuta, Słoniowa trąbá.
Manutergium, manuterium, Ręcznik.
Mapa, ut aliqui ſcribunt, lege potius Mappa,
mapalia *orum,* mapale *is n,* Chálupá. Eine Hütten/ Hirten-Häußlein.--- *Raris habitat mapalia tectis.* Virg. *ſyn.* Magalia, caſæ. *f. Caſa.*
mapalia mera feciſtis, Grubo.
mapella, Serwétá.
mappa *æ.* Obrus/ Serwetá. Ein Liſchlachen oder Serviet. *epith.* alba, candida, nivea, candens, cretata, *f. Mantile.*
mappula, Serwetá.
marasmus, *gr.* Suchoty.
marachrites, *æ m. Gr, ſub* Kopr 5.
marathrum, marathus, *gr,* Kopr włoſki.
Marca B. ſub Funt 3. *&* Grzywná 1. 2.
marcens, Zwiedły.

marceo,

marceo, marceſco, Więdnę/ Gniię/ Gnuśnieię/ Zálegam ſię/ Zleniéć/ Nieſtráwność mam/ śmierdzę. Welck werden. *ſyn.* Mārcēſco, pūtrēſco, lānguĕor, cōrrūmpor.

mārcidus, Wywiętrzáły/ Klápouchy/ Gnuśny/ Zgniły/ Obwiſły/ Spleśniáły *ſub* Zgniły. Welck/ faule. *Illi marcida vina larguntur.* (Phal.) Stat. *ſyn.* Mārcens, flaccĭdus, putrĭdus, *vel* lānguĭdus.

Marci-pānis, Marci paſtillus, Márcepan.

Marcipor, ſub Pácholę. Marcŏmănia, Moráwá/ marcŏmănus, Moráwczyk.

marcor Gnuśność/ Spiączká/ Suchoty choroba.

Marcŭlus, marcellus, *apellativum,* Młotek.

marcŭlus, *proprium,* Máraſzek. *ibidem.*

marcus, *appellat.* Młot.

Mărĕ, Morze i Vmywádlnik. Das Meer. *Iam maris immenſi prolem, &c.* Virg. *ſyn:* Æquor, āltum, prŏfūndum, pōntus, pĕlăgus, mārmor, ōcĕănus, āmphĭtrīte, Nēreus, Nēptunus, Thētys Thĕtis. *Epith.* Răpĭdum, vēlĭvŏlum, prōnum, hūmĭdum, tŭmĭdum, tŭmens, altum prŏfundum, Nēptūnĭum. refluum, immēnsum, vastum, incērtum, incōnstans, infīdum, ēffūſum, dŭbĭum, trĕmŭlum, lĭquĭdum, lātum, căvum, vădōſum ſālſum, rĕfŭgum, vitrĕum, glaucum, cœrŭlĕum, ſcŏpŭlōſum, ſāxōſum, inquĭētum, prŏcĕllōſum, ărēnōſum, cōmmōtum, ŭndōſum. Tūrbātum, tŭrbĭdum, ſōllĭcĭtum, cōncĭtum, mĭnax, ſpūmōſum, ſpūmĕum, ſpūmāns, ſævum, ĭnīquum, naufrăgum, tŭmŭltŭōſum, vēntōſum, infēſtum, āſpĕrum, īrātum, inſānum, immĭte, indŏmĭtum, cæcum, ăgĭtātum, plăcĭdum, placātum, pācātum, quĭētum, trānquĭllum, cōmpŏsĭtum, plānum, ēffūſum, ſērēnum, tūtum. *phr.* Măris æquor, pĕlăgi vădă. Æquŏris ŭndæ. ārva Nēptūnĭa Vada cærŭla. Nēptūni, Nērei, ōcĕăni gurges, rēgnum. Măris ŭnda, tractus, ŭnda ſălis. Campi lĭquēntes. Māxĭma Nērei ſtāgra. Lāti ſtāgna prŏfūndi. Æquŏrĕtæ. ăquæ. Cærŭla, mārmŏra pōnti. Măris æſtus. Măris, mărīni fluctus. Cāmpus ăquārum. Vāſtum măris æquor. Strīdens reflŭēntĭbus ŭndis. ōrbem cingens. Late ēffūſum. inſāna lĭcēntĭa pōnti. Mĕdias cingēntĭa tērras æquŏra. plăcŭitque prŏfūndo Fōrtūnam tēntāre mări. Jactātus dŭbĭo, pĕr dŭŏ lūſtra mări. Hæc inter tŭmĭdi lāte măris ibat ĭmāgo Aurĕa, ſēd fluctu ſpūmābant cærŭla cāno. Sē jactu dĕdit æquor in ăltum. In æquŏrĕas præcĭpĭtātus ăquas. Sēd nōs immēnſum ſpătĭis cōnfēcimus æquor. Jactātos æquŏre tōto Trōas in ŭ'a flūctĭſōn o circumvāllāta prōfūt do in frĕra dum fluvii cūrrens. Quam mŭlti Lўbĭco vŏlvŭntur mārmŏre flūctus. Pōſtquam ăltum tĕnŭēre rates, nēc jam āmplĭus ūllæ āppārent tērræ. Cœlum ŭndĭque ĕt ŭndĭque pōntus. Mūltum ille ēt tērris jactātus ĕt alto. ipſōs pŏtŭit ſūbmērgĕre pōnto ŭnĭus ōb nōxam. Frĕmĭtu quō pōntus ĕt ōmnes intrĕmŭēre ŭndæ. Quos terris circūmflŭus ambit ōcĕănus.

Mare Adriaticum, Africum, Libycum, Morze Europienſkie.

mare Balticum, Morze Szwedzkie.

mare Caſpium Hircanum, Morze 2.

mare Ærythræum rubrum, Morze czerwone.

mare inferum, Notium, Thuſcum, Mediterraneum ſuperum, Morze Europienſkie.

mare mortuum, Morze martwe.

Mareplacida, Łodź/ marga, *a.* Jl.

margărīdes, margărĭtīdes, *hæ gr ſub* Dáktyl 2.

margărīta, *Gr.* Perłá/ *margaritarius,* Perłowy kupiec/ *margaritiſer,* Perły rodzący.

margaritifera cochlea, Perłowa mácicá.

margăritum, *n. gr.* Perłá.

marginātus, Brzeżyſty/ Ramámi opráwiony.

margĭno, *as,* Obrabiam 2. Náprawiam 1.

margo, *ĭnis,* Brzeg 2. Kray 1. Kráwędź/ Kraniec. Das Bord oder Rand eines Dings. *ſyn.* Crĕpīdo. ōra, labrum, *vel* rīpa. *epith.* ēxtrēma ſūmma. *phr.* Crĕpīdĭnis ōra. Sĭnus ēxtrēmus.

Mærgopolis, gr. i ſtulta & laſcivіens civitas. Varro.

mărīnus, Morſki/ Zamorſki/ Cudzoziemſki. Zum Meer gehörig. *Naſcitur, & caſus abies viſura marinos.* Virg.

Mărio onis, Jeśiotr.

măris acceſſus, accrementum, æſtus, receſſus, Morſkie Burzenie. Das wüten deß Meers. *v. Fluxus & Fluctus, Æſtus:*

maris malacia, mollicies, tranquillitas, Morſkie Vſpokoienie.

mărīſca, Figá nieſmáczna/ Szyſzká w ćiele.

mărīſcus, *an* Rogoż?

mărīta, Mężatká/ Zoná.

marītalis, Małżeńſki. Das zum Ehemann gehört *Luſa maritali Gallica veſte manus.* Ovid.

mărĭtĭmus, Morſki/ Pomorſki. Am Meer gelegen/ oder nah beym Meer.

mărīto, *as,* Wydáię corkę/ Przypuſzczam ſtádniká/ Podwiązuię 2. Verehlichen *Inſta*

maritan-

maritandi condemnet vincula sexus. F phr. Conjugio, connubio jungo. Vinculo jugali socio. Viro trado, associo. Solennibus Hymenæis socio. Natam genero dignis hymenæis trado. Pacto conjungo. v. Coniugium, Nubilis.
maritor, sub Łączy się/ Poczyna niewiásta/ żenię się.
maritus, adiect. Małżeński/ żonáty/ żenin. Ein Ehemann. Compos maritus ut sic elysio jubet. (Jamb.) Sen. syn. Vir, sponsus, Conjux: tori, talami, lecti socius. Sociatus fœdere lecti. v. Coniux.
maritus novus, recens, Pan młody.
marmaritis, idis, Gr. Jásnotká ziele.
marmor, oris Gr. Marmur. Marmelstein. Præterea fuit in tectis marmore templum. Virg. epith. Leve, candens, pictum, picturatum, pretiosum, nobile, durum, gelidum, superbum, versicolor, frigidum, rigidum, maculosum, splendidum, lucens, nitens, antiquum, cœruleum, discolor, Parium, Phrygium, Mygdonium, spartanum, idæum, Libicum. phr. Parius lapis. Phrygium saxum. Lybicus silex. Marmoreus nitor, Frigentia cernis Marmora, quæ Spartæ Parisque oriuntur in agris. Tum Phœbo solido, de marmore templa instituam et viridi in campo templum de marmore ponam. Mea Mygdonio fulgebant marmore tecta. Medium claro surgebat marmore templum.
marmorarius, Kamiennik Mármurownik.
marmoratio, Mármurowánie.
marmoratum, Tynk 2. Mármurowy tynk.
marmoratus, Mármurowány.
marmoreus, Mármurowy/ Mármurowáty. Marmelstein. Marmoreo referunt thalamo, &c. Virg.
marmoro, as Mármuruię.
marmorosus, Mármurowáty.
marra, gr. Rydel/ Motyká.
marrubium, Szátá biała.
Mars, mascul. Marsowa gwiazdá/ Woyna/ Potyczká 1. 2. Szczęście i Nieszczęście/ Powodzenie/ Przypadek 2. Dowćip. & sub Prokuratcya. Ein Planet. phr. Sanguineo orbe rubens, minax Fera maris stella rapacis. accenso scintillans stella furore: ense minax. Rutilanti sydere Mavors. Mavortius ignis. Rubicanda incendia Martis. Stella ciens in fluxa bella nefanda.
mars, famin. Runá zwierzę.
marsupium, gr, Mieszek pieniężny.

Martagum, Máślestá. martellus, martulus, Młot.
martialis, Wáleczny/ martiaticum, żołd. (tek.
marticola, żołnierz i.
martiobarbulus, Hálábart/ Czekan.
Martius, substant. Márzec.
martius, adiect à Martio, substant. Márcowy.
martius, adiect. à marte. Woienny.
Martyr, Gr comm. Męczennik/ świádek.
martyria, orum gr. Męczenników groby.
Martyrium, gr. Męczeństwo/ Kośćioł 2. ein solch blutig Zeugniß. Sed mage sanguine martyrii. (Dactyl.) P. Epith. Cruentum, atrox, clarum, illustre, forte. phr. Magna salutiferi laurea martyrii, inclyta martyrii bella rubentis habes, (Martyrii varia genera sic describit Pontius.) Huic oculi effosi, dentes huic ore revulsi, Auribus hic caruit geminis, hic pollice dextro: Hic tunsus saxo, hic specula dejectus ab alta; Hic trabe suspensus recta. Hic virgarum inter crepitus cadit. Huic lingua exsecta est, succiso poplite, trunco corpore: Carnifices non irrisere dolentem, sed coluere alta ridentem mente dolores. Victricem aspicias diverso funere gentem. Pars rapido submersa mari, pars stipite fixa, pars pice, pars oleo, liquentis et unguine ceræ perfusa, admotis facibus tædisque perusta. pars autem capite avulso, truncoque jacenti. illa inter rapidasque rotas fascesque minaces: Turbinis in morem constanti pectore virgo Vertitur, et radii et fasces in fragmina longe Dissultant, subit illa celer cœlestia templa. &c.
Marum, gr. Maieron Kreteński.
mas Sámiec/ Mężczyzná. ein Mannsbild. Mas esse cessat ille nec fit fæmina. (Jamb.) P.
masculesco, Mężnieię. masculetum, Winnicá. Masculinè, Arnob. i. masculino genere aliquid profero.
masculinus, Męski.
masculus, substant. Mężczyzná. ein Männle. Masculus, & totum fæmina coniugium. Prop.
masculus adiect. Męski/ Mężny/ Wyborny/ Sámiec. Masouia, Mazowsze.
Masouius, Mázur.
maspetum, gr. sub Cyrenáyskie ziele.
massa, Bryłá/ Sztuka 1. mássá. Leig/ Klumpe. epith. Dura, plumbea, ferrea, gravis, valida.
massageta, Moskwá. an żmudź?
massaris, idis f. Máćicá 5.
Masso, as Spaiam/ Gniotę.
massula, Bryłká/ Sztuczka/ Klosek 1.
mastax,

mastax, ăcis *Græcis fæm. est.* Chrzęśćz.
masichaium poculum. *sub* męśćzkowy.
mastiche, *es gr.* masticum, mástykowa żywicá.
mastico B. sub Zuię.
mastichinus, *Gr* Mástykowy,
mastīgia, *æ. m. gr.* Smágániec Biczágodny.
Mastīgŏphŏrus, *Gr.* Cekiers.
mastrix, īgis *f. gr. corripuit* ı *Naziazen.* Bicz.
mastos, *vel us m. gr.* Pierśi 2.
mastrūca mastrūga mastrūcatus, Szubá Kożuch.
masturbari, Pśoty pełnię/ *masturbatio* Pśotá.
masturbator, Pśotliwy/ mastus *gr.* Cewká 2.

MAT

mataris is gr. Pociſk 2,
mătaxa, *gr.* Jedwab/ Powroz 1. Wiązánká/ Plywaczká. *mătaxo as* Wiąże 1.
mătella matellio, Wodny ſtatek/ Wiádro 1. Dzbánek/ Vrynał.
măteŏla mātĕriŏla, Szlagá/ Máczugá.
mater, Mátká/ Mámká/ Kwoczká. ein Mutter. *Mater in ore tibi est, non habet unda Deos.* P. *syn.* Gĕnĭtrix, părens. *epith.* ālma, chāra, blanda, sōllicĭta, ānxĭa, vĭgĭl, dīlēcta, fīda pĭa bĕnīgna, ămāta. *phr.* Prōlis stŭdĭōsa. ōblĭvīsci nēscia prōlis. Dīgna vĭro, quæ natum pĕpĕrit, gĕnŭit. Quos in lūmĭnis aūras ēdūxit, stŭdĭōsa fŏvet, ălit, ēducat.
mater supposititia, Mámká.
matercula, Mátuchná.
materfămilias, Páni 1. Gospodyni/ Białagłowá uczćiwa.
matĕria, materies, Materya 1. 3. Dostátek 1. Rzecz do mowienia/ Powod 1. Drwá, & *sub* Drewno 1. Allerley Zeug. *Sumite materiem vestris qui, &c:* Hor. *epith.* āmpla, dīffūsa, fœcūnda, dīves. *phr.* Matĕrĭam sūpĕrābat ŏpus, āpta nŭmĕris. Cōnvĕnĭens mŏdis. Fēlix in cārmĭna. Matĕrĭa vīres ēxŭpĕrānte mĕas. Nōn mĭhi mātĕrĭam Rōma nĕgat. Sūmite matĕrĭam vēstris quī scrībĭtis æquam Vīrĭbus, ēt vērsate dĭu quid fērre rĕcūsent. Quid vălĕant hŭmĕri.
materialis, Materyálny.
materiārius, *substant.* Porębnik.
materiarius, *adiect.* Odrębniczy/ Drewniány.
mātĕriatura, materiatio, Ciesielská robotá/ Budowánie 4. Wiązánie 2. Drewnia 2.
materiatus, Drewniány.
mātĕrīnus, Twárdy. *materio as* Drzewem (tis.
mātĕrior, *aris* Drew ſzukam.
matĕris, *is hæc gr.* Spiez żolnierſki/ Pociſk 2. *a longum Renato.*
matērnus, Máćierzyńſki. Mütterlich. *Devol sunt, iterum maternas impulit aures.* V.
mātertĕra, Ciotká 2
mathēmătica, *Gr. sub* Gwiazdárſka náuká.
mathematicus, *gr.* Praktykarz 1
măthesis, *Gr.* Náuká 1. *mathios ÿ f.* Wężownik

MART

mātresco is, Mátki násláduię.
mātrĭcīda matkoboycá/ *sub* mężoboycá.
matricidium, *sub* mężoboyſtwo/
matrīcŭla, metryká Reieſtr/
mātrimōniālis małżeńſki.
mātrimōnium, małżeńſtwo/ Eheſtand. *Vt eam perpetiar ire in matrimonium.* (J.) *syn.* Cōnjŭgĭum, cōnnubĭum. *s. Coniugium;*
matrīmus, mátkę żywą máiący.
mātrix, īcis *f.* żywot niewieśći/ máćiorká/ Kwoczká/ Pniak/ mlecz w drzewách/ Reieſtr 5. & *sub* Probá 3.
mātrōna, mężátká/ Białagłowá 2. Ehrnweib. *Si torus in pretio est, dicor matrona tonantis.* Ovid. *epith.* Pūlchra, fōrmōsa, cāndida, dĕcōra, cāsta.
mātrōnalis, mężátkom przyſtoyny/ *sub* mężátká. Einer ehrbaren Frauen zuſtändig. *Et matronales erubuēre genæ.* Ovid.
Matronatus, us. Apule: i. dignitas & gravitas matronalis. Beroald.
matruēlis, ćioteczny/ matta, máta.
mattīaca pila, mydło. *mattiarius, Ammiano forte.* Spiśnik. matticus, żarłog/ Gębá 5.
mattya, *æ, & orum,* matteolæ, Łakoći/ Wet 1.

MATV

mătŭla, Wodny ſtatek/ Dzbánek/ Vrynał/ Smrod 3. Nikczemnik.
maturatē, Spieſzno/ mātūrātio, Spieſzenie.
maturē, Ráno/ Rychło/ W czás 2 & *opposito sensu.* Pomáłu/ Nierychło.
mātūresco, Doſtaię ſię 1. Zrzeię/ Státecznieię. Reiff werden. *Cœpit & ut primum pleno maturuit anno.* Ovid.
maturissime, Poważnie/ Rychło.

maturitas, Dostáłość/ Czás 2. Powogá. Reiffe. *Fervens coquat maturitas.* (Iamb.Dim.) P.
maturo, *as.* Dostáie się 1. Dostrzáło czynię/ Przyśpieszam/ Pomálu co czynię. Reiff machen. *Maturate fugam, regique hæc dicite vestro.* Virg. *syn.* Maturitatem do, affero, concoquo, *vel* accelero, propero, festino, urgeo.
maturor, Dostáię się.
maturus, Rány/ Dostrzáły/ Dostały/ Rychły/ śpieszny/ Státeczny/ Godzi się. Zeitig/ reiff. *Tempore item certo roseam matura per oras.* Luc. *syn.* Coctus, concoctus, tempestivus, opportunus, aptus, idoneus, commodus, citus, subitus, festinus
matura, Zorzá. *matutinalis,* Poránkowy.
matutinò, Poránu/ matutinum, Poránek.
matutinus, Poránkowy. Früh morgens. *Et matutinis operatur festa lucernis.* Juv.
mavelim, mavolo, Wolę.
Mauritania, murzyńska ziemiá.
maurus, murzyn.
mausoleum, *Gr:* Kátafálk/ Słup 5.

M A X

maxilla, Policzek/ Czeluść 1. Kinnbacken. *v. Gena.*
maxillaris, Czeluśćiowy/ *sub* Czeluść 1.
maxillaris dens, Zęby trzonowe.
maximitas, Ogrom/ Wielkość 2.
maximopere maximum, Bárzo.
maximus, Nawiętszy. Allergrösseste *Maximus Ilioneus placido sic pectore cœpit.* Virg.
maza æ, gr. ciásto smáżone/ Kłosek.
maza panis, márcepan.
mazonomum, *Gr:* misá spora.

M E

meabilis, Przebyty/ Przenikáiący/ Przechodziśty. meaculum, *sub* Por meapte causa, Dla.
meatim facis & facitis. Priscian. Po moysku.
meatus, *us,* Dziurki 1. 4. ćieczenie 1. Por/ Bieg/ Látanie. Gang/ Lauff. *Orabunt causas melius, cœlique meatus:* Virg. *syn.* Foramen, aditus, canalis, porus, tenuis via.
mecastor, Zaiste. mechanica ars, ćieśielstwo.
mechanice *sub* Rzubo ćiągnąć. *& sub* Winduie.
mechanicus, *adiect. gr.* Ciężko dziá siłą porrzebuiący.
mechanicus, *substant.* Architekt/ Rzemieśnik/ Powrozobiegun/ mieterlnik.
Mechimonium, Noni. lege Mæchimonium infrà.
mecon, *onis, hic gr.* mák leśny.
meconis, *idis hæc gr.* Sáłatá 1,
meconium *gr.* mákowy sok/ Jary mlecz.

M E D

medela, Leczenie/ Lekárstwo.
medeor, *eris.* Leczę/ Goię. Heylen/ curiren. *Talis amor tentat, nec sit mihi cura mederi.* Virg. *phr.* Curo, sano. *phr.* Medicinam affero, adhibeo. Fero medicamen. Medicam opem fero. Morbum medicamine pello, expello, depello, mitigo, levo, lenio. Vulnera curo, foveo, arte levo. Medicas manus affero, applico, adhibeo. Dolorem medicando aufero, mulceo, arte apollinea, tentatis operosæ viribus herbæ uti. Nunc purgat vulnera lymphis. Nunc mulcet succis, ligat inde, ac vulnera molli. Circumdat tactu, et torpentes mitigat artus. Venienti occurrite morbo: Principiis obsta sero medicina paratur. Nullus apollinea qui levet arte malum est. Relevare corpora morbis, ex ægro corpore morbos pellere. Aufert ipse meum pariter medicando dolorem. Nec te jam Phœbe pigebit ægroto medicas applicuisse manus, Medicas exercet inaniter artes. Lenire dolorum posiis, et magnam morbi deponere partem. Modo nascentes properabam pellere, morbos: admoveo tardam nunc quoque lentus opem.
mederga, Nád 1. *medialis,* Pośrzodkowy.
mediana vox, Ténerowa mowá.
medianus, Pośrzodkowy/ śrzedni.
medianus paries, śćiána przeczna.
mediastimus, mediastinus, *subst.* Sługá podły Stroż domowy.
mediastinus, *adiect.* Podły.
mediator, Pośrzednik. medica *gr.* Oman.
medibilis, Zleczony/ Uleczony.
medica medicinalis ars, Lekárska náuká.
medica avis, Paw.
medicabilis, Uleczony/ Leczący. Heylsam/ heylbar.--*nullis amor est medicabilis herbis.* Ov.
medicabiliter sub Lekárskie.
medicamen, Lekárstwo/ Pieknzydło/ Fárbá 5. Bielidło. Artzeny. *Tot medicaminibus, coctaque siliginis offas.* Ovid. *syn.* Medicina, medicamentum, medicatus, remedium, medela, fomentum, levamen, lenimen, pharmacum. *epith.* Salubre salutiferum, validum, salutare, præsens, potens, utile, dulce, ame-

ce, ămātum, ōptātum, præſcriptum, ēxpēctātum, prōmptum, ſuāve, grātum, ēfficax. *phr.* Hērbæ mĕdĭcæ. Hērbārūm sūccus, vīs, pŏtēſtas. Vires ŏpĕrōſæ hērbæ. Hĕrba pŏtens ad ŏpem, rādixque, mĕdēndi ūtĭlis. Aūxĭlium mūltis ſūccus ĕt hērba fŭit. Mĕdicæ lȳmphæ. Pæŏnĭi pōcŭla ſūcci. Vīs mĕdicæ ŏpis. Vūlnĕribus āpta părāntur Phārmăca. ēxpēllens mōrbos. Tōllens flāmmāntes pēctŏris æſtus. Quō nōn præsēntius ūllum aūxĭlium vēnit. Sicque sălūtāres mēmbris ădhĭbēre mĕdēlas, ĕa vīsa ſălus mŏrĭēntibus ūna. Quās mĭhi nōn hērbas, quæ nōn mĕdĭcāmĭna nūtrix āttŭlit, aūdāci, ſūppŏsŭitque mănu? Tēmpŏribus mĕdicīna vălet; dăta tēmpŏre prōsunt, ēt dăta nōn āpto tēmpŏre vīna nŏcent. Ipse fĕros rĕpŭlit dōctis mĕdĭcāntĭbus ignes. Lēnito mĕdĭcam vūlnĕre ſēnſit ōpem.

medicamentārius, *ſubſtant.* Aptekarz. Iká.

medicamentarius, *adiect.* *ſub* Aptekárſka náu-

medicamentōſus, Leczący/ Zdrowy 2.

medicamentum, Lekárſtwo 1. 9. Piekrzydło/ Fárbá 2. 5. Trucizná. (wá 5. 4.

mĕdĭcātio, Leczenie/ Czárowánie/ Przyprá-

medicatus, Lekárſtwy opátrzony/ Przypráwny/ Leczący/ Jádowity/ Napuſzczány iádem.

mĕdĭcīna, Lekárſka náuká/ Lekárſtwo. Artzeneykunſt. — *tanquam hæc ſit noſtri medicina furoris.* Virg. *ſyn.* Mĕdĭcāmen, *vel* ārs mĕdĭca, ārtes āpōllĭnis, ārs āpōllĭnĕa, Phœbēa, Pæŏnĭa, Măchāŏnĭa, ārs mĕdēndi ārs ŏpĕrōsa mĕdēntum ārtis āpōllĭnĕæ vĭrōs, pŏtēſtas, aūxĭlium, glōrĭa, dĕcus. *v. Medicamen.*

medicinæ. Lekárnia/ Choruiących mieyſce.

mĕdĭco, *as.* Leczę/ Fárbuię/ Przypráwiam. Heylen/ artzeneyen. *Sed non Dardaniæ medicari cuſpidis ictum.* Virg. *ſyn.* Mĕdĕor, *vel* lĭno, tĭngo, ĭmbŭo, ĭnfĭcĭo, fūco. *vel ſup. Medeor.*

medicor, Leczę/ Napuſzczam iádem.

mĕdĭcus, *adiect.* Lekárſki. Heylſam. *Dum medicas adhibere manus ad vulnera paſtor.* Virg. *ſyn.* ŏpĭfer, sălūtĭfer, Pæŏnĭus, āpōllĭnĕus, Phœbēus, Măchāŏnĭus.

mĕdĭcus, *ſubſtant.* Lekarz. Ein Artzt. *Protinus accedunt medici, medicæque recedunt.* Mart. *ſyn.* Mĕdens. *epith.* Dōctus, pĕrītus, sōlers, săgax; īndūſtrĭus, īngĕnĭōsus, īllūſtris, sōllĭcĭtus, fidus, fidēlis, prūdens, caūtus, ſcĭens, pŏtēns. *phr.* ārtem dōctus Pæŏniam, ārte āpōllĭnĕa pŏtens. Māchāŏnĭa clārus in ārte, ārtis mĕdĭcæ pĕrītus. Scĭens hērbārum, ārtisque mĕdēndi, ārte pĕrīta mōrbos lĕvans. Mĕdĭcāmĭne pōllens. Ægris ŏpem fērre, mōrbos fŭgāre pĕrītus. Scĭens pŏtēſtātes hērbārum, ūsūmque mĕdēndi. ārtis āpōllĭnĕæ gnārus. Pēllens ēx ægro cŏrpŏre mōrbos. Dēpēllens mĕdĭcāmĭne mōrbos. Dōctus dēpēllĕre mōrbos: Dāns dōcta pōcŭla mīſta mănu. Cōrpŏre āb ægrōto prŏpĕrāntia făta rĕpēllens. Quī tēntat sălĭēntem pōllĭce vēnam. Quī vĭvos pŏtŭi mūlcēre dŏlōres. Dēficio, mĕdĭcāsque mănus, fōrmēntăque quæro vūlnĕribus (sed sūmma) mĕis. Cōrpŏris aūxĭlium mĕdĭco cōmmĭtte fĭdēli. Quĭd tĭbi cum mĕdĭcis? dīmĭtte Măchāŏnas ōmnes. Nōn ēſt in mĕdico sēmper rĕlĕvētur ŭt æger, īntĕrdum dōcta plūs vălet ārte mălum. Quāntus ăpud Dănăos Pŏdălĭrĭus ārte mĕdēndi. *Medicinæ inventor*, Apōllo. *Medici illuſtres*, Æſcŭlāpĭus, Măchāon. Pŏdĕlĭrĭus, Pæon, Chiron, Mĕlāmpus, Hīppocrătes, Gālēnus.

medicus circumforaneus, Lekarz iármárkowy.

mĕrīdĭālis, Południowy 1. *meridies*, Południe.

mediè, Mierníe/ Srzednie. mĕdĭĕtas, Srzodek.

medio as, W pol ſtoię.

mĕdĭŏcris, mediocer, mĕdĭŏcrĭcŭlus, Mierny/ Mittelmäſſig. *Si mediocris erit, ſpatium luſtrabit utrumque* Juv. *ſyn.* Mŏdĭcus, pārvus, paūcus, ēxĭgŭus.

mĕdĭŏcrĭtas, Miernoſć/ Miárá 3. Srzodek. Mittelmaaß. *Auream quisquis mediocritatem.* (Sap.) Hor. *v. Modus.*

mĕdĭocrĭter, Miernie. Mäſſiglich. *Nec pavor & rerum mediocriter utilium ſpes.* Hor.

mediogrūmus, mediotūmus, medioxĭmus medioxŭmus, mierny/ *medioxume*, miernie.

mĕdĭpontus, Liná *mĕditāmen*, myśl 5.

meditamentum, myśl 2. ćwiczenie 1.

meditatè, Ná pámięć.

meditātio, myśl 2. Rozmyślánie/ ćwiczenie ſię. *Meditativa Verba apud Grammaticos ſunt, quæ propenſionem, apparatum, & molimen ſignificant ut Parturio periculum.*

meditatorium, Klaſztor.

meditatus, *ti* Rozmyślny/ Vmyślny.

meditatus *us*, Zámyſł. (dek.

mĕdĭterrāneum, mĕdĭtullium, Odmorze/ Srzo-

mediterraneus, *mediterreus*, Odmorſki.

mĕdĭtor, myślę 1. Rozważam 1. ćwiczę ſię. Betrachten/ nachdencken. *Reginam meditor, ne quo ſe numine mutet.* Virg. *ſyn.* Cōgĭto, cōnsĭdĕro, *vel* căno. *v. Cogito.*

medium, Srzodek 1. 2.

medium, *pro dimidio. an recte? sub* Poł.
medius, Srzedni/ Obostronny Wszpliwy 2. Der mittelst. *Per medios, instans operi regnisque futuris.* V.
medulla, Drzeń/ mlecz drzewny/ épik/ Treść.
medulla panis, Ośrzodek
medulla spinalis, mlecz pacierzowy.
medullatus, Tłusty.
medullitus, Oprzeżmie/ Usilnie. Inniglich/ hertzlich — *Hominum ferit ille medullitus omnes.* V. *phr.* In imas medullas, ex imis medullis.
megaltriarcha, magactariarcha, *sub* Przeor.
megistanes, *hi* Pánowie przedni/ Senatorowie [illegible].
mehercle, mehercule, mehercules, Záiste.
meio, *is* Puszczam wodę.

mel, miod prásny/ Honig. *Quis mel aristaeo, quis Baccho vina Falerna.* Ovid. *syn.* Favus: *epith:* Roscidum, aerium, tenax, dulce, spumans, liquens, liquidum, purum, flavum, redolens, fragrans, flaveus, [illegible], suave, gratum, odorum Hymettium, Hyblaeum, Cecropium, atticum. *phr.* Nectar apum aetherii mellis coelestia dona. Munera mellis. Liquor Hyblaeus, atticus. Hyblaeum nectar. Dulcis apum labor. [illegible] thymo fragrantia, expressit mella liquata favis, pressis coacta favis. Mellis opus. Cerea dona. Thymi redolentia rore. Veluti plenis si florea mella. Sint expressa favis. Mel conficere. Spumantia pressis. Cogere mella favis excudunt ceras et mella tenacia figunt. Dulcia mella premes, nec tantum dulcia, quantum et liquida et durum Bacchi domitura saporem. V. *Apes*
mel arundinum, Cukier. melenaeros, *gr* Trzci.
mel aereum, mel roscidum, Manna [illegible].
mel anthinum, Lipiec miod/
melamphyllon, *vel um gr.* [illegible] 2.
melampodium, *Gr,* ciemierzycá/
melampraston, *vel um gr.* Szátá czarna.
melampsythium, *Gr.* Wino [illegible].
melampus, *odos odis m gr.* Pies [illegible].
melanchaetes *a m* melancaetes, *is gr.* Pies czarny [illegible].
melancholia, *Gr.* melánkolia 1. 2.
melancholicus *gr.* melánkolik, — — (Ská.
melancoryphos, *Gr, hic Graecis Cinm. est* Figoja:
melanderas, *is idis gr.* [illegible].
melandrya, *a.* [illegible].

melandryon, melandryum, *Idem &* Wrzeciono/ *Item sub* Czechrzycá *&* Dąb 1.
melania *Gr.* Czarność.
melanteria, *a gr.* Czernidło dziegiec/ *& sub* Koperwas/ *& sub* mosiężna skwárá.
melanthe, *es f. gr. ludus puerorum sub* Chrześć.
melanthemum, *gr.* Rumień.
melanthium, *Gr.* Czarnuchá.
melanurus, *hic gr.* Wielgook rybá/
melapia, *neutrum plurale, in singulari, Melapium.* Plin. *l. poma & pyra simul.*
melas, *anos m. gr sub* Piegá.
melaspermum, *gr.* Czarnuchá.
melca, *a f. gr. an,* mleko 2.
melculum, miodek.
melecygnea, *n. plur: gr:* śpiewánie.
meleagris, *idis f gr:* Indyk.
meles, *is gr.* Zbik. *Producit primam Serenus & Gratius,* melia, *gr.* Jesion.
melia, *gr.* ziemia lekarska.
melica, auis, Paw *e quantitas incerta: quia vox corrupta est ex medica: Columel.*
melicimbales *hi* Slimak 5.
meliceria, meliceris, *idis gr.* Ognipiorá/
melichloros, *vel us* melichros, *huius* melichrotis, melichrus, *ri gr* miednik [illegible].
melichrysos, *vel us m. gr.* Kámień żołtawy.
melicratum, *Gr.* miod pity.
melicus *gr.* Pieśniarz/ Ein Singer. *Et melicos lyricosque modos praefanda notabis.* A.
melilotus, *hoc gr.* Komonica [illegible].
melimeli, *hoc gr. sub* Piżmowe.
melimelum, *Gr.* Jabłko słodkie/ Piżmowe.
melitra, *a, gr.* miesiek 1. melina, *Gr* Miod pity.
melinum, *Gr.* Pszczelnik ziele.
melinum, *Gr* Bielidło/ [illegible].
melinus, *Gr.* Pierwszy/ *& sub* Zbik.
melior, Lepszy/ [illegible] 2. [illegible]. *Regia, & [illegible] fama melioris amantes.* Virg. *syn.* Praestantior, potior.
melioramentum *K.* Wyleszenie.
melioratio, *K.* Wz[illegible].
meliuscule, Poprawiam się. *melioro,* Polepszam.
meliphyllum, melisophyllum, *Gr.* Pszczelnik ziele.

nik ziele. melipontus, *hic* Liná.

mēlis, *is f.* Zbik/ (ſle.

meliſſa, *gr.* melitæna, Pßczolá/ pßczelnik zie-

meliſſa ſylueſtris, Rádzidło ziele.

mělisſŏphăgŏ, ōnis. *Gr.* żołná.

mělita inſula, málta wyſep.

mělitæus, melitenſis, máltenſki.

mělites, *æ .m gr ſub*, Pigwowy/ *&* Jábłkowity.

mělitites, *æ. m. gr.* Słodycz/ Wino ſłodkie/ miodnik kámień.

mělitis, *idis f. gr.* Pßczelnik ziele.

mělitton, ōnis. *m. Gr*, melittōtrŏphium *Gr.* Pßczelnik. mělitturgus, *Gr* Bártnik.

mělium, Obroż/ melius, Lepiey.

meliuſcule, Lepiey trochę.

MELL

mella, *æ* mellina, miod pity.

mellaceum vinum, Wino wárzoné/

mellarium, Pßczelnik 1. mellarium vas, Vl.

mellarius, *ſubſtant.* Bártnik/

mellarius, melligenus *adiect.* miodowy 3.

mellatio, Podbieránie miodu.

melleus, miodowy/ Słodki/ Płowy/ żółtáwy. Dem Honig gleich/ oder wie Honig geſchmeckt

melliculum, miodek.

mellifer, miod robiący. Das Honig trägt. *Mellifer eiectis exercitus obſtrepit herbis.* Cl.

mellificium, miodu robienie.

mellifica loca, Pßczelnik 1.

mellifico, miod robię. Honig machen. *Sic vos non vobis mellificatis, apes.* Virg. *ſyn.* Mel cōnficio, coquo, fingo, liquo.

mellificus, miod robiący/

mellifluus, Słodki. melligo, Sok miodowy.

mellillus, miodowy/ mellinia, Słodkość.

mellinus, Płowy. mellis *is f.* Zbik/

mellitum, *&* mellinum edulium, miodownik.

mellitus, miodowy 1. 2 Słodki/ R. ſłodkie/ Wdzięczny/ Przyiemny/ miły 1. Von Honig. *Pane egeo, iam mellitis potiore placentis*, Mart.

mělŏdes, *æ. m. gr* miodowy.

mělōdia *Gr.* melodia.

mēlon ōnis *hic gr.* mēlopĕpo, *Gr.* melon.

mēlos, *ieos, & li gr.* Śpiewánie 2. Pieśń/ mu-zyká 3. 4. Wierß Poetycki. *Vide infra in Indice rerum Chaos*, Ein lieblicher Geſang/ melodey. *Regina longum Calliope melos.* (Alcaic.) *ſyn.* Mělōdia, cōncentus, cantus, mŏdŭlātio, mŏdŭlāmen, mŏdŭli. *Epith.* Suāve, dūlce, grātum, cănōrum, blāndum, lætum, fēſtīvum, āmœnum, tĕnĕrum, dūlcisŏnum, plăcĭdum, cœlēſte, Aŏnium, Caſtălium. *Phr.* Fūdērunt lĕpĭdum rūſtica tūrba mĕlos, ārgūtumque mĕlos dīvi cĕcĭnēre cănōri. Fūndēbat plăcĭdum cœlica Mūsa mĕlos. Smȳrnæum credes plectra rĕferre mĕlos. Līnguāque Cȳnnămĕum fūdit āmœna mĕlos. *V. Cantus Muſica.*

mēlōta, *æ. m gr:* Páſterz/ *an* Kożuch.

mēlōthron, *vel um m gr.* Przeſtęp biały.

mĕlus, *li, gr*, Śpiewánie 2.

mĕmæcȳlon, *Gr.* Jezowkowy owoc/

membrāna, Skorká ná drzewie/ Błoná 1. 5. Kompáturá/ Párgámin/ moßny/ Skrzydło 1. Ein Fell oder Haut. *Epith*, Tĕnuis, mōllis. *V. Cutis.*

membrāna cerebri, Błonká 2.

membrana, Pargamena, ſcriptoria, Pargámin.

membranacea pinna, Skrzydło 1. (wy.

membranaceus. Błonowy/ *& ſub* Párgámino-

membrāneus, Párgáminowy.

membrātim, Członkámi / Przerywáiąc. Gliedweiß. *Et membratim vitalem deperdere ſenſum.* Lucr. *ſyn:* Per pārtes, in mĕmbra.

membrātim civico, Robieram ná częśći

membrātūra, Komplekſye/ Twárzy kßtałt.

membrum, Członek 1. 4. 7. Komorá 1. Ein Glied. *ſyn:* ārtus. *epith:* ārgēntĕum, cāndĭdum, dĕcōrum, tĕnēllum, cālēns, lāngvĭdum, cădūcum, lāctĕum, vītale, mōrbĭdum, mŏrĭbūndum, vĭgēns, vălĭdum, forte. *phr:* Nūdābant liquĭdis ārgēntĕa mĕmbra ſub ūndis. Cāndĭdaque in nĭtĭdo fūmine mĕmbra rĭgas. Lāctĕa quid laūdas āt cāndĭda mĕmbra lĭgūſtro mĕmbra? Num mortālis hŏmo, būlla eſt? Num mŏrbĭda cōnſtat fĭcta Prŏmēthæo mĕmbra fŭiſſe lūto. *V. Artus.*

mĕmĕnto, Pámiętay że.

mĕmĭni. Pámiętam/ Wſpominam 5. Bin ingedenck/ ſich erinnern. *Cantando memini puerum me condere ſoles.* Virg. *ſyn:* Rĕcŏrdor, rĕmĭnīſcor. *phr:* Sum mĕmor, nōn īmmĕmor, in mĕntem venit. Mĕmŏri ſub pĕctŏre sērvo, pĕctŏre, mĕnte tĕnĕo. Nōn ſubīre ănĭmo oblīvia; Immĕmŏri ănĭmo do, mănde, mĕnte rĕpōno. Sūb corde

refero, repono, recondo. Mănet ălta mente repŏstum jūdicium Păridis, sprētæque injūria formæ. Si rite aŭdita recordor. Forsan & hæc olim meminisse juvabit. Vive memor nostri. Signatum hoc memŏri pectŏre nōmen hăbe. Tum vēro facito ut memŏri tibi condita corde. Hæc vigeant mandāta nec ulla oblitteret ætas. Memŏri hæc tibi mente recondo. Tua splendida facta nulla unquam ex animis tollent oblivia nostris. v. *Gratias ago.*

mĕmor, Pámiętny 1. 2. Eingedenck --- *Et sævæ memorem Iunonis ob iram.* Virg: *syn:* Non immĕmor, non oblitus.

memorābilis, memorandus, Pámiętny Denckwürdig --- *Namq; etsi nullum memorabile nomen.* Virg.

memorāculum, Pámięć 3.

mĕmŏrātissimus, Pámiętny/ Sławny.

mĕmŏrātor, Przypominácz.

memoratus, us, Wspominánie

mĕmŏria, Pámięć 1. 2. 3. 4. Wspominánie/ Dawność 1. Stárość 2. Gedächtnuß.

Reddit memoria tenue per vestigium. (Jamb.)

memoriâ meâ, nostra, patrum. Zá mey pámięci.

Memoriæ, *hæ,* Pámięć 3. Swiętto 1.

memoriæ magister, Przypominácz/ Referendarz.

mĕmŏriālis, *sub* Pámiętny.

mĕmŏriōsus, Pámiętny. mĕmŏriter Ná pámięć

mĕmŏro, *as,* Przypominam/ Wspominam 2. sich besinnen/ gedencken. *Et meministis enim, divæ, & memorare potestis,* Virg: *phr:* in mentem revŏco. v. *Memini,* vel commĕmŏro, narro.

mĕmŏror, *aris, pass.* Wspominam 2. 3.

memphis, *is, gr:* Kair.

memphītes, *æ, m. gr.* Mármur drętwiący.

M E N

mĕnais, idis, f. gr. Węzownik

menda, *æ,* Wádá/ Błąd.

mendāciis onerare, Náklamáć.

mendaciter, Klamliwie.

mĕndācium, mendaciuncŭlum, Klamstwo. Eine Lügen. *Nec vos decipiant blandæ mendacia lingvæ.* Virg: *syn:* Commentum. *epith:* Vanum, callidum, impudens, fallax, dolosum, lepidum, anile, turpe, pudendum, muliebre fictum. *phr:* Fictus, fictitius sermo, ficta verba. Vanæ, fictæ voces. Fallacis mendacia lingvæ. Perjūræ somnia mentis. Prodigiosa lŏquor vĕtĕrum mendacia vatum. Fatui commenta ...

mendax, mendaciloquus, Klamcá. Lügner *Quam nisi mendosum & mendacem, vir bonus est quis* Hor. *syn:* Vanus, perjūrus, simulans. *phr:* Fandi fictor. Mentiri vel fallere doctus. ore falso, simulato, blando; vel verbis vanis decipiens. Lingva, os, pectus fallax, mendax, os perjūrum. Multa malus simulans vana spe lusit amantem.

mendīcābulum, żebrák, mendīcātio, żebránie

mendīcitas, *mendicimenium,* żebráctwo. Armuth. *Mendicitatem cui obtulisti opera tua:* (Jamb.) v. *Paupertas.*

mendīco, *as,* żebrzę. Bettlen. *Arcanum Iudæa tremens mendicat in aurem.* Juv. *syn:* emendico, *phr:* Stipem corrŏgo. Vitam quærito æra rŏgo. Precibus cibum, victum, alimenta rŏgo, peto, exposco. Parvæ stipis æra rŏgo. aliena limina lustras, exiguumque rogas ore tremente cibum. Nunc mendicato vescitur ille cibo.

mendīcula vestis, Łáchmány.

mendīcus, mendīculus. *subst.* żebrák. Ein Bettler. *Nec mendica ferat barbati prandia nudi.* Mar: *syn:* Pauper, egens, inops, egenus. v. *Pauper.*

mendīculus, *adiect.* żebrzący.

mendōse Obłędliwie/ Fałszywie.

mendōsus, Wádę máiący/ Obłędliwy/ Fałszywy. Voll Fehler. *Quem nisi mendosum & mendacem &c.* Hor.

mendum, Błąd. Ein Fehl/ Irrthum. *syn:* Menda, error, errātum, vitium.

mēniāna, *orum,* Alkierz. mēnianum, Ganek.

mēnis, *idis, f. Gr.* Miesiączek.

mēnninx, *gis, f. Gr.* Błonká 2.

mens, Myśl 1. Wola 1. Rozum 1. Pámięć 1. Duch/ Duszá/ Chęć/ Koniec spraw. Sinn/ Verstand. *Nisus ait: Diine hunc ardorem mentibus addunt?* Virg: *syn:* animus, ratio, intellectus, ingenium, vel cogitatio, judicium, sententia, prōpŏsitum, consilium, voluntas. v. *Animus.*

mēnsa, Stoł 1. 2. 6. Obiad/ Potráwá/ Bánkierski kram/ Nágrobek. Ein Tisch. *Mensas ut strueret hospitibus Dijs.* (Choriamb:) *epith:* Lauta, pingvis, ornata, picta acerna, teres, faginea, nitida, citrea, magnifica, splendida, opima, onusta, regia, opulenta, avara, gemmata, ebria: hilaris, dulcis, mollis, festiva. *phr:* instructa cibis. epulis onerata. Lautis cibis splendida, onusta, opulenta. Ferculis fatiscens. Vario dapum pondere titubans. Lautos suppeditat prodiga mensa cibos. appositæ mensis epulæ.

Lautis mensa parata cibis. Quæ nunquam pariunt alacres fastidia mensæ. non tibi gemmatis ponentur prandia mensis. Vix capit electas ebria mensa dapes. Jugiter ad pingves ducebant gaudia mensas.
mensa Pythagoræ, Rachowniczа tablicá.
mensalis, Stołowy. mensarius, *subst.* Bánkierz
mensarius, *adiect.* Bánkierski/ Stołowy.
menses, *bi*, Niewieśćia chorobá.
mensio, Mierzenie.
mensis, Miesiąc. Ein Monat. *Triginta magnos volvendis mensibus orbes.* Virg: *epith:* Fugax, celer, fluens, fugitivus, Lunaris. *phr:* Menstruus cursus, orbis. Menstruum tempus, spatium. Lunæ cursus, curriculum. Mora menstrua.
mensor, Miernik/ Mierniczy i. Stánowniczy Oboźny.
menstrua, *orum*, Niewieśćia chorobá.
menstrualis, Krwotoczny/ Miesięczny. Monatlich. *Sphæram ruina menstrualem destruet.*
menstruans, menstruatus, Krwotoczny.
menstruus, *mensurnus*, Miesięczny/ Co mie(sięczny.
mensularius, Bánkierz
mensum, *In* Morg.
mensura, Miárá 1. 3. 4. Maaß. *Circumiere modum mensuraq; roboris ulnas.* Ovid.
mensurabilis, Pomierny.
mensuro, as, Mierzę 1. messen. *Quisque suas mensurat opes, viresque, &c.* Ovid: *v: Metior:*
mensuraticum B. in Pomiernie.
mensuralis, sub Mierny. menta, mietká 1.
mentagra, *æ, e gr:* Liszay/ Stáncá.
mentastrum, mietká polna.
mente, Szczerze. mente præditus, Rozumny
mentigo, *inis, hæc*, Liszay.
mentio, *onis*, Wzmiánká.
mentior, Kłamam/ Zmyślam i. & *sub* Podobny. 1. Liegen/ erdichten. *At non ille satum quo te mentiris Achilles.* Virg: *syn:* Falsa dico, memoro, loquor, narro: mendacia fingo, jacto: vana, falsa comminiscor, ementior: simulo, imitor. *phr:* Ficta, mendacia verba profero, loquor. addit mendacia culpæ, ore vaniloquo mendacia jactat. Pro veris dicere falsa. mendaces reddit ab ore sonos omnia mentiris, neque enim tua fallere lingva incipit à nobis. *v. Decipio.*
mentitio, Kłamstwo. mento, *onis*, Gárdłowáty. *mentula* Członek 5.

mentum, Brodá/ Podbrodek. Das Kinn. *epith:* Setosum, hispidum, acutum, pulchrum, decorum, niveum, incanum. *phr:* Quibus aspera mento barba jacet. Summoque cadit barba aspera mento.
meo, *as*, Bieżę/Latam. meo more, Po moyśku
meon, *vel um, n. gr.* Oleśnik ziele.
mephiticus, Smiérdzący.
mephitis, *is*, Smród. Ein starcker Gestanck Geruch/ von dem Erdreich oder faulen gewässern herrührend. --- *sævamque exhalat opaca mephitim.* Virg: *syn:* Putor, fœtor. *epith:* Putida, olida, graveolens, gravis, sulphurea, sordens, sæva, tristis, tetra. *phr:* Sævam exhalat opaca mephitim sylva. Fœtorem, quantum terra mephitis habet.
meracius, meraclum, meraculum, meracum, Nieroztworzony.
meraculus, meracus, Szczery/ Nieroztworzony
meracum vinum, Wino nie miszáne.
mercatio, Kupczenie.
mercator, Kupiec. Ein Kauffmann/ Handelsmann. *Impiger extremos currit mercator ad Indos.* Hor: *syn:* Negotiator, venditor, institor, emptor. *epith:* Vagus, impiger, avarus, vigil, sollicitus, peregrinus, dives, providens, insomnis, irrequietus, subdolus, iniquus. *phr:* Mercis mutator Eoæ. Lucri avidus, cupidus. Lucris, divitiis, opibus inhians. Lucri spe ductus. Laudans venales quas vult extrudere merces. Quem se mercator avarus. Finxerat à rubri littore ferre maris. anxius hæret mercator, cui vota viæ cessere secunda, & lucri fortuna fuit, nunc cogitat aurum, & gemmas, quas puppe vehat, pretiosaque rerum. Per mille ruens discrimina vitæ. Vecturus merces opulentas. *v: Mercor & Avarus:*
mercatura, Kupiectwo. Kauffmannschafft. *Aversus mercaturis, delirus & amens.* Hor.
mercaturam facio, Kupczę.
mercatus, *us*, Jármark/ Targowisko.
mercidicius, mercedivus, Náiemnik.
mercedonius mensis, Przybyćień.
mercedula, Dochod 1. Zapłatá 1.
mercenarius, *subst.* Naiemnik. Taglöhner Mietling. *Thesauro invento qui mercenarius agrum.* Hor.
mercenarius, *adiect:* Náiemniczy/ Naiemny/ Kupny.
merces, Zapłáta 1. Dochod/ Szkodá. Lohn/ Sold. *Mitteret in pyrgum talos, mercede diurna.* Hor:

nx. Hor: *syn:* Prœmium, pretium, mūnus. *epith:* Lārga, āmpla, māgnifica, insignis, ēximia, dēbita, æqua, iūsta, grāta. *V. Præmium.*

merīdinus mensis, Przybycien.

mercimōnium, Kupá.

Mercipotus, B. *sub* Lickup.

mēcor, Kupuię/ *& sub* Zorguię mi. Kauffen. *Paulatim mercaris agrum fortasse trecentis.* Hor: *syn:* ēmo, cōemo, nūndinor. *phr:* Mercitūram facio. Mērces mūto. Extrēmis fācere commērcia terris. Mūtāndis mērcibus ād Indos pēnētrāre, pēlāgo sē committēre. Vēhēre lōnginqua pēr æquōra mērces. Pēr mille rūunt discrimina vitæ. Vēctūri mērces ōpūlēntas. *V. Mercator.*

mercūriālis, *adiect:* Dowćipny.

mercūriālis, *subst:* Szczyr ziele.

mercurius. Merkuryuß gwiazdá/ Kámionká. Ein Planet. *phr* Mōtūque cēler Gyllēnius hēros. Quōs ignis cœli Cyllēnius ērret in ōrbes. Fœcūndūm ēlōquio sȳdus. Fūribus fœcunda creāndis stēlla.

merda, Gnoy 1. merdo. Wyprośniam się.

mērē, Szczerze. merenda, Podwieczorek.

mērēndārius, Wychowániec.

mēreor, mēreos *es,* Służę Zołduię/ Zásługuię/ Wysługuię. Verdienen/ würdig seyn. *Si nemo præstet quem non mercaris amorem.* H. *syn:* Prōmērēor, dignus sum. *phr* Sī bēne quid dē te mērui. Si mērēor, dīmitte tuāque hic obrue dēxtrā quem nōn mērcāris āmōrem? qua possum sōla vēniam rātiōne mērēbor, āspice nōs hoc tāntum & pietāte mērēmur. Primam mērui qui laude cōrōnam.

mērētriciē, Nierządnie. meretricium Nierząd

mērētricius Nierządny. mergæ, widły/ otacze

mēretricor, Nierządu pátrzę.

mēretrix. meretricula, Nierządnicá. Eine Hur. *Perdere quis velit, à turpis meretrici amore.* Hor: *syn:* Pēllex, lūpa, scōrtum, prōstibulum. *epith:* Infāmis, lāsciva, impūra, tūrpis, fāmōsa, ōbscœna, sōrdida, sālāx, āvāra, inhōnēsta, ādūltēra, pūblica, āstūta, pērniciōsa, lūxūriōsa, mīsēra, pētulāns, invērēcūnda, āudāx, effrons, rāpāx, infēlix, blānda, compta, pērfida, scēlērāta, impia. *phr:* Fūcātis fallēre dōcta dōlis. Fūcātor vūltu, blāndis jōcis pēllex. Tūrpis amica. Mōre mērētricio quæstum faciens, infāmis tūrba lūpārum. Quōslibet incautos fallēre dōcta viros. Cōrpus prōstitūens illēcebris quæ fallit āmāntes. Stāt mērētrix vēro quovis mērcābilis ære, āt prōcul ābjēcto mērētrix effrēna pūdore. *V. Amica & Libidinosa.*

mērges, itis, *hæc,* Snop. Korngarb. *Aut fetu pecorum, aut cerealis mergite culmi.* Virg.

mergo, *is,* Pogrążam/ Topię. intuncken/ eintauchen. *In solio puto te mergere velle caput.* Virg: *syn:* immērgo, mērso, immērso, sūbmērgo, dēmērgo. *phr:* āquis ābluo, tingo, spārgo, in āquas immērgo, præcipito, dō præcipitem āquis ōbrūo, prēmo, opprimo; ēxtingvo. Sē sē in flūvium sāltu dēdit. Spārgite me in flūctus, vāstōque immērgite pōnto. Sūnt sōlitas im nitiēre cōrpus in ūndas. Sē præcipitem dare in ūndas. Sēd me fāta mēa, & scēlus ēxitiāle Lacēnæ. His mērsēre mālis. *V. Abluo.*

mergor, Nurzam się/ Pogrążam się/ Tonę/ Zachodzę/ Ponikam.

mergulus, & mergus, avis, Nurek/ *& Łátoroś/* máćicá/ Obiąż plonek

mēribibulus, Opiły. meridialis Południowy

mēridiano, meridie W południe.

mēridiānus, *adiect:* Południowy mittägig. *Interiungit equos meridiana:* (Phal.)

mēridianus *subst:* Wśiekacz.

mēridiatio, Przesypiánie.

mēridies, Południe 1. 2. mittag. *Inter tepentes post meridiem buxos,* (Scaz.) *phr:* Mēdius dies. Mēdius sōlis cūrsus. Sōl mēdio āltissimus, cālidissimus ōrbe. Cum facit minimas ūmbras à vertice Phœbus. Cum mēdium cœli ōrbem sol cōnscēndit, hausit. Cūm mēdios æstus sōl āccēndit. Cum sōl mēdiam cœli terit ārdūus ārcem. Fēcērat ēxiguās jam sōl āltissimus ūmbras. Cūm sōl āb ūtrāque mēta pāri distat spātio. Jāmque dies mēdius tēnues cōntrāxērat ūmbras, inque pāri spātio vēsper & ōrtus ērānt, aūt plus, aūt mēdium sōle tenente diem æstus ērat mēdiamque dies ēxēgērat ūmbram.

meridio, *as,* meridior, *aris.* Obiaduię/ Przesypiam się 3.

merismus, *Rutilio, figura Oratoria,*

mēritō, *as,* Wysługuię/ żołduię/ Billich. *O decus: O fama meritæ pars maxima nostræ.* Ovid.

mēritōrium, Naiemna rzecz/ Karczmá/ Komorá 3. Nierządny dom.

meritorius, Naiemny/ Nierządny/ Furmáński.

mēritum, Zasługá/ Winá 1. Verdienst/ Würdigkeit. *Gaudia laturus meritorum præmia, quid stas?* Hor. *syn.* Prōmēritum, bēnēficium, mērces dignitas, virtus.

mēritus, Zasłużony/ Powinny.

Mēriuscule, sub Nieroźumorzony.

měrŏbibus, Opily/ Pijánicá 2.
měrois *sub* Dziewánná.
měrops, ŏpis *m*, *gr.* Zolná.
mersio, Nurzánie/ Zachod słońcá.
mersito, merso, *as*. *Merto as*, Nurzę ponurzam.
měrŭla měrŭlus, Kos ptak/ Piszczałká wodna.
merula lacustris, Lin/ měrŭleus, Czarny.
měrum, Wino/ & Wino niemieszane. Wein.
  Nocturno certare mero, putere diurno. Hor. 6. *Vinum*.
měrus, Szczery 1. 2. Nieroztworzony/ Wyborny/ Prawy 2. & *sub* Głos 4. Rein/ gantz/ lauter. *Quam si mera vina bibisset*. Ovid.
merx, Kupia/ mesa *Gr.* Stoł 1.
měsancŷlum, *gr.* Pocisk nawiązány.
měsăræum, měsŏcōlon, *gr.* Błoná 5.
měsaula, *Gr.* Sień podługowáta.
měsentērium, *gr.* Błoná 5.
měsŏchŏrus, *Gr.* Marszałek tanecżny/
měsŏlăbum, *gr.* Srzednicá.
měsŏleucos, *vel us*. *hæc Græcè Commune est*, *gr.* Srebrnik włoski ziele/ & Kámień przekobiáły
měsŏmělas, ănos *hic gr*. Kámień przekoczarny.
Meson, *idem Mæson*.
mĕsŏnauta *Gr*. Powoźnik/ Wiosłowych rządzcá/ Sługá podły/ Stroż domowy.
měsophŷrum, *n*. *gr*. *sub* Nárdá.
mespilum, *fructus n*. mespilus, *arbor hic gr*, Miesplik.
měssis, messio, *messura*. Zniwo 1. 2. 3. Zboże 2. Vrodzay/ Rok/ Dostátek. die Erndte. *Thestylis & rubras messibus usta genas*. Mart. *syn*. Frūges, sēges, Cēres, ărĭstæ, spicæ. *Epith*. Triticea, Cērĕālis, spīcĕa, dīves, ŏpīma, ūber, frūgĭfĕra, fertilis, cāna, grăvĭda, copiosa, lārga, ampla, matura, flāva, læta, fœcūnda, aurĕa, ăbūndans, plēna, flavēscens, ārĭda, sicca, pūlchra, ŏdora, expectata, æstiva collecta, scissa. *Phr*. Cerealia dōna, mūnĕra. Maturæ segĕtes plēnis ărĭstis dīves. Horrĕa rumpens. Ditans agricolam. Plēna Cēres, et vincens hōrrĕa messis. Grăvidis ŏnĕrāti flavēntes mēssibus agri. Maturis albēscit, flavēscit messis aristis. 6. *Seges Meto*.
messor, Zencá. Ein Schnitter. *Thestylis & rapido fessis messoribus æstu*. Virg. *Epith*. Rūsticus, dūrus, fessus, sudans, ustus, curvus, cūrvatus, impiger, sēdŭlus, indēfessus, ădūstus, mātūtīnus, insōmnis, tōrridus. *phr*. Messem fālce sĕcans, ārva mĕtens.
messōrius, *Messuarius*, Zenczy.
mēsūrānium, *Gr*, Połniebá.

M E T

met Particulæ vũ. *sub* że 2. Swoyże & *sub* Wlasny.
mēta, *æ* Kres zawodniczy/ do ktorego etc. Gránicá/ Kupá/ Stog/ Kopá 2. Koniec/ kámień młyński spodni. Ziel/ Zweck. *Hic vel ad Eli metas, & maxima campi*. Virg. *syn*. Līmes, finis, tērmĭnus. *phr*. Cōntingĕre mētam. 6. *Limes*.
mĕtăbăsis, *Figura Oratoria*.
metabŏle, *Gr*. Zamiáná 1. & *suprà Antimetabole*.
mĕtăcarpium, *Gr*, Dłoń 4. Kość dłoniowa.
metacismus, v. *motacismus*.
metadorpia, *orum gr*. Wet 1.
metalepsis, *Gr*. Przenoszenie. *Item Tropus Poeticus*. metallica, *orum gr*. Minerá.
mĕtalla, *orum gr*. metalla argentaria plumbaria, Gory 2.
mĕtallĭce, *es gr*. Kruszczow náuká.
metallĭcus, *adiect*. *gr*. Kruszcowy.
metallicus, Cacodæmon, Skárbek 1.
mĕtallicus, *substant*. Kruszczowy rzemieślnik/ Rudnik/ Kruszcowy gornik. Das zu Metall gehört. *Hic ergo cujus è metallica venæ*. (Sc.)
mĕtallĭfer, Kruszczowy. Metall bringend.
  Anne metallifera repetit mea mœnia Luna. S.
mĕtallum, *Gr*. Kruszec/ kámień łamány z gor. Metall/ Aertz. — *Inexhaustis Chalybum generosa metallis*. Virg. *epith*. Rŭtĭlum, flāvum, grāve, fūlvum, fūlgens, crōcĕum, sŏlĭdum, rigidum, nĭtĭdum, splēndens, prĕtĭōsum. *phr*. Mĕtālli cōngĕriēs, māssa, pondĕra. Mĕtāllōrum vis ingens, imis rĕcōndita tērræ Viscĕrĭbus, *Præcipua metallorum*, *species*. Aurum, ărgēntum, Æs, Fērrum, Plūmbum, Stānnum, *Marmor etiam*. Metallum *vocatur*.
mĕtamĕlus, *Gr*. Záluiący/ Pokutuiący.
mĕtămŏrphōsis, *Gr*. Przekształtowanie. Verænderung in eine andere Gestalt. *Hæc metamorphosis non delirare poetas*. Mant. *syn*. Trānsfōrmatio, mutatio. *phr*. Vāria spĕcies Vērsæ, vāriatæ figūræ. Mūtatæ in nŏva corpŏra fōrmæ. Nŏvam fōrmam, spĕciem, figūram sūmĕre, sŭbire, indŭĕre, in nŏvas spĕcies, in nŏvos vūltus mūtāri, trānsfērri trānsformāri. Figūram vāriare, nŏvāre, mūtāre, exūĕre, in

ere, in varias transire figuras, in nova fert animus mutatas dicere formas Corpora. In species translata novas sunt omnia. Nulla tenent veteris vestigia formæ, in vultus se transformat aniles; Quos hominum ex facie Dea sæva potentibus herbis induerat Circe in vultus ac terga ferarum.

metaphora, Gr. Zamiana słow/ Przenoszenie. *Metaphora est tropus.* metaphoricos, Niewłaśnie. metaphrasis, Gr. Przekład. metaphrastes, *æ m. gr.* Przekładacz.

metaphysica, Gr. Nad przyrodzonych rzeczy nauka. metaplasmus *gr. sub* Słowo 2.

metathesis, Gr. Przekładanie. *Item Figura Grammatica;* metatio, Rozmierzanie.

metator, Mierniczy 1. Obozny/ Stanowniczy. Außmesser. *Audax Hesperios veniam metator in agros. L.*

metatus, Rozmierzony.

metaxa, Gr, Poliedwabie/ Jedwab.

metaxarius, Jedwabnik.

metellus, *appellativum,* żołnierz pieniężny.

metempsychosis, Gr. Dusz ludzkich przechodzenie.

meteora, *orum gr.* Napowietrzne rzeczy.

methodium, *gr.* Sztuka 5.

methodus, *hæc gr.* Sposob. *(dus.*

meticulosus, Boiaźliwy/ Forchtsam. *v.* Timi-

meticulus, Boiaźń.

metior, Mierzę 1. Ide pieszo. Messen. *Et iuncto bipedum cursu metitur equorum.* Virg. *syn.* Mensuro, dimetior, definio, pondero, *vel* æstimo.

meto, *as,* Suwam się/ Czołgam się/ Gramolę się.

meto, *is. 3ne.* Aerdnen/ Frucht abschneiden mehen. *Purpureosque metunt flores, &c.* Virg. *syn.* Demeto. *phr.* Messem, aristas, Cerealia dona, Cerealia munera, semina, reseco. Messem succido, tondeo, decerpo, lego, colligo. Messem falce reseco, prosterno, obruo. Terram, arva flaventia frugibus spolio, arvis messem abduco. Falcem segeti, aristis maturis suppono, accipiunt succisas horrea messes. Congestas area cepit opes Flavas dum tondet messor aristas. Jam matura Ceres falce resecta cadit. Namque velut densas prosternens messor aristas Sole sub ardenti flaventia demetit arva.

metodium, *gr.* Krotofilnego co.

metonymia, *gr* Zamiana słow.

metopa, *æ gr.* Miedzybalcze/

metopium, *seu metopinum oleum,* Galbanowy oleiek/ Migdałowy oleiek.

metopium, *item gr.* Galban/ Amoniakowe drzewko.

metoposcopus, *gr.* Fizyognom.

metor, *aris* Mierzę 1. Rozmierzam/ Ide pieszo. Messen. *Ingerit, & late campos metatur apertos.* Nemes *syn.* Metior, limito, termino, definio. *v. Limito.*

metreta, *Gr. Latinis f. Græcis m.* Dwanaście garcy miara. *sub* Korca Sędomierskiego połowica. & Półbaryłe.

metricus, Gr. Proporcyą maiąc.

metrocomia, *gr sub* Wieś.

metropolis, Gr. Miasto głowne/ Początek 5.

metropolitanus metropolites, *æ m* Metropolit

metrum, Gr. Wiersz 5.

metuendus, Straszliwy/ Forchtenlich/ erschröcklich. *Bellicus nec te metuende certa.* (Saph.) *syn.* Timendus, tremendus, horrendus, formidabilis, terribilis. *v. Terribilis.*

metuo, Boię się. Forchten. *Id metuens, veterisq; memor Saturnia belli.* Virg. *syn.* Timeo, horreo, vereor, formido, paveo. *v. Horreo & timeo.*

metus, *us.* Boiaźń/ Zabobon. Forcht. *Spemq; metumque inter dubii, &c.* Virg. *syn.* Timor, terror pavor *v. Horror & Timor.*

metutus, Straszliwy/ & *sub* Boię się.

meu, meon, meum, *gr.* Oleśnik.

meus, Moy/ Przyiaciel/ Swobodny.

mezereum, B. Wilczy pieprz. *an* Wilcze łyko

M I

mi, *Dativus. à mis, vel à mihi, sub* Mi.

mica, Okruszyna/ Trocha 1. odrobina. Das so unter dem Sand glänzert wie Glaß/ Item ein Bröcklein. *Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis.* Mart. *epith.* Tenuis. *Phr.* Non est in tanto corpore mica salis.

micans, Łśknący się.

miceo, *es. micere. sub* Koziel 5.

mico, *as,* Błyszczę się/ Łśknę się/ Migą się co/ Drgam/ Bije puls/ Palcami gram/ Łosuię. Glänßen funckelen/ schimmern. *Crebris micat ignibus æther.* Virg. *syn.* Splendeo, fulguro, coruſco,

ruſco, ſplendeſco, niteo, niteſco, fulgeo, radio, Irradio, rutilo, refulgeo. ſ. *Splendeo Luceo:*

micrŏcoſmus, *Gr.* Mály świát/ Człowiek 1.

micrŏlŏgia, *gr,* Rozßerzánie 2. *& ſub* Wielomowność.

micropsychus, *gr* Boiázliwy ſercá málego.

microſphæron, *vel um Gr.* Nárdá.

microſpicus, Domak ślep. *mictilis ſub* Podły.

mictŭrio, Ná dwor mi ſię chce/ Pußczam wo(dę.

mictyris, Lucil. corr. mictilis.

midas, *æ m gr:* Robacy w wielogrochu. *&* Kostek rzucżenie *1.*

migdilybs ſub Mowá mießána.

migma ătu *n gr:* Mießanká. (Inie ſię.

migratio, Prowádzenie ſię/ Przeprowádzá-

migro, *abſolutum,* Prowadzę ſię/ Przenoßę ſię/ Odmiéniam ſię 1. Auß oder abziehen/ wandern. *Acciperent proprias ſignisque migrarent. M. Diceret hæc mea ſunt, veteres migrate coloni,* Virg. *ſyn.* Demigro, emigro, commigro diſcedo, abſcedo, abeo, exeo, Solum verto, muto. ſ. *Abeo, Diſcedo.*

migro, *activum,* Odmieniam 1. Przestępuię ustáwy/ Opußczam 2. Wywodzę ſię pracy,

M I L

mīlax, ăcis *f gr.* Powoy 3. 6.

mīles, *Comm.* żołnierz/ Żołnierſtwo/ Woyſko 1. Ein Kriegsmann/ Soldat. *Agricola nunc ſum, militis ante fui.* Mart. *ſyn.* Bellator. *epith.* Belliger, ortis, generoſus, audax. Martius, Mavortius, indomitus, ſtrenuus, durus, robuſtus, ſævus acer, acerbus, avarus, ferox, cruentus, ſanguineus, intrepidus, ferus, impiger, crudelis, validus, furens, rapax, ſceleratus, impius, pugnax nobilis, trux; immitis, barbarus, minax, horrendus, inhumanus, clypeatus, ſcutatus, criſtatus, phaleratus. *Phr.* Duri miles Martis Horrida caſtra ſequens. Martis ſigna cruenta ſequens ore truci, vultuque minax, Sumptis animoſus armis, acer in armis. Quem caſtra juvant, et lituo tubæ permiſtus ſonitus avidus prædæ ſitiensque cruorem. Bellatorum, pugnantum acies Martia, bellica turba. Pugnaces viri experteś belli juvenes. Robora pubis. Mavortia pubes. Bello lecta juventus, exigui numero, ſed bello vivida virtus. ſ. *Bellator, & acies militaris.*

mīleſia roſa, Roża czerwona.

mīliacius, Jáglány.

mīliarium, Kociel/ Koryto/ Stągiew.

mĭliārius, Jáglány/ Prośiány.

militarir, Po żołnierſku/

mīlitāris, żołnierſki/ Woienny. Kriegeriſch. *Interque ſigna turpe militaria.* (Jamb.) Hor. *ſyn.* Bellicus, Martius, Mavortius.

militaris herba, Krwáwnik 1.

militaris res ſcientia, żołnierſka/ Woienna umieiętność. militariter, Po żołnierſku.

mīlitārius, żołnierſki/ Woienny.

mīlitia, żołnierſka 1. 2. Krieg/ Kriegezen. *Præmia militiæ pulverulenta ſequi.* Ovid. *ſyn.* ac bellica belli Martius mavortius, Militiæ labor, officium. ſ. *Bellum.*

militiæ, Ná woynie.

mīlito, *as* żołduię/ Pryćiam. Kriegen/ *Vt militavi non ſine gloria.* (Alcaic. Hor. *ſyn.* Mereo, bello, as. *phr.* arma gero. Gero Martis opus, Bella, caſtra, arma ſequor. Stipendia mereo, mereor. in bello, in caſtris mereo. Militiam ſubeo. Militiæ ſubeo, fero, tolero laborem. Pericula Martis experior Militiæ opus tracto. Sub armis ſudo. Præmia militiæ pulverulenta ſequor, acies et fera bella ſequi.

milito, ōnis żołnierz 1. miliium, Proſo.

milium ſolis, Wroble proſo.

mille, *adiect, & ſubant.* Tyśiąc 1. Wiele czego 1. Tauſend. *Mille meæ Siculis errant in montibus agnæ.* Virg.

millleefŏlia, Złoćień.

mel fo lium, Kopr włoſki/ Krwáwnik wodny/ Tyśiącznik 2. Orle pioro/

millenarius, Tyśiącznik 1.

mil[illegible]peda, Gąśienicá 1. 2. Stonog 1.

milleſimus, Tyśiączny w rzędzie.

milliare, Milá włoſká.

milliarenſis, Mile máiący.

milliarium, Milá włoſka/ Koryto/ Stągiew.

milliārius, Mile máiący/ Tyśiączny 1. Tyśiącznik/ Wielki.

millies, Tyśiąckroć/ Częſto 1.

millio, ōnis, Jáſtrząb. millium, *an* Mila.

millum milius, Obroż.

mlūtes, *æ. m. gr,* Krwáwnik kámień. (wony

mlтus, *f. gr.* Minia/ Rubryká 2. Woſk czer-

milvāgo, Kánia 2. Błyſzczák/ świetliczka rybá.

mīlvīnus, Káni. *& tr.* Byſtry 2. Daß von einer

einer Weyen ist. *Nisi milvinis aut aquilinis ungulis.* (Jamb.)
mima, mimæcylum, mimæcylon. Kuglarka.
mimesis, *Gr.* Wyrażánie/ *Et Figura Rhetorica ibidem.* mimiambus, Wierß poetycki.
mimicus, *gr.* Kuglárski. Gauckleriſch. *Turpe incedere mimicè & molestè.* (Phal.)
mimmulus, ßit 2.
mimphur, *uris. m. vel n.* Tokárskie wrzeciono.
mimologus, *gr. sub* Kuglarz/
mimula, Kuglárká.
mimus, *Gr.* Kuglarz/ Wierß Poetycki/ Błazeństwo/ Podrzeźniácz. *sub* Podrzeźniam. Ein Gauckler. *Scribere si fas est imitantes turpia mimos.* Ovid. *syn.* Gesticulator, histrio, comicus scenicus, *vel* æmulus, imitator. *v. Histrio.*

MIN

mina, *adiect: sub* Owcá/ Bierki/ owce. (ley.
mina, *à minus, substant.* Piersi 2. Połstáie to=
mina, *è Græca vel Hebræa voce.* Grzywná.
minaciter, Grożno. *minacia,* Groźbá. Mit trawen. *Culmine consedit, pressoque minaciter ore. M.*
minæ, Blánki & Groźbá. Trawungen. *Nullæ in fronte minæ, nec formidabile numen.* Ovid. *syn.* Minatio. *epith.* Tumidæ, sævæ, rigidæ, graves, tristes, terribiles, feroces, severæ, atroces, superbæ audaces, vanæ, horrendæ, rabidæ, diræ, crudeles, insanæ, hostiles, justæ, iniustæ. *phr.* Verborum terror Minantia, minacia, minitantia, aspera, dura, rigida verba minacia, aspera dicta. Rigidæ, tumidæ voces. Verba minantis. Minaces animi. Verborum fulmina. Territat horrendis imperiosa minis. Terribilisque poli sentit adesse minas. addit et insanis lumina torva minis.
minatio, Groźbá.
minatorius, minax, Grożny. Trawend. *Primus & ire viam, & fluvios tentare minaces. V. syn.* Minitans, *vel* asper.
Minarrio, is. Spartian. corr. minurrio.
mineo, pro immineo, Wiſzę 2.
minera. mineralia B. sub Minerá.
minerva, Dowćip/ Skłonność przyrodzona 1. Przedzá. minens, miniiowany.
minerual, Kwártał mistrzowi.
mingo, Pußczam wodę/
miniaceus, miniarius, miniiowy Ceglasty.
minianus, miniiowány/
miniaria, *æ,* miniiowe góry.
miniatulus, miniiowány/
miniatus, *idem &* Ceglásty/
miniculärius, miniculator, miniią piſzący.
minimè, Namniey/ Przynamniey/ Nie 1. żadną miárą. Mit nichten. *Quid minimè reris Graia pandetur ab urbe. V.*
minimopere, Namniey.
minimum *Nomen.* Punkt 1.
minimum, *Adverb:* Namniey Przynamniey.
minimus, Namnieyßy/ Namłodßy. Der allergeringst. *Imbuit, & cogit minimas ediscere sordes.* Juven.
minio, *as,* miniią piſzę.
miniscor priscum, Wspominam.
minister, *adiect.* In Służący
minister, *subst.* Sprawcá/ Ministrant. Ein Diener. *Iliadum turba & Phrygiis comitata ministris.* Virg. *syn.* Famulus, servus, satelles. *v. Servus.*
minister falerni, Nalewácz.
minister publicus, Sługá mieyski.
ministeria, *orum,* Páchołstwo.
ministeria publica, *n. plur:* Urzędowy sługá.
ministerialis Barb, sub Woźny.
ministerium, Służbá 1. 5. Posługá.
ministra, Służebnicá/ ministratio, Posługá.
ministrator, Sługá.
ministratorius, *sub* Nálewálny.
ministro, Posługuię/ Służę 7. Nálewam/ Podáię 1. Dodáię/ Mistruię. Dienen/ Auffwarten. *Cœna ministratur pueris tribus, & lapis albus.* Hor. *syn.* Suppedito, sufficio, *vel* servio, famulor.
minitabiliter, minitabundus, Grożno.
minitor, *minito as,* Grożę 1. 3. Drohen. *Sæpius hanc ob rem minitatur terra ruinas.* Lucr. *vel Minor.*
minium, Miniia/ Rubryká 1. Minien/ Bergzinober. *Sanguineis ebuli baccis minioque rubentem.* Virg. *epith.* Purpureum, rubeum, rubens, roseum, rutilum, micans, nitens, dilutum, Iberum Hispanum. *v. Fucus.*
minius, Miniiowy.
mino *as,* Pędzę. *Pastor oves baculo minat, lupus ore minatur.* Anonym.

minor,

mĭnor, *aris*, Groźę 1. 3. 4. Chwieię się/ 1. Ná się ku 3. *& sub* Wyniosły. Drohen/ dräuen. *Nec semper feriet, quodcunque minabitur arcus.* Hor. *syn.* Minitor, comminor, intento. *phr.* Misas jacto, incutio, addo, adjicio intento. Minis, insto, increpo. Minis, verbis, terreo, territo, urgeo, ore minaci, trucibus verbis incutio metum. Multas tumido spargit ab ore minas. edidit impavidos ore tonante sonos. Præsentemque viris intentant omnia mortem. Quas gerit ore, spirat ab ore minas. Multa ac metuenda minatur. æneas mortem contra, præsensque minatur exitium, si quisquam adeat, terretque trementes, et nisi paruerit, plura et grav ora minatur. Minasque. Ni procul abscedat, conviciaque insuper addunt. edidit horrendos ore minante sonos.

mĭnor, *oris*, Mnieyszy/ Lat prawnych niedoszły. Kleiner. *Non minor est virtus, quam quærere, &c.* Ovid.

minores, *i. posteri nepotes*, Potomni ludźie.

minoratio, Vmnieyszánie.

minoratus, Niecáły/ *& sub* Vmnieyszam.

minoro, as Vmnieyszam.

minore minoris, Taniey. minores, Potomni.

minorum gentium, Nieprzedni.

mintha, *Gr.* mietká 1.

mintrat, mintrit *sub* Piszczę.

minuente luna, Ná schylku 2.

minuitur, Vbywa.

mĭnuo, Vmnieyszam/ Poniewájam 2. Kleinern/ mindern. *Voce quas reddas minuentur artes.* (Saph.) Hor. *syn.* Diminuo, imminuo, extenuo, attenuo, elevo, debilito, detraho, delibo, exhaurio.

minuo mirari, Przestáię 1.

mĭnurit, minurrit: Grucha gołąb/ świergoce/ Tertikam.

minuritio, Świerkotánie/ Tertikánie.

minurizo, *gr.* Tertikam/ świerkocę.

mĭnus, *adiect.* máły. weniger/ minder. *Qui non est hodie, cras minus aptus erit.* Ovid.

minùs, *Adverb:* mniey/ Rzadko/ Nie 1.

minùs cautus. Nieostrożny.

minùs, non adeò, non usque ad eò clarus. Przyćiemnieyszy.

minùs intelligens, Nierozumiesz.

minus minusq; Daleko 1.

minus necessarium, Niepotrzebna rzecz.

minus paucis, Bez máłá.

mĭnusculus, máluchny.

mĭnutal, śiekániná 1. Bigos/ Drobiazg.

mĭnutatim. Drobno/ Po kąsku/ Pomáłu. Zu kleinen Stücken. *Ossa minutatim morbo collapsa trahebam.* Virg.

mĭnutè minutius, Drobno/ Subtelnie.

mĭnutia, Odrobiná/ Pieniądz.

minuties, Drobiazg/ máłość.

mĭnutim, Drobno. mĭnutio, Vmnieyszánie.

minutissimus, minutulus, Drobniuchny.

mĭnutum, Pieniądz.

mĭnutus, *adiect:* Drobny/ máły. Gemindert. *Conveniebat enim fruges persæpe minutas.* Lucr.

minyanthes, *is, n: e Græco.* Koniczziele.

mĭnyrisso, minyrizo, *gr.* Tertikam.

MIR

mīrābĭlis, Dźiwny/ Wunderbarlich. *Quis & caudicibus sectis, mirabile dictu.* Virg. *syn.* Mirus, mirandus, admirabilis, admirandus, stupendus, mirificus.

mirabilitas, Citer. corr: *Admirabilitas*:

mīrābĭliter, Dźiwnie/ Bárzo.

mīrābundus, Dźiwuiący się. Sich verwunderent. *mirabundu tamen ciliis considerat altis* M

mīrācĭdium, *gr.* młodźieniaszek.

miracula, æ. Strászydło 1. Niewiastá szpetna.

mīrācŭlum, Cud. Ein Wunderwerck. *Omnia commutat sese in miracula rerum.* Virg. *syn.* Miraclum, portentum, prodigium. *epith.* insigne, stupendum, insolens, insuetum, celebre, novum, insolitum, inauditum, ingens. *phr.* Res miranda. Mirabile factum. Dictu mirabile monstrum. Res plena stupotis. Res nova, non ullis cognita temporibus. Miracula terram. Mira relatu. Mira loquor.

mirandè, Dźiwnie/ mirandus, Dźiwny.

miratio, Dźiwowánie.

mīrātor, miratrix, Dźiwuiący się. Ein Verwunderer. *Mirator veterum senex avorum.* (Phal.) M.

miratus us, Dźiwowánie.

mirè, *Adverb.* Dźiwnie. Wunderlich. *Mire sagates falleret hospites.* (Alcaic.) Hor.

mīrĭficè, Dźiwnie Bárzo. wunderbarlich. *Mirifice est à te nactus utrumque malum.* C.

mīrĭficus, *mirificissimus*, Dźiwny/ Wunderbar. *Quod si mirificum proferre &c.*

mirifi-

mirifico as, Dziwnym czynię.
mirio ōnis Straszydło v. Dziwujący się/
miris modis Dziwnie mirmillo ōnis Wysiekacz. miro ōnis Straszydło 1.
mīror, *aris, miro as*, Dziwuię się. Sich verwundern. *Mirantur dona Æneæ, mirantur Iulum.* Virg. *syn.* ădmīror, dēmīror, sūspĭcio, stŭpĕo, stŭpēsco, ŏbstŭpĕo. *phr.* ŏbstŭpet ăc mōlem tăcitē mīrātur. Dum stŭpet, ŏbtūtūque hæret dēfixus in ūno. ŏbstŭpŭit vĭsu ænēas. Obstŭpŭi dŭbĭtōque diu caūsamque rĕquīro. ŏbstŭpŭit vărĭa cōnfūsus ĭmāgĭne rērum Tūrnus, & obtutu tăcĭto stĕtit. Stŭpet īnscĭa tūrba Prōdĭgĭum mīrāta nŏvum. ărrēctæ mentes, stŭpĕfāctăque cōrda, illi ŏbstŭpŭēre sĭlēntes: Cōnvērsīque ŏcŭlos inter sē, ātque ōra tĕnēbant. *ſ. Obstupeo.*
mīrum, Dziw 1. 3. *(puit.*
mīrus, Dziwny. Wunderbar. *Qui se credebat miros audire tragœdos.* Hor. *syn.* Mīrandus, ădmīrābĭlis, mīrābĭlis, ădmīrāndus, stupēndus.
mīsanthrōpus, *gr.* Nieluczki.
mīsargyrĭdes, *æ m. gr.* Niełakomy 2.
miscella doctrina, Kśiążki zbierálne.
miscellanea, *orum* Idem & Mieszaniny.
miscellaneus, mieszány.
miscellio onis. Niestateczny/ Nierezolut.
miscellus, mieszány.
misceo, mieszam 1. 4. Rozczyniam/ Przyprawiam 3. Nálewam. *& sub* Day mu pić/ Rozrwarzam. mengen mischen. *Aufidius forti miscebat mella falerno. H. syn.* ĭmmĭscĕo, admĭscĕo, permĭscĕo, cōmmĭscĕo, intērmĭscĕo, tĕmpĕro, āttĕmpĕro, cōnfŭndo, tŭrbo, pērtŭrbo.
misceo corpus, małżeństwá záżywáć/ Nierządu pátrzyć.
mĭser, misellus, Nędzny. Armseelig/ elendig. --- *Nec si miserum fortuna Sinonem.* Virg. *syn.* Mĭsĕrābĭlis, mĭsĕrāndus, călămĭtōsus, ærūmnōsus, īnfelix, īnfōrtūnātus, āfflīctus, paūper, ĕgens. *phr.* Mĭsĕris cāsĭbus āctus, sŭbāctus, ādvērsa fōrtūna prēssus, ăgĭtātus, jāctā us, ēxăgĭtātus. Mălis, mălōrum tūrba, ăgmine circūmdātus, circūmvēntus, ŏpprēssus, ŏbrŭtus. in lūctu, ēt squāllōre trăhens vitam, infausto sīdĕrē nātus. *ſ. Infelix & Pauper.*
miserabile, żal się Boże.
mĭsĕrābĭlis, Nędzny Użalenia godny. Smętny/ żáłosny.
miserabiliter, Nędźnie żáłośnie.
miserandum in modum, żáłośnie.
miserandus, Nędzny/ Biedny Użalenia godny/ żáłosny. *miseranter*, Lutośćiwie/ żáłośnie.
mĭsĕrātĭo, Litość. Erbarmung/ mitleyden.
Cum subito in medium frondens miseratio campum. P. *syn.* Mĭsĕrĭcōrdĭa, clēmēntĭa, piĕtas, bŏnĭtas, bēnīgnĭtas.
miserator, Litośćiwy.
mĭsĕrē, Nędźnie/ Bárzo. Armseelig. *Pars cadit hamatis misere confixa sagittis.* Ovid.
misere miser, Skąpy.
mĭsĕrĕor, *misereo*, miseret, miserescit, Lituię się. sich eines erbarmen/ mitleyden haben. *O Virgo miserere mei, miserere meorum.* Ov. *syn.* Mĭsĕror, mĭsĕrēsco, mĭsĕret mē. *phr.* Vĭcem ĭnĭquam dŏlĕo. Cāsum mĭsĕrāri īnsŏntis ămīci Mĭsĕrērē ănĭmi nŏn dīgna fĕrēntis. Dŏlŭit mĭsĕrans ĭnŏpem. Mălis altĕrĭus tāngi, mŏvēri flĕcti. Sē mĭtem, făcĭlem, prōpĭtĭum, lēnem, bēnīgnum, æquum ălĭcŭi præbēre. jăcēntem rēspĭcĕre, æquis āspĭcĕre ŏcŭlis, sōlări, Sis pĭus, ēt nōstram mĭsĕrātus rēspice sōrtem. Mĭsĕris auxĭlĭari. His lacrymis vitam dămus ēt mĭsĕrēscĭmus ŭltro. ō Virgo mĭsĕrēre mĕi, mĭsĕrēre mĕōrum. Nĭl nōstri mĭsĕrēre mŏri mē dēnĭque cōgis. Phœbe, grăves Trōjæ sēmper mĭsĕrāte lăbōres: ō Dĭi si vēstrum ēst mĭsĕrēri, aūt quĭbus ūnquam ēxtrēma jam ipsa in mŏrte tŭlīstis ŏpem. Cōntūsōsque ănĭmos ēt res mĭsĕrābĕre frāctas.
miseresco, *idem &* Nędze klepię.
mĭsĕrĭa, Nędzá. Armseeligkeit/ Jammer/ Elend. *Avarus ipsæ miseriæ causa est suæ.* (Iamb) *syn.* Călămĭtas, ærumna, īnfōrtūnĭum. *phr.* Mĭsĕra sōrs. Rēs mĭsĕræ āfflīctæ, ĕgēnæ. Mĭsĕræ īncōmmŏda vītæ. Dūri lăbōres. Mĭsĕri dŏlōres. ānxĭĕtas ănĭmi, cōntĭnŭūsque lăbor. Sōrs ūltĭma rērum. Dūris ūrgens, prēmens in rēbus ĕgēstas. *ſ. Paupertas infortunium.*
mĭsĕrĭcordĭa, miłośierdźie/ Litość. Barmhertzigkeit. *v. Clementia,*
misericordia aliena vivo, żebrzę.
misericordia ducor, moueor, Lituię się.
misericordiæ motus, Litość
mĭsĕrĭcors, Litośćiwy/ Barmhertzig. *mortem misericors sæpe pro vita dabat.* (Iamb.) *syn.* Clēmens, bēnīgnus, prōpĭtĭus, pĭus, bēnĕvŏlus, bēnĕfĭcus, mĭtis. *ſ. Clemens.*
miserimonium, Nędzá.
miser 8 modis, *miseriter*, Nędźnie.
miseritudo, Nędzá/ Litość.
misero, as, Lituię się.

miseror,

miseror, *aris*, Płáczę 2. Nárzekam/ Lituię się. Erbarmen. *Me liceat casum miserari insontis amici.* Virg. *v. sup. Misereor.*

misĕrŭlus, Nędzny. miserum, żal się Boże.

miserum in modum, Nędznie. (mi.

miserum me habet aliquid, Trapi mię co/ żal

mīson, mīsum, *gr. sub* Grzyb 1.

missa, Mszá/ *missāle*, mszał.

missile, Pocisk. 2. missiculo, Syłam.

missile, ignitum ludicrum, Ráca/

missilis, Rzucálny Pociskowy/ Allerley Gewehr. *missilibus longe & vasto clamore lacessunt.* V.

missio, Słánie/ Posłánie/ Odpráwá żołnierska/ mszá. missionem do, Rospuszczam.

missito, Syłam. missor, Strzelec 1.

misso convivio. Po obiedzie.

missum facio, Odprawiam 2. Popuszczam 3. Rospuszczam 2. Dáię pokoy.

missus, *us*, Posłánie/ Strzelenie 2. Pocisk ściśnienie/ Noszenie potraw/ Zawod 2.

mistārius, Krużyk/ mistim Pomieszánie.

mistio, mieszánie 1.

mistūra, mieszánina/ Pomieszánie.

mixtus, *vel* mistus, mieszány. Vermischt/ gemengt. *Hæc lacerat mixtos equitum cum sanguine patres.* Juv. *syn.* Pērmistus, īmmīstus, cōnfūsus, tūrbātus.

mīsūmĕnŏs, *gr.* Nienawisny.

misy, *yos. n gr. sub* mosiężna rudá/ Grzyb 1.

mitella, Tkánicá/ Bindá Czapká niewieściá.

mitēsco, Oglaskáć się dáię/ Vbłagáć się dáię/ Vnieść się dáię/ Vcicha/ Łágodnieię/ Vspokoić się/ Dostáię się. mild/ sanfftmüthig werden. *Nemo adeo ferus est ut non mitescere possit.* Hor. *syn.* Mansuēsco, mansuēfio, flēctor, plācor.

Mithrax gemma contra solem variè refulgens. Plinius.

mitifico, in Oglaskáć/ Vspokoić.

mitificor, Oglaskáć się dáię.

mitificus, Łagodny. nie.

mitigātio, Łágodzenie/ Błágánie, Vspokoienie

mitigatorium, Łágodzeniu służąca rzecz.

mitigatorius, Vżywáiący.

mitigatur, Vcicha/ mitigatus, Ogłaskány.

mitigo, Błagam/ Łágodzę/ Wybiiam co. Vłżywam/ Vspokoić/ Oglaskáć/ Begütigen/ besänfftigen. *Sylvestrem flamma & ferro mitiget agrum.* Hor. *syn.* Plāco, lēnio, flēcto, sēdo, mōllio. *v. Placo.*

mītĭgor, Oglaskáć się dáię.

mītis, cichy 1. Łágodny/ Łáskáwy 2. Chowány/ 2. mild/ gütig/ sanfftmüthig. *Mitis in apricis coquitur vindemia saxis.* Virg. *syn* Lēnis, clēmens, plăcĭdus, făcĭlis, mānsuētus, cōmis, bĕnignus. *phr.* Făcĭlis, vūltūque sĕrēnus. Cōmis, ĕt ūrbānus. Cui mite īngĕnium. plăcĭdi mōrēs, bĕnignus ănĭmus. Majēstas ădeo cōmis ŭbĭque tŭa ēst, āspĕrĭtāte cărens, Pĭger ād pœnas. Lēnem tē mĭsĕris gĕnŭit nātūra, nĕc ūlli Mītĭus īngĕnĭum quam tĭbi, Brūte, dĕdit.

mitissime mitius, Łágodnie.

mitra *gr.* Tkánicá/ Czapká niewieściá/ Infulá/ Bindá. *à ducit H Stephan. Rhodigin. 1. brevi.* Ein Bischoffs-Hut. *Vt mitra Cæsariem cohibens aurata viriliem.* Prud. *syn.* īnfŭla. *epith.* Aūrĕa, aūrātā, īllūstris, gēmmātā, rŭtĭla, dĕcōra, cŏrūsca, bĭvērtex. *phr.* Pōntĭfĭcālis ăpex, Sacra cŏrōna

mitrātus, Czapkę máiący.

mitrŭla, Tkánicá.

MITT

mitto, Posyłam/ Puszczam 3. 5. 6. Opuszczam 1 Rospuszczam/ Wypuszczam 2. Wypráwiam 5. Senden/ schicken. *Aurea mala decem misi, cras altera mittam.* Virg. *syn.* ēmitto, jăcĭo, iăcŭlor, īmmītto, vībro, īmpēllo, tōrquĕo īntōrquĕo, dīrĭgo *vel* āblēgo, āmāndo, dīmītto, *vel* ŏmītto, prætĕrĕo.

miurus, *versus Heroicus.*

mixŏbarbarus, *gr. sub* mowá mieszána.

mixtārius, Krużyk/ mixtio, mieszánie 1.

mina, *gr.* Funt 2. Grzywná 1.

mnēmŏnĭca, *orum gr.* Pámiętne.

mnēmŏsy̆non, *gr idem.*

mōbĭlis, Ruchomy/ Prętki/ Niestáteczny. Beweglich/ wanckelbahr. *mobilibus frænis in aperto flectere campo.* Luc. *syn.* Lēvis, vŏlūbĭlis, mūtābĭlis, vărĭus, īrrĕquĭētus, īncērtus, flūxus, căducus, īncōnstans. *vel* cĕler, vēlox.

mōbĭlĭtas, Płochość/ Prętkość/ Niestáteczność Beweglichkeit/ Wanckelmüthigkeit *Mobilitate viget, viresq; acquirit eundo.* Virg. *syn.* Lĕvĭtas, īncōnstāntĭa, vēlōcĭtas. *epith.* Lubrĭca, vŏlucris, ăgĭlis, cĕler, īnfida, præceps, cĭta, cōncĭta. *phr.* Fōrtūnæ lubrĭca nēscit. Mōbĭlĭtas fixisse rotam. ōmnĭa, quæ vŏlucri dum mōbĭlĭtāte fĕrūntur. cĕlĕri quævis mōbĭlĭtāte vŏlant. Mobili-

mobiliter, Prętko/ Porywczę/ Ruchomem sposobem. *mobilitor*, Ruszam się.

MOD

mŏdĕrābĭlis, mierny 1.

mŏdĕrāmen, Rząd 1. Füegung. *Obstupui, capiatque aliquis moderamina dixi.* Ovid.

moderamentum vocis, Natężánie 2. al. miárkowánie. moderanter moderatim, miernie.

moderatè, Pomiernie/ Skromnie 1. 2. Łagodnie/ miernie.

moderatio, miárkowánie/ Skromność 1. Powściągliwość.

mŏdĕrātor, Ein Regierer/ Ordner. *--validus sedet moderator habenis.* Tib.

moderatrix, Rządzicielká.

moderatus, mierny/ Skromny 1. 2. Mässig bescheiden. *--jactantur moderatis aequora ventis.* Ovid. *syn.* Pācātus, plăcĭdus, mŏdĕstus.

mŏdĕror, *aris*, mŏdĕro, *as*, miárkuję/ Rządzę 1. Hámuję 1. 2. Steruję. Massigen zähmen. *Majus tormentum qui non moderabitur ira.* Hor. *syn.* ădmŏdĕror, tempĕro, cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, cŏērcĕo, cŏhĭbĕo, ĭnhĭbĕo, compēsco, reprĭmo, cōmprĭmo, frǣno, refrǣno, rĕgo, gŭbĕrno. *v. modum servo.*

mŏdestè, Skromnie.

mŏdēstia, Skromność 1. Baczenie 1. Rozsądek. Ehrbarkeit/ Zucht. *Reddidit intactam, minuitque modestia crimen.* Ovid. *syn.* Mŏdĕrātio, pŭdor. *epith.* Blānda, plăcĭda, grāta, ămābĭlis, īnsignis hŭmĭlis, præclāra, dīvīna. *phr.* Hŏnēsti præclāra mŏdēstia vūltus. Vūltus hŏnēstus mŏdēsta făcĭes. ōs vĕrēcŭndum. mŏdĕrāti mōres Sērvat ĭnŏffensam dīvīna mŏdēstia vōcem.

mŏdēstus, Skromny 1. Züchtig/ ehrbar/ sittsam. *syn.* mŏdĕrātus, hŏnēstus, pācātus, plăcĭdus.

modi verborum, *apud Grammaticos, sunt Conjugationum formæ.*

mŏdiālis, Trzy funtowy/ Trzygárcowy/ *non* Korcowy. *modiatio* B. Pomiern.

modice, Trochę 1. † Skromnie 1. 2. 3. miernie.

mŏdĭcellus, małuchny.

modicum, Trochą 1. Trochę 3. máło. *substant.*

mŏdĭcus, mały/ Skromny 1. mierny. *& sub malo ich.* mittelmässig *Vtar & ex modico quantum res poscat acervo,* H.

modificatio, Formowánie. *modificor*, Formuję/ miárkuję. mŏdĭŏli, Kubełki w kołach.

modiŏlus, Piasta.

mŏdĭpĕrātor, Biesiádnik 2. Rządźcá.

mŏdius, miárá 4. *non* Korzec. *vide* Korcá Sedomierskiego 1.

mŏdŏ, Teraz/ Dopiero 1. Tylko/ Jedno 1. Byle 1. Jetztbald/nur. *Cum tribus anellis modo læva Priscus inani.* Hor. *syn.* Mōx, stātim, nunc, *vel* dŭmmŏdo sit tămen.

mŏdulamen, modulamentum, melodyia. Weiß eines Gesangs. *Concipit, aut ille est presso modulamine parcus.* Pr. *epith.* Doctum, sŏnōrum, dŭlce, cănōrum, quĕrŭlum, lēne, mĕllĕum, mŭlcens, blāndum, dŭlcĭsŏnum, cōncors, āltĭsŏnum. *syn.* Mŏdŭlātio cāntus, cănor, cārmen, mŏdi, mŏdŭli, concentus mĕlos. *phr.* Lætum mūrmur. Hārmŏnĭci dŭlcis mŏdŭlātio cāntus. *v. Cantus melos.*

modulatè, modulatius, melodyinie/ W takt.

moddulatio, moduli, melodyia śpiewánie.

modulator, śpiewak/ muzyk co uczy. Gesang Lehrer. *-- omnisona modulator, & arbiter neus.* P.

modulatus, *us*, melodyia śpiewánie.

modulatus, *ti* melodyiny.

mŏdŭlor, śpiewam 1. 2. Gram 1. Przygrawam/ miárkuję co/ Takt dáię/ wymierzam. Singen. *----solidum modulator arundine carmen.* V. *syn.* Căno, cōncĭno, cānto. *phr.* Cănōnĭcas. (*Prima quæ brevis est metri causa producitur.*) mŏdŭlis celebrare suāvibus hōras. ēt Sўmphōnĭāco mŏdŭlāmĭne pērsŏnat aura. Damnōsas quĕrŭlo mŭlces mŏdŭlāmĭne cūras. Sed pia concordes agmina dant mŏdŭlos. Pĭndărĭcisque mŏves plēctra cănōra mŏdis Mænălĭōsque mŏdos ēt pāstōrālĭa labri Mūrmūra tentabant. *v. Cano.*

mŏdŭlus, miárá 1. 3. Takt/ Notá/ Kutna cewká/ Kopyto u szewcá.

modum teneo, sequor. Skromnie czynię.

Weiß/ Maaß. *Qui modus argento, quid fas optare, quid asper.* P. *syn.* Rătio, *vel* mŏdĕrātio, mĕdĭŏcrĭtas, mŏdēstia, sobrĭĕtas. *epith.* Pŭlcher, ŭtĭlis, aūrĕus, ŏptātus, rēctus, hŏnēstus. *phr.* Mŏdus pŭlchērrĭma vīrtus. Rēctam mēnsūram sērvans, ōmnĭa cōnsĭlĭo mŏdĕrans, ēst mŏdus in rēbus sūnt cērti dēnĭque fines, Quos ūltra, cĭtrăque nĕquit cōnsĭstĕre rēctum.

mŏdus, mierność 1. miárkowánie/ Sposob/ miárá 1.

Miárá 1, 3. 5. Koniec/ Ton/ Takt/ Norá/ Incepta. Mittel. Maaß Weiß. *Quis modus argento, quid fas optare, quid aſper.* Perſ. *ſyn.* Rătĭo: *vel* mŏdĕrātĭo, mĕdĭocrĭtas, mŏdēſtĭa, ſōbrĭĕtas. *epith.* Pŭlcher, ūtĭlis aūrĕus, ŏptātus, rēctus hŏnēſtus. *phr.* Rēctam mēnſūram ſervans, ōmnĭa cōnsĭlĭo mŏdĕrans. *Verſ.* ēſt mŏdus īn rēbus, sūnt cērti dēnĭque fines. Quōs ūltra cĭtrāque nĕquit cōnſiſtĕre rēctum.

modus agri, Łán/ Morg.

MOE

Mœcha mœchor, *vel adulteror,* *Et* mœchus *v. Adultor,* Cudzołożnicá. Ehebrecherinn.

mœchia, *Gr. Mœchĭmōnium,* Cudzołoſtwo.

mœchile eodem ſenſu apud Petronium legit Douza.

mœchiſſo e Græco ſub Zgwałćić 4.

mœchocinædus gr. Pſotliwy/

mœchor, Cudzołożę/ Nietrzodu páttzyć.

Mœneis Ennius apud Feſtum unde plurale mœnia.

mœnera pro munera ſub Murowány/

mœnia *ium,* Mur/ Kráwacz/ 1. Stattmauren/ Kriegmaur einer Statt. *Quæis ante ora patrum, Trojæ ſub mœnibus altis.* Virg. *ſyn.* Mūrus părĭes, āgger, mūnīmēnta. *epith.* Tūrrīta, mūnīta, ārdŭa, sūblīmĭa, ālta, ēxcēlſa, cēlſa, tūrrĭgĕra, īnēxpūgnābĭlĭa, sŭpērba, īnăccēſſa, ēlāta, ĕdĭta, āĕrĭa tūta, sēcūra, īngēntĭa, vāllāta, cōctĭlĭa, fōrtĭa.

mœniāna orum. corr. Mentana.

mœnia, mœnītus. Murowány.

mœrens, Smutny/

mœreo, Smucę ſię/ żáłoſny ieſtem/ żáłuię 1. trawren / Leyd tragen / betrůbt ſeyn / erſeufftzen/ *eheu translatos alio mœrebis amores.* Horat. *ſyn.* Trīſtor, dŏlĕo, gĕmo.

mœri orum, Mur/ *mœro as.* Záſmucam.

mœrorem offero, *idem.*

mœror, *oris,* Smutek/ żal, żałobá 1. Kummer/ Hertzenleyd. *Invenit & tota mœror in urbe locum.* Pe. *ſyn.* Mœſtĭtĭa, dŏlor, trīſtĭtĭa, *vel triſtitia.*

mœror funebris; żałobá/

mœrore affligor, conficior, urgeor, Smucę (ſię.

mœsīlēum, *ex Mauſoleo corruptum,* Grob/ 5.

mœſon, *onis. gr,* Sługá podły.

mœſtè *mœſtiter,* Smutnie/

mœſtitia, *v. mœror,* Smutek żal.

mœſtĭtūdo, Smutek/ Oſowiáłość.

mœſtus, Smutny/ trawrig/ betrůbt/ leydig. *Compellare virum, & mœſtas expromere voces.* Virg. *ſyn.* Triſtis, āfflīctus, dŏlens, mœrens, *vel Triſtis.*

MOL

Mŏla, Młyn/ 1. Kámień młyńſki/ Niedonoſzony płod/ Czáſzká 4. *& ſub* Słod. ein Mühle. *Epith.* rĭgida, vērsātĭlis, vŏlūbĭlis, dūra, ſcābra, pūnĭcĕa, rūſtĭca, fōrtis. Pūnĭcĕas vērſat āsēlla mŏlas.

mŏlāres dentes Zęby trzonowe/

mŏlāris, *ſubſtant:* Kámień młyńſki/

molaris, *adiect.* molarius, Młyńſki/

moldavia, Multány/ Wołoſze/

Moldavus, Multan/ Wołoſzyn/

molendarius, molendinarius, adiect. Młyńſki.

molendinarius ſubſtant: Młynarz/

mŏlendīnum, Młyn 1.

mōles, *is.* Wielkość 2. Ogrom/ Wielki/ 1. Támá/ Grobla/ Wał ná wodźie, Lind/ weich/ zart. *Ardeat & mundi moles operoſa laboret.* Ovid. *ſyn:* Pōndus ŏnus, māſſa, māchĭna. *epith.* Sāxĕa, ŏnĕrōſa, ŏpĕrōſa, grăvis, īnsŏlĭta, ārdŭa, sūblīmis, cēlſa, ēxcēlsa, ālta, ſtŭpēnda, ādmīrānda, īngens. *phr.* Mōlis ŏnus, māſſæ pōndus. Sāxĕa pĭla māgnis cōnſtrūcta mōlĭbus mūrōrum ēdūcĕre mōles ŏpĕrōſa thĕātri; mōle sŭa ſtăt.

mŏleſtè, Przykro/ 2. Nálegáiąc.

moleſtia, Przykrość 3. Vnruh/ Vberlaß/ Verdruß/ Mühſeeligkeit. *Syn.* īncōmmŏdum, cūra, dŏlor.

moleſtiam capio, Przykro mi/

moleſto as, Przykrzę ſię/ vnruhig machen/ bekümmeren vberlåſtig ſeyn. *Syn.* Vēxo, tōrquĕo affligo.

moleſtus, Przykry/ 4. Vorlegen/ Vnruhig/ der eimem Vnruh macht mühſeelig. *Lites cū Rege moleſtæ,* Horat. *ſyn.* Grăvis, dūrus, īncōmmŏdus, īmpōrtūnus, ŏdĭōſus: *vel* dĭffĭcĭlis, ŏpĕrōſus.

mŏletrīna, Młynicá/ żárná 2.

mŏlīle, żarn tekoicść.

mōlīmen, Wielkość/ 2. Robienie 4. Trudność/ Zabawá/ Würckung/ ſchwåreſůrnemmen. *Fabrica divini moliminis, ipſe columnas,* P. E. *ſyn.* Cōnāmen, cōnātus, nīſus, tēntāmen, *vel Conatus.*

molimentum, Robotá 1. Budowánie 1. Vśilność.
mōlīnæ, arum, Młyn wodny/
mōlior, īris. Myśle 1. Ruße się/ Myśle chytrze Robię 2. Buduię 1. Gotuię 1. 2. Poruszam/ Odmykam 1. Zámyślam 1. Zámierzam się/ sich Arbeit vnderstehen/ fürnemmen. *Ergo avidus muros optatæ molior urbis*, Virg. *syn.* ādmōlĭor, ſtrŭo, ædĭfĭco, cōnſtrŭo, fābrĭco: *vel* nītor, ēnītor, tēnto, lābōro. *vel Conor, vel* cōgĭto, ēxcōgĭto, mēdĭtor, māchĭnor, mōllēſco, *syn.* mōllĭor *vel* mītēſco.
mōlītio, Budowánie 1. Robienie 2.
mōlitor, Młynarz.
mōlitor, Budownik 1. Spráwcá/ Stworzyciel/ Ruśiciel/ wynálezcá.
mōlitrix, Młynarká/ mōlitrix *sub.* Spráwcá/
mōlītus, Mełty/ mōlitūra Mielenie/ vnderstanden. *Et per molitos ante timore gradus*, Pet: *syn.* ēmōlītus, sŭbāctus, *vel* lēnitus, plācātus.

MOLL

mollesco, Miękczeię/ Rospußczam się/ Lind oder weich machen. *syn.* mōllĭēſco, mōllĭor, *vel* mītēſco.
molleſtra, Skorá owcza/
molli articulo, molli brachio, Łágodnie/ Niedbále/
mollia, ium, Pław *&.* Bez łuſki ryby/
mollicellus, Miękuchny/ Pieśćliwy/
mollicina, Szátá cienká/
mollicŭlus, Miękuchny/ Pieśćliwy/
mollĭfĭcātio, Miękczenie/ żwánie/
mollīmentum, Miękczenie Łagodzenie/ Vlżenie/
mollio, Miękczę/ Błagam/ Niewieśćiuchem czynię/ *Mollierant animos &c.* Ovid: *syn.* ēmōllĭo, lēnĭo, sŭbĭgo, flēcto, tēmpĕro, mītĭgo, plāco.
mollio flammâ, Piekę co/ Wárzę 1.
mollĭpes, Miękkonogi/
mollis, *is. hæc subſtant.* Robacy w mące/
mollis, *adiect.* Miękki 1. 2. Łágodny/ Rozkoßny 2. Pieśćliwy/ Niećierpliwy/ Pſotliwy/ Lubieżny/ Niewieśći 2. Pochodźiſty 2. Bez łuſki. Lind/ weich/ zárt. *Vtere lactucis & mollibus, utere malvis*, Mart. *syn.* Tĕner, fĕcĭlis, flĕxĭbĭlis trāctābĭlis: *vel* rēmĭſſus, plăcĭdus, lēnis: *vel* ſuāvis, jūcūndus, grātus, blāndus, āmœnus: *vel* ēffœmĭnātus ĭners.
Mollĭter, Miękko/ Łágodnie/ Roſkoßnie/ Lubieżnie/ Niemęſko/ Niechotnie/ Niećierpliwie/ ćierpliwie *& sub* Żálnie 1. Lind/ ſänfftlich. *Arcades o mihi tum quam molliter ossa quiescant*, Virg. *syn.* Lēnĭter, ſuāvĭter, *&.* fācĭle.
mollĭtia, Miękkość/ Pießczotá/ Łágodność/ Niedbálſtwo.
mollĭties, Delikáctwo/ Miękkość/ Pießczotá/ Weichhe 1/ Zärtheit/ Faulheit deß Gemüths/ oder Hinterläſſigkeit/ *Aut validus præſumit mollitiem ſeu*, Hor: *syn.* Flēxĭbĭlĭtas, lēnĭtas, *vel* ĭnērtĭa, *vel* lūxŭrĭes.
mollĭtudo, Miękkość/ Łágodność.
mollĭtus ager, Rolá ſpráwiona/
mollŭs, Głádko 1. Zá dobre.
mollŭſcŭlus, Miękuchny.
mollūgo, ĭnis *f.* Oſtrzycá źiele/
molluſca nux, Orzech włoſki.
mollŭſcŭlum, Fladec.
molo, *is* Miełę/ *& sub* Nierządu páterne/ *Grana molit totidem piperis, &c.* Petr. ēmōlo, cōmmōlo, *phr.* mōla, *vel* sāxo tĕro, ōbtĕro, ātĕro, cōntĕro, tūndo, cōntūndo, frāngo, sŭbĭgo, dōmo, pērdōmo. Mōlæ ōrbe, sāxis, *vel* āttrītu sŭbĭgo, frāngo, Quōdcūnque ēſt ſōlĭdæ Cĕrĕris cāva māchĭna frāngat. Cĕrĕris frūges, āſpĕra sāxa tĕrent. Sŭbdĕre frāctūro sĭlĭci frūmēnta. Pēr dōmĭtam sāxo Cĕrĕrem, frūgēſque rĕcēptas, tōrrēre pārant flāmmis, ēt frāngēre sāxo.
mŏlŏche, *es gr.* ślaz.
mŏlŏchĭnus (*è Græco*) color, Brunatno/ czerwona fárbá.
mŏlŏchītes, *æ m. gr.* Ślazowy kámień.
molosſus *gr.* mŏlŏſſĭcus, Brytan/ *Veloces Spartæ catulos, acremq; molossum.* Virg.
Canis ex Molosſia, regione Epiri. Hos Canes Poetæ fabulantur ortos esse ab æneo cane, quem Vulcanus fabricaverat, & Iovi dederat, sed Iuppiter eum Europæ, & Europa Procridi, ac Procris Cephalo postea obtulit. *epith.* ācer, lēvis, īnsānus, lātrātor, mōrdax, trūx, fōrtis, vālĭdus lātrans, ārmĭllātus. *vel Canis.*
molosſus pes, *Quintil. tribus longis syllabis conſtans.*
molothros. Sipont. corr. Melothron.
mŏlūcrum *gr.* Nádrćie/ żarn trzoieść.
Corripuit u, Afranius.

moly,

mŏly, *yis. yos, n. gr.* Smágliczká/ Miechunki/ Rutá gorna/

mŏlybdæna, *gr.* Olowna rutá/ Olownicá ziele. mŏlybdios, *ii, gr.* Olowna piáná.

Momar. Plaut. Fest. Sicula vox. i. stultus, iracundus Scalig. Gloss. Isidor.

mōmen, *inis, n.* Mgnienie oka 2. Skinienie/ Ruszánie Nachylenie/ Náklonienie/ Chwilká. momentaneus, momentarius, Krotko trwáiące/ Doczesny. *momento as,* Wáżę.

momentōsus, Mouchny/ Niesnácz n; nietrwáły.

mōmentum, Mgnienie oká 2. Chwilká/ Okruszyná/ sztuczká/ Punkt 1. 4. Wagá 6. 7. Ruszánie 2. pomoc *& sub* Wiele ná tem, ein kleine Zeit/ ein augenblick Zeit/ *momento cita mors venit, aut victoria læta,* Hor. *syn.* Pūnctum tĕmpŏris: tĕmpus ēxĭgŭum *vel* pōndus, vīs, aūthōrĭtas, *epith:* Răpĭdum, lĕve, īnstăbĭle, brĕve, pārvum, mĭnĭmum. *phr.* Tēmpŏris ēxĭgŭum, *vel* mĭnĭmum spătium, Brĕvis mŏra tēmpŏris.

mŏmus, Przygániácz/ *Deus conviciorum & invidiæ. Somni & Noctis filius, ac frater mortis. Aliorum Deorum hominumq; opera explorabat & irridebat. Arbiter enim electus in Neptuni Tauro desiderabit cornua ante oculos, in Vulcani* Homine *pectus fenestrarum, Domumq; Minervæ portatilem, ac Veneris Scandalia sine editione strepitus.* EPITH. ĭners, prŏcax stўgius.

MON

monacha, Mniszká.

Monasterium, monachium, *Gr.* Zakon 2. Klasztor. Einnöde/ einige Wohnung/ Kloster. *Episcopatus Monasteriensis Metropolis in circulo VVestphaliæ ad Aam amnem sita, ac pace Germaniæ ibi conclusâ an.* 1678. *nominatissima.*

mŏnăchus, *gr.* Mnich,

Mŏnarcha, *æ m. gr.* Jednowładcá/

mŏnarchia, *gr.* Jednowładztwo. *& sub* Rzeczypospolitey spráwowánie.

mŏnas, *adis f. gr.* Poiedynek 1.

mŏnastĭcus, *monachalis gr.* Mnichowski.

mŏnaulos, *vel us m. gr.* Surmá/ & Surmacz.

mŏnēdŭla, Káwá/ mŏnēris, *is gr.* Náwá.

mŏnĕo, Nápominam/ Przestrzegam 1. warnen/ mahnen. *Subjiciunt epulis sic Iuppiter ipse monebat.* Virg. *syn.* ādmŏnĕo, cōmmŏnĕo, nūntio, īndico *ătr* suādĕo, hōrtor, ēxcito, præcĭpĭo.

mŏnēta, Mincá mieysce/ Szale mále/ Monetá/ Müntz. *Et centum numeros novæ monetæ,* (Phal) Mart. *syn.* Nūmmus, nŭmīsma pĕcūnia. *Epith.* Flāva ŏpŭlēnta, fūlva, ænĕa, aūrĕa, ārgēntĕa, ūtilis, prĕtiōsa. *vel pecunia.*

mŏnētalis, Monetny/ *Monialis,* Mniszká.

mŏnētārĭus, *substant:* Minczarz.

mŏnīle, Noszenie drogie/ Halzbánt 1. Halszbándt Halszgeziert. *Dat digitis gemmas, dat longa monilia collo.* Ovid. *syn.* Tōrquis, tōrques *epith.* Prĕtiōsum, aūrātum, bāccātum, aūrĕum, fūlvum, īnsigne, splēndens, fūlgens, dĕcōrum, dīves, gēmmĕum, mĭcans, nōbile, cŏrūscum, rŭtĭlum, splēndidum. *phr.* Bāccātus, gēmmātus, āuro circŭlus. Tōrtĭle tēxtĭle cōllo dĕcus. Gēmmārum ē cōllo pēndĭle tēxtum. Gēmmĭs cōntēxtus tōrques. Pēndēbant tĕrĕti gēmmāta mŏnīlia cōllo. Bāccātus mūlto rădĭābat ăb aūro Tōrquis, ōrnābant aūrāta mŏnīlia cōllum. Sūbstrīngĭtque cŏmam gēmmis, ēt cōlla mŏnīli Circŭit, ēt bāccis ŏnĕrat cāndēntĭbus aūres.

mŏnĭmentum, Nápominánie/ Pámięć Księgá/ Dzieiow księgi/ Moniment/ Kościoł. Gedächtnüs / das ist/ allerley Gedenck zeichen/ so uns an etwas ermahnen/ als Gräber/ Bilder/ Bücher/ rc. *Ferre sui dederat monimentum & pignus amoris.* Virg. *syn.* Signum, īndicium, ārgūmēntum, nŏta, tēstĭmōnium. *phr.* mŏnĭmēntum ēt pĭgnus ămōris. Sævi mŏnĭmēnta dŏlōris. *vel Signum & monumentum.*

mŏnĭtor, Nápominacz/ Powiádácz 2. Miánowniczy 2. Zausżny powiádácz/ Folwarkowy 2. Záproszonych przyzywácz. Warner/ Ermahner. *Cereus in vitium flecti, monitoribus asper.* Hor. *syn.* ādmŏnĭtus, cōmmŏnĭtus.

mŏnĭtōrius, Nápominálny.

mŏnĭtum, monitus *us* monitio, Nápominánie. warnung/ ermahnung. *Dixerat ille Iovis monitis immota tenebat.* V. *syn.* mŏnĭtus, ūs.

MONO

mŏnŏcĕros, *ōtis m, gr.* Jednorożec.

monochordum, *instrumentum musicum unam chordam habens,*

mŏnŏchrōmata, *orum,* monochromateus, *eos ei.* Jedney máści /

mŏnŏchrōmătium, monochromatum, *gr.* Málowánie/ iedną farbą.

mŏnŏclōnos, *gr.* Nierosochâty/
monŏcnēmus mŏnŏcŏlus, *gr.* Jednonogi.
mŏnŏcondylos *vel us m. gr.* Jednoklykty/
mŏnŏcŭlus, Jednooki/
mŏnōdia *gr.* Pogrzebna piosnká.
monodium, *Diomedi tantus una tibia, aliys contentus paribus tibiys.*
mŏnŏgămia, *gr.* Jednożeństwo/
monogămus, *gr.* Jednożeniec.
mŏnŏgrammus, *gr.* Chudy/ Szczupły/
mŏnŏlīnum, monolium, Noßenie drogie/
mŏnŏlĭthus, *gr.* Jednostáyny Cáły z. Slup kámienny/
mŏnŏlōris, *is gr.* Strefiy/
mŏnŏmăchia, *gr.* Poiedynek 2.
monomachus, *gr.* Poiedynkiem sie biiący/
monometer versus, qui unam habet mensuram, sed pedes duos,
mŏnophtongus, *gr. sub* Ná dwá głosy/
mŏnŏpŏdia, *æ. vide suprà, sub* Dipodia.
mŏnŏpŏdium, *gr.* Jednonogi stoł/ Stoł iadálny.
mŏnŏpōla, *æ. m gr.* Sámokupiec.
monopolium, *gr.* Sámokupstwo.
mŏnops, ōpis, *adiect. Omn. gr.* Jednooki/ *& sub* Zubr. mŏnoptĕros, *hic hæc gr. sub* Filarowánie. monoptotum, *Nomen est quod tantùm in uno aliquo casu reperitur, ut Exspes.*
mŏnoscĕlus, *gr.* Jednonogi/
mŏnostichon. Sidon. uno versu constans.
mŏnŏtrŏphē, Osobno/ mŏnŏtrŏphus, *gr.* Sam sobie posługuiący/. mŏnoxylum, *gr.* Czoln/ mŏnoxylus, *gr.* Niestłádny/
mons, Gorá 1. Wał ná wodzie/ Wiele czego. Ein Berg. *Romani montes, & montibus addita Roma.* Prop. *syn.* Cōllis, jŭgum, ăpex, vērtex, cūlmen, căcūmen. *epith.* ārdŭus, āltus, prærūptus, ēxcēlsus, āĕrius, præceps sūblīmis, āsper, clīvōsus, dēvēxus, ĭnăccēssus, sŭpīnus, āvius, ēlātus, nĕbŭlōsus, ābrūptus, ingens, sŭpērbus, nūbĭfer nimbōsus, nĕmŏrōsus, ūmbrōsus, ăpērtus, ăprīcus, sāxōsus, scŏpŭlōsus, incūltus, rĭgĭdus, nĭvōsus, dūmōsus, spătĭōsus, cāvērnōsus, āmbĭtĭōsus, tŭmĭdus, vĭrĭdis, frōndōsus, ŏpācus, hērbōsus, intōnsus. *phr.* mōntis cūlmen, vērtex, căcūmen, ăcclīve sŏlum. mōntis, vel clīvōsi trāmĭtis sŭpercĭlium, ārdŭa mōntis. ārdŭa tērrārum. Tŭmŭlus ābrūptus. Mōntāna căcūmĭna. ārdŭa mōles. āĕrii sāxi vērtex. Sŭpĕras sē tōllit in auras. in āstra sūrgens. Sīdĕra vērtĭce tāngens, pūlsans, pĕtens, fĕriens. Tōllit ăd āstra căput. Căput inter nūbĭla cōndens. ŏpērti ārbŏre mōntes. Frōndōso vērtĭce cōnspĭcŭi. Nūbĭfĕri mōntes, ēt sāxa mĭnāntia cœlō Nĕmŏrōsa jŭga ēt scŏpŭlōsi vērtĭce cōlles. Tŭmŭlis ăcclīve sŏlum, cōllēsque sŭpīni, ānceps mōntis căcūmen. Cūlmĭna mōntis. mōns quī sūrgit in āĕra. Quī fērtur ăd āstra vērtĭce. Rĭget ārdŭa mōntis æthĕrĕi făcies. mōns ibi vērtĭcĭbus pĕrit ārdŭus āstra dŭōbus, Nōmĭne Pārnāssus, sŭpĕratque căcūmĭne nūbes. V. *Altus.*
monstra, *orum,* Strachy nocne/ monstrābĭlis, Okazáły/ monstrātio Pokazánie.
monstrator, Skáziciel/ 1. Wynálezcá.
mónstratus, *us* Pokazánie/
monstrĭfer, Cudowny/ Cudotworny/ Dziwnostrászny/ Strászliwy. wundergestaltig. *Mōnstriferos agit unda sinus, &c.* Luc. *phr.* mōnstrōrum fĕrax.
monstrificabilis, Cudowny/ Dziwnostrászny.
monstrifice, Cudownie/ Strászliwie.
monstrĭficus, Cudotworny/ dziwnostrászny.
Monstrifici vultus fecisti lumina cæco. M. *sym.* mōnstrōsus.
monstro, Skázuię/ 1. Pokázuię 1. zeigen/ *talia monstrabat relegens, errata retrorsum,* Virg. *syn.* Dēmōnstro cōmmōnstro, ōstēndo indĭco, ăt mănĭfēsto, *vel Ostendo.*
monstrosè, Cudownie/ Dziwnie.
monstrosus, Cudowny/ Dziwny/ Dziwnostrászny, angestaltig/ vnnatürlich. *Monstrosi hominum partus &c.* Lucr. *syn.* Prōdĭgĭōsus, pōrtēntōsus.
mōnstrum, Plod dziwny/ Potworá/ Obludá 2. Cud/ Znák 9. Chybá 3. *& sub* Szpetny Widok 3. Wunder/ Wunderzeichen. *Sunt & rabidis iura, insita monstris,* Stat. *syn.* Prōdĭgium, pōrtēntum, ōstēntum. *epith.* Hōrrēndum, īnfāndum, īnfōrme, ingens, immāne, fătāle, ēxecrābĭle, dīrum, tūrpe, dēfōrme, mīrabĭle, stŭpēndum, nŏvum, tērrĭbĭle mĭnax, sævum, trūx, ātrōx, ēxitiāle, fērāle mīrum, tērrĭfĭcum, prōdĭgĭōsum: dictu, vīsu mīrābĭle Gōrgŏnēum. *phr.* mōnstrōsi sēmĭfĕri pārtus. Tērrĭbĭles vīsu fōrmæ. Mōnstrōsus fœtus. Mōnstri mīrācŭla, mīra spēctācŭla. Vărĭārum mōnstra fĕrārum. Dictu mīrābĭle mōnstrum. Vărĭa ătque bĭcŏrpŏra mōnstra. Mōnstrum hōrrēndum, informe

forme ingens, cui lumen ademptum. Interea augu-riis, monstrisque minacibus urbem Territat. Tristius haud illis monstrum, nec saevior ulla pestis, et ira Deum, Stygiis sese extulit antris.
montana, orum, Gory 1.
montanalia, ium sub Gornik 1.
montanus, Gorny/ 1. Gorzysty/ Incidit aut rapidus montano flumine torrens. Virg. s. Montosus.
monticola, montigena, montivagus, Gorny 2. Ein Einwohner der Bergen. Et Nymphae Satyrique & monticolae Sylvani, V. (Spond.) syn. montanus. phr. montibus ortus.
monticulus, Gorka/
montis radix, pes. Podgorze 1.
montosus, Gorzysty/ & sub Gory 1. bergig. Et te montosae miserae in praelia Nursae. Virg. syn. montanus, scopulosus, clivosus, acclivis, arduus, abruptus. phr. montibus, scopulis creber, frequens, ardua saxis regio. Scabra saxis loca. Salebrosi colles.
monumentarius, Grobowy/
monumentarius ceraules. Pißczek na stypie
monumentum, Pamięć 5. Vpominek/ Grob/ Ksiegá. Accipe care puer nostri monumenta doloris. V. syn. monimentum, signum. vel sepulchrum, tumuli inscriptio.
mora, Chwila/ Odwłoká 1. 2. Omießká. Brambeer. Nostri mora longa laboru. Ovid. syn. Cunctatio tarditas, segnities, epith. Tarda, lenta, ignava, iners, languida, deses, otiosa, segnis, longa, annosa. phr. morae spatium tempus. Segnes rumpe moras. in me mora non erit ulla. Torpuerant longa pectora nostra mora. Haud mora, festinant. Nulla mora est.
mora rubi, Maliny/ Borowki/ Jeżyny/ owoc.
moracius, Twardy/ moraceus, à mora. Sipont.
moracius. Przytwardßy.
moralis, Obyczáiowy.
moralitas, Obyczaiow wyrázenie.
moramentum, Omießka.
moratio, idem & Mießkánie 4. Zártrzymánie.
moratius, sub Pomalu.
morator, Odwłoczyciel/ Zártrzymácz/ Przeßkodnik/ moratorius, Odwłoczny/
moratus, à moribus. Obyczáyny.
Moravia, Morawá/ Moravus, Morawczyk.
morbidus, morbosus. Niezdrowy 1. Chorobie podległy/ Zárázliwy/ Chory 1. Kranck/ ungesund/ und zur Kranckheit geneigt. Et perturbarunt caelum fit morbidus aer. Lucr. syn. morbosus, morbis obnoxius, languidus, aegrotus.
morbilli B. Ospice 1.
morbus, Choroba 1 & sub Porußánie 2. Kranckheit. Morborum quoque te causas & signa docebo Virg. syn. Languor, febris, lues, contagium. epith. Tristis patiens, pestifer, lethifer, acutus, iners, exanguis, morosus, foedus, perniciosus, crudelis, dirus, impatiens gravis periculosus, insanabilis, immedicabilis, latens, lethalis, violentus, acerbus, querulus, acer, teter, malignus, insomnis, molestus, languidus, solicitus, pallidus, mortifer, asper, intolerabilis, lentus, tabificus, grassans, desperatus, atrox, putris, exitialis, longus. phr. morbi vis lues, contagia, saevities, triste malum, morbi. Semina morbi. morbi cruciatus. Languentia corpora atterens, debilitans, extenuans, discrucians, torquens infirmo decerpens corpore vires, macie corpus edens. impatiensque sui morbus. Pallidaque exangui squallebant corpora morbo. V. Aegroto, Febris, pestis, Hydrops, Languor.
morbus arquatus, morbus regius, Zołta choroba. mordacitas, sub Kąsánie/
morbus caducus, morbus Comitialis, morbus herculeus, morbus maior, morbus qui insputatur, morbus sacer, morbus divinus. Kaduk choroba.
morbus edacitatis. Biegunká 2.
mordaciter, Vßczypliwie/
mordax, Kąsáiący/ Szczypiący/ Vßczypliwy/ beyssig. Mordaces aliter Solicitudines. (Choriamb.) Hor. syn. edax: dentatus.
mordeo, Kąsam/ Gryzę/ Szczypię 3. Vrywam/ Vrażam 2. Vßgnąc / Trapi mię co/ Obmawiam. beyssen/ Mordebitque tuos sordida praeda canes. Mart. syn. obmordeo, admordeo. phr. morsus infero: morsu depascor. morsu, dentibus arripio, peto, prenso, comprendo, lacero, dilacero, discerpo, dilanio, vello, divello, frango, consumo. Dentes infigere. occupat hos morsu, figitque in corpore dentes. miseros morsu depascitur artus, dirique venenum dentis, et admorso signato in stirpe cicatrix. Discissos tabidis laniabat dentibus artus. V. Manduco.
mordeor, Gryzę się.
mordices, Zęby 5. & sub Kąsánie.
mordicitus, apud Plaut. legit Gruter (ubi alii Mordicibus

dicibus legunt) 1. Mordicus.

mordicus, Zeboma/ Dozgb 1 2. Kąsaiąc/ Upornie. mit beyssen. unguibus it pullam divellere mordicus agnam. Hor. phr. Tenaci morsu.

more, Zwyczaynie/ Ná kształt/ Po oycowsku/ Po włosku/ Jáko biedle.

more genuino, Przyrodzonym sposobem.

mores, hi Obyczáie.

moretum, moretarium, Tort. ein Saafft von Milch/ Wein/ Kreß und Kräutern gemacht. syn Libum, epith. Dulce, molle, coctum. Non pudet herbosum posuisse moretum, Ovid.

moretum oxyporum, Przysmák/ ibid.

morigeratio, Dogadzánie 1.

morigero, as, Posłuszny iestem.

morigeror, aris idem & Dogádzam 1.

morigerus, Posłuszny/ Powolny.

morio onis m. e Graeco. Błazen.

morion, n. gr. Miechunki ziele.

Morion. al. Pramnion, gemma Indica nigerrima tralucens. Plini Dalecamp.

morior, Vmieram 1. Vstaie co/ Wymierzeć 2 sterben. Dum moritur nunquid maior Othone fuit. Mart. syn. emorior, obeo, occumbo, cado, occido, intereo, exspiro pereo. phr. animam reddo, exhalo, ago, linquo, pono, efflo. Vitam effundo, desero, profundo, fundo e vita exeo, migro, decedo, recedo. Mortem obeo, subeo, oppeto, occumbo. Morti occumbo, succumbo. Fatis concedo ad manes eo. Vita fungor eo sub umbras. Postremo die fata claudo Placida morte quiesco exanimis jaceo. Ævi spatium finio. Lumen vitale desero. Vitam finio. Fata subeo. Vitales auras linquo. Crudelibus, vel feralibus umbris occumbo. Stygias undas adeo. ad Stygias undas demittor, eo, descendo. Mortis iter adeo. Spiritus artus deserit. Spiritus it, abit in auras. In ventos vita recedit. Morte lumina. claudo. Dura quies oculos, et ferreus urget Somnus. Duros letho finire labores. Homines lucemque relinquo. in æternam clauduntur lumina noctem. De morte violenta, Crudeli cecidit letho. Periit morte cruenta, Bello vel marte cado. Vitam cum sanguine fundo. exhalare sub acerbo vulnere vitam. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras. Purpuream vomit ille animam. Procubuit moriens. Labitur exanguis. Collapsos artus atque arma cruenta cerebro. Sternit humi moriens Sanguinis ille vomens rivos cadit. Volvitur Eurialus letho, pulchrosque per artus it cruor, inque humeros cervix collapsa recumbit. Fronte ferit terram et crassum vomit ore cruorem.

mormyra, piscis marinus pictus maculis marmoreis, ipse argenteo candore.

morologus, Gr. Głupiomowny Błazgoń.

moror, aris, Mieszkam gdzie/ Bawię się 3. Bawię kogo/ Trzymam 5. verzühen/ verhinderen/ auffhalten/ wohnend bleiben. Quid vitam moror invisam Pallante &c. Virg. syn immoror, demoror, cunctor, tardo differo, procrastino, cesso, hæreo, vel detineo, retineo, sisto tardo, retardo impedio, vel subsisto, sto, hæreo, consisto. phr. Moras necto, innecto, interpono, traho, molior moras rebus addo. Quæ tantæ tenuere moræ? Quæ te tam sera morantes sequiries? Causas innecte morandi increpat ultro Cunctantes socios. Haud multa moratus. phr. alt. sensu. Gradum, gressum, cursum sisto, contineo, comprimo, compesco, sustineo, cohibeo: figo pedem. Constitit obrutu tacito, et vestigia pressit. Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro. in limine portæ substitit Sedibus hæret iisdem.

moror, Głupieię/ Száleię 1.

moros, morus, gr. Głupi.

morosè, Nierychło Teskliwie/ pilnie/

morosycos, vel us m. Figomorwá/

morositas, Nieobyczayność/ Nieludzkość/ Nielágodność/ Dziwáctwo.

morosophus, gr. Nápoly głupi.

morosus à moribus, Nieludzki/ Niedogodny/ Bezyddki/ Dziwak/ Wytworny. Verzug/ Hindernüß. Difficilem & morosum offendet. &c. Hor. syn. Difficilis tristis, anxius, molestus.

morosus, an à mora? Nierychły?

morphnos, hic gr. Orzeł 2.

mors, śmierć/ 1. Zgrzybiały. der Todt. Tunc brevior dira mortis aperta via est, Tib. Dea apud Ethnicos habita est, filia Noctis & Erebi, falce armata, syn. Funus, lethum, interitus, fatum, obitus nex Libitina, Dea funerum. Epith. Frigida, rapida, acerba, nigra, atra crudelis, sæva, certa, violenta, dura, cruenta, fera, misera, flebilis infelix, pallida, gelida, immatura, inopina, properata, importuna, aspera subita, matura, præcox, improvisa, inexspectata repentina immitis, rapax, invida, surda, improba, intempestiva, communis, inexorabilis, inexpleta, insatiabilis, præceps, cæca, rigida, trux, exanguis, terribilis, truculenta, barbara, placida, beata, decora, inclyta, felix, obscura, pudenda tur-

da turpis, misera, ignobilis, infelix. *phr.* extremus dies. Lethi vis, dura necessitas, atra dies. Fati suprema dies. Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas, Regumque turres.

morsico, Szczypię 2. Kąsam/

morsificatio, morsiuncula, Kąsánie zwánie/

morsus, *us* Kąsánie/ Gryzienie/ Vkąszenie/ Obmowá/ Przymowká/ Zal. beyßen. *Morsibus affixæ salidis, atque unguibus uncis.* Ovid. *Epith.* avidus, rabidus, edax, dirus, ferus, immanis, cruentus, crudelis, tenax, repetitus, iteratus, mortifer, venereus, venenosus, vipereus. *phr.* Morsu laniare, discerpere, consumere. *Vel mordeo.*

mortales, Ludzie.

mortalis, *adiect.* śmiertelny/ 1. 2. sterblich/ zergänglich. *Optima quæq; dies miseris mortalibus ævi.* *V. syn.* Morti obnoxius: vel humanus: vel homo.

mortalis, *substan.* Człowiek/ 1.

mortalitas, śmiertelność/ Smierć 1, Żywot 4. Ludzie/ Powietrze 4.

mortariolum, Moździerz 1.

mortarium, *idem &* Wapienna skrzynia/ Grus do tła/ Tort/ Stępa.

mortarius, Vmarłemu należący.

morticinum, Zdechlina/ Trupia twarz/ Trup.

morticinus, Zdechły/ Blády/ Smrod 3.

mortifer, śmiertelny 2. tödlich das den todt bringt. *Gaudia mortiferumq; adverso &c.* V. *syn.* Lethalis, fatalis, lethifer, funestus, exitiosus, perniciosus.

mortifere, śmiertelnie/

mortificatio, Zmartwienie/ Vmartwienie/ żwánie/ Martwienie 1. 2.

mortifico, Martwię *mortuale*, Trup.

mortualia, *ium mortuaria*, Pogrzebna piosnká/ Frászká/ Truna/ żałobá 2.

mortualis, Vmarłemu należący.

mortuaria orum, Odumárłe dobrá/ Pogrzebná piosnká.

mortuus, Vmárły. todt/ sterben. *Et si non aliqua nocuisses, mortuus esses.* *V. syn.* exanimis, exanimatus, functus, defunctus, exsanguis, extinctus. *phr.* Vita functus. Corpore solutus Lumine, vita cassus. Fatis ereptus: morte peremptus. Funere extinctus. Vi raptus lethi. Funere, mersus acerbo. Lumine cassus æthereo. Cœlestibus auris defunctus, Quem abstulit atra dies et funere mersit acerbo. Fato perfunctus. Qui ad manes abiit. Nec jam æthereâ vescitur aura. Cui vitæ lumen ademptum. *V. Morior, & Cadaver.*

mōrula, *à morá*, Chwilká.

mōrula *adiect. à morulus, sub* Rumiány.

mōrum, *gr.* Morwá owoc. Maulbeer/ *Purpureo tingit pendentia mora colore.* Ov. *Epith.* Nigrum, atrum, dulce, sanguineum, purpureum, cruentum, nigrans, suave, coloratum.

mōrus, *m. adiect. gr.* Głupi.

morus, *f. subst. gr.* Morwá drzewo/ Maulbeerbaum. *Ardua morus erat gelido contermina fonti.* Ovid. *Epith.* Tarda, lenta, fructifera fertilis ferax. *V. Arbor.*

MOS

Mōs, Obyczay/ Sposob/ Zwyczay/ Przyrodzenie/ Postánowienie/ Obyczáie. Sitte und weiß. *Casis primum de more juvencis.* V. *syn.* Consuetudo, assuetudo, usus. *Epith.* Vetustus, priscus, antiquus, consuetus, assuetus, patrius, solennis, insuetus. *phr.* Tempus per omne, deductus Prisco deductus ab ævo.

mosaicus è gr. sub Sádzenie 1.

moschata nux. Muszkátowa gałká.

moschatula pyra; Muszkátelki/

moschocaryon, *gr.* Muszkátowá gałká/

Moschus, *hic gr.* Piżmo/ ciele/ Látorośl 2. Witeczki.

Moschus, *gentilitium nomen idem Moscus, m.*

Moscicus, Moskiewski. *Moscillus*, Obyczay

Moscovia, Moskwa/

moscoviticus, Moskiewski/

mosculus, mosillus, Obyczay/

Moscus, Moskwicin/ (cne/

mostellaria, & mostellum, *sub* Stráchy no

motacilla, Pliszká/

motacismus, *vitium orationis.*

motator, sub. Ruszáiący/ motio, Ruszánie/

motito, *sub* Macha ogonem/

motiuncula, Poruszenie się/

moto, *as*, Ruszam 2. bewegt. *Ludere tum rigidas motare cacumina quercus*, Virg. *V. Moveo.*

motor, *sub.* Ruszáiący/ ein Beweger. *Cumarum fueras motor, Charideme mearum*, Mart. *epith.* agitator, impulsor.

motor

mōtōrius Ruchomy/ Zamieszánia pełny.
mōtus, *us*, Zamieszánie/ Poruszánie 1. 2. Machánie/ Rozruch/ Pobudká 2. Námietność/ Ruszánie 1. 2. Afekt 4. Gest oratorski. Bewegung. *Audiit, insolitis tremuerunt motibus alpes*, V. *syn.* ăgĭtātĭo, mōtĭo cŏmmōtĭo, pūlsus, impūlsus, impĕtus : *vel* tŭmŭltus. *epith.* Tardus, lentus, vēlox, cĕler, cōncĭtus, cĭtatus, răpĭdus, vĭŏlēntus, præceps, ăssĭdŭus, trĕmŭlus, lĕvis, incĕrtus, vānus, irrĕquĭētus, crēber, vărius.
mŏvĕo, Ruszam 1. 2. Wyrzucam 5 Zrzucam 7. bewegen/ außstossen/ betrüben. *Fatorum arcana movebo*, Vir. *syn.* Cŏmmŏvĕo, pĕrmŏvĕo, mōto, quătio, quasso, cōncŭtĭo, ăgĭto, pĕllo, impĕllo, vĕrso, ăgo : *vel* flēcto, āffĭcĭo, cĭĕo ēxcĭto : *vel* tŭrbo, pĕrtŭrbo, motu mĭscĕo. *phr.* mōtu cĭĕo. Crēbris ăgĭto mōtĭbus. Vărĭo vērsāre mōtu. *Pro flecto*, Flēctĕre sī nĕquĕo Sŭpĕros, ăchĕrŏnta mŏvēbo. Vincūntur mōlli, pĕctŏra dūra, prĕce. Prĕcĭbus sī flēctĕris ŭllis, aspĭce nos. Flēctĭtur īrātus vōce rŏgānte Dĕus. Nūllis ille mŏvētur Flētĭbus, inclȳta vĭrtus āllĭcĭat mŏvĕātque ănĭmos.
mox, Rychło/ Wnet/ Zaraz.
mūcĭdus, mucōsus, mucŭlentus Smárkacz.
mucillago B. sub ślámowátość/
mucinium, Chustká do nosá,
muco ōnis hic. Głowacz ryba,
mucus, Smárk/ mūceo, mūcesco, Plesnieie/ mūcĭdus, Spleśniáły/
mūcor, ōris, Pleśń.
mūcro, *onis*, Kończátość/ Ostrość 3. Sztych 1. Miecz Schwerdt/ *Oppositi stat ferri acies mucrone corusco V. syn.* Cūspis, ăcies, *vel* ēnsis, glădĭus, fĕrrum. *epith.* Strictus, fērrĕus, mōrtālis, ăsper, ăcutus, ănceps, infēstus, mārtius, fulgens, fĕrus brĕvis, fŭrens, crŭēntus, dĭstrictus, dūrus rŭtĭlus, fŭlgĭdus, ārdens, nĭtĭdus, mĭnax, tĕrrĭfĭcus, sævus. *phr.* Stăt fĕrri ăcies mūcrōne cŏrūsco stricta părāta nĕci. *V. Cuspis Ensis.*
mucrōnatus, Kończáty/ mūcŭla, Serdecznik.
mūgil, *is & hic*, mugilis, *is* Głowacz rybá.
mūgilo *as*. Rycze/ *& sub* Osieł dźiki/
mūginor, Ociągam sie/ Odkładam/ Szemrzę/ Zámilczeć/ Bálámucę.
mūgio, Becze/ Rycze. brüllen/ wie ein Ochs/ Kuh oder Löw. *Mugiit, & Caci spem custodita fefellit.* Virg. *syn.* Bŏo, immūgio *phr.* mugitus: *vel* bŏatus ēdo, mitto, ēmitto, dŏ, cĭĕo : mūgītĭbus aūras, āĕra lŏca lātē implĕo, cōmplĕo; impĕllo. Bŏum clāmōrem imitor : mōrē bŏvis gĕmo. mūgitus vĕlŭti cūm prima in prælia cāntus Tĕrrĭfĭcos cĭet. Rĕddĭdit ūna bŏum vōcem, vāstōque sŭb āntro mūgiit.
mūgītus, *us*. Beczenie/ Szum/ das Brüllen. *Rumpere mugitu carmina docta boves.* Tib. *syn.* Bŏātus *epith.* Tĕrrĭfĭcus, hŏrrēndus, raūcus, quĕrŭlus, trĕmēndus, rĕbŏans, māgnus rĕpĕtītus, ĭtĕrātus. fĕrox, frĕmens, mūltĭplex, ingens, tĕrrĭbĭlis mĭnax, *phr.* Taūrina vōx, Taūrini sŏnĭtus, Hŏrrēndus taūri clāmor, frĕmĭtus. Mūgītus pĕr sāxa rĕsūltānt. Bŏātu rĕsŏnānt mōntes. Quĕrŭlis rĕbŏant mūgītĭbus a[gri.]
mūla, Mulicá.
mūlāris, *adiect.* Mułowy.
mūlāris, *f. subst.* Gárbárskie źiele.
mūlcēdo, Głaskánie/ Łagodzenie.
mūlcĕo, Głaszcze/ Łagodzę. Łechce/ Vspokoić. Sanfft machen/ streichen versöhnen *Mulcebatq; iras, & morsus arte levabat.* Virg. *syn.* D mūlcĕo, pērmūlcĕo, dēlĭnio, tĭtillo, recrĕo, rĕfĭcĭo, rĕlaxo, dēlĕcto, āllĭcio, āllĕcto, căpto, blāndĭor, ădūlor, lēnĭo, mĭtĭgo, plăco. *vide Placo.*
Mulco, as, idem Multo as, Mulcto as, Mulcta, idem Multa. [ienie.
mulctra, *æ*, Mleko 1. Doyny státek, *an* Doymulctrāle, mulctrum Doyny státek.
mulctus *us*, Doienie.
Mulgārium vas. Doyny státek,
mūlgĕo, Doię/ Popycham. Melcken/ die Milch herauß ziehen *phr*, ūbĕra pālmis prĕmo, prĕsso, ēxhaŭrio, sicco, ēxsicco. Lāc prēssis māmmis ēlĭcio, ăd mūlctrām vŏco : mūlgēndo lāc ēxprĭmo. Hic ălĭēnus ŏves cūstos bis mūlget in hŏrā & sūccus pĕcŏri, ēt lāc sŭbdūcĭtur āgnis. Frūstra prēnsābĭmus ūbĕrā pālmis. ūbĕrā dēnt sătŭræ mānĭbus prēnsānda căpēllæ. Quām măgis ēxhaūsto pūmāvĕrat ūbĕrĕ mūlctra. Lætā măgis prēssis mānābunt flūmĭna māmmis.
Mulgo, as, idem Mulco Bije kogo. Offenbát machen. *Prospexit tristi mulctatam morte camillam.* Virg. *Hinc* mūlcta & mūlctātus. *syn.* Pūnĭo, căstĭgo, plēcto, dāmno. *vide Punio.*
Muli Mariani, Jáſłá. *& sub* Prácowity.
Mŭliebria, *ium*, Niewieśćia chorobá.
Muliebria passus, Zgwałcony.
Mŭlĭēbris, Niewieśći. *syn.* Fœmĭnĕus.

Mulie-

Mŭlĭēbrĭter Niewieyſkie/ Niemeſkie. Weibiſch *Perire quærens nec muliebriter.* (Alc.) Hor. *ſyn.* Fæmĭneum in mōrem, *vel* tĭmĭde, ignāve.
muliēbrōſus, *idem* mŭlĭeroſus, *Plaut. Taubman.*
mŭlier, Niewiáſtá / Niewiáſtá zła / *& ſub* Chłop 5. Weib. *Deſinat in piſcem mulier formoſa ſuperne.* Virg. *Vide Femina.*
mŭlier proſtibilis, quæſtuaria, quæſtuoſa, Nierządnicá.
mulieraria voluptas, Nierząd. 2.
mŭliĕrārius, *adiect.* Niewieśći 2.
mulierarius *ſubſt.* Nierządnik.
mŭliercŭla, Niewiáſtá. Weible, *Deteriore ut forma muliercula ametur.* J.
mulieris monſtrum, Niewiáſtá ſzpetna.
Mulieritas, Tertulli, i. mulierum cultus & habitus mollis, accuratus, affectatus. Sic legit Lipſius. Mulieroſitatem. Taubman.
Muliero, as, Niewieściuchem czynię/ Zgwałćić 4.
mŭliĕrōſitas, Jurność/ Niewieśćia chęć.
mŭliĕrōſus, Niewieśći/ Jurny.
mulierum omnium vir, Nierządnik.
mūlīnus, Mułowy. *Declamatoris mulino corde Vagelli.* Juven.
mūlio, *onis,* Mułarz, 1.
mulio caſtrenſis, Furman.
mūliōnĭcus, mūliōnius, Mułowy.
Mulleŏli, Skórnie.
mullŭlus, mullus, mullus barbatulus, Bárwená. ein Barb.
mūlŏmĕdĭcus, Konował.
mulſa dicta dico, Mowię pieśćliwie.
mulſeus, mulſus, *ſi, à mulceo,* Słodki/ Hönigſüſſer Geſchmack.
mulſum, Wino ſłodkie/ *an* Miod pity. weinmäte.
mulſus, *ſi, an à mulgeo? ſub* Doię.
multa, *æ,* Winá pieniężna/ Przeſądy/ Karánie.
multa, pro multum, Bárzo/ Cżęſto 1.
multa judiciaria, Karánie 2.
multâ interpoſita, Pod winą.
multam dico, irrogo, Skázuię winę/ Penowáć.

multam dixit ſi, &c. Pod winą.
multăngŭlus, Węgláſty 1.
multânia, Multány/ Wołoſze.
multatitius, Karániu ſłużący.
multātio, Karánie.
multēſimus, Tyśiączny/ Jeden z wielu/ Máłuczki.
multibarbus, Brodáty:
multibibus, Opiły. Der viel trinckt.
multĭcăvātus, multĭcavus, multĭfŏris, multĭfŏrātilis mulĭfŏris, Dziurkowáty/ faſt gelöchert. *Pumice multicavo, nec levibus atria tophis.* Ovid.
multĭcaulis, *hic, hec,* Roſocháty/ Chwaśćiaſty. mit viel Stengelen.
multĭceps, cĭpitis, *adiect. omne* Wielogłowy
multĭcia, *orum,* Szatá ćienka,
multĭcŏlor, omn. Pſtry/ Fárby rozmáitey Mancherley Farb. *Multicolor fucus digerit omne nefas.* Prud. *ſyn.* Vărius, vērsĭcŏlor. *phr.* Vărio cŏlōre diſtinctus, dĕcōrātus, mĭcans.
multĭcŭpĭdus, Chćiwy.
multĭfărĭam, *adverb. &* multifariè, Rozmáićie/ Ná wielu mieyſcách. Mancherley weiß
multĭfărius, Rozmáity. Mancherley
multĭfer, ſub Zyzny/ *&* Drzewo płodne.
multĭfĭdus, Nádrzynány/ Roſocháty/ Odnożyſty/ Pázurowáty/ Spárzyſty/ Poſzczepány. voll verttawend.
multĭformis, Wielokáki/ Rozmáity Mancherley Geſtalt. *Imitatæ multiformes.* (Anacr Prud.) *ſyn.* mūltĭgĕnus, mūltĭmŏdus, vărius.
mūltĭformĭter, Wielokſztałtnie / Rozmáićie/ mancherley weiß.
multĭgĕner, ri. multigeneris, ris, multĭgĕnus, multijugus, Rozmáity.
multĭjŭgis, Rozmáity/ *& ſub* Poſzoſtne konie.
multĭlaudus. Chwalny. *multĭlĭcius* Cynowáty.
multĭlŏquĕntia, multiloquium, Wielomowność Geſchweß.
multĭlŏquus, multiloquax, Wielomowny. Schwetzig. *Multiloquos odi: turba recede loquax.* Ovid. *ſyn.* gārrŭlus.
multĭmŏdis, *al.* multĭ modis *Lambin.* Rożnie/ Bárzo.

multi-

multimodus, Rozmáity.
multinummus, Drogi. *adiect.*
multipartitus, Wielodźielny.
multipeda, *æ, f.* Stonog 1. Gasiennica. Vielfüssig.
multipes, *edis omne adiect.* Wielonogi.
multipes, *subst.* Stonog 1. (zmáity
multiplex, *adiect. omne.* Wielodźielny/ Ro-
multiplicabilis. P. Rozmnożysty.
multiplicatio, Rozmnożenie. Vermehrung.
multipliciter, Rozmáicie. vielfaltiglig.
multiplico, Rozmnażam 1. 2. Przyczyniam 1 Obrádzam. Mehren / vermehren. *Quas mora suspensa multiplicavit opis.* Rutil. *hinc* multiplicatus & multiplicabilis. *syn.* Augeo, vario.
multipotens Wielowładny/ Wielmożny/ Przemożny. Vielmachtig.
multiscius, Uczony/ Vielkönnend.
multisonorus, *multisonus*, Rozmáicie brzmiący Mancherley Thon gebend. *Esseda concordes multisonora trahunt.* Cl. *syn.* Sonorus, resonus.
multitia, *idem multicia*.
multitudo, Wielkość liczby/ Motloch/ Pospolstwo. *syn.* Turba, copia, caterva, vis, numerus, frequentia, cœtus, *vel* plebecula, vulgus, plebs, populus. *epith.* Numerosa, densa, plurima, ingens, frequens, *vide Turba.*
multivagus, Biegun 1. umbschweiffig.
multivolus Chciwy.
multo, *as*, Bije kogo/ Bije kiem/ Karzę/ Siekę 1. Zbijam kogo/Wybijam 10. Zabijam 1. Podkupuię/ Penowáć kogo/ Skázuię winę/ Winę biorę/ Wyganiam 2. Odeymuię 1. Liczę/ Dámći 1. *& sub* Obrywam 4.
multo, multo maxime, multopere, Bárzo/ Dáleko 1. 3.
multor, *aris*, *Deponens*, Karzę.
multor, *aris*, *Passivum.* Karzą mię.
multorum numerorum, Drogi/ *adiect.*
multoties, Często 1. *Multoties offensa cadit, mutatq; colorem.* M. *syn.* Sæpe, sæpius, frequenter.
multum, Wiele/ 1. 3. Bárzo/ Długo 1. Towárzystwo.
multus, Wielki 1. Długi 2. Częsty/ Pilny 2. Zbyteczny. Viel/ Embsig / fleissig. *Vel multos adhibet, liceat modo bibere fient.* Juv. *syn.* Plurimus, numerosus, creber, frequens, copiosus, nimius, densus, longus, prolixus, amplus, multiplex, infinitus, innumerus, non paucus, haud modicus.
Mulus, Muł 1. Zmudźinek *& tr.* Nikczemnik ein Maulesel. *emptum mulum aprum trudi &c.* Hor. *epith.* Celer, velox, citus, agilis, pernix, pervicax, sternax, indocilis, strigosus, biformis.
Mumia B. sub Mumiia.

MUN

Munctio, Uciekánie nosa.
Mundanus, Swiecki 1. Weltlich. *Mundanum involvat populi, damnetq; &c.* P.
Mundatio, Oczyścienie.
Mundator, Chędożyciel.
munde munditer, mundule, Chędogo.
munditia, mundities, Czystość 1 Ochędostwo Reinigkeit/ sauberkeit. *Tales munditiæ decent puellas.* (Phal.) *syn.* Cultus.
mundo, Chędożę/ Pomywam. Reinigen/ säuberen. *syn.* Purgo, detergo. *v. Purgo.*
mundulus, Piękny.
mundus muliebris, mundum, *n. subst.* Ubiór niewieśći. *syn.* muliebris, cultus, ornatus, supellex: muliebria, ornamenta.
mundus, *adiect.* Czysty 1. Ochędożny. rein/ sauber. *Istos ego nunc mundulos amb*[illegible] *syn.* Purus, tersus, lotus, politus, cultus, nitidus, *phr.* Labe, maculis carens. Nullis sordibus horrens.
mundus, *di*, *subst.* świát/ *& sub* Niebo 1. Allerley Weibergezierd. *& lex immensi publica mundi.* Ov. *syn.* orbis. *epith.* Convexus, globosus, teres, rotundus, spatiosus, amplus, vastus, capax, ingens immensus, mirabilis. *phr.* mundi fabrica, machina, globus, moles. Terrarum orbis, opus mirabile mundi. Æterni genitoris opus, maximus orbis. Patentes mundi plagæ, oræ, mundi species pulcherrima. Terræ, tractusque maris, cælumque profundum. Quicquid ubique vides, cælum, mare, nubila, tellus. Qui mare, qui terras, qui totum possidet orbem.
muneralis, Podátkowy.
munerarius, munerator, Igrzysk sprawca.
muneratio, Dárowánie.
muneri aliquid mitto, offero, W dáry.
munero, *as*, muneror, *aris*, Dáruię/ Obdárzam/

zam/ schencken/ begaben. *Munerat & lauro modo pulcher obumbrat Apollo.* Ovid. *syn.* Dōno, dō, mūnĕre dōno; afficio, cŭmŭlo, dĕcŏro, ōrno, ŏnĕror mūnĕra, dōnā dō, cōnfĕro. *vide Dono.*

mungo, *is,* Nos ucieram.

mūnia, *orum,* Powinność. *Cætera qui vitæ servaret munia recta.* Hor. *syn.* ōfficium, mūnus.

mūniceps. *cipis, hic, hæc,* Ziemek 1. Mieszczánin. ein Bürger oder Landsmann.

municipālis, Mieszczánin niepráwy.

municipalis homo, Podły/ Ziemak 1.

municipātim, *sub* Po domách.

municipium. Miásto. eine Statt.

mūnico, *as,* Uczestnikiem czynię. & *sub* Uczynny.

mūnifex, *adiect. omn.* Obficy/ Szczodrobliwy/ Roboczy 2. Powszedni dzień. Seiner Pflicht und Ampt warnemmend und geflissen. (Śnik.

munifex, *subst.* żołnierz pieniężny / Rzemie-

munificè, Hojnie. Reichlich.

munificēntia, Szczodrobliwość. Freygab. *Ergo quos illi mea munificentia nummos.* Alc. *vide Liberalitas.*

munifico, *as,* Obdarzam.

mūnificus, Szczodrobliwy/ Poborowy. Freygebig. *Nec mihi munificas arca negavit opes.* Ov. *vide Liberalis.*

mūnīmen, munimentum, Obrona 1, Opátrzenie. Bewahrung/ *-- hoc effusos munimen ad imbres.* Virg. *syn.* mūnīmentum, vāllum, āggĕr, prōpūgnacŭla, mūri. *epith.* Tūtum, sēcūrum, fōrte, vălĭdum, lōngum, tūrrĭgĕrum, ĭnexpūgnabĭle. *phr.* Prōpūgnācŭlă bēllo tūta. Claūsi mūnīmĭna vālli. mūnīmĕn nūllo fērro frangēndum. Quŏd nōn ărĭes īmpēllĕre sævus. Quŏd nōn ūllă quĕat vĭŏlēnti māchĭnă bēlli. Sŭbĭtus rūpti mūnīmĭne cēspĭtis āggĕr. Prēbĕt sēcūros īntra tēntōrĭa sōmnōs. *vide Turris.*

mūnio, *is,* Ogradzam/ Opátruię 3 Náprawiam 7. Obwodzę 1. 2. Obwárowáć/ Uzbroić się. Befestigen bewahren. *Et munire fasos & Dædala fingere tecta.* Virg. *syn.* Fīrmo, cōnfīrmo, vāllo. *phr.* mūnīmĭne, āggĕrĭbus vāllo; mūrĭs, fōssis clаūdo, cīrcŭēndo, cĭngo, ārmo, păro, īnstrŭo. Prōpūgnācŭla bēllo tūta părānt. Dēnsis mūrōrum āggĕrĭbus fīrmānt mœnia, ĕt ābrūpto cīrcŭmdānt ūndĭquĕ vāllo. Sāxōrūmquĕ ōrbēs, ĕt quæ sŭper ēmĭnus hōstēm tēla pĕtānt, āltis mūrōrum tūrrĭbus āptānt. ēxtrŭĭte īmmānes scŏpŭlōs āttōllĭte tūrrēs. Cīngĭte vōs flŭvĭis, vāstās ōppōnĭte sўlvās; Nōn dăbĭtis mūrūm scĕlĕri. *vide Vallo.*

mūnio viam, Ściełę drogę 2. Przystęp dáię.

mūnis, Powolny/ Uczynny.

mūnitio, Obroná/ Twierdza / Náprawá/ Szanc/ & *sub* Zwánie.

Muntiuncula, Zameczek/ *sub* Zamek 3.

mūnīto, *as* Náprawiam 1. Przystęp dalę/ & *sub* Zwánie.

Munitas & muniter, priscum. pro communitas, & communiter. Sipont.

mūnitor castrorum, Okopuiący.

mūnitus, Obronny 1. Opátrzony. Bewahrt befästiget. *En ego non paucis quondam munitus amicis.* Ovid. *syn.* Fīrmātus, vāllātus; *vel* īnstrūctus. *vide Munio.*

mūnus, Podátek / Igrzysko 2. Szermierskie igrzysko/ Widok / Dar / Powinność/ Urząd. Gaab/ geschänck. *Muneribus cumulat magnis &c.* Virg. *syn.* Dōnum, præmium, mūnūscŭlum vel ōfficium. *epith.* ŏpŭlēntum, præclārum, ēgrĕgium, mĕmŏrābĭle, īngēns, dīves, māgnĭfĭcum, hŏnēstum, D. *Donum.*

munus jugale, Wiano.

M U R

mūræna, *gr.* Węgorz morski Minog.

mūrænula, Minog/ Noszenie drogie.

mūrālis, Murowy/ *muralium,* Pomurne ziele.

mūrārius faber, Mularz 2.

murātus, Murowány.

Murcia, Dea segnium, Arnob.

murcidus, Gnuśny.

Murciolum, sub Kąstykowe drzewo/

murcus, Domak.

mūrex, *icis, m.* Pław/ Szkarłat 4. 5. Skáłá podwodná/ Kotewki żelázne. eine gattung einer Meerschnecken. *-- Fulgenti murice vestis, &c.* Virg. *syn.* Cōnchўle, cōnchўlium, ōstrum, pūrpūra. *epith.* Rŭbēns, fūlgēns, rădĭātus, Tўrĭus, Sīdōnĭus, āssўrĭus, stēllāns, rŭtĭlus, aūrātus ārdēns, pūrpŭrĕus, pūnĭcĕus, flagrāns. *vide purpura.*

Murger. Sipont. lege Muger.

Murginor, i. tardo: Sipont. hinc murgisco. an legendum murginor ex ... murgiso.

murgiso onis, Odwleczyciel.
mūria & muria dura, Rosol 2. 3.
muria duratus, Rosolowy.
muriatica, *orum*. Rosolowa ſtráwá/ Stokfiß.
mūriātĭcus, Rosolowy.
mūrĭcatim, Kończatokſztałtnie.
mūrĭcātus, Kończáty/ Kończatokſztałtny.
murĭcĭdus, Gnuśny/ Niewáleczny.
mūrĭcĭŏlus, *ſub* Kończatokſztałtny.
mūries, Sol/ Rosol 2. Oczyścieniu ſłużąca rzecz.
mūrĭlĕgŭlus, Rybak.
Murina, lege Murrina.
mūrīnus. Myßáty/ Myßy/ Popieláſty/ Popielicy.
muriola, Słodycz.
murmur, Gwár/ Szemránie/ Grzmot/ Szum/ Mamránie. das Geräusch. *Aſpice ventoſi ceciderunt murmuris auræ* Virg. *ſyn.* Strĕpĭtus, sŏnĭtus, sŏnus, frăgor, ſtrīdor, sūsurrus, clāmor, tŭmultus. *epith.* Raucum ſtrīdens, rāucĭdum, frăgōſum, quĕrŭlum, rĕsŏnans, rĕbŏans, crĕpĭtans, lŏquax, horrĭſĭcum, sŏnōrum, īnsānum, clāmōſum, horrendum, cōnfūsum, cæcum, trĕmendum, rābĭdum, ſævum, grăve, ingens, dēnſum, trĕmŭlum, crēbrum, ventōſum, flŭvĭāle, argūtum, garrŭlum, lēne, tĕnŭe, mōlle, blandum, somnĭfĕrum, sōpōrĭfĕrum. *phr.* Cōnfūſæ sŏnus ūrbis, ēt īllætābĭle murmur. Cæcis ſtrĕpĭtant rĕsŏnantĭa sylvis murmŭra. Strĕpĭtat rauco murmŭre rīvus ăquæ. Flūunt crĕpĭtanti murmŭre rīvi. *Vide Clamor.*

mūrmŭrātio, Szemránie/ Markotánie.
mūrmŭrātor, Szemrácz.
murmurillum, Szept.
murmŭro, *murmŭrillo*, *as*, Márkocę/ Mámrzę/ Szumię/ Szemrzę/ Kruczę. murren/ widerbellen. *Spumea ſemiſero ſub pectore murmurat unda.* Virg. *ſyn.* immūrmŭro, ſtrĕpo ſtrĕpĭto, sŏno ſtrīdeo, frĕmo, sŭsurro. *phr.* murmur ſtrĕpĭtum, &c. ēdo: mūrmŭr do, tōllo, cĭeo. Auras *vel* æthĕra murmŭre implĕo, replĕo, compleo. Frĕmit īnsŏlenti mūrmŭre cœlum. Consŏnat omne nĕmus ſtrĕpĭtu collesque rĕsultant. Cuncti sĭmul ore frĕmēbant. Sŏnus audītur grăvior, tractimque sŭsurrant. Frīgĭdus ut quondam sylvis immūrmŭrat Auſtĕr. Magno circum clāmōre frĕmēbant. Ferrum ſtrīdet, et in tĕpĭda submersum sībĭlat unda. Omnes circumſtant frĕmĭtu dēnſo. Dulce murmur plăcĭdos ſvādet īnīre somnos. Rīvus oppŏsĭtos ŏbĭces crĕpĭtante murmŭre pulsat, vincit. Saxa *vel* lăpillos tĕnui ſtrīdore lăcessit. *Vide Clamo, & Suſurro.*

mūrmŭror, *Depo.* Szemrzę.
murrha, *Gr.* Mirá 1. 3.
murrhāta potio, murrhĭna, Słodycz.
murrhātum vinum, Wino ſłodkie.
Murrhatus, vel murratus, idem Myrrhatus. Murrheus idem Myrrheus.
murrhĭnus, Mirowy/ & *ſub* Mirá kámień.
Mirricidus, Plaut. corr. Muricidus.
murrina, Słodycz/ Wino przypráwne. gewürtzte Wein.
Murtatum, idem Myrtatum.
murulus, Przedmurze.
mūrus, Mur. eine Mauer *Ingenio muros hic ſtimet ille meo.* Prop. *ſyn.* Părĭes, mœnĭa, agger, vallum, prōpugnācŭlum, mūnīmen, mūnīmentum. *epith.* altus, ardŭus, sublīmis, excelſus, ēlatus, ēdĭtus, āĕrĭus, prōcērus, vălĭdus, turrītus, mūnītus, vallatus, turrĭger, inexpugnābĭlis, inacceſſus. *phr.* Mūrōrum agger, mōles, vallum, mūnīmen, compāges. Minæ mūrōrum ingentes, æquātăq; māchĭna cœlo. Mūnīmen mūrāle. Sŏlĭdi fundāmĭna muri. Alto ſtant ardua saxo Mœnĭa, arx nova propter æquat pinnātis ardua mūris. Surgit. Vălĭdis exurgunt conſtructa, *vel* mūnīta oppĭda mūris. Cœlĭtibusque nŏvam circumdare mœnĭbus urbem. Erectos attollit ad æthĕra mūros. Mūrōrum ēducĕre moles.

murus ferreus, Kierśnik.
murus ligneus, Nawa.
murteum vinum, Myrtynek.
Murteus, idem Myrtheus.
mus, *ris*, Myß/ & *ſub* Runá 1. Mauß. *Et divina opici rodebant carmina mures.* Juv. *ſyn.* Sōrex. *epith.* exĭgŭus, parvus, exīlis, grăcĭlis, tĕnŭis, ēdax, trĕpĭdus, fŭgax, păvĭdus, tĭmĭdus. Præda felis omnia corrōdens. Qua brevis occultum mus sibi fecit iter.
mus Africanus. Jeż cudzoziemſki.
mus alatus. Niedoperz.
mus Alpinus, montanus, Świßcz.
mus araneus, Myß Bretańſka.
mus cæcus, *idem*, & Łoćczká drobna.
mus Indicus, Wydrá Egipſka.
mus major, Szczurek domowy.
mus Ponticus, Popielicé.
mūsa, *Gr.* Pieśń. & *ibidem alia notio.*
musæ, musæ manſvetiores, Nauki wyzwolone. die freye Künſten.

musaicus, Sadzony/ & sub Sadzenie 3.
musca, muscinus, Mucha/ Pasorzyt/ Dworny/ Niestwowny. eine Fliege/ Mück. Epith. Lĕvis, grăcĭlis, ēxĭgŭa, pārva, mŏlĕsta, păvĭda, fŭgāx, āĕrĭa, vŏlĭtāns.
muscārium, Ogon/ Ogankà/ Okolki/ an Szczotká 2. (telá.
muscārius, Glowiásty/ muscatula, Mußká-
muscerda, æ, f. Gnoy myßy.
muscipŭla, Łápicá
Muscor, Robert. Stephan. corr. Emusco.
muscōsus. Mchem obrosły. Wießáchtig, Muscosi fontes, & somno mollior herba. Virg. syn. Mūsco ōpĕrtus, vĭrēns, squāllēns, squāllĭdus, vĭrĭdis, vĭrĭdans.
muscula æ, Mucha/ sub Mußká.
musculōsus, Cielisty.
musculus, Myßká/ Plaw 4. Mußkul/ Szopá woienna.
muscus, Mech. Mieß. epith: mōllĭs, vĭrĭdis, tĕnāx, tĕnĕr, tĕnŭis, hūmĭdus, ūdus, mădĭdus, vĭrēns. Mūscoquĕ ădŏpērta vĭrēnti. Mānābăt sāxō vēna pĕrēnnis ăquæ. Mōllī tēllus ĕrăt hūmida mūsco. Făstīgia tūrpi squāllēbānt mūsco. Lĭquĭdi fōntes stăgnoq; vĭrēntia mūsco. Fōntem vĭrĭdis mūscus ŏpācăt, circūmdăt, ăpĕrit, tĕgit.
muscus intubaceus, Porost.
muscus marinus, Glistnik morski
muscus terrestris, Niedźwiedzia łápá ziele
mūsea, orum, gr. Sádzenie 3. Posadzká ścian/ Pokoy 4.
mūsēum, gr. Sadzenie 3. Pokoy 4, sed alterius originis.
mūsēus, sub Poetá/ & Mowá piękna/ Muzyczny,
mūsiacus, Sadzony 2,
mūsica, musica ars, musica, orum, gr. Muzyká 1. Musick/ Gesang. -- modulorum musica triplex Aus. syn. ārs mūsica: cănendi ārs, vel concēntus, mĕlŏs, mŏdŭlātio, mŏdŭlāmen, cāntus. epith. Dūlcis, svāvis, blānda, læta, cănōra, ămœna, plăcĭda, fēstīva, dūlcĭsŏna, dŏcta, rĕsŏna, trĕmŭla, mĕllĭflŭa, sŏnōra. phr. Fēsti concēntus. Nŭmĕri dūlcisŏni. ărgūti mŏdŭlāmĭna cāntus. Grāta vōcum dīscrīmĭna Vocum dĭscordĭa cōncōrs. Dūlcibus mŏdis, argūtis vocibus ănĭmōs mŏvēns, mūlcēns, dēlēctans, rĕcrĕans. Fŭgiens trīsti dē pĕctŏre cūras. Mīrĭficis ănĭmos ăpta mŏvēre mŏdis. Rēgum dĕcus ătquĕ vŏlŭptas. vide Cantus.

musicè, Melodyinie.
musicum studium, sub Poetá.
musicus subst: Muzyk/ & adiect: Muzyczny. Gesangslehrer. syn. Cāntor. epith. pĕrītus cănōrus, dŏctus, ārgūtus, fēstīvus. phr. Cănēndi pĕrītus. Dōctus mŏdŭlos, ēt cĭthăræ scĭēns. Cĭthăram cūm vōce mŏvēns. Vōcāli cārmĭne clārus. Ingĕmĭnăt lætōs tūrba cănōra mŏdos.
mūsĭmon, ŏnis, gr. Mießániec 1. Zmudzinek/ Koziel cudzoziemski/ Báran 1.
Musinor, Plin. corr. Muginor.
musio, Kot.
mūsīnārius Snycerz. & sub Sádzenie 3.
mūsīvum, Sádzenie 3.
Musmon, onis. idem Musimon.
Musmonium genus vel Musmonum, Musmunium, Musmonum. & musimonium genus, sub Mießániec.
Mussatus, Varr, Noni, corr. Multi vel Multitudo.
mussitatio, Szemtánie.
mussitator, Szemrácz.
mussito, Márkocę. Szepcę/ Milczę/ Zámilczeć/ Strawić 2. (Milczę.
musso, Sapam/ Márkocę/ Szemrzę/ Szepcę
mustācea laurus. Bobek 2.
mustāceum, mustaceus, Płácek.
mustārius, Moßcowy.
mustāx, al. mystax, ācis. f. v. ex Græco Wąs.
mustēcŭla, an Łásicá.
mustela. Łásicá 1. 2.
mustela alba, Alpina, Gronostay.
mustēla fluviatilis, lacustris. Minkus/ Piskorz.
mustela fluviatilis minima, Slíz.
mustela major, Kuná zwierzę.
mustela Scythica, Sobol.
mustēlinus, Łásiczkowy/ śiwáwy/ Piegáty.
mustella, vel mustela, Węgorz morski.
musteus adiect. Moßczowy/ Młody 1. świeży 1. Słodki/ & sub Set 1.
musteus, substant. Set 1.
mustrĭcŏla, Kopyto u szewcá
mustrĭcŭla, idem, & Łápicá.
mustŭlēntus, Moßcowy/ Słodki/ & sub Obrzask/ Obrzaskowáty.

mustum

mustum, *substant.* Moszcz/ Brzeczká. Wein Most. -- *Bacchum per pingvia musta fluentem.* Mart. *Vide Vinum.*
mustum vinum, Wino 2. mustus, Młody 1.
musurgus, *gr.* Kompánista/ *sub* Muzyk.
mūtābĭlis, Odmienny. Veränderlich. *Sed flecti poterit, mens est mutabilis illi.* Hor. *syn.* Mōbĭlis, variābĭlis, instābĭlis, incertus, lĕvis, incōnstāns, mūtāri facilis. *Vide Inconstans.*
mūtābĭlĭtas, Odmienność. Unbeständigkeit. *Posse ex non sensu, sensus mutabilitate.* L. *syn.* Mōbĭlĭtas, lĕvĭtas, incōnstāntia.
mūtābĭlĭter, Odmiennie.
mutata forma, Przekształtowánie.
mūtātĭo, Odmiáná/ Zámiáná 1. 2. Poprawá/ Przesiadánie. Veränderung. *syn.* Cōnversio, commūtātĭo, permūtātĭo, mōtus. *epith:* Sŭbĭtă, rĕpentīna, crēbră, incōnstāns, instābĭlis, fēlix. *Vide Metamorphosis.*
mūtātĭo sedis loci, Prowádzenie się.
mūtātōria vestis, Szátá do przewłoczenia.
mūtesco, Vmilknąć. mūtĭcus, Gomoły.
mūtĭlātio, Obćięćie/ Niedołężność.
Mūtĭlātor, Obćinácz.
mūtĭlātus, Obćięty/ Niecáły/ & *sub* Vłomek/ 2. Obrzezány.
mūtĭlo, Obćinam 2. Vćieram rogow. abstümlen/ stümpffen. *Trunca genas saevo mutilatis partibus ense.* Ovid. *syn.* Trŭnco, abscindo, ămpŭto.
mūtĭlus, *adiect.* Obćięty/ Kusy/ Gomoły/ Niecáły. gestümpffet oder gestümlet. *Turpe pecus mutilum, turpis sine gramine &c.* Ov. *syn.* Trūncātus, trŭncus, mŭtĭlātus.
Mutilus, substant. Hor. lege Mytulus.
mūtĭnēnsis, Śmiády.
mūtĭo, mutire, Trunąć/ & *sub* Wárzę/ Mruczę/ Trząskam.
mūtĭtĭo, Trunienie. (ny.
mūtĭto, *as, sub* Czestowáć się/ Ná przemiá-
Mūto, ōnis. Lucil. Horat. *est membrum virile. Hinc Mutoniatus Mart.*
mūto, *as, activum.* Odmieniam 1. 3. Mieniam się/ Prowádzę się/ Przewłoczę száty/ Mienię fárbę. Veränderen. *Murice, jam croceo mutabit vellera luto.* Virg. *syn.* immūto, commūto, vĕrto, cōnvĕrto, vărio, trānsformo: nŏvo, innŏvo. *Vide Metamorphosis.*
muto *absolutum*, Odmieniam się.
muto calceos, Przezuwam.
muto locum, Przesiádam się/ Przestępuię się
muto vestem, Żáłobę wziąć.
Muttio, idem Mutio. Muttitio, idem Mutitio.
mutua, Społecznie/ Wzaiem.
Mūtuātĭcus, mutuatitius, Pożyczálny.
mutuātio, Pożyczánie 3. 4.
mutuatus, Pożyczony 1.
mutuè, mutuiter, Wzaiem.
mūtuĭtans, Pożyczálnik 2.
mutuĭto, as, Pożyczam 4. Czestowáć się.
mūtŭli, *quasi mutili, Baldo.* Krokszyny.
Mutūlus, *idem* Mytulus. *producit primam Renat.*
mutuò, mutuùm, Wzaiem/ Społecznie.
mutuo, *as,* Pożyczam 2. 4. Leyhen. *syn.* cōmmŏdo, mūtŭum praebeo, trādo, trĭbŭo.
mūtŭor, *aris,* Pożyczam 2. Ná przemiány. entleyhen/ anderßwoher nemmen. *Sed consumis & usq; mutuaris* (Phal.) M. *syn.* Mūtŭum, mūtŭo accĭpio, căpio, sūmo, ūtendum accĭpio.
mūtus, Niemy/ Milczący/ Niewymawiáiący dobrze. Stumm/ unredbar. *Mollè pecus, mutumq; metu &c.* Virg. *syn.* ēlingvis, sĭlēns, tăcēns, tăcĭtus. *phr.* Lŏqui nescius, expers lŏquelae. Vŏce cărēns. Lingvae qui perdidit ūsum, ōs mūtum gĕrēns. Cui nūlla vōx, vīrēsque lŏquendi. ōra quĭdem, sed mūtă gĕrēns. *Vide Obmutesco.*
mūtŭum, Pożyczána rzecz.
mutuum peto, rogo, sumo, Pożyczam 4.
mūtŭus, Wzaiemny/ Pożyczálny/ Społeczny Gelehnet/ oder entlehnet. *Mutuaq; inter se lati convivia curant.* Virg. *syn.* Mūtŭo dătus, accĕptus, *vel* pār, rĕcĭprŏcus, altĕrnus.

M Y

myăcāntha, *Gr.* Iglicá 2.
myăcanthon, *gr.* Szpárág.
myăces, myes, *hi, gr.* Pław 4.
myăgros, *hac, gr.* Krowia rzeź.
mycētias, *a, m, gr.* Ryk ziemie.
mydriăsis, *is, f. gr. in* Źrzenicá.
mygăle, *es, gr.* Łáśiczká drobna.
myinda, *gr.* Zmrużek.
mylăcris, *idis, gr.* Robacy w mące.

myloccus, ci, gr. ibidem.
myobarbum, Pulrory uncye.
myoctonum, gr. Omieg.
myoctonus, gr. Niewolecżny.
myoparo, onis, gr. Łodź
myops, opis, Adiect. omn. gr. Bliſkowid/ ślep
Myophonon, gr. idem Myoctono. & Aconito. Henrio. Steph. At Plinio eſt herba coronaria.
myosota, æ, myosotis, idos, græcis plur. vel myoſotes, es, & Myoſoton. Myſze uſzká/ & Kurzy ślep. Mauß-ohr.
myrias, adis, f. gr. Dziesiećtysieczna liczbá.
myrica, æ, myrice es, gr. Támáryſzek. Tamariſchet.
Non omnes arbuſta juvant, humileſq; myricæ. V. epit. abjecta humilis, tenuis, fragilis, exilis, tenera, ſterilis, parva, viridis, ſylveſtris. *phr.* Virgultum fert exile myricas.

Myrinus piſcis. Plini. corr. Smyrus.
myriophyllon, gr. Kopr wodny/ Krwáwnik wodny/ Orle pioro ziele.
myriſtica nux, gr. Muſzkátowá gałká.
myriſticus, gr. Pachnący
myrmecia, gr. Mrowiſko/ & Wielkość.
myrmecias, æ, m. gr. Brodawnik kámień.
myrmecion, gr. Brodawká/ Páiąk.
myrmecites, æ, m. gr. mrowik kámień.
myrmecoleon, onis, m. gr. ontis, mrowkolow
myrobalanum, gr. Bukiew Tulecka.
myrobalanus, gr. muſzkátowa gałká.
myrobathrarius, ſub Aptekars.
myrobrecharius, ibidem. myron, idem myrum.
myropola, æ, m. gr. ibidem.
myropolium, gr. Apteká.
myrothecium, gr. Słoiek 2.
myrrha, gr. mirá 1. 2. 3. Myrrhen. *Gyneræ, Cypri Regis filia, mater Adonidis. Hanc in arborem mutaverunt Poetæ.* *epith.* Pingvis, olens, redolens, fulva, ſtillans, odorata, Sabæa, arabs. *phr.* Myrrhæ lacrymæ, guttæ; arbor, cortex. Myrrhea gutta, odorato ſtillata, lacrymata, ſtillans cortice myrrha. Pingvi de cortice manans, cadens.
myrrhatus, mirą przyprawiony.
myrrheus, mirowy 1. 2. ciſawy.
myrrhina, gr. Wino przyprawne.
myrrhinum vas, myrrhinus, ſub mirá ká-(mień.

Myrrhapia, myrapia, orum, Plin. pyra odore myrrhæ
myrrhis, idis, gr. mirá ziele
myrrhites, æ m, gr. mirá kámień
myrsineum, Kopr kobyli.
myrsynites æ, m, gr. mirtynek kámień & ſub Wilczy mlecż.
myrtacantha, gr. Iglicá 2.
myrtaceus, myrtihus, mirtowy.
myrtatus, myrteolus, myreus, myrtinus, mirtowy/ ciſawy.
myrtetum, mirtowy ogrodek,
myrtidarius, è græco. mirtowány.
myrtite vinum, myrtites, æ, m, gr. Mirtynek wino/ Wino przyprawne
myrtopetalon, gr. Sporyż 2.
myrtuoſus, mirtowy.
myrtus, f. Catoni m. mirt drzewo. *Et gerit inſigni myrtica ſerta coma.* Tib. *Arbor Veneri ſacra*
myrtus ſylveſtris, Oſtrokrzew.
myrum, n, gr, Iudith 10. Olieiek drogi
Myrus, Plini. lege Smyrus.
mys, yos, hic gr. żołw/ Pław.
myſca, æ, gr. ſub Pław. myſcus, ibidem. m.
Myſia inferior, Wołoſze
myſtax, acis, f. Rhodigino. à Latini producunt, Græci corripiunt. Gretſer. Wąs.
myſterium, gr. Táiemnicá. Heylige Geheimnüß. *Surgit & immundas, vocat ad myſteria gentes.* Pr. *epith.* Divinum, ſacrum, ſanctum, verendum, venerandum, colendum, adorandum, arcanum, abditum, occultum, ſecretum. *phr.* Sacra myſtica, arcana ſacra, res ſacræ. Sacrarum penetralia rerum.
myſticus, gr. Táiemny/ Ofiárny. Geheimer Gottesdienſt. *Arbuteæ crates: & myſtica vannus iacchi.* Virg. *ſyn.* arcanus, vel ſacer.
myſtrum, gr. Łyżká Aptekárſka/ Pulrory uncye.
Myſtacismus, vide Motaciſmus.
mythyſtoria, gr. Bayká
mythyſtoricus, gr. Bayczány.
mythologia, gr. Báiánie.
mythologus gr. Báiącz
mytilus, mytulus, Pław 4.

myxa.

myxa, æ, gr. Knot 1. Lámpowy nosek
myxon, ōnis, gr. Głowacz ryba.
myxon, n. myxărion gr. śliwki iedwábne
myxus, xi, m. Lámpowy nosek.

N A

Nābis, is, Wielbłądorys.
Nablium, Nablum, gr. Hárfá
nacca, hic, nacta, m. Gárbarz 2. Pilniarz/ Hultay/ Podły. Nacca, Nacta, Natta idem sonant, sed alij aliter scribunt, etiam Naca.
Nadir, Barb. sub Połniebá 3.
næ, Záiste.
nænia, Pogrzebna piosnká/ Przypowieść. ein Leydgesang vber ein Leych. Nænia quæ regnum rectè facientibus offert. Hor. epith. Flēbĭlis, fērālis, fūnĕrea, fūnēbris, lūgubris, fūnesta, misera, mœsta, tristis. phr. Flēbĭle, fērāle, fūnĕrĕum carmen. Fūnebres quĕrēlæ. Lūgubres cantus, questus.
Nænu, i. non Nie. 1.
Navolæ, Brodawká.
Nævus, Nævŭlus, Známię 2.
nævius, sub Známie 2.
nam, coniunctio, Bo.
namq; ut aliqui scribunt, idem namque.
nam quis, Ktory.
Nancio, is, nanciscor, Dostáie 1.
Nancitor, nancitur. i. nanciscitur. ibidem
nāna, Kárlicá. nanque, Bo.
nānus, adiect. Gr. Kárłowáty/ Zápsziáły.
nānus, substán. Kárzeł/ Száflik/ Wiádro. Zmudzinek.
năpe, es, gr. Pies/ Lasek.
năpellus mordownik ziele
naphta, gr. Kley ognisty.
năpīnæ, hæ, Rzepisko
Naptūræ, napūræ sub Powrosło.
năpum sylvestre, Brzoskiew polna.
năpus hic, Rzepá podługowáta.
napy, yos, hoc gr. Gorczycá.

N A R

narcissĭnus, gr. Nárcyszkowy.
nărcissites, æ, m. Gr. Nárcyszek 2.
narcissus, gr. Nárcyszek 1. Szafran. ein Narcyssen. epith. Purpŭrĕus, cōmans, vĕrnans, crŏcĕus, flāvescens, lūtĕus, aurĕus, flāvus, svāve, rŭbens, Vide Flos.
narcōtica, orum, gr. sub Drętwiący.
nardi spica, nardus celtica vulgaris, Szpinardinus, gr. Nárdowy [kanárdá
nardus, nardum gr. Nárdowy olieiek. Spicanardenol. epith. Rĕdŏlens, dīves, frăgrans, grāta, ŏlens, svāvis, ŏdōrĭfera, ŏdōrāta, phr. Nardi, nardinum gĕrmen, ungvĕntum, ŏlĕum, nārdo crines pĕrfundĕre, tempŏra mădĕfăcĕre.
nardum rusticum, Obłápá ziele.
nardus sylvestris, Kopytnik.
nares consulo, Wącham.
nărīca, æ, Fest. potius. narita, Scaligero, sub Rybki drobne.
nāris, hæc, Nozdrzá/ Dziurá/ Komin.
nărīta, gr. żaglig rybká/ Rybki drobne
Narrābĭlis, Wspominánia godny.
narrātio, Powiádánie, eine Sag Erzehlung Consona diversas fundet narratio lingvas. Hel. epith. Brĕvis, grāta.
narrātiuncŭla, Powiastká. narrātor, Powiádácz. narrātus, us, Powiadánie
nārro, Powiádám. das ist/ Sagen. Hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem. Virg. syn. ēnārro, mĕmŏro, commĕmŏro, rĕfĕro, expōno, dēclāro, dīco pando, ăpĕrio, explĭco, ēlŏquor, rĕcēnseo. phr. Dīcendo, pando verbis dŏctis expĕrio. Vĕrbis ēnŭmĕro, exprĭmo, pĕrseq̄uor, complector. Intentis omnibus ūnus fata ēnārrabat Dīvum.
narthēcia, narthex, hæc gr. Zápaliczká.
narthācium, gr. Słoiek 2.

N A S

năsămōnītes, æ, m. Krwáwnik kámień.
nascor, Rodzę się/ Powstáię/ Wstáie wiátr & sub Wrość.
năsātus, nāsīca, Nosal.
năsiterna, Trozuszny státek/ Wiádro 1.
nassa, Wierszá/ Więcierz/ Mátnia tr.
nasturtium, Rzeżuchá 1.
næstus, gr. Kołacz/ & Trzćiná.
nasum rhinocerotis habet Szyderz.
năsus, Nos 1. §. żártowność/ Szyderstwo Linie

Nase. candidus excusso populum suspendere naso. Pers. *vide supra Nares.*
nāsūtus, Chytry/ Przecherá/ Nosal/ & Szyderz.

N A T

nāta, *æ, substant.* Corká.
nātābūlum, Kąpiel/ Sadzawká do kąpánia.
nātāle solum, Oyczyzná.
natalem celebro, Okupuie się. (ctwo.
nātāles, *hi,* Przodkowie / Rod 1. Szláchec-
nātālis *hic substant.* Dźień národzenia/ Náro-
dzenia godziná/ Naśienie/ Rok 1.
nātālis, *adiect comm.* Przyrodzony/ Rodowy/ Náśyniec/ Národzeniu służący/ Oyczysty 2 Rodzenia bożek/ Rodzący się.
nātālitium, natalitia, *orum,* Okupiny.
nātālitius, Narodzeniu służący.
nătātilia, *ium,* Pław 1.
nătātio, Kąpánie/ Kąpiel.
nătātor, Pływacz. *Pugnat in adversas, ire natator aquas.* Ovid. *phr.* Idem nāvigium, nāvita, vĕctor ĕro.
natatoria, æ, Sadzawká. *natatorium,* Kąpiel.
nătātus, *us,* Pływánie. — *Pulchraq́ secat Galatæa natatu.* Cl. *syn.* Nātātio, *epith.* Vŏlŭcer, cĭtus, cĕler, vĕlox, præcēps, ălăcer, īrrĕquĭētus, aūdax
nătes, *ha,* Pośládek 2. Zádkowe cześći/ *Sæpè tamen pueris abstulit illa nates.* Mart. *epith.* crăssæ, dūræ, rōrōsæ.
nătĭnātio, Kupczenie.
nătĭnātor, Kupiec/ Buntownik.
natino, as, Kupczę/ *à noto dictum.*
nătĭnor, aris, Wádzę się/ Burdy stroię.
nātio, Rod 1. Rodzay/ Przypłodek/ Narod/ Rodzenie 2. *Narrantem loca, facta, nationes.* (Phal.) C. *syn.* Gēns, pŏpŭlus, gĕnus.
natione, Rodem. *nationes,* Pogánie.
nātīvĭtas, Rod 1. Národzenie/ Początek.
nātīvus, Przyrodzony/ Sámorodny/ Swoyski/ Początek máiący/ Oyczysty 2. Własny. Natürlich angeboten. *Littora nativis pellucēt picta lapillis,* Pr. *vide Naturalis.*
năto, *as,* Pływam 1. 2. Płynę. Schwimmen *Vis puto cum libro Marce natare tuo.* Mart. *syn.* Nō, īnno, īnnăto. *phr.* ăquas, ūndas, æquŏra, flūmĭna, flŭvĭos năto, *vel* nō īnno, īnnăto, trano, nāndo, sĕco ăquās, *seu* flūctus altērnis mănĭbus, lăcĕrtis, brāchĭis, pĕctŏre pūlso, ĭn ăquis, per ăquas fĕror, lābor, brāchia ĭn ūndis jăcto. Nāre gŭrgĭte văsto. Nūdus mĕrgor ăquis, quās dūm fĕrioque, trăhoque. Sālsos rĕvŏmēbas pĕctŏre flūctus. Sĕcant spūmāntem pĕctŏre flūctum. Dēlphīnum sĭmĭles qui pĕr măria hūmida nāndo. Cāndĭda pērspĭcŭo cōnvērtunt brāchia pōnto.
nātrīx, *à no, as, (idem quod Nātātrix à Nato)* īcis *fem.* Pływaczká. *Io. Vrsin. Leopol.*
nātrix, *icis, Ioan. Vrsino. item Rob. Steph. & Verepa. utraq́ brevis est Lucillio. Nătrīcis, à Nato, as. Sipontin. format, sed hic longum icis more verbalium habere deberet. m. f.* Wąż wodny/ Zaglis
nātta, *m,* Ottrátnik/ Rospustnik. (rybká
nātu grandior, major, maximus, Stárszy.
nātu minimus, Namłodszy.
nātūra, Przyrodzenie/ Własność/ Położenie/ Obyczay/ Zwyczay/ żywioł/ Jsność/ Człowiek/ & *sub* Kompleksya. Natur.
naturalia, & naturalia loca, Członek 4.
nātūrālis, Przyrodzony/ Rodzony. Natürlich. *Naturalis apex, generisq́ & sangvinis auctor.* Pr. *syn.* īnsitus, īnnātus, īndĭtus, īngĕnĭtus, īngĕnĕrātus, nātīvus, gĕnŭīnus, gērmānus, nōn fūcātus, nōn sĭmŭlātus, nōn fīctus.
naturalis filius, Nieprawy syn.
naturaliter, Z przyrodzenia / Przyrodzonym (sposobem.
nātus, *us,* Rodzenie.
natus, *ti, subst.* Syn. *Nec dulces natos exoptatumq́ parentem.* Virg. *syn.* Filius.
natus, *ti, adiect.* Przyrodzony 1. Sposobny/ Urodzony. 1. *Natus & indomitas dicitur inter aquas.* Tib. *syn.* ōrtus, sătus, crētūs, prōgnātus, prōgĕnĭtus. *vide supra Nascor.*
natus agendis rebus, Sprawny.
natus bene, Rodzayny.
natus bono publico, Pożyteczny.

N A V.

nāvāle, *is, n.* Naw budowánia mieysce.
navales pedes, navales socii, Powoźnik.
nāvālis, żegláreski/ Okrętowy. *Nilum & navalis surgentes ære columnas.* Virg.
navalis pugna, Wodna bitwá.
nāvarchis, *idis, f. gr.* Náwá hetmańska.
navarchus, *gr. substant.* Szyper/ Amiral 1.

ein Schiffers. *Navarchus ipse perditæ princeps ratis.* (Iamb.) *syn.* Nauclērus, *phr.* Navis, rătis, cărinæ, nāvigii, rector, ductor, dux, mŏdĕrātor, gŭbērnātor, măgister, præfectus: nāvālis cursus ărbiter.

navarchus, *adiect.* żeglárski.

nauci, Przegroda/ Łupiny z. Fráßká/ Skorá.

nauclēriăcus, żeglárski/ Szyperski.

nauclērius, Szyperski/

nauclērus, *gr.* Szyper.

naucum, naucus, Łupiná/ Łupiny z. Fráßká.

nāve, Ochotnie.

naufrăgium, Náwy rozbićie/ Szkodá i. & *sub* Rozbity. Schiffbruch *Naufragia atque imas audi,* Ov. Mant. *epith.* Fūnĕstum, flēbĭle, ăcērbum, triste, dāmnōsum, mĭsĕrabile, mĭsĕrāndum infēlix, infaustum. *phr.* Tristis jactūra naufrăgii. Lăcĕræ submērsio nāvis. irati tēmpesta māris.

naufrago, naufragor, naufragium facio, Rozbiłem náwę. *Vltimus ingreßi ter currum naufragat undis. phr.* Naufrăgium făcio, pătior. Fractā, sōlūtā, lăcĕrātā, convulsa, ēvērsa, quassāta nāve, undis mĕrgor. Fracta nave, præceps in pontum feror: mĕdiis in undis ēxpōnor. Spumantibus æquŏris undis obruor. Ventis et fluctibus ăgor. Pĕlăgi tēmpēstatibus agor. Vento actātur et unda Naufragus. Nāvis infīcta vădis sŏlvitur, illisa, scŏpŭlis frangitur: rĕsŏlūto rōbŏre dēbilitur. Vēlis vēlōrum alis dēbilis ērrat, ērrābunda pĕr undas fertur. Vi... lăcĕra naufrăga membra rătis. Huc fracta ăqui... rates, submērsăque pontus. Ludibrium pelagi, vento jactatur et unda. Sive pĕr immēnsas jactabor naufrăgus undas: nōstrăque longinquus vīscĕra piscis & c.

naufrăgus, Rozbity ná wodźie/ Topień/ Náwy rozbiłáiący. Schiffbrüchig. *Naufragus interiit, vidi agnovi manuq.* Ov. *phr.* Naufrăgium passus. Fracta nave undis mērsus, undis jactātus prōcēllis ăgitātus. Pĕlăgi tēmpēstatibus, *vel* prōcēllis actus. Tranquillas ĕtiam naufrăgus hōrret ăquas. *vide supra naufragor.*

naufragus intereo, Tonę.

naufragus patrimonio, Vtrátnik.

navia, æ, Korzto. *navicella,* Czolnek.

nāvĭcŭla, Łodź. ein Schifflein. *Prusiaca vexi munera navicula.* Hel. Cin. *syn.* Cymba, phăsēlus, schăpha, nāvĭgium.

nāvĭcŭlāria, Szyperstwo/ żeglárstwo.

navicularium facio, Szypruię/ żeglárstwem sie bawię.

navicularis, navicularius *adiect:* żeglárski/ Szyperski.

naviculator, navicularius *substant.* Przewoźnik/ Szyper. die Kunst des Schiff zu regierem.

nāvĭcŭlor, Jádę po wodźie.

navifragus, Náwy rozbiiáiący.

nāvĭgābĭlis, żeglowny/ Spustny. Schiffreich. *Non totus uni facile navigabilis.* Iamb.

nāvĭgātio, żeglowánie navigatus, Spustny.

naviger, żeglowny. Schiffreich/ das Schiff tragt. *Aquarum in ore & fronte primo naviger.* (Iamb.) *phr.* Nāvis, *vel* cymbæ pătiens.

navigiŏlum, navigium, Łodź Náwá i.

navĭgium vectorium, Náwá z wiosły.

nāvigo, Jádę po wodźie/ żegluię, Schiffen/ auff dem Wasser fahren.

navis, Náwá i. Okręt. ein Schiff. *Vix una sospes navis ab ignibus.* (Alcaic.) Hor. *syn.* Nāvigium, phăsēlus, ratis, cărina, cymba, linter, lēmbus, birēmis, classis, puppis, prora, trabs cava, pinus, alnus, ăbies. *epith.* Fluctivăga, vēlivŏla, vēlifĕra, citā, cĕler, lĕvis, vēlox, ăgilis, fŭgax, văga, frăgilis, vŏlucris, undivaga, æquŏrea, naufrăga, curva, picta, văgabunda, rostrata, uncta cava, pontivăga, vectoria, bellica, remigatrix. *phr.* Pinea tecta, domus, moles nautica pinus, navis frăgile lignum. Vēnto ablata. Crēdita ventis. Pĕlăgo vŏlans, ēxpŏsita pĕriclis. Æquŏrĕas tĕmnens hospita nāvis ăquas. Præfixo concita ro... Æquŏrĕas inflata pĕr undas. Tŭmidis ăgitata procellis. Tam rēmigio navis sē tarda movebat. Pĕr advērsas nāvis cita dūcitur undas. Mē dūce, surgentes sprēvit rătis unda prōcēllas. *vide Navigo.*

navis actuaria, Náwá z wiosły.

navis caudica, trabaria, piscatoria, Czołn.

navis caudicaria, trabica, Komięgá.

navis cubiculata, Náwá z pálacem.

navis fructuaria, geraria, oneraria, Okręt.

navis oraria, Bat.

navis prætoria, Náwá hetmáńska/ Amiral.

navis rostrata, ærata, Náwá nosata.

navis tecta, Korab.

navis vectoria, navis vitilis, Łodź.

navita, æ, żeglarz.

nāvitas, Pilność/ Rześkość.

naviter, Rześko/ Prawie. emsiglich. *Quoniam*

Quoniam nec plenum naviter cassat. Lucr. *syn.* Sōlerter, fōrtiter, strēnue.

navium patiens, Spustny.

naula, naulium, *gr.* Hársá.

naulum, *gr.* Przewoz 1.

naumăchia, *gr.* Wodna bitwá.

naumāchiārius, *ibidem &* żołnierz wodny.

naumăchus, *gr.* żołnierz wodny.

nāvo, *as*, Spráwuię, Odpráwiam/ Vrobić. Fleiß anwenden. *--- Serro navet opus.* Flor. *syn.* Lăbōro, adjūvo.

naupēgus, *gr.* Naw budowniczy.

nauplius, *gr.* żaglig rybká.

Nauscit Puká się à źiáie.

nausea. Brzydkość/ Zwitánie/ Womit 1. 2. *& sub* Zgágá. Vnwillen zu kotzen. *syn.* Fāstīdium. *epith.* ăcerba, trīstis, mŏlesta.

nauseabo, Zwity.

nauseator sum, Zwitą mi się.

nauseo, Ckliwo mi/ Zwitá mi się/ Brzydzę się/ Womitowáć 1. 2. Niechcę mi się nic.

nauseŏla, Zwitánie.

nauseōsus, Brzydki/ Womitowy.

naustibŭlum, Stánowisko 3. Korytó.

nauta, *gr.* żeglarz/ Przewoznik. *Convomit hic inter nautas, & prandet & errat.* Juv. *syn.* Nāvita, portitor, vēctor, rēmex, navārchus. *epith.* Vigil, sollicitus, audax, impavidus, flūctivagus, æquŏrēus, pontivagus, sagax, callidus, avarus. *phr.* Nāvigii rēctor, *seu* ductor, dūx, mŏdĕrator, gūbernātor, magister, præfectus. Nāvalis cursus arbiter. Nāvem qui tempĕrat. Qui clavum regit, vēlīsque ministrat. Jactatus spūmantibus æquŏris undis. Sȳdĕra dīnŭmĕrans, ŏbservans. Qui æquŏrĕas mŏdĕratur vēla pĕr undas. Incerti numerant sua sȳdĕra nautæ. Rēctor ĕrit puppis, clavŏque immŏbĭlis hærens. Mūtabit pĕlăgo terras, vēntīsque sĕquētur fortūnam Audax nimium, qui frĕta primus. Terrāsque suas post tĕrga vidēns ănĭmam lēvibus crēdidit Austris. *Vide Navigo.*

naurea. Wodá smrodliwa/ *& sub* Przestęp

nautĭcus, *adiect.* *gr.* żeglarski. (Czarny.

nautĭcus, *subst.* Przewoznik/ żeglarz. ein Schiffer. *Nauticus exoritur vario certamine clamor.* Virg. *syn.* mărinus.

nautilus, *gr.* żaglik rybká.

navus, Ochotny/ Rzyski/ Pilny 1. Embsig/ *syn.* Gnārus, strēnuus, sōlers, indūstrius, dīligens, studiosus, impiger.

Ne, *Adverbium prohibens.* Nie 2. Net. *Ne fugite hospitium, ne te ignorare Latinos.* Virg. *syn.* Quominus, ŭt nōn, ŭt nē.

ne, *affirmans idem* quæ.

nĕ, *Conjunctio*, Aby nie 1. Ani 1. Niech 2.

nĕ, *Enclitica interrogans.* Izali/ Że/ Sz. *sub* A iubtelnego *aliquoties.*

ne, *pro* non, Nie 1. *& sub* Vmárły.

ne, *pro* nonne? Iza?

ne unus, Ni człowiek.

nĕbrĭdes, *hæ gr.* Jelenie skory.

Nĕbrītes, *æ, m. è Græco ibidem.*

nĕbrŏphŏnus, *gr.* Pies łowczy.

nĕbŭla, Mgłá/ Kurzáwá sucha/ Fráßká: Nebel. *Et multo nebulæ circum Dea fundit amictu.* Virg. *Vide Nubes.*

nebula linea, Szatá cienka.

nĕbŭlo, Szálbierz/ Bálámut/ Wieruteny łotr/ Niecnotliwy. ein Lotter bub. *Sponsi Penelopes nebulones Alcinoique.* Hor. *syn.* Tenebrio, nūgator, nēquam.

Nebulositas, Kurzáwá.

nĕbŭlōsus. Mgliſty/ Chmurny/ Subtelny. Nebelächtig. *Non ut hybernos nebulosus imbres.* (Saph.) *syn.* Nūbilus, nimbōsus, tĕnebrōsus, ŏbscūrus, ŏpācus. *Vide Nubilus.*

nĕc, Ani/ Ni to ni owo. weder dieser. *Vos ait, Ænea, cessas, nec enim ante dehiscent.* Virg. *syn.* nĕque.

nec, *pro* non, Nie 1.

nec nimiò plus, Nie bárzo.

nec non, I. nec usquam alicubi, Nigdźie 1.

Necalia *Meurs. idem* Nequalia.

Nĕcator, Zabiiak. nec-dum, Jeszcze nie.

nĕcessāria, *orum*, Potrzeby.

necessariò, Poniewolnie/ Potrzebnie/ Koniecznie/ Powodnie.

nĕcessārius, *adiect.* Potrzebny/ Poniewolny/ Powinowáty/ Gwałtowny. Nothwendig. *Tum se necessario adaperiunt & timent.* (Jamb) *syn.* ĭnĕvītābĭlis, ĭnēlūctābĭlis.

necessarius, *subst.* Przyiaciel 2.

necesse est, Potrzebá iest/ Muśi być.

necesse habeo, Potrzebuię.

nĕcessi-

necessitas, necessitudo, Potrzebá 2. ỹ. 4. Przymußenie/ Niedostátek/ Przyiacielstwo Powinowáctwo/ & sub Muße. Noth/ *Summis verticibus dira necessitas.* (Chor.) *syn.* Fatum, sors, vis. *epith.* Sæva, dira, acerba, violenta, inimica, invisa, urgens, ineluctabilis, insuperabilis. *phr.* Vis nescia vinci, artis, magistra necessitas. Nullis astricta legibus. Labor omnia vincit improbus, et duris urgens in rebus egestas.

necessitates, *sub* Pobot.

necessitudines, Powinowáctwo 4.

necessum, Potrzebá 3.

nec hilum, Nic 1. necne, Czy nie.

nec-mancipi, *sub* Oddaleniu podlegle.

neco, *as,* Zábiiam/ Vmarzam/ Rupi mię/ Sußę Trácę. Tödten/ vmbringen. *Complexu in misero, longa sic morte necabat.* Virg. *syn.* occido, cædo. *vide Occido à Cædo.*

necromantia, *gr.* Wrożká 2.

nectar, *aris, n. gr.* Slodkość/ Slodycz/ Wino slodkie/ Miod przásny. eine gattung Mäte auß Most vnd Hönig gemacht. *Quinta parte sui nectaris imbuit.* Chor. *epith.* Cœleste odorum, sacrum, dulce, nobile, immortale, svave, divinum, liquidum, odoratum. *phr.* Nectareus liquor: nectaris pocula: nectarei haustus, immortale merum, cœlestia pocula.

nectareus, Slodki. Süß. *Attica nectareum turbatis mella falernum.* M. *syn.* Dulcis, svavis.

nectarites, *æ, m, gr.* Ománek/ Wino robione/ & *sub* Slodycz.

nectarium, *gr.* Oman.

nectitur, Wiąże się 3. Powikłálo się.

necto, *is,* Wiąże/ Zwiezuię/ Złączam/ Węzłem záwiezuię/ Dzieię śieć/ Wiię wiance. Knüpffen/ binden. -- *Quo vincula nectitis? inquit.* Virg. *syn.* Ligo, vincio, stringo, nodo, connecto, colligo, *as,* jungo, conjungo, constringo.

necubi, Nigdzie/ 1. & By gdzie nie/ *sub* By nie. *Producit e Io. Vrsin. Leopol. & Verrepæ.*

necunde, By zkąd nie/ *sub* By nie. *Io. Vrsin.*

necydalus, *Gr. sub* Jedwábnicá robaczek.

necyia, *Cicer: mortuorum festa aut fabula.*

nedum, Nie tylko/ Nierzkąc. (wość.

nefandum, Niegodna rzecz/ Niespráwiedliwość.

nefandus, Mianowánia niegodny/ Niespráwiedliwy. Vberschändlich. -- *Vos aræ ensesq; nefandi.* Virg. *syn.* Nefarius, Infandus, scelestus, sceleratus: teter. *vide Malus.*

nefantia, ium, Niegodna rzecz.

nefans, Okrutny/ Niecnotliwy.

nefarie, Niecnotliwie. nefarium, Niecnotá

nefarius, Bezecny/ Niecnotliwy.

nefas, Niesłußna/ Niegodna rzecz/ Złość 2. Grzech wielki/ Niecnotá. Vnerhörte Schand oder Laster. *Credebant hoc grande nefas & morte piandum.* Juv. *syn.* Scelus, crimen, flagitium. *vide Crimen.*

nefas est, Niegodzi się.

nefastus, Niesądowny/ Nießczęśliwy/ Bezecny 2. verschlossene Recht-tage.

nefrendis, nefrendus *hic,* Osesek.

nefrens, *hic, idem.* & Niemowiątko

nefrendines, hi, Nerká.

nefunera, i. non funera sub Vmárly.

negans, Niepozwalájący.

negantia, *æ,* Niepozwalánie.

negatio, *idem,* & Zápieránie się/ Odmówka

negativus, negatorius, Niepozwalájący.

negatus, Niedozwolony

negabundus, Niepozwalájący.

negino, as, Odmawiam 2.

negito, *as,* Zápieram się/ Mowię że nie.

neglectio, neglectus, *us,* Zániedbánie. *syn.* Contemptus.

neglectus, *ti,* Zániedbány. *syn.* Despectus, contemptus, spretus.

negligens, Niedbáły. Liederlich. *Per quem non licet esse negligentem.* (Phal.) *syn.* Vecors, iners, ignavus, piger.

negligenter, Niedbále. Liederlich.

negligentia, Niedbálstwo. *syn.* incuria, ignavia, inertia, desidia. pigrities.

negligo, Zániedbawam/ Gárdzę. Verachten. *Negligit aut horret Vulcejum, &c.* Hor. *syn.* Non curo, desero, prætermitto, omitto, aspernor, spernor, temno, contemno, despicio.

nego, *as,* Odmawiam czego/ Mowię że nie/ Zápieram się/ Nieprzyzwalam/ Nieprzyznawam się/ Niechcę. Niedopußczam/ Wymawiam się 2. Niedáię 1. 3. 5. Nieprzypußczam & *sub*

& sub Nie 1. Leugnen/ abschlagen. *Ipse fatebatur, sed reddere posse negabat.* Virg. *syn.* Denego, pernego, abnego, inficior, repugno, abnuo; recuso, renuo.

Nego, is. are. prisce, unde Negabundus supra Meurs.

negotialis, Sprawny.

negotiatio, Kupczenie.

negotiator, Kupiec 1. ein Schaffner. *Vir fraudator & est negotiator.* (Phal.) *vide Mercator.*

negotiatorius, Kupiecki.

negotiolum, Sprawká.

negotiositas, Spráwność.

negotior, Kupczę. Kauffmanschafft oder Gewerb treiben.

negotiosus, Roboczny 2. Zábáwiony/ Trudny *Negotiosis rebus urbis haerenti,* (Scaz.) M. *syn.* operosus, difficilis.

negotium, Spráwá 1. Trudność/ Urząd 1. Geschäfft. -- *aliena negotia curo.* Hor. *syn.* Res, opus, opera, labor: *vel* cura, munus, provincia. *epith.* anxium, vigil, sollicitum, importunum, grave, molestum, acerbum.

negotium est mihi, Zábáwionym.

negumate. Fest. corr. negunate, vel neginate, a negumo, vel negino prisco. Odmawiam.

nejure, ne jure, Niesłusznie.

N E M

nemesis, *is, eos, haec gr.* Pomstá.

Nemestrinus, Deus nemorum. Arnob.

nemo, Nikt/ Ni człowieczká/ Kto 2. Nikczemnik. Niemand/ kein Mensch. *Nemo quater missos currere sensit equos.* Mart. *syn.* Nullus, non ullus, nullus homo.

nemo non, Káżdy.

nemoralis, nemorensis, Gáiowy 2.

nemorivagus, Leśny.

nemorosus, Gáisty. Waldächtig. --- *apparet fluctu nemorosa Zacynthos.* Virg. *syn.* Sylvosus, umbrosus, opacus,

nemo unus, Nikt.

nempe, Iście/ Ták iest 1. To iest/ Podobno/ Bez wątpienia. Freylich. *Nempe tuo furiose, meo sed non furiosus.* Hor. *syn.* Scilicet, videlicet, nimirum, quippe.

Nemut. pro nisi etiam, nempe. Fest. priscum.

Nenia, *idem* Naenia, *e quibusdam magis placet a Graeco* y *vel* i, *Bisciol.*

nenu, *pro* non, Nie 1. *Nenum, Lucil, corr. nenu.*

neo, *es, & is,* Przędę. Spinnen/ näen. *Stamina quae ducunt, queque futura neunt.* Tib. *phr.* Verso pollice fusum. Lanam, fila, stamina, vellera colo, traho, colo duco; deduco, motis digitis torqueo. Pensa traho, carpo. Digitis opus subigo. Aut ducunt lanas, aut stamina pollice versant. Tortaque versato ducentes stamina fuso. est mihi quae fusum torqueat apta manus.

neocorus, *gr.* Kościelny. *Quantitas ex Graeco, dialecto duplici anceps.*

neomenia, *gr.* Dzień 4.

neophyton, *gr,* Młodociány.

neophytus, *gr.* Nowokrzczony.

neoptolemus, *gr,* żołnierz nowotny. ein newer Kriegsmann.

neoterice, *gr.* Nowo.

neotericus, *gr.* Młodzieński/ Nowak.

N E P

nepa, *ae,* Niedźwiadek robak/ Niedźwiadek niebieski/ Rák niebieski. ein Scorpion.

nepam imitor, Wspák. *neparco, is,* Nieżáluię

nepenthes, *is, vel eos, n gr.* Oman. Chiodká

nepeta, *ae;* nepita, Miętká wodna/ *sub* Le

nephalia, *orum, gr.* Biesiádá skromna.

nephriticus, *gr.* Nerek bolenie máiący.

nephritis, *idis, gr.* Nerek bolenie.

nepos, Wnuk/ Utrátnik/ Wilk drzewny. Enckel/ oder Kindskind. *Ut tuus ille nepos olim. &c.* Pers. *vide Filius.*

nepos ex fratre Synowiec.

nepos sororis, Siestrzonek.

nepos veneris, nepotulus venereus, Frzyierz

nepotinus, *nepotalis,* Zbytkowny Geudiger

nepotatus, *us,* Rozrzutność [kosten

nepotes, *bi,* Potomni ludzie. die Nachkommende. *Tarda venit seris factura nepotibus umbram.* Virg. *syn.* Minores, posteri, nati, posteritas. *epith.* Seri, venturi, tardi. *phr.* Postera aetas Futura propago. *vide Posteri.*

nepotor, *aris.* Rozgárdyás stroię.

nepotulus, Wnuk/ neptis, *is, f.* Wnuczka

neptis ex sorore, Siestrzenicá.

Nepus, Fest. corrigit Scalig. Nepurus i. non purus.

nequa, ne qua, *sub* By nie.

nēquālia, *ium*, Frászká/ Szkodá.
nēquam, *adiect.* Zły/ Złośliwy. ein Bub oder Schalck. *Arma viri nequam & cessator Davus, & ipse.* Hor. *syn.* imprŏbus, scĕlēstus. *vide Sceleratus.*
nēquam, *substant.* Nierząd 3.
nequando, ne quando, *sub* By nie.
nēquāquam, Nie 1. *Nequaquam satis in re una, &c.* Hor. *syn.* Haūdquāquam, nōn.
nĕque, Ani neque haud, Nie 1.
neque hilum, Nic 2.
neque nihil, neq; omnia, Nienagorzey.
nĕqueo, Niemogę 2. ich kan nicht. *Hac tibi non tribuo munera, cum nequeo.* Mart. *syn.* Nōn quĕo, nōn pŏssum, nōn vălĕo, nōn ēvălĕo. *phr.* Haūd sum pŏtis. Mĭhi nōn lĭcet, nōn dătur, ĭmpar sum. mĭhi nūlla pŏtĕstas. Haūd mĭhi sūffĭcĭunt vīres.
nĕque dum, Jeszcze nie.
nēquicquam, Darmo/ Bez karánia/ Nie 1. Vergebens. *syn.* Frūstra, ĭncāssum.
Nequinont vel nequinunt à Nequino prisco. Nie (mogą.
nēquis, ne quis, *sub* By nie.
nēquissime, Nagorzey/ Niecnotliwie.
nequissimus, Nagorszy/ Niecnotliwy.
nēquĭter, Niecnotliwie/ Źle/ Sromotnie/ Sprośnie/ Szrucznie.
nēquĭtia, nequities, Złość/ Niecnota/ Psotá/ Rozrzutność/ Nierząd spráwá. Schalckheit/ Buberey. *Illum aut nequities aut, &c.* Hor. *syn:* imprŏbĭtas.
nĕquitum, nequītur, Niemogę.

N E R

Nērītes, *a, m. gr.* Zagiig rybká.
nērium, *gr.* Płochowiec. *Nervalis* Babká ziele
nervia, æ, nervium, Strona do lutnie.
nervicens, B. Żyliśty/ *sub* Żyłowaty.
nervīnus, Żyliśty. *I. ut in Terginus.*
nervinus funis, Strona 3.
nervorum conductio, convulsio, distensio, Kurcz
nervorum resolutio, sideratio, Páráliż.
nervose, Żyłowáto/ Mocno/ Wzłowato.
nervōsitas, Żyłowátość/ Tęgość.
nervōsus, Żyłowaty/ Wzłowáty 2. Tęgi 2.

nervŭlus, Żyłká/ Usilność.
nervus, Żyłá sucha/ Żyłá w liściu/ Członek/ Moc/ Ćięćiwá 1. 2. Więzy/ Stroná 3. Usilność. Spannadet. *Et decedet odor nervis inimicus, at illa.* Hor. *epith.* Vălĭdus, fīrmus, pŏtens, fŏrtis, rōbūstus, dūrus, ălăcer, tūrgens. *phr.* Nērvōrum vīs, rŏbur, nĕxus, lĭgāmen, cōmmīsūra. Rūpti vŭlnĕre nērvi dēfĭcĭunt, mōtūmque nĕgant, vīrēsque ălăcres nērvos īntēndĕre: *vel* cōntēndĕre. Tōtis cōntēndĕre nērvis. *vide Robur.*
nervus brachialis, Pyro. nervus maior, Żyłá

N E S

Nesapus, Głupi.
nēscio, Niewiem 1. Niesnam/ Nieumiem. Nit wissen. *Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos.* Virg. *syn.* ĭgnōro, sum nēscĭus, īnscĭus, rŭdis, mē fŭgit, lătet, prætĕrit.
nēscius, Niewiedzący/ Nieświádom/ Niebiegły/ Niesnáiomy/ & *sub* Niewiem 1. Unwissend.
Nesi, pro sine. prisce. Fest.
nessŏrhŏphium, *gr.* Kácznik.
Nete, *i. ultima, & infima borda. Vitrub. Sophocl.*
nerus, Przędziony.

N E U

Neu, néve, Aby nie *Neve tibi ad solem vergant vineta cadentem.* Virg. *syn.* Neu, aūt ne, vel ne.
nĕvolo, Niechcę.
neuras, *adis, f. gr.* Żyleniec ziele.
neurĭcus, *gr.* żylną chorobę cierpiący.
neuris, *idis, f. gr.* Száley wielki.
neurŏbăta, neurŏbătes, *æ, m. gr.* Powrozochodziec.
neuroides, *is, n. gr.* Limonia ziele. (biegun.
neurospasta, *æ, m, gr.* Łotkarz.
neurospasta, *orum, gr.* Sámoruszne rzeczy/ Łotki kuglárskie.
neurospastos, *gr.* Roża polna.
neŭter, Ani ten/ áni ow. Entweder.
neūtiquam, Nie 1.
neŭtralis, *sub* Obojtronny.
Neutraliter i, neutro genere. Carisi.
neutrò, Ani tam/ áni sam.
neutrobis Ni tam/ ni sam.
neutrum genus, *sub* Płeć 1.

Nex, necis, neci, &c. *f.* Zabóy/ Gárło 2. Todt Mord-schlag. *Quam necis artifices, arte perire sua.* Ovid. *syn.* Mors, cædes, lēthum. *Vide Mors.*

nexilis, Plecienia służący/ Pleciony/ Dżiany das gebunden mag werden. *nexilis ante fuit &c.* L. *syn.* Nexus, innexus.

nexio, Wiązánie. (Kle.

nexo, *is*, nexo, *as*, nexor, *aris*, Wiążę 1. Wi-

nexu, Uczedownie.

nexu me obligo, Wáruię.

nexum, *xi*. Kupowánie wárowne.

nexum ineo, Dług więzieniem odsiadam.

nexus, *adiect.* Pleciony. verhafft/ verknüpfft *syn.* innexus, connexus, nodatus, ligatus, vinctus, revinctus.

nexus, *xi*, *subst.* Dłużnik 3.

nexus, *us*, Węzeł/ Związek/ Związánie/ Więzy/ Więźnienie/ Przedánie wárowne/ Długu wypłacánie więzieniem/ Kupowánie wárowne.

N I

Ni, *pro* Nisi, Jeśli nie. Wannicht. *Ni teneant cursus, &c.* Virg. *syn.* Nisi, si non.

ni, *pro* ne, *prohibente*, *apud Plaut.*

Nicerotianum, *ungventum nobile. Mart. ab auctore dictum.*

nicēterium, *gr.* Podárek zwycięzny/ Zwycięski upominek.

nico, *is*, Kiwam ręką. nictaculus, Skolący.

nictans, Migáiący się/ Mrużek. (nie.

nictatio, Mrużánie/ Mgnienie oká/ Skole-

nicto, *as*, Mrugam 1. 2. Miga się co/ Drgam Trzepiecę się. **nicto**, *is*, Skolę.

nictor, *aris*, Drgam/ Mrugam 1. 2. Miga się/ Śili się.

nictus, *us*, Mgnienie oká 1. Mrugánie.

nidamentum, nidificium, Gniazdo.

nidi, Przegrobki. **nidificatio**, Gnieżdżenie.

Nidificium formicarum, Mrowisko.

nidifico, Gnieżdżę się. Nisten. *Sic vos non vobis nidificatis aves.* Virg. *syn.* Nidulor. *phr.* Nidum ædifico, loco, struo, construo, sterno, munio, apto, concinno. Parva cubilia ramo, tignis arbore suspendo. Luteum opus, luteam casam celsa sub trabe figo, loco, in ramo celsa arbore, alto culmine tecta paro. Hirundo sub trabibus cunas p... vagque tecta facit. Nunc avis in ramo tecta laremq; facit.

nidor, Swąd/ Smród. Geschmack eines gebränten oder gebratenen Dings. *Nidoremque ambusta dedit: super &c.* Virg. *epith.* Fœtidus, ingratus, gratus, fragrans, fumificus, molestus, jucundus. Illi ingens barba reluxit, nidoremque ambusta dedit.

nidulor, Gnieżdżę się/ Siedzę ná iáycách.

nidulus, Gniazdo. *sub* Gniazdko 1. Nistein

nidus, Gniazdo 1. 2. Dom/ Krużyk. ein Nest *Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam.* Virg. *epith.* Luteus, parvus, cavus, concavus, cavatus, levis celsus, arduus, pendulus, loquax, garrulus, querulus, excelsus, altus, pendens, textilis. *phr.* Avium cubilia cunæ, hospitia, tecta domus lares penates, casæ. Luteum opus. Ramosa hospitia. Frondiferis suspensa cubilia ramis. Nidus pendulus alta arbore. Nidisque repente exiliunt volucres. Incubat Alcyone pendentibus æquore nidis. Ne gracilem ventus decusserit arbore nidum. *Vide Nidifico.*

nigella, Czarnuchá.

nigellus, Czarny/ Czarnawy.

niger, Czarny/ Zły. Schwartz. *Turbidus imber aqua, densisq; nigerrimus Austris.* Virg. *syn.* Nigrans, nigrescens, ater, fuscus, furvus, pullus, obscurus, caliginosus, piceus. *phr.* Fuligine, caligine, ferrugine tinctus, infectus, atro colore imbutus. Assidua postes fuligine nigri. Nigranti picea, trabibusque obscurus acernis. *Vide Nubilus.*

niger fuligine, Okopciały.

nigina, *sub* Trzylistnik ziele.

nigor, *oris*, Śnieg. **nigrans**, Czarny.

nigredo, nigritas, nigritia, nigritudo, nigror *groris*, Czarność Schwartze. *syn.* nigrities, ator. *epith.* Picea, deformis, obscura, atra, tenebrosa, turpis, opaca. *phr.* Color niger, ater.

nigresco, nigrefio, Czernieię. Schwartz machen. *Nunc sibi mutatas liceat nigrescere vestes.* Cl. *syn.* Nigreo, nigretio. *phr.* Nigrorem traho, contraho, colligo, concipio: nigredine, nigrore, nigro colore, atro colore inficior, tingor. Tenebris nigrescunt omnia circum.

nigrefacio, Czernię. e *anceps, sæpius breve.*

nigro, *as*, nigreo, *es*, nigrico, Czernię się. ich Schwärtze. *Credunt se vidisse Iovem, cum sæpe nigrantem.* Virg. *syn.* Denigro, nigrefacio, fusco, infusco. *phr.* Nigritie, nigrore, atro colore inficio, tingo, imbuo, illino. Nihil

Nihil, *Nomen, vel Adverb.* Nic 1. 2.
nihil, *pro* non. Nie 1.
nihili, *indeclinab.* Nikczemnik/ Podły.
nihili facio, nihili pendo, Gardzę.
nihilo minùs, *sub* Nie 1.
nihilo minùs, nihilo seciùs, Jednák/ Rownie iák.
nihilo meliùs, nihilo plùs, Jednáko/ Nie 1.
nihilo pluris quàm, Rownie iák.
nihilum, Nic 1. Nichts. *Stultitiane erret, nihilum distabit an ira.* Hor.
nil, Nic. *item idem est* nihil. *Te sine nil altum mens incboat. &c.* Virg. *syn.* Nihil, nōn ăliquid.
nil, *pro* non. Nie 1. nilum, Nic 1.
nilion, *Gr. sub* Topázyn.
nilus, *appellativum,* Rurmusowy row/ Wodá przywiedźiona.

NIM

Nimbātus, *sub* Bramká 2.
nimbōsus, Dżdżáwy. vnge wetterlich. *Cum subito assurgens fluctu nimbosus orion.* Virg. *syn.* imbrĭfer, plŭvĭōsus, plŭvĭus, plŭvĭālis, nūbĭfer.
nimbus, Deszcz 3. Wielkość liczby/ Fláßká/ Bánieczká/ Promienie kolo obrázow/ Bramká niewieśćia. ein Platzregen. *Ipse pater media nimborum in parte corusca.* Virg. *epith.* Nigrāns, ŏbscūrus, æthĕreus, nĭger, vŏlāns, rĭgāns, hyĕmālis, Aŭstrālis, tŏrrens, āter, pĭcĕus, tĕnŭis, præcĕps, hĭūlcus, hȳbĕrnus, ūndans trux, hŏrrĭsŏnus gĕlĭdus, glăcĭālis, lĕvis, stĭllāns, ālgēns. *syn.* imber, plŭvia, prŏcĕlla. *phr.* Tōto sŏnŭĕrunt æthĕre nimbi. Heu quænam sŭbĭtis hŏrrēscit tūrbĭda nĭmbis tĕmpēstas? His ĕgo nigrāntem cōmmĭsta grāndĭne nimbum. Dēsŭper īnfūndam, ĕt tŏnĭtru cœlūm ŏmne cĭēbo. *vide Imber, & Pluvia.*
nimbus arenæ, Kurzáwá.
nĭmiè, nimioperè, nimio plùs, Zbytnie.
nĭmiĕtas, nimium, Zbytek.
nimiò multò, Dáleko więcey.
nĭmīrùm, Bez wątpienia/ To iest. Ohne zweiffel/ gewißlich. *Cui placet alterius, sua nimirum est odio sors.* Hor. *syn.* Nēmpe, scĭlĭcet, quĭppe, vĭdēlĭcet.
nĭmis, Zbytnie/ Názbyt/ Bárzo. Zu vil. *Sunt quibus in Satyra videtur nimis acer, & ultra.* Hor. *syn.* Nimium, īmmŏdĕrātē, īmmŏdĭcē, ēxtra, præter, sūpra mŏdum, nĭmĭo plus, plùs, plùs æquo, jūsto.
nimium, *Adverb.* nimiùm multùm, nimiùm nimirumq́, Zbytnie/ Názbyt/ Dźiw iák.
nimiùm quantùm, Zbytnie.
nĭmius, Zbytni/ Zbytecżny. *Sejanum, nam qui nimios optabat honores.* Juv. *syn.* īmmŏdĕrātus, īmmŏdĭcus, mŏdum ēxcēdens: nĭmis māgnus: æquo, jūsto mājor.
nĭngo, ningit, śnieg páda/ *& sub* Rzucam 1. Schneyen. *syn.* Nives, *vel* nĭvĭbus, plŭit. *vide* Nix.
ningve, pro nive. ningvis, pro nivis, sub śnieg.
ningvĭdus, śnieżny. *ningŭlus,* Nikt.
ningvo, is, śnieg páda.
niptron, *gr.* Wodá. *Nis, priscè pro nobis.* Fest.
nĭsi, Chybá 1. 2. Tylko/ Jedno/ Jeśli się nie myli. Wann nicht. *Et nisi me quacunq; novas incidere lites.* Virg. *syn.* Ni, sĭ, nōn.
nĭsus, *si,* Orzeł morski/ *&* Kroguiec.
nĭsus, *us,* śilenie się/ Uśilność/ Opietánie się. *Stat gravis en tellus, nisuq; immolis eodē,* Virg. *syn.* Cōntēntio, cōnātus, lābor. *vide Conatus*

NIT

Nitēdŭla, Złotnik robaczek/ Myßká 1.
nĭtēla, Łsknienie się/ złotnik robaczek/ Myßká/ 1. Plasek ostry.
nĭtēlīna salix, *an* Złotowierzb.
nĭtĕlla, Plasek ostry.
nitella aurea, Piasek złoty.
nĭteo, nitesco, Łsknę się/ Jáśnieię. Gleyssen. *Et nitet inducto candida barba gelu* Virg. in Op. *syn.* Splĕndeo, splĕndēsco, fŭlgĕo, mĭco, radio. *vide Splendeo.*
nitidè, świetnie. *nitiditas,* Piękność.
nitidiuscŭlè, Pięknie/ Hoynie.
nĭtĭdo, *as,* Poleruię/ Łsknąco czynię.
nĭtĭdus, Jásny/ Gláncowny/ Łsknący się/ Piękny. Gleyssig. *-- aries nitidissimus auro.* Ovid. *syn.* Nĭtens, splēndĭdus, fŭlgēns, mĭcans rădĭans, *vel* cūltus, ēxcūltus, pŭlcher, fŏrmōsus. *vide Splendidus.*
nĭtor, ĕris, śilę się/ Uśiluię/ Pnę się 2. Wspieram się 3. Podpieram się/ Polegam vnderstehen/ sich beárbeiten. *Nitimur in*

vetitum

vetitum, &c. Ovid. *ſyn.* Cōnnitor, ēnitor, cōntēndo, lăbōro, mōlĭor. *vide Conor. vel* incūmbo, innitor, fūlcĭor, firmor, ſuſtēntor.

nĭtor, ōris. Swietność/ Jáſność/ Lſknienie ſię/ Piękność/ Piękrzenie/ Glánc/ Kráſá. Glantz. --- *genus herbarum, viridemq́ nitorē.* Luc. *ſyn.* Splēndor, fŭlgor, lūx, lūmen, rădĭus. *vide Splendor.*

nitorem induco, Piękrzę.

nitrāria, Sáletrna izba.

nitrātus, Sáletrzyſty. mit Salpeter gemiſcht. *Nitrata viridis braſsica fiat aqua.* M. *phr.* Nitro, ſpărſus, mixtus.

nitrōſus, *idem, &* Sáletrowy.

nitrum, *gr.* Sáletrá. Wachs. *adjunctoq́ nitro, procedit cura ſalubris.* Sent.

NIV

Nivālis, niveus, nivoſus, Sniezny/ Biały jáſno. voll Schnee. *Maſsilia fumos miſcere nivalibus undis.* Mart. *Sed jacet aggeribus niveeis informis & alto.* Virg. *ſyn.* Lăctĕus, cāndĭdus, cāndēns, ālbus, cānus, ĕbūrnĕus, ĕbūrnus, nĭvālis, glăcĭālis. *phr.* Nive frĕquēns, crēber, ăbūndans, ŏpĕrtus, tēctus. *vide Albus.*

nivalis tumulus, Zamieć.

nivālis, Sniegowy.

nivātus, Sniegiem ochłodzony.

nivit, à nivo, pro ningit. Snieg páda.

nix, *nivis, f. & priſce* ningvis, *Lucill.* Snieg. Schnee. *Iam ſatis terris nivis atq́ diræ.* Saph. Hor. *epith.* ālba, cāndĭda, cāndens, glăcĭālis, hȳbērna, brūmālis, hyĕmālis, frīgĭda, gĕlĭda, ālgĭda, ālgens, liquēſcens, mădens, lābens, dēflŭa, dēcĭdŭa. *phr.* Nivis. nĭvĕus hūmor. Gĕlĭdus hūmor, liquŏr. Nivei flōcci. Nix æmŭla lānæ. Cœlo dēlāpſa, in campo, dēſcēndens. Tēcta dŏmos, ăgro ālbō vēllĕre tĕgens, ŏpĕrĭens, vēſtĭens, īndŭens. Mōntĭbus ēx āltis rĕsŏlūta flŭit: īrrĕsŏlūta rĭget. Nivĭbus aūcta, tŭmĕfācta. tŭrgēntia flūmĭna. Nŏva pĕr gĕlĭdas ūſta fit hērba nĭves. Tēctăque brūmāli sŭb nĭve tērra lătet.

nixor, *aris.* Siłę ſię/ Wſpieram ſię 3.

nixŭrio, *is,* śiłę ſię Krzepię ſię.

nixus, *us,* śilenie ſię 1. Vśilność.

nixus, *xi,* Klęczeń. nixus genu, Klęczący.

nizovius, vel niſovius, ſub Niž 1.

nō, *as,* Pływam 1. 2. Płynę 2. Schwimmen Năto, innăto. *vide Nato.*

nōbĭlis, *adiect.* Zacny/ Szláchetny/ Sławny 1. 2. Znáczny/ Wyborny.

nobilis, *ſubſt.* Szláchćic. Ziemiánin. Ein Edelman. *Nobilis eſt Canace fratris amore ſui.* O. *ſyn.* Illūſtris, īnsignis, clārus, ēxĭmĭus, egrĕgius, īnclȳtus, gĕnĕrōſus. *phr.* Nōbĭli, īllūſtri gĕnĕrōſo sāngvĭne, *vel* clāris pārēntĭbus ōrtus, nātus, creātus, sătus, prōgĕnĭtus. Præclāra ſtirpe creātus. Nōbĭlĭtate pŏtens. Nōbĭli sāngvĭne, ăb āntīqua nōbĭlĭtāte prīncĭpĭum trăhens: gĕnus dūcens, dēdūcens, trahens, rĕpĕtens, ăvis, ătăvīſque pŏtens, ăvītis ſtēmmătĭbus clārus. Tĭtŭlis nōbĭlĭtātus ăvōrum. Hērōum, vel Rēgum āntīquo sāngvĭne nātus. Præclāro nōmĭne lāte īnsignis. Illūſtri ſtēmmăte clārus. Nōbĭlis ĕt fāma mūltis mĕmŏrātus ĭn ōris. Nōmen ĕrat vīrtūtis, ĕt īpſe ācērrĭmus ārmis. Māxĭme qui clāris nōmen vīrtūtĭbus æquas.

nobiliſsimi, Panowie przedni.

nobĭlĭtas, Zacność/ Szláchectwo/ *& Collectivum,* Szláchtá. Edlet. *Nobilitas eadem pro nobilitate fuiſſet.* Ov. *epith.* īngĕnŭa, gĕnĕrōſa, āntīqua, vĕtus, cĕlēbris, cĕlēbrāta, īllūſtris, īnsignis, clāra, ăvīta, pătērna, vēra, ēxĭmia. *phr.* Gĕnĕris, *vel* nōmĭnis clārĭtas, āntīquĭtas, vĕtūſtas, ſplēndor, āmplĭtūdo, fāma, glōria. Clāri nātāles, īllūſtris ŏrigo. Nōbĭle ſtēmma. Nōn ōbſcūra dŏmus. Gĕnus ālto à ſāngvĭne Rēgum. ăvīti sāngvĭnis īngēns nōbĭlĭtas. Nōbĭlĭtātis *vel* gĕnĕris dĕcus ēxĭmĭum. Nōbĭlĭtas sōla, ātq; ūnĭca vīrtus.

nōbĭlĭtātus, Sławny/ Szláchćic uczyniony.

nŏbĭlĭter, Szláchetnie/ Zacnie/ Wybornie.

nōbĭlĭto, Szláchćicem czynię/ Sławię/ *& tr. ſub* Pſuię kogo. Namhafftig machen. *Pocula Mentorea nobilitata manu,* M. *ſyn.* īllūſtro, ōrno, dĕcŏro, īnsignĭo, cĕlĕbro. *phr.* Nōbĭlĭtāte, nōbĭlĭbus tĭtŭlis dōno, īllūſtro, dĕcoro. Cēris cĕlēbrĭbus, īllūſtro, īnſcrībo. Nōbĭlĭum īnsigno grădu. *vide Nobilis.*

NOC

Nŏcens, Szkodliwy/ Obwiniony. Schädlich. *ſyn.* Nŏcīvus, nōxĭus, īnfēſtus, īncōmmŏdus, ĭnĭmīcus.

nocenter, Szkodliwie.

nŏceo, noceo noxam, Szkodzę Schäden/ ſchädigen. -- *Ne quid Libyæ tibi regna nocerēt* Virg. *ſyn.* ōbſum, ōbſto, īncōmmŏdo. *phr.* Dāmno ſum dāmnum, dētrīmēntum, jāctūram, ēxĭtĭum āffĕro, īmpŏrto. Dāmno āfflīgĕre. Sŏlet ēſſe grăvis cāntāntĭbus ūmbra. Lingva fuit dāmno.

nocivus, Szkodliwy. *vide Nocens.*
noctambulus, Ponocnik/ Lunatyk.
nocte, W nocy.
nocte multa, provecta, Dobrze w noc.
noctes & dies, Ustáwicznie.
noctescit, Mierzcha sie/ Chmurá sie. Es wirt dunckel/ es nachtet. *phr.* Et sol crescentes decedens duplicat umbras. Vesper ubi è pastu vitulos ad tecta reducit, obscuram inducunt nocturna crepuscula noctem. Sol ruit interea et montes umbrantur opaci. Maioresque cadunt altis de montibus umbræ. Aut noctem ducentibus astris. Jamque diem, Solisque vices nox abstulit atra. Seras cum protulit umbras Hesperus. *vide Vesper, & Hesperus.*

nocticolor, Czarny.
nocticulus, *Varr. corr.* noctulugus.
noctifer. Gwiazdá wieczorna. Das die Nacht bringt. *Nimirum Eous ostendit noctifer ignes.* Catul.
noctiluca, Ksiezyc planetá/ Gwiazdá wieczorna/ Lámpá/ Swiecá/ Zlotnik robaczek
Noctipuga. Lucil. Veneris epithetum ab effectu. Sipont. corripit u Renatus, nempe à pupugi.
noctis meridies, Pulnocy.
noctisurgium, B. sub Nocne wstawánie.
noctivagus, Nocny / Ponocny. Nacht-schwermer. *Noctivagæq; faces flammaq; &c.*
noctivida ales. Sowá 1. (Lucan.
noctividus, Ostrowidz 2.
noctium occursaculum, Nocnicá.
noctu, hac nocte, multa noctu, W nocy. Zu Nachts-Zeiten. *v. nox.*
noctu & diu, Ustáwicznie.
noctua, Sowá 1. eine Nacht-Eul/ Kautz.
-- Seros exercet noctua cantus. Virg. *syn.* ulula, bubo. *epith.* Nocturna, noctivaga, noctivigil, improba, fatalis, feralis, funesta, sinistra, Palladia. *phr.* Palladis, Palladia volucris. Noctis, noctivaga avis, ales, Sine lite loquax. Funestis gemens tectis. Prænuntia fati noctua. Carmen noctua triste canit. *vide Bubo.*
noctuabundus, W nocy. noctuinus, Sowi.
noctu luca, Ustáwicznie.
noctuucus, Adverbij vice. Ustáwicznie.
noctuucus nomen, sub Skolpcy,

noctulugus, apud Lucil. in Hexametro versu est. Nieszczesliwy/ Sierocy.
nocturna quies, Nocleg.
nocturninus, sub Wieczor 1.
Nocturnus, nomen substant. apud Plautum Deus nocti fabulosus.
nocturnus, *nomen adiect.* Nocny/ Ponocny; Wieczorny 1. Nächtig. *-- Strepitus nocturnos atq; diurnos.* Hor.
Noctivigila, æ, Veneris epitheton apud Plaut. ab effectu.
Nocuus, Cicero. corr. Noxius.
nodatio, Sekowátość. nodatus, sekowáty.
nodi articulorum, Stawowych kości konce.
nodi vestium, Petlice. (drzewká
nodia, æ, Garbárskie ziele/ *sub* Garbárskie
nodo, *as,* Wiąże 1. Wezlem záwiezuie/ & *sub* Obiesić. Knöpffen. *Cui pharetra ex auro, crines nodantur in aurum.* Virg. *syn.* innodo, connodo, necto, nexo, ligo, vincio, revincio. *phr.* In nodos inflecto, ligo, colligo. Nodos nexo, impedio, intrico, consero. Nodis implico, involvo. *vi. Ligo, Vincio.*

nodose, Wezlowáto.
nodosus, Wezlowáty 1. 2. Sekowáty. voll knöpffen. *Nodosa corpus nolis prohibere chiragra.* Hor.
nodulus, Wezelek/ Guzik/ Petlicá/ Kolanko.
nodus, Wezel/ Guz 1. Zwiazek/ Klab 3. Kolanko/ Staw 2. Przeguby 2. Trudność/ Sek. ein Knöpff. *Necte tribus nodis ternos, Amarilli colores.* Virg. *syn.* Vinculum, nexus, ligamen, vinclum. *epith.* Strictus, arctus, validus, difficilis, tortus, intortus, contextus, nexus, tortilis, flexilis, irresolubilis, ahenus, æratus, tenax, cæcus, latens, arcanus. Manibus nodos divellere, *seu* solvere tentat.
nodus articulorum, Klykieć.
nodus lingvæ, Jezyká przyrośnienie/ Zájakánie.
noegenum, Podwiká.
noema, *gr.* Sentencyá 1. *Næ non,* Nie 1.
nola, Dzwon. noli, Nie.
nolo, Niechce. ich will nicht. *Nequitiæque suæ noluit esse rudis.* Prop. 6. *Volo.*
noluntas, Niechcenie.
nomarcha, *æ. m. gr.* Stárostá.
nome, *es, gr.* Wrzod iádowity.

nomen

nōmen, Jmię 1. 2. Słowo/ Náзwiſko/ Przezwiſko 3. Przyczyná 4. Poktywká 2. Sławá/ Moc/ Dług 1. 2. Dłużnik 1. ein Nahm. *Mendax fama noces, alius mihi nominis index.* P. *ſyn.* āgnōmen, cōgnōmen, *vel* fāma, hōnor, glōria, nōbilitas. *epith.* Aūgūſtum, mēmŏrābĭle, nōtum, illūſtre, inſigne, cĕlēbre, ēgrĕgium, clārum, ignōtum ōbſcūrum, īnfāme, dīrum. *phr.* Jām cănitur tōto nōmen in ōrbe mĕum. Nōmen ăb æterna pōſtĕrĭtāte fĕres. Æternumq; tĕnens pēr ſæcŭla nōmen. Nōs ăliquod nōmēnq;, dĕcūſque Gĕſsĭmus. Dōnec ĕram sōſpes, tĭtŭli tāngēbar ămōre. Quærendīque mĭhi nōmĭnis ārdor ĕrat. Fāma vĕtĕres lāūdāntur Athēnæ. *Vide Laus.*

Nomen agelli, i. agellus, ſub Rzecz.

nōmenclātio, Miánowánie/ Názywánie.

nomenclātor, nomencŭlator, Słownik/ Záuſʒny powiádácz/ Miánownicʒy 2.

nomenclātūra, Názywánie.

nomina, *Plural,* Ludźie/ Ráchunki 2.

nōmĭnālia, *ium,* Mianowiny.

nominaliter. Miánowićie.

nominalis ſub Słowny 2.

nōmĭnātim, Jmieniem/ Miánowićie.

nominatim appello, perſequor, wymieniam

nominātio, Miánowánie 1. 2. Názywánie/ Podawánie 4. *Item v. Onomatopæia.*

nōminator, Miánownicʒy 1.

Nominativus caſus ſub: Gram:

nominatus, *ti,* Sławny.

nominatus, *us, m.* Názywánie.

nominis ſui, Práwy *nōminito,* Názywam 2.

nōmĭno, Miánuię/ Názywam 1. 2. Nennen *Te loquor abſentem, te vox mea nominat unam.* Ov. *ſyn.* Vŏco, āppēllo, nūncŭpo, dīco, prōfĕro. *phr.* Nōmen impōno, dō, trĭbŭo, āddo.

nŏmŏphy̆lax, ăcis, *hic Gr. ſub* Obyczáiow poprawiácz.

nŏmŏthĕta, *æ, m. gr.* Práwodawcá.

nŏmus, *Gr.* Notá/ Vſtáwá.

NON

Nōn Nie 1. non *pro* ne, Nie 2. non non Nie Nein/ nit/ nicht. *De grege non auſim quicquã deponere tecum.* Virg. *ſyn.* Haūd, haūdquāquam, nĕquāquam, nēquicquam, nĕc, nĕque, nĭhil, nīl mĭnĭmè, nūnquam, nūſquam.

nōn, *pro* nonne? Jzali?

non à nullā ratione, Nie od rzeczy.

non ăliter ac, quàm ſi, Rownie iák.

non cādit in te, Nie párzyć to z oczu/ Nie przyſtoi.

non conſto lingva, mente, ratione, Zápámiętywam ſię.

non-curantia, Niedbálſtwo.

non erit uti, Nie 1. non eſt copia, Niemam

non eſt tanti, Nie ſtoi to zá to.

non facit ad ſtomachum, Nie vmyśli/ Nie (moyski.

non infacetè, Smieſznie.

non inultum auferes, Nieprzepieczeć ſię to.

non item, Nie tákże. non minimè, non minimùm, Nie pomálu.

non nauci homo, Nikczemnik.

non nemo Nie ieden/ Niemal wſzyſcy.

non procedit hoc, Nie wáży to/ ſub Nie (ważny.

non proſciſſum, Sćiernisko

non queo, non quitum eſt, Niemogę

non rite, Nieobrządnie. [ko.

non ſi, By niewiem co. non ſolùm, Nie tyl

non ſponte, Poniewolnie/ Nie vmyśli.

non ſuppetit, Niemam.

non temerè eſt, Nie dármo.

nonæ, *ſub* Dźień 6.

nonas tertio, quarto, &c. *ſub* Dniá trzećiego

nōnagēnarius, Dziewięćdźieśiątletni.

nonagies, Dźiewięćdźieśiątkroć.

Nonani milites. Tacit. i. nona legionis, ut Decimani.

nōnaria, *ſub* Nierządnicá.

Noncolæ, noncolæ, Brodawká 4.

nonna B, ſub Mniſzká. nonne? Jza? Wſzák

nonnihil, Nieco. Zum theil/ etwas. *Hoc quoq; nonnihil eſt, quod propinabis, &c.* Hor.

nonnunquam, Niekiedy/ Podczás. Etliche mahl/ zuweiln. *ſyn.* ăliquando, interdum.

nonnuſquam, Niekiedy. (cáley.

nōnnuncium, Dziewięć częśći/ *ſub* Części

nōnus, Dziewiąty. Der neundte. *Poſt ubi nona ſuos Aurora oſtenderit ortus.* Virg.

nonuſſis, *ſub* śiedm pieniążkow.

nōrma, Węgielnicá/ Srzodwagá/ Wizerunk Vstáwá 1. Kßtalt/ Postępek práwny. Winckelmaß. *syn.* Rēgŭla, lēx. *epith.* Cērta, rēcta, jūsta, fāllax.
normālis, Węgłásty 2. Prosty 2.
normāliter, Prosto 1. *normātio*, Rozmierzánie
normātur, Węgłásty 2. Vstáwiony prosto.
normo, as, Vstáwiam. *normŭla*, Páwidło.

NOS

nos *de uno*, *an recte? sub* Wy.
noscito, *as*, noscitabundus accedo, Przypátruię się.
nosco, Znam 1. Vmiem/ Poznawam/ Przeymuię kogo. Kennen. *v. Cognosco.*
nŏsŏcōmium, *gr.* Szpital chorych/ Choruiących mieysce.
noster, Náß/ Náßyniec/ Moy ty.
noster es, Toś chłop.
nostra ætate, Zá mey pámięći.
nostra lis, est, Dobra náßá.
nostra majestas, serenitas *sub* Wáßmość.
nostras, Náßyniec/ Ziemek 1. 2.
nostrātim, Po náßemu/ Po moysku.

NOT

nŏta, Znák 1. Pismo 1. Karb 1. Rodzay/ Niesłáwá/ Zelżywość. ein Zeichen/ Gemerck. *Cærulea cui terga nota, maculosus & auro.* V. *syn.* Sīgnum, īnsīgne, spēcĭmen, ārgūmēntum, īndĭcĭum, mŏnŭmēntum, vēstīgĭum, *vel* lābes, măcŭla, dēdĕcus. *epith.* Mānĭfēsta, cērta, īncērta, āpērta, fĭcta, ŏccūlta, *vel* tūrpis, īnfāmis, ŏbscœna, pŭdēnda ātra, fœda. *Vide Macula.*
nota genitiva, Známię. nota publica, Przysłowánie
nōta res est, Wiádomo iest.
nŏtæ, Noty muzyczne/ Pismo táiemne.
notæ literarum, dictionum, Abrewiácya.
notæ vocis, Nátężánie.
nōtābĭlis, Znáczny/ Známomity. Mercklich. - - *Candore notabilis albo.* Ovid.
notabilis in pejus, Przygánny.
nōtābĭlĭter, Znácznie/ Známomićie.
nŏtācŭlum, Znák 1. Známię 2.
notam appono, Znáczę.
notaria, Odnieśienie spráwy.
nŏtārĭus, Pisarz. 1. 2. ein Schreiber
nŏtātio, Postrzegánie/ Przygáná/ Wykład 3.
nŏtātus, Ostáwiony/ Znákowány.
nŏtesco, Poznawáią mię.
nŏchia, *orum, gr.* Bękárćie dobrá.
nŏthus, *gr.* Bękárt/ Nieprawy/ Niesłáwny
nŏtĭa, *æ, gr.* Dzdżownicá 3. Piotunek.
nŏtĭfico, Oznáymuię.
nŏtĭo, *onis*, Znáczenie/ Wiádomość/ Poięćie/ Sens/ Wiádomość/ Koncept.
nŏtĭtĭa, Znáiomość/ Wiádomość/Poznawánie się/ Język 3. Erkändnüß. *Notitiam part est inficiata mei.* Ovid.
nŏtĭties, Znáiomość. nŏtius, *gr.* Południowy
nŏto, *as*, Náznáczam/ Znáczę 1. 2. Náćermiánować/ Obaczam co/ Vpátruię/ pißę prędko/ Drápię/ Przyganiam/ Łżę/ Ostawiam Bię pieniądze/ Chwytam/ t. Pámiętno co uczynię. Zeichnen/ mercken. *Quod petit & memori pectore dicta notat.* Ov. *syn.* ŏbsērvō, ādnŏto, sīgno, ŏbsīgno, ānĭmādvērto.
nŏtor, oris świádomia.
nŏtoria, æ, Odnieśienie spráwy.
nŏtōrĭus, Jáwny. *nŏtŭla*, Znák 1.
notulæ, hæ, Noty muzyczne.
notum est mihi, Wiem 1. Znam 1.
nōtus, *adiect.* Znáiomy/ świádomy. *Dona carere dolis Danaum, sic notus Ulysses?* Virg. *syn.* Cŏgnĭtus, āgnĭtus, pērspēctus, nōn īgnōtus, īnsīgnis, cōnspĭcŭus, cĕlĕber, clārus, īllūstris.
nŏtus, *substant. gr.* Wiátr południowy práwy/ & Wiátr zachodniemu pobocżny ku południowi. Der Südwind. - - *Madidis notus evolat alis.* Ovid. *syn.* Aūster. *epith.* Præcēps, ātĕr, rāpĭdus, ūdus, fŭrens, tērrĭbĭlis, prŏcēllōsus, nūbĭfer, mădĭdus, sævus, plŭvĭus, ācer, īnsānus, nīmbōsus, tūrbĭdus, īmbrĭfer, sŏnōrus, fūgāx, vŏlŭcer, tĕpĭdus, strĭdens, raūcus, sūrdus, hūmēns, vĭŏlēntus. *phr.* Vidi præcipiti cārbāsa tēnsa nŏto. Hinc Eūrūsq; Nŏtūsq, fūrens, crēbērque prŏcēllis āfrĭcus, ārbŏrĭbusq; sătĭsque nŏtus, pĕcŏrīque sĭnĭster. Intĕrĕa tŏtis nŏtus ācer sævĭet ūndis, *v. Auster.*
nŏvācŭla, Brzytwá 1. 2. ein Scheermesser. *Quid si me tonsor? cum stricta novacula supra est.* *epith.* ăcūta, lēvis, sæva.
nŏvāle, *n, subst.* & novalis, *f. subst.* Nowiná/ Vgor/

Vgór/ Odlog 2. ein Brachacker -- *Tam tulta novalia miles habebit.* Virg.

novalis ager, Vgór/ Odlog 2.

novātio, Odnowienie/ Dlugow odmiana.

novātor, Odnawiacz/ Nowak.

novatus ti, Odnowiony: novatus us, Odnowienie. nove, Nowo.

novella, Mlodka.

novellētum, Winnica mloda/ Nowina.

novello, as, Nowine orzę.

novellus, Nowiuchny/ Mlodziuchny/ Mlody 1. 2. Mlodociany. Neulecht. *Atq; mala vites incedere falce novellas.* Virg.

novem, Dziewięć. Neun. *Iamq; dies epulata novem gens omnis & aris.* Virg.

november bris, *subst. m.* Listopad. Winter-monat. -- *Octobri Autumnus, totoq; Novembri* Aus. *Epith.* Tristis, imbrifer, nimbosus, pluvius, madidus, ignavus, iners, nimbifer, udus, humidus. *phr.* Quo brumam Capricornus inertum. Per minimas cogit luces, et maxima noctis tempora. Quo latet astricto terra perusta gelu. Quo canent Borealibus arva pruinas.

november bris, *adiect.* Listopadowy.

novenārius, Dziewięciorny.

novenarius numerus Dziewiątek.

novendiālis Dziewiąłodniowy.

Novendium, novem dierum spatium, Sipont.

novēni, Dziewięć 3. 2.

novennis *adiect. comm:* Dziewięcioletni.

noverca, Macocha. Stieffmutter. *Est mihi namq; domi pater, est injusta noverca* Virg. *epith.* Invida, injusta, sæva, trux, dira, ferox, terribilis, invida, immitis, barbara, furens, furibunda, fera, crudelis, terrifica, clamosa, formidabilis, truculenta, furiosa, inexorabilis. *phr.* Misereri, flecti, parcere nescia, indocilis. Novercales manus, iræ. exsatiatq; animum cruda noverca suum. Lurida terribiles miscent aconita novercæ.

novercālis, Macoszynny.

nōvi, Wiem 1. Znam 1. Erkennen. *Cum bene te novi, jam mihi priscus eris.* Mart. *v. Cognosco.*

Novicius, idem Novitius.

novies, Dziewięćkroć. neunmahl. -- *Et novies Styx interfusa coercet.* Virg.

novilūnium, Księżyca now.

novissimè Ostatnie/ Naostatek/ Pozno 2.

novissimus, Ostatni. der allerletzte/ neueste. *Incubuitq; toro dixitq; novissima verba.* V. *syn.* extremus, ultimus, postremus.

novitas, Nowość. neuigkeit. *Res dura & regni novitas me talia cogunt.* Virg.

Noviter, Livius corr. Naviter,

novitius *adiect.* Nowy/ Niewiadomy. Neuling. *Iam sedet in ripa, tetrumq; novitius horret.* Virg. *syn.* Tyro, rudis, indoctus, ignarus, imperitus, hospes, peregrinus.

novitius, *adiect.* Nowy/ Nieświadom.

novo exemplo, novo more, Niezwyczaynie/ *& sub* Nowy.

novo *as.* Odnawiam/ Odmieniam 1 Przerywam/ *& sub* nowy. Erneueren. *Servati facimus, priscoq; novamus honores.* Virg. *syn.* innovo, instauro, renovo.

novus, Nowy. Neu. *Postulat esse novos ebria bruma sales.* Mart. *syn.* Recens *vel* inauditus insolitus, insvetus.

novus maritus, novus nuptus, Nowożeniec Pan mlody.

NOX

nox, Noc 1. Nocleg/ ciemność/ Zamieszanie. Die Nacht. *Noctibus his vacui ter faciamus iter.* Prop. *syn.* Tenebræ, caligo. *epith.* nigra, alta cæca, squallida, pallida, somnifera, soporifera, muta, horrenda, umbrosa, pallens, tristis, lurida, sopora, quieta, tacita, placita, silens, segnis, ignava, iners, langvida, stellata, stellifera, humida, frigida, roscida, rorifera, nubila, horrida, horribilis, tranquilla, terribilis, terrifica, intempesta, obliviosa, longa, amica, arcana. *phr.* Noctis, nocturnum tempus, spatium. Tenebrosæ tempora noctis. Noctis umbræ, obscuræ noctis imago. Placidum somni tempus, infusæ subducto Sole tenebræ. Nox somni genitrix. Terras humentibus umbris operiens. Dea nigris obsita pennis. Somniferis frontem redimita capillis.

nox, *idem* noctu, W nocy Zu Nachts-Zeiten *syn.* Nocte, de nocte, sub nocte, per noctem. *phr.* Sub obscurum noctis. Noctis per umbras, sub umbras, per tenebras. obscura nocte per umbram. Tacitæ per muta silentia noctis. Tempore nocturno. Cæca caligine noctis. Cùm non obscura caligine terras operit. Cùm nox tenebris, *vel* nigrantibus umbris terras obruit, tegit, condit, operit, nigro polos involvit amictu. Nox ruit et fuscis tellurem amplectitur alis. Tempus erat quo prima quies mortalibus ægris incipit, et dono Divum gratissima serpit.

No[x]

Nox subit, et curas hominum, murmurque ferarum. Composuit, nigroque polos involvit amictu. Jam color unus inest rebus, tenebrisque teguntur omnia, jam vigiles conticuere canes. Et jam nox humida cœlo præcipitat, svadentque cadentia sydera somnos Jamque soporiferas nocturna silentia terris explicuere vices. *Vide Vespera.*

nox intempesta, Pułnocy/ Pietwoszy.

nox pura, *sub* Wilia.

nox serena, siderea, Poświátá ʃiáta.

noxa, Szkodá/ Winá 1. Grzech/ Karánie. Allerley Missethat. *syn.* Crimen, culpa: *vel* damnum, pernicies.

noxa, *i. noxius.* Szkodnik.

noxalis actio, causa, judicium, Sąd o ʃzkodę/ Spráwá o ʃzkodę.

noxa, *æ*, noxitudo, Szkodá/ Winá 1.

noxialis, Złoczyńczy/ *sub* Złoczyńcá 1.

noxiosus, noxiissimus, noxiosissimus, Złoczyńcá/ Szkodliwy.

Noxit, pro noceat vel nocuerit. Lucil. prisc.

noxius, Szkodliwy/ Winny 1. Winien 1. Schuldig. *vide Nocens, vel Reus.*

N U

nubecula, Obłoczek.

nubecula frontis, Niewesołość.

nubes, nubis, *is, hæc.* Obłog/ Chmurá 2. ćmá Wielkość liczby/ *& sub* Kurzáwá. Wolcke --- *fluidus adopertus nubibus æther.* Ovid. *syn.* Nebula, nimbus, nubila, *in plur. epith.* imbrifera, humida, pluvia, aquosa, undans, densa, obscura, atra, nigrans, turbida, liquida, squallens, squallida, æthérea, aërea, levis, procellosa, ventosa, cœlivaga, volucris, tenebrosa, vagabunda, pendens, volans, gelida, gravida, humens, horrenda, hyberna, umbrosa, fugax, pallida, ardua, versicolor, cærulea, alta. *phr.* Tenebræ aëriæ. Cæruleus humor. Cœlum obscuro amictu, caligine, densis tenebris tegens, quæriens, condens, involvens. Pluvia vel imbre gravida. Pulsa ventorum flamine. Denso glomerata pulvere. Fœdam glomerans tempestatem. Solis inardescens radiis. Cadunt submotis nubibus imbres. Latet obscura condita nube dies. Fluidis, adopertus nubibus æther. Aurea terrificis obcæcat sydera nimbis. Hic subitam nigro glomerari pulvere nubem. Prospiciunt Teucri ac tenebras insurgere campis.

nubifer, Obłoczysty. Wolcklicht. *Et Notus insurgit cum nubifer æquore, rubri. Aus.*

Nubifugus. ibidem, Nubigena, idem.

nubilaris, Chmurny, nubilar, Stodołá.

nubilarium, Stodołá/ Szopá 1. Brog.

nubilat, nubilatur, Chmurą się.

nubilis, Doroʃła. Mannbar. *Jam matura viro, jam plenus nubilis annus.* Virg. *phr.* Connubio, conjugio, nuptiis aptus, idoneus, maturus, tempestivus. Vicinus plenis jam nubilis annis. Nubilibus qui jam maturuit annis. apta viro, tempestiva viro, *vide Coniugium inire.*

Nubilo, supra Nubilat.

nubilum: Obłok/ Chmurá.

nubilus, Obłoczysty. Dunckel von Wolcken *Tempora si fuerint nubila solus eris.* Ovid. *syn.* Nubilosus, nebulosus, nimbosus, obscurus, caliginosus, tenebrosus, niger, nigrans, ater. *phr.* Nubibus, nimbis densus, gravis, conditus, obductus, opertus. Tenebris, caligine involutus. Caligine densus. Cœlum nigrescit ab Austris. In nubem cogitur aër.

nubo, żenię się/ Okrywam/ Wiążę się z kim Heyrathen. *Quæ causa officii? quid quæris? nubit amicus.* Horat. *syn.* Connubo, maritor. *phr.* Virum, maritum, conjugem mihi vinculo jugali socio, jungo, in fœdus tori accipio. Conjugio, connubio copulor. Jugales tædas, jugalia vincula subeo, ineo.

nucamentum, Rzeʃá leʃzczynowa.

nucerum, Orzeʃzna laʃek.

nuceus, Orzechowy. (Orzechołom.

Nucifrangibulum. Kleʃzczki do orzechow/ Ząb

Nuciprunum, śliworzech, *sub* śliwa. 2.

nucleatus, Jądrzyʃty.

nucleus, Jądro 1. Jądrko 1. Peʃtká/ Członek 3. Nußkern. *Mella dari, nucleosque tibi, dulcesque placentas.* Mart.

nucleus conchæ, Perłá.

nucleus lignosus, Peʃtká.

nucleus pavimenti, Polepá.

nucula, Orzech laʃkowy.

Nuculeus, *idem Nucleus, apud Plautum legit Camerar. Langbi. Meurs. Taubm. ut Hinnuleus, hinnulus.*

nudatio, Obnażenie.

nudatus, Obnażony/ Ogołocony.

nudè, *sub* Nago.

Nudipedalia, ium, Boʃe chodzenie.

Nudipes, Boʃak. nuditas, Nagość.

nudius

nūdius tertius, nudius quartus, &c. Onegda/ Trzë trzeci dzień.

nudius quartus, nudius quintus, nudius sextus, &c. Dziś trzeci dzień.

nūdo, *as*, Obnażam/ Gołocę/ Ogołocić/ Odzieram 5. Odkrywam/ Odeymuię broń/ Dobywam 2. Wystawiam/ *& sub* Opadá. Entblössen. *Adversæ nudare solent celare secunda*. Hor. *syn.* Dēnūdo, ſpŏlio, ēxŭo. *phr.* in ărena vēſtēs dē cōrpŏre pōno, dēpōno. ēx hŭmĕr s ămictum, chlămўdem, vēlāmina rēiĭcio, a pĕctŏre vĕſtes dīdūco. Mollia dē tĕnĕro vēlamina corpŏre pōnit.

nūdus, nūdulus, Nági/ Náguczki/ Goły 3. Wyrozumny/ *& pro Adverb.* Nágo. Nackend/ bloß. *Nudus in ignota Palinure jacebis arena*. Virg. *syn.* Nūdātus, ēxūtus, ſpŏliātus. *phr* Vĕſtis, tēgminis ēxpērs. Vĕſte cărens. ēxūtus ămictu. Nūdi mĕdia plūs pārte lăcērti. ēxūtum vēlāmine corpus.

nudus pedes, Bosak 1.

N U G

nugacitas Prożność.

nūgæ, Błazeństwo/ Bálámuctwo/ Bayki. Vnnütz Geschwätz. *Non capit has nugas humilis domus, audeat ille*. Juv. *syn.* Nūgāmentă. *epith.* Lĕves, ĭnēptæ, pŭĕrīlēs, vānæ, ĭnānes, ănīles, lætæ, hĭlăres, jŏcōſæ, fictĭtiæ, fictæ, vānĭlŏquæ, fœmĭneæ, fūtiles. *v. Nugor.*

nugæ bullatæ, canoræ, Mowá nádęta/ Słowá iedwábne.

nūgālia, *ium*, *nugamentum*. Bálámuctwo.

nugalis, Pletliwy/ Bálámucki.

Nugans, *in recto nomen anclitum* Błazen.

nugas, *(accusativus)* agis, blatis, garris. *sub* Plotę 2.

nūgator, Plotká 2. Bálámut/ Fránt. ein Schwätzer/ Spötter. *Si increpuit, cessat nugator, servitium acre*. Horat. *syn.* Nūgax, ſcŭrra. *epith.* Lŏquāx, gārrŭlus, lĕvis, fūtilis, vānus, vānĭlŏquus, ĭnānis, vēntōſus.

nugatoriè, Błazeńsko/ Pletliwie. (cki.

nūgātōrius. Błazeński/ Pletliwy/ Bálámu-

nūgax, *acis*, *omne*, nūgiger, Pletliwy/ *& sub* Błazen.

Nugigerulus, nugipoliloquides, æ. m, Plotká 2.

nugivendus, nugo, *onis*, Bálámut/ Szálbierz Wendetarz.

nūgor. Bálámucę/ Plotę. 2. Vnnütz Geschwätz treiben. *phr.* nūgas, vana, lŏquor dīco, fūndo. Nūgas, fābēllas nārro, vēndito, ēffūtio ĭnēpta. Vānilŏquis cōnsūmo tēmpŏra nūgis, ămāntes ōtia nūgæ.

N U L

nūllātĕnus, żadną miárą. *nullibi*, Nigdzie 1.

nullus, żaden/ Nikt/ Ni człowieká/ Nikczemnik. *vel pro* non Nie 1. 2.

nullus non, Káżdy. num? Iza?

numella, Pánna peto/ Kłodá/ Smycz. Eiusdem originis cuius Numen. *Apud Lucretium tamen in fine Hexametri versus Aldus & quidam alij legunt:* Scelerisque numela, *prima brevi ubi alij legunt:* Scelerisque numela. *Lambin. Gifan.*

numelli, *hi sub* Pánná peto.

nūmellātus, *sub* Smycz.

nūmen, Skinienie/ Náchylenie/ náklonienie/ Ruszánie 1. Moc/ Władza/ Boska moc. Die Gottheit. -- *non hæc sine numine Divum*. Virg. *epith.* Aūxiliare, ēxōrābile, ĭnēxōrābĭle ĭmmōrtāle, ĭnvĭŏlabĭle, plācābĭle, săcrum, prōpitĭum, ădōrāndum. *phr.* Dēi, dīvīnus nūtus. Dīvīna vis, pŏtēſtas, vŏlūntas. Dēi nōn vĭŏlābĭle Nūmen. *Vide Deus.*

numen lævum, Czárt.

nŭmĕrābilis Łácny do zliczenia/ Zliczony. Zahlbar. *Quo sine populus numerabilis, utpote parvus*. Hor.

numerālis, Liczebny. *numerarius* Pisarz.

numerātio. Liczenie.

numeratè, Pod liczbą/ Zá gotowe.

numeratim. idem, Diomedes.

nŭmĕratus. Liczony. *numerò*, Rychło.

numeri, Kostká do gránia/ notá/ Rotá żołnierska 1.

numeris omnibus, *sub* Doskonáły.

numerŏ Pod liczbą/ Zá gotowe/ Záraz/ Bárzo/ názbyt/ Rychło.

nŭmĕro, *as*, Liczę/ Policzam/ Odliczam/ Płácę 5. Mam go zá/ Mam to zá. Zehlen *Atque Chao densos Divum numerabat amores*. Virg. *syn.* ēnŭmēro, dīnŭmĕro. cēnſeo, rĕcēnſeo, pērcēnſeo, sūppŭto. *phr.* Nŭmĕro, nŏto. Nŭmĕrum rĕfĕ-

rŏ, rĕ-

ro, recenseo. Navita tum stellis numeros et nomina fecit. Forte recensebat numerum, charosque nepotes.
numerorum ratio, disciplina, Rachmistrzska
numerose Rzmownie/ Gromadzisto (nauka.
numerosi Wiele czego.
numerosissime Gromadzisto.
numerositas Wielkość liczby.
numerosus, Gromadzisty/ Wielki 1. Groß/ viel. *Detinuit nostras numerosus Horatius aures.* Ovid. *syn.* Plurimus, frequens, copiosus, multus, multiplex, varius, confertus.
numerus, Liczba/ Miara 7. Waga 7. Poszanowanie/ Pośrzodek 2. Rym/ Morloch/ Towarzystwo 2. Prozny chleb/ Podły/ Wiele 2. Zacz. Zahl/ Anzahl. *Effigiem duco, numero, Deus impare gaudet.* Virg. *syn.* Vis, copia, abundantia, multitudo, cumulus, turba. *epith.* immensus, infinitus, parvus, exiguus, ingens.
numidica avis, Indyk.
numisma, atis, *n. gr.* Pieniądz/ Grosz/ Pieniądze/ Metalium. Münst/ Geld. *Retulit acceptos regale numisma Philippos.* Horat. *syn.* Moneta, æs, pecunia.
nummaria res, Pieniądze
nummarius, Pieniężny 1. 2. Przedayny/ Przedarowany/ Płayca.
nummatio, *an* Pienistwo?
nummatus, nummosus, Pieniężny 1.
nummi, nummi scortei, Pieniądze/ Moneta.
nummo addicere, *sub* Przedaie
nummularia, Pieniężnik ziele
nummulariolus, nummularius, Bankierz/ Odmieniacz pieniedzy
nummulus, Pieniądz/ Pieniężnik ziele/ sic.
nummus, *vel* numus, Pieniądz/ Moneta 2. Groß. Geld/ Münß/ Pfenning. *Summam nummorum vitioque remotus ab omni.* Hor *syn.* Pecunia, æs, aurum, argentum: *epith.* Vetus, falsus, adulterinus, dolosus, improbus, exitialis, aureus, argenteus, pretiosus, perniciosus, exitiosus. *v. Divitiæ.*
nummus plumbeus Fałszywa moneta/ *& sub* śiedm pieniąszkow.
num? Iza?
nunc, Teraz. Jetzt. *syn.* jam, modo, jam nunc, jamjam, mox, hoc tempore.
nunc nunc, To to/ to owo.
nunciatio, *&* nuncius, &c. *vide infra* nuntiatio, & nuntius.
nuncubi, Jezli gdzie.
nuncupatio nazywanie/ Mianowanie/ Twierdzenie/ Przypisanie 1. Cena.
nuncupator, Mianownicży 1.
nuncupo, nazywam/ Mianuie/ Wyliczam. Nennen. *Nuncupat hæc ætas jaculumq; vocat.* Ovid. *vide Nomino.*
nundinæ, *hæ,* Jarmark/ Targ. Jahrmarck Messe. *Atq; obscœni nundinæ mundi.* A. *phr.* Solennis, celebrior mercatus: forum.
nundinatio, Kupczenie.
nundinalis, nundinarius, nundinator, Jarmarkowy/ Dziewierodniowy.
nundinum, *n.* Jarmark.
nundinor. Przedaie/ Kupuie/ Wystawiam na nierząd. Feyl haben. *Reum citati nundinatum hunc arguit.* (Iamb.) *phr.* Palam. Solenni mercatu vendo, emo, mercor.
nunquam, Nigdy/ Nie 1. Nimmer/ Niemahlen. *syn.* Non unquam. *phr.* Nullo tempore. Haud ullo tempore. Toto non amplius ævo. Quam nostro illius labatur pectore vultus. Terra prius falso partu deludet arantes, et citius nigros sol agitabit equos. Mellis apes studium linquent, nidosque columbæ. *vide Impossibile.*
nunquam, usquam nigdzie 1.
Nunquando, Cic. lege Num quando.
nunquid, Iza/ Abo/ 2. Li.
Nunquis, idem num quis.
nuntia, *æ,* Posłanica/ *& sub* Opowiadacz.
nuntiatio, Obwieszczenie.
nuntiator, Opowiadacz/ Obwieściciel.
nuntiatur Powiadaią.
nuntio, *as,* Oznaymuie/ Obwieszczam/ Nowinę powiedzieć. Verkündigen/ Ansagen. *syn.* annuntio, renuntio, denuntio, refero, reporto, moneo, significo, indico, scribo. *phr.* Mandata referre. Nuntium deferre. Mittitque viros qui certa reportent. Multa patri portanda dabat mandata. Certior auctor advolat Æneæ, tenui discrimine lethi esse suos, et quando iste meas implebit nuntius aures: Magnisque urbem terroribus implet. Jamque Atlantæas impleret nuntius aures, ire ducem bello.

nuntium remitto, Rozbrát czynię.

nuntium, *n. subst.* Nowiná.

nuntius, *substant.* Posłániec/ Opowiádácz/ Nowiná/ Poselstwo. Ein Bott. *Dixerat & velox jam nuntius astra tenebat.* C. *syn* Tābellārius *epith.* Vēlox, cĕler, vŏlūcer, vŏlūcris, cĭtus, sŭbĭtus, fīdus, fĭdēlis, īnfĭdēlis, faūstus, fēlix, īnfēlix, lætus, trĭstis, mēndax, vērax, cērtus, īncērtus, ōptātus, ēxpēctātus, mĭssus. *phr.* Fīdūs sērmōnum mĭnĭster. Quī dĭcta, făcta, māndāta, nūntia fert, dēfert, pōrtat, rĕpōrtat. Quī vărĭas itque rĕditque vĭas. Răpĭdo quī pĕde cārpit ĭter. Fēlīci, ōptāto ēxhĭlărans ādvēntu. *Vide Nuntio.*

nuntius, *adiect.* Obwieszczáiący/ Poselski.

nuo, *is,* Kiwam głową.

NUP

nūper, nuperrimè, Niedawno. Neulich. *Nec sum adeo informis, nuper me in littore vidi.* Virg. *syn.* Haūd prīdem, nēc dūdum.

nūpĕrus, Niedawny Neu/ neulich. - - - *captum hominem nuperum & novitium.* (Jamb) *syn.* Rĕcēns, nŏvus.

nupta, Mężátká/ żoná. Eine Braut. *v. Vxor.*

nupta nova, Páni młodá.

nuptiæ, *arum,* Gody 1. Hochzeit/ Beylager *Nuptarum expers & adhuc proterbo.* (Saph.) *syn.* Hўmĕnæus, cōnjŭgĭum, cōnnubĭum. *phr.* Sacra jŭgālia, nūptĭālia, connubĭālia. Sōlēnnes tædæ, făces Thălămi, fœdus sŏcĭale. *vide Coniugium.*

nuptiale carmen, Weselna piosnká.

nuptialis, Godowy. Hochzeitlich. *Et nuptiales impii Ædipodæ faces.* (Jamb.) Sen.

nuptialis cœna, nuptiarum solemnia, Gody.

nuptŭrio, *is,* Zá mąż iść chcę/ & *sub* Zápuszczam się. (nie.

nuptus, *us, m.* Wydánie córki/ Zásłonie-

nuptus, *ti.* żonáty/ żenin/ Plugáwy/ & *sub* Mowá plugáwa.

nŭrus, *us,* Synowa. Deß Sohns Weib. *Hic matres, miseræque nurus, hic cura sororum.* V.

nuscitiosus, ślep. nusquam Nigdzie.

NUT

nūtātio, Kiwánie głową.

nūto, *as,* Kiwam głową / Chwieię się. Nicken/ wancken. *Attollunt capita, & sublimi vertice nutant.* Virg. *syn.* Văcĭllo, lăbo, tĭtŭbo, lăbāsco. *phr.* Rŭīnam, lāpsum, cāsum minĭtor, in cāsum, in rŭīnam tēndo, vērgo. *vide Nutus.*

nutricia *orum,* Pokarm/ Mámczyne myto.

nūtrīcātio, nutricatus, *us,* Karmienie 2. żywienie. [wą tyle.

nūtrīco, Karmię piersiámi/ & *sub* Vchową tyle.

nūtrīcor, Karmię 1. nūtrīcŭla, Mamká.

nūtrīmen, Karmia.

nūtrīmenta, *orum.* Wychowánie.

nutrīmentum, Podnietá/ Wychowániec/ Pokarm. Nahrung. *Nutrimenta dabat, rapuitq; in, &c.* Virg. *syn.* Nūtrīmen, cĭbus, cĭbārĭum, ēsca ălĭmēntum, pābŭlum, *vide Cibus, Alimentum.*

nūtrio, Karmię 1. 2. żywię 2. Dodáię sercá Ernähren/ erziehen. *Nutribat teneris immulgens ubera labris.* Virg. *syn.* ălo, pāsco, ēdūco, as. *phr.* Dăpĭbus, cĭbis fŏveo, pāsco, ălĭmēnta dō, mĭnĭstro, præbĕo, sūppĕdĭto, cōnfĕro, trĭbuo, pōrrĭgo, īnfāntem, blāndum ălūmnum lācto, lācte ălo, pāsco. Pārvos ēdūco fœtus. Binos ălit ūbĕre fœtus Dăpĭbus lāngvĭda mēmbra fŏvet. Ēffĕrus hūmānā quī dăpe pāscet ĕquos, āntris, ōccŭlŭēre sŭis lāctīsq; ălĭmēnta dĕdēre.

nutrītia, *orum, lege* nutricia.

nutrītius, Karmiciel/ Piástun.

nutrītor, *oris,* Karmiciel. ein Ernährer. *An Tartessiacus stabuli nutritor Iberi.* Mart.

nutritus, *us,* Wychowánie/ Posilenie. Ernährt. *Discipulumq; senex ripa nutritus in illa* Juven.

nūtrix, *icis, f.* Mámká/ żywicielká. Säugamm. *Inde lupæ fulvo nutricis tegmine lætus.* Virg. *syn.* ălūmna, āltrix. *epith.* Sōlĭcĭta, sēdŭla, ānxĭa, lāctāns, vĭgil, īnsōmnis, blānda, fīda, mītis, pērvĭgil, pērnōx, īrrĕquĭēta, ōffĭcĭōsa. *phr.* Pŭĕri fīdĭssĭma cūstos. Pŭĕro māmmis ōffĭcĭōsa, sŭis.

nūtus, *us,* Mrugánie 2. Skinienie/ náchylenie/ Wagá/ Wola / Władza. Wincken/ ein Winck. *Verna ministeriis ad nutus aptus heriles.* Hor. *epith.* Făcĭlis, blāndus, lŏquax, tăcĭtus, grăvis, hĕrĭlis. *phr.* Vūltus sīgnum. Căpĭtis gēstus, mōtus. Signa vŏlūntātis. Nūtus ōbsērvat hĕrīles. Utque sŭpērcĭlĭo spōndens, nūtūque lŏquāci ānnŭit. Et tōtum nūtū trĕmĕfēcit ŏlўmpum.

nutu loquor, Mrugam ná kogo.

NUX

nux, *nucis, f.* Orzech/ Leszczyná drzewo: Eine Nuß. *epith.* Vĭrĭdis, nŏcens, dūra, *phr.*

phr. Clauſa putamine. Frangendo cortice dura. Nux ego juncta viæ cum ſim ſine crimine vitæ: à populo ſaxis prætereunte petor.

nux baſilica, juglans; nux Perſica regia; Orzech włoſki.

nux calva, nux coryli, nux minuta; Orzech láſkowy.

nux Græca, nux Thaſia, Migdał.

nux myriſtica, moſchata, odorata, nux unguentaria, Muſzkátowa gałká.

nux pinea, Szyſzká.

nux Præneſtina, Orzech láſkowy.

NY

nyctalopia, æ, *gr.* ślepiánie.

nyctalops, opis, *omn. gr.* ślep/ ślepiánie/ świetliczká ryba.

nyctegerſia, *gr.* Nocne wſtawánie.

nyſtegreton, *gr.* świetliczká ziele.

nycteris, *idis, f. gr.* Nietoperz.

nycticorax, acis, *gr.* Nocny kruk.

nyctilops, opis, *gr. f. alioqui eſt Adiect. omn.* świetliczká ziele.

nyctimene, *es, gr.* Sowá.

nyctoſtrategus, *gr.* Strażnicy 2.

nympha, *gr.* Oblubienicá/ Wodá 1. Páni młoda/ Pſzczołká/ Kłobuczki/ *& ſub* wá-[gá.]

nymphæa, *gr.* Grzybienie [gá.]

nymphæum, *gr.* Łáźnia poſpolita.

nyſſa, *gr.* Krès 3.

O B

O *exclamatio*, O/ Boday 1. By 1. O daß! Ach! O du! O ihr! *O Alexi, trahit ſua quemque voluptas.* Virg.

O *iſti! i. ô vos! ô tu! ſub* Słyſz.

o ſi! By/ Duſzkoſz.

o utinam! Boday 1. 2. Gdźież to/ By 1.

ob, Dla/ O co ubić/ Zá cokolwiek/ Koło. *Præpoſitio.* Umb/ wegen. *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Virg.

obacerbo, Jątrzę 2. Drażnię.

Obacero, Przerywam 2.

obæratus, Dłużen. Ein Schuldner/ der in Schulden ſteckt. *ſyn.* Debitor, *phr.* Ære alieno preſſus, obſtrictus, implicitus, oneratus, obrutus, oppreſſus, laborans.

obambulatio, Przemijánie/ Przechadzká/ Przebiegánie.

obambulo, Obchodzę 1. Przechadzam ſię/ Przebiegam ſię/ Godzę/ Schodzić. Hin und her ſpatiren. – – *gemebundus obambulat Ætnam.* Ovid. *ſyn.* obeo, circumambulo, incedo, ſpatior, eo. *phr.* Totam gemebundus obambulat Ætnam. Non lupus inſidias, explorat ovilia circum. Nec gregibus nocturnus obambulat. *Vide Ambulo.*

obareſco, Schnę 1. *obarmo,* Uzbroić ſię.

obaro, Oborywam.

obater, ćiemny/ Przyczerniejſzy.

Obatreſco, Czernię ſię.

Obaudio, Poſłuſzny jeſtem.

obauratus, Pozłociſty.

obba, Bániá 1. Dzban 2. Kufel.

Obbibo, Wypijam. obbruteſco Martwieję.

Obcædes, is, Krwie rozlánie.

obcæco, Oślepiam/ Záślepiam/ Záćmiam/ Zákrywam. Erblinden/ verbländen. *ſyn.* Cæco, excæco. *Vide Cæco.*

Obcænabis, Plaut. corr. Cænabis. (le[...]

Obcaleo, Zágrzewam ſię. *Obcalleo, lege Occal*[*leo*]

Obcantatus, Oczárowány.

Obculco, ſub Odeptáć.

obdo, *is,* Zámykam 1. Zápieram.

obdormio, obdormiſco, Uſypiam.

obduco, Záſtániam/ Záćimiam / Zálepiam/ Wypijam / Odkrywam/ *& ſub* Goi ſię: Bedecken/ überziehen. *Limoſoq; palus obducat paſcua junco.* Virg. *ſyn.* Condo, tego, operio, corrigo, occulto. *Vide Tego, Occulto.*

Obduco, pro adduco, priſcè, Przyprowadzam/ Przywodzę 1.

obduco callum, Dretwieię/ Odbolałem.

obduco frontem, vultum, Záſępić ſię.

Obductio, Eccleſiaſtici 2. al. Inductio, caligo & offuſcatio mentis ex tentatione, dolore, paſſione, affectu, &c. Cornel. à Lapide. Incurſus, tribulatio. Emman. Sa. Item Záwićie.

Obducto, Przywodzę 2.

Obductus, us, Eccleſiaſtici 25. LXX. plaga, vulnus, tribulatio inducta, Emman. Sa.

Obducor

obdulcor, *aris*, Słodnę

Obdūrĕfacio. Zátwardzam.

obdureo, obduresco, Twárdzieię/ Zátwárdzieć/ odrętwieć/ Mocnieię. Hart werden. *Gorgonus & satius fuit obdurescere vultu*

obdūro, Zátwardzam/ Trwam 1. Vpieram się. Erharten. *Præsta atq; obdura, seu rubra canicula findat.* Hor.

ŏbēdiens, Posłuszny obedienter, Posłusznie.

obedientia, obeditio, Posłuszeństwo.

obedientiam abiicio, Odpadam.

ŏbēdio, Posłuszny iestem. Gehorchen/ gehorsamen. *Futura dicto obediens: an non patri.* (Jamb.) *syn.* Pārĕo ōbtēmpĕro, ōbsĕquor, sĕquor, audio. *phr.* Jūssa, māndāta, præcēpta, căpēsso, ēxĕquor, pērficio, sĕquor. Jūssis, dictis, impērio, mŏnitis pāreo, ānnuo. Dīvum dūcunt quà, jūssa, sĕquāmur. Stat cĕlĕr ōbsĕquio jūssa ād Nēptūnia Triton. Fūngi, pērfungi māndātis. ōdyus ōmnes impĕrio læti pārent āc iūssa făcēssunt. Tŭus, ō Rēgina, quŏd ōptas ēxplōrāre lăbor, mĭhi iūssa căpēssĕre fās ēst.

ŏbĕdo, *is*, Obiadam.

ŏbĕlia, *æ*, *gr.* Ritowy kołacz.

obeliscŏlychnium, *gr.* Lichtarz.

ŏbĕliscus, *gr.* Slup 2, Rożenek.

ŏbĕlus, *gr.* Rożen/ Znáczek 2. Ein Bratspieß. *vide Veru.*

ŏbeo, Obchodzę 1. Obchodzić 1. Záchodzę Obieżdżam/ Przychodzę 1. Sprawuię 1. Stánąć 3. Chodzić/ Zwiedzić/ Ogárnąć/ Okrywam/ Stawiam 11. Odprawiam 1. Podeymuię 3. Vmieram 1. Umbgehen/ sterben. Virg. *syn.* Circŭmeo, ŏbambŭlo, pĕrērro, pĕrāgro, lūstro, pērlūstro, invīso, *vel* cingo, circūmdo, *vel* ēxĕquor, pērficio, *vel* mŏrior. ŏbeo numero, obeo oculis.

ŏbĕquito, Przeieżdżam się 2. Obieżdżam 1.

Oberratio. Przebiegánie

ŏberro, Błąkam się/ Okrążam 1. Hin und wieder schweiffen. *Ridetur horda qui semper oberrat eâdem.* Hor. *syn.* ērro, pĕrērro; văgor, pērvăgor.

obēsæ auris naris, Tepy.

Obesco. obesco, as, Nádziewam.

ŏbēsitas, Otyłość,

ŏbēsus, Otyły/ niedowćipny/ Ogłodány/ Szczupły.

ŏbex, *icis, & Poeticè yicis, m. f.* Támá Zaporá/ Obáttel/ Zawádá. Łon/ Rygiel. Ein Fürschub / Hindernüß / als Riegel / Schloß/ Gatter. *Ecce maris magni claudit nos obiice pontus.* V. *syn.* ōbstācŭlum, impĕdimēntum, rĕpāgŭlum, mŏra. *epith.* Fōrtis, vălidus, ŏppŏsitus, ōbiēctus, pŏtēns, firmus tūtus. *phr.* ŏppŏsita, ōbjēcta mōles.

obfirmatè, Vpornie/ obfirmatus, Vporny.

obfirmo, Vpieram się/ Vsadzam się.

obfrēnatus, Ouzdány.

Obfuscatio, Ecclesiastici 41. Offuscatio dati & accepti, apud LXX. Pomieszánie/ Zámáchlowánie ráchunków: Záwstydzenie w liczbie/ odrzucenie ráchunków.

Obfusco, idem Offusco. Obgannio, idem Oggannio.

obhæreo, Więznę/ Zawadzam zá co/ Zástánawiam się. obhæresco, Przylgnąć.

obherbesco Chwaśćieię.

obhorreo, *sub* náieżony.

OBI

obiăceo, Leżę przed/ Zástępuię 5.

ōbiectaculum, Zasłoná/ Stáwidło/ Zawádá

Obiectāmentum, Zárzut 1. Támá,

obiectātio, obiectio, Zádánie.

ōbiecto *as*, Zádánie/ Wdáię się 1. nátrącam (się.

obiectum, Zarzut/ Widok 3. Gegenstand. ōbiēcta mŏvent sēnsus.

obiectus, *ti,* Nátáżny/ Wystáwiony. Fürgeworffen, einwurff *Ille tamen clypeo obiecto conversus in hostem.* Virg. *syn.* ŏppŏsitus, ādvērsus, intērjēctus, ōblātus.

obiectus *us,* Zasłoná 1. Zádánie 2.

Obiexo, pro Obiecero, Plaut.

ōbiĭcio, Zárzucam 2. Zástawiam/ Rzucam 1, nátrącam kogo/ nástawiam 1. 2. nátrącam sie/ Podáię 2. Wdáię się 1. Wyrzucam 3. Wystawiam 4. Zádaię 3. Zákładam się 1. nábawiam/ nádáię się. Fürwerffen. *--- oneras atq; objicis hosti.* Virg. *syn.* ŏppōno, ōbiēcto, ōbiĭcio, intēriĭcio, ōbrrūdo, ōffĕro, ēxprobro.

ŏbicit in tertia persona scribit Verrepaus.

ŏbinanis, Czczy. ŏbīratus, Rozgniewány.

obiter, Przemilaiąc/ niedbale. Oben hin. *Aut obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus.* Juv.
obitus, *us*, Zachod 1. Przyśćie/ nadeśćie/ śmierć 1. Obchod 1. Der Todt. Ovid. *vide Mors.*
obiurgatio, Strofowánie. Straffung/ Bescheltung mit Worten. *syn.* Reprehensio, incusatio. *phr.* Severa, aspera, dura, amara, gravia, *vel* molesta verba, dicta. Severæ voces. Vox plena minarum, terroris.
obiurgator, Strofuiący.
obiurgatorius, Fukliwy/ Strofuiący.
obiurgito, Łáię/ Strofuię.
obiurgo, Karzę/ Łáię/ Strofuię. Beschelten/ mit Worten straffen. *syn.* Increpo, arguo, incuso. *phr.* Verbis castigo, reprehendo, insector, urgeo. Severis vocibus, invehor in. *vide Redarguo.*
obiuro, Poprzysięgam.

OBL

oblædo, *sub* Obrażam się 1.
oblangveo, Osłábieć/ Odechćiáło się.
oblatio, Pobor/ Ofiárá 1. Opłátek/ Mszá.
Oblativus, Przypadkowy.
oblatratrix, świegotka/ & *sub* Obmowcá.
oblatro, Szczekam ná kogo/ świegocę.
oblatum, Powod.
oblectamen, oblectamentum, Rochánie/ Uciechá. Lust/ Freud/ Ergötzlichkeit. *Terrarum spoliis stulto oblectamine librans.* P. *syn.* oblectatio, delectamentum, delectatio, voluptas, ludus.
Oblectaneus, pro Oblectans. Causaub. ex Ver. Inscript.
oblectatio, Uciechá/ Krotofilá/ Rochánie.
oblectator, Krotofilnik.
Oblectatoria ænigmata, Gell. l. 18. c. 2.
Oblectio, pro oblectatione apud Arnob. Meursius.
oblecto aliquem, Zábawiam/ Uciesżyć.
oblecto me, ćieszę się 1. Ergfreuen. *syn.* Delecto, recreo, exhilaro. *v. Gaudio afficio.*
oblector, Rocham się/ Lubię.
oblenio, *is*, Łágodzę/ Błagam.
oblido, Dawię/ Zádławić.
oblidor, Uráżam się. [bowiązek,
obligatio, Záwiązánie/ Obwiązánie/ O-
obligatio lingvæ, Języká przyrośnienie/ Zá-
obligatorius, Powinny. (iąkánie.
obligatus, Obowiązány.
obligo, Obwiezuię/ Obowiezuię/ Záwiezuię 1. Wiąże 1. Zásławiam/ Zniewalam/ Obiecuię 2. Dopuszczam się/ & in Przekláam się. Verbinden. *Crederem sed tu simul obligasti.* (Saph.) Hor. *syn.* Circumligo, ligo, necto, constringo, obstringo, devincio.
obligurio, Pożeram/ Przemárnowáć.
obligurritor, Utrátnik.
oblimatus, Zálazł tow.
oblimo, *à lima*, Szkodzę/ Przemárnowáć.
oblimo *à limus*, Zámulam/ Zámydlam.
oblinio, Oblepiam/ Zálepiam.
oblino, *idem*, & Obmázuię/ Pachnę. Bestreichen *syn.* oblinio, circumlino, inungo, illino, ungo, imbuo, inficio, tingo, obduco.
Obliquatio, Macrob. corr. Obligatio, alioqui vox bona est f. nákrzywiánie. (wo,
oblique, słozem/ ná ukoś/ Poprzecz/ Krzy-
obliquitas, obliquum, Ukoś/ Krzywość.
obliquo, nákrzywiam/ Kieruię 1 Po oku páś trzę. uberzwerg machen. *Obliquat, sinus in ventum ac talia fatur.* Virg. *syn.* in obliquum flecto, sinuo, duco, incurvo.
obliquus, Ukośny/ Krzywy/ Poprzeczny/ náchylony. Schlim/ scheib/ krumm. *Quatuor angustas obliqua luce fenestras.* Virg. *syn.* Transversus, limus, incurvus. *phr.* in obliquum flexus, ductus, sinuatus.
obliteo, oblitesco, Táię się/ Kryię się 2. Záchodzę/ Záronilo się.
Oblitera, pro obliterata, sub Zápámiętány.
obliteratio, Wyćieránie/ Zápámiętánie.
obliteratus, obliterus, Zápámiętány.
oblitero, Tlumię/ Wniwecz obrácam/ Zápámiętywam 1. Außtilgen. *Hæc vigeant mandata, nec ulla obliteret ætas.* Cat.
oblitus, *ab oblino*, Pomázány. Besudelt/ beschmiert. *Oblitus à domina, cæde libellus erit.* Ovid. *syn.* oblinitus, circumlitus, obductus, infectus, tinctus, inunctus, unctus, delibutus, imbutus, illitus, fucatus.
oblitus, *sub* Zápámiętywam. Vergessen. *--- Et corda oblita laborum.* Virg. *syn.* immemor, non memor.
oblivio, *onis*, Zápámiętánie 1. Vergessenheit.

heit. *Inde animos caligo & magna oblivio rerum.* Juv. *ſyn.* ōblīvia. *epith.* ĭnērs, pigra, dēſes, lōnga, ĭntēgra, lēthæa. *phr.* Cæcæ ōblīvia mēntis. *Vide mox Oblivifcor.*

Ōblīvio, *pro* obliviofo, *Ibidem.*

oblīvium, Zápámiętánie.

oblīviōſus, *active* Pámięć odeymuiący.

oblīviōſus, *paſsive.* Zápámiętliwy Vergeßlich. *Obliviosæ avia Maſsica.* (Alcaic.) Hor.

oblivīſcendus, Zápámiętánia godny.

oblivīſcor *eris,* Zápámiętywam. Vergeſſen. *- - amiſſos hinc iam obliviſcere Graios.* Ov. *ſyn.* Nōn mĕmĭni, nōn rĕcōrdor. *phr.* ănĭmō, pēctŏre, mēntĕ ēxcĭdit ēlāpſum ēſt ēx ănĭmo. Prŏcul ăb ănĭmo: pēllo, fŭgo, ēx ănĭmo dēlĕo. Nōmĭnis ānte mei vĕnĭēnt oblivia nōbis. Tāntāne tē nōſtri tĕnŭĭre ōblīvia, tāntum ūnĭca dēſpĭcĭor? Quō tĭbi nōſtri pūlſus ămor? Quōnam nōſtri tĭbi cūra rĕcēſſit? ĭmmĕmŏri pēctŏre lāpſus ămor. Ante lĕves ērgo pāſcēntur ĭn æthĕre cervi, ēt frĕta dēſtĭtŭēnt nūdos ĭn lĭttŏre pĭſcēs: quam nōſtro īllīus lābātur pēctŏre vūltus. Quam sŭbeānt ănĭmo mĕrĭtōrum ōblīvia nōſtro, ēt lōngā pĭetas ēxcĭdat īſta dĭe. Non ĕgo sī bĭbĕres sēcūræ pōcŭla Lēthes, ēxcĭdĕre hæc crēdam pēctŏre pōſſe tŭo.

Oblīvius, adiect. Zápámiętány/ *& ſub* Wyſtáwiony.

oblŏco, *as,* náymuię 3. 4.

oblŏcūtio, Obmowá.

oblŏcūtor Obmowcá/ Przerywácz mowy.

oblongŭlus, oblongus, Podługowáty.

oblŏquor, Obmawiam/ Pomawiam 2. Przerywam mowę/ Szepcę/ Do uchá mowię/ Złorzeczę/ świerkocę/ *& ſub* Przyśpiewywam. Widerſprechen,

Oblūcino, Zápámiętywam ſię/ Szaleię

Obluctātio, Opieránie ſię

obluctor Biedzę ſię/ Opierám ſię.

oblūdo Figluię. *Oblūridus,* śniádáwy,

Obmāneo, Trwam 1.

obmarceſco, Zátęgam ſię/ Zleniec.

obmōlior Záwalam/ Zátykam 1.

Obmoveo, pro admoveo. priſce. Feſt.

obmurmŭro Szemrzę/ Odwarczam/ Mamrzę/ Szumię. Widerbrummen. *- - Precibuſq; meis obmurmurat ipſe.* Ovid.

obmūteſco, Oniemieć/ Vmilknąć. Erſtummen. *- - Preſſoq; obmutuit ore.* Virg. *ſyn.* Mūtēſco, ĭmmūtēſco, sĭleo, tăcĕo, cōntĭceo, rĕtĭcĕo. *phr.* Vōcēm dŏlōre, mĕtu prĕmo, rĕprĭmo. Vōx faūcibus hæſit. Tōrpŭĕrat gĕlĭdo lĭngva rĕtēnta mĕtu. Tēr tēcum cōnāta lŏqui, tēr ĭnūtĭlis hæſit lĭngva, tēr ĭn prĭmo rēſtĭtit ōre sŏnus. Lĭngvam ſua vĕrba rĕlĭnquūnt. ōs mĭhi dēſtĭtuat vōx ārēſcēnte pălāto. Et părĭter vōcem dēvŏrat ĭpſe dŏlor, dūrōque sĭmĭllĭma sāxo Tōrpet. *Vide Mutus, & Sileo:*

obnāſcor, Obraſtam. obnăto Pływam.

obnecto, Obwięzuię. obnĭger Czarnáwy.

obnītor, Opieram ſię. Widerſtreben/ widerſperren. Virg. *ſyn.* ōblūctor, rĕnītor, cōntrānītor, rĕsiſto.

obnixe Vśilnie. obnixus, Vporny.

obnoxie nie wolno/ Boiáźliwie/ Łáſkáwie.

Obnoxioſe, Łaſkáwie.

Obnoxiōſus, ſub Poſłußny/ Poddány 1.

obnōxius, Poddány 1. Powolny/ nieſwobodny/ Obowiązány/ Boiáźliwy/ Winny 1. Winien 2. niewolnik/Poſłußny/ Podległy/ *ſub* Podlegám/ niepoczćiwy/ Potrzebny 2. Słáby/ Karánia godny/ Grzeßny/ Wyſtáwiony/ Chory 1. Podły/ Szkoduiący/ Szkodliwy/ *& ſub* Szkoduię/ Przewiniam Powinienem.

obnūbĭlo, Záćimiam/ Záſępić ſię.

obnubilus, Záćmienny.

obnūbo, Záſłaniam 1. Okrywam/ Záwiiam. Bedecken.

obnuntiātio, Obwießczenie/ Przeßkodá.

obnuntio, Obwießczam co złego/ Wywoływam ſądy/ Przeßkadzam.

ŏbŏdōro, *as.* Wącham. *ŏbŏlāris,* Pieniężny.

ŏbŏleo, *es.* Smierdzę/ Smrodzę/ Pachnę/ Zálata mię.

ŏbŏloſtătes, æ, m. gr. Lichwiarz.

ŏbŏlus, *gr.* Pieniądz/ Pułßkrupułu/ Szelągi (dwá.

ŏbŏrior, Wſchodzę / Záiáśnieć/ Wßczyna ſię/ Rzuca ſię płácz/ Zálewam ſię łzámi. Entſpringen. *Inde ubi ſol radiis terram dimovit obortis.* L. *ſyn.* ŏrĭor, ēxūrgo, nāſcor, āppāreo.

obraucatus, *ſub* Ochrápieć.

obrepit ſomnus, Vſypiam

obrēpo,

obrēpo, Wmykam się/ Wkradam się 2. nádchodzę z nienacká/ Oszukiwam/ & sub Zdybáć/ nieoszukaß/ Przywarcholić się. Hinzu schleichen. *Verum opere in longo fas est obrepere somnum.* Hor.

Obreptio Wkrádam się. (lić się.

obreptio, náchodzę z nienacká/ Przygrámo-

obrētio, śidlę/ Otaczam.

obrĭgeo, obrigesco, Martwieię/ żiębnę/

Obrisum, lege Obryzum. Złoto (Márznę.

obrōdo *sub* Ogłodáć. *Obrogo,* Znoßę

obructo, Rzygam.

obruitur aquis, Zálewa się.

obruo, Záwalam/ Zásypuię/ Zákopywam/ Przywalam/ Przyrzucam 2. Zátłumiam/ Zátrzucáć/ Tłumię/ Zágłuszam/ Zágrzebáć/ Topię. Uberfallen/ unterdrückt, Ovid. *syn.* oppressus, vel opertus, oneratus, tectus.

obrussa, *æ,* Probá 1. obryzum, *gr.* Złoto 1.

OBS

Obsævio, Plaut. corr. Obsero.

Obsălūto, Witam 1, *Obsătūro,* żrzę.

obsătūror, Obiadam się/ Przyiada się co.

obscœnè Sprośnie.

obscœnĭtas, Sprosność/ Bluźgonienie/ nieszczęście/ Znák zły.

obscœnus, Sprosny/ Plugáwy/ Fràntowski/ Brzydki/ nieszczęśliwy. Unflätig/ unkeusch. *Obscœniq; canes, importunæq; volucres.* Virg. *syn.* Fœdus, impūrus, sordĭdus, turpis, immundus.

obscœno, nieszczęścia życzę/ nieszczęścia ná-

Obscītum, v. Piorunowisko. (báwić.

Obscitus, pro adscitus, priscè. Fest. Scalig.

obscūrātio, Záćmienie (dno

obscūrè, ćiemno/ Podło/ Potáiemnie/ Tru-

obscūrĭtas, ćiemność/ Podłość/ Trudność. Dunckelheit (Iamb. Dim.) *syn:* Cālīgo, tenebræ. *Vide Tenebræ.*

obscūro, Záćmiam/ Zástaniam 1, Zátrudniam. Verdunckeln/ verfinstern. *Ætheraq; obscurant pennis. &c.* Virg. *syn.* inobscūro, obumbro, obnūbĭlo, *phr.* Tenebris condo, tego, obdūco, occŭlto. Tenebras indūco, offundo. *Vide Tenebræ, Nox.*

obscūror, Zgásłem/ Záćmia się. Znikáią.

obscūrus, ćiemny/ Podły/ Potáiemny/ nieznáiomy/ nieznaczny/ niesławny/ niesłáchćic/ Skryty 1, Trudny. Finster/ dunckel. *Migret in obscuras humili sermone tabernas.* Hor. *syn.* Tenebrosus, nĭger, nigrans, āter, opācus, cālīgĭnosus, nūbĭlus. *phr.* Tenebris, caligine obductus, tectus, opertus, involutus, densus, mersus, obsitus, Caligine densus opaca. Domus est imis in vallibus antri abdita. Sole carens: Cæci detecta apparuit ingens Regia, & umbrosæ penitus fuere cavernæ. *V. Tenebrosus, Abditus,*

obsĕcrātio, Modlitwá/ Prośbá.

obsĕcro, Modlę się/ Proszę ćię, Ernstlich bitten/ anflehen. *Obsecro & obtestor vitæ me redde priori.* Hor. *syn.* obtestor, precor, oro, rogo.

Obsĕcundanter. Posłusznie.

obsĕcundo Posłuszny iestem.

Obsĕcūtio, Posłuszeństwo.

obsēpio, Ogradzam/ Zágradzam 1. 2.

Obsĕquēla, Posłuszeństwo/ Vsłuchánie/ Násługowánie.

obsĕquenter, Posłusznie.

obsĕquentia, Posłuszeństwo/ Násługowánie.

Obsĕquĭbĭlis, obsequiosus. Posłuszny.

obsĕquium Posługá/ Posłuszeństwo/ Dogadzánie sobie. Willfährigkeit/ Gehorsam, *syn.* obēdientia, ministerium, vel comitas, obsequiosa mens, voluntas. *epith.* Blandum, urbanum, mite, officiosum.

obsĕquor, Posługuię/ Posłuszny iestem/ Dogadzam 2. Folgen/ gehorchen. *Obsequitur quocunq; iubet levis aura, &c.* Hor. *syn.* obēdio, pāreo, obtempero. *Vide Obedio.*

obsĕro, *as,* Zámykam.

obsĕro, *is,* Zásiewam/ Zásadzam 2. Przykurzam/ Okrywam/ Sadzę/ Obiiam gęby.

obsĕror, *ĕrĕris,* Obrastam.

observābĭlis, Znáczny. *al. pro observando.*

observānter, observātè, Pilnie.

observantia, Szánowánie/ Czczenie/ Záchowanie/ Poszánowánie.

observatio, Ostrożność/ Postrzegánie/ Pilnowánie / Poszánowánie/ Záchowánie / 1. Strąż nád sobą/ Pilność,

obſervator, Podſtrzegácz/ Podchwytácz.
obſervatus, *us*, Podſtrzegánie.
Obſervito as. Záchowuię 1.
obſervo. Pilnuię 1. 2. Przeſtrzegam / Strzegę 1. Podſtrzegam/ Dogladam 3. Obaczam co/ Szánuię 1. Czczę 1. Záchowuię 1. Wypełniam. Märcken/ in acht nehmen/ in acht haben. *Obſervata ſequor per noctem & nomine luſtro.* Virg. *ſyn.* ănimădvĕrto, ădvĕrto, nŏto, explōro, ſpĕcŭlor, aūcŭpor vel vĕnĕror, cŏlo, vĕrĕor, rĕvĕrĕor. *phr.* Attentis, ŏcŭlis lūſtra, pērlūſtro, contemplor, circūmſpicio. Explōrat vēntos, ătque aūribus āëra căptat. Inque vicem ſpĕcŭlāmur ăquas ĕt nūbila cœli.
obsĕs, *idis m.* Zakładnik. eine Geyſel/ eine Perſon dem Feind zu Pfand geben. Item. Ein Underpfand. *Obſidis unius jugulum mucrone reſolvit.* Ov. *ſyn.* văs (ădis,) pignus, ſpōnſor.
obſeſsio, Oblężenie/ Opánowánie.
obſeſſor, Oblegáiący.
obſeſſor fori, Hultay/ Przekupień.

OBSI

Obsībĭlo, Szumię/ świtam.
Obsĭdatus, m. Zakład 9.
obsĭdeo, Obśiadam/ Obłegam/ Otáczam/ Záśiadam/ Záſtępuię 1. śiedzę 1. Ogárnąć/ pánowáć/ Obśiadam. Belägern/ umbſetzen. *Obſedēre alii telis anguſta viarum.* Virg. *ſyn.* ŏppūgno, *phr.* obsĭdiōne prĕmo, circūmsĭdeo, circūmdo, ămbio, cingo, claūdo, inclūdo, tĕnĕo. Vāllo, ăggĕre fŏſſis, ărmāto mīlite, hŏſtīlibus ărmis cingo ŭrbem. Ărmāto mīlite inclūdo mūros. Pōrtis circum ŏmnibus inſto. Nōn pŭdet ŏbsĭdiōne ĭtĕrum, vāllōque tĕnēri? Cīngĭtur intĕrĕa Rōmānis ărdua signis, ĕt păcĭtur lŏngas ŏbsĭdiōne mŏras. Fēcĕrat ŏbsĭdio jam diūtūrna fămem.
Obsĭdiæ, arum, Oblężenie.
obſidianum vitrum, *ſub* Czerwony.
obsĭdiānus lapis, Gágátek.
obsĭdio, Oblężenie. Belägerung. -- *Ingentīq; urbem obſidione premebant.* Virg. *ſyn.* ŏppūgnatio, ŏbsĭdium, ŏbsĭſſio. *epith.* arcta, ſtricta, longa, dūra, ānxia, sēdŭla, mŏlēſta, ſŏlĭcĭta, ſæva, trūx, fĕra, ſāngvĭnĕa, crŭēnta, crūdēlis, ăcerba, tĕrrĭbĭlis, formīdabĭlis, triſtis, inimīca, hŏſtīlis. *Vide Obſideo.*
obsĭdiōnālis, Oblężeniu ſłużący/ Odśieczny
obſidior, *aris.* Záſtępuię 1. Czuwam.
obsĭdium, Oblężenie / Zakład.
obsīdo, Obśiadam/ Oblegam. Belägern/ umbſetzen. *Vt breviant armato obſidam milite fauces.* Virg. *v. Obſideo.*
obsĭgīllo, obſigno, Pieczętuię.
obſignator, Pieczętarz.
obsĭpo, *as,* Zákrapiam, Pokrapiam/ Oblewam/ Chłodzę/ Poſypuię 1.
obſiſto, Sprzećiwiam ſię / Opieram ſię / Záſtępuię 1 Záſtánawiam ſię/ Wſtręt czynię/ Záwadzam 5.
Obsĭtus, Zároſły/ Poroſły / Záwiiány / & *ſub* Obraſtam 2. & Przykurzony. Umbgeben/ bedeckt. *Ibat Rex obſitus ævo.* Virg.
obsŏlēfăcio, Szpecę/ Wniwecz obracam. *e potius breve.*
obſoleſio, Plugáwy ieſtem/ wywietrzeć 2. Wyſtárzeć ſię.
obsŏleo, obſoleſco, Bláknię / śniedźieię / Wietrzeię/ Niſzczeię/ śmierdzę/ Plugáwy ieſtem/ Wywietrzeć 2. Przeſmiardł/ Poſzpećić/ Wyſtárzeć ſię/ Vſtáie co/ Záchodźi.
obſoletiùs, Po ſtároświecku.
obsŏlētus, Wytárty/ Spłowiáły/ Bláknący/ Záśmierdźiáły/ Wywietrzáły 2. Stároświecki/ Plugáwy/ & *ſub* Fárbá bládá. Abgangen. *O nec paternis obſoleta ſordibus.* (Jamb.) Hor.
obsŏlĭdātus, Zátwárdźiáły.
obsōnium &c; *lege* Opſonium &c.
obsŏno, *as,* *à ſono as.* Niepokoy czynię / Przerywam mowę. *proprium eſt circumſono.*
obsōno, *lege,* opſono.
obsōpio, obſopo *is, ire, priſcum* Vśpić kogo
obſopior, Vſypiam.
obſorbeo, Pożeram/ Wyſarknąć.
obſordeſco, *ſub* Prześmiardł/ Záſtárzeć ſię.
obſtācŭlum, Záwádá. Hindernüß. *Sepes & cuncta obſtacula rumpunt.* Prud. *v. Obex.*
obſtĕtrico, *& or,* Bábię. obſtĕtrix, Bábá.
obſtinata mente, obſtinatè Vpornie.
obſtĭnātio, Vpor/ Nieużytość/ Stáłość.

Eygen-

Eigensinnigkeit. *Praedurat obstinatio*, (Iamb. Dim.) Pr.

obstĭnatus, Uporny. *Verepaeo, i. anceps.* Halsstarrig/ hartnäckig. *Dic modo Lyde, quibus obstinatas.* (Saph.) *syn.* Pertĭnax, pervĭcax. *phr.* Prōpŏsĭti nĭmĭum tĕnax. Cuī ŏbstĭnāta, ŏbfirmāta, ŏbdūrāta mēns, vŏlūntas. Pĕctus ŏbdūrātum Cuī dūra sŭpĕrbia. *vide Constans.*

Obstineo, pro Ostento, priscum. Fest.

obstīno, *as*, Upieram się/ Usadzam się.

obstīpo, *as*, Zátykam/ Uprząść postawę.

obstīpus, Prostoszyi 2. Twárdoszyi/ Kárków twárdo pochylych/ Pochyly/ Náchylony/ Krzywy.

obstītum, Piorunowisko/ Znák zły.

obstītus, Piorunem uderzony/ Náprzećiwny/ Krzywy/ Ukośny.

obsto, *as*, obsto *is*, *priscé*. Zawadzam/ Przeszkadzam/ Niedopuszczam/ Sprzećiwiam się. Entgegen stehen/ widerstehen. *Chara Iovis coniux, nec famam obstare furori.* Ov. *syn* ŏbsĭsto, rĕnītor, ŏbnītor, rĕlūctor. rĕsĭsto: ŏbsum, ĭmpĕdio: *vide Resisto, Impedio.*

obstrāgŭlum, Rzemyk u obowia.

obstrĕpĭto, *as*, Szumieię/ Niepokoy czynię.

obstrĕpo, Chroboczę/ Grzmot czynię/ Szmer czynię/ Szumieię/ Záglußam/ Zámylam/ Niepokoy czynię. Widerstreben. *Multa ubi nativis obstrepit arbor aquis.* Prop.

obstrictus. *ti*, Obowiązány/ Powinien.

ostrictus, *us*, śćiśnienie 2.

Obstrigillatio. Obmowá. (ćiwnik.

Obstrigillator, Obmowcá/ Przygániácz/ Prze-

Obstrigillo, Obmawiam/ Przyganiam/ Przeszkadzam/ Sprzećiwiam się/ Záwadzam

Obstrigillus. Sznurowány. (komu.

obstringo, Záwiezuię 3. Obwiezuię/ Obowiezuię/ Zniewalam/ Dopuszczam się/ Grzeszę. Zusammen stricken. *syn.* āstrīngo, cōnstrīngo, dēvīncio, ŏblĭgo.

obstringo prædibus, vadimonio, Rękoymią

obstringor, Dopuszczam się. [dáię.

obstructio, Zátkánie 1. 2. Zásłonienie/ Za-

Obstrūdo, Krzyię co/ żrę. (słoná

obstruo, Zágradzam 1. Zásłaniam 1. Záci-miam/ Zátykam 1. 2. Záprawiam/ Záwalam/ świátło komu odięć. Einem die Außsicht verbauen. *Fata obstant placidasque viri Deus obstruit aures.* Virg. *syn.* ŏbsēpio, ŏbtūro, cōntĕgo, præcludo. *vide Claudo.*

Obstrūsus, Skryty 1.

obstŭpĕfăcio, Zdumiáłym czynię/ Zhukáć *e anceps, sed potius brevis.*

obstŭpĕfio, Zdumiewam się/ Zápił rozum.

obstŭpeo, obstupesco, Zdumiewam się/ Ó *sub wręty.* Erstummen/ erschrecken. *Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido.* Virg. *syn.* Stŭpesco, stupeo, mīrŏr. *phr.* ŏcŭlos stŭpor urget inertes. Attŏnĭtis hæsēre ănĭmis. Cōnvērsique ŏcŭlos īnter sē ătque ōra tĕnēbānt. Dum stŭpet, ŏbtūtūque hæret dēfīxus īn ūno. *v. Stupeo.*

obstŭpidus, Niezuły 1. Zdretwiáły.

obsum, Záßkadzam/ Szkodzi mi co.

obsuo, Obszywam.

obsurdesco, Niesłyßeć 2. Ogłußeć.

OBT

obtĕgo, Zásłaniam 1. Okrywam/ Zákładam się 1. Tete czego. Zudecken. *syn.* Tĕgo, cōntĕgo, ŏpĕrio. *v. Tego.*

obtĕmpĕratio, Posłußenstwo.

obtĕmpĕro, Posłußny iestem. Gehorsahmen. *Monitis obtemperat unda magistri.* Ov. *vide Obedio.*

obtendo, Zásłaniam 1 Pokrywam/ Záwiiam/ Opinam. (wam

obtensio, Zasłoná. obtento, *as*, Zátrzymu-

obtentus, *us* Zasłoná 1. Pokrywká/ Zásłonienie/ Záwićie 1. Zákrywánie

obtĕro, Záćieram 1. Sćieram 4. Podeptáć Zádławić/ Przyzwalam/ Kopyto p[illegible]/ Tłukę 3. Zerreiben/ zertrennen. *syn.* Cōntĕro, tĕro, ădtĕro.

obtestātio, Prosbá/ Poprzysiężenie.

obtestor, Modlę się 1. 2. Záwiezuię. Beschweren. *Ipsum obtestemur, veniamque rogemus ab ipso.* Virg. *syn.* Tēstor, āppĕllo. invŏco, vel ŏbsĕcro, ōro, īmplōro, rŏgo, prĕcor.

obtexo, *is*, Oplatam/ Zákrywam/ Zásłaniam/ Mßę.

obticentia, Zamilknienie. *vide supra Aposiopesis.*

obticeo,

obticeo, obticesco, Milczę/ Umilknąć
obtineo, Mam 1. Trzymam 2. Mam u kogo/ Máią go zá/ Zátrzymawam 1. Wypraszam/ Przewodzę swoie/ Szkołę trzymam/ Zostáię się/ Otrzymawam/ Dostáię 1. Trwam 2. Dokázuię 2. Wygrawam 3. Ostoię się 1. & sub Stoi zá to. Erlangen/ erhalten. *Sceptra obtinentur, omnis in ferro est salus.* (Jamb.) *syn.* assĕquor, consĕquor, adipiscor, impetro.
obtingit, Trafia się Nágadzam się/ Dostáło mi się 1. Es widerfähret. *syn* obvěnit, advenit, contingit, ēvěnit, accidit.
obtinniunt aures alicui, Piszczę/ *propriè* Brzmię.
obtinuit consvetudo, obtinuit ea res, Weszło w obyczay.
obtorpeo, Martwieię/ Niechce mi się nic. & in Zdrętwiáły.
obtorqueo, Zákręcam 1. Wykręcam/ Kieruię 1. Szyię zákręcam.
obtorta gula, obtorto collo arripere, Zá szyię porwáć.
obtrectatio, obtrectatus, *us*, Obmowá.
obtrectator, Obmowcá 1. 2. Szczypácz.
obtrecto, Obmawiam/ Przyganiam/ Sprzećiwiam się/ Uwłaczam 2. Einem übel nachreden/ lästeren. *syn.* Dētrăho, călumnior, convicior, vitŭpěro, mălědico. v. *Convicior*
obtrītus, *us*, Podeptánie.
obtrūdo, Zátrucam kogo czym/ Zámykam 1.
obtruncātio, Obćinánie 2.
obtrunco, ścinam/ Obćinam 2. Erschlagen *syn.* occīdo, conficio, mūtilo. v. *Occido.*
obtueor, Pátrzam/ Przypátruię się.
Obtuitio, obtuitus, us. Pátrzenie 1.
obtundo, Nábiiam komu uszy/ Tępię/ Zágluszam/ Tłumię/ Wybiiam kogo/ Obiiam gębę/ Biię kogo.
Obtunsus, idem Obtusus.
Obtuor, Pátrzam.
obtūrāmentum, Zátyczká 1. Szpunt/ Stáwidło.
Obtūrātio, Zátkánie *Obturbator*, Przeszkodnik.
obturbo, Niepokoy czynię / Przerywam / Zámylam/ Grzmot czynię/ & sub Poruszam się.
obturgeo, obturgesco, Nádymam się/ Nápuchło.
obtūro, Zátykam 1. Verstopffen. *Obturem patulas impunè legentibus aures.* Hor.
obtusè, Tępo. obtusior, Przytępszy.
obtusius, Głupie/ *propriè* Tępiey.
obtusus, Tępy/ ćiemny/ Słáby 2. & sub Obiiam gębę. Stumpff/ abgeschliffen. *Hoc faciunt nimio ne luxu obtusior usus.* Virg. *syn.* Hĕbes, rĕtūsus, hĕbĕtātus.
obtutus, *us*, Pátrzenie/ Weyrzenie/ Widzenie. Anschawung/ das ansehen. v. *Aspectus.*

O B V.

obvāgio, *is*, Wrzeszczę/ Kwilę się.
Obvāgŭlātio, sub Nárzekam.
Obvāgŭlor, Nárzekam/ Skwierczę.
obvāllo, *as*. Obwodzę 2.
obvăricātor, Przeszkodnik/ Zastępcá 1.
obvărico, Przeszkadzam/ Zástępuię 1.
Obvāro, as. idem, & Przekinąć 2.
obvěnio, Nágadzam się/ Trafia się 1. Spada ná kogo/ Przypada co/ Dostáło mi się.
obventio, Obrywká / Spadek máiętnośći.
Obventitius, Przypadkowy
obverbero, Obiiam gębę.
obversatio, Przebieganie/ Przemiianie.
obversor, Uwiiam się/ Tkwi mi/ Stoi mi przed oczymá/ Przebiegam się.
obverto, Obracam 1. Obracam się gdźie. Obracam się tyłem/ Sprzećiwiam się/ Odwierzgam, Kieruię/ Obracam wzad.
obviam, Przećiw 1. Ku 1. Ná doręczu/ Ná tázie/ & sub Nágadzam się.
obviam eo, Zábiegam/ Zástkákuię.
obviam exeo, procedo, proficiscor, Wychodzę przećiw komu.
obviam itio, Potkánie/ Zábieganie 2.
ōbvio, *as*, Wychodzę przećiw/ Sprzećiwiam się. obvium, Stręt
obvium est, Ná doręczu/ Po drodze.
obvius, Nátrázny/ Nádrozny 2. Doręczny/ Ná tázie, Pospolity. Gegenstossend am Weeg.

obvius ſum, fio, Potykam ſię/ Wychodzę/ Nágadzám ſię. Entgegen gehen oder kommen. *phr.* Vĕnĭenti ōccūrro, ōbvĭus prōdeo, mē ōffĕro, prōcēdo, ēxcĭpio, ōbvĭus ſum. Rĕdŭcem læto vūltu, păſsis ŭlnis ēxcēptūrus ĭn lĭmĭne prĭmo ēxpēcto, ōbvĭa prōdĭĕram rĕdŭci tĭbi. Cōnvĕnĭunt prōcĕres, pōrtis rŭit ōbvia tŭrba.

ŏbūmbrātio, Záćmienie 1.

ŏbumbro, Záćimiam/ Záſtaniam 1. Pokrywam. Beſchatten. - - *& lauro modo pulcher obumbrat Apollo.* G. *ſyn.* ūmbro, ĭnūmbro, ōbtēgo, ōbſcūro.

ŏbuncŭlus, obuncus, Zákrzywiony 1.

Obundo, Wylewa z brzegow.

ŏbunctus, *ab* obungo, Námázány/ *& ſub* Pomázuię. (Zdobię 2.

ōbvolvo, Vwiiam/ Zawiiam/ Pokrywam/

ōbvōlūtio, Obwinienie. ŏbuſtus, Opalony.

OCC

occa, *æ*, Broná.

Occæcatio, Oślepienie/ Bronowánie.

Occæco, as, idem *Obcæco*.

Occallatus, Zdrętwiáły.

occaleo, occaleſco, Drętwieię/ Nie czuię/ Odrętwieć/ Záſtárzeć ſię/ *ſub* Stwárdniáły/ *& ſub* Przyuczam ſię.

Occăno, is, śpiewam 1. Trąbię/ Gram.

occāſio, Powod 1. Pogodá/ Przyczyná 1. Doręcz. Gelegenheit. *Sum Dea quam rara & paucis occaſio nota.* A. *epith.* ĭrrēvŏcābĭlis, mōbĭlis, fŭgĭtīva, vŏlūbĭlis, fŭgax, ĭdōnea, ŏppŏrtūna, ŏptāta, fēlix, cōmmŏda. *phr.* Cōmmŏdum, ŏppōrtūnum, ĭdōnĕum, āptum tēmpus. Cōmmŏda tēmpŏra. Brĕvis ēſt ŏccāſio lucri, ŏccāſio fūrtim lābĭtur. ēxcĭdit. Apta tēmpŏra. Fūrtim lābens.

occāſiūncŭla, Powod 1.

Occăſo, ſis, ere priſcum, ſub Ginę.

occaſus, ſi, adiect. Zápádły/ *ſub* Zachod 1.

occāſus, *us, ſubſtant.* Zachod 1. 2. Powod 1. Pogodá/Zgubá. Undergang der Sonnen. *Solis ab occaſu, Solis quærebat ad ortum.* C. *ſyn.* Sōlis ŏbĭtus: Sōl ŏccĭdens. *epith.* Sērus, ūmbrĭfer, frīgĭdus, rŭbens, nōctĭfer. *S. Sol occidens.*

occātio, Bronowanie.

occātor, Bronownik.

occātōrius, Bronowániu ſłużący.

Occecurrit, pro occurrit vel occucurrit. Gelli, ut momordit, ſpopondit, popoſcit, priſcè.

occēdo, *is*, Wychodzę 2. Nágadzam ſię.

occento, śpiewam ſobie/ Nátzekam / Oſławiam/ Lżę 1. *& ſub* Czátuię.

Occentor, ſub Alt.

occentus, *us*, śpiewánie/ Piſk/ Trąbienie.

Occepſo, ſub Poczynam

occĭdens, *ſubſt.* Záchod 2. Die untergehende Sonn/ Abends. *ſyn.* Sōl ŏccĭdŭus, cădens. *phr.* Sōl cădens ōrbem ăd ĭmum. Rădĭos ŭndis vel æquōre cōndens. *S. Veſperæ, & Sol occidens.*

occĭdentalis, Zachodni.

occīdio, *onis*, Porażká/ Zábićie/ Zgubá.

occīdo, Zábiiám 1. Wybiiam/ Przykrzę ſię/ Przykro mi / Ziadam 2. Tödten / umbringen. *Et redit ad ſeſe, cur me occidiſtis amici.* H. *ſyn.* Nĕco, ēnĕco, pĕrĭmo, ĭntĕrĭmo, ĭntērfĭcio, trŭcīdo, ōbtrūnco, cædo, mācto, jŭgŭlo, ēxtĭngvo. *phr.* Vītam tōllo, aūfĕro, ērĭpio, ădĭmo. Vīta ſpŏlio, prīvo ēxuo. Nĕci mōrti do, trādo, dēmītto. Lētho, ēxtĭngvo, ābsūmo, pĕrĭmo, tōllo. Sūb ōrcum, ăd Stygias ūmbras mītto, dēmītto, trūdo, ădĭgo. Stērnĕre fērro. Spŏlĭāre lūmĭne. Tĭngĕre cæde mănum. Jŭgŭlum mūcrōne rĕsōlvit, ābrūmpere vitam. Pœnas cum ſāngvĭne pōſcere. Mānes dēmīttĕre ăd ĭmos. Spīrāmēnta ănĭmæ lēthali ābrūmpere fērro.

occĭdo, Zachodzę/ Niſzczeię/ Ginę/ Vmieram 1. Niderfallen. item ſterben/ umbkommen. *ſyn.* ōccūmbo, ĭntĕreo, cădo, pĕreo, mŏrior. *S. Morior.*

occĭduus, Zachodni/ Niſzczeię/ śmiertelny

Occillator, Bronownik.

occillo, *as*, Bronuię/ Obiiam gębę.

occĭno, *is*, Gram 1. śpiewám/ Trąbię.

occĭpio, Poczynam.

occĭpĭtium, occiput. Tył głowy.

occīſio. Zaboy 1. Mord/ Todſchlag. *ſyn.* Cædes, ſtrāges, ĭntērnĕcio, fūnera. *phr.* Cædis, ſtrāgis ăcērvus. Mŏrĭēntum ăcērvi, cūmŭli. Clādis cōntāgia. Crŭēntum ēxĭtium Fātum mĭsĕrābĭle bēlli. Milie, mōrtis făcĭes, fōrmæ ŭbique păvor, ēt plūrĭma mōrtis ĭmāgo. Crēſcunt ĭn cūmŭlum ſtrāges. Tĕpĭdus rĕcēnti cæde lŏcus. Plēni ſpūmānti ſāngvĭne rivi ēxūndant, ĭnūndant. Quas ĭbi tum fērro ſtrāges, quæ fūnĕra Tūrnus ēdĭdĕrit? Quis clādem ĭllius nōctis, quis fūnĕra fāndo ēxplĭcet, aut

pōſsit

pŏſsit lachrȳmis æquāre dŏlōrem, lăbōres? Cērtāmen atrox mūlto cum sāngvĭne sūrgit. Tūnc brēvior dīræ mōrtis-ăpērta via ēſt.

occiſione occīdo, Porażam 2.

Occiſito, 1. ſæpe occido. Feſt.

occiſus, Zbity. Getödt/ umbgebracht. *Hinc alii ſpolia occiſis direpta Latinis.* Virg. *ſyn.* Cæſus, perēmptus, intērfectus, nĕcātus, trŭcīdātus, mactātus. *V. Mori in bello, & Occido.*

occlāmito, Wołam 5.

occlūdo, Zámykam 1. Zuſchlieſſen. *Cum vero iniectis vellent occludere plebis.* M. *ſyn.* ŏbſtruo claūdo, præclūdo. *V. Claudo.*

occo, *as,* Bronuię.

OCCU

occŭbĭtus, *us,* Zachod 1.

occŭbo, *as,* Polegam 1. Leżę/ Vmieram 1. Umbkommen/ ſterben. - - - *Nec adhuc crudelibus occubat umbris.* Virg. *ſyn.* ŏccūmbo, cădo

occūlcātus, Vbity. occulco, Odeptać.

occŭlo, *is,* Kryię 1. Zákrywam. Verbergen *V. Mox Occulto-*

occulor, Táię ſię.

occulta, *orum,* templi, Swiątnicá.

occultătio, Krycie 1. 2.

Occultatiùs, ab occultè. Cic. corrigit Lambin. occultiùs.

occultator, Przechowywácz/ *proprie, ſed inuſitate,* Kryiciel.

occulte, Potáiemnie.

occulto, Kryię 1. 3. Táię czego/ Pokrywam/ Vchylam. Heimlich verdecken/ verbergen. *Inſidiis raptos, ſaxo occultabat opaco.* V. *ſyn.* Occūlo, cōndo, rĕcōndo, ābſcōndo, ābdo, ŏpĕrio, tĕgo, cōntĕgo, ōbtĕgo, ōbdūco, ŏcclūdo, ābſtrūdo, vēlo, cēlo. *phr.* Dēnſis ūmbris, tenebris ōbvēlo, claūdo, inclūdo, ōbvōlvo, prĕmo, ōbrŭo. Cæcis lătebris sē cōmmittĕre, sē crēdĕre. Fūrto ābſcōndĕre. Sēſe inclūdit ŏpācis ſpēlūncæ tĕnebris. Cōrpŏra fūrtim inclūdūnt cæco lătĕri. Nūnc vīrides ĕtiam ŏccūltant ſpīnēta lăcērtos.

occultum, Skrytość.

occultus *ti,* Skryty. Verborgen. *Æſtuat occultis animus, ſemperq; tacendis.* Juv. *ſyn.* ŏccūltātus, ābdĭtus, cōndĭtus, ābſcōndĭtus, tēctus, ōbtēctus, cōntēctus, ŏpērtus, ădŏpērtus, cŏŏpērtus, ōbdūctus, ābſtrūſus, ŏcclūſus, vēlātus, lătens, lătĭtans, ōbſcūrus, ŏpācus, lătebrōſus, ărcānus. *phr.* Lătebris ūmbris ōbtēctus, dēfēnſus, claūſus, cōndĭtus.

Dēnſis ōbdūctæ sēntibus hērbæ. Sōlis ĭnāncēſſus rădiis. Cæcis ōbſcūrus lătebris. *V. Abditus.*

occumbo, *is,* Polegam 1. Zoſtáię ná plácu. Vmieram 1. umbkommen/ ſterben. *Fertur & ante annos occubuiſſe ſuos.* Ovid. *ſyn.* ŏccīdo, cădo, mŏrior. *V. Morior.*

occŭpātio, Zabáwá/ Opánowánie/ Vprzedzánie/ Vięcie/ Zábieżenie. Einnehmung. *Laudandam reor occupationem.* (Phal.) Sidon.

Occŭparitius, ſub Ośiadam.

Occŭpătorius ager, ibidem.

occŭpātus, Zábáwiony. Geſchäfftig. - - - *Hoc tantum lege, namq; & occupatus.* (Phal.)

occŭpo, Záśiadam/ Ośiadam 1. Obeymuię/ Vprzedzam 1. Opánowáć/ Vbiegam kogo/ Záprzątam/ Zábawiam/ Záſtępuię/ Vymuię ſobie ludźi/ Báwię kogo/ Dáię ná lichwę/ Nápełniam/ Mam 1. Padam/ Zeymuie mię/ Zdybáć/ Rzucá ſię chorobá/ & *ſub* Zápatrzam ſię. Einnehmen/ erobern/ beſitzen. - - - *Et totum quæ viribus occupet orbem.* Virg. *ſyn.* Præripio, ărrĭpio, invādo, *vel* prævērto, *vel* dĭſtĭneo, *vel* tĕnĕo, pŏſsĭdĕo.

occūrro, Zábiegam/ Záſkákuię/ Potykam ſię/ Nágadzam ſię/ Nápadam/ Trafia ſię/ Widáć/ Wychodzę 2. Wſpominam ſobie. Entgegenlauffen. *ſyn.* ōccūrſo, ōffĕr o me, adſum: ōbvĭus eo, prōdeo, vĕnio, prōcēdo. *phr.* ōbvĭus ārdēnti sēſe tūlit, intūlit. Rĕdūci, vĕnienti tĭbi ōbvia prōdĭeram. Rĕdūcem in līmine prīmo ēxcēptūra rŭit. Læto, vel ămico vĕnientem ēxcēpit vūltu. *V. Obviam eo.*

occursācŭlum, Obludá 2. Nocnicá/ Strachy nocne . . . . . . (biegánie.

occursātio, Zábiegánie / Doſtoieńſtwá zá-

occurſatrix, Obludá 2.

occurſo, Nágadzam ſię / Przebiegam ſię/ Potykam ſię/ Przeieżdżam ſię 2. Wſpominam ſobie/ płynę/ Stoi mi przed.

Occurſoria, potio, ſub pełnić.

occūrſus, *us,* Zaśćie 1. Nápádnienie/ Záſtąpienie/ potkánie.

ōceănus, *gr.* Morze wielkie/ Topiel.

ŏcella *æ, m.* Małooki.

ŏcellāta, *orum,* ocellatum, perłá/ Gałká-Orzech láſkowy. . . . . ŏcellār,

ocellātus, Oczkowáty. ocelli tr. Vćiecha.
ŏcellŭlus, ocellus, Oczko 1. Äuglein.
Blanda quies furtum vinctis surrepit ocellis. Ovid.
ochra, *æ, gr.* Brunatna farbá/ *& sub* żołtawy.
ocimīnus, Bázylikowy.
ŏcimum, *gr.* Bázylia/ Bázyliká/ Mießánká.
ocinum, Mießánká/ *Ocæle, sub* perlá.
ocquinisco, Náchylam śię/ Vczepnąć. *Quātitatem vide in Conquinisco.*
ocreá, *æ,* Bot, Cholewá / Skornie/ Nágolenice/ Obow żołnierſki. Stiffel. *Tum lœves ocreas electro auroq; recocto.* Virg. *epith,* Hăbĭlis, ăpta, aūrāta, mĭcans, ænea, fĕrrĕa, fŭlgĭda, lēvis. *phr.* Crūrum tēgmen, mūnīmen, mūnīmentum. Leves ocrēas lēnto dūcunt ărgēnto.
ŏcreātus, Skornie noßący.
ocris, *is, ios, f. gr.* Skálá/ Górá.

OCT

octăphŏrum, *gr.* Káretá/ *& sub* Osm par.
octans, *tis, subst. m,* Osm częśći/ *sub* Część cáley trzecy.
octāvus, Osmy. Der Achteste.
octavus decimus, Osmnasty. octennis, Osmioletni. octennium, Osmioletni czás.
Octidiālia, *ium,* Oktawá.
octies, Osm kroć. Achtmahl. *syn.* Bīs quăter, quăter bis.
octingēnārius, octingentēsĭmus, Osmſetny.
octingenti, Osmſet. octipes, Osmionogi. octo, osm.
octōber, *& bris, is, subst.* Páźdźiernik. Weinmonat. *Te tacito October fœnore ditat agros.* Aus. *epith.* imbrĭfer, mădĭdus, hūmēns, nimbōsus, plŭvius. *phr.* Mēnsis quō sēras dēpōnit vīnea frōndes. Quō făcit hūmēntes Plēïas ōrta dies.
octōber, *& bris, is, adiect.* Páźdźiernikowy.
octōdecim, Osmnaśćie. [śiątletni.
octōgēnārius, Osmdźieśiątny / Osmdźie-
octōgēni, *æ, a,* Osmdźieśiąt.
octōgēsĭmus, Osmdźieśiąty.
octōgies, Osmdźieśiątkroć.
octōginta, Osmdźieśiąt. *A corripit Lucil. alij producunt.*
octōiŭgis, Osm par máiący.

Octōminūtiālis, Osmpieniężny.
octōnārius, Osmkrotny.
octonarius numerus, Osmak 1.
octonarius versus, *vide infra* quadratus.
octŏphŏrum, *gr, sub* Osm par/ *&* Káretá.
octŭplex, *plicis, adiect. omn:* Osmiorāki.
octuplicātus, octuplus, Osmkrotny.
octŭplum, Osmioro tyle.
octussis, *is, m. subst: sub* Pottoyny grosz.

OCU

ŏcŭlāria, *orum, an rectè* Okulary.
ŏcŭlāris, *&* ŏcŭlārius, *adiect.* Oczny 1.
ŏcŭlārium specillum, Okulary.
ocularius, *subst: &* ocularius medicus, O-
ŏcŭlāta, Wielgook. [kulista.
oculata die emere, Zá gotowe.
oculatæ manus, *ibidem.*
oculatio, Obćinánie 2.
oculatissĭmus, Jásny 1. Ostrowidz 2.
ŏcŭlātus, Oczkowáty/ Widzący/ Jásny/ Oczywisty. Der Augen hat.
oculeus, *adiect:* Oczkowáty/ Ostrowidz.
oculeus, *substant:* Oczko.
oculi, Obliczność/ Oká 1. *Ante locum capies oculis, alteq; iubebis.* Virg. *syn.* Lūmĭna, ŏcelli. *epith.* Blăndi, mĭcāntes, cærŭlĕi, fōrmōsi, vĕnūsti, sĕrēni, plăcĭdi, rădiantes, clāri, rŭtĭlāntes, vērēcūndi, ăcūti, ărgūti, subtīles, scīntĭllāntes, tĕrrĭbĭles, sŭpērbi, mălĭgni, hŏstīles, sāngvĭnei, tŏrvi, sēvēri, ōblĭqui, mĭnāces, ārdēntes, ignĭti, flāmmĭfĕri, lāscīvi, văgi, ērrāntes, trŭces, fĕrōces, fĕri, cāsti, pŭdīci, mŏdĕsti, fīdēntes, bĕnīgni, lÿncēi, lacrymantes, mădēntes, grăves, hūmēntes, līvēntes, vĭgĭles, insŏmnes, fĕssi. *phr.* ŏcŭlōrum ōrbes, ăcies, lūx, jŭbar, faces, ignes, sēdes, sinus, rĕcēssus. Gĕmĭnum frōntis sȳdus, igne mĭcānt sȳdĕrĭbus sĭmĭles ŏcŭli. Vĭgĭles sub frōnte mĭnīstri. Æmŭlă lūmĭna stēllis. Hūc īllūc vōlvēns ŏcŭlos, tōtūmque pĕrērrat lūmĭnibus tăcĭtis. *&. Circumspicio, Aspicio.*
oculi fracti, morticantes, patrantes, Oczy wdźięcznie zyzowáte. [wrych.
oculi herbei, nocturni, *sub* Oczu modrá-
Oculi crĕpĭdæ *hi.* Oczu wybitych/ *sub* ślepy.
oculis immobilibus contueor, Wytrzeszczam
oculis rectis, Nie mrugáiąc. [oczy.

oculis infestis, torvis tueri, pátrzę krzywo.
ŏculitùs, Uprzeymie/ Bárzo.
ŏcŭlo, *as*, Oświecam 2.
oculos expilo, effodio, excludo, exturbo, Ośłepiam. Die Augen außstechen. *syn.* Cæco, ēxcæco, *phr.* ŏcŭlos ĕffŏdio, Lūmen ēripio, ădimo, Lūce ōrbāre. *v.* *Cæco.*
oculos habeo, defigo in. Wlepiam oczy.
oculos iacto, emitto, spargo, świdrzę.
ŏcŭlus, Oko 1. 2. pak/ Człenek/ Rozchodnik wielki/ Miernek/ poochwziacz/ Moy.
oculus mundi Słońce,
ōcy̆ma, *orum*, *sub* Strofiwo.
ōcy̆mastrum, *gr.* Bukwicá.
ōcy̆minus, *gr.* *lege* ocimnus,
ōcymoides *is*, *n.* *gr.* Storzyszek.
ōcy̆mum, *gr.* Bazylia/ Mieszanko/ Tátárká.
ōcyor, ocyssimus, prętki. Hurtig schnell. *Et fulminis ocyor alis*, Virg. *V.* *Velox, Celer.*
ōcyus. ocissimè, Ocyter, Rychło/ prętko/ Schnell/ sobald. *syn.* velocius, celerius, citius. *Vide Statim.*

O D

ōda, *æ*, *gr.* Spiewánie. Ein Gesang. *syn.* Cārmen, cāntus. *epith.* Læta, dūlcis, fēstiva, Ly̆rica. *Vide Carmen.*
ŏdaxismus, *m* *gr.* In Zębow kuszánie.
Odefacio, Wącham. ōdeum, *gr.* Ganek/ Kor
ōdi, Nienáwidzę/ Brzydzę się. Hassen. *Diligo præstantem, non odi Cinna negantem.* M. *phr.* ŏdio habeo, insector, prōsĕquor, ūrgeo, pērsequor. Odia ēxērceo. Inexorabile duras ēxērces ŏdium, nēc iniqua tinis in ira ēst. Odiis aliquem ēxērceo. Genus omne fŭtūrum ēxērcete ŏdiis. Nūllus ămor pŏpulis: Æternis cērtant ŏdiis. Vērbis ŏdia āspĕra movi. Ulterius nē tēnde ŏdiis. Nūnc pōst hac, sēmper mihi dum lūx ista mănēbit, pērsēquar æternis ŏdiis caput hoc, nēc regna tĕnēre. illa pŏtest, pŏtĕrit manus hæc dum tēla mŏvēre. *Vide Odium.*
Odi, seu odii, odivi. Plaut. priscè pro Audivi, ut plostrum, &c. Meursi.
ōdĭbilis, Nienawistny.
ōdĭnŏlyon, *tis*, *m.* *gr.* Trzymonaw.
odiosè, Nienawistnie/ Nieprzyiemnie/ Obrazliwie/ Brzydko/ Niełágodnie.
Odiosicus, *B.* Nienawistny/ przykry.
ŏdiōsus, Nienawistny 2. Obráźliwy/ Brzydki/ przykry. Verhaßt/ unangenehm. *syn.* invisus, exosus, infensus, invidiosus, mŏlēstus, ŏdio dignus, flagrans.
odiosus sum, przykrzę się/ Niepodobam się.
ŏdium, Nienawiść 1. 2. Mierziączká/ przykrość *n.* Nálegánie/ przykrzenie się/ Tesknicá. *& pro Adiectivo, sub* Brzydki. Haß/ Zorn. *Conveniunt quibus aut odium crudele Tyranni.* Virg. *syn.* Sĭmūltas, ira, răbies, fŭror. *epith.* ĭnĭmīcum, crūdēle, āspĕrum, nĕfāndum, imprŏbum, ăcērbum, crŭēntum, fūnēstum, ŏccūltum, immīte, insānum, mălĕsānum, dĭūtūrnum, implācābĭle, immōrtāle, ēxitiāle, dūrum, cæcum, pūgnāx inexorabile, atrox. *phr.* Odiis, signa, ărcāna sēmina terror. Sæpe tacens ŏdii sēmina vūltus hăbet. Odiis haūd ēxsătŭrāta quiēvi. Vivūnt ŏdia imprŏba. *Vide Odi*
ŏdontăgra, *gr.* Zębne kleszczyki.
ŏdor, odoramen, Wonia. Geruch. --- *Croceos ut Tmolus odores.* Virg. *syn.* ŏdōrātus, ŏdōrāmēntum, fragrāntia: sūffimen. *epith.* Svāvis, jūcūndus, mōllis, grātus, fragrāns, bĕneŏlens, tēter, fœtidus, ingrātus, grăvis, pēstĭfer, mŏlēstus injūcūndus, insvāvis, dirus, dūlcis, spirans, āmbrŏsius, gĕnĭālis, my̆rrhĕus, thūrĕus, *phr.* ŏdōra, svāvis, dūlcis, aūra, ŏdōrus, hālitus. Svāvis mūnus ŏdōris. Quicquid bĕneŏlēntibus ārvis cūltor ŏdōrātæ mittit ărabs sĕgĕtis. Arăbo nōster spirat ŏdōre rŏgus. Quo sĕmel ēst imbūta rĕcēns sērvābit ŏdōrem tēsta diu. *Vide Oleo.*
odor liquidus, Olejek.
odoramentum, Woniánká 2. Wonne ziołá.
ŏdōrātus, Wonny 2. odoratio, Wąchánie.
Odorator, Wechu ostrego.
odoratus, *ti*, pachnący.
odoratus, *us.* powonienie/ Wąchánie/ Wonia. Geruch/ das riechen. *phr.* ŏdōra vis
odore imbuo, perfumuię.
odorem traho, Wącham. ŏdōrĭfer, pachnący
Odorisĕquus, Wechu ostrego/ *& sub* Bystry.
ŏdōro *as*, perfumuię/ Wonią puszczam/ Wechem dochodzę. Riechen/ Geruch machen. *Vrit odoratam nocturna in lumina cedrum.* Virg. *syn.* inŏdōro, sūffio, fūmigo. *phr.* ŏdōre pērfūndo, replĕo, āfflo, imbuo, ŏdōres, jăcto, jăcio, spărgo,

ſpārgo, incēndo, ădŏlĕo, āſſȳrio, cĭnĕres ădŏlēntur ămōmo, thūre, mĭrrha.

ŏdōror, Wąchąm/ Węchem ßukam/ przeczuwam/ Spąchać/ Mácam/ Czuię 5. Riechen. *Namq; ſagacius unus odoror.* Hor. *ſyn.* ŏlfăcio. *phr:* ŏdōres ſēntĭo, pērcĭpio, haūrĭo, nārĭbus āccĭpio, ŏdor ăd nāres fērtur, āccēdit, vĕnit

ŏdōrus, perfumowány/ pachnący. Wolriechend. *Maſſyliq; ruunt equites & odora canum vis.* Virg. *ſyn.* ŏdōrĭfer, ŏdōrātus, bĕneŏlens, ſvāveŏlens; rĕdŏlens, fragrans, ſvāvĭter hālāns, ſpīrāns v. *Oleo.*

ŏdos, *idem* odor.

Odrilicium, Cicer. 2. Fini. cor. illicium. Turneb. vel as Corinthium Delicium. Muret. alij Orichalcum legūt.

O E

Oecŏnŏmia, *gr.* Rozłożenie/ Száfowánie/ Gospodárstwo 2. Wćielenie Pánskie.

oecŏnŏmĭca, *æ, vel ce, es, gr.* Gospodárstwo

oeconomica, *orum, gr.* Gospodárskie kśięgi

oeconomicus, *gr:* Gospodárski/ Száfárski.

oecŏnŏmus, *gr.* Száfarz/ Ochmistrz.

oecūmĕnĭcus, *gr:* powßechny.

oecus, *m. gr.* Dom 1. Sala.

oedēma, *tis, n. gr:* Nádęćie.

oenante, *es, gr.* Kropidło ziele / przylęmká/ Gáłuchá/ *ſub* Máćicá 4. (Máćicá

oenanthĭnum vinum, Wino robione. *& ſub*

oenanthĭnum oleum, *ſub* Kropidło źiele.

oenas, *adis, f. gr:* Winnicá/ Figá 1. Gołąb [gładki.

oenŏgărum, *gr:* Rosol.

oenŏmēla, *orum, gr:* Winniczki.

oenŏmĕli, *gr:* Słodycz. (Dzban,

oenŏphŏrum, *gr:* Winny ſtárek / Fláßá /

oenŏphŏrus, *gr:* piwniczny.

oenŏpōla, *æ, m, gr:* Winny ßynkarz.

oenŏpōlium, *gr:* Winnego ßynku dom.

oenoptes, *æ, m, gr:* Bieśiádnik 2.

oenŏthēra, oenothēris, *idis, gr.* Wieśiołek

oenŏtria, *gr:* Włoska ziemia. (ziele.

oenotrius, oenotrus, *gr:* Włoski.

oesŏphăgus, *gr:* żołądek 1.

oeſtro agitor Gżę ſię.

oeſtrum *gr:* Gies / Gzik. Unſinnigkeit. *ſyn.* Fŭror, răbĭes, īnsānia. *epith.* Hōrrĭbile, răpĭdum, æſtīvum; cæcum, præceps, vĭŏlēntum, răbĭdum: laūrĭgĕrum. ſacrum, dĭvīnum. *phr.* Fērtur, ĕt hōrrĭbĭli præceps īmpēllĭtur œſtro. Scīlĭcet æſtīvis quāndo ſtĭmŭlātus ăb œſtris.

Oeſus, pro uſus. Cicero priſcè. Turneb.

oesȳpum, *gr:* Wełná nieochędożona/ Wełny owczey plugáſtwo.

O F

ŏfella, páßtet/ Sztuczká/ Kłosek 2.

offa, Sztuká 1. Kłosek 2. Fármußká/ Guz.

offa penita, offa porcina, *ſub* Ogonowy.

offātim, Sztukámi.

offātim conficere, Ná ßtuki rozśiekáć.

Offector, Fárbierz. *offendices, v. offendix*

offendĭcŭlum, Obrázá 1. 2. Zawádá.

offendimentum, Sznur do czapki/ Gałká.

offendix, *icis, f. idem. &* Jelcá/ Rejeſtr ledwábny.

offendo, *is,* Szwánkuię/ Obrażam/ przewiniam/ Obrażam ſię/ Nápadam 1. 2. Nießczęśći mi ſię / Nárduię ię Vderzam ſię o co/ Záſtáię 1. Záwadzam 1. Dopußczam ſię. Anſtoſſen / erzürnen. *ſyn.* īncŭrro, invĕnio, vel īmpīngo, āllīdo, vel lædo, nŏceo, vel pēcco, ērro, fāllor.

offendo, inis, priſcum & fortè vitioſum, obrázá

offenſa, *activè vel paſſivè* Obrázá.

offensacŭlum, Obrázá 1. Zawádá.

offensatio, Potknienie.

offenſator, Potkliwy.

offenſio, Obrázá 1. 2. 3. Szwánk/ Szkodá/ Vderzenie, Ungunſt. *ſyn.* ōffenſa, dāmnum, vel incūrſus, vel cūlpa.

ōffenſiuncŭla, Obrázá / Szwánk.

offenſo *as,* Vderzam ſię o co/ Potykam ſię.

offenſor, oris, ſub Obráźliwy 1.

offenſum *ſi, n.* Obrázá 1.

offenſus, *us* Obrázá 1. Szwánk / Zawáda/ potknienie/ Nápadnienie/ Vderzenie/ potkanie.

ōffenſus, *ſi, paſſivè* Obráżony/ porußony/ Nienawiſtny/ Rozgniewány.

offenſus, ſi, activè ſub Obráźliwy.

offercio, *is,* Nádźiewam.

offĕro,

offĕro, Ofiaruię 1. Nadáię się/ Náſtawiam 1. Sprzećiwiam się/ Nágadzam się/ Nábawiam. Fürtragen/ anbieten. *ſyn:* Dō, præbeo, dēfĕro, ēxhībeo.
offertorium, ſub Ofiárá. offertur, Náwiia się
offertus, offertiſsimus, Obfity/ Nátkany 1.
offĕrūmenta, æ, Degá.
offĕrūmentum, Ofiára/ 2,
officialis, Sługá mieyſki/ Vrzędowy ſługá/ Woźny/ Cekiarz/ Oficyał.
officina, Warſztát/ Szkolá/ Robotá, Budowánie 2. Kurnik. eine Werckſtadt.
officina fuſoris, puſzkarnia.
officina metallica, Rudá 1.
officinātor, Mularz/ Miſtrz 1.
officio, *is,* Szkodzę/ Záwadzam komu/ Zácimiam/ *& ſub* Zágáſzem. Schaden. *Præterea nihil officiunt, obſtantq; figuræ.* Luc. *ſyn:* ōbſto, ōbſum, īmpĕdio, nŏceo. *6. Munero, Impedio*
officiorum princeps, magiſter przedni ſługá
officiosè Vczynnie/ Ochotnie.
officiōſus Vczynny/ Kortezyan/ pſotliwy. Dienſthafft/ dienſtwillig. *Officioſaq; ſedulitas & opella forenſis.* Hor. *ſyn.* ōbsēquĭōſus, ŭrbānus, cōmis, bĕnignus. *phr:* īn ōffĭcĭum, ăd ōbsēquĭum prōnus, prōpēnſus, prōmptus, părātus. Cui ōbsēquĭōſa mēns, vŏlūntas, īndŏles. Cui cōme ingĕnium. *6. Comis.*
officiperda, officiperdus, Niewdźięczny.
officium, Vczynność/ powinność/ Zwierzchność/ poſługá/ Dobrodźieyſtwo/ Vrząd Vfność/ Kśięgi publiczne/ Gody. Ampt pflicht. *Militis officium longa eſt via, &c.* Ovid. *ſyn.* Mūnus, părtes, vel mĭnĭſtĕrium, ōbsĕquĭum. *epith:* Dĭffĭcĭle, ărdŭum, ămīcum, ſvāve, grātum, pĭum, dūrum, īnjūcūndum, mŏlēſtum.
officium divinum, *ſub* paćierze.
officium feriale, przymierze.
officium fictum, officiorum blanditiæ malitioſæ, Kortezya.
offīgo. *is,* przybiiam 1, Narykam/ Obtykam Wtykam.
offlecto Kieruię. *offōco as,* Dawię.
offrēnātus Ouzdany/ Obowiązány.
offrēno, Vymuię kogo/ Zniewalam.
offringo, przeorywam.
offūcia, & hæ offuciæ pietrzydło/ Mamienie/ Szalbierſtwo.
offūco as, Napawam/ *à faucibus.*
offūla, *æ,* Sztuczka/ Kloſek 2.
offundo Oblewam 1. Zálewam/ pokrapiam/ Zaćimiam/ poſypuię 1. Mamię.
offuſcatio, lege obfuſcatio.
offuſcatus, Spłowiáły.
offuſco, śniado czynię/ Zaćimiam/ *& ſub* Spłowiał. Verdunckdlen. *ſyn,* īnfūſco, ōbfūſco, ōbſcūro, nĭgro, ŏbūmbro, ōbnūbĭlo.
offuſcor Blakuię. ōgălum *gr:* Jáiecznica.
ogdoas ădis, *f. gr:* Tydźień. (czam.
oggannio, Nabiiam uſzy/ Szepcę/ przega-
oggĕro *is* Okładam 1. Kładę potrawy/ przegarzam.
oh, Och/ Zgingłem/ ohe O/ Ocho.
ohe. O/ Och.
ŏlea Oliwá drzewo/ Oliwká owoc świeży Ein Oelbaum. *Arbor pacis ſignum, triumphi decus, Minervæ ſacra. ſyn.* ŏlīva. *epith.* Vĭrens, vĭrĭdis, frōndens, cānens, ālbens, pāllens, pāllĭda, ūmbrōſa, tĕrēs, vīvax, mītis, dūlcis, pācāta pācālis, pācĭfĕra, pācĭfica, fēlix, læta. ætērnum vĭrens. *phr:* Pāllădis ărbor, rāmi, ărbor Pāllădia, Pīcēna. Olēæ, ŏlīvæ fœtus, frūctus rāmi, frōndes, bāccæ. Pācis rāmi. Sērvans ætērnum frōnde vĭrente decus. Ætērnos gĕrens frōndis hŏnōres. Trēs præmia primi āccĭpĭent, flāvāque căput nēctēntur ŏlīva. Pācĭfĕræque mānu rāmum prætēndit ŏlīvæ.
ŏleāceus, Oliwny 1. 2. Oleiowy.
oleāgĭneus, oleāginus Oliwny.
oleāmen, oleamentum, Oley 1.
oleāris, Oliwny 1. 2. Oleiowy.
oleārius, *adiect:* Oleiowy.
oleārius, *ſubſtant:* Oleynik.
oleāſtellus Oliwá leśna.
oleaſter, *idem & ſub* Bukſzpan. Wilder Oelbaum. *Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem.* Virg.
oleaſtrenſe, plumbi nigri genus. Plini.
oleaſtrīnus *ſub* Oliwá leśna. *producit i Renatus, repugnante Analogia*
oleatus, Oleiowány. ŏlĕfăcio Wącham.
ŏleĭtas,

ŏleitas, Oliwek zbieránie

ŏlens, pachnący/ Cuchnący/ Smierdzący.

ŏlentica, orum ŏlenticetu, Smrodliwe mieysce

ŏleo, es, evi, etum, & ui, itum, in compositis *Priscian.* pachnę f. 2.3. Cuchnę/ Spacháć/ pártzy mu z oczu. Riechen/ Geruch geben. *Tinge caput nardi folio, cervical olebit.* Virg: *syn.* Hālo, spīro, rĕdŏleo. *phr:* ŏdōrem mitto, ēmitto, fundo, diffundo, prōfundo, spīro, exhālo, āspīro, exspīro, afflo, efflo, jacto, spargo. Dŏmum, aūras ŏdōribus perfundo, spargo, repleo. *V. Odor. Odoro.*

olĕo male Smierdzę. übel riechen/ stincken. *syn.* Fœteo, pūteo, grăvĭter ŏleo, rĕdŏleo, hālo, spīro. *phr:* Grāvi ŏdōre spīro, hālo, āĕra inficio. Tētrum, dīrum ŏdōrem mitto, ēmitto, *&c. Vide Oleo.*

oleōsus, Oleiowaty.

ŏlĕrāceus, Ogromny/ Chwaściśty,

ŏlĕrārium, Jarzynny rynek.

ŏlesco, *is,* Tracę/ Rostę.

ŏlēto *as.* puszczam wodę/ Wyprozniáć się.

ŏlētum, *ab oleo, es.* Gnoy 1. przywet.

ŏlētum *ab olea, æ.* Oliwny sad.

ŏleum Oliwa sok/ Oleiek/ Oley. Oel. *Scintillare oleum & putres succrescere fungos.* Virg. *syn.* ŏlīvum, Pallădis dōnum. *epith:* Pingve, liquidum, viride, lentum, crassum, unctum, lene, dulce ŏdōrātum, labens, Pallădium, Syrium. *phr:* ŏlīvi pinguis hūmor, liquor, lātex, succus. Pallădius liquor. Pingvis ŏlīvæ succus, Pallădis ŏlīvæ dōnum, mūnus. Tingēre jam pingvi Pallāde membra putes.

oleum incendiarium, oleum medicum, oleum vivum, Kley ognisty.

olfăcio, Wącham/ Czuię/ Spacháć/ Przeczuwam. Riechen. *syn.* ŏdōror, *Deponens phr.* Nāre, nāribus ŏdōrem percipere, haurire, ŏdōres sentire, haurire, ŏdor ad nāres fertur, venit, accēdit.

olfacto, Wącham.

olfactōriŏlum, olfactorium, Wonianka 2.

olfactus, *us,* Powonienie. *oliditas,* Smrod

ŏlĭdus, Pachnący/ Smierdzący. Stinckend *Hic olidam clamosus ages in retia vulpem.* Mart.

Ŏlĭgarchia, *gr. sub* Rzeczypospolitey sprawowánie

ŏlĭgŏchrŏnius, *gr.* Krotko trwáiący.

ōlim, Kiedyś/ Dawno/ Potym. Vor zeiten/ vor alters. *Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum.* Hor: *syn.* Quondam, āliquando. *phr.* Priscis, antiquis tempŏribus, sēclis. Tempŏre, ætāte mājōrum. Primi tempŏris annis, apud ăvos. priores, vĕteres.

ŏlĭtor, Ogrodnik 1. Ein Gärtner. *syn.* Hortŭlānus. *epith.* indūstrius, sēdulus, impiger, gnāvus, sōlers, pauper, vigil, vigilans, rusticus, *phr* Horti, ŏlĕrum cultor, custos. *Vide Agricola.*

olitōrius, Ogrodny/ Jarzynny.

ŏlīva, Oliwa drzewo/ Oliwka owoc świeży. Oelbaum. *Docta Minerva virens huius oliva fuit.* Ovid. *Vide supra Oleo, Oleum.*

oliva e muria, *vel* conditanea Oliwka przyprawna.

olivārius, Oliwkowy.

olivēta, æ. Oliwek zbieránie,

olivētum, Oliwny sad. ŏlivifer, Oliwny.

Olivina, Plaut. corr. Olivi dynamis.

ŏlīvitas, Oliwek urodzay/ Oliwek zbieránie.

ŏlīvitor, Oliwnik/ *& sub* Oleynik.

ŏlīvo, *as.* olivas lego, Oliwki zbieram.

ŏlīvum, Oliwa sok/ Oley. Olivein. *-- liquidi corrumpitur usu olivi.* Virg. *Vide Oleum.*

ōlla, Garniec. Ein Hafen/ Topff. *syn.* ăhēnum, lĕbes. *epith.* Fictilis, fragilis, fervens, *phr.* Figŭli facta, fabricata manu. *V. Ahenum.*

ollar, *aris, n.* Pokrywka.

ollaris, ollarius, Garcowy 1.

olliloquus, *sub* Wárzony.

ōllŭla, Garnuszek. *ōllus, a, um,* On.

ŏlo, *is,* Pachnę Tracę. *oleo male,* Smierdzę

ŏlŏlȳgon, *onis, hic gr. sub* Skrzeczenie/ Słowik/ Puszczyk.

ŏlor, ōris, Łabędź. Ein Schwan. *Digna sed argutos inter strepere anser olores.* Virg. *syn.* Cygnus. *phr.* Resŏnans mŏribundo gutture dulce mĕlos. Carmina mœsta cănens. *V. Cygnus*

olor, *pro odor, prisce* Wonia / Smrod.

olōrinus Łabęci. Schwanen farb. *Cuius olorinæ surgunt e vertice pennæ.* Virg.

Oluatim. Fest. corr. Scalig. Olus atrum.

Oluatium ibi legit Meurs. i. quod in ollis coctum est, ut Testuatium Varro. quod in testu. Orluatium scribi deberet quia prisci non geminabant consonantes.

ŏlus,

ŏlus, ĕris, *n.* Ogrodna stráwá. *in plurali.* *Olerorum. Lucilli. priscè.* Allerley Gartenkraut. *Durum olus, & cribro populi decussa farina.* P. *epith.* Agrēste, vīle, rĭgĭdum, săpĭdūm, vĭrĭde, vĭrens, lætum, ŏdōrātum, ŏpācum, mōlle. *phr.* Lāxans vēntris ŏnus. Vēntrīsque rĕsōlvēns ŏnĕra, ŏlus hūmānos ăssūrgit ĭn ūsus. *v. Herba.*

ŏlŭsātrum, *olusatri, non olus atri, nec oleris atri.* Gierß/ Mistrzownik.

olus cordum, Sol bábia.

olus pullum, Gierß.

olus sylvestre, Czechrzycá.

ŏlŭscŭlum, Ogrodna stráwá.

ŏlўmpiăcus, *gr. sub* Niebieski. *Sed quid olympiacæ miratus præmia palmæ.* Virg.

olympias, ădis, *f. gr.* Cztery látá/ Pięćioletni czás. *Hic prope ter senas vidit olympiades.* Martialis.

ŏlympĭcus *gr. sub* Niebieski. *Sunt quos curriculo pulverem olympicum.* (Ascl.)

ŏlympus, *m. gr:* Niebo Der höchste Berg in Griechenland.

ŏlȳra, *æ, gr:* Żyto/ *an* Rež ?

O M

ŏmāsum, Flák/ Wole 2.

omasum cœnans, Podły.

ombria *æ, gr.* Dżdżownicá 2. Piorunek.

ōmēlўsis *is, gr:* Grys 2,

ōmen, Znák 9. 11. 12. Godło / Szczęśćia znák/ Otuchá/ Proroctwo/ Zdánie. Ein Wortzeichen / Andeutung. *syn.* Aūgŭrium, aūspĭcium: sīgnum. *epith.* Fēlix, faūstum, lætūm, bŏnum, prōspĕrum, ōptātum, dēxtrum, cērtum īncērtum, īnfēlix, īnfaūstum, mălum, sĭnīstrum, ădvērsum, trīste, mĭsĕrāndum, fūnēstum. *phr.* Læta, faūsta, sīgna. Trīstia cœlo mōnstra. Prōdĭgium cănit, ĕt trīstes dēnūntiat īras. Tēmpŏre quānquam īllo tēllus quŏque, ĕt æquŏra pōnti, ōbscœnīque cănes īmpōrtūnæque vŏlucres Sīgna dăbant.

ōmēntum, Káłdun 1.

ōmētis, *idis, f. gr.* Náramiennik.

ominātor Prorok.

ŏmĭno *æ.* ōmĭnor *aris,* Wießczę 1. Prorokuię. Ahnen/ Lösen guts oder böses. *Vide Auspicor.*

ōmĭnōsus, Nießczęśliwy/ Znáczący co złego

omissior ab re Niegospodárny.

ŏmissus animus Niedbálstwo.

ŏmītto, Opußczam 1. Odkładam/ Pußczam Zániechawam/ Dáię pokoy. Unterlassen *Pleraq; differat & præsens in tempus omittat.* Hor. *syn.* Mĭtto, prætērmĭtto, prætĕreo, līnquo, rĕlīnquo, sŭpērsĕdĕo.

ommentans priscum, sub Mießkam 1.

omne *subst:* Rzeczpospolita/ świát/ Wßystko

omnem aleam jacere, & omnem lapidem movere, *Prov:* Vśilnie.

omnes Wßyscy. Alle. ōmnes mōrtali stīrpe crĕāti, ōmne gĕnus hŏmĭnum.

omne tulit punctum *Prov:* Chwalny.

omni ope & opera, omnibus nervis, ungviculis, opibus, *Prov.* Vśilnie.

omnia, Wßystko/ & Sprawcá. Alles miteinander. *phr:* Quĭdquĭd hăbet tēllus, quĭdquĭd ŏlȳmpus hăbet. Quĭdquĭd hăbet spătĭōsi māchina mūndi. Quĭdquĭd hăbet cōmplēctitur ŏrbis. Quĭdquĭd hăbet tēllus, mărе, nūbĭla cœli. Quæ nătūrā suo cōntĭnet āmpla sĭnu.

omnibus numeris, *Prov. sub* Doskonały.

Omnicanus Apul. i. omnia canens, dum vox.

omnicarpus, Wßystko zrzący.

omnĭcŏlor, *adiect: omne* Pstry.

omnĭfāriam, Wßelkim sposobem.

omnifarius Wßeláki.

omnifer Wßystkorodny

omnĭformis, Wßelákokßtałtny.

ōmnĭgĕnus, *omnimodus,* Wßeláki,

ōmnĭmŏdè, omnimodis, omni modo, Wßelkim sposobem.

omnīnò, Koniecznie/ Zgołá/ Tylko Gäntzlich. *Non equidem omninò capta aut deserta viderer.* Virg. *syn.* Prōrsùs, pĕnĭtùs, plānè.

omnipărens Wßystkorodny.

omnĭpŏtens, omnipotentissimus Wßechmocny. Allmächtig. -- *Tityon terræ omnipotentis alumnum.*

omnĭpŏtentia, Wßechmocność.

omnis, Wßelki/ Káżdy/ Wßystek Alle ein Jeder. *Omnis amor magnus. Omnis pro nobis gratia muta fuit* Ov. *syn.* Quĭsque, cūnctus, tōtus ūnĭvērsus. *v. Omnes.*

omnis, loci & fortunæ, Biegun 1.
omnitucns, Wszystkowidzący.
omnĭvăgus, Biegun 1.
omnium rerum Rozmáity/ Wszeláki.
omnĭvŏlus, Chciwy. omnivomus oceanus. Pacuv.
omnĭvŏrus Wszystko żrzący.
ōmŏphagus gr. Surowo ledzący.
ōmŏplăta, æ, gr. Łopátka 1. Kość łopátczána.
omphăcinus, gr. Agrestowy
omniphăcium gr. Agrestowy sok.
omphăcŏcarpos, omphalocarpos, hæc gr. Ostrzycá ziele.

ON

ona, æ, Plin. corr. Oenas.
ŏnăger, ŏnăgrus, gr. Osieł dźiki/ Proca woienna. Ein Wald-Esel. Pulcher adest onager, mitti venatio debet. Mart. epith. Sylvestris, timidus. vide Asinus.
ŏnăgos, vel us gr. Ośláry.
oncos, as, Rygzl & sub Osieł 1.
ŏnĕrārius, ciężarowy. oneris magni Mocny & sub Drożę.
ŏnĕro Obćiążam/ Ládują/ Nábijam usz/ & sub Drożę. Beladen/ beschwären/ fällen. Hu germana malis oneras atq; objicis hosti. Virg. syn. Grăvo, prĕmo. phr. Hŭmĕris, cervīcibus pŏndus, ŏnus īnjĭcio, impōno. Hŭmĕros, ărmos pōndĕre, mōle prĕmo, ūrgeo, dēprĭmo, ŏpprĭmo, īncŭrvo, fătīgo. Ŏnĕrat grăvibus altaria dōnis. Aspĭce cūrvātos pōmōrum pōndĕre ramos, ŭt sua quŏd pĕpĕrit vīx fĕrat ărbor ŏnus. Fēssa lăbat mĭhi pōndĕre cērvix, ēt trĕmĕfacta cădunt sūccīso pŏplĭte mēmbra. Pōmăque læsīssent matrem, nĭsi sūbdita rāmo. Lōnga lăbōrāntī fūrca tŭlīsset ŏpem.
onero rationes, Száfuię bárzo / Wydáię 1.
onero vinculis, Osadzam więźnią.
ŏnĕrōsus, ciężki 1. Obćiążliwy. Schwer/
ŏniscus gr. Stonog 1.
ŏnīrŏcrĭtica, orum, gr. sub Wróżká 2.
ŏnīrŏpōlia, gr. ibidem.
ŏnītis, ĭdis, f. gr. Lebiotká.
ŏbĭychis, ĭdis, f. gr. Rożia tutká.
onocentaurus, ex asino & tauro animal, monstrum, vel Cacodæmon. v. Mieszániec.
ŏnŏchīles, is, vel eos, n. gr. onocichla, onocha, gr. Czerwieniec 1.

ŏnŏcrŏtălus, m. gr. Bąk 2.
Onomătopœia, Tropus vel Figura, quæ rei alicui nomen idoneum, quod non habuit, confingit, imitationis aut significationis causa. ut Balare, Coaxare, Taratantara. Patriso. Bovinor. Nominatio ad Herenni.
ŏnŏmasticum, gr. Słowik.
ŏnōnis, is, hæc gr. Liśi ogon ziele.
ŏnŏpordon, n. gr. Oset pawłoczny.
ŏnŏpyxos, vel us, f. gr. Bukszpan 3.
ŏnosma ătis n. gr. Długosz ziele.
ŏnūris, Gr. Wieśiołek ziele.
ŏnus, ĕris, n. ćiężar 1. Powinność. Ein Bürde/ Last/ Beschwärnüß. Cedentes oneris ramos, sylvamq; fluentem. M. syn. Pōndus, mōles, sārcĭna, grăvĭtas, grăvāmen. epith. Grăve, dūrum, mŏlēstum, īngēns, grānde, intŏlĕrabĭle, ĭnīquum, văstum, sŏlĭdum, immane, prĕmens, lĕve, exĭguum. phr. Ŏnĕrōsa mōles. Făscis ŏnĕrōsus. Măssa grăvis. Fĕrri hānc mōlem grăvĭtas vĕtat. Vix illud lĕcti bis sex hŏmĭnes cērvice sŭbīrent. Mēmbra grăvāns. Prĕmens hŭmĕrŏs. pōndus ĭnīquum. Mōles īmmĭtis, vīx fĕrenda. Nōn ĕgo sum clāssi sārcĭna măgna tuæ. Tōta dŏmus cœpit nūnc ŏnus ēsse tŭum. vide Onero.
Onustatus, Iudith: 15. pro oneratus, onustus.
ŏnustus, Obćiążony/ Pełen. Beladen/ beschwehrt. Hunc tu olim cælo spoliis orientis onustum. Virg. syn. Ŏnĕrātus, grăvātus, grăvis. phr. Pōndĕre prēssus, ŏpprēssus, dēprēssus, cūrvātus. Sūb pōndĕre ĭnīquo gĕmens, dēfĭciens, lăbāns, văcīllāns, tĭtŭbans, fătīscens: vīx ănĭmam trăhens. pŏplĭte flēxo sŭbsīdens. v. Onero, Onus.
ŏnychinus, gr. Onichowy.
ŏnychipuncta, al. onychiponyx, gr. Jáspid
ŏnychītis cadmia, sub Mośiężne odmiory.
ŏnyx, ychis, m. f. gr. Onich / Alábástr / Kielich, Biyszczak/ Pław 4. & sub Alábástrowy słoick. Ein Edelgestein. Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx. M. (Gemma candorem unguis humani referens.) epith. Cāndĭdus, lēvis, mĭcans, lūbrĭcus, crāssus, cāndĭcans, ălbens, myrrhĕus, nĭtĭdus, rădĭans, fūlgĭdus. phr. Cāndĭdus ărdet ŏnyx. Tōtăque ēffūsus in aŭla. Călcābātur ŏnyx. v. Gemma.
ŏpācĭtas, ćienistość.
ŏpāco, Zaćimiam. Beschatten. syn. ŏbumbro, ŏbscūro, tĕgo, ŏpĕrio. phr. Dīrĭgĭte in lūcos, ŭbi pingvem dīves ŏpācat Rāmus hŭmum. Dīffūgient

ent cōnites et nŏcte tĕgentur ŏpāca. Sĕcrēti cēlant cāllēs, et myrrea circum Sylva tĕgit. *Vide Adnubilo, Abscondo, & Obumbro.*

ŏpācus, ćiemny/ ćienisty. Beschattet. *Pone subit coniux, ferimur per opaca locorum.* V. *syn.* ūmbrōsus, ōbscūrus, tĕctus, ŏpertus, dēnsus. *Vide Obscurus.*

ŏpălus, *hic vel hæc lapis, vel gemma orphea.* Opal. *O Græcis, alij u, alijs o*

ope omni, ope summa Vśilnie. Mit Hülff *Hinc ope barbarica, variisq; Antonius armis.* Virg. *syn.* Aūxīlio, ŏpĕrā, sūbsidio, virtūte, fāvōre, grātiā

ŏpēlla, Praca/ Robotá 1.

opem affero, fero, Pomagam 1.

ŏpĕra, Robotá 1. 2. Pomoc/ Praca/ & Robotnik. Fleiß/ Arbeit/ Mühe. *Sedulus importes operâ vehemente minister,* Hor. *syn.* ŏpus, lābor, cūra, stŭdium. *Vide Labor.*

operæ, *hæ,* Robotnicy/ Cyáláśtra 2. 3.

operæ publicæ, Stárwárk.

operæpretium, *vel* operæ pretium Pożytek/ Obrádá/ Wysługá/ Wytobek/ Zapłátá 5.

operæ pretium est, Pożytecżno iest/ Potrzebá/ Vćieżno.

operæ pretium facio, Zárabiam/ Spráwuię 1. Obrywam 3.

operam do alicui, Stáram śię/ Posługuię/ Pomagam 1. Pilnuię 1. 2. Robię 2.

operam vicariam impendo, Zástępuię kogo.

ŏpĕrāria, Robotnicá.

operarius *adiect:* Robotny 3.

operārius, *subst.* Robotnik/ Rzemieśnik.

operarum magister, antistes, Folwárkowy.

operātio, Robotá 1. Ofiárá 1.

ŏpĕrātor, Robotnik. ŏpercŭlātus Nákryty.

ŏpercŭlo, *as,* Nákrywam/ Szpuntuię.

ŏpercŭlum, Nákrywká/ Pokrywká/ Wieko/ Wieczko/ Szpunt.

operculum laryngis, Krtąni blonká.

ŏpĕrĕ, Pożytecżno/ Bárzo.

ŏpĕrīmentum, Nákryćie/ Łupiny 1.

ŏpĕrio, Zákrywam/ Nákrywam/ Okrywam/ Zámykam 1. 4. Sádzę śćiány/ Zálewá trzeká. Bedecken. *Nox operit terras, quoties astra ignea, &c.* Virg. *phr:* Tĕgo, ōccūlto, ōbūmbro, ŏpāco. *Vide Occulto, Tego.*

ŏpĕror, Robię 2. Bawię śię 1. Ofiáruię 1. Arbeiten. *Divini auxilii manus hoc operetur in illis.* P. *syn.* Lăbōro. *phr.* ŏpĕri, lābōri vāco. Mānum ŏpĕri ādmŏvĕo, ādhibeo. *Vide Laboro.*

operosè, Prácowićie.

operosissimus, Budowny.

ŏpĕrōsĭtas. Prácowitość/ Robotá.

operositas supervacanea, Wyrwarzánie śię.

ŏpĕrōsus, Prácowity/ Sztuczny/ Mocny/ Narzędźia śilá potrzebuiący/ Trudny. Arbeitsam. *-- moles operosa laboret.* Ov.

ŏperta, *orum,* Táiemnicá.

ŏpertāneus, Potáiemny/ Skryty 1.

ŏpertè, Pokryćie/ Táiemnie. (świątynia?)

opertio, Zásłonienie ŏperto, *as,* Nákrywam

opertorium, Nákryćie/ Kołdrá/ Pieczęná.

ŏpertum, Skrytość/ Zámknienie Zákryćie.

ŏpertūra, *æ,* opertus, *us,* Nákryćie.

ŏpertus, *ti,* Nákryty. Bedeckt. *Interdum tunicâ duxit operta moram.* Prop: *syn.* Tĕctus, ōccūltus, ābditus, ūmbrōsus.

ŏpĕrŭla, Robota. operulæ, Kupieći.

ŏpes, *hæ,* Możność/ Bogáctwá/ Wielmożność/ Moc/ Pomoc. Reichthum. *Non hæc humanis opibus, non arte magistra.* Virg. *syn.* Bŏna, ŏpŭlĕntia, fŏrtūna. *Vide Divitiæ.*

opes fundatæ &c. Nieruchome dobrá.

ŏphiăsis, *is, eos, f. gr.* Włosow opadánie.

ŏphicădĕlus gemma, Kamień przekobiały.

ŏphidion, *gr.* Węgorz 2. Piskorz.

ophiocŏtŏnum, *gr.* Jeleni korzeń.

ŏphioglossum, *gr* Wężowy iezyk.

Ophiomachus, *Levitic* 11. *Locustæ genus cum serpente pugnans.* (*Suid. Hesych.*) *quod etiam facit lacerta.*

ŏphiŏphăgi, *hi, gr.* Wężożercy.

ŏphiŏscŏrŏdon, *gr:* Czosnek dźiki

ŏphiostăphyle, *es, gr:* Kápáry.

ŏphiostăphylos. *f. gr.* Przestep biały.

ophirisium aurum, Złoto szczere.

ŏphis, *is, m. gr.* Wąż/ Wężyczá.

ŏphītes, *æ, m, gr:* Jászczurnik 2. Wężownik

ŏphiūchus, ophiūsa, *gr.* Wężownik.

ophyris, *yos, f. gr.* Podkolan źiele.

opthalmia gr. Oczu plynienie/ Glowizná.
opthalmias, æ, m. gr. Wielgook.
opthalmicus, gr. Okulista.
opicerda, æ, Owcze bobki/ Smrod.
opicus, gr. Sprosny/ Szpetny/ Blázgoń.
opifer, Pomocnik. Ein Helffer. *Cum Deus in somnis opifer consistere visus.* Ovid. *syn.* adjutor auxiliator.
opifera, æ, opifer funis, Liná.
opifex, Rzemieślnik/ Sprawcá. Ein Werckmann/ Werckmeister. *Est opifex solus sic Rex, vellunt sibi barbam.* H. *v. Artifex.*
opificina, Rzemiesto 1.
opificium *idem, &* Robotá 3.
opigena æ, Rodzenia bożek pogáński.
opilio, onis, *m.* Owczarz.
Opilio, opilo, opunculo, avis quæ opilionis vocem imitatur. Fest.
opima spolia, *sub* Lup.
opime, Hoynie/ opimitas, Obfitość.
opimo, *as,* Tuczę/ Nápełniam/ Okładam.
opimus, Obfity/ żyzny/ Tlusty/ Pożyteczny/ Wyborny/ Karmny. Feist/ mästig. *Aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis.* Virg. *syn.* Pingvis, obesus, opulentus, abundans, dives.
opinabilis, Poięczny 2. Mniemániem stoiący.
opinamentum, Mniemánie/ Zdánie.
opinatio, Mniemánie. opinato Ná domysł
Opinatissima civitas, Judith. 1. i. famosissima, celeberrima.
opinator, Wszpiciel/ Fántástyk.
opinatus, us, Mniemánie.
opinio, Mniemánie/ Podeyrzenie/ Rozumienie. Wahn/ Meynung. *Opinione melius res tibi habet tua.* (Jamb.) Fl. *syn.* Sententia, consilium, mens, animus. *epith.* Certa, incerta, sapiens, stulta, utilis, perniciosa, prudens, imprudens, nova, recens.
opiniosus, opiniosissimus, Fántastyk.
opinor, Mniemam. Meynen/ schätzen. *Hybrida quo pacto sit Persius ultus opinor.* Hor. *syn.* Puto, existimo, arbitror, judico, sentio, censeo, reor, autumo. *vide Sentio.*
opipare, Hoynie.
opiparus, opiparis, Obfity/ Hoyny. Kostbar/ köstlich. *Vino ornamentis, opiparisq; opsoniis.* (Jamb.) *syn.* opulentus, magnificus, lautus, copiosus.
opiperatus, opiperus, Hoyny.
opiscus, Bliźniak.
opisthocomes, *æ, m. gr. sub* Czupryná.
opisthodomus, *gr.* Domu tył.
opisthographa, *orum,* Księgski pámiętne.
opisthographus, *gr.* Pisány z obu stron / Kártá 4.
opisthotonicus, *gr.* Skurczony wzad.
opisthotonus, *gr.* Skurczenie wzad/ Szyie (kołowátość.
opiter, *teris, tris,* Wnuk.
opitulatio, Pomagánie. *opitulator,* Pomocnik
opitulor, Rátuię/ Pomagam co. Helffen *syn.* Succurro, subvenio, auxilior, juvo, adjuvo, sublevo, adsum, faveo. *v. Auxilior.*
opitulus. Pomocnik.
opium, *gr.* Mákowy sok.

OPO

opobalsamum, *gr.* Bálsamowy oleiek.
Opocarpanthum, *succus carpanthi plantæ. Plini, Opocarpasum legit Dalecamp. & Mathiol. qui etiam Opocalpasum.*
opopanax, *gr.* Pánakowy sok.
Oporice, *es, Gr. Plini. succus ex sorbis cotoneis punicis croco in musto decoctus, ab* Jesienny.
oporinus, *gr.* Jesienny.
oporotheca, *gr.* Owocny skład.
oportet, Potrzebá iest/ Musi bydź. Man muß/ es gebühret sich. *Pascere oportet oves deductum ducere carmen.* T. *syn.* Necesse est, opus est, convenit, decet, æquum est, par est.
Oppando. is, Zástaniam/ Záwieszam 1.
oppavio is, Biie kogo.
oppango osculum Cáluię.
oppecto, *is,* Skrobię 3. [dzę.
oppedo, *is* Kurzę komu pod nos/ Lżę/ Gár-
opperior, Czekam. Warten. *Nec tardum opperior, nec &c.* Horat. *syn.* expecto, præstolor, maneo.
oppessulo, *as,* Zápieram 3.
oppeto, & oppeto mortem, Vmieram. Umbkommen. *Contigit oppetere, ô Danaum fortissime gentis.* V. *syn.* occumbo, occido, morior.
oppico, *as,* Zásmalam.

oppi-

oppidānus, *adiect:* Mieyſki. *ſubſtant:* Mieſzczánin.
oppidātim, Po domách.
oppidò, Bárzo/ Koniecznie/ Ták ieſt.
oppidò quàm, Bárzo dobrze.
oppidŭlum, oppĭdum, Miáſteczko/ & Kreſzawodniczy od ktorego. Eine Stadt/ Flecken. *Oppida cœperunt munire & ponere leges.* Horat. *ſyn.* Vicus, pāgus. *v. Civitas & Urbs.*
oppignĕro, oppignŏro, Záſtawiam, Oſiáruię 3. przepitam co.
oppilātio, Zátkánie.
oppīlo, Zámulam/ Zátykam 1. Zápieram/ Zámykam 1. Támuię.
oppleo, Nápełniam/ Pełno gdźie czego.
opplōro, Płácze/ Nabiiam uſzy.
oppōno, Ná ſzrzych kłádę/ Náſtawiam 1. 2. Náprzećiwko ſtawiam/ Záſtawiam/ Stawiam/ Wyſtawiam 4. Sprzećiwiam ſię/ Záſtawiam 5. Zákładam ſię 1. 2. Zárzucam Fürſetzen/ gegenſetzen. *Fortiaq; adverſis opponite pectora rebus.* Hor. *ſyn.* ōbĭĭcio, ōbjēcto, ōbtrūdo, ēxprŏbro.
opportūnè, Wczás 1. Ná ſzczęśćie 1. Dobrze mi ſię zc.
opportūnĭtas, Pogodá/pożytek/Spoſobność Gelegenheit. *ſyn:* Cōmmŏdĭtas, ōccāsĭo, tēmpus, ūtĭlĭtas. *phr:* Cōmmŏda ōccāſio. Cōmmŏda tēmpŏra. *v. Occaſio.*
opportūnum, Spoſobność.
opportūnus, Wczeſny 2. Kázny/ Natáżny/ Przyſtępny/ Spoſobny/ & *ſub* Podlegam. Füglich/ bequem. *Dirarum nidis domus opportuna volucrum.* V. *ſyn.* Cōmmŏdus, āccōmmŏdus tēmpēſtīvus, ĭdōnĕus, āptus, ūtĭlis.
oppoſĭtio, Ná przećiwko ſtawiánie / Przećiwność 2.
oppŏsĭtus, *ta,* Ná przećiwny/ Ná południe Leżę/ Leży miáſto. Gegengeſetzt/ zuwider. *Et miſer oppoſitis à tergo involvitur aris.* Virg. *ſyn.* ōbjēctus, ādvērſus, cōntrārĭus, ōbvĭus.
oppŏsĭtus *us,* Záſtonienie/ Záſtawiánie 2.
oppreſſio, Oblężenie / Tyráńſtwo/ Vćiſk / Gwałt 1.
oppreſſiuncŭla, śćiśnienie 2.
opprēſſor, Potłumićiel.
oppreſſus, *us,* *ſub* śćiśnienie 2.
opprĭmo, Tłumię/ Vćiſkam/ Záwalam/ Záglaſzam/ Przemagam/ Przypadam 2. Vprzedzam / Podeptáć/ Zdybáć. Unterdrücken. *Opprimet hanc animam fluctus.* Ov. *ſyn.* Prĕmo, ōbrŭo, ōnĕro, ſūbĭgo. cōnficio, [illegible] ōccīdo.
opprĭmor, Vpadam/ Zálewá ſię.
opprobrāmentum, Zelżywość.
opprobrātio, Przymowká.
opprŏbrium, Łáiánie zelżywe/ Zelżywość/ Vrągánie/ Przymowká. Schmach-Red/ Schande. *Creverat opprobriū generis, fœdumq; patebat* Ov. *ſyn:* Probrum, dēdĕcus, cōnvīcium, ſcōmma; mālĕdīctum, īnjūrĭa, īnfāmĭa īgnōmĭnĭa, *epith.* īnfāme, īngens, īnīquum, fœdum, tūrpe, pŭdendum. *v. Infamia, & Convicium.*
oppugnātio, Szturm/ Dobywánie.
oppugnātor, Oblegáiący.
oppugnatōrius, Obleżeniu ſłużący.
oppugno, *à pugno,* Kuſzę ſię/ Szturmuię/ Idę ná kogo/ Jádę ná kogo/ Dobywam/ Stoię ná gárdło. Beſtürmen/ beſtreiten. *ſyn:* īmpūgno, īnvādo, lăceſſo, cōntra ārma fĕro. *vide ſupra Occido.*
oppugno, *à pugnus.* Zbiiam gębę/ W gębę uderzyć/ Obiiam komu gębę.
oppūto, Obćinam. oppŭvio, Biię kogo.
oppŭvium, Bićie/ Chłoſtá.
ops, ŏpis, *f. ſubſt:* Pomoc/ źiemiá/ Pomocnik.
ops, ŏpis, *adiect.* Bogáty.
opsōnātor, *m:* Skupień
opsōnātus, *us,* Skupowánie/ Stráwá.
opsōnĭto, *as,* Bieśiáduię/ & *ſub* Potráwá.
opſonium, Przyſmák/ Potráwá / Rybá. Koſt/ Speiſe. *Omnia conductis coemens opſonia nummis.* Hor. *ſyn:* Fērcŭlum, lāutĭtĭæ, cōndīmēntum, dăpes, ĕpŭlæ, cĭbi.
opsōno, Bieśiáduię/ Kupuię/Potráwy ſkupuię/ Gotuię/ Zdobywam ſię.
opsōnor, Kupuię/ Potráwy ſkupuię.
opsōpoeus, *gr.* Łákotnik.
opsōphăgus, *gr.* Łákotliwy.
optābĭlis, Pożądány/ & *ſub* Radbym.

Wünschlich. *Scipio solamen properans optabile in armis.* Sil. *syn.* optāndus.

optābĭlĭter, optatò, Pożądánié.

optatio, optatum, Pożądánie.

Optativus modus, apud Grammat: Priscian. Diomed. quo optamus.

optātus, Pożądány. Gewünschet. *syn:* Cŭpitus

optica, *æ.* optice *es. gr.* Párrzánie/ Perspectywá

optĭcus, *gr.* Widzeniu służący.

optĭmas, *hic, & hi* optĭmātes Pánowie przedni. Die fürnehmste Obristen und Regenten des Volcks. *syn.* Māgnātes, prīmi, prīmōres, prōcēres, dўnāstæ, nōbĭlĭtas.

optĭmas fæmina, Białagłowá 2. Pání.

optĭmè, Bárzo dobrze/ Dobrze ták ná cię/ Dobrześ mi się ze.

optĭmum, Dobro. *optĭmitas.* Pożytek

optĭmus, Naylepszy. Der allerbest/frömmster. *Destinat optimus hic & formosissimus idem.* Juv. *syn.* Jūstĭssĭmus, intēgerrĭmus, lectĭssĭmus. *phr.* Virtūte præstans, insignis. *v. Bonus.*

optio, *ōnis, f.* Obieránie wolne.

optio, *ōnis, m.* Namiestnik/ Porucznik/ Pomocnik/ Strażniczy/ Podskárbi/ Budowniczy/ Tárásowy/ Skupien.

optionatus, *us,* Porucznictwo.

Optivus, Obrány.

opto, żądam 1. Obieram 1. życzę. Wünschen/ begehren. *Optarent sibi centies amici.* (Phal.) Mart. *syn.* exōpto, pĕrōpto, dēsīdĕro, cŭpio, ārdĕo. *phr.* Ferri, flagrāre āmōre, cŭpīdĭne. Fert ănĭmus caūsas tāntārum exprōmĕre rērum. Idem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. Alĭquid jāmdūdum invādĕre māgnum. Mēns ăgĭtat mihi. Mēns ōmnĭbus ūna sĕquēndi. Sēd sī tāntus ămor cāsus cōgnōscĕre nōstros. *v. Desidero.*

OPU

Opulens, Ausoni. & Apulei. pro Opulentus.

ŏpŭlentè, opulenter, Bogáto.

ŏpŭlēntia, *opulentitas,* Bogáctwo. Reichthum. --- *qui non opulentia Crœsi.* Ovid. *vide Divitiæ.*

opulento, *as,* Bogácę/ Nápełniam/ Obficie czynię.

ŏpŭlentus, Bogáty/ Hoyny. Reich. --- *syn.* [illegible] ăbūndāns, dīvĕ ōpum. *v. Dives.*

ŏpŭlesco, Bogácę się.

Opulus, f. arbor corno similis. Colum. Glossar. [illegible] *si folio.*

Opunculo, lege Opilio. 2. supra.

Opuntia, herba dulcis, è cuius foliis fit radix, & sic crescit. Plini.

ŏpus, *ĕris, n. Nomen integrum.* Robotá 1. 2. Dzieło/ budowánie 2. Dźiłánie/ Księgá/ Sztuká 3. 4. Rzecz 1. Ein Werck/ eine Arbeit. *Per medios instans operi regnisq; futuris.* Virg. *syn.* Făctum, ŏpĕra, lăbor, stŭdium, cūra, diffĭcūltas, nĕgōtĭum. *epith.* Dūrum, māgnum, ingens, diffĭcĭle, ārdŭum, mŏlēstum, pĕrīcŭlosum, illūstre, mĕmŏrandum, mĕmŏrabile, clārum, īnsīgne, nŏbĭle, mīrabĭle, æternum, sŭpērstes, vĭctūrum, immōrtale, īngĕniosum, pērfectum, fabrīle, scŭlptĭle, cœlatum, mārmŏrĕum. *vide Factum labor.*

ŏpus, *Nomen aclitum adiectivum, sub* Potrzebi

ŏpus, *Adverbium, ibidem.*

opus facio, Robię.

ŏpuscŭlum, Robotá 2. Książeczká. Ein Wercklein. *Scire velis mea cur ingratus opuscula lector.* Hor.

OR

ōra, *æ,* Karmia/ Brzeg/ Kráwędź 1. Łodź/ Liná. Das Bord oder End/ eines Dinges. item Gegent. *Et mecum ingentes oras evolvite belli.* Fīnis, extrēmum, līmes, margo, *vel* rēgio, plăga, lŏcus, tērra, tēllus, *vel* litus, rīpa.

oraculorum interpres. Prorok.

ōrācŭlum, Wyrok 1. 2. Wrożkow odpowiedź/ Wyrocznicá/ świątnicá/ Błagálnia. Abgöttische/ Antwort/ Weissagung. *Non semper sacras reddunt oracula sortes. epith.* Dīvīnum, săcrum, sānctum, cērtum, vērīdĭcum, fātīdĭcum, præscĭum, prænūntium, vērax, præsāgum, fāllax, āmbĭgŭum, vānum, ānceps, incērtum, fēlix, infēlix, lætum, trīste. Phœbēum, Apōllĭneum, Dēlphĭcum, Pўthĭcum, Sўbĭllæum. *phr.* Dĕōrum, Dīvūm jūssa, ārcāna, fātālia; rēspōnsa, mōnĭta, ēffāta, dĭcta. Vātum prædĭcta Cœlēstes mōnĭtus. Fātōrum ārcāna, Sacræ sōrtes. Fātōrum ōrācŭla rĕvēlans. Orācŭla săcras rēddēntia sōrtes.

oraria nāvis, Łodź. ōrārius, Poprzeżny.

ōrārium, Chustká do nosá/ Stułá/ Mánipulárz/ Zatyczká niewieścia.

ōrātā, *æ,* Złotobrew rybá.

ōrātā,

ōrāta, orum, Proſbá.

ōrātio, Mowá/ 1. Rzecz 2. Kazánie/ Pácierz: Eine Rede/ Gebett. *Sola frequens votis oratio præſtat honeſtis.* S. *ſyn:* Sermo, cōncio, vel prĕcēs, vōtum. *epith.* Blanda, ſvāvis, dōcta, pŏtēns, vĕhĕmens, cōncinna, cōmpta, ōrnata, cūlta, mōllis flēxănima, nŭmĕroſa, ēxīlis, ārida, jējūna, ābjēcta, hŭmĭlis. v. *Preces.*

ōrātor, Kráſomowcá/ Wymowcá/ Poſel 1 2. Proſzak. Wohl-Redner/ Fürſpreher. *Centum oratores Auguſta ad mania Regis.* V. *ſyn.* Rhētor, vel Lēgātus. *epith.* ēlŏquens, dĭſērtus, pŏtens, ſuāvis, fācūndus, sūbtīlis, doctus, īngĕnĭōſus, ācer, vĕhĕmens, māgnus, pĕrĭtus. *phr.* ănĭmo, līngvāque disērtus. Măxĭmus ēlŏquio. Dōctus mūlcēre ănĭmos. Fācūndo māxĭmus ōre. Nūllōra quem līngvâ vīncĕre pōſſe pŭtes. Cui vĕlit ēlŏquio fācūndus cēdĕre Ulyſſes. v. *Eloquens.*

orator forenſis, Prokurator.

ōrātōria, Kráſomowſtwo.

oratoriè, Kráſomowſko.

oratoris facultas, vis, orandi ſcientia, Kráſomowſtwo.

oratōrium, Modlitwá.

ōrātōrius, Kráſomowſki. oratrix, *ſub* Proſzak.

oratus ſis, Proſzę cię. ōrātum, *ti*, Proſbá.

O R B

orbātio, Ogołocenie/ Owdowienie/ Vtrácenie.

orbĭcŭlātim, Okrągło 1. Kołem/ Toczkiem.

orbiculatus, Okrągły 1.

orbĭcŭlus, Kołko 4. Tálerzyk/ Galeczká.

orbĭcus, Okrągły 2. (*Analogia.*

orbĭle, Obod/ Biegun 2. *Producit i Renatus*

orbis, Okrąg 2. Koło figurá/ Krąg 1. Gałká/ Koło wozowe / Kráiná/ Kray 1. 2. 3. Bániá/ Tálerz 1. Stoł 2. Puklerz 2. Pokrywká 1. Zaroki 3. Nakrewka 1. Obod/ Swiát/ Gromádá ludźi/ Kuro/ Poſacká ściań. Ein Circul/Ring/ Kreyß. *ſyn.* Cīrcŭlus, gȳrus, glŏbus. *Epith.* Rŏtūndus, glŏbōſus, īnflēxus, ſinŭōſus. *vide Gyrus.*

orbis ſaltatorius, Taniec 1.

orbis terrarum, Ziemiá 1.

orbĭta, Koley / Odbieg/ Drogá 1. Ein Wagengleiß auff dem Weg. *Caſtaliam molli divertitur orbita clivo.* Virg. *ſyn.* Rŏtæ signa, vēſtigia, ĭter, vel rŏtæ cūrvātūra, cūrvāmen, ōrbis. *epith.* Trīta, vel vŏlūbĭlis, cūrva. *vide Rota.*

orbita vinculi, Degá.

orbĭtas, Ogołocenie/ Ośierocenie 1. 2. Vtrácenie. Weiſſloſe. *O triſte fractis orbitas annis malum.* (Jamb:) S.

orbĭtōſus, Torowány/ Vbity 2. Drożyſty.

orbitūdo, Ośierocenie 1.

orbĭtus, Okrągły 2.

orbo, Pozbawiam/ Odeymuię/ Ogołoćić/ Ośierośić/ & *ſub* Zábiiam ſię.

Orbona, Dea orborum patrona. Arnobi. Plini. Junius.

orbor, Ośierośiet/ Vtrácam.

orbus, Ogołocony/ Ośierośiáły/ Opuśćiáły/ Bez potomká/ & *ſub* Bez. *Præpoſitio.* Beraubt. *ſyn:* ōrbātus, prīvātus, *vel* cæcus, vel ōrphănus.

orbus, luminibus, Slepy.

orbitas luminis, Slepotá.

O R C

Orca, Beczká 1. 2. Skrzynká 2. Koſtkowá puſzká/ Bániá Sledziowká/ świniá morſká/ Kámień farb rozlicznych.

orcheſtŏpălārius, orchiſtopalarius, Zapáśnik/ Kuglarz.

orcheſtra, gr. Dźiwowiſko 1. Łáwy wſchodowáte.

orchis, itis gr. Liśie iayká ziele/ Oliwká/ Bániá 4.

orchīta, æ, orchītis, idis, orchas, adis, Gr. Oliwká.

orchius, orchīvus, Piekielny.

orci janua, ditis oſtium, fauces. Orchłań.

orciniana ſponda, Máry.

orcĭnĭānus, orcĭnus, Piekielny.

orcinus libertus, *ſub* Wyzwoleniec.

orcŭla, Dzbánek/ Beczułká.

orcum, *n*, Piekło.

orcus, Lucyfer/ Piekło/ Czárt/ & *ſub* Szátáncza. Hölliſche Finſternüß. *ſyn:* Dis, Plūto vel īnfērnus.

orcȳnus, gr. Wrzećienicá/ Tuńczyk.

O R D

ordeum, idem Hordeum.

ordia, orum, ordium, Początek. 1.

ordinariè, Poſpolićie.

ordĭnārius, Zwyczáyny / Poſpolity 3. Spořządzony.

czadzony/ Nowiniarz/ & *sub* Ordynárya.
ordinarius homo, Przyśieżgácz/ Warchoł.
ordinatè, *ordinatim*, Porządnie
ordinatio, Rząd 7. Porządek/ Stánowie-nie/ Postánowienie
ordinatīvus, *sub* Sporządźićiel
ordinator, Sporządźićiel
ordinatus, Porządny/ Sporządzony.
ordino, Sporządzam/ Rozstawiam/ Szykuię 1. Ordnen. *Ordinat inversis & frondibus explicat annum* Ovid. *syn:* Dispono, compono, digero. *phr.* in ordine pono, loco, constituo, colloco. Suis quæque locis statuo, paro, rite loco.
ordior, *iris*, Poczynam. Anfahen *Mater ei tunicas habiles ordita*, Mant. *syn:* exordior, inchoo, aggredior, incipio. *v. Incipio.*
ordo, Porządek/ Rząd 2. Rotá 1 Bráctwo/ Chorągiew 3. Stan/ & *sub* Rádá 2. Ordnung/ Orden/ Stand. *Insere nunc Melybœe pyros: pone ordine vites.* Virg. *syn.* Series, ratio. *epith:* immutabilis, longus, optimus, fixus, compositus, rectus, pulcher, aptus, gratus.

O R E

orea, arum, Wędźidło.
oreon, *al.* orion, *n.* Sporyż 2.
oreoselinum. *gr.* Opich.
oresitrophus, *Gr.* Gorny 2.
orestion, *vel um, n. gr.* Oman.
ore tenus, *male redditur*, Vstnie. *Vide ibidem veram interpretationem.*
orexis, *is, f. gr.* Apetyt 1. Womit 1.
organa, *orum. gr.* Orgány. Orgel. *Vocem vendentis prætoribus organa semper.* Juv: *epith:* Sonora, arguta, canora, læta, resonantia, svavia, blanda, cava, dulcia, rauca, inflata. *phr.* Rauco stridenti dissona cantu organa. Variis distincta disparibus compacta tubis. Arguti refert modulamina cantus.
organarius, & organarius faber, Orgánistá
organicè, *v.* Klubą ćiągnąć/ & Winduie.
organicus, *gr. subst:* Winduie.
organicus *gr. adiect.* Narzędźia śiłą potrzebuiący.
organum, *gr.* Narzędźie/ Instrument muzyczny.
organum Arithmeticum, Ráchownicza tablicá.
orgyia, *gr.* Sążeń.

O R I

oria, æ, Czołn, Łodź. oribasus *gr.* Gorny,
orichalcum, *gr:* Mośiądz. Kupffer. *Emicat effigies & sparsa orichalca renident.* *epith:* Nitidum, virens, renidens, splendidum, fulvum, rutilum coruscum, micans, durum, grave, rigidum *phr.* Squalentes auro galeas, nitidoque orichalco Sparsa orichalca renident.
oricilla, Vszko. oricilla imula, Vchá część dolna.
oricula, pro auricula, Vcho.
oriculare specillum, Vszká.
oricularis. Vszny.
oriens, *m. subst:* Wschod słońcá. 2. Die auffgehende Sonn. *syn.* Sol, Phœbus, Titan renascens, redivivus. *epith:* Roseus, rutilus, nitidus, purpureus, clarus, serenus. *phr.* Eois Sol surgens ab undis. Sole novo terras irrorat Eous. Nitido sese effert Sol aureus ortu. Primos ortus effert Titan, et radiis orbem retegit. Sol noctem egit sub terras cœlumque serena luce reclusit, alto se gurgite tollunt Solis equi, lucemque elatis naribus efflant. Matutinis Sol oritur invectus equis. *Vide Mane, Sol.*
orientalis Wschodni.
orificium, Vśćie 1.
origanites, *æ, gr. sub* Lebiotká.
origanum, *gr.* Lebiotká.
origenes, i. in montibus natus. At proprium nomen. Hanrico. Stephano.
originale crimen, Pierworodny grzech.
originalis, Początkowy.
originarius, *sub* Kmieć. *originatio* Wykład.
origo, Początek 1. Rod 1. Rodzenie się. Ein Ursprung/ Anfang. *Nascetur pulchra Trojanus origine Cæsar.* Virg. *syn.* ortus, exordium, primordium, initium, principium, stirps, semen, generis cunabula: causa, autor, caput, scaturigo, fons. *epith:* Prima, bona, mala, vetus, certa, incerta, latens, celebris. *Vide Causa, Genus, Scaturigo, Fons.*
oriola, Czołnek. *oriolis, is, f.* Łodź
oriolus, Wywielga.
Orion, *gr:* Gwiazdá S. Jákubá/ Rosy, *o. & i anceps apud Poëtas.*
orior, *riris, reris*, Wschodzę 2. Wszczyna się/ Pochodzę/ Rodzę się. Entspringen/ entstehen. *Hinc fidei virtus hinc flamma oriatur amoris.* S. *syn:* exorior, nascor, enascor, oborior, suborior, procedo, prodeo, emano, exurgo, effluo,

flŭo, ēxeo, prōmāno, dīmāno, dērīvor, prŏfĭcīſcor. Vide Naſcor

ŏriundus, Rodem z kąd/ Rodem z rąd/ Potomek. Gebörtig. Deniq; cœleſti ſumus omnes ſtirpe oriundi, Luc: ſyn: ōrtus, gĕnĭtus, ſătus, nātus

ŏrĭpĕlargus gr. Orzeł podły.

orītes æ, m. gr: Kámień niezgorzyſty.

oritur Poczyna ſię.

Orix, lege Oryx. Orminium, lege Horminium.

ornāmēntum Ozdobá/ Sprzezay/ & ſub Ramá 2. Zierd/ Schmuck. Ornamenta parum claris lucem dare coget. Hor.

ornatè, Ozdobnie/ Pieknie.

ornātiſsĭmus, ſub Mośćiwy.

ornātor, Vbieracz/ Piekrzyćiel.

ornātrix ſub Piekrzyćielká.

ornatu illyrico ſub Po włoſku.

ornatura, Bramá u ſzáty/ Strefá/ Petlicá.

ornātus, ti, Stroyny/ Obdárzony. Geziert/ Geráſtet/ Außgeputzt. ſyn. ădōrnātus, ēxōrnātus, cūltus, ēxcūltus, pŏlītus, cōmptus, dĕcŏrātus, ſplēndidus, fūlgens, nĭtidus, nĭtens, mĭcāns. phr. Sŭpērbo ſplēndĭdus ōrnātu. Nitēnti ōrnātus īnſtrūctus cūltu. Cūltus, gēſtat dĕcōros. Strāta cŭbī ia cūltu Māgnĭfico. Nōn cūltus īn illa sĕgnĭor ĕffigie. Vărĭis nam pūrpŭra gēmmis īntērtēxta tēgit. Cūltūque sŭpērbo pēndēbant tĕrĕti gēmmāta mŏnīlia cōllo. Vide Orno.

ornātus us, Ozdobá/ Vbiór 1. 2. Apárát 1. Zierd/ Geſchmeid/ Schmuck. Non hac capta mihi nitidis ornatibus inquit. S. ſyn. ōrnāmēntum, cūltus, dĕcus, dĕcor, dīgnĭtas, hŏnor, īnsigne, lūmen, ſplēndor. epith: Măgnĭfĭcus, ēxĭmĭus, īnsignis, rēgius, dĕcōrus, hŏnēſtus, cōnvĕniēns, dives, cōnſpĭcŭus, īllūſtris, nitens, ſplēndĭdus, prĕtiōſus, sŭpērbus, āmbĭtiōſus, nōbĭlis, īnsŏlĭtus, fēſtus, trĭumphālis, vānus, īnānis.

oonithias æ, m, gr, Wiátr pułnocny prawy.

ornīthŏboſcium, gr: Kociec 1.

ornīthŏgăle es, gr: Ptáſze mleko/ & śniedek

ornīthon, ōnis, gr, Ptáſznik 3. Kociec 1.

ornīthŏtrŏphium gr. Ptáſznik.

orno Zdobię/ Vbieram/ Sławię/ Chwalę 1. Opátruię potrzebámi/ Obiiam ściány/ Zálecam/ Gotuię/ Vrácżyć. Zieren/ rüſten/ ſchmücken. - - Paribuſq; ornaverat armis. Virg. ſyn. Adōrno, ēxōrno, dĕcŏro, hŏnēſto, ēxpŏlio, lŏcŭplēto, īnſtruo, dīſtīngvo, cōmo, ēxcŏlo phr. Dĕcōro cūltu, nĭtēnti ōrnātu īnsignio. Eōis lăpīllis, vel gēmmis vēſtes, pēctus ōrno, vărio, dīſtīngvo. Vide Fuco, Gemma, monile, Ornatus.

ornus, ornus humilior Jeśion/ an Grab? Ein Hagbuſch. epith. āĕria, ārdua, vĭrens frōndens, ſtĕrĭlis, ānnōſa, mōntāna, sūblimis, ēxcēlſa, dūra, cŏmans. phr: Nāſcūntur ſtĕrĭles sāxōſis mōntĭbus ōrni.

ōro, Proſzę/ Modlę ſię 2. Przyczyniam ſię/ Rzecz mam/ Spráwuię u ſądu. Bitten/ beten. Talibus orabat dictis, araſque tenebat. Virg. ſyn. Rŏgo, prĕcor, ōbsĕcro, ōbtēſtor, dēprĕcor, īnvŏco. phr: Sūpplĭcĭbus vērbis āffāri. Fūndĕre prĕces. Vōce prĕcāri, īn vōta vŏcāre. Vōtis, prĕcibus prōsĕqui, ēxpōſcĕre, sōlĭcĭtāre. Vōtis ădōrāre, vĕnĕrāri. Sūpplice vōce, flēxo poplĭte, mănĭbus sŭpĭnis ōbtēſtāri. Aūxĭlĭo vŏcāre. Ante pĕdes vōlvor prōſtērnor, sūpplex. Tēndit dūplĭces ād sīdĕra pălmas. Mœſtis dŏmĭnum īmplōrāre quĕrēlis. Tōllĕre ăd āſtra mănus. Prĕcĭbus, vōtīſque vŏcāre Nūmĭna măgna Deûm. Aſt ĕgo sāncte părens sūpplex tua nūmĭna clāmo. Nēc prĕcĭbus văcua eſt hōra lŏcūſque mĕis. Vide Adoro, & Precor, Oratio, Preces.

ŏrŏbānche, es, gr: Gęśia wyká/ Zarázá ziele.

ŏrŏbias, æ, m, gr: Kádzidło żywicá. (le.

ŏrŏbītis, is, gr. Kley złotnicży.

ŏrŏbus gr. Wyká 5.

orphănus, gr. Osierociały. Ein Weiſzling/ Elterloß Kind. ſyn: ŏrbus, phr. Părēntibus, pătre, mātre ōrbus, ōrbātus, cărens. Părēntibus sŭpērſtes. Pōſthŭmus hæres.

orphănŏtrŏphium, gr. śierot mieſzkánie/ Szpital śierot.

Orphus. Plini. Ovidi. Ariſtot. piſcis marinus aliis, fluviatilis aliis, apud Geſner. Cernuam vocat Gaza & alij, negant alij eandem eſſe.

orſa, orum, & orſus us, Początek.

ORT

Orthampĕlos gr. Máćicá nienáwiązána.

orthium carmen gr. Krzykliwy.

orthŏdōrum, gr. Piedź śrzednia.

orthŏdoxus gr. Práwowierny

orthŏgōnius gr. Węgláſty 2. [przodku

orthŏgrăphia gr. Piſánia náuká / Model

orthŏmaſtĭcus gr. Opukáły

orthŏpnœa gr. ſub Proſtoſzyi.

orthopnöicus *gr.* Prostostyi.
orthostätes *a, m. gr* Slupiec/ Kleszcze 2.
orthrägöriscus *gr.* Osesek/ Wieprzek morski
ortivus Wschodni. ortu, Rodem.
ortus *m*, Poczatek 1. Pochodzenie. Geburt/ Ursprung/ Anfang. *Agitq; in ortus, unde. nox atrum caput.* (Jamb.) *syn:* exortus, origo, principium, nativitas.
ortus solis, Wschod słonca 1. 2. Auffgang der Sonnen. *syn.* Phœbus, Eous, matutinus, ortus. *epith:* Purpureus, puniceus, croceus, roseus, lucidus, primus, nascens, purus, serenus, almus, tepidus roscidus, nitidus, splendens. *phr:* Phœbi lumina prima. Lux prima diei. *Vide supra Oriens Sol & Aurora.*
ortygömetra *gr.* Przepiorka wielka.
ortyx ygis, *f. gr.* Przepiorka 1. Babka żiele
öryx ygis, *hic gr.* Wtorośierć/ *sub* Sarn/ Szopa wolenna/ Kamienniczy młotek:
öryza *gr.* Ryż.

O S

ōs, ōris, Gęba 1. 2. Twarz 1. 2. Obliczność Pászczeka/ Uśćie 1. Nos 2. Język 2. Obecność/ śmiáłość/ Niewstyd. Der Mund/ das Maul. *Componens manibusq; manus atq; oribus ora.* Virg. *syn.* Vultus, facies, frons, vel conspectus, præsentia. *epith:* Purpureum, formosum, roseum, pulchrum, decorum, venustum, placidum, serenum, egregium, nitidum, blandum, modestum, impudens, audax, protervum, ambrosium, doctum, disertum, argutum, facundum, fatidicum, pium, divinum, mendax, infidum, hians, immane patulum, spumans, cruentum, turbatum, avidum, clamosum, vocale. *phr.* Oris hiatus, oris lepor, modestia, venustas, majestas, decus, facundia. Sedet multus in ore lepor. Tingit igneus ora rubor. Culti oris facundia, præstantia. Teter spiritus oris. Ore refert patrem. Pendet ab ore loquentis. Natum ante ora parentis abripit. Conversi inter se oculos atque ora tenebant. Oraque corticibus sumunt horrenda cavatis. Subest niveo lenis in ore rubor. Orisque micans splendore venusti. Quam pia dulciloquo facundia promitur ore.
os durum, ferreum, impudens, obtusum, nullum, Niewstydliwy/ Niewstyd.
os fornacis, Czeluść 2.
ŏs, *ossis*, Kość 1. Drzeń / Pestka. Ein Bein. *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor.* Virg. *epith:* Durum, album, validum, firmum, [illegible] lidum, nodosum, canum, candidum, ingens, [illegible] cum, aridum, carum. *phr:* Ossea, compages, [illegible] ties, moles, ossa suis astricta nervis, articulus. M[illegible] cilenti artus vix ossibus hærent. Vix habeat te[illegible] em quæ tegat ossa cutem.
os terræ, Kamień 1.
os coxæ, os ilium, os pubis, os sacrum, Kość kuprzasta.
os sublimo, *vide* Sublino.

O S C

Osce, Sprośnie.
oscedo, Ziewaczka/ Warg osypanie/ Sz[illegible]
oscen *inis, m*, Ptak śpiewaiący
oschöphoria *a, gr.* Kwietnia Niedźiela.
oscilla *orum*, Kolyska/ Kutow gra.
oscillatio, Kolysanie.
oscillo *as*, Obtiam gęba.
oscillum Obrazek/ Obraz/ Kolyska/ Koly sanie/ Wietrzolek/ Gębka.
oscinis, *is, m. al. omn: adiect:* Ptak śpiew[illegible]
Oscinum, Cicero corr: Obstitum.
oscitabundus, Ziewacz.
oscitans, Niedbały/ Ospały/ Gnuśny.
oscitanter, Ospale/ Niedbale.
oscitantia, Niedbalstwo.
oscitatio Poziewanie/ Ziewnienie/ Niedba[illegible]
oscitationes traho, Poziewam.
oscitator, Ziewacz.
oscito Poziewam/ Otwieram się/ ziáię.
oscitor *aris* Poziewam
osculatio Całowanie.
osculor Całuię. Küssen. *phr.* Oscula libo, delibo, figo porrigo, fero, offero, rapio, lego, carpo cupio, os ori, fronti, labris admoveo, applico, jungo, imprimo. Prono vultu, pressis labellis basia porrigo, fero. Multa tamen rapies oscula, multa dabis. Inter se oscula miscent. Excipit amplexu, feliciaque oscula jungit. Oscula ingeminare, repetita dare. Ille manus lambit, patriisque dat oscula palmis. Ausus es amplecti, colloque infusus amantis, oscula per longas jungere pressa moras. Tenerumq; dolorem Natorum amplexu, solatur, & oscula mœstis. Oscula nunc fronti, nunc oscula [illegible] bat ocellis. Deliciosa suo genitrix fert oscula nato. Oscula dispensat natos suprema per omnes. Ille [illegible] cens pronus matri dedit oscula terræ. *V. Amplector.*

osculum

osculum, *ab ore*, Gębká/ Wárgá/ Cáłowánie/ Dziurki. Kuß/ Mündlein. *Oscula dat ligno, refugit tamen oscula lignum.* Ovid. *syn.* Svavium, basium, amplexus vel oscillum, parvum os. *epith:* Dulce, molle, blandum, mite, gratum, amicum, charum, lætum, mutuum, svave, fidum, fidele, maternum, mellitum, jucundum, turpe, lascivum, inhonestum, castum, pudicum, honestum. *phr:* Melle, ambrosia, nectare dulcius, svavius osculum. Mollia nusquam oscula detectant castos. Fuge tu, sunt noxia basia, in ipsis multa venena labris. *Vide Osculor.*

oscus Stároświecki/ Niewstydliwy/ Plugáwy/ Blázgoń.

Osiris, Plinius corr. Osyris.

osor, Nienáwidzący. Ein Hasser *Efficitur vitiis invictus, & osor iniqui.* Mamert.

OSS

ossarium, Kostnicá/ Truná.

Osse, is, Kość 1.

osseus, Kośćiány/ Kośćisty. Beinin. *Insequar & vultus, ossea forma tuos.* Ovid.

ossicularim, Kostkámi.

ossiculum, Kostká/ *sub* Kostká.

ossifraga, Orzeł łomignat.

ossifragus, *idem, &* Kleśt/ Łomikost.

Ossilago. Arnobi. solidatrix ossium Dea. Ethnicorum more.

ossillo, *as,* Obiiam gebe.

Ossu, antiqu. prisc. Kość 1.

ossuarium, Kośnicá/ Truná.

Ossum, si, Kość 1.

ostendo, Pokázuie 1. 2. 3. Skázuie 1. Zeigen/ weisen. *Post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus.* Virg. *syn.* Monstro, demonstro, declaro, Indico, as, manifesto, pando, retego, detego, aperio, expromo, expono, revelo, patefacio, arguo doceo, significo. *phr.* in lucem traho. Latebris educo, indicium do, affero. Exitii patefecit signa. *Vide Manifesto.*

Ostensionalis miles. Okazáły/ Asistencya.

ostentarius, Szálbierz/ ćiarlatan.

ostentatio, Pokázowánie śię/ Chełpienie/ Pozor.

ostentator, Stoczypietká/ Chełpliwy

ostento *as,* Pokázuię 1. 2. Zmyślam/ Chełpię śię. Rühmen/ pralen. *Et simul his dictis faciem ostentabat & udo.* Virg. *syn.* Jacto, jactito, vendito, glorior. *Vide Superbio.*

ostentum, Płod dziwny/ Cud/ Widok/ Znák Ein wunderzeichen. *v. Monstrum, Prodigiu.*

ostenius, *m,* Pozor/ Szyderstwo/ Pokrywká.

ostiarium, Podymne. ostiarius, Odźwierny.

ostiatim, Od domu do domu.

ostigo, *inis, f.* Lißay.

ostii vacuum, Drzwi 1.

ostiolum, Drzwiczki 1.

ostiorum latera, Podwoy.

ostium Drzwi 1. 3. Weśćie/ Vśćie. Ein Thür. Janua, limen, aditus, fores, porta, *Vide Ianua.*

ostium Ditis, ostium Orci, Orchlan.

ostracias, *æ, m,* ostracites *æ, m, gr. sub* Skorupiásty. (grá.

ostracinda, *Iunio. Polluci. Eustat.* Skorupek

ostracion, *vel um, gr.* Kiryśnik ryba.

ostracismus, *n. gr.* Wygnanie 1.

ostracitis cadmia, *sub* Mośiężne odmiory.

ostracium, *gr.* Kielki. ostrea, *æ,* Pław.

ostrearia, *hæc idem.* ostrearius, *idem.*

ostreatus, & ostreosus, Chropowáty/ *& sub* (Pław

ostreum, *gr.* Pław.

ostrifer, *sub* Szkárłatny.

ostrinus, Szkárłatny. *i longum ab Ostreo priscè*

ostrum, *gr.* Szkárłat máterya/ Szkárłat fárbá. Ein Meerschneck. --- *Sidonio fulget sublimis in ostro.* Ovid. *syn.* Murex, purpura, coccus. *Vide Purpura.*

Ostrya, æ, vel Ostrys, yos, Plini. arbor fraxino similis in aquosis saxis crescens.

osus sum, Nienáwidzę.

osyris, *idis, f. gr.* Lenek.

osyrites, *æ, m, gr.* Jásnotká ziele.

OT

otacusta, *æ, m. gr.* Podchwytácz.

othonna, *gr. an* Záwilec ?

Otia, æ, lege Otium Græcum.

otio marcescere, Zleniec. otiolum Czás.

otior, *aris.* Prożnuię. Müssig gehen/ faullentzen. *syn.* Vaco, ferior, quiesco. *phr.* Nihil ago, otia duco, ago, perago, tero, colo, sequor, sector, in otia solvor, otio torpeo, langveo, marcesco,

mārcēsco, diffluo, fatiseo. ōtio văco, indulgeo ōtia vitæ. Dēsidiōsa sĕqui. Vītam pĕr ōtia dūco. Sūb inerti tĕrit ōtia lūxu. Mōllia sĕcūræ pĕrāgēbant ōtia gēntes. Māle tēmpus pĕrdĕre. Tōrpēscĕre lūxu, īgnāvo, trādūcĕre lūxu ōtia. *v. Quiesco.*

otiose, Prożnuiąc/ Niedbale/ Bespiecznie/ Pomału / Spokoynie / Sobie co tczynic / Nieochotnie.

Otiositas, Prożnowánie.

ōtiōsus, Prożnuiący/ Bespieczny/ Spokoyny. Müssig/ item sorgloß, *Turbam nō habet otiosiorem.* (Phæ.) Mart. *syn.* Văcŭus, fērĭātus, lēntus, sēgnis, inērs īgnāvus, dēsidiōsus, pīger. *phr.* Cūris liber, lĕvātus, văcŭus, sŏlūtus, ĕxpĕditus, ĭnānis, ōtia dūcens, ōtio tōrpens, ōtio văcans. Dēsidia lāngvens, tōrpens. Cāntāmus văcui. Văcuo pĕctŏre mōlles Stānt cūræ. *v. Piger & Otior.*

otiosum reddo, Vstrawiam.

ōtis, *idis*, *gr.* Drop.

ōtium, *gr. sub* Plaw / Vßko.

otium, Prożnowánie/ Czás 1. Pokoy 1. 3. Odpocznienie/ Wakácya. Müssiggang/ Ruh/ Freyung von Arbeyt. *O Melibæe, Deus nobis hæc otia fecit.* Virg. *syn.* Quies, inērtia, dēsidia, lāngvor, tōrpor, īgnāvia, sēgnĭties. *epith.* Pigrum inērs, tūrpe, lēntum, īgnāvum, sēgne, dēsidiōsum, dēlĭciōsum, mōlle, fœdum, īgnōbile, quiētum, trānquīllum, suāve, grātum, āmœnum. *phr.* Vita sēgnis. Lūxus inērs. Dēsidis ōtia vitæ. Īgnāva quies, inērs sĭtus. Dēsidiæ mōlles, inērtes sōmni sĭtus, illita blāndĭtiis ōtia. Cērnis ŭt īgnāvum cōrrūmpant ōtia cōrpus: ŭt căpiant vĭtium, ni mŏveāntur, ăquæ? *v. Pigritia, Quies, & Otior.*

otium est, otium habeo, Łácno mi.

ōtus, *gr.* Nocny kruk/ *& sub* Sowá leżna.

O V

ōva farcta *sub* Päßtet.

ōva fricta, frixæ, Jáiecznicá.

ōva piscium, Ikrá rybia.

ŏvālis, *ab ovando*, Tryumfowy.

ōvālis, *ab ovis, sub* Okrągławy.

ŏvātio, *ab ovando*, Tryumf máły.

Ovatio, ab ovis. Plini. corr. Operatio.

ŏvātus, *us*, Tryumf 2.

ōvātus, *ti*, Okrągławy/ Podługowáty.

ŏviāria, *æ*, Owiec stádo.

ŏviārĭcus, ŏviārius, Owczy.

ŏvĭcula, Owieczká.

ŏvīle, Schaffstall. *Incustoditum captat ovile lupus.* Ovid. *syn.* Caūla, stăbŭlum, sēptă, ŏrum. *epith.* Clausum, tūtum, sēcūrum, ăpērtum, pătens, fœcūndum, plēnum, ŏptĭmum, tĕnĕrum. *phr.* incūstōdītum căptat ŏvīle lŭpus. Claūsis bālant in ŏvīlibus āgni.

ŏvĭlio, *ut Opilio.* Owczarz.

ovillus, ovinus, Owczy. Schaffin.

ŏvĭpărus, Jkrorodny.

ŏvis, Owcá. Ein Schaff. *Instituit, Pan curat, oves, oviumq́ magistros.* Virg. *syn.* Bālans, bidens, āgna. *epith.* imbēllis, mōllis, plăcida, lānĭgĕra, păvida, tĭmida, cāndĭda, mānsvēta, mĭtis, blānda, tĕnĕra, tĕnĕlla, fŭgax, săliens. *phr.* Lānĭgĕrum pĕcus. Innŏcuæ, Lānĭgĕræ pĕcŭdes, bĭdentes. Lānĭgĕri grĕges. Mĭtis bālāntum grex. Mōlle gĕrit tĕrgo cāndida vēllus ŏvis. Sæpe in cōlle tŏndēntes pāscŭa læta. Lānĭgĕræ rēptānt pĕcŭdes. Cāvo Pŏlyphēmus in āntro Lānĭgĕras claūdit pĕcŭdes ātque ūbĕra prēssat. Quid mĕruīstis ŏves plăcidum pĕcus, inque tŭēndos Nātum hŏmines, plēno quæ fērtis in ūbĕre nēctar. Mōllia quæ nōbis vēstras vēlāmĭna lānas Præbētis, vītāque măgis quàm mōrte jŭvātis? *Vide Grex.*

ovis aurea, Glupiec.

ovis fera, Wielbłądorys.

ŏvo, *as*, Krzycz 1. Tryumfuię 1. Von Freud springen / triumphiren. *Quo nunc Turnus ovat spolia, &c.* Virg. *syn.* Triūmpho, gēstio, ĕxŭlto, lætor. *V. Triumpho, Gaudeo.*

ŏvum, *è Græco*, Jáie. Ein Ey. *Longa quibus facies ovis erit illa memento.* Hor. *epith.* Tĕres, læve, nŏvum, rĕcens, sălūbre. *phr.* Gāllinæ fœtus, fœtūra diūrna, dōna, mūnĕra, ŏvi ālbūmen vĭtēllus, tēsta, seu pūtāmen.

ovum serpentinum, Weżysko.

Ovum urinum, hapalum, &c, vide sub H. U. &c.

O X

oxălis, *idis*, *gr.* Szczaw.

oxasme, *es*, *gr.* Rosoł.

oxia, *vel* oxya *gr.* Łodź.

oxyăcantha, oxyacanthos, *gr.* Głog.

oxўbăphum, *gr.* Octowy státeк.

Oxyblatta, in Cod. blatta seu purpura eximia exquisitioris luminis. Casaubon.

oxўcrătum, *gr.* Ocet z wodą.

oxўgăla, *æ*, *gr.* Mleko kwáśne / Kánpuß. Máślanká.

oxўgă-

oxўgăla, *orum, gr.* Mleko kwáśne.
oxўgărum, *gr.* Rosol/ Kwaſkowáty przyſmák/ Sálſa.
oxўgărus, *adiect. ſub* Kwaſkowáty.
oxўlăpăthum, *gr.* Szczaw kobyli.
oxўmel, oxўmĕli, oxўmelli, *n. gr.* Ocet z miodem.
oxўmōros, *gr.* Oſtroglupi/ Glupieſztuczny.
oxўmyrsīne, *es, gr.* Oſtrokrzew.
oxўmyrsinus, Ruſzczkowy/ *ſub* Iglicá.
oxўodontes, *hi. ab oxyodus, ontis, gr. ſub* Zębáty. 1.
Oxypæderotina veſtis. *Vopiſco. coloris pæderotini ſaturis: Pæderotinus autem ſimilis pæderoti. i. acantho vel opalio gemma. Caſaubon.*
oxўphœnix, *gr.* Dáktyl.
Oxyporopolis, Plini. corr. Oxypori obolis.
oxўpŏros, *gr.* Przenikáiący.
oxўpŏrum, *gr.* Kwaſkowy przyſmák/ Sálſá
Oxyrrhŏdinum, *aqua roſæ cum aceto.*
oxyrrhynchus, *gr.* Oſtropyſk/ Czeczugá.
oxys, *yos, gr.* Szczawnik/ śit morſki.
oxўſacchărum, *gr. ſub* Ocet z miodem.
oxyſchœnos, *vel us, m gr.* śit morſki.
oxўtrĭphillon, *gr.* Szczawik/ Koniczy.
ozæna, *gr.* Nozdrzy chorobá.
ozænītis, *idos, f. gr. ſub* Nárdá.
oze, *es, gr.* Cuchnienie z uſt.
Ozimon, lege Ocymon.
Ozymum, Perſii. corr. ocimum.

P A

PĀbŭlāris, Sniedny/ Stráwny.
pabulārius, *ſub* Picownik.
pabulātio, Paſza/ Picowánie.
pabulationes apum, Pſzczelnik 1.
pabulātor, Picownik.
pabulatōrius, Stráwny.
pabŭlor, Páſę ſię/ Picuię/ Gnoię 2. Dem Vieh Futter ſuchen. item weyden. *ſyn.* Frūmēntor, vel pāſcor. *phr.* Pābŭla cārpo, lĕgo, mĕto, quæro, cōnquīro, păro, cūro, cōnvĕho, sūbvĕho, cōnvēcto, cōmpōrto. Cāſtris pābŭla, frūmēnta, cūro, prōvĭdeo. Me cāſtrenſis, vel frūmentāria cūra mănet, ēxērcet.

pābŭlum, Paſza/ Karmia/ Picá/ Stráwá bydlęca/ Pobudka 1. Weyd/ Futter. *Pabula guſtaſſent Troiæ Xantumque, &c.* Virg. *ſyn.* Pāſcŭa ōrum, pāſtus, ēſca. *epith:* Pĭngve, ŏpimum, lætum, ămœnum, grāmĭneum, vĭrĭde. *v. Paſcua.*
Pācălis, Pokoy czyniący.
pācātè, Spokoynie.
pācātor, Iednácz/ Vſpokoiciel.
pacatum reddere, Vſpokoić.
pācātus, Łágodny/ Spokoyny.
pāce, Spokoynie. pace tua, Spokoynie z odpuſzczeniem.
Pācĭfer, Pokoy czyniący. Friedfertig.
Pacifica, orum. in lib, Regum &c, hoſtiæ pro pace. Zápokoyne. *Vuiecd.*
pācĭfĭcātio, Iednánie/ Vgodá.
pacificator, Iednácz 1.
pacificatorius, Iednácki 2.
Pacificè, Spokoynie/ Łágodnie/ Łáſkáwie.
pacifico, Iednam 1. Pokoy z kim czynię.
pācĭfĭcus, Pokoy czyniący/ Łágodny/ Spokoyny. Friedſam. *Perpetuam pacem, pacificumq; ducem.* Ov. *ſyn.* Pācĭfer, mĭtis, lēnis, trānquīllus. *phr.* Pācis ămīcus, pācis, ămāns. Pācis aūthor, dător.
Pacio, onis, priſcè, pro pactio. Feſt. Sipont.
păciſco, păciſcor, Wymawiam ſobie/ Rzędzę 2. Rządzę ſię/ Zrekowáć 1. Vmawiam ſię/ Stárgowáć ſię/ Ważę ná co. Ein Vertrag machen. *- - vitam pro morte paciſci* Virg. *ſyn.* Cōnvĕnio, cōntrăho, prōmītto. *phr.* Fœdus ĭnĕo, cōmpōno, fĕrio, pāngo, īco. Dēxtram dō, jūngo, cōnjūngo, tāngo, cōntīngo. Fĭdem do, ĕt āccĭpio. Sŏcĭo ănĭmos. Vītam pro laūde păciſcor. *v. Fœdus facio, & pax.*
Pāco, is. Priſcian. (unde paciſco) priſcè, pro Pago vel Pango. Meurſ.
Pāco, *as,* Błagam/ Przeiednywam/ Ogłáſkáć 1. Vſpokoić. Befriedigen/ ſtillen/ verſöhnen. *& incultæ pacantur vomere ſylvæ.* Hor. *ſyn.* Sēdo, mĭtĭgo, tēmpĕro, lēnio, mōllio, flĕcto, plāco, mŏdĕror, mūlcĕo, cōmpōno, cōncĭ-
pacta, *æ,* Zrekowána. (lio.
pactĭlis, Plećiony/ Wity. (mulá
pactio, Vmowá/ Zmowá/ Zrekowiny/ For.
Pactionem conficio, conflo, facio, Vmawiam ſię.

pacti-

pactitius, Vmowny. i longum à Supino.
pactor, Stánowićiel.
pactum, Vmowá. Vertrag/ Abred. *Pacta ligat pactis ipsa futura comes.* Prop: *syn:* Fœdus, conventum, conventus, conditio, lex, pacta fides. *vide Fœdus.*
pactus, Vmowiony.

P Æ

Pæan, ānis, *m: Gr.* Pieśń, Wierß Poetycki/ Zwyćięska piosnka/ Krzyk żolnierski.
pæan pes, *idem* pæon.
pæantis, *idis, Gr:* Kámień położnicży.
Pædagium, Senecæ. Plini. Iuni. corr. Pædagogium.
pædăgōgia, *orum, Gr: sub* Sodomczyk.
Pædagogianus, Czeládny.
pædagogium, *Gr:* Szkołá/ Dźiećinna komorá/ Czeladź/ Czeládne mieszkánie.
pædagogo, *as, Gr.* ćwiczę.
Pædăgōgus, *Gr:* Pedágog.
Pædatura. lege infra Prædatura.
pædĕros, ōtis, *m, gr.* Barszcz 2. Trzebulá/ Opal/ Sodomczyk/ *& sub* Miłośniczy.
pædĕrōtion, *Gr. sub* Trzebulá
Pæderotinus, v. supra Oxypæderotinus.
pædia, *Gr.* 1. ćwiczenie. 2. Cetno licho.
pædīca tibia, Surmá. *à Græco, v.* Dźiećinny.
pædīco, ōnis, *m.* Sodomczyk.
Pædidusus, Prochem przypádły/ śmierdzący.
pædīdus, Brudny/ Plugáwy.
pædŏnŏmus, *Gr.* Pedagog.
pædon, Brud/ Smrod *1.*
pædŏtrība, pædŏtrībes, *æ, Gr.* Mistrz szkolny. *Quantitatem vide in Diatriba.*
Pæminosus, Prochem przypádły/ śmierdzący
pæne, pænissimè Bez málá/ Máło nie/ Zgołá. Schier/ fast.
pænŭla, Opończa.
pænula gausapina, mulonia, Guniá 1.
pænula sacra, Kapá kośćielna.
pænŭlārium *sub* Opończa.
pænulārius, pænulātus, pænŭleus, *ibidem*
Pæon, ōnis. Diomed: Quintil: Cic. o Paion, Pæan. Cic: paian. A isto pes metricus tetrasyllabus, una longa & tribus brevibus constans, quatuor formas eius ponit Diomed. & alij. ut Confluere. Receptio. Revelare. Humilitas. At Pæon, pro medico ōnis.

pæŏnia, *æ, Gr:* Piwonia.
pæŭlus, Oczu wdźięcznie zezowátych.
pætus, *idem &* Błáskooki.
pāgānālia, *n. plural:* paganalis, *sub* Wieyski
paganica pila, Piłá. pāgānĭcus, Wieyski.
pāgānus, *idem, &* Nieryćerz/ Wieśniak/ *an* Pogánin?
pāgătim, Po wśiách/ *sub* Po domách.
pāgella, Kárty stroná 1. 2.
pāgina, Kárty stroná 1. Posadzka 1. Drogi w ogrodách.
Paginata navis. Paulin. l. compacta.
pāginŭla, Kárty iedná strona.
pagmentum, Szpoga/ Spoienie.
pāgo, *is, pepigi,* Vmawiam się.
pagrus, *gr:* Pagr.
pāgūrus, *Gr.* Rák morski okrągły.
pāgus, Wieś/ Powiát 2.

P A L

pālă, *æ,* Łopáta chlebowa/ Rydel/ Opráwá/ Pierśćieniowa głowicá/ Opiłki.
pălăcra, palacrāna, Bryłá. *est ramentum auri*
pălæphătus, *Gr.* Przeżeczony.
pălæstes, *æ, m. Gr.* Zapáśnik.
pălæstra, *Gr.* Zapáśki / Zapáśkow mieysce/ Szkołá 1. Obrotność/ Jestow náuka. Ein Fechtplatz / Fechtschul. *Extruerent patriæ oleo labente palæstras. Virg. syn.* Lucta, gymnāsium *epith.* grāmĭnea, juncta, dūra, pălida, rōbusta, sæva, āspĕra, cĕlēbris, sōlennis, āgilis, ŏlympiăca. *phr.* Certāmĭna dūra pălæstræ.
palæstrica ars, Zapáśki.
palæstricè, palæstricos, Zapáśnicze.
palæstricus, *substant.* Zapáśnik / Jestow mistrz. *adiect:* Zapáśniczy.
palæstrīta, *æ, m. Gr.* Zapáśnik.
pălam, Jáwnie. öffentlich. *produxit primam Prosper. corripiunt Virgil. Ter. alij syn:* Mănĭfestē, ăpertē, in lūce, in ŏcŭlis, in cōnspectu, in ōre, ante ōra, vulgò.
pălanca, Wałek. palanga, *idem, &* Drąg.
pălāngārius Tragarz, pălango *as,* Toczę 2.
pālans, Błąkáiący się.
Palara Ovid: corr: Pelora.

pălāriă, æ. Kolek grá/ Strzelnicá.
pălāria, orum, sub Strzelnicá.
pălāris, Palowy. Palasea sub Ogonowy.
pălătha, in SS. libris, Gr. Figá 2.
pălatii cura Marßałkoſtwo.
pălātim Tu i owdzie
Pălātīnātus, Woiewodztwo
pălātīnides æ, m. Woiewodźić.
Pălātīnis, idis. hæc Woiewodzanká.
palatinum officium Rádá 3.
Pălātīnus Pálacowy/ an Woiewodá. Das zum Palaſt gehört. Scripta Palatinus quæcunq; recepit. Apollo H.
pălātio, onis, Palow bicie i. Támowánie/ Vbiiánie.
pālātium, Pálac. Ein Pallaſt. Inde sacro veneranda potes palatia clivo. Mart: v. Regia
pălātum, Podniebienie/ Grbá/ Smák/ Humor. Der Raache. Poscentis vario multum diversa palato. Hor. epith. Tĕnĕrum, mōlle, ăvĭdum, vŏrāx, căvum, pătŭlum, hĭāns, ūdum, ăpĕrtūm, pătens. phr. Sūpprēſſa pălāto lingva, ēſcas gūſtāre pălāto, ēſca tămēn mōllī ēſt nōn cōntēmnēnda pălāto.
pălātus, ti, substant. Podniebienie.
pălātus, ti, adiect. à palo, as Nábity/ Vbity.
pălātus, ti, adiect. à palor, aris. Błąkáiący ſię/ & sub Roſpraßáią ſię.
Pălea, Plewá/ Opilki/ Grzebień. Spreuer. Surgentem ad Zephyrum paleæ jactantur inanes. Virg. syn. Călămus, cūlmus, ſtĭpŭla. epith. Lĕvis, ĭnānis, ĕxīlis, tĕnŭis, frăgĭlis, ārĭda. Sĭcca, vŏlans, trĭtĭcea. phr. Satĭpŭlæ sĕges. Pălĕāria sĕges. Stĕrnēbat frăgĭles călămos pălĕāſque vŏlāntes.
pălea, æris. Mośiężna ſkwárá.
pălear, āris, n. Podgárdlek.
pălĕārium Plewnik
palearibus revocare herbas, sub Przewam.
pălĕātus, Plewiſty.
pălīlia orum sub Połog/ Sobotká
pălīlĭcium ſidus Dzdzownice
pălĭlōgia Gr. Powtarzánie. & figuræ eadem Anadiplosi.
Palimbachius pes, Diomed: idem Antibacchius supra.
pălimpēga, orum. gr. Stárzyzna
pălimpiſſa æ. gr. Smołá
pălimpſeſtus, Gr. Kśięgki kámienne.
pălingĕnĕſia Gr. Odrodzánie/ Duß ludzkich przechodzenie
pălĭnōdia æ, Gr. Odwołánie fałßu.
palinodiam cano Odwoływam się.
palĭnŭōnă orum. palinuŏnos, Gr. Proſtuię
pălinxeſtus, Gr. Kśiąßki kámienne
pālĭco as, Błąkam się
pălĭūrus Gr. herba, arbor Páliur/ Oſtokrzew Ein dornáchtige Staud. Carduus & spinis surgit paliurus acutis. Virg.
palla, Száta białagłowſka/ Mętlik / Pálá ołtarzowa/ Korporał Ein Frauenmantel. Et tegit auratos palla superba pedes. Ov vide Vestis.
păllăca, pellăce es. Gr. Cudzołożnicá/ Nałożnicá.
pallăcāna, Cebulá 1.
palleo, pallefcō, Blednieię. Erbleichen/ erblaſſen. syn. ēxpāllēſco, ēxālbēſco. phr: Pāllor ōra ŏccŭpat, ŏbit, nŏtat. Sāngvis ĭndūcto pāllōre fūgit, ōre cōlor fūgit, ēxāngvi cōlōre, āmīſſo sāngvīne pālleo. Sūffundor pāllōre gĕnas. Ori lĭvĭdus ēxhaūſto sāngvīne pāllor ĭnēſt. Pāllor ĭn ōre sĕdet, măcĭes ĭn cŏrpŏre tōto. Cōlor ōris ĕrat, quī frōndĭbus ōlim ēſſe sŏlet sĕris, quās nŏva læſit hȳems. Tĕrrĭbĭlis Stȳgio făcĭes pāllōre grăvātur. Dīrĭgŭēre ŏcŭli, călĭdūſque è cŏrpŏre sāngvis ĭndūcto pāllōre fūgit. Cūr tĭbi tŏrva ăcies, cūr hic trŭcŭlentus ĭn ōre pāllor, ātque sĕpūlchrālis pāllor cōnfĕcĕrat ōra. vide Macies.
palliaſtrum Płaßczyk
palliătŭlus, płaßczem odziany
pallĭdŭlus, pallĭdus, Blády. Bleich/ blaß Pallidior fiet jam pariente lupus. Mart. syn. Pāllens, dĕcŏlor. phr. Pāllōre dĕfōrmis. Būxo sĭmĭllĭmus ōra, ōra būxo, cēris nŏvis, cērā rĕcēnti pāllĭdiora gĕrens. vi Palleo.
pallio, as, Pokrywam/ Zdobię
palliolatim, sub Płaßczem odziany
palliŏlātus Płaßczem odziany
palliŏlum Płaßczyk.
pallium, Płaßcz/ Páliuß/ Szátá biesiádna Kołdra. Ein Mantel. Cultam palli lo, mulier nempe ipsa videtur. Juv. vide Vestis.
pallor, Bladość. Bleichfarb/ bleichſtalt. Geſtalt.

ſtałe. *epith.* Lūridus, ālbus, mārcidus, ēxāngvis, dēfōrmis, lāngvidus, līvidus, plūmbĕus, frīgidus, gĕlidus, triſtis, ēxănĭmis, tĕrrĭbilis, sĕpulchrālis, hōrridus, tūrpis. *phr:* Cŏlor sine sāngvine. *Vide Palleo.*

pallŭla, Mętlik.

PALM

palma, Pálmá/ Dłoń 1. 4. Ręká 1. Máćicá 5. Zwyćięſtwo/ przodkowánie. Ein Palmbaum. --- *epith.* Olȳmpĭăca, ārdua, nōbĭlis, īnsignis, ēgrĕgia, vĭrĭdis, vĭrēns, vĭrĭdans, ămœna, glōrĭōſa, Mārtia, vīctrix, triūmphālis, læta, ægȳptia, quæſita, pārta, Indĭca. *phr.* ārbor īdūmæa, triūmphālis, vīctrix. Vīctōrum īnsigne dĕcus, laus, hŏnor, glōria, mērces, prœmium. Vīctrīcis dēxtræ, triumphālis pūgnæ īnsignia. Vēndicat īpſa vĭro dūlcis fācūndia pālmam. Olȳmpiācæ mīrātus prœmĭa pālmæ. *id eſt Victoria.*

palma compreſſa, pięść 1.

palmam habeo, przodkuię. (piedźiſty.

palmāris pálmowy/ Dłoniowy/ Zwyćięſki/

palmarium, podátek zwyćięzcy/ Wygrána.

palmārius, Dłoniowy/ piedźiſty/ Zwyćięſki.

palmata toga, Szátá Senatorſka/ Szátá ná tryumf.

palmātus, *à palma,* Zwyćięſki. *Palmatamq; ducem, ſed cito redde togæ.* Mart.

palmātus, *à palmus,* Vbity 2.

palmatus cervus, Jeleń zamorſki.

palmes, ĭtis, *m.* Látorośl winna/ Winna rozgá. Räbſchoß/ Räbzweig. *Palmitis hoc riguæ ductile flumen aquæ* Ovid. *epith:* Vĭrĭdis, lætus, tĕner, lēntus, frōndōſus, pāmpĭneus, ŭvĭfer, răcēmĭfer, vērnus, rĕnāſcens, ūber, fĕrax, fœcūndus. *phr.* Gĕnĕrōſō sēmĭne pālmes. Pāmpĭneo vēſtīri sēmĭne cōlles. Grāvĭdo dē pālmite gēmma tūmet, tūrget. Pālmes īnēxhauſtis tērras qui cōmplĕat ūvis Læto tūrgent in pālmĭte gēmmæ. *Vide Ramus.*

palmes emiſſarius, præſidiarius, ſubſidiarius Látorośl zoſtáwiona.

palmes pampinarius, Látorośl winna.

palmētum, pálmowy ogród

palmeus, pálmowy/ ćiſawy. (kánie.

palmĭcus, *gr.* palmicum augurium, *ſub* Ską-

palmĭfer, pálmorodny. das palmbáum trägt. *Palmiferos Arabas, Panchæaq; rura relinquit.* Ovid.

palmĭpēdālis, pięćiodłonny/ *& ſub* Stopy (dn.

palmĭpes, pláſkonogi/ pięćiodłonny,

Palmiprimum vinum, Figowe wino.

palmo, *as, à palmus,* Dłoń wyrażam.

palmo, *as, à palmitibus* podwięzuię 2.

palmos, palmus, *Gr.* Skakánie.

palmōſus, pálmorodny. Voll palmbäum.

palmŭla, Rączká/ Dáktyl/ pioro u wioſłá.

palmŭlārius, *idem,* parmularius *Turneb.*

palmus, Miárá/ piedź.

palmus minor, Dłoń 2.

palmus rectus, piedź ſrzednia.

PALO

pālo, *as, activum.* Biię koły/ Nátykam winnice/ podpieram 1. Obtykam/ podwięzuię

Pālo, as, abſolutum. i. *erro, vagor, ſub* Rozgłaſzá ſię.

pālor, *aris,* Błąkam ſię/ Rozpraſzáią ſię. Hin und her gehen. *Fœmina palantes agit, atque hæc agmina vertit.* Virg. *ſyn.* ērro, vāgor, fūgio. *phr.* pāſſim sĭne ōrdĭne, sĭne lēge fĕror. Pĕr ārva, pĕr agros vāgor.

PALP

Palpamentum, pochlebſtwo.

pālpātio, Mácánie/ pochlebſtwo

palpātor, pochlebcá/ *& ſub* Ogłaſkánie.

pālpĕbræ powiek włoſy/ powieká.

palpĭtātio, Drgánie/ Drżenie/ Skakánie

palpitatus, *us,* Drgánie.

palpĭto, *as,* Drgam/ Miga ſię co/ Biie ćiężmię. Zittern/ zappeln. *ſyn.* Trĕmo, mĭco, ēxĭlio. *phr:* Crēbro mŏvēor. Mūltĭplĭci mōtu sălio. Mōtu ēxūlto frēquēnti. Mūlto vībrāmĭne mĭco.

palpo, *as, vel* palpor, *aris,* pochlebuię/ Mácam/ Głaszczę/ *& ſub* ćiokáć. Taſten. *ſyn.* Tāngo, trāctō, āttrēcto. *Vide Tango.*

palpo, ōnis, *m.* pochlebcá.

Palpo, qui cæcum ducit. Iſidor. Marcil.

palpum, *pi,* Głaſkánie/ *& ſub* ćiokáć/ Głaſ-

palpum obtrudo, Oſzukiwam. (kánie.

Paluda, quid ſit, v. Szátá białogłowſka

pălūdāmentum Szátá Krolewſka/ Szátá zwierzchnia/ Welens/ Szátá żołnierſka/ Szátá białogłowſka.

pălūdāpium. Opych. (żołnierska.
pălūdātus, *sub* Szátá Krolewska/ Szátá
pălūdifer, Błociſty.
pălūdōſus, Bagniſty/ Błociſty Moſzāchtig
Ille paludoſos memoret, ſervire Sicambros. Pr.
Pălum, *n.* Pal 1.
pălumba, *f.* pălumbes, *m. f.* Grzywacz. Eine wilde Taub. - - *raucæ tua cura, palumbes.* Virg. *ſyn.* Cŏlumbæ. Epith: Raūcæ, āĕriæ, tĕnĕræ, præpĕtes, vēlōces, păvĭdæ fŭgāces, cȳthĕreæ, cȳthĕrēiæ. *phr.* Dūlcia figunt gĕmĕbūndis ōſcŭla rōſtris. *V. Columba.*
pălumbīnus, Grzywaczy.
pălumbŭlus, Turkawka.
pălumbus, *m.* Grzywacz.
pālus, *li, m.* Pal 1. Kol 1. Tycz/ Słup 2. Pfal. *Hic docuit teneram palis adjungere vitem.* Tib: *ſyn:* Pĕdāmentum, ſtātūmen, văcērra, pāxillus, sŭdes, ſtīpes, trūncus, vāllus, vāllum. *epith.* Līgnĕus, tĕres, dūrus, vălĭdus, rŏbūſtus, firmus. *phr.* Frāxĭnĕas āptāre sŭdes, ēxācū int ālii vāllos fūrcaſq; bĭcōrnes, ātque ămārīna părant lēntæ rētinā ŭlā viti Fērrātāſque sŭdes ēt ăcūta cūſpĭde cōntos.
pălus, *ūdis, f.* Bagniſko/ Ługowiſko. Pfūz/ pfuel. *Cocyti, tardaq; palus, innabilis unda.* Virg: *epith:* Crăſſa, plăcĭda, nigra, tōrpens, līmōſa, ſtāgnans, vāſta, fœda, sōrdida, bĭbŭla, lāta, pīſcōſa, cœnōſa, pūtrĭda, ſpūrca. *ſyn:* Lăcus, ſtāgnum, lăcūna. *phr:* Dēnſis, ōbſcūſſa sālĭctis. Līmōſa pălus, ēt mūlto tūrbĭda cœno. Atque vĕnēnōſas hăbitem ceū rāna pălūdes? *V. Lacus.*
palus nūmellarius, Pręgá.
păluſtria paſcua, Trześławicá 1.
păluſtris, palūſter, Błociſty/ Błotny/ Bagniſty. Moſzāchtig. - - *Loca fœta paluſtribus undis.* Ovid.

PAM

pambăsĭlia, Gr. Jednowładztwo.
pamphăgus, Gr. Żárłiwy/ Pies żárłok.
Pampillum, Lamprid: *corr: Papilla*
pampĭnāceus, pampĭnārius, Winny
pampinarius palmes, Wilk 4.
pampĭnātio, Obćinánie/ Przetrzedzánie.
pampinātor, Winiarz.
pampinātus, Liśćiſty/ & *ſub* May/ Winny.
pampĭneus, pampĭnōſus, *ſub* Winny. Das von Rabblättern iſt.
pampĭno *as,* Obrywam 1. Obćinam 1. Przetrzedzam.
pampĭnus, *hic, hæc,* Látorośl winna/ Winny liſt/ May 2. & *ſub* Pletwá. Rōbblat. - - - *nec metuit ſurgentes pampinus Auſtros.* Virg. *epith.* Tĕner, vĭrĭdis, frŏndōſus, lēntus, ūmbrōſus, ōpācus. *phr:* Dūlces īndūcens cōllĭbus ūmbras Pampĭnus. Lætis vēſtiens, vēlans, dēfēndens, frōndibus ūvas.
pampinus fructuarius, racemarius, Látorośl winna.

PAN

pănăcēa, Gr. Pának ziele/ Sol/ Lekárſtwo powſzechne. Ein heylſahmes Kraut. (*Herba cujus ſuccus opopanax vocatur à ſanandis omnibus morbis.*) *epith:* ŏdōrĭfĕra, pŏtens, sălūtĭfĕra.
pănăces, *n.* Gr: Pának/ Złomignat ziele.
panaces angelicum, Dzięgiel.
panăcĕus, Gr. Cnotliwy. *Primam produxit Ovid: corripiunt alij.*
pānārĭōlum, Chlebowy koſz/ Koſzyk/ Podárek 3. *Panariolus apud Iacob. Pontanum legitur, neſcio an mendoſe?*
pānārium, Chlebowy koſz/Podárek od páná.
pănax, *ăcis, f.* Gr. Pának ziele/ Centurzya/ Dzięgiel 1. Lubſzczyk 2.
panax Heracleos, Złoćień.
pancarpiæ, Gr. Mieſzániná/ Wieniec 1.
pancarpum Gr. Zapáſki/ Łowy/ igrzyſko
panchreſtārius Márcepannik.
panchreſtos ſtomatice Gr. *ſub* Żylá.
panchreſtum, Gr. Łákoći / Lekárſtwo powſzechne.
panchreſtus, Gr. Krwáwnik kámień.
pancrătiaſtes, *æ,* Gr. Szermierz.
pancrăncē, Szermierſko.
pancrătice, *es,* Szermierſka/ Zapáſki / Podrożnik 1. śniedek.
pancratium, Podrożnik ziele.
pancratium *ſub* Zapáśnik.
Pancros, potius panchros, Gr. Kámień farb roſlicznych.
pandātio, Vginánie.
pandātus, Vgięty/ Ná pláſk.

pandectæ, *hi, hæ, Gr.* Kśiąższki zbierálne.
pandēmos, *vel us, Gr.* Powszechny.
Pandiculāris dies, sub Wszech świętych dzień.
pandiculātio, Przećiągánie.
pandiculor Przećiągam śię.
panditur, Rozchodźi śię/ Rośćiąga śię.
pando, *is,* Otwarzam 1. Rośćiągam/ Rozpuszczam Auffthun/ öffnen. *Dividimus muros & mœnia pandimus urbis.* Virg: *syn.* ăpěrio rěsěro, pătěfăcio. *Metaph:* ēxplĭco, mănĭfěsto, dēclāro, indĭco. *phr.* ănchīsen făcio cěrtum, rěmque ōrdine pando. Pāndĭtur ĭntěrea dŏmus ōmnĭpŏtěntis ōlўmpi. Pāndĭte nūnc Hělĭcōna Děæ, căntŭsque mŏvēte. *&. Aperio, & Ianua.*
pando, *as,* pandor, *aris,* Vginam śię.
pandochium, *Gr.* Gospodá 1.
pandūra, *Gr.* Kobzá,
pandurista, *&* pandurizo, *Gr. ibidem.*
pandus, Vgięty/ Náchylony/ Dolkowáty/ Krzywy.
Pane, n, pro panis in Recto, apud Plautum legunt Nonius, Meursi. Lambin prisce, rejicit hoc Camerar.
pănēgўrĭcus, *Gr.* Seymowy/ *& sub* Kazanie
pănēgўris, *is, f. Gr.* Zgromádzenie 3. Jármárk/ Kiermász. (kámień.
pănĕros, *ōtis, gemma vel lapis Gr.* Plodźiszek
pango, Bije koly/ Wbijam 1. Wtykam/ Szczepię/ Sypię kopce/ Vmawiam śię/ Stowárzyszyć śię/ Wyrazam 1. Piszę 1. 2. Pokoy czynię 3. kim. einstecken/ pflantzen *syn:* Figo, plānto, *vel* cŏmpōno.
pango inducias, Przymierze czynię.
pango osculum, Cáłuię.
pangōnius, *Gr.* Węglasty,

PANI

Pāniceus, icius, Chlebowy.
pānĭcŭla Pietrzyszko/ Rzęsa/ Cewká 1.
pānĭcum, *à panicula,* Ber 1. Kostrzewá.
pānĭcum, *à pane,* Stráchy prozne.
pānĭcus, *adiect. Gr. ibidem.*
Panifica, Piekárká. *Pānĭfex,* Piekarz.
pānĭfĭcium, Piekárstwo.
pānis, Chleb 1. Bochen chlebá/ Gruczoły. Brod. *Mucida cærulei panis consumere frusta.* Juv. *syn:* Cěres. *epith:* Trĭtĭcěŭs, fŭrfŭrěus, ūtĭlis, dūlcis, lætus, ōptātus, cŏctus, svāvis, fermentātus. *phr.* Cěrěāles ŏpes, ěpŭlæ, dăpes. Lăbōrāta mănu mōllīta, īgne tōsta Cěres. Cěrěris, Cěrěālia mūněra, dōna. Tōstæ frūges. Hūmānis ūsĭbus ăpta Cěres. Mōllīrāmque mănu Cěrěrem tōrret ĭn īgne fŏcus. Cěrěrēmque cănīstris ēxpědiunt, ŏněrāntque cănīstris dōna lăbōrātæ Cěrěris.
panis acerosus, Chleb gruby.
panis agelæus, panis autopyrus, panis gregarius, panis furnaceus, panis speuticus, *vel* subcinericius, panis secundarius, secundus, panis focarius, panis militaris, Chleb średni.
panis azymus, Podpłomyk.
panis cibarius, Chleb gruby.
panis excoctus, panis nauticus, *vel* rubidus Podpłomyk.
panis Marci, panis saccharius, Márcepan.
panis primarius, panis niveus, candidus, Chleb pszenny.
panis pressus, Bielidło,
panis siligineus, similaceus, similagineus, sitanius, Chleb pszenny.

PANN

pannārius, Sukiennik 2.
pannellum, Cewká 1. panneus, Sukienny.
pannĭcŭla, Poszyćie/ Pietrzyszko.
pannĭcŭlāria, *orum. sub* Złoczyńcá.
pannĭcŭlus, Plat/ Szmátá/ Sukno/ Chustká do nosá.
pannis obsitus, Szátek/ *propr:* W łátách/ w łáchmánách.
pannŏnia inferior, Węgierska źiemiá.
pannŏnia superior, Rákusy.
pannŏnĭcus, Rákuszánin.
pannŏnius, Węgrzyn. (ny.
pannōsus, Oszárpány/ Szátek/ Zmarszczo-Ubel gekleydet, *pannosam fæcem morientis sorbet aceti.* P. *syn:* Lăcer, nūdus. *phr.* Măle vēstītus, těctus. Lăcěris vēstĭbus ĭndūtus. Sī tŏga sōrdĭdŭla ěst, ět rūpta călcěus ălter pělle pătet. *Vide Pauper.*
pannūceus, Szátek/ Zmarszczony.
pannucea, pannucia vestis, Łáchmány.
pannūciatus, Oszárpany/ Zmarszczony.

pannū-

pannūcium, Łachmány.
pannūcius, Szátek 2. Opukáły.
pannuleium malum Jablko rychlo wisdnące
pannūlus, Płatek. pannum, n: Sukno.
pannus, Sukno/ Szmátá/ Fleytuch, Tuch. epith. Textilis, lăbōrātus, pictus, prĕtiōsus, sēricus intextus, tēxtus, pūrpŭrĕus, vīlis, ăsper, squāllens.
pannўchismus, Gr. Wilia.
pănŏplia, æ, gr. Kiris/ Zbroiá.
pansa, æ, m. Pláſkonogi/ Szerokoſtopy/ Głowy kłpiáſtey.
pansĕbastos, vel us, f. vel m. gemma, vel lapis, Gr. Płodziſzek.
Pantex, icis, lege Pantices.
panthēra, hæc Gr. panthēr, ēris, hic Gr. Kieś 1. śieć ná zwierzá/ Obłow/ śpieg. Ein Pantertthier. Diversum confusa genus panthera camelo. Hor. epith. Picta, fĕrox, versicŏlor, ŏdōra, măcŭlōsa, cĕlĕr, vēlox. phr. Tĕrgōre panther multicŏlor.
panthera confusa camelo, Wielbłądorys.
panthē inus, Kiśi/ Piry/ Ząbtrowáty.
pănthĕron, Gr. śieć 1. 3.
pantices, hi, Błoná/ Brzuch/ Kiſzká 1. Bieguńká 1. Wrzod 2. & sub Wrzodowáty.
pantŏlăbus, Gr. Nienáſycony.
pantŏmīmicus, Gr: Kugiárſki.
pantŏmīmus, Gr. Kugiarz/ Kuglárſki morſki/ Pleſacz/ sub Pleſy.
pantŏphellos, Gr. Pántoflá.

P A N U

pānūcellium, pānucla, Cewká 1.
pānūcula, idem panicula,
Panuellium, Panuellum, idem Panuelium.
panuelium, Cewká 1. Spien 2. Wrzećiono.
pānūla, panulia, panulla, Cewka 1.
pānurgia, Gr. Chytrość.
pānurgus, gr. Chytry.
pānus, m. Cewká 1. Myſzká 2. Gruczoły/ Dymienice.

P A P

Pāpa, æ, m. Papież. Der Papſt. Rorantes saxorum apices video, optime Papa. Prud: epith: Sānctus, vĕnĕrāndus, vĕrēndus, cŏlēndus, ālmus. phr: Sūmmus Pōntĭfex. Pōntĭficum māximus. Māximus dīvini pāstor ŏvīlis, grĕgis Christi Vĭcārius. Dĕi săcer intērpres. Rōmānis dāns jūra păter, Sūmmūsq; săcerdos. Triplĭci căput dĭādēmate cīnctus. īnfŭla tergēmina rĕdĭmit cui sacra cŏrōna tēmpŏra. Triplĭcem quī frŏnte cŏrōnam, ēt duo sacrāta gĕrit ārma mănu. Vĕnĕrābĭlis ōrbi Nāvita. Cui sūmma pŏtēstas Tērrārum cœlīq; dătă ēst. Quem poplite flexo Tērra cŏlit. Cūjus vēstigia ădōrat Cæsar ēt aūrāto vēstīti mūrice Rēges. Scēptra vĭcēsque Dĕi gĕrens. Qui rēgna īnfera Dītis, Cœlōrumque fŏres ăpĕrit, ēt claūdit. Tĕrgĕminum cingit cui diădēma căput.
pāpa, æ, f. Pápu. păpæ! gr: Wey/ Báwey
păpāver, Mák. Monſamen. Candida purpureis mista papaveribus. Prop. epith: Sŏpōrĭfĕrum, sŏmnĭfĕrum, lēthēum, vēscum, Cĕrĕăle, frīgĭdum, tŏrpēns, grăvidum, fœcūndum. phr. Căput grăvans. Sŏmnum indūcēns. Grātum Cĕrĕi, plēnumque sŏpōre, Lethæo rōre, sōmno pērfusum mēdĭcātum, Crēbra sŏpōrĭfĕrum grāna păpāver hăbet. Lāsso fēssa păpāvĕra cōllo dēmittūnt căput.
papaver erraticū, papaver rhœas, Żer ziele.
păpāvĕrātus, Makowy 2.
papavereus, Makowy 1.
papaverīna, Makolągwá.
papaveris caput, Makowká.
pāpia, pappæ, à papias, æ, m: gr. Oyćiec.
pāpilio, Namiot/ Motyl. Sommer Vogel
papilla, Cycek 2. Cewká 2. Brujlwatze. Vide Mamma.
pappa, Pápu. pappāre, Pápáć.
pappas, æ, gr: Piaſtun. pappazo gr: Táram
pappias, æ, gr: Oyćiec. pappo. as, Pápáć
pappus, gr. Dziad/ Stártzec/ Papie/ Przymiotowe ziele. păpŭla, Kroſtá 1.
papŭlæ, Oſpice 1. 2. Pecocie.
papulæ rubentes, Odrá.

P A P Y

Păpўrăcĕus, păpўrĭfer, păpўrīnus, Pápierowy.
papyrio, ōnis, Sitowiſko.
păpўrŏpōla, æ, m gr. Pápiernik 2.
păpўrum, n, Pápierowe drzewko/ Pápier 1
păpўrus m. f. Pápierowe drzewko.
păpўrus, f. Pápier. Papier. Omnibus & crescit multo damnosa papyrus. Juv. syn: Chārta. epith. Lœvis, tĕnŭis, frăgĭlis, dŏcta, sacra, fīda, bĭbŭla, pălūstris, Nīliăca, Ægўptia. phr. Tĕnui com-

cōmmittĕre vērba păpȳro; pērdite Niliăcas, Mūsæ, mĕa dāmna, păpȳros.

pār, *subst. n. Ablat. pari.* Pára czego/ Stádło/ Cetno.

pār, păris; *Ablat. pare & pari, adiect. omne* părissimus. Rowny. Gleich. *Ludere par impar, equitare in arundine longa.* Hor. *syn.* Cōmpār, sūppār, nōn impār, părĭlis, sĭmĭlis, æquālis.

par impar, Cetno licho.

pār est Slusz. pāră, *æ, sub* Czayká.

părăbăsis, *gr.* Przestąpienie.

parabia, piwo 1.

părābĭlis, łácny do nábyćia. Leicht zu überkommen. *syn.* părātu, *vel* invēntu făcĭlis.

părăbŏla, *Gr.* przypowieść/ Rownánie.

părăbŏlānus, *à gleba* Kmieć.

părăbŏlus, *gr.* Desperat.

părăcătăbŏle, *Gr.* Zakład 1.

părăcentēsis, *Gr.* przekłoćie. (nety.

părăchăracta, *æ, vel es, m. Gr.* Fałszerz mo-

părăcgăragma *gr.* Fałszywa monetá.

părâclētus, *gr.* Poćieszyćiel/ Przyczyńcá.

parada, B. Nawá 1. 5.

părădiastŏle, gr. Rozłączenie. *Item exornatio Rhetorica, quæ res plures similes disiungit contrariis redditis, & quantum distent ostendit Rutilius & Rufinian.*

părădigma, *tis, gr.* Przykład.

părădīsus, *Gr.* Ray/ Sad. Paradieß-Garten. *Iam te circumstant paradisi millia sacri.* Sidon. *epith.* Flōrēns, ămœnus, fōrtūnātus, bĕātus, fēlix, lætus, cœlēstis, săcer. *phr.* Părădīsiăcæ, părātæ sēdes, ēlȳsii campi, læta ārva. Fēlīces plăgæ. Amœna vĭrēta. Rēgna invĭa vīvis. Fōrtūnāta pĭōrum rēgna, cōncĭlia. Prīmōrum sēdes gĕnĕrōsa părēntum. Scĕlĕris lŏca cōnscia primi. ēst lŏcus Eōos Phœbi nāscēntis ăd ōrtus, ārdŭus, āttōllens vicina cacūmina cœlo, illic pērpĕtuo vērnāntia grāmĭne rūra. Pērpĕtui frūctus, ætērnăque grātia flōrum. Sēmper sĭne nūbĭbus āēr. Līmpĭdus in mĕdio fōns ēst lăto pūlchērrĭmus ōrbe. Quātŭor ūnde flŭunt ōccūlto flūmĭna cūrsu, ŭbi flōre pĕrēnni Grāmĭneus blāndĭtur ăger, nĕmŏrūmque vŏlūptas irrĭgŭis nūtrītur ăquis. *Vide Cælum.*

părădoxum, *Gr.* Niespodziana rzecz / Nád pospolite rozumienie co.

părâdrŏmis, *idis, gr.* Zapáśkow mieysce.

părænĕsis, *eos, ios, f. gr.* Napominánie.

paræncĕticus, *gr.* Nápominálny.

părætŏnium, *gr.* Kley złotniczy/ Gips.

paragauda, æ, Strefá/ Tkánicá.

paragaudis, Strefá/ *paragaudius,* Strefisty.

Paragōgē, *es. Adductio figura Grammatica & Poetica, literam vel syllabam fini dictiónis addens. Diomed. Donat.*

părâgrăphe, *es, gr.* przypisánie/ Wyiśćie.

părâgrăphus *f. gr.* párágraf.

părălion, *gr* Mak.

părălīpŏmĕna *orum, gr.* Opuszczone rzeczy.

părălius *gr.* pomorski

paralius tithamalus, Wilczy mlecz.

părallēla, *orum,* parallelus *gr.* Rowno odległe od siebie.

părălŏgismus, *gr. sub* Dowod.

părălȳsis, *gr* páráliż.

părălȳticus, *gr.* páráliżem záráżony. *ly producunt quidam Græco more, ob plures breves concurrentes.*

Paramese, *es. Vitru. chorda mediæ proxima.*

Paranete, *Vitru. chorda imæ proxima.*

parangaria. podwodá.

Paranītes, *æ, m. amethisti species, eadem Sapinos, Plin.*

părănȳmphus *gr.* Dźiewosłąb.

Parapechy, *yos, n. Varro. vestis cubitali purpura circumdata.*

parapegmata, *tum, gr.* Gwiazdárskie nagy-(nia.

părăphŏrum, *gr.* Hálun.

părăpherna, paraphernālia, paraphernĭca, *orum, è Græco* Wypráwá corki.

parâphrăsis, *gr.* Wykład 1. Rozszerzánie sło-(wne

paraphrastes, *æ, m. gr.* Wykłádacz.

paraphyas, *adis, f. gr.* przyrostek.

parâplĕgia, parâplexia, páráliż.

parapsis, *idis, gr.* Misá spora.

pararium, an przygotowánie?

părārium æs, żołd.

părārius *subst. à paro, as,* Jednácz kupcá.

părārius, *adiect. à par, vel à paribus, i. duobus Turneb.* Podwoyny.

părarrhencho, *al.* pararrhinchus, *&* pararrynchon, *ontis, gr.* Chrapála/ Drzemiący

părăsanga, & parasanges, æ, m. gr. Milá (polska.
părascēnium, gr: Dziwowisko.
părascēvē, es, gr. przygotowánie/ Wielki (piątek
parasiōpēsis, is. gr. Zámilczenie.
Item Exornatio Oratoria, cùm nos dicimus aliquid præterire, vel dicere nolle, quod tamen dicimus. Aquila. Rutilius. Occupatio, ad Heren. meliùs recentiores Præteritionem vocant.

părăsīta, æ, f. *quia Comm: est Græcis,* parasitaster, Pásorzyt.

părăsitica ars, pásorzyctwo.

parasitor, *aris,* pochlebuię.

părăsitus, podchlebcá/ pásorzyt. Ein Tellerlecker/ Schmarotzer/ Schmeichler. *syn.* ădūlātor, āssentātor. *epith:* Blandus, blandulus, tūrpis, blandiloquus, edax, inanis, impūrus, ictus, subdolus. *phr.* ore blandus. Verba assentantia fingens. Subdola verba ferens. Ventris mancipium. Culinæ divitis auceps. *v. Adulator.*

părastădes, *hæ. gr.* Filary ná przodku.

părastătes, *æ, m: gr.* przystaw/ podstawek.

Părastichis, *idis, Gell. Sveton: de illustribus Grammaticis, ex versuum initialibus literis conflata dictio, ut in Sibyllinis & aliquibus Hymnis Græcis. i. initialis continuata series. parastichidion. idem Acrostichis*

părăsynanche, *es, gr.* Skwináncya.

părăsynaxis, *is, gr.* Schacka.

părātē, Gotowo. *părātio,* Gotowánie.

paratitla, orum, gr. Tytuł.

părătrăgœdio, *as, gr.* Rozszerzam.

părātum, *subst:* Gotowizná.

paratura, Sprzęt

părātus, ti, Gotowy/ Dostátni 1. Rezolut/ Sercá wielkiego. Bereit/ fertig/ wilfährig. *Ad freta Sicaniæ saltem, sedesq; paratus.* Virg. *syn.* promptus, expeditus, instructus, munitus ornatus, accinctus, alacer.

părātus, *us,* Gotowánie/ Apárat/ Dostátek/ potrzeby/ Sprzęt/ Ubior 1. przygotowánie

părăvĕrēdus, powodnik/ Koń powodny/ Náręczny koń.

părazōnium, *gr: sub* Puinał.

PARC

parca, *æ, sub* Bieg świátá. [puść.

parcat tibi Deus, *formula, sub* Boże mu od-

parce, *Verbum* parce credere, parce pretio, *sub* Nie 2.

parce, Oszczędnie/ Skromnie/ Skąpo.

parcè parcus Skąpy.

parcè promus, Oszczędny.

Parciloquium, Málomowność.

Parcimōnia, lege Parsimonia.

Parcipromus, Oszczędny.

parcitas, Skępstwo/ Rzadkość. Kargheit/ Abbruch. *Iejuniorum parcitatem sobriam.* (Jamb:) P. *syn:* Parsimonia, frugalitas, moderatio. *phr:* Parcus rerum usus. Parca impensæ ratio. Sumptus, vel impensæ moderatio.

parciter, Skąpo.

parco, Przepuszczam 5. Folguię 1. Odpuszczam/ Ochraniam/ Szánuię 1. 2. Oszczędam/ Skępię/ Żáluię/ Hámuię się/ Záchowuię 2. & *sub* Przewodzę co ná sobie. Verschonen/ sparen. *Parcere subiectis, & debellare superbos.* Virg. *syn.* Ignosco, condono, remitto, indulgeo. *phr:* Noxam remitto. Veniam do, tribuo, roganti, petenti concedo. Precibus flector, vultuque moveor. Blanda excipio indulgentia. Vultum induo serenum. Veniam dare, indulgere, concedere culpæ, dictis, factis. Ignoscere culpæ. Veniamque tuis temeraria dictis. Supplice voce roga, veniam dabit ille roganti, indulge pueris veniam. Parce pio generi, et propius res aspice nostras. Da veniam culpæ, decepit idoneus author. Verum clementior ille Sontibus ignovit patria pietate remissæ offensas, meritamque ultro compescuit iram. (*Ovidius 2. Tristium. Augustum quem offenderat, hunc in modum alloquitur.*) His precor exemplis tua nunc, mitissime Cæsar. Fiat ab ingenio mollior ira meo. Illa quidem justa est, nec me meruisse negabo Sed nisi peccassem, quid tu concedere posses? Materiam veniæ sors tibi nostra dedit. Si quoties peccant homines sua fulmina mittat Jupiter, exiguo tempore inermis erit. (*Ibidem*) Parce precor, fulmenq; tuum, fera tela reconde. Parce pater patriæ, nec nominis immemor hujus, olim placandi spem mihi tolle tui. *v. Placo, & preces audio.*

parcus, *adiect:* Oszczędny/ Skromny/ Skąpy/ Krotki. sparsamb/ häußlich/ karg. *Tanquam parcus homo, & rerum tutela suarum.* Juv. *syn:* Sordidus, cupidus, avarus. *v. Avarus,* vel tenui victu contentus, parvo contentus, abstinens.

parcus, *substant: sub* Czayká.

pardălianches, *is, eos, n. gr.* Omieg.

pardălios, *vel pardaleos, vel us, lapis, aut gemma gr. sub* Rzéś.

pardă-

pardălium, ibid: pardălis, is, Ryś 1.
pardus, gr. Ryś 2.
părecbăsis gr. Odstąpienie od rzeczy
părectătus, gr. Młodzieniaßek.
părĕdrus, gr. Ławnik/ Czátt.
Părĕleon, Donat. Servio. i. attractio syllabæ vel dictionis ad extendendum verbum, ut Adesdum. Tutemet.
părēlia, orum, gr. Słońce podwoyne.
Parenchiresis, Cic: Quint: i. conatus: cùm præter legitimum opus vel officium, aliquid addimus: vel cùm aliquid ab ijs scriptum aliter scribimus, vel novi quid circa idem excogitamus. Turneb.
parendi dedignatio, Nieposłußeństwo.
pārendum est, Mußę.
Părens, *subst. commune.* Rodzic/ Początek/ Vatter oder Mutter. *Indiscreta suis, gratusque parentibus error.* Virg: *phr:* Sangvĭnis aūthor. *v. Pater aut Mater.*

pārens, *adiect. omne* Posłußny.
părentālia, *ium,* pogrzebny obiad.
părentālis, Oycowski/ pogrzebny.
părentālis mos, Pogrzeb
parentatio, Obchod zadußny.
părentēla, powinowáctwo 1. *& sub* przyiemuie.
parentes, *hi,* Przodkowie.
părenthesis, *gr.* Wkładánie/ przerywánie.
Parenthesis nota Orthographicæ, constat duobus semicirculis ad se versis ( ) quibus includuntur ea, quæ continuatæ orationi interponuntur.
părentĭcīda, Oycoboycá/ *sub* Mężoboycá.
părento, *as, Parentor,* pogrzeb spráwuie/ Spráwuię. Opffern vor die abgestorbene Eltern/ Leichbegräbnüß begehen. *Annua solenni; cæde parentat avis.* Ovid. *syn.* Jūsta sōlvo, pērsōlvo. Fūnus dūco, ēxēquĭas făcio. Tŭmŭli hŏnōres rēddo. Suprēmo hŏnōre ēxtinctum ēffēro. Ex quo rĕlĭquĭas, dĭvĭnĭque ōssa pārentis. Cōndidĭmus tērra, mœstasque săcrāvĭmus ārας. *vide Sepelio.*
pāreo, posłußny iestem/ Dogadzam. Gehorchen. *Parebit pravi docilis Romana iuventus.* Hor. *syn:* ōbsĕquor, aūscūlto, mōrem gĕro. *vide Obedio.*
părergon, *vel um, gr,* przydatek/ Figiel 2. Nie potrzebna rzecz.
pāret, pokazuie się co.

pāres, *hi,* Dwá/ Jadro u zwierząt.
părēsis, *gr,* Omdlewánie.
părhippus, *gr.* Narzeczny koń.
Parhypate, es, Subprincipalis. Capellæ Chorda in heptachordo secunda à summa seu ab hypate.
pari jugo, momento, Rownie.
pari libra cum Rowny.
paria facio, Rownam/ Ráchuię/ Nágradzam Wyráchowáć się.
Pariambus pes, idem Pyrrhichius. Diomed.
păriānus, Jaßczur ryba.
Pariatio, sub Wyráchowáć się/ Rownam.
Pariator, Reßty prozen.
paricida, *lege potiùs,* parricida &c.
Păricīdus, al. Părĭcus, Woyt 1.
parientia, Posłußeństwo.
păriēs, ĕtis, *f.* śćiáná. Eine Wand/ Maur. *Quam fixam paries illo servabat in usus.* Virg. *Hærent parietibus scalæ, postesque sub ipsos.* V. *sub Murus.*

paries formaceus, Lepianká.
paries fornicans, paries interpensivus, śćiáná z frambugami.
paries medianus, śćiáná przeczna.
paries solidus, śćiáná cála.
păriĕtăria, Pomurne ziele.
parietarius, Lepiarz.
păriĕtīnæ, parietum ruinæ, Rozwaliny.
parili ratione, Rownie.
părĭlis, Rowny *& sub* Obraz.
părĭlitium sidus, Dżdżownice.
părilitas, Rowność.
pārio, *as, sub* Wyráchowałem.
pārio, *is,* Rodzę/ Nábawiam/ Dostáię 1. Zádáię trudność. Gebähren/ eines Kindes genesen. *Lucinam novies, novies paritura vocavit.* Ovid. *syn.* Părtŭrio, gĭgno, gĕnĕro prŏcrĕo, ēnītor. *phr.* Fœtum, vel partum, vel prōlem ēdo, dō, fūndo, prōdūco, ēmītto. In lūcem ēdo, sūb lūmĭnis aūras ēdo. Dō prōlem pārtu. Utero fœtus ēdūcēre. Et gĕnĭtrix făcta est partus ēnīxa gĕmĕllam. Nēc tĭbi Dīva părens, gĕnĕris, nēc Dārdănus aūthor. Pērfide, sēd dūris gĕnŭit tē caūtĭbus hōrrēns Caucăsus. Tūa cōncĭpĭent cœlēsti vīscĕra jūssu Nātum. *vide Genero.*

păripus, *Gr.* Nareczny koń.
Parire à pario, per quartam. In Rodzę/ Niesie się.
păristhmia, *orum, gr.* ślinne iágody.
păritas, Rowność.
păriter, Rowno 2. pospołu / Tak iest/ Záraz 2. Miteinander/ zugleich. *Infundunt pariter sulcos, &c.* Virg.
păriter ac si, pariter atque, pariter ut, Rownie iák.
părito, *as,* Gotuię. *Paritura, lege Partura.*
parius lapis, Mármur biały. Ein Goldstein, *Haeret ut è pario formatum marmore signum.* Ovid
Parix, icis, śikorá.
parma, Páwęzá. Ein Fechtschild eines Fußknechts. --- *crudæ tardatunt tegmina parmæ.* S. *syn:* Clўpĕus, scūtum, ūmbo, pĕlta *v. Clypeus.*
parmatus, Páwęźnik.
parmensis caseus, pármezan.
parmŭla, Tarcza. parmŭlārius, páwęźnik.
Parnacides, potius lege Arnacides.

PARO

păro, *as,* Gotuię 1. 2. Dostáię 1. Ziednáć 2. Má się ku 2. *& sub* pogadzam się. Zurüsten/ bereiten. *Dixerat, ille patris magni parere parabat.* Virg. *syn.* ăppăro, cŏmpărō, īnstruo ădōrno, mē âccingo, vel cōmpăro, âcquīro, cōnsĕquor. *vide Acquiro.*
păro, ōnis, *vel* păron, ōnis, *m. gr.* Łodź
părŏchia, *gr.* Gospodá/ Páráfia/ Plebánia.
părŏchiālis, Fárski
Părŏchus, *Gr.* Gospodarz 3. przystaw/podwodny urzędnik/ Dziewosłąb/ Godownik Pleban.
părŏcŭlus, *Sveton: paribus oculis.* Rownooki.
Părodia, *Quintilian. cantici aut carminis similitudo;*
parœcia, *gr.* Páráfia. *(Turneb,*
parœcus, *gr.* Páráfian.
părōlĕne, *es. gr.* Kość bárkowa
Paromœum. Donat. vitium cum ab iisdem literis Verba aliquot incipiunt. In verbis fit.
Paromologia, Rutilio, Concessio, quæ postea evertitur.
Paronomasia. Cicer. Annominatio. Donat. Collusio vocum, cum aliud nomen ex alio formatur, similitudo soni in Nominibus fit. Paronomasiam in eodem verbo, alio sensu repetito, ponit Quintilian. aliquàtùm mutato Cicero.
părōnўchia, *Gr.* Zánokćicá/ Rutá skálna.
părōnўchium, Zánokćicá.
păropsis, *idis, gr.* Misá spora/ polewká 2.
părōpsĭmătion, *gr.* polewká.
părōtis, *idis. f. gr.* Wrzod poduszny.
păroxўsmus, *Gr.* śilenie się 2.

PARR

parra, puszczyk/ *& sub* Czayká.
parrhēsia, *Gr.* Bespiecżeństwo / Wolnomowność. *Item Exornatio Oratoria, cùm apud eos quos vereri debemus, liberiùs dicimus. Licentia. Cicer.*
parrĭcīda, Oycomorderz/ Oycobycá/ *sub* Mężoboycá.
parrĭcīdālis, *parricidialis* Mężoboyski.
Parricidialiter, parricidiosè, Mężoboysko.
parrĭcīdium, Oycomorderstwo/ Mężoboystwo.
Parrus, śikorá.
părs, Część 1. Członek *1. 4. 5.* Strona 1. 4. 5 Sztuká 2. Sektá/ Seno/ Przemożenie / Kráiná/Rozrożnienie/ Miárá. ein Theil/ Stück. *Partibus æquabat justis, aut sorte trahebat.* Virg. *syn.* Pōrtio, *vel* ălii, nōnnūlli, quīdam, hī, īllī, pārtim, *ut* sē pārtim scŏpŭlis cōndunt pārtim æquŏrĕ vāsto.
pars plera, *sub* Wielki *1.*
parsĭmōnia, Oszczędánie/ Mierność w życiu/ Skromność 3. Skępstwo/ Vbostwo.
Parsis, pro Peperceris. Plaut.

PART

parta ovis, Máćioszká.
parte, parte parte, Częśćią.
parte plùs justa, parte plùs media, Po wielkiey częśći.
partes, Powinność/ Mieysce/ Rozrożnienie Persona 2. Strona 1. 4. 5. Ampt. *syn.* Mūnia, mūnus, ŏffĭcium, prōvĭncia.
partes alicuius ago, sustineo, Zástępuię kogo
partes genitales, obscœnæ, Członek 4.
partes habeo magnas, Záćiągam 2.
partes habeo priores, Przodkuię.

partes obtineo, sustineo, Jestem tym.
parthěniæ tibiæ, *sub* Surmá.
parthěnis, *idis*, Gr. Bylicá 1. (ne ziele.
parthěnium, *gr.* Máruná/ Szczyt/ Pomur=
parthenium mas, Wrotycz.
parthěnius, *gr:* Bekárt.
parthěnōn, *ōnis, m. gr:* Klasztor.
partiārius, Spolkuiący/ Vdzielony/ & *sub*
partibus, Cząściámi. (Kmieć.
partĭceps, *cipis*, *adiect:* *omne* Vczestnik. Theilhafftig/ Mitgenoß. *Quare participem Lethi quoq; convenit esse.* Luc. *syn.* Cōnsors, cōmpos, sŏcius, cōnscius, nōn expers, nōn exors.
particeps fio, Dostálo mi się 2.
Participatio, participatus us, Społeczność/ Vczestnictwo.
Participia in NS & DVS, variè explicantur sub Stoiąc/ Stanowszy.
Participialis, Quintil. Dictu, factu vocat Participialia Verba, quæ aly Supina.
Participialis modus, v. infrà in secundo Indice Modi z
participium, Vczestnictwo. *Est quoq; pars orationis apud Grammaticos nota in Scholis.*
partĭcipo, *as,* Vczestnikiem iestem/ Dostálo mi się 2. *Item aliter.* Vczestnikiem czynię.
partĭcŭla, Cząstká/ Członek.
Particulāris, Osobny 1. *Partĭcŭlāriter,* Osobno
particulātim, Członkámi/ Cząściámi / Ná sztuki/ Osobno.
Partĭcŭlo, ōnis, m. Społdziedzic.
Partĭlis, Rozdzielny 2.
Partĭliter, Cząściámi/ Osobno.
partim, partim partim. Cząścią 1. Niektory.
partio, is, Dziele 1. 4.
partio, ōnis, Rodzenie.
partior, Dziele 1. 4. Dziele się / Dwoię. Theilen. *Hinc potum petit, & socias partitur in omnes.* Virg. *syn.* Dīvĭdo, dīstrĭbuo. *phr.* ĭn partes, ĭn frūsta dīstĭngvo, sēpăro, sĕco. *vide Divido, separo.*
partītē, Rozdzielnie. partītor, Dzielcá.
partĭtūdo, Rodzenie.
partītio, Rozdzielánie.
partīto, Rozdzielnie.
partium secundarum, tertiarum, Nieprzedni

Partor, oris, Nábywacz. *partūra,* Rodzenie.
partŭriens, Położnicá.
partŭrio, Rodzę/ Gotuię.
partum, *substant.* Zbior/ Płod 2.
partum abigere, elidere, ejicere, Poronić.
partum do, edo, excludo, enitor, Rodzę/ Ocieliłá się.
partus, *ti,* Nábyty.
partus, *us,* Rodzenie/ Płod 1. 2. Geburth/
Eumenidesq; satæ, tum partu terra nefando. V. *syn.* Pŭerpĕrium. *epith.* Diffĭcĭlis, dūrus, ăcerbus, sævus, mŏlēstus, grăvis, mœstus, faūstus, īnfaūstus, fēlix, trīstis, vĭŏlentus, quĕrŭlus, flēbĭlis, lēthĭfer, ānxĭus, tĕner, mātūrus, nōbĭlis, īllūstris. *v. Pario.*
partus, *sive* proles, Potomstwo. Kind/ Leibsfrucht. *syn.* Fœtus, sŏbōles, prōles, prōgĕnĭes, prōpāgo. *vide Soboles.*

PARV

parva dictu, *sub* Podły.
parvi est aliquid. Fraszká.
parvi facitur, sub Gárdzą mną.
parvi pretii, Podły.
parvi refert, Máło ná tym.
parvissimus, Máluchny.
parvitas, Máłość/ Subtelność 1.
Pārŭlis, *idis, f. gr:* Dziegná.
pārŭm, Trochę 1. 2. & *sub* Máły/ & Nie 1. wenig. *Naso parum prudens artem dum tractat amandi.* Ov. *syn.* Paūlīsper, lĕvĭter, paulum, paūlo, mŏdĭcum.
parum abfuit, Máło nie/ Bez máłá.
parum vir, Niewieśći.
parum virilis, Nie męski.
pārumper, Trochę 2. wenig'lich. *His dictis curæ emotæ pulsusq; parumper.* Virg.
pārunculus, Łodź.
pārus, sikorá & *sub* Czayká.
pārus monticola, Bárgiel.
parvŭlum, Trochá. 1.
parvŭlus, Máluchny. klein Kind. *Ante fugam soboles, si quis mihi parvulus aura.* Virg.
parvum, *substant.* Máło. *subst.* & Trochá 1.
parvus, Máły. Klein. *Sæpè oculos, memini, tingebam parvus olivo.* Pers. *syn:* Pārvulus, ēxĭguus, grăcĭlis, tĕnŭis exilis, mĭnūtus, āngūstus, pūsil-

pusillus, minimus, contractus, modicus, brevis, non magnus.
Pascale pecus, *sub* Welnisty.
pascalis, Trawny.
pascéolus, Mieszek pieniężny.
pascha, ătis, *n. vel æ, f.* Wielkanoc.
paschalis, *adiect: comm.* Wielkonocny.
pascito, *as, sub* Paśe się.
pasco, Karmię/ Pasę/ *1. 2.* Ocisnąć się. Weyden. *Dictæo, cœli Regem pavere, sub antro Virg: syn:* Pascor, pabulor, edo, vescor, *vel* nutrio, alo, *vel* recreo, delecto. *phr:* Gramina carpo, attondeo, tondeo, meto, ore lego, ad pastum educo, ago impello, cogo, in pascua mitto, compello, duco. Herbas, pabula, alimenta gregibus suppedito, sufficio, ministro, præbeo, do, porrigo. Herbam, pabula carpere. Per herbas, campos, in montibus, in saltibus errare. pascere, pasci. Depascere, tondere detondere gramina morsu. Mille greges illic, totidemque armenta per herbas errabant. Longum per valles pascitur agmen. Passimque soluti per campos pascuntur equi. Mille meæ Siculis errant In montibus agnæ. equos in gramine vidi Tondentes late campum. Dum tenera attondent simæ virgulta capellæ. Nulla neque amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam. aspice tondentes fertile gramen oves. Tondent dumeta juvenci, et repetunt celeres pascua nota greges. Florentem cytisum, et salices carpetis amaras. Sunt viridi prato confinia littora, quorum altera pars undis, pars altera cingitur herbis. Quas neq; cornigeræ morsu læsere juvencæ, Nec placidæ carpsistis oves, hirtæve capellæ. ecce petunt rupes, præruptaque saxa capellæ, ut referant hœdis ubera plena suis. *vide Gregem pasco.*
Pasco lingvam, i. compesco, Milczę.
pasco lumina, Patrzam.
pascor, Pasę się/ Jem/ Zażywam/ Wyiadam Rocham się.
pascua, *æ, vel* pascua *orum,* Pastwisko. Weyde. *Quid tibi pastores Lybiæ, quid pascua versu.* Virg. *syn:* Pabula, pastus. *epith:* Læta, herbosa, pingvia, fœcunda, virentia, herbida, graminea, humida, amœna, madida, opima, roscida. *phr:* Viridantia late pascua, agri pingves, et pascua rura. Riguis humentia rivis. Nocturno tincti rore Herbosi campi. Virides herbæ. Pascua. (*adiectiv:*) prata, gramina. Frigida nocturno tinguntur pascua rore. *vide Herba, pratum, & pasco.*
pascualis, *adiect: comm:* Trawny *2.*

pascuarius, Naymacz.
Pastue, Goynie. pascuum Błonie.
pascuus, Pastewny. *Pasiates, æ,* Basza.
passa verba, Mowa niepoetycka.
passa virum, Niepanna.
passa uva, Rozynka.
passale pecus, *sub* Welnisty *1.*
passalis, Trawny. passaria ficus, Figa *1.*
passer, Wrobl/ Ptaszka/ Fioderka. Ein Spatz/ *epith:* argutus, acrius, exiguus, ægilis, tenuis, vagus, volucer, salax, solivagus. *phr:* argute passere vernat ager. Lascivus volitet per nubila passer.
passer marinus, Struś.
passer sepium, Pokrzywka.
passerculus, *sub* Wroblik.
passere salacior, Jurny.
passerinum prandium, *sub* Na 1ąb
passerinus, Wrobli.
Passernices, ha sub Osła.
Passibilis cierpietliwy.
Passibilitas, cierpietliwość.
passim, Wszędy/ Pospolicie/ Często/ Nieporządnie. Allenthalben/ hin und her. *Strata jacent passim sua quaque sub arbore poma. V. syn.* ubique, undique, huc illuc, temere, sine lege, discrimine nullo.
passio, cierpienie/ cierpliwość/ Namiętność Bol/ Męka/ *1.* Chorobá *1.* Przymiot.
Passionatus, B. sub Namiętny.
Passivitas, à passim, sub Pospolitość.
passivus, *à patior,* cierpietliwy/ Namiętny.
Passivus, à passim, pospolity *1.*
passu admisso, Biegiem.
passu deside, inerti, tardo, Stępią.
passum, Słodycz/ Wino słodkie.
passus, *fi, adiectv à pando.* Rościągły/ Suchorlawy/ Zmarszczony. strwać
passus, *fi, à patior,* Zgwałcony/ *& sub* Przez
passus, *us,* Krok *2.* Schritt. --- *Sequitur patrem non passibus æquis.* Virg: *syn:* Gressus, gradus. *vide Gradus,*
passus minor, Krok miára.
passus maior, Sążeń.

 passus,

passus admissus, citus, rapidus. Zawod.
Pastillica, as. Otwieram się.
pastillum, Miodownik/ Opłatek.
pastillus, Bochenek chleba/ Kołaczek/ Mała cepan/ Opłatek/ Makaron/ Pąstet/ Pefumy/ *& sub* Trociczka.
pastināca, *olim varium,* Pasternak 1. 2. Marchew, 1. 2. 3. *I, alii producunt, alii corripiunt.*
pastināca *piscis,* Pasternak ryba/ Płaszczka
pastinātio, Ryćie/ Vprawiánie/ Vprawa roley. [Wkopywam.
pastinātor, Grácownik / Kopacz / *& sub*
pastinātum, Vprawna rola/ Rola sprawiona
pastinatum solum, Pulchna ziemia.
pastinātus, *us,* Vprawa roley/ Ryćie.
pastĭno, Ryie 1. Vprawiam/ Sadzę plonki 1. *Renat. & Verrepa. alii corripiunt ut & Pastinum.*
pastĭnum, Rola sprawiona/ Vprawna rola Motyczka.
pastio, Pasienie/ Pastwisko/ Pasza.
pastio apum, Pszczelnik.
Pastomis, melius Postomis,
pastophorium, *Thalamus praepositi templo. Hieron: atrium templi, Vet. Onomastic. Tabernaculum Aquilae. Suidae. vide &* Cyborium.
pāstor, Pasterz. Ein Hirt. *Nam saepe incautis pastoribus excidit ignis.* Virg: *syn:* armĕntārĭus, opĭlĭo, būbŭlcus. *epith:* Rūstĭcus, ăgrēstis, sўlvēstris, vĭgil, sōllĭcitus, ānxius, fixus, fĭdēlis, văgus, ĕrrāns, dūrus, paūper, ĭnops, ĕgēnus, mĭsĕr, sēdŭlus, mātūtinus, īnsŏmnis, incŭltus, squālĭdus, lætus. *phr:* Pĕcŏris, ŏvium *vel* grĕgis dūx, dūctor, cūstos, măgĭster, ŏves in pāscŭa ducens. Tĕnĕros dēpĕllēns fœtus. Lānĭgĕras qui dūcit ŏves. ārgūtum tĕnui mŏdŭlātur, mĕdĭtātur ărūndĭne cārmen. ărundĭneo cārmĭne mūlcet ŏvēs. ārmĕnta dūcit, ăgit cūstōdit, sĕrvat, ŏbservat. Vĭgĭlans ŏvium circum āgmĭna cūstos, in sua rĕstĭtŭens pāscua sĕmper ŏves. Pān cūrat ŏves, ŏvĭumq; măgĭstros. Nōn ĕgo sum pāstor, nōn hic ārmĕnta, gregĕmq; hōrridus ōbsērvo. Fēssus ŭt ĭncŭbuit băcŭlo, sāxoq; rĕsēdit pāstor, ărūndĭneo cārmĭne mūlcet ŏves. Nĕc dēsunt cŏmĭtes sēdŭla tūrba cănes. Sēnsĕrunt tōti pāstoria sībĭla mōntes. Tē pāstōria pĕllis tēxit, ŏnŭsque fuit băcŭlus sўlvēstris ŏlīvæ. *v. Gregem pasco.*
pastorale baculum, Pastusza laska
pastōralis Pasterski. Dem Hirten zugehörig
Pastorale canit signum, cornuq; recurvo. Virg. *& de Pastor.*
pastoralis res, pastōrĭtia ars, Pásterstwo.
pastōrĭtius, pastorius, Pásterski.
pastus, *ti,* Karmny/ Násycony.
pastus, *us,* Pasza/ Karmia/ Pokarm.
pastus immoderatus, Obżarstwo 2.

PAT

pătăgiarius, Krawiec.
patagiātus, *sub* Kołnierz.
pătăgium, Kołnierz/ Kresy.
pătăgus, *gr.* Apoplekſya / Spánie oczy ... tworzywszy.
pătalis, Rogaty. *Media anceps: pro diversa origine: sed potius longa.*
pătĕfăcio, Odkrywam/ Otwarzam. Auffthun/ zu wissen thun. *Ille meos somno lassos patefecit ocellos.* Prop: *syn:* Mōnstro, īndĭco, ōstĕndo, mănĭfēsto, ăpĕrio, rĕsĕro, rĕclūdo, rĕsigno, pāndo, dēclāro, rĕtĕgo, rĕvēlo, dīvulgo.
patefacio aditum, fenestram, Nápomykam
pătĕfactio, Odkrycie.
pătĕfīo, Otworem stoię/ *& sub* Wyiawiam
pătella, Misá płaska/ Misa mała/ Czárá. Czászá 4. Taca/ Pátela/ Zágorzenie 2. Pátyna kościelna. Ein Blätle/ ein Schüsslein/ Töpfen. *epith:* Dūra, pīngvis, ŏpīma, ŏnūsta, ūncta, frăgĭlis.
pătellārius, Miśny/ Podleyszy. *ibidem*
pătēna, Misá płaska/ Pátyna kościelna.
pătens, Otworzony / Łácny do zrániénia. Auffgesperrt/ offen. *syn:* ăpĕrtus, *vel* pătŭlus, lātus, vel mănĭfēstus, vūlgātus.
patenter, Otworzyście/ Jawnie.
pătĕo, *ŭi,* Otworem stoi Rościąga się/ Pokazuie się co. Offenbar seyn. *Omnibus ut natis triste pateret iter.* Mart. *syn:* Pătēsco, pătĕfio, appāreo, rĕtĕgor, dētĕgor, rēclūdor, nūdor, pāndor, rĕvēlor.
păter, Oćiec. Vatter. *Indicitq; forum & patribus dat iura vocatis.* Virg. *syn:* Părens, gĕnĭtor, sător. *epith:* Chārus, dīlēctus, vĕnĕrāndus, hŏnŏrāndus, cŏlēndus, sollĭcitus, pius, vĕnĕrāndus, sĕvērus, mĭtis, făcĭlis, rĭgĭdus, grāndævus. *phr:* Gĕnĕris sāngvĭnis aūctor. Fōns gĕnĕris, Gĕnĕris mihi lūcis aūctor.

pater cœnæ, Biesiádnik.
pater conventitius, Mierządnik.
pater-familiæ, pater-familias, Gospodarz.
pater patratus, *sub* Poseł 2.
pater patrimus, *sub* Oyćiec.
Pater patrum, Papież.
pater quartus, quintus, sextus, *sub* Prádźiádow dźiad.
pătĕra, Czárá/ *an* Tácá? Ein Trinckschal Becher. *Vinaq; fundebat pateris, animamque vocabat.* Virg: *syn:* Scyphus, călix, crātēr, pōcŭlum. *epith:* aūrĕa, aūrāta, argentea, cælāta, gemmāns, gĕmmāta, spūmans, pătens, căpax, nĭtens, mĭcāns. *phr:* Căpāces vīna grăvant pătĕras. Pătĕris vīna pĕtentĭbus prŏpĭnat. Implēvitq; mĕro pătĕram. impĭger haūsit spūmāntem pătĕram. āc plēno sē prōluit aūrō. Nūnc pătĕras lĭbāre Jŏvi. *vide Crater.*
pătercŭlus, Oyczynko/ *sub* Oyćiec/ Tácá.
Paterna, *orum, substant:* Ecclesiastici 42. *ea quæ patris sunt: domus, opes.* Res paternas, *vocat Horat.*
păternĭtas, Oycowstwo.
păternus, Oyczysty/ Oycowski.
pătescit, patesco, Rozwiia się/ Jáśnárzecz Otworem stoi.
pătet, Otworem stoi/ Rośćiąga się/ Pokázuie się co/ Przystępny/ Nieobwárowány
pătĕon, *gr.* Dáktyl.
păthĕtĭcus, *gr:* Afektu pełny.
păthĭcus, pathicissimus, Sodomczyk/ Sprośny.
păthos, *gr:* Poruszánie 2.

PATI

pătiamur, Pácyencya 2.
pătĭbĭlis, Cierpierliwy/ Znośny.
patibula, *æ,* Szubienicá 2.
pătĭbŭlātus, Szubienicznik/ Wyświecony.
pătĭbŭlum, Drąg 2. Powrotek/ Zaporá/ Krzyż 3. Drábiná 2. Szubienicá 1. 2. 3. Ein Galg. --- *est, non patibulum ascendimus.* (Jamb: *syn:* Crūx, găbălus, fūrca *epith:* īnfāme, īnhŏnēstum, trīste, nĕfāndum, dūrum, prŏbrōsum, hōrrĕndum, mœstum, tĕrrĭbĭle, fūnĕrĕum, īnfaūstum, ăcĕrbum, ērĕctum, părātum, fātāle. *phr:* Trābs fūnĕsta, īnfamis trūncus. Fātālis ărbor. *vide Crux.*
Patibulus, sub Szubienicá 2.

Patiens ut aliqui scribunt: lege Pathicus.
pătiens, Trwáły 1. Prácowity/ Poddány/ Cierpliwy/ Czuiący/ *an rectè* Pácyent. Gedultig leidend. *Te patiente meæ conflavit imaginis aurum.* Prop *syn:* Tŏlĕrans. *phr:* Făcĭlis păti, īnfrāctus mălis, ādvērsæ fōrtūnæ cēdĕre nēscius. *vide Constans.*
pătiĕnter, Cierpliwie. Gedültiglich. *Ignoscat coniux & patienter amet.* Prop. *syn:* Plăcĭde, fōrtĭter, cōnstānter. *phr:* Mēnte plăcĭda, æqua, cōmpŏsĭta, fōrti, trānquilla. Pătiēnti ănĭmo, mēnte, cōrde, pēctŏre invĭcto cōrde, păti: æquo, fōrti, īnfrāctŏ, plăcĭdo, trānquīllo fērrē ănĭmo. Fērre cāsus pătĭēntēr ăcerbos. *v. Patior.*
pătĭentia, *nomen,* Znoszenie 2. Cierpliwość/ Trwáłość. Gedult. *Contra quem duplici panno patientia velat.* Hor: *syn:* Tŏlĕrāntia. *epith:* invĭcta, plăcĭda, trānquilla, mĭtis, īnfrācta, cōnstans, lēnta fortis. *phr:* Dūris gaūdēns, īnfrācta mălis. Prōmpta păti. Cēdĕre nēscia. ālea spĕrnēns cōnvĭcia mēnte. Mĕdios ĭnter trānquilla tŭmultus. Sĕmper trānquīllo pēctŏre, plăcĭdo vūltu, cōmpŏsĭta mēnte. Fōrtis ăd omnes Tēlōrum nĭmbos. Quæ nŏvit fōrti pēctŏre fērre mălum. Pēr mĕdias immōta ăcies, vărĭōsque tŭmūltus, dūrum pătĭēntĭa cōrpus īnstrŭit, ŭt nūlli cŭpiat cēssīsse lăbōri. ōmnĭbus ūna cōmes virtūtĭbus: Nam vĭdua ēst virtus quam nōn pătĭēntia fīrmat. Nōbĭle vīncēndi gĕnus ēst pătĭēntia. ēcce mŏdēsta grăvi stābat pătĭēntia vūltu. Quæ tam lēnta tŭas tĕnŭis pătĭēntia vīres? Sēd trānquīlla mălum mēlius pătĭēntia vincet. ābsīste, ō jŭvĕnis, lacrymis; pătĭēntia cūncta (?) Hōs sŭpĕrat cāsus, lōngo rĕvīrēscet ăb ævo. īnde quiēta mănet pătĭēntia, fōrtis ăd ōmnes, Tēlōrum nĭmbos.
patientia, *an Interiectio? sub* Pácyencya 2.
patientiâ præstat Trwáły 1.
patientiam abrumpere, rumpere, Nie wytrwam.
pătĭna, Misá 2 3. Pátelá/ Pátyná kośćielna
pătĭnārius, *adiect:* Misny.
patinarius, *substant:* Żarłok.
pătior, Cierpię 1. 2. Dopuszczam/ Dáię ultimum Wytrwáć. Leyden/ dulden. *Me si fata meam paterentur ducere vitam.* Vir: *syn:* Fĕro, tŏlĕro, pērfĕro, pērpĕtior, sŭbĕo, sūstĭneo, vel sĭno, pērmitto. *phr:* Dūros tŏlĕrāre lăbōres. iniquis căsibus jāctāri, vēxāri, tŏrquēri. Paūpĕriem, & dūros pērfērre lăbōres. ēxhaūrīre pērīcŭla. Căsĭbus ēxercēri, ăgi, ăgĭtāri, jāctāri. Fērre mălum, ōrtem ăcĕrbam, căsus ĭniquos. Căsus fērre, & mūlta pĕrīcla,

ricula rerum. Immania monstra perferimus. Non talia passus Ulysses. Audax omnia perpeti. Quod fuerit durum pati, meminisse dulce est. O passi graviora, dabit Deus his quoque finem. Tot mala sum passus quot in æthere sydera lucent. Æquam memento rebus in arduis servare mentem. Alta mane, supraque tuos exurge labores, infragilemq; animum, qua potes usque tene. Heu quantos æstus, quantos patiere labores. *v. Patientia.*

patitur ævum, Trwáły.

pator, *oris*, Otwor/ Dziurá.

PATR

patrans ocellus, Oczu wdźięcznie zezowá [tych.

patratio, Spráwienie.

patrator, Sprawcá.

patrator necis, Zábiiak.

patratus, Dokonány/ *sub* Dokonywam.

patres, Przodkowie.

patres conscripti, *al.* P. C, Rádá pospolita.

patria, Oyczyzná. Vatterland. *Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva.* Virg: *epith*: Dilecta, dulcis, amabilis, chara, optata, grata, amœna, communis, nutrix, antiqua, vetus. *phr*: Patriæ fines, sedes. Patria tellus, terra. Patrium natale solum. Natalis origo. Natalia arva. Patrii lares, penates, fines, foci. Patriæ dulcia rura. Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, et immemores non sinit esse sui. Paterna limina. Sedibus in patriis. Tactusque loci natalis amore. Mœnibus in patriis, atq; inter tecta domorum, à laribus patriis exire pigebit. Littora tum patriæ lachrymans portusque relinquo. Optet Fumum de patriis posse videre focis. Ast ubi jam patriæ perventum ad limina sedis, Desertosq; lares, et pignora læta revisunt. Miratur sua quemq; domus. antiquasque domus. Nunc ego jactandas optarem sumere pennas, Sive tuas, Perseu, Dædale sive tuas, ut tenera nostris cedente volatibus aura, adspicerem patriæ dulce repente solum. Desertæque domus vultus, memoresque Sodales, Charæque præcipue conjugis ore meæ.

patriarcha, *gr*: Pátryárchá.

patrica, *sub* Oyczysty.

patrice, páńsko/ *& sub* Senatorskiego rodu.

Patricida, lege Parricida

patricie, páńsko. patrie, po oycowsku.

patrimonialis, Oyczysty.

patrimonium, Oyczyzná. Vätterlich Erbtheil. -- *Vna comedunt patri monia mensa.* Ovid: *syn*: Hæreditas, census. *epith*: amplum, lautum, dives, ingens, magnum, parvum, exiguum, tenue, exile. *phr*: Bona paterna, avita, patrimonia lauta. Patriæ opes. *v. Divitiæ.*

Patrimes, matrimes, sub Rodzony.

patrimus, *producit* i *Scalig. & Renatus.* Oycá żywego máiący/ Oyczysty.

patrimus matrimus, Rodzony.

patrisso, *sub* Oyćiec/ Nie po oycowsku.

patritiatus, *us*, Senatorská godność.

patritius, *subst*: Szláchćic/ Senatorskiego rodu/ Vrodzony zacnie.

patritius minorum gentium, *sub* Raycá.

patritius, *adiect*: Senatorski/ Szláchecki.

patritus, Oyczysty.

patrius, Oycowski/ Oyczysty *l.* z Obywátelski. Vätterlich. *Et patrias audite preces.* Virg: *syn*: paternus, avitus.

patro, *as*, Spráwuię/ Wykonywam/ Spełniam/ Dopuszczam się/ Zbroić/ Pokoy z kim czynię. Begehen/ mißhandeln. *syn*: Facio, perpetro, admitto, committo.

Patror, pro patro, Wykonywam.

patrocinium, Obroná z. Bronienie. Vertheidigung/ Schutz. *Difficilis causa mite patrocinium.* Ovid. *syn*: Defensio, tutela, tutamen, præsidium. *epith*: Fidele, validum, salutiferum, gratum, exspectatum.

patrocinor, pomagam zá kim/ Bronię z. Beschiermen/ schützen. *syn*. Tueor, tutor, custodio, defendo, servo, tego, protego: sum tutela, suscipio patrocinium.

patrona, Obrońćielká.

Patronalis, Opiekuński.

Patronatus, us, Opieká.

patronus, Opiekun/ Obrońcá/ pátron/ prokurator / przyiaćiel możny / Komendor/ podawcá. Ein Fürsprecher. *Quos patronorum reliquos probavi.* (Saph:) *syn*: Causidicus, orator. *epith*: Sollicitus, fidelis, fidus, facundus, disertus, doctus, ingeniosus, subtilis, vehemens, vafer. *v. Causidicus.*

Patronymicum Nomen, quod ab aliqua persona obtignationem generis formatur & filium vel nepotem significat. Priscian.

patruelis, *subst*: *comm*: Stryieczny.

patrue-

patruelis, *adiect.* Stryiowſki.
patruelis cognatione, Powinowáty po oycu.
Patruiſsimus, ſub Stryi.
pătruus, *adiect.* Stryiowſki.
patruus, *ſubſtant.* Stryi.
patruus major, *ſub* prápradźiad.
Pătŭlico, Otwiera ſie co.
pătŭlus, Nienákryty/ Otworzony/ Rozłożyſty, Szeroki / & *ſub* Rogáty. Offen. *Huius dum patulos alludens tentat hiatus.* M. *ſyn:* pătens, ăpertus, diffūſus.

pāvă, pawicá/ pauci, Máło ich.
Pauciens, paucies; Rzadko.
Paucillatim po koſku. paucis, Krotko.
Pauciloquium, Máłomowność.
paucis diebus, Wkrotce.
pauciſſima ſeptem ova, Námniey.
paucĭtas, Máłość 2. Trochá 2.
paucorum verborum, Máłomowny.
paucŭla, Trochę 1.
paucŭlus, paucus, Máło ich.
păvĕſco, Przeląknąć ſie. *E ſæpius breve.*
păveo, paveſco, Boię ſie. Sich erſchröcken/ förchten. - - *Iterum paveo, iterumq; perire.* Hor. *ſyn.* Timĕo, mĕtŭo, vĕrĕor, formīdo, rĕformīdo, horrĕo, horrēſco, trĕpĭdo. *v. Timeo.*
Păvĕratus, Náckány. *Paverus,* Twárdy.
pavi æmulus, Indyk.
Pavibunda trepidatio. Arnob. i. pavida.
păvĭcŭla, Klepádło.
păvĭde, Boiáźliwie.
păvĭdus, Boiáźliwy. Forchtſam/ erſchrocken. *Stant pavidæ in muris matres, &c.* Vir. *ſyn:* păvens, tĭmĭdus, trĕpĭdus, *v. Timidus.*
păvīmentātus, Tło ubite máiący.
pavimento, *as* păvio, *is,* Ubitem ziemię.
păvīmentum, Tło 1. Ein Eſterich/ Steinpflaſter auff der Gaſſen. *Verre pavimentū & nitidas oſtende.* Juv. *ſyn.* Strātum, *epith.* Mārmŏrĕum, nĭtĭdum, mĭcāns, tērſum, mūndum, māgnĭfĭcum. *phr.* Strātum sŏlum, ſtrāta viārum.
Păvĭtātio, Lękánie/ Trzęśienie/ Drżenie.
Păvitenſis, Náckány 2.
Pavitenſis veſtis, Szárá mięʒʒá.

păvito, *as,* Boię ſię. păvītus, Ubity 2.
paulātim, Pomáłu. Allgemach/ langſam. *Deterior donec paulatim, & decolor ætas.* Virg. *ſyn.* Sēnſim.
paulisper, Trochę 1.
paullus, *Proprium & Appellativum: meliùs* paulus, *ſub* Máły. pauló, Trochę 1. 2.
paulo antè, Dopiero 1. Niedawno/ Trochę przed tym.
paulo momento, Łacno.
pauló pòſt, Po chwili/ Trochę potym.
paulŭlum, paulum, Trochá 1. Trochę 1. 2.
paulŭlus, Máłuchny.
paulus, Máły/ & Máło ich.
pāvo, *m. ſub* Paw. & pavŏ *f.* Páwicá. ein Pfau. - - *Et crudum pavonem in balnea portas.* Juv. *epith.* Pictus, sŭpērbus, vērsĭcŏlor, ſplēndĭdus, pŭlcher, gēmmĕus gēmmātus, ſplēndens, sȳdĕrĕus, ſtēllātus, ſtēllĭfer, Jūnōnĭus, Inăchĭus, Sămĭus. *phr.* ăvis, ālĕs, vŏlucris Jūnōnia. Quī caūdā sȳdĕra pōrtat. Stēllāntĭbus ālis sē rŏtat in gȳros, ēt sē mīrātur ĕūntem. Cērtāntia Phœbo pāndit, ăgens gȳros, vărĭæ ſpēctācŭla caūdæ. Fŭlgŭrat aūrāto cui vēſtis plūmĕa tērgo, & lōngo caūdæ sȳrmăte vērrit hŭmum. Pēnnārum fŭlgent ŏcŭli, ſtēllātāque lāte caūda mĭcat. Măcŭlōſus ĕt aūro īncēndit plūmam fūlgor, ceu nūbĭbus ārcus. Mīlle trăhit vărios ādvērſo sōle cŏlōres. Pūrpŭrĕo cērvix fūlget rădĭāta cŏlōre. Stēllātæ pāndit ſpēctācŭla caūdæ Jūnōnis vŏlucris, tāntōque ŏnĕrāta sŭpērbit pōndĕre pēnnārum. Vērtĭce crĭſta trĕmit, ēt cōnſcĭa fōrmæ cōlla tŭment. Pērsĕquĭtur pāvo cŏlubros, cāntūque rĕpēllit.

pavo agreſtis, Czayká.
pavo Indicus, pavogallus, Indyk
pāvōnācens, Pawi/ Sádzony.
pāvōnīnus, pavonius, Pawi.
păvor, Lękánie. Forcht. *Pergentes humilis traxit pavor, ille flagranti.* V. *v. Formido. Timor*
pauper, Ubogi. Arm/ nothdürfftig. *Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen.* Virg. *ſyn.* ĕgēnus, ĕgens, indĭgus, ĭnōps, mēndĭcus. *phr.* Paūpērtāte, ĕgēſtāte prēſſus, ŏpprēſſus. æris ĭnōps. Nūdus ŏpum, pānnis ŏbsĭtus. Rērum ōmnĭum ĕgēnus, paūpĕrior Iro. ĭnōps rērum quās flāgĭtat ūſus. Cui ſūnt hŭmĭli dē plēbe părēntes. Cūjus vīrtūtĭbus ōbſtat rēs āngūſta dŏmi. Quam tĕnŭis Fōrtūna ſua cālīgine cēlat. Paūpērtas quem ſæva dŏmat.

Cui pārva dŏmi fōrtūna rĕlĭcta ēst. Cui pauca rĕlĭcti jūgĕra rūris ĕrant. Quēm rērum sōrs indĭga vērsat. Cui sunt ēxĭgŭi cēnsus, āc cūrta sŭpēllex. Paŭpĕr ĕnim non ēst, cui rērum sŭppĕtit ūsus. Sēmper ĕgo optārim paŭpērrĭmus ēsse bŏnōrum. Nēmpè quōd ālter ĕgens, āltĕra paŭper ĕrat. ātq; ŭtĭnam Rōmæ nēmo ēsset dives, ēt ipse Strāmĭnea pōssem dūx hăbĭtāre căsa. v. *Casa*.

pauper ambitiosus, StOrzypietká.

Pauperatus, sub Podupadam.

pauperculus, Vbožuchny.

pauperies, Vbostwo/ Szkodá. Mangel.

Nunc & pauperiem & duros perferre labores. Virg.

paupero, as, Zubožyć/ Szkodzę.

paupertas, Vbostwo 1. 3. 4. Armuth. *Paupertas atq; aris inops qui nocte, &c.* Juv: *syn:* Paŭpĕries, ĕgēstas, ĭnŏpia, pēnūria, indĭgēntia. *epith.* Sŏrdĭda, tūrpis, incūlta, immūnda, ignōbĭlis, dūra, āspĕra, sæva, impōrtūna, infēlix, infaūsta, ārcta, cōntrācta, āngūsta, hŭmĭlis, pānnōsa, infēsta, inĭmica, mālĭgna, invĭda, indĭga, inŏps, jējūna, sōbria. *phr:* Rēs pārva, āngūsta dŏmi, ŏpum tēnŭitas, āngūstia, ōbsĭta pānnis, tēnŭis fōrtūna. Sōrdĭda pārvæ fōrtūna dŏmus. Sōbria mēnsa: āngūsti lăres, frīgēns; ēt sine lūce fŏcus. Indĭga paŭpērtas, tēbūsque ĭnĭmica sĕcūndis. O vitæ tūta făcūltas paŭpĕris, āngūstique lăres: Paŭpĕriem ēt dūros pērfērre lābōres. Paŭpērtāte prĕmi, ūrgēnti, āngūstam paŭpĕriem păti. Nēc ĭnĭqua mēnte fĕrēnda. O bŏna paŭpērtas, O nōndum cŏgnĭta Dīvūm mūnĕra, virtūtum cūstos, ēt āmīca pŭdōri, Lūxŭriæ frænum, vitæ tūtēla, prŏcācem Fōrtūnam tū sōla pŏtes vēntique fŭrōrem, āc pĕlăgi răbiem cōntēmnĕre. dum vāda lĭttŏre tūta tĕnes pārvo. v. *Pauper*.

paupertates, sub Vbostwo. *paupertinus* Vbogi.

pausa. *è Graco,* Przestanek/ Pauzá.

pausam facio, Przestáię 1.

pausantes, hi, sub Nieboszczyk.

pausarius, Wioslowych rzadzcá.

pausicape, *es, gr.* Oglowká.

pausillulum, *Plaut: idem* pauxillulum.

pauso, *as,* Przestáię 1. **pavus,** Paw.

pauxillum, pauxillulum, Trochá/ Troche 1.

pauxillulus, vel **pauxilluli.** Málo ich.

pauxillus, vel **pauxilli,** *ibidem.*

pax, *Nomen,* Pokoy/ Odpuszczenie. Fried/ Ruh. -- *Egregia pacis fidissime custos.* Clau. *syn:* Cōncōrdia, fœdus, āmīcĭtia, vel quĭes, ōtium. *epith.* Plăcĭda, trānquĭlla, quiēta, tūta, cōncors, cāndĭda, sĕrēna, ālma, læta, gĕniālis, innŏxia, innŏcua, aūrĕa, blānda, fēlix, faūsta, bĕāta, sāncta, āmīca, dūlcis, āmœna, ŏptābĭlis, mītis, ætērna, lōnga, ēxspēctāta, tŏgāta, fœcūnda, sincēra, cōmpŏsĭta, pērpĕtua, firma, stābĭlis. *phr.* Pācis invĭŏlābĭle pignus. Pācis, vel āmīcĭtiæ fœdus. ōptĭma, prǣstāntissima rērum, ārtium. Mūsārum nūtrix, ālūmna. Grāta Cāmœnis. Spīcis cīncta, ūna trĭūmphis Innūmĕris pōtior. Dāns, præbēns, lārgiens fēssis ōtia. Cærŭlēæ rāmum prætēndens ōlīvæ. quæ dat bēllĭgĕris fœdĕra gēntĭbus. ēt cōrnu rētĭnet dīvĭte cōpia. quā vĭgent ārtes. Quā haŭd quĭdquam dūlcius ōrbis hăbet. impia sāngvĭnei bēlla pĕrōsa Dĕi. Pācis impōnĕre mōrem. Prĕcĭbus ēxpōscĕre pācem, rŏgāre vĕniam. Pācem hānc ætērno fœdĕre jūnges. Pāx missa pĕr ōrbem, Fērrĕa bēllĭgĕri cōmpēscat līmĭna Jāni. Tū sōla pŏtes trānquĭlla pāce jŭvāre. Mōrtāles. Nūlla dies pācem hānc Itălis, nēc fœdĕra rūmpet. Nūnc ădēs ætērno cōmplēctens ōmnia nēxu, O rērum mīstique sălus, cōncordia mūndi, ēt săcer ōrbis āmor, ōtia dēs fēssis, vītam pătiāris inērmem Dĕgĕre, *&c.* Prōdit āb āstrĭfĕro, tāndem ōptātissĭma cœlo, Sūb jŭga bōs vĕniat, sub tērras sēmen ărātas, Pāx Cĕrĕrem nūtrit, pācis āmīca Cĕres.

pax castrensis, pax sequestra, Frystt.

pax, *Adverbium, vel Interjectio,* Dość 1. Cyt/ Nie tak srogo/ Smyk 2.

paxamas, paxamatium, paximatium, paximas, atu Biskokt/ Bulká chlebá/ Podplomyk.

paxillus, Kolek 1. Lon/ Klonicá.

Paxim, pro pepigerim, apud Plaut. legit Meurs. Faxim eadem forma.

PEC

Pe, *particula addititia, sub* Sam 2.

peccator. Grzesznik. Ein Sünder / Ubelthäter. *Det peccatori veniam peccator, & aqua.* Prosp: *syn:* Nŏcēns, Sōns. *epith:* Tūrpis, fœdus, trīstis, nĕfāndus, nĕfārius, pērvērsus, mĭser, ĭnīquus, āmēns, scĕlĕrātus. *phr.* Scĕlĕris ādmīssi rĕus. Æqui cōntēmptor. Trānsĭliēns jūssa vĕrēnda Dei, Pēccāti gūrgĭte mērsus, immēnsa vĭtiōrum mōle grăvātus. Pēccāti lābe nŏtātus. Cōnscindēns mōrdĭci cōnscia cōrda dŏlōre. Agnōscēns vĭtii tētra vĕnēna sui. Quēm cūlpa immānis, dēlīcti pōndĕre tōrquet. Cōnscia mēns prāvi, grăvĭōri crīmĭne prēssus. Obrūtus ingēnti scĕlĕrum rĕus ūndique mōle. Vīndĭcis hōrrēscens tēla trĕmēnda Dĕi, ipse sĭbi tōrtor, sĭbi tērror, ēt ārbĭter ipse. v. *Sceleratus.*

peccatum, *peccamen,* **peccatus,** *us,* Grzech. Eine Sünd/ Missethat. *noctem peccatis, & fraudi-*

fraudibus obiice nulem. Hor. *syn:* Delictum, noxa, culpa, crimen, scelus, flagitium, vitium, piaculum, nefas, error, erratum, malum. *epith:* Nefandum, turpe, foedum, grave, inexcusabile, detestabile, infandum dirum, grande, ingens, noxium, impium, atrox. *phr.* Ausa nefanda. Factum turpe. Res odiosa Deo. Foedae contagia labis. Scelerata crimina vitae. Detestanda lues, et inexcusabile crimen. Post mihi non simili poena commissa luetis. Huic uni forsan potui succumbere culpae. Hoc praetexit nomine culpam. Communis culpae cur reus unus ager. *v. Crimen. Peccator.*

pecco, *as*, Grzeszę/ Chybiam/ Zgwałćić. Sündigen. *Iliacos intra muros peccatur, & extra.* Hor. *syn:* Delinquo, erro. *phr.* Crimen, scelus, nefas admitto, committo, patro, perpetro, facio, audeo, ausus sum, edo, suscipio. Me crimine implico, inquino, maculo. Fas omne abrumpo. Ruo in scelus. Ruo per omne fasque nefasque. Deum, numen laedo, violo, contemno. Grassari impune per omne flagitium, et laxo sceleri permittere fraena. Nihil inausum, nihil intentatum scelerisve dolive reliquit. Sic mea sic turpi mens est obnoxia facto. Laesit magnos impia lingva Deos. Sic cor sollicitant facta nefanda meum. Quid meus Aeneas in te committere tantum? Quid Troes potuere? Si quoties peccant homines, sua fulmina mittat Jupiter, exiguo tempore inermis erit. *v. Peccatum.*

pecorarius, Bydlecy gospodarz.

pecorinus, Bydlecy.

pecorosus: Bydła siłá máiący.

pecten, Grzebień/ Gręplá/ Broná/ Płochá/ Łono w ćiele/ Smyczek/ Brzękácz 2. & *sub* Pław. ein Kamb. *pectinibus patulis jactat se molle Tarentum.* Hor: *epith:* eburnus, eburneus, aureus, rarus, dentatus, multifidus, buxeus, sectus. *phr.* Buxus multifido dente. Buxus dentata. Secto qui comit dente capillos. Thessalico roseos nectebat pectine crines.

pecten arborum, Słoiowátość.

pectinatim, Zubkowáto.

pectinatum tectum, Dách n[illegible]

pectinatus, Nárzynány/ Zubowáto zchodzi[illegible] (sto.

pectino, *as*, Bronuię.

pectinatus, Czesány/ Uprawiona rola.

pecto, Czeszę/ Gręp[illegible]/ Wybiiam welnę. Wybiiam kogo/ Obiiam gębę/ Biię pięśćią. Kammen. *pectebat gerum puros in fonte lavabat.* Virg: *phr:* Crines, comam, caesariem, capillos pectine compono, discrimino, deduco, orno. Caesariem buxo depecto, como. Deduco pectine crines, secto, dente como.

pectorale, Załogá/ Bechtyr.

pectoralis, Napierśi/ & *sub* Pierśi.

pectoralis tunica, Káftan.

pectore toto, Uprzeymie.

pectorosus, Pierśisty.

pectunculus, *sub* Grzebień/ & Pław.

pectus, pectusculum, Pierśi 1. Brust. *Ille parum cauti pectoris egit opus.* Prop: *syn:* Cor. *Epith:* Niveum, candidum, lacteum, generosum, magnanimum, forte, eburnum, pulchrum, candens, decorum, tenerum, generosum, calidum. *phr.* Sed viribus ensis adactus, transadigit costas, et candida pectora rumpit: sangvinis et vitae fons de pectoris antro vitalem spargit per caetera membra calorem. Cordato servans in pectore mentem innocuam.

pecu, Bydło/ Ryba. pecu balans, Owcá.

pecua, n. plur. sub Bydło.

pecuaria, *ae*, & pecuaria res, Bydlęce gospodárstwo.

pecuaria, *orum*, Bydło/ Stádo/ Páśtwisko.

pecuaria equaria, Końskie stádo.

pecuaria loca, Oborá/ Páśtwisko.

pecuarius, *subst:* pásterz/ Bydlecy gospodarz

pecuarius, *adiect:* Bydlecy.

pecuatus, à pecuo, as, Bydlecy.

pecuda, n. plur. Bydło.

peculator, Złodźiey dobr pospolitych.

peculatorius, Własny.

peculatus, *us*, Kradźież z skárbu.

peculiaris, Osobny 1. Własny 2. Wiernek.

peculiariter, Osoblíwie.

peculiatorius, Własny.

peculiatus, *adiect.* Máietny/ pieniężny, & *sub* Członek.

peculio, *as*, Dáruię.

peculiosus, Dostátni 1. Bogáty.

peculium, Własna rzecz/ Wyrobek/ Wysługá/ Obrywká/ żold/ pieniądze leżące/ Członek. Weibgeld. *Nec spes libertatis erat, nec cura peculi.* Virg.

peculor, Kradnę rzecz pospolitey.

pecunia, Pieniądze/ Máiętność. Geld.

Et

Et genus & formam regina pecunia donat. Hor. *syn* Nummus, ŏpes, divĭtiæ, æs, aurum, argentum. *epith:* prĕtiōsa, dilecta, fŭgax, flŭxa, pernĭciōsa, insidiōsa, impröba, scĕlĕrāta, pŏtens, ingens, parva, mŏdica. *phr:* æs cŏngĕstum, conflatum, collectum Rēgina, pĕcūnia. Făciens pērvia, quæ sunt invia, Regens immēnsum mūndum. Quā vincitur ŏmne quod tōto sub axe ŏst. Prīma pĕrĕgrinos ŏbscœna pĕcūnia mōres intŭlit. Vitii fœcūnda pārens, sŏlīsimque dŏmānti impĕriŏsa jugo rēgina pĕcūnia. ō lŏcŭli dŭlces, jūcūnda pĕcūnia. Nonnūnquam grăvis ære dŏmum mihi dēxtra rĕdibat. *Vide Divitiæ, & Avaritia.*

pecunia attributa, żold.

pecunia fundata, vilis, Nieruchome dobrá.

pecunia multatitia, Rok ná ſądách.

pecunia occupata, Pieniądze nie leżące.

pecunia otioſa, pieniądze leżące.

pecuniam cogo, conficio, fácio, redigo ex, pieniądze zbieram.

pecuniam occupo, pieniądzmi robię.

pecuniaria condemnatio, pœna, Winá 2.

pecuniaria res ampla, pecuniariæ rei copiæ pieniestwo.

pecuniarie, pecuniariter, pecunioſe, pieniężno.

pecūniōſus, pecuniarius, pieniężny 1. 2. Bogáty 2. Gelt reich. *Artes diſcere vult pecunioſus,* (Phal.) Mart. *ſyn:* ŏpŭlentus, dives, argenti dives et auri. *Vide Pecunia.*

pĕcus, *oris, n.* Bydlę/ Bydło/ Niedonoſzony plod/ Ryba/ Stado. Allerley Vieh *Aut fœto pecore, aut Cerealis mergite culmi.* V. *ſyn.* armentum grex. *epith:* immūndum, errans, văgābundum, mūtum, pĕtŭlans, pĕtulcum, lānĭgĕrum, villōſum, timĭdum, pavĭdum, lāſcivum, effĕrum, stŏlĭdum, plăcidum. *phr:* Mūtum et turpe pĕcus. Rūris ŏpes. Pec incultos errans campos. Sylvas hăbitantia dēnſas. prŏnam ſpectantia terram brūta. Cānum latrātibus acta pĕcus. Vēllera dūra fĕrunt pĕcŭdes. Pĕcŭdum cūſtōdia sōlers. *Vide Armentum, & Grex.*

pecus, udis, n. hæc pecuda, plur: ſub Bydłę.

pecus aquatile, pecus Neptuni, Nerei, Ryba

pecus ignavum, *in apibus,* Trąd.

pecus ſquamigerum, ſquamoſum, Ryba.

pecus volatile, Kokoſz.

pēda, æ, Stopá. *pedagium,* B. *ſub* Cło 1.

pĕdāle, Obow 1. pedale ſpatium, Stopá.

pĕdālis, Stopy iedney.

pedalis longitudo, Stopá.

pĕdāmen, pedamentum, podporá/ Tycz.

pĕdāneus, Stopy iedney/ Sędzia 1. pieſzy.

pĕdārius, pieſzy/ podły/ *& ſub* Rayca.

pĕdātim, Stopia. pĕdātio, podwiezowánie.

pedato tertio, pedatu tertio, *ſub* Raz Nomin.

pĕdātum, Najazd/ pĕdātūra, Rozmierzánie.

pĕdātus, *us,* podwiezowánie winá/ Najazd.

pĕdātus, *ti,* Nogi máiący/ Náwiązány/ Winnicá podwiązána/ *& ſub* Macica.

pedatus male, Krzywonogi.

pedelavis, pedeluus, Miednica 2.

pedem diſcedere, piedzią.

pēdema, *n. gr.* Skok/ *& ſuá* Sząch.

pĕd[illegible]preſſim, cicho 2. pomálu.

pĕdes, *hi. i. famuli.* Sługá 1.

pedes navales, *ſub* Wioſło.

pĕdes, *itis,* pieſzy/ piechotá/ Háyduk/ pieſzo ein Fußknecht/ Fußgänger. *Seu campos pedes ire paras, &c.* St. *ſyn:* pĕdeſter. *phr:* abnuit, in liquidis ire pedeſter aquis. V: *Miles.*

pĕdeſter, *ſtris.* pieſzo. Zu Fuß. -- *Turmas inferre pedeſtres.* Virg. *ſyn.* Pĕdes.

pĕdēſtris, pieſzy/ podły.

pedeſtris acies, piechotá.

pedeſtris miles, Háyduk.

pĕdĕtentim, pomálu. pĕdeuma, *ſub* Sząch.

pedibus, pieſzo/ Stoię o ſwey mocy.

pedibus trahantur iſta, *prov:* Niedbam.

pĕdica, ſidło/ pęto ná nogi.

pĕdicinus, Czop. pĕdicōſus, Wſzawy.

pĕdidoſus, lege pædidoſus,

pedicularia, *herba* pedicularis *herba,* Gnidoſz

pĕdĭcŭlāris, pĕdĭcŭlōſus, Wſzawy/

pĕdĭcŭlus, Weſz 1. 2.

pĕdĭcŭlus, Noſzká/ Szypulká/ podporá.

pēdidus, idem pædidus.

pedilavium, Umywánie nog.

pĕdiŏlus, Noſzká. pĕdis, *is,* Weſz.

pĕdiſĕqua, Służebnicá.

pediſequus, páchołek/ Sługá.

pĕditātus, *us,* pedites, *hi,* piechotá.

pēditum, n. pēditus, us, Wiátru przyrodzonego upuszczenie.
pēdo, as, Podwiezuię 2. Nárykam winnice.
pēdo, is, Wiátru przyrodzonego upuścić.
pēdo, onis, Szerokostopy. (ciáry.
pēdūle, is, pedulia, ium, Obow 1. Sule-
pēdūles, & pedulla orum, Obow 1.
pēdum, Pástuszá laská/ Kurwáturá. Ein Hirtenstab. Aut tu sume pedum quod mecum ferre rogaret. Virg: epith: pāstōrāle, incūrvum, inflēxum, fōrmōsum. phr. pāstōrālis bācŭlus. Pāstōrāle scēptrum. Sylvēstris ōliva. Fōrmōsum pāribus nōdis, ātq; ære innixus trūncos sylvēstris ōlivæ.
pĕdūncŭlus, Weß 2.
pedusculus Plin. corr: ponduſculum.
pēgăsārius, Goniec/ podwodnik.
pegma, tis, gr. Bászta woienna/ Ruchome budowánie/ Száfá/ Kátáfálk.
Pegmares. al. pegmates Sueton. corrigit rectè Labin: pegmatis, i. pegmatibus, cives honestos ſubjiciebat.
pejero, Krzywoprzysięgam Meyneidig werden. Pieris hyberni temporis esse moras.
pējor, Gorszy. böſer/ ärger. Mutius indignū, quod sit pejoribus ortus. Hor.
pejoro, as, Gorszę. pejus, Gorzey/ Bárziey.

PEL

pelagia, æ, gr. Piaw. pelăge, es gr. Morze.
pelagicus, pelagius. gr. Morſki 1.
pelagium, Szárłat farbá.
pelagus, m. & n. gr. Morze. Das Meer. Ut pelagus tenuere rates, &c. Virg. ſyn. Æquor, măre, frĕtum, gŭrges, pōntus, sal, altum, profundum, ōcĕănus. epith. pa[illegible], ſpūmans, ſpūmōsum, ĭnānum, tŭmĭdum, ūndōsum, [illegible], fluctisonum. phr: Spūmōsum late pĕlăgus, [illegible] cernens. Ventōrum ridet rabiem, pĕlăgique tŭmentis. &. Mare, Æquor, Fretum.
pēlāmis, idis, pelamys, ydis, f. sub Tuńczyk.
pelargus, m. gr. Bocian.
pĕlĕcan, ānis, m: gr: [illegible]
pĕlĕcīnus, f. pelecinum, gr. Sieklernicá/ zie-le/ Słonecznik.
pĕlĭcānus, m. gr. Bąk 2. non Pelikan. a auceps, Verrepao.

pellācia, Chytrość/ Obłudá 1. Morſkie uspokoienie.
pellārius, Kuśnierz.
pellax, ācis, adiect. omne. Wab 2.
pellēcĕbra, Przyłudá.
Pellecto, idem Perlecto. Pellego, idem Perlego.
pelles, hæ, Futro/ Namiot 1.
pellex, icis, f. Nałożnicá/ Cudzołożnicá. Ein Kebsweib. vide Meretrix.
pellicātor, Wab 2.
pellicātus, us, Cudzołoſtwo / Nałożnictwo.
pellicea vestis, Kożuch 1.
pelliceo, es, Wyłudzam.
pelliceus, adiect: Skorzány.
pellicia tunica, Szubá/ Kożuch 1.
pellicio, is, Wabię/ Przewabiam/ Wyłudzam/ Odwabiam/ ciągnę 1. Náwodzę. Anreitzen/ locken. Subdola pellicere in fraudem. &c. Luc. ſyn: Allicio, allecto, prolecto, delinio, induco, impello, excito. &. Allicio.
pellicium stragulum, Futro.
pellicius, Skorzány.
pellicrepus, Senecæ corr: pilicrepus.
pellicula, Skorká 1. Häutlein. Disce in pellicula, Cerdo tenere tua. Mart.
pelliculātio, Wabienie.
pelliculo, as, Skorę obłoczę/ Oprawiam 3.
pellio, ōnis, Kuśnierz.
pellis, Skorá odárta/ Krzemień/ Kożuch. Fell/ Haut. Pampineasq; gerunt incinctæ pellibus hastas. Virg. ſyn. Cutis: pecudis corium, tegmen: leonis exuviæ, vellus. epith. Hirsūta, villōſa, dūra, maculōſa, ălba, nivĕa, lactĕa cāndens, tenera mollis, lēvis, tenuis, pilōſa, rŭgōſa. phr. Pellis villōſa, sētis horrens. Vellera exūta costis ſpolium pecudis, exuviæ. Măculōſum tegmen lyncis. Vēlamina capri sētigeri. Pellis densa pilis. Horrida villis. Feris erepta. Costis detracta ferārum. Hirsūta setis vellera. horrentisque Leonis exuvias. Fulvique interno pelle Leōnis. inde Lupæ fulvo nutricis tegmine lætus. Succinctam et pharetrâ, & maculosæ tegmine lyncis. Cui pellis latos humeros erepta [illegible] pugnatori operit.
pellitus, Skorą obleczony/ Skorzany/ Kożuchem odziany. Mit Peltz angethan. Pellitos habuit rustica corda patres. Pr.
pello, is, Odganiam/ Wyganiam 2. Odczam.

rzam. Treiben/ vertreiben/ außstossen. *Mecum sæpe viri nunc vino pellite curas.* Hor. *syn.* Dēpello, expello, propello, pulso, propulso, deturbo, exturbo, detrudo, ejicio, dejicio, arceo, relego, amando, vel impello, agito. *phr.* Curas pellere vino. Pellere glande famem. Morbos arte Machaonia pellere. Mæstitiam segnes somnos, moras, vanos metus, timores pellere. Regnis avitis, in exiliu pellere, detrudere. Pellere ab oris patriis, adimere patriam alicui. Longius amandat, vastasque relegat in oras. Nemorique relegat. Si ubear patriis damnatum excedere terra. aggressi superisque jovem detrudere regnis. Propulit ut eialsem velis cedentibus Auster. Nunc agite, o socii propellite in æquora classem. Regnoque domoque pellimur e patriis laribus, patimurque volentes exilium. *v. Exulo.*

pellos, *f.* pellus, *gr.* Czaplá.

pellucens, Przezroczysty.

pelluceo, Lstnę się/ Przeyrzeć/ Wydáie się co. Durchscheinen. *Sic tua suppositu pellucent præla lucernis.* Mart.

pelluciditas, Przezroczystość.

pellucidus, pellucidulus, Przezroczysty. Durchscheinig.

pelluo, lege perluo.

pelluviæ, Umywádliny nog.

pelluvium, Miednicá 1. 2.

pelora, Drozd.

pelloris, *idis, gr.* Plaw/ & żieiec.

pelta, *a, gr.* Tarcza. [[illegible]] [śnik.

peltasta, *m, gr.* peltatus, pelnifer, Pawę-

pelvis, *f.* Miednicá 1. 2. Becken. *Pelvis olet, nam sic tanquam alta in dolia longus.* Juv. *syn:* pelluvium, catinus. *epith.* Cava, ampla, patula, capax, nitens, micans, ahena, ænea, aquaria.

Pemimcsus, lege pæminosus:

pemma, *tis. gr.* Androt/ Wet 1.

P E N

penaria, *æ,* penaria cella, Spiżárnia.

penarium, Spiża/ Spiżarnia.

penarius, *adject:* Spiżarni.

Penarium, substant. F. si: prius penarium. corr: Penariū, n.

penas, *tis, & penatis, is, hic Festo. & hi* penates, Dom 1. Bożek pogański. Die Hauß-Götter. *Effigies sacræ Divum, Phrygiiq; penates.* Virg. *(Dii domestici, domus foci præsides) syn.* Dii patrii. Dii domestici. *Epith.* Fidi, chari, sacri, venerandi, custodes. *v. Lares.*

penator, *oris,* Száfarz.

pendens, Záwieśisty.

pendeo, Wiszę 1. Ważę 3. Wotpię/ Prożnuię/ Oglądam się/ Niewiem co czynić/ Polegam 2. Ni go tám/ ni go sám/ Obwinio no mię. Hangen. *Narrantis conjunx, pendet ab ore viri.* Ovid: *syn:* Dependeo, sum suspensus. *phr.* a trabe sublimi triste pependit onus. Membra pependerunt curvato exangvia ramo. Vitam laqueo finire. Pars animam laqueo claudunt. Male pendebat ab alto. ora virum tristi pendebant pallida tabo. Exorsusque suas laqueo sibi sumere pœnas, effudit vitam, atq; alte manante cruore. Cum toribus laquei religaret vincula summis, inseruitq; caput, sed tum quoque versus ad illam est, atque onus infelix elisa fauce pependit. *v. Strangulo.*

pendet, Zależy. pendigo, *inis,* Zasloná.

pendo, *is,* Ważę 3. Odważam/ Płácę/ Przypłacam 2. Karzą mię/ Rozważam 1. Wagen. *syn:* expendo, pondero, *vel* luo, *vel* solvo, *vel* æstimo.

pendulus, Záwieśisty/ Uwisły/ Wiszący. Hangende. *Copia non fluitem dubiæ spe pendulus horæ.* Hor: *syn:* pendens, dependens, suspensus, pensilis. *Pene, lege Pæne.*

penes, Wedla/ Przy/ U 1. Bey. *Me penes est unum vasti custodia mundi.* Ovid.

penetrabilis, Przebity/ Przenikáiący. Durchtringig. -- *Boreæ penetrabile frigus adurat.* Virg.

penetral, penetrale, Pokoy/ & Miesżkánie skryte / Swiątnicá / Kaplicá. Das innerst und heimlichst Ort eines Hauses oder Kirchen. *Apparent priami & veterum penetralia Regum.* Virg. *syn.* adytum, sacrarium. *epith.* arcanum, secretum, sacrum, reconditum, imum, obscurum, intimum, interius. *phr.* Locus abditus, Secretum cubile, Domus interior, interiora domus. Penetralibus abditus imis. Tecti arcana subin penetralia, Æternumq; adytis efferr penetralibus ignem.

penetralis, *adiect:* Wnętrzny/ Domowy 1. Przenikáiący.

penetratio, Przeniknienie

penetro, Przenikam/ przedzieram się/ Dochodzam

ieżdżam/ Wchodzę/ Wdzieram ſię/ Wkłoczyć ſię/ Wćiſnąć ſię/ Dogramolić ſię/ Przebyć 3. Przeymuię 3. Domacać ſię 2. *ſub* przemácznąć/ & przyrzucá ſię. Durch oder hinein tringen. *Illyricos penetrare ſinus, atque intima tutus.* Virg. *ſyn.* Pērvādo, pērmeo, sŭbeo, īrrēpo, īllābor, me insĭnuo.

penetro me in fugam, Vćiekam.

pēnĭcillus, penicillum, Pędzel/ Kiść/ Knot do rány. Ein Penſel.

pēnĭcŭlāmentum, Ogon/ Łáchmány/ Członek/ Kray ſáty.

penĭcŭlum, *n.* Szmátá.

pēnĭcŭlus, Gębká 1. Kiść/ Szmátá/ Knot do rány/ Ogonek.

pĕnīnsŭla, Wyſep wodą nieobeſzły.

pēnis, Ogon/ Członek/ pędzel málárſki 1.

pĕniſſimè, pĕnĭtiſsimè, Zgołá.

pĕnĭtus, Wewnątrz/ Zgołá/ Zupełnie/ Głęboko. Innerlich. *Et cauſas penitus tentare latentes.* Virg.

pēnĭtus, *ti*, *à penitùs*, penitiſſimus, Wnętrzny/ Skryty/ Głęboki.

pēnĭtus, *ti*, *adiect. à pene. i longum poſtulat carmen Plauti, & Analogia ut in Auritus, ab aure. Sic & Lambinus cenſet.* Ogonowy.

P E N N

Pēnna, Pioro 1. Skrzydło 1. Eine Feder. *Dixit, & in ſylvam pennis ablata refugit.* Virg. *Vide Ala.*

pennæ, *hæ*, pierze.

pennacula, orum. 4. *Eſdræ* 11. Máłe pioreczká.

pennāria theca, piſárſka ſzkátułká.

pennas incido, podſkubuię. *tr.*

pennāta, *orum*, *Proverb.* c. 1. v. 18. Ptáſtwo.

pennātus, Pierzyſty/ Skrzydláſty/ Oćiſty.

penniger, pennifer, pierzyſty/ Skrzydláſty. Gefedert. *Nec nos pennigeris pharetram implebiſſe.* &c. Ovid.

pennipēs, *ĕdis*, *omne* pioronogi/ & *ſub* Skrzy-

pennĭpŏtens, piorolotny. (diáſty

pennŭla, piorko.

penſa lana, Kądziel 2.

pensābĭlis, Nagrodny.

penſat vicem, Stoi zá ſię.

pensātio, Nagrodá. pensātor, Ważnik.

penſi eſt. habeo *vel* non. *à pando* Ważę ſobie/ Dbam/ Niedbam/ Gárdzę/ Zacz.

pensĭcŭlātè, Báczníe/ Rozmyślnie.

pensĭcŭlo, Rozważam.

penſilem ſe facere, Obieśić ſię.

pensĭlis, *hic, hæc*. Wiſzący/ Záwieśiſty/ Powiſły/ Frámbużyſty/ & *ſub* Budowanie ná ſłupach. Schwebend/ hangend. *Atque bædo tum penſilis uva ſecundas.* Hor.

penſum Wyrwornie.

penſio, Ważenie/ Wagá/ Czynſz 1. 4.

penſior, *à penſus*. Lepſzy/ Drogi. *adiect.*

penſis affixa, *ſub* Przędká.

pensĭtātio, Nagrodá/ Czynſz 2. poboru oddawánie.

penſitatò, Rozmyśliwſzy ſię.

pensĭtaior, Ważnik/ Sędźia 1.

penſiuncŭla, Czynſz 1.

penſiuncula fænoris, Lichwá 2.

pensĭto, penſo, *as*, Ważę/ i. Rozważam 1. Szácuię. [dźiel.

penſum, *ſi*, Robota dźienna/ Przędzá/ Ką-

penſum conficio, perago, Zá dźień robię/ Dokonywam.

pensūra, Ważenie. penſus, Miły.

P E N T

pentăcontarchus, *gr:* Pięćdźieśiątnik. *In 1. Macchabæor: ſed Græci ſcribunt Pentēcontarchos.*

pentădactўlos, *gr:* pięćpálcowy/ ślimak.

pentădōrum, *gr: ſub* pięddźiſty.

pentăgōnus, *gr:* Pięćgrániſty.

pentăgramma, *ibidem.*

pentălōris, *gr. ſub* Strefiſty.

pentalpha, *gr: ſub* pięćgrániſty.

pentăpharmăcum, *gr: ſub* potráwá.

pentăpĕtes, *is. n.* pentaphyllum, & pentaphillum, *gr:* pięćiornik

pentăphўllos, *vel us, gr:* pięćliſtny.

Pentăpolis. Eccleſiaſtæ 10. *regio quinque civitatum.*

Pentăproti. *in Cod: Quinque Summates. Quinqueviri. Quinque-primi Cicero.* Komiſarz/ Poſeł ziemſki 1.

pentaprotia, *munus quinquevirorum, Quinqueviratus, us. Cicer: sub* Komisatz.

Pentaptorum nomen Prisciano, quod quinq tantùm casus dissimiles habet, licet integrè flectatur. ut Dominus.

pentaspastos, *cōmune Græcū.* Kluba/ Windá.

pentastiche: *es, gr: sub* Filátowanie.

pentâthlum, *gr,* Zapáśki Szermierśki.

pentâthlus, *go:* Szermierz.

pentēcoste, *es, gr:* Swiątki.

penthēmimĕris, *Gr. lege supra* Cæsura.

pentirēmis, Náwá 12.

pentŏrŏbon, *gr:* piwoniia.

PENU

pĕnu. *Acliton. n. Diomedi:* Spiżárnia/ Spiżá.

pĕnuārius, Spiżárny.

pĕnŭla, Opończa. Ein Wettermantel. *epith:* ŏnĕrōsa, grăvis, tūta, ūtĭlis, pĭcta, dēpĭcta, scŏrtea. *phr.* Multo stillābat pēnŭla nĭmbo ingrĕdĭāre viam cœlo lĭcet usq; sĕrēno, ăd sūbĭtas nūnquam pēnŭla dēsit ăquas. Mūnĭmen in imbres pēnŭla.

penula gausapina, mulonia, Guniá 1. 2.

penula sacra, Kapá kośćielna.

penulārium, *sub* Opończa.

pēnŭlārius, penulātus, penuleus, *sub* Opończa.

pĕnultĭmus. Wtory od końcá we słowie, *si à penes: longum, si à Penè ducas; ut aliqui volunt.*

pĕnum, *hoc: Afrani. Carisi.* Spiżá 2.

pēnūria, Niedostátek. Mangel. *Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. V. syn.* ēgēstas paupērtas.

pĕnus, *ni. f. m. & n. Priscian, Donat. Caper.* penus, *oris, eris, itcris, n:* & penus, *us, m, & f. fine plurali.* Spiżá/ *&* Spiżárnia. Vorrath an Speiß/ und Tranck/ Proviant *syn:* Vīctus, ānnōna, ālĭmēnta, cĭbāria. *epith.* Cōpĭōsa, ăbūndans, lārga, ūtĭlis, cōmmŏda, abscōndĭta, dŏmēstĭca. *phr.* Dăpes, ĕpūlæ condĭtæ, rĕcōndĭtæ. Dăpum, cĭbōrum cŭmŭlus, acervus. Magna pĕnus pārvo spătio cōnsūmpta pĕrĭbit.

peplion, *gr,* Kurza nogá zielé.

pĕplum, *gr:* płaszcz/ Szátá białogłowska/ Rańtuch. Ein Frauenschleyer. *Exuitur nudata peplo, discussa trahuntur. Prud: epith.* pēndens, ălbum, cāndĭdum, nĭvĕum, pūrpŭrĕum, ēffūsum, flŭēns, lōngum, tĕnue, ōrnātum, dĕcōrum, gēmmātum, aūrātum, ĭnaūrātum. *phr.* Căndĭda pūrpŭrĕo vēlāntur cōrpŏra peplo. *Virg: 1. Æneid.* Intĕrĕa ăd tēmplum nōn æquæ Pāllădis ībant crīnĭbus Iliădes pāssis, peplūmq; fĕrēbant.

pĕplus, *hic. gr:* Járy mlecz/ Szatá białogłowska.

pĕpo, *ōnis, m. gr:* Melon.

Peposci, pro poposci. prisce vel more Græco. Gelli, Pepugi, pro pupugi idem.

pepsis, *is, gr:* Trawienie

peptĭcus, *gr:* Trawiący.

PER

Per, Przez 1. 5. Czásu tego/ Dla 1. Durch. *Transtra per & remos & pictas abiete puppes. Virg.*

per accidens, Trefunkiem

per ætatem, Dla 3. 4. Nie przeszkadza

per avaritiam, Łakomie.

per caliginem, Niepewnie/ Niewyraźnie.

per calumniam, Potwarzliwie.

per capita, Krotko.

per cavillationem, Szyderśko.

per causam, Rzkomo/ Pod pokrywką/ *sub* Pokrywká 2. Stomocnie.

per contumeliam, Zelżywie.

per deridiculum, Szyderśko/ Ná błazeństwo

per digitos loquor, Mrugam ná kogo.

per Dionysia, W mięsopusty

per dissimulationem, Nie szczerze.

per fidei commissum, Nie wátowie.

per fraudem & insidias, Zdrádliwie.

per genera, Rozdzielnie.

per gratiam abiit, Kontent

per hosticum. Nieprzyiaćielśko.

per ignaviam, Stomocnie. *Et sic similia Adverbia possunt verti.*

per imprudentiam, Nieostrożnie.

per interpositam personam, Przez rece dáć.

per intervalla, Tedy owedy/ przestawáiąc.

per jus, Urzędnie.

per nautam, Przyrodzonym sposobem.

per nebulam, Niewyraźnie/ Niepewnie.

per nomina, Imieniem 1.

per nutum loquor, Mrugam ná kogo.

per officium, Pod pokrywką/ *sub* pokrywká 2. Z uczynności.

per otium, Pomálu/ Sobie 2.
per purum, W pogodę.
per rationem fiduciæ, Ufáiąc.
per se surgentia, Sámoruszne rzeczy.
per species, Rozdźielnie
per transennam, Niedbále/ Niewyráźnie/ Záyrzeć co.
per tuam nobilitatem. Iákoś dobry
per ultimam necessitatem, Poniewolnie.

PERA

pĕra, græ Mántyká/ Toboła. Eine Hirtentasch. *Dormiat, & tetrico cum cane, pera rogat.* Mart: *syn.* pērŭla, sāccŭlus.
perabsurdus, Niegrzeczny/ Nikczemnik.
pĕrăcerbus, Cierpki.
pĕrāccommŏdātum, Ná rękę mi to.
pĕrăcesco, Kwáśnieię/ przykro mi/ & *sub* Rozgniewáć się.
pĕrācer, peracris, Bystry 2.
pĕrăctio, Dokonánie/ Sprawienie.
pĕrăcuo, Zákończam.
peracutè, Ostro 1. Subtelnie/ Dowćipnie
pĕrăcūtus, Ostry 2. Dowćipny.
pĕrădŏlescens, peradolēscentulus, Młodźiuchny.
pĕrædifico, Dobudowáć
pĕræque, Rowmie. peræquare, Zrownáć.
peræquus, Rowny 5.
pĕrăgito, Porusżam/ Mieszam w gárcu.
peragitur. Toczę się.
pĕrăgo, Dokonywam/ Odpráwuię 1. Wykonywam/ Spráwuię/ przyprowádzam Ausmachen/ vollenden. *Natalia, tui sic peragamus iter.* Prop. *syn:* ăgo, pērficio, conficio, ēxequor, absŏlvo.
peragratio, Iazdá.
pĕrăgro, Przeieżdżam się/ Chodzę 2. Wędruię/ Przechodzę przez/ Obchodzę 1. Zwiedźieć/ Schodźić. Durchwandern. [illegible] *loca,* [illegible] *ante.* [illegible] *syn:* Lūstro, pĕrērro, ŏbĕo, pĕrcurro, pēr ūstro. *vide* Peregrinor.
pĕrămans, przyiázny.
peramanter, silnie/ Chętnie.
pĕrambŭlo, przechodzę przez/ Chodzę 2. Zwiedźieć. Spaziren. *Recte necne crocū floresq; perambulet Attæ.* Hor: *syn:* ŏbămbŭlo, ŏbeo, pĕrerro.
pĕrămo, Miłuię. peramplus, Wielki.
peranceps, Wątpliwy.
perangustè, Ciásno/ Wąsko.
perangustus Wąski, Ciásny.
Peranna, idem Perenna. Peranno, as, lege Perenno.
perantiquus Dawny.
perappositus, przystoyny.
perarduus, Trudny. pĕrāreo, perarescco Usycham.
perargūtus, Dowćipny.
pĕrāridus przeschły.
pĕrāro Orzę, piszę 1. pokreślić/ Schodźić Zwiedźieć
pĕrasper. Chropáwy.
perastūtè. Chytro. perastūtulus Chytry
pĕrātĭcum *sub* przywoźne/ & Bdelium.
pĕrātim ductos *sub* Szkodzę.
pĕrattentè, pilnie. perattentus, pilny.
Pĕrauriga, lege potius Peruriga.
perbacchor Buiam/ Rozgárdyás stroię/ & (*sub* Gorz.
perbeatus Szczęśliwy.
perbenè, Dobrze. perbellè Szczęśliwie.
perbenĕvŏlus. Chętny/ Łáskaw 1.
perbēnignè. Łágodnie.
perbibisia. sub Opilstwo.
perbibo. Wypiiam/ Nábieram w się.
perito as. & is, priscum pro Perito as Ginę.
perblandè. Łágodnie. perblandus. Łágodny
perbŏnus. Dobry 2. perbrĕvi Wkrotce.
perbrĕvis. Krotki. perbreviter Krotko.
perca, *æ*, Gr: Okuń. 1. 2.
percalefio, percaleo, Zágrzewam się.
percalla, Obtrzwieć/ Umiem.
percandidus, Iásny 1.
Percantrix, Plaut. corr: Precatrix.
percarus, Miły. percautus, Ostrożny.
percĕlĕbratus, Znáiomy.
percelĕbro, Rozgłaszam.
percelebror, Słynę. percĕler. Prętki.
percĕllo, Przerażam/ Przestraszam/ Obalam 1. 2. Zeymuię mię.
percellor, *sub* Przerázil się.

percen-

percenseo, Wyliczam.
perceptio, Poięcie/ Zrozumienie/ Zbieranie
percerpo, Obieram 3.
Percīdo, Obiiam gebe.
percieo, przerażam/ porußam/ Wzmieniam.
percingo, Opásuię. Otaczam.
percio, porußam/ Wzrußam/ przerażam.
percipio, Biorę 1. Zrozumiewam/ Czuię 2. Popadam 1. Zeymuię mię/ przenikam. Bekommen/ *Percipiant animi dociles teneantque, &c.* Hor: *syn:* Căpio, concĭpio, intellĭgo, compręhendo, & comprendo, *trisyll.* assĕquor, vel sōlligo, fruor, pŏtior.
Perclamanda, Plaut. al. Pericla amanda, Pericla Standa, meanda & contractè manda, i. transeunda, aut subeunda s. Taubman.
percnopterŏs, *f. nempe aquila quæ Græcis masculi: est. Gr.* Orzeł podły.
percnos, *vel us, f. Gr:* Orzeł mnieyßy.
percoarcto. ściskam 1.
percoctus, Dowrzały/ Dostały/ Spiekły/ Wárowny.
percognosco. Doświadczam 2. Zwiedźieć.
percŏlo, Cádzę
percōlo, *is,* Czczę 1. popilowáć.
percōmis, Ludzki 1.
percōmmodè, W czas 1. Ná rękę im to/ Po rzecz/ Dobrze.
percommŏdus, Wczesny.
percontatio, Pytánie.
percontator, Pytácz.
Percontatorius, pytániu służący
Percontterreo, 4. Esdræ 11. pro Perterreo.
percontor, pytam kogo o co. Nachfragen/ erkundigen. *Inter cuncta leges, & percontabere doctos.* Hor: *syn:* percunctor, scīscitor, quæro, inquiro, pĕto, pŏsco, rŏgo, rŏgito, pŏstulo, interrŏgo. *phr:* percontando moror. Causam requiro. Quæ sit sententia posco Tum vero ardemus scitari et quærere causas. Quoniam scitatis digna relatu.
percontŭmax, Uporny
percŏpiosus, Obfity.
percŏquitur, Dowierą/ Spieka się
percŏquo, Warzę 1. Dowarzam 1. Przepa- (lam.
percrebesco Rozgłaßam się/ Słyßeć
percrebuit Powiádáią
percrĕpo, Brzmię/ śpiewam/ Rozlega się
Percresco. Quintil. corr: semper cresco.
percrucior Gryzę się. percrūdus, Surowy
percūdo Przekowáć 2. Przekluwam.
perculsus Przelękły.
percunctor. percuntor. percunctatio. *vide* percontor &c.
percūpidus Miłośnik 1. Radbym
percūpio żądam 1. percūriosus Dworny
percūro, *as,* Zleczyć.
percurro *is,* Przebiegam 1. 2. Dobiegam/ przybiegam
percursatio przebieganie.
percursio przebieżenie.
percurso przebiegam się.
percussio Uderzenie/ Bićie/ Tákt/ Mátowánie
percussit animum, Wrázło mi.
percussor Uderzyćiel/ Zabóyca.
Percussura. Stłuczenie
percussus *us,* Bićie/ Puls.
percutio, Uderzam 1. Biię kogo/ Biię pięścią/ Porußam się/ Zeymuię mię/ przerażam/ przestraßam. Schlagen *Percussit lapis aut ferrum, &c.* Luc: *syn.* Vĕrbĕro, tundo, pulso, *vide* Verbero.
percutio fœdus przymierze czynię
percutio fossam, Kopam. *Poloni dicunt.* Bić/ puśćić row.

PERD

Perdeam, pro peream, Plaut: metri causa. Cummar. Lambin: Taubman.
perdĕcorus Przystoyny.
perdēlirus Szalony.
perdensus Gęsty/ Twárdy.
perdepso *sub* Zgwałćić. *sed translatum est, nam propriè sonat* Ugnieść.
perdespuo Gárdzę.
perdīcium *gr:* Máruna/ Pomurne źiele
perdifficilis Trudny.
perdifficiliter, perdifficulter, Trudno
perdignus Godny 1. perdīligens pilny.
perdiligenter pilnie.

perdisco

perdiſco Vczę ſię/ Doucząm ſię/ Náuczyć ſię przewiedźieć.
perditè Deſperácko/ Szalenie.
perdĭtio Vtrácenie/ Zguba
perditor Skáźićiel.
perdĭtus Stracony/ Skáżony/ Zły/ Niecnotliwy/ Deſperat/ Vtrápiony. verlohren, *Perditus in quadam tardis palleſcere curis.* Pr. *ſyn:* āmiſſus, dēpērdĭtus, *vel* imprŏbus, *vel* āmēns.
perdiu Dlugo. perdives Bogáty.
Perdius, Jednodźienny/ Cáły 1.
perdiuturnus Dlugowieczny.
perdix *gr: f. aliquando maſc. Nonius ex Varrone.* Kuropátwá. Ein Feldhun/ Rebhun *Seu fel perdicis parili cum pondere mellis. S. epith:* Gārrŭla, pĭcta, Dædăla, făllax, tĭmĭda, fŭgax, pēnnĭgĕra, agrēſtis. *phr.* Jŏvi ſacra. Lātōnæque vŏlucris. Dēcĭdŭam lĕgens frŭgem. Prōpter hŭmum vŏlĭtans, nōn ālte cōrpŏra tōllit: nēc făcit in ramis, āltōve căcūmine nidos. *S. Avis.*
perdix montana Járząbek
perdix ruſtica Párdwá
perdo Gubię/ Vtrácam 1. 2 Zátracam/ Zábijam 1. Pſuję 2. przegrawam/ Trawię cżas/ przemárnowáć/ Ginę/ Zjadam 2. przywodzę/ *& ſub* pſuię ſię człowiek. verlieren, -- *Qui zonam perdidit, inquit.* Hor: *ſyn:* Dēpērdo, ămĭtto. *phr.* Jăctūram făcio. Dămnum, diſpēndĭum fero, pătĭor. *V. Amitto*
perdo carnem Schnę. perdŏceo Vczę
perdocte Vczenie. perdoleſco Boleię.
perdolitum eſt. perdŏluit. perdolet Zábolálo
perdŏmo Vśćiſkam.
perdormiſco przeſypiam.
Perduxint, pro perduant vel perdant, ut Adaxint. pro adigant. Plaut.
perdūco Doprowadzam/ przywodzę 4 Wywodzę/ Przećiągam/ przyprowadzam/ Dokonywam/ Nábawiam/ prowádzę/ Dochowáć 2. Wypiiam Zuführen. *Carmen ad iratum dum tu perducis Achillem.*
perducto prowádzę. perductor Rufiian.
perdŭdum Dawno.
perduellio Kryminał/ Odpowiedź.
perduellionis crimen Kryminał.

perduellis Nieprzyiaćiel 1. Vporny.
perduellium, Poiedynek 1
perduo, pro perdo. Plaut.
perdūro Dotrwáć. Außdaueren. -- *probitas longum perdurat in ævum.* Ovid.

PERE

peream Boday mię. *pĕrĕdia.* Obżarſtwo.
pĕrĕdo Wgryzuię. Allzumahl auffeſſen. *Longa dies molli ſaxa peredit aqua.* Tibull. *ſyn.* ēxĕdo, ĕdo, cōnſūmo.
peregere, Feſt. corr: pergere.
pereſſuo, przećiągam.
pĕrĕgrè Nie domá/ W gośćinie/ Z gośćiny precz/ Zkąd/ Zkąd inąd. Draußen. *Cultaglitum peregre eſt animus ſine.* &c. Hor.
peregri W gośćinie.
pĕrĕgrīnābundus Pielgrzym.
peregrinatio pielgrzymowánie.
peregrinātor Pielgrzym 1. 2,
peregrinitas Cudzoziemſtwo/ Obywátelſtwá utrácenie/ Mowá niepráwa
peregrinitatis reus. Mieſzczanin niepráwy.
pĕrĕgrīnor. Pielgrzymuię. Wandeln/ reyſen/ in die frembde ziehen, *phr:* Pĕregre eo, prŏfĭcĭſcor. Pĕrĕgrīnas, lōngĭnquas, rĕmōtas terras lūſtro, invīſo, pĕrăgro, ŏbeo, ădeo, pĕto. Lōngĭnquas in ōras tēndo, ŏbeo. Pĕr tĕrras lōngĭnquas ērro, văgor. Mūltum tĕllūris ăbeo. in ēxtrēmos Indos pĕnĕtro. ĭgnōtas trāns pōntum quæro tĕrras. ēxtrēmo dāmnāta sūb axe ārva pĕto. lŏca ĭnhōſpĭta. Tĕrras ālio ſub sōle rĕpŏſtas invīſo, pĕto, ădeo. ārva pĕregrīna pĕtĕre, quærĕre, ădire ignōtas tēndĕre in ōras. ēt prŏcul à pătriis diſſĭta rēgna fŏcis. Pĕregrīna bĭbĕre flūmina. Erret ēxtrēmos ālter ſcrūtētur Ibēros. Nōndum cæſa ſŭis pĕregrīnum ut vīsĕret ŏrbem. Mōntĭbus in lĭquĭdas pinus dēſcēndĕrat ūndas. (*Propertius lib: 3. Amori ſuo longinquâ peregrinatione mederi conſtituens ſic loquitur.*)
pĕrĕgrinus *ſubſtant:* Cudzoziemiec/ Przychodźień/ Mieſzczánin niepráwy/ *an* Pielgrzym 1. Außländiſch/ Frembdling. *Ad hac vertit peregrinam littora puppim.* Ovid: *Prima peregrinos obſcœna pecunia mores.* Juv. *ſyn:* Advĕna hŏſpes, ălĭĕnus, ēxtērnus, ēxtĕrus, ēxtrānĕus. *epith:* Fĕſſus, ĭnŏps, ĕgēnus, văgus, ērrāns. *phr:* ēxtērnas quærens tĕrras, ēxŭl ſpōnte ſua, ălĭēni ŏrbis hŏmo. Lōngis ērrōrĭbus āctus.

perĕgrīnus *adiect:* Cudzoziemski/ Niebywały/ Nieświadom/ Przewoźny/ Wędrowny
pĕrēlĕgans Piękny.
pereleganter Pięknie/ Chędogo.
pĕrēlŏquens. Wymowny.
peremne auſpicium *ſub* Rok temu.
Peremo, i. prohibeo, Cincius, i. vitio. Cato. Feſt. priſcū
pĕremptalis. Niſzczący/ *& ſub* Piorun.
peremptor Zabiiak. Umbringer. *Et quis peremptor inclyti regis fuit.* (Jamb:)
peremptorius. Smiertelny 2. Zawity rok.
peremptus macie Chudy.
pĕrendie. Trzeciego dnia.
pĕrendinus, Trzeci.
perenna; *Dea ethnicorum ſub* Rok temu.
perennè Uſtawicznie.
Perennia, orum, Cicero. ſunt Ceremoniæ auſpiciorum.
pĕrennis Wieczny/ Uſtawiczny/ Trwały 1. Immerwährend/ ewig. *Monumenta perennia facti.* Ovid: *ſyn:* Pērpĕtŭus, æternus, iūgis, sēmpĭtērnus, cōntĭnŭus, āſsĭdŭus, cōntĭnŭātus, nōn īntērmiſſus. *Vide Perpetuus*
perenniſervus. Niewolnik.
perennĭtas Wieczność/ 1. Uſtawiczność/ Trwałość.
pērentĭcīda. Ucrátnik/ *ſub* Szálbierz
pĕreo. Ginę/ Zginąłem/ Podupadł/ Mikuię 2. pſuię ſię ziowiek/ Utracam 1. *& ſub* Zabity. Vergehen/ verderben. *Si fas eſt omnes pariter pereatis abari.* Prop: *ſyn:* Dīpĕreo, īntĕreo, cādo, occīdo, perdor.
pĕrĕquito Przeieżdżam.
pĕrerro Obiezdżam ſię Chybiam czego/ Łażę/ Zwiedzie/ Schodzę. Durchſchweifen. *Serpentis furial malum, totumq; pererrat.* Virg. *ſyn.* ŏbērro, ērro, circŭmērro,
pĕrērŭdītus. Uczony.
pĕrēſus, Wyjedzony. *Nec tondere quidem morbo illuvieq; pereſa.* Virg.
Perexcruciabo. Plaut: corr: ? obè excruciabo.
perexĭguus, Maluchny/ Krotki.
perexīlis, Szczupły.
perexpĕdītus, Wyprawny.
perfăbrico Uſzukowam.
perfacēte, Żártowánie, perfacetus żártowny
perfăcĭlè, *perfăculter,* Łácno.
perfăcĭlis, Łácny
perfăcundus Wymowny.
perfămĭliāris, Znaiomy
perfătuus. Głupi
perfectè Doſkonále.
perfectio, Dokonánie/ Doſkonáłość,
perfector, Dokończyciel.
perfectus, Doſkonáły/ Dołożony/ Zupełny
perfer obſtinata mente, Páccencya.
perfĕro, Donoſzę/ ćierpię 1. Wytrwáć 1. 2. Leyden/ dulden/ übertragen. *Incolumis fallaci perferet Amo.* Virg. *ſyn.* Pătĭōr, sūſtĭneo, ēxantlo, ēxhaurio, tŏlĕro. *V. Patior, Tolero.*
perfertur, Dochodzi mię 1. Powiadáią/ Sł
perfervidus, Gorący 1. (Be
perfervēſio, Przegorywam/ *& ſub* Przegorzáły. *e ſæpiùs breve.*
Perſica, vel perſicus. ſub Dokończyciel.
Perfice, apud Lucr: (ubi legunt Perſica) legit Nonius Giſani, pro perfectè: ait perficiſſimè apud Plautum eodem ſenſu idem Giſan. legit, ubi Lambin. Turneb. man. legunt prehenſimè, vel potiùs præficine.
perficio, Dokonywam/ Wykonywam/ Spełniam/ Dokázuię/ Trawię. Vollenden/ vollbringen. --- *Centum qui perficit annos.* Hor. *ſyn:* Pĕrăgo, ābsōlvo, cōnfĭcio, ēxĕquor, ēxpleo, ēxigo: pono, pērpŏlio. *phr.* Finem, mōlem fácio, pono, impōno, ſtatuo, ăd fīnem pērdūco. Summam, ēxtrēmam mănum ŏpĕri ăddo, ădhĭbeo, āffĕro, ădmŏveo. *V. Finio.*
perfĭdè, Zdrádliwie/ Niewiernie.
perfĭdēlis, Wierny.
perfĭdia, Niewierność/ Zdrádá. Treuloſigkeit. *Perfidiæ cumulum ja ſis perjuria verbis.* Ovid. *ſyn.* Fraus, dŏlus. *epith.* ōccūlta. dŏlōſa, ēxitiōſa, dētēſtābilis, dētēſtānda, impia, ēxecrānda, fallax, ārcāna, tēcta, hŏrrēnda, nĕfanda, infida turpis, fœda, ſcĕlĕrata, pœna, pūnica. *phr.* perfida mens. Pērfĭda cōrda. Fīctum pēctus. *V. Fraus.*
perfĭdiosè, Niewiernie/ Zdrádliwie.
perfĭdus, perfĭdiōſus, Krzywoprzyśiężcá/ Niewierny/ Wiárołomny. Treuloſs. *Diſſimulare etiam ſperaſti, perfide tantùm.* Virg. *ſyn.* infīdus, dŏlōſus, infĭdus, pērjūrus. *phr.* Vir ficto pēctŏre plēnus pērfĭdiæ. Fidem vĭŏlans, fallens, non ſērvans. Dŏli mĕdĭcator, fābrĭcator. Dŏlis inſtructus,

instrūctus ēt ārte Pēlāsga. Quī dirum nēfas in pēctŏre vērsat. Dŏlos fraūdes in pēctŏre, cōrde, ănĭmo vērsans, vŏlūtans, ăgĭtans, tĕgens, vēlans, dissĭmŭlans. Nōn vĕrĭtus fāllĕre dēxtras. Dēcĭpĕre ēt sŏcĭos gaūdens, ēt fāllĕre ămīcos pērfida lingva. Ficto pēctŏre, mēndāci ōre, dŏlo, mĕdĭtāns. *vide. Mendax, fallax, fraus.*

perfīgo, Przekalam/ Przebiiam 1.
perfīnio, Dokonywam.
perfīxus, Przekloty.
perflābĭlis Wiátrom otworzysty. *& sub* Przewiewa.
perflāgĭtiōsus Psotliwy.
perflātĭlis, Náwietrzny/ *& sub* Przewiewa.
perflātus *us*, Przewiewánie.
perflo, Przewiewam/ Dmucham 1.
perfluctuo, Pływam powierzchu/ *& sub* Robacy mie rocza.
perfluens, Obfity.
perfluo, Przećiekam/ ćiekę 3. Przepadam 1.
perfŏdio, Przekopywam/Przebiiam 1. Przekowáć 2. Dźiuráwię. Durchgraben/ durchstehen. *Perfodiunt alii portas & saxa sudesque.* Sil. *syn:* Fŏdio, cōnfŏdio, trānsfŏdio, pērfŏro, pērfringo, ăpĕrio, intĕrĭōra rimor.
Perfoliata, perforata, Dzwonki ziele.
perforatus, Przewiercony.
performīdātus, Straszliwy.
Perfore, Cic: corr: Per fore accommodatum, i. peraccommodatum fore.
Performo, Quintil: corr: Præformo.
perfŏro, Przebiiam 1. Dźiurawię/ Wiercę/ Przewiercieć. Durchbohren. *Loricæque moras & pectus perforat ingens.* Virg.
perfossor, Podkopnik 2. Złodźiey 1.
perfortiter, Mężnie. perfrĕmo, Szumię.
perfrĕto, Przepłynąć 2.
perfrĭco, Poćieram/ Naćieram co/ Drápię.
perfrictio, Zádrápnienie.
perfricui frontem, Niewstydzę się/ Niewstydliwy.
perfrīgĕro, Oziębiam/ Chłodzę.
perfrigeror, Ochłodnąć.
perfrigesco, Stygnę/ Przeźiębnąć.
perfrīgĭdus, Zimny 1.
perfringo, Łamię co/ Przerywam 1. Przełamię/ Wyłupuię 1. Wyłamuię Durchbrechen. *syn:* effringo, rumpo, frango, vĭŏlo. *v. Frango.*
perfrio, *as*, Ściérám 3.
perfruitus sum, perfruor. Záżywam.
perfŭga, Zbieg 1.
perfŭgio, Zbiegam 2. Ućiekam.
perfŭgium, Ućieczká 1. Zuflucht. *Præsidium reges ipse sibi perfugiumque.* Luc: *syn:* prōfŭgium, rēfŭgium, pōrtūs, ăsȳlum, sōlātium. *epith.* Tūtum, sēcūrum, quiētum, plăcidum, faūstum, fēlix, ōptābĭle. *phr.* Tūtus lŏcus: Tūta sēdes: Stătio grātissima.
Perfuit, Gelli. corr: Per fuit familiaris, i. perfamiliaris
Perfulcire, Lucan: aut Ovid: cor: Permulcere Senatum eloquio.
perfunctio, Dokonánie/ Znoszenie.
perfunctoriè Ná oko 1. Niedbále.
perfunctōrius, Niedbáły/ Ledáiáki.
perfūndo, Oblewam/ Polewam 1. Begiessen/ nass machen. - - *Visisque animos perfuderat ardens.* Juv. *syn:* ăspērgo, irrigo, rigo, irrōro. *vide Rigo.*
perfundo aceto, *tr:* Przymawiam komu.
perfungor, Odpráwiam 1. Pozbywam/ Záżywam/ Przeżyć 2.
perfūro, Száleię 2.
perfusio Pokrapiánie/ polewánie/ Oblanie.
perfūsōrius, sub Polewam 1.

PERG

pergaudeo, Wesele się.
perge Dáley/ Now/ Nuż.
pergigno, Catul. corr. progigno.
pergin? Idźieszże? A gniewasz się?
perglisco Tyię/ Doráztam.
pergnārus Biegły.
pergo, Idę 1. 2. Konam co/ Nieprzestáię/ Postępuię/ Jádę 1. Prowádzę/ Popędzić się) *& sub* Budzę. Fortfahren/ fortmachen. *Pergite Pierides Chromin, &c.* Vir: *syn.* pērsĕvēro, pērsto, pērsisto, nōn cēsso, nōn intērmitto, cōntĭnuo: ĕo, tēndo. *phr:* pērgĕre iter pēr mărĕ. ōrdĭne cūncta suo pērgo. Cœptis inhærēre, ăd fĭnem dēdūcĕre, prōpŏsitum ūrgēre. Quō măgis incēptum pērgam pērtēxĕre dictis. Quo pĕde cœpisti, sic bĕne sĕmper ĕās, Nōn bĕne qui cœpit, sēd quī bĕne pērfĭcit, ēt qui pērgit ăd mētam, dōnātus hŏnōre cŏrōnæ.

 pergrā-

pergrăcilis, Szczupły.
pergræcari, Przemárnowáć.
pergrandesco, Rozrastam się.
pergrandis, Wielki 1.
pergrandis natu, Stáry.
pergrăphĭcus, Strozny.
pergrātus, per mihi gratus, Przyiemny.
pergrăvis, Ciężki 1.
pergrăvĭter, ćiężko 1. Bárzo.
pergŭla, Chodzenie 3. 4. Ganek 1. Podśienie/ Chłodnik.
pergŭlānus, *sub Máćicá. & sub Chłodnik.*

PERH

pĕrhaurio, i. exhaurio. Duszkiem wypiiam.
perhĭbeo, Názywam 1. Dáię 1. Fürgeben/ sagen. *Si modo quod perhibes, pater est, &c,* Virg. *syn.* Dīco, nārro, rĕfĕro, mĕmŏro, cŏmmĕmŏro, *v. Dico, Narro.*
perhibent, perhibetur, Powiádáią.
perhiemare, Przezimowáć.
perhīlum, *i. paululum* Trochę 1.
perhonorificè, Poczciwie.
pĕrhŏnōrĭfĭcus, Poczesny.
perhorreo, perhorresco, Zdrygam się/ Boię się. Zittern/ erschrecken. *v. Timeo, Horreo.*
perhorrĭdus Strászliwy.
perhospĭtālis, Gośćinny 1.
pĕrhūmānus, Ludzki 1.

PERI

pĕrĭboētus, *gr:* Sławny.
pĕrĭbŏlus, *gr:* Blánki/ Ganek.
pĕrĭcārdium, *gr:* In Sercá podnoszenie.
pericarpium, *gr:* Łupiny 2. Skorká/ Mánełá.
pericarpum, *gr:* Śniedek 2.
pĕriclĭtātio Kuszenie się/ Doświadczánie.
pĕrĭclĭtor, Odważam sobie/ Wdáię się 1. Doświadczam/ Przychodzę o niesławę/ Idźie o to/ O tosz/ Choruię 2. *& sub* Bezpiecznie / *&* Niebespieczny. In Gefahr seyn/ wagen. *syn:* ēxplōro, tēnto, prŏbo *phr:* pĕrĭcŭlum făcio, vel Dīscrīmen ădeo, sŭbeo in dīscrīmĭne, inter pĕrīcŭla vĕrsor. Prŏpiōre ĕrīcŭlo prĕmor, ūrgĕor, cōnflīctor. Mē ōffĕro, ēxpōno, ōbjĭcio, Căput ōbjēcto pĕrīclis. Mē in ăperta pĕrīcŭla mitto, prōjĭcio. Insĭdĭis hŏmĭnum pĕlăgīque lăbōro. Fāta mĕa in præceps mitto. Fortūnam pĕr sŭmma pĕrīcŭla ēxērceo. *vide post periculum.*
pĕrĭclȳmĕnon, periclymenos, *gr.* Powoy wonny, (głowie
pĕrĭcrānium, *gr:* Głowia kość/ Skorá ná
pĕrīcŭlōsè, Niebespiecznie.
pĕrīcŭlōsus, Niebespieczny. Gefährlich.
pĕrīcŭlum, Niebespieczeństwo/ Doświadczánie/ Szańc 1. Gefahr/ Versuch *Quæ te nate dea, per tanta pericula, casus.* Virg. *syn.* pĕrīcŭlum, dīscrīmen, ālĕa, cāsus. *epith:* Sævum, dŭbĭum, āncēps, fūnēstum, ēxĭtĭāle, hŏrrēndum, præsens, mĕtŭēndum, tĭmēndum, sĭnĭstrum, flēbĭle, trīste, ingēns, inēxtrīcābĭle, impēndens, inēvītābĭle, ēxhaūstum, cērtum, ăpērtum. *phr.* Pĕrīcŭlōsus cāsus. Dŭbia sōrs āncēps fōrtūna, Instāntia fata, instāntis præsāgia mōrtis inter vītæ mōrtīsque vias, Pĕlăgi cœlīque minæ. Vării cāsus, mīlle ĕt dīscrīmina rērum. Dira pĕrīcla tĭbi trīstis fōrtūna minātur, intēntat. Tōrque măris, vāstæque ēxhaūsta pĕrīcŭla tērræ, deinde pĕrīcŭla cērnis. Mātūra pĕrīcŭla sūrgunt ŭndĭque, ĕt impŏsĭti rădĭant cērvīcibus ēnses. āh mĭser quānta lăbōras in Chărȳbdi.
pĕrĭdōneus Sposobny.
pĕrĭdrŏmis, *ĭdis, f. gr:* Ambit/ Chodzenie.
perierga, *gr.* Dworność/ *& sub* Náuk pilny
periergos, *vel us. gr.* Dworny.
perieris Idź do kátá.
pĕrĭĕro. *trisyllab.* Krzywoprzysięgam.
periet, pro peribit. 4. Esdræ.
perillustris, Świetny/ Sławny.
perimbecillus, Słáby.
pĕrĭmo, Zábiiam 1. Wniwecz obrácam. Umbringen. *Aut subiti perimunt imbres, &c* Virg. *syn.* intĕrĭmo intērfĭcio, ŏccīdo, nĕco. *vide Occido.*
perincertus, Niepewny. (ná tekś.
perincommodè, perincommodum est, Nie
pĕrincŏmmŏdus, Niewczesny.
perinconsĕquens est, Nie idźie zá tym.
pĕrinde, Rownie. perinde ac si, quasi Rownie iák/ Iákby.
pĕrindulgens, Łágodny.
perinfamis, Bezecny. perinfirmus, Słáby.
peringeniosus, Dowćipny.

perinīquum, perinjūrium, Nieſłuſzna.
periniquus, Nieſłuſzny.
perinſignis, Znáczny. perintĕger Zupełny.
perinvītus, Niechętny/ Poniewolny.
periŏcha, gr. Sumá 2. Obbieg.
periŏdicus, gr. Kołący 2. Odwrotny.
periŏdus, f. gr. Obbieg/ Okrągłość 2.
peripătĕticus, gr. Chodak.
peripĕtaſma gr. Obićie/ Opona/ Kotryná.
periphĕria, gr. Koło 1. Okrągłość 1.
periphrăſis ios, eos, f. gr. Okrążenie 2.
periplŏce, gr. Obwoina źiele.
peripneumaticus gr. Płucna chorobá.
peripneumōnia, gr. Dycháwicá.
peripneumŏnicus gr. Dycháwiczny/ Płucną chorobę ćierpiący.
peripſema, gr. Oſtrobiny / śmieći/ Szmátá.
peripteros, gr. ſub Stárowánie.
periſcĕlis, idis, gr. Podwiąſká/ Pończochy.
periſſeuma, gr. Nadmiarz.
Periſſologia. ſuperflua locutio Poëtica figura, ut Ore locutus. Servi.

periſſon, vel um, gr. Száley wielki.
periſtĕreōn, ōnis, m. Gołębieniec/ Koſzyſzczko
periſtereon, vel um, n. & periſteros, f. Koſzyſzczko.
pĕriſtĕrŏtrŏphium, gr. Gołębieniec.
pĕriſtrŏma, ătis, n. gr. Obićie/ Opona.
periſtȳlium, peryſtilum, gr. Ambit / Krużganek/ Filary w koło máiący.
pĕrite, Roſtropnie/ Vmieiętnie.
pĕrītia, Biegłość. Erfahrenheit. *Illinc diverſo nocitura peritia fructu, Virg.*
Pĕrito, as, Ging.
pĕritŏnæum, gr. Brzuchowa ſłábizná.
peritrachēlium gr. Kołnierz.
pĕrītus, Biegły/ Vczony. Erfahren/ gelehrt *ſyn.* Doctus, ſciens, gnārus, haud ignārus, prūdens. *Vide Doctus.*
pĕrjūcunde Vćieſznie.
perjucundus, Przyiemny.
Pĕrjūrātiuncŭla, Krzywoprzyśięſtwo.
perjuriōſus, Krzywoprzyśiężcá.

pĕrjūrium, Krzywoprzyśięſtwo. Meyneyd *Laomedonteæ luimus periuria Troiæ. Virg. epi h.* impium, hŏrrendum, fœdum, turpe, dŏlōſum, ĕxĕcrandum. *phr.* Pĕrjūra dicta, verba. *Vide perfidia, mendacium, fraus.*
pĕrjūro, Krzywoprzyśięgam.
perjurus, Krzywoprzyśiężcá. Meyneydig. *Talibus inſidiis, periuriq arte Sinonis. V. & perfidus.*
perixyŏmĕnos, vel us. m. gr. Sćierâiący ſię.
pĕrizōma, n. gr. Spodnicá.

PERL

perlābor, Przebiegam 1. Przychodzę / Migá ſię co/ Przelatam/ przechodzę przez.
perlætus, Weſoły. perlātē, Szeroko.
perlātor literarum poſłániec.
perlĕcĕbra, Przynętá.
Perlecto, Cicer: cor: Prolecto, Perlecto, à perlicio apud Apuleium legit Colvius & Beroald. & Prolecto.
perlĕgo, is. Przeglądam 1. Przeieżdżam 4. przeczytáć.
perlĕpĭdus, Trefny/ Vćieſzny.
perlĕvis, Lekki 1. perlĕnĭter Trochę 3.
perlĭbens, Chętny.
perlĭbenter, Chętnie/ Rad 1.
perlĭbĕrālis Vrodziwy/ al. Szczodry.
perlĭberalĭter, Vprzeymie/ Hoynie.
perlĭbrātio, Vſtawiánie proſto / Wyrownánie/ Rychtowánie / Wody pochopu probowánie
perlĭbrātus, Rowny 2.
perlĭbro, Tráfiam/ Zmierzam/ Wyrownywam/ Wody prowádzenie wymierzam.
Perlicio, idē Pellicio. Perligatus, Plaut. cor. præligatus
perlĭnio, perlĭno. Námázuię
perlĭto, as. ſub Oſtátuię.
perlĭtus, Pomázány.
perlonge, perlonginquum, Długo.
perlongus, Długi perlŭbens, Chętny.
perlŭbet, Podoba mi ſię.
perlūceo, perlucidus, lege perluceo, &c.
perluctuōſus, Smętny/ żáłoſny
perlūdo, Igram.
perluo, Płoczę/ Vmywam/ Purgácyą bráć.
perlūſōrius, ſu Zmowni áktorowie.
perluſtro, Przeglądam 1. Oglądam 7. Przypátruię

páttuie się/ Rozważam 1. Zabobonmi o-
permăcer Chudy/ Suchy [páttrzyć.
permacero Chudzę.
permădeo Przemakam/ Skąpáć.
permagni est Wiele ná tym.
permagnificum convivium. Esther. 2. Hoyny
permagnus Wielki 1. Jbánkiet,
permānanter Rozchodźisto.
permăneo Trwam 2. Zostáię się 1. Behatten. *nostrag nonnullis permanet aura loci.* P. *permānescere, à permano, eiusdē significationis, ali ter sub* Słyszę 2.
permāno. *a.* Przenikam/ Przechodzę przez/ Przychodzę 1. Rozchodźi się. durchfliessen *Permanare animam nobis per membra solere.* L.
permansio Trwánie/ Stáłość.
permărīnus, l. per mare sparsus, Morski
permātūresco, Dostáię się.
permaturus Dostały.
permĕdiŏcris Mierny
permeo Przenikam/ Przelatam/ przechodzę przez/ przećiekam.
permerdo plugáwię.
permĕro, Wysługuię się.
permētior, Przemierzam 2. Mierzę 1.
permētuo, Boię się.
permīlito, Wysługuię się.
permingo, Mokrzę się/ Plugáwię/ *& sub* Pusczam wodę.
permĭnūtus Drobniuchny.
permīrus Dźiwny. permisceo, Mieszam 1. 3.
permissio, Dozwolenie 1.
Permissivus modus, vide supra Modi 2.
permissu, Zá dozwoleniem.
permissum, permissus, *us,* Dozwolenie.
permissus aries, Niegolony.
permistè, Pomieszánie/ Nierozdźielnie.
permistio, Pomieszánie/ Mieszániná.
permītis, ćichy 1.
permītto, Dopusczam 1. Dozwalam/ Porusczam/ Dáię ná wolą/Popusczam 2. 3. Zdáię się ná 1. Podáię się/ Zrzucam. Zulassen/ vergönnen. --- *Suo Caesar permisit E-*
phebo. Mart. *syn:* Cōncēdo, sīno, pătior, dō indūlgĕo. *phr.* Pŏtēstātem, līcentĭam, cōpĭam, vĕnĭam, do, trĭbŭo, cōncēdo, lārgĭor. Cūr dēxtræ cōnjūngēre dēxtram? Nōn dătur sī quā fāta sĭnunt. Cŭram dăta cōpia fāndi. *v. Licet.*
permitto vela ventis, Pusczam się ná szczęśćie.
permixtum, *subst:* Mieszániná.
permŏdestus, Skromny 1.
permodicè, Trochę permŏdĭcus, Máluchny
permolestè, Przykro. permŏlestus, przykry,
permŏlo, *is,* Mielę/ Nierządu páttrzyć/ Cudzołożyć.
permōrio, Poruszánie 2. Námiętność.
permotus mente, Szalony 1.
permŏveo, Wzruszam. Etwegen. *Dolōrē-ná, sed vim permovet insitam.* (Alcaic.)
permoveor, Poruszam się.
permūlcĕo, Głasczę/ Łágodzę / Błagam/ Słucháć málo / Łechcę / Rozweselam, sänfftigen. *syn:* Mūlcĕo, mītĭgo, mōllĭo, lēnio, plāco.
permulceor, Rozkosz mam.
permulsio, Głaskánie.
permultò, Dáleko więcey.
permultùm, Wiele 1. Wiele czego 1.
permundus, Czysty 1.
Permundare, Przeczyśćić.
permūtuo, Obwárowáć.
permūnītus, Obronny. (dánie
permūtātio, Odmiáná/ Zámiáná/ Przeńiesienie
permūto, Mieniam się ná co/ Kupuię/ Przewłoczę száty/ Oddáię przez bánk. verändern. *Virus ut hoc alio fallax permutet odore,* Mart: *syn:* Mūto, cōmmūto.

PERN

perna, *gr.* Szołdrá/ Pław.
perna fumosa, Wędzonká.
perna stolonum, Látorośl do sádzenia.
pernāvĭgo, Przeieżdżam/ Przebywam.
pernēcēssārius, *adiect:* Potrzebny. *substant:* Przyiaćiel.
pernĕgo, Przę się/ Zápieram się.
perneo, sub Przędę.
pernĭciābĭlis, perniciālis, Szkodliwy/ Smiertelny/ Zgubę przynoszący. [pern-

pernĭcies, Zgubá/ Zátrácenie/ Szkodnik/ Szátáńcza. Verderbnüß/ Schaden. *Pernicies & tempeſtas barathrumq́ macelli.* Hor. *ſyn.* ēxĭtium, dētrīmēntum, dāmnum, clādes, rūina. *epith:* Grăvis, triſtis, ēxĭtĭōſa, mĕtŭēnda, flēbĭlis, lacrymābĭlis, lāmēntābĭlis, īngēns, īnfānda, ăcērba, dūra. *Vide Damnum.*

perniciosè, Szkodliwie.

pernĭciōſus, Szkodliwy/ Zguby przynoſzący. Verderblich/ ſchädlich. *ſyn.* Dāmnōſus, ēxĭtĭōſus, ēxĭtĭālis, ēxĭtĭābĭlis, fātālis. *phr:* ēxĭtium, ſtrāgemq; fĕrens. Vōs ēſtis nōſtrī māxĭma caūſa măli.

pernīcĭtas, Prętkość.

pernīcĭter, Prętko. Schnell/ behend. *Sic certe videt, ut perniciter exſiluêre.* Catull.

pernĭger, Czarny.

pernĭmium intereſt, Wiele ná tym.

pernio, ōnis, *hic*, perniuncŭlus, Oziębienie nog.

pernix, īcis, *omne.* Prętki. Schnell/ geſchwind. *Progenuit pedibus celerem & pernicibus alis.* Virg. *ſyn.* Gĕler, præpes, citus.

pernōbĭlis, Wyborny.

pernōcto, Nocuie/ Noc cáłą leżę.

pernoſco, Przeymuię 5. Przewiedźieć.

pernōteſco, ſub Ogłaſzam.

pernox, *omne.* Noc cáłą będący/ Nieśpiący Cáły 2. Cáłą noc.

pernox luna erat, Pośwłátá 1.

pernŭmĕro, *as*, Odliczam/ Zliczyć.

pēro, *onis*, *hic.* Cholewa/ Kurpie/ Wor 1. Skornie. Ein Bauernſchuh. *epith:* ālтus, crūdus, vilis, ābjēctus, rūſtĭcus, sōrdĭdus. *phr.* Crūdūſque ŏpĕrit vēſtigia pēro. Quēm nōn pŭdet alto, pēr glăciem pērōne tĕgi.

perobſcurus, Ciemny/ Trudny.

pĕrŏdiōſus, Przykry 4.

perōffĭciosè, Chętnie/ Vkłádnie.

pĕrŏleo, *es*, *ſub* Prześmiardł.

pērōnātus, Kurpie máiący.

Pĕrōnis, idis: Plauto. Epithetum laridi per Appoſitionem, ſ. cum perna vel à perna lardum. Gruter. Taubman. Laridum peronidem.

peropportunè, Ná ręke mi to/ Dobrześ mi ſię tráfił.

pĕropportūnus, Nárázny/ Ná ręke/ W czás (ny 2.

peroptatò, Kmyśli/ pożądánie.

peropto, Żądam.

pĕrŏpus eſt, Potrzebá ieſt.

perōrātio Zámknienie 4.

pĕrōrĭga Koniuch.

perorno, Zdobię 1. pĕrornātus Ozdobny.

pĕrōro, Rzecz mam/ Kończę rzecz/ Odmawiam.

pĕrōſus ſum, Nienáwidzę.

PERP

perpācare, Vſpokoić.

perparce, Skąpo. perpărùm, Trochę.

perparvŭlus, perparvus, Máluchny.

perpauca, Trochę 1.

perpaucŭlus, perpaucus, Málo ich/ Trochá.

perpăvĕfacio, Przeſtraſzam.

perpaulùm, perpaulŭlùm, Trochę 1. 3.

perpauxillùm, Trochá 1.

perpauper, Vbożuchny. perpecto Czeſzę.

perpello, *is*, Przepieram/ Przynukáć/ Wyklektáć.

perpendĭcŭlaris, Proſty 2.

perpendicularĭter, Proſty.

perpendiculātor, ſub Modlá.

perpendĭcŭlum, Modlá/ Práwidło 1.

perpendo, Rozważam 1. Mierzę 2.

Perpenſa, Obłápá wonna.

perpensātio, Rozważánie.

perpenſo, Rozważam 1.

perpĕram, źle/ Falſzywie/ Opák 2.

perpĕrĭtūdo, Głupſtwo.

perpĕrus Głupi 1. Niepożyteczny/ Nikczemnik.

perpes, ĕtis, *omne*, Cáły 2. *& ſub* Cáłą noc. Stätig/ beharrlich.

perpeſſio, ćierpienie/ Znoſzenie 2.

perpeſſĭtius, ćierpliwy.

perpĕtim, *perpĕtem*, Vſtáwicznie.

perpĕtior, Cierpię 1. Wytrwáć 1. Erleyden. *In terraq́ patris cur telum perpetiuntur.* Luc. *ſyn.* pătior, pērfĕro, tŏlĕro, fĕro. *V. Patior.*

perpeto is, Żądam bárzo.

perpĕtro, Dokonywam/ Wykonywam/ Dokázuię 2. Dopuſzczam ſię. begehen/ thun *ſyn.* patro, ādmitto, cōmmitto, făcio.

perpĕ-

perpetualis, Powszechny.
perpetuarius, Wiecznośc dzierżawy máiący/ & sub Wieczny.
perpetuitas, Wiecznośc/ Ustawicznośc/ Stałośc/ Trwałośc.
Perpetuitasso, is, Rob. Steph. corr. perpetuito, as, Trwam 1. (przestanku
perpetuo, as, Wiecze/ Nie przestáię/ Bez
perpetuò, Wiecznie/ Ustawicznie/ Stále. Allezeit/ ewiglich. syn. semper. v. Semper.
perpetuus, Wieczny/ Ustawiczny/ Nieprzerwány/ Zupełny/ Cáły 3. Wszystek/ Powszechny/ Długi 2. Trwały 1. Stały. Immerwährend/ ewig. Ad mea perpetuum deducite tempora carmen. Ovid. syn. Æternus, perpes, perennis, jugis, continuus, assiduus. phr. immunis fati. Fao major. Semper, æternum manens, florens. Nullo periturus in ævo. Monumentum ære perennius opus quod nec Jovis ira, nec ignes. Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas. vide Æternus.
perpexus, sub Cześę. perpictus, Upstrzony
perplacet, Podoba mi się.
perplexabilis, Zawikłány.
perplexabiliter, Zawikłánie/ Wątpliwie.
perplexe, perplexim, Trudno/ Wątpliwie/ Zawikłánie.
perplexim loquor, Wykrącam.
perplexor, aris, Wikłę/ Wykręcam 2. Mowię záwikłánie.
perplexus, Záwikłány. bestürtzt/ verwirret. syn. involutus, implicitus, dubius, anceps. vide Dubius.
perplicatus, idem, & sub Powikłało się.
perpluo, Przeciekam/ Kápię 1.
perplurimum refert, Wiele ná tym.
perpol, per pol, Záiste.
perpolio, Poleruię/ popilowáć. Außbutzen. syn. polio, expolio, absolvo, perficio.
perpolitio, polerowánie.
perpolitus, Głádki 1. Ozdobny/ Uczony.
perpopulor, Pustoszę.
perpotatio picie ustáwiczne.
perpoto, piciem się báwię/ Wypiiam.
Perprimo, Tłoczę 1. Dolegáć sobie.

perprosper, Szczęśliwy.
Perpruriscо, świerzbi mię/ Beſtwię się.
perpugnax, Sporny 1. perpulcher piękny
perpurgo, Chędożę/ Purgácyą bráć.
perpusillum, Trochę 2. Trochá 1. 2.
perputo Obcinam 1. Wykładam 2.
perquadratus Czworogránisty.
perquam, Bárzo.
perquiro, Szukam. Durchsuchen. Cum pater ignarus natam perquirere Cadmo: Ov. syn. in quiro, inquiro, vestigo, indago, scrutor, rimor.
perquisitor Bádácz. perquisitius Pilnie.
perraro, Rzadko. perrarus, Rzadki.
perreconditus Skryty 1.
perrepo, Czołgam się/ Przyłażę/ Złáźić.
perrepto, Łáżę/ Pnę się 1. Schodźić.
perridicule Błazeńsko.
perridiculus, śmiechu godny.
perrodo, Przegryzam.
perrogo sententiam Wotowáć każę.
perrumpo Przerywam 1. przedźieram się. Wyłamuię 1. przebiiam się przez/ przebyć co/ Zwyciężam 1. Durchbrechen. syn. Rumpo, frango, viŏlo. v. Frango.
Persa, Pers. Persia, ibidem.
persæpe Często. [smy
persalse tr. żártownie. persalsus tr. żártow
persaluto Pozdrawiam.
persancte świątobliwie.
persano, Goię/ Leczyć/ Goi się.
persapiens, Mądry/ przemądry.
persapienter, perscienter, Mądrze.
Perscabro, apud Lucilium legit Fulvi. Ursin. ubi alii legunt perscribere manu.
perscindo Rozdźieram 1. przerywam 1.
Perscitus, Cicer. corr. Per S. C. i. Senatusconsultum. & loqui vox proba est. i. valde scitus.
perscribo Wpisuię/ Opisuię 2. W wodzie w księgi.
perscribo pecuniam Płácę przez list/ Oddáię przez bank.
perscriptio, Określenie/Rospisanie/ Formułá/ Zapis/ Reiestr. płácenie/ Intercyzá.
perscriptor, sub Formułá/ & Práktyk podły.

Perscru-

perſcrutò, Dowiáduię ſię.
perſcrūtor, Trzęſę/ Dowiáduię ſię/ Szperam/ Rozerzgſam.
persēco Przećinam/ Vćinam/ Dóćieram.
perſectōr, arī, ścigam.
persēcūtio, Dochodzenie/ Poſtępek práwny prześládowánie.
persēcūtor, Inſtygator/ Prześládowcá. Durchſuchen. Nec perſcrutari primordia ſin-mordia ſingula quaeque. Lucr. ſyn. Scrūtor, pērquiro.
Perſedērē, prześiedźieć/ ſub przeleżeć.
Perſefacul. Feſt. corrige. Pir ſe facul. Perfacul. & per ſe, facul. antiqui dicebant, i. ut iſta vox ſimplex facul, ſonat. facilè, ſic perfacul, perfacile.
perſegnis, Gnuśny.
persēnex, persēnilis Zgrzybiáły
perſentio, perſentiſco ii. Czuię/ przeczuwam.
persēquor, ścigam/ Náśláduię/ Konam co/ Chwytam 1. Dochodzę ſwego/ Dościgam/ Dokuczam/ prześláduię/ pozywam 1. Báwię ſię 1. śláduię/ Náśláduię/ Spráwuię/ Wyliczam/ Wymieniam/ powiádam 1. prowádzę ſpráwę/ Opiſuię 1. Myſzę ſię/ Łowię zwierzá. Verfolgen/ nacheylen. Perſequitur curvo ſaturni dente relictam. Virg. ſyn. Inſēquor, inſēctor, cōnsēctor, ūrgeo, inſto, vel prōgrēdior, pērgo, pērsiſto. v. Pergo.
persēro, evi. Záśiewam/ śieię.
persēro, rui. Przetykam 1.
persēvērans Trwáły 1. Stáły.
perſeveranter, perſeverantiſſimè, Stále.
perſeverantia, Trwáłość/ Dotrwánie.
persēvērātio Trwánie/ Dotrwánie.
persēvēro Trwam/ Dotrwáć. Beharren/ verbleiben. Poſt manes tumulumq; perſeveret (Phaſ.) ſyn: pērsto, pērsiſto, pērgo. v. pergo.
persēvērus, Surowy 2.
Perſibè, Chytro/ Dowćipnie.
perſibus, Chytry/ Dowćipny/ przemądry.
persīca arbor, Broſkiew.
perſica nux Broſkwiniá.
perſicaria, Rdeſt 1. 2.
perſicum, & perſicum malum, Broſkwiniá.

persīdeo Oſtáię ſię/ Trwam 1.
persīdo, ii, przenikam. perſigno, Znáczę.
perſillum, Máźnicá. persīmīlis podobny.
persīpio, przeczuwam. perſiſto Trwam &c.
persōlūta, Łopian.
persōlennis, Odświętny.
persōlīdo, Zátwardzam perſollo, Oſobká
perſolvo płácę. perſolvo epiſtolæ Odpiſuię
persōlus, Jedurny/ Szczery 1.
persōna, Oſobá 1. 2. Máſzkárá/ Powagá/ Poſtáć/ Powinność/ Perſoná 2. Aktor 1. Człowiek 1. Ein gemacht Antlitz/ Larve. Perſonam capiti detrahet illa tuo. Mart. ſyn: Lārva. epith: Vāna, falſa, fallāx, mēndāx, inſidioſa, dōlōſa, dēfōrmis, hōrrida, tērribilis, tērrifica, ūmbrātilis. phr: Ficta, conficta facies.
Perſonale verbum. quod perſonam aliquam ex tribus Grammaticis adſonat.
persōnālis, Oſobny 1.
perſonaliter, W perſonie.
persōnāta, perſonatia, Łopian.
persōnātus, Máſzkárnik/ powierzchni. Nieſzczyry 2. W máſzkárze. Vermumt. Quo perſonatus pater hic ego, &c. Hor.
persōno, Wołam 1. Brzmię/ Krzyczę 1. śpiewam 1. Durchthönen/ erklingen. Eſt mihi purgatam, crebro qui perſonet aurem. Hor: ſyn: Sōno, rēsōno, cōnsōno, īnsōno, sōnum ēdo, ēmītto, ingēmino, vel rēmūgio, rēbōo.
persōnus, Brzmiący.
perſorbeo, Biorę w ſię.
perſpectè, Bacznie. (trwáć.
perſpecto, Przeglądam 1. Oglądam 1. Do-
perſpectus, Doświadczony/ Znáiomy.
perſpēcūlor, Wypátruię.
perſpergo Pokrapiam/ poſypuię 2.
perſpīcābilis, Przeyrzyſty.
perſpicatè, Byſtro 5.
perſpīcācia, perſpīcācitas, Byſtrość 2.
perſpicax, ācis, omne. Báczny/ Byſtry 2. Oſ-
perſpicibilis, Przezroczyſty. [ſtrożny.
perſpicientia, Poznawánie.
Perſpicilia, B. ſub Okulary.
perſpīcio, Przeglądam 1. Oglądam 1. Przypátruię ſię/ Doświadczam 2. Przezmuię/ Rachuię

Ráchuię ſię 2. Erſehen/ erkennen. *ſyn:* inſpicio, aſpicio, agnōſco, cōgnōſco, ōbſērvo. *vide Aſpicio.*

perſpicuè, Jáſno. perſpicuitas, Jáſność.

perſpicuus, Jáſny 2. Przezroczyſty/ Jáwny. durchſichtig/ klar/ offenbar. *Prodat perſpicuus ne duo vina calix.* Mart: *ſyn:* ăpērtus, mănīfēſtus, clārus, limpĭdus, pēllūcĭdus, vitrĕus, nĭtĭdus.

perſpīrātio, Páry wypuſzczenie.

Perſpiſſo, Plaut. corr: Turneb. pro ſpiſſo evenit, i. tardè

perſterno, Brukuię. *al. ſonat* ściele.

Perſillo, Przećiekam.

perſtĭmŭlo Poduſzczam.

Perſtino, Apulei. corr: præſtino. (ſpráwę.

perſto, Trwam 1. Konam co/ prowádzę

perſtrĕpo, Trzáſkam/ Gruchnelo/ *& ſub* Szeleſt. Faſt rauſchen. *Rumor in arcana iamdudum perſtrepit aula.* S.

perſtringo, Przerażam/ przeſtraſzam/ Dráſnąć/ Dotykam ſię/ Szczypię/ Zárzynam 2. Porzę 2. Mamię/ ścigam 1. ścina ſię/ Tykam/ przymawiam/ *& ſub* Bláſk.

perſtudiosè, Chętnie.

perſtŭdiōſus, Chętny/ Kocham ſię.

perſvādeo, Námawiam kogo/ Wmawiam Mniemam. überreden/ bereden. *Quiſquā perſvadeat author.* M. *ſyn.* Svādĕo, ēxcĭto, impēllo, indūco. *phr.* in mēntem dūco. Fidem făcio.

perſvadeor, Námowić ſię dáię/ Vwodzę ſię

perſvāſĭbĭlis, Namowny 2.

perſvaſibiliter, Namownie 1.

perſvaſio, perſvaſus, *us,* Námowá/ Mniemánie.

perſvaſor, Námawiácz. (mánie.

perſvāſōrius, Námowny.

perſvaſtrix, *ſub* Námáwiácz.

perſvaſum, perſvaſiſſimum mihi eſt, Pewnąto/ Mniemam.

perſvāſus, *ſi,* Zwolony.

perſubtīlis, Subtelny.

perſulto, Przeſkákuię/ Skaczę.

PERT

pertædeſcit, Przyiada ſię/ Teſknię.

pertæſum eſt, pertæſus ſum, Teſkno mię.

pĕrtĕgo, Nákrywam/ Pobiiam/ poſzywam.

pertendo, przewodzę ſwoie/ Dokázuię 1. Vpieram ſię/ Dokonáć/ Doieżdżam/ Jádę

pertento, Kuſzę kogo/ Doświadczam, Obeymuie mię.

pertĕnuis, ćieniuchny/ Bláhy/ Máły.

pertĕpĭdus, Letni 1. pertĕrĕbro, Wiercę.

pertergeo, pertergo, poćieram/ ścieram.

Pertermine dicebatur auſpicium, cùm de fine Romani in agrum peregrinum tranſgrediuntur. Victorin. de Orthographia.

pertĕro, ścieram/ Wyglodáć/ przeſtraſzam.

perterricrepus, Trzeſkliwy/ Straſzliwy.

perterrĭtus, *ſub* przeleękły.

pertĭca, Drąg 1. Grzędá 2. żerdź/ Tyc/ Siadło/ Miárá/ Mierniczy pręt/ *& ſub* Cepy. Ein langer Steck/ Stang. *ſyn.* Stīpes, băcŭlus. *epith:* Lōnga, ōblōnga, tĕres, dūra, firma, nōdōſa, tēcta. (*Ovid: de nuce*) Pērtĭca dāt plēnis immĭtia vūlnĕra rāmis.

pertĭcālis, Tyczny/ Drągowy.

pertĭmeo, pertimeſco. przeleęknąć ſię. faſt fórchten.

pertĭnācia, Vpor. Halſtarrigkeit. *Tu pertinaciam eſſe archiloche hanc prædicas.* (Jamb.) *ſyn:* Pērvĭcācia, ōbſtĭnātio. *phr.* Mēns, vōlūntas ōbſtĭnata. Tĕnax sēntēntia.

pertinacĭter, Vpornie.

pertĭnax, Vporny 1. Stały/ Trwáły halßſtarrig. *ſyn:* ōbſtĭnātus, pērvĭcax, tĕnax, cōnſtans, immōtus, immōbĭlis. *phr.* ōbtūſa gĕrēns pēctora. Mēns nēſcia flēcti. Mēns, immōta mănet. Lūdum inſŏlēntem lūdĕre pērtĭnāx.

pertĭneo, & pertinet, Doſtáię/ przeſtáię *ultimum.* Do tego mi/ przynależy/ Rośćiągą ſię. angehen/ angehören. *Quorſum pertinuit ſtipare Platona Menandro?* H. *ſyn:* ăttĭnĕo, (ſpēcto.

pertingo, Doſtáię 1.

pertĭſcŭlus, Mioſłowych rzodzcá.

pertŏlĕro, przetrwáć/ Wytrwáć 1.

pertorqueo, Wykrzywiam/ Zákrzywiam.

Pertractatè. *Plaut.* Hæc non pertractatè facta eſt fabula, *i. non pervulgatè. al. Nam pertractatè, i. diligenter. al. Non prætextate, i. non obſcanè. al. non pare ctatè. i. non iuveniliter. Meurſi.*

pertractātio, Wártowánie/ *al.* Dotykánie.

Pertra-

pertractātus. Swiádomy. (ſię.
pertracto, Głaßczę/ Báwię ſię 1. Dotykam
pertraho, Przyćiągam.
pertranſeo, Przemiiam.
pertranslūcidus, Przezroczyſty.
pertrecto, Mácam 1. pertribuo, Dáię 1.
pertriſtis, Smutny.
pertrīcōſus, Záwikłány.
pertŭmultuōſè, Z trzaſkiem.
pertundo, Przebiiam 1. przekluwam/ Dziurawię/ Przerykam 1.
perturbatè, Zámießanie.
perturbātio, Zámießánie/ Porußánie 2. Námiętnosć/ Zámęt/ Zátrwożenie/ Nierząd.
perturbatio cœli, Niepogodá.
perturbator, perturbatrix, *ſub* Warchoł.
perturbatus, Poruſzony.
perturbo, Mießam 1. Trwożę/ Wzruſzam/ Niepokoy czynię/ pomießáć. Zerſtoren/ verwirren. *ſyn:* Tūrbo, cōmmŏvĕo, cōnfundo, miſceo.
perturbor, Fraſuię ſię/ Poruſzam ſię/ Obrażam ſię.
perturpis, Sproſny. pertuſus, Dziuráwy.

PERV

pervādo, Przechodzę przez/ przebyć co/ Rozchodzi ſię/ Rozlega ſię. Durchgeben
Correptum ſummum ætatis, perbadere finem. L.
pervăgatus, Poſpolity 1. Sławny/ Znáiomy/ Wiádomo ieſt.
pervăgor, Przebiegam ſię/ Spoſpolitowáło ſię/ Zwiedzieć. Hinund her ſchweiffen.
Vide Vagor.
pervăgus, Błąkáiący ſię.
pervăleo, Przenikam.
Pervalidus. Gwałtowny.
Pervalidus, apud Livi. lege Prævalidus.
pervărie, Rozmáićie, pervaſto, puſtoßę.
pervĕho, Dowożę/ przywożę.
pervehor, Doieżdżam 1.
pervello, Szczypię 2. Gánię/ Nápominam/ Apetyt czynię/ przyganiam.
pervĕnio, Doieżdżam 1. Przychodzę 1. Wpadam 1. Doſtáię 1. Zoſtáię czym/ Dochodzi mię/ *& ſub* Doczekał. Darkommen. *ſyn:* Dēvĕnio, tāngo, āttingo, pērtingo, āccēdo, tĕneo. *Vide Advenio.*
pervenio ad opulentiam. Zámagam ſię.
pervenire ad ſuum, Odyſkuię.
pervĕnor, przyłapiam.
perverſè, Przewrotnie. (Złość,
perverſĭtas, Przewrotność / Opácznosć/
perverſus, przewrotny 2. Opáczny/ Zły. Verkehrt / böß/ gottloß. *ſyn:* īmprŏbus, pērditus, nĕquam. *V. Sceleratus.*
perverto, Przewracam/ Oßukiwám/ Przekinąć 2. *& ſub* puſtoßę.
perveſpĕri, Wieczor 2.
perveſtigatio, Sládowánie.
perveſtigo, Sláduię/ Szukam/ Spądzał.
pervĕtus, pervĕtuſtus, Dawny/Stároświecki.
pervĭcācia, Vpor. [cki.
pervicacĭter, Vpornie.
pervĭcax, Vporny/ Stáły. Hartneckig. *ſyn:* pertinax. *V. ſupra.*
Pervĭco, onis, Pervĭcus, Vporny.
pervĭdeo, Niedoyrzę/ Vyrzeć 2. Rozumiem/ przypátruię ſię.
pervĭgeo, Trwam 1. Kwitnę.
pervĭgil, Nieśpiący/ Czuyny. ein fleiſſiger/ Nachtwächter. *Pervigil alterno paret cuſtodia ſigno.* Lucan: *ſyn.* Vigil, vigilans, ſēdŭlus, ācer.
pervĭgĭlātio, Nieſpánie/ Wiliia. [liia.
pervĭgĭlia, æ, pervigilium, Nieſpánie/ Wiliia.
pervĭgĭlo, Czuię 1. *& ſub* Wiliia. (biia głos.
pervīlis, Podły/ Tani.
pervinco, Przewodzę ſwoie/ Dowodzę/ Przebiia głos.
pervĭrĭdis, Zielony. pervīvo, *ſub* Doczekał
pervius, Przechodźiſty/ Przebyty. Durchgängig/ offen. *ſyn:* Pĕnetrābĭlis, ăpertus, pătens. *phr.* Quō ēſt ăditus. Quō pĕnetrāre dātur, invĭa virtūti nūlla ēſt vĭa.
pērŭla, Torbeczká/ Mánt̄ká.
Perula, extrema pars naſi. Iſidor, Gloſſ. & interpres Horatij. (*interprete.*
Perulus, pro Margarita. B. Caſaubon. ex Vet. Horatij

pĕrungo,

pĕrungo, Smáruię/ Námázuię.
perunctio, Námázywánie. [látuię się.
Pervolo as, Rozgłaßam/ Przeldtam / prze-
pervŏlito, Latam/ Przelatam/ przelátuię
się. an ein Ort hinfliegen.
pervŏlo, *pervis,* Żądam.
pervŏlo, *as,* Latam/ Przelátuię/ Przebie-
gam się/ przelatam/ przybiegam. się.
pervolvo, pervŏlūto, przewracam/ Wartu-
pĕrurbānus, Ukłádny/ Łagodny.
perūro, Przepalam/ przepátzyć. verbren-
nen. - - *Validoq; perurimur æstu.* Ov. v. *Vro.*
perutor, Gorę/ Dogrzewa mi.
perustus, Zágorzáły.
perūtilis, Pożyteczny.
pervulgata res, Jáśna rzecz.
pervulgatē Po prostu.
pervulgātus, pospolity *l.* podły / Zwyczay-
ny/ Znáiomy/ *& sub* Wiádomo iest.
pervulgo, Rozgłaßam/ Wydaię kśięgi/Nie-
rządu páttzyć/ przebiegam 1.
pervulgor, *sub* Spospolitowáło się.

P E S

pēs, ĕdis, *m.* Nogá 1. 2. Stopá 3. Weß 1. Żą-
giel 1. Páchołę/ Szypalká / Rosadá. der
Fuß. *Ense minax ensis, pede pes & cuspide cu-*
spis. St. *syn:* Plānta, *epith.* Titŭbāns, văcillāns,
tĕner, vēlox: tārdus, lēntus, firmus, ăgĭlis, cĕler,
vŏlucris. *phr.* Figēns vēstigia, ăgĭles fert ămor ipse
pĕdes. Impĕdiūnt tĕnĕros vincŭla nūlla pĕdes, ĕr-
rāmūsque văgo pĕr lŏca sacra pĕde. Flūxēre intĕrea
pĕde tēmpŏra lāpsa fŭgāci.
pes aversus, imus, podeßwa/ Stopá.
pes in torculari vini, *Columel. est cumulus vi-*
naceorum brisæ prælo torcularis subjectorum.
Turneb.
Pescere lingvam, i. compescere, sub Milczę.
pescium, Káptur. *Pesestas,* powietrze.
pessarium, Fleytuch. pessimē Nagorzey.
Pessimo, as, Szkodzę. *pessimor, aris.* Szkoduię
pessimum, Złe.
pessimus, maximē pessimus, Nagorßy.
pessulus, Zapora, Ryglel 1.
pessum abit, Psuie się.
pessum eo, Nádol/ Pogrążam się.
pessum do, pessum premo, Podeptáć.
pessum sido, Upadam 1.
pessundo, Tłumię/ Zrzucam z. pokonáć.
pessus, *si, gr.* Fleytuch/ plastr z.
Pestibilis, Zárázliwy.
pestifer, pestiferus, pēstilens, Zárázliwy/
Szkodliwy. pestilentisch. *Mittant pestife-*
ros æstus & tetra venena. Val. C. *syn,* Cor-
rūptus, vitiātus, pēstilēns.
pestilēntia, powietrze/ Zárázá 1. Szátáńcza
Pestilenz. *Relegare nec te pestilentia possit.*
(Scaz.)
Pestilentiōsus, pestilentus, pestilis, Zárázliwy.
Pestilitas, pestitas, Powietrze 4.
pēstis, Powietrze/ Zárázá/ Zgubá/ Zła rzecz/
Szátáńcza 3. Skáźićiel/ Szkodnik. die
Pest/ giffrige und ansteckende Seuch. *Pe-*
stis, & ira Deum Stygiis sese extulit undis.
Virg. *syn.* Lūēs, cōntāgia, ōrum, cōntāgio, vel
pērnĭcies, ēxĭtium, labēs, rŭīna. *epith.* ignĕa, fēral-
da Stўgia fūnēsta, răbĭda, trīstis, ăcērba, lēthālis,
mōrtifĕra, vĭŏlēnta, fœda, lēthēa, crūdēlis, răbĭda,
nōxia, infēsta, inĭmīca, mălīgna, tērrĭbĭlis, mĕtuēn-
da, grăssans, sērpens, immĕdĭcabĭlis, pērnĭciōsa,
ēxĭtiōsa, ārdens, lĭvĭda, lūrĭda, tētra, cōntăgiōsa,
flŭĭda, sæva, mŏlēsta, impōrtūna. *phr.* Dīra lues.
Sævi cōntāgia mōrbi. Lēthālis flāmma. Lēthĭfer a-
ffus. Pĕr ūrbes grăssans. Pĕr ūrbes ērrāns. Pĕr ōmnia
viscĕra sērpēns. Tōtō dēscēndens cōrpŏre. Lătens
interiōre mĕdŭlla. Dīra lŭes quōndam Lătias vitĭ-
avĕrat aūras. Pāllĭdăque ēxāngvi squāllēbant cōr-
pŏra mōrbo. Tābĭda mĕmbris. Cōrrūpto cœli trā-
ctu, mĭsĕrāndăque vēnit ărbŏrĭbūsque sătĭsque lŭes.
Lēthĭfer ānnus sўlvīsque agrīsque, vĭrīsque, cōrpŏra
fœda jăcēnt, vĭtiāntur ŏdōrĭbus aūræ. Mē crŭciat
sævo pēstis vĭŏlēnta vĕnēno. Dīra pĕr incautum
sērpunt cōntāgia vūlgus. Indignas prĕmĕret pēstis
cum tābĭda faūces. Cōncĭdĕre infēlix vălĭdos mirā-
tur ărātor inter ŏpus taūros, mĕdĭoque rĕcūmbĕre
sūlco. Labēntes răpĭēns pŏpŭlos, Jŭvĕnēsque sĕni-
bus jūngit, ĕt nātis patres Fūnēsta pēstis. Dēest tēr-
ra tŭmŭlis, tūm rŏgos sўlvæ nĕgant: Nēc lŏcus in
tŭmŭlos, nēc sūfficit ărbor in ignes. Tūrbāque cē-
dēntum. Aūcta lŭēs dum mīsta jăcēnt incōndita
vivis cōrpŏra.
pestes, *ha,* Cic. Seneca.

Peta, Dea rebus petendis præsidens. Arnobi:
pĕtălium, Nárdowy oleiek.
pĕtălum, *Gr: ibidem. &* Wiettznik.
pĕtălus, Białonogi.
pĕtămĭnārius, Powrozobiegun.
pĕtăsātus, Kániáfty. pĕtăsio, Schab.
pĕtăsītes, *æ. m. gr:* Łopian/ Lepiężnik / *& sub* Kániáfty.
pĕtăso, ōnis. *m.* Schab.
pĕtăsuncŭlus, *idem &* Kápeluß.
pĕtăsus, *Gr:* Dáßek/ Kápeluß.
pĕtaurista, *æ, gr:* Powrozobiegun/ Kolyſácz. Mietelnik. *Pĕtauristārius,* Mietelnik.
pĕtaurum, *gr.* Mietelnicza obręcz/ powroz kuglárſki/ ſtodło/ Kolyſká.
pĕtaurus, Kolyſká/ *an* Mietelnik?
pĕtax, ăcis, Proßak.
pĕtesco, *potius lege* pĕteſſo, Vdáie ſie gdźie/ żądam 1. Lecę 1. W zgorę iść/ Proßę 1.
pĕtīgo, Lißay.
petilius flos, Belwedet drugi.
pĕtĭlus, pĕtĭlus, Subtelny/ Szczupły/ Chudy/ Białonogi/ Cienkonogi.
pĕtīmen, Sádno/ Wrzod 2. Mostek 2. Miedzyłopátcze/ Rosolowa ſtráwá.
pĕtĭŏlus, Noßká/ Szrpulká.
pĕtiſco, *potius lege* pĕtiſſo, *vide* peteſſo.
pĕtītio, Prozbá/ Vderzenie 2. Dostoieńſtwá zabiegánie/ Raz 12.
pĕtītor, Proßak/ Stroná powodna/ Prokurátor/Dostoieńſtwá porządnie zábiegáiący Ein Bitter/ Begehrer. *Clarus Hyanthæa ſtella petitor aqua.* Mart.
Pĕtītōria actio, qua res vindicatur. Petitorium iudicium quo dominium rei perpetuum perſequimur. ICti. Caius, &c.
pĕtītrix, *ſub* Proßak/ *&* Stroná powodna.
pĕtītum, Prozbá. pĕtītūrio, proßę, 1.
pĕtītus, *us,* Prozbá/ *& ſub* Vpádnienie 1. begehrt/ erfordert *Ipſa petita lacu jam mihi dulcis aqua eſt.* Prop.
pĕto, *is,* Proßę 1. Modlę ſie 1. 2. Jádę 1. 4. Idę 1. Vdaię ſie gdźie/ Biorę/ Ciſkam 2. Zmierzam/ Dostáię 2. Obiiam 1. Vpominam ſie/ Vpadam 2. bitten/ fordern/ begehren. *Externa petitur de gente Latinus.* Virg. *ſyn.* Pōstŭlo, pōſco, ēxpōſco, dēpōſco, quæro, rŏgo, flāgĭto, ēffl āgĭto, ēxīgo, vel vērbĕro, cædo. pērcŭtio, vel ĕo, vādo, prŏficiſcor. vel ſciſcĭtor, pērcōntor *§. Oro, precor, poſco.*
peto caput jugulum alicujus, Stoię ná gárdło
pĕtōrĭtum, Woz 1.
pētra, *Gr.* Skálá/ Opoká. ein Felß/ Stein. *Fretus amore petræ, caſtris & pervigil armis.* P.
petreus, *gr:* Skálny. [na.
petrāria, & petraria machina. Procá woienna
petrarius, Kámienny 2.
petrelæum, *gr: idem* petroleum.
pĕtrĭcōſus, Opoczyſty.
Petroleum, Kley ogniſty.
pētro, ōnis. *m.* Ciop. Gornik 2. (Gnik.
pĕtrŏsĕlīnum, Piotrußká, Opich/ Pietrá-
pētrōſus, Kámieniſty/ Opoczyſty.
petreuma, Gr. Wárcab/ Szách.
petteutice, *es, gr.* pettia, *æ, gr.* Bierki.
pĕtŭlans, Roſpuſtny / Puſty / Zuchwáły / Niewſtydliwy/ Vſzczypliwy. Muthwillig/ geyl. *ſyn:* pĕtŭlcus, prŏcax, prŏtērvus, lāſcīvus, īmpŭdēns.
petulanter, Roſpuſtnie.
petulantia, Roſpuſtá/ Lekkość / Zuchwálſtwo/ Niewſtyd/ Jurność/ Náleganie. Muthwill/ Geylheit. *Te non ullæ meæ læſit petulantia lingvæ.* Prop.
petulantia mollis oculorum, Oczu wdźięcznie zyzowátych.
petulcus, Jurny, ſtöſſig/ ſtutzig. *Neq; oves hædiq; petulci.* Virg.
pĕtŭlus, Białonogi koń/ Subtelny.
pētŭlus, Oczu wdźięcznie zyzowátych.
Pĕtŭmen. Wrzod 2. *vide ſupra petimen,*
pĕtus, *ut aliqui ſcribunt, idem* Pætus.
peucĕdănum, *gr.* Wieprzyniec ziele.
Peumene, es. Plini. ſpumæ argenteæ genus. Sed corrigit Dalecamp. cum Agricola. & Pneomene, i. flatus, &. flatu impulſus, ſcribit.
pexa veſtis, Szátá koſmáta.

pexātus, *ibidem*, & Bárwiſty.
pexĭtas, Roſmátość/ Bárwá 1.
pexus, Roſmáty/ Bárwiſty/ Czeſány.
pezīcæ, pezītæ, *hl*, *gr*. Grzyb 1.

PHA

phăcos, *gr*. Szálwiia 2.
phæcăſiānus, *ſub* Obow 1.
phæcăſiātus, Kurpie máiący.
phæcăſium, Kurpie/ & *ſub* Obow 1.
phænium, *gr*. Száſánká.
phænon, *tis*, *hic gr*. Sáturnus.
phăĕton, *tis*, *gr*. Słońce/ Jowiß gwiazdá.
phæus color, *gr*. Száry/ Myßáry.
phăgĕdæna, *gr*. Wilcza chorobá/ Apetyt 4. Wrzod/ Káncer/ Rdzá miodowa.
phagedænicum ulcus, Wrzod iádowity.
phager, *gri*, *m*. Pagr.
phăgo, *ōnis gr*. żárłok.
phăgros, *vel. us*, *gr*. Pagr/ Zębak.
phăla, *æ*, *idem* Fala, Falla.
phălâcrŏcŏrax, *gr*. Kruk wodny.
Phalaecium carmen, lege Phaleucium.
phalæna, *gr*. Złotnik robaczek/ Wielorib.
phălangæ, *bæ*, *e græco*, Tragi
phalangārius, Tragarz/ Háyduk.
phalangītes, *æ*, *m*, *gr*. Hayduk / Kozáćki/ Páiecznik 2. [Kozáćki.
phălāngium, *gr*. Páiąk/ Páiecznik ziele 2.
phălangius, *gr*. Páiąk.
phălanx, *gis*, *f*. *gr*. Połck/ Kotá 1. Przeguby pálcowe/ Przezmian/ & *ſub* Kopiynik. Schlachtordnung. - - *Proceres Agamemnoniaque phalanges*. Virg. *ſyn*. Lĕgio, āgmen, măniplus exercitus. *V*. *Acies militaris*, *Cohors*.
phălărĭca, *lege* Falarica.
phălăris, *idis*. *gr*. Łyſká/ Ber myßy.
phălărismus, *gr*: Okrutne pánowánie.
phălĕræ, *bæ*; *gr*. Hálzbánt 1.2. Podpierśćień Náczelnik. Roſſen-Gezierd / Pferds-Schmuck. *Et læti phaleris omnes, & torquibus omnes*. Juv. (*Ornamenta equorum*) *epith*: Nĭtentes, ĕquĕſtres, fŭlgĕntes, aūrātæ, ĭnaūrātæ, gēmmātæ, cŏrŭſcæ, ſplĕndĭdæ, nŏbĭles, ōrnātæ, dĕcōræ, rŭtĭlæ. *ſyn*: ĕphĭppium. *phr*. Nōn ălăcres laudāmus ĕquos, phălĕrāſque nĭtentes. Prīmus ĕquum phălĕris īnsignem victor hăbēto.
phalerāta dicta, Mowá nádętá/ Mowá płaſka/ Słowá łágodne.
phaleratus equus, Koń/ & Strojny.
phălĕris, *idis*, *gr*. Łyſká.
phălĕre, *is*, phălĕrum, *gr*: Támá.
phălius, *gr*. Łyſy. 2.
phallŏvitrŏbŏlus, Szklarz.
Phanaticus, *lege* Fanaticus, Unſinnig.
phanes, ētis, *m*. *gr*. Słońce 1.
phantăſia *gr*. Fántázyia.
phantaſma *gr*. Widok. Geſicht/ Erſcheinung. - - *atreusq*; & *de phantaſmate viſus*. *Pr*. *ſyn*: Vĭſum, ſpĕctrum, fōrma, ſpĕcies, ĭmāgo. *epith*. Nŏcturnum, mĕtŭendum, hōrrĕndum, ĭnāne, fallax, ŭmbrātĭle, văgum, păllens, păllĭdum. *phr*. Tăcĭtæ nŏctis ĭmāgo. Vărias ĭmĭtāns fōrmas ſimulātor ĭllŭdens ſenſus. Mūlta mŏdis ſĭmŭlacra vĭdēt vŏlĭtāntia mūris. *Vide Somnium*.
phantaſticus, *gr*. Fántáſtyk.
phanum, *lege* Fanum.
phărĕtra, *gr*. Sáydak/ Słonecznik zegar. Ein Pfeilkocher. *Pars læves humero pharetras, it pectore ſummo*. Virg. *ſyn*. Cōrȳtus. *epith*. īnsignis, pĭcta, săgĭttĭfĕra, căpax, sŏnans, rĕsŏnans, lĕvis, pēndens, hăbĭlis, dĕcōra, aūrāta, grăvĭda, Amăzŏnia, Gnōsia, ſæva, grăvis, pēndŭla, gēmmāta, vēnātrix, ĕbūrna, nĭtens, Apŏllĭnĕa, Lȳcia, Scythica, Crēſſa. *phr*: Săgĭttis plēna, grăvĭda. Pūlsāns tĕrga ĕx hŭmĕro sŏnans, pēndens, sŭſpēnſa. Cōrȳtique lĕves hŭmĕris, ĕt lĕthĭfer ărcus. Dēque săgĭttĭfĕra prōmpsit dŭo tēla phărĕtra.
pharetrātus, Sáydak noßący/ Koń przybrány. Mit einem Köcher verſehen. *Latia pugnæ pharetrata Camilla*. Virg.
Phărias, *æ*. *Lucano*, *ſerpens terram ſulcans*.
Phărĭcon, *Plini*. *Scribonio*. *Venenum à loco vel inventore*. *Dioſcor*.
Phărĭſæus, *Hebræa vox ſonat Separatum*. *ſ*. *à vulgo Phariſaica ſecta*, *virorum à vulgo ſegregatorum & religioſorum*. *Hieronym Diviſos à populo*, & *traditionum humanarum obſervantes vocat Iſidor*.
pharmăceutria, *gr*. Czarownicá 1.
pharmăceutrĭce, *es*, *gr*. Lekarſka náuká.
pharmăcĭtis, *idis*, *gr* Rudá ogniſta.
pharmăcŏpōla, *æ*, *m*. *gr*. Aptekarz.

pharmacopolium, *gr.* Apteká.
pharmăcum, *gr.* Lekárſtwo/ Trućizná/ Fátbá málárſká. Artzney. *v. Medicamen.*
pharmacus, *gr.* Czárownik.
pharnăceon, pharnăcium, *gr.* Pának.
phăros, phărus, *ri. hæc gr.* Látterniá morſká
phaſcōlum, *gr.* Mießek pieniężny.
Phaſe, ſub Wielkánoc.
phăsēlĭnum, Liliowy oleiek.
phăsēlĭnus, Liliowy. phăsēlium Łkßczycá.
phăsēlus, phăſellus, *m. f.* Łodź. & Bob 2. Ein ſchnell fahrendes Schiff/Rennſchiff.
Et circum pictis vehitur ſua rura phaſelis. Virg. vide Cymba, Navis.
phăseolus, *vel* Bob 2.
phasganium, *gr.* Mieczyk ziele,
phasiana, phăſianus, *gr.* Fázyan.
phaſianarius, & phăſiānīnus, *ibidem.*
phăſis, *idis, gr.* Fázyan.
phăſĭŏlum, Łyßczycá. phaſma, *gr.* Widok 4.
Phaſsăchātes, æ. Plini. Achates palumbi colore.
Phecaſium, Phecaſiatus, lege Phæcaſium &c.
phecla, *gr.* Gorzałká.
phellandrion, *gr.* Krußykámień ziele.
phellŏdrys, *ys, f. gr.* Więzozołd 2.
phengītes, *æ, m. gr.* Kamień przeźrzysty.
phēnion, Sáſanká
Pheretrum, lege Feretrum.

PHI

phiăla, *gr.* Roſtruchan/ Czárá 1.
phidĭtia, *orum, gr.* Biesiádá ſkromna.
phĭlanthrōpia, *gr.* Ludzkość. *Græcis in philos Iota anceps Pöetis ob liquidam.* (Kośći
philanthropion, *vel um, gr.* Podátek z ludz-
philanthropos, *ſubſtant: fam. de herba, gr.* Oſtrzycá ziele.
phĭlanthrōpus, *adiect. gr.* Ludzki.
phĭlargўria, *gr.* Włáſnomiłność.
philargyrus, *gr.* Włáſnomiłny.
phĭlautica, *gr.* Miłość ſámego śiebie.
phĭlĕuthĕrus, *gr.* Swobodny.
phĭlĕtæria, *gr.* Stroſil ziele/ Oſtrzycá.
philippeus, *ſub* Złoty czerwony.

phillўrea, *gr.* Trzemchá.
philŏchăres, *gr.* Szárá biała.
philogræcus, *Varr. philemir. inos. i. amans Græcorum.*
philŏlŏgia, *gr.* Rozmowność.
philologus, *gr.* Rozmowny 1.
philŏmēla, *æ, gr.* Słowik/ & *ſub* Tuńczyk.
phĭlŏmuſus, *Martial. i: amator muſarum.*
phĭlŏsŏphaſter, Filozof.
philoſophia, *gr.* Filozofia/ Náuki 2.
philoſophia moralis, Obyczaiow náuká.
philoſŏphicus, *gr.* Filozowſki.
philoſophor, Filozofuię.
philoſophus, *gr ſubſt:* Filozow. Ein Weltweiſer/ ein Liebhaber der Weißheit. *ſyn.* Sŏphus. *epitë:* Dŏctus, prūdēns, sōlērs, pĕrītus, *phr:* Sŏphĭæ ălūmnus, ămāns, ămātor. Tūrba Clĕanthea, Socrătĭca, Arĭſtŏtĕlĭna, ōrdo Sŏcratĭcus. Nātūræ, vērique īndāgātor Sŏphĭæ īntēndens. Mēnte pŏlos căpĭēns. Svētus in æthĕrĕos īre mĕātus, ignĭfĕros ōrbes rădio dēſcrībēns, mēnte pĕrerrāns. Dŏcens quæ nōrma bŏni, quis līmes hŏnēſti. Dĭctāque mīrāntum, māgni prīmōrdia mūndi, ēt rērum caūſas, ēt quīd nătūra, dŏcēbat. Quīd Dĕus, ūnde nĭves, quæ fūlmĭnis ēſſet ŏrigo. Jūpĭter, ān vēnti diſcūſſa nūbe tŏnārent. Quīd quătĕret tērras quă ſўdĕra lēge mĕarent, ēt quŏdcūnq; lătet.
philoſophus, *adiect.* Filozofſki.
phĭlŏtheōros, *vel us, gr.* Widokow miłośnik Dworny.
phĭlŏxĕnus, *gr.* Gośćinny 1.
philtrum, *gr.* Podátek zaletny / Miłośniczy podátek/ Czáry 3.
phĭlūra, *gr:* Arkuß 1.
phĭlўra, *gr.* Lipá/ Łyko/ Pápier 1. Arkuß 1
phīmus, *hic Gr.* Koſtkowa puſzká.
phlĕbŏtŏmia, *gr.* Puſzczánie krwie.
phlebotomon, *n. gr.* Puſzczádło.
phlegma, *ătis, n. gr.* Flegmá.
phlegmătĭcus, *gr.* Flegmiſty.
phlegmŏne, *es, gr.* Zápalenie.
phlĕgontis, *idis, gr.* Płomyk 2.
phleos, *al.* phlæos, *n. gr.* Chaber wielki.
phlŏgĭnos, *vel us, m. gr.* Kámień złotáwy.

phlŏ-

phar-

phlŏmos, *hæc gr.* Dziewánná.
phlox, ŏgis, *f. gr.* Płomyk 1.
phlyctæna, *gr.* Krostká.
phŏba, *æ, gr.* Pietrzyſzko.
phōca, *æ, gr.* ćielę morſkie.
phōcæna, *gr. ſub* świnia morſka.
phœba, ădis, *gr.* Wrożká 1.
phœbeus, *gr.* Słoneczny. *Argolici clypei, aut Phœbeæ lampadis inſtar.* Virg: *ſyn:* Phœbēius, sōlāris, Apōllinĕus.
phœbus, *gr.* Słońce. Die Sonne. *Pater omnipotens mihi Phœbus Apollo.* Virg. *ſyn.* Apōllo, Sōl, Titan, Dēlius, Cynthius, Tymbræus. *vide Sol aut Apollo.*
phœnicea, Jęczmień myſzy.
Phœniceum, *vel* Fœnicium, *Scribonio, corium, rubrū. Turneb. vel tergum cruentatum apud Plautum. ubi Lambin. Puniceum legit. Pœniceum in Vet. Lexico, miniatum.*
phœniceus, phœnicius, *gr.* Płowy/ Czerwony/ ćiſáwy/ Szárłatny.
phœnīciātus, *ćiſáwy.*
phœoīcŏbălănus, *gr.* Dáktyl.
phænīcūrus, *gr.* Gil.
phœnīcoptĕrus, *gr.* Czerwonak.
phœnix, īcis *m. & f. gr.* Ogniwaczek.
phōnaſcus, *gr.* Muzyk co uczy.
phōnos, *gr.* Krokos dźiki. *vel us, gr. herba Græcis m.*
phŏrimon, *hoc gr.* Háłun.
phormio, ōnis, *gr.* Rogoża.
phoſphŏrus, *gr.* Gwiazdá záránna. Morgenſtern. *Phoſphore redde diem, quid gaudia, &c.* M. *vide Lucifer.*

P H R

phragmītes, *æ, adiect: hic gr.* Płotowy/ *& ſub* Trzćiná.
phrăſis, *is, vel eos, gr.* Mowy kſztałt.
phrātor, ŏris, *gr.* Brát 2.
phratria, *gr.* Brátrwo.
phrēn, ĕnis, *f.* phrĕnes, *hæ, gr.* Myśl/ Rozum 1. Wnętrzności.
phrĕnĕſis, *is, gr.* Szaleńſtwo.
phrenēticus, *Gr.* Szalony 1.
phrēnītis, *is, & itĭdis, vel dos, gr.* Szaleńſtwo.
phrŏnēſis, *is, gr.* Roſtropność.
phrygănion, *gr.* Chrośćik robaczek.
phrygiānus, Háftowány/ Kutnerowány.
phrygiāca toga, Szátá ná tryumf.
phrygio, ōnis, *gr.* Háftarz/ Wyſzywácz.
Phrygium, Infułá. *quod phrygio opere conſtaret, dicta ſic primo infula Præſulis Alexandrini à Scriptoribus, quod S. Cyrillo conceſſum fuit, quando in Concilio Epheſino Cœleſtini Papæ Romani Vicarius erat. A Cyrillo ad ſucceſſores quoq; Phrygium ſeu mitra venit. Fit etiam Phrygij mentio in diplomate Conſtantiniana devotionis apud Gretſerum in Commentar. ad cap.* 1. *Codini.*
phrȳnion, *n. gr.* żyleniec.
phrȳnus, *m. gr.* żábá ziemna.
phryxiana veſtis, toga, Szátá koſmáta.
phryxiānus, Kutnerowáty.

P H T

phtīrĭăſis, *f. gr.* Wſzáwa chorobá.
phtĭsicus, *gr.* Suchoty ćierpiący.
phtiſis, *is, eos gr.* Suchoty chorobá.
phthōngărium, *gr. ſub* Ton.
phthongus, *m. gr.* Ton.
phthŏrium vinum, *gr.* Poronienie czyniące.
phū, *Nomen acliton, n. Gr.* Kozłki ziele.
phū, phuy, *vel* phui, *Interiectio.* Pfá.

P H Y

phȳ, Pfá.
phȳcis, *idis, gr. piſcis, ſub* Porośtowy.
phȳcītes *æ, m. gr. gemma, ſub* Porośtowy.
phȳcos, *eos, n. gr.* Porośt 2.
phȳgēthlon, *gr.* Gruczoły.
phȳlăca, *æ gr.* Więzienie.
phȳlăciſta, æ, gr. Tátáſowy.
phȳlactērium, *gr.* Straż 1 Obroná 1. *Apud S. Matthæum phylacteria erant membranæ legem ſcriptam continentes, quidam religioſiores in fronte & brachijs ſuperſtitioſè geſtabant, tanquam memoriam, cuſtodiam & obſervationem legis hoc ſigno profitentes.*
phylarchus, *gr.* Półkownik
phyllanthes, *n. gr.* Dryiakiew polna.
phyllītis, *idis, gr.* Jeleni ięzyk ziele.

phyllon

phyllon, phyllum, Rodzeniec. (łamány.
phylūra, phylўra, gr. Arkuſz papieru nie-
phўma, tis, gr. Nadećie/ Szyſzká 2.
phўſema, tis, gr. Nádećie. & Concha Plinio, quæ audito tonitru contrahitur.
phўſeter, eris, gr. śikawká ryba.
phўſica, æ, vel ce, es, physica, orum, Filozofia/ Przyrodzonych rzeczy náuká.
physicè, ibidem. (ſłuſzący,
phўſicus, adiect. gr. przyrodzonym rzeczom
physicus, ſubſtant. gr. Przyrodzonych rzeczy miſtrz/ Filozof.
phўſiognōmia, gr. Fizyognomiá.
phўſiognōmus, gr. Fizyognom.
phўſiŏlŏgia, gr. Przyrodzonych rzeczy náuká.
phўſis, gr. Przyrodzenie. Item Phyſes apud Plinium gemmæ arte factæ, ad ſimilitudinem naturalium. y anceps apud Poëtas Græcos & Latinos, ſæpius tamen breve, & rectius.
phўteuma, tis, gr. Szczep/ Látorośl 2. Zetrwá źiele.

PIA

piābilis, ſub Oczyśćiálny.
piacularia ſacra, Ofiárá 1.
piācŭlāris, Oczyśćiálny/ Pokutuiący/ śmiertelny.
piaculo. as, Błagam.
piācŭlum Grzech/ Oczyśćieniu ſłużąca rzecz Ofiárá 2 Karánie. Sünd-Opffer. -- ea prima piacula ſunto. V. Vide Crimen.
piaculum eſt, Niegodźi ſię.
piaculus, Oczyśćiálny.
piam, particula additicia, ſub Kolwiek.
piāmen, Oczyśćieniu ſłużąca rzecz.
piāmentum, idem, & in Odczárowánie.
piatio, Grzech/ Oczyśćienie 2.
piatio eſt, Niegodźi ſię.
piātrix, Bábá/ Czárownicá.

PIC

pīca, Sroká. Eine Atzel. Pica loquax certâ Dominum te voce ſalutat. M. epith. imprŏba, lō, quāx, gārrŭla, quĕrŭla, clāmōſa, cănōra, disērta, sălūtātrix, vērsĭcŏlor, pīcta. phr. Pĭĕria āvis, vŏlŭcris, āles Prōmens hūmānos gārrŭla pīca sŏnos. Pīca lŏquāx cērta dŏmĭnum tē vōce sălūtat. Ov. 6. Met. Nūnc quŏque īn ālĭtĭbŭs fācūndia prīsca rĕmānsit. Raūcāque gārrŭlĭtas, ſtŭdĭūmque īmmāne lŏquēndi.
pica glandaria, Sucká.
pĭcāria, Smolány piec.
pĭcatum vinum, Wino przyprawne ſmołą.
pĭcātura Násmalánie.
pĭcātus, Smolony/ Polewány.
pĭcea, piceaſter, Swierk.
pĭceāria, Smolány piec.
piceata manu homo, Smyk 2.
pĭceātus, Smolony/ Lipki. Gepecher. Non fuit Autolici tam piceata manus. Mart.
pĭceus, Smolány/ świerkowy/ Czarny. Das von Pech iſt.
pĭcīnum oleum, picis flos, Smołá 2.
pĭcĭnus, Smolány. pĭco, as, Násmalam.
pĭcris, idis, gr. Podrożnik 2. Sáłatá/ Jáſtrzebiec źiele.
pictilis, Malowány. pictōrius Málárſki.
pictor, Málarz. Ein Mahler/ Schilderer. Reddatur forma pictoribus atque Poetis. H. epith: Pĕrĭtus, dōctus, indūſtrius, īnsignis pērfēctus, cēlēbris, clārus, ēgrēgius, præclārus. phr: ārtis āpēllæ gnārus. Arte Pārrhăſia dōctus, pŏtēns. Pīngēndi clarīſsĭmus ārte. Quī mīro pīngēndi ēxcēllit hŏnōre. ārtĭfĭci pīngens vix īmĭtānda mānu. Nātūræ æmŭlus. Nātūram ārte æquāns, ārtĭfĭci mānu sŭpērans. Tābŭlas cŏlōrĭbus ānĭmāns, vărĭans. Æquans nātūram vīrĭbus īngĕnĭi. Cui nĕque pār Zeūxes, nec māgnus cēdat Apēlles.
pĭctūra, Málowánie l. 2. Málárſtwo 1. 2. Sztuká. Wzor. Gemählde. Vt pictura poëſis erit, quæ ſi propius ſtet. Hor. epith: Nōbĭlis, mīrābĭlis, ādmīrānda, āntīqua, læta, hōrrĭda, īnsīgnis, āpēllæa. phr. Tābŭla, tăbēlla, pīcta, ārs, āpellæ, pārrhăſia, æmŭla nātūræ in tăbŭla pīctūræ ēffigies.
pictura teſſellata, Sádzenie.
pictura textilis, Háftowánie 2.
picturātus, Vpſtrzony/ Wſzywány.
pictus, idem & Málowány/ Ozdobny.
picus, Dźięćioł/ Gryf.
picus arborarius, Picus Mártius, Dźięćioł.
picus nidum ſuſpendens, an Wylga.
piè, Nabożnie/ Pobożnie.
pieris, idis, ſub Podrożnik źiele.
piĕtas, Nabożeńſtwo/ Pobożność/ Miłość/ Chwała

piĕtas, Nabożeństwo/ Pobożność/ Miłość/ Chwałá Boża. Andacht/ Frömkeit/ Gottseligkeit. *Insignem pietate virum, tot adire labores.* Virg. *syn*: Rĕlligio, *vel* bĕnignĭtas. *epith*: Sāncta, sacra, vēra, illūstris, īnsignis, spēctāta, ēgrēgia, clēmēns, ŏfficiŏsa. *phr*: piĕtātis hŏnos, ămor, ŏpus, ŏfficium, cūltus, rĕvĕrēntia. pia fācta. pia virtus. cœlo. Dĕo āccēpta, grātīssima. Cui sūnt cœlēstia curæ.

Pietaticultrix, *sub* Pobożny.

pĭger Gnuśny/ Leniwy. Faul/ Träg. *Sed piger & senior, Pieridumq; comes.* Mart: *syn*: ignāvus, inērs, sōcors, vēcors, dēses, lāngvidus, sēgnis, dēsidiōsus, lēntus. *phr*: Tūrpi dēsidia tārdus, ēnērvus, lāngvēns, mārcēns. Vitam ignāvam dūcens. Ōtio lāngvĭdus. Sēgni tōrpōre lĭgātus. Pēctŏra cūjus tōrpor hăbet. Lātam trăhens inglōrius ālvum. Cui pūlchrum in mĕdĭos dōrmīre dies. ignāvo vix mēmbra lĕvāns jam frācta cŭbīli. Tēstūdĭneo grădu ādrēpēns. Vix sēse tĕrens. Quem nunquam lūx ēxcĭtat ālma. Nēc mātūtīni vŏlucrum, sūb cūlmine cāntus. (*Pers. sat. 5.*) Crās hōc fiet, idem crās fiet? Quid, quăsi māgnum Nēmpe diem dōnas? Sēd cum lūx āltĕra vēnit. Jām cras hēstērnum cōnsūmpsimus. *S. [illegible], Otior.*

pĭget, Lenię się/ Żal mi. [illegible] *Te tamen ut vincam, passus ave non piget ire. M.*

pigmentārius, Aptekarz.

pigmentum, Bárwiczká/ Piękrzydło/ Fárbá 2. Przyprawá.

pignĕrātio, Zastáwá 1. Areſt 1.

pignerātitius, Zastáwny/ & *sub* Zastáwnik.

pignerātor, Zastáwnik 2. Ciążący.

pignĕro, Zástáwiam.

pignĕror, Zákupuię/ Zástawiam/ Zágrábić/ Konfiszkowano go/ Zastáwę biorę/ Obiecuię dobrym słowem.

pignŏrātio, Zastáwá 1.

pignoris-capio ōnis, *f.* ciążánie.

pignŏro, *idem* Pignero.

pignus, ĕris, & ŏris, Zadatek/ Zastáwá 1. 2. Zakład 2. 4. ciąża/ Upominek 1. 2. Dzięcię Ein Unterpfand. *Pignora cara sui, quæ nūc ego limine in ipso.* Virg. *epith*: Exĭmĭum, lautum, dives, prĕtĭōsum, māgnĭficum, pūlchrum, ămīcum. *phr*: Tū dic mēcum quo pignŏre cērtes. Haūd mūlta mŏrātus, dāt jŭvĕni ātque ănĭmum præsenti pignŏre firmat, fidei mŏnĭmēntum, ēt pignus [illegible] mŏris.

pignus obsidatus, Zakładnik.

pĭgrè, Leniwie. pigrēdo Lenistwo.

pigresco, Gnuśnieię/ Leniwo co czynię.

pĭgrĭtia, Gnuśność. Faulheit/ Trägheit. *Ludere, cum liceat currere, pigritia est.* Mart. *syn*: Pigrĭtiēs, ignāvia, inērtia, sōcōrdia, vēcōrdia, dēsidia, lāngvor, sēgnĭties, tōrpor, vĕtērnum, ōtium. *epith*: ignāva, inērs, lēnta, lāngvĭda, lāngvēns, imbēllis, tōrpēns, fœda, tūrpis, sēgnis, imprŏbă, dēses, mōllis, sōmnĭfĕra. *phr*. Fŭgiēns lăbōres. Părca lăbōris. Pēstis jŭvĕnum. Hĕbĕtāns sēnsus. Cōrpus ēnērvāns. Sōmni ignāvia māter. Dāmnātrix ŏpĕrum. ēxōsa lăbōrem. Pēstis inĭmīca jŭvēntæ. Dilātrix ŏpĕrum, fŭgiēnsque lăbōres imminuēns decus ingĕnii. Dēdĕcet ingĕnŭas mēntes ignāvia mōllis. *vide Otium.*

pĭgrĭtor, Lenię się.

Pigro as, Zwłaczam 1. Pomáłu co czynię/ Mieszkam 3. [illegible] (śnośi [illegible])

pĭgror, *aris*, Lenię się. *Pigror, ōris*, Gnu[illegible]

PIL

Pīla. Piłá 2. 5. Gałká/ Gałuszká/ Stráſzydło 1. Łopta. Ein Ball/ Ballon. *Indoctusq; pilæ, discive quiescit.* H. *epith*: Rŏtūnda, lĕvis, vŏlūbĭlis, vŏlāns sŏnāns, strīdēns, cita, concita. *ph*: Lūsŏria sphæra. Pila rĕcūssis icta sălit bacŭlis. Vēlōces fāllent pēr brāchia jăctus. Si fōrte vŏlantem, aut gĕmĭnāsse pīlam jŭvat, aut rĕvŏcare cădēntem. Cœlo *vel* āēre vŏlans. ēxăgĭtāre pilas ūltro, citrōque vŏlāntes.

pīla, *æ*, Stępá/ Támá/ Filar 2. Slup 1. Säul/ Pfeiler. *Nulla taberna meos habeat, neq; pila libellos.* Hor.

pīla fullonica, Folusz

pilæ ars, Piłá grá. pīlani, śpiśnicy.

pīlānus, żołnierz przedni/ żołnierz pociſkowy

pīlāris, Piłny 3. [illegible] (wy[illegible]

pilaris lusio, Piłá pīlārius Kuglarz.

Pilasca, Kubeł skorzány.

pīlāta legio, cohors, śpiśniczy.

pīlātrix, *sub* Złodziey.

Pīlātes, æ m. Kámień biały.

pīlātim, ściśle/ Filarmi podpieram.

pīlātus, ściſły/ żołnierz pociſkowy/ śpiśniczy.

pīlĕārius, Pilśniarz.
pīlĕātus, Czapkę máiący.
pīlei umbrăculum, Kápelusz.
pīlentum, Káretá.
pīleo, ōnis, m. Czapnik.
pilĕŏlus, Czapeczká.
pīlētes, æ, m. gr. Złodźiey.
pīleum, Czapká 1. Czepek 1.
pīleus, Czapká 1. & tr. Wolność 1. Ein Hut. -- *Hanc nobis pileă donant.* Perſ. *ſyn* Gălērus. *epith.* Tēxtilis, lăbōrātus, ūtilis, cōmmŏdus făcilis, lĕvis, ōrnātus, cōmpŏsitus, lānĕus, vīllōſus.
pĭli non facio, Gárdzę.
pĭlicerpus, *ſub* Bárwierz/ & *ſub* Włoſowſki.
pĭlicrĕpus, Pilarz. Piecuch.
pĭlilūdios, Pilarz. *pillcus, lege pileus.*
pĭlo, *as, à pilus*, Włoſámi obraſtam/ Obrywam/ Wyłupuię 2.
pīlo, *as, à pilum*, Puſtoſzę/Wyłupuię 2. ććiſkam 4. ććiſkáć ſię.
pĭlŏpæus Gr. Czapnik.
pĭlōſus, Koſmáty/ Záropſty 2. Haarechtig. *Sed quid & hircoſis, ſetumq; & turpe piloſis.* M. *ſyn* Pīlis tēctus, ŏpērtus, crēber, ăbūndans, vīllōſus.
pĭlŭla, Gałeczká/ Pigułká/ Owcze bobki/ Rzeſá 5.
pīlum, Spis 2. Rohátyná/ Poćiſk 1. Stępor/ Tłuk 2. Rorá 1. & *ſub* Glewiia. Ein Wurffpfeil. *Et pila minantia pilis.* Luc. *vide* (Telum.
pīlum cạtapultarium, Bełt.
pīlum ruidum, Stępor.
pĭlus, Włos/ Sierć. Ein Häarle. *Sed fruticante pilo neglecta & ſqualida barba.* Juv. *vide* (Capillus.
pĭlus terræ, Przeſtká.
Pimpinella, Biedrzeniec/ Sowia ſtrzałá.

P I N

pīnĕcŏthēca, *gr.* Száfá.
pinaſtellus, Wieprzyniec źiele.
pīnaſter, Soſná 1. (dzona.
pincerna, Podczáſzy. pīnea, Soſná ſá-
pīnea ſylva, Bor/ Sośniná.
pīneæ, Liubowe orzeſzki.
pīnētum, Bor/ Choiná/ Sośniná.

pīneus, Soſnowy. Das von Fichten iſt. *Februa poſcentī pinea virga data eſt.* Ovid.
pingo, Máluię/ Zdobię 1. Pſtrzę/ Wyſzywam/ Sádzę ćiány. Mahlen. *Pingeret aut alius Lyſippo duceret æra.* Hor: *ſyn:* Dēpīngo, pīctūro, ădūmbro. *phr:* Pīctūra ēxprimo, ēffīngo, ădūmbro. Cāſus ēffingĕre ĭn aūro. Pīctis ēffingĕre bēlla tăpētis. Quæ mănus ōbſcœnas dēpīnxit prīma tăbēllas ēt pŏsŭit cāſta tūrpia vīſa dŏmo. Nōn īſtis ōlim văriābant tēcta figūris. Pīngĕrĕ sī nōſtram pictor, mĕdĭtāris ălūmnam, æmŭla Cecrŏpias ārs imĭtētur ăpes. Sī Vĕnĕrem Cōus nūnquam pīnxīſſet Apēlles, Mērſa ſub æquŏrĕis īlla lătēret ăquis.
pingvĕ, Łoy/ Tłuſte.
pingvēdo, Tłuſte. Feiſte/ Fettigkeit. *Et, corrupta ſatis dirâ pingvedine tellus.* Al. *ſyn:* ădēps crăſsĭties.
pingvĕfăcio, pingveſcere facio, Tuczę.
pingveſco, Tłuśćieię.
pingvi Minerva; *Prov.* Grubo 2.
pingviārius, Tłuſto rad iadáiący.
pingvis, Tłuſty/ Gruby 2. Mięſzſzy/ Smolny/ Gęſty 1. 2. Niedowćipny. Feiſt/ fett. *Quis non Latino ſangine pingvior.* (Alcaic.) *ſyn:* ŏbēſus, ŏpīmus, crăſſus. *Metaph:* Rŭdis, hĕbes, tārdus.
pingvis toga, Szátá mięſzſza.
pingviter, Tłuſto. *pingvitia, pingvitūdo* Tłuſte
pinifer, Soſnorodny. Das Fichten trägt. *Actus aper, multos Veſulus quem pinifer annos.* Virg:
pinifer locus, Borowiſzná/ Sośniná.
pinna, æ, *Latinum*, Pioro/ 1. Skrzydło 1. Pierwá/ Federpuſz/ Szpicá/ Wierzchnik/ Łopátká w kole młyńſkim/ Blánki.
pīnna, *gr*, Zielec źiele Pław 4.
pinnăcŭlum, Szpicá w budowániu.
pinnatus, Pierzyſty/ Skrzydłáſty/ Nárzynány. Mit groſſen Federn. *Pinnatus graditur Zephyrus, veſtigia propter.* L.
pinniger, Pierwiſty.
pinnirăpus, Wyśiekácz.
pinnŏphylax, pinnŏtēres, *ris, gr:* Rák 5.
pinnŭla, Pierwá/ Vcho część świerzchnia.
pinſātio, Vbiiánie/ & Otłukánie/ *ſub* Otłukam.
pinſatione ſolido, Vbiiam.
pinſito, Otłukam. pinſitus, Tłuczony.
pinſo, *as.* Vderzam 1. Tłukę 1.

pinſo,

pinso, is, pinsere, pinsui, pistum, pinsitum, pinsum. Obetzam 1. Tlukę 1. Biię kogo/ Otłukam ięczmień/ Siekę 1. Dziubię/ Piekę
pinsor, Młynarz/ Piekarz. [chleb.
pinus, us, & ni. pinus sativa, Sosná sádzona Fichtenbaum. *Fraxinus in sylvis pulcherrima pinus in hortis.* Virg: *epith:* alta, procera, ardua, virens, odora odorifera. Cybeleia, nautica, pontica, sylvestris, hirsuta, acuta, cava, capillata, Berecynthiaca cornigera, cornifera, nutans, pingvis. *phr:* Sudanti cortice, elato vertice pinus. Littus amans. Littoribus gaudens. Grata Deum matri antennis apta ferendis. Succincta comas, hirsutaque vertice, pinus. Perpetuoque virens et semper florida pinus.
pinus nautica, pinus nigra, Świerk.
pinus sylvestris, pinus suae spontis, Sosná borowa.
pio, as, Oczyściam 2. Lekuię / Odczárowáć/ Szalonego uzdrawiam/ Miluię 1. Czczę 2. Büssen. *Effigiem statuere, nefas quae triste piaret.* Virg. *syn:* expio, luo, purgo.

PIP

pipatus, us, Pisk. pipatio, Wrzask.
piper, eris. Pieprz. Pfeffer. *Grana peregrini piperis diffundito quinq.* S. *epith:* Mordax, odorum, acre, nigrum, odoriferum, Eoum.
piper apum, Tátárskie ziele.
piperatus, Pieprzny. piperitis, Pieprzycá 1.
pipero, Opieprzyć. [Paw.
pipillo, pipilo as, świerkoce ptak/ & sub
pipio, is, Piszczę. *In Philomela finis Pentametri versus,* Tristia flendo pipit. *corrigit Andr. Schot. Solstitia recolit. ne* i. *in pipit corripiatur.*
pipio, onis, Ptaszę/ Gołąbię.
pipo, as, Skwierczę/ Wrzeszczę/ & in Jástrząb/ Paw.
pipulo, as, sub świerkoce ptak. [wiam
pipulo differo, posco, Skwierczę/ 2. Ostá-
pipulum, Nárzekánie/ Skwierczenie.
pirata, ae, m. Gr. Rozboynik 2. Ein Meer- oder See-Rauber. *Omne fretum metuens pelagi pirata reliquit.* Luc. *syn:* Nauticus, praedo, latro.
piraterium, Gr. Rozboynia.
piratica, gr. Rozboy 1. 2.
piraticam facio, Rozbiiam.
pirum, pirus, lege pyrum, &c.
piraticus, gr. Rozboyniczy. Meerräubisch.
Post piratica damna destinaret. (Phal.)
Pisaculum, Stopor.
pisatio, Vbiiánie/ Otłukánie.
piscaria, ae, piscarium, vel piscatorium forum Rybne iatki.
piscarius, *substant:* Rybny przekupień.
piscarius, *adiect:* Rybitwi/ Rybny.
piscatio, Łowienie ryb.
piscator, Rybak. Ein Fischer. *Edicit piscator uti pomarius auceps.* Hor: *epith:* Aequoreus, solers, sedulus, pauper, hamifer, fluctivagus, pallens, vigil. *phr:* Aequoreus populator. Qui regit argutis aera recurva cibis, implicitos escis jaciens lethalibus hamos. Quos ignara doli vaga turba natantum Rictibus invadit, et nunc heu! viles hamo sibi quaereret escas; aut tenui laceras sarciret vimine nassas. Pauper et ipse fuit, linoque solebat et hamis. Decipere et calamo salientes ducere pisces, ars illi sua, census erat. Qui sparsa per stagna profundi evocat e liquidis piscem penetralibus. Etc. Cum piscem summa vidit jam nare sub unda.
piscatorius, Rybitwi/ Rybny.
piscatorum feriae, Mięsopust.
piscatrix, Rybaczká.
piscatus, us, Łowienie ryb/ Połow.
piscatus, hamatilis, Wędzenie.
pisces, Ryby. Fische. *Et nova longinquis piscibus esca natat.* Prop. *epith:* aquosi fluviales, muti, marini, pinniferi, fluctivagi, undivagi, squamei, squammigeri, squammosi, aequorei. *phr:* Gens squammigera, genus, pecus aequoreum. Turba, agmina tuta natantum. Genus omne natantum. Saucius arrepto, retinetur piscis ab hamo. Quem sua credulitas tristi suspendit ab hamo. Hi jaculis pisces, illi capiuntur ab hamo. Hos cava contento retia fonte trahunt. percurrunt natitantes flumina pisces.
pisciculi minuti, minutuli, piscium fetus Drob ryby.
pisciculus, Rybká.
piscina, Sadzawká 1. 2. 3. Kurmusowá skrzynia/ Kopiel/ Chrzcilnicá. Ein Fisch-gehalter/ Fisch-Teich. *Piscina rhombum pascit, & lupos vernos.* (Scaz.) *epith:* Cava, ferax. *vide Stagnum.*
piscina lignea, Skrzynia/ Radź.

piscīnālis, Sadzawkowy/ *& sub* Kąpiel.
piscīnārius, *adiect.* Sadzawkowy.
piscīnārius *subst.* Sadzawnik/ Rybak.
piscīnensis, Sadzawkowy.
piscīnus, Rybi. piscis, Ryba.
piscis inveterati tomus, Stokfiß.
piscōsus, piscŭlentus, Rybny 2. voll Fisch.
Arcada cui piscosa circum flumina lerna. Virg.
pisculenta, *orum. ibidem.*
pisinus, Grochowy.
pisinnus. i. filius. Isidor. usus est hac voce Labeo Poëta interpres Homeri, quem irridet Persius tanquam ineptum.
Pisito, sub Szpak.
piso, *pisas,* Otłukam/ Vderzam 1.
piso, *is,* Otłukam leczmień.
Pisor, oris, Młynarz/ *&* Otłukácz/ *sub* Piekarz.
pissa *gr.* Smołá 1.
pissasphaltos, *vel us, m .gr:* Smołá kleiowáte.
pissasphaltum factitium, Mumija.
pisselæum, *gr.* pissinum oleum, Smołá.
pisoceros, *f. gr.* Pierzgá.

PIST

pistācia, *æ. sub* Klokoćiná 2.
pistācia, *orum. gr:* Liubowe orzeßki.
pistăna, Vßycá źiele.
pisticus, *Ioan: 12. Maria accipiens libram unguenti nardi pistici pretiosi. i. veræ, puræ, non vitiatæ nardi. Nardus autem hic femininum est, alioqui verò & neutro genere usurpatur. Polonicè.* Oleyku nárdy práwey/ drogiego funt wziąwßy. *aliqui, Nardi spicati interpretantur, ob similitudinem vocis corruptæ, ut apud S. Paulum pænula Sic Vuiecus.* Oleyku ßpikánárdowego drogiego/ ábo nárdu práwego. *Et apud Marcum 14. vulgata editio habet Spicati. quod probat Brugensis, & Emmanuel Sa.*
pistillum, pistillus, Tłuk.
pistŏlŏchia, *gr:* Sla 2. Kokornak.
pistor, Piekarz.
Pistorensis, pistōricus. pistōriensis. pistōrius, pistrīnālis, Piekárski.

pistrīlla, pistrella, *æ. &* pistrīna, *æ.* Piekárnia/ żátná 2. Młyn 2.
pistrīnārius, Młynarz.
pistrinarum opera, Chleb 1. Ciásto 1.
pistrinensis, Piekárski/ Młyński/ żátnowy.
pistrīnum Piekárnia/ żátná/ Młyn 2. Kierat 2.
pistris *is. f. gr. sub* Wieloryb.
pistrix *f. à pistor.* Piekárká/ Młynarká.
pistrix, *icis f. alterius originis incertæ, fortè Græcæ* Wieloryb. *& sidus piscis.*
pistūra. Otłukánie. pistus, Tłuczony.
pīsum, *gr,* Groch. pīsus *adiect:* Tłuczony.

PIT

pĭthaules, *æ. m. gr.* Gáydá/ Surmácz.
pĭthaulĭcus, *Gr.* Gáydowski.
pĭthēcium. *gr.* Małpá 1. Niewiástá ßpetná.
pĭthēcus, *hic gr:* Małpá 1.
pĭthītes, *æ. m:* pĭtheus, *i. Gr.* Miotłá ná niebie.
pitillus. Plaut. lege potius putillus. v. & Máły.
pĭtisso, *as,* Kosztuię 1. Popijam sobie/ *& sub* Smákuię.
pittăcium, *gr,* Plaster lekárski/ Látá 1. Kśiąßki kámienne/ Kśiąßki pámiętne/ Tabliczká/ Spisek/ Reiestr/ Kártá 5.
pitteuma, *gr. sub* Szách.
pĭtuītă, ślìná/ Flegmá/ Pypeć. *prima syllaba positione longa Lambino, qui hanc vocem apud Horatium trisyllabam legit per Synæresin u & i. Pituita. Verrepao autem Cordero, Renato, Claio, & aliis prima est anceps, & vox ipsa quadrisyllaba, ut & apud Catullum.* Mucculque & mala pituita nasi.
Pituita crassior. pituita nasi. Smárk.
pituitæ eruptiones Ospice.
pituitas, sub ślìná.
pituītāria, Gnidoß źiele.
pituītōsus Flegmisty/ ślìniásty.
pĭtyis. *f. gr.* Sosnowa żywicá/ Szyßká.
pĭtylisma pĭtysma. *sub* Szách.
pĭtylus. m. gr: Plusk 2.
pĭtyŏcampe. *es. gr.* Robacy w drzewie.
pĭtyrias. *æ, m. gr:* Chleb gruby.
pĭtyusa *gr.* Sosnká 1.
pius. Pobożny/ Nabożny 1. Andächtig/ Fromm/

Fromm/ Gottsfürchtig. *Et placidi servate pios.* Virgilius. *syn:* Rēligiōsus, jūstus, sānctus. *phr.* Rēligiōnis, piĕtatis, æqui āmans. Piĕtātis cūstos, cūltor, sĕrvātor, tĕnax, sĕrvāntissimus, ōbsĕrvāntissimus. Cūltor Nūminis. Nūmen cōlens. Cui ingens *Dei*, Rēligiōnis āmor, rĕvĕrĕntia. *Piĕtāte* insignis, pia cōrda gĕrēns. Rēcti cūstos, imitātor hŏnēsti. Tĕnāx sĕrvātor, sĕrvāntissimus, ōbsĕrvāntissimus æqui. Nūlli piĕtāte sĕcūndus. Crīmĭne nūllo pōllūtus. Nūlla scĕlĕrum lābe nōtātus. Expērs dŏli. Sine crīmĭne vīvēns. Dĕi māndata, jūssa sĕquēns, cōlens, sĕrvāns. Virtūtis vēræ cūstos, rīgĭdusque sătelles, ōbsĕrvāns māndāta tŏnāntis.

Pyssimus vox Cicer. à Latiô proscriptâ. Utitur hac voce Curt. Sen. Auson. Apulei. Valla quoq; mavult dicere piissimus quisque, quàm pius quisq;. Non est ergo ait Rader, & nos cum illo, pro barbara, ducenda vox pyssimus, quia nec barbarus Curtius.

pix, icis Smolá 1. Pech. *Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo.* Virg. *epith.* Nigra, ātra, pingvis, crāssa, līquida, tĕnāx, idæa, illyrica. Nārycia. *phr.* Pice nigrior ārtâ. Pingvi ūncta pice.

PLA

plăcābilis, Łácny do przeiednánia. Versohnlich. *O quoties dixi placabilis ira Deorum est.* Ovid.

placabiliter Łagodnie.

placabilitas, Łáſkáwość.

plācāmen Błagániu ſłużące rzecz.

placamentum Błagánie/ Łagodzenie.

placatè Skromnie 2.

placatio Błagánie/ Ukoienie.

plācātus Cichy 2. Łagodny. Gestillt/ befriedet/ versöhnet. *Placatumq; nitet diffuso lumine cælum.* L. *syn.* Plăcĭdus, sēdātus, trānquillus, quiētus, lēnis, mītis, cōmpŏsĭtus, mŏdĕrātus.

plăcenta, Płácek

placentārius, *plăcentīnus* Kołaczowy piekarz.

plăcentia Podobánie.

plăceo Podobam ſie 1. Kocham ſie. Gefallen/ belieben. -- *omni tibi dote placebam.* Ovid. *syn.* Jūcūndus, grātus, accēptus sum, ārrīdeo, prŏbor.

plăcida mente, Łáſkáwie.

placidè Łagodnie/ Łáſkáwie/ Spokoynie/ cicho 2. Skromnie 1. 2.

placiditas Cichość 1. Łáſkáwość 1. 2.

placido vultu Łáſkáwie.

plăcidus, Łagodny/ Łaſkáwy 2. Spokoyny Pogodny/ Ogrodny 2. Still. *Sedibus ut saltem placidis in morte quiescam.* Virg. *Vide supra Placatus.*

placitis cadmia *gr. sub* Mośiądzowe odmiot

plăcito *as.* Podobam ſie.

placitum est Podoba mi ſie.

plăcitum, Zdánie 1. Uſtáwá 1.

placitus Ulubiony. Gefällig. *Est virtus placitis abstinuisse bonis.* Ovid.

plāco, *às.* Błagam/ Przeiednywam. Versöhnen/ befriedigen. *Hic nostrum placabo Jovem, laribusq; paternis.* Juv. *syn:* Lēnio, mītigo, flēcto, sēdo, mōllio, mūlceo, pērmūlceo, tēmpero, cōmpōno, dēlīnio, cōmpēsco, cōmprĭmo, mŏdĕror. *phr:* Răpĭdas, tūmĭdas, īras flēcto. Iram mītigo, vōcibus mūlceo, plăcĭdis dīctis lēnio, tēmpĕro. Animum āb īra rĕvŏco. Jŭbĕo mānsvēscĕre cōrda. Lacrўmis, prĕcibus īram frāngo, sēdo. Iramque, mĭnasque, sūpplĭcibus sūpĕrat vōtis. Plūrima mūlcēndis aūribus, āpta rĕfert. Tūmĭda ēx īra cōrda rĕcĭdunt. paulātim cādit īra fĕrox, mēntēsque tēpescunt, Nūmĭnis ōffēnsi. fit mānsvētior īra commōti Nūmĭnis, vel hŏmĭnis. ōrāndo flēctĕre īram ălĭcūjus. prĕcibus vincĕre, sūpplĭcibus vērbis sŭpĕrāre, plăcĭdum ălĭquem rĕddĕrĕ, mōllīre. Cōrda āspĕra mŏvēre, plācāre, sēdāre, āb īra rĕvŏcare. Prĕcibus mānsvēscĕre. Pōssūnt tūa nūmĭnă flēcti. *Vid. Moveo. Iram deponere. Parco, & Precationes varia*

placor, oris: in Ecclesiastico. id est, placabilitas, benignitas, favor, Emman. Sa. Słodkość. *Vutieco. apud LXX. c 39. est lubentia, placitum, propensa voluntas. &c, lætitia, placiditas, suavitas.*

Placussa, è Græco. Pław 5.

plaga, Kráiná/ Kray/ Podwiká/ Przeście tábło/ Kołdrá/ *& sub* Nawłoká / *&* Pętlice. Weite deß Erdreichs. *Quatuor in medio dirimit plaga solis iniqui.* Virg. *syn.* Rĕgio, trāctus, ōră.

plaga, Bićie/ Uderzenie 1. Rāná/ Degá/ Náćiecie/ Raz *Nomen* 2. Guz 1. *& sub* Dáie raz. Ein Wund. *Multa reluctanti obstruitur, plagisq; perempto.* Virg. *v. Vulnus.*

plagatus sum, sub Ránie.

plăgæ, *ha,* Oká 2. śieć 3.

plăgiā-

plăgiaulos, *al.* plagiaulos, *gr:* *sub* Surmá.
plăgiārius, Ludokradcá/ Złodziey.
plăgiātor, Ludokradzcá
plăgiger, plagipatida. Smágániec.
plăgium, Ludokrádztwo.
plăgōsus, Smágániec/ Morderca/ *& sub* Degá/ Ránny.
plăgula, Podwiká/ Prześcierádło/ Kołdrá/ Łoſzkowa zaſłoná/ Arkuſz pápieru nie łamány/ *& sub* Pápierowe drzewko.
plăgūsia, *é Gr.* Pław 5.
planāria cognitio, *sub* Sądzia 2. [dzia.
planārius Rowny 2. Ná rowni. *& sub* Są-
plancæ, Tárcicá/ Deſká 1. Dyl/ Wałek 2.
planctus, Bicie/ Nárzekánie/ Krzyk żáłoſny.
plancus, *adiect. Latinum.* Pláſkonogi.
plancus, *ſubſtan Græcum;* Orzeł 2.
plānè, Zgołá/ Koniecżnie/ Zápewne/ Zupełnie/ Práwie/ Wyrozumnie. Gäntzlich. *Communi ſenſu planè caret, inquimus eben.* H.
plănēta, *æ, m gr* Plánetá/ Ornat. Ein Planetſtern. *Quemq; habeat caſum quiſque planeta, dabo.* Ovid: *epith:* errāns, errāticus, văgus, splēndidus, micāns, clārus, cŏrūſcus, rŭtilus. *phr:* errāns āſtrum. Văgum sidus. Pālāntes pŏlo ſtēllæ, inſtābiles āſtris vōlvēntibus ōrbes. Văgi ignes. Nŏctis văga lūmina, Văgos dūcēntia lūmina gȳros Et quācūmque văgos ēxercet ſtēlla rĕcūrſus.
plănētārius Praktykarz 1.
plangere alicui dico; Rozbráć ćżynie.
plāngo, Vderzam/ 1. Nárzekam/ Płácżę 2. An die Bruſt ſchlagen/ klagen. -- *ingenti vento, nunc littora plangunt.* V. *phr:* Pĕctŏra pālmis, utrāque mănu pērcŭtio, fĕrio, tūndo, vērbĕro, plango. Paſſos lăniāre căpillos. Vērbĕrat ōra mănu. Pĕctŏra nūnc fœdans pūgnis, nūnc ūngvibus ōra. Tērque quăterque mănu pĕctus pērcūſſa dĕcōrum. Păriterque ābſciſſa cŏmas, Prōh, Jūpiter inquit. Păriterque sinum, păriterque căpillos rūpit. Tūnc flēvi, rūpique sinus, ēt pĕctŏra plānxi, ēt sĕcui mădidas ūngve rigēnte gĕnās. Mōntes crēbris ŭlŭlātibus implent. *S. Lugeo.*
plango pectus, *sub* Zatamuię tęcz
plangor, *oris,* Vderzenie/ Trzepietánie/ Krzyk 2. Płácż. Hertzeleyd/ das heulen/ wehklagen. *Miſcentur penituſq; cavæ plangoribus ædes.* Virg. *ſyn.* Plānctus, gĕmĭtus, ŭlŭlātus. *epith:* Sævus, triſtis, pērvigil, ſegnis, fœmĭnĕus. flēbĭlis, fœdus, quĕrŭlus. *phr.* Fœmĭnĕo cum plānctu miſtus clāmor. *S. Luctus, Fletus.*

plangunculă, Łotká.
planĭlŏquus, Wyrozumny. (Podły.
plānĭpēs, Pláſkonogi/ Boſak/ Poſpolity 5.
planiſſimè, Koniecżnie/ Záiſte/ Wyrozumnie
planĭtas ſententiarum, *Tacit. al.* plenitas
plānĭtĭes, plānĭtia, *æ,* planĭtūdo, Rownia/ *&* Pláſkátość. Ein eben Feld. *Planitiem ad ſpeculi Seniens tum, &c.* Luc. *ſyn.* Cāmpus, æquŏr. *epith:* Spătiōſa, pătēns, āmpla, vāſta, ingēns, ăpērta, grāmĭnĕa, vĭrĭdis, flōrĭda, pĭcta, vērsĭcŏlŏr, rĭdēns, ămœna. *phr.* Cāmpus ăpērtus, lātus: ăpērta lŏcōrum, illīc sēſe ingēns plānĭtĭes ăpĕrit, ēvōlvit, pāndit, ēxplĭcat, ēxpāndit. *S. Campus.*
plano ſitu, Ná pláſk. *Plano, ut.* Rownem.
planta, Stopá 1. Podeſzwá 1. Látorośl do ſzczepienia/ Krew/ Nábienie. Ein Zweig/ Pflantze. *Figat humo plantas, & amicos irriget imbres.* Virg: *ſyn:* ārbor. *epith:* Tĕnĕra, tĕnēlla, ēxĭlis, părva, fĕrāx, ŏdōrāta, fœcūnda, fērtĭlis, vĭrens, vĭrĭdis, lūxŭrĭāns. *phr:* Părvo dē sēmĭne sūrgēns. Lūmen in āĕrium tāndem ſua cūlmĭna mittēns. *S: Planto, Arbor, Flos & Herba.*
plantāgo, Babká ziele
plantago longa, Języczki 1.
plantănĭmal, plantanimans, Ziołozwierz.
plantāris, Stopny.
plantārium Płonnik/ Látorośl do ſadzenia.
plantārius, Szczepny.
plantata arbor, Szczep,
plantātio, Sádzenie 1. Szczepienie
plantĭger Latorośliny.
planto, Szczepię/ Sádzę płonki. Pflantzen *phr.* Hūmo, tērræ māndo, cōmmitto, Scrŏbĭbus dēmitto. Sūlco, ōbrŭo. Scrŏbĭbus trūncum māndāre sŭbāctis. Fĕrāces figĕre hūmo plāntas, injēctis ābſcōndĕre glŏbis, ārva vītĭbus, ŏlĕis cōnsĕrĕre vēſtīre. Pōnĕre ōrdĭne vites. Hīc plāntas tĕnĕro ābſcindens dē cōrpŏre mātrum. Dēpŏſŭit ſūlcis, hīc ſtirpes ōbrŭit ārvo. *S. Inſero.*
plānŭla, Hebel.
plānum Płazá/ Pláſkátość/ Rownia.
plănus, *ſubſt.* *Græ: cujuſdā ſycophanta,* Szálbierz

plānus,

plānus *adiect: Latinum.* Płáſkáty / Rowny / Wyrozumny. Eben. *Qui canit, in plano, vix hoc tamen evenit ipſum.* Ovid.
plānus ſitus, Płáſkátość.
plaſea Ogon/ *& ſub* Ogonowy.
plāſma, *ătis, n. gr.* Formierſka robotá/ Gloſu przypráwá/ Wycwerki/ Stworzenie.
plaſmatio Tworzenie/ Stworzenie.
plaſmātor, Formierz/ Stworzyćiel.
plaſmo, as, Formuię/ Tworzę/ Stwarzam.
plaſtes, *a, m. Gr. idem*
plaſtice *es, Gr.* Formierſtwo.
plaſticus, *Gr:* Formierz.
plătălea, Czápla 2.
plătănētum, Jáworowy gaiek.
Plătăniſta, *piſcis Gangeticus.* 15, *ſubitorum, roſtro delphini. Plin.*
plătănĭnus, *gr.* Jáworowy.
plătănon, ōnis, *m. Gr.* Jáworowy gaiek.
plătănus, *Gr.* Jawor 2. Klon. Maßholder *Hæc platanus humus, hæc herbis, &c.* C. (*Arbor late ſpargens ramos, umbræ tamen gratia expetita.*) *epith:* Stĕrĭlis, īnsignis, ūmbrāns, prōcēra, ālta, ſylvĕſtris, ārdŭa, sūblīmis, lātá, gĕnialis, frōndēns, cŏmāns, ūmbrĭfĕra, nūtāns, ŏpāca. *phr:* ēxplĭcat hīc frōndes, plătănus gĕnĭālis, ŏpācas.
platanus aquatica, Kálina.
plătēa, *gr.* Vlicá 1. Dłon 1. Ein Gaß. *Plures ſunt plateæ, nihil ut meditantibus obſtet.* H. *epith:* Pŏpŭlōſa, lāta, āmpla, căpax. *v. Via.*
plătea, *incertæ originis* Czáplá 2.
plăteſſa, *è Græco.* Flắderká.
Plătice, *es, Firmic. generalia fundamenta, explicat Rhodigin.*
plătĭcē, Ogolem/ Powßechnie.
plătĭcus, Ogolny/ Powßechny.
plătus, Klápouchy.
plătўcĕros, ōtis, *m: Gr.* Jeleń zamorſki.
plătyophthalmum, *Gr.* Oczna przypráwá/
plătўphyllon, *n. Gr:* Czartowe mleko.
platyphyllos, *f. Gr: ſub* Dąb/ Poroſt.
plaudo, Kláſkam rękomá/ Klepię/ Tkę/ Trzepiecę/ Klekocę/ Głaßczę. Mit den Händen frolocken. *Rara coronato plauſêre theatra Mæandro.* M. *phr:* Plaūſum dō, ēdo, ingĕnĭo. Cĕrtātim īngēnti cĕlēbrānt nŏvă gaūdĭa plauſu. ēxūltātque, ĕt vix ănĭmo ſua gaūdia differt, ĕt tĭnet, cŏhĭbet. Læto tēſtāri gaūdia plaūſu. Dāt, mănĭbus plaūſum, īngēns lætĭtĭæ fĕrtur ăd āſtra ſŏnus. *v. Gaudeo.*
plăudus, Klápouchy.
plausĭbĭlis, Przyiemny/ Vdátny.
plauſĭto, ſub Grzywacz.
plauſor Kleſkácz/ Pochwalácz.
plauſtrārius, Kolodźiey/ Woźnicá.
plauſtrum, Koláſá nákryta/ Woz chłopſki/ Woz niebieſki/ Kárętá. Ein Wagen. *Nec plauſtris ceſſant vectare, &c.* Virg. *ſyn.* Cărpēntum, cūrrus, āxis, vĕhĭcŭlum, rhēda. *epith.* Vŏlvens, grāve, trĕmens, tārdum, quĕrŭlum, gĕmĭtum, ſtrīdēns, sŏnōrum, ſtrīdŭlum, raūcum lēntum, rōbūſtum. *phr.* Cōntēnta cērvice trăhūnt ſtrīdēntia plaūſtra. Dūcūnt Sārmătĭci bārbăra plaūſtra bŏves. Dum quĕrŭlo vĕhĭtur plaūſtro.
plaūſus, *m.* Kláſk 1. Trzepietánie / Krzyku Głaſkanie / Pochwałá / Gruchot. Das Frolocken/ zuruffen. - - *ingenti celebrant moſta gaudia plauſu.* Virg. *ſyn.* āpplaūſus, ăcclāmătio, clāmor, mūrmŭr, ſtŭdĭum pŏpŭli. *epith:* Lætūs, ălăcer, hĭlăris, sŏlēnnis, cănōrus, māgnus, trĭūmphālis, fēſtĭvus, cōnfūſus, īngēns, ēffūſus, publĭcus, thĕātrālis, sĕcūndus, pŏpŭlāris. *phr:* Plaūſuque cănōro Cœlēſtes ŏnŭēre chŏri. Plaūſu sŏnat, rĕsŏnat, pērsŏnat æthēr. Plaūſu rĕsŏnānt căvă tēcta sŏnōro. *v. Plaudo.*
plautiniſſimus, i. plauti. genuinus. ſub Práwy.
plaūtus *adiect:* Płáſkonogi / Klápouchy.

PLE

Plēbānus. an Pleban?
plēbēcŭla Poſpolſtwo/ Chálắſtrá. 2.
plēbeius, Gminowy/ Poſpolity 3. 4. Nießlachćic. Des gemeinen Volcks. *Rex ſum, non ultra quæro plebeius, & aquam.* Hor. *Hanc vocem Poëtæ triſyllabam faciunt, & be producunt, vel contrahentes e & i in diphthongum Plebéium, vel i conſonantem trahentes ad us, Plebejus, ut in e jus, majus, &c, poſſet tamen & tetra ſyllabum* Ple-be-ius *produci more Græco, ut* Elĕgēĭa *apud Ovid. ſic Leguleius, Locutuleius, Satureia, &c.*
plēbes, *ei. per quartam. idem* plebs.
plēbĭcŏla Poſpolſtwá obrońcá.
plēbiſcĭtum, plebis ſcitum. Wielkierz/ Poſpolſtwá uſtáwá.

plēbĭtas Pospolstwo/ Podłość.
plebs, *bis.* Pospolstwo/ Pospolity. Das gémein Volck/ Pôbel. *Fortunam & mores antiquæ plebis & idem.* Hor: *syn:* Plēbēcŭla, plē-bēs, ĭs, vūlgus, pŏpŭlus. *epith:* ignāra, rŭdis, īndō-cta, incōnstāns, tĕmĕrārĭa, lĕvis, mūtābĭlis, īmprū-dēns, lŏquāx, clāmōsa, crēdŭla, ĭnēpta, tūrbĭda. *phr:* Fæx plēbis, pŏpŭli, ūrbis. Vīlis, tĕnŭis plēbē-cŭla. Fæx īnfima vūlgi. Tūrba stŏlĭda incūltæ plē-bis. Vărĭum āc mūtābĭle vūlgus. Flūctu măgis mōbĭle vūlgus. Sēdĭtiōnis ămāns, ēt rēbus ămīca nŏvāndis. Quæ mŏdo hūc, mŏdo flēctĭtur īllūc. Cōmmōtâ fērvens plēbēcŭla bīle. *v. Vulgus.*
plecta, *æ,* *Gr:* Kosałek máterya.
plectæ 3. Reg: 7. Plećienice. *ornamenta ex ære. in basibus luterii, contortâ figurâ.*
plectĭlis Plećiony.
plecto, *à pleco Gr:* Wiię 2. Plotę 1.
plecto *à plicto Gr:* Karzę/ śćinam.
plector Karzą mię.
plectrum *Gr:* Brzękácz 2. Smyczek/ Tánienę Kláwiáturá. Ein Fidelbogen. *Pulsavit tremulô modulantia tympana plectro.* Ovid. *syn.* Pĕcten. *epith:* Sŏnāns, rĕsŏnāns, mŏdŭlāns, īnsigne āŏnĭum, lēne, tīnnŭlum, dūlce, blāndum, rădĭāns, aūrātum, fācūndum, sŏnōrum, lĕpĭdum, cănōrum, lŏquāx, mōlle, gārrŭlum, grātum, ĕbūrnum, Mæŏ-nium. *phr:* Cārmen Apōllĭnei tēntant mŏdŭlāmĭne plēctri. Fācūndo mĕdĭtāri cārmĭna plēctro. Mŏvet ārgūtæ mōllĭa plēctra lўræ, āŏnio cum tēntat cār-mĭna plēctro. *v. Pecten, Cythara.*

plegma, *ătis. n. Gr.* Plotká.
plēĭădes, *hæ. Gr.* Báby. Die 7. Himmels-Stern/ Gluckhan.
Plēmĭna, num. in manibus vel pedibus callosi sulci. Velius Longus.
plena manu Hoynie/ Dostátecznie.
plēnè, plenissimè Obfićie/ Dostátecznie/ (Zupełnie
plēnĭlūnium Księżycá pełnia.
plenitas. Tacit. Nápełnienie.
plēnĭtūdo, Nápełnienie/ Doroślenie.
plēnum Nápełnienie/ Zpełná.
plēnus, Pełen/ Cały 2. Zupełny. Voll/ gantz. *Plenior ut si quos delectet copia justo.* Hor. *syn.* Cōnfērtus, ăbūndāns, frĕquēns, āffluēns, cŭmŭlātus, replētus, vel întĕger, pērfēctus.
Pleonasmus est, cùm sententia verbo non necessario abundat. Carisi. Diomed. Donat. leges diffusè illustratum exemplis apud Verrepaum.
plēra, *pro pleraq; priscè sub* Wielki 1.
plēri, pleriq; Niemało ich/ Wiele ich/ Nie-ktorzy. Mehrentheils. *Vt pleriq; solent, naso suspendit adunco.* H. *syn.* Mūlti, nōnnūlli, nōn paūci, māxĭma pārs.
pleriq; omnes Niemal wszyscy.
plērumq; Pospolićie/ Po wielkiey części. mehrentheils/ gemeintlich. *-- parte agricolæ plerumq; fruuntur.* V. *syn.* Sæpe, sæpĭùs, frĕ-quēnter, crēbrō.
plerunq; noctis Niemáło.
plērus Wielki/ Większy/ Po wielkiey części/ *& sub* Wiele 2. pleruśq; Wielki 1.
plēthōra, *Gr.* Wilgotności zbytek.
plĕthrum *Gr.* Stáie 1.
plevitas apud Nonium: potiùs legi plebitas.
pleurītĭcus *Gr:* Bokow bol ćierpiący.
pleurītis *idis. Gr.* Bokow bol.
pleurītĭdes *tabulæ hæ Gr:* Reiestr u organ
plexus Plećiony.

P L I

plĭca, Kołtun/Fald. *plica incuborum* Gożdźiec.
plĭcātĭlis, Składány.
plĭcātūra Faldowánie/ Plećienie/ Składánie 1. Złożenie 1.
plĭco, *as.* Składam 2. Przeginam. Falten/ wickelen. *Quandoq; cælum, seu liber, plicabitur.* (Jamb.) *syn:* Cōmplĭco, rĕplĭco, cōllĭgo, intōr-quĕo, cōnvōlvo. *phr:* in gўrum, in spīram, in nē-xus, in nōdos dūco, flēcto, inflēcto, tōrquĕo, im-plĭco, cōllĭgo. Plĭcas nēcto, nōdos nēcto. Gўros indūco.
plinthis, *idis. Gr.* plinthus Podstáwek/ *sub* Cegłá/ *& sub* Reiestr u organ.
plinthium, *Gr:* Strop 2. Wárcabnicá/ Cztworográniasta rzecz.
plisima i, plurima. Fest.
plistolochia. Plin: corr: pistolochia.

P L O

plŏcămos, *m. Gr:* Warkocz
plocamos Isidis *sub* Korał
plŏcia, plŏcias, plŏcĭmos, *Gr:* Trzćiná.
plodo, priscè. idem plaudo

plōrā-

plōrābundus Płácżliwy. plorator Płácżek.
plōrātus, *us.* Płácz/ Skwierczenie. Das weynen. *syn:* Flētus, lăcrўmæ, lūctus.
plōro *as,* Płácżę 2. Krzyczę 2. Żáluię 1. Skowyczę. Weynen. *ploratur lacrymis amissa pecunia veris.* Juv. 6. *Fleo, Lacrymor, Lugeo.*
ploſtellum, Wozek 1. 2.
ploſtrārius, ploſtrum. *idem* plauſtrum &c.
plota, *Gr: idem* Pluta, *an* Płoćicá?
plōtus. idem plautus.
ploxĕmum. ploxĭmum *è Gr.* Polkoſzek

P L U

plūma Pioro 1. Puch ná gęśi. weiche Feder. *Pensilibus plumis, atq; illinc deficiet nos.* Juv. *syn:* Pēnna. *epith:* Vērsicŏlor, lĕvis, mōllis, tĕnĕra, trĕpĭda, pĭcta, mĭcāns. *phr:* Vēſtis nātiva vŏlucrum. Plūmæ vērsĭcŏlōris ăves. Vŏlat pēnnis trĕpĭdantĭbus āles. Vēlōces ăgĭtat pēnnas. Văgis fĕrit æthĕra pēnnis. ācta vŏlat plūma nĭvis rĭtū. Trĕpĭdas dēnſo cum mūrmŭre pēnnas quăſſat ăvis.
pluma haud intereſt. Máło ná tym.
plūmācium, Pierzyná. plumæ, *hæ.* Pierze.
plūmāria, Háftárſtwo/ Szwaczká.
plumārius, *adiect:* Pierzány/ Háftárſki
plumārius, *ſubſtant:* Wyſzywácz/ Háftárz.
plūmātilis, Pierzány/ Pierzem ſádzony/ Háftowány. Von Federen gemacht. *Ars quod texuerat vario plumatilis orsu.* L.
plumatum, *ſubſt:* Pierze/ Háftowánie 2. & Háftowány.
plūmātus Pierzem ſádzony/ Háftowány.
plumbāgo, Ołowny proch/ Ołownicá/ śiność.
plumbaria officina, Ołownia.
plumbārius, Ołownik.
plumbāta Ołowiánká/ Kulá náwiązána/ Báſałyk/ Pociſk 2.
plumbātūra, Ołowiem ſpaiánie/ Litowánie.
plumbātus, Ołowiány.
plumbea, Ołowiánká/ Kulá 2. Bleye Kugel. *ſyn:* Lēthĭfĕra, lēthālis, fātālis, fūlmĭnĕa, ēmiſſa. *phr.* Pīla plūmbĕa. Plūmbĕus glŏbus, glŏbŭlus. Miſsĭle, vŏlātĭle plūmbum.
plumbeum, Ołowny ſtátek.
plumbeus. plumboſus, Ołowiány/ śiny/ Modroblády/ Tępy/ Głupi/ Niedowćipny. Das vom Bley gemacht/ bleyen.
plumbeus color, śiność.
plumbo *as,* Ołowiem ſpaiam/ Lituię co.
plumbum, Ołow/ Ołownicá/ *& ſub* śinośc. Bley. *Et cantata tenet cum fuſco licia plumbo.* L. *epith:* Liquĭdum, liquēns, lĭvēns, grăve, flexile, trāctābĭle, sŏlĭdum, vūlnĭficum. *phr:* Sŏlĭdo fugit căva tēmpŏra plūmbo.
plumbum candidum, Cyná.
plūmeſco, Pierze puſzczam.
plūmeus, Pierzány/ Puchowy/ Háftowány. Federinn. *Indumenta novū texentem plumea telis:* Prud.
Plūmĭger, Pierzyſty. *plūmĭpes,* Pioronogi.
plūmo *as,* Pierze puſzczam/ Háftuię.
plūmōſus, pierzyſty. G. federt. *Sic plumoſa nobis plangentis pectora pennis.* Ovid.
plūmŭla, puch gęśi/ pioro 1.
pluo, pluit, Deſzcz páda/ pádam 1. Es regnet. *Dum pluit in terris, ut poſsint ſole reducto.* Virg. *ſyn.* Grăvĭdis, rĕsŏlūtis cădunt, è nūbĭbus īmbres. Jupiter īmbrĭbus rĭgat ărva. Præcĭpĭtānt nimbi. Tōto rŭit æthĕre nĭmbus cœlo dēmittitur īmber. Nūbes sē vŏlvit ĭn īmbrēm. Nūbĭbus Aūſter fūndit ăquās. Immēnsūm cœlō vĕnit āgmen ăquārum. Plŭvĭās sē ſōlvit ĭn ūndas æthēr. Dēnſi fūndūntur ăb æthĕre nĭmbi. āctus cœlō māgnis ăquĭlōnĭbus īmber; lārgis ăquis, cădit, rŭit, præcipitat. Lārgæ præcĭpĭtāntur ăquæ. Fœdam glŏmĕrānt tēmpēſtātem īmbrĭbus ātris cŏllēctæ nūbes, rŭit ārdŭus æthēr. Plūrĭmus Aūſter ĭngiŏmĕrat nŏctem, ĕt tĕnĕbrōſa vŏlūmina tŏrquet. Diffūnditque īmbres, īmbrĭbus īmmŏdĭcis cœlum nam fōrte fŭĕbat. Vix hæc ēdĭdĕrat cum ēffūſis īmbrĭbus ātra Tēmpēſtas ſīne mōre fŭrit. *v. Imber, & Grando.*
pluor, oris, Deſzcz.
plūra, Dłużey/ Więcey 1.
plūrālis, *v.* Wielki 1. (ticorum
Pluralitas, Cariſio. pro numero plural. Grammaticorum
pluraliter. Cariſ. i. numero multitudinis.
plūrātīvus, *ſub* Wielki 1.
plures i. *mortui ſub* Ymárły.
plūria Więcey 1. plure, Drogo
pluries, Czeſto 1. *plūrĭfăriam* Rozmáićie
plurifarius, plūrĭformis. Rozmáity.

plūrĭmă, Nawięcey. plurimi est, Zacz.
plurimo, Drogo
plūrĭmùm, pospolićie/ Często i. Náczęśćiey/ Wiele 1. 3.
plurimùm esse alicubi, Przelezeć.
plūrĭmus, Wielki 1. Cżerny 1. Gar viel. *Iamq́ ascendebat collem, qui plurimus urbi.* Virg.
plūs, Więcey 1. 2. 3. Bárziey/ Dłużey/Nád.
plùs minùs, Koło/ *Præpositio.*
plùs, plùsq́; Bárziey/ Więcey 2.
pluscŭlùm, Więcey/ Trochę przed tym.
pluscŭlus, Większy 1.
Plusimus 1. *plurimus, priscè.* Fest.
plŭtealis, Ramámi oprawiony.
plŭteus, Łoszkowa deská/ Krawądź łoszka/ Ramá 3. Lisztwa 4. Pulpit pisárski/ Száfo/ Stopá wotenna/ Miedzyfilarze/ Przegrodá/ Płot. Ein Pulrbret. *Nec pluteum cadit, nec demorsos sapit ungues.* P.
Plūto, plūtōn, Gr. Lucifer/ Czárt/ Sták-bek 1. Höllischer Gott und Sohn Saturni
plŭtōnia, *orum.* Gr. Orchlan.
plŭvia, Deszcz 1. Regen. *Cæruleus pluviam denuntiat igneus Euros.* Virg. *syn.* imber, nimbus *Vide Imber, Ros, & pluit.*
plŭviālis Deszczowy/ Dżdżowy. Das von Regen ist. *Quantus ab occasu veniens pluvialibus undis.* Virg.
plŭvius, pluviōsus, plŭviātĭlis Deszczowy/ Dżdżáwy. Regenáchtig. -- *& pluvius describitur arcus.* Hor. *syn.* Plūviālis, imbrĭfer, nūbĭlus.
pneuma, *ătis,* Gr. Dech/ Duch 1. Duszá/ Tchnienie/ Wiátr.
pneuma divinum, Duch świety.
pneumătĭcus, Gr. Wnętrzny / Dymálny / Duchowny 1.
pneumŏnĭcus, Gr. Płucny.
pneustĭcus Gr. Wietrzny.
pnīgălĭōn, ōnis, m. Gr. Duszenie nocne.
pnīgeus, *ei,* Gr. Kominek 2.
pnīgītis, *idis.* Gr. Ziemiá lekárska.
pōcŭlātor, Nálewacz/ Podczászy.
pocillum, Kieliszek.
pocillum fictile, Krużyk.
pōcŭlentum, Napoy. poculentus Piły.
pōcŭlum, Kielich/ Kubek/ Kostruchan. Trinckgeschirr/ Becher/ Kelch. *Pocula si quando sævæ infecere novercæ.* Virg. *syn.* Scȳphus, călix, crātēr, crātēra, pătĕra, carchēsium. *epith.* Fūmāns, spūmāns, aūrĕum, argĕntĕum, gĕmmĕum, lūcĭdum, mĭcāns, cāndĭdum, ăhēnum, ænĕum, făgĭnum, cælātum. *phr.* Vălĭdo spūmāntia Bāccho pōcŭla. Perfecta argĕnto atque aspĕra sīgnis. Mīscet, præbet, lĭbat, circumfĕrt pōcŭla dextra. Pārs ĕpŭlas mănĭbus, pārs aūrĕa gēstāns pōcŭla. Dīscŭmbūnt ălacres, ĕt pōcŭla lĭbant.
poculum immane, Heracleum, Kurowá
pŏdăger, *gri. m.* Podágryk. (ćklenicá.
podăgra, Gr. Podágrá. Das Podagram/ Zipperlein. -- *Scabiemq́ ferat, turpesq́ podagras.* Virg. *Litigat & podagra Diodorus, Flacce, laborat.* Mart. *epith.* Tūrpis, nōdōsa, sæva, immītis, dīra, sēgnis, īgnāva, ĭnērs, lăpĭdōsa, crūdēlis, mŏlēsta, ăcerba, impōrtūna, insōmnis, ăcris, immĕdĭcābĭlis, quĕrŭla. *phr.* Strīngēns, frāngēns, cōntūndens ārtĭcŭlos. Pĕdes, mănus sævo rĭgōre lĭgāns. Nūllis mĕdĭcābĭlis hērbis pæōnia māius ārte mălum. Tōllĕre nōdōsam nēscit mĕdĭcīna pŏdagram. Sēcat indignos sæva pōdagra pĕdes.
pŏdăgrĭcus, Gr. podagrōsus, *Latinè* Podágryk.
pŏdalgĭcus, Gr. Pies przekonogi. (gryk.
pŏdalgĭcus, Nog chorych człowiek.
pŏdēris, *is. eos.* Gr. Szatá dluga/ Sutanná Albá/ *& sub* Do kolan 2.
pōdex *ĭcis, m.* Odbyt 1.
pŏdismus, Gr. Rozmierzánie.
pŏdium, Aikierz/ *& sub* Dziwowisko.
Podlasia, B, Podlesie.
pŏēma, *tis,* gr. Wiersz Poetycki. Gedicht in Reimen gestellt. *Postibus affixum dulce poema facrit.* Rut. *syn.* Carmen. *epith.* Pūlchrum, dīvum, făcētum, dīvīnum, sacrum, tōrnātum, āŏnĭum, pīĕrium, lāscīvum, dūlce. *phr.* Gēstiet innŏcŭo dīvina pŏēmăta cāntu. Vōlvēbam lĭbros, ĕt sacra pŏēmăta vātes. Dum Vĕnĕri lāscīva pŏēmăta nōstræ pāngo, ĕcce inter pōcŭla quærūnt Rōmŭlĭdæ sătŭri quid dīva pŏēmăta nārrent. *V. Carmen.*
pœmĕnis, *is, vel ĭdos, hæc,* Gr. Pies pásterzy.
pœna, Gr. Káránie/ Męká 1. Pokutá 3. 4. Straff. *Quam timeo victus ne pœnas exigat Ajax*

Ajax. Juv. *syn:* Supplicium, cruciatus, dolor, labor. *epith.* Miseranda, dura, miserabilis, tristis, funesta, sæva, atra, crudelis, cruenta, deformis, acerba, dira, infamis, misera, horribilis, turpis, immanis, atrox, impia, iniqua, gravis, amara, immitis, suprema, vehemens, violenta, intolerabilis, inaudita. *phr.* Pœnarum genus omne. Pœna scelerum vindex. Criminis ultrix. Genus miserabile pœnæ. Nil timet, et pœnis occurrit atrocibus ultro. Distu'eratque graves in idonea tempora pœnas. Te triste manebit Supplicium, votisque Deos venerabere seris. Nimium crudele luisti supplicium. Id crudele genus necis, hoc immane, feroxque supplicium. Triste propinquat supplicium. *v. Punio, Labor, & Dolor, Supplicium.*

pœna æstimata, pœna pecuniaria, **Winá 2.**

pœna capitis, **śćięta śmierć.**

pœna summa, ultima, **Zaboy 1.**

pœna, (*i. Punica adiect.*) avis, **Struś.**

pœnalis, **Karániu służący.**

pœnalis opera, **Pokutá 3.** (**ty.**

pœnaliter, **Bolesnie/ Okrutnie/** *& sub* **Zábi-**

pœnarius, **Karánia godny.**

pœniceus, Lucret. pro puniceus, priscè. Lambin.

pœnio, Lucret. priscè. idem punio.

pœnitendus, **Brzydki.**

pœnitentia, **żal/ Pokutá 1. 2. Reu/ Buß.** *syn:* Metanœa. *epith:* Tristis, mœrens, dolens, amara, querula, ululans frendens, intestina, impatiens, pervigil, irrequieta, salutaris, salutifera, utilis. *phr:* Criminis admissi dolor. Placatum miseris quæ facit ipse Deum. In melius vitam commutans. Qua peccator habet posse videre Deum. Quæ sontes lachrymis efficit innocuos. Quæ trahit innocuos imo de pectore fletus.

pœnitentia vitæ **Wzgárdá świátá.**

pœnitentiam ago, pœniteo, *es.* **Záluie zá co.**

pœnitet, żal mi/ **Wstydzę się/ Nie kontentuię się. Es gerewet.** *Nec te pœniteat calamo trivisse libellum.* V: *syn:* Tædet, piget. *phr:* Mortem orat, tædet cœli convexa tueri. Ni refugis, tœdique piget cognoscere curas. Fata petunt, piget incepti lucisque. Tanta meæ si te ceperunt tædia laudis. Si non pertæsum thalami tædæque fuisset. Quo feret ira, sequar, facti fortasse pigebit, et piget infido consuluisse viro.

pœnitudo, **żal.**

*Pœnituru*s, *pro pœnitentiam acturus. Salust. Quintil. inusitatum.*

poësis, *is, gr:* **Wierß poetycki/** *& sub* **Wierßow pisánie. Kunst zu dichten/ zu reymen/ reimerey.** *epith:* Divina, docta, sacra, blanda, generosa, potens, celebris, inclyta, nobilis, ingeniosa. *phr:* Apollinis. Phœbi, Musarum studium. Pierium decus, apollinei honores. Poësis divina vis, blanda potestas, sacer honos. Sacras pangens laudes. *v. Poeta.*

Pœsna, i. pœna, priscè, ut Casmena, cosmitto, cesnas, dusmosus, pro Camæna, &c. Fest.

Poëta, *æ, Gr:* **Wierßow pisarz/ Poetá. Ein Reymen-Dichter/ Poet.** *Sæpe Poëtarum mendacia dulcia finxi.* Maxim. *syn:* Vates. *epith:* Solers, doctus, celebris, nobilis, disertus, divinus, illustris, sacer, ingeniosus, industrius, concinnus, loquax, lascivus, nugax, eximius, clarus, vilis, abjectus, ignarus, Pierius, aonius, Phœbeus, Apollineus. *phr.* Phœbi sacerdos. Musarum comes afflatus, agitatus numine Phœbi. Dignus aonio choro. Sacro percitus œstro. Apollinea clarus in arte. Felici carmine clarus. Quem doctus non aversatur Apollo. Cui sunt faciles in carmina Musæ. Cui doctus pocula Castaliis plena ministrat aquis. Quem parnassi deserta per ardua dulcis raptat amor. *Poetæ illustres:* Virgilius, Ovidius, Catullus, Homerus, Martialis, Propertius, Tibullus.

poëtica, *æ, Gr.* **Wierßow pisánie.**

poëtice, *sub* **Poëtá.**

poëticus, *Gr:* **Dzielowy/ poetycki/** *sub* **Poëtá.**

poëtificus, **poetycki/** *sub* **Poëtá.**

poëtor, *aris,* **Wierße pißę.** (**barw**

pogonias, *æ, m. Gr.* **Miotłá ná niebie/ Bro-**

Pogonatus, *i. barbatus. Zonara, & Cedreno teste, dictus erat Constantinus imp. Catholicus Constantini filius, à barba prolixa.*

POL

pol. **Záiste.** pola, *æ,* **Pilá 2.**

polemarchus, *Gr:* **Hetman 2.**

polemonia, *Gr:* **Dryian 1. Stośił ziele.**

polenta, **Krupá/ Káßá 1. Grys 2.** *an* **prążmo**

polentarius, *adiect:* **Krupny.**

polentarius, *subst.* **Krupnik.**

polessia, **Podláße/ Podlesie.** *Cromero.*

polia, *Gr:* **Siwizná/ śiwiostká kámień**

polia *Gr:* **Stádo.**

poliendrum. v. supra Cicilendrum.

polimen, **Glánc.** polimenta *ovi.* **Jądro 2.**

polin-

polingo, *idem* pollinceo.
pŏlio, *is*, Poleruię / Otrzesuię / Gládzę / Strugam / Ocżosuię / Przesiewam / Wypráwiam / Pilę gram & *sub* Pilá 2. Glatten / polieren. -- *Squammis, auroque polibat.* Virg: *syn*: Expŏlio, pĕrpŏlio, lævo, lævigo, cŏmplāno, ĕxŏrno, ĕxcŏlo, ŏrno, ădŏrno, rādo, ăbrādo, æquo, ĕxæquo.
pŏlio, ōnis, Plátnerz / Wypráwiácz.
pŏliorce, *es*, *Gr*: Táran 1.
pŏliorcētes, *æ*, *m. gr. ibidem.*
pŏlītè, Gládko / Ozdobnie / Wytwornie.
pŏlītia, *Gr*: Rzeczpospolita.
pŏlitica, *Gr*. Polityká 1. (mádny.
pŏliticus, *Gr*: Mieyski / polityk 1. 2. Zgro-
pŏlitio, polerowánie / Wypráwá 3.
politio agri, Oránie.
pŏlītor, pierrzyciel / Szmycerz / pytelnik / Oracz / Kmieć / Wypráwiácz.
pŏlitūra, Polerowánie / Gladzenie / Wypráwá 3. Vpráwá roley.
polituræ ars, Szmycerstwo.
pŏlitus, pŏlitulus, Gládzony / Wypráwiony / Gladki 1. 2. Ozdobny / Ochędożny / Vczony / Galánt. Gegiöttet / polieret / blanck. *Sedibus in mediis, inde quod dente politum.* Cat. *syn*: ĕxpŏlitus, lævis, ŏrnātus, nĭtĭdus, plānus, æquŭs.
pŏlium, *Gr*: śiwiosnká źiele.

POLL

pollen, ĭnis, *hoc* Omiećiny we młynie / Mąká pszeniczna przednia.
pollens Mocny 1. pollentia Moc.
polleo, Mogę / przemagam / Mam u kogo mieysce / pomaga co / Waży u kogo.
pollex, pálec wielki 1. 2. der Daum. *Nec duris ausim lædere pollicibus.* Prop: *epith*: Nivĕus, mōllis, tĕner, dŏctus hābilis, albens. *phr*: Purpŭrĕas tĕnĕro pōllice tange gĕnas. Hæc quĕrŭlas hābili prætentat pōllice chordas. *V. Digitus.*
pollicāris, Na palec miąższy.
pollicem premo, *prov*: Sprzyiam.
pollicem converto, *prov*: Niesprzyiam.
pollĭceor, Obiecuię / Vpewniam; Verheissen / versprechen. *pollicitus quæ te genitor sententia vertit.* Virg: *syn*: Pōllicĭtor, prōmitto, spōndeo. *V. Promitto.*
pollicitatio, pollĭcĭtum, Obietnicá 1.]
pollĭcitor, *aris*. Obiecuię.
pollinārius, Mączny 1.
pollinceo, *es*, pollincio, *is*. Námázuię [1. 2. Vmárlego chędożę / przesiewam.
Pollinctio, Sipontino est farina in pristina divisio. Pollicionem scribit Calepin. & Catonem affert apud quem recentiores legunt Politionem.
pollinctor Grabarz 2. pustelnik / & *sub* Vmárlego chędożę.
pollinctorium, sub Grabarz.
pollinctūra *sub* Vmarlego chędożę.
Pollingo, ibidem. Pollintio, onis, Cato corr: Polítio.
pollintor, *oris*. pytelnik / & *sub* przesiewam.
pollio, *is*, przesiewam.
pollis *inis, hic. phocæ. hæc Prisciano & Carisio.* Omiećiny we młynie.
pollūbrum Miednicá 1. 2.
pollūceo, Biesiaduię / Ofiáruię 1. & *sub* [pierwiastki.
pollūcĭbĭlis, Hoyny.
pollucibilis cœna Bánkiet.
pollucibiliter. pollucte Hoynie.
polluctum sub Biesiádá 1.
polluctūra Biesiada / Dziesięćina / & *sub* Vmárlego chędożę
polluctus, pospolity 1. & *sub* Ofiáruię 1.
polluctus virgis Smágániec.
pollulus, Máluchny.
polluo, plugáwię / Zmázać 2. Verunreinigen / besudeln. *polluit ore dapes, socii tunc arma capessant.* Virg: *syn*: Cōntāmĭno, ĭnquĭno, cōinquĭno, vĭŏlo, măcŭlo, tĕmĕro, dēfōrmo, fœdo, tūrpo. *Vide Maculo.*
pollūtio, pomázanie / psotá.
Pŏlonia, Polská, pŏlōnis *idis* polká.
Polubrum, ut aliqui scribunt. idem Pollubrum.
poluinar Wezgłowie / pilá 2. pŏlula pilá 2.
pŏlŭlus Máluchny. *o longo ex contracto paululus ut Clodo, ex Claudo. &c.*
pŏlus, *Gr*: Biegun Obrot / 2. Niebo 1. der Angel des Himmels. *Intonuere poli, & crebris micat ignibus æther.* Virg: *Duo sunt poli, unus* Borea-

Borealis, Australis alter: duo autem sunt puncta immobilia in cœlo, circa quæ tanquam circa cardines quosdam totum cælum volvi videtur.) syn: ăxis. *epith:* Frīgĭdus, ālgēns, glăcĭālis, ĭnhŏſpĭtus, ĭnăcceſſus, nĭvōſus, vel cœlum, æther, ŏlympus, cœli cārdo, vērtex, cŏnvēxa pŏlōrum. *v. Cælum.*

POLY

pŏlyăcanthos, *f. Gr: sub* ćiernie.
pŏlyandrium *gr:* Cmyntarz.
pŏlyanthēmum, Jáſkier.
pŏlychreſtus, *Gr:* Krwáwnik kámień.
pŏlychronius, *Gr:* Dlugowieczny.
pŏlycnēmum, *Gr:* Wielonog ziele
pŏlycoccon, *Gr:* Jemiolá
pŏlycrătia, *Gr:* Wielowladztwo.
pŏlygăla, *Gr:* Wyczka konicza.
pŏlygămia, *Gr.* Wielożeńſtwo.
polygamus, *Gr:* Wielożeniec
pŏlygŏnăton, *Gr:* Kokorycżká/ Sporyz 2.
polygōnia camera, Sklep łamány.
polygōnius, *Gr:* Węgláſty 1.
pŏlygŏnoīdes, *Gr.* Bárwinek.
polygonothēly, *yos, n. Gr.* plonnyk
pŏlygŏnum, *Gr:* Sporyz 2, 3. 4.
pŏlygrammos, *hæc gr.* Kámień przekobiáły.
pŏlygynæcōn; *vel os. ōnis, al.* polygynæconitis, *idos, Gr:* Francmer 2.
polyhiſtor, ŏris. *Gr.* Vczony.
polymita *orum:* Cwelich.
polymĭtarius, *sub* Wzorzyſty.
pŏlymĭtus Wzorzyſty.
pŏlymyxus, *sub* Knot & Lámpowy noſek
polyonyma Nomina Diomed. eadem Synonyma.
pŏlyphēmus, *Gr:* Sławny
polypŏdium *Gr:* Páprotká.
pŏlyplūſius, *Gr:* Bogáty
Pŏlўdōſus. *producit o primum Mart' more Græcorum Poëtarum hic ponentium, ut & in* Polypus Noſáty kon/ *& sub* Nozdrzy chorobá.
polўpragmŏſyne, *es Gr:* Sprawnoſć.
Polyptoton Cariſio. Diomed. Aquilæ. Oratio multos caſus ſeu varietates habens eiuſdem vocis in una ſententia, multa genera, numeros, &c. eadem Traductio.
pŏlypūs. *pi. &* pŏlypūs *pŏdos vel podis Gr:* Wielonog morſki/ Plaw/ Stonog/ Nozdrzy chorobá/ Łákomy. *Horat: producit o. ex Græco.*
pŏlyrrhizon *n: Gr:* Ciemierzycá
polyrrhizos *hæc Gr:* Kokornak.
pŏlysēmus, *Gr.* Wieloznáczny.
pŏlyſpaſtos, *Gr: sub* Windá 4 Klubái. *Commune eſt apud Græcos.*
Polyſyndeton. i. multas Coniunctiones habens oratio. Polyſyntheton, multa membra habens. Rutilius. Cariſ. Diomed.
pŏlytrĭcha, *æ, vel che. Gr:* Rzeſá ſkálna.
pŏlytrĭchum *Gr:* Rzeſá ſkálna 1. Włoſki p. Mátyey 1.
pŏlythrix. *chis: adiect: Gr:* Koſmáty.
polythrix *ſubſt: f.* Rzeſa ſkálna 2. Włoſopád kámień *per antiphraſin.*
pŏlyzōnos *Gr:* Kámien przekobiáły.

P O M

pōmārium. Sad/ Owocny ſklad. Ein Baumgarten. *Eſt aliquid plenis pomaria carpere ramis.* Ovid: *ſyn:* Hŏrtus, Pōmarum. *epith:* Fœcūndum, frāgrāns, ŏdorum. *phr:* Lŏca cōnſita pōmis. Pōmĭfer hŏrtus.
pōmārius. *adiect:* Jabłonowy
pomārius *ſubſt:* Jabłek przekupień/Owocnik
pŏmĕrānia. Pomorze. *pomeranus* Pomorczyk.
pomeridiano Odwieczor/ Z południá.
pomeridianum tempus. Odwieczor.
pomilus *idem* pumilus.
pōmĕridiānus. Odwieczorny.
pōmērium Podmurze/Miedzymurze Zwinghoff. *Longa per extremos pomeria cingere fines.* L.
pōmētum. Sad.
pomifer. Owocny. Das Obſt trägt.
pōmĭlio *Feſt. idem pumilio*
pōmĭlius Kárłowáty.
pŏmōna *Dea, sub* Sad.
pōmōſus, Owocny.
pōmpa, *gr:* Pokázowánie ſię/ Prowadzenie poczeſne/ Tryumf/ Poſtáwá/ Oſobá/ 5. Wſpániáłoſć/ świetnoſć 2. Orſzak/ Mowá náde-

wá nádsetá. prächtiger Einzug/ grosse Pracht. *Tempus adest plausus, aurea pompa venit* Ovid: *epith:* Sōlēnnis, dives, sūpērba, triūmphālis, rēgālis, māgna, māgnĭfĭca, fēsta, āmbĭtĭōsa, ingēns, illūstris, insīgnis, laūrĭgēra, vāna, ĭnānis, fūnēbris, fūnērea. *phr:* Sōlēnnes dūcēre, āgēre pōmpas. Scīpĭo præsīgni pōmpa propērābat ăd ūrbem. Quæ pōmpa chōro tām clāra rēfūlget. *Vide Triumphus.*

pōmpābĭlis, świetny 2.

pompalis, Wspániáły.

pompabĭlĭter, świetno/ Strojno/ Wspániále.

pompālĭter świetno. pompăĭcē wspániále.

pomphŏlyx, *ygis. f. gr.* Mośiężne odmiotky/ Tucyiá.

pompilus *Gr.* Przynawek rybá/ Prowádźiciel.

pōmŭlātus Tátántowáty.

pōmum Owoc drzewny/ Jábłko. Ein Apffel *Caulibus & pomis & aperto viveret horto.* Juv: *syn.* Mālum. *epith:* Rŏtūndum, rūbens, dūlce, mātūrum, mīte, āgrēste, dūrum, ăcērbum, putre, pēndŭlum, fragrāns, ŏdōrum, ŏdōrātum, rēdŏlēns Neūstrĭăcum. *phr:* Pēndēns rāmis. Mōris rāmis cădēns, cēdens. Incūrvos grăvāns, prēmēns pōndēre rāmos. Dēdūcēntia rāmos pōndēre pōma suo. Fœtūs ārbŏrei, dēmpti ăb ārbŏre. Aūtūmni pōndus Strāta jăcēns pāssim sua quæque sub ārbŏre pōma. *Liceat pendentia ramis carpere poma manu. Vide Fructus.*

pomum Cybeles, Sz-ßká 3.

pomum inhonorum Jejonkowy owoc.

pōmus, *f.* Jábłoń. Ein Apffelbaum. *Tunc istum abitēre feri, tunc consita pomus.* Tyb. *syn:* Mālus, *epith:* Fœcūnda, fērāx, fērtĭlis, frōndēns, āmœna, stērĭlis, agrēstis, Neūstrĭăca. *phr:* ārbor pōmĭfēra. *Vide Arbor.*

PON

ponamus casum Ná przykład

ponderatio Ważenie/ Wagá 5.

ponderator Ważnik.

pondĕrĭtas, Powagá/ Wagá 6. 7.

pondĕro, Mierzę 2. Rozważam 1. Ważę 1. Wägen. *Quem vicisse velit tacite praeponderat exal:* S. *syn:* Pēndo, ēxpēndo, āppēndo, pērpēndo, lībro. *Metaph:* dīscŭtio, ēxcŭtio, ēxāmĭno, æstĭmo.

pondĕrōsus Ciężki/ Ważny.

pondo Wagá 5. Funt 1.

pondo libra Wagá 5.

pondus Ciężar 1. Wagá 6. 8. Gwicht/ Wielkość 1. Powagá/ Poszánowánie. Ein Gewicht. *Ponderibusque suis consuerunt concita ferri.* L. *syn:* ŏnus, grăvĭtas, sārcĭna, mōles, vel mōmēntum, vīs aūthōrĭtas. *epith:* Grăve, lēve, ingens, dūrum, ūrgēns, prōnum, ĭnīquum, ŏnĕrōsum. *phr:* Hŭmĕros, mēmbra grăvāns, prēmens. Mōles immēnsa, vāsta, vīx fērēnda. *V. Onus.*

pondŭscŭlum, Wagá 6. 8. ciężar 1.

pōnē, *Adverb:* Pozad/ Zá kim. Hindennu. *Pone subit conjux, ferimur per opaca viarum.* Virg: *syn:* Pōst, ătērgo, retro.

pone, *Praepos.* Pozad/ Zá kiem.

pōne, *Verbum,* Dajmy to.

pōno, Kłádę 1. 2. *& ultimum* Pokładam 1. 2: Stawiam 5. Nieśie śię/ Obracam 3. Złożę 2. Mam to zá/ Ucichá/ Ustáię co. Setzen/ legen. *Saevibat, leniterque minas ponebat inanes.* L. *syn.* Dēpōno, rēpōno, cōllŏco, lŏco. stătŭo, cōnstĭtuo, vel īnsūmo, īmpēndo.

pons Most 1. 2. 3. Eine Brück *Pontibus ut crebris possint consistere, & alas.* Virg: *epith:* Vălĭdus, firmus, sŏlĭdus, āltus, cēlsus, sūblĭmis, ēlātus, cămĕrātus, tūtus, sēcūrus, flūvĭalis, strūctus, sūbstrūctus, līgnĕus, sāxĕus, mārmŏrĕus, pēnsĭlis. *phr:* Pōntis ārcus, fōrnix, cūrvāmina, mōles, sēmĭta. Sāxĕus īngēnti quem pōns āmplēctĭtur ārcu. Ruēntis, vĕnĭēntis, ăquæ vim sūbĭtam tŏlĕrans. Mănĭbus pōns strūctus ăvōrum. Tēmpus īn hoc sŏlĭdus.

pons atrectarius, subductilis, subductarius. Wzwod.

pontalia, B. sub Mostowe.

pontes, Kámienie przezdrożne.

ponticŭlus, Mostek 1. Podstáwek 2.

pontifex, Biskup. Der obriste Priester/ Ihro Päbstl Heyligkeit. *Dicite Pontifices in sancto quid, &c.* P. *syn:* Antīstes, Săcērdos, Flāmen, Præses, Præsul. *epith:* Rĕlĭgĭōsus, pĭus, sānctus, vĕnĕrāndus, vĕrēndus, māxĭmus, lōngævus. *phr:* Săcrōrum āntīstes. Vīttis īnsīgnis. Pūra īnvēste rĕfūlgēns. Tēmpŏra frōnde, lāna vīnctus, ēvīnctus, rĕdĭmītus. Vītta crīnes ălbēnte rĕvīnctus. Cuī nĭvĕa cīngūntur tēmpŏra vītta. Vīctĭma pōntĭfĭcum tinget cērvīce sĕcūres.

pontĭfĭcālis, *pontificialis, pontificius,* Biskupi. Das Ihro Päbstl. Heyligkeit zugehörig. *Numine polluerant pontificale caput.* Ovid.

pontificatus, *us*, Biskupstwo.
pontificia, *orum*, Pontyfikał.
pontificium, Biskupstwo.
pontica gemma, sparsa sylvis, montibus, punctis variis. Plini.
pontica radix, Rá-pontyk.
ponticus, *gr.* Morski.
ponto, *onis, hic.* pontonium, Prum.
pontus, *gr.* Morze 1. Das Meer bey Constantinope.. *Multa tamen lætus tristia pontus habet.* Ovid. *V. Mare, Pelagus, Æquor, Fretum &c.*
pontus Euxinus, Morze czarne.

POP

Pŏpa, Pop pogáński.
popa venter, Tłusty.
pŏpănum, *gr.* Plácek/ Opłátek.
pŏpellus, Ludkowie/ Pospolstwo.
pŏpīna, Kuchnia mieyska. Ein Zechhauß/ Garküche. *Fornix tibi & uncta popina.* Hor: *syn:* Gānea, cŭlīna. *epith.* immūnda, sŏrdĭda, ūncta, fūmāns, tĕpĭda, pīngvis, nigra, tētra, īnfāmis.
popinæ, Łákoći 1. (wość.
pŏpīnālis, *sub* Kuchenny 2. *& sub* Łákotli-
pŏpīnārius, Kuchenny mieyski.
popinātio, Rozgárdyás.
popinātor, Kuchenny mieyski. [tliwy.
pŏpīno, ŏnis, *idem*, & Rospustnik/ Łákoз-
pŏpīnor, *aris.* Rozgárdyás stroię.
poples, ĭtis. *hic* Podkolánek Die Kniescheib. *Ingens ad terram duplicato poplite Turnus.* Virg: *syn:* Gĕnu. *epith.* Trĕmēns, trĕmĕbūndus, trĕmŭlus, æger, lābāns, fīrmus, cērtus, fōrtis vălĭdus, rōbūstus, nērvōsus, nōdōsus, cūrvus, īncūrvus, sŭccĭdŭus. *phr:* Vĕnĕrāri poplĭte cūrvo, flēxo. Quā móllia nōdōsis facit īntērnŏdia poplēs. *Vide Genu.*
Pŏplĭcŏla, pospolstwá obrończá.
Pŏplus. i. populus, Plaut. Rudente.
poppysma, *n. Gr.* Kláſk 1. Ciokánie/ Głaſtánie. popdysmus, *Gr.* Ciokánie/ Kláſk
poppizo, *Gr.* Gwiżdżę. (Gwiżdżánie
pŏpŭlabĭlis, Pustoszeniu podległy.
populāria, *ium*, Ftáſzka 1. Pospolstwá mieyſce/ Ławy wſchodowate. *& sub* Dziwowiſky 1.

pŏpŭlāris, Ludu miły/ Pospolstwu miły, Pospolstwá obrończá/ Jednegoż stanu/ Pospolity 1. 3. 4. 5. Gminowy/ Ziemek 1. Podły. Das dem Volck zugehört. -- *gaudens popularibus auris.* Virg.
pŏpŭlārĭtas, Pospolstwá chęć/ Pospolstwu sprzyiánie.
populariter, Pospolstwu gmyśli/ Popręſtu.
populatim, *sub* Po domách.
populatio, pustoszenie.
pŏpŭlātor, pustoszyćiel. populatrix *ibidem.*
populātus, *us*, pustoszenie.
pōpŭlētum Topolowy gay.
pōpŭleus, Topolowy. Olberbäumin. *Populeis adsunt evincti tempora ramis.* V. *V. Populus.*
pōpŭlĭfer, Topolorodny.
pōpŭlĭfŭgium, Porażká.
pōpulneus, populnus, Topolowy.
pŏpŭlo, *as.* & populor, *aris*, Pustoszę/ Burzę/ Pospolstwu kmyśli mowię. Berauben/ verheeren/ verwüsten *Ferro Lybicos populare penates.* Virg. *syn.* Dēpŏpŭlor, vāſto, răpio, prædor
populositas, Ludność.
pŏpŭlōsus, Ludny. Volckreich. *Tota cuatur populosum funus in urbe.* Alc. *phr.* Pŏpŭlo ingenti cēlebris, cĕlebrātus, pŏpŭlis frĕquēns.
pōpŭlus, Topola. Pappelbaum. *Populus in fluviis, abies in montibus altis.* Virg: *epith:* Bicolor, ālba, glaūca, vĭrĭdis, ālta, prōcēra, ārdŭa, vĭrēns, frōndēns, stăbĭlis, lacrȳmōsa, flŭvĭālis. *phr.* ārbor Hērcŭlĕa, ālcīdæ grātīſsima. Flŭvĭis ămīca, Flūmĭnĭbus gaūdens. Nūtrita pōpŭlus ūnda. ālba comis. Prætēxit vĭrides tĭbi pōpŭlus ūndas. Pōpŭleis īnstrĕpit aūra cŏmis. Sŭsūrrānti crīspātur pōpŭlus aūra.
pōpŭlus nigra, Ośiká.
pŏpŭlus, Lud/ Pospolstwo. Volck/ Gemeine. *Victor ab auroræ populis, & littore rubro.* Virg: *syn:* Gēns, nātio, plēbs, vŭlgus. *epith:* Dīves, nŭmĕrōsus, fōrtis, bēllĭcus, bēllātor. Mārtius Mavōrtius, pŏtens, ārmĭpŏtens, aūdax, īgnāvus, imbēllis, ĭnērs, īncōnstans, lĕvis, tŭmidus, fŭgax, mōllis, hĕbes, stŏlidus, cĕlebris, clārus, ūrbānus, cōmis, hŏnēstus, cūltus, īncūltus, bārbărus, fĕrox, fĕrus, crūdēlis. *Vide Plebs.*
pŏpŭlus apum, Roy pszczoł.

por, *particula addititia. i. puer sub* Pacholę.
porca, świniá/ Brozdá 2. Zagon/ Skibá 1.
porcārius, *adiect.* Wieprzowy 1.
porcarius *substant.* świniopás/ Wieprzow karmiciel.
porcellāna concha, Pław 4.
porcellia, prośięcznik źiele.
porcellio, Stonog.
porcellus, prośię/ Wieprzek Jazdá.
perceo, es, Niedopuβczam.
porcētra, świniá/ pierwiastká.
porci puri, sacres, sinceri, *sub* Prośię 1.
porcīna Wieprzowiná.
porcīnārius, Wieprzowy przekupień.
porcīnus, Wieprzowy 1.
porcŭla, świnká.
porcŭlātio, Wieprzow karmienie.
porcŭlātor, świniopás/ Wieprzow karmiciel.
porcōlena, świnká.
porcŭlētum, Grzędká/ *& sub* Zagonem.
porcŭlus, prośię 1. Wieprzek/ Jazdź/ Windowy gwoźdź.
porcŭlus marinus, Jeśiotr.
porcus, Wieprz 1. 5. 6. 7. Tłusty. Die Sau Schwein. *syn.* Sūs *epith:* Sōrdĭdus, hōrrĭdus, sētĭger, spūmĭger, vūlnĭfĭcus, hīspĭdus, ōbscœnus, spūrcus, clāmōsus, glāndĭlĕgus, ūdus, ignāvus, cœnōsus. *phr:* impātiens fămis, immūndo sē flūmĭne vōlvēns. Lŭto sē vōlūtāns. Gaūdēns cœno immūndăque pălūde. Sēmper āmīcus sōrdĭbus, Prīma cĕres ăvĭdæ găvīsa ēst sāngvĭne pōrcæ. immūndi mĕmĭnēre sūēs jāctāre mănĭplos. Glāndĭlĕgōsque sūes jŭgŭlant, pĭngvēsque jŭvēncos.
porcus castratus, Wieprz 2.
porcus dimidiatus, Połeć.
porcus lactens, Prośię 1.
porcus fœmina, świniá.
porcus marinus, Wieprz dźiki morski.
porcus spinosus, Jeż cudzoźiemski.
porcus Trojanus, prośię nádźiewáne.
pōrōcēla, *æ, gr.* Kilá.
porphyrio, ōnis, *Græcis est masc. Latinis fœmin. respectu avis.* Czerwonak.
porphyrĭăcus, *Ovid: produxit* y *metri necessitate. sed & in porphyro, y producunt Græci.* v. Rumiany.
porphyris, *idis, Gr.* Szárłat 4.
porphyrītes, *æ, m.* Gr. porphyrēticum marmor, Mármur czerwony.
porphyrītis, *idis, gr.* Figá 2.
porrāceus, Łuczkowy/ zielony.
porrecta, *orum, à porricio,* Ofiárá 2.
porrecta fronte, Wesoło 2.
porrectè, Rośćiągło.
porrectio, śćiągnienie/ Rośćiągnienie.
porrectiùs, Dáley 1.
porrectus *à porrigo*, Rośćiągły.
porriciæ, Ofiárá 2. porrĭcio, *is,* Ofiáruię 1.
porrigitur, Rośćiąga się.
porrīgo, *inis, f.* Otręby ná głowie.
porrīgo, *is*, Podáię/ Rośćiągam co/ *& sub* Vśpić. Darreichen/ außstrecken. *Porrigitur rostroq; immanis vultur adunco.* Virg: *syn:* ēxpōrrĭgo, tēndo, intēndo, ēxtēndo, prōtēndo, ēxpāndo
porrigo manus, przystáię ná co.
porrīna, *æ,* Łuczkowy ogrodek.
porrò, ro *anceps,* A/ Bárzo/ Záś/ Dáley 1. Rátá. Weiter/ ferner.
porrum, porrus, Łuczek źiele. Lauch. *epith* Sēctĭvum, sēctĭle, ŏlēns, ŏlĭdum, sălāx, grăve, căpĭtātum, Tārēntīnum.
porta, Bramá 1. 5. Drzwi 1. 4. 5. Eine Thür/ Pfort. *Portarum vigiles, & cæco marte resistunt.* Virg. *syn.* Jānŭa, vālvæ, fŏres, ōstĭum, līmen, ădĭtus, pōstēs, vēstĭbŭlum, pōrtĭcus. *epith.* Ærāta, vāllāta, fērrĕa, stăbĭlis, ăhēna, strīdēns, vălĭda, claūsa, fīrma, līgnĕa, dūra, ăpērta, pătēns, ōcclūsa, ærĕa, ārdŭa, măgnĭfĭca, ădămāntĭna, rōbūsta. *phr.* Præclūdĕre pōrtas. Pōstĭbus āddĕre sĕram. Pāndĕre pōrtas. Pōrtas præbēre pătēntes. Pōrtam cōnvērso cārdĭne tōrquet. Cāstra vel æratās hōsti rĕclūdĕre pōrtas. Diræ fērro ēt cōmpāgĭbus ārctis claūdēntur bēlli pōrtæ. *v. Ianua.*
portarius, Odźwierny.
portātus, *us,* Noβenie 1.
portēndo, Przeznaczam Künfftig deuten *syn:* Prædīco, præmōnstro, ōstēndo. *v. Prædico, is.*
portentificus, Cudotworny.
portentōsus, Cudowny/ Dźiwnostráβny/ Potworá.

portēn-

portentum, płod dziwny/ Cud/ potwora/ Znák 9. 11. 12. Widok/ Wymysł 1. Zeichen/ Wunderding. *epith:* Horrendum, terribile, stupendum. *v. Monstrum.*

porthmeus, *gr.* przewoźnik.

porthmos, *vel us, m. gr.* Morze ćiásne.

porticula, Salká/ Krużganek.

porticulus, Wiosłowych rządźcá.

porticus, Krużganek/ Salá.

portio, Cżęść/ Sztuká 2. proporcya.

Portionalis, Esdræ 3. c. 8. Portionales principatus. Przełożeństwá z działem działowe. *possent dici iidem apud Esdram ibidem vocantur Præpositi secundum suas patrias; i. familias aut tribus Duces tribules.*

portisculus, *duplici sensu, sub* Wiosłowych rządźcá.

portito *as,* Naszam/ Noszę.

portitor, *oris,* Tragarz/ Przewoźnik/ Celnik/ *& sub* Bádácz. Ein Zöllner. *Portitor has horrendus aquas & flumina servat.*

portiuncula, Cząstká.

porto, *as,* Niosę 1. Wiozę. Tragen. *Et quos officio portaverit illa juventus. Ped. syn:* Gero, gesto, fero, effero, sustineo, tollo. *v. Tollo.*

portorium, Cło 1. Furá 2. Przewoz/ Dochod.

portula, Fortká.

portulaca, Kurza nogá. *u. produxit Macer. alij corripiunt.*

portum tango, Przybijam do brzegu.

Portunus Cicer. Virg. Deus ethnicorum portuum præses. Portumnus, Fest.

portuosus, Portowny.

portus, *us,* Port/ Vćieczká/ Dom. Ein Seehaaff/ Anfahrt. *syn.* Littus, ripa, ora, statio, orum. *Metaph.* Perfugium, locus tutus. *epith.* Tutus, securus, quietus, placidus, tranquillus, amœnus, optatus, quæsitus, capax, sinuosus, curvus, recurvus. *phr:* Statio tutissima nautis. Sedes gratissima nautis, benefida carinis. Hospita tellus. Portus in arcum curvatus, sinuatus. Portus ab accessu ventorum immotus. Portus ubi vexit nulla procella ratem. Portus ab Eoo fluctu curvatus in arcum. Sulcabat rostris, portusque intrabat opertos. Tutaque contingunt optati littora portus. Commendat placidum maris inclementia portum. *vide Navem appello, & navem solvere. Accipitur quandoq. portus pro fine, ut* Contigimus portum quo mihi cursus erat.

portus corporis, Grob.

porus, *Gr.* Kámień dziurkowáty/ Dziurkowáty.

porus, *Gr.* Dziurki 1.

Pos, i. potens. adiectivum. omne Mocny iestem.

posca, Ocet z wodą.

poscenium, lege postscenium.

posco, Żądam 4. Vpominam się/ Pytam/ Proszę/ Pozywam/ Potrzebuię 1. Wzywam/ Wołam/ Piię do kogo/ Podáię w tárgu/ *sub* Targuię 1. Fordern. *At regina gravi gemmis auroq. poposcit. Virg. syn.* Reposco, peto, postulo, flagito, efflagito, adposco, exposco, rogo. *phr.* Si plus adposcere visus. Pacemque exposcere dictis. Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes. Quæ sit sententia posco, atque tuam supplex poscere cogar opem. Nec me quærentem plura moratur. Notumq; efflagitat ensem. *vide Scifcitor, Oro, Peto.*

positio, Kłádźienie/ Położenie/ Sádzenie/ Zakładánie 1. Rzecz/ Koniec 1. Spuszczánie 1. Słow końcowe odmiány.

Positio, apud Grammaticos & Poëtas, est duarum consonantium concursus, aut una duplex, vocalem præcedentem longam faciens. Diomed. Probus. Positus, Terentiano.

Positiva Theologia, vulgò. Latinè. Ratio interpretandi sacros libros. Divinorum librorum interpretatio.

Positivus gradus apud Grammaticos, qui nullam sonat comparationem, quare gradum esse negat Cledonius.

positor, Fundator.

positura, Położenie/ Punkt 1.

positura stellarum, Konstelácya.

positus, *ti,* Położony/ Vmárły. Gesetzt.

positus, *us,* Położenie/ Kłádźienie się.

POSS

possessio, Dźierżáwá 1. 2. Máiętność/ Ośiádłość.

possessiuncula, Máiętnostká.

possessivus, Dźierżáwę znáczący.

possessor, Dźierżáwcá.

possessorius, Dźierżáwie służący.

possessus, *us,* Własność máiętnośći.

possibilis, Podobny. Möglich. *Possibile est ... omne D o; multisque, &c. Sed.*

possibilitas. Podobieństwo/ Moc/ Przemożenie.

possideo, Mam 1. Ośiádam / Trzymam 1. Opáń-

Opánowáć. Besitzen. *Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.* Pr. *syn:* Těněo, hăběo, pŏtior frŭor.
possideo homines, Vymuię sobie ludźi.
possido, is, sub Opánowáć.
possum, Mogę/ Zdrowiem/ Pomagá co.
pŏst, *Adverb.* Potym/ Pozad.
post, *Prepos.* Po/ Pozad/ Zá kim.
pŏst unquam, Od tego czásu.
postea, Záś / Potym. Darnach. a *corripit Ovid. Postea mirabar cur non sine litibus essent.* Ov. *syn.* Dein, deinde, tum, prætĕrĕa, inde, ĕxinde.
pŏstĕāquam, Skoro. Nach dem. a *corripit Victorin. Posteaquam rursus speculatrix arva patere.* Virg. *syn.* Pŏstquam.
postcœnium, Wet 1. *postela* Podpierśień.
postĕri, Potomni ludźie.
postĕrior, Pośledni.
postĕriora, *orum,* Pośládek.
postĕrĭtas, Potomność/ potomni ludźie. Die nachkommen. *Posteritas eadem cupiat facientq; minores.* Juv. *syn.* Pŏstĕri, vĕntūri, fŭtūri nĕpōtes, mĭnōres. *epith:* Tārda, sēra, vĕntūra. *phr:* Sĕquens, fŭtūra, sŭpērstes ætas, gēns, prŏpāgo: Gēns lŏnga dēmīssa āb ŏrīgine. Et nāti nātōrum, ēt qui nāscēntur āb īllis. Mănĕānt nōstros ĕā fāta nĕpōtes ārbor fŭtūris făctūra nĕpōtibus ūmbram. Nōmĕn ætērna pōstĕrĭtāte fĕres. Nūlla dĭes mĕmŏri vŏs ēximet ævŏ. Quem nĕque pŏstĕrĭtas, nĕque tāngit fāma sŭpērstes. *§. Immortalis, & Gloria.*
postĕrius, Pośląd/ Potym.
posterius duco, Pozad kłádę.
postĕrŏ, *&* postero die, Názáiutrz.
postĕro, *as,* Opozniam śię/ Schodźi mu/ Chybia co.
postĕrŭla, *æ.* Drzwi tylne.
postĕrum, Názáiutrze/ Potomność.
postĕrus, Názáiutrzny / Potomny. Nachkommend. *Postera Phœbea lustrabat lampade terras.* Virg.
post-fafellus, Łodź.
post-fero, Pozad kłádę.
post-geniti, postgeniti, Potomstwo.
posthabeo, Pozad kłádę.
posthac, posthoc, posthinc, Záś/ Náporym hernach. *O magnus posthac inimicis risus, uternam.* Hor.
posthŭmo, *as, lege meliùs* postŭmo *as.*
posthŭmus, *adject.* Pozostáły/ pośledni.
posthŭmus, *substant.* Pogrobek.
postĭca, *æ.* Domu tył/ Drzwi tylne.
postica pars, Pośládek 2.
postica sanna, Szyderstwo. (tył.
postĭcŭla, Drzwi tylne. postĭcŭlum, Domu
posticum Drzwi tylne/ Odbyt/ Pośládek 1.
postĭcus, Tylny.
postĭdea, postidem, pro postea Potym.
postĭlēna, Podpierśien/ pochwá końska.
postĭlio, onis, hec. Żądánie.
post-illa, Postylá. postis *is, m.* Podwoy.
postlĭmĭnio, *sub* práwo.
postliminio recipio, Odyskuię.
postlĭmĭnium, Práwo 1. *& sub* Odyskánie.
postliminium mortis, Zmartwychwstánie.
postmitto, Opuszczam 2.
postmŏdŏ, postmodùm, Potym. Nachmahls. *Postmodo quæ votis irrita facta velit.* Tibull.
postŏmis, *idis, gr.* Rzęźaniec 2. Nagobek.
postpartor, oris. Náſtępcá.
postpōno, Pozad kłádę/ Odkładam. Hinten an setzen/ schlechter schätzen. *Non regit ignavus, postponitur ambitus omnis.* S. *syn.* Pŏsthăbeo, nĕglĭgo, spērno.
Postpositivæ literæ vel vocales Prisciano, quæ postponuntur in compositione syllabarum, & Græcis ypotactica arthea. postpositivi articuli.
postprincipiá, *orum,* Postępek 1. *& sub* Náſtępuiący.
postpŭto, Pozad kłádę.
postquam, Skoro/ Gdy/ Jáko. Nachdem *Postquam exempta fames epulis, &c.* Virg. *syn:* Pŏstĕāquam, ŭbi, quum, ŭt stătim.
postremissimus, Napośledniejszy/ Ostátni.
postrēmĭtas, Ostátek czego/ Koniec 1.
postrēmŏ, Ostátnie/ Náostátek.
postremùm, Ostátnie.
postrēmus, Ostátni Podły/ *& sub* Ostátek, Der letzte/ hinderste. *Repetas opus, hoc postremus omittas.* Hor. *syn:* ŭltĭmus, ēxtrēmus, nŏvīssimus.

postrīdiè, postriduò, Názaiutrz.
postſcēnium, Zákrycie 1.
poſtsīdĕrātio, ſub zimá uſtále.
poſtsīdĕro, as, ibidem.
poſtſignani, ſub Kopiynik.
poſtvēnio. Opoźniam ſię/ Pozad idę.
Poſtularia fulgura, Feſto, quæ votorum aut ſacrificiorū ſpretam religionem deſignant. vel poſtulant, ethnicorum erant ineptiæ.
poſtŭlātio, żądánie/ Modlitwá/ Vſkarżánie.
poſtulatio ignoſcendi, Przeprāßánie.
poſtŭlātītius, Vproßony.
poſtulator, Proßuk. [dycya.
poſtŭlātum, żądánie/ Vpominánie ſię/ Kon-
poſtulatus, us, żądánie/ Prozbá.
poſtulatio, onis, żądánie.
poſtŭlo, żądam 1. Proßę 1. Modlę ſię 2. Potrzebuię 1. Obawiam 2. Odnoßę kogo/ Pozywam 1. Domagam ſię/ Przyczyniam ſię. Fordeten/ heiſchen/ begehren. *Tu comes exterior, ſi pōſtŭlet ire recuſes.* Hor: *ſyn*: Pĕto, rŏgo, prĕcor, ŏro. *vide Poſco.*
poſtŭmo, as, ſub Poślednj.
poſtumus, *ibidem, &* Pogrobek.

POT

pŏtămancis, potamantis ſ. ſub Száley wielki.
pŏtămŏgĕton, *Gr:* Rdeſt wodny.
pōtātio, Picie 1. Das Trincken.
pōtātor, Pijánicá. Trincker. *Voluptarii, atq; potatores maximi.* (Jamb.) Plin.
potātus, us, Opilſtwo 2.
pŏte ſub Może bydź.
pŏtens, *adiect*: Mocny/ Możny/ Wielmożny. & Mächtig/ gewaltig. *Scilicet hoc motu, ſtimuliſq; potentibus acti.* Gr. *ſyn*: Vălēns, vălĭdus, pŏllens. *phr*: pŏtēſtāte vălens. Tōtum quī vīrĭbus ŏccŭpat ŏrbem. Tūrnus ăvis ătăvīſque pŏtēns. Sī Rōmāna pŏtēns Ităla vīrtūte prŏpāgo.
potens *participium*, Mogąc. (dni.
potens, *ſubſt*: *vel* potentes, Pánowie prze-
pŏtentātus, us, Pánowánie.
potenter, Mocnie. Mächtiglich. *phr.* vălĭdè
potentia, Przemożność/ Wielmożność/ Pánowánie/ Moc. Mächtigkeit. *Ludit in humanis divina potentia rebus.* Ov. *v. Poteſtas.*

Poteratur, ſub Mogę. [ſtenie
pŏtērion, poterium, *Gr* Kubek/ Kufel/ Zy-
pŏteſſe, poteſſum; poteſſunt. ſub Mogę.
pŏteſtas. Moc/ Władza/ Możność/ Wolność 1. Swobodá/ Dozwolenie/ Vrząd 1. 2. Podobieńſtwo/ Pánowánie/ Dorządz. Vermögen/ Macht/ Gewalt. *Scire poteſtates herbarum, artemq; medendi.* Virg: *ſyn*: pŏtēntia vel impĕrium, dĭtio, vel făcūltas, cōpia, līcēntia, lībĕrtas, vel vīs, vīrtus. *epith*: Măgna, sūmma, fīrma, indŏmĭta, vălĭda, invīcta, ămpla, insŭpĕrābĭlis, impĕrĭōſa. *phr*: Nōn ĕă vīs ănĭmo, nĕc tānta pŏtēntia vīctis. Vērum ŭbi nūlla dătur dēxtram ăffēctāre pŏtēſtas. Tāntă ĕrit ĕt vīrtūs, & cum vīrtūte pŏtēſtas. Tōtōſque īnfūſa pĕr ărtus Mājor ĭn ēxĭgŭo rēgnābat cōrpŏre vīrtus. Nāte mĕæ vīres, mĕa măgna pŏtēntia sōlus. ăt nūlla pŏtēntia sūmmo ēſt æquānda Dĕo. Nūlla fĭdes rēgni sŏcĭis, ŏmnĭſque pŏtēſtas impătĭēns cōnſŏrtis ĕrit.
poteſtates, Pánowie przednj.
poteſtur, ſub Może bydź.
pŏthos, *Gr.* żądánie/ żądza/ Miłość nieuczćiwa/ Czlonek/ Powoy plodowy/ Otlik/ *& ſub* Jaźmin. potin, *ſub* Mogę.
Potina, Dea potus infantum præſes, Varr. Donat: Nonni, Auguſtin. al. Potua, Potica.
pŏtio, is, Nábawiam.
pōtio, ōnis, Picie/ Napoy/ Trunek/ Syrop.
pōtiōnor, aris. Nápawam.
pŏtior, ōris, Przednieyßy/ Lepßy. Beſſer. *Hæc alternanti potior ſententia viſa eſt.* Virg. *ſyn.* Mĕlior, præſtāntior, chārior.
pŏtior, īris, Otrzymawam/ Ośiadam/ Doſtáię 1. Zázywam/ Pánuię/ poymuię mię. Erobern/ erhalten. *Serviet & juvenis palmæ potietur honore.* At. *ſyn*: Frŭor, hăbeo, tĕnĕo, pŏſsĭdeo, ŏccŭpo.
potior fatorum, leti mortis Vmieram.
Potis ſum, adiect. hic & hæc potis, hoc pote. Priſcian. Mogę/ Mocny ieſtem.
potiſſimè, *potius lege* potiſsimùm Nabárziey.
pŏtiſsĭmus, Przednj. Der mächtigſter.
Præfandum veneror quippe potiſſimus. (Ch.) *ſyn.* ŏptĭmus, vel vălĭdiſsĭmus.
pŏtito, Nápiiam ſię/ Pijam.
potitor, *oris, alicuius rei, apud* Plaut. *legit Aldus*

dus Pius. Lambin. Longol. Gruter. Pareus (alij legunt potior) idem quod compos. à potior Verbo sume interpretationem. Dostawácz/ Záżywácz/ Dzierżawcá/ *&c.*

pötiuncula, Trunek 1.

pötiùs, Rácżey. Lrobert. *saltusq; densos potius & mistam ferit.*

pōto, *as,* Nápiłam się 1. Biorę w się/ Nábieram w się, piię 1, Nápawam. Sauffen trincken. *Si non potares, Sextiliane, merum.* Mart: *syn:* Bibo, pĕrpōtō, haŭrio. *phr.* Vino, mĕro, cyathis, văco, indūlgeo, ŏpĕram do, pōcŭla văcŭo, ēvăcŭo, haŭrio, ēxhaŭrio, sicco, ēxsicco. Crātēras māgnos stătŭūnt, ēt vina cŏrōnant. āmnem, ăquam, fōntem, flūmina libāre, haŭrire ārēntĕ,faūce, trăhĕre, siccare, dūcĕre Nūda mănu fōntem căptāre. Fōnte rivo sitim ēxtingvĕre, ēxplēre, sēdāre, cōmpēscĕre, ōra fōntibus ādmŏvēre. Sitim dē fōnte lĕvāre. Vino sē prōlŭĕre. Nōn părcĕre cădis. Tōtōs ēvăcŭāre cădos. Tōtō ūrgēre die pōcŭla plēna mĕro. Sitim mūlta cōmpēscuit ūnda. Tōtum prōpe faūcibus ōccŭpat āmnem. Nōn fōntibus ūllis āssvētus prŏhibērĕ sitim, pāssim pŏsitōque pŭdōre. Fōntibus ēt flŭviis, pŭtĕisque căpācibus hærēnt. Vina fŭgit, gaŭdetque mĕris ābstēmius ūndis Vinōque lĕvant cūrāsque sitimque. Vina diem cĕlebrēnt: non fēsta lūce mădēre ēst pŭdor. *vide Haurio, & Ebrius.*

pōtor, *oris,* Pitánicá. Ein Trincker. Sauffer. *syn.* Bibax pōtātor.

pōtōrius, Pijálny potui est, Pity.

pōtŭlēntum, Nápoy.

potulentus, pitany/ pity.

pōtūra, potus, *m.* picie 1.

pōtus, *ti, adiect.* pitány. Truncken/ bezecht *Pompa, senem potum pota trahebat anus.* Ovid. *Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.* Ov. *syn.* pōtātus, vel ēbrius.

P R A

Practicè vox tribialis, caret auctore bono, vulgò usurpatur pro Re ipsa. Respectu operis. In Opere. Si opus spectes. Cùm ad opus venitur; etiam Græcis aliud est. v. Sprawnie/ Skutecznie.

practicus, *Gr:* Sprawny/ Skuteczny/ Bezdzielny.

practōr, *ōris, Gr.* Pobórcá.

pramnium, Wino słodkie.

præ, Nád 1. Dla 2. Przed sobą 1.

præ manibus, præ manu, Do ręki.

præ me fero, gero, Pokázuię po sobie.

præ quàm, præ ut, Niż/ Względem.

præ se uno, Oprocz. præăcuo, Ostrzę 1.

præăcūtus, Ostry 1. 2. sehr spitzig. *Quos ubi viderunt praeacuta cuspide hastæ.* Ovid.

præaltus, Wysoki 1. Głęboki.

præauditus, przesłuchány.

præbenda, æ, prebendá. [bendá.

præbenda, *orum,* potrzeby/ Stácya 1. pre-

præbendarius, *vulgò.* prebendarz.

præbeo, Dáię 1. Nástawiam 2. Stawiam się 2. 1. 4. *& sub* Nieopuszczam. darreichen/ geben. *Præbebant cæsi balthea lenta boves.* Prop. *syn.* Dō, tribŭo, pōrrigo, ōffĕro, lārgior, sūppĕdito, ministro, ēxhibeo.

præbet transpectum apertum, *sub* przeyrzysty.

præbet vicem huius, Stoi zá to,

præbia, orum. Noszenie od czárow.

præbibo, piię do kogo.

præbĭta, *orum.* potrzeby.

præbĭtio, Podawánie/ Cżestowánie/ Stácya *Præbito, i. præeo, præbenio priscè. Scalig.*

præbitor, *ōris.* Dawcá/ Gospodarz.

P R Æ C

præcalvus, Łysy ná czele.

præcantātio, Czáry.

præcantatrix, præcantrix, Czárownicá 1.

præcanto, przepowiádam.

præcānus, Siwy.

præcăpes, pro præceps, sub Tręz.

præcarus. Terent. corr. percarus

præcăvens, Ostrożny.

præcaveo, przestrzegam 1.

præcauto opus est, Ostrożnie.

præcautor, *oris,* przestrzegácz.

præcēdāneus, poprzedzáiący.

præcēdo, Vprzedzam/ przewyższam. Fürher gehen. *Nec tardum opperior, nec præcedentibus insto.* Hor: *syn:* āntĕcēdo, prævērto, āntĕĕo, præcūrro, prægrĕdior, præĕo. *phr.* Tūrnus ŭt ānte vŏlans tārdum præcēssĕrat āgmen.

præcēler, prędki. præcelero, Vprzedzam.

præcellens, przedni. v. præcello ũ, przod-kuie.
præcelsus, Wysoki∫∫.
præcentio, przegrawek/ Záczynánie.
præcentor, Záczynáiący/ Kántor/ Gáydá.
præcentoria tibia, Surmá.
præceps, *adiect. omnk. cipitis.* Skwápliwy/ Rychły/ Nierozmyślny/ przykry/ przepá-ściſty/ Nagły/ porywczy. Gáh/ unbe-sonnen. *Præcipites ut ſaxa jugis abrupta. &c.* Juv. *ſyn:* præcĭpĭtāns, rŭēns, cădēns, vel ărdŭŭs, prærūptus, præāltus. *Metaph:* Tĕmĕrārĭus, ĭncōn-sūltus, ĭmprūdēns.
præceps, *ſubſtant. n.* przepáść 2.
præceps abeo, cado, eo, feror. Spadam/ Ná ſzyię ſpadam.
præcepſit pro præceperit ſub przykázuię.
præcepta do, ſancio, inſtillo, Uczę.
præceptio, Zádatek/ Náuká 1. Uprzedzenie.
præceptivus, przykázuiący.
præcepto as, Rozkázuię.
præceptor, *oris*, Náuczyciel/ Roskázyciel. Lehrmeiſter. *Diſce libens tertiri nec præcep-torıs habenas.* Auſ. *epith:* Dŏctus, sōlērs, sōllĭcĭ-tus, ămīcus, sĕvērus. *v. Magiſter.*
præceptorius, Uprzedzáiący/ poprzedzáiący
præceptum, przykazánie/ Roſkazánie/ Náuká Gebott/ Befehl/ Lähr. *Sed tu deſine velle, Deum præcepta ſecuti.* Virg. *ſyn:* Māndātum, jūſ-ſum, jūſſus, ūs, ĭmpĕrĭum, plăcĭtum, mŏnĭtum, præſcriptum. *epith. Dūrum*, triſte, mŏlēſtum, grăve
præcerpo, Biorę wprzod
præcertātio, Roſtrowánie ſię.
præceſſor, poprzednik/ przełożony.
præcia, m. vel præcia, bl. poprzednik/ Woźny.
præclamitator, *lege præclamitator.*
præcidanea feria. Wilia.
præcīdāneus, præcidarius, Ofiárny/ poprze-dzáiący.
præcido, *is*, Ucinám/ Urzynam/ przecinam/ przerywám Skracam/ Okrzeſam/ Odcy-muię 1. Zákrzeſam/ Odmawiam 2. Ofiáru-ię 1. Uymuię ſię. vorn abhauen/ abſchnei-den. *Antenor cenſet belli præcidere cauſam.* *ſyn.* Sĕco, rĕsĕco, ſcĭndo, cædo, ĭncĭdo, ămpŭto, ēxsĕco, dĭſcĭndo, rĕvēllo. *v. Scindo.*
præcinctio, przepáſká 1. *& ſub* Dziwowiſko

præcinctōrium, przepáſká 1.
præcinctura, przepáſánie.
præcinctus, páſowány.
præcingo, przepáſuię/ Opáſuię.
præcingor, przypáſuię.
præcĭno, przegrawam/ Záczynam/ przepo-wiádam/ przygrawam. Vorſingen. *Car-mine cum magico præcinuſſet anus.* Tib.
præcĭpes, cipis, vel cipitis. Skwápliwy.
præcipio. Uprzedzam/ przed czáſem biorę/ Biorę wprzod/ Ubiegam kogo/ Przegry-wam/ przekáſuię/ Uczę/ Czytam 2. Opie-rać/ Wpadam/ przykázuię/ Roſkázuię 1. Opánowáć. Gebieten/ befehlen. *Quid-quid præcipies eſto brevis, ut cito dicta.* Hor: *ſyn* māndo, jŭbĕo, ĭmpĕro, præſcrībo, ĭnjŭgo, ēdīco. *vide Iubeo.*
præcĭpitans, Byſtry 1. Upadku bliſki.
præcipitanter, Skwápliwie.
præcipitantia, Skwapiánie ſię.
præcipitatio, *idem &* Nierozmyślność.
præcipitem ago, do, dejicio, deturbo, Ná ſzyię ſpycham.
præcipitem ferri, Ná ſzyię ſpadam.
præcipiti autumno, Ná ſchyłku roku.
præcĭpitium, Przepáść 2. Przerwá.
præcĭpĭto, *activum & abſolutum.* Ná ſzyię w-pchnąć/ Ná ſzyię ſpadam/ przyſpieſzam/ Skwapiam ſię/ przepadam 1. Spadam 1. Uchodzę 1. Herab ſtürtzen überellen. *Præ-cipitat ſuadentque cadentia ſydera ſomno.* Virg. *a-ctivè. ſyn:* Dētŭrbo, dējĭcio, dētrūdo, ēxcŭtio, dē-tūrbo, prōjĭcio, *Paſſivè.* Rŭo, cădo, cōrrŭo, prōlā-bor, cōncĭdo. *phr.* Præcĭpĭtem mĭttĕre, ăgĕre, ĭn-dĭgĕre, prōjĭcĕre, ĭmpēllĕre, ēx ălto dētrūdĕre, prō-pēllĕre cōrpus. Vōlvĭ ĭn præcēps, præcēps ăgor, fĕ-ror, ĭn præcēps rŭĕre, lābi. Sē dăre, præcĭpĭtem, præcĭpĭtem lĭquĭdas prōjēcit in ŭndas, ĭn măre præ-cĭpĭtem pŭppi dētūrbat ăb ălta, ĭnvīſum hōc dētrū-de căput ſŭb tārtără cœlo. Hĭc tōtō præcēps sē cōr-pŏre mĭſit ĭn ŭndas. Præcĭpĭtem ſcŏpŭlo, ătq; ĭn-gēntis tūrbĭne săxi ēxcŭtit. Păter ŏmnĭpŏtens ădĭ-gat me fūlmĭne ăd ŭmbras præcĭpĭtem pāllēntes. *vide Mergo, Sperno, Cado, & Ruo.*
præcipue, Oſobliwie/ Nabárziey/ przednie. Fürnehmlich. *ſyn.* præſertim, ĭmprīmis, pŏtĭſſĭmum.

præcipuum, sub Vprzedzánie.
præcipuus, Przedni 1. Wyborny/ Osobny 1. Fürnehm/ fürtrefflich. *Ipsis præcipuos ductoribus addit honores.* Virg. *syn:* Māximus, ēximius, præclārus.
præcise, Ják uciął/ Krotko/ Ostro/ Wyráźnie.
præcīsio, Vcinánie/ Skrocenie.
præcīsor, *sub* Zeby przednie. *alioqui sonat,* Vcinácz.
præcīsum, Okrawek/ Flák.
præcīsus, Krotko/ & Rzezániec. Abgehaut *Stabat acuta silex præcisis undiq; saxis.* Virg.
præcius, Rány.
præclamitator, præclamitor oris. Poprzednik.
præclārē, Wybornie/ Pięknie/ Dobrze.
præclaritas. Zacność. *præclariter.* Wybornie.
præclārus, Wyborny/ Zacny. Herrlich/ berühmt. *syn.* ēximius, īnsīgnis, præstāns clārus, cōnspicuus, illūstris, inclÿtus.
præclavum, *lege* præclavium,
Præclavium, pars vestis quæ ante clavum texitur. Nonius ex Afranio, clavus hic de quo. Szatá z kuráśami.
præclūdo, Nieprzepuszczam/ Zágradzam 1. Zuschliessen/ verspetren. --- *effugiam præcludis & omne.* L. *syn:* Claudo, intercludo, occlūdo, obstrūo.
præcluis. Sławny. *præclue, es,* Sławne.
præco, Opowiádacz/ Woźny. Ein Außruffer. *syn.* Būccinator, ēdictor, *vel* laūdator.
præco actionum, Práktyk podły.
præcogitātus, Przeyrzány.
præcōgito, Przemyślam.
præcognosco, przeczuwam.
præcōlo, *is,* Polcruie.
præcompŏsitus, præconceptus, *sub* wprzod
præcōnium, Ogłoszenie/ Chwalenie 1. Woźnego urząd/ Woźnego zapłátá. Lob/ Außruff. *Carmina vestrarum peragunt præconia rerum.* Ovid: *syn.* encōmium, laūs.
præconius, Woźnemu należący.
præconsūmo, Trawię 2.
præcontrecto, sub przemácywáć.
præcŏquo, przewarzam/ podwarzam.
præcŏquis, *is, comm: adiect:* Rány/ Rychły.
præcŏquus, Rány owoc. Frühzeitig. *Villa Maternū fueramus præcoqua ramū.* M.
præcordia, *orum* Wnętrzności gorne/ Błoná z Trzewá. Das Netz umbs Ingeweyd *Mollia cinguntur tenui præcordia libro.* Ovid: *syn:* Viscēra, intima, cōrdis, pēctŏris. *§. Cor, Viscera.*
præcorrumpo, psuię 2. Przedárowáć.
præcox, ŏcis, & ŏquis, *omne.* Rány/ Skwápliwy. *Insita præcocibus surrepere persica prunis.* Calph: *syn.* Præcŏquus, immātūrus, crūdus, præmātūrus.
præcrassus, Miąższy.
præcultus, Wypráwiony.
præcurro, Vprzedzam/ Wyścigam kogo. Vorlauffen. *Dei perennū præcucurrit filium.* (Jamb.) Prud. *syn.* Cūrrēndo, præēo, antēēo, præcēdo.
præcursio, Vprzedzánie/ Rozpostrowánie się,
præcursor, Poprzednik.
præcursorius, poprzedzáiący/ & *sub* Antypást
præcursus, *us,* Vprzedzánie.

PRÆD

præda, Łup/ Łupiestwo/ Płon/ Szárpánine. Raub/ Beuth. *Convectare juvat prædas, & vivere rapto.* Virg. *syn.* Exūviæ, spŏlia, răpīna, fūrtum. *epith:* Dīves, ŏpŭlēnta, īngēns, ōpīma, ŏptāta, spērāta, rāpta, nōctūrna, pārta, ācquīsīta, vĭŏlēnta, bārbăra, bēllica, hŏstīlis, crūēnta, sōrdida, ăvida, tūrpis, nĕfānda, dīra. *phr:* Victo ex hoste, răpĕre. prædam hŏstibus ēripĕre. Spŏlia hŏsti dētrăhĕre, ăb hŏste rĕferre. Spŏliis gaudēre. Exūvias dēlēto ex hŏste rĕferre. Spŏliis ŏnūstum rĕdīre. Nōn hăbet ēventus bārbāra præda bŏnos. Fit māgnus dīvite præda. *§. Præder, Furtum, & Triumphus.*
prædāceus, Łupowy/ Rozboyniczy.
prædamitator, sub Poprzednik.
prædamno, Sędźiemu pochop dáię.
prædamno spem, Nádźieię stráćić.
prædas facio, agito, Rozbiiam.
prædāricus, Rozboyniczy.
prædātio, Łupienie/ Plondrowánie.
prædātorius, Łupowy.
prædātor, Łupieżcá/ Rozboynik/ Plondrownik. & *sub* Gwałćićiel,

præda-

prædātōrius, Łupieżny/ Drapieżny/ Rozboyniczy.

Prædatura, 3. Esdræ 5. al. Pædetura. i. catalogus filiorum. Emman. Sa. Rejestr. *Vuieta.*

prædēlasso, Mordujé.

prædēnsus, Twárdy/ Gesty.

prædes, *bi.* Rękoymie dobrá. *lege & præs.*

prædestĭnātio, Przeyźrzenie Boskie.

prædestĭno, Stánowię 2. Przegląda Bog.

prædia, & prædia bona, Rękoymie dobrá.

prædiātor, Komissarz/ Rękoimia.

prædiatoria lex, *sub* Rękoimia.

prædiatorium jus, Rękoimskie práwo/ *sub* Rękoimia.

prædiātorius, Folwárkowy.

prædiatus, Máierny.

prædĭcābilis, Chwalny/ Sławny.

Prædicamentum. Sipont. Rhodigin. Prædicamenta vulgò Dialectici vocant quæ Aristotel. Quintilian. Decem elementa rerum, quæ recenset ex Aristotele. Rhodigin primas voces, prima genera rerum significantes, ad quas infinita alia revocantur. Prædicamenta dicta ait Sipontin. quòd de omnibus prædicentur, i. affirmentur. vel negentur. Hoc, est hoc, vel non est.

prædĭcatio, Sławienie / Chwalenie 1. Ob

Prædicativi generis conclusiones. Apulei i. syllogismus categoricus.

Prædicativus syllogismus. Isidor. i. categoricus, in quo aliquid de alio dicitur affirmando vel negando.

prædicātor, Opowiádácz/ Káznodźieiá.

Prædicatum, Sipont. Categoremata. Cic. interpretatur, quæ de aliquo vel aliquibus dicuntur. i. prædicantur. Apposita Sipont. Attributa alij. Universalia alij. Prædicabilia vulgò Dialectici. Et peculiariter Prædicatum est pars posterior, Enuntiationis quæ subiecto attribuitur. ut Homo est animal. Homo sentit.

prædĭco, *as*, Obwoływam / Opowiádam 1. Sławię / Ogłaszam. öffentlich verkünden/ rühmen. *Tollitur, antistes prædicat unde Deum.* Prud. *syn*: Cĕlĕbro, mĕmŏro, cōmmĕmŏro, laudo, jăcto, jāctito. *v. Laudo, Concionor.*

prædīco, *is*, Przepowiádam / & *sub* Ná deszcz. Zuvor sagen/ vor ankünden. *syn.* Prænuntio, vāticĭnor, præcĭno, āntĕmŏnĕo, præmŏneo. *phr*: Fŭtūra ăpĕrio, pāndo, ēxpĕdio, căno, mŏneo, nūntio, dēnūntio. Căsūsque fŭtūri Sīgna dăt. Pāndĕre fātĭdĭcis vĕnĭēntia sæcŭla dīctis. Prodigium cānit, & tristes dēnūntiat īrās. Vēntūra bēlla ēxpĕdiet. Tālia dīvīno fūdērunt cārmĭne fata. Sīc măgna săcērdos ēst mĭhi dīvīno vātĭcĭnāta sono. Obscœnīque cānes, impōrtūnæq; vŏlucres signa dabant. Vēntūram mĕlius præsāgit nāvita noctem. Tūnc ĕtiam fātis ăpĕrit Căssāndra fŭtūris Ora Dei jussu. Vātes, cum mūlta hōrrēnda mŏnĕret. Hæc mĭhi prædīxit frūctus. Sæpè mălum hŏc nōbis, si mēns nōn læva fuīsset, Dē cœlo tāctas mĕmĭni prædīcĕre quĕrcus. Sæpĕ sĭnīstra căva prædīxit ăb ilice cōrnix. Quōd sī vēra cănūnt sacrīs ōrācŭla templis, Vātum timĕo mŏnĭtus, īgne Pĕlāsgo īlion ārsūrum præmŏnŭīsse fĕrūnt. *v. Auguror.*

prædĭctio, przepowiedzenie/ práktyká/ pro-

prædĭctio augurum, Wieszczbá 3. [tocrwo

prædĭctio hariolorum, Wieszczbá 2. [Znál

prædĭctum, przepowiedzenie / proroctwo

prædĭctus, Przepowiedziány / przerzeczony

prædĭsco, Przeymuię/ Poducząć się.

prædĭtus, Obdárzony/Obsituiący/ Máiący

prædīves, Bogáty. gar reich. *Iam verò textis præditis urbe Latini.* Virg. *syn.* Dīves, ŏpŭlēntus. *v. Dives.*

prædīvĭnātio, przeczuwánie.

prædīvīno, przeczuwam/ przepowiádam.

prædĭvīnus, Wyborny.

prædĭŏlum, Folwárczek. Ligend Gütlein

prædium, Folwárk i. Dźiedźiná. liegend Gut. *Servius Oppidius Canusi duo prædia dives.* Hor: *syn*: Vīlla, fŭndus, pŏssēssio ăger. *epith*: Cūltum, ŏmnĭfĕrum, fĕrāx, fērtīle, fœcūndum, ēxcūltum, prĕtiōsum, ēxĭmĭum, dīves. *v. Agger.*

prædo, *onis*, Rozboynik. Ein Rauber. *Hic colluctamur, prædonibus & sacra nobis.* P *syn.* Prædātor, fūr, latro, grāssātor. *epith*: īnsĭdĭōsus, scĕlĕratus, īnfēstus, fūnēstus, grāssāns. *epith*: īnsĭdiāns viātōrĭbus. Fūrĭis prædōnis ăcērbi Sŭbjēctus, āvĭdus prædo pĕr sĭngŭla sævit. Prædōnem Sŭpĕri nūnquam pătiēntur ĭnultum. *v. Fur.*

Prædo, as. in SS. Lib. idem Prædor, aris,

prædŏceo, Obwieszczam.

prædŏmo, Używam.

prædoncŭlus, Rozboynik.

prædōnius, Rozboyniczy.

prædonŭlus, Rozboynik.

prædor, *aris.* Rozbijam/ Łupię 2. Plondrują Rauben/

Rauben / stehlen. *Prædari&q; lupos jussit, pontumq; moveri:* Virg. *syn.* Deprædor, spŏlio, pŏpŭlor, dēpŏpŭlor, dīrĭpio, răpio, ērĭpio, compīlo, expīlo. *phr:* Prædas ăgo, răpio, aufĕro, verto, āverto, cōnveho, cōnvecto. Hŏstīles exercēre răpīnas. Vi prædas quæro. Trīsti spŏliāre răpīna. īnfestāre viās. Prædam făcĕre, præda pŏtīri. Răpīnas tŏllĕre, ērĭpĕre, spŏliāre. Viŏlēnta răpīna vitam ăgĭtāre. Viātōres bŏnis spŏliāre, ăgros lāte vāstāre, pŏpŭlāri. āssvēscĕre prædæ, răpīnæ. āt vōs exiguo pĕcŏri, fūresque lŭpique. Parcite, de măgno est præda pĕtenda grĕge. Nōn nōs aut fĕrro Lĭbўcos pŏpŭlāre pĕnātes Vēnĭmus aut răptas ad lĭttŏra vĕrtĕre prædas, ārmāti prædam exercent. Cōnvectāre jŭvat prædās, & vīvĕre răpto. ārva ālĭena jŭgo prĕmĕre, ātque āvĕrtere prædas, et spŏliis vītam, et viŏlēnta ăgitare răpina. *v. Præda, Furor, ariu, Vasto, Rapio.*

præduco, *sub* Obwodzę 2. Prowádzę 1. przećiągam 1.

prædūctōria lora, Szla. prædulcis, Słodki.

prædūrātus, Zátwárdźiáły.

prædūror, Twárdźieię / Z ſycha ſię.

prædūrus, Twárdy.

præmĭneo, Przewyżßam.

præeo, Vprzedzam / W przod idę / Mowię z kim / Powiádam. fürhegehen. *Et venit stella non præeunte die.* Pedo. *v. supra Præcedo.*

præfăcĭlis, Łácny.

præfāmĭno, sub Przemawiam.

præfāri, Przedmowę czynię / Mowię z kim. Przemawiam / Odpußczenia proßę / Przepowiádam.

præfātio, Przedmowá.

præfatus, Przerzeczony 1. das Reden. *Præfatis dives solio Rex infit ab alto.* Virg.

præfectiānus, sub Ceklarz.

præfectio, przekładánie / *vel potius* przełożenie.

præfectōrius, Stárośći.

præfectus, Przełożony 2. Stárostá 1. Przeor.

præfectus cubiculi, Podkomorzy.

præfectus finium, Podkomorzy 2.

præfectus moribus, Obyczáiow popráwiácz.

præfectus prætorio augustali. Márßałek krolewſki.

præfectus provinciæ, satrapiæ, Woiewodá.

præfecūndus, żyzny / plodny.

præfĕrĭcŭlum, sub Miednicá 1. *Ex nostro more Præfericulum dici posset, quod in pompis præferri solet, ut est, vexillum, labarum, crux.*

præfĕro, przenoßę / Noßę przed ſobą / Pokázuię po ſobie. vortragen / höher achten *Præferimus manibus vittas, & verba precantum.* V. *syn:* Præpōno, āntĕfero. *phr.* Pŏtius dūco. plūris făcio, æstĭmo.

præfero facem, lumen, tædas, świecę.

præfĕrox, Zuchwáły / popędliwy.

præferrātus, Okowány / Okowániec / Z żelázem.

præfestīnātus, Spießny.

præfestinatim, præfestinatè, Skwápliwie.

præfestīno, Skwapiam ſię / przyſpießam.

præfĭca, Płáczká.

præficarum voces, Pogrzebna pioſnká.

præfĭcio, Zwierzchność dáię. Einen vorsetzen / über etwas setzen. *Custos præficitur lateri.* Cl. *Sed me cum lucis Hecate præfecit avernis.* Virg. *syn.* Præpōno. *phr.* Cūram mando, dēmando, impĕrium do, trĭbuo. Cum summo impĕrio mitto. Rĕgendum trādo, cŏmmitto, impĕrio, dītĭōni sŭbjĭcio ūrbem, prōvinciam, &c.

præfīdo, Vfam.

præfīgo, Wtykam / Wbiiewam / Przybiiam. Fürhefften. *Pacem orare manu, præfigere puppibus arma.* Virg.

præfĭgūro, Przepiſuię 2. (wię 1.

præfīnio, Náznaczam / Okreslam 1. Stánowię 1.

præfīnītio, Określenie rzeczy.

præfīnīto, Określnie / Zreteſtru.

præfīnītus, Określony / Vmowiony.

præfiſcĭnè, præfiſcĭni Nie chwaląc ſię / W dobry czás. præfiſcĭno, W dobry czás.

præfixus, Przekłoty. præfixus ferro, Okowány.

præflōrātus, Zgwałcony.

præflōreo, *sub* Kwitnę.

præflōro, Kwiát obrywam / Rozßtuię wprzod.

præfluo, ćiekę mimo.

præfōcātio, Dawienie. præfoco Dawię.

præfŏdio, Przekopáć / Zákopáć.

præformīdo, Boię ſię.

præformo, przepiſuię 2. *propriè primus formo*

præfra-

præfractè, Vpornie.
præfractus, Surowy 2. Vporny/ Złamány.
præfrigidus, źimny 1. (co.
præfringo, Nálámuię/ przełámuię/ Łamię
præfulcio, Podpieram.
præfulcio negotijs, Zwierzchność dáię.
præfulgeo, Łśknę się.
præfulguro, *sub* Błyská się.
præfurnium, Czeluść 2. *præfuro* Száleię 1.
prægelidus, źimny 1.
prægermino, Pokowie puszcza drzewo.
prægestio, żądam bárzo.
prægignor, *sub* Rodzę się.
prægnans, *prægnas*, *ātis*, Brzemienna/ ćielná Schanger. item wichtig. *Cisseis prægnans, ignes enixa jugales.* Virg. *syn.* Grāvida, fœta grāvis. *phr:* Grāvem fērens mātūro pondēre ventrem, *vide Gravida*.

prægnātio, Brzemienność.
Prægradat, Pacuv. priscè pro prægreditur. Noni.
prægrandis, Wielki 1.
prægrāvis, ćiężki. gar schwär. *Decidit hyberno prægravis unda gelu.* Mart.
prægrāvo, Obćiążam/ Przeważam.
prægredior, Vprzedzam 1. Przewyższam.
prægressio, prægressus *us*, Vprzedzánie.
prægustativa comestio, śniadánie 1.
prægustatium, Kosztowániu służący.
prægustator, Podczászy/ Kráyczy/ Kuchmistrz.
prægusto, Kosztuię wprzod/ Kredencuię komu/ Przekosuię czego.
præbibeo, pro præbeo. Dáię 1. Przyodziewąm
præjāceo, Leżę przed.
præjācio, Przećiskawam/ Ocaczam.
præiens, *euntis*, Záczynáiący.
præjūdicātio, Osądzenie przed dekretem.
præjudicātus, Vprzedzony/ Osądzona rzecz.
præjudicium, Osądzenie przed dekretem/ Sędziemu dánie pochopu/ Niesłuszna/ Vprzedzenie. [má.
præjūdico, *idē*, & Sądzę przed sądem.
præjūrātio, *sub* Przysięgam 1.

præjurator, Przysięgácz.
præjūro, Przysięgam 1.
præjūvo, *sub* Rátuię/ Wspomagam 2.

PRÆL

prælābor, *ēris* Przemkam 2.
prælambo, Obliżuię/ Kredencuię.
prælargus, Szczodrobliwy/ Szeroki.
prælāvo, *as* Płoczę. prælautus, Hoyny.
prælectio, czytánie. prælector, Czytelnik.
prælēgo, *as*, Odkázuię.
prælĕgo, *is*, Czytam 2. Przeżdżam.
prælialis, præliāris, Woienny/ Potyczkowy.
præliātor, Potykácz/ Waleczník.
prælibatio, Kosztowánie.
prælībo, Kosztuię wprzod/ Kredencuię komu/ Zatrzeć.
prælicenter, śmiele/ Názbyt.
præligāneum vinum, Wino podwięzáne.
præligātus, *sub* Oczárowány.
prælīgo, Obwiezuię/ Záwięzuię 1. Przewięzuię/ Przywiązuię.
prælīno, *is*, Obiepiam.
prælior, Potykam się 4.
prælium, Potyczka. Ein Streit/ Feldschlacht. *Quemq; suæ rapiunt scelerata in prælia causæ.* *syn:* Cērtāmen, pūgna, cōnflictus. *epith:* Hōrrēndum, sævum, fērum, dirum, scēlērātum, infāndum, tūrbĭdum, viŏlentum. *phr.* Clāngite vōcāli prælia rauca tūba. Ingrŭit Ænēās Itālis ēt prælia mīscet. Prīma lēves ineunt si quāndo prælia Parthi. *vide Pugna.*
prælopo, Wprzod 5.
prælongo, *as*, Przedłużam/ Rośćiągam.
prælongus, Długi 2. Długość 1.
præloquium, Sentencya 2.
prælŏquor, Przedmowę czynię/ Wymawiam Przepowiádam.
prælūceo, świecę/ Rozświecą się.
prælūcidus, Jásny/ Łśknący się.
præluditur, Poczyna się.
prælūdium, Przegrawek/ Vtarczká. Vorspiel. *Hæc sunt præludia ad Astra.* M.
prælūdo, Przegrawam 3. Kosztuię się/ Harcuię. vorspielen. *Iđibus sparsâ ad pugnam præludit arena.* Virg.

prælum, Prása pápierniczá/ ϗc Ein Kelterbaum. epith: Spūmāns, mădĭdum, ēbrĭum, Fālērnum, Cāmpānum, Pēlignum, phr: ēbria spūmābānt cālcātis præla rācēmis. Nōn hæc Pēlīgnis ăgĭtur vīndēmia prælis. Vīnăque fūndūntur prælis ēlīsa Fālērnis. ēt prælis nōn īnvĭdet ūva Fālērnis.

prælumbo, as, Wybiiam/ Ochromić.

Præluo, Sipont: & Calepin. pro abluo ante, vel præterfluo.

prælūsio, Poczynánie się.

præluſtris, Swietny 2.

PRÆM

præmăcĕro, Námaczam.

præmando, as, Roſkázuie 1.

præmature Rychło/ Skwápliwie.

præmātūrus, Rychły/ Rány, unzeitig. Non præmaturi cineres, nec funus acerbum. J.

præmĕdĭcātus, Lekárſtwy opátrzony.

præmĕdĭtātio, Przemyślánie.

præmeditor, Przemyślam.

præmefero, præmegero, divide præ me fero, &c. ut ſupra.

Præmenſus, à præmetior. apud Tibullum aliqui legunt, corrigit Scalig. Permenſo tempore lucis; i. tranſcurſo, à Permetior.

præmeſſum, Práżmo.

præmĕtium, præmĕtīvum, Pierwiaſtki/práżmo.

præmĕtuo, Boię ſię.

præmiātor, Płaycá/ Pomocnik/ Łupieżcá.

præmiatrix, ſub Płaycá.

præmĭcans, świetny. præmigro, Vchodzę 1.

præmĭnens. Wydátny i.

præmĭneo, Przewyższam.

præminiſter, Popr̃zednik/ Sługá 1.

præminiſtro, poſługuię.

præmĭnor Grożę.

præmior, aris, płácę 1. Z zyſku ſzukam.

præmiōſus, Bogáty/ pieniężny/ & ſub Zyſk 1.

præmiſſa, orum ſub pierwiaſtki.

præmiſſio, przeſyłánie wprzod.

præmitto, Przeſyłam.

præmĭum, Zapłátá 1. Podárek 5. Zyſk 1. Łup/ Wyſługá. Gabe/ Verehrung ---- meritæq́ exſpectant præmia palmæ. Virg. ſyn. Mērces, prĕtĭum, mūnus, dōnum, frūctus. epith. Māgnĭfĭcum, īnsīgne, āmplum, ēxĭmium, lārgum, ŏpŭlēntum, dīves, prĕtĭōſum, īngēns, mĕmŏrābĭle, præclārum, jūſtum, mĕrĭtum, sōlēnne, rēgium, vīle, pārvum. prĕtĭi mērces. ēxācti lābōris, īmpēnsæ vĭrtūtis hŏnos, frūctus, sōlātia. Præmia jūſta lābōrum, Mĕrĭtæ præmĭa pālmæ, Lārgăque māgnănĭmus ſtătŭīt tibi præmĭa Princeps. Præmia quanta bŏnos mānēānt. Quæ dīgna vĭro pro tālĭbus aūſis præmĭa poſſe rĕar ſolvi: Mĭhi sī mērces ērēpta lābōrum ēſt, Hīc sāltem lōngi nōn cūm dŭce præmia bēlli rēddāntur. Invĭtat prĕtĭis ănĭmos, ēt præmia pōnit.

præmŏdĕror, Miárkuię præmŏdum Názbyt.

præmŏleſtia, Przykrość.

præmŏlior, przemyślam.

præmollio, Miękczę/ Przeżuwam.

præmollis, Miękki.

præmŏneo, Przeſtrzegam 1.

præmŏnĭtor, przeſtrzegácz.

præmonitus, us, przeſtrogá.

præmonſtrātor, Náuczyciel.

præmonſtro, przeznaczam/ & ſub przepowiadam.

præmonſtrum, Znák.

præmordeo, Vkęſuię. Præmorſi Plaut. priſce.

præmŏrior, Vmieram wprzod.

præmŏrtui, pudoris, Niewſtydliwy.

præmortuus, Martwy/ Na poły umárły.

præmūnio, Opátruię 2. Obwárowáć/ Zábiegam 3.

præmūnĭtio, przeſtrogá/ Ochroná.

PRÆN

prænarro, powiádam 1. (nie.

prænăto, płynę 2. prænāvĭgātio Żeglowánie

prænāvĭgo. przepłynąć

prænĭmis, Názbyt prænĭtens Jáſny 1

prænōmen, przezwiſko prænomino, Nazywam.

prænoſco, przeczuwam.

prænōtio, przeczuwánie/ przeiście 2.

prænūbĭlus, Chmurny.

Prænuntia, orum: Senec. aliter Prognoſtica, legitur.

prænuntiatīvus, Opowiadácz.

prænuntio, przepowiádam/ Opowiádam 2.

prænuntius, Opowiádácz.

præŏccĭdo, Záchodzę 9.

præoccŭpātio, Vbieżenie/ Vprzedzenie/ Zábieżenie.

præoccŭpo, Uprzedzam/ Uymuię sobie ludźi/ Obeymuie mię.
præopto, Wolę/ przenoszę 3. Obieram.
præordino, *sub* przegladá Bog.
præpando, Zástaniam 1.
præpărātio, Gotowánie/ przygotowánie.
præparatò, Z przygotowániem.
præpărātōrius, przygotuiący.
præpărātus, *us*, Gotowánie.
præparcus, Skąpy.
præpăro, Gotuię. Bereiten. *Sulcos & vinetæ crepat mera, præparat ulmos.* Hor. *syn:* Păro, āppăro, cōmpăro, īnstrŭo, ōrno, ădōrno, ōrdĭno, cōmpōno. *phr.* ănĭmos; āptēnt ārmis, pūgnæque părēnt, īllī sē pūgnæ āccīngūnt, āccīngūnt ōmnes ŏpĕri. Prōpūgnācŭla bēllo tūta părānt. Rēbus jām rīte părātis. Cūrsumq; părāri īmpĕrat.
præpĕdīmentum, przeszkodá.
præpĕdio, Obćiążam.
præpĕdior, Wikłę się. præpendeo, Wiszę.
præperatus, *us*, *præparatus, us*, przygotowánie
præpero, *pro præparo*, *priscum sub* przygotowánie
præpes, ĕtis, *substant:* Ptak 1. Ptak wiekszy/ Orzeł.
præpĕs, *adiect.* Skrzydłásty / prętki / poprzedzáiący. Geschwind. *Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ.* Virg. *syn:* Cĕler, vēlōx, cĭtus, pērnix, cōncĭtus. *v.* *Celer.*
præpĕto, Uprzedzam/ żądam 2.
præpīlāta, orum. Bez grotu.
præpĭlus, *à præpilo, as*, Tępy/ Bez grotu/ *an* Okowány? *vel* Kończáty?
præpĭlo, *as.* Przećiśkawam. *Sed propriè, ut vulgò explicatur, exacuo vel bebeto. vide Præpilatus.*
præpingvis, Tłusty.
præpollentia, przemagánie.
præpollens, Zamożny/ przemożny.
præpolleo, przemagam. (zam.
præpondĕro, przeważam/ Ważę/ Rozwa-
præpōno, Kłádę wprzod/ przenoszę zwierzchność dáię. Fürsetzen. *Undique deceptam fronti præponere olivam.* Hor. *syn* Præfĕro, āntĕfĕro, *vel* præficio.
præporto, Niosę przed sobą.
præpŏsĭtio, przekładánie.

Præpositio, *Grammatica*, *Cicer. Quintil. apud Carisium, Diomedem*, Priscianum. *est pars orationis indeclinabilis, &c. &c.*
Præpositivus, ut apud Carisium & Priscianum. *Præpositivæ vocales, quæ in diphthongis præponuntur: apud Græcos Articuli præpositivi.*
Præpŏsĭtūra, przełożeństwo/ *an* proboſtwo.
præposĭtus, *adiect.* przedni 1. Wyborny.
præpositus, *subst*, przełożony 2. Przeor/ *an* Proboszcz. Fürgesetzt. *Horam præpositæ quæ foret apta viæ.* Ovid.
præpositus classi, Amiral 1.
præpositus cubiculi, Komornik 2.
præpositus familiæ, Ochmistrz.
præpositus militum, Rotmistrz.
præpossum, przemagam. (dnie,
præposterè Opák 2. Opácznie/ Nieporządnie,
præpostĕrus, Opáczny/ Nieporządny. Hinter sich/ verkehrt. *syn.* pērvērsus, præmātūrus, præcōx, īntēmpēstīvus, *phr.* ōmnia nātūrā præpŏstĕra lēgibus ībūnt Pārsque sŭum mūndi nūlla tĕnēbit ĭter. *v.* *Impossibile.*
præpŏtens, przemożny/ Wielmożny/ Zamożny.
præprŏpera festinatio Skwapliwánie się.
præproperanter, præpropere, Skwapliwie,
præprŏpĕrus, Skwápliwy/ Niedoźrzáły.
præpūtium, Obrzezek 2.
præquam, Oprocz.
Prequestus Ovid. 4. Metam. Multaq; prequestus, *i. ante questus, al. Conquestus.*

PRÆR

prærābĭdus, Ziádły/ *sub* Gniewliwy.
prærădio, świecę/ Záiáśnieć.
prærado, Przeskrobáć.
prærancĭdus, Zgniły/ Nieprzyiemny.
prærāpĭdus, Prętki.
prærepius, przed czásem.
prærĭges, Márzną/ Odziebić.
præripia orum. à ripa, pobrzeże
præripio, *is, à rapio* Ubiegam kogo/ przeymuię. vorhin wegreissen. *Littera præripere, & venientes pellere terra.* Virg.
prærōdo, Nákęsuię/ Ugryznąć/ *& sub* Obliżuię co.

præro-

prærogativa, przodek 2. Otuchá/ przywiley.
prærŏgātīvus, przodkuiacy.
prærogo, *sub* Wydáię & przed czásem.
prærumpo, Przerywam 1.
prærupta rupes, Przerwá.
præruptè, przykro 1.
præruptum, Przepáść 2. Przerwá 1.
præruptus, Oderwány/ Przepáśćisty/ Zá-
wieśisty.

PRÆS

præs, *dis, m.* Rękoimia. *vide &* prædes.
præsum, Jestem przytomny.
præsagio, & præsagior, *Deponens.* Przeczu-
wam/ & *sub* Ná dęszcz Zuvor mercken/
weissagen. *Venturam melius præsagit navita
noctem. P.* præsentio, præsentisco, prævĭdeo, augŭ-
tor, vātĭcĭnor, prædico.
præsāgitio, Przeczuwánie.
præsāgium, *idem &* Znák. Wahrsagung.—
-- docta spirant præsagia rupes. Cl.
præsāgus, Przeczuwáiący/ Wieszczący/ By-
stry 2. Weissager. *heu mens præsaga futuri*
Claud. *syn:* præscius, prænūntius, vātes, augur. *Vi-
de Augur.*
præsānatus, Zleczony.
Præsanasco, Calepin. Rob, Steph: corrige præsa-
nesco. *sub* Goi się.
præsāno, Goi się/ Goię.
Præscātens, à Præscateo. Obfity.
præscientia, Przeyrzenie Boskie.
Præscindo, Przynam/ Ućinam
præscio, præscisco, przeczuwam/ Wiem
przed tem.
præscītio, przeyrzenie Boskie.
præscītum, przeczuwánie/ Znák.
præscius. przeczuwáiący. Zuvor wissend.
Præscia venturi, da, non indebita posco. Virg.
præscribo, Przepisuię 3. Opisuię 1. Napis
kłádę/ Okreszam 1. Dawnośćią używánia
práwá dostáię/ Stánowię 1. Vorschrei-
ben. *Quid faciam, præscribe quiescas.*
Hor. *syn:* Dēfinio, præfinio, dēsigno, vel stătŭo,
māndo, jŭbeo, impĕro, præcĭpio.
præscriptio, Opisánie/ Okreszenie/ Dawno-
śći używánia práwo/ Pokrywká 2. Wybi-
iánie się z práwá/ przeyrzenie Boskie.

præscriptum, Formułá/ Okreszenie.
præscriptus, Opisány.
præsĕco, Ućinam/ Urzynam.
præsegmen, Ućinek 1. Obrzezek 3. Ostrzy-
żek/ Látorośl do sádzenia.
Præsēminatio; tr: Vitruu. i. præparatio:
præsēmĭno, prześćielam 2. *tr. alioqui propriè,*
Wprzod śieię.
præsens, Obecny/ Niniey szy / Teráźnieyszy/
Gotowy 1. Pewny/ Skuteczny. *Et pro Ad-
verbio.* Obecnie. Gegenwärtig. *Tu pro
germano, si quid præsentius audes.* Virg. *syn.*
Spĕctāns, spĕctātor, tēstis, ārbĭter, *vel* īnstāns, īm-
mĭnēns, vel prōmptus. ălăcer, vel intrĕpĭdus, im-
mōtus.
præsens animus, *vel* præsentia animi śmiáłość
præsensa, *orum.* Protoctwo.
præsensio, przeczuwánie/ przeyrzenie Boskie
præsentāneus, Obecny/ Pewny/ Skuteczny/
Smiertelny 2.
præsentārium argentum Gotowe.
præsentārius, Gotowy.
præsentĭa, Obecność.
præsentio, præsentisco, przeczuwam/ Czuię.
præsento, *as,* Stawiam
præsēpe, *is, hoc* Chlew/ żłob/ Stáynia/ Sta-
nie 2. Nierządny dom/ Stoł/ Przegrodá:
Ein Krippe *Stabant ter centum nitidi in præ-
sepibus altis.* Virg. *syn.* præsēpium, stăbŭlum. *Vide
Stăbulum.*
præsĕpĕlio, Grzebię 2.
præsēpes, *is, f.* żłob/ Stoł.
præsēpia æ, tr. Stoł 6.
præsēpio, Zágradzam/ Ogradzam 1.
præsēpium, żłob.
præsero, Colu. corr. præsaro.
præsertim, Jle 3. Zwłaszczá.
præservio, Násługuię præservo, Záchowuię.
præsĕs, *idis,* przełożony 2. Rządźcá/ Staro-
stá 1. Pátron. Ein Landvogt Schirmer.
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui. Mart.
præses i. præsens est. Obecny.
præsĭdālis, Starośći.
præsidatum regens, Przełożony 2.

Nnnn 2 præsi-

præsidātus, *us*, Stárostwo 1.
præsĭdeo, Zwierzchność mam/ Rządzę 1. Obsiadam/ Opánowáć. vorstehen. *Præsidet & viridi gaudens Feronia luco. Virg. syn:* præsum, impĕro, dŏminor.
præsideratio, *sub* Zimá powstáie.
præsidĕro, *ibidem.*
præsidiālis Obronie służący.
præsidiārius *idem &* Stárośći.
præsidiarium medicamentum, przerwá.
præsidiarius miles, żołnierz osádzony.
præsidiarius palmes, Látorośl zostáwiona.
præsĭdium, Obroná 2. Osádá 2. Twierdza/ Besatzung/ Hülff/ Schutz. *Tuterisq; tuo fidentem præsidioq.* Hor: *syn:* Cūstōdia, mīlitum lĕgio, cŏhōrs, stătio. vel prōpūgnācŭlum, mūnīmēntum, tūtēla, sūbsĭdĭum, aūxĭlĭum. *epith:* Tūtum, sălūtāre, mūnītum, vălĭdum, vāllātum, tūrrītum. *vide Auxilium.*
præsignifĭco. przeznaczam. (Pomoc,
præsignis, *adiect. commune.* Znáczny/ & *sub* Krásny.
præsigno, przekreślam/ żegnam się.
præsĭlio, Skáczę 1. & *sub* Rzucá się płácz.
præsipio, *apud Festum, incertum proprio an translato sensu, sonat Præsagio* przeczuwam. *vel valdè sapio.* przemądry iestem/ & Trącę
præspargo, lege præspergo.
præspĕcŭlor, przeczuwam. Verreichen.
præspergo, potrząsam.
præstabĭlis, præstans, Zacny/ Wyborny.
Præstabilis super malitia Deus, Ioël. apud LXX. i. pænitens mali. s. pæna quod cogitarat inferre: vel revocans se à pæna, castigatione. Emman. Sa.
præstantia, Zacność/ Wybor.
præstantior, Lepszy.
præstat, Lepiey. *præstatio,* pobor.
præstat ingenio, Dowćipny.
Præstauro, Diomed: i. præstruo. Robert. Constantin.
præstega, *æ.* przedsionek.
Præster, Sipont. corr. Prester.
Præsterga sunt omnia sub Ochędożny.
præsterno, Gotuię 1. 2.
præstĕs, ĭtis, Przełożony 2,
præstigia, æ, Mámienie/ Szálbierstwo.

præstigiæ, *arum, idem &* Łápáczká w mowie/ Omámienie. Zauberey/ Augenblendung. *Operta quæ fuere, sunt patent præstigia.* (Jamb.) *syn.* incāntātio, vĕnēficium, măgia. *epith:* Fallāces, dŏlōsæ, nĕfāndæ, măgĭcæ, ārcānæ, vānæ, ĭnānes, ĭnvălĭdæ, scĕlĕrātæ, crūdēles, dīræ, īnfāndæ, vĕnēficæ, hŏrrēndæ, tĕrrĭbĭles, Thĕssălĭcæ, Tărtărĕæ, Stўgiæ. *vide Magia.*
præstīgiātor, Szálbierz/ Czárownik. Zauberer. *syn:* Măgus, *vel* cĭrcŭlātor, hĭstrio.
præstigiatrix, Czárownicá.
præstīgiōsus, Szálbierski.
Præstingvo, idem Præstringo.
præstino, Kupuię.
præstitor Dawcá/ Płácá.
præstĭtuo, Náznaczam.
præstĭtūtus, Umowiony.
præstò, Obecnie/ przytomnie/ & *sub* Osobie. Gegenwärtig. *Pauper erit præstò tibi, præsto pauper abibit.*
præstò est, *vel* sum, Łácno iest/ Przytomny iestem.
præsto, *as,* Czynię 1. Dáię 1. Dokázuię/ przodkuię/ Przewyższam/ Stawiam się/ Wárowię 1. Bior. Zwierzchność dáię/ Záchowuię 2. Ochraniam/ Nágradzam/ Odpráwiam 1. Hámuię/ Dochowáć/ Zábiegam/ Obiecuię 1. 2. Spełniam/ Spráwuię 1. Zástępuię kogo/ Stoi zá to/ Rzecz. *Præstiterit totidem lectas de more bidentes.* Virg. *syn.* Excĕllo, pŏlĕo, văleo, vel præcĕllo, sŭpĕro, vinco, præĕo, āntĕĕo, prævĕrto, sum præstantior, vel exĕquor, effĭcio, pĕrăgo, vel prōmitto, pŏllĭcĕor.
præstolatio, Oczekiwánie.
præstŏlor, Czekam.
præstringo, *is,* Przerażam/ Błáść mi/ Mięszę co/ Záćmiam/ Mamię/ Zámydlam oczy/ śćiągam 1. Tępię/ Drásnąć.
præstruo, Zagradzam 1. Náprawiam kogo.
præsudo, sub Poczę się.
præsul, Przełożony 2. Márszałek taneczny/ Prálat. Ein Vorsteher. *syn:* Antistes, Pontifex. *vide Antistes.*
præsulsus, Słony.

præsul-

præsultātor, Márszálek taneczny.
præsulto, Skaczę 1.
præsultor, oris, Hárcownik/ Márszálek taneczny.
præsum, Zwierzchność mam/ Jestem tym.
præsumo, Biorę wprzod/ Vprzedzam/ przemyślam/ Dorozumiewam się/ Tuszę/ Mam to zá pewną/ Nádziewam się / Przekęsuię Verstehn. *syn:* præsĭdĕo, īmpĕro, quīn ĕtiam.
præsumpta opinio, Otuchá.
præsumptio, Vprzedzánie / Spodziewánie, Nádzieiá/ Otuchá/ Pierwiastki. *Item figura Prolepsis.*
præsumptor, śmiáły 2.
præsumptum, Otuchá/ Pewne to.
præsumptus, Vprzedzony/ Domniemány.
præsuo, Obszywam.
prætĕgo, Okrywam.
prætendo, Zástaniam 1. Szczycę się kim/ Vdáię się zá/ Niosę przed sobą/ Zdobię 2. Trzymam 1. Pokrywam / Pokázuię 2. Ogradzam/Wymawiam się 2. Zastawiam ćicć
prætĕner, Szczupły/ Miękki.
Prætenta, æ, Czátá.
prætentamentum, Probá 2.
prætentatus, *us,* Mácánie/ Probá 2.
prætento, Mácam 2. Doświadczam/ Kosztuię/ Zmácać/ Przegrawam 3.
prætentūra, Kobylenie/ Ostrożenie/ Czátá.
prætĕnuis, Wąski/ Cieniuchny/ Szczupły.
prætĕpeo, Zágrzewam się.
præter, Oprocz/ Mimo/ Nad 1. Nád to/ & *sub* Ráczey.
præter æquum & bonum, Surowie.
præter ex causa, præter si, Oprocz.
præter si, Chybá.
prætĕrăgo, præter ago, Miiam/Przeieżdżam
Præterbīto, as, vel is, potiùs. idem. priscum.
prætercurro, Przeieżdżam/ Miiam 1.
præterdūco, Prowádzę 1. Mimo.
præterea, præter ea, Nád to. über das. *syn.* insŭper, ĕtĭam, ădhūc, ăd hæc, tūm, dein, deinde, quin ĕtiam.

prætĕreo, Miiam co/ Opuszczam 1. Przemiiam 2. Przewyższam/ Przeieżdżam/ Vchodzi 2. vorüber gehn/ unterlassen. *Et nunc Pristis abit, nunc Sitam præterit ingens.* Virg: *syn:* Prætĕrgrĕdĭor, vel mītto, ōmītto, līnquo, prætērmītto, missum făcio, tăcĕo, rĕticeo, sĭlĕo, cōnticĕo.
prætĕrĕquito, Przeieżdżam.
præterfĕro, *ibidem.*
præterfluo, Ciekę mimo/ Przemiiam 2.
prætergeo, es, prætergo *is,* przecieram/ Pocieram.
prætergrĕdior, przeieżdżam/ Vprzedzam.
prætĕriens, Przemiiáiąc.
præterita *orum,* przeszłe rzeczy.
prætĕrĭto, *as, à præter, & ito.* przeieżdżam.
prætĕrĭtus, Vpośledzieny / Odrzucony / Przeszły. vergangen. *O mihi præteritos referat si Iupiter annos.* Virg. *syn:* ēlāpsus, trānsāctus, ēxāctus, vel ōmissus, prætērmissus, rĕlictus.
præterlābor, Przeieżdżam 4. Fürrinnen/ vorfliessen. -- *hanc pelago præterlabare necesse est.* Virg.
præterluo, *Apulei. idem* præterfluo, *ut Colvius legit.* prætermeo, *idem.*
prætermissio, Opuszczenie.
prætermitto, Opuszczam 1. Fahren lassen/ übersehen. *vide Prætereo.*
prætermonstro, Pokázuię 1.
prætĕrnāvigatio, Przepływánie/ żeglowánie.
prætĕrnāvigo, Przeieżdżam
præterpropter, *i. præter, quàm propter.* Kolo. *præpositio 3.* Dla czego inszego / żyię dzień po dzień.
præterquam, Oprocz.
prætĕro, *sub* Głodzę 2. Wygłodáć. *al.* Przecieram.
præterrādo, *sub* Ostrobuię.
præterfus, *sub* Ochędożny.
prætervectio, Przemiiánie
prætervĕho, prætervehor, Przeieżdżam/ Miiam. Fürüber fahren. *Missus adest, vivo prætervehor ostia saxo.* Virg.
Prætervorto, Cicero corr. Præverto,
prætervŏlo, *as.* Przelatam/ Przemiiam.

prætexo, Zákrywam / Zástaniam 1. Pokrywam/ Wymawiam się 3. Kłádę wprzod/ Zámyślam 2. Brámuię 1.
prætexta, *vel* prætexta toga, Szátá Senatorska/ Szátá zwierzchnia/ Szátá dźiecinna/ *& sub* Brámowány.
prætextata ætas, prætextati anni. Dźiecinstwo.
prætextātus, Szátkatno chodzący/ Vczćiwy/ Sprosny/ Plugáwy/ *& sub* Mowá plugáwá.
prætēxtum, Nákryćie/ pokrywká.
prætextus, *us*, Pokrywká 2.
prætextus, *ti*, Brámowány.
Prætimeo, Boię się.
prætor, Woyt w miástách/ Sędźia 2. Hetman [Rzodzcá
prætor vici, Szołtys.
prætor comitatus augustalis, Márszałek krolewski.
prætoria navis, Amirał.
prætoriani milites, Jánczárowie / Hálábartnicy.
prætōriānus, Hetmáński/ żołnierz przechodni/ Hálábartnik.
Prætoriola navium. Ezechiel. 27. interpretatur Emman. Sa. ex Chaldeo codice. Coopertoria instar theatri. Budy/ Komory z desk. *apud LXX legimus. oilos alsodeis. i. domos vel habitationes instar lucorum.* Chłodniki z Chrostu żywego / âbo świeżego.
prætōritius, Hetmáński/ Woytowski.
prætōrium, Ratusz/ Dwor 2. Namiot 2. Rádá pospolita/ Kosz Tátárski/ Sądowa sala/ Pálac. Das Schultheiß oder Richt hauß. *Et circa regem, atq; ipsa ad prætoria densæ.* Virg.
prætōrius, Hetmáński/ Woytowski.
prætorquĕo, Zákrącám.
prætrĕpĭdans, prætrĕpĭdus, Bojáźliwy.
prætrunco, Vcinam. prætŭmidus, Pyszny.
prætūra, Woytowstwo.

PRÆV

Prævălentia, Przemożność.
prævăleo, Przemagam / Mocnieię. Mehe vermögen --- *jaculoq; potest, qui prævalet arcu.* Stat.
prævalet, Lepiey. prævalidè Mocno.
prævălidus, Mocny. Gar fest/ sterck. *Se prævalidum primis ostentat arvis.* Virg.
prævallo, *as*. Obwodzę murem/ wałem.
prævărĭcatio, Przestąpienie/ Wydánie sprawy/ Zmowá/ Oszukánie. [stąpnik.
prævaricator, Zdrayca/ Prokurator/ przeprævaricor, *proprie* Wykrácam.
prævărĭcor, *tr.* Wydáię sprawę/ Przestępuię ustáwę
prævārus *sub* Krzywonogi.
prævĕhor, Mijam co/ Vprzedzam.
prævello, *is*, Vrywam.
prævēlo, *as*, Zákrywam prævēlox; Prętki.
prævĕnio, Vprzedzam / Záieżdżam. vorkommen. *Præveniunt cessantis opem, nec ad omne gerendum.* P. *syn:* prævĕrto, prægrĕdior, occ...
præventor, Poprzednik. (po...
præventus, Vprzedzony.
Præverbium Varroni, est Præpositio cum Verbo composita, vel componi solita Adverbiu Scaurus & Fronto vocat.
prævĕrto, Vprzedzam/Wprzod idę/ wprzod co czynię/ Wyśćigam kogo/ Vchodzę 1. Vdáię się do czego/ powiádam 1. Przenoszę 3. Opuszczam 1.
prævertor, Przenoszę 3. Vdáię się do czego. Wprzod 2. 3.
prævĕtitus, Zákazány.
prævĭdeo, Przeglądam 2. Obaczam co. Vorsehen. *Cunctaq; mens oculis prævidet illa meis.* Ovid: *syn:* Prōspĭcio, vĭdĕo, præsēntio, præsāgio, vātĭcinor, aūgŭror, prædīco.
prævincio, Zwięzuię. prævĭrĭdans zielony.
prævīsus, przeyrzány. prævītio, Zárażam.
prævius, Poprzedzáiący. vorgehend. -- -- *sequitur, nunc prævius anteit.* Ovid.
præumbro, Zástaniam.
prævŏlo, *as*, Vprzedzam/ Wyśćigam kogo
Prævorto, & or, priscé idem Præverto, & or.
præūro, Opalam. præut, præ ut, Wzglądem.

PRAG

pragma. *Gr.* Sprawá 1.
Pragmatica sanctio, in C. est rescriptum principis de consilij sententia in causa publica, alicui universitati, collegio, corpori datum. ICti.

pragmăticus, *adiect: Gr.* Spráwny.
pragmaticus, *subst: Gr:* Praktyk 2.
pragmatŏgrăphia, *Gr:* Opiſánie rzeczy.
Item exornatio Oratoria illustris.
Pramnion, lege supra. Morion 2.
pramnium, Wino ſłodkie.
prandiculum, prandiolum, śniadánie 2.
prandeo, Obiáduię.
prandium, Obiad. Mittags-Eſſen. *epith:* Lautum, pingve, ŏpĭmum. *V. Convivium.*
prandium abſtemium, caninum, Poſtna potráwá/ Bez winá/ Bieśiádá ſkromna.
pransĭto, *as,* Obiáduię.
pranſor, Obiádownik/ Gość 1.
prānsōrius, Obiadowy. pranſum, Obiad.
pranſus, Gotowy/ Już po obiedźie.

PRAS

praſinatus, *subst:* Zielony 1.
prăsĭnus, *adiect: Græcum,* zielony.
prăsĭnus, *subst:* Leſzcz.
prăſium, *gr:* Szátá biała.
prăſius *Gr.* Kámień źielony.
prăsoīdes gemma, *Gr. sub* Topázyn.
prăſon, *gr.* Porośt.
prātenſis, Łączny. prātŭlum, Łączká.
prātum, Łąká. *& tr.* Kśięſzki zbierálne. Eine Wieſe. *Riparumq; thoros & prata recentia rivis. epith:* Flōrēns, flōrĭdum, vĭrĭde, vērnāns, vĭrĭdāns, pĭctum, mōlle, gēmmāns, ĭrrĭgŭum, hērbĭdum, grāmĭnĕum, lætum, hūmĭdum, ūdum, ămœnum, cūltum, rīdēns, fragrāns, hālāns, ŏdōrum. *phr:* Prātēnſe vĭrētum. Vĭrĭdāntia prāti jūgĕra. Hērbōſus, grāmĭnĕus cāmpus, ăger. Hērbĭda, flōrĭda rūra. Hērbis vērnāns hūmus, plānĭties. Hērbōſi plānĭſsĭma cāmpi ārea. Lŏca vĭrĭdāntĭbus hērbĭda prātis: Vĭrĭdi, vărio fūlgens cŏlōre. Pērpĕtŭis flōrĭbus ŏdōrum, ŏdōratum. Pĭctum vērnāntĭbus hērbis. Vēre nŏvo rīdēns. ānte nŏvis rŭbĕānt quam prāta cŏlōrĭbus. Nōn mōllia dēsūnt prāta tĭbi Zĕphȳris īlli mēlĭōrĭbus hālānt. Pērpĕtŭi flōres. Hīc rădĭant flōres, & prāti vīva vŏlūptas īngĕnĭo, vărĭāta ſŭo. Vēr pingit vario vĭrĭdāntia prāta cŏlōre. Lætā săgĭnāti dēpāſcūnt prāta jŭvēnci. Cōllis ĕrat, cōllēmque sŭper plānĭſsĭma cāmpi ārĕa quam vĭrĭdem făcĭēbānt grāmĭnis hērbæ. ĭtur ĭn ætērno vēſtĭtos grāmĭne cāmpos, ſūnt ŭbi mūſcōſo lūrĭda prāta sĭtu, āſpĭce ĕt hēſtērno rōrāntia prāta cŏlōre. Pēr vărĭos frūtĭces, ĕt pēr flōrēntia prāta. *Vide Gramen.*
prave. Źle.
Pravicordius. Ecclesiastici 32. in vet. editione, qui parvo est corde. similiter S. Augustinus finxit vocem Torticordius. Sed in editione Sixti est: Qui insidiosè agit: apud LXX. verò est: ó potrinómenos. i. simulans. Vulieco: Obłudnik.
prāvĭtas, Złość 1.
prāvus, Krzywy/ Zły. Krumb böſz. *Tam ficti pravíq; tenax, quam nuntia veri.* Virg. *syn.* Diſtōrtus, pērvērſus, mălus. *Vide Sceleratus.*
praxis, *is, eos, gr:* Czynienie/ Dźiałánie/ Spráwowánie.

PRE

Precandi salutem formulæ. Bożeć day zdrowie Boże mu day długie látá.
precario, Z prozby. (żebrzę.
precariò rogo; precarium quæſtum facio,
prĕcārius, Vproſzony. Das auſz Bitt wird gegeben/ auſz Gnaden. *Arma aliena movet, quem forma precaria celat.* Ovid.
Precarius liber, an rectè Modlitwy.
precarius quæſtus, żebránina.
prĕcātio, Modlitwá/ Prozba/ *& sub* Przeżegnánie. Eine Bitt/ Gebett. *syn.* Rŏgātio, prĕces. *epith:* Blānda, pĭa, hūmĭlis, sōlĭcĭta, mōllis bĕnigna, īmpōrtūna, āſsĭdŭa, cōntĭnŭa, pŏtēns, ārdēns, flēxănĭma, āttēnta, rĕpĕtīta, ĭtĕrāta, sūpplēx, flēbĭlis, īrrĭta, cāſſa, vāna, ĭnānis. *phr:* Vērba prĕcāntia, rŏgāntia. Sūpplĭcia vōta. Flēctēns ănĭmos Dūrāquĕ mēllĭta flēctĕre cōrdă prĕce. Sūpplĭcus nĕc ăbēſt hūmĭda gūtta prĕci.
precativè, proſząc. *precativus,* proſzący.
prĕcātor, Proſzak/ przyczyńcá.
precatorius, sub Modlitwy.
precatrix, *sub* Proſzak. prĕcātus, *us,* prozbá.
prĕces, *bæ.* Prozbá/ Modlitwá/ przeklęctwo/ *an* Modlitwy? Gebett. *Concipit illa preces & verba precantia dicit.* Ovid. *syn:* Prĕcātio, ōrātio, rŏgātio, ŏbtēſtātio, vōta. *epith:* Blāndæ, pĭæ, hūmĭles, bĕnīgnæ, āttēntæ, ārdēntes, īmpōrtūnæ, āſsĭdŭæ, cōntĭnŭæ, rĕpĕtītæ, ĭtĕrātæ, crēbræ, pŏtēntes, ĭnānes, īrrĭtæ, cāſſæ, vānæ, flēbĭles, sūpplĭces, jūſtæ, tĭmĭdæ, sŏlēnnes. *phr:* Vērba prĕcāntia, rŏgāntia, sūpplĭcia. Sūpplēx vōtum. Prĕcum pĭĕtas, ūſus, vis, mūrmur. Flēctĭtur īrātus vōce rŏgānte Dĕus.

prěcia uva, Rány 1.
prěcium vinum, Wino pośledenie,
prěcor, Proszę/ Modlę się 1. 2. życzę/ Błogosławię/ żegnam 1. Bitten/ flehen. *Ignoscas, capiti sint precor illa meo.* Tibull. *syn.* ōro, ōbtēstor, ōbsěcro, rŏgo, dēprěcor, īnvŏco, īmplōro pōsco, pěto, pōstŭlo, sūpplĭco, sūpplēx věro, *phr.* Vōce prěcor in vōta vŏco. Vōtis prěcibus prōsěquor, ēxpōsco, sōlĭcito, fătigo, ădōro, věněror, Prěces fūndo, fěro. Aūxilio, vŏco. Sūpplĭce vōce, flēxo poplĭte, mănĭbus sŭpīnis ōbtēstor, ānte pědes vōlvor, prōstērnor sūpplex Blāndas mănus ād gěnua tēndens, vōce mĭsěrānda rŏgat. Dūplĭces tēndit ād sȳděra pālmas. Dum vōce sūpplex dūmque thūre plācabit Nūmen. *V. Auxilium imploro, Oro.*
prěcor male, Przeklinam.
prěhendo, Porywam/ Ymuię 1. Imam kogo/ Chwytam 1. Przeczonewam 1. Zdybać/ Zábiegam/ Záchwycić. Fassen. *Arentisque rosæ quantum manus una prehendat.* Ovid. *syn.* Prēndo, căpĭo.
prehensio, Imánie/ Areszt 2.
prēlum, Prásá 1. 2. 3. Ein Kelterbaum. *Vinaq; funduntur prelis elisa Falernis.* Prop. *Vide Prælum.*
Prěmislia, non Præm. Przemyśl.
prěmo, Tłoczę 1. Tłumię/ Prásuię/ Náćiskam Nálegam/ Náćieram ná kogo/ Dośćigam/ Dogrzewam/ Vćiskam/ 1. 2. Popieram/ Doię/ Gnębię/ śćiskam 1. Tworzę. Pressen/ niderdrucken. *Contentus late jam tum ditione premebat.* Virg. *syn.* Cōmprĭmo, cōnstringo, cālco, prōtěro, ōpprĭmo, ūrgeo, īnsto, vēxo.
Prēndo, *contractum Poëticè ex Prehendo, idē significat*
prensatio, Dostoieństwá zábiegánie.
prenso, Zábiegam/ Dostoieństwá zábiegam.
presbyter. Kaplan/ Starszy 1.
Presbyterium. 1. Tim. 4. i. Cœtus Episcoporum, qui olim presbyteri dicebantur. Emman. Sa. aliis Ordo presbyterorum, aliis sacerdotium ipsum.
presse, śćiśle/ Subtelnie/ Krotko.
Pressim, *Adverb. Apulei, idem Premendo.*
pressius, Sporo 1.
presso, *as*, Náćiskam/ Tłoczę 1. 2. Doię.
pressōrium, Prásá 1. pressōrius, prasny.
pressula rotunditate, Okrągławy.
pressule, śćiśle.
prēssūra, Prásowánie/ Tłoczenie/ Robienie/ Vtrapienie.
pressus, *us*, śćiśnienie/ Vćiskánie.
pressus, *sa*, Tłoczony / śćisły/ Subtelny/ Krotki.
prēster, *ēris. m. gr.* Wicher/ źmiia.
prětiōsitas, Drogość/ Cena.
prětiōsus, *adiect.* Drogi. Kostlich kostbar theuer. *Ingenium quondam fuerat pretiosius auro.* Ovid. *syn:* Cārus, măgni prětii, sūmptŭōsus, sŭpērbus. magnĭfĭcus, ēxĭmius, ēxcēllēns, præstans ēxquīsitus, præclārus.
prětium, Zapłata/ 1. Cená / Furá 2. pieniądze. Der Preiß wärth. *Mors pretium tardi ea lex certaminis esto.* Ovid: *Vide Præmium.*
pretium curæ, vel operis est, Stoi zá mozę.
pretium pro capite Okup
pretium retro abit, detrahitur, Tánieię.

PRI

priāpismus, *Gr.* ćiskorki,
prīdem, Dawno. Vor etlicher Zeit/ vor längst. Hor. *syn.* Dūdum, jamdūdum, jampridem.
prīdianus, przeszłogodniowy.
pridie Calendas, Dzien przed tym / Dzien miesiącá ostátni.
pridie Cinerum, Miesopust.
prīma, *orum*, początek 1. przednia rzecz.
prima face, Z mrokiem.
prima fronte, Ná weyrzeniu.
prima cœpta, luce, Ráno/ Ná początku.
prima occasione, Rychło.
prima specie, Ná weyrzeniu.
prima vespera, Na początku 2. Z mrokiem.
primæ, & primæ partes, Przodek 1. Mieysce
primæ classis, primæ notæ, przedni.
primævus, Młody 1. Nastárszy. Der Erstgeborne/ der ältest. *Et lycus elapsi quorum primævus Helenor.* Virg. *syn.* Sěnior, vel lōngævus sěnex.
prīmanus, prīmārius, przedni.
primarum partium, *idem.* [primates.
prīmas, *ātis*, Pátryárchá/ Arcybiskup. *lege*
primas ago, fero, teneo, przodkuię.

primas lineas duco, Rysuię.
primātes, hi, Pánowie przedni. Vornehmste/ Oberherrn. *Discite Primates orbis qui sceptra tenetis.* M. *vide infra Proceres.*
primatum obtineo, przodkuię.
prīmātus, *us.* przodek 2.
Primiceps, primicipitis à caput Scalig. qui reÿcit voces in Varrone, corruptas primicepso, septicepsos, quarticeps, &c. à caput. nam à capio, cipis habent talia, ut particeps, municeps, &c. przedni.
primĭcĕrius, przedni sługá.
primĭgĕnia, *orum,* pierworodźiny.
primigenitus, pierworodny.
primigenius, pierwszy/ przodkowy/ pierworodny.
primĭgĕnus, Pierworodny.
primigenus dies, Dźień národzenia.
primĭpăra, Pierwiastká.
primĭpĭlāris, *sub* Rotmistrz 1.
primipilārius, primipilus, Rotmistrz 2.
prīmĭpĭlātus, *us, sub* Rotmistrz 1.
primĭpŏtens, Możny.
primis tenebris, Z mrokiem.
primiscrinius, Przedni 2.
primitiæ, *hæ,* Pierwiastki. Erstlingen. *Mittere primitias & fingere liba Priapo.* Calp.
primiter, Naprzod.
primitius. an Przedni?
primitiva, orum. Pierwiastki.
Primitivum Nomen aut Verbum, quod à nullo alio derivatur, ut mons, lapis, lego, facio, Diomed.
prĭmĭtīvus, Początkowy/ pierworodny.
primitùs, Naprzod.
primnēsium, primnēsius, *gr.* Liná/ Kol 2.
primò, Náprzod/ Ná początku/ Pierwey/ Z przodku 1. Zum ersten. *Ah miser & si quis primo periuria celat. Tibull.*
primo diluculo, primo mane, *primo lucu, cum lucu simul.* Ráno.
primŏdum, Naprzod.
primogenitus, Pierworodny. o *anceps quibusdam.*
primopīlus Rotmistrz przedni.
primordia, *orum:* Początek 1.
primordiālis, Początkowy/ Przedni.
primordiis, Ná początku 2.

primōres, *hi & hic primoris,* Przedni 1. Pánowie przedni/ Zeby przednie/ Przodek 1 Przodkowy/ *& sub* Koniec 1.
primŭla veris, Bukwicá 2.
primŭlo diluculo, Ráno.
primŭlum, Dopiero 1.
primŭlus, Pierwszy.
prīmum, *Nomen subst.* Przednia rzecz/ Przodek 1.
primùm, *Adverb.* Pierwszy raz/ Naprzod/ Dopiero 2.
prīmus, Pierwszy/ Przedni 1. Rochan/ Pánowie przedni. Der Erst. *Stricta parata neci vix primi prælia tentant.* Virg.
princeps, *adiect.* Pierwszy/ Przedni 1.
princeps, *substant. hic, hæc.* Kśiążę/ Kśiężna/ Pánowie przedni/ Początek 1. Ein Fürst. O *dulce invicti Principis ingenium.* Mart. *syn.* Prīmus, Præsēs, Rēx, Dūx. *epith.* pūrpŭrātus, pēllītus, īnclўtus, bēllĭger, īllūstris, mitis, jūstus, pŏtēns, fŏrtis. *phr:* Mārte fĕrōx. Vinci nēscius ārmis. rērum cūi māgna pŏtēstas. pŏpŭlos sūb dĭtiōne tĕnēns. Quī mĕtuēnda tĕnēt scēptra jŭbēnte Dĕo. ād præmia vēlōx, ād pœnas tārdus. Quī nŏvit sērvāre pĭos, ēt plēctĕre sōntes. Vīctrīcĭbus īnclўtus ārmis, īngĕnŭās, quī fŏvet, prŏtĕgit ārtes Cuī pŏpŭli īncūmbit cūra pătērna sŭi. Dīctans pŏpŭlis jūra cŏlēnda sŭis. Jūstĭtia frænans pŏpŭlos. Cœli quī mūnĕre pōssit pārcĕre sŭbjēctis, & dēbēllāre sŭpērbos. *vide Rex, Dux.*

Princeps principum, Monárchá/ Cesarz/ Krol.
princĭpālis, Przedni/ Kśiążęcy.
principalĭtas, Przodek 2.
princĭpālĭter, Przednie/ Osobliwie/ Páństwo.
principatum habeo, obtineo, teneo, do, Przodkuię.
prīncĭpātus, Początek 1. Przodek 2. Pánowánie/ Godność 3.
principes *hi,* żołnierz przedni/ żołnierz przodkowy.
principia, *orum,* Przodek 1. Sod/ Czoło woyská/ żołnierz przedni.
principiālis. Początkowy.
principio, Ná początku/ Naprzod.
principio lucis, Ráno.

princi-

principium, Początek 1. Pánowánie/Przedmowá. Ein Anfang. *Ab Iove principium Musa, Iovis omnia plena.* Virg: *syn:* initium, primordium: origo, fons: caput, auctor, causa, *vel* cœptum, inceptum. *Vide Initium.*

prinus, *Gr.* Wiezożoło/ *& sub* Jedliná.

prior, Pierwszy ze dwuch/ Przednieyszy/ Przeszły. Der Vorderer. *Verbis Roma prioribus loquaris.* (Phl.) Mart.

priora, *orum,* Przodek 1.

priore loco, Pierwey.

priores, *hi,* Przodkowie.

priores *ha,* Mieysce 3. Przodek 1.

priorsum, Wprzod 2.

priscè, Stároźytnie/ po stároświecku.

priscus, Stároświecki 1. Surowy 2. Alt. *Buccina cogebat priscos ad verba Quirites.* Virg. *syn.* antiquus, vetus, vetustus: longævus, annosus, senex.

pristinè, *pristini,* Dźień przed tym.

pristinus, Dawny. Ubrig/ vorher. *In nemus umbriferum, coniux ubi pristinus illi.* Virg.

pristis, *f. Gr.* Śikawká rybá/ Wieloryb.

privatim, Osobno/ Prywatnie.

privatio, Niemienie/ Ogolocenie/ Pozbyćie.

privatum, *subst:* Prywatá.

privatus, *à privus;* Domowy/ Osobny/ Prywatny 1. 2. Własny/ Prywat. Beraubt. *Privatas ut quærat opes, & tangere vitet,* Hor. *syn.* orbatus, spoliatus, nudus, nudatus, exutus, viduatus, cassus, vel proprius, singularis; vel muneris expers, privatam vitam agens.

privatus, *à privo ai,* Ogolocony.

priverus, Własny.

privigna, Páśierbicá.

privignus, *subst.* Páśierb.

privignus, *adiect.* Páśierbiczy. (wány

privilegiarius, *privilegiatus, B.* Vprzywilejowány

privilegium, Przywiley/ Vstáwá przećiw prywatnemu.

privo, Pozbawiam/ Goloce/ Odeymuie. Berauben. *Imposita haud unquam misera formidine privet.* Hor. *syn.* Spolio, exspolio, orbo, nudo, denudo, eripio, aufero, adimo.

prius, Pierwey/ przedtym. Ehender/ eher vor. *syn.* ante, citius.

priusquam, prius quam. Pierwey niż.

privus: Osobny/ Własny/ Rajdy z osobná/ Prywat.

prò, prô, proh! *Interiectio.* Prze Bog/ Rátá 1. Ach. ô; *Abscissa comas, pro Iuppiter ibit* Virg.

prò dolor! Ach/ O/ J/ Niesteteyż.

pro fidem vestram! pro fidi! Rátá 1.

pro, *Præpositio,* Według/ Wedle/ Zá/ Dlá 2. 6. Za cokolwiek/ Zá kim 2. Zá mnąto/ Do czásu. Względem/ Miásto kogo. *Sic. Pro molli viola, pro purpureo Narcisso.* (Sp.)

pro comperto, Zá pewne.

pro-consul, proconsule, *ub* Namiestnik.

pro dignitate, Jáko się godźi.

pro exploraio est, pro explorato habeo, pewna to/ Wiem pewnie.

pro facto est, habeo, pewna to.

pro formia, inepta locutio, sub Jmieniem 1. Nie

pro introitu, Wstępne. (ołe

pro magistro equitum, Połkownik

pro magistro officiorum, *sub* Ochmistrz.

pro rata, pro rata parte, Pomiernie 2.

pro semel, pro semper, ineptè dicitur, sub Ná raz

pro tuo jure, Słusznie. [możenia

pro virili parte, portione, Według prze

pro vive, Jáko się godźi.

proædificatum sub Wybiegły.

proagogia, *æ,* proagogium, *gr. sub* Sodom

proamita, *sub* Prádźiad. (gif

Proaries, in C. lege pro ariete.

proasma, *tis, Gr.* Przegrázek.

proastia, *orum, Gr.* Przedmieśćie.

proauctor, Przodek 4.

proavia, Prábábá.

proavitus, Prádźiádowski.

proavunculus, *sub* Prádźiad.

proavus, Prádźiad. Ein Anherr. *Cui genus à proavis ingens, clarumq; paterna. &c. Ain.*

probabilis, Dowodny/ przyiemny/ Chwalny 1. Podobny. Glaublich. *Capi ut velleret hic probabili fide.* (Jamb. Pur.)

probabilitas, probabile, Podobieństwo 7.

probabiliter, Podobnie 2.
prŏbătĭca, probaticus, *Gr.* Owczy.
prŏbātio, Dowod 1. Doświadczánie.
prŏbātor, Pochwalácz.
probatur, podoba mi się.
prŏbātus, Doświadczony.
prŏbè, Cnotliwie/ Grzeczy.
prŏbĭtas, Cnotá. Frommigkeit/ gütte. *Tanta tibi est animi probitas, orisq́ Sophroni.* M. *syn:* Bŏnĭtas, intĕgrĭtas, pĭĕtas, virtus. *epith.* Gĕnĕrōsa, dūlcis, mitis, lēnis, ingĕnŭa, hŏnēsta, vĕnĕrānda, incūlpāta, laūdānda, insōns, ūnicŏlor, simplex. *vide Virtus, Pietas.*
probĭter, Cnotliwie.
problēma, *tis*, *Gr.* Gadká.
prŏbo, Chwale/ Doświadczam 1. Dowodzę 2. Vdáię pięknie/ Wymierzam się/ Podobam się 1. Pokázuię 1. 3. Mierzę 2. Vchodzę zá kogo/ Zálecam się. Billigen/ loben/ beweisen. *Idque probat, sed & Æneæ probat auctor Acestes.* Virg: *syn:* āpprŏbo, cōmprŏbo, laūdo, cōmmēndo, āpplaūdo, āssēntio, vel dēmōnstro, suādeo, cōfirmo, vel tento, ēxpĕrior.
prŏbŏli, *Gr.* Izbice.
prŏboscis, *idis, m.* Słoniowa trąbá/ Pysk/ Nosek komorzy. Der Rüssel eines schweins/ Elephanten/ rc. *epith:* Longa mōbĭlis. *A putri vespa, xulicusve proboscide vexor.* G.
probrosè, Zelżywie.
probrosissimus, Bezecny.
prŏbrōsus, Obelżywy/ Zelżywy. Unehrlich/ schändlich. *O magna Carthago probrosis.* (Jamb. cum syll.) *syn.* pŭdēndus, inhŏnēstus, ignōmĭnĭōsus, tūrpis, īnfāmis.
prŏbrum, Lżenie/ Zelżywość/ Łáiánie zelżywe/ Nierząd 3. Występ. Cudzołostwo. Schand/ Unehr. *Aut posse à turpi mentem inhibere probro.* Cat. *syn.* ōpprŏbrium, infamia, dēdĕcus, ignōmĭnia, cōnvīcium.
prŏbus, Dobry 1. 2. Cnotliwy. Fromm/gut *Vir justus, probus, innocens timeris.* (Ph.) M. *syn:* Bŏnus, pius, jūstus, æquus. *S. Pius.*

PROC

prŏcăcia, Zuchwálstwo/ Chćiwość/ Przekory.
prŏcăcitas, Szczodrość/ Zuchwálstwo/ Náleganie. Muthwill/ Geylheit. *Ludit qui stolida procacitate.* (Phal.) M. *syn:* Prŏtērvia, pĕtŭlāntia, lāscīvia. *epith.* Stŏlĭda, lĕpĭda, imprŏba, tūrpis, fœda, inhŏnēsta, hĭlăris, lāscīva.
procaciter, Zuchwále/ Niewstydliwie/ śmiele.
prŏcălātio, Wyzywánie.
procălātor, Poprzednik.
Prŏcălo Gr. Wyzywam. *sed si à Latino pro, longum erit* o.
prŏcăpis, is. f. Pokolenie.
procastria, *orum*, Przedmieście.
prŏcax, *ācis, omne.* Jurny/ Niewstydliwy/ Chćiwy/ Prożak/ Niezbyty/ Zuchwáły/ Rospustny/ Ciekáwy. Muthwillig/ geyl. *petitusq́ procacibus Austris.* Virg. *syn:* protērvus pĕtŭlāns, lāscivus, imprŏbus.
prōcedit, Powodzi się.
proceditur, Processya idzie.
prōcēdo, Postępuię 1. 2. Poiezdżam/ Wychodzę 1. 2. Vchodzę co drogi/ Wystepuię/ Pomaga co/ Idzie płaca/ Nie idzie w liczbę. herfürgehen. *Tum pater Æneas procedere longius iras.* Virg.
Proceleusmăticus, pes quatuor syllabarum, ex duobus Pirrhichiis constans, ut Valeria. oppositus Dispodeo, quasi celeusticos. & aptus celeusmasin. i. hortatibus, jussis, Diomed. Henric. Steph:
prŏcella, Náwálność/ Burzenie 2. Niebespieczeństwo/ Zámieszánie. Ungestümm/ Sturmwind. *Subitæ saliunt in vela procellæ.* S. *vide Tempestas.*
prŏcellōsus, Burzliwy. ungestümm/ windig *Alba procellosos vela referre notos.* Ov. *syn:* Nimbōsus, vēntōsus, prŏcēllis, plēnus, crēber, frĕquens.
prŏcer, *ĕris, adiect. mas.* Herst/ Pánowie
procērè, *unde* procērius,
prŏcēres, *hi*, Báki/ Pánowie przedni. Die fürnehmste Herren. *Surgitur & in jo proceres exire jubentur.* Juv. *syn.* Māgnātes, nōbĭles, pātrĭcii, primōres, principes, primi, prīmātes, dŭces, dūctōres, præcipui, lēcti, dēlēcti, lēctissimi, *phr.* pŏtēntes, clāri, vĕrēndi ūrbis dūctōres. Măgnănĭmi dŭces. *Dĕcus* ūrbis. Flōs pŏpŭli. Dŭcum gĕnĕrōsa, illūstris cŏhors, cōnsēssus.
prōceritas, Wysokość/ Wzrost.
procerius, Dłużey.

Proceritus, Plaut. corr. Pro cerritū insectabat lapidibus.
procērus, Wysoki 1. Dlugi 2. hoch/ lang/ gerad. *Proceros odisse lupos, quia scilicet illis* H. *syn* Māgnus, āltus, ēxcēlsus, īngens. 6. *Altus.*
prōcessio, Wyśćie 1. Czátá/ Processya.
processui canere, Wśiadáng gráć.
prōcessus, *us,* Wychodzenie/ Postepowánie/ postepek 1. 3. Powodzenie/ Nießcześćie.
prōcestria, orum, Báßtá 1. Przedmieśćie.
prōchīmăsis, *is, Gr. sub zima ustáie/* Znák.
prōcidentia, *æ,* Vpádnienie 1. Wpádłość.
procidentia, *ium,* Wydzćie.
prōcĭdo, Vpadam 2. niederfallen. *Postquā relictū mœnibus Rex procidit.* [Jamb.]
prōcĭdua sedes, Wydzćie.
prōcĭduus, Vpadáiący/ Vpádły.
prōcieo, es, prōcĭtum, Wyzywam.
procincta acies, Szyk 2.
prōcinctus, *ti,* Gotowy.
procinctus, *us,* Wśiadánie/ Wybieránie się.
prōcingo, Pásuię.
prōcio, Zálecáć się/ Proßę 11 *ex Pro & Cio: si à Procus, o breve erit.*

prōcito, as, Wyzywam.
prōcitus Nieważny.
proclāmātio, Obwołánie/ Záwołánie.
proclāmātor, Obwoływácz // Wołácz/ Woźny/ Prokurator 2.
proclāmo, Wołam/ Obwoływam. Offentlich außruffen. *Adjuvat & magra proclamat voce Diores.* Virg.
proclīnātio, Náchylenie/ Wyprożenie// Zbożą położenie.
proclinātus, Náchylony.
proclinor, Náchylam się.
proclive *is,* Pochodźistość.
proclivē, Pochodźisto/ Łácno 2.
proclīvis, Náchylony / Skłonny// Łácny // Pochodźisty/ Pochopny. Geneigt/ gäh. *Hinc via labendi proclivior, & via vitæ.* Paul. E. *syn* prōpēnsus, īnclīnātus: ācclīvis.
proclivĭtas, Pochodźistość/ skłonność.
proclivĭter, Pochodźisto/ Łácno.
proclivus, idem proclivis.
prŏco, *as,* proßę 1. żądam 1. Zálecáć się.
prŏcœtion, *n. Gr.* procœton, *onis, m. gr.* przedpokoie.
prōconsul, pro-Consule, Burmistrz [illegible]
prōconsŭlāris, proconsulatus, *idem.*
prŏcor, *aris* Proßę 1. Pochlebuię.
prŏcotra, *æ, Gr.* Stupręnć.
procrago, *ĭ, gr.* Obwoływ[illegible]
procrastinando, Odwłocznie.
procrastinātio, Odwłoká.
prōcrastĭno, Odkłádam 2. Zwłaczam 1. Von tag zu tag verziehen. *syn.* Differo, cūnctor, tārdo, mŏror. *phr.* Tēmpus prōtēndĕre, prōdūcĕre. Rem sūspēndĕre. Mŏdo vēnando, mŏdo rūs gĕniāle pĕtēndo. Pōnĭtis in vărĭā tēmpŏra lōnga mŏrā. Sĕd prŏpĕra, nĕc te vēntūras diffĕr in hōras. Quī nōn ēst hŏdie, crās mĭnus aptus erit. *vide Pigere, & Festino.*
procreātio, Rodzenie.
procreātor, Rodźic/ Stworzyćiel.
procreātrix, Rodźićielká.
prōcreo, Rodzę/ Płodzę/ Oćieliłá się/ Nábawiam. Gebähren/ herfürbringen. *Continet amplexu terram quod procreat ex se.* L. *syn.* Gĕnĕro, crĕo, prōdūco, pārio.
procresco, Pochodzę z kąd Rodzę się.
prōcŭbitor, Strażnicy 2. Straż 2.
prōcŭbo, *as,* Leżę 1.
prōcūdo, Kuię co/ Knuię 2. Wyprawiam 1. Rozmnażam/ Sztuki zażyć/ Popycham/ ćwiczę się. Mit schmieden außtreiben. *Maturare datur, durum procudit arator.* Virg. *syn.* Cūdo, ēxcūdo. *phr.* Fērrum īgne mōllīre, rĕcŏquĕre fōrnāce, īncūdĕ nŏvāre. Quīnque ădĕo māgnæ pŏsĭtis īncūdĭbus ūrbes. Rĕcŏquunt patrios fōrnācĭbus ēnses. Cūrvæ rĭgĭdum fālces fōrmāntur in ēnsem. Nĕc ēnsem īmmĭti sævus dūxĕrat ārte făber. Tēla rĕpōnūntur mănĭbus fābrĭcāta Cyclōpum. Dūrum prōcūdit ārātor vōmĕris ŏbtūsi dēntem. (8. Æn.) Fērrum ēxērcēbant vāsto Cyclōpes in āntro, ārma ācri făcĭēnda vĭro; nūnc vīrĭbus ūsus. Nūnc mănĭbus răpĭdis, ōmni nūnc ārte măgīstra præcĭpĭtāre mŏras: nĕc plūra effatus; ăt īlli ōcyus incŭbŭēre ōmnes, părĭtĕrque lăbōrem sōrtĭti, fluit æs rivis, aūrique mĕtāllum. Vūlnĭfĭcūsque chălybs vāsta

vasta fornace liquescit: ingentem clypeum informant, unum omnia contra Tela Latinorum, septenosque orbibus orbes impediunt, alii ventosis follibus auras accipiunt, redduntque, alii stridentia tingunt æra lacu, gemit impositis incudibus antrum.

procudo vitam, Żyię 1.

procul, *Præpositio.* Daleko 1. Z daleká. Fern/ von weitem. *Procul hinc, dixit, nec sacros pollue fontes.* Ovid. *syn:* Longe, longius, remote, protinus.

procul *Adverbium,* precz.

procul est ut credere possis, Niepodobny ku wierzeniu.

proculcatio, Podeptánie.

proculco, Podeptáć/ Potrácam. Zertretter niedertretten. *Proculcavit ovans, nec lubrica saxa deosque.* C. *syn.* Calco, conculco, protero, attero, contero, tero, calce tero. *Metaph:* sperno, contemno.

procul dubio, Bez wątpienia.

Proculinunt, & proculiunt, i. promittunt. Fest.

proculus, *sub* Syn. [prisca

procumbo, Polegam 1. pokładam się/ Obalam się/ Upadam 2. 3. 8. pokłada się/ siedzie u stołu/ Kiskam. Niderlingen/ fallen. *Poplitesq; procumbunt.* L. *syn.* procido, prosternor, labor, decido, ruo, corruo.

procuratio, Opátrowánie/ Spráwowánie/ 1. 3. Odwracánie/ Odczárowánie/ Oczyścienie 2. prokuracya/ Ofiará 1.

procuratiuncula, Spráwowánie 3.

procurator, Sprawcá/ Pleniporent.

procurator fisci, Podskarbi.

procurator litis, Prokurator 1.

procurator peni, Szafarz 1.

procuratorius, prokuratorski.

procuro, *as,* Opátruię/ Ofiáruię/ Odwracam co złego. Verschaffen/ verwalten. *Procurare bonis, praque cavere malis.* Paul. E. *syn:* Curo, gero, tracto, administro, rego, guberno, moderor. Pro *Tibull. corripuit. & Accius apud Macrobium.*

procurro, *is,* Wybiegam 1. 2. Wyćiekam 2. Zabiegam 1. Vorhin außlauffen. -- *Manum & procurrere longius audent.* Virg. *syn:* Curro, excurro.

procursatio, Wyćieczká.

procursator, Wyćiekácz/ Elear.

procursio, Wybieganie.

procurso, *as,* Wyćiekam 2.

procursus, *us,* Wybiegánie/ Wyćieczká/ Wydátność/ Rozbieżenie się. Außlauff. -- -- *Præcipitem & procursu concitus axis.* Virg.

procurvus, Krzywy. Fast krumb. *Exoritur procurva ingens per littora fletus.* Virg: *syn:* Curvus, incurvus,

procus, *substant.* Zaletnik 1. Pánowie przed Ein Freyer/ Buhler. *Turba ruunt in me luxuriosa proci.* Ovid. *syn.* amator. *epith:* Blandus vigil, cupidus, luxuriosus, importunus, miser, dubius, sollicitus, pervigil, insomnis, pallens, tenellus, blandus, tener. *phr:* Difficilis blandis nesciat esse procis. Miror et unde procis tot me Galatea misellum præferat. Multorum frustra votis optata procorum. Mille procos habuit bis septem nubilis annis. In teneri gremio dum jacet illa proci. *Vide Amans.* *Procum, apud Fest: significat Procerum. corr: Procerem. & procer.*

procyon, *onis, bis Gr.* Gwiazda psia mnieysza.

PROD

prodeambulo, Przechadzam się.

prodeo, Wysstępuię 1. Wychodzę 1. Herfür gehn. *Vmbra neq; hæc magicis mortua prodit aquis,* P. *syn.* eo, procedo, exeo.

prodico, *is,* przepowiádam/ Náuczam.

prodictator, *sub* Rządzcá. [dam.

prodictus, Náznáczony. & *sub* przepowiá-

prodigalitas, *prodigitas,* Rozrzutność. Verthunligkeit/ verschwändung. *syn.* profusio, effusio, immoderatus opum usus, nimia largitas *Vide Luxuria.*

prodige, Rozrzutnie.

prodigentia, Rozrzutność.

prodigialis, Cudowny/ Odwrotny.

prodigialiter, prodigiose, Cudownie.

prodigiator, Wieszczek 4.

prodigiosus, Cudowny/ Dziwnostrászny. widernatürlich/ wunderding. *Prodigiosa loquor veterum mendacia vatum.* C. *syn:* portentosus, monstrosus.

prodigiosus partus, Płód 6.

prodigium, Cud/ potworá/ Znák. Ein Wun-

Wunderzeichen/ Abentheur. *Nec tantū mora prodigiis, en quatuor aræ.* V. *syn.* Pōrtēntum, mōnstrum. §. *Monstrum.*

prodigo, *is*, Száfuię bárzo / Wydáię 1. Rozrzutnie żyię / Trawię 2. przemárnowáć/ Wyganiam 3.

prodigus, *à prodigo*, Rozrzutny/ Niezáluiący/ Buyny/ Zżny. Geudig/ verthunlich *Sed tam prodigus atq; liberalis.* (P.).M. *syn.* prōfūsus, ēffūsus, dissōlūtus, nĕpos. §. *Liberalis, Onlosus.*

prodigus, *à prodigium*, Cudotworny.

prodigus animæ, Desperat.

prodiguus, śniedny.

prodinunt, *i. prodeunt priscè*, Wychodzę 1.

prodispăro, *as*, *sub* Vpatam kogo/ pomieszáć.

proditio, Wydánie/ Zdráda/ Odstąpienie. Verrätherey. -- *Falsa sub proditione Pelasgi.* Virg. *syn.* Fraus, dŏlus, pērfidia. *epith:* pērfida, impia, scĕlĕrāta, ārcāna, ŏccūlta, sēcrēta, tăcita, lătens.

proditor, Wydáwácz/ Zdraycá. Verräther *Nunc & latentis proditor intimo.* (Alcaic.) *epith:* īmpĭus, pērfidus, scĕlĕrātus, īnfidus, īnsidiōsus, cāutus, fāllāx, dŏlōsus, dētēstāndus, pērnĭciōsus. *Vide Perfidus.*

prōdĭtōrius, Zdrádziecki.

proditum est, Nápisano. proditur, powiádáią.

prodĭtus, Wydány/ Strácony/ Náznáczony. verrathen. *Agnoscit lachrymans primo que prodita somno.* Virg.

prōdius, Wewnątrz 2.

prōdo, *is*, Wydáię 1. 4. Zdradzam / Ogłaszam / pámiętno co czynię / Zostawiam 1. Rozmnażam / Vtracam / Niedotrzymáć / Náznaczam/ piszę 2. Zwlaczam 1. Wydáię księgi/ pokázuię 2. Odkładam 2. Wydáię się co/ prezentowáć. Außstossen/ verrathen. *Quæ tam festa dies ut cesset prodere furem.* Juv. *syn.* ōstēndo, pāndo, ăpĕrio, vel māndo scribo, ēdo, vel trado, dēstĭtuo, dēsĕro.

prodo vitam, Wdáię się w niebespieczeństwo.

prōdŏceo, Vczę/ Czytam 2.

prōdrŏmi, *orum*, Gr. Wiátr corocżny.

prodromos ficus, *sub* Rány 1. Figá 1.

prodrŏmus, *Gr.* popr zednik.

prōdūco, Wywodzę 1. 2 3. przedłużam/ prowádzę umárłego/ Rodzę/ Zwlaczam/ Stawiam/ Wystawiám 2. Rośćiągam/ przywodzę 4. 5 Odkładam 2. Ciągnę Herfür führen/ bringen. *Hu ita demissis alius producitur æger.* S. *syn.* Gĕnĕro, părio, vel prōtēndo, prōtrăho, prōfĕro, prōrŏgo, dīffĕro, tărdo, vel prōvĕho, prōmŏveo.

producte, przedłużenie.

productilis, Kowány.

productio, przedłużenie/ Rośćiągłość.

productor, Rufian.

Productum apud Arithmeticos, Columella Latinè appellat: Summam ex multiplicatione effectam.

prōductus, Dlugie. Rośćiągły.

produnt, powiádáią.

Proebeo, proibeo, sub Niedopuszczam.

proèbra, proèbia, orum. Noszenie od czárow.

proēgmĕna, *Gr. Cic. 3. Tusculan.* przednia rzecz.

PROF

prŏfanātio, Sprofánowánie/ Zgwałcenie.

profanatus, Zgwałcony.

prŏfāno, *as*, Gwałcę/ Sprofánowáć 1. Zgwałćić 2. poświącam/ Ofiáruię 1. Verunreinigen/ entheiligen. *Scilicet omne sacrum mors importuna profanat.* Ovid: *syn:* Rēs sācras vĭŏlo, pŏllŭo, tĕmĕro.

prŏfānum, poświątne.)(Zgwałcenie 1.

prŏfānus, Nieświącony/ Niepoświącony/ Świecki 2. Sprofanowány)(poświącony. Ungeweyhet/ unheilig. *Mistaq; erat flamma flam na profana pia.* Ovid. *syn.* Nōn săcer, īmpĭus, scĕlĕrātus.

profanus literarum, Nieuczony.

prŏfari, Mowię 1. Heraußreden. -- *Vultum Dido demissa profari.* Virg. v. *Loquor.*

profatum, Sentencya 2.

prŏfātus, us, Wymawiánie 1.

prŏfectio, Jáchánie/ Jázdá 1. ćiągnienie/ Odiazd.

prŏfectitia dos, & prŏfectitius *sub* posag.

prŏfectō, Koniecznie/ Záiste. Warlich/ für wahr. *Partes in bellum missi ducis, ille profectò.* Hor. *syn.* Cērtē, cērtō.

prŏfectus, *m*, postępek.

prŏfĕro, Wynoszę 1. Wywieszam 2. Wyławiam/ Wychylam/ Wyszczeniam/ pokázuję po sobie/ pomykam/ Wydáię táiemnicę/ Wymawiam 1. Odkładam 2. 3. Przywodzę/ przedłużam/ Zwłaczam 1. Herfürbringen/ vermelden. *Proferet imperium, jacet extra, &c.* Virg. *syn:* prōnūntio, cōmmĕmŏro, dīco, rĕfĕro, rĕcēnseo, vel ŏstĕndo, mōnstro, pătĕfăcio, vel prōdūco.

proferor, Wnoszę się.

prŏfessio, Zeznawánie/ powinność

professio agrorum, professio censualis, Popis.

professò. Umyślnie.

prŏfessor, Mistrz 2. Professor.

Prŏfessōrius, sub Klechá.

prŏfessus, Jáwny/ & *sub* Profes. Bekenner. *Scurrantis speciem præbere professus amicum.* Hor. (Cki 2.

prŏfestus, Nieświęcony/ powszedni/ świe-

prŏficio, Postępuię 2. postępuię się/ Podrastę się/ Sprawuię/ pomaga co/ wskoráć Fortfahren/ zunehmen/ nutzschaffen. *Crescit vita hominis, & longo proficit usu.* Pr. *syn.* prōgrĕdior, vel prōsum.

prŏfĭcīscor, Jádę 1. Idę 1. 9. Udáię się gdzie/ poczynam/ pochodzę z kąd. Gehen/ reysen. *Ut proficiscentem docui te sæpe diuque.* Hor. *syn:* ĕo, vādo, prōcēdo, dīscēdo, ăbĕo, ēxĕo, tĕndo, cōntēndo. *phr.* Viam, ĭter tĕnto, cōrrĭpio, cārpo, tĕndo, īngrĕdior, īnvādo, mōlior. Mē ăge, cōnfĕro, in grĕssus dīrĭgo, īre păro, pĕregrīnas ōras pĕtĕre. Cārpĕre ĭter. Cōrrĭpĕre viam. Fĕrre pĕdem. Dīrĭgĕre grĕssum. Cōnfĕrre grădum. Cūrsus cĕlĕrāre. Grĕssus glŏmĕrāre, ĭter ĭncĕptum pĕrăgĕre, cĕlĕrāre. Quŏve tĕnĕris ĭter? Tūque īnvāde viam. Mōx sēse ăd līttŏra præcĕps cōntŭlit. Haūd mŏra, fĕstīnānt jūssi, răpĭdīsque fĕrūntur pāssibus pĕrge mŏdo, ĕt tē Rēgīnæ ăd līmĭna pĕrfer. Mēque ēxtra tēcta fĕrēbam. Jamque ălio mōlīris ĭter, nēc dēsīde pāssu īre păras. Sēd jăm ăge, cārpe viam, ĕt sūscĕptum pĕrfĭce grĕssum. ăd ăltos tĕndēbat mūros, grĕssumque ăd cāstra fĕrēbat. prōtĭnus ăd pătrios sŭa fert vēstigia vūltus. Ităliăm pĕtĕre, ĕt tĕrras tēntāre rĕpŏstas, ille dătum mōlītur ĭter, jāmque ārva tĕnēbat ūltĭma. Hæc ŭbi dĭcta dĕdit pŏrtis, sēse ēxtŭlit. *V. Eo, Abeo, Navem solvo, Peregrinor, & Fugio.*

prŏfĭndo, Szczepam.

prŏfĭteor, Zeznawam 2. Opowiádam się 2. popisáć się dáię/ Odpowiádam komu/ Wpisuię się/ Záwię się tym/ Ostáwuię się/ Czynię się czym/ Zostáię czym/ Obiecuię 1. Czytam 2. Pokázuię co po sobie. Bekennen/ offentlich sagen. *Furtivos timide profitetur amores.* Ovid. *syn:* Cōnfĭtĕor, fătĕor, vel præ mē fĕro, vel dēnūntio, tēstor, sīgnĭfĭco, vel ēxĕrceo. vel ēdŏceo.

proflatus, *m*, powiewánie/ Dęcie 1.

profligator, Utrátnik.

proflīgatus, Skáżony/ Ottrácony/ Upádły/ Niecnotliwy.

proflīgo, porażam 1. Dokonywam/ zbiiam czy dowod. Zur Erden werffen. *Profligaretur populis, stetit orbe recurso.* M. *syn:* āffligo, stĕrno, prōstĕrno, dējĭcio, cædo, cōncīdo, dīssĭpo, fūndo, fŭgo, vīnco, dŏmo.

proflo, Wydymam/ Wydmuchnąć/ Wybuchnąć/ Wylewam 1. Zlewam/ Sapam. Herauß blasen. *Exstructus, toto proflabat pectore somnum.* Virg.

profluens, *adiect. omne,* płynący.

profluens, *substant. m.* Rzeká.

profluenter Obficie.

profluentia, Obfitość/ Mowność.

profluo, ciekę 1. płynę 3. pochodzę z kąd. Außrinnen. *In medium seu stabit iners, seu profluet humor.* Virg. *syn.* Flŭo, māno, prōmăno, lăbor, ēfflŭo, dēflŭo, dēlăbor, fūgio, fĕror, cūrro, dēcūrro. *Vide* Fluo.

proflŭvium, ciecżenie 1. płynienie 2. potok z nosa.

profluvium alvi, Biegunká 1.

profluvium fœminarum, Niewieścia choroba.

proflŭvius, *sub* Niestátecżny.

profluus, ciekący. (cieft.

prŏfŏre, vel profuturum esse, pożyteczno

prŏfŭgio, Uciekam 1. Zbiegam 2.

prŏfŭgium, Uciecżká 1.

prŏfŭgus, Zbieg 1. Ein Landstreicher. *Et Scythicum profuga scindere puppe fretum.* Ov. *vide Exul.*

prŏfundātus, Wdrożony. [kość

profundè, Głęboko. prŏfunditas. Głębo-

profundo, *is*, Wylewam 2. Szafuię bárzo/ przemiárnowáć/ Wydáię się ná oko/ Wydáie ziemia / W sypuię się/ Mowię 1. Zálewam się/ Rodzę. *& sub* Dármo. 1. Außschütten/ außgiessen. *Æquora profudit toto nascentia ponto.* Man. *Vix ea cum lacrymas oculis Iuturna profudit.* Virg: *syn:* Fundo, effundo, vel dispērdo, dissipo, prōdigo.

profundo animam, vitam, Vmieram 1.

profundo vires, Wysilam się. (Trzos

prŏfundum, Głębokość/ Morze/ Brzuch/

prŏfundus, Głęboki/ Nienásycony/ *& sub* Szátá długá. Tieff. -- *Nemus & sylvæ intonuere profundæ.* Virg: *syn.* altus, cāvus, dēpressus, imūs. *phr.* Vāsto prōfundus hiātu, altius in præceps pătiens.

profusè, Hurmem/ Rozrutnie.

prŏfūsio. Rozrutność/ Potok 2.

prŏfūsus, Rozrzutny/ Zbyteczny. verzehrt/ vergossen. *Fletus super ora profusus.* Ovid.

PROG

prōgemmo, *as*, Pąkowie puszczam.

prōgĕner, *Progenerum appellat avus neptis suæ virum.* Fest.

prōgĕnĕrātio, Rodzenie.

progenero, Rodzę. Weiter gebähren. *Progenerant aquilæ columbam*, (Dact. Troch.)

prōgĕnies, Potomek/ potomstwo/ pokolenie Ein Geschlecht. *Progeniem sed enim Trojano á sanguine duci* Virg. *syn.* Prōles, *v.* *Genus.*

prōgĕnĭtor, Rodzic. Ein Vatter/ Gebährer. *Et forti genitore & progenitore Tonante.* Ovid. *syn.* Gĕnitor, părens, păter.

prōgermĭno, pąkowie puszczam.

prōgĕro, Wynoszę 1. wylewam 1.

progigno, Rodzę.

Prognare, i. apertè Fest. priscum.

prognārĭter, Rześko/ śmiele 1.

prognāti, Dzieci. prognātus, Vrodzony.

prognŏstĭcum, *Gr.* Znák pogody/ &c. Mi-

prōgŏnus, *Gr.* Pasierb. (nucyie.

prōgramma, *Gr.* Wyrok 1. Wywołánie 2.

Prograre, Lucret. Meursi. alij Procrave legunt, à pro-crare sursùm, i. proclamasse.

prōgrĕdior, Wywodzę 1. Idę dáley / postępuię 1. poieżdżam/ Zábrnąć 3. przychodzę Herfür gehen. *Progredior portu, classes & littora linquens.* Virg. *syn.* Prōcēdo, prōdĕo, regredior.

progressio, postępowánie/ postępek 1.

progressioris ætatis, podstarzał sobie.

progressu firmo, maximo, Spieszno.

progressu ævi, Zá czásem.

prōgressus, *us*, postępowánie/ postępek 1.

Progymnasius, corr. progymnastes, *m. gr.* Spolgráiący.

prōgymnasma, *gr.* *sub* przećwiczam.

proh, Ach/ O/ J. *& supra idem* Prò.

prohēbra, Noszenie od czárow.

prŏhibeo, Zákázuię/ Niedopuszczam/ Nie dáię 1. Nieprzypuszczam / Ochraniam. Verbieten verhindern wehren. *Instabiles animos ludo prohibebis inani.* Virg. *syn.* Vĕto, impĕdio, ōbsum, ōbsto, ōbsisto, tārdo, rĕtārdo, mŏror, distĭneo, ārceo, exclūdo, rĕpello, sūmmŏveo. *Vide Impedio.*

Prohibessis, i. prohibueris vel prohibeas. Cato. Plaut. prisce.

prohibitio, Zákazánie. [gácz

prohĭbĭtor, Bronićiel/ Odgániácz/ powściąg

prohibĭtōrius. Zekázuiący.

prohĭbĭtus, Zákazány.

prohibeo, priscum sub Niedopuszczam.

proiecta, *orum.* Alkierz (tek.

proiectio, Rzucánie 1. prōiectĭtius, porzu-

Proiecto, Plaut: corr. Prolecto.

proiectum, Alkierz. proiectūra, Obdách.

prōiectus, porzutek/ Wzgárdzony/ Wydány/ Wybiegły / Długi/ Rośćiągły / porywczy/ Nieuchámowány/ śmiáły 2. Desperat. weg oder hingeworffen. *Hinc altas cautes, proiectaque saxa pachyni.* Virg. *syn.* Jactus, vel ăbiectus, vel prōtēnsus.

prōĭcio, porzucam 1. 4. Zárzucam 2. Wyrzucam 1. ćiskam 1. porywam się/ Wypádam 3. przetykam 2. Odstępuię 2. Wydáię/ *& sub* psuie się człowiek. weg/ hinwerffen.

fen. *Projice tela manu, sangvis meus, &c.* Virg. *syn*, Jăcio, cōnjĭcio, jăcŭlor, vel ābĭĭcio, affligo, prōstĕrno.

proin, proinde, przecoż/ Więc 1. A ták/

proinde ac, proinde ut/ Rownie iák/ Ták iák/ Ták iest. Gatum. *Proinde tonare eloquio, solitum tibi, &c.* Virg. vel *Proinde omissi regimen è manibus meis.* (Jamb.) Sen.

PROL

prōlābor, ĕris, Wpadam/ padam ná/ Spadam/ Szwánkuię/ Vwodzę się. fürsich hinfallen/ niderfallen. *Flumina & intenti prolabitur æquoris unda.* Aul. *syn.* Lābor, rŭo, cădo.

prolapsio, Vpádnienie 1. 2. Potknienie/ Pośliznienie.

prōlapsus, Vpádły / Skáżony. nidergefallen. *Prolapsum leviter facili traxêre liquore.* P.

prōlatæ res, Sądow wywołánie.

prōlātātio, Odwłoká.

prolatatus, Odłożony.

prōlātio, Rościągnienie/ Rozszerzánie 1. Przywodzenie/Odwłoká 1. 2. Sądow wywołánie.

prōlāto, *as.* Odkładam/ 2. Pomykam/ Rozszerzam 1. Zwłaczam 1. Przedłużam.

prōlātus, Zwleczony. herfür gebracht. *Non deest prolato jejunus venditor auro.* L.

prōlectibile, Pobudká/ przyludá.

prōlecto, Wabię/ Nágabam/ Lechcę. Herzu reitzen. *Ast aliæ quas nullus amor prolectat edendi.* Prud. *syn:* āllĭcio, pēllĭcio.

prolēpsis, Gr. Zábieżenie 1. Vprzedzánia/ przeięcie 2.

Prolepsis, figura Grammatica, Carisi. Diomed. cùm in primo membro orationis dicto ponitur, quæ in sequentibus membris subauditur. non repetitur. Item cùm rei alicui attribuitur, quòd illi posteriùs accidit.

Prolepsis Oratoria, cùm quod obiĭci poterat sponte occupamus. Præoccupatio. Anteoccupatio. Cicer. Præsumptio. Quintil. Anticipatio. Rufinian.

prōles, *is,* Płod 1. potomek/ potomstwo. Geschlecht/ Zucht/ Kind. *Exigat & pulchrâ faciat te prole parentem.* Virg: *syn:* Prōgĕnĭes, Sŏbŏles, prŏpāgo, lībĕri, nāti, filius, filia. *epith:* Chāra, dīlecta, dūlcis, ămāta, ēgrĕgia, inclўta gĕnĕrōsa, mascŭla, virilis. *v. Soboles.*

proles, *hæ,* Jądro.

proles mascula, Mołoiec.

prōlĕtānĕus, Komornik. proletārius, Podły.

proletarius sermo, Mowá gruba.

prōlībātio, Kosztowánie.

prōlibo, *as,* Kosztuię/ Ofiáruię 1.

prōlĭcio, Wabię.

prolixè, Rościągło/ Ochotnie.

prōlixĭtas, *prolixĭtūdo,* Długość 1. 2.

prōlixo, as, Rościągam.

prolixus, Długi 1. 2. Rościągły/ Wysoki 1. Szczodrobliwy / Chętny. Lang / weitläufftig. *Squallida prolixâ qui tegit ora comâ.* Ovid. *syn.* Lōngus, prōdūctus, ēxtēnsus.

prŏlŏgium, prologus, Przedmowá.

prōlongo, Przedłużam/ Odkładam 2.

prōlŏquium, Przedmowá/ Sentencya 2.

prōlŏquor, Wymawiam 1. Miánuię/ Przedmowę czynię/ przemawiam 1. Herauß sagen. *Proloquor, atq; utinã patriæ sim. &c.* P.

prōlŭbīdo, prōlŭbies, Lubość.

prōlŭbĭum, Pożądliwość/ Lubość/ Szczodrobliwość.

prolūceo, świecę.

prōlūdium, Záczęcie woyny.

prōlūdo, Hárcuię/ Igrám przed potkániem Kosztuię się z kim/ ściśle 1. Vorspielen. *-- Et sparsa ad pugnam proludit arena.* V.

prōluo, Polewam/ płoczę/ Wypłokáć/ przeczyszczam/ przemárnowáć/ purgácyą bráć. Wol waschen. *Et pleno se proluit auro.* V.

prōlūsio, Záczęcie rzeczy iákiey. Vtarczká.

prolusōrius, Vtarczkowy/ & *sub* Zmowni Aktorowie.

prōlŭvies, Wylewek/ powodź/ Gnoy rc. Außgeschütteter Wust/ Unflat. *Proluvies, uncaque manus, &c.* Virg. *syn:* Elŭvĭēs, sōrdes.

proluvies alvi, Biegunká.

prōlŭvium, Powodź/ Szczodrobliwość.

prŏlyta, *æ.* Gr. Promot.

prōmāno, pochodzę.

prōmātertĕra, *sub* Prádźiad.

Promellere, est litem promovere. Fest. priscum. Mellere vel

re vel melere à Græco Mellein. cuius vestigium in Remeligo, i. cunctari Scalig.

promercāles res, Kupia.

promercālia, *ium.* przedáyna rzecz.

promercium, Przedawánie.

prōmĕrĕo, *vel* or. Zásługuię/ Dobrze czynię przysługuię się. Verdienen. *Semper & effectus promeruere bonos.* P.

promĕritum, Zasługá/ Dobrodzieystwo.

prōmico, Błyszczę się.

prōminens, *adiect.* Wydátny.

prominens, *substant.* Wydátność.

prominentia, *vel* prominentiæ *hæ*, Fátby wydátność.

prominentia *ium*, Ryćie wypukłe.

promĭneo, wybiegam 2. wychylam/ wychodzi 1. Herfürgehen. *Prominet in pontum collis, &c.* Ovid. *syn.* ēmĭnĕo, ăsurgo, āppāreo.

prōmĭno, *as*, Pędzę/ poganiam.

prōmĭnŭlus, wydátny.

promiscam, *promiscè*, prōmiscuè, Pospolu/ Nierozdźielnie/ Bez brákuu.

promisceo, Mieszam 1.

promiscua doctrina Rátoszki zbierálne.

promiscus, Społeczny/ *& sub* pospolu.

promiscuum genus, *sub* płeć 1.

prōmiscuus, Mieszány / Społeczny. Vermischt. *Et sexus utriusq; choros promiscua fama.* M. *syn.* Cōnfūsus, mĭstus, incertus.

promiscuus usus, Społeczność.

prōmissa exsolvo, patro, præsto, solvo, Obietnice spełniam.

promissio, Obietnicá.

promissio damni infecti, wárunek.

promissivus modus, Obiecuiący.

promissor, Obiecownik/ Kontráktnik przyzwalaiący.

promissum. Obietnicá 1. 2. Verheissung/ Zusag. *Dardanidæ reddique viro promissa iubebant.* Virg. *syn.* Prōmĭssio, pōllĭcĭtum. *epith:* Grātum, māgnĭfĭcum, prĕtĭōsum, ămīcum, jūcāndum, lĕve incĕrtum, ănceps, dŭbĭum, fāllax, dōlōsum, mĕndāx, pĕllex. *phr.* Rēs prōmĭssa. Dătă fĭdēs. Fœdĕra lĭngvæ. Pignŏra pōllĭcĭti, prōmĭssi fĭdes, pignŏra. Vĕrbōrum fides.

prōmissus, Długi 2. Obwisły. Verheissen. *Non servata fides cineri promissa Sichæo.* Virg. *syn.* Pōllĭcitus.

prōmitto, Obiecuię 1. 2. Noszę 2. Pokáżuię po sobie. Verheissen/ versprechen. *Infelix recipis, non quem promiserat ipse.* P. *syn.* Pōllĭcĕor, spōndeo, rĕcĭpio, pūllĭcitor, păciscor. *phr.* Fĭdem, prōmĭssa, dō; Fĭdem ōbstringo. Dĕxtram fidēmque dĕdit. *Vide Promissum.*

promitto ad aliquem, promitto alicui ad prandium: Obiecuię się ná uczto.

promitto barbam, crinem, Zápuszczam włos[y].

promnestria, *f.* *Gr.* Dźiewosłębicá.

prōmo, Dobywam 3. Biorę 1. wydáię ziemię wydáię táiemnicę/ Toczę/ Poczynam wino/ Mowię. Herfür thun. *Flavaq; de rubro promere mella cado.* Mart. *syn.* ēxprōmo, dēprōmo, ēdūco, *is*, ēxtrăho.

Prōmonstrum, Znák 9.

promontōrium, Gorá. *Apud Ovidi.* Ille legit Capreas promontoriumq; Minervæ. *Tor. est una syllaba, altera ium. i. Consonante, ut o longa maneat.*

prōmōtio, pomykánie / podwyższánie / wyniesienie/ Forytowánie/ pásowánie/ promocyá.

prōmōtus, pomknioný/ promot/ Kreáturá.

promŏveo, Pomykam/ postępuię 1. Odkłádam 2. pásuię. Fürtreen/ fürrücken. *Vt tamen hic studiis auditor promoveatur.* P. *syn.* prōvĕho, prōdūco.

promoveo parùm, Nie sporo mi.

promptè, promptissimè, Ochotnie/ Rychle.

promptitūdo, Ochotá.

prompto, *as*, Bierzam/ wydáię 1.

promptuaria cella, Spiżárnia.

promptuarium, Száfá/ Spiżárnia.

promptuārius, *adiect.* Schowálny.

promptum est, Ná dorędzu.

promptus, *a*, Gotowy/ Ochotny/ Skłonny/ Łácny/ Rezolut. Fertig/ geruft geschwind. *Promptus & Isæo torrentior ede quid illum.* Iuv. *syn.* ălăcĕr, hĭlāris, părātus, ărdens, vĕlox.

promptus, *us*, Gotowość/ Gola.

promulcus, *m.* Liná.

prōmulgātio, Obwołánie/ Ogłoszenie.

prōmul-

prōmulgo, Obwoływam. Ankündigen. *syn.* Vulgo, prōvulgo, ēdico, prōdo, mānifesto, ăpĕrio, rĕtĕgo. *phr.* præcōnis vōci committo. Vōce præcōnis ēdico, pălam făcĕre, pălam rĕfĕrre sub aūras. Dāre făcta lătĕbrīs lūci. *v. Manifesto.*

prōmulsidar, *promulsidarium,* Antypást 1. 2.

prōmulsidārium, *sub* Antypást 2. & Słodycż.

promulsis, *idis.* Słodycż/ Antypást 2. przedobiedni trunek/ Misá 1.

promuntorium, lege promontorium.

prōmūrāle, Przedmurze.

prōmus, Száfarz 1. 3.

promus magis quàm condus, Rozrzutny.

prōmuscis, *idis. f.* Słoniowá trąbá.

prōmūtuum, *sub* przed cżásem kłádę.

PRON

Prona manus, Dłoni wierzch.

pronaus, *ai, m. Gr.* Bábiniec.

pronecto, Nádwiązuię.

prōnĕpos, Práwnuk. Ur Enckel. *Est neptunus avus, pronepos ego regis aquarum.* Ovid.

prōneptis, Práwnuczká.

prōnitas, Skłonność.

prono a nni, *sub* po wietrze.

prōnea, *gr.* Opátrzność.

Prōnōmen, *apud Grammaticos pars orationis, quæ loco Nominis ponitur, licet quod illud sit, non exprimat.* Caris. Priscian. *Antonomia. Provocabulum.* Varr.

prōnōminātio, Zámiána słow.

prōnŭba, Dziewosłębicá. Ein Brautfühterinn. *Et bellona manet te pronuba, nec face tantum.* Virg.

prōnŭbus, *substant.* Dźiewosłęb. *adiect.* v. Zápalenie ćiáłá.

pronum mitto, Ná szyię spycham.

prōnuntiatio, wymawiánie 1. wyrok / wyrzeczenie 1. Sentencya 1. wydánie / Gest Orátorski.

pronuntiator, Powiádácz.

pronuntiatum, wyrzeczenie 1. Sentencya 2.

pronuntiatur, Powiádáią.

pronuntiatus us. wymawiánie 1.

prōnuntio, wymawiam 1. wymieniem/ Mowię 1. Miánuię/ Obwieszczam/ Ogłászam/ Obwoływam/ Obiecuię/ Skázuię 2. 4. Zdáię 2. Außsprechen. *syn.* prōfĕro, dīco vel nūntio.

Pronuntiatibus modus. Diomed. l. Finitus.

prōnūper, Niedawno.

prōnĕptis, *sub* Wnuk.

prōnus, Ná nos/ Ná plask/ Náchylony/ Skłonny/ Snádny/ Ná południe/ Leżę ná wschod. Geneigt. *Pronus & auratam Iunoni cade iubebam.* Juv. *syn.* prōpēnsus, prōclīvis: inclinātus, curvus, incurvus, inclināri facilis, părātus.

PROO

prooecōnŏmia, *Gr.* Rozłożenie.

prooemior, *aris,* Przedmowę czynię.

prooemium. *Gr.* Przedmowá/ Przegrawek. Eine Vorred. *-- Misera cognosce prooemia rixæ.* Juv.

PROP

prŏpædeuma, *tis, Gr.* Przećwiczenie.

prŏpāgātio, Rozmnożenie / Pomnożenie / Przedłużenie/ Krzewienie / Rozszerzánie/ *o primum quibusdam anceps.*

propagatio temporis, Żyćie 1.

prŏpagator, Rozszerzácz.

Prŏpages agis, idem Prŏpāgo, inis.

prŏpago, *as,* Rozmnażam/ Plodzę/ Krzewię Rozszerzam/ Pomykam. Erweitern fortpflantzen. *Efficiunt cupide generatim secla propagent.* L. *syn.* prōdūco, prōfĕro, prōtendo, prōtrăho, ămplĭfico, dilato, extendo, aūgĕo. *v. Imperium Pro, apud Lucret. anceps.*

propāgo vitam, Żyię 1.

prŏpago, *inis,* Látorośl winna. *Longum hic o aliqui faciunt, aliqui anceps.*

prŏpago, *inis, alio sensu,* Pokolenie/ Potomstwo/ Gniazdo 7. Plemię/ Krzewienie/ Pokolenie. Ein Geschlecht/ Pflantze/ Zucht. *Obsum teneraque propaginis agnum.* P. *syn.* Gĕnus, stirps, prōgĕnies, sŏbŏles vel vitis pălmes, sarmentum. *v. Soboles.*

prŏpagor, Krzewię się.

prŏpăla, *æ, m.* Przekupień. 1.

prŏpălam, Jáwnie/ Ná goli co.

prŏpălo *as,* wyiáwiam.

prŏpă-

propatruus, *sub* Prádziad.
propatulum, Gola/ widok 2. Podworze.
propatulus, widoczny.
prope *Adverb.* Z bliská/ Bez málá/ Ledwie Málo nie/ Blisko.
prope, *Præpositio*, wedle. Bey/ nahe bey. *Cubat in prope Cæsaris hortos.* Sen. *syn.* Juxta propter, secundum, non procul, *vel* fere, pene, ferme.
prope periculum, Niebespiecznie.
propecto, *is*, Rozczosuie.
propediem, Co dzień/ w krotce.
propello, *is*, popychám/ poruszam/ wygániam 3. Odganiam. Fortstossen. *Percussa est, exin corpus propellit & icit.* L. *Est procul à tergo, quæ provehat, atq; propellat.* Id. *syn:* propulso, pello, arceo. *v. Pello.* Pro, *potius longum est.*
propemodum, Bez málá.
propempticus, *Gr. sub* Prowádzę 5.
propendeo, Sklaniam się 5. Náchylam się.
propenduli *crines*, Czupryná.
propendulus, wiszący. propense, Chetnie.
propensio, Sklonność 1.
propensus, wydátny Chetny 1. Sklonny/ ważny 1. wielki 1. Geneigt. *Lancibus impositum specta propensior auri.* F. *syn:* proclivis, pronus.
properam, Spiesno 1.
properans, properatus, *ti*, Spieszny. (szno.
properanter, properatim, properatò, Spieproperantia, properatio, properatus *us*, Spieszenie.
propere, *properiter*, Spieszno 1.
propero, *Absol.* Spieszę się/ przyspieszam. Eylen. *Tu quid consortem properas evadere casum?* P. *syn.* Festino, maturo, celero, accelero. *phr:* Moras rumpo, tollo, pello, præcipito, iter viam urgeo, præcipito. Rapido cursu, rapidis passibus feror, avolo. Nil moror. *v. Festino, Curro.*
propero, *activum vel accusativum*, Gotuie.
properus, Spieszny. Behend/ geschwind. *Terga sequi properosq; jubet coniungere cursus.* Fl. *syn:* properans, celer, velox, citus, pernix, agilis. *vide Celer.*
propes, *edis*. Liná. *o breve à Græco*. pro, *longum à Latino.*

Propetro, as, Roskázuię 1.
propexus, Rozczosány.
Prophanus, *lege Profanus.*
propheta, *æ*, *Gr.* Prorok. Ein Prophet/ Weissager. *Forte Prophetarum nati, dum ligna recidunt.* Pr. *syn:* Sacer vates. Dei interpres. *epith:* Sanctus, prænuntius, fatidicus, veridicus, sacer, justus, præcius, præsagus, providus, sagax, obscurus, longævus, venerabilis. *phr.* Futuri, ævi venturi doctus, non inscius, præscius, præsagus. Futura pandens. Dei, Divum interpres. Cui mens futuri, fatorum præscia, præsaga. Cui mens divino concita motu. Præscia corda gerens. Fata canens, eventura videns, interpres Divum. Qui procul eventura videt. Veridicis ætas prædicta Prophetis. Quem voces veterum, et sancti cecinere Prophetæ. *vide Prædico, is.*
prophetæ, *hi*. Prorocztwo. *Collectivum.*
prophetia, *orum*. Prorocztwo.
propheticus, *Gr.* Proroczki.
prophetis, *idis*, prophetissa, Prorokini.
prophetizo, prophetisso, *Gr. propheto, as*, Prorokuię.
Propilatum, Sipont. est acutum, à propilo acuo, vel quasi ad formam pilæ factum. hoc verius, sed sine auctore.
propinatio, Picie do kogo/ Czestowánie.
propinator, *sub* Piię do kogo.
propino, Piię do kogo/ podáię 1. Dáię 1. Kredencuię komu & *sub* Bożeć day zdrowie. Zutrincken/ darbieten/ darreichen. *Nemo propinabat Calliodore tibi.* M. *Hos quoque nonnihil est quod propinabis in æstu.* M. Pro, *apud Martialem communis.*
propino aliquem deridendum, Wytykam.
propinquè, Blisko.
propinquissimus, Naybliższy.
propinquitas, Bliskość mieyscá/ powinowactwo.
propinquo, przybliżam się.
propinquus, Bliski 2. powinowáty. Ein naher nahe Verwandter. *Luce propinquorum quæ plurima &c.* M. *syn.* Propior, proximus, vicinus, finitimus, conterminus, *v. Vicinus*, *vel* consangvineus, affinis.
propior, Bliższy. Naher. *Nec metuit* [illegible] *thes, jam propioris aquæ.* Pr.
Propitiabilis, Vblagálny. pro *Prudent. producit metri causa, licentia.* P.

prŏpĭtĭātio, Błagánie.
Prŏpĭtiator, apud Damaſum. pro, *longa,* Błagálnik/ Jednácz.
propitiatorium, Błagálnia.
propitiatum peccatum. Eccleſiaſtici 5. Odpuſzczony grzech. *apud LXX. propitiatio peccati.*
propitiis auribus Z odpuſzczeniem.
prŏpĭtio, *as, & or. Deponens.* Błagam/ przejednywam.
prŏpĭtius, Miłościwy/ Láſkaw 1. Gnädig/ günſtig. *Et ſi propitios, attamen lentos Deos* (Jamb.) S. *ſyn.* Făvēns, sĕcŭndus, dēxter, făcĭlis, mĭtis, ămīcus, bĕnignus, clēmēns. *Pro, Iubencus produxit licentia P.*
prŏpĭus, Bliżey/ Máło nie.
propius ſtirpem, Przy ziemi.
propius accedo ad, przybliżam ſię.
prŏplaſma, *Gr.* Wizerunk/ Forma 4.
proplaſtĭce, *es, Gr.* Formierſtwo.
prŏpnĭgeum, *Gr.* Czeluść 2.
Propo, Plaut. i. propero. ut Lambo, i. Lambero. Meurſ. priſcum.
prŏpŏgŏnium, *gr.* Wąs.
prŏpōla, *æ, m Gr.* Przekupień. Ein Fürkauffer. *Vt cum primitijs ficos propola recentes.* Lucil.
prŏpŏlis, *is, Gr.* Przedmieście/ Pierzgá.
prŏpŏma, *Gr.* Antypáſt 2. Przedobiedni trunek/ Słodycz.
prŏpōno, Stánowię 2. Przekładam 4. Wyſtawiam 1. 2. Okreſzam 3. 2. Stawiam 5. Fürſetzen/ fürlegen. - - *Geminum pugnæ proponit honorem.* Virg. *ſyn.* ēxpōno, ōbjĭcio.
propono mihi extremum, Odważam ſobie.
prŏpontis, *idis, Gr.* Morze Cárogrockie. Das ſchwartze Meer. *epith.* Lāta, ălta, lōnga, ſæva, mĭnāx, hōrrida, fŭrēns.
prŏporrō, Dáley 1.
prŏpōrtio, Podobieńſtwo/ Proporcya.
prŏpŏsĭtio, Stánowienie/ Okreſzenie rzeczy/ Propozycya/ Poſtánowienie umyſłu. Gadká 3.
Propoſitio. alter. Quintil. prima pars Sylogiſmi, Protaſis. Ariſt. Intentio. Quintilian. Vulgò Maior, vel propoſitio Maior.

prŏpŏsĭtum, Rzecz do mowienia/ Poſtánowienie umyſłu/ Koniec ſpraw/ Propozycya. Ein Fürnehmen/ Fürſatz/ Anſchlag. *ſyn.* Cōnsĭlĭum, sēntēntia. *epith.* Tĕnāx, fīrmum, prūdēns, prōvĭdum. *S. Conſilium, Sentio.*
propoſitus, Wyſtáwiony. Fürgeſtellt. *Propoſitumq; premit, flagratq; &c.* Ovid.
Propræſes, Podſtároſci.
prōprætor, *ſub* Namieſtnik.
Propriaſcit, lege propriaſsit, à proprio, as, ſub przywłaſzczam.
Propriatim, propritim, Właśnie.
prŏprie, Właśnie/ Oſobno.
Proprietarius. Pan właſny iákiey rzeczy/ właſnomierny.
prŏprietas, Właſność 1. 2.
Proprio, as, Przywłaſzczam.
prŏprium, właſna rzecz.
proprium quid alicui trado, przywłaſzczam
prŏprius, właſny/ przyzwoity/ Trwáły. Eigen. *Connubio jungam ſtabili, propriamque dicabo.* Virg. [Rączey
propter *vel* proptèr, *adverb.* podle/ *& ſub*
propter, *Propoſitio,* Dla 2. wedla.
propter viam facere, przemárnowáć. Z
proptĕra, wedle.
proptĕrea, Dla tego. Darum/ derhalben/ deßwegen. *Non tu propterea, ſed Matho pauper erit.* M. *ſyn.* ĭdĕo, ĭdcĭrco, quāre, quāprōpter.
prōpŭdiānus porcus, Oczyścieniu ſłużąca
prōpŭdĭōſa fæmina, Nierządnicá. [rzecz
propudioſus, Niewſtydliwy/Bezecny/Nierządny/ Niecnotliwy. (rządnicá.
propŭdium, Niewſtyd/Niewſtydliwy/ Nie-
prōpugnācŭlum, Twierdza/ Báſztá 1. Obroná 2. Obrońcá. Veſtung/ Bollwerck. *Exercet, portuſve aut propugnacula bello.* Virg. *ſyn* Præsĭdĭum, mūnĭmen, mūnĭmēntum, vāllum, āgger, mūri, tūrres, fōſſæ, ărx. *epith.* Vălĭdum, lōngum, tūrrĭgĕrum, sēcūrum, tūtum, fōrte, mūnītum, ĭnēxpūgnābĭle. *phr:* Nūllo fērro, nūllis vīrĭbus frāngēndum mūnĭmen. Prōpūgnācŭla bĕllo tūta. Fōrtis, ĭnăccēſſa rūpes. Cāſtra tūrrĭgĕro cĭrcūmdăta vāllo. Nōn sī tē fērrĕus āgger āmbĭat. *S. Munimen.*
prōpugnātio, Bronienie/ Obroná 4.

propugnator, Obrońcá.
propugno, Bronię 1. Zástawiam się. Beschirmen/ verfächten. Propugnat nugis armatus scilicet ut non. Syn. Tŭeor, dēfendo. S. Munio
propulsatio, Odbiiánie 2. Oddalánie.
propulsator, Odgániacz.
propulso, Odganiam/ Oddalam/ Obronić pro, potiùs longum est.
propulsus, us, Poruszánie.
Propurgo, Ecclesiastici 7. i. expio. Propurga te cum brachiis, i. offerendo armos pecorum.
propylæum, Gr. Przyśionek.
proquæstor, pro-quæstore, Podskárbi/ & sub Namiestnik.
proquiritor, Odwolywam/ Skwierczę.
proquiritor, Skwierczę.
prora, Gr. Naw przodek. Vorderthell des Schiffs Tela legunt socii & proras ad litus a porquent. V. epith: Ærĕa, ferrāta cūrva, ădūnca, ăcūta, rĕcūrva, cūrvata, vălida, ærāta. S. Navis.
prorepo, wyłáżę.
proreta, æ, prōreus, ei, Gr. Sternik.
prorex, sub Namiestnik.
proriga, Koniuch.
proripio, porywam się/ wyrywam się/ wypadam 3. Sich hinweg stehlen. Æneas, quo deinde ruis, quo proripis? inquit. V.
prorito, as, pobudzam. & sub Rzesza lekárstwo.
prorogatio, Odwłoká 2. Przedłużenie.
prorogativus, Odwłoczny/ & sub Piorun.
prorogo, Odkłádam/ Przedłużam/ Trwam Verlängeren/ verschieben. Et longum note scriptori prorogat ævum. Hor: Syn: Prōdūco, prōtrăho, dĭffĕro.
prorogo vitam, Żyię 1.
proroitra, orum, Kázálnicá.
prorsa facundia, Mowa nie poetycka.
prorsum, Wprzód/ Zgoła/ Práwie.
prorsus, i. prorsum Adverb. Zgoła/ Koniecznie/ Práwie/ Prosto 1.
prorsus, si, Nomen, Prosty 1.
prorumpo, Wydáie się co/ Wybuchnąć/ Wytryska/ Wyrzucam 1. Wypadam 3. Herfürbrechen. Hoc ait & medius densos prorumpit in hostes. Virg. Syn. Rūmpo, vel irrūmpo.
proruo, Obalam 1. 2. Wypadam 3.
proruptor, Wyćiekácz.
proruptus, Porywczy.
prosa oratio. & prosa absolutè Mowá nie poetycka.
prosapia, Pokolenie/ Dom 2. Linia rodu.
prosapia nobili editus, Szláchćic.
prosapiæ claritudo, Szláchectwo.
prosapies, Pokolenie.
prosaica oratio, sub Mowá nie poetycka.
prosatus, Urodzony 1.
proscenium, Gr. sub Dziwowisko 2.
proscholus, Gr. Lokat.
proscindo, Kobię/ Pocinam/ Orzę/ Tykam.
proscissio terræ, Oránie.
proscissim, Rolá sprawiona.
proscribo, Obwieszczam pismem / Wystawiam ná przedáy / Wywoływam 2. Pisániem ogłaszam/ Sądy zapowiedźieć. Feil bieten/ ins Elend jagen/ in die Acht erklären. Proscripti Regis Rutuli pus, &c. Hor. Syn. Vēnāle prōpōno, vel ăd ūdico, vel dāmno: exilio, mōrti addico, dēvŏveo, dēstino.
proscriptio, Wywołánie.
proscriptor, Wywoływácz.
proscripturio, Wywoływam 2.
proscriptus, Wywołániec Bánnit.
proseco, as. & Prosico, is, V. Exsico is, Kobię/ Pośiekáć.
prosecta, æ, & prosecta, orum, Sztuká 1.
prosector, Anatomik.
prosectum, Ocrawek.
prosectus, us, Zránienie/ ćięćie.
proseda, æ, Nierządnicá.
Prosĕdāmum, Plini. vitium Equorum & arietum, quod eos ineptos ad generandum reddit, pellitur Satyrio.
proselytus, us Przychodźień 1. & Nowowiernik.
prosemino, Rozmnażam.
proseminor, Pochodzę z kąd.
prosentio, Przeczuwam.
prosequium, Prowadzenie poczesne.

prōsĕquor, Prowádzę 3. 4. Odprowadzam Rozwodzę się/ Piszę 2. ścigam. Nachfolgen. *Prosequitur surgens à puppi ventus euntes.* Virg. *syn.* insĕquor, sĕquor.

prōsĕro, *sicis* 2. prōserpens bestia Wąż 1.

prōserpinăca, Sporyż 2. *A proserpo longum o quia in Proserpina commune, i ut in Pastinaca.*

prōserpo, Wyłáżę/ Rrzewię się. pro, *longū à Pro Latino. Graecum, breve, & à Serpo, Adrepo sonat.*

prŏseucha, *Gr.* Modlitwá/ Bożnicá/ Bábiniec/ Szpital chorych.

prosferatur. Lucil. corr. proferatur à profero, ers.

Prōsĭcia, orum. Sztuká 1.

prōsĭcia, arum. Okrawek/ Pierwiastki.

proficies, ei, prōsĭcium, Sztuká 1. Okrawek.

Prōsĭlio, Wypadam 5. Wyskákuię 1. Wyrastam 1. Pierszę. Herfürspringen. *Haud mora, prosiluere suis, ferit athera clamor.* Virg.

Prosimurium, prosmurium, promurium, promurū. Podmurze.

Prositus, i. propositus. Paulus Festi. Sipont.

prōsŏcer, Prádziad/ *& sub* świekier.

prōsŏcrus, *sub* Prádziad.

prŏsōdia, *Gr* Nátężánie słow. *Item Grammatices pars circa syllabas dictionum occupata, accentum earum docens, quam ad rem quia cognitio quantitatis syllabarum necessaria est; ideò passim scriptores praecepta eius cognoscenda adiungunt ex regulis & auctoritate conflata, quibus aliqua de pedibus, de carminum generibus & figuris ex Poëtica desumpta, subijciunt.*

Prosonomasia, Annominatio, *figura Quintil. cum eadem vox commutata ponitur, sic ut aliud quàm prius sonet. Alij Paronomasia.*

prōsōpītes, *æ, m. Gr.* Łopian.

Prōsōpōpœia, Gr. i. persona fictio, figura personam fictam inducens, eadem Conformatio, *supra.*

prospectātor, Przeczuwáiący.

prospecto, Wyglądam 1. 2. Vpátruię 1. Mam się ku.

prospector, Stróż 1. Opiekun.

prospectus, *m,* Poyrzenie 2. wzgląd/ *& sub* świátło 5.

prospĕcŭlor, wypátruię / śpieguię / Oglądam 1.

prōsper, *& prosperus,* Szczęśliwy. Glückslich. --- *Cursum mihi prospera dixit.* V. *syn.* Felix, faustus, fortūnātus, sĕcundus. *&. Infelix.*

prospĕrè, prosperrimè, Szczęśliwie.

prospĕrĭtas, ātis, Szczęście 1 powodzenie. Glück/ wolfahrt. *Spes hominum placidâ prosperitate iuvat. Pr. syn.* Felīcĭtas. Sors prōspĕra. fortūna sĕcunda, făvens, ămica, rīdens. Res sĕcūndæ, prōspĕræ. *epith:* optāta, sĕcūnda, blānda, sĕcūra, jūcūnda, grāta, beāta, plācida, ămica, sēgnis, īnērs, ōtiōsa, pigra, dēsidiōsa, flūxa, cădūca, fūgāx, fūgitiva, lūbrica, fāllāx, incōnstans, pĕritūra, instabilis. *&. Fortuna prospera.*

prospĕro, *as,* Szczęszczę.

prospergo, pokrapiam/ porzosam.

Prospices, i. prospicies. Fest. corrigit Scal. & Gotfred. legit, Prospica. Vide infra Perspico, as.

prospicienter, Opátrznie.

prospĭcio, Przeglądam 2. widzę 2. Vpátruię 2. przeczuwam/ Opátruię 2. 5. Dorozumiewam się / Zábiegam 5. wyglądam/ Ráisehen/ fürsehen. *Et me Cæsarem prospiciunt ante thorum. M.*

prospicio parùm, Nie doyrzę.

Prōspĭce, as, priscum. i. prospicio. Opátruię.

Prospĭcus, prispĭcuus, Pilny 1. & Okazáły.

prospīro, Oddycham/ pucham.

prostans, wydáány 1.

prostātes, *æ, m. gr.* Przełożony.

prosterno, Porażam 1. Obalam 1. 2. pokładam się/ Vpadam/ pokłon czynię. Zu Boden schlagen / niderwerffen. *syn.* Hūmi stĕrno, āffligo, ābjĭcio, dēprĭmo, ēverto, dirūo, dējĭcio prōtĕro.

prostibilem facio, wystawiam ná nierząd.

prostibilis, adiect. wystáwiony ná nierząd.

prostibilis mulier, prostibula, æ. Nierządnicá.

prostĭbŭlum, *al. prostibilum,* Nierządnicá/ Nierządny dom. Eine gemeine Hur.

prostituo, wystawiam 2. 5. Nierządu pátrzyć.

prostituta fæmina, Nierządnicá.

prostitutio, Nierząd 2.

prosto, wystáwiáią mię/ Nierządu pátrzyć.

prostŏmis, *idis, f. Gr.* Nagłbek.

prostrata pudicitia, Zgwałcony.

prostratus, Vpádły/ Vtrapiony 1. Nędzny.

prostȳlos, *i, i. Gr. sub* Filárowánie.

prōsŭbĭgo, Depcę 1.

prōsum, *Verbum.* Pomagam 1. 2. pożyteczny iestem. Nützlich seyn. *Sæ navit, prosunt & amica papavera somno.* Ser. *syn.* Adjŭvo: ūtĭlis sum.
prōsum, *Adverb.* Zgołá.
prosus, *Nomen,* podniosły/ & in Mowá nie (poetycká.
prōsus, *Adverb.* Zgołá.
prōsūmia, *æ,* Łodź.
prōtăsis, *is, eos, f. Gr.* propozycya.
prōtector, Obrońcá/ Hálábartnik.
prōtectum, Obdách.
protectus, *ti,* wydátny. beschirmet. *Dum genitor nati parma protectus abiret.* Virg.
protectus, *us,* Záſłonienie.
prōtĕgo, Bronię 2. Záſłaniam 1. Zákrywam/ Wydáię/ Obronić kogo. Beschirmen/ beschützen. *Quæ vicit, victos protegit ille, manu.* Gr. *syn.* Tĕgo, cōntĕgo: tūtor, dēfĕndo.
protelatus, Wygnány.
prōtēlo, *as,* Wyganiam 2. porażam 1. Przekonywam 2. Scomię/ Odkładam 3. Odganiam/ prześláduię.
prōtēlum, ciąg 2. Cug/ Nálegánie/ Pobudká 1.
protenam, Záraz 2.
prōtendo, Rozćiągam co/ ściągam rękę/ podáię 1. Wychylam. Herfürstrecken. *Protendunt longè dextris, &c.* Virg. *syn.* Prōdūco, prōfĕro, prōtrăho, ēxtēndo, pōrrĭgo.
protendor, Wybiegam 2.
prōtentus, protensus, Wydátny 1. Außgestreckt. *Huic à stirpe pedes temo protentus in octo.* Virg.
prōtēnus, Przed sobą/ Záraz 2.
prōtērĭcus, *Gr.* Ranny/ & *sub* Jigá 1.
prōtermĭno, *as,* Scáńić pomykam.
prōtĕro, Potrącam/ ścieram/ porażam/ podeptáć. Zertretten. --- *Quid inanem proteris umbram.* Ovid: *syn:* prōcūlco, calco, tĕro, Calce tĕro. *v.* *Conculco.*
prōterreo, Straszę/ Odstraszam.
prōtervè, Zuchwale/ Rozpustnie/ Złośliwie
prōtērvia, przekory/ Zuchwálstwo. widerspänstigkeit/ Frechheit. *Capripede, agitat cum læta protervia Panas.* L. *syn.* Pĕtŭlāntia, prŏcācĭtas, Audācia, lāscīvia.
proterviam facere, *sub* przemárnowáć.
prōtervio, pustuię/ Beſtwię ſię 1. & *sub* przy
prōtervĭtas, Zuchwálstwo/ przekory. (Kor
prōtervĭter, Zuchwále.
prōtervus Zuchwáły/ Rospustny/ Złośliwy widerspänstig/ frech. *Iam tibi de timidis iste protervus erit.* Prop. *syn:* pĕtŭlāns, prŏcāx, impŭdēns, tĕmĕrārius, audāx, lāscīvus, sālāx.
prōtestātio, protestácya.
prōtestor, Oświadczam ſię/ Protestuię ſię.
Prōteus, *apud recentiores Poëtas, genus versus artificiosi, cuius verba variè transposita, plurimos versus diversos constituunt, quale est illud.*
Perfide, te, dīvos sperasti fallere Proteu.
Et illud ante paucos annos in laudem B. MARIÆ à Bernardo Bauhusio scriptum.
Tot Tibi sunt laudes Virgo, quot sidera cœlo.
Qui versus millies & vicies (juxta numerum stellarum apud Mathematicos conspicuarum) variari potest, experire: fateberis.
prō thĕsis, *Gr.* Stánowienie/ propozycya. *Item figura Grammatica, quæ literam vel syllabam initio dictionis præponit.*
prōthȳmē, Ochotnie.
prōthȳmia, *Gr.* Chęć.
prōthȳrĭdes, *ba, Gr.* Krokſztynki. (Słup
prōthȳrum, *Gr.* Portyera/ przedśionek/
prōtĭnus, protinam, Záraz/ Przed ſobą/ Ustáwicznie/ prosto 1. Von Stund an/ alsbald. *Protinus hinc fuscis tristis Dea tollitur alis.* Virg. *syn.* Cōntĭnuo, cōnfēstim, īllĭco, subĭto stătim.
prōtŏcollum, *gr.* Protokoł. & *sub* Księgi.
prōtollo ściągam rękę/ pomykam/ Odkłádam 2. Kuſzam 2.
prōtŏme, *es. Gr.* Obraz 8. ie.
prōtŏmĕdia, *Gr.* winne ziele.
prōtŏmysta, *æ, m. Gr.* Biskup.
prōtŏno, *as,* Gromię 2.
Protoplastus. apud SS. scriptores Adami epitheton, à primo formatus.
Protospatharius, sub Hálábartnik.
Protosyncellus, Codino. Curopalata, præcipuus Syncellus, de quo infra.
Prototocos, quæ prima peperit. Evæ epitheton.
prō ŏtŏmus, *Gr* ſuyſt wyrostek/ podgrzyw.
prototomus, *adiect.* podgrzyw.

prŏtŏtypon, Formá 4.
prŏtrăho, Odkładam 2. włoczę 1. przedłużam/ Zwłaczam 3. przyćiągam 1. wywłaczam. Herfürziehen. *Protrahitur, nequeunt expleri corda videndo.* Virg. *syn.* ēxtrăho, vel prōfĕro, prōtēndo, ēxtēndo, pŏrrĭgo.
prŏtrĕptĭcus, Gr. Napominálny.
prŏtrĭmentum, Drobianká/ śiekániná/ przypráwá 2.
prŏtrŏpum vinum, Gr. wino 2. Treść winá/ wino słodkie.
prŏtrūdo, popycham. Fürstoßen. *Et quæ res tantum hoc oneris protrudere nostri.* L.
prŏturbo, Zwałam 1. Spycham/ wzpycham.
prŏtūtēla, prŏtūtor, *sub* Opiekun.
prŏtypon, Gr. probá 3. Formá.

PROV

prŏvectus, *ti, adject.* Wyniesiony/ Powiesiony 2. weitergeführt/ gefördert. *Cum provectus equo longævi Regis ad aures.* Virg. *syn.* īnvēctus, vēctus, vel prōmōtus.
provectus, *us, subst.* præsenti domini, provectus agri est. *Palladius. i. adjumentum, profectus, ubertas.*
prŏvĕho, wynoszę 3. pomykam/ pásuię. weiterführen. *Provehat & felix dominam, perducat ad urbem.* N.
provehor, Poieżdżam/ postępuię 1. Unoszę się/ Zábrnąć 3. Záieżdżam 1. Zámowić się/ Záćzyráć się/ Rzucam się do czego.
prŏvĕnio, Wychodzę 4. Pochodzę 3 skąd/ Rodzę się. Herfürkommen. *Proveniant medii sic mihi sæpe dies.* Ovid.
provenit bene, Powodźi się.
prŏventus, powodźi się/ Dostátek 1. Dochod/ Urodzay/ Obrodzenienie. Gewächs. *Semper crede, potus variis proventibus annos:* Pr. *syn.* Rĕdĭtus, cōpĭa.
prŏverbium, przypowieść. Sprichwort. *Hac quoq; de causa si te proverbia tangant.* Ovid. *syn.* ădăgĭum. *epith:* Vĕtus, cōmmūne, vūlgāre, brĕve, vērum, cērtum, āntīquum. *phr.* Sĕrmo trītus, vūlgātus.
proverbium est, Pospolićie mowią.
Prŏversus, prosto 1.

prŏvĭdē, providenter, Opátrznie.
prŏvĭdens, Opátrzny.
prŏvĭdēntia, Opátrzność. Fürsichtigkeit/ Fürsorg. *Vt illa quondam providentia Dei.* (Jamb.) *syn.* Prūdēntia, săpĭēntia, cūra, prōvĭda virtus, vel Dīvīna mēns, vŏlūptas, săpĭēntia, prōvĭdum nūmen. *phr:* Mēns haud īgnāra, āc nōn īncauta fŭtūri. Quæ plăcĭdo rēgit ōmnĭa nūtū. Sacris, ārcānis quæ mŏdĕrātur lēgĭbus ūrbem.
prŏvĭdeo, Opátruię 2.3. Upátruię 2. Zábiegam 3. Obwárowáć/ Stáram się/ przeglądam 2. Dorozumiewam się. Fürsehen. *Providisset eam, sic ignovisse putato.* Ov. *syn.* prōspĭcio, căvĕo.
prŏvĭdus, Opátrzny. Fürsichtig. *Qui dominator Trojæ multorum providus urbes.* Hor. *syn.* prūdēns, săpĭēns, prōspĭcĭēns, cautus.
prŏvincia, Powiát 2. Urząd 1. Spráwá 1. Eine Landschafft. *Redditaq; est omnis populo provincia nostro.* Ovid.
provinciæ præfectus, præses, Woiewodá.
provincialis, Powiátowy.
provincialis præses, Prowincyał.
provinciam trado, Zdáię urząd.
provinciātim, *sub* Po domách.
prŏvīsio, Opátrowánie/ Przeglądánie 1. Prowizya.
provisio annonaria, Spiżá 2. Picá.
prŏvīso, *is,* Wyglądam 2. Doglądam 2.
prŏvīsor, *oris,* Dozorcá/ *& sub* Opátrzny. Versehet/ Fürsorger. *Utilium tardus provisor, prodigus æris.* H.
prŏvīsus, *us,* Opátrzność. Versehen *Si bona librorum, & provisa frugis in annum.* H.
prŏvīvo, *is,* przeżyć/ Doczekać.
Provocabulum. Varroni est Pronomen & Articulus.
prŏvŏcātio, Wyzywánie 2. Apelácya.
provocator, Wyzywácz/ Harcownik/ wyzywálny. (śiekácz
Provocatorius, wyzywálny.
Provocatrix, sub Draźnićiel.
prŏvŏco, Nágabam/ wyzywam/ przyzywam/ pochop czynię/ Sprzećiwiam się/ ptię do kogo/ Apeluię/ Draźnię. Hinaußruffen/ außfordern. *— atq; omni fortunam provocat hora.* Luc. *syn.* Lăcēſſo, ăppūgno, īrrīto, ēxăſpĕro, incito.

provolantia tabulata, *sub* podśienie.
prōvŏlo, *as*, wylatam/ wypadam 3.
prōvolvo, wywalam/ Zwalam 1.
provolvor, Upadam 3.
prōvŏmo, womitowáć/ wybuchnąć.
prōversus Nomen, Niepewny.
prōversus Adverb. Prosto 1.
prout res, ac tempus, Jáko śie wáſſ.

PROX

Prox, Głos 3.
proxĕnēta, *a*, *m.* *Gr.* Jednácz 3. 4. Litkupnik/ Sprawcá.
proxĕnēticum, *Gr.* Litkup.
proxenētria, *Gr.* Dźiewośłebicá.
proxĕnia, *a*, *Gr.* *sub* przyſtaw.
proxĭmē, Bliſko/ Niedawno/ Dopiero 1. Nabliżey/ podle.
proxĭmĭtas, Bliſkość. proximō, Niedawno
proxĭmo, *as*, Przybliżam śię.
proxĭmum, Nabliżey.
proxĭmus, Naybliżſzy/ Bliſki 2. powinowáty/ Sąśiad/ przeſzły/ podleyſzy/ *& sub* podle wedle. Allernächſt. *Proximus huic longo, sed proximus intervallo*, (Sp.) *syn.* Vicinus, finitĭmus, prŏpinquus.
proximus, *posterioris sæculi usu.* Podſkárbi/ Odźwierni/ Domownik/ Referendarz.

PRU

prūdens, Roſtropny/ Baczny/ Mądry/ Biegły. *Et loco Adverbii:* wiedząc. Fürſichtig/ klug/ verſtändig. *Quidquid agis prudenter agas, & reſpice finem. syn.* Prŏvĭdus, săpiens, caūtus, sōlers, callĭdus, săgax, circūmſpectus, prōſpĭciens, indūſtrius, pĕrītus. *phr.* Consĭlio, sōlerti mente prædĭtus, pŏtens, pŏllens, præſtans, ănĭmi, vel ănĭmo mātūrus, ŏmnia prōſpĭciens. Mente săgāci ante nŏtans, lŏngo ēdoctus ūſu. Cōnsĭlio Nestor, Cāto. ante annos, ănĭmūmq; gerens, cūrāmque virilem ore pūer pŭĕrique hăbĭtu, sed corde săgāci æquābat sĕnium, atque aſtu sŭpĕrāvĕrat annos. Mĕntem ſua nōn căpit ætas. Cōnsĭliis hăbĭtus nōn fūtĭlis aūthor. O fācūnde sĕnex, ævi prūdēntia noſtri. angūſtis ănĭmus rŏbūſtior annis. Scĭlĭcet ingĕnium et rĕrum prūdēntia vēlox. *v. Adoleſcens, Sapiens.*
prudenter, Roſtropnie/ Mądrze

prūdēntia, Roſtropność/ Mądrość/ Biegłość/ Rozſądek. Klugheit/ weißheit/ Fürſichtigkeit. --- *aut rerum fato prudentia major.* Virg. *syn.* Săpĭentia, sōlertia, săgācĭtas, consĭlium, pĕrītia, aſtūtia, callĭdĭtas. *epith:* Mātūra, vigil, vĭgĭlans, circūmſpecta, sĕnīlis, præſcia, săgāx, sōlers, callĭda, mīra, dīvīna. *phr.* Prōvĭda mens. Săgāx ănĭmus. Vĭgĭles sēnſus, ănĭmi. Sēdŭlis ănĭmi, grăvĭtas, cūra, cautēla. Vĭgil ănĭmus, săgāx. Dīvīnæ pārs mĕntis. Rērum fāto prūdentia mājor. Præsāga fŭtūri. Nil tĕmĕre ăgens. Cōnsĭlio nīxa. Cūncta expĕndens. Omnia cōnsūlta mĕnte gĕrenda tĕgens. Caūte prævīſa pĕrīcula vītans. Nūllum nūmen ăbeſt, sī sit prūdēntia præsens. Te mātūra sĕnem prūdēntia rēddit. Circūmſpecta grăves sĕquĭtur prūdēntia cānos.
prŭīna, Szron. Der Reiff. *Arvaque Riphæis nunquam viduata pruinis.* V. *vide Gelu, Glacies.*
pruina infestor, Szádźiey.
prŭīnōſus, Szroniſty. Reiffächtig. *Longas pruinosa frigora nocte pati.* Ovid.
prūnæ, *a*, wągl 1. Eine glüende Kohl. *Subjiciunt verubus prunas, & viscera torrent.* Virg. *syn.* Cărbo, *epith.* ārdens, accēnſa, rŭbens, tŏrrens, dŏlens. *phr.* Călĭdis aſſābunt viſcera prūnis. *v. Ignis.*
pruna aſinina, cerea, śliwki wielkie.
pruna rugoſa, śliwki ſuche.
prūnæ, *hæ*, żarzewie.
prūnētum, *sub* śliwá 3.
Prūnĭtius, żarzyſty.
prūnum, *& pruna arum*, śliwá owoc. Eine Pflaum. -- *& ſpinos jam pruna ferentes.* Virg. *epith:* Dūlce, cērĕum, cānum, Dāmaſcēnum.
prunum ſpini, Tarnośliwká.
prūnus, *f.* śliwá drzewo. Ein Pflaumenbaum. *epith:* vĭrens, frŏndens. *v. Arbor.*
prunus ſylveſtris, ſpinifera, Tarn drzewko.
Prūrīga, Koniuch.
prūrīgĭnōſus, świerzbiący.
prūrīgo, *inis*, świerzb. Das beiſſen jücken. *Si tibi moroſa prurigine verminet auris.* M. *syn.* Prūrītus. *epith:* impătiens, impōrtūna, mŏlēſta, ūrens, mordāx, ōbſcœna, *v. Deſiderium, & Libido.*
prūrio, świerzbi mię/ Beśiwię śię. Beiſſen jücken. *Incipiant prurire choros, plausuque probatae* Juv.

prūri-

prūrītus, us, świerzb.
Prussia, Prusy.
prussus, prūthēnus, Prusak.
prymnēsium, prymnēsius, Kol ostry.
prytănēum, Gr. Szpital stárych.
prytanes, ē, prytanis, eos, vel is, m. Gr. Podwoiewodzy.

P S

psallo, Gr. Gram 1. Brzękam 1. Singen.
Psallimus, & luctamur Achivis doctius unctis. Prop.
syn. Căno: hymnos concino, fidibus căno.
psallŏcithărista, Gr. Lutnistá.
psalmista, æ, Rybałt.
psalmōdia, Gr. *sub* Psálmy.
Psalmŏgrăphus, Davidis epitheton, qui Psalmos conscripsit.
psalmus, Gr. *sub* Psalm. [cymbał
psaltĕrium, Gr. Hárfá/ złotarz/ & in Kláwi-
psaltes, æ, m. Gr. Muzyk ná stronách. & in Orgánistá.
psaltria, Gr. ibidem.
psarōnius, Kámień złotopstry/ Mozdzierzowy kámień.
psĕcas, adis, Gr. Deszcz 2.
psegma, tis, Gr. Mośiężne odmiory.
psēphisma, Gr. pospolstwá uchwalá/ wyrok.
pseudamōmum, Gr. Ormusz fałszywy.
pseudanchūsa, Gr. Czerwieniec 2.
Pseudisodomon ædificium, Vitru. i. mentiens æqualem structuram.
Pseudo, Gr. i. falsò. Gelli. Mosellan.
pseudoăcŏron, Gr. Mieczyk żółty.
pseudoăpios, Gr. Wilcze wały ziele.
Pseudoapostolus 2. Corinth: i. falsus, mendax Apostolus
pseudŏbōnium, Gr. Bárborá ziele/ Rzepniczek.
Pseudochristus, Matth: 24. i. falsus, mendax Christus.
pseudŏcostus, Gr. Dziegieł 2.
pseudŏcyprus, Gr. *sub* Ostrzyż wonny.
pseudŏdictamnum, Gr. Dyptan 2 Trzémdá
pseudŏellĕbŏrum, Gr. Podkolan.
pseudŏgrăphia, Gr. *sub* pisánia náuká.
pseudolōtus, Gr. Obrostnicá.
pseudŏmĕlanthion, Gr. Kąkolnicá,
pseudomyăgrum, Gr. Lnicá. (wendá.
pseudŏnardus, Gr. Spikánárdá/ & *sub* Lá-
pseudŏprŏphēta, Gr. *sub* Prorok.
pseudŏpŏlīticus, Gr. Polityk 2.
pseudorchis. Gr. Podkolan.
Pseudos, eos, mendacium & Pseudes. Gr. i. mendax unde composita plurima. Pseudodidascalus, Pseudologus, Pseudoporticus, Pseudomantis, Pseudomartyr, Pseudosophista, &c.
pseudosmyrnium, Gr. Gierz.
pseudŏsycŏmŏrus, Gr. Klokocina 1.
pseudŏthyrum. Gr. Drzwi.
psiathion, Gr. *in historia Cassiani,* Rogożká.
psīla toga, Gr. Szátá niekośmátá.
Psile, es. i. Tenuis. Nota vocalis carentis adspiratione, Priscian. vulgò Spiritus lenis.
psīlŏcithărista, Gr. Lutnistá.
psīlōthrum, Gr. Przesztep biały / Włosow wyrywániu służąca máść.
psimmȳthium, psimmȳthum, psimȳthus, Gr. (Bleiwás.
psitta, Gr. Płaszczká.
psittăcus, psittăce, es, gr. Pápugá. Eine Papagoy. *Psittacus, è vobis aliorū nomina discam. M. epith:* Lŏquax, garrŭlus, cănōrus, vōcalis pĕregrinus, Eōus, indicus, versĭcŏlor, viridis, pĭ... *Eōis ā. ctus. phr:* inda, indica avis, vŏlucris āles. Eōis ā... Hūmānæ vōcis, lingvæ imĭtātor, sĭmŭlātor āles. Lŏquax hūmānæ vōcis ĭmāgo, āvis docta lŏqui. Psittăce dux vŏlucrum, dŏmĭni făcūnda vŏlūptas. Hūmānæ sōlers imĭtātor psittăce lingvæ, illĕ sălūtātor Rēgum, nōmĕnque lŏcūtus Cæsărĕum. Hūmānæ vōcis ĭmāgo psittăcus, extrēmo mūnus ăb orbe dătum.
psōra, Gr. świerzb 2. Dryakiew polna.
psōricus, Gr. świerzb máiący.
psўchŏmantia, Gr. Wrożká 2.
psychomantium, ibidem.
psўchŏtrŏphon, Gr. Bukwicá 1.
psўchrŏlŏgia, *frigidus sermo.*
psўchrŏlūtes, *Seneca. qui frigida lavatur.* Zimno kąpany.
psyllion, Gr. Pćhi len/ Szláchtáwá.
psȳthium, Wino słodkie.
psȳthia vitis, ibidem.
Pte, *particula adjectiva, sub* Sam 2. & *sub* Własny

 ptarmi-

ptarmica, Gr. Kichawiec ziele.

pterelas, æ, è Græco. Pies przekonogi.

pteris, idis, Gr. Paproć. (pietna.

pterna, æ, Gr. Mąſtrowy odziemek/ Kość

pternix, icis, m. gr. Karciofu łodygá/ ſub Karciof.

pteroma, tis, Gr. Pachy w budowániu/ Szczyt/ Filárowánie.

pteron, ri, Gr. Szczyt.

pterotos, Gr. Skrzydláſty/ Vſzáty.

pterygion, Gr. Roſpádliná 2. páznokćie zároślina/ Błonká ex.

ptiſana, Gr. Ptyzána/ pęcak.

ptiſanarium, ſub Ptyzána/ & Káſzá.

ptochodochium, ptochotrophium, Gr. Szpital ubogich.

ptyas, adis, Gr. Plwaczek żmiiá.

P U B (broſty

pubens, Zároſtáiący/ Młody 1. Mchem o-

pubeo, pubeſco, Zároſtam/ Wyráſtam/ Obrádzam/ Kwitnę. Mannbar werden. *Pubentes barbæ nigri cum lacte veneni.* Virg. *ſyn.* creſco, juveneſco.

puber, eris, adiect. omne, Priſcian. Zároſtáiący/ Młody/ Zároſły 1. Mannbar. *Atque hilares oculos & formam puberis ævi.* Nem.

pubertas, Zároſtánie 1. Młodość 2. Młodzieńſtwo/ Doſtáłość. Mannbar Alter. *Pubertate valent, & jam facundior, &c.*

pubes, bis, f. ſubſt. Łono w ćiele 1. Mech 5. Młodź/ Zároſtáiący młodzieniec. Jugend. *Cuncta tibi Cererem pubes agreſtis adoret.* Virg. *ſyn.* Juventus. *v.* Iuventus.

pubes, eris, adiect. gen. omn. *Probus.* Zároſły/ Młody.

pubes veſticeps, pubes agreſtis, Mołoiec.

publicanus, Náymácz 5. Celnik/ Dziesięćinnik.

publicatio, Obwołánie 2. Konfiſzkowánie. *Publicatrix. Arnob.*

publicè, Jáwnie/ poſpolitym imieniem/ Vrzędnie/ Z urzędu/ Z ſkarbu.

publicitus, poſpolitym imieniem/ Vrzędnie.

publicius, ii, Budowniczy.

publico, as, Podáię s. Rozgłáſzam/ Konfiſkowáć/ Nierządu páttrzyć.

publico carens, abſtinens, Prywat.

publicola, æ, poſpolſtwá obrońcá.

publicum, Rzecz poſpolita/ poſpolite mieyſce/ poſpolita rzecz/ poſpolite dobro/ świát/ Jaw 2. Vrząd 1. Cło 1. Dochod/ Xięgi publiczne/ pobor.

publicus, adiect. poſpolity 2. Vrzędowy. Gemein. *Quod legeret, tereretque viritim publicus uſus.* H.

publicus, ſubſt. Budowniczy 2. Podwoie (wody.

publipor, pachołe.

pucinum vinum, Rywulá.

pudeſco, Wſtydzę ſię.

pudendus, vel pudens, Vczćiwy/ Wſtydliwy 1. 2. Voll Scham. — *magna ſidi,* *non Evandre, pudendis.* Virg.

pudenter, Wſtydliwie.

pudeo, Wſtydzę ſię.

pudere dedidici, Niewſtydzę ſię.

pudet me, pudeſcit me, wſtydzę ſię/ żal mi. Ich ſchäme mich. *Ah pudet ingratæ, pudet ah male divitis artis!* M. *ſyn.* Verecundor, erubeſco. *phr.* pudore tardor, ſuffundor. Cohibet vires ingeniumque pudor. Vultum pudor gravat, oculos dejicit, ora ſubit. Æſtuat ingens imo in corde pudor plena pudoris lumina fixa ſolo tenet, Dejectos, rubeos gerit pudore vultus. *v.* Erubeſco.

pudibilis, Wſtydliwy 2.

pudibunda pars, vel membrum, Członek 4.

pudibundus, wſtydliwy 1. Züchtig/ ſchamhafftig. — *ſatyris paulum pudibunda protervis* Hor. *ſyn.* Verecundus, pudens, pudicus, modeſtus.

pudice, Vczćiwie.

pudicitia, wſtyd 1. Schamhafftigkeit/ Keuſchheit. *Læſa pudicitia eſt, deperit illa ſemel.* O. *ſyn.* Caſtitas, virginitas, integritas, puritas, pudor. *phr.* pudicitiæ laus, honor, decus inſigne, pudica, honeſta, verecunda vita, voluntas, Mores pudici. *vide* Caſtitas.

pudicitia publicata, Nierząd 2. [ćić.

pudicitiam expugnare, imminuere, Zgwałćić.

pudicus, pudicitior, Wſtydliwy Schamhafft/

hafft/ züchtig/ keusch. *Et qua parte velit pudiciorem.* (Phal.) Mart. *syn.* Cāstus, pūrus, intēger, pŭdēns, vĕrēcūndus.

pŭdor, ōris, wstyd 1. z. 5. Niewstyd 3. Dziewictwo. Scham / Zucht. *Quid faciam si plus ille pudoris habet.* M. *syn.* Vĕrēcūndia, rūbor, vel mŏdēstia, pŭdīcitia. *epith:* Tĭmidus, pūrpŭrĕus, sŭbitus, rēpēntīnus, rŏsĕus, īngĕnŭus, mŏdēstus, hŏnēstus, vĕrēcūndus, cāstus, virgĭnĕus, tăcitus, tĕner, sōllĭcitus, trīstis, æger, cōnscius, pāllidus, īmpōllūtus, rŭbēscēns, nĭvĕus, pūlcher, īnnŏcŭus. *phr:* Qui sē mānĭfēstat in ōre. ōra cŏlōrans. Dējiciens ŏcŭlos, indēx īngĕnŭæ mĕntis. Quis pŭdor ōra sŭbit, in ōre sĕdet pŭdor. Mānat trīsti cōnscius ōre pŭdor. ōra quŏque īngĕnŭo rădĭānt sūffūsa rŭbōre.

pudor projēctus, prōstitutus, præmortuus, (Niewstyd.

Pŭdōrĭcŏlor, Rumiany.

Pudoratus, Niewstydliwy.

PUEL.

puella, Dziewczka/ Niewiasta. Ein Mägdlein/ Töchterlein. *syn.* Virgo. *epith:* Fōrmōsa, tĕnĕra, vĕnūsta, cāndĭda, nĭvĕa, cūlta, vĕrēcūnda īngĕnŭa, intācta, cāsta, pŭdīca, hŏnēsta, crēdŭla, tĭmida, imbēllis, cōmpta, innŭba, nūbĭlis.

puellāris, Dziewczy/ Dziewczecy. Kindlich. *Præda puellares animos oblectat inanis.* Ovid.

puellāriter, Dziewczym sposobem.

puellasco. sub Dziewczętom podobny.

puellātōriæ tibiæ, v. Surma.

puellatorius. Odmładzaiocy się.

Puellitari, Laberio. Saldei explicat Scalig. sed obscœnum est.

puellŭla, Dziewcze.

puellus, Chłopiec/ Dziecią tko.

puer, Dziecię/ Syn/ Pachole. Ein Kind/ Knab. *Differat in pueros ista trophæa suos.* P. *syn.* Jŭvĕnis, impūbes. *epith:* Tĕner, blāndus, imbēllis, fōrmōsus, cāndĭdus, vĕnūstus, cōmptus, īngĕnŭus, vĕrēcūndus, intōnsus, mōllis, lĕvis, rŭdis, dĕcōrus, prōtērvus, imbērbis, cautus, lāscīvus. *phr.* Incautis nimium tĕmĕrārius ānnis, impūbes et adhuc nōn ūtilis ārmis. Cūjūs lānūgĭne nōn dum vērnānt vūltus. Nec dūm prīma nŏvā lanūgĭne vērtitur ætās. *v. Infans, Iuvenis, & Adolescens.*

puer vetus, Stary á głupi.

Puera, Dziewczka.

pueri frūstum, Chłopiec.

puĕrarius, Sodomczyk.

puĕrāsco, Dziecinieię.

puerculus, Dziecię 1.

puĕrīlis, Dziecinny. Kindlich. *Tela manu jam tum tenera puerilia torsit.* Virg.

puerīlitas, Dziecinność/ Dziecinstwo.

pŭĕrīliter, Dziecinnie. Kindlich. *Qui modò decerpens tenero pueriliter ore.* Pr.

puĕrĭtia, Dziecinstwo. Kindheit. *Acta non alio rege pueritia.* (Ascl.) Hor. *epith:* īnfirma, mōllis, tĕnĕra, imbēllis, rŭdis, dēbĭlis, gārrŭla, vĕnūsta. *phr.* pŭĕrīlis, tĕnĕra ætās, pŭĕrīles, prīmi, mōllēs ānni. Ætatis prīmum tēmpus. Tēmpus pŭĕrīle jŭvēntæ. Ætas īnfirma, mōbĭlis, āpti mōtĭbus ānni. Prīma cum pārte virēscĕret ævi.

puerpĕra, Położnica. Kindbetterin. *Laudantur simili prole puerperæ.* (Ascl.)

puerpĕrium, Połóg/ płód 1. Kindbette. *Cruda puerperia, & populos umbrosa creavit.* St. *Side Paris.*

puĕrŭlus, Dziecią tko/ Chłopiec.

Puerus, Dziecię.

PUG

pūga, æ, Gr. Zadkowe część.

pugil, Szermierz. Ein Kämpffer/ Fechter. *Aut visum aut pugiles, his nam, &c.* Hor. *syn:* Lŭctātor, āthlēta, glădĭātor.

pūgilātio, pŭgilātus, us, Szermierstwo.

pugilatōrius, Szermierski.

pugilatu decerto, exerceo me, Szermuię.

pūgilĭce, Szermiersko.

pŭgillar, hoc pugillares, hi, pŭgillaria, hæc ium. Ksiąszki kamienne. *Pugillarem. S. Lucas cap.* 1.

pŭgillaris, *adiect.* & pŭgillatorius, Piąstkowe / Garściany. *Iuvenal: u. produxit. Sed aliqui ibi legunt Pupillares. non Pugillares.*

pūgillo, as, Bić piąścią

pugillus, Garść/ Garstka.

pugilo, as, Szermuię iáko szermierz.

pūgio, ōnis, pūgiūnculus, Puinał. Ein Dolch. *Pugio quem curvis cingit brevis orbita venis.* Mart. *syn:* Sica, glădius, ēnsis.

pugna, Bitwa/ przeciwdziwanie się. Ein Streit/ Kampff/ Schlacht. *Æquemus pugnas, Eryce tibi regna remitto.* Virg. *syn.* Cērtāmen,

men, prælium, cōnflictus. *epith.* ancēps, iniqua, triſtis, ācris, fĕrox, āſpĕra, dūra, ſæva, cœca, ārdens, cruēnta, atrox, sāngvĭnĕa, fervens, flāgrāns, crūdēlis. *phr.* At tōrva frōnte mĭnāces prætēntant pūgnas. Crūdēlem āvĕrtite pūgnam, ūrgētur pūgna cōngrēſsus iniqua. Hōrrĭbĭlemque fĕrus Māvōrs cĭēt ūndique pūgnam. Mārtia fērvēntes āccēndunt clāſsica pūgnas, ārdēntes āccīngat dīcĕre pūgnas. *Vide Pugno.*

pugna ſingularis, Poiedynek 2.

pugnācitas, Spornośc/ Vpor/ Roziuſzenie/ śiedzenie.

pugnāciter, Spornie/ Vpornie/ Dozgb 2.

pugnāculum, Bāſzta 1.

pugnans, Przećiwny.

pugnātor, Walecznik/ Bitny/ Rokotliwy. Ein Kämpffer/ Streiter. *Pugnatori operit caput ingens aris hiatus.* V.

pugnātōrius, woienny. pugnatur, Biią ſię.

pugnax, waleczny/ Swárliwy/ Bitny/ Zwadliwy/ Vporny/ Sporny. Streitbar. *Vel tibi Medorum pugnaces ire per hoſtes.* P.

pugneus, pieśćiány. *pugnitus,* pięśćią.

pugno, Potykam ſię/ Biię ſię/ Vśiluię/ Domagam ſię/ Záſtáwiam ſię 3. Nierzgadzam ſię. Streitten/ kämpffen. *Digredimur, lentâque fori pugnamus arena.* Juv: *ſyn:* Cērto, dēcērto, cōnflīgo, cōngrĕdior, prælĭor, dīmĭco. *phr.* pūgnam tēnto, cōmmītto, ŏbeo, lăcēſſo. Mănus cōnsĕro, cōnfĕro, pūgnās inēunt ēt prælia tēntānt, Cōnsērtæ cāmpis ăcies, mūltūſque pĕr ārva Fērvēbat Māvōrs. Cōncūrrĕre fērro, prælia mīſcēre. Dēcērnĕre fērro: Crūdo pūgnam cōmmīttĕre cæſtu. *v. Bellum gero, & Luctor.*

pugnus, pięść 1. 2. Garść/ Kulak.

PUL

pulcer, *ut ſcribunt eruditi, idem Pulcher.*

pulcher, pulchellus, Piękny. Schön/ wohlgeſtaltet. *Taurum Neptuno, taurum tibi pulcher Apollo.* Virg: *ſyn:* Fōrmōſus, vĕnūſtus, dĕcōrus, ſpĕciōſus. *phr:* Făcie, fōrma, fōrmæ dĕcōre, præſtāns, insīgnis, cōnſpĭcŭus, ſpēctābĭlis, cōnſpĭciēndus, ēgrĕgius, ēxcēllēns, præsignis. Fōrma præſtānti, ēgrĕgia. Cui ēgrĕgio dĕcus ēnitet ōre. Fōrma cum vincĕret ōmnes. Quō pūlchrior ālter nōn fuit. Cui dĕcus ēgrĕgium formæ. Cui plūrima frōntis mājēſtas, ēt hŏnōs. Fōrmæ dĕcōre, nĭtōre præſtāns, insīgnis făcie jŭvĕnis ōs hŭmĕrōſque Dĕo ſimĭlis, ēxcēllēns mūnĕre fōrmæ, præſtānti cōrpŏre, ēxĭmia ſpĕcie. Phrȳx, pŭer in ſȳlvis făcie ſpēctābĭlis āltis. Cui plăcĭdo fūlget in ōre dĕcor. Clārior ēſt aūro jŭvĕnis cui lævia fūlgent ōra. *Vide Pulchra, Forma, Pulchritudine formæ præſtantes, quibus Poëtæ alios conferunt, aut præferunt.* Bācchus, Apōllo, Hyăcinthus, Nērĕus.

pulchrālia, ium, Cząćzko.

pulchrè, Pięknie/ Dobrze 1.

pulchritūdo, *pulchritas,* Pięknośc. Schöne/ Schönheit. *ſyn.* Fōrma, vĕnūſtas, dĕcōr, ſpĕcies. *phr.* Dĕcus ēgrĕgium fōrmæ: Frōntis ōris, vūltus mājēſtas, hŏnŏr, nĭtōr. Gĕnārum dĕcor, ēt frōntis hŏnos. Pūlchræ fōrmæ mūnus, dōtes, dĕcor, nĭtor, ōs fōrmōſum, vĕnūſtum, Fōrmæ illĕcebræ, blāndĭtiæ, blāndīmēnta. Fōrma plăcet, nĭvĕūſque cŏlōr, flāvīque căpilli. Fūlva cŏma ēſt, lōngæque mănus. Nūlla făctus ăb ārte dĕcor. Fōrma sine ārte dĕcēns. Nātivum fōrmōſi cōrpŏris dĕcus. *Vide Forma.*

pūlĕgium, *puleiaceum,* pūleium, Poley. puleiatum, *ibidem.*

puleium Cretenſe, Dyptan 2.

pulenta, *lege* polenta.

pūlex, *icis, hic* Pchłá. Eine Floh. *Parvulus en pulex irrepens dente laceſſat. epith:* Părvŭlus, incēſtus, mŏlēſtus, mōrdēns, pūngēns. *phr:* Pērtūrbāns sōmnum. Dēnte lăcēſſans. Lŭēs inĭmīca quiēti. Qui tĕnĕros mōrſu dēpāſcitur ārtus. Qui lătĕri mōrſum dēfīgit ăcūtum. Nōn pūlice dūlces infēſto sōmni vĭŏlēntur. Dēfēndit mănus hæc ſcăpŭlas mōrdēnte mŏlēſto pūlice.

pulicaria, Szláchtawá.

pūlicāris herba, Pśi len.

pūlicōſus, Pchliſty. *ſub* Pchłá.

pulla veſtis, żáłobá 2.

pullaria manus, Práwa reká.

pullārius, Wieſzczek 2.

Pullaſco, Colu. corr. Pullulaſco.

pullaſter, Kurczak.

pullaſtra, Kokoſz młoda.

pullātio, Kurcząt chowánie.

pullātus, żáłobę noſzący/ Szárek 2. Schwartz bekleidet. *Pullati proceres, differt vadimonia prætor.* Juv.

pulleiāceus, Kurczy/ & *ſub* Poley.

pulleiatum, *sub* Poley. *an recte?*
pullescens ovum, Jaie zálegle.
pullesco, *sub* Zálegle iáie.
pulletra, Kokoß młoda. *e ut in fulgura, Porcetra, anceps.* pulli, Dzieci.
pulli apum, Roy pßczoł.
pullicenus, Kurczę/ Kurczątko.
pulligo, śniádość.
pullini dentes, Zęby rżzonowe 2.
pullinus, Zrzebięcy.
pullipremă, pullipremo, onis, *m.* Sodomczyk.
pullities, pullicies, Kurczę/ Kurczątko/ Pßczołká/ Roy pßczoł. *(ceps.*
pullitra, Kokoß młoda. *i ut in Culcitra an-*
pullulo, pullulasco, Krzewię się. Auffwachsen/ herfürsprossen. *Tam sævæ facies, tot pullulat atra colubris.* Virg: *syn.* Germino, frutico, succresco.
pullulus, Wyrostek/ Wilk drzewny/ Sodomczyk/ Młody płod.
pullus, *adiect.* śniady/ czarny.
pullus, *substant.* Młody płod/ Látorośl 1. Wyrostek/ Kurczę/ Wilk drzew/ Gołąbię/ Gąśię/ Sodomczyk. Ein junges Thierlein/ Vöglein/ oder Füllen. *Vt assidens implumibus pullis avis.* (Jamb.) *epith.* Tener, implumis, exiguus, mollis, exilis, tenellus, loquax, garrulus, trepidus, fugax. *phr:* avium progenies, proles, nati, pullis implumibus aves assidens.

P U L M

pulmentaris, Kaßany.
pulmentum, pulmentarium, Káßá 1. Potráwá. Allerley dick Gemüß/ Brey *v. Puls.*
pulmo, Płucá/ Wrzod 2. Plart/ Płucnik 2. Die Lung. *Exhalans animam pulmonibus æger agebat.* L. *epith:* Mollis, tumidus, tumescens, inflatus, tumens, irrequietus, spirans, siccus, aridus, arens. *phr:* Spiramenta animæ. Cordis flabra, flabella. Pulmonis fibræ. spiracula vitæ. Pulmo animæ prælargus anhelat, aeris alternos angustans pulmo meatus.
pulmonacea, pulmonaria, Płucnik 1.
pulmonarius, Płucny/ płucną chorobę cierpiący/ Dychawiczny.
pulmoneis pedibus homo, Leniwy/ Ciástoch
pulmoneus, Płucny/ Wrzodowáty.
pulmunculus, Płucá/ Wrzod 2.

P U L P

pulpa, Mięśista część. [Szczepam.
pulpa arboris, Biel 2. 3. Mięśistość 2. *vide*
pulpamentum, Mięśista część / Przysmák/ Łákoći.
pulpitum, Kázálnicá/ Pulpit Kośćielny.
pulpo, as, sub Paw. pulposus, ćielisty.
puls, Káßá 1. Krupa. Brey/ Muß. *Amplior, & grandes fumabant pultibus ollæ.* Juv. *syn.* Pulmentum, pulmentarium. *epith:* Candida, lactea, densa, tepida, calens, recens.
pulsatilis, Pulsowy.
pulsatio, Grzmot/ Kołát.
pulsatilla, Sasanká/ Czarne źiele.
pulsator, Brzękácz 1.
pulso, Kołácę/ Biię kogo/Tłukę 1. Oderzam 1. Grzmię 1. Dzwonię/ Brząkam 1. 2. Wybiiam kogo/ Pozywam 1. Schlagen/ stossen/ treiben. *syn.* pello, propulso. *vide Pello, Quatio,*
pulsor, *aris.* Nápędzá mię.
Pulsula Mart. Domicio. corr. Pusula vel Pustula.
pulsus, *us,* Kołát/ Bićie/ Oderzenie/ Brząkánie/ Puls/ Pchánie/ Rußánie 2. Trząśienie/ Trzpánie/ Zdroy.

P U L T

pultarium, Gárnec 1.
pultarius, *adiect.* Krupny.
pultarius, *substant.* Krupnik. *Item* Gárnec 1.
pulticula, Krupki Káßa 1.
pultifinus, Krupnik. [dły.
pultiphagonides, pultiphagus, Krupárz/ Po-
Pulto, as, Kołácę.
Pulver. Priscian. idem. Pulvis.
pulverai, Kurzy się.
pulveraticum, Mieśnicżne.
pulveratio, Bronowánie/ Wykopywánie/ *propeie* Piaskowánie.
pulverationem facio, śćieram w proch.
pulveratrix avis, *sub* Piaskuie.
pulverem excito, moveo, Kurzę 1.
pulveresco, W proch się obrácam.

pulve-

pūlvĕrĕus, Kurzáwy pełny/ Prochu pełny/ Miáłki 2. Staubig. *Pulveream nubem, & fulgentes aere catervas.* Virg
pulvĕro, Kurzę 2. Bronuię/ Piaskuię/ Walam się, Grábię/ Wskopywam.
pulvĕrŭlentus, Prochu pełny/ Kurzáwy pełny/ prochem przypádły. Voll Staub/ staubig. *Pulverulenta fuga glomerant. &c.* V, *syn:* pūlvĕrĕus *phr:* Pūlvĕre fœdatus, dētūrpātus, tūrpis, squāllĭdus, squāllēns, pērfūsus, āspērsus, cōnspērsus. *epith:* Pūlvĕrŭlēnta fŭga dāre tērga pēr agros. pūlvĕrulēnta cŏquit mātūris Sōlĭbus æstas. Cānitiēm immūndo pērtūsam pūlvĕre tūrpāns.
pulvīnar, pulvīnārium, pulvillus, & pulvinus, Poduszká/ Wezgłowie/ Grzędká/ wysep/ wałek 2. Támá. Ein Hauptküssen. *Haud secus insertis ad pulvinaria palmis.* S. *syn:* Pūlvīnus cērvīcāl, cūlcitral, cūbĭtal, fūlcrum. *epith.* Mōlle, tĕnĕrum, plūmĕum, pūrpūrĕum, aūrātum, sūpērbum, sūppŏsĭtum, tūmēns, tūmēscēns, tūrgēscēns: Căpĭti sūppŏsĭtum.
pulvīnārus, Wydátny 2. Brzeżysty/ Okrągławy.
pulvinatus calix, Łupiny 1.
pulvīnŭlus, Grządká.
pulvis, *is, & eris, m. & f.* Proch 1. Plác do cego. Pulver/ Staub. *Pulveris exigui jactu compressa quiescent.* Virg. *syn.* Sīccus, ārĭdus, lēvis, tēnŭis, vŏlĭtāns, crāssus, obscūrus, ŏpācus, glŏmĕrāns, nĭger, cæcus, āter, sōrdĭdus, pūtris, īmmūndus, tūrpis, lūtĕus, æstīvus, sĭtiēns, bĭbŭlus: nōbĭlis Ŏlympĭcus. *phr.* pūlvĕris, pūlvĕrĕus glŏbus, tūrbo. pūlvĕrĕa nūbes, pūlvĕris ŏbscūro tūrbĭne nūbes. Exīlis ārēna, ārēnæ āgĭtātæ vēnto.
pulvis coctus, Wapno. (ruszniczny.
pulvis fulmineus, nitratus, pyrius, Proch
pulvis scriptorius è galla. Pulwéres.
pulvisculus, Proszek.
pūlŭlo, *as, sub* Paw.

PUM

pūmex, *m. & f.* Kámień z piány morskiey/ Opoká 2. & in Łoch. Bimßstein/ Reibstein. -- *niveo de pumice fontes.* C. *epith.* Lātēbrōsus, căvus, mūltĭcăvus, ēxēsus, frăgĭlis, ārĭdus, sīccus, cāndĭdus, āsper, scăber, mūscōsus. *phr.* āsper āb āssĭdŭo lўmphārum vērbĕre pūmĕx. ēst spĕcus ēxēsi strūctūræ pūmĭcis īnstar. Căvērnōsus gĕnĕrātur īn æquŏre pūmĕx.

Pūmicātor, Piekrzyciel.
pūmicātus, Gládzony.
pūmiceus, Kámienny/ & *sub* Kámień z piány morskiey. Gelöchert wie ein Bimßstein. *Et quæ pumiceis fontibus antra calent.*
pūmico, *as,* Gładzę.
pūmicosus, Dziurkowáty.
pūmilio, *onis,* Zápierżáły/ Kárzeł/ Kárlik/ Kurczak. u *communis Verrepæ.*
pumilio arboris, Drzewko.
pūmilitas, Máłość 1. Niskość.
pūmillus, Kárłowáty.
pūmilo, *onis,* pūmilo, *Verrepæ.*
pūmilus, pūmilus, *Statio.* Kárzeł.
pumilus, Máły/ Kárłowáty.

PUN

puncta, *æ,* Sztychowána rána. & *sub* Rana. *Punctistitio, apud Arnob. corrigit Meurs. punctis pariter.*
punctim, Sztychem.
punctim peto, Sztycham.
punctio, Kłócie 1. Sztych 2.
punctiuncula, Kłócie 1. 2. Szczypánie/ Kłócie/ ściepánie.
puncto temporis, puncto uno, Wocemgnieniu.
punctulum, Sztych 2.
punctum, Kropká/ Punkt 2. 3. 5. Mgnienie oká 2. Chwilká/ Kłócie 1. Wotum/ Przyskowánie.
punctūra, Kłócie 1. Zákłócie/ Przekłócie.
punctus, *ta, adiect.* Sztychowy.
punctus, *ti, substant:* Punkt 5.
punctus, *us, substant. m.* Kłócie 1. 2.
pungo, Kolę 1. Sztycham/ Szczypię/ przymawiam/ Tykam/ Rupi mię/ Trapi mię co/ Ukązkać. Stechen/ stupffen. *syn.* Compūngo, stĭmŭlo, lāncĭno, fŏdio.
pūnica, punicea rosa, Roża czerwona.
punicans, Rumiány.
punicanus, sub Szárłatny.
punicea purpura, Szarłat 5.
pūniceus, Szárłatny/ Cijawy. Rothpurpurfarbig. *Puniceis invecta rotis aurora rubebat.* Ovid. *syn.* Rūbĕus, rūber, rūbĭcŭndus.

pūnĭcūm, & punicum malum, Granatowe punicus, *sub* Szárlatny. [iábłko.

pūnio, Karzę. Straffen/ Buß auflegen. *Quod videt hæc lucem, quod non ego punior ipsa.* Ovid. *syn.* Castīgo, mulcto, plecto, ănĭmadverto in. *phr.* pœnas sūmo, rĕpĕto, rĕcĭpio, exĭgo, pōsco, rĕpōsco ăb, vel de ălĭquo. pœnās inflīgo, impōno, irrŏgo, sāncio, pœnas exerceo, crŭcio, vexo, tŏrqueo, afflīgo, urgeo, prĕmo, crimen pœnis ulcīscor, vindĭco. Vindice pœna mulcto. exigit dignas ultrix Rhamnūsia pœnas. Dŏmĭtos pœnis, durŏque lăbōre compēscam, et plāgis ūsque exercebo rĕbelles. Rōmānos crŭcibus rigĭdis dĕdit, ātq; Lătĭnis abscīdit mĕrita trĕpĭdāntia cōlla sĕcūri. Digna mĕrĭtos mūlctavĕrit omnes. Mŏrte sĭmul. Si dĕt tŏt læsis sŭa nūmĭna quīsque Dĕōrum, Vindicet, in pœnas nōn sătis ūnus erit. *v. Ulciscor.*

punior, Karzą mię. Gestrafft werden/ straff leyden.

pūnĭtio, Karánie. pūnĭtor, Karzący.

pupa, æ, *al.* puppa, *Ausonio, u breve in pupa.* Dziewczę/ Łácká.

pūpilla, Dziewczę/ Zrzenicá.

pūpillāris, śierocy.

pūpillo, as, sub Paw. pūpillus, śierotá 2.

pūppa, Łácká. puppis, Naw zádek.

pūpŭla, Zrzenicá. pūpŭlus, Dziećię 1.

pūpus, *al.* puppus, Pucek/ Dziećiątko.

PUR

pūre, Czysto/ Szczerze.

purefacio, Oczyśćiam 2.

purgābilis, Łácny do oczyśćienia.

purgāmentum, Plugástwo/ Chwást/ Chálástrá 2. Wypełki/ Ostrobiny/ Gnoy 1. Oczyśćieniu służąca rzecz.

purgatè, Chędogo.

purgātio, Oczyśćienie 2. 3. Chędożenie/ Vmiatánie/ Wyprożniánie śię/ Purgácya.

purgātor, Chędożyćiel/ Vmiatácz.

purgātōrium, Czyśćiec.

purgatorius, Oczyśćieniu służący / Oczyśćiálny/ Czyscowy.

purgatorius ignis, Czyśćiec.

purgatorius locus, Oczyśćiálnia.

pūrgĭto, Oczyśćiam 3. Wymiatam/Wyprożniam/ Chędożę/ slámuię/ Obieram 6. Spráwuię śię. Reinigen / Item entschuldigen. *Dii patrii purgamus agros, purgamus agrestes.* Tib. *phr.* Expūrgo, mūndo, emūndo, elŭo, ablŭo, abstĕrgo, pĭo, expĭo, *vel* excūso, cūlpă exĭmo. *phr.* Sōrdĭbus abstērsis elŭo. omnia pūrgat edax ignis, vitiūmq; mĕtalli excŏquit. Tūrpes ōre fŭgāre nŏtas măcŭlas. Dēmĕre crīmĭna vītæ. elŭere omne nĕfas. Sōrdĭbus abstērsis scĕlus ōmne piāre. Sūbde căput, cōrpūsque sĭmul, elŭe crimen. *v. Abluo, Lavo.*

purgor per alvum, Purgácyą bráć.

purgus, *Gr.* Wieża/ Kostkowa puszká.

puri, i. pueri, Dźieći 1.

purificātio, Chędożenie/ Oczyśćienie.

purĭfĭco, Oczyśćiam.

pūrĭtas, puritia, Czystość 1.

purimè, pūrĭter, Czysto.

pūro, as, Chędożę/ Ośiáruię 1.

purpŭra, *Gr.* Szárłat 5. Pław 5. Szárłatna szátá. Purpur. *Purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit.* Virg. *syn.* Mūrex, ōstrum, cōccus. *epith.* Fŭlgens, ignĕa, rŭtĭlāns, pūnĭcĕa, pĭcta, ārdens, rŭbens, cŏrūsca, fŭlgida, splēndens, mĭcāns, sāngvĭnĕa, māgnĭfĭca, sŭperba, rēgia, rēgālis, prĕtĭōsa, nōbĭlis, trĭūmphālis, insignis. Tyria, Sidonia, assyria. Oebălia, Cōă, Phœnīcia. *phr.* Tyrium cōnchȳle, *vel* Tyrius, pūrpŭrĕus sūccus, fūcus rŭbor, cŏlor: Pūrpŭrĕum, Tȳrium, assȳrium vĕnēnum, *vel* Tȳrium stāmen, vēllus, tĕgmen. Tincta mūrice lāna. Sīdonia vēstis. assȳrius ămĭctus. Sidonio insignis ămictu Tȳrio dĭstīncta mūrice vēstis. Aūrātæ mūrice vēstes. Tȳrio cōnspectus in ōstro. Nōn tē pūrpŭrĕo vēllēnt vaccinia sūcco. Nōn ēst cōnvĕnĭens lūctĭbus ille cŏlor.

purpura candida, *sub* Szárłat.

purpuræ flos, fucus, ros, succus, sangvis, sanies, Szárłat fárbá.

purpŭrārius, *adiect.* Szárłatny.

purpurarius, *substant.* Szárłatnik.

purpŭrāsco, Brunatnieię/ Czerwienię śię.

purpŭrātus, Szárłatno chodzący/ Senator.

purpŭreus, Szárłatny/ Brunatny/ Rumiány/ Szárłatno chodzący/ piękny. Purpurfarbig. *Purpureum pennis, & pacta virginis est o.* Virg. *syn.* Pūrpŭrātus, cōccĭnĕus, cōnchȳliatus, *vel* rŭbĕr, rŭbĕus, rŭbens, rŭbĭcŭndus, pūnĭcĕus, rŏsĕus. *phr.* Mūrice, ōstro, Tȳrio sūcco tinctus

tinctus, imbūtus, satūrātus, fūcātus, illūsus, distinctus, clārus, fūlgēns, splēndĭdus, rădĭans, cŏrūscāns, insignis, sŭpērbus. Tўrio vēstis ōstro rădiat, ēt aūro. Pūrpŭrēo cōlōre fūcātus, tinctus. Pūrpŭreo fūco mădĭdus, tinctus, pūrpŭrei cristis jŭvĕnes, aūrōque cŏrūsci.

purpŭrissum, Barwiczka.

purpurissatæ buccæ, *ibidem.*

purpŭrisso, *as*, Szárłatno czynię/ Brunatno czynię/ Szárłatnieię/ Zdobię 1.

purulentè, Ropisto. pūrŭlentus, Ropisty.

pūrus, Czysty 1. 2. Jásny 1. Przezroczysty/ Szczery 1. 2.

purus putus, Szczery 1. 2. Nierozrwotzony/ Práwy 2. Tenći. Lauter/ rein. *Purior electro campum petit amnis, ad ima.* Virg. *syn.* Mūndus cāstus, intĕger, intĕmĕrātus, tērsus, lautus, pŏlītus, nĭtĭdus, cūltus, limpĭdus. *phr.* Sine lābe: sŏrdĭbus măcŭlis cărēns.

pūs, *ūris, n.* Ropá/ Smrod 3. Eyter. *Proscripti regis Rupili pus atq; venenum.* Virg. *syn.* Tābum, sănĭēs, vīrus. *v. Sanies.*

pus moveo, pus coire facio, Ropię.

pūsa, Dźiewczę. pusca, Ocet z wodą.

pūsĭla, Krostá. 1.

pusillanimis, Sercá máłego. Kleinmüthig. *syn.* Tĭmĭdus, ignāvus, imbēcĭlis.

pusillanimitas, Serce máłe.

pŭsillum, Trochę 2. pŭsillus, Máluchny.

pūsio, Dźiecię 1. Pucek.

pūsiŏlus, Pucek. *pusitat sturnus*, v. Szpak.

pustŭla, Krostá 1. Pęcherz 1. Ein Blatter. *Læderet & teneras pustula rupta manus.* Tib.

pustŭlātus, Spryszczony.

pustulatum argentum, Srebro szczere.

pustŭlōsus, pusulosus, Krostáwy.

pūsŭla, Krostá/ Pryszczel/ Ogień pietielny.

pusulam facio, Pryszczę.

pusulatum argentum, Srebro szczere.

pūsŭlatus, Spryszczony.

pūsus, Dźiecię 1. Pucek.

PUT

pūta, *Verbum*, Ná przykład.

pūta, *æ, Nomen, vox qua blandiuntur nutrices puellæ infanti. sub* Rátzel.

Pŭta, *Dea putandis arboribus præsidens. Arnob.*

pŭtāmen, Łupiny/ Łupiny 2. Okrawek/ Skorupá 1. 5. Suß 1.

pŭtātio, Obćinánie 2.

putator, Obćinácz/ Sádownik.

pŭtātōrius, Obćinániu służący.

pŭtātus, Szczery 1.

pŭteal, & pŭteāle, Studzienne wieko.

pŭteālis, pŭteānus, Studzіány. Dem Brunnen zugehörig. *Et quos dux pœnis mersit putealibus undis.* Ovid.

pŭteārius, Studziennik 2.

pūtĕo, Śmierdzę/ Wśmierdnąć się. Stinckend. *Putidius multo cerebrum est, mihi crede Perilli. v. Fœtidus.*

pŭter, Sprochniáły/ Zgniły.

pūtesco, putisco, Wśmierdnąć się.

pŭteus, *Puteum*, Studnia 1. 2. ćiemnica/ & *sub* Rurowa sklenca. Ein Zieh- Schöpffbrunn. *Ad puteos, aut alta greges ad stagna jubeto.* Virg. *epith.* altus, prŏfūndus, căvus, pătēns, hiāns, ăpērtus, cōncăvus, pătŭlus. *Vide Fossa, & Fons.*

pŭtĭcŭlæ, pŭtĭcŭli, Grob.

pūtĭdè, Brzydko/ Nieprzyiemnie/ Wyśmiewnie/ Zbytnie.

pūtĭdiùs, Smrodliwie.

pūtĭdiuscŭlus, Śmierdzący/ Pilny 1. (Bl.

pūtĭdŭlus, śmierdzący/ Wśmierdły/ Brzyd

pūtĭdus, Wśmiárdły/ śmierdzący/ Zgniły/ Brzydki/ Wyśtáwny/ Pilny 1.

Putilla, & putillus voces blandientes, sub Rátzel.

Putilucus, lege puticulus.

pŭto, *as.* Obćinam/ Chędożę/ Przetrzedzam/ Mniemam/ Rozumiem/ Wybiiam welnę/ Rozważam/ Mam to zá/ Przegádywam się/ Ráchuię. Vermeynen. *Et domini Triton esse putabit equos.* Mart. *syn.* ārbĭtrŏr, ŏpīnor, cēnsĕo, sēntio, ĕxīstimo, rĕpŭto, rĕŏr, aūtŭmo, jūdĭco, vel ampŭto, rĕsĕco. *v. Sentio.*

pūtor, *ōris*, Smrod/ Wśmiardnienie. *Corripuit u Statius.*

pūtōrius, Tchórz.

pūtrēdo, Zgniłość. Faule/ Vermoderung. *Esus ut occulta vitiata putredine navis.* Ovid. *syn.*

Caries

Cărĭēs, cŏrrūptio, tābum. *epith:* cŏrrūpta, sŏrdĭda, tētra, pēstĭfĕra, īmmūnda, fœtĭda, tūrpis. *Vide Tabum.*

pūtrĕfăcio, Gnoie 1.

pūtreo, putrēsco, Gnije. Faul seyn/ Verfaulen. *Blattarum ac tinearum epulæ putrescat in arca.* H. *phr:* Pūtrēdĭne vĭtĭor, cŏrrūmpor rĕsŏlvor, tābēsco.

Putricaba corpore raro. Lucret. corrigit Turneb. Lambin. Gifan. Mollia lenta, fragosa, *putri caba corpore raro.*

pūtrĭdus, putrefactus, Zgniły. Faul/ vermodert. *Putrida multivagis populatur flatibus antra.* C. Putris, putrefactus, pūtrēscēns, cŏrrūptus, cărĭōsus, rabĭdus. *phr:* Putrēdĭne, cărĭe vĭtĭātus, rĕsŏlūtus, cŏrrūptus.

putrĭlāgo, Zgniłość. pūtris, Zgniły.

pūtror, *oris,* Zgniłość.

Putitius, vel putitus, P. ant. i. stultus, Fest corr. Potitius, sed proprium est Nomen.

pūrus, Szczery 1.2. Czysty 1. Piękny.

pūtus, Rátzel.

P Y

pycnocomon, *herba Plini. Diascor spicula corpore extrahens, nunc ignota. pocnocomos sonat, densis foliis.* Gestolist.

pycnostylos, *Gr.* v. Ná filarách.

pycnōticus, *Gr,* Zámietáiący.

pycta, *æ, m. Gr.* Szermierz.

pyctacium, *idem* pittacium.

pyctānum vinum, Sywulá.

pyctes, *æ, m. Gr.* Szermierz/ Kokotliwy/

pyctomacharius: Szermierz. (Kur.

pyelus, *m. Gr.* Wánná 1.

pyga, *æ, gr.* Zádkowe częśći.

pўgargus, *Gr.* Orzeł 2. Sarn.

pygmæus, *substant.* Łokietek.

pygmæus, *adiect.* Łokćiowy.

pўla, *æ, gr.* Bramá 1.

pўlōrus, *m, Gr.* żołądek/ Kiszká miąższa.

pўra, *æ. Gr.* Stos 2. Holtzhauffen/ Scheiterhauffen. *Innumeras struxere pyras, & corporæ partim,* Virg: *syn:* Rŏgus, būstum, sĕpulchrum. *V. Rogus & Sepulchrum.*

pўrălis, *idis, f. gr. à pyros triticum.* Sinogárlicá

pўrălis, *idis, f. Gr. à pyr. ignis.* Ognik.

pўrămĭdātus, Spiczásty.

pyramidum ludus, Kręgle.

pўrămis, *idis, Gr.* Spiczástogránjásta figura/ Słup/ Kończáta rzecz ku gorze. Steinerne viereckige Säul wie ein Kegel außgespitzt. *Non mihi pyramidum tumulus, &c.* Luc. *syn.* ŏbĕlĭscus. *epith:* ālta, ārdua, ēxcēlsa, āĕrĭa, phărĭa, nōbĭlis, sūpērba, prĕtĭōsa, mārmŏrĕa, rēgia, mīra. *phr.* Pўrămĭdis mōles, nōbĭle ŏpus, mēta, cōnus, ăcūmen. Pўrămĭdum sūmptus ād sĭdĕra dūcti. Bărbăra pўrămĭdum sĭlĕat mīrăcŭla Mĕmphis. Phărio nūtāntia pōndĕra sāxo. Sūmmo cœlum fĕrĭēntia cūlmĭna cōno, vērtĭce. Audācia sāxa pўrămĭdum.

pўraster, Grusßká leśna.

pyrausta, *æ, m.* Mucha 2. Ognik/ Sinogárlicá. *Vulgò* y *corripiunt, longum Æschilo.*

pўren, *enis, m. gr.* Oliwkowy kámień.

pўrĕthrum, *Gr.* Zębne ziele.

pyrethrum silvestre, Richáwiec.

pўrĕtus, *m. Gr.* Gorączká.

pyrgus, *m. Gr.* Rostkowa pußká.

pўrĭmăchus, *Gr.* Kámień niezgorzysty.

pyrius pulvis, Proch ruśnicżny.

pўrites, *æ, m. gr.* Jskrzyk kámień.

pўrŏbŏlus, *Gr.* Rácá/ Możdżerz 1.

pўrōdes, *gr.* Jskrzyk.

pўrŏmāntia, *gr, sub* Wrożká.

pўrōpus, *m. gr.* Rubin/ Mośiądz/ *an* Rárbunkuł 2. Ein feuerrother Edelgestein/ Rubin. *Auro flammasq; imitante pyropo.* Ov. *syn:* Cārbūncŭlus. *epith:* Clārus, mĭcāns, rūber, ĭgnĕus, ĭgnĭvŏmus, flāmmĭvŏmus, ārdens, splēndēns rūbens, rŭbĕus, rūbēscēns, flāmmās ĭmĭtāns. *Vide Carbunculus, Gemma.*

pўrōtus, *m. gr.* Ognik.

pyrrhicha, *æ,* pyrrhiche, *es, gr.* Skakánie żołnierskie.

pyrrhichiarius, *ibidem.*

Pyrrhĭchius, *pes Poëticus pyrrichius. dibrachys. Bibrevis. Dibrachys, Diomedi. constat duabus brevibus*

pyrrhŏcŏrax, *gr.* Kruk cudzoziemski.

Pyrrhonii. v. *Sceptici.*

pyrrhŏpœcilus, *gr.* Kámień złotopstry/ Możdżerzowy kámień.

pyrum, Gruszká owoc. Ein Byr. *Non pyra quæ lenta pendent religata genista.* M.
Pysma, Quæsitum. Aquila, figura Interrogationis species. Conglobationem interrogationum, aliqui vocat.
pythion, Gr. śniedek 2.
pythos, *us, & onis, Gr.* Strászydło r. 2.
python, *onis, m. gr.* Wrożek/ Wąż 1.
pythonicus, Wrożel. pythonissa, Wrożká.
pytisma, *n. gr.* Sliná/ *& sub* Szách.
pyxacanthos, Chyronia, pyxacanthum, *gr.* Bukszpan ośćisty.
pyxidatus, Słoiowáty/ r. Záwrąbiony.
pyxidicula, *al.* pyxidula, Słoiek 1.
pyxis, *idis, gr.* Puszká/ Słoiek/ Tok r. Stáwowych kośći końce. Ein Büchs/ Salb-Büchs. *Et centum jaceas condita pyxidibus.* Mart. *epith:* Cavas parva, operta: nautica.
Pyxis, urna, theca, Eucharistica, Puszká do Nayświętszego Sákramentu.
pyxis nautica, Kompás morski.

QUA

QUâ, Ktoredy/ Ile 3. Częśćią.
Quaad, pro Quoad, apud Varron. aliquoties legit ex Vet. Codic. Victorius.
Quâ gratiâ, Po coś.
quâ impudentiâ est, Iáko to on.
quâ late tenditur, Wszerz.
quâ quâ. Ták iák. quâquâ, Gdźiekolwiek.
quâcunq; Ktoredykolwiek. wo allenthalben durch. *Sic Turno quacunque viam secat, &c.* Virg.
quâdantenus, Poniekąd.
quâdra, Tálerz 1. Sztuká 1. *a prius ante dr, hic & in omnibus sequentibus ancipitem volunt esse aliqui, sed plerumq; longam leges.*
Quadragena, æ, in divinis libris fuit castigationis modus. 40. plagis perscribens. f. Deuteron. 25. 2. Corinth: 11. A Iudæis quinquies quadragenas una minus accepi, f. plagas. Judæi enim caventes ne excederent numerum quadragenarium à DEO præscriptum, unam plagam reo donabant.
quâdragenarius, Czterdźiestoletni/ Czterdźiestny.
quadrageni, Czterdźieśći 2.
quadragesimus, Czterdźiesty
quadragies, Czterdźieśći kroć
Quadragintadialia, orum, ium, Post wielki
Quadrangulatus, quadrangulus. Czworográniásty.
quâdrans, Czwarta część. *sub* Część. cáłey trzeciy/ Kwartá/ ćwierć r. Kwáterá godźiny/ Kielisek/ Pieniądz r. *& sub* Siedm pieniąszkow/ *& sub* Kwartnik.
quâdrantal, Kostká figurá/ Czworográniásta rzecz/ Korcá Krákowskiego połowicá.
quadrantalis: Ćwierćiowy/ Kwartowy.
quandrantaria, Nierządnicá.
quadrantarius, Kwartowy/ Ćwierćiowy/ Pieniężny 3. Táni/ Podły
quadrante, Tánie; quadrantaria res.
quadrantes centum, *sub* Ośmak.
quadrarius, Czworográniásty
quâdras, Przystoi/ Zgodzi się
quadrata litera; Wersał.
quadratarius, Kámiennik.
Quadratilla, Nierządnicá
quadratim, Czworográniśćie
quadratis angulis, Czworográniásty
quadrato corpore, śiádły [śćian.
quadratura, Czwártowánie/ Szybá/ Posadz
quâdratus, Czworográniásty/ śiádły/ Wyprawiony/ Gládki/ *& sub* Kámień ćiosány
Quadratus, vel quadratis numeris factus versus Gellio, est, Trochaicus vel Iambicus octo pedibus constans pro 4. computatis; quare Terentianus eum etiam Octonarium vocat, sed duos Iambos initio postulat.
quâdriceni, Czterey śtá ich. ri *longa ut in Tri*
quadriceps, *cipitis* Czworogłowy.
Quadricepsos, Poczwortny/ Czwarty. *sed vide Primiceps hic; &* Popierny *in* 1. *Tomo*
quadricubitus, Rosły/ Czterłokćiowy
quadridens, Czworozęby.
quadriennis, Czteroletni.
quadriennium, Czterzy látá.
quâdrifariam, Ná czworo/ Czworáko.
Quadrifariter, Czworáko
quadrifidus, Czworoszczepny

Quadrifinium, *sub* Gránicá/ & Czworká.
quadrifluviis disparatus, Flądrowáty r. żyłowáte drzewo
quadrifluvium, Czterech rzek zbieżenie / Słoiowátość/ Czworká
quâdriforis, Czworoſktrzydłáſty/ *ſub* Drzwi.
quadriforus, Czworodźiury.
Quadriga, Poczworny woz/ & Woz 2.
quâdrigæ, Poczworny cug/ Poczworny woz/ Woźnik/ Woz 2 Czworká. Vier Roß nebeneinander eingeſchirret. --- *Inde citæ Mettum in diverſa quadrigæ*. Virg: *ſyn*: Quadrijŭgēs ĕqui, *vel* cŭrrus. *epith*: Vēlōces, pĕrnīces, vŏlucres, præcĭpĭtes, răpĭdæ, cĕlĕrēs, cĭtæ, cōncĭtæ, fălcātæ. *phr*: Ære sŭb impŏsĭto vŏlucres ăgĭtāre quadrigas: *vide Currus*.
quadrigæ albæ, *ſub* Prętko.
quadrigales equi, Woźniki.
quadrigarius, *ſubſt*. Woźnicá.
quadrigarius *adiect*. Woźniczy.
quadrigatus, *ſub* Poczworny groß.
quadrigeminus, Poczworny
quadrigeni, Cztery ſtá ich. ri ut in *Quadricenti*.
quadrigis albis, citis, argis, *Prov*. Prętko.
quadrigula, Poczworny cug/ Wożek.
quâdrijuges *ii*, Poczworny cug/ Woźnik. *Quadrijuges in veſtibulis, atq; ipſe feroci*. Juv.
quadrijugus currus, Woz 2. Poczworny woz. *Quadrijugus vehitur curru, cui &c*. Vir. *vide Quadrigæ*.
quâdrilibris, Czterfuntowy.
quadrimanus, Czwororęki.
quadrimatus, *us*, Cztery láta.
quadrimeſtris, Czteromieśięczny.
quâdrimulus, quadrimus, Czterletni.
quadringenarius, Czterſetny 2.
quadringeni, Cztery ſtá ich.
quadringenteſimus, Czterſetny 1.
quadringenti, Cztery ſtá.
quadringenties, Cztery ſtá kroć.
quadrinus, quadrini, Czwor/ Poczworny/ Cztery dni.
quadripartior, Czwártuię.
quâdripartitio, Czwártowánie.
quadripartitus, Czwor/ Czwártowány.
quâdripes, Czworonogi.
quâdriplicatus, Czwor.
quadriremis, *is*, *com*. Náwá 12.
quadricotis, *is*, *com*. Czworokoły.
quâdrivium, Krzyżowa drogá/ Rozſtánie drog/ Drogá.
quâdro, *as*, Czworográniſto czynię/ Zgadzam ſię/ Kleię 1. Traſiá ſię 2.
quâdrum, Czworograniſta rzecz:
quadrupedans, *adiect*. Czworonogi/ *ſubſtant*. Bydło. (ronogi.
Quadrupedatim, Czteremi nogámi/ *ſub* Czworonogi.
Quâdrupedo, Bieżę 2. & *ſub* Czworonogi.
quadrupedum impuriſſimus, Niecnotliwy.
Quadrupedus. *quadrupes*, *adiect*. Czworonogi.
quâdrupes, *ſubſtant*: Bydło/ Koń 1. Vierfüſſig. *Quadrupes & frenæ jugo concordia ferre*. Virg. *ſyn*. ĕquus, sŏnĭpes, cŏrnĭpes. *v. Equus*.
quadrupes ovipara, żołw.
quâdruplator, Oſkárżyćiel/ Inſtygator.
quadruplex, Czwor.
quadruplicatio, Czworkowánie.
quadruplicato, Czwornaſob.
quadruplico, *as*, Czworkuię.
Quadruplo, *as*, Czwornaſobną winę kłádę.
quadruplo, Weczwornaſob.
quadruplor, *aris*, Obwiniam 2.
quâdruplum, Czwornaſob.
quadruplus, Czwornaſobny.
Quadrurbs, *civitas Athenæ Attio apud Feſt. Tetrapolis, quatuor habens civitates. ut Cracovia noſtra*.
Quadrus, 3. *Regum* 6. *Opere quadro*, *i. quadrato*.

QUÆ

Quæritο, *as*, Szukam/ Wyrabiam żywność
quæritur, Pytánie ieſt.
quæro, Szukam/ Pytam/ Zábiegam/ Doſtáię 1. Gonię 2. Inkwizycyą czynię. Suchen/ nachfragen. *ſyn*. Vēstīgo, invēstīgo, ſcrūtor, pērſcrūtor, indāgo, rīmor, ēxquīro, vel pērquīro, dīſquīro, vel ſcīſcĭtor, pērcōntor, rŏgo, pĕto, vel ăcquīro. *phr*: ŏcŭlis lūſtrando, vēſtigo. Caūſas pĕnĭtus tēntāre lātentes. Vēſtigia sĕquor, ŏbſērvo, ŏbſērvāta sĕquor. Sōlum dēnſa in cālīgine

Tūr-

Tŷrnum vēſtigat lūſtrāns. Nātam Sōlis ăd ōccāſus, Sōlis quærēbat ăd ōrtus: Prætĕrĭtus Cĕrĕri nūllus ĭn ōrbe lŏcus. Hūc tŭrbĭdus, ătque hūc lūſtrat ĕquo mūros, ădĭtumque pĕr āvia quærit, ōmnĭbus ēſt fertis, ōmni quæsita prŏfūndo. Tūnc ēs quæsita pĕr ōmnes Nāta mĭhi tĕrras. Vōs mōntes ĭnter ŏpācos quærĭmus, ĕt māgna dĭſpērſos vōce cĭēmus. Ergo ălte vēſtiga ŏcūlis, ĕt rīte rĕpērtum carpe mănu, ĕrrōrēſque fĕræ pĕr dēvia mērſa nāre lĕgie, tăcĭtōque prĕmēns vēſtigia rōſtro. Lūſtrat ĭnăcceſſos vēnāntum ĭndāgĭne sāltus.

quæsĭtio, **Szukánie.**

quæſitiſſimus, **Wytworny.**

quæsĭtāria, **Żebraczká.**

Quæſitatum, à quæſito. Plini. Cor. quæſitarum à quæro. Quæsito à Quæſo, habet Priſcian.

quæsĭtor, **Szukacz/ Sędzia 2. Inkwizytor/ Woyt 1. Ein Verhörer der maleficiſchen Händel.** *Quæſitor Minos urnam movet, &c.* Virg. *vide Iudex.*

quæsĭtum, **Pytánie/ Zbiory** *& ſuprà Priſma.*

quæsītus, *ti,* **Zmyślony/ Wytworny.** *Quæſitas ad ſacra boves Iunonis & aris.* Virg. *ſyn:* Vēſtigātus. *v. Quæra.*

quæsītus, *us,* **Szukánie.**

quæſo, *is, Verbum* **Modlę ſię 1. 2. Błagam/ Szukam/ Proſzę.**

quæſo, *Interiectio,* **Proſzę 7.**

quæſtĭcŭlus, **Zyſk 1.**

quæſtio, **Pytánie/ Gadká 1. 3. Wątpliwość/ Szukánie/ Rzecz 4. Spráwá/ Inkwizycya** *& ſub* **Przypadek 5.**

Quæſtio eſt, quæſtionis eſt, quæſtionis aliquid habet. **Pytánie ieſt.**

quæſtionem exerceo, **Osadzam práwo.**

quæſtionem habeo, **Męczę 2. Pytam.**

quæſtiones, **Pytki.**

quæſtiuncŭla, **Pytánie/** *& ſub* **Przypadek**

quæſtor, **Podſkárbi/ Sędzia 2. Woyt 4.**

quæſtor ærarius, **Podſkárbi**

quæſtor parricidii, **Woyt 1.**

quæſtorium, **Námiot 2.** *& ſub* **Podſkárbi.**

quæſtōrius, **Skárbowy 2.** *& ſub* **Podſkárbiego urzędu.**

quæſtuaria, quæſtuoſa mulier, **Nierządnicá.**

quæſtuārius, **Zyſkowy.**

quæſtuosè, **Zyſkownie.**

quæſtuoſiſſimè, **Sowićie.**

quæſtuōſus, **Zyſkowny/ Pożyteczny.**

quæſtum corpore facere, **Nierządu pátrz**

quæſtūra, **Podſkárbiego urząd.**

quæſtus, *us,* **Zyſk 1. 2. Lichwá 2. Gewinn/ Nutz.** -- *Gravis, Libitinæ quæſtus acerbæ.* *ſyn:* Lūcrum, cōmmŏdum, ūtĭlĭtas. *v. Lucrum.*

QUAL

Qual, pro Qualis, **Jáki 1.**

quālibet, **Ktorędykolwiek/ Ná wszyſtkie ſtrony/ wszędy.**

quālis, **Jáki 1. Welcher.** *Qualis & armis cum findit Sirius agros.* Tib.

qualis, *pro* qualiter, **Jáko 2.**

qualiſcunque, qualislibet, qualiſqualis, **Jáki táki 1.**

qualitas, **Jákość / Włáſność 1. Przymiot/ Kształt/ Położenie/ Spoſobność/ Komplekſya/ Poſtánowienie 2.**

qualitate aliqua præditus, **Jákiś.**

quāliter, **Jáko 2.**

qualitercunque, qualiterqualiter, **Jákokolwiek**

quālĭbet, quà lubet, **wszędy**

quālum, quālus, **Kosz 1. Cedźiworek/ Chlebowy kosz.**

QUAM

Quam, **Niż/ Ile 1. Im/ Jáko 4. Aż/ Jedno 3. Ják bárzo.**

quàm breviter, quàm breviſſimè, **Ják naykrodzey.**

quam dudum? **Ják dawno?**

quālibet, **Acz/ Choć.** quam mox, **Skoro.**

quam multi? **wiele ich?**

quămŏbrem, quam ob rem, **Czemu 1. Dla tego/ Przecoż.**

quamplūres, **Nie máło ich/ wiele czego.**

quamplurimo vendere, **Drogo 1.**

Quamplurimus apud Columel. eſt: Quamplurimam braſſicam ederit, tam &c. corr. Quam plurimam, ut aliqui ſcribunt ſuo **Im.**

quam pridem? **Ják dawno.**

quam primùm, **Rychło/ Co naprędzey. So bald es möglich/ auffs ehiſt.** *Invisam quà reni-*

rens quamprimum, &c. Virg. *syn.* Stätim, illico, prōtinus, sŭbĭto, cĭto.
Quamquam, lege potiùs Quanquam, scribitur tamen benè & quamquam Accusativus à Quæquam.
quamquam in partem, Dokądkolwiek.
quam si, Jáko 4.
quamvis, Acz / Ják nawiecey. wiewol
Quamvis Elysios miretur Græcia campos. Virg. *syn.* Quanquam ĕtsi, lĭcet.

QUAN

Quandiu, Poki/ Długoż?
quando, Kiedy 1. 2. Poniewaź. wann.
Quando pauperiem missis ambagibus horret. Hor.
Quando mora dulces, longusq, à Cæsare pulbis.
quandōcunque, Kiedykolwiek 1.
quandōque, Kiedykolwiek 2 Podczás. Unterweilen. *Indignor, quandoq, bonus dormitat, &c.* Hor. *syn.* ăliquăndo, nōnnūnquam, intĕrdum.
quandŏquĭdem, Poniewaź. Sintemahlen
Dicite quandoquidem in mollis, &c. Virg.
quanquam, Acz
quanta potest maxima, *sub* wielki
quanti? Zá co 1. 2 quanti? *i. quot* Ják wie
quantīcunque, Zá co zá to. [le.
quantillum, Ják máło.
quantillus Jiucki/ *sub* Jli.
quantitas, Jlość. quantīvis, Zá co zá to.
quantò, Jm. Wie groß. *At quantò meliora mobet, pugnantiaq, istis.*
quantocyùs, Prędko.
quantŏpĕre, Ják bárzo.
quantŭlum, Ják máło/ Jle 1.
quantŭlus, Ják máły.
quantuluscunq; quantuluslibet, Jli tyli.
quantùm, Jli 1. 3. Ják wiele 1. 2.
quantumcunque, Jlekolwiek 2.
quantùm maximùm, quantùm plurimùm, Ják naywięcey.
quantùmvis, Acz/ Dość 1. Wie viel man will. *syn.* Quamvis.
quantus, Jli 1. 2. [Jli tyli.
quantùscunque, quantuslibet, quantusvis, quantusquantus, Jli tyli/ wßystek.
quanvis, *lege* quamvis.
quapropter, Czemu 1. Dla tego/ Przetoż.
quâquâ, Gdźiekolwiek.
quâquam, Ktorędykolwiek.
quâqua versus, Ná wßystkie strony.

QUAR

quāre, Czemu 1. Warumb. *Sic habet accēdis quare cupiam magis illi.* Hor. *syn.* Cūr, quōnĭam, ĕccūr, cūrnam, quāprōpter.
quartădĕcĭmāni, *sub* Polek.
quartāna, quartana febris, Czwártaczká.
quartānārius, Czwártaczkę ćierpiący/ [ćwierćiowy.
quartāni, *sub* Polek.
quartānus, *ibidem,* & Czwártodniowy.
quartārius, *adiect.* Czwártkujący. [Vncya.
quartārius, *substant.* ćwierć 1. Kwartá/ & *in*
Quartato, Czwarty raz. & *sub* Záłokam się.
Quartĭcăpes, Czwarty.
Quartĭceps, Poczworny. v. *Primiceps.*
Quartilla, Nietrzadnicá.
quartò, quartum, Czwarty raz.
quas ob res, Przetoż.
Quase, pro quasi sub Mowá mießána.
quăsi, Jáko/ Jákby/ Koło/ *Præpositio 3.* Rzkomo. Wie/gleich als wenn. *Et devicta quasi cogetur ferre patique.* Luc. *Sed quasi naufragiis magnis, multisq, coortis.* L.
quasi si, Jákby. quăsillum, quasillus, Koßyk.
quassābĭlis, Słáby/ Obrußony.
quassābundus, *in* Porączaiący się.
quassagipenna, sub Kaczká.
quassātio, Porußánie 1. Trzęśienie.
quassātus, Narußony/ Zwątlony/ Skołátány. Zerbrochen/ zerschmettert. *Quassatam ventis liceat subducere classem.* Virg.
quăsillariæ, hæ, al. quasillariæ, sub Służebnicá
quasso, potrząsam 1. Számocę/ Obruchác / & *sub* Strzęczę zęby.
quassus, *adiect.* Skołátány/ Zwątlony.
quassus, *m.* Porußánie 1.

QUAT

quătĕfăcio, Obruchác.
quātĕnus, Jle 1. 3. Aby 1. Poki/ Poniewaź.
quăter, Czterykroć. viermahl. *Substitit atq, utero sonitum quater arma dedere.* Virg

quater-

quăterdeni, Czterdźieśći 2.
quăterdĕcies, Czterdźieśći kroć.
quăternārius, Czworká/ Poczworny 1.
quaterni, Czworká/ Cztery dni.
quaternio, Czworká/ Cztery kárty.
quăternus, Czwor.
quatĕnus, Aby 1. Poniewaź.
quătio, Trzęsę 2. Potrząsam 1. Poruszam 1. Trzepiecę/ Tłukę 1. Biię z dźiał. Bewegen/ schüttlenn/ stossen. *Sangvineam tremulâ quatiebat lampada dextrâ.* P. *syn.* Cōncŭtio, mŏvĕo, quăsso, sŭccŭtio, ăgito; cōmmŏveo, pūlso, ēxcŭtio, frāngo. *Metaph:* Vĕxo, mŏlĕsto. *phr.* Tērrificam căpitis cōncūssit tērque, quătēque Cæsărīem, cum quā tērram, măre, sȳdĕra mōvit, & tōtum nūtu trĕmĕfēcit ŏlȳmpum, ēcce pĕdum pūlsu vīsa ēst mĭhi tērra mŏvēri. Nēc dē cōncūssa tāntum plŭit īlīce glāndis. Pūlsūque pĕdum trĕmit ēxcĭta tēllus. Aūt rāstris tērram dŏmat, aut quătit ōppĭda bēllo.
quattuor, *scribo potiùs* quatuor, *Geminant t qui brevem esse a, uno t sequente putant, cuius exemplum vix aliquod reperitur. Sic Derivativa sequentia à Quatuor a longo, à Quater a brevi.*
quatrĭceps, Czwarty/ Poczworny.
quatrĭduānus, Czterydniowy.
quatrĭduo, quatriduum, Cztery dni/ Zá kilká dni.
quatrio, onis, m. Kwadrá ná kostce.
quātuor, Cztery/ Czterzey.
quātuordĕcim, Czternaśćie/ & Łáwy wschodowáte/ Szláchecktie mieysce.
quatuordecim ordines, Szláchecktie mieysce/ Łáwy wschodowáte.
Quatuorviratus, Cicer. officium quatuorvirum. ut Quinquevirum.
Quaxo, idem Quoaxo infrà.

QUE

Que *Particula, Conjunctio,* I. Und. *Arma virumq; cano, Trojæ qui, &c.* Virg: *syn:* ĕt, ātque, nēcnōn.
Queantur, pro Queant. Plaut. Nec subigi queantur unquam. Lucretius, Suppleri summa queatur.
queis, pro quibus. Varr. &c.
quem ad finem, Poki.
quĕmadmŏdum, Iáko 4.
queo, *quivi, & quitus sum, ibidem differunt,* Mogę 1. Vermögen/ können. v. *Possum,*
queor, ibidem
quercĕra febris, źimnicá. quercĕrus, ibid.
quercētum: Dębiná.
querceus, quercĭnus, quercŭlānus, Dębowy.
quercus, *us, & querci per secundam. Verrepa.* Dąb. Ein Eich. - - - *Exuviasq; viri tu quercus habebit.* Virg. *syn:* Ilēx, rōbŭr, æscŭlus. *Epith.* Dūra, rĭgĭda, ūmbrōsa, aprīca, vĭrĭdis, dēnsa, ālta, ārdŭa, prŏcēra, āĕria, sūblīmis, glāndĭfera, pătŭla, rāmōsa, ānnōsa, căva, sȳlvēstris, frōndōsa, nōdōsa, Dōdōnia, Dōdōnæa, Chāŏnia. *phr:* Dōdōnis, Chāŏnis ārbos, ārbor Chāŏnia. ārbor ămīca, sacra Jŏvi. Jŏvis ārbor. Quērnes stipes, ārbor quērna. Quērnum rōbur. Māgna Jŏvis āntiquo rōbŏre quercus. Dūris cūrvāta, ŏnūsta glāndibus īlēx. Sŭibus grātīssĭma quērcus. Lāte brāchia tēndens. Sūblīmi vērtĭce nūtāns, īnfixis āltè rādīcibus hærēns, āttōllēns īntōnsa căcūmĭna cœlo. Fōrte fŭit jūxta pătŭlis rārīssĭma rāmis. Sacra Jŏvi quērcus dē sēmĭne Dōdōnæo, consūrgunt gĕminæ quērcus, īntōnsăque Cœlo āttōllūnt căpĭta, ēt sūblīmi vērtĭce, nūtant, ārdua rōbūstis quērcus rādīcibus hærens. *vide Arbor.*
quĕrēla, żáłobá 3. Vskárżánie. Ein Klag. *Rustica judicio nostra querela tuo.* Ovid. *syn.* Quēstus, quĕrĭmōnia: lāmēntum, plānctus. *epith:* Mœsta, mĭsĕra, lūgubris, flēbĭlis, fĕrālis, trīstis, ægra, lacbrȳmōsa, lōnga, āssĭdŭa, sūpplēx mŭlĭēbris, fœmĭnĕa, īnsāna, vēsāna, grăvis, atrōx, vāna, ĭnānis, *phr.* Trīstia vērba. Quĕrŭli flēbĭles sŏni. Quĕrŭlæ vōces. Sīngūltūque pĭās īntērrumpēnte quĕrēlas. *vide Fletus, Gemitus, Lacbrymæ, Queror.*
querelæ, Roki 3.
quĕrĭbundus, Skwierczek. Klagend. - - *Atque hic queribunda senectus.* Sil.
quĕrĭmōnia, żáłobá 3. Vskarżánie. Ein Klang. - - *Impariter junctis querimonia primum.* H. *vide supra Querela.*
querneus, quernus, Dębowy.
quĕror, quĕrĭtor, Vskarżam się/ śwkierkocę. Sich beklagen/ wehklagen. *Amissos queritur fœtus, quos durus arator.* Virg. *syn.* Cōnquĕror, lāmēntor, plāngo. *phr.* Quēstus quĕrēlas fūndo, ēffūndo, prōmo, dō, prōfĕro, ēdo, jācto, prōfūndo. Quĕrēlis quēstūbus, lāmēntis aūras, āĕra, cœlum cōmplĕo, īmplĕo, replĕo, tūrbo, mŏveo, cōmmŏveo, īncēndo. Ædes quĕrŭlis sŏnis īmplĕo. Quēstus è pēctŏre dūco, rūmpo. Quēstu pēctŏra rumpo.

rūmpo. Triſtia vērba, flebiles sŏnos jăcto. Tūrbāto rūmpēre quēſtus pēctŏre. Tāles ēffundit pēctŏre quēſtus. Sæpe quēri, ēt lōngas īn flētum dūcēre vōces. Mœſto prōfūndēre pēctŏre vōces. Quācunque īngrĕdĭtur, mĭsĕris lŏca cūncta quĕrēlis īmplet. ut āmiſſum cum gĕmĭt āles ĭthym. Hæc pōſtquam quĕrŭla mēcum sūb vōce pĕrēgi. Flēt nōctem, ēt mœſtīs, lāte lŏca quēſtŭbus īmplet. *Vide Gemo, Suſpiro, Fleo.*

querquēdŭla, Cyránká.

querquĕra, querquera febris, źimnicá.

querquĕrum, *idem.* querquĕrus, *ibidem.*

querquētŭlānus, querquetulārius, *ſub* Dębowy.

querquētum, Dębiná.

Queruloſus, Skwierczek.

quĕrŭlus, Skwierczek/ Krzykliwy. Imer klagend. *Te tulit & querulo jurgia noſtra ſono.* Prop.

queſtus, *us*, Vſkarzánie. Klage. *v. Querela.*

QUI

Qui, Ktory 2. Jáki. *1. 2.*

quî, *i. cur.* Czemu 1. 2. unde, Aby.

quî, *i. quâ*, Ktorędy 2. unde, Z kąd.

quî, *i. quis*, Kto 1. Ktory 2. Z kąd 2.

qui, *i. utinam.* Boday go/ Boday mię.

qui, *omnibus generibus additum. In.* Ktory 2. Ktora/ &c.

qui, pro *i. pro quo*, Zá cokolwiek.

quia, Bo/ że 2. Darumb daß/ dieweil. *Et quia deſperes inbicti membra Glyconis.* Hor. *ſyn:* Quōniam, quŏd, nam, namque, ĕnim, ĕtĕnim.

quia enim, Bo.

quiānam, Czemu 1. Warumb. *Heu quianam tanti cinxerunt æthera nimbi.* V. *ſyn:* Cur, quāre. *Quiane, apud Virgil. i. an quia, explicat Turneb. Turneb. Rebera Servius.*

quiăthus, i. cyathus, Kieliſzek/ & *ſub* Ráyſka trawá.

quicquam, quicque, Cokolwiek.

quicquid tibi nomen, On ty.

quīcum, *pro, cum quo, cum qua, cum quibus.* Z kim 1. 2.

quīcunque, Ktokolwiek / Ktorykolwiek. Jeglicher. *Seu quicunq; furor, quid tum ſi &c* Virgil.

quīcunq; ubiq; ſunt. Wſzyſcy 1.

quid, Co/ Coć/ Czemu/ Co ich! Co ząs? Co zá? Kto 1. Ják wiele 1. A co? A tożże/ A ſubtelnego. Was. *Daphni quid antiquos ſignorum, ſuſpicis ortus?* Virg.

quid pro quo, Rowney mocy.

quid quod, A kiedy leſzcze.

quid ſi, *ibidem.*

quid tum? Co ná tym?

quīdam, Ktoryś/ Niektory. Einer/ Jemand. *Quatenus id facit, ut quidam,&c.* Hor. *ſyn:* ăliquis, nōnnūllus.

quiddam, Coś.

quidem, Wprawdźie/ Záiſte/ Już 3. Zwar. *Id quidem ago, & tacitus, Lycida, &c.* Virg.

quidnam? Coż 5. Coli?

quidni? Czemu nie/ Doſłoby.

quidpiam, Cokolwiek. quidq; Káżda rzecz.

quīdum? Czemu?

quīes, ētis, *adiect: omne* Spokoyny.

quĭes, ētis, *f:* Pokoy / Odpocznienie / Vſpokoienie/ Wczás. Ruh/ Raſt -- *Gratis paci, placidaque inimica quieti.* M. *ſyn:* Rĕquĭēs: vel ōtĭum, vel sōmnus, vel pāx, vel mŏra. *epith:* Plăcĭda, sēcūra, blānda, jūcūnda, dūlcis, trānquīlla, ſvavis, āmīca, grāta, pācāta, ōptāta, tăcĭta, nōctūrna, pigra, mōllis, īgnāva, sēgnis, īnērs, lāngvēns lāngvĭda, dēsĭdĭōſa, dēſes, sōmnĭfĕra, sŏpōra, sŏpōrĭfĕra. *phr.* Cōmpŏsĭtæ trānquīllæ grāta ōtia mēntis. Plăcĭdum, quĭētum tēmpus. Sēcrēti quĭēta ōtia rūris. Pācis ălūmna, āmīca quĭēs. Tūrbārum fŭgĭēns. Mēmbra, cōrpus recrĕans, rĕfĭcĭēns, rēſtaurāns, lĕvāns: Vīces rĕpărāns. Lībĕra ōtĭa. Cūrārum dŏmĭtrīx cēpĕrat ālta quĭēs. Rēſtĭtŭēns lāngvĭda mēmbra quĭēs. Rĕcrĕāns dēfēſsi cōrpŏris ārtus. ōtia cōrpus ălūnt, ănĭmus quŏque pāſcĭtur īllis. īmmŏdĭcus cōntra cārpit ŭtrūmque lăbor, āt vĕlut īn sōmnis ŏcŭlos ŭbi lāngvĭda prēſsit nŏcte quĭēs. *V. Somnus, Otium, Quieſco.*

quies inumbrata, Mżenie.

quieſcentia. Odpocznienie.

quieſco, Odpoczywam 1. Dáię pokoy/ Przeſtáię 1. Stoię 2. Vſtáię co/ Dopuſzczam/ Zániechawam/ Mieſzkam 5. Vmieram 1. Ruchen/ raſten. *Vix portu placido tuta quieſcerat.* (Ch.) *ſyn:* Rĕquĭēſco: ōtĭōr. *phr.* Quĭēti īndūl-

indūlgĕo, văco. Quĭēte frŭŏr, pērfrŭŏr, pŏtĭor. Quĭētem cārpo, căpio. Quĭēte mēmbra rĕlăxo, rĕfĭcio, laxo, lĕvo, recrĕo. Lăbōrē ăbstĭnĕo. Quĭēte vīrēs frāctas recrĕāre, rĕpărāre. Plăcĭda mēmbra lĕvāre quĭēte. In ōtĭa tūta rĕcēdĕre. Plăcĭda lāxānt mēmbra quĭete. Tū lentus rĕfŏves jūcūnda mĕmbra quĭēte. Strătus hŭmi dŭlcem căpiēbat cōrde quĭētem. Hīc tămĕn hāc mēcum pŏtĕris rĕquĭēscĕre nŏcte. Frŏnde sŭper vĭrĭdi &c. mōllĭa crūra rĕpōnit. Vīvite fēlīces quĭbus ēst fōrtūna pĕrāctă Jam sŭa. Vōbis pārta quĭēs, nūllum măris æquor ărāndum, Vōs ĕrĭtis nōstræ pōrtus, rĕquĭēsque sĕnēctæ. Nūnc plăcĭda cōmpōstus pāce quĭēscit. *Vide Otior, Cesso & Dormio.*

Quĭētālis, quĭētālus, Lucyfer.

quĭēte, Spokoynie. quĭētes, *hæ*, Łożysko 1.

quĭētus, Spokoyny. Ruhig/ still. *- - Sedes ubi fata quietas.* Virg. *syn.* Quĭēscens, rĕquĭēscens trānquillus, plăcĭdus, pācātus, sēdātus, ōtĭōsus.

quĭlibet, Ktorykolwiek/ Każdy/ Ktokolwiek/ *& in* Łada co 2. Ein Jeder. *Dum tamen ædificet, quilibet ille facit.* M.

quīmătus, *us*, Pięcioletni czás.

quin, Wżdam/ Aby nie/ J owszem/ Zá/ Czemu 2. Wiec 2. Dan nit. *Imperium sine fine dedi, quin aspera Iuno.* Virg.

quin tamen, Ale iednák.

quina-dena, Piętnaśćie.

quīnārius, *adiect:* Popiętny.

quīnārius, *subst.* Piątak/ Podwoyny groß.

quīne, Aby nie.

quinctilis, *subst.* Lipiec. *adiect.* Lipcowy.

quinctus, Piąty.

quincuncialis, Cynowáty/ Pulstopny/ Cztworográniste ukośny/ Száchownicze rozsádzenie.

quincunx, *cŭ, m.* Cynek/ Rostká 2. 5. Kieliszek/ Pięć częśći/ *sub* Częśći cáley rzeczy.

quincŭpĕda, *æ*, quincupedal, Miernicży (pręt.

quincŭplex, Pięćioráki

quincuplices, Kłotki kámienne.

quincŭplus, Pięćiornasobny.

quindĕcies, Piętnaśćie razy.

quindĕcim, quindeni, Piętnaśćie. Funffzehen. *Quindecim Diva preces virorum.* (Sapit.) *vn.* Tēr quīnque, tēr quīni.

Quindecimviri. Romæ, Ceremonias, oracula, ludos sæculares curabant. Plini. Tacit.

quin etiam, J owszem. Ja vielmehr. *Quin etiam cæli regionem in cortice signant.* Virg.

quingēnārius, quingentarius, Pięćsetny.

quingēni, quingenti, Pięć set.

quingentēsimus, Pięć setny 2.

quingenties, Pięć set kroć.

quīni, Pięć. quinimo, J owszem.

quinquāgēnārius, Piećdźieśiątny/ Piećdźieśiątletni. quinquāgēni, Piećdźieśiąt.

quinquāgēsies, quinquagies, piećdźieśiąt (kroć.

quinquāgēsĭmus, piećdźieśiąty.

quinquāginta, Piećdźieśiąt.

quinquartium, Zapaśki

quinquātria, *ium, & orum, &* quinquatrum, *hæ. sub* Dźień mieśiącá piątnasty.

quinque, Pięć. Fünff. *Quinque ter implebam nec non & cætera tantum.* Ovid.

quinque, Aby 2.

quinquĕcŭbĭtus, Pięćłokietny.

quinquĕfŏlium, Pięćiornik ziele.

quinquĕlĭbrālis, quinquelibris, Pięćfuntowy.

quinquĕmestris, pięćmieśięczny.

quinquennālis, quinquennis, pięćioletni.

quinquennium, Pięćioletni czás.

quinquĕpartito, Ná pięć częśći/ pięćiorzyśćie.

quinquepartitus, pięćiorzyśty.

quinquĕprimi, *Cicer. lege* Pentaprotæ

quinquĕrēmis, Náwá 1.

quinquertio, *onis*, Szermierz.

quinquertium, Zapáśki/ Szermierſkā.

quinquessis, podwoyny groß.

Quinquevĭri, lege. supra Pentaproti.

Quinqueviratus, supra Pentaprotia.

Quinquiceps, Bisquero. i. Quintuplex.

quinquies, Pięćkroć quinquiplĭco, *ibid.*

Quintadĕcimāni, Tacit. milites è legione decima quinta. V. Pułek.

quintana, V. Targowisko. quintæ classis, (Podły.

quintānus, piąty/ piątodniowy. (rzeczy.

quintarius, Popiętny / *& sub* Częśći cáley

quinticeps, *tipitis*, Piąty/ popiętny.

Quinticepsos, corr. Quinticeps.

Quintilis, idem Quinctilis,

Quintipor, sub Pachołek.

quintùm, Piąty raz. quintus, Piąty.
quintusdecimus, piętnasty.
quippe, Bo/ Jście/ Jáko to on/ Jáko człowiek mądry. dann/ darumb. *Quippe ferant secum rapidi, vertantque, &c.* Virg.
quippe quoniam, Poniewasz.
Quippini, pro Quippeni, Czemu nie/ Ták iest
Quiquam, pro *Quoquam,* Kto 2.
quiqui, *pro* quicunq; Ktokolwiek.
quiritatio, Skwierczenie/ Wrzask/ Powoływánie.
quiritatus, *us,* Kwilenie się/ Wrzask.
quirito, Krzyczę/ Vskarżam się/ Rátá wołáć
quiritor, Skwierczę/ Vskarżam się.
quiriio, *al.* quirrito. Krzykę.
quis, *pro quæ, f. gen.* Ktory. Wer/ welcher
Et quæ erit modus, inquit, amor non talia curat.
quisnam ? Ktory 1. Ktoś ?
quispiam, Ktoś/ Ktokolwiek/ Ktoryś.
quisquam, Kto 2. quisque, Káżdy/ Kto 2.
quisque, *pro* quicunq; Ktokolwiek.
quisquilia, *æ,* śmieći 1.
quisquiliæ, *arum,* śmieći 1. Chłástrá 2.
quisquiliata vestis, Szárłatna szátá [gody.
quisquilium, Szárłat 3. Kármázynowe iá-
quisquis, Ktokolwiek/ Ktorykolwiek / Jáki táki 2. Káżdy 2. Kto 1.
quis tandem ? Ktoż ?
Quitur, Quitus, in Mogę.
quivis, Ktokolwiek / Ktorykolwiek. Je der nechst. *Iure mihi invideat quivis ita te quoque amicum.*

QUO

Quò, *Adverb,* Do kąd/ Jm/ Ná co 1. Wohin. *Quò fugis Ænea, &c.* Virg. *Quò facere id possis &c.* Idem.
quò, *Conjunctio.* Aby 1. Dla tego.
quoad, Aż/ Poki/ Do kąd 2. Jle 1. Długoż.
quoadusque, Aż/ Poki 1.
Quoaxo, Skrzeczę żáby.
quocirca, Przetoż. Quo-cum Z ktorym.
quocunq; Dokądkolwiek. Wohin es auch sey. *Quo me cunq; rapit tempestas, &c.* Hor.

quod *Pronomen* Co/ Jle 1. O co 1. Welches *Prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis.* Virg.
quòd, *Conjunctio,* że 1. A przydáiąc/ A ieżli.
quòd, *Adverb.* Jáko 2. Czemu 1.
quod commodo tuo fiat, Możeśli.
Quod nisi, *pro Nisi. Lucret. Terent. Livi. Lucret. Æmil. Probus. Virgil. apud Cerdam ad Eclogam 9. Virgil.*
Quod superest, Náostátek.
quod utinam, Boday to.
quodammodo, quodam modo, Jákoś.
quodcunq; Cokolwiek.
Quoi. pro cui, & quoius, pro cuius, priscè.
Quom, Kiedy 2. quo minùs, Aby nie.
quomodo, quo modo, Jáko 1. 2. Ják 1. Jákokolwiek. Wie/ was weiß. - - *Sequor*
quomodocunq; Jákokolwiek.
quomòdonam, quonammodo, Jáko 2.
quonam, Dokąd 1.
quondam, Kiedyś 1. Pod czás.
quoniam, że 1. Bo/ Poniewasz. Darumb/ daß. *Aut quoniam agrestem detraxit ab ore figuram.* Prop. *syn.* Siquidem, quia, quòd.
quopiam, quoquam, Dokądkolwiek/ Gdźie.
quoque, J/ Też. Gleich auch. -- *Damnatis tu quoq; votis.* Virg.
quoquo, Dokądkolwiek.
quoquoversum, quoquoversus, Ná wszystkie strony. (Do kąd.
quorsum, quorsus, Ná co to 1. Ku czemu/
quot ? Wiele ich ? Ják wiele 1. Wieviel. *Et quot Troja tulit, vetus & quot Achaia format.* H
quotannis, Co rok. Jährlich. *Hinc illum vidi juvenem, Melibæe, quotannis.* Virg.
quot Calendas, Co miesiąc.
quot diebus, quot dies, Co dźień.
quot vicibus, Co raz.
quotennis, Wieloroczny ?
quotenus, *vel potiùs,* quoteni ? Ják wiele ?
quotidiana, *orum,* Dźiennik 1. Sentencya 1. ti, *communis quibusdam.*
quotidiano, quotidiè, Co dźień.
quotidianus, Codźienny/ Pospolity. *Catull.* ti *corripuit,* o *produxit.*
quoties, Jlekroć. Wie offt. *O quoties & quæ nobis Galatea locuta est.* Virg.

quotiescunq; Jlekroćkolwiek.
quot mensibus, Co miesiąc.
quotquot, Jlekolwiek. So viel als auch ewer seynd. *Non si tricenis, quotquot eunt*
quotquot annis, Co rok *(dies.* Alc.
quotquot mensibus, Co miesiąc.
quŏtŭmus; quŏtus? Ktory w rzędzie?
quŏtŭplex? Wielodzielny?
quotuscunq; Ktorykolwiek w rzędzie.
quotusquisq; Ják máło ich.
quŏvis, Dokądkolwiek.
quoviscunq; loco, Gdziekolwiek.
quousq; Długoż/ Poki 1. *Quum.* ¡Kiedy 2.

R A B

R*Abbini. Rabboni. Hebrææ voces, i. Magister. Magister mi.*
Rabbini, vulgò, Magistri Hebræorum.
Rabidè, Wśćiekliwie.
Răbĭdus, Wśćiekły/ Rozjádły. Wütig/ tobend. - - *Si qui rabidarum more ferarum.* St. *syn:* Fŭrĭōsus, fŭrēns, fŭrĭbūndus, īnsānus. *phr.* Fŭrōre āccēnsus, ārdēns, flagrāns, pērcĭtus. Răbĭe cæcus, tūmĭdus, ĭnŏps ănĭmi, ēcce fŭrens ănĭmis ădērat. Tālia fērvēbat răbĭdus, nĭmĭōque dŏlōre īnsānus. Indŏmĭtos gēstāns ĭn cōrde fŭrōres. *v. Iratus, Furens.*
Răbies, Jádowitość/ Gniew 2. Wśćieczenie. Wütigkeit/ Unsinnigkeit. *Et belli rabies, & amor successit habendi.* Virg. *syn.* Fŭror, īra, vĭŏlēntia, vēsānia. *epith.* īmprŏba, mĭsĕrānda, dīra, vēsāna, præcēps, īndŏmĭta, hōrrēnda, trūx, pērvĭcāx, nōxĭa, fŭrĭōsa, sæva, fēra, crŭēnta, tūmĭdă, fŭrēns, fœda, īnfānda, ăcērba, pēstĭfĕra, pērnĭcĭōsa, hōstĭlis, cæca, fĕrīna, ācris, īmmĭtis, ĭnĭmīca īnfēsta, mălĕsāna, ēffĕra, hōrrĭbĭlis. cōncĭta, ĭnīqua, ămāra, fĕrōx. *phr:* Spūmat tum prīmum răbĭes vēsāna pĕr ōra. Nīgrō răbĭēs ārmāta vĕnēno. At pōstquam ĭn răbĭem dŏlor hīc sē vērtit ăcērbam. Hōrrĭbĭli răbĭe, ēt dīro stĭmŭlānte vĕnēno. Spēctābāt prīncēps, răbĭēque ārdēbat ămāra. Glīscītque pēr ōra īnfrēndens răbĭes. Rūmpit ĭn ōmne nĕfas răbĭēs gērmāna fŭrōris. Răbĭēm sătĭāre fĕrīnam. Īmmĭtem ănĭmi răbĭēm pŏsŭīsse jŭvābit. Nōn sătĭāta tămen răbĭes ĭnĭmīca rĕsēdit. Răbĭēs dēcrēvērat ēffēra cūnctis. Sĭnĭte īre nĕfāndam hanc răbĭem. *v. Ira, & Furor, oris.*

Rabies ventris, rabies edendi, Głod.
Răbio, -is, ēre, Roziadł się/ Wśćiec się.
Rabiosè, Wśćiekliwie.
Rabiosŭlus, Gniewliwy.
Răbĭōsus, Roziádły/ Gniewliwy/ Wśćiekły/ Szalony/ Zuchwáły. Rasend/ tobend. *syn.* Răbĭdus.
Răbo, *is,* Száleię 2. Wśćiec się/ Roziadł się.
Răbo, *onis, pro arabo.* Zadátek
Răbŭla, Warchoł/ Swárliwy/ Prokurator
Răbŭlāna pix, Smolá strobána. *v.* Radu. (lāna.

R A C

Racca Chaldæa vox, sonat vacuum, s. cerebro, i. fatuum. Emman. Sa.
Raccat tigris, sub Tygr.
Răcēmārius, Gronisty.
Racemātio, Ostátkow zbieránie.
Racemationes, tr. Kłosßki zbierálne.
Racematus, Gronisty. *Racemfer, idem.*
Răcēmor, Ostátki winá zbieram.
Răcēmōsus, Gronisty.
Răcēmus, *m.* Grono. Ein Zweig mit Trauben. - - - *Et tumidis Bumaste, racemis.* Virg. *syn:* Uva, bōtrus. *epith:* Tūmĭdus, dūlcis, rŭbēns, pāmpĭnĕus, grāvĭdus, prædūlcis mădĭdus, sūspēnsus, rōrāns, mātūrus, rŭbĭcūndus, tūrgĭdus, pēndŭlus. *phr.* Mădĭdis ĭncūmbunt præla răcēmis. Vēstit pāmpĭnĕis Bācchēia dōna răcēmis. Dum grāvĭdos ŏnĕret vīndēmia læta răcēmos. *vide Uva.*
Racha, lege Racca.

R A D

Rădians, Promienisty.
Rădĭāmentum, Opilki/ Piasek złoty.
Radiatio, Błysżczenie/ Lśnienie.
Rădĭātus, Promienisty/ Szpiczásty. (śię.
Rādĭcātus, Rorzenisty/ *& sub* Zakorzenił
Radicem concipit, mittit, Przyimuie się.
Radices ago, mitto, Rādīcesco, Korzenię się
Radicitùs, Z korzeniem/ Z gruntu/ Do gruntu/ Do czystá. Auß der Wurtzel. *Huic fructus vivo radicitus abstulit ungves.* Prisc. *syn.* Stirpĭtus: à rādīce, à stīrpe.
Rādīco, Rādīcor, Korzenię się.
Rādīcōsus, Korzenisty. (ziele.
Rādīcŭla, Korzonek/ Rzodkiew 1. Mydelnik

Rădio, Promienie wypuszczam / promieni-sto czynię / świecę się 1. Błyszczę się. Stra-alen geben / funckeln. *Argenti bifores radiabant limina valvæ.* Ovid. *syn*: irrădio, rŭtĭlo, cŏrusco, splēndĕo, mĭco, fūlgĕo, lūceo. *phr*: Radios, rădĭōrum spĭcŭla mitto, spārgo, vibro. *v. Luceo & splendeo.*

Rădiŏlus, Promyk / *sub* Promień / Oliwká.

Rădiōsus, Promienisty.

Rădius, Promień / Szpicá 1. Plochá / Strychulec / Czołnek 2. Oliwká 1. Grafká / Kość łokćiowa mnieysza. Glantz oder Sonnenstrahl. *Non radiis solis neque lucida tela diei.* Lucr. *syn*: Lūx, lŭmen, jŭbar, splēndor. *epith.* Mĭcāns, cŏrūscus, trĕmŭlus ignītus, aūrātus, aūrĕus, ārdēns, Phœbēus, Apōllinĕus, fūlgens, clārus, ăcūtus, pūrus, sĕrēnus, flāmmāns, lūcĭdus, nĭtēns, illūstris, lūbrĭcus, văgans, flammĭfer, sȳdĕrĕus, mōbĭlis, rŭbēscens, sōlāris, pĕnetrans, sitiens, ārēns. *phr*: Rădiōrum lūx, splēndor, fŭlgor: Cum sōl ardēntes rădios in nūbĭle mittit. Quum pĕpŭlit rădiis ōbstantia nūbĭla clāris. Phœbēis clāra ēst tōta dŏmus rădĭis, Tum prīmum rădĭis gĕlidi călŭēre Trĭōnes.

Rădix, *f.* Korzeń / Początek 1. Rzodkiew 1. Podgorze 1. Ein Wurtzel. *Hujus odorato radices incoque Baccho.* Virg. *syn.* Stirps, fibra. *epith*: Profūnda, īma, dēmissa, ālta, văga, ērrāns, tĕnĕra, inflēxa, rāmosa, fixa, vălĭda, tĕnāx. *phr*: Rāmōsæ fibræ, Plāntæ, trūnci, ārbŏris firmāmĭna. Porrĭgĭtur rādix lōngi firmamĭne trūnci. āltius ārbor rādīces ăgit, ēxtēndit. Vălĭdis rādīcĭbus hæret. Pērstăt ēt infixis, ālte rādīcĭbus hæret. Nam quæ prīma sŏlo rŭptis rādīcĭbus ārbor vēllĭtur.

Rādo, Oskrobuię / Wyskrobuię / Golę / Drápię / Porzę 2. Obrażam 1. Zárzynam 2. Grzebię 1. Schaben / kratzen. *Radit iter liquidum, celeres neque, &c.* Virg. *syn.* ābrādo, ērādo, cōmplāno, sĕco, rĕsĕco.

Rado aures, Strofuię.

Rādŭla, Skrobaczká.

Radŭlāna pix, Smołá skrobána.

Răia, Płaszczká ryba.

Ralla, *subst.* rallum, *n.* Rożká.

Ralla vestis, *adiect*: Szátá rzadká.

Rallus, Rzadki 1.

R A M

Rāmāle, Gałęź r. Łom.

Rāmālia, ium, orum, Kwietnia niedźielá.

Rāmenta, *æ*, Opiłki.

Ramentum, Strużyná / Trocíná / Oskrobiny / Heblowiny / Opiłki / Piasek złoty.

Rāmeus, Gáłęziowy. Das von Aesten ist!

Sic positum in clauso linquunt, & ramea costis. Virg.

Rāmex, *ĭcis, m.* żyłá w pierśiách / Kilá / (żerdź.

Rami, Rosochá

Ramices rupi, Krwią pluię.

Rāmĭcōsus, Kilowáty.

Rāmōsus, Rāmŭlōsus, Rosocháty / Gáłęzisty Voll Aesten / ästig. *Cernas ramosis palmas fruticare lacertis.* Sid.

Rāmŭlus, ramuscŭlus, Gáłąská. Ein Aestle / Zweiglein. *Myrteis Asia ramulis* (Glyc.) Catull. *syn*: Rāmūscŭlus, pālmes.

Rāmus, Gáłąź / Odnogá gory. Ein Ast / Zweig. *Qui procul, ille autem ramis insignis olivæ.* Virg. *syn.* Rāmŭlus, rāmūscŭlus, tērmes, rāmāle, pālmes. *epith*: Tĕnĕr, nŏvus, frăgĭlis, pătŭlus, lēntus, cŏmāns, vĭrĭdis, vĭrēns, vērnāns, pēndēns, curvātus, nūtāns, trĕmŭlus, grăvĭdus, frōndēns, frōndōsus, ūmbrōsus, ūmbrĭfer, flōrĭdus, frūgĭfer, fērāx, ēxcēlsus, rĕnāscens, tōrtĭlis, ārĭdus, siccus, arēscens. *phr*: ārbŏris brāchia, mănus, Pōndera rāmi. Rāmōrum ūmbræ. Arbūta frōndēntia. Pēndēns ārbŏre rāmus. Brāchia tōrtĭlibus rāmis fūndēbat ăcānthus. Māgno āmbĭtu diffūsa rāmis ārbor. Frūctĭbus rāmi grăves in tērram rŭūnt ēxcēlsos tēndēbat ăd æthĕra rāmos. Pōmăque pēnsĭlibus mĭcŭērunt aūrea rāmis.

R A N

Rāna, Żábá 1. 4. Języká przyrośnienie. Ein Frosch. *Et veterem in limo ranæ cecinere querelam.* Virg: *epith*: Lŏquāx, gārrŭla, quĕrŭla, vĭrēns, vĭrĭdis, raūca, cănōra, crĕpĭtāns, cŏāxāns, clāmōsa sōrdĭda, lŭtŭlēnta, tūrpis, pălūstris, ăquātĭca, lūrĭda, stāgnĭcŏla. *phr*: Quæ cănit in līmo vĕtĕrem dē mōre quĕrēlam. Sēmĭna līmus hăbet vĭrĭdes gĕnĕrāntia rānās. Līmōsōque nŏvæ sălĭūnt in gūrgĭte rānæ.

rana major, Ropuchá.

ranceus, Wámiárdły / Smierdzący.

ranceo, rancesco, *in* Zgorzkniáły / Wámiárdły. *Ranceo, item aliter.* v. Jeleń. (dnąć się.

rancidè, Brzydko / Smrodliwie.

rancĭdŭlus, Zgorzkniáły / Zgniły / śmierdzący / Wámiárdły.

rancidus, *Idem.* *Ranco, as. sub* Tygr.
rancor, ōris, m. Zgorszenie/ Wśmiardnienie *an recte* Nienawiść 1. *& sub* Jeleń 1.
Rangifer, Jeleń zamorski.
ranunculus, Żabka/ żaba/ Jáskier/ Jeżyká przyrośnienie/ Podły.

RAP

Rāpa, *a,* Rzepá okrągła.
rāpācia, *orum.* Rzepna nać.
Rāpācida, Porywacz.
rāpācitas, Drapieżność/ Wydźieránie/ Wydźierstwo. Raubgirigkeit. *Dura silim est rapacitatis.* (Phal.) Mart.
rāpax, ācis, *adiect. omne,* Drapieżny/ Porywácz/ Bystry 1. Łákomy/ Drapieżcá. Raubgirig/ räuberisch. *Fuga fluviisq́ innare rapaces.* Virg.
raphanus, Chrzan. Rättig. *epith.* agrēstis, sātivus. *phr:* Rādīce pŏtēns. Sēnsus quī rēddit ăcūtos. Văcŭam replēns vēntōsīs fŏlĭibus ălvum..
rāpīcia, *orum* rapicius colis, Rzepna nać.
rāpīcius, Rzepny. rapidè, Bystro 1.
rāpīditas, Bystrość 1.
rāpīdus, Porywczy/ Bystry/ Prętki. Behend/ schnell. *nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra.* Virg. *syn.* Cělĕr, cĭtus, cĭtātus vēlōx, præcēps, vĭŏlēntŭs, vĕhĕmēns.
rāpīna, *æ,* Drapiestwo/ Drapież/ Wydźierstwo 2. Raub/ Diebstal. *Barbara pars læva est, avida substructa rapina.* Ovid. *syn:* Rāptum præda, fūrtum. *epith:* Hŏstĭlis, trīstis, ăvĭda, cŭpĭda, dira, īnfānda, vĭŏlēnta, sǣva, tūrpis, prŏtērva, īmmānis, aūdāx, crūdēlis, īmprŏba, nĕfanda. *phr:* Tōt bŏna quam cĕlĕri mĭhi sūnt ērēpta răpīna. Dīcitur aūdāci quōndam vĭŏlāsse răpīna. Jam prīdem Sŭpĕri crūdēlem ŏdēre răpīnam. *v. Furtum.*
rāpīna, *æ,* Rzepisko.
Rāpīnātor, Wydźierácz/ Porywácz
rāpio, Porywam 1. 2. Vnoszę 2. Włoczę 1. Rauben/ wegnehmen. - - *In præceps prono rapit alveus amni.* Virg: *syn:* ērĭpio, ăbrĭpio, dīrĭpio, prærĭpiō, sūrrĭpio, aūfĕro, ăbdūco, sŭbdūco, tōllo, ădĭmo, ēxtōrquĕo, fūror, prædor. *Vide Prædor.*
rapior, Vnoszę się/ Vwodzę się/ Biorę 2.
Rapistrum, Rzepnicá.
Rapistrum sylvestre, Brzoskiew.
rāpo, *onis, m.* Porywácz/ Wydźierácz/ Ż...
raptim, Porywczé 1. Prędko/ Ná prętce/ ...
raptio, Porwánie. [Duszkiem
rapto, *as,* Szárpam/ Włoczę 1. Számocę/ Zwłoczył go/ Wálę 2. Ciż 1. Zádáję 8.
raptor, Porywácz/ Drapieżcá/ Wydźierácz/ Vnośćićiel.
raptum, Wydźierstwo/ Drapież.
raptus, *us,* Porwánie/ Záchwycenie/ Drapiestwo, *& sub* Skurczenie 2. 3.
rāpŭla acria, Rzodkiew 2.
rāpŭlum, rāpum, Rzepá okrągła. *&* Borzei
rāpŭncŭlus, Rolnik/ Rzepá dźika.

rarè, rarenter, Rzadko.
rārĕfacio. Rozrzedzam.
rārĕfio, raresco, Rzedźieię. Dünn werden.
Ventus & angusti rarescent claustra Pelori. Virg.
Rārĭpĭlus, Rzadkowłosy. [rodź...
raritas, rarĭtūdo, Rzadkość/ Dźiwkowá...
rarò, Rzadko 1. Selten. *Iejunus stomachus rarò vulgaria temnit.* Hor.
rārus, Rzadki 1. 2. 3. Dünn/ rahr/ selten. *Qui velit ingenio cedere, rarus erit.* Mart. *syn:* īnfrēquens, īnsvētus, paūcus. *Metaph:* ēxquisitus, ēxcēllēns, ēxīmĭus.

RAS

Rasa vestis, Szátá rzadka.
rāsāmen, Oskrobiny.
rāsilis, Skrobány/ Gládzony/ Gládki.
rasilis pix, rasis, Smołá. rāsito *as,* Gol...
rāsor, *oris,* Skrobácz/ Bárwierz/ Skrzypek
rastelli *hi,* rastellum. Grábie.
rastrum, *rastri,* rastra, *orum* Grábie. Ein Barst. *Massicaquè rastris, & quos de collibus altis.* Virg. *epith:* Mŏrdax, dēntātum, tĕnāx, rĭgĭdum, dūrum, fērrĕum grăve, cūrvum. *phr:* Răstri ŏnus, pōndus, dēntes, dēntālia. Rărum pēctea glēbas frāngēns, vērsans. *v. Aratrum.*
Rastralia, B, Podymne.
rastris frango, Grábię 1. 2.
rāsūra, Skrobánie/ Golenie/ Opiłki/ Zrzy...
rāsus, *m,* Roszenie/ Golenie.
rāsus, *f.* Ogolony. Geschabt / geschoren.

Nota leges quadam, sed limo rasa recenti. M. syn ābrāsus, ērāsus, dērāsus: sēctus, rēsēctus.

rătiānæ, rătiāriæ naves, ratiaria navis, Rożmiegá.

rătiārius, Cráftarz/ Flis/ Przewoźnik.

Rătifico, Potwierdzam.

rati-habitio, Zá dobre miente/ Vf:ność.

rătio, Rozum 1. 2. Zamysł/ Sens/ Przyczyná 1. Dowod 1. Ráchunek / Pośiepek 4. Wzglad/ Rßtalt/ Rádá 1. Náuká 1. Proporcya/ Spráwá 3. 5. Sposob/ Dochod 1. Vernunfft/ Verstand. *Arma amens capio, nec sat rationis in armis.* Virg. *syn.* M.......imus jūdicium, cōnsilium, vel ārgūmēntum, vel modus, vis, vel rēspēctus. *epith:* Sāpiēns, prōvida, sōlērs, prūdēns, cœlēstis. *phr:* rātiōnis, mēntis, sōlērtia, vis, lūmen, vigor, dēxtēritas facultas. Æ here nāta Pārs mēlior nōstri. Cōgnāta vōlo. Rātio, ēt māgnæ cœlēstia sēmina mēntis. Mūnere sūnt cōncēssa Dēum. Cui cōmēs ēt pārs ēst dūncta vōlūntas. Dōminātus ēxcēlsa in cōrpōris arce.

ratio expensi, Ráchunkowe kśięgi.

ratio quadrat, constat, comparet, putata, Ráchunki dobre.

rătiōcinatio, Dowod/ Rozważánie.

ratiocinativus, Dowodny 1.

rătiōcinātor. Ráchownik/ Rozmyśláiący.

ratiocinium, Ráchunek.

rătiōcinor, Ráchuię 1. Rozważam 1. Dyßkutuię/ Rokuię.

Rationabile, Słuß. rătiōnābilis, Rozumny.

Rationabiliter, Rozumnie/ Słußnie/ Podobnie 2. Bácznie/ Mądrze.

Rationale, *Exodi* 18. Rationale, & rationale judicij, *Erat plaga a (pectorale alij vocant) è collo summi Sacerdotis pendens in pectore, habens 12 lapides pretiosos, quibus insculpta erant nomina 12. tribuum Israel. Hoc ferens Sacerdos, habebat spiritum propheticum, & oracula seu responsa à Deo suggesta dabat, eratq; plenus ratione & judicio, doctrina & veritate; & hoc ornatus judicium exercebat, potens verum à falso & bonum à malo discernere.*

rătiōnalia, ium, Ráchunkowe kśięgi.

rationālis, *adiect.* Rozumny/ Dowodny.

rationālis, *subst.* Ráchownik/ Pisárek/ Podskárbi.

Rătiōnārius, rationum præfectus, Podskárb

rationarium, Reiestr 3. Ráchunkowe kśięgi.

rationārius, Ráchownik/ Pisárek 2.

rationem alicuius duco, hábeo, Ochrániam.

rationes benè expedire, Wyráchowáć się.

rationes expunctæ, subscriptæ, expeditæ, confectæ, consolidatæ, subductæ, allatæ in ærarium, Ráchunki dobre.

rătis, *is, f.* Pływáczká/ Komiegá/ Cráftá. Ein Flooß-Schiff. *Agricolæ, & pandas ratibus posuere carinas.* Virg. *syn.* Cāva trabs, nāvis, nāvigium. *Vide Nabu.*

rătitus, *ti, subst.* Przewoz 3. & *sub* śiedmpieniążkow. (Zbior.

rătiuncŭla, Ráchunek/ Reiestrzyk/ Dowod 1.

rătum est, *sub* Nieodmienny/ & Potwierdzam. ratum facio, *idem*

ratum, firmum, fixum est, Ważne iest.

ratus, ratissimus, Ważny 3. Pewny/ Stáły/ Nieodmienny. habe gemeynt/ es ist gewiß. *Sum ratus esse feram, telumque volatile misi.* Ov. *syn.* Arbitrātus, pūtāns vel firmus fixus, stātūtus, constāns.

R A V

Raucæ, Robacy w życie/ Robacy w drzewie

raucēdo, raucitas, Chrápká.

rauceo, raucesco, Chrápieię.

Rauceo, is, Sipont: lege Rauceo.

raucum sonat, tinnit, Szczeká

raucus, raucisonus, Chrapek. Heisch. *Urgeri volucrum raucarum ad littora nubem.* Virg.

raudum æs, W ßtukach.

raudus, *eris. n. subst.* Pieniądze 1. Miedź/

raudus, *di adiect.* Gruby. (Sztuká 1.

Raudusculana porta, 1. area vel rudis Fest.

raudusculum, Pieniądze 1. & in W ßtukach.

răvidus, Száry.

răvilla ravilla, Oczu śzarych.

răvio, Chrápiecie. ravis, *hac* Chrápká.

ravis oculis, Oczu śzarych.

Ravistellus, idem, & Száry.

Ravo, as, v. Ochrápieć. (Chrápi.

rāvus, Oczu śzarych/ Plowy/ Száry/ Głu...

Re, re ipsa, re vera, Rzeczą samą/ Prawdziwie/ W rzeczy.

Readopto, lege Redadopto.

reædifico, Przebudowáć.

Realis, Rzeczywisty. *Reapse*, Rzeczą sámą.

reāssumo, Powtarzam.

reātus, *us*, Winnego postáć/ Obwinienie 2. Sprawiánie się.

rĕbellātio, rebellio, & rebellium, Odpádnienie 1. Bunt.

rebellis, Odpadáiący / Vporny. Widerspenstig/ auffrůhrisch. *Et tamen iste labor sit fortè rebellibus asper.* P. *syn:* Sēdĭtĭōsus, īndŏmĭtus, īndŏcĭlis, sŭpērbus. *phr:* Jŭga dētrēctans, ēxcŭtiens, rĕcūsāns. Sēdĭtĭōne pŏtēns, īndŏcĭlis rĕgi.

rebello, *as*, Odpadam 2. Oburzam się / Woynę wznawiam/ Ponawia się/ Buntuię

Rĕbēto, rĕbito, as, vel is, potiùs, priscum. Wracam się 1.

reboo, Beczę/ Brzmię/ Rozlega się. Wiederschallen. *Cum gemitu reboant, sylvæque &c.* Virg. *syn:* rĕmūgio, vel rĕsŏno, reclamo. *vide Mugio.*

Rebrachiatorium, Barb. sub Pácyencya mniska.

rebullio, *sub* Kipię/ & Wykisnąć. (ścia.

rebus secundis, bonis, prosperis, Zá szczę-

R E C

Recalcĭtro, Odwierzgam/ Nieposłuszny iestem.

rĕcalco, Depcę 5.

rĕcăleo, recalesco, recalefio, Zágrzewam się

recalvaster, recalvus, Łysy 1.

Recalvatio, Łysiná.

recandeo, recandesco, *sub* Znowu co czynię

rĕcăno, Odwabiam/ Odczárowáć.

recanto, Odwoływam 2. Odczárowáć/ Odbiia się.

Recapitulatio, Sumuię. *Rĕcăpĭtŭlo*, Sumuię.

Recauta, a, B. sub Cyrograf 2.

rĕcēdo, Odchodzę 1. Odstępuię/ Odległy iestem/ Tęchnę/ Vmieram/ Przestáię. Abweichen/ weggeben. *Multa recedentes adimunt. &c.* Mart. *syn.* Regrĕdĭor, cēdo, ēxcēdo, dēcēdo, cōncēdo, dīscēdo, sēcēdo, ăbeo, ēxĕo, ābscēdo. *phr.* Grēssus rĕmŏveo. Pĕdem rĕfĕro, rep[...]mo, rĕvŏco. Trĕpĭdūsque rĕpēnte rĕfūgit. Retr[...]que pĕdem cum vōce reprēssit, ĭn sȳlvam p[...] ăblāta rĕcēssit. Cēde ăgĕdum ēt tūtâ lĭmĭna [...] fŭga. *v. Fugio, Abeo.*

recello, Náchylam 1. Vważam co/ Vważam się/ Vstępuię wzad.

rĕcens, świeży 1. 3. Nowy/ Jędrny. & [...] Gorące prámo. Neu/ frisch. *Spargite m[...] lymphis, carnemq; recentibus aris.* Prop. *syn:* N[...]vus, ĭnaūdĭtus, ĭnsŏlĭtus.

recens, *pro Adverbio.* świeżo.

rĕcenseo, *es, ēre*, Wyliczam/ Liczę/ Spisuię/ Zliczyć, Powiádam 1. Censuruię/ O[...]kazkę mam/ Przeglądam. Erzehlen. *For[...]te recensebat numerum carosq; nepotes.* Virg. *syn.* Nārro, rĕfĕro, rĕcĭto, nŭmĕro. *v. Numero.*

Recensio, is, ire, Przeglądam/ Spisuię.

recensio, *ōnis*, Wyliczanie/ Popis 1. Sp[...]

recensītio, Popis 1. (ścl.

recensitus, *à recensio, is, sub* Spisuię. Gemustert/ erzehlt. *Prisca recensitis evolvite secula fastis*, Cl.

recensus, *us*, Spisowánie/ Okazká/ Popis.

Rĕcenter, świeżo.

recenti re, negotio, tempore. Zá świeża.

Recento. Nonio, pro novo, renovo, unde Recentatum vinum, i. renovatum, addito musto, & modice refrigeratum. Pontan. ex Mercuriali.

Recentor, aris. Ponawia się/ Odnawiam się/ Wznawiam.

rĕceptācŭlum, Schronienie 1. Vćieczká/ Sadz rybny/ Skrzyniá 4. Stek 2. Rurmusowá skrzyniá/ Státek.

receptator, Przechowywácz/ Przyimácz.

receptator locus, Vćieczká.

Receptibilis Ecclesiastici 2. acceptabilis s. Deo.

receptio, Przyięćie.

receptitius, Wzięty/ & *sub* Wracam 9. & Wymawiam sobie. [rulam się.

recepto, Przyimuię 1. Sklaniam się 2. Przy[...]

receptor, *ōris*, Przyimacz.

receptrix, *ibidem.*

receptui signum, Odwrotowy znák.

receptui cano, Trąbię ná odwrot.

rece-

receptum, Obietnicá 2.
receptum est, Weßło w obyczay.
receptus, *us*, Skłonienie 1. 2. Odwrot 1. Vciecżká 1. Wrácánie 5. Náwrocenie się. Abzug. *Planities ignota jacet tutique receptus.*
receptus, à malis consiliis, Vpámiętánie.
Recessim, Wspák.
recessus, *us*. Odeście/ Osobność/ Vstronie/ Wnętrze/ morskie burzenie/ Loch/ Reces/ Rozstąpienie. Abweichung/ Zurückkehrung. *Namq; videbatur tenebroso objecta recessu.* Cl. *syn:* Discessus, ăbitus, ēxitus, vel recessus, lătebræ, sōlĭtūdo, vel pĕnetrale, ădytum. *epith.* ărcānus, ŏccūltus, ăbditus, ăbstrūsus, ŏbscūrus, căvĕrnōsus, tĕnebrōsus, cālīgāns, dūlcis, grātus. *phr.* Pĕr săltus, per ŏpāca lŏca ūmbrōsōsque rĕcessus, ŏbscūrāmque diem, cālīgāntēsq; rĕcessus. Nūnc vōs ăd virides vŏcat ărbor dĕnsa rĕcessus. Dūlcique sĕdēns divīna rĕcessu ŏtia lĕntus ăgis.
recessus piscinæ profluus, Vpust.
rechamus, Rubá 1.
Recharmida te sicut Charmidatus es, apud Plaut. ficta vox. i. ut te Charmidem, seu nomen Charmidis sumpsisti, ita illud depone.
Rechedipnom, è Gr. sub Szátá bieśiádna.
recidiva, *orum*, Odrostek.
recidivus, Powstáły/ Wrácáiący się. baufällig. *Et recidiva manu posuissem pergama victis.* Virg.
recidivus morbus, Odpádnienie.
recido, Wycinam/ Strzygę 2 Odcinam. Abhauen. *Vt fas sit Phœbe recide moras M. syn:* incīdo, rĕsĕco.
recido, Odpadam 1. 3. Obrácam się 3. Wrácá się/ Przychodzi 2. Hintersich fallen/ zurück fallen.
recinctus, Rozpasány. Abgegürtet. *Vnum exuta pedem vinclis, & veste recincta.* Virg.
recingo, Odpásuię/ Opásuię się.
recingor, Rozpásuię się/ & Opásuię się.
reciniatus, Płaszczem odźiany.
recinium, Płaszcz/ Szátá zwierzchnia.
recino, Śpiewam 3. Brzmię. Wieder singen. *- o hæc recinunt juvenes dictata senesque.* Hor.

Recinum, Płaszcz. Recĭpĕrātio, Odiskánie.
Reciperator, in Wyciągácz.
Recipero me, i. reparo pokrzepiam się.
recipio, przyimuię 1. 2. Biorę ná się/ Obiecuię 1. 2. podeymuię się czego/ Wymawiam sobie. Wiederumb nehmen. *-- Recipitque ad limina gressum.* Virg. *syn.* Accipio, căpio, sūmo ăssūmo, ădmitto, vel pŏllĭcĕor, prŏmītto.
recipio me, Idę 1. Wrácam się 1. 2. Vchodzę 1. Schraniam się/ pokrzepiam się/ przychodzę k sobie/ uspokoić się. 2. Ich komme wieder. *syn:* Mē cōnfĕro: ĕo, ăbĕo, rĕdĕo in.
reciprocatio, Odbitánie/ Wrácánie 5. Wzad obrácánie/ Suwánie.
reciprocatio spiritus, Oddech.
reciprocatus, Odwrotny 2. Wzad obrocony
Reciprocicornis Krętorogi/ Rogow zákrzconych.
reciproco, Obrácam wzad/ Odd ychám/ podnoszę i puszczam/ Grácuię/ Suwam co
reciprocor, Odchodźi morze/ podnoszę i spuszczam.
Reciprocum Pronomen, apud Grammaticos, Priscianum &c, est quod ad eam personam tertiam qua præcessit redditur.
reciprocus, Odwrotny 2. Obrotny wzad/ Wzad się obrácáiący. Das wieder kommt/ abwechßlend. *Fertque refertq; fretum, sequiturq; reciproca Thetys.* Virg. *syn.* ăltĕrnus, mūtŭus.
Reciprocus, *seu recurrens versus. Diomedi: i retrogradus. Rob. Constant, qui à fine ad initium recurrit eodem genere metri, vel diverso; sensu item eodem, vel diverso, atq; etiam opposito, quale est illud*

Laus tua, non tua fraus, virtus, non copia rerum.
Scandere te fecit, hoc decus eximium.

Retro legens sic interpunge: Eximium decus hoc, fecit te scandere, rerum Copia, non virtus, fraus tua, non tua laus.
Sed & literaria seu elementaris reciprocatio reperta est, ut in illo.

Signa te signa temerè me tangis & angis.
Roma tibi subitò motibus ibit amor.

Alia exempla leges apud Diomed. & Vistorin. Sed talia, inquit Diomed. otia curiosa repererunt.

rĕcīsāmentum, Okrawek/ Vćinek 1.
rĕcīſio, Obćinánie 2.
rĕcitatio, Czytánie. recitator, Czytelnik.
recito, Obwolywam/ Ogłaßam/ Przywodzę/ Czytam 1. Ná pámięć &c. Laut leſen/ herſagen. *Impune ergo mihi recitaverit ille togatas.* Juv. *ſyn.* Narro, rĕnarro: dico, rĕfĕro.
reclāmatio, Krzyk przećiwny.
rĕclāmito, Krzykam przećiw komu/ ſprzećiwiam ſię.
rĕclāmo, *idem,* & Odbiia ſię głos/ Proteſtuię ſię przećiw. Widerſprechen/ widerfechten. --- *ſcopulis illiſa reclamant.* Virg.
rĕclango, Krzyczę 1. Rozlega ſię.
Reclinatorium, poręcze 1. & Głowy/ *ſub* Łożkowa deſká 2.
reclinatur, podkłada ſię.
reclinatus, Wſpárty/ Leżący. Hinter ſich geneigt. *Feſtis reclinatum beatis.* (Jan.b.cum Syll.)
rĕclīno, Náchylam czego/ pokładam ſię/ Wſpieram ſię 3. polegam 2. Vważam ſię. Anleynen. -- *At Cepheus humeros palmaſq; reclinet.* G. *ſyn.* inclino, inflecto, reflecto.
rĕclīvis, Leżący. Rückling geneigt. *Inque ſinu juvenis poſita cervice reclinis.* Virg.
rĕclīvus, *idem,* & Wſparty.
rĕclūdo, Otwarzam 1. Zamykam 5. Wyciewiam. Auffſchlieſſen. *Quid non ebrietas deſignat? operta recludit.* H. *ſyn.* ăpĕrio, pătĕfăcio, rĕſĕro. *phr:* Vĕtĕres tĕllūre reclūdit thēſauros.
rĕclūſus, Otworzony ſtoi. Außgeſchloſſen, -- *animam, ut foribus ſpectare recluſis* L.
rĕcoctus, Odmłodniáły/ Biegły/ ćwiczony/ Ros *tr.* & *ſub* przewarzam.
Recœna, as, ſub Wieczerzam.
rĕcōgito, Rozważam 1.
rĕcognitio, przegládánie 2, poznawánie ſię/ przypominánie/ Wſpámiętywánie/ Rewizya/ Cyrograf 2.
rĕcognōſco, przeglądam 1. 5. Doglądam 2. Wizytuię/ Rachuię ſię 2. Spiſuię/ Cząſtkę mieć. Wieder erkennen. *Dona recognoſcit populorum, &c.* Virg.

rĕcollĭgo, Zbieram 1. przyglądam 3. Wmagam. Zuſammen ſammlen / ſich wiederholen. *In florem redigat primoſq; recolligat annos.* Ovid
rĕcōlo, *as,* Cadzę.
rĕcōlo, *is,* Powtarzam/ Wſpominam 1. Odnawiam/ Wznawiam/ Rozważam/ Rzpstuię/ Orzę/ Przeorywam/ poleruię/ ćwiczę ſię. Wiederumb in Gedächtniß bringen. *Luſtrabat ſtudio recolens, omnemq; ſuorum.* Virg.
rĕcommĭniſcor, Wſpominam. 1.
rĕcompōno, *ſub* Znowu co czynić.
Recompenſo ſub Nagradzam.
reconcĭliātio, Jednánie 1.
reconciliator, Jednácz 1.
reconcĭlio, Jednam 1. przeiednywam/ przywracam 2. 3. Wiederumb/ verſöhnen. *ſyn.* Concĭlio, plāco, fœdus făcio.
rĕconcinno, Náprawiam 1. przerabiam 1. Nagradzam.
rĕcondĭtus, Skryty 1. potáiemny. Verborgen. *Aſt alia quoties aulæa recondita ceſſent.* Juv. *ſyn.* Condĭtus, abſcondĭtus, occūltus, ăbdĭtus, *vide Abditus.*
recondo, Chowam 6. 7. Kryię 1. 2. Verbergen *Aut ſuper Idaltum, ſacrata ſede recondam.* Virg. *ſyn.* abſcōndo, cōndo, ăbdo, tĕgo, contĕgo, occūlto. *v. Occulto.*
rĕcondūco, *ſub,* Znowu czynię.
reconflo, Wzniecam/ Wznawiam.
reconvĕnio, pozywam 1.
Reconventio. Caio. mutuata actio, & quidem Conventio, eſt Actoris. Reconventio, Rei coram ordinario vel delegato judice.
rĕcŏquo, Przewarzam 1. przerabiam 1. Odmładzam 1. ćwiczę/ poprawiam / Znowu co czynię. Wiederum kochen/ wiederbauen. *Ceſſit amor, recoquunt patrios, &c.* V.
rĕcordatio, Wſpominánie/ przypominánie/ pámięć 2.
rĕcordor, *Recordo priſcè,* Wſpominam 1. pámiętam. Wieder gedencken/ erinnern. -- *Anchiſæ magni, &c. recordor.* Virg. *ſyn.* Rĕmĭniſcor, mĕmĭni. *Vide Memini.*

recorrigo, poprawiam 3.
récrastino, Odkładam 2.
récreātio, Wzmagánie/ Odżywiánie się.
recrēmentum, Obśiewiny/ żużel.
rĕcreo, Znowu co czynię/ Wznawiam/ pokrzepiam 1. cieszę/ pośilam/ Odmieniam urzędniki. Ergetzen/ erfreuen. Ter pure lecto poterunt recreare libello. Hor. *syn.* Rĕlāxo, rĕfĭcio, lĕvo, rĕlĕvo, sūblĕvo, sōlor, ēxcĭto, ōblēcto, dēlēcto, hĭlāro, ēxhĭlāro. *phr.* Lūdo, cāntū mēntem rĕfĭcio: vīres recrĕo, rĕpāro. Sēgni tēmpŏre jăcēntes ēxhĭlărāre ănĭmos. Recrĕat ēt lætum rĕvŏcat pēr mēmbra vĭgōrem. Frāctos ănĭmos rĕfĭcĕre. Lūdo, cāntu mēntem ēxhĭlărāre. Pērfūndĕre pĕctŏra dūlci Lætĭtiā. Frāctos dūro īn discrimĭne bēlli ēxhĭlărat, recrĕatque. ōmnĭbus ēxsŏlvi mœrentia pĕctŏra cūris. Quī frāctos ănĭmos lĕvat, & cōrda ānxĭa lēnit. *v. Gaudio afficio.*
recreor, Odrastam/ Narastam/ Odżywiam się/ Wzmagam/ cieszę się/ Rochánie mam/
rĕcrĕpo, Brzmię. (przychodzę 2.
rĕcresco, Odrastam. Wiederum wachsen. *Luna quater latuit, toto quater orbe recrevit.* Ov. *syn.* Aūgēsco, aūgĕor.
rĕcrīminatio, Zarzut.
recriminor, Odpor dáię.
rĕcrūdesco, Odnawiam się/ ponawia się/ Odpadam 3. Wieder auffbrechen. *Fugissem, inhaeret, ac recrudescit nefas.* (Jamb.) ingrăvēsco, ægrēsco, aūgēsco, aūgĕor.

rectā, Zaraz 2. prosto 1.
Rectangŭlus. Calepin. qui rectos angulos habet.
rectè, Prosto 1. Dobrze 1. 2. porządnie 2. 3. Słusznie/ Obrządnie/ Nie 2. Tusto/ Hoynie. Recht/ wohl. *Rectius atq; etiam melius persaepe rogata.* Hor.
rectè dare literas, W dobre ręce.
rectè factum, Uczynek dobry.
rectè sanè, Bárzo dobrze.
rectène? Jáko się masz?
rectio, Rząd 1. Sprawowánie 3.
rēctĭtūdo, práwość/ prostość.
rector, Rządzcá. Ein Regierer/ Regent. *Rectorem vacuo sin remittes.* (Phal.) M. *syn.* Gŭbērnātor, Dūx, dūctor, mŏdĕrātor, dŏmĭnus, măgĭster, praeses, Rēx.

rector militiæ, exercituum, ducum, Hetman
rectrix, Rządźicielká.
rectum, prost/ práwość/ Uczćiwość. Recht billicht. *Vsquam justitiae est, & mens sibi cōscia recti.* Virg. *syn.* Jūstum, æquum, bŏnum, jūs. *Vide Laus.*
rectum est, przystoi.
Rectura agri, Aggeno. i. separatio, limes.
rectus, prosty/ Dobry/ Nieprzypráwny/ Hoyny.
rĕcŭbĭtus, Leżenie/ Kłádźienie się.
rĕcŭbo, Leżę. Ligen/ ruhen. *Illius aptus eras croceo recubare cubili.* Ped. *v.* Recumbo.
rĕcūdo, *is*, przekowćé.
Rĕcūlæ, Rzeczki/ *sub* Rupieći.
rĕcumbo, Leżę 2. śiedzę u stołu. Sich niederlegen. *Debet Aricino conviva recumbere clivo.* M. *syn.* Rĕcŭbo, dĕcūmbo, prōcūmbo, dīscūmbo, jăcĕo, quiēsco. *phr.* Pătŭlæ rĕcŭbāns sūb tēgmĭne făgi. Sūb qua nūnc rĕcŭbās ărbŏre, vīrga fŭit. Pūlchrōsque pēr ārtus īt crŭor, īnque hŭmĕros cērvix cōllāpsa rĕcūmbit. Quum cœpit quāssāta dŏmus sŭbsīdĕre pārtes īn prōclīnātas ōmne rĕcūmbit ŏnus.
rĕcŭpĕrātio, Odyskánie.
recuperativus, Odyskuiący.
rĕcŭpĕrātor, Komisarz.
recuperatorium judicium, Komisya.
recuperatōrius, Komisárski.
rĕcŭpĕro, Odyskuię/ Dochodzę swego/ Wyciągam 3. Odzywam się/ pośilam/ Wskoráć. Wiederumb bekommen. *Tantum studet, uti natum recuperet.* (Jamb.) *syn.* Rĕcĭpio, rĕpăro, rĕdĭmo, sārcio, rĕsārcio.
Recūro, *as*, Leczę.
recurro, *is*, & recurso, *as*, Wracam się 1. Wczodzę w się. Wiederumb hinter sich kehren/ zurück lauffen. *Rectam vocatu cum recurrit ad cœnam.* Sc. *syn.* Rĕcūrso, rĕdeo, rĕvērtor.
recursus, Wząd obracánie/ Wracánie. Wiederkehrung. *Pontibus exponunt, multi servare recursus.* Virg.
recurvātus, Zákrzywiony 1. Gebogen. *Quique recurvatis ludit Maeander in undis.* Virg.
recurvo, Zákrzywiam 3. Záginam/ Odginam co/ Rosprostowáć/ Wracam 2. Obracam wząd.

recurvus, Zakrzywiony 1. 2. 5. Hinter sich gebogen. *Pastorale canit signum, cornuq; recurvo.* Virg. *syn.* Recurvatus, incurvus; curvus, reflexus.

recusatio, Zbraniánie 1. Zrzucenie kontraktu

recuso, Niechcę / Odmawiam 2. Zbraniam się / Odrzucam 2. Niepostusny iestem. Abschlagen. *Cedo equidem, nec nate, tibi comes ire recuso.* Virg. *syn.* Detrecto, refugio, abnego, renuo, gravor, indignor. *&. Nego, Abnego.*

recussus, *si, à Recutio, sub* Wstrząsam.

recussus, *us,* Odbiiánie 2.

recutitus, Zátosty / Obrzezániec / żyd.

RED

Redabsolvo. Plaut. corr. Tadabsolvo, i. Terabsolvo.

redactus, *us,* Zbior / Dochod.

redactus, przymuszony / Zniewolony. Gezwungen / dahin gebracht. *Ad bene dicendum, delectandumq; redacti.* H. *syn.* adactus, coactus, compulsus.

redadopto, *sub* przysposabiam.

redambulo: Wracam się.

redamo, Miluię wzaiem / Oddáię dobrodzieystwo. Gegenlieb / erzeigen. *Quo redametur amans, & amet quem &c.* Pr.

Redamptruo, redandruo, redantruo, Wracam się 1. *vide & Amptruo, in* Rey wodzę.

redardesco, *tr.* Wznawiam.

redarguo, Zbiiam dowod / Strofuię. Mit Worten straffen. *Verba redarguerés, nostra tamen haud &c.* Virg. *syn.* arguo, increpo, increpito, reprehendo, objurgo, vel refello, rerufo, confuto. *phr.* Verbis castigare, reprehendere, insectari, urgere. Severis vocibus invehi in aliquem. Dictis amaris castigare, corripere, increpare. Murmure jam saevo verberibusque tonas. Tu cave defendas quamvis mordebere dictis. Increpor à cunctis, totumque immurmurat agmen. Corripies nimirum, et castigabis acerbo clamore. Carpere candidius fertur mea carmina. Degeneres animos timor arguit. Sic prior aggreditur dictis, atque increpat ultro, increpat his victor. Æneas Lausum increpitat, Lausoque minatur. Sic gravis Entellum dictis castigat Acestes.

Redargutio, Odpor.

Redauspico, redauspicor, Powtarzam.

reddidisti me mihi, Wćięs się mie.

reddit aliquem, podobny.

redditio, Oddánie *n*

Redditiva nomina sunt, quæ se respiciunt, & sibi respondent in oratione: ut is, qui, Talis, qualis, Tot, quot. Saturnin. ex Prisciano, qui etiam Relativa appellat.

Redditor, Oddawcá.

redditus, *us,* Dochod 1. Oddánie 1. Wiedergegeben. *Spirat Apellea redditus arte memor.* Mar.

reddo, Oddáię 1. Nágradzam / Wracam 1. Przywracam 3. Wzaiem 5. przykładam 7. Czynię 1. Stawiam / Wyrażam 2, podobny 1. Stoi to zá to / Vrodzi się tyle / Ná piśmie / powiádam / & *sub* Odchodzić co. Wiedergeben. *Et raptas fatis reddidit ipse tulos.* Mart. *syn.* Restituo, repono, reporto, refero, solvo, persolvo, exsolvo, remuneror, do, trado, tribuo.

redemptio, Odkupienie / Wykupienie / Zákupowánie / Okup 2. Naiem 3. 4.

redemptuo, wykupuię.

redemptor, Odkupiciel / Náymácz 3. 5. Celnik. Erlöser. *Sæpe Redemptoris prodere furta solet.* M.

redemptura, Naiem 3. 4. & *sub* Odkupienie

redeo, wracam się 1. 2. Przychodzę k sobie / przychodzi mi tyle 2. Obacżem się / polepsżam się / Vpámiętywam się / Vrodzi się. Wiederkommen / zurück kehren. -- *domum redeamus ad antra.* Prud. *syn:* Regredior, revertor, reverto; remeo, remigro, me recipio. *phr.* Sumtibus, iter repeto, relego. Pedem, gressus, gradum, vestigia retero, reflecto, retorqueo, revoco. Retro gradum torqueo flecto. Itque reditque viam toties, vestigia retro observata sequor. Retrorsum vela dare, atque iterare cursus cogor relictos. Repetere Penates. Limina pede reduci tangere. Revisere patrios lares. Qua gressum extuleram repeto. ipsi urbem repeto. Patriam remeare parabat. Memores redeunt in tecta. Seraque revertens nocte domum, *s. de Patria.*

redeo in memoriam, wspominam 1.

redhibeo, wracam kupno / Oddáię 1. przysiąc.

redhibitio, wracánie 1. (muię.

Redhibitorius, ibidem.

Redhostio, is, Oddáię dobrodzieystwo / Odświadcam 3. Wodzi wet zá wet.

Redhostire apud Noni. redire, cor. reddere.

redigo,

rĕdĭgo, przywodzę 4. podbijam/ przychodźić 1. wganiam/ Obracam 6. 8. poniżam/ Konfiskowáć/ wstawiam 5. Mit Gewalt zu etwas nöthigen. *ſyn:* ădĭgo, cōgo, impĕllo. *Quod ſi comminuas, vilem redigatur ad aſſem.* H.
rĕdĭmĭcŭlum, przepaſká 1. Bindá 2. Cránicá Ein Haupt-Gezierd. - - *& habent redimicula mitra.* Virg.
rĕdĭmio, przepáſuię/ Otaczam/ Obſtawiáć. Zieren/ bekrönen. *Inſula cui ſacra redimebat tempora vitta.* Virg. *ſyn.* Cŏrōno, cingo, præcingo. *v. Corono.*
redimītus, *ti*, przewiązány.
redimītus, *us*, przewiązánie/ Zawićie 2. Gezierd. *Vittis & ſacra redimitus tempora lauro.* Virg.
redĭmo, Odkupuię/ wykupuię/ Zakupuię/ Náymuię ſię. Das gefengene wieder erlösen/ rancioniren. - - *pretio redimenda fuiſſem.* Ovid. *ſyn.* Lībĕro, prĕtio, āſſĕro, vel rĕcŭpĕro, rĕpăro, rĕsārcio. *phr:* Genĕris lāpſā sārcīre rŭĭnas. Si frātrem pōllux āltērna mōrte rĕdēmit. Heū tāntis nēquīcquam ĕrēpte pĕrīclis. āmīſſam clāſſem, ſŏciōſque à mōrte rĕdūxi. īlle ĕgo per flāmmas ēt mīlle sĕquēntia tēla ērĭpui his hŭmĕris, mĕdiōque ēx hōſte rĕcēpi. Dā flāmmam ēvādĕre clāſſi. Dā păter ēt tĕnŭēs Teūcrum rēs ērĭpe lētho.
Redintegra, Liv corr. Redintegrata.
redintegratio, Odnowienie.
redintegratur, Odnawia ſię/ wſpominam 1.
rĕdintĕgro, Odnawiam/ Winawiam/ pozrzepiam 2. Szykuię 2. Náprawiam/ wznagam Ergänzen/ erneueren. *ſyn.* Īntegro, inſtaūro, rĕnŏvo, rĕpăro.
Rĕdīnunt, i. redeunt ſub. Wracam ſię 1.
redipiſcor, Odzyskuię.
redit, przychodzi mi tyle 2.
rĕdĭtio, rĕdĭtus, *us*, wracánie 3. Dochod 1. Przywrocenie 1.
Redito, as, apud Plaut: à Redeo: corrigunt recentiores Rebito legentes.
rĕdĭvia, redivium, Roſpádlyná 2. Zanokćicá.
Redivo, i. Reſolvo Sipontin. priſcum apud Feſtum eſt Reiuo, reſolve.
Rĕdivīōſus, ſub Roſpádliná 2.
rĕdivius, Kleſzcz robak.
rĕdĭvīum, Gruz 2. Rozwáliny/ Budowánie.
rĕdivīvus, Ożyły/ Zmartwychwſtáły/ Odnowiony/ przerabiány.
redivivus lapis, Gruz 2. Rozwáliny.
rĕdŏleo, Trącę/ pachnę 2. 3. Nach etwas riechen. *Fervet opus, redolentq; thymo fragrantia mella.* V. *v. Oleo.*
redoleo ſitum, fœtorem, Śmierdzę.
rĕdōno, Oddáię 1.
redordior, Znowu co czynię.
Redormio, przeſypiam ſię.
Redormitio, ibidem. *Redoſtio, lege Redhoſtio.*

REDU

rĕdūcem facio, przywracam 3.
rĕdūco, przywracam 1. 2. 3. Odprowadzam/ wſtrzeſam. Wieder hinter ſich führen. *Æthere miſiſtis poſt longa reducite vita.* Calph. *ſyn* Rĕvĕho, rĕfĕro, vel rĕvŏco, vel retrăho, retrodūco.
reduco auras naribus, Dyſzę/ Oddycham/ Sápam.
reduco calculum, *Prov.* Odmieniam zdánie.
réduco ſenſus, *ſub* Roztrzeźwić.
reductio, Odprowadzánie.
reductiora, *orum.* ćiſni.
reductor, przywroćićiel.
reductus, *ti* Vſtronny.
rĕdulcĕratur, ponawia ſię.
redulcero, Odnawiam 1.
rĕduncus, Zákrzywiony. Wieder ob ſich gekrumbt. *Ditibus uſus avis pennis, roſtroque redunco.* Ovid. *ſyn.* reflexus, rĕcūrvus, ădūncus.
rĕdundans, Obfity/ Zbyteczny.
redundanter, Názbyt/ Zbytnie.
redundantia, Nádmiarz/ Mowność.
redundatio, Cofnienie ſię/ Zwiiánie ná wnętrzu.
rĕdundo, przepełniam/ Oplywam/ Obfituię/ Zbywa co/ wylewa z brzegow/ Zoſtáie. Vberlauffen. *Gutture fac plenos ſumpta redundet aqua.* Ovid. *ſyn.* Ēxūndo, ēffŭo, ăbūndo.
Redūro, woni. corr. Returo.
rĕdŭvia, Zanokćicá/ Roſpádliná.
rĕdŭviæ, wężowa ſtora/ Stárlupá.
reduviæ flagri, Smágániec.

redŭx, ŭcis, omne, wracáiący się.
redux sum, wracam się.
Reexſpecto. Iſai. 28. i. ampliùs exſpecto, Exſpecta, reexſpecta, i. promittit toties, & non praſtat.

REF

Refacere. Plaut. corr. Re facere.
rĕfectio, Naprawá/ Poprawá/ pośilenie 1. 2 Refektarz.
refector, Poprawiácz.
Refectorium, ſub Refektarz.
refectus, *us*, Pośilenie 1. 2.
rĕfello, Zbiiam czyi dowod. Widerlegen. *Et ſolus ferro crimen commune refellam.* Virg: *ſyn.* Rĕfūto, cōnfūto, rĕficio, explōdo, dilŭo, infirmo, cōărguo, diſſōlvo, frăngo. *phr:* Crimen rĕmŏvēre, ēxcūsāre. Haūd mĕcūo nē nōn pŏſſim dēfēndĕre crimen cum tanto commūne viro. Nĕque tē tĕnĕo, nĕque dictare fello. Dicuit ille nefās, hŭmilem qui pŏrrigit, herbam.
rĕficio, Napełniam/ Natykam 1. Nabiiam (uszy.
Referendarius. B. ſub Referendarz.
Referinus, corr. Referivus ſub prázno.
rĕfĕrio, Odbiiam komu/ Oddáię się 2.
Referiva, in Prázno.
rĕfĕro, Odnoszę 1. 2. Oddáię / powtarzam/ policzam/ powiádam 1. przekładam 4. wznawiam/ wyrazam 2. wradzam się w kogo/ wracam się/ wpisuię 1. 4. powiádáią/ *ſub* podobny 1. *& ſub* przyimuię ſługę. Wiederbringen/ davon tragen. *Muſa Palatini referamus Apollinis ædem.* P. *ſyn.* Rĕvĕho, rĕpōrto, vel rĕnūntio- vel prŏfĕro, vel rĕpōno, rĕddo, vel rĕſpōndeo, vel āſcrībo.
rĕfert, pomaga co/ Máło ná tym/ wiele ná tym/ Do tego mi. Es iſt daran gelegen/ es geht mich an. -- *nec enim numero comprendere refert.* Virg. *ſyn.* intĕrēſt, āttĭnet, pērtĭnet, ſpēctat.
rĕfertur, powiádáią. rĕfervens, Gorący 1. 2
rĕfertus, Nátkány/ pełen/ Ludny. Voll. *ſyn.* Plēnus, cōnfērtus, ăbūndāns, replētus.
rĕferveo, refervesco, Stygnę/ Znowu co (czynię.
rĕfībŭlo, Odpinam/ Rospinam
rĕfĭcio, Naprawiam 1. poprawiam/ pokrzepiam 2. Nágradzam/ Pośilam/ Odżywiam się/ podiadam sobie/ Odmieniam urzędniki/ Vrodzi się/ &c. Erquicken. -- *miſeros operata refecerit agros.* Ara. *ſyn.* reliXo, recrĕo, vel rĕpăro.
Reficio, pro Reficior, durum ſub pożyczę.
reficior, cieszę się/ Vrodzi się tyle/ przychodzi mi tyle.
rĕfīgo, Oddzieram/ Zdeymuię 1. Odbiiam/ Znoszę 6. wbiiam 1. Anheften. -- *aulaqua & cerea regna reſigunt.* Virg.
Refiguro, ſub Przekształtowáć.
refixio, Oddiiánie 1.
rĕflăgito, Vpominam się. Re, *hic & in frequentibus, ante* [illegible]
reflatus, *us.* Oddech/ Oddymánie wiátru.
rĕflecto, Zginam/ Odbiiam/ Oglądam się 1. Odwracam się. Hinter sich krummen/ lencken. *Et mollia colli reflectunt.* Vir. *ſyn.* Rĕcūrvo, rĕtōrquĕo, replico, rĕclīno, rĕpĕrcŭtio, rĕsĭlio.
reflĕxus, Zákrzywiony 1. Wiederumb biegend. *Et reflexæ prope in ſummo fluitare liquore.* Luc.
rĕflo, wypuszczam miechy/ Oddyma wiátr.
reflo aerem, Oddycham.
rĕflōreo, refloresco, *ſub* Kwitnę. Re, *produxit Silius.*
reflorescens, Odmłodniáły.
rĕfluo, Odchodzi morze/ wząd idę, Hinter sich fließen. *Dum refluit campis, & jam ſe condidit alveo.* Virg.
refluum mare, Morskie burzenie.
reflŭus, wząd się obracáiący. Das hinter sich fleust. *Sive alio refluus noſtro colliditur orbe.* Rutil.
refluxus, *us*, Vpadánie wody. Wieer Ablauff. *ſyn.* rĕcūrſus, reflŭum, rĕfūſum, relābens æquor, reflūus æſtus, ūnda rēlābens. *Vide Fluxus.*
rĕfōcīllātīvus, Odżywiáiący.
rĕfŏcillo, pokrzepiam 1. pośilam.
rĕfŏdio, wykopywam/ wskopáć/ Dokopáć się
reformātio, Odnowienie.
reformator, Odnawiacz/ Náprawcá.

reformidatio, Obawiánie się/ Boiaźń.
reformido, Obawiam się/ Zdrygam się/ Boię się. Fast forchten. *Ante reformidant ferrum, &c.* Virg. *v. Timeo.*
reformo, przerabiam co/ Náprawiam 1. Verneweren. *syn.* instauro, restauro, rēpāro.
refoveo, Posilam/ Zágrzewam/ Odchowáć
refractariolus, Sporny. Re, *hic & in sequentibus ante fr anceps, sed rarò producitur.*
refractarius, Uporny/ *& sub* Koń twárdousty.
Refragator, Przećiwnik.
refragor, Przeczę/ Sprzećiwiam się / Nie potemu/ wotuię przećiwko komu. Widerstreben. *Fonate comprimens manu refragantem.* (S.) *syn.* Rēluctor, rēsisto, rēpūgno.
refrenatio, Hámowánie.
refreno, Hámuię / Zátrzymawam 1. Marszczę 3. Uymuię kogo. Den Zaum anlegen/ zuruck halten. *Hic natura suum refrenat viribus auctum.* Luc. *syn:* Fræno, coerceo, cohibeo, reprimo, contineo.
Refrequentavit. Svet. corr. Frequentavit.
refrico, Odnawiam/ wznawiam/ wspominam 2.
refrigeratio, Chłodzenie/ Ochłodá/ Studzenie.
Refrigeratorius, Chłodny 1. *Refrigeratrix, ibid.*
refrigeratus, Ostygły/ Chłodny 2.
Refrigerium, Ochłodá. Abkühlung/ erfrischung. *Stillavit digito frana refrigerii,* Paus. Epi.
refrigero, Oziębiam/ Chłodzę/ Studzę/ Zákropię. Kalt machen/ abkühlen/ erfrischen. *inclusa sua membra refrigerat unda.* Ovid. *syn.* Frigefacio. *phr.* Æstum calōrem tempēro, lēnio, frango, sēdo, lēvo, relēvo, mitigo, minuo. Nimios sōles frango. Pătŭla ărbŏre sōles dēfendo. Sub arbŏris umbra, in valle reducta, sēductos inter recessus amœnum captare frigus; ŏpāci quærere frigŏris umbras. Flŭvio, umbrōsa ripa æstum tempero. Frondibus, et pătŭla dēfendimus arbŏre sōles. Gĕlĭdo tunc flumine sōles frangēbat nimios. Æstatem nulla tibi mitigat umbra. Rĕpĕtēbam frigus et umbras et quæ de gĕlidis exibat vallibus auram. Auram exspectabam, rĕquies ĕrat illa labori. Dulce viatori lasso in sudōre lĕvāmen, Cum gravis exustos æstus hiulcat agros.
refrigeror, Chłodzę się/ Ochłodnąć/ Uóichać.
refrigesco, Stygnę/ Oziębnąć/ Ochłodnąć. Kühl werden / erkalten. *Refrigescit enim cunctando plaga per auras.* L. *syn:* Refrigeo, refrigĕror, frigefio, dēfrigesco, dēferveo, dēfervesco. *phr.* Calōrem perdo, amitto, pōno, dēpōno, minuo Frigŏre corripior.
Refrinas, sub Prázmo.
refringitur, Odbiia się 2.
refringo, wyłámuię/ Odbiiam/ 8. 9. wyłupuię 1. *& sub* Kruszę.
Refriva, Refrivas, sub prázmo.
refuga, wzad się obrácáiący/ Zbieg 1.
refugio, Zbrániam się/ Uchodzę 3. Ućiekam 3. Chronię się/ Umykam się / Rozbrác czynię. Hinter sich fliehen/ meyden. *Ni refugis, tenuesque piget cognoscere curas.* Virg. *syn* Aufugio, effugio, fugio; vel āversor, recuso, dētrecto
refugium, Ućieczká 1.
refugus, Wzad się obrácáiący/ wzad obrocony. Feldflüchtig. *Torta caput, refugosque gerens à fronte, &c.* L. *syn.* rĕdiens, refluus, rejectus.
Refulgentia, Lśnienie się.
refulgeo, Záiáśnieć. Fast scheinen/ glänßen. *Splendidaque à docto fama refulget avo.* Prop. *syn* Rĕniteo, rĕnideo, rutilo, mico, fulgeo, cŏrusco, rădio
refundo, Wylewam 1. 2. Oddáię 1. 6. womituię. Wiedergiessen. -- *Laterique illisa refunditur alga.* Virg.
refuse, refusius, Obficie.
refusio, Sćiekánie.
refutatio, refutatus *us,* Odpor słowny.
Refutator, Odpornik. *Refutatorius,* Odporny.
refuto, Odpor dáię/ Zbiiam czyi dowod. Widerlegen. *Italia ad mortem, si te mors dira refutet.* Val. *syn.* Rĕfello, rĕdarguo, confūto. *v. Confuto, Refello.*

R E G

Regalbulus B. sub wywielgá.
Regalia, *ium,* Trzech Krolow świeto / Wákáncya/ Podymne.
regaliolus, Krolik ptak.
regalis, Krolewski/ *&* Reaal. Königlich. *At domus interior regali splendida luxu.* Virg.
regaliter, Krolewsko. regelatio, Rozmarzanie.
regelo,

rĕgĕlo, *as*, Rozmrożić/ Mróz upuszcza.
regelor, Rozmárznąć.
rĕgĕnĕrātio, Odradzánie.
rĕgĕnĕro, Odradzam 2. [illegible] ſraſtam.
regermĭnātio, Odraſtánie. regermino, Od-
rĕgĕro, Oddáię 1. Zárzucam/ Spiſuię/ wpiſuię. Zwalam 2. Opuſzczam 3. Wieder umwerffen/ tragen. *Natura vertet, regeret in fontem citas.* (Iac.) *ſyn.* rējĭcio, rĕfĕro, rĕddo.
rĕgeſtum, Reieſtr 3. *Regeſtrum, & Regiſtrū B.*
regeſtus, *ti*, Sypány.
regeſtus, *us*, Odrzucánie.
rēgia, Pálac. Königlicher Pallaſt. *Iam pridem nobis cæli te regia, Cæſar.* Virg. *ſyn:* Palatium, *epith:* Dīvĕs, māgnĭfĭca, sŭpērba, marmŏrea, aūrāta pīcta, ſplēndens, ſplēndĭda, illūſtris, nobilis, ſpatiōſa, āmpla, ārdŭa, cēlſa, antiqua, vāſta, [illegible], mīrābĭlis, sūblīmis. *phr.* Rēgia tēcta, [illegible], rēgia dŏmus, sēdes, Aūgūſtum Rēg[illegible] Sŭpērba Rēgum ātria, [illegible] prīncĭpis aūla. Aūgūſti fāſtigia [illegible] ædium mōles. Dŏmus rēgāli ſplēndida lūxu. [illegible] ēt vāſta cōndita mōle dŏmus. Rēgālis [illegible] dŏmus. Dŏmus māgnĭfĭca. Dædalea [illegible] fabrĭcāta. Cēntēnis incūmbunt tēcta cŏlūmnis. Nĭtĭdis ōrnāta gēmmis tēcta. Tōta dŏmus gaudet rēgāli ſplēndĭda gāza. Nōn Tænăriis dŏmus ēſt mihi fūlta cŏlūmnis. Splēndĭdăque Attălicas Rēgia vincit ŏpes.
regia virgo, Krolewná. [illegible] ſco.
rĕgĭbĭlis, Powolny. *Regieſco, Feſt. corr. Regliſco.*
Rēgĭfĭcē, Krolewſko. *Regificus*, Krolewſki.
Rēgĭfŭgium, Vćieczká.
rĕgigno, Odradzam. regignor Odraſtam.
rēgilla, rēgillum. Szátá krolewſka.
rēgillus, Krolewſki.
rĕgĭmen, *regimentum*, Rząd 1. Eine Herrſchung/ Regierung. *Hoc regimen natura dedit, &c.* Manil. *ſyn.* Mŏdĕrāmen, gŭbērnācŭlum, impĕrium.
regimen cruentum, Teráńſtwo.
Rēgīna, Krolowa. Eine Königin. *Reginaſq; parit, reginarumq; maritos.* Cl. *ſyn.* Rēgnātrix, dŏmĭnātrix. *epith:* Pŏtēns, aŭgūſta, fōrmōſa, vĕnūſta, prūdēns, æqua, clēmēns, bĕnigna, pīa, mitis. *phr:* Rēgia cōnjūx, ŭxor, ſpōnſa, Rēgni cōnsōrs.
rĕgio, ōnis, Kray 1. 4. Kráiná / Okolicá / Gránicá/ Koley/ Dźielnice/ Grządki/ Dźielnicá 2. Ein Land oder Landſchafft. *Pœniteat, tunc & Siculis regionibus urbes.* Virg. *ſyn.* Plăga, tērra, tēllus, ōra trāctus, fines.
Regionāliter, *ſub* Po domách.
rĕgiōnātim, *ſub* Dźielnicá, & Po domách.
Regitare, Varr. corr. Regelare.
rēgius, Krolewſki/ Páńſky/ & *ſub* pogm[illegible] ny groſz. Königlich. *Regius accitu cari[illegible] nitoris ad urbem.* Virg. *ſyn.* Rēgālis, rēgĭfĭcus, māgnĭfĭcus, ſplēndĭdus.
regius morbus, żołta chorobá.
regleſco, regliſco, Odnawiam ſię/ żarzę.
reglūtĭno, Odkleiam.
Regnātor, Krol. Ein Regierer. *Regnatorem Aſiæ, jacet ingens littore truncus.* Virg. *ſyn.* Dŏmĭnātor, Rēx.
Regnatrix, Krolowa.
regno, Kroluię/ Przodkuię/ Pluże. Regieren herrſchen. *Priamiden Helenum Graias regnare per urbes.* V. *ſyn.* Impĕro, dŏmĭnor, p[illegible] ſum. *phr:* impĕrium, ſcēptra tĕneo, gĕro. Rēgni impĕrio, ſcēptro pŏtior. Rēgni, impĕrii clāvum, hăbēnas, fræna tĕnĕo, mŏdĕror, flēcto, rĕgo, [illegible] cto. Pŏpŭlos impĕrio, rĕgo, gŭbērno, prēmo, [illegible] go, fræno, mŏdĕror, ditiōne tĕnĕo. Pŏpŭlis jūra d[illegible] lēges impōno, do, ſcrībo, indīco, ſtătŭo. Sūb rēg[illegible] bus, ſub ditiōne pŏpŭlos traho, tĕnĕo: Dĕcus imperiūmque Lătini Tē pĕnes. Tōtăque sūb rēgno tērra fŭtūra tŭo ēſt. Tē Gāllia tōta sūb dŏmino, sūb rēge ēſt. *Vide Impero.*
regnum, Kroleſtwo / Dźiedźiná / włádza/ Hárdość/ Pánowánie. Ein Königreich. *Arma Iovis fugiens, & regnis exul ademptis.* V. *ſyn.* Dĭtio, impĕrium, dŏmĭnātus, ſcēptrum. *epith:* ŏpŭlēntum, pŏtēns, dīvĕs, flōrens, fēlix, āmplum, ſpătiōſum, cēlĕbre, nŏbĭle, āntīquum, āvītum, pătērnum, patrium. *Phr.* Rēgni dĭtio, pŏtēſtas, mŏdĕrāmen fræna, jūra, jūs: mājēſtas, dĕcus, hŏnor, mōles, pōndus, ŏnus. Rēgni fines, Rēgia pŏtēſtas. Scēptri dĕcus. Scēptra pēr innŭmĕros miſſa tuentur ăvos. Rēgni ſtătus. *V. Imperium.*
rĕgo, Rządzę 1. Regieren/ herrſchen. *Æternis regis imperiis & fulmine terres.* V. *ſyn.* Gŭbērno, mŏdĕror, dĭrigo, dŏmĭnor, impĕro, impĕrito. *V. ſupra Regno*
rĕgrĕdior, Wracam ſię Zurück gehen. *V. ſupra Redeo.*

regressus, *m*, regressio, wracánie. Wiederkunfft. -- *Nec habet fortuna regressum.* Virg.
rēgŭla, Prawidło 1. 2. Vstáwá 1. Reguláza, konna. Richtscheid, Richtschnur. *Regula peccatis quæ pænas irroget æquas.* *syn.* Nōrma, lēx, ēxēmplum, vel rēgimen. *epith.* Rēcta, jūsta cērta, cōnstāns fāllax.
regulæ organorum, Reiestr u organ.
regulæ transversæ tecti, Łátá dáchowa.
rēgŭlāris, Porządny, prosty. *Item sub* Zakon
Regulariter, Pod sznur, porządnie. (snik.
rēgŭlus, Krolik 1. 5. Krolewic, Bázyliszek, pszczol márká, przedni 1.
rĕgusto, Smákuię sobie, Czytam.
rehalo, *as*, Oddycham.

REI

rei suæ inimicus, male gerens, Niegospodárny.
Reice dissyllabum, pro Reijce. Lucret. Virg. Poëtic.
rĕĭcŭla, rĕĭcŭlus. *idem* reijcula, reijculus.
rējectānea, *orum.* Odrzutek.
rējectaneus, Odrzutny.
rējectio, rejectus, *m*, Odrzucánie, womit 1.
rējecto, Odbiia się, womituię.
rejectus, *ti*, Odrzucony. Verworffen. *Bis rejecti armis, respectant terga tegentes* Virg.
Reij, pro rei. Lucret. Poëtic.
rējĭcio, Odrzucam 1. 2. Odbiiam, Odsyłam 1. 3. Odkładam 2. przetrzucam 2 wystrzał czynię, Odganiam, Zakładam rzecz, pokładam się. Hinwerffen, zurück werffen. *Oculos Rutilorum rejicit arbis.* Virg. *syn.* ăbĭĭcĭo, rĕpēllo, rĕmŏvĕo, vel rĕcūso, rēspŭo, cōntēmno, āspērnor.
rējĭcŭla, *æ*, Odrzutek.
rējĭcŭlus, Podły, Odrzutny.
Reinuito Luce 14. wzaiem záprászam, *s.* ná
reipsa, Wrzeczy. (uczty.
reiterātio, Powtarzánie.

REL

rĕlābor, Odpadam 1. Wracam się 1. Widerumb fallen. *Ad portum fluitans cymba relabitur.* Choriamb.
relangveo, relangvesco, Osłabieć.
Relāsa, orum. Exornatio Oratoria, vide Antithetom supra.

Relata Dialecticorum. v. Relatio 2. infra.
rĕlātio, Odnieśienie 1. 2. Oddánie 2. Powiádánie, *& sub* Pozywam 2.
Relatio apud Dialecticos. Aristot. 3. *Respectus ad aliud. Sipont. Nomina ad aliquid dicta. Quintil. Donato. i. relationem ad aliud sonantia, ut Dominus & servus, Pater & filius. Relativa & Relata hæc vocant Dialectici, quæ ita alia respiciunt & referunt, ut ipsa sine illis esse non possint. Sipont.*
Relativa Grammaticorum Pronomina, quæ Nomina aut Pronomina superiùs posita referunt. ut Ille, qui suprà. Redditiva eadem.
rĕlator, Powiadácz 1.
relatus, *m*, Powiádánie.
Relavaris. Lucret. corr Relevaris. vel ut Lambin. Gifan. cunctere lavaris.
relaxa humus, pulchna ziemiá.
relaxatio, popuszczánie, Vlżenie.
relaxo, Popuszczam 2. 3. Rozwiezuię, przestaię 2. Pobláżam, pokrzepiam 2. Odpoczywam 1. Vlacniam się. Nachlassen, *Dissolvunt nodos omnes & vincla relaxant.* L. *syn:* Lāxo, rĕmītto, sōlvo, dīssōlvo, vel recrĕo, rĕfĭcio.
rĕlēgatio, Odesłánie, Wygnánie 1. 2.
rĕlēgo, *as*, Odsyłam 1. 5. Záſyłam, Wyganiam 2. Wit hinweg schicken, verjagen. -- *Tauros procul, atq; in sola relegant.* Virg. *syn.* āblēgo, āmāndo, rējĭcio, rēmŏvĕo, pēllo. *v.* Pello.
rĕlĕgo, *is*, Rozczytywam, Czytam 4. Wracam się 1. wzad idę, Rozważam 1. Repetuię, Przebieram 2. Widerumb lesen. *Cum relego, scripsisse pudet: quia, &c.* Ovid. *syn.* Lĕgēndo, vel ŏcŭlis rĕsōlvo.
rĕlēgor, wygnánie podeymuię.
relentesco, Słábieię, *& sub* Znowu co czynię
rĕlĕvo, Vlżywam, podnoszę, Odpoczywam.
rĕlĕvor, wzmagam. rĕlĭcinus, Łysy 2.
rĕlĭctio, Opuszczenie.
rĕlĭctus, Pozostáły, Opuśćiáły. Verlassen. *Solus relictus ille, qui vester comes.* (Jamb.) Sen. *syn:* Dēsērtus, vel ŏmīssus.
relĭgātio, przywiązowánie.
rĕlĭgio, Bogoboyność, Nabożeństwo, Reliia Częśnie 2. Wierność. Gottesdienst. *Antiqua populum sub relligione tueri.* Virg. *syn:* pĭĕtas, dīvīnus cūltus. *epith.* săcra, sāncta, ădōrānda, vĕnĕrānda, vēra, cērta, pīa, pūra, cāndĭda, dīvina. *phr.* Rēllĭgĭōnis ămor. Săcĕr cūltus. *v. Pietas.*

religio ficta, religio scrupea, Zabobony.
religione contactus dies, Nieszczęśliwy.
religionem injicio, objicio, incutio, affero. Sumnienie czynię.
religionem tollo, violo, polluo, eripio, Sprofanowáć.
religiosè, Bogoboyznie/ Bojáźliwie/ Nabożnie/ wiernie/ świątobliwie.
religiositas, Nabożenstwo.
religiosum est, Nie godzi się.
religiosus, Bogoboyny/ Nabożny 1 Poświęcony/ Swięty 1. 2. wierny/ Nieszczęśliwy/ Niezgwałciśly/ Zabobonny. an Zakonnik. & quomodo? Fromm / Gottesfürchtig / Geistlich. syn. pius, phr: Religionis amans, cultor. Deo addictus, devotus, pia sacra colens. v. Pius.
religo, as, Związuię/ Przywiązuię/ ściągam/ Fast binden. Ad validam religata truncum. Steph. syn. Ligo, alligo, revincio. v. Vincio.
relino, Otwarzam / Odpieczętowáć / Odszpuntowáć/ poczynam wino.
relinquo, Zostawiam 1. Opuszczam 1.2. Przestáię 1. Odstáię/ Dáię ná wolą/ Odumáć. Verlassen. - - - Medio sermone reliquit. V. syn: Linquo, desero, destituo, vel omitto, mitto, demitto.
relinquor, Pozostaię.
reliqua, orum. Długow ostátki/ J co zá tym.
reliqua contraho, Zostáie ná liczbie.
reliquatio, Zostánie ná liczbie.
reliquator, Długow ostátki winien.
reliquiæ, Reliquia, a hac. Ostátki 1. Niedoiadki/ Kości zmárłych/ Gnoy 1. Relikwie. Uberbliebene Dinge. Troas relliquias Danaû, atq; &c. Virg. Huc huc reliquias vehite cari corporis. (Jamb.)
Reliquiarum, B. sub Relikwie.
reliquor, ari, Zostáię ná liczbie.
reliquum, Ostátek/ Długow ostátki/ & sub Z inszey miáry.
reliquum facio, Zostawiam 1.
reliquus, Pozostáły/ Nástepuiący/ 2. & sub Ostátek. Uberblieben/ übrig. Texantur reliquâ tecta palude tibi. M. syn: superstes, vel Relicum. Lucret. i. reliquus. metri causa P. Terent.
reloco, as, sub Náymuię 1.
Reloquor, eris. Odpowiádam 7.
reluceo, Oświecá się. Wiederscheinen. Ucalegon: Sigea igni freta lata relucent. Virg. Refulgeo, reniteo, renideo, resplendeo.
Relucesco, apud Esdram, idem.
reluctante natura, Niechętnie.
reluctatio, Opieránie/ Sprzeciwiánie się.
reluctor, Opieram się. Widerstehen. Ut a reluctanti obstrnitur, &c. Virg. v. Resisto.
reludo, sub Odszydzić Reluo wykupuię.
reluvia, reluvium, Rospádliná pálcá.

R E M

rem age, Przystąpmy do rzeczy.
Remarcesco, Schnę 2.
remaledico, Odzłorzeczyć/ Wzaiem 7.
remancipo, Wracam kupno.
Remando, as. Isaia 28. Manda remanda, i. tollitur, differt, dici, manda, rursus item manda, tamquam factnrus mandata, & nihil praestat apud LXX est, i. spes post spem, adhuc modicum, adhuc modicum.
remando, is, przeżuwam.
remaneo, Zostáię 1 Dahindenbleiben. Parbulus exusto remanebit stipite fumus. Virg.
remano, as, wząd idę. remansio, Zostánie.
Remansor, żołnierz odbiegácz.
Remant, apud Festum, vel contractum est ex Remeant, vel Rebitant legendum, pro rebitant prisco. i. rursus redeunt. Scalig. Gotfred.
remeaculum, remeatus, us, wracánie się.
Remedialis, Lekárski Leczący.
Remediatio, Leczenie. Remedio, as, Leczę.
remedium, Lekárstwo 1. 2. Pomoc. Hülff Artzney. Cujus dolori remedium est patientia (Jamb.) v. Medicamen.
remeligo, Omieszká/ Trzymánow.
rememoratio, in titulis Psalmorum, Rozpámiętywánie.
Rememoror in divinis libris, pro Reminiscor.
remeo, as. wracam się 1. Widerkommen. Atque obitu remeare suos, nec cedere luci. Helpid. syn: Redeo, revertor.
remetior, Odmierzam/ Oddáię 1. Wracam się 1. przeglądam 5. Rachuię się 2. widermessen.

vermessen. *Si modo rite memor, servata rem metior astra.* Virg.

rēmex, ĭgis, Powoźnik/ Wiosłowy 1. Flis. Ein Ruderknecht. *Sive opus est remo, remige carpit iter.* Ovid. epist. Rōbŭstus, vălĭdus, fŏrtis, dĕxter. V. *Nauta, & mox remigo.*

rēmigātio, wiosłem robienie.

Remigero, Plaut. corr. Remigro.

rēmigium, wiosłem robienie/ & Collectivum sub Powoźnik. Das Ruder. *Remigiis subigit, si brachia fortè remisit.* Virg.

rēmigo, Jadę po wodźie/ żegluię/ wiosłem robię/ powożę 2. Rudern. *Eminet, & levia taciti subremigat undis.* Virg. phr: Rēmos dūco, impĕllo, mŏvĕo, ăgĭto. Rēmis incūmbo, insūrgo, ūtor, brāchia intendo. Rēmigio incumbo. Vălĭdis incūmbĕre rēmis. Rēmis ăquās, ūndas, æquŏra, flūctus pūlso, ăgĭto, fătīgo, vērro, sōllĭcĭto, fĕrio, impēllo, sĕco, sūlco, findo, dīvĭdo, tŏrqueo, vērto rēmis, rēmīgio nāvēm mŏvĕo, dūco, rĕgo, pēllo, prōpēllo, impēllo. Rēmis iter, viam, cārpo, făcio, ŏpus ēst rēmis, rēmĭge, cārpit iter. Findite rēmigio, nāvita dixit, ăquas. Vide Navigo, Remus.

rĕmigro, Wracam się/ przychodzę k sobie.

rĕmiligo, inis, Trzymonaw.

rĕmissus, Zakrzywiony 5.

reminiscentia, wspamiętywánie.

rĕminiscor, wspominám. Sich besinnen. *Aspicit & dulces moriens reminiscitur Argos.* V. syn Rĕcŏrdor, mĕmĭni. V. Memini.

rēmipes, edis, wiosłoruszny/ sub wiosło.

remis velisq; Prov. Usilnie.

rĕmisceo, Mieszam 7. remissarius, Spustny.

remissè, Słábo/ Niedbále/ Pomálu 1. wesoło/ wolno/ Nie rzgo.

rĕmissio, Popuszczánie/ Spuszczánie 2. Przestaniek/ Ustawánie 2. Niedbálstwo 9. Osłábienie/ Odpocznienie/ Odpuszczenie/ Ulżenie/ Odp[illegible] 2.

remissisimus, Niezabawny.

remissīvus, Spustny.

remissus, Niedbáły 1. Słáby/ Niezmarszczony/ wesoły 3. Hinlässig. *Anchisæ magni, manesq; Acheronte, remissos.* Virg.

rĕmitto, Odsyłam 1. 2. 3. Ulżywam/ Słábię/ Opuszczam 6. Ustępuię 7. Spuszczam mroz/ Spuszczam głos/ Spuszczam 2. 4. Odpuszczam/ Odstępuię 2. Odpoczywam 1. Odgniewáć się/ Osłábieć/ Opłonąć/ Przestáię 1. 2. Ulżywa co/ Uwalniam/ Rospuszczam się 2. Popuszczam 2. 3. Odechćiało się/ Rozgrzeszam/ wypuszczam 4. wyrzucam 1. przywracam 1. & sub Łupi się. wiederschicken/ nachlassen. *Persæpe remittit acutum.* Hor. Mitto, vel Relaxo.

remitto nuntium, societatem, amicit[illegible] Rozbrát czynię.

remittor, remittitur, Ustáie co.

remivagus, sub wiosło/ rĕmōlior, Odwalam.

remollesco, Miękczeię/ Odmiękam/ Odgniewáć się.

remollio, is, Miękczę/ Odmiękczam.

Remo. as, vide supra remant.

rĕmŏra, Omieszká/ Trzymonaw. Ein so ge[illegible] nanter Fisch.

remoræ aves, sub Nieszczęśliwy.

remoram facio, Trzymam 6.

rĕmorbesco, Odpadam w chorobę.

rĕmordeo, Odgryzam się/ Trapi mię co.

Remores, à remoris sub Nieszczęśliwy.

rĕmŏror, aris, Báwię kogo/ Przeszkadzam/ Báwię się 1. Verhinderen/ verweilen. *Paulum remoratur & altum.* Virg. syn. Mŏror, rĕtārdo tārdo.

rĕmōtio, Oddalenie/ Odwod.

remotus, remotissimus, Odległy/ Skryty/ Nadálszy. Fern/ weit/ abgesondert/ entfernet. *Tithonusq; remotus in auras.* Hor. syn. Distans, disjūnctus, ābsens, dīsĭtus, sēmōtus, lōnginquus, ēxtĕrus, vel ālĭēnus, ābhōrrens.

remotus à pietate, Niepobożny.

rĕmŏveo, Odkładam 1. Odmykam 1. 2. Oddalam 1. Odsadzam 2. Odwracam 1. Hinweg thun/ wegstossen. *Tabulas à te removere memento.* Hor. syn. āmŏvĕo, dīmŏvĕo, sūmmŏvĕo, ābdūco. āvĕrto, rĕvŏco, ārceo, dētōrquĕo, āmāndo, aūfĕro, sūbdūco, rĕjĭcio, rĕpēllo.

rĕmūgio, Odryknąć/ Beczę/ Ryczę/ Roslega się głos. Widerschallen. --- Sequitur clamor

clamor cælumq; remugit. Virg. *ſyn.* Rĕbŏo, reclāmo, vel rĕsŏno. *phr:* rĕddĕre mūgitum. Gĕmĭtu nĕmus ŏmne rĕmūgit. *ß. Echo*

Remulceo, Głagam/ ſtulam.

remulco, as, ćiągnę. remulcus, Liná.

remuncŭlus, Czołn.]

rĕmūnĕrātio, Oddánie 2. Zapłátá 1.

remunerator. Oddáwcá.

rĕmūnĕro, remuneror, Oddáię dobrodźieyſtwo/ Oddarzam. Wiedergelten/ wieder belohnen. *A te his ſuppliciis remunerabor* (Ph.) C. *ſyn:* Cŏmpĕnſo, pēnſo. *phr.* Grātiam, vĭcem rĕfĕro, rĕpĕndo, rĕpŏno, rĕddo, retrĭbuo. Prĕtĭum, mĕrcēdem rĕpĕndo, pĕrsŏlvo, Par, præmia dīgna rĕfĕro, ŏffĭcĭis prĕtĭum mĕdiocre rĕpĕndĕre māgnis. Rĕddĕre vĭcem mĕrĭtis. Mĕrĭtīſne hæc grātia tāntis rĕddĭtur? Hæccĭne jūſta rĕpĕndis dōna? *ß. vide Gratias ago.*

rĕmurmŭro, Odwarkam/ Szumuię. Widerbellen. --- *Sperat nec fracta remurmurat unda.* Virg. *ſyn.* ŏbmŭrmŭro, rĕsŏno, vel ŏb ǽquor.

rēmus, wioſło Ein Schiffruder/ Ein Riem. *Agmine remorum celeri, ventiſq; vocatis.* Virg. *ſyn.* Tŏnſæ, ārbor, rēmĭgium. *epith:* Longus ſpūmāns, æquŏrĕus, vălĭdus, lūctans, hūmĭdus, hūmēns, ūdus, pĕndēns, dĭmĭſſus, citus, lĕvis, agĭlis, vēlōx. *phr.* Rēmi palma, pālmŭla: vērber, flăgĕllum, ālæ. Rĕmōrum āgmen, vices. Lævas ſtringat ſine pālmŭla cautes, in lĕnto lūctantur mārmŏre tŏnſæ. Æquŏra vērtĕns: Quī flūctum vērbĕrat. Frēgit hypĕrbŏrĕas rēmis audacĭbus ūndas. Frēta lāta cĭtis ſpūmāntia rēmis, ŏbvērtit lātĕri pĕndēntes nāvita rēmos, āgĭli pĕrāgrat frēna cærŭla rēmo. *ß. vide Remigo.*

rĕmūto, Odmieniam 1. 3.

REN

rēn, ēnis. m. Nerká rēnes, Ledźwie

rĕnancîſcor. Odyſkuię.

rĕnarro, Roſpowiádam.

rĕnaſcor, Odradzam ſię/ Odraſtam. Wiedergebohren werden. *Cogitat occulto ſub corde renaſcitur ardor.* St: *phr.* Rĕdĕo ād lūmina vitæ. *ß. Naſcor.*

rĕnavĭgo, wracam ſię 1. wzad idę.

renare, Cic. corrigit Manut. Lambin. Naro.

rĕnīdens, Weſoły 1.

rĕnideo, renideſco, & rĕnīteo, Lſknę ſię/ Vmizgam ſię/ Vśmiecham ſię/ Pokrywam Glántzen. *Ære renidenti tellus necdum borrida miſcent.* Virg. *ſyn:* Rĕfŭlgĕo, rĕlūcĕo, rĕſplĕndĕo, cŏrūſco. *ß. Luceo.*

rĕnītens, Náginániu przećiwny.

rĕnītor, Opieram ſię. Sich widerſetzen. *ſyn.* ŏbnītor, nītor, rĕsĭſto, rĕlūctor, ādvērſor. *ß. de Reſiſto.*

renixus, *us,* Opieránie.

rĕno: *as,* wrácam ſię/ wzad idę.

rerodo, wekłowáty 1.

rĕnōdo, Oddźierzgam/ Roſpłatam/ więzy.

rĕnŏvāmen, renovatio, Odnowienie.

renovatīvus, ſub Odnawiácz.

rĕnŏvĕllo, Odmładzam 1.

rĕnŏvo, Odnawiam/ wznawiam/ Przeorywam/ Pokrzepiam 2. wſpominam 1. 2. Przypominam/ & *ſub* Przyświecam. Erneuern. *Sangvineam raſtris jam renovabit humum.* M. *ſyn:* Rĕpāro, īnſtauro, rĕſtauro, rĕfĭcio, īntegro, rĕdīntegro, ĭtĕro. *phr.* Sĕmicrĕmoque nŏvāt rĕpĕtītum ſtīpite vūlnus, īnfāndum Rēgīna, jŭbēs, rĕnŏvāre dŏlōrem.

rĕnŭmĕro, Odliczam.

rĕnuncŭlus, ſub Nerká.

rĕnuntiātio, Obwieſzczenie/ Rozbrát/ Odſtánie/ Zrzucenie kontráktu.

renuntiator, Opowiádácz.

renuntiatus, Miánowány.

rĕnūntio, Obwieſzczam 1. Ogłaſzam/ Oznáymuię/ Odpowiádam/ Rozbrát czynię/ Rozwod czynię 2. wymawiam ſię 2. Zrzucam kontrákt / Składam z ſiebie. Wieder ſagen/ Antwort bringen. *Quaſi non renuntiata ſint hæc ſic fore.* (Ja.) *ſyn:* Dēnūntio, nārro, rĕfĕro, vel rĕlinquo.

renuntius, Odpowiádácz.

rĕnuo, Nieprzyzwalam/ Odmawiam 2. Odkiwnąć/ Odſtępuię 2. Wymawiam ſię 1. Niechcę. Abſchlagen. *Fingitur an renuis? Sis tu gaudere relictis?* Perſ. *ſyn.* ābnŭo rĕcūſo, nĕgo. *ß. Abnego.*

rĕnūto, *as,* Nieprzyzwalam/ Niechcę.

rĕnūtus, *us,* Odkiwánie/ Mrugánie 2.

reor, Mniemam. Achten/ meynen. *Iam reor hoc*

or hoc ipsos edidicisse Deos. Tybull. *syn.* Pŭto, cēnseo, ōpinor, jūdĭco, ēxiſtĭmo.

rĕpāgŭlum, Rĕpāges, *is*, **Zaporá. Ein Riegel.** - - - *Pedibusq; repagula pulsant*, O. *syn.* ŏbēx. *Vide Obex.*

repandirostrum, repandus, **Zákrzywiony.**

repando, **Otwarzam 1.**

repango, **Sádzę plonki**

rĕpărābĭlis, **Náprawny 1. Nagrodny. Wiederbringlich.** *Tu quoq; clamabis, null a reparabilis arte.* Ovid.

repărātio, **Naprawá.**

repărator, **Náprawcá/ Odnawiácz.**

reparco, *is*, **Nieżáłuie. Żáłuie.**

Repărĭto, & prisce Reperito, as. à Reparo. Varr. 1. R R. Indicabo à quibus scriptoribus reperitos, i: repares, suppleas. Scaliger.

rĕpăro, **Naprawiam 1. Odśtuię/ wznawiam/ & sub Odżywiam się. Erneuern/ außbessern.** *Damna tamen celeres reparant cœlestia lunæ.* Hor: *syn:* Refĭcio, rĕnŏvo, rēſtaūro, īnſtaūro, īntegro, rĕdintegro, sārcio, rĕsārcio, rĕcŭpĕro. *phr.* ad antīquum, *seu* priſtĭnum rĕvŏcāre dĕcus. Vĕtĕre sārcire rŭinas. Lāpsās, lābēntes ædēs āttōllĕre: nŏvo dĕcŏrāre, vel ſtăbĭlire săxo. Dōnec tēmpla rĕfēcĕris, ædēſque lăbāntes Dĕōrum, ĕt fœda nigro simŭlācra fūmo. Templa vĕtŭſta Dĕi rĕvŏcāſti in cūlmĭna priſca. Pōſtque sŭum lāpſum nŭnc mĕlĭōra plăcēnt Pōſt cĭnĕrēs cōnsūmpta sŭos tĕnŭēſque fāvillas. Sic sōlet ĕt Phœnix sē rĕnŏvāre sĕnēx. Hæc rĕpărat vires, fēſſāque mēmbra lĕvat. O ŭtinam pōſſem pŏpŭlos rĕpărāre pătĕrnis ărtibus.

rĕpăſtĭnātio, **Przeorywánie.**

repaſtĭnātum, **Rola ſpráwiona.**

repaſtĭno, **Nowinę orzę/ Przeorywam.**

repatrio, as. **wracam się 5.**

repecto, **Roztarcháć.** *vide &* **Czeſány.**

rĕpĕdo, *as.* **wracam się 1.**

rĕpĕllo, **Odpycham/ Odganiam / Odbiiam. Zurück stoſſen / abtreiben.** - - - *Solusq; repellitur error.* Arat. *syn:* Rĕjĭcio, rĕmŏveo, ărcĕo, prŏhibĕo, pĕllo, prŏpĕllo, prŏpūlſo, ēxpĕllo, dēpŭlſo, āmōlĭor, ămŏvĕo, ămăndo. *phr.* jūdĭce mē, fraŭs ēſt cōncĕſſa rĕpĕllĕre fraūdem, ărmăque īn ărmātos sūmĕre jura sĭnūnt. Quæquĕ fĕros rĕpŭli dōctus mĕdĭcāmĭnĭbus ignes. *V. Pello.*

rĕpendo, **Odważam 1. Oddáię 6. 7. Nágradzam. Vergelten/ erſtatten.** *Fatis contraria fata rependens.* Virg: *syn:* Rēddo, rĕtrĭbŭo, sōlvo, pērsōlvo, rĕpōno, rĕfĕro, rĕmūnĕro. *phr.* īngĕnio fōrmæ dāmna rĕpēndo mĕæ. *Vide Remunero.*

rĕpens, **Nagły.** rēpens animal, **Gádzină.**

rĕpenſio, **Odważánie/ wagá.**

rĕpenſo, **Nágradzam.**

rĕpēntè, repentinò, **Nagle/ wnet/ Záraz 1. Gehling/ ſchnell/ plötzlich.** *Concreto riguit vita repente gelu.* M. *syn:* Sŭbĭtò, ſtătim, ēxtēmplo, cōntĕſtim, āctūtūm, prōtinus, cōntĭnŭo, īllĭco. *Vide Statim.*

rĕpentīnus, **Nagły/ Podwyżſzony nagle. Vhrplötzlich.** *Sumq; repentinas ejaculatus aquas.* Ovid. *syn.* Sŭbĭtus, rĕpēns, imprōvĭſus, ĭnŏpinus.

repercuſſus, *ſi*, **Odbiiáiący się. Zurück geſchlagen.** *Sole repercuſſo, aut radiantis imagine lunæ.* Virg. *syn:* Reflēxus, rĕſŭltans.

repercuſſus, *us*, **Odbiianie/ Wſtręt 1. Głoſu odbiiánie/ Luná.**

repercŭtio, **Odbiiam/ Zbiiam czyi dowod. Wiederſchlagen / Zurückprällen.** *Naſcens aurora repercutit Indos.* Al. *syn.* Rĕvĕrbĕro, reflēcto. *phr:* Sicut ăquæ trĕmŭlum labris ŭbi lūmen ăhēnis Sōle rĕpĕrcŭſſum pŏsĭtæque ēx ŏrdĭne gēmmæ, Clāra rĕpĕrcŭſſo rĕddēbānt lūmĭna Phœbo.

rĕpĕrio, **Naydują 1. 2. Finden.** - - *Nulla fugam reperit fallacia, victus* Virg. *syn.* invĕnio, năncīſcor, cŏmpĕrio, dēprēndo.

Reperito, as. v. Reparito supra.

reperitur, **Nayduie się.**

repertitius, **Naleźny.** repertor, **Wynálezcá**

repertorium, **Reieſtr 5.** repertum **wynálazek**

repertus, *us*, **Náleźienie/ wynálazek.**

repetentia, æ, **Pámięć 2. wſpominánie.**

repĕtītio, **Powtárzánie.**

Repetitio Verbi. figura, eadem Anaphora supra.

repetitor, **wyćiegácz.**

rĕpĕto, **Vpominam się/ powtarzam/ Dochodzę ſwego/ Wyćiągam 5. wracam się/ Odbiiam 2. 4. wſpominam 1. Odśtuię/ Repetuię/ wraca się. Wiederholen/ wiederfordern.** *Si repetas & si creditor esse velis.* Mart: *syn:* ĭtĕro, īngĕmĭno, rĕsūmo, vel rĕpōſco pĕto,

pĕto, vel rĕddo. *phr:* Vicissim dico, loquor. Verba, vōces, sŏnos rĕddo, rĕmitto, rĕfĕro, ĭtĕro. Rursus, ĭtĕrum dīco, făcio, āggrĕdĭor, incipio. rĕpĕtens ĭtĕrumque, ĭtĕrūmque, mŏnēbo. Nēc quicquam ingĕmĭnāns ĭtĕrūmque, ĭtĕrumque vŏcāvi. Nōn cănĭmus sūrdis, rĕspōndēnt ōmnia sÿlvæ. *Vide Echo.*

repeto morsu, Odgryzam się.
rĕpĕtundæ, *he*, Zdzierstwo urzędowne.
repetundarum damno, Przesądy nakazuię.
rĕpexus, *xi*, Czesany.
repignĕro, repignŏro, wykupuię.
repigro, repigratur impetus, Zatrzymawam.
rĕplaudo frontem, Vderzam 1.
rĕpleo, Napełniam/ Nawożę. Erfüllen. *Fossa repletur humo plenaque &c.* Ovid. *syn.* impleo, cŏmpleo, ădimpleo, ŏppleo, cŭmŭlo. *phr:* Fŏssa replētur hŭmo. Tālia vŏcĭfĕrans gĕmitu tēctum ŏmne rĕplēbat. Lĭttŏra vŏce rĕplet sŭb ŭtrŏque jăcēntia Phœbo.

repleta, Brzemienna. replētio, Napełnienie.
rĕplĭcātio, Záginánie/ Odpor słowny/ obracánie
replicatus intùs, Brzeżysty.
rĕplĭco, Záginam/ Zákrącam/ Rozwiiam/ Rozpłatam/ wywracam/ Odmawiam 1. Odbiia się 2.
replicor, *sub* Powikłało się.
replum, *sub* Kwáterá 4.
rĕplumbo, Odlutowáć co.
rēpo, Łażę/ Czołgam się/ Pnę się 1. Kriechen/ schleichen. *Sic variat natura vices, infantia repit.* Prud. *syn.* Rēpto, ādrēpo, sērpo. *phr:* Cŏrpus hŭmi trăhĕre. Vērrĕre pēctŏre tĕrram. Pēr văda rēptābat prōnus. Sērpit hŭmi tūtus, īnfantia rēpit.
rĕpŏlio, Opalam/ Znowu co czynię.
rĕpōno, Pokładam 1. Przywracam 1. Znowu co czynię/ Oddáię 1. Polecam/ Wstawiam 4. Poprzątam/ Chowam. Hinsetzen/ legen. *Arisq; reponimus ignem.* V. *v. Pono, vel Reddo.*
reportatio, Odniesienie 1. Popráwiny.
reportia, orum, sub Popráwiny.
rĕpōrto, Odnoszę 1. Davon tragen. *Xantius ingentes ignota in Geste reportat* Virg. *syn.* rĕfĕro, fĕro, vel ŏbtĭneo, ācquīro, cŏmpăro.

reposco, Vpominam się/ Spráwowáć się każę.
reposco, *onu*, Vpominácz / sen Pożyczálnik przykrzący się dłużnikowi.
rĕpŏsĭtōrium, Schowánie/ Skład 2. Półká/ Stoł 2. Stołowe nogi/ Służbá stołowa/ Nosidło
rĕpōrtatio, Popráwiny. (przenośiny,
rĕpōtia, *orum.* Mianowiny 1. Popráwiny/
repotialia, sub Popráwiná.
repræsentatio, Wyrażánie/ Stawiánie/ płácenie przed czásem/ *sub* Płácę 2, *&* przed czásem,
repræsentatione, Zá gotowe.
rĕpræsento, Wyrażam 2. Stawiam/ przywracam 3. Nágradzam/ Płácę 1. 2. 3. Powtarzam/ Spełniam/ Stoi to zá to/ *& sub* Przed czásem/ *&* Podobny 1. Fürtragen/ fürweisen. *Repræsentet moresq; Catonis.* Hor. *syn.* ēxhĭbeo, ŏstēndo, mōnstro.
rĕprĕhendo, Zatrzymawam/ Vymuię/ Hámuię/ Cofam się/ Pogonić/ Gonię/ Wtracam 2. Mit Worten straffen. --- *Prudens versus reprehendet inertes.* H. *syn.* ārguo, ŏbjūrgo, incūso, incrĕpo, increpito. *phr:* Dīctis cārpo, cŏrripio, rĕdārguo, *v. Objurgo, Redarguo.*
Reprehensibilis, Przygánny.
reprehensio, Strofowánie / przygáná / Gánienie/ Odpor 2.
reprehenso, *as*, Zábiegam komu.
reprehensor, *oris*, Gániciel/ Strofuiący.
Repressalia, ium. B. sub Areszt 2.
repressor, Powściągáiący.
rĕprĭmo, Wstręt czynię/ Odpor dáię/ Zástánawiam 1. 2. Hámuię/ Zátrzymawam 1. 5. Wskramiam/ Vymuię 7. Zurück halten/ zurück treiben. *Et reprimit fluidos miro medicamine cursus.* S. *syn.* Cŏmprĭmo, cŏhĭbeo, cōntĭneo, cŏmpēsco, cŏērceo, fræno, refræno: sisto, teneo, rĕtĭneo, rĕtardo. *v. Fræno.*
reprobatio Odrzucenie.
rĕprŏbātus, Odrzucony.
rĕprŏbo, Odrzucam 2. Gánię. Verwerffen. *syn.* imprŏbo, rĕjĭcio, ābjĭcio, damno.
reprobus, Zły/ Fałszywa monetá.

reprŏbem, Obrotny wzad.
rĕprōmiſſio, Kontráktnika wtorego odpowiedź/ Obietnicá.
repromiſſor, Rekoymia.
repromitto, Obiecuię 1. Kontráktnikowi wtoremu odpowiádam.
repropitio, Przeiednywam.
repropitior ſub Vblagáć ſię dáię
reptābundus, Ná báłuku/ Łáżą.
reptātus, *m*, Czołganie.
reptilia, *ium*. Gádziná.
rĕptilis, reptĭtius, Czołgáiący ſię. *&* Właz.
repto, Czołgam ſię/ Łáżę/ Suwam ſię.
repto per manus & genua, Ná báłuku.
repūbeſco, Odmładzam ſię.
repŭdiātio, Pogardzánie.
repŭdio, Rozwod czynię/ Gárdzę/ Odrzucam 2. Verwerffen. -- *Sum hoſpes, repudio hoſpitium tuum.* (Jamb.) *ſyn.* Rĕcūſo, rēſpŭo, ābjĭcio, rējicio, rēpello, vel āſpērnor.
repŭdiōſus, *ſub* Rozwod.
rĕpŭdium, Rozwod Eheſcheidung. *Hae ſunt repudiæ, nec poteſt fieri nocens.* (Jamb.)
repudium dico, remitto, renuntio, Rozwod czynię.
repuĕraſcens, Zdziećinjáły.
repueraſco, Dziećinieię
repugnans, Przećiwny/ Sporny k.
repugnante natura Niechętnie.
repugnanter, Niećierpliwie/ Niechętnie.
repugnantia, *æ*. Przećiwność 2. Niezgodność.
Repugnantia verba, & argumenta apud Rhetores, & Dialecticos ſunt, quæ nulla certa lege ſibi opponuntur vel diſſident, ut amare, & lædere.
repugnatio, Sprzećiwiánie/ Przećiwność.
repugnatōrius: Odporny.
repugnax. Cicer. corr. Perpugnax.
repugno, Opieram ſię / Nieprzyzwalam/ Przeczę/ Sprzećiwiam ſię/ Odpor dáię.
repullŭlaſco, *repullŭleſco*, repullŭlo, Odroſtam.
rĕpulſa, Wſtręt 2, Odmowá. Abſchlag / das Abweiſen. -- *Exiguum cenſum turpemque repulſam.* H. *epith.* ăcērba, mŏlēſta, triſtis, dīra, atrōx, crūdēlis, āſpēra, inimica, injūſta, iniqua, fœda, tūrpis: Nūllam pătiēre rēpūlſam.
repulſam affero, Wſtręt czynię.
repulſam ferre, pati, Nieotrzymáć/ Odmawiáią mi. (czny.
rĕpulſo, *as*, Odbiia ſię. *repulſorius* Odśiecz
repulſus, *us*, Odbiiánie 2. Wſtręt 1. Oddalenie.
repūmicatio, Gładzenie/ Skrobánie.
repungo, Odſztychnąć.
repurgium. Chędożenie.
repurgo, Chędożę / wyczyśćić. Außputzen. Außſäubern. *Dumq; repurgat humum, collectaque &c* Ov. *ſyn:* Pūrgo, mūndo, ēxpūrgo.
repŭtātio, Rozważánie.
rĕpŭto, *as*. Mniemam/ Rozważam. Betrachten. -- *Sed enim reputa tecum ipſo furorem.* Sil. *ſyn:* Pŭto: mĕdĭtor. *v. Cogito.*

REQU

Requiem Mſza zá umárłe.
requiem do. Odpoczywam komu.
rĕquies, ēi, *&* ētis. *ha requietes Cicer.* Przeſtanek/ Odpocznienie/ Pokoy 3. Ruh. *Quod caret alterna requie, durabile non eſt.* Ovid. *vide Quies.*
requieſco, Odpoczywam 1. Spię/ Odłogiem leżę. Ruhen. *Et ſi quid ceſſare potes, requieſce ſub umbra.* Virg. *vide Quieſco*
requieſco, *in* ćieſzę ſię. *requietio* Odpocznienie
requiētus, Odpoczęły/ Nieświeży. (nie
requietus ager, requietum arvum, Ugor/
rĕquīrito, Pytam. [Odłog 2
rĕquīro, Szukam / Pytam / Pátrzę kogo/ Żądam 5. Dowiáduię ſię/ Potrzebuię 1. 2. Nie bacze. Suchen. *Inijce, namq; potes, portuſq; require Velinos.* Virg.
rĕquīſita, *orum.* Potrzeby.
requīſitio, Bádánie.

RES

Res, Rzecz 1. 4. Spráwá/ Uczynek/ Máiętność/ Prawdá/ Skutek/ Fánt/ Pieniądze/ *&* ſub Roſkoß/ Członek/ Goſpodárſtwo 2. Eine Sach/ Handel/ Geſchäfft. *Incertaque rei Phalaris licet imperet, ut ſis* Juv. *Felix*

qui potuit rerum cognoscere causas. Ovid. *syn.* Nĕgōtium, ŏpŭs, ŏpĕra: factum, făcĭnus, vel bŏna, dīvĭtiæ.

res domestica, Gospodárstwo.

res familiaris, Gospodárstwo 1. Domostwo.

res humanæ, świát 5. res illæ, Członek 4.

res paterna, patria, patrita, Oycżyzná 2.

res prolatæ, rerum prolatio, Sądow wywołánie.

res rustica, Folwárk.

res soli, Nieruchome dobrá,

Resacro, lege Resecro.

resævio, Odbijam 4. resălūtātio, Odpowiedź

rĕsălūto, Odpowiádam 7.

rĕsānare. Zleczyć.

resarcio, Zszywam/ Łatam/ Nágradzam. Wieder ersetzen/ Repariren. *syn.* Sārcio, rĕfĭcio, rĕpăro: rĕnŏvo, restaūro. *Vide Reparo.*

resarrio, Przeorywam/ Poorywam.

rescindo, Vcinam/ Przecinam/ Przerywam/ Rásuie/ Zrzynam/ Otwarzam/ Zrzucam 5. Znoszę. Abschneiden. *Rescindit ense malum, &c.* Rut. *syn.* Rĕsĕco, sĕco, ampŭto, scindo, abscindo. *vide Scindo. vel* dissŏlvo, sŏlvo, rĕvello, ăbŏleo, ăbrŏgo, antīquo, irrĭto, īnfirmo, dēstruo.

rescio, rescisco, Wyrozumiewam.

rescissio, Rásowánie/ Zniesienie/ Zrzucenie Rozwod.

rescissōrius, Rásowániu służący.

rescribo, Odpisuię/ Oddáię przez bánk/ Płácę przez list. Widerschreiben. *Debes hoc etiam rescribere si tibi cura.* H.

rescriptum, Odpis. *rescule sub Rupieci.*

rĕsĕco, *& resico, ŭi,* Odcinam/ Vcinam/ Vrzynam/ Obrzezuię.

resĕcro, Wypuszczam z przysięgi/ Degrádowáć

resectio, Vcinek 2.

rĕsēda, *æ.* Rukiew Hiszpáńska.

rĕsēdo, *as,* Vskramiam.

resegmen, Vcinek 1. Okrawek/ Obrzezek/ Ostrzyżek.

rĕsēmĭno, śieię 3. Odradzam się

rĕsĕquor, Odpowiádam 1.

resĕro, *as,* śieię/ Otwarzam 1. Auffthun/ Auffschliessen, *Insignis reserat stridentia limina consul.* Virg. *syn:* ăpĕrio, rĕclūdo, rĕ[...] pāndo, vel rĕtĕgo, dēclāro, mănĭfesto, [...]

resĕro, *is.* śieię 3. Znowu co czynię.

reservo, Chowam 4. 7. 9. Záchowuię [...] Kładam 1. Hinter sich halten. *Incolumem Pallanta mihi si fata reservant.* Virg. *syn:* Servo, āssĕrvo, rĕcōndo.

rĕses, *idis.* Stoiący 1. Proznuiący/ Zaleniwiały/ Gnuśny. Müssig/ faul. *Iam pridem residesq; animos, desuetaq; corda.* Virg. *syn.* Dēses, [...] ōsus, pĭger.

resex, *ecis,* Látorośl zostáwiona.

residens nusquam, Niespokoyny.

rĕsĭdĕo, śiadam 5. Jestem/ Zostáię 1. Proznuię/ Vtáie co/ *& sub* żałobę nośić. Niedersetzen. *Ferre suis rebus, cum residentem opem.* Avien.

rĕsĭdĭa, *à reses,* Gnuśność.

rĕsīdo, *is.* Vpadam na doł/ Vstáie co 2. Vpada morze, Cechnę. Sich wiedernieder setzen. *Gente sub assaraci fato ventura residet.* Virg: *syn.* Rĕsĭdeo, sĕdĕo, vel rĕquiēsco, quiēsco, plācor.

reside ferias, mortuos, sub żałobá/żałobę nośić.

rĕsĭdua *orum.* Ostatki. residuum Ostatek

residuus, Ostátni/ Pozostáły/ Gnuśny,

resignatum æs miliuare, *sub* żołnierz [...]

rĕsigno, Otwarzam 1. Odpieczętowáć/ Rozpieczętuię/ Oddáię 1. Oddáię przez bánk. Das Siegel auffbrechen. *-- Adimitq; & lumina morte resignat.* Virgil.

rĕsĭlio Odskakuię 1. Zrzucam kontrákt. Zurückspringen. *Frangatq; cuneos, resilit excussus chalybs.* (Jamb.) *syn:* rĕsŭlto, rĕflector, rĕtŏrqueor, rĕpĕrcŭtior, rĕpĕllor, rĕtro ĕxĭlio, sălio, [...] ror. *&c Echo.*

rĕsīmus, Zákrzywiony 1.

rĕsīna żywicá/ e, i, *non est anceps ibid.*

rĕsīnāceus, żywiczny.

rĕsīnātum, Wino przyprawne 2.

resinatus, żywicą nápuszczony/ *& sub* Włosow wyrywánie.

rĕsīnōsus, żywiczny/ Smolny.

resinula, żywicá. rĕsĭpio, Trącę.

resipiscentia. Vpámiętánie.

resip-

resipisco, Opámiętywam się/ Przychodzę k sobie. Wieder witzig werden/sich bekehren. *Nunc demum vasto fessi resipiscimus æstu.* P. *syn.* ad mentem redeo: me colligo.

resisto, Opieram się/ Sprzećiwiam się/ Odćiągam się/Przeczę/ Zástánawiam się/ Postawam/ Stánąć 1. Widerstehen. *Portarum vigiles, & cæco Marte resistunt.* Virg. *syn.* Repugno, reluctor, renitor, obnitor, adversor, obsisto, obsto, obsum. *phr.* Contra nitor, sto, sisto, obsisto. Hostem instantem, oppositum, hostilem incursum, sustineo, sustento, retardo. Inexpugnabilis obstat. Sustinet incursus, instantiaque ora retardat, immobilis hæret, ceu fluctibus obvia rupes. Velut pelagi rupes immota resistit. Perstitit ille animo, vultuq; immotus eodem. Hostesque minas ridet, et instantis metuenda pericula mortis. Nil timet, est animo constans. Densis obsistere turmis. *Resistere, pro Sistere.* Restitit ad nostras fessa labore fores. Incipit effari, mediaque in voce resistit.

resolvo, Rozwiązuię/ Roztapiam/ Rozpędzam/ Odpieczętowáć/ Płácę. Niewiedźiuchem czynię / Rozpuszczam się 2. Odbywam 3. Nagradzam/ Rozpuszczam pętly / Rozczarcháć. Auffloͤsen. -- *Zephiro putris se gleba resolvit.* V. *syn:* Solvo, dissolvo, rescindo, violo.

resolvo in pulverem, Ścieram 5.

resolvor, Słabieię.

resolutio, Rozwiązánie/ in Postánowienie.

resolutio alvi, Biegunká 1.

resolutus, *a, um* Rezolut / Auffgeloͤst. *Scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri.* Virg.

resolutus somno, Rozespał się.

Resona, *æ*, Głosu odbitánie.

resonabilis, Brzmiący/ *& sub* Głos

resono, *as, & priscè is.* Brzmię/ Rozlega się/ Śpiewam 1. Erthoͤnen / Wiederschallen. *Formosam resonare doces Amaryllida sylvas.* Virg. *syn:* Consono, persono, assono, sono, vel reboo, remugio. *phr.* Sonum remitto, refero, reddo. Sole sub ardenti resonant arbusta cicadis. Resonat clamoribus æther. *V.* Echo.

resorbeo, Pożeram/ Znowu co czynię. Verschlucken. -- *Retro atq; æstu revoluta resorbens.* Virg.

resorbeo vocem, Záiąkam się.

resorbeor, Ponikam/ Odchodźi morze.

resortior, Pozywam 2. Znowu co czynię.

Respectio. Sapient. 3. (apud LXX, est Visitatio) alioqui propriè sonat. Spoyrzenie.

respecto, Oglądam się 1. 4.

respectu, Względem.

respectum ago, habeo, Oglądam się. 4.

respectus, *us*, Weyrzenie/ Oglądánie 4. & Wzgląd/ Widok 3.

respergo, Pokrapiam/ Poprzsam 4. Posypuię 2. Besprengen. *syn.* Perfundo, aspergo, spargo.

respersio, respersus, *us*, Pokrapiánie.

respersus, *a*. Pokrapiálny.

respicio, Pátrzam/ Oglądam się 1. 2. Lituię się/ Stánuię 2. Wzgląd mam. Ráchuię się 2. Sich umbsehen. *Respice, cui regnū Italiæ &c.* Virg. *syn:* aspicio, conspicio, specto, aspecto, tueor, intueor, speculor, cerno, video, inspicio, suspicio, despicio, dispecto, circumspicio, prospicio. *phr:* Oculos fero, conjicio, in oculis lustro, obeo, lego, perlego, oculos pasco, reficio, recreo, pictura, tabella, &c. Oculos volvo, verso, adverto. *V.* *Aspicio.*

respiramen, Rrton.

respiratio, respiratus, *us*, Oddech Wytchnienie/ Przestanek

respiro, Oddycham/ Przychodzę k sobie/ Przestáię 2. Wytchnąć sobie/ Wydáię ziemia. Lufft schoͤpffen/ Athem holen. *Liquitur & piceum, (nec respirare potestas.)* Virg. *phr:* Spiritum, auram traho, duco. Auras capio, capto. Accipio, reddo. Calorem, æstum aura refrigero. *V.* *Respiro, vel* cesso: desisto, quiesco.

resplendeo. Świecę się/ Záiásnieć.

respondeo, Odpowiádam 1. 4. Oddáię 6. Odsługuię/ Ozywam się/ Idzę się/ Odbiia się/ Dogadzam 1. Zgadzam się/ Przypodobywam się / Spráwuię się 1. Wyrazam 2. Wyrownáć/ Stánąć 3. Zrownáć. Antworten. *Et cantare pares & respondere parati.* Virg. *syn:* Responso *phr:* Responsa do, fero, reddo, refero, remitto, jacto. Vocem, dicta refero, reddo. Contra ordior, reddo. Dictis addo verba vicissim. Dictis dicta sequor. Dixerat, et dicta Ilioneus sic voce secutus. Addidit hæc verbis ultima

ūltĭma vērba tŭis. āltērnis rēddĕre vērba nŏtis. Pau ca rŏgānti sŭbjĭcio. Tūrnus ăd hæc Rēgique jŭbet rēspōnsa Lătīno, cērta rĕfērre vĭros, ēt pācis dīcĕ-re lēges. Nōn rēspōnsa pŏtest cōnsŭltus rēddĕre vātes. *V. Colloquor, Loquor.*

respondet, Podobny 1. Naprzećiwny/ Rowny waga.

respòndet malignè. Szczeka.

responsio, Odpowiedź.

responsito, Odpowiádam 1.

responsivè, Odpowiádánym sposobem.

responso, Odpowiádam 1. Odwarkam/ Sprzećiwiam się/ Rozlega się. *& sub* Nie smákuie.

responsor, *oris*, Odpowiádácz/ Práktyk 2.

responsum, Odpowiedź 1. *& sub* Przepowiedzenie.

responsus, *us*, Proporcya.

respublĭca, res publica, Rzecz pospolita

respuit ictum, securim, Twárdy.

respuo, Wypluwam/ Odrzucam 2. Brzydzę się/ Wzrzucam/ Odbiiam/ Nie imie się go. Verachten/ verwerffen. *Respueris etiam Phœbo gravissima dona.* Tibull. *syn.* Rējĭcio, rĕcūso, rĕnŭo, āspērnor, fāstīdio. *V. Aspernor.*

respuor, Odskákuie. restagnatio, Powodź.

restagno, Wylewa z brzegow.

restat, Zostáie 1. restaurātio, Odnowienie.

restauro, Naprawiam 1. Wznawiam/ Przybudowáć 1. Erneuern. *syn.* īnstaūro, rĕpăro, rĕsārcio. *V. Reparo.*

restiārius, Powroźnik.

restibĭlis, Odrastáiący/ Co rok rodzący/ Odmłodniáły/ Płodny/ Żyzny/ *& sub* Rola co rok rodząca.

restibilis seges, Zboże nie śiane.

restĭcŭla, *Restĭcŭla*, Powrozek. i. *vt Testiculus*

restinctio. Gaszenie/ Vśmiermienie.

restingvo, Gaszę.

restio, ōnis, *m.* Powroźnik.

Restire, Colu. corr. Maturescere.

restis, *is, hæc,* Powroz 1.

restipŭlātio, Kontráktniká pierwszego pytánie.

restipulor, Kontráktniká pierwszego pytam.

restĭto, *as*, Ociągam się/ Opieram się/ Postawam idąc.

Restitrix, *apud Plaut. quæ constitit, restitit. Turneb. Palmer. Lambin. Taubman.*

restĭtuo, Przywrácam 2. 3. Wrácam 1. Naprawiam 1. Przeprawiam/ Szykuię 2. Poprzatam/ Przebudowáć 1. Pokrzepiam 1. Wieder geben. *Antiquus mensis restituatur bonos.* Mart: *syn:* Rēddo, rĕfēro, vel rĕpăro, rĕnŏvo.

restituo sanitati, restituo salutem, Vzdrawiam.

restituor, Przychodzę k sobie.

restĭtūtio, Wrácánie 1. Przywrocenie 2. Naprawiánie.

restĭtūtor, Przywroćiciel.

restitutōrius, Przywrotny.

restitutrix, Przywroćićielká.

resto, *as*, Zástánawiam się/ Opieram się/ Postawam idąc/ Odpor dáię/ Sprzećiwiam się. übrig seyn. *syn.* Sŭper sum. *phr:* Jāmque dŭæ rēstānt nōctes dē mēnse sĕcūndo, Cōntra ĕgo vīvēndo vīci mĕa fāta sŭpērstes, Rēstārem ŭt gĕnĭtor. Mē tămen ēxtīncto fāmă sŭpērstes ĕrit, Pōst mĕa mānsūrum fāta sŭpērstes ŏpus Aūsŏnĭŏque ūrbes pŏpŭlique sŭpērsunt.

restrictè, Ściśle.

Restrictim, restrictissimè, Krotko 1.

restrictus, Ściśły 2. Surowy 2. Skąpy.

Restrigo, as, sub Odpoczywam 2. *i. communi, vide Strigo.*

restringo, *is*, Otwarzam/ Rozdziewiam/ Rozwięzuię/ Zwięzuię/ Przywięzuię/ Zátrzymawam 1. Wieder binden/ wieder zustricken. *syn.* āstrīngo, lĭgo, rĕlĭgo, rĕvincio: cŏērcĕo, cŏhĭbeo, cōmprĭmo.

resulto, *as*, Odskákuię/ Odbiia się/ Rozlega się. Wieder auffspringen. *Saxa sonant, vocisq; offensa resultat imago.* Virg: *syn:* Rĕsĭlio. *Vide suprà Resilio.*

resūmo, *is*, Znowu biorę/ Znowu co czynię/ Wrácam się. Wieder nehmen. *Instat anhelanti, prohibetq; resumere vires.* Ov. *syn.* Rĕcĭpio.

resuo, Porzę 1.

rèsŭpīno, Wznák kogo ćiągnę/ Wywrácam/ wznák náchylam/ Naśćieżą/ Przewrácam/ Otwarzam 1.

rèsŭpīnus, resupinātus, Wznák leżący. Der auff dem Rucken ligt. *Quaq; tuiti spectat resupina sydera cervix.* Mart. *syn.* sŭpīnus, resupinatus, rĕcumbens, recumbēns, jacēns. *V. recumbens.*

resurgo

resurgo, Powstáię 1. Odrastam. Auffstehen. *Ostendunt, illic fas regna resurgere Trojæ.* Virg. *syn.* āssūrgo, sūrgo, vel īnstaūror, rĕnŏvor, rĕpăror, rĕficior. *V. mox Resuscitor.*

resurrectio, Zmartwychwstánie.

resuscito, Znowu co czynię/ Wskrzeszam. Wieder auffwecken/ erwecken. *Positamque resuscitat iram.* Ovid. *syn:* ēxcĭto, sūscĭto. *phr.* ēxtīnctum, fūnctum cădāver, mōrtŭum ăd vītam rĕvŏco, rĕdūco, ēxcĭto, sūscĭto; ŏbĭta à mŏrte, ăb īnfērnis ūmbris rĕdūco, rĕvŏco, ēxtrăho. Vītam ădēmptam, ănimam rēddo, rēstĭtuo. Vitæ, sŭpĕris auris rĕddo. ad lucem, sŭb lūmĭnis aūras, in cœlum Mānes sĕpūltos rĕvŏco. Rĕvŏco ăd mūnĕra vītæ, ad lūmina vitæ. Rēstĭtŭit dēfūncta cădavĕra vitæ. Quæ vŏlet ad sŭpĕros sūrgēntia cŏrpŏra dūcet.

R E T

Rēta, æ, Ráspá w rzece.

rĕtālio, as, Oddáię wet zá wet.

retardatio, Zátrzymánie 1.

retardo, Báwię kogo/ Hámuię/ Zátrzymawam. Auffhalten/ zurück halten. *Virgines nuptæ, tua ne retardet,* (Saph.) Hor. *syn.* Tārdo, rĕmŏror, dēmŏror: rĕtĭnĕo, dētĭnĕo, sīsto. *phr.* Mŏram făcio, āffĕro, īnfĕro. *V. Moror.*

retaxare, Odszydźić.

rēte, is, śieć 2. 3. śiátká páięcza/ Páięczyná/ Sák 2. Sztuká práwna. Netz/ Garn. *Si dum tu sectaris apros, ego retia servo.* Virg. *syn.* Lăquĕi, cāssēs, līna, tēndĭcŭla, pĕdicæ, īndāgo. *epith:* Apposĭtum, dĭspŏsĭtum. *phr:* Plăgārum fraūs, dŏlus, rāri ānfrāctus. Hūmēntia līna. Nodōsi cāsses. Dūcēntia rētia pĭsces. Fĕris sylvēstrĭbus īnĭmica. Tēnsa fĕris.

rēte-jăcŭlum, Sák 2. Wiećierz/ Toń 2.

rĕtĕgo, Odkrywam/ Obnażam/ Wyiawiam. Auffdecken. *Consilium retegis Lyæo.* (Dactyl. Troch.) H. *syn:* ăpĕrio, dētĕgo, reclūdo, rĕsĕro, pāndo, ēxplĭco.

retendo, Spuszczam.

retentio, Zátrzymánie 1.

retento, as, Zátrzymawam/ Hámuię/ Wznawiam/ Znowu co czynię.

Retentor, oris, Zátrzymácz.

rĕtēxo, Rozpuſzę 2. Znowu co czynię/ Poprę/ etc. Wyliczam/ Ráśuię/ Odwoływam. Das geweben wieder auffadmen. --- *Orbes explent cursu, totidemq; retexunt.* Virg.

rētia, æ, *priscè.* śieć rybia.

rētiācŭlum, śiatká 2. śieć ná zwierz.

rētiālis, *sub* Siatkowy.

rētiārius, *substant.* Wyśiekácz 1. *al. propriè* Siatkarz/ Siatnik.

rĕtĭcēntia, Zámilczenie. *Item figura eadem Aposiopesis.*

reticeo, Zámilczeć. Verschweigen. *Non poterunt juvenes nostro reticere sepulchro.* P. *syn:* Tăceo, cōntĭcēsco, ŏbmūtēsco, sūbtĭcĕo, vel sūpprĭmo. *V. Obmutesco.*

rētĭcŭlātus, Siátkowy.

rētĭcŭlum, Siatká 1. Czepek 3. Worek śiatkowy/ Pytlik/ Rzeszoto/ Toń/ Sito 2.

reticulum odoramentorum, *sub* Rowniánká.

reticulum ventriculi, Siatká fláková/ *sub* Flák.

rētĭcŭlus, Siatká 1. 3. Oglowká.

rĕtĭnācŭlum, Vwiązek/ Lec/ Liná. Einheber/ Gehält/ halter --- *Amerina aptant lenta retinacula viti.* Virg. *Elaqueanda animi constantia, ne retinaclis.* Prud. *epith:* Rārum, cōnnēxile, sinŭōsum, nōdōsum, ēxtēnsum, fāllāx, dŏlōsum, sūbdŏlum, lătēns, ōccūltum, īnsĭdĭōsum, ābdĭtum, căvum, lătĭtāns, īnĭmīcum, părātum, pŏsĭtum.

Retinentia, Zátrzymánie 1. Pámięć 2.

rĕtĭneo, Trzymam 2. 7. Zátrzymawam 1. Zábowuię 1. Przestrzegam 3. Więźnię 2. Behalten. --- *Possunt retinere magistri.* Virg. *syn.* Tĕnĕo, cōntĭnĕo, vel tārdo, rĕtārdo, mŏror, rĕmŏror, dēmŏror.

retineor, Zatrzymawam się/ *& sub* Przewodzę co ná sobie.

Retingo, Stat. corr. Recingo.

Rētiŏla, śiatká. *rētis, is.* śieć rybia.

rēto, as, Slámuię/ *& sub* Rárpá.

retondeo, *sub* Przypasam/ Znowu co czynię.

rĕtŏno, as, *sub* Grzmi.

retorqueo, Obracam wzad/ Odbiiam/ Zákręcam/ Oglądam się 1. Zurück schlagen. *Aversos toties cursus Iuturna retorsit.* Virg: *syn.* Rēflēcto, rĕpēllo, flēcto, *phr:* ille dŏlōre fĕrox căput in sua tērga rĕtōrsit.

rĕtor-

retorreo, retorrescit, Vsycha/ Zagorzywa/ *& sub* Znowu co czynię.
retorridè, Sucho/ Zagorzało.
retorridum facio, Suszę 2.
retorridus, Wygorzały/ Suchy/ Zagorzały.
retortus, *à retorqueo*, Krzcony/ *& sub* Opak rece. Krumb. *Contursu lacrymisq; immobilis ille retorto.* Virg.
retostus, *à retorreo*, Przypiekany.
retractatio, Odwolywanie.
retractatus, Wyprawiony/ Gładki.
retractio, Vmknienie/ Wschodowe placyki.
retracto, Odnawiam/ Powtarzam/ Odwolywam 2. Wznawiam/ Poprawiam/ Znoszę/ Przeglądam 5. Rozwalam 1. Czytam 2. Popilowáć/ *& sub* Vrázam. Widertuffen --- *Micant digiti ferrumq; retractant.* Virg.
retractus, Wbiegły/ Zbieg.
retrado, is, Oddáię 1.
retraho, Odciągam 1. Przywlokę, Zatrzymawam/ Cofam się/ Vmykam 1. Wracam 2. *& sub* Pogonić. Hinder sich ziehen. *Impediunt, retrahitq; pedes simul unda, &c.* Virg.
retrectans, Zuchwały/ Odciągáiący się.
retrecto, *as*, Odciągam się.
retribuo, Oddáię 1 Wiedergeben/ Erstatten. *Corpora retribuat rebus, recreatq; fluentes.* Luc. *syn:* Reddo, refero. *V. Remunero.*
retributio, Oddánie 2. Zapłátá.
Retrices, apud Festum, aquæ rivi ad rigandos hortos. Row 2. [Gnoy 1.
retrimentum, Miekiny/ Wyrlocżyny/ Zuz/
retrò, retrorsum, Wzad 1. 5. Pozad/ wspák. Hinter sich/ Rückwärts. *Abduxere retrò longè capita ardua ab ictu.* Virg: *syn:* à tergo; pône, post terga.
retrò aures, Zá uchem. retro quis, Przeszły
retrò valet, Obrotny wzad.
retrò-ago, Obracam wzad.
retrocessus, *us*, Cofnienie się.
retroduco, Odprowadzam.
retro-eo, wracam się/ wzad idę.
retro-fero, Odnoszę/ Wracam się.

retro-gredior, Wzad idę.
retrogradus, Opáczny/ Wspák idący.
Retropenduli crines, Apulei.
retrorsum do vela, Wracam się 1.
retrorsus, *Nomen adiect.* Tylny 1.
Retrorsæ mentes, pro Voce. Retrograda. Apud Lampr. legit Putean. & Casaub. i. refractaria: retro ferentes pedem.
retrorsa respiciens subsistit. *Apulei.*
retrorsus, *Adverb.* Wzad.
retrudo, Odpycham/ Odtrącam/ Odsyłam/ Rzię 1.
retrusus, Skryty 1.
Retuba, Nomi. cort. Rutuba:
retundo, Odbiiam/ Odpor dáię/ Vstromiam/ Tępię/ Zbiiam dowod czyi. Stumpff machen. *Ducere & indomita virtute retundere mentes.* F.
returo, *as*, Odrykam/ Otwarzam 1.
retusus, Tępy. Gestumpfft -- *Nec ferro lædo retuso,* Virg.

R E V

revalesco, Wzmagam.
revanesco, Nisczeię.
reveho, Odwożę. Zurück führen. *Qui te vehit nobis, æternaq; pergama servas.* Virg. *syn.* refero, reduco.
revehor, Wracam się 1.
revelatio, Obiawienie.
revello, *is*, Oddzieram/ Wyrywam/ Wyłamuię/ Odbiiam/ Obalam 1. Przetrywam/ *sub* Zrucam most. Abreissen. *Insequar & quos Sidonia vix urbe revelli,* Virg. *syn.* avello, ab ſtraho.
revelo, *as*, Odkrywam/ Obiawiam 1. Entdecken. *Cui sit sancta Deus pandens arcana revelat.* Vict. *syn:* aperio, detego, recludo, retego, declaro, pando, explico, manifesto, patefacio, prodo, indico. *V. Manifesto.*
revendo, Znowu co czynię.
reveneo, Przedáię mię.
revenio, Wracam się 1. 8.
reverà, re vera, Rzeczą samą/ Zaiste.
reverbero, Odbiiam 5. 6.

reverendus, Cżći godny/ Vczćiwy.
revĕrens, *tior. issimus*, Szánuiący.
reverenter, reverentissimè, Vczćiwie/ Náboznie.
reverentia, Vczćiwość/ Cżcżenie 2. Szánowánie kogo/ Obawiánie się/ Wstyd 1. 2. Wzgląd. Ehrerbietigkeit/ Ehrwürdigkeit. *nulla est reverentia dandi.* Mant. *syn:* Vĕnĕrātio, obsĕrvāntia, cūltus, hŏnor.
Reverentia Tua, Sua, Reverentia Vestra, sub Wásmość. *an Latinè rectè?*
revereor, Obawiam się/ Wstydzę się. Einen förchten. *syn:* Vĕrĕor, cŏlo, hŏnōro. *Vide Veneror.*
reverro, Rozmiatam.
Reversa, æ, B. sub Cyrográf 1.
reversio, Wracánie.
reversionem facio, Wrácam się 1.
Reverso, as, Przewracam.
rĕvertĭcŭlum, Wracánie 3. Náwracánie 1.
revertitur vomitu, *sub* Womituis.
reverto, rĕvertor, Wracam się 1. Wiederkehren. - - *Ad tua magna pater, consulta revertor.* Virg: *syn.* Rĕdeo.
Revideo, Dogladam.
revilesco, *sub* Tánieię.
revincio, Záwięzuię 2. Hinter sich binden. *Errantem Mycone celsa, Gyaroque revinxit.* Virg. *syn.* Vincio, ligo, rĕligo, *&. Vincio.*
revinco, Przekonywam/ Zbiiam czyi dowod.
revinctus, Przewiązány. Hinter sich gebunden. - - *Iuvenem inter eu post terga revinctum:* Virg:
revirescó, Odmładzam się/ Powstáię 1. Znowu co czynię/ Wstoráć. wieder grünen. *Arte suum parili revirescere posse parentem.* Ovid.
revirido, apud Esdram. Ożywiam suche drzewko/ czynię że się zázieleni.
revisito, Bywam gdzie/ Dogladam 2.
reviso, Dogladam 2. Náwiedzam/ Bywam/ Dowiáduię się.
revito, as, & is priscum, Wracam się.
rĕvīvisco, Ożywiam 1. Wzmagam/ Przychodzę k sobie / Odrastam. wiederumb lebendig machen. - - *Alloquiu anima hac moribunda revixit.* Ovid. *syn:* Rĕsūrgo ăd vītam, rĕsūscĭtor, vel rĕcrĕor. *&. Resuscitor.*
reum facio, Obwiniam/ winuię.
reunctor, Łázienik.
revocabilis, Od wrotny/ Nagrodny.
rĕvŏcāmen, Odwodzenie/ 1. wracánie 3.
rĕvŏcātio, Przyzywánie/ Odwodzenie 1. wracánie 3. Przypomieszczenie/ Przypominánie.
rĕvŏco, Przywracam 1. 3. Odwodzę 2. 3. Odwoływam 2. Odćiągam 1. Wracam 2. Wracam się 2. Odmieniam zdánie/ Odkadzam/ Kásuię/ Hámuię. Náwracam kogo/ Cofam się/ Powtarzać kázę/ Posilam/ wstrzeszam/ Wstawiam/ Przywodzę 2. Zaprászam/ Wznawiam/ Przypominam/ & *sub* Przypominam. Zurück ruffen/ widerruffen. *Sed revocare gradum superasque evadere ad auras.* Virg. *syn.* Rĕdūco, ăbdūco, ăvŏco, rĕtrăho, ăvērto, ăbstrăho, rĕmŏveo.
revoco me ad mediocritatem, Vymuię się.
revoco in dubium, Wątpię 1.   (ctam.
rĕvŏlo, Wracam się 1. Wząd 2.
revolvo, Wywalam/ Przewracam/ Wárcuię. Umbweltzen. - - *Ore miserum, iterumque revolvere casus.* Virg.
revolvor, Wracam się 1. 2. Obracam.
rĕvŏmo, Womituię/ Wyrzucam. Wiederspeyen. *Et falsos ridens revomentem pectore fluctus.* Virg.
rĕus, Obwiniony 1. Winien 1. winny 1. Strona odpotna/ & *sub* Grzeszny. & *sub* Przewiniony. Ein Verklagter/ Schuldiger. *Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.* M. *syn.* Sŏns, nŏcens, nŏxius, ăccūsātus. *epith.* Trīstis, pāllens, păvĭdus, pāllĭdus, sōllĭcĭtus, ăttŏnĭtus, trĕpĭdus, squāllĭdus, mĭser. *phr:* Scĕlĕris, crīmĭnis cōnscĭus. Crīmĭne ĭnīquo dēlātus. Crīmĭnis rĕus, āctus. Immēnsa vĭtĭōrum mōle grăvātus. Pĕccāti labe nŏtātus. Sōrdĭda mœstus tŏgā. Vūltum dējĕctus, intōnsos rĕspērsus pūlvĕre crīnes. Pāllŏr ĭn ōre cōnscĭus aūdācis făcti dāt sīgna rĕātus. Prăsĭdĭum ĕs mĭsĕris, Chrīste bĕnīgne rĕis. *&. Confuso, Sceleratus.*
reus majestatis, perduellionis, Nieprzyiaciel.

reus nocens, reus rei capitalis. Złoczyńcá.
revulsio, Oddárćie/ Odćiągánie.
Rēx, Krol/ Pan 1. Chlebodawcá/ Przedni/ Dobrodźiey/ Przyiaćiel możny. Ein König. *An nescis longas Regibus esse manus?* Ovid. *syn.* Princēps, Impĕrātor, Rēgnātor, Rēctor, *epith.* Fōrtis, māgnănĭmus, pŏtēns, gĕnĕrōsus, invīctus, bēllĭger, Mārtĭus, Māvōrtĭus, māgnĭfĭcus, trĕmēndus, clārus, illūstris, ārmĭpŏtens, prūdēns, săpĭēns, prōvĭdus, mŏdĕrātus, lēnis, jūstus, æquus. *phr:* Pŏpŭli rēctor. mŏdĕrātor, dŏmĭnātor, rēgni princēps, sūmmus præses, rēgna, scēptra tĕnens, gĕrens, rēgāli jūre pŏtēns. Scēptra quī mănu gĕrit, gēstat, tōrquet, mŏdĕrātur. Quem rēgālis pūrpŭra tĕgit, ōrnat. Quisquis sŏlĭo fūltus ĕbūrno Jūra dat, & lēges pŏpŭlis. Rēx ēst quī pŏsuit mĕtus, rēgis diădēma cŏrōnat. Quēm pēnes ēst lēgūm vĕnĕrănda pŏtestas. Quem Dĕus in cēlsa sēde lŏcavit. Qui pŏpŭlos sūb dĭcĭōne tenet. Cōnsĭliis rēges mŏdĕrāntur rēgna, trăhūntque. Mŏbĭle mūtātur sēmper cum Princĭpe vūlgus. *v. Princeps.*
rex avium. Krolik ptak.
rex convivij, mensæ, Biesiádnik.
rex infans, Krolewic.
rex sum, Dobra náſzá/ wygrawam 4.

R H

Rhā, Wolgá.
rha barbarum, Rábarbarum.
Rhācōma, *Gr.* Rápontyk *nam à racos, in* Łáchmány. *breve.*
Rhăgădes, *hæ Gr.* Popadánie nog.
Rhāgion, *Gr.* Páiąk
Rhāgoides, Celso tunicula oculi perforata in medio, acino expresso similis.
rhăgŏpŏdes, *Gr. sub* Popádánie nog.
rhamus, *hic Gr.* Bodlak.
rhamnus, catharticus, Szákłák.
rhăphănīnus, Rzotkwiány/ Chrzanowy.
rhăphănītis, *Gr. sub* Kosáćiec.
rhaphanos agria, *Gr.* Rzotkiew 2.
rhăphănus, *Gr.* Rzotkiew 1. 2. Chrzan.
rhā-ponticum, Ráponryk.
Rhapsodus, qui heroicos versus in scena recitabat. Turneb. vel enarrabat. Rhodigin.
rhēda, *æ.* woz. Eine Karre/ Gutsche/ Caroffe: *Inde caput morbi: rhedarum transitus arcto. Juv. v. Currus.*
rhēdārius, *adiect.* wozowy.
rhedarius, *substant.* woźnicá/ Kolodźiey.
rhēno, ōnis, *hic*, Kożuch 1. Szubá.
rheon, *rhei, n. Gr.* Rábárbárum.
Rhētor, *Gr.* Krásomowcá/ wymowcá/ Krásomowski mistrz. Ein Wolredner. *Quid cum Grammaticis, Rhetoribusque mihi.* Mart.
rhētŏrĭca, *æ, Gr. vel* rhetorice, *es,* Krásomowstwo.
rhetorica ars, rhetoris ars, *Idem.*
rhetorica forensis, Prokurácya.
rhetoricè, wspániále.
rhētŏrĭcor, *aris,* Krásomostwá záżywam.
rhētŏrĭcōtĕros, *Gr. sub* Krásomowcá.
rhētŏrĭcus, *Gr.* Krásomowski.
rhētŏrisso, Krásomowstwá záżywam.
rheuma, *Gr.* Ciecżenie 2.
rheumătĭcus, *Gr.* Ciecżenie ćierpiący.
rheumătisma, *Gr.* Rymá.
rheumătĭsmus, *Gr.* Ciecżenie 2.
rheumatismus ventris, Biegunká 1.
rhexia, Czerwieniec 1.
rhīna, *f. Gr. eadem* Squatina, *&* Piłá słosátka.
rhīnărion, *Gr.* Piłká/ *sub* Piłá słosátka. *Paulo Æginatæ est Collyrium egregie abstergens instar limæ,* rhinion, *Gr.* Piłká. *ibidem. Celso idem Collyrium,*
rhīnēma, *tis, Gr.* Opiłki.
rhinŏceros ōtis, *m. Gr.* Nosorożec/ Zebáty.
rhīnŏchȳsia, *Gr.* Czerwieniec/ Obrazki.
rhīnŏclĭsia, *Gr.* Obrazki.
rhiscus, *Gr. ut scribunt aliqui. v.* Riscus,
rhizias succus, *Gr.* Korzeniowy/ *& sub* Cyrenáyskie źiele.
rhŏdĭnum, *Gr.* Rożány oleiek.
rhŏdĭnus, *Gr.* Rożány 1.
rhŏdītes, *æ. m. Gr.* Rożány kámień.
rhŏdŏdăphne, *Gr.* rhododendros, *Gr.* Plechowiec.
rhŏdōnia, *æ, Gr.* Rożány ogrodek.
rhŏdōra, *æ,* Srebrnik drugi źiele.
rhoea, *æ,* rhoeas *adu. Gr.* Mák.
rhoītes, *æ, m. Gr.* Gránatowe wino.

rhom-

rhombus, hic Gr. Czworográniſta ukośnie figury/ Cewká 2. wrzeciono/ Pláſzczká/ as wiiádło? Item ſagarum inſtrumentum, ſub wrzeciono.
rhomphea, Gr. Miecz/ włocznia 1. Glewiia.
rhonchiſonus, Chrapáłá/ Parſkáiący.
rhonchiſſo, è Gr. Chrapam. (ſtwo.
rhonchus, Gr. Chrapánie/ Parſk/ Szyder-
Rhopălĭcus, Rhopaliōs verſus. Serbio. eſt in quo verba ut ſequuntur per ſyllabas creſcunt, clava ſimilis. ut
Rem tibi conceſſi dulciſsimè convenientem..
Talem Homer. Muret. ait eſſe illum.
Idem Fiſtularis. Rhopalicus à fine.
Vectigalibus armenta inferre jubet Rex.
rhōphălon Herculeum, Gr. Grzybienie.
rhus, Gr. ex ῥοῦς Gárbárſkie drzewko/ Bo-rowki 2. Genere m. f. & n. Græci & Latini u-
rhyntăce, es, Gr. Łatáwiec ptak. (ſurpant.
rhypărŏgrăphus, Gr. ſub Málowánie.
rhyſſōsis, f. Gr. Marſzczenie.
rhythmicus, Gr. Rymopis/ Rymowny.
rhythmus, m. Gr. Rym 1. 2. Puls. Takt.
rhythium, diminut. à rhyton, Gr. ſub Łacho-wká. vario ſignificatu.

R I

Ribes, B. Porzeczki.
rica, Podwiká/ Bindá 2. Szátá białogłow-ſka/ Chuſtká 1. [cy.
riciniatus, Pláſzczem odźiany/ żałobe 1. oſze-
ricinium, ricinum, Pláſzcz/ żałobny ráńtuch
ricinus, Rántuch.
ricinus, Kleſzcz robak/ Kleſzczowiná. Cor-ripit i. utrumq; Serenus.
ricta fremunt, ſub wárcze.
ricto, as, in Łampárt. rictum, Páſzczeká 2.
rictum diduco, diſtendo, Oſzczerzam ſie.
rictus, us, Gębá 1. Páſzczeka otworzona / wárk/ Oſzczerzanie. Das auffſperren o-der krummen des Mauls. [illegible] eſt flu-mis, [illegible] Ovid: epith: Hians, hiulcus, apertus, [illegible] patulus, [illegible]
Rictus [illegible]
ridula, [illegible] (ſticum.
ridendus, śmiechu godny.

rīdeo, śmieię ſię 1. 2. 3. Lachen. Ridet amatorem Lyda puella ſuum. Ovid; ſyn: Căchĭnnor. phr. in riſus, in căchinnos sōlvor. ōra in riſus sōlvo. ōs riſu dīdūco, lāxo. Riſum tōllo, ēdo, ingĕmino. Riſu cōncŭtĭor, quătior, gĕſtio. Riſu lāxāre lăbēlla. Ridet dēmiſſo Nævia vultu. Vūltu quō cœlum tēmpēſtātēſque ſĕrēnat. Riſus & ē nōſtro vōn[illegible] ēbant gaudia riſu. 6, Riſus.
rīdĭbundus, śmieſzek.
rīdica, Kol 1. Tycz/ żerdź di producit Renat. álii corripiunt.
rīdĭcŭlārium, żárt 2.
ridicularius, śmiechu godny.
ridiculè, śmieſznie.
ridiculiſsimus, żartowny/ śmiechu godny.
ridiculōſus, ridiculoſiſsimus, Idem.
rīdĭcŭlum, Szyderſtwo/ śmieſzna.
rīdĭcŭlus, Błazeńſki/ żártowny.
riēn, ēnis, m. Nerká.
riēnōſus, Nerek bol ćierpiący.

R I G

rĭgātio, Pokrapiánie.
rĭgens, Zdrętwiáły/ Chropowáty.
rigentes oculi, w ſłup idące oczy.
rĭgeo, Martwieię/ Náciężam ſie/ Twárdnie-ię/ Márznę/ źiębnę/ wſtáią włoſy. Vor Froſt erſtarren. Terra boum plumbo inſuta ferroq; rigebat. Virg. ſyn. Rigēſco, algĕo, frigĕo, hōrreo. 6. Frigeo, Horreo.
rĭgeſco, rigedor, aris. Twárdźieię.
rĭgĭdus, Nie gibki/ Náginániu przećiwny/ Twárdy/ Zdrętwiáły/ Srogi/ Surowy 2. Zimny 1. Steiff von Kälte/ Streng. [illegible] falces rigidum conflantur in enſem. Virg. ſyn. āſper, dūrus, vel frigĭdus.
rĭgo, Pokrapiam. wäſſeren/ netzen. Disjicit & ſparſo latè rigat arma cruore. Virg. ſyn. Irrĭgo, irrōro, hūmecto, phr: ăquis āſpērgo, ſpārgo, pērfūndo, mădĕfăcio, ăquas ſpārgo. Rōrem lātè dĭſpērgĕre. Spārgĕre sēmen ăquā. Hērbĭfĕris rōrem diſſēmĭnat agris. Vultum lacrymis atque ōra rigāvit. Mōllis erat tēllus rōrata māne prŭīna. Jūppĭter ĭmbribus crebris rigat ĭmbribus agros. ēſt mihi fœcūndus dōtālibus hortus in agris. Aura fōvet liquidæ fonte rigatur aquæ.
rĭgor, oris, Twárdość/ Nieużytość/ Zdrę-twienie/

ṕwienie/ Zimno/ Bystrość 1. Surowość/ Miedzá/ Niegibkość/ *sub* Niegibki/ Stálenie. Härte/ Kälte/ Item Strengheit. *Prima caloris enim pars & postrema rigoris.* Lucr. *syn.* āspĕrĭtas, dūrĭties, vel frigus. *epith:* Aūstērus, hōrrĭdus, dūrus, āsper, mārmŏrĕus, īnflexus, sævus, īmmītis, īmmānis. bārbărus, trūx, mĕtŭēndus. *phr:* Dum mēns aūstēri plēna rigōris ĕrat. Tĕnēt ēxāngves rigor hōrrĭdus ārtus. Dēpōne rigōrem mārmŏrĕum, virgo, īnflēxi pĭĕtas ădămānta rigōris mōllĭret.

rigōrātus, rigoro, Vrwiethzam.

riguum, Mokrzyzny/ Pokrapiánie.

riguus. Mokry. Gewässert/ *naß. Rura mihi & rigui placeant in vallibus amnes.* Virg: *phr.* irrigŭus, ūdus, mădĭdus, hūmĭdus.

rima, Rospádliná 1. Dziura 2, Eine Spalt/ Riß. *Accipiunt inimicum imbrem, rimisque fatiscunt.* Virg. *syn.* Hiātus, fissūra, scissūra, spirāmĕntum, mĕātus, fŏrāmen. *epith:* Pătens, ăpĕrta, āngūsta, tĕnŭis, lāta, hiūlca, hiāns, mūrālis. *phr:* Labantes junctūræ. Mūrāle vitium. Rimosus părĭes. Dīssĭlĭūnt agri, rimīsque vidēntur ăpĕrtis. Rimōsibus rimis [illegible] fĭndĕntes scinderet agros.

rimas ago, Pada sie/ Rysuie sie.

rimor, *aris,* Szperam/ Grzebie 1. Przeciam/ Szukam. Ersuchen/ forschen/ grübeln. *Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.* V. *syn.* Quæro, scrūtor, 6. *Quæro.*

rimōsus, Rospadły/ Dziuráwy. Spaltig. *Tu tamen & levi rimosa cubilia limo.* Virg. *syn.* Dĕhiscēns, hiāns, pătēns, ăpĕrtus, hiūlcus.

rimula, *sub* Rospádliná 1. ringo, *is,* wárczę.

ringor, *eris,* warczę/ Cʒerzam sie/ Gryze sie/ Gniewam sie 1. Dąsem sie.

ripa, Brzeg 2. Gestade eines wassers/ Ufer. *Riparumque toros, & prata recentia rivis.* Virg. *syn.* Littus, ora, ācta, margo. *epith:* ărēnōsa, grāmĭnĕa, vĭrĭdis, hūmĕns, ūda, mădĭda, ridens, hērbĭda, mūscōsa, ūmbrōsa, frīgĭda, gĕlĭda, frondēns, virēns, vērnāns, spūmāns, spūmōsa, ūndāns, declīvis, strĕpēns, flŭvĭālis. *phr:* Ripæ margo, ōra, āggĕr, crĕpīdo, clīvus, tŏri. Vĭrĭdissĭma grāmine ripa. Aquās ōblīquo mārgine cingēns, claudēns, fīniēns. Grāmine vērnāns. Tēcta, præcīncta ārbŏrĭbus. Mōllis dēclīvi trāmite ripa. Arēnōsæ in margine ripæ. ăd ripas lēne-sŏnāntis ăquæ ōras. ĕt līttŏra circum. Vicīnæque frĕmunt ripæ crĕpĭtantĭbus ūndis, riparum clausas margine finit aquas. Vēntum ĕrat ăd mōllem dēclīvi trāmite ripam. Grāvĭter căvæ sŏnŭērunt līttŏra ripæ. 6. *Littus.*

riparensis, Pogránicżny/ Pobrzeżny.

rīpārĭŏla, Grzebieluchá.

rīpārius, Pobrzeżny. rīpŭla, Brzeżek.

riscus, *Gr.* Macloch/ Szkátułá/ Skrzynka.

risibilis, śmiechowi podległy.

risio, śmiech 1. 2.

risor, śmieszek. Ein Lacher. *Verum ita risores, ita commendare dicaces.* Hor. *syn.* Dērīsor.

risorius honor. Fulgentio.

risu excipere, obruere. wyśmiać.

risu vultum solvere, risum tollere Rośmiać [się].

risum capto, concito, excito, facio, moveo, śmieszę.

risus, *us,* śmiech 1. 2. 3. Ein Gelächter. *Incipe parve puer risu cognoscere matrem.* Virg. *syn.* Căchinnus. *epith:* Lætus, hĭlăris, jūcūndus, blandus, tĕner, trĕmŭlus, mōllis, dūlcis, sĕrēnus, vĕnŭstus, ēffūsus: sŏlūtus, prŏtērvus, prŏcāx. *phr:* Dum ridĕs, lĕpĭdo tānta ēst tibi grātia rīsu. Blāndo laudem prætēxĕre rīsu. Cāsta fides, rīsus hĭlăres, mōrēsque sĕrēni. Nūnc ălacres rīsus, nūnc ĕt jŏca læta părāntur. Frōns læta, ĕt făcilis gēstus, rīsūsque sĕrēni.

risus erumpit, Rośmiać się

rite, Obrządnie/ Porządnie 9. Słusznie/ Przystoynie. Nach Gewonheit/ gebührlich. *Ergo rite suum Baccho dicemus honorem.* Virg. *syn:* Dē mōre, ēx more, ŭt dĕcet.

rites, *is, m.* Obrząd. ritu, Na kształt.

rituālia, *ium,* rituales libri, Agenda.

ritualis, Obrządkowy.

ritualiter, Obrządnie/ Z ceremoniámi.

ritus, *us,* Obrząd/ Sposob, Eine Gewonheit/ weiß. *Hinc populi ritus edidicere novos.* Ovid. *syn:* Mōs, cōnsvētūdo, rătio, mŏdus. *epith:* sŏlēnnis, pius, vĕrēndus, vĕtūstus, prīscus, āntīquus, vĕtus, bŏnus, nŏvus.

rīvalis, *subst.* Spółcurnik/ Konkurent/ Zyjecz/ Zawiśnik/ Społzalecnik/ Społprosżący/ Społstadnik/ Miłośnik społny. Ein Mitbuhler. *Quin sine rivali, teque & tua solus amares.* Hor. *syn.* Æmŭlus.

rīvalis, *adiect.* Rzeczny.

rīvālitas, Zawiść 2. Konkurencya/ & *sub* Społzalecnik.

rivālitia lex, *sub* Spolzutnik.
rivātim, Strumieniem.
rivi sangvinis, żyłá krewna.
rivīnus, Spolzalcernik/ Szyiecz.
rivŭlus, Strumyk. Ein Bächle. *Aridus ut magnas impellat rivulus undas*: Arato.
rīvus, Strumień 1. 2. Zrzodło/ Wodá przyprowádzona/ Rurmusowy row. Ein Bach. *. . tenuis fugiens per gramina rivus*. Virg. *syn*. Rīvŭlus. *epith*: irrĭgŭus, tĕnŭis, fŭgiens, errans, serpēns, lŏquāx, quĕrŭlus, garrŭlus, susurrans, vitrĕus, nĭtidus, limpĭdus, pellucĭdus, argentĕus, crystallinus, jūgis, pĕrennis, præceps, flŭens, lĕvis, strĕpitans, strĕpens, salĭens, prōnus, oblīquus, cĕler, gĕlidus, liquĭdus, lăpĭdōsus, raucus, argūtus, undans, sŏnans, crĕpĭtans, ductilis, cădens, văgus. *phr*. Flŭens per prāta virentia rivus. Flŭunt quĕrŭli sinuōso trāmite rivi. Dēflŭit incerto lăpĭdōsus murmure rivus. Læta susurrantes fŭgiunt per grāmina rivi. It præceps per sāxa sŏnans spūmantia rivus. Dulcis ăquæ sălĭente sitim restingvere rivo. *v. Fluvius. Fons, Torrens.*
rixa, Swar. Zanck Hader. *Vecordem parat excitare rixam*. (Phal.) *syn*: Jūrgium, altercātio, contentio, discordia, dissidium, lis, pūgna. *epith*. Clāmōsa, insāna, vēsāna, răbiōsa, imprŏba, iniqua, dira, inimica, fŭrens, prŏbrōsa, turpis, ăcerba, mŏlesta, aspĕra, fervida, sangvinea, cruenta. *phr*: Lingvæ contentio, prælia, jūrgia. Lītigiōsa verba, dicta, āmāræ prælia lingvæ. Stŭdia irārum, atque ŏdii. *v. Convicium, & injuria.*
rixam committo, Swárzę się.
rixas inijcere, Poswárzyć drugich.
rixātor, Warchoł.
rīxo, *as*, rixor, *aris*, Swárzę się. Hadern/ zancken. *syn*. altercor, jūrgor, contendo, lītigo, discepto, pūgno, certo. *phr*. Dissidiis contendo jūrgia misceo, Lingva mĕditor. Linguam in jūrgia sŏlvo, ăcŭo. Verbis, pūgnis, mănibus contendo. Rixas excito, suscito, misceo, Stŭdiis ārdere nĕfandis, irārum atque ŏdii āmāræ, prŏtervæ, clāmōsæ inire, lăcessere prælia, certāmina lingvæ. Hōs inter aspera rixa exurgit, surgit, sævit. Miseras sic imprŏba rixas suscitat.
rixōsus, Swárliwy/ Zwádliwy.

R O

robeus, *Robius*, Płowy.
Robigalia, *ium*, *orum*, *sub* Krzyżowe dni.

rōbigo, Rdzá w zbożu.
Rōbor, *idem* robur, rōbŏreus, Dębowy. Vom harten Eich gemacht. *Mittere roboreo scirpea ponte solet*, Ovid. *syn*. Quernus, quernĕus, ilignus.
rōbŏro, rŏbŏrāsco, Pokrzepiam 1. Otwierdzam/ Posilam/ Mocnieię. Stärcken. *Et validas auget vires, & roborat illum*. Lucr. *syn*. Corrōbŏro, firmo, confirmo. *phr*: rōbur, vires do, addo, suppĕdito, sufficio, suggĕro, ministro.
rōbŏrārium, Zwierzyniec 1.
roboror, Mężnieię, Mocnieię.
rōbur, *oris*, Dąb/ Kłodá 4. Pal 3. Ciemnicá/ Moc/ Krzepkość/ Twárdość. Eichbaum. *syn*. Stīpes, quercus, ilex. *epith*: sylvestre, nōdōsum, dūrum, fissile, impĕnetrābile. *phr*. innātăque rūpibus altis rōbŏra. Tot circum firmo sylvæ sē rōbŏre tollunt, rōbŏribus dūris jānua fulta riget. *v. Quercus*.
rōbur animi, Męstwo/ rōburneus, Dębowy
robus, *bi*, *subst*. *n*. Pszenicá. (Płowy.
rōbus, *bi*, *adiect*. Lisowáty / Czerwony /
rōbustus, rōbusteus. Dębowy / Mocny / Krzepki/ Posilny. Baumstarck. *Post ubi robustis adolevit floribus ætas*. Virg. *syn*. Fortis, vălens, vălidus, lăcertōsus, nervōsus. *phr*. rōbŏre, viribus, insignis, præstans, excellens, ēgrĕgius, prædĭtus, sŭperbus, audax, fidens. Vir firmo pectŏre, viribus invictis. Cui corpus rōbustum, vigŏre plēnum, rōbŏre præstans, dūrum, pătiensque lăbŏrum. Cui bello vivida virtus, ănimusque virilis Vinci nescius armis. Cui integer ævi sangvis inest, sŏlidæque suo stant rōbŏre vires. Quantas ostentat rōbusto corpŏre vires. *v. Fortis*.
Rochetum, *B*. Rokietá.

R O D

Rōdo, Gryzę 1. Przymawiam / Podbierá/ Głodzę 2. Obmawiam. Nagen. *Sæpe caput scaberet*, *vivos & roderet ungves*. Hor. *syn*. Corrōdo, arrōdo, circumrōdo, exedo, consūmo, tondeo. *phr*: Huic rostro immānis vultur ădunco, immortale jĕcur tundens, fœcundăque pœnis viscĕra. Rimaturque ĕpŭlis, hăbĭtātque sub alto pectŏre, nec fibris rĕquies dātur ulla rĕnātis. *De Tityo*, *cui jecur semper revivescens vultur perpetuo rodit*.
rodum æs, Miedź w sztukách.
rōdus, *di*, *adiect*. Gruby 4. *idem* rudus, *di*. & raudus, *di*.

rōdus,

rodus, *eris, ſubſtant: n.* W ſztukách miedź. *Idem* rudus, *raudus, eris.*

roduſculum; *idem rauduſculum.*

rogalis, Zgliſzczowy/ *ſub* Zgliſzcze.

rogatio, pytánie/ proźbá/ poſpolſtwá uſtáwá/ przywiley/ Vſtáwá n. Náradzánie ſie.

rogationum dies, Krzyżowe dni.

rogatiuncula, pytánie/ Náradzánie ſie.

rogator, pytácz/ proſzak.

rogatus, *us,* proźbá.

rogitatio, Náradzánie/ Vſtáwá f.

rogito, *as,* proſze r. pytam. Embſig bitten
- - Priamo rogitans ſuper Hectore multa. Virg.

rogo, proſze n. Modle ſie z. Náradzam ſię/ pytam/ *& in* pożyczam n. Stánowie. Bitten. *Sæpe roges aliquid, ſæpe repulſus eas.* Prop. *ſyn.* oro, obſecro, precor, peto. *&. Precor. Oro*

rogus, Zgliſzcze/ Stos drew/ &c. Ein Holtzſtoß. *Conſcendit furibunda rogos, enſemq; recludit.* Virg. *ſyn.* Pyra, buſtum, ſepulcrum. *epith:* ardens, flagrans, accenſus, crepitans, funereus, lugubris, mœſtus; triſtis, excelſus, ſublimis, odorus, odorifer, odoratus, ſtructus, exſtructus, erectus. *phr.* Lignorum ſtrues, congeries: congeſtus agger. Funeris ligna, ara ſepulcri. Funereæ, ſepulcrales flammæ. Funereus ignis. erecta ad ignes funebris ſtrues. Compone flammas, et vaſtum aggerem altos conſcendit furibunda rogos. Ardentemq; rogum media ſpectabat ab unda. Conflagrante rogo non eſt deterrita flammis. Hoc rogus iſte mihi, hoc ignes, araque parabant. *V. Ignis.*

Roma, Rzym. Die herrliche Stadt Rom.

romaneus, romanicus, Rzymſki.

romano more, Po Rzymſku/ Enotliwie.

romanus, *adiect.* Rzymſki.

romanus, *ſubſtant.* Rzymiánin.

Romboetinum, *rompotinum, lege Rumpotinum.*

romuleus, romulus, Rzymſki.

romboetinus, *ſub* Topola.

romulidæ, Rzymiánie.

ronchus, roncus, Perſk n.

R O R

roralis, Rośiſty. (*Ramenta.*
Roramenta auri apud Capitolin; corrigit Cauſab.

rorans, Rośiſty/ Kropliſty.

rorarius, żołnierz lekki/ żołnierz poćżątny/ Procarz

rorat, Rosá pádá. rorate *ſub* Rorate.

roratio, Máćice zaráźá/ *& ſub* Rosá pádá.

roratus, Pokropiony/ *& ſub* Roſze ie.

roreſco, *ſub* Roſze ſie.

rorifer, *P.* roriſluus, *P.* Rośiſty. Das Thaw bringt. *Rorifera gelidum tentaverat aëra biga.* Stat. *ſyn.* Riguus, irriguus.

roro, *as,* Pokropiam/ *& ſub* Roſze. Thaw geben/ thauen *Per ſylvam, & ſparſo roranti ſanguine vepres.* Virg. *ſyn.* Irroro, rigo, irrigo, ſpargo, humecto, rore perfundo, vel roreſco, ſtillo, diffluo, rorem emitto, ſpargo.

rorulentus, Rośiſty.

R O S

ros, *roris.* Rosá/ Kroplá. Der Thaw. *- - Sanguineis ſtillabit roribus Albos.* Luc. *epith.* Matutinus, frigidus, gelidus, nocturnus, liquidus, vitreus, tenuis, humidus, undis, humens, algidus; cœleſtis, aërius, gemmeus, gemmans, cadens, pluvius, ſtillans, lacrymoſus, fœcundus, dulcis, guttus. *phr.* Roralis aqua, liquor, humor, pruina, roſcidus, matutinus humor. Rorales, matutinæ guttæ aquæ. Noctis lentus humor. Roris lacrymæ, guttæ aquæ. Auroræ lacrymæ. Roris argenteus imber. Sparſa rore cœleſti madet, madeſcit humus. Tandem in guttas ſolvitur aër.

ros Syriacus, Manná ſok.

ros vitalis, Mleko.

rosa, Rożá n. Ein Rooß.

rosa conditanea, *vel* conditura compoſita *ſub* Konfekt.

rosa Græca, Zielerká r.

Rosa Mileſia, Punica, *vide* Mileſia, Punica.

rosaceus, Rożány n.

rosarium, Rożány ogrodek/ *an* Rożánkiel. Ein Roſengarten. *Vidi Pæſtano gaudere roſaria cultu.* Virg. *epith:* amœnum, virens, viride, odorum, odoratum, gratum, pictum, puniceum, ſecundum, Pæſtanum.

rosatum, Konfekt/ Rożány konfekt.

roſcidus, Rośiſty. Mit Thaw bedeckt. *Ergo Iris crocceis per cœlum roſcida pennis.* Virg.

roſetum, Rożány ogrodek. Roſenſtock. oder Garten. *Puniceæ humilis quantum ſaliunca roſetis*

rosetis. Virg. *syn.* Lōca rōsis cōnsita. Hōrtus rōsis ăbūndāns, frĕquēns.

roseus, **Rożaney máśći/ Rumiány/ ćielisty z. Szárlatny. Rosenfarbig.** *Dixit & avertens rosea cervice refulsit.* Virg. *syn.* Rŭbens, rŭbĕus, rŭber, pūrpŭrĕus, rŭbĭcŭndus.

rōsĭdum solum, *Columell, Pallad.* **Commelin. z.**

rōsio, **Gryźienie. z.** *(rosidum.*

rosmărinum, *rosmarinus* rosmarinus *rosmarini*, ros marinus, ros maris, **Rozmáryn z.**

Rosomăca, rosomacus B, **Rosomák.**

Rossŏlāni, **Ruś z.**

rostĕllum, **Nos z. Pyszczek.**

rostra, *orum,* **Rázálnicá.** **Kan.**

rostrātus, **Kończáty ná przodku/ & sub Czer**

rostro, *as,* **Ryie/ Dźiubie/ Pyszczy w źiemi/ Orze/ Porze z. Grzebam sie.**

rostro everbero, ferio, **Kluie.**

rostro terram ruo, **Pyszczy.**

rostrum, **Nos z. Pysk. Ein Schnabel.** *Hic stupet attonitus rostris, hunc, &c.* Virg. *epith.* ŭncum, ădŭncum, ăcūtum, mŏrdāx, pōrrēctum, cūrvum, incūrvum, dūrum, rigidum, mĭnāx, ærācum. *phr.* Rōstri ăcūmen, rōstrōque immānis vultur ădūnco, rōstrum lătĕri dēfigit ăcūtum, rōstrōque rĕdūnco. Hāmātīsque viri lăniārunt ŭnguĭbus. *(ora*

R O T

Rŏta, **Kolo wozowe/ Kolo ná złoczyńce/ Probát. Okrąg z.** *an* **Rozá dźika/** *& tr. sub* **Przypráwá. Ein Rad.** *Hac erit admissa meta terenda rota.* Ovid. *syn.* ōrbis, ōrbita. *epith:* rŏtūnda, cūrva, ăgĭlis, lēvis, instăbĭlis, vēlōx prŏpĕrāns, cĕlĕris, vŏlūbĭlis, cita, præceps, fervida, fervēns, fĕrrāta, strīdēns. *phr.* Rŏtæ ōrbis, āxis, cūrvātūra, cūrvāmen, gȳrus. Fērrātus ōrbis. Cĭtāto āxe vŏlūbĭlis. Perpĕtuum quæ circūmvērtĭtur āxem. Răpĭdis rŏtis cōncitus aufĕrtur cŭrrus. Vŏlat vi fervidus axis summæ cŭrvātūra rŏtæ. Vertuntq; rŏtis prŏpĕrāntĭbus auras. rŏtis sūmmas lĕvibus, perlābĭtur ŭndas. Nōn măgis ĕst cūrvis appia trita rŏtis. *V. Currus, & Gyrus.*

rota aquaria, haustoria, **Kurmusowe kolo.**

rŏtābĭlis, **Obrotny w kolo.**

rŏtālis, rotatus, **Ná kolách.**

rŏtans, **Kolący z.** rŏtātim, **Kolem.**

rŏtatio, **Obracánie.**

rotatus sermo, **Mowá piękna/ Okrągłość.**

rŏto, *as,* **Obracam/ Szermuię z Wykrocam z. Roztacza paw ogon. Rollen/ wältzen/ herumb drehen.** *Proturbant, instant non segnius ac rotat ensem.* Virg. *syn:* Vērto vērso, circūmăgo, circumvŏlvo, gȳro. *phr:* In ōrbem dūco, circūmdūco. *V. Gyrus.*

rŏtŭla, **Kolko z.**

rŏtūndātio, **Obracánie/ Okrągłość.**

rotundè, **Okrągło z. Gładko z.**

rŏtūndĭtas, **Okrągłość. z.**

rŏtundo, *as,* **Okrągło co czynię/ Toczę z.**

rotundum in habitum figuratus, **Okrągły z.**

rotundus, **Okrągły z. z. Gładki/ Doskonáły. Rund/ Kugeläcktig.** *--- Grajis dedit ore rotundo.* Horat. *syn:* Glŏbōsus, sphæricus, ōrbĭcŭlātus, tĕres. *phr:* in ōrbem cōndĭtus, rĕvŏlūtus, glŏmĕrātus, sinŭātus, āctus, dūctus, versātus, formātus, ēffōrmātus, figūrātus, in ōrbis figūram effictus.

rotūndus sermo, **Mowá piękna.**

Roxāni, Roxŏlāni, **Ruś z.**

Roxolānia, **Ruś z.** roxolānus, **Rusnak.**

R U

Rŭbĕrŭta, **Gil/ Plocicá.**

Rubedo, **Czerwoność.**

rŭbefactio. **Czerwienie. Roth machen.** *--- Atlantiadum rubefecerat ora sororium.* Sed.

rŭbella, & rubelliana vitis, *sub* **Wino czerwone.**

rŭbelliānus, **Czerwony z.**

rŭbellio, **Jaź/ Karp.**

rubellum vinum. **Wino czerwone.**

rŭbellus, *sub. s.* **Plocicá Wzdręnká.**

rŭbellus *adiect.* **Czerwony z.**

rŭbens, **Rumiany/ Czerwony z.**

rŭbeo, rubesco. **Czerwienię się/ Zápalam się/ Zápala się zorza/ Wstydzę się. Roth seyn.** *Puniceis invecta rotis, Aurora rubebat.* Virg. *phr.* Rŭbōre, vel eo cŏlōre tingor, inficior, imbŭor, perfundor, ... rubōrem trāho, cōntraho, cōlligo, cōncipio, accipio. *V. Erubesco.*

rŭber, **Czerwony z.**

rŭbēta, **Żaba ziemna/ Żabá wodna.**

rŭbētum, **Cierniste. Ein Brembeerstrauch.** *Cornaq; & in duro nascentia mora rubetis.* Ov. *syn.* Spinētum, dūmētum. *V. Spinetum.*

rubens

rūbeus, *à robus*, Płowy.

rŭbeus, *à rubeo.* Rumiány/ Czerwony 1. Roth. *Nunc facilis rubeâ texatur fiscina virga* Virg: *syn.* Rŭber, rŭbĭcundus, rŭbens, rŭbescens, pūrpŭreus, rŏseus, pūniceus, igneus, sāngvĭneus. *phr.* Rŭbōre tinctus, īnfectus, imbūtus, perfūsus, illitus.

rubeus, *à rubo. Virg. Robert. Stephan. nec reÿcit Cerda.* Ciernowy.

rūbia, Márzáná ziele.

rŭbĭcŭlus, rubeoculus, rŭbŏcŭlus. Płoćicá.

rŭbĭcundulus, rubicundus, Czerwony r.

rubĭdus, Czerwony. *vide & Gruby. Hujus vocis varia est lectio & interpretatio, quate & quantitas. apud. Plautum tamen* Panis rubidus, *in Casina* Ru, *brevi*, fed ampulla rubida. *Sticho* Ru *longo*.

rubigine scaber, Zadrzewiały.

rubiginem sentio, traho, Rdzewieię.

rūbīgino, as, Zárdzewiam co/ Rdzewieię.

Ru, *quantitatem, vide in Rubigo.*

rubiginor, *aris*, Rdzewieię. (Zárdzewiáły.

rūbīgĭnōsus, Zárdzewiáły/ Rdzáwy / Ru-

rūbīgo, Rdzá 3. 4. Zboże poźelkniente. Rost. *Condere vaginâ gladium ne tecta rubigo* P. *Esset rubigo segnisq; horreret in arbu.* Virg. *syn.* Ærūgo, fĕrrūgo, sĭtus. *epith.* ātra, nigra, putris, āspĕra, scabra, rĭgĭda, squāllĭda, fœda, tūrpis, tētra mōrdāx, ēdāx. *phr:* Scabræ mōrsus rubīgĭnis. Fĕrrum rubigo īnficit, ŏbdūcit, tĕrit, rōdit, exedit, cōrrūmpit, fœdat, īnquinat. Plēni rubīgĭnis ēnses Nigræ rubīgĭne falces. Fēssa putri rubīgĭne tēla.

rūbigus, *sub* Rdzá.

rŭbor, Rumianość/ Czerwoność/ Bárwiczká/ Wstyd 1. 2 Röthe. *Et mihi de nullo fama rubore placet.* Mart. *epith.* Sāngvĭnĕus, pūrpŭrĕus, pūnĭcĕus, rŏsĕus, ĭgnĕus, flammĕus, dĕcōrus, splĕndens, cŏrūscus rŭtilus, mĭcāns. *phr.* Cŏlor rŭbĕus, rŭber, pūrpŭrĕus, &c. *v. supra Rubeus.* ōra quŏque ingĕnŭo rădĭant sūffūsa rŭbōre. Sŭbĕst rŏsĕo, lēnis in ōre rŭbor. Sangvĭnĕus late rubor īnficit ōra. Sĕdet in nĭveo dĭscŏlor ōre rŭbor.

rūbrĭca, Rubryka 1. Glinka czerwona / Sznur cieśielski/ Bárwiczka/ Vstáwá 1. Gil/ Ziemiá czerwona.

Rubricatus, à rubrico, in Exodo sæpè, Czerwono fárbowany.

Rubrica Lemnia, Sinopica, Rubryká z.

rubricerta, *sub* Bárwiczká.

rubrĭcōsus, Rūbrus, Czerwony.

rŭbus, *hic, hæc,* Ciernie 1. Jeżyny 1. Hagedorn-stand/ Brombeerstaud. *Munera, mordaces interiere rubi.* Ovid. *syn.* Sĕntis, vepris, spina. *epith:* āspĕr hōrrĕns, pīngvis, dūrus, mōrdax, ăcūtus, rĭgĭdus, vūlnĭfĭcus, hāmatus, vīlis, pūnĭceus, hīrsūtus. *phr:* Mēlla flŭānt ĭlli, fĕrat et rubus āspĕr āmōmum. Rĕttūlit hīrsūtis brāchĭa tēcta rŭbis. Hōrrĕntēsque rŭbos ĕt ămāntes ārdŭa dūmos. Cōllĭgit ĕt rĭgĭdis uīscĕra spārsa rŭbis.

rubus caninus, Roża polna.

rubus Idæus, Málinowy krzak.

ructamen, Rzygánie, ructator, Rzygliwy.

ructitare, Colu. corr. Caput agitare.

ructo, ructor, *Deponens* Rzygam.

ructuōsus, Rzygliwy. ructus, *us*, Rzygánie.

R U D

Rŭde æs, W sztukách z.

rŭde donatus, rudem meruit, Wysłużony.

rudem accepit, meruit, Wysłużony. *& sub* Wyuczam się.

rudem do, Wypuszczam z służby.

rudeara loca, Rozwáliny.

rūdeatus, Gruzłowáty.

rūdectum, Rozwáliny.

rŭdens, *m. f.* Liná/ żaglowa liná. Ein grosse Schiff-Seill. *- clamorq; virum, stridorq; rudentem.* Virg. *syn:* Fūnis, rĕtĭnăcŭla. *epith:* Naūtĭcus, grăvis, rĭgĭdus, tēnsus, lāxus, lōngus, ingēns, tōrtus, intōrtus, mărīnus, ĕxtēnsus, cōntēxtus, nōdōsus. *phr.* Aūt lăquĕum cōllo, tōrtōsque āptāre rŭdĕntes. Lāxi jăctāntur ŭbique rŭdentes. Excūssōsque jŭbet laxāre rŭdĕntes. *v. Funis.*

rŭdentisĭbĭlus, Skrzyp z.

rūdĕrārius, ruderatus, Gruzowy.

rūdĕrātio, Gruzem nádiťánie/ Tynkowánie

rudes, *is, ut aliqui scribunt. idem* rudis f.

rŭdĕro, *as,* Gruzem náwożę/ Tynkuię.

rūdetum, Rozwáliny/ *& sub* Gruzowáty.

rūdĕrus Gruzowáty.

rudiarius, *à rudis adiectivo.* Pártacz.

rudiarius, *à rudis substantivo,* Wysłużony Szermierz wysłużony.

rŭdĭcula, Warzechá/ Kopyść.

rŭdĭmentum, Początek 2. ćwiczenie 2. Anfang. *Prima rudimenta, & primos &c.* Virg.

rŭdis, *subst. f.* Laská 1. Przodek 3.

rŭdis, *adiect.* Prosty 3. Prostak/ Niebiegły/ Nieuczony/ Nieświadom/ Gruby 2. 3. 4. Nieuk. Unwissend/ grob/ tölpisch. *Ad mala jam pridem non sumus ulla rudes.* Ovid: *syn.* ignārus, tyro, vel hĕbes, tardus, stŭpĭdus.

rŭdĭtas, Prostość 2. rŭdĭtus, *us* Ośli ryk.

rŭdo, *is, rudivi. Apulei.* Ryczę. Schreyen wie ein Esel. *Fimdor ut Arcadio pecuaria rudere credas.* Ovid. *Et rudit à scabra turpis asella mola.* Ovid.

rudor tabæ, Apulei.

rŭdum æs, W sztukách miedź.

rŭdus, *dis adiect.* Gruby 2.

rŭdus, *eris, subst. n.* Gruz 1. 2. Tenk/ Miedź Nawoz/ Pieniądze Steinhauff. *Rudĕribus latis tecta sepulcra carent.* Rutil. *syn* Cæmentum, părĭĕtīnæ. *phr.* Disjectæ, dirutæ moles. Vĕtusti frăgmĭna templi. āvulsa saxi. saxa, ēversæ domus tristes reliquiæ.

rŭdus novum, Gruz do tłá

rŭduscŭlum, Pieniądze / Miedź/ Máznicá.

rūfesco, Lisowácieię.

rūfo *as,* Lisowáto czynię.

rūfŭlus, Czerwonáwy/ Lisowáty.

rūfus, Zołtoczerwony/ Lisowáty, Feuerroht *Roma magis fuscis vestitur Gallia rufis* Mart. *syn.* flavus, crŏcĕus, lūtĕus, flavens, rŭtilus, aŭreus.

rūga, Zmarszk/ Fałd/ Chropowácina. Runtzeln/ falten. *Iam venient rugæ quæ tibi corpus arent.* Ov. *epith.* Aspĕra, rĭgida, tŭrpis, infōrmis, dēfōrmis, contracta, sēvēra, trīstis, fūnēsta, ānilis, sĕnīlis. Rūgōsa frons, făcies. Gĕnārum, frontis sulci. Rūgārum sulci. Rūga āspĕra frontem, vultum, făciem, gĕnas, ōs, cŭtem fœdat, nōtat, findit, sŭlcat ărat, crispat, laxat. Cum sit tibi dens ater, et rūgis vĕtus frontem sĕnĕctus ēxăret. Tristes surgunt ad tempora rugæ: aspera sulcat ruga cutem.

rūgas cogo, traho, duco, Niewesoły iestem.

rūgatu, Zmarszczony. [Marszczę się.

rūgio, Ryczę. Brüllen wie ein Löw. *Primum Marmarici norunt rugire leones.* T. *Ru pleriq; omnes producant, licet Author Philomela corripiat.*

rūgĭtus, *us,* Ryk 2. Das Brüllen. *Cum fera rugitu vox fremit æquoreo.* M. *epith:* Hŏrrĕndus, hŏrrĭdus, hŏrrĭsŏnus, terrĭbĭlis, raucus, rĕsŏnans, frĕmens. *phr:* Lĕōnis hŏrrĕndus gĕmĭtus, frĕmĭtus, clāmor. Hŏrrĭsŏnis cœlum rūgĭtĭbus implet terribilis leo. *v. Clamor.*

rūgo, *as,* Marszczę 2.

rūgōsus, Zmarszczony/ Chropáwy. Gerunţelt. *Rugosiorem cum geras stola frontem.* (Scaz.) *syn:* Rūgis āsper, fœdus. *v. Ruga.*

ruidum pilum, Stępor. ruidus Gruby 4.

ruina, Obalánie/ Wálenie/ Upadek 1. Szkodá Ein Fall/ Untergang. *Hæc loca vi quadam & vasta convulsa ruina.* Virg. *syn:* Cāsus, lāpsus, prōlāpsio, excidium, vel pernicies, ēxĭtium, clādes, infōrtūnium. *epith.* Sŭbita, rĕpentina, inŏpīna, præceps, hŏrrĕnda, ingens, grăvis, fātālis, infausta, tristis, mœsta, flēbilis, immānis, dīra, răpĭda, terrifica, lēthĭfĕra, irrĕpărābĭlis. *phr:* Dīram fati sentire ruinam. Cunctaque terrificis volvit natura ruinis. Secumque ruinis involvunt gravibus reges. Ne fatali cuncta ruina quassa labent. Lethifera quæris regnum stabilire ruina, et vos clivosæ vĕterum monumenta ruinæ. *v. Rudus, Ruo, & Cado.*

ruinam do, facio, Upadam 2.

ruinam impello super aliquid, Przewalam/ Zawalam. [Runcio.

ruinas do, edo, facio, Obalam 1. 2. *& sub*

ruinosus, Upadku bliski/ Walący się. Fällig *Vita ruinosis tumulis sine fine jacebit.* Am. *syn:* [illegible], cădūcus, lăbans, rŭptus. *v. Labans.*

ruila, Rozicá.

RUM

Rūma, Piersi 2. Cyc 2. Wole 2.

rumbotinum, idem rumpotinum.

rubōtinus, Topola.

rūmen, *inis, n.* Wole 2. Gárdło 1. Cyc 2. Piersi 2. Wymię.

rūmex, *icis,* Pociśk 2. Kotewki żelázne/ Szczaw kobyli.

rumentum, priscum Przerwánie.

rūmicestri, idem rumigestri.

rūmĭfĕro, rumifico, as. Wspominam 3. Sławię/ Rozgłaszam.

rūmĭgĕratio, Rozgłoszenie/ Sławienie.

rumigero, as, & or, aris, Rozmawiam 1. Rozgłaszam.

rūmĭgĕ-

rumigĕrŭlus, Nowiniarz.
rūmigestri Pociſk 2. Grábie.
rumin, idem rumen.
Rūmigo, pro Rumino. Apulei Acroald. Celii.
rūminālis, *ſub* Przeżuwam.
rūmĭnātio, Przeżuwánie
ruminator, Przeżuwácz 1. 2. (Wole.
rūmĭno, Przeżuwam 1. Rozważam 2. *& ſub*
rūmĭnor, Przypominam/ Wſpominam 1. Myślę 1. Rozważam.
rūmis, Pierśi 2. Cyc 2. Wymię.
rūmĭto, Rozmawiam 1. Tárkam/ Rozgláſzam
rūmo, *as, à rumen,* Przeżuwam.
rūmo as, à rumis vel ruma. Karmię 2.
rūmor, *oris,* Wieść. Ein Gerůch/ gemein Geſchrey. *Quid miſerum torques? rumor acerbe tace.* T. *ſyn.* Fāma, mūrmŭr, sĕrmo. *epith.* Vāgus, vŏlāns, āncēps, dŭbĭus, īncērtus, lŏquāx, gārrŭlus, tŭrbĭdus, vēlox, pērnix, prŏcāx, prŏtērvŭs, præcēps, sŭbĭtus, rĕpēntīnus, *phr.* It rūmor ăd ūrbes. Dīcitur, fērtur vīcīna pēr ōppĭda rūmor. Tōta rūmor īn ūrbe sŏnat. Lābitur hīc sŭbĭto Rōmāna pēr ōppĭda rūmor. Rūmōresque sĕrit vărĭōs. Si trĕpĭdūs vūlgāvĕrit ōmnia rūmor, *ſ. Fama.*
rumorum auceps, Nowiniarz.
rumpo, *is.* Rwę 2. 5. Przerywam 1. Wyrywam 1. Rozſadzam 2. Pſuię/ Rzucam 5. Zerwáć ſię/ Szkodzę. Brechen/ reiſſen. *Fato me & vincula rupi.* Virg. *ſyn.* Pērrūmpo, dĭſrūmpo, frango, ēffrīngo, refrīngo, dīſcĭndo, dĭſsōlvo, *ſ. Frango.*
rumpo ſilentium, Przemawiam 2.
rumpor, Pádam ſię/ Rozpuknąć ſię/ Zerwáć ſię/ Puká ſię 5. Gryzę ſię/ Skomá mi.
rumpōtinētum, Máćicá náwiązána/ Winnicá 1. Topolá.
rumpōtinum *ſub* Máćicá náwiązána/ *& ſub* Topolá.
rumpus, *m.* Latorośl 5.
rūmus, Pierśi 2. Cyc 2.
rumuſcŭlus, Wieść.

RUN

rūna, *a* Rohátyná. *rūnātus, ibidem.*
runcastri, Grábie. runcātio Plewidło.
runcitor *in* Plewiárká.
runcīna Hebel/ Piłá 4. *i producit Rena. Robert. Stephan. ſed Scaliger ex Græco, brevia.*
runcino, Heblvię. *i ut in runcina.*
runco, *as,* Pelę/ Skubię/ Wyrywam.
runco, onis. Motyká.
rŭo, *neutrum,* Upadam 2. Ciſnę ſię/ Wypadam 5. Fallen. *Quo ruitis? quæve iſta repens diſcordia ſurgit.* Virg. *ſyn:* Cădo, cōncĭdo, dēcĭdo, prōcĭdo, lābor, dēlābor, cōllābor, prōlābor, cōrrŭo, præcĭpĭto, prōcŭmbo. *phr.* In præceps, in tērram lābor, fĕror, vōlvor. Præceps fĕror, ăgor, ĭmpēllor. Grăvi cāſu, rŭīna, māgno ĭmpĕtu, immāni tŭrbĭne; devēxo pōndĕre prōlābor. ăd tērram pōndĕre vāſto cōncĭdit. Dōmus lāpſa rĕpēnte ruīnam cūm sŏnĭtu trăhit. Scŏpŭli īngēntem trāxēre rŭīnam. Sic illa rŭīnam prōna trăhit, pĕnĭtūſque vădis ĭlliſa rĕcŭmbit. Fătāli cūncta rŭīna Quāſſāta, lābĕfācta, cōncūſſa lăbānt. Cōncūſſæ nūtant tūrrēs, lāpſumq; mĭnāntur. *ſ. Cado.*
ruo, *Activ.* Obalam 2. 3. Walę 2. Sypię 2. Strąćam/ Wyrywam.
rūpes, Skálá 1 1. Ein ſpitziger Felß. *Ille velut pelagi rupes immota reſiſtit.* Virg: *ſyn.* Cautes, ſcŏpŭlus, săxum, sĭlĕx. *epith:* ārdŭa, ābrūpta, prærūpta, āĕria, præcēps, ĭnāccēſſa, īnvia, ĭnhōſpita, hōrrēnda, hōrrĭda, ſcŏpŭlōſa, sāxōſa, sāxĕa, ſcrūpōſa, ſcābra, dūra, īmmānis, ĭmmōta, æquŏrĕa, căva, ſaxōſa, dūmōſa, mūſcōſa, frŭtĭcōſa, nĕmŏrōſa, ſylvēſtris, ăcuta, frōndēas, āſpĕra, căvāta, āprīca. *phr.* Jŭgum sāxōſum, sāxĕum, ſcŏpŭlōſum. Săxum præcēps. Săxĕa mōles. Prærūpti vērtex, crēpīdo ſaxi, āltis prærūptum sāxis jŭgum. Scŏpŭlōſi căpĭta āſpĕra mōntis. Sūſpēnſa sāxis rūpes. Stābat ăcūta sĭlex præcĭſis ūndĭque ſāxis. ălta rūpes ārdŭo ſurgit jŭgo. Scŏpŭli rūpis ābruptæ. Scrūpōſæ cōncăva rūpis. Rūpis ēxēſæ ſpĕcus, āntrum. Scŏpŭlis pēndēntĭbus āntrum. Cœlo āttōllēns jŭga sāxĕa rūpes. Prærūpta mōles. Sāxis ārdŭa cautes. Hinc ātq; hinc vaſtæ rūpes gĕmĭnique mĭnāntur in cœlum ſcŏpŭli. Pēr rūpes, ſcŏpŭlōſque adĭtūque cărēntia ſaxa. Fluctibus, ūndis, vēntis, fŭrĭis ōbvia, ēxpŏſĭta, expoſita, ōbnōxia, rĕſiſtēns. *ſ. Saxum, & Mons.*
rūpĭcāpra, Kozá dźiká.
rūpĭces, *à rupex.* Chłop/ Gornik.
rūpĭco, *onis.* Zerwánie/ Przerwánie/ Prze pukliná/ źeł otworzenie.
ruptor, *oris,* Przerywacz/ Gwałćićiel &c.
ruptura, Przepukliná.
ruptus, Przepukły/ Zerwány.

rurālis, rureſtris, Wieyſki. Des Felds. *Munera dat lauros carpens ruralis Apollo. Nem.*

rurātio, Wieyſki żywot.

rūrĭcŏla, Wieśniak/ Wieyſki/ Roboczny. *Baut. Tempore ruricola patiens fit taurus aratri. Ov.*

rurilulat atredula, ſub Słowik.

rūro *as*, ruror, *aris*, Wieyſki żywot wiodę.

rurſum, Znowu/ Wzad *r.*

rurſum prorſum, Tám i ſam.

rurſus Znowu. Wiederumb / abermahl. *Rurſus in arma feror, &c.* Virg. *ſyn.* Rūrſum, iterum, dēnuo, ab integro.

rurſus, prorſus, Tám i ſam.

R U S

Rūs, Wieś/ Grubość. Feld/ Ackerland. *Hoc petit, eſſe ſui nec magni ruris arator.* M. *ſyn:* ăger, cāmpus, vel villa. *epith:* ămœnum, flōrĕum, vĭrĭdāns, gĕnĭāle, nĕmŏrōſum, lætum, fĕrāx, fertile, ŏpācum, apricum, aurĭcŏmum, frŏndĕum, flōrĭdum, frŏndēns, flōrĭfĕrum, virens, ſpătĭōſum, flōrēns, Cĕrĕāle, campĕſtre, rōſcĭdum, pătens, fragrāns, vĕrnāns, ăquātĭcum. *phr:* Rūris dĕlĭciæ, opes, ōtia, ſilentia. picti vĭrĭdāntia cāmpi. Fœcunda rura beata ſōli, ăpes pĕr flōrĕa rūra ĕxercet ſub ſōle labor. Cūncta vigent, nĕmus ōmne viret, viret aurĭcŏmum rus. Quum viret ōmne nĕmus, reſŏnānt cum frŏndĕa rura. Perpĕtuo vĕrnāntia grāmine rūra. Fert ſpătĭāns ălacrem pĕr rūra virentia greſſum. Rūris ŏpēs ſătŭri, gnāvōque ăgĭtāndă cŏlōno mūnĕra. *v. Ager, & Hortus.*

rus meum, Grubość.

ruſcārius, Ruſzczkowy. *ſub* Iglicá *z.*

Ruſceus, Feſt. corrigit Scalig. Ruſſeus.

ruſculum, Wioſká.

ruſcum, ruſcus, Iglicá ziele.

ruſcus ſylveſtris, Oſtrokrzew. (*Caec.*

ruſpo, ruſpor, aris, Szperam/ Grzebię/ Szu-

ruſsātus, ruſſeŏlus, żołtoczerwony.

ruſſeus, *idem, &* Rdzawy.

Ruſſi, *hi:* Ruś *z.* Ruſſia, Ruś *r.* Podgorze *z.*

ruſſūlus, Stárláwy/ *al.* Liſowáty.

Ruſſus, *ſubſtant:* Ruſnak.

ruſſus, *adiect.* żołtoczerwony/ Liſowáty/

Ruſtarius, Cato. corr. Turneb. Ruſcarius.

ruſticanus, Wieyſki/ Chłopſki/ Gruby *z.* Wieśniak.

Ruſticarius, Varr. corr. Ruſcarius.

ruſticātim, Wieyſko/ Po wieyſku/ Chłopſko.

ruſticātio, ruſtica vita, Wieyſki żywot.

ruſticationis ſcientia, Goſpodárſtwo *r.*

ruſticatus, *us*, Goſpodárſtwo *r.* wieyſki żywot

ruſticē, Chłopſko/ Wieyſko/ Grubo *z.*

ruſticitas, Wieśniáctwo/ Chłopſtwo/ Grubość/ Nieobyczáyność. Grobheit/ Bawr Sitten. *Hirſutum & dura ruſticitate trucem. Mart: ſyn:* ăſpĕritas mōrum, fĕritas. *epith:* incūlta, agrĕſtis, hŏrrida, dūra, immĭtis, indŏcta. *phr:* Agrĕſtes, incūlti mōres. Neſcia mōrum. Dūra tantum ruſticitate vales. Hŏrrida ruſticitas. Fĕritas inămabĭlis. incūlta quam ſis ruſticitate ferus.

ruſticor, Wieyſki żywot wiodę.

ruſticŭla, Pardwá.

ruſticŭlus, *adiect:* Wieyſki.

ruſticŭlus, *ſubſt.* Chłopek/ Wieśniaczek.

ruſticus, *adiect.* Wieyſki *r.* Chłopſki.

ruſticus, *ſubſt:* Wieśniak/ Chłop *r.* Ein Dorffmann / Bawer. *Romæ rus optas, abſentem ruſticus urbem. Hor. ſyn:* Rūrĭcŏla, agrĭcŏla, cŏlōnus, incŏla ruris, *vel* agrĕſtis, ſylvĕſtris, vel inurbānus, incūltus, hŏrridus, incŏnditus, agrĕſtis, rŭdis, trūx, fĕrus, bārbărus. *phr:* Ruſticitate rudis, incūltus, *V. Agricola.*

ruſus, pro rurſus, priſcè, Ennius.

rūta, *æ*, Rutá ziele. Rauten. *epith:* Rigens vĭrĭdis, virēns, ămāra, mūltĭcŏma, ſălūbris, ſălūtaris, flōrēns, flōrĭda. *phr:* Sŭpĕrans mĕritis grāmina cūncta ſuis. jūcūnda ŏcūlis. Acuēns lūmina. Pellēns vĕnēna. Cūjus ŏdor firmat căput ātque cĕrĕbrum. Vigēns multiplici virtūte mĕdela. Quæque grăves lēni ăttăctu diſpergit ŏdores, utilius ſumitur, ăcuēntes lūmina rūtas.

rūta, *orum*, Rozwaliny.

ruta cæſa, Ruchome rzeczy *r.*

rūtābrum, *hi.* Grábie.

rūtābŭlum, Kośćiec/ Ożog/ pogrzebaczká.

rūtāceus, Rućiány.

rūtātus, Rutą przyprawiony.

rūtellum, Strychulec/ Szuflá.

Rūthēnia, Ruś *r.* *ruticilla. Gil.*

rŭtilātus, żołtoczerwony/ Rydzawy.

rutileſco, żołćieię/ Liſowáćieię.

rŭtĭlo, *as*, żołcę/ Lisowáto gynię/ Sátbuię/ Lśknę się. Glänzen. *Per sudum rutilare vident & pulsa sonare.* Virg. *syn:* Mico, cŏrŭsco, splendĕo. *V. Splendeo, Luceo.*

rŭtĭlus, żołtoczerwony/ Lisowáty/ Rydzáwy *&* *sub* Wzdrenká.

rŭtrum, Grácá 1. Strychulec/ Morykà/ Rydel Sztuká.

rŭtŭba, Zámieszánie.

rŭtŭbātri, rŭtŭbri, Grábie.

rŭrĭdus, *sub* Gruby 4. & Zmarszczony.

S A

S*A*, *pro Ipsa*, *v.* On. *Sabaia, in* Piwo 1.

Săbănum, *Gr:* Bołuch/ Cuwálnia.

Sabaoth in SS. libris, i. exercituum, virtutum Dei nomen. Isidor.

Sabbăta, *orum:* Sabbatum, *al. Sabbathum*, Sobotá. Saturnstag.

Sabbătārius, żyd. Sabbati sexta, Piątek.

Sabbatismus, Hebra 4. Sabbati celebratio, Sabbatizo, in Exodo. Sabbatum celebro.

Sabbatum tricesimum, *sub* Dźień 4.

Săbīna, Sábiná 1. 2.

Săbŭlētum, Piaski. Săbŭlo, *onis.* Piasek 1.

Sabulo masculus, Dziarstwo.

Sabulōsus, Piaszczysty.

Săbŭlum, Piasek 1. Grober Sand. --- *Humi sabulisq; fimo atq; sucerda.* L. *syn.* săbŭlo, ārēna glārĕa.

Săburra, Piasek gruby 2. Ładunek Schiff-Sand. *At cymbæ instabiles fluctu jactante saburram.* Sil.

Săburro, *as.* Láduię/ Nárykam 1. 2. Rozcykam.

Saburror, Obiadam się.

S A C

Saccăria, Wendetá 2. Miechownictwo.

saccharites, *vide* panis sacchar.

saccārius, Tragarz/ Miechownik.

saccărum, sacchatum, Cukier 1. 2. 5.

saccatum vinum, Wino iágodne.

saccātus, Cedzony. Durchgeiebet. *Totius humorem saccatum ut corpore, &c.* Plaut.

saccellarius, *vel* sacellarius Podskárbi *v.* Rom. 1.

saccello, *as*, Cádzę. saccellus, Mieszek.

Saccinus, Zachar: 13. pallium saccinum, ex ea materia è qua facci, vel cilicium. Gruby/ Ostry Rosmáty. *LXX. pellis villosa, cilicina.*

saccipērium, Táistrá 2.

saccŏ, *as*, Cádzę.

saccŭlarius, Rzezymieszek/ Szálbierz.

saccŭlus, Mieszek pieniężny/ Torbá.

saccus, Wor 1. Torbá/ Ciáło 1. Cedzidło. Ein Sack/ Beutel *Interea pleno cum turget sacculus ore.* Prosp. *syn.* Pēra, săccŭlus, crŭmēna, (lŏcŭlus.

saccus cucullatus, Kapá 5.

saccus salignus, sparteus, viminarius, vinarius, nivarius. Kosz do cedzenia.

săcellum, Káplicá Eine Capell. *Flore sacella tego, verbenis compita velo.* Pers. *vide* (Templum.

săcēna, Toporek.

săcer, Poświęcony/ Wyklęty/ Przeklęty/ Bezecny 1. Heilig/ geweyhet. *Finge duos angues, sacer est; pueri, locus; extra.* P. *syn.* săcrātus, cōnsĕcrātus, rēlĭgĭōsus, āŭgŭstus. *phr:* Dĕo dĭcātus, săcer, dēvōtus, addictus, sacrātus, cōnsecrātus.

sacer ager, Poświętne.

sacer ignis, Ogień piekielny

sacer morbus, Kádук chorobá

săcĕrdos, *hic* Kaplan/ Pop 1. 2. Ein Priester. --- *Quam ferro mactaverat, ante Sacerdos.* S. *syn.* Prĕsbўter mўsta: *olim apud Ethnicos* Flāmen, sacrĭfĭcŭlus, pōntĭfex. *epith:* Pūrus, sănctus, intĕger, pius, rēlĭgĭōsus, castus, cælebs, ĭnmus, vĕnĕrābĭlis, vĕrēndus, vĕnĕrandus, sĕnex, lōngævus, vittātus, infŭlātus, pĭus; dīvīnus. *phr:* Vir săcer, sacrōrum præses, cŭltor, sacrīs ŏpĕrātus, ĭnĭtĭātus. Cuī cūra sacrōrum ēst. Prŏpōnēns sūmmi mўstica sacra Dĕi, sacrātus Dĕi mĭnĭster sūmmi nŭmĭnis ōrācŭla Rēgis, sacra dŏgmăta trăctāns. Verbipŏtēns; sacrōque sălūtĭfer ōre, sacrī quĭbus ĕst pērmīssa pŏtēstas. Pūra in vēste rĕfŭlgēns, evictus vitta crīnes ălbēnte săcērdos, inde săcērdōtes, Lĕvĭticus hinc mĭcat ŏrdo, illos canitĭēs hos stŏla pŭlchra tĕgit. Dignus Apŏstŏlica præfŭlgēns mĭnte săcērdos.

sacerdos, *hæc* Popádyá pogáńska.

sacerdotalis Kapłański.

Sacerdotissa, Sacerdōtula, Popádyá.

sacerdōtium, Kapłáństwo/ Prelátura/ Bo.... *Sacer-*

sacodion. Plini. Amethysti species ad hyacinthum (*accedens.*
săcōma, ătis n. Gr: Gewicht.
sacra cocytia, stygialia, Czáry.
sacramento, Pod przysięgą/ Práwnie.
sacramento adigo, obligo, rogo, Przysięgą obowiązáć.
sacramento contendo, Zákładam się o co.
sacramento solutus miles, żołnierz odpráwiony. [gam.
sacramento, & sacramentum dico, Przysię-
săcrāmentum, Sákrament 1. 2. przysięgá/ Roc ná sądách/ Zákład 1. 3. 4. przysiężny żołnierstwo/ żołnierská 2. [sięgá.
sacramentum corporaliter præstitum, Przy-
sacraneus Cereri, i. sacratus, Casaub. ex Vet. Inscriptione.
săcrārium, Zákrystya/ Káplicá/ Kośćioł 2. Sacristey. -- *Deûm infernam, & diri sacraria ditis.* Virg. *syn.* Săcellum, templum.

săcrārio, Poświęcánie 1.
săcrātus, Swięty/ Poświęcony.
săcres porci, *à Sacris, vel Sacres, Recta.* Prosię 1. Ofiárny.
săcrĭcŏla, sacrifer, Káplan. Ein Priester. *vide Sacerdos.*
sacrĭfĭcālis, Ofiárny. sacrificatio, Ofiárá.
săcrĭfĭcium, Ofiárá 1. Mßá. Ein Opffer. *syn.* Sacrum libāmen, victima, hostia, piăcŭlum. *epith.* Pium augustum, sōlenne, thūrifĕrum, ŏdōrātum, frăgrans, ŏdōrum, pingve, ōblātum, grātum sanctum, castum, cœleste, divīnum. *phr.* Res sacra, divīna, sacra mūnera, dōna. Divīni sacri, pii ritus, Cŏlenda Dēi mystēria. Templōrum hŏnos sōlennes pompæ, aræ, vel altāris hŏnōres, mūnĕra. Thūrea dōna. Fūmōsis exta crĕmāta fŏcis. Prīmus Abēl pingvi cŏluit tua Nūmina sacro. Sæpè Dēos aliquis peccāndo fecit iniquos et pro dēlictis hostia blānda fuit, sæpĕ Jŏvem vidi cum jām sua mittĕre vellet fulmina, thūre dăto sustinuisse mănum. *vide Victima.*
sacrifico, Ofiáruię. Opfferen/ Gnad begehren. *Admonet & forti sacrificare Deæ.* Ovid. *syn.* Lĭto, făcio, ŏpĕror, lībo. *phr:* Făciam vitŭla prō frūgibus. *i. e. vitulam sacrificabo.* Lætis ŏpĕrantur in herbis. *i. e. sacrificant* Sacră făcio, fĕro, rĕfĕro, pĕrăgo, cĕlebro sacris ŏpĕror, sacra lībo, āris hŏnōres, mūnĕra, dōna impōno, āris hŏnōres măcto, sacris Dēum vĕnĕror, ădōro, plāco. Diis vōta făcio, sōlvo: pium hŏnōrem rĕddo, fĕro, rĕfĕro, indīco, persōlvo, dīco. Mūnĕribus, dōnis āras, altāria cŭmŭlo, ŏnĕro, sterno, sacras ăd āras Nūmen ădōro, ăd templa, ăd āras mūnĕra fĕro, supplicibus dōnis Dĕo līto. Thūris hŏnōres fĕro, ădŏleo, sacris ădŏlere altāria flammis. Pătĕras, pōcŭla, carchesia Diis libo. Pătĕris libo. Pĕcus āris ădmŏveo ānte āras cōnstituo, stătuo, sisto. Victimam jŭgŭlo, măcto, lībo, cædo. Vōtivæ pĕcŭdi cultros subjicĕre, sacrum jŭgŭlis ēmittĕre cruōrem Crŭōre pio āras tingĕre. Illius āram sæpe tener nŏstris ăb ŏvilibus imbuet ăgnus. Dōna fĕrunt, ŏnĕrāntque āras, măctāntque jŭvencos. Multa tibi ānte ārās nŏstra cădet hostia dextra. Tūra dăbant, tĕpidūsque cruor fūmābat ăd āras. Plăcātam Eurydicem vitŭla vĕnĕrabĕre cæsa. Cēntum lānigĕras măctābat rite bidentes. Tēndoque sŭpinas ăd cœlum cum vōce mănus, & mūnĕra lībo intĕmĕrāta fŏcis, perfecto lætus hŏnōre. *S. Thus adoleo, adoro, victimam macto.*
sacrificulus, Káplan.
sacrificus, adiect. Ofiárny/ *substant.* Káplan. Das zum Opffer gehört. *Martia sacrifico deductum nomen ab Anco.* Ovid.
sacrilĕgè, świętokrádzko.
sacrilegium, świętokrádztwo.
săcrilĕgus, świętokradzcá/ Niepobożny. Ein Kirchendieb. *Nec nos sacrilegos templis admovimus ignes.* T. *syn:* impius, nĕfandus.
săcrĭma, ătis, *n. sub* Pierwiastki.
sacris adstringo, Poświęcam 1.
Sacristianus, B. sub Kośćielny.
sacrium, Bursztyn.
săcro, Poświęcam 1. Przeklinam/ Ofiáruię. Weyhen/ Gott zueygnen. *Sylvano fama est veteres sacrasse Pelasgos.* Virg: *syn:* Cōnsecro, dico, ās, dēdico.
săcrŏsanctus, Swięty 2. o *anceps quibusdam* Nietykány/ Nieznaćisty/ *& sub* Poprzysiężony.
săcrum, Ofiárá 1. Mßá/ Kośćioł 2.
sădum, Rozchodnik wielki.
sæcŭlāris, Stoletni/ Doczesny/ Wieczny.
sæcŭlum, Wiek/ świát 2. 5. *& sub* Sto/ Rodzay 1. Rod 2. Wiecznośc. Hundert-Jährige Zeit. *Aspera tum positis mitescent sæcula*

secula belli. Virg. *syn*. Sæclum, ævum, ætas. Epith: Fugax, fugiens, volubile, velox, recurrens, varium, variabile. *phr*. innumera æterno volventur secula cursu. Titan fœcundus centum renovaverat annos. Si numero non fallor ait, centesima currit bruma. Fecit quos ætas aspicit una semel. *Vide Tempus*.

sæpe, sæpenumero, Czesto 1. Offtmahl/ offt. *Sæpe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus*. Virg: *syn*: Sæpius, crebro, frequenter, non raro.

Sæpes, lege Sepes.

sæpicule, sæpissime, sæpiuscule, Czesto 1.

Sæpissimus, Czesty. *Sævidicus, sub* Srogi.

sævio, Srożeie/ Pastwie sie. Wüten/ toben. *Sævibat leviterq́; minas ponebat inanes*. L. *syn*: Ferocio, furo, bacchor, insanio: irascor. *Vide Irascor*.

sæviter, Srogo. *Sævitudo*, Srogość.

sævitas, sævitia, sævities, Okrućienstwo. Grausamkeit. *Sævitiam, & vires, iramque, &c.* Ovid. *epith*: Nefanda, ignea, inexorabilis, proterva, maligna, sangvinolenta, atrox, furens, violenta, barbara, procax, acerba. *syn*. Crudelitas, feritas, barbaries. *phr*: Nulli violenta pepercit sævities. Capitale odium, et feritatis acerbam sævitiam exercent. Quid enim mea tela reliqui, sævitiam et vires, iramque animosque minaces. *Vide Crudelitas, Barbaries*.

sævitia annonæ, Drogość 1.

sævus, Srogi/ Okrutny. Grausam. *Tristius haud illis monstrum, nec sævior ulla*. Virg. *syn* Crudelis, ferox, efferus.

SAG

Saga, Czarownica. Eine Hex/ Zauberin. *Fœxoret noctes dum mihi saga tuas*. M. *syn*: Maga, incantatrix, venefica, lamia, præstigiatrix. *epith*: Præsaga, fatidica, impia, scelerata, fallax, inferna. *V. maga, Venefica*.

Saga, æ, Saian.

sagacitas, Bystrość 2. Czułość/ Dowcip.

sagaciter, Dowcipnie.

sagapenum, Sagapenski sok.

sagaria, sagaria negotiatio, Wendeta 2.

sagariam facio, Wendete trzymam.

sagarius, *adiect*. Szarny 2. & *sub* Wendetá

sagarius, *substant*. Wendetarz sat.

sagatus, *sub*. Szára żołnierska/ Kaptur/ Rápicá/ Saian.

sagax, Dowćipny/ Czuyny/ Bystry 2. Ostry 3. Wechu ostrego/ świádom. Geschwind/ gespärig/ klug *Nunc leporem pronum catulo sectare sagaci*. Ovid. *syn*. Prudens, solers, callidus, industrius, perspicax, acutus.

sagena, Matnia 1. Niewod.

Sagimine, quasi à Sagimen. Colu. corrigit Sangvine.

sagina, Karmienie 1. Tuczenie/ Ospá/ Karmnik/ Tłuste/ & *sub* Karmny, Mast-speiß Mastung. *Propera stomachum laxare saginis*, (Juv.

saginarium, Karmnik.

saginarius, Karmny/ Koń ná stanie.

saginatio, Tuczenie.

saginatus, Karmny. Gemestet. *Parva saginati lustrabant compita porci*. Pr. *syn*. adipatus, sagina pingvis.

sagino, as, Tuczę.

sagio, Przeczuwam/ Wechem czego szukam.

sagitta, Strzała 1. Wszczá ziele/ Łátorośl 1. Eine Pfeil. *Non secus ac nervo per nubem impulsa sagitta*. Virg. *syn*. Telum, spiculum, jaculum, arundo, calamus. *epith*: Celer, volucris, rapida, pernix, præpes, velox, volans, levis, acuta, spicata, teres, alata, pennigera, pennata, fatalis, lethalis, sæva, scelerata, ultrix, infecta, venenata, irrevocabilis, stridens, stridula. Threicia, Parthica, Getica, arundinea, missilis, emissa. *phr*: Volatile ferrum. Penetrabile telum. Horrendo fugiens stridore per auras. Veloces torquent post terga sagittas. Stridet radiantibus aura sagittis, ipse manu rutilem gestabat ab ore sagittam, at Venus auritis humeros armata sagittis. effugit horrendum stridens elapsa sagitta. *V. Sagitto, Telum*.

sagitta lusoria, Tluk strzała/ świszcz.

sagittarius, *substant*. Strzelec 1. 4. Ein Bogen-Schütz. *syn*. Jaculator, *epith*: Dexter, industrius, peritus, acer. *phr*. arcum tendere, sagitta vibrare doctus, peritus.

sagittarius, *adiect*. Strzałowy/ & *sub* Trćina

Sagittatus, Strzelisty/ *sub* Przeniką́cy.

Sagittifer, Strzelec 1. Ein Pfeil-träger.

Carasq́; sagittiferosq́; Gelonos. Virg.

Sagittipotens, Strzelec 2.

Sagitto, as, Strzelam z łuku. Mit einem Pfeil schiessen. *phr*: Celeri certare sagitta, intendunt acres arcus, et spicula vibrant, arcus obvertit in illum Certaque lethifera direxit spicula dextra

dextra. Rūrsūsque trĕmĕntia fōrti Tēla mānū tōrsit. Tēla fĕrox hōrrĕntia quāssăt. Pārce pŭĕr, sævas in me tōrquēre săgittās, ſtringe in mē glădĭum dūras jăcŭlāre săgittas. Aūgĕat infēſtis pūgnam īnſtaūrāre săgittis. ſ. *Iaculor & arcum tendo, Sagitta.*
sagittula, *ſub* Strzałá/ Strzałká
sagma, *n. Gr.* Siodło 1. 2. Burdy/ Powłoká
sagmārius, ćiężarowy/ śiodłány/ Tłomokowy
sagmatarius, ſamarius, *ſub* Tłomokowy. (wy
sagmeni, Kośyßczko.
săgŏchlămys, Szátá żołnierſka.
săgŭlātus, *ſub* Sáian.
săgŭlum, Sáian/ Szátá żołnierſka.
săgum, Deká 1. Welens/ Szátá żołnierſká/ Gunia 1. *Veſtis militaris quæ armis ſuperindui ſolebat. ſyn:* Săgŭlum. *epith:* Căſtrēnſe, sēricum, cāndĭdum, virgātum, nōbĭle, pictum. *phr.* ūndique sūſpēndit chlămўdes, săga sērica, ĕt ēnſes Vīrgātis lūcēnt săgŭlis, ĕt lāctĕa cōlla Aūro īnnectuntur.
sagum urbanum, Sáian.
sagum cucullatum, Kápá 1.
Săgus, *m.* Sáian.

SAL

Săl, *m,* sălis, *ſales & c. &* ſal, *n.* Sol/ żárt 1. Mądrość. Saltz. *Et ſale tabentes artus in littore ponunt.* Virg: *epith.* ācre, mōrdāx, ālbum, ālbēns, cāndĭdūm, æquŏrĕum, mărīnum, săpĭdum, săpōrum. *phr.* Grāna sălis. Mīca săliēns. Cĭbōrum cōndĭmĕntum.
sal decoctus, factitius, marinus, Grádowká
sal foſſilis nativus, Sol 1.
sal Indicus, Cukier.
sal nitri, ſal petræ, Sáletrá.
sălācia, Morſkie burzenie/ *& ſub* Morze.
sălācĭtas, Jurność. *Sălāco. idem Salacon.*
sălăcōma, *Gr:* Chełpienie.
sălăcon, *onis, Gr:* Stotzypistká.
sălācōnia, *Gr: ibidem.*
sălămandra, *Gr:* Sálámándrá. Salemander. *Seu ſalamandra potens, nulliſq; &c.* Ser.
Sălăpitta, Policzek 2.
Sălăpūſius, sălăpūtta, sălăpūtium *ſub* Rátzel/
sălar, *ăris m.* Pſtrąg. (śwjegot.
sălāriārius, Jurgieltnik.

sălārium, Jurgelt/ Obrok.
sălārius, *ſubſt:* Rosołowych rzeczy przekupień/ Práſol.
sălārius, *adiect:* Solny.
sălax, Jurny. Geyl/ unkeuſch. *Non minus erucas aptum eſt vitare ſalaces.* Pr: *ſyn:* Lāſcīvus lūxŭrĭōſus. ſ. *Luxurioſus.*
săle, *is, n.* Sol 1. Morze. (ſtwá.
sălēbra, Nierownie/ Chropowáćiná/ Ga-
salebritas, Chropowáćiná.
salebrōſus, Nierowny 1. Rowiſty. Uneben/ holpericht. *Lectores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctram.* M.
săles, *hi,* żárt 2. Sol. Schertz-Rede/ liebliche Schimpff. *Et ſalibus vatiare novis conſtanter omitto.* Sulpit: *ſyn:* Jŏci, scōmmăta, făcētiæ, ărgūtiæ, *epith:* Făcēti, ărgūti, jŏcōſi, lĕpĭdi, īngĕnĭōſi, ūrbāni, dōcti, sūbtīles, vĕnūſti, hŏnēſti, īnnŏcui, læti, blāndi, jūcūndi, fēſtivi, hĭlăres rĭdĭcŭli prŏtērvi, mōrdāces, ămāri, scūrrīles, *phr.* Vērbōrum, dictōrum lĕpor, grātia, vĕnūſtas, fēſtīvĭtas, ărgūtiæ. Lĕpōre, jŏcis tīncti săles. Dīcta lĕpĭdo săle tingĕre, āſpērgĕre, cōndīre. Sălĭs īndūlgēre jŏcis, jūcūndo mōvet ōre săles, rīſūque mŏdēſto. Tēmpĕrĭes, dōctīque săles ĕt grāta sĕnēctus. Mōlles tĕnĕro ſpārgit ăb ōre săles. ăd tĕnĕros īngĕnĭōſa săles, ĕt cūlti ĕt nūlla rūſticĭtāte săles. Cōmpŏsĭtōſque săles, mĕdĭtātăque vĕrba lŏcūtus. ăt tū Rōmāno lĕpĭdo săle tinge lĭbĕllos. ſ. *Iocus.*
sales amari, Szнуpká.
salgăma, *n. plur. Gr.* Owoc przyprawny/
salgamārius, Owocnik. (Konſerwá.

SALI

Saliāris, *ſub* Skoczek 1.
saliaris cœna, Bankiet.
Saliator, lege Saliſator. (ſćicá.
săliātus, *us, in* Skoczek. sălicaſtrum Má-
Sălĭcētum. *uſitatius eſt Salictum.*
salcippium, Rátzel/ śwjegot.
Salicortex, ſub Dąb sălictārius, wierzbowy
sălictum, Wierzbiná/ *& ſub* Gęſtwá 1. Ort voll Weydenbäum. *Hybleis apibus florem depaſta ſalicti.* Virg.
sălientes, *hi,* Rurny ſłup/ Cewká 2.
sălĭfōdīnæ *hæ,* Solna górá.
săligneus, ſalignus, wierzbowy/ Rokićinowy.

wr. weydin. *Dumq; sacerdotes verubus defixa salignis.* Ovid.

salillum, salina, *æ.* Solnicá.

salinæ, *hæ.* salinaria area, Solna gorá.

salinaria officina, Solna hutá.

salinarium emporium, Komorá.

salinarius, *adiect.* Solny.

salinarius, *substan.* Prásol.

salinator, Solnik/ żupnik.

salinum, Solnicá. salio, *salivi, salitum* Solę.

salio, *salivi, salij, salui, saltum* Skaczę 1. Springen/ tanzen. *Dulcis aqua saliente sitim restingvere rivo.* Virg. *syn.* Salio, exilio, prosilio, emico, transilio. *phr:* Saltu corpus tollo. Me do, me præcipito in. Saltu transmitto, supero fossam. Corpora saltu ad terram mitere. Toto præceps se corpore ad undas misit. Volucri super agmina saltu emicat. Seque repente per ignem. Præcipiti saltu jecit, misit, dedit, immisit. Corpus, perniei tollere saltu. Excelsos tollunt super æthera saltus. equidem docuere sub armis insultare solo. salientes sangvine venæ. Corpora saltu subjici, unt in equos, saltu supra venabula fertur. *v. Salto.*

salipūtium, salipusium, sub Ratzel.

salis flos, Sol 1. Solna kurzawa.

salis fodinæ, Solna gorá.

salis grumi, grumuli Grádowká.

Salisator, Salisatores qui ex saltu aut palpitatione membri alicuius (ut supercilii &c.) aliquid prosperum vel adversum prædicunt. Isidor. Salitores legit Muretus & Ioa. Grialus, qui saliatores lectionem Valla & Rhodigini damnat.

Salisatio, Glossar: Skakánie.

Salitoribus, quasi à saliter. Cic. corr. A littorbus.

salitura, Solenie.

salitus, Rosołowy 2. Solony.

saliva Sliná/ Sok 2 Smák/ Skomá 2. Speichel. *Nam primum tacta designat membra saliva.* *epith:* Mollis, dulcis, putris, labens, lustralis, spurca, venenosa. *phr.* Labentemque pluit per mentum barba salivam et mollem è labiis nostras sorbere salivam. Vultus et insignis sanie, putrique saliva. *v. Sputum.*

saliva siderum, Mánná sok.

salivam movet mihi aliquid, Chce mi się/ Skomá mi / Smakuię.

salivarium, Wędzidło.

salivarius, Sliniásty.

salivatum, *sub* Smáczny.

Saliunca, *Virgilij, Plinij, est herba foliosa, brevis, densa, velut manu pressa, & cespes: non est Nardi spica, nec Lavendula, ut vulgo putatur. Crescit in Pannonia Noricis & Alpibus, nobis ignota. In Isaia pro voce Saliunca, apud LXX est quæ est herba mollis apta stibadiis & cubitu jumento &c. in Hippiatricis Aculeato folio eam facit Plini. & eandem cum Plin. ut & Dioscor. qui negat esse aculeatam & anacantham vocat* Chaber wielki. *quibusdam videtur, Vuiecus reddit* Glog/ *& quidem aptius ad sensum & contextum orationis Prophetæ.*

salivo, Slinię się/ Leczę / Napawam 1. & in Smáczny/ & Istrzę się.

salivosus, Sliniásty/ Smáczny.

salius, Skoczek 2.

salius hircus, Kozieł stadnik.

salix, Wierzbá 1. 2. Witwiná/ Iwá 1. Ein Weyd/ Weydenbaum. *Mecum inter salices lenta sub vite iaceret.* Virg: *syn:* Salictum. *epith:* amara, pallida, pallens, glauca, opaca, umbrosa, tenera, viridis, lenta, flexilis, fluvialis, fluminea. *phr.* Salicis, salicti flos, frondes, salignæ frondis umbræ. irrigui fontis amica salix. Fluminis, undis amans. Florentem cytisum, et salices carpetis amaras. Viminibus, salices fœcundæ frondibus ulmi umbrosæ salices, volucresque canoræ, Fecerunt somnos.

salix Græca, Złotowierzb.

salix viminalis, Rokiciná.

sallio, sallo, *ij,* Solę/ Násalam.

Salitus, idem Salitus suprà.

salmacidus Słony.

salmacis aqua, *sub* Słony.

salmacius, *ibidem.* salmo, Łosoś.

salmo fluviatilis Pstrąg.

sal nitrum Sáletra. salo, *ij.* Solę.

salpa, *Gr:* Złotostrzeká ryba/ *non* Stokfisch. Stockfisch. *(Genus piscis circa Ebusum Hispania insulam,)* *epith:* immunda, vilis, vilissima, turpis, obscœna. *phr.* in vastum pontum scopulos quos abluit unda alga conspersos, et multo muricetectos. salpæ habitant variis, distantia tergora signis obscœnæ madida salpæ nascuntur in alga.

salpistes, *æ, gr.* Trębacz Kied, wiednik.

salpuga, salpunga, Mrowka.

salsament. *commixtio e granis vino frugibus in sacrificiis Ethnicorum. Arnob.*
salsamenta arida, Stokfiß.
sālsāmentārius, *adiect.* Rosołowy 1.
salsamentarius, *substant.* Rosołowych rzeczy przekupień.
salsāmentum, Rosołowa strawa 1.
Salsa-parilla, B. sub Powoy kolący.
salsè, żartownie.
salsēdo, Słoność. Gesaltzene Feuchte --
-- Aquam spargens salsedine Thetyos usque. F.
salsicortex, Dąb.
salsilāgo, Rosol 2. Słonośc.
salsicium, Kiełbasa. *salsior, sub* Słony.
salsitudo, Słonośc.
salsūgo, Rosol 2. Słonośc. Pickel / Saltzwasser. *Vdaque, sudorisque oritur salsugine a-lumen. F.*
salsum Słono 1.
salsūra, Solenie/ Rosołowa strawa.
salsus, Słony/ Żartowny.
saltātio, Skakanie. Ein Tantz. *syn.* saltus *v. Chorea, Saltus.*
saltatio armata Skakanie żołnierskie.
saltatio gesticulatrix, Pieśy.
saltātor, Skoczek/ Mieściniк.
saltatoriè, *sub* Skokiem.
saltatōrius, Skoczny.
saltatorius orbis, Taniec 1.
saltātricula, saltatrix, Skoczka/ Taneczniса.
saltatus, *m,* Skakanie 1.
saltem, Wżdy/ Przynamniey.
Saltica puella, Skoczka.
saltim, Przynamniey/ Tu i owdzie.
salto, saltito, Skacze/ Postakuie 1. Tantzen/ springen. *Pastorem saltaret uti Cyclopa rogabat.* Hor. *syn.* Sălio, vel tripŭdio. *phr:* Chŏreas, chŏrŏs ăgo, dūco, ēxercĕo, cĕlebro. Chŏreis, chŏris indulgeo, văco. Dō mōtus cōmpŏsitos, in nŭmĕrum, ăd mŏdos lūdo, pĕdēs mŏveo : ālterno pĕde tērram pūlso, quătio. Lato sē tŏllĕre sāltu. Chŏreis implicāre mānum. Sāltat, ēt immiscet rĕvŏlūtas ārte chŏreas. Dūcēbant ăd plēctra chŏreas Fēstivăque dicūnt cārmina. ăd Cўthăræ cāntus ăgiles cĕlĕbrāre chŏreas. Tūnc ălacrēs Mĕdĭcq chŏros, & ŏvāntia dūxit ăgmina, ōmnis quām chŏrus ēt sŏcii cōmitāntur ŏvāntes. *Vide Salio.*
saltuāris, Skoczny. *Saltuārius* Gaiowy.
saltuātim, Skokiem/ Tu i owdzie/ Przestawaiąc.
Saltuensis, Gaiowy 1.
saltum do Skacze 1.
saltuōsus, *sub* Gęstwa/ & Zarosły.
Saltura, Plaut. corr. Salsura.
saltus, *m,* Skok. Ein Sprung. *Non saltu superare viam sit passus, & atri. Virg. epith:* Cĕler, vŏlŭcer, ăgilis, præcēps, răpidus, lĕvis, pērnix, cōncitus, cōmpŏsitus, trĕmŭlus.
sāltus, Gay/ 1. Gęstwa 1. Ein dicker/ wilder Wald/ ein Forst. (*Locus incultus propter sylvas,*) *epith:* Profūndus, vāstus, sўlvēster, viridis, sēcrētus, ŏpācus, rigŭus, fĕrus, inăcēssus, dūmŏsus, ūmbrŏsus, ŏccūltus, quiētus, gĕlidus, fœcūndus, hērbŏsus, sўlvosus, ăvidus, dēvius, invius, văgus, ēxcelsus, ŏbscūrus, silēns, incūltus, imbrifer, rĕcōnditus. *syn:* Sўlva, nĕmus, lūcus. *phr:* Sāltūsque silēntes. Dēvia quā vāstos ăpĕrit Găndăvia sāltus. Quis tibi mōnstrābit sāltus vēnātibus āptos? Vēnātu sāltus ēxercet ŏpācos. Quiētos ūmbrārum sāltus, ēt grāta silēntia căptas. Lætus in hērbŏsos sāltus ărmēnta & clūsis Pāstor ăgit stăbŭlis. Māgnos cānibus circūmdăre sāltus. *V. Sylva.*
sāltus damni, Wiele czego 2.
saltus in caput, Koziełek 4.

S A L U

salvæ epistola. Nieodpieczętowány list.
salvâ gratiâ, salva lege, reverentiâ, &c, Z łáską/ Bez náruszenia.
Salvātio, Zbáwienie 1.
Salvātor, Zbáwiciel/ Wybáwiciel.
sălūber, *m.* sălūbris *comm: Tertia utrumque* Zdrowy 1. 2. Dobry 3. Gesund/ heilsam. *Nec potuit curas sanare salubribus herbis.* Tib. *syn:* Sălūtāris, sălūtifer, sānus, sānāns.
sălūbritas Zdrowość. Heilsamkeit/ Gesundheit. *Salve, Narbo potens salubritate.*
salubriter, Zdrowo. Heylsamlich. --- *Iniqua mea, rursusque salubriter infit. Ar.*
salve, *Verbum,* Pomagay Bog/ Zdrow bądź/ Żegnam cię/ Witay/ & *sub* Pozdrawiánie Iáko się masz. Sey gegrüßt. *syn:* Āve. *v. Saluto.*
salvè, *Adverb:* Zdrowo/ Iáko się masz.

salvente

salvéne, Jako się masz.
salveo, Zdrowem.
salvere jubeo. Pozdrawiam 2.
salvia, Szałwia 2.
Salviatum, meliùs Salivatum. Salvifico, Ioan. 12. pro salvo.
salvifolium, Szalbá.
Salvio, as, meliùs Salivo.
salum, Gr. Rzucánie 5. Morze. Stánowisko 8. Wzpienie. Das Meer Fit sonitus spumante salo, &c. Virg. 6. Mare.
salvo, Zbawiam 2. an Záchowuię? Erhalten/ befreyen / seeligmachen. syn: Libero, Servo. phr: Medio è discrimine mortis, vel à morte reduco, revoco, redimo, eripio: revocatum, incolumem, salvum, tutum servo. Medio ex hoste recipio, libero. Periclis, morti subduco. ex periclis eripio, amissam classem, sociosque à morte reduxit.
salvo jure, capite, Bez náruszenia.
salus, li, m. gr: Morze.
salus, li, Latinorum recentiorum, Czeczotká.
salus, lutis, Zdrowie 1. 2. Záchowánie/ Zbáwienie 2. Pozdrawiánie/ Cáłość. Heyl/ Wollfahrt/ Gesundheit. O socii quæ prima, inquit, fortuna salutis. Virg. syn: incolumitas, integritas, securitas, sanitas. epith: Sperata, dulcis grata, optata, quæsita, expectata, certa, secura, tuta, desperata, abjecta. phr: Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes, una salus ambobus erit. Turne, in te suprema salus, miserere tuorum. Te scilicet omnis in uno Nostra salus posita est. una salus victis, nullam sperare salutem, eâ visa salus morientibus una.
Salutare, Zbáwienie 1.
salutaris, Zdrowy 2. żywotny/ Zbáwienny/ Záchowuiący/ Dobry 3. Pożyteczny/ & sub Pozdrawiácz. Heylsamblich Qui salutari levat arte fessos. (Saph:) syn: Salutifer, salubris, sanus.
salutaris digitus, Pálec wtory.
salutariter, Zdrowo/ Pożytecznie.
salutarius digitus, Pálec wtory.
salutatio, Pozdrawiánie/ Witánie 1. żegnánie
salutationem do, accipio, Witam się.
salutator, Pozdrawiácz. salutatorium, ibid:
salutatorius, Pozdráwiálny/ Witálny.
salute bona nostra, Dali Bog zdrowie.
salutem dico, impertio, mitto &c, Pozdrawiam 1.
salutem multam dico, Rozkáz czynię.
salutifer, Zdrowy 2. żywotny. Heylsam. Sorte salutifera miseris succurrere rebus. Ovid:
salutiger, salutigerulus, Pozdrawiácz.
saluto, Pozdrawiam/ Witam 2. 4. żegnam 1. Grüssen / Heyl wünschen. Antè salutabat Rhetor Apollonius. (Pentam:) M. syn: Salutem do, nuntio, dico, affero, rogo. Salvere jubeo. Ave fero. Salutem, læta verba fero, refero. Salutandi munus, portantia verba salutem. Læta dat voce salutem. Tibi reddita nostra salus. Damus alternas, accipimusque preces. Larga donare salute. Matutinum ave ferre, portare. Dicta acceptaque salute. Sæpè salutatus nunquam prior ipse salutat. Italiam læto socii clamore salutant. Tu diceris esse ante salutatus. Vade salutatum pro me liber. Ut tamen accessit natus, matrique salutem attulit. Sed primum Nympham larga donare salute. Scripserat hesterna patri cum luce salutem. Salve tecum bone Jupiter auctor ope.
salvus, Zdrow 1. Zdrowy 1. Cáły 4. Nieszpsowány. Gesund/ frisch Huc ades o Melibæe, caper tibi salvus & hædus. Virg. syn. incolumis, illæsus, integer; sospes, securus, tutus, sanus.

SAM

Sam, i. ipsam ut On.
Samarum, Samaris, sub Wiąz
Sambuca, Gr. Harfa/ Szopá woienna
Sambuceus. Bzowy
sambucina, sub Harfista
sambucista, Gr. Harfista
sambucistria, ibidem sambucus, hæc Bez.
sambucus aquatica, montana, Kálina 4.
samera, sub Wiąz.
samia terra, ziemiá lekárska.
samiarius, Płatnerz/ & sub Ostrzy 2.
samiator, ibidem. samiatus Ostry 2.
samio, as, Ostrzę 1. samiolus, Gliniány 1.
samius, Gliniány 1. Ostry 2.
samogitia, żmudź, samolum, Sásanká
samothracia gemma, Kámień lekki.
samothracia ferrea n. plur: Noszenie od (záron
samothracius annulus, ibidem.
sampsa, samsa, Pestká 1.
sampsuchum, & us, Gr: Máieran.
sanæ mentis, Przy sobie

sanā-

sānābilis, Vleczony/ Zleczony.
sana-munda, B. sub Czyściec 2. Benedykt.
sānātio, Leczenie/ Zleczenie.
sanator, sub Lekarz 1.
sancio, is, Stánowię 1. Dáię w to słowo rękę/ Zákázuię. Beschliessen/ gebieten.
Posteriore suis cupiens sancire salutem. Prud. syn: Dēcērno, stătŭo, dēfinio.
sanctè, świątobliwie/ Wiernie.
sanctesco, sub Swięty 1.
sanctificatio, Poświącánie/ Poświęcenie/ świątnicá/ świątobliwość.
sanctificator, Poświęćiciel.
sanctificium, Psal: 77. pro sanctuario.
sanctifico, Poświącam 1.
sanctimōnia, świątobliwość.
sanctimonialis B. sub Mniszká.
sanctio, Stánowienie/ Vstáwá 1.
sanctitas, sanctitudo, świątobliwość. Heiligkeit.
sanctor, Stánowićiel.
sanctuārium, Sanctum, Sanctorum, świątnicá/ Kośćioł/ świątość.
Sanctus, adiect. Vstáwiony/ in Stánowię 1. Niezgwałcisty/ Nienáruszony/ Nietykány/ Swięty 1. 2. Wiáry godzien. Heilig.
Ingredior sanctos ausus recludere fontes. Virg. syn. Rēlligĭōsus, pius, innŏcēns.
sandalarium, Gelli. forum vel officina, ubi sandalia vendunt.
sandăligĕrula, Służebnicá.
sandălina, Jáskołcze ziele.
sandălis palma, Dáktyl 2.
sandălium, Pátynka/ Obow stároświecki.
da quidam producunt, tu potius corripe cum Turpilio. Scalig: Antesignano.
sandăpila, Máry: sandapilārius, Grubarz.
sandărăca, sandaracha, Gr: Sándáráká/ Pszczelnik 5. & Rdzá miodowa.
sandarachātus, sandarachinus, sandaracinus Sándáráková. [zdźisty.
sandărēsus, sandeser, sandastros, Kamień gwiaz-
sandyx, Gr; vcu, Propertio. vcu. Gratio, vcu, Ioan: Ursino, Szárłat ziele/ Sándáráká.

sānè, Zdrowo/ Jśćie/ Ták iest/ Záiste. Warlich/ gewißlich. S. syn: Cērtè, prō-fēcto, quidem.
sanè quàm Bárzo. sanè quidem, Záiste.
sānosco, Goię się/ Dostáię się wzdrow.
sangĕnon, vel sangenos, Opal kámień.
sanguālis, Orzeł ksmignat.
Sangven, inis n. Krew ćieknąca.
sangvĭculus, Juchá.
sangvilentus, Krwáwy 2.
sangvĭnālis, Krewny 2.
sangvinalis, herba, Krwáwnik 5. Sporyż 1.
sangvĭnāria, f. herba Krwáwnik 1. 2. Płonnik 2. Sporyż 2. Tásznik.
sangvĭnārius, Krwie rozlewcá/ Okrutny/ Gárdłem grożący.
sangvine ac vulneribus, victoria stetit, sub Przypłacam czego 2.
sangvine suffusus, Rumiány (krew.
sangvinem mitto, emitto, minuo, Puszczam
sangvinem rejicio, spuo, vomo, Krwią pluię.
sangvĭneus, Krew w sobie máiący/ Rumiány. Blutig/ Blutreich/ Blutroth/ Blutdürstig. Sangvineis ebuli baccis, minioque rubentem. Virg: syn: vel rŭbĕus, pūrpŭrĕus. vide Sangvinolentus.
sangvineus frutex, sangvinea virga, Głog drzewo/ & sub Trzmiel/ świdwá.
sangvinis vinculum, communio, Krewność.
sangvĭno, as, Krwią płynę 1. 2. 3. Rumiány/ Czerwony.
sangvĭnŏlentus color, Rumiáność. Ille color vere sangvinolentus erat. Ovid. syn: Sāngvĭnĕus, crŭēntus, crŭēntātus. phr: Sāngvĭne, crŭōre pērfūsus, spārsus, āspērsus, īmbūtus, rĭgātus, mădĭdus, īnfectus, fœdātus, tūrpis, măcŭlātus, squālēns, mānāns, stīllāns, rŭbēns, cōncrētus, cŏāctus, pingvis, īnfando pōllūtus sāngvine. Stĕtit imbre cruēnto īnfōrmis făciēs. Vidi quantus erat fūsum tēllūre crŭēnta. Pēctŏra jăctāntem sāngvĭnŏlēnta virum. Sāngvĭnĕæ mānānt călĭdo dē vūlnĕre gūttæ.
sangvis, Krew 1. Rod 1. Blut. Romulus Assaraci quem sangvinis Ilia mater. Virg. syn: Crŭor. epith: Pūrpŭrĕus, pūnĭceus, rŏsĕus, rŭber, fūmāns,

māns, tĕpēns, fērvēns, fērvĭdus, tĕpĭdus, călĭdus, cōncrētus, crāssus, fœdus, pĭgĕr, ātĕr, fūsus, ēffūsus, flŭēns, būllĭēns, ūndāns, spūmāns. *phr:* Sāngvĭnĕus, crŭēntus rōs. Sāngvĭnĕæ gūttæ. Sāngvĭnĕus ĭmber. Sāngvĭnĕum, călĭdum flūmen. Sāngvis pēr mēmbra, dĭffūsus, fūsus, mēmbra pērmĕāns. Vēnis būllĭēns, ēbūllĭēns, flŭēns, &c. Vēnās ĭmplēns. Sāngvĭne tērram rĭgat, hūmēctat, āspērgit, pērfūndit, īnficit, fœdat, tūrpat, măcŭlat, mădēfăcit. Pēr cāndĭda mēmbra ĭt fūmāns crŭŏr. Tōto cōrpŏre sāngvis mānat, stīllat, flŭit. Vōlvĭtur ille vŏmēns călĭdum dē pēctŏre flūmen. Pērfūsam mūlto nātōrum sāngvĭne tērram ĭmmădŭĭsse fĕrūnt, călĭdūmque ănĭmāsse crŭōrem. Nōstro sēquĭtŭr dē vūlnĕre sāngvis.

Sangvinibus, Sangvinum, in SS. libris.

sangvis integer, Moloiec.

sangvĭsūga, Pijawka. *Sānĭcŭla,* Zánkiel.

sănĭes, Posoká/ Fuz/ Farbá/ Plugástwo. Exter - - - *& sanie taboque fluentes.* Virg; *syn:* Tābum, tābes, crŭŏr. *epith:* Crāssa, pīngvis, crŭēnta, pūtrĭda, cōncrēta, cŏācta, tētra, fœda, tūrpis, sōrdĭda, cōrrūpta, fœtĭda, lūrĭda, pēstĭfĕra, hōrrĭda, flŭĭda, stīllāns. *phr:* Stīllāntis tābi sănĭes. Vūlnĕre mānāns, stīllāns, flŭēns, sănĭes. Tūrpi tābo sănĭe flŭēns, lĭquēns, stīllāns, mānāns, āspērsus, īnfēctus, squāllĭdus, ēlīso vēntre pēr ōra ējēctat sănĭem pērmīxtus vūlnĕre sāngvis. *V. Tabum.*

sanies auri, Kley złotnicży.

sanies pretiosa, Kosol z.

sănĭōsus, Posocżysty.

sānĭtas, Zdrowie 1. Gesundheit. *Pars sanitatis velle sanari fuit.* (Jamb:) Sen. *syn:* Vălētūdo, vĭgor, īncŏlŭmĭtas, sālūbrĭtas, sālus. *epith:* īntegrā fīrma, ōptāta, ēxpēctāta, blāndă, dŭlcis, ămābĭlis, vīvĭda, pērpĕtua, cōnstāns. *phr:* Cōrpŏris ēxpēctāta sālūs, vĭgor, īntegra vĭrtus. *V. Robur.*

sānĭter, sanius, Zdrowo.

sanna, Szyderstwo.

sannas, *æ, Gr.* Glupiec.

sannio, Błazen/ śmieszek.

sāno, Vzdrawiam/ Lecżę/ Goię. Heylen. *Vulnera sanabunt vel tua vina malum.* Prop: *syn:* Sălūtem do; rēddo, rēstĭtuo. Fīrmas rēstĭtuo vīres. Mōrbum pēllo, ēxpēllo, *V. Medeor.*

sano carmine & herbis, Odczárowáć.

sanquālis, Orzeł łomignat.

sansa, idem sampsa. *saualum,* Cymbał.

santerna, Kley złotnicży.

santŏnica, Glistnik ziele.

sanum facio, Vzdrawiam.

sānus. Zdrowy 1. Nienákáżony/ Przy sobie. Frisch/ gesund. *Diluit insignem baccam, qui sanior ac si.* Hor. *syn:* Vălēns, ĭntĕger, īncŏlŭmis, sōspēs. *phr:* Sōspēs ēt ĭntĕger, sālvŭs ac vălēns, mōrbo lībĕr, ĭmmūnis. Mĕdĭcis hērbis nōn ĕgēns. Cui cōnstat vălētūdo, sāno, vălĭdo cōrpŏre. Fīrmis vĭrĭbus *V. Robustus, Incolumis.*

S A P

Săpa, Wino wárzone.

sapa purpurea, Słodycz.

săper, *e Græco,* Zgniły.

sāperda, *Gr:* Káraś 1. Modrek/ Stotzypisstá/ Kosolowa stráwá.

săpĭde, Smácżno.

săpĭdus, Smácżny. Wohlgeschmackt. *syn.* Săpōrus.

săpiens, Modry/ Przemyślny/ Medrzec. Verständig/ weiß/ klug *Neve putes alium sapiente bonoq; beatum.* Hor. *syn.* Prūdens, vel dōctus, ērūdĭtus, pĕrĭtus. *V. Prudens.*

sapienter, Modrze. Verständiglich. *Muneribus sapienter uti.* (Dactyl. Tr.)

sapientia, Modrość/ Smák 1. Nauki/ & *pro sapiente in* Modry. Weißheit / Verstand. *Ducere quo vellet, fuit hæc sapientia quondam.* Hor: *syn:* Prūdēntia, vel dōctrīna, sciĕntia. *Vide Prudentia.*

sapientiæ doctor, professor, Filozof.

Sapientipotens, V. Modry.

săpīneus, Z Jedliná/ świerk.

Sapinea gemma, Amethysti species, dilutior Sacidii, Plini.

sapinum, *vel m,* Żywica/ Z świerk.

săpīnus, *hæc* świerk/ Jedlinowy odziemek *sub* Jedliná.

săpio, Smákuie 1. Mędrzeie / Modry iestem/ Jestem rozumny/ Trącę. Schmecken. *Quum sapimus patruos, &c.* Pers. *syn:* Gŭsto, vel rĕdŏleo.

sapit, Smákuie tá rzecz.

sapium, *idem* sapinum.

săpo, *onis,* Mydło.

sāpōnāria, Mydelnik ziele.
sāpōnārius, ſaponopœus, Mydlarz.
săpor, Smák 1. Geſchmack. - - - huc tu juſſos, aſperge ſapores. Virg. ſyn. Gūſtus. epith: Dūlcis, gratūs, jūcūndus, ſvāvis, nēctărēus, āmbrŏſius, injūcūndus, ingrātus, ămārus, āſpĕr, īnſvāvis. phr: āſper in ōre săpor. Mĭnīſtra săpōrum līngva. Pālātum săpōris ārbĭter, jūdēx, ōbvĭa divērſo cūncta săpōrē lĕgēns.
sapore imbuo, Slodzę.
saporum intellectus, Smák 2.
sapphīrātus, ſapphīrĭnus, Száfirowy.
sapphīrus, Gr: Száfir.
saprophago, is, Gr. ſub Zrę.
Saprum, ſubſtant: Plini. corr: Saprum caſeum, adiect. à Sapor.
ſapſa, Sámá 1.

S A R

ſarâcum, idem ſarracum, ſeracum.
sărăballa, arum, sarabara, orum, Gr. vel B.
sarcaſmos, Gr. Vrzgánie ſię. (Sácie.
ſarcimen, Szew.
sarcĭna, Tłomok. Eine Bürde/ ein Bündel Si te forte mea gravis uget ſarcina charta. Hor: ſyn: ŏnus, pōndus, fāſcis. epith: Grăvis, ŏnĕrōſa, mŏlēſta, ingēns, ĭnīqua, prĕmēns. v. Onus.
sarcĭnālis, Ciężarowy.
sarcĭnārius, Tłomokowy/ Robotny.
sarcĭnātor, Krawiec.
sarcinatrix, ibidem duplici ſenſu.
sarcinātus, Tłomokámi obłożony.
sarcĭnŭla, Tłomozek.
sarcinoſus, Opukáły/ Tłomokámi obłożony
sarcio, Łatam/ Poprawiam/ Náprawiam/ Nágradzam. Flichen/ beſſeren/ lappen/ vergelten. Incumbent generis lapſi ſarcire ruinas. Virg. ſyn. Rĕſărcio, rĕpăro, pēnſo, cōmpēnſo. v. Reparo.
Sarcion, Plini. carnoſa vena gemmarum.
sarcītes, æ, m. Gr. Kámień mięsny.
sarcŏcēles, es, Gr: Kilá.
sarcŏcolla, Gr. Máść gojąca/ Bielmok ziele/ Sárkokolá.
sarcŏphăgus, Gr: adiect. Mięſo rad jadający
sarcophagus, ſubſtant: Truná / Kámień trunny/ Grob.

sarcŭlātio, Grácowánie.
sarcŭlo, as, Wſkopywam/ Obćinam.
sarcŭlum, Grácá ogrodnicza/ Rydel / Motyczká.
sarcŭlus, Grácá ogrodnicza.
sarda, Sárdelá/ Tuńczyk/ Sárdyk kamień.
sardăchātes, æ. m. Gr. Achátek.
sardella, ſardina, Sardelá.
sardius lapis, Sárdyk kámień.
Sardo, as, priſcum. Rozumiem.
sardoa, ſardŏnia, ſardŏnĭca, Jáſpiet.
sardonius riſus, śmiech jálowy.
sardŏnўchātus, ſub Sárdonik.
sardŏnўchus, sardŏnyx, Gr: Sárdonik.
Sargus, Plini: Piſcis Melanuro ſimilis oculis magnis rotundis, carnoſus, capras amat. (Plini.
Sari, n. ios, frutex Nili, cuius radix carbonariis utilis
sārio, is, Grácuię. sārio, onis, Pſtrąg.
sărīſſa, Gr: Kopiia 1. Drzewce.
sārītio, Grácowánie. sārītor, Grácownik.
Sarmăta, Gr: Tátárzyn.
sarmăticè ſub Tátárſki.
Sarmăticus, Gr: Tátárſki.
sarmătis, idis, Tátárká.
sarmentārius, Spalenia godny. (ſlny.
sarmensĭtius, idem & Chroſtowy/ Látoroſ-
sarmentōſus, Gáłęziſty/ Krzewiſty.
sarmentum, Látoroſl winna/ Suſz 1. Winna rozgá.
sarmentum eruncidum, Wierzchołek 1.
Sarpo, is, Obćinam 1. sarptus, Obćięty.
sarrācum, sarrācŭlum, Kárá 2. Taczki. & Woz chłopſki/ Woz 2. & Woz niebieſki. Laſtwagen. (Plauſtrum quo ligna & lapides vehi conſueverunt.) epith: Grăve, ſtrīdēns, rōbūſtum, rōbŏrĕum, tārdum, sŏnōrum, gĕmēns. phr: Lōnga cŏrūſcat sārrāco vĕnĭēnte ăbĭēs.
sarrāna purpura, Szárłat 4.
sarrānus, Szárłatny.
sarrio, as, Wykopywam/ Grácuię/ Porzę 1. Macinius vertit Pelę.
sarrītio, Wykopywánie/ Grácowánie
sarrītor, Grácownik / & ſub Wykopywam.
sarrītūra, Grácowánie.
sarsura, Náprawá.

Sarrāgo,

Sartago, Brytfanná/ & tr. Przykrość.
sarta tecta, Budynku opátrowánie/ & sub
sartè. Zupełnie. [Zupełnie.
sartor, Grácownik/ Kráwiec/ & sub Wśko-
sartrix, Szwaczká z. (pywam
sartura, Grácowánie/ Náprawá.
Sartutillus. Fest: lege Scrutillus.
Sarueris, à Sario, is, sub Wśkopywam.
Sas, i. suas, v. Swoy.
sat, Dość 1. Gnug. *Hæc sat erit, divæ vestrum cecinisse Poetam.* Virg. *syn:* Sătis, ăbundē, ăbundānter, sūfficiēnter.
sata, *orum*, Zásiew/ Zboże 2. Saat auffm Feld/ Acker *Et pluvia ingenti sata læta, boumq; labores.* Virg. *v. Ager, & Seg. i.*
sătăgeus, Frásowliwy.
sătăgo, *is*, Vśiłuie/ Pieczołuie/ Frásuie się
Sătan, satānas, Czárt. [Vwiiam się.
sătārius, śiewny/ Sádzeniu służący.
sătelles *itis*, Hálábártnik. Gewartknecht/ Trabant. *Ille Deæ custos, ille satelles erit.* Ovid: *syn:* Stīpātor, cūstōs, mīles mīnister. *epith:* ārmātus, rōbūstus, vălidus, fŏrtis, strēnŭus, aūdāx, sēdūlus, impĭger, insōmnis vigil, fidēlis, fīdus, trux, bărbărus, fĕrōx. *phr:* Mīlitum cŏhōrs, cŏrōna, cūstōdia, tūtēla, præsidium, āccīnctus glădiis, lōrīcātūsque sătelles. Virtūtis veræ cūstos rigidūsque sătelles, vūltus ille fĕrōces fert mīles.
sătellitium, Hálábártnicy.
satianter, *al.* satienter, Do syty.
sătias, *ātis*, *f.* Násycenie.
satietas, *saties*, Násycenie. Gnüge/ Verdruß. *Neq; eis ulla ornandi satis satietas est.* *syn.* Sătŭrātio, vel fāstīdium, tædium, naūsĕa. *epit:* Mŏlēsta, grăvis, fāstīdiōsa. *phr:* ēxēmpta, plācāta, fămēs.
sătio, *as*, Násycam. Ersättigen. *v. mox Saturo.*
sătio, *ōnis*, śianie/ Sádzenie.
sătior, *aris*, Násycam się/ Przyiádá się.
sătior, *oris*, Lepszy. *Satira, idem Satyra.*
sătis, Dość 1. Dostáteczenie. Gnug. *Solvite me pueri satis est potuiße videri.* Virg. *syn.* Săt ăbundē, ăbundānter, sūfficiēnter.
satis-do, satisdo, Rekoymie dáię/ Ręczę/ Wáruię 1.
sătis-facio, Czynię dość/ Spełniam/ Iścę się komu/ Wymierzam się/ Dogadzam komu/ Przypłacam czego. Gnug thun/ Gnüge leisten. *Et jurare jubes, malo satisfacere.* (Pent.) *syn.* Făcio sătis, plăcĕo, dēbitum sōlvo, ēxsōlvo, pērsōlvo.
satis-facio naturæ, Vmieram 1.
satisfactio, Oczyśćienie słowne/ Sprawowánie/ Pokutá 5. Vśiczenie.
satis superq; Názbyt/ & sub Nábiegałem się.
satis tempore, Wczás 1.
sătius, Lepiey. *Nonne fuit satius tristes Amaryllidis iras?* Virg. *syn:* Pŏtius, mĕlius.
sativum tempus, śiew 2.
sătīvus, śiany/ Sádzony 1. Ogrodny 2.
sător, śiewcá/ Stworzyćiel.
sator litis, Zwadcá. sătōrius, śiewny.
sătrăpes, *æ, m. Gr.* Pan wielki/ Woiewodá
sătrăpia, *Gr.* Páństwo Stárostwo 1. Woiewodztwo
sătrus, *an* Słaby?
sătullè, Syto/ *sub* Násycam.
sătullo, Násycam. *satullus* Násycony.
sătum, *v.* Rotcá Krabowskiego ćwierć.
sătur, Násycony/ Pełen/ & *sub* Farbá ...
Ersättiget/ voll. *Dux aries saturas ipse reduxit oves.* Prop. *syn:* Sătūrātus, sătiātus, rēfēctus, ēxplētus, rēplētus. *phr:* Cĭbis ēxplētus, grăvis.
sătŭra, Mieszániná/ Misá płáska/ Mácie nádźiewány/ Obyczáiow złych gánienie.
sătŭrātus, Násycony.
sătŭrêia, satureium, *n.* Cząbr źiele.
sătŭrio, *ōnis*, Násycony.
sătŭrĭtas, Násycenie/ Gnoy 1.
săturni stella, sāturnus, Sáturnus.
sătŭro, Násycam 1. Gnoię 2. Ersättigen/ füllen. *Ilignis melius saturatur glandibus ...* Prud: *syn:* Sătio, ēxsătŭro, ēxplĕo. *phr:* Cĭbis famem dēpēllo, rĕpēllo, ēxĭmo, ēxtingvo, rēstingvo, cŏmprĭmo, sēdo, plāco, lĕvo, sōlor, sătūro, ēxplĕo. Pōstquam ēxēmpta fămes et ămor cŏmprēssus ĕdēndi. Jamque cĭbo, vīnōque grăves, sōmnōque jăcēbant. *v. Manduco, Edo, Epulor.*
saturor, Násycam się/ Obiadam się.
sătus, *ti*, śiany/ Vrodzony 1. Gesäet/ gebohren.

bohren. *Tunc sic orsa loqui vates, sate sanguine Divûm.* Virg. *syn:* Natus, creatus, ortus, genitus.
satus, *us*, Siánie/ Sádzenie/ Rodzenie/ Płodzenie/ Násienie/ Ród *1.*
satyra, Wierß poetycki 1. Obyczáiow złych gánienie/ Miśá pláſká/ Vſtáwá/ Nośá pláſkiego. Ein Gedicht wider die Laſter. *Sunt quibus in satyra videar nimis acer, & ultra.* Hor. *epith:* Mordax, dentata, livens, audax procax, petulans. *phr.* Mordax, Livens carmen. Mordaces numeri, versus. Plena conviciis, opprobriis carmina. Carmine mordaci populi depingere mores. Liventem satyram nigra rubigine turbes. Non vacat argutosque sales. satyrasque bibaces scribere. Difficile est satyram non scribere, nam quis iniquæ tam patiens urbis, tam ferreus, ut teneat se.
satyria ales, Kruk.
satyriasis, satyrismus, *Gr:* Ciegotki.
satyricus, satyrographus, *Gr.* Wierßow pis
satyrium, *Gr:* Storczyk/ Raczki. (sats.
satyrium bibit, satyrorum rex, Jutny.
satyrus *Gr.* Dziki mąż.

SAU

savanum, Tuwálnia.
sauciatio, *Zránienie.* sauciatus, Ránny.
saucio, Ránię/ Drápię 1. Verletzen / verwungen, *v. Vulnero.*
saucius, Ránny/ Obrázony.
savillum, Makáron.
savior, savium, *idem* Svavior, svavium.
saura, *Gr:* Jaßczorká.
saurion, *è Gr.* Gorczycá 1.
saurites, *æ, m. Gr:* Jaßczorczy kámien.
sauroctonos, *Plini. qui lacertam occidit.*
sauromata, *Gr:* Tátarzyn.
saurotер, *Gr:* Tok 3.

SAX

saxatilis, Kámienny 5. Skálny.
saxetanus, Kámienny 5.
saxetanus piscis, Jaßczor.
saxetum, Kámionká/ *&* *sub* Kámienisty.
saxeus, Kámienny.
Saxificus, Skamiáiący. Der Etwas in Stein verwandelt. *Saxificos vultus, quacunque ea tolle, &c.* Ovid.
saxifraga, Rozłup/ łomikamień ziele.
saxifragus, Łomikámień 1.
saxitanus, lege saxetanus.
Saxo, onis, Sás. saxonia, Sáſká ziemiá.
Saxorum structura, Mur.
saxosus, Kamienisty. Steinächtig *Nascuntur steriles saxosis montibus auri.* Virg. *syn:* Lapidosus, petrosus, scrupeus, salebrosus, scopulosus. *phr.* Saxis, scopulis, salebris asper, creber, frequens plenus, refertus, horrens. Sylvis horrentia saxa fragosis.
saxulum, Skałká.
saxum, Skálá / Kamień łamány z gor. Ein Stein/ Felſen. *syn:* Silex, lapis, rupes, scopulus. *epith:* Durum, solidum, asperum, gelidum, humidum, horrens, ferum, latebrosum, præruptum, humens, concavum, horridum, frigidum, hirtum, rigens, scabrum, crudum, undisonum inhospitum, montanum, adesum, salebrosum, dumosum, muscosum, scrupeum. *phr.* Spumea circum saxa fremunt. Multaque rubentia cæde. Lubrica saxa madent. Non me latebrosa movebunt saxa. Non scrupea saxa locorum præcludunt aditus. *v. Rupes.*
saxum contusum, Gruz. (skiey.
saxum fistulosum, Kámień z pilány mors
saxum manuale, Kamień 1.
saxum vivum, Skálá 1. Opoka.

SCAB

Scabellum, Ławeczka/ Podnożek. Ein Bäncklein/ Fußſchemel. *syn:* Scamnum, sedile, sedes. *v. Sedile.*
scaber, Párchaty/ Chropowaty/ Plugawy. Schäbig/ unglatt. *Et tophus scaber & nigris exesa colubris.* Virg. *syn.* asper, rigidus, rudis, scabrosus.
scaberat, *præteritum perf. à scabo*, Drápię 2.
scabies, Świerzb/ Lißay. Krätze/ Räude. *Ut mala quem scabies aut morbus, &c.* Hor. *syn.* Porrigo, scabrities. *epith:* Mala, molesta, edax, turpis, immunda, fœda, fœtida, obscœna, aspera. *phr.* Cutem scabies rodit, edit, exedit. Grex totus in agris unius scabie cadit et porrigine porci. Morbida facta pecus totum corrumpit ovile.
scabies fera, Párch.
scabile, scabilum, Podnożek/ Ławeczká.
Scabinus, *B. sub* Ławnik.

scabiosa, Dryiakiew ziele.
scabiosus, świerzb maiący. Krätzig/ schabig/ grindig. --- namque est scabiosus & acri. Pers. syn. Scaber, scabie infectus. 6. Scabies.
scabo, is, Drápie 2. Krätzen. syn: Frico. Scabitudo animi. Petron. tr. i. asperitas, severitas.
scabratus, Chropowáty.
scabrè, Chropáwo.
scabredo, Chropowáćiná.
scabreo, es, Chropowáćieie.
scabres, ei, Chropowáćine/ Plugastwo.
scabrities, scabritia, Chropowáćiná. Krätzigkeit/ Schäbigkeit. Scabritiemque animi fluviatilibus abluit undis. M. syn: asperitas, vel scabies. epith: Dura, rigida, aspera, rudis, impolita, ingrata.
scabrosus, Chropáwy.
scabrum, substant: Chropowáćiná.
scachi, B. in Száchy. scachia e, B. Száchy.
scæa, Gr. sub Nieszczęśliwy.
scæniculæ, Varr. corr: schœniculæ.
scævas m. sub Mánkáty. scæva, f. Lewicá.
scæva bona, Znák dobry
scæva mala, Znák zły/ Nieszczęśćie.
scævola, m. Mánkáty. scala, Drábiná 1.
scalæ, Wschod 1. 2. Leyter/ Stiege. Hærent parietibus scalæ postesq; sub ipsos. Virg. epith: arduæ, altæ, teretes, faciles, erectæ, pensiles. phr: Scandit inaccessas scalarum munere turres.

scalæ gestatoriæ, Drabiná.
scalari forma, Pochodżisto / Wschodowáto.
scalaris, Pochodźisty/ Wschodowaty.
scalmorum duorum navicula, Náwá.
scalmus, Wiosłowy gwoźdź. (Lignum teres cui nautæ remos loro alligant) phr: Prora per adversum scalmis stipantibus amnem vix agitur.
scalpellum, Rzezak, Brzytwá 1.
scalpellus, Brzytwá 1. Puszczadło.
scalper, Nożyk pisarski / Brzytwá 1. Puszczadło.
scalpo, Drapie 2. Strugam/ Grzebie 1. Porze 2, Dłubie/ Ryie 2.
scalpratus, Zákrzywiony 2.
scalprum, Rzezak/ Nożyk pisarski/ Dłubáczká/ Puszczádło/ Brzytwa 1. Snyp/ Schaber. Allerley Zeug zu schaben dienlich. syn: Cœlum. epith: acutum, aduncum, durum, tenue, exile. 6. Cœlum.
scalptor, Snicerz 1. scalptura, Rycie.
scalptorium, Drápaczká. (sadzone
scalpturarum pavimentum, Tło wyrzeźbione
scalpturatus, scalptus, Ryty
scalpturio, is Grzebie 1. scalpturo, Ryie
scalpurigo, świerzb 1. Łechtanie.
scalpurio, is, Grzebie 1.
scalus, Plin: corr: squalus.

SCAM

Scambus, Gr: Krzywonogi/ Zezowaty.
scamellum, scamillum. Ławeczka/Podnożek
scamilli, bi, Wschodek / Podstáwek 3. ...stowanie/ & sub Podnożek.
scamma, atis n. Gr: Row/ Szránki.
scammonia, scammonium, Gr: Sognicá ...
scammonium tenue, Wołowy język 2.
scammonites, æ, m. Gr. Wino robione
scammæ, orum. Gáłęzie 1. Piętro 2. Drogi w ogrodách.
scamnatus ager, sub Miedzá.
scamnulum, Ławeczka.
scamnum, Łáwa/ Podnożek/ Opusts/ ... sub Zagon. Eine Banck. syn: sedile, se...
scamoneum, Gr: Sognica ziele.

SCAN

scandalizo, Gr: Gorszę.
scandalum, Gr: Zgorszenie. Aergerniß. Scandala proculcat pedibus, nec fronte, &c. P.
scandix, icis, hæc Gr: Czechrzyca ziele.
scando, Wstępuie 1. Steigen. Cohors gigantum scanderet impia. (Alcaic:) 6. Ascendo. Scando versum. i. mensuro. Terentian. Sipont. Pros... an. dura traslatio. Dic cum Cicer. Digitis dimetire & Horat. Legitimumq; sonum digitis callemus aure.
scandula, Szczebel/ Stopień/ Gont.
scandulaca, Zárázá ziele.
scandularis, scandularius, Gontowy
scandulata, idem scandulaca.
scansilis, Wstępny.

scansilis annus, Rok podeyrzany.
Scansio versuum, i. mensura. Sipont. Beda. potius dimensio.
Scansoria machina, Drabina 2.
scansorius, Wstępny 2.
SCAP
Scapha, æ, scaphe es, Gr: Lodź/ Szkuta/ Dubas/ Kompas 1. Ein klein Schifflein. *Tu me biremis præsidio scaphæ.* (Alc.) H. *syn.* Cymba, lembus. *epith:* Lévis, vaga, agilis, volucris, parva, biremis, tenuis. *v. Cymba.*
scaphisterium, *è Græco.* Wietaczka.
Scaphita, qui scapha navigat. Rhodigin.
scaphium, Gr: Czara 2. Stolcowe naczynie Urynal/ Kompas 1. Moryka/ Kociel/ Nic-dnica 2.
scaphula, Wanienka.
scaptensula, scaptesula Srebrna gora.
scapula, Łopatka 3. scapulæ Plecy.
Scapulare, Pacyencya 3. scapularis vestis, *ibid.*
scapus, Łodyga/ Słup/ Płocha krośienna/ Wschodu kręconego słup/ Szal kołowrot/ Szaby/ Sztok/ & *sub* Bobowiny.
scapus cardinalis, Zawiasowy słupiec.
scarabæus, Chrząszcz/ Jelonek robak/ Krowka robak.
scarabæus parvus, Kantaryda.
scarabalaphus, Jelonek robak
scarificatio, Procie/ Skrobanie/ Puszczanie krwie zaśkorney.
scarifico, Drapię 2. 4. Porzę 2. Oskrobuię/ Wzdrapać. *Scarifico, à Scarus, ducunt aliqui, cuius a Latinis anceps, Græcis breve.*
scatifio, *sub* Wzdrapać.
scarites gemma Gr: *sub* Przeżuwacz.
scarrosus, Chropawy.
scarus, Przeżuwacz ryba. Ein Meer Fisch. *(Piscis nobilissimus Carpathio mari frequens.) epith:* obesus, æquoreus, Carpathius, mollis, avidus. *phr:* Hic scarus æquoreis qui venit obesus ab undis. *a longa Enio. brevis Ovidio.*
SCA
Scatebra, Zdroy/ Cieczenie 1. Wytryskanie. Ursprung *Saxa ciet scatebrisq; arentia temperat arva.* Virg: *syn:* Scaturigo, fons.
scateo, Cieke 1. 2. Obfituię/ Wydaię/ wytryska/ & *sub* Pelen. Auffwallen. *Qui scatet & salsis circum se promovet undas. L. vide mox scaturio.*
scateo vermibus, Robacy mię roczą.
scato, *ŭ,* Cieke 2. wydaię.
scatum, Gr: Gnoy 1.
scaturex, scaturix, *icis, sub* Cieczenie 1.
scaturiginosus, Zrzodlisty.
scaturigo, Cieczenie/ Zdroiewisko Brunnquell. *syn:* Scatebra, fons, origo, *epith:* Latens, occulta, cæca, ima, alta, limpida, sonans, perennis, saliens *phr:* scatens, rivus, rivulus. Vena perennis aquæ. Jugis aquæ fons, ortus, origo. Fontis caput. aquosus meatus. *v. Fons.*
scaturio, Cieke 2. wytryska Auffwallen/ quellen. *Crines vermiculis scaturientes* (Phal. Prud: *syn:* Scateo, effluo, emano, mano, erumpo, exilio, derivor, orior, ebullio.
scaurus, *subst:* Colu: *idem scarus.*
scaurus, *adiect:* Gr: Krzywonogi/ Kostek krzywych,
Scazon versus, Martialis. i. claudus. Senarius. Iambicus, sexto loco Spondeum, & quinto Iambum habēs. Idem Hipponacteus, & Choliambus. *Fortunatiano, Miurus. Diomed.*
SCE
Scelerata herba, Jaskier.
scelerate, Niecnotliwie.
sceleratus, Niecnotliwy/ Złośliwy/ Niebezpieczny. Lasterhafftig/ Boßhafftig. *Color, at sceleratum exquirere frigus.* Virg. *syn.* Scelestus, nefandus, malus, improbus, flagitiosus, nequam, perditus, malignus, noxius, impius. *phr:* Sceleris, criminis artifex Author, conscius, reus, nocens, horrator, scelerum sectator. Sceleri addictus, assvetus. æqui contemptor. scelerum conscius. Pravi cui conscia mens est. scelerum mole gravatus, obrutus. Ausu nefando temerarius. Sontes audax in ausus. Dissvasor boneſti. Heu cadit in quemquam tantum scelus? Mens effera ne quid inausum, aut intentatum scelerisve dolive relinquat. Perversa malorum colluvies. *v. Impius.*
scelero as, Zmazać 2. 3.
scelerosus, scelestus, Niecnotliwy.
sceleste, Niecnotliwie.
sceletos, *m:* Gr: Kości z mięsa obrane.
sceletyrbe, scelotyrbe, Gr: Szkorbut.
scelus,

scĕlus, Grzech wielki / Niecnotá/ Niecnotliwy. Ein Laster / übelthat. *Vnquam sceleris errori indidit.* (Jamb:) *syn*: Crīmen, făcĭnus, flāgĭtium, nōxa, cūlpa, dēlĭctum, nĕfas, pĭācŭlum. *epith.* īnfāndum, nĕfāndum, ēxĭtĭāle, sævum, īmmāne, nĕfārium, īmpium, dīrum, prōfānum, trīste, cruēntum, īnvīsum, hōrrĭdum, īmprŏbum, crūdēle, īnaūdĭtum, ātrum, fœdum, pĕtŭlcum pŭdēndum, tētrum, mūlctābĭle ĭnīquum, sāngvĭnĕum, mĭsĕrum, īnfēlix, mōrtĭfĕrum. *phr:* Scĕlēstum nĕfāndum, aūdāx făctum, sōntes aūsus. Scĕlĕrātæ crīmĭna vītæ. Cūlpæ crīmen atrox. Vĕtĭtum nĕfās. Scĕlĕrum īnfāndi cōnātus. scĕlĕrum lābes, lŭēs, sōrdes, dēdĕcus, probrum. Nītĭmur in vĕtĭtum. Cērtat īn ōmne făcĭnus. scĕlĕrum sævit mălĕsāna libido. īmpĭĕtās sĕcūra Dĕi, ōmne aūsa scĕlus.

scelus pueri, Złe chłopie/ Złośnik.

scēna, Gr: Dziwowisko 1. Widok 2 Komedya 1. Lárá/ Chłodnik 1. Przygotowánie/ Sumá 2. Personá 2. Eine Hütte/ Zelt Theater. *Æquora tuta silent tum sylvis scena coruscis.* Virg. *syn.* ūmbrăcŭlum, vel thĕātrum. *epith:* ūmbrōsa, frōndēns, grāta, vĭrēns, vĭrĭdis, āmœna, lūdĭcra. *phr:* scēna pătet dēlĭcĭōsa jŏcis.

scena, *Latinum*, Toporek/ & *sub* Wieczerza

scēnālis, scēnārius, scēnātĭcus, scēnātĭlis, Komedyjny.

scēnĭcē, *sub* Komedyjny.

scenicus, *adiect:* Komedyjny.

scēnĭcus, *substant:* Kuglarz. Von solcher Hütte. *Et sola tantum scenicus arte feror.* M.

scenita, *m.* Gr: Namiotnik 1.

scēnŏgrăphia, Gr: Málowanie budowánia/ Model drzewiány.

scēnŏpēgia, Gr: Kuczek stawiánie.

scēnōma, ătis, *n.* Gr. Játá/ Namiot.

sceptĭci, *i. quæsitores, consideratores.* Gellio. *Philosophi, qui semper quærebant, nil sciri posse docebant, omnia refutabant, iidem* Pyrrhonij, *à Pyrrhone auctore & i. dubitantes.*

Sceptrifer, Berło trzymáiący. Ein Scepterträger. *Primus sceptriferis colla tonantibus,* (Chor:) *syn.* Scēptrĭger. *&* Rex.

sceptrum, Gr: Berło/ ćietnie 3. Ein Scepter/ Königlicher Stab. *Gessit honorata regia sceptra manu.* Ovid: *epith:* Aūrĕum, aūrātum, ēbūrnum, insigne, splendĭdum, sŭpērbum, dĕcōrum, cōrūscum, prĕtĭōsum, gēmmāns, fulgēns, vĕnĕrāndum, vĕrēndum, mĭnāx: impĕrĭōsum, regāle, rēgium. *phr:* Rēgium, Rēgis īnsigne, gēstāmen. Vīrga nōbĭlis. Scēptri dĕcus hŏnos: grāvĭum ĕbur. Nōbĭle dēxtra tōrquet ĕbur. Rēgālis dēxtræ rēgĭmen, Aūro, gēmmīsque dĕcōrum. Quid non sceptra jŭvānt tōtum īnvĭdĭōsa pĕr ōrbem? Gessit hŏnōrāta, rēgia scēptra mănu. Aūrĕa cum dextræ scēptra dĕdēre mĕæ. [supra

scepūchus, Gr: Posel 2 *proprie sceptrifer*

scēpusium, Spis 1. *Scesna*, *in* Wieczerza.

SCH

Schastēria, æ, Gr: *sub* Liná.

schēda, æ, gr: Kártá 2. 5. Arkusz pápieru/ łamány/ Pisanie 4. & *sub* Pápierowe drzewko. [pręt

schēdia, æ, Gr. Romiegá Tráftá/ Most

schēdĭcus, ê Gr: Nierozmyślny.

schēdium, Gr: Porywczo co zrobionego/ Pisanie 3. & *sub* Niewypolerowány.

schēdŭla, Kártká.

schēma, æ, Kształt/ Postáć.

schēma, tis, gr: Figury 2. Kształt.

schēmătismus, Gr: Postáwá/ Kształt/ Różne życowe odmiány.

Schesis, vel Chesis onomaton. i. affectio, relatio nominum. figura Poëtica potiùs quàm Oratoria, cum epitheta singulis nominibus adduntur, vel cum plures simul Antonomasiæ ponuntur. Carisi. Diomed. Aliter Rufinian.

scenophylax, Zákrystyan.

schĭdia, orum, Gr. schidia, æ. Trzaská.

schīnus, Gr: Mástykowe drzewko/ Cebulá.

Schīsma, gr: Odszczepieństwo/ & Rozpádliná/ Rozrożnienie.

Schismăticus, gr: Odszczepieniec.

schista, æ, Gr: Cebulá 1. (záległe

schistum, Gr: Zśiádłe mleko/ Hálun / Jáł

schistus, Gr: Krwáwnik kámień/ Kámień przezroczysty.

schœniclus, *m.* gr: *an* Wróbl trzćinny?

schœnĭcŏla, Nierządnicá.

schœnismus, Gr. Ciągnienie 3.

schœnŏbătes, æ, gr: Powrozobiegun.

schœnŏbătica, æ, gr: *ibidem.*

schœnon

schœnon, *vel um*, *Gr:* **Ráyſka trawá.**
schœnoplocos, *us*, *m.* *Gr:* **Powroźnik.**
schœnus, *Gr:* **śit 1. Powroz 1. Milá Polſka/ Milá Ruſka.**
schænis odoratus, **Ráyſka trawá.**
schŏla, *Gr:* **Szkołá 1. 2. Lekcya/ Sala/ Stanie/ Rozmowá. Eine Schul.** *Nobilis & dotata uxor, domus & ſchola culta.* Auſ *ſyn:* Gȳmnāsĭum, pălæſtra, lūdus. *epith:* Dōcta, cĕlĕbris, clāra, īnsignis. *phr:* Dōctrīnæ sēdēs, măgiſtra. Mūsārum sēdēs, lŏcus. Dĭſcĭpŭlis frĕquēns.
schŏlāris, **żak.**
scholaſtĭcus, *Gr. ſubſt:* **żak/ Kráſomowcá. Ein Schrifftgelehrter / Schüler.** *epith:* Pĕrītus, ĭngĕnĭōſus, dŏctus, făcūndus, dĭſertus, īngĕnŭus, vĭgil, ănxĭus. *phr:* Mūsārum căſtra sĕquūtus, ărtĭbus ĭngĕnŭis ēxcūltus. Quem Mūſæ ſtŭdĭis ēxcŏlŭēre ſŭis. Cui cūræ ēſt dōctis īnvĭgĭlāre Cămœnis.
schŏlaſticus, *adiect.* **Szkolny.**
schŏliaſtēs, *æ, m. Gr:* **Wykłádacz.**
schŏlĭcus, *Gr.* **żak/ żakowſki/ Szkolny.**
schŏlion, *Gr:* **Wykład 1.**

S C I

Sciădeus, *Gr:* **Kátás morſki.**
sciădion, *vel* sciadeum, *Gr:* **ćienník.**
sciæna, *æ, gr.* **Kruk morſki.**
sciamachia Gr: **Szermierſka.**
sciāpus, *ŏdis*, *Gr:* **Jednonogi.**
sciăthēras, *æ*, sciăthērĭcum *Gr:* **Słonecznik.**
scibam, *scibo*, *ſub* **Wiem 1.**
scibon, *Gelli. corrigit Turneb. Sibyna.*
sciens, **Wiedzący/ Biegły/ Uczony/ Umieiętny. Wiſſenſchafft gelehrt/ erfahren.** *Scientiĕris carmine.* (Jamb. Dim.) Hor. *ſyn.* Dōctus, gnārus, pĕrītus, nōn ĭgnārus. *v. Doctus.*
scienter, **Biegle/ Umieiętnie/ Wiedząc.**
scientia, **Wiádomość/ Náuká 1. Umieiętność 1. Náuki 2. Wiſſenſchafft/ Wiſſenheit.** *Iam jam efficaci do manus ſcientiæ.* [Jamb.] H. *ſyn:* Nōtĭtia, cōgnĭtĭo, vĕl dĭſcĭplīna, ărs, ſtŭdĭum, vel dŏctrīna, ēlŏquĕntia. *Vide Doctrina, Eloquentia, Studia, Artes.*
scientia numeralis, ratiociniorum, **Ráchmiſtrzſka náuká.**
scientia rei familiaris, ruſticationis, **Goſpodárſtwo 1.**
scientiæ, **Náuki 2.**
ſcientiola, ſub **Umieiętność/ Umieiętnoſtká**
scientiſſimè, **Mądrze.**
scīlicet, **Jśćie/ Ták ieſt 1. 2. Bez wątpienia. Ja Nemlich/ gleich wie.** *Scilicet hoc etiam reſtabat, adultera, dixit.* Ovid: *ſyn:* Vĭdēlĭcet, nīmīrum, nēmpe, quīppe, nam, ĕnim.
scilla, *Gr:* **Cebulá 3.** scillīnus, *Gr: ibidem.*
scillīte, *&* scillītes vinum, *ibidem.*
scillĭtĭcus, *gr: ibidem.*
scincos, scincus, *gr:* **Krokodyl.**
scindo, **Kráię/ Rąbam/ ſiekę 1. Drápię 1. Szczepam/ Strzygę 1. Rozdżieram 3. Przetywam 1. Ryſuie ſię/ Rzeżę 1. Zátzynam 1. Schneiden hauen.** *Aut ſcidit & media fecit ſibi littore &c.* L. *ſyn:* ābſcīndo, dīſcīndo, rēſcīndo, sĕco, rĕsĕco, ēxcīdo, īncīdo, rĕcīdo, āmpŭto: trūnco, mŭtĭlo, lăcĕro, dīlăcĕro, cædo, fĕrio. *phr:* Fērro, fălce, sĕcūri, bĭpēnni fĕrio. Vīres īncīdĕre fălce nŏvēllas. Cūnĕis scīndēbānt fĭſsĭle lĭgnum. Nēc pŏtĕrit rĭgĭdas scīndĕre rēmus ăquas, īmmĕdĭcābĭle vūlnus, ēnſe rĕcīdēndum ēſt. *v. Lacero, Caput amputare.*
scindor, **Rozdwaiam ſię.**
scindula, *idem* scandula,
scindularis, *vide* scandularis.
scintilla, **Jſkrá /** *& tr.* **Szczątek. Ein Füncklein.** *Ergo ignem cujus ſcintillas ipse dediſti.* Juv. *epith:* ĭgnīta, ārdēns, rŭbēns, cŏrūſcāns tĕnŭis, pārva, vŏlāns, vŏlātĭlis. *phr:* Sēmĭna flāmmæ. Pārva ſub īndūcta lătŭit scīntīlla făvīlla. Crēbræ ſcīntīllæ ēxĭlĭunt, mĭcānt, vŏlĭtānt. *v. Ignis.*
scintillātio, **Błyſzczenie/ Jſkrzenie.**
scintillo, **Błyſzczę ſię/ Jſkrzę ſię/ świecę ſię/**
scintillŭla. **Jſkierká. (Pierſze.**
scio, **Wiem 1. Umiem / wyrozumiewam / Przeymuię kogo. Wiſſen.** *Insequitur cauſas tanti ſciat illa furoris.* Virg. *ſyn.* Nŏvi, tĕnĕo, cōgnōſco, nōſco, căllĕo, īntĕllĭgo.
sciŏgrăphia, *gr:* **Málowánie budowánia/ Model drzewiány.**
sciŏlus, **Mędrek. Klügling.** *Ipſius, & sciolo quicquam ſvadere popello.* M.
sciŏmăchia, *gr:* **Szermierſka.**
sciŏmantia, *divinatio ex umbra.*

sciŏpus

ſciŏpūs, *gr: ſub* Jednonogi.
ſciŏthēricum horologium, Słonecznik.
ſcīpio, ōnis. Koſztur.
ſcipio, Latinum, in Szypulká.
ſcirpea, Koſz 1. ſcirpeus, śitowi.
ſcirpĭcŭla, Wáſog.
ſcirpĭcŭlus, *ſubſt:* śit 1.
ſcirpĭcŭlus, *adiect:* śitowi 2.
ſcirpula vitis, lege ſcripula.
ſcirpus, śit 1. Mowá trudna. Ein glatte Bind ohne Knotten. *epith:* ēnōdis, frăgĭlis, păluſtris, līmōſus, ſtĕrĭlis, tĕnŭis, tĕrēs. *v. Iuncus*
ſcirrhus, *gr:* Koſtká martwa.
ſciſcitativus, Pytániu ſłużący.
ſciſcĭtātio, Bádánie. ſciſcitator Bádácz.
ſciſcĭto, ſciſcitor, Pytam / Dowiáduię ſię. Forſchen/ nachfragen. *Vt ab Aquitanis iſta ſciſcitaretur.* (Scaz:) *ſyn:* Scītor, pērcōntor, quæro, pōſtŭlo, rŏgo, intērrŏgo.
ſciſco, *is.* Stánowię 1. Vchwalam/ Dowiáduię ſię.
ſciſsĭlis, Łupny/ Rzezány 2. Oſzárpány.
ſciſſio, Rzezániec/ Strzyżenie 1,
ſciſſor, *oris,* Kráycy.
ſciſsūra, Nárzynánie/ Roſpor/ Roſpádliná.
ſciſſus, *ſi* Roſpádły. ſciſſus, *us,* Rąbánie.
ſcitāmenta, *orum:* Łákoći/ Przypráwá.
ſcitātio, Bádánie. *ſcitator,* Inkwizytor.
ſcītè, Sztucznie/ Grzecznie/ Mądrze/ Pięknie. Fein/ geſchicklich. *Atq; ſepulchrales ſcite incantare favillas.* Prud.
ſcitiſſimè, Vmieiętnie/ Wytwornie.
ſcito, as. Wiem 1.
ſcītor, *aris.* Dowiáduię ſię. Nachfragen. - - - *Eurypilum ſcitatum oracula Phœbi,* Virg.
ſcitŭlus, Piękny Gálant.
ſcitulè, Pięknie. ſcītum Vſtáwá 1.
ſcitum facio, Stánowię.
ſcītus, us, Wiádomość.
ſcītus, *ti.* Sztuczny/ Grzeczny/ Mądry/ Pełny/ Vczony/ Vmieiętny/ Gálánt. Künſtlich - - - *Membriſq; valens, ſcituſq; vadorum* Ovid. *ſyn:* ſciēns, dŏctus, *vel* ărgūtus vĕnūſtus.
ſciūrus, *Gr:* Wiewiorká.

ſcius, Biegły. Sclāvīnus Słowák.
Sclavŏnia, Słowiáńſka ziemiá.
Sclāvŏnĭcus, Słowiáńſki.
Sclāvus, Słowak.
ſclōpus, Bláſk 1. Pukawká *& ſub* Kláſkam [illegible]
ſcnīpes, à ſcnips, *hic Gr:* Robacy w drzew[illegible]

SCO

Scŏbīna, Piłá ślóſarſká/ Ráſzplá.
ſcŏbis, *&* ſcobs, *bis. f. & m.* Trocíná/ [illegible]
Scœna priſcum ſub Wieczerza.
ſcœnĭcŏla, *ſub* Nierządnica.
ſcŏlăces à ſcolax: Gr: Łana świecá.
ſcōlētia ærugo, Mośiężny proch.
ſcōlēcius, *Gr.* Robaczkowáty.
ſcŏlŏpax, ſcŏloppax, *Gr:* Pardwá. *Græc[e] eſt maſculini.*
ſcŏlŏpendra, *Gr* Gąśienicá/ Stonog mo[rski]
ſcŏlŏpendrion, *Gr:* Stonogowiec.
ſcŏlȳmus, *m. gr.* Karćiof.
ſcomber, ſcombrus, *gr.* Jaſzczur/ W[illegible] ćiennicá ryba.
ſcomma, *ătis. n. Gr:* Szczypka/ Szyderſtw[o]

SCOP

ſcōpa, wiązanká. ſcopæ *hæ* Miotłá 1,
ſcopa manualis, Garść źiela.
ſcopa regia, Iglicá źiele. *ſcoparia,* Len[illegible]
ſcōpārius, Vmiatácz.
ſcŏpĕliſmus, *Gr:* Graniczenie.
ſcopĕlus, *Gr.* Kopiec 2.
ſcōpio, *ōnis,* Szypulká gron.
Scopium, Cato. Commelin. de ſcopio. corr: Scaliger. de Scopione.
ſcōpo, *as* Vmiátam.
ſcops, *ōpis, m. gr.* Sowá 1.
ſcoptŭlum opertum, Kość łopatczana,
ſcōpŭlæ Miotełka
ſcŏpŭlōſus, Skáliſty/ Niebeſpieczny/ Trudny. Felſicht. *Neptuno debere genus, ſcopuloſus in undis.* M. *v. Saxoſus.*
ſcŏpŭlus, *Gr:* Skálá 3. Niebeſpieczeńſtwo/ Cel/ Trudność. Ein hohler Felß/ ſteinerne Klippe. *Deduxit ſcopulos & montem rupit aceto.* Juv: *ſyn:* Sāxum, caūtes, sĭlēx, rūpēs *epith:*

scŏpulus præruptus, Progi.
scŏpus, Gr: Cel/ Koniec spraw.
scŏpus, Latinum. Szypulka 2.
scordălus, è Græco. Smrod 3. Ziewacz.
scordastus arbor, sub Bdelium.
scordion, gr: Czosnkowe ziele.
scordiscarius, Siodlarz. scordiscum, Skora.
scordiscus, Siodlo 1. Woylak/ Skora.
scordŏtis, is, Gr. Czosnkowe ziele.
scŏrŏdon. Gr. Czosnek.
scorodoprăson, Gr: Czosnek luczek.
scŏria, æ, Gr. Żużel. apud Virgil: in Ciri versum illum. Sordibus & scoria patiar tabescere tali. corrigit Scalig. & scabere patiar. &c.
scorpæna, Gr: sub Niedźwiadek 2.
scorpio, Gr: Niedźwiadek 2. Proca woienna/ Belt/ Kuszá ręczna.
Scorpio, 3. Regum 12. pro flagello vel virga aculeata & pungente scorpionis instar.
scorpioïdes, Gr: Paciorzyczka.
scorpion, Gr. Omieg.
scorpionius, Niedźwiadkowy.
scorpĭtes, æ, m. sub Niedźwiadek 2.
scorpiuncŭlus, Kuszá ręczna.
scorpiūrion, Gr: Brodawnik.
Scŏrpĭus, Niedźwiadek robak/ Paciorzyczka/ Proca woienna/ Krzyżowniczki / & sub Ploty. Scorpion syn: Scŏrpio, nĕpa. epit: Vĕnēnōsus, lēthifer, dirus, nŏcēns, mŏrtifer, infēstus, mĭnāx, ăcĕr. phr: ăcūto ūngve, caūdā ūncā vĕnēnifer, insidias sūb caūte tĕndēns. Dīro vĕnēno mŏrtifer. Quēm nōn āffēctat lēthāli scŏrpiūs ictu? Viŏlēntus ăcūmine caudæ.
Scŏrpĭus, Niedźwiadek niebieski. Ein von den 12 Himmlischen Zeichen/ Scorpion genannt. epith: Mĭnāx, viŏlēntus, ăcer, ārdēns, Mārtius, hŏrrēns, dirus. phr. āstra Nĕpæ. Signa Mĕphæ. Chĕlæ mĭnăces, sævāque circūitu qui cūrvat brāchia lōngo scŏrpius.
scortātio, Nierząd 2.
scortātor, Nierządnik/ Porubnik.
scortātus, us, Nierząd 1.
scortea, æ, Mieszek pieniężny/ Oponcza.
scortea, orum. Zdechliná.
scortes, hæ, Festo. testium arietinorum pelles.
scortĕum, Saydak. scorteus. Skorzány.
scortillum, Nierządnicá.
scortor, Nierządu pátrzyć. Hurerey treiben. syn: Mœchor: v. Adultero.
scortum, scortum diobolare, Nierządnicá.
scŏtīna scripta, Nowá trudna.
scŏtīnus, gr: Ciemny/ Trudny.
scŏtŏdīnia, gr. scŏtōma, gr. Zmierzch 2.
scŏtŏmăticus, gr: ibidem.
Scŏtus, Szot.
scracere, Chrácháć/ sub Nierządnicá.
scraciæ, scractiæ, scrancia, scrapta, scratiæ, sub Nierządnicá.
screatus, us Chrachánie.
screo, Chracham. screātor, Chrachálá.

SCRI

scrība, Pisarz 2. Pisarski 1. Podpisek Ein Schreiber. Et voto laribus quærebat scriba quod esset.
scriba ærarius, Podskárbi.
scriba regis, Kanclerz.
scribātus, us, Pisarstwo.
scrībĭlita, scriblīta, Kołacz.
scribligo, lege striligo.
scriblitārius, Łákotnik.
scrībo, Piszę 1. 2. 4. 6. Zápisuię 5. Máluię. Schreiben. Scribebamus epos cœpisti scribere cessi. Mart. syn: Pērscrībo, cōnscrībo, īnscrībo, pingo, ēxāro phr: Nŏtas dīgitis stylo, călāmo, grāphio ēxāro. Chārtis. cēris vērba nŏto, cōmmitto, mando. Nŏtis, vērbis chārtam signo, nŏto, īnscrībo: Cēram incido, scriptis, libēllis māndo, cōmmitto. Nŏtas, vērba tābēllis ēxāro. Tābēllas signo Jam sătis invălidos călāmo lāssavimus ārtus: ēt mănus ŏfficium lōngius ægra nĕgat.
scribo alicui pecuniam, Oddáię przez bánk Pożyczam 2.
scribo aliquem heredem, Testáment czynię
Scribsi, Scribtor, ut scribit Meurs. &c. lege Scriptor &c.
scrīniarius, Referendarz/ Kanclerz.
scrinĭŏlum, Skrzynká.
scriptĭlis, Pisány 1
scriptio, Pisánie 1. 2. Kompozycya.
scriptĭto, as. Pisywam.

 scripto,

scripto, as, are, Pisze 1?
scriptlum, Szkrupul 1.
scriptô, *sexto casu,* Ná piśmie/ Listownie.
Scriptor, Pisarz 1. Pisarek 1.
scriptorius, Pisárski.
scriptulum, Szelągi cztery/ Szkrupul.
scriptum, Pisánie 2. Kartá 3.
scriptura, Pisanie 1. Pismo 1. Kompozycya/ Dochod: Pastwisko pospolite. Schrifft.
Scriptura quanti constet & tonus bilis. (Scaz.)
scripturarius. *adject.* Pástewny.
scri[illegible]arius, *subst.* Pisarz 2.
scri[illegible] *sub* Zapuszczam się.
scriptus, *us.* Pisárstwo.
Scripula [illegible] scripula bitis. Plin. acino rugoso, pas[illegible] bitu. Hermol.
scripulum, Vncya 1. Szelągi cztery/ Bierká
scripulus, Szkrupul/ & *sub* Vncya 1.
scrobiculus, Dołek 1.
scrobs, *bis, hic, hæc:* & scrobes, *is.* Doł 1. Eine Grub. *epith:* âtra, câva, côncava, obscœna, fœda, turpis, humida, ûda, profunda. *syn:* Fossa, fovea. *v. Spelunca.*
scrofa, świnia. *scrofipascus,* świniopás.
scrofula, świnká/ Gruczoł.
scrofularia, B. Trzędownik ziele.
scrotum, Mosżny. *scrupeda,* Nierządnicá.
scrupeus, Kámienisty/ ścisły 2. Zabobonny Steinächtig. *Scrupea tota lacu nigro, nemorumque.* Virg.
scruposam commeo viam, Trupam się.
scruposus, Kámienisty/ Chropáwy/ Trudny & *sub* życie nędzne.
scrupularis, *sub* Szkrupul.
scrupulatim, Po kąsku.
scrupulose, Frásowliwie/ Wytwornie/Pilnie/ Subtelnie/ Ostro 2.
scrupulositas, Wytwarzánie / Subtelność. Sumnienie trwożliwe.
scrupulosus, Chropáwy/ Wytworny/ Zbyteczny/ Trudny/ Subtelny/ Sumnienia trwożliwego. *Primam syllabam corripit Accius apud Nonium.*
scrupulum, Szkrupul / Szelągi cztery/

Trzecia część/ *sub* Cząstki cáłey trzeciey.
scrupulus, Kámyczek 3. Szkrupul/ Trapienie 1. Trudność/ Sumnienie trwożliwe.
scrupus, Kámień łamány/ Biérká.
scruta, *orum,* Rupiecie.
scrutaria, Wendetá. scrutarius Wendetarz
scrutatio, Szperánie/ Bádánie.
scrutator, Szukácz/Kruszcowy gornik/ Inkwizytor. Ein Nachfrager/ Forscher. *Deus, solusq animi scrutator operti.* Al.
scrutillus, Máciek nádziewány.
scrutinium, Szperánie/ Szkrutynium.
scrutino, pro scrutor, 4. Esdræ B.
Scruto, scrutor, Szperam/ Sláduię/ Mácam 4. Ersuchen/ durchforschen. *Arcanum neq tu scrutaberis ulli.* Hor. *syn:* Rimor, quæro, investigo.

SCU

Sculna, Sekwestrem co biorący.
sculpo, Strugam/ Ryię. Graben/ schnitzlen. *syn:* Scalpo, incido, cælo, *phr:* Scalpro, vel cælo effingo, formo, excudo, laboro, exprimo, incido. *v. Simulacrum.*
sculponea, Trepki/ Kurpie/ Kieściem.
sculponeatus, Kurpie máiący.
sculptile, Bálwan 2.
sculptilis, Ryty. Etwas geschnitztes. *Sed pulchra res est forma in ære sculptilis.* (Jamb.)
sculptor, Snicerz. Ein Schnitzler/ Ein Bildhauer. *v. Statuarius.*
sculptura, Dlubánie/ Rycie/ Snicerstwo. Bildhauerey/ Schnitzlerey. *syn:* Cælatura, statuaria. *phr.* Phidiacæ artes, Polycleti artis labor, opus.
sculptetus, B. sub Szołtys.
scurra, Błazen/ Szyderz/ Błázgoń/ śmieszek. Lotterbub. *epith:* Turpis, procax, loquax, garrulus, infidus, facetus.
scurrilis, Szyderski, & *sub* Błázgoń. Schimpfflich/ Bubisch. *Scurrili strepitu, quicquid [illegible], ait.* Ph. *syn:* Jocosus, facetus, jocularis.
scurrilitas, Szyderstwo. Bubeteу. *Scurrilitate ac nepotatu nobilis.* (Jamb.) Af.
scurriliter, Szyderſko/ Lekko a

scurror, Błázgonis.
scurrula, Szyderz/ & śmieszek.
scutale, Proce náwiązánie/ Proce łoże.
scutarius, *adiect:* Páwezny/ *sub* Páweznik 2.
scutarius, *substant:* Páweźnik/ Hálábartnik.
scutatus. Páweźnik 2.
scutella. Miská máła. scutica, Bicz.
scutigerulus, Giermek/ Páweźnik 2.
scutilus, Chudy. scutra Miśá 1. Pátelá.
scutriscum Miská máła.
scutula, Miská máła/ Zrzaz/ Posadzka 1. 5. Pulszostaká. (creyumf.
scutulata vestis, Wzorzysta szátá/ Szyta ná
scutulatum pavimentum, Tło wyrwornie sádzone.
scutulatus, Száchowány/ Wzorzysty/ Jáblkowity/ Cynowáty.
scutulum, Tarcza.
scutum, Páwezá/Tarcza. Schild. *Scuta virûm, & galeas, & fortia corpora volvit.* Virg. *syn.* Clypeus, umbo, parma. *v.* *Clypeus.*
scutum Gallicum, Ligusticum, Rondela.

SCY

Scybalon, *n. gr.* Gnoy/ Odrzutek śmieci.
scylax, *m. gr.* Szczenię/ Pies.
scylla herba, *lege* scilla.
scylla avis, *sub* Czerwonak/ & Rybitw ptak
Scylla, *piscis Plinij. eadem Squilla. Gesner.*
scymnus, *m. gr.* Lwiątko/ Pies morski.
scyphus, *gr.* Kubek. Eine Trinckschaal. --- *Implevit dextram scyphus; ocyus omnes.* Virg. *syn:* Calix, crater, poculum. *v. Poculum.*
scytale, *es, gr.* Woż nákrapiány/ Kotbácz. Mysz brytánska/ Pismo táiemne/ Máczuga Torbá/ Powerek.
scytalides, *gr.* Przeguby pálcowe.
scytha, *æ.* scythes *æ, m. gr.* Tátárzyn.
scythia, Tátárska ziemiá.
scythica, *æ.* scythice *es, gr.* Lakrycya.
scythicus, *gr.* Tátárski. *Nomen ama, Scythicus cætera pontus habet.* Ovid.
scythis, *idis, gr:* Tátarka.

Se, Sie. Sich. *Interea Æneas se matutinus agebat.* Virg.
se *omissum, ibidem.* se, *eleganter redundat, ibid.*
Se, *particula, in compositis diminuit, sub* Selibra.
se, *pro sine,* Bez 2. Szczerze/ Pogrzebny.
sebaceus, Łoiowy/ & *sub* świecá 3.
sebo, sebum, *idem* sevo, sevum.

SEC

secale, Miesżanka/ żyto.
secalitius, żytny.
secamenta, *orum,* Klepki/ Wánczos.
Secarias portas, Dato. corr. secarias.
secedo, Vchodzę 1. Vstępuię ná stronę/ Odwodzę kogo ná stronę. Abweichen. --- *Quos habuit, vacuos secedere in hortos.* Ovid. *syn:* Recedo, discedo, abscedo.
secerno, Odłączam/ Wyłączam/ Rozeznawam/ Rozłączam/ Obieram 1. 6. Absondern/ scheiden. *Nec natura potest justo secernere iniquum.* Hor. *syn.* Divido, separo, discerno, segrego. *phr:* Justo secernere iniquum Fuit hæc sapientia quondam, Publica privatis secernere sacra profanis.
secespita, Noż/ Toporek.
secessio, Vstąpienie 1. Odwodzenie 2. Rozkosz/ Rozroźnienie/ Powiádánie.
secessus, *us,* Vstronie/ Osobność/ Vstąpienie 1. Odeście/ Prywet. Abweichung/ Abtritt. *Est in secessu longo locus &c.* Virg: *syn:* Recessus. *epith:* Tutus, securus. *phr:* Carmina secessum scribentis, et otia quærunt.
Secidi, pro scidi. Accius, Gellius.
secium, Piernik.
secius, Mniey/ Gorzey. Minder. *Interea toto non secius aere ningit.* Virg:
secludo, Wywieram 1. Odłączam. Ausschliessen. *Solvite corde metum Teucri, secludite curas.* V.
seclum, *P.* świát.
seclusorium, Zámknienie 1. Komorá 1.
seclusus, Skryty/ Osobny.
seco, *as,* Siekę/ Rąbam/ Rzeżę 3. żnę/ Szrukuię 1. Łamię 3. Rozstrzygnąć 2. Abhauen. *Littus arenosum Libyæ ventosque secabat.* Virg. *v. Scindo.*
seco, *is,* Mowię 1. secordia, Głupstwo.

sēcors, *ibidem* socors.
sēcrētārium, Skrytość/ Ustronie/ Rádá táiemna: *de loco:*
sēcrētārius, Sekretarz.
sēcrētim, Potáiemnie: *secrētio*, Rozłączenie.
sēcrētō, Osobno/ Potáiemnie.
sēcrētum, Osobność/ Táiemnicá/ Pokoy.
sēcrētus, Potáiemny / Osobny. Abgesondert/ heimlich. *At procul in sola secretæ Troades acta* Virg. *syn:* ārcānus, ābstrūsus, ōccūltus, lātēns, mȳsticus. *&* *Arcanus.*
secta, Strona 4. Szkoła 3. Sektá/ Towárzystwo 2.
Sectacula, æ. Apulei. à secta. Beroald. vel potius Noctacula natalium, i. signa. Colui.
sectārius, *sub* Skop/ *&* Czyszczony.
sectatio, Náśladowánie 1.
sectātor, Náśládowcá/ Blazen.
sectile pavimentum, Tło wyrzwornie sádzone.
sectilia, *ium.* Posadzká 2.
sectilis, Łupny/ Sádzony 2. Geschnitten. *Cuius conche tumes, qui tecum sectile porrum.* Juv.
sectio, *à seco*, ćięćie/ Dział/ Dzielnicá 1. Rzezánie/ Puszczánie krwie/ Instygácya.
sectio, *à sequor.* Konfiszkowánie rzeczy / Przeday.
Sectius, à seco, pro secius vel sequius, legit Palmer. & I. Gulielm. apud Teremi: Plautum & Virgil.
sectivus, Podrzynány
sector, *aris*, ścigam/ Ide zá kim/ Biegam zá Łowie zwierz.

sector, *oris*, *à sequor*, Konfiszkowánych rzeczy przedawácz/ Instygator.
sector, *oris*, *à seco.* śiekácz.
sector zonarius, Rzezymieszek.
sectūra, śiekánie/ Ucinek 2. Rycie.
sēcūbitus, *us*, Leżenie osobne/ *&* *sub* Wilia.
sēcūbo, Leże osobno. sēcula, *æ.* Rosa.
Sēcūlaris, seculum, *ut aliqui scribunt. lege* Sæculum.
sēcum, Z sobą. Mit ihm selbst. *Et sola in sicca secum spatiatur arena.* Virg.
secundæ, Błoná 4. Wtore mieysce.
secundæ notæ, Nieprzedni/ Podleyszy 2.
secundæ partes, Wtore mieysce.
sēcundānus, Wtororzędny/ Pomocnik.
sēcundarium, Wtora rzecz.
sēcundārius, Wtororzędny / Nieprzedni / Podleyszy trochę.
sēcundiārius, Pomocnik/ Reient.
sēcundicērius, Podpisek.
secundīna, æ, B. Błoná 4.
sēcundo, *as*, Szczęśćię/ Dogadzam 1. Glück geben/ gelingen lassen. *Nam liquidis nautis aura secundat iter.* Prop. *syn:* ādjŭvo, prōspĕro: *&.* *Auxilior.*
sēcundō, Potym/ Powtore.
sēcundūm, Wedle/ Pozad/ Potym/ Z oney strony/ Zá mną to/ Zá kim 1. 2. Po Bogu. Bey/ neben. *Vacuum pascant & plena secundum.* Virg. *syn.* iūxtā, vel prŏpē.
sēcūndus, Wtory 1. Pierwszy 2. Szczęśliwy/ Przyiemny/ Dobry 1. Ander/ item glücklich. *Studium dum sacra secundus aruspex.* V. *syn:* ālter, vel prōsper, faūstus, *phr.* Tūrnus quī haūd ūlli vĕtĕrum virtūte sĕcūndus.
secundus & decimus, Dwánasty.
sēcure, Bespiecznie.
sēcūricla, *æ.* Szpogá.
securiclata, Siekiernicá.
securiclatus Siekierowáty / *&* *sub* Szpogá.
sēcūricŭla, Siekierká.
sēcūridaca, Siekiernicá/ Wytrych ziele/ *&* *sub* Koniakowká ziele/ *i*, *a*, *produco*, *ut in Pastinaca; alioqui i anceps.*
sēcūrifer, *securiger* Halabartnik. Der ein Beil trägt.
sēcūris, Siekiera/ Halabart. Eine Axt/ oder Beil. — *sonat icta securibus ilex.* Virg. *syn:* Bĭpēnnis, āscia: *epith:* Ærāta, fērrĕa, vālida, āncēps, grāvis, pūra, ăcūta, cūrva, rĭgida, sæva, crŭēnta, strīcta, Scȳthica, āmāzŏnia. *phr.* Fērrum bĭpēnne. Fērro sŏnat icta bĭpēnni Frāxinus. Rūmpĕre sacrifica mōlĭtur cōlla sĕcūri.
securis aversa, securis caput, Obuch.
securis dolobrata, Oskard.
securis lunata, Berdysz.
securis Romana, Amazonia, Halabart.
sēcūritas, Bespieczenstwo. Sicherheit. *Secura vive, mors mihi est securitas.* (Jamb.) *S. syn.* Quiēs. *epith:* Tūta, quiēta, trānquilla, plăcida.

securus, Bespieczny/ Pewien/ Niedbáły. Ruhig/ sicher. sorgloß. *Mollia securæ peragebant otia gentes.* Ovid. *syn:* Tutus, quietus, tranquillus, impavidus, interritus, imperterritus, fidens, confidens, confidentissimus. *phr:* Curis liber, vacuus. Vacuo molles stant pectore curæ. sepositis curis quietus.

secus, *Præpos. an.* Wedle 1. Anderst. *Haud secus, ac jussi faciunt, &c.* Virg. *syn:* aliter, vel juxta, prope, secundum.

secus, *Nomen.* Płeć 1.

secus, *Adverbium.* Źle/ Ináczey.

secus ac, secus atq;, secus quàm. Ináczey

secutio, *sub* Naśládowánie. [ni.]

secutor, Wyśiekácz 1. Pozad idący.

secutuleius: Náśláduiący.

SED

sed, *Conjunctio.* Ale 1. Aber/ sondern. *Ipsa sed horrificis juxta tonat Ætna ruinis.* Virg: *syn:* at, ast, verum, sedenim, etenim.

sed, *vel potius se-d (ut & Te-d) pro fine, sub* Bez 2. sed tamen, Wszákże.

sed, *pro* Nam. *sub* Bo.

sedacius *B.* Sydácz. sedate, Skromnie.

sedatio, Vskromienie/ Vspokoienie.

sedatus, Spokoyny 1. Powazny 2. Skromny 1. Besänfftiget/ still/ ruhig. *Olli sedato respondit corde Latinus.* Virg. *syn.* Pacatus, tranquillus, placatus, quietus, placidus, lenis, mitis.

sedecies, Szesnaśćie kroć.

sedecim, Szesnaśćie. sedecula, Krzésełko.

sedentarius, *adiect:* Siedzący.

sedentarius, *substant:* Rzemieśnik.

sedeo, Siedzę 1. 3. 6. Proznuię/ Bespieczny iestem/ Przystáię ná co/ Wyprośniáć się/ Nierzadu pátrzyć/ Báwię się gdźie/ Leżę altimum. *& sub* żałobá 1. Sitzen. *Districti pendent, sedet æternumq; sedebit.* Virg. *syn:* Sido, consideo, assideo, resideo, consido. *Metaph:* hæreo, moror, maneo. *phr:* Solioque alto subnixa resedit. Assidet et cathedris mœsta juventa tuis. sedibus optatis gemina super arbore sidunt. ante focos olim scamnis considere longis noverat.

sedes, sedile, Stolec 1. Pośládek 2. Staw Mieszkánie 1. Sedel. Sitz/ Sessell/ Stuhl. *Sedibus optatis gemina super arbore sidunt.* Virg. *syn.* Scabellum, sella, scamnum, subsellia orum, cathedra, suggestum, solium, vel statio, sessio, locus. *epith:* Lignea, aurea, eburnea, picta, decora, ornata, alta, curulis. *&* Sedeo.

sedicula, sediculum, Krzesełko.

sedigitus, Sześć pálcy máiący.

sedile gramineum, Łoszko stołowe

sedimentum, Vpádnienie 2. Vtyny obłoczek

seditio, Rosterk/ Bunt. Auffruhr/ Auffstand. *Seditio, sævitque animis ignobile vulgus.* Virg. *syn.* Dissidium, discordia, dissensio, turba, motus, tumultus, factio. *epith.* Turbida, clamosa, rebellis, popularis, civilis, repentina, subita, rabida, furens, cruenta, exitiosa, perniciosa, trux, horribilis, insana, vesana, cæca, sæva, nefaria, intestina, misera. *phr:* Seditiosus rumor. Civicus, popularis motus, tumultus, furor. Civica secta, rabies. Civiles turbæ, partes. Civilia bella. Furens vulgi motus. Pacis inimica. Magno in populo cum sæpe coorta est seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Jamque faces et saxa volant, furor arma ministrat. Cum tuba civilis ad arma concitat. insano cuncta tumultu miscens, urbem permiscens. Clamosa cives seditione furunt. *&. Discordia.*

seditiose, Buntownie.

seditiosus, Buntowny. Auffrührisch/ Auffrührer. *syn:* Turbulentus, turbidus. *phr.* Seditionis amans, author, caput, origo, fax. Seditione furens. indocilis tolerare togam, pacemque perosus, exosus. Gens inimica pacis, quietis.

sedo, Vśkrámiam/ Błagam/ Vspokoić 1. 2. Stillen/ miltern/ sänfftigen. *-- Immodicos sedarat in arce dolores.* Pr. *syn:* Mitigo, placo, lenio. *&.* Placo.

Sedo *passive pro* Sedor. Vstáię co.

seduco, Odwodzę/ Cźukiwam/ Osobnośći szukam. Verführen. *Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos.* P.

seductio, Odwodzenie ná strone.

seductor. Zwodźićiel.

seductus, *ti,* Osobny/ Vstronny.

seductus, *us,* Osobność.

Seduculum. *Fest. corr:* Sudiculum,

sedularia, *orum.* Stolec.

sedule, sedulò, Pilnie Ochotnie.

sedulitas, Pilność. Fleiß/ Sorg/ Ernst. *Et non sentitur sedulitate labor.* Ovid. *syn.* Vigilantia, studium, industria. *epith:* Gnava, vigil, provida. *&. Diligentia.*

Sedulli-

sedulitas operosa, Wytwarzánie.
sĕdulus, Pilny 1. Prácowity. Fleissig / sorgsam. *Examinat lentus spectator, sedulus instat.* Hor. *syn:* Dīlĭgēns, impĭger, āssīdŭus, vĭgĭlāns, stŭdĭōsus, āttēntus, gnāvus, indūstrius. *Vide Diligens.*
sedum, pro sede Varr. corr. Turneb. & Scalig. sedum.
sĕdum maius, Rozchodnik wielki.
sĕdum minus, Rozchodnik máły.
sedum minimum, Roiownik.
sĕgĕs, ĕtis, *f.* Rola spráwiona 1. 2. Zboże 1. Zećia 2. Powod 1. Auffgewachsener Saamen / Saat. *Hic segetes, illic veniunt felicius uvæ.* Virg. *syn:* Sāta, frūges, ărīstæ, spīcæ, frūmēntum, trĭtĭcum, cĕrēs. *epith:* Spīcĕa, trĭtĭcĕa, cĕrĕālis, tĕnĕra, vĭrĭdis, læta, fœcunda, fērtĭlis, fĕrāx, ūber, ŏpīma, frūgĭfĕra, grăvĭda, dīves, lārga, āmpla, ăbūndāns, aurĕa, flāvēscēns, mātūra, ŏptāta, ēxpēctāta, cōllēcta. *phr.* Tērræ, rūris, tēllūris mūnĕra, ŏpes. Cĕrĕālia mūnĕra, dōna. Sĕgĕtum mūnus, prōvēntus, ăcērvi, cōpĭa, lūxŭrĭēs. Cĕrĕris dōnum, ŏpes, fœtus. Nĭtĭdæ sūrgūnt frūges rāmīque vĭrēscūnt. Cāmpi lætis ărīstis dītēscunt, dītāntur, ŏnĕrāntur, rĭdēnt. Pĭngvi flāvēscit cāmpus ărīsta. Grăvĭdis prōcūmbit cūlmus ărīstis. Vōtis sĕgĕs rēspōndet ăvāri ăgrĭcŏlæ. Prīmis sĕgĕtes mŏrĭūntur ĭn hērbis, ēxpēctāta sĕges vānis ēlūsit ărīstis. Īnfēlix lōlĭum, ēt stĕrĭles dŏmĭnāntur ăvēnæ. Imbrĭbus ācta bĕnīgnis. Invălĭdas sĕgĕtes tōrrēbit sīccior āēr. Nēc frūgem sĕgĕtes præbēnt, nēc pābŭla tērra. *V. Messis, & Meto, Fruges.*
seges restibilis, Zboże nie śiane
sĕgestre, *is.* Rogoża / Obwićie / Koldrá / Kompáturá.
segestria, *ium.* Máta.
segestrum, Koldrá / Máta.
segmen, Okrawek / Obrzezek 3. Rospádliná (wior.
segmentārius, Háftarz / Złotogłownik.
segmentātum opus, Sádzenie 3.
segmentatum pavimentum, Tło wybornie sadzone.
segmentatus, Háftowány / Sádzony 2.
segmentum, Háftowánie / 2. Okrużyná / Kray świátá / Nożenie drogie / Kráyká.
segmentum piscis, Sztot 2.
segmentum ventriculi, Flak.
segnĭpes, Leniwy.

segnis, Leniwy / Gnuśny / Nieskwápliwy / Nieochotny / Niezáśiane pole. Träg / Faul. *Conjicit in latebras nec Turnus segnis instat.* Virg. *syn.* Tārdus, ignāvus, pĭger. *V. Piger.*
segnĭtas, Gnuśność.
segnĭter, Niedbále / Nieochotnie / Gnuśnie / Hinlässig.
segnĭties, Gnuśność / Nieplodność. Trägheit / Faulheit. *Segnities, alii rapiunt incensa feruntque.* Virg. *syn:* ignāvia, dēsĭdia, pigrĭtia. *epith:* Sēra, immūnda, ĭnērs, trīstis. *phr:* Lāngvĭda, sĕgnĭtĭēs, Vĕnĕris nūtrĭtia, trāctat ōtia, dīlātrix ŏpĕrum, dīssvāda lăbōrum. *V. Pigritia.*
sēgrĕgātim, Osobno.
sēgrĕgo, Odłączam / Oddalam / Wyłączam / Absonderen / scheiden. *Per maria interdum, nec enim se segregat ipsa.* Pr: *syn:* Sēpăro, sēpōno, dīsgrĕgo, sējŭngo.
sēgrex, *segregus, Ausonio.* Osobny.
segrex vita, Osobność.
sĕgullum, Złotożylá ziemia.
sējŭgis, Pocztowy / Woźnik.
sējŭgo, Rozłączam. sejunctio, Oddzielenie.
sējungo, Odłączam. Scheiden / trennen. *-- Dissidio sejungi perniciali.* Lucr: *V. Segrego.*

SEL

Sela, selah Hebrea vox. Boże day to.
sĕlăche, *n. plur.* *Gr: sub* Pies morski.
sĕlāgo, Kámforá ziele.
selava, B. sub śielawa.
sēlectio, Obieránie.
selectus, Obrány / Wyborny. Abgesondert / außerlesen *Unum ex judicibus selectis objiciebat.* Hor. *syn.* Elēctus, lēctus.
sălēnites, *a, m. gr:* Kśiężycny kámień.
selenitium, Bluszcz 1.
selonotropium, *Gr:* Mieśięcznik ziele.
sēlībra, Połfunta / Grzywna 2. Kwáterka / *& sub* śiedm pieniążkow.
sĕlĭcāstrum, Stolec 1. *à sedeo, sed à sede,* ... *longum. aliqui Selliquastrum scribunt.*
sĕlĭgo, Obieram 1. Erlesen / beyseit thun. *-- Mea semper erit tu selige tantum.* Virg. *syn.* ēlĭgo, dēlĭgo, lĕgo.
sĕlĭnas, *adis, vel potiùs* selinoides, *deos Gr:* Kápustá kędzierzawa.

selinum, *gr.* Piotruszka.
selinum agreste, Gierß. (Dzierżawa.
salinusia, *gr.* ziemia lekárska/ Rapusta ke-
seliquastrum, Stolec 1. *Quantitas ut selicastri.*
sella, Stolec 1. 5.
sella curulis, Stolec dygnitarzow.
sella equestris, śiodło.
sella familiæ, sella familiarica, Prywet/ Stolec 5.
sella gestatoria, Lektyká.
sella pertusa, Stolec 4. 5.
sellaria, *e, & eorum.* śiedzenie.
sellariæ, *sub* Nierządnicá.
sellariolus, śiedzący.
sellarius, *subst.* Siodlarz/ Sodomczyk.
sellarius, *adiect.* Siodłowy.
Sellicastrum, lege Selicastrū. Sellisternium, l. Solisternium.
sellula, Krzesełko.
sellularius, *substant.* Rzemieśnik.
sellularius, *adiect.* Rzemieśniczy.

SEM

Semassius Spalenia godny.
sembella, Połfuntá/ Szale małe.
semel, Raz 1. Einmahl. *Quo semel est imbuta recens, servabit odorem.* Hor.
semen, Naśienie/ Jadrko 1. 2. Plemie/ Lá-torośl 2. 5. Proßek/ Rod 1. Początek 1. 5. Otkiß. Saamen. *Misit in ignotam qui rude semen humum.* Ovid. *syn.* Sementis. *epith.* Fœcundum, genitale, fructiferum, Cereale, fertile, ferax, sparsum, *phr.* Seminis herba, granum, vis. Plantæ incrementa futuræ. obrue versata Cerealia semina terra. seminibus positis superest deducere terram sæpius. *&. Gramen, & Sero.*
semen satui, Wyśiewek.
semen trimestre, Jarká.
sementaturus, Naśienny 1.
sementem facio, śieię 1.
sementem adjicio, Prześiewam.
sementesco, Wyrastam 2.
sementicus, śiewny. *sementifer* Naśienny.
sementinus, Naśienny 2. śiewny.
sementis, *is, f.* śianie/ śiew 2. Naśienie/ Zaśiewam/ *& sub* Oránie.
sementiva siligo, Oziminá.
sementivus, śiewny/ Ozimi.
semento, Naśienie rodzi/ ziarno rodzi/ Wyrastam 2. Rodzi.
Semermis, lege semiermis.
semestris, *à sex.* Sześćmieśięczny.
semestris, *à semi.* Polmieśięczny/ Połkśię-
semestrium, Polmieśęcá. (życá.
semesus, Ogłodany. Halb auffgegessen. *Semesos pisces tepidumque ligurierit jus.* Hor.

SEMI

semi, *n. indecl.* vide semis.
semiacerbus, Niedojrzały.
semiambustus, Nápoly spalony/ Opalony.
semiamictus, Nápoly spalony/ ábo Odziany.
semianimis, *semianimus,* Nápoly żywy: Halb todt. *Semianimes volvuntur equis &c.* Virg. *syn.* semianimus.
semiapertus, Nápoly otwárty. *& sub* Przy-wieram. (przypiekány.
semiassus, Niedopieczony/ Nápoly upiekły/
semiatratus, *sub* W bieli.
semibarbarus, Połcudzoziemcá/ przygrubßy
semibos, Mießániec 1. Ein Halber Ochs. *- - - Gygem, semibovemque virum.* Ovid.
semicadium, *Gr.* Połkladek.
semicaper, Mießániec 1.
semicaput, Głowizná.
semicinctium, Szorc/ Fartuch 1. Pás 1.
semicircularis, Połcerklowy. (Chustká.
semicirculatus, semicirculus, *adiect.* Połcerklowy.
semicirculus, *substant.* Połcerklá/ Połkolá/ Gromada ludzi.
semiclausus, Nápoly zámkniony/ przywárty.
semicoctus, Nápoly uwrzały.
semiconspicuus, Nápoly widomy.
semicoquo, Podwarzam/ Odwarzam.
semicorporalis, semicorporeus, Firmico, *de signis Zodiaci.* Połćielny/ połćielisty. *voces inutiles nobis.*
semicrematus, *semicremus,* Nápoly spalony.
semicrudus, Nápoly surowy.

semicu-

semicubitalis, Pollokietny
semicurris, Oſkard. (Statio.
Semidem, epithetum deorum indigetum. Ovid. Regum,
semidoctus, Przezzak
semidrachma, Poldráchmy. Polgroſzá.
semiebrius, Nápoly pijány.
semiermis, Vzbrojony
semifactus Niedokończony
semifer, *ſubſtant:* Polzwierzá/ Dziki mąż
semifera ſpecies, Polzwierzá
semiferus, *adiect:* Nápoly zwierzecy
semiformis, Niedonoſzony/ Polkſiężyc
semifultus, ſub Wſpárty
semifunium, ſub Powroz
semigermanus *ſub* Rodzony
semigræcus, *ſub* Grecżyn
semigravis, przyćiężſzy.
semigro Wprowadzam ſię.
semihomo, Polczłowieka/ polmeża/ Dziki mąż/ pokrzyk.
semihora, Polgodziny.
semiinanis, lege seminanis
semiinteger, Nápoly cáły
semijugerum, polſtáie. semilacer poſzarpány.
semilater, polcegły.
semilautus, Napoly umyty
semiliber, Nieſwobodny.
semilixa, Chałaſtrá.
semilixula, Obwarzánek/ Obarzuch.
semimadidus, Nápoly mokry. (płun.
semimas, Rzezániec. semimas capus, Ká
semimaturus, Nápoly dozrzáły
semimedimnus, *ſub* Korcá Krakowſkiego polowica.
semimitra, ſub Czápka niewieśćia.
semimortuus, Nápoly umarły
seminalis, Náśienny 2.
seminanis, Napoly czczy/ *& in* pol.
seminaria, *a, ſub* śiewcá
seminarium, Naśiennik/ plonnik/ początek 1. Gniazdo 5.
seminarius, Naśienny 2.
seminatio, śianie/ Płodzenie

seminator, śiewcá/ Początek.
seminecis, *v.* Nápoly zábity Zabity
seminiverbius, Mowcá.
seminium, Naśienie/ plemię/ Rod 2.
semino, śieię. Sáen. *Fronde virere nova quod non ſua ſeminat arbos.* Virg. *ſyn.* Sero, ſero, conſero, inſemino, planto. *phr:* Semina ſpargo, mitto, jacio, jacto in agros, ſpem credere ſulcis. Nec ſemper credenda Ceres fallacibus arvis obruere ſulcis ſemina, quæ magno fœnore reddat ager. *v. Sero.*
seminoſus, Naśienny 1.
seminudus, Nápoly nagi.
semiobolaris, Polpieniężny.
semioboli dimidium, *ſub* Kwarcnik
semiobolus, Polpieniążka.
semiorbis, Polcerkla/ polgałki.
semipaganus, przygrubſzy/ Gruby 2.
semipater, ſub Oyczym.
semipedalis, ſemipedaneus, polſtopny.
ſemiperfectus, Napoly ſkończony/ Niedokończony
ſemipes, *ſub* polſtopny.
semiphalarica, teli genus. Gelli: Confer cum *Phalarica*
semipiscina, Sadzawka 2.
ſemiplagium, śiatka.
ſemiplenus Nápoly pełny.
semiplotium, Obow ſtaroświecki
Semiplotus, adiect. Crura ſemiplota. *Catul. Labia, obeſiuſcula. Scaliger.*
ſemiputatus, Obćiety.
ſemiquinarius, *vide* Cæſura *ſuprà*
ſemirasus, Napoly goły/ podły.
semireducta manus, Ovid: poteſt reddi. Trochę umkniona/ ábo ſkurczona ręka.
ſemirefectus, Napoly náprawiony.
ſemirotundus, polcerklowy.
ſemirutus, Napoly obálony. *ſub* Rozwaliny
semis, *ſubſtant: hic, hujus semis, quidam* ... *ton faciunt.* Pol/ Druga część/ *ſub* Część cáley rzeczy. *& ſub* śiedm pieniążkow.
ſemiſcrupulum, Szelągi dwá.
semiſenex, podſtarzáł ſobie.
ſemiſepultus, *ſub* pogrzebiony
ſemiſextarius, polſzoſtaka.

semiſe

semisecus: in Sucho; semis jugeri, polźaia.
semisomnis, Napoly śpiący/ & in śpie nie śpiąc.
semisomnus, Snuśny/ Napoly śpiący.
semisonarius, Robert: Steph. ex Plauto. corr: Semizonarius.
semisopitus, Napoly śpiący. Halb entschlaffen/ schlummernd. Purpureo jacui semi sopita toro. Ovid.
semispatha, semispathium, gr. Czasak/ Puinał.
semisquartus, Polczwarteny.
semissem supra duos habens, Poltrzecia.
semis sestertii, sub Polgrosza.
semisalis usura, Lichwa 4. (trzecy
semisarius, Poldziedziączny/ sub Trzecie cáley
semissis, is, substant. m. Sześć części/ sub Trzeci cáley trzecy/ Polowica/ in Pol & in siedm pieniążkow/ & sub Kieliszek/ & sub Vncya/ Złoty czerwony.
semissis, is, adiect: Podły/ Złoty czerwony.
semissis usura, i. dimidia centesima. sub Lichwá.
semis tertius, Poltrzecia máiący.
semisupinus, sub Wznak leżę.
semita, ścieszka/ Drogi w Ogrodach. Ein Fußpfad. Rara per occultos ducebat semita calles. Virg. syn. Callis, trames, via, iter. v. Via.
semitalis, semitarius, ścieszkowy.
semitatim, Ścieszkami.
semitatus, ścieszkowy/ & sub Strefisty.
semitectus, sub Napoly nági/ ábo odziany/ nákryty.
semitertiana febris, Trzeciączka.
semito, as, Drogi czynie. sub Drogi 1.
semitogatus, semitogium, sub Kurtá.
Semitonium, Boetio. Iunio. Dimidia pars toni musici.
Semitonium maius. Boetio. Sesquioctava dimidium. diesi vicinum. Iuni. (Diesi.
Semitonium minus, Boet. semitonij dimidium, idem
semivictus, Przewyciężony.
semivir, Rzezániec/ Wnetr/ Polmąża/ Niewieści 2. Ein halber Mann. Et nunc ille Paris cum semiviro comitatu. Virg.
semivivus, Napoły żywy.
semivocale instrumentum agricolarum. Varro appellat boves. (quasi Polmówne.) Vocale, servos, Mutum, plaustra.
Semivocales literae apud Grammaticos. Servium, Priscian. quae vocalium auxilio pronuntiantur. sic ut à vocali incipiant, & in se desinant. Contra Mutae in vocalem desinunt, à se incipiunt semivocales. Mutae. Semivocales Terentian. vocat Semisonantes.
semiustulatus, semiustus, Napoly spalony/ Opalony/ Przegorzały. Halb gebraten. ... Spectant socios semiustaq; servant. V.
semizonarius, Paśnik.
semnion, gr. Pawiniec ziele.
semodialis, & semodius, sub Poltorá gárca. & sub Korcá Sędomierskiego polćwierci.
semote, Ná stronie
semoveo, Odkładam 1. Oddalam. wegtaumen. A contemplatu semoveoq; mali. Ov. syn: Removeo, amoveo, sepono.

SEMP

semper, Záwsze. Allezeit/ immer/ allewell. Semper ego auditor tantum, &c. Juv. syn: Aeternum, usque, perpetuo, nunquam non, continuo, assiduo. phr. omni tempore. Noctesque diesque. Noctes atque dies, omne per annos, in omne tempus, aevum. Per innumeros annorum tractus infinitas vices, series. Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt, in freta dum fluvii current, Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem. vide Immortalis, & Aeternus.
semper florens, Kwitnący.
semper-lenitas, Łáskawość.
semper-vivum maius, Rozchodnik wielki.
semper-vivum minus, Rozchodnik máły.
semper-vivum minimum, Rojownik 1.
sempiterne, sempiterno, Wiecznie.
sempiternitas, Wieczność.
sempiternus, Wieczny. Ewig/ immerwährend. Relegendus olim sempiterno judici. (Iamb:) syn: Perpetuus, aeternus.
semuncia, Łot/ & sub Vncya/ Koszyk/ Nomoczek.
semuncialis, semunciarius, Łotowy.
semustus, Napoly spalony/ Przegorzáły/ Opalony.
sena, B. Sená ziele.
senaculum, Ratusz/ Radziecki dom/ Schadzka/ Posełska izba.

Ccccc

senarius

sēnārius, Szóstak 1. 2. *Item v. Trimeter.*

Sĕnātor, Ráycá/ Senator/ Krolik ptak. Rathsherr. *Pascebatq; suas ipse Senator oves* Ovid. *syn:* Jūdex, *epith.* Lōngævus, cānus, ānnōsus prūdēns, grăvis, sōlērs săgāx, prōvĭdus, săpiēns, jūstus, aūgūstus, æquus, săcer, sānctus, clārus, pūrpŭrĕus, vĕrēndus, vĕnĕrandus, rēctus, ĭntĕger, īllūstris. *phr.* Pŏpŭlo dāns jūra. Cōnsĭlio pŏtēns, ĭngĕnio māgnus. Jūdĭcii dēxtĕritate grăvis, inter jūstos pārs ŏptĭma cives.

senatorum conventus, Rádá r.

senatōrius, Rádziecki/ Senatorski.

Sĕnātŭrit. Cicer. i. Senatu pro [illegible] Sulle re-stitui, ut Syllaturit. i. [illegible] Staturit legem [illegible] i. [illegible] auro vel nudo vero sensu.

sĕnatus, *us*, Rádá 2. 3. 4. Radziecki dom. Der Rath einer Stadt. *Floreat & claro cingatur Roma Senatu.* Cl. *syn:* Cūria, vel sēnatōres. *epith:* Prūdēns, grăvis, jūstus, aūgūstus, æquus, săcer, sānctus, clārus, pūrpŭrĕus. *phr:* Sēnatorum, Patrum concĭlium, cœtus, tūrba, săcer ordo. Vĕrēndi Patres. Sānctum cōncĭlium Patrum. Lēcti, pūrpŭrei prŏcĕres Patriam cōnsĭlio tŭentes. Jūra, măgĭstrātūsque lĕgūnt, sānctūmque sĕnātum. Sĕnātōrum aŭla, cūria.

senatus-consultum, senatus decretum, Vchwałá Pánow Rádnych.

sĕnĕcio, *onis*, Státuszek/ Przymiot ziele.

sĕnecta, Stárość 1. 2. Stárzyzná.

senectus *utis*, *subst:* Stárość 1. 2. Das Alter. *Sed te victa situ, veriq; effœta senectus.* Virg: *syn:* Sĕnēcta, sĕnium, cānĭtĭes, vĕtŭstas. *epit:* Cāna, cānēns, ālba, rūgōsa, frīgĭda, gĕlĭda, trĕmēns, trĕmŭla, trĕmĕbūnda, cūrva, incūrva, ănhēla, trīstis, ēffœta, grăvis, lōnga, vĕtus, sēra, lōngæva, tārda, mātūra, ānnōsa, pigra, quĕrĭbūnda, īnfirma, ĭnērs, īgnāva, lāngvĭda, squāllēns, terrĭca, mōrōsa ăvāra mĭsĕra, īnfēlix, ærūmnōsa, fœda, tūrpis, dēlīra, injūcūnda, crūda, prūdēns, răpiēns, prōvĭda *phr:* Sĕnēctæ tēmpŏra, ætas, dāmna, tædĭa, rūgæ cānī, cānĭtĭes. Pārs vītæ dētĕrior, sēræ tædia vitæ, Lōngævi tēmpŏris ætas. Lētho vīcīna sĕnēctūs. Cānis ætas rūgōsa cūpĭllis. Cānis āspērsa, ĭnērs sĕnēctus, ādjŭvāns băcŭlo grădum. Mēmbra tārdāns, căpĭllos ĭnfĭciēns, cōrpŏris dēbĭlĭtāns vīres. Cōnsĭliis mĕlior, sĕd vīribus ægra, sēra ĕt săpĭentior ætas. Rŏbŏris dāmna săgāci, vel prūdēnti cōmpēnsāns ănimo. *v. Canities, & Senex.*

senectus, *a, um, adiect.* Stáry.

senectus angvium, Wężowá skorá.

senectus præceps, Zgrzybiáłość.

senescente hyeme, Ná schyłku.

seneo, *es*, senesco, Stárzeie się/ Słábieie/ Vstáie co/ Schodzi miesiąc. Alt werden. --- *Studiis & amore senescit habendi.* Hor: Cōnsĕnēsco, sĕnēx fīo. *phr:* Jam vīrēs sĕnēctus dēbĭlĭtat, frāngit. Jam mĭhi dētĕrĭor cānis āspergĭtur ætas. Frōntem sĕnīlis rūga nŏtat. Jŭvĕnīles rĕcēdūnt, ābscēdūnt ānni, fīrmusque vĭgor, & vĭrĭde rōbur. Jam mĭhi cānĭtĭes pūlsis mĕlĭōribus ānnis Vĕnĕrat, āntiquās mĭscŭĕratque cŏmas.

sĕnex, *is*, & *icis*, Stáry/ Stáruszek/ Dewnier. Ein alter Mann/ alter Greis. -- *E senibus medicantur anhelis.* Virg. *syn.* Sĕnior lōngævus, ānnōsus, grāndævus, vĕtŭlus, dēcrĕpĭtus. *epith.* Fēssus, sĕvērus, squālĭdus, mūltĭlŏquus, dēlīrus, săgāx, rōbūr, imbēcĭlis, īnfirmus, anhēlus, invălĭdus, trĕmēns, ēffœtus, æger, tardus, ĭnērs, mātūrus, lōngævus, ānnōsus, grandævus, dēcrĕpĭtus, căpŭlāris, pārcus, ăvarus, sōrdĭdus, mĭsĕr, sĕvērus, mōrōsus, dēbĭlis, frāctus, ēxhaūstus, cānus, canēns, ālbus, rūgōsus, frīgĭdus. *v. Senectus. phr:* Sĕnēcta, sĕnio, ānnis, ævo, ætāte, sĕnīlĭbus ānnis grăvis, sĕnio grăvior, cōnfēctus, lāngvĭdus, lāngvēns, tārdus, dēbĭlis, īnfirmus, invălĭdus, frīgĭdus, gĕlĭdus, ŏbtūsus, ĭnērs, pāllēns. Lōngis cōnsūmptus ăb ānnis. Ævi mātūrus. Ævo māxĭmus, grāndior ĭnūtĭlis ānnis. Vīcīnus, prŏpĭor lētho sĕnio dēbĭli trĕmēns. Cui cōrpus ānnis cōnfēctum: sĕnīlēs ārtus tĭtŭbant. Rāris spārsus tēmpŏra cŏmis. Cui plūrĭma mēnto cānĭtĭes incūlta jăcet. Cui rūgis cōntrācta cūtis. Cūjus frōntem rūga sĕnīlis ărat, nŏtat, ēffœto lāsse lāngvēnt in cōrpŏre vires. Claūdĭcat ĭngĕnium, dēlīrat līnguaque mēnsque: ōmnia dēfĭciunt, cānis āspērsus. Jam rēspĭce cānos, invălĭdāsque mănus, ĕt ĭnānes, cērne lăcērtos. Cum mĕa rūgōsa pāllēbānt ōra sĕnēcta, ēt rĕfĕram puĕris tēmpŏra prisca sĕnex. Jam vĭgōre quāssō lāngvēnt in cōrpŏre vires. Nēc jŭvĕni lūxus qui plăcŭēre jŭvānt. Pūnguntur vērtĭce cāni, ēt trĕmit ēffœto cōrpŏre lāxa cŭtis.

sēni, *bi*, Sześć. **sĕnica**, Stárzec 1.

sĕnīlis, Stárcowski. Altächtig. *Membra levant baculis, tardiq; senilibus annis.*

senīliter, Stárcowsko.

sēnio, *onis*, Zyz ná kostce/ Kut/ Sechstern.

senio dexter, Kostek rzucenie szczęśliwe.

seniōres, Rádá pospolita.

sēnipes, *ĕdis*, Sześćnogy.

SEN

sĕnium, Stárość 1. 2. Wżżowa ſkorá/ Zgrzybiáły/ świrzná/ Przykrość/ Smutek. Das Alter *Deformis ſenii limina tranſeat.* (Alc.) *v. ſupra Senectus.*

senium lunæ, Kśieżycá ſchod.

SENS

sensātus, Báczny/ Byſtry 2.

sēnsĭbĭlis, senſilis, Zmyſłem poiętny/ Czuiący 1. Beſindlich. *Tantaque ſenſibili quo vis eſt tempore in uno.* Lucr.

Senſibilitas, Nonio, Sipont. eſt ſententia, i: intellectus verborum, &c. Recentioribus autem, vide Czułość.

sensĭcŭlus, Sentencya 1.

sensĭlŏquus, ſub Łágodniuchny.

senſim, Pomálu. Gemächlich / ſtetlich / Fuß vor Fuß. *ſyn.* Paŭlātim, pĕdĕtentim.

senſuālis, Lubieżny/ Pieśćliwy/ Czuły/ Zmyślny 1. Roſkoßnik/ Zmyſłem poięrny.

sensuālĭtas, Lubieżność / Pieſzczotá / Zmyślność.

senſum, Poięćie/ Zdánie 1.

senſus, *us,* Zmyſł/ Czućie/ 2. Myśl/ Zdánie 1. Mniemánie/ Rozumienie. Sinn *epith:* ăcūtus, vĭgil, vīvus. tĕnŭis, sūbtīlis mōllis.

SENT

Sententia, Mniemánie/ Rozumienie/ Zdánie 1. Poſtánowienie umyſłu/ Sens/ Sentencya 1. Wotum/ Skazánie / Sumá 2. Myśl 6. Meynung/ Urtheil/ Spruch. *Sententiarum votus & integra.* (Alcaic.) Hor. *ſyn:* Cōnsĭlium, mēns, ănĭmus, ſēnſus, ŏpinio, *vel* jūdĭcium, dēcrētum. *epith:* Cērta, firma, fixa, dŭbia, văria, cōnſtāns, incērta. *phr:* ănĭmi sēnſa, sēnſus. Prūdēns ănĭmi sēntēntia, at quōrum mĕlĭor sēntēntia mēnti, ĕt quæ ſit ſententia pōſco. Nēc mĭhi mēns dŭbia ēſt.

sententia eſt, ſtat, Vmyśliłem.

sententia ſangvinaria, triſtis; Skazánie przećiw komu.

sententiæ dictio, Wotowánie.

sententiam rogo, pertrogo, Wotowáć każę.

sententialiter, sententiosè, Sentencyámi.

sententiŏla, Sentencyá 1.

sententiōſus, Sentencyámi mowiący.

sentĭcētum, ćiernisko.

sentĭcōſa verba, Mowá trudna.

sentĭcōſus, Ciernisty.

sentīna, Stek 4. Łotroſtwo. Das underſt im Schiff/ da ſich aller Unflat/ hinſamlet. *Tunc ſentina gravis, tunc ſummum vertitur aër.* Virg. *epith:* Fœtĭda, ŏlĭda, ŏlēns, putrĭda, tūrpis, putris. *v. Cloaca.*

sentīnātor, Sługá podły/ *& ſub* Wylewam.

sentīno, as, Wylewam z nawy/ Vmykam ſię 1. Wyślisnąć ſię.

sentio, Czuię 2. Przeczuwam / Zrozumiewam/ Obaczam co/ Rozumiem/ Znam 1. Mniemam/ Trzymam o kim/ Trzymam z kim. Empfinden/ fühlen/ darfür halten *Crede mihi numen ſentit & ille tuum.* Mart: *ſyn:* Sēnſu pērcĭpio, vĭdeo, aŭdio, ŏdōror, gūſto, tāngo, *vel* intēllĭgo, căpio, vel indĭco, cēnsĕo, pŭto, ārbĭtror, ēxiſtĭmo, ŏpinor, rĕor, aūtŭmo, *phr:* Hæc mĭhi mēns ēſt hæc ănĭmo, mēnti sēntēntia sĕdet, cōnſtat. Sic fērt ănĭmus. Mēns ōmnĭbus ūna ēſt, ōmnĭbus idem ănĭmus. Hōc ănĭmo sĕdet, ſtat, fixum ēſt. Hæc ănĭmo sēntēntia sūrgit.

sentio odore, Spacháć.

sentis, *is, m.* Ciernie 1. Ein Dorn. *Incultiſque rubens pendebit ſentibus uva.* Virg: *ſyn:* Vepris, rŭbus, ſpīna, *v. Spina.*

sentis canis, Rożá polna.

sentiſco, Czuię 2. *sentix, icis, hæc* ćiernie 2.

sentus, Naieżony/ Kolący 1. Oßárpány.

seorſum Oſobno/ Bez *Prepoſitio,*

seorſus, *Adverb:* Oſobno.

seorſus, *Nomen Adiect:* Oſobny.

SEP

sēpāceus, Łoiowy. *(& par.*

Separ, aris, i. ſeparatus. Prudent. Priſcian. à ſe, i. ſine

separabilis, Rozłączny.

sepărātim, Oſobno. sēpărātio, Rozłączenie

separator, Oddzielacz. separatus, *ti,* Oſobny

separatus, *us,* Rozłączenie,

sēparo, Odłączam/ Rozłączam. Abſondern/ ſcheiden *Separor à Domina nocte jubente mea.* Ovid. *ſyn:* Sēcērno, sēgrēgo, sēpono, rēmŏvĕo, disjūngo, diſtrăho, divēllo, diſtērmino, diſcri-

diſcrimino, divido, diſpertior, diſſeco, diſtingvo.

sepatius, *in* Łotowy.

sepelibilis. *ſub* Pogrzebiony.

sepelio, Grzebię umárłego/ Tłumię/ Záwałam/ Zátłumiam/ *&* *ſub* Obiadam ſię/ Zátracam. Begraben. *ſyn:* Humo, inhumo, tumulo, contumulo. *phr.* Terræ, humo, ſolo infero. Terræ mando, as; credo, ſuppono, infodio: Terræ humo, ſolo condo. Sepulchro vel tumulo infero, impono, do, refero, reddo, compono. Tumulo, ſepulcro condo, abſcondo; tego, contego, obruo. Terra, aggere terræ onero, obruo, oſſa aggero terræ. Funus, cadaver ingeſta, vel congeſta humo, ſepelio. Tumuli honorem do, reddo, refero, exhibeo. Decorare ſepulcro, exequias facio, perago, celebro. Juſta manibus, umbris ſolvo, perſolvo. Nigræ ſolennia pompæ duco, celebro. Funebre, funereum, pium officium, funereos honores refero. Non te optima mater, condet humi patriove onerabit membra ſepulcro. Quod ſi fatales jam nunc explevimus annos, fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis. Sed poſtquam condidit urna ſupremos cineres. Vel ſaltem patria contumularer humo *V. Parento, Funus, Exequiæ.*

sepes, *edis*, Sześćionogi.

sepes, *is*, Płot 1. Párkan/ Dylowánie. Ein Zaun *Sepibus in noſtris parvam te roſcida mala.* Virg. *ſyn.* Septum, vallum. *epith:* alta, longa, ſylveſtris, ſpinoſa, fruticoſa, hirta, hirſuta; acuta: ſentibus, ſpinis horrens.

sepes viva, Płot ſámorodny.

sepia, *æ*, *gr:* Kálamarz 3. Pław/ Inkauſt.

sepicula, *sub* Płot.

sepimen, Grodź / Płot.

sepimentum, *idem*, *&* Płot 2. 3. 4. Dylowánie/ Párkan/ Szanc.

sepio, Grodzę/ Ogradzam/ Otaczam/ Ocierniam/ Oblegam/ Obwodzę 2. Obwárowáć. Verzäunen. *Attica Cecropiis ſepſit doctrina, &c.* 8. *ſyn.* obſepio, vallo as. *phr:* Sepem prætendo, ſepibus, ſpinis, dumetis prætexo, circumdo, ambio, cingo, corono; includo, ſtipo, munio. Segeti prætendere ſepem. Prætexit ſepibus hortos, circumdare ſepibus agros.

sepiola, Kálamarz 3. ſeplaſia Apteká.

seplaſiæ dignus, Gálant.

seplaſiarius, Aptekarz.

sepono, Odkładam 1. Chowam. Hinlegen *Scimus inurbanum lepido ſeponere dicto* Hor. *ſyn.* Semoveo, removeo, repono.

sepoſitio, Oddzielenie.

sepoſitus, Odległy. Beyſeit gethan. *Repoſiti cineris, nec longa invidit avena.* Hor. *ſyn.* Semotus, remotus, amotus.

ſeps. *epis. m. gr.* Pádalec/ Jászczurká. Eine Schlang. *Serpens exiguus, Quicquid hic momorderit reſolvitur in putredinem.* *V. Serpens.*

ſeps, *epis*, *f*, *Latinum.* Płot.

SEPT

September, & ſeptembris, *adiect.* Wrześienny.

September, *ſubſtant:* Wrześień. Herbſtmonat. (*Menſis ſeptimus à Martio, à quo Romani olim annum ſuum, auſpicabantur.*) *epith:* Fructifer, gravidus, oneratus, pomifer, racemifer. *phr.* Menſis quo fœto de palmite poma nitent. Præbens fercula mille. Menſis quo vacuas pingvis vindemia cellas diſtendit. Menſis quo preſſo ſpumat vindemia Baccho. Menſis, quo plenis ſpumat vindemia labris.

ſeptem-caſtra, Śiedmigrod.

ſeptemgeminus, Śiedmiorákí.

ſeptempedalis, Śiedmſtopny.

ſeptemplex, *adiect.* *Omn:* Śiedmiorákí. Siebenfältig. --- *Clypei extremos ſeptemplicis orbes.* Virg.

ſeptempliciter, Śiedmiorako.

ſeptemtrio, Wiátr pułnocny / Połnocy. Der Nordwind. *Talis hyperboreo ſeptem ſubjecta trione.* Virg. *phr.* Gelidus axis. Boreus axis, Gelidi triones, Gelida plagæ, arctoa terra, tellus, ora Boreæ domus. Parrhaſiæ virginis axis. Arctos Mænalia. Strymonia; gelida, glacialis, ubi horrifer regnat Boreas.

ſeptemtrionalis, ſeptemtrionerius, Połnocny; Wiátr połnocny práwy.

ſeptemtriones, *hi*, ſeptem ſtellæ, Woz niebieſki

ſeptemvir, *ſub* Komiſarz/ Kurfirſt.

ſeptemviralis, *sub* Komiſarz.

ſeptemviratus, *ibidem*, *&* Kurfirſtwo.

ſeptemuncialis, *sub* śiedm części/ Pośiodmny

ſeptenarius, Pośiodmny.

ſeptennis, Śiedmioletni.

ſepticeps, *ſepticipis*, ſepticollis, Pośiodmny

ſepticus, *Gr:* Gnoiący.

ſeptiens, ſepties, Śiedm kroć.

septifăriam, śiedmioráko.
septimana, Tydźień/ & sub świątki.
septĭmānārius, Tygodniowy.
septimanus, śiedmiodniowy.
septĭmātrus, uum ba, sub Dźień 7.
septĭmensis, śiedm mieśięczny.
septimusdecimus, śiedmnasty.
septimontiālis, & septimontium, sub pośiod-
septimum, śiodmy raz. [Omny.
septingēnārius, śiedmsetny.
septing enta, septingenti, śiedmset.
septinge ntēsimus, śiedmsetny.
septio, Ogrodzenie. septĭpēs, śiedmstopny.
septuāgēnārius, śiedmdźieśiątletni/ śiedm-
dźieśiątny. [tny.
septuāgēnus, septuagesimus, śiedmdźieśią-
septuāgies, śiedmdźieśiątkroć.
septuāginta, śiedmdźieśiąt.
septuennis, śiedmioletni.
septum, Ogrodzenie/ Grodza/ Obora/ Plot
septum apertile, Stozy. [śrawidło.
septum transversum, Błona 5.

septuncialis, sub śiedm część/ Pośiodmny
septunx, cis, m. subst: śiedm części/ Kieli-
szek/ & sub części cáley.
septuōse, Zawikłánie.
septus, Ogrodzony. (śiedmioráko.
septŭplo, septŭplum, Wśiedmiornasob/ sub
sepulchrum, & sepulcrum, Grob/ Nagro-
bek 1. Ein Grab. - - - refer ante suũ, & condē sepulcro. Virg syn: Tŭmŭlus, mŏnŭmentum, bustum. epith: Triste, mœstum, flebile, fatale, funereum, lugubre, atrum, obscurum, gelidum, frigens, cavum, imum, quietum, marmoreum, magnificum, superbum, pretiosum: regale, exstructum phr: Sepulchri sedes, urna, moles, quies, honos, decus, dona. Sepulchralis urna, domus, fovea, lapis. Sepulcrale marmor, saxum. Terreno ex aggere bustum. ingens aggeritur tumulo tellus. Quæ tegat extincti funeris umbra locum. afferet huc ungventa mihi, sertisque sepulchrum ornabit custos ad mea busta sedens, sedibus ut saltem placidis in morte quiescam. §. Sepelio.
sepulcrālis, Grobowy/ Pogrzebny 1. Das zum Grab gehört. Ante sepulcrales infelix adsitis aras. Ovid.
sepulcrum commune, Ziemiá 1.
sepulcrētum, Grobowisko. sub Cmyntarz.
sepulcri titulus, Nagrobek.
Sepulto as, Fortunat. Quos sepultat humus, i. tegit sepultos.
sepultūra, Pogrzeb. Begräbniß. Postque sepulturam comitatus conjuge natus. Fill. syn: Tŭmŭli, sepulcri honor. Tumuli decus. §. Sepulcrum.
sepultus, Pogrzebiony. Begraben. Lumina rara micant somno, vinoq; sepulti. V. syn. Humatus, tumulatus. §. Sepelio.
sepultus sum, Zginąłem.
sepum, melius sevum.

S E Q.

sēquāciter, Nástępnie/ Porządkiem/ Zá tym.
sēquāx, Zá kim idący/ Nástępujący/ Náśláduiący/ Náśládowcá 1. Cięgły/ Lipki. Das leichtlich folgt. ore fove fumosq; manu prætende sequaces. Virg.
sĕquēla, Nástępowánie/ Cháłástra 1. Ostatek/ Przydatek.
sequestra, Jednaczká/ Mierządniczy sługá.
sēquestrārius, Sekwestrem co biorący.
sequestrātio, Sekwestr.
sĕquēster, sequestris, Sekwestrem co biorący/ Zakupnik 4. Pośrzednik/ Jednácz 1. Pfandhalter. Bũq; sontes pepigere dies, & pace sequestra. Virg.
sequestro, as, Odkłaçam.
sequestrum, Sekwestr. sĕquior, Gorszy.
sĕquĭtur, Idźie zá tym.
sĕquĭus, Gorzey.
sĕquor, Idę zá kim/ Náśláduię kogo/ Przystrzegam/ Gonię 1. Nástępuię 1. Łowię 3wierz/ Mowię 1. Trzymam się czego/ Trzymam z kim. Folgen/ nachfolgen. Volvitur Ixion & se sequiturq; fugitque. Virg. syn. Sector, subsequor, insequor, insto. phr: Pone subeo. Terga, a tergo, sequor. Vestigia sequor, lego, urgeo, servo. Pedem pede urgeo. Vadentem passibus observo. Passibus euntis insto. Æquo sequitur vestigia quo. Passibus eũtis insto. Me pennis sectare datis, ego prævius ibo. sit tibi cura sequi me duce tutus eris. sequitur vestigia furtim. Et longe servat vestigia conjux.
Sequutor, sequutus, idem secutor, &c.

sēr, ēris, m. gr: Jedwábnica robaczek.
sĕra, æ, Zaporá/ Zamek. Ein Schloß. *Tempora noctis eunt, excute poste seram.* Ovid. *syn:* Claūstrum, ōbex, fĕrrum. *epith.* Fĕrrĕa, fĕrrāta, ærata, strīdens, firma, vălida, fida, tūta, sēcūra, affixa, repōsita. *phr.* Sĕra ōbex, mūnimen. Claūsæ mūnīmenta portæ. *v. Ianua.*
sēra literata, *sub* Pismo táiemne.
sēra, P. Pozno.
sēra mobilis, pensilis, Kłotká.
sēraculum, Zamek 1. Zaporá.
Seraphim. Hebræa vox, sonat, ignitos, candentes. Item est ordo Angelorum in SS. libris. m. & n. plur.
sĕ ăpias, *adv. f. Gr.* Liście iáyká/ Rogki ziele.
sĕrapion, *Gr:* Syrop.
sĕrārius, Sctwarkowy.
Se-strina, Domo, an ubi será parantur?
Serbus, Serb. serbia, Serbska ziemiá.
sĕrēn, ēnis, *Gr.* Trąd 3.
serena tempestate, W pogodę.
sĕrēnas, Wyiaśnia się/ Pogodá 2.
serenator, Pogodny 2.
serenissimus, Nayiáśnieyszy.
sĕrēnitas, Pogodá 1. Hell/ klar/ schön Wetter. *Pura carnifices serenitatis:* (Phal.) *syn.* Serēnum, sūdum. *epith:* Trānquilla, pācata, plăcida, quiēta, ămīca, blānda, ămœna, ōptāta fæ-vōns. *phr:* Sĕrēnus, pūrus, cāndidus, clārus, trānquillus, diēs, āer, pōlus, sōl. Diēs innūbis, sĕrēnus. *v. Serenus.* Trānquillus sine nūbe diēs: sĕrēnum cœlum. Plăcidi cœli indūlgentia, clēmentia, ămīca tĕmpĕriēs. Cœlum pūro lūmine rīdens. sĕrēno lūmine, sĕrēnāto āxe clārum jūbar mīcat, irrādiat, splēndēscit. Pūrgātus nitet discūrsis nūbibus æther. Trānsĕat hic sine nūbe diēs, stent āere vĕnti. Făvĕt innūbis clēmentia cœli. Sōl nūbila disjēcit, fūgavit, ēvicit, victis ē nūbibus exit. Cœlum lārgo diffūso lūmine rīdens. Sōl trīsti dēpēllit nūbila cœlo. Nĕbūlas rĕcēdĕre jūssit. Fūgiūnt tōto æthĕre nimbi. ēcce sĕrēnāto clārum iūbar ēmicat āxe. Nūbe sōlēt pūlsa cāndidus ire diēs. *v. Mare tranquillum.*
serenitas tua, sub Nayiáśnieyszy.
serēno, as, Pogodę czynię/ Rozweselam. Hell machen. *Vultu quo cœlum tempestatesq́; serenas.* Virg. *syn.* Trānquīllo, sēdo, plāco. *phr:* Spem frōnte sĕrēnat.
serenò, sereno cœlo, W pogodę.
sĕrēnum, Pogoda.
serenus, Pogodny 1. 2. Wesoły 2. Heiter/ schön. *Inferiore tenet nube serenat opex* Mars. *syn:* Sĕrēnātus, innūbilus. *phr.* Nūlla nūbe cŏntĕrātus, nūllis nimbis, tĕnebris cōnditus, ŏpērtus, ŏbdūctus, dēnsus, grăvis, ŏbsītus. āer trānquilla luce sĕrēnus. Æstivi făcies innūbila cœli.
sĕresco, Wodnieię/ Schne.
sĕria, Garniec 1. Bánia.
seria olearia, seria vinaria, Bánie.
sērica vestis, Jedwábnica 2.
sērīcārius, Jedwabnik 1.
sēricatus, *sub* Jedwabny.
sērīcōbaptes, *an serici tinctor? nam aliter d.*
sērīcum, *Gr:* Jedwab 1. Seyden. *Dicta sagittas tendere sericas.* (Alcaic.) Hor. *epith:* Bĭves, nōbile, prĕtiōsum. *phr:* Sēricum stāmen. vĕllus, sērica fila. Vĕllĕra sērum, vel sērica vĕllĕra. *Stamen.*
sērĭcus, *Gr.* Jedwábny. (*Stamen.*)
sĕriēs, Rząd 2. Porządek. Verfolg/ Ordnung: *Debilitat series immensa laborum.* Ov. Ordo. *epith:* Lōnga, immēnsa, cōntinua. *phr:* Sĕriēs lōngissima rērum, sĕriem ēvōlvĕre. Finis ālterius māli grădus ēst fūtūri.
sĕrilla, Łodź. sĕrille, *vel* serīle, Powroz 1.
sēriò, Bez żártu/ po prawdźie/ Nie żártuię.
sēriŏla, Gárnuszek. sēriŏla, Endywia.
sĕriphium, *Gr.* Piołun.
sĕris, is, *Gr:* Endywia/ Podróżnik ziele.
sĕris porcina, Prośienicżká.
sĕrium, Poważna rzecz.
sĕrius, Bez kunsztu/ Poważny 1. Ernsthaftig. *Posthabui tamen illarum mea seria ludo.* V.

S E R M

sermo, Mowá/ Język 2. Przepowieść. Eine Red/ Gespräch. *Populos sermone replebat.* Virg. *syn:* ōrātio, lŏcūtio, vōces, vērba, dicta, lŏquēlæ, cōllŏquium, ālĭŏquium. *epith:* Cūltus, grăvis, ămœnus, văgus, lĕpidus, blandus, mītis, pŏlitus, dōctĭlŏquus, pūrus, cōmis, cănōrus, prōmptus, fēstīvus. *phr:* Vivit ădhūc, cōmplētque văgis sermōnibus aūres. Lĕpido sermōne lŏcūta ēst. Mūlta jŏcāns, cōmīque tĕnēns sermōne sĕdēntes, Ille ĕrāt grāndi ēlŏquio, ēt sermōne cănōro. *v. Oratio, Eloquium, & Eloquens.*
sermo intimus, Myśl 2.

sermocinatio, Rozmowá.
sermocinatrix, świegotká.
sermocinatrix vis, Rozmownośc.
sermocinor, Mowię 1. Rozmawiam.
sermones iniqui, Obmowa.
sermoner, aris, Rozmawiam.
sermunculus, Powiastká.
sero, as, Zákrywam/ Zámykam.
sero, is, evi, śieię 1. 2. Sádzę 2. Zámnażam/ Nárybić / Szczepię / & sub Wádzę drugich. Säen/pflantzen *Tecta serat latè circùm, cui talia curæ.* Virg. *syn.* Semino, insero, consero. *phr:* Semen spargere, mittere, iacere, jactare in agros semen humi, humo, in humum, in solum spargere, semina sulcis, arvis, terræ mandare, committere. anni spem credere sulcis. Cererem jactare per arva. Dare semina terræ. obtrudere sulcis semina quæ magno fœnore reddat ager. Nec semper credenda Ceres fallacibus arvis. *v. Semen.* *Sero pro spargo.* (Virg.) Rumoresque serit varios, ac talia fatur.
sero, is, rui, Rozsadzam 1.
serò, *ultima anceps.* Poźno/Wieczor 2. Spat *Heu sero revocatur amore seroque juventus.* T. Stat. *syn:* Tarde, serius, tardius.
serosus, Serwatkowy. (stradki.
serotinus, *à sero, tardè* Poźny/ *& in* Zimo-
serotinus, *à sero, vespere.* Wieczorny. Spächtig. *Et caliganti premeret serotina nocte.* Hilar. *syn:* Serus, vespertinus.

S E R P

serpens, *adiect. omne,* Czołgáiący się/ Gádziná.
serpens *substant: m. f.* Wąż 1. Wąż 1. Ogien piekielny. Eine Schlang. ---- *Cinctamque gerit serpentibus hydram.* Virg. *syn:* Anguis, draco, coluber, colubra, hydrus, hydra, aspis, chelydrus, vipera, *epith:* Venenosus, lethifer, lethalis, asper, noxius, nocuus, dirus, ater, tumens, tumidus, squallidus, squallens, horrens, horribilis, horridus, minax, terribilis, latens, sinuosus, tortus, tortilis, intortus, implicitus, lubricus squammosus, cristatus pennatus, venenifer, lividus, livens, ferox, sævus, atrox, virens, cæruleus, versicolor, coruscus, sibilus, immanis, vipereus, Gorgoneus, Libycus. *phr:* Multiplices sinuatur in orbes, sinuoso flexu elabitur anguis. Per immensos sinuat crebra volumina gyros. Torto corpore verrit humum, squammea convolvit sublato pectore terga, sinuans immensa volumine terga, se in sua membra plicans Linguis micat ore trisulcis. Lingva vibrante minax Trifidam lingvam exerrans, exerens. Longusque torta sibilat cauda draco. Cristis præsignis, & auro, arrectis horrens squammis. Lethifero tactu, morsu metuendus, occupat hos morsu, longis amplexibus illos: Hos necat afflatu: funesta hos tabe veneni. *Longo* caput extulit antro Cæruleus serpens, horrendaque sibila misit. Saucius at serpens sinuosa Volumina versat, arrectisque horret squamis, et sibilat ore arduus insurgens.
serpentaria. Wężownik 5. 4.
serpentigena, sub Wężowy.
serpentiger, Wężownik 2.
serpentina, Kłośienniczká.
serpentinus, Wężowy.
serpentis catulus, Wężyk. (łástrá 3
serperastra orum, Chodaczki dźiećinne/ Chá-
serperastri, hi, Chálastrá 3.
serpo, Czołgam się/ Pnę się/ Rośćiąga się/ Szerzy się / Rozchodzi się. Kriechen/ schleichen/ rütschen. *Inter victrices hederam tibi serpere lauros,* Virg. *syn:* Repo, repto, adrepto, inserpo. *phr:* Humi serpo, corpus traho corpore humum, terram verro. *v. Repo.*
serpula, *æ,* Wąż 1.
serpullum, serpyllum, *Gr.* Máćierzanká. Quendel/ wildet/ Poley. *epith.* odoriferum, odorum, fragrans, gratum, jucundum, svave, amœnum, virens, viride, luxurians.
serpyllum sylvestre, Miętká czerwona.
serra, serrula, Piłá drzewna/ Wężyk 2. Śikawká rybá. Eine Säge/ *epith:* arguta, ferrea, acuta, stridens, dentata, rauca, longa. *phr:* arguta lamina serræ. Pendeat in medio rutilantis lamina serræ. Dædalei signum ingenii, extensos ramos serra secare potest.
serra molaris, Piłká młyn.
serraculum, Piłká żelázna/ Kárász. Taczki.
serracum, Kará v. Taczki.
serrago, Opiłki/ Trocżiná.
serram reciproco, Trę 4.
serranæ tibiæ, *sub* Surmá.
serraris, officina, Piłá młyn.
serrarius, Tracz. serrata, Ojanká.
serratim, Zębkowáćo.

ferratoria machina, Kozły drew, Piłá drzewna. (nie.

ferrātōrius, Piłowániu służący/ *sub* Piłowá-

ferratula, Bukwicá 1. Jeleni trank ziele.

ferrātus, Nárzynány. ferro, *as*, Trę.

ferta, *æ*, Powroz 1. Powrozek/ Wieniec 1.

ferta corona, Wieniec 1.

fertam duco, Sprzeczam się.

sertor, Wybáwiciel.

fertula campana, Komonicá włoska.

fertum, Wieniec 1. Ein Krantz oder Meye. *Rutilibus sertis omne rubebat iter.* Mart. *syn:* Cŏrōna, cŏrōlla. *epith.* Flōrēns, ŏdōrum, rĕdŏlēns, nōxile, tēxtile, sūtile, pictum, gĕniāle, fēstum, lūtĕum, ŏlēns, spīcĕum, flōrĭdum, ŏdōrātum, cærŭlĕum, grāmĭnĕum, flōrĕum, flāvum, stēllāns, frāgrans, rŏsĕum, pictūrātum, hālāns, īnsigne, āmărănthæum, vĭrēns, cŏlōrātum, pūnĭcĕum, rădiōsum, intōrtum, frōndĕum, vĭrĭde, rōscĭdum. *phr:* Serti dĕcus, hŏnor, ŏdor. Flōres intēxere, cōnnēctere, fingere. Vărios in sērta flōres jūngo, lĭgo, stringo, vincio, cōnnēcto. Prima cōrōnārunt rĕdŏlēntibus atria sertis. Prīmitiis sērtisque Deos hālāntibus ōrnant, ālta cōrōnātis rĕdimīta ūmbrācŭla sertis. Flōrĭdŭlis implēre mănus, ēt tēmpŏra sertis. *V. Corona.*

ferius, Wity.

SERV

ferva, Niewolnicá. Eine Dienstmagd. *syn:* ăncilla, fămŭla, mĭnistra. *V. Servus.*

fervābilis, Trwały 2. [Port.

servāculum. Korwicá/ Stet/ Łodź/ Sprzo/

servaculum piscium. Sadzáwicá/ Sadz ryby.

servāculum. Stetnik.

servatio, 4 *Esdræ, pro custodia: alioqui sonat* Záchowánie/ Chowanie.

fervātor, Zbáwiciel/ Ochroniciel/ Zdrowia dawcá/ Wybáwiciel.

fervia, *æ*, Wieniec.

servientia, æ, Niewo n.

fervīlis, *servilicŏla* Niewolniczy 1. Knechtisch. *Cerea suppliciter stabat servilibus, atque* Horat.

ervīliter, Niewolnicze.

fervio, Służę 1. Dogadzam 2. Przysłużam/Ogladam się 1. Radzę o kim / Stáram się. Dienen. *syn:* Fămŭlor, mĭnistro, ŏbēdio, pārĕo, ŏbsĕquor. *phr:* Sum mĭnister, servus, fămŭlus, māncĭpium, ŏpĕram mĭnistro, servi implēre vĭces, servĭtium, jŭgum sŭbĕo, pătior, perpĕtior, fĕro, Dŏmĭnum pătior, servitio prĕmor, sævi dŏmĭni irās pătior. Lībĕra Rōmānæ sŭbjēcit cōlla cătēnæ, sēro rĕcūsat ferre, quŏd sŭbiit jŭgum. Quæ tibi jūcūndo fămŭlātur serva lăbōre. Pro quibus ūt mĕritis rĕfĕrātur grātia, jūrat se fore māncĭpium tēmpus in ōmne tŭum.

fervītia, *orum, sub* Niewolnik.

fervītium, Niewola/ Służbá 1. Czeladź/ Niewolnik. Dienst/ Knechtschafft. *syn:* Servitus, fămŭlātus, mĭnistĕrium; jŭgum. *epith.* Grăve, ægrum, triste, tūrpe, dūrum, nĕfăndum, immite, ācre, mălignum, mĭsĕrum, mĭsĕrābile, infāme, mŏlēstum, ŏnĕrōsum, hŭmile, abjēctum, vile. *phr:* Servīlis lăbor. Fămŭlāre ŏnus, iniquum jŭgi pōndus, ŏnus. Dūrum nimis jŭgum Tyrănni. Tam grāve servītium, tam dūros passa lăbōres. Dūroque nimis cālcāta prĕmĭtur servitio.

servitritius, Niewolniczy 1. *Quantitas ut in Neutrius à servitor, vel à Servitrix inusitatis, vel à servitum, vel à servitus.*

servitūdo, Niewola.

fervītus, *idem, & ciężar 2.* Práwo. Knechtschafft. *Quasq; cervices dare servituti.* Sapph. *syn.* Servĭtium, fămŭlātus, mĭnistĕrium: jŭgum. *epith:* Grăvis, ægra, tristis, dūra, mĭsĕra, mŏlēsta, captīva, ŏnĕrōsa, hŭmilis, ăbjēcta sōrdida, vilis, inglōria, tūrpis, infāmis, intŏlĕrābilis, ærūmnōsa, ăcerba, ĕgēna, flēbilis, tyrānnica. *phr.* Servitii jŭgum servīlis, hĕrīlis, lăbor. *V. supra Servitium.*

servitūtius, sub Niewolniczy 2.

sĕrum, Serwatká.

sērum, ferum diei, Wieczor 1.

ferum est, Pozno.

fervo, Chowam 1. 6. Chowam się/ Strzegę 1. Przestrzegam Przypátruię się/ Pilnuję 2. Záchowuię 1. 2. Zbawiam 2. Żywię/ Paśę/ 2. Behalten/ Bewahren. *His o Galle tuos monitis servabis amores.* Prom. *syn.* Asservo, cōnservo cŭstōdio, tŭtor, sălvo. *V. Custodio, salvo.*

fervo de cœlo Wieszczę 1.

fervorum amore, Niewolnicze.

ferus, ferissimus, Pozny/ Nieruchły/ & in O- pozniam się Spat *Servus in offensam retulerit, g perdm.* Tib. Tardus.

Servi-

ſervŭla, Niewolnicá.
ſervŭli ſordiduli, Chaláſtrá 1.
ſervŭlus, Niewolnik *an* Sługá ?
ſervus, *ſubſtant:* Niewolnik. Ein Knecht Diener, *Detrimenta fugas, ſervorum incendia ridet.* Hor: *ſyn:* Fămŭlus, miniſter, vērna, māncĭpium, pŭĕr, vel cāptīvus. *epith:* Fidus, fĭdēlis, sēdŭlus, ſtrēnŭus, vigil, ācer, ōffĭcĭōſus, ăgĭlis, sōlers, impiger, gnāvus, prōmptus, inōps, mĭsĕr, infelix, ēgēnus, vīlis, ābjēctus, hŭmĭlis sōrdĭdus. *phr:* Fămŭlāris, fămŭlōrum tūrba, ōrdo. Fămŭlæ tūrbæ, Fămŭlōrum nŭmĕrōſa mănus, ōbsequio cĕler, intēntus, ād jūſſa, ăd ārbitrĭum dŏmĭni pārātus, prōmptus, ăccīnctus, ălăcĕr. Nūtus hērīles ōbſervāns. Jŭga dētrēctāns, rēcūſans, ēxcŭtiens: Pārēre, păti jŭgum indōcilis, impătĭens, ārbitrium dŏmĭni ſpēctāns. Făcilis ād jūſſa măgiſtri. *ſ. Captibus.*
ſervus, *a, um, adiect:* Niewolniczy/ Obowiązány.

SESA

ſēſăma, *æ,* ſeſamum, *Gr.* Seſam.
ſēſămĭnus, Seſamowy.
ſēſămoides, *eos, n. Gr.* ciemierzycznik/ Czyrylo/ Trzeſzczki.
ſeſamum ſylveſtre, Kleſzczowiná.
ſeſcŭlyſſes, *tr:* Kos 2.
ſeſcuntia, Poltory uncyi/ Oſma część/ *ſub* Części cáley.
ſeſcuntiālis *ſub* Poltory uncyie.
ſeſcunx, *cis, m.* Poltory uncye/ Oſm części/ *ſub* Części cáley.
ſeſcŭplex, *adiect. omnis.* Sześćioráki.
ſēcŭplum, Poltorá. ſeſe, Się.
ſēſeli, *Gr:* Czárnoglow.
ſeſeli creticum, Jeleni ogon.
ſeſeli Cyprium, Kleſzczowiná.
ſeſeli peregrinum, Żebrzycá.
ſēſēlis, *is, Gr:* Czárnoglow.

SESQ

ſeſqui, *ſubſt: n. indeclin. ſingulare tantùm. Io. Vrſinꝰ* Poltorá czego.
ſeſqui, *adiect. additur ſubſtantivis maſc: fem: & neutr. generis.* Poltorny. ſeſquialiter, *idem*
ſeſquialtera pars, Poltorá.

ſeſquicongius Poltorá gárcá.
ſeſquĭcŭleāris, Poltorokufny.
ſeſquĭcyăthus, Poltorá kieliſzká.
ſeſquihora, poltory godziny.
ſeſquĭjŭgerum, poltorywloki.
ſeſquĭlibra, Poltorá funtá.
ſeſquĭmenſis, poltoromieſięczny czás.
ſeſquĭmĭna, poltory grzywny/ *ſub* poltorá ćwierć czego.
ſeſquĭmŏdius, *ſub* Korcá Krákowſkiego
ſeſquiŏbŏlus, *ſub* Groſz 1.
ſeſquioctavus, Oſmą części więkſzy.
ſeſquiŏpĕra, *ſub* poltorá czego.
ſeſquiŏpus, *ſub* poltorny.
ſeſquĭpĕdālia verba, Mowá nádęta.
ſeſquipedalis, ſeſquipedaneus, poltoroſtopny.
ſeſquĭpes, poltoroſtopna miárá/ Łokieć 2.
ſeſquĭplāga, *ſub* poltorá czego.
ſeſquĭplaris, ſeſquĭplex, poltorny/
ſeſquiplum, poltorá.
ſeſquiplus, poltorny.
ſeſquĭſenex, Zgrzybiáły.
ſeſquiſeſtertius. poltorak.
ſeſquĭtertius. Trzećią części więkſzy.
ſeſquiŭlyſſes, *tr.* Kos 2.
ſeſquiuncia, poltory uncye.
ſeſſĭbŭlum, śiadlo/ śiedzenie.
ſeſſĭlis, śiádły/ śiadálny.
ſeſſim, śiedząc.
ſeſſĭmōnium, śiadło/ śiedzenie/ Kośćiol 2.
ſeſſio, śiedzenie 1, 6.
ſeſſĭto, śiadam 1. ſeſſor, śiedzący.
ſeſtans, *idem* sextans.
Seſtantārius, Seſtarius. *idem* Sextantarius, &c.
ſeſtertia, *orum, ſub* Groſz 1.
ſeſtertiārius, Groſzowy. *ibidem.*
ſeſtertiŏlum, *vel us,* Groſz 1.
ſeſtertium, Motyczká/ Kurtá/ Sumá/ Poltrzećiá 2. *& ſub* Groſz 1. Szublenicá.
ſeſtertius, *ſub* Groſz 1. Poltrzećiá máiący.
ſeſtĭcŭlum, an, Kurtá ?
ſēſŭvium, Rozchodnik wielki.

Sefi-

sēta, Szczecina. sētānia, Cebula.
sētānion, Gr: śniedek 2. Niesplik.
sētanium, Gr: Jarka/ Niesplik.
setiger, sētōsus, Szczecisty. Voll Bürst.
Setosi caput hoc apri, tibi Delia parvus. Virg. *syn.* Setis asper, horrens, horridus.
Setim ligna Exodi 25. *Cedri genus quibusdam. Sed longè diversa est haec arbor in deserto Arabiae crescens, ex qua Moyses arcam & tabernaculum fecit, & omnia eius instrumenta, lignum eius levissimum est, sed imputribile & solidum ac nitidum, sed quia colore & folio spinae albae frutici simile est, ideò spina alba à quibusdam vocatur,* Cornel. à Lapide ex S. Hieronymo & alij.
Setula, Szczecina. seu, Abo.

S E V

Sēbāceus, idem Sēbaceus. Sebellus, Catul: corr: Scalig: Ebellus.
sēvērē, severiter, Surowie / Ostro 2. Poważnie.
sēvēritas, Srogość/ Surowość. Strengigkeit/ Ernsthafftigkeit. *Quare deposita severitate.* (Phal:) Hor. *syn.* Austeritas, acerbitas, asperitas, duritiēs, atrōcitas, inclēmentia, saevitia.
sevēritūdo, Srogość.
sēvir, sēvirālis, *sub* Komisarz.
sevium, Festr. Robert: Steph: corr: Secium.
sēvo, *as*, Łoię/ & *sub* świecą 1.
sēvōco, Odwodzę 3. 4. Odlaczam/ Wywoływam 1. Neben sich beruffen. *Sevocat hunc genitor, nec causam fassus,* &c. Ovid:
sēvōsus, Łoiowáty. sevum, Łoy/ Sádło.

S E X

sex, aut septem, Kilá.
sexāgēna, an Kopá ?
sēxāgēnārius, Sześćdźiesiątny.
sexāgēni, Sześćdźiesiąt/ & *sub* Kopá 1.
sexāgēsimus, Sześćdźiesiąty.
sexāgies, Sześćdźiesiątkroć.
sexāginta, Sześćdźiesiąt/ Kopá 1.
sexāngulātus, sexangulus, Sześćwęgielny.
sexātrus, uum, hæ. sub Dźień 7.
sexcenārius, vel sexcentēsimus, Sześćsetny.
sexcēni, sexcenteni, sexcenti, Sześćset.
sexcentæ causæ, Wiele cżego. *it:*
sexcenties, Sześćsetkroć.
sexcentōplagus. Smáganiec.
sexdēcies, sexdecim Szesnaśćie kroć, *(sesna...)*
sexēnnis, Sześćioletni. *(Sie...)*
sexennium, Sześćioletni czás.
sexies, Sześć kroć. sexiga, Poszóstny.
Sexitanus, lege Saxetanus. Sexquipēdālis, lege Sesquipedalis.
sexta feria, piątek.
sextans, *hic substaut:* Szósta część. *sub* Cyśći cáley trzeży. *Item* Dwupalcowa miárka/ & *sub* siedm pieniążków. & Kieliszek.
sextans sestertii, Kwartnik.
sextantārius, Dwie uncye máiący/ Szóstak.
sextārius, Szóstak/ miárká.
sextertius locus, Szubienice. *[...]*
sexticeps, Szósty/ poszóstny/ & *sub* popis...
sextīlis, *subst:* Sierpień. *adiect:* śierpniowy.
sextūla, *sub* Uncya/ & Poczworny grosz.
sextum, Szósty raz. sextus, Szósty/ & *sub* Szubienice.
sextus ab undecimo, Siedmnasty.
sextus decimus, Szesnasty.
sexu, ūs, sexus, *m.* Płeć.
sexangula, trop. sub Smyk 2.

S I

si, Jeśli 1. 2. 3. 4. &c. Gdy/ Li/ By 1. 5. Chociażby/ Bądź to/ bądź owo. Wann.
Si potuit manes arcessere coniugis Orpheus. Virg.
siālōchus, Gr: Plwácz/ śliniásty.
sibetum, Zybet. sibi, Sobie 3. Mir *Tegu sibi generum Tethys emat omnibus undis.* Virg.
sibilatio, Kszyk 1. *sibilator,* Kszykácz.
sībilo, *as,* Kszykam/ Hwiżdżę/ świstam. Zeischen/ fispern/ pfeiffen. *Diriguere oculi, tot Erynnis sibilat hydris.* Virg. *syn.* assibilo. *phr.* sibila do, edo, fundo, mitto, tollo, vibro. Stridula vibratis fundebant sibila linguis. *S. Serpens.*
sībilus, *subst:* & sibilum, Kszyk 2. świst/ Gwizdánie. Zeischen/ fispern/ pfeiffen. *Nam neq; me tantum venientis sibilus Austri.* Virg. *epith:* Stridulus, stridens, horrens, horridus, raucus, acutus, ingens, terribilis, rabidus, querulus, repetitus, iteratus, frequens. *phr:* serpentum voces susurrus. Vipereus sonus, stridor.
sībilus,

sibilus, *adiect.* Kszykáiący.
sibus, Chytry/ Dowćipny.
sibylla, *Gr.* Sybilá. *Præsidet, horrendæque procul secreta sibyllæ.* Vig. *syn:* Phœbas. *epith:* Casta, vĕtus, lōngæva, ānnōsa, vivāx, fātĭdĭca, præsāga, prænuncĭa. Phœbea, Cūmæa, Dēlphĭca. *phr.* Vātes fœmĭna. Fātĭdĭca vātes, Phœbi săcērdos, āmphrȳsia vātes, ănus, vĭrgo. Vēntūri præscia, prænūntia, intērpes. Cœlēsti āfflāta nūmĭne Phœbi lōngæva săcērdos. Tālĭbus ex ădȳto dictĭs Cūmæa Sĭbȳlla hōrrēndas cănit āmbāges, āntrōque rĕmūgit ōbscūris vēra invōlvēns. *V. Vates.*
sibylla leget, *Prov:* Niewyczáżny.
sibyllinus liber, *ibidem.*
sibȳna, *Gr:* Włocznia 1.

SIC

sic Ták. Ja/ so/ also. *Sic ait & dicto citius tumida æquora placat.* Virg. *syn:* ĭta, haūd sĕcus, vel hāc vĭa, hāc rătĭōne, hōc pācto, hōcce mŏdo.
sica, Puinał. Dolch/ Stillet *Illirici restant sicis, sibynisq; fodentes,* Ennius. *syn:* Pūgio, glădĭus, ēnsis.
sicārius, Zábiiak. Ein Mörder/ Beutelschneider. *Quod mœchus foret aut sicarius, aut alioqui,* Hor.
siccāneus, siccānus, Suchy 1.
siccātio, Suszenie. siccè, Sucho.
siccesco, Schnę 2. *siccĭficus,* wysuszáiący.
siccinè, A (z gniewem) Tákli/ żeby 2. So? Also? *Ore suo, & dixit siccine lente jaces?* P.
siccĭtas, Suchość. Trucken/ dürre. *syn:* ārĭdĭtas. *epith:* Fērvĭda, fērvēns, tōrrēns, vălĭda, flāmmāns, ĭgnava, sēgnis, ĭnērs, lēthĭfēra. *phr.* Flūmina sicca vĭdēntur. Cum primum siccis fērvōrĭbus ūrĭtur āēr. Fērvōre ēt nĭmĭo dēnsæ tōrrēntur ărĭstæ. Pābŭla cānēscunt, cum frōndibus ūrĭtur ārbor. Tērrăque cœlēstes ārĭda sōrbet ăquas. Tāntălus in mĕdia gārrŭlus āret ăqua. ārēbant hērbæ ēt sĕges ægra nĕgābat. ārŭit ēt mĕdio sĭtĭēns sūb gūrgĭte lĭmus. Sĭcca dĭu fŭĕrat tēllus, sĭtis ūsĕrat hērbas. *V. Calor, Æstus.*
sicco, *as,* Suszę 1. Vćieram 1. Wysuszam/ & *sub* wypiiam. Trucknen. *Lactantesque urens herbas, siccaverit amnem.* Nem. *syn.* ēxsĭcco, ārĕfăcio: exhaūrio, ēbĭbo: ūro, ădūro, pĕrūro. *phr:* Hūmōrem, ăquās nĭmĭus călor ēxtrăhit, ēxprimit, ēbĭbit, sōrbet, ēxhaūrit. siccis fērvōrĭbus agrōs ūrit, ēxurit. ārēntes æstus hĭŭlcat agros. *V. Siccitas.*

siccŏcŭlus, Suchooki/ Niepláczliwy/ & in
siccor, *aris,* Schnę 2. (Łza.
siccum, Suche mieysce.
siccus, Suchy/ Niepiiány/ Trzeźwi/ Náczczo. Trucken/ dürr. *Te tractare voles, accedes siccus ad unctum.* Hor. *syn.* ārĭdus, ārēns, ārēscēns, siccātus, ēxsiccātus, sĭtĭēns, sĭtĭbūndus, ūstus, ădūstus, pĕrūstus. *phr:* Hūmōris ĕgēns, ĕgēnus, ēxpērs, ārdōre dēhĭscēns. Dēsĕrŭit āmnes hūmor, ātque hērbas călor siccus pĕrūssit. Sicco tērram spŭit ōre vĭātor ārĭdus. *V. Sitis, & Siccitas.*
Sicel, Petron: Eucheri. idem Siclus.
sicĕlion, *n: Gr:* Pół len.
sicĕra, *Gr:* Trunek piiány.
sĭcila, Kosá/ żeleźce strzały.
sicileo, lege sicilio. sicĭlĭces, *hæ* żeleźce strzá-
sĭcĭlĭcŭla, Koseczká/ Posadzká 2. [łá.
sĭcĭlĭcum, sicillicus, Osmak 2. & *sub* Vn-
sicilicus, sicilicium, Posadzka 2. [cya.
sĭcĭlĭmentum, *sub* Potraw.
sĭcĭlio, *is,* Kosze drugi raz/ *sub* Koszę. (cya
sĭcĭlĭquus, Skoyćiec/ Osmak 2. & *sub* Vn-
sĭcĭlisso, sicelissito, siciliciſsito, *Plaut. i. siculos imitor.*
sicinista, *al.* sicinnista, Piszczek 2.
siclus, *Gr:* Srebrnik monetá/ & Wagá ibid.
sīcŭbi, Jeśli gdźie. Wo/ etwann. *Sicubi magna Jovis antiquo robore quercus.* Virg.
sicŭla, Puinał. sicundè, Jeżli z kod.
sicut, sicŭti, Jáko 2. 4. Wie/ gleichwie. *Sicut aqua tremulum labris ubi lumen ahenis.* V.
sicȳa, *gr:* Bánká 2.
sĭcȳōnia, *orum,* sicyonii calcei, Pántofle.

SID

sidera errantia, palantia, Plánetá.
sidera inerrantia, infixa, inhærentia cœlo, Gwiazdy społchodzące.
sīdĕrālis, Gwiazdny.
sīdĕrātio, Zmartwienie ćiáłá/ Apopleksya/ Vschnienie/ Zágorzenie 2. Konstelácya.
siderationem sentit, Zágorzywa.
sīdĕrātus, Apoplektyk/ Zagorzále drzewo.
sīdĕreus, Gwiazdny/ Gwiazdźisty. Bestirnt. *Sidereo flagrans clypeo & cælestibus armis.* Virg.

siderion, *gr:* Pának.
siderites, *a, m. gr:* Mágnet/ Dyáment/ żelaznik kamień/ Kámień niesgorzysty.
sideritis, *is, f. Gr:* Pomutne ziele/ Złocień/ Kárbieniec.
sideritis quarta, Żywiczka 2.
sideropœcilos, *gr:* żeleźnik kámień.
sideron, Martwiець/ Zágorywa drzewo.
sido, *sidi, sedi,* Sádowię się/ Vpada co ná dol/ Pogrążam się/ Vlega się/Vpada morze/ Stánie tu/ & *sub* Klekam. Sich/ setzen. *Sedibus optatis gemina super arbore sidunt.* Virg.
sidus, Gwiazd pewna liczbá/ Áspekt 1. 2. Gwiazda/ Páraliż. Gestirn. *-- Convexa polus dum sidera poscet.* Virg. *syn.* astrum, stella, sideris ignes. *v. Astrum.*
sielismus, *Gr:* ślinogorz.
siet, pro sit. prisce, Plaut. Ter. Cato, Lucret.
sifilator, Świstacz.
sifilo, Świstam/ świstam.
sisus, sisunculus, Kurá 1.

SIG

sigillaria, *orum. sub* Obrazek/ Łątká 2.
sigillaria argilla, Wosk do pieczętowánia.
sigillaris, Formierski/ Pieczętny.
sigillaris cera, Wosk do pieczętowánia.
sigillaritia, *orum: sub* Obrazek.
sigillaritius, sigillarius, Pieczętny/ Łątkarz.
Sigillatim, lege potius ut recentiores critici scribunt Singillatim.
sigillatus, Ryty. sigilliolum, Obrazek.
sigillo, Pieczętuię/ Zámykam oczy/ Oczwarzam 1.
sigillum, Obraz 5. Obrazek/ Znák 1. Pieczęć 1. 2. Łątká 2. Ein Siegel/ Pitschier. *Odisti claves & grata sigilla pudico.* H.
sigla, ha, sub Abrewiacya.
sigma, *gr:* Stol indiány/ & *sub* Cyt.
sigmatisso, sigmatizo, *gr:* Sżepluniá.
signaculum, Pieczęć 2. Ein eingedrückt/ tes Zeichen. *Post inscripta oleo frontis signacula, per qua.*

signarius, Chorąży 1. *signata,* Dziewki.
signate, Wyráźnie. signatio, Znaczenie.
signator, Pieczętarz. signatorius Pieczętny.
signatura, *sub* Pieczęć.
signatus, *a.* Znákowany/ Robiony 1.
signatus, *us.* Znaczenie.
signifer, Chorąży 1. Herst/ Zwierzyniec 1. Ein Fähnrich. *Romanaq; aquilæ signifer ille fuit erat.* Ovid.
signifer orbis. Zwierzyniec 2.
signifex, Snycerz 1.
significanter, Wyráźnie.
significantia, a, Znáczenie/ Wykład 2.
significatio, Znáczenie/ Znáć dánie/ Oświadczenie/ Obwieszczenie/ Pokazanie/ Znák 1.
significativus, Znáczący.
significatus, *us.* Znáczenie/ Rozumienie.
significo, Znáczę 1. Oznáymuię/ Pokázuię po sobie. Andeuten/ bedeuten/ anzeigen. *Significatq; manu, & magnos simul; &c.* Virg. *syn.* indico, noto, connoto, adnoto, denoto, ostendo, monstro, signum do. *v. Ostendo, Manifesto.*
significus, Snicerz 1.
signina, signina opera, *sub* Tło nábiiáne.
signinum pavimentum, *ibidem.*
signinus, Skorupiásty.
signo, *as.* Znáczę 2. Náznaczam/ Cechuię/ Napis kłade/ Biie pieniądze/ Dáię znáć piszę/ żegnam stół/ żegnam się. Zeichnen/ besiegeln. *Ablutas signavit oves quibus astat almus.* Arator. *syn.* Designo, vel imprimo, vel obsigno, sigillo, vel noto, significo.
signum, Znák 1. 3. 5. 9. Cechá/ Hasło/ Godło 3. Chorągiew 2. Gror 3. Herb 1. 2. Wiechá/ Pieczęć 1. 2. Bałwan 1. Obraz 5. Oświecenie/ Mrugánie 2. Gwiazd pewna liczbá. Ein Zeichen/ Fahne. *Daphni quid antiquos signorum suspicis ortus.* Virg. *syn.* indicium, argumentum, monimentum, testimonium, nota, insigne specimen, vestigium: vel omen, augurium, vel signaculum, sigillum, vel vexillum, vel imago, effigies, simulacrum, vel miraculum, prodigium. *epith:* Manifestum, clarum, apertum, obscurum, obscurum, latens, arcanum, ignotum, certum, dubium, incertum, ambiguum, prosperum, secun-

secundum, amicum, optatum, infelix, prodigiale,
mirandum. spectabile, stupendum. *phr:* atque hæc
ut certis possis dignoscere signis. Signa tibi dicam,
tu condita mente teneto.

signum belli, Wići woienne.

sil, Brunatna farba.

silaceus, Modry/ Żołty.

silans, Kurny slup/ Cewka 2.

silatum, Śniadánie silaus, Przytemka.

sile, *n.* Czárnogłow. silens, Cichy 2.

silenter, silentio, Milczkiem.

silentiarius, Sekretarz/ Márszałek krolewski.

silentiosus, Cichy 2.

silentium, Milczenie/ Przestanek/ Audyencya. Stille/ das stillschweigen. *Per amica silentia Lunæ.* Virg: *syn:* Reticentia, taciturnitas. *epith.* Taciturnum, mutum, tacitum, secretum, arcanum, fidele, amicum, fidum, tranquillum placidum, altum, nocturnum, somniferum, opacum, opportunum, longum. *phr.* silens, tacitum, pressum, compressum, suppressum, repressum os. Voces repressæ. abruptus sermo. Taciturna silentia rumpit. Quid me alta silentia cogis rumpere? Tranquilla silentia noctis. *&* *Sileo.*

silentium lunæ, Księżyca zaście.

silentium noctis, Pierwosp.

silentus, i. silens. Nævius *apud Gellium.*

sileo, silesco, Milczę/ Przestáię/ *& sub* Po
kowie pusczam. Stillschweigen. *Iura
theatralis cum siluere loci.* Marc. *syn:* Taceo, reticeo, conticeo, obmutesco, vel omitto, prætereo.
phr. Silentia præsto, teneo, servo. Vocem premo,
supprimo, reprimo, comprimo, compesco. Eximia
est virtus præstare silentia dictis. Favete lingvis.
Silent, arrectisque auribus astant. Conticuere omnes, intentique ora tenebant, silet, dolor ora repressit. Tum facta silentia lingvis. Pars ultima vocis in medio suppressa sono est. Conticuit tandem factoque hinc fine quievit. Postquam voce, manuque murmura compressit, tenuere silentia cuncti.
Subsistit ut clamor pressus gravitate regentis, ut
primum placati animi, ac trepida ora quierunt. *&.*
Obmutesco.

siler, Wirzbiná/ Bagno 2.

siler montanum, *sub* Czárnogłow.

silesia, Slązko/ silesius, Ślązak

silex, *m f.* Krzemien 1. 2. Ein Kißlingstein
Stabat acuta silex præcisis undique saxis. Virg. *syn.*

Cautes, rupes, saxum. *epith:* Durus, rigidus, gravis, acutus. *&.* *Rupes.*

silicernium, Zgrzybiały/ Pogrzebny obiad/ [Kiełbasa.

silicernius, Zgrzybiały.

siliceus, Krzemienisty

silicia, *vel* silicula, Boża trawká.

silicius, *in* Posadzká 2.

silicon, Słodkie strącze.

siliginarius, Piekarz/ Száfarz

siligineus, Żytny/ Pszeniczny

siligo, Żyto/ Mąká 2. siligo cocta, Biełłe [dło.

siligo sementiva, Oziminá.

siliqua Łupiná/ Łupiny/ Strąk 1. 2. Szupinká/ Słodkie strącze/ Wagá namnieysza

siliqua Græca, prædulcis, Słodkie strącze/ Boża trawká.

siliquæ Słodziny/ *& sub* Zgoniny

siliquastrum Pieprzycá 1.

siliquastrum, pro sede. Hygino. corr. seliquastrum

siliquor, *ari,* Strącze pusczá

silli; *hi. gr:* Szyypká.

silo, *onis,* Krzywy/ Nosá ná końcu zákrzywionego. *à Sileno dicit Varro.*

silphium, *Gr:* Cyrenáyskie ziele/ *& sub* Czártowe láyno.

silva, *vel potius* sylva, Lás 1. 2. Chwast/ Łowy 3. Kupá/ Dostátek 4. Mieszániná/ Księgi zbieráne/ Pisanie 5. Rzecz 4. Ein Hauwald. *v.* *Sylva.*

silva aquatilis, Trzciná.

silva cædua, Porąb. silva pinea, Bor.

silvanus, Dźiki mąż/ Kurny słup.

silvaticus, Leśny.

silvesco, Leśnieie/ Chwaścieie.

silvester, *&* sylvestris, *adiect: abundans terminatione in Recto singulari.* Leśny/ Polny.

silvia. Gil.

silvicola. Leśny. *silvicultrix. ibidem.*

silvifragus, Łomot czyniący.

silviger, silvosus, Leśny/ Drzewisty.

siluncŭlus, Nosá zákrzywionego.

silurus, *Gr:* Sum ryba. [wionego.

silus, Zákrzywiony 2. Nosá ná końcu zákrzy-

silvula,

silvŭla, Lasek/ *sub* Las.
sīmātus, *ti*, Wklęsły.
sīmia, Małpá 1. Niewiáſtá 5. Náśládowcá.
sīmil, Podobny 1.
sĭmĭla, Żemlá/ Moká pszeniczna śrzednia. *al.* przednia.
sĭmĭlāgo, Moká 5. similagineus, pszenny.
sĭmĭlis, Podobny 1. 4. Gleich/ ähnlich. *Os humerosque Deo similis, namq; ipsa, &c.* Virg. *syn.* Cōnsĭmĭlis, părĭlis, æquālis, æquus, pār, nōn impar, nōn dissĭmĭlis, haūd absĭmĭlis, sĭmillĭmus. *phr:* ōre, cŏlōre, vūltu, vōce rĕfĕro, ĭmĭtor, sĭmūlo. Virgĭnis ōs hăbĭtumque gĕrēns. ănĭmis æquālis, ĕt ānnis. Hūjus ĕrat făcies, in quā mātremque patremque nōsses. Sīc ŏcŭlos sīc iste mănus, sīc ōra fĕrēbat. Nūllo discrīmĭne dĭstat, diffĕrt ōre patrem rĕfĕrens. Patri nōn dĕgĕner ōris. ōmnia Mercŭrio sĭmĭlis, vōcemque cŏlōremque, & crīne flāvos ĕt mĕmbra dĕcōra jŭvēntæ. Sĭmĭllĭma prōles indiscrēta sŭis, grātūsque părentĭbus ērror. in ŭtrōque rĕlūcet frāter, utrōque sŏror, sĭmĭlis chlămys ēffūsit aūro. Stēllāti părĭter crīnes, jŭvat ipse tŏnāntem ērrŏr, ĕt ambĭgŭæ plăcet ignōrāntia mātri.
similiſt, pro ſimilis eſt, Podobny 1.
ſimilitas, Podobieństwo 1.
ſimiliter, ſimillime, *Cic:* Podobnie. Gleich/ gleicher weiß. *ſyn.* părĭter, æquē, æquālĭter.
sĭmĭlĭtūdo, podobieństwo 1.
ſimilo, as, Mart: corr: ſimulo.
sĭmĭnīnus, Małpi. ſimiŏla, Niewiáſtá/
ſimiŏlus, ſimius, Małpá 3. Náśladowcá 1. Nikczemnik. Eine Aff. *Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas.* Mart. *epith.* Callĭdus, āſtūtus vāfer, caūtus, vērsūtus, sĭmūlātor, ĭmĭtātor, dēfōrmis, hirsūtus, hirtus, tūrpis, prōtērvus. *phr.* ōris hūmānī sĭmūlātor, ĭmĭtātor. Mōris hūmāni sēquāx, ĭmĭtātor. Hūmānos ārtĭfex sĕqui sĭmūlāre, mōres. Hūmāni sĭmius ōris.
sĭmĭtas, Wklęsłość.
sĭmĭtu, pro ſimul, Záraz.
sīmo, as, Wklęsło czynię.
sĭmōnia, świętokupſtwo.
sĭmoniăcus, świętokupiec.
ſimpīnium, Kufel/ Ampulká.
simplārĭu, ſimplārius, poiedynkowy.
ſimplator, ſub Dziewosłęb.
ſimplēx, Prosty 1. 5. 4. Prostak/ Nieprzypráwny/ Szczery 2. Poiedynkowy. Einfältig/ ſchlecht. *Et pugnet virtus ſimpliciore manu.* Mart. *ſyn:* Pūrus, nūdus, haūd cōncrētus, vel cāndĭdus, sŷncērus, vel crēdŭlus, incaūtus, hĕbes.
sĭmplĭcĭtas, Szczerość/ Prostość 2. Einfältigkeit. *Nudaque ſimplicitas purpureuſque pudor.* Ovid. *ſyn.* Sincērĭtas, cāndor, vel crēdŭlĭtas, hĕbĕtūdo. *epith:* Nūda, fēra, crēdŭla, rŭdis, incŭlta, incaūta, cāndĭda, rūstica, pūĕrīlis, nĭvĕa, prūdēns, pūra, pūellāris, virgĭnĕa, innŏcŭa, insōns. *phr.* Nēscia fraūdis. Digna făvōre, ævo rārissĭma nōstro. Vēra sĭmplĭcĭtāte bŏnus. Fraūdĭbus ēlūsa ēst crēdŭla sĭmplĭcĭtas. Tŭa nēscia fraūdis sĭmplĭcĭtas plăcŭit Dīvis, in tē sĭmplĭcĭtas săpĭēns, făcūndia præstāns.
ſimplĭcĭter, Po prostu/ prosto 2. Szczerze.
ſimplĭcĭtus, po prostu/ *ſimplo, onis*, Gość 1.
Simplūdearia, orum. Feſto. (quaſi ſimpli ludiaria) funera dicebantur, in quibus ſimpli ludij adhibebantur, ſeu ſaltatores, quos Verrius Cernuatores, Feſtus Corbitores vocat. Scalig:
ſimplus, poiedynkowy/
ſimpo, onis, Hewar.
ſimpŭlator, ſimpŭlo, onis, Dziewosłęb/ Gość
ſimpulatrix, Bábá/ *& ſub* Ampulká.
ſimpullum, ſimpŭlum, ſimpŭvium, Ampulká
sĭmul, Záraz 1. 2. Rázem/ Tudzież/ pospołu/ Skoro. Miteinander/ zugleich. *Quā ſimul ac tali perſenſit peſte teneri.* Virg: *ſyn:* ĭsĭmul, ūnā, părĭter, jūnctim, in ūnum.
sĭmŭla, Nosá wklęsłego.
ſimulachrum, potiùs ſimulacrum.
sĭmŭlācrum, Wyráženie/ Podobieństwo 1. Obraz 1. Bałwan 1. Znák 1. Kſztałt/ śmierć 2. Ein Bildnüß/ Gleichnüß. -- -- *Fragili ſimulacra nitentia cera.* H. *ſyn.* ēffĭgies, sĭgnum, ĭmāgo, stātŭa, vel ūmbra, spēctrum, lārva. *v. Statua, & Larva.*
sĭmŭlāmen, Obraz 1.
ſimulatè, ſimulanter, Zdrádliwie/ Nieszczerze/ Zmyślnie.
sĭmŭlātio, Nieszczerość/ Zmyślánie. Schein/ Gleißnerey. *Atq; aliud verum eſt, aliud ſimulatio veri.* Hor: *ſyn.* Fictio, cōnfictio, fălā-

cia, mendācium. phr: Ficta sīmūlāntia vērba, Fictitius sermo. v. Fallacia, & Mendacium.

sīmūlator, Zmyślácz / żártownik. Ein Gleißner. Compositos simulator ait, fare improbe custos. Sed. syn: Dissīmūlātor, fictor, sīmūlātus, fingēns, fallāx, mēndāx. phr: Cui sīmūlāns ănimus, mēns, īndŏles, sīmūlatum cōr, pectus. Haud sincērus.

simulatrix, Bábá 4.

simulatus, Málowány z. al. Zmyślony.

sīmūlo, Zmyślam co 1. pokázuię po sobie/ Wyrażam 1. podobny iestem/ przedzierzgnąć się. Gleichnen/ gleyssen/ sich nutz so stellen. Spem vultu simulat premit altum corde dolorem. Virg. syn: Dissīmūlo, fingo, tĕgo, cēlo, ŏccūlto, mēntior, fāllo, vel īmĭtor, āssīmūlo. phr: Læta cēlat sūb frōnte dŏlōrem. Blando fraudem prætexit risu. Prēmit ālt um cōrde dŏlōrem. Gēmitus exprēssit pectŏre læto, & lachrȳmas Cæsar nōn spōnte cădēntes ēffūdit. Verbis cāutus sīmūlātor ămīcis āffātur, tăcitūmque nēfās in pectŏre vērsat pērfidus. v. Dissimulo.

sīmultas, Niechęć/ Niesnaśká. Neid Groll. Vetus atque antiqua simultas. Juv. syn: Inĭmīcĭtia, dīssīdium, ŏdium.

simultè, simulter, podobnie.

sīmūlus, Nosá wklęsłego. sed apud Martiale melius Crispulus, pro Simulo legitur.

simus, Nosá wklęsłego. Flachnase.

S I N

sin, sin autem, sin minus, Ieśli nie. wann aber. Sin abrupta salus, & te pater optime Teucrûm. Virg.

sin aliter, Ieśli záś.

sināpe, n. sinapi, n. sināpis, n. f. Gorczycá żarna. Semff. Seque Lacessenti fletum factura sinapis, epith: Călēns, călĭda, ūrēns, ācris, sălūbris, ŏlēns, lacrȳmōsa, trīstis. phr. Flētum factūra sināpis i. corripit Columella, sed apud Græcos anceps est, quin potius, longa, à sinos, nocumentum, & sino, noceo.

sincera fide, Szczerze.

sinceraſtum, lege synceraſtum.

sincerè, sinceriter, Szczerze.

sincērĭtas, Szczerość/ Zdrowość.

sincērus, Szczery z. 2. Zdrowy 1. Czysty/ Nieprzyprawny 1. Lauter/ rein. Sincerū est nisi vas, &c. H. v. syncerus.

sincinia, æ, pieśń.

sinciput, Głowá/ Głowizná/ ciemię.

sindon, ŏnis. f. gr: Prześcierádło/ płotno cienkie/ Szátá cienka.

sine, Verbum. Niech 1.

sine, Præpoſ. Bez. Ohn. Me sine sola vides, ab te ne frigora lædant. Virg.

singillatim, Osobno/ poiedynkiem.

singlæ, singulæ, Abrewiacra. Poiedney

singular è, vel singulāriter, Osobliwie. I

singulār is, Osobliwy/ Osobny/ poiedynkowy/ Wyborny/ Właśny 1. Sonderbahr/ allein. Qui secant fluctus, rate singulari. (Sapph:) syn. Sōlus, sīngŭlus, vel pĕcūlĭaris, prŏprius, vel ēxīmius, ēxcēllens, īnsīgnis, sūmmus, rārus, īnfrēquens, īnaūdītus.

singŭlārius, adiect: Szczegulny/ Osobny/ Funtowy. singularius, subſt: Pisarz s.

singŭlātim, Osobno/ poiedynkiem.

singŭli, Káżdy z osobná/ po iednemu 1. po iedynkiem 1. po funcie/ po groszu. Jeder/ besonder. Singula de nobis anni prædantur euntes. Hor. syn: Quīsque, ūnūsquīsque.

singultantia verba, Słowá nie domawiáne.

singultim Łkáiąc/ Szczekáiąc/ przerywáiąc.

singultio, vel singulto, as, Szczekam/ Łkam pypeć ma / Kwokam. Schlucken/ schnupffen/ gagzen. phr. Sīngūltus ēmīttō, ciĕo. Lōngis, crēbris sīngūltĭbus īlia pūlsat, ātque in ōs mūrmūra pūlsānt. Cum tibi sīngūltu fōrtia vērba cădēnt, ōrāque sīngūltu cōncŭtĭēnte, sŏnānt. Rūptā quæ sīngūltu vērba lŏquēntis ĕrānt.

singultus, m. Szczekanie 1. 2. Łkánie / Sdakánie/ Kwokánie/ pypeć. Das hytzen/ oder schnupffen. epith: ācer, āspĕr, dūrūs, frīgĭdus, frīgĭdŭlus, āmārus, nŏxĭus, lēthālis lēthĭfer.

singŭlus, Jeden 1. poiedynkowy.

sĭnister, Lewy/ Opáczny/ Nieszczęśliwy/ Nieszczęśliwy. & Szczęsny. Lincks/ verkehrt. Sæpe sinistra caua prædixit ab ilice cornix. V. syn Lævus, Metaph: īnfaūstus, īnfōrtūnātus, īnfēlix. v. Infelix.

sinistra, Lewa stroná/ & Wlewo.

sinistĕritas, Nieszczęście/ Złość/ Surowość.

sinistimus, Lewiwy. sinistra,

sinistra, Lewica/ W lewo. Die lincke Hand. *syn:* Læva. *v.* *Manus.*

Sinistrationem, *Scaliger ad Manilium*, *vocat interiorem sideris fluxum*, *vel cum signum metæ currit acutæ*, *ut ait Manilius.*

sinistrè, Źle/ Nieprzyiemnie.

sinistrorsum, sinistrorsus, W lewo 2.

sinistrum, Lewa strona/ Nie na rękę.

sino, *si*, Dáię pokoy/ Dáymę co/ Dopuszczam. Lassen/ zulassen. *Non bene conveniens tu sua esse jugum.* P. *syn:* Permitto, pătior, concēdo, dō. *v.* *Permitto.*

Sinodon, *Sinodus*, *lege Synodon*, *&c.*

sinōpica rubrica, sinopis, *idis* Gr: Rubryká

sinuātio, Łonistość. sinuātus, Łonisty.

sinum, *ni*, Dzban 2. Státek 2.

sinuo, Łonisto czynię/ Náginam/ Powiczwam/ Wyciągam 4. Snuię się. Sich winden/ krümmen. *Impositis calamis patulos sinuaverat arcus.* Ovid. *syn:* Curvo, incurvo, flecto. *v.* *Gyro.*

sinuor, Suwam się/ Snuię się/ Kobieli się.

sinuōsè, Záwikłánie/ Węzłowáto.

sinuōsus, Kobielisty/ Łonisty/ Lochowáty/ Dołkowáty/ Wężykowáty/ Kręcący się, Krzywy/ Obłoczysty 1. Szeroki/ Zanádrzysty. Krumm. *Saucius ac serpens sinuosa volumina versat.* Virg: *syn:* inflexus, curvus, flexus, incurvus, curvātus, revŏlūtus.

sinus, *ni*, *m.* *vel* sinum, Dzban 2. Státek 2.

sinus, *us*, *m*, Łono 2. 3. Wypukłość/ Żagiel/ Mátnia 1. Miednicá 3. Zanádrze/Zatoki 1. Odnogá morska/ Wylewki/ Brzegi 1. *&* *sub* Brzusiec 3. Prywatá 1. Der Busem. *Te tenet in tepido mollis amica sinu.* Ovid: *syn.* Grĕmium, pectus, complexus, ulnæ, vel spira, flexus, gyrus, sinuāmen: ambāges, mæandri, vel frĕtum, curvātum, littus. *epith:* Lactĕus, nivĕus, candĭdus, tĕner: mātĕrnus, călĭdus, tĕpĭdus, mollis, dulcis, ămicus. *phr:* Călido me tĕge, quæso sinu. Quem fovet in molli virgo pudica sinu. *v.* *Gyrus.*

sion, *idem* sium, (stoná 1.

sipārium, *melius quam* sipparium, Obicie/ Zasłoná 1.

sipărum, Chorągiew 2. Żagiel 1.

sīpho, sīphon, Gr: Lewar/ Trąbionka/ Sikawká 1. Cewká 2. Cylonek.

siphunculus, Cewká 2. Pukawká.

Sipla tapeta, *ex una parte villosa*, *quasi Simpla. Ista rus ex Lucillio*, *apud quem malunt eruditi legere* Psila, *è Græco.*

sipo, *as*, Rzucam 1.

siquando, siquid, *lege* si quid &c.

siquidem, Ponieważ.

SIR

siræum, *gr:* Wino wárzone.

sirāpa, *æ*, *B.* Syrop.

sirempse, *sirempse*, *priscum.* Podobny 1.

sirēn, *ēnis*, *Gr.* Trąd 3. *Est & monstrum marinum apud Poetas*, *& avis Indica. Plin.*

siriasis, *Gr:* Zágorzenie.

sirius, *gr:* Gwiazdá psia więtsza. Der Hundsstern. -- *Nec calido latravit sirius astro.* St. (*Stella in ore Canis*, *quæ à Latinis Canicula dicitur.*) *v.* *Canicula.*

siromastes, *gr:* *sub* Włoczenka.

sirpe, *n:* Cyrenayskie ziele.

sirpea, *æ*, Wásąg/ Kosz 1.

sirpeus, sitowi 1, sirpia, Koszyk 1.

sirpices, *his* Broná.

sirpicula, Koszyk/ Polkoszek.

sirpicula, Koszyk/ Wiersza.

sirpiculum, Koszyk/ Polkoszek,

sirpiculus, *substant:* Sit 1.

sirpiculus, *adiect:* Sitowi 2.

sirpo, *as*, Plotę/ Opłatam.

sirpus, Sit 1. Mowá trudna tr.

sirthus, sirus, *hic Gr:* Grubá/ Ziemianká.

SIS

sis, si vis, Chcesz li.

sis felix, Bądź łáskaw.

sis oculis, *i. suis Lucret. Enni. Popma.*

sisama, *lege sesama.*

sisăra, *Gr:* Wrzos.

sisărum, *gr:* Kucmerká swoyska.

siser, *è Græco n*, *& hi siseres. Plini.* Kucmerká 1. 2. Pásternak.

siser secundum, siser luteum, Márchew 1.

sison agrium, *gr:* Wieprzyniec ziele.

Sistentare, *Plaut. Trucul. pro ostentare. Lips. Tantum Tacit.*

ſto, Stawiam/ 10. 11. Wyſtawiam 3. Stawię ſię/ Stánę 1. 3. Utykam 4. Wywracam Zaſtawiam 1. 2. Padam ná głowę. ſtillen/ ſtellen/ ſtill/ halten. *Suſtentare valet telis aut ſiſtere contra.* Virg. *ſyn:* Dētĭnĕo, rĕtĭnĕo, diſtĭnĕo, cŏhĭbĕo, mŏror, vel ărcĕo, vel ēxhĭbĕo, vel firmo, fulcio, ſtăbĭlio.

ſiſtratus, ſub Brzękácz.

ſiſtrum, *gr:* Brzękádło/ Gruchotká/ Cymbał ein krumm Horn. *Hæc quatiat tenera garrula ſiſtra manu.* Mart: *epith:* Tinnŭlum, Ægyptium, mŭltisŏnum, gărrŭlum, Iliăcum, bĕllicum, ærisŏnum, ærĕum, crĕpitāns, Phărium, ărgūtum, ſtrīdŭlum, pĕrsŏnum, rĕsŏnāns, dŭlce.

ſiſymbrium, *Gr:* Miętká czerwona/ Rzeżucha 2.

ſiſyrinchium, *Gr:* Sniedek 2.

S. I T

ſitania, ſitanium, Mieſplik.

ſitanion, *gr:* Jarká.

ſitanius, *adiect. Gr.* Járy.

ſitarchia, *Gr:* Száfarſtwo/ Picownika urząd/ & *ſub* Torbá/ Strawá.

ſitarchus, *gr.* Picownik.

ſitarcia, æ, al. ſitarcium. Ciſtarcium. Torbá/ Toboła.

ſitella, Wiáderko/ Worowa ſkrzynká.

ſitibundus, Prágnący/

ſiticen, *inis,* Piſzczek ná ſtypie.

ſiticŭlōſus, Prágnący/ Prágnienie czyniący/ Suchy 1.

ſitiens, Prágnący/ Suchy 1. Dürſtend. *Et nos hinc alij ſitientes ibimus Afros.* Virg. *ſyn.* Sĭtĭbŭndus. *Metaph:* ārĭdus, ārĕfăcēns, ſiccus: *phr:* Siti lăbōrans, prĕſſus, tractus, pĕrditus, ēnĕctus. *Vide Sitio.*

ſitienter, Chćiwie. *tr:*

ſitientia, *tum.* Suche mieyſce.

ſitio, Prágnę/ Schnę/ żądam 2. dürſten. *Ipſe puer nobis, ipſe ſitire caper.* M. *phr:* Siti lăbōro, ūrgĕor, prĕmor, ūrŏr, ēxūror, incēndor, tōrquĕŏr. Faūces, gŭttur, ōra sitis ūrget. Faūces sitis prĕmit, ūrit. Sitis ēxhaūſĕrat ărtus, siccō tōrrēt sitis ōra pălāto, sĭti ōra rigēnt, faūces ārēnt, lābra hĭānt. Flāgrat incēnſum sĭti cōr, ēt pĕrūſtis flāmma viſcĕribus mĭcat, sicca hĭānt pēndŭla lābra sĭti. His sitis & nūllo rābiēs, ēxtingvitur haūſtu, ēxplēnda ăt sitis iſta tibi quā pērditus ārdes, ōrāque sicca rĭgēnt, ſquāmmōſis āſpĕra lingvis. Jam mărcēnt vēnæ, nūllōque hūmōre rĭgātus āĕris, āltērnos ăngūſtat pūlmo mĕātus.

ſitis, Prágnienie. Durſt/ Brunſt/ Begierd. *Qui potus dubium eſt ſiſtat alatve ſitim.* Ovid. *ſyn. Metaph:* Cŭpīdo, ămor. *epith:* īgnĕa, flāmmĕa, fervida, fervēns, ārdēns, ănhēla, ārĭda, sicca, ārēns, āſpĕra, dīra, āvida, răbĭda, æſtīva, vĕhĕmēns, viŏlēnta, impŏrtūna, mŏlēſta, ānxia, vēsāna, insātiābĭlis, inēxplēbĭlis, intŏlĕrābĭlis, Tāntălĕa. *phr.* Bibēndi, pōtus cŭpīdo. sitis ardor, æſtus flāmma, răbiēs, ūrēns gūttūra sicca. Cum răpido fervēns sitis ūrget ăn æſtu. Pōcŭla plēna mănus sitis implăcābĭlis haūrit. *v.* Sitio.

ſititor, Prágnący. (rząd.

ſitŏcŏmia, *gr.* Száfárſtwo/ Picownika u-

ſitōnia, *gr. idem, &* Picowánie.

ſitoſtăſius, *è gr.* Podwoiewodzy.

ſitybæ, *arum.* Kompaturá.

ſituatus, Położony.

ſitula, Wiádro 1. Loſowy ſtátek.

ſitulus, Wiádro 1.

ſitulus barbatus, Száflik.

ſitum duco, traho, Pleśnieię.

ſitus, *ti,* Położony/ pogrzebiony/ Wyſtáwiony/ Zbudowány/ Leży. gelegen. *Aurum irrepertum, & ſic melius ſitum.* (Alcaic.) *phr:* Pŏsĭtus, lŏcătus, iăcēns.

ſitus, *us,* Położenie/ Rozłożenie/ Vłożenie/ Przykurzenie/ Pleśń/ plugáſtwo/ Nieruchánie. Gelegenheit / Schimmel. *Nec rebocare ſitus, aut iungere carmina curat.* Virg *ſyn:* Pŏsĭtus, lŏcus, vel ſquāllor, rūbīgo, sōrdes, vel vĕtūſtas. *epith:* Pāllēns, infōrmis, inērs, tūrpis, immūndus, fœtĭdus, ſquāllĭdus, pūtris. *phr.* Cānēſcūnt tūrpi tēcta, rĕlicta situ. ſquāllēntique situ, tūrpis situ hōrrĭdus. Quem situs infōrmis prĕmit ēt dēsērta vĕtūſtas.

ſive, Albo 1. Bądź to. Oder. *Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum.* Ovid.

ſitum, *gr:* Porocznik.

Slavĭcus, slavŏnicus, Słowieński.

Slavŏnia, Słowieńſka ziemiá.

Slavus, Słowak.

ſmaragdīnus, *in Apocalypſi,* Smárágdowy.

ſmăragdus, *gr.* Smárágd. ein Edelgeſtein/ Smaragt. *Sardonychus, ſmaragdos, adamantas*

mantus, &c. M. *Tu poteras virides pennis hebetare smaragdos.* Ovid. *epith:* Viridis, viridans, virens clarus, radians, lætus, Scythicus, erythræus. *phr.* Scythicus lapis. Viridis gemma. *v. Gemma.*

smăris, *idis, Gr.* Rybki drobne/ śielawá.

smecticus, *gr. sub* śćiekáiące lekárstwo.

smegma, *n. gr. ibidem &* Mydło.

smegmăticus, *gr.* śćierániu służący.

smerdăleos, *vel us, m. gr.* Smrod 2.

smīla, *gr.* Nożyk pisárski/ Rzezak.

smīlax, *acis, f. gr.* ćis/ Wiezozold/ Bob.

smilax aspera, Powoy kolący.

smilion, scalprum asperum, vel pharmacum acre. item Brzytwá. [kámień.

smīris, *vel potius* smyris, *idis, gr.* Szmergiel

smurna, *al.* smyrna, *Gr.* Mirá 1.

smyrneum, Gierß.

smyrnium, *gr.* Dźiegiel 2. Mistrzownik źiele

smyrnium Creticum, Przewłoká.

smyrrha, Mirá 1.

smyrus, *gr.* Węgorz 2.

S O B

sŏbŏles, Plemię/ Dźieći/ Płod/ Przypłodek Látorośl winna/ Látorośl zostáwiona. Stamm/ Kinder. *Dignatur soboles inter amabiles.* (Choriamb.) H. *syn:* Proles, progenies, propago. *In plur:* Liberi, nati. *epith:* Chara, dilecta, amata, dulcis, tenera. *phr.* Chara Deûm soboles, magnum Iovis incrementum.

soboles e radice, Wilk 4. (*lumel.*

soboles nova, przypłodek. soboles, *hæ, Co-*

sŏbŏlesco, Płodzę. sōbrie, Trzeźwo.

sobriefieri, Roztrzeźwieć.

sobrietas, Trzeźwość. Nüchterkeit. *Hü se sobrietas & totus sobrietatis.* P. *syn:* Moderatio, temperantia, abstinentia, parcitas. *v. Temperantia.*

sōbrinus, ćiotecżny/ Stryiecżny/ Wuiecżny.

sōbrius, Trzeźwi/ Niepiiány. Nüchtern/ mässig. *Saturnalibus huc fugisti sobrius ergo.* Hor. *syn:* Moderatus, abstinens, parcus. *vide Temperans.*

S O C

soccătus, *sub* Páfynká. socculus, Páfynká.

soccus, Páfynká/ Kápćie. Socke/ Filtzschuh. (*Calceamentum muliebre à Comœdiis usurpatum.*) *epith:* Humilis, levis, tenuis, lepidus, immundus, muliebris.

sŏcer, socerus, świekier.

socer magnus, Prádziad.

socia, Towárzyßká. sŏciābilis, Społny.

sŏciālis, Towárzyski. Bundgenössig. *Cal. catamq; tenet, bellis socialibus uvam.* Juv.

socialitas, Towárzyskość.

socialiter, Towárzysko.

sociatè, Społem.

sociemus, sociēnus, Towárzyß 1.

sŏciĕtas, Towárzystwo/ Brátstwo/ Złączenie. Gemeinschafft/ Gesellschafft. *syn:* Sodalitas, sodalitium, consortium, convictus, comitatus, concordia, commercium, collegium. *phr:* Jus sodalitii. Jus sodalitium.

sŏcio, Złączam/ Sprzęgam/ Stowárzyßam Społkuię. Gesellen/ vereinbaren. *Ne cui me vinclo vellem sociare jugali.* Virg. *syn.* Jungo, conjungo, adjungor associo, consocio. *phr:* socium, comitem do, addo, adjungo.

sociofraudus, Niecnotliwy/ Zdrayca.

sŏcior, *aris,* Stowárzyßyć się.

sŏcius, *substant.* Towárzyß/ Pomocnik. ein Mit-Gesell. *Exercent illi sociæ commercia linguæ.* Ovid. *syn.* Comes, assecla, sodalis, amicus, vel consors, particeps, conscius. *epith:* unanimis, fidelis, fidus, sincerus, candidus, amicus, gratus. *phr.* operum, laborum, vitæ socius. societate junctus, conjunctus, socius hospes. Iure sodalitii qui mihi junctus eras. Illa manus quondam studiorum fida meorum. *v. Sodalis.*

sŏcius, *adiect.* Towárzyski/ Pomocny.

sōcordia, Gnuśność. Unverstand/ Trägheit. *Vive igitur, nec te faciat socordia lenta.* M. *syn.* Stupiditas, stupor, hebetudo, vel ignavia, inertia, langvor, vecordia, desidia, pigritia.

socorditer, Gnuśno.

sōcors, Gnuśny/ Niedbáły. unbesonnen/ hinlässig/ träg. *Vita socordis opprimat.* (Iamb. Dim.) Pr. *syn:* Stupidus, hebes, vel ignavus, piger.

sŏcrus, *hæc,* świekrá. *socrus, hic de viro*

sŏdāles, *hi,* Towárzystwo 2. (*ibidem.*

sŏdālis, *subst.* Towárzyß 2. Zakupnik. ein Mitgesell. *Gaudentem parvisq; sodalibus & Lari*

Lare certo. H. *syn:* Sŏcius, cŏmes, āſsĕcla. *epith.* ūnănĭmis, fīdus, fĭdēlis, ămīcus. *phr:* Quōs ĕgo dīlēxi frātĕrno mōre sŏdāles. Dōctus & ūnănĭmes ŏdiis tūrbāre sŏdāles. *V. Amicus, & Socius.*

ſodalis, *adiect. commune.* Towárzyſki.

ſodalĭtas, Towarzyſtwo 2. Bráctwo/ Cech 1.

sŏdalĭtium, Towárzyſtwo 1. Bráctwo/ Cech Geſellſchafft. *Fraternum vere dulce ſodalitium.* Cat.

sōl, Słonce 1. 2. Plác do czego. die Sonn *[...]er duodena regit mundi Sol aureus aſtra.* Virg: *ſyn:* Phœbus, Tītān, Hypĕrīon, Cinthĭus, Dēlius, Apŏllo. *epith:* Aūrĕus, ignĕus, cŏrūſcus, cŏrūſcāns, ſplēndĭdus, rădĭāns, rădĭātus, rŭtĭlus, rŭtĭlāns, mĭcāns, lūcĭdus, fūlgēns, aūrĭcŏmus, ӕthĕrĕus, crŏcĕus, răpĭdus, văgus, ŏrĭēns; nŏvus, rŏsĕus, blāndus, nĭtĭdus, clārus, sĕrēnus, pūrus, ālmus, cāndĭdus, rŭbēns, pūrpŭreus, ӕſtivus, ārdēns, flăgrāns. fervĭdus, ignifer, flammifer, cāndēns, tŏrrēns, ignĭvŏmus, ăcūtus, călēns, călĭdus, tĕpēns, occĭdŭus, prōnus, cădēns, pūnĭcĕus, ŏbſcūrus, nūbĭlus, tĕnĕbrōſus. *phr:* Sōlis jŭbar, sīdus, āſtrum, rădii, lūx, lūmen, flămma, ārdor, ignis, făx, pŏtēntia, vīs, fūlgor, ſplēndor, nitor. Sōlis vūltus, ōs. Sōlis āxis, rŏta, cūrrus ĕqui; Sōlāre, Phœbēbum, Phœbēum, Tītānĭum jŭbar sīdus. Sōlāres, vel Phœbēi rădii, ignēs, Phœbēӕ flāmmӕ. Tītānius ārdor. Phœbēa făx, lūx. Phœbi lūcĭdus ōrbis. Sydĕrĕum, ӕthĕrium, cœlēſte jŭbar. Rŏta fĕrvĭda sōlis. Rēx āſtrōrum ſӕcla dūcēns. Lūcis, ſeu lūmĭnis aūthor, părēns. Clārum dīvĭdēns ŏrbi dĭem. Quī dăt ӕſtātis, brūmӕque nŏras. Immēnſa lūx pūblĭca mūndi. Cŏrūſcum lūcis ӕthĕrĭӕ jŭbar. Māxĭmum cœli, mūndi dĕcus. Jŭbar rădiis insīgne cŏrūſcis. Rădiis frōntem circūmvallātus ăcūtis. Pūrpŭreo quī mŏvet āxe dĭem. Cērto mŏdĕrāns cūrrēntia tēmpŏra mōtu. Quī lōngum mētitur ānnum. Signa rĕgēns duodēna vŏlūbilis ānni. Bis sēna cūrſu signa quī vario ĕgit. Cūius ăd ŏrtus nŏctis ŏpacӕ dĕcus omne fŭgit. Flāmmĭtĕris mūndum cŏmplēxus hăbēnis. Volvit ĭnĕxhaūſto rĕdĕūntia ſӕcŭla mōtu. alma lūce illūſtrans orbem Vīvo cūncta călōre fŏvēns.

ſol admonet, Czás 2.

ſol adultus, Południe 1.

sŏla, *orum,* sŏla terrӕ, tellūris, Ziemiá 2.

sōla loca, Puſtynia.

sōlӕ triginta minӕ, Tylko.

sōlānum, Pśinki.

sōlānum manicum, Szálety wielki.

ſolanum monococcon, Wronie oko ziele.

sōlānus, Wiátr wſchodni práwy.

sōlāris, Słoneczny. der Sonnen zugehörig. *Dumq; quod o breve ſit, lumen ſolare videbo.* Ovid. *ſyn:* Phœbēus, Tītānius.

ſolaris herba, Brodawnik.

sŏlārium, *à ſolo.* Czynſz od gruntu.

sŏlārium, *à ſole.* Sala / Ná ſłońcu ſala/ Blech/ Słonecznik zegar/

sōlārium ex aqua, Zegárek ćiekący.

sōlātium, sōlātiŏlum, Poćiecha. Troſt. *Intacta fueratis apes, ſolatia ruris.* Ovid: *ſyn:* Sōlāmen, lēnīmen, lĕvāmen, aūxĭlium. *epith:* Dūlce, mĭte, blāndum, grātum, ămīcum, mōlle, lēne, ŏptātum, ſpērātum, lēntum, tārdum, sŭbĭtum, ĭnŏpīnum. *phr.* Lăbōrum, vel dŏlōrum dūlce lĕvāmen, lēne fŏmēntum. Cūrārum rĕquiēs, mĕdĭcīna, lēnīmēn. *V. infra Solor.*

sōlātor, Poćieſzyćiel.

sōlātum, Zágorzenie.

sōlātus, Zágorzáły/ Ogorzáły.

soldus, lege solidus.

soldurij, Máſłokowie/ Rekodáyny.

sŏlea, Pántoflá/ Párynká/ Trepká/ Podwáliná/ Płaſzczka/Podkowá.

ſolea Grӕcanica, Pántoflé.

ſolea lignea, Trepká.

sŏleӕ, Obow ſtároświecki.

ſoleӕ ligneӕ, Klodá. ſoleӕ ſparteӕ Kurpie.

sŏleāris, Wánienny. sŏleārius, Szwiec.

sŏleātus, Pántofle noſzący.

sōlemnis, idem solennis.

sōlēn, *ēnis, hic gr:* Błyſzczak/ Pław/ Paćierzowa dźiurá/ Rurá 1. Rynſztok.

sōlenne, Zwyczay/ Swięto uroczyſte.

ſolennia, *orum,* świeto uroczyſte/ Zwyczáynie.

ſolennia ludorum, Obrząd.

sōlennis, Zwyczáyny/ Uroczyſty/ Odświetny. Jährlich/ herrlich. *Imperium ſolenne ſocer, mihi mœnia Teucri.* Virg.

sōlennĭtas, Uroczyſtość/ Swięto uroczyſte/ Feſt.

ſolenniter, ſolenniùs, Uroczyśćie.

sōlens, Zwyczáynie.

sōleo, *es,* Zwykł/ pflegen/ gewohnt ſeyn. *Quӕ ſolet irato ducere tuta loco.* Prud: *ſyn:* āſſŏlĕo, ſvēvi, cōnſvēvi. *phr:* Sŏlĭtus, ſvētus, cōnſvētus, āſſvētus,

svetus sum. Mos est mihi, est mihi creber usus, saepe, frequenter ago. v. Assuesco.

solers, Dowćipny/ Przemyślny/ Bystry 2. Gescheid/ scharffsinnig/ klug: -- pecudum custodia solers. Virg. syn: sagax, subtilis, prudens, ingeniosus, industrius. v. Prudens, Ingeniosus.

solerter, Dowćipnie/ Przemyślnie.

solertia, Dowćip/ Przemysł/ Bystrość 2. Scharffsinnigkeit: Vtq; artes pariat solertia nutriat usus. C. syn: industria; dexteritas. epith. acuta, subtilis, vivax, vivida, prudens, docilis, vigil, pervigil, ingeniosa. phr: omnia conando docilis, solertia vincit. Pervigil insomnes, ducit solertia curas. Nulli adeo vivax animi solertia. vide Prudentia.

solet, Bywa to. soli loci Pustynia.

soliar, Nákrycie 1. Wánná.

soliaris, Wánienny. solicitatio, Nalegánie.

solicitator, Námawiacz.

solicite, tius, tissime, Pilnie/ Frásobliwie.

solicito, Námawiam 1. Nálegam/ Nagabam/ Poruszam/ Ruszę 2. Frásuię/ Orzę/ Rucham/ Wabię/ Przemawiam 3. Námawiáć ná niecżo. (spokojny.

solicitus, Pieczołowity/ Frásobliwy/ Nie-

solidago, Żywokost/ Złomignat/ Prośiána

solidamentum, Vtwierdzenie. (włoć.

solidatus, adiect. à solido, as. Vbity/ Twárdy

solidatus, subst. à solidus substantivo. żołnierz, pieniężny/ Jurgieltnik.

solide, Gruntownie/ Dostátecznie.

solidesco, Zrastá sie.

solidipes, Kopyt cáłych.

soliditas, Twárdość/ Gruntowność/ Niedotość/ Tęgość/ Stáłość.

solido, Vtwierdzam/ Pokrzepiam/ Spaiam. Zlepiam. Fest machen: Et vertenda manu & cretâ solidanda tenaci. V. syn: Firmo, stabilio.

solidum, Lod/ Cáłego co/ Kostka figurą/ Jáćtiná/ Do pieniąszka/ Zupełnie/ Zpełna.

solidus, adiect. Cáły 3. 2. 3. 5. 6. Twárdy/ Nieczczy/ Niedrożony/ Gruntowny/ Stáły/ Gesty 3. Tęgi 1. Zupełny/ Odlewany. gantz fest/ einsam. --- ignes, solidoq; adamante columnae. Virg.

solidus, substant. sub Vncya/ Złoty czerwony/ pozwotny groß/ Szeląg.

solidus aureus centenarius, Portugał.

solifer, Słońconośny/ sub Słoneczny.

solifera plaga, Wschod 2.

soliferreum, pocisk 2. solifuga. Mrowká.

soligena, Słońcorodny/ sub Słoneczny.

solino, as, priscum. Rádzę 1. Zwykł.

solinunt, & solent, priscum sub Wrácam się.

solipuga, u breve, à pupugi: Solipugiae solipugnae solipungna solipaga. Mrowká.

solisternium, Nákrycie.

solistimum tripudium, Wieszczbá 3.

solistimum auspicium, Znák dobry.

solistimus, Ziemny. solita sub. Zwyczáyny.

solitarius, Osobny 1. Odludek/ Bezludny/ pustelniczy. Einsidler. syn: Monachus. phr. Relligione sacer Fidei sectator avitae. Virtus, verae pietatis amator. Patrum vestigia sectans, exemplar venerabile morum. v. Pius.

solitas. Opuśćiáłość proprie & inusitate, Sł

solito, as. Zwykł. (mość

solitudo, Szczegulność/ Opuśćiáłość/ Osierocenie/ Pustynia/ Puszcz 2. Osobność & sub Niemász/ Nieromárszki Einöde/ einsame Wüste. O jucunda, Corine solitudo. (Ph:) syn: eremus, desertum, secessus, recessus. epith: vasta, vacua, caeca; silens, tranquilla, sancta, umbrosa, opaca, caeca, sterilis, deserta, inhospita, avia, impervia, secreta, ignota, remota, dissita. vide Desertum.

solitus, Zwyczáyny. Gewohn Vtinam timeremi solitus ex longo est metus. [Jamb:] syn. Svetus, assvetus, consvetus. v. Assvesco.

solivagus, Sámopás/ Szczegulny/ Osobny

solium, Stolec 1. Sedelek/ Truná/ Wánná/ Thron/ Königlicher Stul: Praefatus divos solio Rex infit ab alto. Virg. syn. Thronus. epith. Regale, auratum eburnum, superbum, eburneum, auratum, regium, magnificum, fulgens, splendens, micans, conspicuum, gemmiferum, insigne, conspicuum, altum, excelsum, sublime. phr: Regalis, Regum sedes. Regale tribunal. sedes auratae throni. Pulchro sedet illa recessu sublimi solio. Solioque tremendus majestate sedet. Solio fultus eburno.

solle-

sollemnia, sollemnis, *sub* Uroczysty. *v. supra* (solennis.
solicurius, Dworny.
Soliferreum, apud Fest. gemino l. scriptum. idem Solisternium. idem Solisternium. (liferreum.
sollum, Stolec 1. Zedelek/ Wanna.
Sollum, adiect. à sollus. Osce, est totum & solidum. Festus. Lucil.
sōlos *as.* Pustosz.
sŏlŏcismus, sōlœcismus, sŏlæcŏphănes, *gr.* Mowa łácińska zła.
sōlor, āris, ćieszę. Trôsten. *Vrgebam & tela curas solabar aniles.* Virg. *syn.* Cōnsōlor. *phr:* Cūrās, lūctum, dŏlōrem, tristitiam lĕvo, lēnio, mītigo, plāco, mūlcĕo. Dŏlōrem, āspĕra fata sōlāndo lĕvo. Dūlcibus, blāndis verbis sōlor. Blāndis dictis, vōcibus, āllŏquiis jăcēntem sōlor: spem lāpsam, ābjēctam ērigo, ădēmptam rĕdūco. Tu pōtes insānos ănimi cōmpēscĕre lūctus. Căpe dicta mĕmor dūri sōlātia cāsus. Quis jam sōlātia fesso, Cōnsiliumve fĕrat? Sīc ĕgo, mĕnte jăcēns ĕt ăcērbo sauciŭs ictu, ādmŏnitu cœpi fōrtior esse tŭo, lēnibus āllŏquiis ănima hæc mŏribūnda rĕvixit. Aūxilium nōstris, spēmque tŭlēre mălis. *V. Curis eximor; Hortor, & Hortandi formulæ.*
sōlox, *Gen.* *Adiect. videtur esse, hic, hæc, hoc, apud Festum.* Twárdowłosy/ Plugáwy/ & *sub* Gunia 2.
solpūga, solpunga, Mrowká.
solsĕquium, Nogietek.
solstitialis, Słoneczny/ Nieckwáły.
solstitialis dies, nox, Przesilenie 2.
solstitialis herba, Brodawnik/ & *sub* Rzep.
solstitialis morbus, Zágorzenie/ Apoplexya.
solstitium æstivum, Przesilenie dniá.
Solstitium brumale, impropriè sic vocari probat Cerda. ad 1. Georgic. Przesilenie nocy.
soluerat; i. solitus erat. sub Zwykł.
sōlum, Tylko. Allein/ nur. *Nec calamis solum æquiparas, sed voce magistrum.* Virg.
sŏlum, Ziemiá 2. Ląd/ Dno/ Grunt 1. 6 Podeszwá 1. 2. Kołaczowa podeszwá/ Stolec. der Boden/ Grund. --- *inque solum, quod texerat herba jacebat.* Ovid. *syn.* Tērra, tēllus, hŭmus. *V. Terra.*
solvo, Płácę 1. 5. Rozwiązuię/ Wyprzęgam/ Ostábiam/ Odbiiam od brzegu/ Rospuszczam 1. Wypełniam/ Łamię 2. Wyzwalam 1. 2. Spuszczam z łáncuchá/ Spełniam/ & *sub* Ruszá lekárstwo/ Purgácyą czyni/ Dyspensowáć. Ledigen/ bezahlen. *Vota Deum primò victo solvebat Eoo* Virg. *syn.* Pērsōlvo, pēndo, rēddo, nŭmĕro; vel lībĕro, ēximo, ēxpĕdio, vel dissōlvo, rĕsōlvo, rĕvēllo; vel liquĕfăcio, vel ēnōdo, ēxplico. *phr:* Sūstŭlit ēxūtās vinclis ād sydĕra pālmas. Nec Lēthæa vălet Thēseus ābrūmpĕre chāro vincŭla Pīrithŏo. Quālis ŭbi fŭgit ābrūptis præsēpia vinclis Tāndem līber ĕquus, cāmpōque pŏtitus ăperto.
solvor, Taię.
sōlus, Sam 1. Jeden 1. Pusty/ & *sub* Tylko. Einig/ einsam/ allein. --- *loca sola nocent, loca sola caveto.* Ovid. *syn.* Incŏmitātus, ūnus: ūnicus, dēsertus. (ultimum.
solutè, Swobodnie/ Niedbále/ Wolno.
sŏlūtilis, Rozterny/ Łácny 1. 5.
sŏlūtio, Rozwiązánie/ Płácenie/ Zápłácenie.
sŏlūtor, *sub* Płaycá.
sŏlūtus, Wolny/ Rospustny/ Wyzwolony 2. Przerwány; Entbunden/ gelöst. -- *molli languore solutus.* Ovid. *syn.* Pērsŏlūtus, vel lībĕrātus, lībĕr, immūnis, vel rĕsŏlūtus, dissolūtus.
sōmătŏphylax, *gr.* Hálábartnik.
Somnurnæ, Va. Roberto Steph. corr. Somnerinæ.
somniator, Sennik 2.
sōmnĭcŭlōsè, Ospále.
somnĭcŭlōsus, Ospáły/ Spiący wiele/ Spiące czyniący. schläfferig. *Somniculosos ille porrigit glires.* Scaz.
somnĭfer, somnĭficus. Spánie czyniący/ Spiące czyniący. das Schlaff bringer. *Somnifera & Martis quæsita, in Gt.* Virg.
sōmnio, Śni mi się 1. Płotę 2. Przyśniło mi się. Traumen. *Nec in bicipiti somniasse Parnasso.* [Scaz.] Pers. *syn.* Pēr sōmnum vĭdĕo, vel dēlīro, ĭnēptio, fingo. *phr:* Mēntem sōmnia lūdūnt, ēxercēnt, ăgitānt, tērrēnt, tūrbānt, sōpitos dēlūdūnt sōmnia sēnsus. Vāni tērrēmur ĭmāgine vīsus. Quæ me sūspēnsum īnsŏmnia tērrēnt? Sōmnia fallāci lūdunt tĕmĕrāria nŏcte, & păvidas mēntes fālsa timēre jŭbēnt, ēt fĕra dūctōris tūrbābant sōmnia mēntem. ōmnia quæ sēnsu vōlvūntur vōta dĭūrno Tēmpŏre nōctūrno, rēddit ămīca quiēs. *V. Somnium.* somni-

ſomnĭōſus, Sennik 2.

ſomnium, & ſomnus, Sen 2. Bayki. Ein Traum. --- amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt. Virg: ſyn: inſōmnium, viſum. epith. Nōctūrnum, nigrum, cæcum, văgum, ĭnāne, sōllĭcĭtum, vānum, lĕve, fāllāx, mēndāx, hōrrēndum, tērrĭfĭcum. phr: sōmni, nōctis ſpĕcies ĭmāgo, sōmni viſa, sĭmŭlācra Mēndāx sōmnus. Nōctis vāni tĭmōres. Vāni viſus ĭmāgo. Nōctūrnæ ĭmāgĭnes. Fālſa sŏpōris lūdĭbrĭa sōmni tĕrrŏr ĭnānis.

ſomnŏlentus, Oſpáły. Schläfferich. Et ſomnolentes increpat. (Iamb. Dim.) And.

ſomnōrinus Senny 2.

ſomnus, Sen 1. Schlaff/ Ruhe. Ac velut in ſomnis, oculos ubi languida preſſit. V. (Hunc fingunt Poetæ, Noctis filium; Martis fratrem.) ſyn: Sopor, rĕquĭēs, quĭēs. epith: Nōctūrnus lēnis, blāndus, jūcūndus, dūlcis, mōllis, plăcĭdus, trānquĭllus, quĭētus, lāngvĭdus, pĭger, lēntus, grăvis, lĕvis, āltus, sēcūrus, ĭmpăvĭdus, tăcĭtus, ĭrrĭgŭus, sălūber, mātūtīnus. phr: Sōmni quĭēs, ōtĭa, mūnĕra. Nōctūrna quĭēs. Dūlcis ĕt ālta quĭēs. Pāx ănĭmi Cūrārum quĭēs. Nōctis ămīca quĭēs cūrārum, lăbōrum dŏmĭtŏr sōmnus. Pēctŏra mūlcēns. Cōrpus vīres rĕfĭcĭēns, recrĕāns. Lētho sĭmĭllĭmus, Gĕlĭdæ mōrtis frāter lāngvĭdus. Mōrtis ĭmago. Cōnsāngvĭnĕus lēthi sŏpor. Nōctis ămīcus. Vēris mīſcēns fālſa fŭtūri cērtus ĕt īdem pēſsĭmus aūthor. Nōx sĭmĭles mōrti dĕdĕrat plăcĭdĭſsĭma sōmnos. ſ. Dormio, Nox, & Lectum peto.

ſomphos, Gr: Kolokwintydá.

sŏnābĭlis, Brzmiący. ſonans, idem. & ſonax

ſonchus, gr: Mlecz źiele. (Głośny.

ſonchus levis, Krowi mlecz.

sŏnĭpes, adiect. omne Kłáponogi/ ſubſtant: m. Koń 1. ein Roß/ ein Klöpper. Stat ſonipes, ac fræna ferox ſpumantia mordet. V. ſ. Equus.

sŏnĭtus, us, Dźwiek/ Brzmienie/ Gruchot/ Trąb dźwiek. ein Geräuſch/ Gethön. ſyn: Sŏnus, ſtrĕpĭtus, clāmor, mūrmur, frăgor, ſtrīdor. epith: ăcūtus, raūcus, hōrrēndus, tērrĭfĭcus, dĭſſŏnus, hōrrĭſŏnus, ābſonus, văgus, ſtrĕpēns, ſtrīdŭlus. phr: ōmnis ĕt īnſtrĕpŭit ſonitu cāmpāna boānti, āttrēctāſque ĭmpŭlit aūres. Cōntūſæ sŏnus, ĕt īllætābĭle murmur. Fit sŏnus, ĭngēnti cōncūſſa ēſt pōndĕre tēllus. ſ. Murmuro, & Clamor.

ſonivium auſpicium, Znák dobry.

sŏnĭvius, Brzmiący.

sŏno, as, & is, priſcè Brzmię/ Szumię/ Pukam/ Głos wydáię/ Znáć 4. Brzękam. Thonen/ klingen. --- ingenti ſonuerunt omnia plauſu. Virg. ſyn. Rĕsŏno, pērſŏno, ſtrĕpo. phr. sŏnum dō, ēdo, rēddo, rĕfĕro, cĭĕo. ſ. Reſono, Murmuro, Clamo, Sonitus.

sŏnor, Brzmienie. Ein ſtarcker Thon. magno veluti cum flamma ſonore. Virg.

ſonorè, Głośno.

sŏnōrus, Brzmiący/ Głośny. Hellſtimmig/ klingend. Luctantes ventos, tempeſtateſq; ſonoras. Virg. ſyn: Rĕsŏnus, sŏnans, ſtrĕpēns, ſtrīdens, ſtrīdŭlus, cănōrus.

ſons, Winny 1. ſchuldig/ ſträfflich. Continuo ſontes ultrix accincta flagello. Virg. ſyn. Nŏcēns, nŏxĭus, rĕus.

ſontica cauſa, Przeſzkodá prawna.

sontĭcus, Szkodliwy/ prawdźiwy/ Słuſzny.

ſonticus morbus, Kaduk chorobá/ Duſzenie nocne/ Chorobá 1. 4.

sŏnus, ni. & priſcè us. Brzmienie/ Dźwiek. ein Thon/ Schall. Dat ſine mente ſonum, &c. Virg. ſyn. Sŏnĭtus, sŏnor, ſtrĕpĭtus, mūrmur, clāngor, tinnītus, clāmor, vōx. epith: ſtrīdŭlus, ăcūtus, lætus, raūcus, cōnfūſus, vōcālis. ſ. Sonitus.

ſonus vocis, ſonus vocalior, Nátężánie.

S O P

sŏphia, Gr: Mądrość.

sōphiſma, gr. Wykrącánie

sŏphiſta, ſophiſtes, æ, m. gr: Wykrętarz Szálbierz/ Kráſomowſki miſtrz.

sŏphiſtĭca, Gr: Wykrętności náuká.

sŏphŏcles, gr' Pochwaląc.

sōphron, onis, Gr. Skromny 2.

sōphrŏsy̆ne es, gr: Mierność w życiu.

sŏphus, Gr: Mędrzec.

sōpio, is, ſub Vſpić. einſchläffern/ entſchläffen. --- Herbis supereſt ſopire draconem. Ov. ſyn: Sŏpōro. phr: sōmnum, sŏpōrem indūco, īnfĕro, irrito, īn sōmnum sōlvo, sŏpōrem pēr mēmbra ſpārgo, irrĭgo.

ſopior, Vſypiam/ Mdleię.

sōpītus, Zdrętwiały. Entſchaffenet. Et ſopitorum nocturnâ ſtrage triumphans. Pub. Ep. ſyn. Sŏpōrātus. phr: Sōmno, sŏpōre, sēpūltus, grăvātus, grăvis, prēſſus, vīctus, dēvīctus, tōrpēns, lāngvens, jăcens

jăcēns. Plēnus sŏpōris. Mōlli lāngvōre sŏlūtus. Prēſſus grăvĭtāte sŏpōris. ſ. *Somnus*, & *Dormio*.

sŏpor, Sen 1. Spiączka/ Drzemánie/ & *ſub* Spiączkę czyniący. Schlaff. - - *pecudumq; genus ſopor altus habebat*. V. ſ. *Somnium*.

sŏpōrātus, sŏpōrĭfer. Spiączkę czyniący. Schlaffbringend. - - *mella, soporiferumque papaver*. Virg.

sŏpōro, *ſub* Vśpić. sŏpōror, Drzemię.

sŏpōrus, Spánie czyniący. der im Schlaff iſt. *Vmbrarum hic locus eſt, ſomni noctiſque ſoporæ*. Virg.

SOR

sorabia, Serbſka ziemiá.

sŏrācŭlum, Taczki. ſoracum, Kárá.

ſorbeo, Sarkam 3. Wyſárknąć/ Połykam/ Pożeram. Verſchlingen. *Ille quoq; in corpus pariter ſorbere neceſſe eſt*. Luc: *ſyn*: ābsōrbĕo, dēglūtio, vŏro, haūrio. *phr*: Dēglūtīre mĕrum, faūces implēre căpāces. Tērrăque cœlēſtes ărida sŏrbet ăquās. ſ. *Haurio*, *Voro*, & *Hiatus*.

ſorbĭlis, Rzadki r.

ſorbillo, *as*, Popiiam ſobie/ Wyſarknąć.

ſorbillum, ſorbĭlum, Polewká.

ſorbĭtio, Sarkánie/ Połykánie/ Polewká z Káſzá tárta.

sorbitiuncula, Polewká z. [biná.

ſorbum, Járzębiny iágody. ſorbus, Járzębiná le- ſorbus aucupalis, torminalis. Járzębiná le- (śna.

sorctus, *pro ſurrectus*. *priſc*. podnioſły.

ſordeo, śmierdzę/ Gárdzą mną. unfläțig ſeyn/ ſtincken. - - *Quoniam ſordent tibi munera noſtra*. Virg. *ſyn*. Squāllĕo, sŏrdēſco: *phr*. sŏrdĭbus āſpērgor, hŏrrĕo, ŏlĕo, ſquāllĕo, ſum dēfōrmis, ōbſcœnus. ſ. *Sordidus*.

ſordes, *is*, *hæc* plugáſtwo.

ſordes, *ium*, *hæ*, plugáſtwo/ Smrod 3. Zmázá/ Gnoy 1. źmindá 1. Skąpſtwo/ Łákomſtwo/ żáłobá r. 2. Unflat/ Miſt. *Commiſſum arbitrio ſine ſordibus extrue funus*. Ov. *ſyn*: Fæx, fæcēs, immūndĭtia, *vel* ēs: immūndĭtiæ, lŭtum, cœnum, illŭviēs, cōllŭvies, ſpūrcĭties, ſquāllor, pædor, sĭtus, fœdĭtas, vel măcŭla, lābes, vel dēdĕcus. *epith*: Fœdæ, fœtĭdæ, ſpūrcæ, tūrpes, putres putrĭdæ, viles, impūræ, immūndæ, tētræ, ātræ, crăſſæ, ōbſcœnæ, cœnōſæ, lŭtōſæ, ŏlidæ, ŏlēntes, grăvĕŏlēntes, ſquāllēntes, ſquāllĭdæ. *phr*: Sōrdĭda cōllŭviēs. Squāllēns sĭtus, ŏlĭdæq; fæces. ſ. *Cloaca*.

ſordeſco, śmierdzę.

ſordĭdātus, Plugáwy/ pomázány/ Brudny/ Sproſny/ Szárek z. żáłobę noſzący. Traurig/ leydmütig. *Non ſordidati aut debiles*. (Jamb: Dim.) Pr.

ſordidē, Sprośnie/ plugáwie/ Szpetnie/ Smrodliwie/ Łákomie.

sorditas, Celſo. l. 6. c. 7. *corr. ſurditas*.

ſordĭdo, Brudzę/ plugáwię.

ſordĭdus, ſordĭdŭlus. Plugáwy/ źmindáł/ Szárek/ Skąpy/ Łákomy. Unfläțig. *Sordidus ex humeris nodo pendebat amictus*. Virg. *ſyn*. Obſcœnus, ſquāllĭdus, ſquāllēns, tūrpis, fœdus, fœdātus, immūndus, ſpūrcus. *phr*: sŏrdĭbus, illŭvie, ſquāllōre āſpērſus, cōnſpērſus, pērfūſus, fœdātus, inquĭnātus, măcŭlātus, infēctus, tēter, hōrrēns, hōrrĭdus, dēfōrmis, ŏlēns, &c. Plēnus sŏrdĭbus, ătque sĭtu, ſquāllēntĭque sĭtu, ſpārcāque in vĕſte jăcēret. Hūnc tūrpis ſquāllor tĕgit, āſpērgit, inficit, fœdat, cōntāmĭnat. ſ. *Turpis*.

Sordiſcum. *Vet. Onomaſtic. lege Sordiſcus*.

sordĭtūdo, Plugáſtwo.

sōrex, Myſz polna. sōrĭcinus, Myſzy

sŏrĭcŭlātus, & sŏrŏrĭcŭlatus, Sztrefiſty

sorilla, *lege ſerilla*.

sōrites, *æ. m. gr*: Dowod r.

sŏrŏdæmon, *gr*: Marchułt.

sŏror, Sioſtrá/ Miłośnica/ Podobny r. ein Schweſter. *Credere quæ poſsit ſurrepta ſororibus afris*. Juv. *ſyn*. Gērmāna. *epith*: Chāra, dīlēcta, ămāta, căſta, fida. *phr*: Gērmāna Jŏvis, Sătūrnīque ăltĕra prōlēs.

sŏrōrio, *as*. Pecznieię.

sŏrōrĭcīda, śioſtroboycá. & *ſub* Mężoboycá.

sŏrōrius, śieſtrzenny/ Szwágier.

sorrăcum, Kárá r. *apud Plautum in fine Iambici Senarij Sorracum ponitur a breui, apud Iuvenal longa eſt*.

ſors, Los r. z. 3. Szczęście r. Stan/ Kondycya z. Powodzenie/ Trefunek/ Nieſzczęście/ przypadek z. powinność/ Cześć/ Jęścizná/ Wyrok. Glück/ Fall/ Loß. *Corpora natorum ſtat ductis ſortibus urna*. Virg: *ſyn*: Fōrtūna, fătum, cāſus. *epith*: āmbĭgua, văria, infīda, cæca, fāllāx, văga, ĭniqua, lūbrica, inſtābĭlis, mălĭgna, irrĕquiēta, prŏtĕrva, incerta. *phr*: Et incertum.

cum illius sortem miseratus iniquam. V. Fortuna, Fatum, Sortior.
sortes, has, Los 5. Wrożka 2. Podátek go sortiarius, Czárownik. (ścinny.
sorticula, sortis, is, & sortitus, us, Los 5.
sortilegus, & sortitor, Losownik.
sortio, sortior, Losuie/ Obieram losem/ Trefunkiem dostáie/ Zmierzam. das Loß werffet/ loßen --- sobolem armento sortire quotannis. Virg. syn. sortes mitto, duco, sorte ŭtor, sorte eligo, divido, partior, vel sorte capio, sumo, obtineo, consequor, assequor, nanciscor. sorte dari. Sic fata Deûm Rex sortitur, volvitque vices, hic vertitur ordo.
sortitio, Los 1. Obieránie losem.
sortito, Losem/ Obieram losem.
sortium taberna, Fortuna 3.
Sortutillus, Fest. lege Serutillus.
sory, gr. sub Mośieżna skwárá.

SOS

Sos, pro suos, & pro eos. Ennius Fest. priscè.
sospes, itis. omne. Záchowány cáło/ Zdrowy 1. 2. Szczęśliwy/ Cáły/ Zdrowia dawcá/ Wybáwiciel. gesund/ schadloß --- Teucrorum ductor, quo sospite nunquam. V. syn. Salvus, incolumis, integer, superstes. V. Incolumis.
sospita, sub Zdrowia dawcá.
sospitalis, ibidem & Záchowuiący.
sospitas, Zdrowie 1. (Zbáwiciel.
sospitator, Zdrowia dawcá/ Odwrotny 3.
sospito, as Záchowuię 2. Pozdrawiam/ Nádzieię czynię.
sostra, orum, gr. Podátek lekárzowi.
Sotadeum carmen, quo Sotades usus est plurimùm, est Ionicum à maiori. Diomed: ejus exemplum Marius Victorin. hoc ponit. Carmen lepida Pierides da bunt sorores. Servius trochaicum trimetrum acatalectum & tetrametrum catalecticum, Sotadeum vocat.
soter, gr. Wybáwiciel.
soteria, orum, gr. Podátek wymagáiącemu/ podátek lekárzowi.

SPA

Spadicarius, sub ćiśawy. [łaty.
spadiceus, & spadix adiect. ćiśáwy/ Szárosp
spadix, subst. ćiśáwa fárbá/ Gáłąśká.
Spadix, instrumentum musicum. Quintil. Pollux, incertum quale.
spado, gr. Rzezániec/ Wáłách/ Wilk/ Trzebiona/ & sub Niewieśći 2. ein Verschnittener. syn. Eunuchus. epith: Rugosus, iners, fluxus.
spado falsus, Wnetr.
spadonia laurus, Bobek 1. [bal.
spadonium, Sáłatá 1. spadonius, Niepłodny.
Sparagus, Varro. Noni. lege Asperagus.
sparganium, Trawá ieża/ Wilcze bobki.
spargo, Rozrzucam/ posypuię 2. pryskam/ pokrapiam/ śieię 1. 2. potrząsam/ Rozgłászam. streuen/ sprengen. --- prima novo spargebat lumine terras. V. syn. Dispergo, diffundo, fundo, effundo, dissemino: extendo, projicio, emitto, aspergo, conspergo.
sparsim, Tu i owdźie/ Rzadko 2.
sparsio, Chabź/ Kropienie/ ćiśnienie.
sparsus, Rzadki 3. spartacus, Rozboynik.
spartarium, sub Janowcowy.
sparteus, Janowcowy.
sparteus funis, Łyczak.
spartium, gr. żarnowiec.
spartopolios, gr. śiwy nápoły.
spartum, gr. Janowiec/ żarnowiec.
spartulus, płaszczká.
sparum, sparus, Maczugá/ poćisk 2.
spasmus, gr. Kurcz.
spasticus, Gr: Kurcz ćierpiący.
Spataro, Afrany. i. contemptus vim habet. Cais.
spatalocinædus, psotliwy.
spatha, gr. Miecz/ Szpadá/ Szpátelá/ pálmowa rożczká.
spatha lignea, Kopyść
spathalium, gr: Gáłąśká 3. pálmowa rożczká/ Nárámiennik 2.
spathomela, gr: Szpátelá.
spathula, idem & Kopystká/ & sub Kośćiec.
spatiator, Błakácz, przebiegácz.
spatiolum, placyk/ sub plác 4.
spatior, przechadzam się/ przeieżdżam. spatieren. Aggere in aprico spatiari quemlibet tristis. H. V. Ambulo.
spatiose, Szeroko.
spatiosus, Długi 1. 2. Szeroki/ Wielki. weit/

weit/ breit/ groß. -- *dederit spatiosum tempus in iram.* Ovid. *syn:* amplus, vastus, capax, ingens, latus, immensus, patulus. *phr:* Late patens, porrectus, effusus, extensus, ingentis turbae capax locus. spatiosum, vastum, patentem in circum extensus. Longo patens circuitu, ambitu.

spatium, Plac projny/ plac do czego/ Odległość/ przeciąg/ Czas 1 2. Miara 1. Chodzenie 2. ciąg 1. Mieysce 1. & *sub* Dzień 1. żywot 4. Weite/ oder Ferne/ Raum. *adversis spatiis, alternosque orbibus orbes.* Virg: *syn:* Intervallum locus: discrimen, vel regio, vel curriculum. *epith:* amplum, vastum, latum, immensum, capax, ingens, parvum, angustum, breve. *phr:* Locus interjectus, spatium pugnae discriminat aer.

spatium item apud Cicer. pedum Poeticorum mensura & tempus.

spatula, Palmowa rozgałka 1.

S P E

specus priscè Klos.

spica pro specu. Priscian. ex Catone. obsoletum.

specialis, Własny. *specialiter* Osobno.

specialitas, specietas. idem quod species. i. divisio generis Cornel. Fronto.

speciarius, Osobliwy. speciatim, Osobno.

species, Postać/ Pozor/ Postawa/ piękność/ Wspaniałość/ Twarzność / Podobieństwo 3. Obraz 1. Kształt/ Wizerunk/ Wyrzenie/ Model 1. Fantazya 2. Rzecz/ Przypadek 1. Ziola rozmaite/ Korzenie apteczne/ Koncept/ Rodzay/ Potrzewka 2. Widok 3 Proba. Gestalt. *Vertuntur species animorum, &c.* Virg. *syn:* Forma, figura, vel imago, vel spectrum, larva, persona, vel vultus, os, vel pulchritudo, venustas, vel aspectus, conspectus.

specillatus, Rzęy. specillum, Szpatela.

specillum ocularium, specillum quo specimus, Okulary.

specillum oriculare, Uszka.

specimen. Przykład/ Sztuka 1. Doświadczanie/ Proba 2. Znak 3. 4. ein Prob-Stück Zeichen. *Filia tu specimen censura nata paterna.* P. *syn:* indicium, signum, nota, exemplum, *vide Signum.*

specio, xi, ire. priscum. Patrzam

speciosè Udatnie/ pięknie.

speciosus, Piękny/ Krasny/ Urodziwy Aświetny 2. Ozdobny/ Okazały/ Uczciwy. schön/ wolgestaltet. *Hac in laude sonos, quantum speciosior esset.* A. *syn:* Pulcher, venustus, decorus, vel spectabilis, conspicuus, illustris, eximius. *v. Pulcher.*

specito, as. Plaut. corrigit Lambin. specto

specium, Szpatela

spectabilis, Widomy/ Widoczny 2. Okazały/ Mościwy. Schebar/ ansehnlich. *Ipse super currum placido spectabilis ore.* Ovid. *syn:* Conspicuus, spectabilis, illustris.

spectaculum: Widok 3. 4. Dziwowisko 1. Igrzysko 2. Komedya 1. przypatrowanie/ & *sub* przypatruiący się/ przeglądam się.

spectamen, Doświadczanie,

spectamentum, Widok 3.

spectatio, Patrzenie/ Proba 1. Widok 3.

spectatissime, pozornie.

spectativus, przypatruiący się/ Rozmyślaiący.

spectator, probierz/ Dozorca/ patrząc/ przypatruiący się/ Rozmyślaiący. Zuseher/ Schawer. *Quod spectatorem te tua laurus habet.* M.

spectatrix, *sub* Przypatruiący się.

spectatus, Doświadczony/ Znaiomy/ Świadomy/ Cnotliwy/ Uczciwy. erkändet/ bewährt. *Pectora, sunt animi & rebus spectata juventus.* Virg. *syn:* Cognitus, perspectus, probatus, vel nobilis, illustris, insignis, celebris.

spectile, Wymię. *spectio,* Patrzanie 1.

specto, Patrzam/ Upatruię 2. Doświadczam 1. Siącuię/ Każę się/ Oglądam się/ Leże ná wschod/ Ná południe/ ściąga się co/ Przynależy/ Ma się ku/ Mierzę 2. Eigentlich besehen/ betrachten. *Quicquid & in circo spectatur, & amphitheatro.* M. *syn:* aspecto, considero, contemplor, intueor, aspicio, cerno, video, respicio. *v. Respicio, Video, Aspicio.*

spectrum, Podobieństwo 3. Obłuda 2. Strachy nocne/ śmierć 2.

spectus, m. Weyrzenie, specus, *neutr; Accitor.*

specula, *à spe,* Nadzieia.

ſpĕcŭla, à ſpecio, Strażnicá/ Przypátrowá- nie. Ein hoher Thurm/ darauff man Wache hält/ Wacht- oder Wart-Thurn. *Præceps aerii ſpeculâ de montis in undas.* V. *epith.* Cēlſa, ālta, ſūblīmis, ārdŭa, ēxcēlſa. *phr:* ēxplōrātōria tŭrris, ſtătio, cŭſtōdia. Tŭrris ēxcŭbiæ, ſpĕcŭlārius ignis. Fāx ſpĕcŭlāris. *V. Turris.*

ſpĕcŭlar, ſpĕcŭlāre, Błoná/ ſkło.

ſpĕcŭlāris, *ſub* Okienny.

ſpecularis lapis, Kámień przeźrzyſty.

ſpeculārius, *ſubſtant.* Szklorz. *adiect:* Strážniczy.

ſpeculatio, Przypátrowánie ſię.

ſpĕcŭlātivus, Przypátruiący ſię/ Rozmyſláiący.

ſpĕcŭlātor, Strażnicży z. Podſtrzegácz/ Wyglądácz/ Szpieg/ Przypátruiący ſię/ Rozmyśláiący/ Bogomyſlny/ Ceklarz/ Hálábartnik. Späher/ Wächter. *Quid tu matutinus ait ſpeculator amico.* Pa.

ſpĕcŭlātōrius, Szpiegierſki.

ſpeculatrix, *ſub* Czárt.

ſpeculātus, *us.* Podſtrzeganie.

ſpĕcŭlor, Przypátruię ſię/ Szpieguię/ Wypátruię. ſchauen/ ſpähen/ betrachten. - - - *obitus ſpeculamur & ortus.* Virg: *ſyn:* Cōntēmplor, cōnsīdĕro, ſpēcto, intŭĕor, rēſpĭcio, ōbsērvo, ēxplōro. *phr:* Tŭrri ſpĕcŭlātur āb ālta. Ōmnem āccēſſum lŭſtrāns. Tăcĭtis ŏcŭlis pēnetrāns, ŏcŭlos pēr ōmnia vōlvēns. *V. Perſpicio, & Aſpicio.*

ſpĕcŭlum, Zwierciádło. ein Spiegel. *Eligat, & ſpeculum conſulat ipſa ſuum.* Ovid: *epith.* Læve, pŏlitum, lūcĭdum, pēllūcĭdum, mĭcāns, cōrŭſcum, ſplēndĭdum, nĭtĭdum, nĭtēns, frăgĭle, vitrĕum, cryſtăllĭnum, Fāllāx, mēndāx, fĭdum, fĭdēle, mŭlĭebre, aūrātum, ārgēntĕum. *phr:* Spĕcŭli vĭtrum, æquor, ōrbis, ſplēndor, nĭtor. Fōrmas, ſpĕcĭēs āccēptas, rĕcēptās, rĕfĕrēns. Sĭmul ſacra ĭmĭtāntia vērum ēxhĭbēns, rĕfĕrēns, rēddēns. Iſta rĕpērcŭſſæ, quam cērnis, ĭmāgĭnis ūmbra ēſt. Mēndāci ſpĕcŭlo frăgĭli ne crēdĭte formæ.

ſpĕcum, *n. pro ſpecu. Priſcian. Cato. obſoletum.*

ſpĕcus, *us, m. f. n.* Jáſkinia. eine Höle. *Hic, & hæc, vel hoc ſpecus, inuſit in obliquis. Et ſpecus in medio, ſylvis & vimine denſus.* Ovid. *Hic ſpecus horrendum, & ſævi ſpiracula Ditis.* Virg: *ſyn:* Spēlūnca, ſpēlæum, căvērna, āntrum, ſpēlūncæ rĕcēſſus, claūſtra; vīſcĕra, lătebræ, cōncăva, āmbĭtus. *epith:* Dēfōſſum, hōrrēndum, lătebrōſum, rōſcīdum, āſpĕrum, ūndōſum, gĕlĭdum, ſāxĕum, ōbſcūrum, ōpācum, tĕnebrōſum, ābdĭtum, fūmĭfĭcum, ātrum, prōfūndum, cūrvum, tōrtum, cæcum, pĭcĕum, nĭgrum. *phr:* īntrat ĭter, cūrvumque ſpĕcum, nĕbŭlāſque vŏmēntem. *V. Caverna, Antrum.*

ſpecus, *n. nominativo, Accuſativo, & Vocativo ſingulari tantùm.*

ſpēlæum, *gr:* Łożyſko 1. Hole/ Grube. *Cautum eſt in ſylvis inter ſpelæa ferarum.* Virg.

ſpelta, Orkiſz.

ſpēlūnca, Jáſkinia/ Pieczáry. Höle/ Grube. *Spelunca alta fuit, vaſtoq; immanis hiatu.* Virg. *vide Specus.*

ſpērābĭlis, Spodziewny.

ſperata, Oblubienicá zrękowána.

ſpērātus, Oblubieniec/ Spodziany.

ſpermŏlŏgos, *gr:* Gáwron/ Zobiący/ Mowcá/ Plotká.

ſpernax, Gárdziciel.

ſperno, Gárdzę/ Odſączam. Verachten. *ſyn:* āſpērnor, tēmno, cōntēmno. *V. Contemno, Aſperno.*

ſpēro, Spodziewam ſię/ Vfam/ Bolę ſię. verhoffen. *Sperabam, nunc arma volunt, fœdusque &c.* Virg: *ſyn:* ēxpēcto, cōnfīdo. *phr:* Spem căpio, cōncĭpio, hăbĕo, fŏvĕo, ănĭmo, nūtrio, pāſco, āgo, ālito. Spē dūcor, căpĭor, lāctor, ēxcĭtor, accēndor. Spē ănĭmum pāſco, lācto, ănĭmum, mēntem ſpēs ēxcĭtat. Crēdŭla mēntem ſpes hăbet, ſubit, fŏvet, lāctat, dūcit. Spēs mĭhi māgna ſŭbit, ēſt. Fāllāci ſpem pōnit ĭn aūro. Spērābam tămen, ātque ănĭmo mēa vōta fŏvēbam. Quā ſpē ĭnĭmīca in gēnte mŏrātur? Pēndet āb ōffĭcio ſpēs mĭhi māgna tŭo. Crēdŭla vītam ſpēs fŏvet, ēt mĕlius crās fŏre ſēmper ăit. Spēs ălit āgrĭcŏlas. Spem mĭhi nēſcio, quam vultu prōmĭttit ămīco. Spēs etiam ſŏlĭda ſōlātur cōmpēde vīnctum. *V. Fido.*

ſpes, *ſperes, ei, f. priſcum. Feſtus ex Varrone.* Nádzieiá. Hoffnung. *Multa malus ſimulat bona ſpe luſit amantem.* Virg: *ſyn:* ēxpēctātio, fīdūcia, vōta. *epith:* Crēdŭla, ānxia, dŭbia, incērta, ſūſpēnſa, pēndŭla, āmbĭgua, ănceps, lūbrĭca, ſōllĭcĭta, māgna, ārrēcta, immŏdĭca, ăvĭda, tŭmĭda, ăvāra, dīves, tĕnŭis, lĕvis, ēxĭgŭa, āngūſta, tĭmĭda, blānda, læta, ſtūlta, nĕfānda, ſcĕlĕrāta, vāna, ĭnānis, frăgĭlis, cădūca, fālſa, fāllāx, ĭrrĭta, ſūblāpſa, dēcēpta, văcua, cōncēpta, cērta, cōnſtāns. *phr:* Fŭtūri crēdŭla ſpēs. Mēns, ănĭmus ſpērāns, fĭdens, cōnfīdēns. *V. Spero.*

ſpětile, Wymię.
ſpeuſticus, Gr. Spieſzny/ & ſub Podpłomyk.
ſphăcĕliſmus, gr: Zagorzenie 1.
ſphăcĕlus, gr: Szálwija 1.
ſphăcos, gr: Mech 2.
ſphæra, gr: Okrąg 1. Gałká/ Pączek/ Koł niebieſkich konterfet.
ſphærālis, Kulny/ Okrągły 1.
ſphærica, Kolacz.
ſphæriſta, æ, m, gr. Pilarz.
ſphæriſtērium, gr: Pilá 3. & in Láźnia 1. Gałek grá.
ſphæriſtĭcus, gr. Pilarz.
ſphærīta, æ, & ſpherītes, æ, m, gr. Kolacz.
ſphærŏmăchia, gr. Gałek grá/ Pilá 3.
ſphăgītis, idis, gr. żyłá ſzyina.
ſphagnos, gr. Mech 2.
ſphigmos, gr. Puls. ſphinx, gr. Małpa.
ſphondylis, ſphondylium, gr: Niedźwiedzia ſtopá/ Barſzcz.
ſphrăgīdŏphylăcium, gr. Pieczęćiennicá.
ſphrăgis, gr: Rubryká 2.
ſphyræna, gr. Kulá rybia.

SPI

ſpica, Kłos 1. Ość 1. Członek 3. Poſadzká ná ſtorcz. ein Aehr. *Et cererem in ſpicis intercepit &c.* Ovid. *ſ. Ariſta, Seges, Meſſis.*
ſpica mutica, Kłos 2.
ſpicatum pavimentum, Tło 5.
ſpicatus, *ſpicifer*, Kłoſowáty. *vide Piſticus.*
ſpiceus, Kłośiány. von Kornähren. *Spicea jam campis cum meſſis inhorruit et cum.* Virg.
ſpicilegia, *orum*, Kśiąſzki zbieráne.
ſpicīlĕgium, Kłoſow zbieránie.
ſpicio, ſpexi, Pátrzam.
ſpīco, *as*, Kłoſy wypuſzczam / Zákończam / Náſadzam 2.
ſpīcŭlātor, Ceklarz/ Hálábartnik.
ſpicŭlo, *as*, Zákonczam.
ſpīcŭlum, Strzálá 1. Strzały żeleſce/ Grot/ Żądło/ Poćiſk 2. ein Pfeil/ Stachel/ Geſchoß. *Spicula converſo fugientia dirigit arcu.* Virg. *ſyn:* Jăcŭlum, tēlum, ſăgitta, ărūndo. *epith:* ăcūtum; ſævum, tŏrtum, pĕnnātum, vēlōx, dūrum, fĕrrĕum, dīrum, lēthāle, fĕrum, rĭgĭdum, ĭmpĭum, vŏlĭtāns, intŏrtum, flāmmĕum, rŭtĭlāns, crūdum. *phr.* Haſtāſque rĕdūctis. Prŏtēndūnt lōngē dĕxtris, ĕt ſpīcŭla vibrānt. Aſcănius cūrvo dīrēxit ſpīcŭla cōrnu. Aūt ăcrēs tēndūnt ārcus, aūt lēnta lăcĕrtis ſpīcŭla cōntŏrquēnt, cūrsūque, ĭctūque lăcēſſūnt. *ſ. Sagitta.*
ſpiculum, affixum, defixum, Poſtrzał.
ſpiculum balliſtæ, ſpiculum pennatum, Bełt
ſpicum, *n* *ſpicus, ci, m.* Kłos 1.
ſpīna, Tarn 2. Ość u ziół / Szczećiná / Szpilká 1 Ciernie 1. Paćierzowa kość/ Trudność/ Ość rybia.
ſpina, vel ſpinus, Iſaiæ 41. Exod. 25. al. Setim arbor odorata, & imputribilis.
ſpina acuta, ſpina alba, ſpina appendix,
ſpina alba, Bodiak. (Glog:
ſpina argentea, Zębna ſzpilká.
ſpina ceruina, ſpina infectoria, Szákłak.
ſpina fullonica, Garbárſkie drzewko/ & ſub Szczeć.
ſpina ſacra. Paćierzowa kość.
ſpinachium, B. ſub Szpinak.
ſpinalis, Paćierzowy.
ſpinetum, Ciernisko. Dornbuſch. *Nunc virides etiam occultant ſpineta lacertas.* Virg. *ſyn.* Dūmētum, vepretum, rŭbētum. *epith:* Dēnſum, ăſpĕrum, ăvium, impērvium, rigĭdum, ſylvēſtre. *phr.* Spīnōſus, dūmōſus, lŏcus, ăger, cāmpus, ſāltus, ſpīnōſa lŏca, ārva.
ſpineus, Ciernioẃy. Dörnicht. *Eſſet iter mollius cum dextrum ſpinea ſylva.* Pr.
ſpinifer, Ciernisty. Dorntragend. *Spiniferum ſubter caudam piſtricis adhæſit.* Cic.
ſpīnōſus, Ciernisty/ Trudny. Voll Dörner/ dörnicht. *Spinoſas Erycina ferens in pectore curas.* Cat. *ſyn.* Spinifer. *Metaph:* Difficilis, dūrus, aſper. *phr:* ſpinis, rŭbis, ſentibus, plēnus, rĕfērtus, fœtus, cōnſitus, ōbsĭtus, hōrrēns, hōrrĭdus, dēnſus, ăſper.
ſpinter, *teris, n.* Kolcá u ſzaty/ Náramiennik białogłowſki.
ſpinthărix, *igis, gr:* Węglik ptak.
ſpinther, *n.* *Latinus.* Náramiennik białogłowſki/ *Græcis m.* Iſkrá.

spinthurnix, icis, ē Gr. Węglik ptak.
spintria, æ. m. Sodomczyk.
spinturnicium, Niewiásta ſpetná.
spinturnix, ſpintyrnix, gr: ibidem & Węglik ptak.
spinus, hæc Tarn 1. Cedr/ Tarnośliwá. ein Schlehenstaude. Eduramq; pyrum & ſpinos jam pruna ferentes. Virg.
spinus, hic gr. Czyż. spinus alba, Tarn.
spira, Krągi powtorzow/ Krąg 3. Zarośli 1. Zawiłośi/ Zwiotek/ Sznur do czapki/ Korta 1. Kołacz/ Gromada ludzi/ podstáwek an Obarzánek? ein gewundener Ring/ Parrigat & longo jactetur ſpira galero Juv. ſyn: Gyrus, ſinus, orbis. epith: Curva, incurva, curvata, ſinuoſa, obliqua, multiplex. v. Gyrus.
spirabilis, Oddechowy/ Oddychájący/ Żywy. Athemmeßlich Per ſuperos atq; hoc cæli ſpirabile numen. Virg.
spirabilis natura, powietrze 1.
spiraculum, Oddechowa dziurká/ Piwniczne okno/ Komin 1. Athem... Et ſævi ſpiracula Ditis. Virg.
spiraculum Ditis, Ochłań piekielna.
spiraculum fumi, Komin 1.
spiræon, gr. Hordowid. ſpiramen, Kręgi.
spiramentum, Dziurá 4. Piwniczne okno/ Oddechowa dziurká/ Rospádliná 1. Dziurki 1. 4. Kręgi/ Komin 1. Lufft/ Loch. Spiramenta linunt, fucaque, &c. Virg. ſyn. Foramen, ſpiraculum.
spirans, żyjący/ żywemu podobny/ żywy 2 Oddychájący. ſpirillum. Broda koźla.
spiritalis, Duchowny/ Wieczny.
spiritalis machina, Organy.
spiritualis, idem spiritalis,
ſpiritualiter. Duchownie.
spiritus, us, Duch 1. 6. Dech/ Dmuchnienie/ Tchnienie/ Oddech/ Pará/ Wiátr/ Wonia/ Duſzá/ Myśl 6. Pychá/ śiły 1. Lufft/ Athem. Ardenteſq; notat oculos, qui ſpiritus illi. Virg: ſyn: Aura, flamen, flatus, vel halitus, reſpiratio, ſpiratio, ſpiramen, reſpiramen, afflatus, anhelitus, anima. phr: Spiritus, anhelitus oris. Vitalis aura. Puri ætheris hauſtus.

spiro, Oddycham/ żyię 2. Tchnę/ Sapam/ Wieię 1. Wydáie ſłomiá/ Dyſzę/ Rość ... Pnę ſię 2. Pachnę mu co z oczu. Athmen/ ſchnauben/ blaſen. Spiravere, pedes veſtis defluxit ad imos. Virg. ſyn. Flo, perflo, aſpiro, inſpiro, exhalo: inſpiro, efflo, inhalo, halo: oleo, redoleo vel reſpiro, anhelo: animam, ſpiritum trahere...
spirula, Podſtáwek 1. ...
spiſamentum, Geſto máterya / Zapchániem co ſłużące/ Pákołá.
spiſatus, Zśiádły/ Geſty 1. Spiekły.
spiſſe, spiſſus, Geſto 3. Miąższo/ Nierychło (Powoli).
spiſſeſco, Gęśćieię.
ſpiſsigradus, iſsimus. Leniwy.
spiſſitas, ſpiſſitudo, Geſtość.
spiſſo, as, Zgęśćiam, spiſſor, ſ. ś Zśiádam ſię.
spiſſum, Nieſpoto.
spiſſus, Geſty 1. 2. 3. Nátkány 2. Nábity/ Twárdy/ Nierychły/ Wielki.
spithama, Gr. Piedź wielka.
spithamæus, Gr: Łokietek/ Piedźiſty.

S P L

splen, enis, m. Gr. Śledźioná Plaſtr 2.
splendens, Błyſzczący ſię.
splendeo, ſplendeſco, Lſknę ſię/ świecę ſię/ Glänzen/ ſcheinen. Poſterius claro in templo ſplendere colore. Lucr: ſyn: Reſplendeo, fulgeo, effulgeo, refulgeo, coruſco, niteo, nitesco, ... mico, emico, radio, irradio, fulguro, ſcintillo, luceo, reluceo, colluceo. phr: Coruſcam lucem vibro, jacio, ſpargo. Radianti luce renideo; ſplendeſco, fulgeo, coruſco, mico, ardeo, fulguro. ſplendore, radiis coruſco. Radiis ardeo lucis, &c. v. Luceo, & illumino.
splendico, as, Lſknę ſię/ Lſknąco czynię.
splendide, Jáſno/ świetno/ Zacnie/ Ozdobnie/ Páńſko/ Hoynie.
splendidus, Jáſny/ 1. 2. świetny 2. Chwalebny/ Oświecony 2. Zacny/ Wſpániáły. Glänzend/ herrlich/ köſtlich. At domus interior regali ſplendida luxu. Virg. ſyn. Splendens, ſplendeſcens, &c. v. Splendeo. Fulgidus, coruſcus, nitidus, rutilus, lucidus; pellucidus, clarus, phr: Nitida luce refulgens, coruſcans, rutilans, &c. Coruſco ſplendore flagrans, ardens, flammeus, igneus, decorus, perſpicuus. Splendore nitenti Gemma micans,

cans. Frons fulgore, chlamys splendore incandidit albo. V. *Splendeo, & Lucidus.*

splendor, Jásność 1. świetność/ Łśknienie/ Błyszczenie/ Migotánie/ Zacność/ Ozdobá. Schein/ Glantz/ *Audebit quæcumq; parum splendoris habebunt.* Hor. *syn:* Fulgor, nitor, lux, lumen, radii jubar. *epith.* Nitidus, fulgidus, coruscus, clarus, flammeus, igneus, aureus, tremulus, niveus, candidus, roseus, vivus, ardens, purus, fulgens, coruscans, nitens, &c. *Vide Splendeo. phr.* Splendidus nitor, splendida lux. Lucida flamma, Decor igneus. Coruscus splendor irradiat, exilit, emicat, fulgurat, scintillat, exoritur, apparet, oculos, oculorum aciem perstringit. *V. Lux*

splenēticus, splenicus, *Gr:* Śledzony cho- robe cierpiący.

spleniatus, Plastrowány/ *sub* Plaster 2.

splenium *gr.* Plastr lekarski/ Ożanká/ Strenogowiec.

S P O

spodio, spodium, spodon, *Gr:* Mośiężne (odmiotý

spodos, *gr: idem, &* Tucya.

spoliarium, Zzuwálnia/ Rozboynia/ Kátowniá.

spoliatio, Łupienie/ Wyłupienie/ Ogołocenie/ Złupienie 2.

spoliator, Łupieżcá/ spoliatrix *ibidem.*

spoliatus, Obnáżony/Ogołocony. Beraubt *Et jaculum, & galeam spoliatis arma supersunt.* J. *syn:* Nudus, nudatus, exutus, privatus.

spolio, Łupię 2. Obnażam/ Wyłupuię/ Wyzuwam 1. Ogołocę/ Odeymuię 2. Rozbijam 4. Plondruię/ Składam kogo/ Ogołocić/ Zgwałcić 4. Berauben. *Addit equos & tela quibus spoliaverat hostem.* Virg. *syn.* exspolio, nudo, denudo, exuo, privo, orbo, prædor, furor, rapio aufero. V. *Prædor, & Nudo.*

spolium, Łup/ Skorá odárta.

spolium serpentis, Wężowa skorá.

sponda, *Latinè* Krátrodź 1. & Łożkowa deská 2. *Græcè est* Ofiárá 2. Przymierze. Bettlade. *Tabula quæ utrinq; lectum sustinet. epith.* Rotunda, teres, nitens, clara, lucida, munda, solida, honesta, decora. *phr:* Nec Tyrio subnixa toro spondæque nitenti.

spondaus, *lege potius spondeus.*

spondaicus, *lege infra spondeus.*

spondaulos, *è Græco, sub* Surmácz.

spondeo, Ręczę/ Obiecuię 1. 2. Koniecznie odpowiadam/ Zrękowáć 1. Versheissen/ zusagen. *Spondeo digna tuis ingentibus omnia cœptis.* Virg. *syn.* Polliceor, promitto, recipio. V. Promitto.

spondeon, Gr. Kieliszek.

Spondeus, Citeri pes duabus syllabis longis constans dictus sic, quòd libationibus ob gravitatem aptus sit, quod vox spondeus sonat. Hinc Spondaicus versus, Diomedi spondaicon metron, omnibus locis; vel in Hexametris heroicis, quinto præsertim loco spondeum habens, spondaizon versus Mario Victorino.

Spondialis, tibicen longas tibias spondialibus modis inflans. Isidor. quam vocem Turneb. legit etiam apud Cicer. & Marium Victorinum. Spondalis aliqui legunt, minus rectè.

Spondylis, is, Plini. Al. Spondyle. Plinius serpentem vocat. addit Erasmus, fœtidum. Vertit itum ex Aristot. reddit Gaza. Vermem herbas & arbores præcipuè vites corrodentem interpretatur Dalecamp. Hesychio felis. apud Atticos.

spondylium, *gr.* Niedźwiedzia stopá/ Gurzicá/ Wárrączká.

spondylus *gr:* Pácierz u zwierząt/ Kárczek ku głowie. *sub* Kárczek/ Wárrączká/ Mięśisto część/ Plew.

spongia, *è gr.* Gąbká. Plew/ 9. Kámień z piány morskiey. & *sub* Gąbkowy kámień/ & *in* Szpárag. Schwamm. *epith:* Levis tumens, tumida, turgida, bibula, mollis, uda, humens, humida, madida. *phr:* Tergendis spongia mensis, utilis, expresso cum levis imbre tumet. Levis accepta spongia turget aqua.

spongiarius, spongiator. Gąbkarz.

spongia, æ, Gąbka octem.

spongiola, *in* Szpárag. (chlny.

spongiosus, Gąbczásty/ Dziurkowáty/ Pu-

spongites, æ, *m.* Gąbkowy kámień.

sponsa, Oblubienicá. Braut/ Verlobte/ Hochzeiterin. *epith:* Venusta, decora, ornata, magnifica, splendida, compta, concinna, superba. *phr:* Desponsa puella. Nova nupta. *V. Uxor*

sponsalia, *orum.* Zrękowiny.

sponsalis, sponsalitius, Zrękowinny.

sponsio

sponsio, Obietnicá 1. 2. ślub l. Zakład 1. 5. Rekoiemstwo/ Zrękowánie.

sponso, as, Zrękowáć corkę.

sponsor, oris, Rmotr/ Rekoymia.

sponsum, Obietnicá 3.

sponsus, si. Oblubieniec/ Nowożeniec. Bräutigam. syn: Cōnjux, mărĭtus, vĭr. v. Maritus.

sponsus, us, Obietnicá 2. Zrękowiny/ Zrękowinny sąd.

spontālis, spontāneus, Dobrowolny.

spontaneè, Dobrowolnie.

spontè, Adverb: Dobrowolnie/ Umyślí/ Po woli swey/ Swobodnie. Freywillig. *Sponte sua sandix pascentes vestiet agnos.* Virg. syn Ultrò, lĭbēnter, lĭbēns, vŏlēns. phr: Propria spōnte, æquo, lĭbēnti ănĭmo. Nōn invitus: nōn cōāctus. v. Ultrò.

sponte, (Nomen) mea, tua, sua, Dobrowolnie/ Sam 4.

spontis suæ, Sámorodny/ Swobodny.

sporta, Kosz 1. Stolec. sportella, Koszyk.

sportula, Koszyk/ Sędziemu podárek/ Obrok/ Mieyscie 7. Wsżepne/ Podárek weselny/ Podárek od páná/ Jálmużná/ Zakład 3. Roc ná sądách/ Prebendá.

sportula fecaria, Cedzikworek.

sportulans, sportularius. Prebendarz.

sprētor, Gárdziciel. Verachter. *Temporis impatiens sensus spretorq; morarum.* Ovid.

S P U

spūdastes, æ, Gr. Miłośnik 1.

spūma, Piáná. Schaum. *Sudabit spatia & spumas aget ore cruentas.* Virg: epith: ālba, cāndĭda, ālbēscēns, cāna, cāndēns, ālbēns, ālbida, tūmens pīngvis, nătāns, fērvĭda, vĭrĭdis, crŭēnta: phr: Cānĭtĭēs ēmōta mărĭs, spūmæque rĭgēntes, ingēntes făcĭūnt cŭmŭlos. Fērvēt ĕt ēxŭltat, spūmīsque xūmēntĭbus ālbet. v. mox spumo.

spuma Batava, caustica, Mydliny.

spūmātus, ti. & spūmeus. Pienisty. voll Schaums/ schaumicht. *Spumeus in longa cuspide fumat aper.* M. syn: Spūmōsus, spūmĭfer, spūmans. phr: spūmis plēnus, grăvĭdus.

spūmatus, us, Pienienie.

spūmesco, Pienię się.

spūmĭfer, spumiger. Pienisty. schäumend. *Illi spumiferos glomerant à pectore fluctus.* Er.

spuo, Pluię 1. 2. Speitzen/ speyen. syn: Spūto, ēxcrĕo. phr. Sōrdēnte mădēscĕre spūto. Terram sicco spūit ōre vĭātor, ēxcrĕat ĕt fāctī dāt mĭhi signa nŏtā. Cumque atro mistos spūtāntem sāngvine dēntes, ātque sūos mittit spūta sŭbinde sĭnus.

spurcātus, Sprośny.

spurcè, spurcissimè. Sprośnie.

spurcĭdĭcus. Blązgoń/ Sprośny/ & sub słowá plugáwa. spurcĭfĭcus, Plugáwy.

spurciloquium, Blązgonienie.

spurcĭtia, spurcities, Plugástwo. Unflat. *Spurcities eadem porcis hæc munda,* &c. Luc: syn Fœditas, măcŭlæ, sōrdes, vĭtĭum.

spurco, as, spurcor, Deponens Plugáwię. Besudeln syn: Fœdo, măcŭlo, vĭtĭo, cōntāmĭno, v. Maculo.

spurcus, Plugáwy/ Straszliwy.

spŭrius, Gr. Bękárt/ Niewłasny/ Mieszániec 1. Hurenkind. *Quiq; notas spurii versibus apposuit.* Auson.

sputamen, Iudic. 16. *Quomodo si rumpat quis filum de stuppa tortum sputamine. Lectio est vera quam etiam tolerat L. Brugensis, & explicat filum de stuppa tortum sputo adbibito, ut mos est nentium. Sed vulgata Sixti editio, quam idem præfert habet: de stuppæ tortum putamine, i. cortice lini nam & in Hebraico codice est filum stuppæ, & apud LXX. Polonus interpres.* táko nić z pázdzierzy zgrzebnych krecona.

spūtātĭlicus, Blazeński/ Plugáwy.

spūtātor, Plwacz/ Spluwácz.

spūtisma, Plwociny.

spūto, as, Pluię l. Krwią pluię/ Lekulę.

spūtum, Plwociny. Speichel/ speitze. *Inque suos mittit sputa subinde sinus.* M. syn: Sălīva. epith: Sōrdĭdum, tūrpe, fœtidum, fœdum, cāndĭdum, ālbēns, crāssum, immūndum. phr: ōris ēxcrēmēntum, ēxcrēmēnta sălīvæ. Tēnŭis spūma ōris. v. Spuo.

S Q U

squālens, Pośniedziały/ Okurzony/ Nátziony/ Chropáwy/ Łsknocy się.

squaleo, melius quàm squalleo, Brudny bestem

Nálężam się, żałobę nosił/ Smęci się/ Lśnię się. Unflätig seyn. *Dignus honos, squalent abductis arva colonis.* Virg. *syn.* Sordeo, sordesco. *phr.* squālōre āspērgor, fœdor, hōrrĕo. *v. Sordeo, Squalor.*

squāles *e, f.* Brud.

squalens ager, campus, Odłóg.

squalidè, Grubo 2.

squālidus, Brudny/ Plugáwy/ Blády/ Chropáwy/ Pośniedźiáły/ Okurzony/ Lśniący się. Unflätig. *Squalidus in ripa Cereris sine munere sedit.* Ovid: *syn:* Squālēns sōrdĭdus. *phr:* squālōre āspērsus, fœdus, hōrrĭdus, āter. Sōrdĭda lūctu Māter. Hōrrēndo pædōre ōbsĭtus, pāllēns. *v. Sordidus, Macer, Squalor.*

squālĭtas, *squalitudo,* Brud.

squālor, *al.* squallor, żałobá 1. 2. Brud/ Chropowáćiná. Unflat/ Leydwesen. *Terribili squallore Charon, &c.* Virg. *syn.* Sōrdes, situs, pædor, *vel* mœrŏr, trīstĭtia, lūctus. *epith:* Tūrpis, fœdus, dēfōrmis, sōrdĭdus, ātĕr, hōrrĭdus, tĕrrĭbilis. *phr:* Tērrĭbĭli squālōre jăcet. Cæsăries īncōmpta dĭu, squālōrque tĕgēbat Lūrĭdus ēffigiem. *Vide Sordes.*

squālus, *adiect:* Plugáwy. [ski.

squālus, *substant:* Głowacz rybá/ Piecmorski.

squāma, *vel* squamma, Łuská 1. 3. Kárácená. Schuppen. *In plumam squamis auro conserta tegebat.* V. *epith:* Dūra, āspĕra, nĕxĭlis, crĕpĭtāns, nĭtĭda, rŭtĭla, fūlgēns, mĭcāns, splēndēns. *phr:* squāmmārum nĕxĭlis ōrdo, sĕries. *v. Squamosus.*

squāma æris, Mośiężna skwárá.

squāmātim, Łuskowáto.

squāmĕus, *squamiger,* Łuskowáty. Schuppächtig. *Squameus in spiram tractu se colligit anguis.* Virg.

squāmĭgĕrum *pecus, squamigerum genus* Rybá.

squamōsum pecus, Rybá.

squāmōsus, Łuskowáty. Schuppig. *Squamosus Draco & curba cervice, &c.* Virg. *syn:* squāmĭger, squāmĕus. *phr:* squāmis tēctus, ōbtēctus, cōntēctus, ōbdūctus, hōrrēns, mūnĭtus, ārmātus. Drăco squāmmis crĕpĭtāntĭbus hōrrēns. Hūnc pēllis ăhēnis in plūmam squāmis aūro cōnsērta tĕgēbat. Duplĭci squāma lōrĭca fĭdēlis.

squāmŭla, Łuská.

squātōsus, Chropáwy/ Plugáwy.

squătina, squatus, Kászpla rybá. *Quantitas est Renati.*

squilla, Cebulá 5. Pław 7. *& sub* Rák morski oktogły.

squīnanthon, squinuanthos, Ráyska trawká.

STA

st. Milcz/ Cyt. stabile est, Pewna to.

stăbĭlīmen, Utwierdzenie.

stăbĭlīmentum, Podporá/ Utwierdzenie.

stăbĭlio, Ustáwiam 1. Utwierdzam. Befestigen. *Hic situ quassas stabilire turres.* Sapph. Sen: *syn:* Fīrmo, cōnfīrmo, cōrrōbŏro, stătuo, cōnstĭtŭo, fīgo.

stăbĭlis, Stáły/ Trwáły 1 Gruntowny/ Mocny 3. Krzepki/ Pewny. Stehet/steiff beständig. *Quæ maneat stabili cum fugit illa pede.* Ovid: *syn.* Fīrmus, cōnstāns, fīrmātus, cōnfīrmātus, īmmūtābĭlis, īmmōbĭlis, īmmōtus, cērtus pĕrēnnis, pērpĕtuus, ætērnus, īmmōrtālis. *Vide constans, & Immortalis.*

stăbĭlĭtas, Stáłość/ Trwáłość 1. Krzepkość.

stabīle, *is,* i. *stabulum pavonum, apud Varr. 3 R.R. c. 6. legit Scalig: ut molile, orbile, quanquam prisce genere fem. intra stabilem infert, ut apud Plaut. In bubilem, pro in bubile.* Stás [dło.

stăbŭlārium, Chlew.

stabulārius, Koniuch/ Sátenny/ Gospodarz.

stăbŭlātio, Stanie 2. 6. Podkarm/ Stánowisko 1. Zimowánie bydłá.

stabuli comes, stabuli tribunus, Koniuszy.

stăbŭlo, *as.* Stánowisko mam/ Bydło gdźie zgániam/ Stánowisz Mieszkam gdźie/ Łożysko mam. Zur Herberg seyn/ einstellen. *Nec mos bellantes una stabulare, sed alter.* Virg: *phr:* In stăbŭlum ădmīttĕre. In stăbŭlo claudĕre. Gĕlĭdōque pĕcus stăbŭlāre sŭb āntro Pĕcŭdēs stăbŭlāntur in āntris.

stabulor, Łożysko gdźie mam/ Mieszkam gdźie/ Stánowisko gdźie mam.

stăbŭlum, Chlew/ Oborá 1. Stánowisko 1. Gospodá 1. Stadło/ Stek 5. Ein Stall. *Ipse velut stabuli custos de montibus olim* Virg. *syn.* Sĕptum, præsēpe. *Equorum.* ĕquīle: *boum,* būbīle: *ovium,* ŏvīle, caula: *porcorum,* sŭīle, hăra, vōlūtābrum: *hædorum,* hœdīle. *epith:* Ingēns, āmplum, Lĭtum,

[illegible]ceum, ſpătiōſum, pătens, ăpertum, clauſum, [illegible] [illegible]ſtrum, tūtum, tĕpĭdum, tĕpĕns, fūmāns, tūrpe, im-mūndum, ſōrdĭdum, pingve, ŏpīmum. *phr:* Stăbŭli clauſtra, ſēpta, ſēpes, ŏbices, Fĕrārum [illegible], hō-ſpitium, căſa.

ſtabulum avium, Ptaſznik 5.

ſtăchys, Gr. Stákwka.

ſtacte, es, Gr. Mirá 1. Mirrowy olejek.

ſtacte liquor, Mirowy olejek.

ſtactea myrrha, *ſub* Mirá 1.

ſtădialis, ſtadiātus, Stájowy/ Zawodniczy.

ſtadiata porticus, Zapáſkow mieyſce.

ſtădiŏdrŏmus, Gr. Zawod 1. Zawodnik/ Wyćigájacy.

ſtădium, Gr. Stáie 1. Zawod 2. 3. Miárá 4. Plác do czego. Ein Lauffplatz. *Regiſt, & primo captus es in ſtadio.* Auſon. *epith:* ămplum, plānum, lātum, ſpătiōſum, ŏlȳmpĭăcum, ŏlȳmpĭ-cum.

ſtădius. Stáie 1.

ſtagneus, Cynowy/ Polewány.

ſtagno, Wylewa z brzegow/ Zálewa/ Rozlewa rzeká/ Polewe 1.

ſtagnum, Jezioro/ Staw 1. Cynál. Ein See/ Teich. *Sunt liquidi fontes, & ſtagna virentia muſco.* Virg: *ſyn:* Lăcus, pălus. *epith:* Vĭrēns, rĕfūſum, mĭte, hūmĭdum, tŏrpēns, lĕntum, cærŭlĕum, lĭquēns, rūtĭlum, ſplēndĭdum, pĭſcōſum ălvum, ĭrrĭguum, dūlce, ŭndōſum, vădōſum, ŭndāns, lĭmōſum. *phr:* Stăgnāns, ſtāns, tŏrpēns ăqua, ŭnda. Stăgni lĭcĭōſi gūrges. Hærent ſtăgna lŏco plēnās æquāntia rīpas, præſcrīptumque tĭmēns ē-xīlīſſe mŏdum. S. *Palus, Lacus.*

ſtăgŏnias, æ, m. gr. Kádzidło żywicá.

ſtăgŏnītis, is, Gr. Gálban drzewko.

ſtălagmia, æ, Gr. Koperwás.

ſtălagmium, Nauſzká.

ſtāmen, Włokno/ Nić/ Oſnowa/ Przędza/ Rodziel 2. Przęcie/ Drot. Garn/ Faden. *... graciliqve intendunt ſtamine telas.* Ov. *ſyn:* Fīlum, līcium, ſŭbtēgmen. *epith:* Tĕnŭe, grăcĭle, ſŭbtīle, ēxĭguum, lĕve, tĕnĕrum, tĕres, tŏrtum, in-tŏrtum, ŏpĕrōſum, nōdōſum, nĭvĕum, cāndĭdum, pŭrpŭreum, aūrĕum, sērĭcum, lĭnĕum. *phr:* Fila ſtamen. Cūrvĭs ... ſub tĕgmĭne cūrrĭte fuſi. Vărio diſtincta cŏlōre ſtāmina. Lævia vērsāto dū-cebat ſtāmina fūſo. Grăcili gĕminant incēndunt ſta-mine tēlas. S. *Filum, & Nea.*

ſtāmineus, Nićiány/ Włokniſty.

ſtamnos, Gr. Połbáryłe.

ſtanneus, Cynowy. ſtannum, Cyná 1.

ſtannum Anglicum, Konterfał.

ſtans, Stoiąc/ & *ſub* Stánowſky.

ſtapeda, æ. f. ſtapes, edis, m. Strzemię 1.

ſtapedum tora, Puśliſká.

ſtăphis agria, gr. Gnidoſz/ Jágodá włoſna leśna.

ſtăphylŏdendron, gr. Kłokoćiná leśna.

ſtăphylinus, gr. Páſternak dziki.

ſtapia, æ, Strzemię 1.

ſtătārius, Stoiący 1. Nieochotny/ Spokojny/ Powązny. (ibidem

ſtăter, eris, gr. Srebrnik monetá/ & Wag

ſtătēra, æ, Przeſmian/ Szale/ Rozſadek 2. Wagá u wozow/ u dyſzlá. ein Waag. *Rupit languida quadrupes ſtatera.* (Phal:) St. *ſub Libra, Lanx.*

ſtathmus, gr. Stánowiſko.

ſtătice, es, gr. Záwśćiąg ziele.

ſtătĭcŭlum, Woz 1.

ſtaticulum ſalis fit uxor Loth. j. *ſtatua S. Hieronym.* Rhodigin.

ſtaticulum do, Stacyę 1.

ſtătĭcŭlus, Skákánie 2. Kuglowanie.

ſtātim, Stoiąc/ Stale/ Wnet/ Spokoynie.

ſtătim, Záraz 1. 1. Wnet. Alſobald/ gleich. *Stulta eſt fides celare, quod prodas ſtatim.* [Iamb.] *ſyn:* Cōntĭnuò, rĕpĕnte, ſŭbĭto, ĭllĭco, prŏtĭnus, ēxtĕmplo, āctūtum, cĭto, cōnfēſtim, ŏcyus, ĭlĭco, quămprīmum, mŏx, jamjam. *phr:* Nĕc mŏra, Nĭl lŏngum in mĕdio tĕmpus, cum.

ſtatĭŭncŭlus, Záſtánowiciel.

ſtătio, Stánie 1. Stania mieyſce/ Stácyá/ Stánowiſko 1. 4. 6. Straż 1. 2. Strażnicá/ Położenie/ Schadzká/ Tret/ Poſt/ Stand. *Succedunt, ſervantq́ vices ſtatione relicta.* Virg.

ſtatio agraria, Czátá. *ſtationalis*, Stoiący.

ſtătĭōnārius, Strażnicy 2. Podwodny urzędnik/ żołnierz oſádzony.

ſtătīva. & ſtativa aqua. Wodá ſtojąca.

ſtătīva, orum. Podkarm/ Stánowiſko u Schánc 1.

stativa castra, stativa, orum. Stánowiſko 2.
ſtatius ſervile nomen, à ſtando Gell. Stoiaczek. dicas At proprium Poetæ Nomen a producit.
ſtativæ feriæ, Stácya 1. świeto nieruchome
ſtativum dolium, Stagiew. (ſty.
ſtativus, Stoiący 1. Poſtáwiony / Vroczy-
ſtator, Záſtánowiciel / Slugá mieyſki / Stroż. Slugá 1.
Stătua, Obraz 1. Báłwan. 1. Ein Bild von Holtz / Ertz / Stein. Infantes ſtatuas, ſeu pingui lentus omaſco. Hor. ſyn: effigies, ſimilacrum, ſignum, ſpecies, imago. epith: Aurata marmorea, ærea, ahena, argentea, eburna, lignea, ſaxea, cerea, muta, aurea, exangvis, erecta, ſublimis ardua, inaurata, eximia, pulchra, decora, exculta, ſuperba, antiqua, ſculptilis, ſculpta, fictilis, expreſſa, vivas ſpirans. phr. Aurum, argentum, æs, marmor ferrum, lignum ſculptile, ſculptum, laboratum, ſpirans. Lapis cedrus, cera ſculptilis. Locuturæ mentito corpore ceræ. Locuturum mentito corpore marmor. Vultum ſimulantia, imitantia, vivis certantia vultibus æra. Vivos exangvis imago vultus refert, exhibet. Vivi de marmore vultus. v. Simulacrum.
ſtatuaria, Snicerzſtwo. Bildhauer-Kunſt. ſyn. Cælatura, ſculptura. phr: Statuaria ars, peritia. Phidiæ, Polycleti, Praxitelis, Myronis ars, labor, opus. Phidiacæ, Mentoreæ artes.
ſtatuarius, ſubſtan: Snicerz. adiect: Sniceſki. Ein Bildhauer / Schnitzler. ſyn: Cælator, ſculptor. phr: artis Phidiacæ peritus, doctus ſpirantes animare figuras ceras, vultus, ſignorum artifex. Cælandi peritus, Phidiaca arte potens, celebris. Qui ducit pollice ceram, ſpirantes animavit imagine ceras. et ungves exprimit, et molles imitabitur ære capillos. excudent alii ſpirantia mollius æra.
Statuliber, Statu liber. Statu-liber. Wyzwolony
ſtatumen, Podporá / Tycz / Grunt 2. Podpeẃká / Náwy ſpągi / Stuk.
ſtatuminatio, Vrwierdzenie / Wſpieránie.
ſtatuminatus, ſub Máćica & Brukuie.
ſtatumino, Vrwierdzam / Nátczkam winnicę / Podwiezuię 2. Brukuię / Obrabiam 2.
Statunculus à ſtatua, ut ranunculus à rana formát Grammatici. Rhodigin. Donat.
ſtatuo, Stánowię 1. 2. Stawiam 2. 5. Wyſtawiam 3. Náznaczam / Sądzę o czym / Sądzę urzędownie / Poſtępuię z kiem / Szácuię / Mniemam / Vymuię 7. Zdáię 2. Gänzlich. fürnehmen / beſtimmen / auffrichten Urbem præclaram ſtatui, mea mœnia vidi. V. ſyn. Conſtituo decerno, vel pono, loco, colloco, figo, firmo, ſtabilio.
ſtatuo de me, Myślę ſobie co złego / Zábiiam ſię. ſtatura, Wzroſt.
ſtatura quadrata, śrádłość.
ſtatus, ti, Pewny / Náznáczony / Vmowiony / Opiſány / Vroczyſty / Mierny.
ſtatus, us, Stan / Wzroſt / Dorośnienie / Stáłość / Poſtáwá / Stanie. Stand / Zuſtand. Hic ſtatu in medio multos permanſit, &c. Virg. ſyn: Conditio, fortuna, ordo, gradus locus. epith: Felix, fauſtus, infelix, infauſtus, tranquillus, florens, placidus, quietus, optatus, honeſtus, decorus, miſer, turpis.
ſtatus cauſæ, Wſtąpienie w práwo.
ſtatutum, Poſtánowienie umyſłu.
ſtatutus, Vmowiony / Opiſány / Rosły / Wzroſtu nieswyczáynego. Beſtimbt. Cantum & ſtatutum juſſerat. (Iamb: Dim.)

STE

ſteatites, æ, m. gr. Łoiowáty kámień.
ſtegroma, tis, Gr: Guz 5.
ſtega, gr: Pokład w budowániu.
ſtegnus, Gr. ścisły.
ſtela, Gr. Słup 5. Słupik. & ſub ſtropor.
ſtelephuros, Gr: Bábká ziele.
ſtelis, idis, Gr. Jemiołá.
ſtella, Gwiazdá / Plaw 8. 9. Stern. Poſtera cum primo ſtellas oriente fugarat. Virg: ſyn: Sydus, aſtrum. epith: Cœleſtis, micans, ardens, lucida, ſplendida, corruſca, radians, &. Aſtrum.
ſtella cincinnata, crinita, Miotłá ná niebie
ſtella fatalis, Gwiazdá národzenia.
ſtella herba, Wronia nogá.
ſtella marina, ſtella polaris, Gwiazdá żegláſka.
ſtella vagans, errans, Plánetá.
ſtella Veneris, Gwiazdá zarànna / Gwiazdá wieczorna.
ſtellaris, Gwiazdziſty.

ellans,

ſtellans volatus, Złotnik robaczek.
ſtellāria, Przywrot ziele/ & Gwiazdeczki ziele.
ſtellāris, Gwiazdny/ Gwiazdziſty.
ſtellāra, Sálámándrá.
ſtellātūra, żołdu ubliżenie.
ſtellātus, *ſtellifer, ſtelliger*, Gwiazdziſty. Geſtirnet. *Conſpicit atq; illū ſtellatus iaſpide fulva*. Virg. *ſyn.* Stēllĭfer, ſtēllis mĭcāns, rădĭans, dĭſtīnctus.
ſtellimicantia ſigna, Zodiaci, Varr. Gwiazdoiáſne/ Gwiazdámi ſię bleſzczące.
ſtellio, *onis*, Krzeczek/ Zardześciwy.
ſtelliōnātus, *us.* Oſzukánie/ Szálbierſtwo.
ſtello, as, Gwiazdámi zdobię/ świecę ſię 2.
ſtellŭla, Gwiazdeczká.
ſtemma, *gr:* Linia rodu/ Obrázy przodkow/ Rod 1. Wieniec poczeſny/ & *ſub* Herb. May 1. Stamm/ Geſchlecht. *Atria Piſonū ſtabant cum ſtemmate tota*. M. *ſyn:* inſigne. *epith:* Nōbĭle, inſigne. clārum, pūlchrum, īllūſtre, dĕcōrum, ſŭpērbum, cĕlēbre, gĕnĕrōſum, patrĭum, ăvĭtum. *phr:* Mājōrum prīſcæ ĭmāgĭnes. Gēntīle ſignum, ēmblēmăta. Stēmmăta quid făciunt, quid prōdēſt, Pōntĭce lōngo sāngvĭne cēnſeri, pictōſque ōſtēndĕre vūltus Mājōrum? *ſ. Nobilitas*.
ſtĕphănītæ, *hi, gr. ſub* Wieniec noſzący.
ſtĕphănōmăta, *gr:* Wieńcowe zioła.
ſtăphănŏplŏcos, ſtĕphănŏpŏlis, *gr:* Wieńczarká.
ſtercŏrārius, Gnoiowy.
ſtercŏrātio, Gnoienie.
ſtercŏrātus, Gnoiſty/ Nágnoiony.
ſtercŏreus, Smrod 1. & *ſub* Gnoiowy.
ſtercŏro, Gnoię 2. Tłuſtą ziemię czynię. Mit Miſt düngen/ bemiſten. *phr:* sāta fĭmo, tĕgo, ōbdūco, sătŭro, rĕplĕo, ſtĕrcus, fĭmum, cinĕrem immūndum jăctāre pĕr agros. Fœcūndat ſtĕrcŏre tērram. Quæcumque prōmēs virgūlta pĕr agrōs, ſpārge fĭmo pingvi ēt mūlta mĕmor ŏccŭle tērra.
ſtercŏrōſus, Gnoiſty.
ſtercus, Gnoy 1. Miſt/ Koth/ Dreck/ Wuſt. *ſyn.* Fimus. *epith:* Tētrum, ŏlĭdum, immūndum, fœtēns.
ſtercŭlīnum, ſtercŭlīnium, Gnoiewiſko.
ſtercŭlius, ſtercutius, Gnoiek 1.
ſterelytis, Plin: corr: ſtĕrcōtis, *idē. gr. ſub* Srebrna ſpiáná.
ſtĕreŏbāta, *Gr:* Podſtáwek 1.
ſtergēthron, *gr:* Rozchodnik wielki.
ſtĕrĭleſco, Wyradzá ſię.
ſtĕrĭlis, *ſterilus*. Nieplodny. Unfruchtbar. *Infelix lolium & ſteriles dominantur avenæ.* V. *ſyn:* infœcundus, ēffœtus, ārĭdus. *phr.* Difficilis, rēnōſus, triſtis, inērs, ſēgnis, mălus, măle fœcūndus, invīſus ăger. Frūgĭbus infēlix tēllus. Rĕgio nĕc gramĭnis fœta, nēc ūvis. Difficĭles tērræ, cōllēſque malĭgni. Ægra ſōlo măcies. Triſte sōlum, cūltōri ... rēns. ſtĕrĭlis prōfūndi vāſtĭtas ſquālet sŏli. ... dus mēndax. Nūlla pĭgnŏra rĕddit hŭmus. ... nūllis frūctĭbus āpta fĕrēndis. Prīmis sĕgĕtes moriūntur in hĕrbis. Ēxpēctāta sĕges vānis ēlūſit ... *Vide Sterilitas*.
ſtĕrĭlĭtas, Nieplodność. Unfruchtbarkeit. *phr.* Nūllas tērra frūges părtŭrit, părit, fert, ... ſtrat, ſtĕrĭles æſtus ādūrit agrōs. Vĭtĭo mŏrĭens ſitit āĕris hērba. ſtĕrĭles, triſtes agros nūllus irrigat imber.
ſtĕrnax equus, Koń zrzucáiący.
ſterno, Scielę 1. 2. Nákrywam/ Słodlam/ Tárcicámi pokladam/ Obalam 1. Porażam 1. Brákuię. Sprerten/ ſtreuen. Prōſtĕrno, āffligo, dējĭcio, ēxcŭtio. *ſ. Dejicio*.
ſternon, *gr.* Kość moſtkowa.
ſternor, Polegam 1. Obalam ſię/ Upadam.
ſternūtāmentum, Kichenie/ Kichawká.
ſtĕrnuo, *as*, ſternuto, Kicham. Nieſſen.
ſternūtātio, Kichánie.
ſternutatōrium, Kichawká.
ſterquilinio effoſſus, Smrod 3.
ſterquilinium, Gnoiewiſko/ Smrod 1.
ſterto, Chrapam/ Spię 1. 2. Parſtą.

S T I

ſtĭbădium, *Gr:* Siedzenie 7. Stoł iadálny/ Łoſzko ſtołowe.
ſtibinus, Antymoniiowe/ Alábaſtrowe ...
ſtibium, Antymonium/ Oczna przyprawa.
ſtica, æ, Muſzkátela/ Muſzkátele iágody.
ſtica item, ſeu ſtickarium. Meurſ. & Gloſſar. Iſidor. eſt tunica candida & purpurea, Patriarchis & Epiſcopis Græcorum uſitata, inſignita figuris literæ Γ exprimentibus. Unde & Balſamon. & Anaſtaſius ... Leon. 3. hæ veſtes dicuntur Gammadia ſeu Gammata ...
ſticte, *es, gr.* Pies 11. 19.

[ſtigma

ſtigma, *gr.* Pryſkowánie/ Cechá 2. Nieſlawá. Ein Brandmahl. *epith:* Rigidum, dūrum, flammeus, pressum, fœdum, turpe. *phr:* inuſtum fronti, signans vultum frontemque perurens. Rigido signatam ſtigmate frontem. Dūriſque perūſtum ſtigmatibus. Hanc preſſo signabit ſtigmate frontem.

ſtigma impono, *tr:* Oſławiam.

ſtigmatias, *æ*, ſtigmaticus, *gr.* & ſtigmōſus, Pryſkowany.

ſtilla, Kápká/ Kroplá 1.

ſtillatitium vinum, Vkapki.

ſtillatitius, ſtillatus, Kapany.

ſtillicidium, Kapanie 1. 2. Kroplá 1. Dach

ſtillio, onis, *lege ſtellio.*

ſtillo, Kápam/ Kápie/ Sączę ſię/ ćiekę 2. Puſzcza drzewo. Tropffen. *ſyn.* Fluo, ſtillo. *phr.* Guttatim cădĕre ſtillabat amicis ex oculis rorem, ſtillavit roribus arbor.

ſtilus, lege ſtylus.

ſtimmi, *gr.* Antimonium/ Ogna przyprawá

ſtimula dea, *ſub* Pobudká 2. & Rieſtwść.

ſtimulatio, Sturſanie/ Pobudká 2.

ſtimulator, Sturſacz/ Poganiacz Pobudká.

ſtimuleus, Plaut corr: Vlmeus. Lambin.

ſtimulo, Sturſam/ Kolę 1. Pobudzam/ Kopie mię/ Trapi mię. Antreiben/ reitzen/ ſporen. *Thias, ubi audito ſtimulant Trieterica Baccho.* Virg. *ſyn.* Pungo, lancino, fodico, exſtimulo, excito, concito. *phr.* ſtimulis fodio, tundo. Stimulum admoveo, adhibeo. ſtimulis ago, incito, impello, urgeo, agito.

ſtimulor, Pokuſę mam 2.

ſtimulus, & *ſtimulum, n.* Bodźiec / Pobudká 1. Poganiacz 2. & *ſub* Przykrzę ſię komu. Ein Stachel. -- *Et cæci ſtimulos avertere amoris.* Virg: *ſyn:* aculeus, calcar. *epith:* acer, acerbus, acutus, pungens, ferus, trux, dirus, ferreus, ſævus, premens, cruentus. *phr:* Stimuli cuſpis, ferrum; acumen, aculeus, ſtimulis agitantur equi. ſtimulis agitabar amaris. urget ſtimulis auriga cruentis. ſollicitat ſtimulis cæca libido feris. ſtimulis haud mollibus incitat iras. *f. Calcar.*

ſtingo, Calepin Rob. Steph. corr, ſtingvo, Gáſze.

ſtingvor, Gáſnię/ Błákuię.

ſtipa, *æ.* Zgrzebie. *Item diverſæ originis.* Fáſa mierſzi kol.

ſtipatio, Sćiśnienie/ Skupienie/ Geſtwá/ Zatwárdzenie/ Orſzak/ Tłum.

ſtipator, Sługá Hálabartnik/ Vrykacz/ *ſub* Zgrzebie.

ſtipatus, Náckány/ pełen.

ſtipendiarius, *adiect.* Hołdowny/ żołdowny

ſtipendiarius, *ſubſt:* Hołdownik.

ſtipendiarius miles, żołnierz pieniężny.

ſtipendior, *aris,* żołduię.

ſtipendioſus, żołdowy/ żołnierz ſtáry.

ſtipendium, żołd/ Hołd/ Pobor. Kriegesſold/ Steuer. *Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro.* Cat.

ſtipes, *hæ à ſtips.* Pieniądze.

ſtipes, *itis, m.* Koł 1. Pal 3. Słup 2. Pniak/ Nikczemnik/ Głupiec. Ein Pfal/ Zaunſteck/ Stamm. *Stipitibus duris agitur ſudibusve præuſtis.* Virg: *ſyn:* Truncus, ſudes, palus. *epith:* Durus, nodoſus, ramoſus, teres, rotundus, procerus, immotus, immobilis, roboreus, ſiccus, aridus, arens *f. Palus.*

ſtipes defoſſus, *ſub* Kopiec 2.

ſtipes infamis, Szubienicá 1.

ſtipes noxialis, Probá 4.

ſtipo, Kupię/ Náſtkam/ Zácieśniam/ Nápełniam/ Obſtępuię. Umbgeben/ umbfangen. *Circumſtant fremitu denſo ſtipantque frequentes.* Virg. *ſyn.* ambigo, cingo, circumſto, ſepio, vallo.

ſtips, *ipis,* & *hæc* ſtipis, *is,* Pieniądze/ Czadz/ Koźdá / Jálmużná. Beyſteuer. *Sed miſerum parva ſtipe focilat, ut pudibundus.* Ovid.

Stipis theſaurus. Puſzká pieniężna.

ſtips unciaria, Pieniądz.

ſtipticus, *lege* ſtypticus,

ſtipula, Źdźbło/ Rżyſko. Stoppel. *Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen.* Virg: *ſyn* Culmus, calamus, palea, ſtramen. *epith:* Levis, triticea, viridis, flava, agreſtis, volans, arida, ſicca, fragilis, crepitans, gemens, gracilis. *phr:* Levem ſtipulam crepitantibus urere flammis. *f. Culmus,*

ſtipularius, Zdźiebłny.

ſtipulatio, Kontráktowy ſpoſob/ Obietnica/ Vmowá/ Zrzekowiny.

ſtipulatiuncula, Kontráktowy ſpoſob.

ſtipu-

ſtipulator, Kontraktnik zgadzaiący.
ſtipulatus, us. Kontraktowy ſpoſob.
ſtĭpŭlor, Kontrakt czyniąc pytam/ Umawiam ſię/ & ſub Obiecuię.
ſtīria, Sopel. ſtīrĭcĭdium, Kapanie.
ſtirpeſco, Chwaſcieię/ Leśnieię/ Zdrewnieię.
ſtirpĭtùs, Z korzeniem/ Z gruntu/ Doczyſta. Von Grund/ auff. *Stirpitus atq; nemus commiſſaque, &c.* F. *ſyn.* Rādīcĭtus, à ſtirpe, à rādīce.
ſtirps, *m. f.* Latorośl 3. Korzeń/ Krzew/ Trzaſka.
ſtirps, *f. Ennio. m, priſcè* Ród 1. Pokolenie/ Początek. Urſprung/ Geſchlecht. *Depoſuit ſulcis, & ſtirpes obruit arvo.* Virg. *ſyn.* Rādīx, vel ŏrigo, gĕnus. *phr.* Heū ſtirpem invīſam! Quæ vōs à ſtirpe părentum Prīma tŭlit tellus? 6. *Genus. & Radix.*
ſtīva, Plugowe nogi/ *an* Kozica.
ſtilāta, Komięgá.
ſtilataria purpura, Száta z kutaſami.
ſtilatarium bellum. ſub Woiny. 7.
ſtilatārius, Przywoźny/ Szeroki/ & Flis.
ſtilembus, ſtilentus, Leniwy.
ſtloppus, ſtlōpus, Klaſk 1.

S T O

ſto, Stoię 1. Stoi zá tyle/ Polegam 2 Pokázuię ſię/ Trwam 1. Oſtoię ſię/ Szczęſcę ſię 1. 2. Po ſobie mam/ Przychodzi mi/ Przeſtaię 3. Zdáię ſię/ Służę/ Pomagam zá kim/ Płużę/ Trzymam z kim/ Przypłacam czego. Stehen. *In medium, ſeu ſtabit iners, ſeu profluet humor.* V. *ſyn:* Cōnſiſto, cōnſto, vel pērmăneo, pērdūro, vel vĭgĕo, flōreo. *phr:* Rēctus, ērēctus ſum, mănĕo.
ſtœbe, es. *Gr:* Chaber wielki.
ſtœchas, *adis, Gr.* Kocanki 2. 3.
ſtŏla, *Gr.* Száta długa/ Száta białogłowſka Letnik. *an rectè* Suknia? Ein lang Kleid *Ad talos ſtola demiſſa, & circumdata palla.* H. *vide Veſtis.*
ſtŏlatus, *ſub* Letnik/ & Száta białogłowſka
ſtŏlĭdè, Głupie, ſtolidus, Głupi.
ſtŏlo, *onis.* Wilk drzewny/ Głupiec/ Stáry á głupi.
ſtŏmăcăce, *es. gr:* Szkorbut.
ſtŏmăchĭcus, *Gr:* żołądká chorego.
ſtŏmăchor, Gniewam ſię 1. Dąſam ſię/ żołądkuię ſię. Zornig ſeyn. - - *ſectum ſtomacharis ad unguem.* Hor. 6. *Iraſcor.*
ſtomachōſus, Gniewliwy 1 2. Niedogodny.
ſtŏmăchus, *Gr.* żołądkowe uſcie/ żołądek 1. 2. Gárdło 1. Gniew 2. Przykrość 3 Myśl Apetyt 1. Humor. Der Magen. *Latrantem ſtomachum bene leniit cum ſale panis.* Hor: *ſyn:* Pectus. *Metaph:* Ira. *epith.* ăvĭdus, hĭāns, căpāx, vacŭus, fămēlĭcus, jējūnus, ĭnānis, plēnus, rĕfertus. *phr.* Cĭbo grăvis. Fervens vīnōque cĭbōque. Jējūnus rāro ſtōmăchus vŭlgāria tēmnit.
ſtŏmătĭcus, *gr:* Uſtá cuchnące máiący/ Uſtá leczący.
ſtŏmōma, *gr:* Stal/ Hárt/ Opiłki.
Storax, Officinis: idem Styrax: o produxit Ren.
ſtŏrea, Matá/ Rogoże

S T R A

ſtrăbiſmus, *Gr.* Zezowátość.
ſtrăbo, *gr.* Kozooki/ Zezowáty.
ſtrabonem fieri, *ſub* Po oku pátrzę/ Zezuię.
ſtrăbus, *Gr.* Zezowáty.
ſtrāges, Porażka/ Łom/ Kupá 1. Zboża położenie. Niderlag. *Aggeribus. tantas ſtrages impune per urbem.* Virg: *ſyn:* Clādēs, cædes, ŏccīſio, rŭīna, pērnĭties, ēxĭtium. *epith:* Crŭenta, ăcerba, ĭmpia, fĕrōx, īnfāndă, nĕfanda, hōrrida, hōrrēnda, sāngvĭnea, dēfōrmis. *phr:* ſtrāgis, cædis ăcērvus. Mŏrĭēntum ăcērvi cŭmŭli. Mille mŏrientum făcies, fōrmæ. Lūctus ŭbīque, păvor, & plūrima mōrtis ĭmāgo. Crŭēntum ēxĭtium. Fātum misĕrābĭle bēlli. Quāntas ăcies, ſtrāgēſque cĭebunt. Prōcŭbŭiſſe ſŭper cōnfūſæ ſtrāgis ăcērvos. Plēni ſpūmānti ſāngvĭne rīvi ēxūndant. Tērra crŭōre mădet. Sævam nūllo dīſcrīmine cædem ſūſcĭtat. Plūrima pērque vĭas ſtērnūntur ĭnērtia păſſim cōrpŏra, pērque dŏmos. Jāmque cătērvātim dăt ſtrāgem, ătque ăggĕrat ipſis in ſtăbŭlis tŭrpi dēlāpſa cădāvĕra tābo. Quās ĭbi cum fērro ſtrāges, quæ fūnĕra Tŭrnus ĕdĭdĕrit? quem quĭſque vĭrum dēmīſĕrit ŏrco? Aſt ſtērnēt pŏsĭtas ūrbes, inque ărva rĕdūcet ŏppĭda, & in dŏmĭbus mătūras rēddit ărĭſtas. Bēlla, hōrrida bēlla, & Tibrim mŭlto ſpūmāntem ſāngvĭne cērno. 6. *Occiſio, Cædes.*
ſtrages muri, Gruz 1.

ſtrăgŭlæ, æ, *ſubſt. & adiect:* Obićie/ Kołdrá Odzienie/ Deká.
ſtragulæ pelliceæ, Szubá.
ſtrăgŭlāta veſtis, *ſub* Obićie.
ſtrăgŭlum, Kołdrá/ Obićie/ Deká/ Odzienie Allerley Decke/ Teppich. *epith:* Vīllōſum, pictum, pūrpŭrĕum, prĕtĭōſum, aūrātum, dĕcōrum, hŏnēſtum. *phr:* Străgŭla pūrpŭrĕis lăcēnt vīllōſa tăpētis. Aūrĕa rēgāli mīrātæ ēſt ſtrăgŭla lūxu.
ſtrāmen, Słomá/ Mierzwa/ poſzćie. Stroh Străw. *Hic juvenem aggreſsi ſubiimi in ſtramine ponunt.* Virg: *ſyn.* Strāmēntum, ſtĭpŭla, pălea *epith:* Mŏlle, agreſte, dūrum, ārĭdum, rĭgĭdum ſiccum.
ſtrāmentārius, Słomny/ *ſub* Słomiány.
ſtramentĭtius, Słomiány.
ſtramentitius homo, Stráſzydło 1.
ſtrāmentum, Słomá/ Bárłog/ Rzyſko/ Poſzćie/ Wiecheć 1.
ſtrāmineus, Słomiany. Ströhin. *Straminea poſſet dux habitare caſâ.* Prop.
ſtrangŭlātio, Dawienie/ Duſzenie.
ſtrangulator, Dawićiel
ſtrangulatus, *us,* Dawienie.
ſtrangŭlo, Dawię/ Duſzę/ Trzymam co ſkąpo/ Zácłumiam/ Táię/ Zátrzymawam 4. Erwürgen. *Strangulat & cuncta exuperans, &c. ſyn:* Juv. *ſyn:* Sūffōco, sūſpēndo. *phr.* Faūces, gŭttur lăquĕo prĕmo. Faūces ōbſtrĭcto nōdo, fūne, reſte, prĕmo, cōmprĭmo, ĭnnēcto, ēlīdo, frāngo; ănĭmam, ănĭmæ vĭam, vōcis ĭter lăquĕo claūdo, præclūdo, ōbſtrŭo. Lăquĕo cōlla ĭmplĭco. à trăbe sūblīmi triſte pĕpēndit ōnus. Pārs ănĭmam lăquĕo claūdunt, mōrtĭſque tĭmōrem mōrte fŭgant, ūltrōque vōcant vĕnĭēntia fāta. Hic lăquĕo faūces, ēlīſaque gŭttŭra frēgit. Nōn tŭlit īnfēlix, lăquĕōque ănĭmōſæ lĭgāvit gŭttŭra. *V. Suſpendo.*
ſtrangūria, *gr.* Urzny trudność 1.
ſtrāta, æ, ſtrata via, ſtrata viarum, Bruk.
ſtrătăgēma, *vel* ſtrategema, *ut aliqui malunt ſcribere è Græca origine,* Gr. Sztuká żołnierſka. Kriegs-Liſt. *Mulieris audi belgica ſtratagema.* Scaz.
ſtrătēgia, *gr:* Hetmáńſtwo.
ſtrătēgus, *gr:* Hetman 1. Wieśiádnik 1.
ſtrătiōtes, æ, *m,* Gr: Żołnierz/ Rtwáwnik.
ſtrătiōticus, *gr.* żołnierſki.
ſtrătŏpĕdum, *gr.* Oboz/ Woyſko/ *& ſub* Rádziecki dom.
ſtrator, Máſztálerz. *ſtratoria veſtis,* Kołdra.
ſtrātōrius, śćieleniu ſłużący
ſtrātum, Pokład 1. Bruk/ Pośćiel/ Deſká/ Wezłok. Ein Bett/ oder Străue. *Mollibus è ſtratis opera ad fabrilia ſurgit.* Virg: *ſyn:* Lĕctus, cŭbīle, thălămus. *V. Lectus.*
ſtrātūra, Pokład 1. śćielenie/ Prześćielánie/ Brukowánie.
ſtrātus, *us,* śćielenie/ Pośćiel.

S T R E

ſtreblīta, Kołacz/ Ciáſto 1.
ſtrĕbŭla, ſtrebula, ſtrebulum, Udowa pieczenia.
ſtrēna, Kolędá.
ſtrēnua dea, *ſub* Rześkość.
ſtrenuè, Ochotnie/ Rześko/ Obrotnie.
ſtrēnuĭtas, Rześkość. Strenge. *Strenuitas antiqua manet nec terga colorem.* Ox.
Strenuo, as, Plaut: *i. ſtrenuum me oſtento, alij & aliter & legunt, & explicant.*
ſtrēnuus, Rześki. Streng/ tapffer. -- *dederat faciendis ſtrenua juſsis.* Ovid: *ſyn:* Dīlĭgēns, ĭmpĭger, nāvus, ĭndūſtrius.
ſtrĕpĭto, Trzepiecę ſię.
ſtrĕpĭtus, *us,* Chrobot/ Gruchot/ Kołát/ Grzmot/ Puk 1. Trzaſk 1. Szum/ Skrzyp/ Szmer 1. Trzeſzczenie/ Szeleſt/ Dźwięk/ Brzmienie/ Zgiełk/ Gwar/ Wiátru przyrodzonego upuſzczenie/ Szept/ Szemránie/ Trząſkánie/ *ſub* Trzaſk 1. Ein Getöß/ Geräuſch. *Fit ſtrepitus tectis, voceſq; per ampla volutant.* Virg. *V. Murmur.*
ſtrĕpo, Chroboczę/ Grzmot czynię. Rauſchen ſchwadern. -- *ſtrepit omnis murmure campus* Virg. *ſyn.* Strĕpĭto, sūsūrro, mūrmŭro. *phr:* Mūrmŭra mĭſcēre. Fit ſtrĕpĭtus tēctis, vōcēſque pĕr āmpla vŏlūtant ātria, tēcta frĕmunt. Raūco ſtrĕpŭērunt cōrnŭa cāntu. *V. Murmuro.*
ſtrepsĭcĕros, ōtis, *vel* tis, *hic gr.* Kręcorog.
ſtreptos uva, *gr. ſub* Obrotny 1.

S T R I

ſtria, Zeld/ Lśkowánie 3. Skibá 1. Żyłá w liśćiu/ *& ſub* Zagon.

ſtrid-

striatura, Laskowánie.

striatus, Laskowány/ Faldowány / Zmarszczony.

stribiligo, striblige; Mowá łácinska zła.

striblita, Kołacz.

stribula caro, Vdowe pieczenia.

strictabillæ, sub Wymuskány.

stricte, strictim, strictissime, ściśle/ Krotko/ Srozem/ Nisko.

strictipellæ, strictivellæ, sub Wymuskány.

strictivus, Rwány.

strictor, Obrzywacz. strictura, Iskrá.

stricturæ, hæ, żeláso rospalone/ żeláso zlane

strictus, ściśly 2. Surowy 2. Dobyty miecz.

striculus, Dziecię 2.

strideo, es, ere. Zgrzytam/ Skrzypię 1. Trzeszczę/ Skwierczę 1. Parska. Kirren/ knirschen. *Vt mare sollicitum stridet refluentibus undis.* Virg. *syn.* Strido, crepito, fremo. *phr:* stridorem do, edo, tollo, cieo, attollo. Foribus cardo stridebat ahenis, sangvine terra madet, stridentque hastilibus auræ, at tuba terrificis fregit stridoribus auras.

strido, is, ere, Skrzypię 1. Tárkoce/ Trzepiecę się / Szmer czynię / Skwierczę 1. Zgrzytam/ Trzeszczę.

stridor, Zgrzytanie/ Trzeszczenie/ Przykrość Skrzyp/ Szum/ Kwiczenie/ Wrzyk 1. Das Kirren. *Ecce inimicus atrox magno stridore per auras.* Virg: *syn:* strepitus, murmur. *epith:* acutus, querulus, raucus, ferus, horrisonus, terrificus, horrendus, acer, terrisonus: terribilis, sonans, horribilis, horrifer. *phr:* impulit acri cum stridore fores. Fremit undique stridor horribilis. *v. Strido*

stridulus, Skrzypiący/ Przykry 3. Trzeszczący/ Skwierczący. Kirachе/ rauschig. *Stridula Sauromates plaustra bubulcus agit.* Ovid: *syn:* stridens, strepitans, sonorus.

striga, ciąg 2. Rząd 5. Sciba 1, Pierzeiá.

Strigatus ager. Aggeno Urbico, qui à Septemtrione ad meridiem currit, cardinibus crescens, seu per strigas & scamna divisus.

strigatio, Odpocznienie.

striges, hæ, vide strix.

strigil, is, hæc Grzebło/ Drápaczká *& Aluminis genus pumicosum & fistulosum instar spongiæ. Sipont.*

strigilecula, Grzebło/ Drápaczka.

strigiles, hæ, à strigil, vel à strigilis. Laskowánie 2. Piasek złoty/ *& sub* Sćierká.

strigilis, is, hæc. *Isidoro hic* Grzebło/ Drápaczka/ Vszka/ Kurká áptekárska. Striegel/ Kesskamm. *epith:* Dentata, ferrea, dura, rigida.

strigilium. Grzebło.

strigillium, Kurká áptekárska/ Vszká.

strigium, Szubá. (Kley otrębi

strigmentum, Oskrobiny/ Struzyná/ Brud/

strigo, Odpoczywam komu/ Kieruię 1. i *producit Propert: corripit Virgil.*

strigones, hi. al. strigores. sub Mocny 1. Suchocłáwy.

strigositas, Osowiáłość.

strigosus, Suchocławy/ Koń chudy/ Oścignący się. *& sub* Niewcmowny.

stringo, ściskam 1. ściągam/ Zwiozuię/ Obrywam 1. Oskrobuię/ Omykam/ Drásnąć/ Dobywam 2. Násłorzyć/ Dościgam/ Przywiezuię/ Kuię/ Przecrajam/ Strugam Obcinam 1. Zrywam/ Podbiera/ Ociera się. Strengen/ zusammen strucken. *Tot partibus streperet clypeus, tot stringeret enses.* Virg. *syn.* astringo, constringo, comprimo, arcto, in arctum cogo, coarcto, ligo, vincio vel distringo, nudo e vagina extraho: educo, is, diripio, eripio.

striguins, Dziecię 2.

stringor. oris, Zotrwienie.

strinx, gis, gr. Kozodoy ptak.

strio, as, Laskuię/ Falduię/ Marszczę 2.

stritavus, pro Tritavus, priscum Fest.

strito, as. Łażę. *prisce pro Trito as. à Tero, stritum, ut Stritavus, pro Tritavus.*

strix, igis, *hæc gr.* Kozodoy ptak/ Sowá leszna/ Laskowánie 2. Straszydło 2. Czárownicá 1. Ein Nachtvogel. *epith.* Nocturna, infausta, improba, rauca, noxia, tristis, sinistra, mœsta, feralis, nefanda, dira, infelix, præsaga. *phr.* Quod trepidus bubo, quod strix nocturna queratur. *(Ovid: 6. Fast:)* est illis strigibus nomen, sed nominis huius causa, quod horrenda stridere nocte solent.

STRO

strobilus, *Gr.* Szyszka 1. Kácélof / Krogli cá/ Sosná 1. Piaw/ Wicher.

strobulus, sub Sosná 3.
strŏbus, f. gr. an Rozilep.
strōma, gr: n. Obićie. strombus, gr. Pław.
strombus fluviatilis, śLimak 2.
strongўle, es, Halun.
strŏpha, Gr: Sztuka práwna.
strŏphæ, ha. Wioslowe wići/ Mowá stru-dna/ Wykręcánie.
strŏphiārius, Wieńczarz.
strŏphiŏlum, Chustka 1.
strŏphium, gr. Wieniec 1. Chustka 2.
strŏphos, vel m. gr. Grzyzienie 2.
stroppus, strŏpus, Wieniec 1. Wioslowe wići
structilis, Robiony 1. Składány 2. Auß vielen Stücken zusammen gebauet, xon silice duro, structilive cemento. Scaz.
structio, Budowánie.
structor, Budownik/ Mularz 2. Stołowy 2. Stolnik.
structum, sub Kámionká/ & Mur.
structūra, Budowánie 1. 2. Składánie/ Zabudowánie/ Mur/ Kleć. Auffbawung. Et structura mei carminis esse potest: Ovid.
strues, is, Stos 1. Kupá 1. Miedownik/ Kołacz. Ein zusammen getragener Hauff syn: Cōngĕries, āgger, cŭmŭlus, cōngēstus āgger.
strufertarius, strufertum, sub Ofiárá 2.
struices, à struix, Kupá 1. Stos 1. Noszenie.
strūma, æ, Wole 1. śLinne iágody/ Gruczoły
strūmaria, Kep 2. strumaticus, Gruczoło-
strūmea, Jaskier. (waty.
strumentum, pro Instrumento. Tertull. Coluvius.
strūmōsus, Gruczełowaty.
strūmum, Psinki. struncus, Bobek 5.
struo, Buduie 1. Stawie/ Sztuie 1. Knuie 2 Kupie/ Kopie 2. Ukladam 1. Nakławiam Sypię 2. Knuię/ Szenki zázię/ Jdę ná togo/ Myślę chytrze/ Náprawiam 2. Ordnen/ bawen Sacrilegum strueret cum Catilina nefas. Mart: syn: Mōlior, cōnstrŭo, ēxstrŭo, ædĭfĭco, vel pāro, āppāro, instrŭo.
strupearia festa, sub Wieniec 1.
struppus, strŭpus, Węzienká/ Wioslowe wići/ Wieniec 1.

strūthea, orum, vel struthia mala, Gr. Pigwę
struthеum, Gr: Członek 5.
strūtheus, Gr: Strusi.
strūthio, hic Strus 1. 2.
strūthiocamelinus, Strusi.
strūthiŏcămēlus, & struthocamelus, Gr. (Strus
struthion, Gr: Mydelnik.
strūthium malum, Pigwá 2.
strūthŏpus, ŏdis, Gr: Málonogi.
strūthos, m: Gr: Wrobl.
strychnum, hoc Gr: Psinki.
strychnum manicum, Száley wielki
strychnum soporiferum, Miechunki zieło.
strўchnos, vel us, f. Gr. Psinki.

S T U

stubulus, Plin: corr: strobilus.
stŭdeo, Pilnuię/ Stáram się/ Sprzyiam/ Uczę się/ Chcę/ Zábiegam/ Báwię się. Studieren/ Fleiß anwenden. Qui studet optatam cursu contingere metam. Hor. phr. stŭdiis, ārtibus ingĕnŭis văco, indŭlgĕo, incŭmbo, invĭgĭlo, stŭdiis tempus, ætātem, ŏpĕram dō, dico, vŏvĕo, stŭdiis ănimum intendo. Mūsis sĕrvio, stŭdia trăcto, cŏlo, ēxcŏlo, schŏlas frĕquento. Piĕriis invĭgĭlāre chŏris.
stŭdia, orum, Náuki 1. 2. Das studieren/ freye Kunst. Illa manus quondam studiorum fida meorum. Ovid: syn: Lĭtĕræ, ārtes. epith. Dŏcta, ingĕnŭæ, Pāllădia, Piĕria, sacra, jūcūnda, hŏnēsta. phr: Dŏctæ ingĕnŭæ, Pāllădiæ ārtes, stŭdia dŏctrīnæ. Dŏctārum sacra sŏrōrum. Mūsarum Mĭnērvæ stŭdia, stŭdiōrum săcer ūsus.
studio, Umyślnie
studiōsē, Pilnie/ Chętnie/ Ochotnie.
studiōsus, Chętny/ Sprzyiázny/ Pilny/ práco wity/ Chciwy/ Miłośnik 1. Przyiaciel/ Náuk pilny/ Student/ Szkolny. & sub Kocham się. Der den freyen Künsten auffliget/ Student/ item fleissig. nec fuit arborei studiosior altera fœtus. Ovid. syn: ămāns, cŭpĭdus, ŏbsĕrvāns, vel stŭdiis āddictus, āssidŭus, invĭgĭlāns āssĭdŭus. & Deditus.
stŭdium, Chęć/ Usiłność/ Myśl/ ćwiczenie 2. Náuká 1. Zabáwa/ Przećiwienie się. Łáská/ Usádzenie się. Fleiß/ übung.

Molliter austerum studio fallente laborem. H. *syn:* ămor, lăbŏr, cūra cōntēntio, ŏpĕra. *v. Amor, &* (*Labor.*

stultè, Glupie.

stultiloquentia, stultiloquium Glupomownosć.

stultitia, Glupstwo. Narrheit. *Misces stultitiam consiliis brevem.* (Choriamb:) *syn:* insānia, āmēntia, dēmēntia, vēcōrdia, vēsānia, dēliria, *in plur:* tĕmĕrĭtas. *epith:* Pĕtŭlāns, præcēps, cœca, tĕmĕrāria, văga, vēsāna, fŭrĭbūnda. *phr:* Mēns dēlīra, stūlta, īnsāna. Măla mēns, fŭrōrque vēcōrs. *v. Furor, & Stultus.*

stultividus. Slep.

stultus, Glupi. Ein Narr. *Stultus & improbus hic amor est, &c.* Hor. *syn:* īnsānus, āmēns, dēmēns, fătŭus, dēlīrus, mălĕsānus, vēcōrs, ēxcōrs, īnsipĭēns, tĕmĕrārius. *phr:* Mēntis, rătionis ĭnōps, ĕgēns, ēxul, āmēns, ănimi impos sŭi, impos ănimi mēntis. Nōn sānæ mēntis. Mēnte căptus, cărēns. *Vide Furens, & Euro.*

stūpa, Pacześ/ Zgrzebi/ Powroz 1.

stūpārius, Zgrzebiowy.

stŭpĕfăcio, Zdumiałym czynię. e *anceps, sed potiùs breve.*

stŭpeo, stupesio, Martwieię/ Zdumiewam się/ Tepieię. Erstaunen/ sich entsetzen. *Jamq; novum terræ stupeant lucescere solem* Virg: *syn:* stŭpēsco, ŏbstŭpēsco. *phr:* stŭpĕfăctus hærĕo, stō, tōrpĕo, tōrpēsco. stŭpet inscia tūrba. Prōdigium mīrāta nŏvum. āttōnitis hæsēre ănimis. ŏbstŭpui, stĕtĕruntque cŏmæ, ēt vōx faucĭbus hæsit. *Vide Obstupesco.*

stŭpesco, Zdumiewam się.

stŭpeus, Pacześny/ Zgrzebiany. Werckin/ von werck. *subjiciunt lapsus, tot stupea vincula collo,* Virg:

stŭpĭdĭtas, Nieczułość.

stŭpidus, Nieczuły 1. Zdrętwiały/ Glupi/ Nikczemnik. Erstummet/ dumm/ doll. *Jam certè stupido, non dices Paula marito.* M. *syn:* stŭpĕfăctus, vel stŏlidus, hĕbes, tardus, bardus, sōcōrs: ignāvus, īndŏctus. *v. Hebes, & Indoctus.*

stŭpor, Zdrętwienie/ Zdumiewánie/ Nieczułość/ Zápámiętywanie się/ Glupstwo/ Maniá. Erstummung/ Erstarrung. *oculos stupor urget inertes. syn:* stŭpĭdĭtas, tōrpor, hĕbĕtūdo, vel ingēns ādmīrātio, vel ērror, păvor, fōrmīdo, mĕtus.

stuppa, & stypa, idem stupa.

stŭprātor, Cudzołożnik/ Gwałciciel.

stupratus, Zgwałcony. *Stupré,* Sprośnie.

stupri conciliatrix. stupri sequestra, Ku[...] [stanka.]

stupri pretium, Nierządnicze.

stŭpro, *as,* Cudzołożyć/ Zgwałcić 4. Ein Frauenbild schänden. *Natam meam qui integrè stupraverit.* (Iamb:) *syn:* Cōnstŭpro, viŏlo, cōrrŭmpo, vĭtio. *phr:* stuprum infĕro. Cāstum ēripio pŭdōrem.

stuprōsus, Gwałciciel/ Cudzołożnik.

stŭprum, Nierząd/ Sprawá/ Cudzołostwo/ Gwałt 2. Hurerey/ Weiberschändung. *Nulla polluitur casta domus stupris.* (Choriamb.) *syn:* ădultĕrium. *epith:* Tūrpe, obscœnum, infāme, nĕfandum, scĕlĕrātum, ēxecrāndum, ārcānum, lāscīvum. *phr.* Nĕfāndum Vĕnĕris fūrtum Tūrpe cōmmissum. Lāscīvum crīmen. Læsī signa pŭdōris. Rapta dēdĕcus Virginitātis.

stuprum afferre, facere, inferre, Zgwałcić.

stŭrio, Czeczugá. sturio major, Jesiotr.

sturninus, Szpakowáty. sturnus, Szpak.

STY

styli nasus, Przymowká.

stylites, *æ, m. gr.* Słupnik.

stylŏbăta, *æ, m. gr.* Podstáwek 3.

stylum exerceo, Piszę 6.

stylus, Gr: Pal 1. Palik/ Kol ostry/ Kolek ostry/ Łodygá/ Rylec/ Pioro/ Pisanie y Przemowká/ Mowy kształt/ Odzywánie/ Skáżyciel 2. Ein Schreib Griffel/ Ein Art oder Weiß zu reden. *Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sint.* Hor. *syn:* Grăphĭum, ăcūmen, vel pēnna, călămus, ārundo, vel dīcēndi forma, mŏdus, ratio.

stymmata, *Gr: n. plur:* Perfumy.

stymphalis, *idis, f. gr.* Bocian 2.

stypteria, *æ, Gr:* Háłun.

stypticus, *Gr:* Zatwardziáiący/ Zawierájący.

styrax, *ăcis, m, Græcis f.* Styrák/ Mirowy olejek.

SUA

sua morte defunctus, in Umierąm.

sua salute, Zdrowy 1. Chwałá Bogu.

svāda, *sub* Námáwiácz/ *& sub* Namowá Göttin der Beredsamkeit -- *populi svadæ medulla.* Ennius. (*Persvasionis Dea, quam Græci* Pitho

Pithô vocabant.) *ſyn:* Svādēla, Pithō. *epith:* Dōcta, pŏtēns, fācūnda, dīſerta, flēxănĭmis, dŏctĭlŏqua, mēllĭca, mēllĭflŭa nēctărea, ſvāvis, dūlcis. *phr:* Præſtāns, dūlcēdĭne lĭngvæ. Dōcta mŏvēre ănĭmos. Cui dūlcis cōpia fāndi. Cōmpta cŏlōrātis formis.

ſvādēla, Namowá.

ſvadenter loqui. *Arnob:* Namownie.

ſvādeo, Námawiam/ Rádzę 1. Stánowię 2. Rathen/ unterſtehen zu überreden. *Svadet enim veſana fames, mandata trahitque.* Virg. *ſyn.* Pērſvādĕo, hōrtor, īndūco, invīto, īncito, īmpēllo, author ſum. *v. Hortor.*

ſvadibilis, Namowny 2.

ſvalternicum, Burſztyn.

ſuaptè, *ſub* Swoyże.

ſuārius, *adiect:* świni. *ſubſtant:* świniopás.

ſuas, ātis, rectè poſſe dici docet Iul. Scalig. ut noſtras, veſtras.

ſuāſio, Namowá. ſuaſionis opifex, Námawiacz.

ſvaſo infectus, Okopciały.

ſvāſor. Rádźćiel/ Námawiácz. Ein Rathgeber. *Svaſore id factum fratre, perfecit libens* (Jamb:) *ſyn:* Aūthor, hōrtātor, īmpūlſor, ſvādēndī ārtĭfex.

ſvaſor ſum Rádzę.

ſvaſōrius, Námowny 1. Rádzący.

ſvaſum, [illegible] Czernidło/ &, ub Okopćiáły/ śmiady.

ſvāſus, *us,* Namowá.

ſuatim, świnſko. ſvavè, Przyiemnie.

ſvave-olens, Pachnący.

ſvāviātio, Cáłowánie.

ſvāvidicus, ſvaviloquens, ſvaviloquus, Wdzięcznomowny.

ſvāvĭlŏquentia, Wdźięcznomowność.

ſvaviludius. Krotofilnik.

ſvāvio, *as.* ſvavior, *aris,* Cáłuię.

ſvaviŏlum, Cáłowánie.

ſvavis, Łágodny/ Przyiemny/ Smáczny. Süß/ lieblich/ freundlich. *Tum caſia atque aliis intexens ſvavibus herbis.* V[illegible] G[illegible] dūlcis, iūcundus, accēptus, b[illegible], [illegible] benignus, cōmis, ūrbānus.

ſvavisŏnus, Wdzięcznie brzmiący.

ſvāvitas, Łágodność/ Przyiemność.

ſvāvĭter, Przyiemnie/ Smáczno.

ſvāvitūdo, Przyiemność.

ſvāvium, Cáłowánie/ Wárgá. Ein Kuß. *Svavia coniunxit ſpurca ſaliva tua.* Catull. *ſyn:* ōſcŭlum. *v. Oſculum.*

ſūb, Pod czym/ Ná 2. Záraz potym/ Czáſu tego/ Koło. *Præpoſitio 2.* Pod gárdłem/ Pod przyśięgą/ Pod kluczem/ Przy. Unter. *Arma ſub adverſa poſuit radiantia quercu.* Virg.

ſub Iove frigido, Ná dworze.

ſub jugum abeo, eo, Poddáię ſię.

ſubabſurdè, Przygrubſzym.

ſubabſurdus, Przygrubſzy.

ſubăcidulus. ſubăcĭdus. Przykwáśny.

ſubaccuſo, Obkazuiem ſię.

ſubactio, Podbićie/ Rozczyniánie 1. Záczynánie/ Poletowánie/ Vpráwá roli. & ſub

ſubactor, Sodomczyk. (żwánie

ſubactus, *us,* Rozczynianie 2.

ſubactus, *ti,* Vbity/ Rozczyniony/ Wyćwiczony/ ćwiczony/ Przymuſzony. Beherſchet *Terraque tranſierint Rutilis hyberna ſubactis:* Virg.

ſubactus ager, Rola ſpráwiona.

ſubădjŭvo, Pomagam. *ſubadjuvus,* pomocnik.

ſubadmŏveo, Pomykam/ Przypuſzczam.

ſubæratus, Pozłóćiſty/ Nieſzczery 2.

ſŭbăgitatio, Nierząd/ ſpráwá.

ſubagitatrix, Nierządnica.

ſubagito, Nierządu páttzyć.

ſubagreſtis, Przygrubſzy.

ſubalaris, Podpáſzny.

ſubalbicans. ſubalbĭdus, Białáwy.

ſubamarus, Gorzliwy. ſubaquĕus, Podwodny 1.

ſubaquilus, śniadawy.

ſubarator, Oracz. ſubăro, Orzę.

ſubargūtulus, Medrek. (rá długa.

ſubarmalia, *ium,* Koſzulká pod zbroię/ Szácz

ſubárrŏganter, Przeprzſnie.

ſūbātio, Beſtwienie ſię / Krzekránie/ *ſub* (Krzeka.

ſubauratus Pozłóćiſty.

ſubauſculto, Podſłuchywam.

ſubbalio, *ſub* Namlaſtnik.

ſubbăſilicānus, Próżnuiący/ Nowinjarz/ & *ſub* Przyśięgacz.

ſubbello

Subbello, pro subvello priscè legit apud Lucret:
subbibo, Podpijam/ (Iunius, &c.
subblandior, Pochlebuie.
subcæruleus, Modráwy. (wáty.
subcandidus, Białáśy. subcavus, Dołko-
subcenturio, *as*, Namiestniká dáie.
subcenturio, *onis*, Porucznik/ Namiestnik.
subcerniculum, śito.
subcerno, *is*, Prześiewam.
subcinericius panis, Podpłomyk.
subcingo, subcingulum, *idem* succingo, &c.
subcisivus, Doręwczy/ Ostátni.
subcoacta, *orum*, Pilśń/ Guniá 1.
subcoboneum, lege succuboneum.
subcano sub Wieczerzam.
subcommune genus, sub Pleć 1.
subcontumeliosè, Zelżywie.
subcrassulus, Przygrubszy.
subcrispus, Kędzierzáwy.
subcrudus, Przysurowszy. (iam.
subcruentus, Krwáwy. subcudo, Podbi-
subcuneatus, *in* Pokładam.
subcuneo, Podbijam 1.
subcurator, Namiestnik. subcustos, *ibidem*.
subcuraneus, Zastorny.

SUBD

Subdapifer, Podstoli. subdebilis, Przysłábszy.
subdebilitatus. Cic: corr: Debilitatus.
subdialis, Nadworny 2.
subdialis locus, Podniebie.
subdifficilis, Przytrudnieyszy.
subdiffido, *is*. Niedowierzam.
sub dio, Ná dworze 1.
subdistinctio, Punktowánie.
subdistinctivus, ibidem.
subditirius, subditiuus, Podrzucony.
subdito, as, Pokładam/ Pobudzam.
subditus, Poddány; Nástępcá. Ein Unterthan. == *avidis ubi subdita flamma medullis.* Ovid.
subdo, *is*. Poddáię 1. Pokładam/ Podrzucam 2. & *sub* Pyšnię się. Unterwerffen. *Subdideratq; rotas, pontesque instraverat altos.* V.
syn: subjicio, suppono, subjungo, vel substituo, sufficio.
subdoceor, Uczę się.
subdoctor, Lokat. subdolè, Chytro.
subdolus, Chytry/ Zdrádliwy. Betrüglich listig. *Fac titubet blæso subdola lingua sono.* Ovid: *syn:* Dolosus, astutus, callidus, fallax. *vide Fallax.*
subdubito, Wątpię nieco.
subduco, Umykam/ Uwodzę 2. Uymuię 6. Podnoszę/ Uchodzę 1. 3. Wyćiągam 1. Schrániam się/ Odsadzam 2. Krádnę 1. & *sub* Ráchuię co. Hinwegführen. *Quassatam ventis liceat subducere classem.* Virg: *syn:* subtraho aufero, tollo, removeo.
subductarius, ćiągnieniu służący.
subductarius funis, Liná/ Windowe liny.
subductio, Windowánie/ Ráchunek.
subductus, Ustronny.
subdulcis, Słodkáwy/ Przysłodszy.

SUBE

subedo, Podgryzuię/ Podbierá.
subeo, Podchodzę 1. Podjeżdżam/ Wchodzę Poddáię się/ Ponoszę Pokázuię się komu/ Dźwigam/ Obalam ná się/ Nástępuię 1. Wdáię się/ Záchćiáło mu się/ ćierpię 1. Ráduię. Hineingehen. *Progressi subeunt lucos, fluviumq; relinquunt.* Virg. *syn.* ingredior, penetro, intro, pervado, permeo, vel obeo, aggredior, suscipio, vel sustineo, fero, tolero, patior.
suber, *eris*, *n.* Korek 1 2. Korá ná drzewie/ Skorká 5. Pływáczka.
subereus, Korkowy 1.
suberies, Korek 1. Pływaczka.
subertgo, Podnoszę.
Subero, as, Barbara vox, ut & dictum illud triviale ineptum. Dum subera suberant, suberare mente. Bo korek iáko i korá/ nie da się drzeć/ ále się páda. suberro, Błądzę
subex, *icis*, & *Poeticè icis*, *m.* Strzemię/ Podstáwek 1.
subexhibeo, Stawiam przed oczy.
subfervefio, Podwieram.
subflavus, Plowy. (Sczemnie.
subfrigidè, Przyzimnieyszym/ Chłodno/ Nie

subfrigidus, Przyźimnieyszy.
subfusculus, śniádawy.
subgennale, B. in Podkolenek 2.
subgrandis, Przyspor szy. subgrăvis, Przyćięższy.
subgrunda, lege suggrunda,
sŭbhæreo, Przystáię/ 1. Przypsneło.
subhasto, as, Wystawiam co ná przedáy
subhirci, Podpáße
subhorrescit mare, Burzy śię.
sŭbhorrĭdus, Niewesoły

SUBI

sŭbjăceo, Podlegam/ Podspod iestem/ Leżę pod. Unterliegen. *Subjacuit quam Palladium, quam Vesta, &c. P.*
subjacto, Lucret: corr: subjecto.
sŭbĭces, à subex, Podstáwek / Strzemię/ Mutláty
sŭbĭcĭto, as, sub Nierządu pátrzyć 1.
sŭbĭcŭlum, Podstáwek 1.
subiculum flagri, Smáganiec.
sŭbĭdus, Nieprzyiemny/ Nikczemny.
subjectibilis, Poddány.
sŭbjectio, Poddáństwo/ Podrzucánie/ Pokłádánie/ Przydánie/ Wystawiánie ná oczy/ Podstáwek 1.
Subiectio, figura Rhetorica, ad Herenn: cùm interrogamus adversarium, & quod nobis commodum est, respondendo subjicimus, Item vide Diatyposis.
subjectissimè, Pokornie.
subjectivus, sub Podrzucony.
sŭbjecto, *as,* Podrzucam 1. Rzucam wzgorę
Subiectum, apud Dialecticos prior vox seu pars orationis, seu Enuntiationis, de qua posterior prædicatur, Aristot: ut Virtus est laudabilis.
subjector, *sub* Fałszerz 2.
subjectus, *ti,* Poddány.
subjectus, *us,* Pokłádánie.
Subigatrix, Plaut: corr: subagitatrix.
sŭbĭgĭto, Nierządu pátrzyć 1.
sŭbĭgo, Podbiiam pod moc/ Gniotę/ Popychám/ Poćierám/ Orzę/ Ostrzę 1. Rozczyniam/ Zniewalam / Powożę 2. Zwalczyć/ Przymuszam/ Kieruię/ Etc. beherrschen/ bezwingen. *Arvina pingui, subiguntq; in cote secures. Virg: syn:* sŭbjĭcio, sŭbjŭgo, dŏmo, *vel* cōgo, adĭgo, *vel* tĕro, āttĕro, cōntĕro ēxtĕnuo, mĭnuo, *vel* mollio, ēmŏllio.

subigo ratem conto, Szybuię.
sŭbjĭces, bi. Podstáwek/ Strzemię/ Powietrze 1. Obłok.
sŭbjĭcio, *sed* sŭbĭcit *multi scribunt* Podkładam/ Poddáię 1. 2. Podrzucam 1. 2. Podbiiam pod moc/ Dodáię 1. Przydáię 1. Stawiam/ Przypominam/ Powiádam do ucha/ Násadzam 1. Podeymuię 1. Stawiam 5. Odpowiádam 1. Fałszuię. Unterwerffen. *Quantum vere novo viridis se subjicit alnus.* Virg. *syn.* sŭbstĕrno, sŭbmītto, sūbdo, suppōno, sŭbjŭngo, sŭbĭgo.
subjicior, Podlegam.
sŭbĭĭcito, as, Nierządu pátrzyć.
sŭbimpŭdens, Niewstydliwy.
sŭbĭnānis, Márny.
sŭbinde, Pod czás/ Potym. Unterweilen *Si dicet rectè primum gaudere subinde. Hor.*
subinferens 2. Petri 1. *Curam omnem subinferentes, pro adhibentes.* Pilność wszelákiey przykłádáiąc. *Vuiecus.*
subinfluo, Vćiekam. subinsulsus, Przygrubszy.
subintro, Wchodzę.
subintroeo, Wmykam śię
subinvideo, Zayrzę. subinvīsus, Nienawistny.
subinvīto, Nápomykam.
sŭbīrascor, Gniewno mi/ Márkotno mi.
sŭbĭtāneus, Nagły.
sŭbĭtārius, Nagły/ Nierozmyślny/ Potyczny/ Ná prętce 2.
subitarius miles, Pośiłek woienny.
subitestum, Podpłomyk.
subitatio inspiratæ salutis. Sapientiæ 4. Prętkość niespodźianego zbáwienia. *vel* Nagłość. *Apud* LXX. *una est dictio pro duabus prioribus.*
sŭbĭto, Nagle/ Záraz 1. 2. Plötzlich/ eilends. *Altius in parvæ subito collecta figuram.* Virg. *syn.* Stătim, rĕpēnte, prōtĭnus, confēstim, ēxtēmplo. *V. Statim.*
sŭbĭtus, Nagły. Schnell. *Tum vero Æneas subitis exterritus umbris.* Virg. *syn.* Rĕpēntīnus, imprŏvīsus, ĭnŏpīnus, cĕlĕr, vēlox, festivus, citus.

subitus panis, Podpłomyk.
subjugalis, Jarzmowy. subjugator. Vskromiciel.
subjugia, orum, Sprzężay/ Rząd końſki/ Sznur.
subjugis, Jarzmowy/ Wozowy/ Koborny s.
subjugo, as, Podbiiam pod moc. Unter das Joch bringen/ überwinden. Confessos animo quoq; subjugat hostes. C. ſyn: Vinco, devinco, debello, subigo, supero. phr: sub juga mitto. Vide Debello.
subjugor, Poddáie ſię.
Subjunctivus modus apud Grammaticos, Priſcian: Diomedi qui cum Adverbio vel Conjunctione ſubiungitur alteri Verbo, aut ei alterum Verbum, ut ſenſum impleat, ut cùm fecero, aſpicies. Adjunctivum etiam vocat Diomed. Dubitativum, Priſcian. Conjunctivum, Servius.
subjurgo, Przydáię 1. Podbiiam.

SUBL

sublabor, Podpadam/ Podbiera rzeka. & sub Vpádły.
sublabro, as, Bládę S. w.
sublamina, æ, Blachá/ ciȩnka/ Bláſzká.
sublatè, Wſpániále/ Chełpliwie/ Pyſznie.
sublateo, es, Kryię ſię 2.
sublatio, Podnieśienie/ Wynieśienie/ Znieśienie/ Pychá. Idem vide Arſis ſuprà.
sublatiſſima vox, Krzykliwy/ & ſub Głoſno
sublatus, Podnioſły/ Pyſzny. Auffgehoben --- Vetat & ſublatus ad æthera clamor. Virg.
sublecto, as, in Szydzę. & sublocto as, idem.
sublectus, ti. Namieſtnik.
sublego, is, Námieſtniká obieram/ Kradnę Podſłuchywam/ Obaczam co/ Wyſłucháć
sublestus/ Słaby.
sublevo, Podnoſzę/ Podpieram 1. Podwodzę 1. Wſpomagam 1. Pomagam 1. Ochraniam. Auffrichten/ helffen. Cunctantes ſocios, & terra ſublevat ipſum. Virg. ſyn: allevo, juvo, adiuvo: ſo... ... ſu...ollo, ſurrigo, vel uniuo, imminuo, ex...uo, erevo.
sublica, æ, Pal 1. 2.
sublices hæ. ſublicium, Pal ... ſſká.
subliciæ tur is, ... / Zá...
sublicius, Palowy/ & ſubſt ... 2.
sublicius pons, Moſt ná pálách.
subligaculum, subligar, Spodnie / Vbránie
subligatio, Podwięzywánie.
subligo, Podwięzuię 1. 2. Przypáſuię.
sublimè, sublimiter, Wyſoko/ Wzgorę 1. 2.
sublimen, sublimentum, Nadprożek.
sublimis, Wyſoki 1. 2. Wſpániały. Hoch. Sublimes in equis redeunt, pacemq; reportant. Virg. ſyn: altus, excelſus, erectus, ingens, procerus. Vide Altus.
sublimitas, Wyſokość.
sublimo, Podnoſzę/ Wynoſzę 1. Wzbiiam ſię
sublimus, ſublima, idem ſublimis.
sublingio, onis, Polizácz.
sublino, is, Podmázuię.
sublino as, Szydzę/ Oſzukiwam.
sublixæ, al. sublyxæ, Rázkelow fugowánie
sublividus, & subluridus, Sinawy.
sublucanus, Przedświtny.
subluceo, Jáśnieię/ Przebiia biele/ Záświeca
subluco, as, Przetrzebszam.
subluo, Podmywam/ Podbiera rzeka.
subluſtris, Przy ... wątnieyſzy.
subluvies, Brod/ Spáry w ... od/ Káluża Plugáſtwo.

SUBM.

submano, lege Summano
submentum, Podbrodek.
submergo, Topię. unterdrucken. ſyn: Mergo, immergo, demergo. V. Merge.
submergor, Tonę/ Pogrążam ſię.
submerum, submerus, Niezupełnie wytrzeźwiony.
submerſio, Topienie.
subminiatus, subminius, Czerwonáwy.
subminiſtratio, ſubminiſtratus, us. Podawánie
subminiſtrator, Podawácz.
subminiſtro, Podáię. ſubmiſſe, idem ſummiſſe
Subm... ... ... corrigit ... alii Submiſſe
Submitto, lege Summitto
Submonianum, lege Summanianum.
submoleſte, Nieprzyiemnie
submoleſtus, Przykrzeyſzy Przykry 4.
submoneo, Przypominam.

submontānus, *sub* Podgorze 2.
submōrōsus, Przygrubßy/ Dziwak.
submōtor, Hálábartn.k/ Odźwierny/ Márßalek/ Cekiarz.
submōveo, Odpycham/ Odsadzam 1. Wstręt czynię/ Vprzątam/ Rum czynię. Heimlich bewegen. *Submovet oceano & si quem extenta plagarum.* Virg.
submūtatio, Z.miáná 2.
submūto, Zámien[illegible] mienia[illegible] się ná co.

S U B N

subnascor, Náráſtam. *subnato*, Pogrożam się.
subnavigo, Podjeżdżam.
subnecto, *h.* Podwięzuię/ Przydáię 1.
subnego, Odmawiam.
subnervo, Podcinam Schronić/ Osłabiam.
subniger, Przyczerniejßy/ Czarnawy.
subnitor, *eris*, Podpieram się.
subnōto, Podpisuię/ Nbiiam w pámięć/ Náterminowáć.
subnūbilus, Przyćiemniejßy.
subnuo, Trzekam/ Beſtwię się.
subobscœnus, *sub* Pługawy.
subobscurus, Przyćiemnieyßy.
subŏdiōsus, Nienawistny.
suboffendo, Natrącam.
subŏleo, *sub olet mihi*, Zálatá mię co Drozumiewam się/ Przeczuwam/ Spęwáć.
Subolcs, *prisce Lucret Fest. pro Soboles.*
subŏrior, Rodzę się.
subornator, Náprawiácz.
suborno, Náprawiam kogo. ein wenig zieren. *Subornat capitur ille, sperat nuptias.* [Iamb.] *syn:* instrŭo, sollicito, corrŭmpo.
subortus, *m.* Wschod 4.
subpacta, *orum.* Podeſwá/ Láká.
subpallidus, Nábiadł.
subparticularis numerus, *Boëtio qui Graecè imiolos ut 3. ad 2.*
subperno, Podcinam 2.
subpinguis, Przytłuſty.
subpræfectus, Podstarośći.
subrado, Zaczynam 2.
subrancĭdus, Nágnily/ Przyśmiárdły.
subraucum, Chrápliwie.
subrefectus, *in* Cechi się.
subrēgŭlus, Namieſtnik krolewſki.
subrēmigo, Gcnę się.
subrēpo, Włażę/ Podłażę/ Wmykam się. Heimlich schleichen *Iam subrepet iners ætas, nec amare decebit.* Ovid. *syn.* irrēpo, illābor, mō insinŭo.
subreptio, *sub* Vmknienie.
subreptīto, Wmykam się.
subreptitius, *idem surreptitius.*
subrīdeo, Vśmiecham się. Ein wenig lachen. *Ad quem subridens mista Mezentius ira.* Virg. *syn.* ărrideo. *V. Rideo.*
subridicŭlè, śmießnie.
subrigo, *idem surrigo.* subrĭguus, Mokry.
subripio, *idem surripio.* *subrogo.* *idem surrogo.*
subr[illegible]is, *idis*, *f.* Gr. Sowá 1. Nocny kruk.
subr[illegible]otrarius, Prożnujący/ Nowiniarz/ *sub* Przyśiegacz.
subrŏtatus, Ná kołách/ Potoczny.
subrŭbeo, Czerwienię się.
subrŭbĭcundus, Czerwonáwy.
subrūfus, Lisowáty/ Czerwonáwy.
subrūmo, Przeprußczam 5.
subrumpit, Podrywa.
subrūmus, Oſeſek/ Cudzy. *corripit rū Roberts Steph. [illegible] à Ruma [illegible] ducit.*
subruncivi limites *sub* Miedza.
subruo, Podrywam / Wywracam.
subruptus, Poderwány. subrusticus, Przygrubßy.
subrutilis, *sub* Zczerwony. (grubßy.
subsannatio, Prz[illegible] ßy. (Dętż.
subsannatio Szydſtwo. *subsannator*, Szydercá.
subsanno, Pośmiewam/ Szydzę/ Vrągam się.
subsarcinatus, Opkuraly/ Tlomokámi obłożony
subscrībo. Podpisuię 1. 2. Przypisuię/ Pochwalam/ Pomagam/ Pćwiadczam/ Przystáię na co/ Sprzyiam/ Popiſuię 2. Náterminowáć. unterschreiben. *Nere precor magni subscribite Cæsaris ira.* *syn:* ādscrĭbo, ādjūngo, sūbjūngo, vel annŭo, cōncēdo, vel āſsēntĭor, prōbo, cōmprōbo, vel sūbsigno.

subſcri-

subscriptio, Podpis.
subscriptor, Namiestnik/ Potwierdźiciel.
subscus, udis, Szpągá. subscus axis, Biegun 3.

SUBSE

subsecīva, orum, Okrawek/ Ostátki.
subsecivis temporibus, W dorywcze.
subsecīvus, Dorywczy/ Ostátni.
subsĕco, Podcinam 1. Podrzynam/ Szczykam
subsĕcundārius, Dorywczy.
subsellares, hi. vel hæ. B. *sub* Strzemię 1.
subsellia, *orum.* Łáwy/ Łáwicá/ Łáwnik/
subsellium, Ławeczká. Sedźiá 2.
subsentio, Dorozumiewam śię/ Spodźiáć.
subsĕquens, Nástępuiący/ Drugi 1.
subsequenter, Nástępnie/ Potym.
subsequitur, Idźie zá tym.
subsĕquor, Idę zá kim/ Przystáię ná co/ Po kim 1. 2. Nachfolgen. *Vix ego lecticam subsequar, ille ferit.* Mart. *syn.* insĕquor, cōnsĕquor, sĕquor. V. *Sequor.*
subsēricum, Polledwabie. (Szczepię.
subsēricus, *ibidem.* subsĕro, *sub* Sádzę/
subservio, Nasługuię. *subsessæ.* Zasadzká.
subsessor, Zásádnik/ Cudzołożnik.
subsicco, Przysuszam. subsiccor, Podsycham
subsicivus, in Dorywczy.
subsideo, Zástánawiam śię/ Ostáię śię.
subsidiālis manus, acies, Posiłek woienny.
subsidiaria cohors, *idem.* subsidiarius, *ibidem*
subsidiārius palmes, Látorośl zostáwiona.
subsidior, *aris,* Posiłkuię.
subsidium, Pomoc/ Posiłek woienny. Zuflucht/ Hülff. *Subsidiis aucti, pars altera premere ferrum.* Juv. *syn.* Auxilium, lĕvāmen, jŭvāmen, suppetiæ, præsidium. V. *Auxilium.*

subsidium, Stánowisko.
subsīdo, *is,* Pogrążam śię/ Vpada co ná dol/ Vpada morze/ Vstáie śię co 1. Vstáie co/ Zástánawiam śię/ Zátrzymawam śię 1. unten an sitzen/ oder sich nidersetzen. *Subsidit unda, tumidumque sub axe tonante.* V. *syn.* Resīdo
subsignanus, żołnierz pod chorągwią/ Wysłużony.
subsignātio, Podpis.

subsigno, Podpisuię/ Wwodzę w księgi
subsīles, hæ. Obrazek/ Záwieszenie 2.
subsilio, Podskákuię. Auffspringen.
subsiliunt ignes ad tecta domorum. Luc.
subsilles, hæ, idem subsiles.
subsimilis, Podobny. subsimus, Nosá
subsipio, Trącę/ Smákuię.
subsistentia, Bytność. *& infra suppositum*
subsisto aliquid, *activè* Zástánawiam co.
subsisto, *absolute.* Zástánáwiam śię/ Posł wam iddc/ Opieram śię. Stehen bleib *— refluens ita subsistit unda.* Virg. *syn.* rĕsisto. V. *Moror.*
subsōlāneus, Podsłoneczny.
subsōlāneus, Podsłoneczny 2. Podźiemny/ Náziemny.
subsōlānus, Podsłoneczny/ Wiátr wschodni
subsortior, Ná to mieysce stawiam/ *& sub*
subsortitio, *sub* Los 1.

SUBST

substāmen, *& substēmen,* Wątek.
substantia, Istność/ Máiętność/ Sum Rzecz 4. *& sub* Dno.
substantiālis, Istotny.
Substantivum Nomen & Verbum Grammaticum.
substerno, Podśćielam/ śćielę/ Poddaię
substernor, Lężę pod.
substillum, Vryny trudność 2.
substillum tempus, Wilgotno.
substituo, Ná to mieysce stawiam/ Namiestniká obieram/ Podrzucam 2.
substitutio, Zásadzenie/ *& sub* Namiestnik
substo, *as,* Ostoię śię.
substrāmen, Bárłog/ Mierzwá/ Pośćiel/ Máterac.
substrāmentum, Mierzwá.
substratum, Folgá 2.
substrātus, *us,* Pośćiel/ Podśćielánie.
substrictus, Przyćieśnieyszy/ Podkasány Szczupły.
substringo, Podkásuię/ Podwięzuię/
substructio, Podbudowanie/ Podwáliny/ Budowanie 2.

substrictio ossa, Paciorzowa kość.
substruo, *is*, Buduię 1. Podmurowáć.
subsultim, Poskakuiąc/ *in* Poskakuię.
subsulto, Podskakuię/ Poskakuię.
subsulum, Oczu drgánie.
subsum, Podspod iestem/ Jestem.
subsuo, Podszywam. subsurdus, Głuchy 2.
subsuta vestis, Szátá podszytá.

SUBT

subtal, *ālis*, *n.* Stopy dołek/ podeszwá 1.
subtegmen, Wątek/ podszewká. [Wątek
subtego, *xi*, Okrywam.
subtegulaneus, poddáchowy
subtegulaneus, locus, poddásze/ Strzechá.
subtemen, Wątek/ podszewká
subtendo, podciągam/ podmiszuię.
Subtento as, *Plaut. Trucul. Subtentatum advenisti sic vulgares editiones habent. Ostentatum Acidal. Nos tentatum. Lambin. Sistentatum pro ostentatum prisce. Lipsi. Taubman.*
subtentus, Náwiązány.
subtenuis, przycieńszy.
subter, pod czym/ pod spod.
subtercutaneus, Zaskorny.
subterduco, Vchodzę 1.
subterfluo, ćiekę 4. podbiega/ podćieká.
subterfugio, Schraniam się/ Vmykam się/ Vćiekam/ Vchodzę 4. Chronię się. Entfliehen. *Ne subterfugias, puer, laborem.* Phal. *syn:* Vito, evito, devito, declino, detrecto, fugio, effugio.
subterjacio, podrzucam
subterlabor, płynę 2. Ciekę 4.
subterlino, podmázuię.
subtermeo, Ciekę 4. podćieká.
subtero, ściéram 3. Wiercę 2. Węglobać.
subterraneus, subterreus, podziemny
subtersum, Podspod 2.
subtertenuo, *sub* Węglodány/ *&* Wyćiera się.
subtexo, Przydáię 1.
subtil, Subtelny. *ut simil. sub* Podobny 1.
subtilis, Subtelny/ Chytry/ Cwiczący 1. Fein/ dünn/ klug/ spitzfindig. *Qualibet una animum nobis subtilis imago.* Luc. *syn:* Tenuis, vel perspicax, sagax, solers, ingeniosus, industrius, acutus, gnarus, cautus, callidus, prudens. *v. Ingeniosus, & Prudens.*
subtilitas, Subtelność/ *& sub* Wyrwarzánie
subtiliter, Subtelnie/ Wytwornie.
subtimeo, Boię się/
subtractio, Vięcie/ Schronienie.
subtraho, Vmykam 1. 4. Vymuię 5. Kradnę 1. Vnoszę 2. Vmnieyszam/ Odeymuię/ Vchodzę 1. Schraniam się/ Chronię się. Abziehen --- *Aspectu ne subtrahe nostro.* V. *syn:* Subduco, subripio, suffuror, aufero, rapio, eripio.
subtristis, Przysmutnieyszy
subtritus, Wytárty/ Wychodzony.
subtundo, Podbiiam oczy.
subturpiculus, subturpis, Przyszpetnieyszy.
subtus, Podspod.
subtus suggrundas locus, Strzechá.

SUBV

subvades, *sub* Námiestnik. *sububer*, Ośesek.
subucula, Koszulá 1. Serdak/ Szátá spodnia/ Miodownik/ Piácek. [zbá.
subvectio, subvectus, *us*, Przywożenie/ Wożba.
subvecto, *&* subveho, Wożę 1. Przywożę.
subvello, *is*, Podskubuię/ Obrywam.
subvenio, Rátuię/ Wspomagam/ Pomagácę. Zu Hülff kommen. *Subveniunt oculis dira caligine pressis.* Ser. *syn:* Succurro, auxilio, subeo, auxilior.
subventaneum ovum, Jáie czcze.
subvento, *as*, Rátuię.
subverbustus, Przykowány.
subvereor, Obawiam się. (wracam
subversio, Wywrocenie. subverso, *as*, Wywracam
subversor, Przewrotnik.
subverto, Wywracam 2. Obalam 1. Przewracam. Umbkehren. *syn:* Destruo, everto, tollo, deleo, subverto. *v. Everto.*
subveruustus, przykowany.
subvesperus, Wiátr zachodniemu poboczny na pułnocy
subvexus, pochodźisty wzgorę.
subviridis, źielonáwy. subula, Szydło.
subula aenea, Szwáycá.

subul-

ſubulcus, świniopás. Ein Sau-Hirt. - - Tardi venere ſubulci. Virg. *epith*: Sordidus, miſer, egenus, lacer, fœtidus, tardus. *phr*: Suum cuſtos.
ſubulo, *onis*, Surmácz/ Jeleń 1. Sodomczyk
ſubvolamina, *n. plur*: Podśienie.
ſubvolo, Wzlatam/ Wzbiiam ſię.
ſubvolvo, Podwaiam.
ſuburbanitas, Przedmieśćie.
ſuburbanum, Folwark 2. Przedmieśćie.
ſuburbanus, *ſuburbicarius*, Przedmieyſki.
ſuburbium, Przedmieśćie
ſuburgeo, Przypieram. ſuburo, Opalam,
ſubvulſus, Podſkubiony/ Goły.
ſubvulturius, śniadawy.

SUC

Succamerarius, *B*: in Podkomorzy 2.
ſuccedaneum, Podſtawek 1.
ſuccedaneus, Zaſtępny. [illegible] (ieſt.
ſuccedit, Powodzi ſię/ Trafia ſię/ Zręczno
ſuccedo, Náſtępuię 1. 2. Pochodzę 1. Schraniam ſię/ Wchodzę po kim 1. An eines ſtatt kommen/ Succediren. - - noſtris ſuccede penatibus hoſpes. Virg. *ſyn*. Subeo, vel ſubſtituor, alterius in locum committor: alterius locum occupo, vel accido, evenio, contingo, cado.
ſuccendo, Zapalam/ podpalam/ pobudzam.
ſuccenſeo, Gniewam ſię 1.
ſuccenſio, Podpalánie.
ſuccentivus, Przyśpiewáiący.
ſuccentor, v. Bás w śpiewániu.
ſuccenturiatus, Ná [illegible]
ſuccenturio, Ná mieyſce ſtawiam/ Dopełniam.
ſucceroda, Gnoy świni.
ſuccerno, *is*, Przeſiewam/ pytluię.
ſuccernens fluctus, *ſub* Strzępię.
ſuccreſcit, Sącży ſię.
ſucceſſio, Náſtępowánie.
ſucceſſio per vices, Przemiáná.
ſucceſſio neceſſaria, *in* Dżiedz.
ſucceſſive: Náſtępnie. *ſucceſſivus*, *ſucceſſorius*. Náſtępny. ſucceſſor, Náſtępcá.
ſucceſſum, Powodzenie/ & *in* Szczęśćie.

ſucceſſus, *us*, Jáſkinia/ Jámá/ Weśćie, powodzenie. Glücklicher Fortgang/ Aufſchlag *ſyn*: eventus, exitus, caſus, eventa, orum: *epith*: Felix, proſper, fauſtus, optatus, ſperatus, expectatus, infelix: *phr*: Proſpera, fauſta ſors, fortuna. ſecundus, fortunatus caſus, exitus. Fauſtis rerum lætus eventis. *v*. *Fortuna ſecunda*.
ſucceſſus, *ſi*, Szczęśliwy.
ſuccida lana, Wełná nieochędożona/
ſuccidaneus, Náſtępny. ſuccidia, Polec.
ſuccido: *à cædo*, Podćinam 1. 2. podrzynam żnę. Unten abſchneiden. *At rubicunda Ceres medio ſuccidatur æſtu*. Virg.
ſuccido, *à cado*, Upadam 1. 2. Upadam pod czem/ ſłabieię/ & *ſub* Drgam. Einfallen *Succidimus, non lingua valet, non, &c,* Virg. *ſyn*. Concido, cado, ſuccumbo.
ſuccidum vellus, Wełná nieochędożona.
ſuccidus, Wilgotny.
ſucciduus, Upadaiący/ Namieſtny.
ſuccinctorium. Szorc.
ſuccinctus, śiádły/ Gotowy.
ſuccingo, Opáſuię/ przypáſuię/ Okrągam
ſuccingulum, Pás rycerſki.
ſuccineus, Burſztynowy. (Odśpiewam
ſuccino. Przyśpiewywam/ śpiewam/ przy
ſuccinum, Burſztyn. ſuccinus, Burſztynowy
ſuccisio, Podćinánie/ Rąbánie 1.
ſuccisivus, Doręczny.
ſucclamatio, Krzyk 1.
ſucclamo, Krzyczam podchwaláiąc.
ſuccollo, *as*. Dźwigam.
ſuccoſus, Soczyſty/ Jędrny/ Wilgotny.
ſuccreſco, Náraſtam/ Náſtępuię 1.
ſuccretus, *ſub* Prześiewány.
Succrotillus, *ſuccotilus*, *ſuccotulus*, Cieniuchny Máły/ Szczupły.
ſuccuba, Nałożnicá/ Cudzołożnicá/ & *ſub* Namieſtnik.
ſuccubo, Leżę pod. *ſuccubonsum*, Nałożnica
ſuccubus, Látáwiec
ſuccula, świnká/ Windá 2.
ſuccula axe jacente, Windá poprzeczna/ Windowy wał.

ſuccum-

succumbo, Vpadam 8. Vstáię/Serce tracę/ Podáię się/ Dáię się zwyćiężyć/ Niedządu páttzyć 2. Łęgy się. unterligen. *Quos videt invitos succubuisse tibi.* Tib: *syn.* Succido, procido, cado, ruo, opprimor, obruor. *v. Ruo.*

succurrit mihi, Wspominam.

succurrite Rátá.

succurro, Podbiegam/ Rátuię. Zu hülff kommen. *Instaurati animi regis succurrere tectis.* Virg. *syn:* Subvenio, sublevo, auxilior. *vide Auxilior.*

succus, Sok 1.2. Treść/ Ekstrakt 2. Fárba, Safft. *Spiramenta, novas veniat qua succus in herbas.* Virg. *syn.* Humor, liquor. *epith:* Pingvis, validus, sudans, dulcis, liquidus. *phr:* Succosus humor, expressus rigor.

succussarius, succussator, Koń ćieżko noszący Klusak.

succussatura; succussatus us, Trzesienie.

succusso, Wstrząsam/ Trzęsę się.

succussus, *us,* Trzęsienie.

succutio, Wstrząsam. unter außschüpffen. *Excussos utrinq; rotarum succutit orbes.* Lucr: *syn:* Concutio, quatio, quasso.

succutior, Trzęsę się/ Trzpiatam się/ Podskakuię.

sucerda, Gnoy świni.

suctus, *us,* Ssánie. *sucula, idem succula,*

suculæ, Dżdżownice.

SUD

sudaculum, & sudiculum, Winnik.

sudariolum, sudarium, Chustká.

sudatio, Pocenie/ poćilnicá.

sudator, Pocący się.

sudatoria cella. Łáźnia 1.

sudatorium, Poćilnica/ Wierzchnicá.

sudatorius, Potowy.

sudes, *dis, hæc,* Kol 1 Tecz. Ein Zaunstacken/ Pfal. *Quadrifidasque sudes. & acuto robore vallos.* Virg. *syn.* Truncus, stipes, palus, i, vallus. *epith.* acuta, longa, teres, dura, præusta, fraxinea, roborea.

sudetum, Ostrożenie/ Okop.

sudificus, Pogodny 2. *sudifixio,* Pal 4.

sudis, *is, f.* Kol 1. Rubá.

sudo, Pocę się/ Vśiluię/ Prácuię/ Trudność mam/ ćieke 2. Schwitzen. *Multa tulit fecitq; puer, sudavit & alsit.* Virg. *syn:* Desudo, exsudo. *phr:* sudorem mitto, fundo. sudore mano, perfundor, madeo, Sudor per artus it, manat, fluit, liquitur, labitur. Sudor occupat artus. Salsæ fluunt de corpore guttæ. Gelid ıs toto manabat corpore sudor. In roremque pedes, & brachia manant. Frigidaque exangves it plurima gutta per artus.

sudor, oris. Pot/ praca. Schweiß. -- *& multo phaleras sudore receptas.* Virg: *epith:* Salsus, madidus, gelidus, frigidus, calidus, tepens, pingvis, fumans, stillans, fluens, æstivus, subitus, repentinus, anhelus, immund.s, illotus, largus. *phr:* Sudoris humor, guttæ, latex, sudatus humor, liquor. Fluens de corpore toto, *v. S.udo.*

sudorus, Pocący się. sudus, pogodny.

sudum, Pogodá 1. 4. Wyiáśnienie/ *& in* Wilgotno. Schön Wetter. *Per sudum rutilare vident, &c.* V. *syn:* Serenum. *phr.* Trinseat hic sine nube dies, stent aere venti. Ponat ec in sicco molliter unda minas. *v. Serenus.*

Svecus, Szwed. sveo, *sub* Zwykł.

svera, à sverus sub świni.

sveris, i. suis, sub świniá. svesco *sub* Zwykł.

svetus, Zwyczáyny/ przywykły. Gewohnt. *Svetus hinc tantum, seu pullus hirundinis, ad quem* L. *syn:* assvetus, consvetus, solitus.

Svevus, Szwab.

Sufes, etis. summus pœnorum magistratus. idem Græcis Ephorus. Scalig. Consul. Livio.

SUFF

suffarcinatus, Opukały.

suffarcino, Okładam/ Odkładam się.

suffaraneus, Furman/ *& ciurowie.*

suffectio, Namazánie/ pokładánie/ Dodawanie.

suffectus, Fárbowány. *& sub* Zápalá się 1.

suffercitus, *à suffercio, Lucil. al: suffractus, al: suffectus, suffertus, an* Nátkány? Opukały/

sufferentia, Cierpliwość.

suffero, Ponoszę/ ćierpię 1. podeymuię 3. Opieram się/ Wytrwáć 1.

Suffertus, Senec. corr. Muret. Suffectus, Apud Sueton. in Nerone: Aliquid fufferti, vel suffertim, aut suffertum tinnire, plenius qu d & senantius cantare. Turneb: Lavin: Aliter, sufferti.

suffervefacio, podgrzewam.

sufferveſio, podwieram.
suffervere faciunt, Plin. corr: suffervefaciunt.
suffibŭlum, Spodnicá/ Zaſtoná.
sufficiens, Doſtáteczny/ Zdolny.
sufficienter, Doſtátecznie.
sufficientia, Doſtateczność.
sufficio, Zdolam / Nádążam/ Dodáię 1. Wyſtárczyć/ Ná to mieyſce ſtawiam/ Námieſtniká dáię/ Zoſtawiam ná rozmnożenie/ Wytrwáć 1. Nápuſzczam 1. Námaczam/ Fárbuię. Gnug ſeyn. *Sufficiet Baccho vites, hic fertilis uva* Virg. *ſyn.* Sătis ēſt, săt ēſt, ăbūnde ēſt, āmplĭus, īnsŭper, haūd quĭcquam ēſt ŏpus.
sufficit, Doſtáie mi/ Dość 1.
suffigo, podbiiam 1. Krzyżuię/ Wdźiewam
suffimen, ſuffimentum, Rádzenie/ Rádzenia máterya.
suffio, podkurzam co/ Rádzę. Beräuchren. *Ignibus æthereis terras ſuffire feraces.* Luc: *ſyn:* Fūmigo, īnŏdōro. *V. Odoro.*
suffiſcus, Mieſzek 2.
suffitio, ſuffitus, *m*, podkurzánie/ Rádzenie.
suffitor, Rádźiciel.
sufflāmen, Hámulec/ Odwloká 2.
sufflāmino, Hámuię woz.
sufflātio, Nádęćie/ Bąbel/ poddymanie
sufflatorium, Miech 2.
sufflātus, Nádęty/ pyſzny.
sufflavus, lege subflavus
sufflo, Nádymam/ 1. 3. poddymam/ Do ucha mowię/ podſzczuwam/ Szepcę/ & *sub* Gniewam ſię.
sufflor, pyſznię ſię 1.
suffōcātio, Záchnienie/ Dawienie.
suffōco, *à faux*, Dawię 1. Trapię. Erſticken/ würgen. *Suffocent animam dira venena ſuam.* Ovid. *ſyn:* Præfōco, ănĭmam īntērclūdo. *V. Strangulo.*
suffŏco, *à focus*, Rádzę.
suffōcor, Trapi mię co.
suffŏdio, podkopuię/ poderzć/ przebiiam.
suffoſſio, podkop/ podbićie oczu.
suffoſſus equus, Koń poekiwy.

suffrāgātio, pomagánie zá kim/ Wotowánie przyczyná 3.
suffrāgātor, pomocnik Wotownik.
suffrāgātōrius, Wotowny.
suffrāgĭnes, Ochwat.
suffrāgĭno, as, podcinam 2.
suffrāgĭnōſus, przeguby chore máiący/ Koń ná poślednie nogi upadáiący.
suffrāgium, Wotum/ Ochwat.
Suffragium, apud Ovid: de puce, à correpto, vitiose corr: Suffugium.
suffragium fero, Wotuię.
suffrāgo, *inis*, Przeguby/ Wilk 4.
suffrāgor, *aris*, Pomagam 1. 3. Wotuię/ Sprzyiam/ ...ię 2. Pobłażam.
suffrēnātio, Ankrowánie.
suffrĭco, Wzdrápáć. ſuffringo, podłámuię
suffrio vaſa, Colu lege potius ſuffrico.
suffrūtex, icis, Byle/ Krzew.
suffŭgio, Schraniam ſię/ Uchodzę/ 1. Uciekam
suffŭgium, Ucieczka. (dam
suffulcio, Podpieram 1. Podśiłam/ Podſobie
suffūmigo, Podkurzam. (dam ſobie
suffundo, as, Podmurowáć.
suffundo, *is*. Podlewam co/ Nápuſzczam
suffundor, *ſub* Zápłonąć ſię
suffunduntur oculi, Záćiekáią oczy.
suffūror, Krádnę 1. Umykam.
suffuſculus, Śniodáwy.
suffūſio, Podlewánie/ Infuzya.
suffuſio oculi, Kátarákta.
suffuſorium, Nalewká 1.
suffūſus, Rumiány/ Záiątrzony/ Krwáwy/ Zápałone oczy.

SUG

suggĕro, Dodáię 1. Ná to mieyſce ſtawiam/ Przypominam/ powiadam do ucha.
suggeſtio, Poduſzczánie.
suggeſtum, Podſtáwek/ Ketnaty.
suggeſtus, *us*, Poduſzczánie / podſtáwek/ Chodnik/ Kazalnicá/
suggrĕdior, Podchodzę 1. Szánczuię ſię.

suggrunda, *æ.* suggrundia, *orũ. &* suggrundatio, Obdach/ Alkierz. (Strob, *suggrundari, Rob. Steph: corr:* suggrundarium,
sūgillātio, Naskoczenie guzá/ podbicie oczu/ sinosć 2. przymowká/ przygana/ Obmowá,
sūgillātus, *li,* siny.
sūgillo, *as,* podbiiam oczy/ sino czynie/ przyganiam/ Vwłaczam 2. Szczypie/ Szydze/ Ostawiam/ Zamykam oczy.
sūgo, Sse/ Napiiam sie/ *tr:* Saugen. *Marte satis scires timor abfuit, ubera sugunt. L. syn:* ēxsūgo. *phr.* sūccum ōre, labris haūrio, trāho, ēxtrāho, ēxprimo.

SUI

sui, *sub* sie/ Sobie 2.
suile, swinnik/ Karmnik.
suillus, u, Wydrá Egipska.
suillus, *substant:* Wyz/ Wydrá Egipska.
suillus, *adiect:* swini. *suinus, Var: corr: suillus.*

SUL

sulcamen, Oranie/ Brozdá.
sulcatim, Brozdámi/ Zagonem.
sulcator, Oracz/ Zeglarz.
sulco, *as,* Brozdze/ Orze/ Kopam Das Erdreichbrachen/ pflügen/ Furchen *Sulcare terram, lesa qua fruges suas.* (Jamb:) Sen: *syn* Prōscindo. *phr:* Sulcos infindo, imprimo, infigo, inscribo, signo, dūco, prōduco, protrāho.
sulcus, sulculus, Brozdá/ Rozdwoienie.
sulfur, *vel* sulphur, siarká. sulfur sacrum, (piorun.
sulfurāria, æ, siarkowa hutá.
sulfurārius, siarkowy rzemieslnik.
sulfūrata, *orum. sub* siarká/ *& sub* proch do krzesánia ogniá.
sulfūrātio siarczystosć.
sulfuratum ramentum, sulfuratum *absolutè* siarkę do krzesánia ogniá.
sulfuratus, sulfureus, siarczysty.
sultis, idem si vultis, Plaut: P.

SUM

Sum, pro Eum, priscè. Enni.
sum, *Verbum.* Jestem 1. Zwykłem/ żyie 1. Było widziec/ Mam z sobą.

sūmen, *inis, n.* Wymie/ piersi 2. Cycé. *& sub* żyzny/ żyznosć/ Łono w ciele.
sūmēndālia, ium, orum. płacek.
sūmĭnātus, *sub* Wymie.
summa, Sumá 1. 2. Jácizná/ Tytuł/ swiát.
summa summarum, Sumá 1, swiát.
summānālia, ium, Obárzuch.
summāno. as, Vmykam 4.
summānus. Lucifer/ Złodziey 1. *& sub* piekło
summātim, *sub* Sumá 1,
summārium, Sumowánie.
summas ātis, *omnis* summatis, *is, hæc. hic;* summātes, *hi, hæ.* Pánowie przedni/ Páni.
summātim, Krotko. summè Bárzo.
summissio, Znizánie/ Spuszczánie 1. pokorá/ Cichosć,
summissus, podły/ Łágodny/ Niski/ Cichy,
summĭtas, Wierzch 1.
summitto, Znizam/ Schylam/ Spuszczam oczy/ Spuszczam głos/ Zápuszczam włosy/ Nosze brody/ Ná to mieysce stawiam/ Zostawiam 5. posiłkuie/ Zápuszczam iás/ podáie sie/ Kłániam sie/ Násyłam 1. Nádsyłam/ Podáie 1. przepuszczam 2. 3. przelęknąć sie/ Vnizam sie 2. Náprawiam kogo Dogadzam 1. Wydáie ziemiá / Klękam/
summo, *as,* Sumuie. (Vpiepuie.
summo, *i. in fine,* Ná końcu.
summœniana, fæmina, Nierządnicá.
summœnianum, Nierządny dom.
summœnianus, podmurowy,
summœnianum, podmurze.
summŏpĕre, Bárzo. summŭla Sumá 1.
summum, *Nomen.* Wierzch.
summum. *Adverb:* Nadaley iutrá.
summus, Naywyższy/ Nawiekszy / Ostátni/ *& sub* poczatek/ Ostatek/ *& sub* przyiaciel. Das höchst. *syn:* Māximus, *vel* altissimus, suprēmus, vel ēxtrēmus.
summussus, Szemrząc.
summūto, *idem* submuto.
sūmo, Biorę z sobą/ Kłáde 14. przyczytam/ podey

podeymuię ſię 5. Ważę ſię 2. Wydaię 1. piię 1. Trawię czás / Biorę/ Czynię ſię 2. Obłożę 1. Kłádę zá pewno/ Trzymam o ſobie/ Záwziął ſię/ Kokoſzę ſię.

SUMP

sumptĭ-facio, Wydáię 1. Vtracam 1.
sumptio, Bránie.
Sumptio, *Dialectica & Rhetorica. Cicer. limmá. Sumptiones syllogiſmi, ſunt propoſitiones quæ præcedunt & inferunt concluſionem, ſymteraſma. Vulgò Præmiſſas vocant, & priorem quidem Maiorem, poſteriorem Minorem.*
sumptŭo, Bierąm.
sumptuārius, Wydatkowy.
sumptuosè, Koſztownie/ Rozrzutnie/ Drogo
sumptuōſus, Koſztowny/ Rozrzutny/ Doſtátni/ przeważny/ Hoyny. (Bránie.
sumptus, *us, & sumptus, ti. ſubſt.* Nakład/
sumptus itinerarius, Nádrożne.
sunat. i. deprimit. Lucil: Noni: corr: Simat, à ſi-
suo, *is,* Szyię 1. Háftuię 1. *ſmo as.*
sūpărium, Obicie.
suparum, lege ſupparum. suparus, lege ſupparus.
sŭppellectĭcārius, Sprzętowy.
ſuppellectĭlis, is, hac, supellectile hoc. Sprzęt.
sŭpellex, *ctilis.* Sprzęt/ Gráty. Hausrath *Vilis cum patera guſtus, cumcana ſupellex. M. epit:* Prĕtĭōſa, ſplĕndĭda, dīves, ŏpŭlēnta, sŭpērba, măgnĭfica. pŭlchra, vĭlis, cŭrta, ſordĭda, lauta, mŭnda, ēxcŭlta. *phr.* Jam dūdum ſplĕndet fŏcus, ĕt tĭbi mūnda sŭpēllēx. Tēcum hăbĭta, ēt nōris quam sĭt tĭbi cūrta sŭpēllēx.
sŭper, Na 2. Nád 1. Zá/ Wyżey/ O co 2. Bez przeſtánku/ O co ubić/ Więcey/ Náwierzchu/ O tym/ Zá gorę/ przy więcey. Auff/ über. -- *fama ſuper æthera notus.* Virg. *ſyn.* Supra, dēsŭper, sŭpērne.
sŭper, *Adverb:* Wzgorę/ Z gory/ Názbyt.
super, *ri, Nomen.* Gorny 1. Wyſoki 2.
super, *pro ſuperans,* pozoſtáły.
super, *pro ſupereſt, in* zoſtáię 1.
supera, pro ſupra Adverb: Wyżey.
sŭpĕra, pro ſupra Præpoſitio. Nád.
sŭpĕra, *orum,* ſupera alta, Gorá 2.
superæ res. Nápowietrzne rzeczy.

sŭpĕrābĭlis, Zwyćiężny/ przebyty/ Łácny do zwyćiężenia. überwindlich. *Scilicet ut per vim non eſt ſuperabilis ulli.*
superabundanter, Nádmiárz 2.
superabundantia, Nádmiárz 1.
sŭpĕrăbundat, Zbywa co.
superabundo, Obfituię.
superaddo, przydáię 1. przykłádam 2.
superădĭjcio, przydáię 1.
superadultus, Wyroſły. *superedifico,* Buduię
superaggĕro, Násypuię.
superallĭgo, przywiązuię.
sŭpĕrāmenta, orum, Drobki/ Oſtátki 1.
superamentum, Vćinek 1. Zbytek.
superanteactus, przeszły:
superbè, *ſuperbitèr,* pyſzno.
superbia, pychá. Hoffart/ Hochmuth. *Nil ea vis animo, nec tanta ſuperbia victis. Ovid: ſyn.* Fāſtus, āmbĭtio. *epith:* ēlāta, tŭmĭda, tŭmēns, turgĭda, vēntōſa, vāna, ĭnānis, trŭcŭlēnta, prŏtērva, ĭnĭqua, mălĭgna, grăvis, ĭmpĕrĭōſa, vĭŏlēnta, insana, ſtŭlĭda, dēmēns, ĭnvīſa, damnōſa, ărrŏgāns, ĭmpŭdēns, tĕmĕrārĭa, aŭdax. *phr.* sŭpērbus, vēntōſus, ĭnānis, făſtus, tŭmor. Făſtus vēſānĭa, ĭnānis glōria, jăctāntia. Tŭmĭdæ mēntis făſtus. Mēntis ēlātæ tŭmor. Pōnĭte ĭnflātus, tŭmĭdōſque vŭltus. Tērrārum dŏmĭnum pōne sŭpērcĭlium. Vēntōſo tŭmĭdus sŭpērbia făſtu. Vēntōſo tŭrgĭda flātu, ĭmpătiēns sŭpērbĭa frāni. ĭnquĭrat, ēgrĕgios ădjŭncta sŭpērbia mōres, ām ĭta sŭpērbia dŭlces vīx haber ēvĭncĕre āmor. à nōſtris prŏcul ēſt ōmnis vēsica lĭbēllis, Mūſa, nēc ĭnsāno syrmăte nōſtra tŭmet: *Ubi nota ipſam Veſicam pro tumore, ſive tumido & elato ſcripti genere uſurpari. v. Ambitio, Superbio.*
sŭperbĭbo, popitam po czym.
ſuperbiloquentia, pyſznomowność.
sŭpĕrbio, pyſznię ſię. Hoffärtig ſeyn/ ſtolzieren --- *tumefacta ſuperbiat umbria libris. Prop. ſyn:* ĭnsŏlēſco, glōrior. *phr:* ănĭmo, ānĭmīs ēfferor. Făſtu tŭmĕo, tŭmēſco, tŭrgēſco, intŭmēſco. Pēctŏra făſtu plēna gĕro, āltos ſpīrĭtus ănĭmo gĕro. Pēctŏra, cōrda făſtus habet, poſsĭdet, ĭnflat. Vēntōſo ēxtōllit sē vāna sŭpērbĭa flātu. Căpŭt, vērtĭcem cœlo ēffērt, ērĭgit, ēlāta frōnte sŭpērbit. Sŭblātis sŭpērcĭlĭis ălĭos ſpērnēre, dēſpĭcĕre. Cērvĭcem ēlātam gērit Trōjānos tŭmĭdos făcit nĭmĭum ăc fĕroces. Laŭdātas hŏmĭni vŏlŭcris Jūnon a pēnnas ēxplĭcat, & fōrmā, mūtā sŭpērbit ăvis. *Vide Superbus.* sŭperbus

sŭperbus, *superbificus*, pyſzny 1. 2. Wſpániáły/ świetny 2. Wyborny/ *& ſub* Vmátły. Hoffärtig/ſtoltz. *Quos illi bello profugos egere ſuperbo.* Virg. *ſyn.* ārrŏgāns, īmpĕrĭōſus, āmbĭtĭōſus. *phr:* Fāſtu tūmēns, tŭmĭdus, tŭmĕfāctus, tūrgĭdus, tūrgēns, ēlātus, sūblīmis insŏlēns, fĕrōx, aūdāx, tĕmĕrārius. Vāno tŭmĭdus præcordia fāſtu, ōmnia māgna lŏquens, ănĭmis ēlātus. Cui sŭpērba mēns. Quem sŭperbia dēmēns īnflăt, sĕquĭtur sŭpērbos ūltor à tērgo Dĕus. Fāſtus īnēſt īlli, sĕquĭturque sŭpērbia fōrmam. Fāſtūque sŭpērbus ēmĭcat in cūrrum nĭmĭum gaūdēns pŏpŭlārĭbus aūris. *v. Ambitioſus, & Superbio.*

supercado, Spadam 1. supercalco, Depcę.

supercerno, pottzgſam 4.

Supercertor, in Epiſtol. Iudæ. adlaboro, contendo, decerto.

supercilia parietum, Gzemſy.

sŭpercĭlium, Brew/ Skinienie/ pycha powagá/ Brzeg 2. Wierzch 1. Storcz. Augbranen/ die ob den Augen ſeynd. *epith:* Hīrsūtum, trīſte, sĕvērum, grăve, sŭpērbum, cōntrāctum, mĭnāx, ēlātum, tērrĭbĭle, ārdŭum, trux, ātrum. *phr:* Hīrsūtumque sŭpērcĭlium, prōlīxăque barba.

supercontego, Nákrywam.

supercorruo, Vpadam ná drugich.

supercreſco, Náraſtam.

supercŭbo, Leżę ná czym.

supercurro, *tr*, przewyżſzam.

Superdico, vel ſuper dico. Cicer. corr. Lambin. Superiores dicebant, loco, ſuperdicebant. v. przydáię. *superdo*, przydáię 1.

superduco, przyprowadzam.

sŭpĕrēdĭtus, Wyniosły. *superēdo*, poiadam.

superēmico, *ſub* Wynurzam ſię.

superēmĭneo, przewyżſzam/ pokázuię ſię co/ Wychodzi 1. übertreffen/ herfür gehen. *--- Graditurq; deas ſupereminet omnes.* Virg. *ſyn:* Sŭpĕrēmĭco, ēxŭ, ēro, sŭpĕro, ēmĭco, ſum ſupra, vel ēxcēllo. *phr:* Căput tōllo, āttōllo, ēffĕro inter Vīctōrque vīros sŭpĕrēmĭnet ōmnes, īpſe cătērvis Vērtĭtur in mĕdĭis, ēt tōto vērtice ſupra ēſt. Namq; ōmnes sŭper ēxcēllēns ātque āltior ibat.

sŭpĕrēnăto, Wynurzam ſię.

sŭpĕreo, ſuper-eo, Chodzę 2.

sŭpĕrērŏgātio. Przydatek 1.

supererogationis opera, Vczynki dobre.

supererogo, Wydáię 1.

supereſcit. ſupereſt, ſuperſit, Zbywa co.

superēvŏlo, Wylatam. *superexalto*, Wywyżſzam.

superexcurro, Wybiegam 2.

Superexigo, i. nimium exigo, & Superexactor. in Cod: ultra debitum exigens.

superextendo, Rozſzerzam.

superextollor. Wynoſzę ſię.

superfĕro, Przenoſzę 2. przeſtępuię co.

superfētātio, *ſub* Rocę ſię 2.

superfetatum, ibidem. ſuperfeto, *as*, ibidem.

superficiaria ædes, Budowánie 3. [przaść.

superficiārius, powierzchni/ Buduiący 1. Vprzaść.

superficies, powierzchność/ Szerokość.

superficio. *ſub* Zbywa co.

superficium, Budowánie 5.

superflōreſco, *ſub* Kwitnę.

superfluens, Opływáiący/ Obfity/ Zbytni.

superflŭĭtas, Zbytek 1. Nadmiarz.

superfluo, Ciekę/ przepełniam/ Opływam/ Zbywa.

superfluus, Opływáiący/ Zalewáiący/ Zbytni.

superfulgeo, Statii. i. fulgeo ſuper.

superfundo, polewam 1. Wylewa z brzegow

superfūſio, polewánie.

supergaudeo, Vrągam ſię/ Weſelę ſię.

supergĕro, Kłádę 3. Náſypuię 1. [ſzy.

supergloriosus, Daniel. 5. przenachwalebnieyſzy.

supergrĕdior, przeſtępuię 1. przewyżſzam.

superhumerale. Nárámiennik 1.

supĕri, Niebieſcy. *superiacio, idem ſuperijcio.*

supērjacto, przerzucam / przyrzucam 2. *ſub* przeſkakuię.

superjēctio, ſuperjectus, przyrzucenie.

supērĭicio, przyrzucam 2. przydáię 5. Kłádę

supĕrillĭgo, przywiązuię. ſuperillino, Námázuię.

superimpendens, Záwieśiſty. [mázuię.

superimpendo, Wydáię 1.

superimpōno, przykładam 1. Kłádę 5.

superincĭdo. Spadam 1.

superindico, Vlpian. lege superdico.

superdictio, ſuperdictum, ſub pobor.

supĕrin-

superindūco, Násypuię 1. Zásypuię/ powlá czam/ & *sub* przyprowadzam.
superinductio, Kásowánie/ przekreślenie.
superinduo, Oblocze 1.
superinfusio, polewánie.
superingĕro, sŭpĕrĭniĭcio, Násypuię 1.
superinsterno, Táćicámi pokładam.
superintĕgro, Nákrywam / przyodziewam
superintŏno, Grzmot czynię.
superinvalesco, 4. Esdræ pro valde invalesco.
superinungo, Námázuię.
sŭpĕrior, Wyższy / Dawnieyszy/ *an* Stárszy.
superior locus, Rázálnicá.
superiōres, Przodkowie.
sŭperjūmĕntārius, pásterz. superius, wyżey.
superlacrymo, *sub* śćiekám/ Sączy się.
superlatio, Wynieśienie.
Superlativus gradus Grammaticorum, quo Nomen aliquod ad plura sui generis comparatum, præfertur omnibus. Priscian.
superlātus, Wyniosły.
superlaudabilis, *Daniel. 3.* przenachwalebnieyszy.
superlimen, sŭperlīmĭnāre, Nadprożek.
superlĭno, Námázuię. *superlūcror*, *sub* Zyskuię.
supermando, *is*, poiadam 3.
supermico, przewyższam.
supermūnire, Obwárowáć.
sŭpernas, *atis*, Wierzchołkowy.
supernas ventus, Wiátr połnocnemu poboczny ku wschodowi.
supernascor, Nádrastam.
sŭpernăto, pływam po wierzchu.
supernatūralis. Nadprzyrodzony.
superne, Z gory/ Wzgorę/ po wierzchu.
supernumerarii, żołnierz lekki/ posiłek/ żołnierz posiłkowy/ tytułowy.
Supernumerarium, pro additione corollarii usurpavit Rhodigin,
supernumerum: *vel super numerum militiæ genus*, *sub* żołnierz tytułowy.
supernŭmĕrus, Nadliczony.
sŭpernus, Gorny 1. Z wierzchni.
superordino, *sub* Stánowię.
sŭpĕro, przewyższam/ Zwyćiężam 1. 2. przemagam/ przechodzę kogo/ przebyć co/ przestępuię 1. przeskákuię/ Zostáię/ Zyię 3. Dochowa się/ Zbywa. überwinden/ überwältigen. *Amissa solus palma superabat Acestes* Virg. *syn:* Vinco, sŭbĭgo, vel præsto, ēxcēllo, vel āscēndo, cōnscēndo, vel rēsto, sŭpērsum. *v. Vinco, & Excello.*
superobruo, przywalam.
superpelliceum, *B. in* Komżá,
superpendens, Záwieśisty.
superpondium, przydatek.
superpono, przykłádam 1. Kłádę 3. 4.
superquàm quod, Oprocz tego.
superrādo, *in* Skrobię. superscando, Wstępuię.
superscribo, Napis kłádę.
superscriptio, Napis.
supersĕdeo, przestáię 1. Zániechawam/ dieszę 1.
supersēmĭno, *supersĕro*, śieię 3.
supersilio, Wskákuię. *supersŏlāneum*, Náleymny.
superspargo, posypuię.
superspero, *Psal. 118.* i. *valdè spero.*
superstagno, Wylewa z brzegu.
superstatūmino rudus, Tynkuię.
supersterno, Nákrywam.
sŭperstes, pozostáły/ świádek/ żywy 1. Obecny. überlebend. *Et meliore tui parte superstes eris.* Mart: *syn:* Sālvus, ĭncŏlŭmis, sōspes, vel rēlĭquus.
sŭperstĭtio, Zabobon. Aberglaub. *Vana superstitio veterum &c.* Virg: *epith:* ănīlis, rīdēnda, āmēns, cæca, vāna, īnsāna, ĭnnānis, stūlta, improba. *phr:* Vāna, ĭnānis, fālsa rēllĭgio. Vāni ritus. Stūltæ rēllĭgĭōnis ămor, ĭnāne cōmmĕntum. Sibi quæ văriis finxit sĭmŭlācra fĭgūris. Crēdŭla cōrda fătīgāns. Vāna sŭpērstĭtio mĭsĕras cōmplevērat urbes. *v. Idololatria.*
superstitiose, Zabobonnie/ po bábsku.
sŭperstĭtiōsus, Zabobonny/ Wrożek. Abergläubig. *Superstitiosus hic quidē est &c.* Jamb.
superstito, Zostáię żywy/ przeżyć 3. Záchowuię 2. Dochowa się.
supersto, Stoię 3. 4.
supersterno, superstruo, przybudowáć 1.
sŭpersum, pozostáię 1. Zbywa 2. Násbyt/ Na ostátek/ Zdolnym/ & *in* Obecny.

überbleiben. *Auxilioq; urbes Italas populiq; supersunt.* Virg: *syn:* Sum süper, süpĕro, rĕsto, sum rĕliquŭs, sum süpĕrstes.
superĕgo, Nákrywam.
süpervăcāneus, prożny/ Zbyteni.
supervăcat, Zbywa.
supervacuitas, *proprie sonat.* Zbytek/ Zbyteczność. *Sapientiæ 14.* prożna márność. *reddit Vulccus apud LXX.*
supervacuè, supervacuò, Názbyt.
supervacŭus, Zbyteni/ prożny. Vergebens unnütz/ überflüssig. *Mitte supervacuos honores.* (Dactyl. Troch:) *syn:* süpĕrvăcānĕus, ĭnūtĭlis ĭnānis, vānus.
supervăganeus, Wysokolotny.
supervăgor, Bujno roste. [leo,
Supervaleo, Ecclesiastici 43. pro prævaleo, præpol-
Supervalesco, Esdræ 4. idem. przemagam/ przewyższam.
supervehŏ, süpervehor, przecieżdżam.
supervenio, Nádchodzę/ Nástępuię/ Łowczy się. überfallen. *Grata superveniet, quæ non sperabitur hora.* Hor.
superventus, *ûs,* Nádeściê.
supervĕstio, Okrywam/ przyodziewam.
supervīvens, pozostáły. *supervivo, sub* Doczes
superum, Gorá 2. (Kal.
superungo, Námázuię co.
supervŏlito, & supervŏlo, *as,* Latam. überfliegen. *Infelix sua tecta supervolitaverit alis.* Virg. *Ille astu subit, ac tremebunda supervolat hasta.* idem.
supervolvo, Toczam. (Niebieski
süperus, Gorny 1. Wysoki 2. Swietzchni /

SUPI

supinæ manus orantis, *Virgili 1. palmæ cælum spectantes.* [leżęcy.
süpīnatio, Wznák leżenie. sūpīnātus, Wznák
süpine, Wznák/ Niedbále.
supinitas, Wznák leżenie/ Niedbálstwo.
süpīno, *as,* Wznák ciągnę / przewracam/ Rokoszę się.
Supinum, Supina apud Grammaticos Priscian: Probū, sunt Verba sine personis & numeris, ideoq; Infinitis vocantur. Participialia verba vocat Priscian. & Donat. Nomina. Augustin: Saturnius. Suntq; duo in Um activa significationis. ut Eo visum, i. ut videam ad videndum. In U passiva, ut dignum visu, i. videri, ut videatur. Hæc à nominibus non differre censet Priscian. intellige saltem in quibusdam Carent iis Græci & Poloni.
süpīnus, Wznák leżęcy/ Spodni/ Záleżáły/ Niedbáły/ Gnuśny/ Gruby v. Rückling ligend. - - *Cubat in facie mox deinde supinus.* Juv. *syn:* Rĕsūpīnus, rĕclīnis, rĕsūpīnātus, prōstrātus, rĕcŭmbēns, ĭnvērsus.
süpo, as: Rzucam 3.

SUPP

süppætuli oculi, *Varro. Columel. 1. aliquantum patuli.*
süppar, ăris. Rowiennik 2.
suppărăsĭtor, *aris,* pochlebuię.
suppărium, Obicie.
suppărum, Chorągiew 1. żagiel 1. Szátá biáłogłowska/ Szło/ Ciásnochá.
suppărus, Száta biáłogłowska/ Szło/ Ciásnochá.
suppĕdaneum, sub podnożek.
suppeditans, Dostáię mi.
suppĕdĭtātio, *suppeditātus ûs,* Dodawánie.
suppĕdĭto, Dodáię 1. Nákładam komu/ Dochowá tyle/ Zdołam. Zusteüren/ darreichen. *Suppedita mihi tela, vadis liventis avernis* S. *syn:* sūffĭcio, sūggĕro, mĭnĭstro.
Suppĕditatus es mihi, apud Cic: aliqui legunt. Deponens. sed variant lectiones: alii suppeditatum est mihi, &c.
suppēdo, *is.* wiátru przyrodzonego upuśćić
suppello, Cicer: corr: suppedo.
suppendeo, Wiszę 1. *supperno as.* podcinam.
suppetiæ, pośiłek/ pomoc. Hülff/ Succurs. *Qui dare suppetias modo ne fiducia cesset.* Alc. *S: Auxilium.*
suppetias, *sub* Ráta. suppĕtiātus, *ûs* pomoc.
suppĕtior, aris, Rátuię.
suppĕto, suppĕtit, Dostáie mi/ Zostáię żyw/ mam co dáć/ Mam z czego. Vorhanden/ bereit seyn. *Pauper enim non est, cui rerum suppetit usus.* H. *syn.* Præsto sum, ădsum, sŭffĭcio.
suppīlātus, Okrádziony.
suppīlo, Kradnę 1. Umykam.

suppin-

suppingo, podbiiam 1. podszywam.
suppingvis, *idem* subpingvis,
supplantatio, tr: Oszukánie/ *propriè* przewiánienie przez noge.
supplanto, Szczepie/ przewiiam przez noge/ Oszukiwam *tr.*
supplementum, pośiłek/ Dopełnienie.
suppleo, Ná to mieysce stawiam/ Dokonywam/ Dopełniam/ Dokładam 1.
supplex, pokorny. Demüthig bittend. *Supplicibus supera votis &c.* Virg. *syn.* abjectus, jăcēns, prōstrātus, sūbmissus, vel ōrāns, rŏgāns.
supplex libellus, Suplikácya.
Supplicamentum, Apárat 1. Ofiárá 2.
Supplicassis. i. supplicaveris, Plaut.
supplicatio, Prozbá/ Processyia.
supplicia, orum, Processyia/ Ofiárá 2. *& sub* Láská poselská.
suppliciter, *supplicitùs,* Pokornie. Demütiglich. *Suppliciter venerans demisso lumina Turnus,* Virg.
supplicium, Prozbá/ Karánie/ Męká 1. Leibes-straff/ Pein. *Supplicia hausurum scopulis, &c.* Virg: *syn:* Tōrmēntum, pœna, crŭciātus. *epith:* ăcērbum, sūmmum, suprēmum, dēbĭtum, jūstum, ĭnīquum, fĕrum, crūdēle, dīrūm, dūrum, sævum, atrōx, ĭmmāne, hōrrēndum, intŏlĕrabĭle, grăve, trīste, āspĕrum, ēxquīsītum, infāme, fūnēstum, fērāle, lēthāle, ācre, vĭŏlēntum, ĭnaūdĭtum. *phr.* Gĕnus mĭsĕrabĭle pœnæ, scĕlĕrum vīndēx, vel ūltrīx pœna. *v. Pœna.*
supplico, Modlę się 1. 2. Ofiáruię 2. Przyczyniam się 2. Demütig bitten. *Arida nec dubio supplicat herba Iovi.* Tib: *syn:* Dēprĕcor, sūpplex, accēdo, ōro, rŏgo, prĕcor. *v. Precor, Genua flecto.*
supplicue, i. suppliciter, Apuleius.
supplodo, *tr:* Tłumię.
supplōdo pedem, Tupam.
supplosio, Tupánie.
suppœnitet me, żal mi nieco.
suppōno, Pokładam/ Ná to mieysce stawiam/ Podrzucam 2. Námieśnika dáię/ Násadzam 1. Zástępuię kogo/ Falszuię/ Podeymuię 1. Unterlegen. *Falcem maturis quisquam supponat aristis.* Virg. *syn.* Pōno vel sūbmitto.
Suppono, recentiores Philosphi usurpant eo sensu quo Aristot. i. pro principio pono. Sic Aristot. Theophr. ex suppositione.
supporto, Ponoszę/ przywożę.
suppŏsitio, Podkładánie/ podrzucánie.
supposititia mater, Mámká.
suppŏsititius, Podrzucony/ Námieśnik.
suppŏsitōrius, Spodni. *suppositorium,* Czopek.
Suppositum, apud Grammaticos est Nominativus antecedens Verbum inter duos Rectos in Constructione positum. Apud Theologos suppositum est, ut in Christo Natura Divina iuncta est natura humana, non solum in Persona, sed etiam in supposito divino, seu hypostasi. Subsistentiam aliqui vocant.
suppŏsitus, Podrzucony / Námieśnik. Untergelegt. *Transeo suppositos, & gaudia votaque sæpè.* J.
suppostrix, sub Podrzucam.
suppressio, Duszenie nocne/ Obrywki.
suppressor, Zátrzymácz/ Przeymácz.
suppressus, cichy s.
supprimo, Tłumię/ Zátrzymawam/ Zámilczawiam/ Hámuię się/ Topię/ Taię [illegible] Unterdrücken. *syn:* ōccūlto, ābdo, sūbdūco, vel cŏērcĕo, sēdo, plāco. *v. Abdo.*
suppromo, Plaut: corr: suppromus es.
supprōmus, *sub* Nálewácz/ *&* Námieśnik.
suppromus sum, Nálewam.
suppudet, Wstydzę się.
suppurata, *orum,* Ropá/ Wrzod 2.
suppuratio, Ropienie/ Jątrzenie.
suppuratōrius, Ropiący/ Jątrzący.
suppurātus, Ropisty/ Záiątrzony.
suppūro, Jątrzę/ Ropię się.
suppus, Wznák leżący. *suppus tali, sub* Rzucam.
supputatio, Rachunek. suppūtātor, Rachmistrz.
suppŭto, Podćinam/ Rachuię się. (wsze

SUPR

sûpra, *præpositio,* Ná 2. Nád 1. Ná wierzchu. Droben/ darüber/ über. *Olli caruleus supra caput astitit imber.* Virg. *Serra supra quæ se fulcit concutit omnia motu.* Lucr.
sûprà, *Adverb:* Nad to/ Wyżey/ Wzgorę/ Po práwey.

supra-

supradictus, supra dictus, suprapositus, suprascriptus, supra scriptus, Przerzeczony.
suprêma, *orum*, Skonánie/ Smierć 1, Pogrzeb 1. Kośći zmárłych.
suprēmitas, Wierzch 1. śmierć 1.
supremò. Ostatnie.
supremum tempus, Konánie/ śmierć 1,
suprēmus, Naywyższy/ Nawiekszy/ Ostatni/ *& sub* Ostátek, Allerobrist/ letzte. *Iura, dies regnis illa suprema fuit.* Ovid: *Flebant, & cineri ingrato suprema ferebant,* Virg: *syn:* Summus ultimus. extremus,
supus, idem suppus.

SUR

Sūra, Łyst/ Kość goleniowa mnieysza,
suræ frons, Goleń.
surclus, Varr: idem surculus.
surcŭlaceus, Drewnisty/ Głobiásty.
surcŭlāris, surcŭlārius, Łatorośłny,
surcŭlāta vestis, Szátá ná strzymf.
surcŭlātim, Strefisty. surcŭlo, *as.* Obćinam,
surcŭlōse, Gałąskámi. (biásty.
surcŭlōsus. Drewnisty/ Rosochaty/ Głosurcŭlus, Łatorośl 2. 5. Gáłązká/ Trzaská 2 Kolek 1. Ein Propff-Reiß/ Schoß/ Zweig. *Pomaq; & alcinoi sylvæ nec surculus idem.* Pr. *syn:* Rāmŭlus, frŭtices, gĕrmen. *V. Ramus*
surdaster, Głuch/ *& sub* przyćiemnieyszy.
surdesco, Głuszeię. surditas. Głuchotá.
surdùm, Głucho.
surdus, Głuchy 1. 2. Słáby 2. Nieznáczny/ Niewysłuchány/ *& sub* Głos 12. *&* Farbá blada.
surgo, Powstáię 1. Wstáię/ Podnoszę 3. Wschodzę 2. Wszczynę się. Auffstehen. *Postera jamq; dies primo surgebat Eoo,* Virg: *syn:* āssurgo, cōnsŭrgo, īnsŭrgo. *phr:* Mē, vel corpus tōllo, āttōllo, lĕvo, ēffĕro, ērigo, hŭmo tōllo, sēdem linquo, Hŭmo mēmbra lĕvāre. Tēr sēse āttōllēns: cŭbĭtōque innīxa lĕvāvit. Tōllit sē ārrēctum quadrupes.
surio, is Bestwię się 2.
sūrōreclatus, sūrōriculatus, suroregulatus, suroreculatus. Strefisty.

surpiculus, meliùs sirpiculus.
surpio, contractè, Porywam. (*Fest.*
surrectus, Podnioscy/ *&* Máćicá nie wspárte
Surrĕgo, pro surgo, priscum. Fest. Sipont. (*Fest.*
Surremo, i. sumo, & surrempsit, pro sustulerit, priscum
Surrepo, idem Subrepo. Surreptio, supra Subreptio.
surreptitius, Krádźiony/ Doczwczy.
surrexe, pro surrexisse, Horat. contractio Poetica.
surrigo. *is,* Podnoszę/ Nástorczyć/ Strzepię Auffrichten. - - *Totidem ora sonant, tot surrigit aures.* Virg.
surripio, Krádnę 1. Porywam, Verstehlen *Surripuere viros exactaque viscera ferro,* Per. A. *syn:* Fūror, rāpio, ērĭpio, sŭbdŭco.
surrŏgātio, Zasádzenie.
Surrogator, Surogátor.
surrŏgo, Ná to mieysce stawiam/ Nástępcę dáię/ Ná to mieysce obieram.
sursum, Wzgorę 1. 2. sursum versus, *idem.*
sursum deorsum. Tám i sám.
sursum loca, Gorá 2. sūrus, Kol 1.
sūs, *suis, & sueris commune,* świniá. Ein Schwein/ Sau. *Fiet enim subito sus horridus, atraque tigris,* Virg. *syn.* Pōrcŭs, pōrca. *epit:* īmmūndus, fœdus, tūrpis, sōrdĭdus, lŭtŭlēntus, cœnōsus, ōbscœnus. pĭngvis, tārdus, īgnāvus, lēntus, grăvis, sētōsus, sētĭger, hīspĭdus: lŭto sē vŏlūtāns. *vide Porcus.*

sus fœta, sus plena, Prośna świnia (ćieć
susceptio, Podeymowánie/ Zaczęćie 1. Przysusceptor, Przyimacz/ Przechowywácz/ Naymacz/ Kmotr.
suscēptus Przyiaćiel, *suscio, Plaut. corr: scio.*
suscĭpio, Przyimuię 1. 2. Podeymuię się/ Biorę/ Poczynam/ Vymuię się zá co/ Obalam ná się. *& in* Dopuszczam się/ Wesło w obyczay. Auff sich nehmen. - - - - *Mei legatus suscipe causam,* Ovid: *syn:* excĭpio, rĕcĭpio, ādmitto, vel āggrĕdior, ādŏrior, īncĭpio. *phr:* Rēs āntīquæ laudis ēt ārtis īngrĕdior. Nōbile ŏpus mōlīri. Nŏvōs āssūrgĕre īn ausus. Nŏvo tēntāre mōlīmine vīres. *V. Aggredior, & Incipio*
suscitābulum, Pokudká 1. Wachel/ Proch 2.
suscito, Budzę/ Pobudzam/ Rozdymam/ Potuszam. Erwecken/ auffwecken. - - -
Sopitos

- - - Sopitos suscitat ignes. Virg: *syn:* excito, exsuscito. *v. Somnium excutio, Excito.*

suspectio, Podeyrzenie.

suspectò, Podeyrzliwie. (mam.

suspecto, *as,* Wzglod mam/ Podeyrzenie

suspectus, *ti,* podeyrzany.

suspectus, *us,* Wzglodanie/ patrzenie ubożne/ przypatrowanie/ podziwienie.

suspendeo, es, Wiszę. *suspendiculum,* Kolyszka.

suspendiosus, Szubienicznik

suspendium, Szubienica 1. Obleszenie.

suspendo, Zawieszam 1. 2. Obiesić 1. 2. Odkladam 2. Trzymam 5. *& sub* Krzyżuię. Auffhencken/ auffschieben. *Laurenti divo, & votas suspendere vestes.* Virg. *syn:* Fune in altum tollo, erigo, effero, vel strangulo. *phr:* Laqueo con stringere fauces. aptare vincula collo. Cum aliquis laqueo collum nudatus amator. a trabe sublimi triste pependit onus. *v. Strangulo, Pendeo, & Crux*

suspensio, Zawieszenie 1. Wątpienie/ Sklep

suspensura, Sklep. 1.

suspensus, Zawieszony/ Wątpliwy/ Ni go ráz/ ni go sam. Auffgehenckt zweiffelhafftig. *syn:* sublatus, erectus, pendens, pendulus, vel dubius, sollicitus, animi pendens, incertus, anceps, an bipitus.

Suspicabilis. i. praesumabilis, opinabilis. Ecclesiastici 11. *ut aliqui liquid pro injustis habetur. quae lectio melior est, apud LXX.*

suspicatrix, suspicax, podeyrzliwy.

suspicio, *onis,* podeyrzenie. Argwohn/Muthmassung. *Oblinitur minime si qua est suspicio rima.* M. *Suspicione paru, ne create, ludimur, inquit.* Cur. N. *syn:* Conjectura, opinio, dubium *epith:* Falsa, fallax, incerta, vera, certa, tacita, prudens.

suspicio, *is,* Podeyrzenie mam / Wzglądam/ Skoma mi 2. Dziwuię się/ Waże sobie. Ob sich sehen/ von unden auff ansehen. *Aenea ait, & fastigia suspicit urbis.* Virg. *syn:* Sursum aspicio. *v. Aspicio.*

suspiciose, Podeyrzenie.

suspitiosus, podeyrzliwy/ podeyrzany.

suspicor, podeyrzenie mam. Argwohnen. *Et miser in tunica suspicor esse virum.* Prop: *syn:* Auguror, conjicio, opinor, arbitror.

suspiratio, suspiratus, *us,* Wzdychánie.

suspiriosus, Dychawiczny.

suspiritus, us, Wzdychánie.

suspirium, Wzdychánie/Dychawica. Seufzer/ Seufftzung. - - - *Dederit tota suspiria nocte.* Tib: *syn.* Gemitus, singultus, luctus, lamentum. *epith:* Aegrum, anxium, triste, fadum, moebundum, sedulum, maestum, stridulum. *v. Suspiro, Gemitus, Fletus.*

suspiro, Wzdycham 1. 2. Dyszę 2. Seufftzen. *Te tenet absentes alios suspirat amores.* Tib: *syn.* Gemo. *phr.* suspiria do, edo, duco, traho, mitto, emitto, tollo, jacto, suspirans, imoque trahens pectore vocem. anxia pervigili ducit suspiria [illegible] Longis singultibus ilia pulsat. suspiria pectore ab imo, cura, dolorque trahit. Tristi pectore suspiriis rumpere. Suspirat ab imo pectore, Suspiria duxit ab imo pectore. assiduo tenduntur spiritu planctu. *v. Gemo.*

SUST

sustendo insidias, Zasadzam się

sustentacula pedum, Strzemię 1.

sustentatio, Zatrzymánie 1. Odwłokánie/ Ożywienie/ Oczekiwánie.

sustentatus, *us,* Wspieránie.

sustento, Podpieram / Wytrzymáć/ Wspomagam/ żywię/ 2 4. Podeymuię/ Żádam się 2. Nakładam komu/ Wytrwáć 1. Trzymam ná sobie/ wychowywam się/ poblażam. Ernehren/ auffenthalten. *syn:* alo, nutrio, pasco. *v. Nutrio.*

Susterna, melius Fusterna.

sustinentia, Cierpliwość.

sustineo, Zatrzymawam 1. 5. Podeymuię 2 Hamuię/ Zwłaczam/ Opieram się/ Podpieram 1. 2. Ortzymać się 1. Wytrwáć/ Dostawam 2. Pocierpieć/ Ponoszę/ Przewodzę ná sobie/ Cierpię 1. Żywię 2 4 5. Zachowuię 2. Trzymam ná sobie/ Pokaże się komu/ Jestem temu/ Stoię o swey mocy/ Odsiadam 2. Pracuię/ Mogę 2. Wytrzymáć/ Zástępuię kogo/ Przod mam/ Nie dáię 1. Dulden/ leyden/ auffsichen. *Edidit, aetherios humero qui sustinet orbes.* Virg. *syn:* Fero, gero, vel tolero, patior, vel fulcio, sustento, vel tueor, defendo, propugno.

suſtollor, Pyſznię ſię.
suſum pro surſum, & suſus verſus, Wzgorę.
sŭſurrātio, ſuſurramen, Szept.
sŭſurrātor, Szemtacz/ Zauſznik/ Obmowcá/
sŭſurro, *as,* Szepcę. Rauſchen/ murmeren. *Tum ſonus auditur gravibr, tractimq; ſuſurrant.* Virg. *ſyn.* Mūrmŭro, ſtrĕpĭto, crĕpĭto. *phr:* Sŭsūrrum ēdo, ciĕo. Plăcĭdis īmmūrmŭrat ūnda sŭsūrris. Quĕrŭlo cădit ūnda sŭsūrro. Sŏpōrĭfĕros tĕnui ſtrīdōre sŭsūrros ūnda cĭet. ărgūto ſtrĕpĭtānt mūrmŭre rivi. sibĭlat mōlli ſȳlva sŭsūrro. et Zĕphȳro nĕmus ōmne dăbat ſpīrānte sŭsūrros. ūnda lĕvi sōmnūm ſvādēbit īnīre sŭsūrro, vel Tăcĭtas aurĭbus cōmmitto vōces. ōccŭlto crimen māndāre sŭsūrro.
sŭſurro, *onis,* Szemtacz/ Podſzeptywacz/ Zauſznik/ Obmowcá 2. suſurrum, Szept
suſurrus, *ſubſtant: idem, &* Szum, Gemurmel. Geräuſch. *Stridere ſecreta diviſos aure ſuſurros.* H. *ſyn.* Mūrmur, ſtrĕpĭtus, sŏnitus, sŏnus. *epith:* Lēnis, lĕvis, mōllis, blāndus, grātus, plăcĭdus, tĕnŭis, sōmnĭfer, sŏpōrĭfer, gărrŭlus, ărgūtus, quĕrŭlus, raucus, flŭviālis. *phr:* ărgūtus rīvi ſtrĕpĭtus, vel fūrtīvæ mūrmŭra vōcis. Tăcĭtæ vōces *ſ. Murmur, & Suſurro,*
suſurrus, adiect: Obmowny.

S U T

sutans, atis, sūtās, *atis. ſub* Szwiec.
sūtēla, *tr:* Sztuká. *al.* Szew/ Szycie.
sūterna, sūtrīna, Szewſki wárſztát.
sūtilis, Szyty. Genäet/ geſtickt. *Sutilis aptetur decies roſa crinibus ut ſit.* M.
sūtor, Szwiec. sutorium atramentum, Koperwás/ *an* Dziegieć?
sutōrius ſutrinus, Szewſki.
sutrīnum, Szewſtwo. ſwanie,
sūtūra, ſutum, Szew 1. 2. Szycie/ Przeſzy-
sutura vulneris, Záſz. sutus, *ti,* Szyty.
suum, Własna rzecz/ Máietność.
suuſ-met, Swoyże.

S Y

syăgrus, *Gr:* Wieprz dźiki morſki/ Dáktyl 1.
sycaminon, *n.* ſycaminos, *f. Gr: arbor & fructus.* Morwá/ & Figomorwá.
syce, *es, Gr:* Cieczenie uſtáwne/ Járy mlecz.
sycites, *æ, m, Gr:* Figowe wino/ Wino robione/ Figowáty kámień.

sȳcŏmŏrum, *Gr:* Figomorwá owoc.
sȳcŏmōrus, *f. Gr:* Figomorwá drzewo/ Figomorwá.
sȳcŏphanta, *æ, m. Gr:* Szálbierz/ Fránt/ Oſzkárżyćiel/ Potwarcá.
sȳcŏphantia, *Gr:* Szálbierſtwo.
sycophantiosè, Szálbierſko.
sycophantiſſo, ſycophantor, Szálbieruię.
sydus, vidè ſidus. vel ſtella.

S Y L

Syllabæ longæ nota, lineola tranſverſa, vocali incumbens. ā *Priſcian: Donat.*
Syllabæ brevis nota, dimidii circuli pars ima, vocali imminens. ă *Priſcian. Donat.*
syllăba, *Gr:* Słowá część. (nek,
syllăbārius, *ſub* Sylábizuię/ & Gregoryánek,
syllăbātim, Wyráźnie/ *& ſub* Słowá część.
syllabizo, *Gr:* Sylábizuię. (części,
syllăbus, *Gr:* Regeſtr 1. syllepſis, *Gr:* Po-
Syllepſis item, Grammatica figura. Donat. Diomed. i. Comprehenſio, ſeu Conceptio, cum Verbum vel Adiectivum cum digniore genere, perſona, numero convenit, vel cum diſſimiles clauſulæ uno Verbo copulantur, quod digniori reſpondeat.
syllŏgiſmus, *Gr:* Dowod.
sylva, *ut aliqui ſcribunt ex Græca origine rectè* Lás. Ein Wald. *Sylvarumq; tremor, tacitâ qui fraude ſolebat.* M. *ſyn:* Nĕmus, săltus, lūcus. *epith:* Nĕmŏrōſus, vĭrĭdis, vĭrēns, vĭrĭdāns, frōndōſa, frōndĕa, frōndēns, cŏmāns, ūmbrōſa, umbrĭfĕra, ōbſcūra, ŏpaca, nigra, nigrāns, cæca, ātra, prŏfūnda, tăcita, sĭlēns, sēcrēta, ărcāna, ānxĭa, dēnſa, ſpătiōſa, āmpla, vāſta, īncīdŭa, dēsērta, hōrrĭda, hōrrēnda, ſacra, āntīqua, vĕtus, vĕtūſta, sāxōſa, incūlta, aſpĕra, frāgōſa, ămœna, jūcūnda, ŏdōrāta, mȳrtĕa, laurĕa. *phr:* Sȳlvārum, nĕmŏrum ſecēſſus, sĭnus, lătēbræ, ūmbræ, dūmēta, vĭrēta. Nĕmŏrum săltus. sāxōſis nĕmŏra ălta jŭgis. ūmbrōſi nĕmŏris lătēbræ sēcrēta, ăbdĭta. Jŭga frōndĕa ſylvis, săltus, ēt lūſtra fĕrarum. Nĕmus ărbŏrĭbus dēnſum, Sȳlva hōrrĭda dūmis. ŭbi plūrĭma frōndet ărbor, ēt ingēnti fŏlĭōrum ēxŭbĕrat ūmbra.

S Y M

symbŏla, *vel e, Gr:* Skład 1. Zbieránie rzeł/ Spuſzczánie 5. (ná co,
symbolam do, Dáię ná rzod/ Składam ſię
symbŏlicè. Táiemnie,

symbŏlĭcus, *Gr:* Tájemny.
symbŏlōnes hi sub Składácz.
symbŏlum, *Gr:* Godło 1. Grot 2. Herb/ Hásło/ Intercyzá/ Pierśćień/ Znák/ Cechá 2. Inwestytútá/ *an* Skład 1.
symbŏlus, Cyrograf/ Znák 9.
symmĕtria, *Gr:* Proporcya 1.
symmestes, *æ, m, Gr.* Sektetarz.
sympăthia, *Gr:* Skłonność/ przyrodzoná.
symphōnia, *Gr:* Melodya/ Brzęk 1. Zusammenstimmung. *Vt gratas inter mensas symphonia discors. syn:* Concentus. *v.* Musica.
symphōnĭăca, *Gr:* Bielun.
symphōnĭăcus, *Gr: subst:* Muzyk. (zyczny
symphoniacus, *symphonicus, adiect: Gr:* Mu-
symphrādæ, symphrātides, symphrātores, *Gr: in* Rodowy.
symphўtum, *Gr:* Oman/ żywokost.
sympīnium, idem simpinium.
symplēgas, *ădis,* symplegma, *ătis, Gr:* Spleciente/ Powikłánie.
sympŏsiarchus, *Gr:* Márszałek weselny.
sympŏsium, *Gr:* Biesiádá.
symptōma, *Gr.* Choroby przybywánie.
sympulum, *lege* simpulum.

S Y N

Synæresis, *figura Grammatica & Poëtica. i. Contractio, eadem* Episynalœphe, *conglutinatio & contractio. Diomedi cùm duæ vocales in unam contrahuntur non mutatæ, (quo à Crasi differt, quæ duas vocales aut diphthongos in tertiam diversam contrahit) eadem Mario Victorin: & Phaëton dissyllabum, pro Phaëton, trisyllabo.*
Synăgōga, *Gr:* Kośćioł stárego zakonu.
synăgris, *idis, Gr:* Zybák rybá.
synallagma, *Gr:* Kontrákt/ Zamiáná.
Synălœphe, *Quintil: Caris. Figura, cùm duæ vocales diversis in dictionibus concurrunt, & altera, nempe prior, eliditur. v.* Apostrophus.
synănche, *es, Gr.* Skwináncya.
synăpothnescontes, *Gr: sub* Máśłokowie.
synathrœsmus, *Gr:* Kupá 1. *Item figura Rhetorica Quintil: & Rutilio: plures dictiones simplices vel coniunctas ad idem significandum congerens.*
synaxis, *is, Gr:* Konwent.

syncellita, æ. B. Spółmieszkániec.
Syncellus, sygcellus, syggellus, proximus Patriarchæ & mortui successor. Congellus in Martyrologio, idem à cellæ e in g verso. Meurs.
syncĕrastum, Potráwá/ śnieodna rzecz.
syncĕrastus, *Gr:* Tłusty/ *&* in Potráwá/ *&* in Wybitam.
syncerus, lege potiùs sincerus.
synchōresis, *Gr:* Pozwolenie. *Item figura, eadem* Epitrope.
synchrŏnus, Rowiennik 2.
synchўsis, *Gr:* Pomieszánie. *Item figura Donato: Hyperbasi species valde confusa & obscura.*
synclēticus, *Gr:* Senator.
sinciput, lege sincipit.
syncŏpe, *Gr:* Omdlewánie/ Upádnienie 3. Zsiekánie. *Item figura Donato Priscian. literam vel syllabam è medio dictionis tollens. ut Paula. Dixti, pro dixisses.*

syncrētismus, *Gr:* Ráptur 3.
syncrisis, *Gr:* Rownánie. *Item figura Rutiliano eadem Antithesi.*
Syndĭcus, *Gr:* Syndyk.
Synecdoche, Figura Grammatica, & Rhetorica. Caris. Donat. Diomedi plus minusve pronuntians quam significari, vel unum ex alio quomodocunq. intelligens. Denominatio. Cicer.
synecphōnesis, *vide* synæresis. (Rádá
synĕdria, *Gr:* Siedzenie 2. Zgromádzenie/
synedrion, *Gr:* Rádá pospolita.
synedrus, *Gr.* Senator.
synĕphēbus, *Gr:* Rowiennik 1.
synephites, corr: synnephites.
syngrăpha, *Gr:* Cyrograf 1. Intercyzá.
syngrăphum, Intercyzá.
syngraphus, *m, idem, &* Pászport.
synnĕphites, *æ, m. gr:* Mleczny kámień.
synŏchitis, *idis, gr:* Czárowniczy kámień.
synodale, B. sub Swiętopieterze.
synŏdia, *Gr:* Rozmowa/ Schadzká.
synodica luna, Księżycá zaśćie.
synŏdicus, *Hieronym: ad synodum pertinens, Gr:*
synŏdita, *æ, m, Gr* Spolibracy. [zgodny

synodium, *concentus unà & tibia. Diomed: con centus imparibus tibijs. Donat.*
synŏdon, synŏdontes, *æ, Gr:* Zebak ryba.
synŏdontis, *idis, Gr:* Tuńczyk ryba.
synŏdontĭdes, *æ, Gr: sub* Zebak.
synŏdus, *di, f. Gr:* Ziazd.
synodus, *ontis, m. Gr:* Zebak ryba.
synœceosis, *figura diversas res conjungẽs. Quintil. Rutilio*
synonymia, nominis communio. Aquila. Figura, verba idem sonantia congregans.
synonymum, Synonyma, Carisi. Diomedi, sunt quæ pluribus loquelis idem significant. Ensis. Mucro. Gladius eadem Polyonyma, & Univoca vocantur. opposita his Homonyma.
synopsis, *is, f. Gr:* Rejestr.
syntagma, *tis, n. Gr:* Księga. (Księgá.
syntaxis, *is, Gr:* Skład 1. Pobot / Szyk /
Syntaxis item pars Grammatices, voces simplices ex regulis vel usu bono iungens & ordinans.
syntecticus, *Gr:* Suchoty ćierpiący.
syntĕrĕsis, *Gr:* Záchowánie / Sumnienie.
syntexis, *is, eos, Gr:* Suchoty choroba.
synthēma, *n. Gr:* Paßport / Godło 1. Znák wojenny 2. Hasło.
synthĕsis, *Gr:* Składánie / Szátá biesiádna. *Ibidem alia significatio,* Puzdro.
Synthesis, item apud Grammaticos recentiores, figura cùm Verbum vel Adiectivum cum Substantivo significatione non voce consentit, Poëtis & Historicis frequentior.
syntŏmia, *Gr:* Záćiekánie / Krotkomowność. *Item Figura Oratoria, Circumcisa expositio. Quintil. Energia aliqui subiiciunt.*
syphilis, *idis, f.* Frácá.
syræum, *lege potius siræum.*
syrbe, *Gr: sub* Koś koś.
syricum, *Gr:* Sándárákă.
syringias, *æ, m, Gr:* Trćiná.
syringites, *æ, m. Gr:* Zdziebłny kámień.
syrites, *æ, Gr:* Wilczy kámień.
syrma, *tis, n. Gr:* Rucho / Szátá komedyálna / Szátá długa. der Schwantz an den Kleidern. *Musa nec insano syrmate nostra tumet. M. epith:* Longum, fluens, trăgicum, măgnĭficum pūr pŭru. *phr:* Longo sȳrmăte vĕrrĭt hŭmu m.

syrpe, *lege sirpe.* syrpus, *lege sirpus.*
syrtis nivalis, syrtis arenosa, Zámieć.
syrtites, *æ, m, Gr:* Gwiazdeczká kámień / & Kárbunkul. *syrupus,* Syrop.
syrus, Grubá 1. Miotłá 1.
syrus, pro suro, priscè. Ennius, Varr. Turneb.
sysitos, *Gr:* Społżyiący.
sysitietæris, *idis. Gr:* Wspólne śiele.
systŏle, *Gr:* Skurczenie. *Item figura Poetica Donato, Carisio, quâ, longa ob metri necessitatem corripitur. apposita ei Ectasis.*
systylos, *Gr:* In Filárowánie, & Ná filárách.
syzygia, *Gr:* Złączenie / Pará wołow.
Sz, *pro Sed, vel scilicet, nota fallax in veteribus Apuleij editionibus. Celius. Vide Verrepæum. l. 5. de Orthographia, ubi plura talia inepta ponit & damnat.*

TAB

TAbăca, Bielun cudzoziemski.
Tăbānus, Bąk 2. *non* Szik.
Tabefacio, Wysuszam.
Tăbella, Deszczká / Tabliczká / Wotowa tabliczká / Księgá / Grzanká / Obrazek 3. Posadzká.
Tabellaria lex, *sub* Wotowa tabliczká.
Tăbellarius, *subst:* Kursor / Okurent / Posłániec / Pisárz 1.
Tabellarius, *adiect:* Posełski. (pisek.
Tăbellio, *onis.* Kursor.
Tābeo, Schnę / 1. Niszczeię.
Tāberna, Budá / Kramnicá / Drewnia 1. Gospodá 1. Eine Herberg. *Fixa catenata fluit compage taberna. Juv. syn.* Caūpōna, pŏpīna. *epith:* Fāmōsa, ōbscūra, ăpērta, cōmmūnis, pătēns, īnsignis, sōrdida, ēbria, lāscīva, mădida, bĭbŭla, ărcāna, ūncta, pinguia.

Taberna carnaria, Jatki mięśne.
Taberna coquinaria, Kuchnia mieyska.
Taberna diversoria, Gospodá 1.
Taberna libraria, Księgarnicá.
Taberna meritoria, Kárczmá.
Tabernăcŭlum, Namiot 1. Játá / Kuczká / Mieszkánie / Przybytek. (Budkarz
Tăbernārius, *substant:* Szynkarz / Kramarz /
Tabernarius, *adiect:* Podły / Sprośny.

tăbernŭla, Kramnicá/ Kárczmá.
Tābes, Suchoty/ Suszenie/ Vschnienie/ Zacżątá Stárość z. Jad/ Sok 1. Schwindsucht. *Hic quos durus amor crudeli tabe peredit.* Vig. *syn:* Măcies, vel tābum. *epith.* Pāllĭda, līvĭda, mōrtĭfĕra, fūnĕsta, hōrrĭda, hōrrĕnda, tūrpis, dēfōrmis, nĭgra, dira, pēstĭfĕra, crŭēnta, lūrĭda, flŭēns, flŭĭda. *phr:* Tīnctăque mōrtĭfĕra tābe săgitta mădet. Hōs nĕcat āfflātu. fūnĕsta hos tābe vĕnēni.
tabes salsa, Rosol 3.
tābesco, Topnieie/ Schne z. Suchoty mam/ Táię 8. Niszczeie/ Vbywá. Schwinden/ auszehren/ dörren. *Tabescat, neq; se majori pauperiorem.* Hor: *syn.* Tābĕo, cōntābēsco, ēxtābēsco, lāngvēsco, lāngvĕo. Tābe pĕrĕdor, cōnfĭcĭor. *Vide Macer.*
tābidus, Suchoty cierpiący/ Táiący/ *Item* Suchoty czyniący/ Niszczący/ Psuiący. Faul/ Schwindsüchtig. *Dabam, subito cum tabida membris.* Virg. *syn.* Măcer, măcĭlēntus, vel tābĭfĭcus. *v. Macer.*
Tabificabilis, Suchoty czyniący/ Niszczący/
Tābĭficus, Záráźliwy/ Suchoty czyniący/ Psuiący/ Niszczący/ Topiący.
tābĭtūdo, Suchoty chorobá.
tāblīnum, Szafa/ Metryká.
tābum, *à tabum, in* Ropá/ Posoká.
tăbŭla, & tabulæ, Tablicá 1. Morsele/ Ksiegá/ Zapis/ Reiestr prywatny/ Málowánie Plác prożny/ Cyrograf/ Tarćicá/ Grządká/ Spisek/ Moniment/ *& sub* Faldowánie/ *&* Flák. Ein Brett/ Tafel. *Exiguis tabulis & Gemma fecerit uda.* Juv. *syn.* Tăbĕlla. *epith:* sēctĭlis, pĭcta, ōrnāta, dĕcōra, pŏlīta, mūnda, splēndĭda, pēndŭla, ăpēllæa,
tabula auctionaria, *sub* Przedáy.
tabula cerata, Kśiąszki kámienne.
tabula damnatoria, Skazenie 3.
tabula geographica, hydrographica, Mápá
tabula marginata, Ramá z deszki.
tabula sectilis. Deská 1.
tabulæ pleuritides, Reiestr u organ.
tabulæ supremæ, Testáment.
tăbŭlāris, Tabliczny.
tăbŭlārium, Kancelárya/ Metryká/ Probá.
tăbŭlārius, Pisarz z. Ráchownik/ Pieczętarz.
tabulata provolantia, Podśienie.
tabulata vestium, Faldowánie.
tabulātim, Tablicámi/ Rzedámi/ Czworogránisto/ Rozdźielnie.
tăbŭlātio, Pokładánie 1. Sytrowánie.
tabulātum, Tárćicámi nákrycie / Pokład z. Piętro 1. 8. Przesło z. Rosztowánie / Faldowánie/ śiadło/ Gálerie 1. Rząd z. Altána.
tabulatum vestium, Strefá.
tăbŭlātus, Táréicámi pokładány.
tăbŭlīnum, Wiecżernik.
Tăbŭlo, as, Tárćicámi pokładam.
Tābum, Posoká/ Ropá. Eyter. -- *Sanie, tabo; fluentes.* Virg. *syn.* Sănĭes, tābes. *epith:* Cōrrūptum, putre, fœdum, crāssum, crŭēntum, ātrum, tūrpe, nigrum, dēcĭdŭum, tōrpēns, īnfāndum, flŭĭdum, trīste, cōncrētum, lūrĭdum, pēstĭfĕrum, putrĭdum, fœtĭdum, ſtīllāns, lĭquĭdum. *phr.* Stīllāntis tābi sănĭes. Vūlnĕre mānāns, ſtīllāns, flŭēns sănĭēs. Tūrpi tābo flŭēns, ſtīllāns, āspērsus, īnfēctus, squāllĭdus. Crāsso squāllēntia tābo. Cōrpŏra tīngēbant flŭĭdo ſtīllāntia tābo.
Tabus, Ropá/ Posoká.

TAC

tăceo, Milczę/ Zámilczeć. Schweigen. *Fingere qua non visa potest, commissa tacere.* Hor. *syn.* Sĭleo, cōntĭcēo, ōbmūtēsco. *v. Sileo.*
tăcĭtē, tacĭtō, Milczkiem.
tacitum, Táiemnicá. (trzymánie.
taciturnĭtas, Milczącość/ Milczenie/ Zátrzymánie.
Taciturnŭlus, Milczący.
Tacitulus, apud Varr: lepit Lambin.
tacĭturnus, taciturnissimus, Milczący/ Powśćiągliwy z. Verschwiegen. *Qui sermone placet, taciturna silentia vitet.* Ovid:
tăcĭtus, Potáiemny/ Skryty 1. Cichy z. Der da schweiget/ still. *Monstravit tacitas hostibus ille vias.* M. *syn:* Tăcēns, sĭlēns, mūtus, tăcĭturnus, vel ōbscūrus; lătĭtāns, ābdĭtus, sēcrētus, ārcānus, vel ŏmīssus, prætĕrmīssus.
tactilis, Dotkliwy. tactio, Dotknienie.
tactus, *us,* Dotykánie/Dotknienie/ Łechtánie.
tactus, *ti,* Poruszony 1. Piorunem uderzony.
tæda, Sosná tłusta/ Łuczywo/ Pochodnia/ Gody.

Gody. Eine Fackel/ *Ardentes tædas alii ad fastigia jactant.* Virg. *syn:* Fax, Lampas, lychnus, funale. *epith.* Pingvis, cerea, lucida, pinea, cerea-ta, fumans, corusca, teres. *phr:* Tædisque vias ornare coruscis. Castis adolet dum altaria tædis. *vide* tæda cerata, świecá woskowa. (*Fax,*

tædet me, tædescit, Teskni ſię / Mierzi ſię czym. Es verdreust mich. *Mortem orat, tædet cœli convexa tueri.* Virg. *syn.* Piget, pertæsum est. *phr:* Tædio, fastidio, afficior, animum tædia subeunt, capiunt. Tanta mea si te ceperunt tædia laudis.

Tædio, as, Tesknie. tædiosus, Tęskliwy.

tædium, Tesknicá. Verdruß/ überdruß. *Tanta mea si te ceperunt tædia laudis.* Virg: *syn:* Fastidium, satietas, mœror, mœstitia. *epith.* Longum, iners, ignavum, langvidum, langvens, acerbum, grave, triste, molestum.

Tædulus, Teskliwy/ Cekliwy/ Brzydki/ Nienawistny/ Przekwintarz.

Tena, è Græco, Bindá/ Wieniec poczesny.

tænia, *Gr:* Przepaská/ Bindá 3. 4. 7. Wieniec poczesny/ Tkánicá/ Korona krolewska/ Gliſtá/ Plámá/ Pręgá/ Zámiek/ & *sub* Papier f. Szzot 2. Ein Haarschnur. *Aurum ingens coluber, fit longæ tænia vittæ.* V. *epith:* Tenuis, longa. *v. Vitta.*

tæniacæ, *ha,* Szzot 2.

tæniola, Przepaská f. Bindá 3.

Tapocon, apud Festum, est genus scribendi deorsum versus, ut nunc dextorsum scribimus. Antoni. Augustin: Gufrea: putant hoc tale quid esse quale est Acrostichis Sibyllæ apud Cicer. 2. de Divinat. Oedipode opus est ait Scalig. *Teter, idem Teter.*

tagax, Rußiágcy ród/ Smyk 2.

tagenia pisces, *Gr. sub* Smáżony.

Tago, is, priscum, Dotykam ſię/ Ruſzam.

talaria, *orum,* Obow/ Choboty/ Kostká.

talaris, Do kostek/ *sub* Do kolan.

talaris tunica, Száty długa.

talarius, Kutowy/ Kostecki.

talarius ludus, Kutowgrá/ Kosterſtwo.

Talassio, Scalig. idem Thalassio.

talea, Látorośl do ſadzenia/ Ankrá/ & *sub* Zworá/ Kárbowa laſká.

talentarius, Tálentowy.

talentum, Tálent. Ein Gewicht hält 60. minas, welche thun 600. Cronen. *Hybias emuncto lucrata Simone talentum.* Hor.

taleola, Látorośl do ſadzenia.

Talia. Fest: tott. Tala.

talio, *as. Taliari dicitur lignum, cùm scinditur in taleas. (an Knowáć?) intaliari cùm præcidendo formatur. (an Zákończyć do ſczepienia w pniak?) Varro. Iuni. Sipontin.*

talio, *onis, hic,* Wet 2. Oddánie wet zá wet.

Talipedo, *as,* Łażę/ Włoczę nogi.

talis, Táki. Solch/ Sothenig. *Pendentesque genas & tales aspice rugas.* Jux.

taliter, Ták. taliter qualiter, Ták ták.

talitrum, Szczudlek. (*stki.*

talla, Cebulna ſkorká/ Cebulney ſłowki li-

talpa, *f. m:* Kret. Schermauß/ Maulwurff. *Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.* Virg. *epith:* Cæcus, niger, ater, vagus, errans, timidus, auritus *phr:* Oculis captus. Terram fodiens, sub terra faciens cubile, seu larem.

talus, Kostká nogi/ Kut 1. &

talus suppus, Kut 4.

TAM

tam, Ták bárzo 1. tam atque tam quam. Ták

tama, Ocieklość/ żyłá ocieklá (ták.

Tame, pro Tam, Ták bárzo.

tamarice, *es.* Támaryſzek.

Tamarindi Daktyl 5.

Tamariscus. tamarix, *icis, f.* Támaryſzek.

Tamdiu, idem Tandiu.

tamen, Wſzakże/ Ale/ Przynamniey. Doch jedannoch. *Hic tamen ille urbem Patavi, &c.* Virg. *syn:* attamen, verum.

tamenne? A przedśię. tameneum, tametsi A.

taminea, *vel* taminia uva, Jágodá winna leśna. (przednie.

taminia vitis, *sub* Przeſtęp biały/ & Wino

tamnacus, Márunà. tamne, Ták bárzo.

tamnus, tamus, Przeſtęp czarny.

TAN

Tanacetum, *B.* Wrotycz 1.

tandem, Wżdam/ Wżdy kiedy/ Zá czáſem. Endlich/ zuletzt. *syn:* Postremo, denique, demum, tandiu.

tandiu, Ták dlugo/ tandiu donec, Poty 1.
tandiu quandiu, Poki poty.
tango, Dotykam 1. 2. Trafiam / Przymawiam/ Poiezdzam 1. Tykam 4. Oßukiwam Ogolocić/ Docisnać/ Pomusnać/ Uspić 2. Zgádnać/ Nietrzodu párttzyć 1. & sub Dáletas/ & Dochodzi 2. Pulsu mácam/ Ránie. Anrühren. *Vota tamen tetigere Deos, &c.* Ovid. *syn:* āttingo, trācto, āttrācto, cōntingo, vel strictim, lēviter, āttingo, pērstringo, dēlibo, vel mōveo, cōmmōveo, *phr.* Mānibus cōntingĕre, Mānibus jam tāngĕret æquis, āttrectāre nĕfas, dōnec mē flūmine vīvo ablŭĕro. Tāngĕre ĕnim et tāngi nĭsi cŏrpus nūlla pŏtēst rēs.
taniatæ, Szrec 2. tanquam, Jákby.
tanti, *in singulari genitivo,* Zá tyle/ Ták drogo/ Po temu.
tanti, *in plurali recto,* Tyle czego.
tantidem, Zá tyleß/ Po temu. *Corripuit mediam Varr: apud Scalig: in Catalectu.*
Quid? quasi non cures tantidem Aristoteles. *Penta*(*meter*
tantillum, Máluczko.
tantillus, Tyluczki.
tantisper, Poty 1. Tym czásem/ Troche 2.
tantò, Tym wiecey. tantò ante, Ták dawno
tantŏpĕre, Ták barzo.
tantulo, Ták tanie. tantulum, Tyluczko.
tantŭlus, Tyluczki/ Ták máły.
tantùm, Tylko/ Tyle 1. 2. Ták bárzo.
tantùmmodo, Tylko.
tantùm quòd, Tylko nie.
tantùndem, Tyleß 1. 2. tantusdem, Tylkiß.
tantus, Tyli/ Ták máły/ Wielki.
tantus quantus, Wßystek.
Tanus, Columel. corrigit Turneb. Tamus.

TAP

tăpes, ētis, m. tăpēte, n. tăpētum, *Tapetus,* Kobierzec. Täppich. *Instratos ostro, alipedes, pictosque tapetes.* Virg: *syn;* Tāpētia, aūlæa pĕrĭstrōmāta, strāgŭla, strāta *epith:* Picti, pictūrāti, pūrpŭrei, ēxquīsīti, pūlchri, prĕtiōsi, māgnĭfĭci, splĕndĭdi, vărĭāti, Bārbărĭci, Assўrii, Bābўlōnĭci, Phrўgii, Bĕlgĭci, Flāndrĭăci. *phr:* Mūltiplĭci cōlōre vărĭāti, dĭstĭncti. Mira ārte, dōcta mānu pĭcti, lābōrāti, cōntēxti, ācu Bārbărĭca lābōrāti. Grāves aūro: vărĭis spīrāntes fĭgūris: Bārbăra fūlgēntes vēlant, vel ōrnant aūlæa pĕnātes. Pōrtĭcus aūlaīs nŏbĭlis āttālĭcis, īnstrātos ōstro, pĭctōsque tāpētes aūro cōmmūnīre tŏros, āltōsque īnfĕrre tāpētes. Pĭctūrātis dīves Brūxĕlla tāpētis.
thăphiūsius, Kámien orli.
tăpīnōsis, Gr: Pokorá. *Item figura Rhetorica Donato Humilitas magna rei. Carisio, & Prisc. rei magna contra dignitatem, humilis expositio.*

TAR

tărandus, Jeleń kosmáty. *an* Rue?
tarantula, B. sub Krzeczek.
tărătantăra, Trob dźwiek.
tărax, ăcis, m. ćietrzew. [tychle
tarda, *substant:* Drop. tardè, Pozno/ Nie-
Tardesco, Gnuśnieie/ Martwieie.
Tardigemulum senium, Gell. quasi tardum & gemens, bradysonus, aut barysonus, graviter gemens.
Tardigradus, & tardipes, Leniwy.
Tardilŏquus, Nieporywczy w mowie.
tardĭtas, Lenistwo/ Gnusnośc/ Nieochotliwość, Tępość.
tardities, Nierączość/ Nierychłość.
Tardĭtūdo, Gnusność/. tardiuscŭlus, Prżyleniwy
tardo, *as,* Opozniam sie/ Zátrzymawam, Zwłaczam 1. Pomáłu czynię / Leniwym czynię/ Bawie kogo/ Odrażam/ Nieśmiałym czynię. Saumen/ verweilen. *Tardatur, caret, & veneri timet omnia secum.* Hor. *syn.* Mŏror, rĕtardo, rĕmŏror, mŏram āffĕro.
tardor, *aris,* Ociagám się.
tardor, *oris,* Gnusnosć.
tardus, Pozny / Leniwy/ Nierychły/ Ociężały/ Niesk wápliwy/ Niedowćipny/ Tępy Wolny. Langsam/ Faul. *Desidia tardos & multo frigore pingues.* J. *syn.* Lĕntus, pĭger, ignāvus, *Metaph:* Hĕbĕs, stŭpĭdus.
tărichŏpōla, *a, m. Gr:* Kosolowych rzeczy przekupień. [wa strawa
tărĭchos, tarichus, *Gr:* Wędzonká/ Rosołowa
tarmes, tarmus, Robacy w mieśie.
tarsus, *Gr:* Przyßwá.
tartăra, *orum,* tartaria domus, Piekło.
tartăreus, tartarīnus, Piekielny. Höllisch.
Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis. Virg: *syn.* Infĕrnus, Tartărius. *&*, *Infernus.*

tartarus

tartărus, *Gr:* Piekło. Die Höll. *Tartarus horriferos eructans, &c.* Lucr.

tascōnium, Gliná zdunſka.

Tat, *apud Plautum quidam pulſans oſtium dicit.*
Tat, ecquis eſt? ecquis aperit hoc oſtium?

tatæ, A/ przyłáigc.

T A U

taura, Krowá iáłowa. taurea, Korbácz.

taureus, taurĭfer, *taurĭformis, taurigenus,* taurīnus, Bykowy.

taurīlia ludi, Wołow gonitwá.

Taurobolium, ubi taurus ſacrificio mactabatur. Turneb: ex Vet: Inſcript:

taurus, *Gr.* Byk/ Jelonek robak/ Kozzeń. Ein Ochs. *Eheu quam pingvi macer eſt mihi taurus in arvo.* Virg. *ſyn:* Jŭvēncus, bōs. *epith:* indŏmĭtus, fŭrĭōſus, fĕrōx, ācer, bēllātor, fōrtis, mĭnāx, trūx, vălĭdus, tōrvus, fŭrĭbūndus, cŏrnĭger, fŭrens, rapĭdus, tūrbĭdus, tŭmēns, dūrus, sēgnis, hōrrĭdus, fŭgāx, agrēſtis. *phr:* Cōrnĭbus pŏtēns. Mūgitu hōrrĭfĭcāns cœlum, Frōnte mĭnāns, Tērrĭfĭcis mūgĭtĭbus āĕra cōmplēns. ārmēnti dŭx, dūctor. Prōlūdens pūgnæ, pĕdĭbus qui ſpārgĭt ărēnam. Prīmo taūrus dētrēctat ărātra. Poſt vĕnit āſſvēto mōllĭs ăd ărva jŭgo. Dūro fūmans sūb vōmĕre taūrus. Frōns taūri mĕtŭēnda mĭnācis. *v. Bos.*

Tautologia, & *omoiologia, Quintil. eiuſdem verbi aut literæ, aut ſententiæ non neceſſaria iteratio. ut Euripides inducens Medeam exprobrantem ſua opera Iaſoni ſervato.*

T A X

tax, Pláſk/ Trzaſk/ & *in* Smyk 4. 2. Wybie(iam.

taxa, *æ,* Bobek drzewo.

taxa laurus, Jágodá liſtna.

taxātio, Szácowanie.

taxātor, Szácownik/ Szczypácz.

taxea, Słonina. taxeus, Ciſowy.

taxicum, *lege* toxicum,

taxillus, Kut 2. *taxim.* Pomáłu.

taxo, Szacuię/ Obmawiam.

taxus, Cis. Ebenbaum. *Arbor procera abieti ſimilis, baccas ferens venenoſas.) epith:* Nōxia, nŏcēns, fūnēſta, lēthĭfĕra, lēthālis, fērālis, fūnĕrĕa, triſtis, vĕnēnōſa, ămāra, ĭnĭmīca, bāccĭfĕra. *phr:* Tāxus sūcco mĕtŭēnda, ămantes frīgŏra tāxi.

T E

Te volo, Chcę ſám.

technа, *Gr:* Zdrádá/ Sztuká.

technĭcus, *Gr:* Rzemieśnik.

tēcŏlĭthus, Kamień/ Ná kamień chorobę/ Gąbkowy kámień.

tectè, tectius, Zákrycie/ Pokrycie/ Potáiem(nie

tector, Tynkarz/ Cieślá.

tectōriŏlum, Tynk 2. tectōrius, Tynkowy.

tectōrium, Tynk 1. & Poſadzká 3. Polepá/ Piekrzydło/ Przypráwá 5.

tectum, Dách/ 1. 2. 3 Sukmána. Ein Dach *epith.* ārdŭum, cēlſum, āltum, sūblīme, ēxcēlſum, lăquĕātum. *phr:* Tēcti cūlmen, fāſtīgium, ăpēx, vērtēx, sūmmi fāſtigia tēcti, sūmmīque fĕrit lăquĕāria tēcti. Tūrrim in præcĭpĭti ſtāntem, sūmmiſq; sūb āſtra ēdūctam tēctis. Nōn sēcus hæc rĕsĭlit quam tēcti à cūlmĭne grāndo. *v. Domus.*

tectūra parietis, Tynk 2.

tectus, Skryty 1. 2 Nákryty/ Brodáty. Bedeckt/ verborgen. *ſyn:* ōbtēctus, cōntēctus, ŏpērtus, ădŏpērtus, cŏŏpērtus, vēlātus ōbdūctus, vēſtītus, vel ōccūltus, lătēns, ōbſcūrus.

tēcum, Z tobą. Mit dir. *De grege non auſim quicquam deponere tecum.* Virg.

Teda, idem Tæda.

T E G

tēgănītes, *æ, m, Gr:* Mákaron/ Kreple / Ciáſto ſmażone.

tĕges, *etis, hæc,* Rogożá/ Mátá/ Puklat.

tĕgētĭcŭla, Rogożká/ Nákrycie.

tegeticula cannabina, Płáchtа.

tĕgīle, Sukmána. (Kaptur 1.

tĕgillum, Nákrycie/ Chálupka/ Sukmána/

tĕgimen, Nákrycie/ Odzianie/ Załoga.

tegmen, Zaſłoná 1. Nákrycie/ Odzianie. Eine Deck. *Tegmina tuta cavant capitum, &c* Virg: *ſyn:* Tĕgŭmen, tĕgŭmēntum, vēlāmen, vēlāmēntum, vēſtis, ămĭctus, īnvŏlūcrum, ŏpērcŭlum. *Vide Veſtis.*

tĕgo, Zákrywam/ Pokrywam/ Záſłaniam / Táię 1. 2. Bronię 1. Decken/ beſchirmen. *Sit tibi terra levis, mollique tegaris arena.* Hor. *ſyn:* Obtĕgo, cōntĕgo, ŏpĕrio, ădŏpĕrio, cŏŏpĕrio, vēlo, ōbdūco, vēſtio, vel ōccūlto, vel prōtĕgo, tŭeor, ēxcūſo.

tĕgula, Dáchowká 1. Poſadzká 1. Ein Dachziegel. *Ultimus ardebit, quem tegula ſola tuetur.*

tur. Juv: *epith*: Cocta, dura levis, cava, concava, coctilis.
tegularia, Czárownicá. *longum.*
tegulum, Poßycie. *e breve, à tego, si à tegula,*
tegumen, Zasłoná 1. Załogá.
tegumenta vehiculorum, Puklat.
tegumenta oculorum, Powieki.
tegumentum. Nákrycie/ Zasłoná 1. Odzienie/ Powłoká.
Tegus, oris, priscum, Grzbiet.

TEL

tela, *æ.* Płotno. Geweb/ leinen Tuch. *Lassaret viduas pendula tela manus.* Ovid. *epith*: Tenuis, textilis, subtilis: Pharia, Achemenia, Dionæa, Memphitis. *phr*: Stamina telæ, stantes radio percurrere telas. Tenui telas discreverat auro. Nec tenuem texens sublimis aranea telam. *v. Texo.*
tela araneæ, Pájęczyná.
tela jugalis, Krosná. *Tela, orum, idem.*
tela trilix, Cwelich. *propr*: Dreylich.
telamones, *hi, Gr*: Odrzwie/ Binta 3. Obraz/ Pendent.
telephium, *Gr*: Wronie másło.
telephium ulcus, Wrzod nieuleczony.
tela, *æ, gr. in* sitowy.
telicardios, *Gr*: Serdecznik 3.
telifer puer, Germek.
telinum, *Gr*: *sub* Boża trawká.
telis, *is, idis, f. Gr*: Boża trawká.
tellinæ, *Gr*: Pław 4.
telluris pondus, Prożny chleb.
tellus, uris, Ziemiá 2. Die Erde. *Vix è conspectu Siculæ telluris in altum.* Virg: *v. Terra.*
Telo, onis, Żoraw 1.
telonarius, Celnik. telonium, *Gr.* Celnictwo
telos, *Gr*: Koniec.
telum, Broń/ Pociſk 2. Strzałá/ Kolka w boku/ *&* *sub* Siekierá/ Narzędzie. Ein Pfeil/ Geschoß. *Corripuit fidus quæ tela gerebat Achates.* Virg: *syn*: Missile, spiculum, jaculum, hasta, hastile, phalarica, sagitta, ferrum, fraxinus, pinus, conus, acies, *materia pro toto.* *epit*: Missile, penetrabile, volatile, volans, vibratum, infissum, contortum, stridens, rapidum, acutum, immedicabile, sævum, infestum, fatale, vulnificum, venenatum, inimicum, lethale, lethiferum, hamatum, pennatum, velox, pernix, bellicum. Manuum, validum, cruentum, sanguineum, ferreum, fraxineum. *phr*: Teli cuspis, acumen, robur. Telum ferro micans: veneno imbutum. Rursusque trementia forti tela manu torsit. Tela ferox horrentia qualiſat. Tua conjectis fodiuntur pectora telis. Excussi torquentur tela lacertis. Telum intorsit in hostem. Telum rotat atri turbinis instar. *v. Spiculum, Hasta, & Iaculor.*
telum ansatum, Pociſk 3.
telum missile ignitum, Racá.

TEM

temerarius, Bezrozumny/ Zuchwáły. Verwegen/ frewelhafft/ unbesonnen. *Abstulerat totam temerarius institor urbem.* Hor: *syn*. imprudens, inconsultus, præceps, cæcus, audax, incautus. *phr*: animi præceps, animi fidens. Qui moriture tuis, majoraque viribus audes.
Temerator, Gwałciciel
temerè, Bezrozumnie/ Nierozmyślnie/ Nieobacznie/ Niepotrzebnie/ Niedbále/ Bez przyczyny/ Porywczo/ Bespiecznie. Verwegen. *Immemor ille Dei, temerè committere tale.* Tert:
temeritas, Nierozmyślność/ Nieobaczność/ Zuchwálstwo. Frevelheit/ Vermessenheit. *Hinc temeritate fertur in præceps sua.* (Iamb.) *syn*: imprudentia, audacia, *epith*: Cæca, stulta, demens, noxia, nocens. *phr.* Præceps furialis ausus. Aula temeraria. Furor præceps.
temeritate, *temeriter,* Nierozmyślnie.
Temeritudo. Nierozmyślność.
temero, *as,* Gwałcę/ Zarażam 1. Freventlich schänden. - - - *fluvios temerare veneno.* Ovid: *syn*: Corrumpo, coinquino contamino. *v. Maculo.*
temetum, Wino 1.
Temno, Gárdzę. Verachten. *syn*: Contemno, negligo, despicio, respuo. *v. Aspernor.*
temo, onis, Dyßel/ Plugowy dyßel/ Zwerchholtz/ deichsel. *Excutit & longè ipsum temone relinquit.* Virg.
tempe, *n. plur*: *Gr.* Poyrzenie wesołe.
Temperaculum, Przyprawa 1.
temperamentum, Miarkowánie/ Pomiarkowánie/ Gestość/ Postawienie.

temperans, Powściągliwy 1. Oszczędny/ Skromny. Mässig. *syn:* Sobrius, moderatus, abstinens, parcus, temperatus. *phr:* Parvo contentus, tenui victu utens, contentus. Cui sobria mens. Cui temperati mores. *v. Abstinens.*

temperanter, temperate, Miernie/ Skromnie 5.

temperantia, Miernosć w życiu/ Powściągliwość. Mässigkeit. *syn:* Sobrietas, moderatio, temperantia, parcitas, *epith.* Recta, honesta, utilis, casta, parca, sana, sancta, pia. *phr,* Mensæ modestia. Sobrius, modestus, moderatus, parcus, modicus usus, cultus. Sobria mens. Sobrii mores, Modicæq; dapes, et sobria pocula. Honestus, temperatus victus. *v. Abstinentia, & Castitas,*

temperatio, Miarkowánie/ Pomiar/ Przyprawá 1. Rząd 1. Pogodá 1. Komplekſya.

temperator, Rządzcá/ Przyprawiácz.

temperatura, Przyprawá 1. Pogodá 1. Rychowánie/ Postánowienie 2. 5. Gestoáć/ Komplekſya.

temperatus, Mierny/ Skromny 1. 2. Mässig. *Crispe Sallusti, nisi temperato* (Saph:) Horat:

temperies, Miernosć/ Pogodá 1. Gut temperirt/ mittelmässig Wetter. *Temperies effusa minus vel plus aget istos.* Hor: *epith:* Moderata, verna, benigna, læta, jucunda, salubris, grata. *phr:* Temperatus, benignus, aer, temperatum cœlum inter utramque locavit, temperiemque dedit mista cum frigore flammâ. Temperie cœli corpusque animusque juvatur. Tranquillaque morum temperies, teneroque animus maturior ævó. Mentisque benigna Temperies doctique sales. Vernaq; temperies semper sine nubibus aer. *v. Serenitas.*

temperius, Raniey/ Rychło.

tempero, *as,* Miarkuię/ Rządzę/ Przyprawiam 2. 5. Roztwarzam/ Przepuszczam 3. Zagrzewam/ Hámuię się/ Vymuię się 1. Wytrwáć 2. *& sub* Nie 2. Mässigen/ vermängen/ sich enthalten. *Et vastas aperit Syrtes, & temperat æquor.* Virg. *syn.* Moderor, vel abstineo.

tempestas, Czás/ Pogodá 1. Niepogodá/ Dżdżen 1. Niebeſpieczenstwo/ Zamieszánie. Vngewitter. *Quid tempestates autumni & sidera dicam?* Virg. *syn:* Procella, nimbus, turbo, hyems, *epith:* Stridens, sonora, turbida, fœda, aspera, horrida, horrenda, nimbosa, picea, obscura, atra, opaca, repentina, inopina, terribilis, minax, minitans, insana, hyberna, præceps, adversa, immitis, sæva, effusa, tristis, furens, æquorea. *phr:* Maris æstus, pericula, facies aspera, ira, furor, rabies, fragor, horror. Non tractabile tempus. Cœli aspera tempestas. Hybernæ minæ, procellæ. Cœli ruina. Hyems aspera ponti. Marinus casus. Unda minax. Ventorum furiæ. Imber noctem hyememq; ferens, Tempestas agens hyemem. Imbribus atris læva tempestas. Toto tempestas furit, sævit æquore. Nimbis et grandine fervens. Stridentibus horrida nimbis, tempestas ventosa furit. Fertur ab immenso tempestas horrida cœlo, effusis imbribus atris Tempestas sine more furit, tonitruque tremiscunt Ardua terrarum, et campis ruit æthere toto. Turbidus imber, aqua, densisque nigerrimus undis. Et vespere ab alto consurgunt venti, atque in nubem cogitur aer. Intonuere poli, & crebris micat ignibus æther. Nigrantesque polos, et turbida nubila torquens. Simul et nubes, et grandinis iras, fulminaque et tonitru, nimbos et conciet atros.

tempestive, W czás 2 Zá czásu.

tempestivitas, W czás 1. Pogodá.

tempestivius, Raniey.

tempestivus, Rány/ W czesny 2. Pogodny/ Mierny/ Vcieszny/ Sposobny. Recht zeitig. *Et tempestivum pueris concedere ludum* Hor: *syn:* Maturus, vel commodus, opportunus.

Tempestuosus, Burzliwy/ Niepogodny.

Tempestus, *Festo pro Tempestivo.*

templum, Rownia/ Kráiná/ Podniebie/ Podniebienie/ Niebo 1. Wysokość/ Kościoł 2. Grob/ Látá dáchowa. Eine Kirch Tempel. *Esse aliquod numen templis, aræque rubenti.* Juv: *syn:* Delubrum, fanum, ædes, sacrarium, sacellum, adytum. *epith:* Religiosum, sacrum, sanctum, pium, nobile, laqueatum, auratum fulgens, marmoreum, excelsum, altum, arduum, sublime, inclytum, augustum, venerabile, ingens, pictum, magnificum, pulchrum, operosum, celebre, amplum, spatiosum, immane, dives, vetustum, antiquum. *phr.* Sacra domus, ædes, sedes, sacratæ arces, sacræ ædes, sacra tecta, limina, loca. Templi penetralia sacraria. sacræ tecta verenda domus. Templum donis opulentum. Thure vaporatum. Auro laqueatum Solido de marmore templa instituam. Religiosa Dei limina. Structum Pario de marmore templum. Tum medium claro surgebat marmo-

mārmŏre tēmplum. Tēmpla mănēnt hŏdiē vāstis innīxa cŏlūmnis, pērque quătērdēnos ītur in illa grădus.

temporālis, Doczesny/ Zawiety rok.

Temporāliter, temporarie, Docześnie.

Temporaneus, sub Rány.

tempŏrārius. Doczesny Nieſtateczny.

tempore, Zá czasem/ Wocemgnieniu/ Wczás

Tempŏrius, Rychlo. *temptor,* Gárdźiciel.

tempus, ŏrĭs, *n.* Czás 1. 2. 5. 7. 8. Przypadek 2. Stron. Die Zeit. *Temporibus defuncta videt fastidit & odit.* Hor: *syn:* Ætas, ævum. *epith:* irreparabile fŭgiēns, fŭgāx, fŭgitīvum, vŏlūbile, lābēns, vēlōx, sŭbĭtum, cĭtum, præcēps, mōbĭle, răpĭdum, īnstăbĭle, lōngum, brĕve, dĭūtūrnum, cērtum, īrrĕvŏcābĭle. *phr:* Tēmpŏris ætās, spătium, ævum, ōrbis, ānnōrum mŏra, sērĭēs, ōrdo. Lūcis, nōctisq; vĭcēs. Ævi lōngīnqua vĕtūstas. Lōnga dĭēs. aŭgūsti tērmĭnus ævi. Mūlta dĭēs vărĭūsque lăbor mūtābĭlis ævi. Tēmpus ĕdāx rĕrum, āssĭduo lābūntur tēmpŏra mōtu. Dāmnōsa quīd nōn īmmĭnuit dĭēs? Vāno sērmōne lĕvēs cōnsūmĭtis hōras. Cūncta vŏrāns. ōmnia mūtāns. vĕlut ūnda lābēns. Tēmpŏra lābūntur, tăcĭtīsque sĕnēscĭmus ānnis. ēt fŭgiūnt fræno nōn rĕmŏrānte dĭēs. Vēntūræ mĕmŏres jam nūnc ēstōte sĕnēctæ. Sic nūllum vōbis tempus ăbibit ĭnērs. Lōnga dĭēs hŏmĭni dŏcŭit părēre lĕōnes. Lōnga dĭēs mōlli sāxa pĕrēdit ăqua. Nēc quæ prætĕriit cūrsu rĕvŏcābĭtur ūnda. Nēc quæ prætĕriit hōra rĕdire pŏtēst. Flūxērę intĕrĕa pĕde tēmpŏra lāpsa fŭgāci Quid non lōnga dĭēs, quid nōn cōnsūmĭtis ānni? sēd fŭgit intĕrĕa, fŭgit īrrĕpărābĭle tēmpus. *Vide: Ævum, Annus, Dies, & Hora, Ætas, & semper.*

temulenter, Popiłánu.

temulentia. Opiłstwo 2.

tĕmūlentus, Pijany 1. Truncken. *Hic abstemius, ille temulentus.* [Phal:] *syn:* ēbrĭōsus. *v. Ebrius.*

TEN

Tena, æ, lege Tana.

tĕnāces, *bi,* Kleſzcze.

tĕnācia, *æ.* Skępſtwo/ Ociąganie ſię.

tĕnācia, *orum,* Szczypulka.

tĕnācitas, Krzepkość. tĕnācĭter, Vśilnie

Tĕnācŭlæ, Kleſzcze 1. tĕnācŭlum, Rękoieść.

tĕnasmus, *Gr:* śilenie ſię 5.

tĕnax, ācis, *m. subſtant:* Szczypułká/ Kleſzcze

tĕnax, *acis, adiect. omne.* Lipki/ Krzepki/ Mocny/ Trwały 1. ściſły 2. Tęgi 1. 2. Vporny/ Nieodmienny/ Stały/ Surowy a. Twardouſty/ Skąpy/ Jurny. Klebig/ zehe/ karg. *Extendunt ceras, & mella tenacia figunt.* Virg. *syn.* ădhærēns, hærēns, vix sŭpĕrābĭlis, vel ăvārus, vel ōbstĭnātus, pērtĭnāx, prōpŏsĭti tĕnāx.

tendĭcŭla, śieć 1. 5. śidło/ Krosuá/ Rami

Tendo, inis, ōnis, Żyłá 3. 10.

tendo, *is,* Idę 1. Poſtępuię 1. ciągnę 5. Pnę ſię 2. Vdaię ſię gdźie/ Rośćiągam Zaſtawiam śieć/ Skłádam ręce/ Podáię/ Sćiągam 2. Idźie drogą/ Rozbiiam namiot/ Mą ſię ku 2. Nabiera mieka. Strecken/ spannen. *& dextras tentamus inermes.* V. *syn:* ēxtēndo, pōrrĭgo, intēndo, cōncēdo, vel ĕo, vādo, prŏfĭciscor.

tĕnĕbræ, *ārum & tenebra, æ,* Ciemność/ Noc 2. Zámieſzanie. Finſternüß/ Dunckelheit. *Pascitur & fulget tenebris aurora fugatis.* Ov. *syn:* Călīgo, nōx, ūmbra. *epith.* ŏpācæ, cæcæ, nōctūrnæ, ātræ, prŏfūndæ, nĭgrāntes, trīstēs, ŏbscūræ, pĭcēæ, crāssæ, hōrrēndæ, tăcĭtæ, sĭlēntes, dēnsæ, sŏmnĭfĕræ, squāllĭdæ, dēfōrmes, Cĭmmĕrĭæ, īnfērnæ, Stўgiæ, Tārtărĕæ. *phr.* Spīssæ ūmbræ. Călīginis hōrror. ŏpācæ nūbēs, ōffūsæ tĕnebræ cœlum, dĭem, lūcem ērĭpĭunt. Pōnto nōx īncŭbat ātra. Cœlum nōx ūmbris tēxit ŏpācis. dēpŭlĕrat gĕlĭdas aŭrōra tĕnebras. Tĕnebris nĭgrēscūnt ōmnia circum. āfflīctus vītam in tĕnĕbris, lūctūque trăhēbam. Sōllĭcĭtāque mănu tĕnebrās ēxplōrat ĭnērtes. Dēnsĕtur tĕnebris æquŏra trīstĭbus. Quid făciam? ōbdūctis cōmmĭttam mēne tĕnebris? Quis glŏbus ŏ cĭves, călīgine vŏlvĭtur ātra? Trēs ădĕo incērtos cæca călīgine sōlēs ērrāmus Pĕlăgo tōtĭdem sine sўdĕre nōctes. Nōx ŭbi tērrĭbĭli cērtas călīgine tēxit. *v. Nox, Noctis tempore, Fumus, Nubes, Umbra.*

Tenebrarius, Podły/ Potoczny.

Tenebresco, Záćimia ſię.

tĕnĕbrĭcōsus, *tenebricus,* ćiemny.

tĕnĕbrio, *onis,* Pokątnik.

tenebris, W pociemku.

tenebrōsus, ćiemny. Finſter/ düſter/ dunckel. *Dicitur & tenebrosa palus Acheronte refuso.* Virg: *Pingue tenebrosa calems subtexitur umbra.* Av. *syn:* ōbscūrus, nigrāns, nĭger, āter, călīgĭnō-

liginōsus, ŏpācus, cæcus, nūbĭlus. *phr.* Tĕnebris, cāligine ōbdūctus, tēctus, ŏpĕrtus, invŏlūtus, dēnsus, mērsus, ŏbsĭtus, ŏpācus, cæcus, tūrbĭdus. Dŏmus ēst īmis in vāllĭbus āntri ābdĭta sōle cărēns, ūmbrōsæ pĕnĭtus părŭĕre căvērnæ. *V. Nubilus, & Obscurus.*

tĕnellŭlus, tenellus, Młodziuchny.

tĕneo, Trzymam 1. 2. 3. &c. Zátrzymawam/ Báwię kogo/ Wygrawam 5. 4. Rozumiem/ Znam 1. Vmiem/ Trwam 1. 2. Radzę 1. Obstákuię/ Hamuię się/ Opanowáć / Otrzymáć się 2. Záchowuię 1. Dostawam 2. Dochodzę 4. Pámiętam/ Przestrzegam/ Przekonywam / Zámykam 1. Otrzymawam / Wiem 1. Więzię 2. Zeymuie mię/ Mieszkam gdzie. Halten. *Argolicos, mediosque fugam tenuisse per hostes,* Virg. *syn.* Rĕtĭneo, cōntĭneo, cŏērceo, cōmprĭmo, cŏhĭbeo, vel trācto mănĭbus, vel pōssĭdeo, ŏbtĭnĕo, vel mŏror, rĕtārdo, dĭstĭnĕo, rĕtĭneo.

teneor, Powinienem 1. Winien 2. Vłomić się/ Lubię/ Pásę czym oczy/ Rad 1. & in Obowiązány/ Stoię kim/ Zeymuie mię.

tĕner, Subtelny/ Miałki 1. Młody 1. 2. Szczupły/ Słaby/ Rozkoszny/ Rozkoszniczy 1. Zart/ weich. *Lumina jam teneras acerbans vincula palmas.* V. *syn.* Tĕnellus, mōllis, flĕxĭbĭlis, trāctābĭlis, făcĭlis, lĕntus, flĕxĭlis.

tĕnĕrāsco, & tenerēsco, Subtelnieię/ ćienieię/ Miękczeię.

tĕnĕrē, tenerrimè, Subtelnie.

tĕnĕrĭtas, teneritudo, Miękkość/ Subtelność.

tenesmus, *Gr.* Silenie się ná stolcu.

Tennes iu, *i. Tendo.* Rozciągam/ Zastáwiam się.

tĕnon, tis, *Gr.* Żyła 3.

tĕnor, Tryb/ Jednostáyność/ Kształt/ Porządek/ Sposób/ Náręzánie 2. Pośpiech práwny/ Głosu náręzánie/ an Tenor w muzyce. Weise/ Ordnung/ Thon. *Servabatque cruenta tenorem,* Virg. *syn.* Tŏnus, vel sĕrĭes ŏrdo.

tensa, æ, Wóz kościelny. tensarii *ibid.*

tensio, Rościąganie/ Ciągotki.

tensus, Nadęty/ Náprężony.

Tentamen, tentamentum, Kuszenie/ Doświadczánie. Versuchung/ Prob. *Hæc in primitiis tentamina parva manebunt.* Juv. 6. *Conatus.*

tentatio, *idem,* & Nágábánie/ Ogrążká.

tentator, Kuśiciel.

tentigo, ćiegotki/ & *sub* Jurność.

tentio, *à tendo,* Jurność/ ćiegotki.

Tentio, *à teneo, sub* Trzymánie. (Obłok 2.

Tentipellium, Rzesznka/ Kopyto 4. Płkrzydło

tento, Doświadczam 1. Kuszę kogo/ Kuszę się o co/ Probuię/ Kosztuię 5. Kosztuię się/ Macam 1. 4. Pulsu máćáć/ Trapię 1. Rzuca się chorobá/ Záwraca 1. Zapłáta/ Námawiáć ná niecznąd. Versuchen/ probieren. *Tentamusq; viam & velorum pandimus alas.* Virg. *syn.* ēxpĕrĭor, prŏbo, ēxplōro, pĕrĭcŭlum făcĭo, vel cōnor, mōlĭor, vel pērtēnto, tāngo, āttĭngo.

tentor, aris, Pokusę mam / Nágaba mię chorobá/ Choruię od czego / Zapłata/ & *sub* Służę 9.

Tentor, oris, Trzymacz.

tentōrĭŏlum, tentorium, Namiot.

tentōrius, Namiotowy.

Tentum, Członek 5. tentus, Náprężony.

tĕnuĭcŭlus, ćieniuchny/ Skromny 2.

tĕnuis, ćienki 2. Subtelny/ Błahy/ Rzadki 1. Mały / Słaby / Skromny 5. Vbogi / Szczupły / Nieznáczny / Podły. Fein/ dünn. *Cum tenues hamos abdidit ante cibus.* Tibull. *syn.* Mĭnūtus, ēxīlis, grăcĭlis, āngūstus, părvus, ēxĭgŭus, sūbtīlis, pūrus, lĕvis, rārus āttĕnŭātus, vel ăcūtus, ā er, vel paŭper, hŭmĭlis, ăbjēctus.

tĕnuĭtas, Subtelność/ Szczupłość/ Vbóstwo

tĕnuĭter, Cienko/ Subtelnie/ Podło.

Tĕnum, *in* Sidło.

tenuo, as, Subtelno czynię/ Wyćieńczam/ Chudzę. Fein/ dünn machen/ ringern. *Diceris & macie vultum tenuasse, sed opto.* Pr. *syn* ēxtĕnŭo, mĭnŭo, immĭnŭo, rārĕfăcio.

tenuor, Cienieię / Wyćiera się 1. Dünn werden. *Nocturnâ si quid crassi est, tenuabitur aurâ.* L. *syn:* ēxtĕnŭor, mĭnŭor, rārĕsco, rārĕfio.

tĕnus, æ, Nomen, Sidło. *Dig... capulo tenus abdidit ensem.* Virg.

Tenus

tenus, *Præpositio*, Poty 2. Tylko/ Do kolan l. 2. *& sub* Sámym odźianiem.
tĕpĕfăcio, Zagrzewam/ Zlećić wodę. Lau machen. *Interea teneris tepefactus in ossibus humor.* Virg.
tepens, Ciepły 1. Letni 1.
tĕpeo, *es,* Ciepłyletnio iestem. Lau seyn. *Cæde tepebat humus foribusque affixa superbis.* V.
tepesco, Zagrzewam się. Lau werden. *Odit & hybernos, si tepuere dies.* Mart.
tĕphria, *Gr.* Marmur popielisty.
tepidaria cella, Łaźnia 1.
tĕpĭdārium, Izbá 1. Kośćioł 1. *& in* Łaźnia *&* Spodnice.
tĕpĭdo, *as* Zagrzewam
tĕpĭdus, Letni 1. Ostygły / Nieochotny. laulecht/ halb warm. *Vnde cavæ tepido sudāt humore lacunæ.* V. *syn:* Tĕpens, tĕpĕfactus, călĭdus
tĕpor, *oris,* Letnie ciepło. Lawigkeit. *Quæ neq; dant flammas, lenią; tepore cremantur.* Ovid.
tĕpōrātus, Ostygły.

TER

tĕr, Trzykroć/ Barzo/ Obrządnie, Dreymahl. *Ipse ter adductā circum caput egit habenā.* Virg.
tĕrāgus, *sub* Kniáziak ryba.
tĕramnus, *Gr.* Wrzący.
tercentēni, tercentum, Trzysta.
terdĕcies, Trzynaśćie kroć.
ter deni, Trzydźieśći.
Tĕrĕbellum. *sub* świder. (Żywica ?
tĕrĕbinthĭna, Terpentyná/ *an* Modrzewowa
terebinthĭnus, Terpentynowy
tĕrĕbinthus, Terpentynowe drzewo.
tĕrēbra, świder/ Táran 1.
terebrātio. *terebratus us,* Wiercenie
tĕrēbro, Wiercę 1. Namawiam. Bohren. *Fundimur & lumen telo terebramus acuto.* Pers.
tĕrēdo, *inis, & onis,* Robacy w drzewie/ Mol
tĕres, ĕtis, *omne.* Okrągłodługi/ Długi 5. Doskonały. Lang und rund. *Incumbens tereti Damon sic cæpit olivæ.* Virg. *syn.* ŏblongus, in longum rŏtundus, pŏlītus.
tereuzo, tereo, *Gr:* Terlikam.
Tergĕmĭnus, Troý/ Troisty/ Wielki 1. Podobny. Dreyfaltig. *Tergemini nece Geryonis, spoliisq; &c.* Virg.
tergīnum, Korbacz. terginus, Skorzany.
Tergiversanter Oćiągaiąc się.
tergiversatio, Oćiąganie się/ Wykręcanie.
Tergiversator, Oćiągaiący się.
tergiversor, Oćiągam się/ Kręcę się 1.
tergo, *is, & tergeo, es, priscè* Oćieram 1. Wyćieram 1. Chędożę/ śćieram 1. Abwischen trocknen/ säubern. *Nec tergere sacras, nec cessat lambere plantas.* Sedul: *syn:* Pūrgo, mūndo, ăblŭo, ăbstĕrgo, dĕtĕrgo. *poë:* Cōte nŏvat nigrā rūbīgĭne fălces, ēxēsōsque sĭtu cōgit splēndēre ligōnes. Plēnos rūbīgĭnis ēnses tĕrgĕre. *v. Abluo.*

Tergŏro, *as,* Grzbiet opatruię.
tergum, Grzbiet/ Tył/ 1. Tylec/ Skorá/ Powierzchność. Der Rücke. *Tergora diripiunt costis, & viscera nudant.* Virg: *syn.* Dōrsum, pŏstĕrĭōra, pārs pŏstĕrĭor, vel cŏrium, pēllis.
tergum suis, & tergus suis, Połeć.
Tergus, *gi. m.* Grzbiet
tergus ŏris, *n.* Skora odarta.
Termen, *inis n.* Koniec/ Granica.
Termentārium linteum, śćierka gruba/ Prześćieradło.
Termentārius. śćieraniu służący.
Termentum. Szkoda.
termes, *itis. n.* Gałąska 2. Robacy w drzewie. Fleischmanden. *Mater & inculti silvanus termite gaudens.* Grat.
Terminalia *festa Termini. Cic. Horat.*
Terminālis. Graniczny/ Miedzny/ *& sub* Bo[...]
termĭnātio, Koniec/ Określenie/ Zámięcie
terminatus, Określony.
termino, *as.* Kończa rzecz/ Określam. Enden/ zielen/ umbgrantzen. *Imperium oceano, famam qui terminat astris.* Virg: *syn:* Fīnio, līmito, ăbsŏlvo, claūdo. *v. Dimitto.*
terminus. Koniec/ Gránica/ Kopiec 2 Ein Ziel/ End. *Et si fata Iovis poscunt, hic terminus hæret.* Virg: *syn:* Fīnis, līmes, mēta, ŏra, rēgio. *v. Finis, Limes.*
Terminus tactus, *B. sub* Poźwánie
Termo, ōnis. *m.* Granica.

terna dena ova, Trzydzieści
ternārius, Troisty/ Potroyny/ an Kwartnik?
terni, Trzey/ & *sub* Po trzey.
terni æris, Połtorak. ternio, *onis*, Dryiá.
Tĕro, terui, & trivi, Trę/ Mlocę/ Dźierzę ſiáto/ Mielę / Vćieram 3. Sćieram 3. Trawię czás 2. Głodzę 2. Reiben/ ſchleiffen. *Ipse labore manum duro terat, ipse feraces.* V. *ſyn*: āttĕro, cōntĕro, mŏlo, vel insūmo, ābsūmo, pĕrdo

TERR

tĕrra, Ziemiá 1. 2. świát 1. Kráiná Das Erdreich/ die Erde. *Terrarum Dominum pone supercilium.* Mart: *ſyn*: Tēllus, hŭmus, sŏlum cāmpus, ăger, ărvum, vel ŏrbis, tĕrræ ŏrbis. *epith*: Frūgĭfĕra, fĕrāx, fērtĭlis. fœcūnda, ſtĕrĭlis, vērnāns, vĭrēns, vĭrĭdis flŏrēns, flōrĭda, hērbōſa, hērbĭda, grāmĭnĕa, dīves, ūber, pĭnguis, ūda, hūmĭda, mădĭda, ārĭda, sicca, sĭtĭēns, ārēns, ĭrrĭgua, tūrrĭgĕra, nĕmŏrōſa, ărēnōſa, cūlta, dēsĕrta, incūlta, ĭnărāta, ĭgnōta, dūlcis, mōllis, glēbōſa, lĭmōſa, lūtōſa, glŏbōſa, rŏtunda, jăcēns, pēndŭla, Dædala, ōmnĭpătēns. *phr*: Tērræ sĭnus, grĕmĭum, vĭſcĕra, ăger, sĭtus. Māgna frūgum părens, māter. Fœcūndæ tēllūris ŏpes. Frūgĭfĕrum pāndēns sĭnum. Pārtu fœcūnda benigno innŭmĕras ēffūndit ŏpes. Nōn ōmnis fert ōmnia tēllūs. Tĕrra pĭlæ sĭmĭlis. Flōrĭfĕro quæ grāmĭne vērnat. Quæ pārtŭrit hērbas. Vărio se flōre cŏrōnāns, ālma părēns frūgum. Vărĭis fœcūnda bŏnis, ūdăque pērpĕtŭo grāmĭne tĕrra vĭret.
terra bituminosa, Rudá ognista.
terra figularis, Gliná zdunska.
terra figillata, *sub* Rubryká 2.
Terranĕola, B. sub Skowronek.
terrēnum, Ziemiá 2. Grunt.
terrēnus, terreus, Ziemny/ Ziemski. Irrdisch. *Terrenis oculi habitu se ostendere nostro.* Pr: *ſyn*: Tĕrrēſtris, tĕrrĭgĕna. *phr*: Tĕrra ŏrtus, sătus, ēx tĕrra cŏactus, cōnflatus. vel tĕrræ ĭncŏla.
terreo, terrefacio, Straſzę. Erſchrecken. *Æternum latrans exangues terreat umbras.* V. *ſyn*: Tĕrrĭto, cōntĕrrĕo, ēxtĕrrĕo, tĕrrĭfĭco, tūrbo, cōntūrbo. *phr*: Tĕrrōrem affĕro, mŏvĕo, incŭtio. Fōrmīdĭne, tĕrrōre mŏvĕo. Nūnc ōmnes tĕrrēnt auræ, sŏnus ēxcĭtat ōmnis ſūſpēnſum, ēt părĭter cŏmĭtīque ŏnĕrīque tĭmēntem. Hōrror ŭbīque ănĭmos sĭmul ĭpſa lĭcēntia tĕrrēnt. Vărĭis pōrtēnta Dĕum tĕrrōrĭbus ōbſtānt. Cæcīque in nūbĭbus ĭgnes Tĕrrĭfĭcant ănĭmos, & tūrbĭda tĕrret ĭmāgo.
terreor, Boię ſię. Erſchröckt werden. *ſyn*: Hōrrĕo, păvĕo, trĕpĭdo. *phr*. Tĕrrōre mŏvĕor, pērcĕllor, cōncŭtior, trĕpĭdo, rĭgĕo, ſtŭpeo. Tĕrrēntur vīſu sŭbĭto, āttŏnĭtum tantæ sŭbĭto tĕrrōre rŭīnæ Hūmānum gĕnus ēſt, tōtūſque pĕrhōrrŭit ōrbis. Gĕlĭdōque cŏmæ tĕrrōre rĭgēbant. *V. Timeo.*
terreſtre iter, Lod.
terreſtris, Ziemſki 1. 2. Ziemny/ Podziemny.
terrĭbilis, *terrificus, terrisŏnus*, Straſzliwy. Erſchröcklich. *Terribilem criſtis galeam, &c* Virg. *ſyn*: Hōrrĭdus, hōrrēndus, hōrrĭbĭlis, hōrrĭfĭcus, trĕmēndus, mĕtŭēndus, ſtŭpēndus, tĭmēndus, fōrmīdābĭlis; vel mĭnax, ſævus, crūdēlis. *phr*. Tĕrrōrem incŭtiēns. *V. Horridus.*
Terribiliter, Straſzliwie.
Terribovium; *B. sub* Powiát 2.
terrĭcŭlum, *terricula, æ*, Straſzydło 1. Strách
terrĭcŭlāmentum, Stráchy nocne.
Terrificatio, Straſzenie.
Terrifico, Przeſtraſzam.
Terrĭgĕna, Ziemny/ Ziemiánin. Erdenkind
Aut si terrigenæ tentarent aſtra gigantes. Luc.
Terrigenus, Rob: Steph: corr: Terrigena.
Terrĭlŏquus, Groźny/ Straſzliwy.
Terrĭpăvium, terrĭpŭdium, Puk 2.
Territo, Przeſtrách. territo, Straſzę.
terrĭtōrium, Okolicá/ Powiát 2.
terrĭtus, Przeleknony. Przeſtraſzony Erſchröcken.
Territus ad Nili dum fugit ille caput. Pedo. *ſyn*, Cōntĕrrĭtus, ēxtĕrrĭtus, āttŏnĭtus, păvĭdus, trĕpĭdus, păvĭtāns, păvēns, ſtŭpēns, ſtŭpĕfactus. *phr*: Tĕrrōre pērcūlſus. *V. ſupra Terreor, & Timens.*
terror, Strách 1. Das Schrecken. *Sed variis portenta Deum terroribus obſtant.* *V. Timor.*
Terrōſus, Ziemiſty. tertia, Trzeci raz.
terſus, *a*, *m*. Sćieránie 2.
tertiæ notæ, Trzeci. tertiāna, Trzećiaczká.
tertiānus, Trzećiodniowy/ Trzećiodzienny.
Tertianus miles, Tacit: ex tertia coborte, & sub żołnierz przedni.
tertiārium, *n*. Szczyt/ Wiązánie dáchowe.
tertiarium ſtannum, *sub* Cyná 2.
tertiārius, *adiect*: Trzeci 2.
tertiarius, *ſubſtant*: Pomocnik/ Trzećia część *sub* Cząśći cáley rzeczy, & *sub* Vncya/

Tertiatę

Tertiata verba, Słowá niedomowione / Zájąkánie się. (czynię.
tertiātio, Trzecie włoczenie / *sub* Trzeći raz
tertiātò, Po trzećie/ *&* *sub* Záiąkam się.
tertiātus, *sub* Trzeći raz 2. *&* *sub* Zaiąkam się
Tertĭceps, cipis, cipitis, Trzeći/ Pottrojny 1. *&* *in* Popietny.
tertiò, Trzeći raz/ Potrzećie.
tertio, *as*, Trzećí raz czynię/ Przeorywam.
Teruncia, *Cic. Nizoli. corr. ex teruncio.* (czy.
tĕruncium, Trzy części/ *sub* Części cáley trze-
tĕruncius, Pieniądz/ *&* *sub* Przewoz/ *&* siedm pieniążkow.

TES

Tesca, tescua, tesqua, *n. plur.* Gęstwá 2. Knieją/ Przepáść 2. Pustynia/ Wieszczbiárnia. Dorndächtige Oerter. *Loca agrestia, aspera & inculta, Deo cuipiam consecrata. epith:* Nĕmŏrŏsa, inhŏspĭta, dēsĕrta, hŏrrĭda, frŏndōsa, dūmōsa, āspĕra, incūlta. (*Hor: 1. Epist: 14.*) Nam quæ dēsĕrta, ĕt inhŏspĭta tēsqua crēdis, ămœna vŏcat mēcum quī sēntit, ĕt ŏdit Quæ tū pŭlchra vŏcas.
Tesfit. Noni. corr. Exfit. habet supra.
Tessărăcoston, Censorino. Rhodig: 40 dies puerperarum ante & post partum, quo expleto festum agebant eodem nomine dictum Tessaracoston.
tessărădĕcas, *Gr.* Czterdziestnik.
tessella, Kostká w robocie/ Krzesz.
tessellator, *sub* Sádzenie 5.
tessellatus, Sádzony 2.
tessĕra, Czworogránista rzecz/ Posadzka 5. Cechá 1. Hásło/ Godło 1. Karbowa laską/ Kostka 2. 5. 6. 7. Eine Würffel. *Bellica jamq; sonant, it bello tessera signum.*
tessera palliorum, Łátá.
tessearia ars, Kosterstwo.
tessĕrārius, *adiect.* Kostkowy.
tesserarius, *substant.* Kosterá/ Hásłowy.
tessĕrŭla, Kostka w robocie/ Posadzka 2. Cechá 3. Karbowa laská/ Worowa tabliczká.
testa, Skorupá 1. 2. Ślimácza skorupá/ Plaw/ Gárniec/ Kachel/ Łodz/ Cegłá Kość/ Łampá. Irrden Geschir/ Schärbe/ Topff. *syn.* āmphŏra, cādus. *epith:* Frăgĭlis, tĕrrĕa, lūbrĭca, sāmia. *phr:* Frăgĭli circūmdăta tēsta Mœnia mīrātur. Lūbrĭcăque īmmŏtas tēsta prĕmēbat ăquās. Quo sēmel ēst imbūta rĕcēns sĕrvābit ŏdōrem tēsta diu.
Testābĭlis, Świádek 2.
testacea, *orum.* Plaw 3.
testāceum pavimentum, Tło nábiiane.
testaceum opus, Gárncżárska robota.
testāceus, Skorupiány/ Glintány/ Gliniásty
testāmentārius, *adiect.* Testámentowy.
testamentarius, *subst.* Testamentarz/ Fałszerz
testāmentum, Testáment. Ein Testament/ letzter Wille/ Erbgemach. *Testamenta senum neu si vafer, &c.* Hor. *syn:* Tēstāmen. *phr:* Tēstātæ, suprēmæ tābŭlæ. Tēstāta bŏna. Sŭprēma vŏlūntas, ūltimæ vōcēs. Sŭprēmæ signa vŏlūntātis.
testans, Testámentarz. (Drobno.
Testātim, W skorupki/ Skorupiásto/ ibidem
testātio, Oświadczánie/ świádectwo/ Muniment.
testatò, Swiadczenie.
testātor, testatrix, Testamentarz.
testātus, świádeczny/ Znáiomy/ Pewny/ Iáwny.
testeus, Skorupiány.
testĭcŭlor, Przypuszczam stadniká/ *&* in świadczę 1. testĭcŭlus, Iądro 2.
testificātio, świádczenie/ Oświadczenie/ świádectwo
testĭfĭcor, Oświadczam się.
Testimoniales literæ, B. In świádeczny list.
testĭmōnium, świádectwo/ Muniment. Zeugnüß. *syn.* Tēstātio, *vel* indĭcium, signum.
testis, *comm.* świádek 1. 2. Litkupnik/ Iądro 2. Ein Zeug. --- *Et divos quanquam nil testibus illis.* Virg. *syn.* Spēctātor, ārbĭter, cōnscĭus. *epith:* Vērāx, vērus, incŏrrŭptus, intĕger, fālsus, sūspēctus, cŏrrūptus, ŏcŭlātus, fīdus, fĭdēlis, vŏcātus, cĭtātus. *phr:* Quis pŭtet hōc, nĭsi sit prŏ tēste vĕtŭstas? Nōn tēste cĭtāto ēst ŏpus, ăctă pătent.
testis comicus, 3. *vilis*, *sub* Przysiężca.
testor, *aris*, świádczę 1. Oświadczam się/ Testáment czynię/ Twierdzę/ Opowiádam się. Bezeugen. *Testatur moritura Deos, & conscia fati.* Virg. *syn.* Tēstĭfĭcor: vel tēstes dō, prōfĕro, āddūco, prŏdūco, vel tēstem vŏco, āppĕllo, invŏco. *&* *Iuro.*

Testu, n. indeclinabile. Skorupá 1.
testuáceum, *testuatium,* Mákároń.
testuaceus panis, Chleb 1.
testūdineātum tectum, Dách 2.
testūdineatus, Skiepiony.
testūdineus, żółwi/ Leniwy/ Sádzony.
testūdo, żółw/ żołwia skorupá/ Sklep 1. Szopa woienna/ Lutnia/ *& sub* Puklerz. Eine Laut. *Saxa movere sono testudinis & prece blanda.* Hor: *syn:* Lyra, chelys, cithara, *vide Cithara, Fides, ium, vel* cămĕra, fornix, ărcus. *v. Fornix,*
testudo lutaria, Lemus.
testudo vehiculorum, Puklat.
testūla, Skorupá/ Wotowa tabliczká.
testum, Piec chlebowy/ Skorupá 2.
testus, *us,* Piecyk/ Piec chlebowy/ Skorupá 2. Brytfanna/ Pokrywká.

T E T

tĕtănĭcus, *Gr.* Twárdoszyi/ Prostoszyi 1.
tĕtănos, tĕtănus, *Gr: sub* Prostoszyi/ Szyie kołowátość.
tĕtănōthrum, *Gr: sub* Piekrzydło/ *&* Obłok
tĕtartæus, *Gr:* Czwarty 1. Podleyszy/ Czwartodniowy. *& sub* Czwártaczka.
tĕtartēmŏrion, *Gr:* ćwierć 1.
tĕter, Sprośny/ Srogi/ Szpetny/ Okrutny/ śmierdzący/ Strászliwy/ Wielki 1. Schnöd/ greulich/ heßlich. *Teter ut immūda carnis abiret odor.* Mart: *syn:* Fœdus, tŭrpis, vel sævus, scĕlĕrātus, dīrus.
teterrimè, Okrutnie.
tēthea, *æ, & orum.* tethya, *æ, & orum. Gr.* Grzyb morski/ Pław 3. 9.
Tetinerit, pro tenuerit. Accius. Pacuv. Noni.

T E T R

tĕtrăhordum anni. *Gr:* Roku cztery części.
Tetrăcolum, *Senec. quatuor membrorum metrum aut periodus, quæ apud Oratores rotunda, quadrata, & elegantissima.*
tĕtrădōrum, *Gr:* Cztery piedzi/ *& in* Piędzisty. [brnik monetá
tĕtrădrăchma, *æ,* tetradrachmum, *Gr:* Sre-
tĕtrăgōnia, *æ, Gr: an* Trzmiel ?

tetrăgōnum, *Gr:* Czworogránista rzecz.
tetrăgōnus, *Gr:* Czworogránisty.
Tĕtrăgrammăton, *quasi quadrilliterum nomen Dei, quòd in omnibus linguis quatuor literis scribebatur. Vetus Lexic. & Rhodig. Sed peculiariter apud Hebræos erat nomen Dei gloriosum & ineffabile, ait Isidorus, quod proferri religiosum erat, explicat illud eleganter Rhodigin. l. 1. c. 1. & l. 32. c. 9. Literæ ex quibus constabat hoc nomen, erant Iod, He, Vau, He, sed germana ejus pronuntiatio Babylone periit, quia sine punctis olim, ut alia scribebatur. puncta Rabini Tyberiadis, anno 467. invenerūt. vulgò Iehovah legitur non rectè, melius ait Perer. legitur ÿhie. i. erit, erat, est. vel Ieheve, Emman, Sa.*
Tetrălice *es, Gr:* Wrzos.
Tĕtrămeter versus, *Diomed.* Tetrametrus, *Terentiano. Ex 4. mensuris seu pedibus constat in Heroicis: in Iambicis ex 8. pedibus, quare &* Octonarius *dicitur, Diomed.*
tĕtrans, ćwierć 1. Czwarta część. *in* Części cáłey rzeczy/ Czworogránista rzecz.
tĕtrao, *ōnis, m. Gr:* Głuszec.
tetrăpharmăcum, *Gr:* Lekárstwo wyborne/ Potrawa wyborna.
Tetraptotum, Nomen. Prisci. quod quatuor tantùm casus dissimiles habet; licet integrè declinetur, ut puer. Diomedi, vel quod duobus casibus caret. ut Iovis.
Tetrarcha, *æ, Gr.* Pan wielki.
tetrarchia, *æ, Gr.* Páństwo. (rowánie.
tetrastichos, *Gr. sub* Szeszcrzędy/ *& sub* Fila-
Tetrastichon carmen, *Mart: quod quatuor versibus diversis recurrentibus vel semel positis constat. Sic Distichon. Tristichon. &c.*
tetrastўlos, *gr. sub* Filárowánie.
tĕtrax, *ăcis, gr.* Ciećiorká 1. Cietrzew.
tĕtrè, Sprośnie/ Okrutnie.
tĕtrĭcitas, Niewesołość. Scheuligkeit. *Nec fluidum, læta sed tetricitate decorum.* Ovid.
tĕtrĭcus, Niewesoły. Herb/ rauch. *At quam non tetricus quam nulla nubilus ira.* Mart.
tetrinnio, sub Kaczka. tetritūdo, Srogość.
tĕtro, *as,* Plugáwię/ Szpecę.
tetrĭgōmetra, *gr: sub* Konik robak.
tetrĭgōnia, *gr.* Konik robak.
te tuli auxilium, Accius, pro tuli.

T E U

teuchītes, *æ, m. gr.* Rayska trawá.

teucrion, gr. Ożanka.
teuthălis idis, è gr. Kokoryczka.
Teuthis, idis. Aristot: i. Loligo, Gaza. Oziphias. Piscis corde carens. alij Sepia, alij vilis pisciculus hiemis grassis præsagus. Etiam Libum, Rhodig.
teutlomălăchæ, Gr. Szpinak.
Teuto, gr. Niemiec. teutŏnicus, Niemiecki

TEX

texo, Tkę/ Plotę/ Dźieie ćieć/ Wiję 2. Piszę 1. Buduię 1. Weben. *Texitur & costis panda carina suis.* Ovid. *syn:* intexo, contexo, insĕro, insĕro, intĕsĕro, necto. *phr.* Percurro pectine telam. Stantes radio percurrere telas. Stamina telæ pectine densare.
texterna, Tkaczewnia.
textĭle, Tkána rzecz/ Opona.
textĭlis, Tkány/ Dźiány/ Háftowány/ Pleciony/ Plecieniu służący. Geweben/ geflochten. *Textilibusq; onerat donis. &c. V.*
textrivĭtium, *sub* Szuszfalki.
textor, Tkacz. textōrius, Tkaczy.
textor lacernæ, Sukiennik 1.
textrīcula, textrix, Tkaczka.
textrīna, Tkaczownia/ *au* Tkáctwo?
textrīnum, Tkaczownia/ Naw budowánia mieysce.
textum, Tkána rzecz/ Plotno/ Miewy kształt
textum vimineum, Kosżyk/ Pletka 1.
textūra, Tkánie/ Twórzy kształt/ Spoienie/ Tkána rzecz. Gewebe. *Texturas inter sese primasque figuras.* Luc.
textus, *ti*, Pleciony. (świeże.
textus, *us*, Tkánie/ Plecienie/ & *sub* Pismo
textus pellucidus, Siatá ćienka.
textus scutulatus, Ne,or.

TH

thălămēgus, Gr. Náwá z pálacem.
thălămus, *m. gr:* Łożnica małżeńska. Der Eheleut/ Schlaffkammer/ Ehebett. *Post ubi jam thalamis se composuêre siletur.* D. Lelius.
thălassēgle, *es, gr.* Źioley wielki
thălassĭcus, thalassinus, gr. Modry.
thălassio, *onis*, gr. Kosżyk/ Weselna piosnká/ & *sub* Piosn pednie.

thălassŏmĕli, *gr.* Miod pity.
thăliarchus, *gr.* Márszałek weselny.
thălictrum, thălĭetrum, *gr:* Wrzodowiec
thallus, *gr:* Łodygá. Pioro 2. Cebulna łodyga/ Szczypior.
thamnus, *gr:* Chróśćiná. *Apud Columellam certam plantam sonat. Sed legitur & thamnus & rhamnus, & thamnus. v.* Przestęp ...
thapsia, *gr.* Łoczydło.
thaumaturgus, *gr.* Cudotworcá.
theăn edes, *gr: sub* Mágnet.
theātrālis, theătrĭcus, *gr:* Widokowy. Was zum schawplatz gehört. *Iura theatralis ... siluêre loci.* M.
theātrĭdium, *gr.* Dziwowisko 2. śiadło.
theātrum, *gr.* Widok 2. 4. Dziwowisko 1. Ein Schauplatz/ Schau-Bühne. *Non ... unt iterum spectanda theatris.* H. *syn:* Cavea, circus, spectaculum, scena, suggestum. *epith.* Marmoreum, ornatum, sublime, altum, excelsum, ingens, amplum, spatiosum, capax, festum, solenne, ... mosum. *phr:* Struxerat hic opere ingenti sublime theatrum. Civica nobilibus plebs est immixta theatris. Quid refert magni sedeat qua parte theatri. Egredere, atque animos populi pasce theatri. ... tumque theatris aurea pensilibus diffudit tibia ... n.en. Carmina festivis semper recitanda theatris.
thēca, *gr.* Schowánie/ Puzdro 1. Szkatułka/ Podchwa 1. Szupinká/ Pisárska skatułka/ Kalamarz 1.
thēlygŏnum, *gr.* Rodzeniec
thēlyphŏnon, *gr.* Omieg.
thēlypteris, *gr:* Paproć samicá.
thēma, *gr:* Rzecz do mowienia/ Propozycya/ Przypadek 3. Konstelácya/ Erekcya/ Fundusz/ Klad 1. Nosżenie 2. Zastáwá.
Thema, item apud Grammaticos origo vocis in Verbo vel Nomine, à qua tempora, modi, personæ, ... & ... ata compositá descendunt: sic recentiores ... vo originem appellant.
thĕmis, *idis, is, istis, gr:* Słuszność.
thĕnar, *aris, gr.* Brzuśiec 2.
Thensa, lege Tensa
Theŏcles *is, gr.* Boguslaw
Theŏdōrus, *gr.* Bogdan.

theŏlŏgia, gr. Teoloia. theologus, gr. Teo- [log
theologium, supra scenam deorū locus. Rhodig,
theombrŏtion, Páwiniec.
theŏphănia, orum. i. Dei apparitio. Gregor. M. ita vocat diem Epiphaniarum. Tateophania. Nazi- [anzen.
Theŏphĭlus, gr. Bogomil.
theŏphŏrūmĕnos, theophneustos, gr. Ná- [trowánie.
tchniony.
theŏrēma, ătis, n. gr. Rozważánie/ Przypá-
theŏrētĭcus, gr. Rozmyślaiacy.
thĕphria, Mármur popielasty.
Theraphim, Iudic. 17. Idola.
thēriăca, gr. Dryiakiew 1.
theriaca maris, Porost. [kosenia.
theriaca, vel theriace vitis sub Wino od u-
thērima, n. gr. Szeszká 3.
thēriŏnarce, es. gr. Dryiawnik/ Drętwik.
thēriŏtrŏphium, gr. Zwierzyniec 1.
thĕristrium, thĕristrum, gr. Letnik.
thermæ, hæ, & thermŭlæ, gr. Cieplice, Warme Wasserbäder. epith. Calentes, calidæ, salūtāres. v. Balneum.
thermŏpōlium, gr. Kuchnia mieyska
thermŏpoto, ćieplo pije. po breve est, à potis. longum à poto Latino.
Thermopylæ, Cicer. i. calidæ portæ, ab aquis calidis in faucibus eius montis.
thēron, ōnis, gr. Pies łowczy.
thēsaurārius, subst. Podskarbi. adiect. Skár- [bowy 1.
thēsaurizo, as, gr. Skárbię.
thēsaurus, gr. Skarb 1. Schowánie. Schatz/ Reichthumb. Thesauros ignotum argenti pondus, & auri. Virg. syn. Gaza: divitiæ, opes, pecūnia. epith: Latens, defossus, abditus, absconditus, occultus, recondĭtus. phr. opum cumulus, acervus, congeries, aggesti, collecti, congesti pondus auri. Vide Divitiæ.
thesaurus mali, sub Wiele czego.
thĕsis, gr. Położenie 2. Rzecz 4.
Thesis Terrentiano, Diomedi, est depressio syllabæ in pede Poëtico vel in pronuntiatione, positio Quintil. Diomed.
thesmŏthĕtes, æ. m. gr. Prawodawca.
theuthălis, Sporyż 2.
theta, vel thita, græcá litera. Item in Skazánie

thlaspi, eos, gr. Toboiki ziele/ Gorczyca.
thŏlus, gr. Kopułá/ Roza ná podniebie- niu/ Kruzganek. Ein Schild mitten im Gewölb/ da die Balcken oder des Gewölbs Bogen zusammen stossen. Suspendisse tholo aut sacra ad fastigia figi.
thōmex, icis, & thōmix, f. gr: Łyczak.
thōrācatus, Páncerznik 1. Zbroyny.
thōrācŏmăchus, gr. Káftan 2.
thōrax, ācis, m. gr: Káftan 1. 2. Zalogá/ Piersi 1. Serdak/ & sub Zbroiá/ Kolet. Ein Brüsthaernisch. Imam inter galeam summi thoracis, & oras. Virg. syn. Lorica. epith: ăhēnus, nexilis, mūltiplex, grăvis, rutilus, flammeus, æneus, politus, lēvis, pictus, ardens, ærisonus, squammĭfer, ferreus. phr. Ferreus ambibat lumbos atque ardua thōrax pectora. Vivida pectora mūnit thōrāce ærisŏno accipe Vulcāni mānibus thōrāca pŏlitum. Nexilis innumero chalybum sub tegmine thōrax. Grăvem subeunt thōrāca lacerti. Succedunt thorāce omnes ardente coruscj. v. Lorica
thorax laneus, Serdak.
thorax nexilis, Páncerz.
thŏ ybētron, Jezyczki ślwe.
thōs, ōis, m. gr. Ostrowidz 1.
thous, i. gr. Pies przekonogi.
thrācias, æ, m gr. thrăcius lapis, Kámień ognisty.
thrāscias, æ. m. gr. Wiátr pułnocnemu po- bocny ná zawod.
thrax, appellat. tr. ăcis, Zabiiak.
threcidica, orum. Cicer. arma thracum gladiatorum. Lembin. Manut.
thrēnus, m. gr. żáłosna pieśń.
thridăcias, æ. m. gr: Pokrzyk.
thrips, pis, m. gr: Robacy w drzewie.
thrŏnus, gr. Stolec 1. Ein Königlicher Thron/ Stuhl oder Sessel. syn. Solium. epith: Rēgālis, rēgius, aurēus, ēburneus, ēburnus, aurātus; sublimis, altus, excelsus, insignis, conspicuus, coruscus, micans, splendens, magnificus, fulgens. phr: Rēgālis, rēgia sedes, Rēgale tribunal. Sedis rēgiæ tŏrus. Sublimique sedet sŏlio. Solio fultus eburno. Sŏlioque tremendus mājestāte sedet. v. Solium.

thryallis, *idis, gr.* Dziewánna.
thunnus, *idem* thynnus.
thūrārius, Kádźilnik. thūreus, Kádźidłowy.
thūriānus, *sub* Ostropyſk.
thuribŭlum, Kádźidlnicá. Weyrauch faß.
Thuribulo, & paterae, qua tertia vasa, &c. A. vide Acerrae.
thūricrĕmus, *sub* Kádźidłowy.
thūrifer, Kádźidłowy. Weyrauch tragend.
Totaq; thuriferi Panchaia dives aheni. Virg.
thūrilĕgus, Kádźidlnik.
thūs, *ris n.* Kádźidło żywicá. Weyrauch.
Angulus iste furit piper & thus ocyus, uva. Hor: *epith:* Sābæum, Eōum, Nābāthæum, Pānchæum, Pānchāīcum, māscŭlum, pīngve, pīum, ŏdōrĭfĕrum, ŏlēns, rĕdŏlēns, sacrum, fragrans, fūmāns, văpōrum, vōtīvum. *phr.* Thūrĕæ mīcæ. Thūris ārēnæ, glŏbŭli, lachrȳmæ. Thūrĕa grāna, dōna, mūnĕra. Thūris ŏdōres, hŏnōres. Thūris ăcervus, cŭmŭlus. ŏdōrātæ ărĭstæ. ŏdōrāta sĕges. Săbæus, Assȳrius ŏdŏr. Săbæa mĕrces, Arăbum gāzæ. Thūris ŏdōrāti pīngvis văpor, fūmus. India mittis ebur, mōlles sŭa thūra Săbæi.
thus terræ, Iwá. thuſcŭlum, Kádźidło.

THY

thya, *æ, gr.* Cedr 1. Kádźidłowe drzewo.
thyas, adis. Virg. Bacchi sacrificula.
Thyăsus, *m. Virgil. thyasos, chorea Baccho.*
Thyimus 3. Regum 10. Ligna thyina. i. Brasilica: vel *Hebenum,* vel *Corallium,* nam & hoc ex frutice lapidescit.
thyītes, *æ, m. gr.* Mozdżerzowy kámień.
thymallus, *gr.* Lipień. thymbra, *gr.* Czabr.
thymĕles, *es, gr.* Láwy, Ganek 2.
thymĕlæa, *gr.* Wilczy pieprz.
thymĕlĭcus, *gr.* Kuglarz.
thymiāma, *gr.* Kádźenia máterya.
thymiāterion, *non Thymiamaterion, gr.* Czolenek 5. Kádźidlnicá.
thymiānus, thymīnus, *gr.* Dźięćielnięny.
thymion, *gr.* Brodawká 2.
thymītes, *æ, gr.* Dźięćielnięny / Wino przyprawne 2.
thymōsus, Dźięćielnięny.
thymum, thymus, *m. gr.* Dźięćielin. Thymian. *Redolentq; thymo fragrantia mella.* V. *epith:* ŏdōrum, ŏdōrātum, rĕdŏlēns, ŏlēns, fragrāns, Atticum, svāve, dūlce, Cecrŏpĭum, Hyblæum, grātum, mōlle. *phr:* ăpĭbus, grātum. Inde thymo pāscuntur ăpes. Lūxŭrĭat sic mōlle thymum.
thynicus, Pierśćionek złoty.
thynnus, *gr.* Tuńczyk.
thyroreum, *gr.* Odźwiernego komorká.
thyrsĭcŭlus, Łodyga. thyrsĭger, *sub* May.
thyrsŏphŏria, *gr.* Kwietnia niedźielá / & *sub* May 2.
thyrſus, *m. gr.* Nić u źioł / Łodygá / Pobudká / & *sub* May 2.
thȳsānos, *m. vel on, n. gr.* Węzeł.

T I

tiāra, & tiaras, *æ, m. gr.* Korona krolewska / Zawoy / Infula / Jámułka. Haupt Zierde. Türckischer Bund. *Sceptrumq; sacerq; tiaras.* Virg: *syn:* Mitra, gălĕrus. *epith:* Lūnāta, lūcra, gĕmmāta, fūlgēns, mĭcāns, Eōa, Barbăra, Barbărica, Phrȳgia. *v. Mitra.*
tibia, Golen / Kość goleniowa wiekſza / Rurá 3. Surmá. Eine Pfeiff. *Incipe Maenalios mecum mea tibia versus.* Virg: *phr.* Tibiam inflāre, tibia sŏnāre, cănĕre, mūrmur grātum ĕdere. Tibia cūm tĕnĕros fūndit ĕbūrna mŏdos.
tibia utricularis, Gáydy. (Fistula)
tibiæ dextræ, sinistræ, &c. *sub* Surma.
tibiālia, *ium, n. plur:* Pończochy Suleiowe.
tibiālis, Surmáczy.
tibīcen, Surmacz / Podporá / Słup 1. Estrzał. Ein Pfeiffer. *Tibicen traxitq; vagus per pulpita vestem.* Juv: *epith:* Cănōrus, peritus, blāndus, lætus, rūsticus, hĭlăris. *phr:* Călămis lūdĕre dŏctus, pĕrītus. *v. Citharoedus.*
Tibicida, an recte sub Mistrz szkolny.
tibīcina, Surmáczká. Eine Pfeifferin. *Ebrios madidis rumpit tibicina buccis.* Mart.
tibicinium, Surmáctwo.
Tibulus, Plin. corr. Strobylus.
tĭchŏbătes, *æ, m. gr.* Mieczelnik.
tychedrisus, B. tichŏdiphrus, *Gr.* Stopá wojenna.
tĭgillum, Bálecżka / Láta dachowa / żerdź / Drąg 1. Polednia.
tignari-

tignarius, Drewny/ Bálkowy.
tignarius faber Cieślá. (cwy.
tignum, Bálka/ Drewno wyrobione/ Plá⸗
Tignus, Calepin. Rob. Steph: Ioan. Ursin. sed corrige Tignum.
tigrīnus, *gr. propr.* Tygrowy. *tr.* Fladro⸗
wáty/ Morąg.
tigris, *f. huius tigris, vel idis. gr.* Tygr/ Rys
prętkonogi. Ein Tigerthier. (*Animal velocissimum, ac sævissimum.*) *Tigridis exuviæ per dorsum à vertice pendent.* Virg. *Armeniæq; tigres, Austroq; agitata Charybdis.* Ovid: *epith.* Armĕnia, Pārthĭca, Caūcăsēa, Gāngētĭca, Inda. Hȳrcāna, āspĕra, īmmānis, fĕra, măcŭlōsa, sæva, răbĭda, trūx, ăcērba, fŭrēns, ēffĕra, fĕrōx, cĭta, vēlox, pērnix, cĕler, fŭrĭōsa, răpāx, indĭca, tērrĭbĭlis, hōrrĭda, prædātrix. *phr:* Fĕræ tigrēs, nūnquam pŏsŭēre fŭrōrem. Hȳrcānæque ādmōrūnt ūbĕra tigrēs. Ārmĕniās cūrru sūbjūngĕre tigres. Sĭtiēns ūt tigris ăcērba crŭōrem.
tilia, Lipá/ Lyko r.
tĭlĭāceus, tiliagineus, tĭligneus, Lipowy.

TIM (wy.

tŭmĕfactus, Przelękły. tĭmendus, Strásźli⸗
tĭmeo, Boię się. Förchten. *Saxa, nec obliquo dente timendus aper.* Ovid. *syn:* Fōrmīdo, vĕrĕor, mĕtŭo, ēxtĭmēsco, pērtĭmēsco, păvĕo, trĕmo, trĕmīsco, cōntrĕmīsco, trĕpĭdo, rĕfōrmido, hōrrĕo, pĕrhōrrēsco. *phr:* Tĭmōre, mĕtu pērcēllor, tūrbor, păvĕo, trĕpĭdo, trĕmo, frĭgĕo, pālleo, hōrreo. Tĭmor ārtus ōccŭpat: mēntēm prĕmit trĕmĕfācta nŏvus pēr pēctŏra cūnctis īnsĭnŭat păvor, āttŏnĭtos sŭbĭtus trĕmor ōccŭpat ārtus, ōbstŭpŭēre ănĭmi, gĕlĭdūsque pēr īma cŭcūrrit ōssa trĕmor. Sŭbĭta gĕlĭdus fōrmīdĭne sāngvis dĭrĭguit, cŏĭvit, cōncrēvit. Păvĭdus cum mēnte cŏlōrem pērdĭdĕrat, ēxtĭmŭi, sēnsīque mĕu rĭgŭīsse căpillos. Gĕlĭdus tŏto mānābat cōrpŏre sūdor, āttŏnĭtis hæsēre ănĭmis. Sŭbit hōrrĭda mēntem fōrmīdo, trĕpĭdat păvĭda fōrmīdĭne pēctus. Mēns trĕpĭdo pālpitat ægra mĕtu. Tūnc vērò āncĭpĭti mēntem fōrmīdĭne prēssus. Ōbstŭpŭi, stĕtĕruntque cŏmæ ēt vōx faūcĭbus hæsit. Cĕcĭdērunt cōrda, trĕmorque ōmnĭbus īncēssit gĕlĭdus. *V. Timor.*
timidè, Boiáźliwie. tĭmĭdĭtas, Boiaźń.
tĭmĭdus, Boiáźliwy. Forchtsam. *Illæsum timidis ungvibus esset onus.* Mart: *syn:* Trĕpĭdus, păvĭdus, vel īmbēllis, īgnāvus. *phr:* Mĕtu ēxāngvis, trĕpĭdāns, pāllēns, Fōrmīdĭne căptus, āmēns. Mēntis īnōps, īmpōs ănĭmi. Tērrōre păvēns, vel pērĭcŭla, vūlnĕrat tĭmēns, rĕfōrmīdāns, īnūtĭlis ārmis. *V. Territus.*
tĭmor, Boiaźń. Forcht. *Res est solliciti plena timoris amor.* Ovid: *syn:* Mĕtus, fōrmīdo, păvŏr, tērrŏr, trĕmor, hōrror. *epith:* āncēps, dŭbĭus, trĕpĭdus, păvĭdus, gĕlĭdus, ēxāngvis, hōrrĭdus, pāllĭdus, frĭgĭdus, păvēns, sōllĭcĭtus, trīstis, mœstus, ăcērbus, vĭgil, īnsōmnis, lāngvēns, mŏlēstus, dīrus, sævus, præcēps, rĕpēntīnus, sŭbĭtus, īrrĕquĭētus, tūrpis, sēgnis, hōrrēndus, ānxĭus, sūspēnsus, īmbēllis, īgnāvus, āmēns, mălus, tăcĭtus, ēlīngvis, fœmĭnĕus. *phr:* păvĭdus hōrror. Gĕlĭdus tōrpor. Pēssĭmus īn dŭbĭis aūgur, tĭmor, ēxpērs quĭētis. Mălus īntērprēs rērum mĕtus. Pēctus cōnstrĭngēns, glăcĭāns. Cūras gīgnēns. Sēmper ānxĭus, ōmnia sōllĭcĭto sūnt lŏca plēna mĕtu. Pĕdĭbus tĭmor āddĭdit ālas. *Vide Timeo.*
timoratus, Bogoboyny/ Boiáźliwy.

tina, Beczka. *Quantitas incerta.*
tinca, Lin. tinctor, Fárbierz r.
tinctĭlis, Omaczálny/ Fárbowany.
tinctor purpuræ, Szárlatnik.
tinctoria, *vel* tinctoris officina, Fárbiernia.
tinctorius, Fárbierſki. (nie.
tinctūra, tinctus, *us*, Omaczánie/ Fárbowá⸗
tinctus, *ti*, Fárbowány/ Ozdobiony/ *sub* Ue⸗
czony/ *& sub* Przeszak.
tĭnea, Mol/ Robak/ Nowy owad/ Robacy
w wosku. Eine Schaab/ Mot/ Kleider⸗
Wurm. *epith.* āgrēstis, īnērs, ĕdāx, hōrrĭda, fœda, tūrpis. *phr:* īllĭc ærūgo, ēt tĭneæ dŏmĭnāntur ĕdāces. Mĭsĕrābĭle tūrpes exēdēre căput tĭneæ.
tĭneo, *as, i. tineas sentio, tineis consumor. Baruch. 6. sipoma, apud LXX. porphyra sipomeni,* Bo⸗
twieią ßárláty. *reddit Polonus interpres è Græca voce: è Latina dicendum esset,* Mole te
iedzą. *è Græca,* Szárlat botwieiący.
tĭneōsus, Molow pełny.
tingo, *& tinguo. priscum,* Omaczam/ Fárbu⸗
ię/ Pokrapiam/ Nápuszczam z. Chrzcze.
Eintuncken. *Ferret iter, celeres nec tingeret æquora plantas.* Virg. *syn.* īmbŭo, fūco, cŏlōro: cŏlōre īnfĭcio, sătūro, lĭno, īllĭno, mĕdĭcor, vĭtĭo, mădĕfăcio, īmmērgo. *phr.* Lānam, seu vēllĕra cŏlōre; fūco, vĕnēno, vel mūrĭce tĭngĕre, mĕdĭcāre, fūcāre, īmbŭĕre, ālbēntes īnvērtĕre lānas. Vărĭo dĭscit mēntīri lāna cŏlōres.

tinia, orum. Noni. Festo: meliùs tina, æ,
tiniaria, Śirwiosnka.
tinnimentum, Brzekadło.
tinnio, is, Brzmię. Klingen/ hell/ thonnen/ schallen. syn: Tintino. phr: tinnitum ēdo. tinnītu āëra pūlso.
tinnito, sub śikorá/ świerkocę. Corripit i, à Philom. quæ longa est à Tinnio ut Vagito, à Vagio. quidsi legatur in Philomela Tintinat.
tinnītus, us, Brzmienie. Klang. Tinnitusq; cie, & matris quate cymbala circum. Virg: epito: ăcūtus ārgūtus, sŏnāns, raūcus, cōnfūsus, rĕpĕtītus, crēber.
tinnŭlus, Brzmiący.
tinnunculus, idem tinunculus.
tintinācŭlum, Dzwonek.
tintinnio, Brzmię/ Dzwonię/ Piszczę.
tintinnabulatus grex, sub Dzwoniarz.
tintinnābŭlum, Dzwonek/ Wozek.
tintinnācŭlus, Brzekacz i. Dzwoniarz/ Kat
tintĭno, Brzmię/ Dzwonię/ Gwizdać czynię.
tintĭnŭlo, sub żołnia/ & świerkocę.
tinuncŭlus, Pustołká/ tinus, Bobek.
tĭpha, gr. Pałka ziele.
tippula, tĭpulla, tĭpŭla, & tippulla, Mucha nawodna/ Robaczek nawodny/ & sub Lekki 2,
tīro, Nieświádom/ Młodzik/ Mołoiec/ Młodzieniaszek/ żołnierz nowotny/ Nowak/ Nieuczony.
tīrōcĭnium, ćwiczenie 2. Początek 2. Gonitwá/ Nieumieiętność.
tīruncŭla, Młodká.
tīruncŭlus, Gregoryanek/ Nowak.
tihymallus, potiùs tithymălos, vel us, gr. Skoczek 3. Wilczy miecz/ Mak leśny/ & in Kołowrot ziele/ & Czartowe mleko.
tithymalus dendroides Romanowe ziele.
tithymalus leptophyllos, gr. Skoczek mątewky. (źność
titillātio, titillātus, us, Łechtánie/ Łubieżność
titillo, Łechcę/ Łubo iest. Kitzeln/ streichlen. Titillare magis sensus quam lædere possunt. Luc. syn: Mūlceo, dēmŭlceo, pērmulceo, oblecto, dēlēcto, dēlinio, allĭcio, ăllēcto,

titillor, Łubię co. titinnio, Dzwonię.
tĭtio, ōnis, m. Głownia gászona. Ein Feuerbrand. Pulla quies datur à stulte is titionibus ignis. B.
tĭtivillitium, Szuszfałki
titubans, Záiąkliwy/ Potaczáiący się: (n
titubanter, Záiąkliwie. titubantia, Záiąkánie
tĭtŭbātio, Záiąkánie/ Szwánk/ Záiąkánie
tĭtŭbo, Potaczam się/ Szwánkuię/ Záiąkam się. Wancken/ torklen. Ille mero somnoq; gravis titubare videtur. Ovid: syn: Vacillo, lăbo, nūto, lăbāsco, hæsĭto. v. Nuto & Ebrius,
tĭtŭlārĭus, Titułowy 2.
tituli milites, żołnierz osadzony
tĭtŭlus, Napis 1. Tytuł/ Dostoieństwo/ Sławá/ Pokrywká tr. żołnierz osadzony. Ein Titel. Utilitas tua sit titulus donetur amicæ, Ovid.
Tmesis, Figura Grammatica & Poetica. idem sectio, unius dictionis præsertim compositæ, unius dictionis vel plurium interiectione. ut Septem subiecta trioni. Donatus. Diacope: eadem Carisio. Durior est in simplicibus verbis. ut Et saxo cere cōminuit brum. Enni. Item. Massili portant iuvenes ad littora tunas. Donat.

T O

tŏcūllio, gr. Lichwiarz.
tŏdellus. tŏdillus, Mały, tŏdi, sub Ptaszek.
Tœcharchi, Hygino. qui lateribus navis præsunt & curant ut remiges simul pitylum remis faciant. Turneb. Toicharchoi ad pitylum sedent, Hygin.
Tofus, idem Tophus
tŏga, Szátá 7. 8. &c, Kurtá/ Chálupká. Połoy. Ein langer Rock. Eminet effuso cui toga laxa sinu. Tib. epith: Rōmāna, Aūsŏnia, Lātia, lōnga, flūēns, lāxa, pācĭfica, ūrbāna. v. Vestis
togata. Białagłowá 2.
Togatarius, Sueton. August. 45. Stephanionem togatarium, (i. Comœdiarum togatarum histrionem) relegavit. Lebin. legit Togatarum saltatorem, qui primus togatas saltare instituit. Plin. l. 7. c. 48.
tŏgārŭlus, sub Szátá.
tŏgatus sub Szátá zwierzchnia. Mit einem langen Ehren-Rock gekleidet. Romanos rerum dominos, gentemq; togatam. Virg.
tŏgula, Sukienká.

tōlæ, *hæ.* ślinne iágody. *a ex cont ractione* (*longum.*
tŏlĕrābĭlis, Znośny.
tolĕrābĭlĭter, toleranter, Znośnie.
tolerans, Cierpliwy/ Trwáły 1.
tolerantia, toleratio, Znoßenie.
tŏlĕro, Cierpię 1. 2. Znoßę/ Podeymuię 5. żywię się 1. Erdulden/ ertragen. *Pallanta adjungam sub te tolerare magistro.* Virg. *syn.* Fĕro, pērfĕro, pătior, pērpĕtior, sūstĭneo, sŭbĕo, ēxhaŭrio, ēxāntlo. *phr.* Cāsĭbus ēxērcĕor, ăgĭtor, jăctor. Fōrti, cōnstānti, pătĭēnti pēctŏre, ănĭmo fērre mălum, sōrtem ăcērbam, cāsus ĭnīquos. Mălīs īnfrāctus, făcĭlĭsque păti. *v. Patior.*
tōles *hæ,* & tōlla, ślinne iágody.
tolenno, tollenno, ōnis, *m,* Żoraw studzienny
tolles, *hi vel hæ,* ślinne iágody.
tollo, *is.* Podnoßę 1. 2. 5. Znoßę/ Wyrzucam 1. Wsadzam 2. Zábiiam 1. Zwłaczam 2. Pysznię się. Auffheben/ wegnehmen. *Iidem venturos tollemus in astra nepotes.* Virg. *syn.* ēvĕho, ēxtōllo, ēffĕro, ērigo, āttōllo, vel aŭfĕro, dētraho.
tollo, onis, *m.* Żoraw 2. (*Ctia.*
Tollonus, Plaut. Tolloni gratia. corr. Polemocra-
tolutaris, tŏlūtārius, Jednochodnik/ Kłusiak.
tŏlūtĭlis gradus, Kłus.
tolutiloquentia, Prętkomowność.
tōlūtim, Jednochodą.
tolutim tortor, Kłusam.
tŏmācĭnæ, tŏmaclum, tŏmācŭlæ, tŏmācŭlum, Wątrobká pieczona/ Kiszka nádziewána.
tŏmentum, Bárwicá/ Kocanki.
tōmex, ĭcis. *f.* Łyczak/ Wić/ Powroz 1. Chomąto.
tōmica, *vel ce, gr.* & tomicla, Łyczak/ Wić.
tŏmĭci dentes, *gr.* Zęby przednie.
tŏmus, *gr.* Tom Kśięg.
tomus piscis, Szrot/ Dzwono ryb.

TON

tonarium, *gr. sub* Incepta.
tŏnat, tonescit, Grzmi. Es donnert. *Aspera vel paribus bella tonare modis.* M. *phr.* Cœlum tŏnat, ōmne frăgōre, ingēns frăgor æthĕra cōmplēt. Tŏnitru cœlum ōmne ciētur. Cœlum intŏnat. Māgno mīscētur mūrmŭre cœlum. Cœlo frăgor īntŏnat īngēns. Tŏnitru cœlum tēllusque trĕmīscit. Tōto rĕsŏnānt tŏnitrŭa cœlo. Jūpĭter fūlmĭna, tŏnĭtrŭa vibrat, mĭttit, tōrquet, jăcŭlātur. Māgnus ăb æthĕrĕo pērsŏnăt īgne frăgor. Sŭbĭtōq; frăgōre intŏnŭit cœlum. Tŏnat ălti rēgia cœli. Tēmpēstas sĭne mōre fŭrit tŏnitrūque trĕmīscunt ārdŭa tērrārum, ēt cāmpi. Quāntus ăb æthĕre pērsŏnat āxe frăgor. *v. Fulgur & Tempestas.*
tŏnātio, *sub* Grom.
tondeo, Golę/ Strzygę 2. 4. Postrzygam/ Koßę/ Gryzę/ Obcinam/ Jem. Scheeren. *Tondebit pueros jam nova nupta tuos.* M. *syn.* āttōndeo, dētōndeo. Fērro sĕcāre, rĕsĕcāre, ābscindēre. Tōndēnt dūmēta jŭvēnci. Læta in ūmbra tōndēbat nĭvĕæ cāndēntia vēllĕra lānæ.
tongeo, es, priscum, sub Vmiem
tongio, onis, vel tongitio Vmieiętność
tŏnĭtrālis, *tonitrualis,* Gromowy.
tonitralis candela, Gromnicá.
tŏnitru, tonitruum, & tonitrus, *us,* Grom/ Grzmot. Donner. *Desuper infundam, tonitru cœlum omne ciebo.* Virg. *epith.* Grăve, raŭcum, sŏnōrum, tērrĭfĭcum, cŏruscum, văgum, sŭbĭtum, hōrrĭsŏnum, tērrĭbĭle, rĕbŏāns, cōmmōtum, *phr.* Ætĕrius frăgor, tŭmūltus, strĕpĭtus, frĕmĭtus, sŏnĭtus. Æthĕrium mūrmur, ĭcti sŏnĭtus āĕris. Sŏnus āĕris ĭcti. Hūmānas mōtūra tŏnitrŭa mēntes. Frācto ēxplōsa tŏnitrua cœlo. *v. Fulgor, & Fulmen*
tonitru claudianum, Bęben 2.
tŏno, *as,* & tono, *is, tonere prisce* Gromię/ Grzmię/ Mowię głośno/ Kunsto/ Brzmię.
tŏnor, *oris,* Nátężánie 2.
tŏnōrium, *sub* Ton. tonsa, Wiosło
tonsĭlis, Postrzygány. tonsilia, Kot ostry.
tonsillæ, ślinne iágody.
tonsio, Strzyżenie.
tonsĭto, Postrzygam/ Strzygę 2.
tonsor, Postrzygácz/ Bárwierz. Ein Scheerer/ Balbirer. *epith.* Fīdus, fĭdēlis, dōctus, sōlērs, vĭgil, īndūstrius, cūltus. *phr.* Dōctus rĕsĕcāre căpillos. Tōnsōrem căpĭti nōn ēst ădhĭbēre nĕcēssum. Vir tāngēnte vágos fērro rĕsĕcare căpillos. Dōctus ĕt hirsūtas ēxcŏlŭisse gĕnas.
tōnsōrius, Bárwierski.
tonstrīcŭla, tonstrix, Bárwierká.
tonstrīna, Bárwiernia,

tonsūra, Strzyżenie/ Obcinánie 2. Postrzyżyny 3. Korona kápláńska 1.
tonsus, si, Postrzygány/ Ostrzyżony.
tonsus, us, Strzyżenie/ Włosow noszenie.
tŏnus, gr. Náteżánie 2. Fárby wydátność. Incepta/ Grom. Ein Thon/ Gelaut. *Tædia dulcisonis auferat illa tonis.* Cap. *epith:* Dūlcis, svāvis, grātus, Aŏnius, flēbilis, lūgubris.
tŏparcha. æ. gr. Stárosta.
tŏparchia, gr. Stárostwo.
tŏpazius, gr. Topázyn.
tōphāceus, tophācius, tōphĭcius, tōphĭnus, Dziarstwisty.
tōphus, Dziarstwo/ Kámień dziarstwisty.
topiaria, Wirydárskie rzemiosło / & *sub* Chłodnikarz.
tŏpiārium opus, Chłodnik 2.
tŏpiārius, Chłodnikarz/ Wirydarznik.
tŏpĭca, æ. topice, es, topica, orum, Cicer. *Aristot. Ars inveniendi & ducendi argumenta è locis. Dialectices pars.*
tŏpĭcus, gr. Mieyscá pewnego.
tŏpium, Chłodnik 2.
tōpŏgrăphia, tŏpŏthĕsia, gr. Opisánie mieyscá.
topper, priscum. Rychło.

T O R

tora, Mordownik ziele.
tŏral, Koldrá/ Łoszkowa zasłoná.
toral villosum, Gunia 1. Koc 1.
tŏrāle, *sub* Łoszkowa zasłoná.
torale linteum, Prześcierádło.
tŏrālis, Łoszkowy.
toralium, Koldrá/ Obrus.
torcŭlar, torcŭlare, & torcŭlum, Prásá 2. 3. 4. Traubenkelter. *Calcaturus erat qui torcularia solus.* F. *syn:* Prælum. *epith:* Strīdens, prĕmēns, strĕpēns, ūdum, mădĭdum. *S. Prælum.*
torcŭlaria cella, torcularium, Prásownia.
torcŭlārius, *adiect.* Prásny/ Tłokárski.
torcŭlarius, *substant.* Prasownik/ Tłokarz.
torculus, *sub* Prásny. *(ogon* ziele.
tordĭle, es, tordўle, es, tordўlium, Jeleni
tŏreuma, gr: Toczone rzeczy / Kubek. Außgestochene Arbeit. *Tolle puer calices tepidiq; toreumata Nili.* M.

tŏreutes, æ, gr. Toczek.
tŏreutice, gr. Tokarstwo.
tormentum, Męká/ Dręczenie/ Trapienie/ ćiągnienie/ Bol/ Łáńcuch/ Liná/ Działo/ Powroz. Allerley grob Geschütz. *syn:* Māchĭna bēllĭca, bēllĭstra. *epith.* Mūrāle, fūlmĭnĕum, ænĕum, īmmānĕ, strĕpēns, tŏnāns, Vūlcānĭum, Māvŏrtium. *phr:* Māchĭna fūlmĭnis æmŭla. Fūlmĭneo, vălĭdos quæ dĕiĭcit impĕte mūros. Sŏnĭtum cōncŭssi ĭmĭtātur ŏlўmpi. Māchĭna tērrĭfĭcum fūlmĭnat ænĕa bōmbo Tŏnat, ēt raŭcis jăcĭt ærĕa fŏlmĭna bōmbis. īnstrūmēnta nĕcis dīrĭmĕntia mūros. Fūlmĭnĕas jăcŭlāntia glāndes. Tōrvăs sūlphūrĕās ăgĕrent tōrmēnta făvillas. *S. Balista, & Machina.*
tormina, *inum,* Gryźienie/ Biegunká 1.
tormĭnālis, tormĭnōsus, Gryźienie cierpiący
tormines, his Gryźienie. tornātĭlis, Toczony.
tornātor, Tokárz/ *tornatura,* Toczenie 1.
tornātus, Toczony/ Gládki.
torno, as, Toczę. torno rasilis Toczony
tornus, m. Tokárskie dłoto.
tŏrōsŭlus, Mołoiec/ Gálant.
tŏrōsus, Cielisty/ 1. Siádły. Fleischig Starck *Hic populus ridet, multumque torosa iuventus.* Pers. *syn:* Lăcērtōsus, nērvōsus.
torpēdo, Gnuśność/ Zdumiewánie/ Drętwik. Faulheit. *Quis non indomitam mirer torpedinis artem.* Cl.
torpens, torpĭdus, Zdrętwiáły. Faul/ und Trág
torpeo, Gnuśnieię/ Tępieię/ Słábieię. Trág seyn/ starren. *Nec torpere gravi passus sua regna veterno.* Virg. *syn:* Tōrpēsco, stŭpĕo, stŭpēsco.
torpor, Zdrętwienie/ Gnuśność. Trágheit *Sed te torpor iners, & mors imitata quietem.* S. *syn:* *Stupor, Pigritia, Languor.*
torpōro, as, Drętwię.
torquātus, *sub* Łáńcuszno. Eine Halßkette tragend. *Aspice torquatum & referentem signa. &c.* Virg.
torquatus palumbus, Grzywacz
torquĕo, Kręcę/ Zákręcam/ Kieruię/ Męczę 1. Náginam/ Obrácam 1. ćiskam 1. Obwracam 1. Wywracam/ Rzucam okiem Cofam

Cofam się. Winden/ biegen/ plagen. *Annus & ex una fibila torquet humo.* Pr. *syn.* intorqueo, flecto, inflecto; vel crucio, vexo, excrucio, ango, pungo, vel vibro, jaculor.
torqueo fusos, Przędę.
torqueor, Kręcę się/ Trapię się/ Wyprzęża się co/ Trapi mię co.
torques, *is, m. & f.* Łańcuch złoty/ Wrzeciono. Ein Halßring/ Halßkette/ Halßband. *Sepe Deum nexis ornatæ torquibus aræ.* Virg. *v. Monile.*
torquilla, B. Pliszka/ Kręcogłow.
torquis, *is, m. & f.* Łańcuch złoty.
torrĕfăcio, Suszę 1. Wędzę/ Prażę/ *e potius breve.*
torrens, *substant.* Potok 1. Ein Regenbach. *Dardanius, torrentis aquæ, vel turbinis atri.* Virg. *epith:* Răpāx, răpĭdus, præcēps, vēlōx, tŭmĭdus, vĭŏlēntus, ăquōsus, tŭrbĭdus, spūmāns, hȳbērnus, fŭrēns, cădēns, rŭēns, lābēns, sŏnōrus, sŭbĭtus, mōntānus. *phr:* Rŭēns dē mōntĭbus ămnis, ŭndis plŭvĭālĭbus aŭctus. Rīpis căpācĭbus ēffūsus. Răpāx cădit pārtēsque lăpsi mōntis ēxēsas rŏtat. Răpĭdus mōntāno flŭmĭne tōrrēns. *v. Fluvius, Inundatio.*
torrens, *adiect.* Ciekący 1. Bystry/ Pałący/ Gorący/ Obfity/ Opływający.
torreo, Piekę 1. Smażę/ Suszę 1. Wędzę/ Palę/ Ożdżę/ Prażę/ Siekę 1. *& sub* Powarzył. Dörren/ rösten/ braten. *Et torrere parant flammis & frangere saxo.* Virg. *syn.* ăsso, vel ūro, crēmo, ădūro, pērūro, ēxūro. *phr:* īnsērto tōrrēre ēxāngvia fērro. Vīscēra cæsārum, pĕcŭdum, ōrdĭne ăhēna lŏcant ălii, fūsīque pēr hērbam sŭbjĭcĭunt vērŭbus prūnas, ēt vīscēra tōrrēnt.
torreor, Gorę/ Gorąco mi.
torresco, Gorę.
torridare, est comburere, Noni. inepta vox.
torrĭdus, Ogorzały/ Gorący/ Suchy/ Pałający. Verdörret/ trocken. *Semper sole rubens & torrida semper ab igne.* Virg. *syn.* ūstus, ēxūstus, pērūstus, vel ārĭdus, sĭccus, ărēns.
torris, Głownia żywa. Ein glůnder Brand *syn.* Tītio. *epith:* ārdēns, fūmāns, āmbūstus, āccēnsus, flāmmāns, flāmmĭfer, īgnĭtus, īgnĕus, rŭbēns, īgnĭfer. *phr:* Torrem āmbūstum rŭtĭlānte fāvīlla ăccĭpit. Fūnĕrĕum tōrrem mĕdios cōnjēcit in īgnes.

torrus, al. torus. i. torridus. Fest. Sipont. prisci.
torsio, Gryzienie 2. Ciągnienie.
torta, Kołacz. torte, Krzywo.
tortilis, Kręcony/ Zatoczysty. Krumm. *Hunc aut tortilibus vibrata falarica nervis.* Luc.
tortiloquium, Mowa trudna.
tortio, Ciągnienie 5. tortivus, Tłoczony.
torto, as, Męczę 1. (Kręcam.
tortor, aris, Trzpiotam się / Kłusam *& sub*
tortor, *oris,* Morderca/ Kat / *& sub* Ryśni strzelcy. Ein Folterer/ Hänker. *Tunc felix quoties aliquo tortore vocato.* J. v. *Carnifex.*
tortulus, Chochoł/ *& sub* Zaponka.
tortum, Proba 4.
tortuōsus, Zawiły/ Kręcący się/ Zatoczysty/ Zawikłany/ świdrowaty.
tortus, *ta, adiect.* Kręcony/ Toczony.
tortus, *ti, substant.* Skręt/ Powróz 1.
tortus, *us,* Zwijanie 1. Zatoki 5.
torva, torve, torviter, Srogo.
Torvidus, Arnob. i. torvus. torvitas, Srogość.
tŏrŭlus, Zaponka/ Guzik/ Chochoł/ Naćiecie/ Drzeń/ Miękisza część/ Mużkul.
tŏrus, śiedzenie/ Łoże 1. Łożko stołowe/ Pas łożkowy/ Pośćie / Materac/ Rogoża/ Łyko/ Mięśista część/ ćielistość/ Nadęcie/ Zaponka/ Guzik 3 Zwiąsek/ Powroz/ Skręt/ Wypukłość. Ein Beth. *- - - viridante toro consederat herbæ.* Virg. *syn* Lĕctus, cŭbīle, vel lăcērtus, nērvus.
torus herbæ, *sub* Kępa
torvus, Krzywy/ Srogi.
tosillæ. hæ, ślinne jagody.
tostus, Opalony/ Pieczony.

TOT

tŏt, Tyle 1. So viel *Insignem pietate virum, tot adire labores.* Virg.
tot-modus, Tak rozliczny.
totfăriam, Tak rozlicznie
tŏtidem, Tyleż. Eben so viel. *Erramus pelago totidem sine sidere noctes.* Virg.
tŏties, Tylekroć. So offt. *Ne populum extremâ toties exoret arena.* Hor.
totiuga invitamenta, Apulei. i. tam multa.

toto, *pro toti. sub* Wszystek.

totum, Świat 1. Wszystek.

totus, Wszystek/ Cały 1. 2. Ganß. *Instabat totâ cui tua nocte canis.* Tibull. *syn:* ōmnis, cūnctus, ūnivērsus, vel integer, perfectus, plenus, solidus.

toxicon, toxicum; *gr.* Koźlepowy sok. *&* Trucizna.

TRA

Trăbālis, Bałkowy / Wielki.

Trăbea, trăbeāta vestis, Szatá krolewska/ Szátá ná tryumf. Königliches und Priesterliches Kleid. *Succinctus trabeâ, lævaque ancile gerebat.* Virg. v. *Vestis.*

trabeatio, Wiązánie 2.

trăbeātus, Strzeszysty/ *& in* Szátá ná tryumf. Fürstlich und Priesterlich gekleidet. *Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini.* Ovid.

trăbēcŭla, trabicula, Bałeczká.

trăbica navis, Komięgá.

trăbicus, Klodźiánowy/ *sub* Klodźiná/ Trámowy/ *sub* Tram.

trābs, ăbis, *f. & trabes is*, Tram/ Bałká/ Płátwy/ Náwá. Ein Balck. --- *hic trabibus contextus acernis.* Virg. *syn.* Tīgnum, tĭgillum, rōbur. *epith:* Lōnga, firma, sŏlida, vălida, ărbŏrĕa, fraxĭnĕa, quĕrna, acĕrna, cōntĕxta, cōmpāctilis. *phr.* āggrĕdior, trabibus quernis, ĕt rōbŏre secto. *Trabs pro Navi.* Văstūmque căva trăbe cūrrimus æquor.

trăchālus, *gr:* Pław. trăchea, *gr:* Krtań.

trăchālum, trachēlus, *gr.* Nieszťu śrzodek.

trăchōma, *gr. sub* Powieká.

trăchūrus, *gr:* Jászczur rybá.

trăchy-balsamum, Balsam.

traclĕpo, is Uchodzę 1.

tracta, *æ, &* tracta, *orum*, Kołaczowe listki.

tracta lanea, Przędzá.

tractābĭlis, Dotkliwy/ Powolny/ Głaskliwy. Mit dem gut zu handlen/ umbgehen ist. *Quassatæque rates, & non tractabile cœlum.* Virg. *syn.* Dŏcilis: făcilis, mānsvētus, bĕnignus. *vide Comis.*

tractātio, Miárkowánie/ Obieránie się/ Ogiąśránie/ Częstowánie/ Dotknienie.

tractātor, Sćieracz/ Mowcá.

tractatrix, *f. ejusdem significationis.*

tractātus, *us*, Dotknienie / Pisánie 2. Obiecánie się.

tractatum, *a* przewlokę, Rozpoście[illegible]/ Slezem/ Raz/ *Nomen & sub* Dáię raz.

tractitius, v. ćiągnieniu służący.

tracto, *as.* Dotykam się/ Mácam 1. Ogłaskáć/ Spráwuię 1. 2. Opátruię/ Száfuię 1. Opisuię 1. Spráwuię się *ultimum.* Bawię się 1. Piszę 2. Posthpuię / Rospráwiam/ Odpráwiam 1. Szánuię 1. Częstuię. Handelen. *Tractari non invenio, cur non sit acerbum.* Lucr. *syn:* ăttrēcto, cōntrēcto, tāngo, mănĭbus pērtēnto, vērso, vŏluto. vel mūlcĕo, dēmūlcĕo, lēnio, dēlinio, vel disputo, dissĕro, dŏcĕo. *phr:* ille mānu mūlcet propēxam ad pĕctŏra bărbam.

tractōria machina, Koło/ Windá 1.

tractoria ratio, Windowánie

tractoriæ, hæ, Podwodny list.

tractorium organum, Windá 1.

tractōrius, ćiągnący/ ćiągnieniu służący.

tractu, Pásmem tractum, *ti vide* tractatum

tractus, *ti*, Rośćiągły.

tractus, *us*, ćiągnienie 1. Przećiąg/ Rozćiągnienie/ Sunánie/ Włoczenie/ Kráiná/ Okolicá/ Ton/ *& sub* Cyrklá. Gegend. *syn:* ōra; plăga; rĕgio, tēllus, tērra, sŏlum.

traditio, Podáwánie/ Podánie/ Powiedánie.

trādĭtor, Podawcá 1. Zdraycá/ Mistrz/ *sub* Krolowskiey mistrz.

traditum, Podánie 2.

trado, Podáię 1. 3. Wydawam/ 1. Wydaię/ Zdáię 1. Poddáię się/ Udáię się na co/ Uczę/ Piszę 2 Rozgłaszam. übergeben --- *nuper mihi traditam Æn. n.* Virg. *syn.* Prōdo, vel dō, prăbeo, trĭbuo, vel dŏcĕo, dīco, nārro, rĕfĕro, mĕmŏro, cōmmĕmŏro.

trādūco, Przeprowadzam 3. Prowádzę 3. Przepráwiam 2. Przećiągam/ Podáię/ Poniżam/ Osławiam/ Odwodzę się/ Pokázuię 1. Dáię się ábo kogo na pośmiech. überführen. *Atq; fatas alio vidit traducere messes.* Virg. *syn.* Trānsfĕro, ăbdūco, cōnvērto, rĕfĕro, cōnfĕro,

cōnfěro, vel prōdūco, prōtrăho, ăgo, dūco cōnsū-mo, vel trājĭcio, trānsvěho.

traducor, Szydzą ze mnie.

traductio, Prowádzenie 1. Przeprowadzánie/ Ponizánie/ Niesławá/ & sub Zżćie.

Traductio figura. Cicer. ejusdem vocis immutatæ repetitio. eadem Polyptoton.

traductor, Przeprowádźićiel.

trādux, ŭcis, *m. f.* Latorośl 5.

trăgăcantha, *Gr.* Drágánt/ ćiernie 2.

trăgĕlăphus, *Gr.* Jeleń brodáty.

trăgēma. *Gr.* Wet 1.

trăgicè, tragicum, Wyspániále.

trăgĭcus, *Gr.* Okrutny/ Afektu pełny. Traurig. *Carmine, qui tragico vilem certabat ob hircum.* Hor.

trăgium, *Gr.* Korodźik ziele.

trăgœdia, *gr.* Trágedya/ Zámieszánie/ Burdá Trauer-Spiel. *Effutire leves indigna tragœdia versus.* Hor. *epith:* Trĭstis, mœsta, flēbĭlis, lăcrўmōsa, grăvis, sĕvēra, ănĭmōsa. *phr.* Trăgĭcum cārmen. Trăgĭca mūsa, Cămœna. Grānde-sŏnāns. Trăgĭci, trăgĭcos dĕcet īre cŏthūrnos. Quæ grăvĭbus vērbis ănĭmōsa trăgœdia dīcit, ōmne gĕnus scrīptī grăvĭtāte trăgœdia vīncit. (*Ovid. 2. amor. Eleg. 1.*) Vēnit ĕt īngĕnti vĭŏlenta trăgœdia pāssu. Frōnte cŏmæ tōrva, pālla jăcēbat hŭmi. Læva mănus scēptrum lāte rēgāle tĕnēbat. Lўdius āpta pĕdum vīncla cŏthūrnus ĕrat. *v. Cothurnus.*

tragœdiŏgraphus, *gr.* Wierszow pisarz.

trăgœdus, *gr. idem &* Aktor 1. Trauer-Spieler. *Hæc de comœdis te consulit, illa tragœdum.* Juv. *epith:* Grăvis, vōcĭfĕrāns, mœstus. *phr.* Stābat Rōma grăvēs sĭmul aūdĭtūra trăgœdos.

trăgŏpan, tragopanas, tragopămon. Kogut ptak. (chrzycá.

trăgŏpōgon, ōnis, *gr.* Kozia brodká/ Cze-

trăgŏrigănum, *Gr.* Lebiotká.

trăgos, *& tragus, gr.* Sit morski/ Páckor/ Koziel 1. Jurność/ Gebká.

trăgŏsĕlīnum, *gr.* Biedrzeniec.

trăgŭla, Pocisk 2. Sánie 2. Wozek młóćie-bny/ Włok.

trăgŭlārii, Kuszni strzelcy.

trăha, *& trahea,* Włoká 2. Sánie 1. 2.

trahārius, Kolodziey. trahax, Porywácz.

trăho, Ciągnę 1. Włoczę 1. 2. Włokę/ Wyćiągam 1. Przećiągam 2. Przedłużam/ Zwłaczam/ 1. Zaćiągam 2. Powoływam 1. Wabię/ Przędę/ & sub Przyczytam. Ziehen/ schleiffen. *Ne trahat & mensa ducat in orbe rotas.* Tib. *syn:* ēxtrăho, āttrăho, haūrio: vel răpio, dūco, ābdūco, vel ālĭcio, ăllĭcto, impēllo. *phr.* Mē Pārnāssi dēsērta pĕr ārdua dūlcis răptat ămor. Trăhit sŭa quēmque vŏlŭptas. Nēscio quā nātāle sŏlum dūlcēdine cūnctos Dūcit, ĕt īmmĕmŏres nōn sĭnit ēsse sŭi.

trahor, Uwodzę się/ & sub Wlecze się.

trahŭla, Sanie 2

trājectio, Przekładanie/ Przetknienie/ Przenoszenie/ Przemiáłánie/ Przejazd.

trājectĭtius, Przewoźny.

trājecto, *as,* Przekałam/ Przebijam 1.

trajectūra, Przetknienie.

trajectus, *ti,* Przekłory.

trajectus, *us,* Przewoz 1. Przejazd 2.

trājĭcio, Przetykam 1. Przekałam/ Przebijam 1. Przejeżdżam/ Przepráwiam/ Przepłynąć 2. Przewożę 1. Przećiskawam/ Przelewam/ Przenoszę/ Przebyć co/ Przebrnąć/ Przestrzelić/ Náwłoczę/ Zwalam 2. Odkładam/ Składam winę/ Przekładam 1. 2. überfahren. -- *æthereo cursu trajecerit axē.* Virg: *syn:* Trānsĕo, trānsgrĕdior, vel trānsmitto, trādūco, trānsfĕro, transvĕho, vel trānsfīgo, trānsădigo.

trāiatio, eadem est translatio.

tralatitius, &c. idem translatitius, &c.

tralŏquor, Wyliczam.

trāluceo, idem transluceo.

trāma, Wątek/ Száta ćienka.

trāmeo, idem transmeo.

trāmes, *ĭtis, m:* Ścieszka/ Linia rodu. Fußpfad. *Qua facit assiduo tramite vulgus iter.* Pr. *v. Calis; Via.*

trāmitto, trāmuto, idem transmitto, &c,

TRAN

trāno, *as,* Przepłynąć/ Przebrnąć/ Przebyć co/ Przełatam/ Przenikam/ Przebijam Uberschwimmen. -- *& magnos crebi tranasimus amnes.* Virg: *syn.* Trānsno, trānsnăto; vel

trānſeo, trānſmēo, *phr:* Nando, nătālu trājicio: trānſnāre sŏnōras tŏrrēntem fŭrias. Sŭpērant mōntes, ēt flūmina trānant. Interrita Tibrim trānāvit frāngēns ūndam pŭērilibus ūndis. ōbsĕquio trānāntur āquæ, nēc vincĕre pōſſis Flūmina, sī cōntra, quam sĭnit ūnda, nătes. *v. Nato.*

tranquille, Spokoynie.

tranquillĭtas, Ciſza 2. Spokoyność/ Pogodá Stille. *ſyn.* Pāx, quiēs. *v. Quies, Pax, Mare tranquillum, Serenum, Sudum.*

tranquillitate, W pogodzie.

tranquillò, *idem,* & Spokoynie.

tranquillo, *a.* Vſpokoić.

tranquillor, Vſpokoić ſie/ Vćichá.

tranquillum, Ciſza 2.

tranquillus. Spokoyny. Ruhig/ Windſtill. *ſyn:* Quiētus, plăcĭdus, pācātus.

trans, Z oney ſtrony/ Za gorę.

transăbeo, Miiam co/ Chybiam/ Przenikam Ná wylot. (cá.

transactio, Rozpráwá. transactor, Spraw-

transădigo, Przebiiam na wylot. Durchſtechen. *Transadigit costas, & candida pectora rumpit.* Virg: *ſyn:* Trānſvērbĕro, trānsīgo, trānsfŏdio.

transcendo, Przeſtepuie 1. Przechodzę przez co/ Przełáżę/ Przebyć co/ Przenoſze ſie. Uberſteigen. *ſyn:* Sŭpĕro, trānſgrĕdior, ăſcēndo. *v. Aſcendo.*

transcensus, us Przeście 1.

transcīdo, à cædo, Przecinam/ ſiekę.

transcindo, Plaut: *corr: transcido.*

transciĕpo, Schraniam ſie.

transcribo, Przepiſuie/ 1. Przenoſzę 1. Rozpiſuię 2. Policzam/ Wiewam 2. Wzdawam 1. Oddáię przez bank/ Wyſtawiam ná przedaz/ Biorę/ Dlug ktorym winien. Uberlaſſen/ außſtreiben. *Et ſua Dardaniis transcribi, ſceptra colonis.* Virg.

transcriptio, *al: transſcriptio.* Zu awiánie ná kogo/ *an* Wymowká.

transcurro, Przebiegam 1. 2. 4. Przemiiam.

transcursus, *us,* Przebieg/ przemiiánie.

transdo, Nabawiam.

transdūco, Przeprowadzam/ Przenoſze/ przeſadzam plonkę/ Chelpię ſie.

transenna, Przemiiánie/ Okno 1. Linia 2. Powroz kuglarſki/ śidło/ Kratá/ śiatká w budowaniu.

transeo, Przechodzę 8. Przebiegam 1. 2. przeieżdżam 2. Przeſtepuie 1. przemiiam/ przebieram 2. Przebrnąć / przepłynąć 2. prowádzę ſię/ Wyścigam kogo / Zámilczę/ Opuſzczam 1. Vchodzi 2. poſtępuię 1. Miiam co/ & *ſub* przybolcć. Fürübergehen. *Et maris Ionii transieritis aquas.* Ovid. *ſyn:* Trānſgrĕdior, trānſmĕo, trānſmigro, trājĭcio, pērmĕo, trānſcēndo, trānſmitto, pĕnĕtro, pērvādo, rūmpo, pērrūmpo, trānsĭlio, vel ŏmitto, prætĕrĕo. *phr:* Viam făcio, ăpĕrio, ĭter, mōlĭor, tēnto, tĕnĕo pēr.

transeunter, Niedbale. (v. Le.

transero, Robert: Steph: corr. transſero,

transfĕro, Przenoſzę 1. przeſadzam/ przeſtepuię 1. przepiſuię 1. prowádzę ſię/ Odkładam/ Biorę ná ſię/ Składam winę/ przekładam 2. Zámieniam ſłowá/ przyſtoſuię/ Dlug długiem płácę/ Lichwę przenoſzę. von einem Ort zum anderen tragen hinüber tragen. *Transferet, & longam multavi muniet Albam.* Virg. *ſyn:* Trānſvĕho, trānſpōrto, trajicio, trānſmitto, trādūco.

transfīgo, Przebiiam 1. Durchſtechen/ durchgraben. *Meq; petes stricto medium transfigere ferro.* M. *ſyn:* Trānſadigo, trānſfŏdio, trājĭcio, trānſvērbĕro, cōnfŏdio. *phr:* Cōrpus, pēctus, lātus, vīſcĕra fērro, fīgo, fŏdio pērfŏro, trānſfigo. Fērrum pēr viſcĕra, pēr pēctus ago, adigo, ēxigo. Fērrum in illa mērgo, ēnſem pēctŏre cōndo. Dēxtrāque cŏrūſcum ēxtŭlit, āc lātĕri căpŭlo tĕnus ābdĭdit ēnſem. Vīrĭbus ēnſis ădūctus Trānſadigit cōſtas, ēt cāndĭda pēctŏra rūmpit.

transfiguratio, Przekſztałcowánie.

transfigūro, Przerabiam co/ przekſztałtowáć.

transfiguror, Odmieniam ſię/ przedzierzgnąć ſię.

transfluo, Przecićkam/ przemiiam 2.

transfŏdio, Przekopywam / przebiiam 1. Durchgraben. *vide ſuprà transfigo.*

transformis, Przekſztałcowány.

transformo, Przedźierzgnąć śię/ przekształtowáć. Verstellen/ in ein ander Gestalt bringen, *syn:* Trānsfigūro, mūto, Immūto vario: *phr:* Vĕtĕres mūtāre fĭgūras. Fōrmās văriātur in ōmnes. ille sŭæ cōntra nōn immĕmor ārtis. ōmnia trānsfōrmāre sēsē in mīrācŭla rērūm, ignēmque, hōrrĭbĭlēmque fĕram, flŭvĭūmque liquēntem. Vērtĕre quo pŏtĕrat hŏmĭnes in mīlle fĭgūras.

transfŏro, Przebiiam 1.

transfretātio, Przepłynienie.

transfrĕto, *sub* Przepłynąć 2.

transfŭga, Zbieg 1. Ein Abtrünniger. *Nudus castra peto, & transfuga divitum.* (Chor.)

transfŭgio, Zbiegam 2.

transfugium, Zbieżenie 2.

transfūmo, Dymię/ przebija się dym

transfundo, Przelewam/ Zlewam/ Wlewam *& sub* przyczyniam co komu.

transfūsio, Przelewánie/ przenoszenie.

transgrĕdior. Przestępuię 1. 2. 3. Zwyćiężam 2. przebyć co

transgressio, Przeyśćie 1. przestąpienie.

Transgressiva Verba apud Grammaticos sunt ea, quæ formam & regulam coniugationis non servant, sed à genere activo in passivum vel deponens in coniugatione transgrediuntur. ut Audeo, gaudeo, ausus sū. &c. Diomed.

transgressor, Przestępcá.

transgressus, *us* Przeyśćie 1.

transfatio, *lege trans ficio.*

transfectio, *idem traiectio*

transĭgo, Spráwuię/ Odpráwiam 1. Rozpráwiam się/ Dokonywam/ Dociéram/ przebiiam 1. Ná wylot. Vertreiben. - - - *simul miserabile transfiget avum.* Virg.

transĭicio, Przećiskáwam.

Transilis palmes. Plinii idem videtur qui Tradux: Rob: Steph: transilientem alios interpretatur, & tamen sub Derivatis à Transeo ponit.

Transilvania, Siedmigród.

transiſtulanum. Zawiśle.

transĭtio, Zbieżenie/ przechodzenie do kąd/ przeyśćie 2.

Transitio, figura Rhetorica, eadem Metabasis.

Transitio apud Grammaticos, cum Verbum vel Nomen habet post se casum. aliter, Rectio. Regimen. Transitiva constructio.

Transitiva Syntaxis. aut Verba, apud Grammatic. & Priscian. quæ post se casum habent cuiuscunque sint generis. Regiminis syntaxis vel verba etiam dicuntur, iis opposita sunt Intransitiva & Absoluta dicta, vel Concordantiæ.

transĭto, *as*, Przechodzę przez.

transĭtōrius, Przechodźisty/ Przemiiáiący.

transĭtus, *us*, Przeyśćie 1. 2. Przeiazd/ przeminienie/ przekształtowánie.

transiungo, Przeprzęgam.

translābor, Przelatam/ przepádam.

translātio, Przeniesienie 2. przesadzánie 1. Zmawiánie ná kogo/ Wybiiánie się z práwá/ Zamiána słów. *Item v. supra Metaphora*

translatitiè, Ná oko/ Niedbale

translatitium, Fałsz

translatitius, Przenośny/ Zámieniony/ pospolity/ podły/ Zwyczayny

translatire, Zamiáná/ Ná oko

translātīvus, Przenośny.

translator, Przenośićiel,

translatus, Zámieniony verwendt/ verändert. *Eheu translatos alio mœrebis amores.* H.

translĕgo, przeczytáć.

translūceo, Przeyrzeć.

translūcĭdus, translucens, przezroczysty

transmarīnus, Zamorski/ Cudzoziemski/

transmeo, Przelatam/ przebyć co.

transmigrātio, przeprowadzánie

transmigro, Prowádzę się. Hinüber wandern. v. Transeo.

transmissio, transmissus, *us.* Przeiazd/ przesyłánie/ przepuszczenie/ przewoz 1.

transmissus, *a*, przeszły.

transmittens. Dziuráwy

transmitto, Przepuszczam 1. przesyłam/ przeieżdżam/ 1. przećiskam/ przebiegam/ przebija papier/ przepłynąć 2. Cáłą noc/ podáię 1. Przelatam/ przebyć co/ Vchodzę 3. Zámilczeć/ Zdáię 1.

transmontānus, Zagorny.

transmŏveo, przenoszę/ przeprowadzam/ przeciągam/ przyczytam.

transmu-

transmutatio, Odmiána
trânsmûto, Odmieniam co 1. Mieszam 3. Verwechselen. - - - ima locans, transmutat dextera laevis. Luc.
transnăto, transno, Przypłynąć. Uberschwimmen syn. ênăto, v. Trano.
transnōmĭnātio, sub Przekrzcić się.
transnōmĭno, Zámieniam słowá/ Názywam co ináczey / Názywam się od / Przekrzcić
transnŭmĕrare, Zliczyć. [się.
transpectus, us, Przeyrzenie.
transpĭcio, Pátrzę przez co/ przeyrzeć.
transpirātio, al. transspiratio, sub Párá 2.
transplanto, Przesadzam ziołá.
transpōno, przekładam 1. 2. przepisuię 1.
transportatio, przeniesienie 2.
transporto, Przenoszę 1. przewożę 1. przeprawiam 2. Zawożę 1. [kalam
transfĕro, à Sero serui, Przetykam 1. Przetransfĕro, à Sero sevi, Przesadzam płonkę.
transsilio, & transilio, Przeskakuię 1. Opuszczam 1. Przeglądam 4.
transsulto, Przeskakuię 1. przesiadam się 1.
transsuo, Przekałam.
transsumo, przemieniam.
transsumptio, Quintil. Tropus ex alio in aliud ducens, vel ut Caris. ait; ad propriam significationem per gradus homonymiae descendens. Metalepsis. idem Quintilian.
transtillum, Báleczka. transtrum, Bałk 2.
transtra, orum, Wiosłowych ławy/ Burtá.
transsuādeo, as, Przebęngać.
transvaso, as, Przesypuię 2.
transsubstantiatio, transubstantiatio, Przeistoczenie. [szkă.
transvectio, Przewożenie/ Przewoz 1. Okatransvĕho, Przewożę / & sub przelatam/ Przejeżdżam 1.
transvehor, Przejeżdżam/ przemijam 2.
transverbĕro, przebijam 1. Durchschlagen Et jacit, illa volans clypei transverberat aera. Virg. syn. Trānsfŏdio, trānsfigo. v. supra Transfigo.
transversārius, Poprzeczny.
transversarius paries, Ściáná z deßk.
transversus, poprzeczny/ Krzyżowy Uberzwerg, syn. Oblīquus.
transverto, Wywracam
transultus, Przeskákowánie.
transvŏlito, przelatam.
transvŏlo, as, przelatam/ przebiegam 2. przepadam 1. Zbiegam 2.
Transvoro, Arnobius, & Apuleius. i. penitùs devoro.
trăpes, etis, m. trăpētum, trăpētus, gr. Żarna 1. Stepá. Ein Oelmühl. epith: unctum, mădĭdum, pāllădium, dūrum, mārmŏrĕum, rūde.
trăpezŏphŏrum. Gr. Stołowe nogi/ Nogi stołowa.
trapezophorus, gr. Stołowe nogi.
trăpeza, gr. Stoł/ Bank.
trăpezīta, gr. Bankierz.
traveho, i. idem transveho,
trāvio. przenikam. (plus.
traulisso, gr. Szeplunie. traulus, gr. Szetrăvŏlo, przenikam. idem transvolo.

TRE

trĕcēni, trĕcenti, trĕcentēni, Trzysta/ Wiele czego. Dreyhundert. Non si trecenis quotquot eunt dies, (Alcaic.) Hor.
trĕcenties, Trzystakroć. [kosmáte
trechĕdipnum, gr. Szátá bieśládna/ Száti
tredecies, Cic: corr: terdecies.
tredecim, Trzynaście. treis, Trzey.
trĕmĕbundus, Drżący.
trĕmĕfăcio, Zátrząsam/ przestraszam/ porusząm Zitterend machen. Annuit, & totum nutu tremefecit olympum. Virg. syn: Tĕrrĕo, ĕxtĕrrĕo: trĕmŏre concŭtio.
tremĕfio, Boię się/ Drżę.
trĕmendus, Straszliwy. Erschröcklich syn Hōrrĭdus, hōrrĭbĭlis, tērrĭbĭlis, hōrrĕndus, tērrĭfĭcus.
tremipes, sub Bączka.
trĕmisco, Drżę 2. Trzęsę się. [Vncia.
trĕmissis, is, m: sub Złoty czerwony/ & sub
trĕmo, Drżę/ Trzęsę się/ Boię się. Zittern/ erschrecken. Armorum & radiis picti tremebat aquâ, P. syn. Trĕmĭsco, cōntrĕmĭsco, trĕpido,

pido, horreo, vel vacillo, nuto, labo. *phr* Attoniτos subitus tremor occupat artus. Vagus per artus errat excussos tremor, et corde, et genibus tremit. Cor attonitum salit. Papidumque trepidis palpitat venis jecur. Gelidusque cucurrit ima per ossa tremor. *v. Timeo.*

tremor, *oris*, Drżenie/ Trzesawica chorobá/ Migotánie/ Błyszczenie. Das Zittern/ Forcht/ Schrecken. - - - *subitus tremor occupat artus.* Virg. *syn.* Trepidatio; horror, pavor, timor. *v. Timor.*

tremulus, *subst.* *sub* Ośiká

tremulus, *adiect.* Drżący/ Migocący się/ Trzesący. Zitterend - - *oculi tremulo fulgore micantes.* Ovid. *syn:* Tremens, tremefactus, trepidans, trepidus, tremebundus, pavidus, timidus, territus, conterritus. *v. Timens.*

trepidanter, trepide, Boiáźliwie.

trepidatio, Drżenie

trepido, Drżę/ Boię się/ Spieszę się/ Przyśpieszam/ Vwijam się. Förchten. *Ingenti trepidare metu, &c.* Virg. *syn.* Tremo, horreo.

trepidus, trepidulus, Drżący/ przelękły/ Wstrzliwy/ prętki. Erschrocken. *Accepit trepidos ac Nisum dicere jussit.* Virg: *syn:* Tremens tremefactus, trepidans, tremebundus, pavidus, timidus, territus, conterritus, concussus, exterritus, vacillans.

tressis, *m:* *substant:* & *adiect:* *sub* śiedm pieniężków/ Trzy funty.

tressis, *adiect:* podły/ Trzyfuntowy/ Trzypieniężny.

tresviri, treviri, *lege infra triumviri.*

TRI

triangularis, Troywęglisty.

triangulum, Trzygrániſtość.

triangulus, *adiect:* Troywęglisty.

triarius, żołnierz przedni/ Jánczárowie.

trias, *adis.* *Gr.* Troyká

tribacca, Náuſznicá.

tribas, *adis,* in Sodomczyk.

tribolata plumbata, poćiſk rogáty.

triboli, *gr.* Kotewki żelázne.

Tribrachus, *Trybrachys pes, ex tribus brevibus constans. Quintilian. Tribrevis, Triorches, Brachysyllabus, Chorius. Diomedis.*

tribuarius, Cechowy.

tribula, *æ,* Wozek młóćiebny.

tribularia, orum, probá.

Tribularium, ubi tribula servantur. Rob. Steph. ex Columella. Ego apud eum non reperi.

tribulatio, *transl.* Vtrapienie. *proprie* Młóc-

tribulatus, Zębáty. (bá.

tribulis, Rodowy/ Lechowy/ Ziemek.

tribulo, Młocę/ Trapię.

tribulum, Wozek młóćiebny.

tribulus, *Gr:* Kotewki 1, 2. Orzech wodny Wedźidło. Eine Gattung Disteln/ Strasslen genannt. *Epith* acutus, asper, horridus, mordax, scaber, rigidus. *phr:* Et pedibus nudos tribulis calcabis acutos Lolium, tribulique fatigant triticeas messes.

tribunal, Stolec sądowy/ Sąd/ Forum/ Trybunał/ Inkwizycya 1. Ein Richterstuhl. *Quod faciat magnus turpe tribunal opes.* Ovid: *syn:* Thronus, sollum, *epith.* sublime, juridicum, æquum, justum. *phr:* Judicis, juridicum solium, sedile. Forensis sedes. Stat judicis ante tribunal pallidus. Juridicumque reos cogit pallere tribunal.

tribunatus, *us,* *sub* Poſ ziemſki.

tribunitius, *ibidem.*

tribunus, Cechmiſtrz/ Pospolſtwá obrońcá 1. Rát. Ein Zunfftmeister. *Sumere depositum clavum fierique tribunum.* Hor.

tribunus ærarii, Podſkárbi.

tribunus militum, Pułkownik/ Rotmiſtrz.

tribunus plebis, *sub* Poſeł ziemſki/ Poſpolſtwá obrońcá.

tribunus vapularis, Smágániec.

tribuo, Dáię 1. przyczytam/ Dozwalam/ Dźielę 1. Dopuſzczam/ Przyznawam 1. Trzymam o kim/ Wáżę kogo/ Dwoię. Geben/ zulassen/ zumessen. *Riserunt faciles & tribuere Dei.* M. *syn:* Do, præbeo, trado, largior, impertio, impertior, vel defero, concedo, vel arrogo, adscribo.

tribus, *m, f.* Pokolenie/ Powiát/ Cech.

tributarius, *adiect.* Poborowy/ Hołdowny.

tributarius, *substant:* Hołdownik.

tributum, *sub* Cech. tribuo, Dźiał.

tribūtor, Dawcá/ Dzielcá.
tribūtōrius, Dźieiny.
tribūtum, & *tributus, us*, Pobor/ Pogłowie/ Podymne. Gelt Steur. *Et soli domino ferre tributa potest.* Ovid: *syn:* Vectigal, portōrium. *v. Vectigal.*
trica, Powrozek.
tricæ, Bayki/ Mátániná/ Trudność/ Szuwałki.
tricămĕrātus, Trzypiętny.
trīcēnārius, Trzydźiestny/ Trzydźiestoletni.
trīcēni, Trzydźieśći. *Sed apud Horati. Ode 14 libri 2. corrigo Trĕcēnis. nam Tricenis, tri longa.*
tricennium, Trzydźieśći lat.
trīcenti, trīcenteni, Trzy stá.
trīcenties, Trzystá kroć.
triceps, *cipitis, adiect. omne.* Troygłowy. Dreykoppig. *Tuq; triceps Hecate.* Init. Hexam. Ovid.
trīcēsimus, Trzydźiesty.
trichapton, *Gr.* Szátá cienka.
trichias, *Gr:* Sárdelá/ śledź.
trichiăsis, *Gr.* Włosow wyrastánie.
trichila, *æ, gr:* Chłodnik 2. Wánienká/ Chodzenie 4.
trīchilum, Chłodnik 2.
trīchilum, *sub* Troyuszny.
trichinus, *Gr.* Szczupły/ Niespory/ Zawiklány.
trichis, *idis, f. gr.* śledź
trīchītis, *is, vel idis, f: gr.* Hałun.
trichŏmănes. *gr.* Rzesá stálna 2.
trichōrum, trichōrus, *gr.* Troisty.
trichrus, *ri, Gr.* Kámień sarb rozlicznych.
tricies, Trzydźieśći kroć.
triclinarium, *idem* tricliniarium.
triclinarius. *idem* tricliniarius, Stołowy.
triclinia-cha, *æ, m. gr.* Stołowy 2.
tricliniare vestimentum, Szátá biesiádna.
triclīniāris, Stołowy 1.
tricliniarium, Stołowa izbá/ Szátá biesiádna/ Obićie. (łowy.
triclīniārius, *adiect:* Stołowy 1. *subst:* Stołowy.
triclinium, Stołowa izbá/ Refectarz/ Łożko stołowe. Gemach/ Darinn man isset. *Nunc jam luxuriæ pars & triclinia templi.* H.

trīco, *onis*, Warchoł/ Bálá / Zmigrosz/ & *sub* Mátániná.
trico nummarius, Dłużnik
tricoccum, *Gr:* Brodawnik.
tricoccus, *gr:* Trzyziárnisty.
Trīcolum, *tricolon. Senec. i. tria membra, aut trium membrorum periodus, metrum, sententia Trimembris, Sipont.*
tricondylus, *Gr:* Trzykłykty.
tricongium, *sub* Trzygárcowy.
tricongius. *gr; ibidem &* Pijánicá 2. & *sub* Dwugárcowy.
tricor, *aris*, Wádzę się/ Máchluię/ Táczáię się.
tricor, *dis, adiect: omne.* Troyserçy
tricornis, *comm.* Troynogi
tricorpor, *his, hæc, hoc*, Mieszániec 1. Dreyleibig. *Geryonis peteret cum longa tricorporis arva.* S.
trīcōsus, Swárliwy/ Oćiągáiący się.
tricubitalis, tricubitus, Trzyłokćiowy/ Sążniowy.
tricuspis, *adiect. omne* Troygrotny. Dreyspitzig -- *positoq; tricuspide telo.* Ovid.
tricuspis telum, Ość do łowienia ryb.
tridens, *adiect: omne.* Troyzęby. *subst:* Oszczep & *sub* Widły. Dreyzackige Gabel. *Fodit e summo magno tellus percussa tridenti.* Virg. *syn:* Fuscina. *epith:* Sævus, æquŏreus, mĭnax, trĭsulcus, ŭncus, ădŭncus, vălidus, tĕrrĭficus, Nĕptūnius, triplex, trĭsūlca cuspis, hāsta. Tēlum tricuspe, triplex. Tergĕmĭna cūspĭde tēlum. Nĕptūni sceptra. Fūscĭna dēnte mĭnāx, æquŏra mulcēns. Quod temperat æquor. Fodit aquas tellus pĕrcūssa tricuspide telo. Nōn illi imperium pĕlagi, sævumque tridentem, sed mĭhi sorte datum.
tridentifer, tridentiger, *sub* Widły 1. Der Neptunus mit seinem dreyzackigen Spieß. *Regna vagæ, dixi sortire Tridentifer, undæ.* Ovid.
trīdrăchmum, *Gr.* Wiárdunk.
trīduo, *sub* Zá kilká dni.
trīduum, Trzy dni. Drey Tag *Si totus tibi triduo legantur,* [Phal:] Mart.
triennis, Trzyletni. triennium, Trzy látá.
triens, *subst; m.* Trzećia część. *sub* Trzećia cáley

cáłey trzecży / Dłon / Kieliszek. & *sub* śiedm pienięszkow.
triennis *adiect.* Trzyletni / Trzyleśćiowy.
triens *ie* tertii, Szeląg.
trientalius, *hoc, sub* Kieliszek.
trientalis. Trzydześćiowy / Czterypálcowy.
trientarius, *sub* Litwá & śiedm pienięszkow.
trierarchus, *Gr:* Amirał 1.
trieris, *is, vel eos, f.* Náwá 12.
trietericus, *Gr.* Trzyletni / Cotrzećioletni.
triēcēris, *idis, f. gr.* Trzy látá.

TRIF

trifariam, Troiáko / Ná troie.
trifariè. Troiáko. *trifariditus.* Wieszczy.
trifaux, *adiect: omne.* Troypászczeki. Dreyschlündig. *Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci.* Virg.
trifax. *ăcis, adiect. omne, sub* Belt.
trifer, triferus, Trzykroćrodny.
trifidus, Troisty / Troygrotny / Rozrroiony. Dreyspaltig *Najades Hesperiæ trifida fumantia flamma.* Ovid.
trifilis, Mart: melius tripilis.
trifilum, Noszenie drogie.
trifinium, *sub* Gránicá.
trifolium, Koniczÿ ziele.
trifolium acuto folio, Szczawik.
trifolium odoratum, Romonicá pachnąca.
trifolius, Trzylistny. triformis, Trzykształtny.
trifur, Złodźiey 2. Arcyzłodźiey.
trifurcifer, Złodźiey 2. Szubienicznik.
trifurcus, Troisty / Troygrotny / Rosochaty / Rozrroiony.
triga, Potroyny cug / Woz 2.
trigarium, *sub* Potroyny 2.
trigarius, Woźnicá.
trigemini, *hi.* Troiácy.
trigeminus, trigemmis, Troisty.
trigesimus, Trzydźiesty. Dreyssigst. *Bis jam pene tibi consul trigesimus instat.* Mart.
triginta, Trzydźieśći. Dreyssig. *Ter triginta quadrum partes per sidera reddant. Triginta magnos volvendis mensibus orbes.* Virg.
trigla, *gr:* Bárwená.
triglites, triglitæ *m: gr. sub* Bárwená.
trigon, *ōnis, hic gr.* Piłá 2.
trigōnālis, Troygraniasty / & *sub* Piłá 2.
trigōnicus, *Gr:* Troygraniasty.
trigōnus, *subst: gr:* Trzygrániástość. *adiect:* Troygraniasty.
trihorium, Trzygodźinny czás.
trilibris, Trzyfuntowy.
trilingvis, Trzyięzyczny. Dreyzüngig. *Caudam & recedentis trilingvi.* (Jamb. cum syll.)
trilix, *adiect: omne icis.* Troynitny / Trzywzorny / Wzorzysty / & *sub* Cwelich.

TRIM

trimâcrus, *pes. Calepin. idem Molossus. De syllaba MA, vide Macrobium.*
trimalcio, Pſotliwy / Rozkosznik.
trimatus, *us,* Trzy látá.
Trimembris, *idem Tricolos.*
trimedimnus, Ćwiertniá 1.
trimenon, *Gr.* Jarká.
trimestre spatium, Kwartał 1.
trimestris, Trzymieśięczny / Járy 1.
Trimeter versus. Trimetrum carmen. Sipont. Diomed. ex tribus mensuris, vel pedibus constans in Monopodia, & sex Dipodia Senarius, Sipont.
trimodia, *æ,* trimodium, Korcá krákowskiego połowicá.
trimodia satoria, Kosz.
trimulus, trimus, Trzyletni.
trinepos, Prápráwnuk.
trini, Trzey. trinus, Troy.
Trinitas SS. Troycá święta. Die heilige Dreyfaltigkeit / Dreyeinigkeit. *Monstrans honorem Trinitatis hospita.* (Jamb:) Pr. *syn:* Trias. *epith.* Sancta, alma, veneranda, adoranda. *phr:* Æternus, Genitor. Proles æquæva parenti. Spiritus omnipotens, amborum mutuus ardor Persona triplex. idem Deus, trinus Deus sed simplex. et unus. Persona triplex, substantia simplex, æqualis, consors, atque coæva sibi, una trium Deitas, et una est essentia, ab uno idem est & Verbi, Spiritus, atque Patris. una eademque trium quoniam est essentia, quæque numquam vel major vel minor esse potest, omnipotens Genitor, Natusque, et Spiritus almus, una in personis par tribus, est eadem

ĕadem Virtus, ūna mănēns eădem tribus, ūna pŏtēstas. Quæ Păter, hæc Gĕnĭtus, Spīrĭtus illa pŏtēst. Pătris ĕt æquævæ prōlis, Flātūſque ſacrāti ſplēndĕat ætērna laūde pĕrēnnis hŏnor. Glōria, sūmma Pătris, Nātique ēt Flāmĭnis ālmi. ſ. Deus.

trĭnoctiālis, Trzynocny.

trĭnoctium, Trzynocny czás.

trĭnōdis, Trzyſęczny. trinſo, as, ſwierkocę.

trinum nundinum, trinundinum, ſub Járs (márk.

triobolum, Podwoyny groſz.

triōnes, hi ſub Wol/ Robotny wol/ Woz niebieſki.

triophthalmos gemma, ſub Troiſty.

triŏpis, idis, ibidem.

triorches, æ, m, gr. Jáſtrząb/ Centurzya 1. & ſupra Tribrachus.

TRIP

trĭpālis, is, ſub Máćica náwiązána.

trĭparcus, Skąpy.

tripartitò, Ná troie/ Ná trzech/ Troiáko.

trĭpartitus, Troiſty.

trĭpătinum, Ná trzy miſy/ Rozgárdyáſz/ Noſzenie 2.

Tripectorus, pro Tripector, apud Lucret. Giſanius.

trĭpĕdālis, tripedāneus, Trzyſtopny.

trĭpĕdo, as, Jednochodo iádę.

trĭpes, Trzynogi. es corripit Auſonius.

trĭphōnus, Gr. ſub Głos 8.

trĭpĭlis, is, Trzywłoſy. triplāris, Potroyny.

triplaris nummus, Potroyny groſz.

triplex, adiect. Troy / Troiáki. Dreyfaltig/ dreyfach. Nec vani triplices, breviſque mappæ. (Phal.) M.

Triplex, ſubſtant. Scribon. ad ſingulorum libram pondo, olei triplex adijcitur, i. vás tres habens menſuras, incertum quales. Item ſ. Triplices.

triplicatio, Troienie.

triplicĭter, Troiáko. triplĭco, Troię 2.

triplinthius paries, śćiáná we trzy cegły.

triplo, Wetroynaſób / ſub Węzwornaſób.

trĭplum, Tyle troie. triplus, Troynaſobny.

trĭpŏlium, Gr. Turbit 1. Odmienikwiát,

trĭpollicāris, Trzypálcowy.

tripondium, Trzy funty.

trĭportentum, Cud.

Triptota, Nomina Priſciano ſunt, quæ tres tantum diverſos caſus habent, etiamſi integrè declinentur, ut templum, & neutra utroq; numero. Diomedi & recentioribus, quæ tres tantùm caſus in alterutro numero habent, cæteris autem deficiunt. ut Opus, Rura.

trĭpŭdio, as, Skacę 2. Tantzen/ hüpffen. ſyn: ēxūlto, sālto. ſ. Salto, Choreo.

trĭpŭdium, Skakánie weſołe/ Wyſkákowánie. Pук 2.

tripudium pullorum, tripudium ſoliſtimum, Wieſzczbá 2. [nogi

trĭpus, adiect. Gr. Latini Tripos reddunt Trzy

trĭpus, ŏdis, vel ŏdos, ſubſtant. Trzynog/ Tryfus/ Wyrocznicá.

trĭquĕtra forma, Trzygránistość.

triquĕtrum, triquetrus, ſub Troywęgliſty.

trĭrēmis, is, f. Náwá / Gáletá. Dreyruͤdrig. Nauſeat ut locuples, quam ducit prima triremis. ſ. Navis.

tris, pro tres, Trzey.

Triſagion, Canticum. ter vocem agios. i. Sanctus repetens: triſagion.

triſchænus, m. gr. Trzy mile.

triſcurrium, żart nieuczćiwy.

trĭſeclisĕnex, Zgrzybiáły.

triſpaſtos, gr. ſub Windá 4. Klubá 4.

triſſat hirundo, ſub Jáſkołká.

triſsāgo, Ożánká.

triſtĕgus, gr. Trzypiętry.

triſticŭlus, Przyſmutnieyſzy/ Smutny.

triſtĭficus, Smutliwy.

triſtĭtia, *triſtitias, atis, Triſtities, ei. & triſtitudo*, Smutek. Traurigkeit/ Betrübniß. *Pectora triſtitia diſſolvenda dedit.* Tib. ſyn: Mæror, mœstĭtia, dŏlor: āngor, ſquāllor, lūctus, ærumna, ānxĭĕtas. epith: Grăvis, ăcērba, mŏlēſta, querŭla, ăcūta, ācris intŏlĕrābĭlis, sūmma, viŏlenta, īnfānda, īnsāna, ſæva, ŏdĭōſa, ficta, ōccūlta, perpĕtua, diūtūrna, lāngvēns, ſquāllēns, ānxĭa, ſollicita, ingēns, atrōx. phr. Triſtitiæ ŏnus, nūbes. Diri lăbōres ănĭmi. Cūræ triſtes. Triſte vūlnus mentis. Triſtis sŏllĭcĭtūdo, ănĭmi āngor. dŏlor implācābĭlis. Squāllēns cūltus. Cōntractæ nūbĭla frontis, mærēntia pĕctŏra. ſ. Dolor.

tristis, Smutny/ żáłosny/ Ponury/ Nieśmá-
szny/ Strászliwy/ Poważny/ Okrutny/
Srogi/ Gorzki. Traurig/ betrübt. *Post tamen & misero tristis & asper amor.* Tib. *syn.* Mœstus, mœrens, dŏlēns, āffiictus, ānxĭus, sŏllĭcĭtus, cōntrĭstātus. *phr.* Mœrōre, trĭstĭtia, ærūmnis prēssus, dējēctus, gĕmēns. Trĭstĭtia, mœror mēntem prĕmit, vēxat, āngit. Mœrens ĭncōnsōlābĭlē vūlnus mēnte gĕrit tăcĭta. Ægrēscunt mœsti, squālēnt circum ōmnia lūctu, *v. Doleo, & Tristitia.*

tristiùs, Smutnie.

trisulcus, Troisty/ Rosocháty. Dreyspitzig. *--- linguis micat ore trisulcis.* Virg.

tritāvia, Prápradziádowa babká.

tritāvus, Prápradziádow dziad / *& sub* Dziad I.

trithāles, *gr.* Rozchodnik máły.

Trithemimeres, Gr. vide supra, sub Cæsura,

triticeius, trĭticeus, Pszenny. von Waitzen. *At si triticeam in messem robustaq; farra.* Virg.

tritici vitium, żyto.

trĭticum, Pszenicá. Waitzen. *syn:* Fār, frūmēntum, trĭtĭcĕa sĕges, *v. Frumentum, Seges,*

triticum aqua incoctum Piwo,

triticum frictum, Slod.

triticum trimestre, Jarká.

trito, pro strito, Łoże.

triton, *gr.* Trąbá/ Morski człowiek/ Wietrznik/ Tuńczyk/ Kurek ná kośćiele/ Sadzawnik.

tritor, Tretor/ Skáźićiel/ Tracz.

tritor compedum, Okowániec.

tritūra, Młocbá/ Sádno. *trituro, v. Joco.*

tritus, *ti,* Wytárty/ Utárty/ Pospolity.

tritus, *us,* Tarćie/ Sćieránie I.

TRIU

trivenēfica, Czárownicá I.

triviālis, Trzydrożny/ Pospolity/ Podły.

trivium, Drog zbieżenie/ Rozstanie drog/ Tret, Drogá. trivius, Trzydrożny.

triumphalia, *orum.* Tryumf.

triumphalis, Tryumfowy/ Zwyćięski / Tryumfem sławny. Triumphierlich. *Saxa triumphales fregêre Capharea puppes* P.

triumphator, Tryumfujący. Sieghaffter Einreiter/ Triumphierer. *Ergo triumphator latitante ex hoste togatus.* P. *syn:* Trĭumphans ŏvāns, vĭctor. *phr.* Trĭumpho cĕlĕber, clārus, īllūstris, trĭūmphos mĕrĭtus. *v. Victor.*

triumphātus, *us,* Tryumf. Uberwunden. *Ille triumphata Capitolia ad alta Corintho.* Virg. *syn:* Vĭctus, dēbĕllatus, dēvĭctus, sŭpĕrātus, dŏmĭtus.

triumpho, Tryumfuię I.2. wesele się. Sieghafftiglich einreitten/triumphieren. *Victor ab hoste redit, lætaque triumphat in urbe.* (Prop. *syn:* Ovo, vel ēxūlto; lætĭtia, gēstio. Trĭumphum āgo, duco. Trĭūmpho invĕhor. Cēlsa ăd Căpĭtōlia Vĭctor āgit, dūcit cūrrum, ăd tēmpla Dĕum. Trĭūmphāli dēvīnctus, tēmpŏra laūro Cuī laūrus ætērnos hŏnōres Dālmătĭco pĕpĕrit trĭumpho. *vide Victor, Triumphus.*

triumphus, Tryumf. Ein herlicher und prächtiger Eintritt / Triumph / Sieg. *Nullus & antiquo Marte triumphus avi.* P. *syn:* Ovātio. *epith:* Clārus, īnsignis, cĕlebris, sŏlēnnis, māgnĭfĭcus, nŏbĭlis, sŭpērbus, lætus, fēstus, fēstīvus săcĕr, aūgūstus, laŭrĭger, sūblĭmis, dĕcōrus, ămbĭtĭōsus. *phr.* Trĭūmphi pŏmpa, dĕcus, hŏnor. Trĭūmphalis pŏmpa, fēsti hŏnōres Pārtōque ībit Rēgīna trĭūmpho. Ingrĕdĭor cūrru lætōs ĭmĭtānte trĭūmphos. Sīc tāndem īnsvēto Căpĭtōlia cēlsa trĭūmpho īngrĕdĭtur, gratēsque Dĭis pērsŏlvit ămīcis, īmmēnsumque aūri mōntem, īngēntesque rĕcondit Thēsaūros in tēmpla Jŏvis, tēmpūsque pēr ōmne Dĭtāvit patrĭam. *v. Victor, Tropbæum.*

triumvĭralis, *Horat. ad triumviros pertinens.*

triumvĭrātus, *Cicer. officium triumvirorum.*

Triumvĭri, *Cic, Liv.* Trēsviri, *Plaut.* (*Treviri Cic. in ambigue*) *magistratus Romæ varius quem tres cives administrabant. Erant enim Capitales, carceris custodes, nocturni. Tacito. Mensarij Monetarij. Epulones, Coloniarum deducendarum. Livio.*

triuncis, *is, m, subst:* vel triunx, *cis, subst.* Pieniądz/ *& sub* ćiedm pieniąszkow/ *& sub* Częśći cáłey trzecy/ Trzy części. *& sub* Uncya.

triuncis, *is, vel* triunx, *adiect. sub* Uncya.

trixago, Ožanká, trixis, *is,* Kleszczowina.

TRO

Trochæus pes, *Cicer. à rota vel cursu dictus, quod sit rotundus & volubilis. Diomed. qui eundem Rotulum vocat. cordax. Aristot. Cordax. Cicer. Par est syllabis duabus & temporibus tribus Iambo, sed situ eidem oppositus* - ◡ *Trochæus.* ◡ - *Iambus,* Trocha-

Trochaicus versus. *Trochaicon Metron. ex Trochais constans.*

trochilus, *Gr.* Krolik ptak/ Kokoszka błotna.

trochiscus, *gr,* Kołaczek/ Trociczka.

trochlea, *Gr.* Kluba 2.

Trochulus. Plaut: corr: Terulus.

trochus, *Gr* Kręg grá.

trogalia, *orum, Gr.* Wet 1. *& sub* Szczodrak

troges, *à* trox, *Gr.* Robacy w iárzynie.

troglodytes, *æ, m. Gr.* Strzyżyk.

trogon, *ōnis, m. gr.* Krzywonos.

Troja, Trojæ ludus, Gonitwá/ Skakánie żołnierskie.

Tropaus, Sueton. ut legit Beroald. & illusorem explicat. Copreus. i. vilis. legit Turneb. Capreus, pro scurra. Levin. v. Błazen.

trophæum, *Gr.* Zwycięstwo/ Zwycięski znák Ein Siegzeichen. *Mezenti ducis exuvias, tibi, magne, trophæum.* Virg. *syn.* Spolia, exuviæ. *epith.* Lætum, clarum, festum, nobile, dives, insigne, solemne, superbum, illustre, magnificum, hostile.

trophima, *tis, & orum, Gr.* Mámczyne myto

tropica signa, Przesilenie 2.

tropici circuli, *sub* Kołá niebieskie.

tropicus, *Gr.* Odwrotny/ Niewłasny

tropis, *is. Gr.* Naw dno.

tropologia, *Gr.* Zamianá słow/ Obyczáiom służąca mowá.

tropus, *gr.* Zamianá słow/ Sposob/ Zwyczay/ Obyczay/ Obyczáie.

trossulus, śiádły/ Galant/ Hálábartnik.

TRU

trua, Wárzechá/ Miednicá/ *& sub* Kielnia.

trucidatio, Katowánie.

trucido, Zábiiam 2. Tödtten/ erwürgen. *Fit via vi, rumpunt aditus, primosque trucidant.* Virg: *syn:* interficio, interimo, jugulo, cædo, obtrunco, neco, occido. *v. Occido.*

tructa, Pstrąg. trucilo, *sub* Drozd.

truculentius, Srogo.

truculentus, Okrutny/ Srogi/ Straszliwy. Grausam/ tyrannisch. *Nulla Getis toto gens est truculentior orbe.* Ovid: *syn:* Trux, ferus, atrox, ferox, crudelis, immanis, efferus, sævus, terribilis, inhumanus, immitis, asper. *v. Crudelis.*

trudes, *is, f.* Tłuk 1.

trudo, Trącam/ Pcham/ Popycham. Fort stossen. *Spes jubet esse ratas, in prælia trudit inermem.* H: *syn:* Pello, impello, compello, adigo.

trulla, Wárzechá/ Kielnia/ 1. 2. Czárá/ Stołowe naczynie. *an* Urynał 1. Szklep 1.

trulleum, Miednicá 1. Nalewká 2.

Trulleus, *Lucil. adiect. à Trulla. Sipont. i. trullæ similis. Sed incertum cuius significationis, cum trulla multas habeat, forte tamen.* Czárowy *à* czárá. *vel à simili poculo, cum Lucilius de potoribus loquatur, quibus Trulleus postomis, inquit, à naribus pendet.* Kágániec czászány / konwiány/ *vel* czászá/ szklenicá/ konew iák kágániec wiśi pod nosem. *v.* Miednicá.

trullistatio, Tynkowánie.

trulisso, Tynkuię. trullium, Miednicá.

truncatio, Ucinánie/ Niedołężność.

truncatus, Obćięty/ Niedołężny.

trunco, Scinam/ Ucinam. Stümpeln. *syn:* obtrunco, amputo, mutilo, scindo, abscindo.

trunculi. Drobki.

truncum opus, Tułow.

truncus *subst:* Pniak/ Pień/ Pniaczek/ Korzeń/ Kłodzina/ Kikut/ Tułow *& tr.* Głupiec / Nikczemnik. Ein Stamm Stumpff Klotz. *Indutosque jubet truncos hostilibus armis.* Virg. *syn.* Stipes. *Metaph.* Stolidus, hebes, tardus. *epith.* Durus, validus, firmus, stabilis, procerus, ingens, teres, rotundus, nodosus, ramosus. *phr.* Trunci robur. Surgit truncus & ingentem ramorum sustinet umbram. *v. Palus.*

truncus, *adiect.* Obćięty / Niedokończony/ Niedołężny / Niecáły. Gestümpelt. *Auribus & truncas inhonesto vulnere nares.* Virg. *syn.* Truncatus, obtruncatus, amputatus, mutilus, scissus, abscissus.

truo, *as.* Mieszam w gárcu.

truo, *ōnis,* Bąk 2. Nosal.

trusatilis, Popychálny/ *sub* żárná.

trutilo, *as, sub* Drozd.

trutina, Wagá 1. Przezmian / Klubá 2. Szal kłubá/ Szale máłe/ Rozsądek 1. Eine Wage. *Si volet, hac lege in trutina ponetur eadem.* Hor. *syn.* Libra, statera, bilanx, lanx. *v. Libra.*

trutinator, Ważnik.
trŭtino, as, Ważę. Wägen. *Atq; experrecto trutinantur verba labello.* Pers. *syn:* Libro, pōndĕro, pēndo. *v. Libro.*
trutinor, *idem.* & Námtzę.
trutra, Pstrąg.
trux, ŭcis, *omne.* Srogi/ Straszliwy/ Okrutny. Grillig grimmig. *Ira truces inimicitias, & funebre bellum.* Hor. *v. supra Truculentus.*
trybliŭm, *Gr.* Misá *1.*
Trychnon vel Trychnos, *Gr. idem* Strychnon.
trygīnus, *Gr.* Drożdżány.
trygon, *f. gr.* Sinogárlicá/ Pástetnak ryba
trўpăne, *es,* trўpănum, *gr.* Swider.
tryssŏ, *as, sub* Sinogárlicá.
tryxallis, *al.* troxallis, *idis, Gr.* świercz.

T U

Tu, Ty. Du. *Tu mihi quodcunq; hoc regni, tu sceptra, Iovemque.* Virg.
tu tu, Hu hu.
Tua clementia, tua dominatio, tua reverentia, Wászmość.
tŭba, Trąbá 1. 2. Pobudká/ & *sub* Puzan. Ein Trommeten/ Posaune. *At tuba terribilem sonitum procul are canoro.* Virg. *syn:* Clāssĭcum, lĭtŭus, cŏrnu, bŭccĭna. *epith:* Clāra, fĕra, cănōra, clāngēns, sŏnāns, īnflāta, ănĭmāns, rĕsŏnāns, tŏrtĭlis, bēllĭca, clāssĭca, lūctĭsŏna, strīdēns, raūca, căva, ænĕa, trŭcŭlēnta, trĕmēnda, flēxĭlis, tĕrrĭbĭlis, vŏcālis, grandĭsŏna, ūnca, măgnănĭma, bēllĭgĕra, trīstis, Martia, sŭpērba, tĕrrĭfĭca, crĕpĭtāns, hŏrrĭbĭlis, quĕrŭla, hŏrrida, sāngvĭnĕa, fŭnĕsta. *phr:* Æs, cŏrnu căvum, cănōrum, raūcum. Cŏrnu tŭba flēxĭlis ūnco. Mārtius æris cănor. Tŭbæ signa, sŏnĭtus, mūrmur. Martia classica. Dāns bēllo signum, Thўrrēnum cŏrnu. Quæ fĕra bēlla cănit. Tĕrrĭfĭcis frangēns clāngorĭbus aūras. Strīdor lĭtŭum, clāngōrque tŭbārum. Tŭba tĕrrĭfĭco, strīdēns clāngōre. ēxŏrĭtur clāmŏrque vĭrŭm, clāngorque tŭbārum, āt tŭba lūctĭfĭcis pūlsat clāngōrĭbus ūrbem. Jāmque hŏrrĭda clāngūnt signa tŭbæ. Clāssĭca māgno īnflāntur sŏnĭtu. īncrĕpŭēre, sĭmul fĕrālia clāssĭca signum. Tŭbārum clārēscūnt sŏnĭtus, ārmōrumque ingrŭit hŏrror. Ærĕ cĭēre vĭros, Mārtemque āccēndĕre cāntu.
tŭbārius, Trąbnik.
tŭber, ĕris, *hic, fructus,* Jábłko Africkie.
tŭber, *hæc, arbor in* Jábłká Africkie.
tŭber. ĕris, *hoc, subst.* Grzyb 1. Garb 1. Guz 1. 2. & Jelenia bedłká/ & *sub* Nápuchły.
Tuberans sinus, à Tubero Apulei. i. tumens.
tŭbercŭlum, Guzik 1. Wrzodek.
tŭbĕrōsus, Nápuchły. *sub* Nápuchło
tŭbĭcen, Trębácz. Ein Trommeter/ Posaunbläser. *Qua jacet & Troja tubicen Misenus arena.* Pr. *phr:* Cum bēllĭcus ære cănōro signa dĕdit tŭbĭcen. ēxcĭtat ādpūgnas tŭbĭcen, ære sŏnōro signa cănit.
tubicen symphoniacus, Puzánistá.
Tubilustria, orum. Varroni. dies quo tubæ sacrorum lustrabantur.
tŭbŭlātio, Zwinienie 2. Nádęcie
tŭbŭlātus, Wydrożony/ & *sub* Fałdowánie.
tŭbŭlus, Ruta wodna/ Rutny słup/ Ponczochy/ & *sub* Pukawká.
tŭburcĭnor, Żrę/ Rozgardyás stroię.
tŭbus, *i.* Ruta wodna / Riszká 1. Pioro / Cewká. Ein Kanal/ Wasser-Röhr. *Modo qui per omnes viscerum tubos ibat.* (Scaz.) *syn:* Fĭstŭla, cănālis.
tŭccētum, tucetum, Szoldrá/ siekániná / Drápániná/ Gálátedá/ *an* Kontuz ?
tucia, B. Mośiężne odmiory.
tŭdes, *is, vel itis,* tŭdis, *is, vel itis, hæc, hic*
tŭdĭcŭla, Stępá/ Warzechá. (Młot
tŭdĭcŭlo, Mieszam w gárcu/ Tłoczę 5.
tŭdĭtānus, Głowá. tŭdĭtes, *hi, sub* Młot.
tŭdito, *as,* Tłukę 1. Knuię 2.
tŭĕor, Bronię 1. 2. Záchowuię 1. Przestrzegam/ Podeymuię kogo/ Przestrzegam/ Opátruię/ Pátrzam. Behüten/ beschirmen. *Huc tandem concede, hæc ara tuebitur omnes.* Virg. *syn.* Tŭtor, dēfēndo, cūstōdĭo, tĕgo, prŏtĕgo, sĕrvo, cŏnsĕrvo, āssĕrvo, vel intŭĕor. *v. Defendo, & Video.*
tŭgŭrĭŏlum, Chałupká.
tŭgŭrium, Chałupá/ Játá. Ein Hüttlein. *Pauperis & tuguri congestum cespite culmen.* Virg.
tuitio, Bronienie.
tulipa, Lilia Turecka/ & *sub* Storczyk.
tullius, tullus, Rutny słup/ Strumień 2. & *in* Szczerká.

tum,

tum, W ten czás/ Tedy 1. Dopiero 2. Nád to/ Więc 1. Dann darnách/ álßdann. *syn.* Tunc, deinde, prætereà.

tum autem, Nád to.

tum, tum, Częśćią 2. To idą/ To stoią.

tumba, è Græco, Grubá/ Grob.

tŭmĕfăcio, Nád to czynię. Erschwollen machen. *Extensam tumefecit humum, &c.* Ovid: *syn:* inflo, tŭmōre replĕo.

tumefactus, tr. Pyßny. tŭmens, Nábrzmiáły.

tŭmeo, tumesco, Nádymam się/ Puchnę/ Pyßnię się/ Wre co 2. Schwöllen/ geschwöllen seyn *Lataq; prospicio vela tumere fretu.* Mart: *syn:* Tūrgēsco, tūrgĕo, intŭmēsco, inflor, ēxtūbĕro, prōtūbĕro. *phr:* Cōrpus tŭmet ōmne vĕnēno, ĕt tŭa jam flĕtu, lūmĭna fēssa tŭment. Cntĭnŭo vēntis sūrgēntĭbus aūt frĕta pōntī incĭpĭunt ăgĭtāta tŭmēscĕre. jam læto tūrgēnt in pālmĭte gēmmæ,

tūmex, ĭcis. *f.* Degá.

tŭmex, ĭcis, f. pro tomex, priscè Łyczak.

tūmicla, Łyczak.

tŭmĭdĭtas, Nábrzmiáłość/ Nádęćie.

tŭmĭdus, Nádęty/ Pyßny. Geschwollen/ auffgeblasen/ Item hoffärtig. *Clamabat tumidis audax Leander in undis.* M. *syn.* Tŭmēns, tŭmĕfactus, tūrgĭdus, īnflātus, ēxtūbĕrāns, prōtūbĕrans.

tŭmor, Nádęćie/ Nábrzmiáłość/ Nádętość/ Pychá/ Puchliná. Geschwulst. *Custodi & nullo septa tumore placet.* Prop. *syn.* īnflātio, tūber.

tŭmŭlo, *as,* Grzebię umárłego. Vergraben. *Omnibus injecta tellus tumulabit arena.* [Virg.

tŭmŭlōsus, Págorkowy.

tŭmultuārie, Porywczo/ Zámießánie.

tŭmultuārius, Nagły/ Porywczy/ Nieprzebrány/ Dorywczy/ Ná prętce 2.

tumultuatio, Rozruch.

tumultuo, as, sub Burdy stroię.

tumultuor, Zgiełk czynię/ Buntuię 2.

tumultuosè, Nieporządnie/ Porywczo.

tŭmultuōsus, Nieporządny/ Buntowny/ Porywczy/ Burzliwy/ Niespokoyny/ Zámießániá pełny/ Krzykliwy. Auffrührisch *Tumultuosum sollicitat mare.* (Alcaic.) it.

tŭmultus, *us,* Rozruch/ Zgiełk/ Trwogá 1. Zámießánie. Auffruhr/ tumult. *Huic rem Romanam magno turbante tumultu.* V. *syn.* Strĕpĭtus, mūrmur, frăgor, vel sēdĭtio, tūrba, mōtus. *epith:* Pŏpŭlāris, cīvīlis, rĕbēllis, clāmōsus, sævus, vēsānus, cæcus, insānus, sŭbĭtus, rĕpēntīnus, hōrrĭbĭlis, crŭēntus. *phr:* Sēdĭtĭōsus rūmor. Cīvīles tūrbæ, Fŭrēns vūlgi mŏtus, insāno cūncta tŭmŭltu mīscēntur, strĕpunt. *&. Murmur, vel Seditio,*

tŭmŭlus, Págorek/ Grob. Ein Bühel/ Grab. *Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.* Prop. *syn:* āgger: cōllis, vel sĕpulcrum. *&. Sepulchrum.*

tumulus nivalis, Zamieć.

T U N

tunc, W ten czás. tunc temporis, *ibidem.*

tundo, Tłukę 1. 5. Biię kogo/ Vderzam 1. Młocę/ Miele/ Tepam/ Zbiiam/ Wybiiam/ Nábiiam ußy/ Nálegam. Klopffen/ stossen. *Gens effrena virum Ripheo tunditur Euro.* Virg. *syn.* Cōntundo, cædo, vērbĕro, fĕrio, pērcŭtio, pūlso, tĕro, āttĕro, frāngo.

tūnĭca, Szátá/ 5 4. 5. 6. Sukmáná/ Skorká 1. 2. 4 Łupiná/ Błonka oczu/ Jądrá skorká/ Łyko/ Moßny/ *& sub* Papierowe drzewko. Ein Leibrock ohne Ermel. *In tunicas est, & totum simul exprit annum* J. *epith:* Mollis, rădĭāns, lāxa, ōstrīna, sŏlūta. *&. Vestis.*

tunica adamantina, Zbroiá.

tunica ex annulis ferrea, Páncerz.

tunica forensis, Szátá do ludźi.

tunica interior, interula. Serdak.

tunica intima, Koßulá 1.

tunica molesta, Rabáe násmolony.

tunica pectoralis, Kaftan.

tunica pulla, Załobá 2.

tunica tecta, Zbroiá/ *& sub* Nießczęsny.

tūnĭco, Vbieram.

tūnĭcŭla, Sukienká/ Błonká oczu/ Dźiáłki

tunsus, Tłuczony/ *& sub* Tłukę 5.

tuo merito, Dobrze ták ná ćię.

tuopte, *sub* Twoy. *Tueor, eris,* Pátrzam. [Bronię

tuor, oris. m. Widzenie.

T U R

turba, Pospolstwo/ Tłum/ Kupá/ Wielkość ligby/ Cháłásitá 2. Rozruch/ Burdy Zámieć

Zámieszánie/ Podły. Ein hauff/ menge/ getümmel. *Huc omnis turba ad ripas effusa ruebat.* Virg: *syn:* Cătērva, cŏhors, phălānx, āgmēn, glŏbus, mănus, frĕquēntia, mūltitūdo, cōpia, vīs, nŭmĕrus, cŏrōna, cœtus, cōnvēntus, cōncio, vel plēbs, vel tumūltus. *epith:* Nŭmĕrōsa, cōnfūsa, plūrima, mūlta īngēns, dēnsa, cĕlebris, frĕquēns, gārrŭla, clāmōsa, lŏquāx. *phr:* Tūrbæ glŏbus. Iŭvenum nŭmĕrōsa cŏhōrs. Lēcta mĭnĭstrōrum mănus. Vīs hŏmĭnum cōllēcta, ēffūsæq; rŭunt ĭnŏpino tūrbĭne tūrmæ. Vĭri dēnso cōmplērunt āgmĭne rĭpas. Plūrima tūrba vĭrum. Vīx pŏtĕrit tūrba tăcēre lŏquax. Nōxia mūltivŏlæ fŭgias cōnsōrtia tūrbæ. Præcĭpitēsque rŭdis tūrbæ cōmpēscŭit īrās. *V. Seditio.*

turbāmentum, Mącenie/ Zamieszká.
turbatè, Nieporządnie.
turbator, Buntownik. turbatus, Poruszony.
turbĕla, turbella, Zámieszánie 1. Burdá.
turben, *inis, hic* Kręglicá.
turbidè, Mętnie/ Zámieszánie/ Nieporządnie/ Niespokoynie/ Burzliwie.
turbĭdus, Mętny/ Zámieszánia pełny/ Burzliwy/ Chmurny / Niepogodny / Niespokoyny/ Buntowny/ Poruszony. Verwirret/ trüb. *Lumine nos afer turbidiore notat.* Mart. *syn:* Tūrbātus, mĭstus, cōnfūsus, vel impūrus, sōrdĭdus, *vel* tērrĭtus, trĕpĭdus, āmēns, vel īrātus, īra cōmmōtus.
turbĭnātio, Kończáta okrągłość.
turbinatus, Pochodzisty okrągło ku dołowi.
turbĭneus, Kończaty okrągły/ Spiczásty/ Kręcący się.
turbo, *as,* Mieszam 2. 3. Mącę/ Trwożę/ Buntuię 2. Niepokoy czynię/ Burzy się 1. Veruntuhigen/ zerstören. *Usq; adeo turbatur agris, en ipse capellas.* Virg: *syn:* Cōntūrbo, pērtūrbo, mĭscĕo, īmmĭscĕo, pērmĭscĕo, cōnfūndo,
turbo, *inis, m.* Kręglica / Kończáta okrągłość/ Wiiadł / Wir/ Wicher/ Cewká 1. Chochoł/ Wrzeciono/ Krętogłow/ Pliszká/ Pław 6. Wirbelwind/ Sturmwind. *Dissultant crepitus, volat atri turbinis instar.* Virg: *epith:* ātĕr, nĭger, răpāx, vĭŏlēntus, vērsābūndus, nĭmbōsus, cæcus, strĭdŭlus, ĭnŏpĭnus, īmmānis, pĭcēus, fŭrĭālis, răpĭdus, dēmēns, raūcus, pūlvĕreus, cĕlĕr, ōbscūrus, fūlmĭnĕus, hōrrĭsŏnus, ācĕr, prŏcēllōsus, tērrĭficus, īndŏmĭtus. *phr:* Frĕmĕbūndi tūrbĭnis īra. Vīs sævi tūrbĭnis. Nigrānt ōbdūxĕrat āĕra tūrbo. Tūrbĭne jāctātus vŏlŭcri, & nĭgrēscēnte prŏcēlla. Nigrāntem tōrquēns strīdēntĭbus Aūstris. Pōrtat tūrbo glŏbum, pĭcēāque è nūbe rŭīnam, pēndēntem tērris părĭter pōntōque mĭnātur, ōmnis ĕt agrĭcŏla, ĕt nŭmĕrōso vērtice, pāstor ēt pĕlăgo trĕpĭdat sūbdūctis nāvĭta vēlis. *Vide Ventus, & Tempestas.*
turbo, ōnis, Carisi. Scalig. idem Turbo, inis, in Kręglicá. turbŭla, Tłum.
turbulentè, turbulenter, Nieporządnie/ Zámieszánie/ Porywczo/ Zuchwále/ Burzliwie.
turbulento, as, Niepokoy czynię.
turbŭlentus, Burzliwy / Niespokoyny / Zámiszánia pełny / Buntowny. Untuhig/ schwühtig. *Mihi turbulenta tempestas evenerat.* (Iamb.) *syn:* Tūrbĭdus, vel sēdĭtĭōsus. *phr.* Sēdĭtĭōnis āmāns. Tūrbārum aūthor, căput sēdĭtĭōnis fāx. Pācem, quĭētem ēxōsus. Pācem pērōsus. Pācis ĭnĭmīcus.
Turca, Turcus, Turczyn.
turdēla, turdēlla, Kwiczoł.
turdus major, maximus, viscivorus, Jemioluchá.
turdus marinus, Drozd morski.
turdus, minor, minimus. Drozd 1. Kwiczoł. Ein Kramersvogel/ Ziemer. *epith:* ĕdāx, ŏbēsus, crāssus, ăvĭdus, văgus, ādvĕna, raūcus *phr:* īnter ăves tūrdus, gūstu grātĭssĭmus, īnter ăvēs tūrdus primos sĭbi jāctat hŏnōres.
turgens, Nábrzmiáły.
tūrgĕo, turgesco, Nadymam się/ Pęcznieię/ Miąższeię/ Pyszni się/ Gniewam się/ Dąsam się / Pąkowie puszcza drzewo. Auffgeblassen seyn. *syn:* Inflor, *v. Tumeo.*
turgĭdus, tūrgĭdŭlus, Nápuchły / Nádęty. Auffgeblasen. *Turgidus alpinus jugulat dum Memnona, &c.* Hor. *syn.* Tŭmēns, tŭmĭdus, tŭmĕfāctus, inflātus.
tūrio, *onis, m.* Látorośl.
tūrma, Poczet/ Rotá 2. Eine Schaar Krieger/ Schwadron. *epith:* Mĭnāx, văgāns. aūdāx, răpĭda, ārmāta, mĭnāns, ærāta, ālĭpes, crĭstāta, tērrĭfica, vălĭda, hōstīlis, fŭrēns, pūgnāx, sĕquāx, fĕrox, nŭmĕrōsa, fōrtis. *syn.* Cŏhors, phălānx, cătērva. *phr:* Fērvet crĭstātis ēxērcĭtus ūndĭque tūrmis. Pūgnāces ĕquĭtum tūrmæ, pĕdĭtūmque cătērvæ, īmplēbat vălĭdas nŭmĕrōsa mĭlĭte tūr-

mas. Iam libet et fortes revocare ad prælia turmas.

turmalis, *adiect*: Poczttowy / Gminowy / Konny. Zu einer Schaarn gehörig. *Excitet infestos turmalis buccina somnos*. Cl.

turmalis, *subst*: Towárzysz.

turmatim, Rotámi. Troppen / Schaaren weiß. *Edere turmatim certanti, &c.* L.

turpiculus, Przyszpetnieyszy

turpificatus, *sub* Szpetny.

turpificor, Poszpecić.

Turpiloquium, apud S. Paulum aliqui legunt, sed vulgata editio id non habet. Græce aichrologio.

turpilucricupido, *s. inv.* Łakomstwo.

turpilucricupidus, żmindak / Łakomy.

turpis, Szpetny / Sprosny / Okrutny / Nieczysty. Heßlich / schändlich / unflätig. *Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna.* Prop. *syn* Fœdus, deformis, informis, teter: squallidus, sordidus, vel inhonestus impurus, vel infamis, probrosus, pudendus: inhonorus, abjectus, vilis, inglorius, indecorus, ignobilis. *v. Sordidus*.

turpiter, Sprośnie / Szkomotnie. Unflätiglich / schändlich. *Turpiter obticuit sublato jure nocendi.* Hor. *syn*: Fœde, deformiter

turpitudo, Sprosność. Schand Unehr / Unflat. *Bona turpitudo est, quæ periculum vindicet.* (Jamb:) *syn*: Deformitas, fœditas, macula, labes, sordes, vel dedecus, infamia nota, vel inhonestas: vitium. *v. Macula, Sordes.*

turpo, *as*, Szpecę. Verwüsten / schänden. *Turpârunt humeros immodico mero.* (Choriamb:) *syn*: Deturpo, fœdo: *v. Maculo, Infamo.*

turricola columba, Gołąb 2.

turricula, Wieżyczka / Rostkowa puszka.

turrifer, turriger, Wieżysty. Thurn tragend *At cur turriferá caput est onerata corona?* Ovid.

turris, Wieża. Ein Thurn. *Romanæ turres, & vos valeatis amici.* Prop. *syn*: arx, castellum, specula, castrum, propugnaculum: munimen. *epit*: aëria, ardua, excelsa, alta, sublimis, edita, ingens, vasta, cava, superba, marmorea, inexpugnabilis, inaccessa, tuta, secura, minax, ambitiosa, valida, munita, vallata. *phr*: Turris munimen. Turritum propugnaculum, Stat turris munita loco, muroque tenaci. Sublimi vertice tangens sydera. Turrigeræ arces. Validæ bello Carthaginis arces. *v. Valle*,

turris ambulatilis, turris subrotata, Baszta.

turritus, Wieżysty. Mit Thürnen besetzt.

Tanta mole viri turritis puppibus instant. Virg. *l.* Turribus munitus, arduus, cinctus.

tursio, *sub* świnia morska.

turtur, *ris*, turturis, *u*, *m*. Sinogárlica. Turteltaub. *Nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo.* Virg: *epith*: Pudicus, castus, gemens, gemebundus, raucus, fidelis, fidus, querulus, mœrens, loquax. *phr*: Coniuge qui erepta nocte dieque dolet amissa compare mœstus agens. Munus erat veteri de more pudicus. Turtur, cui cantus gemere est. Dulceique miser suspirat amores

Turtur illæ, turtur illi. al. Turdilli. Senec. *i. mollis, impudici.* Turneb. *Turdi illi, legit Lipsi. eodem sensu: Turturilla. Isidori. Glossar. locus ubi impudicitiæ dabantur opera. & alioqui turtur apud veteres obscænum etiam sensum habet.*

turunda, Fiertuch / Klosek 2.

turundus, Czopek 5.

TUS

Tus, ut aliqui scribunt, lege Thus.

tussedo, tussicula, Kaszel.

tusillæ, Klinne jagody.

tusillum, pro pistillo. Lambin.

tussicularis, Kaszlowy.

tussicularis herba, Lepiesznik.

tussicus, Kaszlacy.

tussilago, Podbiel / Lepiesznik / Kwiat.

tussio, *is*, Kaszlę / Wykaszlać. Herauß husten. *Iam secura potes totis tussire diebus.* M. *syn*: Tussis, pulmonem, pectus quatit, quassat, concutit. Faucibus in salsis tussis acerba sonat, quatit ægros. Tussis anhela senes, et faucibus urgit obesis. Nil isthinc quod agat tertia tussis habet.

tussis, Kaszel. Der Husten *Exspuit una duos, tussis & una duos.* Mart: *syn*: Tussedo *ep*: Frequens, anhela, aspera, mala, acerba, ægra, violenta.

TUT

Tutamen, *tutamentum*, Obroná 1.

tutanus, *sub* Obroncá.

tute, tutemet, Ty sam.

tute, Bespiecznie.

tutela, Opieká / Obroná 2, Naw herb / Grodz. Schutz / Vormundschafft / pflegschafft. --- *Rerum tutela mearum.* Hor: *syn*: Tutamen, defensio, custodia, patrocinium, præsidium. *epith*: Fidelis, fida, amica, blanda. *v. Auxil.*

tūtēlaris, Opiekuński/ Obronny 2. Tytułowy/ Pátron/ Opiekun.
tutelārius, Dozorcá/ Opiekuński.
tūtēlina, *sub* Obrońcá. *&* tutilina, *idem*.
tūtō, Bespiecznie. tūto, *as*, Bronię.
tūtor, *aris*, Bronię 1. 2. Ostáię się/ Obwárowáć. Beschützen/ schirmen. *Hanc primum tutare domum, cui parvus Iulus.* Virg. *syn.* Tūĕor, dēfēndo, prōtēgo. *§. Defendo.*
tūtor, *oris*, Opiekun/ Obrońcá. Ein Vogt/ Pfleger/ Vormund. *Tutor opum, vindex scelerum, largitor honorum.* Prisc. *syn:* Cūrātor, patrōnus, dēfēnsor.
tūtŭlātus, Chochołowáty.
tūtŭlus, Chochoł/ Czapká 1. Plory/ Kołpak
tūtus, Bespieczny / Wárowny. Sicher / wol verwahrt. *Displiceas aliis, sic ego tutus ero.* Tib. *syn:* Sēcūrus, tēctus. *phr.* Mētu văcŭus, văcāns, in tūto pŏsĭtus, lŏcatus. *§. Servus*
tuum, Twoy obyczay/ Włásna rzecz.
tuus, Twoy/ Przyiaciel 2.

T Y

Tўlas, *adis*, Gr. Drozd.
tўlus, *gr.* Stonog 1.
tymbas, *adis*, Gr. Czárownicá.
tymbus, Gr. Grob.
tympănĭcus, Gr. Puchlinę żywotá cierpiący
tympănĭŏlum, *sub* Beben, Bebenek.
tympănista, Gr. Bebnistá.
tympanistria, *gr.* Bebniczká.
tympănītes, *æ, m.* Gr. Puchliná żywotá.
tympănizo, Gr. Bebnię.
tympănŏtrība, *æ. m.* Gr. Bebennicá / Niewieśći 2. ćiągniony 2.
tympănum, Gr. Beben 1. Koło 6. Czárá 2. Kołko/ Pukłat/ Kurmusowe koło/ Kwáterá we drzwiach/ Kiy. Eine Trummel/ Paucke. *Tympana vox buxusque vocat, &c.* Virg: *epith:* Taŭrinum, căvum, rĕsŏnāns, raŭcum tērrĭfĭcum, sŏnōrum, crĕpitāns; bēllĭcum, Mārtĭum. *phr:* Tērgŏra tēnsa bŏum. Fŏrti tympăna pūlsa mănu. Pūlsĭbus hŏrrēndis tўmpăna raūca strēpūnt, frĕmūnt, rĕbŏānt, sŏnānt, raūcis sŏnis, ŏbstrēpūnt. Rĕsŏnāntia tўmpăna pūlsat, impēllit, fĕrit, pērcŭtit.

tympanum dentatum, Kołko zobkowáte.
typha, lege supra tipha.
tўphon, *onis*, Gr. Wicher. *y producit Verepe Corder. Claius. anceps est Renato, Græcis autem etiam brevis.*
tўphōnĭcus, *gr.* Wiátr połnocnemu poboczny ku wschodowi.
tўphus, Gr: Pychá.
tўpĭcus, Gr: *sub* Táiemny 2.
tўpŏgrăphĭce, *es*, Gr. Drukárska náuká.
typographium, Gr. Drukárnia.
tўpŏgrăphus, Gr: Drukarz.
tўpus, Gr. Kształt/ Obraz formierski/ Rycie 2. Litery drukárskie/ Rozmierzánie.
tyrannice, Tyráńsko/ Okrutnie.
tўrannĭcīda, Tyránnoboycá.
tyrannicidium, Tyránnoboystwo.
tўrannĭcus, Gr. Tyráński/ Okrutny. wüterisch/ tyrannisch. *Nunc flammam Satyræ, tyrannicarum.*
tўrānnis, *idis*, Gr. Tyráństwo/ Okrutne pánowánie. Wüterey/ Tyranney. *-- Odiosa tyrannidis exul.* Ovid: *epith:* Sæva, bărbăra, ĭnīqua, ĭnjūsta, invīsa, ĭnfēsta, impĭa, vĭŏlēnta, fĕra, immĭtis, dīra, ēffĕra, immānis: sŭpērba, dūra, āmbĭtĭōsa, fĕrox, grăvis, ăcērba, ĭntŏlĕrābĭlis, mŏlēsta hŏrrēnda, nĕfanda, fātālis.
tўrannŏctŏnus, Gr. Tyránnoboyca.
tyrānnus, *prisco, usu*, Pan 5.
tўrannus, *sensu communi* Gr. Tyran/ Okrutnik/ Krol 1. Ein Tyrann. *Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni.* Virg: *epith:* Crūdēlis, impĭus, sāngvĭnĕus, crŭēntus, ĭnhūmānus, tērrĭbĭlis, fūrĭōsus, sŭpērbus, ĭnīquus, ĭnexōrābĭlis, ĭnsānus, ĭnvīsus, immĭtis, fātālis, dīrus, immānis, ĭnfēstus, fĕrox, atrox: dūrus, sævus, ācer, imprŏbus ēffĕrus, rigĭdus, trūx, bārbărus, fĕrus, ĭnjūstus. *ph:* Rēx, rēctor, dŏminator, princeps, ĭnīquus, crūdēlis sŭperbus, rēgni, pŏpŭli ŏpprēssor, ērēptor lĭbērtātis, impătĭens, frænĭ et sine lēge tўrannus. Rēgna pĕratrōces olim vēxāta tўrānnos. Patriam tўrānnide ŏpprimens, cālcāns, prĕmēns.
tўras, *&* tyra, *æ, m.* Gr. Dniestr.
tyria purpura. Szárłat 4.
tўrianthĭnus color, Brunátnoczerwona fárbá.
tўrius succus, Szárłat farbá.

Tyro,

Tyro, ut aliqui scribunt, vide polonicum Tiro, Lehrjung. *Multaq; Tyroni non patienda feret.* Ovid: *syn:* Rŭdis, nŏvus, īmpĕrītus. *epith:* īgnārus, rŭdis, nŏvus, īmpĕrĭtus, stŭdĭōsus, sēdŭlus, vĭgil, dīlĭgēns, āttēntus. *phr:* Rŭdis ārmōrum, ārte rŭdis.

tyrocnestis, *is, vel eos, Gr.* Tarka.

tyrographus, *Gr. sub* Obraz.

tyrotarichus, *Gr.* Ser z robaczkami/ Ma-

tzangarius, Szwiec. (karon.

tzanga, tzanca, *&c.* calcamenti genus, *ibid.*

VAC

Văcans, Niezabáwny/ Prozny 3. Niesiany/ Prywat/ żolnierz tytulowy/ Wdowá.

Văcātio, Odpocznienie/ Przestanek/ Wolność od urzędu/ Odpuszczenie/ Wákácya. & *sub* Dyspensacya.

Văcax, ācis, *Adiect: omne* Krzywonogi.

Vacca, Krowá 1. Eine Kuh. *Constitit ante oculos candida vacca meos.* Ovid: *syn:* Bōs, būcŭla, jŭvēnca, vĭtŭla, jŭvēncŭla. *epith:* Tĕnĕra, pĭngvis, pĕtŭlāns, pĕtūlca, lactĭfĕra, cōrnĭgĕra, fœcūnda. *phr:* ūbĕrĭbus sūccum lāctis gĕrēns. Lāctis ălĭmēnta mĭnĭstrāns, sūppĕdĭtāns. Quæ gĕrit ūbĕrĭbus, nĭvĕum nēctar. Quæ jăcet, ēt lēnte rĕvŏcātas rūmĭnat hērbas, ātque ĭtĕrum pāſſo pāscĭtur ānte cĭbo. Nĭvĕūm fūndēns ēx ūbĕre nēctar.

Vaccīnium, Márcowy kwiát/ *an* Borowki. Rittersporn. *epith:* Nĭgrum, mōlle, pūllum, pūrpŭrĕum *phr.* ālba, lĭgūstra cădūnt, vāccĭnia nĭgra lĕgūntur. Nēc tē pūrpŭreo vēlēnt vāccĭnia sūcco. Nōn ēst cōnvĕnĭēns lūctibus ille cŏlor.

Vaccīnus, Krowi.

Vaccŭla, Krowká bydlę.

Văcēſio, Czczym się stáię/ Wyprozniam się.

Văcerra, Przewotá/ Szalony 1. Glupi.

Vacerrōsus, Szalony 1.

Vacesco, Wyprozniam się.

Văcia, *æ,* Krzywonogi.

Văcillans, Słáby/ Niestáteczny/ 4. Nie rezolut/ Drżący.

Vacillātio, Chwiewánie.

Văcillo, Chwieię się/ Słábieię/ Potaczam się/ Szwánkuię/ Rucha się. *A, Lucretio communis.* Schwancken/ wancken. *Denique sub pedibus tellus cum mente vacillat.* L. *syn.* Tĭtŭbo, nūto, lăbo, lăbāsco, hæsĭto. *v. Titubo.*

Vācīnia, *æ, sub* Márcowy kwiát.

Vaccivitas, Vacivus, lege Vacuus.

Văco, Prozňuię/ Przestaię/ Łácno mi/ Wolny 2. Niemam 1. Dogadzam 2. Báwię się. Entbehren/ die weil haben/ abwarten. *Hoste vacare domos, sedesque adstare relictas.* V. *syn.* Cărĕo, sūm văcŭus, vel ōtĭor, cēſſo, fērĭor, vel stŭdeo, īnvĭgĭlo, īnsūdo, īncūmbo, ŏpĕram dō.

Văcua, Wdowá. *Vacuefactus.* Pusty.

Vacuĕfăcio, Wyprozniam.

Văcuĭtas, Przestanek/ Wolność.

Văcūna, sub Proznowánie.

Vacuo, Wyprozniam. Leeren/ ledig machen. *Elysium liceat si vacuare nemus.* M. *syn.* ēvăcŭo, ēxhaūrio, vel căvo, ēxcăvo.

Văcuum, Prozne mieysce.

Văcuus, Prozen/ Prozny 3. Prozňuiący/ Niezabáwny/ Wolny 5. Czczy/ Niezásiane pole/ Łácno mi. Leer/ ledig. *Perque domos Ditis vacuas & inania regna.* Virg. *syn.* inānis, văcŭātus, ēxhaūstus, vel jējūnus, vel ēxpērs, ĭnōps, cărēns, ĕgēns, vel căvus, căvātus.

VAD

Vădātus, Záręczony/ Rękoymię biorący/ Rękoymię dáiący.

Vădimōnium, Rękoymia/ Rękoiemstwo/ Obietnicá 2. Rękoiemstwá dzień/ Stanie/ Pozew. *Vădis, is;* Rękoymia.

Vădo, *as,* Brnę/ W brod 1.

Vādo, *is.* Ide. Gehen. *Vadimus immisti Danais, haud numine nostro,* Virg: *syn:* ĕo, tēndo, cōntēndo. *v. Eo, Proficiscor.*

Vădor, *aris,* Pozywam 1. Rękoymię biorę.

Văcōsus, Brodziſty/ Zbrodzony/ Miálki.

Vădum, *& Vadus,* Brod/ Dno/ Niebespieczeństwo. Eine Wasserfährt/ da man durchwaden kan. *Illiditq; vadis, atq; aggere cingit arena.* Virg: *syn:* Brĕvia, um: Sŷrtes, um: āggĕr, ărēnæ. *v. Syrtes,* vel flūmen, flŭvius, rīvus, amnis. *v. Fluvius.*

Væcors, væneo, væsanus. *Idem* vecors, &c.

Văfer, *Vafellus,* Chytry. Listig/ schlau. *Testa-*

Testamenta senum, non si vafer unus & alter. Hor: *syn:* astūtus, cāllidus, cāutus, dŏlōsus, vĕrsĭpĕllis vĕrsūtus.

Văframentum, Chytrość. vafrè, Chytro.

Văgabundus, Błąkáiący się. Ein Landlaüffer Landstreicher. *syn:* Văgus, văgāns, ĕrro, ĕrrāns, ĕrrātĭcus, ĕrrābūndus, pālāns, ăbĕrrāns, fŭgĭtīvus, prōfŭgus.

Vagatio, Błąkánie.

Văge, Tám y sam/ Tu owdzie/ Krzywo.

vāgīna, Pochwá/ Zdźbła pochwy/ Szupinká. Eine Scheide. *Gnosius atq; habilem vagina aptaret eburna.* Virg: *epith:* Pĕndēns, pĕndŭla ĕbūrnĕa, căvă. *phr:* ēnsis tĕgmen. Văcŭum, căvum ĕbur. Lătĕri āffīxa, ānnēxa, hærēns. Cingēbat ĕbūrnĕa fĕrro ārmātum vāgīna lătus.

Văginor, prisce, pro Vagor, aris.

vāgīnŭla, Szupinká.

vāgio, vāgĭlo, vāgīto, Kwilę się. Weynen/ schreyen wie ein Kind. *Vagierant ambo pariter, &c.* Ovid. *syn:* Vāgīto, flĕo, plōro, lacrȳmor. *phr:* Vagītus ēdo, ēmītto, trăho, fūndo. Intus ŭt īnfānti vagiat ōre pŭĕr. Tĕnĕris jam nūnc mūlcēt vāgītibus aūras. Cōntĭnŭo aūditi vocēs, vagitus ĕt ingēns, īnfantumq; ănĭmæ flĕntes. *vide Lachryme.*

vāgio, *aliter Vagiunt lepores, sub* Záiąc.

văgor, *aris.* Błąkam się/ Buiam/ Przebiégam się. Herumb lauffen ziehen. *Votum pro reditu simulant, ea fama vagatur.* Virg: *syn.* ĕrro, abĕrro. pālor, aris. *phr:* Viæ incĕrtus, īnscius, nĕscĭus ăbĕrro, lŏca vāsta ăbĕrro. Văgābūndus pāssim fĕror, vŏlĭto. Văgus, ĕxul īn ōrbe ĕrrābit tōto. Tĕrrās lōngīnquas pĕregrīnas ŏbĕo, pĕragro, pĕrĕrro, īnvīso. *v. Exulo, & Aberro.*

Vāgor, oris, & vagītus, us, Kwilenie. Kindergeschrey. *Continuo auditæ voces, vagitus & ingens.* Virg. *epith:* Tĕnĕr, ăcūtus, nōctūrnus, flĕbĭlis, quĕrŭlus, lugŭbris. *phr:* Pŭĕrīlis, īnfantīlis flĕtus, plōrātus. *v. Lacryma, Gemitus, Fletus.*

Vagulatio, Narzekánie.

vagus, vagulus, Błąkáiący się/ Hultay/ Niepewny. Umbschweiffend. *Tam vaga prosiliet frænis natura remotis.* Hor. *syn:* Văgāns, văgabūndus, dīspĕrsus.

vah, Wey/ Bawey/ Otoż tobie.

VAL

Vălachia, Wołoska ziemiá.

Valachus, Wołoszyn.

valdè, valde quam, valde est opinio, Bárzo Sehr/ hefftig. *Hoc valdè vitium periculosū est.* (Phal.) *syn:* Mūltum, vĕhĕmĕnter.

Valdiùs. Barziey.

văle, Miey się dobrze 1. żegnam cię/ żegnánie. Leb wohl/ gehab dich wohl. *Et longum formose vale, vale inquit Iola.* Virg.

vale dico alicui, żegnam kogo / Opuszczam świát. gutte nacht sagen/abscheidnehmen. *phr:* ĕxtrēmum āffāri, āllŏqui. Suprēmum văle dīcĕre. Hæc gĕnĭtor dĭgrĕssu dĭcta suprēmo fūndēbat. Suprēmumque văle plāno, sīngūltibus ōre vix dīxit. Vix pŏtis ĕst trīstis dīcĕre līngva văle. āccĭpĕre, ĕt părĭli rĕddĕre vōce văle Dixit tĕnui mūrmŭre līngva văle. Vix īllud pŏtui dīcĕre trīste văle. Vix mĕa sūstĭnŭit dīcĕre lingva, văle. Sălve ætĕrnum mihi māxĭme Pālla, ætĕrnumque văle.

Valedictio, żegnánie *Valefacio*, żegnam.

vălens, Mocny/ Pośilny/ Zdrowy 1.

valenter, Mocno/ Krzepko.

Valentia, Moc. *Valentŭlus*, Mocny.

văleo, Zdrowem/ Mám się dobrze 2. Mogę/ pluzę/ Znáczę 1. Mam mieysce/Ważę 3. Gesund seyn/ vermogen *Sive animis, sive arte vales, opta ardua pennis.* Virg. *syn:* Pōssum, quĕo, vel pŏllĕo, vel vĭgĕo: sum sānus, īncŏlŭmis, vel æstimor.

valeria. Ocet mnieyszy.

Valeriana, *B. sub* Kozłki ziele.

vălesco, Mocnieię.

vălet, Pomaga co/ Zgodźi się/ Dobry do czego/ Stoi zá tyle/ Stoi to zá to/ Ważno iest/ Przygodny/ Mocny 2.

vălētūdinārium, Chocuiących mieysce.

valetudinarius, Chorobie podległy.

vălētūdo, *al.* valitudo, Zdrowie 1. 2. Chorobá 1. 4 Gesundheit. *Gratia fama, valetudo contingat abunde.* H. *syn:* Sānitas, sălubritas, sălus, vel mŏrbus.

Valgiter, Krzywo. valgius, Krzywonogi.

valgus, Krzywogęby/ Krzywonogi.

valide, validissime, *sub* Bárziey.

vălidus, Mocny. Starck/ mächtig. *Neu patriæ validas in viscera vertite vires.* Virg. *syn.* Vălēns, rōbūstus, fīrmus, fŏrtis. *v. Robustus.*

vallāris, Wałowy.

Vallescit, vel vallessit sub Wyrzucam 1.

vallĭcŭla, Dolina 1.

vallis, & valles, Dolina 1. 2. Ein Thal.
Rura mihi & rigui placeant in vallibus amnes. V. *syn*: Cōnvāllis. *epith*: Căva, cōncăva. īma, cūrva, prōna, præcēps, ābrūpta, prŏfunda, rĕdūcta, dēprēssa, ālta, ōbscūra, ūmbrōsa, frōndōsa, virēns, vĭrĭdis, vĭrĭdāns, dūmōsa, dēnsa, hērbōsa, īrrĭgŭa, frīgĭda, gĕlĭda, rĕsŏnāns. *phr*: Vallis īrrĭgŭæ lŏca. Cūrvi vallis ānfrāctus. Vallis āngūstæ faūces, lătebræ, ădĭtus mălīgni. Æstibus īn mĕdiis ūmbrōsam ēxquīrite vāllem.

vallis cava, concava, Wąwoz.

vāllo, *as*, Otaczam/ Obwodzę co wałem/ Obwałowáć/ Opátruię czym/ Ogradzam. Verschantzen/ befestigen/ mit einem Wall Umbgeben. *Quam pater in vitis Nereus vallaverat undis.* C. *syn*: ōbvāllo, cingo, āmbĭo, cĭrcūmdo, sēpio, stīpo. *phr*: Vāllo cingo, cŏrono, mūnio. Vāllum dūco. Dūcto, vāllo fīrmo, tūtor, rŭĕor, prōpūgno. Vāllī tūto aggĕre cingo. Mūris, fōssis claūdĕre, cīngĕre, cīrcūmdăre. Tūrrītis incīngĕre mœnĭbus ūrbes. Nūlli vāllārunt ōppĭda mūri. Dūcto prŏcul āggĕre valli. Cīngĕret īgnotis dīffūsum cōllĭbus hōstem. ēxtrŭit īmmānes scŏpŭlos āttōllite tūrres: Cīngĭte vōs flŭvĭis, vāstas ōppōnite sÿlvas. *Prōpūgnacŭla bĕllo tūta părant.* *Vide Munimen.*

vāllum, Wał/ Opałká. Wall/ Bollwerck.
Ast legio Æneadum vallis obsessa tenetur. Virg. *syn* Prōpūgnācŭlum, āgger, mūnīmen, vel vāllus.

vallus, Kol 1. Opałka/ Wał 1. Ein Pfal/ Rábstock. *Non arces, non vallus erat, somnūque petebat.* T. *syn*. Pālus, stipes, sŭdes, vāllum, *epith*. Firmus, ăcūtus, rōbŏrĕus, dūrus. *phr*: ăcūto, rōbŏre vallos fīgunt. ēxăcŭūnt ălii vāllos, fūrcāsq; [bĭcōrnes.

vālor, Cená 1.

valvæ, Drzwi dwuskrzydłáste. Eine getheilte Thür/ Fenster oder Thorflügel. *syn*: Pōrta. *epith*: Vŏlubĭles. bĭfŏres, ĕbūrnæ, părēntes. ăpērtæ, vălĭdæ, dĕcōræ. *phr*: vālvis ădamāntĭna ēbūrnis porta pătēns, ārgēnti bĭfŏres radiabant līmine vālvæ,

Valvolum, valvulus, Strąk grochu.

valvŭlæ, Łupiná/ Strąk 2.

Vanus vāne, Darmo 1.

vanesco, Niszczeię/ Znikam/ Wypadża się. Vergehen/ verschwinden. *Carmine læta Ceres steriles vanescit in herbas.* Ovid: *syn*: ēvānĕsco, ăbĕo īn aūras. *V. Evanesco.*

Vanidicus, Prożnomowny. (wność

vaniloquentia, *vaniloquium*, Prożnomo-

Vaniloquidorus, *vaniloquus*, Prożnomowny.

vānĭtas, *vānĭtūdo*, Prożność/ Niestátecznośc. Falsz/ Klam. Eitelkeit. *Persvasionis vanitas.* (Iamb. Dim.) Prud: *syn*. ĭnānĭtas, lēvĭtas, fallācia, mēndācium, fābŭla: sŭpērbĭa, āmbĭtio.

vanno, *as*, & *is*, Opałam 1. Wieię zboże.

vannus, Opałká. (Ludzi klim

Vano, *as*, Omylam 1. Oszukiwam/ Zwłaczam

vānus, Márne/ Prożny 1. Czczy/ Omylny/ Niepewny/ Niestáteczny Leer / eitel
Expectata seges vanis elusit aristis. Virg: *syn*: ĭnānis, fūtĭlis, lēvis, cădūcus, fŭgāx, īrrĭtus, fictus, fūcātos, sĭmŭlātus, mēntītus, fālsus, fabŭlōsus,

VAP

vapĭdè, Słábo/ Źle.

văpĭdus, Wywietrzáłe/ Kurzáwy pełny.

văpor, & *os*, Pará 1. Mgła 1. Ciepło 1. Kurzawá mokra. Ein Dunst/ Dampff. *Ne piger excutiat somnumque vaporibus urat.* A. *syn*. Hūmor, hālĭtus, fūmus, călor. *epith*: Nĕbŭlōsus, āter, pĭcĕus, nĭger, ōbscūrus, cæcus, āĕrius, ūdus, hūmĭdus, īgnĕus, æstĭvus, călĭdus, tĕpĭdus, terrĕus, tĕnŭis, fūmāns, fērvĭdus, tĕter, spūmĕus, īgnĭtus. *phr*. Quī tĕnŭes vānēscit īn aūras. vŏlat vapor āter ăd aūras. V. *Fumus*, *Vaporo*.

vapor flammæ, Dym/ Kopeć.

văpōrārium, Czeluść 2. Izbá 1. Kámienká.

vaporatio, Kurzáwá mokra.

vaporātus, *Vaporeus*, *Vaporifer*, & văpōrōsus, Ciepły 2. Wilgorny.

văpōro, Wilgotność wydáię/ Zagrzewam/ Nápárzam/ Wysuszam/ Kádzę/ Kurzyć. Dämpffen/ ein Dampff von sich geben. *Laurum defendens curru fugiente vapores.* Hor. *syn*. Fūmĭgo, sūffĭo, călĕfăcio. *phr*. Văpores ēxhalo, spiro, ēmitto, ēffūndo, văpōre īmplĕo.

vappa, Wino kwaskowáte/ Wino słabe Wywietrzáły 1 *Item tr.* Nikczemnik/ Niecnotá/ Wytrátnik/ Verschwender.

Vapularis, *sub* Smágániec.

văpŭlo, Biią mię/ Vtracam / Obmawiaią mię.

mie/ Mowię o nim. Geschlagen werden. *Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea.* P. *ſyn:* Vērbĕror, fĕrior, pĕrcŭtĭŏr, cædor. *phr* Vērbĕra pāti.

vāra, *æ*, Sochá/ Szopá wojenna/ Szpagá.

vāri, Węgry/ Sochi 3. Widły 1. Chłopſtwo

Variantia, æ. Rożność/ Rozmáitość.

Variatim. Rozmáićie. variātio, Rożność.

variātus, Vpſtrzony/ Ozdobny Wyſzywány

Varicātor, Zdrayca.

varicitùs, Roſkráczywſzy ſię.

Varico, Rozkraczam ſię.

varicōſus, Krzywonogi. *& ſub* żyłá oćiekła. *A, I. Juvenal. corripit & Perſi. cùm Varix A produ(cat.*

vāriculа, żyła oćiekła.

Vāricus, Krzywonogi/ Roſkraczáiący ſię.

varicùs, Roſkraczywſzy ſię.

vărie, Rozmáićie/ Rożnie.

Variĕgatus, Pſtry. - váriegō, Pſtrzę.

Variĕtas, Rozmáitość/ Rożność.

vărio, *as.* Odmieniam ſię 2. Mienię fárbę/ Nieſtátecżny ieſtem/ Nieſgadzam ſię/ *& ſub* Rozmáićie / 1. 3. *Item* Zdobię/ Pſtrzę/ Odmieniam co/ Przeplatam/ Ná przemiány/ ſtekę 1. Wyſzywam. Verendern *Callidere modo tabulà variatur apertà* Luct: *ſyn:* Mūto, cōmmūto, diſtingvo, vel diſcrēpo, dĭffĕro, vel tĭtŭbo, văcĭllo, hæsĭto, nūto, ſum dŭbĭus, āncēps, incōnſtāns.

vărius, *ſubſtant.* Pſtrąg.

vărius *adiect:* Rozmáity/ Pſtry/ Nákrapiány / Mozyz / Bekárt. Verenderlich / mancherley *Et varias uſus meditando extunderet artes* Virg: *ſyn:* Mŭltĭplēx, dĭvērſus, mūltus, vel altērnus, vel dĭſsĭmĭlis, diſpār, vel āmbĭgŭus, ancēps, īncērtus, mūtabĭlis, īnſtābĭlis, incōnſtans.

varius ex aureolo, Mieniony.

vărix, *m. f.* ĭcis, żyłá oćiekła.

vāro, Gruby 2. Muniá.

vari, Sochi Widły 1. Sochá/ Chłopſtwo.

varro, Gruby 2. Chłop.

vārus, *adiect:* Krzywonogi/ Rożny.

vārus, *ſubſtant: ſupra ſub* vari.

vās, *adis. m.* Rekoymia. Ein Bürg. *Ille datis vadibus qui rure extractus in urbem eſt,* H. *ſyn:* Spōnſor, præs, ōbſes.

văs, *vaſis, n.* Státek 1. Członek. Ein Faß/ Geſchirr. *Quod ſi forte canis, cunctatis vaſibus hæſit.* G. *ſyn:* Vaſcŭlum, ūrceus, hȳdria, ăquālis, pōcŭlum, pătĕra, cȳăthus, āmphŏra, călix, crāter, crātēra, ſcȳphus, vel călăthus, cănīſtrum, cīſta, quālus: *epith.* Ænĕum, ærĕum, cōncăvum, căvum, amplum, căpāx, fūmāns, pūlchrum, prĕtiōſum, aurātum, aūrĕum, ārgēntĕum, ăhēnum, būxĕum, ſplēndĭdum, nitēns, gēmmĕum, cælātum, fictile vitrĕum, crȳſtallinum: *phr:* Aūro rĭgēns. Sīgnis āſpĕrum. Mira, dōcta ărte lăbōrātum, ſcūlprum. Pērfēctum argēnto. Gēmmis cŏrūſcum. *vide Pocula.*

vas congiarium, Gárnec 4.

Vaſallitium, B. *ſub* Mánſtwo.

Vaſallus, B. *ſub* Man.

vāsārium, Státek 1. Nádżożnie/ Reczenie.

vaſarius, *ſub* Członek 5.

vaſcæ tibiæ, *ſub* Surmá.

vaſculārius, Złotnik 1. *ſed latiùs poteſt uſurpari pro aliis artificibus.*

vaſcŭlum, Státek/ Członek.

vaſtātio, Puſtoſzenie.

vaſtator, Puſtoſzyćiel/ Burzyćiel.

vaſtatrix, *ſub* Puſtoſzyćielká.

Vaſtatōrius, Puſtoſzeniu ſłużący.

vaſte, Rozwożyſto/ Szeroko.

Vaſteſco, Puſtoſzeię/ Chwaśćieię.

Vaſtificus, ſub Puſtoſzyćiel.

vaſtitas, Szerokość/ Wielkość 2. Spuſtoſzenie/ Puſtynia. Übermäſſige Gröſſe/ Wüſteney. *Sterilis profundi vaſtitas ſqualet ſoli.* (Iamb.) *ſyn:* īmmēnsĭtas, vel sōlĭtūdo, vel vāſtātio, pŏpŭlātio, rūīna, pērnĭcĭes, ēxĭtium, vāſtĭtūdo, vāſtĭtĭes.

Vaſtities, Opuśćiałość / Wielkość 2. Spuſtoſzenie.

Vaſtitūdo, idem, & Oſowiáłość/ Puſtynia.

vaſto, *as,* Puſtoſzę. Verwüſten/ verheeren *Tydides multà vaſtabat cæde cruentus.* Virg. *ſyn:* Pŏpŭlor, pŏpŭlo, dēpŏpŭlor, ēxpīlo, dīrŭo, ēvērto. *phr:* īncŭltum, vāſtum, dēsērtum făcio. vāſtum do Fūndĭtus ēvērtĕre, dĭsjĭcĕre, ēt lātos vāſtānt cūltōrĭbus agros. Cūncta lĭcet fērro lāte pŏpŭlētur ēt īgni. *v. Everto, & Prædor.*

vaſtor.

vastor, *aris*, Pustoszeis.
vastus, Szeroki/ Wielki 1. Pusty 1. Gruby übergroß/ wüst/ öd. *Funditur & vastos umbo vomit aureus ignes.* Virg. *syn.* immēnsus, ingēns, prōcērus, immānis, vel vāstatus, dēsērtus.
Vasum, Státek 1. Miednicá 1.

V A T

vātes, *is*, *commune*, Prorok / Prorokini. Ein Warsager/ Poet. *Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.* M. *syn:* Pōēta. *v. Poeta.* vel Sācērdos, Pōntĭfex. *v. Sacerdos, Pontifex.* vel Aūgur, ārūspēx, prōphēta. *epith:* Săcer, sānctus, dīvīnus, fātĭdĭcus, prænūnçius, præscius, præsāgus, prōvĭdus, sāgāx, vērus, āncēps, īncērtus, ōbscūrus, vānus, fallax, mēndax, tērrĭfĭcus, sĭnĭster, lōngævus, vĕnĕrābĭlis. *phr:* Fūtūri, ævi vēntūri dōctus, præscius. præsāgus, prōvĭdus, prænūncius, haūd īgnārus, nōn inscius. Fūtūra pāndēns. Dēi, Dīvūm īntērpres. Cuī mēns fūtūri, fātōrum præscia præsāga, dīvīno cōncita mōtu. Cuī fūtūri ævi præscius ārdor ĭnēst. *v. Augur, & Prædico is.*
Vatesco, Nonius corr: Vastesco.
vaticinātio, Proroctwo.
vaticinator, Wrożek.
vaticinium, Wrożkow odpowiedź
vaticinor, Prorokuie/ Száleie. Wahrsagen. *Figat, erat verax vaticinata soror.* Ov. *syn:* Dīvīno, aūgūror, prædico. *v. Prædico, is.*
Vaticinus, Vaticinius, Prorocki/ Wrożkowy.
Vatillus, Rádźidlnica.
vātius, vātrax, vātrĭcōsus, Krzywonogi/ & *sub* żyłá ociekła.

U B

ūber, *ĕris*, *adiect.* *omne* żyzny/ Obfity/ Buyny/ Pienny/ Obrodźity/ Tłusty. Fruchtbar. *Donaq; promissis uberiora feram.* Cl. *syn* Fērtĭlis, fœcūndus, ābūndans.
ūber, *uberis*, *subst:* *n.* Piers/ Cyc/ żyzność/ Plenność / Cewká 2. Roy. Brust/ ein Euter. *Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus.* Virg. *syn.* Māmma, ūbērtas. *v. Mamma.*
Ūbĕro, *as*, żyznym czynię/ Obradzam
Ūbērtas, żyzność/ Plenność/ Urodzay/ Obrodzenie/ Obfitość. Völle/ Menge/ Uberfluß. *syn:* ūber, *subst:* Fērtĭlitas, *vel* ābūndāntia, cōpia.

ubertim, uberrimè, Obficie/ Buynie.
ūbertus, żyzny.
ŭbi, Gdźie 1 2. Kiedy 2. Gdy/ Skoro 1. Wo. *Hæc ubi dicta dedit &c.* V. *Laurus ubi bona, &c.* T. (wiley
ubi ubi, Gdźiekolwiek / Gdźie wźięć tu
ubicunq; ubilibet, Gdźiekolwiek. Allenthalben. *Clamat, io! matres audite ubicunq; Latinæ*, Virg. *Servor ubicunque est, uni mea gaudia servo.* Ovid.
ŭbīq; ŭbīvis, ubīvis, ubivis gentium, Wszędy. Allenthalben. -- *nec quicquid ubiq; est* Virgil. (ticeru
Vda litera, Terentiano est Liquida litera Grammat.
ūdo, *as*, Odwilżam
ūdo, *ōnis*, *hic*, Kapćie.
ūdus, Wilgotny/ Mokry. Feucht / naß. *Nigra subest, udo tantum cui lingua palato.* Virg. *syn:* Hūmĭdus, mădĭdus, mădēns, mădĕfactus.

V E

vē, *enclitica sub* Abo. Et *enclitica supra* hic
ve, *particula augens, minuens composita; sub* Niepienny.
vēcordia, Szaleństwo 1. Unsinnigkeit/ unbedachtsamkeit. *Surgimus, & primus, quæ ti vecordia Theseu.* *syn:* Stūltĭtia, vel īgnāvia, pigritia.
vecors, Szalony/ 1. Głupi. Unsinnig -- *scribit mala carmina vecors.* Hor: *syn:* Stūltus, āmēns, vel īgnāvus, dēses, piger.
vectabulum, Koláśa 1. Wozek.
vectārius, Jezdny/ Cieszarowy / Sobotny
vectātio, Jazdá 1. Wozbá / Przeiaszká/ Wiadánia grá.
vectiarius, Tragarz/ Windarz/ Práſowni.
Vectibilis, Wożiebny/ Przywożny.
vecticularius, Złodźiey 1.
vectīgal, *hoc plur. horum vectigaliorum, & vectigalium.* Dochod 1. 2. Pobor / Gáłl / Cło 1. Grobelne. Zoll/ Steuer. *Iungam verbis, ego vectigalia magna.* Hor. *syn:* Trĭbūtum, pō tōrium: rēdĭtus, prōvēntus. *epith.* Dēbĭtum, grāndē ānnūum, pārvum, tĕnūe, nŏvum, ĭnīquum, dūrum, īnjūstum, mŏlēstum. *phr:* vēctīgālis pēcūnia. Vēctīgāles rēdĭtus.
vectigal doliare, Czopowe.

Vectigaliarius, Naymácz/ Celnik.
vectigalis, Czynszowy/ Hołdowny/ Naiemny/ Dziesięcinny/ Celnicki. *item* Hołdownik.
vectio, Wożbá.
vectis, *hic* Drąg 2. Powetek/ Windowe drągi. Windstange/ Waagbalcke. *epith*: Fērrātus, fērrĕus, ăhēnus, dūrus, rĭgĭdus, rōbūstus, (*Virg*: 7. *Æneid.*) *phr*: Cēntum æreī claudūnt, vēctes æternăque ferri rōbŏra, nēc cūstos ābsīstit līmĭne Jānus.
vecto, *as*, Wożę 1.
vector, Jeżdziec 2. Wozem iádący/ Przewoźnik/ Furman/ Przewożący się/ żeglarz 1. Koń wierzchowy/ Nosiciel.
vectorius, Woziebny/ Furmáński.
vectura, Wożbá/ Przewoz 1. Furmáństwo/ Furá 2.
Vĕgeo, es, Czerstwię/ Poruszam/ Poddymam/ Vćieszyć/ Czerstwieię.
vĕges, *ĕtis, adiect. omnes* Czerstwy.
vegĕtatio, Czerstwienie/ Ruszanie 1.
vĕgĕto, *as*, Czerstwię. Muthig machen. *Innumerata salus vegetat, viresque ministrat.* Juv.
vĕgĕtus, Czerstwy/ Rzeźki/ Ochotny/ Zdrowy 1. żywy *tr*. Muthig/ frisch/ gesund. *Membra dedit vegetus, præscripta, &c.* Virg. *syn*: Fīrmus, vălĭdus, vălēns, rōbūstus, fōrtis, sānus.
vegrandis, Spory 1 Szeroki/ Wielki 1. *& contra.* Mały/ Drobny/ Nieplenny/ Płonny.

V E H

vĕha, veia, Drogá 1. Woz chłopski.
veha brevis, Wożek.
vĕhĕmens, Popędliwy/ Gorący 2. Krzepki/ Wielki 1. Buyny/ Ostry 3. Heffrig eyferig. --- *operâ vehemente minister.* Hor. *syn*: ăter, vălĭdus, grăvis, vel răpĭdus, præcēps, cĭtus, īncĭtātus, vel fĕrox, īmmŏdĕrātus, ēffrēnis.
vehementer, Gorąco/ Bárzo/ Ostro 2. Heffriglich. *Continuo simul ac paulo vehementius aura.* Luc. *syn*: ācrĭter, grăvĭter, vel ăcērbē, fĕrōcĭter, vel īmmēnsē, vāldē, mūltum.
vehementia, Moc/ Ostrość.
vehes, *is, vel Vehis, is, f.* Furá 1.
Vehia, Woz chłopski. vehiatura, Wożbá.
vehĭcŭlāris, Wozowy.
vehicularius, *substant*: Kołodziey.
vehicularius, *adiect.* Woziebny/ Wozowy.
Vehĭcŭlātio, Wożbá.
vehĭcŭlum, Woz 1. Wozek 1. Ein Karn/ Wagen. *syn*: Cūrrus, rhēda, plaūstrum, cārpēntum. *v. Plaustrum, Currus.*
vehiculum pensile, Káreta.
veho, Wiozę 1. Führen. *Classe veho mecum, fama super æthera notus.* Virg. *syn*. Vēcto, īnvĕho, fĕro, dēfĕro, ēffĕro, pōrto, dēpōrto, gĕro, gēsto dūco, trăho. *phr*: Dēfērre plaūstro, ĕquo, nāvi. Hūnc Vĕnūs īn cœlūm cūrru vēxīsset ĕbūrno, ārmētque rătes pĕlăgōque vĕhātur.
vehor, Jadę 2. *v. Vehia*, Woz chłopski.
Vehiarii stipites, in Kłonicá.
Vĕiarius, Wozowy. *Vĕiatūra, veitura*, Wożbá.
vĕiovis, Czárt.

V E L

vel, Albo 1. 4. Choć 1. Przynamniey. Oder. *Illa vel intacta segetis per summa volaret.* Virg. *syn* Aūt, vē. *postpositivæ particula*, sīvĕ, seū.
vel maxime Nabarziey.
vēlabrum, Oliwny rynek/ Wieiáczká/ *& in* Jezioro.
vēlamen, velamentum, Zasłoná 1. Zawićie/ Odźianie. Allerley Deck. *Et circum textum croceo velamen acantho.* Virg. *syn*: Tēgmen, ămĭctus, tĕgŭmēntum.
velanda corporis, Członek 3.
vēlāris, żaglowy/ Oponny 5.
vēlārium, żagiel 2. Cienik.
vēlati, *hi*, żołnierz lekki/ Pośiłek.
velatura, Wożbá/ Przewoz.
vēles, *itis*, żołnierz lekki/ Kozacy.
Vēlĭfer, Vēlĭfĭcus, żaglowy/ żaglowny. Das Segel hat. *Hic ubi veliferam nauta advertere carinam.* Ovid.
velificatio, żeglowánie.
vēlĭfĭco, Jadę po wodźie. Segeln *Nauta per urbanas velificabat aquas.* Prop: *syn*: vēla dō, făcio. *v. Navigo.*
velificor, *idem*, *&* Gołę 2. Dogadzam 1. Náćiągam 2. vēl.m. Radbym.
vēlis, *à volo*, Rácz/ *sub* Rácz.

vēlitāris, Kozácki/ Utarczkowy/ & sub żołnierz lekki.
velitaris pugna, vēlitātio, Utarczká.
vēlitātim, Utarczkámi.
vēlitor, *aris*, Uganiam się.
Vēlivŏlans, velivolus, żaglowy/ żeglowny.
Vella, æ, Wieś.
vellātūra, Formáństwo.
Vellēmen, n. Runo. vellens, Wełniány.
vellicātim, Szczypkę/ Przestawáiąc.
vellicātio, vellicatus, *us*, Szczypánie/ Skubienie/ Przymowká.
vellico, *as*, Szczypię 2, 4. Skubię / Rwę/ Przyganiam/ Przymawiam / Obmawiam. Rüpffeln. *Vellicet absentem Demetrius, aut quod ineptus.* H.
vellimen, *in* Runo. vellito, Skubię.
vello, *is*, Rwę 2. Wyrywam/ Skubię 1. Obrywam 1, 2. Obłamię 1. Rupffen/ außreissen. *Vellitur huic atro liquuntur sangvine guttæ.* Virg. *syn.* āvello, rĕvello, cōnvello, ābstrăho, ēxtirpo, ēxtrăho, ēruo, aūfĕro.
vellus, *vellumen*, Runo/ Wełná 1. Abgeschorne Woll. *Molle gerit tergo lucida vellus ovis.* Tib. *v: Lana.*
vēlo, *as*, Zástániam 1. Záwijam/ Zákrywam Okrywam/ Pokrywam/ Obwijam/ Oddiam ściány/ Nákrywam. Verdecken. *Purpureo velare comas adopertus amictu.* Virg: *syn:* ōbvēlo, tĕgo, ămĭcio, ōccūlto, ōbdūco, ŏpĕrio. *v. Abscondo.*
vēlōcitas, Prędkość.
vēlōciter, Prędko. Behendiglich/ schnell/ geschwind. *Cumve renascentē tereres velociter hydram.* Ped. *syn:* Cĭtò, ōcy̆us, sŭbĭto, rĕpēntè quamprīmum, fēstine dicto, cĭtius. *v. Statim, & Celeriter.*
vēlōx, Prędki. Behend/ schnell/ hurtig. *Veloces, spartæ catulos, acremq; Molossum.* Virg: *syn* Cĕlĕr, vŏlŭcer, citus, pērnix, præpĕs, lĕvis, răpĭdus, prŏpĕrus, præcēps, prōmptus, vŏlāns. *phr:* Pĕdĭbus cĕler, ēt pērnicĭbus ālis. Jăcŭlo, săgitta, ālĭte, vēnto, fūlmĭne pērnicior. Trĕpĭdos svĕtus prævērtĕre cērvos. Quī cūrsĭbus aūrās prōvŏcat, ōcy̆or ēt jăcŭlo, ēt vēntos æquānte săgitta ēxŭpĕrātque mōrus, ēt pōntes trānsĭlit āltos. *v. Celer.*

vēlum, Zasłoná 1. 4. Namiotek / żagiel. Vorhang. *Tentamusq; viam & velorum pandimus alas.* Virg: *syn.* Tĕgĭmēn, vēlāmen, ămictus *vide Vestis.*
vēlŭt, Jáko. Gleich als. *impulit in latus ac venti velut agmine facto.*
velŭti, Jákby Wie. *Ac veluti ventis, Cyclopes fulmine missis.* Virg. *syn:* Vĕlut, ŭt, sicut, nōn sĕcus āc, haūd ălĭter.
Vēmens, vēmenter, pro vehementer. Lucret. Valer. Flac. Cicer. Gifan.

VEN

vēna, żyłá 1. 4. 5. 8. 11. 12. 13. Strumień 2. Przymiot 2. Skłonność przyrodzona. Eine Blutader. *Incaluit quoties saucia vena mero.* Mart. *epith:* Tūrgĭda, tŭmĭda sălĭēns, trĕpĭda, trĕmēns, tĕnĕra, sāngvinea, plēna, tŭmēns, tĕnŭis, ēxĭlis, grăcĭlis, călēns. *phr:* Hæc lătebris sălit ē bŭllēntibus īncita vēnis. Trĕpĭdæque sine ŭlla pēlle mĭcānt vēnæ. Sălĭunt tēntātæ pōllĭce vēnæ.
vena alba, żyłá uczynna.
venæ arborum, Słojowátość.
vēnābŭlum, Oszczep 2. Ein Jägerspieß. *Retia rara plagæ lato venabula ferro.* Virg. *epith:* Lātum, ăcūtum, vūlnĭficum, fūlgēns. *phr:* Rōbur ăcūto fērro. Lāto vēnābŭla fērro. Lōngo vēnābŭla rōstro. *v. Telum, Hasta.*
vēnalis, *à vena.* żylny.
vēnālis, *à veneo*, Przedáyny/ Kupny/ Tani/ Niewolnik 2. Feil. *Plena domus libris venalibus, accipe & istud.* Juv. *syn.* vēnālĭtius, ēxpŏsĭtus.
Venaliter, Seneca corr: Vernaliter.
vēnālitiārius, Ludokupiec/ Niewolnikámi kupczący. (niewolników.
venalitium, Niewolnik kupny / Wenden
vēnālitius, *substant. idem &* Ludokupiec.
venalitius, *adiect:* Przedayny.
vēnāticus, Łowczy / Myśliwy. Das zur Jagt gehört. *Ite viam qua monstrat equus venaticus, & quo.* Hor.
vēnātio, Łowienie/ Łowy 3. Łowczy widok Myśliſtwo 2. *Pulcher adest onager, mitti venatio debet.* M. *syn:* Vēnātus. *epith:* Læta, grāta, blānda, jūcūnda, difficĭlis, dūra, pĕrīcŭlōsa. *phr:* Vēnāndi cūra, stŭdĭum, lăbor. Fĕrārum sēctātio, īnsēctātio, īndāgo. Dīānæ stŭdĭum, lūdus pălæstra Sāltŭs vēnātibus āpti. *v. Venor.*

venator, Łowiec/ Podchwytácz. Ein Jäger. *Ignotis & equo venator Iapige fertur.* Virg: *syn:* Venans. *epith:* Vigil, mātūtīnus, sēdūlus, pernox, pervigil, pernix, vēlōx, săgittĭfer, phāretrātus, sylvestris, errābundus. *phr:* Fĕrārum sectātor, prædātor, ăgĭtātor. Vēnātui, Dianæ studiis addictus, dēditus, assuētus, aptus, invigilans. Dianæ, nĕmŏrum cultor, studiōsus. Cædis fĕrinæ studiōsus, amans, ăgĭtans in saltibus aprōs. Jăculo insigni, cĕlĕrique săgitta. Dūmēta vagis latrātibus implens, ăvŏlat, et præceps cursu vēnātor anhēlo.

venatōrius, Łowczy/ Myśliwczy.

venatūra, venatus, *us*, Łowienie.

vendax, *adiect: omne.* Przedáiący rad.

vendibilis, *commune,* Przedayny/ Skupny.

vendibiliter, Przedáynie.

vendicatio, Dochodzenie swego práwem/ Odyskánie/ Przywłaszczánie.

vendicator, Przywłaszczyćiel cudzego.

vendico, Przywłaszczam. Jhm selbst zumessen. *Nec vēdicabit cella sæpiùs clausa.* Scaz Mart: *syn:* adscrĭbo, attrĭbuo, arrŏgo, assūmo, vel assĕro, lībĕro, exĭmo.

venditarius, Przedáyny.

venditatio, Przedawanie/ Pokazowánie się.

venditator, Chełpliwy.

venditio, Przedawánie.

vendito, Przedáię/ Zálecam się komu/ Chełpię się. Feyl haben/ verkauffen. *Tota creditor urbe venditabat.* (Phal.) Fur. *syn.* Jacto, jactito, ostento.

venditor, Przedawácz.

venditrix. Przekupká.

vendo, Przedáię/ Vdáię pięknie/ & in Borguię. Verkauffen. *syn.* ălieno, distrăho, vēnundo.

Vendosia, B. Vkleyká.

VENE

vĕnēficium, Trućie/ Czáry/ Czárowánie; Zauberey/ Verzauberung. *Deme veneficiis, carminibusque fidem.* Ov. *syn:* Măgia, præstigiæ, carmen, incantatio. *epith:* Măgicum, Thessălum, Thessălicum, Colchicum, Circæum, Mēdæum, Ææum, Æmŏnium: scĕlĕrātum, dīrum, infandum, nĕfandum, impium, fallax, dŏlōsum, vānum, inane invălidum, exitiōsum, Tartărĕum, Stygium. *phr:* Vĕnēficii ars impia. Vox Thessala, Magicum ministerium. Noxia, vĕnēfica verba. Mēdēides herbæ. Circæi ars vĕnēficii. Măgicæ vīres, ævique fŭtūri præscius ardor. Fūnestārumque pŏtestas herbārum. *vide Venefica, Circe, & Transformo, Magia.*

vĕnēfica, Czárownica 1. Trućićielká. Eine Zauberin/ Hexe. *Barbara narratur venisse venefica tecum.* Ovid: *syn.* Măgă, sāga, incantātrix, *epith.* impūra, impia, scĕlĕrāta, verbōsa, turpis imprŏba, dira. *phr:* Thessăla ănus. Thessălicis pŏtens vĕnēnis. Măgici docta ministra dŏli. Quæ pollet măgico sāga ministĕrio. Carmina quæ măgico dēmurmŭrat ōre. *vide Maga,*

vĕnēficus, *substant.* Czárownik 2. Trućićiel Ein Zauberer/ Schwartzkünstler. *syn:* Măgus, incantātor, præstigiātor. *v. Magus, & Venefica.*

veneficus, *adiect.* Czárowniczy/ Przekáiący.

venenaria, *æ, sub* Czárownik 2.

vĕnēnarius. Trućizną robiący/ Czárownik 2. Trućićiel.

venenarius calix, Trućiznowy/ *sub* Trućizną robiący.

vĕnēnātus, Jádowity 2. Nápuszczány iádem Vergifftet. *Nec venenatis gravida sagittis* [Saph.] H. *syn:* Vĕnēnōsus, vĕnēnĭfer, vĕnēficus. *phr:* Vĕnēno, vĕnēni tābe, felle, tābo, sănie, succo, spūma infectus, illitus, aspersus, imbūtus, perfūsus. Vĕnēno armātus, mĕtuendus. Vĕnēnum, virus ferens, spargens, inspirans. Vĕnēno lūridus, virens, tūmens, noxius, nŏcens. Vīpĕreo succo imbūtus, spūmans.

venenifer, Jádowity.

vĕnēno, *as.* Nápuszczam iádem/ Trućizną nápuszczam/ Zárazam/ Farbuię.

vĕnēnōsus, Jadowity.

vĕnēnum, Jad/ Trućizná/ Czáry/ Farbá 2. Gifft. *Alba nec Assyrio fucatur lana veneno.* Virg: *syn:* Virus, toxicum, ăcŏnita, ōrum, tābum. *epith:* Tābĭficum, Măgicum, Thessălicum, &c. *vide supra,* Vĕnēficium *in epith,* Lernæum, Gorgŏnĕum, lūrĭdum, ātrum, tetrum, nigrum, vīpĕrĕum, dīrum, crassum, livens, somnĭfĕrum, lēthāle, lēthĭfĕrum, fātāle, fūnestum, exitiāle, immĕdĭcābile, insānābile, ācre, præsens, noxium, horrendum, triste, viŏlentum, pestĭfĕrum, furtivum, lătens, arcānum, serpens, spūmans, Tartărĕum, Stygium. *phr:* Vĕnēni tābes, fel, tābum, sănies, succus, spūma. Vĕnēnōsi, vīpĕrĕi, fūnesti, lēthĭfĕri, lēthāles succi. Vīpĕrĕus, vīpĕrinus crŭor, sanguis. Serpentum sănies.

Nessi

Nessi cruor. Cantharidis succus Tritis aconita cicutis. Fallax herba veneni. Lethales herbæ. Viperææ spumæ, avernales aquæ. Nigra pocula. Pocula tristi gramine mista. Corpus tumet omne veneno. Impia sub dulci melle venena latent. Sunt qui mista bibant cum glauco mella veneno: Vipera triste ferens infixo dente venenum. Non puduit fœdo vitam rupisse veneno.

veneo, *veneor*, Przedaią mię. Verkaufft werden. *Corruptus vanis rerum quia veneat auro.* Hor.

venerabilis, venerandus, Vczćiwy/ Czćigodny/ Wielebny. Ehrwürdig. *Illud amicitiæ sanctum & venerabile nomen.* Ovid: *syn:* Verendus, reverendus, colendus, adorandus, augustus. *phr:* Maiestate verendus.

venerabiliter, venerabunde, Vczćiwie.

venerarius, Praktykarz.

veneratio, Czczenie 1. Szánowánie/ Chwalenie 2. Verehrung. *Tum quia quæ vivis veneratio regibus ante.* M. *syn:* Reverentia, observantia, cultus, honor.

venerator, Szánuiący.

venerea lues, Francá.

venereus, Iurny/ Cielesny 2. Fryierz.

veneris dies, Piątek.

veneris stella, Gwiazdá zárána/ Gwiazdá wieczorna.

venerivagus, Nierządny.

veneror, Czczę 1. 2. Modlę się 2. Chwalę 3. Verehren. -- *Vestrosq; Deos venerabere seris.* Virg. *syn.* Honoro, observo, colo, revereor, adoro. *vide Honoro, & Adoro.*

veneus, *adiect. a, um*, Modry.

venia, Odpuszczenie/ Dozwolenie. Urlaub/ Verzeihung/ Vergebung. *Orantes veniam, & templum clamore petebant.* Virg. *syn:* Licentia, copia, potestas, facultas, libertas, vel indulgentia, impunitas, condonatio. *phr.* Veniam peto, oro, precor: veniam do, tribuo, roganti concedo. Noxam remitto, condono. Extremam hanc oro veniam miserere sororis. Namque dabunt pacem votis, irasque remittent: ipsum obtestemur, veniamque oremus ab ipso. Tu modo posce Deos veniam. *vide Pax, & Parco.*

venialis, Odpuszczenia godny/ & *sub* Powszedni grzech.

veniens, Przyszły.

venilia, *æ*, Morskie burzenie.

venio, Idę/ Przychodzę 1. Kommen. *Momento cita mors venit, aut victoria læta.* Hor. *syn.* advenio, advento, accedo, propinquo, devenio, pervenio, adeo, peto, accelero, advolo, appropero, vel redeo, revertor, vel insto, immineo. *phr.* Huc concede, flecte gradum. Sedem veniemus in unam. Quibus Hector ab oris exspectate venis: iliacas venistis ad oras propinquabant portis. *v. Advenio.*

venio in, *&c.* Przychodzę o niesławę/ Przystáię 3. Przybiiam do brzegu/ Idzie o co/ Vczestnikiem się stáię/ Stowárzyszć się/ Szláchcicem zostáć/ Pomaga co/ Wdáię się/ Weszło w przypowieść. & *sub* Przypłacam czego 2.

venito, *futurum, sub* Wiec 4.

Veno exerceo, Przedáię.

venor, *aris*, Łowię 1. 2. 4. Chwytam 1. Zdobywam się/ Podchwytawam/ Dorozumiewam się. Jagen. *Sed præceps virtus ipsa venabitur aula.* Grat. *phr:* Feras insector, persequor, sector, ago, agito, exagito, capto, latratu turbo, clamore premo, catulis sagacibus fatigo. Feris insto, insidias molior casses, laqueos, plagas, retia, lina tendo, pono. Sylvas, saltus, nemora retibus, indagine, canibus, insidiis claudo, cingo, sepio, circumdo, corono, fatigo, venatu exerceo. Dianæ studia colo, exerceo. Venatu, venatibus invigilo, venando per iuga, per sylvas vagari. Insidiis, cursuque feras agitare. Trepidos agitare in retia cervos. Venandi studium colere: Demere celeri ferrea vincla cani. Laqueis captare feras, & fallere visco. Auritosque sequi lepores, et figere damas. Deiicere insignem ramoso, vertice cervum. Venati canibus lepores. Veloces iaculo cervos cursuque fatigans. Sæpe citos egi per iuga summa canes. *v. Venator, & Canis venaticus.*

venosus, Żyłowáty.

VENT

venter, Brzuch/ żołądek 1. Wyprożenie/ Wypukłość/ Płod 1. Brzucháty/ Żołądek. Der Bauch. *Laserat venter apertus equi.* Prop. *syn.* alvus, uterus, viscera ilia. *epith:* Ieiunus, improbus, vorax, vacuus, inanis, famelicus, avidus, cavus, capax, turgens, turgidus, tumens, tumidus, gravidus, gravis, fœtus, epulis inflatus.

venter faliscus, Máciek nádziewány.

venter imus, Łono w ćiele.

ventigenus. Wietrzny.

ventilabrum Wieiaczka.

ventilatio, Wietrzenie.

ventilator, Wieiacz/ Kuglarz.

ventilo, Wietrzę/ Wieię 2. Wiewam/ Powiewam/ Poddymam/ Wachluię/ Macham/ Wykręcam 2. Potrząsam 1 Szermuię na wiatr/ Pobudzam/ Chłodzić. Erlüfften/ schwingen/ Lufft-Wind machen. *Mens in cerebro ventilatur ebrio.* (Iamb:) P. *syn:* ēvĕntĭlo, vel vĕrso, ăgĭto. *phr:* Vĕntos, aūram cieo, ēxcĭto. Aūra rĕfrīgĕro.

ventio, Przyście.

ventito, Chadzam/ Bywam/ Przychodzę 1.

vento, *as*, Przychodzę 1.

vento separo, Wieię 2. ventosè, Nadęto.

ventōsus, Wietrzny/ Wietrzysty/ Wiatrowy/ Płochy/ Niettrwały/ Niestateczny 1. Nieszczeiący. Windig. *Aspice, ventosi ceciderunt auræ.* Virg. *syn:* Vĕnto plēnus, fœtus, grăvĭdus, tŭmēns, vel lĕvis, ĭnānis, vānus, fūtĭlis: tŭmĭdus, tŭmēns, tūrgēns, tūrgĭdus, ĭnflātus, sŭpērbus.

ventrale, Fartuch/ Szusifal/ Kaleta/ Wacek/ Trzos.

ventralis, Brzuchowy/ Żołądkowy.

ventriculus, Żołądek 1. Flak/ Ksieniec/ Wnątrze. *Ventrĭlŏquus*, Wrożek.

ventriōsus, ventrōsus, Brzuchaty.

ventulus, Wiatrek/ Wiatr łagodny.

ventūrus, Przyszły.

Ventus, Wiatr/ Pochwiściel/ Pochwała. Der Wind. *Prosequitur surgens à puppi ventus euntes.* Virg. *syn:* Aura, spīrĭtus, flāmen, flātus, flabrum, Aūster, Aquĭlo, Bŏrĕas, Notus Afrĭcus, Eūrus, Zĕphўrus, Făvōnĭus, vel tūrbo, prŏcēlla. *epith.* Lēnis, spīrāns, mōllis, plăcĭdus, lĕvis, tĕnŭis, sĕcūndus, văgus, răpĭdus, præcēps, fŭrēns, vălĭdus, vĭŏlēntus, sævus, vŏlŭcĕr, cĕlĕr, raūcus, trūx, sŏnāns. sŏnōrus, frĕmēns, fūlmĭnĕus, strĭdēns, tūrbĭdus, glăcĭālis, ĭnmĭtis, ĭnsānus, frīgĭdus, nūbĭlus, plŭvius, ūdus, mădĭdus, gĕlĭdus; āsper, hўbērnus, brūmālis, dīscōrs, lŭctāns, prŏcēllōsus, nimbōsus, hōrrĭsŏnus, fŭrĭbundus, ĭnĭmĭcus ādvērsus, ĭnfēstus, æŏlius. *phr:* Vēntorum flāmĭna, flābra, flātus, ănĭmæ spīrāmĭna. Vēntōrum vīs, mĭnæ, fŭror, fŭriæ, răbĭēs, bēlla, dīscōrdia, strĕpĭtus, mūrmŭra. Vēntōsæ spīrānt aūræ. vēnti tūrbo. Vălĭdi vis incita vēnti. Prŏcēllæ strīdor. Tēmpēstātes sŏnōræ. Vēnti frĕmūnt sўlvis, ēt cæca vŏlūtānt mūrmŭra. Vēntōsi mūrmŭris aūræ spīrānt. Cœlo tūrbĭne vēnti præcĭpĭtānt. Mōntĭbus āltis Aūdītur frăgor. vēntis sūrgēntĭbus frĕta pōnti ăgĭtāta tŭmēscūnt: Nĕmŏrum ĭncrēbēscit mūrmur Vēnti vōrtĭcĭbus răpĭdis, vel sæva prŏcēlla. Cœlum, măre, tērram cōncŭtĭūnt, ăgĭtānt, tōrquent. Pūlvĕrĕam nūbem, nĭves, ūndas rŏtant, glŏmĕrānt, intōrquēnt. Tērris pĕlăgōque mĭnāntur ēxĭtium, ōbvĭa quæque rŭūnt, stērnūnt, ēvērtunt. Vēntus æŏlĭo cārcĕre mĭssus, ăgĭtans æquŏra. *v. Turbo, Tempestas, Aquilo, Boreas, Notus, Zephyrus, Eurus, Auster, Aura.*

VENU

vēnŭla, Żyłka.

vēnundo, Przedaię.

vĕnus, *eris*, Gwiazda wieczorna/ Gwiazda zaranna/ Cielesność 1. Miłość nieuczciwa/ Łaczenie/ Nałożnica/ Piękność/ Przyiemność/ Ozdoba/ Kur 4.

vēnus, *al.* vænus, *us*, Przedawanie.

venus illicita, Psota.

vĕnustas, Krasa/ Piękność/ Przyiemność. Schöne/ Schönheit. *Sexta venustatis colligue & verticis aurum.* Prop. *v. Pulchritudo, Lepor, Forma.*

venustè, Pięknie. vĕnustŭlus, Piękny.

vĕnustus, Piękny/ Krasny / Przyiemny. Schön/ holdselig. -- *tum flore venustior omni.* Prud: *syn:* Pūlcher, dĕcōrus, fōrmōsus. *vide Pulcher.*

vēpallidus, Blady/ Niedbały.

vĕprēcula, Ciernie 1. [illegible] Smorodny.

vĕpres, *is*, *hic vel hæc* Ciernie 1. Płot sąc

vĕprēta, *e*, vepretum, Ciernisko.

vĕpris, *is*, *m. f.* Ciernie 1. Dorn *Corna vepres, & pruna ferunt, & quercus, & ilex.* Hor. *vide Spina.*

VER

vēr, ēris, *n.* Wiosna/ Rok. Der Frühling. *Ver adeo frondi nemorum, ver utile sylvis.* Virg: *epith.* Nŏvum, nāscēns, plăcĭdum, blandum, sūdum, sĕrēnum, tĕpĭdum, bĕnīgnum, flōrĭdum, pūrpŭrĕum, flōrēns, gĕnĭale, grātum, jūcūndum, ămĭcum, vĭrēns, ămœnum, ŏdōrum, frăgrāns, rīdēns, lūxūrĭāns, fœcūndum, fērtĭle, ūtĭle, mădĭdum, ūdum, nĭmbōsum, īmbrĭfĕrum. *phr:* Vērnum tēmpus. Vērni dĭēs, vērna tēmpēstas. Tēmpŏra vēris

Nova temporis ætas. Veris clementia, indulgentia, honos, Florifer annus. Pars anni melior. Veris amœna dies, quies. Ver geniale novis quod dat primordia rebus. Ver erat æternum, blandique tepentibus auris. Mulcebant Zephyri natos sine semine flores. Vere fruor semper nitidissimus annus, arbor habet frondes, pabula semper humus.
veracitas, *sub* Prawdá.
veraculus, Wrożek.
veratrix, *icis. f.* Wrożká 2. Czárownicá 1.
verattrum, ćiemierzycá.
verax, *adiect. omne.* Prawdźiwy. Warhafftig. *Figat, erat verax vaticinata ferer.* Ov. *syn:* Verus, sincerus.
verba, Bayki/ Formułá/ Słowá łágodne.
Verbalia Nomina apud Grammaticos, à Verbis ducta, ut à Dico, Dictio. Caris.
verbalis, Słowny 3.
Verbasculum, Knaflicżká.
verbascum, Dźiewanná/ Szálbá/ & in Knáflicżká.
verbena, verbenaca, verbenata, Rosżyszko.
verbenæ, *ha,* May 2.
verbenalia, in Kwietnia niedźielá.
verbenarius, *sub* May 2.
verbetus, Pod máiem/ *sub* May 2.
verber, *eris, n.* Bićie/ Łastá 1. Bicż/ Gus 1. Ein Streich/ Schmiß. *Concussere jugi, pronique in verbera pendent.* Virg. *epith:* Tortum, sævum, contortum, crudele, cruentum, crudum, intortum, violentum, triste, nodosum, crepitans, acerbum, insanum, nefandum, ferreum, ardens, minax, mortiferum. *syn:* Flagellum, virga, baculus, fustis. *v. Flagellum.*
Verberabilis, issimus, Bićia godny/ Smágániec.
verberatio, verberatus, *us,* Bićie Vderzenie.
Verberea statua, Verbereum caput Smágániec.
Verbereus, Bićia godny. verberito, Biiam.
verbero, *as,* Biię kogo/ Biię z dźiał/ śiekę/ Strofuię/ Łáię/ Nabiiam użу/ Záwstydzam/ Zalaca mię. Schlagen/ Schmeissen/ Treffen. *Erigit alternos & sydera verberat unda.* Virg. *syn:* Cædo, tundo, ferio, percutio diverbero, pulso. *phr:* Verbera do, infligo, ictus ingemino, instare verbere, insonare flagello, equos insano verbere vexat equum. Ferrea clamabat, dare verbera, verbera lictor expedit. Leve mortifero delictum verbere punit, ora protervis insequitur manibus generosaque pectora pulsat. *vide Cado, Flagello, Ictus.*
verbero, *onis,* Bićia godny/ Smágániec.
verbose, Wielomownie/ Szeroko.
verbositas, Wielomowność. Schwätzigkeit. *vide Garrulitas.*
verbosus, Wielomowny/ Mowny 1 2. Słowny 1. Schwätzig. *Cedunt verbosi garrula bella fori.* Ovid. *syn.* Loquax, garrulus, multiloquus. *vide Garrulus.*
verbum, Słowo/ Seno/ Kondycya/ Vczynek/ Przypowieść. Ein Wort. *Vt præceptorum verborum regula constet.* Juv. *syn.* Vox, dictio, dictum, vocabulum, sonus, loquela, sermo. *v. Vid. Loquor, Sermo.*
Verbum apud Grammaticos, est pars orationis fine actio agere vel pati aut neutrum cum tempore & persona sine casu significans, Donat. Priscian.
Verculum, Wiosná/ & tr. Moy ty.

VERE

vere, Prawdźiwie. Warlich. *O vere Phrygiæ, nec enim Phryges, ite per alta.* V.
Verecundatio, Wstyd 2.
verecunde, *Verecunditer,* Wstydliwie.
verecundia, Wstyd 1. 2. Scham/ Zucht. *vide Pudor.*
verecundor, Wstydźę się. Sich schämen/ roth werden. *Verecundari neminem ad mensam decet.* [Ia.]. Pr. *syn.* Pudet me, erubesco. *vid. Erubesco.*
verecundus, Wstydliwy 1. Vczćiwy/ Skromny. Schamhafftig/ züchtig. *Illa verecundis lux est præbenda puellis.* Ovid. *syn.* Pudibundus, pudicus, pudibundus, modestus.
verecundus color, Rumiáność.
veredarius, Goniec/ Podwodnik.
veredus, Koń wierzchowy/ Podwodny 1.
verenda, *orum.* Członek 4.
verendus, Czći godny.
vereor, Obawiam się/ Boię się. 1. Förchten. *Equidem de te nil tale verebar.* Virg. *syn:* Timeo, metuo, formido, horreo. *v. Timeo,* observo, colo, honoro, veneror, revereor. *v. Honoro.*
Veretilla, æ, Apulei. concha marina veretro simil.

vĕrētrum, Członek 5.
vergiliæ, *arum*, Báby.
vergo, Náchylam się/ Ma się gemu 2. 5. Leże ná wschod/ Nálewam/ Wylewam 1. Sich neigen. *Vergebant nunc dant illis solertius ipsi. L. syn.* Prōpēndĕo, īnclīno, pēndĕo, īnclīnor, dēclīno: tēndo, spēcto.
Vēricŏla, & Vericulus, W rożek.
vĕricŭlum, Giewnia/ Rylec/ & *sub* Rycie 2.
Vērĭdicè, Prawdziwie.
Vēridicus, Prawdziwy. Warhafftig in worten. *Seu tua veridica dicūt res, orsa Sorores.* Vl.
Vēriloquium, Prawdá 1. Wykład 2.
Verimonia, Plaut. corr. Querimonia.
verisimilis, Podobny.
vērisimĭliter, Podobnie.
vēritas, Prawda 1. Warheit. *Vox veritatis testis extingui nequit.* (Jamb.) *syn.* Verum. *epith:* Cāndĭda, ăpērta, nūda, simplēx, sīncēra, sāncta, æqua, fidēlis, fida, cōncōrs. *phr:* Nēscia fraūdum. Nēscia fāllĕre virtus. Vēri fides. Vērāx dīct m nōn fŭgiēns lūcem, īnscia fūci, incorrūpta fides nūdăq; vēritas. Fāma nĕc à vēri dissidet una fide.
Vēriverbium, Prawda 1. Wykład 1.

VERM

Vermen, inis, n. Robak.
vermicŭlata vestis, Szárłatna száta.
vermicŭlātio, Robáczywość.
vermiculatum opus, Sadzenie.
vermiculatum pavimentum, Tło wyśtwornie sádzone.
vermicŭlātus, Robaczkowáty/ Sádzony 2. Eingelegt. *Atq; emblemate vermiculato.* Luc.
vermicŭlor, Robacy mię toczą.
vermiculōsus, Robáczywy
vermicŭlus, Robaczek/ Kármázynowe iágody
vermina, *inum*, Gryzienie 2. Robacy 1.
verminatio, Robáczywość/ Robacy/ Kłócie
vermino, Gryzienie ćierpię/ Robacy mię toczą/ Glisty mam/ świerzbi mię.
vermĭnōsus, Robáczywy/ Gryzienie ćierpiący
vermis, *is, m.* Robak. Ein Wurm. *Vermibus & pribus in corpora posse venire.* L. *syn:* Vērmĭcŭlus, lūmbrīcus: *epith:* ēxĭgŭus, tĕnŭis, ēxĭlis, grăcĭlis, pārvus, lōngus, tērrēnus, tērrēstris, fœdus, sōrdĭdus, īnfēstus. *phr:* Fœdo sē in pūlvĕre vōlvēns.
vermis aëris, Páigk. vermis limi, żołw.
verna, Niewolniczy syn/ Wyzwoleńcow syn/ Rodowic/ Szyderz/ & Swoyski. Ein leibeygen Knecht. *syn.* Fămŭlus, sērvus, mĭnĭster, māncĭpium. *V. Servus.*
vernācŭlus, Domowy 1. Swoyski/ Obywátelski/ własny/ Szyderz.
vernālĭter, Szyderśko/ Pochlebnie.
vernans, Pogodny.
vernatio, Odmłodnienie/ Wężowa skorá.
vernatione, Ná wiosnę.
vernīlis, Lekki 2. Niewolniczy. [skość.
vernīlitas, Pochlebstwo/ Szyderstwo/ Lekkość.
vernīliter, Pochlebnie/ Zmyślnie/ Lekko 2.
Vernilius, Petr. n. Scalig. i. vernilis.
Vernisera, Festo. sunt auguria mensalia qualia recenset Plin. l. 28. c. 2.
Vernix, icis, hic Pokost.
verno, *as,* Kwitnę/ Zielenię się/ Lnieię/ Rozwija się drzewo/ Wyczwierkuię/ Lśknię się/ Zaraſtam 1. Roią się pszczoły/ Weselę się/ śpiewam 1. Wiosnuię.
vērno, *f. tempore,* Wiośnianego czásu.
vernŭla, Niewolniczy syn/ Rodowic/ Szyderz.
vernus, Wiośienny.
Vero, as, Prawdę mowię.
verò, Prawdziwie/ Po prawdzie/ Ták iest/ Że 1. Iście/ A/ Zaiste. Aber. Egregiam *vero laudem & spolia ampla refertis.* Virg.
verpa, *æ, sub* Członek 5.
verpus, Obrzezánie/ Żyd/ Pálec trzeci.
verres, Kiernoz. verrinus, Kiernozi.
Verriculatus, Columel. Verriculata falx, verriculo similis. Sed verriculum multa significat: forte dentata.
verrĭcŭlum, Włoká/ Drugubicá/ & in Włok/ Szczotká 2.
verro, *is,* Umiatam/ Gárnę/ Włoczę/ & *sub* Włoczy się co.
verrūca, Brodawká/ Págorek.
verrūcaria, Brodawnik/ Nogietek.
verrūcōsus, Brodawczáty/ Gruby 2. 5.
verrūcŭla, Brodawczká/ Brodawká.
verrunco, *as,* Obracam 3.

Vērsābi-

versābilis, Obrotny 1. Odmienny.
Versābilitas, Obrotność 1.
versābundus, Obrotny 1.
versātilis, Obrotny 1. 5. Umbwendig. *At vigiles mundi magnum & versatile templum.* M.
versātio. Obracánie.
versātus, Bywálec/ Biegły/ Vczony. wolgeübet/ erfahren. *Altera non deserunt tenui versata favilla.* M. *syn:* Gnārus, pĕrītus, sciēns, dŏctus.
versicŏlor, Pstry/ Mieniony/ Rozmáity/ Nakrapiány. Manchfarbig/ bunt. *Astur equo fidens & versicoloribus armis.* Virg. *syn.* Mūltĭcŏlor, discŏlor, vărius. *phr:* Vărio cŏlōre distinctus.
Versicolorius, Splowiały.
Versicolorus, Rozmaity
versicŭlus, Wierszyk/ Wiersz 2. 5.
Versidicus, Wierszow pisarz.
versificātio, Wierszow pisanie.
versificātor, Wierszow pisarz.
versifico, versificor, Wiersze piszę.
Versificus, Wierszow pisarz.
Versiformis, Wierszowy.
versipellis, Chytry/ Szálbierz/ Wilkołek
verso, as, Obracam 1. Przewracam/ Wárcuię/ Wykrącam 1. Kręcę się 2. Myślę 1. Szydzę/ Szefuię. Hin und her kehren/ wältzen. *Seu versare dolos, seu certæ occumbere morti.* Virg: *syn:* Trăcto, cingo, vel cōnvērto, vōlvo, flĕcto, cōnvolvo, vel agito, mŏveo, tŏrquĕo.
versor, aris, pasivum, Obracam się.
versor, aris, Deponens, Mieszkam gdzie/ Báwię się/ Wikłe mi się/ Myślę 1. Vczę się/ Jestem 1. Stoi mi przed oczemá. Umbgehen/ bleiben. *Versatur Atreus tota jam ante oculos meos.* [Ia.] S. *syn:* Măneo, mŏror, hăbĭto, sum, hærĕo, vel stŭdĕo, incŭmbo, invĭgilo, insūdo, ŏpĕram do.
versōria, żeglowa liná.
versum, Ku/ Wzad.
versūra, Lichwy przenoszenie/ Obracánie/ Vwroć/ ciąg 2. Zakręt/ Kat 1. Węgiel.
versus, si à verro, sub Vmiatam.
versus, si à Vert. versa vice. Wzaiem.
versus, m, Wiersz 1. 5. Rząd 2. ciąg 2. Vwroć 1. Pieśń. Vers/ Spruch *Versibus incomptis ledunt, risuq; soluto.* Virg. *syn:* Cārmen, mŏdi: *epith.* Cănōrus, svāvĭlŏquus, făcūndus, dulcĭlŏquus, ēxcūltus. *phr:* ăltisŏnos grāto mŏdŭlamĭne vērsus intŏnat. Māgna Dĕum ēxcūlto prāconia vērsu nārrābat, i nūnc ĕt vērsus tēcum mĕditare cănōros. Cārmĭna sūccēssum scrībēntis ĕt ōtia quærunt. v. *Carmen, & Carmina scribere.*
versus, *Adverbium. & Præpositio, sub* Ku/ Ob & Ná południe.
versutè, Chytro. versutiæ, Wykręty.
Versutilŏquus. Chytromowny/ Wykretarz.
versūtus, Chytry/ Dowćipny/ Obrotny. Listig. *Non Nomas arcanas tollat versuta salivas,* Prop. *syn.* Văfer, cāllĭdus, āstūtus, dŏlŏsus, mălīgnus.

VERT

vertăgus, vertragus, Chart.
vertĕbra, Paćierz u zwierząt/ Obrot 5.
vertebratus, sub Paćierz 4.
vertens, Schodzący/ Cały.
vertex, icis, m. Biegun 3. Obrot 2. wierzch Wir. Spiß/ Gipffel/ Scheitel. *Tigridis exuviæ per dorsum vertice pendent.* Virg: *syn.* Cacūmen, cūlmen, fāstīgium, ăpĕx. *Cacumen.*
vertibulātus. sub Obrot 5. Paćierz 4.
vertibŭlum, Biegun 2. Kolowrot 1. Paćierz u zwierząt.
vertĭcula, æ. Kretogłow.
verticillātus, sub Paćierz 4.
verticillum, verticillus, Wártaczká/ ó Gwoździk u lutni.
Verticordia, sub Nawracam kogo.
verticōsus, Wirowáty
verticula, æ, Paćierz 4. Staw 2. Stawowych kośći końce.
verticulum, Paćierz 4. Kolowrot 1. Wártaczká/ Obrot 2. Biegun 2. Gwoździki u lutni
Vertigino, as, Obracam/ świdrzę. (tnie
vertigo, inis, Obracánie/ Zawracánie/
vertigo torta, Wir. (wrzećiono.
Vertilabundus, Vpádáiący
vertillabundus, vertillans, Obrotny.
verto, Obracam 1. 2. Przewracam/ wywracam/

cam 2. 3. Zwalam 2. Przekładam/ 7. Obalam ná się/ Náciągam ná/ Przyczytam/ Dyſputuię/ Spodziewam się / Szcześć ci Boże/ Boday mię / Odmieniam 1. Przechodzę ſię/ Szczęśliwie. Kehren/ wenden. *Neu patriæ validas in viſcera vertite vires.* Virg. *ſyn:* Cōnvērto, flēcto, tōrquĕo, vōlvo, vērſo, vel vārio, mūto, cōmmūto, vel ēvērto, dīrŭo.

vertraha, vertrahus, vertragus, Chárt.

vertumnus, Prześiádácz/ Odmi ny.

vĕru, Rożen/ Glewiá. Bratſpieß. *Et tereti pugnant, mucrone veruq. Sabello.* Virg. *epith:* Lōngum, tĕres, fĕrrĕum. *phr:* vīſcĕra, ēt in vĕrūbus sūdānt vērsāta cōrūmis. Sūbjĭcĭūnt vĕrūbus prūnas, ēt viſcĕra tōrrēnt, ōblōngis vĕrūbus cōnfigĕre.

veruactum, Odłog 2. Rola sprawiona.

verūcŭlum, Rożenek / Kylec / Szwaycá/

verveceum caput, Głupiec. (Glewiia.

verveceus, vervēcīnus, Skopowy.

vervēcīna, Skopowiná.

vervex, Skop/ Głupiec tr.

veruīna, Rożenek/ Glewiia/ Pociſk.

vĕrum, *pro veru,* Rożen.

vērùm, *Coniunctio.* Ale. Aber. *Verum etiam invíſos ſi quos tentaris amictus.* V. *ſyn.* Sĕd, āt, āſt.

verum, Prawdá 1. Prawdziwie/ Służ.

verùm, enimvero, Ale iednák.

verumtamen, Jednák/ W ßakże.

vērus, Prawdziwy / Słuſzny. Wahr/ warhafftig. *Non datur, ac veras audire & reddere voces.* Virg: *ſyn:* Gērmānus, ſyncērus, vērāx, ingĕnŭus, cāndĭdus.

vĕrūtum, Glewiia. vĕrūtus, Glewiynik.

VES

vēsānia, Szaleńſtwo 1. Unſinnigkeit. *Ipſa tibi eſt hoſtis vesania, ſeque furendo.* Pr. v. Stultitia.

vēsanio, is, Szaleię 1. (tia.

vesanus Szalony 1. Unſinnig. *Svadet enim vesana fames, &c.* Virg. *ſyn:* Stūltus, fŭrĭōſus. v. *Stultus*

vescor, Jem/ Pożywam/ Záżywam / Używam 2. Widzę 2. Eſſen/ genieſſen. *Ac potius foliis parcus vescatur amaris.* Hor: *ſyn:* Pāſcor, ălor, nūtrĭor, sūſtēntor, vīvo. *phr:* vīctū pāſcūntur sīmplĭcis hĕrbæ. Frōndĭbus ārbŏrĕis, ēt āmāra pāſcĭtur hērba. Nōn nīſi dēlēcta pāſcĭtur īllĕ fĕra.

vescŭlus, vescus, Chudy/ Máły/ Nieplenny/ Drobny/ śniedny/ śiádły/ Brzydki.

vēsīca, Macharzyná/ Pęchérz.

vesicæ morbus, Uryny trudnośći 1. 2.

vēsīcāria, Miechunki ziele.

vesīcŭla, æ, Macharzyná/ Gáłuſzká.

vespa, m. Grubarz 2.

veſpa, f. Oſá. Weſpe. *epith:* Strīdŭla, strīdēns, ſtrēpens, ſtrēpĭtāns. *phr:* invīſa cĭcādis. Ut cīsŏnam, contriſtans vōce cĭcādam.

veſper, *jacſtant.* m. veſpera, æ. Wieczor 1. Gwiazda wieczorna. Der Abend. *Mutati tranſverſa fremunt, & veſpere ab atro.* V. *ſyn:* Vēſ. ĕrugo, Hēſpĕrus, vel vēſpērtīnum tēmpus. *epit:* Nōctĭfer, ŏccĭdŭus, ūmbrĭfer, ŏpācus, sērus, frīgĭdus, rōrĭdus, ūdus, rūbēns, pĭger. *phr:* Sērum vĕnĕris sidus, āſtrum. Nōctis nūncĭus, īndex, āſtrum.

vēſper, a, um, *adiect.* Wieczorny.

veſpĕra prīmâ, Wieczor 2.

veſperæ, Nieſzpor. veſpĕrālis, wieczorny.

veſperna, Wieczerza.

veſpero, as, wieczor nádchodźi.

veſpertīlio, Nietoperz/ & tr. Fálſz / Nieśćiery/ Ponocnik.

veſpertīnis, Wieczor 2.

veſpertīnus, Wieczorny.

veſpĕrūgo. Gwiazdá wieczorna.

Veſpites. Gęſtwá.

veſpilo, onis, Grubarz 1. Grobowiec.

VEST

veſtiarium, Szátnicá/ Odźianie.

veſtiarius, *ſubſt:* Szátny 2. Wenderatz kar.

veſtiārius, *adiect:* Szátny 1.

veſtĭbŭlum, Przedśionek/ Przyſtęp 2. wſtęp Początek/ Weśćie 2. Ein Vorhoff. *Veſtibulis abeunt veteres, laſſique clientes.* Juv. *ſyn:* Pōrtĭcus, ātrĭum. *epith:* Mārmŏrĕum, sūpĕrbum, māgnĭfĭcum, pĭctum, lātum.

veſticeps, cipis, Zárostłoicy/ Młodźieniaſzek

Veſticonturbernium, Petroni. ſub eadem veſte manſio. Turneb.

veſtīcŭla, Sukienká i *ut in Siticula.*

veſtifluus, ſub Szátá długa.

veſtīgātor, śládownik/ Łowiec.

veſtigi-

vestigium, ślad/ Stopá 1, 2. Kopyto wyrażone/ Podeszwá 1. Łápá 1. Krok 2. Znák Szczotek/ wyrázenie/ & sub Koley. Fußstapffen/ Fußspur. *Agnosco veteris vestigia flammæ.* Virg: *syn:* Signa pĕdum, vel signum, rĕliquiæ, vel pēs, plānta, pāssus, grădus. *epith:* impressum, signātum, fixum, rĕcēns, mănĭfēstum. *phr:* Pĕdum imprēssum indĭcium. Signātæ pĕdum nŏtæ. Signa nŏtæque pĕdum. Viæ signa, indĭcium. Vēstīgia sĕqui, lĕgĕre, ūrgēre, sērvāre, ōbsērvāre.

vestigium ædificii, Model gruntu,

vestīgo, *as,* Vpátruie/ Szukam/ świdrze oczymá/ wechem szukam/ wácham. Nachforschen/ nachspühren. *Vestigemus & à portu diversa petamus.* Virg. *syn.* invēstigo, inquiro, quæro. *V. Quæro.*

vestimentum, Odźienie

vestimentum è villis, Koc 1.

vestio, Odźiewam / Vbieram / Obłoczę 2. Obiiam śćiány / Zárastam 1. Okrywam / Przyodźiewam. Bekleiden. *Sponte sua sandix pascentes vestiet agnos.* Virg: *syn:* indŭo. Vēste tego, circūmdo, ămĭcio, ŏpĕrio, vēlo, hŭmĕros indūco, ōrno, ēxōrno, dĕcōro, insīgnio. *V. Induo.*

vestior, Obrastam. *a.* Odźiewáią/ Vbieráią mię.

vestior pilo, Zárastam 1,

vestis, Odźienie/ Szátá/ Wężowa skorá/ Mech 3. Ein Kleyd. *Et Tyriæ vestes & dulcis tibia cantu.* Tib: *syn:* Vēstīmēntum, vēstītus, tĕgmen, ămictus, vēlāmen, vēlāmēntum, chlămȳs, tūnĭca, tŏga, pāllĭum. *Mulierum vestis,* cārbăsus, līnum, peplum. *epith:* Prĕtĭōsa, pūrpŭrĕa, cōncinna, pīctūrāta, pĭcta, lĭnĕa, sērĭca, măgnĭfĭca, rēgia, vērsĭcŏlor, lōnga, flŭēns, ŭndāns, nĭtēns, splēndĭda, dĕcōra, cāndĭda, nĭvĕa, ālba, vĭrĭdis, vĭrēns, rŭbĕa, rubra, rŭbēns, lūtĕa, crŏcĕa, cærŭlea, nigra, pūlla ātra, mœsta, lūgubris, fūnĕrea, fērālis, lăcĕra, squāllēns, dēmĭssa, sĭnŭōsa. *phr:* ārte, tēxta, lăbōrāta, ōstro, mūrice tincta, splēndēns. Aūro rĭgēns, āspĕra, squāllēns, sŭpērba, insignis, intērtēxta, īllĭta, Bĕne cōnvĕnĭēns, ĕt sine lābe tŏga. ārte lăbōrātæ vēstes, ōstrōque sŭpērbæ. Fērt pīctūrātas aūri sūb tēgmĭne vēstes. Nōn dĕcet aūrāta pēctŏra vēste tĕgi

vestis aranei, Páięczyná.

vestis denudans, Szátá ćienka.

vestis famularis, Sukmáná.

vestis funebris, funesta, lugubris, pulla, Żáłobá.

vestis nexilis, Dźianká.

vestis nil celatura, Szátá ćienka.

vestis serpentis, Wężowisko 2.

vestipica, Służebnicá/ & sub Szátny.

vestispicus, Szátny 3.

vestisternium. In Ramis palmarum. Bosquer. V. lectisternium.

vestitissimus, *sub* Szátny 4.

vestitor, *oris,* Vbieracz/ Kráwiec.

vestitrabus, sub Szátá długa.

vestitus, *us,* Odźienie / Vbior

vestitus terræ, Porośliná.

vestitus, Kosmáty/ & sub Szátny. Bekleidet. *Itur in æterno vestitos gramine campos.* Gl. *syn:* indūtus, ămictus, tūnĭcātus, *phr:* vēste tēctus, ōrnātus, dĕcōrātus, sŭpērbus.

vestra reverentia, majestas, &c, *sub* Wászmość.

vestras, ātis. Wászyniec.

Vestrorum, pro Vestrum, priscè. Plaut. Pars vestrorum. Contra Salust. Milites nostrûm. Maiores vestrûm. Iul. Scaliger. Plaut. Nostrûm saluto socium. Et maiore meûm gloriam, pro nostrorum, meorum. Priscian. qui affert plura ex Cicer. Virgil. Terent.

V E T

vĕter, *ris,* veterior, veterrimus, Stáry 1. Dawny

vĕtĕrāmenta, *orum.* Stárzyzna.

veteramentarius, Pártacz.

vĕtĕrānus, Stáry/ Dawny/ żołnierz stáry.

vĕtĕrārium, Szpichlerz.

vĕtĕrāsco, Stárzeię się/ Wietszeię.

veterātor, Szálbierz/ Kos 2.

veteratoriè, Chytro/ Szálbiersko.

veteratōrius, Szálbierski.

veteres, *hi,* Przodkuie. vetēretum, Odłóg

vĕtĕrīna, *orum,* Roboczny woł.

vĕtĕrīnāria medicina, Konowálstwo.

veterinārius, *adiect:* Bydlęcy/ *subst:* Konował.

vĕtĕrīnus, ćieżarowy/ Roboczny.

vĕternōsus, śpiączkę máiący/ Puchlinę ćierpiący/ Zástárzáły/ Sprochniały/ Leniwy.

vĕternus, *substant:* śpiączká / Gnuśność. Schlaffsucht. *Nec torpore gravi passus sua regna veterno.* Virg. *V. Pigritia.*

vĕternus, adiect. Zástárzáły.

vĕtĕro, *as,* Stárzeię się/ Wietszeię.

vĕtitum

vĕtitum, Zákazána rzecz/ Zákazánie.
vĕtitus, Zákazány/ Nierządny.
vĕto, Zákázuię. Verbieten *Relligio vetuit segeti prætendere sepem.* Virg. *syn.* Prōhibeo, vel impĕdio, ōbsto, ōbsum. *phr:* Prīmâque vĕtānt cōnsistĕre tērrā. Quīppe vĕtor fātis.
vettōnĭca, Bukwicá 1. *A Vettonibus ubi Lucan: producit o, contra analogiam Gentilium nominum.*
vĕtŭla, *substant:* Bábá 1. Ein alt Weib. *Omnes aut vetulas habes amicas.* (Phal:) Mart: *syn:* ānus. *epith:* Frigida, trĕmēns, cūrva, sēgnis, mārcĭda, rūgōsa, mōrbōsa, ægra, lāngvĭda, dēlīrāns, dēformis, sōrdida, mōrōsa, trīstis. *phr:* Grāvis ānnis, ānnōsa pārēns. Grāndior ævo māter. Sĕnio cōnfecta mēmbris sĕnīlibus tĭtŭbāns. *v. Senex.*
vĕtŭlus, *adiect:* Dawny/ Stáry.
vetulus, *subst* Stárzec.
veturius, *sub* Bydło roboczne.
vĕtus, ĕris, *adiect: omn:* Dawny/ Stárodawny/ Wiotchy. Alt. *Diximus, amisit verum vetus Albula nomen.* Virg. *syn.* Vĕtūstus, āntīquus, prīscus, vel sĕnēx, ānnōsus, lōngævus.
vĕtustas, Dawność 1. Stárość 2. Stárożytność/ Stárzyzná/ Wszowa skorá. Alte Zeit/ alte Alterthum. - - *Tuq; invidiosa vetustas.* Ovid: *syn:* āntīquĭtas, vel sĕnēctus. *epith.* Lōnginqua, lōngæva, invĭdĭōsa, tārda, ānnōsa, cāna, vĕnĕrānda, sēra. *phr.* Tāntum ævi lōnginqua vālet mūtāre vĕtūstas. Nūnc sĭtus īnfōrmis prĕmit et lōngæva vĕtūstas. Cūncta rōdēns. Mĕmŏrānda cănens. Tŏt nŏva cōmpŏsŭit mēndāx fĭgmēnta vĕtūstas. Tĕmpus ĕdāx rērum, tūque īnvĭdĭōsa vĕtustas ōmnia dēstrŭĭtis. Quīcquĭd hŏnōrāto sæpĭēns cănit ōre vĕtūstas. Tābida cōnsūmit fērrum, lāpĭdemque vĕtūstas. Nūllāque rēs mājus tēmpŏre rōbur hăbet.
vetuste, Dawno.
vĕtustesco, Stárzeię się/ wystawa się wino:
vetustisco, wywietrzeć 1.
vetustissime, Zdawná.
vĕtustus, Dawny/ Stároświecki

VEX

vexāmen, Nágábánie/ Trzęsienie
vexātio, Szárpánie/ Trapienie/ Nágábánie 2. Utrapienie/ Prześládowánie/ Pustoszenie/ Przykrzenie się.
vexator, Szárpácz/ Drażniciel/ Prześládowcá/ Pustoszyciel.

vexātus, Utrapiony/ Okrzosány.
vexillārius, Chorąży 1.
vexillātio, Połek/ Rotá 2. Szczydło 5. & *sub* wyszłużony/ & Chorągiew 1.
Vexillifer, Chorąży 2.
vexillum, Chorągiew 1. 2. Znák 3. Ein Kriegsfähnlein/ Panniet. *syn:* Sīgnum, īnsīgne bĕlli. *Romanorum* āquĭla. *phr:* Mārtium, Māvōrtium, bēllicum, pīctum, vŏlāns, flŭĭtāns vŏlĭtāns, ēxpānsum, ēxplĭcĭtum, ŭndāns, lĕve, mināx tērrĭficum, āquĭla. *phr.* ādvērsis cōncurrēre sīgnis. Cāstris āvūlsa mŏvēri sīgna jŭbet dūctor. Vēxīlla ŭndātim mĕdĭās pāndūntur in aūras.
vexo, Nágabam/ Szárpam/ Drażnię/ plondruię/ Trapię/ Náiezdzam/ Pustoszę/ Obracam/ & *sub* Drożę. Qualen/ plagen. *Summa fuit, duo si discordia, vexat inertes.* H. *syn.* Tōrquĕo, crŭcĭo, ēxcrŭcio, dīscrŭcio, āngo, āgĭto, ēxāgĭto, āffligo, āfflicto. *phr:* Pœnis, crŭcĭātĭbus āfficio, cōnficio, prĕmo, ŏpprĭmo, ēxāmĭno, vel vāsto, dirŭo, quāsso, pŏpŭlor, ēvērto.

VIA

via, Drogá 1. 2. Tor/ Sposob/ Tryb/ Przeskoki/ Dziurá 3. Postępek práwny/ Powod Weg/ Straß. *Quo te Mœri pedes? an, quo via ducit in urbem?* Virg. *syn:* ĭter, cāllis, trāmes, sēmĭta, cōmpĭta, bĭvium, trĭvium, quadrĭvium. *epith:* Trīta, frĕquens, rēcta, plāna, făcĭlis, lubrĭca, dŭbia, āmbĭgua, fāllāx, ŏccūlta, fūrtiva, lāta, pērtūla, pātēns, tūta, pūblĭca, spătĭōsa, ăpērta, rēgia āngūsta, ŏblīqua, sălebrōsa, lŭtŭlēnta, cœnōsa, sāxōsa, sĭnŭōsa, īnvia. *phr:* Strāta vĭārum. Trĭtum spătium. Sēmĭta cāllis, āngūsta vĭārum. Viæ cōmpēndia, trĭvius cāllis. Pēr āttrītas sit sătis īre vĭās. Quā nūlla hūmāno sit vĭa trīta pĕde. Nōn ēst ē tērris mōllis ād āstra via: Ēst măla, sēd cūnctis īsta tĕrēnda via. Quā făcit āssĭduo trāmĭte vūlgus ĭter. Vĭrĭdes dīscērnit sēmĭta cāmpos. Sēmper lōngam īncŏmĭtāta vĭdēris īre vĭam.
via vitalis vocis, Krtań. via urbis, Ulicá.
viālis, viarius, Drożny.
vians, Podrożnik 1. Pielgrzym.
viātĭca cœna, Gośćinny Obiad/ Waletá.
viātĭcor, *aris,* Ná droge się opátruię.
viatĭcum viātĭcŭlum, Nádrożne. Wegzehrung. - - - *Aut subducta viatica plorat.* Hor. *syn:* Cĭbi: aūxĭlium viæ.
viaticus, & viātōrius, Nádrożny.

viātim, *sub* Po domách.

viātor, Podrożnik / Sługá mieyſki. Ein Reiſer / Wandersmann. *Omnis & agricolæ & tutâ latet arce viator.* Virg. *ſyn.* Pĕrĕgrinus, ădvĕna. *epith.* Lăſſus, feſſus, dēfeſſus, fătigātus, ſitiēns, prŏpĕrāns, ĕrrāns, văgābūndus, ignōtus, pŭlvĕrŭlēntus, mĭſer: *phr:* Quī carpit iter. Fĕrēns tædia lōnga viæ ēxpŏsĭtus millē pĕrīclis.

V I B

vibex, *icis, f.* Pręgá.

vībia, żerdká poprzeczna / *ſub* Soſzká.

vibium animal, Wodoziemne zwierzę.

vibrans, Mikocący ſię / Przenikáiący / Drżący.

vibrātio, Strzelánie 1. (cy.

vibratus, Rędzierzáwy / *& ſub* Rędzierz.

vibriſſæ, *& vibrica*, Włoſy w nozdrzách.

vibriſſo, *as*, Wycwerkuię.

vibro, Potrząſam 1. Rzucam 1. ciſkam 1. Zániczę ſię / Trzęſę ſię / Migá ſię co / Strzepię / Rędzierzáwię / Przenikam / Błyſzczę ſię. Erſchitteren / bewegen. *Spiculaque in ſylvis tuta vibrabat amor.* Gal. *ſyn:* Quătio, cŏrūſco, tŏrquĕo, intŏrquĕo, cōntŏrquĕo, mitto, jăcŭlor, jăcio, cōnjĭcio, vel trĕmo, mĭco, *v. Iaculor, & Luceo.*

vīburnum, Hordowid / Prącie gibkie.

V I C

vicānus, *adiect:* Wieyſki. *ſubſtant:* Woyt ná wśi. (ſtároſtwo

vicāria præfectura, *& vicaria abſolute*, Pod-

vicārius, *ſubſtant.* Námieſtnik / Plenipotent.

vicārius, *adiect:* Namieſtny.

vicātim, *ſub* Po domách.

vice, Miáſto kogo / Zá kogo / Koley ná kogo / Przemiáná / Ná kſtałt / Raz *Nomen.*

vicem, Miáſto kogo / Zá kogo / Dla / *& ſub* Nieſzczęście / Przypadek 2. Urząd 1.

vicēmăgiſter, Woyt ná wśi.

vicēnārius, vicennarius, Dwudzieſtoletni.

vicēni, Dwádzieściá 1.

vicennium, Dwudzieſtoletni czás.

vicēris, Niech ták będzie.

vices, *hæ*, Koley / Przemiány / Wet zá wet / Oddánie 3. Raz *Nomen.*

vicēsima, *æ*, Pobor / Cło.

vicesimani, *ſub* Połek.

vicesimarium aurum, *ſub* Pobor.

vicēsimātio, Dwudzieſtkowánie.

vicesimo, *as*, *ibidem*,

vicēsimus, Dwudzieſty. Der zwanzigſt. *Deperit & nondum viceſima venerit æſtas.* Ovid.

vicia, Wyká 1 Lędźwiec.

viciārius, Wyczny.

Viciarium, *Cole ſubſtant: corr: Vallarium.*

vicibus, Koleią / Ná przemiány / Tedy owdy / Co trzeci dzień / Raz / *Nomen.*

vicies, Dwádzieśćiá kroć Zwanzigmahl. *Non plenum modo vicies habebas.* (Phal.) M.

vicīnalis, Sąśiedzki / Wieyſki.

vicīnia, Bliſkość mieyſcá / Sąśiectwo / Okolicá. Nachbarſchafft *Quære peregrinum vicinia rauca reclamat.* Hor.

viciniæ proximæ, Podle.

vicīnitas, Bliſkość / Sąśiectwo.

Vicinium, vicinum, Sąśiectwo /

vicīnus, *ſubſtant.* Sąśiad. *adiect:* Sąśiedzki. Bliſki 1. 2. Nachtbar. *Vicinumque puer grandius uber habet.* Ovid: *ſyn:* Prŏxĭmus, prŏpinquŭs, cōntīgŭus, cōntērmĭnus, fīnĭtĭmus, prŏpiŏr, āffīnis. *phr:* Tērræ dŏmus ēſt cōntērmĭna nōſtræ. Fīnĭtĭmi prŏcĕres cŏēunt, ūrbēſque prŏpĭnquæ. Cŏgnātāſque ūrbes ōlim, pŏpŭlōſque prŏpinquos.

vicis, *vide* vice, vicem, *ſupra. apud S. Lucam.* *In ordine vicis. verbum verbo*, W rzędzie ſłużby / *vel* Gdy przyſzłá nań koley kápłáńſkie oſiárowáć.

viciſſim, *Viciſſatim* W zaiem 1. Ná przemiány / Społecznie / Záś. Eins ums ander. *-- Quid poſſit uterq; viciſſim.* Virg: *ſyn:* Per vices, in vicem, āltērnātim, pārĭter, mūtuo, āltērnis vĭcĭbus. *phr:* Inque vĭcem ſpĕcŭlāmur ĕquās, āltērnātque vĭces. Excŭbat, ēxērcētque vĭces. Sŭccēdunt, ſērvāntque vĭces. *v. Alternatim, Certatim.*

Viciſſitas, W zaiem 1.

viciſſitūdo, Przemiáná / Oddánie 2. Wechſelung. *ſyn.* āltērnātio. *phr:* Sūccēdūnt triſtia lætis. Nūbe ſŏlet pūlſa cāndĭdus ire dĭēs. Nōn ſēmper tūmĭdis fērvēnt vēxāta prŏcēllis æquŏra, nēc gĕlĭda rĭget hŏrrĭda tērra prŭīnā. In vĭcem pōnūnt vēnti, māre ſtērnĭtur, āura mīnīſtrat flōrem tŏrpēntes ēvŏcat hērbas.

Vicōm-

vĭcŏmăgĭſter, Dźieśiątnik 2.
vĭctima, Ofiárá 2. Schluchtopffer. *Victima quæ dextra cecidit victrice, vocatur.* Ovid: *ſyn*: Hŏſtia, pĭācŭlŭm. *epith*. ŏpīma, pīngvis, ſacra; pĭă, plācābĭlis, īnfēlix, īnsōns, mȳſtĭca, sōlēmnis. *phr*: Fūnĕſtum lĭbāmen, vōtīvus āngvis, vōtīvæ ſacræ pĕcūdes. vōtīvæ cædis hŏnōr, āltāris hŏnōres. Sacris āddĭta flāmmis.
vĭctĭmārius, Ofiárnik/ Pop pogáński.
vĭctĭmo, *as*, Ofiáruię. victĭto, żyię.
victor, Zwyćięzcá. Uberwinder. *Victor erat quamdiu, æquus in hoſte fuit.* J. *ſyn*: Trĭumphātor, trĭūmphāns, ŏvāns. *epith*: Cĕlebris, clārus, īllūſtris fŏrtis, māgnănĭmus, sŭpērbus. *phr*: Dŏmĭtor hŏſtium. Sŭpĕrāto victor āb hŏſte. Spŏlĭis hŏſtīlĭbus īnsīgnīs, dĕcōrus, ōrnātus, sŭpērbus. Pālmam vĭcto hŏſte rĕfĕrēns. Hŏſtīli præda, ſpŏlĭīſque pŏtītus Victrīci rĕdĕmītus tēmpŏra laūro. Spŏlĭis īnsīgni ŏpīmis. Mīlĭtiæ ŏſtēntans fŏrtia gĕſta ſuæ. Rĕdĭēns fūſo lætus āb hŏſte. *v. Vinco.*
vĭctōria, Zwyćięſtwo. *Victōriālis*, Zwyćięſki.
victoriātus, *ti*, Podwoyny groß.
victoriola, *ſub* Zwyćięſtwo.
victōriōſus, Zwyćięſki.
Victricus. ut Modeſtin. IC. ſcribit: lege potius Vitricus.
victuālis, żywnośći ſłużący.
victus, *ti*, *adiect.* zwyćiężony. Uberwunden. *Victus abit, longeque ignotis exulat oris.* Virg: *ſyn*. Dēvĭctus, dēbēllātus, sŭpĕrātus, dŏmĭtus, sŭbāctus, ſtrātus, fūſus. *v. Vinco.*
Victus, ti, ſubſtant: & victus, us, żywność/ Strawá. Speiſe/ Nahrung. *Tunc victus abiêre feri, tunc inſita pomus.* Tib: *ſyn*: ălĭmēntum, cĭbi.
vīcŭlus, Wioſká.
vīcus, Wieś/ Ulicá ćiáſna/ Pierzeia/ Dźielnicá. Eine Gaſſe oder Straß. *Et tua patritius culmina vicus habet.* Mart.

VID

vĭdē, Wey. vidĕ, Pátrz tego 2. *E breve à priſco Vido, is.*
vĭdēlĭcet, Ták ieſt 2. To ieſt/ Jśćie/ Jáſna rzecz/ Bez wątpienia/ Muśi być. Gewißlich. item als nemlich. *Sic illa videlicet olim.* Man: *ſyn*: Scīlĭcet, nīmĭrum, nēmpe.
vĭden! Baw ey. ja Siehest du/ *Educit, viden, ut gemina ſtant vertice criſtæ.* Virg.

vĭdeo, Widzę 1. 2. Pátrzam/ Przeczuwam/ Czuię 1. Vyrzeć ſię z kim/ Pátrz tego ná/ śni mi ſię/ Opátruię 2. Stáram ſię. Sehen. *Ipſe videbatur ventis regina vocatis.* V. *ſyn*: āſpĭcio, cērno, īntŭĕor, vel sēntio, īntēllĭgo, āgnōſco, ādvēnto. *phr*: ŏcŭlis pērcĭpio, āccĭpio, haūrio, ŏcŭlis obsērvāre, prōsĕqui. Vīſū lĕgĕre. Nūlla tŭārum aūdīta mĭhi nĕque vīſa sŏrōrum. Sī quæ fŏrte fĕrant ŏcŭlis ſēſe ōbvĭa nōſtris, ērrābūnda bŏvis vēſtīgia. In quām cunque dŏmûs ādvērti lūmĭna partem, īmmēnſæ ſpēctāntur ŏpes. Æquŏra prōſpēctu mētior āltă mĕo. Tē vĭgĭlāns ŏcŭlis, ănĭmo tē nŏcte vĭdēbam, āc lĕgĕrat vīſu cūncta, ēt pĕnetrārēt īn ōmnes ſpēctando pārtes, ēt ōmnem prōſpēctum lāte pĕlăgo pĕtit āntea. Sūmque tŭōs ŏcŭlos ūſque sĕquūta mĕis: ūt tē nōn pŏtĕram, pŏtĕram tua vēla vĭdēre. Vēla, diu vūltus dētĭnŭēre mĕos: āt poſtquam nēc te, nēc vēla fŭgācia vĭdi, ēt quōd ſpēctātum nīl, nĭſi pōndus, ĕrat. *&c*, *v. Aſpicio, Reſpicio.*
vĭdeor, Zda mi ſię/ Mniemam/ śni mi ſię/ Zeydźie mi ſię.
vĭdua, viduata, Wdowá. Eine Wittwe/ Wittfrau. *epith*: Mĭſĕra, ſprēta, rĕlĭcta, cōntēmpta, dēsērta, mœſta, trīſtis, āfflīcta, lūgēns. *phr*: ŏrbāta, ſpŏlĭāta vĭro, cōnjŭge, cōnsŏrte, mărīto. Pārte ſŭi mĕlĭōre cărēns. Vīvēns sĭne cōnjŭge cœlēbs. Quæ jācet īn vĭdŭo fœmina mœſta tŏro. Vĭdŭo fūndēns sūſpīria lēcto.
viduatus, Ogołocony/ Bez 2. [ſtátek 2.
vĭdŭĭtas, Wdowſtwo/ Ogołocenie/ Niedoſtátek 2.
vīdŭlus, Torbá/ Tłomok/ Mießek 1. *Corripit I. Renat. Apud Plautum potius longa eſt.*
vĭduo, *as*, *ſub* Ogołoćić. Zur Wittwe machen/ berauben. *Iam dudum viduum geminâ viduaverat urnâ.* Sed. *ſyn*: ŏrbo, ſpŏlĭo.
vĭduor, *ſub* Owdowieć.
viduus, Ogołocony/ Wdowi/ Bez *Præpoſ.* Ein Wittmann. *Cogor adire lacus viduos à lumine Phœbi.* Vict: *ſyn*: Vĭdŭātus, ŏrbus, ōrbātus, ſpŏlĭatus.
viduus vir, Wdowiec.
vieo, Plotę/ Wiię 2. Wiążę 1. Náginam/
viētor, Bednarz. [Pobiiam 2.
viētus, Zwiedły/ Zmarßczony/ Nieregi/ Słáby/ Gibki/ Wilgotny.

VIG

vĭgens, świeży 2. Czerſtwy/ Jędrny.

vĭgeo, Czerſtwieię/ Mocnieię/ Żyię 1. Pluzę/ Trwam 1. Kwitnie/ Jędrnieię/ Stoię z kim/ Poplacam/ Słynę. Grünen/ grün ſeyn. *Mobilitate viget, vireſque acquirit eundo.* Virg. *ſyn:* Vigēſco, vălĕo, flōrĕo, flōrēſco, vĭrĕo. *phr:* Vĭgōre plēnus ſum, præſto. Vĕgĕto ſum cōrpŏre. Viribus vălĕo.

vĭgeſco, Czerſtwieię/ Mocnieię.

vīgēſima, vigeſimarium, &c, *idem* viceſima.

vigeſſis, *is, m.* Oſmak.

vĭgil, *adiect. omne, Priſcian.* Czuyny.

vĭgil, *ſubſtant: commune* Stroż 1. Wachender/ Wächter. *Portarum vigiles & caeco Marte reſiſtunt.* Virg. *ſyn.* Pērvigil, vĭgĭlans, inſōmnis, īnsōpitus, pērnox. *V. Vigilo, vel* dilĭgēns, ācer, sēdŭlus, attēntus.

Vigilabilis, Czuyny. vigilanter, Czuyny.

vĭgilans. Ná jáwie/ Czuyny/ Pilny/ żywem/

vigilantia, Czuyność/ Nieſpánie/ Pilność. Wachſamkeit/ Sorg/ Fleiß. *At ſi quos haud illa viros vigilantia fugit.* Virg: *ſyn:* Vigiles sēnſus, vel vĭgil cūra, ſtŭdium, dilĭgēntia, cūra, sēdŭlĭtas.

Vigilatè, Bácznie. *vigilatus, ſub* Nieſpiący.

vĭgilax, ăcis, *adiect: omn.* Czuyny.

vĭgilia, *vigilium,* Nieſpánie/ Jaw 1. Straż. Nachtwacht. *ſyn:* Insōmnia, *vel* ēxcŭbiæ. *phr:* Vĭgil nōx, vĭgiles hōræ.

vigiliæ, Straż 2. 3. Wilia 1.

vigiliārius, *al* vigilarius, Stroż 1.

vĭgilo, Czuię 1. Strzegę ſię. Wachen. *Præcipites vigilate viri, & conſidite tranſtris.* Virg: *ſyn:* Pērvĭgĭlo, ēvĭgĭlo, vel ēxcŭbo, ēxcŭbias ăgo; vel invĭgilo, incūmbo. *phr:* insōmnem nŏctem dūco, trādūco, pătior. Nŏctem vĭgĭlo, vĭgil dūco, vigilem dūco. Vĭgiles pērdūcere noctes. Nūlli sōmno sūccūmbo. Sōmno ĭnĭmicus et quiēti ūſque ŏpĕri inſtat. Quid sērōs hybērni ād lūmĭnis ignes pērvĭgĭlant? Vārio nŏctem sērmōne trăhēbant.

vigilum præfectus, Strażniczy 2.

vĭginti, Dwádzieśćiá. Zwanzig. *Viginti tauros, magnorum horrentia centum,* Virg.

Vigintiviri. & Viginti-viratus, *us, Cic: Magiſtratus ex 20 viris conſtans, creatus ad æſtimationem agri Campani. Manutius. Aliter. Turnebus Vigintiviros componit ex Decemviris haſta centumviralius, ex Quatuorviris curatoribus viarum, ex Triumviris capitalibus, & Triumviris monetalibus.*

vĭgor. Czerſtwość/ Żywość. Krafft macht. *Senectus, debilitat vires animi, mutatq; vigorem,* Virg. *ſyn:* Vīs, vīres, rōbur. *epith:* īgnĕus, ăcer, ăgĭlis, mōbĭlis, ănĭmōſus, vīvus, ignĭfer, flagrāns, vīvĭficus. *phr:* Iſta quidem făciēs ănĭmōſi plēna vĭgōris. Si quid et in nōbis vīvi fŭit ānte vĭgōris. Viriſ... amisēre vĭgōrem. Plus quāndoque senex vēnā vĭgōris hăbet.

vīleſco, Tanieię / & Podleię/ *ſub* Gárdzę mną. in Veracht kommen. *Theſaurus ingrat e oculis vileſcit honore.* P.

vīlis, Podły/ Tani. Schlecht/ gering. *Vilius argentum eſt auro, virtutibus aurum.* H. *ſyn:* ăbiēctus, dēſpēctus, cōntēmptus, neglēctus, hūmĭlis, sōrdĭdus.

vili, viliſſimo, Tanie. vīlĭtas, Taniość.

Viliſco, as, Lżę 2. & *ſub* Podły.

villa, Wieś/ Dwor 2. Baurenhof/ Meyerhof. *Et jam ſumma procul villarum culmina fumant.* Virg. *ſyn:* Prædium, dŏmus rūſtica. *Vide Ager, Hortus.*

villa fructuaria, Folwárk.

villānus, villaris, Wieyſki.

villāticus, Folwárkowy 1. Wieyſki.

villica, Dworká/ Włodárká.

villicātio, vīllicationis officium, Włodár...

villico ōnus Folwárkowy 2.

villico, *as,* villicor *arx,* Włodnię / Wieyſki ...zywot wiodę.

villicus, Włodarz/ Folwárkowy 1. Ein Bawersmann. *ſyn:* Cŏlōnus, agrĭcŏla, rūſticus. *Vide Agricola.*

villōſus. Koſmáty. Voll Haarlocken/ zottigt. *Præcipuumq; toro & villoſi pelle Leonis.* Hor: *ſyn:* Pĭlōſus, sētōſus. *phr:* Villis cōmāns, ...ctus, ... Villōſum sētis pēctus. Tērrĭbĭlis ...ta impēxus, hōrrēns. Cŏmāntes ēxcŭtiēns cērvice tŏros, jŭbas.

villŭla, Wioſká. villum, Winko.

villus, Koſm/ Koſmáćiny/ śierć/ Streupel...

vimen, Pręcię/ Rokićiná/ Wić. Weyden/ Bircken. *Arbuteis texunt virgis & vimine querno.* V. *epith:* Lēntum, flĕxĭle, tōrtum, intōrtum, vĭrēns, vĭrĭde, lĕve, tĕnŭe, frŭtĭcōſum, pălūſtre, ...cūtum. *phr:* Vīmĭnea virga. Vīmĭnei frŭtĭces, ...ci. Dum tibi dē vĭrĭdi fiſcēllam vīmĭne tēxo. Cădebat tōrtum flĕxile vīmen ŏpus.

Vimenta

vimenta, orum. Pręcie.
vimĭneus, vimĭnalis, & vimine textus, Pręciany/ Rokicinowy. Von Weyden geflochten. Vimineasq; trahit crates, &c. Virg.
vinācea, æ, vinacea, orum. Jądrko 2. Wytłoczyny.
vināceus, adiect: Winny 2.
vinaceus, substant. Jądrko 2. Wytłoczyny.
vināgo, ĭnis, Gołąb dźiki.
vinālia, n. plur. sub Winny 1. & Dniá trzeciego.
vinālis, Winny 2.
vinaria, orum, Winny statek.
vinarium crimen, Opilstwo. 1.
vināriūs, adiect. Winny 2.
vinarius, substant: Winny szynkarz/ Piiánicá.
vinca, vinca pervinca, Bárwinek.
Vincea potio, tr. sub Powroz do obieszenia.
vincetoxicum, Toieść ziele.
vincia, Powściągliwy.
vincĭbĭlis, Zwyciężny.
vincio, Wiąże 1. Zádźierzgam/ Pobiiam 2. Binden/fesslen. Namque ubi non certo vincitur fœdere lectus. Prop. syn. Dēvincio, rēvincio, ligo, allĭgo, collĭgo, rēlĭgo, rēdĭmio, strĭngo, obstrĭngo, astrĭngo, cōnstrĭngo, nĕcto, adnĕcto, connĕcto. phr: Vinclīs cŏērceo, cŏhĭbeo, rĕtĭneo, prĕmo, ŏnĕro. Vincŭla injĭcio, intendo. Mānĭbus, pĕdĭbus cōllo vincŭla circumdo, injĭcio. Cōnnexis inter sē vincio nōdis, arcto nexu vincloque tĕnāci astringo. Vinctus ĕram vērsas in mĕa tērga mănus. Impĕdiūnt, ŏnĕrānt gĕmĭnas vincŭla firma mănus, invădit, vincitque manus post tĕrga cătēnis. Aurĕa pŭrpŭrĕam sŭbnĕctit fibŭla vĕstem. Quam sĭmul ad dūras rĕlĭgatam brăchia caut̄es vīdit. Cēntum vinctus ăhēnis post tĕrgum nodis. Vērum ŭbi cōrrēptum mănibus, vincīlīque tĕnēbis. Ecce mănus jŭvĕnem intĕrea pōst tĕrga rĕvinctum. Nām tĕnĕras arcĕbant vincŭla palmas. Et indigno circūmdat vincŭla cōllo. Dūra cōmpēde crūra sŏnant Pōndĕre lassa cătēnæ ēst mănus Spēs ĕtiam vălida sōlatur cōmpĕde vinctum. ibunt ante dŭces ŏnĕrāti cōlla cătēnis. Pārs ăgĭtur vinctis pōst tĕrgum căpta lăcērtis. Vinclāque căptiva rĕges cērvice fĕrēntes. Mārs quŏque dēprēssus fabrīlia vincŭla sēnsit.
vincō, Zwyciężam/ 1. 2. 3. Przekonywam 1. 2. Przemagam/ Przewyższam/ Wygrawam 1. 2. 3. Dowodzę 2. Zbiiam dowod/ Otrzymawam/ Mam nád kim/ Trawię/ 1. Przezyć 3. Hámuie się/ Przegadáć/ Wymuię się Wyciągam/ & sub Przewodzę co ná sobie. Uberwinden/ überwältigen Vincebant, nec quæ turba Serapin amat. M: syn: Dēvinco, dēbēllo, sŭpĕro, sŭbĭgo, dŏmo, ēxpūgno, fūndo, stērno. phr: Pālmam fĕro, rēfĕro, ŏbtĭneo. Victōrem præmia, dĕcus: hŏnōrem rĕfĕro, e cērtāmine victor mŭlta cum laŭde rĕdĕo. Dŏmŭi tērras, hŏmĭnēsq; rĕvinx Lēgĭbus, ad sōlem victrix utrumq; cŭcūrri. Tēmpŏre tam parvo tōt prælia săngvĭne nūllo pērfĭcis, ŏmnia vincit ămor. Lăbor ŏmnia vincit imprŏbus ēt dūris ŭrgēns in rēbus ĕgēstas. v. Victor, & Triumpho.
Vinclum, Horat. Poëtica Syncope. idem Vinculum.
vinctio, onis, Związánie.
vinctor, sub Związuię. vinctura, Wiązánie.
vinctus, ti, Więźień. vinctus, m Związek.
vincŭla, orum, Więzy/ Więźienie.
vincŭlum, Związek/ Swora/ Węzeł/ Klauzurá. Band/ Gurt/ Fessel. Lumina, nam teneras acerbant vincula palmas. Virg. syn. Vinclum, cătēna, nēxus, lĭgāmen, lăqueus, mănicæ, cōmpāges, cōmpāgo, nōdus, cōmpes, rĕtĭnācŭlum, fūnis, rēstis, lōra, ōrum. epith: Firmum, ārctum, inēxtrĭcābĭle, tĕnāx, vălĭdum, dūrum, sævum, intōrtum, tōrtum, tēxtum, nōdōsum, fōrte, strīdens, ădămāntĕum, fērrĕum, fērrātum, ăhēnum. phr: Vinclōrum ærāti nōdi, nēxūs, cōmpāges, rĕtĭnācŭla, ōrbes, vŏlūmĭna, implĭciti fērrāti cōmpĕdis ōrbe v. Catena, & Solvo.

V I N D

Vindemator, lege Vindemiator.
vindēmia, Winá zbieránie/ Winá obrodzenie/ Zbieránie 2. Herbstung/ Weinlesun ... Spumat plenis vindemia labris. Virg: syn: ūvæ, ŭvārum mēssis. epith: Pingvis, fēra, spūmans, fœcūnda, mitis. phr. Prēssos pĕdĭbus dĕdit ŭvæ lĭquōres Pĕde sŭb cĕlĕri căndida mūsta flŭūnt, ēbria sum spŭmānt călcātis præla răcēmis. Raūco spūmāntia fērvēntia mūsta sŭsūrro. Pingvĭaque imprēssis dēspūmānt mūsta răcēmis. Fērtĭlis ēt prēsso spūmān vindēmia Băccho. v. Vinea, & Autumnus.
vindemia frugum. Tłuká.
vindemia mellis, Podbieránie miodu.
vindēmiālis, Winnicżny/ Winiarski.
vindēmiātor, vel vindēmitor, oris, Winá zbieracz.
vindemiātōrius, Winiarski.
vindēmio, as, Wino zbieram/ Obrywam.

vindēmiŏla, Winá obrodzenie.

vindex, Mśćiciel/ Karzący/ Obrońcá/ Odkupiciel/ Przywroćiciel/ Wyswobodźiciel/ Poślumićiel. Ein Rächer. *Hic voluit dedi vindicis esse Deus.* Mart. *syn.* ūltor, pūnītor, vel ăssertor, dēfēnsor. *epith.* ācer, īrātus, grāvis, īnfēnsus, jūstus, æquus.

vindĭcātio, Pomstá/ Wyzwolenie 3.

vindicia, *æ*, Sekwestrowána rzecz/ Imánie się/ *& sub* Sporny 2.

vindiciæ, *hæ*, *idem &* Wolność 1. Swoboda / Wyzwolenie 3. Wypuszczenie 5. Sekwestr Reki czyiey uięćie.

vindĭco, *as*, Mszczę się / Wolność dáruię/ Bronię 1. Sekwestrowáć/ Wywikłáć się/ Wyzwalam 1. Niedopuszczam / Kárzę. Rächen. *Promisit, Grajumq; ideo bis vindicat armis.* Virg. *syn.* ūlcīscor, vel lībĕro, ăsſĕro, dēfēndo, vel ărrŏgo, āttrĭbuo, ăsſūmo, vīndĭco. *vide Ulciscor.*

vindicta, Laská 5. Pomstá/ Karánie / Bez kwiat źiele. Rach. *syn:* ūltio, pœna, sūpplĭcium. *epith:* jūsta, īnīqua, sæva, crūdēlis, ătrox, dīra, tērrĭbĭlis, sĕvēra, tarda, hōrrēnda, fūnēsta. *v. Ulcio.*

vindosa, *B. sub* Okleyká.

vīnea, Winnicá *1. 2.* Szopá woienna. Weingart/ Weinberg. *Non rastros patietur humus, non vinea falcem.* Virg. *syn.* Vīnētum vītis, pālmes, pāmpĭnus. *epith:* Fērtĭlis, fērāx, cūlta, ălma, fœcūnda, lūxŭrĭans, læta, pūrpŭrea, grāvĭda, frōndōsa, ūmbrōsa, mōntāna, rŭbĭcūnda, vīnĭfĕra. *phr.* Pāmpĭnĕum, vĭtĭfĕrum nĕmus. ămĭcti pălmite cōllēs. Vĭtĭfĕri cōllis ămœna prædia. ēst tĭbi rūre bŏno gĕnĕrōsæ fērtĭlis ūvæ Vīnĕa. Lārgo pūbēscēns vīnĕa fœtu. Pāmpĭneis jŭgis pĭcta ărva. Vĭtĭbus cōnsĭti cōlles. ărva fēlicia Bācchi. ūvis, răcēmis pĭcta, dĭstĭncta.

vinea canteriata, characata, maritata, Winnicá podwiązána.

vineālis, vineārius, Winniczny / Winiárski.

vīneātĭcus, Winniczny.

vīnētum, winnicá 1. 2. Weinfeld. *Aut subjecta terunt curva vineta carinæ.* Ovid. *syn:* Lōca vĭtĭbus cōnsĭta. *epith:* Lætum, dūlce, cūltum, fœcūndum fērāx. *phr:* Dūlcia fūndum Pīngvĭbus in cāmpis lāte vīnēta cōrōnānt. Nēvē tĭbi ăd Sōlem vērgānt vīnēta cădēntem.

vīnĭbua, Piiánicá/ Winny.

Vinipotor, *Plinii corr: Potor s. vini.*

vīnĭtor, *oris*, Winiarz. Ein Weingärtner. *--- Maturæ vinitor uvæ.* Virg. *epith:* Vĭgil, mădĭdus, cūrvus.

vīnĭtōrius, Winiárski.

Vinitor, *aris. Varro. Dij solent vinitari, vinum bibere, libare.*

vinnula oratio, Słowá łágodne.

vinnula vox, vinnulata vox, Wycwerki.

vinnŭlātus, *vinnolatus*, Łágodniuchny.

vinnŭlus, *à vinnus*, Łágodniuchny / Nie(wieśćiu)

vinnus, *ni*, Kedźior. (wieśćiu

vīnŏlentia, Opilstwo 1. 2.

vīnŏlentus, Piiany 1. Truncken. *Quas vinolentæ somnia fingunt anus.* (Iamb.) *v. Ebrius.*

vīnōsus, Opiły/ Piiánicá 2. Winny 2.

vinŭlum, Winko. (wieśćl.

vīnŭlus, Łágodniuchny / Roskosznik / Nie-

vīnum, Wino. Wein. *Vina novum fundam calathis Arvisia nectar.* Virg. *syn:* Mĕrum, mūstum, ūva, vītis, Bācchus, Iācchus, Fălērnum. *epith:* Dūlce, svāve, lætum, liquens, gĕnĕrōsum, grātum, jūcūndum, vĭŏlēntum, fūmāns, spūmāns, călĭdum, rŭbēns, rŭbĭcūndum, frāgrans, ŏdōrātum, pūrum, fōrte, vălĭdum, Măsſĭcum, Fălērnum, Cæcŭbum, Mărēōtĭcum, Sūrrēntīnum. *phr.* Mūnĕra Bācchi. Pōcŭla Bācchi. Bācchĭcus, Lȳæus, Lēnæus, Măsſĭcus hūmor. Recrĕāns, ēxhĭlărāns ănĭmos, cōrda. Cūras pēllēns, sŏlvēns, ărcāni prōdĭtor. Lætĭtĭæ dător. Cūra fūgit, mūlto dīlŭĭturque mĕro. Mūlto cĕlĕbrānt cōnvĭvia Bācchō. Vīna părant ănĭmos stŭdĭis, nĭsi plūrĭma sūmas, Et stŭpĕant mūlto cōrde sĕpūlta mĕro. Aūrĕa nūnc prēſsos pĕdĭbus dĕdit ūva lĭquōrēs. Chāre pŭer, mădĕānt gĕnĕrōsō pōcŭla Bācchō, Et nōbis prōna fūnde fălērna mănu. *v. Epulor, & Ebrius.*

vinum aruisium, Málmázya.

vinum aspendium, *vel* aspondium, Wino nie kośćielne. (wino.

vinum Apianum, Falernum, Muszkátela

vinum cereale, Piwo.

vinum crematum, Gorzałká.

vinum Creticum. Alakánt/ Málmázya.

vio, *as*, Idę/ Przebyć.

Viŏcūrus, Drogi upártuiący.

viŏla, *&* viola alba, flammea, purpurea,

Fiiołki

Fiiolki 1. 2. 3. &c. Violblumen. *Pallentes violas & summa papavera carpens.* Virg: *epith:* Pūrpūrēæ, pāllēntes, mōlles, flōrēntes, tĕnĕræ, svāves, vērnæ, lætæ, āmœnæ ŏdōrĭfĕræ, ŏdōrātæ. ŏdōræ fragrāntes, hālāntes, spīrāntes, fōrmōsæ. *phr.* Prīma ætāte cădēntes. Pūrpŭrĕas pāssim viŏlas ēt cāndĭda cārpit Lilia. Viŏlæ svāves hīc, lilia nūllis mārgĭnĭbus dēsunt. *V. Flos.*

viola tricolor, septicolor, Brát z śiostrą.

viŏlabĭlis, Zgwałcenju podległy.

violacea purpura, Szárłat 4.

viŏlāceus, Fiiołkowy 1. 2. Bronatny.

viŏlārium, Fiiołkowy ogrodek.

violātius, Fárbierz 1. Fiiołkowy fárbierz.

violātio, Zgwałcenie 1. 2.

viŏlātor, Gwałćiciel / Wyłupiciel / świętokradzcá / Przestępcá.

viŏlens, Bystry.

violenter, Gwałtem. Mit Gewalt. *Littore Hetrusco violenter undis.* (Saph:) Hor: *syn:* Vī, pĕr vim: īmpĕte.

violentiă, Gwałt 1. Pod / Popędliwość. Gewalt. *Adjicias, nec te ullius violentia vincat.* Virg. *syn:* Vīs, īmpĕtus. *epith:* Răbĭda, sæva, ātrōx, aūdāx, cæca, ĭnīqua, præcēps, răpĭda, mĭnāx fŭrĭōsa, fĕra, hōstilis. *phr.* Vī īrrŭo, īrrūmpo, īmpĕto. Vīm făcio. Fit vĭa vī rūmpūnt ădĭtus. Fērtur răpĭdo īmpĕtu miles. *V. Impetus, Ira, Invado.*

violentiŭs, Niełágodnie.

violĕntus, Gwałtowny / Bystry 1. Popędliwy. Gewaltsamb / ungestümm. *Prisce nec in lepores tam violentus eas.* Mart: *syn:* Vĕhĕmēns, ācĕr, vel præcēps, tĕmĕrārius, īmpătĭēns, fĕrox, īrātus.

viŏlo, *as.* Gwałcę / Łżę 1. Zgwałćić 1. 2. 5. Przestępuię 2. Łamię 1. Nátusam / Szárpam / Szpecę / Krzywdzię / & *sub* Ránię. Verletzen / gewaltigen / nothzwingen. *Quicunque Iliacos ferro violaverit agros.* Virg. *syn:* Tĕmĕro, lædo, ōffēndo, cōntāmĭno, măcŭlo, fœdo, vel rūmpo, ābrūmpo, pērfrīngo, rēscĭndo, dīssōlvo, rĕvĕllo, lābĕfăcto, vel stuprum īnfĕro, cōnstŭpro.

V I P

vīpĕra, źmiiá / *non* Jászczurká. Eine Natter *Vipera delituit, cœlumq; exterrita fugit.* Virg: *syn:* Măla, īnsĭdĭōsa, ātra, mōrtĭfera, lēthālis, mōrdāx, īmprŏba, scĕlĕrāta, vĕnēnōsa. *V. Serpens.*

vipĕreus, viperīnus, źmiiowy. Der Natter zugehörig. *Nec qua vipereo tela cruore madent.* Ovid.

vīpiōnes, *bi* żorawki *Vipreta, a,* ćiernisko

vĭr, Mąż 2. Mężczyzná / Małżonek / Człowiek / Chłop 4. Sámiec / Członek 5. Ein Mann. *Præsentemq; viris intentant omnia mortem.* *syn:* Mās, māscŭlus, vel hŏmo, vel cōnjux, spōnsus, mărītus. *epith:* Fōrtis, māgnănĭmus, gĕnĕrōsus, īmpăvĭdus, jūstus, prūdēns, săgax, sōlērs, præstāns, īllūstris. *phr:* Fīrmāta vĭrum cum jam tē fēcĕrit ætās. ănĭmum gĕrens vĭrīlem. Hīc vĭr hīc ēst, tĭbi quem prōmītti sæpius aūdis.

Vĭra, Niewiástá 1. 2.

Vĭrăcia, à viro, Niewiástá 2. Mężna / *sub* Mężny / & *sub* Mocny.

Vĭrăceus, Mocny 1. *Viratus,* Mężny.

vĭrāgo, Niewiástá 2.

vĭrectum, wirzydarz. virens, źielony.

vĭreo, *es,* źielenię śię / Mocnieię. Grünen. *Fronde virere nova, quod non sua germinat arbos.* V. *syn.* Vĭrēsco, vērno, rĕvĭrēsco, flōreo, frōndēsco

vĭreo, *onis,* wywielgá.

vĭres, *ba,* Moc / śiłá 2. Zdolność / Przemożenie. Kräffte / Stärcke / Macht. *Sic fatus validis ingentem viribus hastam.* Virg: *syn:* Rōbur, vĭrtus, vĭgor, vĭs, pŏtēntia. *epith:*. Vălĭdæ, fīrmæ, īngēntes, īnvīctæ, īnfrāctæ, īndŏmĭtæ, ālăcres, Hērcŭlēæ, Gĭgāntēæ. *phr:* Fīrmæ, jŭvĕnīli īn rōbŏre vīres. Vīres āddit, sūffĭcit, mĭnĭstrat. Tōtis īn vūlnĕra vĭrĭbus ītur. Frīgēnt ēffœtæ īn cōrpŏre vīres. Mārs ārmĭpŏtēns ănĭmum vĭrēsque Lătīnis āddĭdit. āgmĭna cōncūrrunt, dŭcĭbūsque ēt vĭrĭbus æquis. *V. Robur, Fortis, & hortandi formula.*

vĭresco, *à vi,* Mocnieię.

virescо, *à virore,* źielenię śię / & *sub* Mocnieię / *sed tr.*

vĭrētum, Wirzydarz / Chrośćiná. Ein grünend Ort. *Devenêre locos lætos & amœna vireta.* Virg: *syn:* Vĭrĭdārium, prātum, hōrtus. *epith.* ămœnum, fōrmōsum, pătens, ūmbrōsum, lătum, spăcum, cūltum, flōrĭdum. dūlce, mōlle, hērbōsum. *phr:* ămœna vĭrēta Fōrtūnātōrum nĕmōrum. *V. Hortus.*

V I R G

vĭrga, Laskár. Rozgá 1. Strzeká / Pręgá / Płámá / Ruŕá 5. ćiśkawká. Eine Ruth / Gerte.

Gert. *Arbuteis texunt virgis & vimine querno* Virg. *syn.* Băcillus, vel flăgēllum, vērber, vel vīmen, virgūltum, rāmūſcŭlus. *v. Flagellum, Vimen & Ramus.*

Virga aurea ſerratis folijs, Prośiána włoć.

virga cenſoria, *tr.* Rozſodek ſurowy/ Cenſurá.

virga lictoria, Laſká cekláťſka.

virga ſangvinea, *an* świdwa.

virgātor, Ceklarz.

Virgatum, ſub Rozg rzezanie.

virgātus, *à virgo, as,* Prociány/ Proßkowáty/ Strefiſty/ Bury/ Motag.

virgea, Wąſąg.

virgea area, virgētum, Chrośćiná.

virgeus, Prociány/ Chroſtowy/ Plećiony.

virgidēmia, Rozg rzezánie/ Chroſtu zbieránie.

virginal, Fraucymer/ Członek.

virginālis, virginārius, virgineus, Dziewczy.

Virgindemia, Noni, potiùs: virgidemia.

virginitas, Dziewictwo. Jungfrauſchafft. *Et mea virginitas avibus libata ſiniſtris.* Ovid. *ſyn:* Căſtĭtas, pŭdor, pŭdīcĭtia. *epith:* Căſta, ſāncta, cāndĭda, īnnŭba, īntegra illæſa. *phr:* Vīrgĭnĕo flōs pŭdōris. vīrgĭnĭtātis hŏnos, dĕcus, glōria. *v. Pudicitia, Caſtitas.*

virgo, *as, unde Virgatus ſupra.*

virgo, Dziewicá 1. 2. Panná/ Pánic/ Młodká/ Nieʒepſowány. Eine Jungfrau. *Virgineis palmis ipſa caniſtra premunt.* P. *ſyn.* Pŭēlla, *epith:* īnnūpta, īnnŭba, căſta, īntĕmĕrata, īncūlpāta, pūra, īntacta, īllĭbāta, pŭdīca. *phr:* Vĭri, thălămi ēxpērs. Pērpĕtua vīrgĭnĭtāte frŭēns, gaŭdēns. Vīrgĭnĭtātis ămans, ſtŭdĭōſa. Căſtum rĕtĭnēns īnvĭŏlāta dĕcus. Intĕmĕrata vĭro. Quæ vīrgĭnĭtātis ămorem īntĕmĕrāta cŏlit. Laŭdem quæ căſtæ vīrgĭnĭtatis hăbet. Quæ sĭne crīmĭne căſtos pērpĕtua ſērvat vīrgĭnĭtāte tŏros. *v. Caſta, & Conjugium odiſſe, & Puella.*

virgula, *ſub* Laſká.

virgŭlātus, Proßkowáty/ Strefiſty/ Bury.

virgultum, Cyroſt 2. Chrośćina. Stauden/ Geſtrauch. *ſyn:* Frŭtex, ărbūſtum *epith:* Tĕnĕrum, sȳlvēſtre, sŏnāns, īmplĭcĭtum, ăvium, cōrnĕum, tūrgēſcēns, vērnum, frŭtĭcōſum. *phr.* Dum tĕnĕra attōndēnt sĭmæ vīrgūlta, căpēllæ. Avia tum rĕsŏnānt ăvĭbus vīrgūlta cănōris. Frŭtĭcōſa levi īncrĕpānt vīrgūlta ſŭſūrro. Quæcumque emes vīrgūlta pĕr agros, ſpārge fĭmo pingvi.

virguncŭla, Panienká.

vĭria, *æ, vel* viriæ, *arum,* Nárámiennik 1. 2. Noßenie drogie.

vĭriātus, *à vi vel viribus,* Męʒny/ Mocny i *Primam ſyllabam correptam legunt apud Luc. Scalig. & Hadei, Iunius à viro puto.*

vĭrĭcŭlæ, *ſub* śilá 2. vĭrīcŭlum, Rylec.

Viricum, al: Viricæ. Gelli. corr. In rica.

vĭrĭdāns, źielony.

viridarium, Wirydarz. Blumengarten/ Luſtgarten. *Quid longinqua juvat viridaria, quid juvat hortos?* M. *ſyn:* Vĭrētum, prātum, hortus.

vĭrĭdārius, Wirydarznik.

viride *ſubſtant:* źielone/ Trawá 1.

viridè, viridiùs, źielono.

vĭrĭdiārium, wirydarz. vĭrĭdĭcātus, źielony.

viridis, źielony 1. 2. świeży 2. Grün. *Nunc virides etiam occultant ſpineta lacertos.* Virg. *ſyn:* vĭrēns, vĭrĭdāns, vĭrēſcēns, flōrēns, frōndēns.

viriditas, źieloność. viridium, wirydarz.

vĭrĭdor, *aris*, źielenie ſię.

virilia, *ium*, Członek 5.

vĭrīlis, Męſki/ Męʒny. Mannlich/ mannhafft/ beherʒt. *Cum ſis officiis Gradive virilibus aptus.* Ovid: *ſyn:* Măſcŭlus, rōbūſtus, fortis, Mārtĭus, gĕnĕrōſus, aūdāx, intrĕpĭdus, īntĕrritus, cōnſtāns.

vĭrīlitas, Męſtwo/ Członek 5.

vĭrīlĭter, Męʒnie. Männlich/ mannhafft/ beherʒt. *Quid, qui pervenit, fecitne viriliter atqui.* Hor. *ſyn:* Fōrtĭter, gĕnĕrōſe, aūdācter,

vĭriŏlæ, Nárámiennik 1. 2. Noßenie drogie.

virīōſus, Jádowity.

Viripŏtens, Męʒny/ Doroſły,

Virītanus, Poiedynkowy.

viritim, Poiedynkiem/ Oſobno/ Sam á ſam/ Ná káždego/ *& ſub* Káždy 2.

viror, *oris*, źieloność.

virōſa, *à vir. ſub* Jurny.

vīrōſus *à virus*, Jádowity/ śmiertelny.

Virtuosè vixit. Ptolomæus Flavius Romæ in Vet. inſcriptione ſepulchri legit.

virtus, Cnotá 1. 2. Moc/ własność 1. Męſtwo/ Przymiot 2. Doſkonáłość. Die Tugend

item

item Göttin der Tugend. *Virtutes habeat sic collige, fatis avarus.* H. *syn:* Probitas, integritas, pietas, æquitas, magnanimitas, prudentia, vel vis, vires, robur, vel ars, facultas. *epith.* Vivida, mascula, inclyta, memoranda, generosa, splendida, illustris, nobilis, inconcussa, intrepida, præstans, excellens, invicta, interrita, constans, firma, pia, patiens, rara, ignea, ardens, vivax, perennis, laudata, celebris, ingens, amabilis, veneranda, miranda. *phr:* Virtutis honos, decus, splendor, opes, opus. Magnæ robur mentis. Ipsa sibi pretium virtus. Virtus sepulcri nescia: Fato minor: Fatorum domitrix, virtuti immortalis honor sola beatos efficit, cœlo inserit. Duro nititur ad laudem virtus interrita clivo. Cœlo, Deo accepta gratissima. Nescia fortunæ cedere. Vivens post fata superstes. Virtutique serena fronte gravis, Virtus est vitium fugere, et sapientia prima, stultitia caruisse. Pauci quos æquus amavit Jupiter, aut ardens evexit ad æthera virtus. Unica post cineres virtus veneranda beatos efficit. Omnia nam virtus impe... sa domat. Sola manere potest, occasus nescia virtus. Famam extendere factis. Hoc virtutis opus. *v. Pietas, Patientia, Castitas, Modestia, Clementia, Prudentia, Iustitia, Generositas, Temperantia, &c.*

virulentus, Jadowity.

virus, Jad/ Smrod/ Moc/ Gorzkość/ Jáebá. Gifft. *Virus habe, nos hæc novimus esse nihil.* Mart. *v. Venenum.*

V I S

vis, *nomen,* Moc/ Gwałt 1. 2. Wiele 2. Wielkość 1. 2. Znaczenie/ Wielki. Gewalt/ Krafft/ Macht. *Vtraq; vis apibus pariter metuenda, neq; illæ.* Virg. *syn:* Violentia, vel robur *vide supra Vires.*

viscatus, Lipki/ Lipem oblepiony. *ibidem.*

viscera, Wnętrzności gorne. Ingeweyd. *Magna tamen res est, errans cum viscera febris.* M. *syn:* intestina, ilia, exta, præcordia. *epith:* intima, mollia, pingvia, lubrica, spirantia, fumantia, tepida tepentia, calida, ferventia. *phr:* Mollia conceptis torrebant viscera flammis. Jugulant pecudes et viscera vivis eripiunt. Longis singultibus ilia pulsat.

visceratim, Sztukámi.

visceratio, Obrok.

viscero, & visceror, sub Obrok.

viscidus, *viscosus,* Lipki. Leymächtig. *Conscendunt reduces multas viscosus inescat.* Prop.

viscus, *ci, m.* viscum, *n.* Lep/ śieć na zwierzą Jemiołá/ *& sub* Drápániná/ Miesista ßtuká. Vogelleim. - - - *ne dicam viscus aprugnum.* L. *syn:* Gluten, glutinum. *epith.* Pingvis, tenax, lentus, sequax, stringens, validus, *phr:* Visci gluten. Virgæ, calami visco illiti, obducti, viscatæ, viscæ, illa dolis viscoque super corrupta sequaci. Tum laqueis captare feras, et fallere visco. Volucres viscatâ fallere virgâ.

viscus, *eris, hoc* Kiszki/ Wnętrze/ Miesista ßtuká.

visibilis, Widomy. sichtbar. *In qua visibilis stat tibi gloria.* [Choriamb:]

visio, *onis,* Widzenie 2. (scil.

visio, *is, sub* Wiátru przyrodzonego upu-

visitatio, Náwiedzenie.

visitator, Dozorcá/ Wizytator.

visito, Náwiedzam/ Oglądam 1. Widam.

visium, Wiátru przyrodzonego upußczenie.

viso, *is,* Náwiedzam/ Oglądam 1, Dowiáduię się/ Doglądam 2. Ná dziw. Gehen zu besehen/ zu besuchen. *Pendula quod patriæ visere tecta libet.* Mart. *syn:* Convenio, adeo inviso, visito.

visor, ßpieg. *Visorius,* Wzrokowy.

Vispillo, ut Colui. Brissoni. scribunt lege Vespillo.

vistula, visula, Wisłá.

visum, Widok 3. 5. Ein Gesicht. *Talibus attonitus visis, ac voce Deorum.* Virg.

visus, *us,* Widzenie/ 1. 2. Widok. Gesicht/ Gestalt. *Rite secundarent visus, omnemq; levarent.* Virg. *syn:* aspectus, *v. Aspectus.*

V I T

vita, Żywot 4. 5. Życie 1. świát 3. *& sub* Miły. Das Leben. *Vitaq; mancipio nulli datur, omnibus usus.* Lucr. *syn:* Spiritus, lux, *epith:* Fugiens, rapida, brevis, caduca, fluens, fluxa, angusta, arcta, misera, langvida, infausta, infelix, ærumnosa, anxia, sollicita, beata, felix diuturna, longa. *phr.* Vitæ munus, vitales auræ, anni, dies. Lucis usura. Vitale lumen. Vitæ tempus, tempora, dies, spatium, cursus, series, ratio, modus, angusti termini nus ævi. Vitæ summa brevis. Semita vitæ. Lucis dulce munus, plena laboris vita. Tristibus anxia curis, variis exposita, objecta periclis. Labens more fluentis aquæ. Da spatium vitæ, multos da Jupiter annos. Stat sua cuique dies: breve, et irreparabile tempus omnibus est vitæ, fugiens ceu fumus in auras. Variis jactata procellis.

 Vitæ

vitæ, Duſze zmárłych/ Spráwy ludzkie.
vitabilis Vchronny. vitalia, ium, Trzewá.
vitalis, adiect: żywotny/ żywy 1. Niezwo-
ciony. Lebhafft/ leblich. Nam quæcunq;
vides veſci vitalibus auri. L.
vitalis, ſubſtant, Rozchodnik wielki.
vitalitas, żywność. vitaliter, żywotnie.
vitatio, Chronienie ſię.
vitator, ſub Chroniący ſię.
vitellina, ćielęćina/ & Złotowierzb.
vitellus, żołtek.
viteſcat, Columel: corrigit vitis citet radices.
viteus, Máćicowy.
vitex, icis, f. Wierzbá włoſka.
vitiarium, Płonnik.
vitiatio, Zgwałcenie 2.
vitiator, Gwałćićiel. vitiatus, Skáżony.
viticapiſer, ſub Nożyce.
vitícula, Máćicá 3. Wiereczki / Łodygá /
Przeſtep biały. viticulum, wiereczki.
vitifer, vitigineus, Máćicowy. Das Wein-
reben trägt. Hæc de vitifera veniſſe picata Vi-
enna. Mart.
vitile, Płotká 1. vitilia, ium. Wić.
vitiligo, Piegá/ Párch.
vitiliginoſus, Piegáry/ Párcháty.
vitilis, Gibki 1. Miękki 1. Plecione/ Plećie-
niu ſłużący. [kurator.
vitilitigator, Warchoł/ Przygániácz/ Pro-
vitilitigo, as, Przyganiam/ Szydzę.
vitio, as, Pſuię/ Fałſzuię/ Zárażam/ Zgwał-
ćić 4. Schwächen/ beflecken/ ſchänden.
Corpora fœda latent, vitiatur odoribus aura. O-
vid: ſyn: Corrumpo, violo, depravo.
vitio, nomen, Nieobrzadnie.
vitioſe, Źle/ Mowię źle.
vitioſitas, Skáżenie/ Złość 1.
vitioſus, Skáżony, Zły/ Wády máiący/ O-
błędliwy / Chory 1. Nieporządny. La-
ſterhafft. Non vitioſus homo es. Zoile, ſed vi-
tium Mart. ſyn: improbus, flagitioſus, perditus.
corruptus. phr: Vitiis deditus, addictus. v. Sceleratus, & Libidinoſus.
vitis, Máćicá 3. 4. 5. Weinräb/ Weinſtock.
Vitis ut arboribus decori eſt, ut vitibus uva. Virg.
ſyn. uva, vinea, palmes pampinus. epith: Tenera,
flexa, obliqua. gravida, ferax, rubens, purpurea, pi-
cta, grata, læta. phr: Fertilis uvis. Racemis gravi-
da, tumens, picta, diſtincta. Tenero dans palmite
fructum. Gravidos fructus, fœtus, læta munera
præbens. Plenaque purpureo ſubruber uva mero.
Plenis tumet uva racemis, Pampinea dulcis latet
uva ſub umbra. v. Vinea.
vitis alba, Przeſtep biały.
vitis centurionis, Laſká.
vitis nigra, Przeſtep czarny.
vitis Idæa, rubra, Borowki 2.
vitis maior, Máćicá 3.
vitis minor, tenera, Látorośl winna.
vitiſator, Winiarz.
vitium, Wádá/ Winá 1. Niedoſtátek/ Nie-
káżenie/ Grzech/ Złość 1. Błąd/ Łupiny 1.
2. Skorká 1. Ein Laſter/ Schand. Tu
vitiis hominum crudelia pabula præbes. Pr. ſyn:
Defectus, labes, vel crimen, culpa, noxa, ſcelus
flagitium. epith: Turpe, infame, fœdum; deforme,
fugiendum, deteſtandum, execrandum, pernitioſum
exitiale, nefandum, infandum, impium. phr. Vitii
labes, macula. Corrupti, ſcelerati mores. Mentis,
animi turpis, fœda labes. v. Scelus.
vito, as, Vchodzę 1. Chronię ſię. Meiden/
ſcheuen/ fliehen. Indice nam fruſtra vitium
vitaveris illud. H. ſyn: evito, devito, fugio, effu-
gio; declino, detracto.
vitraria herba, Fárbownik.
vitrarius, & vitriarius, Śklarz.
vitrea, orum, Śkło/ Śklenicá.
vitrea toga, Szárá ćienka.
vitreamina, inum, Śkło.
vitrearia, Pomurne ziele.
vitreus, Śklány/ Modrobłády/ Przezroczyſty
Gläſern. Lucus Ariſtæi, vitreiſque ſedilibus o-
mnes. Virg: ſyn: ex vitro, cryſtallinus. vel Met
clarus, nitidus, limpidus, pellucidus.
vitricus, Oyczym.
vitro æmulus, Modrobłády.
vitrum, Śkło/ Fárbownik. Glaß. O fons Blan-
duſiæ ſplendidior vitro. (Alc.) ſyn: Cryſtallus. epith:
Clarum, nitidum, lucidum, pellucidum, ſplendens,
ſplendidum, micans, purum, tenue, fragile, perſpi-
cuum.

vitta, Czepek 5. Zawicie 5. Binda. Ein Hauptbinde / Haarhaube. *Perfusus sanie vittas, atroque veneno.* Virg. *syn:* Tænia, fascia, tæna. *epith.* Torta, lanea, pendens, pendula: purpurea, nivea, albens, mollis, crinalis, linea. *phr.* Crinalis, fascia. Capitis tænia, redimiculum. Tempora cingens crines, capillos astringens, coercens, ligans, omnibus his nivea cinguntur tempora vitta. Gemmatis cinguntur tempora vittis. Vitta coercebat neglectos alba capillos

vittatus, Bindami oroczony / *& sub* May 2. *&* Zawiće 3.

vitula, Krowá 1. Eine junge Kuh. *Cum faciam vitula pro frugibus, ipse venito.* V. *v.* *Vacca.*

vitula, Wesołość / *& sub* Krzycze.

vitulatis, Ofiárá 1.

vitulamen, Látorośl 1. Wilk drzewny

vitulina, Cielęćiná. vitulinus, Cielęcy.

vitulina, *sub* Krzycze 1.

vitulinum, *sub* ćielęćiná.

vitulor, *aris, i. à vita: longum Ennio, Neni. Festo. à vitulo breve, Varroni, Nævio, Scalig.* Krzycze 1. Dziekuie / Beskwie się 2.

vitulus, Ciele 1. 3. Płod młody. Ein Kalb. *Tum vitulus bima curvans jam cornua fronte.* Virg. *Juvencus, Taurus.*

vituperabilis, Przyganny.

vituperatio, Przygáná / Gánienie.

vituperator, Gániciel.

vitupero, *as,* Gánię. Schelten / verachten schmähen. *Isti id vituperant factum, &c:* Ter: *syn:* Damno, culpo, improbo, arguo. *phr:* Dictis amaris, severis vocibus castigare, corripere, increpare, acerbis, verbis arguo, objurgo. Communis culpæ cur reus unus agor? *v.* *Redarguo.*

vitupero, *onis,* Przyganiacz.

vitus, *ti,* Szyná 2. Kolko bez spic.

V I V

viva calx, Wapno niegászone.

viva terra, *sub* Kopány.

vivacitas, żywość / Czerstwość.

vivarium, Zwierzyniec 1. Karmnik.

vivarium glirium, Szczurzy sadz.

vivarium piscium, Sadz rybi / Sadzawká.

vivat, Porwon. *vivatus,* żywy 2.

vivax, żywy 2. żyiący / Czerstwy / Trwáły 1. Długowieczny / Nieśmiertelny / Nieswiędniony / źielony. Lebhafftig. *Palladia gaudent sylva vivacis oliva.* Virg: *syn:* Viridus, longævus, immortalis.

vivè, żywo. vivens, *adiect:* żywy / żyiący

vivens, *subst. n.* żywoćiná / Cynocá rzecz.

viverra, Łáśicá leśna.

vivesco, *is, & vivisco,* żyię 1. żarzę 1. 2.

vividus, Czerstwy / żywemu podobny / żywy Lebhafft / frisch / muthig. *Mille fugit refugitq; vias, at vividus umber.* Virg: *syn:* Vivax, vegetus, validus, animosus, vigens, fortis, robustus.

vivifico, Ożywiam 2. Lebendig machen. *Infundendo Deum mortalia vivificantem.* Pr. *syn:* Animo, vitam do, vel roboro, vires do.

viviparus, żyworodny.

viviradix, Látorośl do sadzenia.

vivo, żyię 1. 2. 5. *&c.* Zdrowem / *& sub* Niestráwny. Leben. *Illa marmoreum caput est, tua vivit imago.* Juv. *syn:* Spiro, respiro. *phr:* Vita, luce fruor. Vitales auras carpo, duco, traho. Ætherea aura fruor, vescor. Lumen vitale video. Diem, lucem aspicio. Vitam duco, ago, protraho, profero. Vitam, ævum, ætatem, annos transigo. Ætatis, ævi, vitæ tempora, spatium tradsigo, exigo, traduco, perago, decurro, consumo. Vivendo vicia sua fata superstes. Vixi et quem dederat cursum fortuna peregi. vivo equidem, vitamque extrema per omnia duco, afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam. Me si cœlicolæ voluissent ducere vitam. Nunc vivo, neq; adhuc homines, lucemq; relinquo.

Vius. Scali. Vios deos legit apud Solinum Servium, & in Vet. Epigrammate Fortunæ Praenestinæ. & eos intelligit, quos semitales vocat Virgil. in Catalectis, & Plautus Viales Lares.

vivum, *substant:* żywe / Jáćisna.

vivus, żywy 1. 2. Zdrowy 1. żyiący / świeży / źielony / ćiekący 3. Niegászony / Samorodny / żywemu podobny. Lebendig. *Testa juvant & fons vivus & herba rudis.* M. *syn:* Vivens, animatus, spirans, superstes.

vivus lapis, Iskrzyk 2.

vix, Ledwie / Bez máłá / Skoro.

vix, *nomen.* Raz.

ulcerosus, *vide Polon: Hulcerosus.* Voller Schweren. *Sevit & circa jecur ulcerosum.*

(Saph:) Hor. phr: ūlcĕribus fœdus, rĕfertus, scătens, tectus, ōbdūctus, crūentus, stillans.

ulciscor, Mśćić śię. Rächen. -- Gentemq; ulciscar iniquam. Virg: syn: Vindico, pūnio. phr: Vindictam, pœnas sūmo, rĕpeto, rĕposco. Justa Deorum ultio persequitur sontes. Patrisque necem justis ulciscitur armis. v. Punio.

ulcus, ĕris, Wrzod. Geschwer Vlceris os, alitur vitium, vivitque tegendo. Virg. epith: Stillans, putre, putridum, putrefactum, tetrum, squalens, fœdum, tabificum, humidum, sordidum, acre, undans, dirum. phr: Tabo, sanie plenum, fluens ulcera membrorum scabie putrefacta Horreat undanti saniem tractare Machaon ulcere. v. Vulnus,

ulex, icis. m. Złotochroſt.

ūlīgĭnōsa terra, Ligáwicá.

uliginosus, Jłowáty/ Wilgotny.

uliginosus campus, Rodzina.

ūlīgo, Jł/ Wilgotnosć 1. Feuchte der Erd At quæ pinguis humus, dulcique uligine læta, Virg.

ullus, Kto 2.

ulmarium, Wiązowy las.

ulmeus, Wiązowy.

Vlmitriba, ulmorum acheruns, Smágániec.

ulmus, Wiąz. Ein Ulmenbaum. Pampineæ vites, & amicæ frondibus ulmi. Ovid: epith: Frondosa, ōpaca, densa, patula, alta: procera, umbrosa, ardua, viridis, aeria, fortis, montosa, ramosa, virens mollis, pampinea, viticola, textilis. dura, frondens. phr: Vitibus arbor amica, Ramos, annosaq; brachia pendens

ulna, Łokieć 1.3. Kość łokćiowa wietßa.

ūlōphōnum, Gr. Dźiewięćśił/ & in Lepiężycá

ulpicum, Czoſnek 2.

Vls, i. Vltra, Zá gore.

U L T

ulterior, Dalßy. Weiter/ ferner. Tendebantq; manus ripæ ulterioris amore. Virg.

ultĕriùs, Daley 1. Dłużey/ więcey 1. 2.

ultima, orum, Oſtátnia.

ultima cœli, Zachod 2.

ultimæ ceræ, hæ. Teſtament.

ultimò, Oſtátnie/ Ná oſtátek.

ultimum, Nomen subſtant. Oſtátek/ Początek Pierwßy raz.

ultimùm, Oſtátnie/ Ná oſtátniu.

ultimus, Oſtátni/ Przedni / Pierwßy / Náywiętßy/ & sub Oſtátek. Der äusserſte/ letzte. Vltimus Æthiopum locus est, &c. Virg. syn: Postrēmus, extrēmus, novissimus.

ultio, onis. Pomſta. Rach/ Straff. syn. Vindicta, pœna, supplicium. epith: Sæva, crudelis atrox, severa, dira terribilis, funesta, horrenda, iniqua, impia, justa merita. phr: ultrices iræ, curæ, flammæ, pœnæ. v. Supplicium, & Nemesis.

Vltis, pro ultra Pompon. IC. Vltis Tiberim.

ultor, oris, Mśćićiel. Ein Rächer. syn: Vindex, punitor epith: iratus, infensus, gravis, sacer, severus, crudelis, atrox. phr: Pœnarum exactor, ultricem pronus ad iram, ulta virum pœnas inimico à fratre recepi.

ultrà, Præpositio, Nád 1. Nád to/ Zátzey/ Precz z rzod/ Z oney ſtrony/ Zá gorę. Uber Quos ultra citraque nequit consistere rectum. Virg

ultra, Adverbium. Dłużey/ więcey.

ultrāmundanus, Zaświátowy/ sub Zaświećie

ultrix, sub Mśćićiel.

ultrò, Dobrowolnie/ Sam/ Zdrugiey ſtrony Freywillig/ ungezwungen. Vltro contemptus rogat, & peccasse fatetur. Prop. syn. Sponte, libenter, volens, libens. phr Nullo cogente. Nullis cogentibus, ipse volens faciatque sequetur. Nullis hominum cogentibus ipsæ Sponte sua veniunt. Sufficiunt nullo poscente tributum, Sponte sua, sine lege fidem rectumque colebant. v. Sponte.

ultrò citroq; Społecznie/ Z obu ſtron/ Tám (i ſam.

ultroneus, Dobrowolny.

Vltrotributum, Zápłátá 1.

U L U

ulva, Poroſt.

ŭlula, Puhacz / & sub Ptác. an Słowik?

ululabilis, Żáłoſny.

ŭlŭlātus, us, Krzyk 2 5. wyćie/ Skrzeczenie. Das Heulen --- implevit querulis ululatibus Idam. Ovid: syn: Clamor, questus, gemitus, epith: Tremulus, mœstus, fœmineus, lugubris, clamosus, querulus, horrisonus, attonitus, flebilis, terribilis, insanus, Tartareus, terrificus, acutus.

ŭlŭlo, as, Krzyczę 1. 2. wyię / Nárzekam. Heulen. Sylvarum, visæq; canes ululare per umbram. Virg: syn: exululo, vociferor. phr: ululatu, querelis, questibus, clamore cœlum, terras æthera impleo, ululatum mitto, emitto, fundo, do,

do, spārgo in aūras. Ædes, ūrbes, aūras, cœlum, æthēra trēmūlis, ŭlŭlātibus cōmplēre. Aūdītur mœstus vāstis ŭlŭlātus in āntris. Tērrībilemque vāgas ŭlŭlātum spārgit in aūras. Crēbris fĕriunt ŭlŭlatibus aūres. *v. Gemo, Clamo, Queror.*

umbella, Ciennik/ Okołki ziół.

umber, *m.* Mießániec.

umbilicātus, Pukłásty.

umbilicus, Pępek 1. Pukiel 2. Srzodek/Guzik/ wierzchołek/ Kámyczek gládki/ Zegárá pręt/ Koniec 1.

umbilicus d ei, Południe. [tacy.

umbilicus fornicis, Kámień śklep záwierá-

umbilicus Veneris, Kozłog ziele/ Krosá 2.

umbo, *hic* Pukierz/ wydáwność/ wypukłość.

umbra, cień/ Obłudá 2. Podobieństwo / Pokrywká 2. Gość 4. Łásłuná/ Lipień/ Złáßłá 1. Nieprosżony/ Kruk morski/ Budá. Schatten. *Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant.* Virg. *syn.* ūmbrācŭla, ōrum, vel cālīgo, tēnebræ. *epith:* ōpāca, dēnsa, ōbscūra, nīgrans nēmŏrālis, sylvēstris, vīrĭdis, vīrēns, vīrīdāns, hērbōsa, frōndōsa, ārbŏrēa, flūmĭnea, frīgĭda, gĕlĭda, mōllis, grāta, dūlcis, ămœna, sĭlēns, pāllēns, hōrrēns, căva, spīssa, hūmēns, cæca, īnānis, nigra, grăcĭlis, nōctūrna, tūrpis, trĕmūla, nōctĭvăga, tērrĭfica. tēnebrōsa, trīstis, mĭsĕra, sōmnĭfĕra. *phr:* Rāmōrum ūmbræ, lātebræ, frīgus, frīgŏra, tēgmĭna, ūmbrācŭla. ūmbrōsæ frōndes. Frīgus ŏpācum, āmābile. Lūcus in ūrbe fŭit, mēdia lætīssimus ūmbra. Mājōrēsque cădunt āltis dē mōntĭbus ūmbræ. *Vide Refrigero.*

umbræ, cienie/ Duße zmárłych/ Stráchy nocne/ Chłodnik 2.

umbrācŭlum, ciennik/ Játá/ Chłodnik/ 3. Kot 2. Kápeluß. Uberschattung/ schattiger platz. *Et lenta texunt umbracula vites,* Virg. *syn.* ūmbra, vel lōcus ūmbrōsus, ŏpācus, nĕmŏrōsus, sylvēstris, ārbŏrĭbus tēctus.

umbrātĭcŏla. Pokątny. (Podły.

umbrātĭcus, Pokątny/ Domak / Niesławny/

umbrātĭlis, Prywatny 1. Pokątny/ Niesławny. Schattächtig. --- *Quantum veris umbratile distrum.* M.

umbri, *ab umber, sub* Mießániec.

umbrĭfer, cienisty. Schatten bringen. *In nemus umbriferum, coniux ubi pristinus illi.* V. *syn:* ūmbrōsus, ŏpācus, ūmbrātĭlis: ūmbrās fĕrens.

umbro, *as,* Zácimam. Schatten machen/ beschatten. *Atq; umbrata gerunt civili tempora quercus.* Virg: *syn.* inūmbro, ŏbūmbro, ŏpāco, tĕgo. *phr:* ūmbra tĕgo, ōbtĕgo. ūmbras indūco, sūfficio, præbĕo, ēxplĭco, tēxo. Lēntæ tēxūnt ūmbrācŭla vites. Spārgite hŭmum fŏliis, Indūcite fontibus ūmbras. *v. Refrigero.*

umbrōsus, cienisty.

U N

unà Pospołu/ Záraz. Mit einander zugleich *Tuquè ades inceptumque una decurre laborem.* Virg: *syn:* Simul, pariter.

una, *Nomen,* Jedná.

una eademq; *sub* Jedenże.

ūnănĭmans, Zgodny.

ūnănĭmis, Jednomyślny/ Zgodny. Einhellig/ einmüthig *Unanimes hic ore iubet flagrare docentes.* Arat. *syn.* Cōncōrs, cōncōrdī ănĭmo.

ūnănĭmĭtas, Jednomyślność/ Zgodá.

unanimiter, Jednomyślnie/ Jednostáynie/

ūnănĭmus, *idem* unanimis. (Zgodnie.

uncat ursus, sub Niedźwiedź.

uncia, unciola, Uncyá 1. 3. Pálec miárá/ Stáie 1. *& m,* Szóstak.

Unciæ partes, Uncyá 1. *& in* Częśći cáłey rzeczy/ *& sub* Lichwá.

unciæ, *as,* est pes, Stopá. *f.*

uncialis, Uncyiowy/ Ná pálec więższy.

unciaria usura, unciarium fenus, Lichwá rozmáita.

unciārius, Uncyowy/ Ná pálec.

unciatim, Uncyámi/ Po kostku.

uncĭnātus, Háczysty. uncinus, Hak.

unctio, Námázywánie.

unctio extrema, Pomázywánie 2.

unctito, *as,* Oleykuię.

unctiuscule, Tłusto.

unctiuscŭlus, Okrásżony/ Tłusty.

unctor, Smárownik.

unctorium hypocaustum, Smárownia.

unctōrius, Námázowániu służący/ Smárowániu służący/ Oleykowy.

unctŭlum, Máść. unctum, Okrásá.

unctura,

unctura, Námászywánie.
unctus ti, Námászány/ Oleykowány/Tłusty Okraszony/Gładki 5.Pomazaniec/ Bogáty
unctus m, Námászánie.
uncus, *subst*: Hak 1. 5. Ośśká/ Klucżká 1. Kotwicá / Klámká. Ein Haack. *syn:* Harpago, uncinus, hamus. *epith:* Tenax, ferreus, acutus, curvus, tridens. *v. Harpago, & Hamus.*
uncus, *adiect:* Zákrzywiony/ 2. Haczysty. Gehacket-krumm. *syn:* aduncus, incurvus, inflexus.

U N D

unda, Wodá/ Wał ná wodźie/ Zámieszánie/ Tłum/ Sok/ Kápitelow &c. Wasserwäll. *Fecerat ignipotens undis & Iapyge ferri.* Virg. *syn:* aqua, lympha, latex, flumen, fluvius, rivus, fons, vel fluctus, aestus, *epith.* Dulcis, saliens, liquida, pura, lucida, limpida, quieta, viva, properans, celeris, frigida, gelida, sonora, rapida, irrigua, coenosa, lutosa, sordida, limosa, deses, palustris, fontana torrens, fluvialis, stagnans, pluvialis, aequorea, marina, spumans, vaga, tumens, tumida. *phr:* Fluminei latices. Spumosae impetus undae. undarum cursus, lapsus, murmur, sonitus. *Vide Fluvius, Fons, mare Aqua.*
undabundus, Opływáiący.
undans, Opływáiący / Powiewáiący śię/ Wałnisty/ Weżykowáty/ Wodnowzorzysty.
undatim, Wełnisto/ Hurmem/ & in Scripto śię Wällenweiß. *Nubi ruentis nimbus undatim nigro.* (Iamb.)
undatus, Wełnisty 2. Wodnowzorzysty.
unde, Zkąd 1. 2. 3. 4. Od kogo/ U 1. Ktory. Woher. *Qui genus? unde domo? pacemne huc fertis an arma.* Virg.
undecentum, Dźiewięćdźieśiąt i dźiewięć.
undecies, Jedenaśćie kroć. Eylffmahl. *Undecies una surrexisti Zoile, caena.* Mart.
undeceni, undecim, Jedenaśćie.
undecimus, Jedenasty. Der eylffte. *Alter ab undecimo jam tum me ceperat annus.* Virg.
undecirémis, Náwá máiąca wiosel wiele.
undecunq; undelibet, Zkądkolwiek.
undeni, Jedenaśćie.
unde-octaginta, śiedmdźieśiąt i dźiewięć.
undeviginti, Dźiewiętnaśćie.
undiq; Zewsząd. Allenthalben. *Aridaque ora quatit, sudor fluit undique rivis.* Virg.
undique secus, undique versus, *ibidem.*
undisonus, Wodoszumny. Brausend. *Cogor & undisonos nunc prece adire Deos.* Ovid.
undos as, Obfituię/ Opływam/ Oblewam/ Wylewam z brzegow / Powiewam śię/ Wrzeć/ Wybuchnąć/ Zálewa/ Rozlewa. Wasserwällen machen. *Virgea suggeritur costis undantis aheni.* Virg. *syn.* Fluctuo, aestuo, inundo. *phr:* Ima exaestuat vorticibus. Mare stridet spumantibus undis. Sinuoso vortice volvitur unda. *v. Fluctus.*
undosus, Wełnisty 2. Voller Wellen/ Ungestümm. *Troja per undosum peteretur classibus aequor.* Virg: *syn:* undans, fluctuans, aestuans, aestuosus, undivomus, *phr.* undis, turgidus, tumens, sonorus.
undulata toga, Czámlet.
undulatus, Wełnisty 2. wodnowzorzysty.
une, *ab Unus*, Jeden 1.
unedo, onis, *f.* Niespliк 2. *non* Jeżowká. e corripit Verrepaeus Robert. Stephani, sed analogia produci postulat & Ioan. Ursin. produxit.

U N G

Ungaria, &c. idem Hungaria, &c.
Ungentum, prisce. Olejek.
ungo, unxi, Námászuię 1. Oleykuię/ Okraszę. Salben/ schmieren. *Ungere tela manu, ferrumq; aptare veneno.* Virg. *syn.* inungo, perungo, lino, oblino, tingo, imbuo. *phr.* ungventa spargo, perfundo, madefacio, odoro, oleo perfundere tempora sacro. Tingere succis fragrantibus artus. Nudatosque humeros oleo perfusa nitescit.
ungvedo, inis, Maść. ungvellula, Páznogietek.
unguen, inis, n. Maść 1. Okrásá/ Maź/ Klepość.
ungventaria, Aptekárká/ Aptekárska náuká.
ungventarium, *sub* Oleykowy.
ungventarius, *substant.* Aptekarz. *adiectiv.* Oleykowy.
ungventatus, Oleykowány/ Perfumowány.
ungventum, Olejek / an Maść? Salb/ wolriechend Oel. *syn.* aromata, *vel* medicamentum. *epith.* Crassum, fragrans, odoratum, odoriferum, pingve, pretiosum, salutare, salutiferum,

sum, Stile. *phr:* Bālsāmo, nārdo, ămōmo, mўrrhă stillānt, dēstillānt, tēmpŏra crīnes. Stillānt ūngvēnta căpillis. Pērfūsus ŏdōre spīrāntis ămōmi. *Vide Odor, vel Medicamen.*

ungvilla, Maśćí 1.

ungvĭnōsus, Maźisty/ Tłusty.

ungvis, ungvĭcŭlus, Páznogieć/ Kopyto 1. Hak/ Onich/ Látorośl 1. Rozánego kwiátu spodek/ Plaw 4. Bierzczak/ *& sub* Kápitelowáć. Nâgel an Fingeren/ und Füssen. *Vngvibus ora fordt fœdans & pectora pugnis.* Virg: *epith:* ădūncus, cūrvus, īncūrvus, rĕcūrvus, tĕnĕr, cāndĭdus, nĭtĭdus, ăcūtus, vūlnĭfĭcus, rĭgĭdus, rĭgēns, tĕnāx, hōrrĭdus, ăvĭdus, hāmātus, ūncus. *phr:* Lăcĕrans gĕnās, ōra sĕcāns: ăvĭdōsque tĭmēt quĭbūs hæsĕrat ūngves, īngĕmit ĕt crūdīs ūngvĭbus ōra sĕcat. *V. Lacero.*

ungvito, *as*, Námázuię.

ungŭla, Kopyto 1. Hak kátowski/ Onich. Huff/ oder Klaw. - - *Putrum sonitu quatit ungula campum.* Virg. *syn:* ūngvis. *epith:* Cōrnĕa dūra, sōlĭda, fĭssa, bĭsūlca, hāmāta, ădūnca. *phr.* Pĕdum cōrnu, ăcūmen. Pĕdes ūnci, rĕcūrvi, ădūnci.

ungulæ, Páznokty żelázne.

ungŭlatus, Páznokowáty.

ungŭlum, ungŭlus, Pierśćień.

ungvo, vis, Námázuię.

ungusius, fustŭ, uncus, Festo.

UNI

ūnănĭmus, Zgodny.

ūnĭcălămus, unĭcaulis, Nierozsocháty.

unĭcè, Jedynie/ Osobliwie.

ūnĭcŏlor, *unicolorus*, Jedney máśći.

ūnĭcornis, *adiect.* Jednorogi. *substant:* Jednorożec.

ūnĭcorpŏreus, Jednostáyny.

ūnĭcus, Jedyny/ Jednorodny/ Osobliwy/ Wyborny. Einiger. *Posse, sed appellat puer unicus, ut Polyphemi.* Juv.

ūnĭformis, Jednostáyny.

unĭformĭtas, Jednostáyność.

unĭformĭter, Jednostáynie.

ūnĭgĕna, *unigenitus*, Jednorodny.

ūnĭjŭgus, *sub* winnicá podwiązána.

ūnĭmamma, *sub* Cycek 1.

ūnĭmănus, Jednoręki.

ūnĭmŏdus, Jednostáyny.

ūnio, *is*, *sub* Ziednoczyć. Zusammenfügen, vereinigen. *Talis & uniti vox agminis aera complet.* Juv. *syn.* Jūngo, ădjūngo, cōnjūngo, cōnnĕcto, cōllĭgo, āllĭgo, *as*, cōpŭlo.

ūnio, ōnis, *f.* Ziednoczenie.

ūnio, *onis m.* Perłá/ Cebulá 1. Co ná kośćce Kośćek rzucenie nieszczęśliwe. Eine Perle. *Jurat Gallia, sed per uniones.* (Phal.) M. *syn.* Mārgărīta, bācca: gēmma. *epith:* Prĕtĭōsus, nĭtēns, cŏrūscus, Gāngētĭcus. *phr.* Gāngētis gēmma. Lăpis Gāngētĭcus. *V. Bacca, Gemma.*

unioculus, *lege unoculus.*

ūnĭsŏnus. *sub* Ná dwá głosy.

ūnistirpis, *is*, *adiect: comm:* Nierozsocháty/ *& sub* Pniak.

ūnĭtas, Jedność/ Jednákość/ Ziednoczenie/ Podobieństwo 1. Pojedynek 1. Einigkeit. *Cain cruentus unitatis invidus.* (Jamb.) M. *syn:* ŏmnis, tōta, cūncta.

unìtè, Pospołu. *uniter*, Jednostáynie.

ūnitus, Ziednoczony.

ūnĭversālis, Powszechny.

ūnĭversaliter, universè, Ogółem/ Powszechnie.

universi, Wszyscy.

universĭtas, Powszechność/ Pospolitość/

universum, Wszystko/ świat 1. świát.

ūnĭversus, Wszystek/ Ogólny. Allgemein gantz. *Hermes gloria Martis universi* [Phal.] *syn:* Tōtus, ōmnis, cūnctus.

ūnĭvĭra, *sub* Jednożeniec.

Univoca apud Grammaticos, eadem quæ Synonyma. Apud Dialecticos verò, ea sunt quorum nomen commune est, & ratio substantiæ eadem. ut hominum, equorum, &c.

ūnius & semissis, Półtora czego.

ūnŏcŭlus, Jednooki.

ūnŏmammius, *sub* Cycek 1.

unos sex, Tylko. ūnŏsè, Rázem.

unquam, Kiedy 2.

unversum, *Lucret. pro universum*

ūnum, *subst:* Jedno 1. 2.

unumquidque. Plaut: i *unumquodque.*

ūnus, Jeden 1. 2. Niektory/ Jednáki/ Sam. *bulitus in orbe* Ovid. *syn:* ūnĭcus sōlus.

unus aliquis, Ktoryś.
unus semipes, Półtorostopna miárá.
unusquisque, Káżdy z osobná.
unxor, prisce, pro uxor. Scalig.
vŏcābŭlum, Słowo/ Názwisko Ein Nahm, *Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus.* H.
Vōcāles, *apud Grammaticos literæ sunt, quæ solæ per se singulæ proferri possunt, & literam ac syllabam quin & dictionem constituunt multò magis autem Consonantibus junctæ, Sonantes.* Diomedi,
vōcālis, Brzmiący/ Głośny/ Mowiący. Hellstimmig. *Nunc te vocales impellere pollice chordas.* Tib.
vōcālitas, Głosu brzmienie.
vŏcamen, Názwisko 1. Imię 1.
vŏcātio, Wzywánie/ Pozwanie/ Powołánie 1. Záproszenie.
vŏcātīvus casus, Przyzywániu służący/ & sub Słow odmiány.
vŏcātor, Záproszonych przyzywácz.
vŏcatus, *us.* Wzywánie 1. 2. Powołánie.
vōce, W słowie, [Krzyk 1.
vōcĭfĕrātio, vōcĭfĕrātus, Wrzask/ wołánie/
vōcĭfĕro, vociferor, Wrzeszczę/ Wołam/ Pokázuię po sobie. Schreyen/ ruffen. *Nam simul ac ratio tua cœpit vociferari.* Lucr; *syn:* Clāmo, exclāmo, cōnclamo, *phr.* Vōce, vōcĭbus aūras, cœlum æthĕra, campos, dŏmum implĕo. vōcĭbus ædes cōmpleo. Aūsus vōces jactare pĕr ūmbram. implēvi clāmōre vias. *v.* *Clamo,*
vōcĭfico, Wołam 1. vŏcito, Názywam.
vŏco, Wołam 3. Przyzywam/ Názywam/ Pozywam 3. Záprászam/ Zamawiam 1. Wyzywam/ Wzywam 1. Nábawiam/ Obwiniam. Ruffen/ nennen. *Dicamus leges sociosq; in regna vocemus.* Virg. *syn:* āppēllo, ādvŏco, cōmpēllo, āccērso, acciĕo, āccio, voce vŏco. vel invito, āddūco, vel āppēllo, nōmino, nūncŭpo. *phr.* Māgnisque vŏcānt clāmōribus hostem. *v.* *Accerso Nom us.*
vōcŭla, Słowko/ Głosek.
vocula falsa, Fistuła 3. Wycrwerki.
Vōculatio, Nacz.zánie 2.
vŏla manus, Dłon środek.
vŏla pedis, *idem, &* Podeszwá 1. Dołek 2.

vŏlātĭca mulier, Czárownicá 1.
volaticus, Lotny 1. Prętki.
vŏlātile pecus, volatilis bestia, Látáiące (trzeg.
vŏlātilis, Lotny. Fliegend/ geflügelt. *Liquitque volatile ferrum.* Virg.
vŏlātūra, volatus, *us,* Latánie. Ein Flug. *Si tam præcipiti fuerant ventura volatu.* Mart: *epith;* Præceps, cĕler, cĭtus, cōncĭtus, incĭtus, cĭtātus, pērnix, rāpĭdus, sŭbĭtus, vēlox, āgĭlis, prŏpĕrus, prŏpĕrāns, præpes, ălăcer, lĕvis, trĕpĭdus, sūblīmis, cēlsus, aūdax, văgus, ēffūsus, fūlmĭneus, strīdēns, fŭgāx, āĕrius.
vŏlens, Chętny/ Łáskaw 1. Vmyślnie/ & in Przyiemny. volenter, Ochotnie.
volgiŏlum, Wał 3.
Volgivagus. lege Vulgivagus.
volgo, & volgus prisce, idem vulgo, &c.
vŏlīgo, *inis. hæc,* Kálamarz 5.
Volinia, Wołyń.
vŏlĭtes, *hi,* żołnierz lekki. (dzam.
vŏlĭto, Latam/ Przebiegam się/ Przeieżdzam.
vŏlo, *as,* Lecę 1. 2. Latam/ Bieżę 2. Jadę 4. Fliegen. *Finibus arceret, volat ille per aera magnum.* Virg. *syn.* Vŏlĭto. *phr;* āĕra, aūra, æthera, nūbĭla, æthĕrios, trāctus pēnnis, ālis, rēmigio ālārum sĕco, scindo, vērbĕro, trāno, pĕto. Pēnnās, ālas pĕr āĕra, &c. mŏvĕo, quătio. Vŏlātu pĕr inane fĕror. Mē crēdo cœlo. Pĕr, vel in āĕra, aūras, &c. pēnnis āsūrgo, labor, pērlābor. Pēnnis in āéra me libro, rigo. fĕro, tōllo, āttōllo. Vŏlāns in āltum fĕror. iter liquidum tēndo, tĕnĕo, molior. Præpĕtĭbus pēnnis ausus sē fērre pĕr aūras,
vŏlo, *onis, hic,* żołnierz dobrowolny.
vŏlo, *vis,* Chcę/ Życzę/ Żądam 1. Znáczę. Wollen. *Cantere, alternos Musæ meminisse volebant.* Virg. *syn.* Cŭpio, ŏpto, ăvĕo, ārdeo, vel plăcet, vel jŭbĕo. impĕro. *phr:* Fērt ănĭmus, ēst ănĭmus. Mēns ēst. Sic fert cōrde vŏluntas. *v.* *Placet Desidero, Voluptas*
vōlsella, włosowki/ Kleszczki bárwierskie.
volsgra, sub Nieszczsciu.
volsus, Oberwany. *voltus. idem vultus,*
vōlva, Błoná/ Mácharzyná/ Jabłka środek
vŏlūbilis, *adject.* Porączny 1. Obrotny/ Bystry 1. Prędky/ Niestateczny/ 1. Mowny wanckelbar/ leicht zu drehen. *Impubesque manus mirata volubile buxum.* Virg. *syn:* Vērsātĭlis, lēvis

lis, lĕvis, mōbilis mūtābilis, instābilis, incōnstans.
volubilis, *substant:* Powoy.
vŏlūbĭlitas. Potoczność/ Obrotność/ Niestáteczność/ Prędkość/ Prędkomowność/ Odmienność. Umlauff/ Beweglichkeit. *Fracta volubilitas capitis, &c.* Ovid: *syn:* Mōbĭlĭtas, lĕvĭtas.
volubĭlĭter, Potocznie.
vŏlŭcer, *is, adiect. m.* Lotny 1. Prędki. Schnell/ behend/ fliegend. *Interea volucer, motis conterrita pennis.* Pet Alb. *syn.* Vŏlāns, celer, vēlox, cĭtus, cōncĭtus, pĕrnix. *v. Celer.*
vŏlūcra, Gąsienicá/ Robak winnice psuiący
vŏlūcre, Latáiąca rzecz.
vŏlūcris, *adiect. comm. sæpiùs fæm.* Lotny/ Skrzydlásty/ Prętki.
volucris, *substant: f.* Ptak/ Latáiąca rzecz. Ein Vogel. *Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine pisces.* Tib: *syn:* ăvis, āles. *v. Avis.*
volucris scythica, Jarząbek.
vŏlūcrum, Błoná/ Zasłoná/ Záwićie 2.
volucrum, maius vulgo, Powoy wonny.
volvens, Schodzący/ *& sub* Stoiąc.
volvendus, Obrácáiący się/ *sub* Obracam.
vŏlūmen, Obrácánie/ Zatoki z. wał plotna/ Postaw/ Tom Kśiąg/ Kśięgá/ Księgi powrozow/ Záwikłánie. Ein Buch. item Theil eines Buchs. - - *Sinuatq; immensa volumine terga:* Virg. *syn.* Lĭber, cōdex, lĭbellus. *v. Liber, vel* gȳrus, spira, ōrbis, glŏmĕrāmen, rŏtātus. *epith:* Sĭnŭōsum, glŏmĕrātum, flexum. *v. Gyrus.*
voluntariè, voluntariò, Dobrowolnie.
vŏluntārius, Dobrowolny/ Sámorodny/ żołnierz dobrowolny.
vŏluntas, wola 1. 2. Chęć/ Sprzyiánie/ Testáment. Will. - - - *Adero, & tua si mihi certa voluntas.* Virg. *syn.* ărbitrĭum, vel mēns, ănĭmus; vel ămor, stŭdĭum, vel cŭpīdo, dēsīdĕrĭum, vōtum, ŏptātum, vel cōnsĭlĭum, prŏpŏsĭtum, sententia. *epith:* Offĭcĭōsa, prōpēnsa, lĭbĕra; prōna, ămīca, hŏnēsta. *phr:* Quæ regis imperio mōtus in corde vāgāntes. Si fert ita corde vŏlūntas. Mēns ōmnĭbus ūna ēst. Mēns immōta mănet. Nōn ūlli ēst ănĭmus strĭcto cōncūrrere ferro. *v. Desiderium, Cupido.*
voluntate, Dobrowolnie/ Z chęćią.

volvo, Taczam/ Toczę 1. Obracam/ Mieszam 1. Mćśle 1. Rozważam 1. Wártuię. Weltzen. *Volvitur Ixion, & se sequiturque fugitque.* Ov. *syn:* vŏlūto, verto, verso, mŏvĕo, ăgĭto, cōnvōlvo, tōrquĕo, rŏto: ēvōlvo, pērvōlvo. *epith:* in gȳrum, ōrbem tōrquĕo, verto, ăgĭto, cĭrcŭmăgo. *phr:* vōlvēndo ducĕre. Mănĭbus sūbvōlvĕre sāxa. Huc illuc vōlvēns ŏcŭlos.
volvola, Robacz winnice psuiący.
volvolus, Gąsienie 2. Walz.
volvor, Taczam się/ Toczę się; Kręcę się.
volvox, *ōcis, m.* Gąsienicá/ Robak winnice psuiący.
vŏlūp, *volupe est* Rozkosz 2. Lubię co.
vŏlūptābilis, Rozkoszny 1. Ućieszny/ Przyiemny
voluptarius, *subst.* Rozkosznik.
vŏluptārius, *adiect.* Rozkoszny 2. Lubieżny 1. 2. Pieśćliwy/ Rozkoszuiący.
vŏluptas, Rozkosz 1. Ućiechá/ Kochanie/ Naśienie. Wollust *Si qua voluptatis: nec tacuisse tuos.* Prop. *syn:* Lætĭtia, gaudium, vel lĭbido, lūxŭries lūxus, dēlĭciæ, lāscĭviæ. *epith.* Blānda, fāllāx, brĕvis, nōxia, īnfāmis, mĭsĕrānda, tūrpis, prōdiga, scĕlĕrāta, dāmnōsa, dūlcis, læta, grāta, ămīca, jūcūnda, suāvis: ĭnānis, īnsĭdĭōsa, ōbscœna, mălĕsāna. *phr:* Tūrpes dēlĭciæ, illĕcĕbræ. Măla mēntis gaudia. Blāndæ vitæ lēnōcĭnium. Vŏlūptātis fāllāces blānditiæ. Vīrtūti ĭnĭmīca vŏlūptas: hōstis hŏnēsti, ēsca mălōrum. Scĕlĕrum māter, gĕnitrix. Dēsĭdiæ nūtrix, māter, fīlĭa. Cūrārum ignāra ēnervāns vīres. *v. Gaudium, Libido, & Luxuries.*
vŏluptĭficus, Rozkoszny 1.
voluptor, aris, Rozkosz mam/ Rozkosznie żyię.
vŏluptuārius, *substant:* Rozkosznicży. *substant: voluptuor, idem voluptor.*
voluptuosè, Rozkosznie.
vŏluptuōsus, Rozkoszny 2. Lubieżny 2.
vŏlūtābrum, Walánia mieysce. Kaatlachen
volutabrum pulvereum, Piaskownia ptaszá.
vŏlūta, *æ,* Zwiiánie 1. volutaris Kćłużány.
vŏlūtātim, Kuláiąc/ *sub* Toczkiem.
vŏlūtātio, volutatus, *us.* Taczánie 1. 3. Walánie/ Cielesność 3.
vŏlūtātus, *ti. tr.* Biegły.
vŏlūto, Taczam/ Czołgam się/ Rozważam 1. Myślę 2. Weltzen. *v. supra Volvo.*

volutor, Tacżam ſię/ Walam ſię/ Opadam/ & in Wártuię.

vŏlūtus, m, Czołgánie. Gewelßen.

volvŭlus, ſub Rolká 1.

vōmer, & vomis, ĕris, m. Lemieß/ Rádło. Ein Pflugeiſen. Vomeris obtuſi dentem, &c. Virg. epith: ūncus, fērrĕus, prēſſus, rētūſus, ōbtūſus, dūrus. phr: ărātri dēns. vōmĕris dūrus dēns, fērrum. v. Aratrum.

vŏmĭca, Wrzedźienicá/ Wrzod 2. Skázá/ Dźiub/ Żyłá kruſzcowa/ & tr Mießek pieniężny.

vŏmĭcus morbus, Niezleczyſty/ Wrzedźienicá

vomitio, Womit 1.

vŏmĭto, as, ſub Womitowáć.

vomitor, oris, Bluy.

vŏmĭtŏrium, Bramá 1. & ſub Dźiwowiſko 1.

vomitōrius, Womitowy.

vŏmĭtŭrio, Zwila mi ſię/ Womitowáć mi ſię (chce.

vŏmĭtus, m, Womit 1. 2. & pro adiectivo. In Brzydki/ & Smrod 3.

vŏmo, ſub Womitowáć 1. Rzygáć ſię lud. Sich erbrechen/ übergeben/ ſpeyen. Purpuream vomit ille animam, &c. ēvōmo, ējĭcio, ējēcto, ēgĕro, ērūcto, vōmĭto, rĕvōmo, rējĭcio, rējēcto: rĕmitto, ĕffle. phr: Rejectānteműque crŭēntas ōre dăpes, ēt frūſta mēro glŏmĕrāta, vel cōmmiſta, vŏmēntem. Nōn sĕmel ēſt ſtŏmăcho nausĕa făcta mĕo. Miſtam ſpūmis vŏmit ille crŭōrem.

vŏpĭſcus, Bliźniak.

VOR

vŏrācitas, Obżárſtwo.

voraciter, Łákomie.

vŏrāginōſus, Przepáśćiſty/ Wirowáty.

vŏrāgo, Wir/ Przepáść 1. Topiel/ Przerwá/ & tr. Żárłok. Ein Wirbel/ tieffer Schlund. Turbidus hic cœno vaſtaque voragine gurges. Virg. ſyn: Bărāthrum ăbyſſus, gūrges, tēllūris hiātus. epith: immānis, tĕtra, ōbſcūra, ŏpāca, cālīgāns, cæca, prŏfūnda, īma, ālta, īngēns, ſtŭpēnda, hōrrida, hōrrēnda, hōrrĭbĭlis. phr: Spĕcus īngēns. Vāſta vŏrāgine gūrges. Cæca vŏrāgine faūces. v. Hiatus, Gurges, Charybdis, Barathrum.

voratio, Catul. corr. Vocatio.

vŏrātrina, Przepáść 1.

vŏrax, Obżárty/ Nienáſycony/ żárłiwy/ Fraſſig. Huic uſura vorax avidumq; in tempore fœnus. Luc. ſyn: ĕdāx, hēllŭo, gŭlōſus. v. Guloſus.

vŏro, żrę/ żerpię 1. Freſſen/ verſchlingen. Circum & rapidus vorat æquore vertex. Virg. ſyn: Dēvŏro, sŏrbeo, ăbſŏrbeo, dēglūtio, ĕdo, ēxĕdo, pĕrĕdo, cŏmĕdo, māndo, dēpāſcor, hēllŭor, cōnſūmo, ăbſūmo. phr: ăvĭdo, vŏrāci dēnte, ōre hiānte, pătŭlo, pătēnti dīrĭpio, lăcĕro, dīlăcĕro, cōnvēllo, māndo. Faūcibus invādo ſiccis, ăvĭdam in ălvum, dēmitto, īmmitto, dēmērgo. Dīlăpĭdat patrias hēllŭo tūrpis ŏpes. v. Abſorbeo.

verſa facundia, i. Poetica ſub Wierß 1.

vorsōria, Żaglowa liná.

vorſura. vorſus priſcè. idem verſura, verſus.

vortex, Wir/ Wicher. Ein tieffer ſchlund/ Wirbel. Proluit inſano contorquens vertice ſylvas. Virg. ſyn: Tūrbo, vel gūrges, vŏrāgo. epith: Viŏlēntus, răpĭdus, præcēps, răpāx, tōrtus, cōntōrtus, īntōrtus, ſĭnŭōſus, tūrbĭnĕus, ſŏnōrus. v. Gurges, Charybdis.

vortĭcōſus, Kręcący ſię/ Wirowáty.

vos, Wy. Vos, an rectè uni dicatur? Et, Voſipſe? Ibidem.

VOT

vōta exſecrantia, Przeklęctwo.

vota nefaria, Czáry.

vōtīta, f. à votitus. adiect. Poślubiony.

vōtum, ślub/ 1. ślubne záwieſzenie/ Żądánie/ Pożądánie/ Záwieſzenie 2. Ofiárá [illegible] ſub Moy ty/ & ſub Pożądány. Gelübd/ Verſprechung. Romulus & votis occupat [illegible] [illegible]. v. ſyn: Prōmĭſſum, vel dōnārium, vel ŏp[illegible]tum, dēsīdĕrium. epith: Pĭum, sōlēnne, ſacrum, [illegible]ctum, irrĕvŏcābĭle, īnvĭŏlābĭle, sūpplĕx, [illegible]. Pro deſiderio, Cŭpĭdum, păvĭdum, ăvārum. [illegible] Vōtum, mūnus. Vōti mūnus, dēbĭta, vinc[illegible] Vōtīvæ prĕces. v. Oro, Deſiderium.

vōtus, adiect: Poślubiony, Verlobt.

vŏveo, ślubuię co Bogu/ Wydáię ſię zá [illegible]go/ Obiecuię 3. Żądam 1. Życzę. Gelüben/ Gelübd thun/ verſprechen. [illegible] ſpolium, corruit ille lobi. Prop. ſyn: Prōmitto, [illegible] ŏpto, dēsīdĕro, vel dēvŏvĕo, cōnſecro, dīco, [illegible] phr. Vōtum făcio, nūncŭpo, cōncĭpio, sūſcĭpio, căpēſſo, fĕro, dīco, vŏvĕo. vōto ŏblīgo, ŏbſtringo dāmno.

vōx, Głos 1. 2. 3. 4. 5. 6. Słowo. Stimm[illegible] Sammlen.

ſummiſſa fugiens voce clientis opem. Ovid: *ſyn:* vērbum, sŏnus, vŏcābŭlum, lŏquēla, sērmo, ōrātio. *epith:* Cănōra, ăcūta, trĕmŭla, rĕsŏnans, tĕnŭis: blānda, ſvāvis, clāra, ālta, raūca, sūmmiſſa, fūſca, cōnſcēnta, grăvis, āſpĕra, intērmiſſa, inclīnāta, mŭlĭēbris lāngvēns, vīrilis, făcūnda, dĭſērta, fēſtīva: mĭnāx, trūx, rĭgĭda, fĕrōx, ātrōx, ſŭpērba, tĕmĕrāria, īnsāna, ēffĕra, āſpĕra, mŏlēſta, tūrpis, flēbĭlis, quĕrŭla, mœſta, trĕmens, tĭmĭda, lacrўmōſa, lūgubris, dēmiſſa, mĭſĕrānda, sūpplex. *phr:* vōcis sŏnus, mūrmur, clamor. vōcis, lingvæ ūſus, pŏtēſtas. vōcālis sŏnus. *v. Loquor.*

ūpĭlio, Owczarz,

ūpŭpa, Dudek 1. Mlot,

U R

ūræum, *Gr.* Koſolowe ſtráwá.

ūrănŏgnōmon, *Gr.* Duchowny 5.

ūrănŏpŏlis, *f. Gr.* Niebo 2. (ſtáiący.

ūrănŏſcŏpus, *Gr.* Niebowid ryba/ Rozmyſ-

urbanātim, Po mieyſku. urbanè, żártownie.

urbānĭcus, Mieyſki

urbānĭtas. Obyczáyność/ Vkłádność/ żártowność/ żart/ Mieyſki żywot/ *ſub* Mieyſki.

urbānus, Obyczáyny/ żártowny/ Vkłádny/ Mieyſki/ Gálánt/ Domak/ Mieſzczánin. Stattiſch/ höflich. *Hic tibi comis & urbanus liberq́ videtur.* H: *ſyn:* Cīvīlis, cīvĭcus, ūrbis incŏla, vel lĕpĭdus: mĭtis, āffabĭlis, bĕnīgnus.

urbicăpus, In Burzyćiel.

urbĭcārius, urbicus, Mieyſki.

urbina. æ. Plaut: corr: Verúina.

urbs, Miáſto. Eine Stadt *Condidit hic varias munitas turribus urbes.* Virg: *ſyn:* ōppĭdum, cīvĭtas: mœnia, ārces. *epith:* Tūrrĭgĕra, tūrrīta, clāra, āntiqua, nōbĭlis, dīves, flōrēns, sūpērba; pŏtēns, cĕlĕbris, insignis, māgnĭfĭca, ſplēndĭda āmœna, bēllĭca. Mārtia, Māvōrtia, bēllātrix, inēxpūgnābĭlis, ĭnāccēſſa, indŏmĭta invīcta. *phr;* Sĭtu āmpla, clāra, ēxcēlſo ſtānt in vērtice mōntis. Mœnĭbus, mūris, ārcĭbus, tūrrĭbus, ārdŭa, cīncta, præcīncta, circumdāta, vāllata, mūnīta, inēxpūgnābĭlis: Tēmplis inclўta. Cĕlebri hōſpĭta pōrtu. Dŏmĭbus dĕcŏrāta sŭpērbis. Pŏpŭlōſa vĭris, pŏpŭlo frĕquēns. Sŭpērba fŏro. Lēgĭbus æqua. Dīves ŏpum, ŏpĭbus pŏtēns. Pāce flōrida: hōrrĭda bēllo. Mērcĭbus vĭgēns. Stŭdĭis aſpērrima bēlli. Tēmplis rēllĭgiōſa pĭis. Tērrārum ūrbĭum dĕcŭs, căpŭt, princēps.

urbum aratri, vel in aratre. Najad.

urbus, Zákrzywiony 5.

urceŏlāris, Kruzykowy/ & Pomurne źiele.

urceŏlus, Kruzyk/ Dzbánek/ Malewká.

urceus, *urceum,* Wiádro/ Kruzek/ Malewká Ein Waſſergeſchirr. *Hanc tibi virtutem fractâ facit urceus anſa.* Mart.

ūrēdo, Palenie 2: Zágorzenie 2. Strzeżogá/ świerzb 1. Der Brenner.

ūrendus, Spalenia godny.

ūrēter, *ēris. m. Gr:* żyłá urynna.

ūrētĭcus, *Gr: ſub* Vryny ćieczenie.

urgens Nálegaiący/ Gwałtowny/

ūrgĕo, Nálegam/ Przynaglam/ Dokuczam/ Przę/ Popieram/ Dogrzewam/ Przyćiſkam Konam co/ Popycham/ Pilnie robię/ Náćieram ná kogo/ Domagam ſię/ Przynuká/ Idźie rym ná mię/ Goruie 5. Vćiſkam. Treiben/ ängſten/ anhalten. *Vrgebam & tetrâ curas ſolabar aniles.* Virg. *ſyn.* Prĕmo, insĕquor insēctor, inſto, cōmprĭmo, vel impēllo, ădĭgo, cōgo, vel ēxăgĭto, vēxo.

urgeor, Ciężko mi/ Ciáſno mi/ Nágába mię.

ūrīca, Zágorzenie 2. ūrīgo, Palenie.

ūrīna, Vryná. Harn/ Brunß/ Piſſe. *Auribus atque oculis concepta urina movetur.* Juv. *ſyn.* Lōtĭum. *epith:* Fœda, tūrpis, grăvĕŏlēns, ŏlēns.

urina genitalis. *ſub* Naśienie

urinæ ſtillicidium, Vryny trudność.

urīnārius, Vrynny.

ūrīnātor, Nurek 2. ūrīnātrix, *ſub* Nurek.

ūrīno, *as.* Nurzam ſię.

ūrinor, *idem.* & Nurkiem pływam.

ūrna, Wiádro 1 Loſowy ſtátek/ wodny ſtátek/ Woтowa ſkrzyneczká/ Wiádra ćwierć Koſz/ Truná / & *ſub* Relikwiarz. Ein Waſſer-Eymer. *Veſtaleſq; urnas & Tuſcum fictile mutat.* Perſ. *ſyn.* ūrcĕus, hydria, ăqualis, āmphŏra, vās. *v. Vas.*

urna Romana *ſub* Korcá Krákowſkiego

urnālis, Wiádrowy. (ćwierć.

urnārium Wiádrowy ſtoł/ Pomywadlnik.

ūrnŭla Wiadetko/ Dzbanek.

ūro, Palę 1. Pácze 1. 2. Dogrzewam/ Suſzę 1. 2. Dokuczam/ Powarzył/ Przykrzę ſię/

Trapię/ Vćiſkam/ śjekę 1. Pożeram/ świe trzbi mię/ Przyświecam. Brennen. *Vrit enim campum lini seges, urit avenæ.* Virg. *syn.* exūro, ădūro, cōmbūro, pĕrūro, crĕmo, tōrrĕo, inflāmmo, īncēndo, sūccēndo, cōncrĕmo. *phr:* Flāmmis, īgne, īgnĭbus, dēlĕo, ăbŏleo, ābsūmo, cōnsūmo, ēxtingvo, dīrŭo, īnvōlvo, ēxuro in cinĕrem, făvīllās vērto, rĕdĭgo, in īgnem mūto. S. *Incendo.*

ūrŏgallus, Glußec.

ūrŏpўgion, *Gr.* Guzicę.

ūror, Gorąco mi/ Dogrzewa mi/ Mártwę/ Skomá mi/ ćieleśną pokuśę ćierpię. Verbrennen. *Vreris ipse miser: quod si non pulchrior ignis.* *syn:* ēxūror, ădūror, &c. S. *Uro.* ārdĕo, ēxārdĕo, ārdēsco, ēxārdēsco: flagro, dēflagro. *phr:* Flāmmis, īgnē dēlĕor, ăbŏlĕor, &c. īgnĭbus pĕrĕo, cădo. S. *Flammesco, Ignis, Ardeo.*

urpĭces, *his ab Vrpix.* Broná.

urruncum, urruncus, Zdźbłá wierzch.

ursa, Niedźwiedźicá.

ursa maior, Woz niebieſki. Himmels-Zeichen/ Heerwagen. --- *Glacialis portitor ursæ.* S. *syn:* Pārrhăsis, Cўnŏsūra, Hĕlĭce, Ārctos. *epith:* Pārrhăsia, Erўmănthis, Mænălis, Lўcāŏnia, Hўpērbŏrea, Scўthĭca, glăciălis, gĕlĭda, nĭvōsa, frīgĭda. hўbērna, æthĕria, cœlĕstis, pigra. *phr:* Quæ nōctūrna sŭo sўdĕre vēla rĕgit. Sīdŏnĭis fīdīssima naūtis. S. *Arctos.*

ursa minor. *ibidem.* & *in* Gwiazdá żeglárſka.

ursibrancas Barßcz.

ursīnus, Niedźwiedźi.

ursŭlus, Niedźwiadek zwierzę.

ursus, Niedźwiedź. Ein Beer/ Bärin. -- *Rictu caput asperat ursa.* Virg. *epith:* īnfōrmis, trūx, răpĭdus, tērrĭbĭlis, sævus, fĕrus, fĕrōx, īmmānis, ăvĭdus vŏrāx, răpax, vīllōsus, ūngvĭbus ārmātus, mĭnāx. *phr.* ănĭmātus ūngvĭbus, ūngve mĭnāx. Sўlvis lătĭtāns.

ursus mellivorus, Bártnik 2.

urtīca, Pokrzywa 1. 2. 5. Pław. Brenn-Nessel. *Hæc tetigit, Gradive, tuos urtica nepotes.* Juv. *epith:* Mōrdāx, āspĕra, ăcūta, pūngēns, ā-(cris.

ūrūca. Gąśienicá.

uruo, as, Podnoßę i ſpußczam.

ūrus, Tur. *Vruum,* Viſſd.

uruus. Zakrzywiony 5.

ūsia, *æ,* Gr. Jſtność.

ūsia, *æ,* *Latinum.* Robacy w świniách.

ūsio, ōnis, *f.* Vżywánie 1. Rozchod/ Potrze-[bá.

ūsĭtātē, Zwyczáynie.

ūsĭtātus, Zwyczáyny/ Poſpolity. Gebräuchlich. *Non usitatis Vare potionibus.* (Jamb,) H.

ūsĭtor, *aris,* Vżywam 2.

uspiam, usquam, Gdźie 4.

usque, Aż 1. 2. Poty 1. 2. Bez máłá/ Bárzo/ Prawie/ Dłużey/ Nieprzeſtáie. Biß.

usquequaque Wßędy.

usquequo, Poki 1. Aż 1.

ustio, Palenie 1. Opał/ Kauteryzowánie.

ustor, Pálacz/ Grubarz 2.

ustrīna, Zglißcze.

ustŭlandus, Spalenia godny.

ustŭlātus, Opalony.

ustŭlo, Palę 1. Spalić 1. Nadźierzáwię.

U S U

ūsuālis, Vżywálny/ Rozchodowy. (wcá

ūsuārius. *adiect:* Vżywálny. *subst.* Dźierżawcá

usucapio, *is,* Dawnośćią używánia práwo dostáię.

usucăpio, ōnis, Dawność używánia práwa

usufructuārius, Dźierżawcá 2. Pożytek bio-

usu fructus, Wytrzymánie. (racy

ūsūra, Vżywánie 1. Życie 1. Lichwá 2. Wucher. *Hinc usura vorax, avidumq; in tempore fænus,* L. S. *Fænus.*

usura centesima, Dodrans, Quincunx, Semissis, Sextantaria, Vinciaria, &c. Lichwá

usuraria pecunia, Lichwá.

ūsūrārius, *adiect:* Lichwiárſki/ Pożyczálny

usurārius, *substant.* Lichwiarz. Wucherer. *Alcmenam uxorem cepit usurariam.* (Ia.) Pl. S. Fænerator.

usurpātio, Náżywánie/ Miánowánie/ Vżywánie 1. Wſpominánie/ Dawność trzymánia przerwánie.

usurpatus, Zwyczáyny.

usurpo, Vżywam 2. Mawiam / Wwięzuię ſię/ Przywłaßczam/ Dawność trzymánia przerywam/ Náżywam. Brauchen. *Usurpare oculis nec voces concernere suemus.* L. S. ūtor, frĕquēnter ūtor, vel īnvādo, sĕcūpo.

ūſus, *us*, Užywánie 3. Zwyczay/ Pożytek/ Społeczność/ ćwiczenie/ Potrzebá/ Poſtępek 3. Rozchod. Brauch/ Gewohnheit *Tempora diſpenſant uſus, & tempora cultus. Ped ſyn*: Mōs, cōnſvētūdo, vel expěriēntia. *&. Aſſveſco*.

U T

ut, Aby/ Aż/ Ják 1. Jáko 2. 4. 5. Jáko kiedy/ Jle 1. Kiedy 2. że 2. Skoro 1. Chociaby/ Boday mię. Daß/ damit/ auf daß.

utcunque, Jákokolwiek/ Jáko ſię tráfi/ Kiedykolwiek 1. Gdziekolwiek/ Ponickąd.

ūtens, utentior, Używálny.

ūtensīle, *vel* utenſilia, *ium*. Sprzęt/ żywność.

ūtěr, *tri*, żywot niewieśći.

ūter, *utrū, m. ſubſtant.* Rubel ſkorzány/ Wor ſkorzány. Leder/ Sack.

ūtěr, *utrius, m. adiect.* Jeden ze dwu/ Ktory ze dwu 1. 2. Welcher unter zweyen.

ūtercŭlus, Brzuſzek/ Mácharzyná.

ūtercunq; Ktorykolwiek ze dwu.

ūtěrīnus, Polbrat/ & Rodzony.

ūterlĭbet, Ktorykolwiek ze dwu. Wechen von zweyen man will.

ūternam? Ktory ze dwu 1. 2.

ūterq; Obá/ Jeden 3. Beyde.

ūtervis, Ktorykolwiek ze dwu. Allbeyd.

uterum, żywot niewieśći.

ūtěrus, Wnętrze 2. żywot niewieśći. Ein Bauch/ Gebähr-Mutter. *Semina fert utero, conceptaque crimina portat. C. ſyn*: Vēnter, ālvus, viſcěra, īlia. *&. Venter.*

ūtī, Aby 3. Jáko 4. Damit.

ūtibilis, Używálny/ Pożyteczny/ Przygodny.

ūtilis, Pożyteczny/ Dobry 3. Nützlich. *Ver adeò frondi nemorum, ver utile ſylvis.* Virg. *ſyn*: Cōmmŏdus, āccōmmŏdus, ōpportūnus, āptus, idōněus, sălūtāris, sălūtĭfer.

utĭlĭtas, Pożytek/ Używánie. Nutzbarkeit. *Atq; ipſa utilitas juſti prope mater & aequi.* Hor: *ſyn*: Cōmmŏdĭtas, ōppŏrtūnĭtas, cōmmŏdum, ūſus, frūctus, lūcrum, quæſtus, ēmŏlŭmēntum. *epith.* Māgna, ingēns, pārva, ēxĭgŭa, tĕnuis, prīvāta, pūblĭca, cōmmūnis. *phr*: ūtĭlĭtātis ŏpes, bŏna.

utĭlĭter, Pożytecznie. Nützlich.

ūtĭnam, By/ Boday/ Boże day to. O daß/ wolte Gott. *O utinam tunc cum Lacedamona claſſe petebat.* Ovid. *ſyn*. O ūtĭnam! O sī! quam vēllem! Dī fāciant, Dii prěcor, hōc jŭbeānt. Hōc prěcŏr. Fātă sĭnānt. Dii tibi dēnt, fāxit Dĕus.

ūtĭque, Wżdam/ Bez wątpienia/ Przynamniey.

ūtis, *idis, f. Gr.* Drop.

utis, *inos, Gr. ſub* Obádwá.

ūtitor *pro* utitor, *ſub* Używam 2.

ūtor, Używam 2. Záżywam/ żywię ſię 2. Stawiam ſię 4. & *ſub* Záżyć czáſu. Gebrauchen. *Vtimur exemplū ut non pejora ſuperſint* Juv. *ſyn*. ūſūrpo, ādhĭbeo: vel pōſsĭdeo, ōbtĭneo.

utor fruor, Záżywam.

utpote *ſub* Jáko człowiek/ Ponieważ.

ūtrārius, Wodnik. & *ſub* Rubel 2.

ūtrĭbĭ, Ná ktorym mieyſcu.

ūtrĭcŭlārius, Gáydá.

ūtrĭcŭlus, Kázub/ Brzuſzek/ Mácharzyná/ Łupiná/ Szupinká/ Gryz 1.

vtrinde. *Cato apud Cariſ. 1. ex utra parte duabus poſitis. ſub* Przyiaćielſtwo.

ūtrinq; Z obu ſtron/ Ná obu ſtronach. Beyderſeits. ūtrō, W ktorą ſtronę.

utrōbi, utrūbi, Ná ktorym mieyſcu.

utrobidem. *Plaut. 1. in eodem utroq; loco. Lamb.*

utróque, utroqueverſum, Ná obie ſtronie.

ūtrum, Jeżli/ Jza/ Bądź to/ & *ſub* Li. Ob.

utrumcunq; Bądź to/ bądź owo.

ūtrumlibet, utrumvis, Jedno ze dwoygá/ Bądź to bądź owo.

utrumnam, Jeśli 1.

U V

ūva, Grono/ Jágoda 2. ślinne iágody/ & *ſub* Członek 2. Weintraube. *Duceret apricis in collibus uva colorem.* Virg. *ſyn*: Rācēmus, bōcrus, *figur*: vītis, vīnĕa, vīndēmia, vīnum. *epith.* Răcēmĭfĕra, rŭbēns, rūbĭcūnda, pūrpŭrĕa, ātra, nīgra, pīcta, dūlcis, mītis, sāpŏra, læta, grāta, tĕnĕra, tŭmēns, tŭmĭda, tūrgĭda, tūrgēns, grāvĭda, sūſpēnſa, pēndŭla, pēndēns. *phr*: Vitis frūctus, fœtus, pīgnŏra, mūnĕra. *&. Vindemia.*

uva apum, Roy pſzczol.

uva creſpina, uva ſpina, Roſmarki.

uva lupina, Psinki/ Wronie oko.

uva paſſa, Rozynká. ūveſco, Wilgnę.

uvidus, Wilgotny/ Mokry. Feucht/ naß.
Uvifer, Jágodorodny. Das Trauben trägt.
vulga, Torbá.
vulgāris, Podły/ Pospolity 1. 2. Gemein.
Vulgāritas, Pospolstwo.
Jejunus stomachus rarò vulgaria temnit. Hor. *syn:* Pŏpŭlāris, plēbēius, cōmmūnis, trītus, frĕquēns, quŏtīdiānus, pērvāgātus, nōn rārus.
vulgāriter, Po prostu.
vulgārius, Pospolity 3.
vulgator, Wyjáwiácz.
vulgātus, Pospolity 1. 5. Sławny.
Vulgivaga Venus, Nierząd 3.
Vulgĭvăgus. Biegun 1. Pospolity 3. Podły.
vulgo, *as.* Rozgłaszam / Wydáię kśięgi / Spospolitowáć/ Mieszam 1. Nierzadu pá- trzyć. Außkünden/ laurbar machen. *Rumpere & obductum verbis vulgare dolorem.* Virg: *syn.* Dīvūlgo, ēvūlgo, pērvūlgo: dīspērgo, dīssēmĭno, spārgo, dīssĭpo. *phr:* In vūlgus, īn pŏpŭlum spārgo, ēdo.
vulgò, Pospolićie/ Wszędy/ Jáwnie. Gemeinlich. *Occidet, Assyrium vulgo nascetur amomum.* V. *syn:* Pāssim, ŭbīque, pălam, ăpērtē: vel sæpè, sæpĭus, plērūmque, crēbro, frĕquēnter.
vulgor, vulgatur, Przyrzuca się/ Spospolitowáło się.
vulgus, *n: & m.* Pospolstwo/ Motłoch/ Podły/ Pospolity. Das gemeine Volck/ Pöbel. *Tum studio effusæ matres & vulgus inerme.* Virg: *syn:* Tūrba, plēbs, pŏpŭlus. *epith:* Incaūtum stŏlĭdum, ignōbĭle, incērtum, mĭsĕrābĭle, ĭnērs, mĭsērum, īnfīdum, mălīgnum, prŏfānum, indōctum, rŭde, mōbĭle dēmēns, ănceps, mūtābĭle, vīle, ĭnīquum, hŭmĭle, īnstābĭle, prŏcāx, vărĭābĭle, trĕpĭdum, incōnstāns, rĕbēlle. *phr:* Nōn trăctābĭle vūlgus. Quŏd nūnc hūc, nūnc flēctĭtur īllūc. *v. Plebs.*
vulnĕrārius, *adiect:* Ranny 2. Bárwierski.
vulnĕrarius, *subst.* Bárwierz
vulnĕratio, Zránienie.
vulneratus, Ranny 1.
vulnĕro, Ránię/ Obrázam 2 Przerażam/ Lżę Verwunden. *An potius peream, quam crimine vulnerer isto.* Ovid: *syn:* Saūcio, læ̆do, vĭŏlo. *phr* Ēnse, fērro, fūste, fĕrio, pērcŭtio, īco, cædo. Vūlnus īnfligo, incŭtio, dō, fĕro, ĭnfĕro. Vūlnĕre. vūlnĕrĭbus cōrpus ... vĭŏlo, fĕrio, fŏdio, cōnfŏdio, gĕro, fœdo, rūmpo, lăcĕro, ŏccīdo. Dāre cūspĭde vūlnus. Glădio pērfrĭngĕre pēctus. *v. Vulnus, Transfigo, Latero & Occido.*
Vulnificus, Raniący. Das Wunden macht.
vūlnus, Rána 1. Náćięćie / Skrobina / Szczerbiná/ Obrázá/ Szkodá/ Żal/ Utrápienie/ Grzech/ Gniew. Wunde. *Affixæ venis, animasq; in vulnere ponunt.* Virg. *syn:* Plāga, īctus: vĭbēx, ŭlcus, cĭcātrīx. *epith:* īmmĕdĭcābĭle, mōrtĭfĕrum, lēthāle, crūdēle, ăcērbum, trīste, ātrōx, īmmāne. ēxĭtĭāle, īnfēstum, sāngvĭnĕum, crŭēntum, ātrum, fœdum, sævum, dīrum, līvēns, căvum, ăpērtum, pătēns, hĭāns, hĭūlcum, grănde, īngēns, grăve, vĭŏlēntum, īnhŏnēstum, nōbĭle, clārum, Mārtĭum, īnflīctum. *phr:* Vūlnĕris īctus, dŏlor, āspĕrĭtas, lēthāle mălum. Vūlnĕris ōs, hĭātus, cĭcātrix, sănĭes, crŭor. īnfixum strīdet sūb pēctŏre vūlnus. Vīx făcta fērro. Sūōque Mārte cădunt sŭbĭti pēr mūtua vūlnĕra frātres. Heū pătĭŏr tēlis vūlnĕra făcta mĕis? Īcta grăvi tēlo cōnfŏssăque vūlnĕre māter. *v. Vulnero.*
vulnuscŭlum, Ranká.
vulpes, & vulpēcŭla, Lis 1. 2 & tr: Chytry Ein Fuchs *Astuta ingenuum vulpes imitata leonem.* Hor. *epith:* āstūta, dŏlōsa, caūta, văfra, cāllĭda, vērsūta, fāllāx, săgāx, sōlērs, īnsĭdĭātrix, sæva; prædātrix, ăvĭda, răpāx.
vulpĭnor, *aris.* Łaszę się.
vulpīnus, Lisi/ Chytry tr.
vulpio, onis, Chytry tr.
vulsūra, Obrywánie/ Rwánie / Skubienie.
vulsus, *a,* Obrywánie.
vultĭcŭlus, Twarzyczká.
vultuōsus, Twárzy postáwney/ Niewesoły.
vultur, *ŭris, m. & vulturio, onis.* Sęp & tr: Dziedzictwá zábiegácz. Ein Geyer. *Porrigitur utroq; immanis vultur adunco.* V. *syn.* Vŭltŭrĭus. *epit:* ĕdāx, ăvĭdus, răpāx, prædo, prædātor, vŏrāx, ŏbscœnus, dīrus, sævus, vēlōx, mōntānus, Caūcăsĕus, Prŏmēthēius. *phr:* Rōstro īmmānis vūltur ădūnco. Ūngvĭbus ădūncis mĭnāx. Cōnsūmēns cōrpŏra vūltur. Prædātor ădūncis ūngvĭbus, et dūro dīcērpēns vīscĕra rōstro. *v. Tityus.*
vultŭrīnus, Sępi. *Valtŭris. u,* Sęp.
vultŭrīnus, *substant.* Sęp/ Porywácz/ Drapieżcá/ Kostek rzucenie nieszczęśliwe/ Rut
vultŭrius, *adiect;* Sępi.

vultur-

vulturnus, Wiátr wschodnemu poboczny ku południu.

vultus, m. & Vultum, n. prisce. Twarz 2. Angesicht. *Certior in nostro carmine vultus erit.* Matt. *syn:* Făcies, ŏs. *plur:* ōră, frōns, ăspectus. *epith:* Dĕcōrus, vĕnūstus, fōrmōsus, pūlcher, insignis, rŏsĕus, nĭtēns, lætus, hĭlăris, sĕrēnus, blāndus, mŏdēstus, hŏnēstus, ingĕnuus, bĕnignus, dēfōrmis, fœdus, tūrpis, hōrrēndus, mĕtŭēndus, mĭnax, sĕvērus, tōrvus, fĕrus, tĕrrĭficus, īrātus, sāngvĭnĕus, ārdēns, ignitus, trīstis, mœstus, jŭvĕnīlis, vĕrēcūndus. *phr:* Vūltus dĕcŏr, vĕnūstas, dĕcus, mŏdēstia, mājēstas, hŏnōs. *V. Facies, Frons, frontis. Os, oris.*

vulva, żywot niewieśći/ *an* Wymię ?

ŭvor, ōris, m. Wilgotność.

U X

uxor, Żoná/ Sámicá. Ein Eheweib/Ehegemahlin. *Quaeritis ? uxori nubere nolo meae.* Mart. *syn:* Cōnjūx, spōnsa. *epith.* Chāra, ămīca, ămāta, dīlēcta, vĕnūsta, fōrmōsa, căsta pūdīca, fīda, fīdēlis. *phr:* Tōri, thălămi, cōnsōrs, sŏcia, partĭceps. Jūncta cōnnūbio. Vīnclo sŏciata jŭgāli.

uxorcula, żonká/ *sub* żoná.

uxorculo, as, sub Zgwałćić 4.

uxorium, *sub* Bezżeństwo.

uxorius, żonie dogadzáiący/ żonin/ Niewieśći 2. Des Eweibes/ weibisch. *Pulchramque uxorius urbem.* Virg: ŭxōris ămāns, ŭxōri ăddīctus.

X

Ab hac litera inchoata vocabula, omnia Graeca sunt.

X *literae species, sub* Krzyż 1.

xanthium, Gr: Rzep 2.

xĕnăgōgus, Gr: Przystaw.

xĕnium, xĕniŏlum, *i.* Gr: Podárek 1. Poczesne. Ein Ehrengeschänck, *Omnis in hoc gracili Xeniorum turba libello.* Mart: *syn:* Mūnus, dōnum. *V. Donum.*

xĕnŏdŏchium, Gr: xenon, *onis,* Gr: Szpitał pielgrzymow.

xĕnŏpărŏchus, Gr: Podwodny urzędnik

xĕrampĕlĭnus, Gr: *sub* Szátek 4.

xērŏlŏphus, Gr: Mogiłá 5.

xērŏphăgia, *ae,* Gr: Post suchy.

xērophthalmia, Gr: Oczu zápalenie

xiphias *ae, m.* Gr: Ostropysk/ & Miotłá ná niebie.

xiphidion, *gr:* Wilcze bobki ziele.

xiphion, Gr: Mieczyk ziele.

xylaloës *es,* Gr: Aloe 1.

xylina tela, Bárchan.

xylinum peplum, Báwełnicá. Atletey 1 Baumwollne. *epith:* Mōlle, nĭvĕum, tēxtile, tīnctum.

xylinus, Gr: Drzewniány/ Báwełniány.

xylobalsamum, Gr: Bálsamowe drzewo

xylocĕrata, *orum,* Gr: Słodkie strącze.

xylocinnămōmum, Gr. Cynámonowe drzewo

xylon, Gr: Drewno/ Báwełniány Chrost.

xylophŏrus, Gr. Drewnicży.

xylostrōtum, *gr:* Tło sadzone drzewem.

xyris, *is, f.* Gr: Mieczyk 3.

xysticus, Gr: Zapáśnik.

xystis, *idis, f.* Gr: Szátá białogłowska.

xystum, *gr:* Zapáśkow mieysce/ Podniebie.

xystus, *m.* Gr. Zapáśkow mieysce/ Sala/ Zawod/ Chodzenie 2.

Y

Haec litera cum Graeca sit, nullam Latinam dictionem inchoat, Graecas multas, sed has sub litera H supra require, nam y Graeci initio semper denso spiritu afficiunt, cum quo dictiones Graecae ad Latinos transeunt.

Z

Zaba, *ae.* Páncerz. Zabŏlus, Zabulus, Czárt.

Zacinthos, Brodawnik.

zaeta. Gr: Wieczernik. zaeticula, *diminut.*

Zathuri *Hispanorum,* Ostrowłos 2.

Zambathinum, Jáśminowy oleiek.

zamia, Gr: Szkodá 1. *ibidem altera significatione ponitur.*

zea, *gr:* Orkisz. *Zedoaria,* Cytwar.

zelo, *as,* Gr: Gorliwy iestem/ Zawistny iestem.

Zelosus, a, sub Gorliwy.

zelotes, *ae, m.* Gr: *ibidem*

zelotypia, Gr: Zazdrość/ Zawiść małżeńska

zelotypus, Gr. Zawistny/ Zazdrośćiwy. Ein Eyfferer.

zelus, Gr: Gorliwość. Eyffer.

zema

zema, æ, Gr: Garniec 2.
zephyrium ovum, Jaie czcze.
zephyrus, Gr: Wiatr zachodni prawy. Item Wiatr zachodnemu pobocżny ku polnocy. Sudwind. *Sive sub incertas Zephyris motantibus umbras.* Virg. *syn.* Favonius. *epith:* occiduus; tepens, vernus, placidus, gratus, lenis, mollis, blandus, mitis, serenus, genitalis, genitabilis, fœcundus, felix, favens, lene spirans. *phr.* Zephyri, Favonii aura: placidæ, tepentes, lenes auræ: mollis flatus: leve flamen, blandum frigus: mitis, iucunda flatus: leve flamen, blandum frigus: mitis, iucunda amœna temperies. Verni clementior aura Favoni. Veris pater, vel comes gratissimus. Ventorum placidissimus. Tepentibus auris mulcens arva. Mollior aura spirans. Grata Favoni temperies. Lenibus impulsæ Zephyris auraque salubri. Spirat odoratus Zephyris spirantibus aer: *v. Favonius.*
zeta, Gr: Wieczernik/ Stolowa izba.
zetecula, zetula, Wieczernik
zeugites, æ, m, Gr: Trcina.
zeugma, m, Gr: Złączenie.
Zeugma figura Grammatica est, cum pluribus substantivis diversi generis, numeri, &c. additur Verbum vel adiectivum initio medio vel fine, cum vicinicri conveniens.
zeus, Gr: Kowal ryba.
Zebethum, B. Zybet.
Zima, *In pulchrrrima illa Ecclesiastica Oda rhythmica,* Mittit ad Virginem. *Missa Rorate dicta, verba illa:* Et Zima scoriæ. *corrige* Zema scoriæ tollit de medio. *i. decoctionem, combustionem, excrementi metallici. à zeu fervefacio, decoquo, ut videatur allusisse auctor Prosa ad verba Isaia:* Excoquam ad purum scoriam tuam.
Zingiber, zingiberi. Zimpiperi. Zinziber, B. Imbier.
Zinzinulat Progne, A. Philomel. corrigit Andr: Schos: legens Tintinnat.

zizania, æ, Zizanium, Kąkol. *Ab izano brevi a. Producit Prudent. Fortunat. corripit Prosper.*
zizyphum, Gr: Iuiuba owoc.
zizyphus, Gr: Iuiuba drzewo.
zodiacus, Gr. Zwierzyniec 2.
zoilus, Obmowca uczonych.
zona, Gr: Pas/ Strefa/ Trzos/ Wrzod pomykaiący się/ Ogień piekielny/ Popręg. Ein Gürtel. *Ds teretem zonam, qua modo cincta fuit.* Ovid: *syn:* Cingulum; cinctus, fascia. *epith:* Aurea, aurata, decora, picta, fulgens, gemmata, teres. *phr:* Non opus est arctis stringantur corpora zonis. Fas sit et aurata puerum te cingere zona.
zona mundi, Kray 4.
zonarius, *adiect:* Pasowy. *subst:* Paśnik.
zonatim, Kolem zonula, *sub* Pas.
zoophytum, Gr. Ziołozwierz
zoopthalmos, Gr: Rozchodnik wielki.
zophorus, Gr: Zwierzyniec.
zopissa, Gr: Smola skrobana.
zopyrum, Gr: Storyszek.
zoroastræi susurri, Czáry.
zoster, eris, m, Gr: Ogień piekielny/ Poros
zygæna, Gr: Kuſza ryba.
zygia, Gr: *sub* Trzmiel.
zygiæ tibiæ, Gr: *sub* Trcina.
zygostates, æ, m, Gr: Wajnik.
Zyphra, B. Cyfra.
zythum, Gr: Piwo 1. Bier. *Vt Pellusiaci proritet pocula zythi.* Col. *syn:* Zythus, cervisia, vel cerevisia. *epith:* Forte, suave, validum, liquidum, purum. *phr:* Cereale poculum, vinum. Cerealis potus. Lupulo cocta Ceres.

F I N I S.

ERRATA

Errata sic corrigenda.

PAg. 3. Renomvete lege Removete. nibulis l. nebulis.
p. 16. evacuunt, l. exacuunt
p. 25. rogenda, l. regenda.
p. 39 rebuz, l. rebus
p. 43. eqquites, l. equites. planti l. plantis. polek l. pulk.
p. 48. furgium, l. jurgium. aeta, l. beta.
p. 56 otkladam l. odkladam.
p. 59. anceips, l. anceps. androspinx, l. androsphinx.
p. 64 flevis, l. levis. vertilis, l. fertilis.
p. 66. Turum, l. Turnus. amoletum, l. amuletum.
p. 67. abdicum, l. abditum
p. 73. frodes, l. frondes.
p. 75. arabili, l. arabilis. laeos, l. laxos. fucosa, l. fucos.
p. 77 obloczysty/ l. oblo-czysty.
p. 78. notanti, l. natanti.
p. 81. rutiiantia, l. rutilantia.
p. 84. auhurium, l. augurium.
p. 85. idq; domos, l. inq; domos. aves, l. aures.
p. 88 assenteriuncula, l. assentatiuncula.
p. 90. uidentibus, l. ridentibus. extra, l. exta.
p. 107. talum, l. talem.
p. 110. demas, l. damas. metalium, l. metallum.
p. 111. armipotans, l. armipotens. patulans, l. petulans.
p. 112. cocium, l. socium. meerum, l. mearum. melis, l. malis. drasidium, l. presidium.
p. 114. belum, l. bellum.
p. 115. Alligāta laeva, l. alligāt à laeva.
p. 116. aliis, l. altis.
p. 118. grava, l. grave. angvine, l. sangvine.
p. 119. coliari, l. collati. tentre, l. tentare.
p. 122. bipenuibus, l. bipennibus. velic, l. velit.

p. 127. capillas, l. capellas.
p. 130. opeca, l. opaca. locus, l. jocus. cacodemona, l. cacodaemona.
p. 131. sublaepsa, l. sublapsa.
p. 133. redditurus, l. rediturus.
p. 134. ollis, l. mellis. cayuratim, l. caesuratim.
p. 135. calamtosum, l. calamitosum. aerreus, l. aereus.
p. 138 calicet, l. calices.
p. 139. enbelans, l. anhelans.
p. 141. infestat, l. infestus. ineultae l. incultae.
p. 142. tristitia, l. tristia.
p. 143. facer, l. acer. tenetis, l. tenens. paritur, l. patitur.
p. 146 caihasu, l. carbasus.
p. 148 nerosum, l. numerosum. garmen, l. carmen.
p. 154. dzircka/ l. dziurka.
p. 159 caephalea, l. cephalea.
p. 161 ahrestibus, l. agrestibus. ceraalis, l. cerealis
p. 164 tem-state, l. tempestate.
p. 166 vehrrda, l. veprida
p. 170 quinfinnali, l. quirinali.
p. 180 cuentus, l. cruentus.
p. 202 felis, l. felix.
p. 209 coniudit, l. coniugis.
p. 212 gonservatio, l. conservatio. gonservator, l. conservator.
p. 220 zarrworzente/ l. zástworzenie.
p. 223 orquitur, l. loquitur
p. 228 cotona, l. corona. ziele/ l. zicle.
p. 238 Typris, l. Cyprus.
p. 241 eupa, l. eadem
p. 244 lapsilis, l. dapsilis. tadoda bábá/ l. jágodá zábia.
p. 254 cicos, l. scyphos
p. 255 Orpheis, l. Orpheus. Goćinam/ l. Obćinam.
p. 256 dememim, l. dememini. ab Virgo: l. ah Virgo.
p. 257 Szepts/ l. Szpecs.

p. 258 orrigit, l. corrigit
p. 259 Oplákiwym/ l. oplákiwam. deprendis, l. deprendas
p. 261 Qua, l. quae.
p. 262 horeis, l. choreis. stáauie/ l. stáuie.
p. 263 przekalszm/ l. przekaslam
p. 268 garulitas, l. garrulitas
p. 269 przrpowieść/ l. przypowieść.
p. 273 rapinum, l. rapidum. radax, l. rapax. abluti, l. absoluti. tempopa, l. tempora
p. 274 dipseticus, l. dispecticus.
p. 276 discepito, l. discrepito.
p. 279 wodrk/ l. wodek.
p. 282 rusziqacy/ l. ruszaiocy
p. 283 blaudus, l. blandus. doctrina presium, l. doctrina pretium.
p. 284 doliari, l. doliarius. faevosq; l. saevosq; quips, l. quippe. finexisse, l. finxisse.
p. 286 feni, l. ferri. infeiix, l. infelix.
p. 289 drga/ l. droga. tantum, l. tanto.
p. 292 eburnia, l. eburnea.
p. 293 etchlipsis, l. ecclipsis. cantiline, l. cantilenae.
p. 294 eger, l. ager. far, l. fari.
p. 295 uchodzi/ l. uchodzi. zospucha/ l. rospustá.
p. 297 acspolio, l. expolio. plocha/ l. ploche.
p. 298 turritoa, l. turrito. zaola l. zábawić. podeptáć l. podepráć.
p. 302 chgoze l. chodze. textum, l. telum.
p. 304 dura l. duro.
p. 305 greitum l. gressum.
p. 308 spuante l. spumante. potis, l. portis. phalaratus, l. phaleratus,

310 al quid l. aliquid. in vrta, l. invita. aenis, l. genis.
p. 313 mentis, l. mensis.
p. 314 constrindo, l. constringo. uvonymus l. evonymus.
p. 317 sextu, l. sexto
p. 320 exequitur, l. exequitur
p. 321 trocza l. trochá
p. 323 xxoriare, l. exoriare
p. 324 odwracánie l. odwrácánie. tenebis. l. tenebris.
p. 325 xpono l. expono.
p. 328 ocyis, l. ocius. wyćienßam l. wyćienczam.
p. 330 brumales, l. brumalis. fefelicibus, l. felicibus.
p. 331 żartrwnie l. żartowánie.

NB. fabula, Bob. transpone phrases & epitheta ad fabulam Baykâ.

p. 332 pilatz l. pilatz.
p. 334 lente l. lenta. mâlteuuate deleantur. gigna, l. digna.
p. 335 uulgas l. vulgus. NB, falco verbum transpone & phrases ac epitheta applica substantivo falco Sokol.
p. 336 agrmonia, l. ægrimonia suma, l. summa.
p. 337 trma l. arma
p. 344 Fidus, l. Fides.
p. 345 modci l. model
p. 346 exulit, l. exulat. en l. &
p. 352 turoidus, l. turbidus. fluvidus, l. fluidus.
p. 353 fatibus, l. fœtibus. comars l. comans.
p. 358 in liquidos, l. in liquido
p. 360 carisio, l. calesio.
p. 361 pocekesuis l. przekęsuis. patulit l. patulis. com l. comæ. crænes l. crines
p. 364 fogiens, l. fugiens.
p. 365 nubita l. nubila
p. 366 tona l. tonat.
p. 367 parvertere, l. pervertere.
p. 368 fordibus, l. fordidus
p. 369 srrpentes l. serpentes præcipitant, l. præcipitat.
zámucam l. zasmucam.

p. 328 structus, l. structos.
p. 363 pisánie l. pisánie
p. 371 galleatum, l. galeatum. fern l. fero. (tr. l. ter.
p. 372 moratemer l. moram tenet
p. 75 gammarum l. gemmarum.
p. 387 reduntq; l redeuntq; tevia, l. retia. potere, l. ponere.
p. 380 effoa l. effossa (te.
p. 390 facit l. faciat
p. 391 ulnoć l. ulgnoć.
p. 397 hierogylphica. l. hieroglyphica.
p. 389 elabitus, l. elabitur.
p. 398 hiulcu, l. hiulca.
p. 400 promis, l. pomis.
p. 404 dydrogium, l. chydragogium. dyorisis, l. chycsiris
p. 405 arbuto, l. arbusto
p. 408 icancula l. icuncula. vanas, l. vana. ludibrica l. ludibria
p. 409 ilosu, l. ilosus:
p. 466 littora, l. littore. aater l. (Pater.
p. 414 efferæ l. effera.
p. 416 imortalis l. immortalis.
p. 419 comtemtor, l. contemptor
p. 421 dedit adulterio, l. tradit adulterio.
p. 422 panis l. ponis.
p. 423 maccesso l. inaccessos
p. 424 ilino l. illino, klád l. klády.
p. 426 nceftus, l. incestus. in circumcisu, l. incircumcisus
p. 429 spolspospolitowálo, l. spospolitowálo.
p. 430 toczy, l. tosne.
p. 433 velits l. velit
p. 443 ex uincula l. in vincula, hosiis, l. hostis
p. 445 inopineq; l. inopinaq;
p. 446 ignorant l. ignorans
p. 447 niesiekemy l. niesiekány. insero l. insere.
p. 448 hosties l. hostiles.
p. 450 istructus l. instructus
p. 451 instrumenta l. instrumenta. inslexis, l. inflexis. obiectum, l. obiectu
p. 452 vireutem, l. viventem. quæstibus l. quæstibus.
zasioná l. zastoná.

p. 454 intersacio l. interfacio. interiectio l. interjectio. excidum l. excidium
p. 456 asylæ l. Asylas, interquæstus l. inter questus
p. 457 anhor l. author, restabilis l. forestabilis
p. 458 wschodzy l. wchodzy
p. 459 invalenta l. invalentia, vide, l. vidit, postos l. postes
p. 460 verecundus l. inverecundus
p. 461 crucians l. cruciant, arnus l. arnis. (Lira.
p. 463 nerescunt l. increscunt, ra-
p. 466 oenoria l. Oenotria. Italia regna l. itala regna, diffusa l. diffusa. (ludi.
p. 470 juvenilis ludi l. juveniles
mloćnicy l. milośnicy.
p. 473 oreq; sunt l. oraq; sunt, ciavts l. clavis
p. 474 Ladon. piec l. pieslaſio. obraza l. obraza
p. 475 ßkodliwy l. ßkodliwy phæbea, l. phæbeæ
p. 476 excepit l. excipit
p. 477 Kánieis l. Kámienieis.
p. 478 czása l. czáßá. bitulus l. bibulus.
p. 481 tollemus l. tollemus
p. 483 imposuisse l. imposuisset miris l. mitis
p. 484 lennulus l. lenulus, habet l. habes. manet l. manat
p. 487 tetis l. toris
p. 488 cavæ l. cænæ
p. 489 ligillum l. ligellum, fluxere, l. struxere
p. 491 gaudere l. gaudete, igitur l. igitur, inmicum l. inimicum
p. 492 aqua l. aquai
p. 493 eartamen l. certamen, sacrificio l. sacrifico.
p. 464 conspectu l. conspectu crumenta l. crumena.
p. 500 decimonosa l. decimo non
p. 501 lustratibus, l. lustralibus
p. 504 tænea l. Ænea, magit l. magis, anheans l. anhelans
p. 507 majesteremq; l. majestatemq;
p. 512 habirat l. habitata.

p. 513

p. 513 æquoreæ l. æquoreæ.
p. 514 rubicanda, l. rubicunda.
p. 519 melities, l: melitites, atonium l. Aonium.
p. 521 merſurabilis l: menſurabilis Mephtiticus l: Mephiticus
p. 515 maſtrix l: maſtix, url l: vel,
p. 516 powogá l. powagá.
p. 518 pipwowy l. pigwowy
p. 525 militarie l: militarie, miliium l: milium, ſubant: l. ſubſtant: mltites l: milites. mitus l: miltus.
p. 527 mrabilis l: mirabilis
p. 538 mulco l: mulcto
p. 547 ferro l: ferro
p. 551 aliema l: aliena
p. 558 patios, l: patior, memri l. memori
p. 559 inertum l: inertem
p. 560 hurrenda l: horrenda, ſubmutis l: ſubmotis, cundita l: condita, couditus l. conditus.
p. 561 vauiloquæ l: vaniloquæ
p. 555 paverna l. paterna.
p. 571 Szye l. Szyie.
p. 580 omniphacium l: omphacium. armos l: armis, obrychis l. onobrychis.
p. 581 ophicadelus l: ophicardelus
p. 584 Rarma l. Kraina
p. 587 oomthias l: orinthias.
p. 589 czárlátoṇ l. czárleton. pokáuzie l. pokázuie.
p. 590 ſpokokoyny l. ſpokoyny.
p. 592 ped:duſus l. pedidoſus, pædon l: pædor.
p. 609 aria l. aula
p. 616 peacnopteroa l: pencnopteros, ſcirati l: ſciſcitari. ſcisatis l. ſciſcitaris.
p. 519 ſiodlo l. ſiodlo. drugi l drogi.
p. 624 fao l: fato
p. 632 græcæ l: græcè
p. 636 fetus l: fœtus
p. 640 fitus l. ſitus, contenta l. contorta.

p. 741 volvit l: ſolvit.
p. 650 Saka l. Sala.
p. 655 injugo l: injungo
p. 657 præfecundus l: præfœcundus.
p. 973 facram l. facrum
p. 675 dicto l: dictio
p. 677 pronea l: pronæa,
p. 679 propitiatnm l: propitiatum alia l: alta. (l. Rutuli pus
p. 680 noco l: noto, Rutulipus
p. 681 opáctuie l. opáczuie. priſpicuus l: proſpicuus. odalam l. obalam.
p. 682 dextris l: dextras
p. 683 præſenti l. præſentia.
obcodzenienie l. obtodzenie. (formoſum
p. 688 fori l: feri, tormoſum l.
p. 892 rupuli, l. rutuli. cozwaſam, l. cozwazam-
eſtis l: eſtur
p. 694 wrozel l. wrożek.
plagis l: plagas.
p. 697 quateque l: quaterq;
p. 698 quernes l: quernus.
p. 700 wzdam l. wzdy.
ſeca lares l. ſeculares
p. 703 nubile l: nubila
p. 704 izryká l izryká
p. rationaris l. rationalis.
p. 706 recepacor l: receptator, veſta l. veſte
p. 708 actoriſt l. actoris
p. 709 wcodzę w ſię l. wchodzę w ſię
p. 710 dabſolvo l: Te abſolvo
p. 711 fitum l: fimum
p. 712 dictare fello, l. dicta refello, aulas qua l: aulâſq:
oddiánie l. odbiiánie.
flumimne l. flumine
p. 727 wdwalam l, odwalam
immeſa l: immenſa
p. 730 mokyzyny l. mokrzyny.
p. 759 hombus l: rhombus.
figury l. figurá. homphea l: romphea. honbiſonus l, ronbiſonus.

p. 743 choru l: chorus, utrumqui l. utrumq;
p. 746 expepectata l: expecta a.
p. 747 erunc.dum l. ejuncidum
p. 748 farrageus l: ſatageus.
p. 754 lciſſus, l. ſciſſus, radorum l. vadorum.
p. 756 palchra l. pulchra.
p. 760 ſalenites l: ſelénites.
p. 768 ereno l: ſereno
p. 769 ermocitatio l: ſermocinatio. obtrudere l: obruere
p. 770 ſesvitii l: ſervitii. ſeruus l: ſerus, peerdn. l. pedem
p. 773 interpes l. interpres
p. 775 Silaus l. Silanus
p. 777 ſingulais l. ſingularis
p. 781 phebebum l. phæbeum. phæeium l. phæbeum.
p. 783 liber l: liber, ſolutilit l: ſolutilis
p. 784 monte l, mente
p. 786 ſparagus l. aſparagus
p. 788 inuſit l: inuſitatum
p. 790 refolgens, l: refulgens
p. 796 ſtaphanoplocos, l. ſtephanoplocos.
p. 861 ſtuchos l: ſtruchos
p. 817 alvs l: ales
p. 819 pokudká l. pobudká
p. 821 ſatura l: ſutura
p. 822 ſimplicis l: ſimplices
p. 823 purpuru l. purpureum appoſita l: oppoſita
p. 826 ſztrt l. ſztot
p. 832 nedant l. nudant
p. 841 lan l: lanæ
p. 842 folmina l. fulmina
p. 847 per l: pero
p. 848 trauſilio l: tranſilio,
bieśiadne l. bieśiádne.
p. 856 entinuo l. continuo
p. 858 turriferæ l: turrifera l
p. 861 argenti l. argento. fucatos l: fucatus.
p. 863 eallidore l: callidiore
p. 866 venabuium l: venabulum,
p. 877 angvis, l. ſangvis inſigni l: inſignis
p. 882 increpant l. increpitant.
p. 890 aura l. aures.

Quan-

Quantitas correctissima Vocum, quarum rectitudo in hoc Indice desideratur.

A

Ābdŏr
ābĕō
ābdūcĕrē
ăbĭĕtĭs
Ăbrŏdīætūs
āccērsītūs
āccĭŏ
āccĭīvĭs
āccōmmŏdārē
ăcĭēs
ăcērbus
ăcrēdŭlă
āctīvūs
ăcūmĭs
āddĭ
ădĕō
ădēmă
adhūc
ădĭtūs
ădĭā; hŏrōs
ādnōmĭnātĭō
ădŏbrŭō
ădŏptātĭtĭus
ădōrĭōsus
ādscrīptĭtĭūs
ādstricta
ădĕgĭō
ădvĕntĭtĭūs
ădmŏvērē
ădhōrtĕr
ădŏ
ădŭvāmēntūm
ædīlīs, ædīlĭtās
æquĭlĭbrĭō
ærĕī, Æŏlĭă
āĕrĭs
āffīctūs
ăgĕă
ăgĭnātŏr
ăgrĭcŏlă
ăgrēstĭs
ăgŏr
ăgmĭnē
ăhēnă
ălĭă
āllēc
āllūcĕō
ălŏ
ălŏpĕcūrūs
ălĭō
ălĭō
ălĭĕrē
ălĭēnāquē
ālvī
Ălēxāndrī
ălĭmēntūm
ăltūs
ălĭcŭĭŭs
ămārĭcē
ămbĭgŭūs
ămīcĭtĭă, ămīcūs
ămōrē
ămænŭs
ămīcă
ămplĭfĭcō
ămăzŏnĭă
ănĭmæ
ănĭmūs ānnī
ăntĕtĕrō
āntĕpōnō
ăntĭpērīstăsĭs
ānxĭē
ănūs
āppārĕō
āquāt
ărchĭtēctŏr
ărĕfăcĭō
ārgūmēntūm
ărgўrāspĭs
ărĭdē
ărĭĕtārĭă
ărĭĕtĭnūs
ărōmātŏpōlă
ărĭstæ
ărmāmēntă
ărmāmēntārĭūm
ărrīdēr
ărtĭcūlāmēntūm
ărvĭpŷrĭum
ărvĭs
ās, āssĭs
ăscălŏbōtēs
āstācŭs
āssĕvērārē
āssĕvērō
āstrŏlŏgĭă
āssĭgnō
āssĕc.ă
ăt tūgă, ātĕr
āttĕnŭāssē
ătquē
āttŏnĭtūs
ătrŭlīr
ăthlētă
ātrāmēntum
ăt[illegible]
ătrĭplēx
ătrōx
ăvārĭtĭă
āŭctŏrŏr
āŭctōrātŏ
āŭgŭrātă
āŭgŭrālĭs
āŭgŭrĭūm
āŭgŭstæ
ăvĭllă
ăvĭs
ăvĭdă, ăvĭdūs
ăvĭtæ
āŭlæūs
ăvŏcō
āŭrĭcŭlārĭs
āŭrĭfēr
āŭrīgārĭūs
āŭcŭcŭpĭum
āŭrātă
āŭrōră
āŭtŭmnūs
ăxĭnŏmāntĭă
ăxĭomă

B

Băcĭllūs
bætĭcātūs
băphĭūs
băphĭă
bārbărĭēs
bărbĭtŏn
bărbōchă
băsĭlĭndă
bēllĭcūm
bēllĭgĕrātŏr
bĕnĕfāctŏr
bĕnĕfĭcĭārĭūs
bĕtŏnĭcă
bĭbāx, bĭbō
bĭbŏlūs
bĭdēntās
bĭrĭdă
bĭfōrmātūs
bīgæ
bĭlĭbrĭs
bĭlĭs
bĭpārtĭtō, bĭpēs
bĭsēxtĭlĭs
bĭvĭūm
blāndă
blāndĭsŏnūs
bŏtrŭs
brūmālĭ
būcĕrūm
būlă, āthūm
būllārĭūm
būxĕūs

C

Căbāllūs
căbāllĭō
cădunt
cætĕră
călămūs
călămĭtas
călăthĭs *ablat.*
călĭndæ
călĭcūm
călĭgans
călĭgĭnē
cāmpūs
cāndĭdūs
cănĕrē
cănĭcŭlă
cănĭtĭēs,
căpāx
căpēllă
căpĭllūs
căpĭō
cæpĭstĭ
căpĭtālē
cărbăsă
cărĭēs
cărūs
cără
căstănĕæ
căvă, căvĕō
căvĕtĕrium
cĕcĭnĭt cănō
cĕdrōtĭs
cĕlĕbrānt
cĕlĕbrĭs
cĕlĕrēs
cēlsă *nominati*
cēlsā *ablat:*
cēnchrĭs
cērcĭtēs
chălăsĭs
chĭmētlon
chĭrōnĭon
chŏrēæ
chŏro cythărista
cĭbĭŏm
cĭnĕrēsquē
cĭnĭs
cĭrcūlus
cĭrcūmcĭsĭtĭūs
cĭrcumdără
cĭrcūmsĕquĭtō
cĭrcūmfŏrānĕă
cĭtŏ
cĭtrā cĭtĕrĭūs
cĭtrŭs
cĭvĭcūs
cĭvĭlĭs
cĭvĭum
clādēs
clāvĭs
clausā
clĭbānūs
cŏăcērvō
cŏclēs
cŏlŭbĕr
cŏlūmnæ
cŏmĭtĭēs
cŏmĭnūs, cōmĭs
cŏmĭtābĭtŭr
cōnăŏ
cōmpōnō
cōmprĭmō
cōnātĭbūs
cōncăvūs
cōncĭpĕrĕt
cōncĭsā
cōncūrrĕrē
cōndūcĭt
cōntĕntĭō
cōntĭnŭārē *verb:*
cōntĭnŭātē *adv:*
cōnĭīs
cōntrādĭctum
cōntrĭbŭō
cōnvēntĭtius
cōpŭlŏr
cŏquīnūlă
cŏrālĭum
cŏrālĭticus
cōrdātūs
cŏrŭscāns
cŏrăbum
cŏtōnĕum
crātĕr
crātĕră
crātĭnă
crĕātus
crĕmŏr
crĕpĭdĭnē
crĕtată
crĕtĭcūs
crīmĭnis
crĭstæ
cŭbĭcŭlum
cŭbĭtă
cŭcŭrbĭtă
cŭpĭdō
cŭrĭs
cŭrsū
cŭtĭcūlāns
cўăthĕūs
Cўthĕrēĭūs

D

Dătō *verbum*
dĕhĭnc
dēlĭcātă
dēlāvō
dēfīngō
dēlĭnĭō
dēlĭnĭtŏr
dēlĭnĭrē
dēlēdō
dēfĭcĭūnt
dĕcōrō
dĕcŭplo
dēglūtĭrē
dĕcŏrō *verb.*
dēfōssă
dĕlphĭn
dēmārchus
dēnus
dĕndrŏīdes
dēpōrtō

lūcē
lūcellūm
lūcūbrātiō
lucūmo
lūna
lūtārius
lūtūlentus
lūxātūs
lūxūriāns
lūxūs.

M

Mācērō
mācūlōsūs
mādēscō
mādīdā
mæstīs *ablat:*
mālīgnūs
mālītiōsūs
mālūs *adiect:*
mālūs *subst.*
mānīplūs
mānīpūlūs
mānsvēfactūs
mānsvēfiō
mānticūlātio
māntīlē
mānūs
mārīs *à mare*
mātūrō *ablat:*
mātūtīnūs
māvōrtiā
māxīmūs
mēdīcātibus
mēdītōr
mērcōr
mērītūs
mēmbrā
mēmbrīs
mētāllīcum
mētūēndum
migdōnium
mihī
millē
minērvā
mitīgō
[illegible]
mitīs
mittēns
mōbīlis
mōdūlāminē
mōlēstūs
mōlīminē
mōlō
mōlēstūs

mōntīvāgūs
mōnīlia
mōrē
mōrōsūs
mōvērāt
mūcrō
mūlcēō
mūltiplēx
mūrmūrē
mūrmūrāns
mūnīficūs
mūtūūs

N

Nātūs
nēc
nēctārēā
nēctārēum
nēctārīs
nēfindā
nēmō
nēquam
nēquāquam
nēquitiā
nigrā, nigræ
nigrīs
nīmīā
nitēns *à nitor*
nitīdōq;
nīvēōs
nōbīlīs
nōcēns
nōcēō
nōctāmbūlūs
nōctīlūcūs
nōcturnūs
nōn
nōta *nomē, fr:*
nōtā *particip:*
nōtītiā
nūdīpes
nūtrīcō
nūtrix
nūtrīmēn
nūtrīcātiō
[illegible]

O

Ōblīquum
occūlō
ōcūlīq;
ōdium
ōdīōrum
ōdiōsā

ōdōrīfērā
ōdōrūs
ōnūs
ōpēs ōpum
ōpēri
ōpīnor
ōptīmūs
ōrbīlē
ōrbūs
ōræ
orciniānus
orcinūs
ōrēōsēlīnum
ōrīēntē
origānites.

P

pax pācem.
pālātinā
pālfrum
pāllēntes
pāllīdā
pāllīdīōrā
pālūs li
pālūs dis
pānācēā
pandōchium
pānē a pānīs
pārāsītūs
parīētina v næ
parīcis
pāron
pārōnychia
pārs
pātēfāciō
pātēfiō
pātēntibūs
pātēnt
patēra
patibūlum
pātiēns
pātriā
pātrō
pāuperies
pēctōrē
pēcūniā
pēdēs plur:
pēnātibūs
pēndēbat
pēndulā
pēnē
pēntāphīllos
pēnum
pēr sūpērōs

pērāgō
pērēgrīnūs ā um
pērērrō
pērērrāns
pērfēcit
pēricla
pērlībēns
pērnicībūs
pērūngō
pēttēutice
pētūlāns
phætōn
phantāsia
phārīsæūs
phāsēōlūs
phæbēūs
pīctis pīctūrātūs
pīcūs
pīēriā
pigrē
pignōris *f. generis*
plācidæ
plūviā
pōcūlīs
pōēmātā
pōlīa
pōmōna
pōpūlōr
pōrrīgō verb:
pōtēs pōtēns
pōtēstās
pōtīssīmum
prātā
prīvūs
præcēps
præfīniō
prænūntiūs
præpinguis
præpōnō
præsides
prætērēa
prævīdō
prēcārī
prīmūs
prōbītās
prōcācitās
prōcērās
prōcūlā
prōtrēō
prōcūrrō
prōdrōmūs
prōficīcor
prōfūgūs
prōfundūs
prōnūs

prōpinquus
prōpōlā
prōpōnēns
prōquirītō
prōpūgnācūlā
pūēriq;
pūlicōsūs
pūrgābilis
pūtēō
pūtrēfāciō
pūtridā
pātris

Q

quā *nomin; abl:*
quādrīgæ (ā
quādrō
quāttūōr
quē y. q;
quēīs
quī
quibūs
quiēs
quiētūs
quirītō
quisquam

R

rābidā
rābiēs
rāpācis
rārēs
rārirus
rārūs
rāriōnem
rēcūrrō
rēctīs rēctī
rēfērtūs
rēligiosūs
rēmō ēo
rēgnāndi
rēsidēō
rē ōuant
rēsārciō
rēsplēndēō
rētrāctūs
rētrōgrādūs
rēūmātīmūs
rēvēhō
rēvōcō
ricinnium
rigēns
rivūs

rōsēum
rūbēns rūbē
rūbīgo
rūdīmēntum
& rūdus
rūdērārius
rūit
rūtīlūs &

S

sācrā
sævāq;
sālēs
sālīgnās
sālūbrīs
sālūs
sāxīfrāgā
scāphā
scātūrīginōsūs
scōpūlūs
scȳlāx
scōtōmāticus
scrībiliā
scrōphūlā
scrūtātōr
sēcēssus
sēcrētīs
sēcrētūm
sēcūrā
sēcūndūs
sēd
sēdes
sēdimēntum
sēdīt
sēdūlā
sēdūlītas
sēgō
sēlībrā
sēmēl
sēmicrēmātūs
sēmīnā
sēmīnēcēm
sēmīpāgānūs
sēmīzōnārīūs
sērēctā
sēpē
sēpēlībilis
sēquītūr
sērō
sērvīrē
sērvītō
sēvērūm
sēvērītās
sēxtīlīs
sibi

sibī
sic
sīdēr
signā
signū
silēx
sinē
sīmpl
sitiō
sitis
sivē
sōcrā
sōcii
sōlidū
somn
sorīc
spart
spari
spāti
spēci
spēci
spera

sibi
sic
sidereus
signa
signum
silex
sine
sisiphios
sitio
sitis
sive
socratica
sociiq;
so ida
somnifer
soriculitus
spartopotios
spatiator
spatium
specie
specimen
speramus

ſpiceus
ſpinosus
ſplendere
ſpumea
stabile
stabuli
statuit
statio
ſtat incertus,
ſtipendiarius
ſtipendior
ſtrenuus
sublimis
sublime
subdolus
sublevo
ſubrideo
ſubsequa
ſubveſperus
superstes
supremus
ſylveſtris

T

Tabe
tabeſco
tabidus
tangentiaq;
tamen
tantaleam
tardigradus
tardi gradus
tartara
te
telum, telo
temulentus
tenax
tenuia tenellum
tenuis
tepidus
teres
terga
terror
terra

tibi
tibia
timidus
titubantia
titubare
tonitru
tonitralis
torpor
torpuerant
torus
traditur
tragularius
tribuo
tritidus
trisuleus
triticum
trudit
trunci
tuus
tuba tubarum
tugurium
tuli

tumeo
tumulus
tunica
turbaq;
turritus
tutela

V

Vacilli vaco
vagans
vauidæ
varius
vaticinium
veho velocitas
verba
verſicolor
veſtita
vetus
vibramen
vices
vici a vicus
victurus

vigiles
vilis
vindex vinum
violabilis
violentus
virens vires
virgineus
viscera
vitiatus
vitiosus
vitreus
vocis
volgaria
volat
volvi
volubilis
vomo
ulla
umbilicus
unda
uranoſcopus

